Google

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Google

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk http://books.google.com/

Oscar Frederikson

Danbury Conn

November 15: 93

SVENSKA

PSALM-BOKEN

AF ÅR 1819.

Öfversedd af J. H. THOMANDER och P. WIESELGREN.

FÖRENAD MED

KORAL-BOK

OCH

Svenska messan med körer för sopran-, alt-, tenor- och basröster.

CHICAGO,
THE ENGBERG-HOLMBERG PUBLISHING CO.,
1892.

HARVARD COLLEGE LIBRARY
FR[illegible]
REV. C[illegible]CHINS
MAY 24, 1939

Entered according to Act of Congress in the year 1884, *by*
ENANDER & BOHMAN,
in the office of the Librarian of Congress, at Washington, D. C.

All rights reserved.

Klass-Register.

* N:ris 263 och 303 hafva för versernas olikhet ej blifvit till någon viss klass hänförda.

Tabell öfver Meterklasserna.

Fyrastrofiga.

1 kl. 490, 141, 434.
2 " 429.
3 " 223, 232, 249.
4 " 416, 422.
5 " 418, 449.
6 " 67.
7 " 63, 56, 96, 99, 180, 309, 450, 104, 250, 441, 107, 115, 154, 157, 158, 196, 54, 66, 114, 202, 330, 339, 396, 417, 427, 432, 436, 480, 495.
(N:ris 23 och 123, se 16 och 17 kl.)
8 kl. 492.
9 " 139, 265.
10 " 377 (se 27 kl.)
11 " 481, 446.
12 " 178, 342, 354, 359, 362, 463, 465 (73 kl.!)
13 " 29, 58, 231, 271, 457.
14 " 205.
15 " 152.
(N:o 87 se 26 kl., 160 och 197 se 74 kl., 167 se 73 kl.)

Femstrofiga.

16 kl. 23, 62, 142.
17 " 133 (jmfr 38 kl.)
18 " 96.
19 " 59.
20 " 226, 100, 125, 255.
21 " 438.
22 " 146, 468.
23 " 153.
24 " 170.
25 " 487.
26 " 383.

Sexstrofiga.

27 kl. 157, 347, 431.
28 " 87.
29 " 145, 415.
30 " 51, 156, 176, 315, 325, 458.
31 " 31, 93, 191, 258, 279, 334, 469, 108.
32 " 113, 289.
33 " 374.
34 " 433, 90, 346, 442.
35 " 138, 378.
36 " 440.
37 " 478.
38 " 391.
39 " 28, 4, 220, 276, 299, 323, 348, 357, 409, 239, 162, 174, 235, 241, 243, 355.
40 " 266.
41 " 483.
42 " 282.
43 " 424.
44 " 210.
45 " 277.
46 " 262 (kan sjungas efter 53 klassens melodier, om 2:dra och 5:te strofernas sista noter itudelas.)
47 " 264, 112, 203, 275, 369.
48 " 83 (93 kl.; 49 kl. genom fördubbling af sista noten i strofen näst den sista; 47 kl.!)
49 " 2, 204, 268, 376, 407, 92 (48 kl. genom utelemnande af sista noten i strofen näst den sista.)
50 " 215, 13, 14, 38, 218, 248, 259, 368, 453, 494.
51 kl. 456.
52 " 126, 308, 331, 332, 341, 328.
53 " 70, 43, 75, 80, 177, 214, 388, 482 (se anm. vid 46 kl.)
54 " 109.

Sjustrofiga.

55 kl. 195.
56 " 89, 461.
57 " 135.
58 " 50, 105, 110.
59 " 97, 150.
60 " 86, 94.
61 " 295, 462.
62 " 35, 6, 20, 24, 32, 37, 46, 49, 118, 144, 161, 211, 227, 228, 256, 269, 304, 307, 316, 322, 326, 401, 47, 140, 253, 292, 324, 329, 155, 182, 312, 186, 72, 121, 130, 151, 188, 196, 232, 280, 119, 345, 360, 375, 459, 470, 471, 476, 479, 489, 499, 498.
63 " 370, 411 (se anm. vid 69 kl.)
64 " 486.
65 " 373 (kan sjungas efter 33:dje klassens mel., om orden ej omsjungas).
66 " 298.
67 " 102.
68 " 387.
69 " 447 (kan användas till psalmer af 63 kl., om första noten i hvar strof itudelas).
70 " 111, 73, 74, 127, 168, 474 (se anm. vid 121 kl.)
71 " 335, 319, 472, 491.
72 " 132.

Åttastrofiga.

73 kl. 167, 175, 273.
74 " 160, 171, 189, 193, 207, 238, 297, 309, 313, 338, 340, 364, 365, 367, 473, 197, 261, 272, 296, 320, 337, 382.
75 " 206, 209, 244, 314, 317, 410, 419, 428, 439.
76 " 180, 466.
77 " 53, 445 (N:o 445 kan sjungas som N:o 50, om orden i slutet ej omsjungas).
78 " 68.
79 " 252.
80 " 33, 36, 42, 165, 183, 224, 240, 350, 444, 448, 392, 260, 421, 394, 425, 395, 91, 190, 477, 488.
81 " 19, 285, 95, 169.
82 " 291.
83 " 452.
84 " 64, 302.
85 " 229, 82, 251, 254, 353, 237, 122, 464, 497, 199, 230, 274, 306, 310, 333.
86 " 101, 281, 287.
87 } " { 52.
88 } { 385.
89 " 301.
90 " 173, 454.
91 " 18.
92 " 103.
93 " 106 (48 kl.; 49 kl. genom fördubbling af sista noten i strofen näst den sista).
94 " 406.
95 " 65.
96 " 40, 284.
97 " 172.
98 kl. 131, 267.
99 " 137.
100 " 128.
101 " 81, 236, 371.
102 " 8, 30, 213, 245, 247, 283, 290, 293, 311, 318, 352, 384, 386, 398, 451, 475.
103 " 76, 85, 166, 200, 201, 219, 246, 408, 423, 437, 455.
104 " 77, 15, 48, 129, 192, 217, 349, 356, 363, 435, 460, 485, 499, 78, 71, 79, 123, 163, 179, 257, 286, 358, 361, 467, 136, 148, 164, 343, 389, 413, 426, 443, 500.
105 " 45, 294, 351.

Niostrofiga.

106 kl. 400.
107 " 41, 147, 208.
108 " 194, 25.
109 " 124, 278.
110 " 11, 380, 21, 149, 288, 344, 379, 402.
111 " 216, 366.
(N:o 173 se 90 kl. N:o 106 se 93 kl.)

Tiostrofiga.

112 kl. 55, 69, 413, 430, 484, 84.
113 " 225, 414.
114 " 242, 404.
115 " 134.
116 " 17.
117 " 159.
118 " 336.
119 " 7, 27, 300, 321, 39, 143, 184, 185, 403, 405.
120 " 60.
121 " 12, 117, 212 (genom omsjungning af de tre sista stroferna hörer äfven mel. 474 af 70 kl. i Tyska Chb. till denna klass).
(N:ris 199, 230, 251, 306, 354 se 85 kl.; N:o 216 se 111 kl.)

Elfvastrofiga.

122 kl. 10, 234.
123 " 44.
124 " 381.
125 " 270.
(N:o 103 se 67 kl.)

Tolfstrofiga.

126 kl. 327.
127 " 1, 16, 372, 393, 397.
128 " 390.
129 " 57.
130 " 3, 34, 496.
(N:ris 55, 69, 84, 413, 430, 484 se 112 kl.)

Trettonstrofiga.

131 kl. 233.
132 " 5, 88, 221.
133 " 181.
134 " 61.

Fjortonstrofiga.

135 kl. 22.
136 " 26.
137 " 305.

Sextonstrofig.

138 kl. 9, 116.

FÖRORD.

I flera afseenden skiljer sig denna psalmboksupplaga från alla andra i Sverige och här i landet utgifna. Den af herrar Thomander och Wieselgren reviderade textens interpunktering har blifvit öfversedd och stafsättet ändradt i öfverensstämmelse med det, som följts i den nya öfversättningen af Nya Testamentet. Origtiga uppgifter rörande psalmernas författare äro rättade och under de allra flesta psalmer angifves icke blott det rätta namnet å författaren utan äfven hans dödsår, hvilket utvisar under hvilket tidsskede i kyrkans häfder psalmen tillkommit. Är författaren (eller öfversättaren) okänd, utmärkes detta med tecknet —?, till hvilket tecken i flera fall fogats uppgift om den tid, under hvilken den till namnet okände lefvat och verkat. Näst efter författarens namn följa namnen å dem hvilka öfversatt eller omarbetat psalmen, och det i den ordning densamme verkstält sådant arbete. Dessutom finnes infört omedelbart efter psalmerna ett biografiskt register öfver alla psalmbokens svenska och utländska författare. Uppgifterna i dessa kortfattade "lefnadsteckningar" äro hemtade, dels ur J. W. Beckmans utmärkta arbete "Försök till Svensk Psalmhistoria", dels ur svenska, tyska och engelska literaturhistoriska källor, och har vid detsammas utarbetande största uppmärksamheten naturligtvis fästats vid de svenska och de förnämsta utländska författarne. I inledningen till Psalm- och Koral-Boken meddelas, utom en historisk skildring af "den kristna kyrkans psalmdiktning, sång och musik," en utförlig förteckning å psalmer lämpade efter kyrkoårets samtliga predikotexter och i slutet af Psalmboken meddelas ett alfabetiskt versregister.

Evangelii-bokens evangelier och epistlar samt Kristi pinas historia äro hemtade ur den nya öfversättningen af Nya Testamentet. Utdragen ur den lutherska här i landet begagnade handboken äro mera omfattande än dem hvilka återfinnas i andra psalmboksupplagor och de enskilda bönerna, som inledas med en passande bibelvers, äro hemtade ur Luthers, Arndts, Scrivers och andra utmärkta lutherska författares arbeten.

Till följd af önskan, som uttryckts af musikälskande landsmän, att koralboken borde ega dels en redig uppställning, dels melodier så satta, att de kunde af allmänheten lätt sjungas och dels ett större antal melodier, från hvilka organisten kunde vid

allmänna gudstjenster göra ett lämpligt urval, har hr C. D Olson, sv. luth. Immanuels-församlingens i Chicago organist, ordnat föreliggande koralbok, hvarvid Hæffners koraler begagnats, utom i de fall, då man hos annan kompositör funnit en melodi med mera fyllig harmoni, hvilken då införts, eller då hufvudstämman legat allt för högt för röster i allmänhet, i hvilken händelse intagits den i Örebro-upplagan af koralboken befintliga melodien, som är transporterad en och annan ton lägre i hufvudstämman, utan att derföre i basen gå lägre än i Hæffnerska redaktionen. Då för en och samma psalm införts flera melodier dels med ändrad harmoni, dels med lättare taktindelning eller äldre rythmisk form, hafva de olika melodierna betecknats med bokstäfver. Flera nya melodier af berömda kompositörer hafva införts och melodiantalet har dermed ökats till dubbla antalet mot det vanliga.

Vi våga hysa förhoppning, att vi genom den nya psalmboks-upplagans utgifvande tillmötesgått allmänhetens önskningar och att de med utgifvandet dryga omkostnaderna — för att nu icke nämna det myckna arbetet — skola genom våra landsmäns understöd och förord så småningom återgäldas.

Utgifvarne.

Den kristna kyrkans psalmdiktning, sång och musik.

Om den första kristna sången och musiken ega vi endast sparsamma underrättelser. Af häntydningar i Nya Testamentet synes framgå, att Davids psalmer voro inom den äldsta kristna församlingen i bruk, men jemte dem äfven "lofsånger och andeliga visor" (Efes. 5:19). Sång vid gudstjensten förekom inom Bityniens församlingar redan i början af 2:dra århundradet. Plinius d. y., prokonsul under romerske kejsaren Trajanus (98—117) upplyser nämligen, att de kristne sammankommo å en viss dag (Söndagen) och uppstämde en sång till Kristi ära (*carmen de Christo*). Klemens af Alexandria meddelar en sådan hymn till Kristus i ett af sina arbeten och ordar om de kristnes "änglasång", hvilken var vidt skild från hedningarnes lättfärdiga sånger. Den s. k. *hymnus angelicus* "änglasången" (*Gloria in excelsis Deo; Δὸξὰ ἐν ὑψίστοις θεῶ*) af hvilken vi i psalmen N:o 24 i Svenska Psalmboken ega en bearbetning, anses hafva varit begagnad vid de kristnas andaktsöfningar redan under denna tid. Den kristna sången ljöd dagligen och öfverallt, i församlingen, i hemmet och på bålet. I den syriska kyrkan var gnostikern *Bardesanes* den förnämste psalmdiktaren, i början af 3:dje århundradet; inom den grekiska kyrkan den nyssnämde *Klemens af Alexandria* (född 250).

Huru kyrkosången utfördes är svårt att afgöra. Af ett yttrande af Krysostomos (347—407) kan man dock sluta till, att församlingens sång var enstämmig och den tidens hufvudsakliga kyrkomusik. Sången utbildades emellertid mer och mer. Redan den nyssnämde lärofadren beklagar sångens "teatraliska uttryck" och Hieronymus (340—420) uttalar skarpt klander öfver bruket att använda verldsliga och hedniska melodier till kristliga sånger. Ju mer sången utbildades, dess mer blef det af nöden att hafva föresjungare (*cantores; ψαλται, ψαλτωδοι*). Dessa, hvilka vanligen togos inom de yngre andliges leder, föresjöngo psalmen och församlingen instämde i sången, åtminstone i slutraderna af hvarje vers. I medlet af 4:de århundradet uppstod hos de österländska munkarne bruket att sjunga s. k. antifoner eller vexelsånger, hvilket sångsätt förordades af Basilius och Krysostomus samt infördes i Vesterlandet genom Ambrosius, hvarefter sången vid gudstjensten mer och mer fördelades mellan den messande presten, den vexelsjungande kören och församlingen.

De mest betydande psalmförfattarne i Vesterlandet under denna tid voro *Hilarius från Poitiers* (död 368) och den nyssnämde *Ambrosius från Milano*, "den latinsk-katholska hymnologiens fader" (340—397). Af hans med den rörliga och rythmiska melodien innerligt sammansmälta psalmer återfinnas i Svenska Psalmboken två: "*Veni redemptor gentium*" och "*Aurora lucis rutilat*" i öfversättning eller rättare i bearbetning. Dessa två äro N:o 58: "Verldens frälsare kom här" och N:o 107: "Sig fröjde nu hvar kristen man". Ambrosius var icke blott skapare af en ny psalmdiktning, hvilken upplyftande och hänförande, med väldig kraft och äkta romersk objektivitet framhöll *församlingens* "frälsningsskatter", tro, hopp och kärlek, utan han var äfven skapare af en ny kristlig folksång, den s. k ambrosianska sången med dess melodiska flygt, en sång af "mäns, qvinnors, jungfrurs och barns sammanstämmande körer, brusande såsom hafvets vågor". *Prudentius* i Spanien (348—405) och *Fortunatus* i Italien (530—609) äro två andra framstående latinska psalmförfattare under denna tid. Af den förres gravsång "*Jam mœsta quiesce querela*" ega vi psalmen N:o 492: "Nu tystne de klagande ljuden" en ypperlig öfversättning; af den senares Långfredags-psalm "*Crux fidelis inter omnes arbor una nobilis*" ega vi en kort bearbetning i psalmen N:o 106: "Upp min tunga att lofsjunga".

Andra psalmförfattare omnämnas derjemte. Den helige *Patrick*, Irlands apostel (död omkring 460) diktade till folkets melodier psalmer, hvilka irerna sedan sjöngo med mycken lust. *Sedulius*, som uppgifves hafva varit presbyter å "Erins gröna ö", skref (före 450) latinska psalmer, af hvilka en Juldagspsalm: "*A solis ortus cardine*", vann stort anseende inom kyrkan och under en senare tid begagnades allmänt, äfven i Sverige.

I Österlandet lefde den kristna sången hos de fordom sångrika grekerna under tiden ett tynande lif. På gnostikers, manikeers och andra villfarande sekters sång "svarade de så som andelöshet svarar". Kyrkomötet i Laodicea 364 stadgade, att endast Davids psalmer fingo vid den offentliga gudstjensten sjungas och församlingen förbjöds att deltaga i sången. Dessa beslut blefvo visserligen snart en död bokstaf, men det oaktadt uppstodo endast få psalmförfattare. Att skrifva psalmer betraktades numera af grekerna såsom ett mycket tungt och svårt arbete, hvilket af Gregorius af Nazians (330—389) också räknades till — botöfningarne. Hos syrerna deremot ljöd den kristna sången frisk och fulltonig. Diakonen i Edessa, *Efraim* syrern (död 378), "mötte den kätterska sången med äkta kristliga psalmer", öfvade ungdomen i sång och anförde sjelf körerna.

Den ambrosianska sången hade slutligen kommit på afvägar. Åtminstone var påfven *Gregorius den store* (540—604) af denna åsigt. Han införde i stället den af prestkörer utförda *koralsången*, vanligen kallad den gregorianska eller romerska. Förbindelsen af rythm och meter med melodien saknades i denna högtidliga, långsamma sång, hvilken härigenom och genom sin vekhet och älsklighet skilde sig från den ambrosianska. "Koralsångens fader" författade äfven nya hymner eller psalmer till begagnande vid gudstjensten samt grundade sångskolor i Rom, hvilka tjenade till mönster för andra länder. Sin teoretiska utbildning erhöll den kyrkliga sången och musiken sedermera i de många katholska klostren och klosterskolorna. Redan före 390 hade *Hucbald*, en flandersk munk, gjort de första osäkra försöken i harmonien, hvilka försök skulle under ett kommande århundrade med stor framgång fortsättas i Nederländerna. De förnämste latinska psalmförfattare denna tid har att uppvisa äro, utom Gregorius: *Beda* den ärevördige (omkring 673—735), och *Alcuin* (död 804), båda från Northumberland, *Paul Warnefried* och *Rabanus Maurus*, men ingen af dem är någon framstående mästare.

Pipin den lille i Frankrike (741—768) och *Karl den store* i Tyskland (742—814) voro två den tidens regenter, hvilka med synnerlig omsorg vårdade sig om sångens och musikens konst. Den sistnämde, hvilken af några uppgifves vara författare till psalmen N:o 133: "Kom, Helge Ande, Herre god" (*Veni creator spiritus*), anlade sångskolorna i Metz och Soissons och omhuldade på allt sätt både den latinska sången och det latinska språket, hvilket skulle "skrubbhyfla hans franker". Dermed var krig förklaradt mot församlingssången och mot modersmålet. Snart utbredde sig villfarelsen, att Gud kunde rätt tillbedjas och lofsjungas endast på "de tre språk, hvilka stodo på korset". Det för folket obegripliga latinet blef vid gudstjensten herskande, den latinska messan och den gregorianska koralsången vardt presternas ensak, och påfven Leo III (795—816) hotade med fängelse och landsförvisning hvar och en, som vågade afvika från det gillade och stadfästade sångsättet.

Latinet förmådde dock icke alldeles förqväfva den kristliga sången på modersmålet. Utom tempelmurarne ljöd densamma "fri som fogeln" hos Roms besegrare — *de göthiska folken* — så väl hos de stammar, bland hvilka det romaniska folkspråket efter folkvandringarne uppstått under beröring med de besegrade romarne och deras i gruset nedtrampade kultur, som också hos de stammar, hvilka fortfarande talade germaniskt tungomål. De på modersmålet i den gamla hjeltediktens form författade andliga sångerna blefvo *folkets* älskade egendom. Dessa kristligt episka skaldestycken med deras krigiska rythm, assonans och alliteration (stafvelse- och bokstafsrim) öfverträffa ofta så väl till innehåll som form alla likartade sånger inom både den latinska och den grekiska kyrkan. Äfven lyriska sånger ljuda "Gud och helgonen till ära" från göthernas läppar. *Anglosacherna* i England, hos hvilka den första rent göthiska

folkkyrkan grundats, gå i spetsen. *Caedmon* (död omkring 680) qväder för dem sina hjeltedikter om Herren, "Midgårds höfding, de fylkade härskarornas konung", och lemnar sitt folk i arf ett storslaget kristligt epos om skapelsen, paradiset, fallet, frälsningen, himmel och helvete. Folkskalden *Aldhelm* (död 709) vandrar samtidigt med sin harpa bland folket "på vägar och stigar" och vinner detsamma för Kristus genom sina kristliga sånger. *Tyskarnes* äldsta kristliga sånger härstamma från slutet af det 8:de och början af det 9:de århundradet. "*Wessobrunnerbönen*", i hvilken höres toner ur den nordiska Eddan, *Muspilli* (=Muspelheim = den nordiska mythologiens eldverld), en skildring af yttersta domen, är något yngre. Derefter följde "*Heliand*", en i 9:de århundradet af en sachsisk bonde författad harmonistisk skildring af Jesu lif, "hans och hans följesmäns härfärder". Af *Otfried* (död omkring 870) fingo tyskarne sin första kristligt lyriska sång med rim och strofindelning: evangeliiharmonien "*Christus*". Grundvalen till den tyska kyrkosången blefvo de rim som folket anknöt till omqvädet "*kyrie eleeson*", hvilket ljöd vid de många processionerna på festdagar, under allmänna olyckor, vid begrafningar eller kyrkoinvigningar. Dessa rim kallades "leiser". En af dem, den från 12:te århundradet härstammande påskleisen, "*Christ ist erstanden*", sjöngs af församlingen i påskdagsmessan sedan 13:de århundradet. Sedermera öfversatte man (isynnerhet under 14:de, 15:de och 16:de århundradena) de bästa af kyrkans latinska hymner på tyskt språk, och dessa öfversättningar sjöngos i hemmen och möjligen någon gång vid aftongudstjensten i templen. (Från tiden mellan 1470—1518 känner man icke mindre än 30 kyrkliga sångsamlingar på tyska). *De skandinaviska folkens* äldsta kristliga sång på modersmålet är troligen "*Solsången*", skrifven i den gamla hjeltediktens form och upptecknad å Island af *Sæmunder den vise* (död 1133). Nordens folk älskade sedan den aflägsnaste forntid sång och musik. Den latinska sången, som kom med den katholska läran in i landet, bidrog visserligen till att gudasagans ljud tystnade och att den gamla kämpavisan fick en kristlig anstrykning, men den blef dock aldrig en kristlig folksång eller förmådde förqväfva kärleken till sången på modersmålet. Flera "helgonsånger" och "andliga visor" funnos snart på svenskt språk, och de af våra fäder fordom sjungna "julvisorna om Jesus och Maria", "om Bethlehem" och "helige Staffan" härstamma sannolikt från en å flera lefvande språk befintlig diktcykel, af hvilken vissa delar afsjöngos under de katholska "*mysterierna*", de kyrkliga skådespel, hvilka understundom å festdagar uppfördes i kyrkor och på kyrkogårdar. "Sagolika Maria-visor, legendvisor, majvisor, bibelhistoriska sånger och små psalmer" ljödo under århundraden från folkets läppar i den skandinaviska Norden. Då dalkarlarne 1527 klagade öfver att andliga sånger sjöngos på svenska vid gudstjensten, kunde Gustaf I med skäl yttra i sitt svar, "att det är sed omkring allt riket i alla sockenkyrkor, att man plägar der qväda på svenska och lofva Gud". I slutet af medeltiden öfversattes en mängd af kyrkans gamla kärnpsalmer på svenska och dessa utgåfvos i "*Den Svenska Tideboken*" (Vorfruwe-, Helghe Andz- och Helga Kors-Tydher 1525). *Erik Olai's* (död 1486) sång: "Een rikir man ok welloger han" är, så vidt man känner, den äldsta svenska originalpsalm af känd författare. På latin finnes ännu i behåll flera sånger till svenska helgons ära, hvilka sånger afsjöngos årligen å "helgondagarne". Ingen latinsk sång torde dock i Sverige hafva varit mera omtyckt och allmänt känd än äresången till Jungfru Maria: "*Ave Maria stella*", af hvilkens melodi ett svagt eko förnimmes i vår svenska lutherska messa.

Ju mer messofferkulten utbildades i den katholska kyrkan och vardt medelpunkten i gudstjensten dess mer fingo predikan och sången träda tillbaka. Man sökte dock sätta mera lif i den enformiga gregorianska koralsången genom att göra den flerstämmig. Till de långa tonföljder, med hvika ordet "Halleluja" i messan slutade, skref man dessutom text, de s. k. *prosa* eller "sequenserna". Den förnämste seqvensdiktaren var benediktinermunken *Notker d. å.*, kallad Balbulus (död 912), hvilken uppgifves hafva författat hymnerna: "*Media vita in morte sumus*" och "*Grates nunc omnes*", af hvilka sånger vi i vår Svenska Psalmbok ega bearbetningar i psalmerna N:o 26 och 62: "Vi på jorden lefva här" och "Lof vare dig, o Jesu

Krist". I det 11:te eller 12:te århundradet författades hymnen "*Dies est letitiæ*" (N:o 60: "En jungfru födde ett barn i dag"). Hymnen "*Gaude visceribus*" (N:o 53: "Gläd dig, helga kristenhet") är med den förra måhända samtidig. "*Veni Sancte Spiritus*" (N:o 132: "O, du Helge Ande") härstammar troligen från början af 11:te århundradet. *St. Bernhard af Clairvaux* (1091—1153) skänkte kyrkan härliga hymner, af hvilka några riktat den evangeliska psalmskatten. Två hans sånger: "*Salve caput cruentatum*" och "*Jesus dulcis memoria*" återgifvas i bearbetning i de svenska psalmerna 91: "Ditt hufvud Jesus böjes" och 157: "Säll den som hafver Jesus kär". I det 13:de århundradet uppträder *Thomas från Aquino* (1225—1274) icke blott såsom den förnämste bland skolastikerna, utan såsom en framstående psalmförfattare. Af hans berömda hymn: "*Lauda Sion salvatorem*" ega vi en bearbetning i psalmen N:o 81: "Milde menniskornas vän". *Thomas från Celano* (död 1255) torde samtidigt hafva författat "medeltidens mästerstycke i andligt skaldskap, den katholska kyrkans kraft och praktuttryck i sång" den oöfverträffliga "*Dies iræ dies illa*", hvilken ljöd såsom "skallet af en uppståndelsens basun" för det sofvande slägtet. I psalmen N:o 498: "En dag skall uppgå för vår syn", ega vi en bearbetning af denna hymn, som sjungits i alla kristna länder och på alla bildade språk. Franciskanermunken *Jakoponi* (Giacopone, död 1298) skänkte kyrkan en med "*Dies iræ*" samtidig hymn: "*Stabat mater dolorosa*", genom sin veka tonart den förras motsats, men i kyrkligt afseende och för konstvärde lika högt skattad. Från slutet af 14:de eller början af 15:de århundradet stamma hymnerna: "*Resonat in laudibus*" och "*Puer natus in Bethlehem*", af hvilka hymner psalmerna 61: "Hvar kristtrogen fröjde sig" och 67: "En stjerna gick på himlen fram" äro bearbetningar. Reformatorn *Johan Huss* (1373—1415) skref äfven vid samma tid latinska hymner, af hvilka en: "*Jesus Christus nostra salus*" återfinnes i bearbetning i psalmen N:o 152 "Jesus Kristus är vår helsa". Kyrkomusiken förbättrades under tidens lopp mer och mer. *Guido från Arezzo* införde *notskriften*, hvilken småningom utträngde de s. k. '*neumerna*", hvilka begagnats sedan 8:de århundradet. Läran om musikaliska *mensuren* infördes sedermera i 12:te och 13:de århundradet af presbytern *Franco af Köln* och de musiklärde riktade med ifver sin flit på utbildning af *harmonien*. Sedan det 7:de århundradet var *orgeln* känd, och detta instrument kom under de följande århundraden så småningom i bruk i de stora katedralerna, ehuru det först i 15:de seklet utbildades till någon likhet med hvad det är i våra dagar.

På det religiösa lifvet under medeltiden utöfvade *trubadurer*, *minne-* och *mästersångare* ett stort inflytande, ehuru deras sång icke var "kyrkosång" i detta ords inskränkta betydelse. Under och efter korstågen sjöngo trubadurerna på folkens i södra Europa hufvudspråk, det förut omnämda romaniska språket, många berömda religiösa dikter "till Guds, Marias och helgonens lof", hvilka dikter blefvo en gemensam tillhörighet för fransmän, spanjorer, engelsmän, italienare och en del af tyskarne — nationer, hvilkas språk ännu voro sins emellan så lika, att de kunde betraktas som dialekter af samma stam. Vid furstehofven och på riddarborgarne fans under en senare tid bland minnesångarne skalder, hvilka gjorde "fäderneslandets och kyrkans vigtigaste angelägenheter" till ämne för sin sång. Sådana män voro *Walter von der Vogelweide* (omkring 1190), *Wolfram af Eschenbach* (omkring 1200) m. fl. När den ridderliga minnesången slutligen aftynade och bortdog hos de högre ständen, uppstod "mästersången" hos städernas borgare, hvilka i sina sånger med förkärlek behandlade helgonlegender, mirakelsagor, tänkespråk och — sedan bibeln blifvit mera spridd bland folket — den evangeliska lärans hufvudsanningar. En af de mest berömde mästersångarne var Luthers samtida, skomakaren *Hans Sachs* (1494—1576), af hvilkens psalmer den Svenska Psalmboken af 1695 innehöll två öfversättningar.

Med *reformationen* vaknade psalmsången på modersmålet till nytt lif och blef en väsentlig del af den evangeliska gudstjensten. Församlingssångens pingst- och pånyttfödelsetid var inne, under hvilken man sjöng ur skriften och hjertat "Herrens dråpliga verk" såsom aldrig tillförene. *Dr. Martin Luther* (1483–1546) är "den evangeliska kyrkopsalmens fader", sin sam-

tids och efterverlds "förnämsta psalmvittne om Kristus, den korsfäste, om synd och nåd, tro, kärlek och hopp". Han icke blott diktade nya anderika psalmer, af hvilka här må nämnas "den protestantiska kyrkans strids- och segersång: "*Ein feste Burg ist unser Gott*" (124. Vår Gud är oss en väldig borg), utan han omarbetade äfven äldre tyska sånger, t. ex: "*Vom Himel hoch da kom ich her*" (63. Af himlens höjd oss kommet är) samt öfversatte och förbättrade flera af den katholska kyrkans latinska hymner: "*Gelobet seyestu Jhesu Christ*" (62. Lof vare dig, o Jesu Krist) m. fl. [1]). Dessa och andra "reformationspsalmer" blefvo äkta *folksånger*, hvilka på friska, lättfattliga melodier ljödo i kyrka och hem, på verkstaden och ute i skog och mark. "Öfverallt ryckte de ljufva tonerna (meràndels sjungna i ¾:dels takt) hjertan med sig och förkunnade evangelium för vänner och ovänner. Samtiden vittnade, att det var i flera det blef "insjunget än inpredikadt". Den gamla katholska prestkörens och dess koralsångs dagar voro ändade: församlingssångens löftesrika vårdagsmorgon hade grytt. Ofta var församlingens uppstämmande af en ny evangelisk psalm i det katholska templet signalen till den latinska messans afskaffande och reformationens införande. Psalmernas melodier hemtades ur folkvisans rika förrådshus eller föddes med psalmerna. "Koraler" i detta ords egentliga mening voro de icke. Luther sjelf förbjöd strängeligen all förändring af deras rythm, ett bud, som, sorgligt nog, snart öfverträddes. Församlingen sjöng enstämmigt, men ackompagnerades ofta af en flerstämmig kör eller af orgeln, som dock aldrig fick öfverrösta församlingssången.

Bland *tyska* psalmförfattare och öfversättare, hvilka trädde i Luthers fotspår, må här nämnas: *Filip Melanchton* († 1560); *N. Decius* († 1529); *P. Speratus* († 1554); *J. Poliander* († 1541); *N. Hermann* († 1561); *A. Reissner* († 1563); *P. Eber* († 1569); *A. Lobwasser* († 1583); *N. Selnecker* († 1592); *B. Ringwaldt* († 1598); *F. Nicolai* († 1601) m. fl. [2]).

Bland *svenska* psalmförfattare och öfversättare under ifrågavarande tid voro de två ädle reformatorerna *Olaus Petri* (1497—1552) och *Laurentius Petri* (1499—1573); *L. Petri Gothus* († 1579); *L. Jonæ Gestritius* († 1597); *O. Martini* († 1609); *G. Marci* (1613); *P. Johannis Gothus* († 1616) m. fl. [3]).

Bland *danska* psalmförfattare och öfversättare voro: Luthers lärjunge *Hans Tavsen*, *Hans Thomissön* († 1573); *Klas Mortensön Töndebinder* († omkr. 1578); *Hans Sthen* m. fl.

Inom den *reformerta* kyrkan "fick Davidsharpan under denna tid inga nya strängar". Liksom i den gamla grekisk-katholska kyrkan måste man här nöja sig med Gamla testamentets hymner i fransk, engelsk och tysk öfversättning af ganska bristfällig art. (*Marot* och *Bezas* samling var fulländad redan 1562). Ingen framstående psalmdiktare uppträder. Det är först under en senare tid man inom den reformerta kyrkans psalmhistoria möter namnen: *Lodenstein* († 1677); kurfurstinnan *Louise Henriette* († 1619); *J. Neander* († 1680); *G. Tersteegen* († 1796); *Limpe* († 1792) m. fl. Reformatorn Zwingli ville icke veta af någon församlingssång; rådet i Basel förbjöd till och med all sång i kyrkorna. Först 1526 "fick församlingen åter lof att i sång prisa Gud". Orgeln förstördes på många ställen på samma gång som templens altare och helgonbilder sönderslogos.

Under de bittra theologiska striderna i slutet af 16:de och början af 17:de århundradet, då en "stel, kall och död orthodoxi" på många ställen inom statskyrkorna efterträdde den värma

---

1) *Luthers* originalpsalmer äro: 9, 46, 124, 182, 339, 402, 478; bearbetade: 22, 63, 134, 135, 142; öfversatta: 17, 26, 58, 62, 133, 152, 159, 263, 303.

2) *F. Melanchtons* originalpsalm är: 36 (*Dicimus grates tibi*), bearb.: 387 (*Aufer immensam Deus etc.*); *N. Decius*: 24, 94; *P. Speratus* 144, 206, *J. Politander* 16, *N. Hermann* 399, *A. Reissner* 226, *P. Eber* 469, 480, *A. Lobwasser* 183, 460, *N. Selnecker* 130 (267, 304 ff), *B. Ringwaldt* 186, 470, (498 bearb.), *F. Nicolai* 496, *H. Vogtherr* 11, *J. Kohlros* 425, *L. Hetzer* 232, *E. Creutziger* (icke A. Knöpken) 50, *S. Heyd* 227, *W. Meusslin* 310, *J. Schneesing* 194, *A. Blaarer* 254, *Albrecht IV* 251, *K. Schmucker* 230. *K. Melissander* 253, *C. Becker* 228, *K. Vischer* 96, *M. Schölling* 221.

3) *Olaus Petris* originalpsalmer äro. 21, 49; öfvers. och bearb.: 17, 26, 46, 50, 58, 59, 60, 94, 104, 124, 133, 135, 142, 144, 152, 182, 183, 339, 402. *Laurentius Petri* öfvers. och bearb.: 9, 16, 22, 134, 181, 310. *L. Petri Gothus* originalpsalm: 454. *L. Jonæ Gestritius* originalpsalm: 324, öfvers.: 106 (67, 107, 304, 479, 488, 498 f); *O. Martini*, öfvers.: 63; *G. Marci*, originalpsalm: 497; *P. Johannis Gothus* 489, (488 f), *P. J. Rudbeckius*, möjl. öfvers.: 306.

och det andeliga lif, som hade utmärkt den föregående tiden; led psalmsången, egendomligt nog ingen andelig frostskada. Under hela det för Tyskland så pröfningsrika "30-åriga kriget" förblef kyrkosången en hufvudbeståndsdel i den tyska diktkonsten samt bibehöll fortfarande sin kraft och klang. Den enskildes troserfarenhet uttalar sig mer än förr i psalmen, men ett af densammas mest utmärkande kännetecken under föregående tid: — skriftobjektivitet — har derföre icke försvunnit.

Bland *tyska* psalmförfattare och öfversättare under denna tid må i första rummet nämnas den förnämste af dem alla: *Paul Gerhardt* (1606—1676), hvars 120 psalmer utmärka sig genom sin renhet, rikedom och höghet. 8 af dem återfinnas i vår Svenska Psalmbok, bland dem "*Nun ruhen alle Wälder*" (442. Nu hvilar hela jorden) samt öfvers.: "*O Haupt voll Blut und Wunden*" (91. Ditt hufvud Jesu böjes) [1]). Bland Gerhardts samtida må här nämnas "den tyska skaldekonstens återställare" *M. Opitz* († 1639), *Joh. Heermann* († 1647); *J. Rist* († 1667); *J. Scheffler*, kallad Angelus Silesius († 1677); *J. Franck* († 1677); *H. Müller* († 1675); *J. Olearius* († 1684); *E. K. Homburg* († 1681); *B. Frötsch* († 1619); *J. Qvirsfeld* († 1686); *Wilhelm II* († 1662); *T. Clausnitzer* († 1684); *J. Ebert* († 1614); *K. Knoll* (1621); *J. Gross* († 1654); *J. Pappus* (1610); *G. Reimann* († 1615); *M. Rutilius* († 1618); *J. Gerdes* († 1673); *S. Liscov* († 1689); *J. Flitner* († 1678); *G. F. Harsdörffer* († 1658); *J Leon*; *G. Neumark* († 1681); *M. Rinkart* († 1649); *J. Rosenthal* († 1690); *A. Fritsch* (1629—1701); *G. W. Sacer* († 1699); *H. Schenk* († 1681); *G. Weissel* († 1635). Några psalmer af J. Arndt, P. Fleming, C. Scriver, S. Dach och Gesenius finnas icke i Svenska Psalmboken [2]). Det bör här anmärkas, att vissa af ofvanstående författare kunna, hvad deras religiösa rigtning angår, med skäl hänföras antingen till närmast föregående eller närmast efterföljande tidehvarf.

Bland *svenska* psalmförfattare och öfversättare märkas: *Gustaf II Adolf* († 1632), hvars psalm 378: "Förfäras ej, du lilla hop" likväl författades på tyska "*Verzage nicht, du Häufflein klein*"; *M. G. de la Gardie* († 1686); *E. Gripenhjelm* († 1675); *L. Lucidor* († 1674); *S. Columbus* († 1679); *L. L:ii Laurinus* († 1655); *S. L:son Muræus* († 1675); *M. Brunnerus* († 1679); *B. Carlberg* († 1683); *E. L. Norenius* († 1668); *A. Falck* m. fl. [3]).

Af *danska* förf. må nämnas *Elle Andersdotter* († före 1645), som författat psalmen N:o 487.

Den evangeliska *koralens melodi* blef konstnärligt utbildad af *Joh Eccard* († 1611), Orlando Lassos [4]) lärjunge. Småningom blef koralen mera afmätt och stel, liknande samtidens långa, torra, polemiska med latinska och grekiska fraser späckade predikningar. "Musikmästarne" säger A. Mankell, förmenade sig ega rättighet att "*förvandla*" melodierna. De af Luther gillade, fordom ej sällan i temligen raskt tidsmått afsjungna *äkta* reformationsmelodierna omstufvades till ett helt nytt musikslag, till hvad *vi* kalla koral. Alla melodier erhöllo långsamt tidsmått. Jemväl de mest glada dikters deklamatoriskt *korta* stafvelser sammankopplades med *långt utdragna* toner, så uppenbart detta än stred mot naturens bud. Denna åverkan på en mängd sköna urmelodier, förklarades slutligen af kyrkans styresmän innebära någonting synnerligt heligt". Redan i 16:de århundradet påbörjade och fortgick denna försämring.

---

1) *Paul Gerhardt*, originalpsalmer: 90, 91, (egentl. öfvers.) 136, 192, 294, 389, 429, 442.

2) *M. Opitz* 426. *J. Heermann* 77, 123, 160, 176, 207, 244. *J. Rist* 98, 155, (361!), 413, 443, 463. *J. Scheffler* (311!), 220. *J. Franck* 112, 137, 216, 268 (435!). *H. Müller* 458. *J. Olearius* 156, 161, 261, 367. *E. K. Homburg* 76, 109. *B. Frötsch* 66, 250, 417. *J. Qvirsfeld* 84, 92, 179, 456, *Wilhem II* 330, *T. Clausnitzer* 328, *J. Ebert* 411, *K. Knoll* 477, *J. Gross* 187: 7—10, *J. Pappus*, 468. *G. Reimann* 35, *M. Rutilius* 187: 1—6, *J. Gerdes* 214, *S. Liscov* 189, 197, *J. Flitner* 205, *G. F. Harsdörffer* 464, *J. Leon* 441, *G. Neumark* 239, *M. Rinkart* 272. *J. Rosenthal* 457, *A. Fritsch* 215, *G. M. Sacer* 489, öfvers.. 36, *H. Schenck* 332, *G. Weissel* öfvers.: 52.

3) *M. G. de la Gardie* 471, *E. Gripenhjelm* 499, *L. Lucidor* 465, 467, öfvers. 263(!), *S. Columbus* 439(!),440, *L. L. Laurinus* 486, öfvers. 221(!) *J. Muræus* 214, *M. Brunnerus* 416, *B. Carlberg* 238, *E. L. Norenius* öfvers. 76, 77, *A. Falck* 231.

4) *Orlando Lasso* († 1694) var såsom Palestrina den ypperste tonkonstnär på sin tid, "den siste och störste mästaren i Nederländerna": *Palestrina* († 1594) gaf den "förveridsligade och förkonstlade" kyrkliga musiken en värdigare ställning, koralsången en renad harmoni, upphöjde den mångstämmiga tonsatsens hittills abstrakta vetenskap till en härlig och äkta kyrklig konst samt efterlemnade i sina messor och hymner m. m. flera odödliga verk. I hans fotspår trädde *Allegri* m. fl. andra mästare.

Under senare delen af 17:de århundradet uppstod med *Filip Jakob Spener* (1635—1705) och *Aug. Herm. Francke* (1663—1723) den *pietistiska* rörelsen i Tyskland, hvilken var både berättigad och gagnelig, ehuru den slutligen urartade till en matt känsloreligion, som vardt rationalismens byte. Pietismen ställde mot den döda bokstafstron det personliga troslifvet, andens vittnesbörd, lefvernet. Den subjektivism, som härunder i allmänhet utmärkte rörelsen, afspeglar sig äfven i psalmsången. Den enskildes "jag" framträder i stället för den gamla psalmens "vi" (församlingen). Den nya sången är med ett ord mera lämpad för "bönemötet" (konventikeln i hemmen) än för högmessan i templet. Känslofullt och i smältande toner sjunges om "själabrudgummen", om "lammets sår", om "det himmelska Jerusalem", om "synd och nåd", om förakt af all verldslig fröjd; men de gamla psalmernas objektivitet och glada trostillförsigt och troskraft har till en icke ringa del gått förlorad, isynnerhet hos vissa det pietistiska tidehvarfvets psalmdiktare.

Bland *tyska* psalmförfattare och öfversättare under sednare delen af 17:de och förra delen af 18:de årh. må nämnas, utom de båda förstnämda: *J. J. Rambach* († 1735); *K. F. Gellert* († 1769); *B. Schmolk* († 1737); *C. Günther* († 1704); *J. F. Hertzog* († 1699). Af Spener, Francke, Freylinghausen, Hillef, Breithaupt, Schade m. fl. andra denna tids psalmsångare finnas icke några psalmer i vår psalmbok. [1]).

Bland *svenska* och *danska* psalmförfattare under denna tid finnas "storheter af första rangen". Den skandinaviska psalmdiktningen har nu en den härligaste sommar. Bibeltrogen, kraftfull, djup och högstämd, men på samma gång enkel och hjertlig klingar psalmen på svenskt, danskt och isländskt tungomål bland alla åldrar och stånd. Den är *icke pietistisk*, utan dess anderigtning och halt tillhör i sjelfva verket, det föregående tidehvarfvets psalmsång. Pietismen vann nemligen icke genast utbredning i Sverige. Först år 1706 ansågs nödigt att i kongl. förordningar varna för denna rörelse och belägga dess anhängare med straff, en åtgärd som sedermera skärptes genom det sorgligt ryktbara "konventikelplakatet" af 1726. Att vissa psalmer från ifrågavarande tid hafva en pietistisk klang kan dock icke förnekas, men få om ens någon sådan torde kunna uppletas i den för församlingens kyrkosång och troslif så vigtiga "Svenska Psalmboken af 1695". *Haquin Spegel* (1645—1714) och *Jesper Svedberg* (1653–1735) äro tidens förnämsta andeliga skalder [2]). Spegels psalmer äro oöfverträffade, sällan upphunna. "Intet harposlag har tillkommit för effektens skull, allt är den mest medvetslösa skönhet". Svedbergs psalmer äro också bland de yppersta i Norden. Tidehvarfvets andeliga skalder räknade för öfrigt i sina leder följande *svenskar: J. Arrhenius* († 1725); *G. Ollon* († 1703); *P. Brask* († före 1691); *O. Kolmodin d. ä.* († 1753); *I Kolmodin* († 1709); *E. Lindschöld* († 1690); *J. Gezelius d. y.* († 1718); *J. Boethius* († 1718); *P. Lagerlöf* († 1693); *O. Rudbeck d. y.* († 1740); *O. Rönigk* († 1783); *H. Ekman* († 1718); *A. P. Amnelius* († 1692); *J. Wultejus* († 1700); *E. Tollstadius* († 1759); *L. Springer*; *J. Schmedeman* († 1713); *J. von Düben* († 1730); *K. J. Lohman* († 1759) [3]) samt de utmärkte *danske* psalmsångarne: *Thomas Kingo* († 1703); och *H.A. Brorson* († 1764) äfvensom *isländaren Halgrim Pjetursson*, hvars psalmer än i dag sjunges i hvarje isländsk hydda [4]).

---

1) *J. J. Rambach* 163: är beslägtad med en af hans 130 psalmer. *K. F. Gellert* (27), 151, 252, (450), 453. *B. Schmolk* 81, 235, 241. *C. Gunther* (125), *J. F. Hertzog* 434.

2) *Haquin* (Håkan) *Spegel*, originalpsalmer: 75, 110, 111, 154, 188, 196, 223, 229, 270, 296, 307, 315, 325, 396, 410, 427, 430, (431?), öfvers. 98, 136, (142), 157, 223, 292, 429, 442, 443, 460, (467 omarb). *Jesper Svedberg*, originalpsalmer: 99, 271, 299, 313, 316, 342, 500 (7 de v.), öfvers.: 35, 36, 93, 96, 120, 156, 161, 217, 272, 329, 367, 399, 411, 412, bearb.: 33, 52, 67, 109, 110(?), 112, 155, 189, 192, 197, 198, 250, 288, 324, 439, 440, 456, 459, 464, 465.

3) *J. Arrhenius*, originalpsalmer: 29, 33, 213, 246, 269, öfvers.: 52, 155, 178, 204, 205, 215, 244, 268, 464, 477, 479. *G. Ollon* 206, 257, 264. *P. Brask*, orig.. 196, öfvers.. 109, 137, 192 230, 253, 254, 389, 413, 441, 455, 457. *O. Kolmodin d. ä.* 170, 366, öfvers.: (102), 241. *I. Kolmodin* 191, öfvers.. 394, omarb.: 147, 392. *E. Lindschöld*, 459. *J. Gezelius*, öfvers.: 330. *P. Lagerlöf*, öfvers.: 328, 332, förbättr.: 463. *O. Rudbeck d. y.* 309, 364. *J. Boethius*, öfvers.. 123, omarb.: 66. *O. Rönigk* 70, omarb.: 91, (474). *H. Ekman* 428. *A. P. Amnelius*, öfvers.. 84, 92, 179, 456. *J. Wultejus* 177. *E. Tollstadius*, öfvers.: (211). *L. Springer*, öfvers.: 176, 498. *J. Schmedeman*, 216. *J. von Duben*, öfvers.: 429. *K. J. Lohman*, öfvers.. 81, (91)

4) *Th. Kingo* 209. *H. A. Brorson* stamtexten till 458.

Lutherdomens musikaliska representanter under detta tidehvarf äro de båda snillena *J. S. Bach* (1685–1750) och *G. F. Händel* (1685—1759), båda lefvande kristna och banbrytare i olika rigtningar Den hjertefromme Bach, "mästaren på orgeln", har samlat och sammansmält det yppersta i luthersk kyrkosång och hans passionsoratorier med de mägtiga harmonierna äro verk af bestående värde. Händel, en "jätte till själ och kropp", författade oratorier, hvilka förblifvit oupphunna. Af dessa må här i förbigående nämnas "Messias", ett kristligt tonepos, "i hvilket tonerna hinna upp till uttryck, som äro outsägliga för ordet."

Med den tid, öfver hvilken blicken här ofvan kastats, upphörde den lutherska psalmsångens guldålder. På pietismens dagar följde "*upplysningens tidehvarf*", under hvilket otron och förnekelsen innehade högsätet i stat och kyrka. "Nyttighetspredikningar" och "nyttighetspsalmer" kommo på modet. En "förnuftets depotism" herskade och "dess kalla ande blåste märgen ur benen och känslan ur hjertat". De gamla kärnpsalmerna "förbättrades" d. v. s försämrades, och i nya rationalistiska hymner prisade man icke Gud utan — Dygden. Man både sjöng och predikade om nyttan af vaccinering, trädplantering o. d. "Det lät, som om man ville göra narr af psalmtonen, som om en stackars nattskärra, hvars röst lefvande erinrar om det surrande rockhjulet, också ville vara med i trastarnes och näktergalarnes kör". — Nya psalmböcker i tidens anda påtvingades i många tyska stater de lutherska församlingarne, trots deras motstånd. Jemför man dessa psalmböcker från slutet af 18:de seklet med "Svenska Psalmboken af 1819" finner man lätt den senares stora företräden. Danmark, som icke egde någon Joh. Olof Wallin, fick 1798 en "Evangelisk kristlig psalmbok", näst den sämsta i hela kristenheten.

Men icke blott de gamla psalmerna, utan äfven *koralerna* försämrades. Under det att den verldsliga musiken och vissa delar af den lärda kyrkomusiken gjorde de största framsteg, förföll församlingssången. "Koralens rika tonvexling aflöstes af idel halfva noter, långsamma, afmätta: det var som till likparad". Det vanvettiga och vidriga "mellanspelet" mellan psalmversernas rader infördes af organisterna, hvilka ofta började musiken vid gudstjensten med en ouverture och slutade den med en vals. Att med orgeln öfverrösta församlingssången hörde till den vanliga ordningen, och den organist, som häri bäst lyckades, var ofta mest ansedd.

Att den "Svenska Psalmboken af 1819", ehuru visst icke felfri, vardt bättre än andra länders psalmböcker under ifrågavarande tid, var såsom förut antyddes, *J. O. Wallins* (1779–1839) stora förtjenst. Den äfven i början af 19:de århundradet rådande tidsandan, "som kallade mörker ljus, fromhet dumhet eller sinnessjuka" hade i honom icke någon vän. Han ville, sade han, frambära "det heliga som ordet och hjertat förestafva likasom i ett obesmittadt offerkäril, oblandadt ej blott af tidens brister, men äfven af dess maner" hvilket dock icke alltid lyckades honom. Hans i psalmboken intagna originalpsalmer äro till antalet 128, de af honom omarbetade psalmerna äro 178, de af honom öfversatta 23 och de af honom författade med ledning af andra psalmförfattares arbeten 13. [1]). Bland dem, hvilka med psalmer af mer eller mindre gedigen halt, bidrogo till den "nya psalmboken", voro såsom bekant, *F. M. Franzen* († 1847); *S. J. Hedborn* († 1849); *J. Åström* († 1844); *M. Chorœus* († 1806); *J. Hjerten* († 1835); *S. L. Ödmann* († 1829); *K.*

---

1) *J. O. Wallins* originalpsalmer: 1, 10, 12, 18, 40, 41, 45, 54, 56, 57, 65, 68, 73, 83, 87, 97, 100, 101, 103, 108, 113, 114, 116 (slutet), 117, 128, 131, 139, 140, 141, 145, 148, 149, 153, 159, 172, 173, 175, 184, 193, 199, 201, 203, 210, 212, 237, 240, 242, 245, 247, 248, 249, 262, 267, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 282, 284, 285, 287, 288, 289, 291, 294, 295, 297, 300, 301, 302, 305, 308, 311, 314, 319, 326, 327, 333, 334, 335, 338, 349, 350, 351, 353, 354, 360, 369, 372, 374, 375, 379, 380, 383, 385, 390, 391, 395, 401, 403, 405, 406, 414, 415, 420, 421, 422, 423, 432, 448, 451, 461, 466, 473, 476, 481, 482, 483, 484, 490, 491, 493, 494, 495, 500 (1—6 v.). Omarbetade psalmer äro: 9, 11, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 30, 33, 35, 36, 46, 47, 49, 51, 52, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 67, 70 75, 76, 77, 80, 82, 84, (92), 93, 95, 99, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 115, 120, 121, 123, 124, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 142, 144, 152, 154, 155, 156, 157, 160, 164, 167, 179, 180, 182, 183, 186, 188, 189, 190, 191, 192, 194, 195, 196, 198, 204, 206, 207, 208, 214, 215, 216, 217, 221, 223, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 239, 244, 254 257, 258, 264, 266, 270, 271, 278, 283, 292, 298, 299, 306, 307, 309, 310, 313, 315, 316, 317, 325, 330, 339, 342, 362, 363, 364, 370, 373, 386 389, 394 396, 398, 399, 402, 410, 411, 412, 416, 417, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 437, 438, 441, 443, 454, 455, 456 457, 458, 459, 460, 462, 463, 464, 465, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 474, 477, 478, 479, 487, 488, 497, 498, 499. Öfversatta psalmer: 5, 31 32, 34, 37, 86, 88, 162, 169, 171, 174, 209, 253, 371, 378, 387, 404, 434, 446, 452, 453, 492, 496; med någon ledning af andra psalmförf.: 7, 55, 125, 224, 225, 296, 304, 336, 347, 357, 392, 335, 447 (*J. W. Beckman*).

Dahl († 1809); *G. G. Adlerbeth* († 1818); *E. G. Geijer* († 1847); *K. Nyren* († 1789); *P. O. Nyström* († 1830); *A. A. Afzelius* († 1871); *K. G. Cassel* († 1866); *G. F. Gyllenborg* († 1808); *K. Hasselgren* († 1820); *K. G. af Leopold* († 1829); *Anna M. Lenngren* († 1817); *J. A. Lindblom* († 1819); *K. J. Lundvall* († 1858); *P. A. Sonden* († 1837); och *S. Nibelius* († 1820) [1]). Samtidigt med psalmboken utkom "*Svensk Choralbok*" af *I. K. F. Hæffner* († 1833) [2]).

Den nya psalmboken möttes af både gillande och klander inom församlingarne. "Bekännelsetrogna och hjertefromma kristna, hvilkas mest begagnade andaktsbok var psalmboken, återfunno" — säger en af denna tids samtida — "sina fiesta älsklingssånger, klarare och skönare än förut och derjemte flera nya, hvilka de kunde sjunga af hjertans grund". Men detta bifall var visst icke odeladt. I flera psalmer uttalades (semipelagianska) åsigter, stridande mot den lutherska kyrkans bekännelse, och förekommo uttryck, hvilka voro återljud af "upplysningstidehvarfvets" andefattiga "dygde"-språk. Till följd häraf förkastades den nya psalmboken, lika såväl som den nya kyrkohandboken och katekesen af de bekännelsetrogna "läsarne" i Norrland och af flera församlingar i södra delen af riket. För att bortrödja "psalmbokens stötestenar för församlingens bekännelsetrogna medlemmar" verkställde två af kyrkans mest framstående män, *J. H. Thomander* och *P. Wieselgren* år 1849 på ett synnerligt förtjenstfullt sätt den omarbetning, som här föreligger. Den af dem "öfversedda" psalmboken vann i Sverige, hvarest Sellergren, Schartau, Wieselgren, Ullman m. fl. påpekat den officielt antagna psalmbokens brister, en icke ringa spridning och begagnas numera allmänt inom de *svenska lutherska församlingarne här i Förenta Staterna*.

Med rätta har den mest framstående forskaren i den svenska psalmhistorien yttrat, att den Svenska Psalmboken "är en produkt af andelig verksamhet under hela den kristna tiden". Till denna rika skatt förmår icke vår materialistiska, af ensidig subjektivism genomsyrade tid lägga några nya kärnpsalmer i inre halt jembördiga med de yppersta från fordom. Den kan på sin höjd under känslosvall dikta "andliga visor", som i dag sjungas och i morgon äro glömda och förgätna, men att dikta en äkta luthersk psalm af bestående värde synes öfverstiga samtidens förmåga. Församlingen och hvarje enskild kristen borde derföre med så mycket större kärlek omfatta det stora psalmarfvet från fromma fäder och med denna skatt i sina händer, ställa sig under lifvets alla vexlingar, under glädje och sorg, allt mer och mer till efterrättelse apostelns förmaning:

Uppfyllens med Anden, talande till hvarandra i psalmer och lofsånger och andeliga visor, sjungande och spelande i edert hjerta till Herrens ära, alltid tackande Gud och Fadren för allt i vår Herre Jesu Kristi namn, undergifna hvarandra i Kristi fruktan (Efes. 5: 19, 20).

Joh. A. Edr.

---

1) ***F. M. Franzen*** **originalpsalmer: 44, 48, 53, 85, 116 (början), 118, 119, 122, 127, 143, 150, 165, 323, 341, 344, 352, 365, 368, 376, 419, 433, 444, omarb.: 81, 92, 102, 137, (152), 170, 181, (188), 263, 339.** *S. J. Hedborn*, orig.: 3, 69, 158, 243, 362 407, omarb.: 9, (51), 59, 146, *J. Ahlström*, orig.: 19, 39, 42, 71, 74, 126, 130, 168, 343, med sannolik ledning från annan inländsk eller utländsk källa 27, 163, 211 bearb. öfvers.: 6, 200, 219, 235, 346, 408, omarbetade psalmer: 50, (51), (58), 64, 109, (111), (112), 115, 226, 486. *M. Chorœus*, omarb.: 13, (186), (204), (215), 246, 479. *J. Hjerten*, orig.: 129, 234, 255, 312, 382, 445. *S. L. Ödmann*, orig.: 2, 4, 8, 13, 14, 15, 30, 38, 43, 218, 222, 286, 290, 293, 318, 320, 322, 331, 356, 384, (386), 388, 393, 409, med ledning från inländsk eller utländsk källa 20, 90, 91, 397, omarb.: 17 144, (191). *Kristoffer Dahl*, omarb.: (60), 70, 80, (81), 82, 92, 164, 166, 170, 220, 236, 306, 361, 367, 377, 398, 412, (443 · 3), 462, 470, 474, 489 *G. G. Adlerbeth*, orig.: 256, 259, 283, 340, 348, 355 (efter Meister!) 358, 485, omarb.: 49, 52, 177, 232, (65, 333?). *E. G. Geijer*, orig.: 72, 89, 105, 281, 321, 345, 321 (större delen), 400, omarb.: 94, 133. *Karl Nyren*: 190. *P. O. Nyström* 260, 475. *A. A. Afzelius* 28, 337, *Karl G. Cassel*: 185, 450, (omarb.: 471 och förf. 353 i psalmboksförsl. 1814) *G. F. Gyllenborg*: 95, 377 (omarb.: 317). *K. Hasselgren* (omarb.: 296, 498 i psalmboksförsl. 1814). *K. G. af Leopold*: 418 (skrifven då skalden var 17 år). *Anna Maria Lenngren*: 449. *J. A. Lindblom*: 151. *K. J. Lundvall*: 78. *P. A. Sonden*: 359, 381 (en del af densamma). *S. Nibelius*: 79.

2) **Af nyare svenska psalmboksarbeten må här nämnas: "Förslag till Svensk psalmbok för ev. luth. församlingarne i storfurstendömet Finland" (den s. k.** ***Runebergs Psalmbok*****); "Förslag till revision af Svenska Psalmboken etc. af** ***C. A. Cornelius*****; "Den Svenska Psalmboken" af** ***C. E. Sandgren*** **(1878).**

Uppgift på psalmer lämpade efter kyrkoårets högmessotexter.

(*I.* — Nya texternas 1:sta årgång. *II.* — Nya texternas 2:dra årgång.)

Advents-Söndagen.

Gamla texten: *Matt.* 21: 1—9. *Ps. N:is:* 1, 50, 51, 52, 53, 54, 66, 117, 118, 122, 123, 124, 139, 204, 216, 265, 315, 325, 487. *I:* *Joh.* 18: 36—37. *Ps. N:is:* 50, 51, 53, 54, 55, 117, 118, 124, 139, 204, 315, 325. *II:* *Luk.* 4: 16—22. *Ps. N:is:* 25, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 145, 146, 147, 160, 194, 324, 325, 330.

2 Söndagen i Adventet.

Gamla texten: *Luk.* 21: 25—36. *Ps. N:is:* 113, 118, 121, 124, 165, 187, 194, 208, 210, 215, 291, 321, 408, 426, 430, 451, 457, 462, 463, 469, 487, 497, 498. *I.* *Luk.* 12: 35—40. *Ps. N:is:* 52, 113, 158, 165, 210, 291, 408, 421, 426, 430, 462, 463, 465, 469, 472, 487, 497. *II.* *Luk.* 17: 20—30. *Ps. N:is:* 52, 53, 146, 165, 198, 199, 206, 235, 241, 306, 408, 426, 430, 455, 459, 463, 469, 497, 498, 499.

3 Söndagen i Adventet.

Gamla texten: *Matt.* 11: 2—10. *Ps. N:is:* 24, 26, 44, 50, 51, 52, 54, 66, 74, 93, 118, 136, 144, 147, 176, 180, 182, 184, 185, 186, 190, 191, 195, 198, 276, 315, 328, 329. *I.* *Matt.* 11: 11—19. *Ps. N:is:* 52, 53, 118, 121, 122, 147, 168, 314, 315, 316, 325, 455, 459, 460, 497, 498, 499. *II.* *Luk.* 3: 1—15. *Ps. N:is:* 1, 52, 53, 118, 135, 144, 147, 163, 164, 165, 176, 197, 315, 325, 414, 430.

4 Söndagen i Adventet.

Gamla texten: *Joh.* 1: 19—28 *Ps. N:is:* 1, 23, 51, 52, 53, 120, 131, 137, 138, 142, 143, 144, 145, 147, 163, 176, 200, 206, 212, 215, 274, 276, 314, 315, 316, 325, 328, 430. *I:* *Joh.* 3: 22—36. *Ps. N:is:* 25, 50, 51, 52, 66, 144, 147, 206, 207, 208, 274, 315, 329, 425. *II:* *Joh.* 5: 31—39. *Ps. N:is:* 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 66, 73, 74, 96, 118, 120, 121, 124, 130, 133, 136, 138, 145, 146, 147, 194, 204.

Juldagen.

Gamla texten: *Luk.* 2: 1—20 *Ps. N:is:* 32, 45, 46, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 69, 134, 147, 226, 265, 268, 271, 376, 424. *I:* *Joh.* 1: 1—14. *Ps. N:is:* 3, 17, 45, 48, 50, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 69, 74, 147. *II:* *Matt.* 1: 18—25. *Ps. N:is:* 3, 46, 49, 55, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 74, 147, 157, 197, 230,263, 268.

Annandag Jul.

Gamla texten: *Matt.* 23: 34—39. *Ps. N:is:* 50, 53, 56, 58, 62, 63, 69, 77, 88, 120, 121, 122, 124, 147, 163, 164, 165, 168, 180, 183. 190, 315, 325, 326, 429, 430, 464, 466. *I:* *Matt.* 10: 32—39. *Ps. N:is:* 59, 63, 64, 80, 97, 119, 121, 122, 124, 194, 208, 213, 214, 215, 216, 251, 328, 425, 426, 454. *II:* *Matt.* 2: 13—18. *Ps. N:is:* 33, 121, 122, 124, 130, 134, 137, 138, 180, 183, 194, 226, 227, 228, 230, 232, 251, 257, 500.

Söndagen efter Jul.

Gamla texten: *Luk.* 2: 33—40. *Ps. N:is:* 25, 50, 78, 122, 128, 129, 134, 147, 163, 164, 165, 168, 188, 190, 208, 248, 274, 285, 323, 324, 325, 328, 408, 415, 455, 500. *I:* *Luk.* 12: 32. *Ps. N:is:* 25, 46, 93, 118, 119, 121, 123, 124, 144, 146, 187, 194, 213, 276, 325, 378. *II:* *Matt.* 2: 19—23. *Ps. N:is:* 47, 63, 120, 121, 122, 124, 157, 194, 205, 210, 214, 227, 230, 257, 471, 476, 477, 484.

Nyårsdagen.

Gamla texten: *Luk.* 2: 21. *Ps. N:is:* 22, 63, 64, 65, 66, 177, 194, 214, 216, 269, 407, 408, 410, 411, 412, 413, 467,. *I:* *Joh.* 14: 13. *Ps. N:is:* 64, 65, 66, 261, 274, 410, 411, 413. *II:* *Luk.* 13: 6—9. *Ps. N:is:* 1, 22, 172, 204, 206, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 416, 430.

Söndagen efter Nyårsdagen.

Gamla texten: ***Matt.*** 3: 13—17. *Ps. N:is:* 45, 50, 66, 110, 114, 118, 126, 144, 147, 148, 149, 154, 157, 176, 190, 197, 199, 218, 222, 328, 330, 430. *I:* ***Joh.*** 1: 29—34. *Ps. N:is:* 24, 45, 59, 66, 94, 110, 134, 148, 157, 191, 194, 216, 329, 330, 410, 413. *II:* ***Matt.*** 3: 11—12. *Ps. N:is:* 102, 114, 123, 126, 130, 134, 135, 136, 144, 147, 148, 149, 218, 222, 223, 263, 330, 448, 471, 498.

Trettondedagen.

Gamla texten: ***Matt.*** 2: 1—12. *Ps. N:is:* 50, 59, 63, 67, 68, 69, 73, 77, 111, 118, 123, 139, 157, 158, 167, 168, 215, 285, 328. *I:* ***Joh.*** 8: 12. *Ps. N:is:* 45, 50, 68, 72, 73, 145, 146, 157, 167, 168, 190, 191, 328, 426. *II:* ***Matt.*** 12: 15—21. *Ps. N:is:* 45, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 122, 126, 139, 146, 157, 190, 191, 214, 234, 276, 328, 330.

I Söndagen efter Trettondedagen.

Gamla texten: ***Luk.*** 4: 42—52. *Ps. N:is:* 1, 3, 125, 130, 138, 146, 149, 157, 173, 185, 205, 213, 214, 216, 217, 226, 248, 324, 325, 328, 330, 340, 341, 342, 348, 349, 421, 430, 460. *I:* ***Joh.*** 17: 14—28. *Ps. N:is:* 13, 45, 68, 114, 118, 120, 121, 131, 134, 138, 145, 206, 328, 429, 459. *II:* ***Matt.*** 12: 46—50. *Ps. N:is:* 46, 49, 55, 119, 144, 153, 176, 193, 204, 212, 213, 214, 274, 276, 328.

2 Söndagen efter Trettondedagen.

Gamla texten: ***Joh.*** 2: 1—11. *Ps. N:is:* 14, 51, 52, 66, 118, 129, 144, 146, 147, 175, 190, 191, 194, 204, 205, 206, 216, 231, 237, 238, 244, 299. *I:* ***Joh.*** 4: 5—26. *Ps. N:is:* 77, 119 133, 136, 137, 146, 153, 160, 167, 175, 177, 188, 204, 205, 206, 212, 213, 214, 215, 220, 328, 467. *II:* ***Luk.*** 19: 1—10. *Ps. N:is:* 45, 51, 52, 77, 137, 144, 146, 157, 176, 188, 191, 192, 195, 204, 205, 214, 315.

3 Söndagen efter Trettondedagen.

Gamla texten: ***Matt.*** 8: 1—13. *Ps. N:is:* 33, 141, 146, 147, 155, 175, 179, 180, 182, 183, 184, 188, 189, 191, 193, 194, 199, 206, 208, 214, 216, 230, 258, 274, 285, 324, 328, 333, 421, 427, *I:* ***Joh.*** 4: 27—42. *Ps. N:is:* 46, 50, 72, 124, 146, 147, 167, 170, 173, 192, 208, 214, 216, 224, 242, 306, 316, 327, 330, 465, 467 *II:* ***Matt.*** 8: 14—17. *Ps. N:is:* 20, 24, 48, 66, 76, 77, 128, 146, 175, 191, 194, 206, 216, 234, 237, 362, 363, 364, 366, 369.

4 Söndagen efter Trettondedagen.

Gamla texten: ***Matt.*** 8: 23—27. *Ps. N:is:* 33, 93, 118, 123, 127, 175, 183, 190, 191, 194, 210, 223, 226, 229, 231, 232, 244, 256, 325, 330, 372, 476, 481. *I:* ***Matt.*** 21: 18—22. *Ps. N:is:* 1, 22, 135, 144, 147, 163, 164, 165, 194, 206, 208, 238, 387, 414, 425, 430. *II:* ***Matt.*** 14: 22—36. *Ps. N:is:* 127, 175, 194, 198, 210, 214, 223, 224, 226, 229, 231, 232, 239, 240, 241, 244, 325, 481.

5 Söndagen efter Trettondedagen.

Gamla texten: ***Matt.*** 13: 24—30. *Ps. N:is:* 21, 102, 118, 120, 121, 123, 124, 140, 145, 273, 328, 329, 330, 331, 360, 388, 405, 414, 430. *I:* ***Matt.*** 13: 34—43. *Ps. N:is:* 21, 102, 120, 121, 124, 134, 140, 145, 206, 328, 329, 330, 331, 360, 414, 459. *II:* ***Mark.*** 4: 26—29. *Ps. N:is:* 21, 102, 117, 118, 120, 121, 140, 146, 173,206, 224, 242, 306, 313, 316, 320, 325, 327, 330, 388, 421.

Söndagen Septuagesima.

Gamla texten: ***Matt.*** 20: 1—16. *Ps. N:is:* 6, 144, 163, 165, 180, 197, 206, 207, 208, 224, 232, 274, 275, 306, 325, 333, 334, 414, 421, 424, 431, 454, 460. *I:* ***Matt.*** 19: 27—30. *Ps. N:is:* 118, 123, 124, 127, 128, 129, 204, 206, 208, 210, 211, 215, 216, 235, 236, 248, 249, 325, 459. *II:* ***Luk.*** 17: 7—10. *Ps. N:is:* 144, 147, 180, 194, 206, 223, 274, 275, 282, 325, 421, 424, 429, 454.

Söndagen Sexagesima.

Gamla texten: ***Luk.*** 8: 4—15. *Ps. N:is:* 1, 21, 50, 66, 102, 118, 120, 121, 136, 138, 145, 146, 180, 204, 205, 206, 208, 224, 242, 273, 320, 327, 329, 331, 388, 405, 414. *I:* ***Joh.*** 12: 35—43. *Ps. N:is:* 24, 50, 138, 145, 147, 167, 168, 172, 180, 194, 205, 208, 328, 329, 426, 430. *II:* ***Matt.*** 36: 10—16. *Ps. N:is:* 21, 102, 118, 120, 121, 122, 123, 124, 163, 164, 165, 180, 181, 205, 206, 207, 229, 235, 242, 243, 273, 285, 316, 319, 325, 329, 384, 428, 460.

Fastlags Söndag.

Gamla texten: *Luk.* 18: 21—43. *Ps. N:is:* 23, 46, 49, 70, 71, 72, 75, 76, 78, 86, 94, 126, 147, 165, 167, 168, 175, 176, 188, 200, 213, 237, 325, 328. *I:* *Joh.* 12: 23—33. *Ps. N:is:* 23, 24, 71, 75, 76, 78, 86, 89, 94, 126, 128, 233, 234. *II:* *Mark.* 10: 32—45. *Ps. N:is:* 23, 70, 75, 76, 79, 80, 81, 93, 97, 105, 124, 126, 128, 231

I Söndagen i Fastan.

Gamla texten: *Matt.* 4: 1—11. *Ps. N:is:* 70, 71, 72, 77, 79, 93, 124, 126, 127, 134, 137, 175, 180, 201, 205, 208, 210, 211, 216, 251, 294, 323, 325, 430. *I:* *Matt.* 16: 21—23. *Ps. N:is:* 77, 80, 93, 126, 127, 134, 137, 205, 208, 210, 216, 226, 234, 236, 237, 251, 292, 294, 325, 430. *II:* *Luk.* 10: 17—20. *Ps. N:is:* 77, 93, 106, 109, 124, 127, 136, 137, 163, 205, 208, 211, 215, 216, 225, 226, 226, 251, 461.

2 Söndagen i Fastan.

Gamla texten: *Matt.* 15: 21—28. *Ps. N:is:* 33, 147, 177, 182, 183, 188, 190, 191, 194, 208, 228, 229, 233, 234, 237, 238, 239, 241, 244, 245, 257, 261 328. *I:* *Luk.* 7: 36—50. *Ps. N:is:* 52, 66, 130, 144, 151, 177, 182, 183, 188, 189, 194, 195, 229, 245, 292. *II:* *Mark.* 9: 14—32. *Ps. N:is:* 22, 24, 46, 66, 96, 110, 146, 147, 175, 182, 183, 184, 190, 191, 194, 198, 208, 211, 214, 216, 223, 234, 238, 239, 325.

3 Söndagen i Fastan.

Gamla texten: *Luk.* 11: 14—28. *Ps. N:is:* 24, 46, 50, 66, 96, 106, 109, 110, 112, 120, 121, 124, 133, 134, 136, 137, 179, 205, 208, 210, 216, 292, 323, 324, 325, 430. *I:* *Joh.* 7: 19—31. *Ps. N:is:* 21, 25, 45, 48, 49, 50, 70, 73, 75, 76, 78, 89, 120, 127, 129, 138, 145, 175, 179, 180, 206, 328, 330. *II:* *Luk.* 4: 31—37. *Ps. N:is:* 22, 46, 66, 96, 106, 109, 110, 112, 124, 137, 146, 176, 194, 198, 205, 206, 210, 211, 216, 226, 325.

Midfasto-Söndag.

Gamla texten: *Luk.* 6: 1—15. *Ps. N:is:* 23, 32, 52, 66, 111, 119, 145, 146, 153, 157, 158, 161, 191, 204, 205, 206, 214, 215, 216, 224, 230, 239, 249, 279, 332, 399, 402, 421. *I:* *Joh.* 6: 24—36. *Ps. N:is:* 50, 119, 146, 153, 154, 155, 157, 158, 204, 205, 206, 214, 215, 224, 237, 328, 414, 421, 450, 470. *II:* *Joh.* 6: 52—71. *Ps. N:is:* 45, 66, 119, 146, 153, 154, 157, 158, 191, 204, 205, 213, 214, 215, 216, 221, 237, 328, 414.

5 Söndagen i Fastan.

Gamla texten: *Joh.* 8: 46—59. *Ps. N:is:* 13, 22, 24, 66, 71, 75, 76, 80, 121, 122, 124, 140, 146, 147, 165, 183, 197, 212, 237, 250, 261, 276, 277, 278, 295, 328, 329, 425, 430. *I:* *Joh.* 11: 47—57. *Ps. N:is:* 24, 26, 46, 71, 76, 78, 93, 94, 96, 118, 120, 121, 122, 124, 188, 226, 276, 278, 323, 328, 459. *II:* *Joh.* 8: 31—45. *Ps. N:is:* 1, 46, 50, 70, 78, 96, 106, 112, 119, 120, 121, 122, 124, 136, 138, 153, 175, 197, 199, 209, 276, 306, 425, 426.

Palm-Söndag.

Gamla texten: 1 *Kor.* 11: 23—29. *Ps. N:is:* 23 80, 81, 144, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 164, 170, 171, 175, 188, 205, 322, 328, 386, 499. *I:* *Joh.* 12: 1—16. *Ps. N:is:* 51, 52, 53, 54, 64, 132, 156, 176, 204, 213, 214, 215, 216, 219, 230, 231 249, 250, 315, 469. *II:* *Luk.* 22: 14—22. *Ps. N:is:* 23, 66, 80, 81, 82, 150, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 205.

Långfredagen.

Evang.: *Luk.* 23: 32. *Ps. N:is:* 24, 46, 75, 76, 77, 78, 86, 88, 89, 90, 92, 94, 96, 129, 167, 188, 200, 213, 216, 459.

Påskdagen.

Gamla texten: *Mark.* 16: 1—8. *Ps. N:is:* 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 128, 136, 265 389. *I:* *Joh.* 20: 1—10. *Ps. N:is:* 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 136. *II:* *Matt.* 28: 1—8. *Ps. N:is:* 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 147, 200, 469, 472, 487, 496, 497.

Annandag Påsk.

Gamla texten: *Luk.* 24: 13—35. *Ps. N:is:* 21, 50, 66, 106, 107, 108, 112, 118, 119, 120, 136, 145, 146, 147, 150, 157, 167, 188, 190, 191, 204, 205, 216, 237, 323, 330, 438, 459, 471. *I:* *Joh.* 20: 11—18.

Ps. N:is: 20, 50, 93, 102, 103, 108, 109, 110, 111, 114, 119, 123, 157, 204, 214, 216, 241, 242, 243, 244, 275, 481. *II: Matt.* 28: 9—15. *Ps. N:is:* 102, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 122, 200, 324, 325.

I Söndagen efter Påsk.

Gamla texten: Joh. 20: 19—31. *Ps. N:is:* 24, 45, 46, 48, 50, 64, 66, 102, 108, 110, 111, 119, 145, 147, 168, 175, 176, 190, 191, 197, 200, 214, 216, 237, 324, 440, 474. *I: Joh.* 21: 1—14. *Ps. N:is:* 20, 33, 45, 50, 108, 111, 146, 168, 190, 204, 205, 213, 215, 216, 224, 225, 239, 256, 324, 474, 481. *II: Luk.* 24: 36—48. *Ps. N:is:* 50, 52, 54, 55, 66, 74, 94, 108, 109, 111, 119, 130, 140, 145, 146, 168, 180, 185, 188, 204, 205, 215, 216, 234, 329, 376, 474.

2 Söndagen efter Påsk.

*Gamla texten: Joh.*10: 11—16. *Ps. N:is:* 1, 55, 56, 64, 71, 112, 114, 118, 119, 123, 139, 146, 150, 178, 184, 192, 205, 216, 264, 285, 316, 330, 384, 481. *I: Joh.* 21: 15—25. *Ps. N:is:* 50, 81, 114, 128, 132, 134, 167, 171, 174, 195, 204, 208, 213, 214, 215, 216, 219, 220, 285, 316, 325, 413. *II: Joh.* 10: 1—10. *Ps. N:is:* 119, 146, 150, 164, 184, 187, 191, 204, 205, 214, 215, 250 285, 313, 316, 325, 384, 428, 467.

3 Söndagen efter Påsk.

Gamla texten: Joh. 16: 16—22. *Ps. N:is:* 1, 77, 111, 123, 124, 138, 145, 176, 177, 194, 195, 198, 201, 203, 204, 210, 212, 214, 215, 216, 221, 226, 229, 233, 234, 235, 237, 238, 243, 244, 246, 247, 280, 281, 325. *I: Joh.* 17: 1—8. *Ps. N:is:* 25, 45, 46, 48, 49, 50, 69, 71, 114, 119, 146, 157, 205; 328, 330. *II. Joh.* 14: 1—12. *Ps N:is:* 45, 48, 50, 71, 73, 74, 111, 119, 128, 131, 134, 138, 146, 194, 206, 210, 237, 306, 328, 421, 429, 458, 486, 487.

4 Söndagen efter Påsk.

Gamla texten: Joh. 16: 5—15. *Ps. N:is:* 19, 20, 21, 24, 46, 74, 130, 131, 133, 134, 135, 136, 138, 144, 173, 180, 186, 201, 263, 324 328. 329, 430, 452, 467, 476. *I: Joh.* 17: 9—17. *Ps. N:is:* 25, 46, 48, 50, 64, 65, 74, 80, 93, 96, 119, 146, 151, 194, 204, 205, 213, 214, 325, 342, 387, 467. *II: Joh.* 7: 37—39. *Ps. N:is:* 77, 119, 136, 137, 146, 158, 160, 177, 191, 204, 205, 212, 214, 215, 216, 237, 325, 457.

Böne-Söndagen.

Gamla texten: Joh. 16:23—33. *Ps. N:is:* 1, 14, 33, 43, 46, 49, 65, 66, 71, 74, 78, 129, 183, 188, 194, 200, 220, 238, 250, 257, 258, 259, 260, 261, 387. *I: Joh.* 17: 18 -23. *Ps. N:is:* 25, 46, 48, 50, 71, 74, 146, 194, 204, 213, 214, 274, 285, 387, 467. *II: Luk.* 11: 1—13. *Ps. N:is:* 14, 33, 146, 194, 238, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 330, 500.

Kristi Himmelsfärdsdag.

Gamla texten: Mark. 16: 14—20. *Ps. N:is:* 23, 46, 50, 113, 114, 115, 116, 120, 124, 128, 141, 144, 147, 190, 199, 200, 225, 226, 268, 328, 452, 458, 486, 487. *I: Joh.* 17: 24—26. *Ps. N:is:* 73, 103, 113, 114, 115, 116, 119, 125, 161, 328, 330, 486, 488. *II: Luk.* 24: 49—53. *Ps. N:is:* 43, 45, 73, 113, 114, 115, 116, 125, 128, 199, 200, 203, 215, 328, 452, 458, 486, 488.

6 Söndagen efter Påsk.

Gamla texten: Joh. 15: 26—16: 4. *Ps. N:is:* 22, 25, 75, 93, 120, 121, 122, 123, 124, 134, 135, 136, 138, 144, 176, 187, 208, 213, 224, 226, 227, 324, 325, 425, 430, 431, 486. *I: Joh.* 15: 18—2.. *Ps. N:is:* 46, 121, 122, 124, 127, 128, 129, 134, 208, 226, 230, 237, 244, 325, 330. *II: Luk.* 12: 4—12. *Ps. N:is:* 22, 70, 75, 80, 97, 119, 121, 122, 124, 134, 149, 207, 208, 213, 216, 226, 227, 230, 249, 276, 325, 328, 425.

Pingstdagen.

Gamla texten: Joh. 14: 23—31. *Ps. N:is:* 19, 23, 24, 66, 94, 106, 123, 127, 131, 132, 133, 134, 136, 137, 138, 157, 170, 176, 194, 196, 213, 214, 216, 221, 315, 376, 419. *I: Joh.* 15:10—17. *Ps. N:is:* 19, 22, 25, 46, 49, 50, 66, 72, 74, 127, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 143, 144, 163, 170, 195, 274. *II: Joh.* 14: 15—21. *Ps. N:is:* 20, 21, 25, 46, 52, 77, 125, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 136, 138, 157, 194, 204, 205, 214, 330.

Annandag Pingst.

Gamla texten: *Joh.* 3: 16—21. *Ps. N:is:* 46, 48, 49, 64. 133, 144, 147, 163, 166, 169, 183, 187, 188, 191, 192, 194, 263, 324, 325, 328, 461. *I:* *Joh.* 6: 44—51. *Ps. N:is:* 50, 72, 111, 114, 118, 119, 145, 146, 153, 154, 155, 157, 158, 205, 206, 214, 215, 237, 414, 459, 470. *II:* *John.* 12: 44—50. *Ps. N:is:* 21, 46, 49, 50, 66, 120, 134, 135, 138, 144, 145, 146, 147, 163, 166, 167, 168, 169, 180, 182, 185, 192, 263, 328.

Trefaldighets-Söndagen.

Gamla texten: *Joh.* 3: 1—15. *Ps. N:is:* 17, 22, 23, 25, 50, 111, 119, 128, 130, 137, 144, 163, 168, 194, 199, 324, 325, 330, 388, 430, 486. *I:* *Joh.* 15: 1—9. *Ps. N:is:* 22, 23, 124, 135, 144, 153, 194, 205. 206, 208, 212, 213, 214, 327, 330, 414. *II:* *Matt.* 28: 18—20. *Ps. N:is:* 22, 23, 25, 45, 66, 110, [illegible], 117, 118, 119, 121, 124, 139, 148, 149, 150, 194, 205, 261, 263, 272, 328, 330, 430.

1 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 16: 19—31. *Ps. N:is:* 36, 119, 165, 172, 173, 215, 216, 220, 221, 224, 228, 295, 327, 385, 430, 450, 454, 458, 459, 462, 463, 464, 465, 471, 497, 499. *I:* *Luk.* 12: 13—21. *Ps. N:is:* 119, 158, 165, 206, 215, 220, 295, 306, 325, 327, 421, 430, 450, 454, 455, 459, 462, 464, 470, 471, 490. *II:* *Matt.* 16: 24—27. *Ps. N:is:* 75, 83, 105, 127, 128, 158, 166, 204, 208, 210, 211, 213, 216, 235, 236, 237, 248, 295, 306, 325, 421, 430, 444, 450, 455, 459, 471, 497.

2 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 14: 16—24. *Ps. N:is:* 119, 144, 153, 158, 159, 161, 163, 164, 165, 172, 184, 215, 224, 289, 323, 325, 328, 375, 458, 459. *I:* *Luk.* 14: 25—35. *Ps. N:is:* 47, 75, 97, 121, 128, 129, 207, 208, 210, 211, 213, 216, 233, 234, 236, 237, 244, 248, 328, 425, 430, 471. *II:* *Luk.* 9: 51—62. *Ps. N:is:* 44, 50, 70, 75, 114, 118, 121, 122, 126, 128, 134, 147, 163, 174, 165, 167, 172, 210, 215, 216, 232, 235, 236, 289, 323, 430, 471, 499.

3 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 15: 1—10. *Ps. N:is:* 20, 25, 36, 49, 50, 55, 91, 112, 119, 146, 155, 163, 166, 178, 179, 184, 191, 192, 194, 204, 206, 213, 216, 325, 327, 385, 466, 474, 486. *I:* *Luk.* 15: 11—32. *Ps. N:is:* 130, 136, 172, 173, 176, 178, 179, 188, 192, 194, 327, 375, 471, 475, 476. *II:* *Matt.* 9: 9—13. *Ps. N:is:* 51, 52, 111, 119, 141, 146, 155, 157, 182, 183, 184, 186, 191, 192, 205, 206, 222, 274, 328, 384, 385, 386, 387, 388, 467.

4 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 6: 36—42. *Ps. N:is:* 22, 48, 72, 129, 133, 135, 138, 141, 144, 168, 180, 203, 206, 207, 208, 274, 278, 285, 286, 297, 325, 328, 421, 425, 426, 454. *I:* *Joh.* 8: 1—11. *Ps. N:is:* 1, 77, 143, 147, 157, 187, 192, 194, 195, 200, 204, 208, 212, 213, 217, 292, 294, 325, 385, 467. *II* *Matt.* 7: 1—6. *Ps. N:is:* 22, 24, 25, 129, 133, 135, 137, 144, 203, 206, 207, 208, 274, 278, 285, 286, 307, 328, 419, 421, 425, 427.

5 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 5: 1—11. *Ps. N:is:* 33, 56, 74, 118, 119, 123, 128, 129, 139, 144, 163, 167, 180, 188, 189, 207, 216, 224, 239, 298, 316, 325, 327, 384, 385, 421. *I:* *Joh.* 1: 35—51. *Ps. N:is:* 116, 119, 133, 144, 145, 146, 147, 150, 157, 163, 164, 165, 166, 172, 205, 206, 214, 215, 216. *II:* *Matt.* 16: 13—19. *Ps. N:is:* 56, 80, 97, 117, 118, 123, 125, 139, 145, 146, 147, 193, 194, 195, 200, 204, 208, 213, 214, 216, 325, 425, 467.

6 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 5: 20—26. *Ps. N:is:* 22, 50, 66, 141, 144, 145, 149, 172, 182, 133, 188, 191, 194, 195, 197, 200, 201, 205, 206, 306, 327, 385, 421, 430, 459, 463, 464, 467. *I:* *Matt.* 5: 17—19. *Ps. N:is:* 50, 66, 104, 106, 125, 141, 143, 144, 191, 195, 197, 207, 385, 430. *II:* *Matt.* 5: 27—42. *Ps. N:is:* 25, 112, 128, 128, 129, 142, 144, 182, 186, 195, 197, 206, 207, 208, 217, 285, 292, 294, 295, 297, 312, 327, 328, 430, 431.

7 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Mark.* 8: 1—9. *Ps. N:is:* 32, 33, 119, 145, 146, 153, 158, 204, 205, 214, 215, 216, 224, 298, 332, 357, 394, 399, 402, 407, 421. *I:* *Matt.* 16: 5—12. *Ps. N:is:* 23, 33, 82, 111, 119, 120, 121, 134, 138, 180, 193, 197, 204, 206, 216, 357, 385, 407, 413, 459. *II:* *Luk.* 14: 12—15. *Ps. N:is:* 22, 97, 132, 133, 134, 135, 203, 206, 208, 274, 278, 285, 286, 287, 288, 425, 454.

Kristi Förklarings-Söndag.

Gamla texten: *Matt.* 17: 1—8. *Ps. N:is.* 50, 73, 141, 167, 168, 200, 204, 208, 214, 215, 306, 328, 440, 458, 459, 472, 474, 477, 484, 486. *I:* *Joh.* 13: 31—32. *Ps. N:is:* 48, 49, 50, 66, 71, 73, 77, 118, 123, 125, 128, 146, 157, 168, 200, 204, 214, 215, 246, 328, 364, 472, 474, 498. *II:* *Matt.* 17: 9—13. *Ps. N:is:* 73, 113, 118, 119, 123, 125, 128, 129, 137, 138, 141, 146, 167, 176, 177, 195, 214, 225, 328, 361, 472, 473, 474, 476, 477, 479.

8 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 7: 15–21. *Ps. N:is:* 22, 25, 33, 50, 64, 66, 120, 121, 134, 137, 138, 144, 163, 176, 180, 185, 193, 195, 197, 198, 206, 210, 272, 316, 328, 384, 425, 426, 428, 459. *I:* *Matt.* 7: 12—14. *Ps. N:is:* 22, 25, 119, 129, 134, 135, 138, 144, 147, 163, 164, 168, 172, 203, 208, 210, 274, 278, 285, 289, 327, 421, 425, 454, 464, 471, 499. *II.* *Matt.* 7: 22—29. *Ps. N:is:* 77, 117, 123, 124, 139, 145, 147, 176, 193, 194, 202, 203, 207, 208, 209, 216, 226, 227, 228, 230, 232, 239, 240, 244, 254, 266, 274, 285, 289, 327, 421, 425, 454, 464, 471, 499.

9 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 16: 1—9. *Ps. N:is:* 48, 111, 121, 137, 138, 144, 165, 170, 179, 206, 207, 215, 221, 298, 306, 325, 328, 329, 348, 421, 425, 430, 431, 450, 454, 462, 464, 486, 490, 497. *I.* *Luk.* 12: 42—48. *Ps. N:is.* 113, 138, 144, 165, 180, 206, 207, 298, 306, 316, 331, 333, 334, 421, 424, 428, 430, 454, 462, 464, 497. *II:* *Luk.* 16: 10—17 *Ps N:is:* 113, 138, 145, 147, 174, 176, 180, 199, 206, 207, 211, 224, 273, 295, 298, 306, 325, 334, 348, 410, 421.

10 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 19: 41—47. *Ps. N:is:* 25, 53, 80, 88, 122, 137, 163, 164, 165, 167, 172, 179, 192, 213, 315, 323, 327, 384, 385, 386, 387, 388, 390, 426, 430, 450, 459, 462, 464. *I:* *Joh.* 8: 21—30. *Ps. N:is:* 22, 80, 81, 147, 163, 164, 165, 180, 184, 194, 208, 327, 430, 450, 455, 459. *II:* *Matt.* 11: 20—24. *Ps. N:is:* 22, 25, 32, 147, 163, 164, 165, 172, 173, 208, 292, 323, 327, 388, 390, 455, 462, 463, 464, 497.

11 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 18: 9—14. *Ps. N:is:* 1, 23, 144, 170, 173, 176, 180, 181, 182, 183, 189, 191, 194, 197, 200, 212, 229, 274, 292, 385, 459, 465. *I:* *Matt.* 21: 28—31. *Ps. N:is:* 23, 82, 144, 145, 163, 164, 165, 170, 173, 176, 180, 182, 186, 193, 196, 197, 207, 274, 324, 328, 385, 421, 459, 464. *II:* *Matt.* 23: 1—12. *Ps. N:is:* 21, 24, 72, 82, 170, 171, 180, 181, 183, 189, 197, 206, 226, 229, 273, 274, 282, 285, 313, 316, 325, 328, 385, 413, 428.

12 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Mark.* 7: 31—37. *Ps. N:is:* 21, 24, 49, 50, 74, 76, 77, 112, 141, 144, 176, 191, 194, 205, 206, 207, 215, 216, 238, 244, 253, 257, 261, 272, 297, 323, 327, 328, 329, 330, 364, 423, 430, 464. *I.* *Matt.* 12: 33—37. *Ps. N:is:* 97, 144, 203, 206, 207, 208, 272, 328, 329, 330, 414, 423, 425, 430. *II.* *Matt.* 15: 29—31. *Ps. N:is:* 37, 71, 73, 74, 125, 126, 146, 175, 191, 194, 205, 206, 216, 329 364, 467.

13 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 10: 23—37 *Ps. N:is:* 22, 25, 66, 97, 135, 144, 145, 147, 163, 168, 173, 175, 177, 179, 182, 183, 188, 194, 197, 200, 208, 327, 329, 459. *I:* *Matt.* 5: 43—6: 4. *Ps. N:is:* 73, 97, 129, 132, 133, 134, 135, 144, 147, 171, 203, 206, 207, 208, 219, 274, 285, 286, 289, 425. *II:* *Matt.* 11: 25—30. *Ps. N:is:* 21, 45, 66, 73, 134, 141, 145, 148, 156, 157, 161, 168, 175, 184, 185, 188, 191, 195, 204, 206, 214, 215, 220, 234, 236, 256, 328, 330, 426.

14 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 17: 11—19. *Ps. N:is:* 64, 66, 144, 146, 147, 155, 175, 176, 177, 179, 180, 183, 186, 188, 194, 213, 216, 229, 238, 327, 328, 467. *I:* *Joh.* 5: 1—14. *Ps. N:is:* 144, 146, 160, 175, 176, 177. 182, 183, 188, 191, 194, 216, 230, 239, 366. *II:* *Luk.* 4: 23—30. *Ps. N:is:* 24, 120, 121, 122, 140, 141, 147, 163, 164, 180, 189, 208, 230, 324.

15 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 6: 24—34. *Ps. N:is:* 27, 31, 32, 33, 174, 176, 199, 215, 216, 224, 251, 274, 279, 281, 282, 298, 306, 325, 327, 357, 407, 421, 450, 463. *I:* *Luk.* 10: 38—42. *Ps. N:is:* 77, 97, 125, 138. 153, 157, 205, 214. 215, 216, 273, 275, 306, 368, 421, 429, 459. *II:* *Matt.* 6: 19—23. *Ps. N:is:* 77. 113, 120, 130, 133, 138, 145, 160, 168, 186, 204, 205, 215, 216, 220, 256, 295, 296, 298, 306, 328, 421, 426 58, 461.

16 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 7: 11—17. *Ps. N:is:* 49, 50, 64, 66, 108, 110, 111, 120, 123, 130, 146, 147, 165. 167, 229, 233, 237, 239, 241, 323, 325, 386, 400, 404, 448, 470, 489. *I:* *Joh.* 11: 1—45. *Ps. N:is:* 36, 50, 55, 57, 64, 69, 99, 100, 102, 103, 105, 108, 118, 120, 229, 233, 239, 241, 242, 243 246, 389, 448, 452, 459, 471, 491, 492, 496. *II:* *Joh.* 5: 19—21. *Ps. N:is:* 17, 22, 23, 26, 45, 48, 49, 50, 66, 96, 105, 108, 109, 110, 111, 112, 130, 147, 165, 328, 471, 472.

17 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Luk.* 14: 1—11. *Ps. N:is:* 1, 3, 23, 111, 175, 191, 197, 206, 221, 248, 274, 282, 321, 324, 325, 326, 328, 330, 332, 333, 382, 383, 388. *I:* *Matt.* 2: 18—3: 5. *Ps. N:is:* 1, 51, 52, 77, 82, 123, 130, 137, 141, 157, 175, 191, 197, 199, 204, 205, 206, 214, 237, 282, 295, 321, 325, 328, 385, 430. *II:* *Mark.* 7: 1—23. *Ps. N:is:* 82, 137, 138, 144, 145, 176, 180, 197, 203, 206, 277, 292, 327, 384, 385, 388, 430.

18 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 22: 34—46. *Ps. N:is:* 22, 24, 66, 71, 73, 74, 133, 135, 138 144, 146, 147, 176, 182, 184, 203, 206, 208, 210, 215, 328, 459. *I:* *Joh.* 10: 23—38. *Ps. N:is:* 24, 45, 48, 50, 75, 76, 80, 119, 121, 122, 124, 146, 147, 200, 204, 324, 328. *II:* *Mark.* 10: 17—27. *Ps. N:is:* 129, 141, 144, 158, 163, 174, 175, 210, 211, 215, 220, 280, 283, 295, 306, 325, 330, 421, 461.

19 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 9: 1—8. *Ps. N:is:* 22, 23, 49, 64, 66, 118, 128, 147, 160, 168, 170, 172, 176, 183, 184, 186, 188, 189, 192, 194, 198, 208, 212, 216, 218, 230, 261, 328, 330, 467. *I:* *Joh.* 9: 1—41. *Ps. N:is:* 50, 71, 74, 127, 130, 133, 138, 145, 155, 167, 168, 175, 190 206, 248, 421, 424, 426. *II:* *Luk.* 13: 10—17. *Ps. N:is:* 46, 57. 71, 76, 96, 126, 128, 129, 137, 175, 183, 191, 204, 206, 215, 216, 324, 325, 326, 329.

20 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 22: 1—14. *Ps. N:is:* 50, 66, 119 144, 146, 153, 158, 159, 163, 164, 165, 168, 196, 197, 198, 204, 213, 215, 289, 323, 329, 385, 473, 474. *I:* *Matt.* 13: 44 -46. *Ps. N:is:* 77, 120, 124, 140, 146, 157, 158, 160, 186, 204, 205, 214, 215, 216, 220, 295, 306, 328, 421, 461, 467. *II:* *Matt.* 21: 33 -46. *Ps. N:is:* 1, 23, 24, 46, 49, 70, 76, 96, 121, 122, 147, 163, 164, 165, 172, 208, 216, 226, 230, 263, 323, 327, 388.

21 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Joh.* 4: 46—53. *Ps. N:is:* 87, 119, 128, 129, 138, 144, 145, 146, 168, 170, 171, 172, 175, 176, 188, 190, 191, 194, 198, 206, 208, 325, 328, 330. *I:* *Matt* 16: 1—4. *Ps. N:is:* 21, 114, 118, 120, 121, 168, 216, 227, 319, 325, 328, 388, 459. *II:* *Matt.* 9 · 27—31. *Ps. N:is:* 66, 111, 130, 138, 167, 168, 182, 183, 190, 191, 194, 208, 213, 229, 238, 241, 260.

22 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 18: 23—35. *Ps. N:is:* 25, 110, 135, 144, 170, 173, 177, 182, 183, 189, 194, 197, 208, 214, 285, 289, 397, 330, 410, 425. *I:* *Matt.* 18: 15—22. *Ps. N:is:* 1, 22, 25, 66, 114, 133,

135, 205, 208, 257, 261, 285, 289 425. *II:* *Mark.* 4: 21—25. *Ps. N:is:* 21, 68, 73, 118, 120, 121, 133, 135, 138, 145, 285, 286, 289, 324, 328, 329, 331, 414, 431.

23 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 22: 15—22. *Ps. N:is:* 48, 50, 121, 129, 176, 180, 206, 213, 224, 306, 308, 315, 325, 327, 328, 331, 365, 385, 430. *I:* *Mark.* 12: 41—44. *Ps. N:is:* 138, 206, 207, 232, 286, 306, 419, 421, 425. *II:* *Matt.* 17: 24—27. *Ps. N:is:* 46, 50, 96, 144, 189, 194, 206, 277, 306, 308, 325, 331, 459, 479.

24 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 9: 18—26. *Ps. N:is:* 50, 64, 66, 77, 95, 99, 100, 108, 110, 130, 134, 146, 147, 165, 167, 191 194, 208, 214, 216, 230, 238, 247, 251, 253, 254, 260, 323, 448, 450, 455, 491, 492. *I:* *Joh.* 6: 37—40. *Ps. N:is:* 49, 50, 64, 119, 146, 147, 150, 157, 163, 183, 188, 204, 205, 469, 470, 471, 472. *II:* *Luk.* 20: 27—40. *Ps. N:is:* 34, 36, 105, 191, 194, 195, 455, 459, 462, 471, 477, 478, 486, 488, 490, 492, 496.

25 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 24: 15—28. *Ps. N:is:* 21, 118, 120, 121, 122, 124, 138, 187, 232, 237, 257, 357, 384, 386, 387, 388, 389, 430, 460, 497, 498. *I:* *Matt.* 24: 1—14. *Ps. N:is:* 21, 53, 80, 88, 120, 121, 122, 137, 138, 165, 210, 215, 291. 430, 462, 463, 487, 497, 498, 499. *II:* *Matt.* 24: 35—44. *Ps. N:is:* 105, 108, 113, 165, 172, 291, 306, 321, 426, 451, 453, 462, 463, 469, 487, 497, 498.

26 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 25: 31—46. *Ps. N:is:* 26, 136, 144, 165, 189, 206, 291, 295, 321, 333, 426, 454, 462, 464, 465, 469, 487, 496, 497, 498, 499. *I:* *Joh.* 5: 22–29. *Ps. N:is:* 103, 104, 109, 111, 147, 216, 426, 459, 469, 487, 496, 497, 498, 499. *II:* *Matt.* 13: 47—50. *Ps. N:is:* 102, 118, 121, 122, 124, 139, 165, 321, 360, 426, 496, 497, 498, 499, 500.

27 Söndagen efter Trefaldighetssöndag.

Gamla texten: *Matt.* 25: 1—13. *Ps. N:is:* 52, 113, 144, 158, 165, 184, 210, 426, 430, 458, 462, 463, 464, 465, 484, 487, 497. *I:* *Luk.* 13: 22—29. *Ps. N:is:* 147, 163, 164, 165, 184, 240, 306, 421, 430, 454, 462, 463, 464, 471, 497, 498, 499. *II:* *Matt.* 25: 14—30. *Ps. N:is:* 113, 138, 206, 207, 274, 295, 306, 333, 376, 421, 424, 432, 462, 474.

Maria Kyrkogång eller Kyndelsmessodagen.

Gamla texten: *Luk.* 2: 22—32. *Ps. N:is:* 22, 23, 49, 50, 66, 94, 110, 131, 144, 146, 147, 162, 163, 178, 195, 199, 203, 204, 208, 212, 213, 214, 215, 328, 360, 376, 417, 426, 450, 461, 470, 474. *I:* *Joh.* 1. 16—18. *Ps. N:is:* 45, 46, 50, 57, 69, 73, 74, 77, 130, 140, 143, 144, 191, 194, 203, 297. *II:* *Matt.* 13: 31—33, *Ps. N:is:* 1, 21, 56, 68, 73, 102, 111, 114, 117, 118, 121, 122, 123, 139, 145, 181, 206, 325, 328, 429.

Marie Bebådelsedag.

Gamla texten: *Luk.* 1: 26—38. *Ps. N:is:* 17, 23, 33, 43, 44, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 61, 69, 73, 74, 144, 145, 146, 147, 157, 186, 190, 204, 239, 261, 328. *I:* *Luk.* 1:39—45. *Ps. N:is:* 45, 58, 63, 130, 133, 136, 137, 138, 147, 194, 197, 198, 204, 205, 208, 213, 214, 268, 272, 276, 330, 423, 424. *II:* *Luk.* 1: 46—55. *Ps. N:is:* 1, 3, 45, 46, 48, 49. 50, 56, 57, 63, 137, 145, 147, 215, 265, 268, 269, 330, 423, 424.

Johannes Döparens Dag.

Gamla texten: *Luk.* 1: 57—80. *Ps. N:is:* 3, 16, 46, 50, 51, 66, 106, 147, 148, 164, 180, 194, 197, 198, 215, 268, 272, 324, 326, 394, 402, 414. *I:* *Luk.* 1: 5—25. *Ps. N:is:* 32, 52, 111, 204, 223, 224, 229, 232, 237, 238, 239, 268, 270, 272, 278, 315, 332, 339, 394. *II:* *Mark.* 6: 14—29. *Ps. N:is:* 119, 120, 121, 122, 124, 210, 214, 215, 216, 217, 226, 228, 229, 230, 231, 237, 248, 249, 251, 290, 291, 327, 394, 430.

Mikaeli's Dag.

Gamla texten: ***Matt.*** 18: 1—11. *Ps. N:is:* 22, 25, 50, 66, 111, 128, 137, 144, 145, 148, 149, 169, 176, 180, 198, 199, 274, 325, 327, 330, 341, 430, 464, 493. *I:* ***Mark.*** 10: 13—16. *Ps. N:is:* 66, 145, 145, 146, 199, 330, 340, 341, 493. *II:* ***Mark.*** 9: 33—50. *Ps. N:is:* 93, 145, 149, 165, 172, 192, 197, 198, 206, 218, 273, 274, 282, 295, 306, 327, 421, 463, 464, 471, 493, 499.

All Helgonadag.

Gamla texten: ***Matt.*** 5: 1—12. *Ps. N:is:* 45, 113, 118, 119, 130, 138, 140, 141, 144, 157, 163, 172, 181, 187, 201, 203, 206, 215, 217, 237, 323, 325, 327, 328, 425, 457, 459, 476, 499. *I:* ***Matt.*** 5: 13—16. *Ps. N:is:* 22, 25, 97, 121, 124, 129, 134, 138, 181, 198, 203, 206, 207, 208, 217, 229, 275, 276, 325, 328, 425, 493. *II:* ***Luk.*** 6: 20—26. *Ps. N:is:* 45, 73, 113, 119, 140, 157, 180, 203, 205, 215, 217, 224, 257, 259, 273, 292, 294, 306, 328, 330, 421, 455, 459, 469, 484, 491, 494, 499.

KORAL-BOK

OCH

Svenska messan med körer för sopran-, alt-, tenor- och basröster.

CHICAGO,
THE ENGBERG-HOLMBERG PUBLISHING CO.,
1892.

SVENSKA
PSALM-BOKEN
AF ÅR 1819.

Öfversedd af J. H. THOMANDER och P. WIESELGREN.

Försedd med beriktigade uppgifter rörande psalmförfattarnes och öfversättarnes namn och dödsår, äfvensom med korta biografiska upplysningar.

CHICAGO,
THE ENGBERG-HOLMBERG PUBLISHING CO.,
1892.

N:o 1, A.

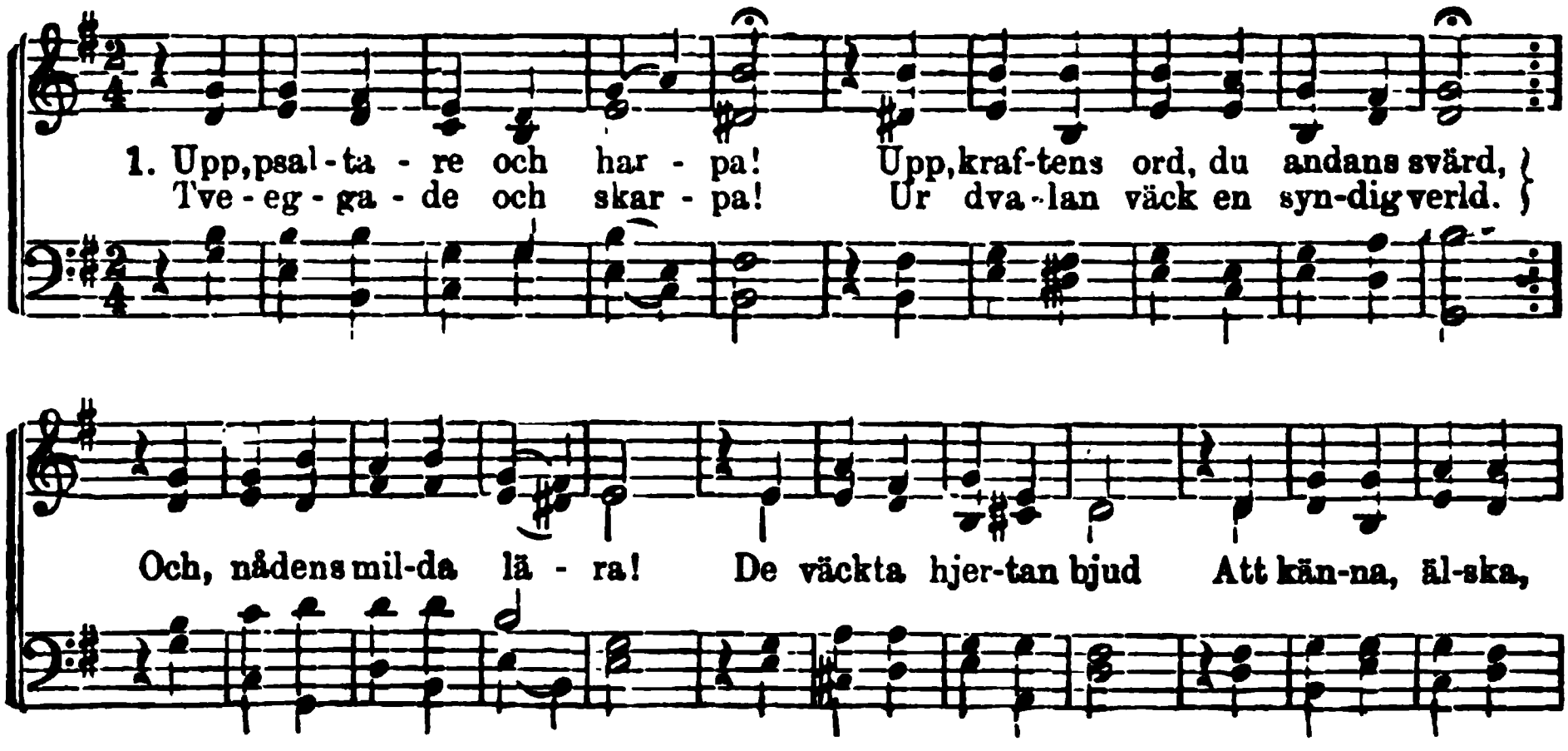

Entered according to Act of Congress in the year 1884, by
ENANDER & BOHMAN,
in the office of the Librarian of Congress, at
Washington, D. C.

All rights reserved.

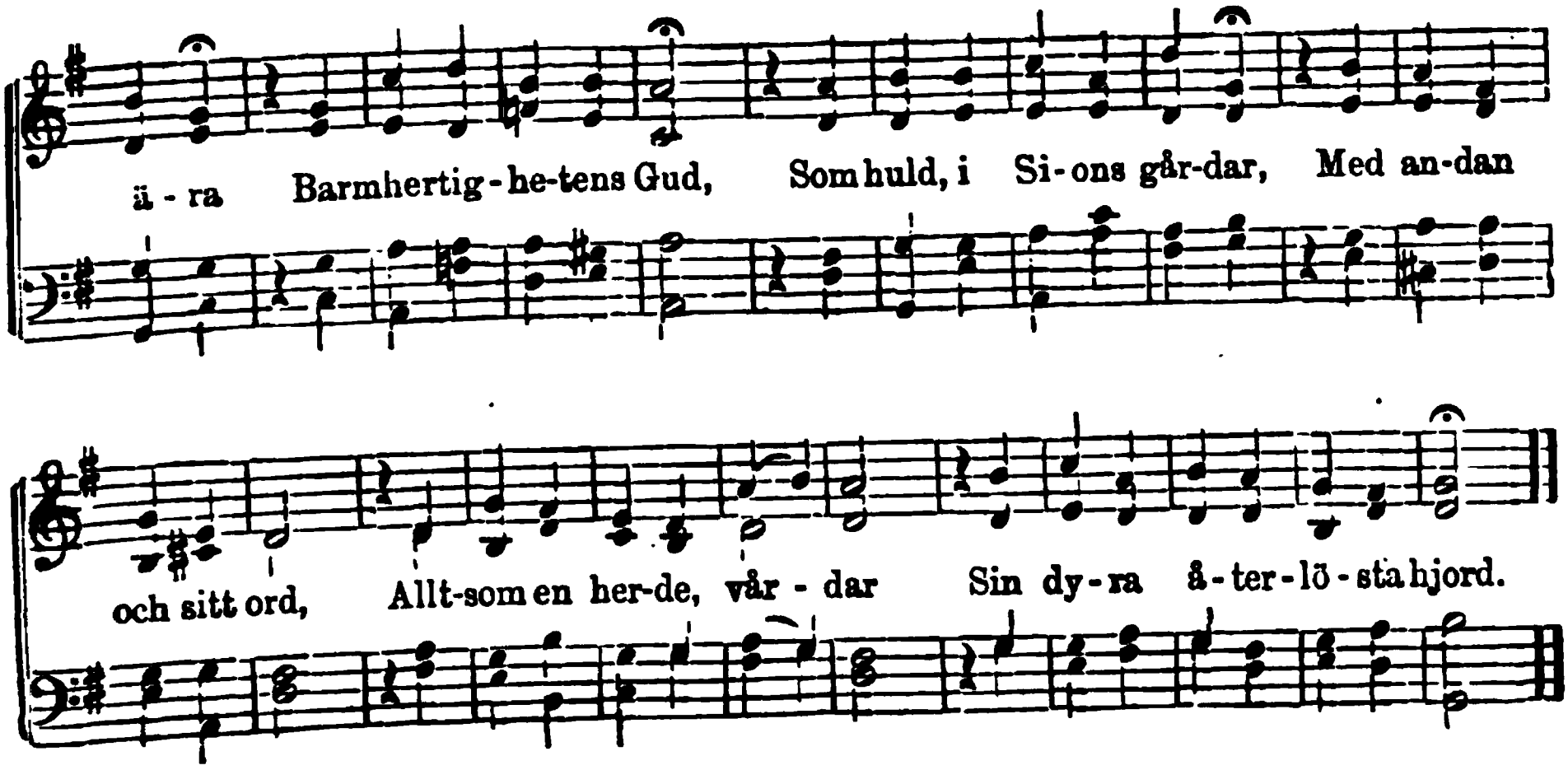

Innehåll.

Ingångs-psalm: N:o 1.

1. Gud.

A) *Sanningen och trösten af Guds varelse:* N:ris 2 –5.

B) *Guds väsende och egenskaper.*

1) Evighet och oföränderlighet: N:ris 6, 7. 2) Allmagt: N:o 8. 3) Helighet och rättfärdighet: N:ris 9, 10. 4) Allvetenhet och allestädesnärvaro: N:ris 11, 12. 5) Sanntärdighet: N:o 13. 6) Godhet och barmhertighet: N:ris 14—16.

C) *Guds enhet och treenighet:* N:ris 17—26.

2. Skapelsen och Försynen.

A) *I allmänhet:* N:ris 27—33

B) *De förnämsta skapade varelser.*

1) Änglarne: N:ris 34—36. 2) Menniskan, kropps- och själsegenskaper, förnuft, fri vilja, samvete, värde och ändamål: N:ris 37—42. Menniskans fall: N:ris 43, 44.

3. Återlösningen.

A) *Den fallna menniskans upprättelse genom Jesus:* N:ris 45—47.

B) *Jesu kärleksfulla uppenbarelse i menskligheten.*

1) Jesu anträde till sitt medlarekall (Adventspsalmer): N:ris 48—54. 2) Jesu födelse (Julpsalmer): N:ris 55—63. 3) Jesu namn: N:ris 64—66. 4) Ledstjernan till Bethlehem (Trettondedagspsalmer): N:ris 67—69. 5) Jesu förnedring: N:o 70. 6) Jesu person, lära och gerningar: N:ris 71—74. 7) Jesu lidande, död och begrafning; Allmänna betraktelser öfver Jesu lidande: N:ris 75—79. Jesus uppgår till Jerusalem, instiftar nattvarden, förrådes: N:ris 80—82. Jesus lider i Gethsemane, förnekas och fängslas: N:ris 83—86. Se menniskan! N:o 87. Hans blod komme öfver oss! N:o 88. Och han bar sitt kors: N:o 89. Jesus på korset: N:ris 90—94. Jesu sista ord på korset: N:o 95. Tacksamma suckar vid Jesu kors: N:ris 96, 97. Jesu begrafning: N:ris 98—101. 8) Jesu uppståndelse (Påskpsalmer): N:ris 102—112. 9) Jesu himmelsfärd: N:o 113—116.

C) *Jesu andeliga verldsregering och vård om sin stridande församling:* N:ris 117—124.

D) *Jesu heliga hågkomst och efterföljelse:* N:ris 125 129.

4. Helgelsen.

A) *Den Helige Andes nåd* (Pingstpsalmer): N:ris 130—138.

B) *Nådens medel.*

1) Ordet. I allmänhet: N:ris 139—141. Lagen: N:ris 142—144. Evangelium: N:ris 145—147. 2) Sakramenten. Döpelsen: N:ris 148, 149. Nattvarden: N:ris 150—160. Nattvardspsalm för en sjuk: N:o 162.

C) *Nådens ordning.*

Nådevalet: N:o 163. 2) Kallelsen, väckelsen, upplysningen: N:ris 164—168. En länge förhärdad syndares uppvaknande: N:ris 169, 170. 3) Omvändelsen: Kristlig sjelfpröfning: N:o 171. Bättringens nödvändighet och vådan af dess uppskof: N:ris 172, 173. Behofvet af Guds nåd vid känslan af bättringens ofullkomlighet och syndens bedröfliga välde: N:ris 174—179. Ånger och tro (Botpsalmer): N:ris 180—189. Under trons svaghet och misströstan om Guds nåd: N:ris 190—192. Trons sef förtröstan och visshet om syndaförlåtelse: N:ris

N:o 1, B.

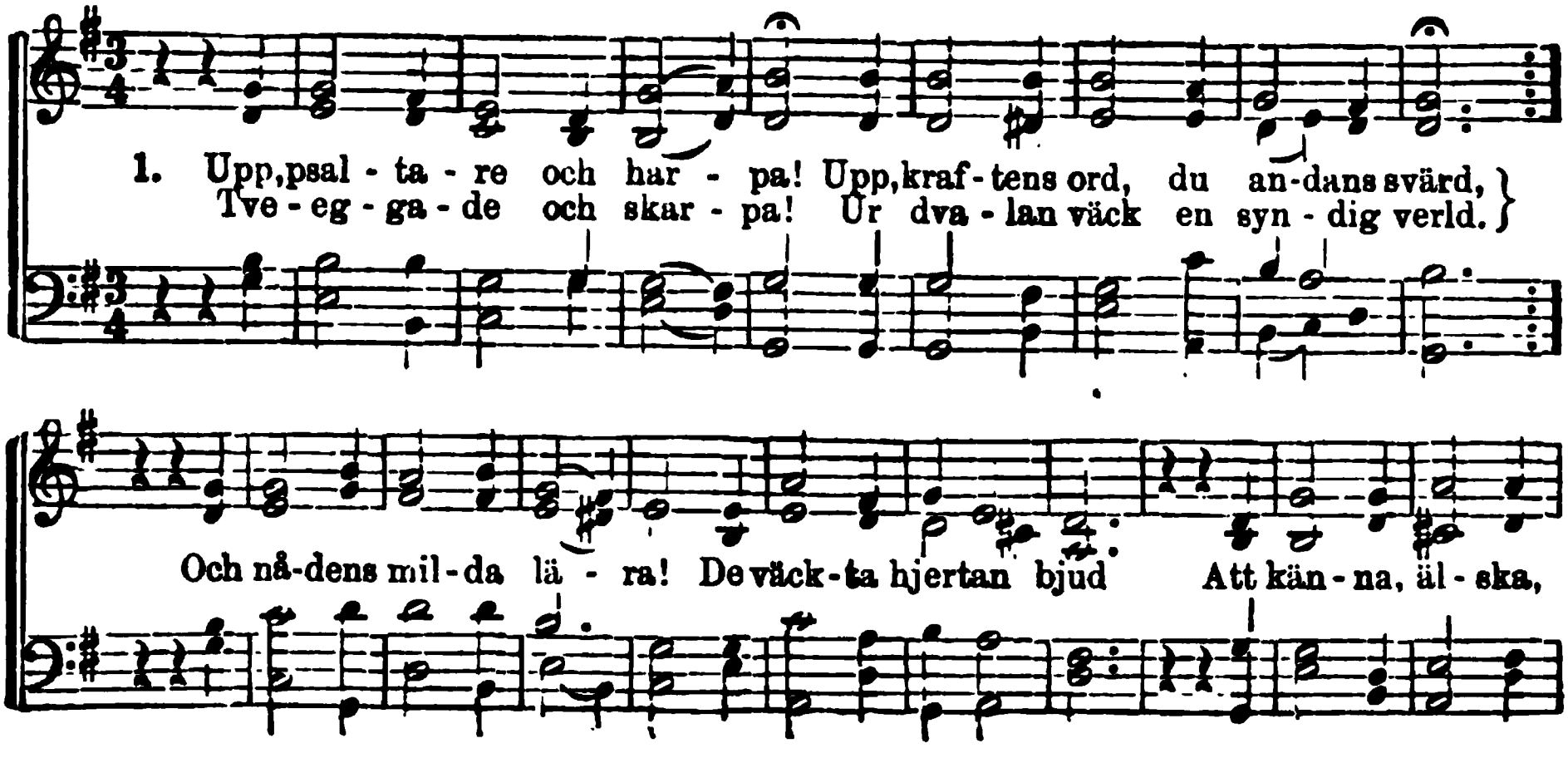

198. 4) Nya födelsen: N:o 199. 5) Rättfärdiggörelsen: N:o 200. 6) Den dagliga förnyelsen, under bön, vaksamhet och strid emot andeliga fiender; N:o 201—211. 7) Benådade kristnas frid, sällhet och åliggande: N:ris 212—218.

5. Kristligt sinne och Förhållande.

A) *I allmänhet.*

1) Förhållandet till Gud. Kärlek, vördnad, tacksamhet: N:ris 219—223. Lydnad för Guds vilja och frimodighet under hans beskydd: N:ris 224—232. Tålamod och tröst af Guds godhet, under korset och bedröfvelsen: N:ris 233—246. Glädje i Gud och förnöjsamhet med hans behag, under alla skiften: N:ris 247—257. Umgänge med Gud i bönen: N:ris 258—261. Herrans bön: N:o 262. Guds lof: N:ris 263—272. 2) Förhållandet till oss sjelfva och nästan. Ödmjukhet, saktmod, stilla lefverne: N:ris 273—275. Ståndaktighet, rättvisa, redlighet i handel och vandel: N:ris 276—279. Försakelse, flit och förnöjsamt sinnelag: N:ris 280—284. Menniskokärlek, barmhertighet, försonlighet: N:ris 285—289. Måttlighet och nykterhet: N:ris 290, 291. Kyskhet: N:ris 292, 293. Hjertats renhet: N:o 294. Tidens och verldens rätta bruk: N:o 295. Glädjens rätta bruk: N:o 296. Tungans rätta bruk: N:o 297. Den angelägnaste omsorgen: N:o 298.

B) *Med afseende på särskilda personer, tider och omständigheter.*

1) Öfverhet, undersåtare, fädernesland: N:ris 299—308. 2) Domare och rättsökande: N:ris 309—312. 3) Lärare och åhörare. I allmänhet: N:ris 313, 314. Vid prestvigning: N:ris 315, 316. Vid prestval: N:ris 317, 318. Vid en biskops instållande i embetet: N:o 319. Vid en kyrkas invigande: N:o 320. På sabbatens morgon: N:ris 321, 322. Vid ringning till gudstjenst: N:o 323. Gudstjenstens glädje och högtidlighet: N:ris 324—326. Före predikan: N:ris 327—330. Efter predikan: N:ris 331, 332. 4) Husbönder och tjenare: N:ris 333. 334. 5) Makar, föräldrar, barn. Vid brudvigsel: N:ris 335—337.

För äkta makar: N:ris 338, 339. För föräldrar: N:ris 340, 341. För barn: N:o 342. För en husfader eller husmoder vid ett årsskifte: N:o 343. Vid en makas död: N:o 344. Vid ett barns död: N:o 345. Vid en faders död: N:o 346. Vid en moders död: N:o 347. 6) Ungdom och ålderdom. För ynglingar: N:o 348, 349. För en fattig yngling: N:o 350. För en ung qvinna: N:o 351. För nattvardsungdom: N:ris 352—356. En äldre kristens tackoffer på sin födelsedag: N:o 357. För ålderstigna: N:ris 358—360. 7) Sjukdom och helsa. Under allmänna farsoter: N:o 361. För sjuka: N:ris 362—364. För en blind: N:o 365. Vid bad- och helsobrunnar: N:o 366. Tacksägelse efter sjukdom: N:o 367. För en hustru, som skall kyrktagas: N:o 368. För friska: N:o 369. 8) Resande till lands och vatten: N:ris 370, 371. Efter storm på hafvet: N:o 372. 9) Botfärdiga fångar: N:ris 373—375. 10) Frids- och krigstider. Bön om frid: N:o 376. Bön under krig: N:o 377. Krigspsalmer: N:ris 378—380. Tacksägelse efter seger: N:o 331. Tacksägelse för frid: N:ris 382, 383. 11) Allmänna böne- och klagodagar: N:ris 384—391. 12) Årets tider och jordens fruktbarhet. Våren: N:o 392. Sommaren: N:o 393, 394. I långvarig väta: N:o 395. I långvarig torka: N:o 396. Tacksägelse efter regn: N:o 397. När åskan går: N:o 398. Bön om jordens fruktbarhet: N:o 399. Skördetiden: N:o 400. Tacksägelse för jordens fruktbarhet: N:ris 401, 402. I missväxtår: N:o 403. Hösten: N:o 404. Vintern: N:o 405. 13) Årets början och slut. Nyårspsalmer: N:ris 406—413. Vid årets slut: N:ris 414, 415. 14) Morgon och afton: N:ris 416, 417. Morgonpsalmer: N:ris 418—431. Aftonpsalmer: N:ris 432—443. Vid aftonklämtningen: N:o 444. 15) Före och efter måltiden: N:o 445—447.

C) *Med afseende på de yttersta tingen.*

1) Lifvets korthet och dödens visshet: N:ris 448—454. 2) Längtan till det himmelska och eviga, vid betraktande af verldens fåfänglighet och onda väsende: N:ris 455—461. 3) En varnande åtanke på den osaliga evigheten: N:ris 462—465. 4) En sent uppväckt, men botfär-

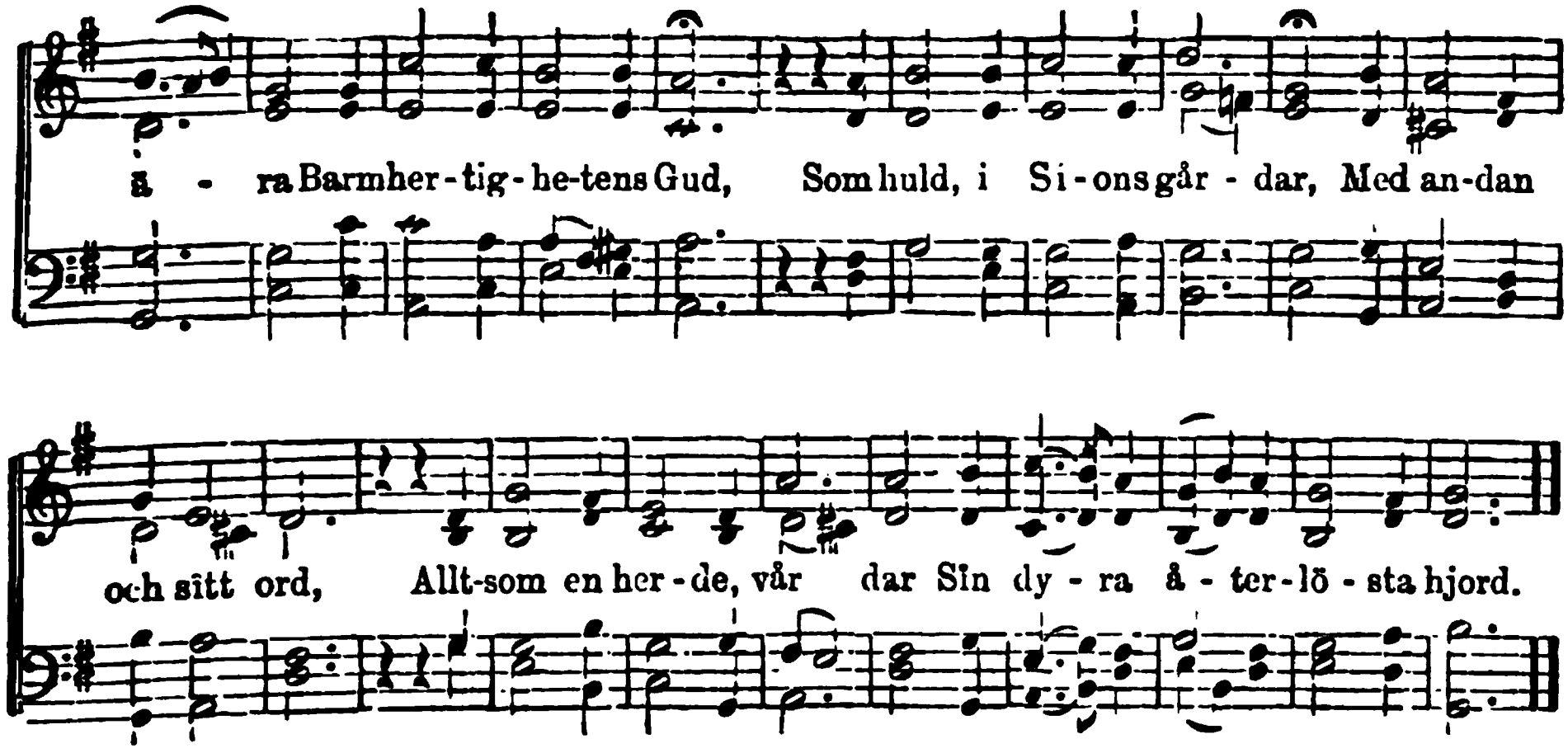

dig syndares suckar mot döden: N:ris 466, 467. 5) Kristlig bön om en salig ändalykt och stilla hängifvenhet under Guds vilja: N:ris 468—472. 6) En trogen själs gladje att skiljas hädan: N:ris 473—483. 7) En trogen själs försmak af en salig evighet: N:ris 484—488. 8) Begrafningspsalmer. I allmänhet: N:ris 489—492. Vid ett spädt barns begrafning: N:o 493. Vid en ung menniskas begrafning: N:o 494. Vid en värdig själaherdes begrafning: N:o 495. 9) Om de dödas uppståndelse och den yttersta domen: N:ris 496—499.

Slutpsalm: N:o 500.

***Den svenska psalmbokens författare,*..... Sid. 350.**

***Vers-Register,*..... Sid. 370.**

Ingånge-Psalm.

1. Upp, psaltare och harpa, Upp kraftens ord, du Andans svärd! Tveeggade och skarpa, Ur dvalan väck en syndig verld. Och, nådens milda lära, De väckta hjertan bjud Att känna, älska, ära Barmhertighetens Gud, Som huld, i Sions gårdar, Med andan och sitt ord, Alltsom en herde, vårdar Sin dyra återlösta hjord.

2. Han, för de qvistar torra, Ej hugga vill sitt vinträd ner. Han skonar ett Gomorra, Der tio fromma blott han ser. Der två och tre allena Uti hans dyra namn Sin bön och sång förena, Han öppnar nådens famn, Och hjertan vederqvecker Och gifver själar ro, Och med sin sköld betäcker Sin frälsta kyrkas hopp och tro.

3. Så kom i helig prydnad, O Sulamith, du Kristi brud! I oskuld och i lydnad Möt här din Herre och din Gud. Han är för dig utgifven, Att frälsa dig från fall. Han är din brudgum blifven, Att han dig helga skall. I trohet och i renhet Gif hjertat, gif din hand. Och vårda Andans enhet Med kärlekens och fridens band.

4. Ej evigt är du vorden I dessa Kedars hyddor fäst: En liten tid på jorden Du går en främling och en gäst. Var trogen, o var trägen I lof och bönesång, Så blifver himlavägen Ej slipprig eller lång. De frommas samljud tvingar Till tystnad qvalens röst. När Davids harpa klingar, Det stormar ej i Sauls bröst.

5. Men glad som Moses skådar Från öknens sand, från mödans ban, Det land, som Herren bådar På andra sidan af Jordan; Så själen sig förnöjer Af salighetens hopp Och frälst från jorden höjer Sin blick till himlen opp; I tron hon ser och smakar, Hur ljuflig Herren är, När helig andakt vakar På alla känslor och begär.

6. Kom, Israel! att dyrka Din Gud på hvarje tid och ort, Men blifve dig hans kyrka Ett heligt rum och himlens port. Ej större menskofunder Och jordiskt känslopråL, De helga sabbatsstunder, De höga föremål, Att Herren i ditt öra Ej ropar innan kort: Jag vill ditt spel ej höra, Haf dina visors buller bort.

N:o 2.

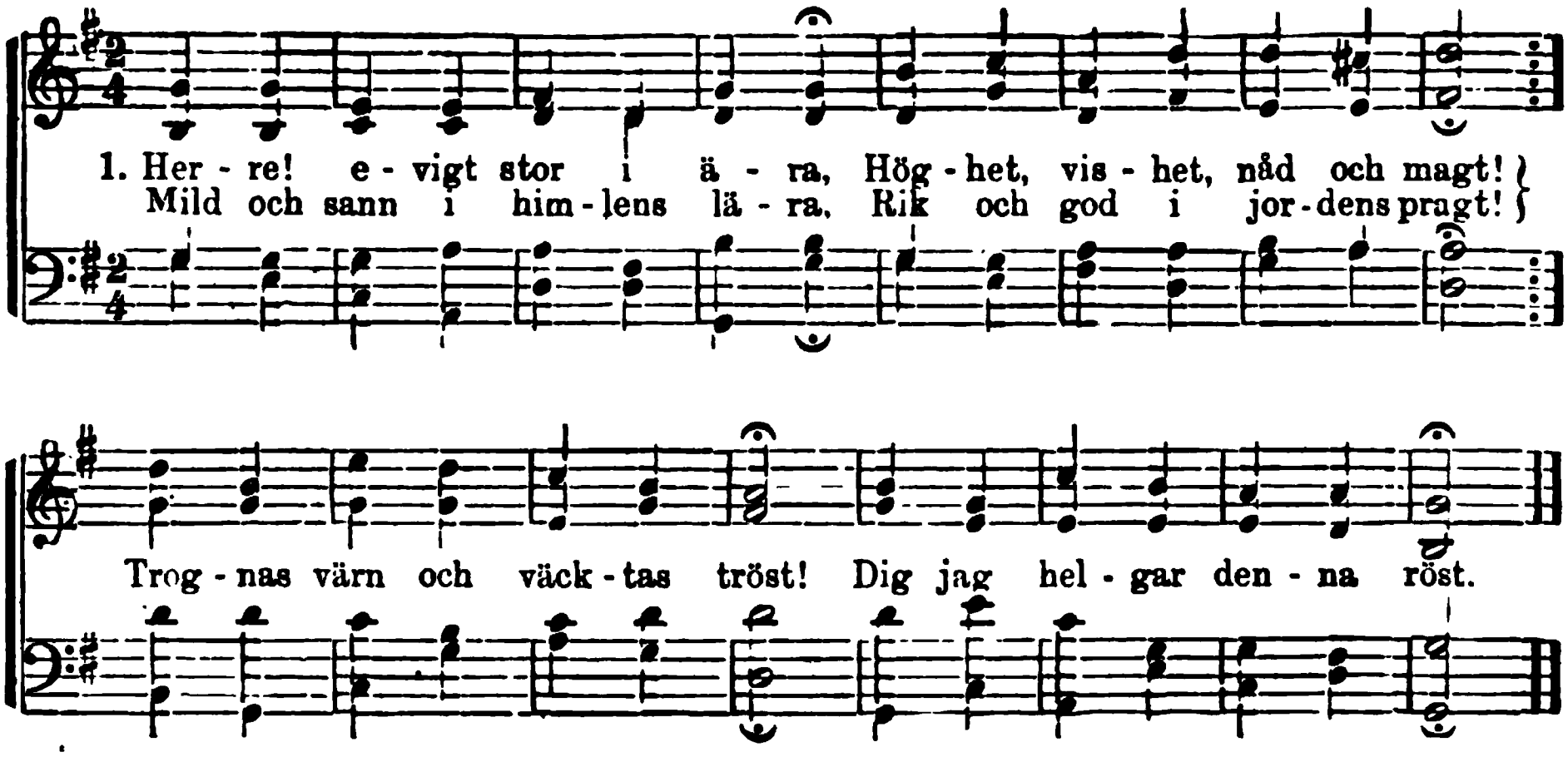
1. Her - re! e - vigt stor i ä - ra, Hög - het, vis - het, nåd och magt!
Mild och sann i him - lens lä - ra, Rik och god i jor - dens pragt!
Trog - nas värn och väck - tas tröst! Dig jag hel - gar den - na röst.

7. Dig skall ditt Sion sjunga Och bära fram för dig, o Gud! Med hjerta och med tunga Sin lofpsalm och sitt böneljud. Ditt ord i våra bygder Må rikeligen bo Och bära frukt i dygder, Gudaktighet och ro. Som hafvets sand otalligt, Ditt folk föröke sig Och, heligt och lycksaligt, I evighet lofsjunge dig! (*J. O. Wallin*, † 1839.)

I. GUD.

A). Sanningen och trösten af Guds varelse.

2. Herre! evigt stor i ära, Höghet, vishet, nåd och magt! Mild och sann i himlens lära, Rik och god i jordens prakt! Trognas värn och väcktas tröst! Dig jag helgar denna röst.

2. Fast den blick, jag till dig höjer, I sin svaghet dig ej ser, Dig du för mitt hjerta röjer Uti allt, hvad mig omger: Allt ditt verk dig vittne bär, Att du god och rättvis är.

3. Ingen tankegåfva mäter Dig i din fullkomlighet. Du, då verlden dig förgäter, Sjelf af ingen saknad vet. Men, i kärlek lika stor, Du i trogna hjertan bor.

4. Härlighet din thron betäcker, Evig klarhet strålar der. Du din allmagts spira sträcker Öfver allt, hvad skapadt är. Men din blick, din ömma röst Gjuter lugn i trogna bröst.

5. Ondskan för ditt öga rädes, Fast hon trampar dina bud; Hoppet under bäfvan glädes Åt en fader i sin Gud; Svagheten förgäter sig, Fattar mod och nalkas dig.

6. Fader! tacksamheten blandar Denna stämma, låg och svag, Med det lof dig ljusets andar Sjunga i en evig dag. Du, o Gud! barmhertig är, Af ett stoft ej mer begär. (*S. Ödmann*, † 1829.)

3. Höga Majestät! vi alle För dina fötter nederfalle: Ditt lof från våra hjertan går. Evig är din magt och ära; Dig jord och himmel vittne bära: Af allt ditt verk du offer får. Dig lofva Cherubim, Dig sjunga Serafim. Hosianna! Helig är Gud, All verldens Gud, All krafts och nåds och visdoms Gud!

2. Solen dig sitt offer tänder, Der klar hon fram på fästet länder Med ljusets prakt och rikedom; Och, då ljuft naturen svalkas, Med milda strålar månen nalkas För dig i nattens helgedom; Och hela himlens här Dig samma vördnad bär. Med ditt finger, O Jehova! I verldarne Du skref ditt namn. Halleluja!

3. Hör ditt lof från tusen munnar. En dag den andra det förkunnar, En natt den andra säger det. Åskans knall och blixtens lågor Och stormens ljud och hafvets vågor Förkunna, Gud! ditt majestät. Och själen, denna flägt Utaf din andedrägt, Mägtigt dragen På ljusets stig, O Gud, af dig, Med bön och lofsång närmar sig.

4. Fader! allt i dig sig gläder: Du föder allt och allt du kläder, Och vårdar med din högra hand: Stjernan du på fästet leder Och minsta kräk dess väg bereder Och vakar öfver minsta grand. Dig fogeln i sitt ljud, Och liljan i sin skrud, Fader kallar. Ditt barn är jag; Med hvarje dag Jag röner säll ditt hjertelag.

5. Helige, som bor i ljuset! Du vårdar dina verk i gruset, Du dina barn ej öfverger: Du, o Fader! dig förbarmar; Din egendom i dina armar, Ditt folk, Barmhertige! jag ser. Din son du verlden sändt; Vi dig i honom känt Huld och nådig: Din ande rör Och rena gör Dem Sonen lidit döden för.

6. Kor af fromma röster skallar: Dig helig, helig, helig kallar Din helga hjord din kristenhet. Hör d barn, du tvagit rena. I trohet vilja de dig tjena Och vandra uti helighet. I oss din kärlek tänd; Din höga vishet sänd Från din himmel. Att hon oss när På jorden är, Och dina vägar rätt oss lär.

7 Oss välsigna och bevara: Med nåd ditt ansigte förklara Och vänd det till ditt folk med frid! Här ditt namn vi vilje sjunga: Och sedan med en helig tunga, Dig lofva Gud! till evig tid, Med dina Cherubim Och dina Serafim. Hosianna! Helig är Gud, All verldens Gud, All krafts och nåds och visdoms Gud!

(*S. J. Hedborn*, † 1849.)

4. För dig, o Gud! mitt hjerta brinner! Du tände det, då det var kallt. Jag saknar dig: och allt

N:o 268.

1. Hela verlden fröjdes Herran:
Tidigt och af hjertans grund!
Kommen ifrån orter fjerran,
I, som stån i hans förbund.
Träden fram med lust och fröjd,
Sjungen Gud i himmelshöjd.

2. Han är den oss hafver skapat
Sig till folk och fosterfår,
Frälsat det, som var förtappadt
Och är den, som med oss står.
Vill oss ändtligt föra in
Uti himlaglädjen sin.

3 Tacken honom i hans portar,
Lofven honom i hans gård;
Kommen hit från alla orter,
Prisen den om oss har vård,
Ty han är fast, god och blid,
Håller tro i evig tid.

försvinner. Jag finner dig: och äger allt. Jag glömmer dig: och oron tär. Jag lyder dig: och lycklig är.

2. Mitt öga skådar dina under I stormens våld och hafvets svall; Din allmagt uti åskans dunder, Din mildhet uti regnets fall. Men hjertat erfar dig, o Gud! I dina löften, dina bud.

3. Den röst, som i mitt samvet talar Och varnar mig för mitt begär; Den milda kraft, som mig hugsvalar, Då jag bekymrens börda bär; Allt är, o Gud! en nåd af dig Som vill mitt väl och vårdar mig.

4. Det lugn, som mig i spåren följer Vid allt, som göres rätt och godt; Den blygsel, som mitt hjerta höljer, Om än det hölja kan sitt brott; Bevittnar din rättfärdighet, O Gud! som allting ser och vet.

5. Om tidens vinning jag försakar Vid hoppet om ett evigt väl; Om jag mot hjertats villor vakar, Med segrens styrka i min själ, Det är en gåfva af din hand, Som lossat mig ur syndens band.

6. Så, milde Gud! i dig jag äger En fader, som ledsagar mig. Din röst uti mitt hjerta säger, Att detta namn behagar dig. Allt vittnar, Herre! att du är: Mitt hjerta, att du är mig när. (*S. Ödmann*, † 1829.)

5. Ve den, som säger: *Gud ej är*: Hans mörka väg till döden bär Igenom jemmerdalen. Med kropp och själ till jorden böjd, Han har i lyckan ingen fröjd Och ingen tröst i qvalen. Han känner ej den ljufva lott, För Herrans skull att göra godt, Och af odödlighetens hopp Hans slagna mod ej friskas opp. O Gud, vår Gud! hur jemmerlig, Föraktelig, Är masken menskan utom dig!

2. Om du, Allsvåldige! ej är, Hvem skapte och på händren bär Den sköna, vida verlden! För solar, stjernor, utan slut. Hvem skrifver lag och stakar ut Den jemna, ljusa färden! O! hvilken stakar ut för mig Min dunkla, oförsedda stig! Hvem skrifver i mitt bröst den lag, Som bjuder, utan undantag, Att alltid rätt jag göra skall, Om veriden all Sig reste väpnad till mitt fall!

3. Jag ser din hand, jag hör ditt bud. Du lefver, och i dig, o Gud! Vi lefve och vi röras. O väsens upphof,

hjertans hopp! Till dig gå jordens böner opp, Af dig de alla höras. Min suckan är dig ej fördold, Och du har allt uti ditt våld: Min frid och strid, min fröjd och nöd, Mitt lif, o Fader! och min död. Och skickelsen, som dunkel var, Skall blifva klar, Då tidens förlåt remnat har.

(*B. Münter*, † 1793. J. O. Wallin.)

B). Guds väsende och egenskaper.

1). *Evighet och oföränderlighet.*

6. Gud! du af inga skiften vet, Af ingen tidens skrankа. Du är och blir i evighet, Högt öfver menskotanka. Den svindlar då den vågar sig På djupet till att fatta dig, Som *var*, som *är* och *blifver*.

2. Förr än din sol från fästets höjd En blick till jorden skickat; Förr än till skyn med tacksam fröjd Ett menskoöga blickat; Förr än i himlars paradis En ljusets Engel sjöng ditt pris, Du var, du Gud allena!

3. Och hvad du var, du evigt är, Och hvad du är, du blifver. För dig ej tiden åldrar bär, Ej rymden gränser skrifver. Af ingen du ditt ursprung har, Du alla väsens Gud och Far! Du *är*; allt annat *varder*.

4. Du är dig nog, du är dig allt. Ej höjs, ej sänks din ära Utaf den verld, som du befalt Att dig sitt offer bära; Om än hon trampar dina bud, Du är dock Gud och blifver Gud, Uti ditt väsen lika.

5. Du, öfver tingens skiften höjd, Dock dem, o Herre! leder, Och menskans sorger, menskans fröjd Med samma hand bereder. I begge samma kärlek rår; Ehvad jag saknar eller får, Din godhet är dock lika.

6. För evigt blir din visdoms råd, Det ingen ändring röner; Och evig är, som du, din nåd Mot alla jordens söner. Af evighet du såg vår nöd, Af evighet du räddning bjöd, Och evigt skall den gälla.

7. I syndens straff, i dygdens pris Du rättvis dig förklarar. I allt du, lik i god och vis, Din ära uppenbarar. Ditt hot, ditt löfte blifver fast, Om både jord och himmel brast: Ditt ord är evig sanning.

N:o 3, A.

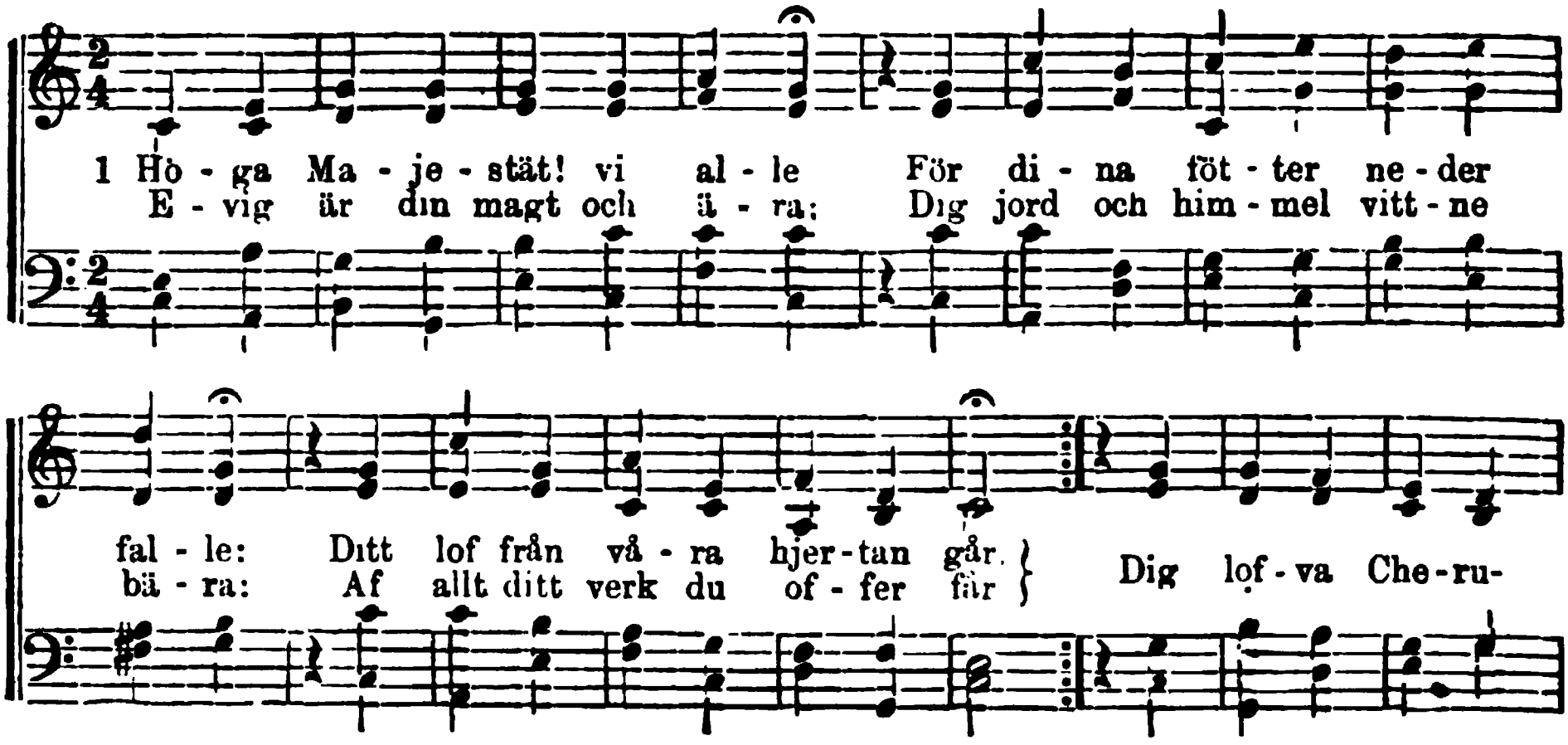

8. Min själ utaf din anda är, Till evig tid hon blif ver. Ett evigt lif är trons begär, Och du fullbordan gif ver. När stoftets veridar blifva grus, Den själ, som sökte här ditt ljus, Skall i ditt ljus ock lefva.

9. Gif, Fader! med din anda gif, Jag detta så betänker, Att jag må komma till det lif, Som du i Kristus skänker. Låt under alla skiften mig Ståndaktig vandra på den stig, Som upp till himlen leder.

(*B. Münter* † 1793. J. Åström.)

Dav. 90.

7. Oändlige! o du, hvars hand Från slägt till slägt, från land till land, All verlden hägnad gifver! Förr'n jorden folk och skördar bar, Förr'n bergen voro till, du var, Och evigt du förblifver. Men jordens barn, men stoftets son Knappt fröjdas får af lifvets lån, När honom genast åter Du hädan kallas låter.

2. För dig, o Herre! tusen år Likt dagen, som gick fram i går, Likt nattens väkt, försvinna. Och våra dagar som en dröm, Som vindens flägt, som böljans ström, Bortila och förrinna. Om morgonen slår blomman ut, Men vissnar före dagens slut; Och hennes like vorden Är menniskan på jorden.

3. Vi hafva det förskyllt, o Gud! Vi hafva mot ditt ord och bud Med våra fäder brutit. Si, derför är vår tid så kort, Och hastigt, som ett ljud dör bort, Är menskans lif förflutet. Ja, hennes högsta vandring går Till sjutti eller åtti år, Bland arbete och möda, Och stannar hos de döda.

4. Så snart är det med oss förbi, Så snart, så fort, som flöge vi, Till dödens land vi fara. O! må vi märka tidens flykt Och tänka på vår ändalykt, Att vi må vise vara. Men du, som ej af skiften vet, Densamme är i evighet. Du hörde fädrens böner; Du bönhör deras söner.

5. Behåll oss, Herre! vid det hopp, Att du var lefnads dunkla lopp Till ljusets hem ledsagar. Vårt hjerta glöd, var anda stärk Och främja vara händers verk I alla våra dagar. Gif oss och vara barn din nåd Och var med oss i råd och dåd. Lär oss beredde vara Hvar stund att hädanfara.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

2) *Allmagt.*

8. Dig allena vare ära, Veridars konung, härars Gud! Från din thron, den himlar bära, Evigt klädd i ljusets skrud, Du din allmagts spira sträcker Till ett rike utan gräns; I din höghet, som förskräcker, Dock din mildhet ses och käns.

2. Vid din allmagts *varde!* blifva Veridar, himlar, haf och jord; Då du gräns för dem vill skrifva, Fordras blott af dig ett ord. Alla stjernors klot försvinna Vid din vink, som allt förmår, Himlar fly och veridar brinna, Nya födas i ditt spår.

3. Du, o Gud! om du behagar, Ändra kan naturens bud. Blott för oss de äro lagar; Icke lag för dig, o Gud! Då en blick ditt öga sänder, Alla krafters motstånd flyr För den magt med fria händer, Som all veridens öden styr.

4. Du, då våld och list bereder Rätten undergång och fall, Ondskan till det målet leder, Der dess följa stanna skall. Du, då lärjungarne bäfva, Näpser stormen och förstör Farorna, som kring dem sväfva, Stilla lugnet återför.

5. Gif, o Gud! mig ljus och styrka, Att i tron dig hålla kär, Att med heligt hjerta dyrka Dig, som Gud och fader är. Låt mig nöjd din kärlek skåda, Lik din sol, hvar morgon ny. Och, i all min nöd och våda, Till din magt med glädje fly. (*S. Ödmann*, † 1829.)

3). *Helighet och rättfärdighet.*

Es. 6.

9. Esaias såg den Aldraheligste I helgedomen sig nedsänkande På majestätets thron. Allt Sions hus Uppfyldes af hans klädafåll med ljus. Kring den, för hvilken himlen ej är ren, Serafer syntes i fördunkladt sken. För konungarnes Konung skylte de Med vingar två sitt klara anlete, Sin fot med två, med två ock flögo de; Den ene till den andre ropade: *Helig är Gud, Jehova Zebaoth! Helig är Gud, Jehova Zebaoth! Helig är Gud, Jehova Zebaoth! Hans härlighet uppfyller jordens rund.* Af ropet skälfde templet på sin grund, Och vardt uppfyldt af rök i samma stund.

(*M. Luther*, † 1546. L. Petri. S.J. Hedborn. J.O. Wallin.)

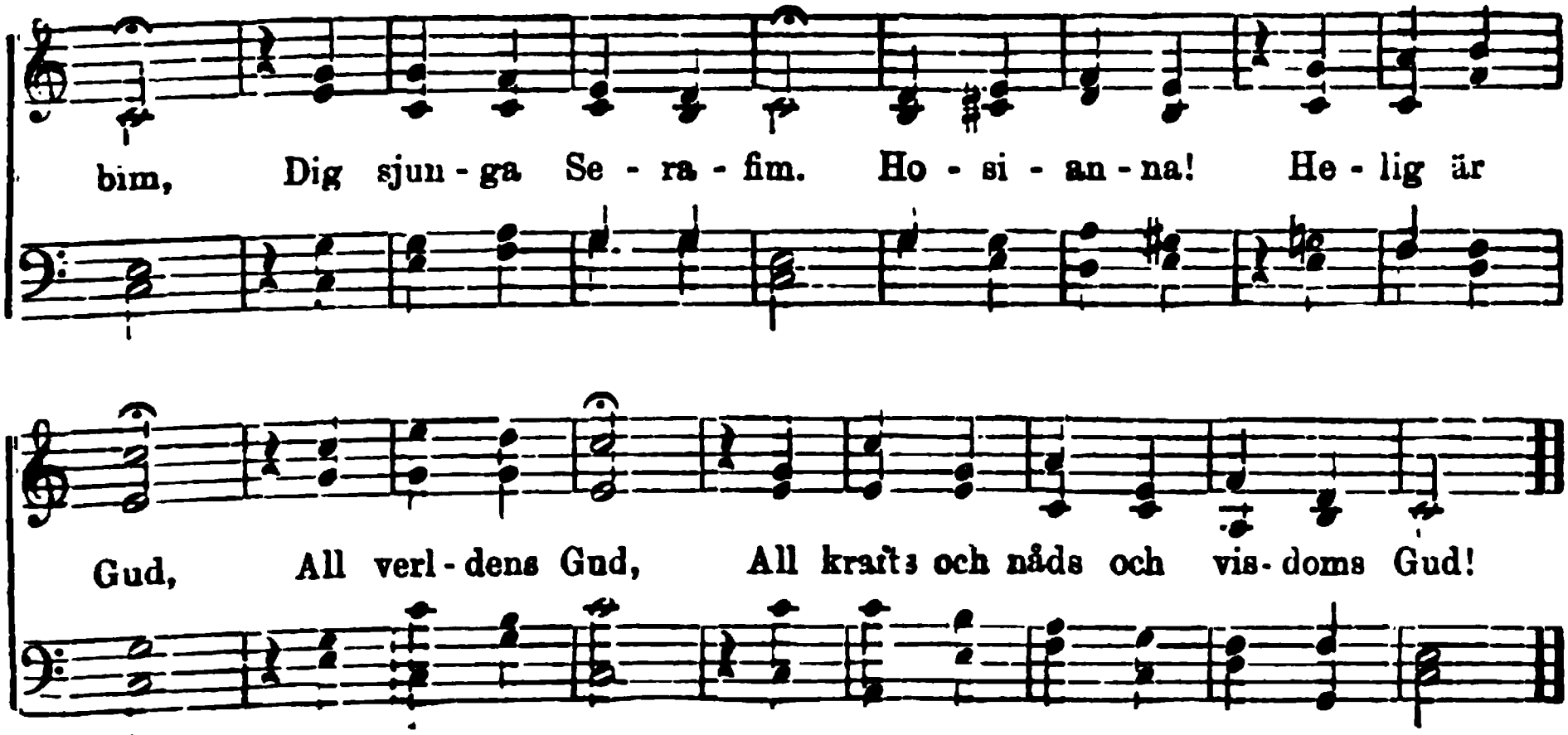
bim, Dig sjun - ga Se - ra - fim. Ho - si - an - na! He - lig är
Gud, All verl - dens Gud, All krafts och nåds och vis - doms Gud!

Dav. 94.

10. O Gud, som hämden hörer till! Hur länge vill Du skona dem dig gäcka! Bete dig, verldens domare! Din magt bete, Som trotsas af de fräcka. Din arm uträck Till deras skräck; Låt deras brott, Ditt namn till spott, Ej väldet längre sträcka.

2. Med våld och svek de gå omkring, Och arga ting, De städ e eftertrakta; För oskuld lägga de försåt, Och enkors gråt Och spädas rop förakta; Och rof och kif Är deras lif; "Gud", säga de, "Ej kan det se, Ej Jakobs Gud det akta."

3. Men märken dock, ogerningsmän! Att hämnaren Har både syn och öra. Skall han, som ögat gjordt, ej se! Den Helige, Som örat gjort, ej höra! Allt hvad här sker, Han hör, han ser, Och kommer snart, Med stormens fart, Att mörkrets verk förstöra.

4. Dock, Herre! hämden dig tillhör: Hvad helst du gör, Så tröstar oss din lära, Och kraft af dig den fromme för Då illa går, Att korset tåligt bära. Hvad helst du vill Oss dela till, Så måste rätt Dock varda rätt Och dygd bestå med ära.

5. Mot ondskans magt allena du, Som förr, ännu Till vörn för mig uppträder, Om, Herre! du mig icke hjelpt, Jag vore stjelpt Af minsta motgångs väder. Det är din hand, Som gifver råd; Det är din tröst, Som detta bröst I allt bekymmer gläder.

6. Ifrån den tro jag aldrig går, Att Herren står Uppå de frommas sida. När han till sanningens försvar Mig vaknat har, Skall han ock för mig strida. I lif och död Är han mitt stöd, Min frälsare, Min hjelpare: Väl dem hans hjelp förbida! (*J. O. Wallin* † 1839.)

4). *Allvetenhet och allestädesnärvarelse.*

Dav. 139.

11. Du, Herre! ser och känner mig, Mitt hjerta du ransakar; Min hvilobädd, min vandringsstig Du alltomkring bevakar. Hvad steg jag går, hvad råd jag hör, Hvad föresats jag väljer, Det ord, som på min tunga dör, Den suck, jag hemligt sväljer, Du vet och ser och täljer.

2. O blick, för klar, för underbar, Att af min tanke följas! Hvar, Herre! vill jag gå, o hvar, Att kunna för dig döljas! Ty, steg jag öfver molnens bädd, Din glans mig der omslöte, Och sjönk jag neder, stum och rädd, I jordens djupa sköte, Är du mig der till möte.

3. Och förd till hafvets andra strand På morgonrodnans vingar, Mig äfven der din starka hand Upphinner och betvingar; Och ginge jag att skyla mig I midnatts-mörkrets dimma, Skall, vid en enda blick af dig, De svarta skuggors timma I middagsklarhet glimma.

4. Och förr'n i modersfamn jag låg, Förr'n fadersnamn jag visste, Du alla mina dagar såg, Den förste som den siste; Hvart ljuft, hvart sorgligt ögonblick, Som här min lott har blifvit, Och mitt fördolda ödes skick, Allt i din bok var skrifvet Långt innan jag såg lifvet.

5. O, djup af nåd och majestät! Du ser mig alla stunder, Du följer alla mina fjät, Och gör med hjertat under. O Herre! utransaka mig, Mig värdes ljus beskära. Och, om jag är på orätt stig, Din väg mig värdes lära, Mig led och var mig nära. (*H. Vogtherr* † 1530. J. O. Wallin.)

12. I det djupa, i det höga, Råder en osynlig hand, Och ett aldrig slutet öga Vakar öfver minsta grand. Intet hvalf dig innestänger, Dit den handen icke når; Ingen natt omkring dig står, Dit det ögat icke tränger: Hvart du flyr och hvar du är, Före dig är Herren der.

2. Dig han möter allestädes: Blir du ej af häpnad stum! Rummet, som af dig beträdes, Är det ej ett heligt rum! Ingen är dig mera nära, Än den Gud, som skref sin lag, Skref sitt heliga behag I ditt hjerta och sin lära, Och som sjelf dig döma skall; Syndare! i stoftet fall.

3. Slå dig för ditt bröst och bäfva: Du är röjd af Hämnarns blick, Du det vittnet ej skall jäfva, Som dig följde, hvart du gick. Kan ock här din gerning döljas, Brottsling! fören gäckad verld: Kan ock, skrymtare! din flärd Här i dygdens mantel höljas: Inför Gud är mörkret klart Och det dolda uppenbart.

4. Men, du nödens barn, som klagar, Eller tyst din plåga bär! Sök din tröst i mulna dagar Hos din Gud,

N:o. 3, B.

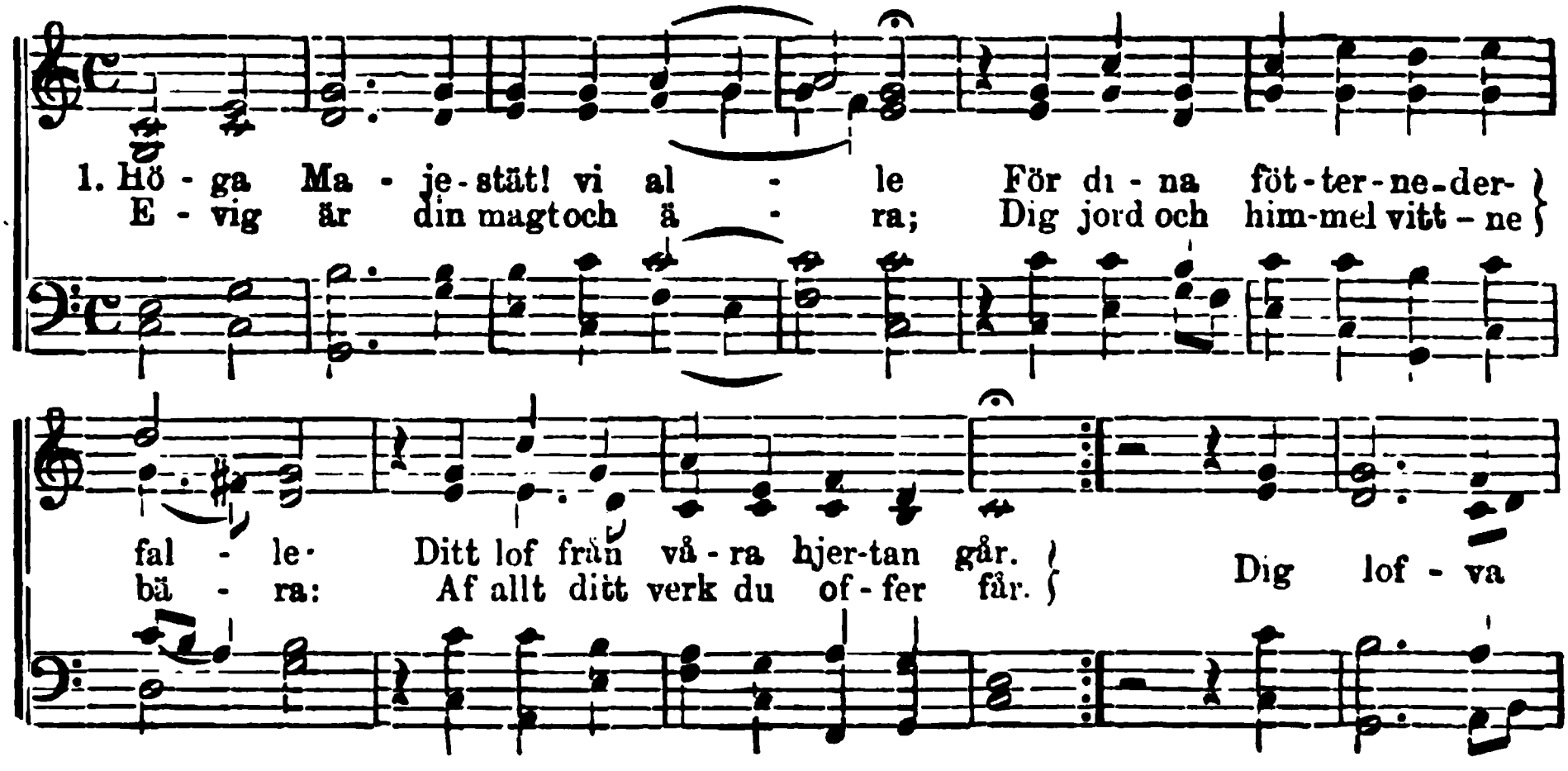

som är dig när. Sanningsvän, som omildt dömes, Otack får och smälek tål! Menskovän, som utan pråi Gör det goda och förglömmes! Tänk på den, som allting ser, Magten har och lönen ger.

5. Höga tanke, ljuf att tänka: *Öfverallt bor Herren Gud!* Icke blott der stjernor blänka Och der åskan bär hans bud. Han i mörkret mig betäcker, Gläder mig i dagens ljus, Svalkar mig i vindens sus, Och i källan vederqvecker. Jag i allt, som är och sker, Honom hör och honom ser.

6. Gud! jag lefver och jag röres Blott i dig och genom dig. Af din fadershand jag föres Öfver tidens dunkla stig; Under ditt beskärm jag hvilar Uti sjelfva grafvens famn, Tills du ropar mig vid namn, Och jag vaknar glad och ilar, Fader! att evinnerlig Skåda och lofsjunga dig. (*J. O. Wallin* † 1839.)

5). *Sannfärdighet.*

13. Dig, o Gud! en evig dag, Dig en evig klarhet höljer; Evig sanning är den lag, Du i nåd och vishet följer. Känslan af din sannings magt Du i detta hjerta lagt.

2. Sanning, Herre! i ditt hot, Öfver mig förfärlig ljungar, Då jag bryter dig emot Och med synder mig betungar: Tränge denna varningsröst Djupt uti mitt kalla bröst!

3. Sanning från ditt hjerta går, Då som fader fram du träder, Kallar mig från villans spår Och med löften hjertat gläder: Tränge denna milda röst Djupt uti mitt väckta bröst!

4. Sanning, Gud! den lära är, Som af dig förkunnad blifver Och sitt eget vittne bär I den kraft, hon hjertat gifver: Vare denna kraft mitt stöd, Till att göra det du böd.

5. Sanning, Herre! är den pligt, Du mitt hjerta föreskrifver; Gif, att denna fordrans vigt Dyr och outplånlig blifver: Dyr för mitt och andras väl, Outplånlig i min själ.

6. Minsta tanke och begär, Som ifrån din sanning viker, Idel synd och villa är, Som förtjusar, men besviker. Hjertats lugn på lifvets stig Är att tro och lyda dig.

7. Förr skall himmel, haf och jord Till sitt fordna intet falla, Än du, Gud! ett enda ord, Det du talat, återkalla. Oföränderlig och sann, Dig du ej förneka kan. (*S. Ödman* † 1829.)

6). *Godhet och barmhertighet.*

14. Fader! under detta namn Nalkas jag med hopp och gjuter Mina suckar i din famn, Viss att du mig ej förskjuter. Du en faders hjerta bär För ditt barn, som hjelp begär.

2. Då du mig från villans stig Kallar och till bättring väcker; Då jag, ångerfull, till dig, Herre! mina händer sträcker, Du en faders hjerta bär För ditt barn, som nåd begär.

3. Då du gläder med din röst Hjertat, som i oro sväfvar; Då du styrker detta bröst, Som sin vanmagt ser och bäfvar, Du en faders hjerta bär För ditt barn, som stöd begär.

4. Då din kärleks ömma vård Jag i nödens timma röner, Äfven då du synes hård Och mig vägrar mina böner, Du en faders hjerta bär För ditt barn, som tröst begär.

5. Fader! må ditt hjertelag Dig ett tacksamt bröst bereda! Må din Ande dag från dag Mig i tro och kärlek leda, Att jag dig i hjertat bär Och af dig mitt allt begär. (*S. Ödman* † 1829.)

15. Allt det goda, som mig fägnar, Allt, o Fader! du mig ger; Du, som värdar mig och hägnar, Du, som styr allt hvad som sker. Mig du ur mitt intet bragt; Mig din vishet, nåd och magt Tillmätt detta lifvets dagar; Mig du skyddar och ledsagar.

2. Öfver mig din kärlek gjuter Sötman af min glädjedag. Blott af dig mitt hjerta njuter Lifvets sällhet och behag. Under mina pröfningsår Blott af dig jag styrka får: Segrens glädje, då jag strider, Och förtrösten, då jag lider.

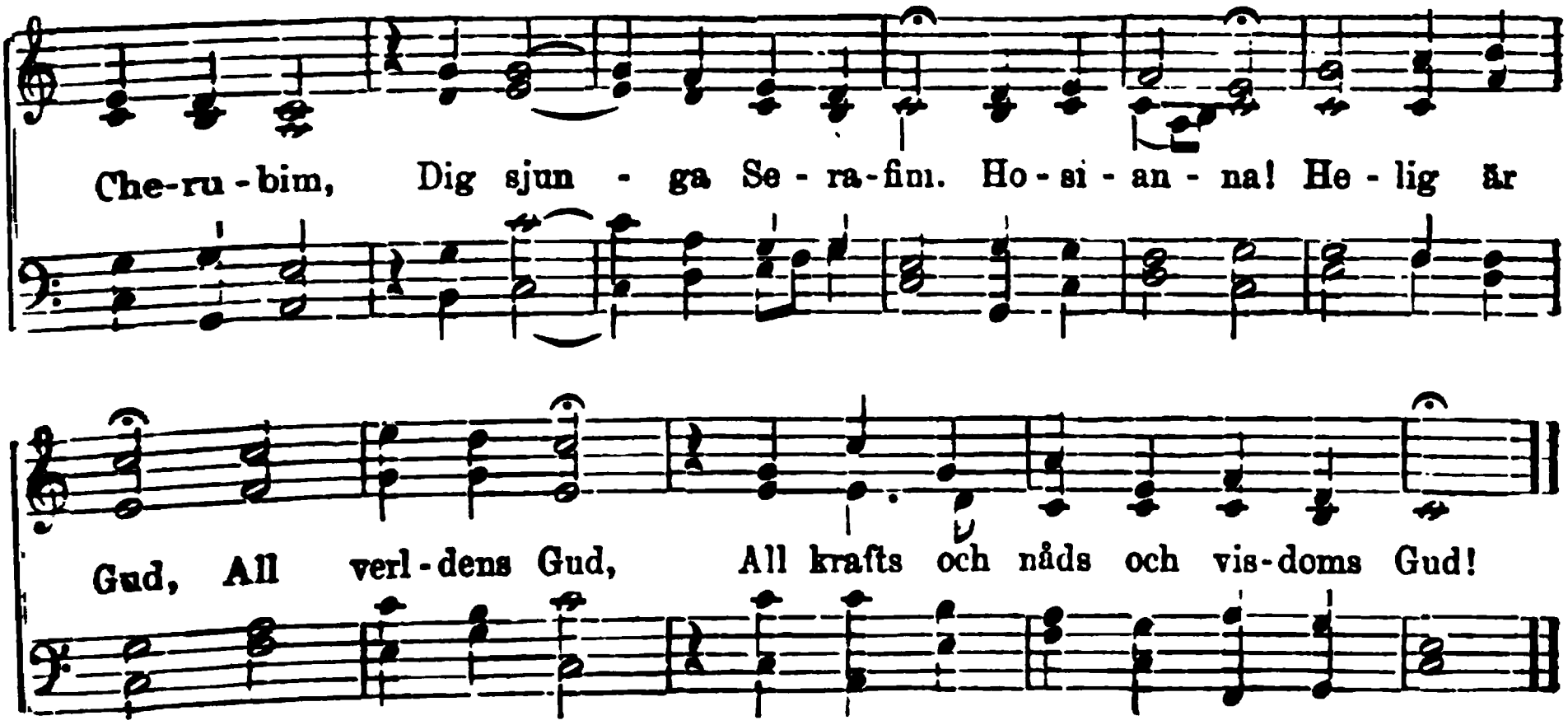

3. Du från mig den fara vänder, Som mitt öga icke ser. Mig du öppnar dina händer, Förr än dig om hjelp jag ber. Du med helsans kraft och fröjd Gör mig lycklig och förnöjd. Du min framtids börda lättar Med det hopp, som mig upprättar.

4. Din försyn min nödtorft skickar Dag från dag ur ditt förråd, Morgonrodnans nya blickar Båda mig förnyad nåd. Tidens skiften, ljusets lopp, Skördien, mina mödors hopp, Lugnet, som min bädd omgifver: Allt af dig förordnadt blifver.

5. Så du vill min börda lätta, Fader! som i himlen är, Och hvad fordrar du för detta? Blott mitt hjerta du begär, Blott att, af din Ande rörd, Af din nåd och vishet förd, Jag i Jesu fotspår träder Och min tryckta like gläder.

6. Må mitt hjerta tacksamt brinna, Tacksamt helga dig sin röst. Må den själ, som lider, finna Tröst och hjelp vid detta bröst. Dig jag evigt dyrka skall. Gif, att för din fotapall Sig mitt hjerta rätt ödmjukar Och din godhet ej missbrukar.

(*S. Ödmann* † 1829.)

Dav. 103.

Sjunges som N:o 1.

16. Min själ skall lofva Herran, Hvad i mig är, hans helga namn; Han är från oss ej fjerran, Han räcker oss sin huldа famn. Han hörer våra böner och helar all vår brist. Oss med sin nåd bekröner Och frälsar oss förvisst. Vår ungdomstid han mättar Med sin fröjd utan tal, Och ålderns börda lättar Och hjelper oss i dödens qval.

2. Han mildrik oss förkunnar Sin helga lag, sin vilja sanl, Och till allt godt förunnar, Af blotta nåd oss kraft och mod. Den sig till honom vänder, Han möter evigt huld. Han då på sina händer Oss tecknar, ej vår skuld; Så nåd så högt befäster Som himlen, och så vidt Som öster är från vester, Vårt hjerta gör från synder fritt.

3. Som sig en far förbarmar Och barnens fel förgäter snart, Så Gud i kärleksarmar Oss sluter in med fadersart. Han vet vårt svaga väsen: Af stoftet är det gjordt. Vi blomstre såsom gräsen, Och vissne lika fort. En fägt, som liljan hinner, Afkläder all dess prakt: Så menniskan försvinner; Ej hjelper konst, ej båtar magt.

4. Men Herrens nåd allena Ovanskiig är i evighet, Dem, som, af trone rena, Åstunda hans rättfärdighet. Hans thron står fast i höjden, Högt öfver jordens grus. I änglar! som er fröjden Uti hans klarhets ljus, I hjeltar! I som ljungen Att föra ut hans bud, I menskor! alle sjungen, Lofsjungen Herran eder Gud!

(*J. Pollander* † 1541. L. Petri. J. O. Wallin.)

C). Guds Enhet och Treenighet.

17. Vi tro på en allsmägtig Gud, Af hvars ande, genom ordet, Allt skapadt är, och på hvars bud Allt är godt och härligt vordet. Oss en Fader vill han vara, Och utaf sin goda vilja Skall han alltid oss bevara, Aldrig oss ifrån sig skilja. På allt hans öga gifver akt, Och ingen står emot hans magt.

2. Vi tro också på Jesus Krist, Fadrens Son, vår Herre kära; Af evighet är han förvisst Fadren lik i magt och ära. Af Guds ande jungfrun rena Till sann mandom honom födde, Han för verldens skuld allena Pintes och på korset dödde; Begrofs och uppstod, seger vann, Och sitter på Guds högra hand.

3. Vi tro ock på den Helge And', En allmännlig, helig kyrka; Helgamanna samfundsbon I And n godt i afvor styrka. Synden vard r här borttagen, Stillad all var själavånda, Och upp den sista dagen Vi förvänta att uppstånda. Ett evigt lif skall komma, då Gud låter oss sin glädje få. Amen.

(*Martin Luther* † 1546 O. Petri J. O. Wallin.)

18. Jag tror uppå den Gud, som med sitt ord befalt Naturens prakt och tingens skara Och varelser och verldar *vara*, Och styr och uppehåller allt. O kraft och vishet utan like! Oändlige! du göms för tankens skumma syn, Men hjertat vördar din försyn, Så vidsträckt som din allmagts rike.

2. Jag tror på Medlaren, som rördes af vår nöd, Att himlens frid till jorden bära, Och skänkt oss ljuset med sin lära, Och köpt oss lifvet med sin död, O, nåd och

N:o. 4.

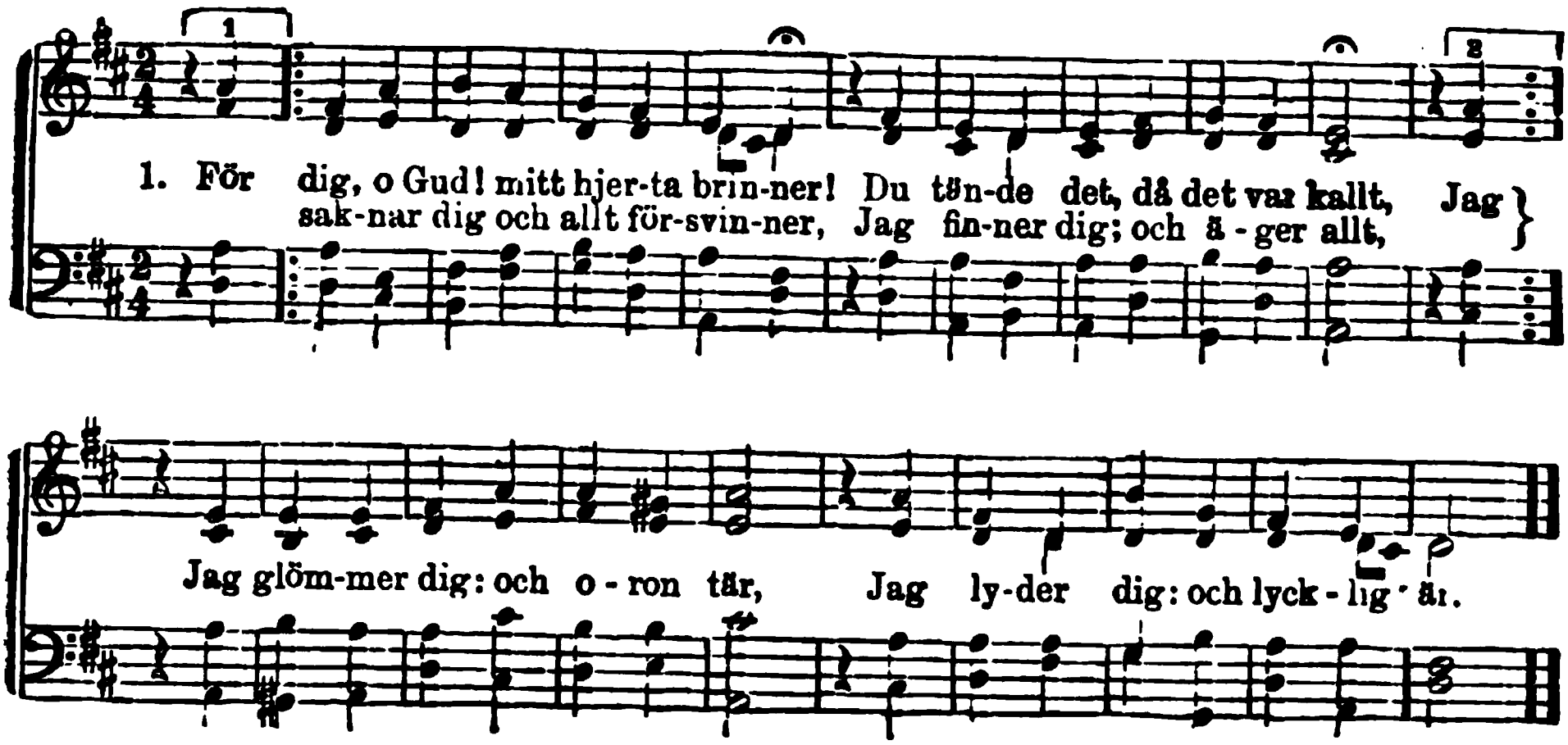

kärlek utan like! Förbarmare! du ser till en förvillad hop, Och låter upp för ångrens rop Ditt hjerta och ditt nåderike.

3. Jag på den Ande tror, som går af Herren ut, Och förbereder hjertats böner, Och trones strid med seger kröner Och pröfningen med saligt slut. O, ljus och sällhet utan like! Hugsvalare! du är vår hjelp i all vår nöd, Och öfver brist och qval och död Du öppnar härlighetens rike.

19. Oändlige! i ljusets strålar För dödlighetens blickar skymd, Ditt väsens härlighet sig målar Kring himlens hvalf, kring jordens rymd. Upp till din höjd ej tanken hinner, Ner till ditt djup ej tanken når; Men hjertat i ditt verk dig finner, Och dyrkar dig i dina spår.

2. Från jordens stoft till himlars himlar, Allt hvad som varelse har fått, Allt hvad i vida rymden vimlar, Allt är ditt verk, och allt är godt. I allt din magt sig uppenbarar, I allt din vishet strålar klar, I allt du mild och god förklarar, Att du är alla väsens far.

3. I oskuld prydd, ur dina händer, Gick menskan säll, din tankes bild; Men snart hon sig till brottet vänder Och blir från paradiset skiljd: Och lustans yrsel föder nöden, I hjertat hämdens gissel slår; Förbannelsen, i följd med döden, Går tätt i fallna slägtets spår.

4. Ack! hvad försoning kan jag gifva! Hvad offer för min syndaskuld! Blod! Tårar! Kan jag friköpt blifva Med lösen af allt jordens guld! Förgäfves — nej, det dyra ordet Blott är i skaparns hjerta födt; O, hemlighet! och det är vordet I tiden uppenbart i kött.

5. Oändlige! i ändligheten Du sänker dig försonande: O höjd! o djup! och menskligheten Får uti dig en like se, Som går för syndare att blöda Och, skuldfri sjelf, vår börda bär, Och låter sig på korset döda, Och säger: *allt fullkomnadt är.*

6. Hos Gud då inga hinder mera För menskans frälsning, ljus och frid! Men i mitt eget bröst dess flera, Dem jag med tårar kännes vid. Ack! född i synd, och på dess bana, Så irrande i öfverdåd, Hur kan jag bryta köttets vana! Hur vinna del i himlens nåd!

7. Blott vanmagt är all min förmåga; Men evigt Herrans råd består: Hans ande, helighetens låga, Af Gudomsskötet evigt går. Ej blott uti naturens under, Än mer i återlösningens; I nådens gåfvor alla stunder Guds kärlek strålar utan gräns.

8. Ja, han, den evigt gode Anden, Sjelf kallar mig från villans spår Och sönderbryter syndabanden Och läker mina samvetssår. Han mig förnyar, och bereder Sig sjelf en boning i min själ, Och mig på lifvets bana leder Till frid och fröjd och evigt väl.

9. Så, Gud! oss uppenbar du blifvit, Som Fader, stor, i skapelsen, Som Son, den sig för oss utgifvit, Som Ande, mild i helgelsen. En i ditt väsen, uppenbarar Du dig jemväl treenigt stor; Och *helig, helig, helig*, svarar På jordens lof din änglakor. (*J. Åström* † 1844 J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 24.

20. O Evige! o Gud! till dig Ditt folk sin lofsång höjer. Af nådens ljus det fröjdar sig Och för din thron sig böjer; Du, som med vishet, nåd och magt Den verld, du sjelf ur intet bragt, Beskyddar och regerar!

2. O Fader! dig, som evig är, Som evigt var och blifver, Ditt folk, som detta offer bär, Sin enda dyrkan gifver. Dig jord och himmel prisa skall, Som upprest verlden ur dess fall Och väg till frälsning banat.

3. O Jesu! du, som menskors nöd Och synder velat bära; Den verld, du frälst med blod och död, Du leder med din lära. Ditt folk, som frid och sällhet får, Med seger krönt ur striden går, Ditt lof att evigt sjunga.

4. O Evige! i ditt förbund Din Ande oss ledsage. I glädjens dag, i nödens stund Vår dyrkan dig behage. Välsigna oss med nåd och tröst, Och varde frid i alla bröst Och syndens vilde krossadt.

(*S. Ödman* † 1829.)

21. O Fader vår, barmhertig, god, Som oss till dig vill kalla Och stänka oss med Kristi blod, Som rena kan oss alla! Låt komma, Gud! till oss ditt ord, Det heliga och klara; Låt det i mörkret på vår jord En ledare oss vara, Att vi ej vilse fara.

N:o 28.

1. Dig skall min själ sitt offer bära.
O Fader, Skapare och Gud!
Dig vill jag med mitt hjerta ära,
Och dig med mina läppars ljud,
Med vördnad tänka på din nåd,
Din magt, ditt underfulla råd.

2. Du lif och varelse har gifvit
Åt allt i himmel och på jord;
Ditt stora, milda namn du skrifvit
I skapelsen och i ditt ord.
I allt du dig förklarat har,
O Skapare och Gud och Far.

3. Du stadgat ordningen för tingen.
Du satt en gräns för pröfningen;
Men för vårt hopp, vår sällhet ingen,
Ty du, o Gud! är kärleken.
Du allt på Fadershänder bär
Och hör hvad minsta barn begär.

4. Ej mörker mer mitt hjerta hindrar
Att se och vörda dina fjät.
Hvar stjerna, som på fästet tindrar,
Är vittne om ditt majestät,
Och minsta lilja på min stig
Är, Gud, ett vänligt ord från dig.

5. Derför, o Fader i det höga!
Jag i din hand mitt väl betror;
Jag vet ditt huldа fadersöga
Ser ock den mask i stoftet bor.
På glädjens eller sorgens stig
De dina leder du till dig.

6. O Herre! dig jag vill åkalla,
När aftonstjernan framgår skön;
När morgondaggens perlor falla,
Till dig jag höja skall min bön,
Och aldrig glömma dina bud,
O Fader, Skapare och Gud!

2. Men alle rope vi till dig. Ej annat är till råde; Ty ingen tar ditt ord till sig, Om han ej får din nåde. O, helge Fader! tänk derpå, Att djefvulen vill blanda Sitt ogräs i din säd, och så Oss komma sig tillhanda: Ty sänd till oss din Anda.

3. O Gud och menska, Jesu Krist, Som synden på dig lade! Du känner bäst vår stora brist, Ty du ock mandom hade. O Jesu Krist, vår broder kär! Ditt löfte vi påkalla: Hugsvalaren låt komma när, Som sanning lär oss alla, Att vi från dig ej falla.

4. O du, Guds helge Ande! kom, Slit sönder satans snara. Det ord, vi fått af Herranom, Uti vår själ bevara, På det en hvar må, heliggjord, Lofsjunga Gud med gamman, Och Jesu Kristi dyra ord Oss leda allesamman Till himlens glädje! Amen.

(*Olaus Petri* † 1552 J. O Wallin.)

22. Gud, trefaldig! statt oss bi Och låt oss ej förderfvas. Gör vår själ från synden fri, Låt himlen af oss ärfvas. Styrke oss din kraft, att vi Det onda öfvervinne, Och så med kristligt sinne Det sälla målet hinne. Hjelp, att dig vi älska må Och, såsom oss, vår nästa. Vår tro, vårt hopp befästa; Gud! hjelp oss till det bästa. Amen, amen, ske alltså: Halleluja! Halleluja!

(*Martin Luther* † 1546.)

23. O Herre Gud! oändelig, Gif oss nåd till att prisa dig Och sätta all vår tro dertill, Att du är evigt god och mild. :,:

2. O Jesu Krist! som mandom tog, Hjelp oss att komma ståds ihog Din bittra död, ditt rena ord, I dem vår själ blir saliggjord. :,:

3. O Helge And'! gif oss din nåd, Att alltid följa dina råd. Ledsage, hägne oss din hand, Gud Fader, Son och Helge And'! :,: (! — *J. O. Wallin.*)

24. Allena Gud i himmelrik Må lof och pris tillhöra För all den nåd, han kärleksrik Med oss har velat göra! Han jorden skänkt stor fröjd och frid. Ack! menskan må väl glädjas vid Guds evigt goda vilja.

2. Vi prise, vi tillbedje dig. Ditt namn ståds vare lofvadt, O fader! du, som nådelig Oss med allt godt begåfvat. All ting du hafver i ditt våld, Och dig är ej en suck fördold; Väl den dig rättsligt fruktar!

3. O Jesu Krist, Guds ende Son, Som såg vår själafara Och, att oss frälsa derifrån, Dig sjelf ej ville spara! Du med ditt blod, din hårda död Förlossat oss af syndens nöd, Säll den på dig förtröstar.

4. Du är allen vår frälserman Och vill oss himlen gifva; Du är Guds lam, hvars blod utrann, Att vår försoning blifva. Du är allen vår salighet, Du är, för tid och evighet, Vårt hopp, o Jesu Kriste!

5. O, Helge And'! gör själen from, Förnöjd och oförfärad; Gör hjertat till en helgedom, Der Gud i allt blir ärad; Gif stöd, gif tröst i all vår brist, Hjelp att vi tro på Jesus Krist Båd' nu och alltid! Amen.

(*Hilarius* † 368! N. Decius. J. O. Wallin.)

25. O Skapare! o gode Gud! O Fader, nådens källa! Förlåt hvad gjordt är mot din bud. Låt Jesu förbön gälla. Ej handla med oss efter rätt. Fast mera uppå faderssätt· Och, som ditt barn, må hvar och en, Från synden ren, Dig framgent tjena utan men.

2. Förbarma dig, o Jesu Krist! Och värdes oss benåda. Du är den starke hjelte visst, Som hindra kan all våda. Så fräls ditt folk utaf dess nöd, O du, som med din blod så röd Oss löst af qval och evigt ve! Din nåd bete, Att intet ondt hos oss må ske.

3. Välsigna oss, o Helge And'! Låt oss din nåd ej mista; Låt kärlekens och fridens band Ej i ditt samfund brista. O Gud, af tröst och gläjde rik! I nöden ej ifrån oss vik. Vår själ gör ren och väl förnöjd, Gif evig fröjd För Jesu skull i himlens höjd. (! *J. O. Wallin* † 1839)

26. Vi på jorden lefve här, Under döden fångne. Hvem få vi, som hjelpen är, Att ej bli förgångne? O, Fader! dig allena. Ty må vi sörja bittrelig, Att vi så förgätit dig. Helige Herre Gud! Helige starke Gud! Helige barmhertige Frälsare! Du evige Gud! Låt oss icke falla I den bittra dödens nöd. Var oss barmhertig!

N:o. 5, A.

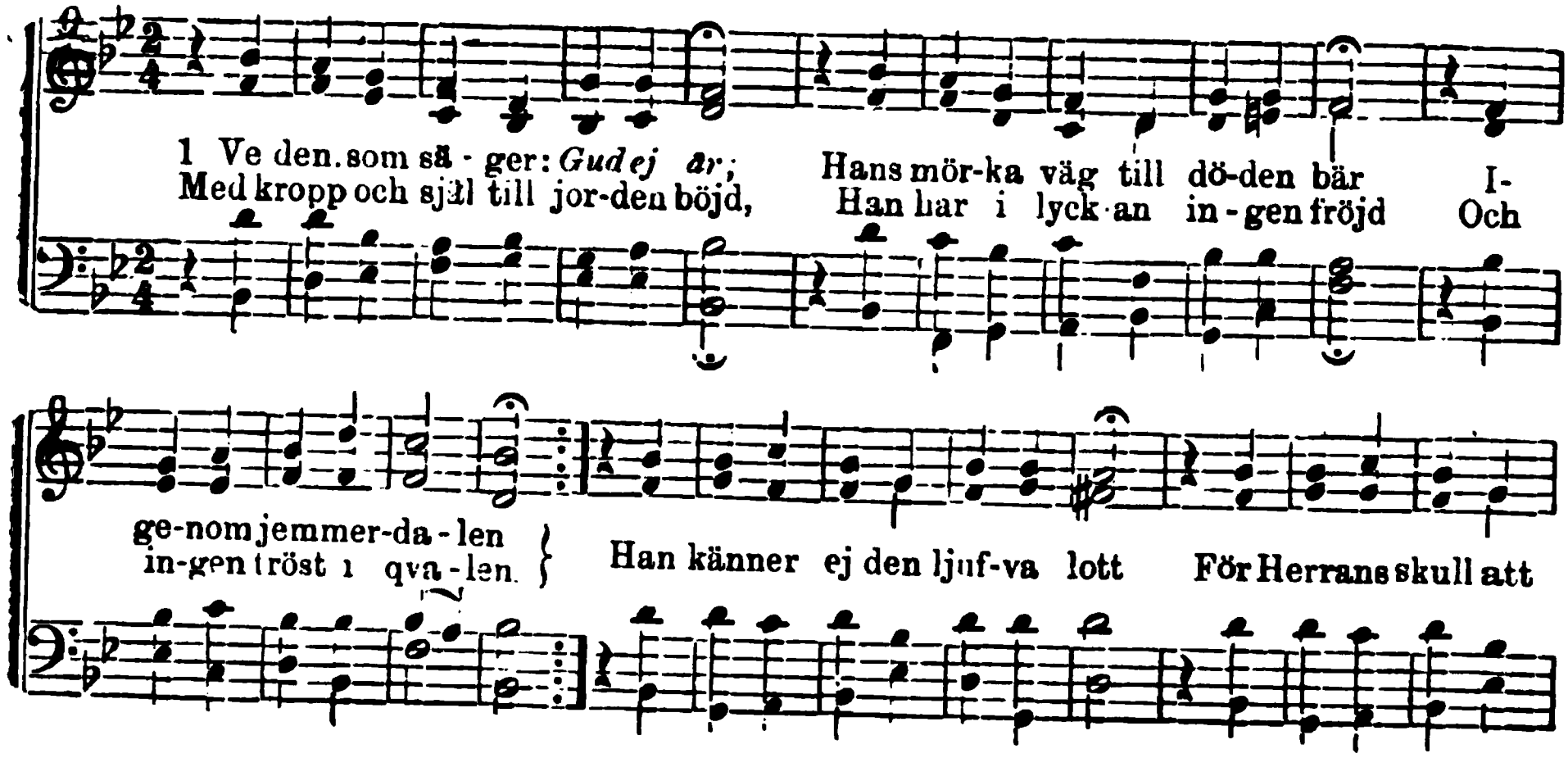

2. Vi för syndaskulden svår Måste straffet bida. Ho är den, som för oss går Och vill döden lida! O Jesu! du allena. Du hafver lidit hårdan död, Till att fräisa oss ur nöd. Helige Herre Gud! Helige starke Gud, Helige barmhertige Frälsare! Du evige Gud! Låt oss ej förkastas Från din nåd till afgrundsglöd. Var oss barmhertig!

3. Vi ej lefve, som oss bör, Städs i synd vi falle. Ho är den oss starka gör Emot synder alle! Guds Ande! du allena. Blott i din kraft vi komme fort; Ditt är allt, som väl är gjordt. Helige Herre Gud! Helige starke Gud! Helige barmhertige Frälsare, Du evige Gud! Låt oss ej förtappas Utan hopp i evig död. Var oss barmhertig! (*Martin Luther* † 1546 L. Petri.)

II. SKAPELSEN OCH FÖRSYNEN.

A). I Allmänhet.

Sjunges som N:o 39.

27. Gud! jag i stoftet böjer mig Och prisar, store Herre! dig, Som allt har skapt och skickar. När allt i intets mörker låg, Du ljusets rymder genomsåg; Och hvart ditt öga blickar, Blir ljus och rörelse och lif, Och när din allmagt ropar, *blif!* Ur djupet veridar ljunga, Att, Gud, din ära sjunga.

2. Hur stråla för min häpna syn De ljusa undren ofvan skyn Högt i naturens tempel! Här träder solen härlig opp Och gjuter dagen i sitt lopp Och bär din ära stämpel. Här månens milda anlet ler, Och tusen stjernor skåda ner, Likt blickar af ditt öga, Till mig ifrån det höga.

3. Jag ser, i oförvilladt lopp, Här verldar sänkas, der gå opp; Och Skaparns vishet prisar. Mitt öga sänks mot jordens bryn, Och samma vishet för min syn I tusen skick sig visar. Den röjer sig i minsta stoft, I gräsets brodd, i blommans doft, I maskens gång i gruset, I örnens flygt mot ljuset.

4. Allt hvad till varelse är väckt, Upplifvas af din andes fägt, Och allt din vårdnad njuter. Från stoftets grand till Cherubim, Från minsta frö till Serafim, I allt

din kraft sig gjuter. Till allt, o verldars Gud och Far! Din kärlek, som sig, ren och klar I tusen färger bryter, Ned från ditt hjerta flyter.

5. O Gud! din vishet, nåd och magt, I allt hvad du ur intet bragt, Sig härlig uppenbarar; Men i mitt samvet, store Gud! Der du har skrifvit dina bud, Du helig dig förklarar: I den rättfärdiggjordes frid, I syndens qval, begärens strid Du domen redan fäller, Och rättvist vedergäller.

6. Du är, o Gud! allena värd Att taga dyrkans helga gärd Af varelsernas skara: I dig allt lefver, röres, är, Och på din starka hand du bär De ting, du budit vara, Ty skall min stämma höja sig Bland de otaligas, som dig Med rörd och helig tunga, Sitt Halleluja sjunga.

(*J Åström* † 1844.)

28. Dig skall min själ sitt offer bära, O Fader, Skapare och Gud! Dig vill jag med mitt hjerta ära, Och dig med mina läppars ljud, Med vördnad tänka på din nåd, Din magt, ditt underfulla råd.

2. Du lif och varelse har gifvit Åt allt i himmel och på jord; Ditt stora, milda namn du skrifvit I skapelsen och i ditt ord. I allt du dig förklarat har, O Skapare och Gud och Far.

3. Du stadgat ordningen för tingen, Du satt en gräns för pröfningen; Men för vårt hopp, vår sällhet ingen, Ty du, o Gud! är kärleken. Du allt på fadershänder bär Och hör hvad minsta barn begär.

4. Ej mörker mer mitt hjerta hindrar Att se och vörda dina fjät. Hvar stjerna, som på fästet tindrar, Är vittne om ditt majestät, Och minsta lilja på min stig Är, Gud! ett vänligt ord från dig.

5. Derför, o Fader i det höga! Jag i din hand mitt väl betror; Jag vet ditt huida fadersöga Ser ock den mask i stoftet bor. På glädjens eller sorgens stig De dina leder du till dig.

6. O Herre! dig jag vill åkalla, När aftonstjernan framgår skön; När morgondaggens perlor falla, Till dig jag höja skall min bön, Och aldrig glömma dina bud, O Fader, Skapare och Gud! (*A. A. Afzelius* † 1871.)

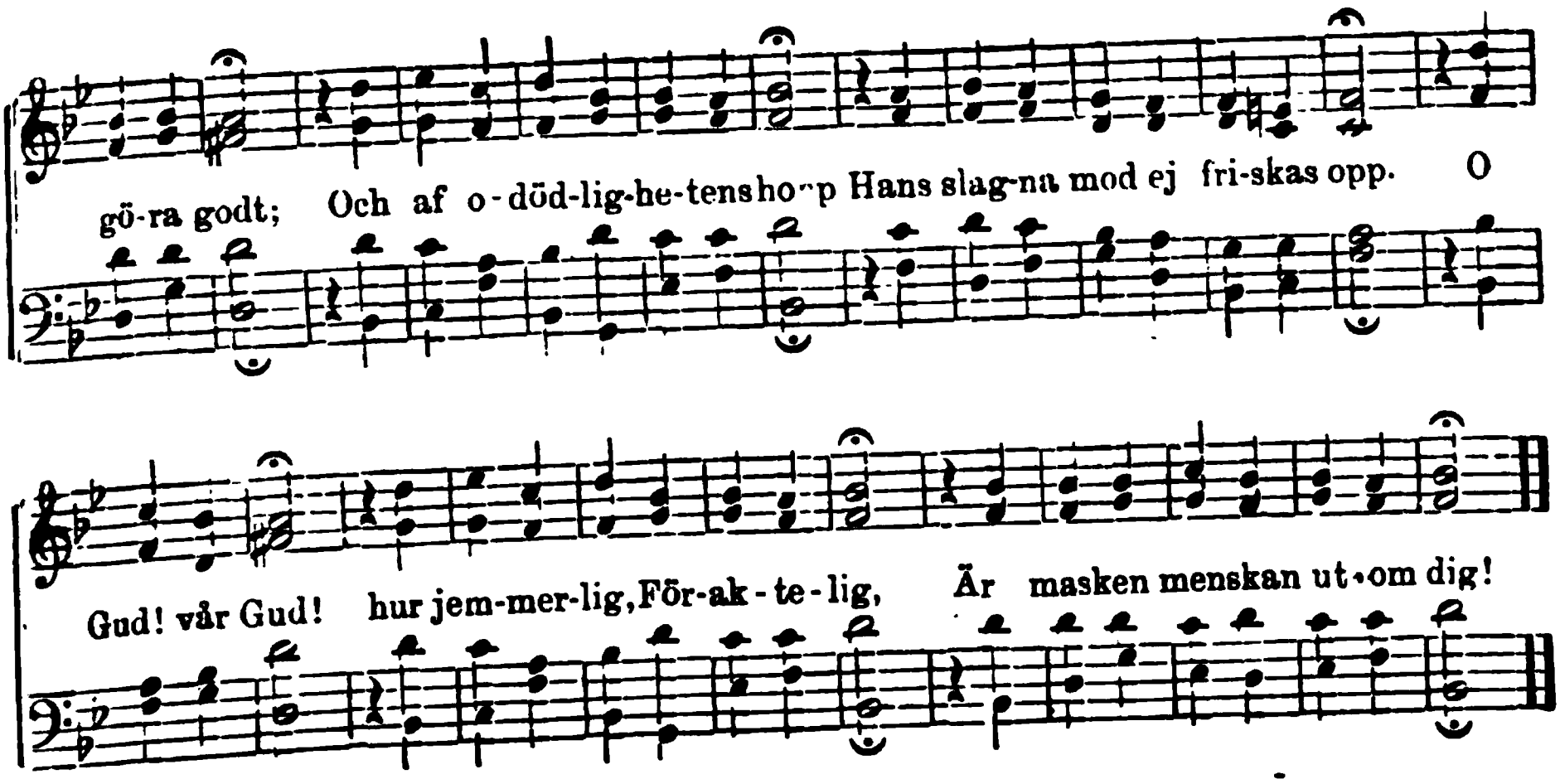
gö-ra godt; Och af o-död-lig-he-tens ho-p Hans slag-na mod ej fri-skas opp. O
Gud! vår Gud! hur jem-mer-lig, För-ak-te-lig, Är masken menskan ut-om dig!

Dav. 103.

29. Lofva Herran Gud, min själ! Hvad han gör är rätt och väl; Lofva honom allan tid, Ty han nådig är och blid.

2. Trösta ej på någon man, Huru hög han vara kan, Ty han hjelpa ej förmår, När du mest i nöden står.

3. Menniskan är förelagdt, Som Gud sjelf oss hafver sagt, Dö och åter bli till jord, Deraf menniskan är gjord.

4. Se! hvad blir då hennes magt, Hennes anslag, hennes prakt! Allt förloradt blir och dödt, Allt förvandladt och förödt.

5. Evigt salig är den man, Som på Gud förtrösta kan; Den hos honom söker råd, Säker är att finna nåd.

6. Gud är den, som med ett ord Skapat himmel, hafv och jord, Men af allt, som jorden bär, Menskan honom kärast är.

7. Den, som hungrar, gör han mätt, Skaffar den förtryckta rätt, Löser den, som fången är, Och den blinde syn beskär.

8. Han upprättar mer och mer Den, som ligger slagen ner: Älskar den, som lefver from, Spar den onde till sin dom.

9. Herren ser till enkors nöd, Ger de faderlösa bröd. Främlingar han nåd beter, Slår de ondas anslag ner.

10. Sions Gud är hög och stor: Salig den på honom tror! Lofva Herran, gammal, ung! Gladlig Halleluja sjung. (*J. Arrhenius* † 1725)

Sjunges som N:o 8.

30. Store Gud! som tusen verldar Ur sitt intet bragt och styr, Sträng mot den, som sig förhärdar, Mild mot den, som till dig flyr. Hör ett stoft, som tanken böjer Till din gudoms majestät, Till den vishet, som sig röjer Öfverallt i dina fjät.

2. Du den verld, hvars lopp du vänder, Med ett ord i dagen bragt. Hvart jag ögats blickar sänder, Strålar idel nåd och magt. Ljusets fart den klarhet sprider, Som din glädjes afbild är. Hjertat, som af mörkret lider, Gläds att du ock finnes der.

3. Till din thron lycksalig träder Högste ängeln öfver skyn. Din försorg och godhet gläder Masken under jordens bryn. Trädet, som af bördan dignar, Bär din rikdom på sin stam. Dig jag i det doft välsignar, Som ur blomman stiger fram.

4. Himlens hvalf och jordens yta Du med ljus och fägring prydt. Du, då strålar mörkret bryta, Dukar oss vårt bord på nytt. Du vår stig med ögat följer, Med din hand du styr vårt lopp. Töcknet, som vår framtid höljer, Skingras af förnyadt hopp.

5. Du till lycklig utgång leder Månget oförväget råd. Du med långmod dig bereder Väg att göra dubbel nåd. Du den trognes tysta tårar Ser och deras antal vet; Dock den hand, som honom sårar, Njuta får din skonsamhet.

6. Men tvärtom du ofta bryter Åt din vän ett sparsamt bröd: Den förföljdes öga flyter, Oskuld trampas i sin nöd. "Kan en verld, der sådant händer, Styras af en rättvis Gud!" Menska! frågar du och sänder Upp till skyn ditt klagoljud.

7. Lär, o svage! att tillbedja, Tyst och tålig Herrans råd. Han, som håller tingens kedja, Ser till hvarje länk i nåd. Salighetens frukter knoppas I ett bröst, der Herren bor. Gör Guds vilja, lid och hoppas, Salig den ej ser, men tror! (*S. Ödmann* † 1829.)

31. Du, Herre! i din hägnad tar Allt hvad som lif och anda har, Och hvarje öga vänder sig I mörker och i ljus till dig, Till dig, som allas fader är Och åt en hvar sin del beskär.

2. Du på din hand dem tecknat grant, Och ingen är dig obekant. Och, när du låter upp din hand, Då flöda öfver haf och land Välsignelser af alla slag, Och allting mättas med behag.

3. På mig i nåd du äfven tänkt Och min beskärda del mig skänkt. I dag och alla mina dar Du gaf mig föda och försvar. Ej är en far så faderlig Mot något barn, som du mot mig.

No. 5, B.

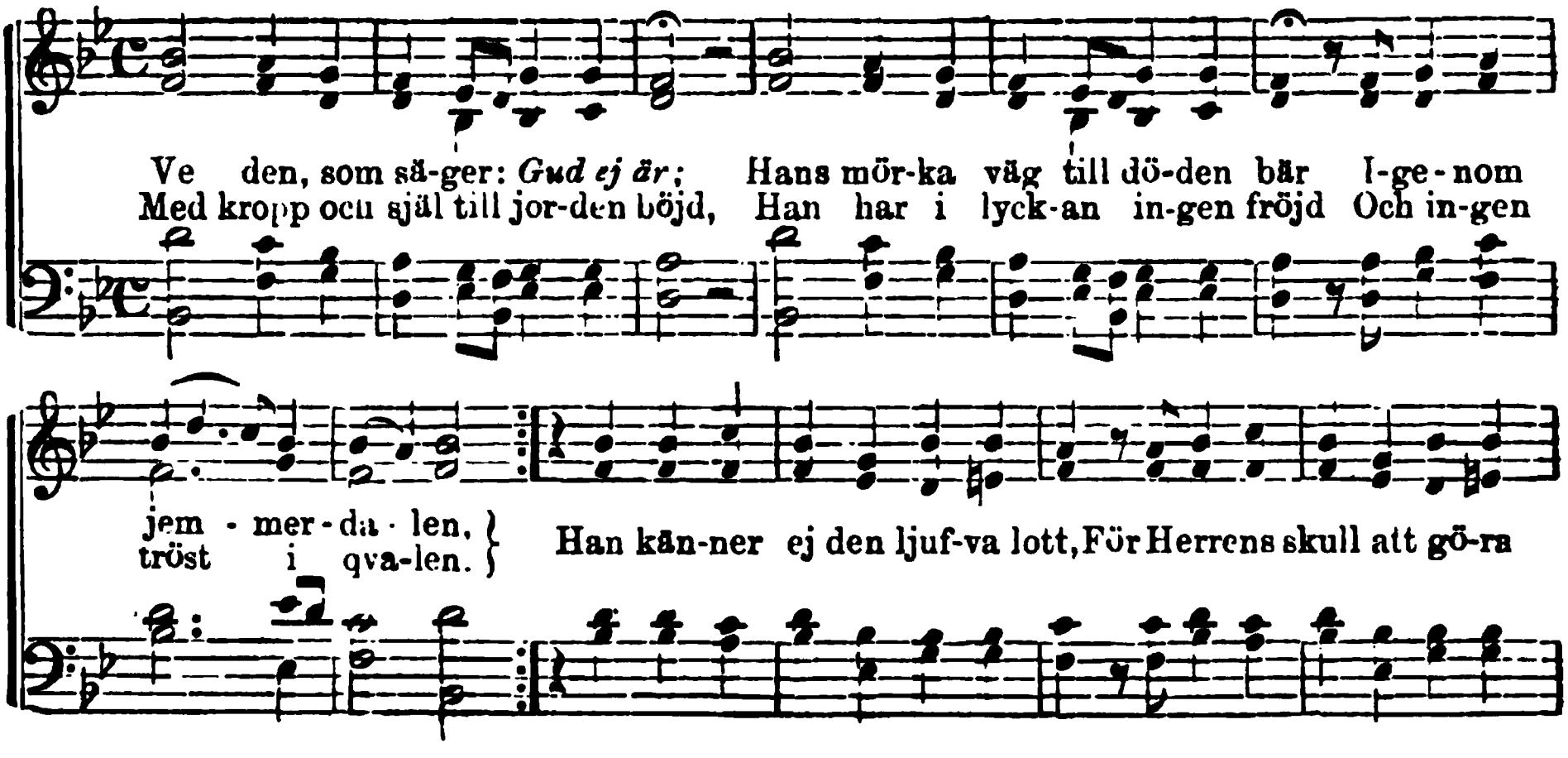

4. Jag är ock viss, o Gud! att du Skall sörja för mitt väl ännu, Och höra hvad min själ begär. Ack! gif mig då hvad nyttigt är, Ej fattigdom, ej öfverflöd, Men sinnesfrid och dagligt bröd.

5. Ej fogeln plöjer jordens land, Likväl han mättas af din hand. Du kläder liljan i dess skrud, Dock känner hon dig ej, o Gud! O! skulle du till mig ej se, Som af din nåd är mer än de!

6. Ja! mig du större nåd betett, Min kropp mer underbart beredt, Mig gifvit en odödlig själ, Mig danat för ett evigt väl. Ty lär mig bruka tiden så, Att jag ditt rike ärfva må.

7. Att dig jag älskar öfver allt Och vandrar så som du befalt, I tro och kärlek, from och nöjd, Och fyller upp mitt kall med fröjd, Förlän mig det; i lif och död. Blif du min hjelp, mitt hopp och stöd.

(*B Munter* † 1793. J. O Wallin.)

32. Dig, Herre Gud! är ingen lik I himlen och på jorden. Så härlig, hög och nåderik Är ingen konung vorden. Stor är du och ditt namn är stort, Och stora ting med oss du gjordt, O alla herrars Herre!

2. Du ensam, helig, god och vis, Allt till det bästa skickar: Fast ofta glömd af menskors pris Och dold för deras blickar, Likväl du gifver dem allt godt, Och alla sin beskärda lott Af dig, o Gud! bekomma.

3. Om nöd och sorg du stundom bjöd Att våra hjertan lycka, Så låg i denna sorg och nöd Ett frö till högre lycka; Ty lika huld och faderlig Du i din tuktan visar dig, Som när du dig förbarmar.

4. När jordens folk, i yrans tid, Blott våldets budord lydde Och under tusen villors strid, All rätt och sanning flydde, Du våldet bröt och yran tvang, Och sällhet, ordning, sammanhang Du åter gaf åt jorden.

5. Väl oss, o allmagts Gud! att du Din spira evigt förer; Du ser till dina barn ännu Och deras suckan hörer. Du öfver himlars himlar bor, Dock lika nådig, vis och stor Förnimmes än på jorden.

6. Jag för min lott ej sörje då. Ditt råd jag ej må klandra. Derom jag sörje, att jag må Uti din fruktan

vandra. Ej jag, men du, mitt bästa vet, Och du har tid och evighet, Uti din hand, o Fader!

(*J* — J. O. Wallin.)

Dav. 121.

33. Jag lyfter mina händer Upp till Guds berg och hus, Från dem han hjelpen sänder Och skickar ut sitt ljus. Mig Herren hjelp bejakar, Som jord och himmel gjort; Min bön han ej försakar, Men skyddar mig allt fort.

2. Han låter mina fötter Ej slinta, ty han är En väktare, ej trötter, Och blir mig alltid när. Han nådigt mig bevarar Och skyddar mig från fall, Mig dag och natt försvarar, Välsignar ock mitt kall.

3. Allt ondt han från mig vänder Och fräisar mina själ. Ehvad som helst mig händer, Så slutas det doch väl. Min utgång han bevarar, Min ingång likaså: Sin nåd Gud aldrig sparar För dem med honom stå.

(*J. Arrhenius*, † 1725.)

B.) De förnämsta skapade varelser.

1.) *Änglarne.*

Sjunges som N:o 3.

34. Förr än menskostämmor hördes Och förr än menskohjertan rördes Af Herrans salighet och nåd, Tusen sinom tusen stodo Omkring Guds thron och der tillbådo Den outgrundeliges råd. På heliga harpors ljud De buro fram till Gud Lof och ära, Och, skylande Sitt anlete, Knäböjde för sin skapare.

2. Helig! helig! helig! ljuder, Omkring den thron, der Herren bjuder, Hans änglakor i evighet. Honom de sitt offer bära, Ty honom endast tillbör ära Och rike, magt och härlighet. De tjena Herren Gud Och akta på hans bud. Deras prydning Är helighet Och hörsamhet Och oskuld och fullkomlighet.

3. Öfver haf och land de fara, Som vinden och som blixten snara, I ljufligt och lycksaligt kall. Till den frommes hägn de ila, De lägra sig omkring hans hvila, Hans fötter akta de från fall. Och när från syndens stig En själ omvänder sig Och benådas, Då sjunga de: Förbarmare! Dig pris och tack och ära ske!

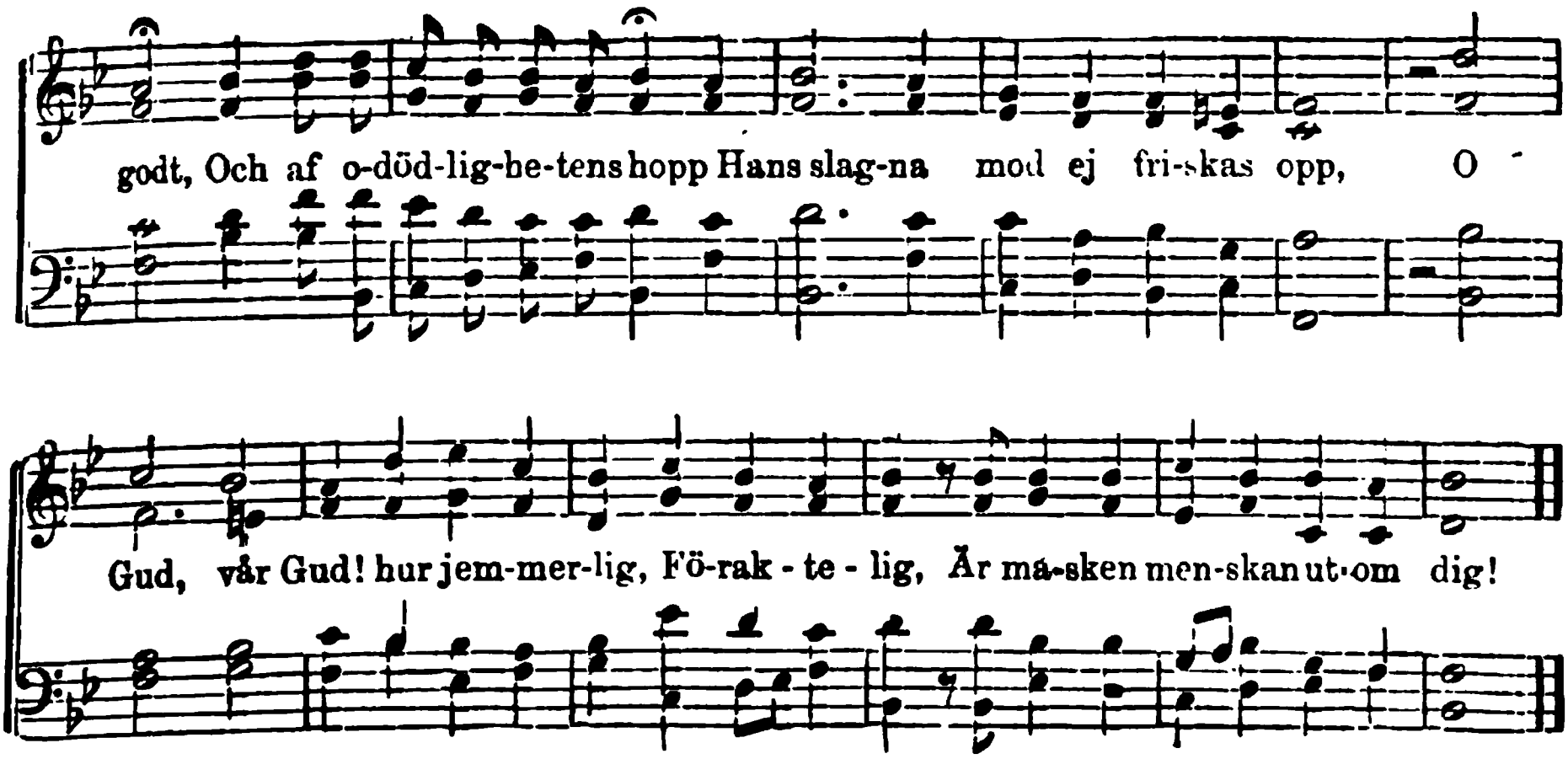

4. Gud! med dina änglahärar Skall den, som dig af hjertat ärar, Få evigt glädja sig en gång. Buren här på deras händer, Skall han med dem i fridens länder Uppstämma segrens jubelsång. Den mild och ödmjuk går I Jesu Kristi spår Genom veriden, Skall, ren och skär Och salig der, Med dem dig skåda som du är.

5. Menska! vill du se Guds rike, Vill der du blifva änglars like, Blif här Guds barn, i enfald from. Vet att du för Gud skalls vara, När, åtföljd af sin änglaskara, Han skall med veriden hålla dom. Så kämpa, vaka, bed Och dig hvar stund bered, Att din tunga, I paradis, På änglavis Må evigt sjunga Herrans pris!

(*J. A. Cramer* † 1788.)

35. Gud låter sina trogna här Allt godt af nåd erfara, Och budskap af hans kärlek är Mång tusen änglars skara; Ty sjunge vi med godt behag: Guds änglar, från vår barndomsdag, Oss följa och bevara.

2. De lägra sig kring hvar och en, Som fruktar Herren gerna, Och deras hjelp är icke sen Mot dem, som ondt oss ärna; Ty sjunge vi med godt behag: Guds änglar, från vår ungdomsdag, För våld och list oss värna.

3. På vägen de oss föra så, Att vi vår fot ej stöta, Men trygge och förnöjde gå, Fast nöd och sorger möta; Ty sjunge vi med godt behag: Guds änglar oss till ålderns dag, På huldа armar sköta.

4. Med vänlig hand, fast icke sedd, De grafvens skräck förjaga, Och hålla tröstens kalk beredd, När ångesten gör oss svaga; Ty sjunge vi med godt behag: Guds änglar oss i dödens dag Till himmelen ledsaga.

5. O Herre Gud! var mild och god, När vi med döden strida. Din ande gifve kraft och mod, Att vi i frid afskida, Så skole vi med godt behag Dig sjunga på den stora dag, Som vi med fröjd förbida.

(*G. Reimann* † 1615, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 394.

36. Gud vare tack och ära För helga änglars vakt, Som han mig täcks beskära, Emot all ondskans magt! Han bjuder, och de fara Som vädren, på hans bud, Att hägna och försvara Den rättaligt fruktar Gud.

2. De goda andar rödja Den väg jag vandra skall; De starke hjeltar stödja Min gång i mödans kull; De helga härar skydda Min anda och min kropp, Och kring min stilla hydda De slå sitt läger opp.

3. Hos mig besök de göra, Som förr hos Israel; De mig ur faran föra, Som fordom Daniel; De leda mig vid handen, Som Loth ur eld och glöd, Som Petrum utur banden, Som Paulum ur nöd.

4. Och när på jorden händer, Att någon syndaträl Sig ångrar och omvänder Och tänker på sin själ, Då hörs i himlens rike Guds änglars fröjdeljud, De hafva fått en like Och lofva Herran Gud!

5. Gud! låt mig äfven söka Att dem bereda fröjd, Och helgons tal föröka En gång i himlens höjd. När dina änglar vilja Mig bära hem till dig, Gud! låt ej synden skilja De helige från mig.

6. När lifvet skall upphöra, Gif mig en sömn så söt. Låt dina änglar föra Min själ uti ditt sköt. När du till domis vill komma, Låt, Fader! nåderik, Mig då med alla fromma Bli dina änglar lik.

(*P. Melanchton* † 1560, G. Sacer, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

2.) *Människan.*

Kropps och Själsegenskaper, förnuft, fri vilja, samvete, värde och ändamål.

37. Af dig, o Gud! jag kallad är Till dagens ljus och lifvet, Och allt, som mig förnöjer här, Är af din godhet gifvet. Jag är ett ringa stoft för dig, Dock hafver du bevist på mig Din höga allmagts under.

2. Åt mig du en förnuftig själ, Din egen bild, beskärde, Och fast hon spilde bort sitt väl, Hon återfatt sitt värde, Då du din son i verlden sändt, Som ljus på nytt för henne tändt Och evigt lif förvärfvat.

3. Du bygde utaf jordens mull Ditt mästerverk på jorden, Den kropp, som skön och ordningsfull, Är själens boning vorden. Mitt öga ser, mitt öra hör De stora ting, du gjort och gör; Min tunga dem förkunnar.

4. Ty prisar jag din magt och nåd, Min Gud, mitt väsens källa! Och går att efter dina råd Min korta var

N:o 6.

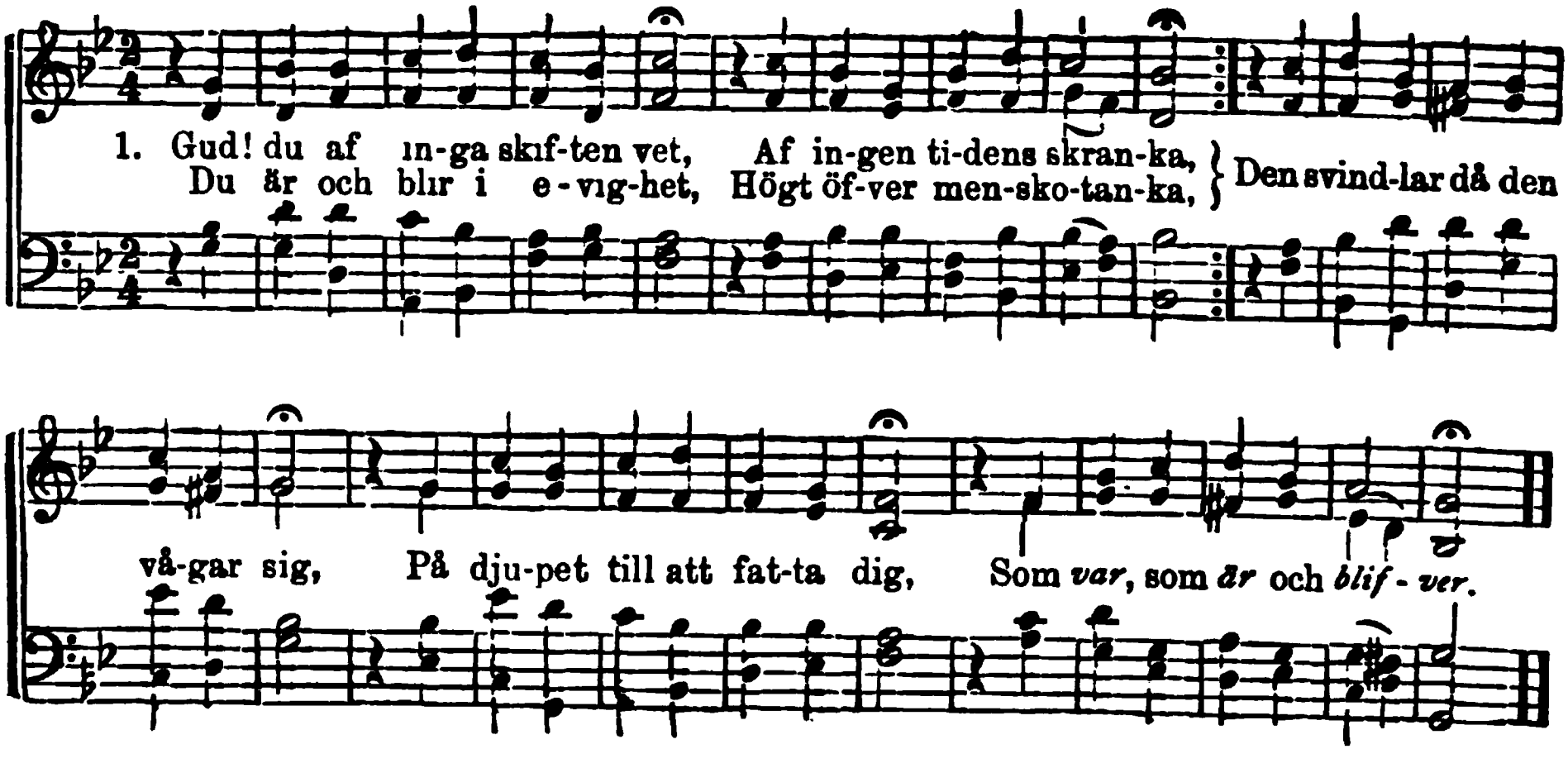

dring ställa, Till dess jag, höjd från jordens grus, Dig får i härlighetens ljus Evinnerligen prisa.

(*C. C. Sturm*, † 1786 J. O. Wallin.)

38. Store Gud! mitt hjerta lär Mot din kärlek rätt att svara. Du, som gjorde att jag är Och att jag skall evigt vara! Du, som gaf ett evigt hopp, Styr till evigt lif mitt lopp.

2. Öfver allt, hvad lif har fått, Lifvets fröjd du ymnigt gjuter. Allt är lyckligt i sitt mått, Allt af dina händer njuter Det förråd, din visa magt, I naturens skatter lagt.

3. Men, o Herre! i min själ Du det vittnesbördet lemnat, Att du till ett högre väl Mig af nåd och vishet ämnat: Högre, än hvad ögat ser, Större, än hvad tiden ger.

4. I en kraft, att ondt och godt Med ett andligt öga pröfva, Mig du ensam gaf den lott Ondt att fly och godt att öfva. Villig lydnad är dig kär, Ty en trones frukt han är.

5. Född som menska med behof Att af likar bistånd låna, Mig med rena kärleksprof Du befalt att alla tjena. Hvad dem gifves utaf mig, Är en skuld till dem och dig.

6. Jag den glädje, du mig ger, Pligtig är till andra sprida. Då jag mig hugsvalad ser, Bör jag trösta dem, som lida, Och, beskyddad af din nåd, Ge den svage hjelp och råd.

7. Detta hjerta du mig gett, Att af nödens tårar väckas; Denna handen du beredt, Att till värnlösheten räckas, Och uppmanat denna röst Till den tryckta dygdens tröst.

8. Stor och helig är min pligt, Men i tron på dig allena Får ditt bud sin rätta vigt, Får jag kraft att rätt dig tjena. Herre! vid din fotapall Jag min seger hemta skall. (*S. Ödmann* † 1829.)

39. Hvad Herren äskar, hvad är rätt, Förkunnadt är från ätt till ätt; O menska! det besinna. Då till hans bild du skapad blef, Sin lag han i ditt hjerta skref, Att dig din pligt påminna. Än tala kan uti mitt bröst Af Herrans helighet en röst, Som öfver lustan ljuder Och dig det rätta bjuder.

2. Ett samvete dig Herran gaf; Ifrån hans lag vik aldrig af, Lyd vinken från det höga. Till hvarje handling, hvart begär, Till ondt och godt dig vittne är Din Herres eget öga. På ljusets väg, på mörkrets stig, Märk! pröfvande det följer dig, Och gillar och fördömer Hvad du för verlden gömmer,

3. Sök ej att tysta varnarns röst, Söf icke väktarn i ditt bröst; Ditt lugn blir eljest våda, Likt det, som öfver hafvets bryn Försåtligt hvilar, att från skyn Den vreda stormen båda. Snart hämden öfver dig du ser, Snart ljungar straffets vigge ner Och störtar i ditt hjerta, Ack ve! med afgrundssmärta.

4. Ty vet, här hålles Herrans dom: I nåd, om du är god och from, I vrede, om du bryter. Här pröfvas gerningarnes halt, Här lönas allt, här straffas allt, Här fridens källa flyter; Här brusar vredens mörka flod, Här ropar Abels gjutna blod, Här hulpna likars böner Af Gud du hörda röner.

5. Och om det blir din sälla lott, I tron att verka rätt och godt, Ditt hjerta då bevaka, Att friden i ett helgadt bröst, Långt mer än verldens bifallsröst, Må god och ljuflig smaka. Med samvetsfrid i lust och nöd, Med Jesu nåd i lif och död Du njuta får den fröjden, Som Gud beredt i höjden.

6. O Jesu! tag med nåd emot Min suckan, lagd vid korsets fot; Mitt samvete du rena. Läk syndasåren med ditt blod, Bjud qvalda hjertat fatta mod Och mig med dig förena, Att jag i samvetet en vän Och i den högste domaren En fader blott må skåda, Som vill sitt barn benåda. (*J. Åström* † 1844.)

40. Menska! i ditt hjerta står Herrans budord skrifvet. Vårda hjertat! deraf går, Der bevaras lifvet. Högt en röst I ditt bröst Om din pligt predikar Emot Gud och likar.

2. Du må, trygg för menskodom, Mörkrets anslag nära Och med själ på dygder tom, Dygdens mantel bära; Denna röst I ditt bröst Blir dig svår att stilla, Då du handlat illa.

N:o 6.

2. Förr än din sol från fästets höjd
En blick till jorden skickat;
Förr än till skyn med tacksam fröjd
Ett menskoöga blickat;
Förr än i himlars paradis
En ljusens engel sjöng ditt pris,
Du var, du Gud allena!

3. Och hvad du var, du evigt är;
Och hvad du är, du blifver.
För dig ej tiden åldrar bär,
Ej rymden gränser skrifver.
Af ingen du ditt ursprung har,
Du alla väsens Gud och Far!
Du är; allt annat varder.

4. Du är dig nog, du är dig allt.
Ej höja, ej sänks din ära
Utaf den verld, som du befallt
Att dig sitt offer bära;
Om än hon trampar dina bud,
Du är dock Gud och blifver Gud,
Uti ditt väsen lika.

5. Du, öfver tingens skiften höjd,
Dock dem, o Herre! leder,
Och menskans sorger, menskans fröjd
Med samma hand bereder.
I begge samma kärlek rår;
Ehvad jag saknar eller får,
Din godhet är dock lika.

6. För evigt blir din visdoms råd,
Det ingen ändring röner;
Och evig är, som du, din nåd
Mot alla jordens söner.
Af evighet du såg vår nöd,
Af evighet du räddning bjöd,
Och evigt skall den gälla.

7. I syndens straff, i dygdens pris
Du rättvis dig förklarar.
I allt du, lika god och vis,
Din ära uppenbarar.
Ditt hot, ditt löfte blifver fast,
Om både jord och himmel brast:
Ditt ord är evig sanning.

8. Min själ utaf din anda är,
Till evig tid hon blifver.
Ett evigt lif är trons begär,
Och du fullbordan gifver.
När stoftets verldar blifva grus,
Den själ, som sökte här ditt ljus,
Skall i ditt ljus ock lefva.

9. Gif, Fader! med din anda gif,
Jag detta så betänker,
Att jag må komma till det lif,
Som du i Kristus skänker.
Låt under alla skiften mig
Ständaktig vandra på den stig,
Som upp till himlen leder.

3. Hvadan kommer detta ljud, Som jag ville qväfva! Hvadan utgår detta bud, Som ej står att jäfva! Denna röst I mitt bröst, Som jag ej fått hämma, Är Guds egen stämma.

4. O du Helige! för dig Hvar vill jag mig dölja! Inga högar skyla mig, Inga djup mig hölja. Denna röst I mitt bröst Ingen undflykt lemnar: Allt du ser och hämnar.

5. O! jag finner ingen ro, Om det blod, som talar Nåd och frid åt bot och tro, Icke mig hugsvalar. Denna röst Gifver tröst Åt den fallne åter, Som sig helgas låter.

6. Samvete! som skänktes mig, Att Guds rätt bevaka, Och till Gud från villans stig Manar mig tillbaka, Må mitt bröst Vid din röst Vakna upp och röras Och till bättring föras.

7. Väktare af himlens bud I ett jordiskt sinne! Lär mig alltid hafva Gud Och min pligt i minne. Låt din röst I mitt bröst Håg och gerning leda Och min frid bereda.

8. Men om ock mitt hjerta här Skulle mig fördöma, Större än mitt hjerta är Gud, som mildt vill ömma. Vid hans röst I mitt bröst Nådens sol skall skina, Herren känner sina. (*J. O. Wallin* † 1839.)

41.

För tidens korta qval och fröjd Jag är ej ämnad vorden, Ej blott en mask, till jorden böjd Och genast glömd i jorden. Till dig, o Gud! jag skådar opp, Till dig på tankens vingar Jag mig uppsvingar Och, full af saligt hopp, Dig hjertats offer bringar.

2. För mig din vishet, nåd och magt Har uppenbarad blifvit. I blommans skrud, i stjernans prakt Din ära sjelf du skrifvit. En verld, af dig beredd och prydd, För mig med tusen munnar, Gud! dig förkunnar, Som lif och fröjd och skydd Åt alla väsen unnar.

3. Dock ställde du ej målet här, Dit du mig bjöd att sträfva. Ett rike för mig tillredt är, Hvars grundval ej kan bäfva. En liten tid, vid jorden fäst, Jag skall för himlen öfvas, Uppfostras, pröfvas; Du känner medlen bäst, Som för mitt väl behöfvas.

4. Jag hafver till min ledning fått Ett samvete, som säger, Då rätt jag lyssnar, hvad är godt, Hvad evigt värde eger, Och med din Andas kraft i tro Jag söka kan mitt bästa, Och from befästa I dig mitt hjertas ro, Då du hos mig vill gästa.

5. Så går jag stilla och förnöjd Mot obekanta dagar Och tror, att du i sorg och fröjd Till målet mig ledsagar. När trones kamp jag lyktat har, Min själ i dina händer Jag glad uppsänder. Från dig hon kommen var, Till dig hon återvänder. (*J. O. Wallin*, † 1839.)

Sjunges som N:o 392.

42.

Höj, menska! höj ur gruset Din blick till himlen opp. Se strålande i ljuset Ett oförvanskligt hopp. Guds afbild i naturen Den första menskan var Och högt uppöfver djuren Hon jordens spira bar.

2. Hvad var din själ! en låga, Som från Guds kärleksskött Med lefvande förmåga Sig ned i stoftet göt. Du föll, men ännu höres En röst i hjertat qvar. I Gud du lefver, röres Och varelse du har.

3. Upp, dig med kraft bemanna! Hvartill uti din själ Guds vink upp till det *sanna*, Om du är lögnens träl! Upp! nådens verk betrakta, Guds under känna lär, På korsets lära akta Och sök din vishet der.

4. En evig lag naturen I tvångets fjettrar slöt; Du var till frihet buren, Och fritt Guds lag du bröt. Men lösas syndabanden, Så är du fri i Gud, Och för den nye anden Är nytt det *rättas* bud.

5. En röst till hjertat talar; Det är Guds Andes röst, Som leder och hugsvalar Med ordets ljus och tröst. Det *goda*, Gud dig bjuder, Det kan du vilja då; Det onda Gud förbjuder, Det kan du fly också.

6. Med känsla för det *sköna* Dig Herren danat har; Sitt mästerverk att kröna, Han ingen gåfva spar. Njut, men med tacksamt sinne Och helgade begär! Dig hvarje fröjd påminne, Att Gud dess källa är.

7. Det arf, dig himlen lemnat, Förspill ej brottsligt det. Den sällhet, Gud dig ämnat, Ej följer syndens fjät. Höj blicken öfver tiden Till evighetens ljus, Och vet: du finner friden Blott i din faders hus.

N:o 7.

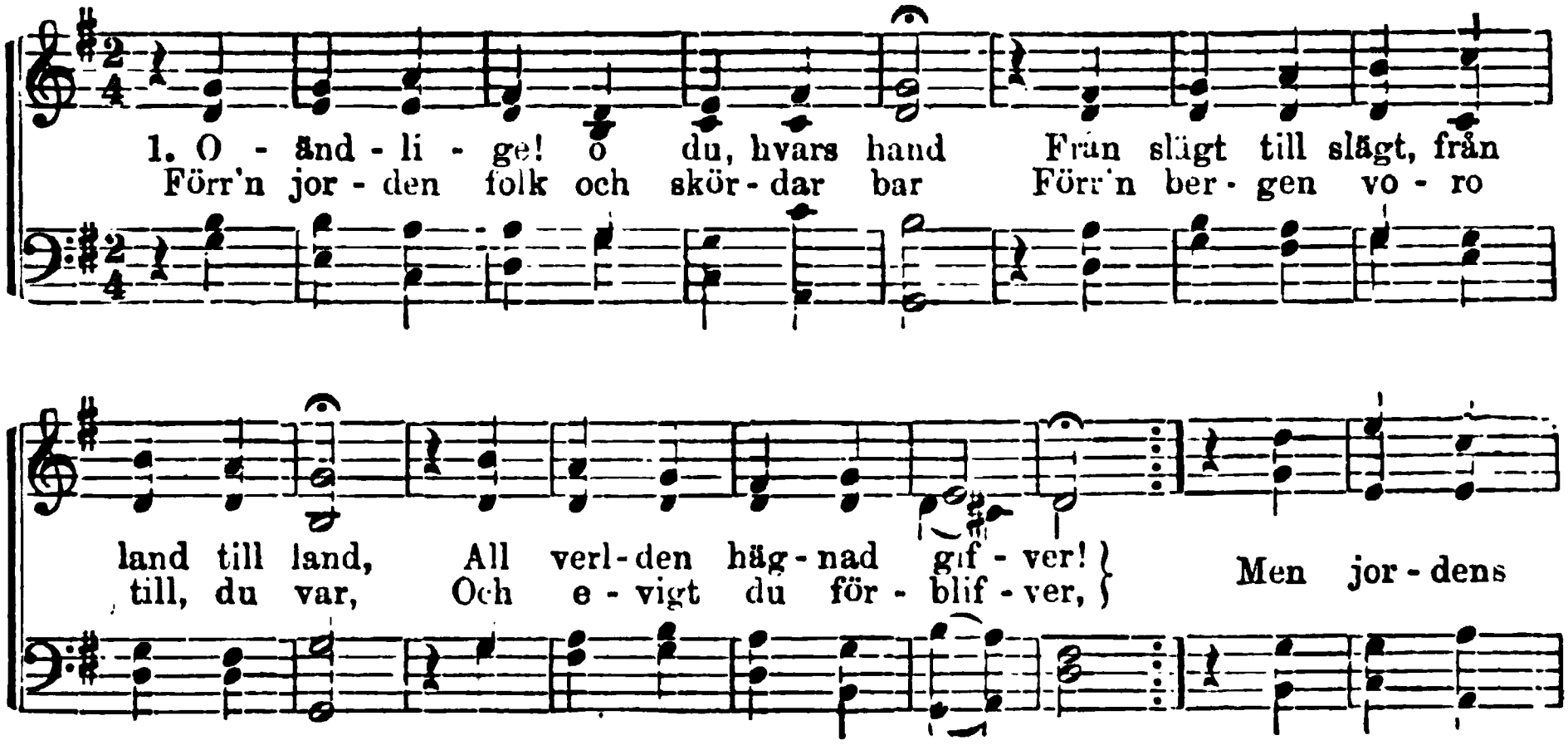

8. Af stoftet är du tagen, Till stoft skall du ock bli; Men anden upp i dagen Sig svingar säll och fri. Den trogne återfödes I döden till ett lif, Som icke mer förödes. Till döden trogen blif! (*J. Åström* † 1844.)

Menniskans fall.

43. Jorden, full af Herrans ära, Skön i fägring, rik i prakt, Tolkar skaparns nåd och magt; Himlens rymder vittne bära Om den Gudens majestät, Som strött ljus i sina fjät.

2. Menskan fram i dagen träder, Af Guds allmagtshand beredd, Af hans godhet krönt och ledd, Åt sin sällhet hon sig gläder. Oskuld hennes prydnad är; Himlen hon i hjertat bär.

3. En gudomlig stråle gjutes Uti hennes rena själ, Vishet stadgar hennes väl, Saligt lugn i hjertat njutes; Ingen plåga än är känd, Ingen brottslig låga tänd.

4. Hennes sällhet är att lyda, Hennes skatt, att vara nöjd; Hennes arf, en himmelsk fröjd; Hennes mål, att jorden pryda Och att evigt, vis och fri, Till Guds kärlek vittne bli.

5. Ack! på denna klara dagen Följer snart en ryslig natt, Som i jemmer oss försatt; Menskan, dårad och bedragen, Samlar öfver sig den hämnd, Som för brottet är bestämd.

6. Fruktlöst nu förnuftet strider Mot det mörker, som oss höljt, Mot den vanmagt, som oss följt; Åtrån tunga bojor smider Åt ett hjerta, som ej mer Gud sin högsta kärlek ger.

7. Gläds, min själ! en härlig dager Dock ännu dig återstår; Gud dig sjelf till räddning går; Han till nåd ännu dig tager. Bedjande och ångerfull, Blir du hörd för Jesu skull.

8. Jesu! du, som nådigt sträckte Till min nöd din kärleksblick Och för mig i döden gick, I ditt blod vårt fallna slägte, När det följer dina spår, Lif och sällhet återfår. (*S. Ödmann* † 1829.)

44. Ack! vi äro alla Adams barn, o Gud! Vi också, vi falla, Bryta mot din bud. Lust och högmod höra Ormens smicker än. Att hvarann förstöra, Vän förleder vän. Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

2. Men den fröjd försvinner, Som jag brottsligt vann; Snart min brist jag finner, Som ej skylas kan. Fåfängt jag mig döljer Undan Herrans röst, Hvart jag flyr, den följer, Ropar i mitt bröst: Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

3. Flyktadt är det Eden Der jag menlös var; Flydd är samvetsfreden, Glädjen mer ej qvar. Om och lyckan mäter Mig sitt öfverflöd, Skild från Gud, jag äter Ett olyckligt bröd. Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

4. Si, af jorden komna, Bli vi jord igen; Fåfängt dock vi somna, Själen vakar än: Vakar och begråter Utan slut sin nöd; Lefver, för att åter Dö en evig död. Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

5. Verldarne sig röra Efter Herrans bud: Menskan blott kan göra Mot din lag, o Gud! Till den minsta lilja Allt var skapadt godt; Ack! af menskans vilja Föds det onda blott. Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

6. Skola vi förskjutas, Utan hjelp och tröst! Skall din himmel slutas För vår qvalda röst! Skall din jord oss nära Till förtappelse, Och blott tistlar bära Och förbannelse! Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

7. Nej, på ormen träder Qvinnans helga säd. Gud! din nåd oss gläder Än vid korsets träd. Jesus kom, och jorden Är välsignad än, Himlen öppnad vorden, Döden sjelf vår vän. Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma!

8. Du, som frälst oss alla, Jesu! kom till mig. Låt mig mer ej falla, Håll mig fast vid dig. Hjelp mig, när jag strider, Gör mig from och vis, Och mig tag omsider I ditt paradis. Herre, dig förbarma! Var oss nådelig! Herre, hjelp oss arma! (*F. M. Franzén* † 1847.)

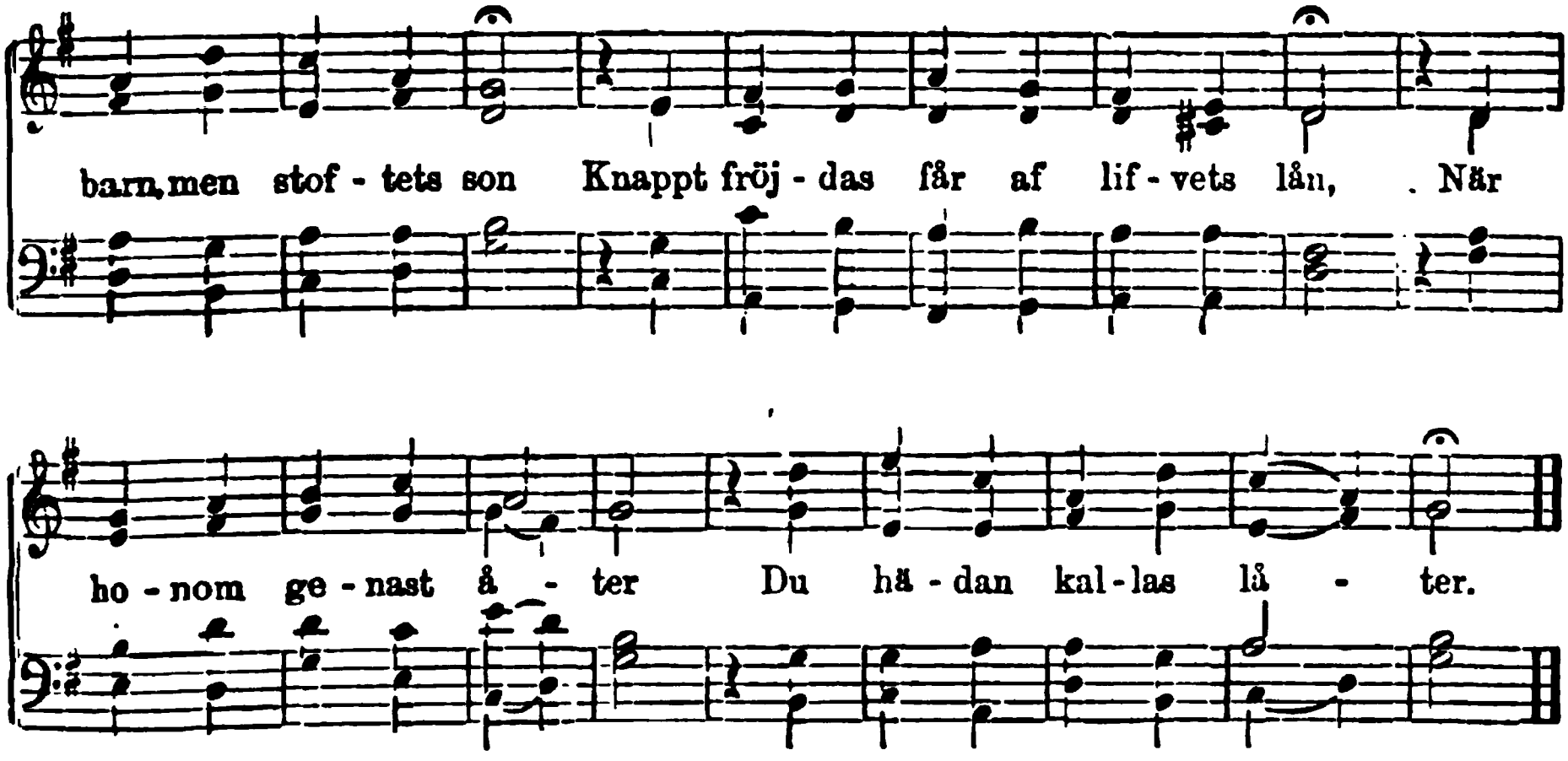

III. ÅTERLÖSNINGEN.

A). Den fallna menniskans upprättelse genom Jesum.

45. Huru länge skall mitt hjerta Sucka, söka efter friden, Och med outsäglig smärta Aldrig finna den i tiden? Huru länge skall mitt öga Efter ljus förgäfves spana I det molnbetäckta höga Och på lifvets dunkla bana?

2. Tanken sig ej reda mägtar Ur det mörker, som mig höljer; Viljan vacklande försmäktar I den vanmakt, som mig följer; Och hvad hjertat eftersträfvar, Att ett samvet förevites: Mellan lif och död jag sväfvar, Mellan jord och himmel slites.

3. Svåra fallen, skild från Herran, Den vid stoftet förgine anden Ser sin faders boning fjerran, Och förmår ej lösa banden, Och förstår ej Fadrens mening, Och i säkerhet fördrifver Sista tanken på förening Med den Gud, han öfvergifver.

4. Är det ej ett dunkelt minne Af ett Eden, som försvunnit? Ej en aning i mitt sinne Om ett mål, som ej förunnet? Leder ej den väg till lifvet, Som oss uppenbar är i orden I det ord, som blef oss gifvet Till vår ledning här på jorden?

5. Friden nalkas till mitt hjerta; Profetian sig fullbordar. Ej skall tviflet mer mig smärta; Herrans, Herrans ande ordar: "Flydda äro nattens väkter, Öfver dig uppgår ljuset Och för jordens fallna slägter Vänds åter fadershuset."

6. Ner i dödligheten stiga Nåd och sanning och förening, Att det fallna hjertat viga Till Guds Helge Andes boning. Sig med menniskonaturen Herrans härlighet förenar, Och Guds Son, af qvinna buren, Blir det barn, som oss renar.

7. I det heligaste ingången, Han ock min förlossning fullbordt Och åt mig, i synder fången, Frid och frihet återvunnit, Att jag, kärleksfull och trogen, Skulle i hans fotspår sträfva Och, till ändan redobogen, Verlden dö åt Gud lefva.

8. Salig, salig, den som kände, Den, som trodde dig allena, Sannan Gud och den du sände, Att med dig oss åter förena. Jesu Kriste! du är vorden Vägen, sanningen och lifvet; Och i himlen och på jorden, Är ej annat namn oss gifvet. (*J. O. Wallin* † 1839)

Sjunges som N:o 140.

46. Hvar man må nu väl glädja sig! Här är stor fröjd å färde, Ty nu är Gud oss nådelig, Som voro döden värde. Han hafver allom sagt det till, Att han barmhertig vara vill: Hvad kan vårt hopp förtränga!

2. Jag under satan fången låg Och kunde mig ej hjelpa; Den synd, som rådde i min håg, I grund mig ville stjelpa. Min synd mig till förtviflan dref, Mitt samvets dom orygglig blef, Och helvetet stod öppet.

3. Men Gud af sin barmhertighet Sin ögon till mig vände; Han såg i nåd min uselhet Och hjelp af höjden sände. Ändock jag var af synder full, Var han för mig en fader huld, Och lät sig om mig vårda.

4. Till ende Sonen sade han: Jag måste mig förbarma. Far ner uti det syndaland Och lös de fångar arma Af deras synd och stora nöd, Fräls dem ifrån en evig död Och låt dem med dig lefva.

5. Sin fader Sonen lydig var, Kom till mig här på jorden. I menskligheten uppenbar, Är han min broder vorden. Sin kärlek ville han bete Och frälste mig från allt det ve, Som jag förskylt att lida.

6. För mig sitt lif, sitt dyra blod Han ville icke spara, Att för den dom, mig förestod, Jag måtte tryggad vara, Han blef hos Gud min löftesman, Uti hans död min synd försvann: Så är jag frälsad vorden.

7. Han upp till Fadren for igen Från denna verlds elände, Och i mitt bröst Hugsvalaren, Den Helge Ande, sände, Den i min nöd skall trösta mig, Mig föra på min bättringsstig Och i all sanning leda.

8. Ty vare pris i evighet Och lof förutan ände Guds eviga barmhertighet, Som oss den hjelpen sände, Och nederslog, i Kristi död, Synd, helvete och dödens nöd, Ho kan oss nu förderfva!

(*Martin Luther* † 1546 O.Petri, O. Forssell, J. O. Wallin.)

N:o 8.

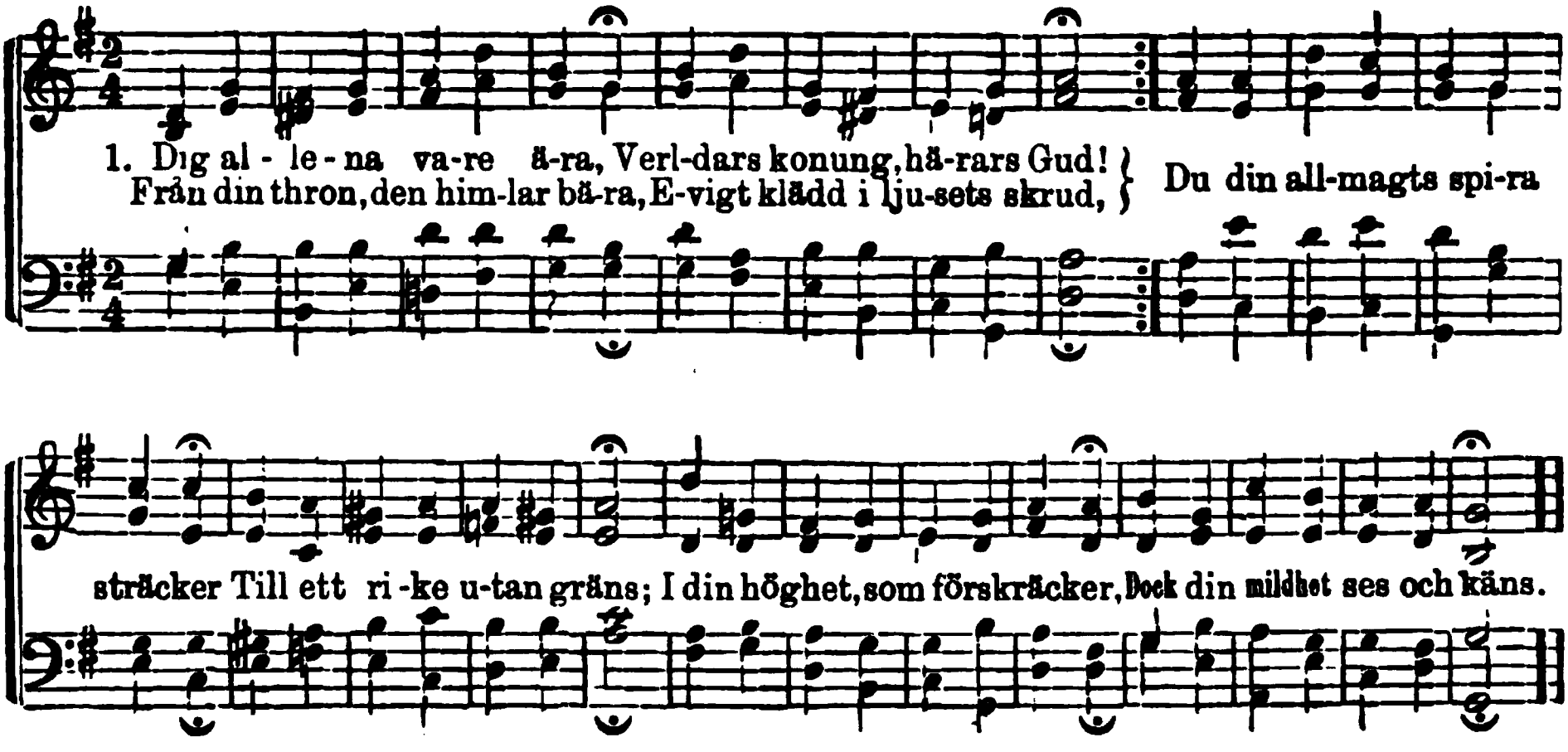

47. O Jesu Krist, du nådens brunn! Du lifvets rena källa! En bön, som går af hjertats grund, Låt, Herre! för dig gälla. Din stora nåd, ditt ljufva namn, Mig locka till din öppna famn. Min nöd för dig att ställa.

2. Mitt ursprung är af syndig säd, En syndig mor mig födde; Jag åt af ett förbudet träd, Som själens lif förödde, Ty blef min vilja ond och svag: Jag följde endast syndens lag, I synden jag förblödde.

3. Då skulle all vår slägt bli vis, Men bättre blef ej handladt, Än att det ljufva paradis I jemmer blef förvandladt, För salighet kom qval och nöd, Guds vrede och en evig död Blef på vårt hufvud samladt.

4. Men lof ske dig, o Jesu Krist! Som höll ännu oss kära, Som tog på dig vår synd och brist Och ville korset bära. Hvad jag var skyldig, du betalt; Till salighet du mig utvalt, Ditt helga namn till ära.

5. Du mig har låtit verldens ljus Med frid och glädje skåda; Föräldrar, vänner, lif och hus Du frälst från mycken våda, Och med en fri, förnuftig själ, Som bort förstå sitt eget väl, Har du mig täckts benåda.

6. Hvad större nåd med mig är gjord, Har du mig uppenbarat Uti det dyra lifvets ord, Som mig ditt råd förklarat. Der en omätlig rikedom, Mot alla qval en läkedom, Åt mig du har förvarat.

7. Omkring ditt kors, o Jesu! kär! Jag sträcker mina händer, Och mot det lifsbaner, du bär, Ett hoppfullt öga vänder. Det ve, förbudna trädet bar, På korsets träd du lidit har; Det mig till tröst nu länder.

8. Så gif mig nåd, för ditt namns skull, Att rätt min synd begråta Och älska dig, som evigt huld, Mig vill och kan förlåta. Jag sedan får i verlden här, Hvad dig, min Gud! behagligt är Och mig kan evigt båta.

9. Jag, usle mask och vandringsman På tunga lefnadsvägen, Jag söka vill mitt rätta land, I bön och möda trägen. Här har jag ingen säker ort, Jag längtar dit och skyndar fort, Der friden är belägen.

10. Mitt rätta hem i himlens höjd, Och icke här, jag finner; Ty verlden med dess falska fröjd Som blomstret snart försvinner. Mitt lif en skugga är, en dröm, Bortlöper hastigt som en ström, Som regn i jorden rinner.

11. När kroppen blir i döden kall Och ögat läggs tillsamman, Mig tag från sorg och oro all Till evig ro och gamman. Gud Fader, Son och Helge And'! Dig vare pris i alla land, Nu och för evigt, Amen!

(*f* — Stolpe † 1852.)

B). Jesu kärleksfulla uppenbarelse i menskligheten.

1). *Jesu anträde till sitt Medlarekall.*

Sjunges som N:o 77.

48. Jesu! lär mig rätt betrakta Ordet, som blef kött i dig, Och all verldens lust ej akta Mot den fröjd, du bjuder mig. Fröjd af sanning, nåd och frid, Fröjd, som blir i evig tid, Då du Fadrens råd förklarar, Fadren sjelf oss uppenbarar.

2. Fadren sjelf, hos hvilken Ordet Evigt var och evigt är, Af hvars tanke allt är vordet Och hvars hand all verlden bär: Honom, den oändlige, I hans enda Son vi se, I den vise, kärleksrike, Helige, som blef vår like.

3. Gud! när du i molnen ljungar Och i morgonsolen ler, När du föder fogelns ungar, Liljorna sin fägring ger, När du mig ur faran för, När din röst hos mig jag hör, O! då känner jag dig vara Och din härlighet förklara.

4. Dock, när tanken dig vill hinna I det ljus, som höljer dig, Kan han ingen hvila finna, Hjertat sjelft förirrar sig. Men du tar en jordisk hamn· Gud och menska, i din famn Du oss sluter såsom bröder, Och, likt vårt, ditt hjerta blöder.

5 Si, då viker tviflet fjerran För det klara lifvets ord: Tro och kärlek skåda Herran I hans vägar på vår jord. Då han föds, som lofvad är, Då för oss han korset bär. Då utur sin graf han träder, Nåd och sanning verlden gläder.

6 Gud! din kärlek kan ej kallna Mot det stoft, du lifvat har: Sjelf du söker här den fallna, Som af dig en

N:o 9.

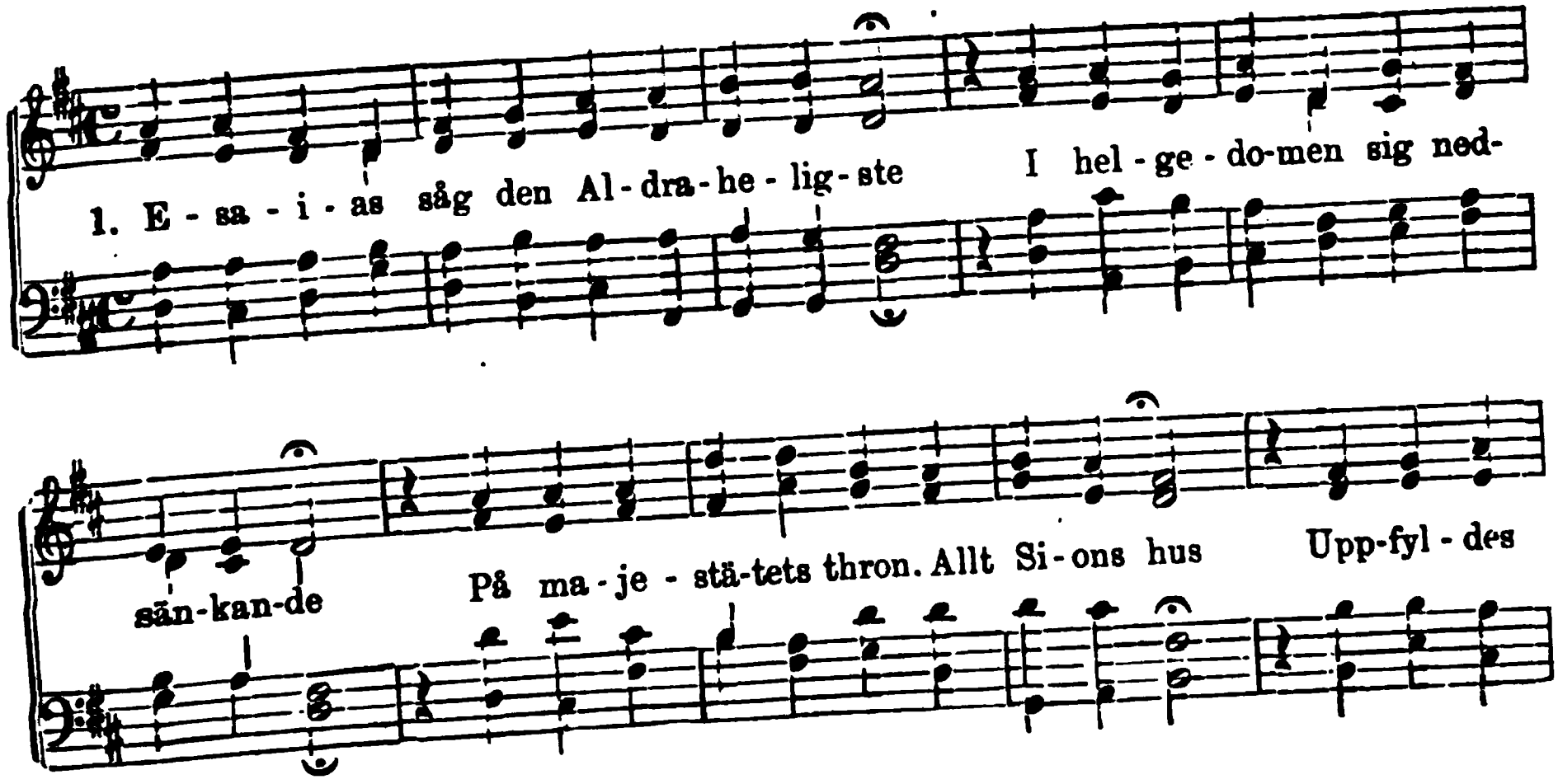

afbild var. Se'n ej mer hon liknar dig, Ej till dig kan lyfta sig, Du till menskan stiger neder, Sjelf till himlen henne leder.

7. Led oss, Jesu! lär oss lida, Lär oss verka, såsom du, Och ett evigt lif förbida Efter detta korta nu. Som du ett med Fadren var, Fadren, i dig uppenbar, Så vi ett med dig må vara, Dig i allt vårt verk förklara.

(*F. M. Franzen* † 1847.)

49. O Jesu Krist, som mandom tog, Att lif åt verlden gifva! Din kärlek blott dig dertill drog; Vårt hopp du ville blifva. Du såg vår synd och stora nöd: Oss förestod en evig död, Och helvetet låg öppet.

2. Då täcktes du förbarma dig Och kunde icke lida, Att mörkrets magt oss tog till sig: Du ville för oss strida. Du kom till oss i veriden ned, Beredde oss en evig fred Med dinom död och pina.

3. Derjemte sade du oss till: I skolen hafva trona; Ty du är evigt god och mild Och vill oss alla skona, När vi enfaldigt tro derpå, Att det skall med oss vara så, Som du oss lofvat hafver.

4. Vår broder nu du vorden är, Oss till stor fröjd och ära: Du vill oss alltid vara när Och oss allt godt bekära. Hvad rör oss veridens hot och hån! Vår broder är Guds enda son: Ho kan oss nu förderfva!

5. Pris vare dig evinnerlig, Som oss din nåd beviste! Vi äre nu Guds barn med dig, O, Herre Jesu Kriste! Så må nu hvar man vara glad, Och prisa Gud i allan stad: Han är vår kære Fader.

(*O. Petri* † 1552, G. G. Adlerbeth.)

50. Förlossningen är vunnen: Guds Son från evighet Af fadren är upprunnen Till veridens salighet. Han är den morgonstjerna, Som lysa kan och värma I mörker och i qval.

2. Han menniska är vorden. En lofvad nådetid Har uppgått öfver jorden Med ljus och hopp och frid. Nu dödens magt är krossad Och syndens boja lossad Och öppnad himlens port.

3. O Kriste! oss benåda, Så att i tron vi må Ljus i din sanning skåda, Lif af din kärlek få. Till dig vårt hjerta längtar, Från veridens fiärd det trängtar Till din rättfärdighet.

4. Din fader dig allena Har gifvit allt i hand, Att du må allt förena Med trons och fridens band, Och så åt dig förvärfva Ett folk, som sällt skall ärfva, Det rike, du beredt.

5. Hvad Fadren dig har gifvit, Du ej borttappa vill: Du för till rätta lifvet Allt hvad dig hörer till. Du värdes ock oss föra, Att vi må dig tillhöra I tid och evighet.

(*Ambrosius* † 397! A. Knöpken O. Petri, *J. Åström.*)

51. Gläd dig, du Kristi brud! Och möt din Herre Gud. Den stora dag du skådat, Som de profeter bådat. Hosianna, pris och ära Vår konung vi hembära.

2. En krona han ej bär, Men dock en konung är. Hans prakt är ganska ringa, Dock kan han döden tvinga. Hosianna, etc.

3. Saktmodig, mild och god. Han ger de svaga mod; Han sällhet har att föra, Som skall hans brud tillhöra. Hosianna, etc.

4. Ditt hjerta öppne sig Bjud Kristum hem till dig. Han aktar hos dig gästa Och dig för evigt fästa. Hosianna, etc.

5. Höj glädjerop till skyn Vid denna glada syn: Här kommer Sions förste, Bland konungar den störste. Hosianna, etc.

6. Strö palmer på den stig. Der Herren nalkas dig. Lägg för hans fot din prydnad, Bekänn dig till hans lydnad. Hosianna, etc.

7. Och spenabarnens ljud Med dig skall lofva Gud, Och all den hedna skara Skall, glad och frälsad, svara: Hosianna, pris och ära Vår konung vi hembära.

(J. O. Wallin.)

52. Gör porten hög, gör dörren bred, Och djupt i stoftet böj dig ned. Din frälsare, din Gud det är, Som dig på hjertat klappar här. Höj upp din

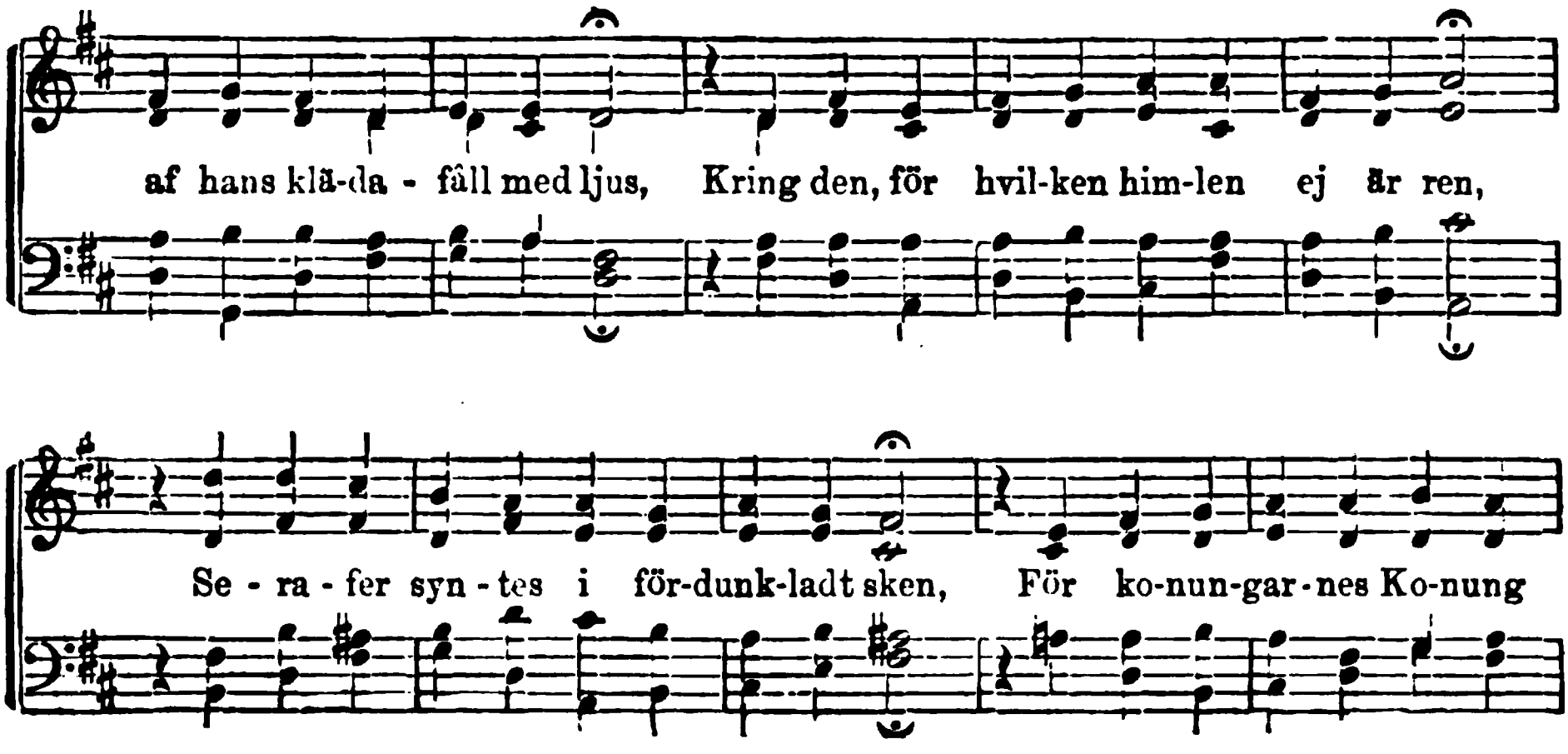

röst med helig fröjd, Stäm upp din sång till himlars höjd: Dig vare pris, o Jesu kär! Som komma vill och bli mig när.

2. All sällhet Jesus med sig för. All nåd han dig af hjertat gör; Hans krona är af helighet, Hans spira af barmhertighet. På all din jemmer gör han slut, Och all din skuld han planar ut. Dig vare pris, o Jesu Krist! Som hjelper mig i all min brist.

3. Du stad är säll, du land är bäst, Som denna konung får till gäst. I dig fins kärlek, dygd och ro, Ty Kristus sjelf vill hos dig bo. Han främjar dina värf i nåd, Och är dig när i råd och dåd. Dig vare pris, o Jesu! mild, Som från de trogna ej är skild.

4. Gör porten hög, gör dörren bred. Ditt hjerta till hans boning red, Låt trones lampa brinna klar Och vaka, bed och redo var. Han komma vill, han närmar sig, Att med all nåd bekrona dig. Dig vare pris, o Jesu kär! Som mig så mild och nådig är.

5. Kom snart till mig, o Jesu kär! Mitt hjerta för dig öppet är: Kom in med nåd och salighet Och blif der qvar i evighet. O Jesu! gif en stadig tro, Och hjelp mig till din himlaro. "Jag kommer snart, o kära själ!" Ja, amen, kom! nu är mig väl. (*G. Weissel* † 1635, J. Arrhenius, J. Svedberg, G. G. Adlerbeth, J. O. Wallin.)

53. Bereden väg för Herran! Berg, sjunken! djup, stån opp! Han kommer, han, som Herran Var såld af fädrens hopp. Rättfärdighetens förste, Af Davids hus den störste. Välsignad vare han, Som kom i Herrans namn.

2. Guds folk! för dig han träder En evig konung opp Strö palmer, bred ut kläder, Sjung ditt uppfyllda hopp. Guds löften äro sanna. Nu ropa: Hosianna! Välsignad etc.

3. Gör dina portar vida För Herrans härlighet, Se, folken kring dig bida, Att nå din salighet. Kring jordens länder alla Skall denna lofsång skalla: Välsignad etc.

4. Ej kommer han med härar Och ej med stål och prakt; Dock ondskan han förfärar I all dess stolta magt. Med andans svärd han strider Och segrar, när han lider. Välsignad etc.

5. O folk, från Herren viket I syndig lust och färd, Gif akt! det helga riket Ej är af denna verld; Ej af dess vise funnet, Ej af dess hjeltar vunnet. Välsignad etc.

6. Den thron, som han bestiger, Är i hans faders hus. Det välde, han inviger, Är kärlek blott och ljus. Hans lof af späda munnar Blott nåd och frid förkunnar. Välsignad etc.

7. Jerusalem är öde: Dess tempel fallit ner, Dess prester äro döde, Dess spira är ej mer; Men Kristi rike varar Och sig alltmer förklarar. Välsignad vare han, Som kom i Herrans namn.

(*F. M. Franzen* † 1847.)

Sjunges som N o 63.

54. Jerusalem! häf upp din röst, Och, dotter Sion! fatta tröst: Din konung kommer, och hans hand Skall råda öfver alla land.

2. En sanningens och nådens tolk Till verldens konungar och folk, Han kommer. frid hans helsning är Och kärleken hans spira bär.

3. Ett salighetens sändebud Till jordens barn från jordens Gud, Han kommer, hoppet föregår Och glädjen följer i hans spår.

4. All verlden stämme upp med fröjd: Pris vare Gud i himlens höjd! Välsignad blifve jordens krets Och menskan bättrad och tillfreds.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

2). *Jesu födelse.*

55. Var helsad, sköna morgonstund, Som af profeters helga mun Är oss bebådad vorden! Du stora dag, du sälla dag, På hvilken himlens välbehag Ännu besöker jorden! Unga Sjunga Med de gamla, Sig församla Jordens böner Kring den störste af dess söner.

2. Guds väsens afbild, och likväl En menskoson, på det hvar själ Må glad till honom ända. Han kommer följd af frid och hopp, De villade att söka opp Och hjelpa de elända. Värma, Närma Till hvarandra Dem, som vandra Kärlekslösa Och ur usla brunnar ösa.

3. Han tårar fälla skall som vi, Förstå vår nöd och stå oss bi Med kraften af sin ande; Förkunna oss sin

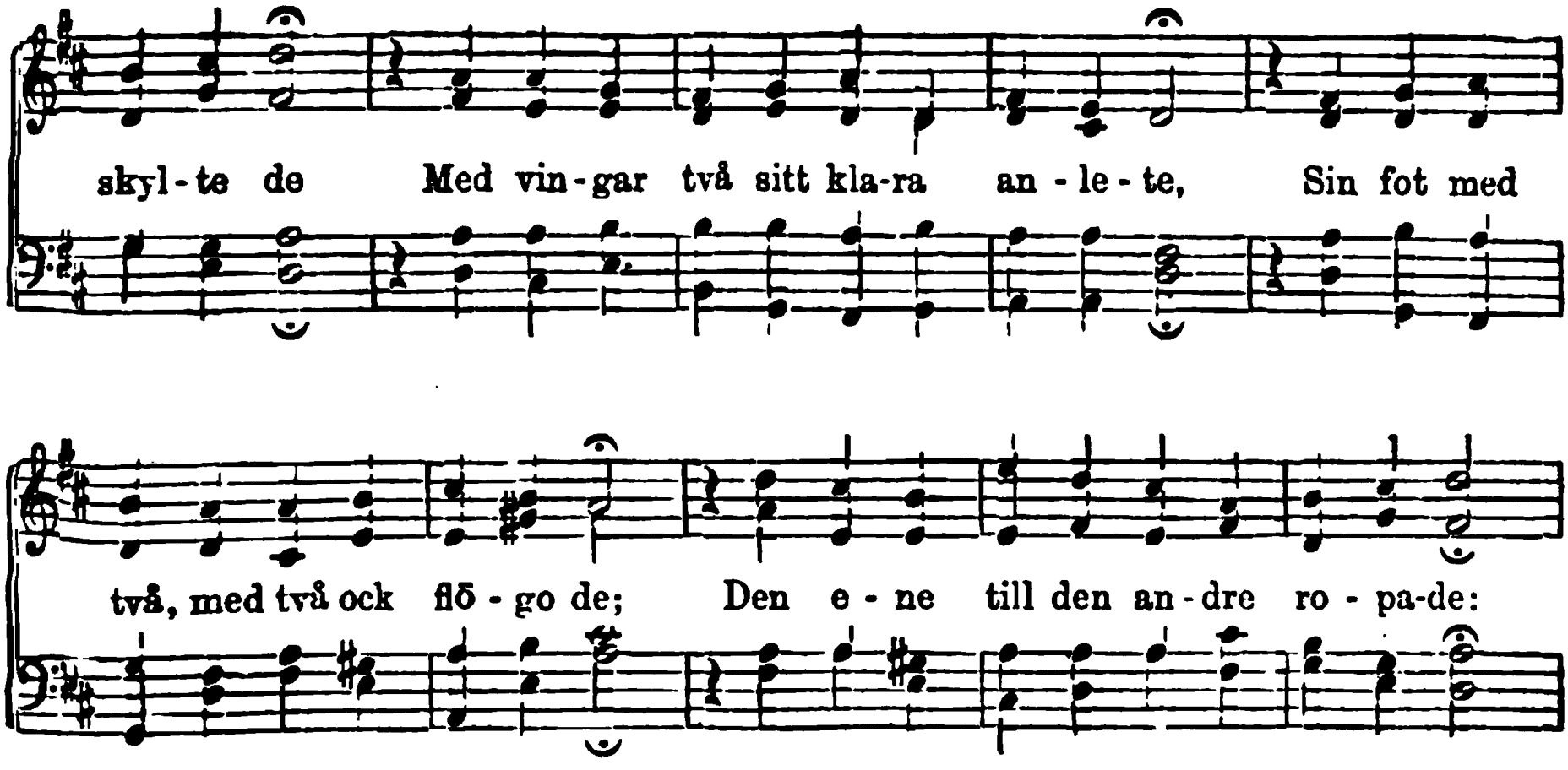

faders råd Och sötman af en evig nåd I sorgekalken blanda. Strida, Lida Dödens smärta, Att vårt hjerta Frid må vinna Och en öppnad himmel finna.

4. Han kommer, till vår frälsning sänd, Och nådens sol, af honom tänd, Skall sig ej mera dölja. Han sjelf vår herde vara vill, Att vi må honom höra till Och honom efterföija. Nöjda, Höjda Öfver tiden, Och i friden Af hans rike, En gång varda honom like.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 63.

56. Si! natten flyr för dagens fröjd, Och änglars röst från himlens höjd Det bud till fromma herdar bär, Att född den gode herden är.

2. I stilla glans han träder fram: Af spridda får och späda lam Han sig en hjord församla vill, Den himmelriket hörer till.

3. Saktmodig, mild och oskuldsfull, Han ej med silfver eller gull, Men med sin lydnad och sin död Förlossar oss från evig nöd.

4. Hans kyrka, i sitt frö så späd, Skall varda likt ett skuggrikt träd, Som hulda grenar sträcker u. Kring jordens rund, till tidens slut.

5 Likt sommarregnets ljufva fall, Hans ord all verlden glädja skall Och skatta frukt till evig tid I sanning, helgelse och frid.

6. Och himmel skall förgås och jord, Men ej hans heliga dyra ord. Hans namn af alla tungors ljud Skall kallas Frälsare och Gud.

7. Statt upp, var ljus, o menskliglıet! Ditt namn skall vara kristenhet, Din ära och din själaro, Att uppå Herran Kristum tro.

8. Högtlofvad vare Herrans nåd, Hans magt, hans underfulla råd! Högtlofvad i all evighet Den eviges barmhertighet! (*J. O. Wallin* † 1839)

57. Lofsjungen Herrans nåd och magt! Nu spiran, som profeten sagt, Är tagen ifrån Juda. Nu har all verlden ro och fred, Ty fridens förste stiger ned, Att öfver veriden bjuda. I Betlehem, i Davids hus, Går

upp ett stort, ett härligt ljus För alla folk och tider, Och sanning, nåd och salighet Det öfver tid och evighet På milda strålar sprider.

2. Han växer, dold från verldens larm, Den starke segerhjeltens arm, Som Israel förlossar; Han nalkas, trygg för våldets hot, Den ljuflige budbärarns fot, Som ormens hufvud krossar; Och, i den låga krubban gömdt, Så gudarent, så menskoömt, Det hjerta börjat klappa, Som vittna skall, att Gud är god Och offra vill sitt eget blod, Att ingen själ borttappa.

3. Dig kläd i heligbetens skrud, O Sion! låt ditt harpoljud Nu klinga när och fjerran; Brist ut och sjung, du Kristi brud: Min ande fröjdar sig i Gud, Mitt hjerta prisar Herran. Han kungjort har sitt helga råd: Hans sanning, evig som hans nåd, Skall aldrig återvända! Han öppnat har sin hulda famn: Hans lof skall vara som hans namn, Allt intill verldens ända.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

58. Verldens Frälsare kom här; Rena jungfrun moder är; Ty en börd så underlig, Herre Jesu! höfdes dig.

2. Nådens under här vi sett, Af Guds Ande är det skedt. Ordet utaf Fadren född, Har i tiden blifvit kött.

3. Utan synder buren är Den all verldens synder bär. Han, i oskuld född och död, Frälsar oss ur dödens nöd.

4. Han med himmelsk fröjd och fred Kommit har till jorden ned; Ty han är båd' Gud och man, Som oss allom hjelpa kan.

5. Han från Fadren gången var Och till Fadren han uppfar, Sitter på Guds högra hand, Råder öfver alla land.

6. Stor, guddomlig är hans magt: Döden har han nederlagt. Nederlagt i väldig strid Mörkrets här till evig tid!

7. Pris ske Gud i himmelshöjd! Bäre jorden frid och fröjd, Och hans vilja, med hans ord, Kring all verlden blifve spord. (*Ambrosius* † 397. Martin Luther, O. Petri, J. Åström, J. O. Wallin.)

26

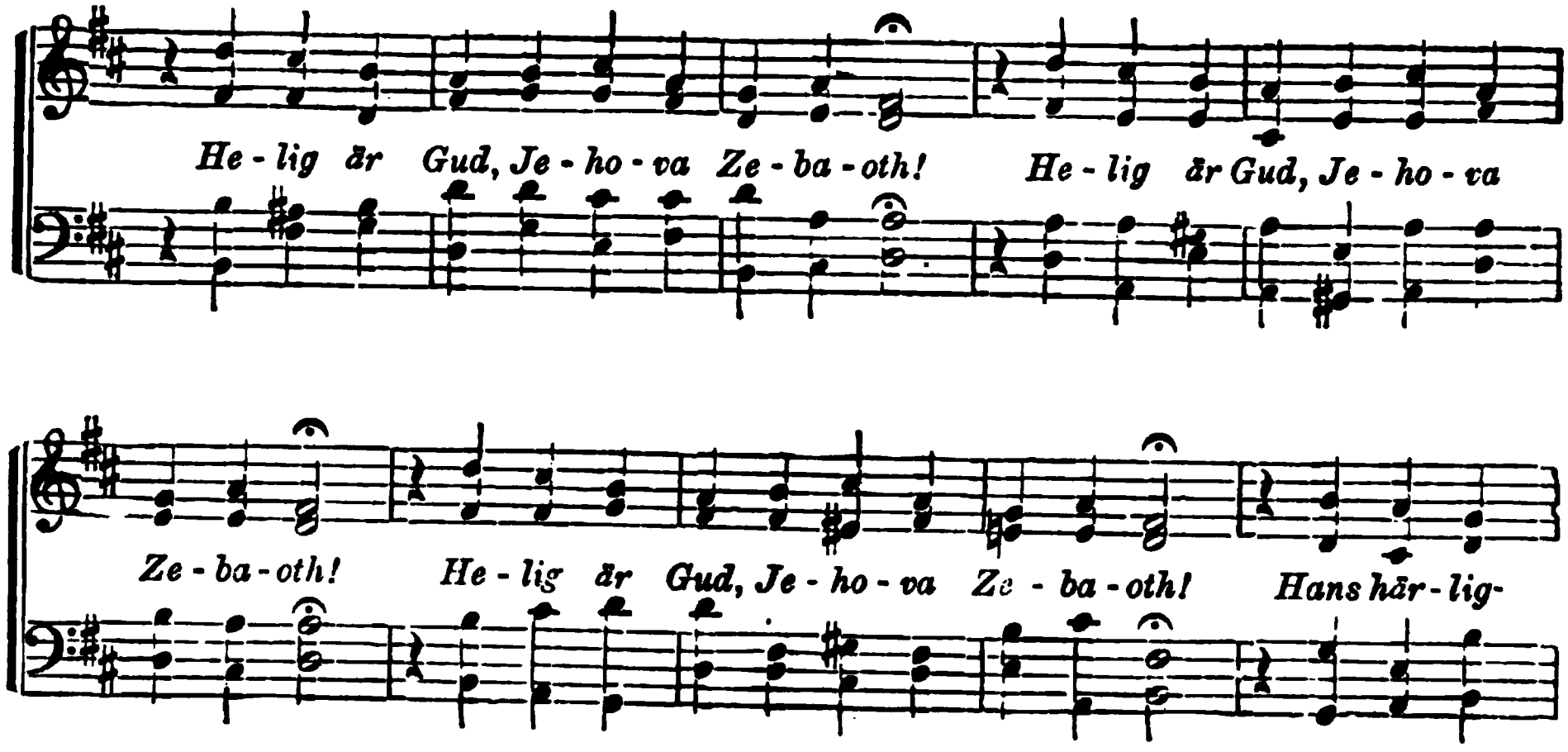

59. Gläd dig, du helga kristenhet! Bekänn, besjung din salighet; Ty Jesus kommen är Som dig det budskap bär, Att Herren dig har evigt kär.

2. Fullbordadt är det löftets ord, Som Herren gaf en fallen jord; Ty född är qvinnans säd. O Adams slägt! dig gläd, Till nådens thron med lofsång träd.

3. Hör din profet, som, full af nåd. Dig uppenbarar Herrans råd, På ljusets väg dig för Och så ditt hjerta rör, Att du Guds lag af kärlek gör.

4. O verld! din högsta prest tillbed, Som stiger till din frälsning ned. Det är hans höga kall Att rädda dig ur fall; Sig sjelf för dig han offra skall.

5. Din konung möt, som sträcker ut Ett välde utan gräns och slut, På sanning nåd och frid Han, mägtig hög och blid, Sin thron befäst för evig tid.

6. Besegladt är de trognas hopp: Rättfärdighetens sol går opp. Nu Herrans klarhets ljus Bestrålar jordens grus Och leder oss till Fadrens hus.

7. Ditt folk, o Jesu! gläder sig, Vårt hjerta, fröjdar sig, välsignar dig. I helighetens skrud Med tacksamhetens ljud All verlden prise dig, vår Gud!

(*?* — O. Petri, S. Hedborn, J. O. Wallin.)

60. En Jungfru födde ett barn i dag, Det vi skole prisa och ära. I det hafver Gud ett godt behag, Han bjuder oss höra dess lära. Och vore ej det barnet född, Förtappadt blefve då allt kött: Nu frälsning bjuds åt alla. Pris vare dig, o Jesu Krist! Du är vårt enda hopp förvisst; Vi för din fot nedfalla.

2. De herdar vaktade deras hjord I markene, der de lågo; Der fingo de höra ängelens ord Och Herrans klarhet de sågo: "Stor fröjd åt eder bådar jag, Stor fröjd åt alla; ty i dag Är Kristus födder vorden, Som Herren är i Davids hus, Si, ljuset af Guds klarhets ljus Har uppgått öfver jorden."

3. De himmelska härar med högan röst Begynte med ängelen sjunga, De lofvade Gud med glädje och tröst, Med helig, odödelig tunga: "Pris vare Gud i höjdene, Frid vare ock på jordene, Och menniskom god vilje!"

Pris vare Gud! Sin nåd och fred, Den han med Sonen sände ned, Han aldrig från oss skilje!

(*Benno* † 1107! O. Petri, J. O. Wallin.)

61. Hvar kristtrogen fröjde sig Utaf hjertat innerlig! Gud är oss misskundelig. Han är oss när, hans härlighet vi sågo. Här vi sporde Det kungjorde Gabriel. Eja! Eja! Guds ord är nu vordet kött. Af en jungfru är det född: Halleluja! Oss är född Förlossaren, Förbarmaren, I Israel. Gud blef man; Sjelf Herren, han Blef här en träl. Ljuflig hamn Är oss hans namn: Immanuel! Han oss bjuder frid och fröjd och evigt väl.

2. Utaf Jesse rot en gren Föddes utan syndamen, Guds Son af en jungfru ren, Han är oss när, hans härlighet vi sågo; etc.

3. Priser Herren, qvinnor, män! Ärer denna konungen, Sjunger denna lofsången: Han är oss när, hans härlighet vi sågo; etc.

4. Sion! nu med själ och röst Lofva Gud, din enda tröst, Som dig hafver återlöst. Han är oss när, hans härlighet vi sågo. Här vi sporde Det kungjorde Gabriel. Eja! Eja etc. (*?* — J. O. Wallin.)

62. Lof vare dig, o Jesu Krist! Som menska blef, dock utan brist. I oskuld dig en jungfru bar, Stor fröjd dervid i himlen var. Ära vare Gud!

2. Den högste Fadrens ende Son, Han föddes här, oss till stor mån. I krubban lagd på hö och strå, Han vill oss arma ej försmå. Ära vare Gud!

3. Den verlden ej begripa kan, Maria i sitt sköte fann. Han är ett barn, så späd och klen, Och jord och himmel bär allen. Ära vare Gud!

4. Det eviga Guds ljus allen, Han verlden gifver ett nytt sken Och lyser oss i mörkret så Att ljusets barn vi varda må. Ära vare Gud!

5. Gud Faders Son af himmelrik Blef här en gäst på jorderik, Att föra oss från jemrets dal Till evig fröjd i himlens sal. Ära vare Gud!

6. I fattigdom här ned han kom, Att skänka oss stor rikedom, Att göra jorden glädjerik, Och menskan himlens änglar lik. Ära vare Gud!

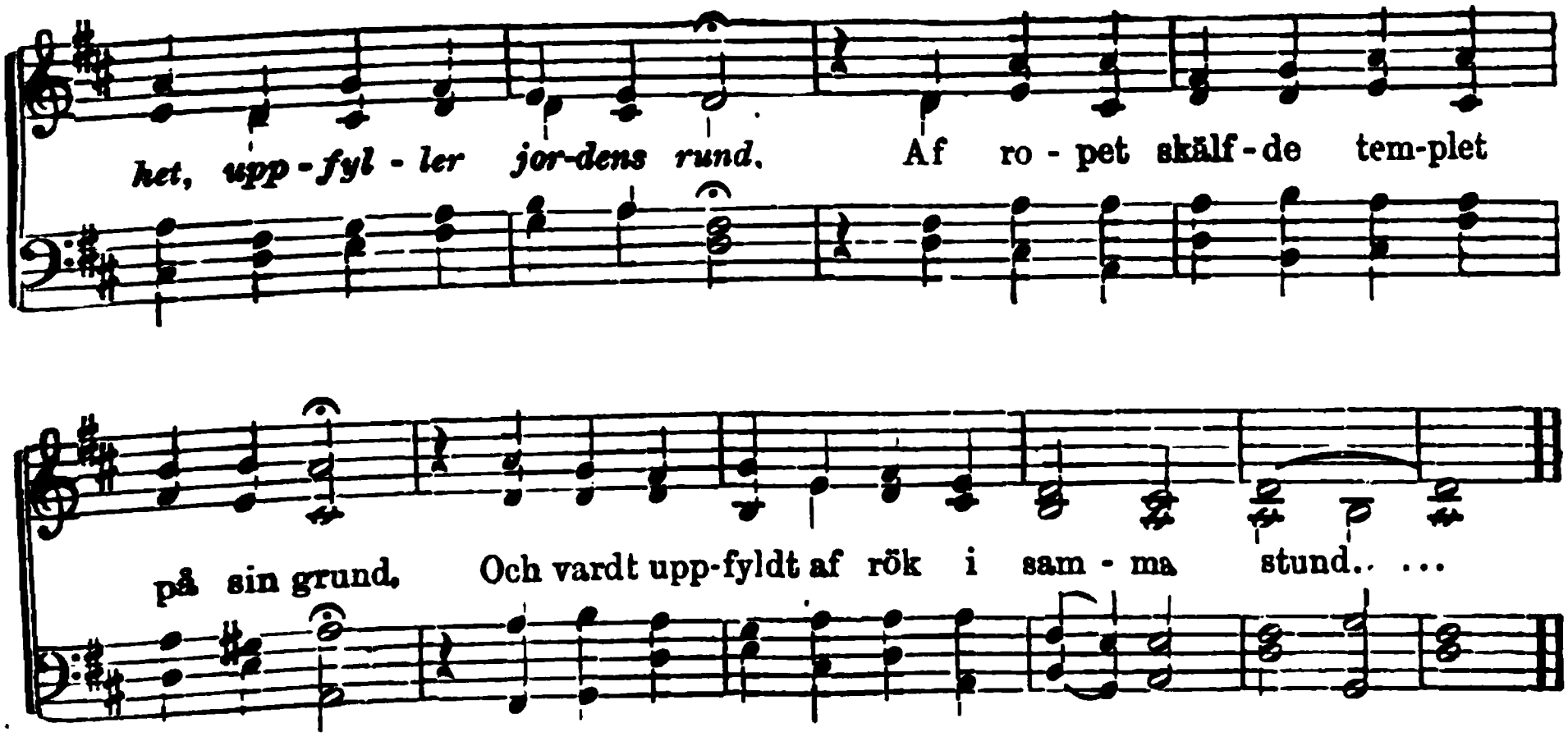

7. Allt detta har han oss beredt Och så sin kärlek oss betett: Dess fröjde sig all kristenhet Och prise Gud i evighet! Ära vare Gud!
(*Notker Balbulus* † 912?, M. Luther, O. Petri, J. O. Wallin.)

63. Af himlens höjd oss kommet är Ett bud, som frid till jorden bär. Stor fröjd I skolen höra få, Det eder grant bör akta på.

2. Ett barn är född på denna dag: Så var Guds råd och välbehag; Det föddes af en jungfru skär: Kristus, Guds Son, det barnet är.

3. Den högsta tröst han blifva skall, Han hjelper oss från synd och fall. Han är den rätte frälserman: Säll den på honom trösta kan!

4. Han förer med sig salighet, Den Gud beredt af evighet Åt dem, som uti himlens höjd Guds rike få med evig fröjd.

5. Så märker nu det tecknet rätt! I skolen finna vägen lätt: I krubban är det barnet lagdt, Som har all verlden i sin magt.

6. Ty må en hvar nu vara glad Och gå med herdarne åstad, Att se, hvad Gud har oss beskärt Och med sin enda Son förärt.

7. Mitt hjerta! si, ho lades der I krubban ned! Märk ho det är. Det Jesus är, sann Gud och man: Ej större under spörjas kan.

8. Välkommen var, o Herre kär! En gäst när oss du vorden är; I fattigdom, för menskors skuld, Du kom, och Gud är oss nu huld.

9. Dig ingen nog beprisa kan, Att vår natur du tagit an. Förnedrat hafver du dig så, Att sjelf du låg på hö och strå.

10. Om verlden ännu större var, Af guld och perlor prydd och klar, Så vore hon dock alltför klen, Att vara dig en säng allen.

11. Dock hvilar du, i ringhet klädd, På fattigdomens hårda bädd. Det är den kungaprakt du för. Allt oss till godo du det gör.

12. Dermed du oss på hjertat lagt, Att verldslig rikedom, magt och prakt, Ej någon salig göra kan. På dem förtröste ingen man.

13. Ack, Herre Jesu! hör min röst: Gör dig ett tempel i mitt bröst; Uti mitt hjerta blif och bo, Så har jag tröst och evig ro.

14. Låt aldrig mig förgäta dig. Ditt namn ske pris evinnerlig! Ditt namn med fröjd jag lofva vill, Förläna mig din nåd dertill.

15. Ära ske Gud uppå sin thron, Som oss har skänkt sin enda son! Nu menskors röst och änglars kor Lofsjunge den i himlen bor.

(*Martin Luther* † 1546, O. Martini.)

3.) *Jesu namn.*

64. Välsignadt vare Jesu namn Och prisadt utan ända, Ty det är en utkorad hamn, Dit vi oss trygge vända. Af nåd han oss elända Har tagit till Guds barn med sig. Vi på hans namn tro stadelig; Hvad kan väl då oss hända?

2. All knä sig böje sannerlig I himlen och på jorden, Helvetets magter gifva sig, Hvar Jesus nämd är vorden. Och fasta stå de orden, Att Jesus Kristus Herren är Och Herden, som sjelf omsorg bär För återlösta hjorden.

3. Oss kristna bjuder Skriften all, Att vi det namnet ära: Ty med dess kraft en kristen skall All mörkrets magt förfära. Det namnet skall beskära De sorgsna tröst, de kranka ro. Det ned i sjelfva dödens bo Skall lifvets budskap bära.

4. Gud hafver lofvat salighet Till evig tid åt alla, Som Jesu namn med trofasthet Anamma och åkalla När Guds basuner skalla, I Jesu namn de tröstligt gå För stolen fram, och trygge stå, När jord och himmel falla.

5. Så upp, min själ! att Jesu namn Med helig andakt prisa Och, sluten i hans kärleksfamn, Dig med hans ord bespisa. Han i all nöd kan lisa: Hans ljufva namn är Frälsare, Och syndernas förlåtare, När vi vår tro bevisa. (*I* — J. Åström, J. O. Wallin.)

65. Jesu namn begynna skall Allt mitt företag, Styrka mig i lifvets kall, Hugna mödans dag: Ty han är den, Som ger krafter till allt godt Och åt troheten sin lott I himmelen.

N:o 10.

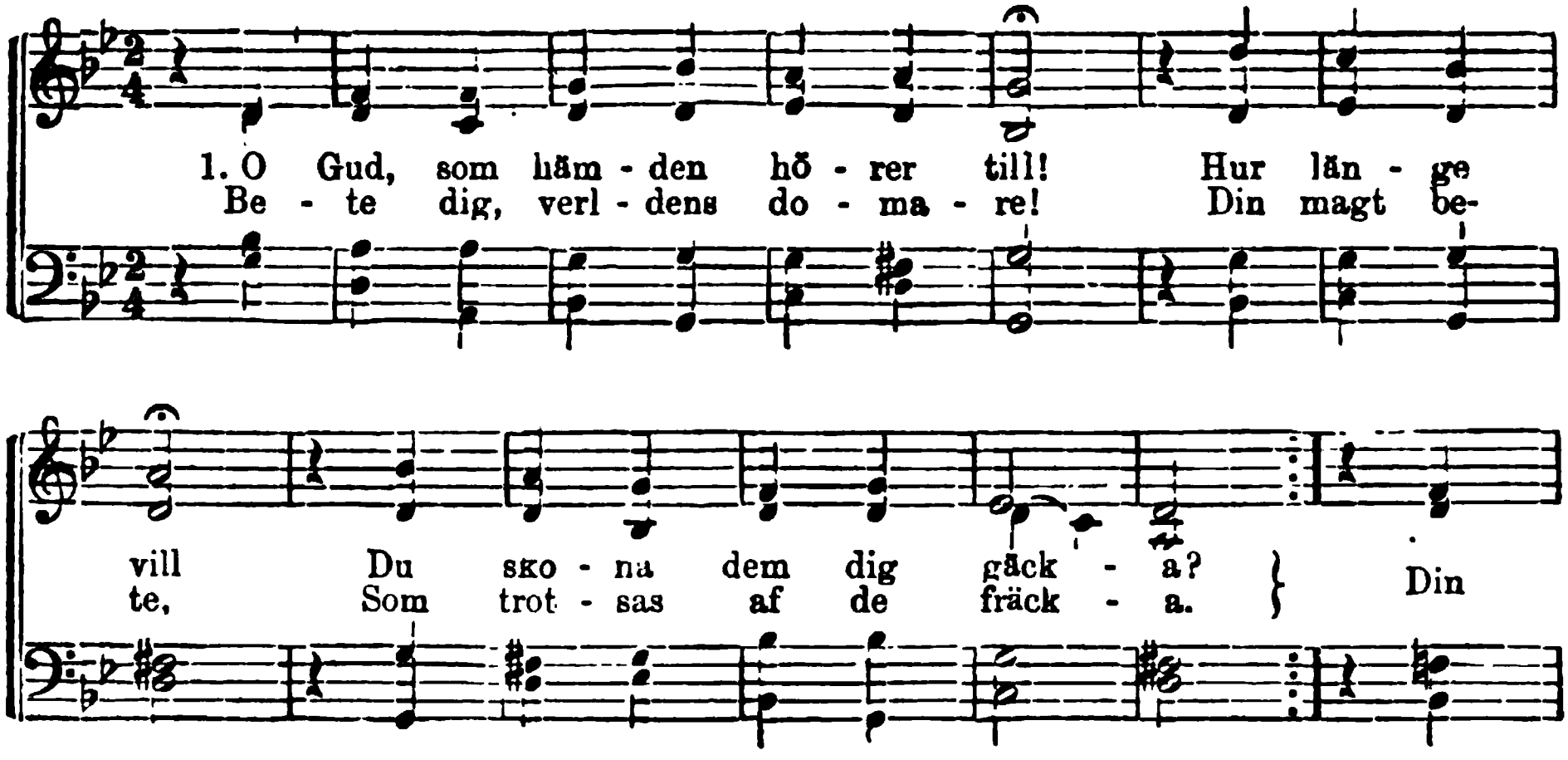

2. Jesu namn bevara skall I en farlig verld Mina fötter ifrån fall, Hjertat ifrån färd. Ty han är den, Som på helighetens stig Vill och kan ledsaga mig Till himmelen.

3. Jesu namn hemanna skall Mitt beklämda bröst, När det under sorgens svall Suckar efter tröst, Ty han är den, Som mig lugnar och mig lär, Att den smala vägen bär Till himmelen.

4. Jesu namn betrygga skall Mina böners ljud. Att vid nådens fotapall Våga nalkas Gud, Ty han är den, Som mig Fadrens nåd beredt, Barnaskapet återgett I himmelen.

5. Jesu namn besluta skall Lifvets qval och strid, När min pröfvodag är all Och jag far i frid, Ty han är den, Som afplanat all min skuld Och mig möter evigt huld, I himmelen. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 198.

66. Si, Jesus är ett tröstrikt namn Och i all nöd vår säkra hamn. Igenom Jesum få vi nåd Och finne på det bästa råd.

2. Guds ende Son, o Jesu huld! Förlåt oss all vår synd och skuld. Vår nöd du ser och hjelpa kan, Du, som är både Gud och man.

3. Af dig är all rättfärdighet, Af dig all frid och salighet. Ho sätter till ditt namn sin tröst, Han varder af allt ont förlöst.

4. Dig vare pris för lifvets ord, För dopets bad och nådens bord. Din frid oss här i tiden gif, Och efter döden evigt lif.

(*B. Förtsch* † 1619, H. Ausius, J. Boethius.)

4). *Ledstjernan till Betlehem.*

67. En stjerna gick på himlen fram, Halleluja! För Österns vise undersam. Halleluja! Halleluja!

2. Då märkte de att Konungen, Halleluja! Var kommen ned af himmelen. Halleluja! Halleluja!

3. Ty kommo de till Betlehem, Halleluja! Dit stjerneglansen lyste dem. Halleluja! Halleluja!

4. Guld, rökverk, myrrha buro de. Halleluja! Och gladdes att få Kristum se, Halleluja! Halleluja!

5. Oss kristna bör på samma vis, Halleluja! Åt Herren offra evigt pris. Halleluja! Halleluja!

6. Lof ske Gud Fader och hans Son, Halleluja! Samt Helge And' i himlens thron, Halleluja! Halleluja!

7. Pris vare Guds barmhertighet, Halleluja! Nu och uti all evighet. Halleluja! Halleluja!

(? — Laur. Jonæ, J. Ramberg, J. O. Wallin.)

68. Statt upp, o Sion! och lofsjung Din Frälsare, profet och kung. Du hans stjerna skådar: Stäm upp i helig fröjd din röst! Glädjerik hon bådar, Att kommen är, till verldens tröst, Herren, som benådar Alla trogna bröst.

2. Hur skön och klar för oss hon går! Vi följa hennes ljusa spår, Följe med de visa, Att dig med fromma läppars ljud, Herre Jesu! prisa Och ödmjukt hylla dina bud. Värdes nåd bevisa, Du all kärleks Gud!

3. I nåd, o Herre! tag emot Hvad vi ock lägge för din fot. Våra gåfvor blifve Ej myrrha, guld och rökelse! Vi vårt hjerta gifve At dig, o Gud, vår Frälsare! Sjelf deri du lifve, Tro och helgelse!

4. Ditt ord, o Jesu! blifva må Den stjerna, i hvars sken vi gå. Låt din helga lära Ledsaga oss i all vår tid, Ljus och kraft beskära Åt oss i lifvets sorg och strid, Och i döden bära Till vårt hjerta frid.

5. Lys helga stjerna! mild och ren, Kring jorden sprid Guds klarhets sken. Alla knän må böjas Vid Jesu nådefulla röst, Alla böner höjas I Jesu namn med hopp och tröst, Och hans kärlek röjas uti alla bröst.

(*J. O. Wallin*, † 1839.)

Sjunges som N:o 55.

69. Nu segrar alla trognas hopp: Vid änglars lofsång rinner opp En salig morgonstjerna. Hon stannar öfver Herrans hus, Och folken skola i dess ljus Församla sig så gerna. Stort ljus, Klart ljus Nedergjutes; Natten slutes, Dagen börjas, Att kring hela verlden spörjas.

2. I nåd och sanning bland oss bor Den dolde Guden, mild och stor. En frälsare för alla. Vi skåde nu hans

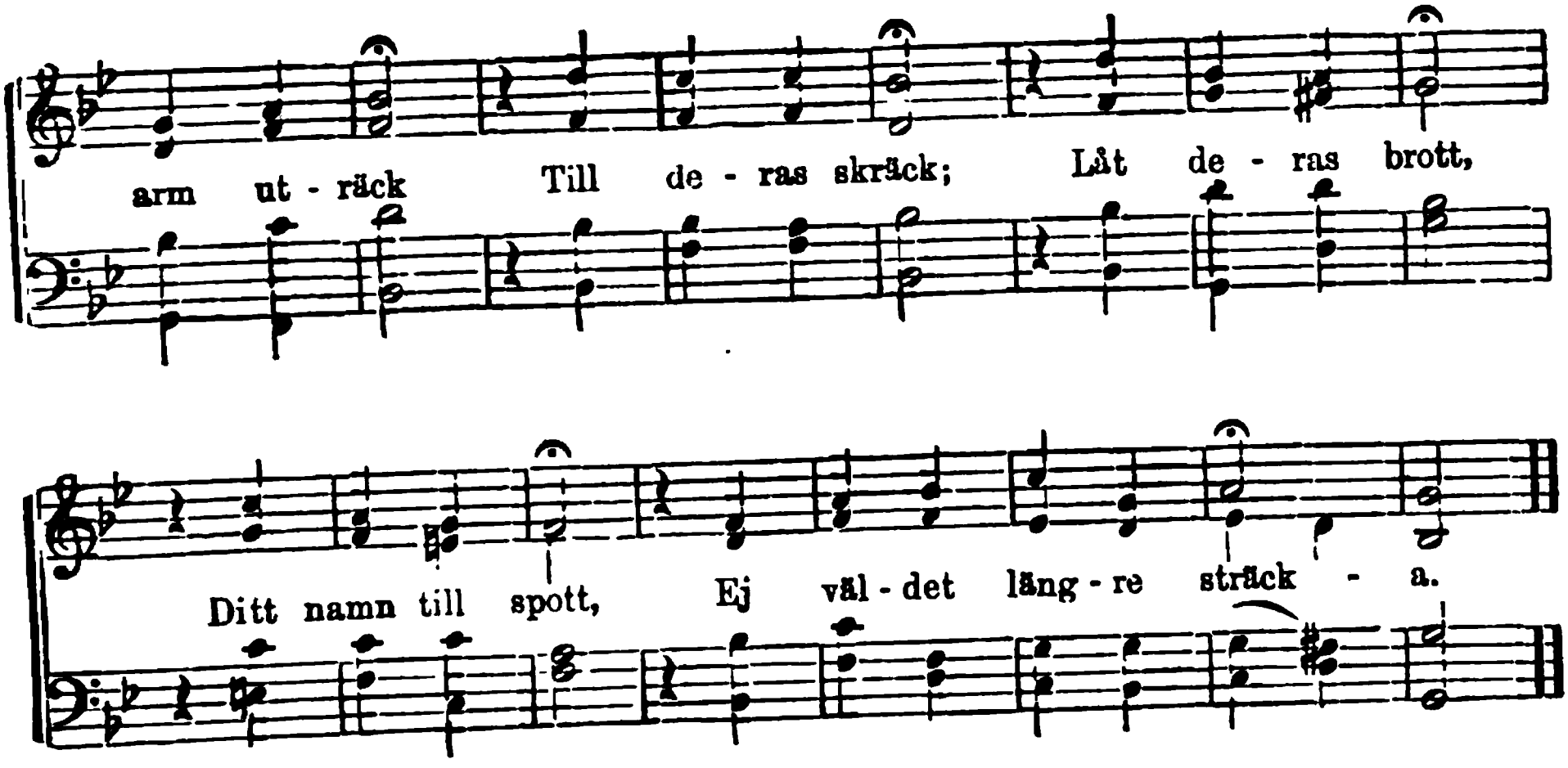

härlighet. Som ende Sonens härlighet. Och till hans fötter falla Haf tröst, Mitt bröst! Gläds att Ordet Kött är vordet, Gud förklarad Och hans kärlek uppenbarad.

3. O gläds min själ! och sjung hans pris, Som öppnat dig det paradis, Hvars port din synd tillslutit. O gläds, att Gud förbarmar sig. Och huld förnya vill med dig Förbundet, som var brutit. Ära Vare Gud i höjden! Friden, fröjden, Helig vilje Sig från jorden aldrig skilje! (*S. J. Hedborn* † 1849.)

5.) *Jesu förnedring.*

70. Helga, Jesu! röst och hjerta, Att jag måtte tacka dig För den nåd, du visat mig, Den förnedring och den smärta, Du på jorden undergått, Att försona mina brott.

2. Himlen sig till jorden sänkte, När bland oss du trädde fram, Helig, fast af dödlig stam. Saligt hopp åt oss du skänkte, När du, Gud i menskohamn, Räckte oss en brodersfamn.

3. Armod! Gläds åt dina smulor: Vet, att Jesus hungrat har. Nöd! om du ej har försvar: Vet att räfvarne fått kulor, Örnarne fått bon; men han Intet skygd på jorden fann.

4. Jesus sjelf har frestad blifvit: O! hvad skall väl hända mig? Verldens lycka bjuder sig Och vill allt mig hafva gifvit, Blott jag henne höra till, Falla ned och tjena vill.

5. Frestad till en brottslig möda, Vill jag ofta i min nöd Göra stenarne till bröd, Och min själ en usel föda Leta i det stoft, Som än Aldrig kunnat mätta den.

6. Ofta jag mig ej besinnar, Förr'n jag stolt att kallas from, Stolt af dygd och kristendom, Ser mig förd på templets tinnar, Derutför jag blindt, på nåd, Störtar mig i öfverdåd.

7. Men du hafver seger vunnit På förförarns magt och list: Herre! under all min brist, I din kärlek kraft jag funnit. Att hans smicker, som hans hot, Kunna lika stå emot.

8. Ändtlig kom den grymma stunden, Stunden kom, min Frälsare! Då dig verlden skulle se, Smädad, hädad, sargad, bunden: Sanningens och dygdens vän, Räknad bland ogerningsmän.

9. Våld och qval dig öfverhopa; Men jag ser ditt tålamod. Halfdöd, badande i blod, Dig jag hör från korset ropa, Och jag ropa vill med dig: "Nåd för dem, som hata mig!"

10. Ömt du ser till dem, du lemnat, Tills i döden släcks din blick; Solen då i mörker gick. O mitt hjerta! bergen remnat, Jorden skalf: kan du dig te Mera obevekt än de!

11. Förlåten i templet brister: Gläds, att ingen förlåt mer Mellan Gud och dig du ser. Grafven sina döda mister: Gläds, att ett odödligt hopp Kröner nu den frommes lopp.

12. Jesu pris ske din försoning, Som oss lifvet återställt! I din död du döden fält; I din graf, från fasans boning, Du af våra grafvar gjort Hvilans sköt och hoppets port.

13. Jesu! jag med dig vill lida, Verlden dö jag vill med dig. Din förnedring styrke mig, Att. lik röfvarn vid din sida, Äfven jag i trone må Hän med dig till lifvet gå. (*O. Rönigk* † 1783, C. Dahl, J. O. Wallin.)

6.) *Jesu person, lära och gerningar.*

71. Dig jag ödmjukt vill betrakta, Jesu! i ditt lefnadslopp, Och på dina fotspår akta, Som till himlen leda opp. Lagens bud du uppfyllt har; Helighet ditt väsen var: Uti dig, sin bild på jorden, Fadren är förklarad vorden.

2. Ut du går att ljuset sprida Till en blind och brottslig verld, Går, att villans magt bestrida, Blott med sannings heliga svärd. Kärleken din famn utsträckt Mot det fallna menskoslägt; Fadrens afbild i det höga Lyser ur ditt lugna öga.

3. Lefvande för himlens ära, Verkande för jordens väl, Dig ej farorna förfära, Retelsen ej når din själ.

N:o 11.

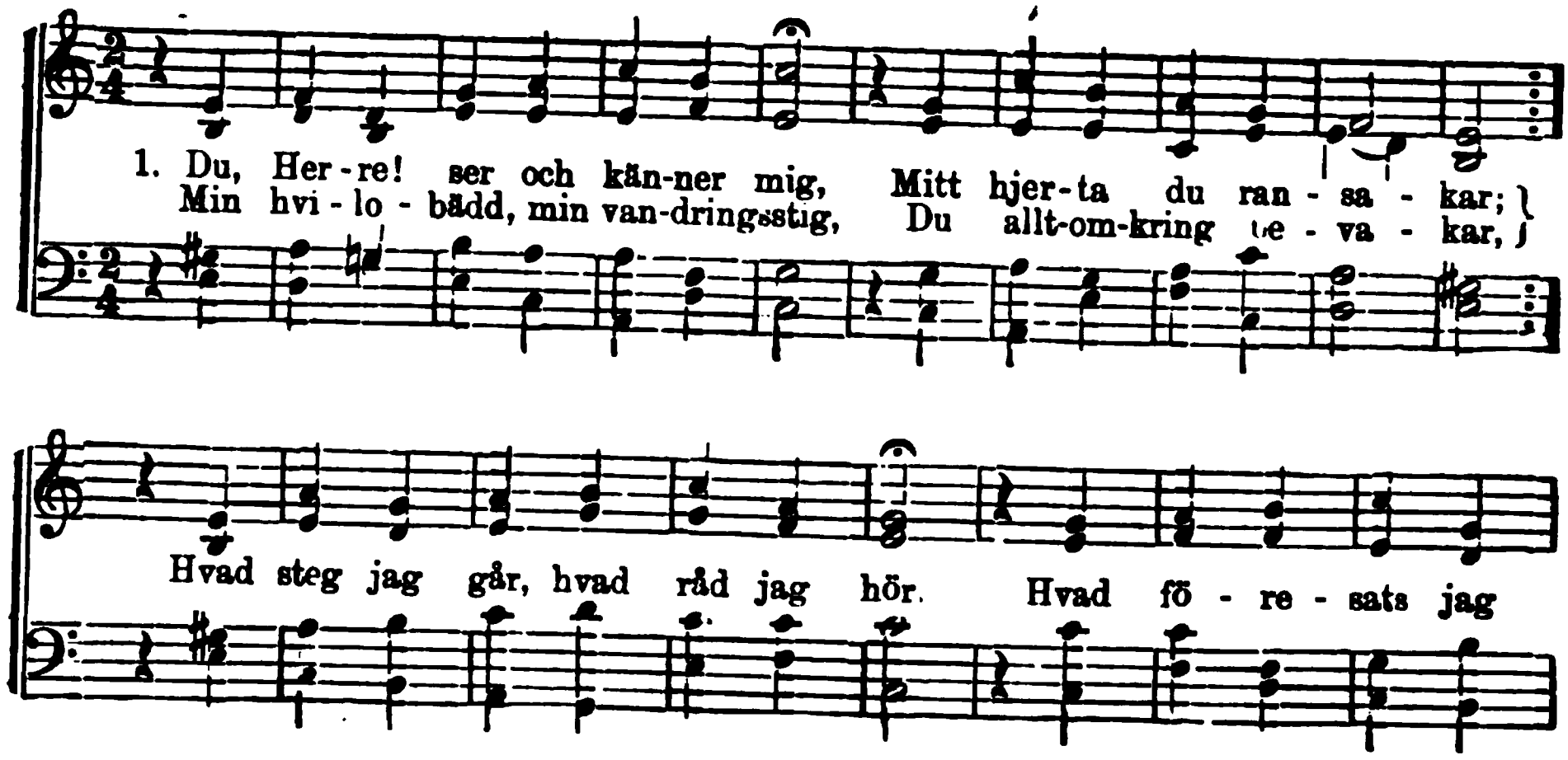

Åran aldrig dårar dig; Lyckan flyr din hårda stig; Jordens glädje du ej smakar: Allt för vår skull du försakar.

4. Allt för vår skull, allt du lider: Fattigdom, förakt och nöd, Från din första barndoms tider Allt intill din bittra död. Hatad, fast du gjorde väl, Qvald till kropp och qvald till själ, Misskänd, gäckad, smädad, slagen, Ser du slut på lefnadsdagen.

5. I Getsemane ditt hjerta Suckar, blöder, kämpar, ber. Uppå Golgata hvad smärta Störtar i din ande ner! "Gud! hvi öfverger du mig!" Ropar du, men höjer dig Öfver qvalet och uppsänder Själen i din Faders händer.

6. Så din lydnad blifvit pröfvad, Pröfvad intill korsets död. Fadrens vilja, troget öfvad, Var i lif och död ditt stöd. Kärlek, himlaren och sann, I ditt ömma hjerta brann, Som till döds frivilligt blöder, För att rädda fallna bröder.

7. Gode herde! du för fåren Sjelf ditt lif till offer bar. Menskokärlek tecknar spåren På den väg du vandrat har. För det folk, dig döden ger, Kärleksrikt till Gud du ber. Kärlek, när ditt hufvud böjes, Än i sista blicken röjes.

8. Så din vandel högt predikar Himlens höga, milda bud: Kärleken till usla likar, Kärleken till Herren Gud. Gif att jag i dina spår, Oförvillad, målet når Och i kärleken och hoppet Vårdar tron, fullbordar loppet.

(*J. Åström* † 1844.)

Sjunges som N:o 186.

72. På krubbans strå man lade dig, O Jesu! himlens förste! Och menniskor ej kände dig, Fastän du är den störste. Du bådades af stjernors gång, Du prisades af änglars sång; För verlden var du ringa.

2. Med lydigt sinne tog du an Det kall, hvartill du valdes. I armas hyddor man dig fann, Med syndare du dvaldes. Dig låg om hjertat, Helige! Att ej ett får borttappadt se Af dem, dig anförtroddes.

3. Du mild, af hjertat ödmjuk var; Ditt ord gaf ro i själen. Och samma ord till tröst du bar Åt konungen och trälen: Ett hopp, en tro, en mildrik far Och, hvem botfärdigt hjerta har, Förlåtelse, försoning.

4. Du tålig var till smädlig död, Ja, intill korsets pina. Ett lam, du dig åt bödlar böd, Du flyddes af de dina. Nu i ditt helga, milda namn Böjs hvarje knä, och Fadrens famn För oss är åter öppnad.

5. För dig ej verlden hade band, Och grafven icke stängsel, Förgängelsen ej hade tand, Och helvetet ej fängsel. Din seger evigt vittnebär, Att den, som ren och helig är, Är ock allena mägtig.

6. Befästa oss uti din tro, Din lära, ditt exempel. Din Anda låt i hjertat bo Och gör det till ditt tempel, Att vi åt Gud, som du det böd, Må säga, så i lif som död: Ske, Fader! blott din vilja! (*E. G. Geijer* † 1847.)

73. Vänligt öfver jorden glänser Strålen af ett himmelskt hopp; Stilla inom tidens gränser Evighetens sol går opp: Ack! så stilla, att mitt öga Hennes aken fördraga må Och Guds dolda råd förstå.

2. Ej af verldens vise kändes Den oändligt vises råd. Kristus kom och dagen tändes, Full af sanning och af nåd: Sanning för de trognas blickar, Nåd för ångerfulla bröst. Så fick jorden ljus och tröst.

3. I en verld, der lustar strida, Föddes brott och spriddes ve. Kristus kom, och vid hans sida Kärlek gick och helgelse: Helgelse blef hjertats yrke, Kärlek slöt begärens strid. Så fick jorden dygd och frid.

4. Sälla äro de, som höra Hvad den evigt gode lärt; De som älska, de som göra Hvad den helige begärt; De, som, ledda af hans Anda, Lysta af hans milda ljus, Nalka sig till Fadrens hus!

5. Deras tro skall öfvervinna Tidens otro, jordens färd; Deras kärlek skön skall brinna I den kärlekslösa verld; Deras hopp, i lifvets skiften Och i lifvets aftonstund, Hvilar på sin klippas grund.

6. Milda aken af Fadrens åra! Dina rena strålar sprid Kring vår jord, att hon må bära Ljus och tröst

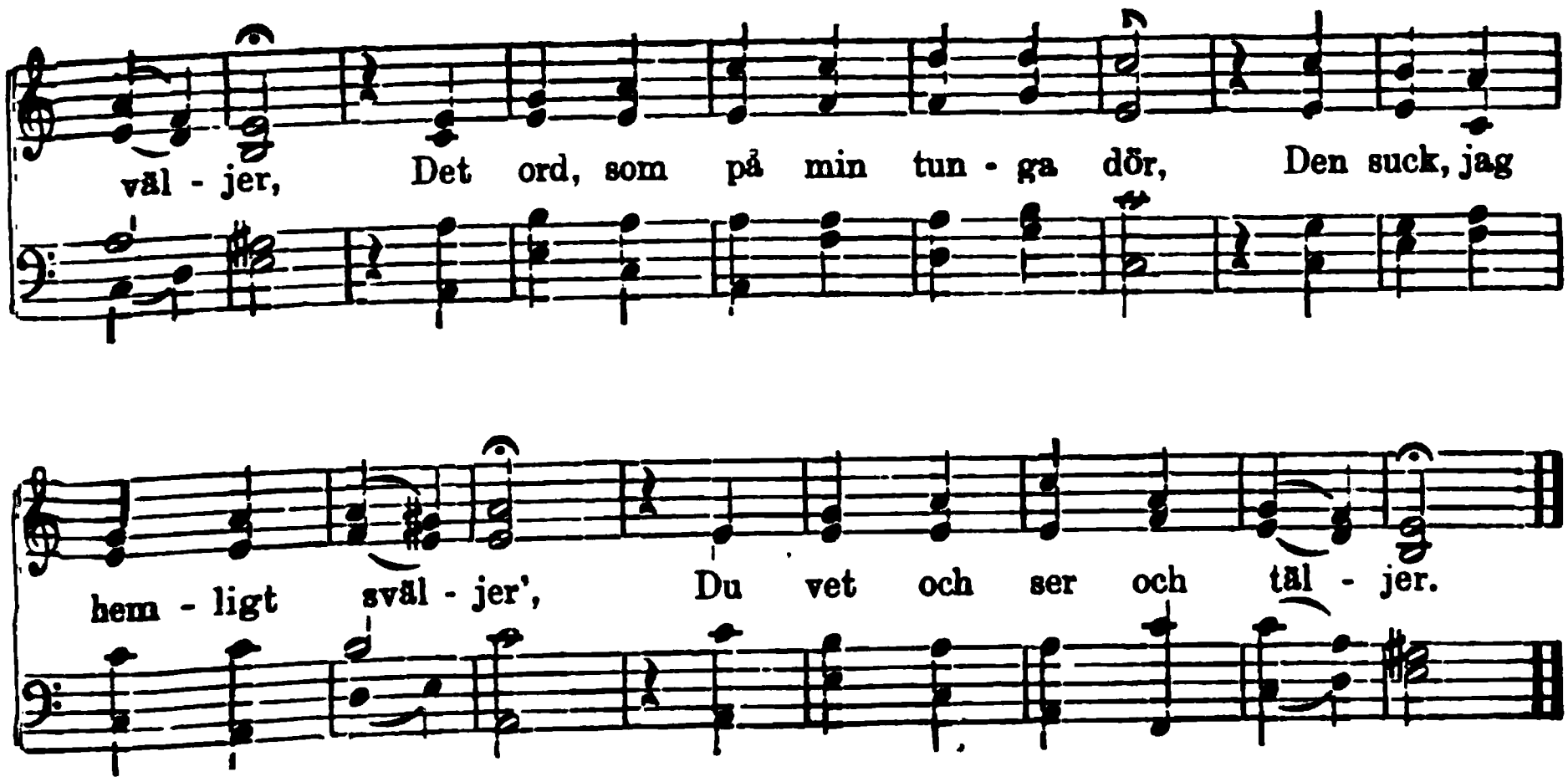

och dygd och frid: Att han må en förgård blifva Till den himmel dit du vill Samla dem, dig höra till!
(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 111.

74. Kriste! som ditt ursprung leder Evigt från din Faders sköt. Och från himlen stigen neder, Dig i jordisk skepnad slöt! O Guds Son och menskors like! Hör ett stoft, som lyfter sig, Trängtande att nalkas dig.

2. Af en ringa jordisk moder, Herre! du dig födas lät Och blef menniskornas broder, Döljande ditt majestät. Ack! må du ock i mitt hjerta Födas och förblifva der, Du, som Gud och evig är!

3. Vishet strålar i din lära, Helighet i dina bud; Dina läppar till oss bära Fridens ord från nådens Gud. Värdes ock min själ upplysa Och mitt hjerta böja så, Att jag ordet göra må.

4. Vid ditt bud de blinde skåda, På din vink de lame gå, Dumbar för de döfva båda, Att de döde lifvet få. Underbar uti naturen, Men i nåden ännu mer, Dig i allt jag rörd tillber.

5. Då till dina fötter dignar Syndaren och ber om nåd, Frälsare! jag dig välsignar, Du, som gifver hjelp och råd. Dina spår, o Jesu! visa Vägen opp till himmelen: Lär, o! lär mig vandra den.

6. Lifvets qval och dödens smärta Du för mina synder led; Kärleksblodet ur ditt hjerta Rann för mig på korset ned. *Allt* är inför Gud *fullkomnadt*. Ljude ock uti mitt bröst Samma himmelskt ljufva röst.

7. Ljude den vid dödens möte, Ljude den vid grafvens port. Du ock nedsteg i dess sköte och har helgat hvilans ort. Äfven dit jag dig skall följa, För att ock med dig uppstå Och till nya lifvet gå.

8. Dödens magt är kufvad vorden, Mörkret du besegrade, Och din ande gaf åt Jorden Segrens frukt, välsignelse. Gaf oss ljus och tröst i qvalen, Styrka under lifvets lopp Och i döden fridens hopp.

9. Ack, i döden låt min anda, Förd och skyddad af din hand, Undan lifvets stormar landa På lycksalighetens strand! Ty du är till Fadren gången, Att, ditt stora namn till pris, Föra oss till paradis. (*J. Åström* † 1844.)

7). *Jesu lidande, död och begrafning.*

Allmänna betraktelser öfver Jesu lidande.

Sjunges som N:o 70.

75. Jesu! lär mig rätt betänka Din tänkvärda svåra död Och din bittra pinas nöd; Hjelp, att jag mig nu må sänka Ned i dina helga sår, Der jag lif och helsa får.

2. Fast min tunga måste lemna Mycket, som i själen är, Hvilken dig har evigt kär, Vill likväl jag något nämna, Dig till ära, mig till tröst. Jesu! hör en ödmjuk röst.

3. Efter jag all verldslig tanka Bör i dag ur hågen slå Och vid korset troget stå, Hjelp mig, att jag der må samka Helga droppar af ditt blod, Som uppfriskar själ och mod.

4. Öppna mig förståndets öga, Att jag må din kärlek se, Som du ville mig bete, När du, på det korset höga, Som ett lam uppoffrad var Och all verldens synder bar.

5. Jag kan deras svårhet finna, Efter du har svettats blod, Då dig döden förestod, Och du lät Guds vrede brinna Öfver dig, emedan jag Syndat har emot Guds lag.

6. Högfärd ur min själ försvinne, När du, som den högste är, Törnets krona ödmjuk bär, Verldens svek och fiärd jag finne, När du varder först berömd Och till korset sedan dömd.

7. Vällust mig då bitter blifve, När den galla bjudes dig, Hvilken räckas bort åt mig. Girighet jag från mig drifve, När man, dig till hån och spott, Kastar om din klädnad lott.

8. Huru afund dem förtrycker, Som Gud frukta, ser jag bäst, Efter verlden hatat mest Dig, som dock i alla stycker Sökt, med ren och helig själ, Fadrens ära, menskors väl.

9. Jude kyss och Petri eder, Hanne list och Caiphe trug Samt Pilati rädda hug Och Herodis hala seder Sanna, att allsingen man Uppå verlden lita kan.

10. Du blef för ett ringa värde Af din vän förrådd och såld I det arga folkets våld, Att, då satan mig be-

N:o 12.

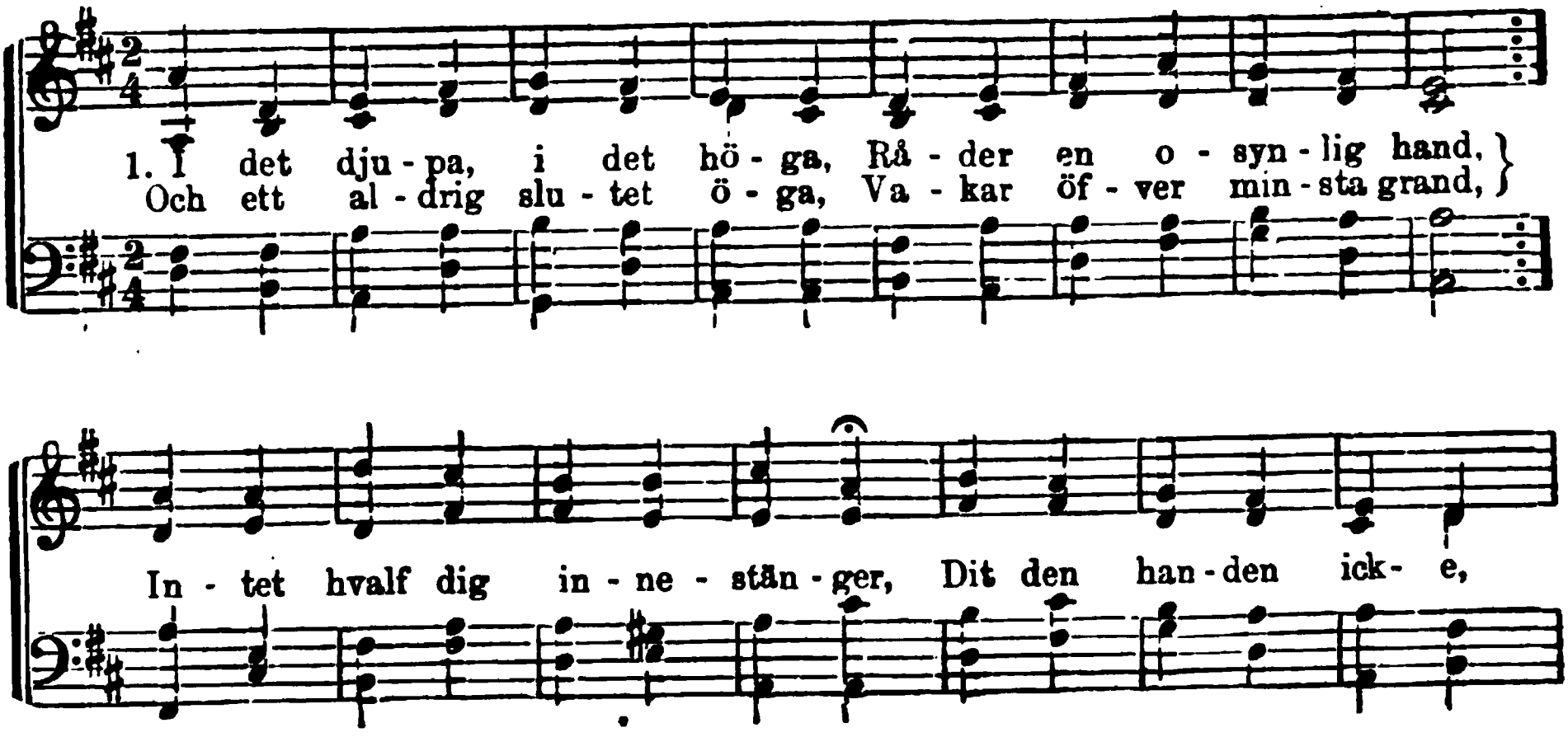

snärde, Skulle jag förlossad bli Med ditt blod, och köpas fri.

11. Du blef gripen utaf många, Öfverfallen, bunden hårdt Och i mörkret släpad bort, På det jag, en usel fånge, Som var snärd i mörkrets band, Måtte lösas af din hand.

12. Grymt man dig för brott beskylde, Dig, som aldrig gjorde ondt, Dig, som alla hjelpt och skont, Att jag arme, synduppfylde, Jag, som ond och brottslig var, Måtte njuta ditt försvar.

13. Dina lemmar måste svida, När man dig med grymhet slog, Stötte, ryckte, våldsamt drog, På det jag ej skulle lida Hvad min svåra synd förtjent, Men dess straff från mig bli vändt.

14. Du hudflängdes och afkläddes, Att min sjuka, nakna själ Måtte läkas, prydas väl. Du bespottades och häddes, Att jag ära vänta må, När jag skall för domen stå.

15. Dömd till döden, du upphängdes På ett kors bland röfvare Utom staden, och lät se, Huru jag, som utestängdes, Från Guds nåd, blir honom kär, Då jag korset tåligt bär.

16. Ty vill jag nu öfvergifva Verlden med dess flärd och list Och hos dig, o Jesu Krist! Uti lif och död förblifva, Vara med ditt kors förnöjd, Ega blott i dig min fröjd.

17. Ty ditt kors är all min ära Och ditt blod min högsta skatt: Ja, jag har mig föresatt, Att jag vill din smälek bära, Lida förr med dig förakt, Än behaga verldens prakt.

18. Värdes mig det hopp förläna, Styrk mig i den fasta tro, Att din möda var min ro, Att du ville för mig tjena, På det jag, en syndaträl, Vinna må en friad själ.

19. Sådant ville visst ditt hjerta Uti nåd försäkra mig, Då det öppnadt blef på dig, Och din mun, af dödens smärta Sluten, ack! och utan röst, Mer ej kunde tala tröst.

20. Hjelp mig, Jesu! detta lära, Hjelp mig detta stadigt tro, Så får jag till själen ro; Ty jag kan ej rätt

dig ära Eller lefva som mig bör, Om jag icke med dig dör. (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

76. Jesu! du mitt lif, min helsa, Jesu! du för mig är död; Du dig utgaf, mig att frälsa, I den djupa själanöd. Intet skall mig nu förderfva: Lif och sällhet skall jag ärfva. Pris och ära vare dig, Herre Jesu! innerlig.

2. Du, o Jesu! måst utstånda Hädeord och hån och spe, Smälek, hugg och mycken vånda, Band och bojor, ångst och ve, Mig eländig att förlossa, Mörkrets kedjor sönderkrossa. Pris och ära etc.

3. Du lät såra dig och pina Och handtera jemmerlig, Till att hela såren mina Och i ro försätta mig. Ack, du för min välfärd sanna Sjelf har låtit dig förbanna. Pris och ära etc.

4. Svårt och bittert blef du hädad, Törnekrönt din hjessa blef. Att så plågad bli och smädad, Ack! hvad var det, som dig dref! Att du måtte mig bekröna Med din ärekrona sköna. Pris och ära etc.

5. Du dig lät så rycka, draga, Att jag måtte helad bli; Lät dig utan skuld anklaga, Att jag måtte dömas fri; Att jag måtte tröstas åter, Tröstlös du dig hänga låter. Pris och ära etc.

6. Du dig hafver sänkt i nöden, Lidit allt med tålamod, Smakat ock den bittra döden Och för mig gjort saken god. Att jag bland Guds barn må täljas, Ville du dig svåra qväljas. Pris och ära etc.

7. Med din ödmjukhet du bringat Lösen för mitt öfvermod, Döden i din död betvingat, Att min död mig varder god. Spott och hån, som du månd bära, Måste tjena mig till ära. Pris och ära etc.

8. Nu dig tackar allt mitt hjerta, Jesu! för din mycknа nöd, För din ångest, för din smärta, För ditt kors och för din död; Ja, för allt det bittra, svåra, Som du led för synder våra. Pris och ära vare dig, Herre Jesu! innerlig. (*E. C. Homburg* † 1681, E. Norenius, M. Stenhammar, J. O. Wallin.

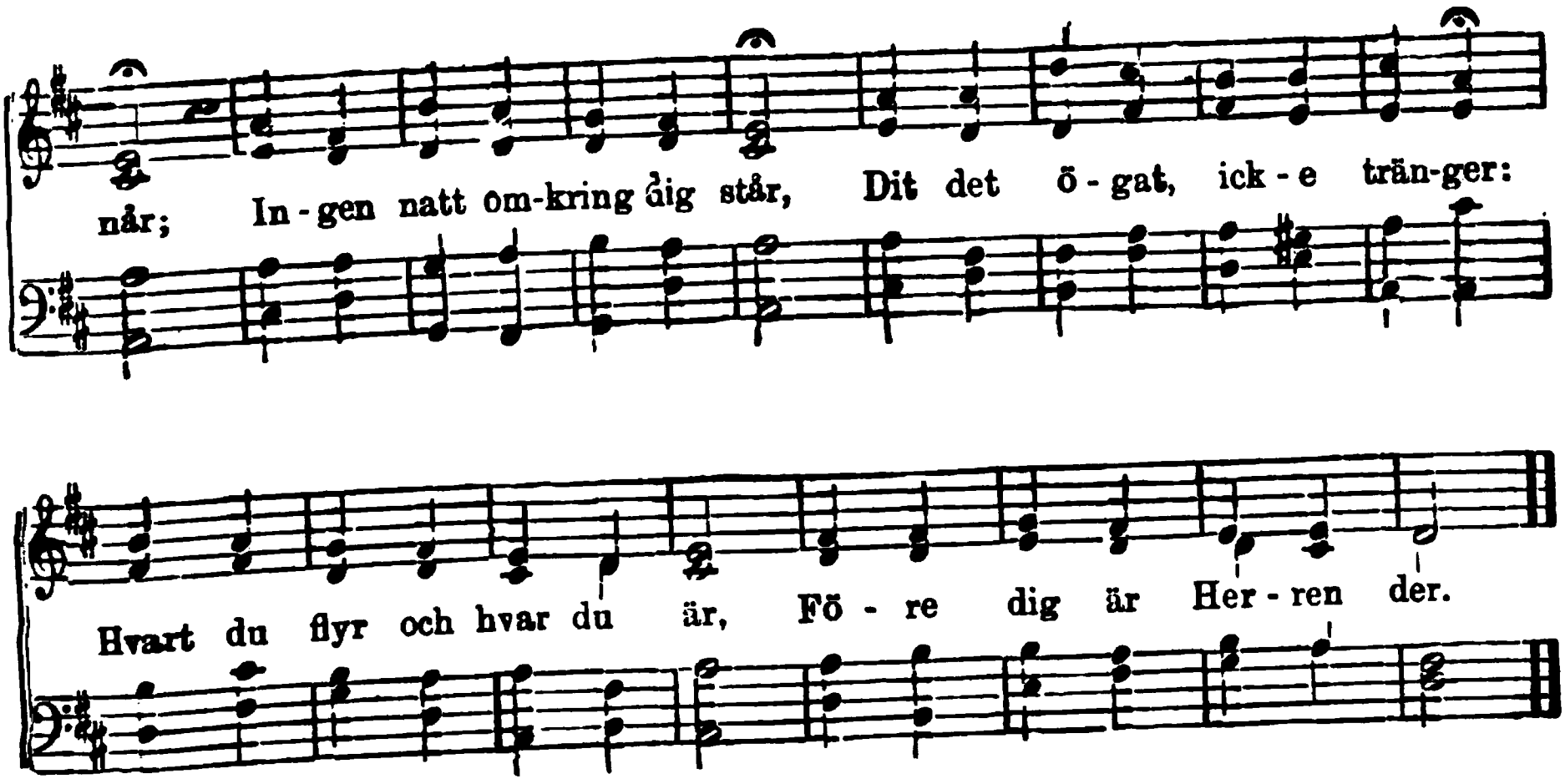

77. Jesu! djupa såren dina, Dina qval, din bittra död Gifva i lifsdagar mina Tröst i krops- och själanöd. Faller något ondt mig in, Tänker jag på pinan din: Derutaf kan jag väl hämta, Att man skall med synd ej skämta.

2. Vill då sig i vällust göda Ett förderfvadt kött och blod, Minnes jag din svett, den röda, Och får straxt ett annat mod. Om mig satan fresta tör, Till mitt hjertas sköld jag gör Din förtjenst, den nåderika: Och han måste då bortvika.

3. Ville verlden hjertat föra På den väg, der hon är van Själars frid och hopp att störa, Skådar jag din marterban, Törnet, som dig stinger hvasst, Korset, der du nagias fast: Så kan jag i andakt blifva, Onda lustars magt fördrifva.

4. Ja, mot allt hvad helst mig kränker, Gifva dina sår mig kraft; När i dem sig hjertat sänker, Friskas det af lifvets saft. Din hugsvalans sötma god Vänder bort mitt sorgsna mod. Du mig helsan har förskaffat, Då du led för mig dödsstraffet.

5. Jag på dig min tröstan ställer: Du min tillflykt är försann. Med din död du döden fäller, Att han mig ej skada kan. Nu i dig jag hafver del, Skydd och helsa stan fel: Du i nöden vederqvecker Och från döden mig uppväcker.

6. Har jag dig i hjertat inne, Allan godhets källa vid! Ingen sveda når mitt sinne, Ingen oro stör min frid. Herre! när jag hafver dig, Intet mer kan fattas mig. Den sitt allt i dig har funnit, Han har lyckligt öfvervunnit.

(*Aur. Augustinus* † 430, *J. Heerman*, E. Norenius, J. O. Wallin.)

78. Frälsta verld! i nådens under Vörda helighetens Gud! Sinai med blixt och dunder. Golgata med fridens bud Ropar: menska! ej förgät, Samma Guddoms majestät Syndens stränga dom förkunnar, Syndarn tröst och nåd förunnar.

2. Samma röst, som mildt förlåter, Gaf rättfärdighetens lag, Till din Gud dig kallar åter, Bjuder nyttja

nådens dag. Vandra trygg i Jesu spår, Vägen som till lifvet går. Styrka vill han sjelf dig gifva, Tro och hopp i hjertat lifva.

3. Syndaskulden att försona, Jesus steg från himlen ned; Ej att syndalustan skona Lifvets Herre döden led. Hat till allt, som orätt är, Strid mot brottsliga begär. Hjertats renhet, Andans lydnad Vare, frälsta själ! din prydnad.

4. Intet qval så bittert ömmar, Som ej flyr vid Jesu röst, Med hans blod från korset strömmar Frid i ångerfulla bröst Mod att hämma lustars lopp, Kraft att strida, segrens hopp, Himmelsk fröjd i alla öden, Ljus i mörkret, lif i döden.

5. Dyra kors, de trognas ära, Djupet af Guds hemlighet! Vid din fot skall hjertat lära Sanning, kärlek, ödmjukhet. Verldslig vishets tomma prakt, Tvifvlets skugga, otrons magt, För den kärleksblick försvinner, Som i Jesu öga brinner.

6. Du, som gick att verlden frälsa, Du min frälsare ock blif! Samvetsfriden, själens helsa, Syndens död och andans lif, Allt är nåd och kraft af dig. Si! mitt hjerta öppnar sig: Ångrens suck förtröstan andas; Gläljens tår med sorgen blandas. (*C. J. Lundvall* † 1858.)

Sjunges som N:o 78.

79. O min Frälsare! din smärta, Jesu! din försoningsdöd Gjuter i mitt svaga hjerta Tröst och styrka mot all nöd. Då i qval du sänkes ner, Jag med tacksam undran ser, Hur sig nåd och rätt tillika Hos en helig Gud förlika.

2. Då för min skull Gud dig plågar, Ser jag rätten i sin höjd Och derför ej draga vågar Nåden till en syndig fröjd. När jag frestas af begär Till det ondt och orätt är. Dina sår jag mig påminner, Och från synd mig afskräckt finner.

3. Då med Gud du mig försonar, Ser jag nåden i sin höjd; Den rättfärdige mig skonar, När min tro till dig är böjd. För din skull, som allt gjordt godt, Mig förlåtas mina brott Och, då döden mig förskräcker, Du mig lifvets krona räcker.

N:o 13.

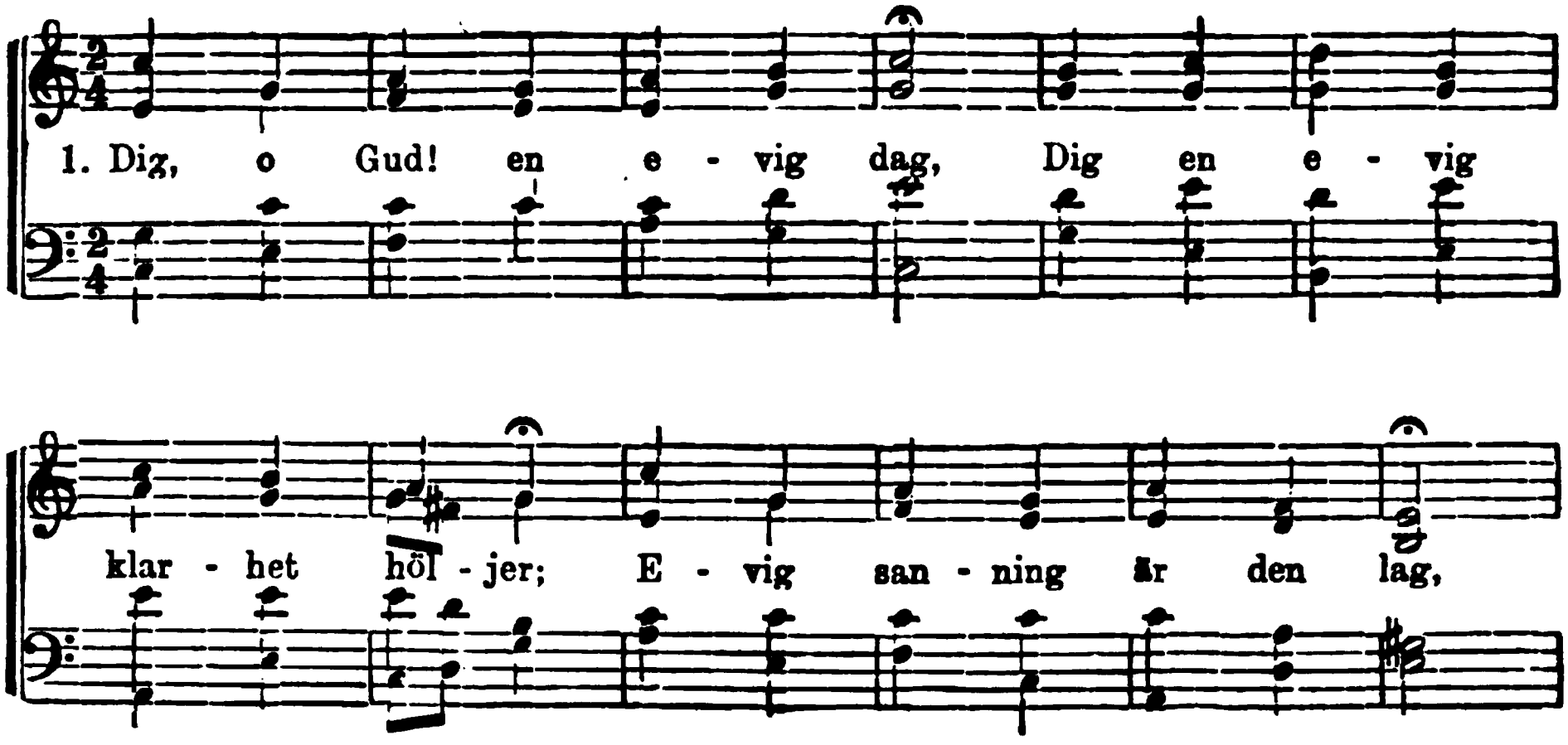

4. När mig så för ögat ställes Guds rättfärdighet och nåd, Jag ej af förtvifian fälles, Jag ej förs till öfverdåd. O min Jesu! när ditt blod Visar Gud så sträng och god, Kan jag ej i lydnad tveka, Ej mitt hjertas hopp förneka. (*S. Nibelius* † 1820.)

Jesus uppgår till Jerusalem, instiftar Nattvarden, förrådes.

Sjunges som N:o 70.

80. Hvilken kärlek oss bevisad! Af din nåd hvad grundlöst haf, När du dig i döden gaf, Jesu! du, som, evigt prisad Af mitt hjerta och min röst, Är i lif och död min tröst.

2. Dig, min Jesu! nu jag skådar Vandra i ditt dyra kall, Till den stad, hvars djupa fall Under tårar du bebådar, Då han ej betänkt i tid Hvad som hörde till hans frid.

3. När du med din ankomst gläder Menigheten utanför, Som din väg med palmer strör: När i portar ne du träder, Skallar folkets glädjeröst: Hosianna, Sions tröst!

4. Du, som menskohjertat känner, Ser hur denna fröjd till slut Skall i grymhet bryta ut: Dessa dyrkare och vänner, Som så djupt ödmjuka sig, Skola snart korsfästa dig.

5. Då i nåd på oss du tänker Och ett testamente gör, Det oss heligt hålla bör: Uti vin ditt blod du skänker, Din lekamen uti bröd, Oss till styrka i vår nöd.

6. Gif, att när du oss bespisar, Dig till hugkomst, som du böd, Vi förkunna må din död. Och att så vår vandel visar, Hur din död oss kraft beskärt Till att lefva som du lärt.

7. Att försonlighet oss lära, Ödmjukhet och tålamod, Du så kärleksrik och god, Du så stor i magt och ära, Oss i ringhet föregår, När du andras fötter tvår.

8. När du är så djupt bedröfvad Öfver Jude fall och brott, Ack! hvad blifver då min lott! Daglig synd, af mig föröfvad, Daglig svaghet, daglig brist Har förrådt dig, Jesu Krist!

9. Petrus sig i faran kastar, Tror sig fast som klippan stå, Lofvar att i döden gå. Gif, att jag ej lika hastar Oförvägen på en stig, Der jag lätt kan glömma dig.

10. Gif, att jag dig ej försakar; Bed för mig och styrk min tro. Jesu! gif, att all min ro Jag i din förening smakar Och, som du, från verlden går, Att med dig jag lefva får. (*I*, C. Dahl, J. O. Wallin.)

81. Milde menniskornas vän! Hur dig lik i alla öden! Hur i lifvet, hur i döden Detta hjerta käns igen! När du, alla qval att smaka, Uppgår till Jerusalem; När de dina dig försaka, Du dock ej försakar dem.

2. Evigt gode! du ej kan, Fast du dör, dem öfvergifva; Du med dem förent vill blifva, Dem förena med hvarann. Derför, när din stund var inne, Du dem till en nattvard bjöd, Som till tidens slut är minne Af din kärlek och din död.

3. Och i brödet, du dem bröt, Och i kalken, du dem räcker, Nådens fullhet, som sig sträcker Till ett evigt lif, sig gjöt. Uti denna stund af smärta, När ditt afsked förestod, Gaf du dem med brodershjerta Din lekamen och ditt blod.

4. Ja, i detta vin och bröd, Jesu! du dig sjelf har gjutit, Dig och oss emellan slutit Ett förbund i lif och död. Medlen, jordiska, här gifvas, Himmelsk spis och dryck deri· Här förenas, införlifvas Jord och himmel, Gud och vi.

5. Nu jag följer dina fjät, Du, som älskade och blödde! Hur du lefde, hur du dödde, Må min tro förkunna det. Du, som i din sista smärta Äfven tänkte huld på mig! Jag, med dig uti mitt hjerta, Lefver, dör, står upp med dig. (*Thomas från Aquino* † 1274, B. Schmolck, C. J. Lohman, C. Dahl, F. M. Franzen.)

Sjunges som N:o 229.

82. O Gud! hvarthän ett hjerta drifs, Som syndig åtrå leder! Det fall, det afgrundsdjup ej gifs, Dit ej det störtas neder. En Jesu vän, som njöt hans

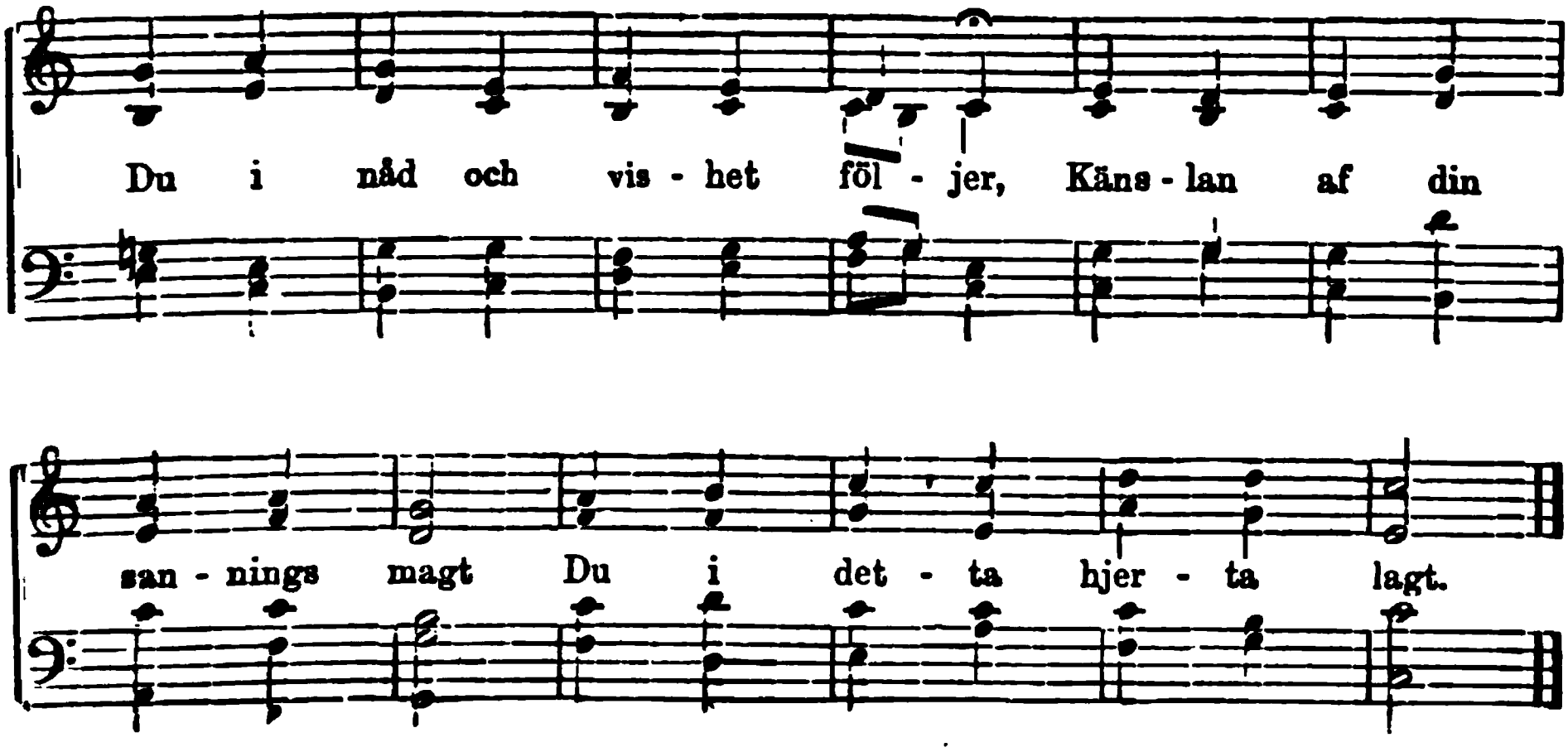

bröd, Så syndig vinning väljer. Att till en grym, oskyldig död, Sin frälsare han säljer.

2. Ja, rörda själ! en billig harm Hos dig mot honom brinner; Dock märk, om ej i egen barm Du samma falskhet finner: Med lika syndiga begär, Som Jesu död förvälde, Ej mindre såld af dig han är, Än Judas honom sålde.

3. Besinna, att det ock är du, Som ökat Jesu smärta, Och märk, om du ej bär ännu Förrädarn i ditt hjerta: En synda-art, som gör dig böjd Att jord för himmel välja Och för en falsk och brottslig fröjd Din Gud och nästa sälja.

4. O Gud! hvad flärd, som dagligt spord Mot dig föröfvad blifver, Hur mången, ack! vid nådens bord Dig falska kyssar gifver. Hur mången dig, som, Herre! än Med hycklad fromhet prisar, Hur mången helsar dig som vän Och trolöshet dig visar.

5. För sådant svek och skrymteri, O Jesu! mig bevara, Och i min svaghet statt mig bi, Att fly begärens snara. Det minsta fjät på lastens stig Lär mig med afsky skäda, Och ej min egen själ och dig För stoft och flärd förråda. (*f* — C. Dahl, J. O. Wallin.)

Jesus lider i Getsemane, förnekas och fängslas.

83. Offret stundar; blöd mitt sinne! Lammet till försoning går Örtagården, fallets minne, Hemsk i nattens svepning står. Ack! de fallnas vän derinne Svettas blod och ro ej får.

2. Dödens dom är redan skrifven, Och förgäfves bönens ljud. Si, Guds Helige är blifven Klädd i blodig offerskrud. Herrans Krist är öfvergifven Utaf menniskor och Gud.

3. O, I fallne! så allena Jorden bär välsignelsen. Så, från syndens ogräs rena, Himlens skördar blomstra än. Så försont kan Gud förena Sig med menniskor igen.

4. När, förlåten af de sina, Jesus bär all verldens skuld, Löser oss med död och pina, Ej med silfver eller guld: Nådens strålar åter skina, Gud är oss i Kristo huld.

5. Vaka, kristen! kom att smaka Kalken af hans blodsförbund. Verldens lusta glad försaka, Jesus är din sällhetsgrund: "*O, förmådde du ej vaka,*" Ropar han, "*med mig en stund!*"

6. Stunden ilar. Bed, var trogen, Följ din Frälsare förnöjd, Intill döden redobogen, Under korset tåligt böjd. *Bed* och *vaka* och blif mogen, Jordens son! för himlens fröjd. (*J. O. Wallin* † 1839.)

84. Min frälsare! hvad själave Du lider i Getsemane, Ho kan det rätt beskrifva! Hur helvetets och dödens qval Och alla bäckar Belial Dig, Jesu! der omgifva. Du går, Än står, Qvider, bäfvar Och upphäfver Dina händer Till de himmels trösteländer.

2. Ack, kära Fader! sade du, Om det dock möjligt vore nu, Att dessa qval, så många, Den bittra kalk, den djupa nöd, Som bränner med sin afgrundsglöd, Mig kunde undangånga. Ber jag: Förtag Denna qvida, Dock så vida, Gud! din vilja Täckes henne från mig skilja.

3. Du svettas blod uti din nöd, Emedan dig Guds vredes glöd Så jemmerliga plågar. Allt som en mask, så ömkelig På marken vändas du, och dig En ängel trösta vågar. Ack, hvad Blodbad! Ack, hvad smärta I ditt hjerta! Hvad för pina Du utstår för synder mina!

4. Jag har förskylit och mig har bort, För allt det onda, som jag gjort, Sjelf utstå sådan smärta; Jag skulle denna bitterhet Med evig skräck och grufsamhet Ha smakat i mitt hjerta: Lida, Qvida, För synd mina, I den pina Och den låga, Som de dömde andar plåga.

5. Så hjelper du min arma själ, O trofaste Immanuel! Ifrån så stort elände. Din ångst i denna örtagård, Din kamp och strid med döden hård, All fara från mig vände. Jag bör Derför Dig lofsjunga; Själ och tunga Dig må prisa, Som vill mig den nåd bevisa.

6. Dig vare derför lof och pris! Ack! låt din glädjeande vis Mitt sinn' och hjerta styrka, Att jag i mitt Getsemane, I mitt bekymmer, qval och ve, Må dig ständaktigt dyrka. Hjelp mig Ändtlig Väl ur qvalen, Tåredalen, Dit att komma Der du lefver med de fromma.

(*J. Qvirsfeld* † 1686. A. P. Amnelius, J. O. Wallin).

N:o 14, A.

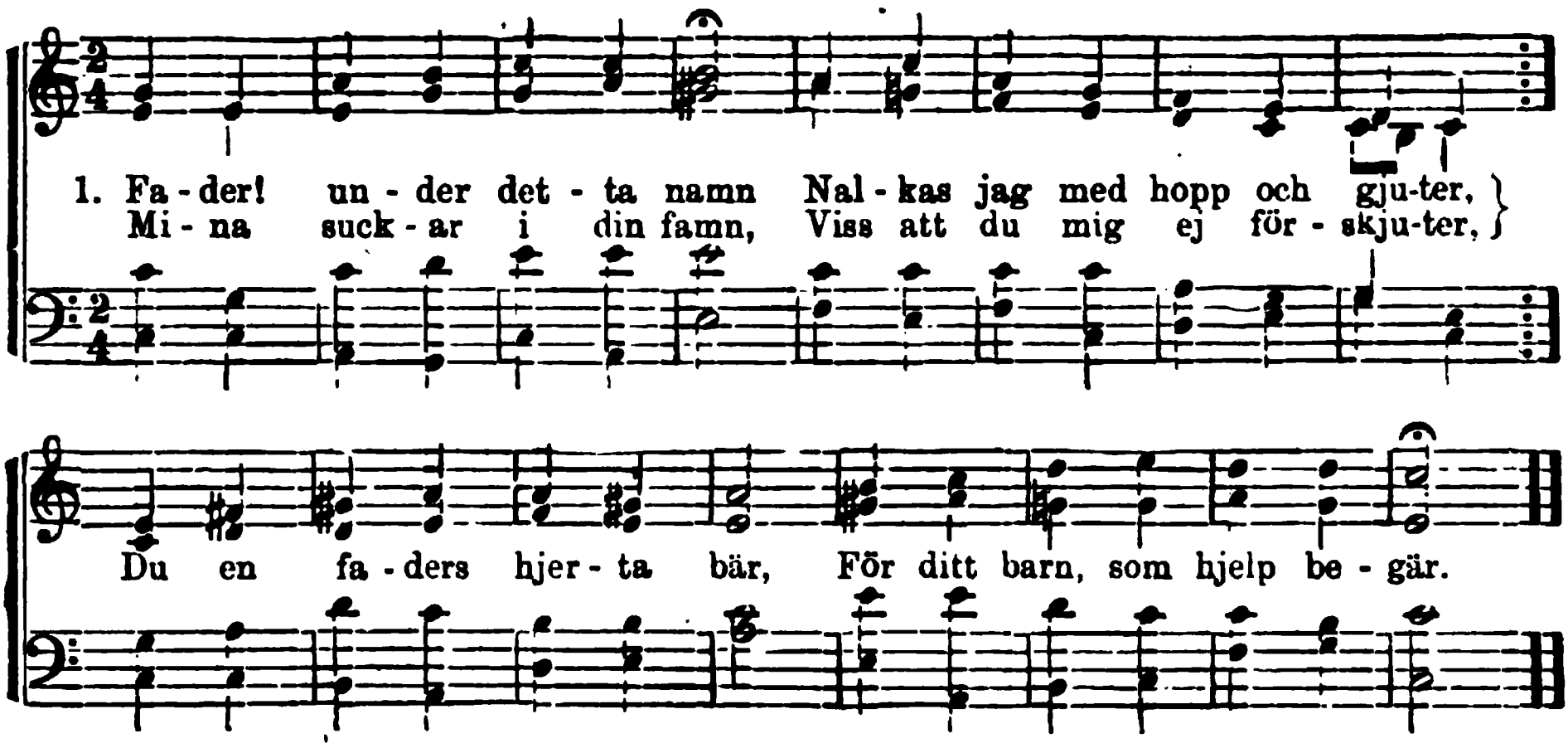

85. Jesu! dig i djupa nöden Dina egna öfverge. I lig, som går för dem i döden, Svika och förneka de. Ack! jag sjelf, som bland de dina Du vill frälsa med din pina, Öfverger dig för en verld, Full af dårskap, synd och flärd.

2. Hvem var den, som dig förrådde, Då din tår för honom flöt, Dig, som nyss hans fötter tvådde, Brödet nyss med honom bröt! Ack! jag sjelf, som från det bordet, Der ditt blod beseglar ordet, Der du mig min synd förlät Återföll i frestarns nät.

3. Ej förmå de svaga vänner Vaka blott en stund med dig. Då du höljd af blodsvett känner Dödens fasor samla sig. Ack! jag sjelf förmår ej vaka, Ej en flyktig ro försaka; Rörd en stund, dock innan kort Sofver jag min bättring bort.

4. Hvem var den, som dig ej kände, Dig, sin lärare och vän, Bröt den tro han nyss bekände, Bröt den tredje gången än! Ack! jag sjelf, som flera gånger Brutit löftet af min ånger, Nekat och försakat dig, Som så ofta sökte mig.

5. Salig den dig aldrig sviker, En gång af din kärlek rörd, Aldrig från din sida viker, Af en fåvitsk verld förförd, Som, Johannes lik, vid ropen Af den onda, blinda hopen, Trofast följer dina spår, Vid ditt kors till ändan står.

6. Men du ock den fallna åter Med en blick upprätta kan; Den sitt fall, som Petrus, gråter, Lär du älska såsom han! Jesu! för din bittra smärta Gjut din kärlek i mitt hjerta; Jesu! du min barndomsvän, Gör mig till Guds barn igen. (*F. M. Franzen* † 1847.)

86. Du går, Guds lam! du milda, Oskyldiga och rena, Att oss, från Gud i skilda, Med Gud igen förena. Ditt hjerta bär vår sveda, Att våra hjertan freda. Pris vare dig o Jesu!

2. Du såg de hårda banden, De fasansfulla öden; Bedröfvad var dig anden, Bedröfvad intill döden. Bevekt af vårt elände, Helvetets qval du kände. Pris vare dig, o Jesu!

3. Att kunna oss välsigna, Du låter dig förbanna. De tyngda skuldror digna, Blod droppar från din panna. Den kalk, som vreden rågar, Du ensam tömma vågar. Pris vare dig, o Jesu!

4. Fast änglars legioner Din bön kan nederkalla, Fast öfver himlathroner Din vink förmår befalla, Du villig bojan tager Och tålig bördan drager. Pris vare dig o Jesu!

5. Men Gud, som dig ej skonat, Min synd mig nu förlåter; Hugsvalad och försonad, Mitt hjerta lefver åter. Mitt hjerta jag dig gifver Och din för evigt blifver. Pris vare dig o Jesu! (*C. C. Sturm* † 1786, J. O. Wallin.)

Se menniskan! Joh. 15: 19.

87. Se menniskan! ack! hvilken lott Den kärleksfulle medlarens är vorden; Ack! hvilken lön den gode fått, Som steg med himlens salighet till jorden.

2. En menskoson ej lidit har Så oförskyld, så grym, så gränslös smärta. En tyngd så svår ej någon bar: Han bär all verldens synder på sitt hjerta.

3. Se menniskan! för menskors skuld De hvassa törnen i hans panna tryckas; Dock är hans blick så lugn, så huld, Som skulle han af ros och lager smyckas.

4. Bespottad, qvald och höljd med blod Han under hån och slag vill digna neder, Men lider allt med tålamod, Och tyst till Gud för sina bödlar beder.

5. Se menniskan! så hög och skön Är synen af den helige, som lider! I Gud allen har han sin lön; Bland menniskor välsignelse han sprider.

6. Upp till den höjd, den ljusa höjd, Dit han med sig vill lyfta menskligheten, Han tröstad ser och vandrar nöjd Det tunga korsets väg till härligheten.

7. Se menniskan! o lär, min själ! Att för ett högre mål än jorden sträfva. I Jesu namn gör rätt och väl, Och ej för nöden, ej för döden bäfva.

8. På Jesum tro och följ hans spår, Mot himlen höj en tålig blick och hoppas! Igenom natt till dag du går, Och glädjens ros på qvalets törne knoppas.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

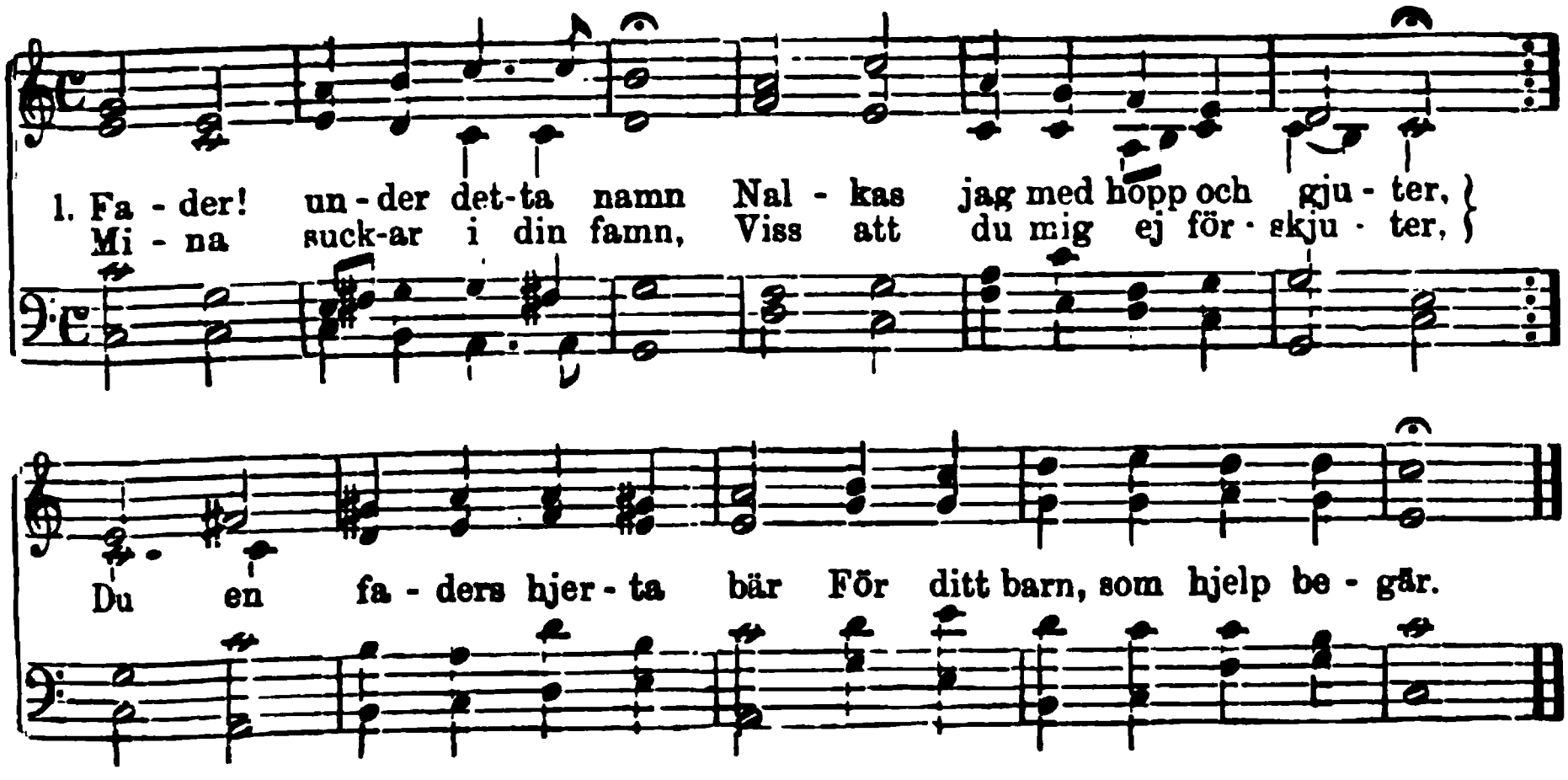

Hans blod komme öfver oss! Matt. 27: 25.

Sjunges som N:o 5.

88. Jerusalem! i öfverdåd Föraktar du Guds kärleksråd Och ler åt Kristi pina. Guds Israel! med gudlöst mod Du manar öfver dig hans blod Och öfver barnen dina: Och öfver dig det komma skall! Se dina stolta murars fall Och gå att, flyktig och förspridd, Från tid till tid, kring jordens vidd Bevittna ho den Herren var, Som korset bar, Och se i hvem du stungit har.

2. O, du, som för vår frälsnings skull, Oskyldig, helig, nådefull, Dig sjelf ej ville skona! Ditt blod, o, Jesu! öfver mig Välsignande må gjuta sig, Att mig med Gud försona. Mig lifve detta dyra blod Till kärlek, tro och tålamod; Det tröste mig i all min nöd, Det styrke mig i lif och död, Att efter ett i frid och hopp Fullbordadt lopp Jag i din famn må tagas opp!

(*J.* — J. O. Wallin.)

Och han bar sitt kors! Joh. 19: 7.

89. Du bar ditt kors, o Jesu! mild, Då dödens väg du trädde Till frälsning för den verld, som vild Och full af hat dig hädde. O kärleks höjd! Du blöder höjd För dem, som dig förföljа.

2. Du bar ditt kors. Då bar du ock Med verldens skulder mina. Och bland de otacksammas flock, Som du vill nämna dina, Är också jag, Fast dag från dag Din kärlek mig besöker.

3. Du bar ditt kors. Din härlighet, Som alla himlar prisa, Din magt, som icke gränser vet, Du lade af, att visa Det intet finns, Som icke vinns Af kärleken, som lider.

4. Du bar ditt kors. Så lär ock mig, O segerhjelte! vinna, Och uppå korsets helga stig Till himlamålet hinna. Då är min själ Förvarad väl Uti din kärleks armar.

(*E. G. Geijer* † 1847.)

Jesus på korset.

Sjunges som N:o 433

90. Din synd, o verld! besinna. Se här det blodet rinna, Som frälsar Adams slägt. Se höjden

af all smärta. O! måtte dock hvart hjerta Af Jesu sista suck bli väckt.

2. Det qval, hans själ förföljer, Den krans, hans hufvud höljer, Det kors, som honom bär, Den törst, som ingen lindrar, Hans hjerta dock ej hindrar Dig intill döden hålla kär.

3. Till dig sin blick han sträcker; Till bättring dig han väcker Och dig till lifvet för. Mot nåden mer ej sträfva; Se här din dom och bäfva, Om Jesus fruktlöst för dig dör.

4. I dag till korset hasta Och ångrens blickar kasta På dina villors stig; Mot hjertats lustar vaka, Gå icke dit tillbaka, Der blygd och jemmer vänta dig.

5. Så lef till Jesu ära! Din säkerhet att nära, Han icke gjöt sitt blod. Nej mörkrets magt förkrossad, Och menskors slägt förlossad, Är Jesu kärleks segerstod.

(*S. Ödmann* † 1839.)

91. Ditt hufvud, Jesu! böjes, Ditt verk fullbordadt är. Till dig mitt hjerta höjes Och än en blick begär. Till korset jag dig följer, Dit kärleken dig bragt, Der du din höghet döljer Och dör uti förakt.

2. Din endska fallna slägte! Sin udd mot Jesum hvässt. Den handen han dig räckte, Du här vid korset fäst. Du ser det öga slutet, Den tunga stum och kall, Som ömhetstårar gjutit Och varnat dig för fall.

3. Du ser hans hjessa sårad; Ack rys vid denna blick. Den fot är genombårad, Som dig till räddning gick. Det bröst, som för dig ömmat, Af spjutet öppnadt är. Och detta blod, som strömmat, Din frälsning än begär.

4. Ej solen mera sprider Det ljus, af Gud hon fick. En jord, der Jesus lider, Är icke värd dess blick. Dock midt i mörkrets dimma En nådesol går opp, Då Jesu sista timma Förnyar verldens hopp.

5. Si! templets förlåt remnar: Fullbordadt är Guds råd. Han ångrens tårar lemnar Fri tillgång till sin nåd. Ej någon uteslutes Från denna fadrens bröst. Det blod, som här utgjutes, Är hela verldens tröst.

6. Si! bergens grundval bäfvar; Si! hårda klippan rörd; Dock menskans otro jäfvar Guds eget vittnesbörd.

N:o 15.

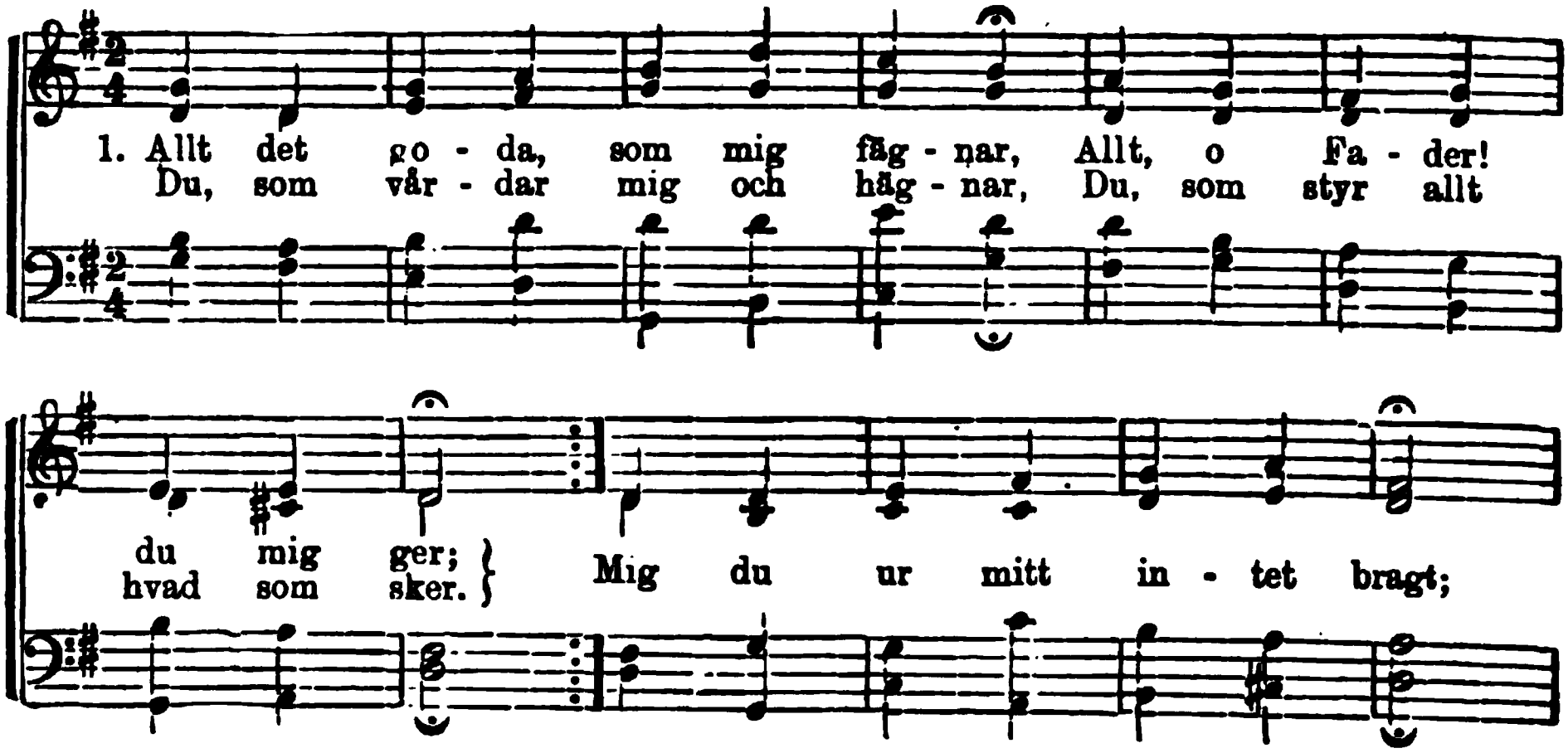

Låt du, som döden smakat, Till frälsning för min själ, Det hjerta blifva skakadt, Som glömmer så sitt väl.

7. Låt mig hos dig förblifva, Som återlöste mig, Och dig ett hjerta gifva, Förtappadt utan dig. När du mig innesluter Uti din kärleksfamn, Jag lugn och trygghet njuter I denna sälla hamn. (*St. Bernard* † 1153, P. Gerhard, C. M. Bellman, C. J. Lohman, S. Ödmann.)

92. Skåder, skåder nu här alle, Huru Jesus plågad är. Tårar flyte, klagan skalle, Då vår syndaskuld han bär. Så, som Jesu smärta var, Aldrig någons varit har.

2. Hand och fot man genombårat; Sträckt och plågad är hvar led; Hufvudet, af törnen såradt, Blekt och blodigt sjunker ned. Så, som Jesu smärta var etc.

3. Ändtlig öfverljudt han sänder Upp sin sista suck och ber: Fader! jag i dina händer Nu min anda återger. Så, som Jesu smärta var etc.

4. Denna stund är Jesu sista; Templets förlåt rifs i tu, Solen mörknar, bergen brista; Öga, hjerta! hvad gör du! Så, som Jesu smärta var etc.

5. Vakna upp, du hårda hjerta! Se hur Jesus har dig kär. Känn din syndaskuld med smärta, Ty för den han korsfäst är. Så, som Jesu kärlek var, Aldrig någons varit har. (*J. Qvirsfeld* † 1686, A. Amnelius, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 31.

93. O du, vår Herre Jesu Krist! Som på dig tog vår synd och brist, Som plågad var och slagen hårdt, Som måste draga korset svårt, Dig bedje vi att, för din död, Du hjelper oss i all vår nöd.

2. Ditt stora verk fullbordadt är. Guds nåd och stränghet se vi här: En helig Gud, för menskors brott, Har offer kräft och offer fått. En nådig Gud, en himmelsk far, Till sina barn oss återtar.

3. Men ack! hur svaga äro vi, Om, Herre! du ej står oss bi. Ack, Jesu! huru snart och lätt Förspille vi vår barnarätt, Om du, som oss förvärfvat den, Ej styrker sjelf de svaga än.

4. Så styrk oss, hjelp oss, var oss när I faror, sorger och besvär. I frestelsen gif heligt mod, I striden kraft utaf ditt blod. Gif tröst af din försoningsdöd I lifvets och i dödens nöd. (*1*—, J. Svedberg, 1 v., J. O. Wallin, vv. 2—4.)

Sjunges som N:o 66.

94. Guds rena lam! oskyldig På korset för oss slagtad, Alltid befunnen tålig, Ehur du var föraktad. Vår synd du hafver dragit Och dödens magt nedslagit. Gif oss din frid, o Jesu! (*N. Decius* † 1529, O. Petri, E. G. Geijer.)

Jesu sista ord på korset.

95. Vi följt i dag med heta tårar Till korset våra själars vän. Ehuru djupt hans åsyn sårar, Förblifven der; han andas än. Än, under ångest, svett och möda, Skall han oss hugna med sin röst. Må ljudet in i själen flöda Och orden ristas i vårt bröst.

2. Hvad våld, o Jesu! kan dig röra! *Förlåt dem, Fader!* säger du, *De veta icke hvad de göra.* Fäll samma bön för mig ännu. Må jag min svåra synd begråta Och, såsom du förlåter mig, Min ovän utan färd förlåta Och i mitt hjerta likna dig.

3. Du tröstar dina sorgsna vänner Och anförtror dem åt hvarann, Du deras nöd och brister känner; Men hvem ditt ställe fylla kan! Du till Johannes modren visar Och säger: *Qvinna! se din son.* O gif, att jag mig ock bevisar Om hvar bedröfvad lika mån.

4. Den nåd, som röfvarn får erfara Utaf din röst: *I dag med mig Skall du i paradiset vara*, Ack! låt den äfven sträcka sig Till mig, när snart min lefnad ändas, Att efter sann omvändelse Min blick, min sista blick må vändas I tron till min Försonare.

5. Från oss, så brottsliga som svaga, Är straffet, Jesu! vändt mot dig: *Min Gud! Min Gud!* du hördes klaga, *Hvi har du öfvergifvit mig!* Så, när jag mig förlåten finner I nöden, gif att af ditt blod Mot frestelsen jag styrka vinner Och under bördan tålamod.

6. Förrän ditt hufvud dignar neder, *Mig törstar*, man dig sucka hör. En svamp med ättika man reder

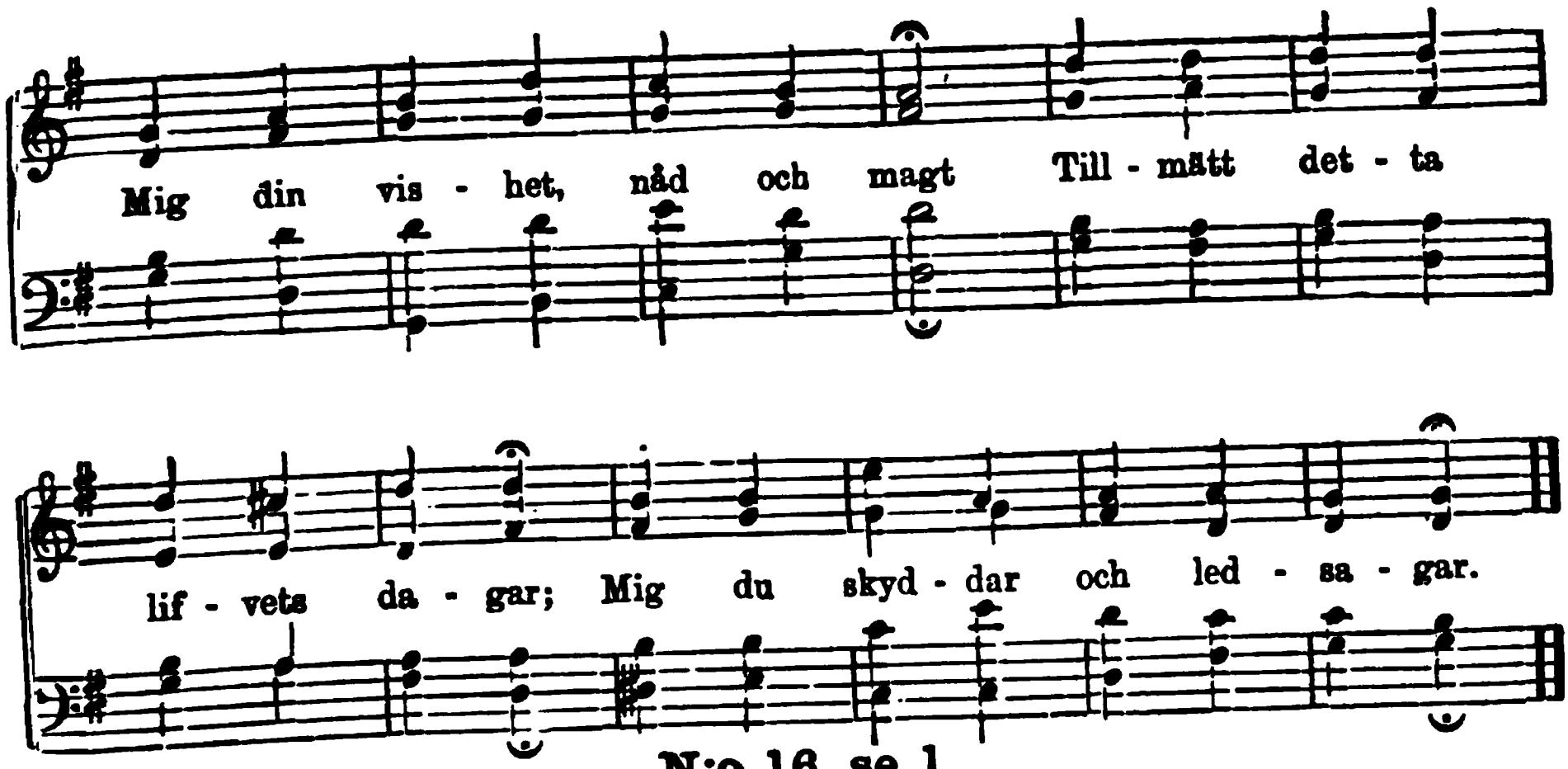

N:o 16, se 1.

Och upp mot dina läppar för. O, Herre Jesu! när jag lider, En bättre dryck för mig nu fins. På plågans läger när jag qvider, Gif att din sista stund jag mins.

7. Alltså, du är ett offer vorden, Som Gud och menniska du bragt Till slut ditt dyra värf på jorden: *Allt är fullkomnadt*, har du sagt. Hvad tröstrikt ord! du målet hunnit. Och vi ett stöd att tryggas vid: På synd och verld och död du vunnit Och oss beredt en evig frid.

8. Och nu mot himmelen sig höjer Den sista sucken i ditt bröst, Och, som ditt hufvud ned sig böjer, Du ropar med en upphöjd röst: *O fader! uti dina händer Min ande jag befaller nu.* Till himlen, dit han återländer, Oss med din röst ledsage du.

9. Dig, Jesu Kriste! vare ära, Dig, som i allt ditt lefverne, I ditt exempel som din lära, Har låtit oss din ömhet se; Och denna kärlek utan like I dina sista andedrag. Må vi förenas i ditt rike Och här dig nalkas hvarje dag.

(*G. F. Gyllenborg* † 1808.)

Tacksamma suckar vid Jesu kors.

96. Vi tacke dig, o Jesu! god, Som rinna lät ditt dyra blod. Från satans magt och arga list Har du oss löst, o Jesu Krist!

2. Vi bedje dig, sann Gud och man! Slit sönder våra synders band, Fräls oss ifrån en evig död Och statt oss bi i all vår nöd.

3. Bevara oss för syndamen; När korset trycker, var ej sen Att hjelpa, styrka, stödja så, Att det för svårt ej vara må.

4. O Jesu! du vår broder kär, Du vill oss alltid vara när. I vårt elände hos oss blif Och hjelp oss till ett evigt lif.

(*Ch. Vischer* † 1600.)

97. Med rördt och tröstadt hjerta Jag prisar, Jesu! dig; Ty all min ångst och smärta Du utstår och för mig. För mig och mina synders skull Du kämpar och du lider, Till döden kärleksfull.

2. Till döden vill jag minnas Det kors, för mig du bär, Och mer ej öfvervinnas Af syndiga begär. Ej verlden mer skall dåra mig; Jag vill med glädje vandra På lifvets smala stig.

3. Hjelp mig ock tåligt bära Mitt kors och all min nöd, Och dig af hjertat ära, Dig följa till min död, När ångren tär mitt arma bröst, Säg att min synd förlåtes, Så har jag frid och tröst.

4. Du, som till menskors bästa, Har sjelf uppoffrat dig, Hjelp ock att jag min nästa Må älska såsom mig, Om hat och otack blir min lott, Må jag dock ej förtröttas Att göra likar godt.

5. Och när min tid är ute Och slutad är min strid, Jag till ditt bröst mig lute Och finne evig frid. Den dig bekände här med fröjd, Den vill du ju bekänna Hos Gud i himlens höjd!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Jesu begrafning.

98. Ack! hjertans ve, Att jag skall se Guds egen Son försmädas, Och Guds väsens beläte Under föttren trädas.

2. O, sorg och nöd! Se, Kristus död Och uppå korset dräpen. Den har visst en själ af sten, Som ej varder häpen.

3. Den store Gud, Hvars röst och bud Kan hela jorden röra, Lät, som men'ska, tyst och död Sig i jorden föra.

4. Oss syndare Bör slikt ej se Förutan gråt och tårar, Ty det är vår ondska stor, Som Guds Son så sårar.

5. Han trädde fram, Ett menlöst lam, Och lät sitt blod utgjuta, Att vi nåd och salighet Må för hans skull njuta.

6. Ack! ljufsta mun, All sannings brunn, Du är oskyldigt slagen Och utaf vår mun förrådd, Hädad och bedragen.

7. O, brudgum! skön, Bland mannakön Fins ingenstäds din like; Likväl blef du blott och arm, Men vi dermed rike.

8. O, huru säll! Är visst den själ, Som detta rätt besinnar Och sig med en stadig tro Kristi död påminnar.

9. Ty efter han, Sann Gud och man, Led det han ej förtjente, Vi nu utan vår förtjenst Salighet förvänte.

N:o 17,

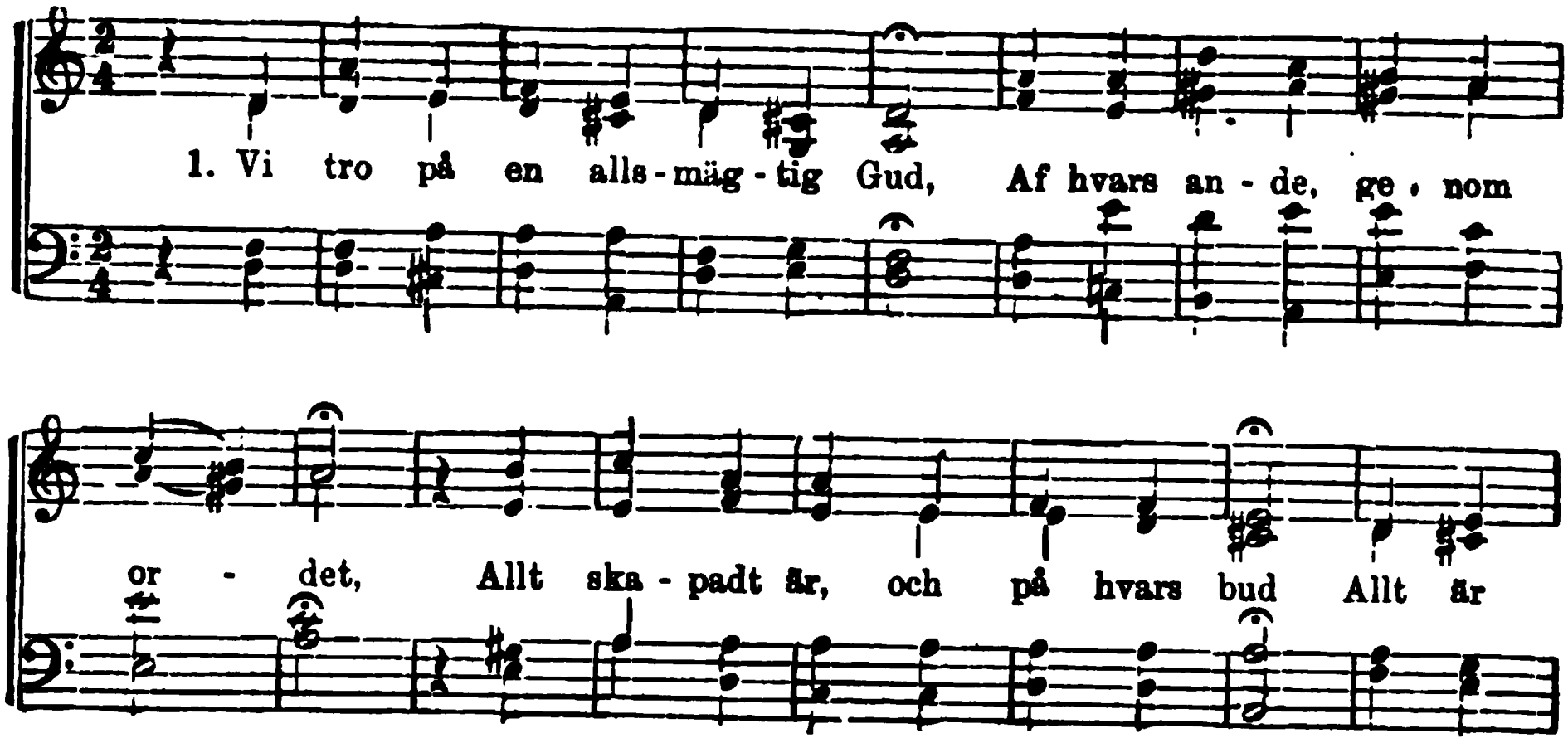

10. Den nya graf, Man honom gaf, Har nu så helgat jorden, Att vår graf är oss en skön Hvilokammar vorden
11. I allan tid, O Jesu! blid, Vårt hjerta vi dig gifva, Att du deri hvila må Och så när oss blifva.
12. Ack, Jesu Krist! Vår tröst förvisst, Vi dig i trone bedje: Låt din pina, kors och död Lända oss till glädje. (*J. Rist* † 1667, H. Spegel.)

99. Så är fullkomnadt, Jesu! kär, Hvad om din död förkunnadt är: Hvad som profeter förespått, Det har nu sin fullbordan nått.

2. Du lydig var din Fader huld Till korsets död, för menskors skuld; För menskors skuld ditt blod utrann, Som all vår synd utplåna kan.
3. Nu döden dina ögon söft, Din mun är tyst, ditt öra döft; Men i din död oss lif du ger, Ej kan oss döden skada mer.
4. Oss grafven synes mörk och kall, Men det vårt hopp ej störa skall: När Jesus läggs i grafven ner, Dess mörker vi ej frukte mer.
5. Tack vare dig, o Jesu! kär, Som för oss pint och dödad är; Tack dig, som grafvens mörka port Har ljus med din begrafning gjort.
6. Haf hvila, Jesu! blif och bo Uti mitt bröst med ostörd ro; Haf, Jesu! der din hvilostad, Så far jag sist i grafven glad.
7. Du, som besegrat grafvens magt, Du om min graf har vård och vakt; Och, medan stoftet hvilar sig, Har själen fröjd och frid i dig.
8. Du, som af grafven månd uppstå, Låt oss med lust af grafven gå Och följa dig med salig fröjd Till evig ro i himmelshöjd. (*J. Stedberg* † 1735, J. O. Wallin.)

100. Ditt lidande har nått sitt slut, O Jesu! du har kämpat ut För oss den svåra striden. Ej förr, än frid åt oss du vann, Du ville njuta friden.

2. Så hvila, gode Herde! nu. Du förr ej fristad haft, der du Ditt hufvud luta kunnat, Det tjäll, du ej bland menskor fann, Dig hårda klippan unnat.
3. Du stilla graf! du sälla bo! Min Jesus helgat har din ro. När dödens afton skymmer, Som han jag somna skall förnöjd Från möda och bekymmer.

4. Du tunga sömn, du långa natt! Min Jesus målet för dig satt: När lifvets morgon flammar, Som han jag träda skall med fröjd Utur min hvilokammar. (*J. O. Wallin* † 1839.)

101. Den mun är tyst, som bad så ömt För menskors arma slägte, Och kärleken den kalk har tömt, Som heligheten räckte. Till ro den gode Herden går, Som gaf sitt lif för sina får: Från qval och strid och möda Han hvilar hos de döda.

2. Men evigt ej, o menskors vän! Din hjord du öfvergifver; En liten tid, och så af den Du återfunnen blifver. Det korn, som dödt i jorden var, Skall, efter korta väntansdar, Stå upp och frukter bära, Att hela verlden nära.
3. O lifvets furste, som steg ned I grafvens mörka sköte! Mig i din nåd och sanning led Till dödens vissa möte. När från en verld, af oro full, Jag sänkes i den tysta mull, Må du min själ förvara Bland dina frälstas skara! (*J. O. Wallin* † 1839.)

8). *Jesu uppståndelse.*

102. Hvad ljus öfver griften! Han lefver, o fröjd! Fullkomnad är skriften, O, salighets höjd! Från himmelen helsad, Han framgår i glans, Och verlden är frälsad, Och segren är hans. Bortvältad är stenen och inseglet bräckt, Och vakten har flytt, af Guds arm förskräckt, Och afgrunden bäfvar. Halleluja!

2. Här var mellan ljuset Och mörkret en strid; Dock segrade ljuset För evig tid. Nedstörtad är döden; Och tron står opp, Bland jordiska öden, Med himmelskt hopp. I sörjande qvinnor! hvem söken I här! Den lefvande ej bland de döda är: Uppstånden är Jesus. Halleluja!
3. Så himlen med jorden Försonade sig, Så grafven är vorden Till glädjen en stig. I hufvu'n, som böjdens Vid korsets fot, Upplyftens och fröjdens Trots verldens hot. Kom, skingrade hjord! till din Herde igen: Han lefver! han lefver och följer dig än Osynlig från himlen. Halleluja!

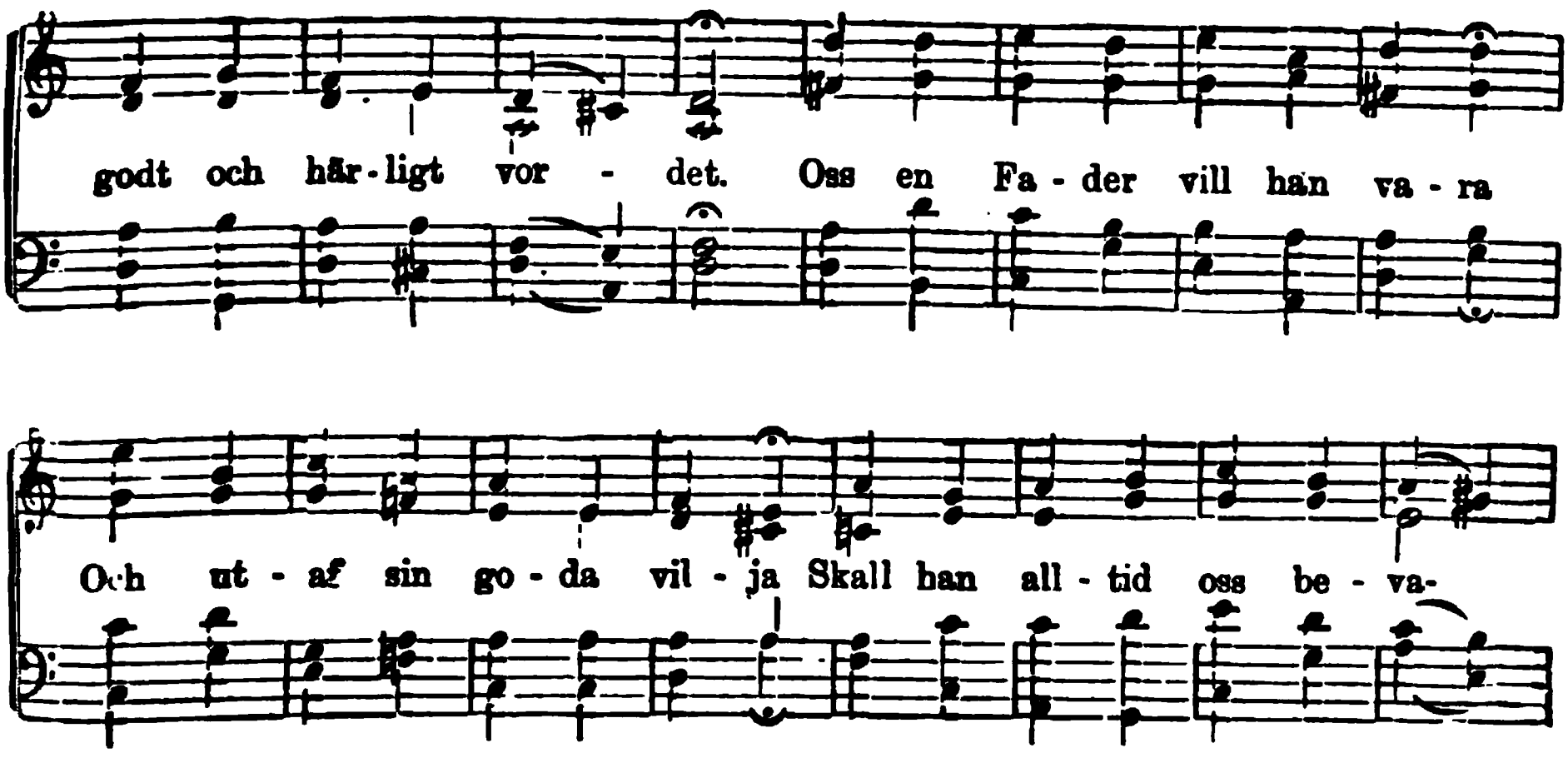

4. Nu stormen, o tider! Hans kyrka står fast, Som ljuset sig sprider Hans lära med hast. Ut gå i all verlden Hans sändningabud Och vittna bland svärden Och bålen om Gud, Och vittna om honom, o tröst i all nöd! Som, död för vår synd, blef genom sin död En förstling till lifvet. Halleluja!

5. I fromme! hvi klagen, Hvi misströsten I? Hur fort är båd' dagen Och natten förbi! Snart jorden upplåter Sin famn till er ro; Snart uppstån I åter, Likt kornen som gro. Han sjelf, som dem sådde, skall komma till slut Och samla in skörden, men skilja förut Ogräset från hvetet. Halleluja! (*F. M. Franzen* † 1847.)

103. Sitt öga Jesus öppnat har, Och mörkret är fördrifvet. Det helga lif han återtar, Som var för oss utgifvet. Hjelten fram ur grafven går, Och på hans segerfana står: *Uppståndelsen och lifvet.* Halleluja!

2. Till ljusets rymder nu mitt lopp, Mitt hjertas bopp skall sträckas. Jag skall stå opp, som han stod opp, Jag skall med honom väckas Till ett lif, som ej förgås, Som af förgängelsen ej nås, Af synden ej befläckas. Halleluja!

3. Du död, hvar är din udd? Hvar är Din seger afgrundsskara? Det lif, som Jesus mig beskär, Kan ingen död befara. Evigt hör jag honom till, Som sade: "der jag är, jag vill, Att mina skola vara." Halleluja! (*J. O. Wallin*, † 1839.)

104. Nu kommen är vår påskafröjd. Pris Jesu! dig i himmelshöjd. Ur grafvens djup befrias vi, När sjelf derur du framgår fri.

2. Sann lifvets frukt det träd oss bär, Der offrad din lekamen är, Din blod utgjuten rosenröd: Vi lefve nu af himmelskt bröd.

3. Pris Jesu! dig, att ock din hand Befriat oss ur syndens band; Nu slutad är den träldom svår, Nu är det rätta fria år.

4. Vårt påskalamm, o Jesu Krist! Är du förutan vank och brist. Åt oss du kraft och näring bjöd I all vår strid, i all vår nöd.

5. Allting vi genom dig förmå, Som helvetet kan nederslå. Förlossa fångar, dig till pris, Och öppna för dem paradis.

6. Ack! gif att, såsom du uppstod, Jag ock uppstår med gladligt mod, Ur synden först, till ditt behag, Ur grafven sist på domedag!

7. Pris dig, som har från dödens våld Mig, kötslig, under synden såld, Köpt fri och lärt den väg att gå, Der jag ett evigt lif skall nå! (*J.* — O. Petri, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 50.

105. Du segren oss förkunnar, Du oss förlossat har. Dig prise våra munnar, O Jesu! vårt försvar. Du dödens udd har krossat Och grafvens bommar lossat Och lifvet fört derut.

2. Du träder fram i ära, Och verlden fylls af ljus; Dess strålar hugnad bära I sjelfva dödens hus. Fröjd är i änglars boning, På jorden fröjd, försoning Och ett odödligt hopp.

3. Ej grafven oss förskräcker: Den var din bädd också. Din milda hand oss räcker, Hur djupt vi hvila må. Den dig i lifvets skiften Har följt, skall ock ur griften Upptagas i din famn.

4. Ty lär oss lefva, lida, Som du och dö din död; Låt oss din hjelp få bida, I kampen var vårt stöd! Blott den, som delar striden, Skall dela segren, friden, Och himlens ro med dig.

5. När, Herre! du oss väcker, Den sista morgonväckt, Och du din hand utsträcker Att döma jordens slägt, Ljuft skall din stämma klinga Och oss det budskap bringa, Att ingen död mer är! (*E. G. Geijer* † 1847.)

106. Upp, min tunga! Att lofsjunga Hjelten, som på korsets stam För oss blödde, Led och dödde, Som ett menlöst offerlam; Han ur griften, Efter skriften, Nu i ära träder fram.

2. Han fullgjorde Hvad vi borde, Och blef vår rättfärdighet. Han afvände Vårt elände För båd' tid och evighet. Han förvärfde, Att vi ärfde Ljus och frid och salighet.

3. Vi förlossas, Ormen krossas, Afgrundens och dödens magt Nu är bunden: Från den stunden Allt är

N:o 17,

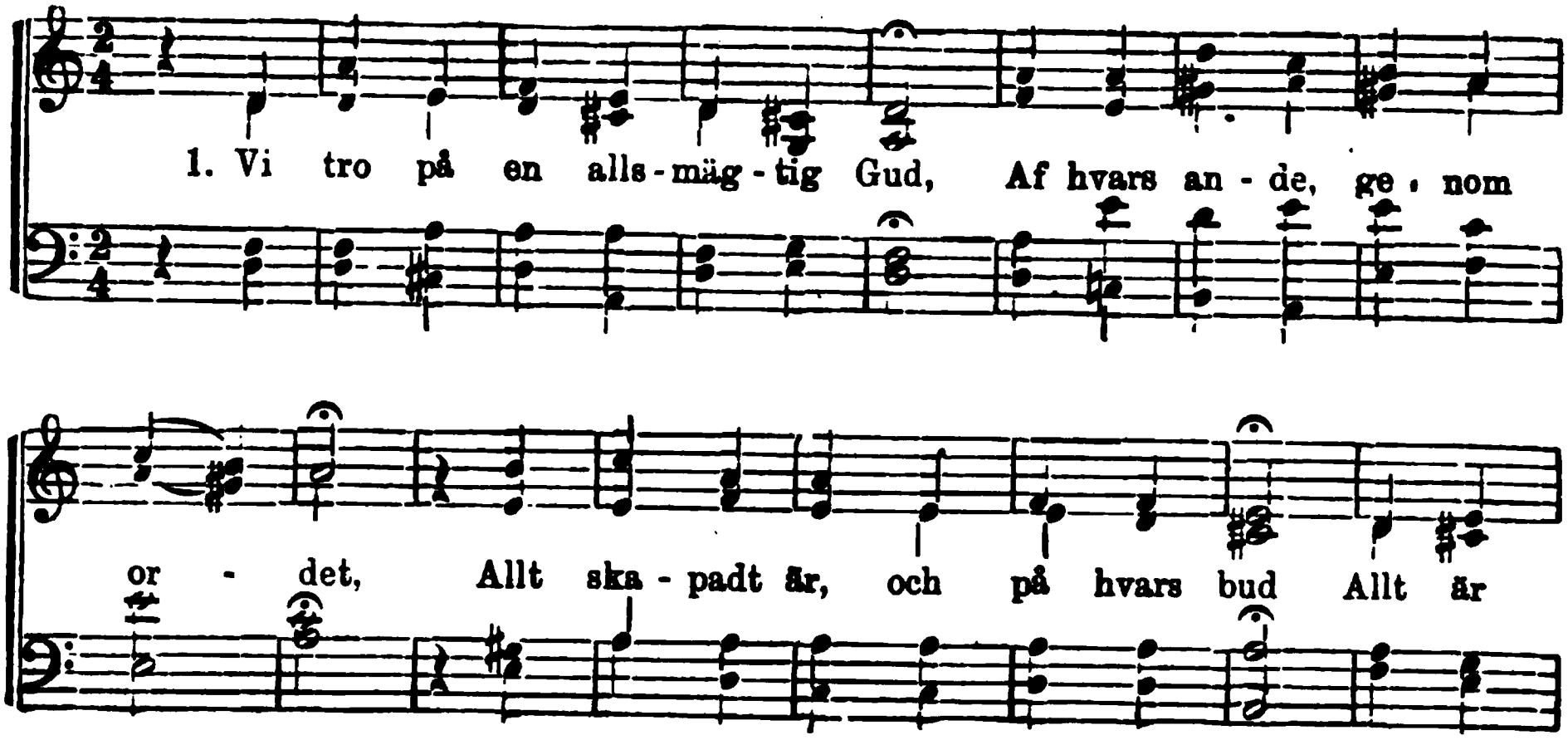

Sonen underlagdt. Nu är heladt Hvad vi felat, Och Guds nåd i ljuset bragt.

4. Gamla, unga Må lofsjunga Fadrens magt och härlighet, Och hembära Sonen ära För så stor barmhertighet; Prisa Anden, Som vid handen Förer oss till salighet.

(*V. H. C. Fortunatus* † 609, G. Ollon, J. O. Wallin.)

107. Sig fröjde nu hvar kristen man, Att Jesus Kristus seger vann. Hans gudom nu är uppenbar, Liksom en morgonstjerna klar.

2. Det var så skrifvet i Guds lag: Han uppstå skall på tredje dag. Se'n han med sin försoningsdöd, Oss frälsat har från dödens nöd.

3. Fast grafven blef förvarad så Att han derur ej skulle gå, Dock halp ej magt, ej heller vård, Han gick igenom stenen hård.

4. Nu helvetet är nederlagdt, Och döden hafver ingen magt. Halleluja! uppståndens visst År, efter löftet, Jesus Krist.

5. Dess tackom vi dig, Jesu! kär, Som ur din graf uppstånden är. Låt oss ock vara värdige Med dig uppstå rättfärdige.

(*Ambrosius* † 397, ! — J. O. Wallin.)

108. Han lefver! o min ande, känn Din Herre och din Gud igen! Han lemnat har sitt hvilorum, Och rösten höres, som var stum, Och handen räckes, som var kall: Han lefver och du lefva skall!

2. Så hör hans röst och tag hans hand, Du vandringsman till bättre land, Som pröfvas här en liten tid. Lyft upp ditt hufvud, känn med frid Att pröfvotiden snart är all: Han lefver, och du lefva skall!

3. Och du, som är i synden död; Vak upp, statt upp, som Herren böd! Botfärdig kom och trogen blif, Så hafver du i honom lif Förutan död och syndafall: Han lefver och du lefva skall!

4. Hans ledning följ, och jemn och ljus Blir vägen till din Faders hus. Med kärlek, tro och saligt hopp Fullborda här ditt vandringslopp, Och sedan i hans armar fall: Han lefver, och du lefva skall!

5. Han framstår i sin härlighet, Och öfver tid och evighet Går upp rättfärdighetens sol. Han lefver! himlen är hans stol, Och jorden är hans fotapall: Han lefver, och du lefva skall!

6. Och veridar skola hafva slut, Och stjernor skola slockna ut, Och himlar störta med vår jord; Men dig, som tröstat på hans ord, Ej når förgängelighetens svall: Han lefver, och du lefva skall! (*J. O. Wallin* † 1839.)

109. Låt oss fröjdas, gladlig sjunga, Låt oss nu med själ och tunga Prisa Gud på denna dag För vår oväns nederlag. Låt oss lofva Herran, Herran; Låt oss fröjdas, när och fjerran.

2. Mägtig från i dag regerar Och i ära triumferar Hjelten vår, Immanuel. Fursten öfver Israel Mände, fri ur dödens vånda, Segerfull i dag uppstånda.

3. Han, som gick för oss att strida Och den grymma döden lida Hafver så, på segrens fält, Oss vår arfsrätt återstält. Han, som led förakt och häddes, Så med segerprakt bekläddes.

4. Ett förgift nu mände vara, Så för död som afgrundsskara, Lejonet af Juda stam, Som i dag har stigit fram, Oss ur mörkrets käftar tagit, Mörkrets verk ock nederslagit.

5. Satan! hvar är nu ditt välde! Jesus Kristus det nedfälde. Hvar är nu din udd, o död! Helvete! hvar är din glöd! Dödens fasa är försvunnen, Mörkrets magt är öfvervunnen.

6. Kristus döden har fördrifvit; Oförgängligheten, lifvet Hafver han i ljuset fört Och all syndens våld förstört. Afgrunds qval och svåra låga Skall de trogna aldrig plåga.

7. Jesu! dig ske tack och heder, Att du slog vår ovän neder Och förstörde med din död Hvad oss gjorde qval och nöd. För din kamp, o Jesu kära! Dig nu hela verlden ära.

8. Gif, o Jesu! mig din nåde, Fräls mig från en evig våde. Gif mig kraft att här uppstå Af min synd, på det jag må Dig i himlen evigt lofva, Evigt glädjas af din gåfva. (*E. C. Homburg* † 1681, P. Brask, J. O. Wallin.)

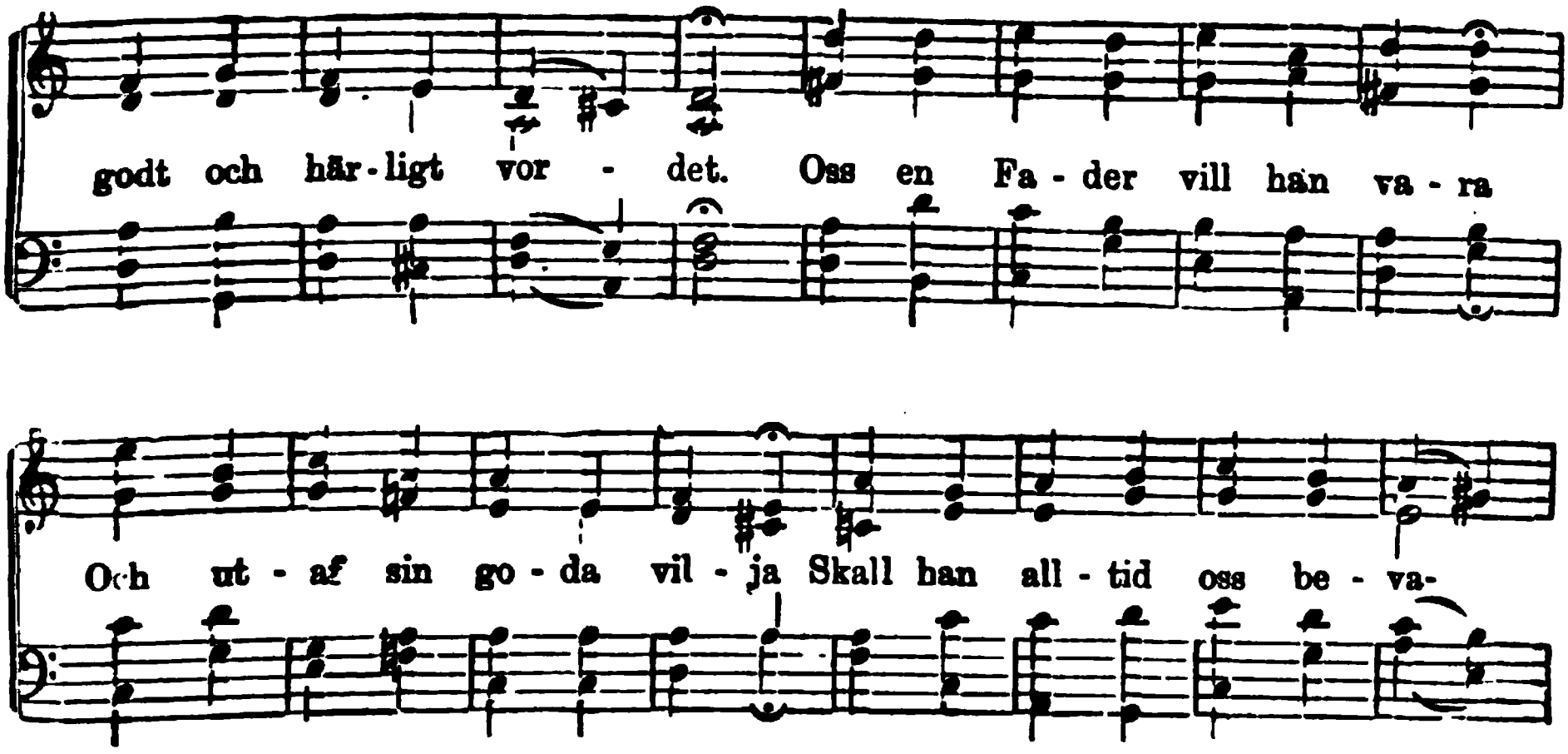

110. Låt oss nu Jesum prisa, Som är vår högsta tröst! Låt oss vår fröjd bevisa Med hjerta och med röst! Ty han är nu uppstånden Ur grafvens djup, och vånden Är nu i seger vänd.

2. Det lejon har nu vunnit, Som är af Juda stam; Det dyra blod har runnit, Och offradt är Guds lam. Af det är döden dräpen, Och afgrunds magt gjord häpen, Och arma verlden frälst.

3. Den Simson, som var fången, Har sjelf förlossat sig Och för oss öppnat gången På salighetens stig. Nu är all dödens plåga, All helvetets förmåga Af Jesu magt förstörd.

4. Den Jonas, som man kastat I hafvet, stiger opp. Ur grafven Jesus hastat, Sin frälsta verld till hopp. Nu vredens storm är stillad, Vår återlösning gillad, Förvärfvadt ett nytt lif.

5. Si! ormen hade stuckit Vår Jesus i hans häl; Och Jesus hade druckit Ur bäcken, att hans själ Af ångst och natt omhöljdes, Hans gudoms klarhet döljdes I hans förnedringstid.

6. Den fienden, som hade Mot Jesum stält sin magt, Vår Jesus nederlade, Som sjelf förut han sagt. Han satans våld förstörde, Det, som ett rof, bortförde, Förqväfde afgrunds magt.

7. Nu är den stora dagen, Som Herren sjelf har gjort. Vår fiende är slagen Och Kristi rike stort. Låt oss med fröjdfull tunga Om sådan seger sjunga, Och prisa Herran Gud.

8. Nu kan en kristen fråga: Hvar är din udd, o död! Och frälsning hoppas våga Ifrån en evig nöd. Guds namn städs vare lofvadt, Att han oss så begåfvat Med segrens rika frukt.

9. Vår själ har han uttagit Från död, från fall vår fot, Och sorgens tår aftvagit, Och hämmat lagens hot. För Gud vi vilja vandra, Vår synda-art förändra, Och så till lifvet gå.

10. I dopet nu till döden Med Kristo äro vi Begrafne, och från nöden Vår själ är frälst och fri. Gud sjelf hos oss nu verke Och med sin ande stärke I tron vårt nya lif.

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

111. Jesu! du dig sjelf uppväckte, Då du låg i grafven död; Med ditt dyra blod du släckte Afgrundseldens svåra glöd. Värdes ock min själ upplifva, Att hon ifrån jorden sig Hasta må, o Gud! till dig.

2. Låt din ande i mig verka Rätta lifvet mer och mer, Att min själ må kunna märka All den nåd som du beter. Hjelp mig döda syndens lusta Och korsfästa så mitt kött, Att det blifver verlden dödt.

3. Jag är väl med dig begrafven Genom dopet till din död; Jag är krossad af den stafven, Mose lag, och det du böd; Men den onda vanart qvicknar Ofta i min själ på nytt Och vill det, jag förr har skytt.

4. Gerna vill jag för dig vandra I förnyadt lefverne Och mitt sinnes lust förändra, Att din vilja städs må ske, Men mig hindrar verldens vana, Köttets svaghet, satans list, Och jag märker mycken brist.

5. Hjelp fördenskull, Jesu Kriste! Med din andes milda nåd, Att det lif, som Adam miste, Då han följde satans råd, Alltid må i mig förnyas, Styrkas och förökas så, Att jag lifvets väg kan gå.

6. Hjelp att jag ej mera följer Gamla menskans välbehag, Eller synden öfverhöljer Med en ursäkt, som är svag. Att du uppstod, det skall lära Huru jag af synden bör Uppstå, så att jag ej dör.

7. När mitt hjerta måste bäfva För ditt hot och lagens röst, Jesu! låt din ande häfva Denna sten ifrån mitt bröst, Denna tyngd af syndaskulden; Låt din ängel stiga ned Att förkunna mig din fred.

8. Ack! låt honom ljufligt båda, Att du hafver seger fått, Låt mig sjelf i trone skåda, Att du har ur fängslet gått Och detsamma för mig öppnat, På det jag derur skall gå Och på domedag bestå.

9. Värdes du ock sjelf mig möta, Att jag dig med hugnad ser I din ord och löften söta, Der du dig med kraft beter Och mig kungör lifvets vägar, Dem jag vandra skall till ro, Att jag glad må hos dig bo.

10. Här skall nu min själ sig nära Af osyradt himmelsbröd, Jesu nåd, och ej begära Annat till sitt under-

42

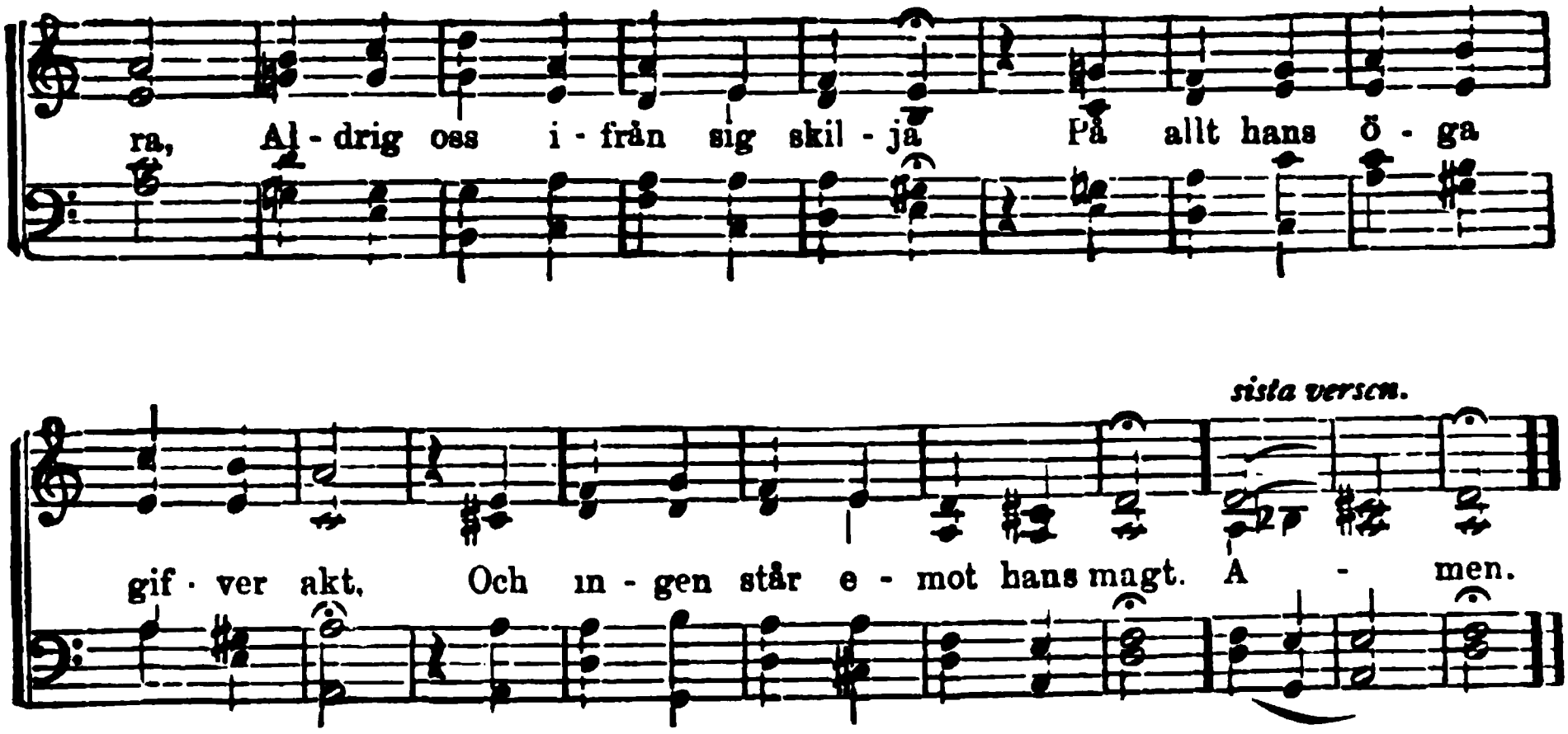

stöd, Än det han förvärfvat hafver, Kasta syndens surdeg bort, Hvilkens fröjd är snöd och kort.

(*H. Spegel* † 1714, J.O. Wallin.)

112. Denne är den stora dagen, Som oss Kristus hafver gjort: Mörkrets furste nu är slagen, Nederlagd är dödens port, Grafvens mörker har försvunnit, Lifvets sol har nu upprunnit.

2. Hvar är nu, o död! ditt välde! Helvete! hvar är din magt! Ormen, som vår moder fälde, Hafver Kristus nederlagt. Öfver allt, hvad oss förderfvat, Kristus seger oss förvärfvat.

3. Säll och salig är den stunden, Då vår frälserman uppstod; Satan blef i mörkret bunden, Dämpadt vardt hans grymma mod. Si, nu kunna fåren vara Ibland ulfvar utan fara.

4. Vi ha varit fjerran gångne Från det Hf, som ofvan är; Oss har döden hållit fångne Med sin grymma magt och här, Men vi frias från den vånden, Sedan Jesus är uppstånden.

5. Vi ha varit dödens trälar, Vi ha varit mörkrets barn; Satan hade våra själar Snärda i förderfvets garn. Nu har Jesus oss förlossat, Ormens hufvud sönderkrossat.

6. Jude slägt! din otro spegla Uti dessa underting; Utsätt vakten och besegla Grafven med Pilati ring: Kristus går dock utan möda Genom stenen från de döda.

7. Hvässe döden sina tänder, Ryte satan hämnd och mord: Bundna äro nu hans händer, Dödens magt tillintetgjord. Ho med Kristus blir begrafven, Uppstår under Kristi glafven.

8. Låtom oss nu vara glada, Fröjdas hvar uppå sin ort: Nu är botad all den skada, Som oss syndafallet gjort. Dödens fruktan är fördrifven, Döden är uppsvulgen blifven.

9. Upp, min själ, min mun och tunga! Upp, mitt hjerta och min röst! Till att prisa och lofsjunga, Jesum, som oss återlöst, Jesum tacka och berömma, Jesu godhet aldrig glömma. (*J. Franck* † 1677, G. Ollon.)

9). *Jesu himmelsfärd.*

113. Till härlighetens land igen Jag ser dig, Jesu! fara; Men jag på jorden måste än En gäst och främling vara. Långt från mitt hem jag vandrar här, Mitt sällskap sorg och möda är.

2. Långt från min faders hus jag går; Ack Herre! huru länge! Men, dit mitt öga icke når, Min ömma bön sig tränge; Min suck, osäglig, innerlig, Skall dela skyn och hinna dig.

3. En skymt jag då i trone ser Utaf det goda landet, Der du från mig ej skiljes mer, När, löst ur jordebandet, Bland helgonen jag, fri och glad, Får bo i lefvande Guds stad.

4. Deruppe är det ingen natt Och ingen gråt och smärta; Deruppe är min högsta skatt, Der vare ock mitt hjerta. I himlen, hos min frälsare, Der vare min umgängelse.

5. Och, som du for, du komma skall, O Jesu! hit tillbaka. Jag akta vill uppå mitt kall, Jag bedja vill och vaka. Jag vet ej stund, jag vet ej dag, Men dagligt dig förbidar jag.

6. Och salig är den tjenaren, Som du så finner göra, När sist du komma skall igen; Du honom lofvat föra Till ära och odödlighet Uti din Faders härlighet.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

114. Du, som oss frälst ur syndens band, Ur dödens natt och afgrunds brand! Du höjs från vanskligheten land Till ära på Guds högra hand.

2. Du Fadrens värf fullbordat har Och till din faders boning far, Men är osynlig hos oss qvar, När skyn dig från vår åsyn tar.

3. En herde för din dyra hjord, Du än bland oss skall varda spord, Igenom Andan och ditt ord Och dopets bad och nådens bord.

4. Till tidens slut din lära än Skall leda jordens vandringsmän, Till dess du komma skall igen Med härlig magt från himmelen.

N:o 17.

1. Vi tro också på Jesus Krist,
Fadrens son, vår Herre kära;
Af evighet är han förvisst
Fadren lik i magt och ära.
Af Guds ande jungfrun rena
Till sann mandom honom födde;
Han för verldens skuld allena
Pintes och på korset dödde;
Begrofs och uppstod, seger vann,
Och sitter på Guds högra hand

3. Vi tro ock på den Helge And'.
En allmänlig, helig kyrka;
Helgamanna samfundsband
Andens goda gåfvor styrka.
Synden varder här borttagen,
Stillad all vår själavånda,
Och uppå den sista dagen
Vi förvänta att uppstånda,
Ett evigt lif skall komma, då
Gud låter oss sin glädje få. Amen

5. Säll den, som fast i trone står Och här sitt kors i dina spår! Dit du har gått, med fröjd han går Och af din hand sin krona får. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 63.

115. Uppfaren är vår Herre Krist; Halleluja, Halleluja! Fullbordadt är hans verk förvisst. Halleluja, Halleluja!

2. För oss han blef på korset död, Halleluja, Halleluja! Och fräste oss från syndens nöd. Halleluja, Halleluja!

3. Om han oss icke älskat så, Halleluja, Halleluja! Vi hade måst i döden gå. Halleluja, Halleluja!

4. Han är nu vorden fadren lik, Halleluja, Halleluja! Regerande i himmelrik. Halleluja, Halleluja!

5. Han för oss arma syndare, Halleluja, Halleluja! Är der en förebedjare. Halleluja, Halleluja!

6. Han kärleksfull från himmelen, Halleluja, Halleluja! Ner till de sina skådar än. Halleluja, Halleluja!

7. Och, såsom han ifrån oss for, Halleluja, Halleluja! Han komma skall med ära stor. Halleluja, Halleluja!

8. I denna stora segers fröjd, Halleluja, Halleluja! Lofsjungom Gud i himmelshöjd. Halleluja, Halleluja!

9. Dig, heliga Trefaldighet! Halleluja, Halleluja! Dig vare pris i evighet. Halleluja, Halleluja!

(? — J. Åström, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 9.

116. Allt fullkomnadt är, o, Jesu! och du far Upp till det ljus, hvars sändebud du var. Nu himlars himmel för dig öppen står, Till Majestätets högra hand du går; Dock ser du än med kärlek till den jord, Der du ditt blod har lemnat och ditt ord. Ifrån all verldens thron, o menskors vän! Du ser till oss och oss välsignar än. Då i ditt spår, som öfver korsets stig Till himlen för, vi blicke upp till dig. *Helig är Herren, Fadren, Skaparen! Helig är Herren, Sonen, Medlaren! Helig är Herren, Anden, Tröstaren!* Så himlen stämme upp sitt fröjdeljud, Och jorden kläde sig i högtidsskrud Och svare: *Helig, Helig, Helig, Gud!*

(*F. M. Franzén* † 1847, J. O. Wallin.)

C). Jesu andeliga veridsregering o. vård om sin stridande församling.

Sjunges som N o 12.

117. Upp, att Kris': seger fira, Frälsta, själla menskoslägt! Oförgänglig är den spira, Som han öfver verlden sträckt. Lik en klippa, mot hvars grunder Vågen fåfängt vredgad slår, Kristi kyrka tryggad står, Sanningens och nådens under Bland begärs och villors svall, Meningars och throners fall.

2. Ej skall mörkrets hela skara, Ej den fräcka otrons magt, Henne öfvermägtig vara: Gud om henne sjelf har vakt. Fåfängt förstar sig omgjorda, Fåfängt resas folken opp, Under tidehvarfvens lopp. Emot Herran och hans smorda: Sina fiender han skall Lägga till sin fotapall.

3. Si, de föllo, och de falla, För det svärd, som är Guds ord. Segrens rop mot himlen skalla Från en frälst, lycksalig jord. Mild och klar går Jesu lära Att, ej mer af villor skymd, Kring den vida verldens rymd Himlens bud och löften bära; Och i hennes ljusa spår, *Tro* och *hopp* och *kärlek* går.

4. Ordets ringa frö så blifver, Under vård af odlarns hand, Till ett härligt träd, som gifver Frukt och hägn åt alla land. Menskoslägt! stäm glädjens toner, I dess skugga lyckosam; Stödjen mot dess trygga stam, Jordens förstar! edra troner; Ty ej någon magt består, Som af Gud sin kraft ej får.

5. Dygden, ljuset, glädjen, friden I de helgas samfund bo, Der det eviga ur tiden Uppgår för en salig tro. Jord och himmel skall försvinna, Men ej Herrans Jesu ord: Vid dess sken vi en ny jord, En ny himmel skola finna, Der rättfärdighet och frid Blifva skall i evig tid.

(*J. O. Wallin*, † 1839.)

Sjunges som N:o 35.

118. Din spira, Jesu! sträckes ut, så långt som dagen hinner. Ditt riko står till tidens slut, Det står då allt försvinner. Ditt namn bekäns med himmelskt mod Och för ditt kors, din segerstod, Nedfalla folk och kungar.

N:o 18.

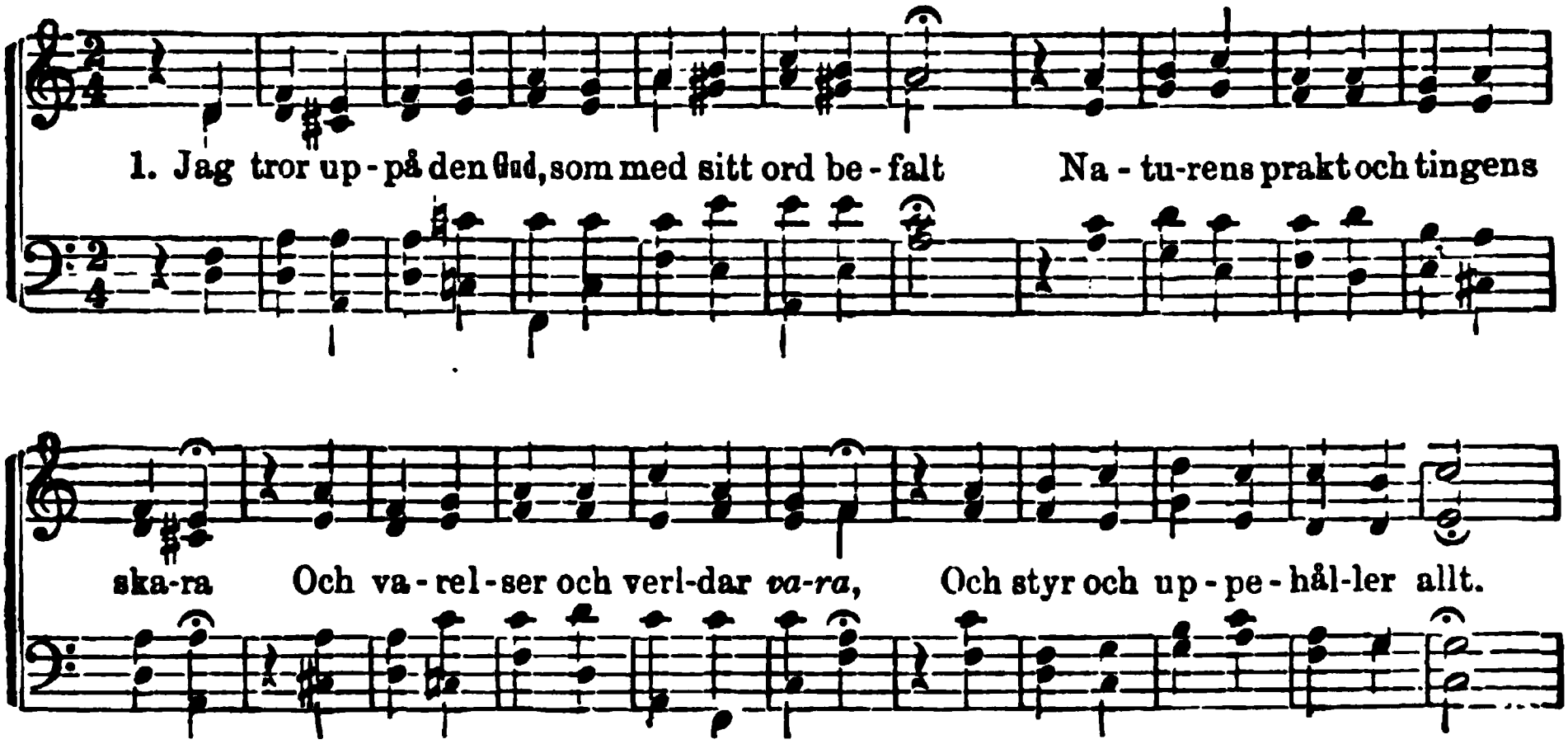

2. Det barn, som föds, till dig man bär, Till dig man flyr i döden. Om du i lyckan bortglömd är, Man söker dig i nöden. Der oskuld trycks, der dygd blir hädd, I sorgens hus, på plågans bädd, Din tröst allena gäller.

3. Kom, Jesu! var i ve och väl, I lif och död oss nära, Och gjut i hvar förkrossad själ Din Anda med din lära. Oss styrka gif till helig strid, Och samla oss i evig frid, Då du all verlden dömer.

(*F. M. Franzen* † 1847.)

119. Den korta stund, jag vandrar här, Hvad fruktar jag och klagar! Han som den gode herden är, Han mina steg ledsagar. Han, som gaf lifvet för sin hjord, Än med sin Anda och sitt ord Är när oss alla dagar.

2. Jag hör hans röst och känner den, Och går dit han vill kalla. De sina känner han igen, Han räknat har dem alla. Han söker den, som vilse far, Den svaga i sin famn han tar, Upprättar dem som falla.

3. Han styrker mig med lifvets bröd, Vid nådens helga källa, Der Andans kraft mot synd och död, Der frid och fröjd uppvälla. Hur mörk min väg bland törnen går, Blott jag ej viker från hans spår, Jag ej skall modet fälla.

4. O du, som sade: "ingen kan De mina från mig taga!" Dig mot en verld jag ropar an, Som vill mig från dig draga. Låt mig ej villas bort från dem, Som till din faders sälla hem Du lofvat att ledsaga.

5. Hur tomt är allt hvad verlden har, Hur kort dess nöjen vara! Snart stundar natten, då en hvar Af oss skall hädanfara; Och då, hvad är all lycka här Emot det löftet: "hvar jag är, Der skolen I ock vara!"

(*F. M. Franzen* † 1847.)

Sjunges som N:o 99.

120. Ack blif hos oss o Jesu Krist! Ty afton är nu kommen visst. Din helga läras klara ljus Låt alltid lysa i ditt hus.

2. Nu är en fast bedröflig tid; Förskjut oss ej, o Herre blid! Låt oss behålla i vår nöd Ditt sakrament intill vår död.

3. Helt syndigt går nu hos oss till, Din kyrka hjelp, o Herre mild! Gif ljus och anda med ditt ord, Så att dess kraft må varda spord.

4. Behåll oss vid ditt rena ord, Förhindra satans själamord, Så att din kyrka i all tid Må se, att du är henne blid.

5. Du värdes Herre! se dertill, Att mången lärer som han vill: Ett sjelfklokt vett vill mästra Gud Och tadla på hans ord och bud.

6. De stolta andar dämpa ned, Som, snabba efter tidens sed Att föra nytt på banan an, Förfalska så din lära sann.

7. Din sak det är, o Jesu! mild, All äran kommer ock dig till, Fördenskull på dens sida stå, Som här ditt ord försvara må.

8. Ditt ord är i vår nöd och sorg Vår säkra tröst och fasta borg; Dervid behåll din kyrka ren Och fria henne från allt men.

9. Gif att ditt ord oss lyser så, Att vi i mörkret icke gå, Men genom denna jemmerdal Må vandra till din himmelssal. (*N. Selnecker* † 1592, J. Svedberg.)

Dav. 12.

Sjunges som N:o 186.

121. Hjelp, Gud! de trogne äro få, Och synas dagligt färre. Hvad ondt, som stora här och små Bedrifva, ser du, Herre! De tala blott onyttig ting: Lögn, skrymtan, arghet griper kring Bland menskors barn allt värre.

2. De äro ens i vrångvis färd, När orätt skall befrämjas Och när den fromme skall bli snärd, De eljest så ej sämjas. Förtag, o Gud! de ondas råd, Låt deras hjertas öfverdåd Utaf din tuktan tämjas.

3. De spörja: ho är Herren Gud, Hvars röst vi lyda böre! De säga: vi ej annat bud, Än våra lustars höre. Ho är, som oss kan stå emot! Vi akte ingens trug och hot, Vår vilja blott vi göre.

4. Men Herren säger: snart jag skall All ondskans magt förfära, Allt högmod bringa uppå fall. Men härlig lön beskära Åt dem, som byggt på mig sin lit Och haft för mino huse nit Och kämpat för min ära.

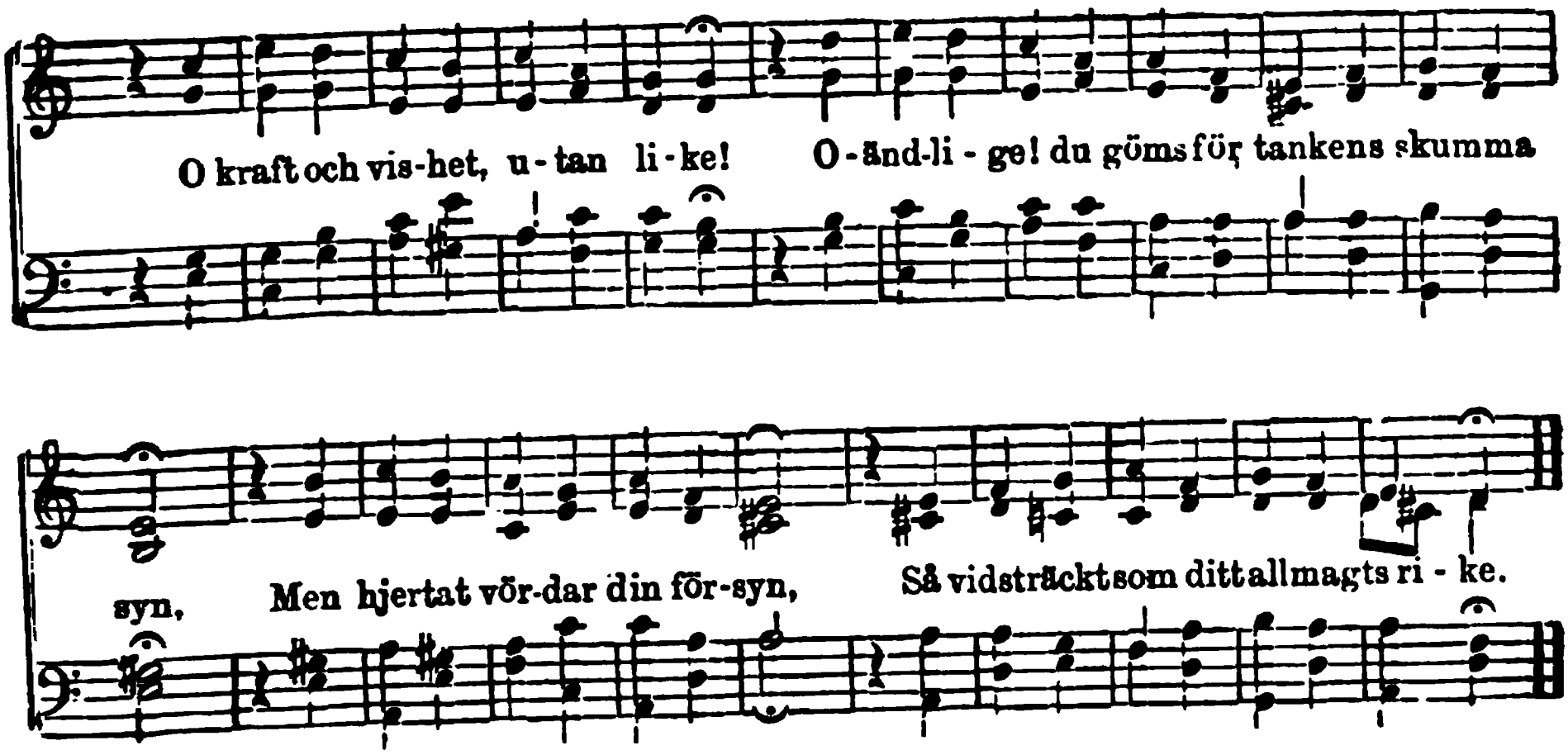

5. Si, Herrans ord är rent och klart, Som guld i degeln skärradt; I nåd och sanning uppenbart, Det blifvit oss föräradt. Ty är ock bland betryck och brist, Vårt hopp till Herran fast och visst, Vårt hjerta oförfäradt.

6. Oss lysa skall hans nådes sken, När vi hans ord förfäkte, Hans lära bibehålle ren Bland ett förderfvadt slägte. I honom, under all vår strid, Vi finne seger, vänte frid; Med honom allt vi mägte. (*W. Dachstein* † okändt år efter reformationens början;— †)

Sjunges som N:o 229.

122. O Gud! vår broder Abels blod Till dig från jorden ropar. Än rasar ondskans öfvermod, Än brott på brott hon hopar. Dock vid allt otrons öfverdåd, De dina du hugsvalar: Till jorden ser du än i nåd, Ty Jesu blod der talar.

2. Korsfäst! de ropte om Guds Son, Och Barrabas behöllo. I Kristi fjät, med qval och hån, Hans trogna vittnen föllo. Men ordet lefver efter dem, Som ljus åt verlden gifvit, Då af din prakt, Jerusalem! Ej sten på sten förblifvit.

3. Och si, då en rättfärdig man Står fram att sanning yrka, All verldens magt ej fruktar han, Guds sak ger honom styrka. Förgäfves ondskan tändren skär Och till hans död sig väpnar· Hans uppsyn lik en ängels är, För hvilken brottet häpnar.

4. Åt himlen lyftande sin syn, Den fromme går att lida, Och skådar i den öppna skyn Guds Son vid Fadrens sida. Lik honom ber han i sitt fall För dem, hans ofärd göra. Och dör med lugn, ty en gång skall Dock mörkrets magt upphöra.

5. Ja, Herrans ljus ej slocknar ut, Fast det i moln sig döljer; Det goda segra skall till slut, Fast verlden det förföljer. Och han, som kom i Fadrens namn, Skall än välsignad komma Och samla i en evig hamn Från tidens storm de fromma. (*F. M. Franzén* † 1847.)

Sjunges som N:o 77.

123. Sion klagar med stor smärta, Ropar i sin trostlöshet, Gjuter ut sitt sorgse hjerta För den, som dess hjerta vet; Säger: "Herren hafver sig

Bortvändt, öfvergifvit mig; Han ej mer sig låter finna, Fåfängt mina tårar rinna."

2. Herren sig i nåd förklarar, Herren, som är evigt god, Med ett fadershjerta svarar: "Tryckta Sion! fatta mod. Skulle jag dig öfverge! Månn en moder kunnat se Barnets nöd och icke ömma! Skulle jag dig då förglömma!"

3. Om ock någon qvinna vore Så ovärdig modersnamn, Att hon hat till fostret bore, Det försköte ur sin famn; Jag ett annat hjerta bär Emot den förkrossad är, Och min hand, som synden straffar, Tröst och hjelp åt nöden skaffar.

4. Si, jag hörer dina böner, Dina strider jag ock vet, Och i sinom tid bekröner Dig med ljus och salighet. Vaka, kämpa, trofast var, Dig jag ej förgätit har; Si, jag har på händer mina Tecknat dig och barnen dina.

5. Genom sorgen jag trolofvar Dig med mig till evig tid; Rikligt jag ock dig begåfvar Med barmhertighet och frid, När du tvådd i dopets flod, Heliggjord i lammets blod, Bär den rätta bröllopsprydnad, Som är kärlek, tro och lydnad.

6. Måste ock af törnen vara Här din krona, o min brud! Tårar, dina perlor klara, Suckar, dina sångers ljud; Lyft din ögon upp och se, Öfver jordens qval och ve, Himlen öppnad, palmen vunnen, Lifvets krona saligt funnen.

7. Si, så bygger Gud sin kyrka, Si, så pröfvar han vår tro, Gifver oss i nöden styrka Och i döden salig ro. Ära ske den Herran stor, Som i himlars himlar bor, Mer ser neder till den arma Och vill gerna sig förbarma.

(*J. Heermann* † 1647, J. Boethius, J. O. Wallin.)

124. Vår Gud är oss en väldig borg, Han är vårt vapen trygga; På honom i all nöd och sorg, Vårt hopp vi vilje bygga. Mörkrets förste stiger ned, Hotande och vred; Han rustar sig förvisst Med våld och arga list: Likväl vi oss ej frukte.

2. Vår egen kraft ej hjelpa kan, Vi vore snart förströdda; Men med oss står den rätte man: Vi stå af honom stödda. Frågar du hvad namn han bär! Jesus

N:o 19.

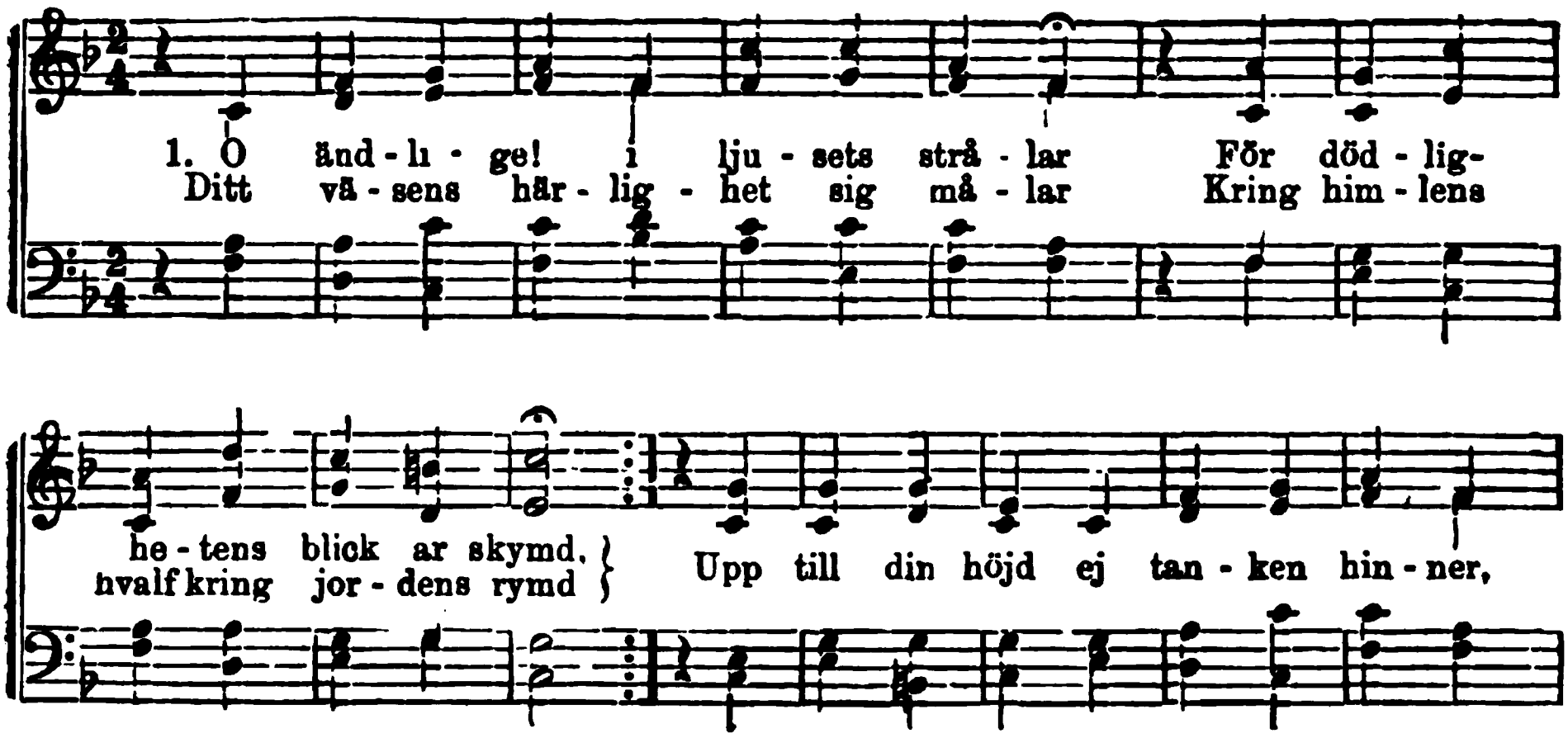

Krist det är. Han är den Herren Gud, Som, klädd i se-gerskrud, Sin thron för evigt grundat.

3. Och vore verlden än så stor, Och full af mörkrets härar, Dock, när ibland oss Herren bor, Platt intet oss förfärar. Verldens furste är ju dömd, Och hans kraft är tömd. Han på ett hufvudhår Oss skada ej förmår: Ett ord kan honom fälla.

4. Guds ord och löfte skall bestå; Vi det i hjertat bäre. För himmel, ej för jord, vi gå Till strids och glade ære; Äro alltid väl till mods, Fast vi våge gods Och ära, lif och allt. Ske blott som Gud befalt! Guds rike vi behålle!

(*Martin Luther* † 1546, O. Petri, J. O. Wallin.)

D). Jesu heliga hågkomst och efterföljelse.

Sjunges som N:o 226.

125. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som oss från mörkrets magt och list Förlossat och förvarat Och, oss till ljus och salighet, Guds vilja uppenbarat.

2. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som, sjelf förutan synd och brist, Guds lag för oss fullgjorde Och lärde oss med ord och verk, Hur vi här vandra borde.

3. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som återköpte hvad vi mist, Då han på korset blödde. I honom till Guds beläte Vi varda återfödde.

4. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som stod ur grafven upp förvisst Och dödens magt förstörde Och lif och oförgänglighet I ljuset återförde.

5. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som upp till himlen for, och sist Skall än till jorden komma, Att döma med rättfärdighet De onda och de fromma.

6. Du, som så högt har älskat mig Min Jesu! jag ej glömmer dig I glädjen eller nöden; Min vän är min, och jag är hans I lifvet och i döden. (*J. O. Wallin* † 1839.)

126. Dit du gått, dit går ock jag; Der du blifver, vill jag blifva. Värdes sjelf ditt välbehag, Jesu! i mitt hjerta skrifva. Helad ifrån syndasåren Vill jag följa dig i spåren. :,:

2. Såsom du, i dopets flod Helgad Herren Gud till ära, Vill jag, renad i ditt blod, Rena offer Herran bära. Af ditt namn mig namn är gifvet Och i lifvets bok inskrifvet. :,:

3. Kärlek, tillförsigt och hopp Till din Fader uti höjden Styrde allt ditt lefnadslopp, Var dig enda lefnadsfröjden. Jesu! håll mig vid det ena Herren, såsom du, att tjena. :,:

4. Mörkret flydde för din blick; Tröst du gaf åt sorgsna hjertan; Allestäds omkring du gick, Gjorde väl och läkte smärtan. Låt din anda mig upplifva, Att dig lik i kärlek blifva. :,:

5. Vän och ovän af din hand Samma hjelp och ömhet rönte; Knytande vårt brödraband, Ondt med godt du städs belönte. Hulda menskovän! ditt minne Lifve mig till lika sinne. :,:

6. Frestad, såsom vi, du blef, Men din själ förblef Guds tempel: Lagens rena bud du skref Med ett himlarent exempel. Den, till döden trofast blifver, Du ock lifvets krona gifver. :,:

7. Som ett lam att slagtas går, Bar du stilla hvarje smärta. Korset på den bana står, Der du går med tåligt hjerta. Jesu! lär ock mig att bära Korset villigt, dig till ära. :,:

8. Och vid slutet af mitt lopp, När du mig ditt budskap sänder, Lemne jag min själ med hopp, Såsom du, i Fadrens händer. Då ibland de sällas skara, Skall jag din för evigt vara. :,: (*J. Aström*, † 1844.)

Sjunges som N.o 111.

127. Jesus haf i ständigt minne, Vill du bli Guds barn och vän, Jesus bär i hjertat inne, Jesus haf för ögonen. Vid din möda, vid din hvila, I din glädje, i din nöd, Se på Jesu lif och död.

2. Se på Jesus, och upplifve Tro och kärlek all din själ: Till allt godt din håg de drifve, När du ser hur han gjort väl. Verka, såsom han i tiden, Det som evigt frukter bär; Verka medan dagen är.

3. Se på Jesus, bed och vaka, När din fot på rosor går, Verldens lust och prål försaka, Tag ditt kors och

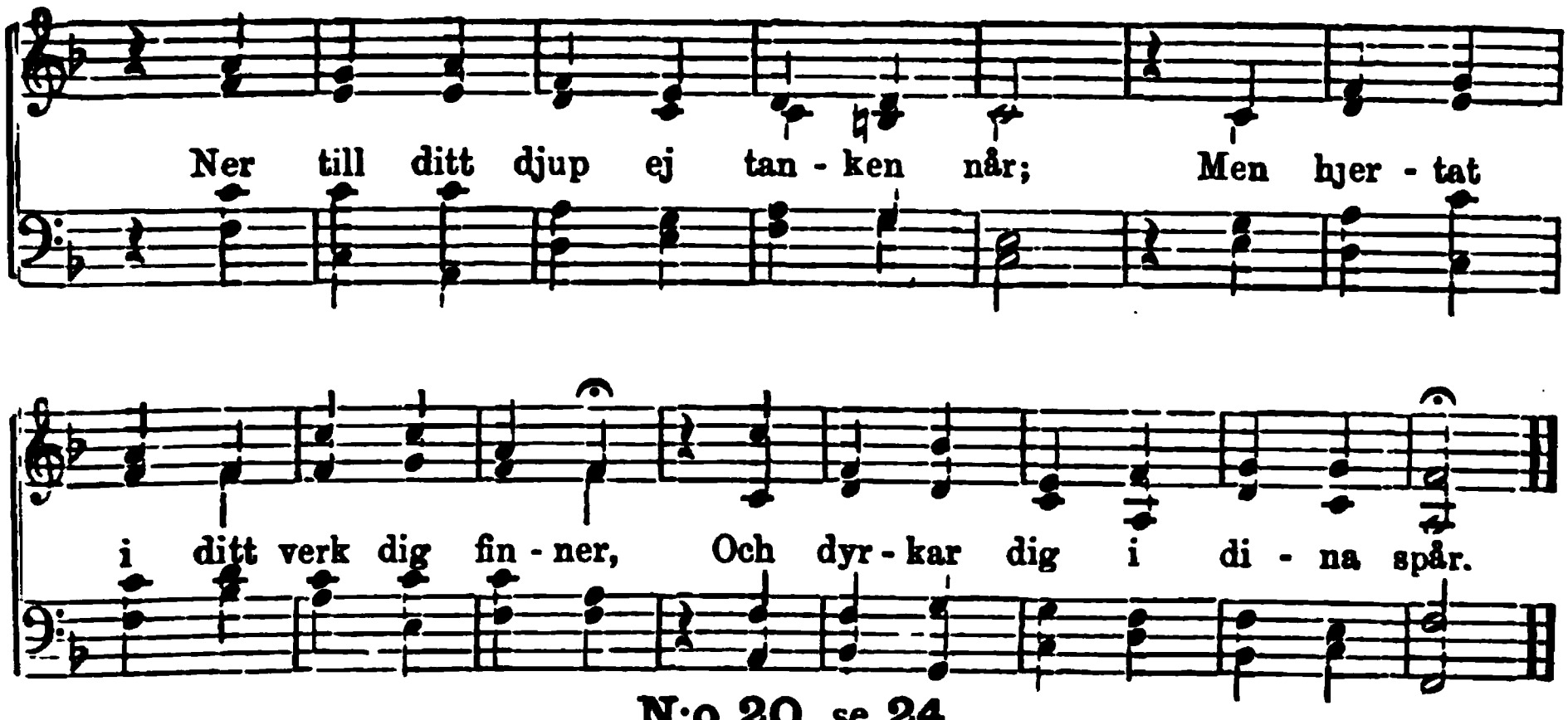

N:o 20, se 24.

följ hans spår. Se på Jesus, när du frestas: Då skall frestarn fly med skam, Och Guds änglar träda fram.

4. Se på Jesus, när en fara Hotar dig, och tro på Gud. Se, ibland en rådlös skara, Jesu lugn vid stormens ljud. Tro på honom, som kan näpsa Haf och vindar, eld och flod, Och gå fram med kristligt mod.

5. Se på Jesus, när du lider; Se hvad han, den gode, led. Är det hjertats hårda strider, Själens qval, dig trycka ned; Se hans ande djupt bedröfvad, Se hans blodsvett, se hans strid, Hör hans bön och känn hans frid.

6. Är det nödens tagg dig sårar, Suckar du på plågans bädd; Pressar otack dina tårar, Är af verlden du försmådd; Glöms, förnekas du af vänner, Se hvad Jesus utstått har, Hvilken ren som ljuset var.

7. Se på Jesus, när du döden, När du domen för dig ser. Jesus än i sista nöden Ger den frid, ej verlden ger. Bed som han och böj ditt hufvud: Jesus fullgjort allt för dig. Jesus tar din själ till sig. (*F. M. Franzén* † 1847.)

128. O, min Jesu' dit du gått, Der vill jag ock blifva. Veriden har ej mycket godt Att åt hjertat gifva. Mig hon äfven insöft har; Men ur dvalan vaknad, Ack! hvad har jag, som blir qvar! Ånger blott och saknad.

2. Derför ser till dig min själ I de tysta böner, Ser och längtar, och likväl Hemlig bäfvan röner. Ack! en helig blick från dig Hjertat genomborar: Trolöst jag förhållit mig, Måste fälla tårar.

3. Jag är svag och syndafull, Kan ej till dig hända, Om ej, för din kärleks skull, Du mig hjelp vill sända. Jesu! mig din anda gif, Som på nytt mig föder Och i trones rätta lif Styrker mig och stöder.

4. Jag mitt kött korsfästa vill Med dess onda lusta; Jesu! värdes mig dertill Med din kraft utrusta. Dig jag vill i fröjd och nöd Älska, kärleksfulle! Du, som lidit bitter död, Att jag lefva skulle.

5. Att jag lefva skulle dig, Synden dö allena, Med ditt eget blod du mig Velat två och rena. Att i himlen jag min lott Skulle se förvarad, Har du ock ur grafven gått, Härlig och förklarad.

6. Lif och oförgänglighet Har du fört i ljuset, Att jag till din salighet Blicka må ur gruset. O! så låt mig städse dit Upp från jorden blicka Och med allvar och med flit Mig för himlen skicka.

7. Hjelp att verlden mig ej mer I sin villa förer, Att jag synden öfverger Och blott dig tillhörer, Troget håller ditt förbund, Minnes hvad du lärde, Tills jag, i en salig stund, Får gå mina färde.

8. Dig jag efterfölja må, Korset gerna taga, Viss att, hvad du lägger på, Hjelper du att draga. Och ju större kors jag bär, Desto förr jag rennas, Desto förr ock färdig är Att med dig förenas. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 77.

129. Jesu! gör mig så till sinnes, Såsom du till sinnes var. I all nöd mig för till minnes, Hur ditt kors du tåligt bar. Och om menskor hata mig, Jesu! lär mig likna dig: Deras brott och nöd begråta, Deras oförrätt förlåta.

2. Jesu! låt din helga vandel Alltid för mitt öga stå, Så att jag i all min handel Dig blott efterfölja må. Du, som villigt gjorde allt, Hvad din fader dig befalt, Hjelp mig så min lefnad föra, Att jag städs må dig tillhöra.

3. Jesu! lär mig så i nöden, Som i glädjen, tro på Gud, Så i lifvet, som i döden, Tröstligt höja bönens ljud, Vara med Guds vilja nöjd, Hafva i hans ord min fröjd Och, intill min lefnads ända, Söka att hans verk fullända.

4. Jesu! värdes mig utrusta Med din helga andas nåd, Att ej verlden och dess lusta Skiljer mig från dina råd. Se, jag villig är, men svag: Jesu! i ditt hägn mig tag, Du, som mägtig i de svaga, Bäst kan hjelpa och ledsaga. (*J. Hjerten* † 1835.)

IV. HELGELSEN.

A). Den Heliga Andas nåd.

Sjunges som N:o 186.

130. Du, som af gudomsskötet går Att menskor återföra Till Gud ifrån förderfvets spår

N:o 21.

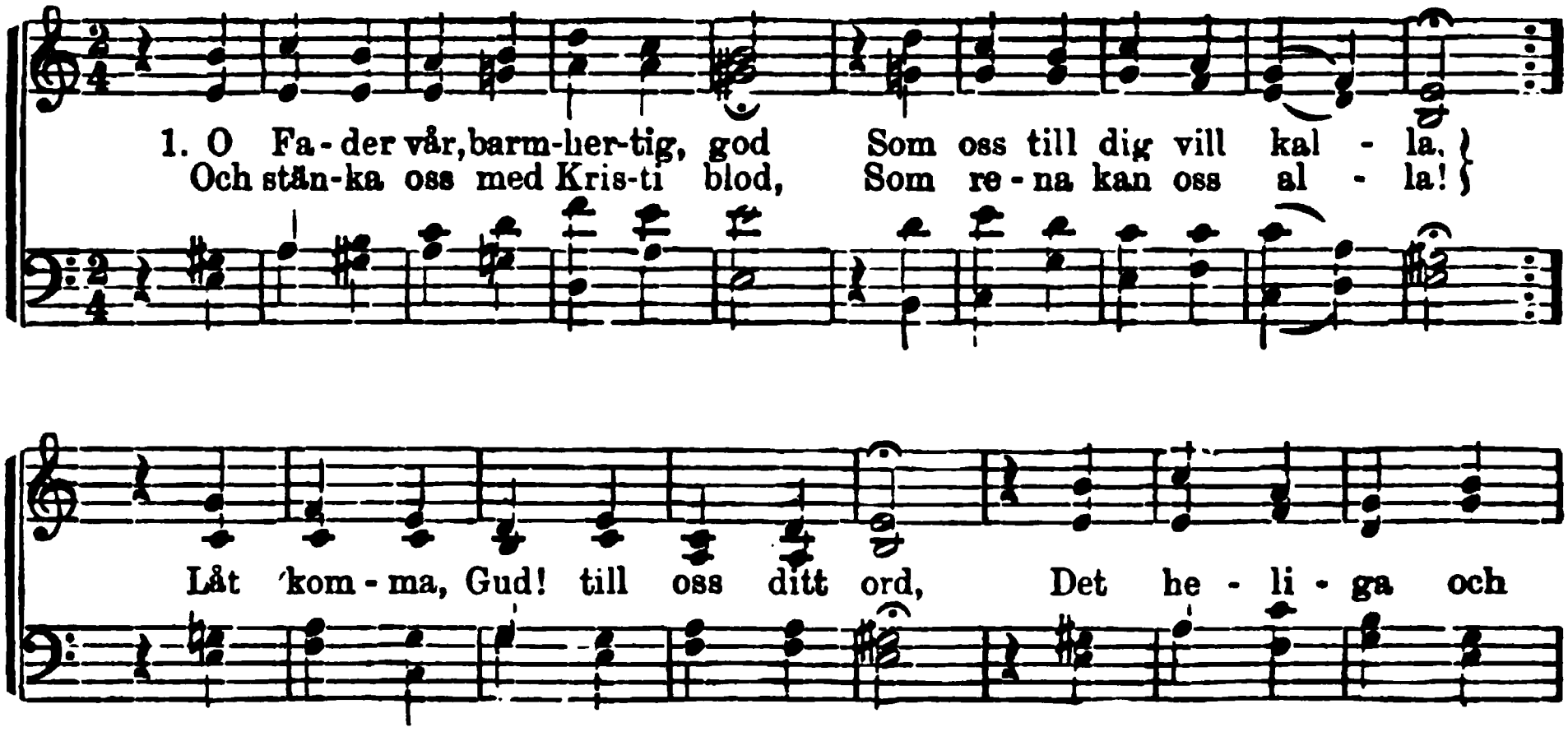

Och syndens magt förstöra: Kom, Helge Ande! fyll mitt bröst, Mitt hjerta rena, stäm min röst, Att dina under sjunga.

2. När syndarn, blind af öfverdåd, Sig i förderfvet kastar, Han förekommes af din nåd, Du till hans möte hastar Och ropar: "stanna, syndatrill! Sök räddning för din arma själ, Vak upp och se din våda".

3. Han vaknar vid din nåderöst Och för sig sjelf förskräckes. En stråle tränger till hans bröst, Och ångrens känsla väckes. Hans ögon öppnas och han ser Här hämdens viggar ljunga ner, Der nådesolen skina.

4. Förkrossad, undan lagens hot Utaf din hand han ledes Till nådens thron, till korsets fot, Der frälsningen beredes. Här renas han i Jesu blod, Här fattar han ett annat mod, Här lif i trone skänkes.

5. Hur är hans tillstånd nu förbytt! Omskapadt är hans sinne; Af nåden är han född på nytt, Och frid i hjertat inne, Förlåten är hans stora skuld, Gud honom, som en fader huld, Till barn ånyo tagit.

6. Han, af ditt ljus på vägen ledd, Till himlen ställer loppet, Med kraft, utaf din nåd beredd, I kärlek, tron och hoppet. Han följer troget Kristi spår, Med hvarje dag ny kraft han får Och nya segrar vinner.

7. Af dig han har i faran skygd, Hugsvalelse i nöden Och upphöjdt mod till hvarje dygd Och frid och hopp i döden. I himlen själen saliggörs, Och stoftet som till grafven förs, En gång står upp förklaradt.

8. O, gode Ande! led du mig Till sanningen och lifvet. Skrif i mitt hjerta hvad af dig I lifvets ord är skrifvet. Styrkt af din kraft, ledd af din nåd, Jag vill ditt kärleksfulla råd Med helig vandel prisa.

(*J. Åström* † 1844.)

131. Helige Ande! Sanningens Ande! Kom, att oss ledsaga. Låt oss ej falla eller oss förvilla, Men till målet draga I trones ljus, förtröstande och stilla. Vishet, o Herre! Gif oss af höjden.

2. Helige Ande! Kraftenes Ande! Kom, att oss upplifva. Må kärlek bo i våra hjertan inne, Och dess frukter blifva En kristlig dygd, ett himmelskt mod och sinne. Helighet, Herre! Gif oss af höjden.

3. Helige Ande! Glädjenes Ande! Kom, att oss hugsvala. Låt hoppets röst bland lefvernets bekymmer, Till vår ande tala, Och gif oss frid, när lifvets afton skymmer. Salighet, Herre! Gif oss af höjden.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

132. O, du Helge Ande! kom till oss in; Med nåd och frid i dina trognas hjertan blif, Din lefvande kärlekslåga der upptänd och uppehåll, Du, som af alla tungomål och land församlar folken I Herrans Jesu Kristi tro endrägteliga. Halleluja! Halleluja!

Veni, Sancte Spiritus! reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende: qui per diversitatem linguarum cunctarum gentes in unitate fidei congregasti. Halleluja! Halleluja!

(—*l* [från början af 11:te årh.], —*l*, E. G. Geijer.)

133. Kom, Helge Ande! Herre god, Besök vårt hjerta, gif oss mod; Förläna oss din helga nåd, Förläna oss etc., Och var med oss i råd och dåd.

2. Den sanna tröstaren du är: Så kom och var oss alltid när. De hårda hjertan sjelf bevek, De hårda etc., Att öfva kärlek utan svek.

3. Ditt ljus tänd i vårt mörka sinn', Gif tro och hopp i hjertat in; Och allt hvad här oss fela må, Och allt etc., Låt oss af dina nåde få.

4. I dina gåfvor tusenfald, Du är Guds högra hand utvald; Du lär, med skilda tungors ljud, Du lär etc., All jordens folk att prisa Gud.

5. Vår fiende ifrån oss drif Och sjelf med friden när oss blif. Bevara oss till sista stund, Bevara etc., I nådens saliga förbund.

6. Gud Fader du oss känna lär Och vittnesbörd om Sonen bär. Till Gud du visar vägen bäst, Till Gud etc., Du, som af Gud utgången äst!

7. Gud Fader och hans ende Son Ske pris för himlagåfvors lån, Som genom Andans nåd vi få, Som genom etc., O Gud! vår suckan ej försmå. (*l*— [i 8:de årh.], Martin Luther, L. Petri, J. O. Wallin.)

134. Kom, Helge Ande, Herre Gud! Gif lust att hålla dina bud. Vår köld, vår trögbet öf-

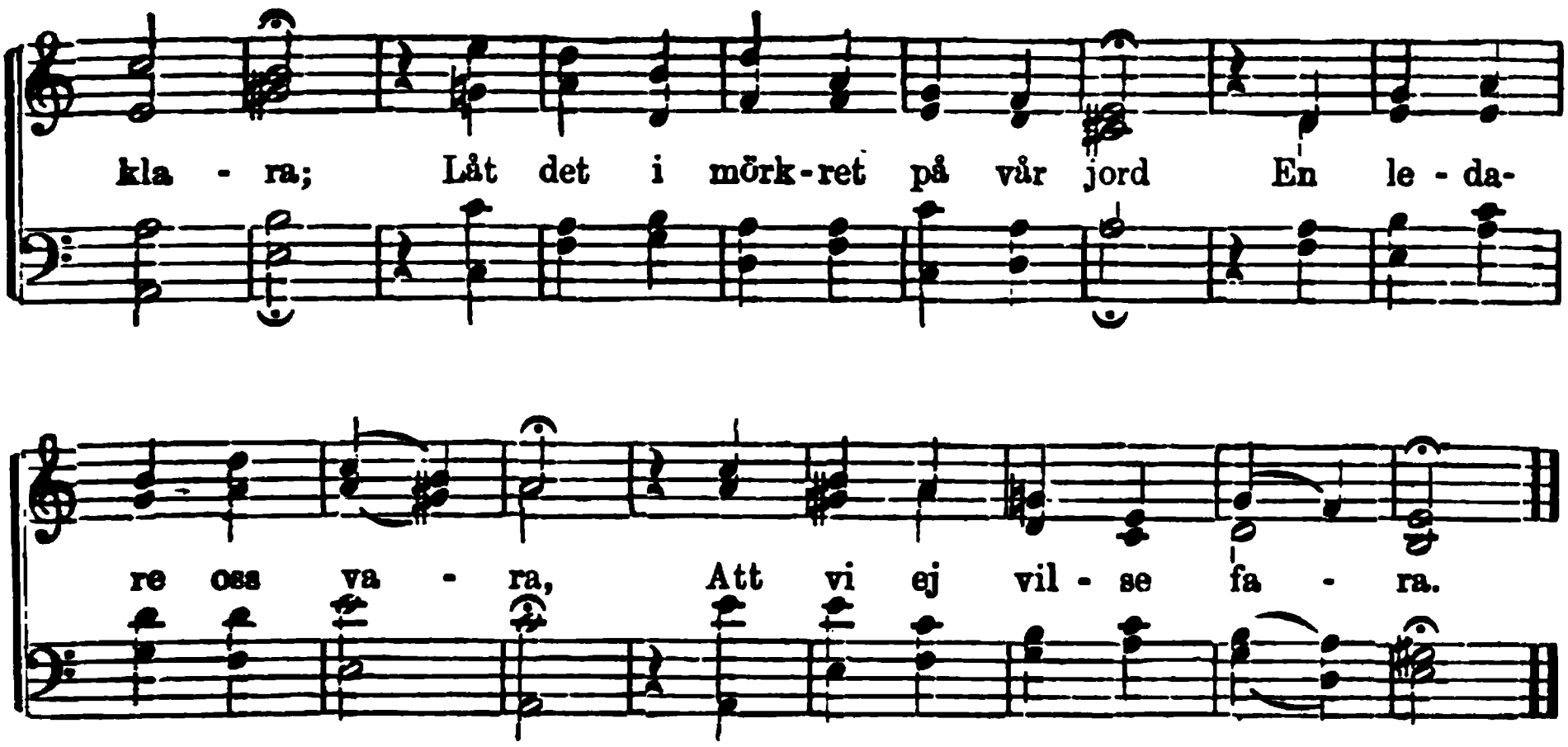

vervinn. O, kom i våra hjertan in! Du helga kraft, med nådens sken Gör viljan god, gör själen ren, Att lifvets väg vi glade gå Och heligt rörde sjunga må: Halleluja! Halleluja!

2. Du helga ljus, all sannings port! Lär oss på hvarje tid och ort Att känna Gud och den han sändt: Gör Sonens dyra namn bekändt, Förklara Fadrens välbehag, Och falska läror från oss tag. Det ord är fast, det ord är visst, Som lär oss tro på Jesum Krist. Halleluja! Halleluja!

3. Du helga eld, all verldens tröst! Låt kärlek brinna i vårt bröst; Gif oss, af din hugsvalan god, I jordisk nöd ett himmelskt mod. På korsets väg oss styrk och led, Mot frestelsen med kraft bered, Att här vi manligt strida må Och genom död till lifvet gå. Halleluja! Halleluja!

(*I—*, Martin Luther, L. Petri, J. O. Wallin.)

135. Dig, Helge Ande! bedje vi, Att med din kraft du står oss bi Under pröfvotider Och svåra strider, Helst uti den yttersta, När det till ändan lider. O Gud! förbarma dig.

2. O, ädla ljus! gör med ditt sken Vår tro på Jesum sann och ren, Och den sjelf upplifva Att frukter gifva. Hjelp oss att i denna tro Till ändan faste blifva. O Gud! förbarma dig.

3. O, kärlekseld! uppvärm vårt sinn', Allt hat, all hjertat öfvervinn; Att vi ieſva lära, Som bröder kära, I försonlighet och frid Och Kristi sinne bära. O Gud! förbarma dig.

4. O, högsta tröst! i all vår nöd, Oss uppehåll i lif och död. Låt oss ej försaka Att bedja, vaka Och betänka, att en gång Vi döden måste smaka. O Gud! förbarma dig! (*I—*, Martin Luther, L. Petri, J. O. Wallin.)

136. Helge Ande, hjertats nöje! Bästa skatt och högsta tröst! Du till andakt sjelf mig böje, Då jag helgar dig min röst. Öfverallt ditt tempel står, Der du heligt offer får; Låt min själ dertill utväljas, Att du må i henne dväljas.

2. Du är den förnämsta gåfva, Den min Jesus skänker mig, Den han värdes allom lofva, Som den söka hjertelig. Du är ordets vittne sannt Och min återlösnings pant. Själens hugnad, Herrans finger, Hoppets ankar, trones vingar.

3. Kärlekseld och nådekälla, Ljusets ursprung, fridens band! Du kan hjertat tillfredsställa, När det tärs af ångrens brand. Gif min anda vittnesbörd, Att af Gud jag varder hörd Som ett barn utaf sin fader, Så är jag förnöjd och glader.

4. Du är ned af himlen gjuten, Som en ljuflig dagg och regn; Frid och tröst med dig är fluten, Under Kristi milda hägn. Ack! så uppfyll, mildelig, Nu min själ, som öppnar sig. Af din nåd hon sig vill fägna Och sig den med tron tillegna.

5. Du ock alla ting utgrundar, Ja, Guds djuphet vet du väl; Derför jag af dig åstundar Undervisning för min själ. Att jag vet Guds vilja rätt Och kan lefva på det sätt, Som hans ord mig föreskrifver, Att jag honom täcklig blifver.

6. Du är helig, dig misshagar Allt hvad synd och orätt är. Den med otro dig förjagar, Kan du aldrig vara när. Helga mig i en rätt tro, Att du värdes när mig bo. Då kan jag försäkrad vara, Att jag skall till himlen fara.

7. Du är nådig, mild, saktmodig, Som en dufva, men du flyr Bort från den, som, öfvermodig, Ej sitt onda sinne styr. Gif mig trones stilla fröjd, Gör mig tållig och förnöjd, Att jag ej min nästa hatar Eller det, du älskar, ratar.

8. Hjelp, att jag mot synden strider; När jag stapplar, var min staf; Trösta mig den stund jag lider; Styrk mig, när jag somnar af. När jag skall igen uppstå, Gif att jag med glädje må Inför Jesu domstol ställas Och med de utvalda sällas.

(*P. Gerhardt* † 1676, H. Spegel, J. O. Wallin.)

137. Anda, full af nåde! I all nöd och våde, Du min tröst förblif. Agg och harm du släcker Och i hjertat väcker Kärleks eld och lif. Lär du nu min svaga tunga Om din kraft med glädje sjunga.

N:o 22.

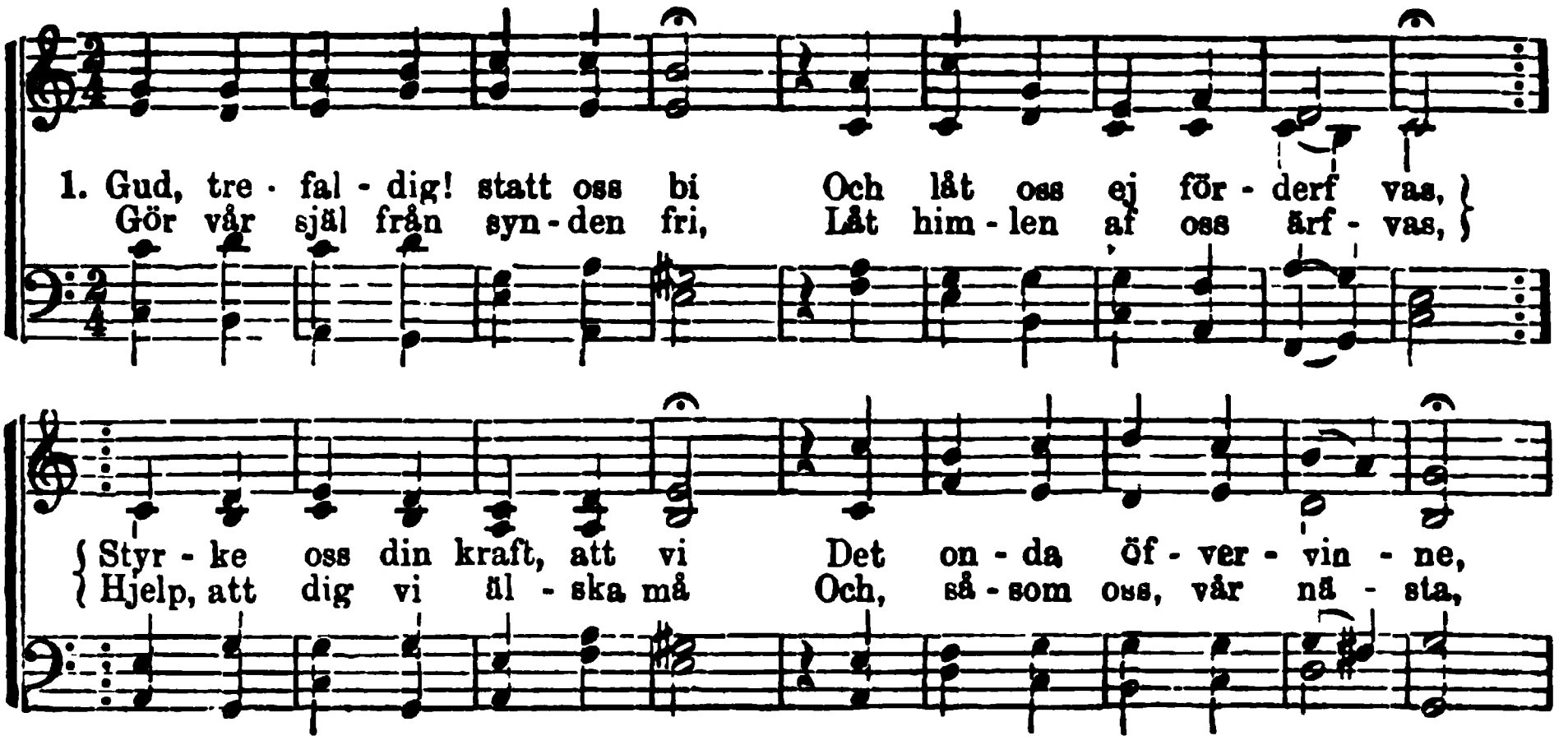

2. Du kan undervisa Oss, vår Gud att prisa På mång' språk och sätt. Af din låga brinne Städs vår håg och sinne, Gud att älska rätt. Oss du värdes nåd beskära, Honom öfver allt att ära.

3. När betryck och jemmer Hjertat hårdt beklämmer, Låt mig då hos dig Ro och tillflykt finna, Låt det moln försvinna, Som här omger mig. Kom o, nådesol! med gamman Lys och gläd oss allesamman.

4. Kom, Guds dyra gåfva, Som han värdes lofva, Och min tro upptänd. Kom, ack, kom min längtan, Kom mitt hjertas trängtan! Och mitt qval bortvänd. Hjertat får nytt lif och styrka, När du gör det till din kyrka.

5. Hjorten häftigt längtar Och till vatten trängtar, När han jagad är; Själen sammalunda, När bekymren stunda, Tröst af dig begär. Hon sitt hopp då mände ställa Till den enda glädjekälla.

6. Du, som ny mig danar Och min synd afplanar Genom Kristi blod! Du, all renhets Anda! Var mig städs tillhanda, Gör mig vis och god; Lär mig ditt behag att göra, När mitt kött mig vill förföra.

7. Styr och för min vandel, Helga håg och handel; Låt min stig och gång, Dig till pris och heder, Syfta dit du leder; Låt min bön och sång, Som jag frambär till din ära, Täckas dig och frukter bära.

8. Låt ej satan arge, Med sin list den marge, Mig här skada få. Låt mig, när en ände Sker på mitt elände, Himlens glädje nå. Der skall jag, med fröjdfull tunga, Gud! din ära evigt sjunga. (*J. Franck* † 1677, P. Brask, F. M. Franzen, J. O. Wallin.)

138. Kom, Helge Ande! till mig in, Upplys min själ, upptänd min sinn', Att jag i dig må blifva. Låt lysa lifvets ljus för mig Och led mig på den rätta stig, Dig vill jag helt mig gifva.

2. Uti all sanning led du mig, Förståndet öppna nådelig Och lär mig, Gud! din vilja. Ack! gör mig från all synder ren, Att jag må följa dig allen, Allt ondt ifrån mig skilja.

3. Hjelp, Herre! nåderik och blid, Att jag af hjertat, all min tid, Mig håller vid det ena: Att tro på Herren Jesum Krist Och öfva kärlek utan list; Min hjelp är du allena.

4. Uppå min sida alltid stå, Att satan mig ej skada må, Ej verlden mig förföra. Med minom ande vittne bär, Att ett Guds barn jag också är, Det han vill saligt göra.

5. Jag kännes vid min svaghet all, Jag vet ej hvad jag bedja skall. Hvad gagnar eller skadar. O, Helge Ande! bed för mig Och lär mig sucka innerlig Mitt Abba, kære Fader!

6. Mig i din nåd behåll du qvar, Som allt i dina händer har; Min onda håg förändra. Hvad jag har syndat, gif mig till; Styrk mig, att godt jag göra vill Och i din fruktan vandra.

7. Gif lycka, Gud! till allt godt verk, Befrämja det, och kraften stärk, Att jag alltmer tilltager Uti din visdom och din nåd Och alltid följer dina råd Och gör hvad dig behagar.

8. Hjelp mig att nyttja tiden rätt Och skaffa nytta på allt sätt, Mitt pund ej nedergrafva; Ty den, som Gud ej tjena vill, Men gör hvad verlden hörer till, Han kan ej framgång hafva.

9. O, fröjdeande! statt mig bi I all den sorg jag kommer i, Helst när mig döden kallar. Då hjelp, att jag må kristelig Få skiljas hädan, när jag dig Min själ i hand befaller. (*P.*—, J. O. Wallin.)

B. Nådens medel.

1). *Ordet.*

I allmänhet.

139. Vi lofve dig, o store Gud! Med magt och ära går ditt bud, Ditt helga ord, Kring himlar och kring jord. Helig, helig, helig är Herren Gud!

2. Din kyrka glädes i ditt skygd, Hon på ett hälleberg är bygd: Till domens stund Hon hvilar på sin grund. Helig, helig, helig är Herren Gud!

3. Allt folk skall samlas i dess famn, Och böja knä i Jesu namn, Och lofva Gud Med kristna tungors ljud. Helig, helig, helig är Herren Gud!

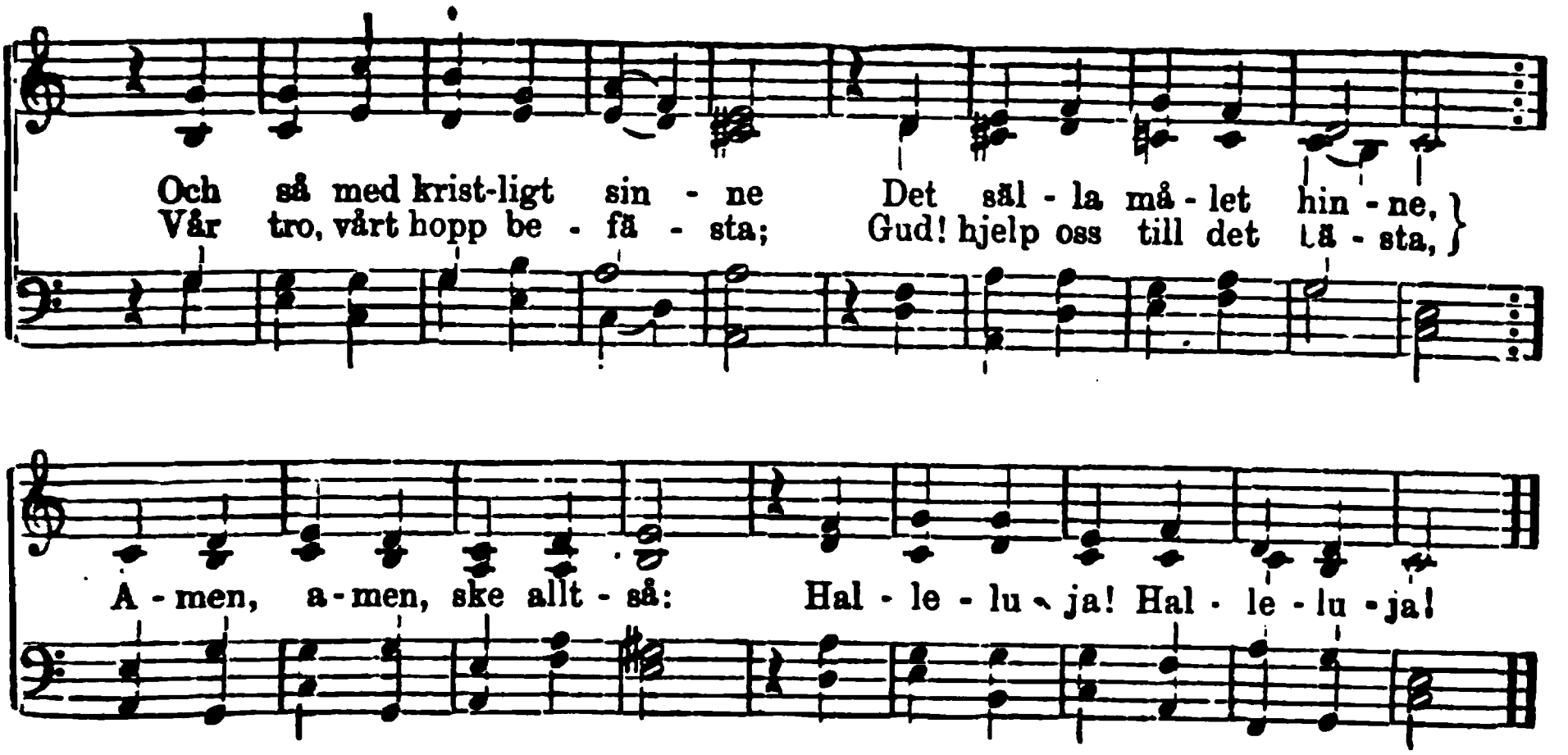

4. Allt folk omkring din thron en gång Skall sjunga segrens höga sång, Der Cherubim Besvara Serafim: Helig, helig, helig är Herren Gud! (*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 19.

140. Af himlens här den högstes magt Förtäljs med tusen munnar, Det vida fästets ljusa prakt Hans händers verk förkunnar, Och dagen, som ifrån oss flyr. Bebådar, för den dag, som gryr, Hans ära och hans under.

2. Den rösten hörs af en och hvar, Den gyllne skriften gläntser Från österns portar, lika klar, Till vesterhafvets gränser, Så vidt som solen sträcker ut, Från dagens uppgång till dess slut. Sin höga hjeltebana.

3. Dock strålar i en högre dag Det fröjdefulla ordet, Der, gode fader! ditt behag Är uppenbaradt vordet; Der själen, af din Anda rörd Och styrkt af Andans vittnesbörd, I trones ljus dig skådar.

4. Ett klarligt ljus af dina bud På all min väg mig leder, Och dina löftens nåd, o Gud! Mitt hjertas fröjd bereder. Din sanning och din fruktan är Mig mera kostelig och kär, Än alla jordens håfvor.

5. Säll den, som alltid låter sig Utaf ditt ord förmana! Hans lön skall blifva stor hos dig Vid slutet af hans bana. Men ho är den, som märka kan, Du Helige! hur ofta han Emot din vilja bryter!

6. Bevara mig för öfverdåd, Förlåt de gömda brister, Och gif, o Gud! att jag din nåd I evighet ej mister, Dig, min förlossare, min tröst! Må täckas mina läppars röst Och dig mitt hjertas tankar.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 420.

141. Dig ljusens fader! vare pris: Jag fick till rikedom Det ord, som gör den fromme vis Och gör den vise from.

2. Hur ljuft, hur hjertligt talar du I detta dyra ord Till mig, som går ett barn ännu, O fader! på din jord.

3. Väl har naturens rika prakt Med tusen stämmors ljud Till min försagda tanke sagt, Att du är stor, O Gud!

4. Din väldighet, ditt majestät, Ditt underfulla råd Jag såg i solens höga fjät Och gräsets minsta tråd.

5. Dock låg för mig din mening skymd, Ditt hjerta jag ej fann; Och i en mörk, oändlig rymd, Jag som ett stoft försvann.

6. Men gryning blef kring Sinai, På Tabor uppgick dag; Och själen såg, från töcknar fri, Din lag, ditt välbehag.

7. Förklaradt för mitt samvete Stod heligheten bud; Till hjertat flöt hugsvalelse Med nådens milda ljud.

8. Och tidens qval fick sammanhang Med evighetens tröst, Och himlarösters återklang Blef hörd i jordiskt bröst.

9. O menniska! det är dig sagdt, Hvad Gud af dig begär; Hvad han uppå ditt hjerta lagt, Din egen sällhet är.

10. I enfald och i ödmjukhet Håll dig till Herrans ord, Och låt, när du hans vilja vet, Hans vilja blifva gjord.

11. Du genom Kristum allt förmår, Som sjelf dig mägtig gör, När dig hans anda leda får Och dig hans kärlek rör.

12. Sann tro på Gud och på hans ord, Och kraft att göra godt, Och frid i himmel och på jord, Är kristnas kall och lott.

13. Till denna lott till detta kall, Mig nåd, o Jesu! gif; Då vet jag hvad jag göra skall Att få ett evigt lif.

14. I dig är Fadrens välbehag, I dig vår salighet, O Jesu Krist, i går, i dag Och i all evighet!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Lagen.

142. Betraktom väl de tio bud, Dem himmelens och jordens Gud Utgifvit har från Sinai; Ännu i dag förnimme vi De helga ljud.

2. För mig ej andra gudar haf! Så säger han, som lifvet gaf; Mig frukta, älska öfver allt, Haf lit till mig, som jag befalt. Så talar Gud.

N:o 23.

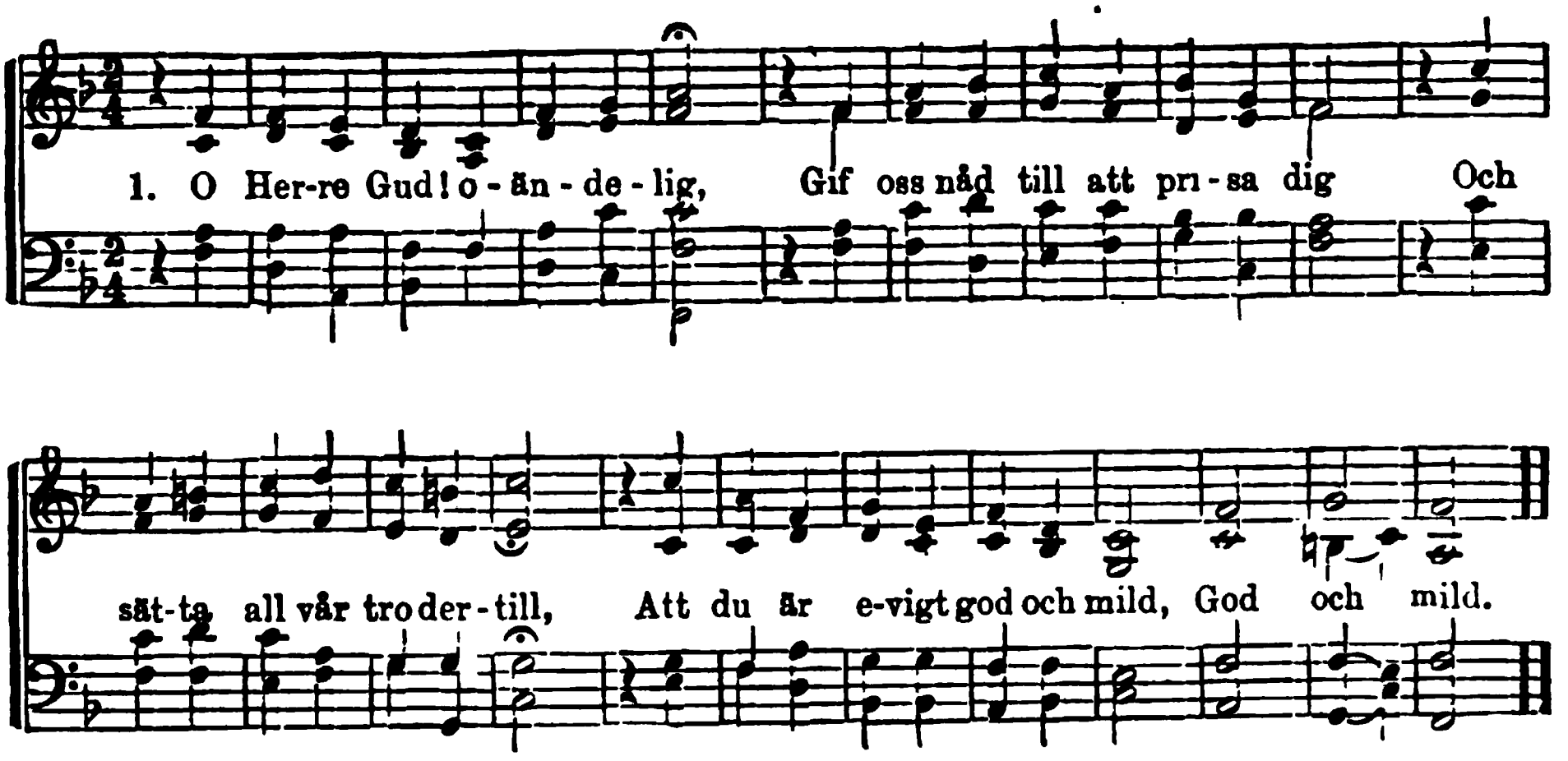

3. Mitt höga namn missbruka ej, Ditt tal skall vara ja och nej. Tänk hvad du ber, håll hvad jag lär, Och vördnad för det helga bär. Mins Herrans bud.

4. Tänk på att helga hvilans dag; Besök mitt tempel, hör min lag, Till himlen höj din själ, och märk, Att dit bör syfta allt ditt verk. Så talar Gud.

5. Föräldrar skyldig heder gif Och deras stöd och hugnad blif, Att dig på jorden väl må gå, Och du här länge lefva få. Mins Herrans bud.

6. Förstör ej ditt, ej andras lif, Men undfly vrede, hat och kif. Var fridsam, var din oväns vän Och löna ondt med godt igen. Så talar Gud.

7. Mot köttslig lusta var på vakt: En helig Gud på dig ger akt. Låt tukt och ära hos dig bo Och älska den, du gaf din tro. Mins Herrans bud.

8. Tillgrip ej, hvad dig ej tillhör, Gör redligt hvad du göra bör; Gif allom sitt, gör allom rätt Och vinn ditt bröd på ärligt sätt. Så talar Gud.

9. Ej falskt och argt om andra döm, Om nästans goda namn var öm. Var sann, var skonsam, aldrig hal; Sky både smicker och förtal. Mins Herrans bud.

10. Haf icke lust till nästans hus: Var nöjd, så blir din lefnad ljus. Fly afund, list och girighet, Och gläds, när du en lycklig vet. Så talar Gud.

11. Qväf syndens frö uti ditt bröst: Lyd ej begärens falska röst. Ett renadt hjerta Gud begär: För honom viljan gerning är. Mins Herrans bud.

12. Så säger han: jag är din Gud, Som hämnar mina kränkta bud. Förakta ej mitt majestät, Ty straffet går i brottets fjät. Så talar Gud.

13. Säll den, som håller dessa bud, Han finner nåd för Herren Gud; En nåd, som i mång' tidehvarf, Till fromma barn skall gå i arf. Mins Herrans bud.

(*Martin Luther* † 1546, O. Petri, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 39.

143. På Sinai stod Herren Gud, Bland eld och rök och thordönsljud Han stod, fördold i töcknen. Basunen ljöd och Herrans röst Med bäfvan slog allt folkets bröst, Och berget skalf och öknen. Och Herren talade och böd Och sade: den är evigt död Som af min budords rätter Blott en åsidosätter.

2. O, samvete! o, röst af Gud! Som himlens stjernor, lagens bud Oss lysa evigt klara. Men hvem på hela jordens rund, Hvem finns, som kan i domens stund Den starke hämnarn svara! En enda finns, som svara kan; *Allt är fullkomnadt*, säger han, Sin blick till himlen höjer Och ner sitt hufvud böjer.

3. Från Sinai till Golgata Ditt öga vänd, o människa! Och se hvad du har brutit. För dig han lagens vrede bär; O syndare! för din skuld är Hans helga blod utgjutet. O kom, försmält af ånger, kom Och låt ditt hjerta skapas om, Låt tron din anda lifva Och frukt i kärlek gifva. (*F. M. Franzén* † 1847.)

144. Gud har af sin barmhertighet Till nåd oss arma tagit Och all vår orättfärdighet Med Kristi blod aftvagit. All vår förtjenst är utelyckt: Vår själ, af syndens börda tryckt, Till nåden måste falla.

2. Guds lag var helig, rätt och god; Men, sedan Adam brutit, Sig syndens smitta i vårt blod Från första stunden gjutit. Guds vrede dermed på oss kom, Oss förestod en skräckfull dom; Guds bud nu voro brutna.

3. Till helig lydnad för Guds lag Vårt hjerta måste lifvas, Om Guds, den heliges, behag Åt våra verk skall gifvas. Allt, som är född af kött, är kött, Besmittadt och i synden dödt Och emot andan strider.

4. Dock var af nöden, att Guds lag Fullbordan måste vinna, Om inför Gud, på domens dag, Vi skulle miskund finna. Pris vare Gud, som såg vår nöd! Att frälsa oss från evig död, Sin egen Son han sände.

5. Guds lag för oss uppfylde han Och stillade Guds vrede. Sig fröjde nu hvar kristen man, Att oss den fromman skedde. Till lagen må vi tala så: Trots att du mig fördöma må; Dig Kristus fullgjort hafver.

6. När vi nu sätte lit härtill Och icke till oss sjelfva, Gud all vår synd förlåta vill Och bördan från oss hvälfva. Vi bli ock fromma inför Gud Och få den kärlek till hans bud, Att vi dem gerna lyda.

7. Med tron Guds Ande kommer god, Att oss ånyo föda Och verka i oss annat mod Och köttets välde döda.

N:o 23.

2. O Jesu Krist! som mandom tog.
Hjelp oss att komma städs ihog
Din bittra död, ditt rena ord,
I dem vår själ blir saliggjord. :,:

3. O Helge And'! gif oss din nåd,
Att alltid följa dina råd.
Ledsage, hägne oss din hand,
Gud Fader, Son och Helge And'! :,:

De goda verk så komma fram; Vi finna idel synd och skam I hvad vi fordom gjorde

8. Sann tro ej utan kärlek är, Och frukten trädet prisar. En trogen hafver nästan kär Och honom godt bevisar. Så varder lagens bud uppfyldt: Hvarann vi tjene oförskyldt, Som Kristus oss har tjenat.

9 Sann kärlek söker ingen lön; Dock tro vi den tillstunda. Vi sätte den uti Guds skön Och tvifle ingalunda, Att vi den säkert skola få; Hans löfte hafva vi derpå, Dock af hans nåd allena.

10. Så står alltsammans i Guds nåd, Att saliga vi blifva, Och är uti hans milda råd, Dem trognom det att gifva. Vi hafva idel skröplighet; I Gud är all vår salighet. Gud vare pris och ära.

(*P. Speratus* † 1554, O. Petri, S. Ödmann, J. O. Wallin)

Evangelium.

145. Om, Jesu! på min vandringsstig Ditt dyra ord ej leder mig, Min själ af natt omgifves, Och mitt begär Likt böljan är, Som utaf vädret drifves.

2. Men af ditt evangelium Går ljuset upp i mörkrets rum. Vid denna morgonstjerna Ditt råd jag ser, Din nåd tillber Och gör din vilja gerna.

3. Det löfte jag ej glömma vill, Att himmelriket dem hör till, Som hafva barnasinne. I barnslig tro Och barnaro Jag lifvets vishet finne.

4. Då skall, i känslan af min brist, Det ord jag vörda, som är visst Och kan all sanning lära. Din kärleksröst Skall bli min tröst, Ditt kors min fröjd och ära.

5. Då skall jag, from och älskande, Uti min Gud en fader se, En broder i min like, Och heta din, Och komma in Uti ditt himmelrike.

6. Och salig när jag detta vet, I lydnad och enfaldighet Jag vill till målet skrida Och högre ljus I Fadrens hus Med barnsligt hopp förbida. (*J. O Wallin* † 1839)

146. När verldens hopp förtvinadt stod, Likt blomman uti sanden, Rann upp så klar en helsoflod, Gaf kraft och mod Åt qvalda menskoanden.

2. Det Jesus var, som huld och god, Blef oss en lifvets källa; Vi funno i hans dyra blod Den helsoflod, Som gör oss evigt sälla.

3. I verlden han den ende är, Som hugna kan och lifva Den syndaångrens smärta tär Och som begär I honom salig blifva.

4. Han ljuset är och sanningen, Han vägen är och lifvet; Den honom söker, finner han, Och äfven den, Som beder, varder gifvet.

5. Han genom hela lifvets dag Uträcker sina händer Till syndare, och med fördrag, Der tron är svag, Han veken återtänder.

6. Och, som en herde för sin hjord, Allt hvad oss fattas gifver: Sin Anda, salighetens ord, Sitt rika bord, Och alltid trofast blifver.

7. Hvad skulle Herren göra mer, Att fallna menskor frälsa! Han för oss strider, segren ger, Vår längtan ser Och är vårt lif och helsa.

8. Må vi som dina barn få bo När dig och alltid njuta Kraft af ditt ord till hopp och tro, Till själens ro Tills vi vår vandring sluta.

9. Du är i lidandet vårt stöd, O kärlek! utan like; Du för oss genom sorg och nöd Och qval och död, Till härlighetens rike.

(— !, Peder Dåleman, lefde år 1583 S. J. Hedborn)

Sjunges som N o 41.

147. Så högt har Gud, oss till stor fröjd, Den fallna verlden älskat, Att han sin Son från himlens höjd Har sändt, som oss har frälsat. I synder var så verlden sänkt, Att hjelp ej stod att finna, Ej nåd att vinna, Om Gud sin Son ej skänkt· O, menska! det besinna.

2. Men detta är vår själatröst, En källa af all nåde, Att Jesus har oss återlöst Och frälsat af all våde. O Gud! hur är din kärlek stor, Hur ville du oss lisa, Oss hjelp bevisa; Den der på jorden bor, Kan det ej fyllest prisa.

3. Ty ho, som tror på Jesum Krist, Han evigt salig blifver: Den salighet, som förr var mist, Gud genom Jesum gifver; Ty icke har Gud sändt sin Son, Att han

N:o 24, A.

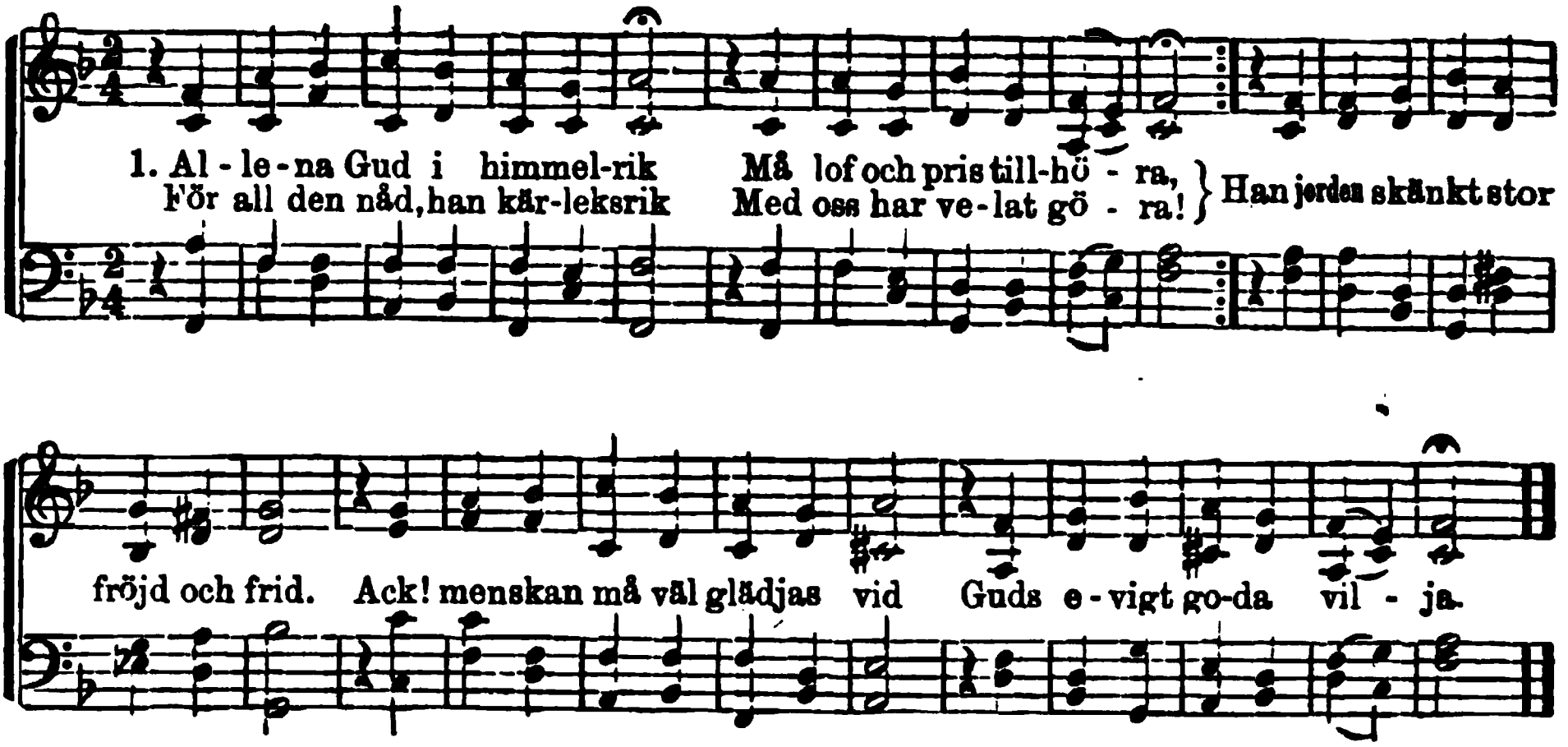

skall verlden döma, Sin nåd bortglömma; Men oss till en stor mån, Vill han vår synd förglömma.

4 Men den är redo dömd förvisst. Och honom Gud förkastar, Som ej vill tro på Jesum Krist, Han till förderfvet hastar; Ty efter han ej ville tro I Sonens namn allena, Guds lam det rena, Gud honom själaro Och himlen skall förmena.

5. Den som till ändan trogen är, Skall lifvet få att ärfva: Det lif, som döden ej blir när, Månd' Kristus oss förvärfva. Gif oss, o Gud! en stadig tro, Att Jesum här omfamna Och sedan hamna Der själen hafver ro. Du oss till dig anamma (— ! — ! J. Kolmodin.)

2). *Sakramenterna.*

Döpelsen.

Sjunges som N:o 77.

148. Helge Ande! du som samlar, Lyser, tröstar med ditt ord En förvillad slägt, som famlar Kring en olycksalig jord; Sanningens och nådens tolk, Som af jordens alla folk Gör en kyrka, der de alla Gud i Kristo fader kalla.

2. Vittna städse med min anda, Att ock jag af samma Gud Är ett barn, som vågar blanda Rösten med de frälstas ljud; Att till mig han äfven såg, När jag i det tysta låg; Att till mig hans famn ock sträcktes, När jag ur det tysta väcktes.

3. När du fordom lik en dufva Sänktes till Jordanens brädd, Hördes orden, sälla, ljufva, Ned ur molnens delta bädd: *Se min Son, till hvilken jag Evigt har ett godt behag!* Ack! ännu med dessa orden Öppnas himlen öfver jorden.

4. Ack! ännu, när uti dopet *Fadrens, Sonens, Andans namn* Nämnas, lyssnar du till ropet, Öppnar du din hulda famn. Äfven jag ur nådens bad Gick, pånyttfödd, ren och glad, Min försonare till möte, I hans helga kyrkas sköte.

5. Då blef hjertat rikt begåfvadt Af en himmelsk far och vän. Kan jag glömma, att jag lofvat Bli hans

trogna barn igen! Lofvat, under tro och hopp, Egna mina dagars lopp Åt hans dyrkan och allena Honom älska, honom tjena!

6. Rörande och dyra minne Af det sällaste förbund! Sväfva troget för mitt sinne Under hvarje lifvets stund. Tala på min skumma stig Om en far, som leder mig; Bland besvären, plågan, bristen, Säg mig, att jag är en *kristen*.

7. Lär mig Jesu kors att vörda Och, ehvad mig förestår, Finna ljuf och lätt den börda, Som jag bär i Jesu spår. Vid begärens villoljud, Påminn hvad jag lofvat Gud, Hvad han lofvat mig tillbaka, Så kan jag min skatt bevaka. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 21.

149. "Låt barnen komma hit till mig", Så du, o Jesu! bjuder, Så, menlöshetens vän! från dig Den milda stämman ljuder. Din Anda utgår hvarje stund Att fromma hjertan gläda, Men först uti din nåds förbund Upptager han de späda, Dem himmelen tillhörer.

2. Af Andans kraft i dopets flod Vår själ från synden renas Och, genom ordet vis och god, I tron med Gud förenas. Ty den der blifver döpt och tror, På nytt af Andan födes. I honom Sonens kärlek bor, Och hans förhoppning stödes På Fadrens nådelöften.

3. Bär Jesu minne i ditt bröst, Bär det i alla skiften, Det blifva skall din lefnads tröst Din tröst en gång vid griften. Ditt kors uppå dig villigt tag, Bekänn din tro för verlden, Så hafver Gud till dig behag; Och, när du slutat färden, Du än af Herren kännes.

4. O menskor! vänden om till Gud Och varden barnen like, Blott med oskyldighetens skrud I prydens tull Guds rike. Med kristlig dygd och samvetsro Ert barnaskap förklarar, Behåller kärlek, hopp och tro, Och himlens nåd bevarar Uti ett helgadt hjerta.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Nattvarden.

Sjunges som N:o 97.

150. O Jesu! än de dina Du vill omkring dig se, Och af din bittra pina En salig frukt

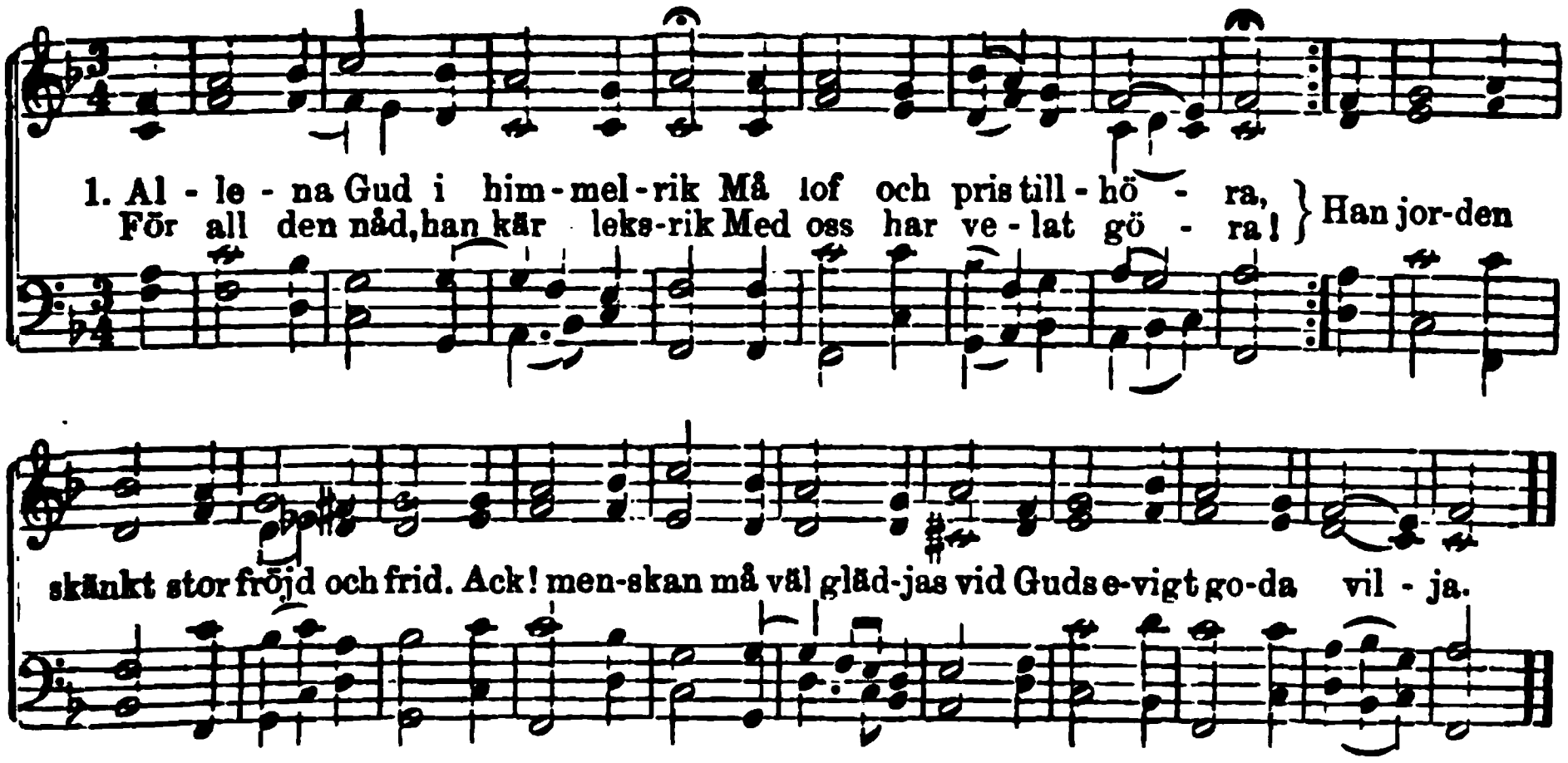

dem ge. Dem in i döden älskar du, Och i din Faders rike Vill undfå dem ännu.

2. Dock vill du än på jorden Bland oss ock stiga ner. För oss ett offer vorden, Dig sjelf åt oss du ger Och säger, evigt huld och god: "Tag! det är min lekamen. Och tag! det är mitt blod".

3. Dig, Jesu! än vi höra I dessa dyra ord. Oss alla vill du göra Till dina vid ditt bord. Oss alla, då du brödet tog, Du slöt intill ditt hjerta, Som för oss alla slog.

4. Det hjertat, som i nöden Den armas tillflykt var, Som bad för oss i döden Och våra synder bar; Det hjertat än med frid och tröst, Med salighet från höjden, Här nalkas trogna bröst.

5. Du kommer, kärlekskrike! Ännu i Herrans namn Och för oss i ditt rike Emot en faders famn: En faders, som förlåta vill De barn, du återlöste, Och som dig höra till.

6. Dig vilje vi tillhöra, O Jesu! till vår död, Och Herrans vilja göra I medgång, som i nöd. Då blir du när oss alla dar Intill vår lefnads ända, Som sjelf du lofvat har. (*F. M. Franzén* † 1847.)

151. Jag kommer, Gud! och söker dig, Förkrossad, stadd i våda. Förbarmare! ack, se till mig Och mig med tröst benåda. Jag brutit har mot dina bud, Men Jesus, medlaren hos Gud, Har verldens synder burit.

2. Med ångrens qval kring korsets fot Jag mina armar sluter: O Jesu! tag den suck emot, Som här mitt hjerta gjuter. Jag tröstar på din nåd och magt; Allt är fullkomnadt! har du sagt; Du mig med Gud försonat.

3. Då till ditt bord jag träder fram, Låt mig den tröseten finna, Att ock för mig på korsets stam Ditt blod du låtit rinna; Att du, som fullgjort Herrans lag, Åt mig beredt Guds välbehag, Då jag i dig förblifver.

4. Var du mitt skydd mot verldens färd, Mot syndens magt och villa, Att kronan, som mig är beskärd, Jag icke må förspilla. O Jesu! du, som frälsat mig, Mitt hela lif jag helgar dig, Din död att evigt prisa.

(*C. F. Gellert* † 1769, J. A. Lindblom.)

152. Jesus Kristus är vår helsa, Som oss alla ville frälsa. Med sin pina och sin död Han oss förlöst ur dödens nöd.

2. Att vi Herren ej förgäte, Har han, i det bröd vi äte, I det vin vi dricke här, Sjelf lofvat att oss vara när.

3. Vid sitt bord han vill oss trösta, Att vi äro återlösta; Vi derom försäkran få, När vi till Herrans nattvard gå.

4. Nådens kraft vi då erfara, Endast vi den tro bevara, Att för oss han blifvit död, Och att han är i detta bröd.

5. Ingen har han vägrat kalla, Kärleksfull han bjuder alla Till sitt helga nådebord: Det är så skrifvet i hans ord.

6. Så är det ock Kristi vilja, Att ej någon skall åtskilja Hans lekamen och hans blod, Som han bjöd allom, evigt god.

7. Du skall ock dig sjelf betrakta Och uppå ditt hjerta akta; Ty den hit ovärdig går, För lifvet han här döden får.

8. Derför ömt din nöd begrunda, Och se'n tvifla ingalunda, Att hans nådeord är sannt; Du finner här dess underpant.

9. Han vår sveda på sig lade, "Kom till mig", han mildrik sade, "Kom! du, som betungad är. Din syndaskuld på mig jag bär".

10. Detta löfte tillhör alla, Som här ödmjukt nederfalla, Den, som känner synden svår, Till detta bordet värdigt går.

11. När sig syndaren vill besinna Och till bättring krafter vinna, Åter så i en sann tro, Så får han i sitt hjerta ro.

12. Herre! dig vi skola prisa, Som oss vill så huld bespisa. Tack ske dig i evighet För en så stor barmhertighet! (*J. Huss* † 1415, Martin Luther, O. Petri, J. O. Wallin.)

153. Hvad röst, hvad ljuflig röst jag hör! Upp, själ! och fira, som sig bör, Den dag, som Herren gör; I dag till dig säger Herrans ord: "Kom i min famn, kom till mitt bord".

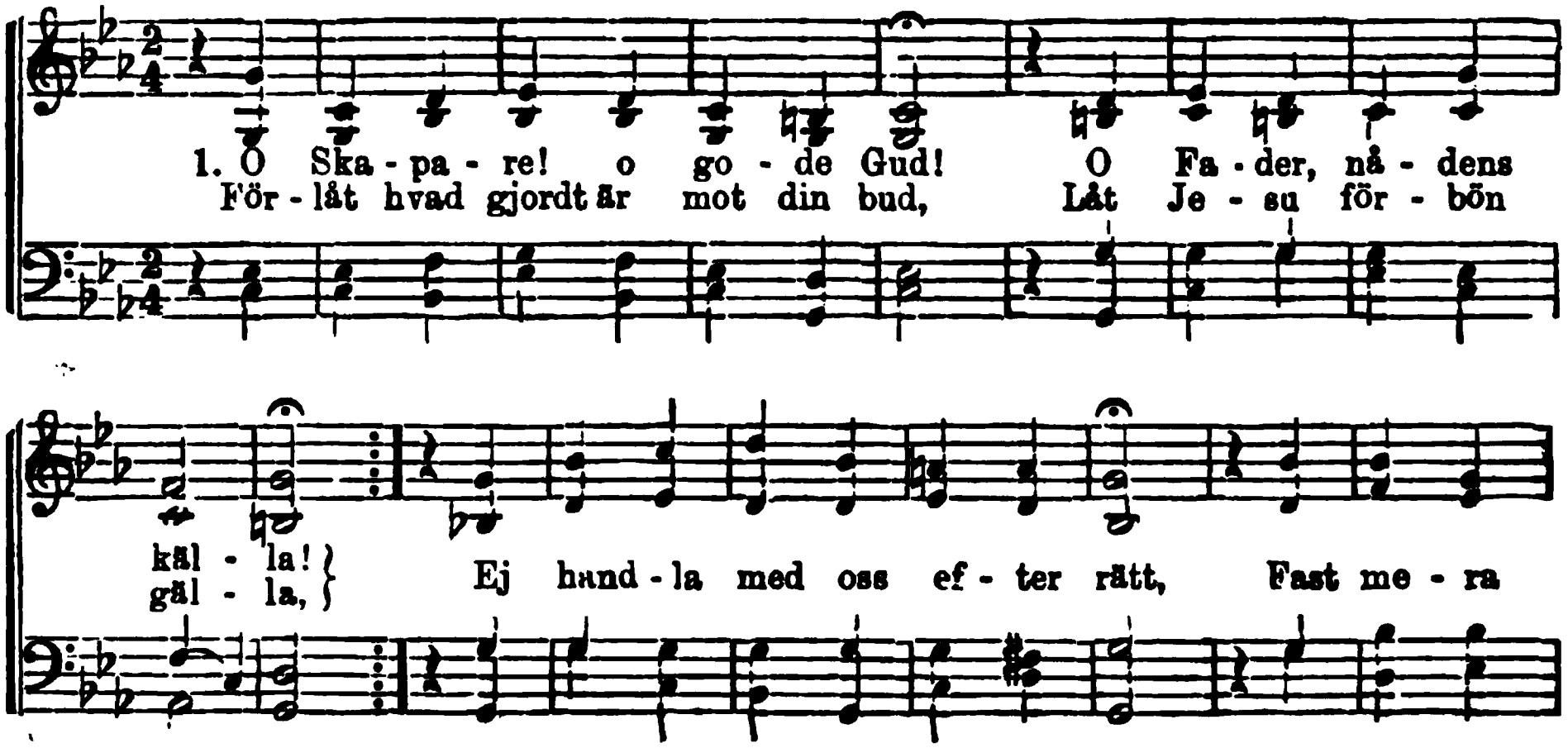

2. Jag kommer, Jesu! på ditt bud, Men kläd mig sjelf i helig skrud, Min Herre och min Gud! Ikläd mig din rättfärdighet, Att jag må se din salighet.

3. I verlden utan hjelp och hopp, Som ett förloradt får, jag lopp; Men du mig sökte opp. Du, som de dina tecknat har, Mig hem på dina armar bar..

4. Lik Petrus, jag på villans stig Förnekade och glömde dig; Men du ej glömde mig. Din blick mig fann, din kärleksblick Till djupet af mitt hjerta gick.

5. Så gif att nu jag aldrig mer Dig, Herre Jesu! öfverger, Ditt öga till mig ser. Se till att på din väg jag går, Och bär mitt kors i dina spår.

6. Och när jag önskar vederfå De krafter, som ej mer förmå, Jag, lik Maria, då Vid dina fötter sitta vill Och, hvad du talar, lyssna till.

7. Ett enda mig nödvändigt är: Att hafva dig af hjertat kär Och tro, hvad du mig lär. Af denna kärlek, denna tro, I lif och död har själen ro.

8. En själ, som du åt himlen vann, På jorden ej sin näring fann, Af stoft ej mättas kan. Den dryck och spis, som henne när, Ditt blod och din lekamen är.

9. Dig sjelf du åt de trogna bjöd: Du är det sanna lifvets bröd, Som frälsar oss från död; Du är den källa, af hvars flod En kristen hämtar kraft och mod.

10. Hvad skadar mig allt jordiskt qval, Som mig betungar utan tal I denna jämrens dal! Det böjer ned en dödlig kropp, Men lyfter själen till dig opp.

11. Hvad gagnar mig allt jordiskt väl, Om jag, en usel syndaträl, Får skada till min själ! I döden det som drömmen far, Men Andans frukt skall blifva qvar.

12. Och Andans frukt är ödmjukhet, Och sanning och rättfärdighet, Och fröjd och fridsamhet, Och oskuld i en helgad själ, Samt mod och kraft för nästans väl.

13. Låt ej mitt hjerta blifva kallt, Men älska dem, som du befalt, Och dig utöfver allt; Derpå jag kännas skall igen, Och veta att jag är din vän.

14. Så kom, att i mitt hjerta bo! Till dig jag sätter all min tro, Hos dig jag finner ro. Med dig jag lugn till målet går Och trygg på Herrans dag består.

15. Din Ande mig det vittne bär, Att intet mer fördömligt är Hos den, du blifvit när; Ty blif mig när i lif och död, O nådens källa, lifvets bröd!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

154. Vår Herras Jesu Kristi död Hugsvalar oss i all vår nöd, Och när vi tänke deruppå, En hjertans glädje vi då få.

2. Afplanat har han med sitt blod Den handskrift, som emot oss stod. Mot oss var han så god och huld, Att han betalte all vår skuld.

3. Att detta trofast är och sannt, Han gifvit oss en säker pant Uti sin helga nattvard, der Vi smake huru ljuf han är.

4. Ty hans lekamen, helig, sann, Så ock hans blod, som för oss rann, Vi undfå vid hans helga bord, Som han har lofvat i sitt ord.

5. En härlig spis är detta visst, På hvilken aldrig blifver brist, En himmelsk manna, som vår själ Till evigt lif bevarar väl.

6. Säll är då hvarje värdig gäst, Som sig vid Jesu löfte fäst; Ty Jesus vill med kärlek bo Hos den, som har en stadig tro.

7. Samt har det uppsåt att han sig Omvända vill och rättelig I Kristo lefver, synden dör, Och så Guds helga vilja gör.

8. Men den ovärdig går härtill; Ej tror, ej sig omvända vill, Han finner ingen frälsning här; På Herrans blod han saker är.

9. O Jesu Krist! vår broder kär, Som för vår skull korsfästad är, Med dina sår du helar väl En sargad och bedröfvad själ.

10. Gif att med dig i denna stund, Vi rätt förnye vårt förbund. Din nåd är rik, din magt är stor. Amen, välsignad den det tror! (*H. Spegel* † 1714, J.O. Wallin.)

155. Du lifvets bröd, o Jesu Krist! Som låter dig här finna Den nådig, som sin syndabrist Vill ångra och besinna, Dig beder jag så innerlig, Du ville nu bereda mig, Att jag må värdig vara.

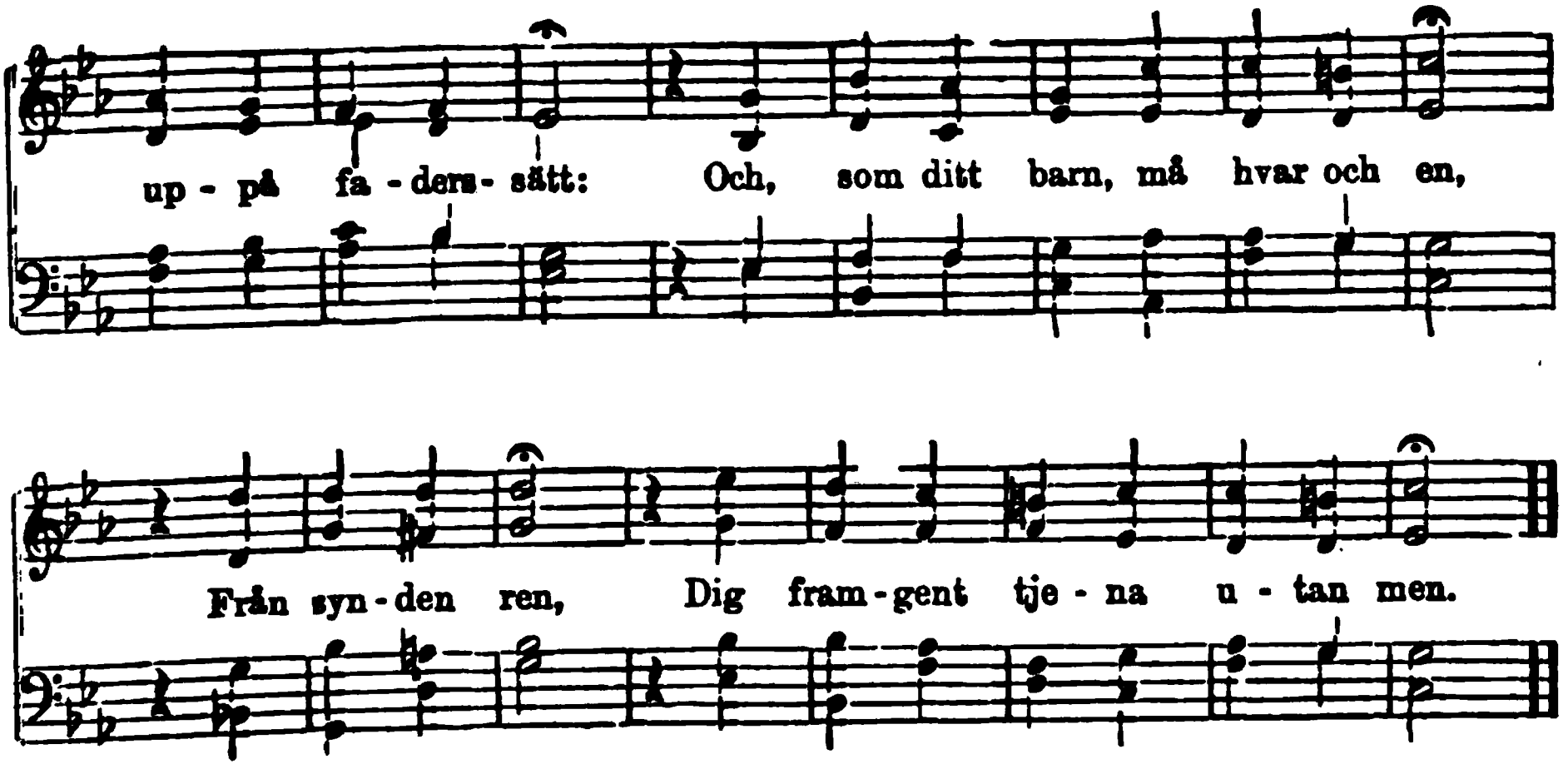

2. Du värdes mig i denna stund Till nådebordet leda, Och der bekräfta det förbund, Som kan mitt samvet freda; Så att min själ, ej blott min mun, Må af din spis och nådesbrunn Sig kunna vederqvicka.

3. Du värdes ock, o Herre Gud! Mig kraft och nåd förläna, Att vandra städs i dina bud Och troget dig här tjena. Begåfva mig med hopp och tro, Att du må stadigt hos mig bo, När du mig har bespisat.

4. Tag bort allt hat och bitterhet, O Jesu! ur mitt hjerta; Låt mig min synd och orenhet Här ångra med all smärta. Du är för mig på korset död, Har frälsat mig från evig nöd; Det är min tro, o Jesu!

5. Jag är, o Gud! din nåd ej värd, Fast mera värd din aga. Jag är i synd och ondska snärd; Deröfver må jag klaga. Dock tröstar det, o, Jesu! mig, Att du förlåter nådelig Och gerna dig förbarmar.

6. Jag är all full med syndasår; Ack, låt din hand mig hela. Jag är helt blind och vilse går; Din nåd låt mig ej fela. Jag är helt svag, förbarma dig; Förloradt får, men uppsök mig Och med din hjelp benåda.

7. O Jesu! kom, kom hit till mig, Dig värdigas mig gifva, Att dock din kärlek innerlig Må evigt hos mig blifva. I nöd och död är du min fröjd, I dig är jag så hjertligt nöjd: Ej skola vi åtskiljas.

8. Sist beder jag rätt innerlig, Låt, Jesu! mig åtnjuta Din helga nattvard värdelig Och mig i dig insluta. Jag blir i dig, du blir i mig: Du skall och mig på lifvets stig Till himlens glädje föra.

(*J. Rist* † 1667, J. Arrhenius, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 51.

156. Jag vill i denna stund, Min Gud! af hjertans grund Den stora nåd beprisa, Du värdigats mig visa. Dig vill jag mig nu gifva Och evigt din förblifva.

2. O Jesu, Herre god! Din sanna kropp och blod Mitt hjertas fröjd skall vara, Min tröst uti all fara, Min håg de himmelsk göra, När jorden vill förföra.

3. Ej vårt förnuft och vett Guds vishets djup insett; Dock måste sanning vinna, All tvekan här försvinna. Guds ord stå faste alla, Om jord och himmel falla.

4. Här är Guds rätta lam, För oss på korsets stam Af verlden djupt föraktadt, Af kärlek till oss slagtadt. Här själen nåd kan finna, Vill hon det rätt besinna.

5. Din trohet, stor och blid, Ske, Herre! pris all tid. Du mig nu har upprättat Och mildeligen mättat. Mig värdes nåd beskära, Att lefva dig till ära.

(*J. Olearius* † 1684, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 198.

157. Säll den, som hafver Jesum kär Och honom i sitt hjerta bär; Ty ingen större hugnad är, Än hafva Jesum hos sig när.

2. Jag hörer ingen bättre röst, Jag känner ingen bättre tröst, Än Jesum, som mig återlöst: Han ensam lugna kan mitt bröst.

3. Han är mot ångerfulla god, Han gifver de betryckta mod, Han renar oss i dopets flod Och styrker med sitt helga blod.

4. Jesus är hjertats högsta fröjd, Jesus gör själen bäst förnöjd; Han lyfter upp till himlens höjd Den under korsets tyngd var böjd.

5. Förnuftet visar ej ett sätt, Hur nåd i himlen går för rätt; Men hjertat, som han styrkt och glädt, Med tron hans kärlek fattar lätt.

6. Jag söker Jesum med all flit, Och har till honom all min lit; Mitt qvalda hjerta längtar dit Från tidens färd och svek och split.

7. När jag om morgonen uppstår, Jag söker först min Jesu spår Och, som Maria, helst jag går, Der jag om honom kunskap får.

8. O Jesu! som till himlen for, Du konung, öfver alla stor, Så näderik likväl du bor Hos den af hjertat på dig tror.

9. Blif när mig, o Immanuel! Med dig och genom dig min själ Är frälst och viss om evigt väl, Men utom dig en syndaträl.

10. Ifrån ett hjerta, som har byggt På dig sitt hopp, förnöjdt och tryggt, Fåfänglighet blir utelyckt; Men djupt din kärlek der intryckt.

N:o 26.

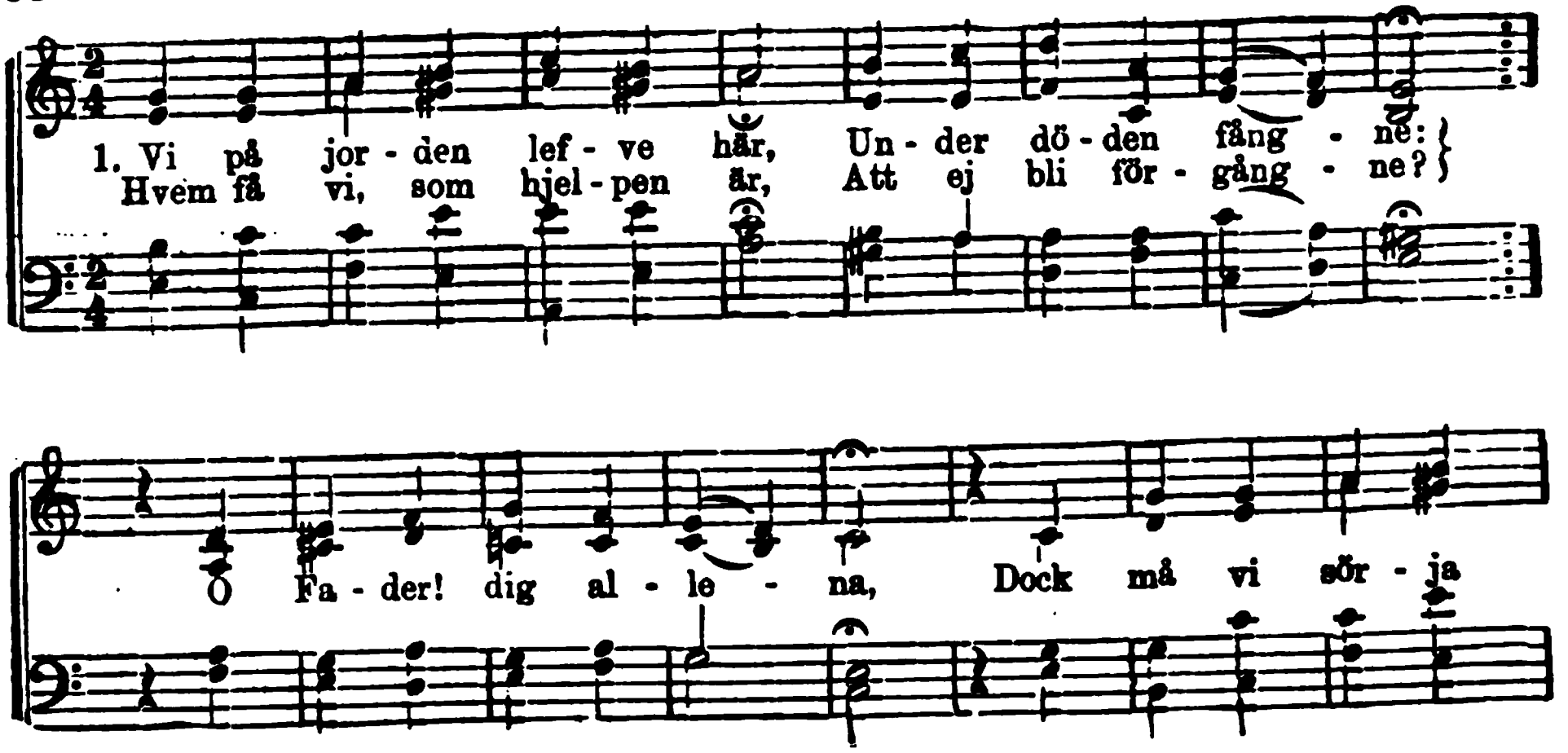

11. Din kärlek, Herre Jesu Krist! Oss väpnar mot all veridens list; Den öfverskyler all vår brist Och återgifver hvad vi mist.

12. Din kärlek, som i döden brann, Ditt blod, som från din sida rann, Din död, som döden öfvervann, Förlossning för oss alla fann.

13. Du kom till oss af himlen ned, För oss ditt lif i strid framskred, Och korsets död för oss du led, Att oss förvärfva evig fred.

14. Och, att vi detta skole tro, Du värdes sjelf uti oss bo, Och hugna själen med den ro, Som vid ditt kors kan härligt gro.

15. Ty din lekamen, som vardt död, Ger du oss i välsignadt bröd, Och uti vin din blod så röd, Som läker all vår brist och nöd.

16. Den, som dig undfår värdelig, Han har Guds rike uti sig, Han finner frid och fröjd hos dig Och vandrar på din viljas stig.

17. Ack Jesu! oss beredda gör, All syndens magt i oss förstör; Vårt hjerta öppna, väck och rör, Att vi dig undfå som sig bör.

18. Ja, nu och alltid när oss blif, Allt ondt, o Jesu! från oss drif, Och oss omsider nådigt gif En salig död, ett evigt lif.

(*St. Bernhard* † 1153, H. Spegel, J. O. Wallin)

Sjunges som N:o 154.

158. Af helig längtan hjertat slår Min Jesum jag till mötes går. Ack, låt mig se och smaka här, Hur ljuflig du, o Herre! är.

2. Jag hörde rösten af ditt bud, Jag följer nådens glada ljud; Och fram jag träder nu för dig, Förskjut ej mig, förskjut ej mig.

3. Jag usle är i synder snärd Mig hafva satan, kött och verld, Så grymt bedragit, arma barn; Jag föll i deras snöda garn.

4. Jag mången gång på dig har tänkt, Men åter mig i lustar sänkt; Ty samvetet mig gjorde ve, Tills det i synden somnade.

5. Du har ditt budskap till mig sändt, Du har mitt öga till dig vändt; Jag klappar rädd, med blygd och qval, På dörren af din bröllopssal.

6. Ack, tiden ilar med all fart; Ett evigt mörker stundar snart, Och ryslig evigheten är För den, du ej din nåd beskär.

7. Du fordom högt mig älskat har. Har än du samma kärlek qvar! Ja! tillgift syndaren ju får, Som full af ånger, till dig går.

8. Ack, Jesu! mig ock nu tillgif Och mig ej från ditt ansigt drif. O du, som veridens synder bar! Mig nådig och barmhertig var.

9. Fast jag så mycket ondt har gjort, Som är inför din thron förspordt, Likväl jag dristar fram till dig. Förskjut ej mig, förskjut ej mig!

10. Du är barmhertig; låt, o Gud! Dig täckas mina läppars ljud; En försmak af ett evigt lif I mitt försagda hjerta gif.

11. Jag känner mig uti ditt hus. Så kringhvärfd af din nådes ljus: Här bjudes mig så härlig spis Af frukter från ditt paradis.

12. Så vet jag då, hur allt mitt ve Jag kan i fröjd förvandladt se. När till ditt helga bord jag går, En himmelsk tröstedryck jag får.

13. Der får jag ock ett himmelskt bröd, Som gifver kraft i själanöd. Jag fruktar ej för fattigdom: Din kärlek är min rikedom.

14. O kom, min Jesu! då till mig; Låt reda till mitt bröst åt dig, Att längtans suck dig möter der, Och trones lampa redo är.

15. Och när du nattvard hålla vill, Ditt hjerta jag mig tryggar till, Liksom Johannes vid ditt sköt, Om natten, då du brödet bröt.

16. Hvad båtar mig en jordisk glans! Mig fröjdar mer den törnekrans, Jag flätad ser kring dina hår, Då jag hos dig vid korset står.

17. Hvad båtar gunst och rikedom! Förutan dig är veriden tom; Förutan dig hvad jordiskt väl Från döden frälsa kan min själ.

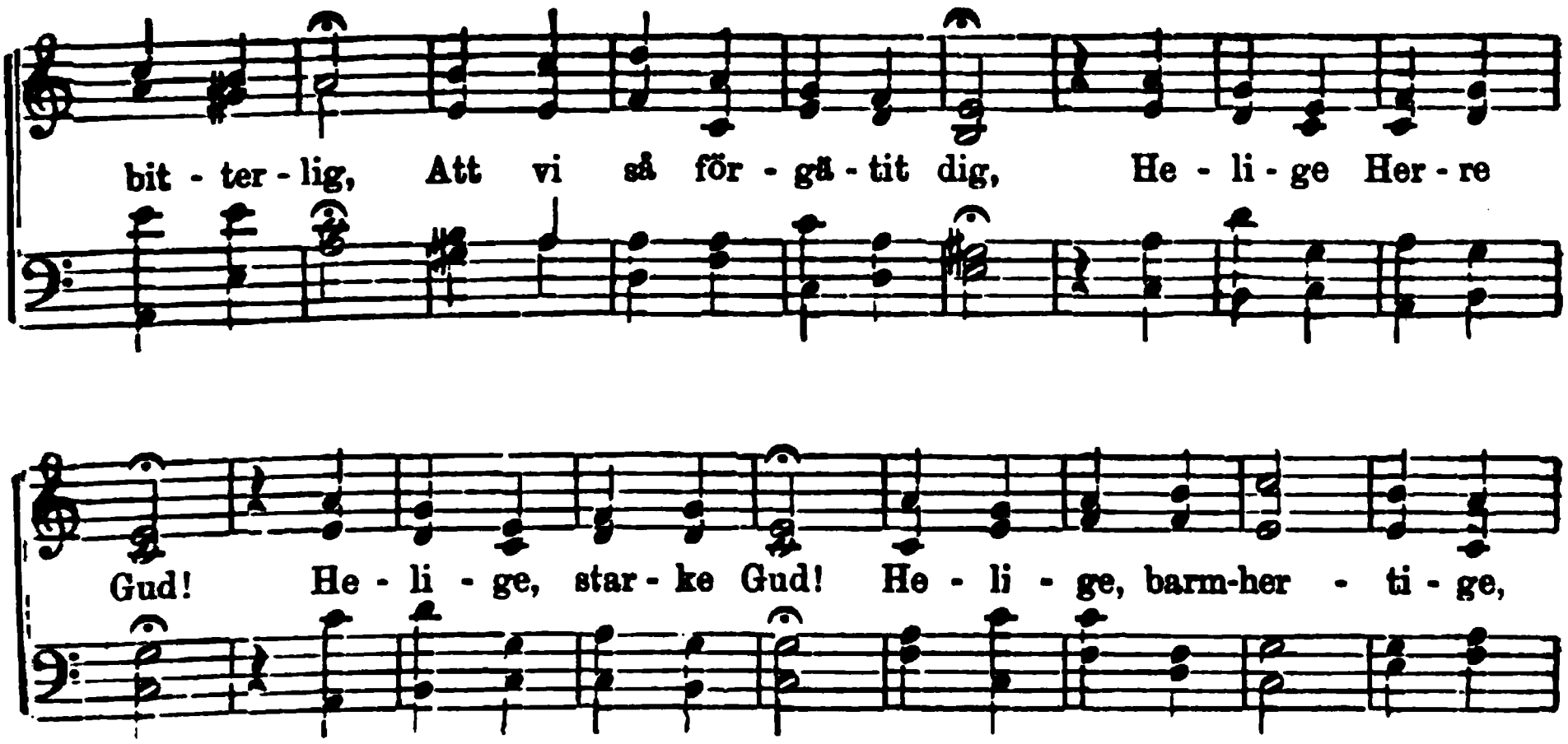

12. Vid dig jag evigt blifva skall: Du är mitt lif, min glädje all, Mitt ljus, min rätta dryck och bröd, Min salighet uti min död. (*S. J. Hedborn* † 1849.)

159. Gud vare lofvad och af hjertat prisad, Att min själ nu är bespisad Vid Herrans heliga bord, hvars himlagåfvor Öfvergå all jordens håfvor! Dig vare pris, o Herre Gud! Du, som allt kan ge och sjelf dig gaf, Och min skuld af kärlek planat af. Åt dig lemnar jag ock mig; Hvad jag är, jag är i dig. Dig vare pris, o Herre Gud!

2. Hur ljufligt är ditt bord, der kärlek föder Med sitt blod en slägt af bröder, Dem du förbarmande har velat frälsa, Dem du när till evig helsa! Dig vare pris, o Herre Gud! Jag stod upp att till min Fader gå; Ende Sonen emottog mig då, Lifvets kalk mig dricka böd, Spiste mig af lifvets bröd. Dig vare pris, o Herre Gud!

3. O! jag skall ej för evigt smaka döden, Ty ock i den sista nöden, Jag vet sig samma kärlekshand skall sträcka Mot mig och mitt fängsel bräcka. Dig vare pris, o Herre Gud! Jesu! gif, att vid din nattvard då Jag, den minste, ock ett rum må få, Och för hvad jag felar än, Möt mig med förlåtelsen! Dig vare pris, o Herre Gud! (*J. O. Wallin* † 1839.)

160. Hur kan och skall jag dig, o Jesu! nogsamt prisa! Du värdes mig med dig uti din nattvard spisa; Min själ uppfriskar du med ditt utgjutna blod, Du lindrar hjertats ångst, du gifver fröjd och mod.

2. Du har min syndaskuld och börda från mig drifvit; Du har gudaktighet och kärlek igengifvit; Du har min svaga tro af nåde återtändt, Du till min matta själ ny tröst och styrka sändt.

3. O du, min ädla skatt, du lifvets springekälla, Som dig till egendom åt mig vill återställa! Ack, blif och var hos mig, så är jag salig visst, Så är min död mitt lif, hjelp mig, o Jesu Krist!

(*J. Heermann* † 1647, J. Petræus, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 35.

161. Dig Jesu! vare evigt pris För all din nåd och gåfva, Af dig jag i en jordisk spis Undfår

en himmelsk håfva. Välkommen var, du ädle gäst! Som dig med mig så nära fäst, Dess är jag glad och sjunger.

2. O Jesu! du mig bjudit in, Att af din nattvard spisa. Nu är jag din, och du är min, Det skall i nöd mig lisa. Nu har jag nog i all min brist, Nu är min själ välsignad visst: Dess ske dig lof, o Jesu!

3. Låt mig få blifva städs i dig, Och dig för evigt tjena! Förblif ock evigt du i mig Och värdes sist förlåna, När jag är stadd i dödens nöd, Att, styrkt af detta nådens bröd, Jag glad till dig må fara!

(*J. Olearius* † 1684, J. Svedberg.)

Nattvardspsalm för en sjuk.

162. Här ensam på mitt plågoläger Din nattvard, Herre! jag begår; Men äfven här jag hoppet äger, Att du mig arme ej försmår. Hvar helst dig ropar nödens röst, Der kommer du med hjelp och tröst.

2. Kanske ej mera här i tiden Din dyra måltid bjudes mig. Är då min lefnadsdag förliden, O Herre Gud! gör nåd med mig. Min hjelp, mitt ljus, o Jesu! var; Så blir min afton lugn och klar.

3. Låt syndaskuldens tyngd försvinna Vid minnet af din kärleks höjd. Låt mig i nådekalken finna En försmak af din himlafröjd. O Jesu! din försoningsdöd, Hugsvale mig i dödens nöd.

4. O Jesu! du, som synd förlåter, Bevisa mig barmhertighet. För tron du himlens port upplåter Låt mig få se din salighet. När Jesu! dig i tron jag ser, Försvinner plågan mer och mer.

5. Ej döden skall mig då förskräcka: Min själ, o Jesu! tillhör dig. I grafven vill du sjelf mig väcka, I domen sjelf försvara mig; Ty är jag nöjd med hvad du gör; I dig jag lefver och jag dör. (*C. C. Sturm* † 1786, J. O. Wallin.)

C). Nådens ordning.

1.) *Nådevalet.*

Sjunges som N:o 78.

163. Store Gud! hvad skall jag göra, Att jag salig varda må! Är jag vald, att dig tillhöra,

60

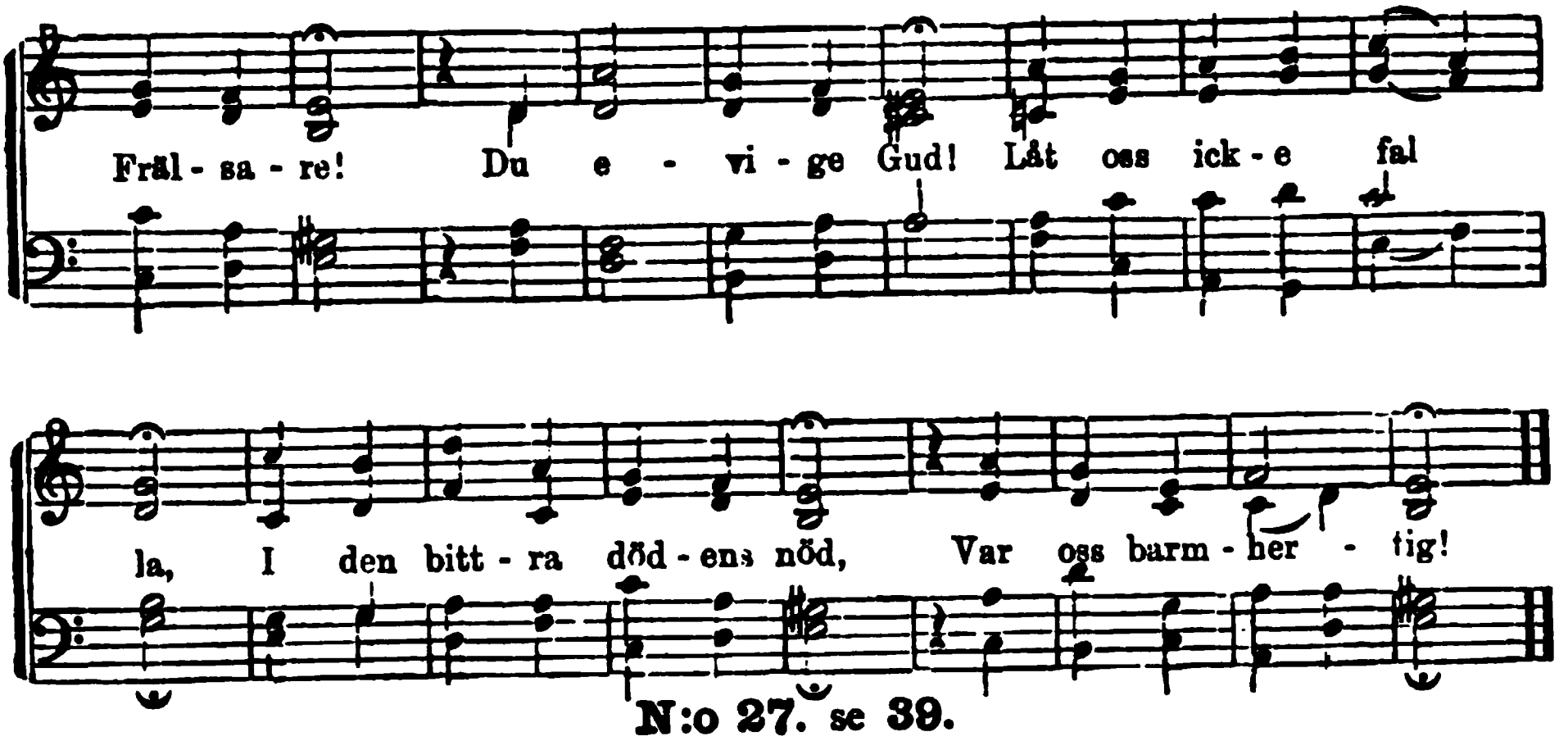

N:o 27. se 39.

Eller dömd, från dig att gå! Står i lifvets bok mitt namn! Öppnas eller sluts din famn, När mig döden snart skall fälla Och mig för din domstol ställa!

2. O min Gud! mitt hjerta bäfvar: Outforskligt är ditt råd. Mellan lif och död jag sväfvar. Vågar jag väl hoppas nåd! Ack! det finnes ju hos mig Intet gällande för dig! Månn, en gång af synden dårad, Jag kan vara en utkorad!

3. Ja! du vid dig sjelf har svurit, Att du ej vill syndarns död. Denna ed har Jesus burit Till en syndig verld i nöd. Den är skrifven med hans blod; O min själ! så fatta mod. Den till ändan trogen blifver, Honom Herren lifvet gifver.

4. Till den himmel, som blir allas, Hvilka honom höra till, Ingen är, som icke kallas, Ingen han borttappa vill. Till hans hjerta en och hvar Lika öppen tillgång har, Samma röst till alla ljuder, Samma frälsning han dem bjuder.

5. "Kommen alle, som arbeten! Allt är redo!" ropar han. "Nåden, friden, saligheten Jag åt sorgsna själar vann. Och, du vilsefördе! kom; Vill du lefva, o! vänd om, Öfvergif den breda vägen!" Så han ropar, huld och trägen.

6. Men den hjertat framgent sluter För hans kallelse och nåd; Den hans salighet förskjuter, Fräck i synd och öfverdåd, Den ej bättrar sig och tror, Men i synden säker bor. Han sin dödsdom sjelf har skrifvit, Han, blott han, förkastad blifvit.

7. Jesu! gör mig angelägen Om hvad evigt gagnar mig. Du till himlen visat vägen, Låt mig dit ock följa dig; Att jag, frälst från synd och last, Min utkorelse gör fast, Och beskyddad för all fara, Din i lif och död må vara. (*J. Åström* † 1844.)

2). *Kallelsen, Väckelsen, Upplysningen.*

Sjunges som N:o 77.

164. Allt är redo, fallna slägte! Hör den röst, som kallar dig Och, ur dödens mörka häkte, För dig fram på lifvets stig. Nu är salighetens dag;

Känn din Faders hjertelag. Bäfva att den nåd förskjuta, Som ännu dig bjuds att njuta.

2. Gud sin kärlek dig förklarat, Menska! redan vid ditt fall; I sitt ord han uppenbarat Hur ännu du räddas skall: Han ännu dig tar emot, Om i redlig syndabot Du för honom faller neder Och i tron om tillgift beder.

3. Ack! om du ditt hjerta sluter För den röst, som kallar dig; Om du än den hand förskjuter, Som ifrån förderfvets stig Dig så gerna leda vill; Vet att en gång slutes till Nådens dörr, dit Gud dig åter Aldrig, aldrig kallas låter.

4. Men om du, af ånger slagen, Har ditt intet kännа lärt, Gläds att han, som uppfyllt lagen, Har dig himmelen beskärt. Hör hans evangelium: Kom till bordet, här är rum; Här skall himmelsk spis dig nära, Att din tro må frukter bära.

5. Gud, min Frälsare! jag beder: Må ditt ord ledsaga mig, Att mig veriden ej förleder Till ett återfall från dig; Din lekamen och ditt blod Mig förläne kraft och mod, Till att segra i all fara, Att jag din må evigt vara. (*J.*—, C. Dahl † 1809 J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 33.

165. Vak upp! hör väkten ljuder Från Sions murar än. Se nådens sol dig bjuder En bättringsdag igen. Men snart skall budet fara Från lifvets furste ner, Och i hans namn förklara, Att ingen tid är mer.

2. För sent skall syndarn vakna, Der ingen morgon är, Der han skall evigt sakna Den nåd han spilde här, Der inga böner höras, Der ingen bättring sker; Ty kan väl bättring göras, Då ingen tid är mer!

3. O, du i synden döde! Se denna evighet, Der allt är mörkt och öde Och ej af ändring vet. Att synden hopplöst minnas: O mask! som ro ej ger, Ack! kan väl hoppet finnas, Då ingen tid är mer.

4. Vak upp! hör ropet skallar: Nu är behaglig tid, Nu gack dit Herren kallar Med bön och bot och strid.

N:o 26.

2. Vi för syndaskulden svår
Måste straffet bida.
Ho är den, som för oss går
Och vill döden lida!
O Jesu du allena.
Du hafver lidit hårdan död,
Till att frälsa oss ur nöd.
Helige Herre Gud!
Helige starke Gud,
Helige barmhertige Frälsare
Du evige Gud!
Låt oss ej förkastas
Från din nåd till afgrundsglöd.
Var oss barmhertig!

3. Vi ej lefve, som oss bör,
Städs i synd vi falle.
Ho är den oss starka gör
Emot synder alle?
Guds ande! du allena.
Blott i din kraft vi komme fort;
Ditt är allt, som väl är gjordt.
Helige Herre Gud!
Helige starke Gud!
Helige barmhertige Frälsare,
Du evige Gud!
Låt oss ej förtappas
Utan hopp i evig död.
Var oss barmhertig!

Vill du den nåd förnimma, Som syndarn bjuds ännu, Så tänk hvar dag, hvar timma, Att nu är tid, blott nu.

(*F. M. Franzén* † 1847.)

166. Gud, min Gud! som dig förbarmar; Du, som icke vill min död, Jesu! räck mig dina armar. Der jag ligger i min nöd. Synd och qval mig öfverhopa: Låt mig icke fåfängt ropa. Jesu! du min hjelp och tröst, Var mig nådig, hör min röst.

2. Nu jag ser, hur jag gjort illa, Jag, som på förderfvets stig Låtit verlden mig förvilla, Låtit synden fängsla mig. Nu omsider jag förfarit, Hur mitt hopp bedrägligt varit, Då hos dig, o Gud! min själ Icke sökt sitt högsta väl.

3. Men jag finner, till min smärta, Att ännu hos mig jag bär Samma tygellösa hjerta, Samma svekfulla begär. Att jag dem må kunna dämpa, Jesu! lär mig städse kämpa, Och, i kraften af ditt blod, Gif mig styrka, gif mig mod.

4. Ja, mig strida lär i tiden, Och när jag ur tiden går, Gif uti den sista striden Att jag segerkronan får; Att jag, frälst från evig fara, Måtte, bland de ställas skara, Milde Jesu! prisa dig, Som ur nöden hulpit mig.

(*I—*, C. Dahl.)

167. En syndig man, som låg i syndens dvala, En himlaröst så hörde till sig tala: "Vak upp, vak upp! hör ordet, som hugsvalar; Se, hvilket ljus beskiner berg och dalar!"

2. Hvars är den röst, som går till hjertegrunden? "En ängels från de himmelska förbunden. Ack, sof ej mer: med tunga, mer ej bunden, Sjung Herrans lof, den sköna morgonstunden".

3. Ett sorgfullt bröst har ej en ledig tunga; I själanöd ho kan med glädje sjunga! Bland jordens barn, de gamla som de unga, Den nöd är stor: ty synder oss betunga.

4. "När syndaren vill sig till Gud omvända, Gud honom hjelp af höjden lofvat sända. Säll är du själ! Gud ser till den elände; Han ock för dig skall lifvets ljus upptända".

5. Den syndige stod upp: hans qval fick lisa, Hans håg blef varm, sin Gud han ville prisa; Han öfver sig ett himmelskt ljus såg lysa, Och andaktsfull han sjöng sin morgonvisa.

6. Miskundlig Gud, låt nådens sol upprinna, Att för dess ljus må syndens nöd försvinna; Din Andas kraft låt mig, o Jesu! vinna, Ack låt mig nåd för dina ögon finna.

7. All verldens ljus! liksom en morgonstjerna Du rinner opp, att lysa, värma, värna De jordens barn, som sig till himlen ärna: Jag skådar dig, jag följer dig så gerna.

8. Pris dig, som ej tillstadde mig att sofva I syndens sömn, min mun förmår ej lofva Den nåd, hvarmed du värdes mig begåfva; Mitt hjerta tag, tag mot den ringa håfva!

9. Försonare! du har för mig och alla Tömt vredens kalk och smakat dödens galla. Dig vill jag tro, dig älska dig åkalla, Och med din hjelp, ej mer i synden falla.

(*I—*, O. Wallin.)

Sjunges som N:o 111.

168. Store Gud! som handen räckte Mig till räddning i min nöd, Och mig med din Anda väckte, Då jag låg i synden död, Värdes ock min själ upplysa, Att hon rätta vägen ser, Och ej vrångvis irrar mer.

2. Gif att jag må kunna skåda Vidden af mitt öfverdåd, Djupet af min själavåda, Höjden af din dyra nåd. Låt den rätta morgonstjernan Stråla klar, på det min själ Må förstå sitt sanna väl.

3. Ack med ånger, blygd och smärta, Mina synders mängd jag ser; Men ifrån ditt fadershjerta Flödar nåden mycket mer. Lagens blixt vid korset falle, Släckt uti ditt dyra blod, Som ingifver frid och mod.

4. Skingra, Gud! all tvifvans dimma, I ditt ljus låt ljus mig se, Låt i trone mig förnimma, Att blott du kan frälsning ge, Att den väg, som Jesus banat, Är den enda jag kan gå, För att lif och räddning få.

5. Var mitt ljus på lifvets bana, Var mitt ljus i dödens dal. Låt mig, fri från syndens vana, Lagens hot

N:o 28.

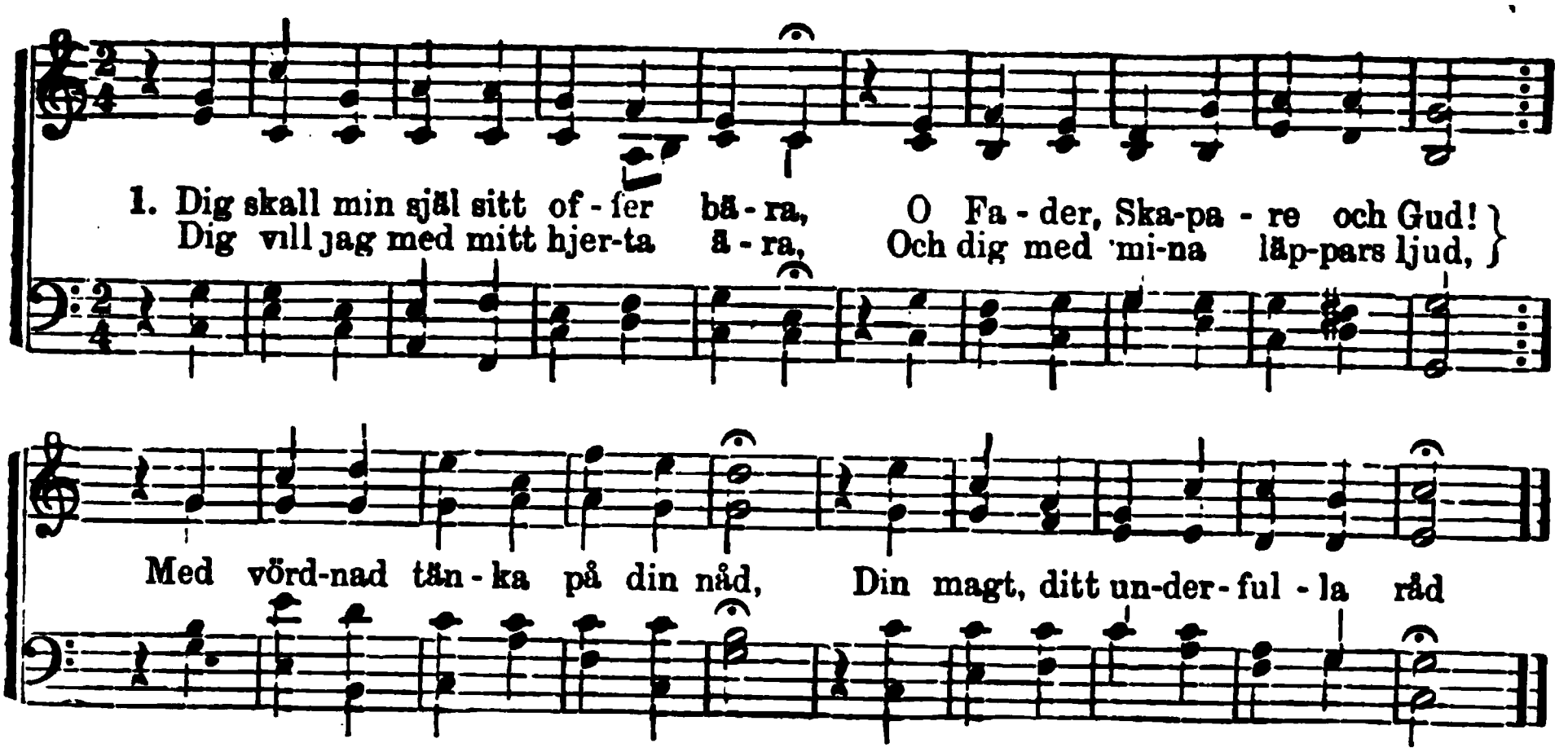

och ångrens qval. Mer och mer det landet nalkas, Der allt mörker skingrat är; Ty du sjelf är solen der.

(*J. Åström* † 1844.)

En länge förhärdad syndares uppvaknande.

Sjunges som N:o 95.

169. Mitt samvet ur sin långa dvala Med bäfvan ändtlig vaknat opp: Ack! utan kraft att mig hugsvala. Jag ryser för mitt lefnadslopp. Det ligger för mig, som en kedja Af villor, dårskaper och brott. Jag bär mitt straff och kan ej vädja ifrån den dom jag redan fått.

2. Min lycka spild, mitt lugn försvunnit, Mitt goda namn förstördt jag ser. Likt offren, som till aska brunnit På Molochs altar en gång ner. Och nu, då ångren, qvalet, nöden Med långsam brand mig sjelf förtär, Hvad blir min lott! jag fruktar döden, Och lifvet mig förhatligt är.

3. O! kan väl denna branden släckas! Jag har förtrampat dina bud; Jag må väl darra och förskräckas, Att du rättfärdig är, o Gud! Du helig är: du måste straffa De dödens barn, som ej i tid Med fruktan och med bäfvan skaffa Sin salighet och själafrid.

4. Hvart skall jag fly, när du vill kalla! Jag gömr ej, helige! för dig, Fast jordens berg uppå mig falla, Fast grafvars högar skyla mig. Hvarthän, om du dig ej förbarmar, Vill jag väl gå! . . . ack, haf fördrag! Jag kastar mig i dina armar· Gör med mig efter ditt behag.

5. O du, som kom att vreden dämpa, Fullkomnande Guds kärleksråd! Min bön, lik Israel, skall kämpa Med dig, till dess jag vinner nåd. Min tro lik, Mosis staf, skall klappa, På salighetens klippa jemnt: O du, som ingen vill borttappa Af dem du med ditt namn har nämnt.

6. Mig i den kärleksfulla vården Du, gode herde! äfven siöt; För mig din svett i örtagården, Ditt blod på Golgata du göt. Du ock från mig ej velat skilja Ditt sista gällande *förlåt!* Blott jag mig gifver i din vilja, Blott vi ej mera skiljas åt.

7. Så hör mig, jord! må himlar höra, Och vittna mellan Gud och mig; Jag beder: lär mig bättring göra,

Och du, o Gud! förbarma dig. "Så sant jag lefver," du förklarar, "Jag syndarens förderf ej vill;" "Så sant du lefver rörd jag svarar, "Hör jag i lif och död dig till." (*B. Münter* † 1793, J. O. Wallin.)

170. Hvart flyr jag för Gud och hans eviga lag! Den drabbar mig nära och fjerran. Hur skall jag, på domens förfärliga dag, Väl kunna bestå inför Herran! Gud vare mig syndare nådig!

2. Jag bäfvar, då jag uppåt himmelen ser, Der stå mina synder beskrifna; Och kastar till jorden jag ögonen ner, Der äro de alla bedrifna: Gud vare mig syndare nådig!

3. Hvart skall jag mig vända, hvar finner jag tröst I denna min jämmer och smärta! Förskräckt, jag af ångest mig slår för det bröst, Som hyser mitt syndiga hjerta: Gud vare mig syndare nådig!

4. O du, som mig skapat, min frälsare blif; Mig lede, mig styrke din Ande; Din frid mitt oroliga samvete gif, Med tröst mina tårar du blande, Gud vare mig syndare nådig!

5. O Jesu! det blodet, som talar så mildt, Ditt blod, som från korset flöt neder, Gif att det på mig ej må blifva förspildt, På dig jag förtröstar och beder: Gud vare mig syndare nådig! (*O. Kolmodin* † 1753, C. Dahl, F. M. Franzen.)

3). *Omvändelsen.*

Kristlig sjelfpröfning.

171. Bepröfva mig, min Gud! förnim hur jag det menar: Om verlden eller dig, i håg och verk, jag tjenar. Se till, om ej ännu på orätt väg jag är; Och led mig på den väg, som till ditt rike bär.

2. I dopets helga bad du mig en fader blifvit, Mig nådens barnaskap och löftets arf du gifvit; Har jag ock, som ditt barn, i allt mitt lefnadslopp, Dig fruktat äiskat, lydt, med hjertats tro och hopp.

3. Har jag ej spart den kraft, den tid, du mig förunnat, Att verka i min krets det goda, som jag kunnat! Och gick, der jag det gjort, i min beräkning in, Ej mera verldens dom, än samvetets och din!

N:o 29.

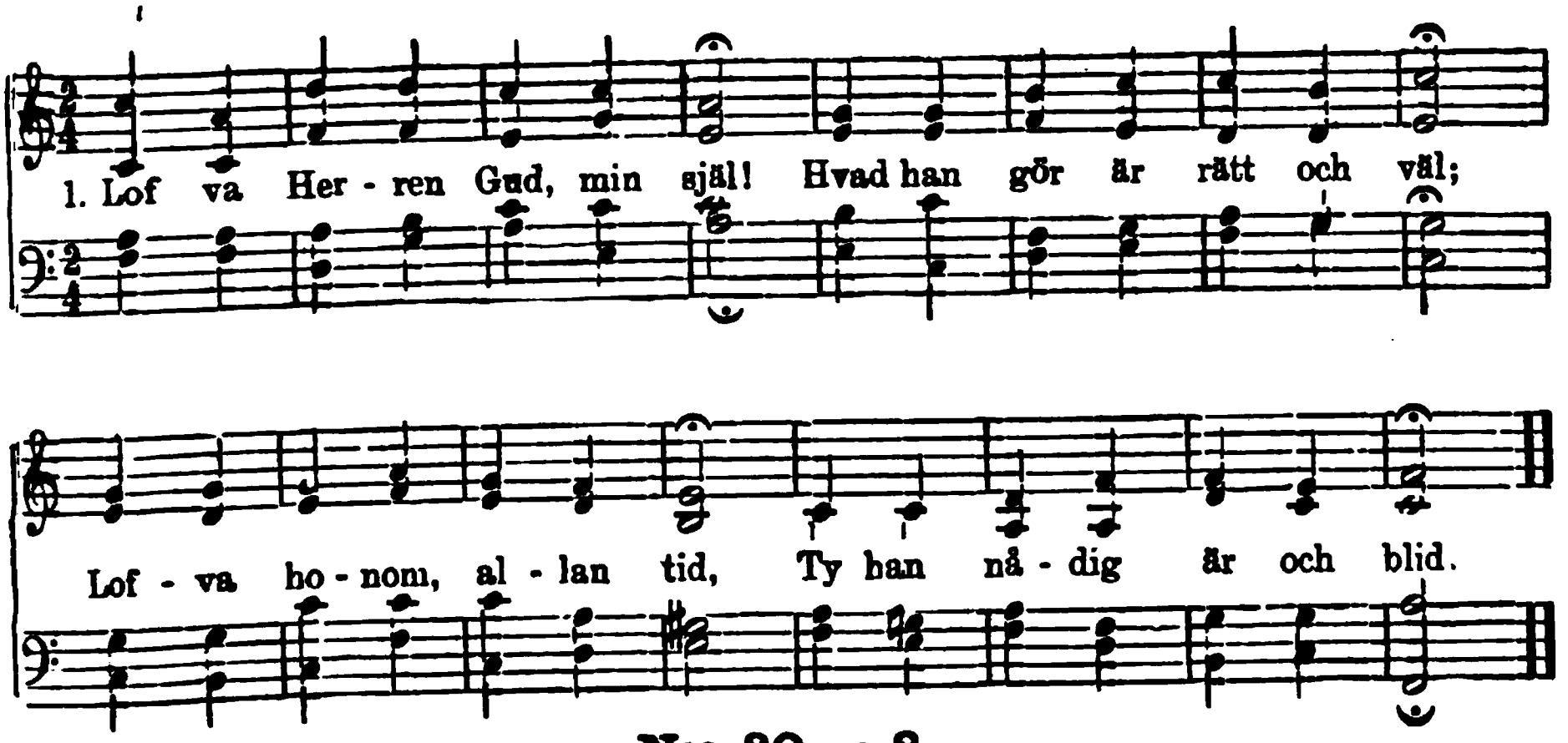

N:o 30, se 8.

4. Har jag med trohet sörjt för dem, du mig förtrodde? Med godhet dem bemött, som af mitt bud berodde? Och varit i mitt kall, min hydda och min bygd, En värdig föresyn af ordning, flit och dygd?

5. Har jag mot hämndelust och afund mig bemannat? För dem, mig hatat, bedt? välsignat dem mig bannat? Har jag gjort allom rätt, och önskat allom godt, Vid andras lycka glad, och nöjd med egen lott?

6. O Gud! har denna röst ej smickrat, ej förtalat, Men lika öm och sann, bestraffat som hugsvalat? Har denna hand jag räckt till nästans hjelp i nöd, Till den betrycktas värn, den öfvergifnas stöd?

7. Har jag med andans kraft, mot köttets lusta kämpat Dess väckta gnista qväft, dess första utbrott dämpat? Att ej begärelsen i hjertat synden födt, Och, i fullbordad synd, jag andeligen dött?

8. Var jag, i glädjens dag, blott glad uti din fruktan? Bar jag, i sorgens dag, med tålamod din tuktan? Gaf jag, i fröjd och nöd, dig tacksamhetens pris, Förvissad att i allt du nådig är och vis?

9. O Gud! ho märka kan, hur ofta här han bryter? Gå ej med mig till doms: du skådar hvad jag tryter. Hvad jag misshandlat har, för Jesu skull gif till; Jag på en bättre väg härefter vandra vill.

(*J. A. V. Weigel* † 1806. J. O. Wallin.)

Bättringens nödvändighet och vådan af dess uppskof.

172. Tiden flyr! när vill du börja, O min själ! För ditt väl Att med allvar sörja? Gud dig ropat och han ropar Dig ännu. Hvad gör du? Skuld på skuld du hopar.

2. Stanna och din frid besinna! Gud är sann: Än du kan Nåd och tillgift vinna. Här är döden, här är lifvet; Märk härtill! Det du vill, Skall dig varda gifvet.

3. Men förspill ej nådetiden. Ack, så dyr! Se, han flyr Och är snart förliden. Dröj ej, tills de onda dagar Hinnas opp. Årens lopp Kraft och mod försvagar.

4. Medan du ännu kan synda, Öfvergif Syndens lif, Ur förderfvet skynda. Sökt af Herran, låt dig finna, Medan du, Har ännu Tid att bättring vinna.

5. Sök att på din brist ej skylla. Kraft Gud ger Den, som ber, Vill din bön uppfylla. Lär att bedja, vaka, kämpa; Gud skall då Med dig stå, Syndens välde dämpa.

6. Sök i tron, med ångrens smärta, Jesu nåd, Följ hans råd Med ett ödmjukt hjerta. Då skall dig hans ande stärka I ditt kall; Si han skall Håg och gerning verka.

7. O min Jesu! jag vill hasta, Att med bot För din fot Mig i stoftet kasta. Viss att du min synd förlåter, Dig jag vill Höra till. Jesu! tag mig åter.

8. Jesu! värdes sjelf mig föra På den stig, Der du mig Lofvat saliggöra. Aldrig från min själ sig skilje Stadig tro, Stilla ro, From och lydig vilje.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

173. I dag om Herrans röst du hör, Upp syndaträl! och bättring gör, Vak upp ur syndens dvala. Besinna, o, besinna här, Hvad du din Herra skyldig är; Du kan det ej betala. Men fall med bot Till Herrans fot, Och längre ej förhala.

2. Du länge nog har synden tjent, Och, med de pund dig Gud förlänt, Blott ökt ditt skuldregister. Du verlden följt på villans stig. Hvad blir den tack hon bjuder dig, När dess behag du mister? Hvad har dess röst Åt dig till tröst, När snart ditt hjerta brister?

3. Ack! fruktan, sorg och samvetsqval Och blygd och plågor utan tal, Se der den lön hon gifver! De grunder, i din välmagts tid Hon bygde för ditt hjertas frid, I nöden hon upprifver; Och hennes mun I domens stund Sjelf vittnet mot dig blifver.

4. Fly verlden innan hon dig flyr, Och nådens tid, så kort och dyr, För dig ej mera dagas. Dig bättra, medan än du får, Ty, dag från dag och år från år, Din kraft, din håg försvagas. Ack syndaträl! Din arma själ Skall snart ifrån dig tagas.

5. Räds då, att ej den sena bot, Som väcktes blott af dödens hot, Skall lända dig till nytta. Ack lit ej på, att de begär, Som fängslat dig vid gruset här, Bli då i hast förbytta. Ack! lit ej på Att ångren då Skall dig i himlen flytta.

N:o 31.

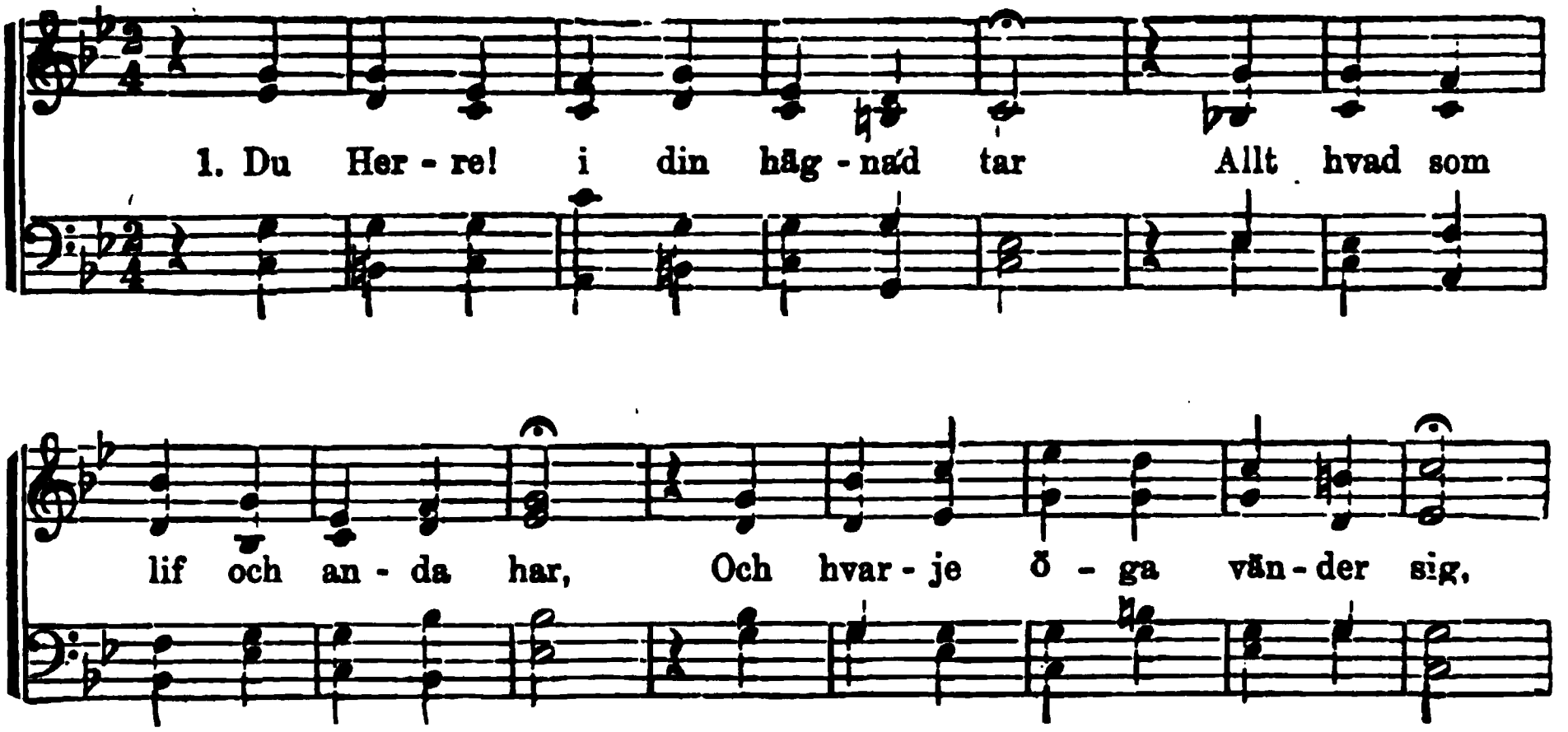

6. I dag din våda öfverväg. Och slå dig för ditt bröst och säg: O fader dig mis kunda! Lik en förlorad son jag är; Mig färden lika insöft här; Jag vill ock sammalunda I tid stå opp, Och ej mitt hopp På oviss framtid grunda.

7. Jag syndat har mot dina bud: Förlåt mig det, och lär mig, Gud! Deröfver hjertligt sörja. På min missgerning mer ej tänk, För Jesu skull mig krafter skänk, Ett heligt lif att börja, Ock så din nåd, I råd och dåd, I lif och död förspörja! (*J O Wallin* † 1839.)

Behofvet af Guds nåd, vid känslan af bättringens ofullkomlighet och syndens bedröfliga välde.

Sjunges som N:o 239.

174. Jag arma menska, ho skall skilja Min själ från denna dödens kropp! Jag löfte gaf, jag hade vilja, Att bryta af mitt syndalopp; Men, ack! min trohet var ej lång; Jag föll, jag föll ock denna gång.

2. Ack! det begär, som jag fördömer, Likväl jag hemligt hos mig när. Min goda föresats jag glömmer I samma stund jag frestad är. Ack! ve mig usle syndaträl, Hur jag förstör båd' kropp och själ!

3. Jag vet, o Herre! hvad mig felar: Jag tvenne herrar tjena vill. Åt verlden jag det hjerta delar, Som dig bör odelt höra till. Ack! jag är lika varm och kall För Kristus och för Belial.

4. O Jesu! kunde jag allenast Dig öfver allting hålla kär. Med himmelsk kraft jag skulle genast Bemannas mot allt ondt begär. Om jag till dig mig hölle rätt, På blefve segren viss och lätt.

5. Så gif mig tron uti mitt sinne, Så sänk till mig din Anda ner. När han är i mitt hjerta inne, Kan lustan der ej rasa mer. Hon mig ännu försöka må, Dock med din kraft skall jag bestå.

6. Med misstro till min egen styrka, Med vaksamhet och bön till dig, I dig jag hjelparen skall dyrka Och ledaren på lifvets stig; Och när jag möts af syndens nät, Jag trotsar ej, men undflyr det.

7. Så skall min själ allt mera lugnas, Allt mera stärkas i all strid, Så skall mitt hjerta framgent hugnas Med din välsignelse och frid; Och kristlig tro, i nådens skygd, Bekröna mig med kristlig dygd.

(*B Münter* † 1793, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 167.

175. Bönhör mig, Gud! bönhör den svage anden, Som, svigtande i striden, till dig beder. Min Frälsare, om du ej räcker handen, Lik Petrus jag i djupet sjunker neder.

2. Betungad, jag det kors ifrån mig kastar, Det du mig gaf att bära och att vörda. Dock sjunker jag: ack! hjertat är belastadt Af egen tyngd, af syndens svåra börda.

3. Jag skröt af dygd, då frestelsen var fjerran; Jag usle! ack, hur plötsligt, vid dess möte, Jag glömde mig, lik Simson; glömde Herran, Och slumrande jag sjönk i syndens sköte.

4. Jag ropet hört: "vak upp! du blir förgången." Jag vaknar upp, vill slita syndabanden, Förmår det ej· ack! jag är blind och fången: Varkunna dig, o Jesu! räck mig handen.

5 Gif mig min syn, att jag må se mitt bästa: Slit syndens band, du det förmår allena. Och visa mig det helande Betesda, Det Siloa, som kan mitt hjerta rena.

6. Det är ditt blod, som syndasåren helar, När jag dess kraft med otro ej förskjuter. Det är din nåd, som ljus och tröst mig delar, När jag mitt bröst ej för din Anda sluter.

7. Jag tror: o Gud! min otro värdes hjelpa! Jag bättras vill: ack, styrk min matta vilja. Låt köttets magt ej mer i synd mig stjelpa. Ej verldens lust mig från din kärlek skilja.

8. Ransaka mig, förnim hur jag det menar; Mig uppehåll, att jag ej modet fäller. Men vandrar from förbi de stötestenar Och de försåt, dem frestarn för mig ställer.

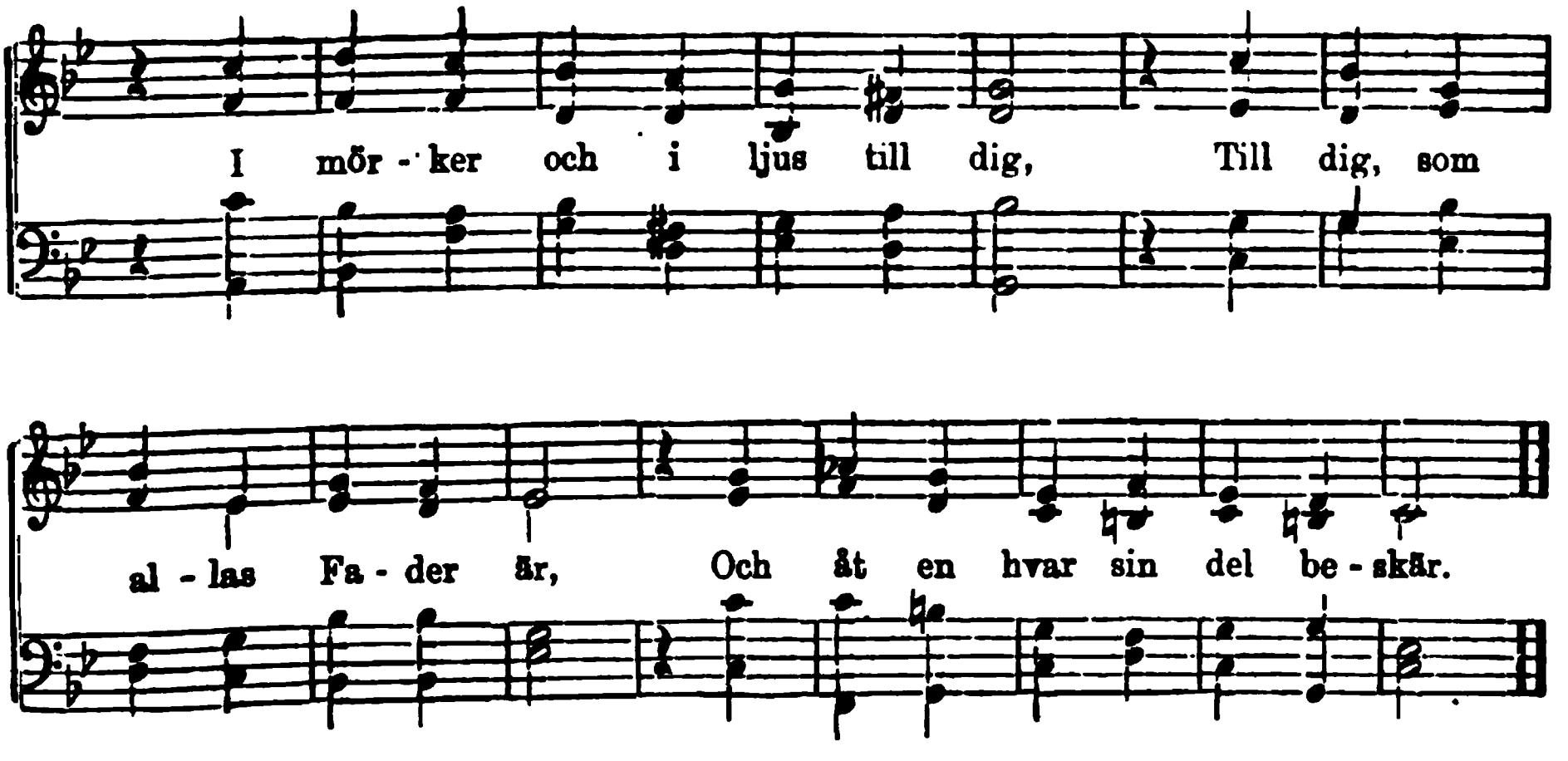

9. Då vet jag visst, att, när med blygd och smärta Jag ser min synd, och ångren hjertat gnager, Är du, o Gud! dock större än mitt hjerta, Och än till nåd för Jesu skull mig tager. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 51.

176. Hvarthän skall jag dock fly Ur syndens djupa dy! Med mina brister många, Hvar skall jag trösten fånga! Ty hela verlden vida Ej lisa kan min qvida.

2. O Jesu, rik af nåd! Uppå ditt bud och råd Min sorgsna själ framträder Och af din nåd sig gläder. Ditt blod mitt samvet renar Och mig med dig förenar.

3. Jag ditt sorgfulla barn, Besnärd i syndens garn, Mig i din famn nu kastar, Med allt hvad mig belastar. I dina sår jag sänker Det qval mitt hjerta kränker.

4. Med ditt menlösa blod, Den sköna röda flod, Aftvå missgerning mina. Upptag mig bland de dina; Min synd du ej påtänke I hafvets djup den sänke.

5. Du är min enda tröst, Du har mig återlöst; Hvad jag mig har förbrutit Har du i grafven slutit, Gif att jag mig ej åter I synden söfvas låter.

6. Den ondska är väl stor, Som än i hjertat bor, Men, Jesu! vid din sida, Jag mot allt ondt kan strida. I dig min kraft jag finner, Hos dig min sorg försvinner

7. Mig mycket fela kan, Dock är din lofven sann, Att du af nåd vill skänka Mer godt än jag kan tänka; Med dig jag trygg kan vara I all min nöd och fara.

8. Om verld och ondt begär Och hela satans här Mig ville från dig draga; Dock skall jag dem förjaga: Ty du mig styrka gifver, När jag dig trogen blifver.

9. Min Jesu uppå dig Förlåter jag städs mig. Hvem kan mig nu förderfva! Ditt rike skall jag ärfva, Som du mig skaffa månde, När du led dödens vånde.

10. Skrif i mitt hjerta in, Att jag är evigt din: Hjelp att jag gör din vilja, Flyr hvad oss kan åtskilja Och sist det lif får njuta, Som ingen död skall sluta.

(*J. Heermann* † 1647, L. Springer.)

Sjunges som N:o 70.

177. Ack! hvar skall jag tillflykt finna! Ack, hur qväljer synden mig! Djupt mitt hjerta ängslar sig, Ymnigt mina tårar rinna. Sorg och ånger i mitt bröst Lemna mig förutan tröst.

2. Gud! din tuktan har mig slagit, Du mitt samvete har väckt. För dess hot är jag förskräckt; Synden, som min själ bedragit, Har mig fjerran från dig fört Och min själaro förstört.

3. Ack! hvartut skall jag mig vända, I min stora nöd och brist! Om ej du, o Jesu Krist! Mig din Anda värdes sända, Faller jag ur syndens nöd, Visst uti en evig död.

4. Jesu! du som täcktes bana Saligheténs smala stig, Din förtjenst tillegna mig Och nytt hjerta i mig dana. Jag till nådastolen går, Der jag lif och helsa får.

5. Jesu! utgjut i mitt hjerta, Som bedröfvadt är, din nåd. Var mitt bistånd och mitt råd, Så försvinner syndens smärta, Herren varder än mig blid, Och mitt samvet får hans frid.

6. Ja, jag redan saligt finner, Att min bön af dig är hörd. Nu din Andas vittnesbörd, Som till detta hjerta hinner, Mig den ljufva trösten bär, Att min skuld afplanad är.

7. Tack, min Gud! för denna nåde, Att du hafver tröstat mig. Si, mitt hjerta fröjdar sig: Jag är frälst från syndens våde. Gud ske pris! nu är mig väl: Lofva Herran Gud min själ! (*J. Wulfhejus* † 1700, G. G. Adlerbeth.)

178. Är jag allen en främling här på jorden! Är jag till rof åt sorgen lemnad vorden! Hvar finnes tröst! Hvar får mitt hjerta ro! Hvar skall jag fri för qval och jämmer bo!

2. Hvar morgon, då ny dag oss solen gifver, Min sorg ock ny, min nöd förökad blifver; Hvar afton, när de andra gå till ro, Då vakar jag med tårar i mitt bo.

3. Min själ förskräcks, mitt hjerta är bedröfvadt För all den synd och ondska jag föröfvat. Min skuld jag ser, min dom mig förestår, Ehvar jag är, ehvarst jag flyr och går.

N:o 32.

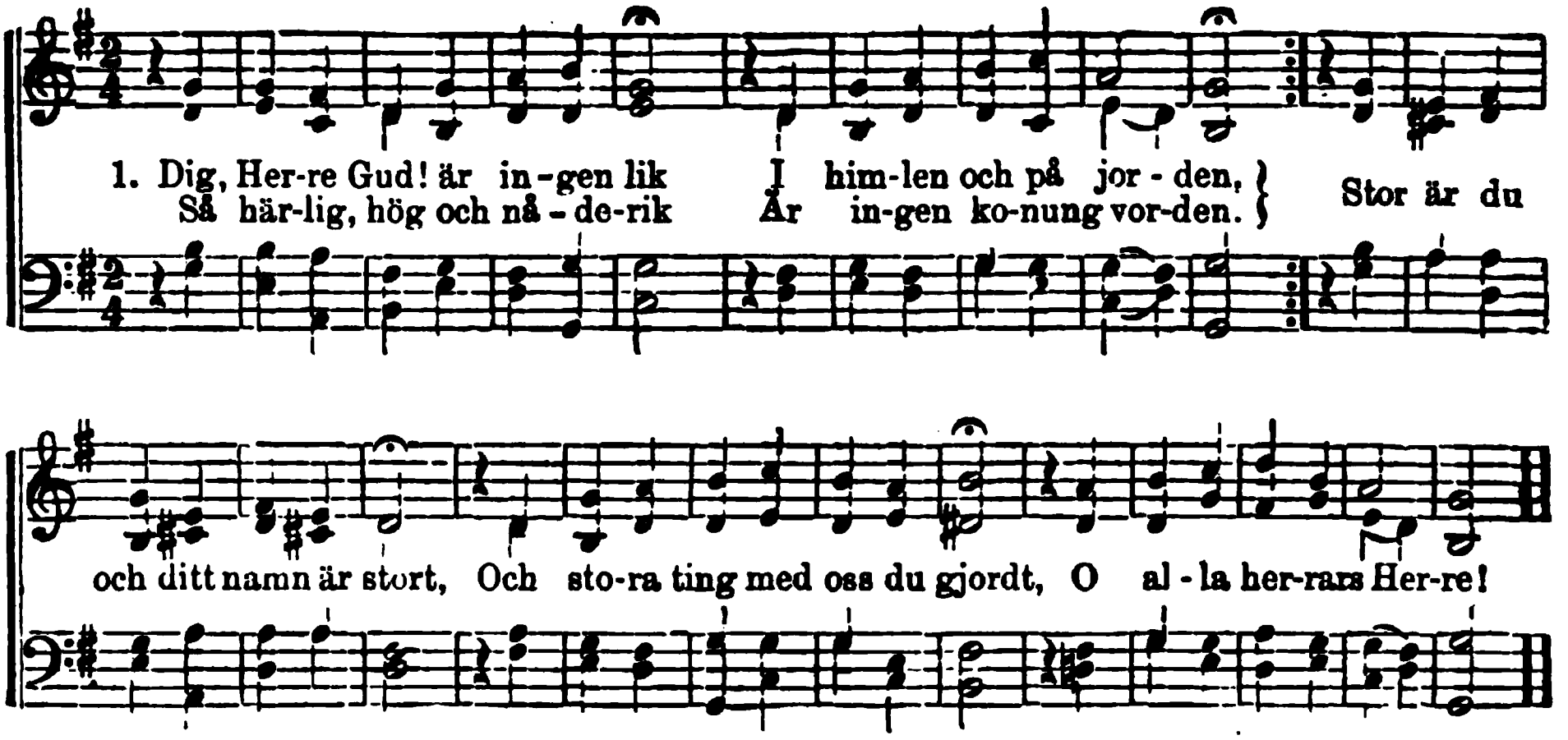

4. O! hade jag dock dufvovingar snälle, Jag flöge bort, långt bort från detta ställe: Dock, hvem kan fly för Herrans starka hand! Att gömma sig finns icke rum och land.

5. Jag flyr till dig, o du, som dig förbarmar, O Jesu Krist! jag flyr i dina armar. Der finnes tröst, der får mitt hjerta ro, Der skall jag fri från qval och jämmer bo.

6. Jag gerna vill min faders tuktan draga. Ty han sitt barn till bättring blott vill aga. Med tålamod och ödmjuk, lydig själ, Är agan nåd, och korset är mitt väl.

7. Jag mycket har, ja, gräsligt mycket brutit; Dock har din nåd ännu mig ej förskjutit; Ty du är god, o Herre Zebaoth! I Jesu namn du tar min suck emot.

8. Jag fattar mod och mig till glädje gifver, Att du den son, det får, som vilse drifver, Den penning, som var borta, letar fram, Och friar mig från syndens straff och skam.

9. För Jesu skull du vill mig nådigt skona; Du ock åt mig förvarar ärans krona, Och förer mig, igenom korta qval, Till evig fröjd bland de utvaldas tal.

(*Rist* † före 1667, Arrhenius.)

Sjunges som N:o 78.

179. O, du bittra sorgekälla, O, du usla synda kropp! Ho skall hjertat tillfredsställa! Ho skall rätta sinnet opp! Ho kan frälsa mig ur nöd! Gör det, Jesu! för din död. Ryck mig ut ur verldens snara. Öppna mig din himmel klara.

2. Herre Gud! jag var kullslagen Och af satans råd förstörd, Af hans onda hop bedragen, Af hans arga list förförd. Men din milda nådeshand Sönderslet hans grymma band. Jesus hafver för mig kämpat Och hans magt för evigt dämpat.

3. Fader! ack, hur kan jag tänka Utan sorg och häpenhet, På de synder, som mig kränka, Och mitt hjerta med mig vet! Då jag lust till verlden fick, Bort ifrån ditt anlet gick, Att en träl af synden blifva, Då jag dig bort hjertat gifva.

4. Ack! hvart hade jag dock lupit I min dårskaps öfverdåd! Öppnadt var mig afgrundsdjupet; Men min

själavän fann råd. Med sin nåd han väckte mig: "Syndare! besinna dig! Vill du så Guds rike sälja, Och så flyktig lust utvälja!"

5. Ack! det gör mig hjertans qvida, Att så djupt jag fallen är. Jesu! i din öppna sida All min tillflykt jag begär. Med ditt helga, dyra blod, Styrk i stridens stund mitt mod. För din hårda död och pina Skänk mig, Jesu! glädjen dina.

6. Medan du mig unnar lefva, Vill jag, med din Andas kraft, Mig ej mer i snaran väfva, Der mig synden fången haft. Låt din Anda med mig stå, Att jag rätt må vägen gå; Låt mig bland de frommas skara Få hos dig i glädjen vara. (*J. Qvirsfeld* † 1686, A. P. Amnelius, J. O. Wallin.)

Ånger och Tro.

180. Beklaga af allt sinne Må jag min själanöd. Med Davids sorg jag finne Hur jag är andligt död. Jag det väl vet, Det gör min synd allena: Ack! mitt begär orena Gör all min uselhet.

2. O Gud! jag mig bekänner En syndare för dig, Jag finner, ser och känner Ej annat uti mig, Än ond åtrå Och verldens lustar snöda, Som själen evigt döda; Ack! hjertat brista må.

3. O Herre! mig benåda. Min Gud och Fader blid! Min själ är stadd i våda; Jag svigtar i min strid. Gif mig din frid Och värdes mig bevara Från satans falska snara, I denna pröfvotid.

4. Hjelp att jag ej bortkastar Med synd och ondska mer Ditt ord, som synden lastar, Men tröst i ångren ger. O Herre! båld, Låt mig så trofast blifva, Att ingen mig kan drifva Från dig med list och våld.

5. O Kriste! du allena Mig tröstar först och sist; Du är Guds ord det rena, Som helar syndens brist. Det är ock visst: Du mig har täckts förvärfva, Att jag kan himlen ärfva; Pris dig, o Jesu Krist!

6. Blif Helge And'! mig nära. Utaf din gudomsmagt Kan du all sanning lära, Som Kristus hafver sagt.

N:o 32.

2. Du ensam, helig god och vis,
Allt till det bästa skickar;
Fast ofta glömd af menskors pris
Och dold för deras blickar,
Likväl du gifver dem allt godt,
Och alla sin beskärda lott
Af dig, o Gud! bekomma.

3. Om nöd och sorg du stundom bjöd
Att våra hjertan trycka,
Så låg i denna sorg och nöd
Ett frö till högre lycka;
Ty lika huld och faderlig
Du i din tuktan visar dig,
Som när du dig förbarmar.

4. När jordens folk, i yrans tid,
Blott våldets budord lydde
Och under tusen villors strid,
All rätt och sanning flydde,
Du våldet bröt och yran tvang,
Och sällhet, ordning, sammanhang
Du åter gaf åt jorden.

5. Väl oss, o allmagts Gud! att du
Din spira evigt förer;
Du ser till dina barn ännu
Och deras suckan hörer.
Du öfver himlars himlar bor,
Dock lika nådig, vis och stor
Förnimmes än på jorden.

6. Jag för min lott ej sörjer då
Och vill ditt råd ej klandra.
Derom jag sörje, att jag må
Uti din fruktan vandra.
Ej jag, men du, mitt bästa vet,
Och du har tid och evighet,
Uti din hand, o Fader!

Din vård och vakt Mot kött och verld mig läna; Och lär mig Herran tjena Af all min håg och akt.

(*B. S.* [på danska 1536] — ! [på svenska omkr. 1572], J. O. Wallin. Konung Erik XIV är, enligt Beckman, icke psalmens författare, ehuru han i de flesta upplagor uppgifves vara det.)

Dav. 51.

181. O Herre Gud! gör nåd med mig För den miskund, som är i dig, Du vill ju hjelpa alla, Som dig i nöd åkalla. Min nöd är stor; med skräck och qval Jag ser på mina synders tal. Hvad är, att jag dem gömmer, När du mig ser och dömer! För dig jag syndat, dig, som ser I mörkret och i hjertat ner. Mot dig jag brutit, dig, hvars lag, Rättfärdige! till domens dag Ej skall en prick förlora.

2. Si, jag i synd är född och närd, Och fostrad i en syndfull verld; Dock, skapad till din ära, Fick jag din sanning lära. I dina verk, din lag, din nåd, Jag tillbad dina dolda råd. Men under mörkrets välde Mig verldens lustar fälde. Gud! skall jag dö en syndaträl! Gifs ingen räddning för min själ! O Jesu! du kan två mig ren Och gifva frid åt dessa ben, Dem syndens börda krossat.

3. Vänd bort ditt ansigte, o Gud! Från all min vandring mot ditt bud. Nytt hjerta hos mig dana Och styr min framtids bana. Sänd mig din Ande, gjut din tröst, Gjut mod och visshet i mitt bröst, Att ingen magt må skilja Min håg ifrån din vilja, Att, stadig sjelf på lifvets stig, Jag visar andra väg till dig. Så skall ditt Sion byggas opp, Der dig, i kärlek, tro och hopp, Blott hjertats offer täckas.

(*M. Greiter* † 1550, L. Petri, F. M. Franzen.)

Dav. 130.

182. Af djupets nöd, o Gud! till dig Jag ropa må och klaga; Din milda öron vänd till mig, Min röst låt dig behaga; Ty om du synden räkna vill Och blott din stränga rätt se till, Ho kan då för dig blifva!

2. Så är oss nu ej annat råd, Att synden från oss skilja, Än fly i trone till din nåd, Din evigt goda vilja.

På jorden finnes ingen man, Som lagen rätt fullborda kan: Guds nåd hvar man behöfver.

3. Ty vill jag till den fasta grund, Som är Guds ord, mig trygga, Och hoppet om min frälsningsstund På Gud allena bygga. Min egen kraft ej här förslår, Allena Herren allt förmår: På honom jag förtröstar.

4. Om Gud än ville pröfva mig Och hjelpen strax ej sända, Skall dock i trone stadelig Min bön till honom ända. Han synes vred, men är dock blid; Han hjelper mig i rättan tid, Som han mig lofvat hafver.

5. Fastän min synd är ganska stor, Dock större är Guds nåde; Han hjelper den, på honom tror, Uti all nöd och våde. Jag tackar honom gladelig, Som har min synd förlåtit mig: Gud vare pris och ära!

(*Martin Luther* † 1546, O. Petri, E. M. Fant, J. O. Wallin.)

Dav. 130.

Sjunges som N:o 33.

183. Till dig af hjertans grunde I nöden ropar jag. Ack! att jag finna kunde, O Gud! för dig behag. Låt upp ditt milda öra När jag åkallar dig. Af nåd mig värdes höra; Du vet hvad felar mig.

2. Ho varder väl befunnen, Som kan för dig bestå! Ho blifver ej förvunnen, Om du till doms vill gå! Men, fast jag är ovärdig, Din nåd du mig beter, Om, ödmjuk och botfärdig, Jag synden öfverger.

3. Min tro och hopp jag ställer Uppå det trösteord, Att i den dom, du fäller, Skall nåd för rätt bli spord, Du, som mig utransakar, Till dig jag trofast ser, Lik väktaren som vakar Till dess sig dagen ter.

4. Min själ! ditt hopp till Herran, Den gode Fadren, vänd, Hvars nåd är när och fjerran Af trogna hjertan känd. Du finner lif och helsa I hans barmhertighet; Han sina barn vill frälsa Från synd och farlighet.

(*Clem. Marot* † 1544, Abr. Lobwasser, L. W. Wiwallius, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 39.

184. Hjelp mig, min Gud! ack, fräls min själ· Till dig jag usle syndaträl Min tillflykt ändtlig tager. Du ser hur arm och krank jag är· O Gud! mig ångrens låga tår, Mig samvetsmasken gnager. Ack!

N:o 33.

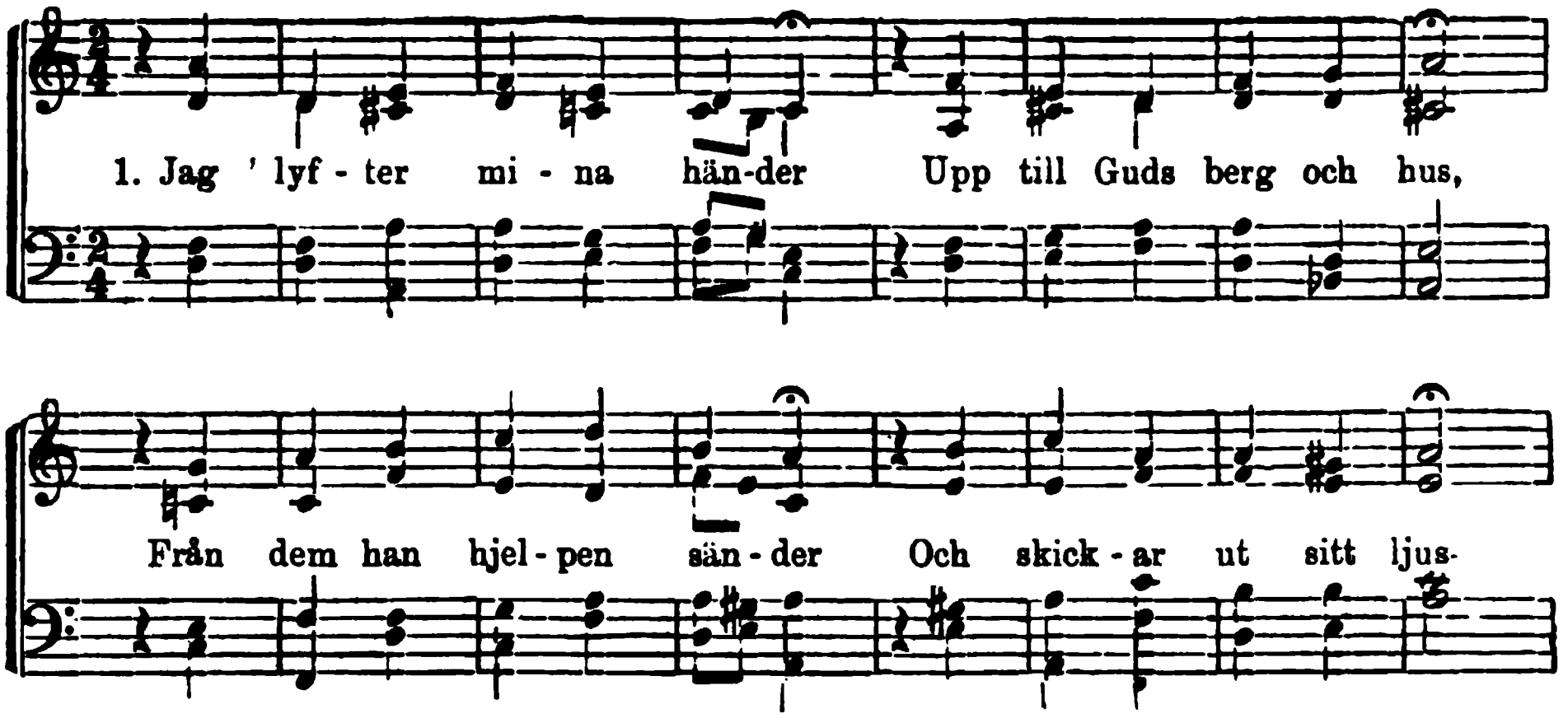

att jag icke sökt dig förr! Nu, Herre! vid ditt huses dörr, Jag i mitt armod ligger Och nådesmulor tigger.

2. Mig nådig och barmhertig var, Du, som din nattvard tillredt har Och mig och många bjudit! Till mig du ock med kallelse Utskickat dina tjenare, Till mig ditt rop ock ljudit. O Herre! nu jag komma vill, Ack! har du slutit dörren till! Är utelyckt jag vorden Från de fullsatta borden.

3. O ve! jag kommer då försent, Jag dåre, som likväl förment Mig ega tid och stunder; På verlden lekte all min håg Den långa dag, och jag ej såg Hur solen sjönk derunder. O ve! hur jag mitt väl försatt, Det mörknar, ack! det blifver natt, Och verlden mig förskjuter, Och himmelen sig sluter.

4. O Herre! slipper jag ej in! O fader! är jag mer ej din! Har jag ej bröllopskläder! Skall jag nu gå den mörka stig, Der ingen stjerna lyser mig Och ingen vän mig gläder! Ack! fins i himmel och på jord, För mig ej mer ett tröstens ord, Som hjertat vederqvecker Och hoppet åter väcker.

5. Det fins ett ord, för mig så kärt, Så fast och så anammansvärdt Till själens lif och helsa· Att Jesus verldens synder bar. Att han i verlden kommit har, De fallna till att frälsa! O nådens evangelium: Att han, som röfvaren ett rum I paradis förunnar, Sig öfver mig varkunnar!

6. O Jesu, Davids Son· till dig Min blick, mitt hjerta vänder sig Och mina händer sträckas. Gör ångren sann, fast den är sen. Och två mig från de synder ren, Af dem min själ befläckas. Ett villadt får, som funnet är, Ack! till den frälsta hjorden bär På hulda herdearmar, O du, som dig förbarmar. (*J. O. Wallin* † 1839.)

185. När jag besinnar, store Gud! Hur ofta dina helga bud Af mig förgätna blifvit, Hur framgent uppå lastens stig, Jag samlat skulder öfver mig Och Herran öfvergifvit: Då ser jag mina synders tal Med fasa, blygd och samvetsqval. O Gud! hvad står mig åter, Om du mig ej förlåter!

2. Jag har till snöda lustars träl Förnedrat en odödlig själ, Den högsta skatt jag äger. O samvete!

med ångrens slag, Du röfvar glädjen från min dag Och sömnen från mitt läger. Förgäfves bjuder verlden tröst; Och yrans larm och färdens röst, Som döfvar och förvillar, Ej själens oro stillar.

3. O kan jag hoppas tillgift mer Utaf en Gud, som allting ser Och rättvist vedergäller, Då, för min öfverträdelse, Hvar stund, mitt eget samvete Med straffets dom mig fäller! Gud! med hvad brottsligt öfverdåd Jag har förspilt din dyra nåd, Mot dig beständigt brutit, Och dock din kärlek njutit.

4. Hvart skall jag fly, Allvetande! För dig som pröfvar njurarne Och hjertat utransakar! Din blick, som genomtränger mig, Till hvarje känsla sträcker sig, På hvarje tanke vakar. Af blygsel höljd, af ånger tärd, Jag är, o Gud! din nåd ej värd, Af ångest jag försmäktar, Mig sjelf ej hjelpa mägtar.

5. Men, ack! i lifvets ord jag har Ännu en tröst, en tillflykt qvar, Att få med Gud förenas. Var lugn, min själ! och fatta mod, Ty uti Jesu dyra blod Kan du från synden renas. Med ånger, bättring, hopp och tro Jag söker och jag finner ro Hos dig, som gått i döden, Att frälsa mig ur nöden.

6. Jag flyr till dig, min Frälsare! Som lät, för arma syndare, Ditt blod på korset rinna. I ditt tillbedjansvärda namn Jag skyndar till en faders famn, Att nåd och tillgift vinna. Vid korsets fot jag faller ner, Och under ångrens tårar ber: Låt blodet, som der flutit, Försona hvad jag brutit.

7. Hör mig, o Jesu! var min tröst, Du, som den ångerfulles röst Med godhet lofvat höra. Gif mig din Andas kraft och nåd Att, alltid trogen dina råd, En kristlig vandel föra. Min sköld i bättringsstriden var, Mitt ljus, min tillflykt, mitt försvar I alla lifvets öden, Mitt fasta hopp i döden. (*C. G. Cassel* † 1866.)

186. Min högsta skatt, o Jesu kär! Du värdes mig benåda. Jag svedan af de synder bär, Som vid mitt hjerta låda, O Jesu! min förhoppnings grund, Var du min tröst i qvalens stund, Min hjelp i själens våda.

2. Mig nådig och miskundlig var, Förlåt mig synder mina, För dem du döden lidit har På korset med

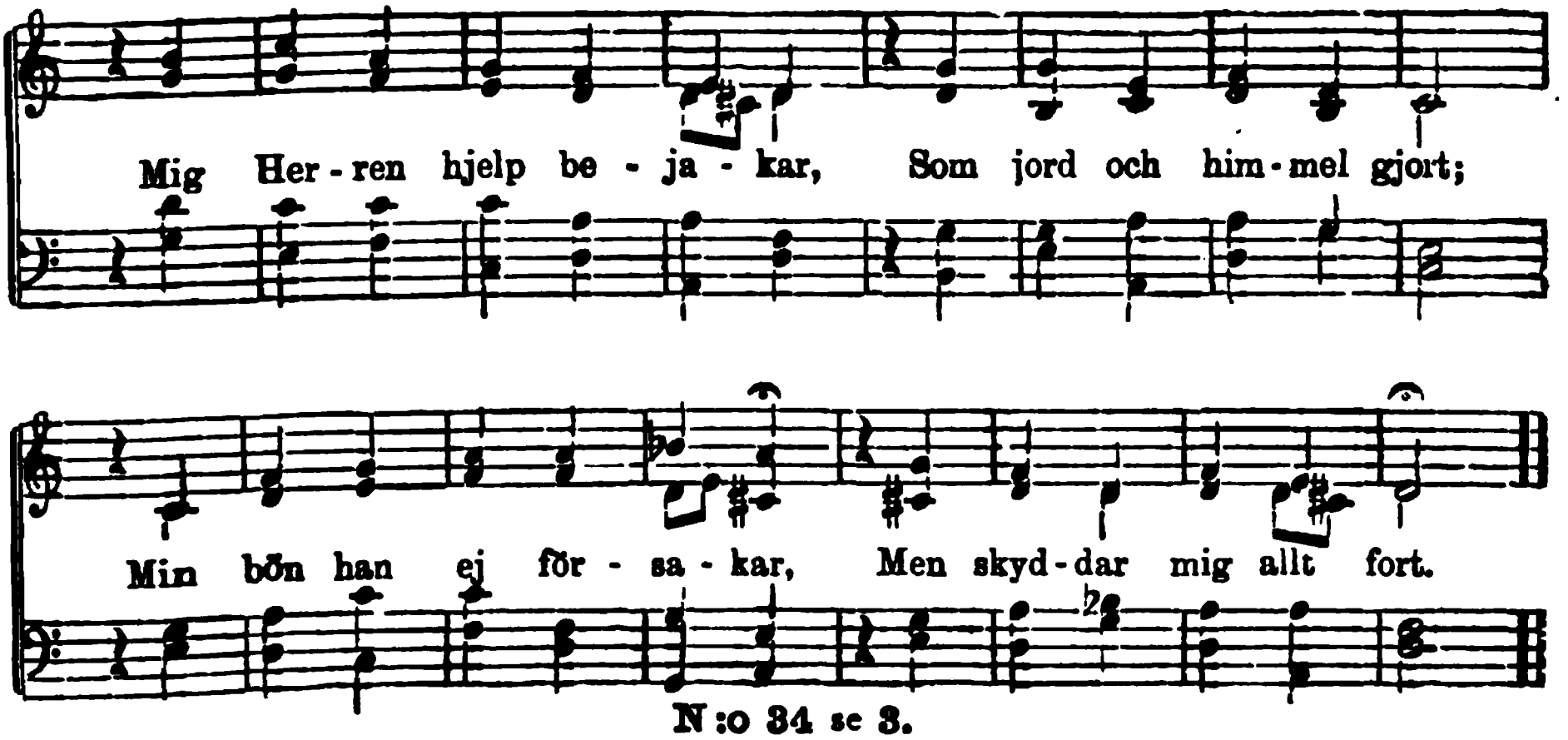

N:o 34 se 3.

stor pina: Låt dem mig ej tillfoga men, Men gör mig från dem skär och ren: Låt nådesolen skina.

2. Ack! när jag min missgerning svår Med allvar eftertänker, Mitt hjerta då en börda får, Som mig till jorden sänker. Om jag ditt ord ej hade då, Ej någon tröst jag kunde få, Som frid åt hjertat skänker.

4. Men detta ord försäkrar mig, Att du af nåd tillgifver Den synd, som hjertligt inför dig Bekänd och ångrad blifver, Och att du möter, huld och god, Dem, som ett rätt förkrossadt mod Till nådathronen drifver.

5. Ja, när jag rätt botfärdig är, Du mig till nåd upptager. När leda jag till synden bär, Som nu mitt samvet gnager, Jag tror att du, af syndens men, Som David och Manasse, ren Uti ditt blod mig tvager.

6. Alltså jag träder nu till dig, Och faller för dig neder Med böjda knän och innerlig Af allt mitt hjerta beder: Förlåt att jag förbrutit mig Mot dina bud och följt den stig, Som till förderfvet leder.

7. Du med din kraft, som allt förmår, Mig, Herre! värdes röra, Att jag ett heligt sinne får Och kan din vilja göra, Att hjertat, till din lydnad böjdt, Med ditt behag i allting nöjdt, Må framgent dig tillhöra.

8. Din Andas tröst i all min nöd, Låt Jesu! mig förnimma; Låt mig, hugvalad af din död, Förbida dödens timma, Och finna, då jag hädanfar, En himmel öppnad, evigt klar, Högt öfver tidens dimma.

(*B. Ringwaldt* † 1606, †—, J O. Wallin.)

187. Min synd, o Gud! Mot dina bud Går mig så djupt till sinnes. Slätt ingen man, Som hjelpa kan, I denna verlden finnes.

2. Går jag än vidt, Hit eller dit, Ja, längst till verldens ända, Slätt ingen vrå Jag finna må, Som kan min sorg afvända.

3. Jag flyr till dig· Förskjut ej mig, O, haf ditt barn förkonadt! Din stränga rätt Åsidosätt: Din Son har allt försonadt.

4. Men skall så ske, Att straff och ve På synden måste falla; Så riss här Och lisa der, Och mig till bättring kalla.

5. O Jesu god! Gif tålamod, Sann tro och lydigt hjerta. Låt aldrig mig Förlora dig, I glädje eller smärta.

6. Gör du med mig Som godt syns dig, Hjelp du sjelf korset draga; Men, Herre blid! Till evig tid Mig ej ifrån dig jaga.

7. Som foglar små, När dundra må, Och djuren sig förskräcka; De skynda fort, Hvar på sin ort, Att sig för faran täcka.

8. Så jag ock får I dina sår Min tillflygt, Jesu fromme! När synd och död Tillfoga nöd, Hos dig jag ro bekomme.

9. Fast kropp och själ Åtskiljs, likväl Mitt hjertas tröst du blifver. Du mig ock visst, O Herre Krist! En evig glädje gifver.

10. Gud Fader, Son, I himmelsthron, Och Helge And' tillsammān! Upptag min bön Och mig bekrön Med nåd och sällhet. Amen. (*M. Rutilius* † 1618, J. Major [Gross], †—.)

Sjunges som N:o 280.

188. O Jesu Krist! min högsta tröst, All nåds och godhets källa, Ack, hör min bittra klagoröst, Den bön jag nu vill fälla. Mitt hjertas jämmer är nu stor, Ty synden så mångfaldig bor I mig och mig förskräcker.

2. Hon trycker mig till jorden ned, Som en odräglig börda. Hon synes mig så stygg och led, Som den der vill mig mörda. Hon ger mitt samvet djupa sår Och såsom tusen pilar står I mitt beklämda hjerta.

3. I sådan nöd förbarma dig Och låt dig om mig vårda; Ty du har ju stått ut för mig På korset döden hårda, Att jag ej skulle lida den, Men frälsas från fördömmelsen. Som synden väl förtjenar.

4. När jag med allvar tänker på Hur illa jag har lefvat, Då börjar hjertat i mig slå, I qval och ångst inväfvadt. Det varder tungt och svårt som sten Och lemnar uti mina ben Alls ingen frid och styrka.

5. Men si, det ljufva lifvets ord Mitt hjerta vederqvecker, Och efter syndens själamord Nytt lif i mig

N:o 35.

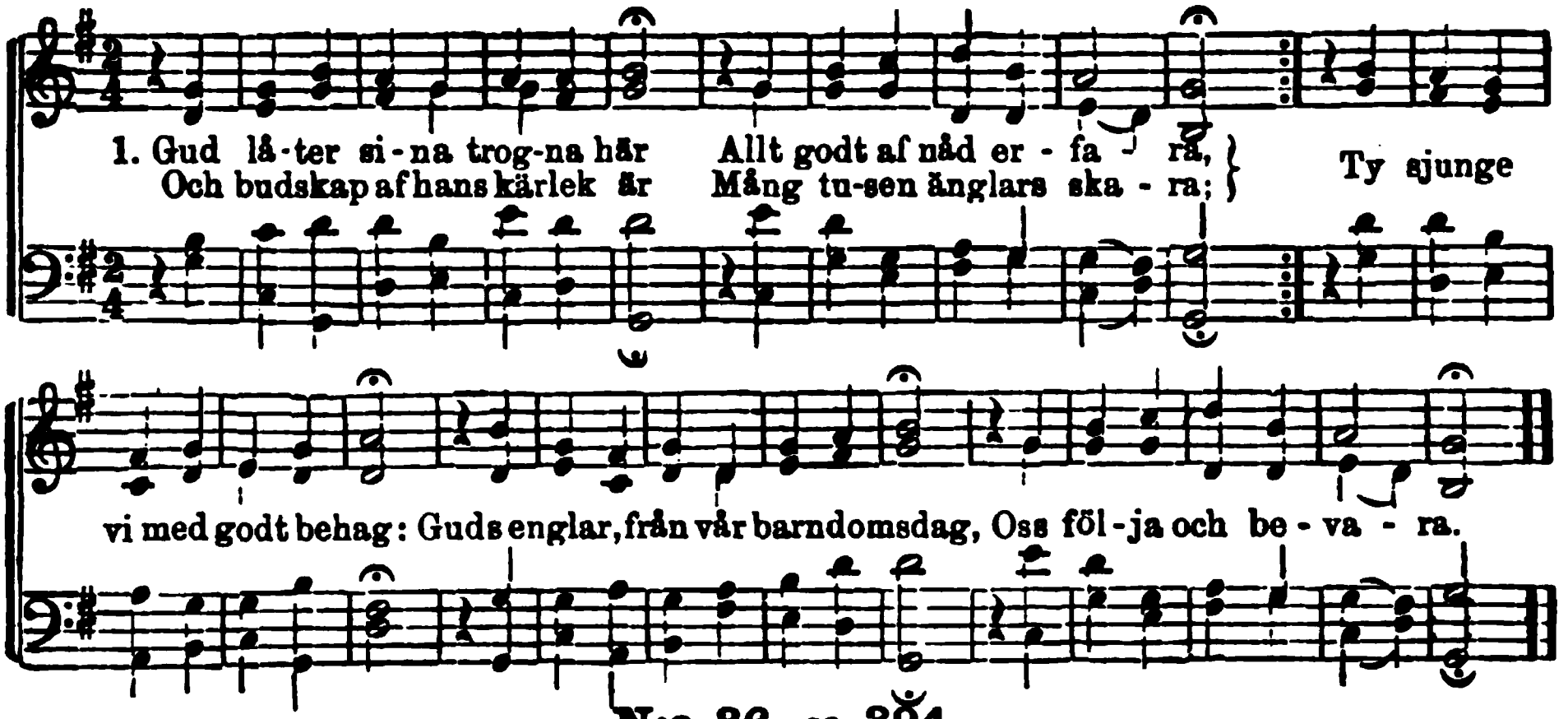

N:o 36, se 394.

uppväcker, Ty det försäkrar, du är god, Dem, som med ett bedröfvadt mod Till dig, o Jesu! komma.

6. Ty kommer jag nu usle fram Med ett förkrossadt hjerta, Betungad med stor blygd och skam, Med fruktan, sorg och smärta, Och ville gerna gråta blod, Om det i mina krafter stod Och kunde mig förlossa.

7. Men ack! mitt blod och all min gråt Kan ej min synd afplana. Uti ditt blod mig renas låt; Det blodet som kan mana Inför din fader godt för mig Och talar ej så strängelig, Som Abels blod det ropar.

8. Förlåt, fördenskull, gode Gud! Förlåt, o Jesu kære! Att dina helga ord och bud Af mig försmådde äro. Jag hafver lefvat verlden lik Och följt min egen viljas svik, Ditt kors förglömt och hatat.

9. Har David funnit nåd hos dig, Har du Manasse sparat, Har du till Petrus mildelig Vändt dig och tröst. ligt svarat Den röfvaren, som tog sin flykt Till dig uti sin ändalykt, Så hoppas jag detsamma.

10. Styrk mig allenast i den tro, Att du för mig har lidit, Så får mitt samvet ljuflig ro, Och jag har kraftigt bedit. Din ande tröste mig alltid, Och hjelpe i den sista strid, Den jag med döden håller. (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 160.

189. Mitt skuldregister när jag vill, o Gud! beskåda. Ser jag att synden mig har sänkt i evig våda; Ty jag densamme är, som tio tusen pund Betala skyldig blef: men, Gud! bete miskund.

2. Jag arme, som i synd är född och aflad vorden, Ej finner någon tröst i himlen och på jorden, Förutom dig, o Gud! men, ack! jag har allt fort, Ifrån min födslostund, mång tusen synder gjort.

3. O Herre! dig jag har i blindhet, som en dåre, Förtörnat dag från dag med mina synder svåre. Och när din kärlek mig till bättring kallat har, Har jag föraktat all den nåd du till mig bar.

4. Ack jämmer! skall dock jag inför din domstol stånda, Och till den afgrund gå, der allt är idel vånda, Der jämmer, ångslan, skrän samt tusen ack och ve För evigt skilja mig ifrån ditt ansigte!

5. O, Herre Zebaoth! hvart skall jag taga vägen! Hvart skall jag usle fly! jag är om hjelp förlägen: Jag vet ej annat råd, jag faller dig till fot; O Gud! du ej försmår ett krossadt hjertas bot.

6. Tag an det dyra blod, som ymnigt är nedflutet Från korsets helga stam, och för min skuld utgjutet; Som rikt betala kan de tio tusen pund: Ty var, o store Gud! mig nådig, gör miskund. (*S. Liscov* † 1689, J. Petræus, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Under trons svaghet och misströstan om Guds nåd.

190. O Gud! jag nödgas klaga För dig min själanöd. Min bön låt dig behaga, O Jesu! för din död. Min tro af tvekan drifves Och svigtar af och an; Om mig ej styrka gifves, Dess veke slockna kan.

2. Ack, upplys du mitt sinne, Så att jag mer och mer Förstår och har i minne Den tröst, ditt ord mig ger. Ditt ord, o Jesu! blifve För mig af helig vigt, Och mig din ande lifve Till barnslig tillförsigt.

3. Fast jag i allt ej fattar Ditt underbara råd, Gif att för allt jag skattar Din sanning och din nåd, Mitt hjerta rätt ödmjukar För dig, som hjertat ser, Och fromt de medel brukar, Dem oss till tröst du ger.

4. Gif att jag fast mig håller Vid dig i råd och dåd, Och ej med synd förvåller Misströstan om din nåd, Att i all nöd och våda Jag må, till själens ro, Om ej din djuphet skåda, Likväl din kärlek tro.

5. Och när, uti mitt sista, Min tro på prof blir satt, Låt mig det ljus ej mista, Som skingrar dödens natt; Låt än din kärlek vara Ett fäste för min tro, Så kan jag hädanfara Med tröst och sinnesro.

(*C. Nyren* † 1789, J. O. Wallin.)

191. Misströsta ej, att Gud är god, När synden gör dig sorgse mod. För Gud är hon förhatelig, Men drif förtvifian bort från dig, Och fall din Herre Gud till fot Med ödmjuk bön och redlig bot.

2. Ty Jesus, Guds enfödde Son, Är kommen ned af himmelsthron, Att hela våra samvetssår. För sina barn och fosterfår Han sig i döden gifvit har, Och all vår skuld på sig han bar.

N:o 35.

2. De lägra sig kring hvar och en,
Som fruktar Herren gerna,
Och deras hjelp är icke sen
Mot dem, som ondt oss ärna;
Ty sjunge vi med godt behag:
Guds änglar, från vår ungdomsdag,
För våld och list oss värna.

3. På vägen de oss föra så,
Att vi vår fot ej stöta,
Men trygge och förnöjde gå,
Fast nöd och sorger möta:
Ty sjunge vi med godt behag:
Guds änglar oss till åldrens dag,
På hulda armar sköta.

4. Men vänlig hand, fast icke sedd,
De grafvens skräck förjaga,
Och hålla tröstens kalk beredd,
När ångsten gör oss svaga;
Ty sjunge vi med godt behag:
Guds änglar oss i dödens dag
Till himmelen ledsaga.

5. O Herre Gud! var mild och god,
När vi med döden stride.
Din ande gifve kraft och mod,
Att vi i frid aflide,
Så skole vi med godt behag
Dig sjunga på den stora dag,
Som vi med fröjd förbide.

3. Har du otaligt godt bortmist, Otaligt godt är dig förvisst Förvärfvadt af din Frälserman, Som seger öfver döden vann. Den lag du brutit, har han fylt, Och .idit hvad du har förskylt.

4. Om du dig skilt från Herran Gud Med synder mot hans helga bud, Och qväljes utaf lagens hot: Hos Jesum får du säker bot. Guds vrede har han på sig lagt. Och friden han dig återbragt.

5. Förskräckes du för evig död, För satans våld och afgrundsglöd: Betänk att Jesus nederlagt Död, helvete och satans magt, Förvärfvat dig rättfärdighet Och Fadrens nåd i evighet.

6. Om tron dig synes matt och svag, Dock tröst af Jesu kärlek tag, Att han, som tro i hjertat ger, Skall ock fullborda den alltmer. En rykand' veke släcks ej ut: Den svaga tron når ock godt slut.

7. Din bättring ofullkomlig syns: För Gud rättfärdig ingen finns. Gud gör din bot och bättring sann, Om du i trone håller an. Med Jesu skall du allt förmå, Hans löfte har du deruppå.

8. Är du Guds godhet icke värd, Den är ock dig af nåd beskärd. Din Jesus undfår syndare, Som äro rätt botfärdige. Till honom fly, Gud är dig god, För hans förtjenst och dyra blod.

9. Om dig stor svaghet kommer på, Med trogen bön till Jesum gå. Hos Jesum finnes tröst och råd, Ty han är rik af magt och nåd. Sann läkdom mot all synd och brist, Uti hans sår du finner visst.

10. Slätt ingen, utan Jesus kär, I himlen och på jorden är, Som glädja kan en sorgsen själ: I Kristo är oss evigt väl. Håll dig med tron vid honom fast Han hjelper dig från all din last. (*J.Kolmodin* † 1709.)

Sjunges som N:o 77.

192. Bort, mitt hjerta, med de tankar, Att från Gud du är utstött. Håll dig fast vid Guds ords ankar, Och blif ej i bönen trött. Är du full med synd och skuld, Si, så är Gud evigt huld. Fast din synd förtjenar döden, Frälsar Gud dig dock ur nöden.

2. Adams barn, som andra alla Född i synd du föll med hast, Och, förledd att städse falla, Sjönk alltmer i synd och last; Men om du till Herran flyr Och din förra ondska skyr, Skall han visst dig arma, svaga, Åter i sin nåd upptaga.

3. Du i Gud en Fader finner, Som med oss har tålamod. När i hjertat ångren brinner, Han barmhertig är och god. Ömt han vårdnad om oss bär, Vill oss alltid vara när, Med sin nåd vårt hjerta freda, Med sitt ljus vår vandring leda.

4. Hör hans ord: "så sannt jag lefver, Vill jag icke syndarns död, Utan att han alltid sträfvar Till att döda synden snöd; Jag en hjertlig glädje får, När en själ, som vilse går, Vill sig rätt till mig omvända; Intet ondt skall henne hända."

5. Ingen herde kan så leta Efter ett borttapadt får. Kunde du Guds hjerta veta, Huru ömt för dig det slår, Törstar, längtar innerlig Efter den, som söndrat sig Från hans hjord och får så såta, Skulle du af glädje gråta.

6. Ingen sjö så högt kan svalla, Intet djup så grundlöst är, Intet regn så rikt kan falla, Att det minsta likhet bär Med den nåd, som Herren blid Oss bevisar allan tid, Helst då synden vill oss föra I förderf och oss förstöra.

7. Så var tröst och haf gladt sinne, Du min själ, som ängslig går! All din sorg härvid försvinne: Ingen nöd dig skada får. Dina synders myckenhet Emot Guds barmhertighet Kan ej liknas, icke nämnas; På dig vill han aldrig hämnas.

8. Vore veriden af vår Herre Tusen gånger större gjord, Och dess synder, större, smärre, Uti tankar, verk och ord, Vore af dig alla slätt Öfvade på många sätt, Kunde dock Guds nåd ej stäckas, Och hans kärlekseld ej släckas.

9. Ack, min Gud! låt samma nåde Alltid för mig öppen stå, Att jag i min sorg och våde, Gud! din godhet smaka må. Haf mig kär och uppväck mig Att jag åter älskar dig. Låt din Anda mig ledsaga, Som är mägtig i de svaga.
(*P. Gerhardt* † 1676, P. Brask, J. Svedberg, J .O. Wallin.)

N:o 37.

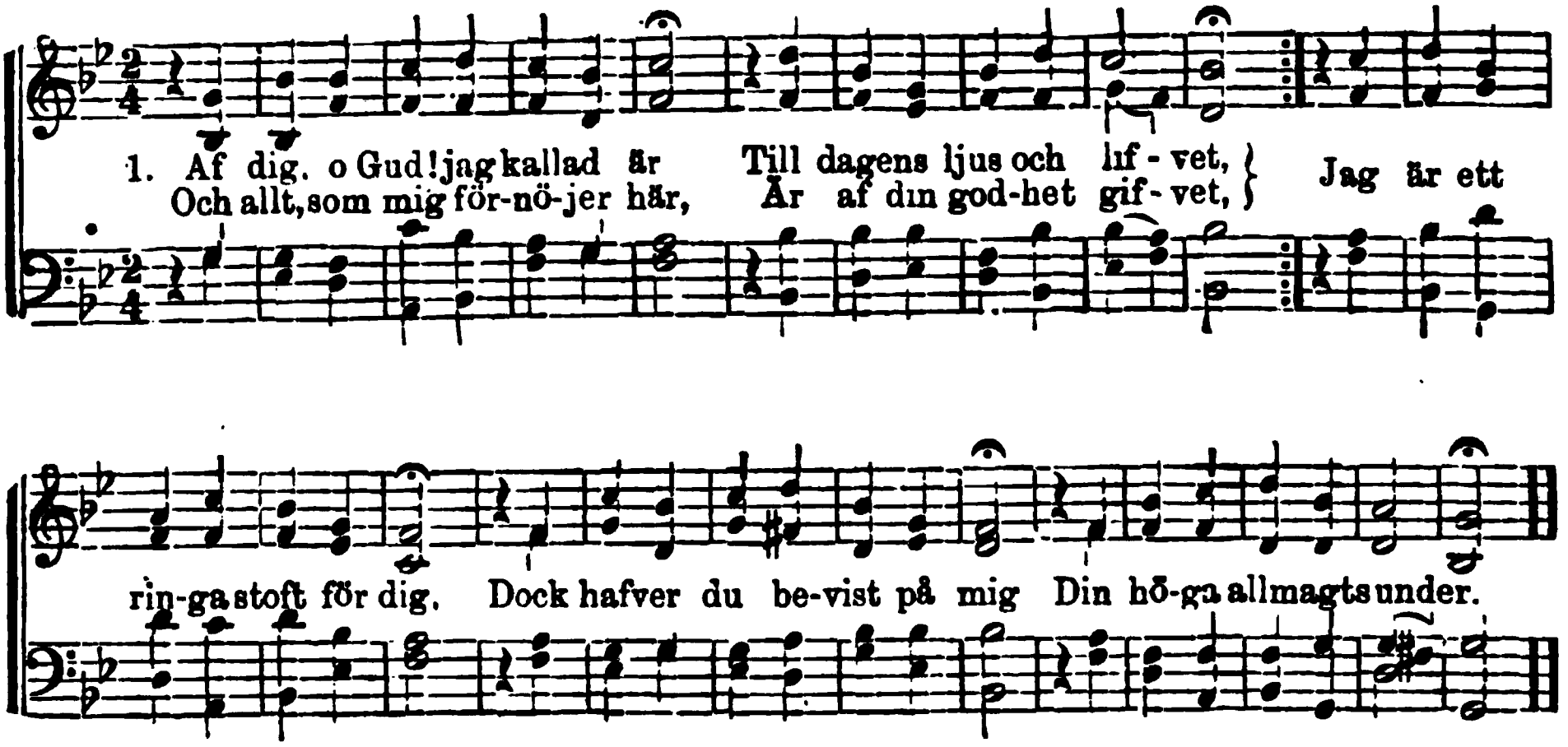

Trons seger, förtröstan och visshet om syndaförlåtelse.

Sjunges som N:o 160.

193. Jag vet på hvem jag tror, när mina synders minne, Med ångrens bittra qvål, betungar själ och sinne: Botfärdig nalkas jag min Gud, i Jesu namn, Och öppnad ser för mig en faders huldа namn.

2. Jag vet på hvem jag tror, när, modfäld och förlägen, Jag saknar egen kraft att gå den goda vägen: Med redlig bättringshåg min bön till Jesum går, Och helighetens kraft jag af hans anda får.

3. Jag vet på hvem jag tror, när verldens lust och och lycka Mig vilja söfva in och i förderfvet rycka; Jag Jesu varning hör, och vandrar i hans spår! Och så med heligt mod i frestelsen består.

4. Jag vet på hvem jag tror, när lifvets glädje rymmer Och hjertat brista vill bland oro och bekymmer; Jag mins hvad Jesus led; min själ ock måste så, Igenom svåra prof, in i Guds rike gå.

5. Jag vet på hvem jag tror, när dödens timma nalkas Och dagens heta qval i aftonskuggan svalkas: Min Jesus i sin död har döden bragt på fall; Han lefver och min själ med honom lefva skall.

6. Jag vet på hvem jag tror, men honom rätt jag prisar, När jag mitt hjertas tro med verk och gerning visar; Ej ropar *Herre* blott, men Herrans vilja gör. Blott så i Kristi tro jag lefver och jag dör.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

194. Till dig allena, Jesus Krist, Mitt hopp står här på jorden. I all min våda, sorg och brist, Är du min tillflykt vorden. Du är till menskors frälsning sänd Förutan dig är ingen känd, Som kan af nöden hjelpa mig; Jag flyr till dig; Du kan, du vill förlorsa mig.

2. Min synd är stor och mycket svår, Att hjertat må förtvina: Men hela du mitt samvetssår Uti din död och pina. I ångrens stund, tillsäg mig huld, Att du betalt min syndaskuld; I farans stund, o Herre! var Sjelf mitt försvar, Som du af nåd mig lofvat har.

3. Gif mig, af din barmhertighet Den rätta kristna trona; Att Gud, för din rättfärdighet, Mig syndare vill skona, Och lär mig främst att älska dig Och så min nästa såsom mig. Till lifvets slut din hjelp mig sänd Din nåd gör känd, All satans list ifrån mig vänd.

4. Ära ske Gud, som från sin thron Till oss i nåd ser neder, Och Jesu Krist, hans enda Son, Som för oss alla beder, Och Andan, som med ljus och frid Oss blifver när i all vår tid! Ja, pris, o Herre! vare dig, Här timmelig, Och sedan der evinnerlig.

(*J Schneesing* † 1567, ! — J. O. Wallin)

195. O Jesu Krist! Till dig förvisst Har jag mitt hopp allena. Jag tror på dig Så hjertelig; Förskjut ej mig. Din tröst mig ej förmena.

2. Jag alltid vill Dig höra till Och dig i sanning dyrka. Lär mig, min Gud! Ditt helga bud. Låt nådens ljus Mitt svaga hjerta styrka.

3 Jag redo är, O Jesu kär! 'Att evig tro dig lofva Dig sluta in Uti mitt sinn', O Herre min, Med all din nåd och gåfva.

4. Nu sannerlig Jag lemnar mig Allena i din vilja. O du, mitt stöd! Ej lust och nöd, Ej lif och död Skall från din nåd mig skilja.

5. I all min tid Mitt hjerta frid I dig, o Jesu! njuter Din ljufva röst Uti mitt bröst En ymnig tröst Mot allt bekymmer gjuter.

6. I all min sorg Är du den borg, Der jag i ro kan vara; Ty den, du tar I ditt försvar, Han trygghet har I allsköns nöd och fara.

7. I all min brist, O Jesu Krist! Till dig min blick sig vänder: Ty den, som är Dig, Jesu! när Och har dig kär, Allt till det bästa länder.

8. Hjelp oss, o Gud! I dina bud Här vandra så tillsamman, Att vi hos dig, Evinnerlig Må gladelig Få sammanlefva! Amen.

(*H. Chr. Sthen* † kort efter 1603, — ! J. O. Wallin.)

Dav. 32.

Sjunges somN:o 186.

196. Säll den, hvars öfverträdelse Den evige förlåter! Säll den, som sin förvillelse Bekänner

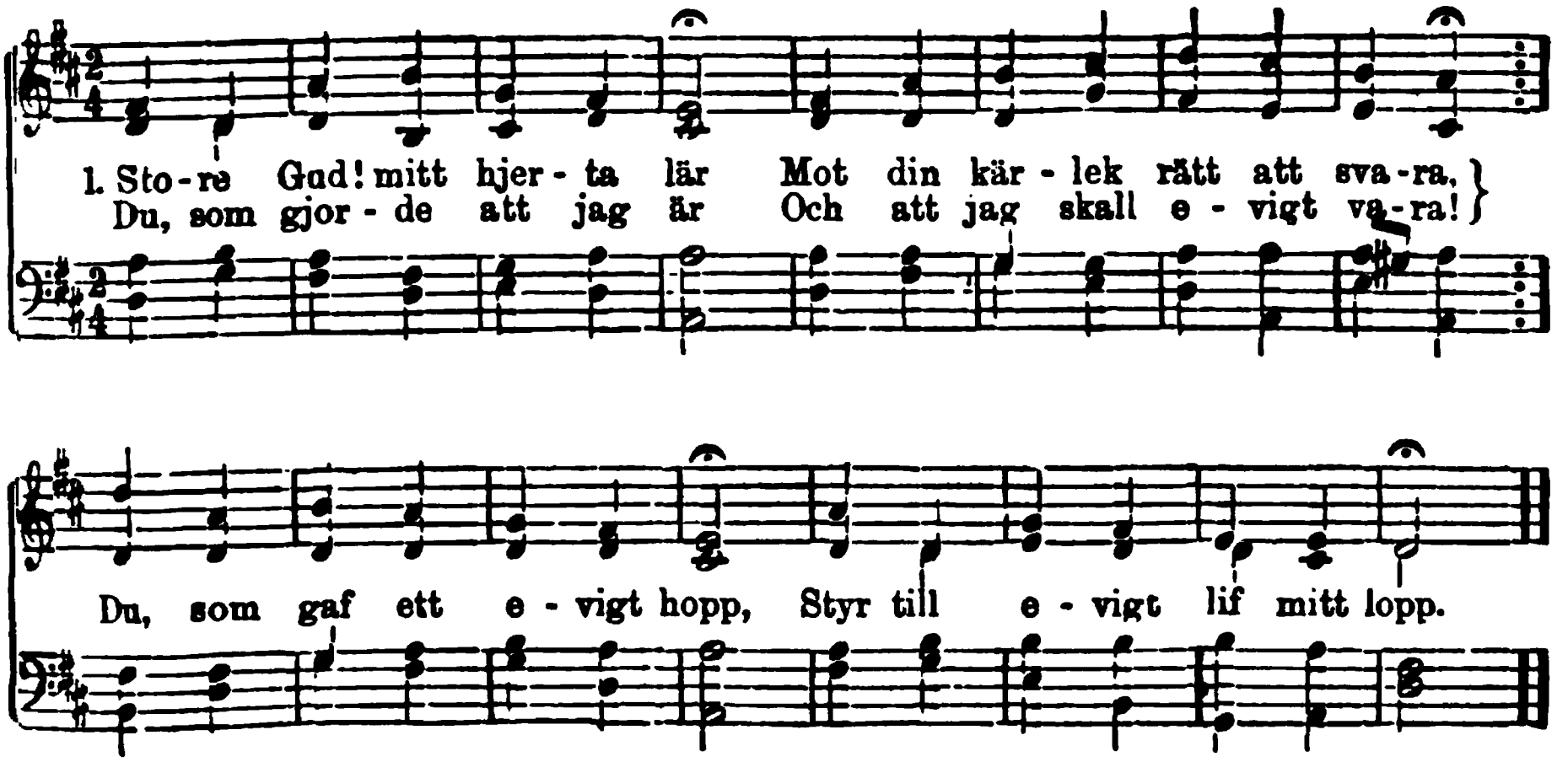

och begråter, Och med ett hjerta utan färd, Ifrån en ond och syndig verld, Till Herran vänder åter!

2. Så länge jag min synd förteg, Förtvifian hos mig rådde; Den suck, som från mitt hjerta steg, Till himlen icke nådde. Min mun var tyst, men ack! en röst, Förgäfves tystad i mitt bröst, Mig brottet förebrådde.

3. O Gud! jag flydde till din famn, Och dig min synd bekände: Jag bad om frid i Jesu namn, Och friden du mig sände; Jag bad om nåd för Jesu skull, Och nåden, ljuf och fröjdefull, Mitt hopp ånyo tände.

4. Och samma bön jag bedja vill I all min tid med alla, Som dig i kärlek höra till Och dig i tro åkalla. De se din nåd hvar morgon ny, De hafva frid när stormar gny Och olycksböljor svalla.

5. O Gud! hur ljuflig är den tröst, Som du mig låter smaka; Hur sällt att lyssna till din röst Och verldens lust försaka! Du säger: "vandra på min stig, Så skall min hand ledsaga dig, Mitt öga på dig vaka."

6. För lasten äro många qval Och många sorger satta; Men Herren skall de trognas tal Med evig nåd omfatta. I frommes höjen glädjens ljud Och lären, under lof till Gud, Att rätt er sällhet skatta.

(*H. Spegel* † 1714. J. O. Wallin)

197. Väl mig i evighet! nu känner själ och sinne Tröst, fägnad, frid och ro; ty jag är uti minne Hos Gud min Frälsare, och ser mig njuta visst En frukt af din förtjenst, o, milde Jesu Krist.

2. Borthän, borthän från mig, med er fördömda skara, Synd, afgrund, djefvul, död! Ty Gud vill mig försvara: Han är med mig; hvem kan sig sätta emot mig! Han är den mig i allt beskyddar väldelig.

3. Han är den, som till nåd och barnaskap mig tagit, Af syndens band mig löst, ur nödens djup mig dragit. Härefter lär mig Gud min lefnad ställa så, Att jag i tro och hopp och kärlek lefva må.

4. Gif att jag alltid må i dina budord vandra Och, hvad ej dig är täckt, med allo flit förändra. Hjelp att jag hålla må för all min lust och fröjd Din sanna frukten, och så lefva evigt nöjd.

(*S. Liskov* † 1689, J. Petræus, J. Svedberg.)

198. Jag tackar dig, min högste Gud! För nådeordets fröjdeljud, Hvaraf mitt hjerta gläder sig, I all anfäktning stadelig.

2. Jag känner nu din Andes tröst, Som gjuter frid uti mitt bröst, Och mig förvissar om din nåd, Fast jag har brukat öfverdåd.

3. Af sådan nåd jag fröjdar mig Och ödmjukt, Herre! tackar dig, För det din kraft så väldelig Uti min svaghet styrker mig.

4. Din nåd föröka, Gud! i mig Och led mig på din viljas stig. Mitt lifslopp du bäst styra kan, Att det förargar ingen man.

5. Gif stadig tro och kärlek ren, Gif att jag ej är trög och sen Till bot och bättring ock att jag Bereder mig till dödens dag.

6. Du satans list ifrån mig drif, Mig uppehåll till evigt lif. En salig ända mig beskär Och låt mig blifva, der du är.

7. Då skall jag, för din himlathron, Lofsjunga dig med högre ton. O du, som högste Fadren är! Gif hvad ditt barn af dig begär.

(*P. Brask* † före 30 Mars 1691, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

4.) *Nya födelsen.*

199. O Gud! ditt rike ingen ser Och ingen blir derinne, Åt hvilken ej din Ande ger Ett menlöst barnasinne. Hvad köttsligt vett Ej hört och sett, Du har åt dem förvarat, Som from och ren I nådens sken Ser himlens råd förklaradt.

2. Ett jordiskt sinne tryckes ner Af egen tyngd till jorden; Och den i Gud ej lefver mer, Är död i synden vorden. Begärens brand Tar öfverhand, Der Andans lif ej väckes; Den bryter ut Och blir till slut En eld, som aldrig släckes.

3. Jag vill; men Gud! hvad mägtar jag, Så oren och så bräcklig! Ack! utom dig är kraften svag Och viljan otillräcklig. Det, som är födt Af kött, är kött; Men det, så sjelf du säger, Är ande, som Af Andanom Sitt lif allena äger.

N:o 39.

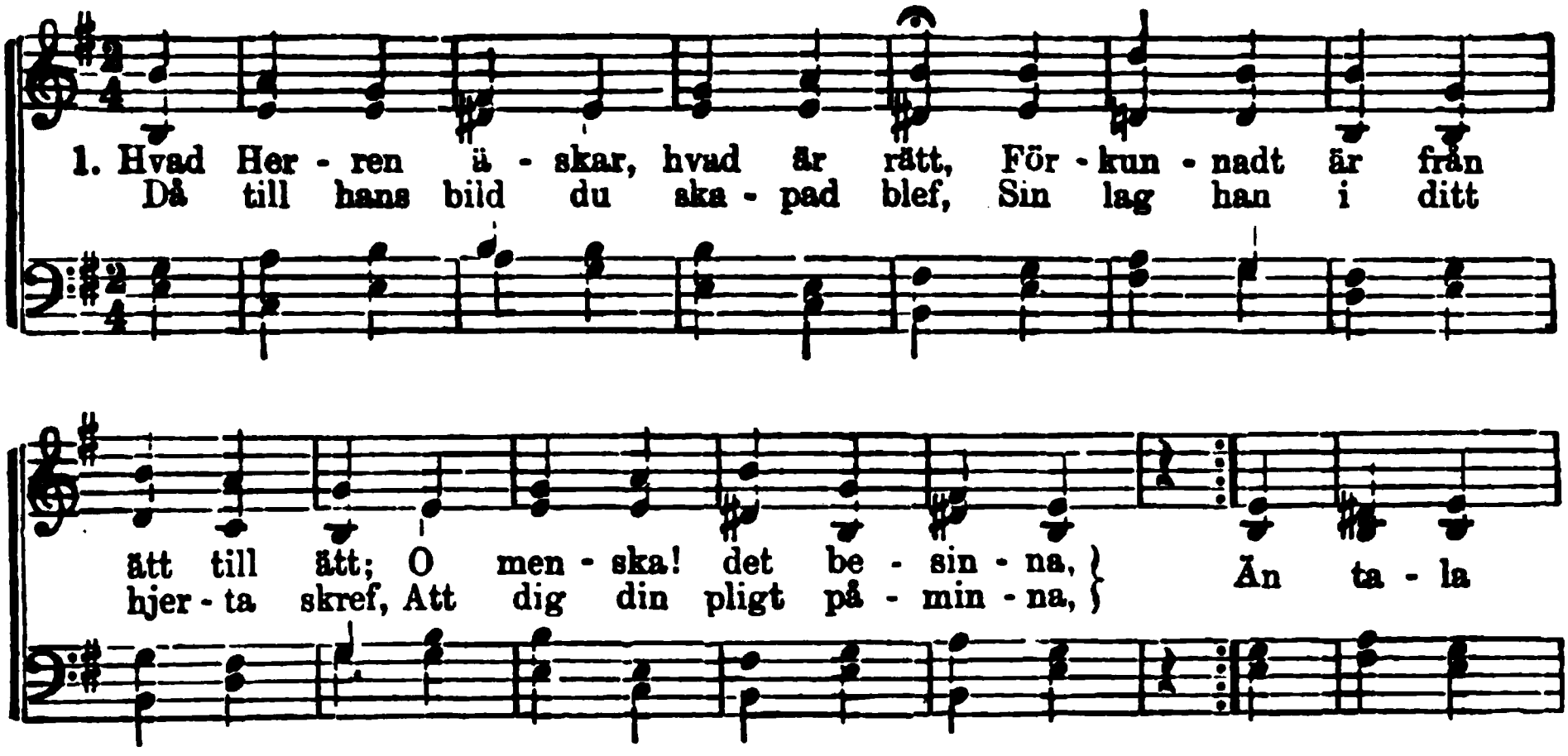

4. Mig då, o Gud! din Anda gif, Som syndens lust kan döda Och till evinnerliget lif På nytt min anda föda. För tro och hopp Han låter opp De himlaportar klara; För öfvermod, För kött och blod, De skola slutne vara.

5. Men alle äro barn af dig, Som af din Anda drifvas; Och är jag barn, så skall ock mig Det goda arfvet gifvas. Bland sorg och brist, Jag då förvisst, Min tröstekälla finner, Min själaro, Uti den tro, Som verlden öfvervinner.

6. Som dagg af morgonrodnan född, Skall trones frukt ock föda; Den nya menskan, af dig stödd, Sig för allt godt bemöda. Med hågen bytt, Med hjertat nytt, Ny hörsamhet och lydnad Förblifva skall Mitt barnakall. Och helighet min prydnad.

7. Snart får jag skåda hvad jag tror: Bör jag för döden bäfva? Nej! Kristus i mitt hjerta bor; Han lefver, jag skall lefva. Nytt kreatur, Af Guds natur, Jag är delaktig vorden. Och har min fröjd I himlens höjd, Fast ännu stadd på jorden.

8. Välsignad vare Gud, som har Oss födt på nytt till lifvet, Och oss en evigt mildrik far I Jesu Kristo blifvit! Med honom vi Ock skole bli Medarfvingar i hoppet, Till himlens ro, När i sann tro Vi här fullborde loppet. (*J. O. Wallin*, † 1839.)

5). *Rättfärdiggörelsen.*

200. Tviflan ur min själ försvinne: Evigt trofast Herren är. Om hans hulda faderssinne Anden kraftigt vittne bär. Till en själ, som troget beder, Skådar han med mildhet neder. Fast jag idel skulder har, Är han dock min Gud och far.

2. Han i nåd för mig vill ömma: Hvilken kan åklaga mig! Hvilken vågar den fördöma, Som han kallat har till sig! Om mig syndens minnen smärta, Gud är större än mitt hjerta. Han min trogna suckan hör, Och af nåd rättfärdiggör.

3. Jesus sig för mig utgifvit, Och är genom trona min; Af hans blod, som gjutet blifvit, Flödar mod i hjertat in. I hans eviga försoning Vann jag tilligift

och förakoning. Nådens dom var redan sagd, Innan verldens grund blef lagd.

4. För vår synd han dödad blifvit Och för vår rättfärdighet Han uppstånden är till lifvet Genom Fadrens härlighet. Nu hos Fadren i det höga Skådar han med nådigt öga Till den verld, han frälsat har, Och är evigt vårt försvar.

5. Jag i denna tro förblifver, Lyfter glad mitt hufvud opp. Om ock allt mig öfvergifver, Sviker icke trones hopp. Ingen motgång, ingen lycka Skall ur Jesu famn mig rycka. Han är min i lust och nöd, Han är min i lif och död. (*J A Schlegel* † 1793, J. Åström.)

6). *Den dagliga förnyelsen, under bön, vaksamhet och strid mot andeliga fiender.*

Sjunges som N:o 200.

201. Skapa i mig, Gud! ett hjerta, Som är heligt, godt och rent, Och med dig i fröjd och smärta Oupplösligen förent. Lär mig onda lustar qväfva Och mot kött och verld så sträfva, Att i tankar, verk och ord, Blott din vilja blifver spord.

2. Gif mig en förnyad anda, Som i dig har ljus och ro, Och ehvad mig står till handa, Aldrig vacklar i sin tro; Men, beständig i din fruktan, Nöjd och tålig vid din tuktan, Glad och tacksam vid din nåd, Hvilar trygg vid dina råd.

3. Många skulder mig belasta, Många brott mot dina bud: Värdes dock mig ej förkasta Från ditt ansigte min Gud! Du, som rörd af vårt elände, Enda Sonen till oss sände, Att borttaga syndens skuld, Gode Fader! var mig huld.

4. Gif att jag ej mer må skilja Mitt begär från ditt behag. Helige! som ser min vilja, Ej din Anda från mig tag. Mig han tro och hopp skall gifva, Mig till helig kärlek lifva, Då mitt hjerta öppnar sig För den nåd han bjuder mig.

5. Skall bland sorger, nöd och våda Detta hjerta pröfvas än, Herre! mig med kraft benåda, Trösta med din hjelp igen. Om jag stapplar, räck mig handen, Och

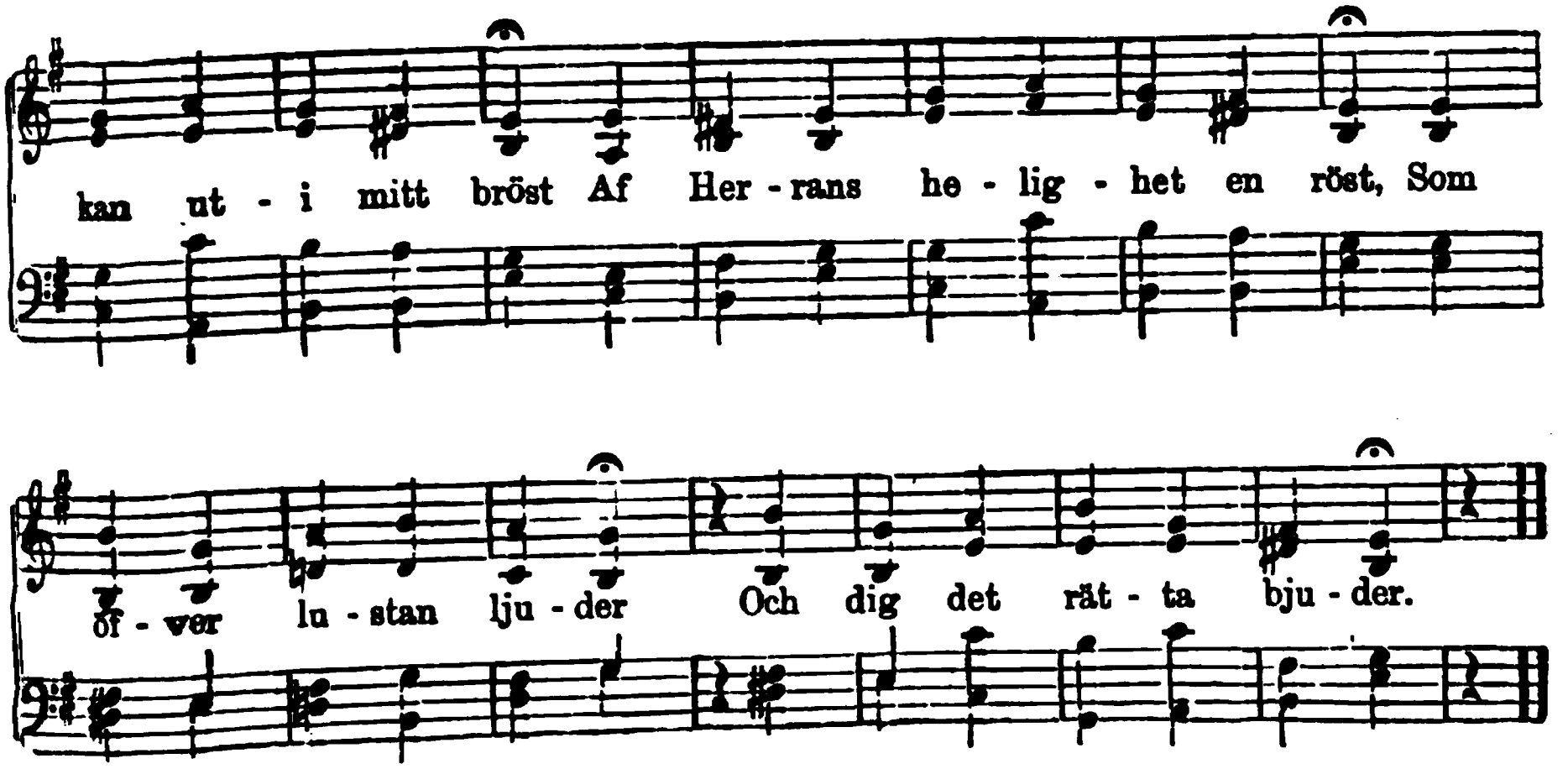

den gode, milde Anden, Uppehålle mig hvar stund I din dyra nåds förbund. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 198.

202. O Gud! som äfven räckt din hand, Att föra mig till fridens land, Hjelp att jag aldrig, skiljd från dig, Må tappa bort den rätta stig.

2. Lång väg att vandra jag ej har; Men vigtigt är hvart steg jag tar. O Herre! var mitt ljus och stöd; Jag ser för mig båd' lif och död.

3. Ett är nödvändigt, har du sagt, Och det uppå mitt hjerta lagt. Hjelp att jag städs betänker det Och trofast går i Jesu fjät.

4. Jag, arma mask, är allt för svag Att göra efter ditt behag. Om ej din Andas nåd jag får Jag intet af mig sjelf förmår.

5. Ack, lär mig söka det du vill, Så faller mig allt annat till; Och får jag kraft af Jesu blod, Blir kampen lätt och segren god.

6. O, Herre Jesu! värm mitt bröst, Blif mitt beskydd, mitt hopp, min tröst. Om hela verldens byggnad brast, Du klippan är, som dock står fast.

(*C. A. Kock* † 1843.)

203. Hjelp mig, Jesu! troget vandra På den väg du anbefalt: Att, som mig, jag älskar andra, Älskar dig utöfver allt. Gif att jag din röst må höra Och din vilja gerna göra.

2. Hjelp mig, Jesu! tåligt lida Pröfningens och sorgens slag Och med stilla hopp förbida Frälsningens och glädjens dag. Låt mig, under all min smärta, Äga dig uti mitt hjerta.

3. Hjelp mig, Jesu! from förtrösta På din sanning och din nåd, Och, bland dina återlösta, Fröjdas af ditt kärleksråd. Låt min tro alltmera stärkas Och på goda frukter märkas.

4. Hjelp mig, Jesu! hjelp mig fara Sist från denna verld i frid, Och, bland dina helgon, vara Der du är, till evig tid. Der, i salighet och ära, Skall jag evigt lof dig bära. (*J. O. Wallin* † 1839, C. A. Kock.)

204. Jesu! du min fröjd och fromma, All min glädje och min tröst, Värdes nådigt till

mig komma Med ditt ord, din ljufva tröst. Kom, o Jesu! blif mig när, Låt mig blifva der du är.

2. Jesu! låt mig städse börja I ditt namn allt hvad jag gör, Att jag måtte framgång spörja Och så sluta, som jag bör. Kom, o Jesu! blif mig när, etc.

3. Alla mina ord och tankar, Jesu! låt behaga dig; Laga att jag flitigt samkar Det, som evigt gagnar mig. Kom, o Jesu! blif mig när, etc

4. När jag lägger mig att sofva, Skydda mig, o Jesu! mild. När jag uppstår, låt mig lofva Dig, och var ej från mig skild. Kom, o Jesu! blif mig när, etc.

5. När jag slutar mina dagar, Låt mig roligt somna in; Ske det, när dig helst behagar, Blott jag evigt blifver din. Kom, o Jesu! blif mig när, Låt mig blifva der du är. (*I—*, C. J. Arrhenius † 1725, J. O. Wallin.)

205. Jesu! som min själ bespisar Med ditt ord och nåd bevisar, Allt godt finner jag hos dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

2. Sant är, när jag vill besinna, Kan jag mig ej värdig finna; Men jag hoppas uppå dig, Blif, o Jesu! städs hos mig.

3. Blif mig när, ty jag är svager, Att ej satan mig bedrager; Ty jag hoppas uppå dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

4. Låt den onde från mig vika, Kött och verld mig ej besvika; Ty jag tröstar uppå dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

5. Fastän jag i synden sväfvat, Ofta mot din vilja sträfvat, Jag ej mer förgäter dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

6. Intet skall mig här förderfva, Himmelriket får jag ärfva; Ty jag hoppas uppå dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

7. Värdes, Jesu! när mig blifva Och allt ondt ifrån mig drifva; Ty jag håller mig till dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

8. När du, Jesu! hos mig blifver, Och din Andas nåd mig gifver, Si! då har jag allt i dig, Blif, o Jesu! städs hos mig.

N:o 40.

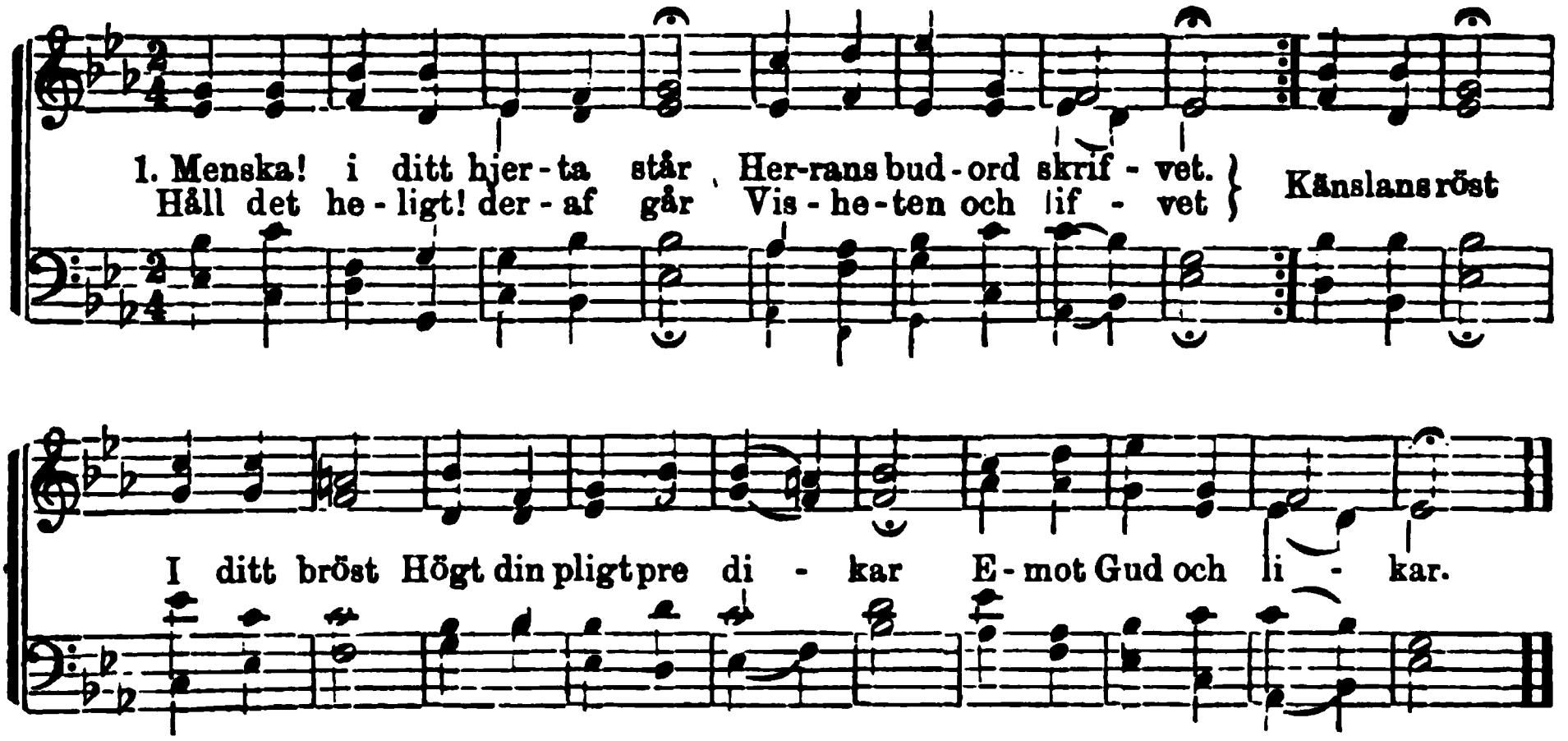

9. Då får jag ock salig fara Ändtlig till din änglaskara Och der evigt prisa dig. Blif, o Jesu! ständs hos mig. (*J. Flitner* † 1678, J. Arrhenius.)

206. Hvad godt kan jag dock göra Af egen kraft och råd, Om Gud mig ej vill föra Allt med sin Andas nåd! Ty led mig med din staf, Min Gud, af nåde riker, Att jag dock aldrig viker Från rätta vägen af.

2. Lär mig att, skild från färden, Min väg enfaldigt gå; Ej vara träl af verlden, Men bruka henne så, Att jag ditt rike bär Uti min själ med trona, Så skall du mig visst skona, Fastän jag syndig är.

3. Lär mig det onda dämpa, Det goda efterstå, Och mot allt uppsåt kämpa, Som dig ej täckas må; Men göra godt hvar man Och oförtröttad söka Ditt rike att föröka, Så vidt jag nånsin kan.

4. Låt mig ej bli förmäten, Om lyckan tager till, Men verlden bli förgäten, Som mig förföra vill; Att jag, i trone fäst, Kan bedja trygg och glader Mitt Abba, käre fader, I motgång allra mest.

5. Lär mig din rena lära Rätt fatta och förstå, Den i mitt hjerta bära, Ej vika derifrå, Att jag med verk och mun, Din sabbat helig håller Och helar hvad mig våller I Sions helsobrunn.

6. Lär mig ock rättsligt vörda Föräldrar, öfverhet; Ej tynga nästans börda Med orätt och förtret, O Herre! värdes mig Med dine hjelp utrusta Emot all köttslig lusta, Som skiljer mig från dig.

7. Från girighetens snara Och allt bedrägeri Fräls mig, och från den fara, Som tungan för uti. Ej låt mig, Herre kär! Min nästas gods begära; Du kan mig dock beskära Hvadhelst mig nyttigt är.

8. Låt tron uti mig verka Hvad jag mig tager för Att man må kunna märka Hvad tro och kärlek gör. Hjelp mig i denna verld Ostraffligt lefva kunna, Och sist, o Gud! mig unna En salig hädanfärd.

(*B. Ollon* † 1703, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 160.

207. O Gud, o Gud! så from, Du som din nåd oss lofvar, Och af dess rikedom Oss med allt

godt begåfvar, Regera du mig väl Och låt uti mig bo En obefläckad själ, Godt samvet och ren tro.

2. Gif att jag gör med flit Allt det som mig tillhörer Och i din andas nit Min kallelse utförer. En tid, som flyr så snart, Mig visligt nyttja lär, Och gif en lycklig fart Åt allt hvad nyttigt är.

3. Mitt tal det falle så Att jag det kan försvara; Fåfänglig ord ej må Ifrån min mun utfara, Men, när jag tala bör, Hjelp att jag talar rätt; O Herre! tungan rör Och lär det bästa sätt.

4. Om någon farlighet Sig ock emot mig ställer, Så gif frimodighet, Att hon mig icke fäller; Hjelp att jag, af din nåd, Med saktmod segra må, Och när jag tarfvar råd, Låt mig dem af dig få.

5. Låt mig med hvarje man I frid och endrägt blifva, Så vidt en kristen kan. Vill du mig något gifva Af verldens gods och guld, Som rättvist värfvas kan, Låt mig bli armom huld, Och skada ingen man.

6. Skall jag i verlden här En högan lifstid vinna Och, genom mång' besvär, Till ålderdomen hinna, Gif tålamod; din hand Mig lede, hvart jag går, Att jag ock bära kan Med ären min grå hår.

7. Hjelp att jag somnar in På Jesu död och pina, Låt själen vara din Och komma till de dina. Gif trötta benen ro I mina fäders graf, När jag i lefvand' tro Från verlden vandrat af.

8. När du af jordens sand De döda vill uppväcka, O! värdes då din hand Ock till min graf utsträcka. Låt klinga mig din röst Och väck mig glader opp; Förläna evig tröst, Förena själ och kropp.

(*J. Heermann* † 1647, J O. Wallin.)

Sjunges som N o 41.

208. Till dig jag ropar, Herre Krist! Min suckan värdes höra. Gif mig den rätta tron, som visst Min själ kan saliggöra. Jag sätter all min lit till dig Och till din stora nåde. I allan våde Din ande styrke mig Och till det bäste råde.

2. Jag beder dig, o Herre Gud! Att mig ett hopp du gifver, Som bland allt verldens smädeljud, På skam ej nånsin blifver Då kan till dig jag skåda opp Ur all

N:o 40.

2. Du må, trygg för menskodom,
Mörkrets anslag nära
Och med själ på dygder tom,
Dygdens mantel bära;
Denna röst
I ditt bröst
Blir dig svår att stilla,
Då du handlat illa.

3. Hvadan kommer detta ljud,
Som jag ville qväfva?
Hvadan utgår detta bud,
Som ej står att jäfva?
Denna röst
I mitt bröst,
Som jag ej fått hämma,
Är Guds egen stämma.

4. O du Helige! för dig
Hvar vill jag mig dölja?
Inga högar skyla mig,
Inga djup mig hölja.
Denna röst
I mitt bröst
Ingen undflykt lemnar:
Allt du ser och hämnar.

5. O! jag finner ingen ro,
Om det blod, som talar
Nåd och frid åt bot och tro,
Icke mig hugsvalar.
Denna röst
Gifver tröst
Åt den falne åter,
Som sig helgas låter.

6. Samvete! som skänktes mig,
Att Guds rätt bevaka,
Och till Gud från villans stig
Manar mig tillbaka,
Må mitt bröst
Vid din röst
Vakna upp och röras
Och till bättring föras.

7. Väktare af himlens bud
I ett jordiskt sinne!
Lär mig alltid hafva Gud
Och min pligt i minne.
Låt din röst
I mitt bröst
Håg och gerning leda
Och min frid bereda.

8. Men om ock mitt hjerta här
Skulle mig fördöma,
Större än mitt hjerta är
Gud som mildt vill ömma:
Vid hans röst
I mitt bröst
Nådens sol skall skina,
Herren känner sina.

min nöd och fara, Tålmodig vara, Fullborda väl mitt lopp Och gladligt hädanfara.

3. Förlän att jag, af hjertans grund, Må prof åt nästan gifva Af kristlig kärlek hvarje stund, Och i din frid så blifva: Gif nåd att dig, o Herre! lik, Jag älskar och ovänner, Och så bekänner Den Gud, som kärleksrik Sin sol för alla tänder.

4. Låt ingen lust, ej heller nöd, Så stor mig nånsin hända, Att, fast det gälde lif och död, Den kan mig från dig vända. Låt ingenting mig bli så kär, Som mig kan från dig draga Och kan försvaga Mitt hjertliga begär Att endast dig behaga.

5. Här står jag i en andlig strid, Som gör mig sorg och vånde: Kött, verld och satan ingen frid Åt hjertat lemna mände. Ty hjelp och styrk min skröplighet, Jag måste eljest falla: Dig, Gud! som alla Vill te barmhertighet, Jag städse vill åkalla. (*P. Speratus* † 1554[!].

Öfvers. på danska 1553, på svenska 1567. J. O. Wallin.)

209. Nu skall ej synden mera I trälldom hålla mig· Gud! du skall mig regera, Ty jag tillhörer dig. Min synd jag ångerfull Har inför dig begråtit. Och du har allt förlåtit För Jesu Kristi skull.

2. Jag vill i fröjd och smärta, Nu vara din, o Gud! Och med ett helgadt hjerta Åtlyda dina bud. Ja, viljan, Gud! du ser, Men kraften är så ringa. Hur kan jag lusten tvinga, Om du ej bistånd ger!

3. Ty skall jag alla dagar, Om hjelp anropa dig. När köttet mig försvagar, O Herre! styrk du mig. Din nådes hand mig räck, Att jag mot synden kämpar, Att jag dess välde dämpar Och blir allt mer dig täck.

4. Gör mig i bönen trägen, Mig led i Jesu spår; Så vandrar jag den vägen, Som till ditt rike går. När mig mitt kors blir tungt, Och mången brist mig kränker, På Jesu kors jag tänker, Och hjertat varder lugnt.

(*Th. Kingo* † 1703, !—, J. O. Wallin.)

210. Vaka själ! och bed, Och till strids dig red. Räds, att frestarn lägger snaran, Der du minst förmodar faran; Sådan är hans sed. Vaka, själ! och bed.

2. Uti lustans spår Smygande han går Vännens röst han efterapar, Sig till ljusets ängel skapar, Tills dig snärd han får, Uti lustans spår.

3. Under verldens larm, Vägen till din barm, Som en listig orm, han hittar Och med flärd och otro smittar Hjertat i din barm, Under verldens larm.

4. Vaka, bed min själ! Blif ej köttets träl Och låt verlden dig ej köpa; Hvad dess barn så efterlöpa Är ett flyktigt väl. Vaka, bed min själ!

5. Glädjen flyr sin kos; Nöjet är en ros, Som med fagert sken dig dårar, Men dig, när hon brytes, sårar Vissnande derhos. Glädjen flyr sin kos.

6. Lyckans falskhet känn: Bäst hon smilar än, Ditt Urie bref hon skrifver; Joabs kyssar dig hon gifver, Dräpande sin vän. Lyckans falskhet känn.

7. Hvad är ärans prål! Gift i gyllne skål, Dryck, som törsten icke släcker, Resekost, som icke räcker Fram till resans mål. Hvad är ärans prål!

8. Ack! i tidens haf Får det allt sin graf, Likt Egyptens resenärer; Men det hopp, som hjertat närer, Skall ej gå i qvaf Uti tidens haf.

9. Se det goda land På den andra strand, Dit Guds folk, igenom strider, Genom haf och öknar, skrider Vid sin Josue hand. Sök det goda land.

10. Arfvet ej förspill, Som dig hörer till. Kämpa redligt, bed och vaka, Verlden och dig sjelf försaka, Om du krönas vill. Arfvet ej förspill.

11. Vaka, bed och strid, Än en liten tid. Snart ditt Kanaan skall hinnas, Kronan räckas, palmen vinnas I en evig frid. Vaka, bed och strid.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

211. Upp, kristen! upp till kamp och strid: Med Andans kraft dig rusta Mot köttet och en farlig tid, Mot verlden och dess lusta. Den ej med allvar kämpa vill, Han hörer ej den Herren till, Som seger oss beredde.

2. Är mödan tung och striden svår, Dess större lönen blifver. Med hvarje framgång, som du får Ny kraft dig Herren gifver. För den till Gud om bistånd

N:o 41.

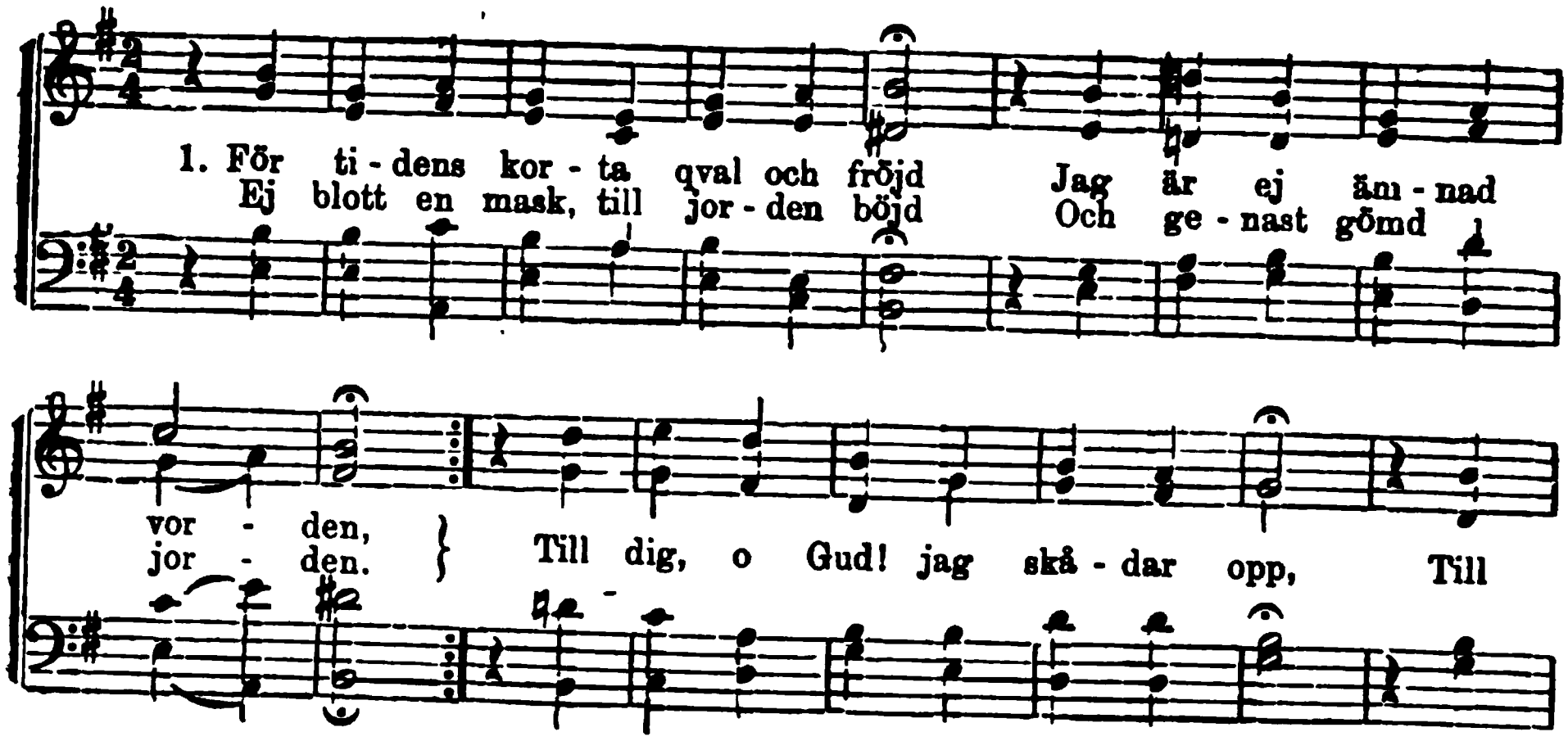

flyr, Blir segren viss, om också dyr, Och ljuf ju mer den kostat.

3. Betänk om Gud med blomster blott Den smala väg beströdde, Tron ägde redan här sin lott, Och trones frukter dödde. De törnen, han på vägen sår, Försakelsens och smärtans tår, Bepryda nu dess krona.

4. Här gäller lif, här gäller död: Och vill du lifvet vinna, Så strid i Gud, som striden böd, Du hjelpen ock skall finna. Men skyr du mödan, feg och svag, Så förestår dig nederlag Och fångenskap och döden.

5. Tag trones sköld, bind Andans svärd, O kristen! vid din sida, Och gack att så, mot kött och verld, Med heligt allvar strida. Den intill döden trofast är, Han en gång lifvets krona bär, Som Herren Jesus gifver.

(*J. Åström* 1844.)

7.) *Benådade kristnas frid, sällhet och åliggande*

Sjunges som N:o 12.

212. Har jag nåd hos Gud i höjden, Har jag i mitt samvet frid, O,hur lätt jag umbär fröjden Af en yr och fåfäng tid! Ingen önskan står mig åter, Ingen sorg mitt lugn förstör, Ty af Jesu mun jag hör: "Dina synder jag förlåter; Mig, min vän! ditt hjerta gif, Och du har ett evigt lif."

2. Dig, min Gud! jag hjertat gifver, Nu från syndens börda fritt; Ditt i lif och död det blifver, Och i evigheten ditt. Nöjen, lycka, usla brunnar! I hugsvalen ej min själ; Jesus mig ett högre väl, Mig en bättre tröst förunnar: Han min själ rättfärdiggör Och till lifvets källa för.

3. Nu det mig bekymrar föga Hur mig verlden döma vill: Vittnet har jag i det höga, Vittnet, som jag vädjar till. Menskor mina brister minnas; Gud min tro och bättring ser; Med hans hjelp skall jag alltmer Vakande och trogen finnas, Hugnas i all nöd och strid Af hans andas fröjd och frid.

4. Jesu! jag af din förnedring, Har i allt mitt lefnadslopp, Själens ljus och hjertats rening, Samvetsro och saligt hopp. Dolda skiften mot mig ila; Men den

frid, i dig jag fann, Än i stormen lugna kan; Denna själens sabbatshvila Helga skall min vandringsstig Och till himlen följa mig. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 8.

213. Jesus är min vän, den bäste, Hvilkens like aldrig är; Skall då jag så med de fleste Öfvergifva honom här! Ingen skall mig kunna skilja Ifrån den mig har så kär; En skall vara begges vilja Alltid här och evigt der.

2. Han har döden för mig lidit, Ingen skall fördöma mig; Hos sin fader för mig bedit, Det mig gagnar evinlig. Ho är då, som vill förklaga Den han sjelf utkorat har! Ho vill ifrån honom draga Den han har i sitt försvar.

3. Jag är viss och derpå liter, Hvarken lif ej heller död Mig ifrån min Jesu sliter: Englar, höghet eller nöd, Djuphet eller annat mera, Vare kommand' eller när, Skall mig från Guds kärlek föra, Som i Jesu Kristo är.

(*J. Arrhenius* † 1725)

Sjunges som N:o 70.

214. Jesus är mitt lif och helsa, Jesus är min nådastol, Jesus är min sköld och sol; Han är kommen mig att frälsa, Han allena nåd beskär, Jesus högst mitt goda är.

2. Utan Jesu jag förderfvas, Utan Jesu nådesken, Är mig allt till ångst och men; Blott i honom lif kan ärfvas, Öfvervinnas allt besvär. Jesus allt mitt goda är.

3. Har jag Jesus i mitt hjera, Si, så har jag glädjen all, Den mig evigt hugna skall. Jag ej fruktar någon smärta, Medan Jesus är mig när, Och mitt högsta goda är.

4. Derför jag ock mig förlåter På dig, Herre Jesu Krist! Emot synd och satans list, Mig till nåd du tagit åter, Mig ditt blod gör ren och skär, Du mitt högsta goda är.

5. Jesu, hjertats glädjekälla! Du är genom trona min, I ditt blod är jag ock din. Mig ej kött och verld skall fälla, Eller hela mörkrets här. Jesu du mitt goda är.

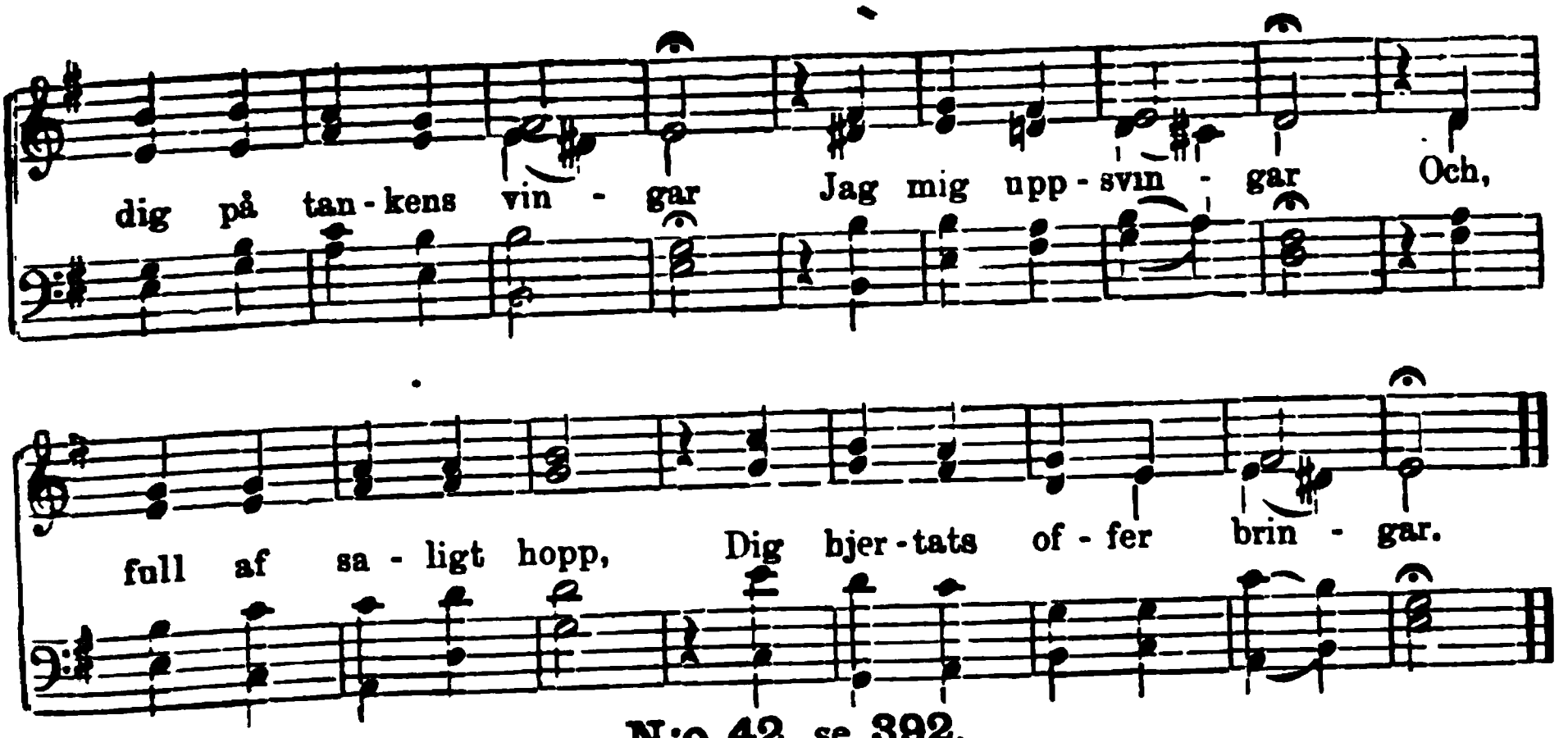

N:o 42, se 392.

6. Din, min Jesu! vill jag blifva Här i tid och evigt der, Ty du är min Jesus kär. I min död skall du mig lifva. Jag för ingen rädes här. Jesu! du mitt goda är.

7. Jesus är mig allt i alla, Jesus bor uti min själ, Uti Jesus är mig väl, Jesus vill jag städs åkalla, Jesus jag i hjertat bär. Jesus allt mitt goda är.

(*J Gerdes* [Gerdesen] † 1673, St. L. Muræus, J. O. Wallin.)

215. Jesus allt mitt goda är, För mig har han sig utgifvit; Honom vill jag blifva när; I sin bok har han mig skrifvit. Annat allt förgängligt är; Jesum vill jag hafva kär.

2. Jag ej frågar efter gull, Efter höghet och stor ära. Gull ej annat är än mull, Få sin höghet rättsligt bära. Det ock snarligt allt förgår; Evigt Jesu nåd består.

3. Han är min förnöjelse, Han är ämnet för min längtan, Lindrar hjertats qval och ve, Stillar själens törst och trängtan. Här är allt bemängdt med pust; Jesus ger den rena lust.

4. Bort, o verld! med ditt försåt, Du som ned i afgrund förer, Bort med allt ditt gods och stråt, Du som mången själ förstörer. Aldrig gör du mig förnöjd; Jesus är och blir min fröjd.

(*A. Fritsch* † 1701, J. A. Arrhenius, J .O. Wallin.)

216. Jesus är min hägnad Och mitt hjertas fägnad: Jesu! hör min röst, Efter dig jag längtar, Blott till dig jag trängtar; Ty du är min tröst. Du Guds lam! På korsets stam För mig låtit blodet rinna, Och din kärlek brinna.

2. Synden mig förskräcker, Som Guds vrede väcker Mot mig, usla mull. Ack! jag må väl qvida, Mina händer vrida. Gud! förlåt min skuld. Jesu blid! Gif mig din frid, Du, som led hvad jag förskylde Och Guds lag uppfylde.

3. Jag på Kristum bygger, Derför blir jag trygger Och från synden fri. Satan jag ej fasar, Huru han ock

rasar; Jesus står mig bi. Fastän synd, Den svåra tyngd, Tycks mig vilja nederstjelpa, Kan dock Jesus hjelpa.

4. Vid min Jesu sida Skall jag framgent strida Emot kött och verld. Emot syndens lusta Skall jag mig utrusta Med hans andas svärd. När Guds magt Om mig har vakt, Synd och satan måste vika, Kött och verld tillika.

5. Allt hvad verlden lofvar, Hvarmed den begåfvar, Ära, pris och gull, Jag ej eftertraktar Jag det icke aktar Mer än stoft och mull. Innan kort Det hastar bort; Jesus evigt hos mig blifver, Och mig lifvet gifver.

6. Möda, sorg och tårar, Allt hvad hjertat sårar, Synd och dödens qval, Skola mig ej skilja, Mot min Jesu vilja, Från Guds barnas tal. Derom jag, Så natt som dag, Till min Gud min suck vill sända Till min vandrings ända.

7. Andra högt må fika; Mig må lyckan svika, Är så Guds behag. Han vet väl mitt bästa; Jag mig blott vill fästa Hårdt vid Herrans lag. Jag är nöjd, Allena böjd Till min Jesum; vid hans sida Vill jag nåd förbida.

8. Nu all sorg jag kastar, Som min själ belastar, Jesu! uppå dig. Du för mig väl sörjer, När som dagen börjar, När den slutar sig. Med ditt blod Du, mild och god, Mig från syndens smitta tvager Och mig till dig tager. (*J. Franck* † 1677, J. Schmedeman, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 77.

217. Kom, min kristen! Gud till ära, Kom och hör hvad Herren talt. Du skall här få nogsamt lära, Hvem till nådebarn han valt: Ho bekänner med sin mun Jesum och i hjertats grund, All sin frid af honom äger, Och så gör som Herren säger.

2. Salig den, som ödmjuk lefver, Den som andligt fattig är, Och sitt hjerta ej förhäfver Af de gåfvor Gud beskär, Utan Gudi äran ger Och sin egen ringhet ser; Han Guds rike öppet finner Och en evig ära vinner.

3. Salig den, hvars trohet pröfvas I bekymrens tunga lott, Men hvars hjerta mest bedröfvas Öfver sina fel och brott. Till den Gud, som allt förmår, Ej hans suck förgäfves går; Visst skall han hugsvalad blifva; Fröjd skall Herren honom gifva.

N:o 43.

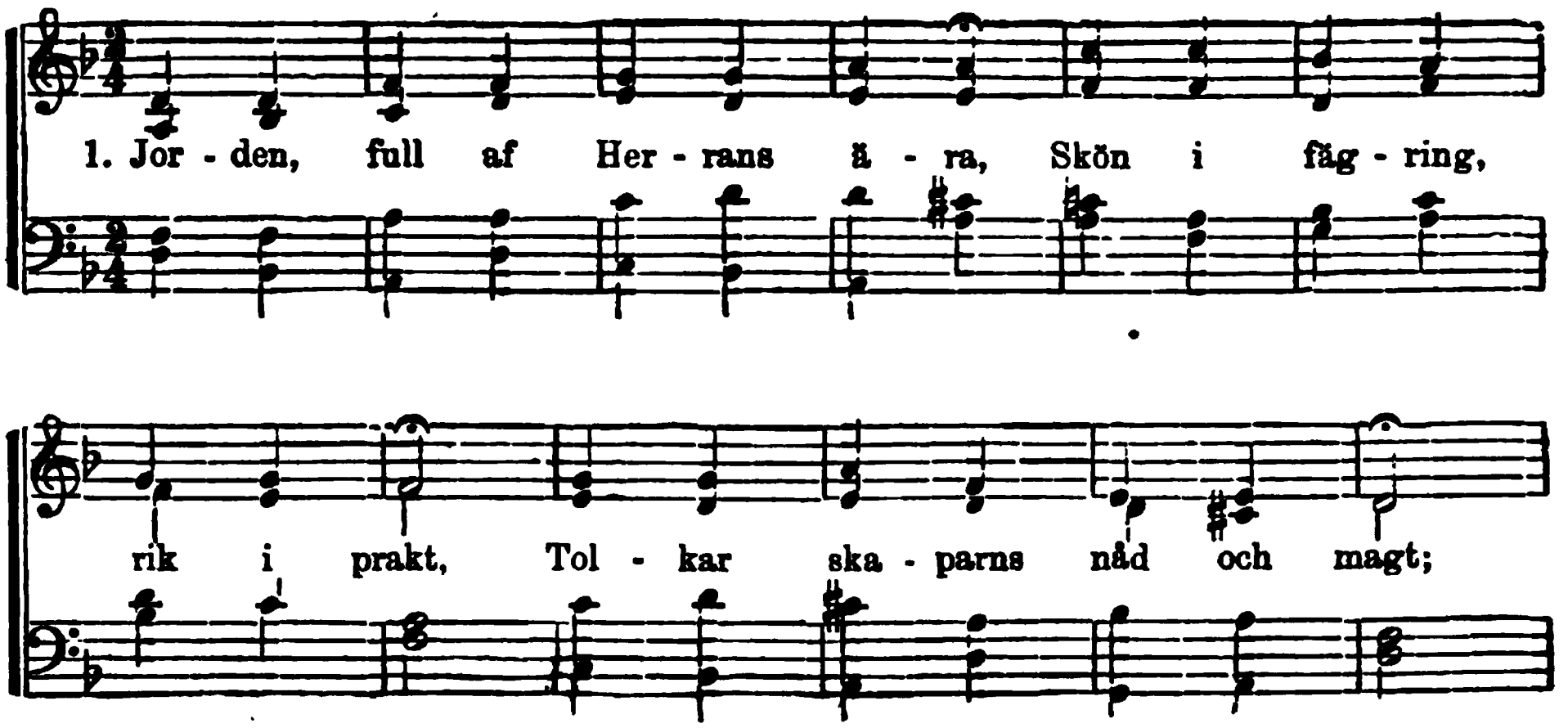

4. Salig den, som i sitt hjerta Är saktmodig, from och god, Som i glädje och i smärta Bär sitt jemna, lugna mod, Utan flärd och ränker är, Aldrig harm och afund när. Han, i frid med sig och andra, Glad sin verld skall genomvandra.

5. Salig den sin lust ej finner I vår verlds fåfänglighet. Men af helig åtrå brinner Efter sann rättfärdighet, Trängtar ifrån jordens grus Efter himmelskt lif och ljus· Hans begär skall ej förvillas, Men hans trogna längtan stillas.

6. Salig den, som för de arma, Ett medlidsamt hjerta bär, Tröttnar ej att sig förbarma Öfver den, som nödställd är, Men på himlafadrens sätt Gör den trycktes börda lätt: Han skall sjelf, i nödens timma, Guds barmhertighet förnimma.

7. Salig den, som ren och tuktig Uti ord och gerning är; Den som, vaksam och gudfruktig, Segrar på sitt kötts begär. Med ett samvet utan fläck, Skall hans anda, Gudi täck, Dagligt helgas till den fröjden, Att få skåda Gud i höjden.

8. Salig den, som vill befrämja Samdrägt, enighet och frid, Lifvar kärlek, stiftar sämja, Qväfver hat och dämpar strid, Knyter skilda vänners band, Åt en ovän räcker hand, Icke vredgas, icke hämnas: Han Guds eget barn skall nämnas.

9. Salig den, som tåligt lider För det rätta oförrätt Och, om än hans hjerta svider, Dock ej byter handlingssätt, Alltid håller sanning kär, Och dess nöjda offer är; Gud skall sjelf hans sak utföra, Himlen honom skall tillhöra.

10. Jesu! gif att denna lära, Skrifven i ett helgadt bröst, Blir min lefnads ljus och ära, Blir mitt hjertas fröjd och tröst: Och med denna salighet, Som, för tid och evighet, I ditt ord dem trognom lofvas, Jesu! låt ock mig begåfvas.

11. Lär mig föra helig vandel, Älska tukt och nykterhet. Visa uti all min handel Kärlek och rättfärdighet, Lefva ödmjuk, stilla, nöjd, Under korset tåligt böjd: Jo! din anda mig förläna, Att jag dig må evigt tjena. (*L. Denicke* † 1680, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 215.

218. Du, som fått en kristens namn, Dig till tröst af nonom bära, Som dig öppnat nådens famn Och dig leder med sin lära, Höj din själ med tillförsigt, Se din sällhet, känn din pligt.

2. Gläd dig åt ett dopsförbund, Som din tro till lydnad böjer, Och ditt hopp i nödens stund, Öfver tidens gränser höjer Till ett arf, som evigt är Och af nåd dig gifves der.

3. Gläd dig, åt det dyra blod, Som dig väg till himlen banat; Åt en Gud, som, vis och god, Dig till tro och bättring manat, Att, från syndaskulden fri, Af Guds nåd rättfärdig bli.

4. Gläd dig åt en mild försyn, Den du dagligt ser och röner. Gläd dig att den höga skyn Öppnar sig för dina böner, Då din suck från jorden går Till din Gud som allt förmår.

5. Gläds! men lär att Herrans röst Med ett renadt hjerta lyda, Att den tro, som ger dig tröst, Med en helig vandel pryda; Troget följa Jesu spår, Trygg du då till målet går.

6. Känn din pligt att göra godt, Vaksamt mot begären strida, Mildt förlåta andras brott, Ömt hugsvala dem, som lida, Villigt ge den svaga stöd, Nöden tröst och hungren bröd.

7. Höj till Gud ditt hopp och lär Att din fröjd i honom finna. Lifvets mödor och besvär Vid ett högre ljus försvinna, Då ditt hjerta renadt är Och af Gud sitt allt begär. (*S. Ödmann* † 1839.)

V. KRISTLIGT SINNE OCH FÖRHÅLLANDE.

A). I allmänhet.

1). *Förhållandet till Gud.*

Kärlek, Vördnad, Tacksamhet.

Sjunges som N:o 200.

219. Gud, fullkomlighetens källa! Du, som evig kärlek är, Och kan ensam tillfredsställa

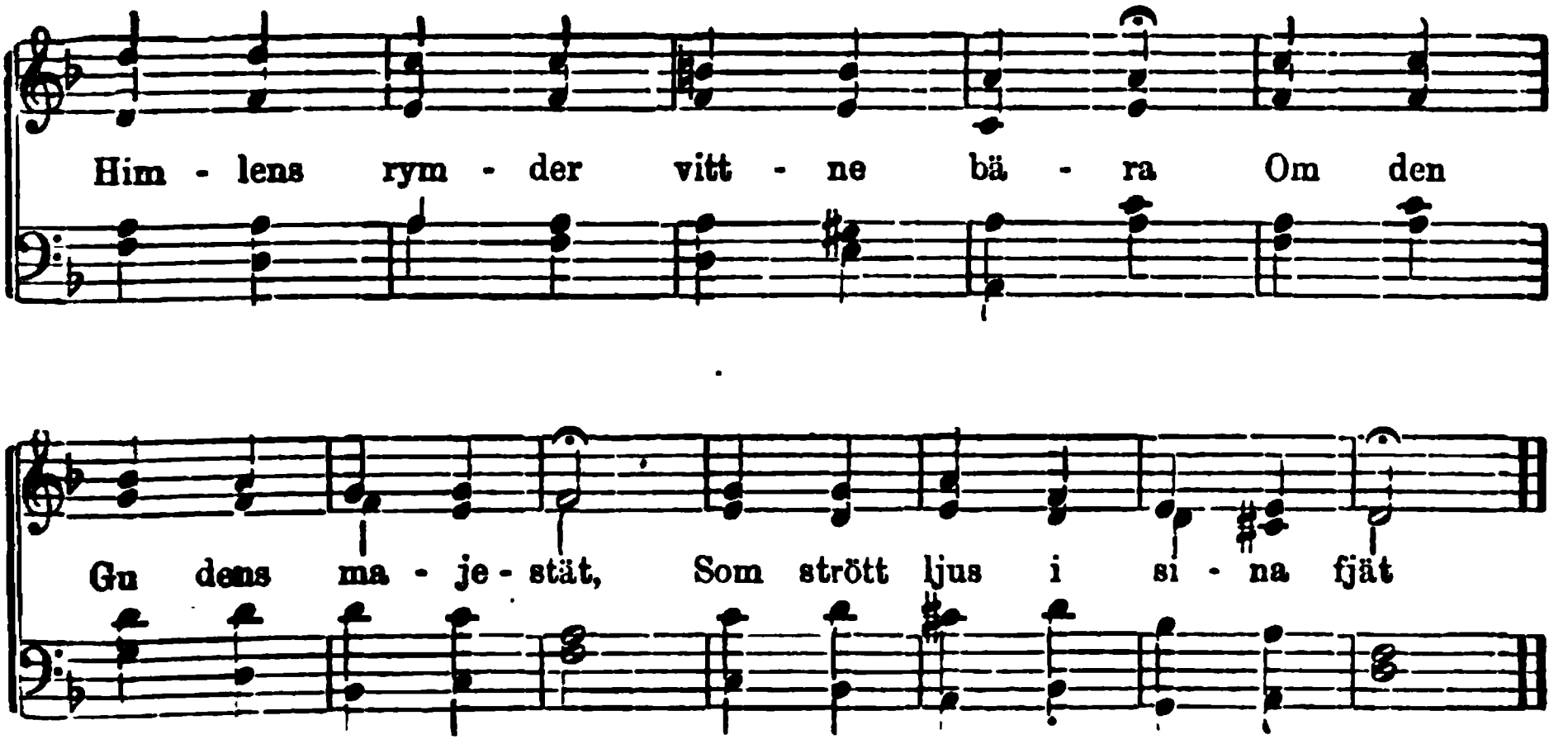

själens trängtande begär, Värdes sjelf mitt hjerta lära, Lär mig blifva vid det ena, Att i kärlek dyrka dig. Du som först har älskat mig!

2. Ej min tanke djupet hinner Af din kärlek, ej dess höjd; Men mitt hjerta rördt den finner I välgerningarna röjd. Hvart mitt öga sig ock vänder, Hvarje verk af dina händer Denna sköna påskrift bär: *Gud en evig kärlek är.*

3. Gud! i dig jag lefver, röres, Är af dig allt hvad jag är Tanken, som till himlen föres, Hjertat, som dess frid begär, Allt hvad godt, jag ägt och njutit, Af din nådes brunn har flutit. Skulle jag ej älska dig, Som så högt har älskat mig!

4. Jesu blod, som för mig runnit, Ljuset, lifvet i min själ, Barnaskapet, som jag vunnit, Hoppet om ett evigt väl, Nåden, som rättfärdiggörer Och på lifvets väg mig förer; Allt ju ropar högt till mig: Älska Gud, som älskat dig.

5. O! hur skall jag vedergälla Allt det goda, som utgår Af din kärleks rika källa! Njuta det jag blott förmår. Dock om visligt jag använder Skänkerna af dina händer, Du ej mer af mig begär, Du, som evig kärlek är.

6. Lifva sjelf mitt kalla sinne, Att dig älska öfver allt Verldens retelser försvinne För det goda du befalt. Vare kärlek, tro och lydnad Evigt själens sanna prydnad! Vare du min själs begär, Du, som evig kärlek är!

7. Jord och himmel må försvinna, Må försmäkta själ och kropp; Salig dock jag mig skall finna, Om du är min del, mitt hopp. Dubbel salighet sig gjuter I det goda, som jag njuter, Då i tron jag älskar dig, Du, som först har älskat mig!

8. Gud! att jag dock älska kunde, Dig så rent, så högt jag bör! Snart, ack! snart den dagen stunde, Då jag dig, blott dig tillhör; Då jag lyftad öfver gruset, Ser ditt ansigte i ljuset, Och ej skiljes mer från dig, Du, som evigt älskar mig! (*B. Münter* † 1793, J. Åström.)

Sjunges som N:o 26.

220. Jag vill dig prisa, Gud, min styrka! Jag vill dig evigt hålla kär! I allt och framför allt

dig dyrka, Skall evigt bli min själs begär. Jag endast dig vill höra till Och vet att du mitt bästa vill.

2. Hvi har ej förr min kärlek brunnit Till dig, som älskar mig så högt! Hvi har min själ så rent dig funnit! Hvi har hon sökt sitt väl så trögt! När detta allt jag tänker på, Af blygd, o Gud! jag tystna må.

3. Min tid förgick, mitt lif förtärdes, Ett rof för syndiga begär, Och mer och mer mitt hjerta snärdes I verldens nöjen och besvär; På villans stig jag yr och djerf, Såg först vid branten mitt förderf.

4. Den sällhet, verlden gaf att skörda, Var blott ett svekfullt slafveri, Men ljuft ditt ok och lätt din börda, Se'n du från synden gjort mig fri. Jag verldens bojor mer ej bär, Ett högre väl min själ begär.

5. All jordens fröjd så snart försvinner; All ära, vällust, rikedom, Om ock jag dem med möda vinner, Så lemna de dock själen tom. Min Gud! jag finner blott i dig Den skatt, som evigt hugnar mig.

6. Gif att, om dig blott angelägen, Jag anse må allt timligt väl Blott som en nödtorft under vägen, Blott som en pröfning för min själ, Men hålla din rättfärdighet För högsta skatt i evighet.

7. Gif att, i lif och död dig egnad, Till dig i tro och kärlek böjd, Jag må dig älska, Gud! min hägnad, Jag må dig prisa, Gud! min fröjd, Och finna än i dig min tröst, När hjertat brister i mitt bröst.

(*J. Scheffler* † 1677, G. A. Hiärne, Chr. Dahl.)

Sjunges som N:o 5.

221. Af hjertat hafver jag dig kär: Kom, milde Jesu! blif mig när, Och mig med dig förena; Ty i den hela vida verld Är idel oro, sorg och färd, Men frid hos dig allena. Om än i qval min kropp och själ Försmäktade, är du likväl Mitt hjertas tröst, min del, mitt allt: Dig har jag trygg mig anbefalt. O, Jesu Krist! min frälserman :,: Allena du mig hjelpa kan.

2. Åt dig, o Gud! som allt förmår, För hvad jag är och har och får Bör jag min tack hembära. Lär mig ock nyttja, som du böd, Din nådeskänk till nästans stöd Och Herre! till din ära. Allt godt, o Gud! du sjelf

N:o 44.

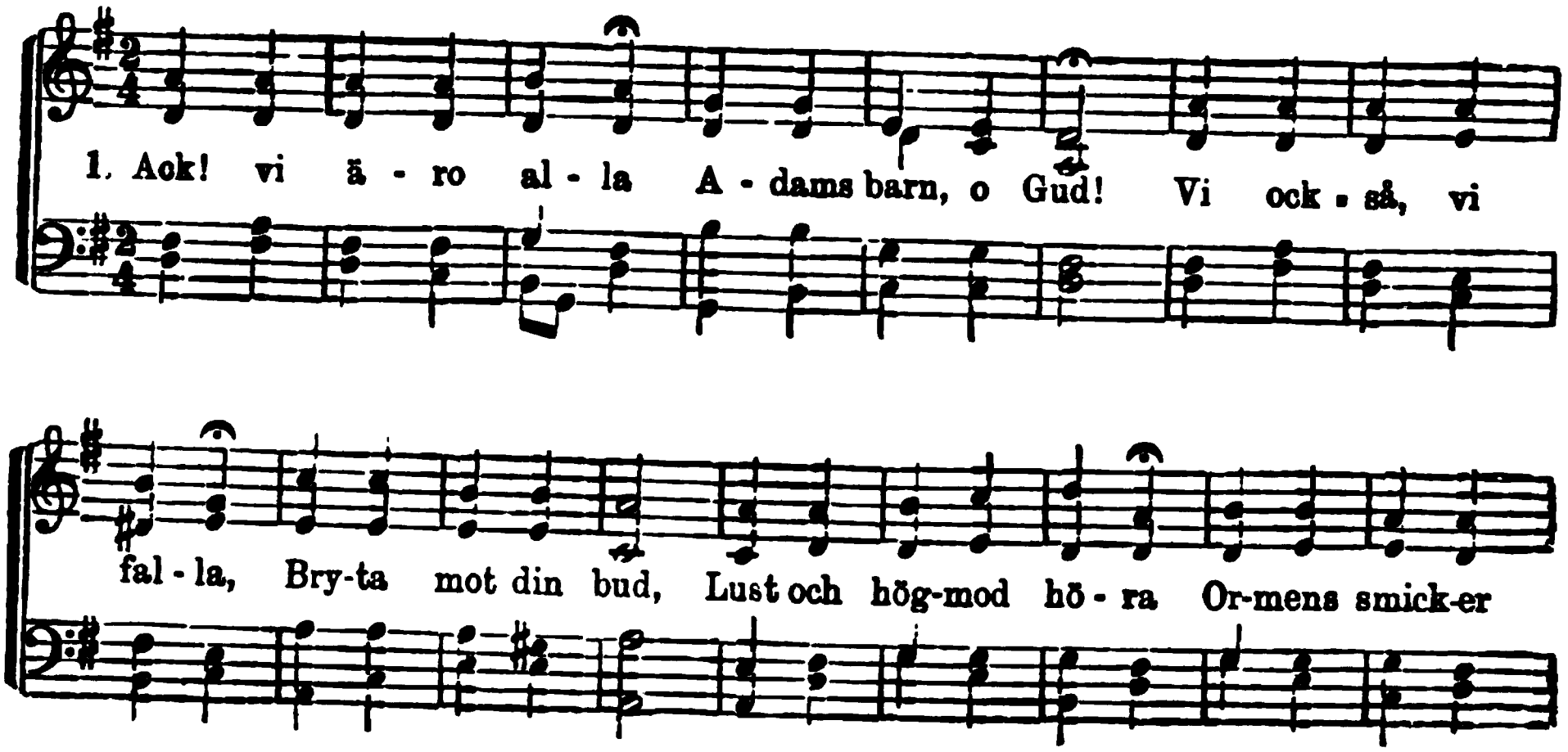

och förnöjd Och öfver jordens sorger höjd. O Jesu Krist! ack, för din död :,: Var du min tröst i all min nöd.

3. Sänd, Herre! dina englar ut, Att själen må, vid lifvets slut, Af dem till himlen föras; Och låt min trötta kropp i ro Sig hvila i sitt tysta bo, Tills der din röst skall höras, Då skall jag, klädd i helig skrud, Med mina ögon skåda Gud. Och af hans nåd och härlighet Mig fröjda i all evighet. O Jesu Krist! ack, bönhör mig :,: I lif och död jag tillhör dig.

(*M. Schalling* † 1608, H. Ausius, J. O. Wallin.)

222. Till dig, som hjertat gläder, Och all dess tillflykt är, O Gud! jag tacksam träder Och dig mitt offer bär.

2. På mig din kärlek tänkte, Förr än jag tänkt på dig, Och mig det lifvet skänkte, Hvaraf jag gläder mig.

3. I dopet du mig sände En faders ömma blick; Och jag, som dig ej kände, I dig en fader fick.

4. Jag af din godhet närdes, Beskyddad i din famn, Och mina läppar lärdes Åkalla Jesu namn.

5. I lifvets vår mig rörde Din faderliga röst; Den späda suck du hörde, Som gick utur mitt bröst.

6. Men snart mitt hjerta, dåradt, För dig ej mera brann. Jag fann mitt samvet såradt. Mitt hjertas lugn försvann.

7. Ditt kärleksrop mig väckte; Din nåd mig återtog. Den handen du mig räckte Ur villans djup mig drog.

8. Du gaf mig kraft att vaka, Att vårda glädjens dag, Och lifvets sällhet smaka, I lydnad för din lag.

9. Med hvarje dag du gifvit Mig samma dags behof, Hvar timme tecknad blifvit Med nya kärleksprof.

10. Så under lifvets öden Din vård mig alltid följt. Du för ditt barn i nöden Ditt hjerta aldrig döljt.

11. Ack! må din kärlek gifva Den kraften åt min själ, Att jag ditt barn må blifva Och dig förtro mitt väl.

12. Må mig din godhet lära Att, under tro och hopp, O Fader! dig till ära, Fullborda väl mitt lopp.

(*S. Ödmann* † 1829.)

Dav. 166.

223. O Gud! det är min glädje, Att mild du hör min röst. Du nådigt mig tillstädje, Hos dig att söka tröst.

2. Du nådigt ville höra Min suckan, då jag dig Ett offer tänker göra, O Gud! som hulpit mig.

3. Mig hade dödens snara Omfattat hårdelig; Jag var i ångst och fara, Och mörkret omgaf mig.

4. Men då jag sökte Herran Och sade: fräls min själ; Då var min Gud ej fjerran, Han halp mig snart och väl.

5. I magt tillbedjansvärdig, Han är i nåd ock stor Mot den, som är botfärdig Och uppå honom tror.

6. Han kan oss snart uppdraga Ur motgångs djupa grund, Oss usla skona, aga, Allt efter sin miskund.

7. Mig är slikt vederfaret, Ty Gud på mig har tänkt, När jag i ångest varit Af sorger nedersänkt.

8. Min själ har Gud uttagit Från död, min fot från fall; Från tårar ögat tvagit. Hans namn jag prisa skall.

9. Hur skall jag vedergälla All godhet, Gud mig gör? Jag kan ej rättsligt ställa Min vandel, som sig bör.

10. För Herran vill jag vandra I tro och lydnad sann, Och ej hans vägar klandra, Fast sveke mig hvar man.

11. Jag vill med glädje taga Den kalk, Gud skänker mig, Förbättras af hans aga Och vandra i hans stig.

12. Jag städse dig vill tjena Och vörda dina råd: O Gud! dertill förläna Din helga Andas nåd.

(*H Spegel* † 1714. J. O. Wallin,)

Lydnad för Guds vilja och frimodighet under hans beskydd.

Sjunges som N:o 33.

224. Befall i Herrans händer Din möda och din väg: Och hur sig veriden vänder, Hans ord i hjertat äg, Ty intet ord är gifvet, Så fast som Herrans ord, Och ingen gerning blifvit, Som ej i Gud är gjord.

2. För lycka, bröd och ära I denna verld ej strid Låt sorgen dig ej tära För denna korta tid; Det är till andra strider Dig Herren kallat har, Det är för andra tider Han lönen åt dig spar.

3. Här gäller det att verka Hans verk, som dig har sändt. Och med hans anda stärka Det lif, hos dig han tändt. Här gäller det att söka Först hans rättfärdighet Och med all id föröka, Hans rikes härlighet.

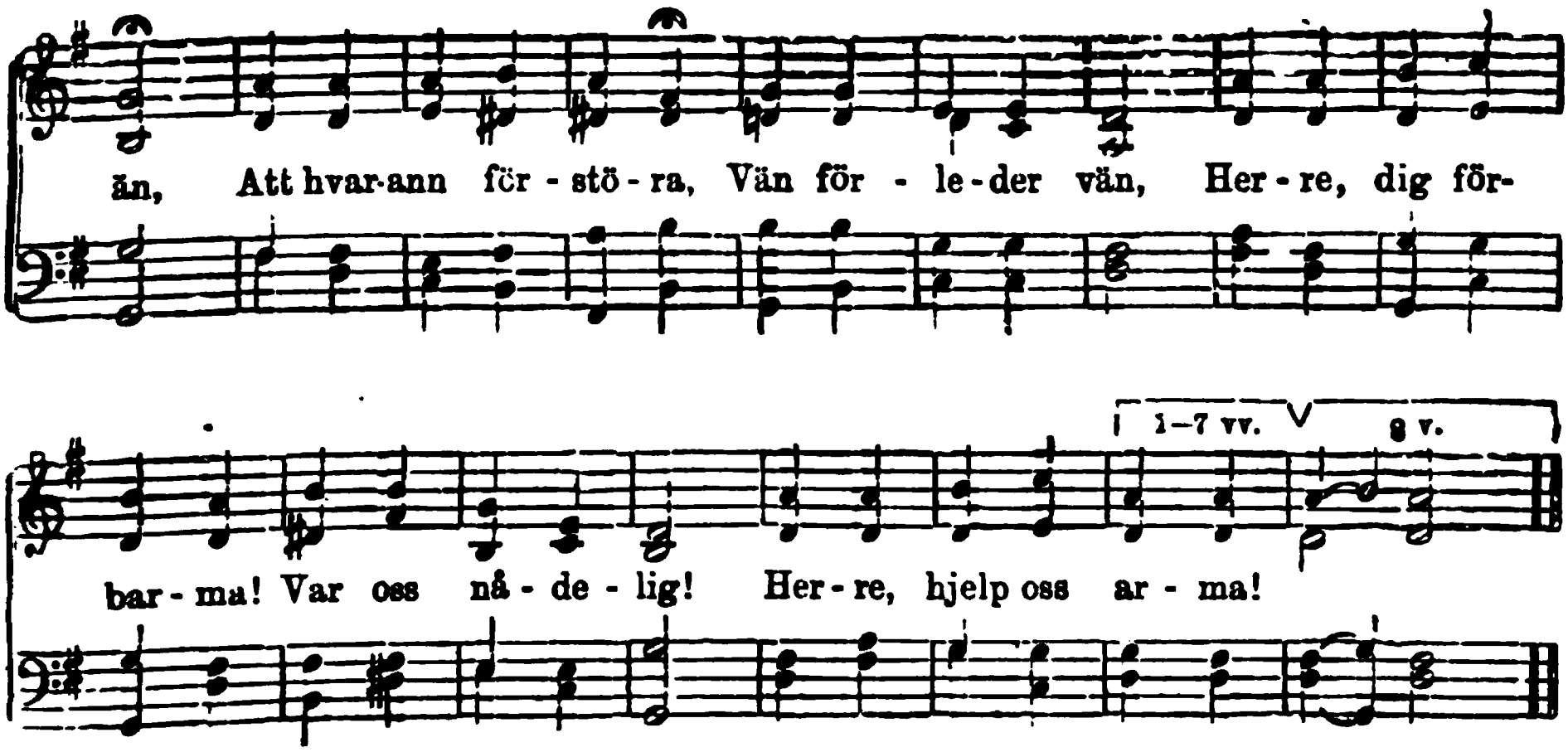

4. Så strid med helig ifver Mot mörker, synd och fiärd. Och vet, att segren blifver I Kristi namn beskärd. I glädjen och i nöden, Stå fast vid Herrans bud; Var trofast intill döden; Var trofast mot din Gud.

5. Tro ej han löftet bryter, Tro ej han från dig flyr, Då stormen mot dig ryter Och dundret kring dig gnyr; Han går på stormens vingar, Han far på dundrets vagn, Och sjelfva skadan tvingar, Att tjena dig till gagn.

6. Var trofast! natten dagas: Re'n purpras österns rand; Allt mörker skall förjagas Utaf den starkes hand, Som, ur sitt sitt tjäll Orion Och morgonstjernan för, Och nåden öfver Sion I arladaggen strör.

7. Alltså, Guds hjelp förbida, Och räds ej menskors hot. Är Herren på din sida, Ho kan dig stå emot! Sin kraft han dem förlänar, Som vandra i hans bud. Allt till det bästa tjenar För dem, som älska Gud.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 16.

225. Säll du, som dig åt Gud betror, Och tröst till Herran äger! Uti hans vård du fredad bor, Du trygg och tålig säger: "Gud är min tillflykt och min borg. På Gud mitt hopp jag bygger; Uti all fara, nöd och sorg, Hans sköld mig öfverskygger." Säll du, som har I Gud din fröjd och ditt försvar.

2. I sina vingars skygd han skall Ditt stilla läger bädda. Och från försåt och olycksfall Hans trohet dig skall rädda. När, honom lydig, honom täck, I hans beskärm du hvilar, Så bäfva ej för nattens skräck Och ej för dagens pilar. Tro hvad han sagt Och frukta ej all mörkrets magt.

3. Om tusen vid din sida än, Om tiotusen falla, Du, frälsad från förödelsen, Skall glad din Gud åkalla. Trygg kan du gå bland vilddjurs hot, Ty Herren dig bevakar, Och träda med en stadig fot På lejon och på drakar: På all din stig Guds änglar skola följa dig.

4. "Han älskar mig", så talar Gud, "Hans strid jag sjelf skall föra: Mitt namn han känner och mitt bud, Hans böner skall jag höra. Jag honom skall, i nödens

dag, Ifrån all fara rycka, Jag kröna vill hans företag Med ära och med lycka. Min salighet Han röna skall i evighet."

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 31.

226. På dig jag hoppas, Herre kär! Du, som min säkra tillflykt är I all min nöd och våda! Jag beder dig, Du värdes mig Nu ock med hjelp benåda.

2. Din milda öron vänd till mig, Ack! hör min bön, förbarma dig Och låt din hand mig leda. Jag sorgsen går Och ej förmår Min räddning sjelf bereda.

3. O, starke hjelte! statt mig bi, Var mig en borg, der jag uti Må väldeliga strida. Af mörkrets här Jag kringhvärfd är: O, vik ej från min sida.

4. Du är mitt lif, min salighet, Min klippa i all farlighet, Mitt fasta värn i nöden. Är du mig när, Har du mig kär, Jag trotsar sjelfva döden.

5. Jag ser hur verlden väpnar sig Med arghet, lögn och färd mot mig, Och lägger ut sin snara; Men Herre! du Skall mig ännu Uti din nåd bevara.

6. Min anda jag befaller dig· Min Gud, min Gud! vik ej från mig, Haf mig i dina händer. För din Sons död, Hjelp mig af nöd; Jag mig nu till dig vänder.

7. Lof, ära, pris och härlighet Dig tillhör i all evighet, O Fader, Son och Ande! Din nåd och magt, Din vård och vakt, Ske pris i allo lande.

(*A. Reissner* † omkr. 1563, ! — J. Åström, J. O. Wallin.)

Dav. 46.

Sjunges som N:o 140.

227. Gud är vår starkhet och vårt stöd I våra sorger alla. Gud är vår hjelp i lif och död; Ty skall vårt mod ej falla, Fast skälfde jordens tunga kropp, Fast hvälfde hafven skyhögt opp Och bergen sjönke neder.

2. Likväl den helgedom består, Der Gud sitt ord förkunnar, Der hjertat sig hugsvala får Ur Sions helsobrunnar; Ty Herren sjelf derinne bor, I magt och kärlek lika stor, Han der oss tillflykt bjuder.

3. De vrångas hopp skall nederslås Och mörkrets välde falla Och verlden med dess lust förgås, När

N:o 45, A.

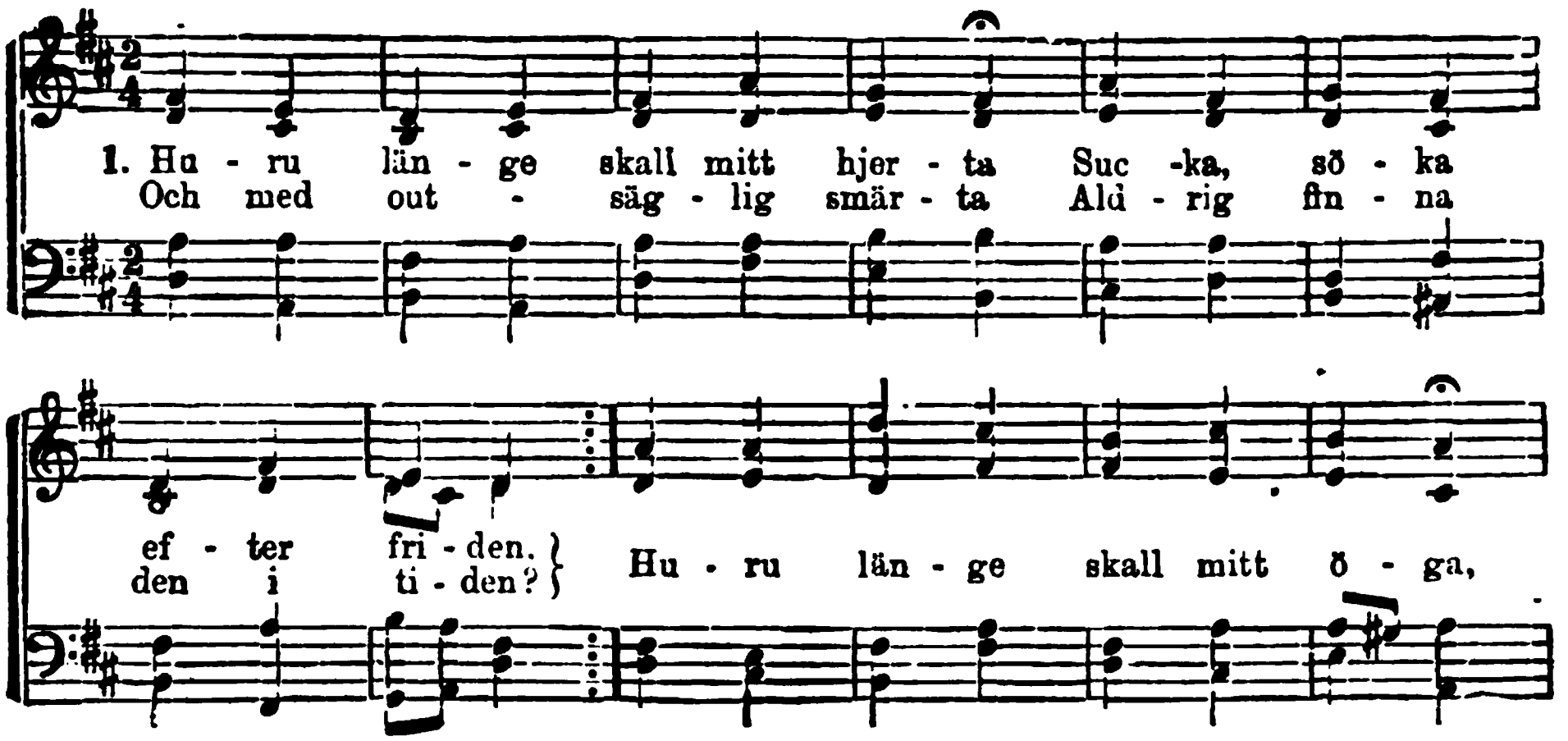

Herrans domar skalla. Men vi ej frukte farors hot: Med oss är Herren Zebaoth, Oss Jakobs Gud bevarar.

4. O, kommen, skåden Herrans verk, I folk! ty allt han leder, Kom, verld! och på hans under märk Och fall i stoftet neder; Ty storm och örlig i all land Han stillar, och med väldig hand De stoltas båge bryter.

5. "Förskräckens ej för våldets bud". Han talar: "varen stille! Besinnen dock, att jag är Gud Och faren icke ville. Jag pris på jorden vinna skall Och hägna dem från blygd och fall, Som mig allena frukta".

6. Med oss är Herren Zebaoth, Oss Jakobs Gud bevarar. Ho är, som vill oss stå emot, När han oss sjelf försvarar! Vi äre då vid gladligt mod, Ty han är stark och han är god. Hans namn ske pris och ära!

(*S. Heyd* † 1561, —!, J. O. Wallin.)

Dav. 62.

Sjunges som N:o 35.

228. Mitt fasta hopp till Herren står, Jag vill hans hjelp förbida, Och vet, att jag hans bistånd får, Ehvad jag än må lida. Jag vet att Gud är vis och god: Ej faran nedslå skall mitt mod, Hur stor hon än må vara.

2. Fast många ställa sig mot mig, Som, ensam och elände, Är lik en vägg, som lutar sig Och snarlig går om ände; Dock, när min bön till Herren går, Min kraft förnyas och består Mot ondskans våld och ränker.

3. Gud gör mig bistånd, ger mig tröst, Så att jag icke faller; Han frälsar, då med ödmjuk röst Jag honom mig befaller: Han är min klippa och min borg, Han hjelper mig i all min sorg, Den jag på honom kastar.

4. Ty tror Guds löfte, som är visst! Han sina barn skall höra Och dem ur qval, betryck och brist, Med väldig arm utföra. När Herren räcker ut sin hand, Då våga mindre än ett grand, De väldige på jorden.

5. På orätt ingen grunda må, Sin magt, ty den skall brista. Det gods ej någon tröste på, Som han så snart skall mista. Jag mins och tror hvad Gud har sagt: Att Gud allena äger magt Och högsta rätten skiper.

Dav. 71.

229. Min Gud! på dig förtröstar jag I alla mina dagar. Jag lemnar mig åt ditt behag Och vördar dina lagar. O! var mig huld, För Jesu skull, Och låt mig bistånd finna. Du är den borg, Der jag all sorg All nöd kan öfvervinna.

2. Förbarmare! räck ut din hand, Fräls mig ur själafara; Slit sönder mina synders band Och satans hårda snara. På dig jag visst I all min brist Mitt hela hopp må fästa. Från första stund Har din miskund Mig följt och sökt mitt bästa.

3. Fast många äro de, som mig, Med hätska blickar skåda, Dock skall min tunga gladelig Guds lof och pris bebåda. Fast qvald och svag, Dock håller jag Mig till det ord, som lärer, Att den allt må, Med fröjd utstå, Som Gud sin nåd beskärer.

4. Om jag skall hinna åldrens dag Och gråa håren bära, Ske, gode Fader! ditt behag, Blott jag dem bär med ära. Min tid du vet. Om bräcklighet Skall mig på bädden sträcka, Gif, Herre! blott Att synd och brott Mitt samvet ej befläcka.

5. Min hydda utaf stoftet bygd, Till stoftet går tillbaka; Men själen skall, i nådens skygd, Förgängelsen ej smaka. Min fot och hand Kan slås i band, Men ej min håg och vilja. Mig ondskans råd Från menskors nåd, Men ej från Guds kan skilja.

6. Du, Herre! du, men icke jag, För allt skall äran taga, Din kraft, o Gud! då jag är svag, Är mägtig i den svaga. Du, kärleksfull, Mig ringa mull Blott till ditt medel brukar. Pris ske dig, Gud! Jag för ditt bud I stoftet mig ödmjukar.

7. Det är din nåd som styrker mig, Att jag kan hörsamt vandra Uppå din väg och prisa dig, Ja, undervisa andra. Du i ditt sköt, Min barndom slöt, Du hugnar mödans dagar; Du skydda skall, Min fot från fall, När åldern mig försvagar.

8. Det goda, som du mig har gjort, Skall vara prisadt vida; Det skall, af barn och barnbarn spordt, Till deras barn sig sprida. Ditt ljus, din frid, Från tid till

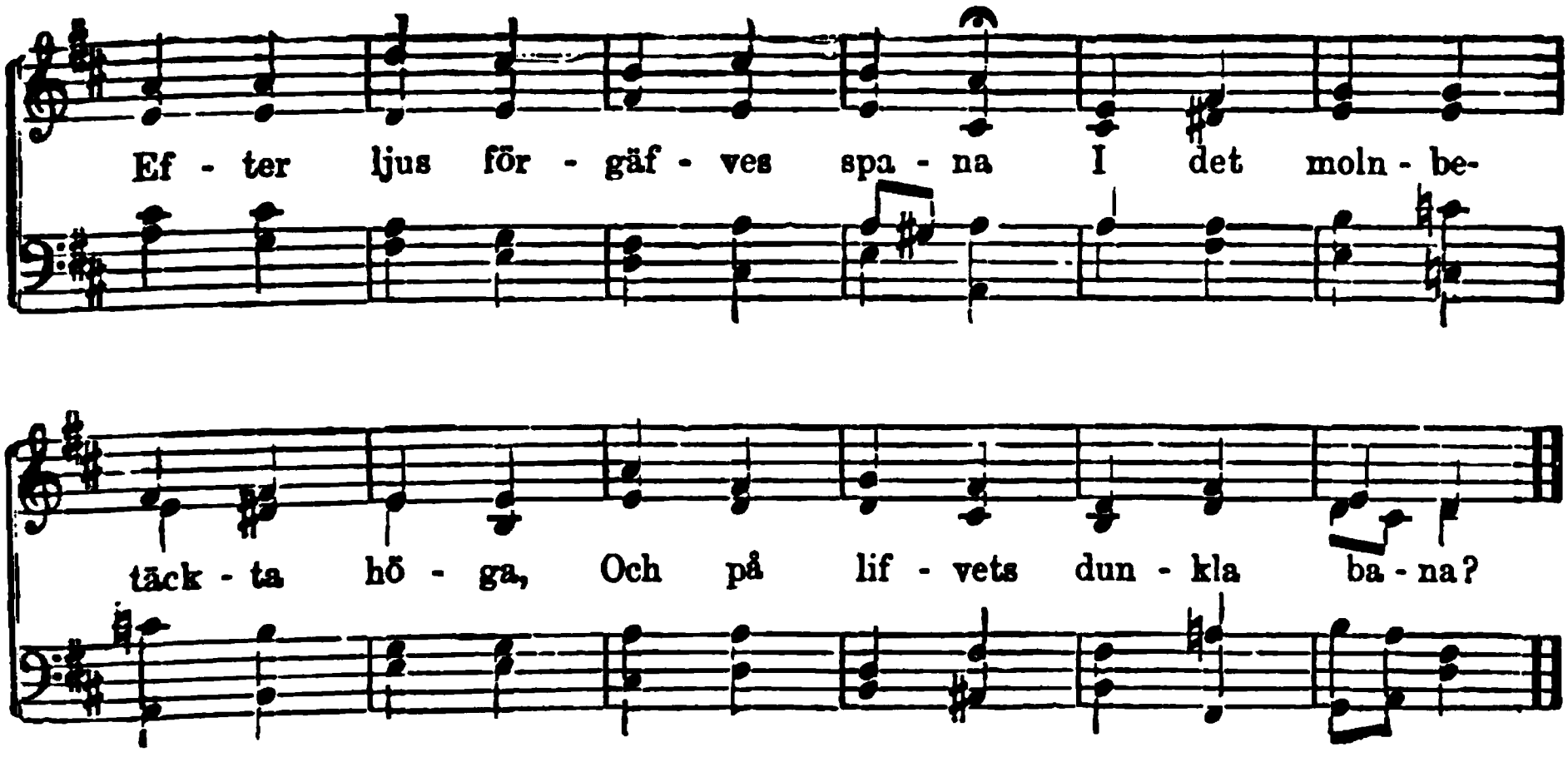

tid, Åt menskors hjertan unnas: Ty skall din nåd, Din magt, ditt råd, Från slägt till slägt förkunnas.

9. Pris vare dig, att sorg och nöd Jag äfven fått förnimma! Du, efter stormar, solen böd Långt härligare glimma. Du lifvar opp Mitt sjunkna hopp, Du tröst och hjelp bevisar; Mitt hjerta, Gud! Mitt böneljud, Mitt hela lif dig prisar!

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 199.

230. Var glad, min själ! och fatta mod, Gud vill sig än förbarma. Visst hjelper dig den Herren god, Som fräisa vill den arma. Är nöden hård, I rosengård Får man ej alltid vara; Den på Gud tror, Dock trygger bor, I allsköns nöd och fara.

2. Det Josef visst, den fromme man, I fordom tid förfarit; Om Job och David läsas kan, Hur de i nöd ock varit; Men Herren blid, I rättan tid, Dem dock ur nöden ryckte. Den på Gud tror, Han trygger bor, Fast verlden all förtryckte.

3. Trots, verld och satan! att I mig Från min Gud kunnen draga, Mitt hopp vid Herren fäster sig, Hans hand skall mig ledsaga. Han hjelpen har, Beredd och snar, Dess vill jag honom prisa. Den honom tror, Han trygger bor; Ho vill mig annat visa!

4. När menniskor bespotta mig Och uti grund förakta, Som Gud mig hade stött från sig, Dock vill jag det ej akta: Ty Herren mig Skall visserlig I sinom tid upphöja. Jag honom tror Och trygger bor, Hur djupt de än mig böja.

5. Ändock det stundom tyckas må, Som Gud sig ej vill vårda, Och verldens barn emot mig stå, Så hätska och så hårda, Så vet jag visst, Att han mig sist Upprätta skall och hjelpa. Den på Gud tror, Han trygger bor; Ho kan mig då nedstjelpa!

6. Var glad, min själ! haf Herran kär Och låt dig ej förföra; Ty verld och synd och satans här Skall dig ej skada göra. Si, Jesus Krist! Guds Son förvisst, Dem mände öfvervinna. På Gud du bygg Så är du trygg Och skall din fräisning finna.

7. Nu dig, min Gud! jag hörer till, Vid dig jag städse blifver. Du ingen öfvergifva vill, Som dig ej öfvergifver. Tro, kärlek, hopp, I allt mitt lopp, Du nådefull mig delar. Den på Gud tror, Han trygger bor, Ej honom något felar.

8. Den hjelp hos verlden söker här, Och ej hos Gud sin Herra, Han vrångvis och förderfvad är Och kommer ej till ära. Gud först och sist I Jesu visst Oss hjelper allesamman; Den sådant tror, Han trygger bor Och varder salig. Amen. (*G. Schmucker* [förf. ps. omkr. 1578], P. Brask, J. O. Wallin.)

231. Ack, min själ! haf gladligt mod; Tvifla ej att Gud är god. Att dig verlden hata må Ligger föga magt uppå.

2. Ty ej nånsin såg jag den Utaf Gud förgätas än, Som till honom hafver satt Sin förtröstan dag och natt.

3. Hvi skall du så bitterlig, O min själ! då gräma dig, Medan du en sådan vän Hafver uti himmelen!

4. Hvad i verlden gör dig qval: Otack, afund och förtal, Agg och hätskhet utan grund, Varar en så liten stund.

5. När du håller dig till Gud, Aktar på hans ord och bud, Skall han hjelpa dig förvisst Af all oro, sorg och brist.

6. Dröjer hjelpen ock en tid, Är dock Herren lika blid: Ja! den, som han älska må, Lägger han en börda på.

7. Lef i Gud! glad och god, Bed och lid med tålamod. Om du ock förgäten är Utaf slägt och vänner här.

8. Likväl hafver Gud dig ej, O, min själ! förgätit, nej. Sina änglar har han satt, Dig att vakta dag och natt.

9. Kunde än en moder kär Barnet sitt förgäta här, Skall dock Gud evinnerlig Ej, min själ! förgäta dig.

(*A. Fulck* [i 16:de årh.], J. O. Wallin.)

Dav. 87.

Sjunges som N:o 186.

232. Låt icke det förtryta dig, Att de, som våld bedrifva Och åt sin ondska glädja sig, Så

N:o 45, B.

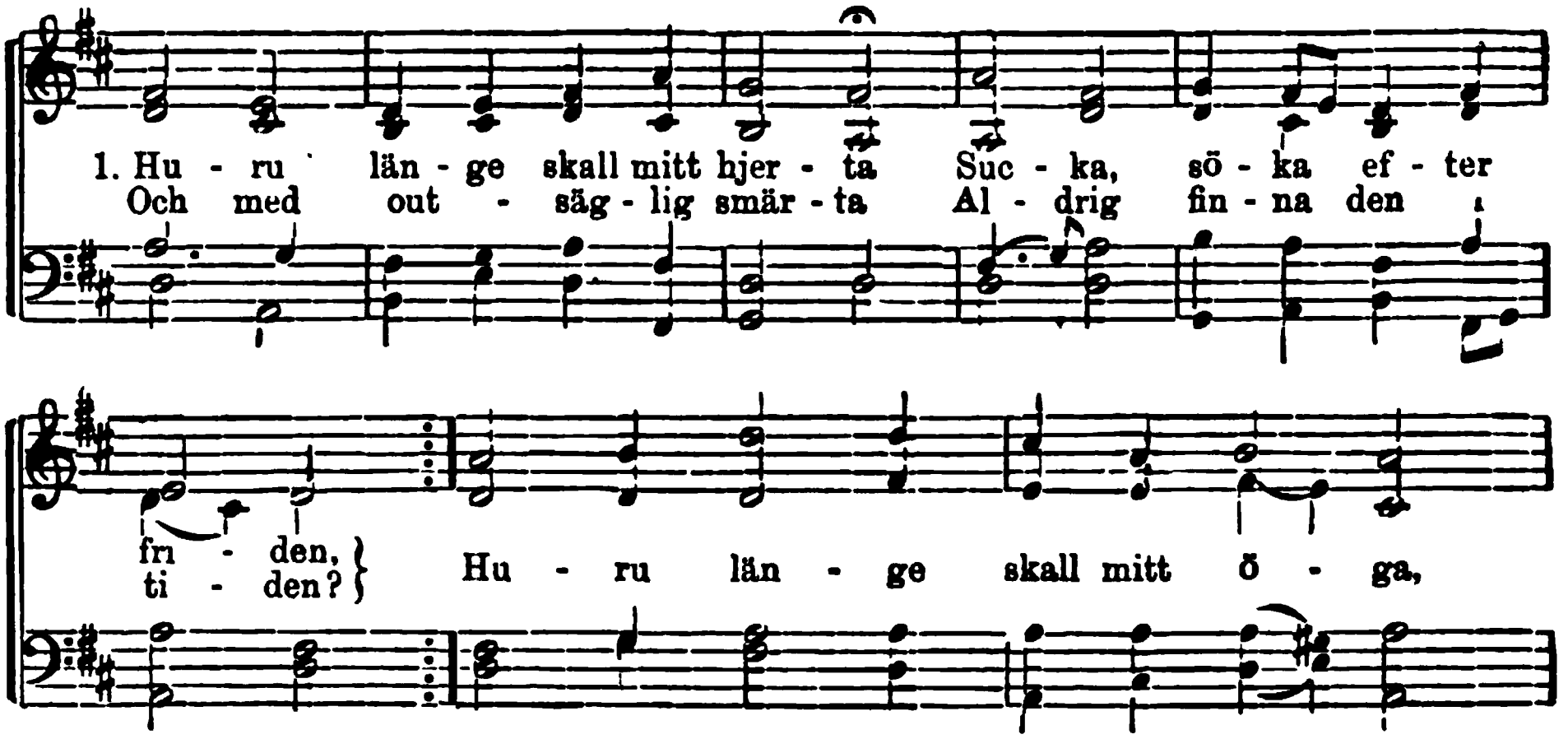

ofta skonte blifva. De skola dock en dag förgås, Och såsom gräs till jorden slås, Och vissna och förtrampas.

2. Till Herran din förtröstan sätt, Förtro dig i hans händer. Den i hans kraft gör godt och rätt, Allt till det bästa länder. Haf kärlek för ditt fosterland, Och föd dig redligt. Herrans hand Skall dig ej olönt lemna.

3. Fast, under öfning af ditt kall, Du vill af bördan digna, Så var dock säker, att han skall Till slut ditt värf välsigna. Jag varit ung, jag ålder nått, Men aldrig har jag än förstått, Att Gud förglömt den fromma.

4. För afundsmäns försåt och list Du modet ej må fälla. Gud skall din oskuld skydda visst, Och den i dagen ställa. De dig med svärdet hota må, Det skall ej skada dig, men gå Dem sjelfva genom hjertat.

5. Jag såg en ogudaktig man, Hvars välde vida räckte, Hans öfvermod ej motstånd fann, Hans anblick bäfvan väckte. För honom föllo skaror ner; Jag gick framom: han var ej mer. Hans rum blef icke funnet.

6. Så känner Herren väl sin tid, Att straffa och belöna, Och att med salighet och frid Den redlige bekröna. Dess enda skärf är mera värd, Än skatters mängd och håfvors flärd, Som af förtryckarn samlas.

7. Den, som för Herran fruktan bär, Är nöjd i alla skiften. Med lugn han bär sitt lifs besvär, Med lugn han nalkas griften. Ej verldens stormar honom bry. Han har en hamn dit han kan fly, Som evig trygghet skänker. (*L. Hetzer* † 1529, O. Petri, G. G. Adlerbeth.)

Tålamod och tröst af Guds godhet, under korset och bedröfvelsen.

233. Haf tålamod, Var from och god Och efterfölj Guds vilja. Den detta hör Och detta gör, Skall Gud från sig ej skilja. Ett himlabröd I jordisk nöd Dig tålamodet gifver; Af denna spis Du lugn och vis, Förnöjd och ödmjuk blifver Och fåfäng sorg fördrifver.

2. Tag utan knot Ditt kors emot, Det dig till välfärd länder. Tro Gud om godt, Du har din lott Utaf en faders händer. På många vis, Sitt namn till pris, Han barnens trohet öfvar. Som guld i glöd, Vår själ i nöd Han luttrar och bepröfvar; Och hjelpen se'n ej töfvar.

3. Min Gud och far! Med goda dar Du ofta glädt mig svaga. O, skulle jag Den onda dag Ej ock till godo taga! Ej ser jag här Hvad bäst mig är, Begären mig förvilla; Men, Herre! du Det känner ju, Och vill ditt barn ej illa: Ty är jag nöjd och stilla.

(*F. Erici Helsingius* † 1615, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 10.

234. Gud! du är kärleksrik och god. Med tålamod Jag tager mot din aga. Ehvad du gör, min Gud och far! Likväl jag har Ej orsak till att klaga. Var lugn, min själ! Gud vill dig väl; Han aldrig än Förskjutit den, Som på hans kärlek tröstar.

2. Om han ock dölja för mig sitt råd, Han dock i nåd Och vishet med mig handlar. När ingen hjelp jag ser, då är Med hjelpen när Den hand, som allt förvandlar. Min Gud! ännu På ingen du En börda lagt, Den ej din magt Med fadersgodhet lättar.

3. O Jesu! mig din frid beskär Och sjelf mig lär, Att lidandet fördraga. Då korsets tyngd för mig du bar, Du tålig var Och hördes aldrig klaga. O, lär ock mig, Att likna dig Och, vid din fot Förutan knot, Förlossningstimman vänta. (*J. Hjerten* † 1835.)

235. Ju större kors, ju bättre kristen: I elden guldet luttradt är. I nödens degel syndabristen Sig dagligt mer och mer förtär; Och härlig trones blomma står, I korsets och i Jesu spår.

2. Ju större kors, ju mera trogen: I stormen stadgas ekens rot. Du blir allt mer för himlen mogen, Med korset, buret utan knot; Ju mera under korset böjd, Dess mera öfver jorden höjd.

3. Ju större kors, ju mera brinner Din kärleks låga ren och skär; Den tröst i Gud, som hjertat finner, På trones lampa oljan är. I högsta nöd din bästa vän Du finner uti himmelen.

4. Ju större kors, ju flera böner; Ju mera bön, dess mera nåd. Ju mörkare du jorden röner, Dess ljusare

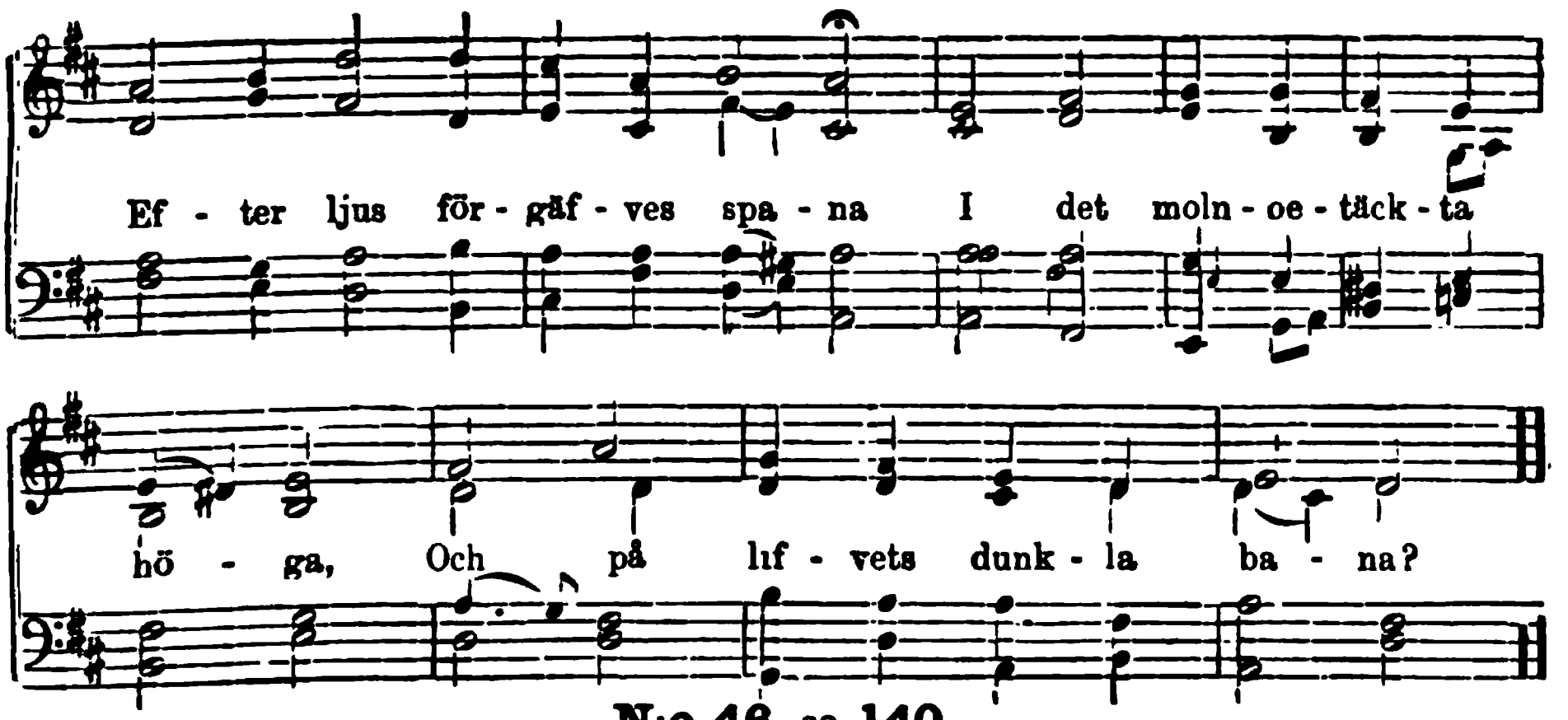
Ef - ter ljus för - gäf - ves spa - na I det moln - oe - täck - ta
hö - ga, Och på lif - vets dunk - la ba - na?

N:o 46, se 140.

blir himlens råd. Ju mindre stöd dig verlden ger, Du har i Jesu nåd dess mer.

5. Ju större kors, ju mer blir döden För dig en ljuf och säker hamn Mot olycksstormarna och nöden, Om korset bärs i Jesu namn. Han gick förut på korsets stig, Han döden öfvervann för dig.

6. Så vill jag, Jesu! korset bära, Med tålamod i dina spår. Att följa dig är högsta ära, Och korsets väg till himlen går. Den trycktes suck af dig är hörd, Och tårars säd blir glädjens skörd.

(*B. Schmolck* † 1737, J. Åström.)

Sjunges som N:o 81.

236. Dyra kors! min själs behof, Vishetens och dygdens pröfning, Trons och tålamodets öfning, Kristendomens sanna prof, Du i svagheten mig stöder, Du mitt värn i faran är; Fast mig ömmar, fast jag blöder, Tålamod af dig jag lär.

2. Sälla kors! du bittra ro, Jag vill hellre, än begära Glansen af all jordisk ära, Åt din skugga mig förtro. Må du mig i stoftet trycka Hellre, än att synd och flärd Höjer, under namn af lycka, Mig i sina bojor snärd.

3. Dig jag villigt tager an, Bär min börda och betänker Att mig Gud ej annat skänker, Än hvad evigt gagna kan. Mot all svaghet och all fara, Under dig jag städs på vakt, Icke söfs i lustans snara, Icke fruktar ondskans magt.

4. Du, som anförtrodde mig, Efter dig mitt kors att bära, Värdes, Jesu! nåd beskära, Till att trofast följa dig. Du, om ock mitt mod försvinner, Med din starkhets arm mig led, Att en gång jag kronan vinner, Och får korset lägga ned. (*J. Hiärne* † 1737, C. Dahl.)

237. I verlden är så mörkt och tungt, Hvarthelst jag än må lända: Hur skall mitt hjerta blifva lugnt! Till hvem skall jag mig vända! Till hvem i himmel och på jord, Om ej till dig allena! Du, Jesu! hafver lifvets ord, Det eviga och rena.

2. Det sälla ord och trösteljud Jag vill i hjertat fästa. Att dem, som älska dig, o Gud! Allt tjenar till det bästa. Den här sin börda tåligt bär, Du styrker och

du stöder, Och smärtan, som dock timlig är, En evig sällhet föder.

3. Jag vill ej om den glädje be, Som söks af syndaträlen; Att sörja bättre är än le, Ty sorg förbättrar själen. Du stunden vet att från all nöd Ditt barn för evigt skilja; Ty är min bön, i lif och död: Ske, Herre! blott din vilja.

4. Och nu jag öfverlemnar mig I dina milda händer; Jag vet att jag på korsets stig Till fridens hyddor länder. Om än till sista droppan ut Jag sorgens kalk skall tömma, Du åt din vän dock vill till slut Det goda vinet gömma. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 160.

238. Den vedervärdighet, som mig eländan trycker, Mitt hjerta tröstlöst gör och hoppet undanrycker. Min jämmerfulla själ ej finner någon ro; Min ångest större är, än någon det kan tro.

2. Jag kan mitt hjerta ej för någon uppenbara Och ser mig ingen hjelp på jorden öfrig vara. All klokhet intet är. Hvad kan en dödlig magt! Den dertill sätter lit, blir först i faran bragt.

3. Min Gud! har du mig då för evigt öfvergifvit! Har du från nådens thron till nödens djup mig drifvit! Har du nu så för mig ditt milda anlet gömt! Har du ditt arma barn, o Fader! så förglömt!

4. Ack nej! mitt qval är stort; men bort, förtviflans smärta! Jag vet du bär för mig ännu ett fadershjerta. Fast mig min stora synd ovärdig gör dertill, Så tror jag dock att du mig ej förskjuta vill.

5. Jag vet att du ditt ord och löfte aldrig ryggar, Det är min fasta borg, dervid min själ sig tryggar. Ja, om än himmelen och jorden gå i grund, Förgås dock intet ord, som går utaf din mun.

6. Och du har lofvat mig, att mina böner höra Och intet är för dig omöjeligt att göra. Du råder öfver allt; om allt du vårdnad bär. Ho är en sådan Gud, som du, o Fader! är!

7. Jag flyr alltså till dig i detta mitt elände Jag faller dig i famn: Gör på min nöd en ände, Hos dig är hjelp och tröst, hos dig är magt och råd, Hvar morgon är ock ny din godhet och din nåd.

N:o 43.

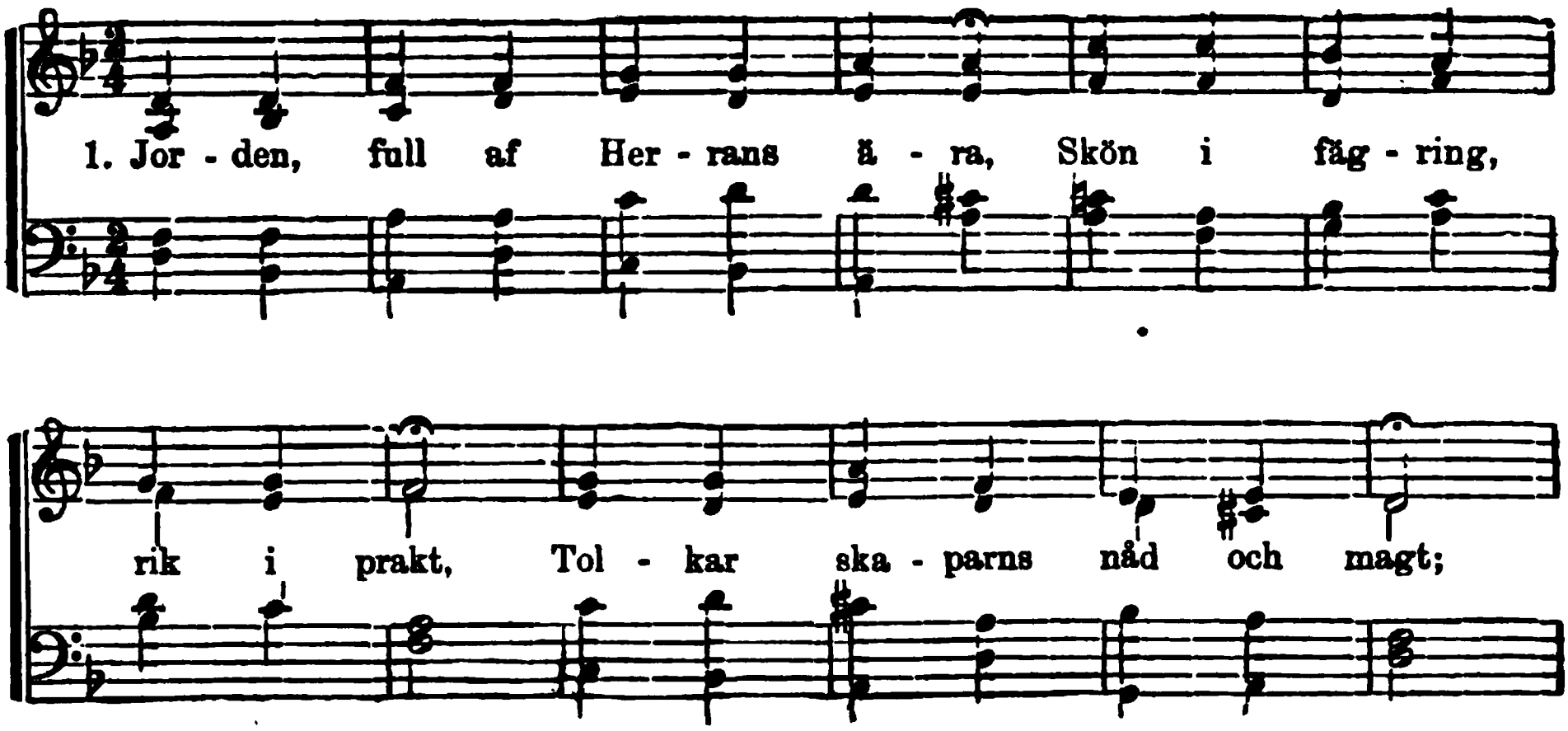

4. Salig den, som i sitt hjerta Är saktmodig, from och god, Som i glädje och i smärta Bär sitt jemna, lugna mod, Utan färd och ränker är, Aldrig harm och afund när. Han, i frid med sig och andra, Glad sin verld skall genomvandra.

5. Salig den sin lust ej finner I vår verlds fåfänglighet. Men af helig åtrå brinner Efter sann rättfärdighet, Trängtar ifrån jordens grus Efter himmelskt lif och ljus· Hans begär skall ej förvillas, Men hans trogna längtan stillas.

6. Salig den, som för de arma, Ett medlidsamt hjerta bär. Tröttnar ej att sig förbarma Öfver den, som nödställd är. Men på himlafadrens sätt Gör den trycktes börda lätt: Han skall sjelf, i nödens timma, Guds barmhertighet förnimma.

7. Salig den, som ren och tuktig Uti ord och gerning är; Den som, vaksam och gudfruktig, Segrar på sitt kötts begär. Med ett samvet utan fläck, Skall hans anda, Gudi täck, Dagligt helgas till den fröjden, Att få skåda Gud i höjden.

8. Salig den, som vill befrämja Samdrägt, enighet och frid, Lifvar kärlek, stiftar sämja, Qväfver hat och dämpar strid, Knyter skilda vänners band, Åt en ovän räcker hand, Icke vredgas, icke hämnas: Han Guds eget barn skall nämnas.

9. Salig den, som tåligt lider För det rätta oförrätt Och, om än hans hjerta svider, Dock ej byter handlingssätt, Alltid håller sanning kär. Och dess nöjda offer är; Gud skall sjelf hans sak utföra, Himlen honom skall tillhöra.

10. Jesu! gif att denna lära, Skrifven i ett helgadt bröst, Blir min lefnads ljus och ära, Blir mitt hjertas fröjd och tröst: Och med denna salighet, Som, för tid och evighet, I ditt ord dem trognom lofvas, Jesu! låt ock mig begåfvas.

11. Lär mig föra helig vandel, Älska tukt och nykterhet. Visa uti all min handel Kärlek och rättfärdighet, Lefva ödmjuk, stilla, nöjd, Under korset tåligt böjd: Je! din anda mig förläna, Att jag dig må evigt tjena. (*A. Denicke* † 1680, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 215.

218. Du, som fått en kristens namn, Dig till tröst af honom bära, Som dig öppnat nådens famn Och dig leder med sin lära, Höj din själ med tillförsigt, Se din sällhet, känn din pligt.

2. Gläd dig åt ett dopsförbund, Som din tro till lydnad böjer, Och ditt hopp i nödens stund, Öfver tidens gränser höjer Till ett arf, som evigt är Och af nåd dig gifves der.

3. Gläd dig, åt det dyra blod, Som dig väg till himlen banat; Åt en Gud, som, vis och god, Dig till tro och bättring manat, Att, från syndaskulden fri, Af Guds nåd rättfärdig bli.

4. Gläd dig åt en mild försyn, Den du dagligt ser och röner. Gläd dig att den höga skyn Öppnar sig för dina böner, Då din suck från jorden går Till din Gud som allt förmår.

5. Gläds! men lär att Herrans röst Med ett renadt hjerta lyda, Att den tro, som ger dig tröst, Med en helig vandel pryda; Troget följa Jesu spår, Trygg du då till målet går.

6. Känn din pligt att göra godt, Vaksamt mot begären strida, Mildt förlåta andras brott, Ömt hugsvala dem, som lida, Villigt ge den svaga stöd, Nöden tröst och hungren bröd.

7. Höj till Gud ditt hopp och lär Att din fröjd i honom finna. Lifvets mödor och besvär Vid ett högre ljus försvinna, Då ditt hjerta renadt är Och af Gud sitt allt begär. (*S. Ödmann* † 1829.)

V. KRISTLIGT SINNE OCH FÖRHÅLLANDE.

A). I allmänhet.

1). *Förhållandet till Gud.*

Kärlek, Vördnad, Tacksamhet.

Sjunges som N:o 200.

219. Gud, fullkomlighetens källa! Du, som evig kärlek är, Och kan ensam tillfredsställa

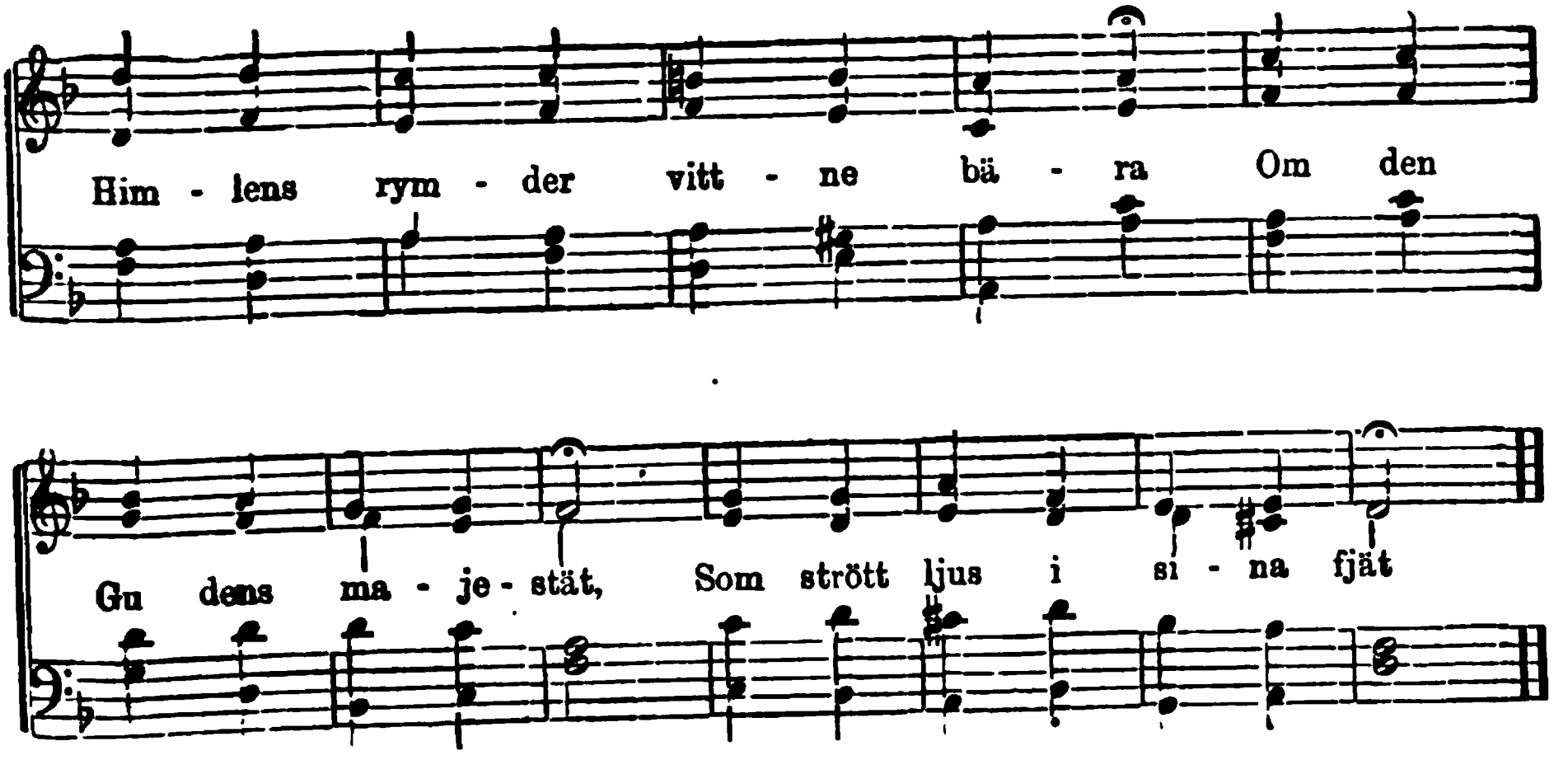

Själens trängtande begär, Värdes sjelf mitt hjerta rena. Lär mig blifva vid det ena, Att i kärlek dyrka dig, Du som först har älskat mig!

2. Ej min tanke djupet hinner Af din kärlek, ej dess höjd; Men mitt hjerta rördt den finner I välgerningarna röjd. Hvart mitt öga sig ock vänder, Hvarje verk af dina händer Denna sköna påskrift bär· *Gud en evig kärlek är.*

3. Gud! i dig jag lefver, röres, Är af dig allt hvad jag är. Tanken, som till himlen föres, Hjertat, som dess frid begär. Allt hvad godt, jag ägt och njutit, Af din nådes brunn har flutit. Skulle jag ej älska dig, Som så högt har älskat mig!

4. Jesu blod, som för mig runnit, Ljuset, lifvet i min själ, Barnaskapet, som jag vunnit, Hoppet om ett evigt väl, Nåden, som rättfärdiggörer Och på lifvets väg mig förer; Allt ju ropar högt till mig: Älska Gud, som älskat dig.

5. O! hur skall jag vedergälla Allt det goda, som utgår Af din kärleks rika källa! Njuta det jag blott förmår. Dock om visligt jag använder Skänkerna af dina händer, Du ej mer af mig begär, Du, som evig kärlek är.

6. Lifva sjelf mitt kalla sinne, Att dig älska öfver allt. Verldens retelser försvinne För det goda du befalt. Vare kärlek, tro och lydnad Evigt själens sanna prydnad! Vare du min själs begär, Du, som evig kärlek är!

7. Jord och himmel må försvinna, Må försmäkta själ och kropp; Salig dock jag mig skall finna, Om du är min del, mitt hopp. Dubbel salighet sig gjuter I det goda, som jag njuter, Då i tron jag älskar dig, Du, som först har älskat mig!

8. Gud! att jag dock älska kunde, Dig så rent, så högt jag bör! Snart, ack! snart den dagen stunde, Då jag dig, blott dig tillhör; Då jag lyftad öfver gruset, Ser ditt ansigte i ljuset, Och ej skiljes mer från dig, Du, som evigt älskar mig! (*B. Munter* † 1793, J. Åström.)

Sjunges som N·o 28.

220. Jag vill dig prisa, Gud, min styrka! Jag vill dig evigt hålla kär! I allt och framför allt

dig dyrka, Skall evigt bli min själs begär· Jag endast dig vill höra till Och vet att du mitt bästa vill.

2. Hvi har ej förr min kärlek brunnit Till dig, som älskar mig så högt! Hvi har min själ så sent dig funnit! Hvi har hon sökt sitt väl så trögt! När detta allt jag tänker på, Af blygd, o Gud! jag tystna må.

3. Min tid förgick, mitt lif förtärdes, Ett rof för syndiga begär, Och mer och mer mitt hjerta snärdes I verldens nöjen och besvär; På villans stig jag yr och djerf, Såg först vid branten mitt förderf.

4. Den sällhet, verlden gaf att skörda, Var blott ett svekfullt slafveri, Men ljuft ditt ok och lätt din börda, Se'n du från synden gjort mig fri. Jag verldens bojor mer ej bär, Ett högre väl min själ begär.

5. All jordens fröjd så snart försvinner; All ära, vällust, rikedom, Om ock jag dem med möda vinner, Så lemna de dock själen tom. Min Gud! jag finner blott i dig Den skatt, som evigt hugnar mig.

6. Gif att, om dig blott angelägen, Jag anse må allt timligt väl Blott som en nödtorft under vägen, Blott som en pröfning för min själ, Men hålla din rättfärdighet För högsta skatt i evighet.

7. Gif att, i lif och död dig egnad, Till dig i tro och kärlek böjd, Jag må dig älska, Gud! min hägnad, Jag må dig prisa, Gud! min fröjd, Och finna än i dig min tröst, När hjertat brister i mitt bröst.

(*J. Scheffler* † 1677, G. A. Hiärne, Chr. Dahl.)

Sjunges som N:o 5.

221. Af hjertat hafver jag dig kär: Kom, milde Jesu! blif mig när, Och mig med dig förena; Ty i den hela vida verld Är idel oro, sorg och färd, Men frid hos dig allena. Om än i qval min kropp och själ Försmäktade, är du likväl Mitt hjertas tröst, min del, mitt allt: Dig har jag trygg mig anbefalt. O, Jesu Krist! min frälserman :,: Allena du mig hjelpa kan.

2. Åt dig, o Gud! som allt förmår, För hvad jag är och har och får Bör jag min tack hembära. Lär mig ock nyttja, som du böd, Din nådeskänk till nästans stöd Och Herre! till din ära. Allt godt, o Gud! du sjelf mig lär Och rena du min själs begär Och gör mig tålig

N:o 44.

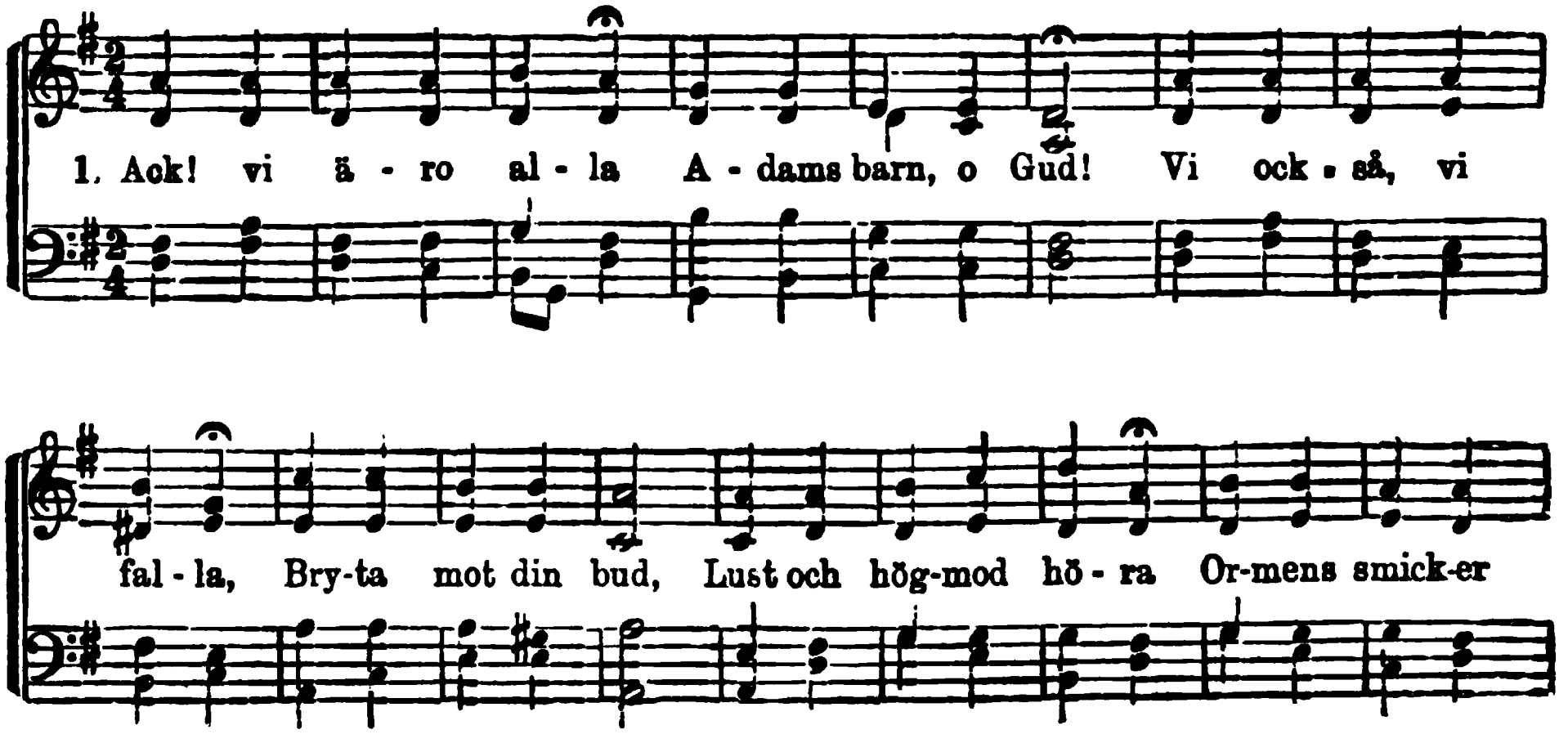

och förnöjd Och öfver jordens sorger höjd. O Jesu Krist! ack, för din död :,: Var du min tröst i all min nöd.

3. Sänd, Herre! dina englar ut, Att själen må, vid lifvets slut, Af dem till himlen föras: Och låt min trötta kropp i ro Sig hvila i sitt tysta bo, Tills der din röst skall höras, Då skall jag, klädd i helig skrud, Med mina ögon skåda Gud. Och af hans nåd och härlighet Mig fröjda i all evighet. O Jesu Krist! ack, bönhör mig :,: I lif och död jag tillhör dig.

(*M. Schalling* † 1608, H. Ausius, J. O. Wallin.)

222. Till dig, som hjertat gläder, Och all dess tillflykt är, O Gud! jag tacksam träder Och dig mitt offer bär.

2. På mig din kärlek tänkte, Förr än jag tänkt på dig, Och mig det lifvet skänkte, Hvaraf jag gläder mig.

3. I dopet du mig sände En faders ömma blick; Och jag, som dig ej kände, I dig en fader fick.

4. Jag af din godhet närdes. Beskyddad i din famn, Och mina läppar lärdes Åkalla Jesu namn.

5. I lifvets vår mig rörde Din faderliga röst; Den späda suck du hörde, Som gick utur mitt bröst.

6. Men snart mitt hjerta, dåradt, För dig ej mera brann. Jag fann mitt samvet såradt. Mitt hjertas lugn försvann.

7. Ditt kärleksrop mig väckte: Din nåd mig återtog. Den handen du mig räckte Ur villans djup mig drog.

8. Du gaf mig kraft att vaka, Att vårda glädjens dag, Och lifvets sällhet smaka, I lydnad för din lag.

9. Med hvarje dag du gifvit Mig samma dags behof, Hvar timme tecknad blifvit Med nya kärleksprof.

10. Så under lifvets öden Din vård mig alltid följt. Du för ditt barn i nöden Ditt hjerta aldrig döljt.

11. Ack! må din kärlek gifva Den kraften åt min själ, Att jag ditt barn må blifva Och dig förtro mitt väl.

12. Må mig din godhet lära Att, under tro och hopp, O Fader! dig till ära, Fullborda väl mitt lopp.

(*S. Ödmann* † 1829.)

Dav. 166.

223. O Gud! det är min glädje, Att mild du hör min röst. Du nådigt mig tillstädje, Hos dig att söka tröst.

2. Du nådigt ville höra Min suckan, då jag dig Ett offer tänker göra, O Gud! som hulpit mig.

3. Mig hade dödens snara Omfattat hårdelig; Jag var i ångst och fara, Och mörkret omgaf mig.

4. Men då jag sökte Herran Och sade: fräls min själ; Då var min Gud ej fjerran, Han halp mig snart och väl.

5. I magt tillbedjansvärdig, Han är i nåd ock stor Mot den, som är botfärdig Och uppå honom tror.

6. Han kan oss snart uppdraga Ur motgångs djupa grund, Oss usla skona, aga, Allt efter sin miskund.

7. Mig är slikt vederfaret, Ty Gud på mig har tänkt, När jag i ångest varit Af sorger nedersänkt.

8. Min själ har Gud uttagit Från död, min fot från fall; Från tårar ögat tvagit. Hans namn jag prisa skall.

9. Hur skall jag vedergälla All godhet, Gud mig gör! Jag kan ej rättsligt ställa Min vandel, som sig bör.

10. För Herran vill jag vandra I tro och lydnad sann, Och ej hans vägar klandra, Fast sveke mig hvar man.

11. Jag vill med glädje taga Den kalk, Gud skänker mig, Förbättras af hans aga Och vandra i hans stig.

12. Jag städse dig vill tjena Och vörda dina råd: O Gud! dertill förläna Din helga Andas nåd.

(*H Spegel* † 1714. J. O. Wallin,)

Lydnad för Guds vilja och frimodighet under hans beskydd.

Sjunges som N:o 33.

224. Befall i Herrans händer Din möda och din väg; Och hur sig verlden vänder, Hans ord i hjertat äg, Ty intet ord är gifvet, Så fast som Herrans ord, Och ingen gerning blifvit, Som ej i Gud är gjord.

2. För lycka, bröd och ära I denna verld ej strid Låt sorgen dig ej tära För denna korta tid; Det är till andra strider Dig Herren kallat har, Det är för andra tider Han lönen åt dig spar.

3. Här gäller det att verka Hans verk, som dig har sändt. Och med hans anda stärka Det lif, hos dig han tändt. Här gäller det att söka Först hans rättfärdighet Och med all id föröka, Hans rikes härlighet.

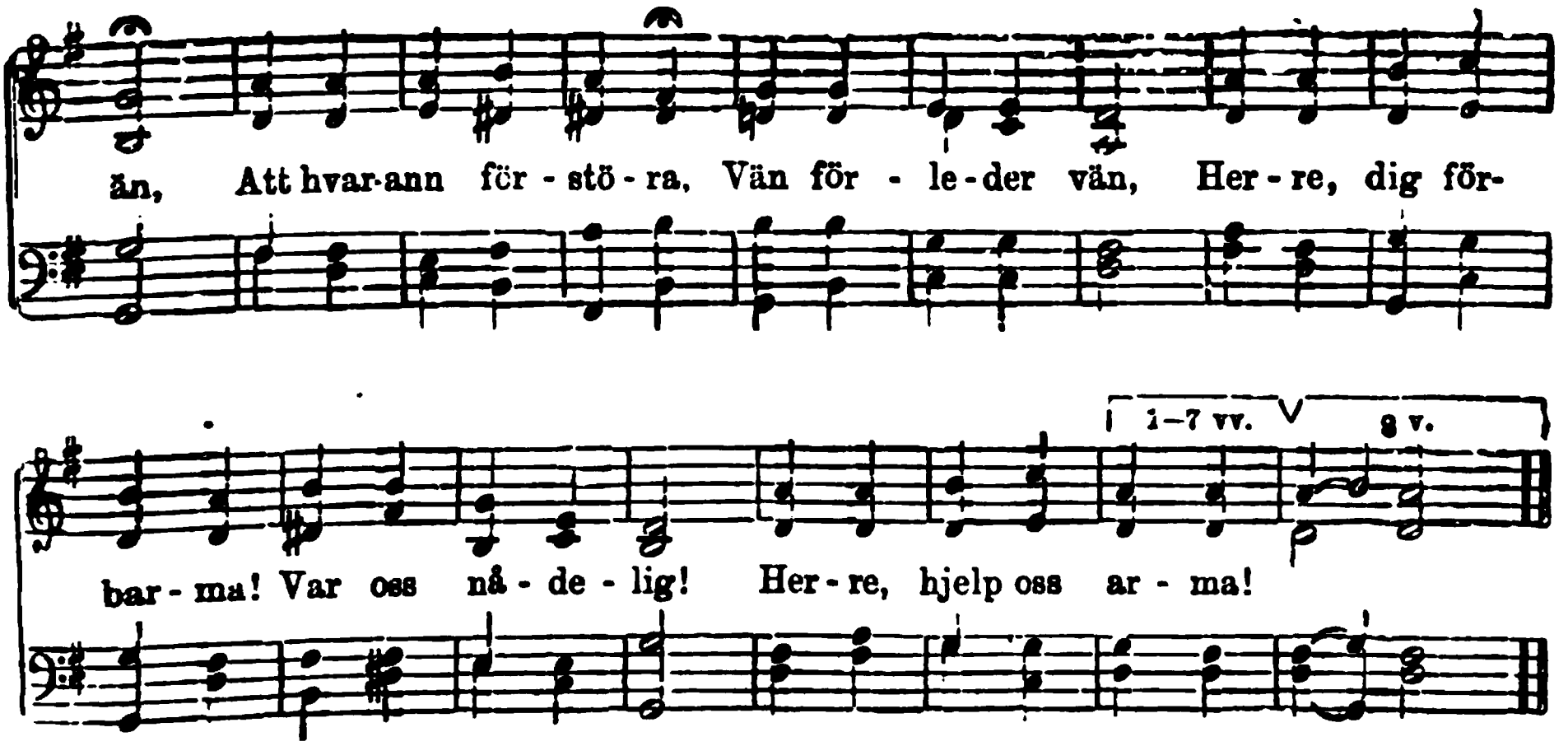

4. Så strid med helig ifver Mot mörker, synd och lärd. Och vet, att segren blifver I Kristi namn beskärd. I glädjen och i nöden, Stå fast vid Herrans bud; Var trofast intill döden; Var trofast mot din Gud.

5. Tro ej han löftet bryter, Tro ej han från dig flyr, Då stormen mot dig ryter Och dundret kring dig gnyr; Han går på stormens vingar, Han far på dundrets vagn, Och sjelfva skadan tvingar, Att tjena dig till gagn.

6. Var trofast! natten dagas: Re'n purpras österns rand; Allt mörker skall förjagas Utaf den starkes hand, Som, ur sitt sitt tjäll Orion Och morgonstjernan för, Och nåden öfver Sion I ariadaggen strör.

7. Alltså, Guds hjelp förbida, Och räds ej menskors hot. Är Herren på din sida, Ho kan dig stå emot! Sin kraft han dem förlänar, Som vandra i hans bud. Allt till det bästa tjenar För dem, som älska Gud.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 16.

225. Säll du, som dig åt Gud betror, Och tröst till Herran äger! Uti hans vård du fredad bor, Du trygg och tålig säger: "Gud är min tillflykt och min borg, På Gud mitt hopp jag bygger; Uti all fara, nöd och sorg, Hans sköld mig öfverskygger." Säll du, som har I Gud din fröjd och ditt försvar.

2. I sina vingars skygd han skall Ditt stilla läger bädda. Och från förråt och olycksfall Hans trohet dig skall rädda. När, honom lydig, honom täck, I hans beskärm du hvilar, Så bäfva ej för nattens skräck Och ej för dagens pilar. Tro hvad han sagt Och frukta ej all mörkrets magt.

3. Om tusen vid din sida än, Om tiotusen falla, Du, frälsad från förödelsen, Skall glad din Gud åkalla. Trygg kan du gå bland vilddjurs hot, Ty Herren dig bevakar, Och träda med en stadig fot På lejon och på drakar: På all din stig Guds änglar skola följa dig.

4. "Han älskar mig", så talar Gud, "Hans strid jag sjelf skall föra: Mitt namn han känner och mitt bud, Hans böner skall jag höra. Jag honom skall, i nödens

dag, Ifrån all fara rycka, Jag kröna vill hans företag Med ära och med lycka. Min salighet Han röna skall i evighet."

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 31.

226. På dig jag hoppas, Herre kär! Du, som min säkra tillflykt är I all min nöd och våda! Jag beder dig, Du värdes mig Nu ock med hjelp benåda.

2. Din milda öron vänd till mig, Ack! hör min bön, förbarma dig Och låt din hand mig leda. Jag sorgsen går Och ej förmår Min räddning sjelf bereda.

3. O, starke hjelte! statt mig bi, Var mig en borg, der jag uti Må väldeliga strida. Af mörkrets här Jag kringhvärfd är: O, vik ej från min sida.

4. Du är mitt lif, min salighet, Min klippa i all farlighet, Mitt fasta värn i nöden. Är du mig när, Har du mig kär, Jag trotsar sjelfva döden.

5. Jag ser hur verlden väpnar sig Med arghet, lögn och illärd mot mig, Och lägger ut sin snara; Men Herre! du Skall mig ännu Uti din nåd bevara.

6. Min anda jag befaller dig: Min Gud, min Gud! vik ej från mig, Haf mig i dina händer. För din Sons död, Hjelp mig af nöd; Jag mig nu till dig vänder.

7. Lof, ära, pris och härlighet Dig tillhör i all evighet, O Fader, Son och Ande! Din nåd och magt, Din vård och vakt, Ske pris i allo lande.

(*A. Reissner* † omkr. 1563, ! — J. Åström, J. O. Wallin.)

Dav. 46.

Sjunges som N:o 140.

227. Gud är vår starkhet och vårt stöd I våra sorger alla. Gud är vår hjelp i lif och död; Ty skall vårt mod ej falla, Fast skälfde jordens tunga kropp, Fast hvälfde hafven skyhögt opp Och bergen sjönke neder.

2. Likväl den helgedom består, Der Gud sitt ord förkunnar, Der hjertat sig hugsvala får Ur Sions helsobrunnar; Ty Herren sjelf derinne bor, I magt och kärlek lika stor, Han der oss tillflykt bjuder.

3. De vrångas hopp skall nedersläs Och mörkrets välde falla Och verlden med dess lust förgås, När

N:o 45, A.

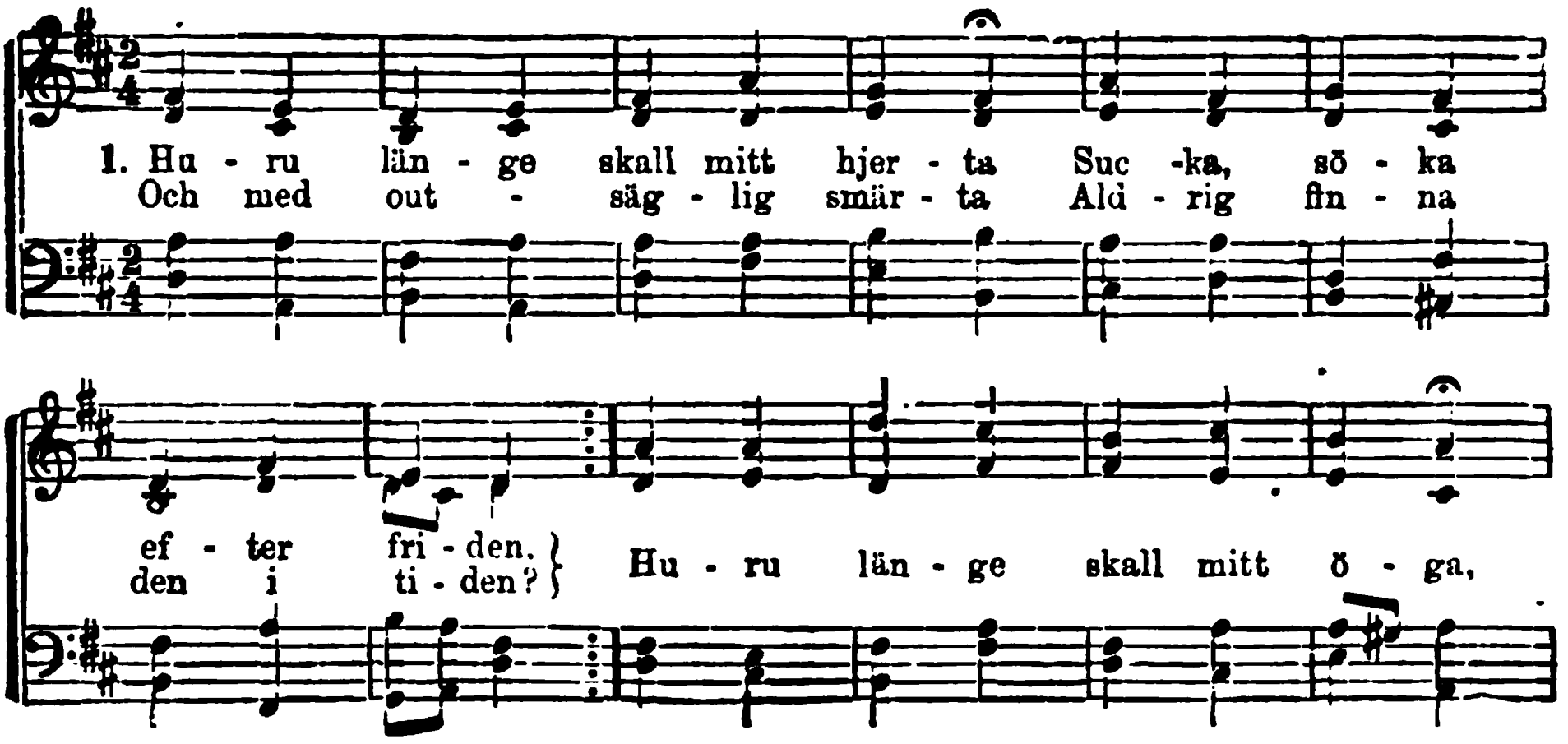

Herrans domar skalla, Men vi ej frukte farors hot. Med oss är Herren Zebaoth, Oss Jakobs Gud bevarar.

4. O, kommen, skåden Herrans verk, I folk! ty allt han leder, Kom, verld! och på hans under märk Och fall i stoftet neder; Ty storm och örlig i all land Han stillar, och med väldig hand De stoltas båge bryter.

5. "Förskräckens ej för våldets bud". Han talar: "varen stille! Besinnen dock, att jag är Gud Och faren icke ville. Jag pris på jorden vinna skall Och hägna dem från blygd och fall, Som mig allena frukta".

6. Med oss är Herren Zebaoth, Oss Jakobs Gud bevarar. Ho är, som vill oss stå emot, När han oss sjelf försvarar! Vi äre då vid gladligt mod, Ty han är stark och han är god. Hans namn ske pris och ära!

(*S. Heyd* † 1561, —!, J. O. Wallin.)

Dav. 62.

Sjunges som N:o 35.

228. Mitt fasta hopp till Herren står, Jag vill hans hjelp förbida, Och vet, att jag hans bistånd får, Ehvad jag än må lida. Jag vet att Gud är vis och god: Ej faran nedslå skall mitt mod, Hur stor hon än må vara.

2. Fast många ställa sig mot mig, Som, ensam och elände, Är lik en vägg, som lutar sig Och snarlig går om ände; Dock, när min bön till Herren går, Min kraft förnyas och består Mot ondskans våld och ränker.

3. Gud gör mig bistånd, ger mig tröst, Så att jag icke faller; Han frälsar, då med ödmjuk röst Jag honom mig befaller; Han är min klippa och min borg, Han hjelper mig i all min sorg, Den jag på honom kastar.

4. Ty tror Guds löfte, som är visst! Han sina barn skall höra Och dem ur qval, betryck och brist, Med väldig arm utföra. När Herren räcker ut sin hand, Då väga mindre än ett grand, De väldige på jorden.

5. På orätt ingen grunda må, Sin magt, ty den skall brista. Det gods ej någon tröste på, Som han så snart skall mista. Jag mins och tror hvad Gud har sagt Att Gud allena äger magt Och högsta rätten skiper.

Dav. 71.

229. Min Gud! på dig förtröstar jag I alla mina dagar. Jag lemnar mig åt ditt behag Och vördar dina lagar. O! var mig huld, För Jesu skull, Och låt mig bistånd finna. Du är den borg, Der jag all sorg All nöd kan öfvervinna.

2. Förbarmare! räck ut din hand, Fräls mig ur själafara; Slit sönder mina synders band Och satans hårda snara. På dig jag visst I all min brist Mitt hela hopp må fästa. Från första stund Har din miskund Mig följt och sökt mitt bästa.

3. Fast många äro de, som mig, Med hätska blickar skåda, Dock skall min tunga gladelig Guds lof och pris bebåda. Fast qvald och svag, Dock håller jag Mig till det ord, som lärer, Att den allt må, Med fröjd utstå, Som Gud sin nåd beskärer.

4. Om jag skall hinna åldrens dag Och gråa håren bära, Ske, gode Fader! ditt behag, Blott jag dem bär med ära. Min tid du vet. Om bräcklighet Skall mig på bädden sträcka, Gif, Herre! blott Att synd och brott Mitt samvet ej befläcka.

5. Min hydda utaf stoftet bygd, Till stoftet går tillbaka; Men själen skall, i nådens skygd, Förgängelsen ej smaka. Min fot och hand Kan slås i band, Men ej min håg och vilja. Mig ondskans råd Från menskors nåd, Men ej från Guds kan skilja.

6. Du, Herre! du, men icke jag, För allt skall äran taga, Din kraft, o Gud! då jag är svag, Är mägtig i den svaga. Du, kärleksfull, Mig ringa mull Blott till ditt medel brukar. Pris ske dig, Gud! Jag för ditt bud I stoftet mig ödmjukar.

7. Det är din nåd som styrker mig, Att jag kan hörsamt vandra Uppå din väg och prisa dig, Ja, undervisa andra. Du i ditt sköt, Min barndom slöt, Du hugnar mödans dagar; Du skydda skall, Min fot från fall, När åldern mig försvagar.

8. Det goda, som du mig har gjort, Skall vara prisadt vida; Det skall, af barn och barnbarn spordt, Till deras barn sig sprida. Ditt ljus, din frid, Från tid till

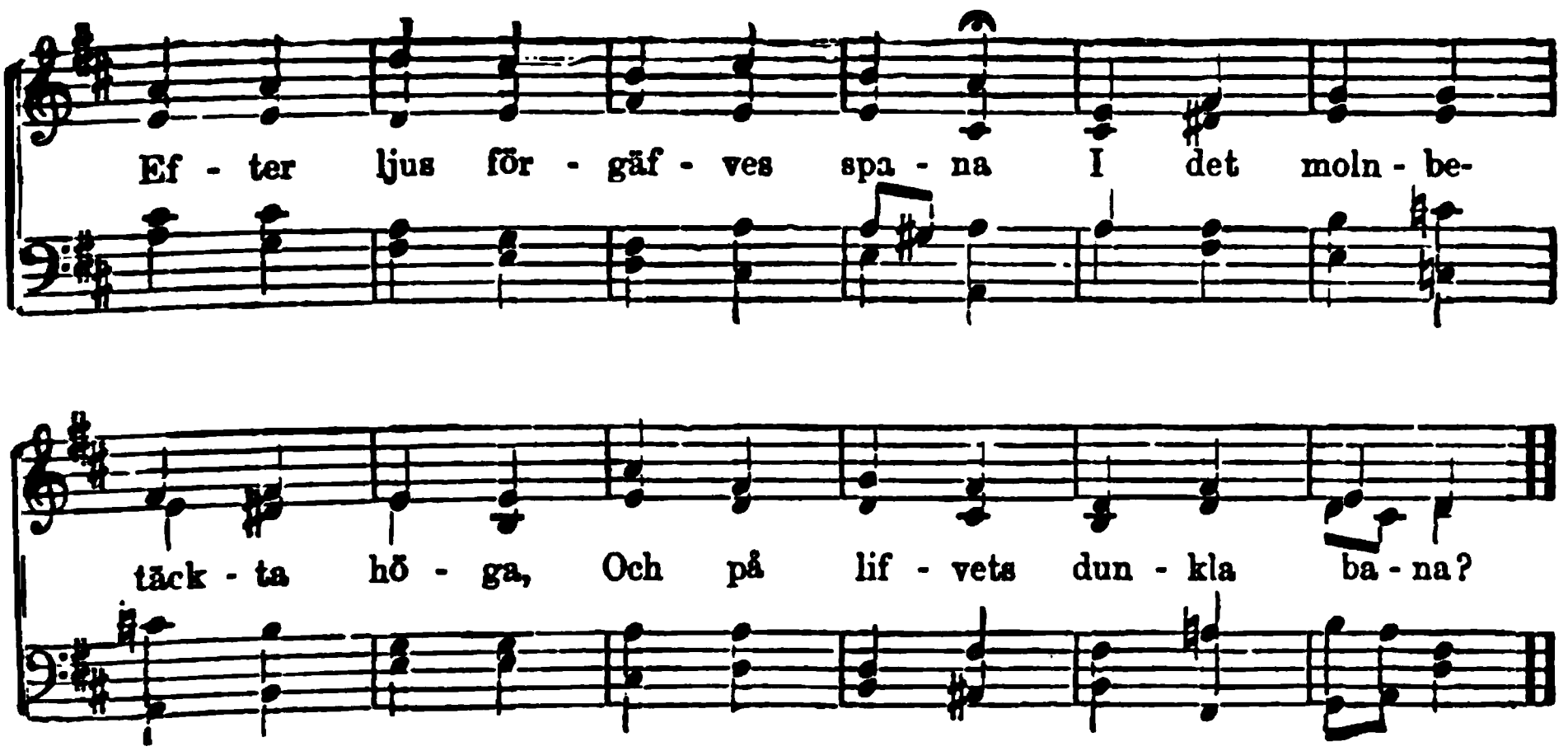

tid, Åt menskors hjertan unnas: Ty skall din nåd, Din magt, ditt råd, Från slägt till slägt förkunnas.

9. Pris vare dig, att sorg och nöd Jag äfven fått förnimma! Du, efter stormar, solen böd Långt härligare glimma. Du lifvar opp Mitt sjunkna hopp, Du tröst och hjelp bevisar; Mitt hjerta, Gud! Mitt böneljud, Mitt hela lif dig prisar!

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 199.

230. Var glad, min själ! och fatta mod, Gud vill sig än förbarma. Visst hjelper dig den Herren god, Som frälsa vill den arma. Är nöden hård, I rosengård Får man ej alltid vara; Den på Gud tror, Dock trygger bor, I allsköns nöd och fara.

2. Det Josef visst, den fromme man, I fordom tid förfarit; Om Job och David läsas kan, Hur de i nöd ock varit; Men Herren blid, I rättan tid, Dem dock ur nöden ryckte. Den på Gud tror, Han trygger bor, Fast veriden all förtryckte.

3. Truts, verld och satan! att I mig Från min Gud kunnen draga, Mitt hopp vid Herren fäster sig, Hans hand skall mig ledsaga. Han hjelpen har, Beredd och snar, Dess vill jag honom prisa. Den honom tror, Han trygger bor; Ho vill mig annat visa!

4. När menniskor bespotta mig Och uti grund förakta, Som Gud mig hade stött från sig, Dock vill jag det ej akta: Ty Herren mig Skall visserlig I sinom tid upphöja. Jag honom tror Och trygger bor, Hur djupt de än mig böja.

5. Ändock det stundom tyckas må, Som Gud sig ej vill vårda, Och verldens barn emot mig stå, Så hätska och så hårda, Så vet jag visst, Att han mig sist Upprätta skall och hjelpa. Den på Gud tror, Han trygger bor; Ho kan mig då nedstjelpa!

6. Var glad, min själ! haf Herran kär Och låt dig ej förföra; Ty verld och synd och satans här Skall dig ej skada göra. Si, Jesus Krist! Guds Son förvisst, Dem mände öfvervinna. På Gud du bygg Så är du trygg Och skall din frälsning finna.

7. Nu dig, min Gud! jag hörer till, Vid dig jag städse blifver. Du ingen öfvergifva vill, Som dig ej öfvergifver. Tro, kärlek, hopp, I allt mitt lopp, Du nådefull mig delar. Den på Gud tror, Han trygger bor, Ej honom något felar.

8. Den hjelp hos verlden söker här, Och ej hos Gud sin Herra, Han vrångvis och förderfvad är Och kommer ej till ära. Gud först och sist I Jesu visst Oss hjelper allesamman; Den sådant tror, Han trygger bor Och varder salig. Amen. (*G. Schmucker* [förf. ps. omkr. 1578], P. Brask, J. O. Wallin.)

231. Ack, min själ! haf gladligt mod; Tvifla ej att Gud är god. Att dig verlden hata må Ligger föga magt uppå.

2. Ty ej nånsin såg jag den Utaf Gud förgätas än, Som till honom hafver satt Sin förtröstan dag och natt.

3. Hvi skall du så bitterlig, O min själ! då gräma dig, Medan du en sådan vän Hafver uti himmelen!

4. Hvad i verlden gör dig qval: Otack, afund och förtal, Agg och hätskhet utan grund, Varar en så liten stund.

5. När du håller dig till Gud, Aktar på hans ord och bud, Skall han hjelpa dig förvisst Af all oro, sorg och brist.

6. Dröjer hjelpen ock en tid, Är dock Herren lika blid: Ja! den, som han älska må, Lägger han en börda på.

7. Lef i Gudi glad och god, Bed och lid med tålamod. Om du ock förgäten är Utaf slägt och vänner här.

8. Likväl hafver Gud dig ej, O, min själ! förgätit, nej. Sina änglar har han satt, Dig att vakta dag och natt.

9. Kunde än en moder kär Barnet sitt förgäta här, Skall dock Gud evinnerlig Ej, min själ! förgäta dig.

(*A. Falck* [i 16:de årh.], J. O. Wallin.)

Dav. 37.

Sjunges som N:o 186.

232. Låt icke det förtryta dig, Att de, som våld bedrifva Och åt sin ondska glädja sig, Så

N:o 45, B.

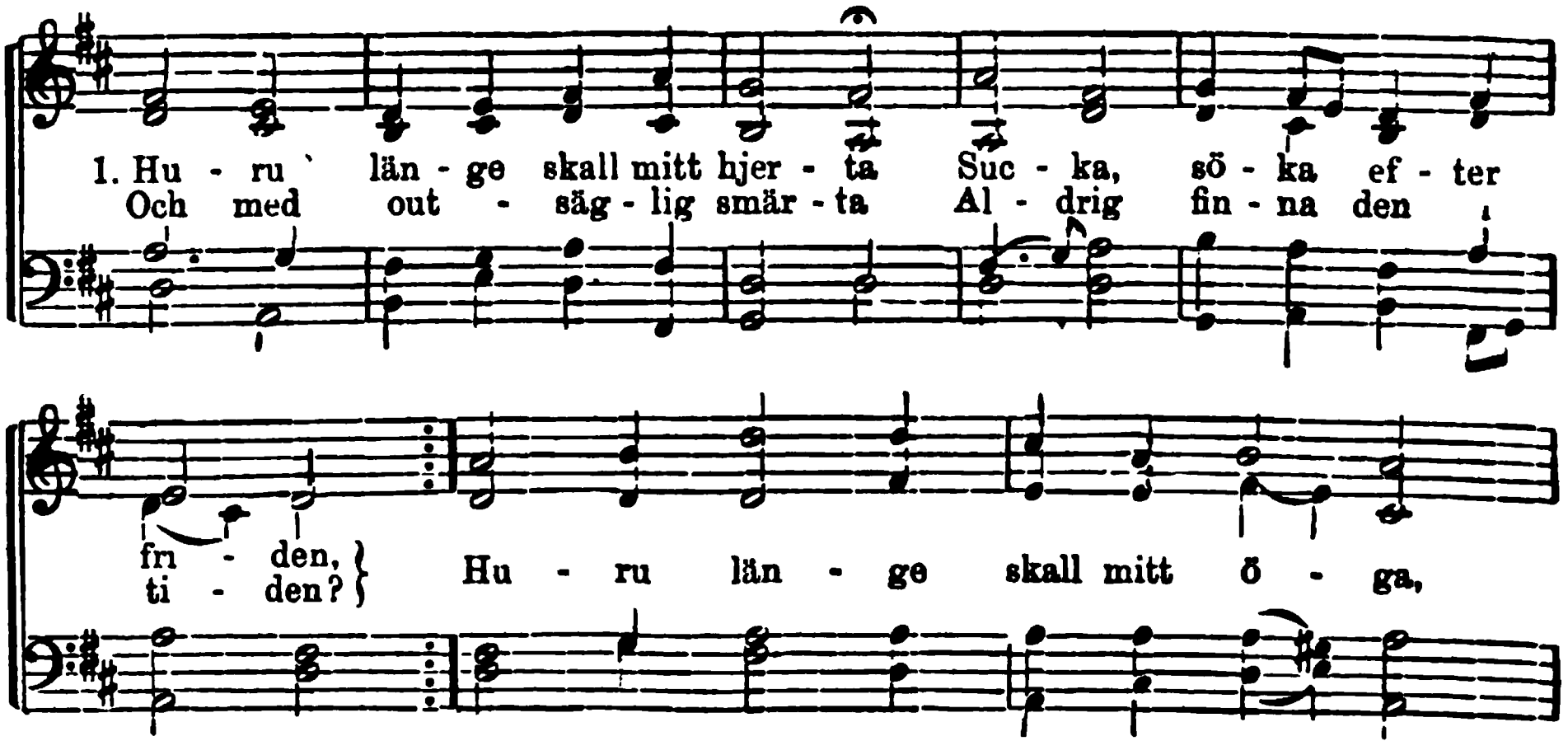

ofta skonte blifva. De skola dock en dag förgås, Och såsom gräs till jorden slås, Och vissna och förtrampas.

2. Till Herran din förtröstan sätt, Förtro dig i hans händer. Den i hans kraft gör godt och rätt, Allt till det bästa länder. Haf kärlek för ditt fosterland, Och föd dig redligt. Herrans hand Skall dig ej olönt lemna.

3. Fast, under öfning af ditt kall, Du vill af bördan digna, Så var dock säker, att han skall Till slut ditt värf välsigna. Jag varit ung, jag ålder nått, Men aldrig har jag än förstått, Att Gud förglömt den fromma.

4. För afundsmäns försåt och list Du modet ej må fälla. Gud skall din oskuld skydda visst, Och den i dagen ställa. De dig med svärdet hota må, Det skall ej skada dig, men gå Dem sjelfva genom hjertat.

5. Jag såg en ogudaktig man, Hvars välde vida räckte, Hans öfvermod ej motstånd fann, Hans anblick bäfvan väckte. För honom föllo skaror ner; Jag gick framom: han var ej mer, Hans rum blef icke funnet.

6. Så känner Herren väl sin tid, Att straffa och belöna, Och att med salighet och frid Den redlige bekröna. Dess enda skärf är mera värd, Än skatters mängd och håfvors färd, Som af förtryckarn samlas.

7. Den, som för Herran fruktan bär, Är nöjd i alla skiften. Med lugn han bär sitt lifs besvär, Med lugn han nalkas griften. Ej verldens stormar honom bry. Han har en hamn dit han kan fly, Som evig trygghet skänker. (*L. Hetzer* † 1529, O. Petri, G. G. Adlerbeth.)

Tålamod och tröst af Guds godhet, under korset och bedröfvelsen.

233. Haf tålamod, Var from och god Och efterföij Guds vilja. Den detta hör Och detta gör, Skall Gud från sig ej skilja. Ett himlabröd I jordisk nöd Dig tålamodet gifver; Af denna spis Du lugn och vis, Förnöjd och ödmjuk blifver Och fåfäng sorg fördrifver.

2. Tag utan knot Ditt kors emot, Det dig till välfärd länder. Tro Gud om godt, Du har din lott Utaf en faders händer. På många vis, Sitt namn till pris, Han barnens trohet öfvar. Som guld i glöd, Vår själ i nöd Han luttrar och bepröfvar; Och hjelpen se'n ej töfvar.

3. Min Gud och far! Med goda dar Du ofta glädt mig svaga. O, skulle jag Den onda dag Ej ock till godo taga! Ej ser jag här Hvad bäst mig är, Begären mig förvilla; Men, Herre! du Det känner ju, Och vill ditt barn ej illa: Ty är jag nöjd och stilla.

(*F. Erici Helsingius* † 1615, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 10.

234. Gud! du är kärleksrik och god. Med tålamod Jag tager mot din aga. Ehvad du gör, min Gud och far! Likväl jag har Ej orsak till att klaga. Var lugn, min själ! Gud vill dig väl; Han aldrig än Förskjutit den, Som på hans kärlek tröstar.

2. Om han ock döljt för mig sitt råd, Han dock i nåd Och vishet med mig handlar. När ingen hjelp jag ser, då är Med hjelpen när Den hand, som allt förvandlar. Min Gud! ännu På ingen du En börda lagt, Den ej din magt Med fadersgodhet lättar.

3. O Jesu! mig din frid beskär Och sjelf mig lär, Att lidandet fördraga. Då korsets tyngd för mig du bar, Du tålig var Och hördes aldrig klaga. O, lär ock mig, Att likna dig Och, vid din fot Förutan knot, Förlossningstimman vänta. (*J. Hjerten* † 1835.)

235. Ju större kors, ju bättre kristen: I elden guldet luttradt är. I nödens degel syndabristen Sig dagligt mer och mer förtär; Och härlig trones blomma står, I korsets och i Jesu spår.

2. Ju större kors, ju mera trogen: I stormen stadgas ekens rot. Du blir allt mer för himlen mogen, Med korset, buret utan knot; Ju mera under korset böjd, Dess mera öfver jorden höjd.

3. Ju större kors, ju mera brinner Din kärleks låga ren och skär; Den tröst i Gud, som hjertat finner, På trones lampa oljan är. I högsta nöd din bästa vän Du finner uti himmelen.

4. Ju större kors, ju flera böner; Ju mera bön, dess mera nåd. Ju mörkare du jorden röner, Dess ljusare

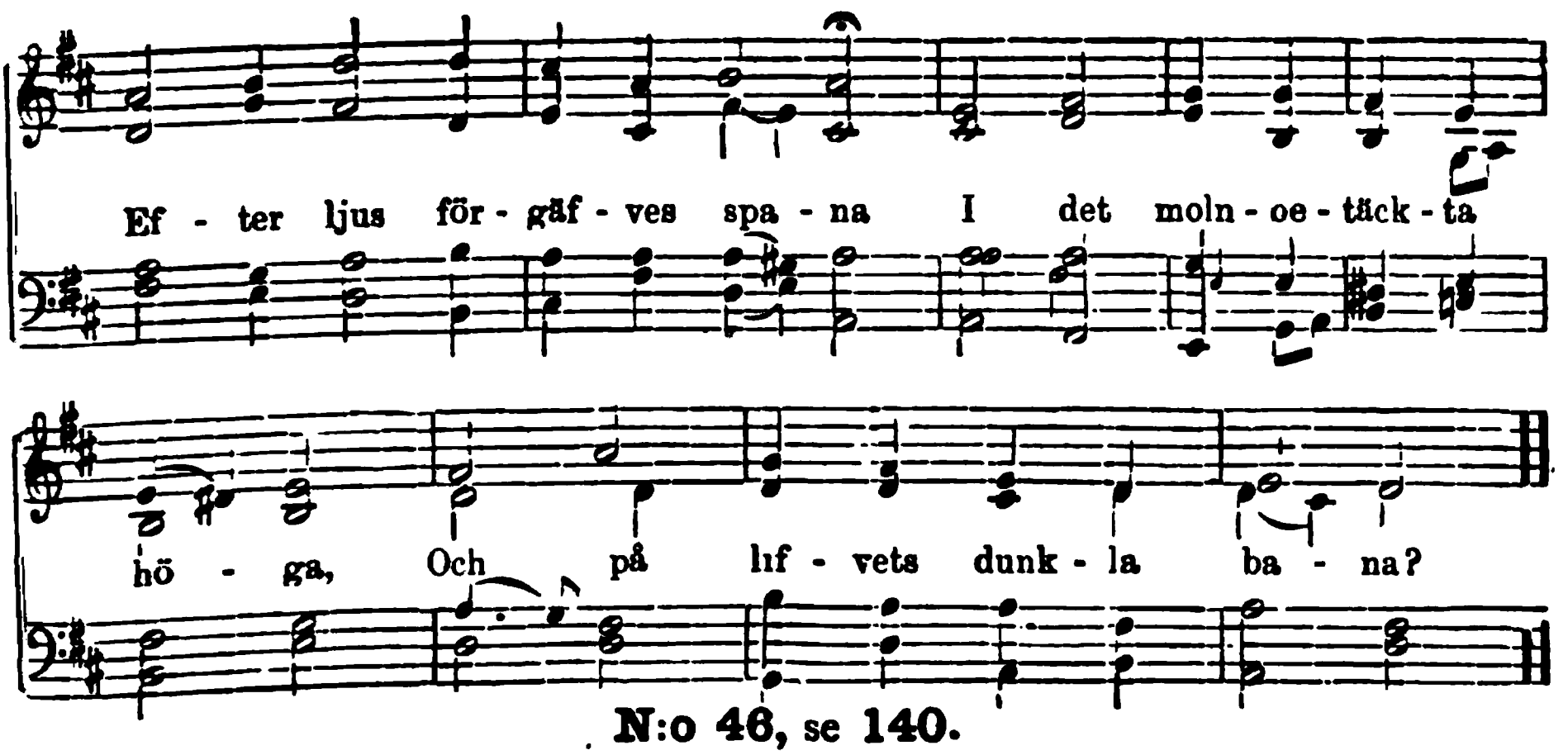

N:o 46, se 140.

blir himlens råd. Ju mindre stöd dig verlden ger, Du har i Jesu nåd dess mer.

5. Ju större kors, ju mer blir döden För dig en ljuf och säker hamn Mot olycksstormarna och nöden, Om korset bäres i Jesu namn. Han gick förut på korsets stig, Han döden öfvervann för dig.

6. Så vill jag, Jesu! korset bära, Med tålamod i dina spår. Att följa dig är högsta ära, Och korsets väg till himlen går. Den trycktes suck af dig är hörd, Och tårars säd blir glädjens skörd.

(*B. Schmolck* † 1737, J. Åström.)

Sjunges som N:o 81.

236. Dyra kors! min själs behof, Visheten och dygdens pröfning, Trons och tålamodets öfning. Kristendomens sanna prof, Du i svagheten mig stöder, Du mitt värn i faran är; Fast mig ömmar, fast jag blöder, Tålamod af dig jag lär.

2. Sälla kors! du bittra ro, Jag vill hellre, än begära Glansen af all jordisk ära, Åt din skugga mig förtro. Må du mig i stoftet trycka Hellre, än att synd och färd Höjer, under namn af lycka, Mig i sina bojor märd.

3. Dig jag villigt tager an, Bär min börda och betänker Att mig Gud ej annat skänker, Än hvad evigt gagna kan. Mot all svaghet och all fara, Under dig jag städs på vakt, Icke söfs i lustans snara, Icke fruktar ondskans magt.

4. Du, som anförtrodde mig, Efter dig mitt kors att bära, Värdes, Jesu! nåd beskära, Till att trofast följa dig. Du, om ock mitt mod försvinner, Med din starkhets arm mig led, Att en gång jag kronan vinner, Och får korset lägga ned. (*J. Hiärne* † 1737, C. Dahl.)

237. I verlden är så mörkt och tungt, Hvarthelst jag än må ländа: Hur skall mitt hjerta blifva lugnt! Till hvem skall jag mig vända! Till hvem i himmel och på jord, Om ej till dig allena! Du, Jesu! hafver lifvets ord, Det eviga och rena.

2. Det sälla ord och trösteljud Jag vill i hjertat fästa. Att dem, som älska dig, o Gud! Allt tjenar till det bästa. Den här sin börda tåligt bär, Du styrker och

du stöder, Och smärtan, som dock timlig är, En evig sällhet föder.

3. Jag vill ej om den glädje be, Som söks af syndaträlen; Att sörja bättre är än le, Ty sorg förbättrar själen. Du stunden vet att från all nöd Ditt barn för evigt skilja. Ty är min bön, i lif och död: Ske, Herre! blott din vilja.

4. Och nu jag öfverlemnar mig I dina milda händer; Jag vet att jag på korsets stig Till fridens hyddor länder. Om än till sista droppan ut Jag sorgens kalk skall tömma, Du åt din vän dock vill till slut Det goda vinet gömma. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 160.

238. Den vedervärdighet, som mig eländan tryc. ker, Mitt hjerta tröstlöst gör och hoppet undanrycker. Min jämmerfulla själ ej finner någon ro; Min ångest större är, än någon det kan tro.

2. Jag kan mitt hjerta ej för någon uppenbara Och ser mig ingen hjelp på jorden öfrig vara. All klokhet intet är. Hvad kan en dödlig magt! Den dertill sätter lit, blir först i faran bragt.

3. Min Gud! har du mig då för evigt öfvergifvit! Har du från nådens thron till nödens djup mig drifvit! Har du nu så för mig ditt milda anlet gömt! Har du ditt arma barn, o Fader! så förglömt!

4. Ack nej! mitt qval är stort; men bort, förtvifians smärta! Jag vet du bär för mig ännu ett fadershjerta. Fast mig min stora synd ovärdig gör dertill, Så tror jag dock att du mig ej förskjuta vill.

5. Jag vet att du ditt ord och löfte aldrig ryggar, Det är min fasta borg, dervid min själ sig tryggar. Ja, om än himmelen och jorden gå i grund, Förgås dock intet ord, som går utaf din mun.

6. Och du har lofvat mig, att mina böner höra Och intet är för dig omöjeligt att göra. Du råder öfver allt; om allt du vårdnad bär. Ho är en sådan Gud, som du, o Fader! är!

7. Jag flyr alltså till dig i detta mitt elände Jag faller dig i famn: Gör på min nöd en ände, Hos dig är hjelp och tröst, hos dig är magt och råd, Hvar morgon är ock ny din godhet och din nåd.

N:o 47.

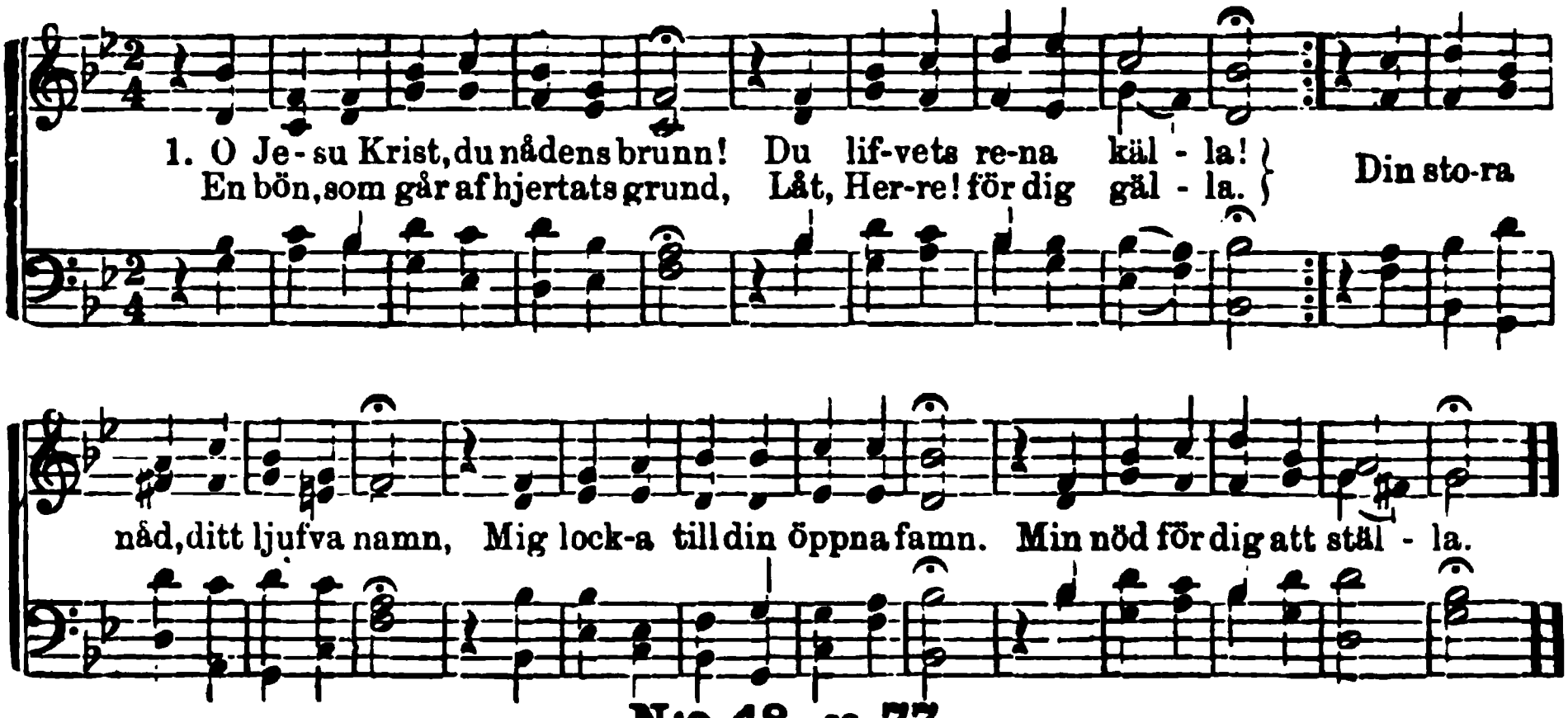

N:o 48, se 77.

8. Min sorg är dig bekant; du hör, o Gud! min qvida: Ty vill jag ock din hjelp i tålamod förbida. Du, Herre! vet din stund att sluta allt mitt ve; Ty suckar jag förnöjd: o Gud! din vilja ske.

9. Gif mig hvad nyttigt är och hvad dig helst behagar, Hjelp ock att ingenting mig från din fruktan drager. I motgång styrk min tro, i medgång led du mig, Att jag af öfvermod ej må förlora dig.

(*B. Carlberg* † 1683)

239. Min själ och sinne! låt Gud råda Och hoppas på din fader blid, Så skall han i all nöd och våda, Bekröna dig med nåd och frid. Den sig betror uti Guds hand, Han bygger ej på lösan sand.

2. Hvad hjelper oss, vi mycket sörje! Hvad gagnar oss vår pust, vårt qval! Hvad är, att vi med tårar börje Och slute våra dagars tal! Vår sorg förbittrar mödans bröd Och öker tyngden af vår nöd.

3. Ty är det bättre tåligt lida, I hoppet och i Gud förnöjd, Och trofast efter Herren bida, Hvars hjelp är viss, om än fördröjd, Ty Gud, som känner bäst hvar man, Han vet väl hvad oss fela kan.

4. Han utser tiden att hugsvala, Han skickar väl det nyttigt är, Hvad vi af troget hjerta tala, Det märker strax vår Fader kär: Så kommer Gud, förr än vi tro, Och skänker hugnad, tröst och ro.

5. Tänk ej uti din motgångstimma, Att du af Gud förgäten är! Han skingrar sorgen som en dimma, Och har dig alltid lika kär. Tänk, tiden snart förbyter sig Och motgång är föränderlig.

6. Det kostar Gud ju ganska ringa Den fattige att göra rik Den rike att till armod bringa, En hög den låge göra lik, Ty Gud, den högste underman Upphöja och förnedra kan.

7. Sjung, läs och gack på Herrans vägar Och gör din kallelse med flit, Förtro dig till hvad Herren säger Och haf till himmelen din lit, Ty den blir en lycksalig man, Som fast på Gud förtrösta kan.

(*G. Neumark* † 1681, G. Ollon, J. O. Wallin.)

Dav. 77.

Sjunges som N:o 33.

240. Gud! låt min bön dig täckas: Fast den är svag och matt, Se mina händer räckas Till dig den långa natt. I tårar ögat vakar, Af ångest hjertat slår: Jag lifvets fröjd ej smakar Och grafvens ro ej får.

2. Jag suckar och jag qvider, Och mera ej förmår. Jag mins de gamla tider, Jag mins de förra år. Då Herrans hand mig ledde I sanning och i nåd, Då jag i allt, som skedde, Blott såg en faders råd.

3. Har han mig nu förskjutit! Är han ej god, som förr! Har han i vrede slutit Barmhertighetens dörr! Har nu den godhet ända, Som var mitt hela hopp! Skall nåden återvända! Skall löftet höra opp!

4. Nej, flyn, I mörka tankar! Förtvifla ej mitt bröst! Men håll dig vid det ankar, Som är vår enda tröst. Från längst förflutna stunder Guds nådevägar märk, Betänk hans allmagts under Och akta på hans verk.

5. Och säg, när du bedröfvas: "Nu är min sorgetid; Ett barn af fadren pröfvas, Dock är han lika blid. Hans hand kan allt förvandla, Han är så mild som stor, Och skall i kärlek handla Med den på honom tror."

6. Ty vill jag Gud åkalla Och till hans aköte fly. När qvalens böljor svalla Och olycksstormar gny. Fast ögat ej utreder Hans djupt fördolda spår, Han sina barn dock leder Som herden sina får.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

241. Mitt öga spar nu dina tårar, Qväf dina suckar, klämda bröst! Den ångslan, som mitt hjerta sårar, Förvandlas skall i ymnig tröst. Fast nöden kännes tung och svår, Guds nåd den vida öfvergår.

2. Han ej sitt tryckta barn förgäter, Han älskar äfven då han slår; Han tyngden efter styrkan mäter, Hans hjelp tillreds vid branten står. Den kalk, som dryg och bitter är, Omsider sötma med sig bär.

3. Min själ! låt aldrig modet falla; Du under korset glömd ej är. Åt Jesus räcktes bitter galla Dock var han

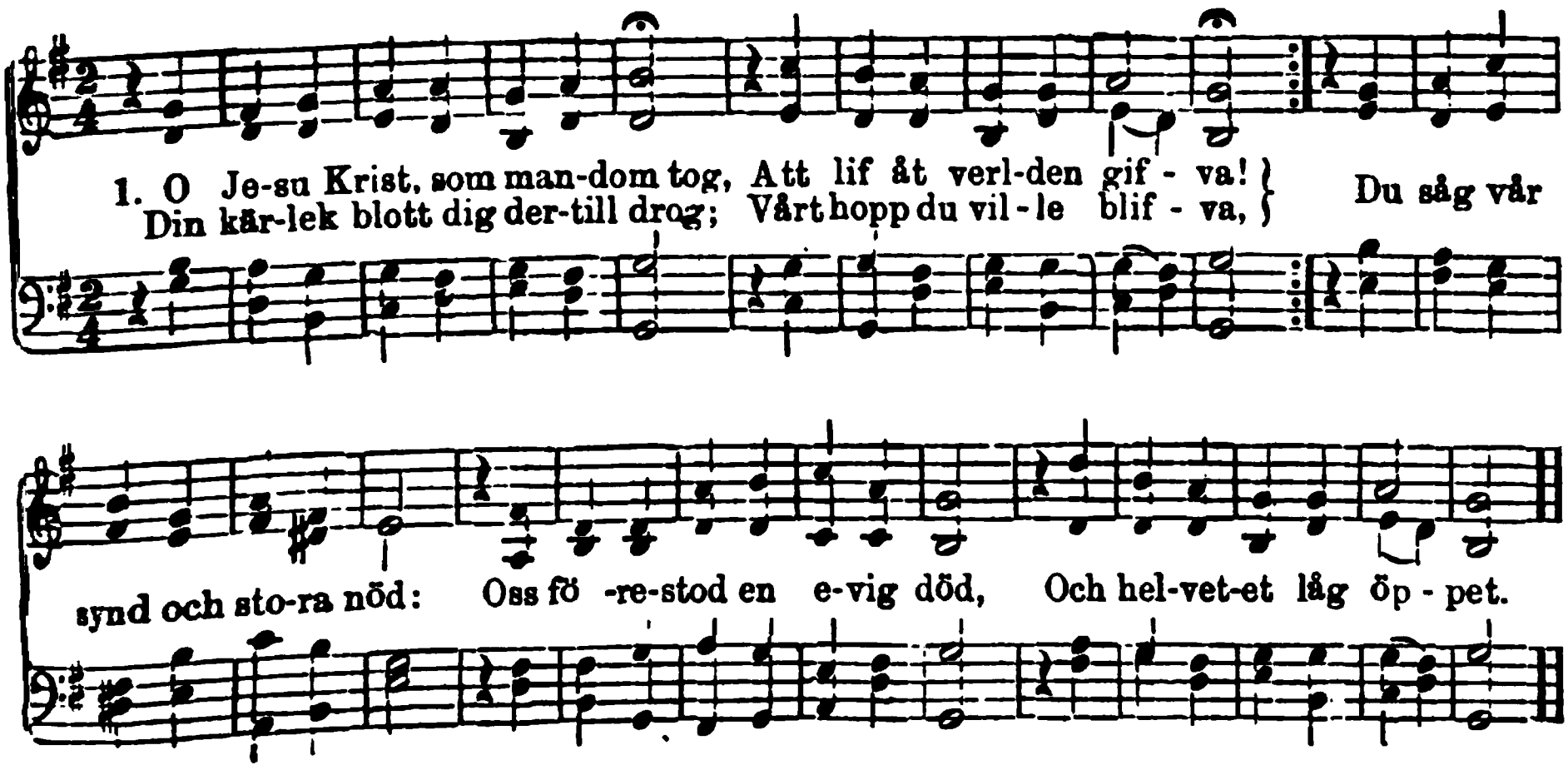

Gedi lika här. För dig hans hjerta glöder än, Han ser din nöd och är din vän.

4. Gud sina barn med vishet leder; Han skiftar glädje och besvär. Ett barn, som får allt hvad det beder, Sin egen ofärd snart begär. Lär då en gång att döma rätt Om denna fadrens delningssätt.

5. Om alla skatter vi förlore, Så blir dock Jesus hos oss qvar. Om ingen vän i verlden vore, En vän i Jesus jag dock har. Den sig åt honom anförtror Af lyckans skiften ej beror.

6. Så falle då på våra kinder Ej mera någon tröstlös tår. Vår nöd med Jesus oss förbinder, Vi äre hans, och han är vår. Han våra sorger skall till slut, Likt våra synder, plåna ut. (*B. Schmolck* † 1737, O. Kolmodin.)

242. När verld och vänner lemna dig Allena med din smärta, Så ropar Herren: "kom till mig Kom, slut dig till mitt hjerta." Han skiftar både fröjd och nöd, Han bryter och i nåd det bröd, Som du med suckan äter. Med allt han syftar till ditt väl; Förgät ej honom o min själ! Han aldrig dig förgäter.

2. Till sina barn den gode ser Med samma faders-öga, Om ock hans glada sol ej ler Beständigt från det höga. Det måste vara moln och regn, Att ej må fela saft och krägn Åt jordens ädla gröda; Det måste vara sorg och gråt, Att verlden ej och dess försåt Må tronen frukt föröda.

3. När solens milda strålar snart Igenom molnen bryta, Är luften frisk och fältet klart Och grön står jordens yta, Förbida Gud, min sorgsna själ: Hvad Herren gör, är rätt och väl: Han pröfvar sina trogna; Men töcknet skingras efter hand, Och full blir dagen i det land, Der hoppets skörd skall mogna.

4. Ty utså nu min tåresäd Med fromt och tåligt sinne, Och dig åt skördetiden gläd, Som snart, ack! snart är inne. En Jesu vän ju löftet fått, Att den, som här med tårar sått, Skall der med fröjd uppskära! Så tro och gör det Herren böd, Och säg i både lif och död: O Gud! dig vare ära.

243. O säg, min själ! hvi du förfäras! Hvi suckar du så djupt, mitt bröst! Fler, än de qval, som dig beskäras, Bar han, som dig har återlöst. Gack till hans kors och se och lär; Och sedan ditt med lydnad bär.

2. Hör från hans mun den dyra lära: "De, hvilka här med tårar så, De skola der med fröjd uppskära, Och himmelriket ärfva få, Ja, salig den bedröfvad är: Hugsvalelse han finner der".

3. Som guldet genom elden pröfvas, Så själen pröfvas genom qval. Gud väljer dem, han ser behöfvas, Och sätter gräns för deras tal. När Herrans afsigt vunnen är, Ur profvet går du ren och skär.

4. Din Jesus lärde dig att lida Med tacksamhet och tålamåd; En himmelsk hjelp han böd dig bida: Min fader, sade han, är god. Han gick så sjelf bekymrens stig, Förnöjd och tålig, före dig.

5. Din sorg kan han i glädje vända, Han lika mägtig är, som blid; Men skulle det ej strax dig hända, Så är ej än hans rätta tid. Dig glad åt hvarje stund som flyr; En gång din sällhets morgon gryr.

6. När solen bortom bergen ilar, Och bådar sjette dagens qväll; Går dagakarlen hem och hvilar Till Herrans sabbat i sitt tjäll: Så hvilar du i grafven sött, Af korsets tyngd och lifvet trött.

7. Ur sömnen snart dig Jesus väcker Till evighetens sabbatsår; Det mörker, här din väg betäcker, I saligheten ljus förgår: Det kors, du här på jorden bar, Dig till förbättring gifvet var. (*S. J. Hedborn* † 1849.)

Sjunges som N:o 206.

244. Hvad sörjer du så svåra! Hvi skall så djupt, min själ! En timlig nöd dig såra! Gud är Immanuel. På honom skall du tro; Med dig han väl så lagar, Som honom bäst behagar Och länder dig till ro.

2. Han aldrig öfvergifver Den honom sig förtror. Den honom trogen blifver, Han salig gör och stor. Fast sällsamt synes gå, Dock låt dig ej förtryta: Han kan det snart förbyta, Att allt dig gagna må.

3. På honom må du våga, Och vara vid godt mod. Oändlig i förmåga Han är, och evigt god. Hvad Her

N:o 50.

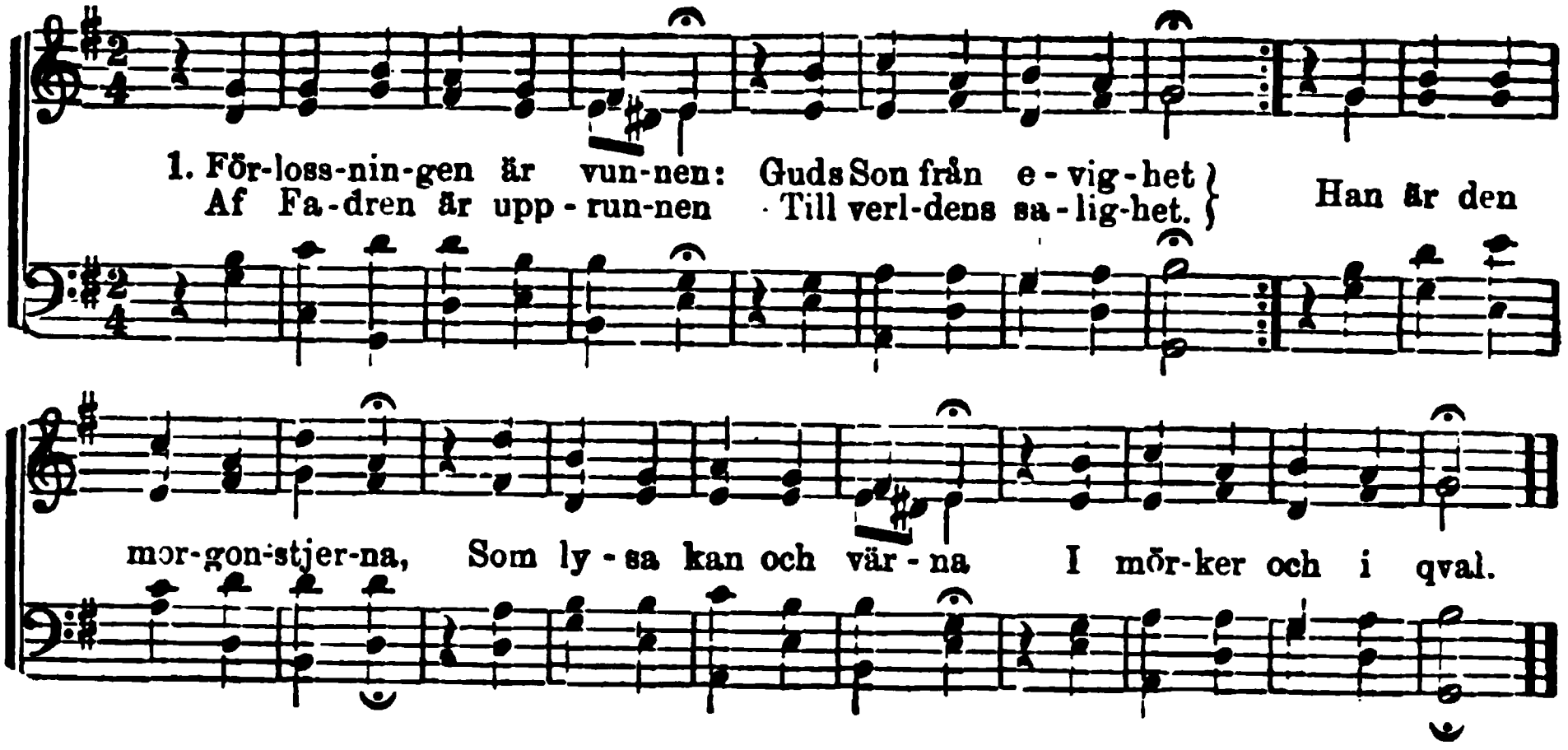

ren nyttigt fann, Det kan ej någon hindra, Och våra smärtor lindra Förmår allena han.

4. Om afgrunds vreda böljа Dig ville sluka opp, Om tunga dimmor höljа Din himmel och ditt hopp, Dig Gud dock hjelper fram; Han dimmorna skall fälla I sinom tid och ställa För böljorna en dam.

5. Ty vill jag, Gud till ära, Jemt vandra i hans lag Och endast det begära, Hvartill Gud har behag. Jag med Guds råd är nöjd, Guds vilje är den bäste, Gud är min borg, mitt fäste, I Gud är all min fröjd.

6. Gif, Gud! jag dig må ära Af hjertat all min tid, Ett troget lof dig bära Och hugnas af din frid. I frestelsen gif mod, Gif tålamod i nöden, Gif saligt hopp i döden, O, fader! evigt god.

(*J. Heermann* † 1647, J. Arrhenius, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

245. Hvarför sörja! hvarför klaga! Se mot höjden och haf tröst! Herren styrker än de svaga, Hörer de betrycktas röst. Ur det moln din dag betäcker, Skall en stråle än gå fram, Och den kalk, dig sorgen räcker, Bitter är, men helsosam.

2. Visserligen har du syndat Och dermed förspilt Guds nåd, Du till egen ofärd skyndat, När du följt din lustas råd; Men den hand, som allt förvandlar, Lönar ej på menskosätt; Gud med en botfärdig handlar Efter nåd, ej efter rätt.

3. Den, som ångrens tårar gråter, Röna får att Gud är huld Och som fader mildt förlåter, Mildt tillgifver syndens skuld. Plär en jordisk fader göra Hvad ett barn med ömhet ber, Skulle då ej Herren höra Våra suckar mycket mer!

4. Till din bättring han dig låter Pröfvas här en liten tid: När du vändt till honom åter, Återkommer ock hans frid. När du hört den röst, som varnar, Och din faders vink förstått, Skall du se, hur himlen klarnar, Skall du se, hur allt är godt.

5. Allt blir godt, när hjertat hvilar Fromt och fast vid Herrans nåd. Ingen nöd dig öfverilar Utom hans allvisa råd. Sorg, som glädje, då skall syfta Till ditt

eget sanna väl, Rena ditt begär och lyfta Närmare till Gud din själ.

6. Hvarför klaga! hvarför sörja! Bär ditt kors i Jesu spår! Måste du med suckan börja, Du med lofsång sluta får. Herren delar fröjd och smärta: Tro hans ord och sköt ditt kall, Och med hoppfullt barnahjerta I hans fadersarmar fall!

Sjunges som N:o 76.

246. Herre! du som sänder trösten Till den själ, som tröstlös är, Stäng ej himlen för den rösten, Som i dag din nåd begär. Sorgen trycker mig till jorden, Ack, men låt de ljufva orden, Jesu! än upprätta mig: Att mitt hjerta tillhör dig.

2. Tunga bördor sinnet trycka, Bördor af mångfaldigt slag. Vanskлig är all jordisk lycka, Hastigt flykter glädjens dag. Men jag knotar ej deröfver, Ty jag vet att jag behöfver Det, som kraftigt säger mig, Att mitt hjerta tillhör dig.

3. När mig synden vill bestrida Rättighet att kallas din, Statt, o Jesu! på min sida, Så blir segern säkert min; När begäret för i fara, Eller verlden lägger snara, Värdes sjelf påminna mig, Att mitt hjerta tillhör dig.

4. Sorgligt måste jag bekänna Att jag ofta brött min tro; Ångrens tårar kinden bränna, Hjertat finner ingen ro, Och den synd, som jag begråter, Öfvar jag så ofta åter: Ack, mitt hjerta glömmer sig, Glömmer att det tillhör dig.

5. Trägna suckar vill jag sända Upp till dig i himlens höjd, Och min håg från jorden vända Till en oförgänglig fröjd; Ofta vill jag eftersinna Att ditt blod du låtit rinna, För att öfvertyga mig Att mitt hjerta tillhör dig.

6. När jag, frälst ifrån all våda, Alla synder, alla qval, Får ditt blida anlet skåda Uti himlens fröjdesal, Skall jag, bland de frälstas skara, Evigt tacksam, dig förklara, Dig, som först har älskat mig, Att mitt hjerta tillhör dig! (*J. Arrhenius* † 1725, M. Choræus.)

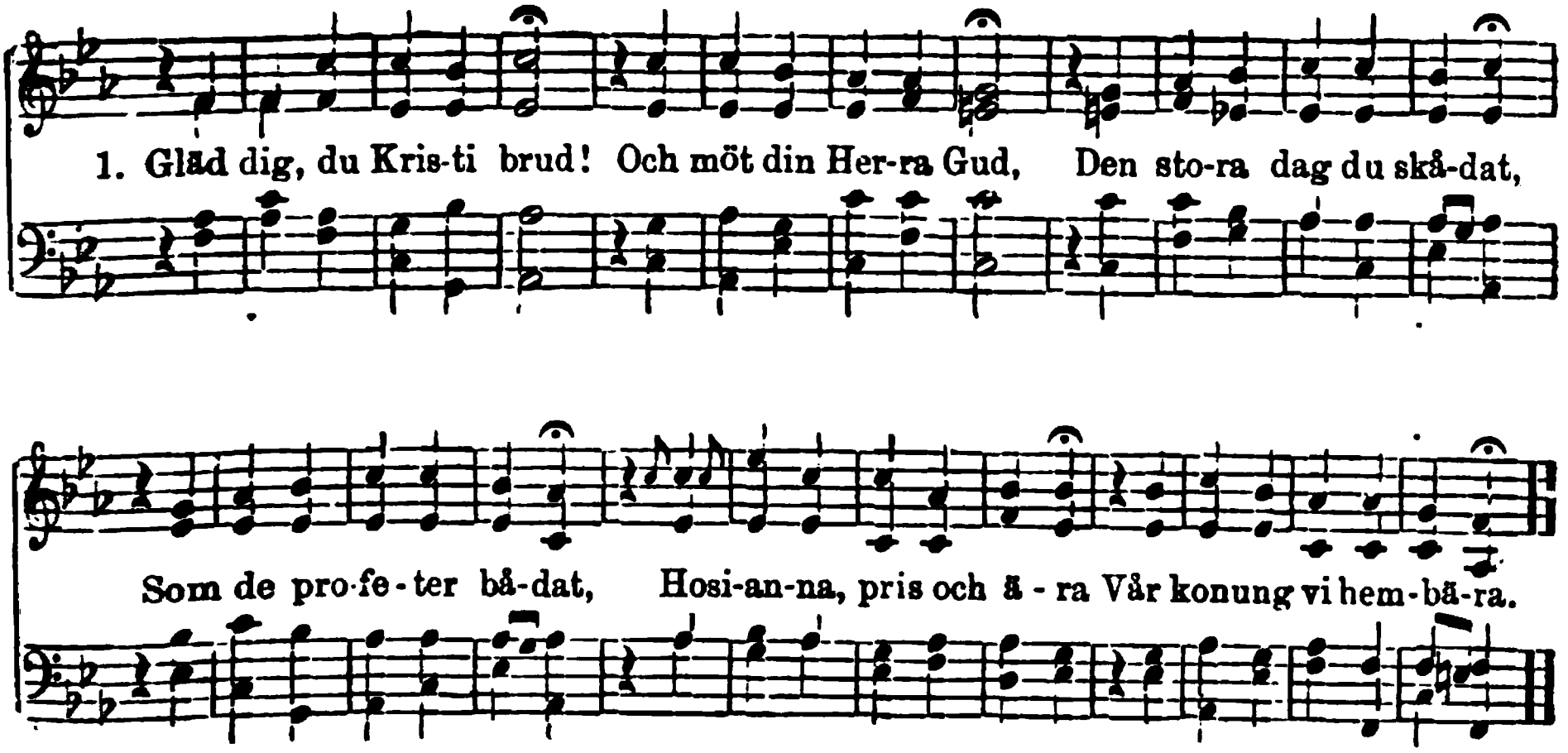

Glädje i Gud och förnöjsamhet med hans behag under alla skiften.

Sjunges som N.o 8.

247. Glädje utan Gud ej finnes, Utan Gud ej finnes frid. Tom den lycka är, som vinnes, Om vi glömme Gud dervid. Men ej högsta nöd skall rycka Herrans frid utur vårt bröst, Om i både nöd och lycka Vi förnimme Herrans röst.

2. Molnen våra blickar stänga, Vanmagt tecknar våra spår; Men till allt hans blickar tränga, Öfverallt hans magt förmår. Fadershjertat i det höga Vårdar barnahjertats rätt: Fadershand och fadersöga Heter Guds regeringssätt.

3. Låt oss derför glade sträfva Genom tidens dunkla lopp, Och ej tröttna eller bäfva, Ställande till Gud vårt hopp. Låt oss i hans fruktan vandra På den väg, som blifvit vår, Och den högre väg ej klandra, Der han sjelf i vishet går.

4. Stilla är hans gång och säker, Som hans milda stjernors gång. Våra hjertans sår han läker, Löser våra börders tvång, Endast vi de bud hörsamme, Dem han skref i våra bröst Och det nådens ord anamme, Som är själens ljus och tröst.

5. Så vi känne hur försoning. Helgelse och sinnesro, På vår vandring, i vår boning, Med oss vandra, bland oss bo. Så vårt hjerta tröstligt minnes Under lifvets sorg och strid: Glädje utan Gud ej finnes, Utan Gud ej finnes frid.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 63.

Sjunges som N:o 215.

248. Gud, min Gud! till dig jag ser. Upp till dig mitt öga vakar: För den glädje du mig ger, Jordens lust jag nöjd försakar; Och när bördan böjer mig, Har jag lif och kraft i dig.

2. Härlig i din helgedom Strålar fram din magt och ära; Der vill jag, förnöjd och from, Dig mitt hjertas offer bära, Och till dig med tro och hopp Lyfta mina händer opp.

3. När till ro jag lägger mig, Mina tankar till dig ila; Gladligt talar jag om dig, När jag vaknar ur min hvila: Ty du är min hjelpare Och ditt namn är Frälsare.

4. Med en tro på dig blott bygd, Med begär, till dig blott böjda, Skall i dina vingars skygd, Af din godhet jag mig fröjda. Mig din hand ledsaga skall Och bevara ifrån fall.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 73.

Sjunges som N:o 223.

249. Du, Herre Gud! allena Det högsta goda är, För hjertan, som dig tjena Med helgade begär.

2. Hvad rör mig verldens lycka! Jag är i dig förnöjd; Jag vill ej mer förtycka De ondas korta fröjd.

3. Långt heldre vill jag vara Föraktad och betryckt, Än deras ro förfara Och deras ändalykt.

4. Vid dig jag städse blifver, Blott dig jag håller kär, Och tror att du mig gifver Hvad helst mig nyttigt är.

5. I all min sorg du mägtar Hugsvala, Gud! mitt bröst; Om kropp och själ försmäktar, Är du mitt hjertas tröst.

6. Ty vill jag alltid bygga På dig mitt hopp, o Gud! Mig vid din kärlek trygga Och lyda dina bud.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 104.

250. Uti din nåd, o Fader blid! Befaller jag i allan tid Min arma själ och hvad jag har: Anamma allt i ditt förvar.

2. Mitt lif, min kropp och ande är Din egendom, o Herre kär! Bevara sjelf hvad dig tillhör, Att intet ondt mig skada gör.

3. I dig är jag af hjertat nöjd, Du är min enda tröst och fröjd. Uti min nöd och stora brist Är du min hjelp, det vet jag visst.

4. Det är min tro, o Fader blid! Hjelp att jag alltid blir dervid; Ifrån ditt barn du aldrig vik, Att jag må ärfva himmelrik.

(*B. Förtsch* † 1619, H. Ausius, J. Svedberg.)

N:o 52, A.

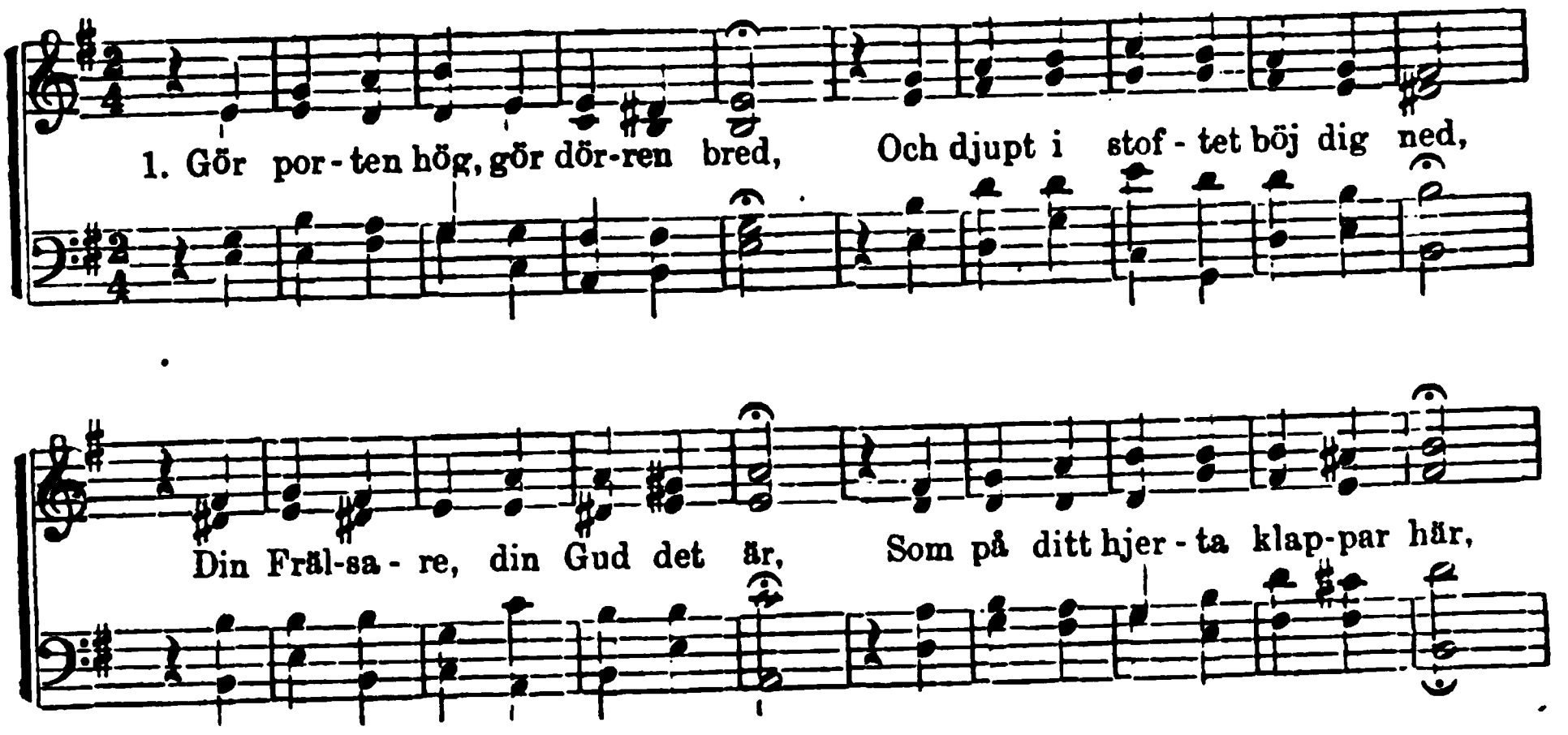

Sjunges N:o 239.

251. Hvad min Gud vill, det alltid sker: Hans vilja är den bästa; Sin nåd och hjelp han dem beter, Som stå i tron befästa. I all min nöd, För Jesu död, Skall han mitt väl försvara. Den sätta vill Sin tro dertill, Skall Herrans hand bevara.

2. Gud är mitt hopp, min salighet, Min tröst och sjelfva lifvet. Och honom, som mitt bästa vet, Har jag mig undergifvit. Af mig ej går Ett hufvudhår, Att han det ej förspörjer; Han fogeln när Och liljan klär: Än mer för mig han sörjer.

3. Från denna veriden skall en dag Du Herre Gud! mig skilja. Men stunden står i ditt behag: Ske gode Gud! din vilja. Min arma själ Betror jag väl, Min Gud! i dina händer; Ty synd och nöd, Och evig död Ifrån ditt barn du vänder.

4. Jag ber och har det hopp till dig, Att du min bön bejakar; När frestelsen påkommer mig, Att jag dig ej försakar. O Herre! var Sjelf mitt försvar Emot den onde anden; Haf om mig vakt, Och gif mig magt Att bryta syndabanden.

5. Du hafver ju, o Fader blid! Utlofvat sjelf att vara Hos mig, ditt barn, i all min tid, I all min nöd och fara, Och föra mig Den rätta stig Till glädje fröjd och gamman. Jag sätta vill Min lit dertill Och sjunger hjertligt amen.

252. På Gud, och ej på eget råd, Vill jag min lycka bygga Och till hans vishet, magt och nåd Med barnsligt hopp mig trygga. Han allt förmår, Han allt förstår, Och allt hvad han förlänar, Hans barn till nytta tjenar.

2. Han täljde mina dagars tal, Den evigt kärleksfulle; Han såg hvad mått af fröjd och qval Mig evigt gagna skulle, Och sammanband, Med fadershand, Min lefnads alla skiften, Från vaggan intill griften.

3. Jag vet, att både natt och dag På denna jord behöfvas, Och hjertat, efter Guds behag, Af sorg och fröjd skall pröfvas; Ty må jag nöjd, I sorg som fröjd, Den tro hos mig befästa, Att Herren vill mitt bästa.

4. Hvad är all veridens härlighet! Hur snart är den försvunnen! All nöd och brist och bräcklighet Är snart ock öfvervunnen. O Herre! gif, Att när mitt lif Med nöd och lust försvinner, Din nåd jag evigt finner.

(*E. F. Gellert* † 1769, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 140.

253. Som, Gud! dig täckes gör med mig I döden och i lifvet. O, Herre Gud! allena dig Har jag mig undergifvit. Jag sofver, vakar, sitter, står, Jag talar, tänker eller går, Är Gud mig allt allena.

2. Jag kallar godt och ganska väl Allt det, som dig behagar; Ej någon nöd så hårdt mig qväl, Den jag då ej fördrager, Helst jag fullväl besinnar här Att hvad du gör, min båtnad är, Och icke min afsaknad.

3. Ack, gif att jag, o fader huld! Må din i döden blifva. Förlåt mig all min brist och skuld, Och låt din anda skrifva Uti mitt hjerta ditt behag, Som leder mig här dag från dag Till dig från veridens villa.

4. Och när du sist besluta må Att jag skall hädanfara, Så låt, o store Gud! mig då Hos dig få bo och vara, Och, bland ditt folk, i himmelshöjd, Åtnjuta evig frid och fröjd För Jesu död och pina.

(*C. Melissander* † 1591, P. Brask.)

Sjunges som N:o 239.

254. Hvad Gud i täckes är mig täckt, Ehvad helst är på färde; Jag lefver stadigt oförskräckt, Fast högsta nöd mig snärde. Gud är den borg, Som i all sorg Mig hägnar alla dagar. Det måste gå I alling så, Som honom det behagar.

2. Hvad Gud i täckes, är jag nöjd På hvilket sätt det gäller. Hvad ej bör ske med lust och fröjd, Jag hans behag hemställer. Han pröfvar mig Dock mildelig, Om jag ståndaktig blifver. Så framt jag då Ej tvifla må, Allt godt han mig visst gifver.

3. Hvad Gud i täckes, är mig kärt, Hans vilja ser jag gerna. Hvadhelst han en gång har beskärt, Kan ingen emotspjerna. Förgäfves är Allt det besvär, Som mot hans uppsåt sträfvar; Men den, som har Af Gud försvar, För intet motstånd bäfvar.

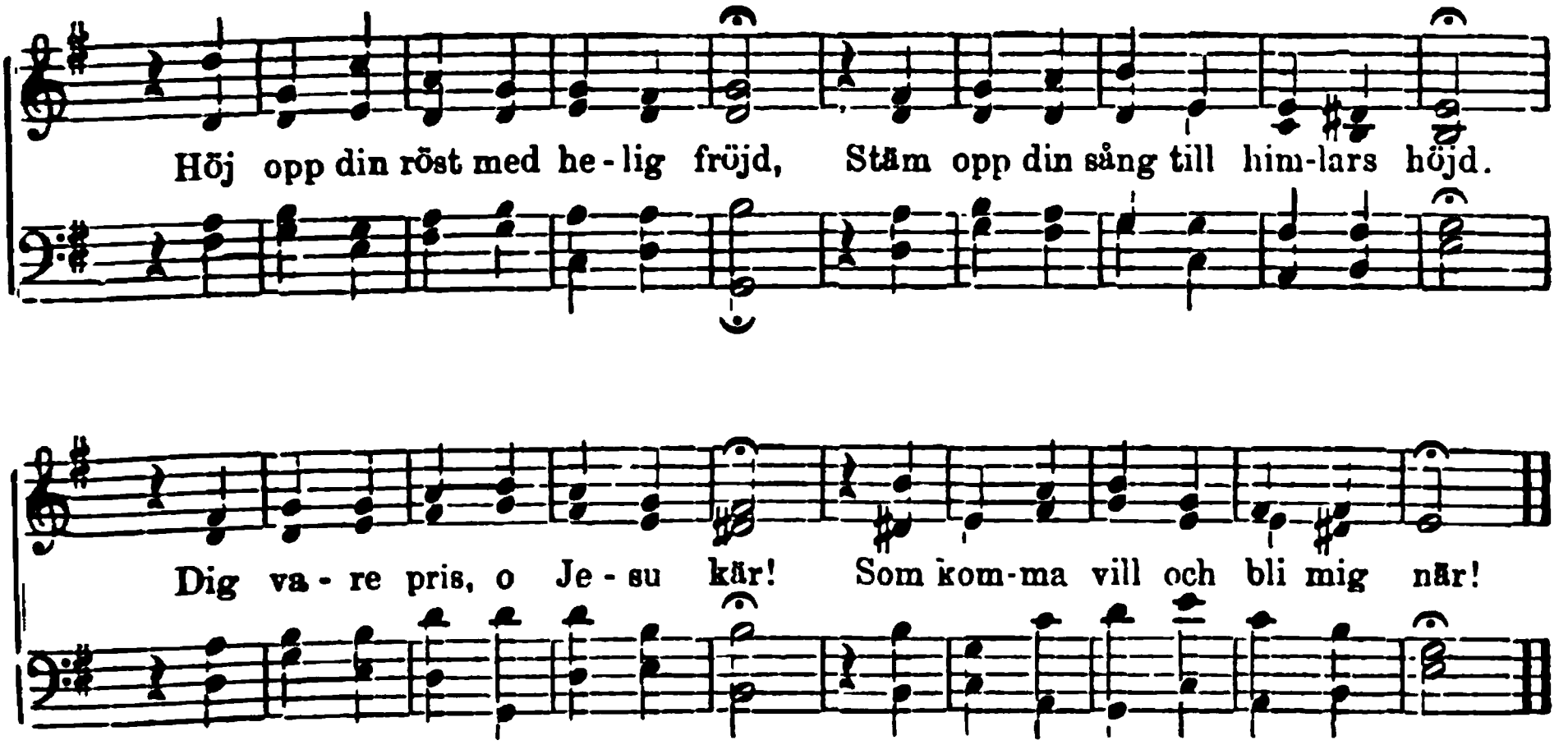

4. Hvad Gud! täckes, ske alltså! Tillfreds jag mig nu gifver Och gläds, att allting måste gå, Som han det föreskrifver. För hans behag Ej sättes lag, Ty räds jag ingen våda, Om än min blick Hans visa skick Ej än kan genomskåda.

5. Hvad Gudi täckes, lyster mig, I lust och vedermöda; På sorgens som på glädjens stig, Jag vet han skall mig stöda. Ehvad han gör, Hans namn jag bör Med ödmjukt hjerta prisa; Ehvart det bär, Jag trygger är Gud skall mig nåd bevisa.

6. Hvad Gudi täckes, vill ock jag, Och låter fara sorgen. Att jag får glädja mig en dag, Hans godhet är min borgen. Hvad Gud beredt, Blir mig betedt, Fastän det synes dröja; Jag tror förvisst Att han mig sist Till ära vill upphöja.

7. Hvad Gudi täckes, jag begär, Mer vill jag ej åstunda. På Herran, som min klippa är, Jag allt mitt hopp skall grunda. I lif och död Är han mitt stöd, På honom glad jag bygger. När våndan svår Mig öfvergår, Är jag i honom trygger.

8. Hvad Gudi täckes, tar jag an Och vill städs tålig vara. Han är allen, som hjelpa kan Mig i min största fara. Fast nöd och qval Förutan tal Till döds mig ville trycka, Skall Herren mig Dock vädelig Ifrån förderfvet rycka.

(*A. Blaarer* † omkr. 1568, P. Brask J. O. Wallin.)

255. Ehvad du tager eller ger, Så värdes Gud! mig mer och mer Uti den tro befästa, Att hvad mig med din vilja sker, Sker alltid till mitt bästa.

2. Min blindhet är så ofta röjd; Af egen vilja ledd och böjd, Jag mitt förderf bereder: Jag må fördenskull vara nöjd, Hvart Herrans hand mig leder.

3. I allt, hvad helst mig gar emot, Lär mig, o Gud! att utan knot Dig undergifven blifva, Och böjd i stoftet för din fot, Blott dig min dyrkan gifva.

4. Hur lycklig som ditt barn jag är, Att du, som fadersnamnet bär, Drar äfven faderssorgen, För hvad din vishet mig beskär, Din godhet är min borgen.

5. Dig, Gud! ske evigt lof och pris, Som, alltid lika god och vis, Ger äfven mulna dagar. Jag kyssa skall den faders ris, Som mig till bättring agar.

6. När på min stig du törnen strör, Du mig än mera vaksam gör För målet, dit jag syftar. Då plågans bädd min sömn förstör, Till dig jag ögat lyftar.

7. Om sparsamt brytas skall mitt bröd, Om jag skall pröfvas genom nöd, O fader! ske din vilja. Ej skall i lif, ej heller död, Mig något från dig skilja.

(*J. Hjerten* † 1835.)

Dav. 119.

Sjunges som N:o 24.

256. O Herre! för allt godt, du mig Har värdigats bevisa, Mitt hjerta ödmjukt tackar dig Och skall dig evigt prisa. Men när din vishet fann behof, Mig förelägga korsets prof, Du ock mitt bästa ville.

2. Af lyckans gunst i blindhet förd, Jag lärde älska veriden; Din varning var ej mera hörd: Min håg blef fäst vid fiärden. Jag fortgick blind på villans stig, Till dess din tuktan sökte mig Och från förderfvet fräste.

3. Af oförsedda motgångs rön Min sansning återväcktes. För verldens tjenst blef qval min lön; Det hopp, mig dårar, släcktes. Och äfven när mig blef beskärdt Hvad jag af jordiskt gods begärt, Det hjertat ej förnöjde.

4. Bland mången sorg och öm förlust, Bland stormars hot och våda, Jag lärde misstro verldens lust Och all dess tomhet skåda. O Gud! då var det som till dig Mitt öga, öppnadt, vände sig Och åter såg din sanning.

5. Jag fann att när du är min skatt, Må jag för intet rädas: Att den till dig förtröstan satt, Kan midt i nöden glädas: Att, när jag med uppriktighet Främst söker din rättfärdighet, Allt till mitt bästa länder

6. Ja, Herre! ljufligt är ditt ok, Och salig är din börda. Hvad om mitt öde i din bok Står tecknadt, vill jag vörda. I medgång prisar jag din nåd, I motgång dina visa råd, I allt en faders kärlek.

(*G. G. Adlerbeth* † 1818.)

N:o 52, B.

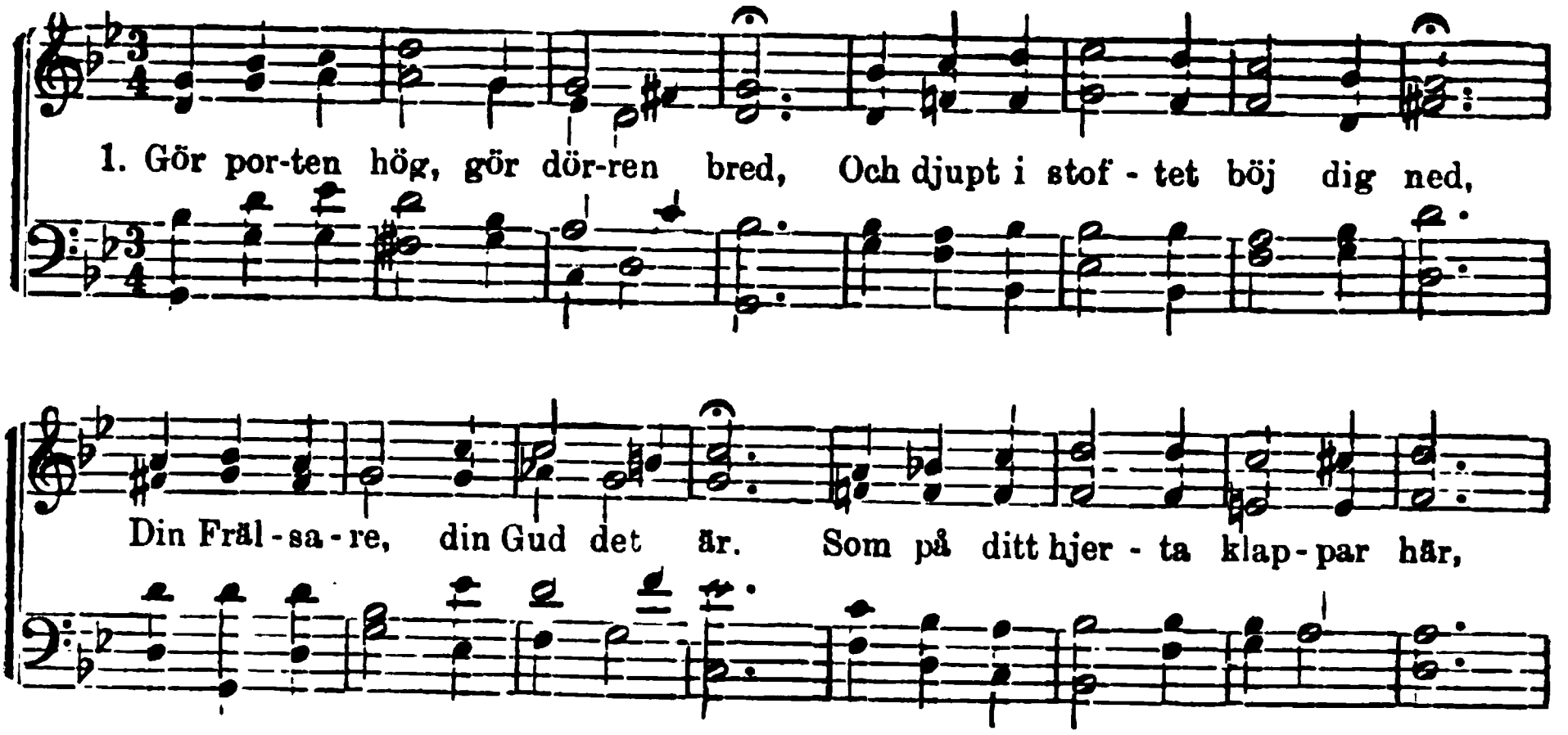

Sjunges som N:o 77.

257. Hvad kan dock min själ förnöja Vid vår tids eländighet! Hvart vi våra sinnen böja, Är allt obeständighet. O min själ! betänk och märk, Att vårt väsen och vårt verk I en flygtig tid omvandra Och som månen sig förändra.

2. Menniskans beslut och handling, Dess besvär och tidsfördrif Underkastas jemn förvandling: Vanskligt är vårt hela lif. Flygtig är all konst och råd, Obeständig gunst och nåd, Ovaraktigt hvad vi göre, Tänke, tale, se och höre.

3. Dock, fastän oss ofta kränker Denna verlds ostadighet, När man åter sig betänker, Hugnas hjertat, ty man vet, Att vår tids och lyckas skick Vårdas af den fadrens blick, Som har allt i sina händer Och allt till vårt bästa vänder.

4. Allt, hvad vi med ögon skåde, Allt är Gudi underlagt: Hvad vi göre, tänke, råde Står allt i Guds hand och magt. Hvad vi äge, han beskär, Hvad vi bedje, han förär. Till vårt bästa allt han vänder, Allting är uti hans händer.

5. Att vi stige upp till heder, Att vår lycka med oss står, Att vi lära konst och seder, Att vår flit belöning får: Sådant och allt annat mer Blott af Herrans godhet sker, Som har allt i sina händer Och allt till vårt bästa vänder.

6. Att vår tid förnöjsamt skrider, Att vi samle många år, Att vi tälje lugna tider, Att vårt hufvud bär grå hår, Att vi se och hugnas vid Våra barn i åldrens tid: Sådant af Guds godhet händer, Som har allt i sina händer.

7. Deremot när man beklagar, Att en nyttig lefnads lopp Uti mångens halfva dagar, Oförmodligt hörer opp, Låt oss tro, att Gud ock der Lika vis och nådig är, Som har allt i sina händer Och det till vårt bästa vänder.

8. När i kroppens alla delar Kraft och värme taga af, När oss syn och hörsel felar, När vi lute till vår graf, När vår ande afsked tar Från den hydda, nu han

har, Och till himiens boning länder, Hamnar han i Herrans händer.

9. Säll är den, som det betänker Och i Gudi har sin fröjd; Han är trygg mot verldens ränker Och bland lyckans skiften nöjd. När han, skild från tidens qval, Vandrar genom dödens dal, Gud all till hans bästa vänder, Tar hans själ i sina händer.

10. Säll är den, som sina händer I Guds händer sluter in; Hvart hans verld och lycka vänder, Har han dock ett roligt sinn': Han är nöjd i sorg och nöd, Han har tröst i lif och död: Allting till hans bästa länder, Han är alltid i Guds händer.

11. Sist, min Gud! jag dig nu beder: Tag min hand uti din hand, Så att du mig alltid leder, Förer till ditt fröjdeland, Hvarest ändas allt besvär, Och när loppet slutadt är, Och jag dig min anda sänder, Tag då den i dina händer. (*G. Ollon* † 1703.)

Umgänge med Gud i bönen.

Sjunges som N:o 31.

258. Att bedja Gud, han sjelf oss böd; Det fordrar ock vår egen nöd. Den, som med troget hjerta ber, Blir hörd af Gud, som hjertat ser. Kan någon sällhet likna den, Att gå till Gud som till en vän!

2. Gif akt uppå ditt lefnadslopp, Hvad har du väl till själ och kropp Utaf dig sjelf! allt är ett lån, Allt gifs, allt kommer ofvanifrån. Mer än du sjelf dig önska vet, Och först och sist din salighet.

3. Bed trägen, bed i Jesu namn, Då öppnar Gud en fadersfamn Och gifver dig sin andas nåd Till ljus och hjelp i råd och dåd, Till hopp och tröst i sorgens tid, Till kraft och mod i andlig strid.

4. Bed ödmjuk, bed förtröstansfull, Att Gud för dina synders skull Ej vägrar bönen, men beskär Hvad honom täckt, dig nyttigt är: Ack! bed med ånger och med tro, Så får du i ditt hjerta ro.

5. Med andakt fall för Herran ned, Men för dig sjelf ej endast bed; Försonlig, broderlig och öm, Uti din bön ej nästan glöm; Hans nöd, ack! som din egen känn, Han vare ovän eller vän.

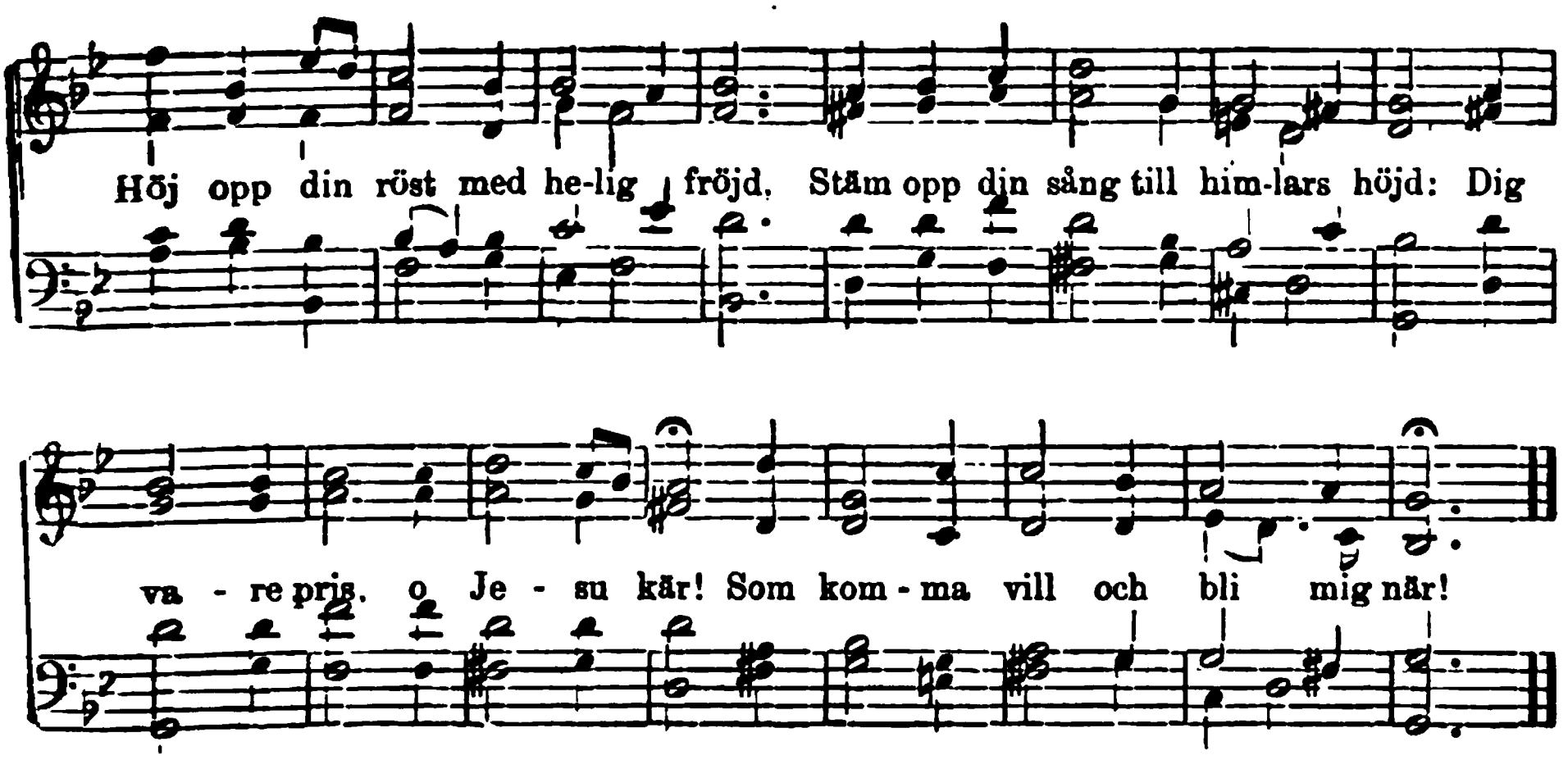

6. Hvad tröst för oss, o store Gud! Att nalkas dig med bönens ljud. Ack! mana sjelf dertill vår själ Och låt vår bön dig täckas väl. Gud! låt vår bön af hjertat gå, Och ej i blotta ord bestå.

(Finnes i profps:b. 1761, 1783; J. O. Wallin.)

259. Skapare! att nalkas dig Genom bönen du mig lärde: Ljufva lära, som för mig Har så mycken tröst och värde. Stoftet ur sin vanmagt fann Väg till veridars upphofsman.

2. Hvad mig brister i min lott Får jag af din nåd begära, Jordiskt liksom andligt godt Har du lofvat mig beskära. När för dig jag faller ner Och i Jesu namn dig ber.

3. Ljuf är denna tillförsigt, Stort det löfte du mig gifvit; Dock du har en helig pligt Mig tillika föreskrifvit· Att jag annat ej begär, Än du ser mig nyttigt är.

4. O, min Gud! hvem bättre vet Hvad mitt sanna väl bereder, Än du sjelf, hvars allvishet Hvarje menskas vägar leder, Och, från vaggan till dess graf, Henne prof af huldhet gaf!

5. Må, ehvad mig är beredt, Bönen mig med dig förena; Både uti ljuft och ledt Uppehåll mig vid det ena, Att jag fruktan för dig bär Och som Fader har dig kär.

(*C. G. Adlerbeth* † 1818.)

Sjunges som N:o 392.

260. O Gud! all sannings källa! Jag tror ditt löftes ord. Hvad du har sagt skall gälla I himmel och på jord: *Åkalla mig i nöden Så får du hjelp af mig;* Ja, Herre! intill döden Vill jag åkalla dig.

2. Hvad hjelp mot all min smärta, Att trösta på din nåd Och anförtro mitt hjerta Åt dina visa råd; När du mig bedja lärde I Jesu Kristi namn, Du åt mitt hopp beskärde En fristad i ditt namn.

3. Och hvad mitt hjerta beder, Det vet jag att du hör, Och hvad mitt väl bereder, Det vet jag att du gör. I nödens högsta smärta Din hjelp mig närmast är; Jag vet att på ditt hjerta Du mina sorger bär.

4. Jag skall ej öfvergifva Den enda tröst jag har, Jag skall ej tröttad blifva Att sucka till en far. Förtvifian vike fjerran: Till afgrund bär dess stig. Jag släpper icke Herran Förr'n han välsignar mig.

(*P. O. Nyström* † 1838.)

Sjunges som N:o 197.

261. Mitt hjerta! fröjda dig: må själ och sinnen röras; Låt andakt af din bön allt upp i himlen höras; Ty Fadren bjuder dig, dig kallar ock Guds Son, Att träda trösterik inför sin nådesthron.

2. Det är din Fader kär, som dig befaller bedja; Din broder är och den, dig vill din bön tillstädja; Din tröstare, ehvad du bedja skall, dig lär: Alltså med ödmjukt hopp till Gud din suckan bär.

3. Du ser Guds hjertelag, låt dig deraf beveka. Hans mun, hans dyra ord kan dig ej något neka. Hvad dig omöjligt syns, det vill hans fadershand Dig gifva, ja, ock mer, än du ens tänka kan.

4. Så kommer jag, min Gud! i Jesu namn rätt glader Och säger i fast tro: jag är ditt barn, min Fader! Jag beder, tror och vet, att du min bön upptar; Du vill, du kan, du gör, hvad du mig lofvat har.

(*J. Olearius* † 1684, G. Ollon.)

Herrans bön.

262. Herre! du, som från det höga Allt bevakar med ditt öga, Allt bevarar i din famn, *Fader vår!* vi dig åkalla: Heligt vare för oss alla Ditt tillbedjansvärda namn.

2. Komme, Gud! till oss ditt rike. Brott och qval och mörker vike För din Andas helga röst. Skänk ditt ljus åt vilseförda, Lätta de betrycktas börda, Gif de ångerfulla tröst.

3. Gode Fader! från din vilja Låt ej mörkrets ande skilja Dina återlösta mer. Lär oss bedja rätt de orden: Ske din vilje här på jorden, Såsom den i himlen sker!

4. Låt oss ej i fåfäng möda, Lifvets dyra lån föröda, Gif ej rikedom, ej nöd, Gif blott att vi redligt vinne Och med ett förnöjsamt sinne, Njute hvarje dag vårt bröd.

N:o 52, C.

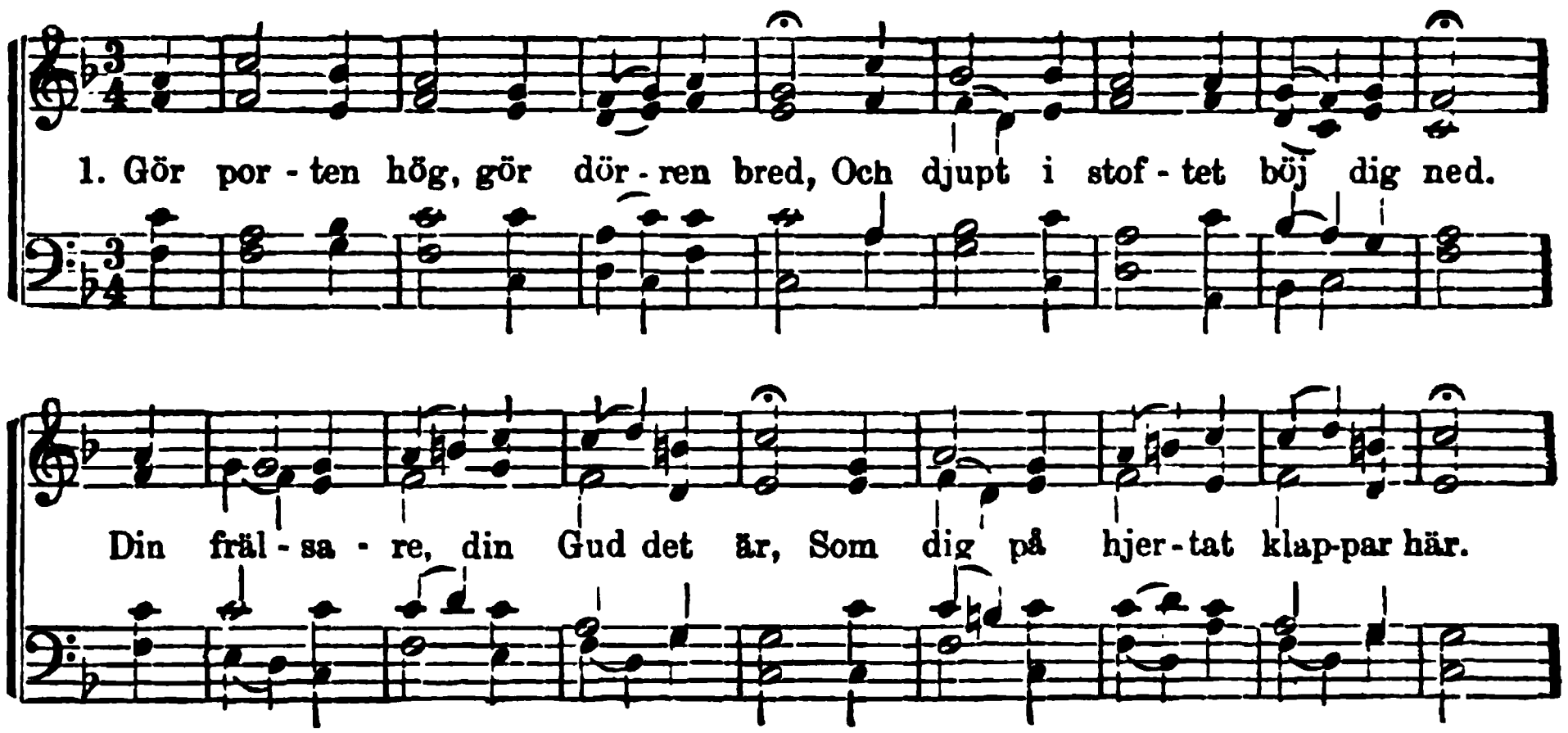

5. Sjelfve stapplande och svaga, Lär oss andras fel fördraga Utan agg, förtal och knot; Och då vi vår synd begråte, Oss förlåt, som vi förlåte Dem, som brutit oss emot.

6. När vi frestas på vår bana, Än af verldens onda vana, Än af eget kött och blod, Visa oss vår själavåda Och i faran oss benåda Med ett himmelskt hjeltemod.

7. När till dig i mörka tider, Hårda prof och tunga strider, Höjas våra klagoljud, Öfvergif oss ej i nöden, Stöd oss, led oss och, i döden, Fräls oss från allt ondt, o Gud!

8. Hör den bön, dig hjertat egnar! Din är magten: allt du hägnar; Ditt är riket: allt du styr. Din är äran, härligheten; Dig lofsjunger evigheten, Dig det ögonblick som flyr. (*J. O. Wallin* † 1839)

Guds lof.

263. O Gud! vi lofve dig, o Gud! vi tacke dig. Du är; och genom dig är allt, All verlden rörs, som du befalt. Ifrån din thron går ljuset ut, Och stormen väntar ditt beslut. Hvem gör att allt i detta nu, Ej blir till intet! endast du. Helig är Herren Gud! Helig är Herren Gud! Helig är Gud, den store Herren Zebaoth!

2. Så ljusens änglar dig, vår Gud! Lofsjunga högt i himlens sal, Bland Kristi trogna sändebud, Bland heliga martyrers tal. Och från den låga jordens dal Ditt folk uppstämmer samma ljud Och redan här, bland strid och qval, Lofsjunger dig, all verldens Gud! O Herre, du vår Skapare! O Herre, du vår Frälsare! O Herre, du vår Tröstare! Dig pris och tack och ära ske.

3. Dig prise vi, att, evigt mild, Du till den fallna menskan såg, Som genom synden från dig skild, I mörker, nöd och vanmagt låg. O du! hvars kärlek var så stor Att du din ende Son utgaf På det att hvar och en, som tror Och från det onda vänder af, Ej skall förgås, men vid din hand Ledsagas till ditt fröjdeland. Dig prise vi med enig röst, För ljus och helgelse och tröst.

4. Låt oss, o Gud! din anda få, Som, helig, mägtig, vis och god, Oss lärer Kristi ord förstå, Försoning finna

i hans blod Och i hans helga fotspår gå Med frid och fröjd och kristligt mod. Hjelp oss i kärlek, tro och hopp Fullborda väl vårt vandringslopp.

5. Dig bedje, dig anrope vi, Du evigt gode! statt oss bi. Sträck öfver oss din starka hand. Behåll oss i din nåds förbund. Bevara våra fäders land, Välsigna hela jordens rund. Till dig, till dig står all vår tröst; O Herre! hör vår böneröst. Amen.

(*I* — M. Luther, F. M. Franzen.)

("*Te Deum laudamus*" begagnades allmänt vid gudstjensten redan i 5:te årh. Den kallas vanligen den "Ambrosianska lofsången", ehuru Ambrosius troligen icke är förf. Sedan 9:de årh. sjunges denna ps. vid särdeles högtidliga tillfällen, såsom efter vunnen seger, vid kröningar, biskopsinvigningar o. s. v.)

Dav. 28.

264. Lofva vill jag Herran, Herran, Ty han hafver hört min röst. Han är, då all hjelp syns fjerran, Dock min starkhet, sköld och tröst. Han de ondas kraft förtager Och sitt barn ur faran drager.

2. På min Gud i lif och döden Har jag min förtröstning satt, Han har hulpit mig i nöden, Och mitt hjerta är nu gladt. Derför vill jag honom prisa, Honom evig ära visa.

3. Herre! var de trognas styrka, Och din smorda hjelp beskär; Fräls ditt folk och stöd din kyrka, Som ditt arf och eget är; Låt dem här i dig förnöjas Och till evig tid upphöjas. (*G. Ollon* † 1703.

Sjunges som N:o 139.

265. Dig vare lof och pris, o Krist! Välsignad denna dag förvisst! Vi lofve dig, nu och till evig tid: Helig, helig, helig i höjdene!

2. Dig lofvar helga änglars kor Och himlars här med glädje stor. Dig lofva Cherubim och Serafim: Helig, helig, helig i höjdene!

3. Ditt folk, o Herre! lofvar dig. Din brud af hjertat gläder sig För all din nåd och din barmhertighet: Helig, helig, helig i höjdene!

(*I* — Ps. finnes på svenska redan 1529.)

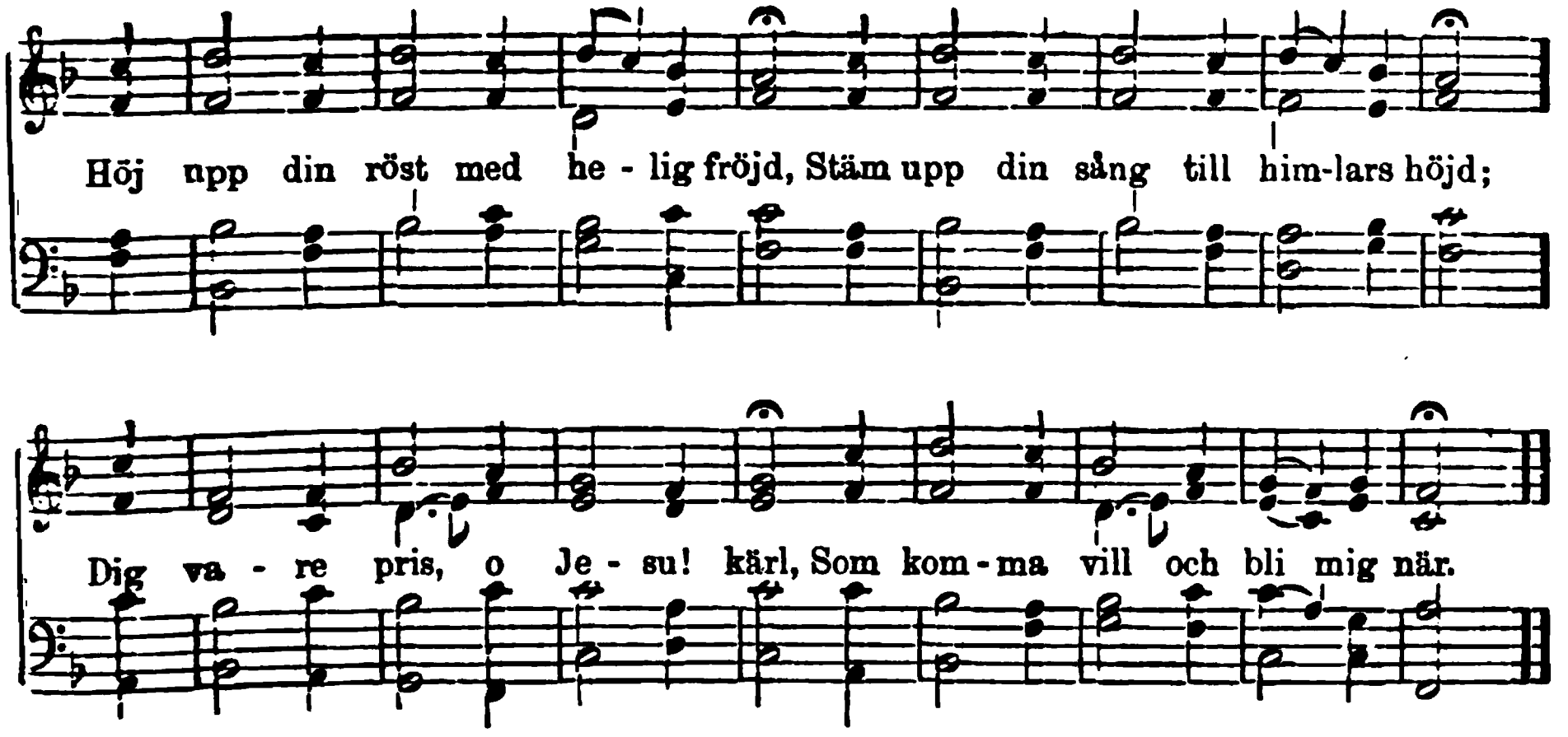

Dav. 95.

266. Lofsjungom Herran! låtom oss med fröjdeljud Knäböja, nederfalla och tillbedja Gud; Lofsjungom Herran den allsvåldige, Vår skapare, vår frälsare, Vår tröstare: Högtlofvad vare Herren!

2. All himlens här, all jorden och det vida haf Han vareise och röreise och lagar gaf; Ty sjunge jorden och allt hvad hon bär, Och hafvet och hvad deri är, Och himlens här: Högtlofvad vare Herren!

3. Och du, hans folk, hans fosterfolk, som af hans hand Ledsagas som hans egen hjord, kring goda land! Du frälsta menskoslägt, i tacksamt bröst Förnim hans godhet, känn hans tröst Och höj din röst: Högtlofvad vare Herren!

4. Lofsjungom Herran, vår förlossare och Gud! Från våra hjertan stige våra läppars ljud Till Herran, som oss hjelper i all nöd, Han är vår klippa och vårt stöd I lif och död: Högtlofvad vare Herren!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 99.

Sjunges som N:o 131.

267. Lofsjungen Herran. Som i det höga Våra öden hvälfver: Från himlars thron den starke hämnarn ljungar. Och all jorden skälfver, Och ner till jorden böjas folk och kungar. Väldig är Herren, Herren, vår konung!

2. Lofsjungen Herran, Som i det höga Lönar och bestraffar: Åt den förtryckta, som till honom ropar, Rätt och dom han skaffar, Och nederslår de fräcka våldets hopar. Helig är Herren, Herren som dömer!

3. Lofsjungen Herran, Som i det höga Våra hjertan gläder: Med samma hand, som i de fordna dagar Förde våra fäder, Han oss ännu beskyddar och ledsagar. Ljuflig är Herren, Herren vår herde!

4. Lofsjungen Herran, Som i det höga Våra fel förlåter: När i sann bot vi ångrens tårar fälla, Han oss tager åter Till sina barn och gör oss evigt sälla. Nådig är Herren, Herren vår fader!

(*J. O. Wallin*, † 1839.)

Dav. 100.

Sjunges som N:o 2.

268. Hela verlden fröjdes Herran Tidigt och af hjertans grund! Kommen ifrån orter fjerran, I, som stån i hans förbund. Träden fram med lust och fröjd, Sjungen Gud i himmelshöjd.

2. Han är den oss hafver skapat Sig till folk och fosterfår, Frälsat det, som var förtappadt Och är den, som med oss står, Vill oss ändtlig föra in Uti himlaglädjen sin.

3. Tacken honom i hans portar, Lofven honom i hans gård; Kommen hit från alla orter, Prisen den om oss har vård, Ty han är fast god och blid, Håller tro i evig tid. (*J. Franck* † 1677, C. J. Arrhenius, J. Svedberg.)

Dav. 145.

Sjunges som N:o 35.

269. Ditt namn, o Gud! jag lofva vill Och utan ända prisa; Förläna sjelf din nåd dertill Och bästa sättet visa. Min konung! jag vill stadelig Upphöja och berömma dig I alla mina dagar.

2. Du, Herre! stor och lofvärd äst, Din magt har ingen ända; Ditt majestät vi spörje bäst, När vi vår tanke vända Till dina verk att dem bese, Som med vår undran alltid ske, Men kunna ej begripas.

3. Jag tala skall om dina råd, Ditt välde, dina under, Din härlighet, din stora nåd, Din vishet, alla stunder. Din godhet skall af våra barn, Din rättvishet af barnabarn Förkunnas och välsignas.

4. All verlden, och hvad du har gjort, Förkläja skall din ära; Att du är mild, skall blifva spordt, Och alla skola lära Och se, att du förbarmar dig Mot all din verk, men synnerlig Mot dina barn och vänner.

5. Af evighet ditt rike var, I evighet det blifver. Det hägn, du fädren gifvit har, Du än åt barnen gifver. Du alla dem, som lida men, När deras hopp och tro är ren, Väl hjelper och försvarar.

6. Du låter i ett ymnigt mått Din godhets gåfvor föda Till allt, som kropp och lif har fått Och väntar af

N:o 53.

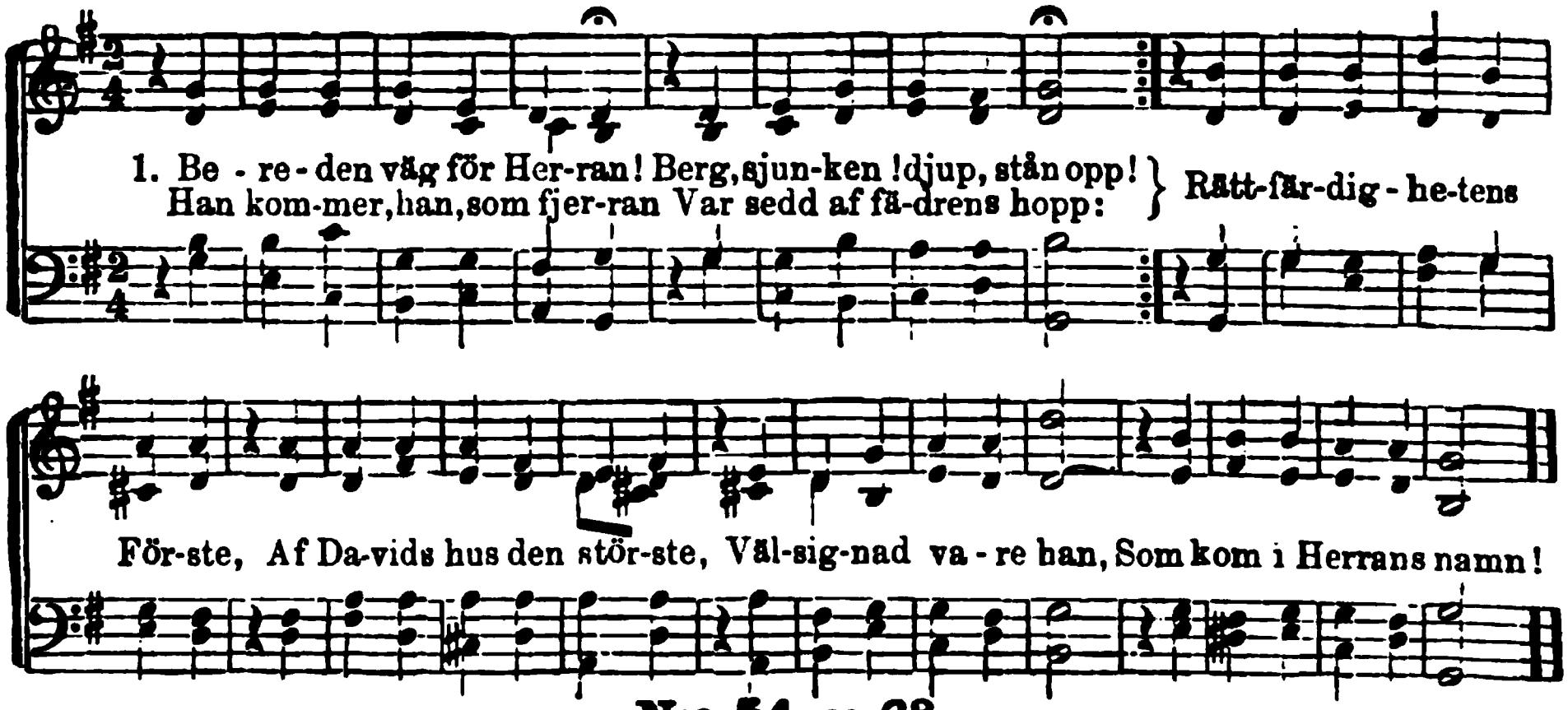

N:o 54, se 63.

dig föda; Du låter upp din milda hand Och mättar allt i alla land Med godt behag och nöje.

7. Du är när dem, som älska dig Och med allt allvar frukta; Förderfvar ej evinnerlig, När du dem nödgas tukta. Du hörer dina frommas rop Och friar från de ondas hop, Som snarlig blir till intet.

8. Du rättvis är, o Herre Gud! I alla dina vägar, Och heligt är ditt ord och bud, Som sjelf du vara plägar; Ty skall min mun, och allt det kött Som varit har och än blir födt, Dig utan ända prisa.

(*J. Arrhenius* † 1725.)

270. Lofvad vare Herran, Våra fäders Gud! Både när och fjerran Skalle detta ljud: Lofvadt, upphöjdt, prisadt Vare Herrans råd! Han har oss bevisat Outsäglig nåd. Priser och berömmer Gud, som rättvist dömer Och sitt folk ej glömmer.

2. Dig, som härlig sitter Öfver Cherubim, Prisar luftens qvitter, Prisar böljans stim, Ljuset, som oss gläder, Jorden, som oss när: Allt din ära qväder, Allt dig offer bär. Priser och berömmer etc.

3. Dig, som sparfvens näste Vårdar, huld och vis, Himlens vida fäste Sjunger lof och pris. Åskans moln och dunder, Stjernans milda prakt Lofvar dina under Och din nåd och magt. Priser och berömmer etc.

4. Dig, som väldig skickar Från din konungsstol Längre dina blickar Än den klara sol, Dig, med tusen munnar, Allt lofsjunga vet; Dag och natt förkunnar Din barmhertighet. Priser och berömmer etc.

5. Dig all verlden ärar, Gud! all glädjens grund; Änglar, himlahärar Lofvar dig hvar stund. Men, o Adams söner! Er, för alla, bör Med lofsång och böner Vittna hvad Gud gör. Priser och berömmer Gud, som rättvist dömer Och sitt folk ej glömmer.

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Dav. 150.

Sjunges som N:o 29.

271. Lofven Gud i himmelshöjd! Hvarje själ till honom höjd, Hvarje stämma, glad och from, Lofve i hans helgedom!

2. Ty allt, hvad hans hand har gjort, Är allt dråpeligt och stort Och hans stora härlighet Varar i all evighet.

3. Lofven honom, allan stund, Högt och utaf hjertans grund. Ljuft bland helga sångers tal Klinge harpa och cymbal.

4. Allt, hvad lif och anda har, Skynda dig och redo var, Lofva Herran Jehova, Prisa Gud: Halleluja!

(*J. Svedberg* † 1735, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 197.

272. Nu tacken Gud, allt folk! med hjertans fröjd och gamman, För stora ting, dem han gör med oss allesamman: Den från vårt moderalif, af nåd och stor miskund, Så mycket godt oss gjort, och än gör hvarje stund.

2. Den nåderike Gud, han oss ock här förläne, Att vi med hjertans fröjd i frid städs honom tjene; Och Herren, stor af nåd, oss vare alltid blid, Oss vare Herren när, nu och i evig tid.

3. Pris vare dig, o Gud, o Fader, Son och Ande! Högtlofvad, store Gud! af oss i allo lande, Du som af evighet, treenig Gud förvisst, Har varit, är och blir, Högtlofvad först och sist!

(*Rinckart* † 1649, J. Svedberg.)

Psalmen skrefs med anledning af freden efter 30-åriga kriget, och såsom ett lätt utförbart "Te Deum" begagnas den, i likhet med ps. 263, vid synnerligen högtidliga tillfällen.

3). *Förhållandet till oss sjelfva och nästan.*

Ödmjukhet, saktmod, stilla lefverne.

Sjunges som N:o 167.

273. Anamma from de dyra nådeorden Och ödmjuk sitt vid Herrans Jesu fötter, Ty ödmjukhet hon är den goda jorden, Der ordets säd välsignas och slår rötter.

2. Hon liknas må vid dalen vatturika, Dit frukt och fröjd på milda skurar flöda, Då högmod är med

N:o 53.

2. Guds folk! för dig han träder
En evig konung opp
Strö palmer, bred ut kläder,
Sjung ditt uppfylda hopp.
Guds löften äro sanna:
Nu ropa: Hosianna!
Välsignad etc.

3. Gör dina portar vida
För Herrans härlighet.
Se, folken kring dig bida,
Att nå din salighet.
Kring jordens länder alla
Skall denna lofsång skalla:
Välsignad etc.

4. Ej kommer han med härar
Och ej med stål och prakt;
Dock ondskan han förfärar
I all dess stolta magt.
Med andans svärd han strider
Och segrar, när han lider.
Välsignad etc.

5. O folk, från Herren viket
I syndig lust och färd,
Gif akt! det helga riket
Ej är af denna verld;
Ej af dess vise funnet,
Ej af dess hjeltar vunnet.
Välsignad etc.

6. Den tron som han bestiger,
Är i hans faders hus,
Det välde, han inviger,
Är kärlek blott och ljus.
Hans lof af späda munnar
Blott nåd och frid förkunnar.
Välsignad etc.

Jerusalem är öde:
Dess tempel fallit ner,
Dess prester äro döde,
Dess spira är ej mer;
Men Kristi rike varar
Och sig allt mer förklarar.
Välsignad vare han,
Som kom i Herrans namn.

kala berget lika, Som saknar must och gifver ingen gröda.

2. Han mild och ödmjuk var, den grund så trygga, På hvilken saligheten står och stödes; Då allt, hvad vi på egen gerning bygga, Ett Babel är, som prunkar och förödes.

3. Ty vill jag ej för fåfäng ära slafva, Men akta from på Jesu ord och lagar; Han bor när dem, som ödmjuk anda hafva, Och deras bön hans hjerta väl behagar.

4. Hvad är väl jag? Blott synder vid mig låda. O Herre! du allena vill mitt bästa. För Jesu skull allena kan jag skåda Med hopp till dig, med kärlek till min nästa.

5. Om af Guds nåd jag bättre lottad blifvit, O, skulle jag deröfver mig förhäfva! Ack nej! af den, som Herren mera gifvit, Jag vet att han skall äfven mera kräfva.

6. Jag vet, min Gud! att jag är alltför ringa Till all den nåd, du velat mig bevisa. Min mun dig ej ett värdigt lof kan bringa; O, måtte dig min vandel bättre prisa!

7. Lär mig förstå, att jag är stoft och aska, Och trogen bli, jemväl uti det lilla. Då skall mig ej ditt budskap öfverraska: På stilla dag skall natten komma stilla. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 199.

274. Allt menskoslägtet af ett blod Den store Guden danat. Och allas väg han, vis och god, Till samma mål har banat, På det, som barn af samma far Och bröder med hvarandra, Vi skulle våra pröfmagodar I endrägt genomvandra.

2. Vi hit ej förde guds och gull, Ej väldighet och ära. Och ner i grafvens tysta mull Vi intet med oss bära. Hvarandras bistånd, tröst och råd Vi hafva här af nöden, Och Guds barmhertighet och nåd I lifvet och i döden.

3. Allt menskoslägtet med ett blod Förlöstes att i renhet I ödmjukhet och tålamod Bevara andans enhet, En medlare, en tro, ett dop Bjöd samma tröst åt

alla, Som låta sig af nådens rop Till bot och bättring kalla.

4. En tjenarenas tjenare, Kom alla herrars herre Att frälsa de förtappade, Det större med det smärre. Och vid sin bortgång skänkte han Oss detta testamente: "I bröder! tjenen så hvarann, Som jag er alla tjente".

5. Och i hans Anda blefvo vi Hvarann som kristne like, Och både tjenare och fri Fick arfsrätt till hans rike. Sig allas blick från qvalens jord Till samma himmel höjde, Och allas knä, vid nådens bord, I samma tro sig böjde.

6. Ty hjelp oss, Herre! att vi må, Bland gåfvor mångahanda, Som af din rika nåd vi få, Dock lifvas af en anda, Som kärleksfull och sann och blid, Kan våra hjertan rena Och, i rättfärdighet och frid, Med Kristo oss förena!

7. Tag bort allt köttsligt öfverdåd, Allt högmod ur vårt sinne. Du gifver de ödmjuka nåd; Du så, o Gud! oss finne. Att nyttja rätt de pund vi fått, Du värdes sjelf oss lära, Och för allt gjordt och njutet godt Ge dig allena ära! (*J. O. Wallin* † 1839.)

275. Stilla jag på dig vill akta, O min Jesu! all min tid, I din sannings ljus betrakta Hvad som hörer till min frid, Och uti din kärleks värma Till din salighet mig närma.

2. Stilla jag mitt kall må sköta Med all trohet, flit och fröjd, Och en okänd framtid möta, Med Guds heliga vilja nöjd, Nöjd med hvad han ger och tager, När mitt samvet mig ej gnager.

3. Stilla må jag ständs betvinga Sinlighetens öfverdåd, Glad åt Gud ett offer bringa Af min egen viljas råd, I hans kraft mot högmod kämpa, Afund kufva, vrede dämpa.

4. Stilla må min vandel blifva, Så i handling som i ord, Och förargelse ej gifva Någon själ på denna jord. Bygga upp, ej rifva neder, Är en kristens pligt och heder.

5. Stilla må jag tadlet höra Och min väg ostraffligt gå; Heldre än att orätt göra, Sjelf jag orätt lida må

N:o 55, A.

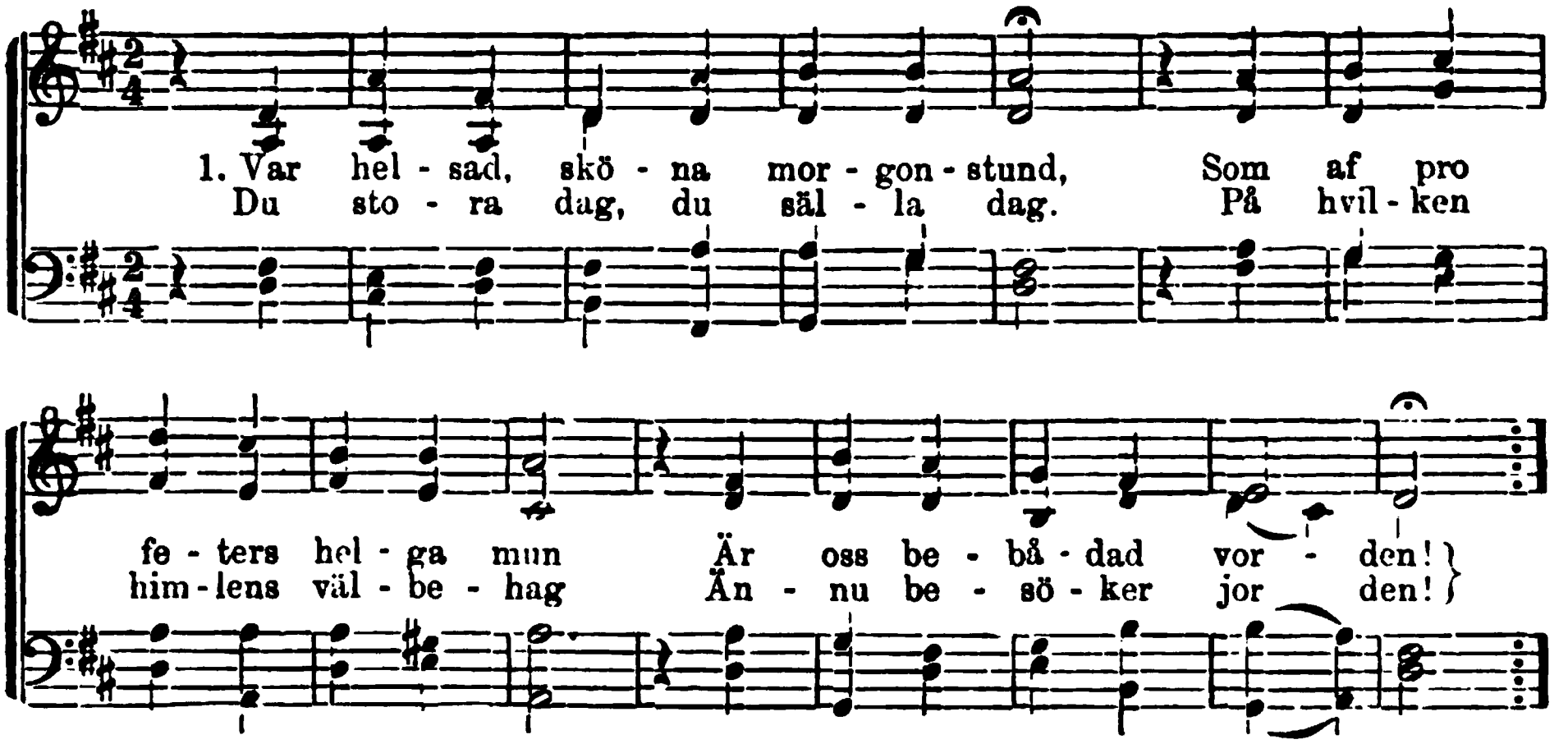

Och förlåta och förglömma, Viss att Gud skall rättvist dömma.

6. Stilla jag mitt kors må taga Och gå fram i Kristi spår. Allt umbära, allt fördraga, Genom honom jag förmår. Ack! hur fort är pröfvotiden Dock med all sin nöd förliden.

7. Stilla må jag Herran bida, Tyst och trogen göra väl; Sedan dagens timmar skrida, Aktsam vara om min själ. Snart är sista timman slagen Och min själ ifrån mig tagen.

8. Stilla komme och välkomna Vare dagens slut och lön; Stilla må i Gud jag somna Från min sista aftonbön, Hvilken, när den här afbrytes, I en himmelsk lofsång bytes.

9. Stilla ock mitt stoft må gömmas I den tysta jordens famn; Må det rum af veriden glömmas, Der jag hvilar utan namn. Rum och namn väl Herren känner, Då han ropar sina vänner!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Ståndaktighet, Rättvisa, Redlighet i handel och vandel.

Sjunges som N:o 23.

276. Hvem är bland Jesu rätta vänner, Hvem går sin gång med tillförsigt! Den, som ej menskofruktan känner, Men gör i kristlig tro sin pligt. I Herrans hägnad trygg han bor, Då veriden honom hjelplös tror.

2. Han bäfvar ej, om jorden bäfvar Vid stormars ras och böljors svall, Och döden öfver honom sväfvar I blixtrars eld och viggars fall. Han vet att utom Guds behag Ej går en timme från hans dag.

3. När ondskan spinner sina ränker Och lägger snaror för hans fot; När orättvisan honom kränker, Hvad höfves honom deremot! Förlåta, ömka menskors brott Och hämnas med välgerning blott.

4. När afund, att hans vandel svärta, Mot honom höjer tadlets röst, I himmelen och i sitt hjerta Han har sitt vittne och sin tröst. Ett våld, som, öfver dem ej rår, Är ju ej värdt en kristens tår.

5. Så går, i Jesu namn, en kristen, Om än med bäfvan, dock med frid, Att möta lidandet och bristen, Uti försökelsernas tid. Så visar han hvad den förmår, Hvars fasta hopp till Herran står.

6. O Jesu! värdes mig ledsaga På sanningens och fridens stig. Du, som är mägtig i de svaga, Din Andas kraft förläna mig: Då kan jag trofast målet nå, Och en gång lifvets krona få. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 15.

277. Ho är den, som trött af striden, Får med friden, Herre! i din hydda bo? Ho skall, upphöjd öfver nöden, Sorgen, döden, Blifva på ditt berg i ro.

2. Den, som utan vank och villa, Vandrar stilla På rättfärdighetens stig; Den, som utan skrymtan öfvar Hvad han pröfvar Vara godt och rätt för dig.

3. Den, som sanning trygg förklarar Och försvarar Utaf hjertat all sin tid; Den, som utan färd och ränker, Aldrig kränker Någons ära, någons frid.

4. Den, som fattiga och rika Aktar lika, Lasten blott föraktlig tror, Den, i hvilkens lugna öga, Ej den höga, Men den helige är stor.

5. Den, som nästans hopp ej sviker, Eller viker Från sin ed för vinnings skull; Den, som dygdens fall ej väller, Ej förhåller Nödens rätt för gunst och gull.

6. Han, o Herre! skall med friden Efter tiden I din helga hydda bo; Han skall, upphöjd öfver nöden, Sorgen, döden, Få hos dig en evig ro.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 37.

Sjunges som N:o 124.

278. O menska! hör det bud, hvartill Du bör all gerning föra: "Åt andra gör, hvad sjelf du vill Att de dig skola göra." Dem, som öfva våld och list, Bidar straffet visst: De draga svärdet ut; Men si, det skall till slut Gå in i deras hjerta.

2. Den starke hämnaren, som ser Hur de sin båge bända Att en oskyldig fälla ner Och krossa den elända, Han, till deras blygd och fall, Rätten skipa skall; Då

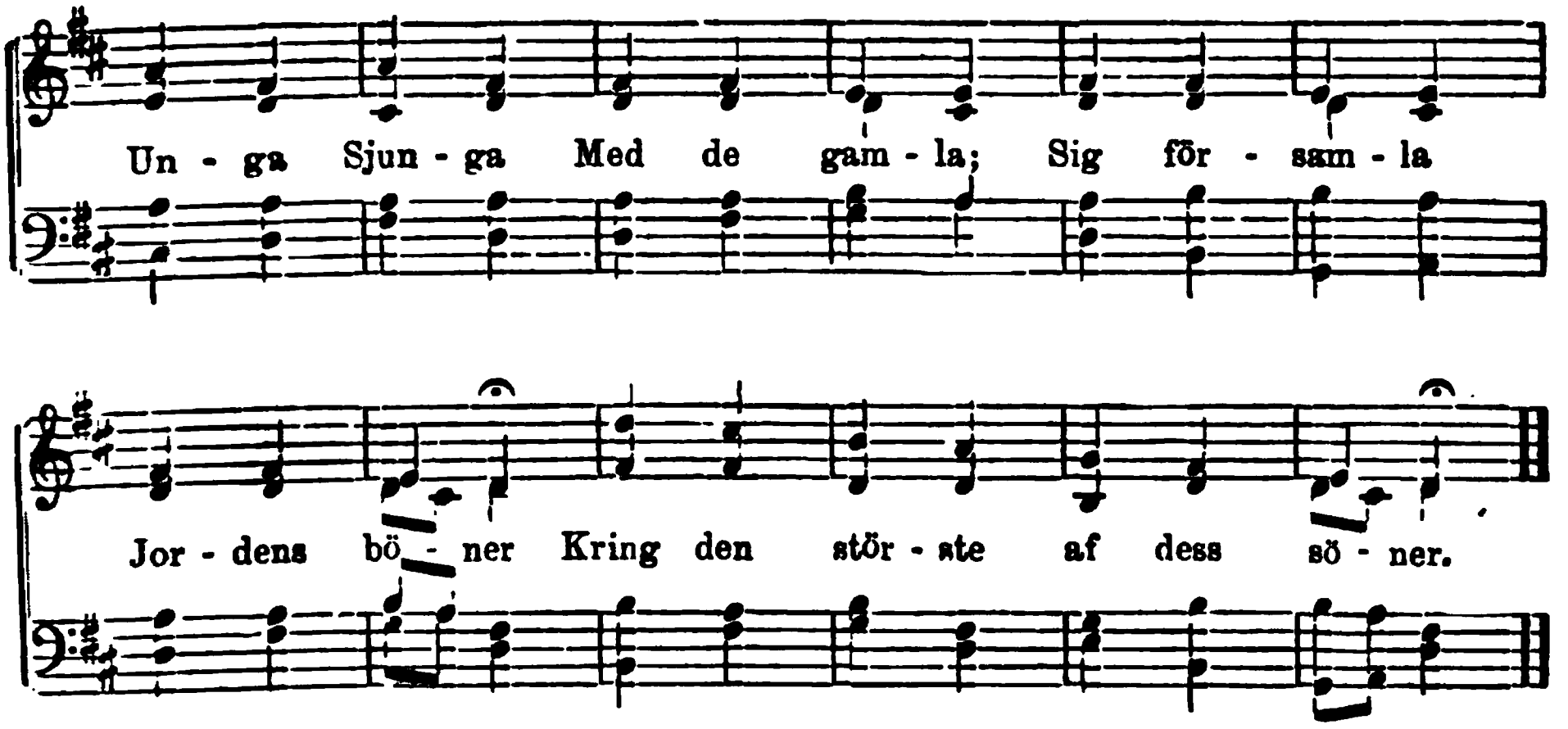

stjelper deras magt, Försvinner deras prakt Och bågen sönderbrister.

3. Men dem, som i allt godt bestå Och Herrans dom förbida, Dem skall det väl på slutet gå. Änskönt en tid de lida. Deras rätt blir uppenbar, Som en middag klar, Och Herren, som han sagt, Skall hålla dem vid magt Uti den onda tiden.

4. Så handla rätt och sköt ej om, Att verldens lön begära, Men haf din lust i Herranom, Blif i ditt land med ära. Hvad ditt hjerta önskar sig, Kan han gifva dig; Ty anbefall din väg I Herrans hand, och äg Hans lag uti ditt hjerta.

5. Från jordisk fröjd och fruktan skild, Dig glädd i Herrans fruktan; Var, som hans barn, mot bröder mild, Var tålig vid hans tuktan. Ej skall den rättfärdige Sig förskjuten se: Han säger till sin ätt: Var from och handla rätt, Och Gud förser väl brödet.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 31.

279. Gif, Gud! att ren och samvetsgrann, Jag inför menskor vandra kan. Hjelp mig, att jag gör allom rätt Och får mitt bröd på ärligt sätt; Ty orätt god» dock ej består: Med synd det kom, med sorg det går.

2. Långt heldre låt mig lida nöd, Än njuta brottsligt öfverflöd. Att vara gudelig och nöjd Är vinning nog, är lust och fröjd. Det goda samvetet, o Gud! Gif mig till dagligt gästabud.

3. När jag dig söker som du böd, Du ock mig hjelper i all nöd. När främst af allt jag söka vet Ditt rike, din rättfärdighet, Du omsorg för allt öfrigt bär Och gifver mig det nyttigt är. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Försakelse, Flit och förnöjsamt sinnelag.

280. Af rikedom och verldslig fröjd Ej själen båtnad äger; Men vara gudelig och nöjd, Allt annat öfverväger. En helgad håg, ett tåligt mod, En barnslig tro att Gud är god, Är vinning nog för själen.

2. Min Gud, som hör hvad jag begär Och ser hvad jag behöfver, Han ger mig väl det nyttigt är Och

håller vård deröfver. I denna sälla tillförsigt Jag går frimodigt till min pligt, Förtröstande på Herran

3. Hvi skulle jag en lycka tro, Som lockar och bedrager, Och söfvas i den korta ro, Som lärden ger och tager! Ack, när min drömda fröjd försvann, Hvad vore jag! en fåvitsk man, Som bygt sitt hus på sanden.

4. Med Kristi Anda i mitt bröst, Vill jag den sällhet bygga, Som himlens ord och nådens tröst Bereda och betrygga; Så räds jag inga farors hot, Men tar förnöjd och lugn emot Hvad Herren helst förlänar.

5. I glädjens dag, med tacksam själ, På gifvaren jag tänker, Som ock bestämt till andras väl Det goda, han mig skänker. I sorgens dag är hoppet qvar, Att han, som hittills hulpit har, Skall ock härefter hjelpa.

6. Fly, falska fröjd! ifrån min stig, Din flykt jag ej begråter; Gud är min fröjd, jag nöjer mig Med hvad han gör och låter, I hvad han ger, i hvad han tar, Han är min vän, han är min far; Hvad har jag då att frukta!

7. Han känner hvad mig görs behof Att bli för himlen mogen. Jag derför, under alla prof, Vill vandra tyst och trogen, Och när jag blir af verlden trött, Så låter han mig somna sött Och i sin glädje vakna.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 101.

281. Ej guld och rikedom jag har· Min lott är ringa vorden; Men jag i himlen har en far, Om intet stöd på jorden. Han ser min vandel från sin höjd, Och hvad han ger, jag tager nöjd. Hans tröst väl hos mig blifver, Om allt mig öfvergifver.

2. Hur nåderikt, o Gud! du styr, Det tyda alla stunder. Den natt, som sänks, den dag, som gryr, Förkunnar dina under. Du kläder liljorna i prakt; Åt allt, hvad rörs, med fadersmagt Du dagligt föda mäter, Du mig ock ej förgäter.

3. Håll du min hand till nyttigt verk, Fastän jag sent får somna, Och mina svaga krafter stärk, Enär de vilja domna. Den som dig tjenar, är du blid; Än såg jag icke någon tid Att den dig trogen blifvit, Du, Herre! öfvergifvit.

N:o 55, B.

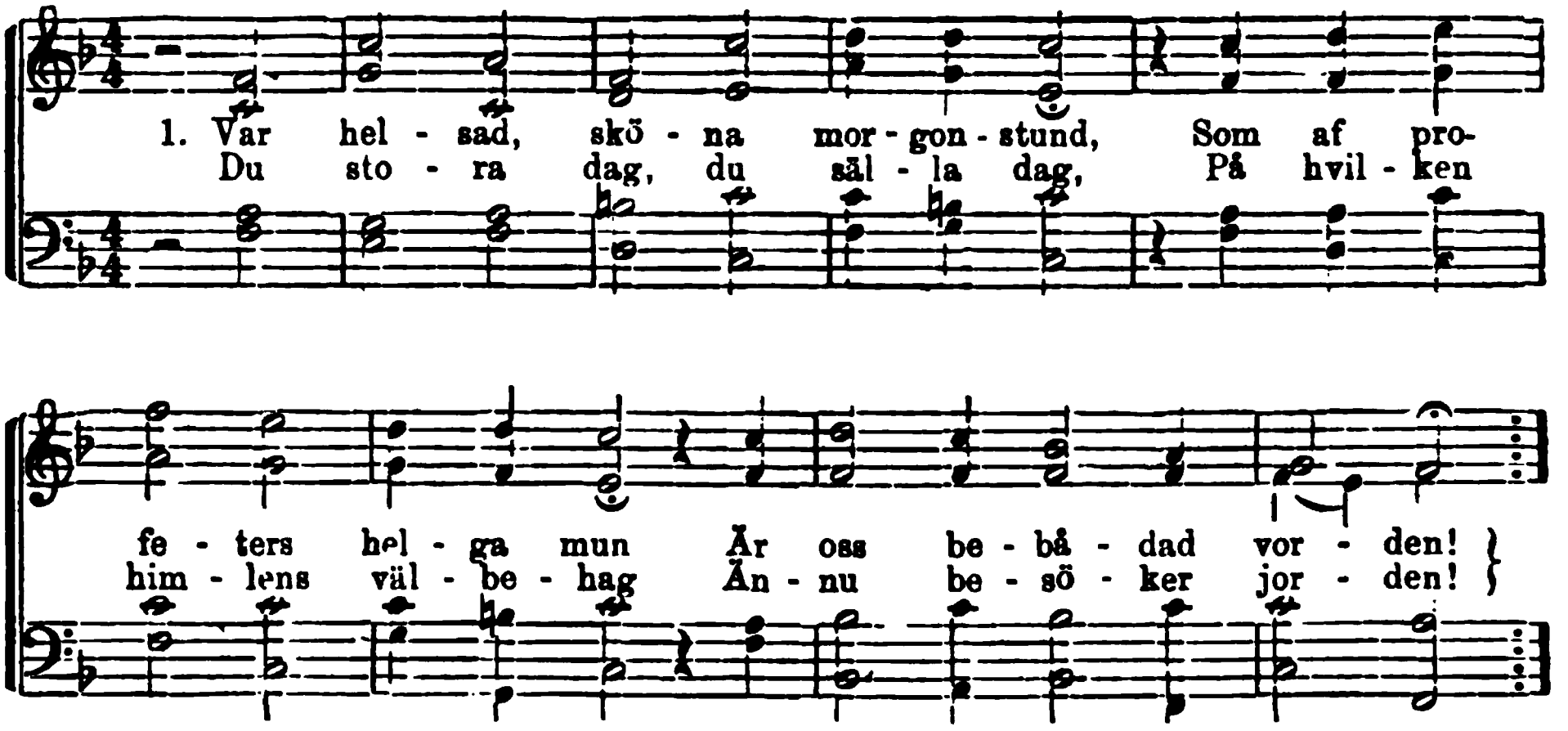

4. Jag vet, du vill ej pröfva mig Mer än min kraft kan bära. Ack! nödens väg och brottets stig De gå hvarandra nära. Men svigtar jag, du stöde mig, Din trohet är evinnerlig Du älskar den du tuktar, Och hjelper den dig fruktar.

5. Min pröfningstid ej evig är Ditt ord är mig en borgen Att jag en gång med fröjd uppskär Hvad jag sår ut i sorgen. Ty vill jag vandra lifvets stig Med dygd och stilla hopp till dig, Tills fäld är vandringsstafven Och jag får ro i grafven. (*E. G. Geijer* † 1847.)

Sjunges som N:o 89.

282. Ej större bröd oss kommer till Än Gud vill oss tillmäta; Men den, som ej arbeta vill, Skall icke heller äta; Och detta bud Från Herran Gud Du aldrig må förgäta.

2. Var arbetsam, du jordens son! I svett skall du dig föda. Guds gåfvor då i samma mån Som svettens droppar flöda, Han lofvat ge Välsignelse, Men efter använd möda.

3. Var arbetsam! i nyttans värf Ditt mod, din kraft sig dane. Vet, lättjan är din själs förderf, Din välfärds vissa bane; Då pligten är, Så lätt, så kär, För den vid bördan vane.

4. Var arbetsam! Guds hjelp ej dröjt För dem, hans bistånd skatta. De händer, du mot himlen höjt, Med kraft i verket fatta; Och bönen gör Dig arbetsför, När händren blifva matta.

5. Var arbetsam! men se ej blott Uppå ditt eget bästa. Gör alltid rätt, gör gerna godt, Haf ömhet för din nästa. De hulpnas bön Skall frid och lön Vid dina mödor fästa.

6. Var arbetsam! men blott de dar, Då Gud dig böd arbeta; Den sjunde dag han helgat har Att Herrans sabbat heta. Då bör din själ Sitt högre väl Begrunda, se och veta.

7. Ditt verk du, både sist och först, Med Guds behag förlike. Blif heldre, än på jorden störst, Den minste i G ds rike. Ett enda här Nödvändigt är, För det allt annat vike! (*J. O. Wallin* † 1839.)

283. Kristen, klandra ej din lycka, Fast en min dre del du fått; Verldens trälar blott förtycka Nästans ymnigare lott. Gud, som afmätt dina dagar, Skådar hvad dig nyttigt är. Med förtröstan till hans lagar Tag förnöjd hvad han beskär.

2. Så din åker, spar ej mödan, Sådant är den Högstes bud: Att deraf bestämma grödan, Tillhör icke dig, men Gud. Får Guds nåd din lusta tvinga Och en annan håg dig ge, Blir den lott, dig synes ringa, Stor af Guds välsignelse.

3. När det sparda guldet blifver Tungt och kallt för verldens träl, Gud dig bättre skatter gifver I en ren och fridfull själ; I ett samvete, som säger Att du redligt fylt ditt kall, I det fasta hopp du äger Att du himlen ärfva skall.

4. Så den arma som den rika Nalkas ett och samma slut, Döden skall dem göra lika Och all skilnad plåna ut. Domarn skall det goda löna, Som du verkat i ditt mått Större ansvar den skall röna, Som har större gåfvor fått. (*G. G. Adlerbeth* † 1818.)

Sjunges som N:o 40.

284. I din vård, som räcker till, Gode Gud! åt alla, Nästans väl jag lika vill Såsom mitt befalla. Herre! var Hans försvar, Var hans hjelp i nöden, Styrk hans hopp i döden.

2. Med ditt faders hjertelag Ville du mig lära, Att mot bröder borde jag Brodershjerta bära. Denna pligt Högsta vigt Af det blodet vunnit, Som för alla runnit.

3. Ej en kristen hugnas kan Af sin broders skada; Med de sorgsna sörjer han, Glädes med de glada. Aggets röst Till hans bröst Ej en ingång finner, Afund der ej brinner.

4. Tyngd och lättnad, sorg och fröjd Allom delad blifvit; Den är lycklig, som är nöjd Med den lott du gifvit. Allt är godt, Om det blott Själens väl bereder Och till Gud oss leder.

5. Detta *mindre* eller *mer* Skall min hug ej fästa. När, o Gud! din vilja sker, Sker också mitt bästa. Hvad mig här Sällast är, Vet jag du förlänar, Mer än jag förtjenar.

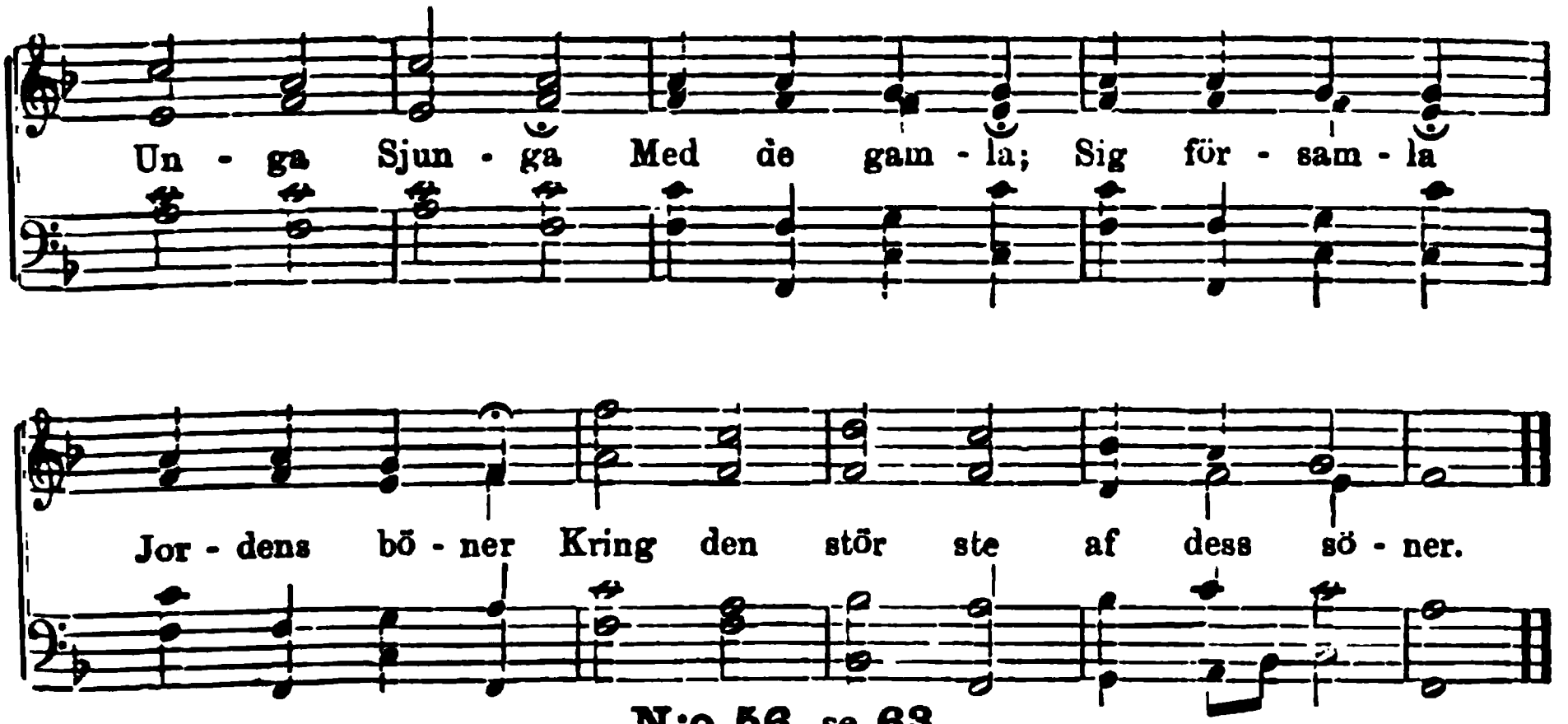

N:o 56, se 63.

6 Hvad mig båtar, ej din nåd Åt min bön förnekar. Kommer dag, så kommer råd. Jag derom ej tvekar, Endast jag Hvarje dag Med godt samvet möter Ock mitt kall rätt sköter. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Menniskokärlek, Barmhertighet, Försonlighet.

Sjunges som N:o 19.

285. I menskors barn! som alla ägen Er vård af samma faders hand, Hvi kifven I ändå på vägen Till ett och samma fadersland! I hafven ej de bud i minne, Som Herren gaf oss, evigt god; I hafven icke Kristi sinne, Och fåfängt flöt för er hans blod.

2. Hur fridsamt deras dagar hvälfva, Som rätt förstå hvad han befalt: Att älska andra som sig sjelfva, Och älska Herran öfverallt; Som ondt med ondt ej vedergälla, Men öfvervinna ondt med godt. Och hämden glömma eller ställa Uti den Högstes händer blott.

3. Den helige du fåfängt prisar Med böners mängd och sångers ljud, Om ej din menskokärlek visar Din sanna kärlek till din Gud. För honom fåfängt du begråter Din brist vid nådens altarfot Om du en broder ej förlåter Hvad han har brutit dig emot.

4. Ty var din trätobror benägen Till vänskap medan än är tid. Gör väl, då än du är på vägen, Om du vill fara hän i frid. Gör väl, ej blott åt den, som löner, Åt den, som prisar dig igen; I samma hjerta, samma böner, Haf rum för ovän och för vän.

5. Och föd den arma, klädd den nakna, Låt upp för nödens barn din dörr; Du skall ej sjelf din nödtorft sakna Af Herrans händer, mer än förr. Säll den, som sist i Fadrens rike Får möta detta glada ljud: Det goda, du bevist din like, Det har du ock bevist din Gud!

6. O du, som gaf ditt lif för fåren! Om nåd och kraft vi bedje dig, Att framgent följa dig i spåren På kärlekens och fridens stig. Låt mer och mer en skingrad skara Förenas i din sannings ljus, Att det må vara, evigt vara En herde och ett fårahus!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 77.

286. Gud, som gläder mina dagar Med din rika nåd och vård, Gif, att för den röst, som

klagar. Jag ej finnes döf och hård. Det är du, som allt beskär: Jag ditt redskap endast är, Då du genom mina händer Hjelpen till min broder sänder.

2. Då jag under nödens börda Mina likar svigta ser, Lär mig då din kärlek vörda, Som en bättre lott mig ger. Då med tacksam blick till skyn Jag välsignar din försyn, Gif att hjertats värma sprider Hjelp och tröst till den som lider.

3. Må min venstra hand ej veta Hvad den högra handen gör, Högmod ej mitt hjerta reta, Då jag dina gåfvor för. Må min tro, af kärlek ledd, Endast af ditt öga sedd, Sin välgerning icke mäta, Göra godt och det förgäta. (*S. Ödmann* † 1829.)

Sjunges som N:o 101.

287. Säll den, som, mot den arma huld Och verksam för dess bästa, Bekänner Herranom sin skuld Med kärlek till sin nästa; Som tänker i sin glädjedag På den, som, torftig, sjuk och svag, Blott lefver för att lida Och tröst af döden bida.

2. I onda dar Guds hjelp skall bo I menskovännens hydda, Välsignelse och timlig ro Hans rättar skola krydda; Hans trogna bön, i sorgens tid, På qvalens bädd, i dödens strid, Skall Herren Gud ock höra Och nåd med honom göra. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 21.

288. När trygg och mätt du somnar in, När frisk och glad du vaknar, Din arma nästa dig påminn, Som bröd och helsa saknar. Du nattens hvila njuter nöjd; Han spör hvad natten lider. Och när din dag går fram i fröjd, I brist och qval han qvider, Att dagen långsamt skrider.

2. Fall kristen! för din fader ned Och bed för dina bröder, En bön för hvarje hjerta bed, Som under korset blöder. När se'n du handlar, som du ber, Din tro du rätt bevisar; När du en usling bistånd ger, När du en sjukling lisar, Du rätt din fader prisar.

3. Om jag en daglig nödtorft fått Med helsans dyra gåfva, Jag vill min Gud för denna lott Med ord och gerning lofva; Ja, tacksam vill jag då mitt bröd, Men icke

N:o 57.

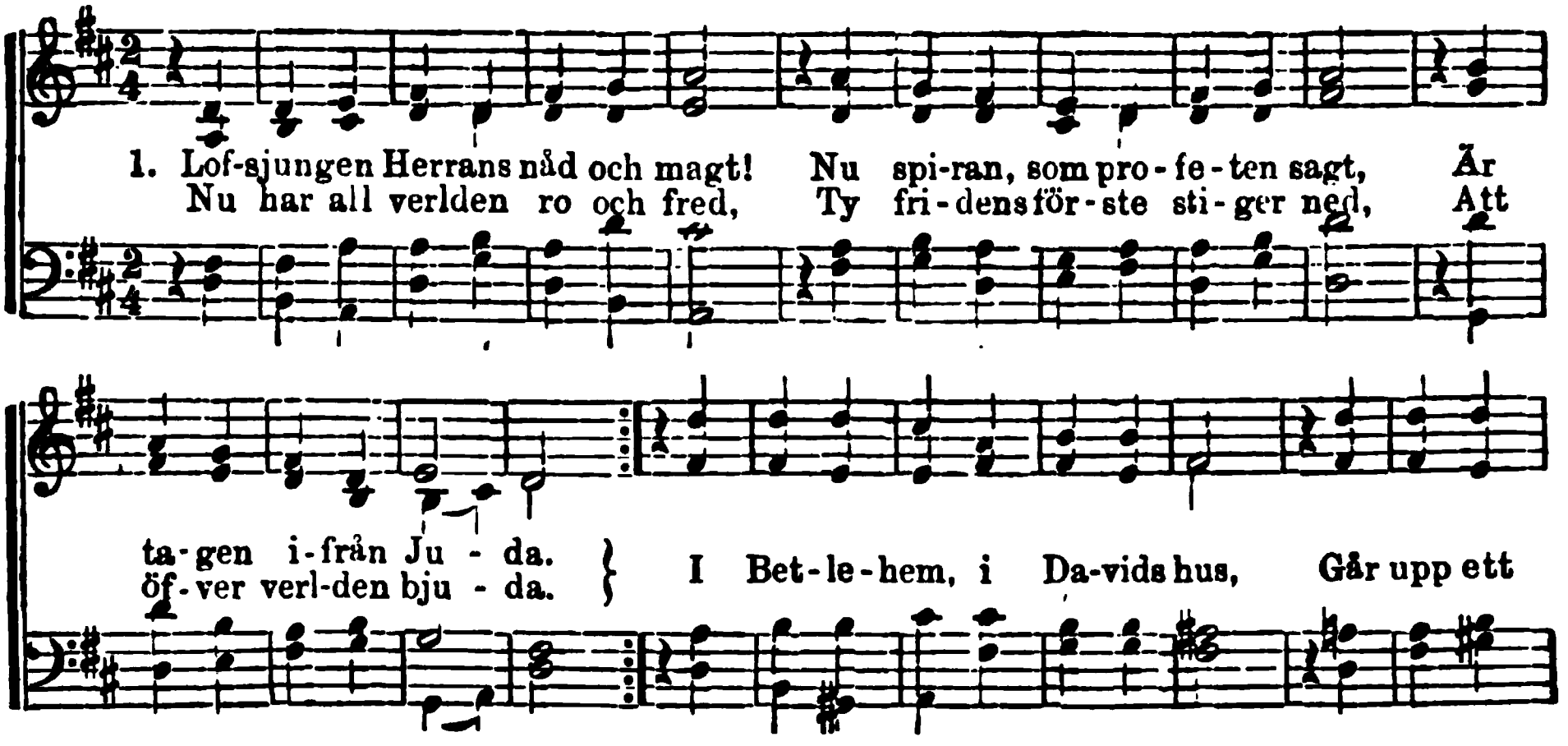

ensam, äta, Och skulle ingen, i min nöd, Med samma mått mig mäta, Skall Gud mig ej förgäta.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 113.

289. Mitt vittne vare Gud! jag vill Till honom hämden ställa. *Förlåta* hörer menskor till, Och Gud att *vedergälla*. Ack! huru skall jag sjelf bestå, Om han med mig till doms vill gå.

2. En syndig verld har han förskont: En fader han förblifver Mot den, som, sjelf med Gud försont, Sin nästas skuld tilligifver. Säll den, som lyder fridens bud, Ty han skall heta barn af Gud.

3. Med kristligt saktmod, o min själ! Ditt barnaskap besanna. Åt dem, som hata dig, gör väl, Välsigna dem dig banna; Försonlig var och kärleksrik, O, var den högste fadren lik!

4. Ännu han till sin nådastol Ej någon vägrar kalla, Ty nådens, liksom dagens sol Går upp ännu för alla; Ännu ock flödar Jesu blod, Likt Herrans regn till ond och god.

5. Men synde vi på Herrans nåd, Vår dom vi sjelfve vålla, Ty låt oss dämpa hämdens råd Och vreden återhålla, Att öfver dem ej solen må Kanske för alltid nedergå.

6. Kom, broder! räck mig här din hand Till vänskap och försoning. Blott de, som vårda fridens band, Få rum i fridens boning. Som vi hvarann förlåte här, Så varder oss förlåtet der.

7. O Herre! du vår fader är, Och dina barn vi äre. Ack! lär oss hafva friden kär, Så varde vi dig kära. Välsigna oss i all vår tid, Och låt oss mötas i din frid.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Måttlighet och Nykterhet.

Sjunges som N:o 8.

290. Du, som låter mig erfara Af din nåd så rika prof, Fader! lär mitt hjerta vara Lyckligt under få behof. Låt din godhet ömt bevaras I ett nöjdt och helgadt bröst, Och min tacksamhet förklaras Genom nästans hjelp och tröst.

2. Straff du i naturens lagar Stadgat för begärens slaf, När han spiller helsans dagar Och den välfärd, som du gaf. Värdes, Gud! mitt hjerta rena Lär mig se mitt sanna väl I det goda, som allena Evigt fröjda kan min själ.

(*S. Ödmann* † 1789.)

291. Hur mild och nådig är vår Gud, När vi, med lydnad för hans bud, Vårt hopp till honom ställe. Han skyddar oss mot brist och nöd, Han gifver både must och bröd, Till fröjd och uppehälle. Med redlig flit och trogen bön Vi sakne aldrig mödans lön.

2. Men du, som detta mildhets prof, Med vishet värdighet och hof Ej tacksamt njuta lärde, Din näring varder dig ett gift, Och ditt begär en djurisk drift, Som qväfver menskans värde. Den, som har buken till sin Gud, Han syndar mot Guds första bud.

3. Hvad du förtär i öfverflöd, Du från din nästa i hans nöd Med gudlös hårdhet röfvar; Och på din egen kropp och själ Med detta rån, o lustans träl! Ett sjelfmord du föröfvar. Ack, rusa ej så blind och djerf, O syndare till ditt förderf.

4. Vak upp, bed Gud om kraft och mod Att mot ditt eget kött och blod Till manlig strid dig rusta. Låt hjertat ej betungadt bli Af dryckenskap och fråsseri Och denna verldens lusta. Se till att Herrans dag ej må För hastigt komma dig uppå!

5. Förty den dagen komma skall Liksom en snara, sträckt till fall För alla jordens träiar. Hjelp Gud! oss derför lefva så, Att vi för evig tid ej må Förderfva våra själar; Men nyktre, vakande i bön, Fly syndens snaror och dess lön.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Kyskhet.

Sjunges som N:o 186.

292. Gud säger, att den salig är, Som är befunnen vorden I hjertat, helig, kysk och skär I lefnad och i orden. Han skall en gång, i glädje stor, Få skåda Herren, der han bor Med alla helga änglar.

2. Men ve den, som här gifver sig I köttets lust att sväfva Och uppå hedningarnes stig Vill mot Guds vilja

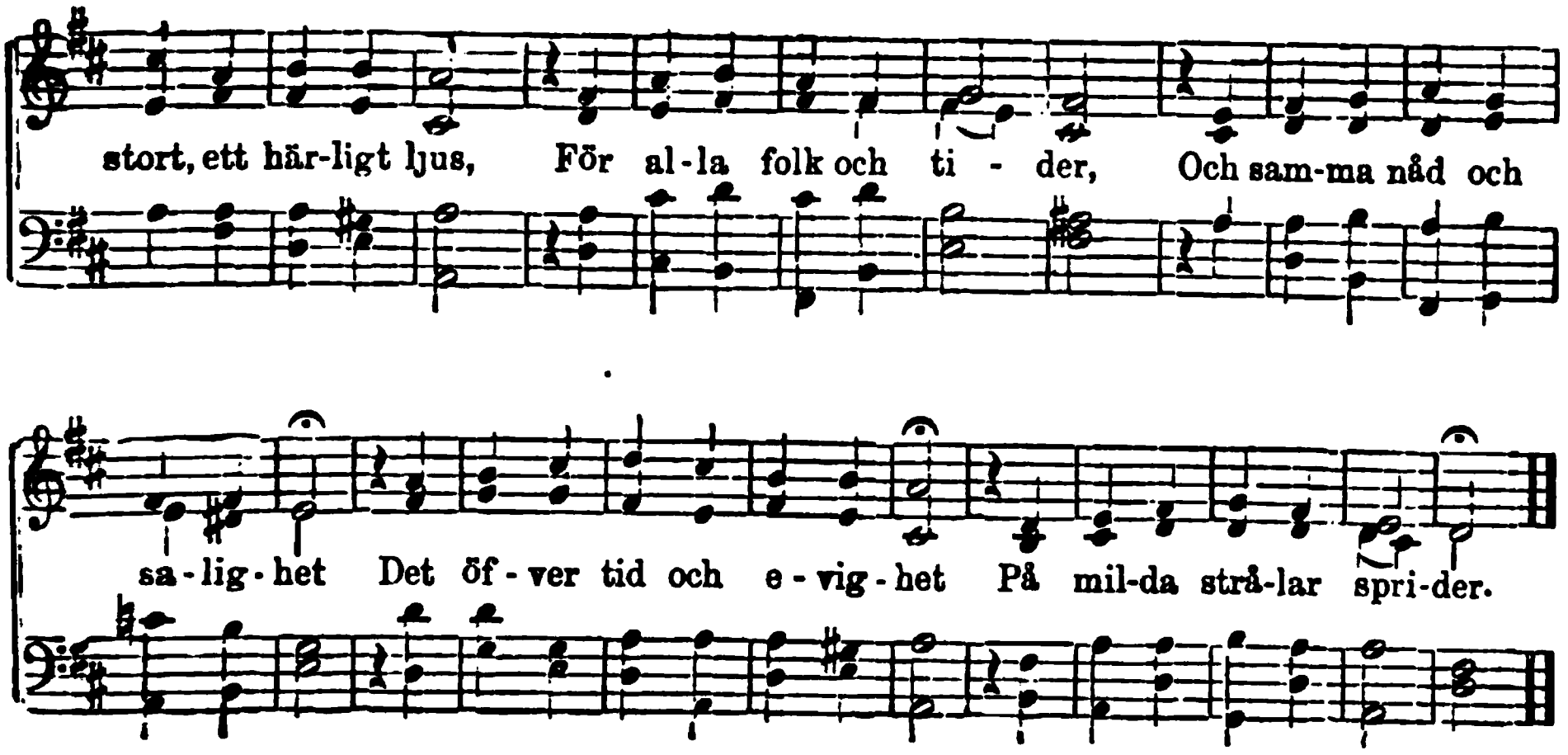

sträfva. Ty hvad som här i mörkret skett, Det skall i dagen blifva sedt, Då Gud det uppenbarar.

3. Den der har lustan till sin Gud, Och tukt och dygd ej aktar, Men vandrar tvärt mot Herrans bud. På honom straffet vaktar Med ånger, ängslan, qval och nöd, Och sist blir en evig död, För denna vällust korta.

4. Fördenskull ho vill tänka på Att fredadt samvet bära, Sitt hjerta han behålla må I helgelse och ära; Sin kropp så grant han vårda bör, Att han ej Kristi lemmar gör Till snöda syndalemmar.

5. En tuktigs kropp och hjerta är Den helga Andas tempel. Ostraffligt blifver hans begär, Hans tal och hans exempel. När han betänker Kristi nöd, Hans törnekrona, kors och död. De onda lustar vika.

6. Rent hjerta skapa, Gud! i mig, Gif mig en ny, vis anda, Och gör mig bistånd nådelig, Ehvad mig läggs tillhanda. Du är, o Gud! min helgelse, Hjelp mig uti all frestelse: Min hjelp du lofvat vara.

7. Förlåt, o Gud och Fader god! Mig alla mina brister; Förstör, o Jesu! med ditt blod, All satans magt och lister. O, Helge Ande! var mig när, Och helga städs min själs begär Gud öfver allt att älska.

(*I* — före 1652, H. Spegel, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

293. Salig den, hvars hjerta lågar Utaf heliga begär, Den sitt öga lyfta vågar Till en Gud, som helig är. Då på ljusets väg han träder, Herren honom krafter ger; Ren i Kristo han sig gläder Åt den blick, som allting ser.

2. Fullt af vämjelse och smärta, Afgrundsmörker företrär Honom, som med orent hjerta Lustans mörka vägar går. Han i natten och i dagen Endast ångrens ånden ser, Hör medbrottslingen, bedragen, Hämdens domar kalla ner.

3. Du, som helga lagar bryter Med otyglade begär, Vet, en gnista snart sig byter I en låga, som förtär. Den, som ej i ungdomsåren Fruktar vådan af ett fall, Lik en blomma, bräckt i våren, Uti förtid vissna skall.

4. Känn din plats uti naturen, Känn den plats Guds nåd dig gaf. Djupt förnedrad under djuren Är begärel-

sernas slaf. Gud, för att din själ förvara, Sändt sin Son, sin Anda sändt. Säg, hvad vill du honom svara, Som sin sannings ljus dig tändt. (*S. Ödmann* † 1829.)

Hjertats renhet.

Sjunges som N:o 45.

294. Ho är den, för Herran träder, Honom täck i Sions gårdar? Den, som bär de hvita kläder Och den helga lampan vårdar. Kristi brud! i fröjd och smärta Akta väl den dyra skruden. Kärlek af ett menlöst hjerta Hufvudsumman är af buden.

2. Utan helgelse kan ingen Skåda Herren i det höga. Dock är ej i änglaringen Någon ren inför hans öga. Ho vill finna då den rena, Som för Herran dristigt träder? Jesu blod förmår allena Rentvå själens bröllopskläder.

3. Se på honom, som var frestad, Liksom vi i alla stycken; Honom, som, vid korset fästad, Drack för dig den bittra drycken. Ren och helig, han allena Kunde frälsning oss förvärfva, Att vi, heliga och rena, Skulle paradiset ärfva.

4. From och vaksam, böj din vilja Under Kristi andas lydnad. Utan fläck, som dalens lilja, Blifve helighet din prydnad. Frisk, som blomstret uti Saron, I ditt bröst bevara henne, Och dess smycke, såsom Aron, Bär uppå ditt klara ännе.

5. Fly bespottarenas skara, Sitt ej der de fräcka sitta! Deras tunga är en snara, Deras anda dödens smitta. Dig förnöje Herrans lagar; Herrans helga bud och rätter Gifve fröjd åt dina dagar, Gifve frid åt dina nätter.

6. Upp, min själ! att korset bära, Upp, att segerprofvet gifva, Vill du tjena Gud med ära, Red dig till att frestad blifva. Salig den, som tåligt lider: Han hugsvalelse skall finna. Salig den, som manligt strider: Han skall lifvets krona vinna.

7. Upp, att helgelsen fullborda Och din himlaskatt förvara! Dig med Herrans kraft omgjorda Mot all frestelse och fara. Upp, att Herrans lof förklara, O mitt hjerta, o min tunga! Tills du får, bland helgons skara, Helig, helig helig sjunga. (*J. O. Wallin* † 1839.)

N:o 58, A.

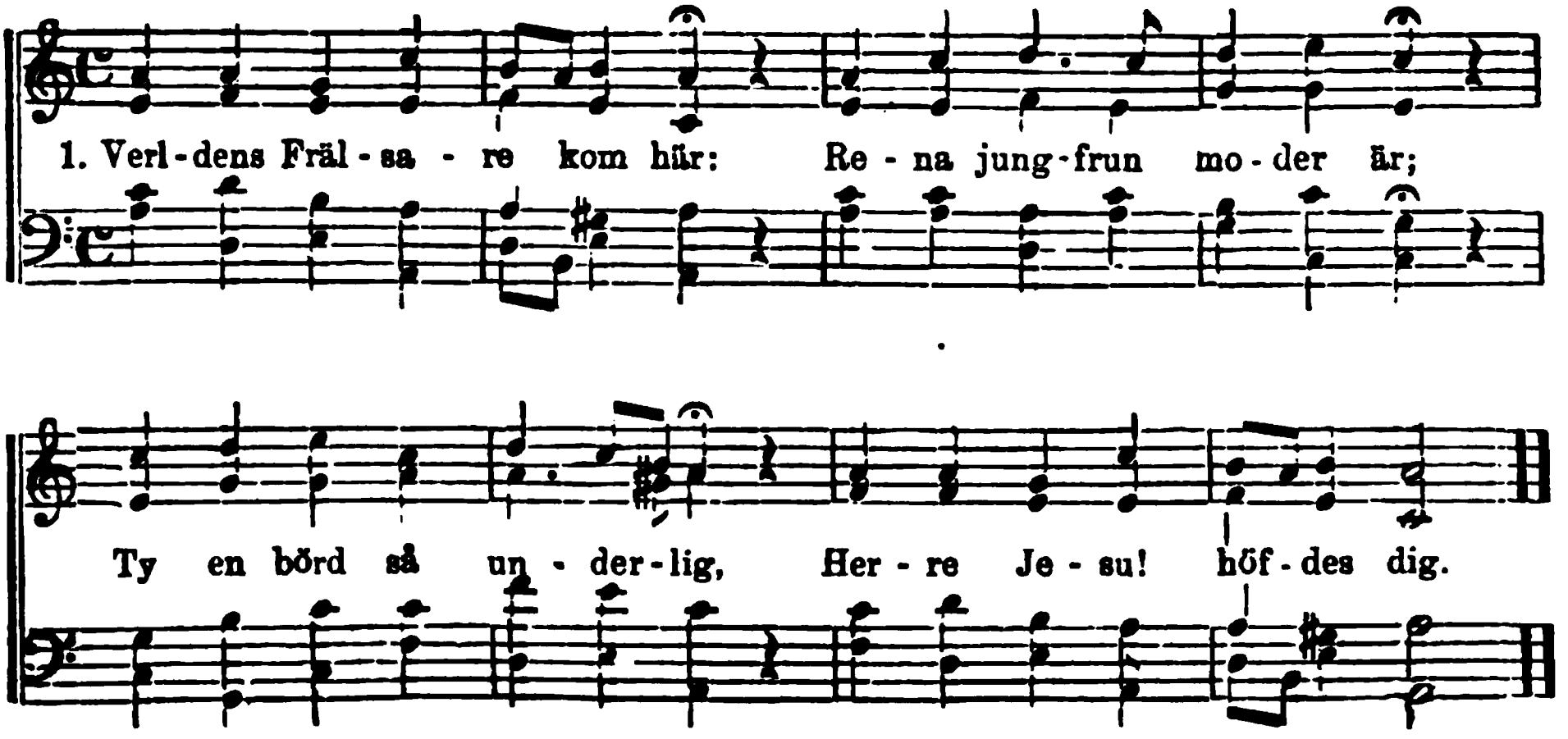

Tidens och verldens rätta bruk.

295. O Gud! om allt mig säger Att jag ej dröjer här, Hjelp att jag öfvervåger, Hur dyrbar tiden är, Och frukter samlar in Utaf den stund jag äger: Den nästa är ej min.

2. Hvad båtar det att ärfva Börd, rikedom och magt; Hvad båtar att förvärfva All verldens lust och prakt, Om detta allt likväl Blott tjente att förderfva Min återlösta själ.

3. Jag vill mitt väl besinna, Då jag ännu har tid, Och lifvets lycka finna I tro och samvetsfrid. Då äger jag en skatt, Som icke skall försvinna I sjelfva dödens natt.

4. Jag vill för eget bästa Så sträfva att min pligt Mot Gud och mot min nästa För mig har helig vigt; Så bruka denna verld, Att hon mig ej må fästa I bojan af sin härd.

5. Men gör mig ar gelägen. O Jesu! om din nåd. Hos dig jag, from och trägen, Vill hemta kraft och råd. Ack! led mig med din hand, O du, som känner vägen Till saligheten land!

6. Fast domaren är öfver Och grafven under mig Jag hvarje stund behöfver Ett varningsrop från dig, En väckelse, som gör Att synden mig ej söfver Och jag ej evigt dör.

7. Så intryck i mitt sinne Din efterskn, din lag, Att jag med dem i minne, Må helga dig min dag, Och gå med salig tro När aftonen är inne, Hem till min Herras ro. (*J. O. Wallin*, † 1839.)

Glädjens rätta bruk.

296. O kärleksrike Gud! din godhet är en borgen Att du ej danat oss för mödan blott och sorgen. Ren glädje är i dig, allt godt din gåfva är: Säll den som nyttjar rätt de gåfvor du beskär.

2. Guds Son var glädjens vän: han sjelf med mänsko-hjerta Tog del i menskors fröjd, såväl som deras smärta; Och Andan trösterik går ut af himlens höjd Att mildra jordens qval och rena jordens fröjd.

3. Ty vill jag vara glad och dig, o Fader! lofva. För hvarje lycklig stund, för hvarje nådegåfva. Hvar dag

sin plåga har; men för ett troget bröst, En Gudi helgad själ, har ock hvar dag sin tröst.

4. Din helga lag en gräns åt all min glädje gifve, Din fruktan helge den och samvetsfrid den lifve. Den med gudsfruktan glädd uti den goda dag, Tar ock den onda mot, förnöjd med Guds behag.

5. Min nästa vid min fröjd, ej glömd och hjelplös qvide, Den dag, då jag är säll, till honom sällhet spride! Godt samvete dock är ett dagligt gästabud; O, lär mig det förstå, du kärleksrike Gud!

(*A H Niemeyer* † 1828!, J. O. Wallin)

Tungans rätta bruk.

Sjunges som N:o 160.

297. Du, som åt menniskan Den ädla förmån skänker Att tungan yttra kan Hvad själen vill och tänker, Med ansvar fullt af vigt, Du lemnar i mitt val Att tillse när min pligt Är tystnad eller tal.

2. Må aldrig denna röst Sig blanda med de fräckas Af hvilka jordens tröst Och himlens budord gäckas. En oblyg ordalek Mitt skämt besmitte ej, Ej svordom eller svek Mitt öppna ja och nej.

3. Jag väja må det ord, Som villar eller sticker, Och fly, som själamord, Allt baktal och allt smicker. Jag sanning tala vill Och anse för ett rån Så väl att lägga till, Som taga derifrån.

4. Jag söke ingen del Uti den usla ära Att träffa nästans fel Och dem i dagen bära. Den illsint gripes an, Jag kristligt hägna vill Och der jag det ej kan, Jag tige heldre still.

5. Min tunga aldrig skall En hemlighet förråda, Hon heldre stum och kall, Må fast vid gomen låda. Hvad vännen trygg förtror Åt ömhetens förvar, Må han, som trätobror, Ännu der finna qvar.

6. Men lossne tungans band, Att tolka hvad jag känner För konung, fosterland, Välgörare och vänner Jag spare ej mitt tal, Der jag, med Jesu nåd, Kan lindra uslas qval Och hindra ondas råd.

7. Hvad rätt, hvad ärligt är, Hvad kyskt, hvad ljufligt lyder, Hvad dygdens stämpel bär, Hvad ung

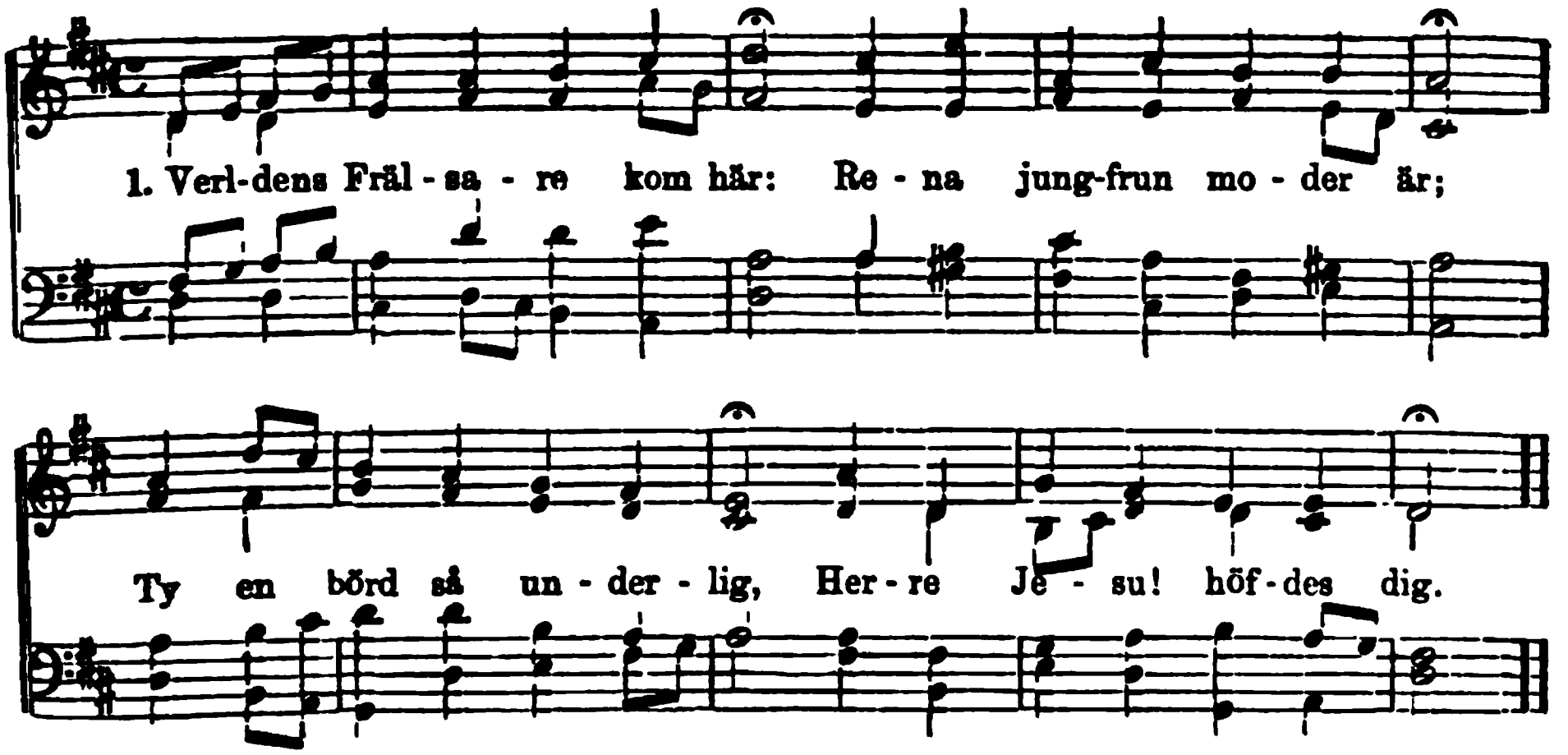

och gammal pryder. Sig gjute med min röst, Liksom en morgondagg, Och vittne om ett bröst Förutan färd och agg.

8. Men först och sist, min Gud! Jag vill med tacksam tunga Förkunna dina bud, Din nåd och sanning sjunga, Och gå, i fröjd och qval, Till dig med bönens ljud: Låt mina läppars tal Behaga dig, min Gud!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Den angelägnaste omsorgen.

298. Oss kristna bör tro och besinna Hvad Kristus så nådigt har lärt, Då han oss här vill påminna, Hur litet allt verldsligt är värdt: Ty den kan ej himmelen söka, Som blott vill det jordiska öka Och blott har det timliga kärt.

2. Att tjena två herrar tillika, Så skilda som Mammon och Gud, Det kan ingen, utan att svika Och vanvärda enderas bud. O menniska! välj till ditt bästa, Vid hvilken du tänker dig fästa, Och honom ditt hjerta tillbjud.

3. Misströstande! sörj ej för lifvet, Nog får du ditt dagliga bröd. Det är dig af Skaparen gifvet: Han ser ditt behof och din nöd. Han kan sina tjenare pröfva, Men aldrig skall han dem beröfva Sitt bistånd sitt huldrika stöd.

4. Dig hela naturen må lära För misstron att blygas med skäl: Ej foglarne så eller skära, Men Herren försörjer dem väl. Du mera än dessa ju skattas: O, skulle han låta dig fattas Din nödtorft bekymrade själ.

5. Se liljorna kunna ej spinna, Dock lifvar dem himmelens fägt. Hvad färger och fägring vi finna I all deras talrika slägt! Sjelf Salomon lycklig och mägtig, Bar icke en klädnad så präktig, Som deras förtjusande drägt.

6. Om Gud nu så gräset beklädер Som blomstrar på marken så kort, I dag med sin vällukt oss glädер, I morgon är vissnadt och torrt, Hur kunna dig verldssorger smärta! Ack, skulle, o klentrogna hjerta! Den allgode glömma dig bort!

7. Dig trogen i pligterna skicka; Spörj ej, efter hedningars sed: Hvad skole vi äta och dricka! Hvad

skola vi kläda oss med! Gud lofvar för detta att sörja: Med hopp kan du arbetet börja, Med frid kan du lägga dig ned.

8. Så lemna all otidig möda Och var ej en fåfängans träl; Sörj icke för kläder och föda, Men sörj för din fattiga själ. Sök ifrigt och flitigt Guds rike Och hugna din torftiga like, Så får du det öfriga väl.

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

B.) Med afseende på särskilda personer, tider och omständigher.

1.) *Öfverhet Undersåter, Fädernesland.*

Dav. 101.

Sjunges som N:o 28.

299. Om nåd och rätt jag tänker sjunga: Du gode Ande! statt mig bi Och gif att ordet på min tunga Må i min lefnad sanning bli; Ack! lär mig du det bästa sätt, Att likna dig i nåd och rätt.

2. Lär mig min håg, mitt hjerta fästa Vid det du hafver mig befalt, Och söka mina bröders bästa Och, Gud! din ära framför allt, På det rättfärdighet och ljus Må bland oss bo i fridens hus.

3. Till allt, hvad jag mig tager före, Berede mig en trogen bön. Din lag mig blifve rättesnöre, Och ditt behag min ljufva lön, Då vet jag Herre! att du skall Välsigna sjelf mitt dyra kall.

4. Jag smickrets stämma ej må höra, Men akta på mitt samvets röst. För baktal slute sig mitt öra, För agg och mannamån mitt bröst. Ack, hindra ondskans verk och råd, O Gud! förlän mig kraft och nåd.

5. Hos mig de redlige i landen Må finna tillflykt och försvar; Jag räcka må de arma handen Och bli de faderlösas far, Och göra nödens börda lätt Och skaffa de betryckta rätt.

6. Mitt öga efter dem skall leta, Som Kristi ord och löften tro, Som med hans Andas hjelp arbeta, För enskildt väl och allmän ro. De skola fröjdas åt min tid, Och dem vill jag mig trygga vid.

N:o 58, A.

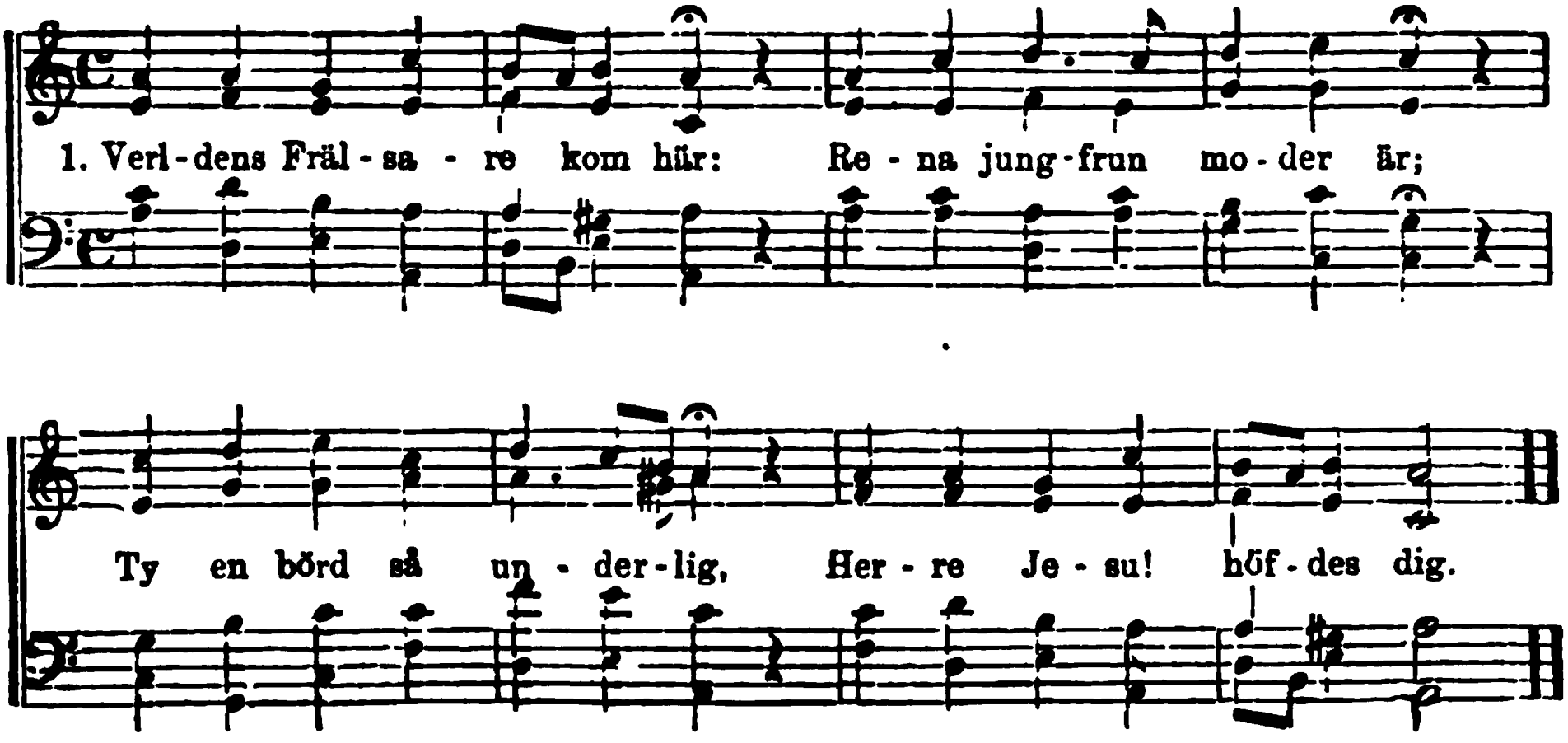

Tidens och verldens rätta bruk.

295. O Gud! om allt mig säger Att jag ej dröjer här, Hjelp att jag öfvervåger, Hur dyrbar tiden är, Och frukter samlar in Utaf den stund jag äger: Den nästa är ej min.

2. Hvad båtar det att ärfva Börd, rikedom och magt; Hvad båtar att förvärfva All verldens lust och prakt, Om detta allt likväl Blott tjente att förderfva Min återlösta själ.

3. Jag vill mitt väl besinna, Då jag ännu har tid, Och lifvets lycka finna I tro och samvetsfrid. Då äger jag en skatt, Som icke skall försvinna I sjelfva dödens natt.

4. Jag vill för eget bästa Så sträfva att min pligt Mot Gud och mot min nästa För mig har helig vigt; Så bruka denna verld, Att hon mig ej må fästa I bojan af sin färd.

5. Men gör mig ar gelägen. O Jesu! om din nåd. Hos dig jag, from och trägen, Vill hemta kraft och råd. Ack! led mig med din hand, O du, som känner vägen Till salighetens land!

6. Fast domaren är öfver Och grafven under mig Jag hvarje stund behöfver Ett varningsrop från dig, En väckelse, som gör Att synden mig ej söfver Och jag ej evigt dör.

7. Så intryck i mitt sinne Din efterskn, din lag, Att jag med dem i minne, Må helga dig min dag, Och gå med salig tro När aftonen är inne, Hem till min Herras ro. (*J. O. Wallin*, † 1839.)

Glädjens rätta bruk.

296. O kärleksrike Gud! din godhet är en borgen Att du ej danat oss för mödan blott och sorgen. Ren glädje är i dig, allt godt din gåfva är: Säll den som nyttjar rätt de gåfvor du beskär.

2. Guds Son var glädjens vän: han sjelf med mänskohjerta Tog del i menskors fröjd, såväl som deras smärta; Och Andan trösterik går ut af himlens höjd Att mildra jordens qval och rena jordens fröjd.

3. Ty vill jag vara glad och dig, o Fader! lofva. För hvarje lycklig stund, för hvarje nådegåfva. Hvar dag

sin plåga har; men för ett troget bröst, En Gudi helgad själ, har ock hvar dag sin tröst.

4. Din helga lag en gräns åt all min glädje gifve, Din fruktan helge den och samvetsfrid den lifve. Den med gudsfruktan glädd uti den goda dag, Tar ock den onda mot, förnöjd med Guds behag.

5. Min nästa vid min fröjd, ej glömd och hjelplös qvide, Den dag, då jag är säll, till honom sällhet spride! Godt samvete dock är ett dagligt gästabud; O, lär mig det förstå, du kärleksrike Gud!

(*A H Niemeyer* † 1828!, J. O. Wallin)

Tungans rätta bruk.

Sjunges som N:o 160.

297. Du, som åt menniskan Den ädla förmån skänker Att tungan yttra kan Hvad själen vill och tänker, Med ansvar fullt af vigt, Du lemnar i mitt val Att tillse när min pligt Är tystnad eller tal.

2. Må aldrig denna röst Sig blanda med de fräckas Af hvilka jordens tröst Och himlens budord gäckas. En oblyg ordalek Mitt skämt besmitte ej, Ej svordom eller svek Mitt öppna ja och nej.

3. Jag väja må det ord, Som villar eller sticker, Och fly, som själamord, Allt baktal och allt smicker. Jag sanning tala vill Och anse för ett rån Så väl att lägga till, Som taga derifrån.

4. Jag söke ingen del Uti den usla ära Att träffa nästans fel Och dem i dagen bära. Den illsint gripes an, Jag kristligt hägna vill Och der jag det ej kan, Jag tige heldre still.

5. Min tunga aldrig skall En hemlighet förråda, Hon heldre stum och kall, Må fast vid gomen låda. Hvad vännen trygg förtror Åt ömhetens förvar, Må han, som trätobror, Ännu der finna qvar.

6. Men losne tungans band, Att tolka hvad jag känner För konung, fosterland, Välgörare och vänner Jag spare ej mitt tal, Der jag, med Jesu nåd, Kan lindra uslas qval Och hindra ondas råd.

7. Hvad rätt, hvad ärligt är, Hvad kyskt, hvad ljufligt lyder, Hvad dygdens stämpel bär, Hvad ung

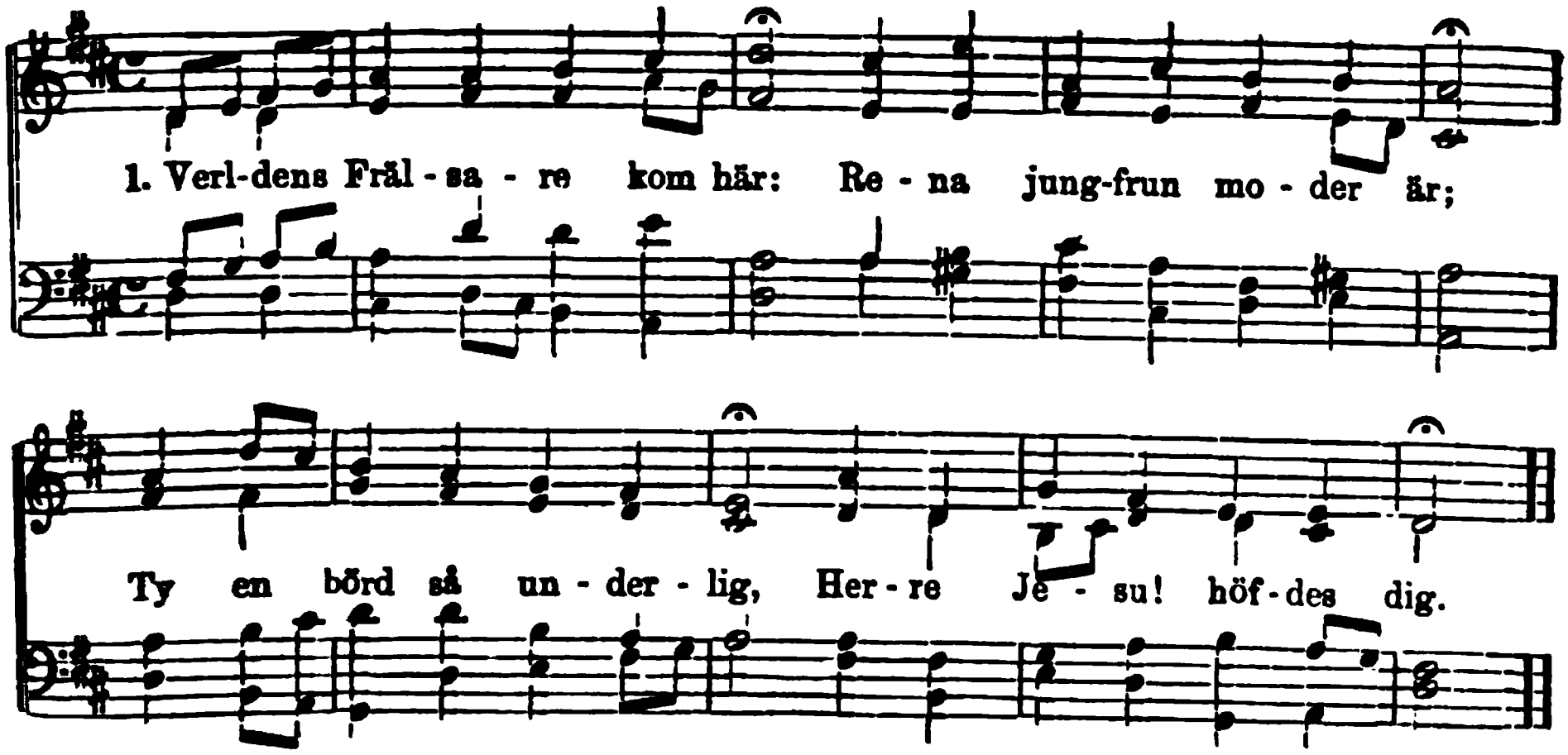

och gammal pryder, Sig gjute med min röst, Liksom en morgondagg, Och vittne om ett bröst Förutan färd och agg.

8. Men först och sist, min Gud! Jag vill med tacksam tunga Förkunna dina bud, Din nåd och sanning sjunga, Och gå, i fröjd och qval, Till dig med bönens ljud: Låt mina läppars tal Behaga dig, min Gud!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Den angelägnaste omsorgen.

298. Oss kristna bör tro och besinna Hvad Kristus så nådigt har lärt, Då han oss här vill påminna, Hur litet allt verldsligt är värdt: Ty den kan ej himmelen söka, Som blott vill det jordiska öka Och blott har det timliga kärt.

2. Att tjena två herrar tillika, Så skilda som Mammon och Gud, Det kan ingen, utan att svika Och vanvärda enderas bud. O menniska! välj till ditt bästa, Vid hvilken du tänker dig fästa, Och honom ditt hjerta tillbjud.

3. Misströstande! sörj ej för lifvet, Nog får du ditt dagliga bröd. Det är dig af Skaparen gifvet: Han ser ditt behof och din nöd. Han kan sina tjenare pröfva, Men aldrig skall han dem beröfva Sitt bistånd sitt huldrika stöd.

4. Dig hela naturen må lära För misstron att blygas med skäl: Ej foglarne så eller skära, Men Herren försörjer dem väl. Du mera än dessa ju skattas: O, skulle han låta dig fattas Din nödtorft bekymrade själ.

5. Se liljorna kunna ej spinna, Dock lifvar dem himmelens fägt. Hvad färger och fägring vi finna I all deras talrika slägt! Sjelf Salomon lycklig och mägtig, Bar icke en klädnad så präktig, Som deras förtjusande drägt.

6. Om Gud nu så gräset beklädер Som blomstrar på marken så kort, I dag med sin välluft oss glädер, I morgon är vissnadt och torrt, Hur kunna dig verldssorger smärta! Ack, skulle, o klentrogna hjerta! Den allgode glömma dig bort!

7. Dig trogen i pligterna skicka: Spörj ej, efter hedningars sed: Hvad skole vi äta och dricka! Hvad

skola vi klåda oss med! Gud lofvar för detta att sörja: Med hopp kan du arbetet börja, Med frid kan du lägga dig ned.

8. Så lemna all otidig möda Och var ej en fåfängans träl; Sörj icke för kläder och föda, Men sörj för din fattiga själ. Sök ifrigt och flitigt Guds rike Och hugna din torftiga like, Så får du det öfriga väl.

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

B.) Med afseende på särskilda personer, tider och omständigher.

1.) *Öfverhet Undersåter, Fädernesland.*

Dav. 101.

Sjunges som N:o 28.

299. Om nåd och rätt jag tänker sjunga: Du gode Ande! statt mig bi Och gif att ordet på min tunga Må i min lefnad sanning bli; Ack! lär mig du det bästa sätt, Att likna dig i nåd och rätt.

2. Lär mig min håg, mitt hjerta fästa Vid det du hafver mig befalt, Och söka mina bröders bästa Och, Gud! din ära framför allt, På det rättfärdighet och ljus Må bland oss bo i fridens hus.

3. Till allt, hvad jag mig tager före, Berede mig en trogen bön. Din lag mig blifve rättesnöre, Och ditt behag min ljufva lön, Då vet jag Herre! att du skall Välsigna sjelf mitt dyra kall.

4. Jag smickrets stämma ej må höra, Men akta på mitt samvets röst. För baktal slute sig mitt öra, För agg och mannamån mitt bröst. Ack, hindra ondskans verk och råd, O Gud! förlän mig kraft och nåd.

5. Hos mig de redlige i landen Må finna tillflykt och försvar; Jag räcka må de arma handen Och bli de faderlösas far, Och göra nödens börda lätt Och skaffa de betryckta rätt.

6. Mitt öga efter dem skall leta, Som Kristi ord och löften tro, Som med hans Andas hjelp arbeta, För enskildt väl och allmän ro. De skola fröjdas åt min tid, Och dem vill jag mig trygga vid.

N:o 59.

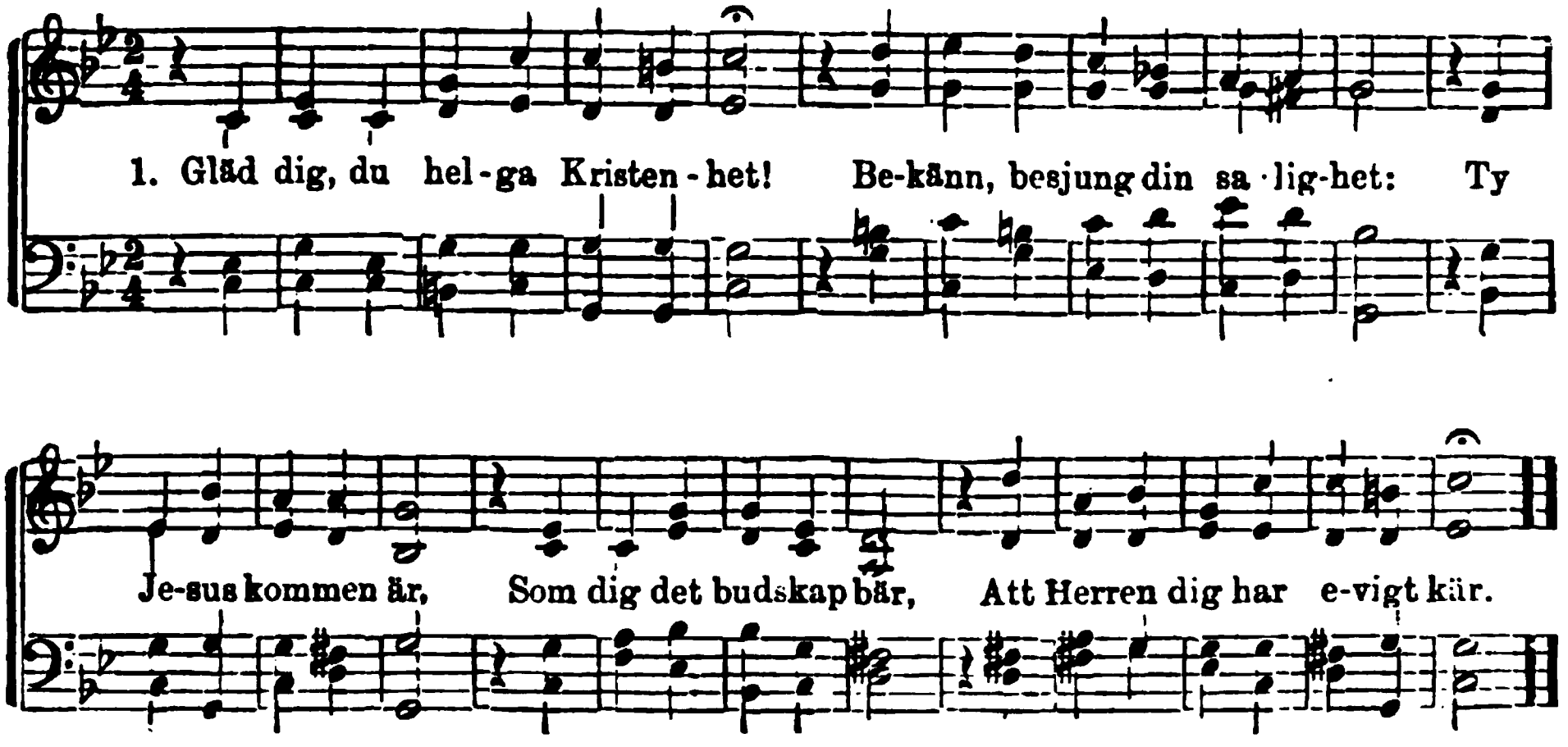

7. Men dig, min starkhets Gud! jag beder: Regera du mitt hjerta så, Att jag, ditt namn till pris och heder, Allt detta troget göra må, Så skall mitt hjerta innerlig Lofsjunga dig evinnerlig.

(*J. Svedberg* † 1735, J. O. Wallin.)

300. Hell konung! säll och lyckosam För Herrans folk du drage fram. Och Herran för dig gånge. Till folkets fader han dig gjort: Ditt kall är högt, ditt hus är stort Och dina barn så många. O, må från Sion öfver dig Hans visdoms Ande gjuta sig Hans starkhet dig omgjorda, Hell dig du Herrans smorda!

2. Du hjelte! bind vid dig ditt svärd, För dygd och sanning är du värd Att himlens rustning bära. Si, kärlek är din spiras magt, Gudaktighet din kronas prakt Och folkets väl din ära. På nåd och rätt din thron är bygd: De arma skola der få skygd, Och ondskans härar alla Förfära sig och falla.

3. Hell! landets brudgum i din skrud, Ditt folk skall stiga likt en brud, I ära vid din sida. Ifrån din konungsliga stol Ditt anlete likt Herrans sol, Skall ljus och glädje sprida: Ty Herran höjer ditt baner, Han hörer hvad ditt hjerta ber Och skall sitt råd fullborda· Hell dig du Herrans smorda! (*J. O. Wallin* † 1839.)

301. Dig, våra fäders goda land! Välsigne, hägne Herrans hand, Frid dina gränser trygga göre, Och sällhet dina tjäll tillhöre; I ljus, i dygd, i ära stig, Dem gånge väl, som älska dig, Och önska dig af hjertat lycka! Ve dem, dig hata och förtrycka.

2. Må våra söner, till vårt hopp, Som friska plantor växa opp! Välsignad vare flitens möda Och hjeltens kraft och jordens gröda! Må våldets rop och nödens skri I våra hem ej hörda bli! Gudsfruktan, endrägt, mod och dygder Lycksaliggöre dessa bygder!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 64.

302. Vår konung och vårt fosterland, O fädrens Gud! beskydda. Slut kärlekens och fridens band Omkring palats och hydda. Med oväld vare tydda De lagar du oss gaf o Gud! Och sanningens och fridens bud Af fria hjertan lydda.

2. Styrk dem, o Gud! som fäders bygd Med fäders mandom stöda. Hjelp dem, som sig för bröders dygd Och ljus och tröst bemöda. Låt ymnigheten flöda Af borgarns flit och trefna ro. Gif hägn åt åkermannens bo, Hans arbete och gröda.

3. Nu blott ett hjerta och en själ Må nordens söner nämnas, Och allmänt väl bli allas väl, Och rätt och pligter jemnas. Åt glömskan allt må lemnas, Som gör ett brödrasinne kallt, Och Kristi anda lifve allt, Som tänkes och som ämnas.

4. Välsigna den, som vet och vill Deri sin ära sätta, Att, oförkränkt, blott höra till Det sanna och det rätta. Bekymrens bördor lätta, Åt dygdens mödor lycka gif; Och låt oss i ett bättre lif Få mötas efter detta.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

303. Förlän oss, Gud! din helga frid, I kärlek oss ledsaga; Ty hat och afund, split och strid Ej kunna vi förtaga; Du det förmår allena.

2. Gud gifve vårom konung och all öfverhet Frid och godt regement, Att vi under honom Må en stilla, rolig lefnad alltid föra, I all gudaktighet och ärlighet! Amen. :,: (1 v.! [möjligen kort efter 1459].

Martin Luther. O. Petri, J. O. Wallin.)

304. O Gud! vår konung lyckliggör, Vår fader väl bevara; Hans rådslag styr, hans härar för, Hans folk och land försvara. Var du hans klippa och hans borg, Var du hans tröst uti all sorg, Hans värn uti all fara.

2. Hans många barn i många år Sig till hans hjerta sluta, Och på hans sena silfverhår Din frid, o Gud! sig gjuta. Af våra böner lifvad opp, Han blifve nya slägters hopp Och samma kärlek njute.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

305. Välsigna, gode Gud! vår konung och vårt land, Och sträck din milda allmagtshand Utöfver slott och hydda! Gif enighet, gif frid, oss i din fruktan stärk, Befrämja våra händers verk, Och våra hem beskydda! Gif tålamod, gif mannamod I motgång och i fara! Gif alltom kraft att lif och blod För allmänt väl ej spara! O Gud! var dino folke god, Din arfvedel bevara! (*J. O. Wallin* † 1839.)

N:o 59.

2. Fullbordadt är det löftets ord,
Som Herran gaf en fallen jord,
Ty född är qvinnans säd;
O Adams slägt! dig gläd,
Till nådens thron med lofsång träd.

3. Hör din profet, som full af nåd,
Dig uppenbarar Herrans råd,
På ljusets väg dig för
Och så ditt hjerta rör,
Att du Guds lag af kärlek gör.

4. O verld! din högsta prest tillbed,
Som stiger till din frälsning ned:
Det är hans höga kall
Att frälsa dig ur fall,
Sig sjelf för dig han offra skall.

5. Din konung möt, som sträcker ut
Ett välde utan gräns och slut.
På sanning, nåd och frid
Han mägtig, hög och blid,
Sin tron befäst för evig tid.

6. Besegladt är de trognas hopp:
Rättfärdighetens sol går opp.
Nu Herrans klarhets ljus
Bestrålar jordens grus
Och leder oss till Fadrens hus.

7. Ditt folk, o Jesu! gläder sig,
Vårs hjerta frälst välsignar dig.
I heligheten skrud,
Med tacksamhetens ljud,
All verlden prise dig, vår Gud!

Dav. 127.

Sjunges som N:o 199.

306. Förgäfves all den omsorg är, Som styrd af Gud ej blifver, Förgäfves menniskans besvär. Om Gud ej framgång gifver. Hvad gagna kan, Att med hvarann Vi rådslå och arbeta, Om ej Guds nåd, I råd och dåd, Vi städse med oss veta!

2. En konung öfver konungar, Folkslagen han regerar, Han kunskaper och näringar Välsignar och förmerar Inom det land, Der fridens band Ej i hans namn blef knutet, Med härars magt, Med murars vakt, Man lyckan fåfängt slutit.

3. Sällt är det land, den stad, det hus, Der bön och rena seder I molnets dagg, i solens ljus, Hans mildhet kalla neder; Der helsan går I mödans spår, Der trefna odlarn röner En tacksam jord, Och kring sitt bord Ser sina söners söner.

4. Men om vår själ ej lyftes fri Till det, som evigt blifver, En vansklig gröda berge vi Af allt hvad tiden gifver; Förloradt är Allt det besvär, Som gräfs i jorden neder. Den lycka vek, Den visdom svek, Som oss ej högre leder.

5. Ack! lär oss, Gud! med fröjd och flit Ditt rike först att söka, Upplyfta våra hjertan dit Och der vårt goda öka; Att vi må se, I väl och ve, Ditt ljus allt mera dagas, Och sist med frid, Till evig tid, I dina hyddor tagas. (*Chr. Dahl* † 1809, J. O. Wallin.)

Dav. 133.

Sjunges som N:o 186.

307. Si, huru godt och ljufligt är, Att bröder kunna sämjas, Att en den andra håller kär Och allas välgång främjas. Som helsokraft af balsam går, Likså ett folk af endrägt får Sin rätta kraft och helsa.

2. Som daggen gör stor fruktbarhet, När den af Hermon rinner, Så trefnad föds af enighet, Der Kristi kärlek brinner. Der skall välsignelse och fröjd Och allt hvad själen gör förnöjd, I råd och dåd förspörjas. (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 126.

308. Kristen! var, för Herrans skull, Mensklig ordning undergifven: Fullgör, glad och kärleksfull Denna lag, i ordet skrifven: "Frukta Gud, din konung ära", Sådan lyder ordets lära.

2. Till ett folks lycksalighet, Dygdens värn och lagens vårdnad, Är all verldslig öfverhet Utaf Herren Gud förordnad, Och med hämdens svärd beväpnad Till de ondas straff och häpnad

3. Lef rättrådig, from och nöjd, Gif din skatt och bär din börda Då skall du med frid och fröjd Dina mödors frukter skörda, Och hvarthän din väg ock leder Finna utkomst, hägn och heder.

4. När du, fäst i pligtens band, Trygg vid lagar som dig skydda, Njuter frihet i ditt land, Säkerhet uti din hydda: Gläds att lyda, ej att klandra; Och din väg i stillhet vandra.

5. Fyll ditt kall med tillförsigt, Gud och fosterlandet trogen. Faller så du för din pligt, Är du re'n för himlen mogen, Och ditt namn skall barnen lära Frukta Gud och konung ära.

6. Gud, som furstars hjertan kan Såsom vattubäckar leda, Gif vår konung nåd, att han, Dina vägar må bereda. Låt oss alle med hvarandra I ditt ljus till målet vandra. (*J. O. Wallin* † 1839.)

2). *Domare och Rättssökande.*

Sjunges som N:o 160.

309. O store allmagts Gud! som allting ser och dömer, Gif mig din nåd, att jag min embetspligt ej glömmer, Som är att skaffa rätt och icke sköta om Ens ogunst eller gunst, men blott en rättvis dom.

2. Gif nåd, att omsorgsfull för menskors väl jag vakar, Att lugn och samvetsgrann jag hvarje mål ransakar, Att jag en utredd sak ej svikligt drager ut, Ej heller är för bråd i mörka sakers slut.

3. Att jag en ringa ej försmår, en mägtig ärar, Men hörer både den som svarar och som kärar; Han

N:o 60.

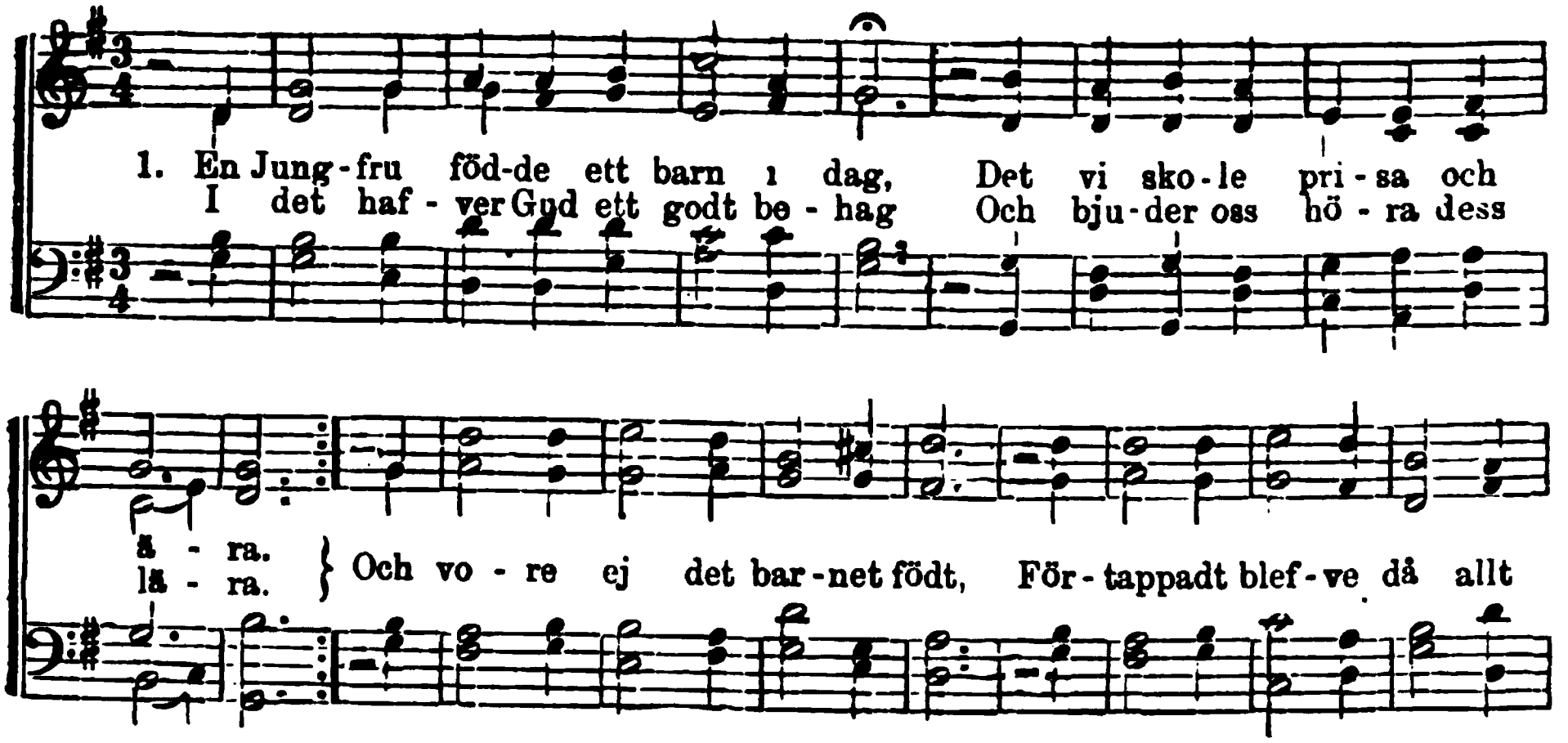

vare fattig, rik, vän, ovän, upphöjd, låg, Så lär mig döma så, som jag här ingen såg.

4. Ty jag i sanning vet, att Gud ej fjerran vistas, Men sitter i vår dom och märker hvad här tvistas, Hvad tänkes, talas, görs; och öfver våld och väld Hans dom, hans stränga dom, en dag skall varda fäld.

5. Så undervis mig, Gud! och lär mig dina rätter, Att jag ej någonsin mitt kall tillbakasätter, Men dömer så att jag ej kommer uppå fall, När, Herre! för din dom jag sjelf framträda skall.

(*O. Rudbeck d. y.* † 1740, J. O. Wallin.)

Dav. 82.

Sjunges som N:o 199.

310. I Guds församling Herren Gud Förkunnar dessa orden Åt dem, som sattes på hans bud Till domare på jorden: "Upp! skiper lag för hög och låg, Bestraffer eller skoner, Men väger dem på samma våg, Och sen ej till personer".

2. "Upp! skaffer faderlösa rätt Och enkors tillflykt varer, Den trycktas börda görer lätt Och oskulden försvarer; Mot våld och list ett heligt skygd Åt värnlösheten egner, Och sanning, redlighet och dygd Till jordens glädje hägner".

3. "Ty snart I skolen tagas bort (Betänken väl de orden): I skolen dömas innan kort, I domare på jorden!" Så talar han, som skall en dag Allt folk tillrätta ställa Och, efter helighetens lag, Oss alla vedergälla.

(*W. Meusslin* † 1563, L. Petri, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

311. Herre! du, som himlens lagar Jordens folk till ledning gett, Ack! de brötos, mörka dagar Menskan har sig sjelf beredt. Från din höjd förfärlig ljuder Domen öfver lustans träl, Som föraktar det du bjuder Och förtrampar menskors väl.

2. Du förordnat öfverheten, Som din vilja främja skall. Oss du böd försonligheten, Att förmildra lagens kall. Låt då ondskan icke bryta Fridsamhetens brödraband, Det din kärlek ville knyta, Helgadt af din egen hand.

3. Gif, o Gud! att den, som dömer, Mot försåten väpnar sig, Och i hjertat aldrig glömmer Att han dömas skall af dig. Gif, att allom rätt han delar, Ledd af himlens ljus och nåd; Öm för svagheten som felar, Sträng mot brottets öfverdåd.

4. Gif, att ingen af sin nästa Sista skärfven kräfver ut. Må till allmänt lugn och bästa Styras uppsåt och beslut; Straffet dem till bättring tukta, Som föraktat dina bud, Och ditt folk i stillhet frukta Dig, all frids och ordnings Gud! (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 182.

312. När du på samvete och ed Skall sanning uppenbara, Till orätt dom ej då föried, Räds att bedräglig vara, Ty helig, helig Herren är, Och den, som falskt vid honom svär, Kan icke bli ostraffad.

2. Om du med uppsåt sanning döljt, Och en oskyldig fäller, För hvad du har i mörkret höljt, Gud dig i ljuset ställer. Gud låter icke gäcka sig; Han ser dig, han skall döma dig: Falskt vittne skall förtappas.

(*J. Hjerten* † 1835.)

3). *Lärare och Åhörare.*

I allmänhet.

Sjunges som N:o 166.

313. O gode herde! du, Som gaf ditt lif för fåren, Du ger dem kraft ännu Utur de helga såren. Ännu du håller vakt Omkring din kleua hjord, Med samma gudoms magt Och samma nådens ord.

2. Jag är bland dina får, Dock hafver du mig kallat Till herdasysslan svår, Och vården mig befallat Om din dyrköpta hjord. Ack, Herre! huru skall En mask på denna jord Förrätta så högt kall!

3. Men efter detta är Ditt stora verk allena, Och du, o Herre! kär Sjelf sändt mig, att der tjena, Så gif ock nåd dertill, Med gåfvor mig bekrön, Att tjena som du vill. Ack, Herre! hör min bön.

4. Hjelp, att med kristligt nit Jag söka må din ära; Din hjord med vaksam flit Uppbygga, trösta, lära, Ej

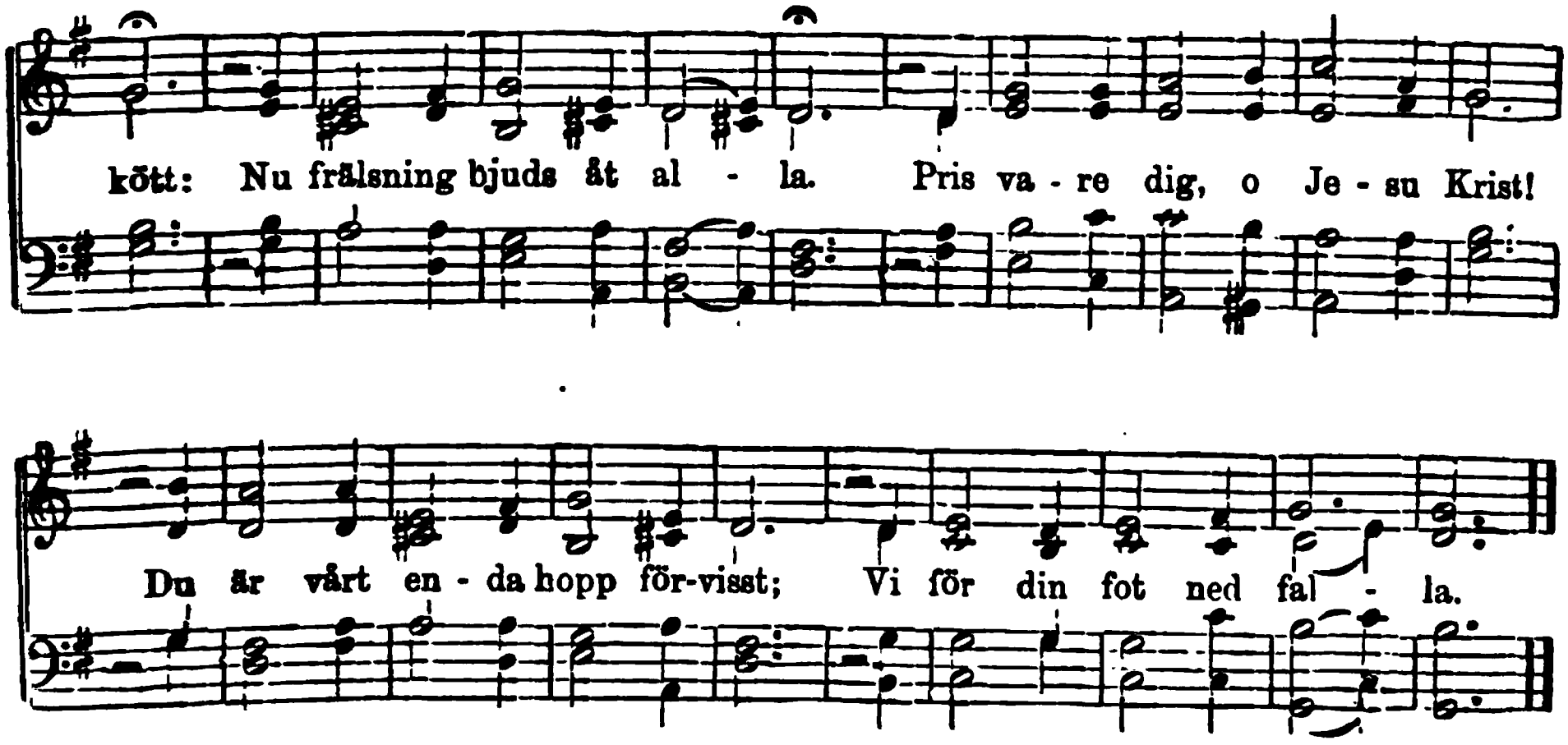

akta verldens pris, Ej heller trug och hot, Men på enfaldigt vis Befordra syndabot.

5. Styrk mig, att rätt, o Gud! Ditt löftes ord utsprida Och skärpa in ditt bud, Fast jag skall derför lida. I ditt försvar mig tag; Ty jag ej tala får Till hvars och ens behag, Men hvad ditt ord förmår.

6. Då jag förkunna skall Ditt ord och dina under, Det vare gudligt tal Och inga menskofunder. Gif att den goda säd, Som är ditt helga ord, Af mig må utsås rätt Och falla i god jord.

7. När i ditt ljus jag bör Rätt visa andra vägen, Mig sjelf, o Herre! gör Till ljusets verk benägen, Att sjelf ej syndafull, Då helgelse jag lär, Jag slår dermed omkull Hvad af mig uppbygdt är.

8. Gif att jag ej begär Gods, yppighet och ära, Men att förnöjd jag är Med hvad Gud täcks beskära. När jag har dagligt bröd, Jag glad dig tacka vill Och nöjas till min död Med hvad du skickar till.

9. Du öfverherde! gif, Det jag din får så vårdar, Att de få evigt lif Med mig i dina gårdar, Och jag på domens dag, Må säga inför dig: O Herre! här är jag Med dem du gifvit mig.

(*J. Svedberg* † 1735, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 206.

314. O Gud! som herdar gifvit, Att föra, med ditt ord, Till sanningen och lifvet Din återlösta hjord, Må oss din kärlekshöjd Mot dem till kärlek röra, Att de sitt kall ej göra Med suckan, men med fröjd.

2. O, lär oss dem att hugna, Som från vår lefnadsvår Oss råda, leda, lugna I pröfningarnas år, Oss styrka i vår strid, Hugsvala oss i nöden, Och uti sjelfva döden Oss bjuda hopp och frid.

3. Uppmärksamhet oss egnar, När, efter ditt behag, De gå på dina vägnar Att tyda oss din lag; När de med fadersröst Bestraffa och förmana Och nådens vägar bana Till syndarns slutna bröst.

4. Men, Gud! de äro svaga Och menniskor, som vi; Ack! värdes dem ledsaga Och statt dem nådigt bi, Att

i ostraffighet De sjelfva stadigt vandra Den väg de visa andra Till frid och salighet.

5. Förtroligt, fromt och stilla Vi dem må följa åt, Och undfly verldens villa Och frestarens försåt. Då skall din nåd och frid I våra hyddor trifvas, Och våra hjertan lifvas Af fröjd för evig tid.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Vid prestvigning.

Dav. 15.

Sjunges som N:o 51.

315. O Herre! ho skall bo På Sions berg i ro? Hvem är den du täcks välja Att der ditt lof förtälja? Hvem vill du nåd bevisa? Ho kan dig värdigt prisa?

2. Den, ödmjuk, ren och from, I Herrans helgedom Upplyfter sina händer Och ej sitt hjerta vänder Till vrång och fåfäng lära, Men vill Guds sanning ära.

3. Han skall, i all sin tid, Få röna Herrans frid. Till honom nåd skall flöda I hvila och i möda, I glädjen och i nöden, I lifvet och i döden.

4. Så låt oss öppna snart Vårt hjerta uppenbart, Att Jesus må behaga Sin boning deri taga, Oss med sin anda lifva Och evigt hos oss blifva.

5. Ack! hafvom honom kär, Som ärans konung är, Han, mägtig och rättrådig, Barmhertig, mild och nådig, Oss med sin hand bevarar Välsignar och försvarar.

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 35.

316. Af dig förordnad, store Gud! Den helga tjenst är vorden, Som himlens dyra ord och bud Förkunna skall för jorden. Och leda folken i ditt råd Och lära dem att med din nåd I Kristus kristligt lefva.

2. Dem som arbeta i din säd, Som dyrbar är och mycken, Med kraft af höjden du beklädd, Att de i alla stycken Må vara Herrans tjenare Och finnas trogna skaffare, Att säden ej förderfvas.

3. Dem nåd förlän, att de i allt Dig, mer än menskor, lyda Och, hvad du skickat och befalt, Med nit och

N:o 61.

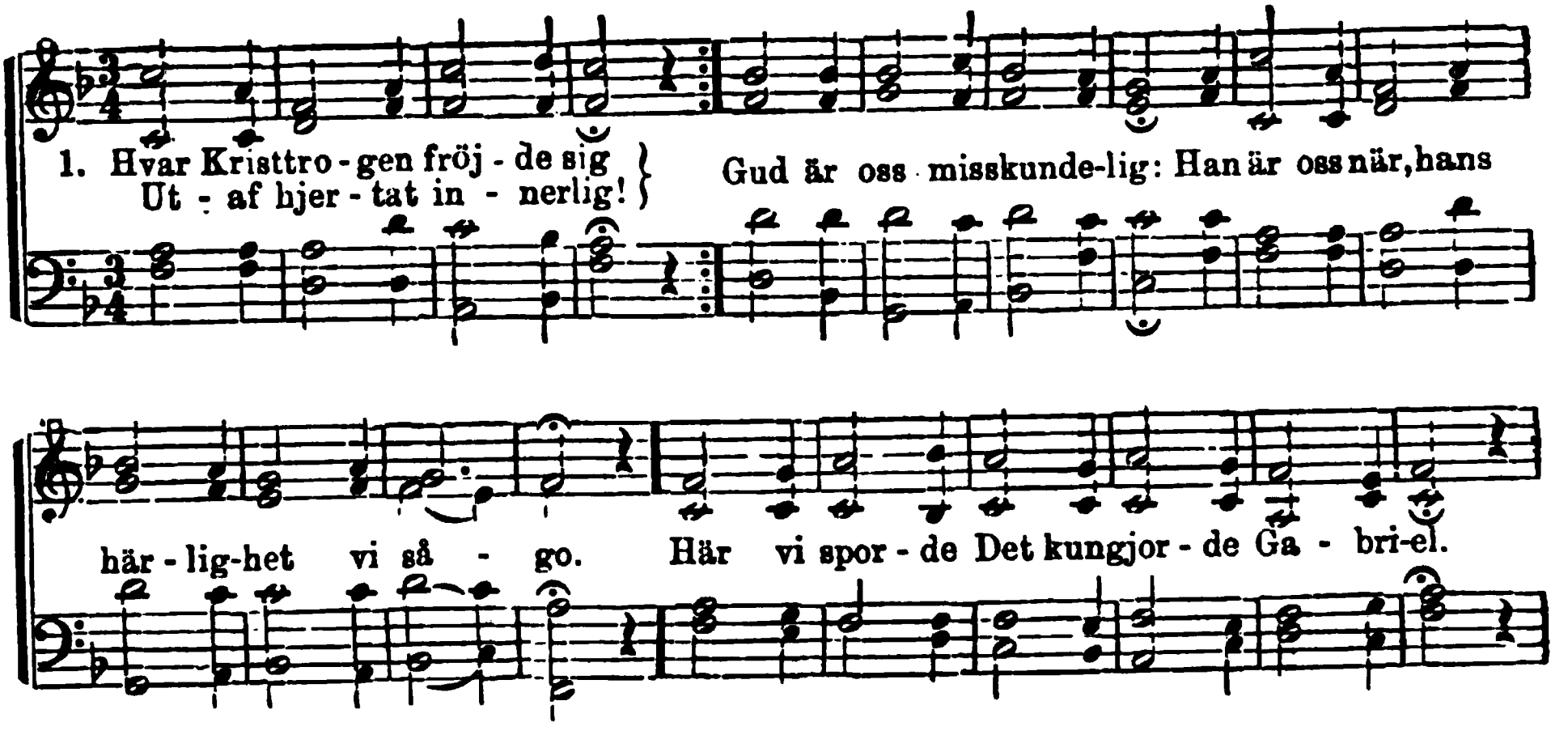

sanning tyda, Det vare ljuft, det vare tungt, Dock skall ditt ord till minsta punkt, För hög och låg förkunnas.

4. Låt dem på sig ock gifva akt, Att budet sjelfva hålla. De stå ju på sin Herres vakt! O! må de aldrig vålla, Att någon tar förargelse Utaf dens onda lefverne, Som bör all dygd oss lära.

5 I högfärd och i yppighet, O Gud! låt dem ej lefva, Ej efter gods och verldslighet Och fåfäng ära sträfva. Må de besinna en och hvar, Att Herren dem förordnat har Till herdar ej till herrar.

6. Så skicka herdar till din hjord, Som den för ulfvar vakta, Den spisa med ditt helga ord Och på dess bästa akta; Att i din sanna kännedom Den varda må din egendom Och evigt salig blifva.

(*J. Svedberg* † 1735, J. O. Wallin.)

Vid prestval.

Sjunges som N:o 206.

317. O Gud! ditt folk dig beder I hopp och ödmjukhet. Du ser i hjertat neder Och våra tankar vet. Utaf din hand i dag En herde vi begära, Som kan oss troget lära Ditt bud och ditt behag.

2. Oss värdes den beskära, Som delar ordet rätt, Så ren uti sin lära, Som i sitt lefnadssätt: En våra själars vän, Som, from och mån om likar, Gör sjelf hvad han predikar, Gud! lär oss välja den.

3. Här må ej ränker gälla. Ej tvång, ej heller våld. Den dom, i dag vi fälla, I himlen vare fäld. Styr, Herre! vårt beslut. Att den till herde kalla, Hvars val må för oss alla Till evigt väl gå ut.

(! — C. Dahl, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

318. Du, som din församling vårdar, Den ditt blod har återlöst, Och i dina helga gårdar Söker oss med fridens röst, Hör i dag ett folk begära Sig en herde af din nåd, Som predikar lifvets lära Och förkunnar dina råd.

2. Styr vårt hjerta att vi mäte Vigten af en herdes kall, Om vi det i dag förgäte, Dyrt vårt ansvar blifva

skall, Låt ditt folk ett samvet bära Ur ditt tempel, fritt från qval: Själars frälsning och din ära Vare målet för vårt val. (*S. Ödmann* † 1829.)

Vid en biskops inställande i ämbetet.

319. Väktare på Sions murar! Skåda vidden af ditt kall. Inför den, som pröfvar njurar, Räkenskap du göra skall. Vårda Kristi får och lam; Träd med herdastafven fram, Vaksam, fridsam, lyckosam!

2. Skrif det konungsliga budet Tidigt i de ungas bröst. Låt af nåden utgå ljudet, Till de ångerfullas tröst. Vilsefördas ledsven var, Svagas tillflykt och försvar, Och de armas vän och far.

3. Var på tidens tecken vaken Var vid dess förderf ej ljum, Låt den helga ljusastaken Icke stötas från sitt rum, Bäfva ej i stormig tid, Manligt emot ulfvar strid. Tåligt Kristi kärlek lid.

4. Sök din ära i Guds ära, I hans starkhets magt var stark, Gack att som apostel lära, Styra såsom patriark. Upphöj korsets lifsbaner, Att dess inskrift veriden ser: *Gud i Kristus segren ger.*

5. Dig den högste herden lede, Du som leda skall hans hjord! Dig han styrke och berede Med sin anda och sitt ord! Gifve han, som trofast var Dig en krona evigt klar, När din kamp du kämpat har!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Vid en kyrkas invigning.

Sjunges som N:o 197.

320. Se, milde Gud! i nåd ett samfund, dig till ära, I dag från detta rum sitt första offer bära. Med ödmjukhetens hopp och tacksamhetens ljud Vårt lof vi egne dig, vår fader och vår Gud!

2. För dig, som i din höjd all verldens öden vänder, Den boning är för låg, som byggs af menskohänder, En väckt och krossad själ, som nådens ljus begär Och lyder Jesu röst, ditt rätta tempel är.

3. Så kom, o Gud! att oss i nåd och sanning leda; Att här i våra bröst ett tempel dig bereda. Till oss en stråle sänd, och låt i detta hus Oss glädjas af din tröst och lysas af ditt ljus.

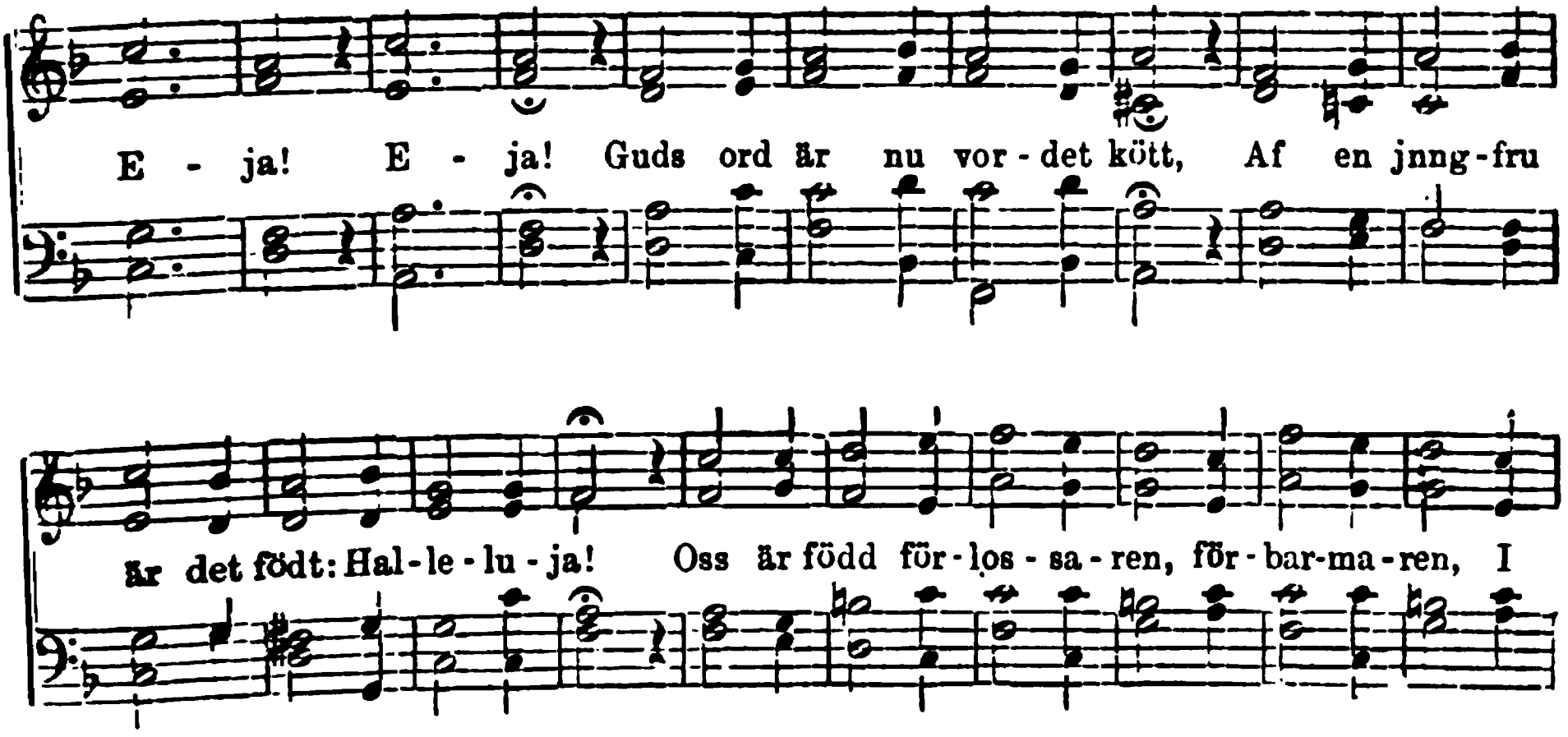

4. Låt säkerheten här ur syndens dvala väckas, Och nådens milda kraft åt väckta hjertan räckas; Den sorgsne njuta tröst, den svage styrka få, Och nåden söka dem, som ännu vilse gå.

5. Låt icke här ditt ord på hårda klippan falla, Med Jesu blod vår själ till tro och bättring kalla; Låt här vårt hjertas bön, på rena läppar förd, Uppstiga till din thron med hopp och blifva hörd.

6. Du värdes våra barn din nåd med dopet gifva, Att helgelsens förbund och pligter trogna blifva; Och låt, vid nådens bord, den fallne tillgift få, Den, som förkrossad kom, med glädje återgå.

7. Nu, Fader! åt din vård vi detta tempel lemne. Oss blifve denna dag ett heligt fröjdeämne; O, Herre! låt ditt folk, med renade begär, Ditt stora namn till pris, dig alltid möta här. (*S. Ödmann* † 1829.)

På Sabbatens morgon.

Sjunges som N:o 7.

321. Hur härlig, Gud! din sol uppgår, Allt af din nåd sig fröjda får, Allt i ditt ljus förnöjes. Hur löses ej all mödans tvång, När stilla, enig, gudlig sång Från tusen munnar höjas, När Kristi hjord, i tro och hopp, Till dina gårdar vandra opp Och hjertat till dig böjes. Du är, du är O Gud! oss när.

2. Som välluft går af blomstrens ring, En stilla andakt rundt omkring Uppstiger att dig dyrka. Ja, dig förkunnar, Herre Gud! Allt hvad som anda har och ljud, Och verlden är din kyrka, Och luft och ljus och berg och flod Och menskohjertats glada mod Den samma lära yrka: All verlden har, En Gud och Far.

3. Skall jag då ensam vara stum! Nej, uppgå till de helga rum Jag vill ock se din ära. Skön är din himmel och din jord, Men härligare är ditt ord, Din lag, din nådelära. Dig nalkas jag i Jesu namn: Tag bort min skuld, sänd ej din famn Och låt mitt hjerta bära Mig vittnesbörd Att jag är hörd.

4. Vår jord, och hvad som är derpå, Skall störtas, himlen skall förgå, Med alla stjernors skara Men ej ditt

ord och ditt förbund, Som varit har till denna stund, Och skall för evigt vara. Lär mig då akta på din lag, Att på den stora Sabbatsdag, Då jag för dom skall svara, För Jesu skuld, Du är mig huld. (*E. G. Geijer* † 1847.)

322. Mitt hjerta, Jesu! denna dag Skall helgas dig till ära. Låt denna röst, till ditt behag, Ett heligt offer bära; Med fröjd jag i ditt hus vill gå, Att af ditt blod min styrka få Och ljus utaf din lära.

2. Din vishets och din allmagts höjd Förkunna himlens härar. Ditt frälsta folk med helig fröjd Dig i ditt tempel ärar. Der öppnas dig ett krossadt bröst, Som söker dig och finner tröst För allt som det förfärar.

3. Så gif, o Gud! att denna dag Af mig må väl användas, Låt ånger väckas af din lag Och tro af nåden tändas, Och mörkret för din klarhet fly, Och himlens nåd hvar morgon ny, Till trons förkofran sändas.

(*S. Ödmann* † 1829.)

Vid ringning till Gudstjenst.

Sjunges som N:o 4 eller N:o 28.

323. Hör, Gud! ännu sin nåd dig bjuder, Se, templets portar öppna sig. Kanske härnäst, då klockan ljuder, Upplåtes grafvens port för dig; Du går ej mer i Herrans hus, Ditt rum bereds i jordens grus.

2. Men om i dag du söker Herran Och hem hans ord i hjertat bär, Han följer dig och är ej fjerran, Då du hans hjelp och tröst begär; Han ej din sjuksäng öfverger Och än i grafven till dig ser.

3. Så sök i dag, då år och helsa Ej neka råderum dertill, Sök Herrans nåd, som vill dig frälsa, Blott du på honom trösta vill, Och Gud, som hör din bön och sång, Välsigna skall din kyrkogång.

(*F. M. Franzén* † 1847.)

Gudstjenstens glädje och högtidlighet.

Sjunges som N:o 140.

324. O Gud! det är en hjertans tröst Att i ditt hus få komma, Der vi få glädjas af din röst

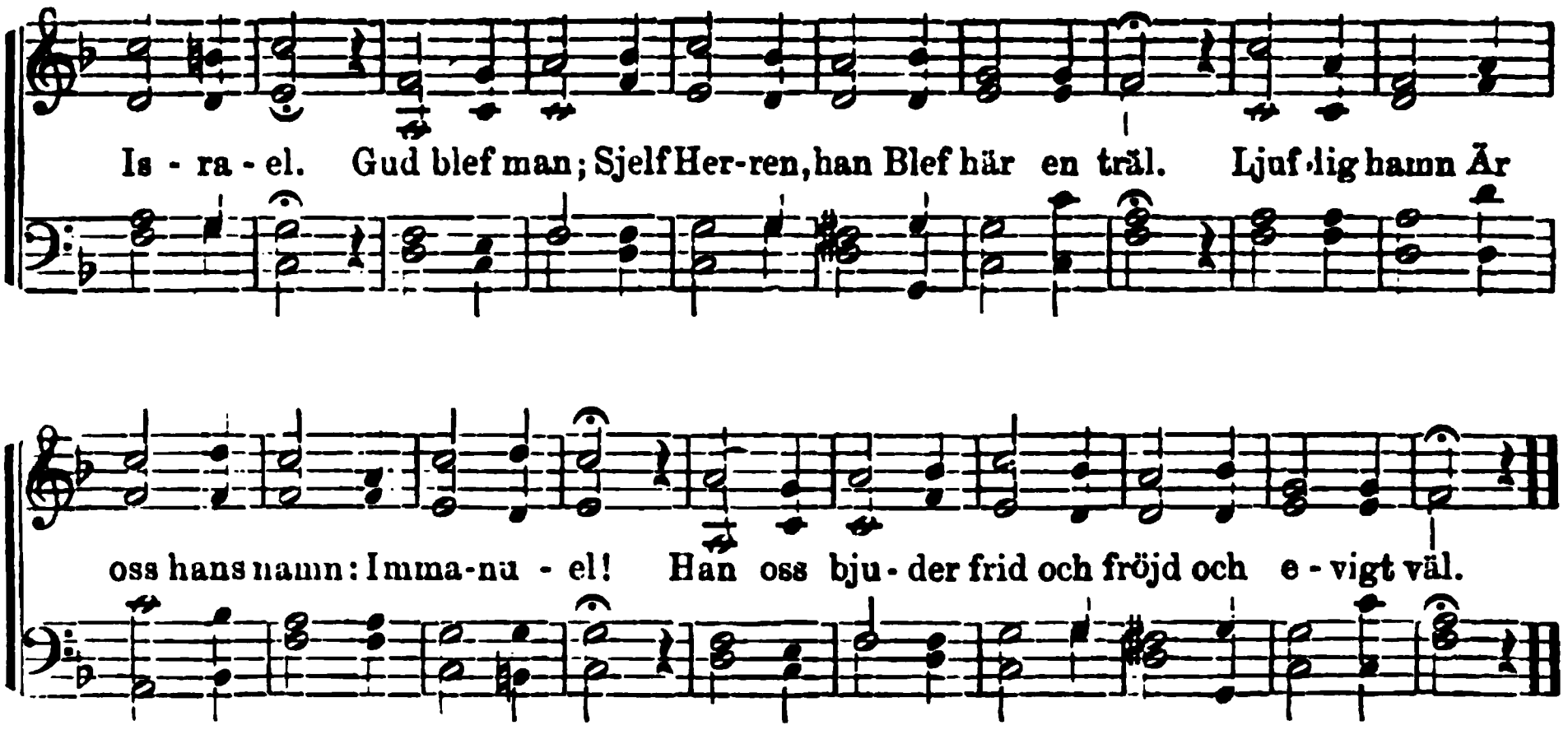

Med alla dina fromma. Hur väl det i ditt tempel går, Hur helgedomen härlig står. Det är stor lust att skåda.

2. I dino hus är en dag Fast bättre till att blifva, Än allt det nöje och behag, Som verlden har att gifva. Fullkomlig glädje hos dig är Uti din boning, Herre! kär, Der du dig uppenbarar.

3. Ty bedje vi så innerlig, Att du vår själ förunnar Den nåd att städs hugsvala sig, Der man ditt ord förkunnar, Och låt oss der din ära se, Din härlighet oss der bete, Till fröjd förutan ände.

4. Gif oss, o Gud! din anda god, Som på din väg oss leder, Upplyser, styrker håg och mod, Och nådigt oss bereder, Att vi ditt ord må rätt förstå Och oss derefter ställa så Att ditt namn alltid helgas.

5. Vi prise dig, o Fader! kär, Vi dig, o Jesu! äre: Dig, Helge And'! som trösten är, Vi lika lof hembäre, Som det i allan tid har skett Och ännu sker i evighet: Vi sjunge dertill Amen!

(*L. Jonæ Gestritius* † 1597, J. Svedberg.)

Dav. 84.

Sjunges som N:o 51.

325. O huru ljuflig är Din boning, Herre! kär, Ditt tempel och din kyrka, Der sig min själ får styrka Och med ditt ord sig spisa Samt all din godhet prisa.

2. Min själ stor längtan har Och glad sin tillflykt tar Till dina helga gårdar, Der dina barn du vårdar, Der de, i dig förnöjda, Sig af din kärlek fröjda.

3. Som fogeln, fri och snar, Till kända nästet far, Att der i frid få vara För oro, våld och fara, Så själen till dig längtar Och till ditt altar trängtar.

4. Ty si, det håller hon, O Jesu! för din thron, Der nåd du henne skänker, Der hon sin frid betänker, Ditt ord och bud får lära Och dig af hjertat ära.

5. Ack! sälle de som bo Uti ditt hus med ro, Och hjertat städse vända Till det, som mest kan lända Dig, Gud! till pris, och söka Sin tro med ordet öka.

6. Ack! sälla äro de, Som lifvets vägar se, Af nådesolen lysta, Och, uti hoppet tysta, Rätt vandra, tåligt lida Och Herrans hjelp förbida.

7. Fast de med sorg och qval Igenom jemrens dal Sin vandring måste taga, De nöjda allt fördraga, Ty lifvets brunn de finna, Der mod och tröst de vinna.

8. Ja, deras lärare Med hjertans hugnad se Att Herrans bud bli lydda, Och de med seger prydda, När ondskans välde stäckes, Och trones lif uppväckes.

9. Ack, Herre! hör min röst, Du är min enda tröst; Befrämja Kristi rike, Och satan dådan vike; Låt mig en lem der vara, Den du vill sjelf försvara.

10. Att tjena dig en dag För mig har mer behag, Än all den fröjd och ära, Som verlden kan beskära. Det hus jag sällast aktar, Der man ditt ord betraktar.

11. Du är min sol i köld, I strid är du min sköld; Min tro kan du upptända, Allt ondt ifrån mig vända, Mig nåd och ära gifva Och låta salig blifva.

(*H. Spegel* † 1714. J. O. Wallin.)

Dav. 92.

326. Hur fröjdar sig i templets famn Mitt hjerta och min tunga! Hur ljufligt att den Högstes namn Ibland hans folk lofsjunga! Hvar morgon hans barmhertighet, Hvar afton hans sannfärdighet, Hur saligt att förkunna!

2. Vak upp, min själ! var glad och märk Det goda, Gud dig gifver; Hans vishet i hans råd och verk Här uppenbarad blifver; Hans nåd, oändlig som hans magt, I hvad han gjort, i hvad han sagt, Här till din tröst förklaras.

3. O fröjd, o frid! som njutes här Af andaktsfulla själar, Må verldens lustar och begär Förnöja syndens trälar: All deras fröjd är tom och kort: Som vissna gräs de falla bort Och evigt sig förderfva.

4. Men cedern lik, som frisk och skön, På Libanon sig höjer, Och palmen lik, som alltid grön Sin ädla fägring röjer, Så skall i Herrans helga gård Den fromme blomstra i hans vård Och evigt frukter bära.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Före predikan.

Sjunges som N:o 199.

327. Kom frälsta hjord! Och hör det ord, Som kan di'' hjerta nära. Församlens folk!

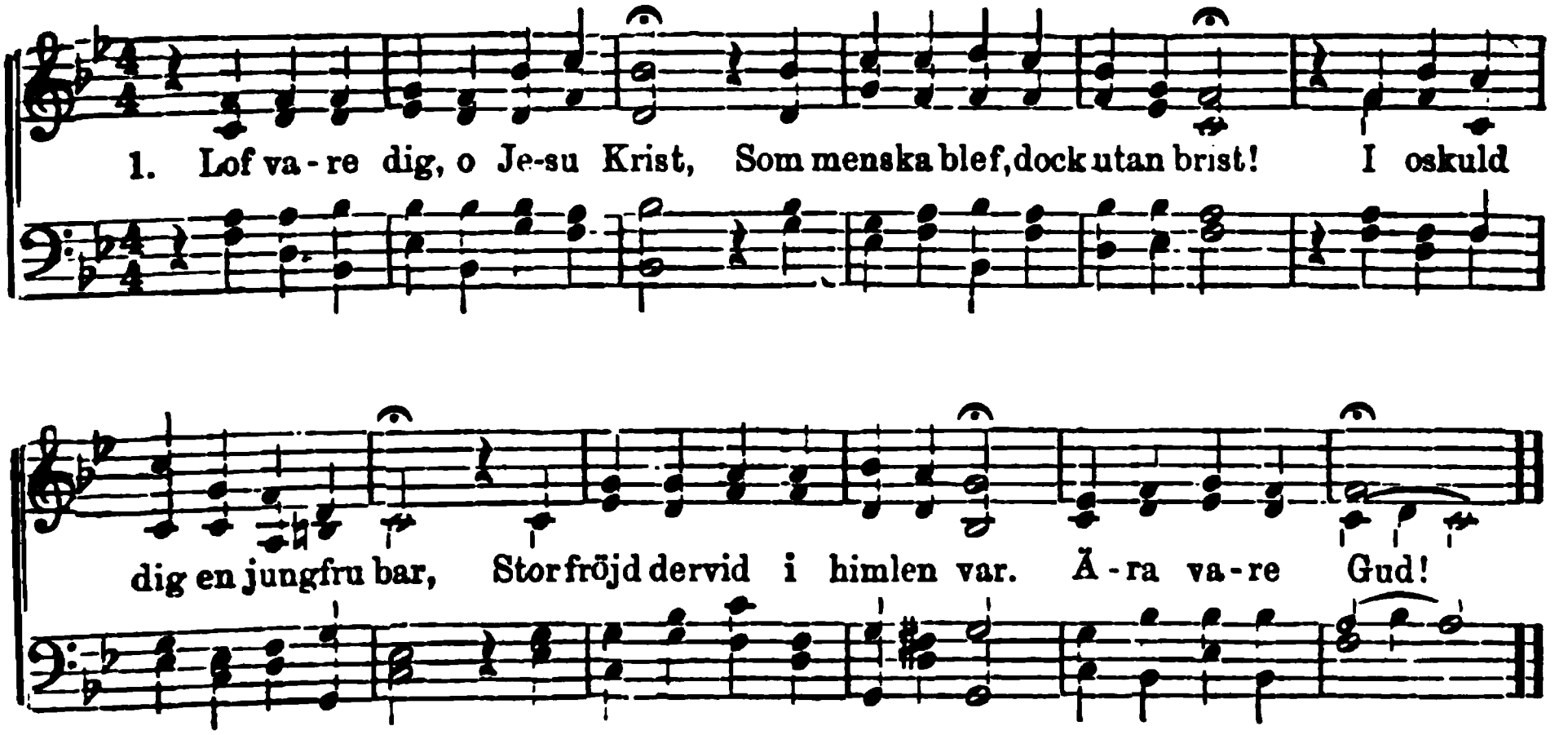

Der fridens tolk Förkunnar Jesu lära. Den lärans röst Är nåd och tröst Åt hvarje själ, som blöder, Dess enkla bud Är: *frukta Gud Och älska dina bröder.*

2. O syndaträl! Som kropp och själ I veridens sorg begrafver, Hvart ämnar du? Vänd om! ännu En liten tid du hafver. Guds vilja hör Och bättring gör! I dag sin famn han räcker. En annan dag Dig vredens slag, Ej nådens stämma, väcker.

3. Låt, store Gud! Din sannings ljud Af oss med andakt höras, Låt hvarje bröst Af nådens röst I dag till bättring röras! På det vår tid, I dygd och frid, Må trones frukter röna, Och salighet I evighet Vår tro med seger kröna. (*J. O. Wallin* † 1839.)

328. Hit, o Jesu! samloms vi, Att ditt helga ord få höra: Värdes sjelf du stå oss bi Och vår håg till andakt röra, Att han, ifrån jorden tagen, Till dig alltid varder dragen. :,:

2. Vårt förnuft förblindadt är, Mörker all vår själ betäcker, Om din ande ej är när. Som nytt ljus i henne väcker. Jesu! värdes oss nu stärka Och nytt hjerta i oss verka. :,:

3. O, du härlighetens sken! Ljus af Fadrens ljus utgånget, Gör vår håg från mörkret ren, Som vårt hjerta håller fånget. Styr vår tunga, håg och öra, Till att rätt vår gudstjenst göra. :,:

(*T. Clausnitzer* † 1684, P. Lagerlöf.)

Sjunges som N:o 140.

329. O Gud! som hörer allas röst, Gif oss din Andes gåfva, Att vi, som sätte till dig tröst, Dig rätt må kunna lofva. Lär oss ditt ord anamma så, Att tron deraf må styrka få Och vi må kristligt lefva.

2. Låt upp hvar trogen herdes mun, Att han ditt bud må följa Och oförskräckt i denna stund, Ej någon sanning dölja, Men hvad du, Gud! oss säga vill. Det gif du nåd och styrka till, Att han oss det förkunnar.

3. Vår öron öppna, Herre Gud! Regera håg och sinne, Att vi må höra dina bud Och hafva dem i minne,

Så att vi ordet rätt förstå Och alltid i din vilja gå, Och således ordet göra.

(*J. Utenhovius* [i medlet af 16:de årh.], J. Svedberg.)

Sjunges som N:o 198.

330. O Jesu Krist! dig till oss vänd, Din Helga Anda till oss sänd, Vår andakt väck, vår suckan hör Och oss på lifvets väg sjelf för.

2. Upplåt vår mun till ditt namns pris, På oss din nådes kraft bevis, Förök vår tro, upplys vår själ, Ditt helga ord att lära väl.

3. Till dess vi sjunge med Guds här: Gud helig, helig, helig är, Och saligt skåde ljusens far Bland änglaskaror uppenbar.

4. Ära ske Fadren och hans Son, Den Helga And' i samma thron! Den heliga treenighet Ske pris och lof i evighet! (*Wilhelm II* † 1662, Gezelius d. y.)

Efter predikan.

Sjunges som N:o 338.

331. Tack, o Jesu! för det ord Du i dag oss låtit lära, Må din sanning på vår jord Rota sig och frukter bära. Kom, att i vårt hjerta fästa Kärlek till vår Gud och nästa. :,:

2. Du, som låtit oss din lag Ren och helig här förklara, Gif att ock vår arbetsdag Må en själens sabbat vara. Värdes du vårt bröst upplifva, Att det må ditt tempel blifva. :,:

3. Gif att, under lifvets lopp, Lifvets pligter redligt skötas. Låt oss här med tro och hopp Dig till ära åter mötas. Låt det ljuset, som oss leder, Aldrig bland ditt folk gå neder. :,: (*S. Ödmann* † 1829.)

Sjunges som N:o 126.

332. Således är vår kyrkogång Denna stunden väl förfluten. Guds ords lära, bön och sång Är i Herrans namn besluten. Gud han vare evigt prisad! Härligt är vår själ bespisad. :,:

2. Vi gå hem, hvar till sitt bo, Af Guds helga gåfvor glade. Nu vår själ har fått den ro, Hvartill hon

N:o 63, A.

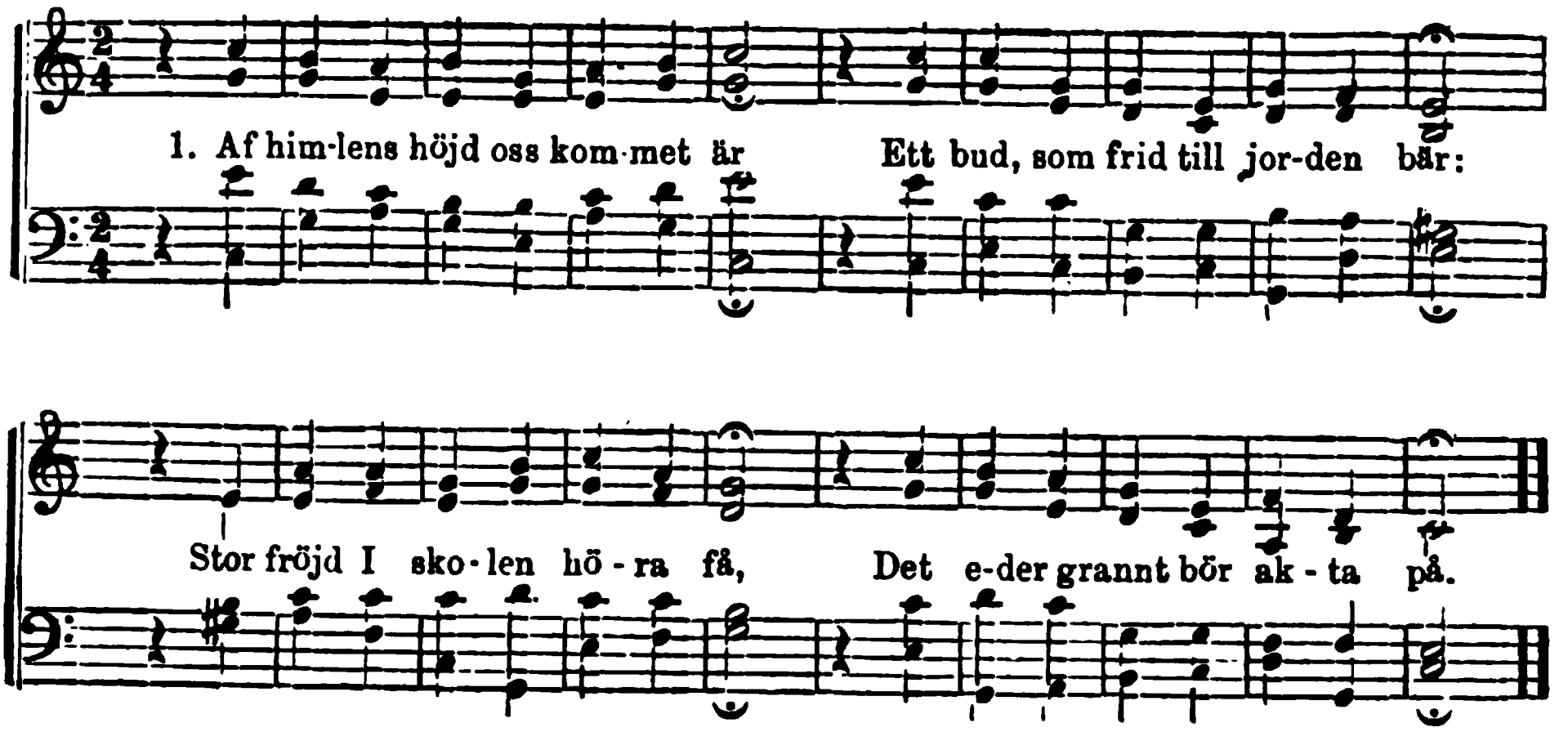

stor längtan hade, Gud oss framgent så ledsage, Att vi honom väl behage! :,:

3. Gud! vår utgång salig gör, Våra brister nådigt hela, Och all satans list förstör, Dagligt bröd låt oss ej fela, Låt oss väl vår vandring ända Och till dig i himlen lända. :,: (*J. Schenk* † 1681, P. Lagerlöf.)

4). *Husbönder och Tjenare.*

Sjunges som N:o 199.

333. O Gud! mig kristligt nyttja lär, Den magt, du täcks förläna, Att jag hvad rätt och lika är, Bevisar dem mig tjena, Väl vetandes att jag ock har En herre i det höga, Som mig, ehvad jag företar, Städs följer med sitt öga.

2. Lär mig att deras tunga kall Med vänlig omsorg lätta, Med godhet varna dem för fall, Med saktmod dem upprätta, Dem i din fruktan föregå, Dem i ditt ljus ledsaga, Och större ok ej lägga på, Än de förmå att draga.

3. Den lägste tjenaren af dig Till sällhet kallad blifvit. För honom, likaväl som mig, Du har din Son utgifvit. Hans trogna bön går lika fort, Som min, till nådethronen. Du, Herre! af ett blod oss gjort, Och ser ej till personen.

4. Det goda en bland dessa små Af mig, o Gud! försporde, Det vill du nådigt räkna så, Som jag åt dig det gjorde. Ack! i behofvet af din nåd Vi alla äro like, Ty led oss alla i ditt råd, Som barn, hem till ditt rike.

5. En dag skall tjenare och fri För dig till rätta ställas: O, hjelp oss vandra så, att vi Ej må i domen fällas! Då skall du, Gud! ej dertill se Hvem här en herre hetat, Men, som din gode tjenare, Din vilja gjort och vetat. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 31.

334. Du Herre! afskilt har min lott; Gif att jag, nöjd med hvad jag fått, Gör allt det goda, som jag kan Och söker frid med hvarje man, Men ock på deras bästa står, I hvilkas tjenst mitt bröd jag får.

2. Lär mig så lyda deras bud, Att främst jag tjenar dig, o Gud! Hvars klara blickar skåda ner, Dit intet menskoöga ser, Ty låt mig alltid vandra så, Att inför dig jag kan bestå.

3. O Jesu! du ej från mig vik; Du sjelf en tjenare var lik, När du all verldens synder bar Och fräste det borttappadt var. Till dig jag flyr med bön och tro Och finner kraft och själaro.

4. Till dig jag ber med stilla hopp, När morgonsolen träder opp. Till dig mitt offer glad jag bär, När dagens möda slutad är: Ty går mitt arbete med fröjd, Och sedan hvilar jag förnöjd.

5. På Herrans dag, i Herrans hus, Jag får ock hemta tröst och ljus Utaf hans dyra nåd och bud: Ack, lär mig tacka dig, o Gud! Att jag har helsa, dagligt bröd, Och på ditt ord ej lider nöd.

6. I kyskhet, nykterhet och flit, Till dig jag ställa må min lit. Du var min hjelp från ungdomsdag, Och blir jag gammal, sjuk och svag, Jag får till samma fader fly, Hvars nåd är hvarje morgon ny.

7. Jag ej förtryte andras lott, Ty alla sina bördor fått Och gömmas sist i samma jord; Men den, som, efter Jesu ord Här i det ringa trogen var, Sin lön i Jesu rike har. (*J. O. Wallin* † 1839.)

5). *Makar, Föräldrar, Barn.*

Vid brudvigsel.

335. Gud! välsigna dessa hjertan, Helga dessa vänners band Och, i glädjen som i smärtan, Hägna dem med fadershand. Bästa skatt i deras bo, Mödans lön och hvilans ro, Blifve kärlek, dygd och tro!

2. Blifve många, blifve lugna Deras oåtskilda år; Barn, som deras hjertan hugna, Träde fromt i deras spår; Endrägt, flit och kristligt hopp Bygge deras lycka opp. Trygge deras hela lopp!

3. På den väg, de skola vandra, Led dem i ditt visa råd; Låt dem, stödjande hvarandra, Understödjas af din nåd; Lydnad för din helga lag, Visshet om ditt välbehag, Följe dem till åldrens dag!

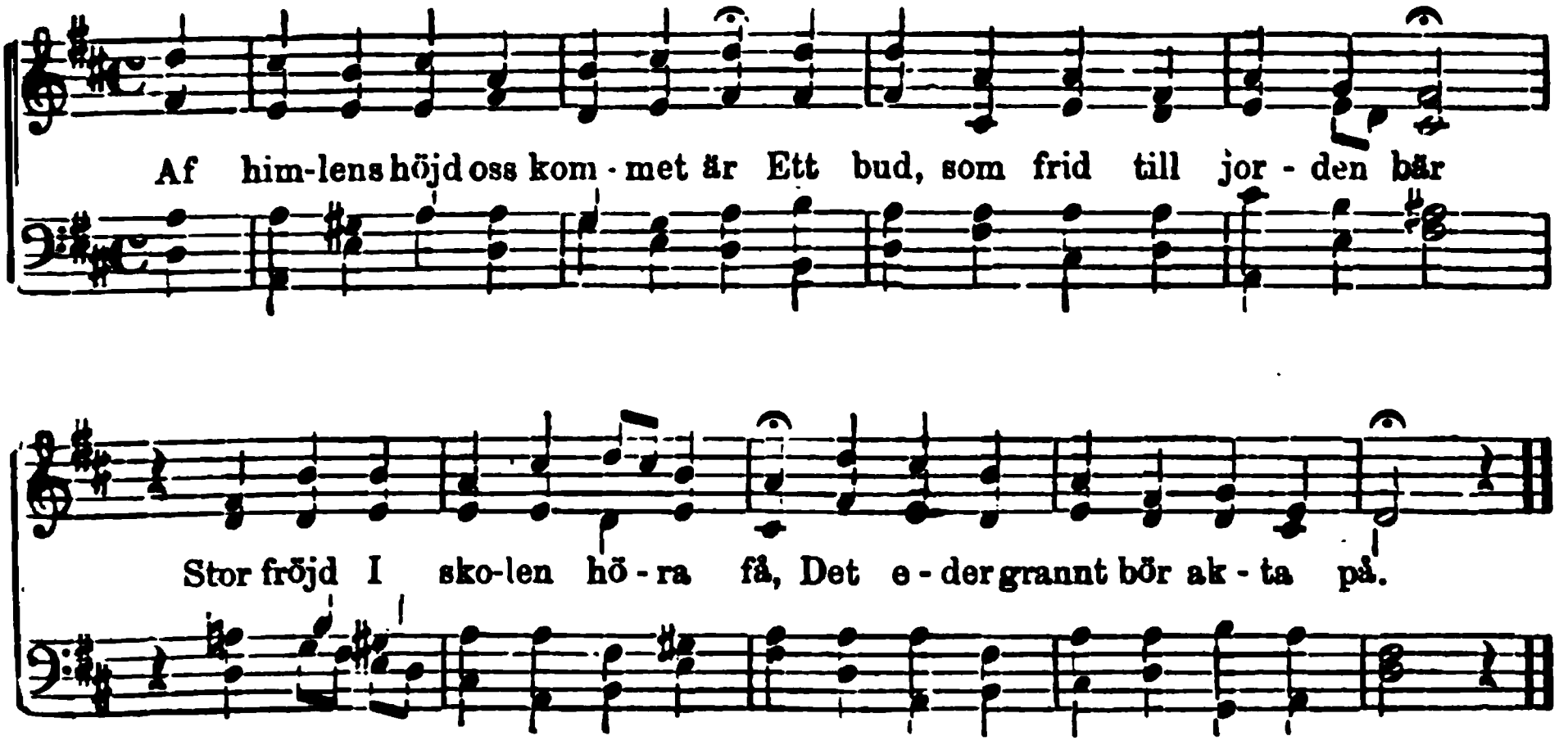

4. Låt dem, Herre! i din fruktan Glädjens dag till mötes gå; Tåligt böjas för din tuktan, När du lägger korset på; För hvarandra, som du böd, Vara *allt* i lust och nöd, Vara *ett* i lif och död.

5. Och när sist, vid dödens möte, Trogna makar skiljas åt, När från vännens kalla sköte Vännen sliter sig med gråt, Trösta den, som sorgen tär, Att ett lif kan ärfvas der, Hvarest ingen död mer är.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

336. O du, hvars kärlek sig förklarar I allt, som andas lif och tröst, Men ljufligast sig uppenbarar I huldа, rena menskobröst, O, värdes sjelf den låga nära, Som, till vår sällhet och din ära, Du i förtrogna hjertan tändt; O Jesu! låt de ömma banden Befästas af den gode anden, Som till vår helgelse du sändt.

2. Välsigna du de löften dyra, Som nu från dessa läppar gå. Må sjelf du deras hjertan styra, Att din välsignelse de få. På deras dunkla väg till griften, Dem förestå så många skiften. Men lifve dem din kärlek opp. Så skall den stilla dygdens trefnad Försköna deras sammanlefnad Och sällhet kröna deras lopp!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 197.

337. Nu blott för veriden två, För Gud ett lif, en anda, De huldа makar gå Att sina öden blanda Och dela ljuft och ledt, Allt efter ditt behag, O du, som vis beredt Så klar som mulen dag!

2. Välsigna det förbund, De vid din kärlek trygga; Låt dem sitt hopp hvar stund På dig allena bygga, Och sist, när jordens band Af döden lösas opp, I fridens sälla land Fullborda deras hopp!

(*A. A. Afzelius* † 1871.)

För äkta makar.

Sjunges som N:is 296 eller 160.

338. Du, Herre! godt ej fann, Att menskan blef allena; Du velat derför man Och qvinna hald förena, Att de, med trogna bröst, Må vara till sin röd Hvarandras hjelp och tröst, Förnöjelse och stöd.

2. Som du, o Jesu! ett Med din församling blifvit, Åt henne frid beredt, För henne dig utgifvit, En make främje så Af kärlek makans väl, Och blifve af de två Ett hjerta och en själ.

3. Ty kärleken är mild, Han tål och han förlåter, Från agg och misstro skild Och vänder icke åter; Han ökar lifvets fröjd Och minskar dess besvär, Han öfver smärtan höjd Och stark som döden är.

4. Men, Herre! utom dig Vi alla äro svaga. Vi hafva, hvar för sig, Att våra fel beklaga. Se oss i mildhet an! För oss är bästa råd Att undse med hvarann, Och hoppas på din nåd.

5. När i gudaktighet Vår stilla väg vi vandra Med kärlek, fridsamhet Och trohet mot hvarandra, Så blifver kärlekens Och fridens Gud oss när, Och oss till lifvets gräns, Allt godt af nåd beskär.

6. Jag kan mitt hjertas vän Ej sjelf åt mig bevara; O Gud! bevara den För dold och öppen fara. Ack! låt oss sammanbo, Att lofva än ditt namn Och följas åt i ro En gång till fridens hamn.

7. Men är det ditt behag Att vännen från mig skilja, Haf med min sorg fördrag Och böj mig till din vilja, Att jag, när lifvets lopp För mig ock når sitt slut, Får gå, med saligt hopp, Dit vännen gått förut.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 128.

339. Säll är den man, som fruktar Gud Och gerna vandrar i hans bud. Hans händers verk, hans hus och kall Af Herren Gud välsignas skall.

2. Hans maka, from och kärleksrik, Ett fruktsamt vinträd varder lik; Hans barn omkring hans bord också Likt friska oljeplantor stå.

3. Sjelf står han lik en löfrik stam, På en gång ljuf och allvarsam, Och ser med fröjd sitt hus och land Förkofras under Herrans hand.

4. Och när han sin välsignelse Åt barn och barnbarn hunnit ge, Han, rik af dygder som af år, Med frid till sina fäder går.

(*M. Luther* † 1546, O. Petri, F. M. Franzén.)

N:o 64.

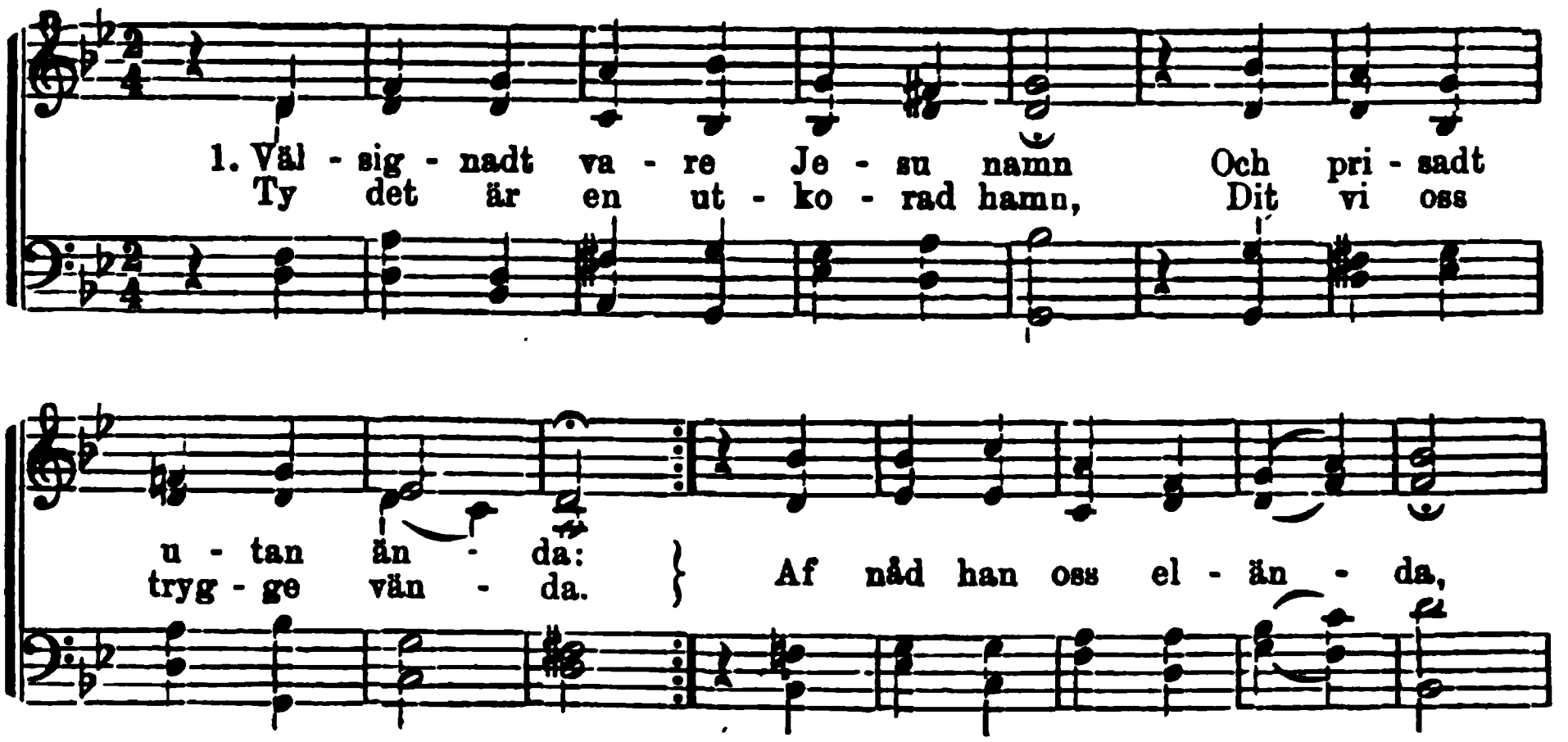

För föräldrar.

Sjunges som N:o 160.

340. O Gud! du skänkt mig barn som föddes att dig dyrka; De skola höra till ditt like och din kyrka. Min pligt mot dem är dyr: gif mig välsignelse Att dana till din tjenst dem, du lät ljuset se.

2. Gif mig din Andas nåd att dem din vilja lära, Så att de må ditt namn rätt frukta och rätt ära. Låt detta vishetsfrö så tidigt rötter slå, Att dagligt de i nåd, som ålder växa må.

3. Låt mig ock samvetsgrant mitt ansvar eftersinna, Att de sin föresyn må i min vandel finna. O Herre! skydda dem för all förargelse, Som kan en menlös själ till rof åt lasten ge.

4. Må ej, som Eli, jag så blind i kärlek vara, Att, när jag skådar fel, jag skulle näpsten spara. Med saktmod, allvarsam och nitisk i min vård, Må jag ej vara vek, må jag ej vara hård.

5. O Gud! som bjudit mig att huldhet mot dem öfva, Förkasta ej min bön: må de mig ej bedröfva, Med framgång krön mitt hopp, ledsage dem din hand Att goda kristna bli och gagna fädrens land.

6. O, måtte jag dem se emot min omsorg svara Och, glad af denna syn, i frid från veriden fara! Men är min stund bestämd i deras späda dar, Så blif, o Herre sjelf de värnlösas försvar.

7. Gif, när jag samlad är med dem till mina fäder Och jordens hela ätt inför din domstol träder, Att jag må säga glad, uppstånden ur min graf: O Gud! si här är jag, med barnen du mig gaf.

(*G. G. Adlerbeth* † 1818.)

Sjunges som N:o 126.

341. Du, som var den minstes vän Och lät barnen till dig träda, Jesu! du välsignar än, Tar i famnen än de späda. Du en faders omsorg leder Och en moders fröjd bereder.

2. Gode herde! i din hjord Du de svaga lam ej glömmer. Lifvets bad och nådens bord Du så huldrik åt dem gömmer. I din famn du vill de kära Till din Faders boning bära.

3. Jesu! i din vård vi ge Våra barn, vårt glädjeämne. Gud! din gåfva äro de, Dig vi dem tillbaka lemne. Re'n i dopet till dig tagna, Låt dem ej från dig bli dragna.

4. Låt oss vandra med dem så Att vi himlen med dem ärfva, Ej med ondt dem föregå, Ej en helgad själ förderfva, Att de änglar, dem ledsaga, Ej hos dig må oss anklaga.

5. Ingen så ditt ord oss lär, Ingen kommer i ditt rike, Som ej barnsligt hjerta bär Mot sin Gud och mot sin like; Gif att dig, som barn, vi alla Älska, lyda och åkalla.

(*F. M. Franzen* † 1847.)

För barn.

Sjunges som N o 178.

342. O Gud, som ej de spädas röst föraktar, Hjelp ock att jag med barnslig lit betraktar Att du min Gud och Fader vara vill: Hör nu min bön, den jag dig ställer till.

2. Du kallat mig af nåd till detta lifvet; Min kropp, min själ och allt, af dig är gifvet, Ja, ännu det, som mycket mera är: I dopet du mig tvagit ren och skär.

3. Gif att jag städs min vandring så anställer Att ungdomsfel och odygd mig ej fäller; Jag icke sjelf min in- och utgång vet, Ty led mig du uti all menlöshet.

4. Hvad nyttigt är, gif, Gud! jag det må lära, Befäst mig derhos om dygd och ära; Min ungdomstid ej nöta fåfängt bort, Det läras bör är drygt men tiden kort.

5. Föräldrom är jag skyldig barnslig lydnad Och heder: det skall lända mig till prydnad, När de mig hålla till all kristlig tukt, Deraf jag får med åldren mycken frukt.

6. Bevara mig, o Gud! för ond' exempel, Att ej förstörs den Helga Andas tempel; Ondt sällskap, som förgift, lär mig att sky, Falsk lära och de ondas seder fly.

7. Styrk mig att jag allt mera må tilltaga Uti allt godt och städse dig behaga, Förkofra mig i visdom och i nåd, Och aldrig gå från dina helga råd.

8. Min lefnad vill jag dig, min Gud! befalla Och dag från dag om bistånd dig åkalla, Att jag må väl fullända lifvets lopp, Behålla tron samt kärlek och godt hopp.

(*J. Svedberg* † 1735, J. O. Wallin.)

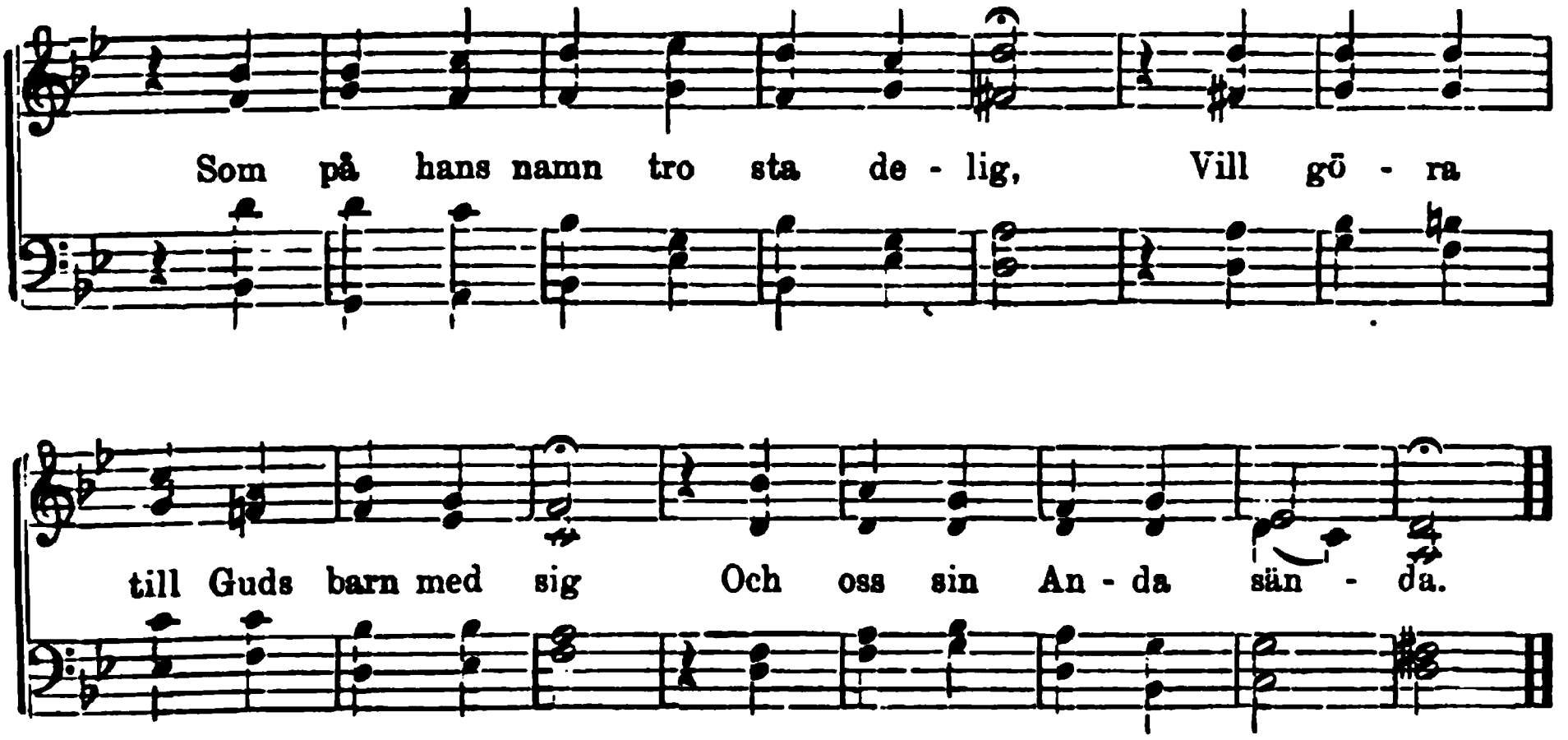

För en husfader eller husmoder vid ett årsskifte.

Sjunges som N·o 77.

343. Gode Gud, som låt mig hinna Fram till denna glada dag, Må för dig mitt offer brinna, Anse det med välbehag. Maka, barn, allt i mitt hem Du åt mig, och mig åt dem Mildt bevarat; dig ske ära, Dig vårt hjertas lof vi bära.

2. Lär mig glad och tacksam vörda Dina faderliga råd. Rika prof har jag fått skörda, Herre! af din stora nåd; Ny den är, när dagen gryr, Och sig lik när dagen flyr; Den så vidt som himlen räcker Och från slägt till slägt sig sträcker.

3. Låt den fröjd du skänkt de mina, Gå till dig, dess ursprung, opp. Låt dem, Fader! vara dina, Under hela lifvets lopp. Och när du vill kalla mig Hem, du gode Gud! till dig, Låt dem då den trösten njuta Att ej du dem skall förskjuta.

4. Fader! jag i dina händer Öfverlemnar dem och mig. Du, som allt till godo vänder, Led oss på din viljas stig. Vi af dig få mycket godt, När vi nöjda med vår lott, Synden fly, det goda göre, Frukte dig och dig tillhöre.

5. Huru länge vi här vandra, Står allena i din hand: Tiden för oss från hvarandra, Döden sliter ömma band, Men du dig förbarmar visst Öfver all din verk och sist Oss församlar i ditt rike, O, du Fader! utan like.

(*J. Åström* † 1844.)

Vid en makas död.

Sjunges som N·o 21.

344. Ack! döden hafver hädanryckt Min vän ifrån min sida. Af sorg till jorden nedertryckt, Hvad tröst kan jag förbida! Gud! uppehåll mig, jag är svag, Fräls mig från tvifletsfara, Och lär mig vörda ditt behag, Som jag ej kan förklara. O Gud, min tro bevara.

2. Tung blir den väg, och mörk den qväll, Jag nu skall ensam vandra, Men snart i samma tysta tjäll

Vi hvila hos hvarandra. Föräldrar, syskon, barn gå bort, Och maka skiljs från maka, Att vi ett lif, så tomt och kort, Dess heldre må försaka, Och själens väl bevaka.

3. Ett stöd dock alltid öfrigt är För den, som Herren fruktar: I sorg och fröjd är Gud oss när, Och närmast, då han tuktar. Han är de faderlösas far, Han enkors rätt försvarar. I verlden intet skygd blir qvar, Som oss till slut bevarar: Guds omsorg evigt varar.

4. Ej må en kristen sörja så, Som de der hopp ej hafva. En stund för oss till hvila gå De trogne vi begrafva. En stund förut blott hemma är Den vän, som du begråter. Vår Gud har mången boning der, Dit Herren Jesus låter De sina samlas åter. (*F. M. Franzén* † 1847.)

Vid ett barns död.

Sjunges som N·o 280.

345. Så snart for då min fröjd sin kos, Så sorge-timman ilar, Och bleknadt, som en bruten ros, Mitt barn på båren hvilar! O Jesu! du som tröst beskär, Se mildt till den förkrossad är, Att jag ej syndigt klagar.

2. Allsingen så, som du, förmår Hugsvala den, som lider, Rätt föra den, som vilse går, Och styrka den, som strider. Omger mig natt ur dödens hus, En enda stråle af ditt ljus Kan grafven sjelf förklara.

3. Jag vet, o Gud! att det är rätt. Hvad du med mig vill göra. Ej känner jag det bästa sätt. Du värdes sjelf mig föra. Lär mig att älska ditt behag Och uppehåll den själ, som svag För dina domar bäfvar.

4. Mot sorgefulla är du god, Och väl bekant med smärtan. Du offrade ditt eget blod, Att trösta menskors hjertan. Den lidande du drar till dig, Och jag välsigna vill den stig, Som mig till dig kan föra.

5. Du har, o Gud! med hårda slag Mig faderligen tuktat, Du rättvis är i allt, men jag Har ej dig trott och fruktat. Din vård är bästa fadersvård; Käns äfven kanden tung och hård, Det är dock fadershanden.

N:o 65, A.

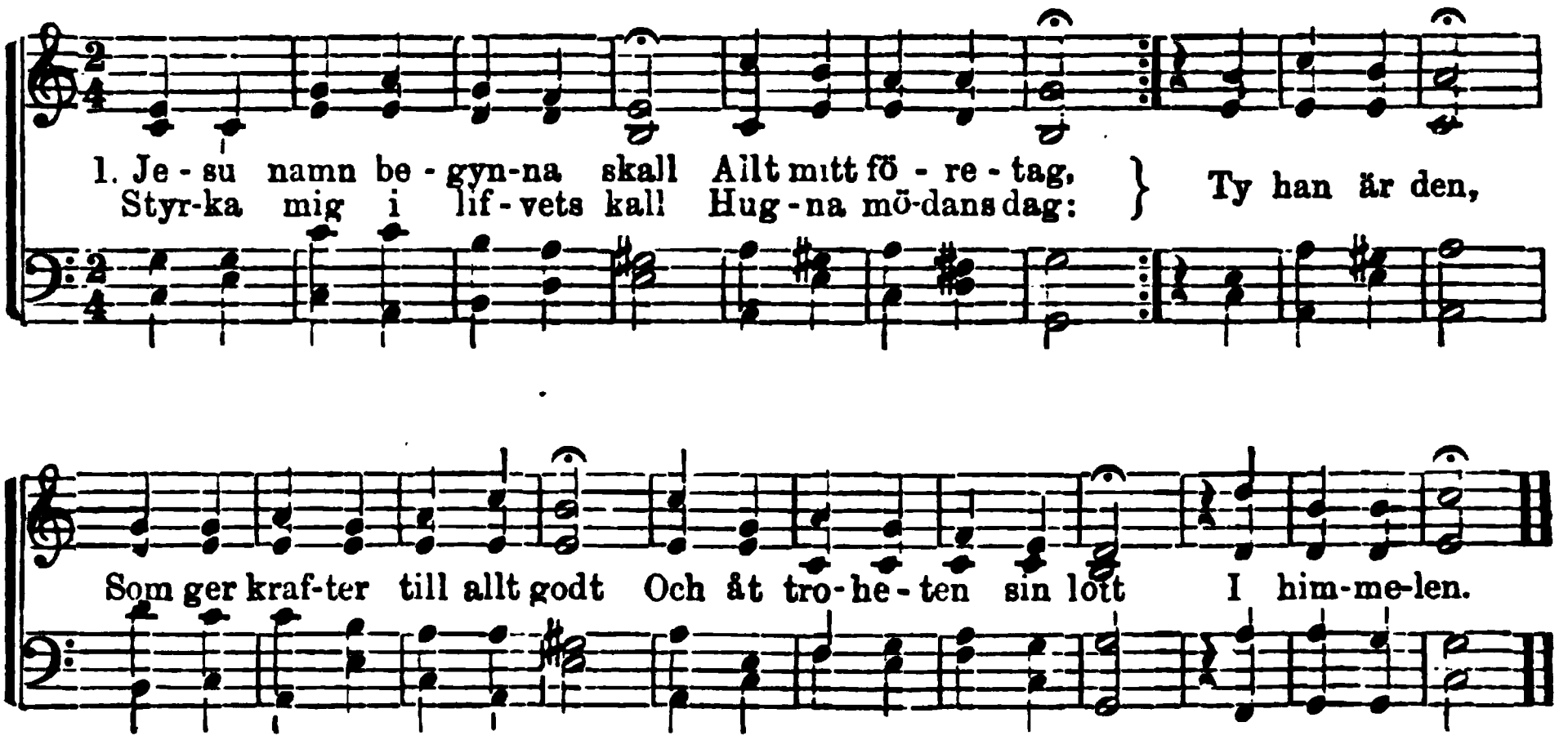

6. All skuld är min, all rätt är din; Ske, Fader! blott din vilja. Det svärd går djupt i hjertat in, Som måste hjertan skilja. De minas graf och min en dag, Du öppnar, Gud! gif då att jag Dem må med glädje möta.

(*E. G. Geijer* † 1847.)

Vid en faders död.

Sjunges som N:o 133.

346. Ack, re'n i unga åren Jag ser min far på båren. Han höll mig dock så kär. Hvem skall min ungdom leda, Min framtids väl bereda! På jorden faderlös jag är.

2. Hvem skall mig undervisa Guds verk att se och prisa, Hvem vårda sig om mig! Hvem vill i nöd och fara, Min hjelp och tillflykt vara, Min ledare på lifvets stig.

3. Fast mina tårar strömma, Jag vill Guds ord ej glömma: "Gud är min vän och far; Han aldrig öfver-gifver Den honom trogen blifver Och städs för sina ögon har."

4. Tack, Jesu! för din lära. Låt henne frukter bära Uti mitt unga bröst. En Fader du mig visat: Han, som med sorgen risat, Han skall ock gifva hopp och tröst.

5. Till Gud, som hjelpen sänder, Jag i min sorg mig vänder. O, faderlösas far! I nödens stund jag beder: Till barnet skåda neder, Och sjelf i nåd min fader var.

6. O du, som blomstren kläder, Och minsta fogel gläder, Tänk ock i nåd på mig! Du, som höll barnen kära, O Jesu! låt din ära På mig, ditt barn, förklara sig.

7. Mitt hjerta Gud! bevara För syndens falska snara, Och rätta mina fel, Gör själen till din hydda, Och sjelf ditt verk beskydda, O, Gud! mitt hjertas tröst, min del.

8. Om menskor för mig ömma, Ack låt mig aldrig glömma Att tacka dem och dig; Om de mig från sig skjuta, Låt mig den trösten njuta, Att aldrig du förskjuter mig.

9. Ack! låt den gode Anden Mig leda städs vid handen, Att jag en gång hos dig Får skåda, salig

vorden, De kära, som på jorden Mig hjelpt och manat godt för mig. (*E G Kuster* † 1799, J. Åström.)

Vid en moders död.

Sjunges som N:o 137.

347. Du, som för mig Så innerlig Har omsorg haft och vakat Och dagens fröjd, För min skull, nöjd, Samt nattens ro försakat.

2. Ej mer du är, Och ingen här Blir så mot mig till sinnes; Ej moders bröst, Ej moders röst För mig på jorden finnes.

3. Ett hjertelag, Som, mer än jag, Har känt min fröjd och smärta, Der säkert var; Ty sådant har Gud skapat modrens hjerta.

4. O store Gud! Det första bud, Som löfte med sig hafver, Ditt bud det är, Det mins jag, när Min moder man begrafver.

5. På det mig må Här lyckligt gå, Jag skall föräldrar ära. Förlåt, o Gud! Att detta bud Jag ofta trädt för nära.

6. Om dig, o Gud! Och dina bud Påminnas jag behöfver, Jag har ej gjort Hvad jag har bordt, Och sörjer nu deröfver.

7. Må Jesu nåd Och Andans råd På bättrings stig mig söka. Med mig skall då Visst Herren stå Och mina suckar höra.

8. I grafvens bo Till ostörd ro Man stoftet nedersänker. O! att med frid, I all min tid, Jag på min bortgång tänker.

9. O Jesu! god, Gif du mig mod Att åt min faders sköte Mig rätt förtro I helig ro, Till dess jag når ditt möte.

10. I detta hopp Begyns mitt lopp Och fortgår och försvinner. Ej dödens stig Förfärar mig, Om dig på den jag finner. (*A. Oehler* † 1807, J. O. Wallin.)

6). *Ungdom och Ålderdom:*

För ynglingar.

Sjunges som N:o 23.

348. I blomman af min ungdoms dagar Hvem är jag skyldig tacksamhet, Om ej den Gud,

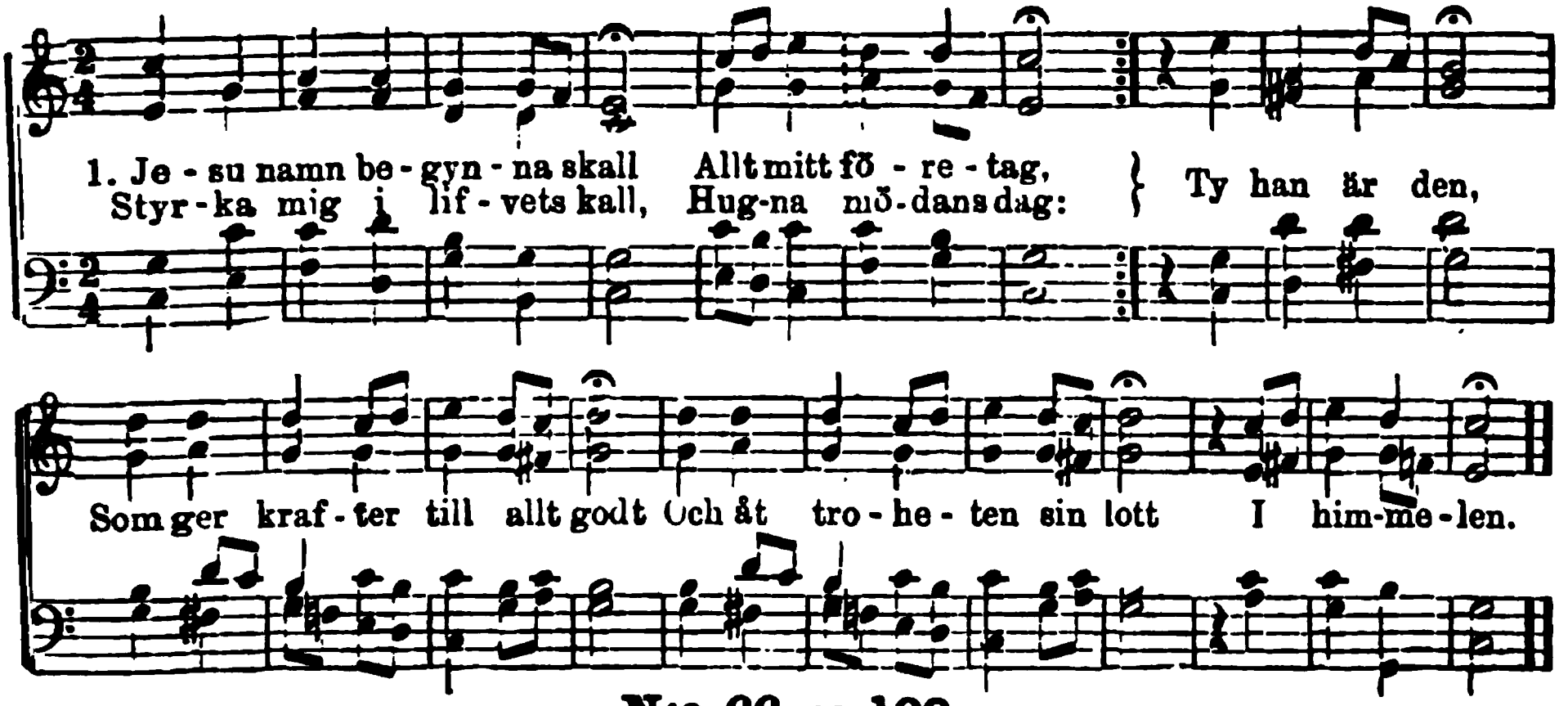

N:o 66, se 198.

hvars milda lagar Mig styrka skänkt och munterhet, Och öppnat verldens fält för mig, Der all hans godhet röjer sig.

2. Men då jag knappt har lagt till rygga De första stegen af mitt lopp, Hvem är, som skall dess fortgång trygga Och gifva stadga åt mitt hopp! Du, Gud! allena mägtar det. Som redan räknat mina fjät.

3. Ledsaga mig den rätta vägen, Bland villor och bland farors hot, Att jag ej blind och oförvägen Mot stenen stöta må min fot, Och att jag ej, i förtid trött, Må gagnlöst se mitt lif förnött.

4. När i bekymmersamma öden Jag oförfaren tarfvar råd, O! gif mig dem, jag har af nöden, Med faders visshet, fadersnåd; Och stapplar jag, så stöd mig mildt, Förrän mig fallet från dig skilt.

5. Låt aldrig mig förmäten tänka, Att den, som ung förglömt din lag, Tids nog åt bättringen kan skänka En bräcklig ålders sena dag: O! hvem är den, som visshet fått, Att morgondagen blir hans lott!

6. O! må jag visligt nyttja tiden, Till ditt namns ära och mitt väl; Må nådens ljus och samvetsfriden Beständigt vårdas i min själ, Så skall jag möta oförskräckt Min framtid, fast i moln betäckt.

G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjunges som N:o 77.

349. O min Gud! hvad härlig dager Strålar på den ynglings stig, Som af dig sin styrka tager Och sin glädje har i dig, Som sig håller till din lag Och, som efter ditt behag, Född på nytt, i tron och hoppet Redan börjar lefnadsloppet.

2. Han, med bröst af dig regeradt, Fredadt från begärens brand, Blomstrar, likt ett träd planteradt På den friska flodens strand. I hans blick, som källan klar, Himlens lugn sin spegel har. Hjertat renadt och benådadt, Har i tron Guds himmel skådat.

3. Viljan för det goda lågar, Tanken i det sanna ser. Ordet svarar, då han frågar. Herren hörer, då han ber. Jordens syns ett vårens fält, Hvilket, lofvande och skönt, Bär åt dygdens hopp och möda Full välsignelse och gröda.

4. Der skall han, lik fädren, hägna Frihet, lag och fäders land, Sanningen sin stämma egna, Vänskapen sin trogna hand. Der skall han, med redlig själ, Främja menskors rätt och väl Och i svaga, qvalda hjertan Skingra villan, lugna smärtan.

5. Hjelp mig, Gud! att sådan blifver Min förhoppning och min skörd, Ack! om du ej styrka gifver, Är jag snart och lätt förförd. Styrk mig, led mig, att jag må Rätt min kallelse förstå Och min sällhet ej förspilla På begärens färd och villa.

6. Lär mig ej allenast veta, Men ock göra ditt behag, Träget bedja och arbeta, Troget akta på din lag. Anden med ett heligt mod Väpne mig mot kött och blod, Att ej lustans dolda gnista Må i lastens vådeld brista.

7. Jag har syndat, mig benåda, Mig förlåt, för Jesu skull! Om jag stapplar än i våda, Stöd mig lika nådefull: Och din Andas kraft mig gif, Att, o Gud! mitt hela lif Måtte offras dig till ära Och åt nästan frukter bära.

8. Skulle du ock snart mig taga Från en verld, som vådlig är; Skulle jag dig så behaga, Vara dig, min Gud! så kär O! då vill jag prisa dig, Att den själ, du gifvit mig, Frälst från ondo återvänder, Gode Gud! i dina händer. (*J. O. Wallin* † 1839.)

För en fattig yngling.

Sjunges som N:o 33.

350. Till arf af mina fäder Ej gods och guld jag fått, Men glad min väg beträder Och tror min Gud om godt, Ty Fadren öfver alla Är Fader ock för mig, Och honom anbefalla Jag vill min lefnadsstig.

2. Hvad menskor härligt tycka, Är blott fåfänglighet. Jag ej till jordisk lycka, Till himmelsk döpt mig vet. Ack! skörden blifver mycken, Blott nu jag utså vill Och vara i de stycken, Som höra Gudi till.

3. Jag verlden icke känner, Men i Guds ord jag sett, Hur Herren sina vänner Ej nånsin öfvergett: Hur trofast och benägen Han deras suckan hört Och på den goda vägen Dem till sin glädje fört.

N:o 67, A.

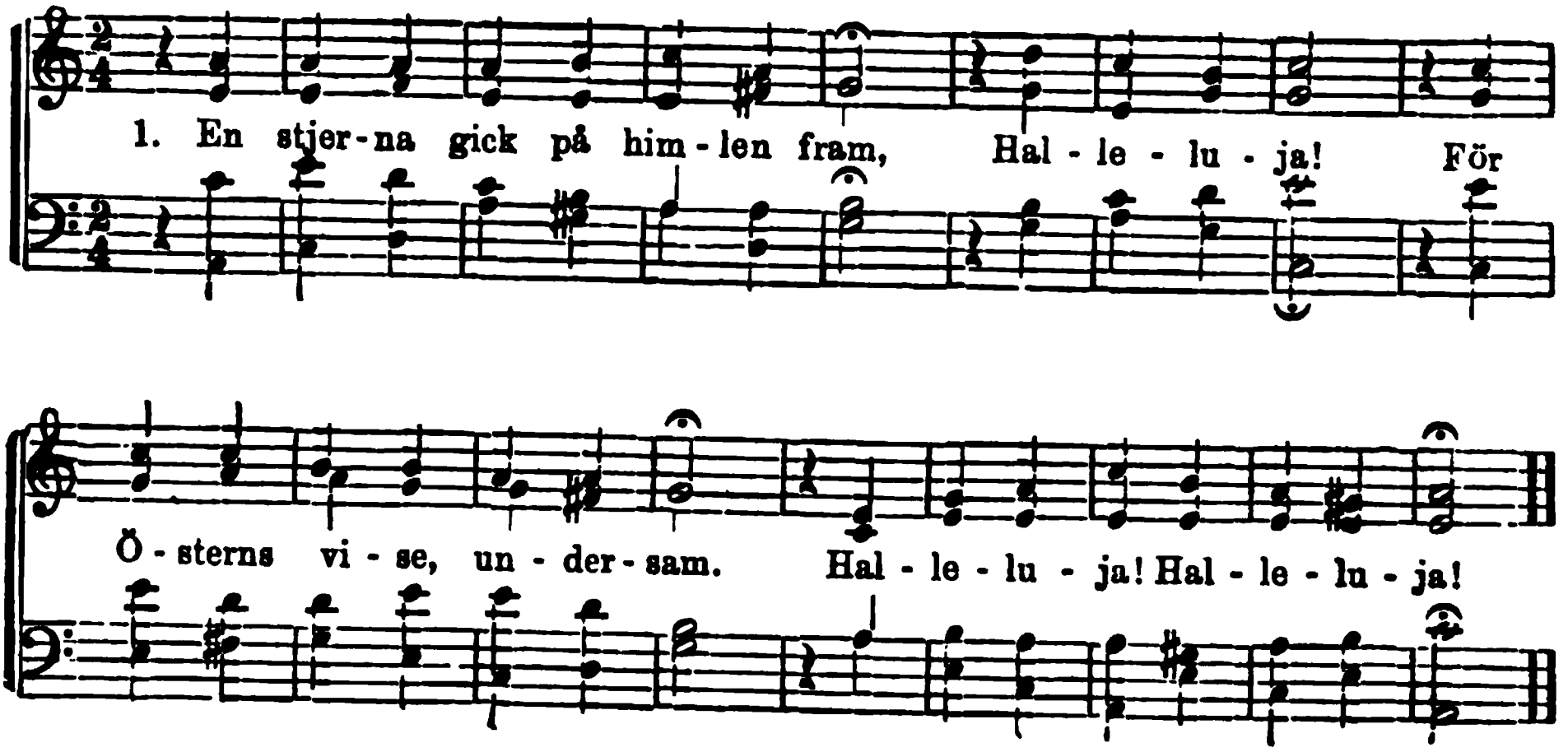

4. En pröfvad Josef finner Rättfärdighetens lön; En David segren vinner Med tillförsigt och bön; Gud styrker Eleasar, Som, from från ungdomsår, För våldets slag ej fasar, Men blott för samvetssår.

5. O Gud, min Gud! du blifver Den samme, som du var, Och mig du äfven gifver Ett lika huldt försvar Och mig mitt bo bereder Och bryter mig mitt bröd, När from till dig jag beder Och vandrar som du böd.

6. Mig dertill nåd förunna, Ty, Herre! utom dig Hur skall en yngling kunna Ostraffligt gå sin stig! Hjelp mig till döden bära, Med kraft af Jesu blod, En kristens namn med ära, Mitt kors med tålamod.

7. Så är jag ej förlägen Hvad väg jag vandra bör: Min Frälsare är vägen, Som till Guds rike för. När, lydig Herrans vilja, Jag hvilar vid hans råd, Ej lif, ej död skall skilja Mitt hopp från Jesu nåd.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

För en ung qvinna.

Sjunges som N:o 45.

351. Du, hvars rena hjerta blödde, För att fallna hjertan glädа, Du, som huld de svaga stödde Och i famnen slöt de spädа, Jesu! trygg jag öfverlåter Åt din ledning mina dagar, Och af salig fröjd jag gråter, Att du mig så ömt ledsagar.

2. Lär mig du mitt hjerta egna, Låt det evigt dig tillhöra! Du allena kan det hägna, Frälsa, fröjda, saliggöra. Låt min frälsta själ ej glömma Hvad du led för mig på jorden. Lär mig som Maria gömma I mitt hjerta nådeorden.

3. Men hvad är, att jag dock bäfvar, Gjuter tyst en suck af smärta! Herre! faran kring mig sväfvar; Ondt och värnlöst är mitt hjerta. Öfvergif mig ej, ty färden Vill mig från din kärlek draga · Stöd mig, när den falska verlden Vill mitt hopp till dig försvaga.

4. Jesu! du mig ej förskjuter, Du mig har i troget minne, Du din Anda nedergjuter I ett djupt förkrossadt sinne, Att det bedja må och vaka Och i frestelsen ej falla Och dig, Jesu! ej försaka, Om de dig försaka alla.

5. Låt min själ ditt tempel vara, Der din kärlek stilla lågar; I mitt hjerta sjelf förklara Hvad med oro

tanken frågar. Du den svaga, när hon lider, Tröstens kalk i nåd tillskicke, Dermed hon i nöd och strider Sig och andra vederqvicke.

6. Qvinnan, sjelf om hjelp förlägen, Skaptes till en hjelp på jorden. Herre! du som sjelf är vägen, Led mig; jag är vilse vorden. Otro snart all veriden dårar, Lär mig följa dig allena; Håll mig qvar i stilla tårar Vid ditt kors, som Magdalena.

7. Herre! se din tjenarinna; Lär mig så mitt kall bevaka, Att på dagar, som försvinna, Jag med frid kan se tillbaka. Mången pröfning, sorg och fara Står i tiden till mitt möte, Men du kan mitt hopp bevara: Jag mig tryggar till ditt sköte.

8. O! du vet och ser allena, Hvilket kors min tro behöfver, Hvilket prof min själ kan rena, Och jag sörjer ej deröfver, Sörjer ej om lifvets stunder Blifva flere eller färre, Blott du vet att jag derunder Tror och älskar dig, o Herre! (*J. O. Wallin* † 1839.)

För nattvardsungdom.

Sjunges som N:o 8.

352. Kom, o Jesu! väck mitt sinne Och bered mig med ditt ord Till den stund, som snart är inne, Då jag framgår till ditt bord; Ack! det bordet dit du stiger Kärleksfull från himlen ner Och till salighet inviger Den, som dig sitt hjerta ger.

2. Dig mitt hjerta vill jag gifva · Låt det helgas af din nåd. Din för alltid vill jag blifva: Led mig i din Andas råd. Du, som ej försköt den spädа · Du min ungdoms tillflykt var, När jag i en verld skall trädа, Der så mången vilsefar.

3. Låt ditt ljus så för mig skina, Att jag går den rätta stig, Påminn mig din död och pina, Då en afväg frestar mig, Låt mig djupt i själen fatta, Hur du lidit för min skuld, Och din kärlek högre skatta, Än all veridens magt och guld.

4. Låt mig höra, hur du säger: "Kom mitt barn och blif hos mig! Ingen bättre vän du äger, Än den vän, som dött för dig". Gif att nu mitt hjerta känner, Att din Ande är mig när; Tag mig upp bland dina vänner, Låt mig blifva der du är. (*F. M. Franzén* † 1847.)

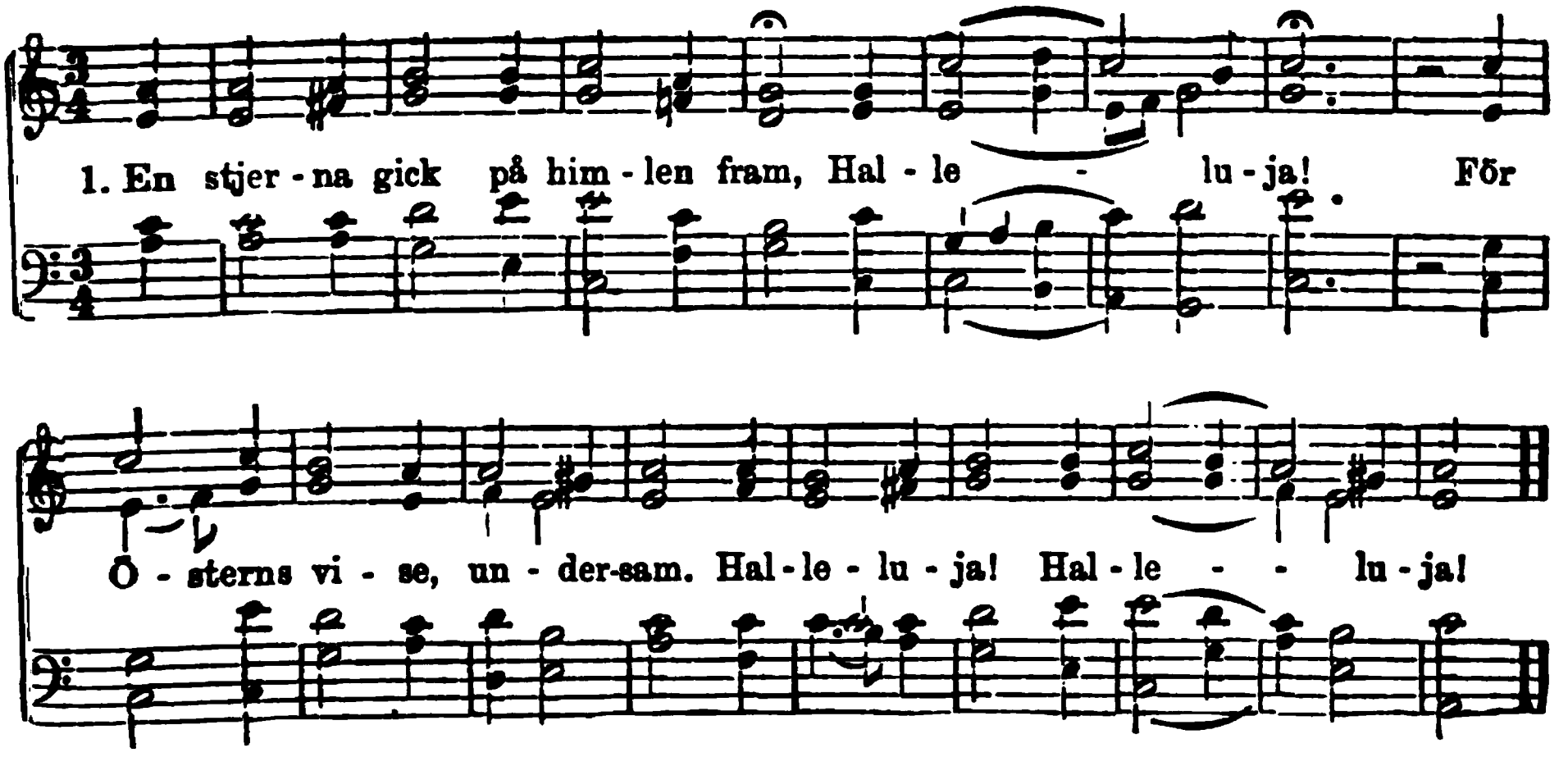

Dav. 25.

Sjunges som N:o 229.

353. För dig jag träder fram, o Gud! Som ömmar för de svaga, Låt mina läppars böneljud, O Herre! dig behaga. Hjelp att jag städs din vilja gör Och ditt förbund ej sviker, Och från den väg, jag vandra bör, Med uppsåt aldrig viker.

2. Jag har af synd min dryga del, Har tänkt och handlat illa: Men tänk ej på min barndoms fel, Förgät min ungdoms villa. Förlåt mig, Gud, för Jesu skull, Förlåt hvad jag begråter, Och led mig, huld och kärleksfull, På dina vägar åter.

3. Ty sanning och barmhertighet, De äro dina vägar; Der led mig i ostrafflighet Bland dem du vårda plägar: Bland dem som, trogne ditt förbund, I kärlek till hvarandra, Förtröstande på din misskund, För dig i renhet vandra.

4. Och nu, hvad qval och nöd som helst Mig här till möte ila, Låt du mig, från all våda frälst, Uti ditt sköte hvila; Och Jesu blods delaktighet Hugsvale mig i nöden, Och tron på din barmhertighet Förljufve sjelfva döden.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

354. Du, som förr än min mun dig nämna kunnat, En kristens namn och rätt åt mig förunnat! Välsigna, Gud! en dyr och helig stund, Då jag med dig förnyar mitt förbund.

2. Min vår har flytt, min barndom är förliden; Mot andra dar jag föres fram i tiden, Lik flyktingen som från sin lugna strand Af stormen drifs mot obekanta land.

3. På lifvets väg jag ondt och godt skall pröfva, Och under allt ett troget stöd behöfva; Hvar får jag det? Jag fåfängt derom ber Den falska verld, der allt mig öfverger.

4. En trogen arm, som all min vanmagt stöder: Ett troget bröst som vid min smärta blöder, En trogen röst, som tyder städs på dig, Hvar finnas de, o store Gud! för mig!

5. Du Gud! som var, som är och evigt blifver, Jag vet, att du mig icke öfvergifver, Allenast jag, hvadhelst mig förestår Din vilja gör och dina vägar går.

6. Jag vet att du i denna stund mig skådar Och med din kraft en ödmjuk själ benådar, Som rätt förkrossad, på ditt löftesord, Här dignar neder till ditt nådebord.

7. Jag vet, du ej ett värnlöst barn förskjuter, Som sig till dig vid nådens altar sluter Och söker der i enfald, som du böd, Mot sorgen tröst, mot frestelserna stöd.

8. Jag vet att jag hos dig kan råd begära Mot syndens magt, mot verldens onda lära, Och hemta kraft till seger och till frid, Mot qvalens udd och mot begärens strid.

9. Tag bort all skrymtan, Gud! från mina böner, Att jag din Ande i mitt hjerta röner; Tag bort allt sjelfsvåld, tanklöshet och färd; Tag bort mitt hjerta från en oren verld.

10. Det är ett heligt rum som jag beträder, Gif att jag bäfvar rätt och rätt mig glädер, Och utan säkerhet och öfverdåd Enfaldigt flyr till Jesu Kristi nåd.

11. Låt Jesu ord och hans försonings minne Djupt fästa sig uti mitt unga sinne; Ack! blifve de i hvarje lifvets stund, Min tankes ljus och min förhoppnings grund.

12. Då skall jag trygg gå fram bland nya öden Och under allt, i glädjen som i nöden, Dig höra till, dig älska öfver allt, Och göra glad hvad du mig anbefalt.

13. Till dess jag, följd af kärleken och hoppet, Får sluta nöjd det förelagda loppet, Och dig förtro, som vill mig evigt väl, Min pröfvade, för evigt frälsta själ.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 239.

355. Hur rörs, o Gud! mitt unga sinne, Hvad vigtig stund i lifvets lopp; Ditt löfte träder för mitt minne; Din nåd är grunden för mitt hopp. Tag mot mitt lof, min andakt stärk Och helga, Herre! sjelf ditt verk.

2. Förrän jag sjelf mig känna lärde, Jag genom dopet blef ditt barn. Du tidigt mig ditt ord beskärde,

N:o 68, A.

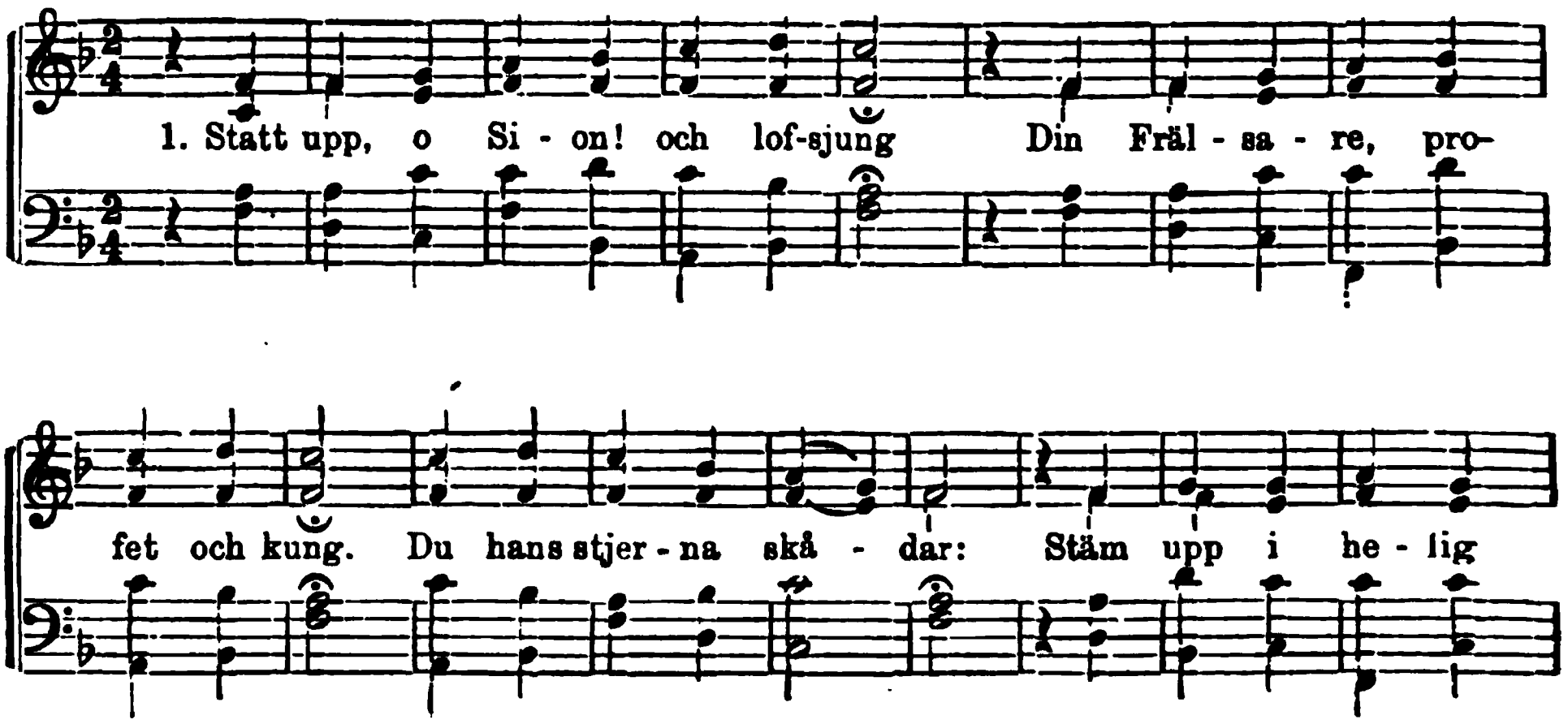

Att varna mig för syndens garn. Beskyddad i din huldа famn, Jag undervistes om ditt namn.

3. Men, ack! än mer: mig usla, svaga, Mig maskars like, född af jord, I dag vill himlens Herre taga Till gäst vid sitt, vid nådens bord, Och han sig sjelf förena vill Med stoftet och mig höra till.

4. O Jesu! i den spis, du gifver, Dig sjelf, ditt kött och blod jag får, Och i mitt hjerta djupt du skrifver, Att nåd för rätt i himlen går. Du sjelf vill bo i detta bröst Och vårda hvad du återlöst.

5. Nu, då jag första gång är färdig Att undfå en så dyrbar lott, Gör mig, o Herre! dertill värdig, Gif mig ett hjerta, rent och godt. Låt själen, höjd från jordens grus, Upplysas af din sannings ljus.

6. De tårar, som från ögat rinna, Den suck, som höjs från hjertats grund, Ack! må de alltid mig påminna Om helgden af så sällt förbund. Ack! må den tanken: din jag är, Besegra hvarje ondt begär.

7. Utaf en flyktad barndoms dagar Må nådens intryck blifva qvar, Att jag mot dina helga lagar Af uppsåt intet företar. Hvar gång din nattvard delas mig. Låt hopp och tro förkofra sig.

8. O Gud! i kärlek utan like, Ack! hör min bön och styrk min tro; Att som ditt barn jag i ditt rike Må sist bland dina sälla bo. Min Gud! min Far! se till mig ner· Mitt hjerta ord ej finner mer.

G. G. Adlerbeth, 1818.)

Sjunges som N:o 77.

356. Du, som i ditt ord förkunnar Att ditt hjerta gläder sig Åt ett lof från barnens munnar, Möt nu dem som nalkas dig. Låt o Jesu! från din höjd Nådens ljus och himlens fröjd Kraftigt deras hjertan gläda, Som nu till ditt altar träda.

2. Af din nåd dem gif att njuta Himmelsk salighet och tröst. Må det blod du lät utgjuta, Nu förvara deras bröst. Deras lif och styrka blif, Deras hopp och deras lif. I ditt blod, ack! låt dem renas, Och i tron med dig förenas.

3. Jesu, du som i det höga Hvad oss brister ser och vet, Vänd till dem ditt milda öga, Visa dem barmher-

tighet, Herre! du som allt förmår Och den tysta suck förstår, Hör nu hvad hvart hjerta beder, Som ditt bistånd kallar neder.

4. Du, från lifvets första dagar, Om de späda vården bar. Barnasinnet dig behagar, Sjelf en gång ett barn du var. Låt ock dem från denna stund, Slutna uti ditt förbund, Ömt på dina armar bäras, Af din nåd och kärlek näras.

5. Milde Jesu! dem ledsaga På den väg, dem förestår, Låt ej verldens kärlek draga Dem ett steg från dina spår, Gif af ditt försoningsblod Dem i faran kraft och mod, Låt din kärlek, om de falla, Dem till skyndsam bättring kalla.

6. Må till himmelsk glädje röras Dessa frälsta barnens bröst, Må ifrån ditt tempel höras Allas vår förenta röst: Pris ske dig, som med ditt ord Ger ännu vid nådens bord Nya lemmar åt din kyrka, Att med trogna bröst dig dyrka. (*S. Ödmann* † 1829.)

En äldre kristens tackoffer på sin födelsedag.

Sjunges som N:o 28.

357. O Gud, som mina steg ledsagar Ifrån min vagga till min graf, Dig helgas främst bland mina dagar Den dag, då du mig lifvet gaf; I ditt beskydd, min högste vän, Jag lugn och lycklig firar den.

2. För svag är denna röst att lofva Ditt milda underfulla råd; Allt hvad jag eger är din gåfva, Allt hvad jag njuter är din nåd; Hvad är, som jag dig offra vill, Då allt, o Gud! dig hörer till.

3. Om jag ifrån de späda åren Fått i din kunskap växa opp; Om faror, som mig följt i spåren, Ej villat eller stäckt mitt lopp, Dig tackar jag, o Gud! derför, Som växten ger och bistånd gör.

4. För allt, som hugnat har min lefnad, För mödors lön, för vänners tro, För helsa, dagligt bröd och trefnad, För hyddans och för hjertats ro; Dig tackar jag, af glädje rörd, Och vet att jag af dig är hörd.

5. Väl har ock nöden mig ödmjukat, Och sorgen undervisat mig; Men, om för dem jag underdukat, Det

N:o 68, B.

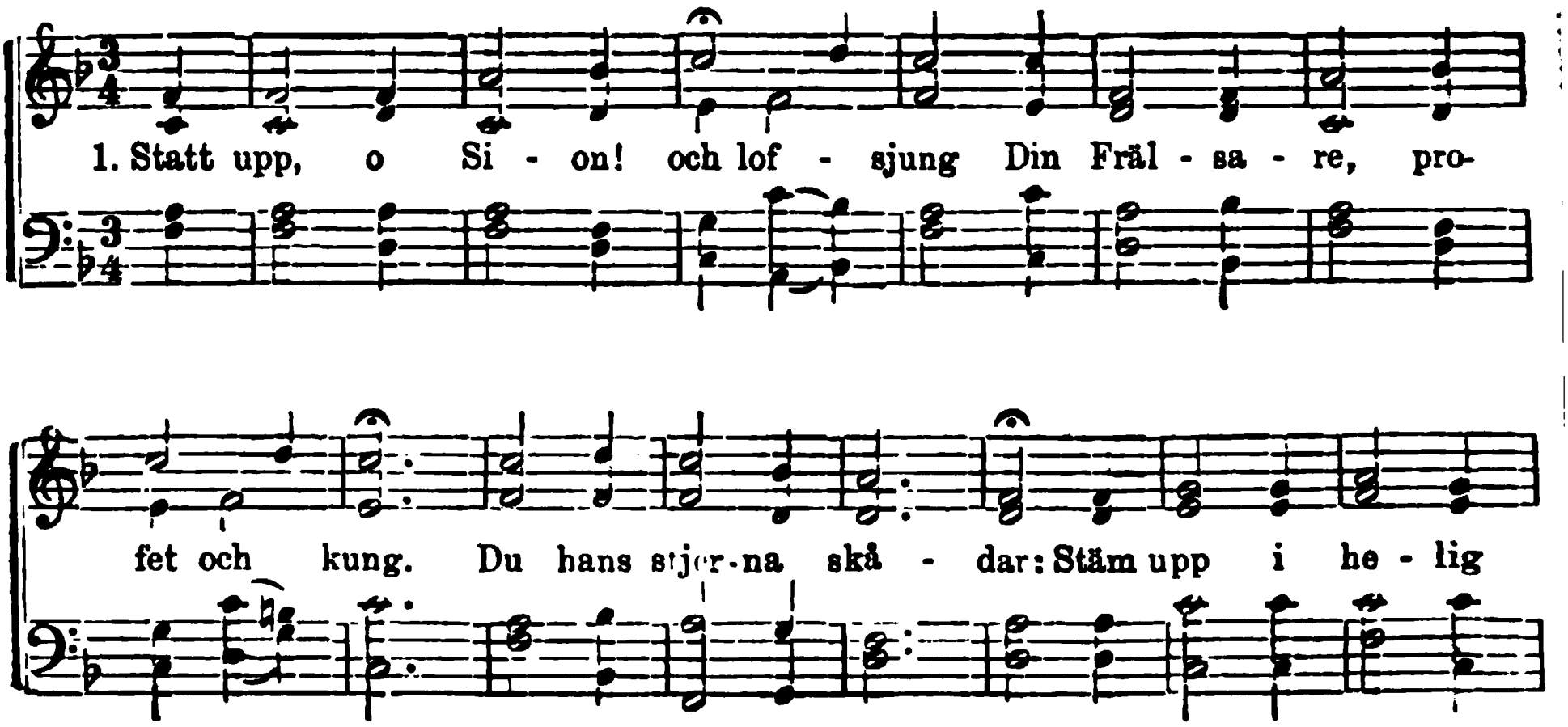

Sjunges som N:o 280.

360. Jag hafver en gång varit ung: Nu är jag gammal vorden. Min kropp sig böjer, trött och tung, Till allas moder, jorden; Och själen nalkas till det land, Der herden, på en fredad strand, Församlar spridda hjorden.

2. Bland långa rön af ljuft och ledt Min hjessa grå är blifven; Men aldrig jag den fromme sett Af Herren öfvergifven, I nödens som i glädjens dag Han är förnöjd med Guds behag Och på dess händer skrifven.

3. Jag slägter fly och komma såg Och vän från vänner vika, Och rik och fattig, hög och låg I grafven varda lika, Men Herrans nåd, hvar morgon ny, För dem som komma, dem som fly, Sitt löfte aldrig svika.

4. På verlden mätt, af åldren rörd, Jag ser min tid förliden. Mitt hufvud, hvitnande till skörd, Behådar andetiden. Farväl, I sorger och besvär! I lärden mig, hur ljuft det är Att ändtligt hinna friden.

5. Hur ljuft att från en tid och verld, Som icke mer behaga, I å reda till sin hädanfärd Och till sitt land hemdraga, Ack! må det ske i Jesu namn Och mig i lugn och säker hamn Guds änglar snart ledsaga.

6. Gif, att med Simeon i frid Jag hädan mig begifver, Lik kärfven, som i rättan tid Från marken införd blifver. Mig, Jesu! med det hoppet gläd Att bland din skörd, din goda säd, Du mig ett rum ock gifver.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

7). *Sjukdom och Helsa.*

Under allmänna farsoter.

361. Herre! mägtig att befalla Öfver lif och öfver död, Låt oss ej förderfvas alla, Hör vår jemmer, se vår nöd! Sjuka, döda vid hvarann, Knappast mer man räkna kan; Låt, o du! som hjelp kan sända, Dessa plågor återvända.

2. Syndens gift, som Adam fälde, Döden på vårt slägte bragt; Men han nu, med ökadt välde, Gränslöst öfvar ut sin magt. Likt med våra synders mått, Har vår nöd sin råga nått. Milde Fader! låt oss pröfvas Men din hjelp oss ej beröfvas.

3. Värdes i din vård oss taga, Du, som älskar dina verk, Dem du finner godt att aga, Herre! trösta, Herre! stärk, Var de faderlösas far, Enkors tillflykt och försvar, Lindra sjukas nöd och smärta, Lätta den betryckta hjerta.

4. Värdes aldrig trösten skilja Ifrån lidandet, o Gud! Gör oss nöjda med din vilja Och beredda på ditt bud. Må med tålamod och hopp Vi fullborda väl vårt lopp, Och, från syndens smittor tvagne, Blifva i din famn upptagne. (*J—, C. Dahl.*)

För sjuka.

Sjunges som N:o 178.

362. O Jesu Krist! du är min vän den bäste, När verlden skyr mitt mörka sorgenäste, När helsan flyr med glädjen bort från mig, Behåller jag i tron dock städse dig.

2. Du med ett ord i fröjd min vånda byter, Intill min själ ditt evangelium flyter, Och kärlek, frid, hugsvalelse och tro Tillsamman der med mina plågor bo.

3. Af verldens flärd och lyckans ynnest sviken, Jag var från dig, o Jesu! fjerran viken; Du hann mig opp, du räckte mig din hand, Och syndens sår på mig så huld förband.

4. Min kranka själ du så har velat frälsa, Med qvalen henne återge sin helsa. Pris vare dig! hvad helst du med mig gör, Gif att i dig jag lefver och jag dör.

5. Och är du min, jag din får evigt vara; Du förer mig förbi all nöd och fara, Till lifvets land, der jag evinnerlig Min helsas Gud skall se och lofva dig.

(*S. J. Hedborn* † 1849, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 77.

363. Gud, som mig i kärlek kände, Innan än jag verlden såg, Och till mig ditt öga vände, Medan jag i mörkret låg; Bättre vet du det än jag, Att min varelse är svag: Grant du ser till alla delar, Hvad en bräcklig hydda felar.

2. Lär mig att din faderstuktan Taga som ett barn emot Och, uti din sanna fruktan, Den fördraga utan

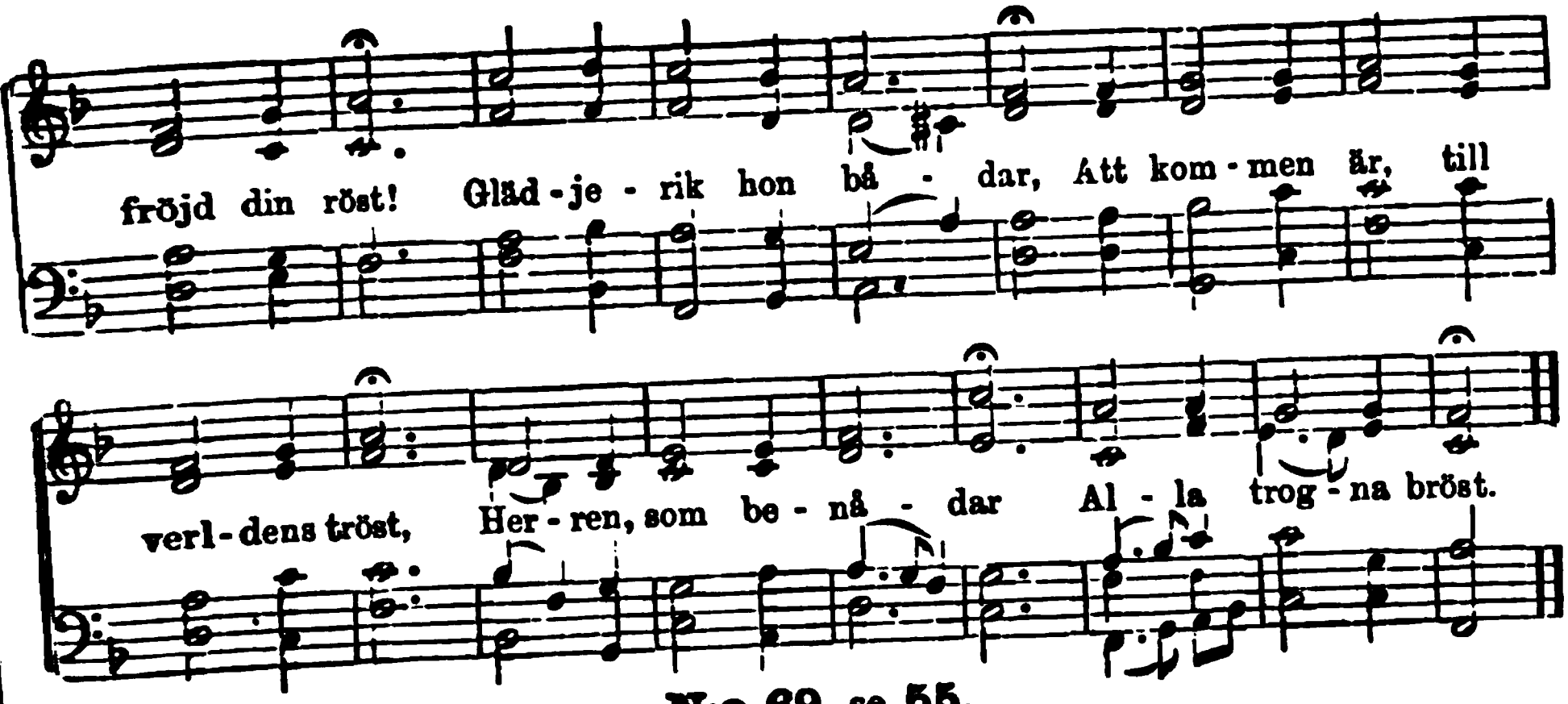

N:o 69, se 55.

knot: Lär mig rätt förstå och se, Hur på synden följer ve; Gör mig nöjd, fast kroppen späkes, Om allenast själen läkes.

2. Jesu! värdes mig förläna, Att min bräcklighet och nöd Måtte mig till välfärd tjena Och till hugkomst af din död. Gif att jag i bot och tro Hos dig söker all min ro Och mig skickar alla dagar Att gå hem när dig behagar.

4. Jesu! låt min sjukdom blifva En förbättring för min själ. Vill du helsan återgifva, Lär mig den att nyttja väl. Så att både själ och kropp Till din ära offras opp, Och ditt namn må varda prisadt För den nåd du mig bevisat. (*J—, J. O. Wallin.*)

Sjunges som N:o 160.

364. Ack! huru plågas jag och måste stundligt qvida, Är ingen hjelp för mig på jorden mer att bida! Jag sökte menskors råd, men, ack! jag finner här, Att deras magt och konst till slut förgäfves är.

2. Du, Herre! endast du, kan både slå och hela, Du åt den hjelplös är allena hjelp kan dela: Ack! hela den igen, som du så slagit har; Tag bort min stora synd, som dertill orsak var.

3. En fader heter du, du har ett fadershjerta, Ditt barn det ligger nu uti stor nöd och smärta; Ty ropar jag till dig, o fader! mig bönhör, Se till min stora nöd och nådigt bistånd gör.

4. O Herre Jesu Krist! vänd nu till dig min tanka. Förbarmat har du dig utöfver alla kranka; Vår sveda och vår värk du, Jesu! på dig bar: Fördenskull, Jesu! god, mig huld och nådig var.

5. Ack! låt mitt usla lif en salig ände vinna; Hjelp att jag i min död din död må så besinna, Att jag med frid och fröjd ur detta lifvet går, Och evigt lif hos dig uti din himmel får.

6. Så skall uti min mun ditt lof ej återvända, Men, jag skall prisa dig nu och förutan ända. Ty kom, o, Jesu! kom, du, som är A och O, Och byt nu all min värk i evig fröjd och ro.

7. Ja, jag är viss derpå, att du vill mig benåda; Dig, Herre! dig jag skall med mina ögon skåda, Förklarad snart och fri, och i all evighet Lofsjunga dig, min Gud! i himmelsk salighet.

(*O. Rudbeck d. y.* † 1740, J. O. Wallin.)

För en blind.

Sjunges som N:o 160.

365. Jag får ej se Guds dag, Som minsta fogel prisar, Dock prisar äfven jag Den nåd, mig Gud bevisar. Fast jag hans verk ej ser Hans Ande är mig när Och i hans ord mig ger Ett ljus som evigt är.

2. Hvad jag ej ser, jag tror, Jag det i hjertat känner: Hur Gud är vis och stor, Hur han är god, jag känner, Jag känner, hur hans hand Ledsagar mig hvar stund, Och drar ur syndens band Min själ i sitt förbund.

3. O Jesu! du är än Den blindas tröst på jorden, Du alla armas vän, Sjelf arm i tiden vorden. O! du, som sjelf här led, Sjelf kände sorg och nöd, Du stiger till mig ned, Och blir den svages stöd.

4. Du vill, o verldens ljus! Ett ljus för mig ock vara: Du låter i ditt hus Din nåd för mig förklara; Du låter vid ditt bord Mitt hjerta nalkas dig; Och sjelf, o lifvets ord! Du följer hem med mig.

5. Gif att i dig förnöjd Jag somnar och jag vaknar När du mig ger din fröjd, Ej verldens lust jag saknar; Om jag ej ser dess prakt, Ej af dess nöjen vet, Jag ser i tron din magt, Ditt rikes härlighet.

6. Den natt, mig höljer nu, Skall ej för evigt vara; Ty en gång öppnar du Min syn i skyar klara. Om ej mitt öga här Har solens glans fått se, Så låt mig skåda der Ditt eget anlete. (*F. M. Franzén* † 1847.)

Vid badorter och helsobrunnar.

Sjunges som N:o 216.

366. Du, all helsas källa! Jag till dig vill ställa, Jesu! allt mitt hopp. Värdes nådigt hela Allt hvad mig kan fela, Så till själ som kropp. Gif att

N:o 70.

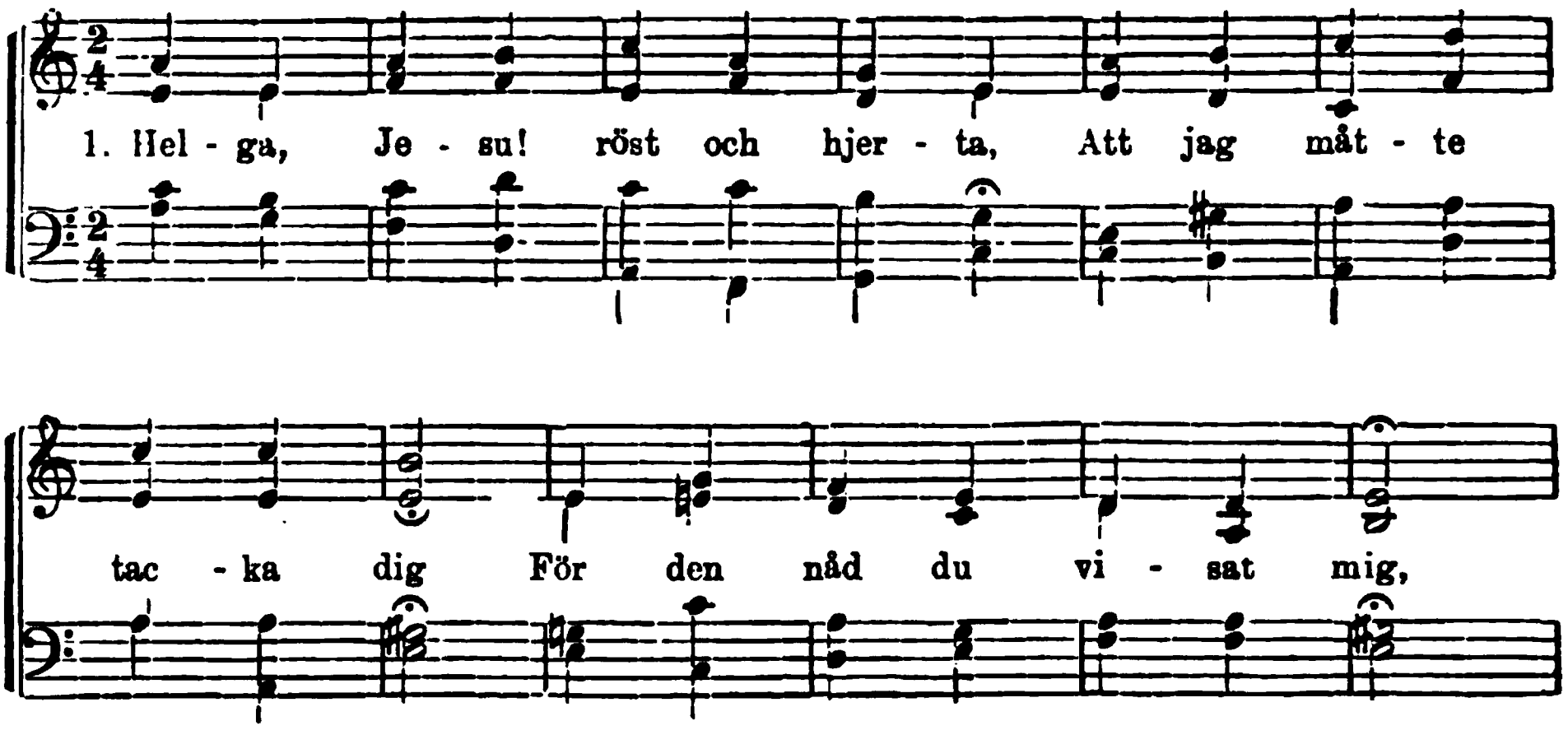

jag, Betryckt och svag, Må i allt ditt bistånd finna Och förbättring vinna.

2. Allt, hvad själen kränker, Jesu! du fördränker I ditt dyra blod; Men för kroppens sjuka, Låter du mig bruka Helsovattnets flod. O, så gif Ny kraft och lif, Så till mitt som andras bästa, Detta vårt Betesda.

3. Skall jag sjukdom draga, Ack! så låt din aga Min förbättring bli; Men om du mig låter Helsan vinna åter. Statt mig nådigt bi Att hvar stund, Af hjertans grund, Dig med ord och gerning lofva, Herre! för din gåfva. (*O. Kolmodin* † 1753, J. O. Wallin.)

Tacksägelse efter sjukdom.

Sjunges som N:o 160.

367. O Gud! som skiftar allt, död, sjukdom, lif och helsa, Så stor är ingen nöd hvarur du ej kan frälsa: När hoppet ute var och döden kom mig när, Blef du min hjelp, o Gud! som sanna lifvet är.

2. Din godhet och din nåd du ny hvar morgon visar, Hugsvalar sinnets qval och kroppens smärta lisar. Du ock till mig, ditt barn, med fadersöga såg, När jag, af plågor tärd, uti min vanmagt låg.

3. Du hafver slagit mig, men äfven nådigt helat, Förlåt, för Jesu skull, hvad jag mot dig har felat. Du, som min kropp har styrkt, gif att min själ också I dig sitt lif, sin kraft, sin helsa söka må.

4. Förläna mig din nåd, att jag, för helsans gåfva, Med tankar, ord och verk dig rätt må kunna lofva. Din Ande lede mig, att jag må lefva din, Och flytta, när jag dör, till dig i glädjen in.

(*J. Olearius* † 1684, J. Svedberg, C. Dahl.)

För en hustru, som skall kyrktagas

Sjunges som N:o 215.

368. Gud, min Gud! som ville än Mig åt barn och maka frälsa. Gläd mig i ditt hus igen, Gläd mig ock med själens helsa, Styrk mig, helga mig i dag; Utom dig, hvad vore jag!

2. Jesu! på ditt dyra ord Lär mig, som Maria, höra; Låt dess kraft hos mig bli spord Mot den verld, som vill förföra, Att jag jemt på hjertat bär Hvad den bästa delen är.

3. Sedan kan jag, lugn och nöjd, Äfven Marthas omsorg bära, Tacksam för den stilla fröjd, Som du värdes mig beskära. Rätta glädjen är hos dig, Blif en daglig gäst hos mig.

4. Kom, o Jesu! låt ditt namn Mig, som mor och maka glädа. Tag mitt barn uti din famn, Du, som älskat har de späda! Du, som sjelf har, späd och arm, Legat vid en moders barm.

5. Kom med kärlek och med tro, Låt mig dig, o Herre! tjena. Kom, välsigna bröd och bo Och din helga frid förläna. Låt mig göra, vis och from, Af mitt hus din helgedom. (*F. M. Franzén* † 1847.)

För friska.

Sjunges som N:o 264.

369. Helsans gåfva, dyra gåfva! Af den Gud, som ger allt godt, Må vi glade honom lofva För så ovärderlig lott, Som af oss dock sällan skattas, Kanske först, när den oss fattas.

2. När, i nätter som i dagar, På en bädd, der qvalen bo, Hjertat utan lindring klagar, Ögat vakar utan ro; Då af värk och vånda tärde, Ack! vi känna helsans värde.

3. Jesu! dig i nåd förbarma Öfver alla plågans rof; Herre Gud! låt ej de arma Ställas på för hårda prof; Hjelp dem, gif dem tröst i nöden, Mod i striden, frid i döden.

4. Vill du än dem helsan skänka, Lär dem rätt förstå dess vigt; Lär ock oss med dem betänka Så vår sällhet, som vår pligt, Att vi dig af hjertat prise Och mot likar kärlek vise.

5. Hjelp oss alla så använda Hvar förlänad helsostund, Att ännu, när den har ända, Du vår själ må finna sund, Och sist från allt ondt oss frälsa, Jesu du vårt lif ocn helsa. (*J. O. Wallin* † 1839.)

8.) *Resande till lands och vatten.*

370. I Herrans namn far jag åstad Och är i Gudi trygg och glad; Är jag på vatten eller land, Betror jag mig uti hans hand. Hans ord mitt hjerta

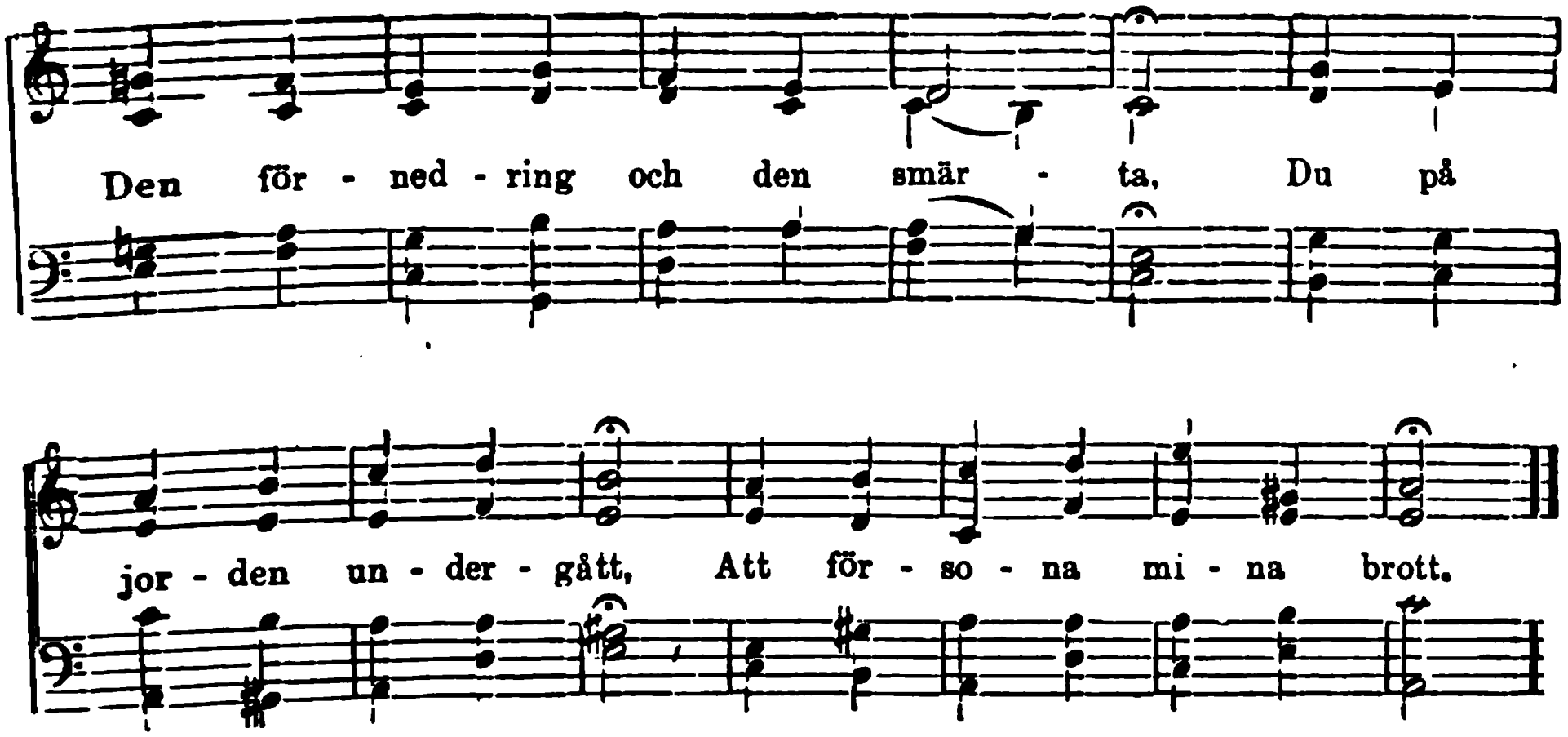

tröst beskär Och mina fötters lykta är: I lif och död är han mig när.

2. Jag skilje från mina och mitt hem: Jag dig, o Gud! befaller dem. Om du med mig den nåden gör Att du mig lyckligt återför, Så skall jag, Herre! innerlig I din församling prisa dig, Som vårdat och ledsagat mig

3. Nu, Jakobs Gud! med mig du var, Gör lyckosam den väg jag far. O store Gud! låt allt gå väl, O Herre! styrk min kropp och själ. Ja derpå jag förlitar mig Att du, o Fader! vårdar dig Om dem, som gå på loflig stig.

4. Vår Herras Jesu Kristi frid Ledsage oss till evig tid. Gud tröste den bedröfvad är, Den vare fjerran eller när. Bevara Gud! din kristenhet, Så ock vår kära öfverhet; Gif lycka, Gud! och salighet.

(† — J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 81.

371. Nu farväl, vårt fosterland! Dina dalar, berg och stränder Vi befalle den i händer, Som välsignar haf och land. Värdes, gode Gud! bevara Våra vänner i vår bygd, Hjelp dem i all nöd och fara, Slut dem i ditt milda skygd.

2. Så i Jesu dyra namn. Ut på böljans rymd vi drage: Gud! din allmagt oss ledsage, Att vi nå en önskad hamn. Värdes mild hos alla dröja, Som att vinna dagligt bröd, Hafvet eller jorden plöja: Var, o Herre! allas stöd.

3. Endrägt, frid, rättfärdighet Kring vår konungs thron befästa! Folkets kärlek, landets bästa Vare hans lycksalighet, Att vi, om du ger oss lycka, Känna må vårt land igen Och till hjertat glade trycka Hvar sin broder, hvar sin vän. (*C. Friman* † 1829, J. O. Wallin.)

Efter storm på hafvet.

Sjunges som N:o 1.

372. Kring rymden breddes fasa, Och natten föll på böljans stig. Vi hörde vädren rasa, Vi sågo djupen öppna sig. Från denna skröra planka, Som kringdref likt ett fiarn, For hjertats sista tanka Till vänner, makar, barn. Vår sista suck i nöden,

Till Gud med bäfvan gick, Och hotande kom döden Allt närmare, hvart ögonblick.

2. Men Herren tillslöt grafven, Som öppnade sig, djup och vid: Den Herren, som åt hafven Och länderna kan gifva frid. Till stormen "*tyst!*" han sade, Till böljan. "*lägg dig ner!*" Och böljan ner sig lade, Och stormen rör ej mer. I vattnens lugna spegel Nedblickar solen skön, Vi hissa våra segel, Och prisa den, som hört vår bön.

3. Pris dig, som ensam räddar Och kärleksfull det rop förnam, Som genom molnens bäddar Till dig ur djupen trängde fram! Till dig vårt lof skall stiga Med glad och tacksam röst. Ack! bjud ock stormen tiga I våra egna bröst; Fräls oss ur syndanöden I Jesu dyra namn, Och låt i sjelfva döden Oss finna der vår säkra hamn.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

9.) *Botfärdiga fångar.*

373. O Gud! hvem skall jag klaga Den sorg jag måste draga, Så arm och syndafull! Ack! hvad jag har bedrifvet, Kan endast bli tillgifvet :,: För Jesu Kristi skull.

2. Jag är en fattig fånge I denna verlden vrånge, Som fåret på en ö; Jag kan ej hädankomma, Kanske ej ro bekomma, :,: Förr'n Gud mig låter dö.

3. Jag är från honom viken, Af syndens lust besviken, Som fisken uti nät, Nu vill mig sorgen stjelpa; Guds ord kan blott mig hjelpa, :,: Må jag anamma det!

4. I nätter som i dagar Mitt hjerta mig anklagar Och af dess dom jag fälls. O Gud! du mig bevara Från satans falska snara, :,: Mig från förtviflan fräls.

5. Jag beder dig, o Kriste! Ack, låt mig ej gå miste Om arfvedelen min. Hjelp mig så väldigt strida, Att jag må kronan bida :,· En gång i glädjen din.

6. O Gud! i dina händer, Ehvart min verld sig vänder, Förtror jag lif och själ. Ack! jag ej kunde tänka, Hur djupt sig allt kan sänka :,· Så länge allt gick väl.

(† — J. O. Wallin [Att Erik XIV skulle vara psalmens författare bestrides af J. W. Beckman.])

N:o 71.

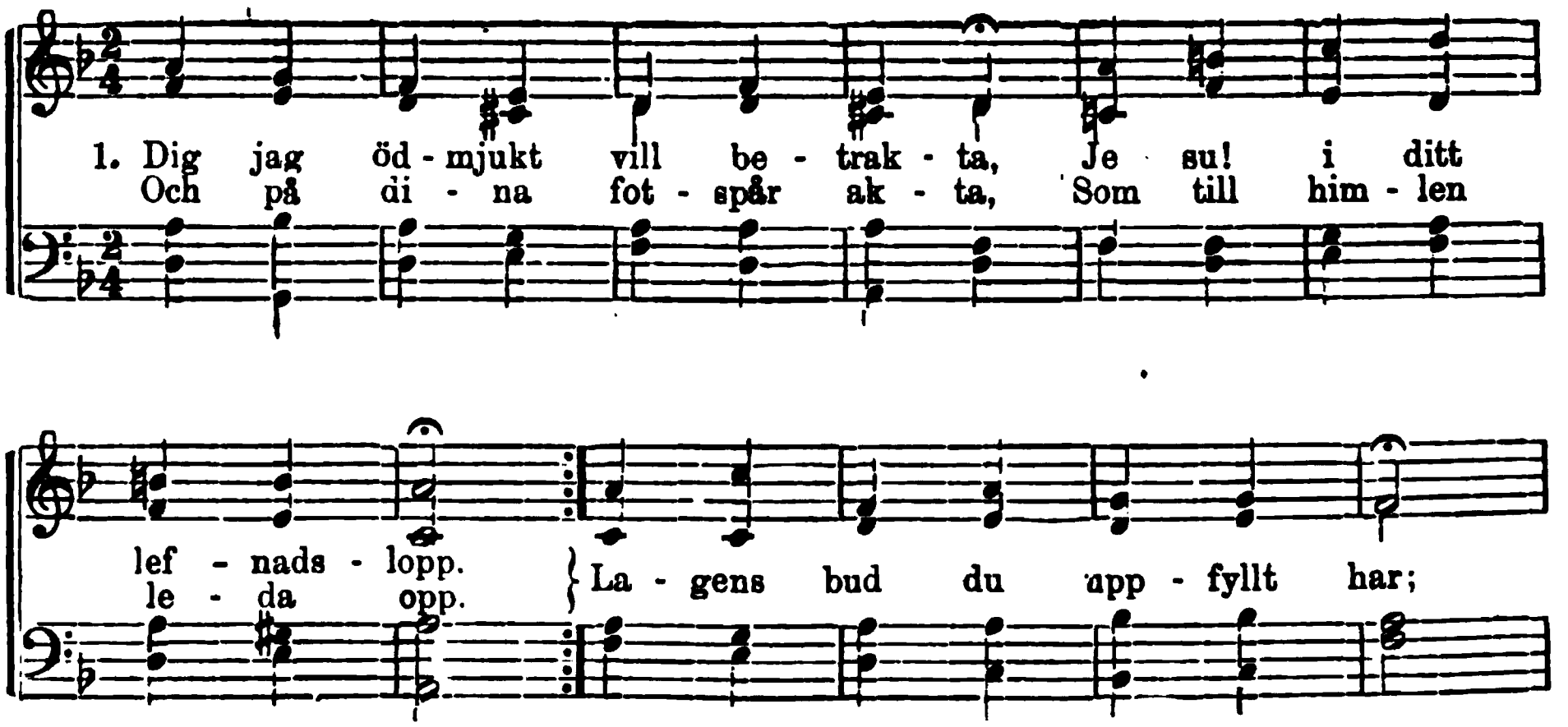

374. Ack, Herre! dig förbarma; Förtyng ej på mig arma Din vredes hårda hand. Ack Herre! mig ej krossa, För Jesu skull förlossa Min själ från syndens band.

2. Mitt öga skumt har blifvit. Min kraft mig öfvergifvit· Blif du mitt ljus, mitt stöd! Styrk hoppet, när det bäfvar, Styrk hjertat, när det sväfvar Emellan lif och död.

3. Jag är din nåd ej värdig; Men du mot en botfärdig Barmhertig är och huld. Den synd, som jag begråter, Jag tror att du förlåter, Af nåd för Jesu skull.

4. Jag känner bördan lättad, Min ande är upprättad, Min trogna bön är hörd; Ditt barn du ej förskjuter, Jag i mitt hjerta njuter Din Andes vittnesbörd.

5. Ty vill jag mer ej klaga, Men lida nöjd den aga, Som mina brott förskylt; Snart från all nöd och smärta Du frälsar detta hjerta, Som du med nåd uppfylt.

6. Du mig ej öfvergifver, O Gud! min hjelp, du blifver Ej fjerran från mig skild. I lifvet och i döden Du leder mina öden, Allsmägtig, vis och mild.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 280.

375. O Herre Gud, hvad har jag gjort! Nu först jag varse blifvit Hur jag ej lefvat som sig bort Och du mig föreskrifvit. Så djupt mig lasten hade söft. Att detta medel du behöft Att mig till sansning väcka.

2. Ja, ofta mig din nåd du bjöd, Men jag har den föraktat. Din kallelse till mig ock ljöd, Men jag derpå ej aktat: Jag följt mitt arga hjertas råd Och i min blindhets öfverdåd Min egen ofärd vållat.

3. I synder mitt förlänta pund Jag tidigt neder. gräfde Med nya synder, stund från stund, Jag samvetsropen qväfde. Från brott till brott mig yran dref, Från djup till djup jag föll och blef För straffet ändtligt mogen.

4. Men intet straff, o Gud! förslår Att mig med dig försona, Och ingen mensklig nåd förmår Mig för din

vrede skona: Min dom jag i mitt hjerta bär. Jag mask, och icke menska är: Ack! att jag ofödd vore.

5. Förtvifians skuggor omge mig, Mig qvalen öfverhopa. Ur djupets nöd, o Gud! till dig Jag måste klagligt ropa: Ack! är dock tid för nåd och hopp, Så länge än din sol går opp För onda och för goda!

6. Ack! är dock tid! du vet det, Gud! Du vet, om du förskjutit En usling, som mot dina bud Så fräckt, så länge brutit. O Gud! jag har blott gråt och bön, Och evig död är syndens lön, Om du dig ej förbarmar.

7. O, haf dock, haf dock tålamod, För Jesu skull mig skona! En droppe af hans dyra blod Kan all min skuld försona; En stråle af hans nådes ljus Kan af det mörka fångahus Ett himlens förhus göra.

8. Ja! du har ej förskjutit mig: Den hand du fäfängt räckte Till ledning på min lefnads stig, Mig hann i detta häkte. Jag kysser denna hulda hand, Som lade på mig fångens band, Men löste syndarns boja.

9. Om plötsligt i mitt yra lopp All verldens väg jag farit, Jag hade, ack! förutan hopp Förtappad evigt varit; Men du ej ville syndarns död. Ty blef jag stadd i denna nöd, Att jag ock skulle frälsas.

10. O Gud! du är dock evigt mild! Af blygsel, rörd, jag gråter. Jag var så fjerran från dig skild, Dock upptar du mig åter. Jag kommer, en förlorad son, Som har förslöst din kärleks lån: Dock mig din kärlek möter.

11. Din röst vid lifvets ändalykt, Mig, såsom röfvarn helsar. Mig lik en brand ur elden ryckt, Från evig död du frälsar. Min bot är sen, min bättring svår, Dock skall, så länge hjertat slår, Mitt hjerta dig tillhöra.

12. De brott, som förde mig på fall, Jag icke vill fördölja: Ej någon gömd missgerning skall Mig till din domstol följa. Så går jag döden nöjd emot Och ångerfull, men utan knot, För lagens hämd mig böjer.

13. Ack, låt mig till det landet gå, Der synd och död försvinna, Der kan jag den fullkomning nå, Som jag ej här får hinna, Der skall jag, tvådd af lammets blod, Allt mera helgad, vis och god, Min arfvedel ock finna.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

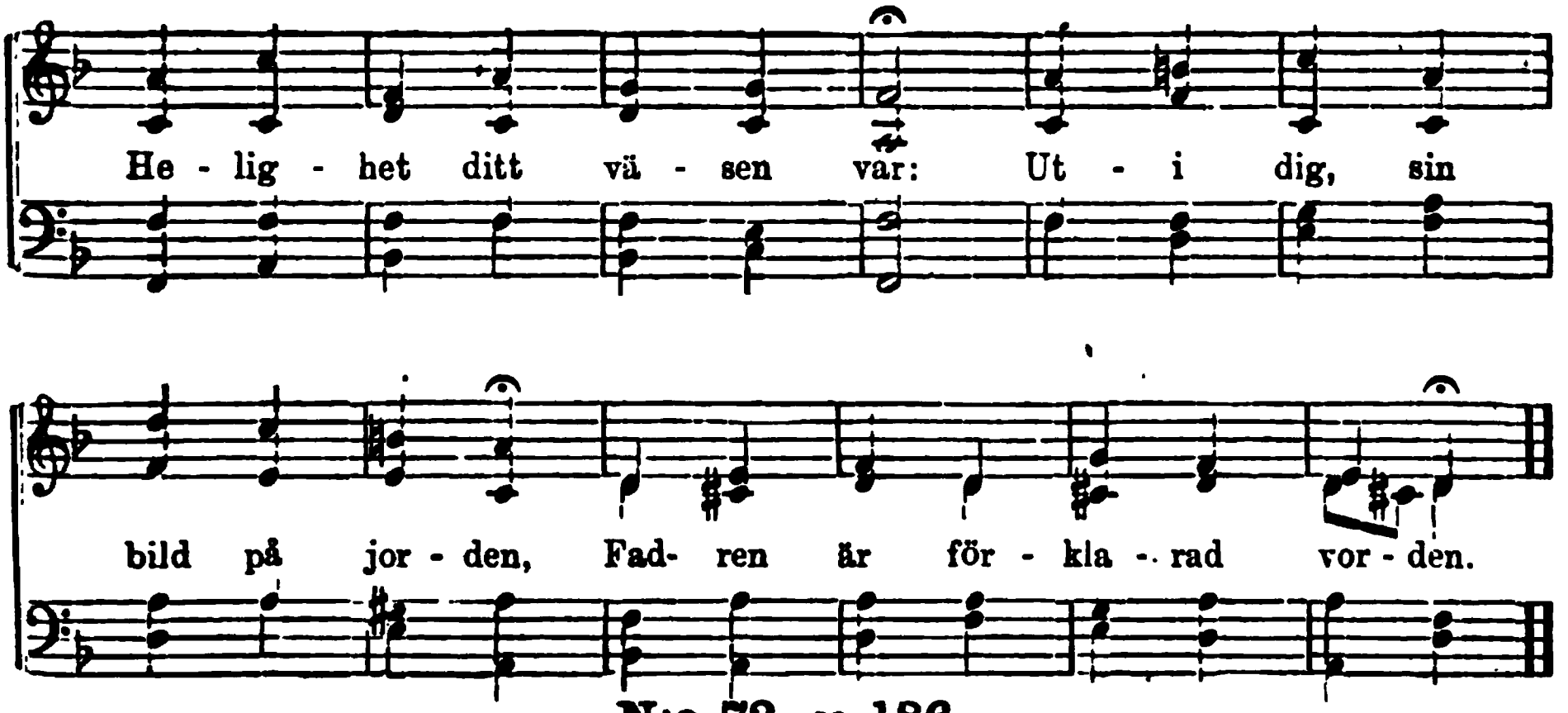

N:o 72, se 186.

10). *Frids- och Krigstider.*

Bön om frid.

376. Fridens Gud! oss frid förläna, Hör oss, milde Herre Gud! Hjelp ditt folk dig troget tjena, Fäst det vid din viljas bud. O! då skall med helgad ro Det i fridens hyddor bo.

2. Ingen magt kan det förfära, Då det har sin tröst till dig; I ditt hägn det står med ära, Står, då verlden hvälfver sig, Står, då folk förgås med hast, I din fruktan lugn och fast.

3. Men det land, der Gud förgätes, Röner snart hvad ofrid är: Först af egna det uppfrätes, Sedan af förtryckarns här; Skylar trampas ner i blod, Högar stå der bygden stod.

4. Ack! der synd och otro råda, Hjelpa icke svärd och spjut; Skulder uppå skulder båda Nöd och undergång till slut. Veridslig klokhet, veridsligt mod, Hämma ej förderfvets flod.

5. Du blott hjelper i all fara. Du, de trognas värn och skygd! Fädrens Gud! lär oss bevara Fädrens tro med deras dygd, Att vi må i eget land Fria tryggas af din hand.

6. Frid i landet du oss gifve, Frid i husen följe den! Makar, bröder, grannar lifve Fridens anda, kärleken! Frid i hjertat, Jesu! bjud, Frid med menskor och med Gud.

7. Frid på jorden, sjöngs i höjden, Jesu! i din födelsestund, Frid från himlen utgör fröjden Af det saliga förbund, Men i denna pröfvotid Vins den ej förutan strid.

8. Hjelp oss du, o kärleksrike! Styrk oss med din Andas mod, Du, vår konung! i det rike, Som du köpte med ditt blod. Der med oss mot synden strid, Tills vi nå en evig frid. (*F. M. Franzén* † 1847.)

Bön under krig.

Sjunges som N:o 187.

377. O du, som har Ett huldt försvar Oss fordom lätit röna, Som härars magt Har nederlagt, Att oss med seger kröna!

2. Styrk deras mod, Som nu sitt blod För fosterlandet våga, Var du vårt värn Mot väldets jern, Och dämpa krigets låga!

3. Du, härars Gud! Den magt förbjud, Som blott vill skada göra; Dig till oss vänd, Din ängel sänd, Att friden återföra!

4. Då skall din hand, Som frälst vårt land, Bli prisad utan ända, Och nödens slag Från denna dag Oss till förbättring lända.

(*G. G. Gyllenborg* † 1808, C. Dahl.)

Krigspsalmer.

378. Förfäras ej, du lilla hop! Fast fiendernas larm och rop Från alla sidor skalla. De fröjdas åt din undergång, Men deras fröjd ej blifver lång, Ty låt ej modet falla.

2. Din sak är Guds: gack i ditt kall Och i hans hand dig anbefall, Så räds du ingen fara. Hans Gideon skall än bli spord, Som Herrans folk och Herrans ord Skall manligen försvara.

3. I Jesu namn vårt hopp är visst, Att de gudlösas våld och list Ej oss, men sig förstörer. Till hån och spott de skola bli, Med oss är Gud, med honom vi, Och segren oss tillhörer!

(*Kon. Gustaf II Adolf* † 1632, J. O. Wallin.)

Dav. 20.

Sjunges som N:o 21.

379. Nu Herren Gud välsigne oss, Vår kraft, vårt mod han lifve! Den evige bevare oss Och lycka han oss gifve! Ja, Gud, vår Gud! som till oss ser, Skall hjelpen ej fördröja: I Herrans namn vårt stridsbaner Vi med förtröstan höja: Gud! gif vår konung seger.

2. Må andra prisa svärd och spjut Och tro på sina härar, Med oss skall Herren draga ut: Oss ingen då förfärar. De skola störtas i sitt lopp, De skola nederfalla; Men oss skall Herren hålla opp, Ty vi hans namn åkalla. Gud! gif vår konung seger. (*J. O. Wallin* † 1839.)

N:o 73.

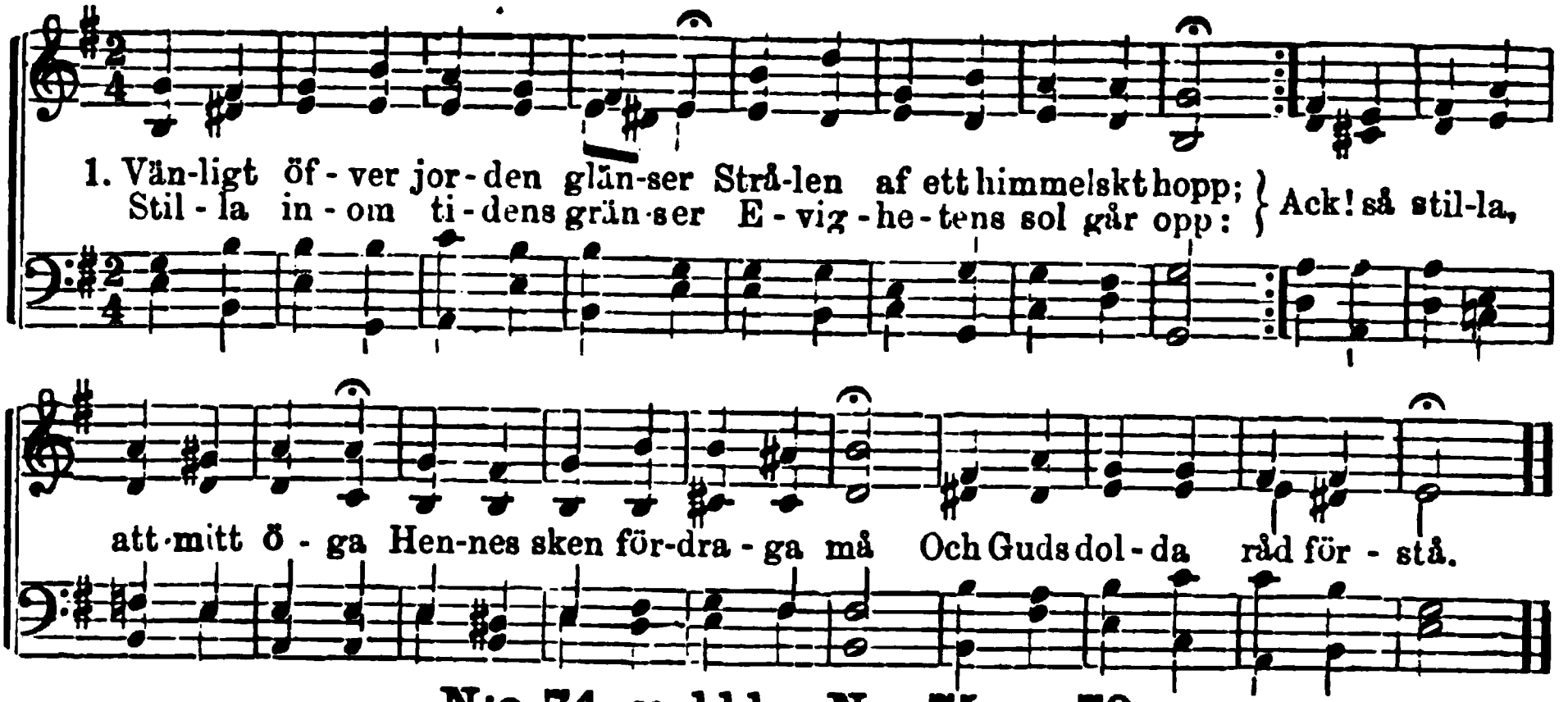

N:o 74, se 111. N:o 75, se 70.

Sjunges som N:o 21.

380. Jag tror på Gud, och vet att han Har afmätt mina öden; Jag fruktar Gud och ingen ann, Ja! icke sjelfva döden. För frihet, rätt och fosterbygd Jag vapen trygg skall bära. Gudaktighet är krigarns dygd, Och menskligheten hans ära, Och hjertats frid hans vinning.

2. Ej falla trädets frukter af, Förr än de mogna blifvit; Och Herren, som oss lifvet gaf, Vår lifslängd sjelf uppskrifvit. Med fröjdfullt hopp till Herrans ord, Vi farorna omfamna: För kung och lag och fäders jord Vi segra eller hamna I rätta faderslandet.

3. O du, som våra hufvudhår Och våra stunder täljer, Du ensam öfver striden rår, Och stridens offer väljer. Och du är vis, och du är god, Ty äro vi så trygga; I ditt beskärm vi hafva mod, På dig vårt hopp vi bygga I lifvet och i döden. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Tacksägelse efter seger.

381. Förtälja vill jag, Gud! din nåd, Din magt, ditt underbara råd, Intill min sista timma. Den stolte har du nederlagt Och krossat öfverdådets magt Och låtit dig förnimma, På det all verlden skulle se Att aldrig du vill öfverge Det folk som endast uppå dig I lif och död förlåter sig. Pris, lof ske våra fäders Gud! Hans tempel fylls af fröjdeljud· Halleluja, Halleluja!

2. Utöfver konung, folk och land Du, Herre! sträcker ut din hand Och gjuter glädje neder. Hvad är väl all vår styrka värd, Om du ej förer sjelf vårt svärd Och våra härar leder! Din starkhet fattar herdens staf, Och resen stupar i sin graf; Bäst man förtryckarn blomstrar ser, Hans rum är icke funnet mer, Och den förtryckte, frälst och glad, Får höja sången i hans stad: Halleluja, Halleluja!

3. Pris ske dig, Gud! i evighet, Som kungjort din rättfärdighet, Din mildhet och din tuktan; Blott ett står fast i fröjd och nöd, Och bryts ej af den bleka död: Det är, o Gud! din fruktan. Låt städse den vår arfdel bli, Att barn och barnabarn, som vi, Lofsjunga må din

stora nåd, Din starka hand, ditt visa råd. Du, Herre Gud! är hämnaren, Förbarmaren, beskärmaren. Halleluja, halleluja!

(*E. G. Geijer* † 1847, P. A. Sonden, J. O. Wallin.)

Tacksägelse för frid.

Sjunges som N:o 197.

382. Lof ske dig, store Gud! som frid och glädje låter Besöka våra hem och våra hjertan åter, Vårt offer vi med fröjd nu lägge för din fot. Du värdes milde Gud! i nåd det taga mot.

2. I nödens tid, o Gud! du våra böner hörde; Du stridde för ditt folk, du sjelf dess sak utförde. All verlden frukte dig, hvars arm är uppenbar, Ja, dig lofsjunge allt, hvad lif och anda har!

3. Det är din hand, o Gud! som faran från oss vänder: Hvad är all menskligt magt, om du ej hjelpen sänder? Du näpser hafvets våg, du bjuder stormen fly, Du Herre! vinkar blott, så tystnar härars gny.

4. Tillbedjande din magt, ditt majestät, din ära, Ditt frälsta folk i dag skall dig sitt lof hembära; Och bröder, makar, barn, uti de sinas famn Gemensamt prisa nu ditt evigt stora namn.

5. De, hvilkas hjertan rönt en öm förlust i striden, Till dem, o Herre! sänd hugsvalelsen med friden. Ack! se till enkors nöd, gif hopp och tålamod, Och säg hvar faderlös, att, Fader! du är god.

6. Pris vare dig, hvars hjelp vi hittills fått erfara, Ack! låt din fadershand allt framgent med oss vara. Välsigne oss vår Gud, och landet njute frid. På Herrans fruktan bygd till sensta åldrars tid. (*J. Hjerten* † 1838.)

383. Ära ske Herran! vår hjelpare Herren är vorden. Målet han satte för sköflingen, våldet och morden. Han till vår nöd Vände sitt öga, och böd. Frid vare åter på jorden!

2. Och, som en stråle fördelar de samlade skyar, Fridsbudet kommer. och glädjen och hoppet förnyar; Ljufligt och sällt Helsar det dalar och fält, Helsar det städer och byar.

N:o 73.

2. Ej af verldens vise kändes
Den oändligt vises råd.
Kristus kom och dagen tändes,
Full af sanning och af nåd:
Sanning för de trognas blickar,
Nåd för ångerfulla bröst.
Så fick jorden ljus och tröst.

3. I en verld, der lustar strida,
Föddes brott och spriddes ve.
Kristus kom, och vid hans sida
Kärlek gick och helgelse:
Helgelse blef hjertats yrke,
Kärlek slöt begärens strid.
Så fick jorden dygd och frid.

4. Sälla äro de, som höra
Hvad den evigt gode lärt;
De som älska, de som göra
Hvad den Helige begärt;
De som, ledda af hans Anda,
Lysta af hans milda ljus,
Nalka sig till Fadrens hus.

5. Deras tro skall öfvervinna
Tidens otro, jordens fiärd;
Deras kärlek skön skall brinna
I den kärlekslösa verld;
Deras hopp, i lifvets skiften
Och i lifvets aftonstund,
Hvilar på sin klippas grund.

6. Milda sken af Fadrens ära!
Dina rena strålar sprid
Kring vår jord, att hon må bära
Ljus och tröst och dygd och frid;
Att hon må en förgård blifva
Till den himmel, dit du vill
Samla dem, dig höra till.

3. Långsamma dagar ej mer i bekymmer förnötas: Fredliga yrken i trefliga boningar skötas. Väl stånd och ro Tryggade nejder bebo, Godhet och trohet der mötas.

4. Åra ske Herran! ja, Herran allena ske åra, Mägtig att göra långt mer än vi mägte begära! Härligt och stort Är hvad den Evige gjort: Honom vårt offer vi bäre.

5. Bärom för Herran det offer, som honom behagar: Saktmod i lyckan, och tålamod när han oss agar, Sanning och dygd, Kärlek för fädernesbygd, Lydnad för konung och lagar.

6. Lycka ske konungen! Herren hans vägar berede, Styre hans råd, och hans hjerta för sorgerna frede, Herren vårt land Hägne med faderlig hand Och i sin fruktan oss lede. (*J. O. Wallin* † 1839.)

11.) *Allmänna Böne- och Klagodagar.*

Sjunges som N:o 8.

384. Herre! dig i nåd förbarma, Hör ditt folk, som hjelp begär, Du, som ömmar för de arma Och vår enda tillflykt är, Kom att från vår hjessa vända Våra synders svåra lön, Och ditt ljus från höjden sända: *Fräls ditt folk och hör dess bön!*

2. Du, som med en faders hjerta, Bär en faders ljufva namn, Du, som under dödens smärta, Öppnat oss en broders famn Du, som verldens väl bereder, Söker oss på villans stig, Kallar, väcker, styr och leder, *Öfver oss förbarma dig!*

3. Oss som dina lagar brutit, *Skona, milde Herre Gud!* För det blod din kärlek gjutit, *Hjelp oss, milde Herre Gud!* Från de brott, som dig bedröfva, Då vi trampa dina bud, Från de lustar, som oss söfva, *Oss bevara, Herre Gud!*

4. Från allt ondt, som hjertat leder Till begärens villostig, Från försåt, som fall bereder, Hungrens fasa, pest och krig, Uppror, tvedrägt, brand och lågor, Hagel, storm, din vredes bud, Och från evighetens plågor *Oss bevara, Herre Gud!*

5. Du, som föddes menskors like Och ditt lif för verlden gaf, Du, som öppnade ditt rike, Då du uppstod ur din graf, Och beseglade din lära, Då du, klädd i segerskrud, Återgick till himlens ära. *Hjelp oss milde Herre Gud!*

6. Skydda, styr och fräls din kyrka, Samla sjelf din spridda hjord; Gif dess herdar mod och styrka, Rätt att lära lifvets ord. Räck din hand åt dem, som falla, Och med nådens milda ljud De förförda återkalla: *Hör oss, milde Herre Gud!*

7. Sprid ifrån palats till hydda Fridens sällhet med din hand, Sträck till oss din arm och skydda Konung, folk och fosterland, Dig i nåd och magt förklara, Gud! då krigsbasunens ljud Samlar dem, som oss försvara, *Hör oss, milde Herre Gud!*

8. Må till dina öron hinna Modrens suckar i sin nöd, Må hos dig den sjuke finna Under plågan tröst och stöd, Må, o Gud! ditt hjerta röras Af den fångnes klagoljud, Och hans suck med mildhet höras. *Hör oss, milde Herre Gud!*

9. Låt den faderlösas böner Till ditt fadershjerta gå, Enkan, som sin saknad röner, Stöd af dig från höjden få. Låt vår oväns hjerta böjas Af försonlighetens bud, Och vår suck för honom höjas: *Hör oss, milde Herre Gud!*

10. Låt vår bön och arbetsmöda Öppna väg till ditt förråd, Bergens malm och jordens gröda Tacksamt nyttjas, med din nåd, Dig förbarma öfver alla, Dig, med ödmjukt böneljud, Fader! dina barn åkalla: *Hör oss, milde Herre Gud!*

11. *Du, som verldens synd borttager, Öfver oss förbarma dig! Du, som verldens synd borttager, För ditt folk från villans stig! Du, som verldens synd borttager,* Afvänd våra synders lön. För det blod, som dem aftvager, Gif oss nåd och hör vår bön! (*S. Ödmann* † 1829.)

385. O du, som alla hjertan ser Och alla hjertan döma skall, Allsvåldige! vi falle ner I stoftet för din fotapall. Här samlas tjenare och fri, Här

N:o 76.

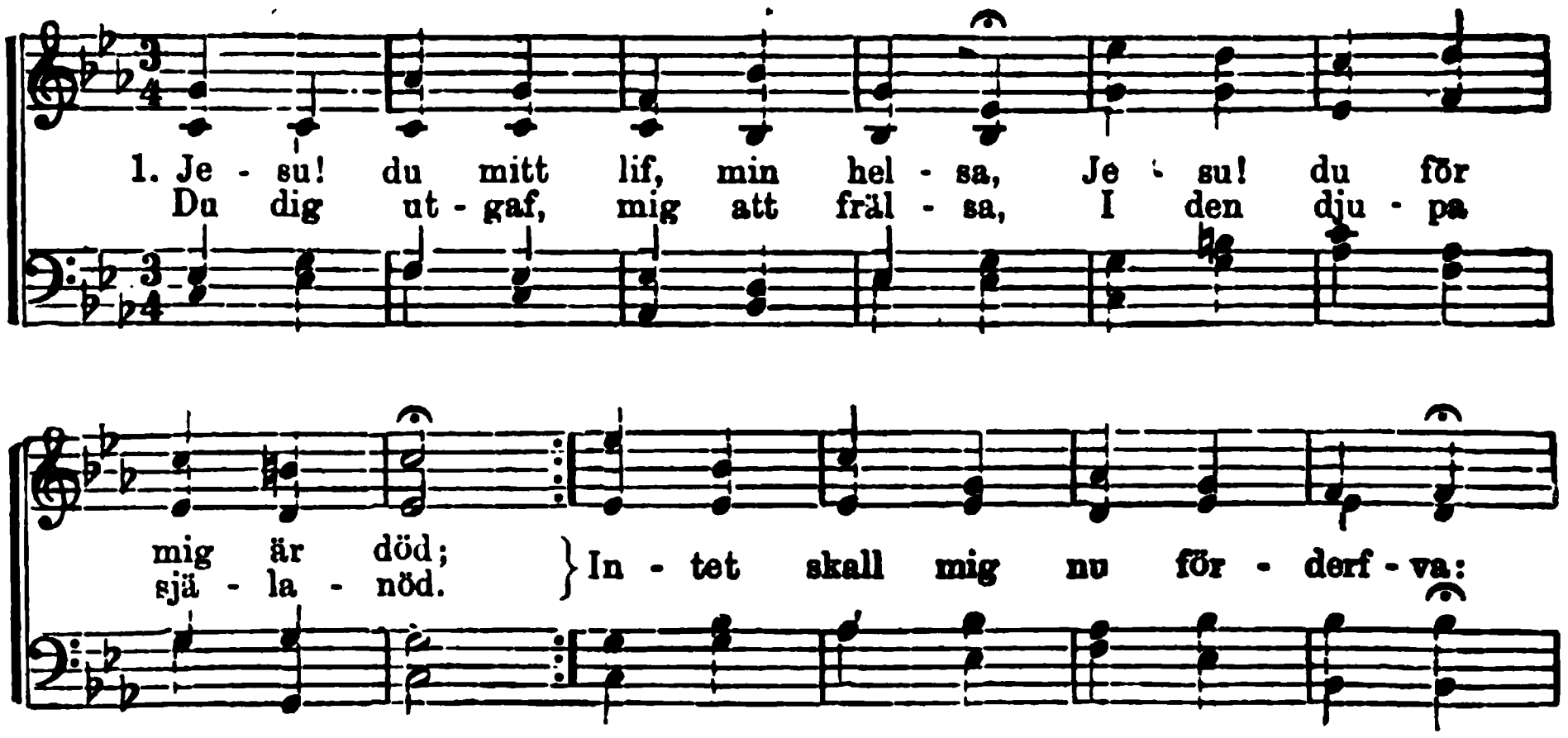

hög och låg ej skiljas vill, Ty syndare blott äro vi, Ej annat namn oss kommer till.

2. Ack! fjerran gångne från det lif, Som är i dig, vi hafva gått Med jordens sorg och tidsfördrif Och slöst på dem vår himlalott. Vi hafva öfvergifvit dig I tankar, tal, begär och värf, Och hasta på de dårars stig, Med stora steg till vårt förderf.

3. Vi vilja ej med fagert sken Oss värja mot din stränga rätt, Ty inför dig är ingen ren: Din lag vi alla öfverträdt. Vi vilja heldre med hvarann Åkalla din barmhertighet Och tro på den, som skyla kan Vår brist med sin rättfärdighet.

4. Men utan bättring ingen tro Och utan ånger ingen nåd, Skall skänka våra hjertan ro. Så är din vilja och ditt råd. O Gud! med heliga beslut Vår marga synd begråte vi; För Kristi skull oss ej förskjut, Och med din Anda statt oss bi.

5. Lyft upp vår själ ur jordens mull, Vårt hjertas uppsåt styrk och stöd, Att högre akta dygd än gull, Och rädas mer för synd än nöd. Låt ära växa i vårt land, Låt frid och rätt der sammanbo Och trohet räcka godhet hand Till enskildt väl och allmän ro.

6. Ack, gör oss, Herre! till ett folk, Med fromhet vist, med vishet fritt, Der hvarje röst är hjertats tolk Och hvarje hjerta, Gud! är ditt, Ett folk, som städs befiltar sig Att villigt göra det du böd, Och så på dig förlitar sig I väl och ve, i lif och död.

7. Så, Gud! med oss du vara skall, Som du med våra fäder var, Och frälsa än från blygd och fall Ett folk, som du förvärfvat har. Så blomstra skall vår gamla bygd Från tidehvarf till tidehvarf, Och fädrens hopp och tro och dygd Till barnen gå i evigt arf.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

386. Hör ditt Sions bittra klagan, Herre! hör vårt böneljud. Vi förtjent den svåra agan, Ty vi syndat mot vår Gud. Du har skäl att straffa, risa, Lägga oss i stoft och mull, Men oss värdes nåd bevisa, För din Sons förskyllan skull.

2. Han för oss har lidit döden: På hans kärlek tröste vi, Store Gud! så låt ej nöden Lika stor som synden bli. Herre! fast vi mycket brutit, Skona oss på fadersrätt; För den frälsning, som vi njutit, Låt oss njuta barnarätt.

3. Vi för korset ödmjukt falle, Der det dyra blodet rann, Och den kärlek vi åkalle, Som oss Jesus återvann, Ack! för Jesu död och pina, Fräls oss, Gud! från nöd och qval; Låt oss sist ibland de dina Samlas i din fröjdesal. (*J.*—, 1793, J. O. Wallin.)

387. Vänd af din vrede, Gud! som straffet sänder, Vänd af din vrede Från bestörta länder, Vänd af din vrede, Gud! som har i händer Lifvet och döden.

2. Vill du oss plåga, Som vi äre värda, Ho har förmåga Att din blick uthärda! Ack! af din låga Jord och haf förtärda Med oss förgingos.

3. Böner så varma Alle vi förena: Döm ej oss arma Såsom vi förtjena. Gud! dig förbarma, Af din nåd allena Bide vi räddning.

4. Nåd vi begäre, Låt oss henne finna! Nåden beskäre Hvad ej rätt kan vinna! Maskar vi äre, Skuggor, som försvinna, Stoft som förakingras.

5. Bojor vi draga Af den lott vi ärfva, Lustar oss jaga, Frestelser omhvärfva, Herre! så svaga, Vill du oss förderfva Utan förskoning!

6. För Jesu pina, För den törnekrona, Han för de sina, Bar, att dem försona, Låt nåden skina, Värdes oss förskona, Var oss en fader!

7. Jesus allena Hela kan det brutna, Med dig förena Det från dig förskjutna, Genom det rena, Från hans hjerta flutna, Blodet och vattnet.

8. Låt oss ej falla Låt den förbön gälla, Som för oss alla Jesus hördes fälla, Dig vi åkalla, Gud all godhets källa, Trefaldigt store!

(*G. Thymus* † 1561, på svenska 1616, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 70.

388. Store Gud! med skäl du klagar Att ett folk förderfvadt är, Som ditt namn på tungan

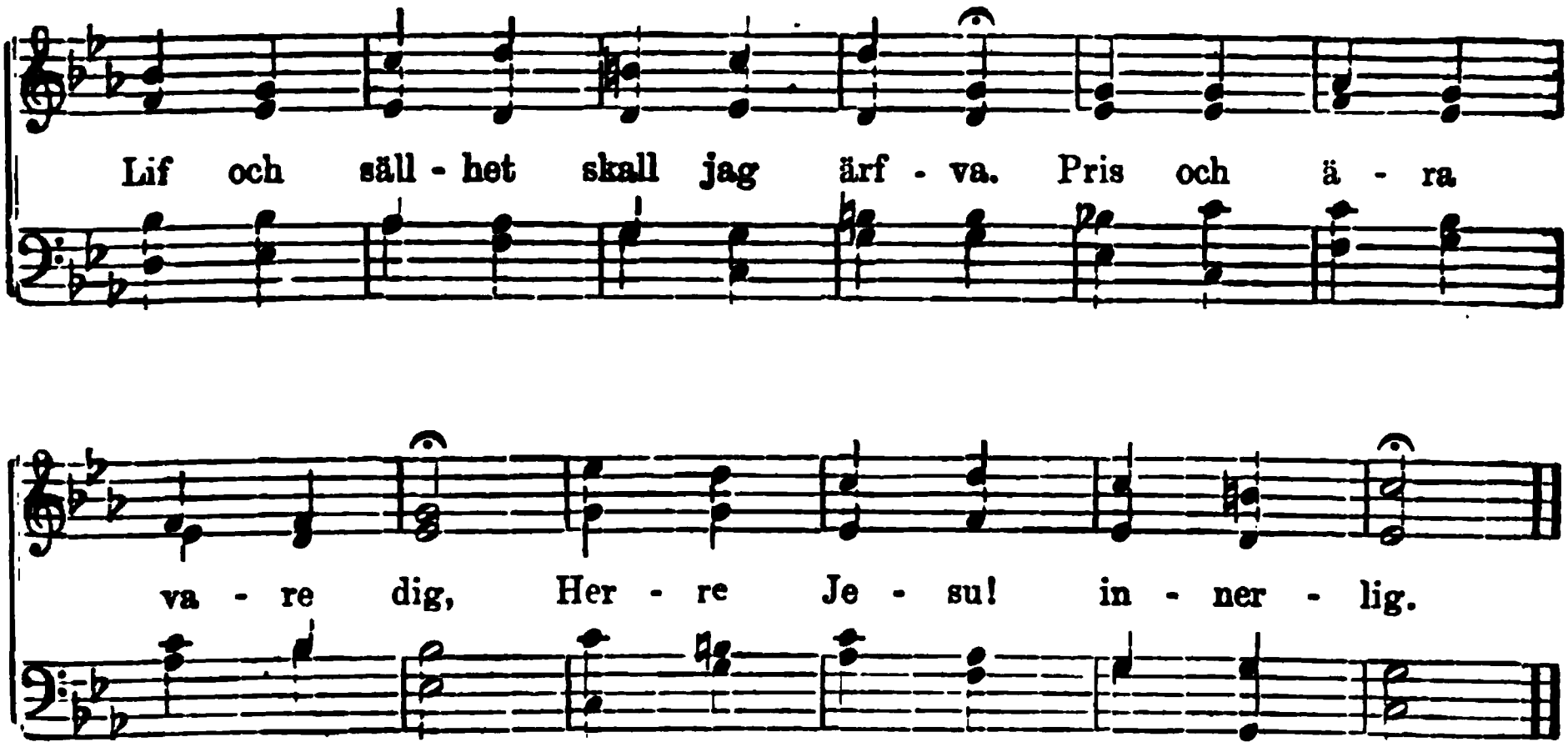

bär, Men förtrampar dina lagar Och, för hjertats öfverdåd, Hemtar styrka af din nåd.

2. I din helgedom dig möter Mången själ, som kall och död, Utan känsla af sin nöd, Endast verldens nöjen söker. Och, då hon sig lycklig ser, Glömmer dig, som lyckan ger.

3. Kärleksfull, i våra själar, Ordet du på klippan sår, Der det inga rötter slår. Lifvets frö hos verldens trälar Dör och qväfves af begär, Att det inga frukter bär.

4. Du kan tusen verldar styra Med ett enda allmagtsord; Styr då ondskan på vår jord! Väck ditt folk och qväf dess yra, Dock i nåd, att det i tid Än besinna må sin frid.

5. När du oss till bättring väcker, Krossa då med lagens röst Säkerheten i vårt bröst. När i nödens stund du sträcker Oss till hjelp din milda hand, Bryt då äfven syndens band.

6. Gör min själ den trösten värdig, Som du ger i Jesu blod. Lär mig tro, att, mild och god, Du tillika är rättfärdig, Att din kärlek fräls te mig, Till att evigt tjena dig. (*S. Ödmann* † 1829.)

Sjunges som N:o 77 eller 136.

389. Vänder om, I sorgse sinnen, Vänder om till Herran Gud, Medan än I honom finnen, Med sant bot och böneljud! Han, hvars magt af ingen man Störtas eller minskas kan, Lika stor i nåd skall blifva, Om vi synden öfvergifva.

2. Fast han har oss nederslagit, Straffat oss en liten tid, Han ej evigt från oss tagit Sin förlåtelse och frid. Låter oss då fatta mod: Ty densamme Herren god, Som oss sargar, slår och späker, Syndasåren åter läker.

3. All den nöd, som man beklagar, Viker för hans starka hand: Efter två framlidna dagar Löser han af dödens band. Och när tredje dagens ljus Träder in i våra hus, Gifver han nytt lif och styrka, Att med fröjd vi honom dyrka.

4. Snart får man med hugnad skåda All den kärlek, frid och tröst, Hvarmed Herren vill benåda Dem, som

akta på hans röst. Då skall vara i gemen Vårt bekymmer, det allen, Att vi Gud, hvars folk vi äre, Öfver allting älska lära.

5. Ty han vill då till oss komma, Som en morgonrodnad klar, Och bebåda sina fromma, Att hans dag skall komma snar, Salighetens ljusa dag, Då med nåd och välbehag Guds, vår Faders milda öga Ser till oss ifrån det höga.

(*P. Gerhardt* † 1676, P. Brask, J. O. Wallin.)

Dav. 46.

390. En Gud med faders hjertelag Och välbehag Har skickat våra stunder: Han pröfvar oss i nödens dag Med hårda slag, Men styrker oss derunder. Hans ord står fast, Om klippan brast Och jorden skalf Och himlens hvalf Spred lågor, skräck och dunder· Han gör stor ting och under.

2. Uppfriskas efter solens brand, Den heta sand Af milda skurars flöden, Så får ock ett bedröfvadt land Af Herrans hand Hugsvalelse i nöden. Vår Gud är stor! Bland oss han bor, Till oss han ser Med godhet ner, Och leder våra öden, I lifvet och i döden.

3. När Herren öfver jordens rund I farans stund Sin vredes thordön sänder, Då vackla menniskors förbund Uppå sin grund, Då bäfva folk och länder; Men vi se opp Till Gud, vårt hopp· Med oss är Gud, All verldens Gud, Som oss med allmagtshänder Allt till det bästa vänder!

4. När Herren, efter sorg och strid Och mulen tid, Än hoppets morgon tänder Och hugnar, nåderik och blid, Med fröjd och frid Betryckta folk och länder, Då höjs vår röst Till Gud, vår tröst, Med oss är Gud, All verldens Gud, Som oss med fadershänder Allt godt af höjden sänder! *J. O. Wallin* † 1839.)

391. En jemmerlig och usel ting Är lifvet, och tar snarligt slut. Dödsängeln sväfvar alltomkring Och öfver verlden ropar ut: Fåfänglighet, förgänglighet!

2. Allt, som på jorden anda har, Till jorden faller för hans glaf, Och sorgen ensam lefver qvar, Att rista på den vida graf: Fåfänglighet, förgänglighet!

N:o 77, A.

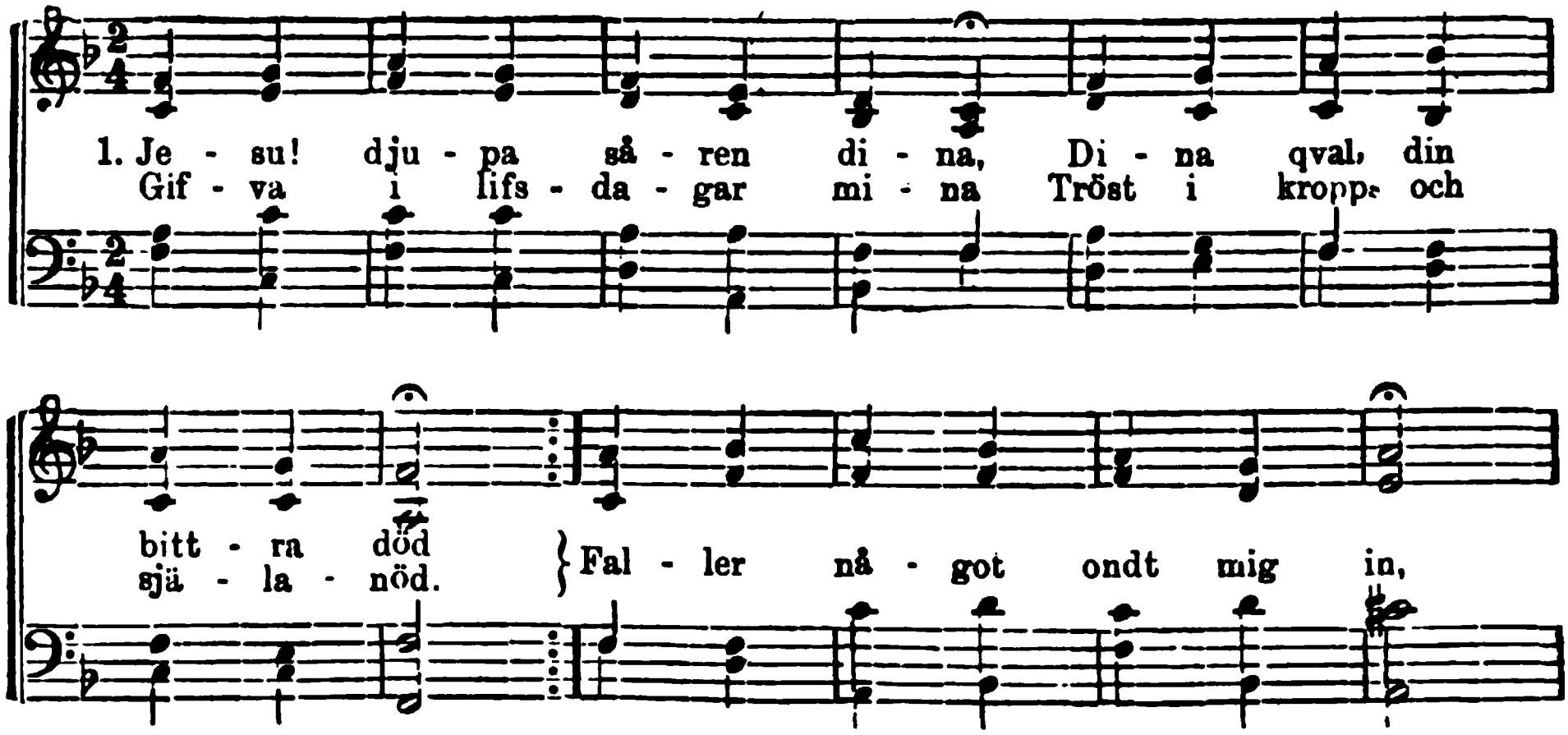

3. En stark ej tröste på sin magt, Och på sin visdom ej en vis: Hvad är dock lycka, fröjd och prakt Och jordagods och menskopris! Fåfänglighet, förgänglighet!

4. När samma jord man famna ser En dagakarls och konungs ben, Hvad säger mindre eller mer En mullhög eller marmorsten! Fåfänglighet, förgänglighet.

5. Si, den, hvars verld är honom trång, Och den, som sätter kött till arm, De finna begge rum en gång Vid samma moders kalla barm. Fåfänglighet, förgänglighet.

6. Si, den, som nyss på magtens höjd Af böjda skaror dyrkan fått, För dödens magt sjelf nederböjd Bevittnar stum all verldens lott: Fåfänglighet, förgänglighet!

7. O menskor, menskor! frukten Gud, Som ensam evig spira bär, Hans löften blifva och hans bud, Allt annat under solen är Fåfänglighet, förgänglighet.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

12). *Årets tider och jordens fruktbarhet.*

Våren.

392. Den blida vår är inne, Och nytt blir jordens hopp: Ny fröjd får hvarje sinne, Nytt lif får hvarje knopp; Hur lifligt solen strålar, Hur majestätisktmild För dödliga hon målar Odödlighetens bild!

2. Förskönad står naturen Uti sin högtidsdrägt; Hvad ljuflig vällukt, buren På hvarje vindens flägt, Hvad prakt, hvad rikedomar Som skifta tusenfaldt; Allt lefver, doftar, blommar, För dig, o menska! allt.

3. I luft, i lundar höras Mång tusen fröjdeljud. Skall ej vår tunga röras Och lofva Herran Gud! Skall ej vår frälsta anda, Ur jordens sorger höjd, Sin känslas offer blanda Med all naturens fröjd!

4. Men må de glada sånger Af rena hjertan gå, Dem brottets agg och ånger Besmitta aldrig må. Må kölden i vårt sinne, Lik vinterkylan, fly, Och kärleken derinne, Lik vårens morgon, gry.

5. Snart våren är förliden, Men Jesu! när oss blif; Än varar nådatiden, Din nåd oss, Herre! gif, Att hjertats stormar tystna Och själen uti ro Till dina bud må lyssna, På dina löften tro.

6. Låt ymnigheten flöda Med glädjen kring vår bygd, Gör landet rikt på gröda, Gör folket rikt på dygd. Som bröder må vi vandra En stund i gruset än, Som bröder se hvarandra En gång hos dig igen.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sommaren.

Sjunges som N:o 1.

393. Naturen åter träder Förnyad fram i högtidsskrud. Allt af din nåd sig gläder, Du verldens skapare och Gud! Af solens milda strålar Förlänges glädjens dag, Och blommans knopp du målar Med färger och behag. Du fröjdar alla väsen Med godhet och med nåd, Din dagg, på låga gräsen, Är ymnighetens förebåd.

2. Dig, milde Fader! ära Allt, hvad du lif och anda gett: Dig prisa luftens härar, Dem din försyn ett bord beredt; Dig prisa regnets droppar Och vindens ljufva flägt, Och fruktens späda knoppar Och trädets rika drägt, Och hafvets vilda vågor Och bäckens lena fall, Och blixtens klara lågor Och åskans dunder, fart och knall.

3. Till dig naturen sänder, O Skapare! sin högtidssång. Dig prisa flodens stränder; Dig prisar källans friska språng, De stjernbeströdda himlar Och djupets mörka stig, Allt hvad i böljan vimlar, Allt, Fader! prisar dig: Och allt, hvad ljuset gläder, Och allt, hvad jorden bär, Till dig med lofsång träder Och vittne om din godhet är.

4. Från berg och dalar skallar Till Herrans lof ett återljud, Som dig, o menska! kallar Att böja hjertat till din Gud. Dig hugnar fältets gröda Och axets böjda topp: Så glöm i dag din möda Och gläd dig i ditt hopp, Vak upp att lofva Herran Med nöjdt och helgadt bröst, Så blifver han ej fjerran Ifrån din kulna ålders höst.

(*S. Ödmann* † 1829.

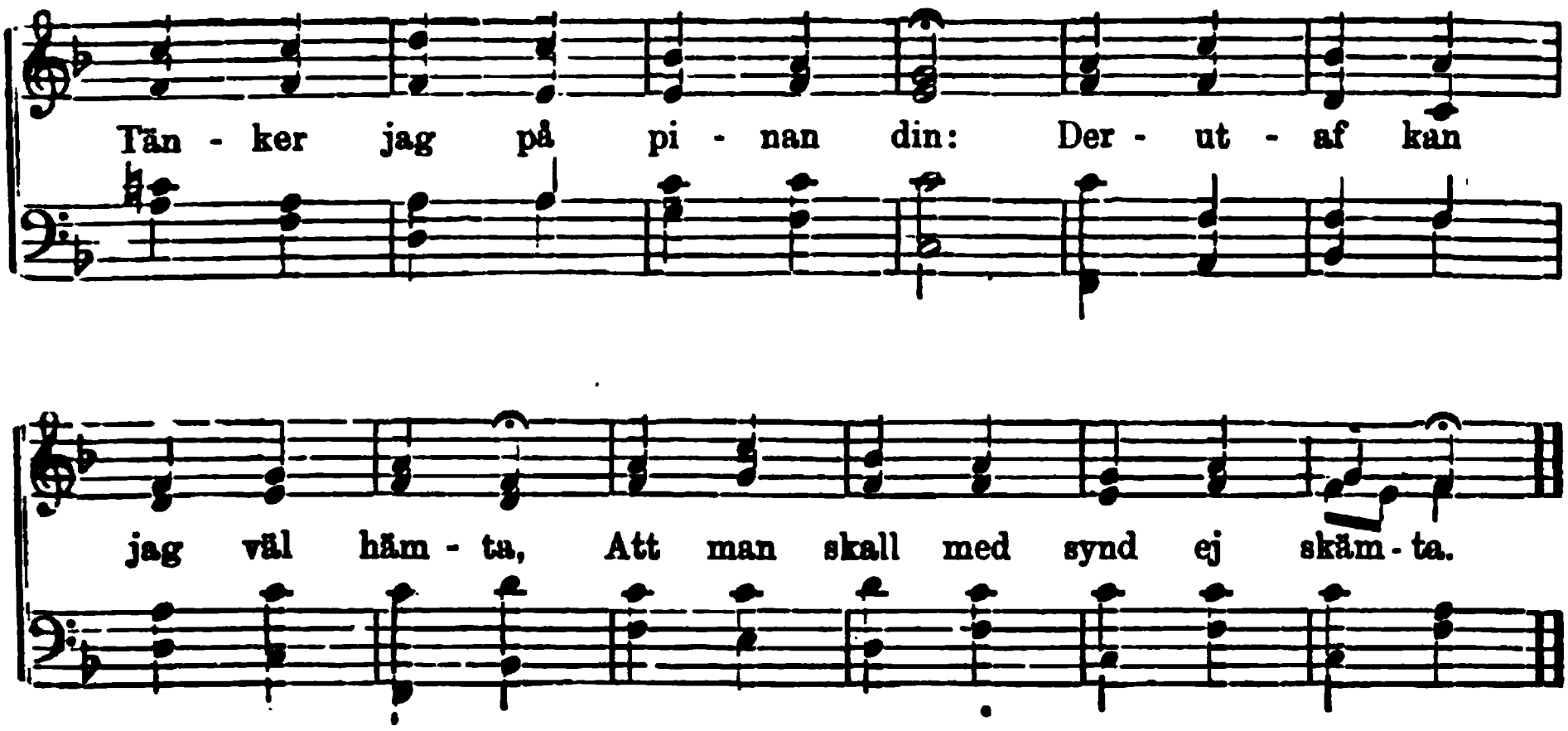

394. Den blomstertid nu kommer Med lust och fägring stor: Du nalkas, ljufva sommar Då gräs och gröda gror. Med blid och liflig värma Till allt, som varit dödt, Sig solens strålar närma Och allt blir återfödt.

2. De fagra blomsterängar Och åkrens ädla säd, De rika örtesängar Och lundens gröna träd, De skola oss påminna Guds godhets rikedom, Att vi den nåd besinna Som räcker året om.

3. Man hörer foglar sjunga Med mångahanda ljud, Skall icke då vår tunga Lofsjunga Herran Gud! Min själ! upphöj Guds ära, Stäm upp din glädjesång Till den, som vill oss nära Och fröjda på en gång.

4. Du milde Jesu Kriste! Vår glädjesol och sköld, Ditt ljus och hägn ej briste; Uppvärm vårt sinnes köld. Gif kärlekseld i hjerta, Men dämpa lustans brand, Vänd bort all sorg och smärta Med mild och mägtig hand!

5. Du Sarons blomster sköna, Du lilja i grön dal, Ack! värdes själen kröna Med alla dygders tal. Af Sion må hon fuktas Med nådens dagg, att hon Förskönas och befruktas Som ros på Libanon.

6. Välsigna årets gröda Och vattna du vårt land, Gif oss nödtorftig föda, Välsigna sjö och strand, Af himlen drype fetma, Bespisande vår jord, Och flöde nådens sötma Till oss i lifvets ord!

(*J. Kolmodin* † 1709, J. O. Wallin.)

I långvarig väta.

395. O Gud! din himmel gråter Vid jordens svåra skuld. Till dig vi vände åter: O Fader! var oss huld, Vår fröjd du låtit sänkas Uti en syndaflod: O, må vår synd och dränkas I Jesu dyra blod!

2. Du vändt i olycksflöden Din nådes öfverflöd. Ack! utom denna nöden Vi glömt vår själanöd. O Gud! till ånger förda, Vi se vårt öfverdåd, Till bot och bättring rörda, Vi bedje dig om nåd.

3. Du vill oss ej förderfva Med straffets hand, o, Gud! Men dig ett folk förvärfva, Som håller dina bud, Ja, när det öfvergifver Sin synd och hör din röst, Det fröjd i himlen blifver Och uppå jorden tröst.

4. Så hjelp oss att ej sörja För grödans spilda hopp, Men nu med allvar börja Ett bättre lefnadslopp. Vårt kall med trohet sköta Och minnas hvad du sagt, Och sedan trygge möta Hvad helst du förelagt.

5. Hvad helst du ger och tager, Är du dem trognom blid, Och dem ej undandrager Din hand i nödens tid. O Gud! ditt namn vi prisa Och trösta på din nåd. När nöden gjort oss visa, Så kommer hjelp och råd.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

I långvarig torka.

Sjunges som N :o 198.

396. Du, menskors Fader, himlars Gud! För hvilkens minsta ord och bud De hårda bergen smälta bort Och sjelfva hafvet blifver torrt.

2. Du kan, o Herre! lättelig Befalla skyn att öppna sig: Du kan, o Herre! när du vill, Din himmel åter sluta till.

3. Du, Herre! märker mer än vi, Du ser hvad nöd vi äro i, Vår synd har det dock väl förtjent, Att du din kärlek från oss vändt.

4. Det goda, af din hand vi fått, Du ser hur det har tjenat blott Till missbruk och till öfverdåd; Ty undandrar du oss din nåd.

5. Kring grödan, som förtorkad står, Ditt folk, o Gud! bedröfvadt går Och tänker nu med skräck och qval På sina svåra synders tal.

6. O Gud! med ånger, bön och bot Vi ödmjukt falla till din fot. Se till vår jemmer, brist och nöd, Och gif oss än ett dagligt bröd.

7. Vi äro barn, som bedje dig I Jesu namn så hjertelig. Ditt hjerta röres, tro vi visst, Så tidt vi nämna Jesum Krist.

8. Krön året, Herre, med allt godt! Gif dagg och must i ymnigt mått. Ack! vederqvick den usla säd, Och sorgsna hjertan åter glad.

9. Vi kyssa då ditt fadersris Och säge evigt lof och pris. Gif, Herre! hvad vi bedje om, Och med ett nådigt bistånd kom. (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

N:o 77, B.

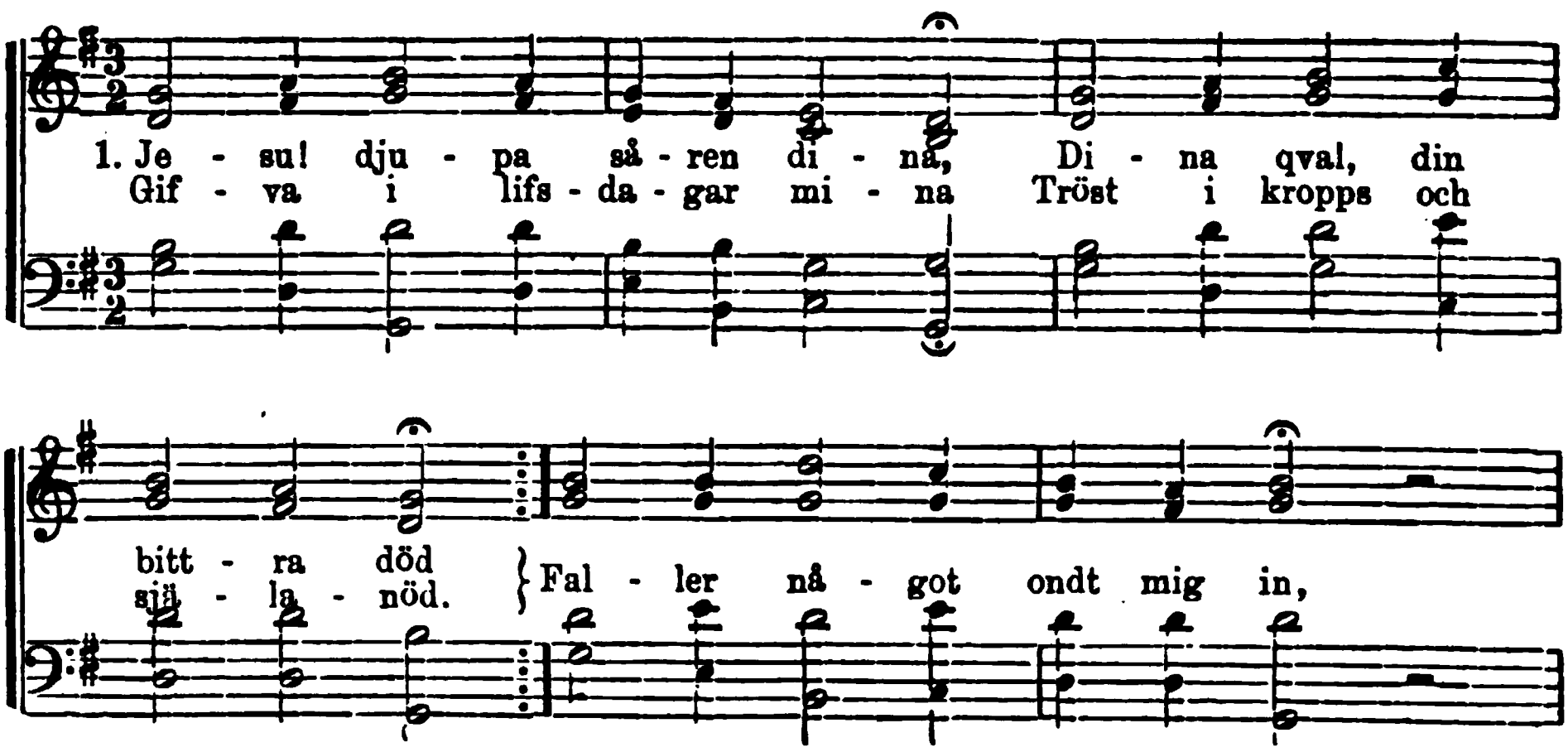

Tacksägelse efter regn.

Sjunges som N:o 1.

397. Sin suck naturen skickar Till dig, o Gud! från brända fält. Af solens heta blickar Förtärd, sitt hufvud blomman fält, Ej hjorden svalka hemtar Vid trädets höljda stam Och villebrådet flämtar Sin nöd ur skuggan fram: Då du från himlens skyar Oss hjelpen sänder ner, Och jordens skrud förnyar Och lifvets glädje återger.

2. I milda skurar nalkas Den tröst, oss är af dig beskärd. Naturen åter svalkas, Af ångst försmäktande och tärd. Med kyla luften blandas, I fröjd är jemren bytt, Och kreaturen andas Ett lyckligt lif på nytt. På skördemannens kinder Man glädjen målad ser, Och då han kärfven binder, Han prisar dig, som växten ger.

3. Till dig, som verlden gläder Och mild naturens suckan hör, Ditt folk med andakt träder Och tacksamhetens offer för. Vår mödas svett ej tvingar Ett korn ur jordens sköt; Den frukt, oss fältet bringar, Din nåd från höjden göt. Må oss din mildhet lära Att evigt älska dig! O Fader! dig till ära All verldens röst förene sig. (*B. Münter* † 1793, S. Ödmann.)

När åskan går.

Sjunges som N:o 8.

398. Herre! när din allmagts under Möta vår bestörta syn, När med ljungande och dunder Fasan sväfvar ned från skyn: Lär oss, Herre! tanken vända På vårt usla lefnadssätt! Du ger lif, du kan ock sända Döden i hvart ögonblick.

2. Under blixt din lag oss skänktes: Vid din röst ur molnets hvalf Allt i häpenhet försänktes Öknen rök och Sinai skalf. När dess thordönsbud förklara Att ej brottet skonas kan, Jesu! räck din famn och svara, Att du tar min ånger an.

3. Eldar skola luften tända, Fästet gifva knall på knall, När vid tidehvarfvens ända Domsbasunen höras skall; Men o Jesu! du ej glömmer Löftet, som du gifvit har, Att de dina du ej dömer Utan ger dem ditt försvar.

4. I all känd och okänd fara, Under tusen dödars hot, Herre! lär mig redo vara Att gå döden nöjd emot; Hjelp att jag ej må förskräckas, När du fordrar in ditt lån, Hur och när det dig må täckas, Att jag skiljes härifrån. (*E. M. Fant* † 1817, C. Dahl, J. O. Wallin.)

Bön om jordens fruktbarhet.

Sjunges som N:o 99 eller 198.

399. Gif oss, o Gud! ett dagligt bröd, Förakona oss för hungersnöd; Förläna oss hvad nyttigt är, O, du vår Gud och Fader kär!

2. Låt upp, o Gud! din milda hand, Gjut ner till detta folk och land God frukt, god helsa och god tid, Gjut ner välsignelse och frid.

3. Du föder djurens marga hop, Du hörer ock korpungars rop: Ty hör och märk, o Fader kär! Hvad barnens mun af dig begär.

4. Förlåt vår synd, och gif oss nåd Att bättre följa dina råd, Och låt oss din barmhertighet Förspörja i all evighet!

(*N. Hermann* † 1561, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 186.

400. I nåd du, Herre! på oss tänkt: Vår jord din rikdom hyser; Den frukt uti dess sköt vi sänkt, I gyllne mognad lyser. Välsignelse Blott du kan ge· Din högra hand Åt våra land Har gifvit korn och kärna.

2. Si, axet fälles till vår fot, Oss fäller dödens glafven. Af ladan tas vår skörd emot Och skördaren af grafven Kanske består Om några år En odlare Ovetande Den torfva, som oss höljer.

3. Den jord, vi egt, oss eger då; Vårt goda ega andra, Och nya tjäll kring nejden stå, Der nya slägter vandra. Men, Herre! du Skall, liksom nu, Och låta då Din sol uppgå Och skördar pryda jorden.

4. Allt verldsligt flyr, förgår så fort, Ej må vi derför sörja. I lifvet vi din godhet sport, I döden vi den spörja. Ty den på dig Förlitar sig, Af död ej rörd, Skall, som din skörd, Till dina hyddor samlas.

(*E. G. Geijer* † 1847.)

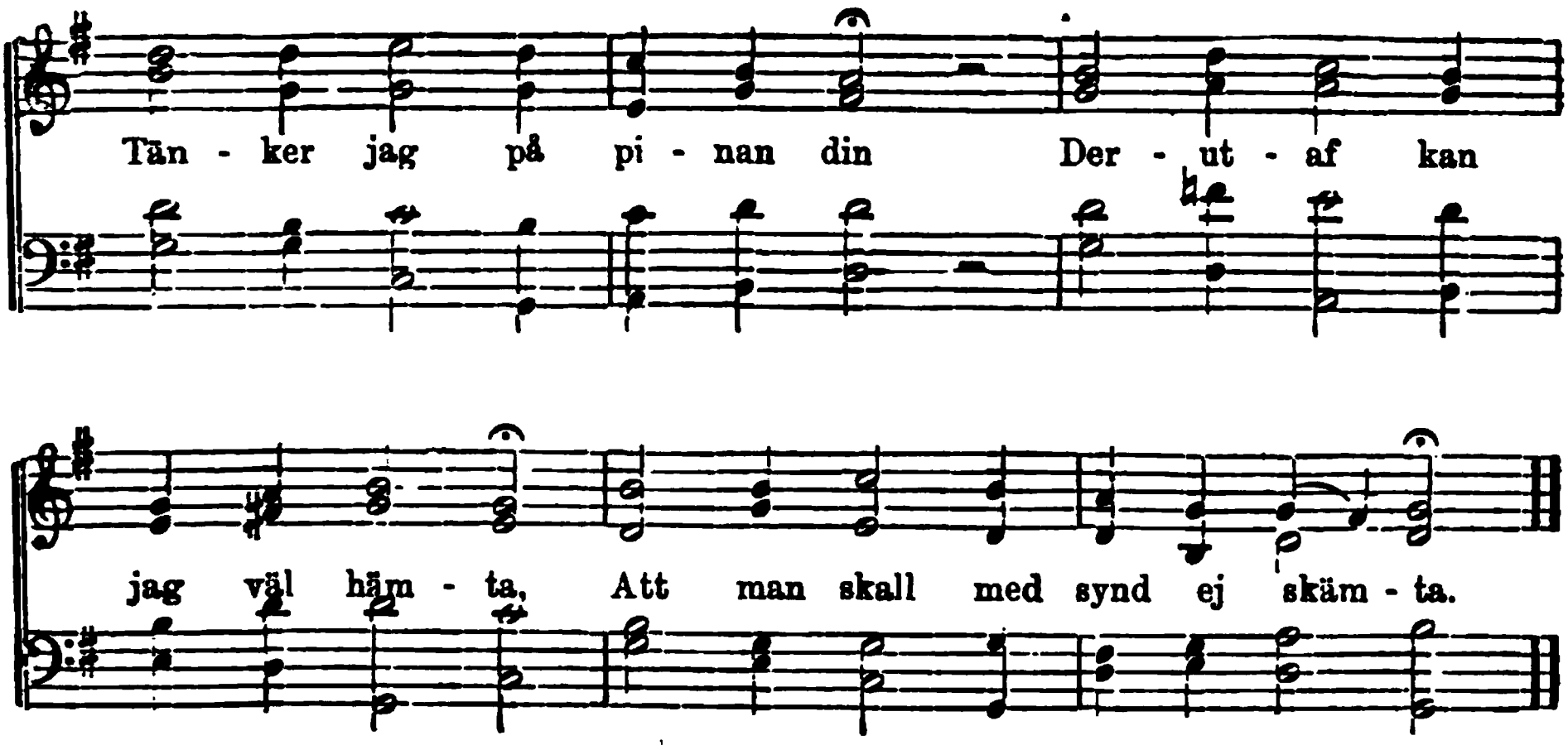

Tacksägelse för jordens fruktbarhet.

Dav. 65.

Sjunges som N:o 35.

401. Hur ljuf, o Gud! hur säll den lott Att dig i Sion lofva, Du, Herre! gifver oss allt godt, Och daglig är din gåfva. O, du, som hjertats böner hört, Af dig på rena läppar fördt, Må hjertats lof ock höras!

2. Du, som en fader, öm och huld, Den ångrande förlåter, Då, nedertryckt af syndens skuld, Till dig han vänder åter. Benådad, lugnad, fräls och from, Han mättas i din helgedom Af dina rika håfvor.

3. Din magt, din vishet och din nåd Af jord och himmel tydes; Du stillar folkens öfverdåd, Ditt bud af stormen lydes: Ditt namn i skarors fröjdesång Från solens upp- och nedergång Högtidligt återskallar.

4. O verldars Gud! hur skönt vår ängd Din godhet oss förkunnar! Hur flödar dina gåfvors mängd Ur aldrig tömda brunnar! En blick af nåd du sänker ned, Och strax den ofruktbara hed Af gräs och gröda höljes.

5. Du kommer, och i dina fjät Det goda året träder; Vid skenet af ditt majestät I fröjd sig höjden kläder. Och däliden är af hjordar fyld, Af skördar slätten är förgyld. Allt fröjdar sig och sjunger.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Dav. 67.

402. Gud öfver oss förbarmar sig, Han låter för de sina, Så kärleksrik och nådelig, Sitt klara anlet skina, Att vi hans vägar känna må Hans helga vilja lära, Att vi på jorden må förstå Hans salighet och ära Och honom lof hembära.

2. Så tacka må och lofva dig, O Herre Gud! all tunga, Och hela verlden fröjda sig, Med lust och glädje sjunga; Ty Herre! du är allas hopp, Som ödmjukt till dig falla, Du hugnar, hägnar, håller opp, Hugsvalar, hörer alla, Som dig i tron åkalla.

3. Ja, tacke Gud! och lofve dig All folk med dygd och fromma, Si, jorden bär nu rikelig Sin gröda, frukt och blomma. Högtlofvad vare i all land Ditt namn, båd' när och fjerran! Välsignat hafver oss din hand: All verlden prise Herran! All verlden frukte Herran!

(*M. Luther*; 1546, O. Petri, J. O. Wallin.)

I missväxtår.

Sjunges som N:o 39.

403. O Herre! var oss nådelig. Med sorgse röst, o Gud! till dig Ditt folk sin botpsalm sjunger. Oss rörde ej din milda hand; Nu derför till ett syndigt land Du skickar nöd och hunger. Vi vid din tålsamhet och nåd Blott söfdes in i öfverdåd. Ej förr än vi den saknat, Vi ur vår dvala vaknat.

2. Vårt korn uti den hårda jord Förloradt är, liksom ditt ord Uti vårt hårda sinne; Och knapp och usel och förstörd, Som trones frukt, som dygdens skörd, Vi årets gröda finne. O Gud! vi hafva det förskylt: Vårt olycksmått vi sjelfve fylt Och lide, syndbesnärde Blott hvad vi äro värde.

3. Men dessa små, som i sin nöd Så klagligt ropa efter bröd, Ack! straffa ej de arma För fädernas missgernings skull, Men Fader! värdes nådefull Dig öfver dem förbarma. Är du ock ej, du gode Gud! Fast vi förgätit dina bud, En fader för oss alla, När till din fot vi falla!

4. Ja, dina barn, som till din fot Nu falla ner med bön och bot, Kan du ej öfvergifva: När nöden dem till nåden ledt, När du, o Gud! vår bättring sett, Skall det ock bättre blifva, Om ock ej här, dock i den verld, Der, af en evig kärlek närd, En salig skörd skall mogna För alla dina trogna.

5. Vi lyfte då vårt hufvud opp Och gå med tålamod och hopp Att vörda dina lagar. Är det oss nyttigt, skall ock du Oss hugna här, o Gud! ännu Med många glädjedagar. Men gode Fader! lär oss då Din vilja bättre att förstå Och nöjda, fromma, visa Dig med vår vandel prisa.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

N:o 78.

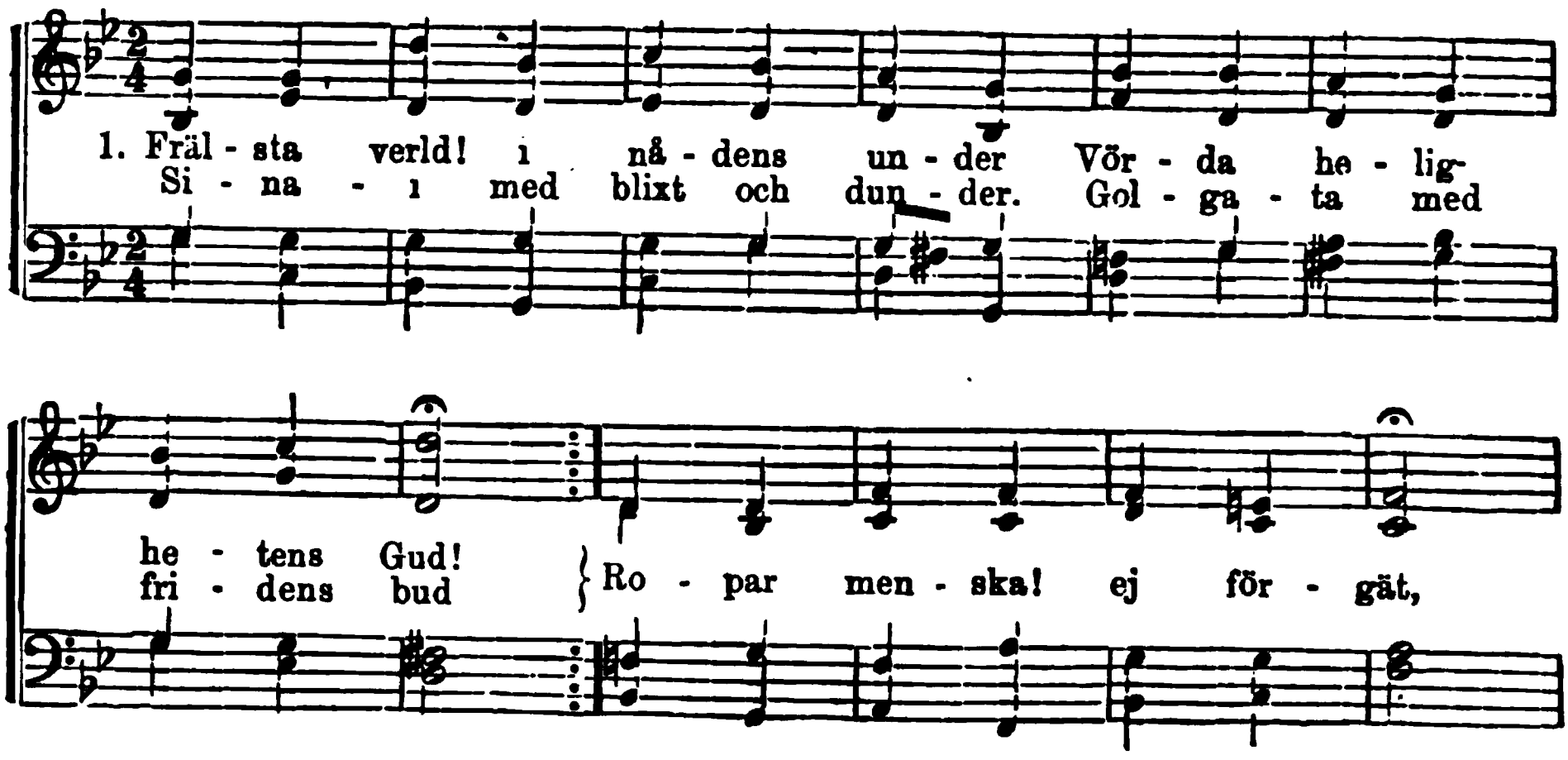

Hösten.

Sjunges som N:o 242.

404. Med hastadt lopp och dunkelt sken Oss solen snart förlåter, Att uppgå, sorgelig och sen På mulna fästet åter. Förbi är årets sköna tid, Och stormar störa bygdens frid, Och täta skurar svalla; Den sista blomman lutad står, Och i den kulna höstens spår De gula löfven falla.

2. Förbleknad åkren tynat af, Sin gyllne skrud beröfvad, Till hvilan i sin vintergraf Naturen går bedröfvad, Och öfver haf och öfver land, Så fjerran, till en bättre strand Nu luftens härar draga; Och Herren dem sig tager an: De vandrande allena han Kan mätta och ledsaga.

3. Men oss i sjelfva vintrens bygd Vår Fader vill försörja. Vi skola i hans milda skygd Än samma nåd förspörja. Ej nöden oss förfära skall, Ej vinternatten mörk och kall, Ty Herren vill beskydda Den stilla flitens förrådshus Och låta uppgå nådens ljus Uti den frommes hydda.

4. O Gud! vår tid så snart förgår, Vårt mål så hardt är nära; Ack! lär oss du att hvad man sår, Det skall man ock uppskära, Och låt, från synd och skulden fri, Vår ålder som vår ungdom bli De gråa hår till heder, Och lifvets höst, som förestår, Omärkligt bytas i den vår, Hvars sol går aldrig neder.

(*B. Münter* † 1793, J. O. Wallin.)

Vintern.

Sjunges som N:o 39.

405. Var glad uti den goda dag, Men, kristen! och tillgodo tag Den mörka och den kulna. Förnöjd med alla stunder var, Ty Gud dem alla skickat har, De klara med de mulna. Hvad Herren gör är godt och rätt: Ditt fasta hopp till honom sätt Och fröjda dig, att våren Går vintern uti spåren.

2 I täta moln är himlen klädd Och dödlik i sin hvita bädd Den trötta jorden hvilar. Dock menskan ser till himlen opp: Dess känsla, varm och full af hopp, Högt öfver molnen ilar. När från ett tjäll der Jesu tro

Och Jesu frid och kärlek bo, En suck går upp till Herran, Då är han icke fjerran.

3. Tänk på den Gud, som dig beskär För hvarje tid, hvad nyttigt är, Tänk sedan på den arma, Som saknar kläder, bädd och bröd, Då du ej vet af någon nöd, Och lär att dig förbarma. Ack! ljufva, hugneliga lott, Att sprida fröjd och göra godt, Det värmer menskoanden I sjelfva vinterlanden.

4. O menska! du ej dröjer här, Och allt, hvad ditt på jorden är, Vid grafvens brädd du mister; Ditt gods, som drifvan, smälter bort, Din lust, som vintrens dag, är kort, Din magt, som isen, brister. Men falle himmel, falle jord, Evärdeligt är Herrans ord: Ho derpå aktning gifver, Evinnerliga blifver. (*J. O. Wallin* † 1839.)

13.) *Årets början och slut.*

Nyårs-Psalmer.

406. Du, som härlig ställde Din thron högt öfver tiden, Der sällheten och friden Ej vexla om, ej sluta sig, Evige! ditt välde Ej ljus och mörker skiftat: Den lag, för oss du stiftat, Förvandlar icke dig.

2. Konung i det höga! Du slägter bortgå låter Och andra komma åter, Och åldrar undan åldrar fly; Men ditt fadersöga Mildt vakar öfver alla: Din nåd, som vi åkalla, Är hvarje morgon ny.

3. År och vänner flykta, Men du densamme blifver; Du än åt barnen gifver Den vård som du åt fädren gaf: Mod åt de betryckta, Och styrka åt de svaga, Och tröst åt dem, som klaga Vid sina vänners graf.

4. Gud! vi vandra trygga, När vi i trone vandra, I kärlek för hvarandra. I hörsamhet för dina bud. Gud! på dig vi bygga Vårt hopp i alla öden: I lifvet och i döden Du vårdar oss, o Gud!

5. Lofvad vare Herren, Sannfärdig, vis, och nådig Och helig och rättrådig, Han alltid allt allen förmår. Lofvad vare Herran! Hans lag, hans nådelära, Hans härlighet och ära I evighet består. (*J. O. Wallin* † 1839.)

407. Än ett år uti sitt sköte Oss en mängd af dagar bär, Dem vi skola gå till möte, Om

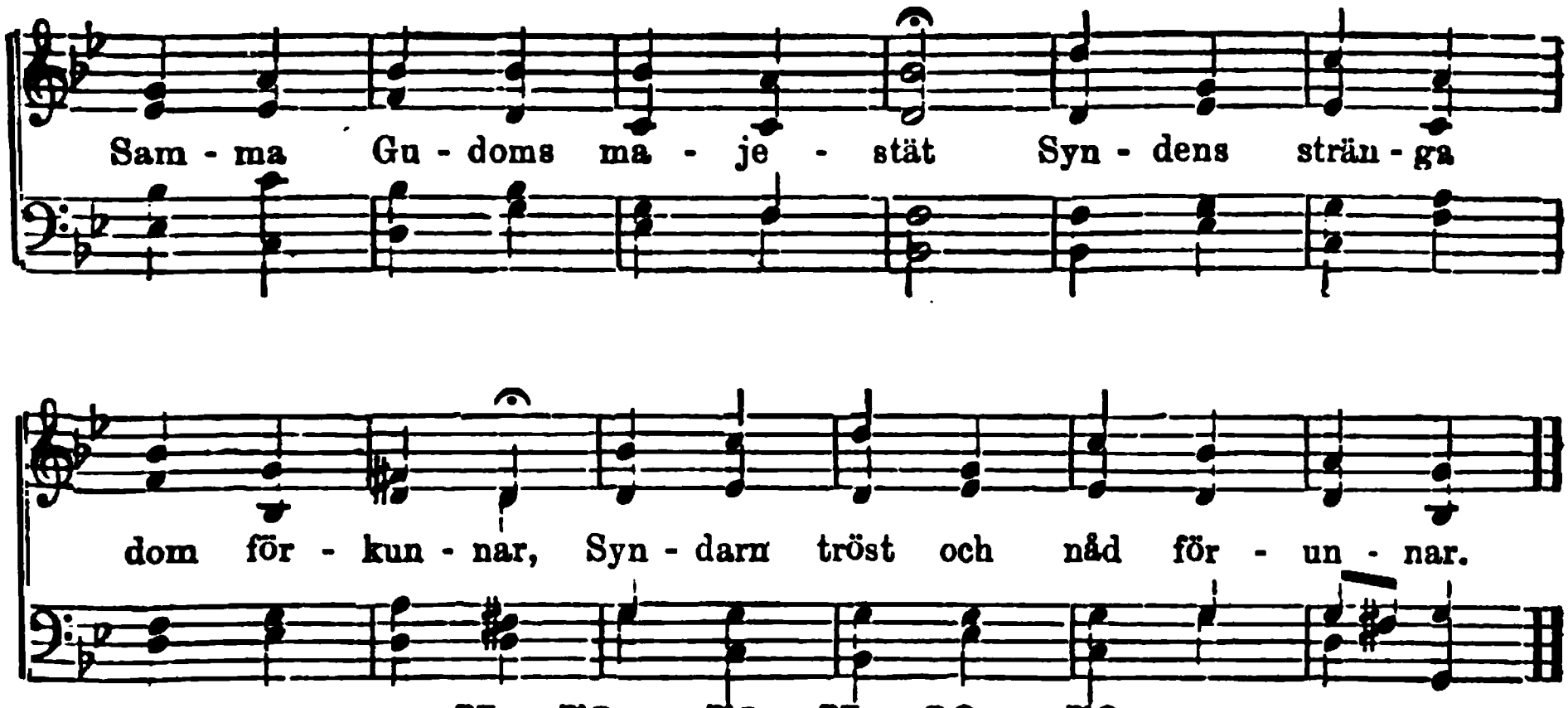

N:o 79, se 78. N:o 80, se 70.

det Herrans vilja är. Hvem blir mulen, hvem blir klar! Gud oss det förborgat har.

2. Dock begär ej, mask i gruset! Att hans dolda råd förstå: Hvarje morgonväkt med ljuset Goda gåfvor till oss gå. Hvarje natt hos Jesu vän Vakar Gud i mörkret än.

3. Herrans nåd i solens låga Sprids från himlens klara fält, Skiftar härlig i den båga, Han i molnen hafver ställt; Ty han tänker hvarje stund Uppå oss och sitt förbund.

4. Herrans ögn aldrig blundar. Hvarje dag han sett och ser, Den, som var och den, som stundar: Hvad vill jag då veta mer! Han ock sett min dolda stig Och den utstakat ut för mig.

5. Ej en framtid mig betungar, Jag dess omsorg lemnar Gud; Han försörjer örnens ungar, Kläder liljan i dess skrud: Skall han mig förgäta! nej! Han de sina glömmer ej.

6. Israel på honom trodde, Då han genom öknen drog; Gud i tjäll med Aron bodde, Och hans folk då egde nog: Det sitt bröd från himlen fick Och ur klippan tog sin drick.

7. Döden kan ej tron förfära, Han må hota år från år; Skall i år mitt strå han skära, I Guds ärende han går: Himlens port han låter opp För min trängtan och mitt hopp.

8. Jag kan trygg vid Herran hvila, Så i glädje som i sorg, Medan tidens stunder ila; Ty han är min fasta borg. Han min starkhets klippa är: Trygg mitt hus jag bygger der. (*S. J. Hedborn* † 1849.)

Sjunges som N:o 200.

408. Snabbt, som blixten, de försvinna, Våra korta lefnadsdar; Som en pil att målet hinna, Tiden hastar bort så snar. Döden möter att oss fälla Och för Herrans domstol ställa; Sällhet eller ofärd då Blir den lott vi skola få.

2. O min själ! må du betänka Dina dagars knappa tal Att ej synden dig må sänka I förtappelse och qval. Uppskjut ej att dig omvända, Dröj ej att din lampa tända, Att, när han dig kalla vill, Du ock redo är dertill.

3. Lik ett skepp, af vinden kastadt Plötsligt till en okänd strand, Än ett år, ack! syndbelastadt, Flytt till evighetens land. Hvad jag gjort och tänkt och velat, Hvad jag brutit, hvad jag felat, Allt med detta flydda år I Guds bok nu tecknadt står.

4. Om ock någon dygd blef öfvad, Ack! hur litet gäller den, Då dess inre halt blir pröfvad Af den högste domaren! Nej, i stoftet må jag ligga Och om nåd och tillgift tigga. Jesu! låt ditt dyra blod Rena mig och skänka mod.

5. Låt den nya nådetiden Af min själ användas så, Att jag, när den är förliden, Må för dig i tron bestå. Låt från denna dag mig börja Mera vist för själen sörja, Lefva för den evighet, Som jag snarligt stunda vet.

(*B. Münter* † 1793, J. Åström.)

Sjunges som N:o 28.

409. Till dig, o Gud! mitt hjerta hastar Och dig sitt första offer bär, En tacksam blick mitt öga kastar På året, som tillrygga är. O! gif att jag lofsjunger rätt Den nåd, som mig så ofta glädt.

2. På branten, der du såg mig falla, Du räckte mig din hand i nåd; Din röst jag hörde återkalla Mitt hjerta från dess öfverdåd. Så vårdade du äfven ömt Det kalla bröst, som dig förglömt.

3. Till dig i nödens stund jag höjde Min röst, och himlen öppen fann; Den tyngd, som mina skuldror böjde, Af dig blef lättad, och försvann. Så glädde du min sorgedag Med sötman af ditt hjertelag.

4. Du såg ditt barn med svaghet sträfva, Och göt din styrka i dess bröst; Du såg ditt barn för faran bäfva, Och gaf dess hjerta lugn och tröst. Jag, Fader! detta barnet är, Som samma nåd ännu begär.

5. Förskjut mig icke, när jag felar Mot dina kärleksrika råd, Det blod, som verldens brister helar, Mig återföre till din nåd! Du sjelf i Jesu dyra namn Mig öppnat vägen till din famn.

6. Låt kraften af ditt ord bereda De rätta skatter för min själ, Låt Gud! din sanna fruktan leda Till enskildt lugn och allmänt väl! Välsignadt varde då det år, Som nu ditt folk till mötes går. (*S. Ödmann* † 1829.)

N:o 81.

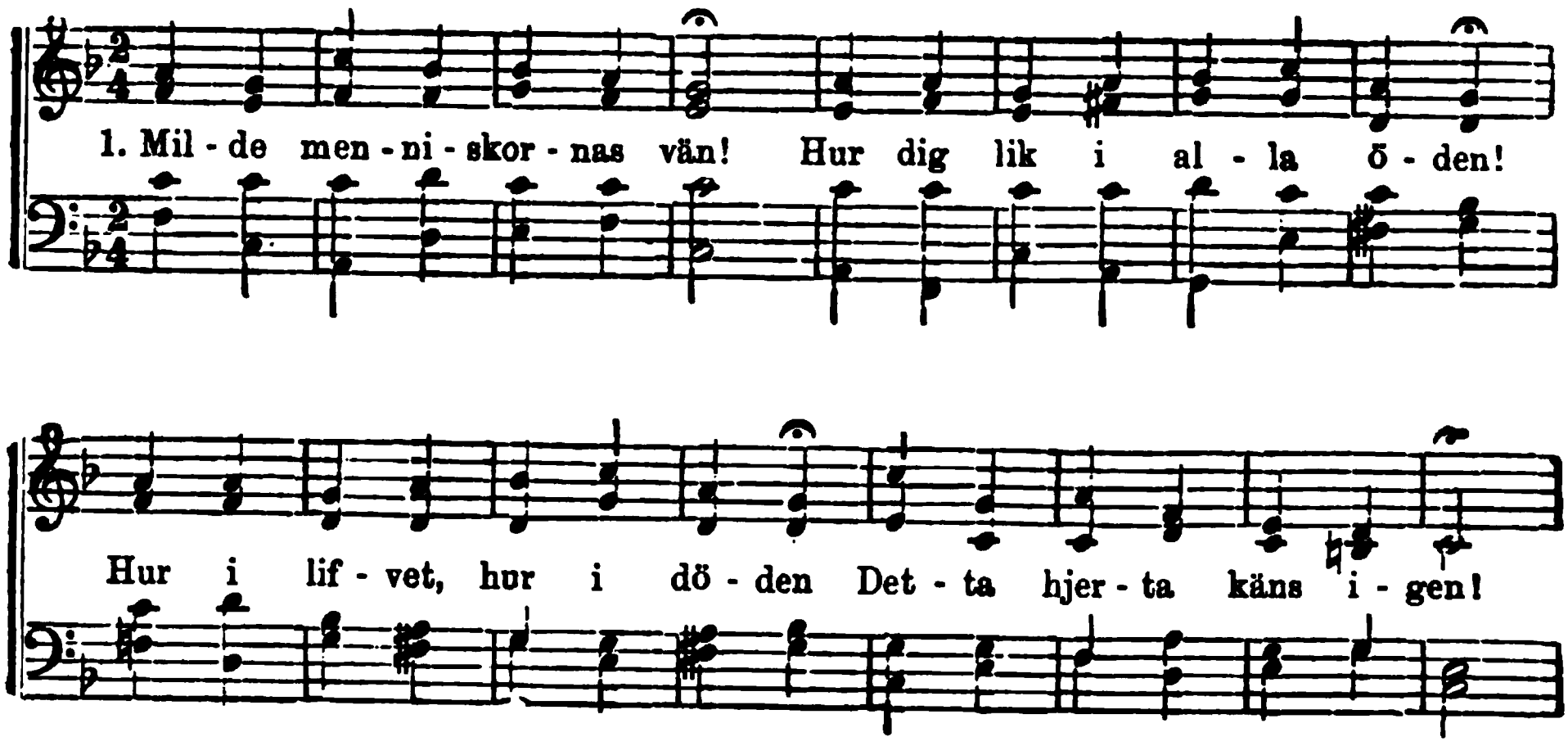

Sjunges som N:o 206.

410. Din godhet rätt att lofva, O Jesu! nåd beskär, Vårt hjerta är den gåfva, Som du af oss begär; O! må det skänka sig Odeladt, fromt och renadt I ditt blod, och förenadt Igenom tron på dig.

2. Oss kan ej vederfaras En större nåd och tröst, Än att oss uppenbaras, Att du oss återlöst. Ditt blod, som för oss rann, Har helgat denna dagen: Du, undergifven lagen, Förlossning för oss fann.

3. Fördenskull är dig gifvet Ett namn, som härligt är, Som salighet och lifvet Allena innebär: Ty Jesus kallas du, O Jesu! värdes blifva Vår Jesus och oss gifva Hvad vi ombedje nu.

4. Dig Fadren velat skänka Åt oss till Frälsare: O! må vi det betänka Och alltid låta se Vårt hjertas tacksamhet, Dermed att vi dig prise Och städs vår tro bevise Med sann gudaktighet.

5. Du nådigt velat frälsa Vår syndbesnärjda själ, Beskärt oss lif och helsa, Bevakat allas väl. Att vi af ditt behag Förskonte från all våda, Med glädje kunna skåda Och fira denna dag.

6. Vår första gerning denna Må bli alltså i år, Att andaktsfullt bekänna Ditt namn, som allt förmår, Och glade samlas här, Der oss ditt ord förkunnas, Der oss den friden unnas, Som trygg och evig är.

7. Förnya du vårt sinne I detta nya år. Gif att vi oss påminne, Hur tiden snart förgår. I himlen tecknad står Hvar stund, som användts illa· Gud! låt oss ej förspilla Kanske vårt sista år.

8. Ack! låt oss våra dagar Framlefva uti ro, Att vi, som dig behagar, I kärlek, hopp och tro, Må vandra lifvets stig. Ja, Herre! oss förlåna Att vi dig rätt må tjena, Och så få ro hos dig!

(*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 370.

411. Det gamla år framgånget är, Nytt kommer nu i stället här. Gud vare lof, att vi i frid Fått lefva intill denna tid! Förlän, o Gud! ett godt nytt år, Att hvar och en nytt sinne får Och i sin gamla synd ej står.

2. Hur mången nöd, o Herre! god I detta år oss förestod, Du hafver dock fast dagelig Den från oss vändt så faderlig. Låt oss, o Gud! i all vår tid Ännu få trygga oss dervid Att du är nådig, mild och blid.

3. Ho är väl värd så mycket godt! Ditt fadershjerta gör det blott: Du kan för din barmhertighet Ej längre se vår uselhet. O, att vi dock rätt tänkte på Att det med oss skall ände få Och vi till Gud oss vända må!

4. För vådeld, pest och hungerstid Har du oss skont, o Fader! blid, Vi hafva hört af krig och strid, Men sutit dock i ro och frid. O, gode herde! du allen Din dyra hjord behållit ren Från otro, villa och allt men.

5. Vi bedje, vi åkalle dig: Förlåt vår synd, miskundelig, Låt sakramenten och ditt ord Ej tagas bort ifrån din hjord, Din Andes nåde till oss sänd, Din kärlek i vårt hjerta tänd, Så varder satans list bortvänd.

6. Sträck öfver oss din högra hand, Välsigna både stad och land, Gif oss, o Gud! ett dagligt bröd Och fräls oss du i all vår nöd, Upplys vår huldа öfverhet, Förlän oss frid och enighet Och allt hvad du oss gagna vet.

7. Så vilja vi, o Fader! blid, Dig tjena nu och allan tid: Din Helge Andes kraft oss gif Till kärlekens och trones lif; Och låt oss sist bland änglars kor I himlen, der du sjelfver bor, Lofsjunga dig med glädje stor.

(*J. Ebert* † 1614, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 55.

412. Vår tid är ganska flyktig här: Det förra året gånget är Nu lyckligen till ända. Ett nytt år börjar här sitt lopp. Så vilje vi med tro och hopp Oss till vår Gud nu vända, Som sig Härlig Städs bevisat, Sorgen lisat, Och af nåde Frälsat oss ifrån all våde.

2. O Gud! din Andas fröjd och frid, Som hugna kan i evig tid, Har oss ej hittills trutit. Fast vi med synd och öfverdåd Missbrukat svårt din stora nåd, Har du oss ej förskjutit. Godhet, Trohet, Nådehåfvor, Glädjegåfvor, Oss till fromma, Måude vi af dig bekomma.

3. O Gud! vårt hjerta öppnar sig, Att för all kärlek tacka dig, Som du oss har bevisat; Du frälsat oss

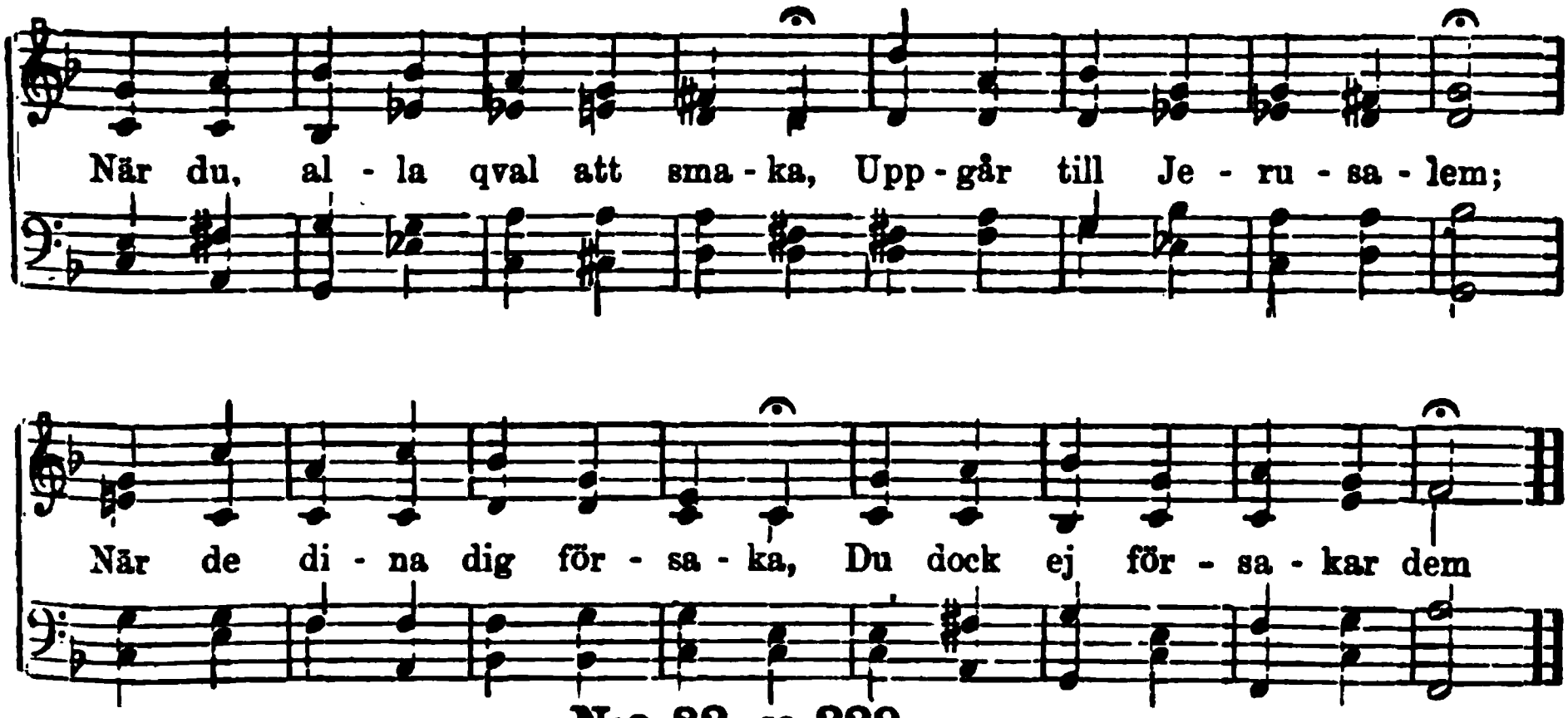

N:o 82, se 229.

från hungersnöd, Från krig och pest och ondan död, Samt allt bekymmer lisat; Kraft, nåd, Hjelp, råd, Helsan, lifvet, Oss du gifvit, Dig till ära: Dig vi derför tack hembära.

4. Tag bort, nu med det gamla år, Vår gamla synd och ondska svår För Jesu död och pina! Förvissa oss att Jesus Krist Har tagit bort vår synd och brist Och låt din nåd påskina. I nöd, I död Han sig gifvit, För att lifvet Oss förvärfva, Att vi må hans rike ärfva.

5. Förnya, Gud! i detta år, Välsignelsen och lyckan vår, Att vi med dygd och ära Dig tjena må i frid och ro, I kristlig kärlek sammanbo, Oss redeligen nära. Gud! stärk Vårt verk, Bördan lätta, Oss upprätta Och förandra Att som nya menskor vandra.

6. O Gud! ditt ord och sakrament Låt aldrig blifva från oss vändt. Sjelf din församling skydda. Vår kristeliga öfverhet Gif helsa, lycka salighet; Bevara slott och hydda. Låt sist, O Krist! Oss i friden, Rätta tiden Till dig fara: Evigt nyår skall der vara!

(*?*— [tysk], J. Svedberg, J. O. Wallin)

Sjunges som N:o 136.

413. Gif, o Jesu! fröjd och lycka, Ett nytt år går åter in; Värdes ock på nytt intrycka I mitt hjerta viljan din. Gif att själen, ren och from, Blir på nytt din egendom. Ny välsignelse och gamman Skänk af nåd oss allesamman.

2. Lär mig nu att rätt besinna Hur jag handlat dig emot; Låt min syndanöd försvinna, Väck mig till allvarlig bot, Att jag ondskan hata må Och din nåd och ynnest få. Ty all synd du visst förlåter, När man hjertligt den begråter.

3. Med din kärlek mig hugsvala, Hör min suck, o Herre! kär, Fast ej munnen kan uttala Allt hvad jag på hjertat bär. Sofver eller vakar jag, I ditt värn du mig upptag, Styrk mig i min nöd och möda, Låt ej synd och sorg mig döda.

4. Detta året lär mig höra Rätt ditt ord, o Herre! blid, Och en kristlig vandel föra Utan svek i all min tid, Att jag har min nästa kär, Aldrig hat till honom

bär, Gif mig nåd att heligt lefva Och i synd mig ej inväfva.

5. Låt din Ande mig ledsaga Alltid på de frommas stig, Låt ej högfärd mig intaga, Flärd och svek ej bo hos mig; Gif att jag ondt sällskap flyr, Girighet och otukt skyr, I försökning hjelp mig strida, Lär mig motgång tåligt lida.

6. Jesus vare allt mitt nöje, Jesus blifve alltid när, Jesus mina sinnen böje, Jesus vare mitt begär, Jesus styrke kropp och själ, Jesus mig beskydde väl, Jesus vare i mitt hjerta, Jesus lise i all smärta!

7. Jesu gif, att jag väl ändar Detta påbegynta år, Bär du mig på dina händer, Fräls mig från all vånda svår, Statt mig bi uti all nöd, Var mig när uti min död, Ack! du mig i famnen slute, När min lifstid här är ute.

(*J. Rist* † 1667, P. Brask, J. O. Wallin.)

Vid årets slut.

Sjunges som N:o 225.

414. Ack, jordens barn! vår tid är kort Och våra da'r förrinna: De som en skugga hasta bort Och som en rök försvinna. Vi se oss om, och åter är Ett år till ända lupet: Dess fröjder, liksom dess besvär, De sjönko ned i djupet. I tidens haf, Den vida, allom öppna graf.

2. Vid årets början mångens hopp, I sköna färger brutet, Dess hela bana mätte opp Men släcktes innan slutet. Så mången då i sorgfritt tjäll, Med barn och maka bodde; Så mången då, förnöjd och säll, På lif och helsa trodde: Och se! nu re'n Har jorden gömt hans kalla ben.

3. Åt mig du lifvet än förlänt, Än låter du mig vandra: O Herre! har väl jag förtjent Att skonas mer än andra! Ack nej, det gör din blotta nåd, Din kärlek utan ända, Att jag må se mitt öfverdåd Och hinna mig omvända, Jag syndaträl, Som tänkt så litet på min själ!

4. Jag är det trädet i din gård, Som skulle sparadt blifva, Att, en gång tacksamt mot din vård, Det måtte frukter gifva. Den ömma vård. du tog derom, Från år till år du ökte; Och hvarje år du återkom Och frukt på trädet sökte. Du kom i år; Men lika ofruktbart det står.

N:o 83.

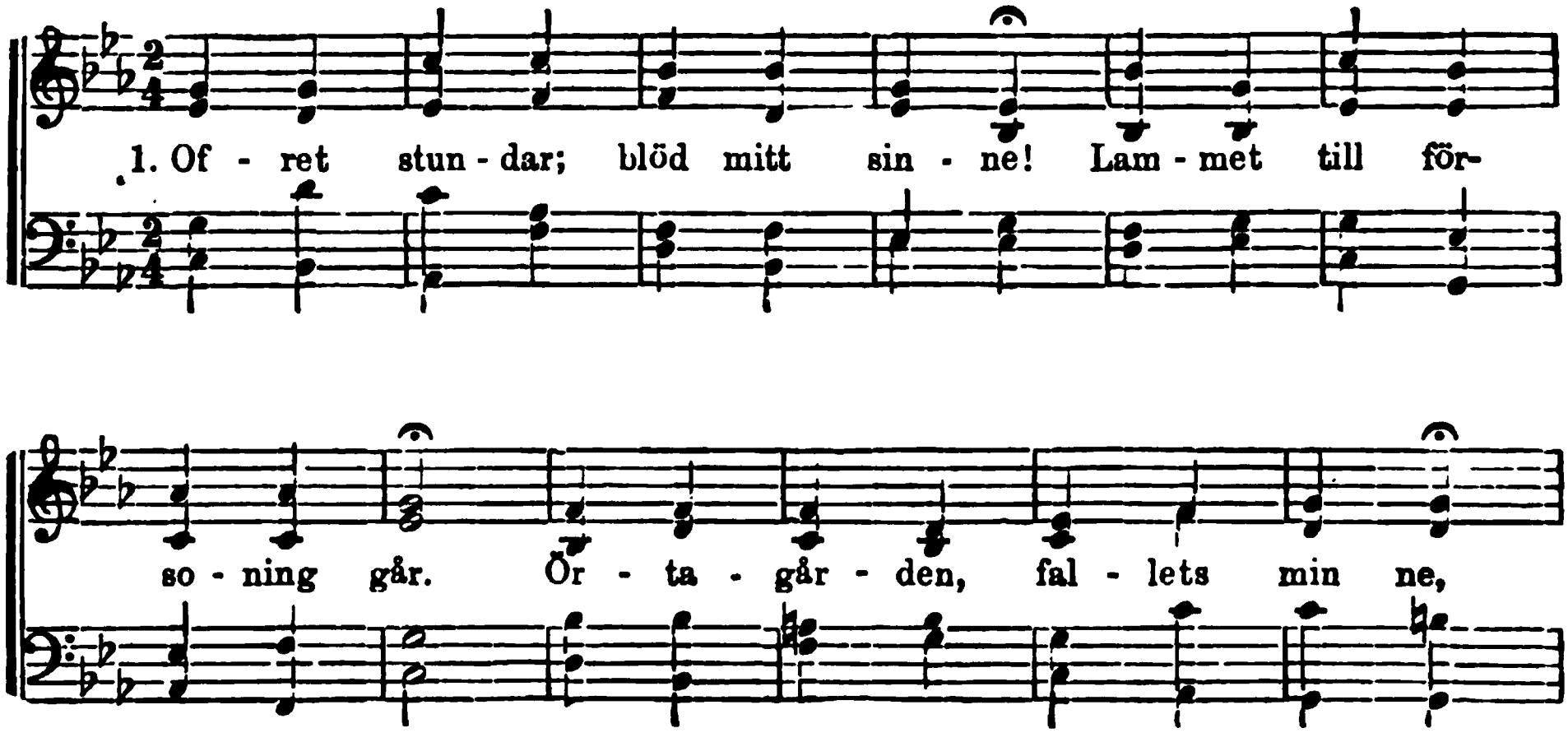

5. "Tag trädet bort!" så talar du: "Dess torra stam hugg neder!" "Ack, låt det stå ett år ännu": Så Jesus för mig beder. Ja, bed, du gode vingårdsman! Din bön allena gäller, Och hjelp att frukt jag visa kan, Förr än mig döden fäller. O Jesu! blif Den svages kraft, den dödes lif.

6. Mig föd och vattna, med ditt ord Och med ditt blod, så trogen, Att jag, med nytta för din jord, Blir för din himmel mogen. Mig värdes, för din kärleks skull, Till trones frukter lifva; Ty snart, der trädet föll omkull, Der skall det ock förblifva. Låt, för ditt namn, Mig falla, Jesu! i din famn.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

415. Så lycktar än ett år sitt lopp: Dess dagar gå ej mera opp, Dess timmar hafva slagit; Och tidens flod Har ond och god Med sig i farten dragit.

2. Men mig, o Herre! låter du På jorden vandra qvar ännu, Att dock jag måtte hinna Omvända mig, O Gud! till dig Och nåd i himlen finna.

3. Ett annat år upprinner fort: Kanske, förr'n det sitt omlopp gjort, Skall dödens hand mig röra. Då blir försent, Då är förment Att bot och bättring göra.

4. Ty vill jag medan än är tid, Betänka hvad tillhör min frid Och mer i synd ej falla; Ack! dig jag vill Om kraft dertill Med daglig bön åkalla.

5. För Jesu skull förlåt, o Gud! Att synd och brott mot dina bud Mig fått ifrån dig skilja. Min synd fördrif, Nytt hjerta gif, Ny lydnad för din vilja.

6. Då hoppas jag, för Jesu skull, Att du ej sträng, men nådefull, Här med ditt barn skall handla, Och hjertats hopp, Vid slutadt lopp, I salighet förvandla.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

14). *Morgon och Afton.*

416. Lof, pris och ära vare dig, O Gud! att, från det höga, Du vakar, dag och natt, på mig Med nådigt fadersöga.

2. Gif mig din Anda, att jag må, Till gagn för mig och andra, Med trohet dina vägar gå Och i din fruktan vandra.

3. Gif nåd och lycka, ro och frid Åt öfverhet och rike. Från våra hyddor hungerstid Och pest och tvedrägt vike.

4. Slägt, vänner, deras, mitt förråd, Vill jag dig anbefalla. Slut ock min ovän i din nåd, Du gode far för alla!

5. Må i mitt kall och i mitt bo, Jag nöjd och tålig vara. Din sanning och ditt löfte tro Och fäfäng omsorg spara.

6. Ett saligt afsked mig förlän, O Gud! af denna verlden, När jag en gång skall fara hän, Den dyra, sista färden.

7. Min bön du värdes denna gång Inför din thron upptaga, Låt mig min hjertans suck och sång I Jesu namn behaga. (*M. Brunnerus* † 1679, J. O. Wallin.)

417. När jag om morgonen uppstår, Om aftonen till hvila går, Till dig, o Gud! mitt öga ser, Till dig om nåd mitt hjerta ber.

2. O Jesu! vid din nåd försann Jag trygg och stilla hvila kan; Din Anda visst bevara skall Min själ från qval, min fot från fall.

3. Ditt blod, som rann från korset ned, Det ger mitt hjerta tröst och fred; Jag somne eller vakne opp, Är du min tröst, mitt enda hopp.

4. Din ängel håller om mig vakt, Ty fruktar jag ej dödens magt; I fröjd och nöd du vårdar mig, Ty med- och motgång är från dig.

5. Ehvad jag lefver eller dör, Med lif och själ jag dig tillhör. Min arma själ betror jag dig: Upptag den Herre! mildelig.

(*C. Förtsch!* † 1619, H. Ausius, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Morgon-psalmer.

418. Att dig, o Gud! mitt offer bära, Min första känsla vara bör; Min röst skall höjas dig till ära: Mitt hjerta vet att du mig hör.

2. Du är det, Gud! som tima låter Att jag bevarad, styrkt och nöjd, Ur nattens glömska vaknar åter Till denna nya dagens fröjd.

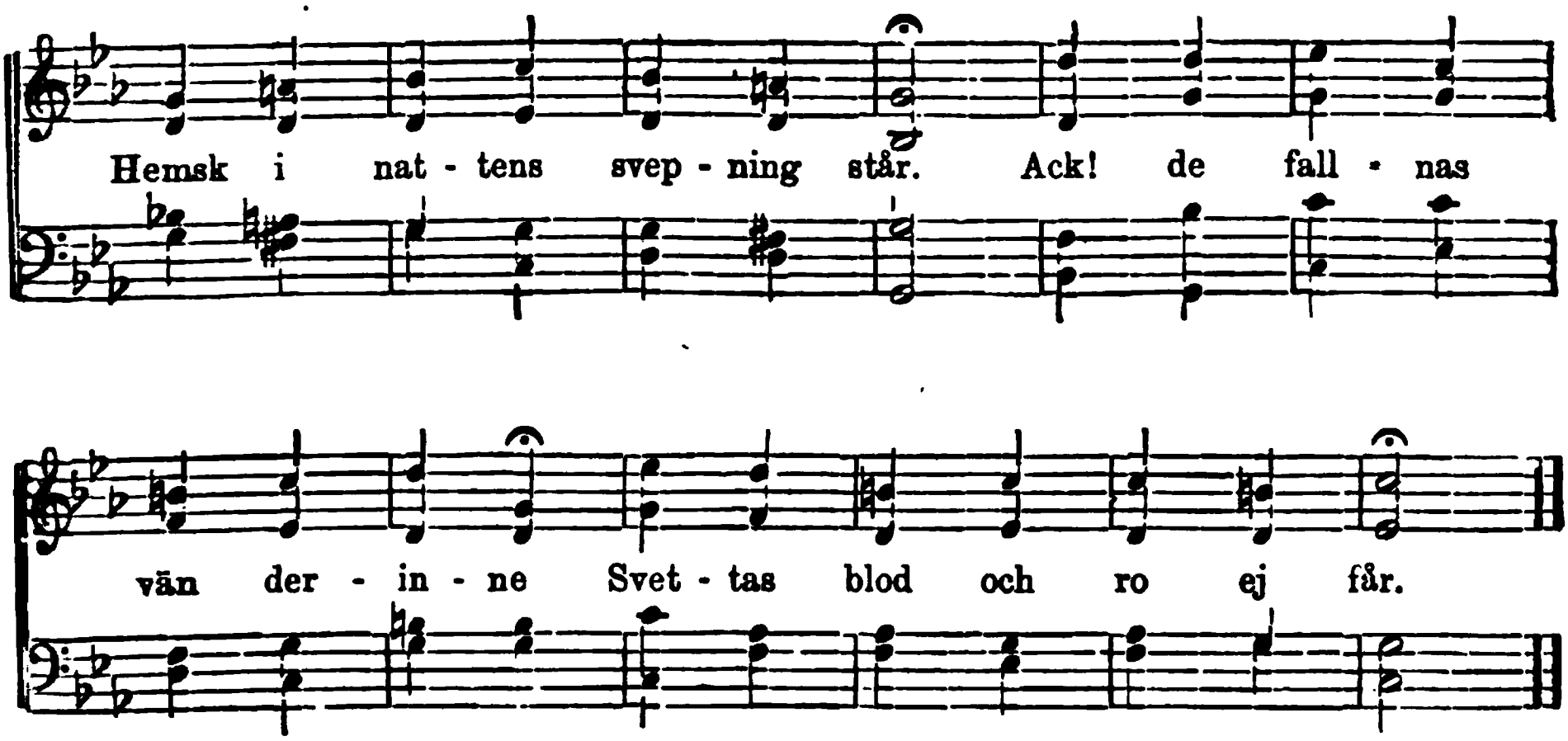

3. De krafter, hvilan återgifvit, Välsigna deras bruk i dag Att på den väg, du föreskrifvit, Jag vandrar i din viljas lag.

4. Låt för din röst, som till mig ljuder, Mitt öra aldrig sluta sig; Gör mig så from din lära bjuder, Så lycklig, som hon lofvar mig. (*C. G. af Leopold* † 1829.)

419. Jag lefver och upphöjer Min själ igen till dig, O Gud! hvars vård jag röjer I allt, som omger mig: I dagens nya ljus, I lugnet kring mitt läger, I allt hvad kärt jag eger Oskadadt i mitt hus.

2. Lof ske ditt ord i tiden, Som bröd, att ljuset är, Lof ske dig ock för friden, Som natten till oss bär! Hur ljuft att, i dess famn, Mitt trötta hufvud gömma Och dagens sorger glömma, Och somna i ditt namn!

3. Hur sällt att åter träda Förnyad på din jord, Och åt din sol mig glädа Och tänka på ditt ord, Och gå, med helsans fröjd, Till min pligters öfning, Beredd till kamp och pröfning, Och med min lott förnöjd!

4. Du, som att kroppen stärka, Oss hvilan gaf, o Gud! Du värdes hos oss verka Ny håg för dina bud. Om på min gårdags stig Jag ser med blygd tillbaka, Hjelp mig i dag att vaka Mer troget öfver mig.

5. Hjelp mig att jag ej kränker Min nästas minsta rätt, Ej talar eller tänker På lastarenas sätt, Att jag för stundens ro, Ej spiller samvetsfriden, Ej håglös dräper tiden, Men gör mitt kall med tro.

6. Kanhända snart jag saknar Den tid du nu mig ger; Jag lägges ned och vaknar Till jordens dag ej mer, Upptag min anda då, När kroppen hvila finner, Tilldess den dag upprinner, Som ej skall nedergå.

(*F. M. Franzén* † 1847.)

420. Din klara sol går åter opp· Jag tackar dig, min Gud! Mod kraft och mod och nyfödt hopp Jag höjer glädjens ljud.

2. Din sol går opp för ond och god, För alla som för mig, O, må jag så i tålamod Och kärlek likna dig!

3. O, må jag ock i tro och dygd, Nöjd med hvad du beskär, Än kunna glädjas i ditt skygd, Hvar dag, jag lefver här!

4. Då skall jag trygg, i råd och dåd, Till dig, o Fader! fly, Och än förnimma, att din nåd Är hvarje morgon ny. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 392.

421. Pris vare Gud, som låter Oss glade vakna opp, Och öfver jorden åter En nådedag gå opp, En dag, som skall försvinna, Lik den i går förgick; O! må vi då besinna Dess dyra ögonblick.

2. O, må vi noga märka Hvad Gud af oss begär, Och med all trohet verka, Så länge dagen är, Att icke syndens minne, Vårt hjerta klagar an, När aftonen är inne, Då ingen verka kan.

3. Till bot mot synd och smärta Att söka Jesu nåd, Gif Gud ett odelt hjerta, Ge nästan hjelp och råd, Ej blott Guds vilja veta, Men vandra i hans bud: Det är att Kristen heta, Det är att tjena Gud.

4. Och salig är och blifver, När Herren komma skall, Den tjenaren, som gifver Så akt uppå sitt kall, Han dela skall den fröjden, Som intet öga sett, Men Herren uti höjden Åt sina barn beredt.

5. Vår kraft, o Gud! föröka, Att vi med trofasthet Må först ditt rike söka Och din rättfärdighet, Då vill du nådigt skänka Allt öfrigt åt en hvar: O må vi det betänka, I dag och alla dar! (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 416.

422. O Gud! som åter värdes mig Med dagens fröjd begåfva, Mitt hjerta lyftadt är till dig, Min tunga dig skall lofva.

2. Att ljuf och ostörd ro jag haft I natt på hvilans läger: Att nyfödt hopp och ökad kraft Till dagens värf jag äger;

3. Att jag när morgonsolen gryr, Att jag vid qvällens möte, Som barnet till sin fader flyr, Kan fly uti ditt sköte;

4. Det gör din kärlek och din nåd, O du, all godhets källa! Gif att jag efter dina råd Min lefnad ock må ställa.

5. Gif att jag, tacksam för allt godt, Som du mig täcks bevisa, Dig må, ej med min tunga blott, Men med min vandel prisa.

N:o 84.

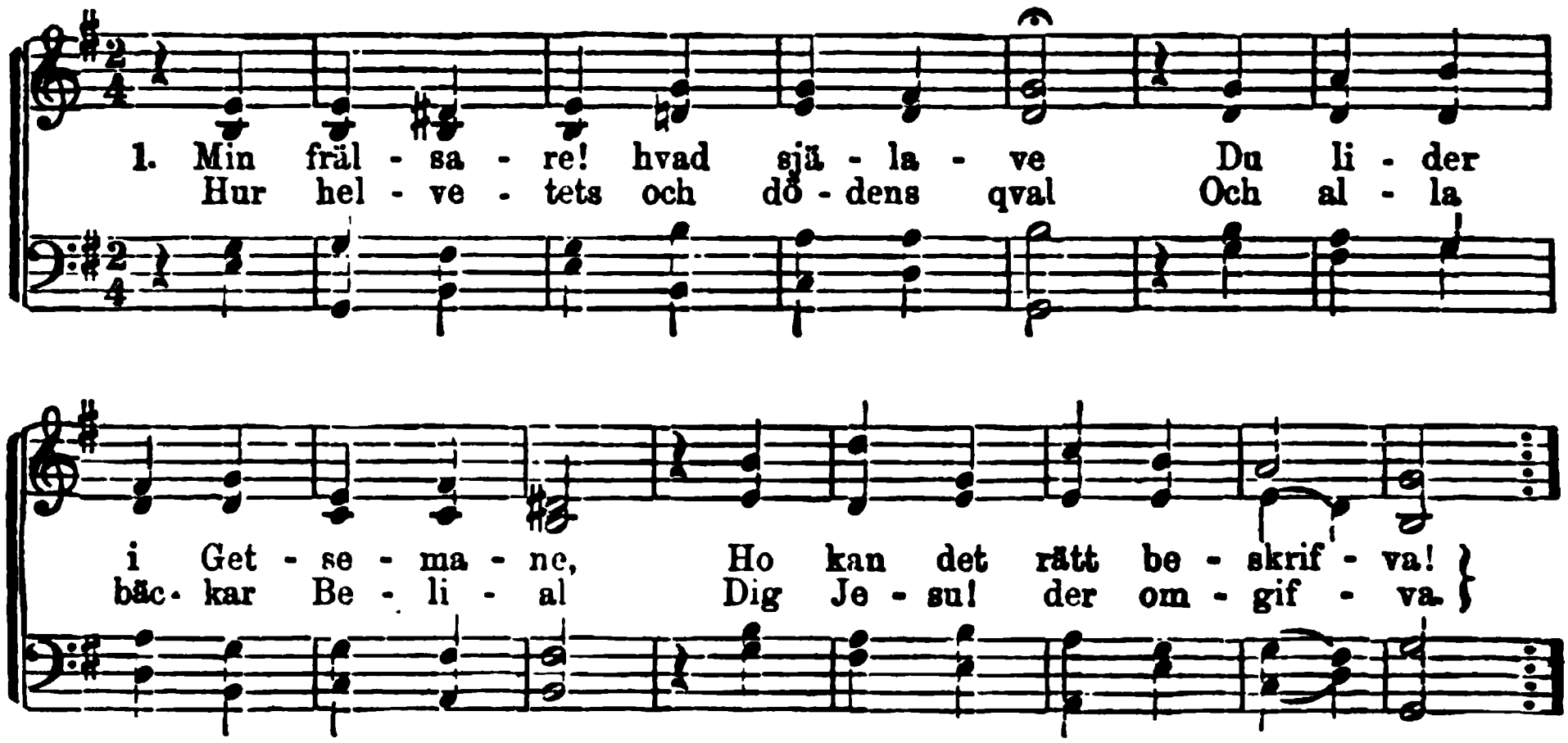

6. Mitt uppsåt styrk, min synd förlåt, Och mig med kraft utrusta Mot frestaren och dess försåt, Mot verlden och dess lusta.

7. Gör mig allt mera vis och from, Barmhertig och gudaktig Och af din godhets rikedom I lif och död delaktig (*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 200.

423. Morgonrodnan mig skall väcka Till den helga sångens ljud; Tidigt vill jag händren sträcka Upp till Herran Gud, min Gud, Och med hjerta och med tunga Den Allsvåldige lofsjunga, Hvilken ej det lof försmår, Som af fromma läppar går.

2. Samma sol, som fordomtimma, Öfver Edens lunder brann; För hvars strålar nattens dimma Från en nyfödd jord försvann, Si, ännu hon härlig brinner, Mild ännu hon oss påminner Att med samma nåd och magt, Herren på sitt verk ger akt.

3. Herre! du i alla tider, Är de frommas ljus och tröst: Frid och salighet sig sprider Af ditt ord till alla bröst, Du i alla evigheter, Öfver allt hvad fader heter, Är i himmel och på jord, Som den rätte Fadren spord.

4. Lär du mig att hoppfull möta Allt hvad du mig förelagt Och mitt kall med trohet sköta Och förbida hvad du sagt. Lär du mig ditt lof att sjunga När jag går i dagens tunga, Låt i ditt beskärm mig bo, När jag går till nattens ro.

5. Och när solens ljus sig röjer För min blick ej mer en gång, Örat hörer, tungan höjer Här ej mera bön och sång, Låt då öga, tunga, öra, Bättre skåda, sjunga, höra Herrans nåd och härlighet I en salig evighet!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

424. Den signade dag, som vi nu här se, Af himmelen till oss nedkomma, Han blifve oss säll, han låte sig te Oss allom till glädje och fromma, Ja, Herren den högste oss alla i dag För synder och sorger bevare!

2. Den signade dag, den signade tid Hvar morgon jag månde betänka, Då nådenes sol, så härlig och blid Rann upp, för all veriden att blänka, Och herdarne hörde Guds änglar i skyn, Som sjöngo att dagen var kommen.

3. Ack, saliga dag, ej uppenbar För verldens fåfängliga trälar! Du strålar så skön, du lyser så klar För fromma och helgade själar, För enfaldigt öga och oskrymtad tro, Nu och förutan all ände.

4. Om än hvarje träd och gräs på vår mark Fått stämma och talande tunga; Om djurens och foglarnes, ljuflig och stark, Som änglarnes röst kunde sjunga, Förmådde de aldrig tillfyllest Guds Son, Vår Frälsare Jesum, lofva.

5. Men såsom en fogel mot himmelens höjd Sig lyfter på lediga vingar, Han lofvar sin Gud, är glad och förnöjd När han öfver jorden sig svingar, Så lyfter sig själen i hjertelig fröjd Till himlen med lofsång och böner.

6. Ack! låtom oss lofva och bedja vår Gud När stunderna vexla och skrida, Så skola vi stärkas att hålla hans bud Och vaka och tåligen lida; Ja, låter oss verka med allvar och flit, Så länge oss dagen förunnas.

7. Ty dagen han är dock aldrig så lång, Att icke dess afton skall stunda, Då lemnas vårt verk, då tystnar vår sång: Må vi det med allvar begrunda! Vi blifve utburne, och sömnen blir tung I grafven, vår slutliga boning.

8. Ack! gifve då Gud, vi honom så tjent Med allt hvad af honom vi äge, Så nyttjat de pund, oss Herren förlänt, Att han till en hvar måtte säga: Gack in i din Herras glädje, gack in, Du tjenare gode och trogne.

9. När vi skola till vårt fädernesland Och skiljas vid detta elände, Befalle vi Gud vår själ uti hand, Och glade från veriden oss vände. Ja, Herren han gifve, i Jesu namn, Vår vandring en fröjdefull ände!

(? — [möjligen i 14:de årh.] J. O. Wallin.)

Sjunges som N o 394.

425. Min Gud och fader kära! Mitt hjerta prise dig Och ödmjuk tack dig bära, Som vakar

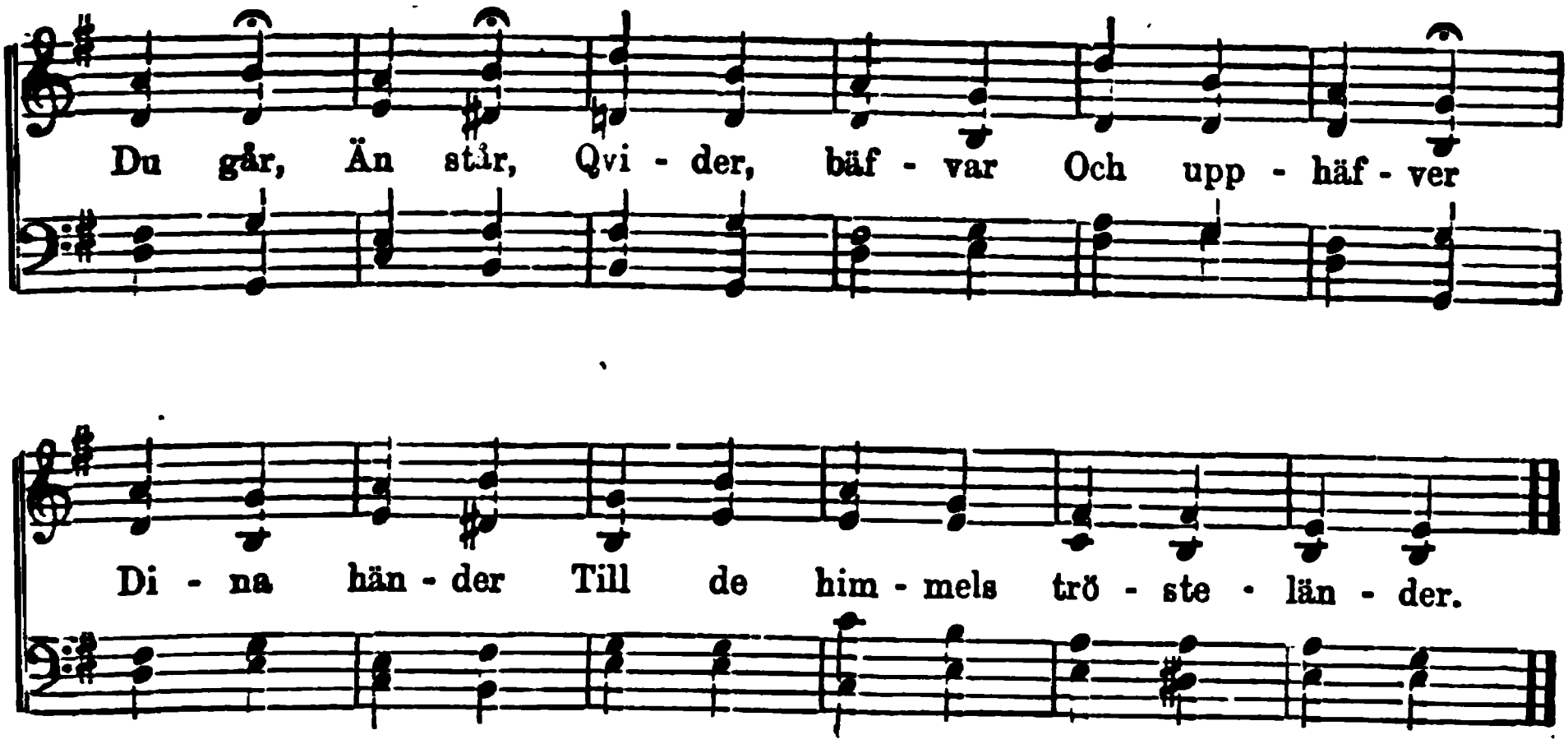

öfver mig. Du har ock mig af nåde, I natt bevarat väl (och frälsat från all våde Ditt barn till kropp och själ.

2. I dag jag dig ock beder. O Gud och Fader min! Led mig i dina seder, Ske hos mig viljan din, Att aldrig jag bortviker Ifrån den rätta stig, Att fienden ej sviker Och orätt leder mig.

3. Förlän mig trona rena På din Son Jesum Krist, Vår Frälserman allena: Föriåt mig all min brist; Du mig ej öfvergifver, Det har du lofvat mig, Om jag vid trona blifver Och städs åkallar dig.

4. Mig värdes hoppet gifva, Som mig upphålla kan, Lär mig i kärlek blifva Emot hvar kristen man, Att jag allt godt må göra Min nästa såsom mig, Och sådan lefnad föra, Som kan behaga dig.

5. Ditt ord vill jag bekänna För denna arga verld, Mig skall ej från dig vända Gods, ära eller färd. Led mig uti din vilja, Upplys mitt mörka sinn', Låt ingenting mig skilja Från rätta sanning din.

6. Lär mig min dag fullända Ditt namn, o Gud! till pris, Och tro, hvad helst må hända, Att du är god och vis. Du värdes hos mig vara I allt mitt lefnadslopp, Och när jag hän skall fara, Tag själen till dig opp.

(*J. Kohlross* † 1558, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 136.

426. Ljus af ljus, o morgonstjerna! Kriste, sanne sol och dag! Vi se nu den solen gerna Framgå efter ditt behag, Som med rosenstrålars sken, Verldens krets upplyser re'n; Det i natt var gömdt, upptäcker, Och hvar till sitt kall uppväcker.

2. Men vårt hjerta är betaget Utaf dårskaps dimma kall; Syndens mörker oss bedragit Och oss kommit uppå fall; Herre! se vi vilse gå: Våra tankar, verk också, På en farlig ban omsväfva Och din sannings ljus motsträfva.

3. Låt din Andas morgonstrimma Skina i vår mörka själ, Att vi lifvets väg förnimma Och förstå vårt sanna väl. Gör vår vandel med ditt sken Från allt villans töcken ren, Att din nåd vi känna lära Och din kärlekseld rätt ära.

4. Styrk din kyrkas svaga skara Med den gyllne fridens band; Värdes uti nåd bevara Konung, folk och fäders land; Afvärj tvedrägt, sorg och strid, Främja endrägt, fröjd och frid; Hunger, pest, allt ondt förjaga Och oss med din hand ledsaga.

5. Låt vår lampas olja brinna, När du dömer verlden vid; Låt vår lefnad så förrinna Denna korta vandringstid, Att du oss af sorgens dal Värdes till din fröjdesal Och vårt rätta hemvist föra, Att oss evigt saliggöra. (*M Opitz* † 1639, I. C. M. P. N. ["Immanuel Celebrabo Mei Peramabile Nomen"] J. P. Nagnensis! J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 198.

427. O Gud! dig vare lof och pris, Att du har, lika huld som vis, På ljus och mörker skilnad satt, Hvaraf är vorden dag och natt.

2. När vi ha anlagt dagen rätt Till goda verk på bästa sätt, Är natten gjord af dig dertill Att du oss ro förlåna vill.

3. Ty tackar jag dig Herre! blid För ro i nattens flydda tid. Ej skräck och plåga har mig väckt, Ej dödens mörker mig betäckt.

4. Var ock hos mig i denna dag Och led mig efter ditt behag. Din gode Ande styre mig, Att jag ej vika må från dig.

5. Styrk mig i alla goda verk, I tro och hopp mitt hjerta stärk. Gif stadigt sinne, tåligt mod, Af din hugsvalans Ande god.

6. Behåll i mig till ändan väl En ren och obefläckad själ; Från vällust, högmod, färd, o Gud! Mig böj till lydnad för ditt bud.

7. Beskydda konung, folk och land Och led oss alla vid din hand; Låt oss få njuta frid och ro Och i all tref nad sammanbo.

8. Förtrolig vänskap ök och stärk, Förtag allt ondt och afundsverk. Förlän till nödtorft dagligt bröd, Att vi ej lida timlig nöd.

N:o 85, A.

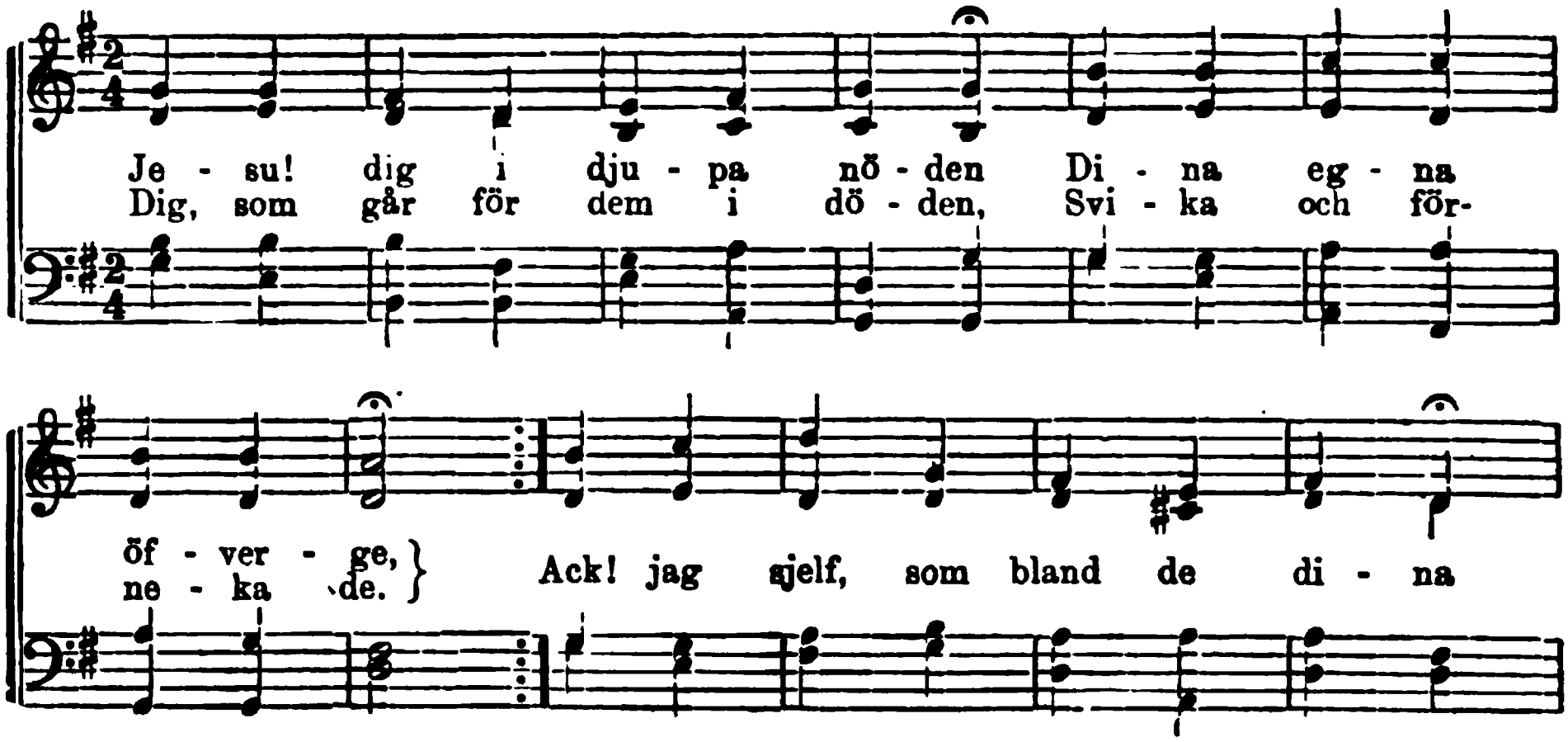

9. Men gif oss helst hvad nyttigt är Till själens välfärd, Herre! kär, Gif tillväxt, framgång, kraft och skygd Af sanning, ära, tukt och dygd.

10. Min nästa, som är stadd i nöd, Gör bistånd, Jesu! för din död. Med tröst till de betryckta kom Och vänd de vilseförda om.

11. När jag från verlden vandra skall Och lemna vedermödans kall, O, gif mig då en salig fröjd, En evig ro i himlens höjd! (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 419 eller N:o 206.

428. Hvarmed skall jag dig lofva, Min Gud och Fader blid, Som låt mig roligt sofva Och vakna upp med frid! Si natten är förbi, Sin klarhet solen sprider, Och du i alla tider Mitt hopp och skydd vill bli.

2. Anamma mina böner Och tänk på mig i nåd, Att jag ditt bistånd röner I allt mitt råd och dåd, Ledsaga ock min fot, Att jag går rätta vägar Och ingen handel plägar, Som är dig, Gud! emot.

3. När jag nu åter skyndar Att gripa an mitt kall, Hjelp mig att jag ej syndar, Fräls mig från olycksfall; Låt hvarje godt beslut, Till nytta för ditt rike, För mig och för min like, Med framgång föras ut.

4. De trogna herdar skicka, Som akta på din hjord, Samt henne vederqvicka Med Jesu rena ord; Förlän oss ro och frid Och håll oss vid det ena Att vi dig troget tjena I all vår lefnadstid.

5. Vår konung väl bevara Och skydda med din hand, Hans lifstid länge spara Till hugnad för vårt land, Hjelp honom, Herre! god Sin spira rättvist föra Och fienden förstöra Med väldigt hjeltemod.

6. För fiender och vänner, O Herre! jag dig ber, Som allas tillstånd känner, Att du dem nåd beter. Du är mot alla god; Men om, till varning, händer Att sorger du oss sänder, Så gif ock tålamod.

7. I medgång lär mig vaka Mot lustars öfverdåd, I motgång ej försaka, Att hoppas på din nåd, Då är jag trygg och nöjd Och vet, ehvad mig händer, Att allt för mig du vänder Till salighet och fröjd.

8. När jag skall hädanvandra Af denna jemmerdal, Gif mig bland fromma andra Ett rum i glädjens sal, Att jag till evig tid Må med en änglatunga Dig pris och ära sjunga, Min Gud och Fader! blid.

(*H. Ekman* † 1718, J. O. Wallin.)

429. Vak upp, min själ! gif ära Din Gud och Fader kära, Han, som allt godt oss gifver, En väktare oss blifver.

2. Jag trygg mig nederlade, Ty vård han om mig hade; Mig mörkrets magt begärde, Men Gud mig ro beskärde.

3. Ja, Fader! hvad kan qvälja Den du till barn täcks välja! Han, tryggad i ditt skröte, Förbidar dagens möte.

4. "Mitt barn!" du sade, "hvila! Ho kan dig öfverila! Sof väl, förutan våda, Dagsljuset skall du skåda!"

5. Och nu du mig benådat, Att än jag solen skådat; För nöd du mig befriat Och lif och hopp förnyat.

6. Jag kan ej rätt dig lofva, Dock frambär jag min gåfva; Den rökelse, jag gifver, Min sång och suckan blifver.

7. Försmå ej det jag beder, Du ser i hjertat neder Och finner att jag hafver För dig ej bättre gåfvor.

8. Du värdes sjelf fullända Ditt verk på mig, och sända Den, som mig alla dagar Hugsvalar och ledsagar.

9. Min gerning nådigt skåda, Hjelp du det bästa råda, Låt upphof, fortgång, ända, Allt till din ära hända.

10. Välsigna mig och skydda, Mitt hjerta blif din hydda; Låt ditt ord min spis vara, Till dess jag hän skall fara. (*P. Gerhardt* † 1676, H. Spegel, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 55.

430. Vak upp, min själ! och var ej sen, Ty solen nu sitt blida sken Begynner åter visa. Gud hafver mig i natt betäckt, Med sitt beskydd, och mig uppväckt, Ty bör mig honom prisa. Hjertelig Vill jag mig Derför glädа Och framträda Med min gåfva Och Guds nåd och godhet lofva.

2. Ej fins ett offer Gud så kärt Och Herrans välbehag så värdt, Som en andäktig tunga, När den hos en

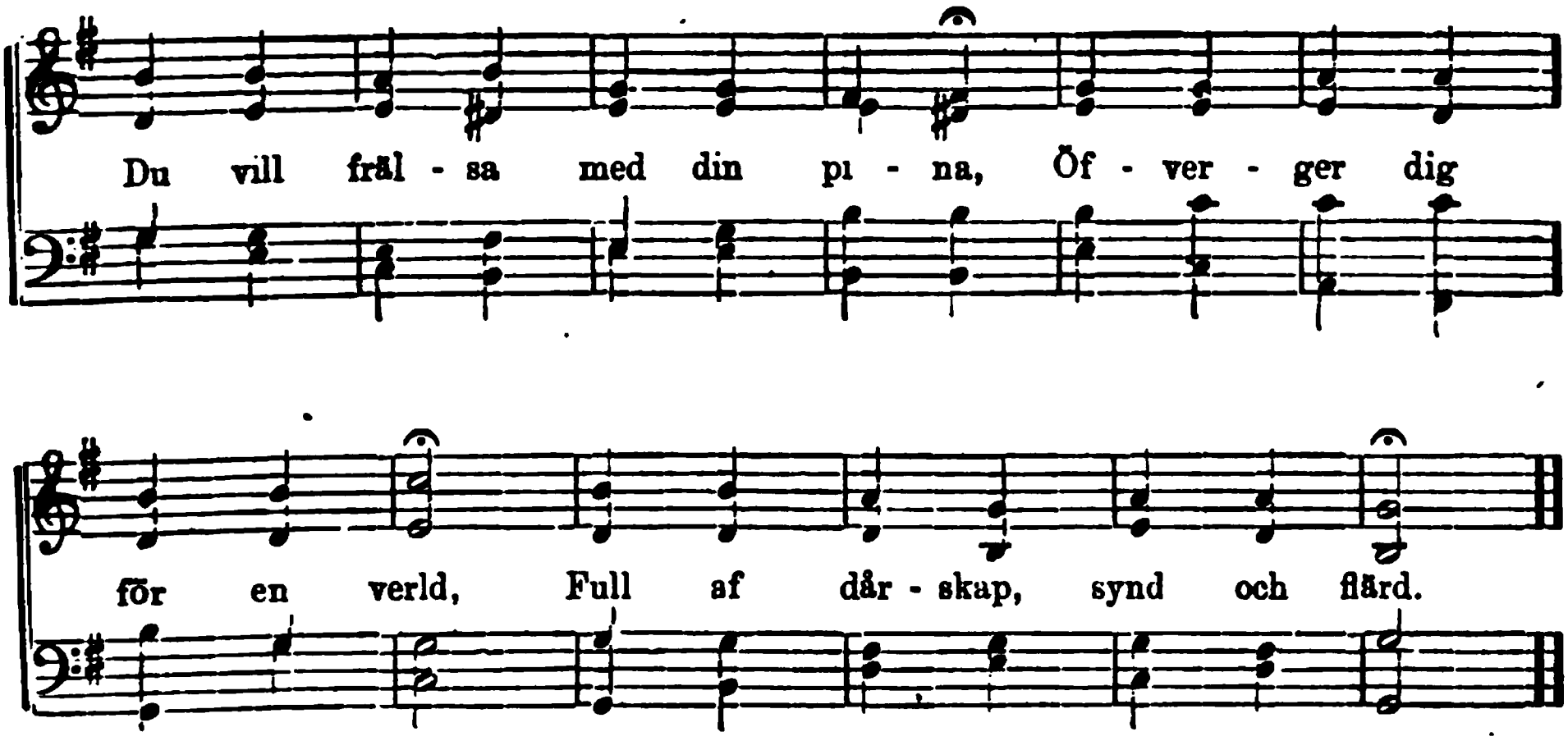

botfärdig själ Af Andans nåd upplifvas väl Att bedja och lofsjunga. Sådant ljud Till vår Gud Skall framföras Och bönhöras: Det skall hinna Till hans thron och nåde finna.

2. All djur på marken fröjda sig Och på sitt sätt lofsjunga dig, Du store verldens Herre! Hvar fogel sjunger dig till pris, Hvart träd, hvar blomma, på sitt vis. Det större med det smärre. Jag har fått Mera godt, Större gåfvor, Bättre håfvor, Än de alla; Ty bör jag dig mer åkalla.

4. Din omsorg har ledsagat mig, Så underbar som nådelig, Allt ifrån moderlifvet. Du var min enda hjelp och tröst, När jag låg vid min moders bröst, Och mig af nåd du gifvit Lif och lem, Hus och hem, Mig försvarat, Mig bevarat Från elände, Der jag sjelf ej faran kände.

5. Men dyrast är den nåd, o Gud! Att du mig gifvit dina bud Och låtit mig få veta Den tro, som själen frälsa kan, Den pligt, som fordras af hvar man, Som vill en kristen heta: Tagit mig Nådelig I din kyrka, Dig att dyrka, Och att höra Ordet, som kan saliggöra.

6. Min Frälsare! den nådekraft, Ditt ord och din försoning haft, Jag salig rönt och njutit, Då jag i dopet tvåddes ren Utaf min synd, och ofta se'n, När vid ditt bord jag sutit. Jag har sport Hvad du gjort Till att frälsa, Gifva helsa Dem, som sörja Och ett nytt lif vilja börja.

7. Ett lif, som af dig sjelfvan är, Och gör att vi dig komme när Igenom trona rätta, Ett lif, som öfvas allan tid I hopp och kärlek, fröjd och frid, I kyskhet: och allt detta Bör mig visst, Jesu Krist! Till din ära Både lära Och bevisa, Och ditt namn sålunda prisa.

8. På det jag nu dess bättre må Ett sådant heligt mål rätt nå, Vill du mitt lif föröka Och unna mig så mången dag, Ja, dagligt säga mig din lag, Att jag må kunna söka Det som är, Jesu kär, Af dig funnet Och dyrt vunnet Med din pina: Evig ro för själen mina.

9. Ty tackar jag, o Herre! dig Att du vill lemna tid åt mig Och än med domen dröja, Att jag min lefnad bättra må Och framgent större krafter få Att så mitt

hjerta böja, Som, o Gud! Dina bud Mig befalla Och oss alla, Som förtröste På dig, som oss återlöste.

10. Förläna mig din Andas nåd, Som gifver mig de bästa råd Hur jag min tid skall lefva, Att jag mot verldens synd och flärd, Hvari hon fallen är och snärd, Må stadigt kunna sträfva! Styrk du mig Kraftelig Till att vandra Ej som andra Köttets trälar, De der dräpa sina själar.

11. Men låt mig, som ett ljusets barn, Se och undvika alla garn, Som satan för mig ställer; Ja, låt mig aldrig glömma bort Att lefnadstiden är så kort Och likväl mycket gäller; Ty bör mig Flitelig Nyttja dagen, Höra lagen, Som kan lära Det, som länder till din ära. (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N o 187.

431. Vi tacke dig Så hjertelig, O Gud och Fader! kära, Att vi, så väl Till kropp som själ, Helbregda, styrkta äre.

2. Särdeles att I denna natt Vi ock fått trygge sofva Och nu förmå I ditt hus gå, Dig gladelig att lofva.

3. Vi bedje än Att du igen Oss må i dag bevara Och med din magt, Din änglavakt, Oss hjelpa i all fara.

4. Upplys vår själ Och lär oss väl Din helga vilja känna, Att vi i dag Till ditt behag Må håg och gerning vända.

5. Vårt kött förvisst Och verldens list Vill oss till synd bedraga, Men var oss när, Oss tillflykt lär Vid Jesu kors att taga.

6. Vi gifve dig Lydaktelig Båd' lif och själ i händer; Ty, hvad du vill Oss skicka till, Oss visst till välfärd länder.

7. Vår öfverhet Med trofasthet Vi dig ock nu befalle: Gif henne ro Och låt oss bo I frid och hugnad alle.

8. Låt vattunöd Och ond bråddöd, Krig, pest och hunger vika Från detta land. Räck fadershand Till fattiga och rika.

9. Gif allom nåd Och goda råd, Som land och stad regera, Att allt går rätt Och på ett sätt, Som länder till din ära.

N:o 85, B.

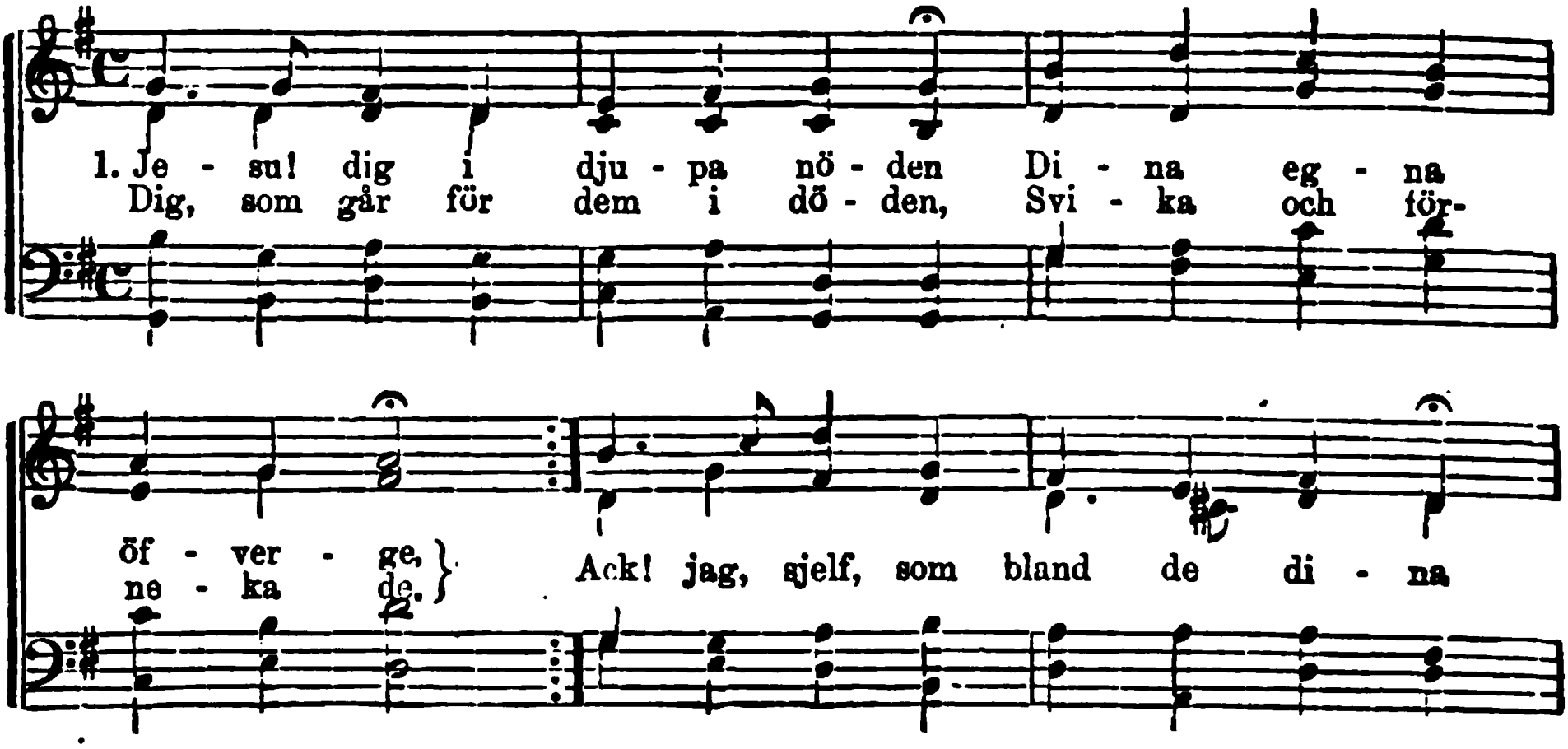

10. Hjelp hvar för sig, Så kristelig Sitt kall på jorden sköta, Att vi också Hvarandra må I himlens glädje möta. (*H. Spegel* † 1714, J. O. Wallin.)

Afton-psalmer.

Sjunges som N:o 198.

432. O Gud! som allt med vishet styr, Haf tack för hvarje dag som flyr, Hvart steg som mig i Jesu namn För närmare din fadersfamn.

2. Si, jag en främling är och gäst, Som icke här min boning fäst, Men fristad i ditt hägn begär, Hvar gång en dagsled slutad är.

3. Välsigna kroppens hvilotid, Men gjut ock i min själ din frid· Ransaka mig, min Gud! och säg, Om jag är stadd på lifvets väg.

4. Ack, att jag rätt ödmjukat mig, Lik publikanen, inför dig, Lik samariten, understödt De arma likar, som jag mött!

5. Ack, att i Jesu spår jag gått Och korsets börda ej försmått, Ack, att jag med de pund, du lånt, Dig Herre, from och tålig tjent!

6. O du, som mina brister vet, Jag flyr till din barmhertighet, Och tror att du, för Jesu skull, Till mig än skådar kärleksfull!

7. Låt mig i detta ljufva hopp Få somna in och vakna opp, Och ledas troget vid din hand Hem till mitt rätta fadersland! (*J. O. Wallin* † 1839.)

433. När allt omkring mig hvilar, Till dig min ande ilar, O Gud! och lofvar dig, När verldens larm försvinner Och jag mig ensam finner, Är du, Barmhertige! hos mig.

2. När mörker jorden höljer Och all dess prakt fördöljer, Jag till ditt rike ser; Jag ser det, kring de dina Af nåd och sanning skina Uti ett ljus, som ej går ner.

3. Det ljuset när mig blifver, Då natten mig omgifver; Dervid jag somnar in, Dervid jag vaknar åter, Så länge du mig låter Här fostras, att bli evigt din.

4. Låt mig din nåd ej sakna, Tills jag en gång får vakna, Der sjelf du solen är, Der jag på dig blott aktar, Ditt anlete betraktar Och kommer dig allt mera när. (*F. M. Franzen* † 1847.)

434. Så går en dag än från vår tid Och kommer icke mer, Och än en natt med Herrans frid Till jorden sänkes ner.

2. Men du förblifver den du var, O Herre! full af nåd, Och våra nätter, våra dar, Du tecknat i ditt råd.

3. Trygg i din vård jag lemnar mig, När solen från oss flyr, Och gladligt skall jag prisa dig, När dagen åter gryr.

4. Men om det stilla dödens bud I denna natt jag hör, Gif mig den tröst, att din, o Gud! Jag lefver och jag dör.

(*J. F. Herzog* † 1699, Ch. F. Neander, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 77.

435. I min stilla hyddas sköte Kommer, efter Guda behag, Hvilan åter mig till möte På en väl förfluten dag. Gud i ära för allt godt, Som har blifvit här min lott! Ack, att jag så visst fullgjorde, Glad och tacksam, hvad mig borde!

2. Men hvad finner jag väl skrifvet I min öppna samvetsbok! Har jag fromt och undergifvet Tagit på mig Jesu ok! Har jag kärleksfullt och ömt Om min svaga like dömt! Har jag hjelpt min arma nästa, Och ej sökt blott eget bästa!

3. Har jag skaffat gagn på jorden! Sökt att ockra med mitt lån! Är väl verlden bättre vorden Genom mig i någon mån! Är vid denna dagens slut, Sjelf jag bättre än förut! Eller finner du mig, Herre! Lika syndig, om ej värre!

4. Ack! der menskor skuld ej finna, Är för dig dock mycken skuld. Lär mig rätt min frid besinna, Gode Gud! och blif mig huld. Nåd i Jesu namn du böd, Må af hans förtjenst och död, Tron uti mitt hjerta verkas Och på goda frukter märkas!

5. Så af nåd jag tillgift eger, Så af nåd jag eger hopp, Att i morgon från mitt läger Stiga än med glädje opp: Och när helst det täckes dig, Gud! att hädankalla mig, Du det barnet ej förskjuter, Som sig till ditt hjerta sluter. (*J. O. Wallin* † 1839.)

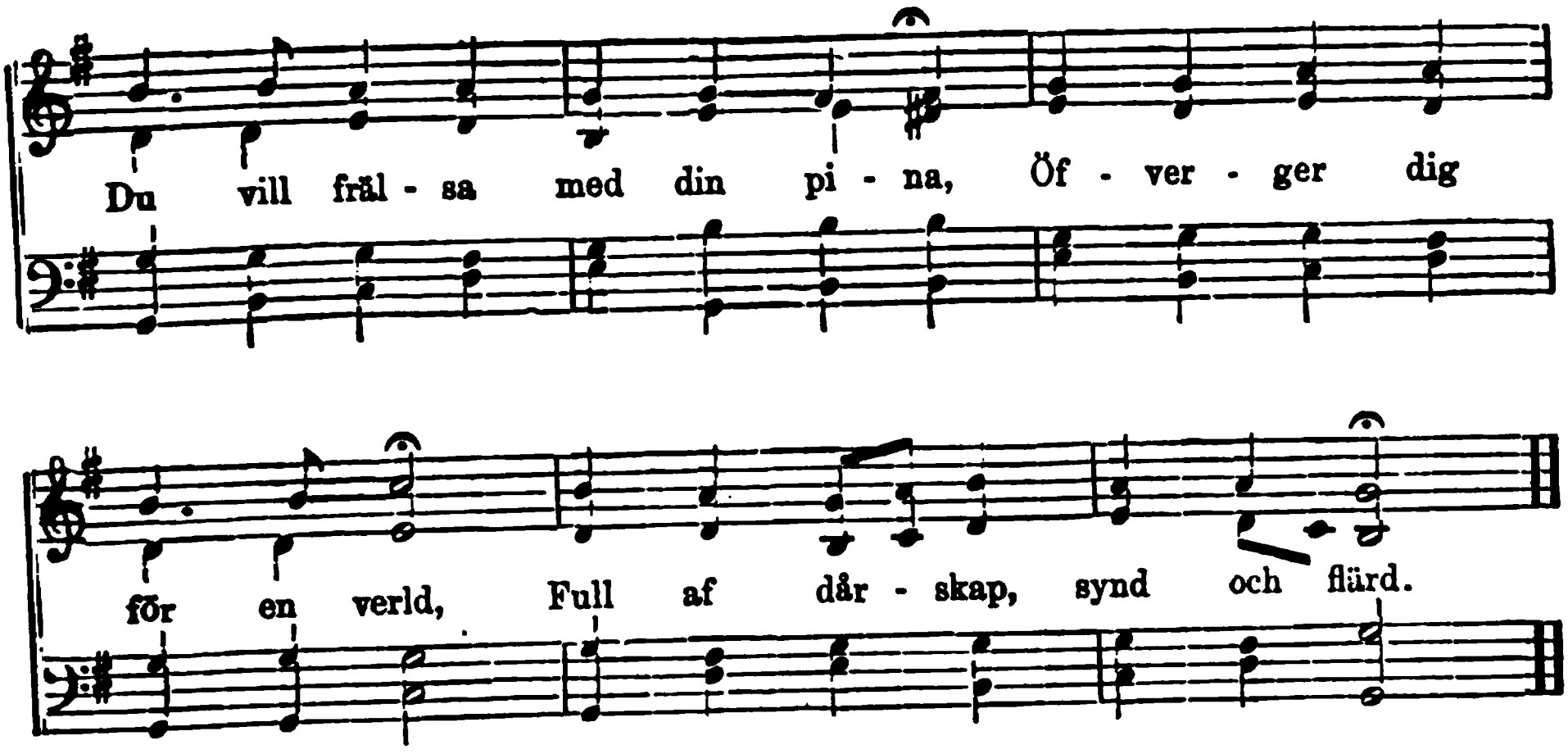

436. Din sol går bort, men du blir när O Gud! du alltid hos oss är; I mörkret ser du oss ännu, Och när vi sofva, vakar du.

2. Allt hvilar under Herrans hand, Som hägnar både stad och land; Och till de goda barnens ro, Hans goda änglar hos dem bo.

3. Sött sofver den, som fruktar Gud Och vandrar efter Herrans bud; Med glädje står han upp igen Och prisar Gud, sin Far och vän. (*F. M. Franzén* † 1847.)

Sjunges som N:o 200.

437. Jag i tysta skuggors timmar, Herrans lof förkunna skall: Himlen af hans klarhet glimmar, Jorden är hans fotapall. O min tro, du själens öga! Skåda den, som på det höga Dessa sköna facklor satt, Att oss leda i vår natt.

2. Skrif på fästet, klara måna! Skaparns milda majestät, Och ditt blosse åt natten låna, Att vi der ock se hans fjät. Gläns utöfver berg och dalar; Allt om Herrans under talar. Klädd i silfver flod och fält: Öfver allt sin thron han ställt.

3. Ack, så nära, mig, så nära Är du då, Oändlige! Fast mitt öga ej kan bära Glansen af ditt anlete, Fast min tanke dig att fatta Fåfängt skall sin vinge matta, Lefver jag och rörs i dig, Gud, min Gud! så nära mig.

4. Din är jag, när jag uppvaknar, Din när jag och går till ro; Och det ljus, som här jag saknar, Bidar jag med stadig tro. Jag i stilla andakt tiger, Men min längtan högre stiger Än dit alla stjernor nå, Än dit alla tankar gå. (*E. Lindschöld* † 1690, J. O. Wallin.)

438. Den ljusa dag framgången är Och natten re'n oss höljer: Men, nådesol! blif du oss när, Du, som ditt sken ej döljer: Blif oss när, o Herre Jesu!

2. Du är den trogne väktaren, Som kan oss väl bevara Och hjelper oss i frestelsen Och i all nöd och fara. Blif oss när, o Herre Jesu!

3. Du är vårt värn, vår fasta borg, När vi ditt namn åkalla, Och i din mägtiga försorg Vi trygge oss befalla, Blif oss när, o Herre Jesu!

4. Låt oss ock, i vårt stilla bo, I natt din vård ej sakna Förläna oss en ostörd ro Och låt oss glade vakna. Blif oss när, o Jesu kär!

5. Så vilje vi till dig med fröjd I morgon hjertat lyfta, Och till vårt mål i himlens höjd Med all vår vandel syfta. Blif oss när o Herre Jesu!

(*H. Chr. Sthen* † kort efter 1603, ? — J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 206.

439. Nu är en dag framliden Och natt tillstundar visst; Från oss är solen skriden: Blif när oss, Jesu Krist! Förlän en stadig tro Och städse oss bevara, Att vi må utan fara Gå till vår nattero.

(*S. Columbus* † 1679, J. Svedberg.)

440. Nu hafver denna dag, Allt efter Guds behag, Sin ända äfven nått, Och natten, sömnens vän, Har nu för oss igen I ljusets rum uppstått.

2. O, store Herre Gud! Hvars röst och stränga bud Allt lyda måste här, Du skapte dag och natt: När dagen gör mig matt, Mig natten ro beskär.

3. O Gud! mig ej försmå, Låt mig din nåde få, Ty jag är svag och trött, Men mörkrets magt är stor, Dock du i höjden bor, Gör att jag sofver sött.

4. Min' ögon slutas till, Din ängel, blid och mild Förordna du åstad Att hålla trogen vård Och stänga fastan gård Omkring min hvilostad.

5. Min kläder klädas af: Min synd, o Gud! begraf I Kristi sidosår Så skall min skröplighet Bli vänd i härlighet, När jag af jord uppstår.

6. Hur gladligt skall jag då Inför ditt anlet stå Uti en härlig skrud, Och sjunga dig med fröjd Uti din himmelshöjd, Min Herre och min Gud!

(*S. Columbus* † 1679, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 104.

441. Nu denna dag förliden är: Jag dig, o Gud! mitt lof hembär För all den nåd, jag njutit har Så denna dag, som alla dar.

N:o 86, A

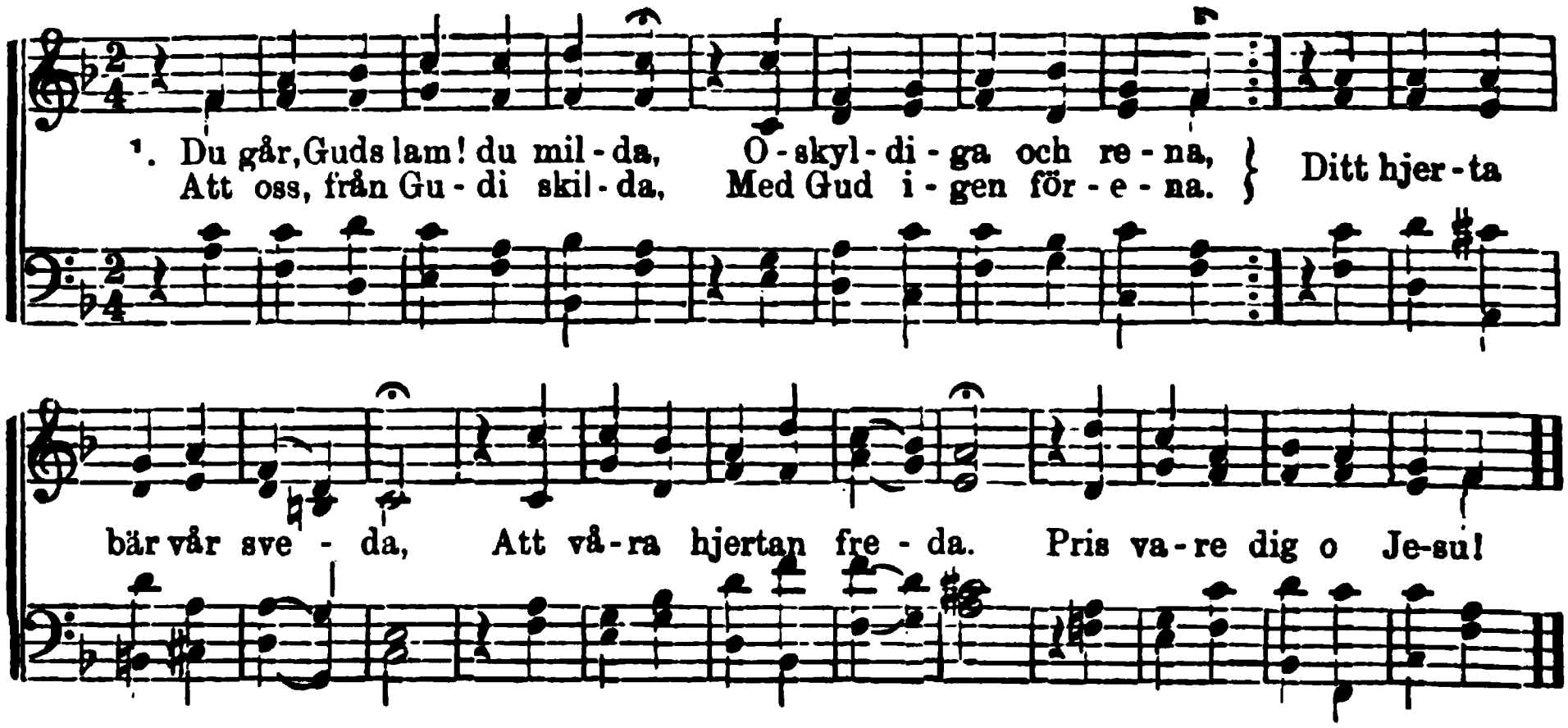

2. Men ack! förlåt, hvad glömsk och svag, Jag brutit mot din helga lag, Och låt mig nu och allan tid Förnimma, att du är mig blid.

3. Uti din hand med tro och hopp Befaller jag min själ och kropp; Uti ditt namn jag somnar in. Förnöjd och viss, att jag är din.

4. Din helge ängel blifve när Och drifve från mig satans här! Beskärma mig, för Kristi skuld, Var mig, ditt barn, o fader! huld.

5. Låt mig, om det dig täckes så, I morgon frisk och sund uppstå, Men om i natt du kallar mig, Så låt mig vakna säll hos dig.

(*J. Leo* [omkr. 1607], P. Brask, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 433.

442. Nu hvilar hela jorden Och luften mörk är vorden, Snart veriden sofver sött: Men dig, min själ! bör vaka, Att bönens sötma smaka Och i din andakt ej bli trött.

2. Sitt ljus nu solen döjer, Och natten öfverhöljer Det stora luftens tjäll: Min sol, o Jesu! visa Din nåd, som kan upplysa Min själ uti den mörka qväll.

3. Nu hafver dagen ända Och stjernor börja tända Sitt dägeliga ljus: O Gud! låt mig ock komma Dit alla själar fromma Så skina i din himmels hus.

4. Till sömn jag mig bereder, Bortlägger mina kläder, En hamn af dödlighet: Låt, Jesu! själen hvila I dina sår, och skyla Sin brist med din rättfärdighet.

5. Dagsbördan tynger neder Min kropp och mina leder, Att de betarfva ro: Ack, Jesu! låt mitt hjerta Från syndens tyngd och smärta Snart lisas och få hos dig bo.

6. När sömnen mig nedtrycker Och mina ögon lycker, O Gud! haf vård om mig: Ditt milda fadersöga Se neder af det höga, Att jag må hvila tryggelig.

7. Låt oro mig ej väcka Och ingen nöd förskräcka, När jag nu somnar in, Men dina änglar blifve När mig och hädandrifve Hvad som kan störa hvilan min.

8. Hvad jag i dag har syndat, Af verldens färd förblindad, O Gud! förlåt mig det; I Jesu namn jag beder Att du mig alltid leder På lifvets väg, i Jesu fjät.

9. Gif att jag icke saknar I morgon, när jag vaknar, Din milda allmagtshand, Som mig i alla dagar Beskyddar och ledsagar Omsider in i lifvets land.

(*P. Gerhardt* † 1676, H. Spegel, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 136.

443. Var nu redo, själ och tunga, O mitt hjerta! redo var, Att tillbedja och lofsjunga Gud, min Gud, min himlafar; Att af honom jag så väl Skyddad är till kropp och själ, Att jag, i hans hägnad tagen, Ock framlefvat denna dagen.

2. Lof och pris jag vill hembära Dig, barmhertighetens Gud! För all tröst af nådens lära, För allt ljus af lagens bud. Pris ske dig för dagligt bröd, Kraft i möda, hjelp i nöd, Lättnad i min dags bekymmer, Hvila när dess afton skymmer.

3. Pris ske dig, ja, evigt store, Gode Gud! uti ditt namn Sig min sista suck förlore, Då jag somnar i din famn. I din nåd och ditt försvar, Herre! nu jag en och hvar, Vän och ovän, mig och alla, Vill af hjertat anbefalla.

4. Herre! hela riket akta, Led vår konung i ditt ljus, Dina änglar sänd att vakta Hans regering och hans hus· Var hans tröst uti all sorg, I all nöd hans fasta borg; Styr hans råd med dinom ande, Styrk hans magt till vatt'n och lande.

5. Högste Gud! ack, värdes höra Hvad ditt barn nu bedit har. Jesu! din förtjenst kan göra, Att jag får ett nådigt svar. Helge And'! jag beder dig, Värdes mana godt för mig. Ja, jag tror det skall så hända, Ty vill jag med amen ända!

(*J. Rist* † 1667, C. Dahl, J. O. Wallin.)

Vid aftonklämtningen.

Sjunges som N:o 33 eller 392.

444. Min hvilotimma ljuder En gång den sista gång, Och mig i jorden bjuder En bädd så kall och trång. Dock den mig ej förskräcker: Så sött jag sofver der, Tills Herrans röst mig väcker. Då ingen natt mer är.

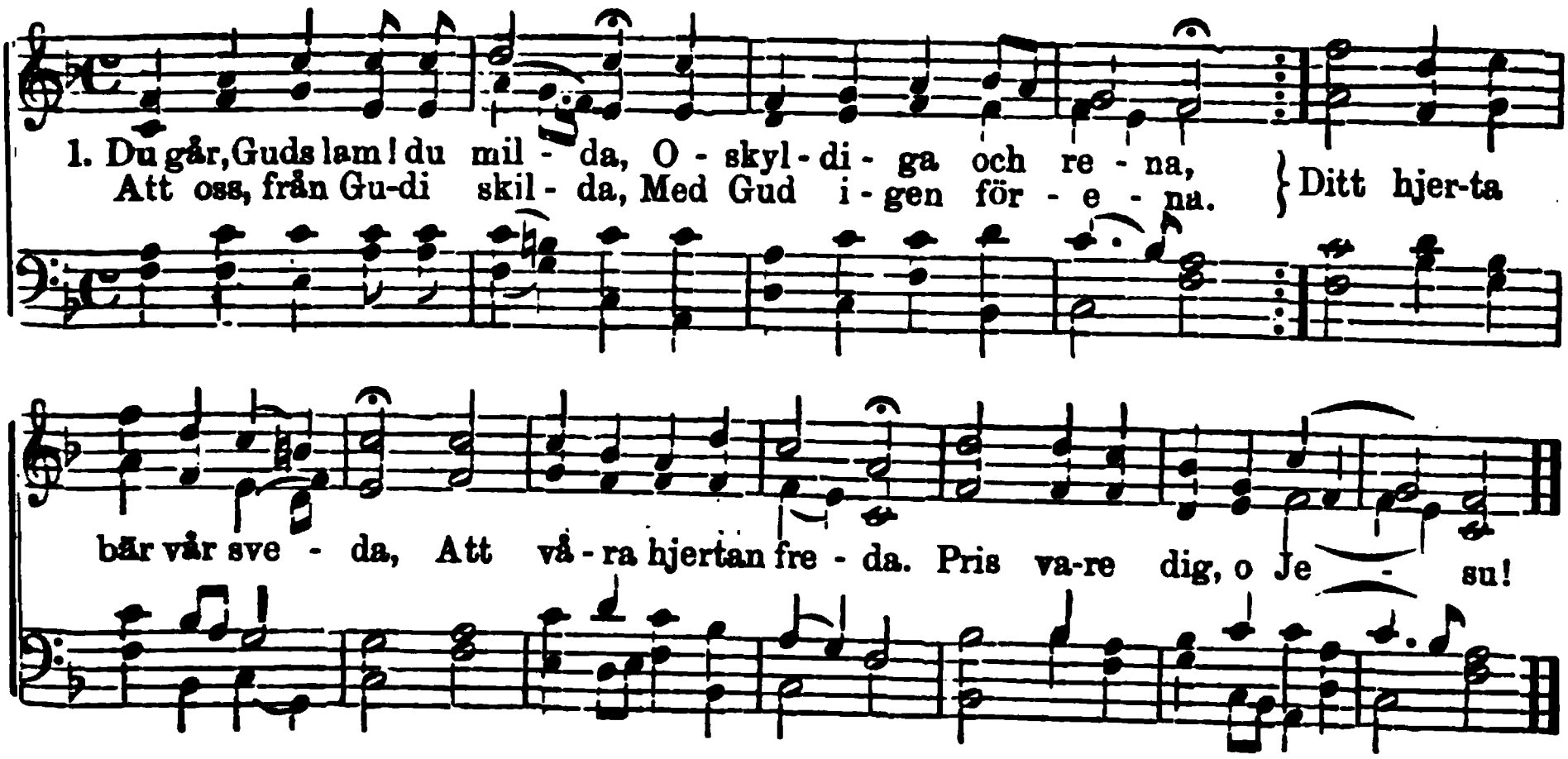

2. Men, Herre Gud! bevara Min själ, till evig tid För syndasömnens fara, För verldens falska frid, Här hjelp mig att fullkomna Mitt värf med tro och hopp, Se'n kan jag roligt somna Och stå med glädje opp.
(*F. M. Franzen* † 1847.)

15). *Före och efter måltiden.*

Sjunges som N:o 53.

445. Ifrån min födslotimma Du sörjt, o Gud! för mig Och låtit mig förnimma Din hjelp så underlig. Jag ser din kärlek strömma: O, må jag aldrig glömma Dig tacka för allt godt! :,:

2. När du mig täcks förläna Så mycken nåd, o Gud! Hjelp mig ock rätt dig tjena Och vörda dina bud. När glad mitt bröd jag äter, Gif att jag ej förgäter Den torftiges behof! :,:

3. Dig, Herre! må vi prisa: Du oss beredt vårt bord. Ack, värdes ock bespisa Vår själ med lifvets ord. Din Ande när oss blifve Och oss omsider gifve En evig fröjd och ro. :,:
(*J. Hjerten* † 1835.)

Sjunges som N:o 481.

446. Dig prise vi, o Herre! du som åter Din fadershand för dina barn upplåter; Må våra hjertan, som af dig förnöjas, Till dig upphöjas!

2. Allt lefvande med välbehag du mättar, Allt lidande med huld försorg du lättar; Du gifver styrka, lif och fröjd åt alla, Som dig åkalla.

3. Må den välsignelse, du täcks beskära, Med tacksamt sinne njutas till din ära, Och, måttligt njuten, nya krafter föda, Till nyttig möda!
(*J. A. Cramer* † 1788, J. O. Wallin.)

447. Herre! du för oss i nåd Öppnat hafver ditt förråd: Dryck och spis åt oss du räckt, Oss da styrkt och vederqveckt; Själ och kropp du dagligt när Och hvad godt och nyttigt är Oss din milda hand beskär.

2. Pris ske dig för dagligt bröd! Må vi ej med öfverflöd, Vällust, hårdhet, öfverdåd, Oss försynda mot

din nåd. Skänk oss frid, förnöjsamhet, Lycka, sundhet, enighet, Sist en evig salighet!
(*J. O. Wallin* † 1839.)

C). Med afseende på de yttersta tingen.

1). *Lifvets korthet och dödens visshet.*

Dav. 39.

Sjunges som N:o 33.

448. Gud! lär mig dock besinna, Hur snart mitt lif förgår, Liksom en ström förrinna Dess dagar och dess år. Om flera eller färre Åt mig du mätte ut, De likna dock, o Herre! En flyktad dröm till slut.

2. Si, jordens slägter falla Som stoft till jorden ner: Hur åro de dock alla En skugga och ej mer! De fika, de arbeta, Betänka ej sitt fall; De samla, och ej veta Ho det anamma skall.

3. Hvarvid kan jag mig trygga! På dig förtröstar jag, Och lägger glad tillrygga Min väg för hvarje dag. En gäst, lik mina fäder, Jag föres vid din hand Och gränsen snart beträder Till mina fäders land.
(*J. O. Wallin* † 1839.)

449. Snart döden skall det öga sluta, Som länge sorgens tårar göt; Snart skall mitt stoft sin hvila njuta Och frid i jordens lugna sköt.

2. Men i den stund, då dödens smärta Mig omger med sin ryslighet, O, då gör känbar för mitt hjerta, O Jesu! din barmhertighet.

3. När rösten, skälfvande och bruten, Åkallar, Frälsare! ditt namn, O, sträck mot mig i dödsminuten Din huldа broderliga famn. (*Anna M. Lenngren* † 1817.)

Sjunges som N:o 99.

450. Ack, att i synd vi slumre bort Ett lif, så vigtigt och så kort, Och glömme för ett timligt väl, Att samla skatter för vår själ!

2. Betänk då hvad din frid tillhör, O menska! bed och bättring gör. I dag du kallas af din Gud; Härnäst så kallar dödens bud.

N:o 87.

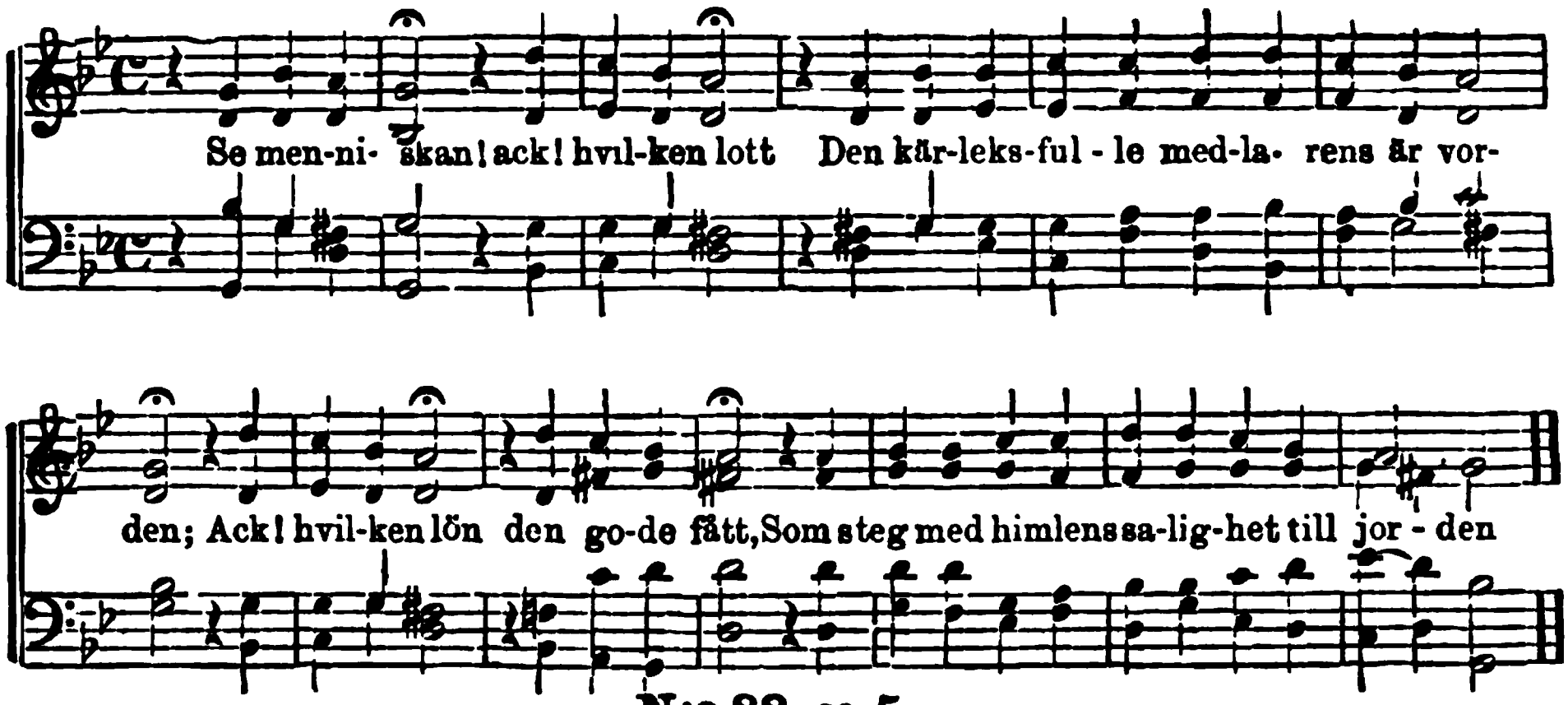

N:o 88, se 5.

3. Då upphör magt och rikedom· Du måste fram för Herrans dom. All veriden der, o syndaträl! Ej frälsa kan din arma själ.

4. Väl den, som följer Jesu röst Och hafver i hans ord sin tröst, Till hans förtjenst sin tro och lit, Och brinner af hans andas nit!

5. Ej jordisk sorg hans sällhet stör, Han lefver nöjd, och lugn han dör, Förvissad att i Jesu namn Få slutas i sin faders famn.

6. O Jesu! du, som med din död Har frälsat mig från evig nöd, Gif att beredd och glad jag må Min sista stund till mötes gå.

7. I tro och kärlek mig bered Och i din Andas ljus mig led, Att jag fullborda kan mitt lopp Med samvetsfrid och saligt hopp.

8. För döden jag ej fruktan bär, När jag med dig förenad är: Med glädje, när du kallar mig, Min frälsta själ skall gå till dig. (*C. G. Cassel* † 1866.)

Sjunges som N:o 386.

451. Mina lefnadstimmar stupa Mot det stilla målet ner: I det tysta, mörka, djupa, Sjunka de allt mer och mer. Dagen, som i skymning strider, Går för mig ej upp igen: Herre! blif mig när: det lider Snart, ack! snart till aftonen.

2. Snart från allt hvad lifvet eger, Går jag bort att, kall och stum, Sofva på mitt trånga läger I mitt låga hvilorum; Öfver mig den gamla lagen Ljuder snart vid mullens fall: Menska! du af jord är tagen Och till jord du varda skall.

3. Är jag färdig! Är jag mogen! Har jag under dagens tid Verkat tålig, from och trogen, För den goda nattens frid! Har jag, när mitt hjerta brister, Något stöd för hoppet qvar, Någon tillflykt, när jag mister Allt hvad här min glädje var!

4. Ack! i jordens stilla sköte Multnar blott en vanslig kropp: Anden kallas till ditt möte, Bäfvande ur gruset opp. Han skall för din domstol ställas, Att vid evighetens dag, Pröfvas, dömas, vedergällas Efter heligheten lag.

5. Domare! jag är ej färdig Att för dina blickar stå; Fader! nåd, jag är ej värdig Att de ställas krona få· Ofta fängslad utaf veriden, Har jag glömt mitt sanna väl: Lusterne, begären, färden Hafva rådt uti min själ.

6. O, jag finner. o, jag känner Huru arm och svag jag är: Ära, nöjen, skatter, vänner. Allt mig öfvergifver här. Sköra vänskap, som jag knutit! Usla skatter, som jag ökt! Tomma nöjen, som jag njutit, Falska ära, som jag sökt!

7. Gud! miskunda dig, jag beder. Som ett villadt barn sin far· Ryck mig ej i grafven neder Uti mina halfva dar; Slut mig ej i dödens fjättra, Innan döden blir min vän! Jag har mycket att förbättra, Mycket att begråta än.

8. Men förgäfves jag begråter Mina dyra, flydda år: Tiden kallas icke åter. Skulden ensam återstår. Nej, till korsets fot jag dignar, Herre! styrk min svaga tro. Jag behöfver och välsignar Nådens kraft till hjertats ro.

9. O, jag känner, o, jag finner. Huru stor din kärlek är: Nåd i Jesu blod jag vinner. Frid hans Anda till mig bär. O! så lär mig troget göra, Tåligt lida hvad du böd, Dig tillita, dig tillhöra, Gode Gud! i lif och död.

10. Du som ser hvad jag besluter, Du, som vet, hvad jag förmår, Du ditt verk ej sjelf förskjuter, Du min suckan ej försmår, Herre! du vill ej fördöma Den som flyr till korsets fot, Men för Jesu skull förglömma Hvad jag brutit dig emot.

11. Må, o Gud! för dina lagar Jag mig böja trygg och nöjd: Vill du skifta mina dagar Än åt lifvets qval och fröjd, Eller snart min Ande skilja ifrån stoftets tunga band, Gode Fader! ske din vilja, Jag mig lemnar i din hand. (*J. O. Wallin* † 1839.)

452. Jag går mot döden, hvart jag går: Min väg bland dolda skiften Må löpa jemnad eller svår, Så bär den dock till griften; Jag har ej annat val. Igenom fröjd och qval Min gång sig närmar till min bår: Jag går mot döden, hvart jag går.

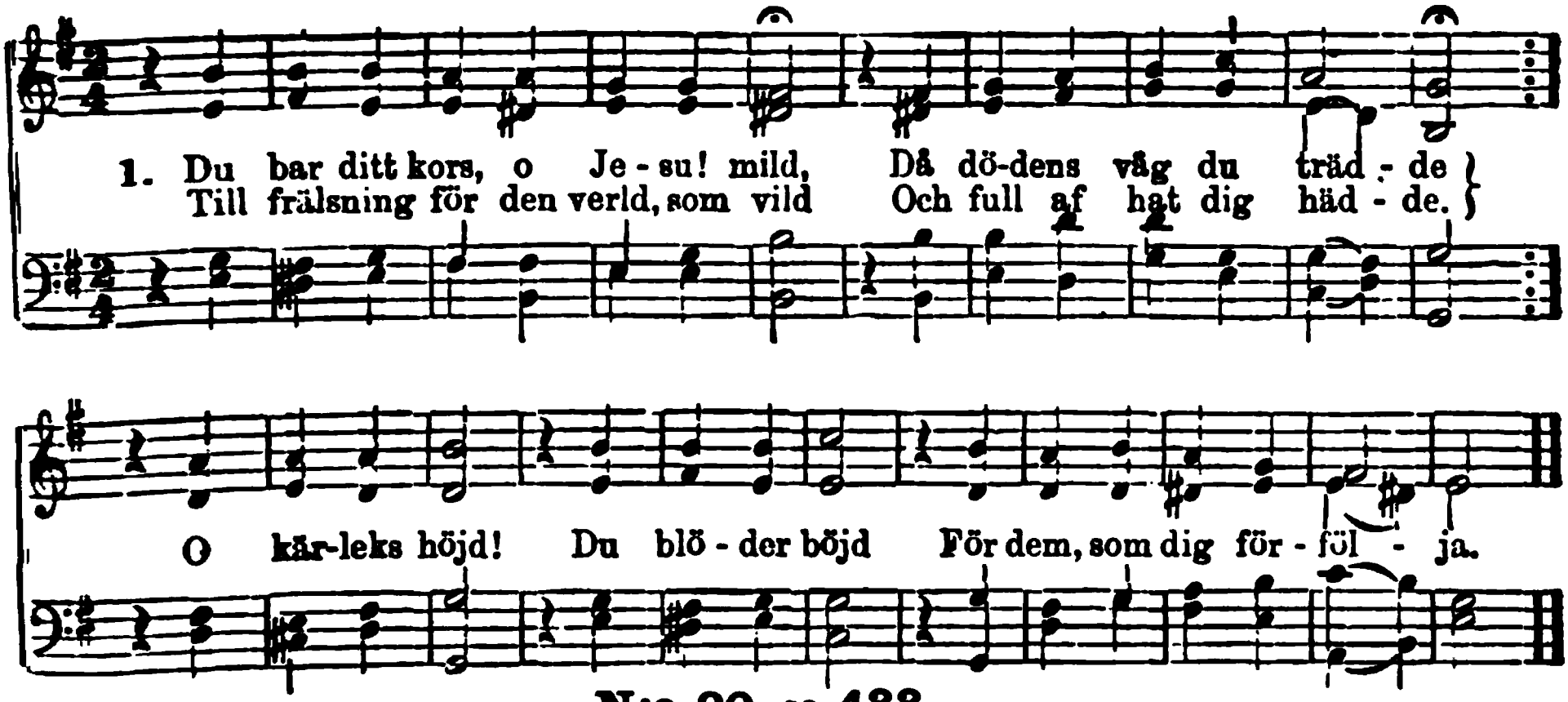

N:o 90, se 433.

2. Jag går till himlen, hvar jag går, Om Jesum blott jag följer. Min själ af honom kronan får, Då grafven stoftet höljer. Jag gör ett saligt val: Igenom dödens dal Min gång är trygg i Jesu spår, Jag går till himlen hvar jag går. (*H. A. Brorson* † 1764, J. O. Wallin.)

453. Menska! o, hvi dröjer du! Ser du ej hur tiden flar! Några ögonblick ännu, Och du i det tysta hvilar. Menska! om ditt hus bestyr: Dagen sjunker, tiden flyr.

2. Lef, som du i döden snart, Dödlige! har lefva velat. Allt hvad du af lyckan spart, Allt hvad verlden åt dig delat, Ingen tröst dig då beskär. Detta goda ditt ej är.

3. Men har du ett hjerta blott, Som i Jesu blod är renadt, Som är kärleksfullt och godt Och med Gud i tron förenadt, Då har du i döden frid Och en skatt för evig tid.

4. Bed att Herren, evigt god, Så ditt hjerta värdes dana; Vaka på ditt kött och blod, Strid mot verldens onda vana. Sörj ej se'n hur snart du dör: Herren sörja vill derför.

5. Vandra till din graf och lär Att din dödlighet betrakta! Säg: "jag här en främling är: Herre! lär mig derpå akta, Och med nådig fadershand För mig fram till lifvets land." (*C. F. Gellert* † 1769, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 173.

454. I lefvernets bekymmer sänkt, Du ser ej huru oförtänkt Din dag till skymning skrider. Du tror dig säker, stark och vis, Du jagar efter jordens pris Och om dess torfvor strider. O menniska, o menniska! Till aftonen det lider.

2. Och när du sträfvar här som bäst, Så nalkas en ej bjuden gäst: Vi honom döden kalla, Då bryts den säkres öfverdåd, Den vise mände sakna råd, Den starke måste falla. O menniska, o menniska! Han nalkas dig och alla.

3. "Bestyr," han ropar, "om ditt hus! Du måste gå, och solens ljus För dig ej mer sig tänder. Farväl åt hela verlden säg; Du måste vandra nu den väg, Der

ingen återvänder. O menniska, o menniska! Befall dig Gud i händer."

4. Då skall ock du, af verldens prakt, Dess rikdom, ära, lust och magt Förnimma hela fäfden. För Kristi domstol frågas ju, Dyrt köpta själ! hvem tjente du, Din Herre eller verlden? O menniska, o menniska! Betänk den dyra färden.

5. En port är vid, en väg är bred: Den bär i afgrundsdjupet ned. Och många der försvinna. En port är trång, en väg är smal: Den bär till himlens fröjdesal, Men få den vägen finna. O menniska, o menniska! Ditt val i tid besinna.

6. Så fly till Jesu nåd och bed, Med tro och kärlek dig bered I frid att hädanfara. De arma föd, de nakna kläd, De svaga stärk, do sorgsna gläd Och så din tro förklara. O menniska, o menniska! Du inför Gud skall svara.

7. Och när du fullgjort detta allt Med redlig håg, som Gud befalt, Så säg med ödmjukt sinne: Jag är, o Gud, min Frälsare! Blott en onyttig tjenare, Men nåd på rätten vinne. O Jesu Krist, o Jesu Krist! För din skull nåd jag finne. (*L. P. Gothus* † 1646, J. O. Wallin.)

2.) *Längtan till det himmelska och eviga, vid betraktande af verldens fåfänglighet och onda väsende.*

Sjunges som N:o 76.

455. Allt hvad vi på jorden ege, Det är allt förgänglighet. Allt, hvad här vi älska pläge, Är dock blott fåfänglighet. Som en ström vår tid förrinner, Som en dröm vårt lif försvinner; Men på denna vanskliget Följer själens evighet.

2. Såsom månans nya dager Tändes, växer, fyller sig, Åter skiftevis aftager Och försvinner sinteslig: Alltså är ock all vår handel En ostadig vexelvandel. Verldens lycka äfvenså Lika litet plär bestå.

3. Sol och stjernor, luft och väder, Jorden, tiden, växter, djur, Allt om en förvandling qväder: Bräcklig är all tings natur. Frost och regn och köld och hets

N:o 91.

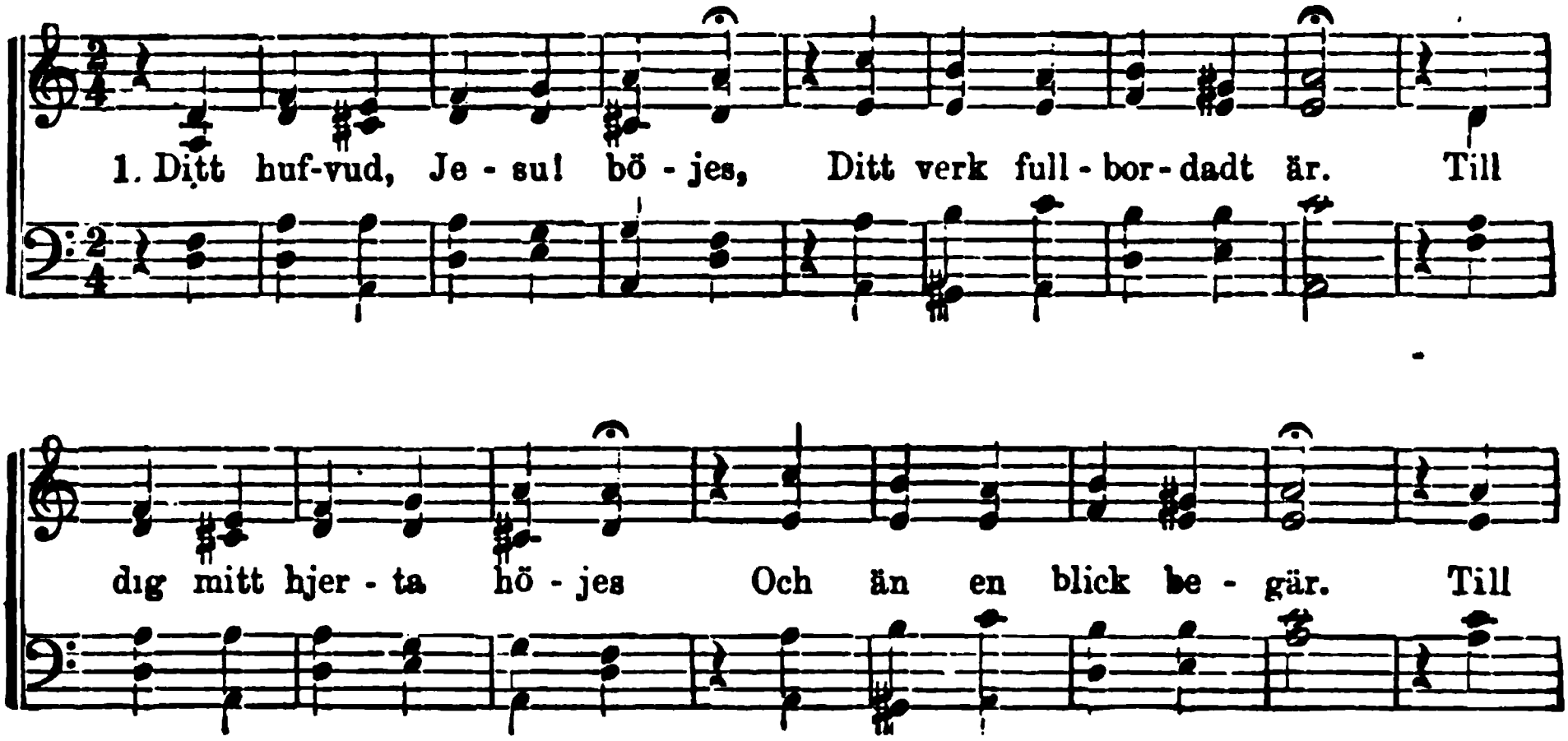

Stadigt i sin vexling streta; Koppar, jern och hårda sten
Af förändring lida men.

4. Ack! hvad kan oss nyttigt vara Denna verldens
stora gods! Kan det skydda från lifsfara, Kan det göra
glad till mods! Nej, den verld, så skön vi finna, Skall
med all sin lust försvinna Ja, hon gör i hjertat qval,
Gifver sorger utan tal.

5. Ve den, som här evigt blifver Skadd och sårad
till sin själ Och ej synden från sig drifver, Utan är dess
arma träl, Sig dermed från Gud vänder, Ger sin själ i
satans händer. Ack! hvar fins så riker man, Som den
igenlösa kan!

6. Allt, hvad vi här älska mände, Svinner, när vi
tänka minst: Gör oss alltså sorg och vånde Den för-
mente verldens vinst: Men den verldslig lust föraktar,
Himmelriket eftertraktar, Han är rik och väl förnöjd,
Har i Gud en evig fröjd.

7. Ty låt oss nu städs besinna Denna verlds osta-
dighet, Att här intet är att vinna: Allt är idel vansk-
lighet! Våra kroppar döden trycker Och i mörka graf-
ven rycker; Själen hafver här ej ro, Måste bort, när
minst vi tro.

8. O, min Jesu! lär mig blifva From och viser, så
att jag Må besinna, aktning gifva, Huru allting dag
från dag, Tager af och sig borthastar! Och när döden
mig kullkastar, Tag mig till dig, Herre! kär Der en
stadig glädje är.

(*P. Brask* [† före den 30 Mars 1691] J. O. Wallin.)

456. Far din väg, du onda verld! Med din oro, synd och flärd, Ingen skall min själ för-
mena Till den helga himmel gå, Der för Jesu skull allena
Herrans trogna arfvet få.

2. Far din väg, du yra verld! All din lust är idel
flärd. Mig förbidar i det höga Fröjd af inga skiften störd,
Sedd af intet jordiskt öga, Ej af jordiskt öra hörd.

3. Far din väg du stolta verld! All din ära är blott
flärd. Åt min ande, snart förklarad I de evigt sällas kreta,
Ärans krona är förvarad, Är i Herrans hand tillreds.

4. Far din väg, du falska verld; Ack, din vänskap
sjelf är flärd. Jesus mig ej öfvergifver, Lofvadt vare
Jesu namn: Der han är, jag äfven blifver: Snart jag
slutes i hans famn.

5. Onda verld! jag skiljer mig Utan saknad snart
från dig. Till min Jesus vill jag komma, Jesus vill jag
höra till: Bland hans änglar och nans fromma Jag för
evigt vara vill. (*J. Qvirsfeld* † 1686,
A. Petri, A. Amnelius, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

457. Ack! hvad är dock lifvet här! Jemmer, plåga, stort besvär. När som bäst det varit har,
Vedermöda blott det var.

2. Ack! hvad är vår korta tid! En beständig kamp
och strid, Der den ena på allt vis Är den andras
plågoris.

3. Ack! hvad är vår gudlighet! Idel ofullkom-
lighet: Ingen kan dermed bestå, Om Gud vill till
rätta gå.

4. Ack! hvad är dock gods och gull! Det ej annat
är än mull. Rik i dag, i morgon arm: Begge föda sorg
och harm.

5. Ack! hvad är högt stånd och kall, Vådlig brant,
der man gör fall. Afund följer ära åt, Oro gömmes
under stål.

6. Ack! hvad är dock mensklig gunst! Blott ett
töcken, rök och dunst. Gläd dig ej af vänner mång:
Bröders trohet är ej lång.

7. Ack! hvad är vår medgång blid! En försåtlig
sjukdomstid, Hvilken mången själ förgör Och i evig
vånda för.

8. Ack! hvad hat och afund led Oss här söker
störta ned; Här är vrede, der förtal, Dygd förtryckt
och ära fal.

9. Ack! hvad krankhet och besvär Plågar oss som
tid st här; Ingen lem man nästan har, Den ej någon
plåga drar.

10. Men hvad är de frommas död! En god ända på
all nöd. Som en vän han dem ur qval förer i Guds
glädjesal.

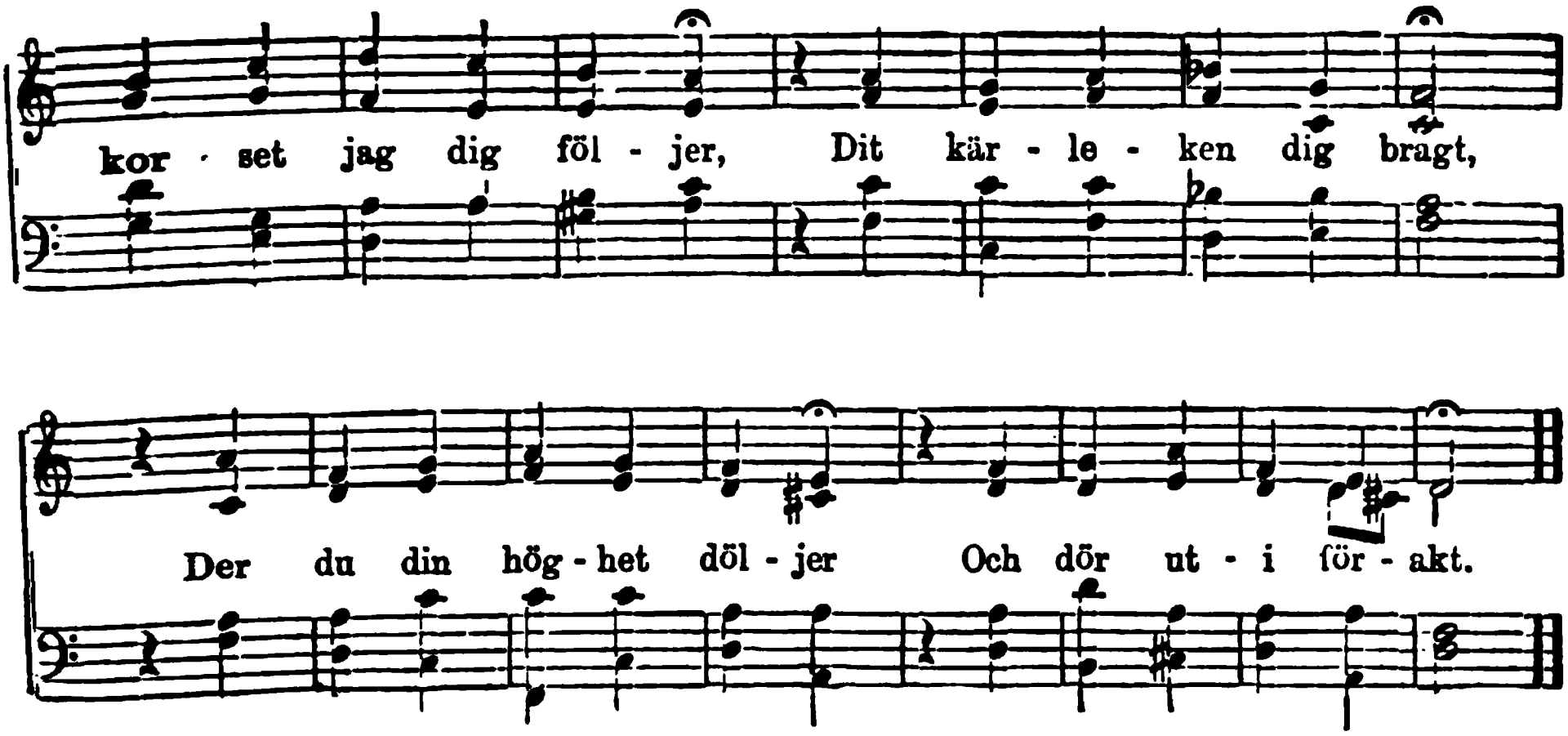

11. Det allena gör mig nöjd Att jag snart i himmelshöjd Väntar trygg den fröjd att nå, Hvilken evigt skall bestå.

12. Fröjd, den intet öra hört, Intet dödligt hjerta rört, Fröjd, som ren och evig är, Jesus mig har lofvat der. (*J. Rosenthal* † 1690, P. Brask, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 51.

458. Du snöda verld farväl, Till himlen far min själ · Der vill hon hamnen hinna, Der söker hon att vinna Hvad evigt månde vara, Ibland Guds helgon klara.

2. Far med ditt gods din kos! Det får af mig ej ros: En flod kan det besvära, En eld kan det förtära. Af dina rikedomar Mig ingen evigt frommar.

3. Far bort med all din lust, Som snart blir sorg och tvist' Af dina glada dagar Mig ingen nu behagar, Af alla dina fröjder Mig ingen gör förnöjder.

4. Far hän med all din prakt! Jag ger derpå ej akt, Det falska prål, dig kläder, Den tomma ståt, dig gläder. Må nämnas med de orden; De äro mull på jorden.

5. Far med din ära fort, Som ingen lycklig gjort, Men gifver sorg och plåga Och slocknar med sin låga. Hvad skall jag med den ära, Som vill mig städs besvära!

6. Med all din gunst far hän! Hon är en trolös vän, Som, då hon vill behaga, Är färdig att bedraga. Din kärlek är en snara, Som själen för i fara.

7. I himlen är min vän · Dit längtar jag ock hän. Han mig sitt hjerta gifver Och hos mig trofast blifver. Han mig med glädje mättar Och alla sorger lättar.

8. Att himlens härlighet Är mig beredd, jag vet Let namn, som mig är gifvet, Är i Guds bok inskrifvet. Min fröjd skall der ej störas, Min lofsång evigt höras.

9. O himmels gyllne prakt! Du mer af Herrans magt Och af hans godhet lyser Och högre fägring hyser, Än alla stjernor klara. När får jag dit uppfara!

10. O himmels lust så kär! Väl den, hvars lott du är; Mitt bröst för dig blott lågar, Ej annat efterfrågar; När dig en gång jag funnit, Så är allt ondt försvunnet.

11. O himmels rikedom! Dig snarlig skynda, kom. Mång ljuflig, härlig gåfva Mig Jesus der täcks lofva Mång skatter, sköna, stora, Dem jag ej skall förlora.

12. Far bort, o verld, så svår! Min håg till himlen står, Det jordiskt är, föraktar, Det himmelskt är, afvaktar. Farväl, o verld! med alla, Jag vill mig Gud befalla. (*B. Müller* † 1675, — † J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 230.

459. När jag uti min enslighet, Hos mig väl eftertänker Vår usla verlds fåfänglighet, Dess oro, våld och ränker, Från detta lif jag längtar då Och önskar till min Jesus gå, Som bättre lott mig skänker.

2. Här söka verldens barn med magt Att jordens fröjd förlänga: I vällust, välgång, prål och prakt De om hvarann sig tränga: Men öfver dem den hand är höjd, Som kan förkorta jordens fröjd Och himlens portar stänga.

3. Allt hvad på verldens fagra fält För deras syn kan glimma, Af döden varder nederfäldt, Som strå i skördens timma; Och lyckans sol, som skimrar än, Går ner, och går ej upp igen Ur grafvens dystra dimma.

4. Men dem, som efter Herran se Och tage sig till vara För synds och satans retelse, Åt dem skall Gud förvara En krona, prydd med härlighet, En skrud, beredd af helighet, I de utvaldas skara.

5. Fördenskull, Jesu! led du mig Städs med ditt ord det rena, I hopp och tro, på jemnan stig Och böj mig till det ena Att jag, för allt det jorden bär, Dig väljer och dig håller kär Och dyrkar dig allena.

6. Till din förtjenst med tron jag flyr: För mig du uppfylt lagen. Den synd, som jag botfärdig skyr, Blir i ditt blod aftvagen; Ty du har dragit all min last, För mig på korset naglad fast, Bespottad, qvald och slagen.

7. Lär mig på denna stora nåd Mitt hopp, o Jesu! fästa. Lär mig att vandra i ditt råd, Vänd allting till det bästa. Min svaga tro gif större kraft, Gif kärlek, mer än jag har haft, Till Gud och till min nästa.

8. Så kan jag, när det täckes dig, Till mina fäder fara Och nöjd från verlden skilja mig. Att evigt hos

N:o 92, A.

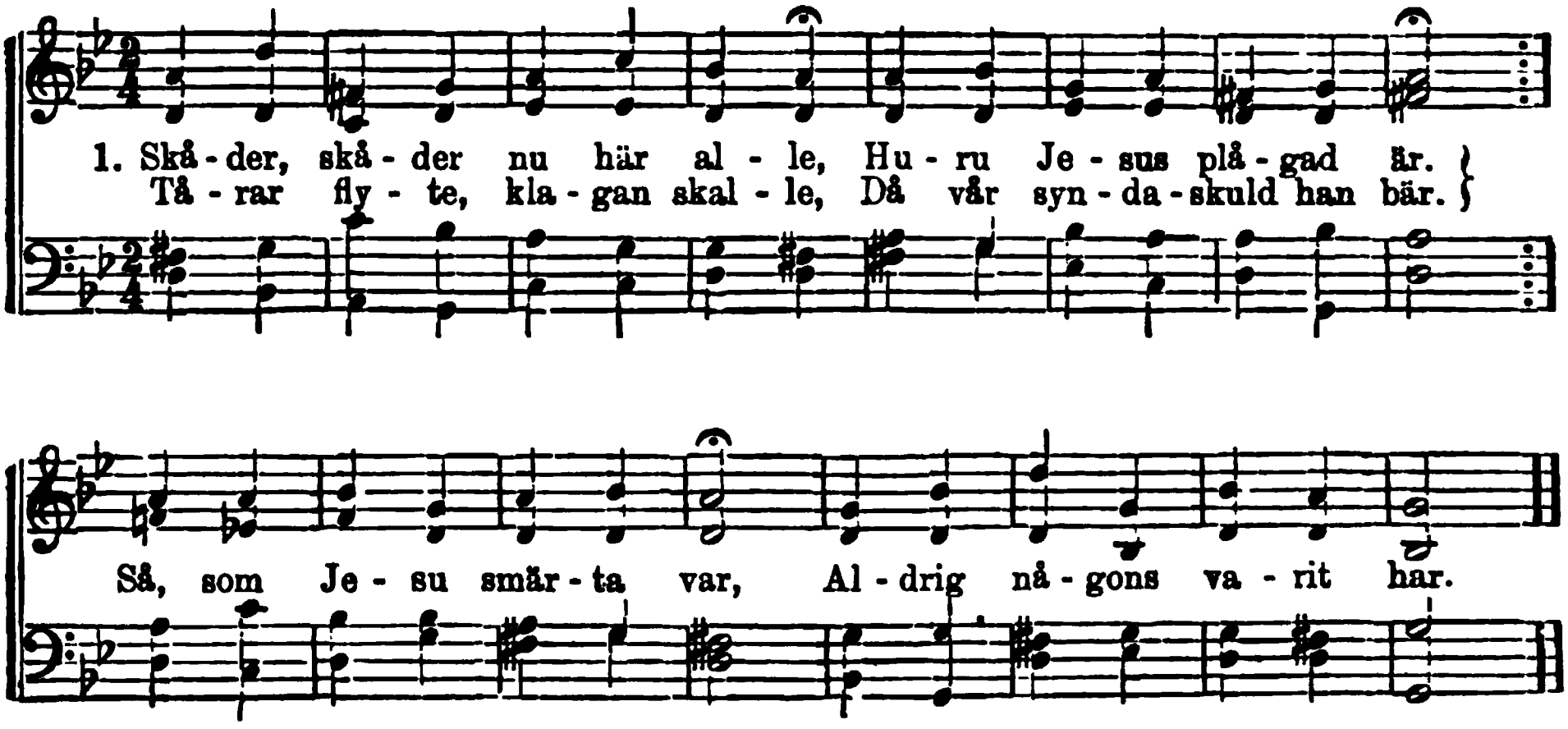

dig vara Och mättas af den salighet, Som du beredt af evighet Åt din utvalda skara.

9. Hjelp mig, min Jesu! styrk mitt hopp, Håll mig fast vid din lära; Och, när fullbordadt är mitt lopp, Gif mig en evig ära. Min själ uti ditt sköte tag, Min kropp också, på domedag, Oändlig fröjd förära.

(*E. Lindschöld* † 1690, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Dav. 42.

Sjunges som N:o 77.

460. Såsom hjorten träget längtar Efter friska källans flod, Alltså ock mitt hjerta trängtar Till min Gud, som är så god. Själen törstar innerlig, Herre, Herre! efter dig. När skall det dig dock behaga, Mig in i din glädje taga!

2. Jag mitt bröd med tårar fuktar, Blandar upp min dryck med gråt, I en verld som dig ej fruktar, Men sin lusta följer åt; Der ej mera frid och tro, Endast kif och ränker bo; Der all styggelse bedrifves, Och rättfärdighet ej trifves.

3. Ej ditt hus de dårar gläder: Öde står den helga ort, Der de gångne fromme fäder Sökt och funnit himlens port. Med din staf på fridens stig Du dem förde hem till dig; Deras barn ifrån dig vikna, Hjordar utan herde likna.

4. I sin yra de ej rädas För den blick, som allting ser; Sanning hatas, fromhet smädas, Värnlös oskuld trampas ner. O min Gud! så hör mitt rop: Fräls mig från en gudlös hop, Kom med friden, skänk mig fröjden Hos de heliga i höjden.

5. Dock, hvi vill du dig bedröfva, O, min själ! och qvälja dig! Gud vill dig allenast pröfva· Derför hoppas stadelig. Komma skall ännu den dag Då jag, honom till behag, Skall ett tacksamt offer reda Och hans loford vidt utbreda.

6. Herren mig försäkran gifver Om sin godhet, endast jag Intill döden trofast blifver, Aktar på hans välbehag. Gör mitt kall med fröjd och flit Och till honom har min lit, Viss att han mig ej förgäter, Nöjd med hvad han mig tillmäter.

7. Jag på dårars väg ej träder, Sitter ej i deras lag. Herrans ord, som hjertat gläder, Jag betraktar natt och dag; Herrans helgedom mig är Efterlängtad, skön och kär; Der mitt qvalda hjerta lättas, Lugnas och med glädje mättas.

8. Nu ej mer jag skall bedröfvas. Herren är min Gud och vän; Herren, som mig låter pröfvas, Är min gode fader än. Trygg vid Herran Zebaoth, Vill jag gå mitt mål emot, Der jag får med helgad tunga Evigt Herrans godhet sjunga. (*Ch. Beza* † 1605, A. Lobwasser, H. Spegel, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 89.

461. O hoppets dag, som klarnar opp Ur dödlighetens dimma! Du sänker till mitt vandringslopp Utaf ditt ljus en strimma; Och brist och nöd Och sorg och död Fly bort som nattens skuggor.

2. Förgås må verlden med sin prakt, Sin ära, lust och lycka, Dock skall från vanskligheten magt De sina Herren rycka, Ty döden har sin udd ej qvar För Jesu återlösta.

3. Jag lifvets dag ej slöse bort På tidens små bekymmer! Allt skall dock lemnas innan kort, När lifvets afton skymmer. Mig följer blott Hvad andligt godt För Jesu skull jag vunnit.

4. Mig följer ej det mynt, här går, Ej guldet eller färden! Men skatten jag af honom får, Som göt sitt blod för verlden. För Jesu skull Blir Gud mig huld Och ger mig lifvets krona.

5. Mig följer dit ej menskors dom, Ty Herren sjelf mig dömer; Den salig dör i Herranom, Hans verk ej Herren glömmer, Ej ens en blick, En vattudrick, I Jesu namn förunnad.

6. Mig följer hvarje godt beslut, Som ej till verk hann mogna; Mig följer, eller går förut, Hvar tack af Jesu trogna; Mig följer allt, Hvars rena halt Också i himlen gäller.

7. Så vill jag, innan det blir natt Och hvilans bädd tillagas, Blott samla här åt mig den skatt, Som ej från mig kan tagas, Blott söka här Det namn, som är I lifvets bok inskrifvet.

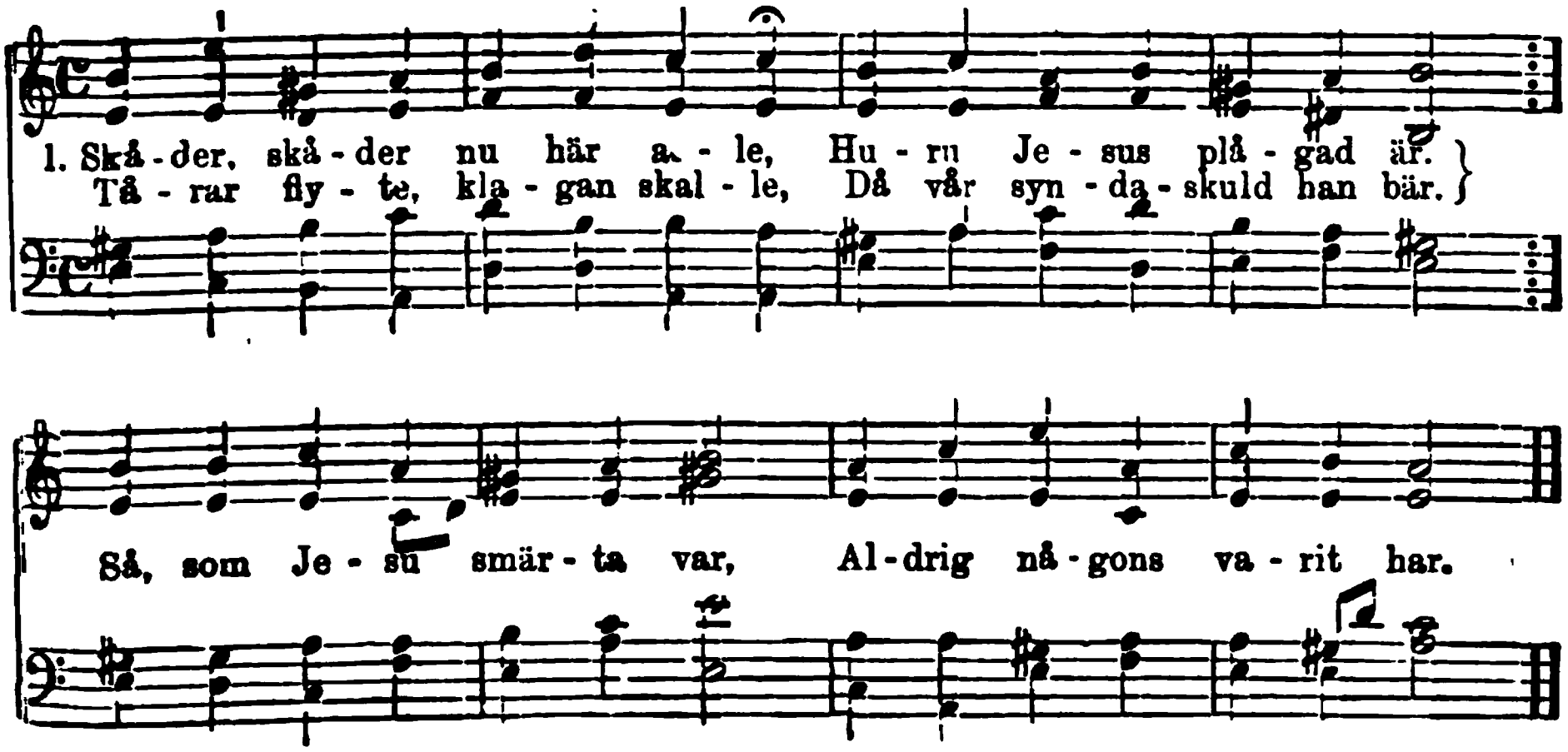

8. Men, Jesu! under dagens lopp Låt mig din nåd förnimma, Och kom till mig med saligt hopp Uti min aftontimma. När mig du blif! Är du mitt lif, Blir döden ock min vinning. (*J. O. Wallin* † 1839.)

3). *En varnande åtanke på den osaliga evigheten*

Sjunges som N:o 295.

462. Du, som förhärdad gäckas Med nådens dyra bud, En gång skall du förskräckas För en rättfärdig Gud. Ty vet det blir en tid, Då ej den hand skall räckas, Som dig nu bjuder frid.

2. Ditt lif i synd förflutit Med oro och besvär. Den frukt, du brottslig brutit, Ej mättat ditt begär. I sjelfva nöjets spår Du törstat mer än njutit; Och straffet återstår.

3. När snart ditt lif försvinner, En afgrund väntar dig, Och lågan, som der brinner, Skall aldrig sakta sig. O, plågor utan tal! Du ej förtäras hinner Af evigt nya qval.

4. I denna fasans boning, Hör de fördömdas skri, Som tiden till försoning Sig låtit gå förbi Och syndat på Guds nåd; Dem hoppet om försoning Blott fört till öfverdåd.

5. Der skall ditt samvet väckas, Som här så hårdt var söfdt, Ditt öra der förskräckas, Som här för Gud var döft; Ditt brännande begär, Som här ej kunde släckas, Skall evigt tära der.

6. Ack! må du det besinna, Du blinde verldens träl Och söka tidigt vinna En räddning för din själ. Till bättring skynda dig, Att döden ej må finna Dig än på syndens stig.

7. Vak upp att frukter skaffa Med ditt förlänta pund! Han kommer, som skall straffa: Du känner ej hans stund. Ack, medan än är tid Med helig bäfvan skaffa Din salighet och frid!

8. Lär mig, o Herre! märka Hvad evigt gagnar mig, Låt nåden hos mig verka Det lif, som är af dig, Då kan jag, trygg och nöjd, Min själ mot döden stärka Med hopp om evig fröjd.

([— före 1767], Ch. Dahl, J. O. Wallin.)

463. O evighet! din längd mig fast förskräcker, Som början har, men ändan aldrig räcker. O evighet! en tid förutan tid, Din hugkomst gör, att jag den hisnar vid.

2. All timlig nöd, den störste här kan vara, Med tidens fart sin kos dock måste fara; Men våndan grym, som evigheten bär, Förutan hopp, förutan lindring är.

3. O evighet! för dig mitt hjerta bäfvar, När i ditt djup min häpna tanke sväfvar, Begrundande hur gräslig pinan är, Som dödar allt, men intet lif afskär.

4. Ack! om det qval, som de fördömda lida, På så mång år till ända skulle skrida, Som stjernor fins på himlarunden klar, Som löf och gräs på jorden varit har;

5. Så vore dem en ljuflig tröst för handen, En skymt af hopp att slippa afgrundsbranden: Men, jemmer! då förnyas plågan först, När de förment den hafva varit störst.

6. O, huru sträng månd' Guds rättvisa vara, Den näpsten ej, ack, evigt ej kan spara För dem, som här motvilligt, argt och fräckt Den nåd försmått, som dem till bättring väckt!

7. För gudlöshet, med uppsåt här bedrifven, I Herrans lag står själens dödsdom skrifven. Ett timligt brott ett evigt straff så får, En syndig lust ger evigt samvetssår.

8. Fly menskobarn! ack, fly dock satans snara, Din yra fröjd kan icke evigt vara: Nej, lik en ström den far, den hastar bort Och sänker dig i afgrund innan kort.

9. Så länge Gud är Gud, och Gud månd' blifva, Skall plågan ej de dömda öfvergifva I mörkrets djup: då lyktas våndan der, När Herren Gud ej mera evig är.

10. Vak upp, min själ! låt syndasömnen fara; Tag dig i tid, ack, tag dig väl tillvara! I dag, i dag sann bot och bättring gör! Ty öppen står nu evighetens dör.

11. Låt verldens lust, prakt, högfärd, rikdoms håfvor, Magt, ära, gunst och lyckans falska gåfvor Ej dåra dig, att evighetens natt Med sorg och ve dig ej omgifver platt!

N:o 92, C.

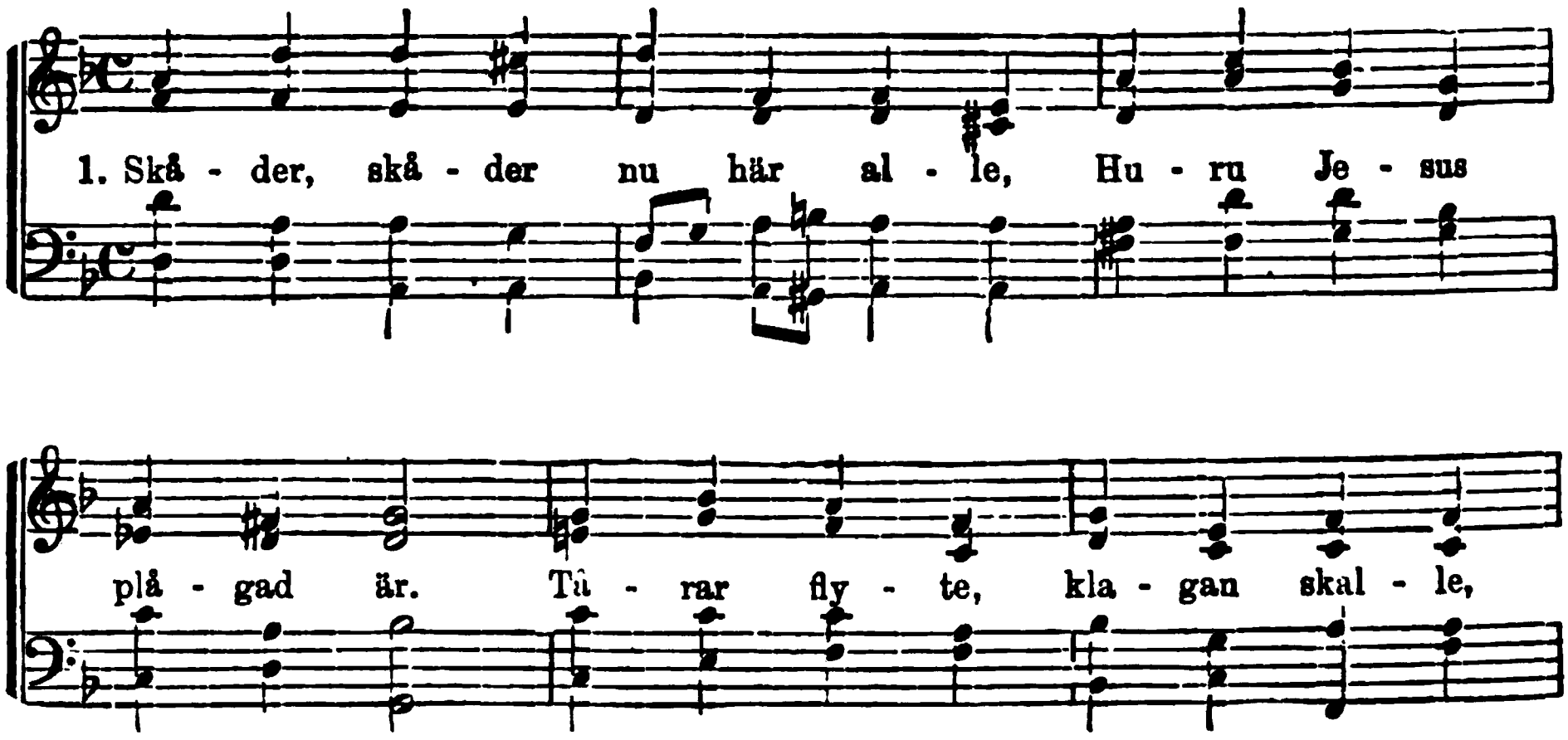

12. O evighet! din längd mig fast förskräcker, Som början har, men aldrig ändan räcker. O evighet! en tid förutan tid, — Förbarma dig, o Gud! gif nåd och frid.

(*J. Rist* † 1667, L. Lucidor [Humerus]†, P. Lagerlöf, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 229.

464. Ho satans boning tänker på Och de fördömdas pina, Hans blod af fasa stelna må, Hans kraft af ångst förtvina: Der masken gnager, som ej dör, Der elden ej skall släckas; Ack, Herre! våra hjertan rör, Att de i tid må väckas.

2. Dit trädet ändtlig faller ner, Der ligger det och blifver· När man är död och dömd ej mer Gud någon ändring gifver. I jordens djup ej hjelper då Att man sitt brott begrafver, Ty hvar och en af Gud skall få, Som han här handlat hafver.

3. Det blir för sent att ångra sig, Der bättring rum ej finner. Blott den, här lefvat gudelig, Guds nåd i döden vinner. De onde från Guds anlet gå, I evig nöd att qväljas: Men Jesu trogna vänner få Ibland Guds helgon täljas.

4. O menniska! betänk dig väl, Se helvetet högt gapar, Att svälja upp hvar oren själ; Bed Gud, han i dig skapar Ett hjerta rent, en anda ny, Och så i nåd dig leder, Att du det fall må undanfly, Som satan dig bereder.

5. Hjelp, Gud! vi alltid måge så Vårt lefverne här ställa, Att vi till evig tid ej få Vår svåra synd omgälla! Låt oss vår verld så genomgå, Att vi, när lifvet ändas, I trone måge faste stå, Så skall i fröjd allt vändas!

(*G. P. Harsdörffer* † 1658, I. Arrhenius, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 178.

465. O syndaträl! som i din dvala dröjer, Der syndens lust din säkra själ förnöjer, Vak upp och se dig om, det är hög tid, Ännu dock är din Gud dig huld och blid.

2. Hör, hur han dig med fadersstämma väcker, Se, hur till dig han fadersarmar räcker! Försumma ej att taga nåden mot, Fast genom sen, dock redlig syndabot!

3. När nådens tid en gång är platt försvunnen, Och du vid lif ej mera varder funnen, Det blir försent, ty då är himlen stängd Till evig tid: o mer än faslig längd.

4. Fördenskull låt ditt hjerta väl betrakta Din dödlighet och grant på tiden akta; Betänk hvad lön en kristlig lefnad får; Men gräslig dom dem ondom förestår!

5. Hvad är ditt lif! en ström som snart förrinner. Hvad är din lust! en dröm, som strax försvinner. Din styrka! stöd som faller sjelf omkull, Ditt guld och gods! till slut tre skoflar mull.

6. Ditt loft! en rök. Din fägring! maskars föda. Din klokhet! flärd. Din konst! en tacklös möda. Ditt högra stånd! ett löfverk på din graf. Din lyckas tid! ett falskt och stormigt haf.

7. Men hvad är dygd! en kristlig kärleks öfning. Och vishet hvad! en daglig hjertats pröfning. Den frommes tro! glad tillförsigt till Gud. Hans samvetsro! ett dagligt gästabud.

8. Hvad är hans kraft! Guds Andas nåd och ledning. Hans lefnadskall! en daglig dödsberedning. Hvad är hans död! en gång till Fadrens hus. Och arfvet der! lycksalighet och ljus.

9. Betänk då, själ! hvad glädje Gud vill gifva Dem som i tro och kärlek faste blifva: En evig ro, en oförgänglig fröjd, Som redan här i hoppet gör dig nöjd.

10. Tänk ock derhos, hvad grym och gräslig plåga Dem ondom är beredd i afgrundslåga, Der tröst ej fins, och ej förlossnings hopp: De brinna der, men brinna aldrig opp.

11. Rys, hisna, skälf, bäf', darra kropp och leder! Res dig, mitt hår' min tanke stige neder Till afgrunds djup och ser hvad qval der är, Som fräter allt, men ingenting förtär.

12. Men fröjda dig, mitt hjerta och mitt sinne! Min tunga sjung, så tidt mig förs till minne, Hvad härlighet hos Gud hans helgon få: Ack, hjertans fröjd, när jag det tänker på!

13. Hur god är Gud, som lofvat sjelf dig hjelpa Mot satans list, som vill dig nederstjelpa. Fly synden

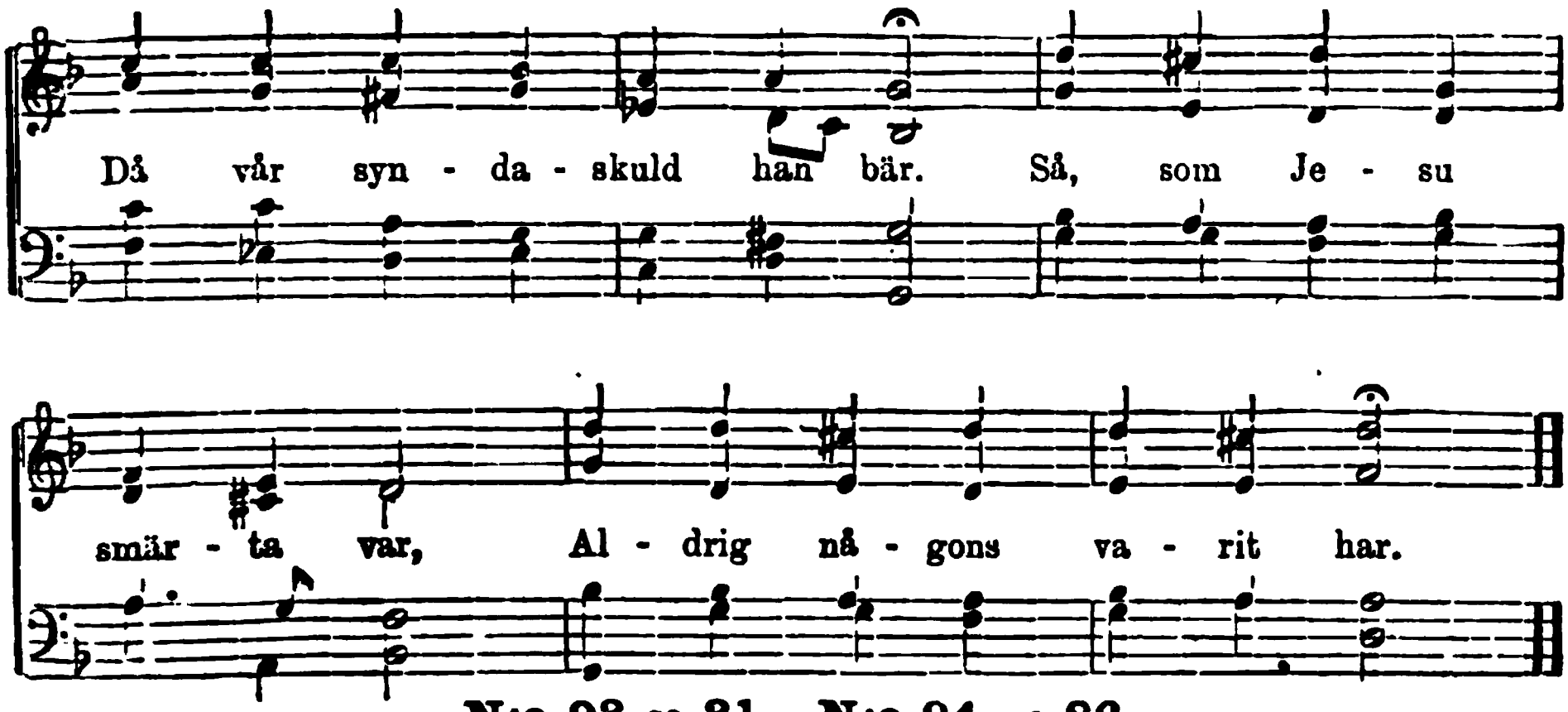

N:o 93 se **31**. **N:o 94,** se **86.**

blott, fly den som dödligt gift; Håll dig vid Gud och vid hans heliga skrift.

14. Gif noga akt att lampan icke slocknar Och syndens moln ej öfver själen tjocknar; Och, faller du, så statt straxt upp igen Och fly till Gud, din bäste själavän.

15. Säg· store Gud, du milderike Herre! Jag vet med mig, jag vet att jag, dess värre, Förskylt att död och afgrund blir min lott, Om, Gud! din dom skall likna mina brott.

16. Men fast de fel, jag öfvat, äro store; Fast synders tal, som sand i hafvet vore, Så tog din Son dem alla uppå sig, Och hans förtjenst tillegnar jag nu mig.

(*L. Lucidor* † 1674 [Humerus]!, J. Svedberg, J. O. Wallin.)

4). *En sent uppväckt, men botfärdig syndares suckar mot döden.*

Sjunges som N:o 180.

466. Beklaga och begråta Må jag mitt öfverdåd; Men tårar mig ej båta; Jag har förspilt Guds nåd. Ack, Herre Gud! Jag ligger här nu slagen, Jag som i glädjedagen Förgätit dina bud.

2. Jag, som bland verldens trälar Mitt lif bland synden gaf. Nu, lik en mask, här krälar På brädden af min graf. Ack! på den stig, Som ner i afgrund stupar, Jag mig allt mer fördjupar, Om du ej räddar mig.

3. Min dag till ända skrider, Min sista timma slår: Snart är ej mera tider, Snart jag för domen står. O, hjelp, ack, hjelp! Ack, Herre! gör förskoning, O Gud! till fasans boning Min själ ej nederstjelp.

4. Hvad lindring i min smärta! Hvad ljuflig okänd röst, Som talar till mitt hjerta Försoning, frid och tröst, Ack, får jag tro, Att nåd står än att vinna! O, Gud! kan jag dock finna Hugsvalelse och ro!

5. Ja, sälle de, som veta, Att Jesus kommit har I veriden, att uppleta Det, som borttappadt var! Ack, ljufva tröst, Den enda tröst på jorden· Att han min vän är vorden, Att han mig återlöst!

6. Han dem från synden renar, Som afsky syndens stig, Han dem med Gud förenar, Som tro och bättra sig. Allena han Till nåden öppnar vägen För bönen, som är trägen, Och ångren, som är sann.

7. Nu jag min suckan ställer Till dig, min Gud! och tror, Att ej din dom mig fäller, Fastän min skuld är stor För Jesu skull, Jag vet, du ej förkastar Den själ, som till dig hastar, Betryckt och ångerfull.

8 Nu verlden från mig vike; Lik röfvarn, ber jag dig. "Ack Herre! i ditt rike Tänk ock i nåd på mig." Dig vare pris! Jag hör dig, Jesu, svara: "Haf tröst, du skall ock vara Med mig i paradis!"

(*J O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N o 78

467 Herre Gud! för dig jag klagar Hvad mig qväljer natt och dag, Hvad min kropp och själ försvagar, Är en fruktan för din lag, Mot hvars bud jag framgent gått, Tills jag fyit mitt syndamått. Ty vill mig förtviflan stjelpa, Herre' värdes du mig hjelpa.

2 Alla mina fel och synder Jag nu på mitt samvet bär Jag har varit ganska blinder I allt det, som heligt är. Jag har följt de ondas råd I ett fortsatt öfverdåd, Dina helga budord brutit Och din Andas nåd förskjutit.

3. Nu vill derför döden grymma För din dom framställa mig, Ack! hvart skall jag undanrymma! Ack! hvart skall jag fly för dig! Ty den ondska är så stor, Som uti mitt hjerta bor. Fåfängt är att jag mig döljer, När mitt straff mig ständigt följer

4. Dag från dag är jag bedröfvad, Vet ej mer af någon lust All min fröjd är mig beröfvad, Allt mitt tal är suck och pust. Ångslan, pina, själaqval Föra mig i mörkrets dal. Jag kan ej med nöje lefva, Och vill dock mot döden sträfva.

5. Ofta tycker jag mig höra Syndaträl! hvart har du gått! Städse ljuder i mitt öga Kom och svara för ditt brott, Allt hvad för mitt öga är, Vittnesbörd emot mig bär, Det, som Gud har täckts mig låna, Låt jag mig till synden tjena.

N:o 95.

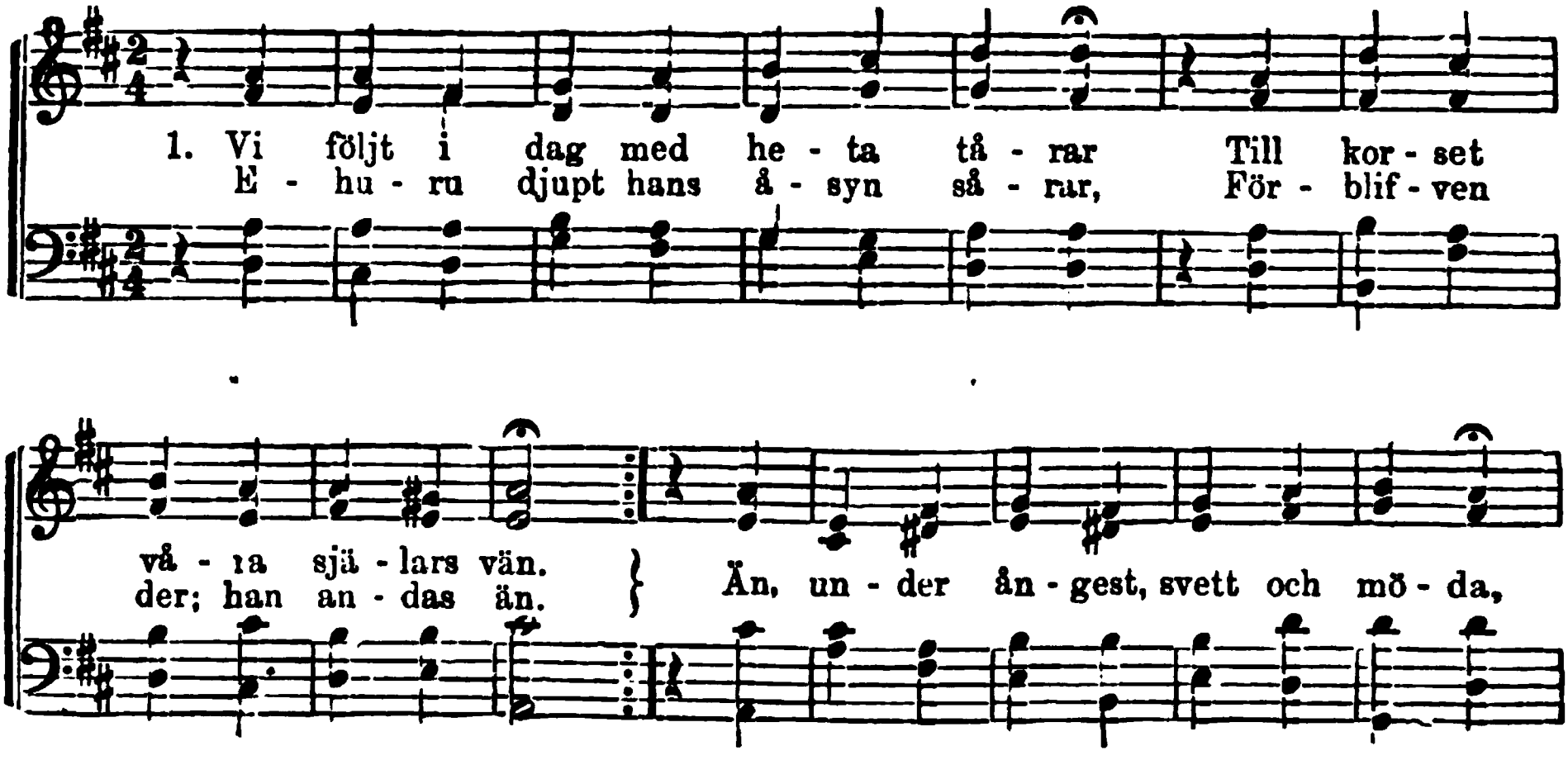

6. Hjertat, mot din nåd förstockadt, Har sig laster lärt med flit. När och hvar det onda lockat Har jag genast hastat dit. Herrans ord har jag försmått, I hans hus oviliigt gått. Mig det sällskap helst behagat Som all blygd och dygd förjagat.

7. Synd på synd jag vågat hopa, Brott på brott, o Gud! för dig. I min nöd jag ville ropa: Berg och högar, skylen mig! Ack, jag blinde syndaträl! Som har så förstört min själ, Dödens hot min ångest väcker, Domen, domen mig förskräcker.

8. Är då nådens dörr tillsluten! Är all tröst mig tagen från! Är jag af min Gud förskjuten! Är jag en förlorad son! Ack! jag är hans verk ändå. Jag vill uppstå, jag vill gå Till min Fader, bedja, gråta, Tills han vill min synd förlåta.

9. Dock, min bön och mina tårar, Och den ånger, som mig tär, Hela ej, hvad hjertat sårar, Bättra ej, hvad brutet är. Nej, förlorad vore jag, Mig, så oren och så svag, Skulle domen evigt fälla, Om ej nåd för rätt fick gälla.

10. Men, fast sargadt och förkrossadt, O mitt hjerta! fatta tröst: Jesus hafver mig förlossat, Jesus har mig återlöst. Han för mig har lagen fylt, Lidit ock hvad jag förskylt. När hans oskuld mig betäcker, Domarns blick mig ej förskräcker.

11. Så mig Herren ej förskjuter, Så jag nalkas Gud med hopp; Frid sig i mitt samvet gjuter, Ljus uti min själ går opp, Viljan, som blir heliggjord, Frukter bär af nådens ord: Hjertat, från sin smitta renadt, Blir med Gud i tron förenadt.

12. Döden gör mig icke häpen, Ändock han syns faselig. Ty han är af Kristus dräpen Och kan icke skada mig. Domen fruktar jag ej stort, Fast jag hafver illa gjort, Ty den trösten jag ej glömmer, Att min broder Jesus dömer.

13. Jesu blod min skuld afplanar, Jesus hafver allt försont, Jesus allt godt för mig manar, Att jag varder nådigt skont. Jag en salig tillflykt får Uti Jesu djupa sår, Jesus hjelper utur nöden Uti lifvet och i döden.

(*Lucidor* † 1674, [Humerus,] H. Spegel, J. O. Wallin.)

5). *Kristlig bön om en salig ändalykt, och stilla hängifvenhet under Guds vilja.*

468. Gud! dig min sak hemställer jag: Gör med mig efter ditt behag. I dag mig kalla eller spar Till andra dar; Så är du dock min Gud och Far.

2. Min tid och stund är, när du vill; Jag kommer, när du säger till. Du räknat mina hufvudhår Och mina år, Och allt i dina händer står.

3 Jag bär mitt kors förutan knot, Men går dock målet glad emot, Ty hvad är menskans hela tid? Blott qval och strid. I grafven först är ro och frid.

4. Hvad är, min själ! all jordisk magt, All jordisk rikdom, lust och prakt! En spis, som dig ej näring ger, En börda mer, Som trycker dig till jorden ner.

5. Med omsorg delar man sitt lif Åt möda eller tidsfördrif, Men lifvet flyr med lika fart: Af gräsets art, Det blomstrar fort och vissnar snart.

6. Ej hjelper guld, ej ädelt blod, Ej konst, ej gunst, ej heller mod: Allsingen läkdom jorden här Mot döden bär: Allt det, som lefver, dödligt är.

7. Jag vet ej, hvilken dag blir sist; Men döden kommer lika visst. Jag om mitt hus och hjerta då Bestyre så, Att den ej plötsligt kommer på.

8. Om jag med Gud och nästan har Mitt hjertas räkning ren och klar, Ej något qval min frid förstör, Mitt hopp förströr, Ehvad jag lefver eller dör.

9 Jag kan dock ej för Gud bestå, Om han med mig till doms vill gå. O Jesu! endast af ditt blod Jag hemtar mod; Af din förtjenst min sak blir god.

10. Och af din Anda kraft jag får, Att trofast gå i dina spår. Jag så fullbordas dag från dag, Till ditt behag; Och der du är, der blir ock jag.

11. Så nalkas jag med frid och hopp, O Gud! till målet af mitt lopp. Hvar kraft, som i min själ sig rör, Hvart ord jag för, Må vittna att jag dig tillhör.

12. Men när min kraft ej mer förmår, Och mitt förstånd ej mer förstår, Och denna röst ej mer till dig Kan höja sig, Så tale Jesu blod för mig.

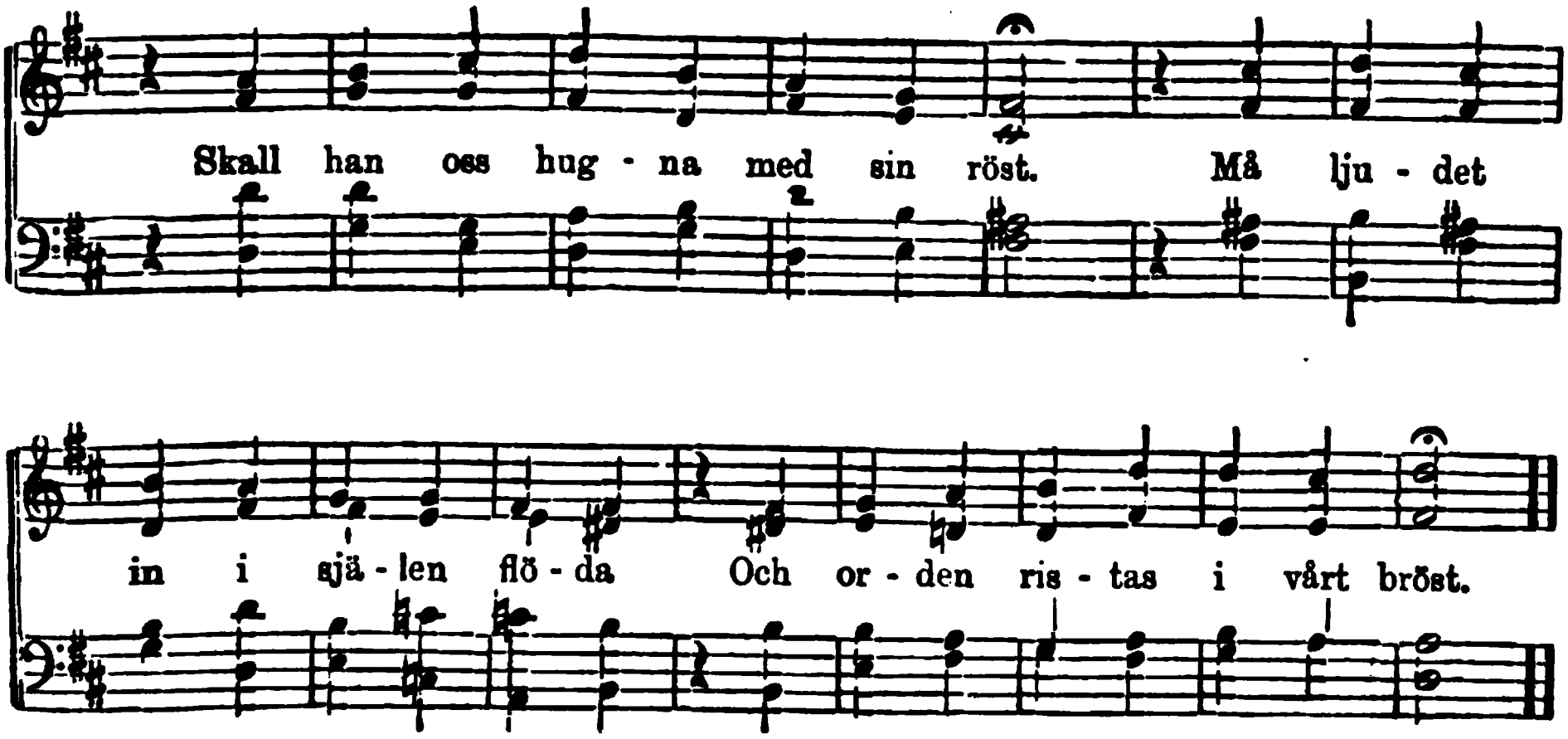

13. Kanske jag lemnar hjertan qvar, Som klaga, att från dem jag far; Dock lefver och regerar han, Som trösta kan Och sig de arma tager an.

14. Och när, vid vännens graf, till slut Den sista vännen gråtit ut: Så vet jag att i samma ro Vi skola bo, Som lefde här af samma tro. (*J. Pappus* † 1610.)

469. O Jesu Krist! sann Gud och man, Som dödens välde öfvervann Och frälste oss från syndens nöd, När du led korsets bittra död, Ack, i min sista stund mig stärk, Och på mitt hjertas suckar märk.

2. När jag blir förd i mörkrets dal, Och stadd i dödens kamp och qval; Ack, när ej tungan talar mer, Ej örat hör, ej ögat ser, Och pulsen sakta tynar af: Med mig, o Jesu! miskund har.

3. När mitt förnuft ej mer förstår Och menskohjelp ej mer förslår, Så kom, o Herre Jesu! blid, Och hjelp mig i min sista tid. Förkorta, lindra mina qval, Och lys mig du i mörkrets dal.

4. All fruktan du ifrån mig drif Och med din Anda hos mig blif; Låt själen, löst ur jordens band, Uppsväfva glad till himlens land, Och kroppen få, i ostörd ro, Sig hvila sött i grafvens bo.

5. En glad uppståndelse mig gif, Och mitt försvar i domen blif. På mina synder icke tänk, Men för din död mig lifvet skänk, Som du mig lofvat i ditt ord, Så blir jag frälst och saliggjord.

6. Du lofvat har, o Jesu Krist! Att den, hvars hopp till dig är visst, Han skall i domen trygg bestå, Till lifvet genom döden gå Och, fast han lider timlig nöd, Dock frälsas från en evig död.

7. Ty skall, o Gud! din starka hand Befria mig från dödens band Och föra mig till himlens ro, Der jag med dig får salig bo I helig fröjd evinnerlig: Dertill förhjelp mig nådelig!

8. Vi bedje dig af hjertans grund: Med oss, o Herre! haf miskund. Lär oss att vörda ditt behag Och möta så din stora dag Med samvetsfrid och kristlig tro; Så få vi sist en salig ro.

(*P. Eber* † 1569, J. Gothus, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 230.

470. Ack, Jesu Krist! mig nåd bete: Jag måste hädanfara, Men när och huru det skall ske. Till dig må hemstäldt vara. Min stund är icke mig bekant, Men du har henne tecknat grant, Och mina dagar räknat.

2. Jag vill, med ditt behag förnöjd, Mig i din hand befalla; Gif att din röst jag hör med fröjd, När du mig hän vill kalla. Låt mig ock här en försmak få, Hur ljuft det är att till dig gå, Hos dig att evigt blifva.

3. Lär mig i bättring, bön och tro, Min hädanfärd förbida, Att mina dar i frid och ro Må fram till målet skrida. Ja, må mitt hela lefnadslopp, O Gud! i helgelse och hopp Min dödsberedning blifva.

4. Ack, gif att jag behålla får Förstånd och redigt sinne, Att jag, så länge hjertat slår, Må hafva dig i minne. Förunna mig, att i mitt bo, Om du så vill, i godan ro, Från denna veriden skiljas.

5. Men skulle det behaga dig, På annor ort mig kalla, I vattunöd, pest eller krig, När, hvar jag helst må falla, Så ske, o Gud! ditt visa råd, Men låt mig vederfaras nåd, Att jag må saligt somna!

6. Om mig min sjukdom gör så svag, Att rösten mig försmäktar, Hör än i hvarje andedrag Den enda bön jag mägtar: Gör på min plåga ett godt slut, Släck mild den tärda lampan ut, Att jag i frid må fara.

7. Men, store Gud! ett stoft ej dig Må något föreskrifva: Ditt välbehag är nog för mig, Vid det må jag förblifva, Jag vet att du den vännen är, Som samma hjerta för mig bär I lifvet och i döden.

8. I lif och död min tillflykt blif! Jag i din hand mig gifver: När du, o Jesu! är mitt lif, Min vinning döden blifver. När du allena är mitt hopp, Skall jag fullborda väl mitt lopp Och lifvets krona vinna.

(*B. Ringvaldt* † 1598, H. Ausius, C. Dahl, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 230.

471. O, Jesu! när jag hädan skall Och andan min uppgifva, O, då är pröfvotiden all: Hos dig får jag då blifva. Min kropp här såddes dödelig, Men skall stå upp odödelig I härlighet förklarad.

N:o 96.

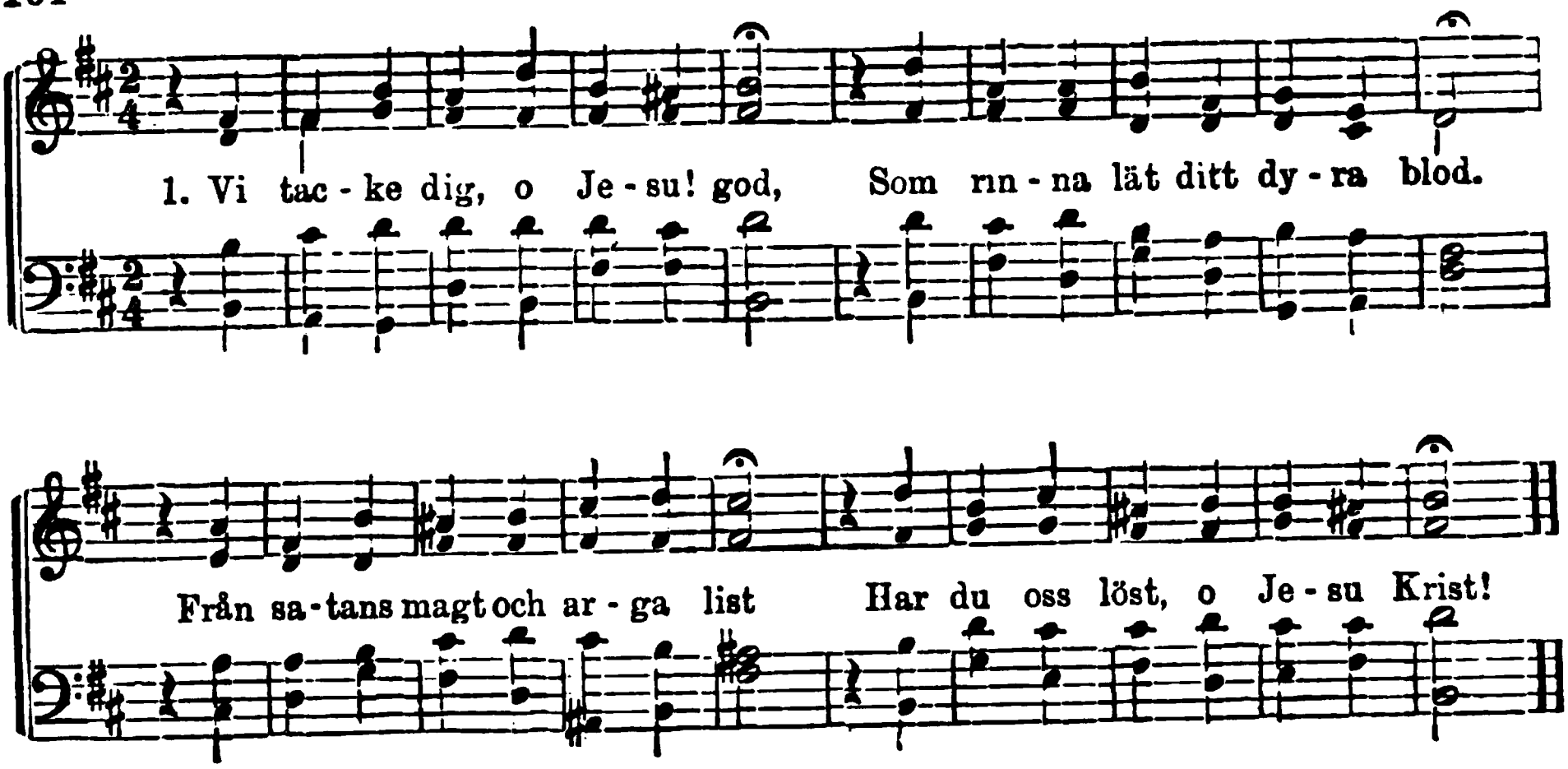

2. Jag kläder af förgänglighet, Blir lös af syndabandet, Ikläder mig stor salighet Uti det goda landet, Der lifvets krona för mig står, Den jag af Herrans hand då får Och Jesus mig förvärfvat.

3. Jag kommer af ett brusand' haf På rätta glädjestranden; Min kropp han lägges ned i graf, Men Gud upptager anden. Ur mörker kommer jag till ljus, Från armod till Guds rika hus. Från oro till god hvila.

4. Min hydda, som här fallen är, Skall Herren der upprätta. Ett paradis mig Gud beskär, Ett evigt lif för detta. Min' ögon öppnas, varda klar', Jag lif i döden funnit har: Så har all sorg en ända.

5. Ty detta lif är idel död, Man må det lif ej nämna: Men all dess jemmer, brist och nöd, Vid grafvens brädd vi lemna. Ju närmre vi till grafven gå, Dess säkrare vi röna få, Att döden blir vår vinning.

6. O, usla lif, o, bräcklighet! Ho dig kan rätt betrakta, Han må din lust och härlighet Ej synnerligen akta. Men döden är nu ingen död: En gång till lifvet från all nöd, Förlossning af elände.

7. O, död! du öppnar, ljuf och god, För tro och hopp ditt sköte, Då gudlöshet och öfvermod Förfäras vid ditt möte. En ryslig ända otron tar; Men korset, som den fromme bar, I segrens palm förbytes.

8. Kom, Jesu, du min frälserman! Kom, för mig till det lifvet, Som, i de evigt sällas land, Dem trognom varder gifvet. Lär mig fullborda så mitt lopp, Att själen tages till dig opp, Till de utvaldas skara.

(*M. G. de la Gardie* † 1686, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 335.

472. Kom, o Jesu! huru länge Skall ännu jag qväljas här! Ack, jag önskar ditt umgänge: Kom till mig, o Jesu kär! Jesu, du mitt ljus och lif, Jesu, städse hos mig blif Och en salig död mig gif!

2. Du, som ingen vill förderfva, Var mig när med hjelp och råd, Att jag må ditt rike ärfva Genom din förtjenst och nåd. Jesu, styrk mitt svaga mod, Jesu, var mig huld och god. Gör mig salig i ditt blod!

3. Värdes all min synd förlåta, Dödens fruktan från mig drif. Låt din död mig evigt båta, Jesu, du mitt

enda lif, Jesu, du min klippa är, Jesu, du är mitt begär: Låt ditt namn mig hjelpa här!

4. I ditt ljus jag vägen finne Genom dödens mörka dal; Styrk mig, att med tåligt sinne Bära mina plågors tal; Jesu, som är dödens död, Jesu, som är lifvets bröd, Uppehåll mig i min nöd!

5. Gif mig snart en salig ända. Vik, o Herre! ej från mig; Låt min själ till himlen ända, Henne jag befaller dig. Jesu till dig längtar jag, Jesu, är det ditt behag, Tag mig bort i denna dag!

6. Jesu, Jesu låt mig finna Snart mitt rum i glädjens sal; Hjelp mig väl att öfvervinna Dödens ångest, nöd och qval. Jesu, Jesu bönhör mig, Jesu tag mig upp till dig, Att dig se evinnerlig!

(! — ! — *J. O. Wallin* † 1839.)

6.) *En trogen själs glädje att skiljas hädan.*

Sjunges som N:o 160.

473. Nu vill jag bryta opp, nu vill jag hädanfara Och komma till det land, der mig är godt att vara. Jag kämpat länge nog med brister och besvär: Nu längtar jag till ro och Gud mig ro beskär.

2. Jag svåra slagen var, jag låg i nöd och smärta, Jag hade, o min Gud! bekymmer i mitt hjerta: Men du mig helat har, din tröst har glädt min själ. Nu är jag lugn och nöjd; nu, Herre! är mig väl.

3. Jag ser hur nådefullt, hur vist du mig ledsagat, Jag ser, hvad jag ej såg i lifvets glädjedagar. Hur korsets väg o Gud! till himmelriket bär, Och allting blifver godt för dem dig hafva kär.

4. Min högtidsdag går in: allt är så tyst och stilla. Farväl, o verld! jag vill på dig ej tiden spilla. Mitt hjerta redo är, min själ förbidar dig O, min Förlossare! du är ej långt från mig.

5. Hur ljufligt vid din hand jag, efter korta qvalen, Förs genom dödens hem, till ljusa bröllopssalen! Du känner vägen bäst förbi den mörka ort: Ett steg ännu, och så är jag vid himlens port. (*J. O. Wallin* † 1839.)

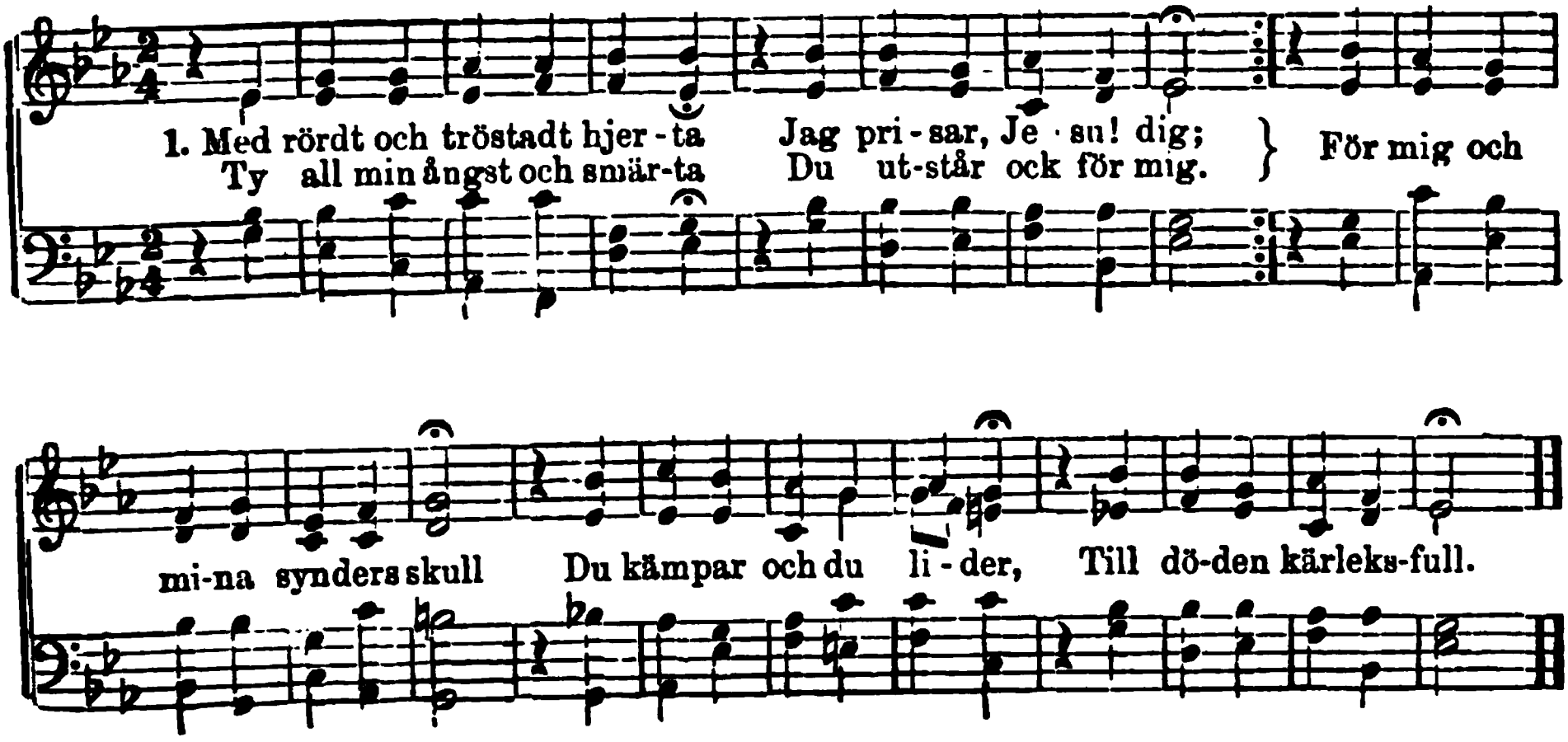
1. Med rördt och tröstadt hjer-ta Jag pri-sar, Je-su! dig;
Ty all min ångst och smär-ta Du ut-står ock för mig.
För mig och
mi-na synders skull Du kämpar och du li-der, Till dö-den kärleks-full.

Sjunges som N:o 111.

474. Älskar barnet modersfamnen, Sträfvar dagakarln till ro, Bräckta skeppet in i hamnen, Vandringsmannen till sitt bo: Ack, hur ljuft, o död! ditt sköte, Der jag, söfd från qval och strid, Vaknar till en evig frid!

2. O, hvem må förnöjd ej vara Att, med Simeon, i frid Till det goda landet fara, Från en svår och farlig tid, Från en svag, förderfvad hydda, Från en ond och fåfäng verld, Full af ränker, våld och flärd!

3. Men om dig, min Gud! behagar I ditt kärleksfulla råd Att förlänga mina dagar, Lär mig nyttja rätt din nåd; Om jag snart skall skiljas hädan, Ack, i dag beredd mig gör, Att i dig jag saligt dör!

4. Mig botfärdig gör och trogen, Jesu! i mitt vandringslopp. När jag är för himlen mogen, Tag min anda till dig opp: Att hos dig få hemma vara Och dig der förklarad se, Gud, min Gud, min Frälsare!

(*J. Kahl* † 1742, O. Rönigk, Chr. Dahl, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

475. Matta öga, trötta sinne! Gläd dig att du hvilan ser; Aftonen är redan inne Och min sista sol går ner. Dödens skuggor mig betäcka. Evige, som skapat mig, Du skall ej för evigt släcka Detta lif, som flöt från dig.

2. Nej, min Gud, mitt väsens källa! Det, som sås i skröplighet, En förgänglig del skall fälla, Och stå upp i härlighet. Du skall mig ur stoftet kalla, Att i evighetens hamn, Glad, der änglars röster skalla, Prisa, Frälsare! ditt namn.

3. Modren ej sitt barn förskjuter, Och en son, som brottslig var, I sin ångers timma njuter Tillgift af en bildkad far. Trones hopp du ej vill döda, Hämnas på mitt öfverdåd; Nej, der ångrens tårar flöda, Öfverflödar ock din nåd.

4. Ja, jag vet att mina öden Genom Gud, min Frälsare, Skola blifva efter döden Oförgängligt salige. Ja, jag vet, att jag skall lända Till ett rum, som heligt är, Och med glädje utan ända, Möta dina blickar der.

5. Gnista af en himmelsk låga, Frälsta själ! njut då ditt hopp; Snart ur stoftet och din plåga, Höjs du till ditt ursprung opp: Han, som led för dina brister, Han hvars blod på korset flöt, När på jorden allt du mister, Förer dig till Fadrens sköt.

(*P. O. Nyström* † 1830.)

Sjunges som N:o 280.

476. I verlden är jag blott en gäst, Mitt lif som skuggan farit; Det hafver, då det var som bäst, Blott sorg och möda varit. Men målet syns, och innan kort Jag vandrar nöjd den vägen bort, Der ingen vänder åter.

2. Ej mer lik en förlorad son Jag drifs kring fjerran länder: Min själ, som längtar härifrån, Till Fadren glad hemvänder. Han möter mig så kärleksfull, Benådar mig för Jesu skull, Och fröjd det blir i himlen.

3. Min själ går fri ur dödens dal, Der bojan man begrafver: I himlen, bland de trognas tal, Umgängelse hon hafver. Säll den, som är i Herrans hand, Säll den, som hem till fridens land Från lifvets stormar hunnit!

(*J. O. Wallin* † 1832.)

Sjunges som N:o 395.

477. Jag längtar af allt hjerta, Att saligt skiljas hän Från all min nöd och smärta Och bli hos Gud, min vän; Jag önskar hädanfara Från sorger, flärd och brist, Och evigt, evigt vara Hos dig, o Jesu Krist!

2. Du, som dig velat gifva I döden ut för mig, Att lifvet skulle blifva Min arfvedel hos dig, För dig jag lägger neder Min börda och min staf, Och sista bönen beder, Förr än jag somnar af.

3. Förlåt hvad jag har brutit, O Jesu! var mig huld, Och med det blod, du gjutit, Utplåna syndens skuld. Styrk, Herre! sjelf den svaga, Gör striden lätt och kort, Och trösta dem, som klaga, Då jag från dem går bort.

4. Fort eller sent från verlden Vi vandre en och hvar: Säll den, som sista färden Med tro och kärlek far! Säll den, som hoppet eger I undergifvet bröst Och någon vid sitt läger, Som talar Ordets tröst.

N:o 98, A.

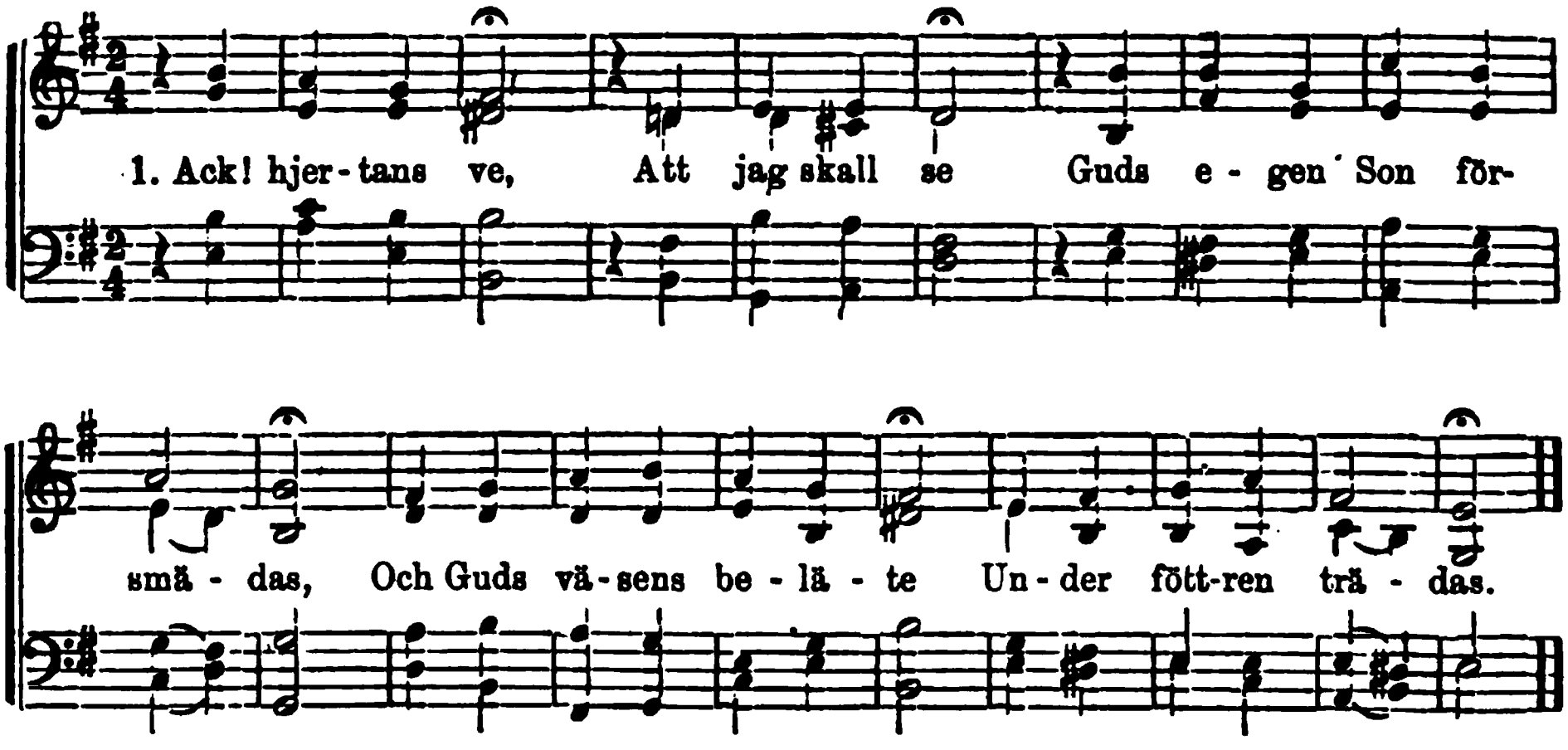

5. Gud signe eder alla, Som här i tårar stån! I sen att Gud vill kalla Min anda härifrån; Men till ert hjerta tränge Hugsvalelsen så mild: Ej fjerran eller länge, Jag är från eder skild.

6. Till himlen för Guds vänner Är vägen gin och kort: De sina Herren känner Och glömmer dem ej bort, Han dem väl skiljas låter, Men blott en liten tid: Han dem förenar åter Uti en evig frid.

7. Ty tvifven ingalunda Uppå Guds milda råd. Er tro I skolen grunda På Herrans magt och nåd. Godt samvete behållen Och obesmittad själ, Och vid Guds ord er hållen, Så slutas allting väl.

8. Farväl! nu vill jag somna Och fridens hem bebo. O, varen snart välkomna Till samma goda ro. Ack, ljuft är hvilans läger Och natten fort förbi, Farväl! — mitt hjerta säger: I himlen råkas vi.

9. Nu all min håg jag vänder, O Jesu Krist! till dig: I dina milda händer Jag anbefaller mig. Nu får jag hädanfara Från sorger, färd och brist, Och evigt, evigt vara Hos dig, o Jesu Krist!

(*Chr. Knoll* † 1621, J. Arrhenius, J. O. Wallin.)

478. Så får jag nu med frid och fröjd Mig hädanskilja! Jag är med Herrans vägar nöjd: Ske hans vilja! Döden är mig ingen död: Han är en sömn allena.

2. Jag njutit af det bröd, som kan, De trogna frälsa, Och af den kalk, der själen fann Lif och helsa. Smakat hafver jag och sett Hur ljuf du är o Jesu!

3. Ty vandrar jag med fröjd och frid Till Fadrens boning, Jag vet hvad jag mig tryggar vid: Din försoning. Jesu! mig ej lif, ej död Kan från din kärlek skilja.

4. Jag räds ej dödens mörka hus: Jag der ej dröjer; Ty mig till härlighetens ljus Jesus höjer. Jesus, Jesus är mitt lif, Och döden är min vinning.

(*M. Luther* † 1546, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 280.

479. Min jemmer nu en ända har, Från verlden jag mig vänder. Min själ o Jesu! nådig var Och tag i dina händer; Du hafver henne gifvit mig, Tag henne åter upp till dig, Med hopp till dig hon länder.

2. Förlåt min synd och gif mig till Allt hvad mot dig jag brutit; Du, Herre! syndarns död ej vill, Du intet barn förskjutit: Eho af hjertat ångrat sig Och flytt med tro och bön till dig, Har tillgift alltid njutit.

3. Till dig jag ställer allt mitt hopp, Du kan min själ bevara. Min bön, du Jesu! tager opp, Och skall mig väl försvara Mot kött och verld och allt som mig Vill skilja, Helige! från dig: Ty räds jag ingen fara.

4. På korset du min skuld betalt, Att mig med Gud försona; Till medarfvinge du mig valt Af härlighetens krona, Och mig du äfven inneslöt Uti den sista bön du göt: "O, Fader! dem förskona."

5. Derpå förlitar jag nu mig Och längtar hos dig vara. O, min Förlossare! till dig Jag önskar hädanfara, Och, evigt fri och evigt glad, Dig lofva i din helga stad, Bland dina englars skara.

6. Det är, ja, amen, sant och visst! Och kan mig icke fela Att jag hos dig, o Jesu Krist! Skall, frälst och salig, dela De fröjder utan tal och slut, Som alla sorger plåna ut Och alla brister hela.

(† — [före 1597] J. Arrhenius, J. O. Wallin.)

480. I Kristi sår jag somnar in, De rena mig från synder min: Ja Kristi död och dyra blod, Det är mitt lif, min prydnad god.

2. Dermed jag vill för Gud bestå, När jag för domen skall framgå. Med fröjd och frid far jag nu hän: Guds barn här dör, dock lefver än.

3. Nu väl, o död! du förer mig Till Gud, att lefva eviglig: Af Kristus är jag renad väl; Anamma nu, o Gud! min själ!

(*D. Eber* † 1569.)

481. Hvar är den vän, som öfver allt jag söker! När dagen gryr, min längtan blott sig öker; När dagen flyr jag än ej honom finner, Fast hjertat brinner.

2. Jag ser hans spår, hvarhelst en kraft sig röjer, En blomma doftar och ett ax sig böjer: Uti den suck jag drar, den luft jag andas, Hans kärlek blandas.

3. Jag hör hans röst der sommarvinden susar, Der lunden sjunger och der floden brusar; Jag hör den ljufvast i mitt hjerta tala Och mig hugsvala.

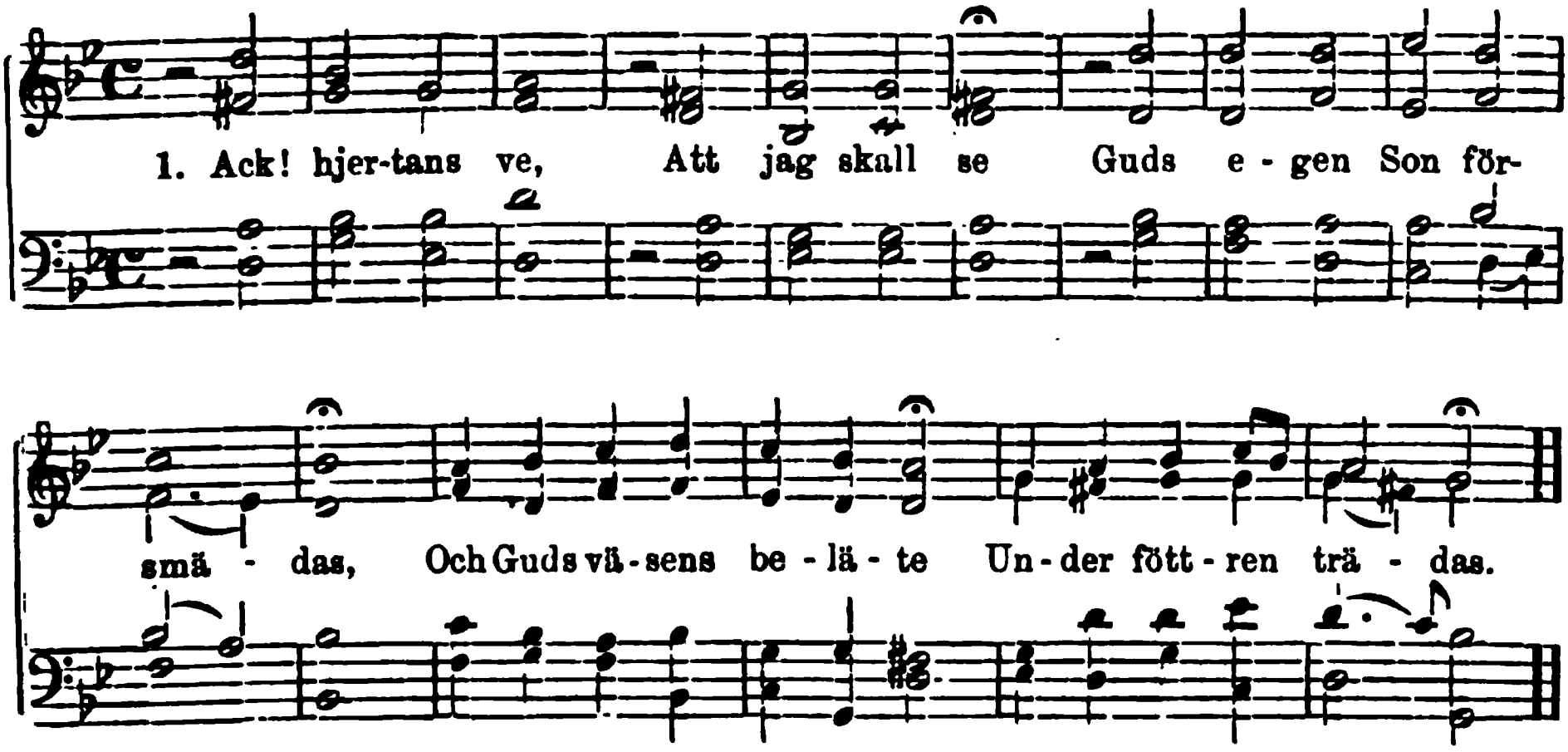

4. Likväl ett töcken mig från honom stänger: Min bön, men ej min blick, till honom tränger. Ack, säge jag hans aniet och mig slöte Intill hans sköte!

5. Ack, när så mycket skönt i hvarje åder Af skapelsen och lifvet sig förråder, Hur skön då måste sjelfva källan vara, Den evigt klara!

6. O ljusets, fridens, salighetens källa! När skall för mig din rena våg uppvälla! Hvem förer mig till dina friska flöden, Mer stark än döden!

7. Var tröst, min ande! hoppas, bed, försaka, Du Jesus Kristus skall få se och smaka Hur ljuf han är, och sjunka i hans armar, Som sig förbarmar!

8. Snart till den strand, der böljor sig ej häfva Lik arkens trötta duf va, skall du sväfva; Till Herdens famn, lik rädda lammet, ila Och der få hvila!

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 70.

482. Mina ögon snart sig lycka Och ej öppnas här igen: Snart jag handen af min vän Här skall sista gången trycka, Och sen få en sömn så söt I den stilla jordens sköt!

2. Hennes famn oss snart förenar. Ostörd hvila, ljuflig ro Sakta under jorden gro, Liksom gu'd och ädla stenar. Bruket utaf gråt och qval Lägges af i dödens dal.

3. Heta äro smärtans tider, Hårda äro stridens prof; Ack, men snart ej görs behof Mera smärta, flera strider. Kämpa själ en kamp så god, Segren vins i Jesu blod.

4. Öfver molnen skall du ila, Frälsad, fri och fröjdefull, Medan i den tysta mull Trötta kroppen njuter hvila; Han, som allt i hägnad tar, Har och den i sitt förvar.

5. Den som har i Kristo lefvat, Han får ock i Kristo dö! Tiden, lik en stormig sjö, Bakom den, som seglen refvat, Brusar fjerran mer och mer, Då han himlastranden ser.

6. Lofven Gud! jag hamnen hunnit. Sen på mig: en liten tid Har jag möda haft och strid, Och stor hugnad har jag funnit. Gråt ej, efterblefne vän! Gud förenar oss igen.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

483. En fridens ängel ropar: kom! Och hjertat skall ej vackla, När döden sakta vänder om Den bleka lifvets fackla. Så nöjd jag far den tysta färden· Jag är så trött, så mätt på veriden.

2. Jag fann ej det jag sökte här, Med all min svett och möda· Jag fann att denna mark ej bär Den goda hoppets gröda; Fast rikt af tårar vattnad vorden, Hon dock ej gått i ax på jorden.

3. Nu skall den skörd sin mognad nå, Som här blott börjat blomma; Nu får jag hem till Herran gå Och samlas till de fromma, Som före mig fullbordat loppet Och vunnit kronan efter hoppet.

4. Hur mången from, hur mången öm Skall sluta mig i famnen Och säga· "tidens stormar glöm, Ty du har hunnit hamnen!" Hur mången af begråtna vänner, Hur mången, som först der jag känner!

5. Hvad boningar i Fadrens hus, Hvad stjernor i det höga! Och öfver alla flödar ljus Ur Herrans öppna öga; Och från en klarhet till den andra Jag med Guds heliga skall vandra.

6. Och fröjd i tider utan slut, I rymder utan gränser, Från Skaparns hjerta strömmar ut, Så vidt som ljuset glänser; Och fröjdfull skall min frälsta anda Sin lofsång med de sällas blanda.

7. Så nöjd jag då från jorden far, Och intet der begråter, Ty hvad för mig hon kärast har, Jag snart skall finna åter. Farväl, o verid! det är Guds vilja, Att mig utur ditt fängsel skilja.

8. Förlossning var den fångnas hopp, Och glad han går ur banden. Den brand, som löser stoftet opp, Befriar, renar anden; Det är odödlighetens flamma. O Jesu Krist! min själ anamma. (*J. O. Wallin* † 1839.)

7). *En trogen själs försmak af en salig evighet.*

Sjunges som N:o 55.

484. Så skön går morgonstjernan fram Och bådar, klar och lyckosam, Den stora dagens möte, Då själen, öfver jorden höjd, Får svinga sig, med helig fröjd, I himlafadrens sköte. Tiden, Striden Snart skall

N:o 99.

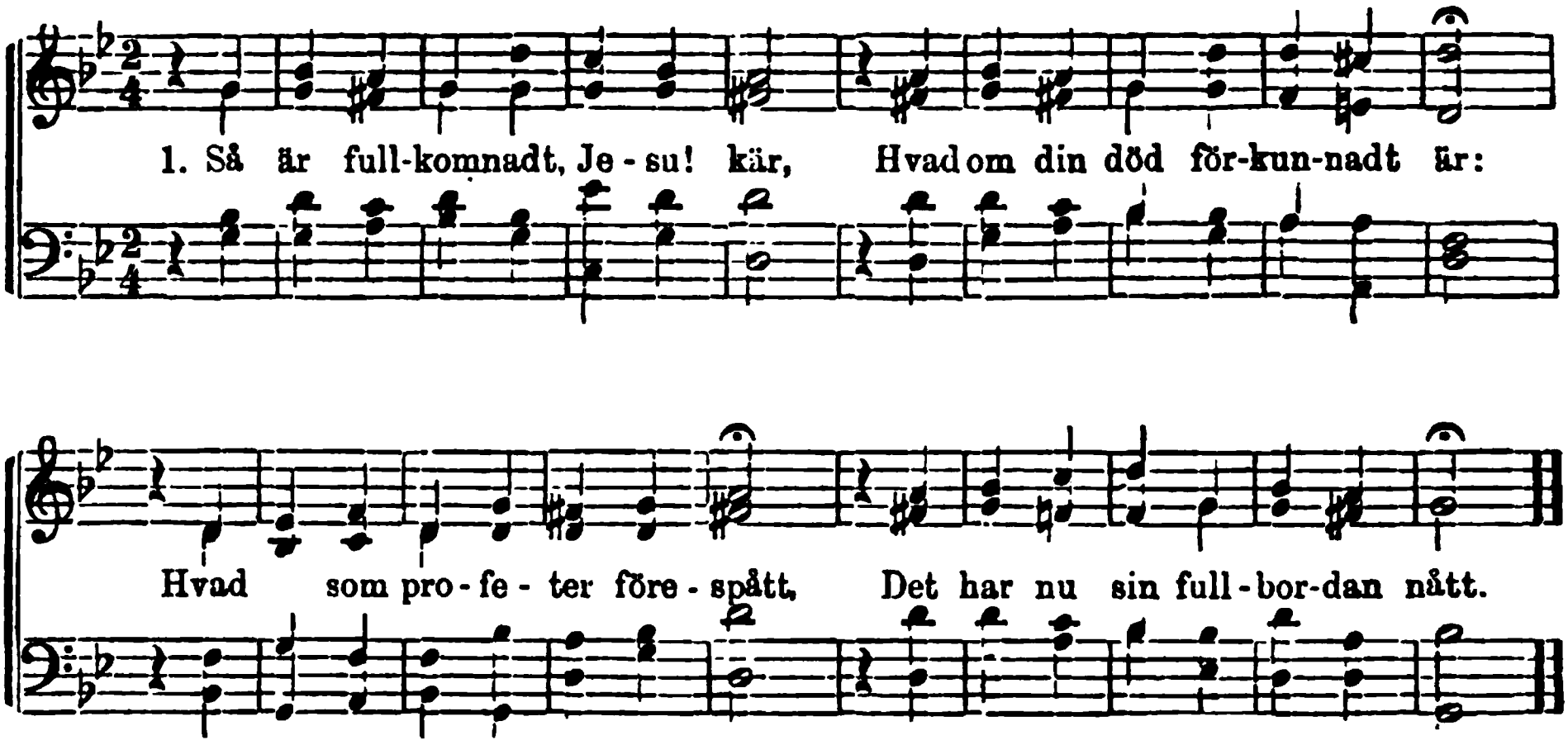

slutas, Friden njutas, Hoppet vinna, Tro och kärlek målet hinna.

2. Jag skyndar till den staden fort, Det nya Salem, på hvars port Min bön så länge klappat. Jag vet att du, som nådelig, Af dem, som voro gifne dig. Ej någon har borttappat. Blödde, Dödde, Kärleksfulle! Att jag skulle Äfven frälsas Och bland de utvalda helsas.

3. Och lindrigt lösas jordens band: Jag vet att vid din trogna hand Jag i den glädje hamnar, Der vännen återfår sin vän, Och David, from och glad, igen Sin Jonathan omfamnar. Modren, Brodren, Der ej gråta, Makar såta, Ömma hjertan Der ej hinnes mer af smärtan.

4. Ej mer med blicken skum och svag Jag leta skall Guds anletsdrag I verldens dunkla spegel, Men Herrans klarhet ohöljd se, Bland dem, som äro tecknade Med Herrans Guds insegel: Salig, Salig, Skall jag röna Allt det sköna, Sanna, höga, Som här doldes för mitt öga.

5. Min sällhetsdag! jag väntar dig: Jag redo är, jag kläder mig I hvita högtidsdrägten. Kom, Jesu! "ja, jag kommer snart", Du svarar mig, jag hörer klart Din röst i morgonväkten. Ära, Ära Vare Herran! Viken fjerran, Sorger alla! Gudi vill jag mig befalla.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 77.

485. Herre! när skall jag dig skåda! O, när vill du kalla mig! Frälst ur tidens qval och våda, Längtar jag att nalkas dig; Nalkas dig i himlens höjd, I den salighet och fröjd, Som, af nåd mig lofvad vorden, Är mitt enda hopp på jorden.

2. Att de trogna själla göra, Har den Högste der beredt Glädje, hörd af intet öra. Ljus, af intet öga sedt: Trofasthet i snöhvit skrud Får sin krona der af Gud; Hopp och kärlek, tron och bönen Framgå der till segerlönen.

3. Herren bland sin änglaskara Sjelf på thronen sitter der; Att hans härlighet förklara, Deras röst förenad är. Trefaldt helig, store Gud! Sjunga de med glädjejuid; Bland de harpor, som de röra, Skall man ock min lofsång höra.

4. Och mitt öga skall, förklaradt, O, min Jesu! skåda dig. Herrans råd skall, uppenbaradt, Till beundran lyfta mig. Evig, som min salighet, Blifva skall min tacksamhet, Ingen syndig lusta störa Helga känslor, som mig röra.

5. Frestelsen skall mer ej finna Vägen till mitt rena bröst; Ångrens tår skall aldrig rinna, Intet qval skall fordra tröst. Split och afund, våld och list, Hunger, törst, behof och brist, Från Guds boning utelyckta, Skola från mitt väsen flykta.

6. Sol och måne ej regera Tidens lopp i denna rymd. Himlarunden der ej mera Är af nattens skuggor skymd: Herren blifva skall mitt ljus, Och min boning Fadrens hus: Sanningens och nådens källa Skall min åtrå tillfredsställa.

7. Vidden af Guds verk och ära I oändlighetens famn Skall i evig tillväxt lära Mig att dyrka rätt hans namn. Mera fast i Guds förbund Skall jag slutas hvarje stund, Hvarje tanke honom hylla, Och han sjelf mitt hjerta fylla.

8. Låga jord! vik från mitt öga Med din dårskap, med din flärd. Blott en blick upp till det höga Mer än all din prakt är värd. Dig, o Jesu! tillhör jag. Herre! är det ditt behag, Värdes snart min pröfning ända, Att jag må till himlen lända. (*G. G. Adlerbeth* † 1818.)

486. I himmelen, i himmelen, Der Herren Gud sjelf bor, Hur härlig blifver sällheten, Hur outsägligt stor! Der ansigte mot ansigte Jag evigt, evigt Gud får se, Se Herran Zebaoth.

2. I himmelen, i himmelen Hvad klarhet, hög och ren! Ej sjelfva solen liknar den Uti sitt middagsken. Den sol, som aldrig nedergår Och evigt oförmörkad står, Är Herran Zebaoth.

3. I himmelen, i himmelen Hvad själla utan tal! Af änglarne och helgonen Hvad glans i Årans sal! Min själ skall blifva dessa lik, Af evighetens skatter rik, Hos Herran Zebaoth.

4. I himmelen, i himmelen Man inga tårar ser, Ej döden, ej förgängelsen Der skola härja mer: Der skän-

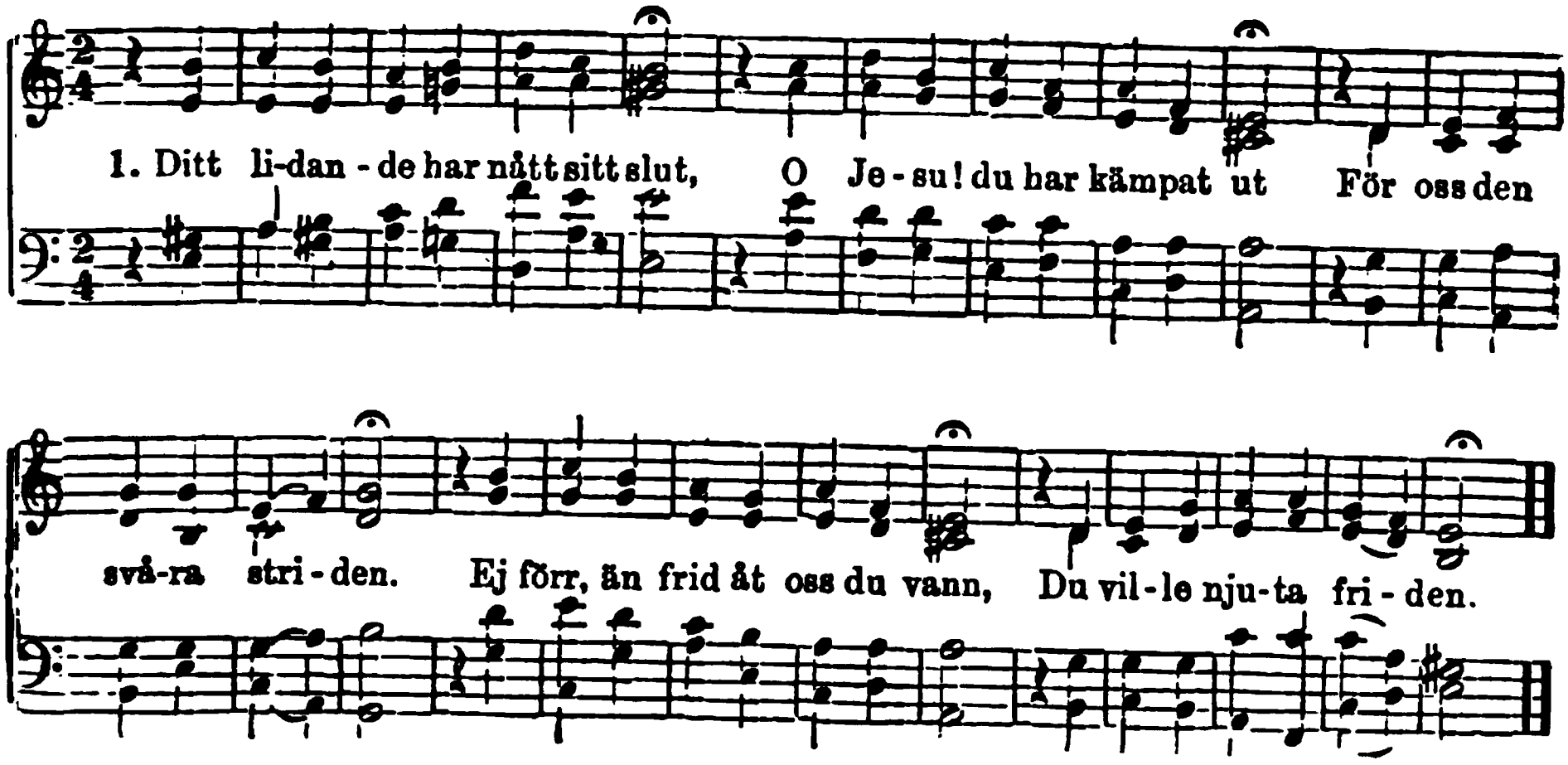

kes fröjd och härlighet Och frid och oförgänglighet Af Herran Zebaoth.

5. I himmelen, i himmelen En sällhet du beredt, Som intet öra hörde än Och intet öga sett, Ej njuten af ett dödligt bröst, Ej sjungen af en dödligs röst, O, Herre Zebaoth!

6. I himmelen, i himmelen Sjelf alla väsens Far, Med Sonen och Hugsvalaren, En evig boning har: Ett trefalt helig sjunges der, Då himlaskaran offer bär För Herran Zebaoth.

7. O Fader, Son och Ande! dig Ske evigt lof och pris. Ack, öppna ock en gång för mig Din himmels paradis! Ja, när jag fast i trone står, Jag af din hand min krona får, O Herre Zebaoth!

(*L. L. Laurinus* † 1655, J. Åström.)

487. I hoppet sig min frälsta själ Förnöjer, I tron jag till ett evigt väl Mig höjer; Ty jag betänker Att dödens länker Har Kristus brutit och mig lifvet skänker.

2. Med honom saligheténs stig Jag funnit, Och himla-arfvet han åt mig Har vunnit. När jag insomnar, Han mig omfamnar, Och på hans armar jag i himlen hamnar.

3. Som fogelen vid ljusan dag Sig gläder, Så glad i ljusets rike jag Inträder. Vid änglasången Och harpoklangen Jag skådar evighetens dag uppgången.

4. Och högre, klarare än gull, Än solen, Min själ skall skina ärofull För stolen: Den gode Guden Iklär mig skruden, Som sjelf han lofvat åt den kära bruden.

5. En evig, oförgänglig fröjd Det blifver, Som fridens Gud i himlens höjd Mig gifver, Der Jesu vänner, Med palm i händer, Lofsjunga lammet, som de sina känner.

6. Ack! att jag dit ur sorg och strid Må komma, Der Gud församlar i sin frid De fromma! Min Jesus vände Snart mitt elände I fröjd och salighet förutan ände!

7. Beredd håll mig, o Jesu Krist! Att vänta Din ljufva ankomst, när du sist Vill hämta Ur tåredalen Från jordeqvalen Din brud till dig i ljusa fröjdesalen!

(*Elle Andersdotter* [före 1645], —†, svensk före 1673, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 395.

488. Snart ligger bojan krossad I grafvens mörka klyft, Och anden är förlossad Och öfver jorden lyft. Jag snart, af änglar buren, Hör himlaharpors ljud; Han faller, skiljemuren, Och jag får skåda Gud.

2. Med alla Herrans fromma Jag till den staden går, Der lifvets träd i blomma Vid ljusets källa står, Der tusen sinom tusen Åtnjuta hvad vi tro; Och i de sälla husen Skall jag för evigt bo.

3. Och Herdens röst jag känner, Som ropar mig vid namn, Och saliggjorda vänner De räcka mig sin famn, Och här jag dem får bida, Som lemnas efter mig En liten tid att lida Ännu på korsets stig.

4. Så liden, tåligt liden, Och varen vid godt mod, Och Herrans dag förbiden Och tron att Gud är god. Ack, för så liten möda Hvad härlig lön han ger! Här skall ej hjertat blöda, Ej ögat gråta mer.

5. Ty sorgerna och nöden Ej hitta denna stråt, Och icke mer skall döden De goda skilja åt: Ej synden skall besmitta, Ej oron skall bebo Det rike, de besitta I helighet och ro.

6. O, klarhet, som fördrifver All tidens dunkelhet! O, härlighet, som blifver Min lott i evighet, Der alla tungor höja Den allrahögstes pris, Och alla hjertan röja Att Gud är god och vis! (*J. O. Wallin* † 1839.)

8). *Begrafnings-psalmer.*

I allmänhet.

Sjunges som N:o 280.

489. Kom, jordens barn! ehu du är, Din bortgång att besinna: Den kropp, som ligger liflös här, Må dig derom påminna. I grafven, dit han gått förut, Kan hända innan årets slut Man också dig skall finna.

N:o 101.

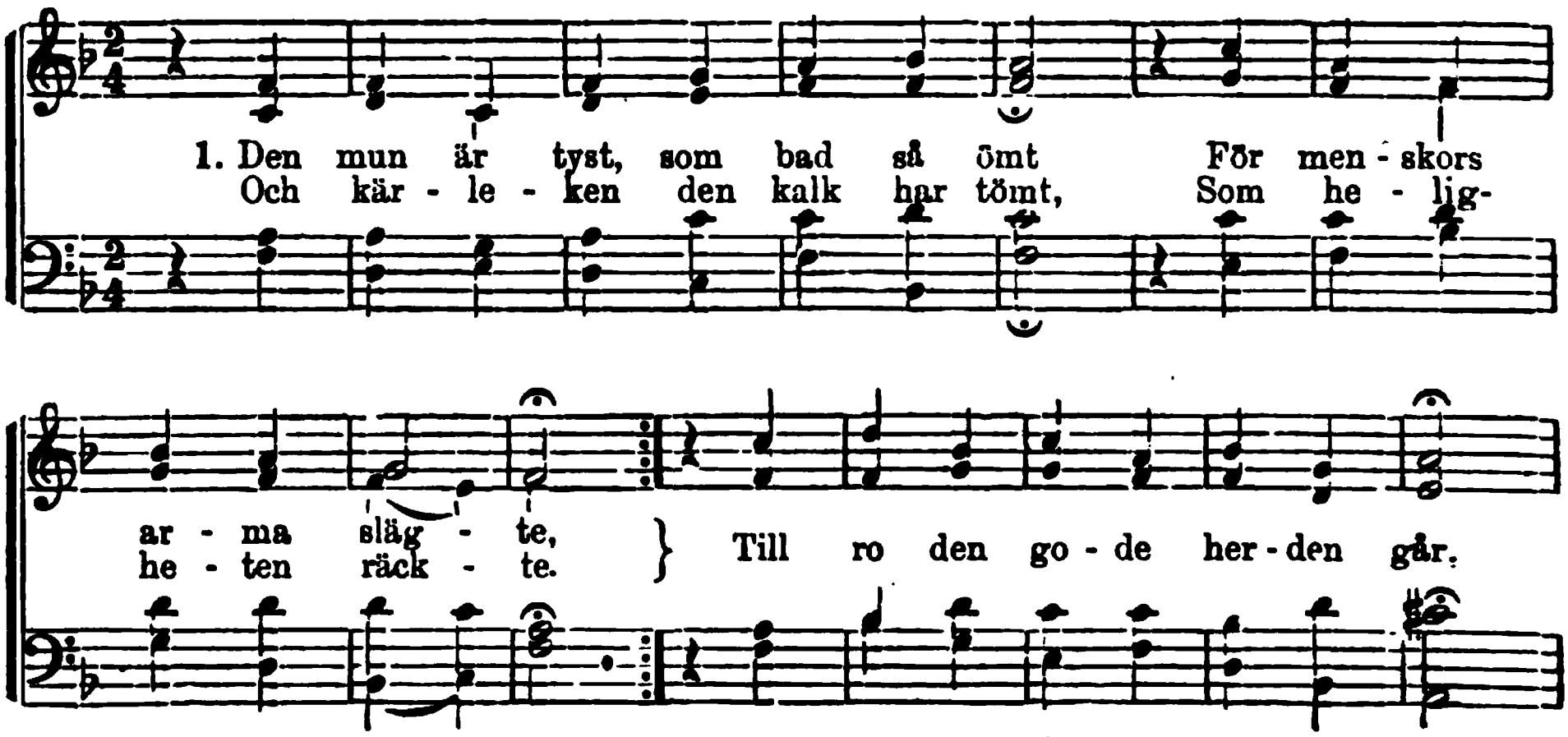

2. Betänk dig då, betänk i tid Den dyra, sista dagen Och för ditt samvete sök frid, Förr än, af döden slagen, Du blandas skall med jordens grus Och är från dagens blida ljus I mörkrets boning dragen.

3. Yfs ej att vara frisk och ung, Ej döden räknar åren: Hur mången, fast af ålder tung, Har sett sin son på båren! Ja, undanfly ej någon kan: Hvem Herren vill, den kallar han, Också i ungdomsvåren.

4. Lär då att nyttja tiden rätt, Det själens frälsning gäller; Du vet ej stund, ej rum, ej sätt, Som döden för dig ställer. Beställ då tidigt om ditt hus! Hvem vet! med denna dagens ljus Kanhända han dig fäller.

5. Ack, sök i bättring och i tro Från denna dag att finna I Jesu nåd din högsta ro! Och vill du lifvet vinna, Låt hvarje steg, hvar timma dig Uppå din korta vandringsstig Din dödlighet påminna.

6. O Gud! låt städs min hädanfärd För mina tankar sväfva, På det att jag mot synd och verld Må kraftigt kunna sträfva; Ja, lär mig dö, förr än jag dör. Så skall, när hän jag skiljas bör, Jag ej för döden bäfva!

(*G. W. Sacer* † 1699, J. v. Duben, Chr. Dahl.)

Sjunges som N:o 280.

490. Så vandre vi all verldens väg Den ena med den andra; Kom, ho du är, och öfverväg Hvarthän du snart skall vandra. Du bygger hus, du önskar ro: Se här det hus, der du skall bo, Den bädd, der du skall hvila.

2. I detta vanskighetens land Du fåfängt lyckan söker: Du knyter dina vänskapsband, Och dina skatter öker; Men Herren, Herren har befalt Att du skall dö och lemna allt, Som fröjdat dig på jorden.

3. Se, grafven öppnas, och din vän Ut i dess djup försvinner: Han kommer ej till dig igen, Men snart du honom hinner. Snart hvila våra kalla ben, Och sommarns flägt och solens sken Skall dem ej mera lifva.

4. Men han, som oss till lifvet väckt, Skall undanvälta stenen, Och lifva med sin Andes flägt En gång de kalla benen: Vid skenet af hans härlighet, Skall ära och odödlighet Hans trogna barn bekröna.

5. O, må vi här till Guds behag Så kristeligen vandra, Att i vår Faders hus en dag Vi återse hvarandra! Den frommes pröfning är ej lång; Hans död är blott en öfvergång Till rätta lifvets njutning.

(*J. O. Wallin* † 1839.)

Sjunges som N:o 335.

491. Kommer till en fader åter, Kommer menskors barn! till mig, Talar Herren Gud och låter Trötta barnen hvila sig. Efter trones kamp och strid Väntar sist en salig frid Hos vår Gud i evig tid.

2. Den, som Herrans råd ej klandrat, Sökt hans nåd och skött sitt kall, Trott Guds ord, Guds vägar vandrat, Han till friden komma skall. Efter trones kamp etc.

3. Han har kämpat, han har vunnit Och behållit tro och hopp; Nu har han sin krona funnit Efter väl fullbordadt lopp. Efter trones kamp etc.

4. Sälle äro de, som sofva, Som i Jesu somnat hän; Salig frid är dödens gåfva Åt en Guds och Jesu vän; Efter trones kamp och strid Väntar sist en salig frid Hos vår Gud i evig tid. (*J. O. Wallin* † 1839.)

492. Nu tystne de klagande ljuden Och stille sig tårarnes flöden! Till lif och odödlighet buden Är menskan af Kristo i döden.

2. Hvad säga de fredliga vårdar, Hvad är det, som runorna lofva! "De trogna, som bo i Guds gårdar, De äro ej döda: de sofva."

3. Begärens och stormarnes ilar Och jordiska sorgen och fröjden De störa ej stoftet, som hvilar, Ej anden, som lefver i höjden.

4. En dag skall ock känslan och modet De domnade benen upplifva, Och värmen och spelande blodet De stannade pulsarne drifva.

5. Och vissnade lemmar, dem griften I mörker och tystnad förblandar, Högt öfver förgängelsens skiften Förklaras kring saliga andar.

6. Det höstliga kornet, som jordas, Ej vintriga måna'r föröda: Vid vårsolens blick det fullbordas Till sommarens gyllene gröda.

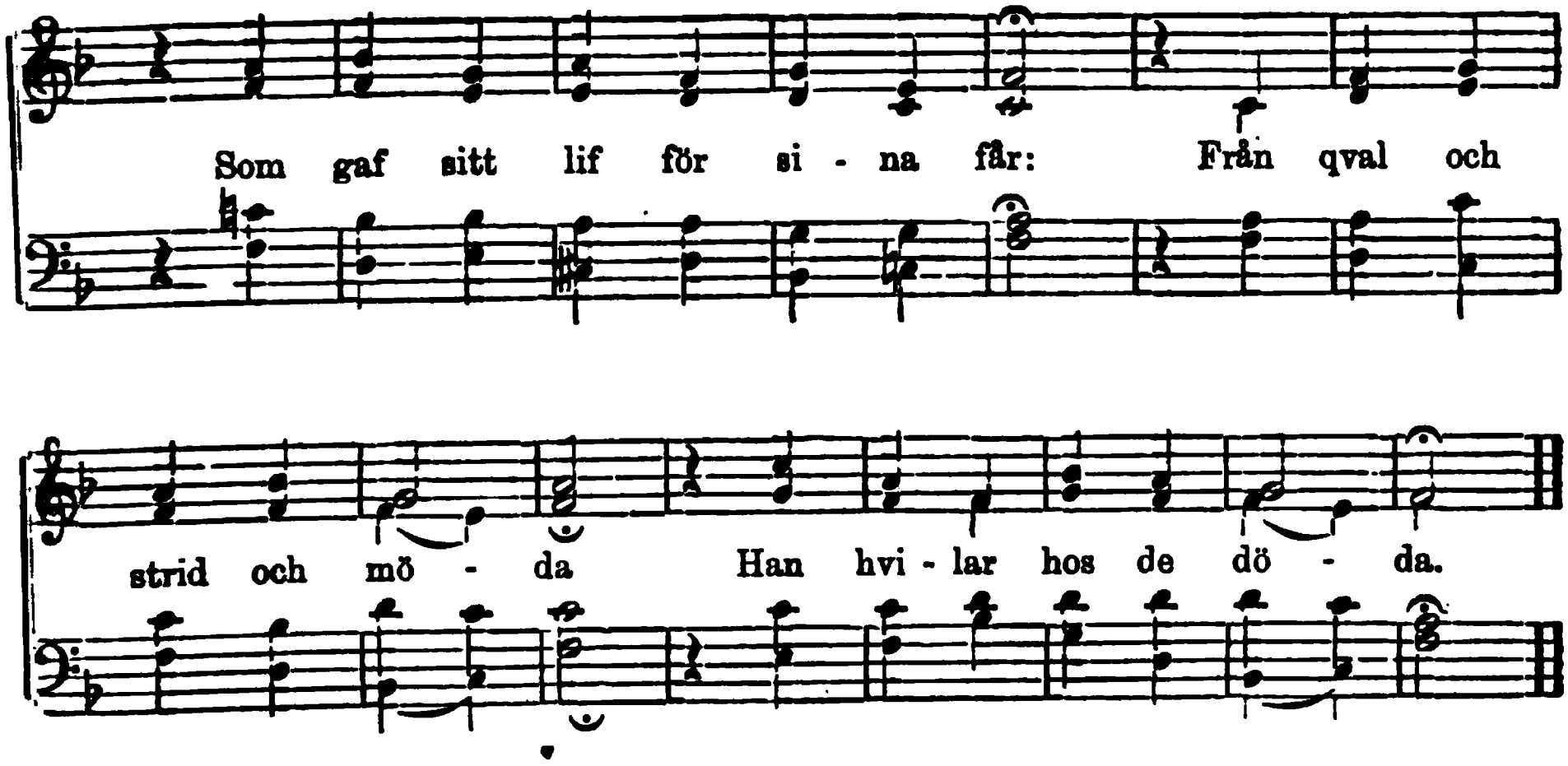

7. Så, värmd af det eviga ljuset Och vårdad för sällare tider, De trognes lekamen ur gruset Skall uppstå förskönad omsider.

8. Och salig vi döden må prisa För trogna och renade hjertan. Dödsqvalen till himmelen visa, Dit själar gå in genom smärtan.

9. Nu, jord! slut de kallnade håfvor, Slut stoftet till moderligt sköte. Dess lemmar, de dyrbara gåfvor, Förvara till gifvarens möte.

10. En ande der nyligen bodde Med tillgång till Kristi försoning; Om han dem emottog och trodde, Guds Ande der sjelf hade boning.

11. Omhägna med nattliga friden De döde, o jord! i din gömma. När natten en gång är förliden, Skall Gud det betrodda ej glömma.

12. När jordens grundvalar bäfva Och tidernas lopp är fullbordadt, Skall skaparen sjelf af dig kräfva Hvad här blef i skröplighet jordadt.

(*Prudentius* † 405 — † [svensk före 1567], J. O. Wallin.)

Vid ett spädt barns begrafning.

Sjunges som N:o 487.

493. Säll du, som menlös fann din graf För åren, Lik späda blomman, som föll af Om våren! Du i det stilla Gick ner, du lilla, Förr'n ondskan hunnit ditt förstånd förvilla.

2. Förr'n falska läror fått din själ Bedraga, Du mände Herren Gud så väl Behaga. Att dig förvara Från allsköns fara, Han upptog dig ibland sin änglaskara.

3. Der kan du glädja dem, dig nu Begråta. En gång hur gerna möter du De såta, Vid lifvets källa, Den klara, sälla. Ur hvilken nåd och sanning evigt välla.

4. Ty lugnens I vid Jesu bröst, Som blöden, Och tänken i hans namn med tröst På döden! Han ej förstörer, Han endast förer Till himlen det, som himmelen tillhörer.

5. O Jesu! gif att barnslig tro och lydnad För oss må blifva själens ro Och prydnad. Som barn allena Med hjertan rena Du vill oss i din Faders hus förena.

(*J. O Wallin* † 1839.)

Vid en ung menniskas begrafning.

Sjunges som N:o 215.

494. Stanna, ungdom! och hör till: Säg, o säg, hvarthän du ärnar! Du skall gå, dit du ej vill: Du mot döden fåfängt spjernar, Ty sin hand han lägger tung Nu på gammal, nu på ung.

2. Ålderdom dock ofta går Ensam stapplande vid stafven, När från vänner, sol och vår Ungdom ryckes ner i grafven. Yra ungdom! stanna här Och af döden vishet lär.

3. Af den dolda masken tärd, Blomman vissnar lätt på kinden, Och fast ej till mognad närd, Skakas frukten ned af vinden. Ungdom! på dig sjelf ej bygg: Tro på Gud, så är du trygg.

4. Frukta Gud och håll hans bud! Dig och allom det tillhörer. Ordets ljus och bönens ljud Genom lif och död oss förer Till en mildrik, himmelsk Far: Ungdom! bed och redo var. (*J. O. Wallin* † 1839.)

Vid en värdig själaherdes begrafning.

Sjunges som N:o 99.

495. Så hvila i välsignelse, Du gode, trogne tjenare! Gack i din Herras glädje in, Och lönen för din möda finn.

2. Kring nejden spörjdes gråt och sorg, Stor klagan går från Sions borg; Ty du är borta, du som var För oss en herde, vän och far.

3. Du förde fram Guds rena ord Och födde troget Kristi hjord: Med lära och med lefverne Du himlens väg oss visade.

4. Vi vilje efterfölja dig Till ljusets land på lifvets stig, Och lära våra barn den tro, Som dig och oss har gifvit ro.

5. Så far i frid, du fridens man, Farväl du trogne Jonathan: Gack! i din Herres glädje in Och lönen för din möda finn.

6. Om aftonen är pust och gråt, Då vänner måste skiljas åt; Men Gud en bättre morgon ger, Då ingen gråt skall vara mer. (*J. O. Wallin* † 1839.)

N:o 102.

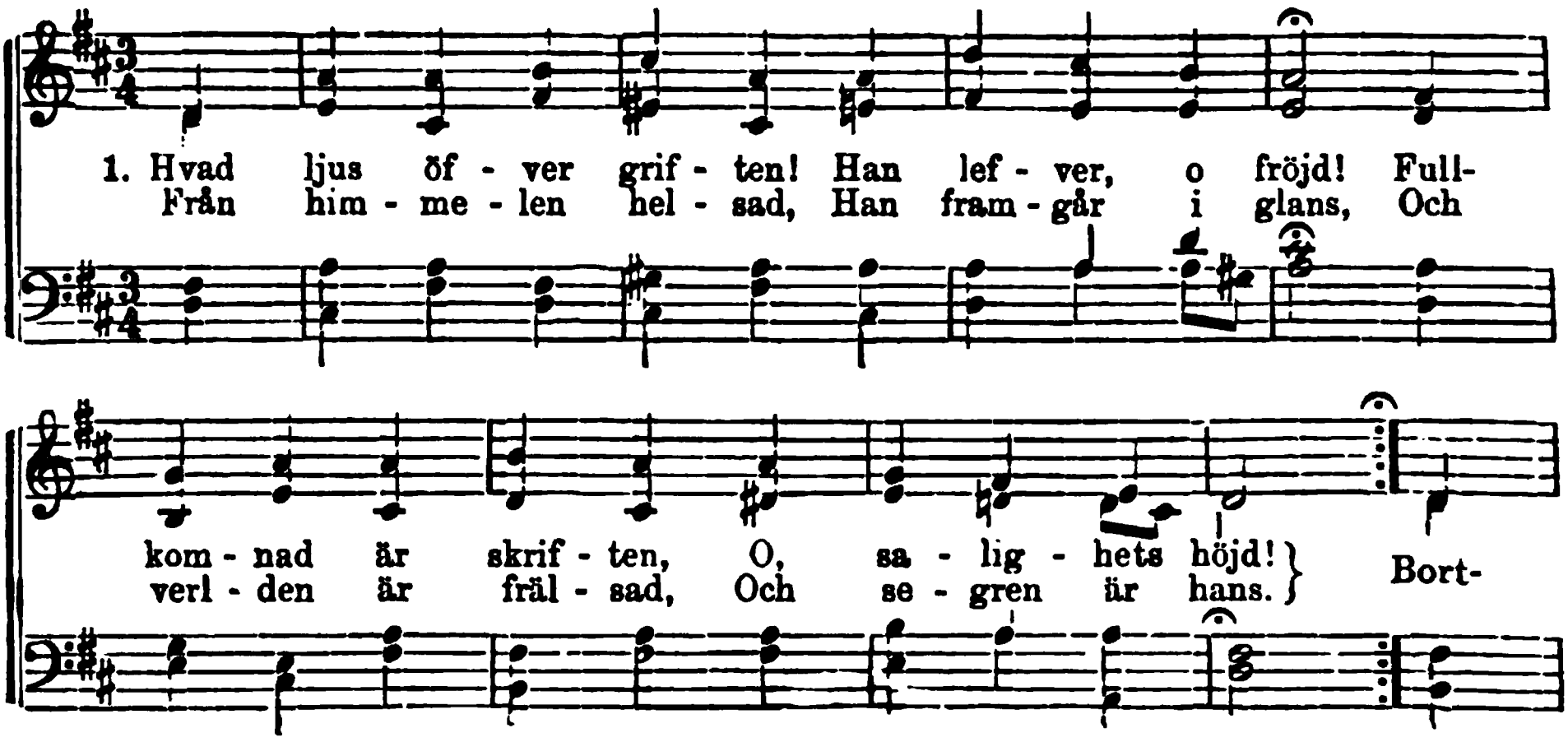

9.) *Om de dödas uppståndelse och den yttersta domen.*

Sjunges som N:o 3.

496. Vaken upp! en stämma bjuder, Som mägtig och högtidlig ljuder Till alla grafvars djup en gång. Vaken upp, stån upp, I döda! Som utbytt tidens vedermöda Mot dödens dvala, tung och lång. Guds röst till eder sker, Ty natten är ej mer; Dagen kommer· Den sista dag, Den största dag, Han kommer, efter Guds behag.

2. Jord och haf och himlar bäfva, Och Herrans änglar nedersväfva· Han kommer, menniskones Son. Djupen öppnas, bergen falla. Och Adams barn församlas alla Med hopp och fruktan kring hans thron. Här blifver fröjd och gråt, Han skall dem skilja åt Som en herde: De trogna då Sin krona få, Men bort de onda måste gå.

3. Jesu! mig din ankomst gläder, Der jag i dina fotspår träder På törnestig, af sorger höjd. Törnet byter du i palmer, Och sorgerop i glädjepsalmer: Ty skådar jag min graf med fröjd. När min lekamen trött En stund har sofvit sött I dess skugga, Du väcker mig Så nådelig Till evig frid och fröjd hos dig.

(*Ph. Nicolai* † 1608, F. G. Klopstock, J. O. Wallin.)

497. O menska! till en Fader kom, Som än i nåd dig kallar; O syndare! till Gud vänd om, Förr'n domsbasunen skallar. Hon kommer, ljungeldslik, den stund, Då himlens kraft sig gifver Och jorden darrar på sin grund: För sen din bot då blifver.

2. Du gömma kan din styggelse För blickarne af solen, Men icke för hans ansigte, Som sitter uppå stolen. Med glömda brott i jordens famn Du må af mull betäckas: När Herren ropar dig vid namn, Skall du i grafven väckas.

3. Och dina gerningar med dig Till Herrans domstol följa: De fjät, du tog på mörkrets stig, Ej mörkret mer skall hölja. Din väg i afgrund stupar ner, Der ingen bot skall göras, Der ingen nåd skall bjudas mer Och inga böner höras.

4. Ack, stora dag, då Herren Gud Skall lön och straff tillmäta Åt dem, som vandra i hans bud Och dem, hans bud förgäta. En salig ro då Herren ger För evigt åt de sina; Men rösten till de onda sker: Gån bort i evig pina!

5. O Herre Gud! af kärlek rik, Väck oss ur syndens dvala, Från oss i frestelsen ej vik, I nöden oss hugsvala. Beredda håll oss hvarje stund, O Jesu! till ditt möte; Och när du kommer, haf miskund, Upptag oss i ditt sköte. (*G. Marci* † 1613, J. O. Wallin.)

498. En dag skall uppgå för vår syn, Må vi det ej förglömma, Då Herren komma skall i skyn, All jordens krets att döma. Betänk dig, arme syndaträl! Hvar vill du din förskräckta själ För Herrans blickar gömma!

2. När domsbasuners stränga ljud Vidt öfver jorden höras, Då skola jordens barn till Gud Från haf och länder föras; Ja, lefvande och döda då För Herrans åsyn skola stå, Och räkenskap skall göras.

3. Den boken då upplåtas skall, I hvilken står beskrifvet Hvad godt och ondt, se'n Adams fall, I veriden är bedrifvet; Och sedan dömes en och hvar, Allt efter som han handlat har I det förflutna lifvet.·

4. Ve dem, som här från Herrans ord Och Kristi lydnad vika, Som lefva blott för denna jord, Blott för dess lustar fika! Sin lön de redan hafva fått: Nu blir för evigt deras lott Med onda andars lika.

5. O Jesu! hjelp, när detta sker, För din förtjenst och pina, Så att du mig med nåd anser Och undfår bland de dina. Ja, derpå jag ej tvifla skall, Ty du har satan bragt på fall Och aftvått synder mina.

6. Du sjelf min medlare då var, När du din dom anställer, Att hvad mot Gud jag brutit har, Mig ej för evigt fäller! Ack, låt mig i en salig stund Det ordet höra af din mund, Som till min frälsning gäller!

7. O, Jesu Kriste! kom dock snart, Om det dig så behagar. Jag gläder mig åt tidens fart Och mödans flydda dagar, Ty med hvar dag, som går, jag vet Att du mig till din härlighet Allt närmare ledsagar.

(*Thomas från Celano* † 1255, B. Ringvaldt, L. Springer, J. O. Wallin.)

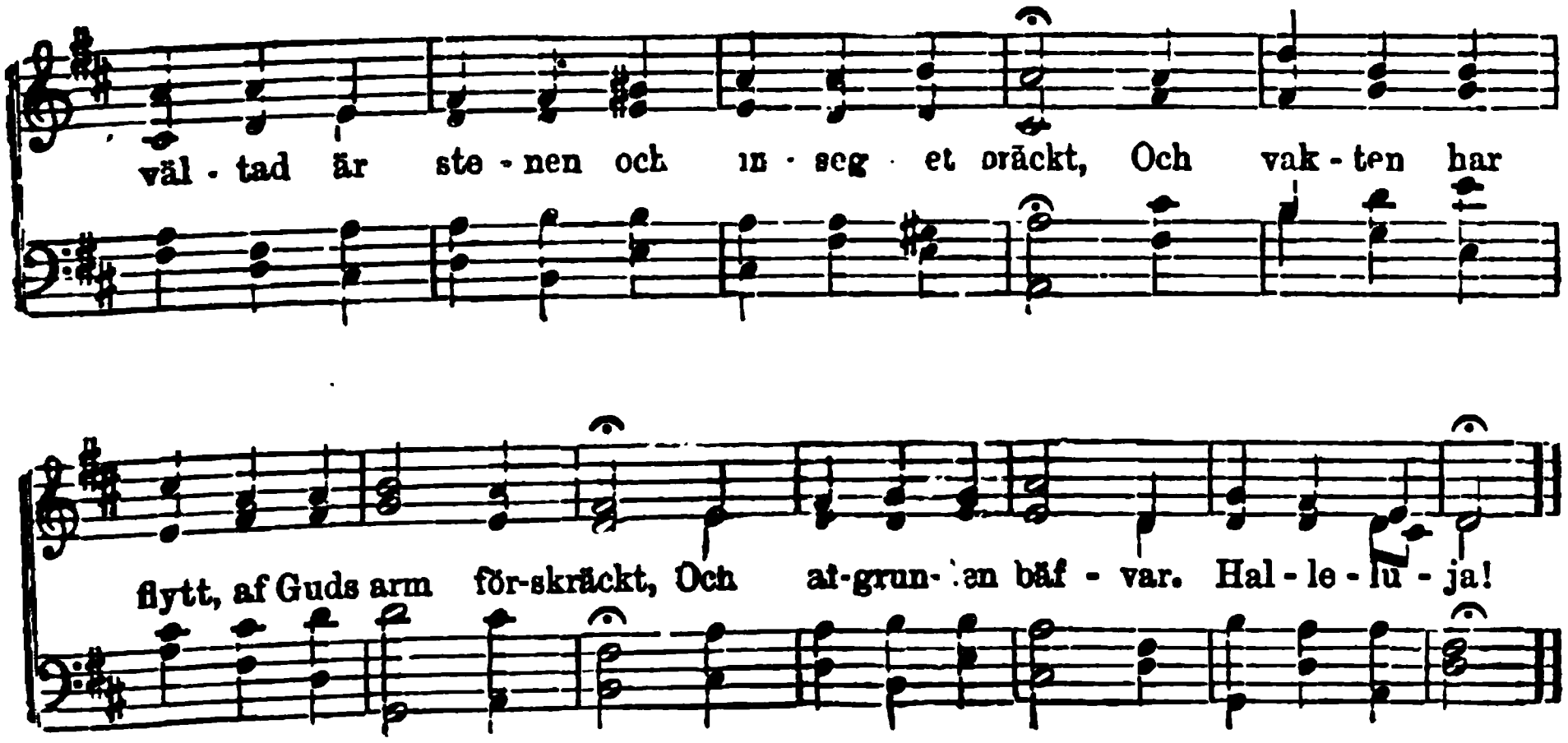

Sjunges som N:o 77.

499. En gång dö och sedan domen, Är oss allom förelagdt. När vår kropp till jord är kommen, Blir dock själen än vid magt, Hon för domen måste då Ställas, att det utslag få, Som en helig Gud skall fälla, Och som skall för evigt gälla.

2. Herre! för din helga vrede Bäfvar himmel, bäfvar jord. Jag mig då i tid berede, Gifve akt på Jesu ord! Här är lif och här är död, Himmelsk glädje, evig nöd: Välj, min själ! ack, välj det bästa, Der du trygg ditt hopp kan fästa.

3. Ej har Gud oss här i verlden Skapat till fåfänglighet: Ej att blindvis följa lärden, Söfvas in i yppighet. Nej, att lyda Herrans lag, Gudi tjena natt och dag, Kärleksfullt och fridsamt lefva Och till himlen alltid sträfva.

4. Helig vandel, salig ända, Det har Gud tillsammans satt. Den sig här ej vill omvända, Stannar der i evig natt. Ja, förlorad är förvisst All den nåd, som Jesus Krist Mände oss så dyrt förvärfva, När vi sjelfva oss förderfva.

5. Styr, o Jesu! till det bästa Hvad som mig åligga kan. Lär mig alltid vid dig fästa En förtröstan ren och sann. Skilj allt ondt, o Gud! från mig. Allt det goda är i dig. Värdes du mitt lif förblifva; Dig vill jag mig undergifva.

6. När min sista stund månd' vara, Uppehåll mig med din hand. Låt min ande salig fara Hädan till ditt fröjdeland! Öppna du mig lifvets dörr Och till Fadrens hus mig för, Milde Herre Jesu Kriste! Jag din kärlek aldrig miste.

7. Anse, Gud! att jag är renad Genom Jesu Kristi blod. Anse, att jag är förenad Med din Son, min Frälsar' god. Herre! se mig nådigt an. Att för dig jag framgå kan. Lof och tack dig gladligt bära Och ditt namn der evigt ära.

(*E. Gripenhjelm* † 1675, J. O. Wallin.)

Slutpsalm.

500. Du, som fromma hjertan vårdar Och de trognas bön upptar, Gud! en dag i dina gårdar Bättre är än tusen dar. När oss lefnans oro tär, O hur skönt ditt tempel är, O hur ljuft, att der bortsjunga Jordens sorg och dagens tunga!

2. Här det ofta går den fromma, Som han mörkrets gerning gjort; Här förtvinar Sarons blomma, Sodoms ogräs skjuter fort. Fröjd och lycka ila bort, Vänner skiljas innan kort, Rachel sina barn begråter Och sig ej hugsvalas låter.

3. Men när tempelsången stiger Andaktsfull mot himlens höjd, Oro stillas, klagan tiger, Hjertat slår af helig fröjd. Själen då, från jordens grus Trängtande till Fadrens hus, Himlens tungomål re'n talar Och af hoppet sig hugsvalar.

4. O min själ! du skall dig svinga Till det Salems berg en gång, Der cherubers harpor klinga Bland de sällas segersång: Låt ditt lof, ditt böneljud Gå i förväg hem till Gud, Medan än du, följd af sorgen, Irrar utom fadersborgen!

5. Dagar komma, dagar flykta; Håll dig vid Guds ord och säg Det är mina fötters lykta Och ett ljus på all min väg! Haf din lust i detta ord, Som af ålder på vår jord Menskors tröst och frid beredde Och till himmelen dem ledde!

6. Kristne! medan vi här vandra, Låtom oss på fädrens vis, Fromme bedja med hvarandra, Glade sjunga Herrens pris. Barnens, liksom fädrens, ljud Stige upp till samma Gud, Att hans godhet nederkalla Öfver oss och öfver alla!

7. Herre! signe du och råde Och bevare nu oss väl. Herre! ditt ansigt' i nåde Lyse alltid för vår själ. Herre Gud! dig till oss vänd, Och din frid oss allom sänd. O, Gud Fader, Son och Ande! Dig ske pris i allo lande.

(Verserna 1—6 J. O. Wallin † 1839. Versen 7 J. Svedberg.)

N:o 103.

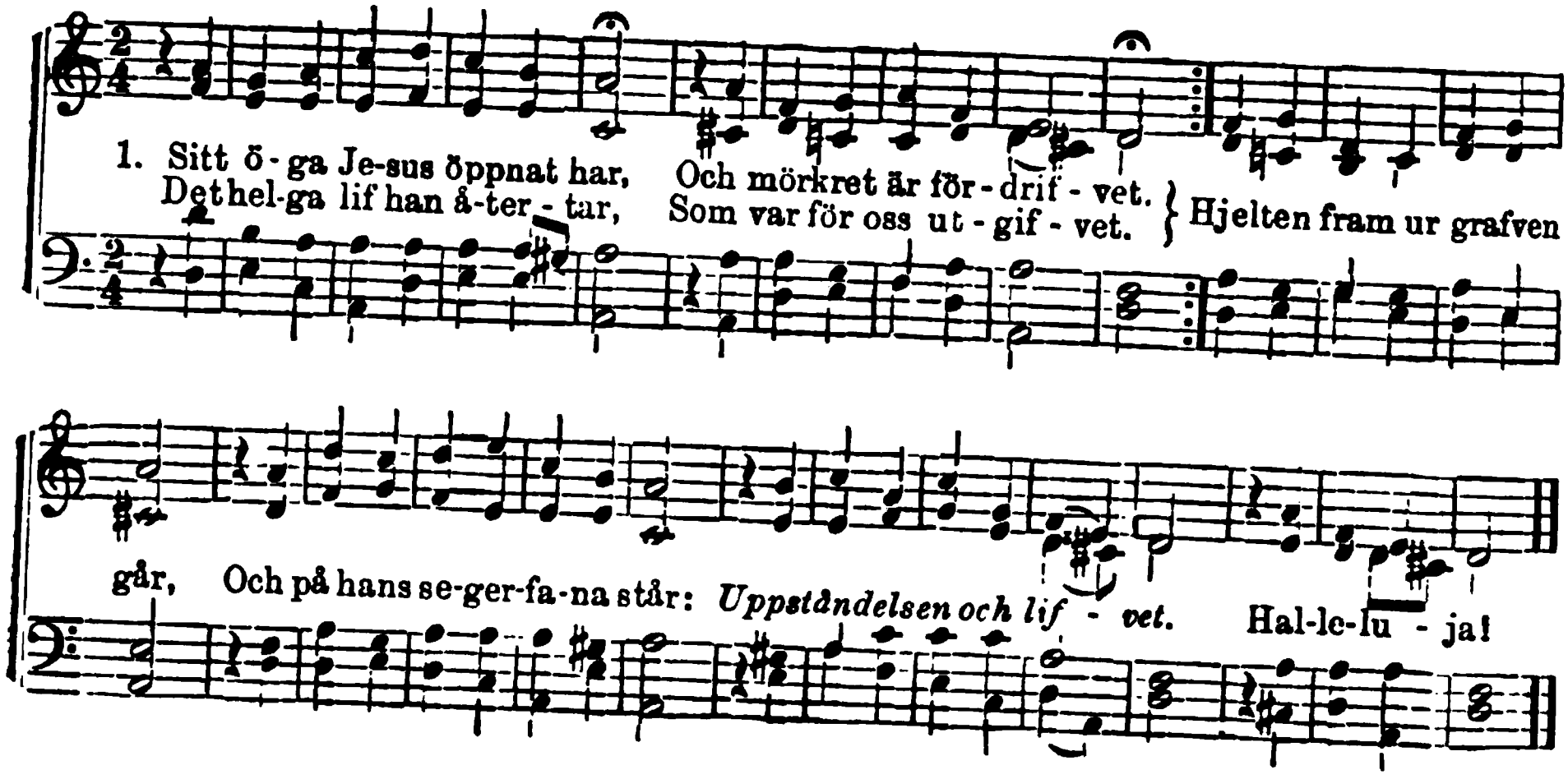

Den svenska psalmbokens författare.

Svenska psalmförfattare och öfversättare.

Adlerbeth, Gudm. Göran, född 1751, statsråd, berömd för sina förträffliga metriska öfversättningar af romerska skalders arbeten, död 1818.

Afzelius, Arv. Aug., född 1785, kongl. hofpred., kyrkoherde i Enköping, prost, förf. af "Svenska Folkets Sagohäfder", "Neckens polska" m. m., död 1871.

Amnelius, And. Petri, född 1638, komminister i Romfartuna, död 1692.

Arrhenius, Jakob, född 1642 i Linköping, prof. i Upsala, död 1725.

Ausius, Håkan, född i början af 1600-talet i Åhs socken, Vexiö stift, död 1653(!).

Boethius, Jakob, född 1647 i Kila, Vesterås stift, prost och kyrkoherde i Mora, för politiskt skriftställeri afsatt 1697, hållen i fängelse till 1710, död i Kolbäck 1718.

Brag, Karl Joh., född 1735 i Marstrand, prost och kyrkoherde i Göteborg, död 1781.

Brask, Petrus, född 1641 i Linköping, hans lefnadsomständigheter okända, död före den 30 Mars 1691.

Carlberg, Birger, född 1641, för en obetänksam arfstvist dömd från kyrkoherdeembetet, äran och lifvet, men benådad mot erläggande af böter, död af sorg 1683 i Göteborg.

Cassel, Karl Gustaf, född 1783 i Skenninge, öfverdirektör m. m., lagman öfver Vestmanland, Dalarne och Upland; framstående riksdagsman, död i Stockholm den 2 Nov. 1866.

Chorœus, Mikael, född i Vörå i Finland 1774, fil. mag. i Upsala, docent i Åbo, theol. adjunkt vid Karlbergs krigsakademi, död 1806.

Columbus, Samuel, född 1642 i Husby, Vesterås stift, kanslist, har författat lyckade epigrammer, "Målro och Romål"m. m., död 1679.

Dahl, Kristoffer, född 1758 i Saleby, Vestergötland, prof vid Upsala universitet 1790, död 1809.

Düben, J. von, född 1671, riksråd, friherre m. m., död 1730.

Düleman, Peder, anställd vid kongl. kansliet i Stockholm, omkring år 1583.

Ekman, Håkan, justitieborgmästare, död i Göteborg, 1718.

Erik XIV svensk konung, född 1533, en "klandervärd och beklagansvärd furste", vansinnig 1567, afsatt 1568, död (af förgift!) 1577. Han uppgifves vanligen hafva författat psalmerna 180 och 373, hvilken uppgift af Beckman bestrides.

Falck, Abrah., födelse- och dödsår samt lefnadsomständigheter okända. Han var möjligen son af E. Falck, biskop i Linköping, hvilken afled 1669.

Fant, Erik M., född i Eskilstuna 1754, prof. i Upsala, död 1817.

Forsell, Olof Hansson, född i Jerfsö, Helsingland, kyrkoherde i Våhla, död 1838.

Franzen, Frans Mikael, född i Uleåborg i Finland 1772, kyrkoh. i Strengnäs stift, derefter i St. Clara, biskop i Hernösand, stor skald, "en den ljufvaste sångare i nordanskog". Lyckligast är han i visan. Flera af hans skaldestycken äro helgjutna mästerverk i poetiskt hänseende, död 1847.

Gardie, Magnus Gabriel *de la*, grefve till Leckö m. fl. född i Reval 1622, riksdrots m. m., död 1686.

Geijer, Erik Gustaf, född på Ransäter, Vermland, 1783, hist. prof. i Upsala, stor skald och häfdatecknare. Bland hans sköna, oförgängliga sånger må nämnas: "Manhem", "Vikingen", "Den siste kämpen", "Den siste skalden", "Odalbonden", "Kolargossen". Hans största hist. arbeten äro: "Svea Rikes Häfder" och "Svenska Folkets Historia", död 1847.

Gezelius, Joh. d. y., född i Dorpt 1647, biskop i Åbo, död 1718.

Gripenhjelm, Edmund, född i Sköfde, Vestergötland, 1622, prof. i Upsala, Karl XI:s lärare, riksråd, friherre, död 1676.

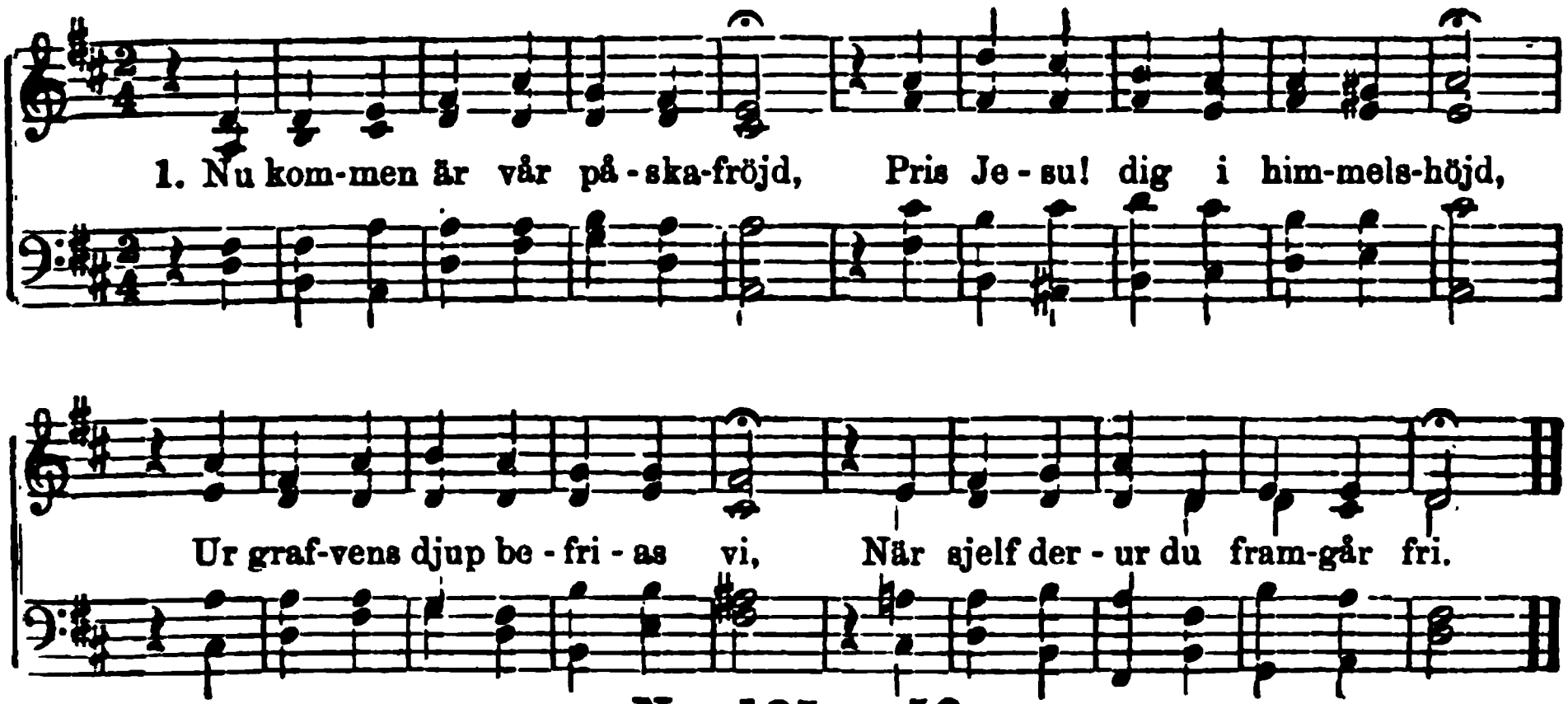

N:o 105, se 50.

Gustaf II Adolf, en af Sveriges största konungar, den förtryckta protestantiska kristenhetens segerhjelte, född den 20 Dec. 1594, stupade i slaget vid Lützen den 6 Nov. 1632.

Gyllenborg, Gust. Fred., född 1731 på Strömsbro, grefve, kansliråd, berömd skald under "Dalinska tidehvarfvet", död 1808.

Hedborn, Samuel Joh., född i Heda, Linköpings stift 1783, kongl. hofpred., kyrkoherde i Askeryd, lyrisk skald, död 1849.

Hjerten, Joh., född i Hjertorp, Vestergötland, 1781, kyrkoh. i Hellstad nära Ulricehamn, död 1835.

Hiärne, Gustaf Adolf, född 1715, riksråd, grefve, död 1805.

Hiärne, Joh., född 1696, kapten vid Åbo läns infanteri, död 1737.

Johannis Gothus, Petrus (Per Hanson Östgöte), född i Norrköping 1536, kyrkoherde, afsatt för sitt motstånd mot Johan III:s liturgi, död i Rostock 1616.

Jonæ Gestritius, Laurentius, kyrkoh., i Resele och i Hernösand, underskref Upsala mötes beslut 1593, död 1607.

Kahl, Johan, möjligen densamme J. Kahl hvilken var rådman och handlande i Visby år 1700. Denne var född 1660 och afled den 21 Nov. 1742.

Kock, Karl Anton, född i Stockholm den 28 Nov. 1788, protokollssekr., lagman, död den 6 Sept. 1843.

Kolmodin, Israel, född i Enköping 1643, theologie prof. i Upsala, superintendent på Gotland, död 1709.

Kolmodin, Olof d. ä., född i Nysätra af erkestiftet 1690, fil. mag. i Upsala, kyrkoh. i Flo, Vestergötland. Hans båda märkligaste arbeten äro: "Dufvoröst", och "Biblisk Qvinnospegel", död 1753.

Lagerlöf, Petrus, född i Fryksdal 1648, prof. i Upsala, rikshistoriograf, vetenskapsman, kritiker och skald, död 1699.

Laurinus, Laurentius Laurentii d. ä., född 1573, rektor i Söderköping, kyrkoh. i Häradshammar, i sin ålderdom blind, död 1655.

Lenngren, Anna Maria, född i Upsala 1754, Sveriges största skaldinna; hennes dikter utmärka sig genom lekande qvickhet och stor förmåga af objektiv framställning, död 1817.

Leopold, Karl Gustaf *af*, född i Stockholm 1756, magister i Greifswald och sedermera docent derstädes, efter flera utmärkelser adlad i Sverige 1809, blind 1822, död som titulerad statssekreterare den 9 Nov. 1829, utöfvade såsom skald stort inflytande på vitterheten och den andliga odlingen; hans dikter äro utmärkta mera genom sin form än genom djup känsla. "Den svenska skaldekonsten qvarhölls af Leopold länge i den franska smakens bojor".

Lindschöld, Erik, född i Skenninge 1634, adlad 1669, kongl. råd, grefve, död 1690.

Lohman, Karl Johan, född i Stockholm 1694, theol. dokt., prost och kyrkoh. i Tierp, död 1759. (Karl XII åhörde på sin dödsdag 1718 en af Lohman hållen predikan.)

Lucidor den olycklige (Lasse Johansson, eller rättare Lars Humerus), född mellan 1640—50, språkkunnig och fruktsam skald, men högst oordentlig i sitt lefnadssätt, dog 1674 till följd af ett på en källare i Stockholm erhållet värjstygn. Under lidandet diktade han psalmerna N:ris 465 och 467. Hans dikter äro samlade under titeln: "Helicons blomster".

Lundvall, Karl Johan, född i Österhaninge 1775, prof. i Upsala, kyrkoh. i Munktorps pastorat, Vesterås stift, död 1858.

Marci, Georg, född omkr. 1540 i Angelstads socken, Vexiö stift, anställd i Erik XIV:s kansli, fregattkapten, sedan prestvigd, hofpredikant, kyrkoh. i Annerstad, död 1613.

Martini, Olaus, född i Upsala 1557, rektor vid Nyköpings skola, vald till biskop i Vexiö, stridde med Karl IX rörande calvinismen, erkebiskop, död 1609.

Muræus, Stefan Larsson, född i Mariestad, Vestergötland, omkr. 1600, hofpredikant, kyrkoh. i Kristinehamn, för hög ålder skild från tjenstgöringen och slutligen för hvarjehanda klagomål från pastorsbeställningen, död 1675.

N:o 106, A.

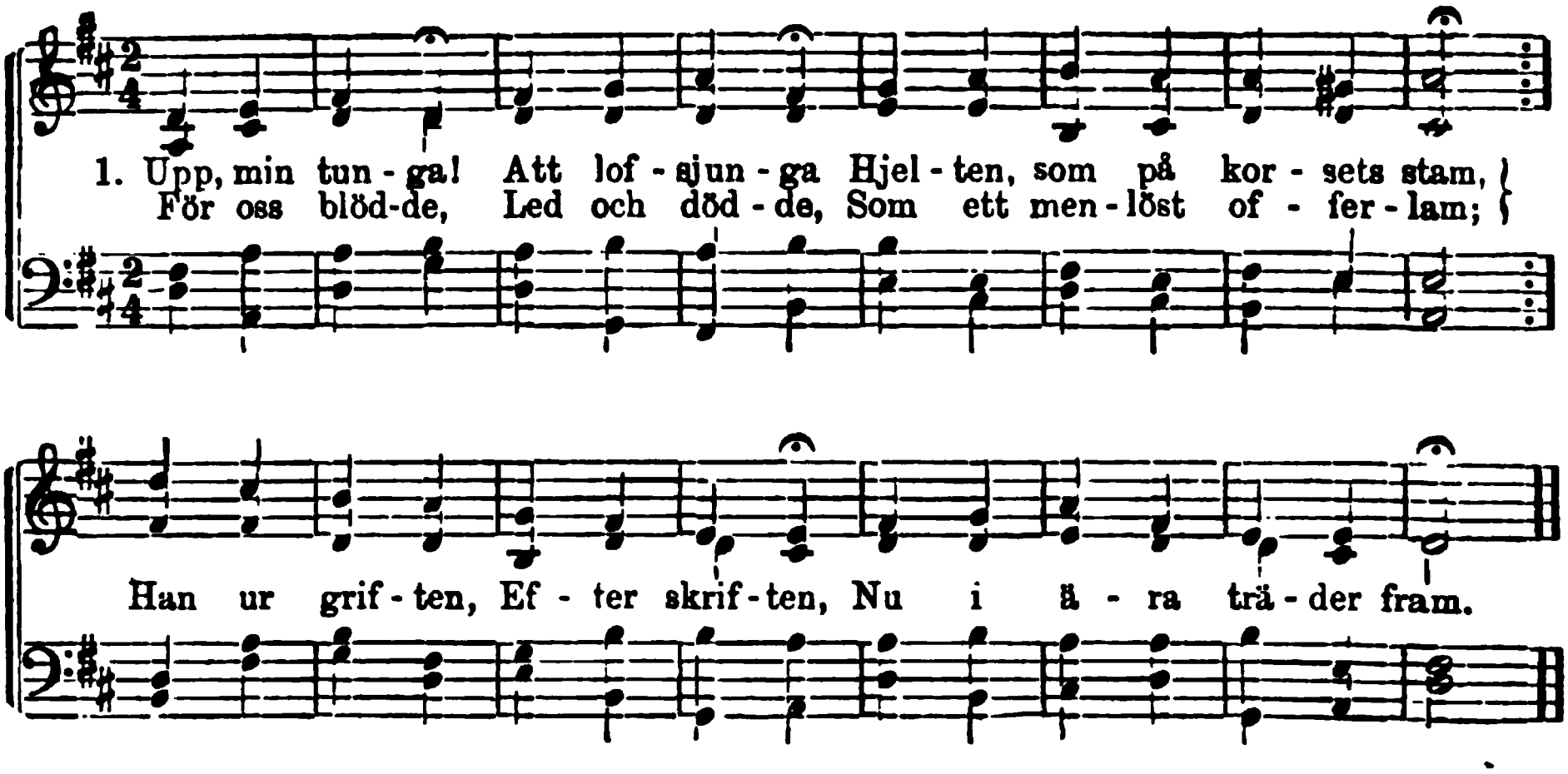

Nibelius, Simon, född i Vesterås 1747, kyrkoh. i Grangärde och sedermera i Stora Skedvi, död 1820.

Norenius, Ericus Laurentii, född i Hedemora socken 1635, kollega och komminister derstädes, kyrkoh. i Garpenberg, död 1696.

Nyren, Karl, född i Gammalkils socken, Linköpings stift, 1726, amanuens och akad. sekreter. i Lund, vice direkt. öfver Alingsås stad och manufakturverk, lektor i Linköping, kyrkoh. i Kuddby, död 1789.

Nyström, Per Olof, född i Ystad 1764, innehade flera civilbefattningar vid kongl. flottan, tjenstgjorde i kongl. Svea hofrätt, vid general-krigs kommissariatet m. m., öfverkommissarie vid kongl. maj:ts flotta, död i Karlskrona 1830.

Olai, Ericus, "canonicus" i Upsala året efter universitetets stiftelse 1477, theol. prof. decanus, död 1486. Hans sång: "Een rikir man ok welloger han en bryllops Kost til redde" m. m. är så vidt man känner, en bland de äldsta om icke den äldsta psalm på svenska språket. Den återfinnes i den gamla svenska psalmboken N:o 205.

Ollon, Gustaf, född 1646 på Vikbolandet i Östergötland, kamrer vid stora sjötullen i Stockholm, död 1703.

Petræus, Joh., född i Jönköping, hans lefnadsomständigheter okända. Hans öfversättningar af ps. 160, 189, 197 utkommo 1693.

Petri, Laurentius, född i Örebro 1499, en af M. Luthers lärjungar, theol. prof. i Upsala och universitetets rektor, den förste lutherske erkebiskopen i Sverige. Han var en "saktmodig och lärd man" samt befordrade kraftfullt reformationen i vårt gamla fosterland. Bland hans arbeten må nämnas "Een liten Songbook til at brukas j Kyrkionne" (1548—1553). Han dog 1573.

Petri, Olaus, den förres broder, född i Örebro 1497, en af M. Luthers lärjungar, kansler hos biskopen i Strengnäs, diakon, Stockholms stads sekreterare, Gustaf I:s kansler, presbyter i Strengnäs, pastor vid Storkyrkan i Stockholm. Han var en vältalig, rådklok och djerf förkämpe för reformationsverket. Bland hans skrifter må nämnas handboken och messan på svenska

språket, svenska psalmer, "Några Gudheilige Wijsor, uthdragne aff then Helga Skrift" (1530), "Swenska Songer eller wisor nu på nytt prentade" etc. (1536). Han dog 1552.

Rudbeck, Olof d. y., född i Upsala 1660, prof. derstädes, adlad, archiater, död 1740.

Rudbeckius, Petrus Johannes, född vid Örebro 1578, fil. mag. i Wittenberg, prof. i Upsala, kyrkoh. i Umeå, theol. lektor i Vesterås, kyrkoh. i Köping, död 1629.

Rönigk (eller Rönigh), Olof, född i Roslagen omkr. 1710, rektor vid Katarina skola i Stockholm, notarie och sekr. i psalmbokskomiten 1765, död 1783.

Schmedeman, Joh., född i Viborg 1653, stadssekr. i Stockholm, adlad, död 1713.

Sonden, Per Adolf, född i Landeryd nära Linköping 1792, fil. mag., konsistorie notarie, komminister vid St. Klara förs., presteståndets sekr. vid riksdagen 1834. Han har utgifvit flera svenska författares arbeten och var sjelf en ansedd skriftställare. Han dog 1837.

Spegel, Haquin, född i Ronneby 1645, studerade i Lund, Greifswald och Upsala, reste i Tyskland, Holland, England och Danmark, fil. mag. vid första promotionen i Lund (1671), kongl. hofpredikant, öfverhofpred, superintendent på Gotland, biskop i Skara och i Linköping samt slutligen erkebiskop. Hans större arbeten: 'Guds verk och hvila', 'Det öppna och tillslutna paradiset' m. fl. äro af ringa poetiskt värde. Deremot utmärkte han sig i hög grad såsom andlig skald och hans psalmer ansågos länge med skäl såsom de yppersta i Norden". Han dog 1714.

Springer, Lars, kommissarie i kongl. hofrätten i Stockholm (1686); hans lefnadsomständigheter, födelse- och dödsår okända.

Stenhammar Mathias, född i Ed, Linköpings stift, 1766, magister, kongl. hofpredikant, kyrkoh. i Risinge, död 1797.

Stolpe, Georg, född i Stockholm 1775, pastorsadj. i Vasa, magister i Åbo, pastorsadj., vice pastor och kyrkoh. i Stockholm, kyrkoh. i Nyköpings östra förs., död 1852.

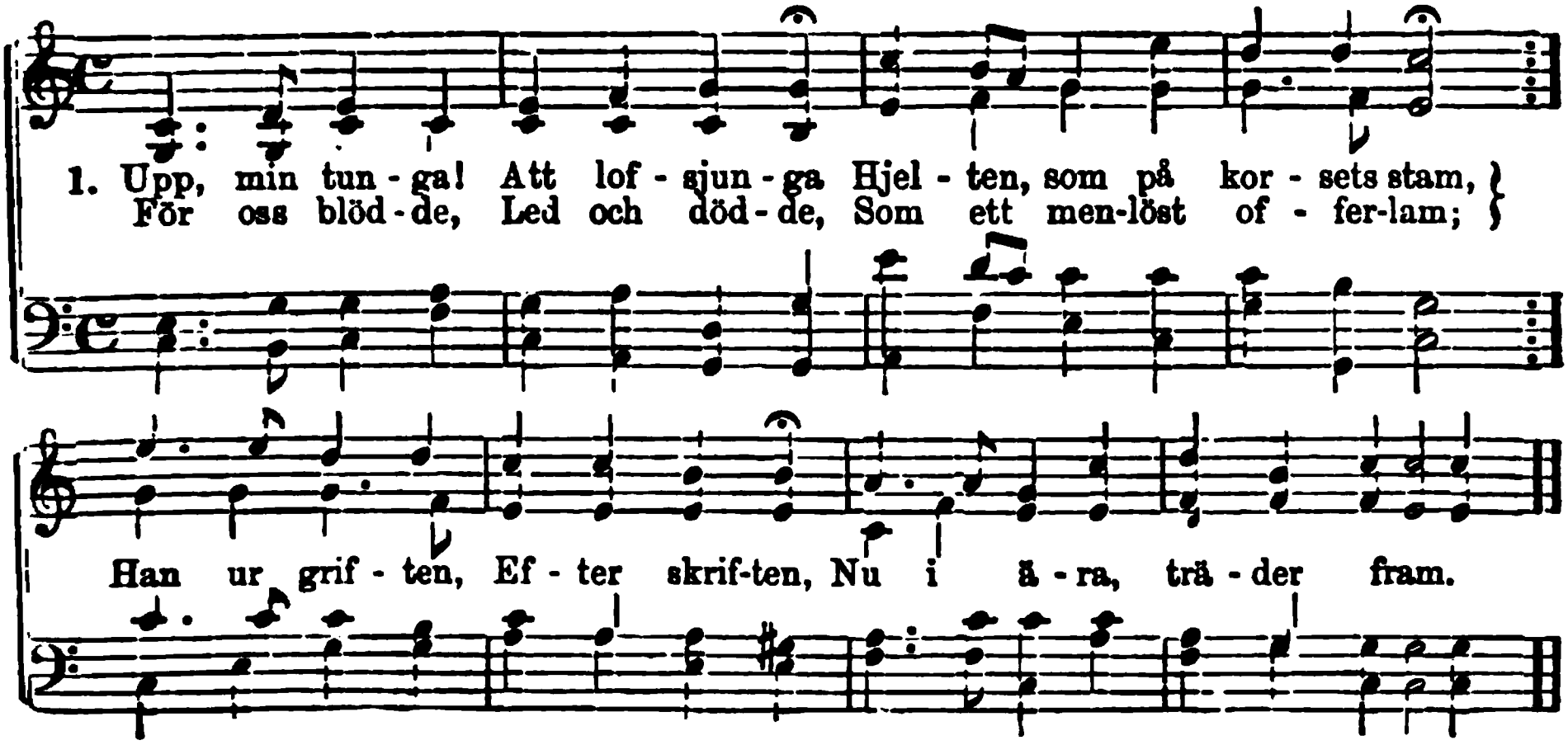

Svanwald, Anders. Hans lefnadsomständigheter, födelse- och dödsår okända. Han utgaf 1674 "Ebba Brahes Andeligre Wijsor och Rijm", från hvilket arbete psalmen 472 härleder sig.

Svedberg, Jesper, född på gården Sweden nära Falun 1653, fil. mag., företog resor i England, Frankrike, Holland och Tyskland, kongl. hofpredikant, kyrkoh. i Vestra Vingåker, theol. prof. i Upsala, domprost derstädes, biskop i Skara, död 1735. "Han var en lärd och högsinnad man, oegennyttigt uppoffrande sig för sanningen". Vid hofvet stod han i högt anseende och uppträdde ofta kraftfullt mot adelns öfvermod. Hans psalmer ega ett stort värde. Hans egen psalmbok af 1694 blef dock till stor förlust för honom själf indragen. Psalmboken af år 1695 är till större delen frukten af hans och hans vän Spegels arbete. Hans många skrifter, bland hvilka må nämnas: "Schibboleth eller svenska språkets ryckt och ricktighet" samt en "Kort svensk gramatica", vittna om djup lärdom och stor magt öfver språket. Svedberg var fader till den ryktbare Emanuel Swedenborg.

(**Thomander**, Johan Henrik, född i Fjelkinge, Skåne, 1798, kastellpredikant i Karlshamn, docent vid Lunds universitet, theol. prof. derstädes, ledamot i kyrko lagskomiten, domprost i Göteborg, biskop i Lund, död 1865. Han var "en öfver partierna höjd väktare på Sions murar", en "oförskräckt sanningskämpe, konservativ i läran, i allt rent mensklig liberal". Han har öfversatt sånger af Körner Tasso, Ossian, Prudentius, Fortunatus, Clemens Alexandrinus m. fl., och var en af "Theologisk Tidskrifts" grundläggare. Bland hans många öfriga arbeten må nämnas: "Svenska kyrkans och skolans angelägenheter", "De kyrkliga frågorna" samt hans i förening med P. Wieselgren verkställda revision af 1819 års psalmbok.)

Tollstadius, Erik, född i Stockholm 1693, fil. mag., kyrkoh. i Stockholm, utmärkt predikant och själasörjare, död 1759.

Wallin, Johan Olof. "Davidsharpan i Norden", född i Stora Tuna, Dalarne, 1779, fil. mag. i Upsala, theol.

adjunkt vid kongl. krigsakad. på Karlberg, lektor derstädes, en af de 18 i svenska akademien, kyrkoh. vid Adolf Fredriks förs. i Stockholm, domprost i Vesterås, pastor primarius, ordensbiskop och kommendör af kongl. nordstjerneorden, kongl. öfverhofpred., præses i hof-konsistorium, af hela Sveriges prästerskap enhälligt kallad och af konungen utnämd till ärkebiskop samt ledamot af kongl. seraflmerorden. Wallin, som i sin ungdom trycktes af armod och försakelser, var ett lysande snille med djup lärdom. Han vann flera gånger svenska akademiens högsta pris och erhöll från stat, kyrka och konungahus glänsande vedermälen af ynnest och upphöjelse. Sedan han dels i förening med Franzen och Choræus, dels ensam utgifvit "profpsalmer" kallades han till ledamot af den komite, som skulle utarbeta en ny psalmbok, hvilket värf slutligen lades nästan helt och hållet på hans skuldror. Att vår svenska psalmbok kom att bevara så mycket af "det bepröfvade gamla" från psalmdiktningens guldålder på samma gång som den innehöll det bästa af hvad nyare tiders skalder diktat, är Wallins odödliga förtjenst. "Utan Wallins arbete hade svenska folket troligen erhållit en psalmbok till sin inre halt liknande i mer eller mindre mån någon af de psalmböcker, hvilka under "rationalismens tidehvarf" infördes i flera stater i Tyskland." (Det var också hans förtjenst att 1815 års bibelöfversättning, "en efter tidens föränderliga smak utförd, moderniserad omklädnad af det lifsens ord, som öfverlefver all menniskovisdom", icke blef antagen). Wallins originalpsalmer i sv. psalmboken uppgifvas vara till antalet 128. Flera andra äro af honom omarbetade eller ändrade. Hans sista religiösa poem: "Dödens Engel" anses för hans yppersta mästerstycke. Af hans verldsliga dikter må här omnämnas: "Första uppfostringen", "Gustaf III" (dithyramb öfver 24 Jan. 1838), "Vestmanna-Dala-sång", "Höbergningen", "Smeden", "Georg Washington", "Hemsjukan", "Hösten", "Svensk ynglingasång", "Sjömannen" m. fl. Såsom andlig talare intager Wallin ett af de främsta

N:o 107, A.

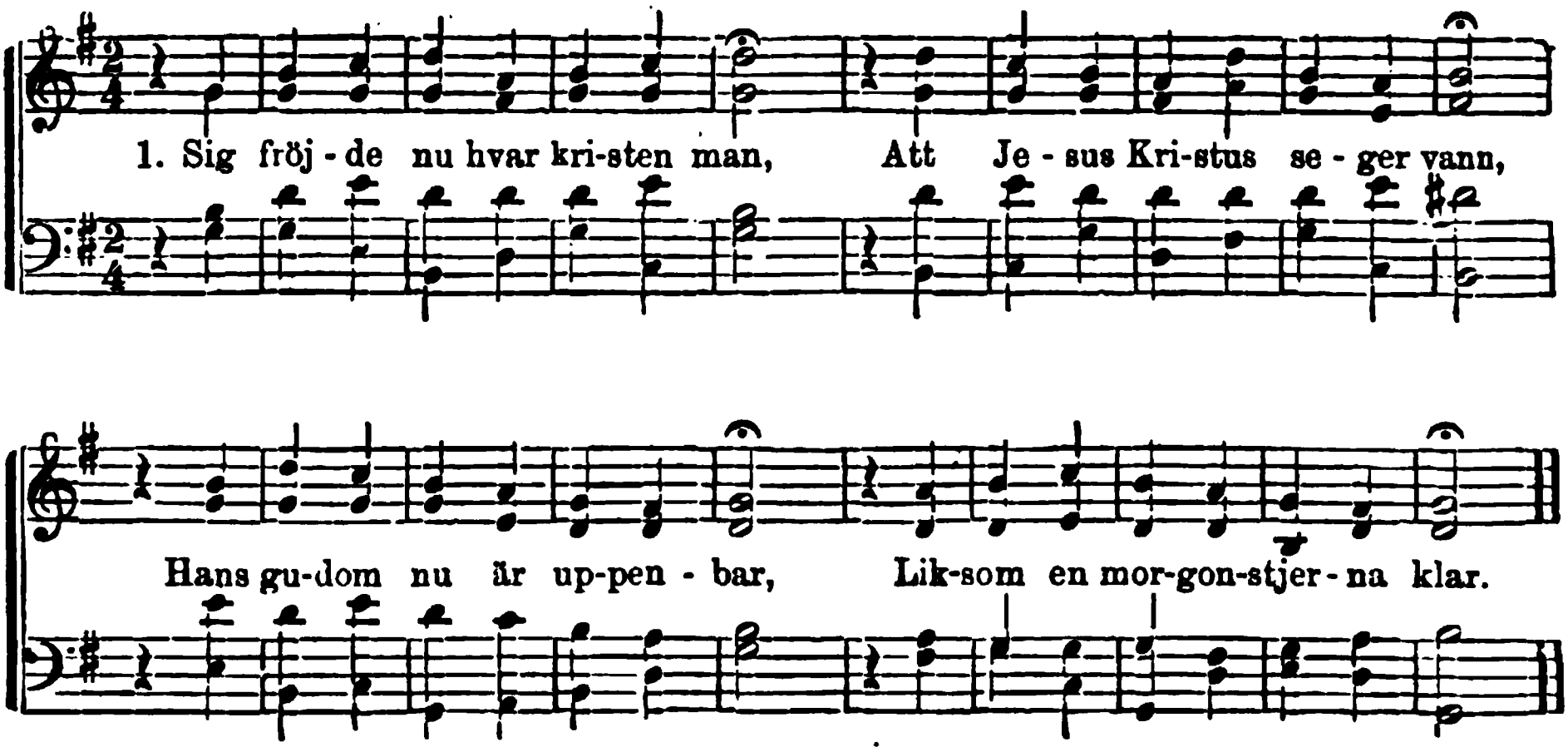

rummen bland Sveriges predikanter, I kraft och klarhet, i skönhet och styrka har denne predikant icke egt sin like. Hans predikningar äro mönster af vältalighet, men kunna dock näppeligen påräkna samma allmänna och varaktiga erkännande i religiöst-uppbyggligt afseende. Mest berömda äro hans tillfällighetstal vid grafvar, vid invigningar af kyrkor och begrafningsplatser samt andra kyrkliga förrättningar. Wallin afled i Upsala den 30 Juni 1839. "I mannaminne", säger en författare, "har ingen enskild mans bortgång väckt en så djup och allmän rörelse ifrån de mägtigas palats till de ringas hyddor, inom de lärdas salar och i arbetarens tjäll".

Wieselgren, Per, född i Vislanda, Småland, 1800, student i Lund, fil. mag., docent i Lund, adjunkt i estetik derstädes, kyrkoh. i Vesterstad och Östraby, derefter i Helsingborg, slutligen domprost i Göteborg, medlem af en mängd lärda sällskap. Han var Sveriges störste nykterhetspredikant, en "själasörjare" i ordets högsta mening, en snillrik och hjertefrom lärare. Hans skriftställareverksamhet saknar motstycke i Sverige. Endast titlarne å hans tryckta arbeten upptaga fyra tätt tryckta sidor (stor oktav) i "Matrikeln öfver Göteborgs stifts prästerskap". Bland hans arbeten må här nämnas "Minnessånger från Värend", "de la Gardieska Archivet", "Sveriges Sköna Litteratur", "Nya Smålands beskrifning" och "Biografiskt Lexikon". I förening med Thomander verkställde han "revisionen" af 1819 års psalmbok. Han dog i Göteborg den 10 Okt. 1877.)

Wivallius (Wivol), Lars, född i Långbro socken vid Örebro 1605, studerade i Upsala och i utlandet, hölls flera år i fängelse för, såsom det föregafs, under svek ingånget äktenskap med en skånsk (dansk) fröken Gertrud Grip, lösgafs före 1647, var sedan auditör vid kongl. gardet. Folkdikten skildrar honom såsom en svensk Eulenspiegel. Under sin äfventyrliga lefnad utvecklade han en stor skriftställareverksamhet. Han dog 1669.

Wultejus, Joh., född i Stockholm 1639, fil. mag., kyrkoh. vid tyska förs. i Göteborg, öfverhofpred. hos enkedrottning Hedvig Eleonora, kyrkoh. vid Riddarholms och Broma förs., död 1700.

Åström, Joh., född i Gefle 1767, fil. mag., vice pastor vid Upsala domkyrka, hospitalpred. derstädes, kyrkoh. i Norrköping, Tuna, Stafby, Simtuna och Altuna, theol. doktor och ledamot af nordstjerneorden. Enligt Wallins önskan lade han kraftfull hand vid arbetet för nya svenska psalmboken. Han dog 1844.

Ödmann, Samuel Lorentz, född i Vexiö 1750, fil. kand., skolmästare på Vermdön, komminister derstädes, kyrkoh. i Gamla Upsala, theol. adjunkt, theol. pastoralis prof., theol. doktor, L. N. O., medlem af kongl. vetenskapsakad. och flera lärda samfund. Han var i 40 år sängliggande, under hvilken tid han författade flera skrifter. Hans "Försök till Kyrko Sånger" utkom 1798. Hans psalmer äro hvad deras halt beträffar af olika värde. Några räknas af Wieselgren till 1:sta och 2.dra ordningen, andra deremot till 4 de och 5:te. Ödmann deltog i psalmboksarbetet till 1814, men drog sig då tillbaka, missnöjd öfver J. O. Wallins "diktatur" inom psalmbokskomiten och den senares anmärkningar. Bland Ödmanns verldsliga skrifter må nämnas hans "Hågkomster från Hembygden och Skolan", i hvilket arbete han upprullar mästerliga taflor af det patriarkaliska lifvet i Sverige i det förra århundradet. Han dog 1829.

Utländska psalmförfattare och öfversättare.

Adam, korherre i abbotsklostret St. Victor i Paris, död 1177.

Albrecht (IV) d. y., markgrefve i Brandenburg-Kulmbach, har författat ps. 251 under landsflykt, död 1557.

Ambrosius, "den latinska hymnologiens fader", född i Trier omkr. 340, en kyrkans pelare, mönstret för en biskop, död såsom erkebiskop i Mailand 397.

Andersdotter, Elle (Ellen Marswiin!), en obekant dansk qvinna före 1645.

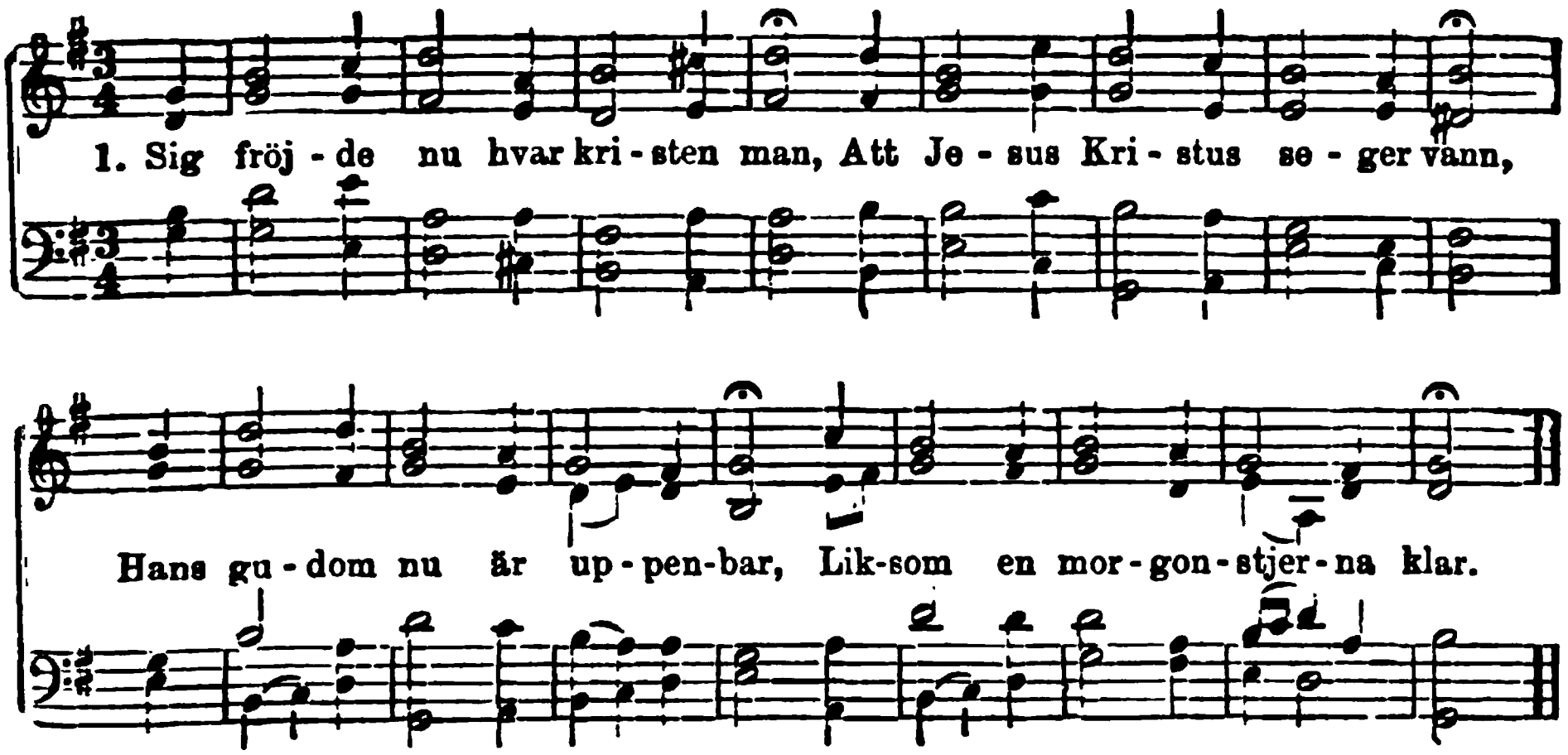

Augustinus, Aurelius, född i Tagaste i Afrika 354, den rikaste, mest omfattande och djupaste anden bland kyrkofäderna inom den latinsk-vesterländska kyrkan, biskop i Hippo, död 430.

Becker, C., född i Leipzig 1561, pastor derstädes, död 1604.

Benno, född omkr. 1011, biskop i Meissen, död 1107.

St. Bernhard, född i Fontaines i Burgund 1091, fantasirik, trosstark, vältalig och högt ansedd lärare, grundläggare af cisternienserklostret Clairvaux och af medeltidens mystik, död 1153.

Beza, Theod., född i Burgund 1519, prof. i Lausanne, predikant i Geneve, död 1605.

Blaarer (Blaurer), Ambros., född i Kostnitz 1492, reformert lärare, död omkr. 1568.

Brorson, Hans Adolf, född i Randrup (Danmark) 1694, biskop i Ribe stift, död 1764.

Clausnitzer, Tobias, född i Meissen 1618 eller 1619, pastor i Weiden i Oberpfalz, död 1684.

Cramer, Joh. Andr., född i Jöstadt i Erzgebirge 1723, kansler vid univ. i Kiel, död 1788.

Creutziger, Elisabeth, född von Moseritz, gift med Luthers slägting, prof. C. Creutziger, död 1558.

Dachstein, Wolfgang, organist vid St. Thomaskyrkan i Strassburg, (lemnade munklifvet 1524), födelse- och dödsår okända.

Decius, Nikolaus, munk och prost i klostret Steterburg, efter reformationen skollärare i Braunschweig, predikant i Stettin, död 1529.

Denicke, David, född i Zittau 1603, hof- och konsistorialråd i Hannover, död 1680.

Diterich, Joh. Sam., född i Berlin 1721, pastor derstädes, öfver-konsistorial-råd, död 1797.

Eber, Paul, född i Kitzingen 1511, verksam för reformationens befästande, prof., generalsuperintendent i Wittenberg, död 1569.

Ebert, Jakob, från Sprottau, Schlesien, theol. prof. i Frankfurt a. d. O., död 1614.

Fiitner, Joh., född i Suhla 1618, diakon i Grimmen i Pommern, död 1673.

Fortunatus, Venantius, Honorius, Clementianus, född i Ceneda, Italien, omkr. 530, biskop i Poitiers, död 609(?).

Franck, Joh., född i Guben, Niederlausitz, 1618, borgmästare derstädes, död 1677.

Freder, Joh., född 1510, superintendent i Wismar, död 1562.

Frimann, Claus, född å ön Sello, Bergens stift, Norge, omkr. 1746, pastor i Davigen, död 1829.

Fritsch, Ahasverus, född i Mucheln 1629, kansler för univ. i Jena m. m., död 1701.

Förtsch, Basilius, född i Rossla (Thuringen), pastor i Gumperda vid Orlamunde, död 1619.

Gellert, Kristian Furchtegott, född 1715, e. o. fil. prof. i Leipzig, död 1769.

Gerdes (Gerdessen), Joh., född i Wolgast 1624, theol. prof. i Greifswald, pastor i Wismar, pastor primarius vid tyska förs. i Stockholm, död 1673.

Gerhardt, Paul, född nära Wittenberg 1606, den "yppersta af sin tids skalder", pastor i Mittenwald, diakon vid St. Nikolaikyrkan i Berlin, afsatt för sitt motstånd mot reformerta läran, arkidiakon i Lubben, död 1676.

Greiter (Greuder), Matheus, musikant i Strassburg, död 1550.

Cross (Major), Joh., född i Reinstadt vid Orlamunde 1564, superint. i Jena, död 1654.

Günther, Cyriacus, född nära Gotha 1649 eller 1650, gymnasielärare derstädes, död 1704.

Harsdörffer, Georg Fil., född i Nürnberg 1607, rådsherre, död 1658.

Heermann, Joh., född i Nieder Schlesien 1585, diakon och pastor i Köben (furstedömet Glogau), död i Lissa i Polen 1647.

Hermann, Nikolaus, (födelseåret okändt), kantor i Joachimsdal i Böhmen, död 1561.

Hertzog, Joh. Fr., född i Dresden 1647, juris doktor och medlem af rådet derstädes, död 1699.

Hetzer eller rättare *Hätzer*, Ludvig, född i Baiern omkr. år 1500, kaplan i Wädenschwyl, "än en vederdöpare

N:o 108.

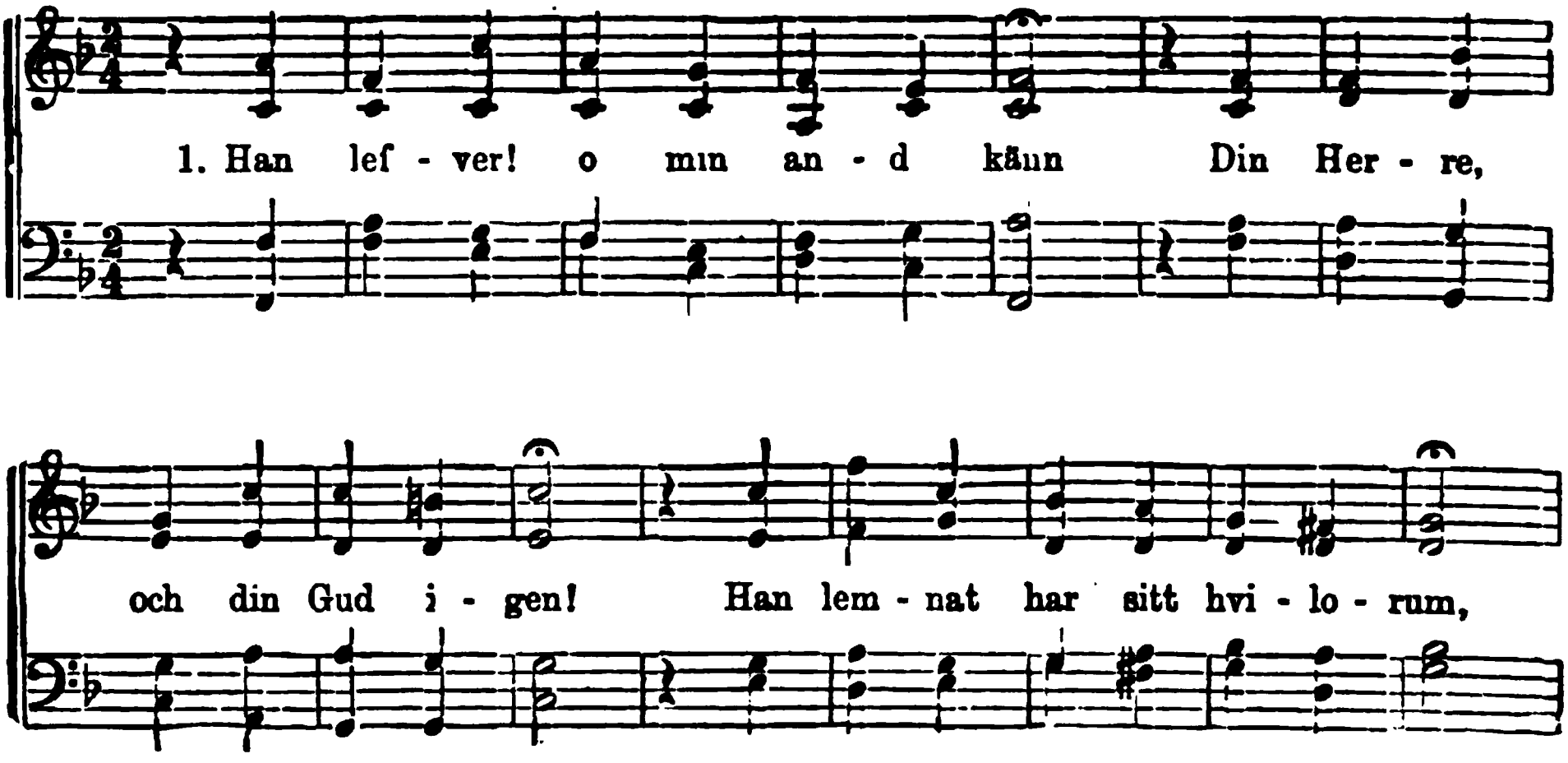

än en förnekare af omdop", för sedlighetsbrott halshuggen i Zürich 1529.

Heyd, Sebaldus, född i Nürnberg 1498, rektor derstädes, död 1561.

Hilarius från Poitiers (Frankrike), födelseår okändt, biskop i sin fädernestad, "arianismens kraftfulle motståndare", förvist till Frygien år 356, efter 4 år åter verksam i Gallien, död år 368.

Homburg, Ernst Kristoffer, född 1605, Rechtconsulent i Naumburg, död 1681.

Huber (namnet skrifves äfven Hubert, Houber, Hubrecht, Humbert, Humprecht, Hunhart), Konrad, född i Zweibrücken 1507, diakon vid Thomaskyrkan i Strassburg, från tjensten entledigad, död 1577.

Huss, Johan, född i Hussinecz i Böhmen 1373, "reformationens förelöpare", en Wicliffes lärjunge, pastor i Prag, rektor för universitetet derstädes, hatad af tyskarne, bannlyst af påfven, såsom "kättare" lefvande bränd under det katholska kyrkomötet i Kostnitz 1415.

Kingo, Thomas, född på Fyen (Danmark) 1634, pastor i födelseorten, biskop af Fyens stift, "en lidandets och uppståndelsens sångare af första rangen", död 1703.

Klopstock, Fred. Gottlieb, född i Quedlinburg 1724, danskt legationsråd och baden-durlachiskt hofråd, död i Hamburg 1803.

Knoll (Cnollius), Kristoffer, född i Schlesien 1563, diakon i Sprottau, död 1621.

Kohlros (troligen densamme som Rhodanthracius), Joh., tysk språklärare i Basel, död 1558.

Kuster, Eliser Gottlieb, född i Braunschweig 1732, generalsuperintendent, död 1799.

Leo (Leon) från Modena, pastor i byn Wölfis (Thüringen), omkr. 1607.

Liscov (Liscovius), Salomon, född i Niemitzsch i Nieder-Lausitz 1640, diakon i Wurzen, död 1689.

Lobwasser, Ambros., född i Schneeberg 1515, prof. i lagfarenhet, hertigl. preussiskt råd, död 1585.

Luther (skrifves äfven Lother, Lutter, Luder, Luter), Martin, född i Eisleben den 10 Nov. 1483 (eller 1484); reformationens tros- och sanningshjelte, den lutherska kyrkans lärofader, den evangeliska kyrkosångens kraftige befordrare, död den 18 Febr. 1546. Hans stora, välsignelserika lifsverk bör vara kändt af hvarje svensk amerikan, hvadan vi här inskränka oss till ett kort meddelande rörande hans utmärkta psalmer, hvilka "bröto väg för evangelium" och näst bibeln på modersmålet bidrogo till reformationens segrar. Luthers under åren 1523—1545 utgifna psalmer äro till antalet 37, af hvilka 19 äro originaler, 9 bearbetningar af äldre tyska sånger och 9 öfversättningar från latinet. Af originalerna återfinnas 7 i vår svenska psalmbok, neml. 9, 46, 124, 182, 339, 402, 478, af bearbetningarne 5, neml. 22, 63, 134, 135, 142, och af öfversättningarne från latinet 9, neml. 17, 26, 58, 62, 133, 152, 159 (Wallins omarb.), 263 och 303. I den svenska psalmboken finnes således 21 och saknas 16 af Luthers psalmer. Den mest berömda af alla reformatorns psalmer är "den protestantiska kyrkans strids- och segersång": "Ein feste Burg ist unser Gott", af hvilken vi i psalmen n:o 124 ega, icke en trogen öfversättning, men väl en utmärkt bearbetning. Den äldsta af Luthers psalmer är n:o 46 (år 1523), derefter följa n:ris 26, 58, 62, 133, 134, 135, 142, 152, 159, 182, 339, 402 (år 1524), 17, 22, 478 (år 1525), 9 (år 1526), 124, 263, 303 (år 1529), 63 (år 1535). Luthers sista psalmboksredaktion är från 1545 eller året före hans död. Den första tyska lutherska psalmboken utkom 1524, svenska lutherska psalmer utgåfvos från trycket redan 1526.

Marot, Clement, född i Cahors omkr. 1495, kammartjenare hos Frans I af Frankrike, han kastades ofta i fängelse, var misstänkt för reformert "kätteri", flydde till Geneve, förvisades derifrån för äktenskapsbrott, död i Turin omkr. 1544.

Meister, Kristoffer Georg Ludv., född i Halle vid Saale 1738, pastor prim., och prof. i Bremen, död 1811.

Melanchton (Melanthon), Filip, född i Bretten i Pfalz 1497, prof. i grekiska vid universitetet i Wittenberg, "Tysk-

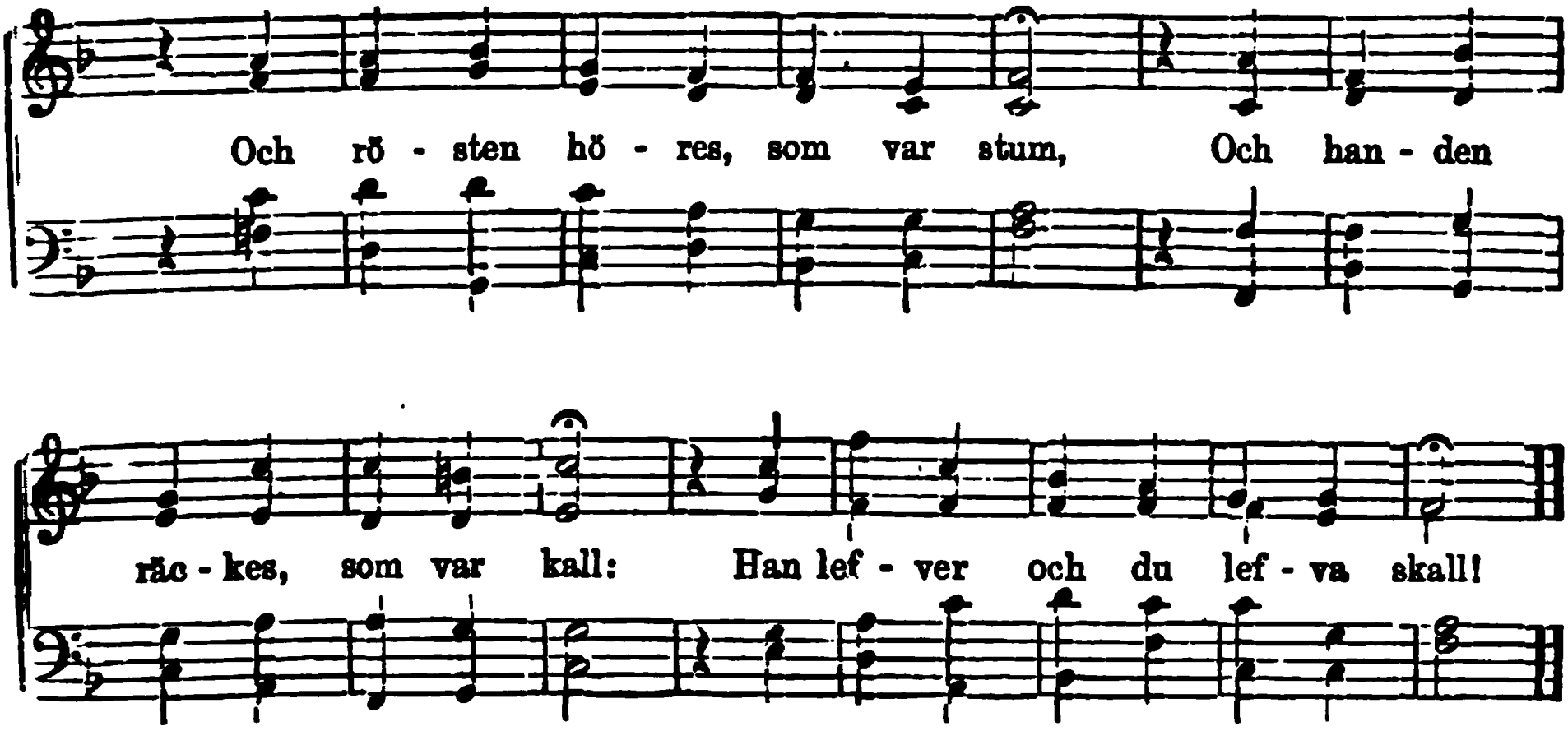

lands lärare", Luthers förnämste medhjelpare under reformationsarbetet, en theolog, hvars betydelsefulla verksamhet, torde genom kyrkohistorien vara allmänt känd, död 1560.

Melissander (Bieneman), Kaspar, född i Nürnberg 1540, lärare, under religionsstrider från sina embeten afsatt, slutligen generalsuperintendent i Altenburg, död 1591.

Musculus (Mösel, Mosel, Musculus), Wolfgang, född i Lothringen 1497, pred. i Strassburg, theol. prof. i Bern, död 1563.

Mortensön Töndebinder, Claus, född omkr. 1500, den förste (dansk) lutherske presten i Malmö, utgaf derstädes den första "Danska Psalmebog" 1528 och den första "Danska Messebog" 1529. Han afled före 1578 i en ålder af 76 år. Ps. n:o 24 är möjligen öfversatt af honom.

Müller, Henrik, född i Lübeck 1631, theol. prof., superintend. i Rostock, död 1675.

Munter, Balthasar, född i Lübeck 1735, innehade flera tjenstebefattningar i Jena och Gotha, pred. vid tyska St. Petrikyrkan i Köpenhamn, död 1793.

Neander, Kristoffer Fredr., född i Eckau i Kurland 1723, kyrkoh. och prost i Gränzhof, död 1802.

Neumark, Georg, född i Mühlhausen 1621, sekr. hos svenska ministeresid. i Hamburg, kanslireg istrator, bibliothekarie i Weimar, arkiv sekr , kejserlig pfalzgrefve, död 1681.

Nicolai, Filip, född i Mengeringhausen, grefskap. Waldeck, 1556, pastor i Unna, senast i Hamburg, död 1608.

Niemeyer, Aug. Herman, född i Halle 1754, universitetskansler m. m. derstädes, död 1828.

Notker d. ä., kallad *Balbulus* (stammaren), född i Heiligau nära klostret St. Gallen, benediktinermunk, föreståndare för klosterskolan i St. Gallen, den förnämsta af sequensdiktarne, död 912.

Oehler, And., född i Carsdorf 1758, kyrkoh. i Gross-Städteln vid Leipzig, död 1807.

Olearius, Joh., född i Halle 1611, akadem. lärare i Wittenberg, past. i Querfurt, öfverhofpred. m. m. i Halle, generalsuperintend. derstädes och sedan i Weissenfels, död 1684.

Opitz, von, Boberfeld, Martin, född i Bunzlau, Schlesien, 1597, adlad af kejsar Ferdinand II, sekr. och historiograf hos Uladislaus IV af Polen, död i Danzig, 1639.

Pappus, Joh., född i Lindau 1549, theol. prof. m. m. i Strassburg, död 1610.

Pollander (Gramann eller Graumann), Joh., född i Neustadt i Baiern 1487, arbetade för reformationen i Preussen, pastor i Königsberg, död 1541.

Prudentius (rätteligen Aurelius Prudentius Clemens), född i Calahorra i Spanien år 348, en berömd psalmsångare, hos hvilken latinet, ett hårdt folks tungomål, är likasom genomglödgadt af tron och förvandladt. Det är *församlingens* tro, hopp och kärlek, som han och andra den gamla latinska katholska kyrkans psalmsångare besjunga. Det subjektiva med dess "jag", "mig", "min" och "mitt", som är så utmärkande för våra dagars andliga sånger, hade i honom icke någon tolk (Märk skilnaden i detta afseende mellan psalmen n:o 492 och psalmen 452). Prudentius hedrades af romerske kejsaren med höga ämbeten, hvilka han på sin ålderdom lemnade för att ostörd egna sig åt andlig skriftställareverksamhet. Han dog omkr. år 405.

Qvirsfeld, Joh., född i Dresden 1642, arkidiakon i Pirna, död 1686.

Rambach, Joh. Jak., född i Halle 1693, theol prof. och superintendent i Giessen, död 1735.

Reimann, Georg, född i Löwenberg, Schlesien, juris doktor, kejserl. råd, död 1615.

Reissner (Reussner) Adam, född 1471, en lärd man utan offentlig tjenst, död i Frankfurt a. M. omkr. 1563.

Ringwaldt, Barthol , född i Frankfurt a. d. O. 1530, pastor i Langfeld i Mark Brandenburg, död omkr. år 1598

N:o 109.

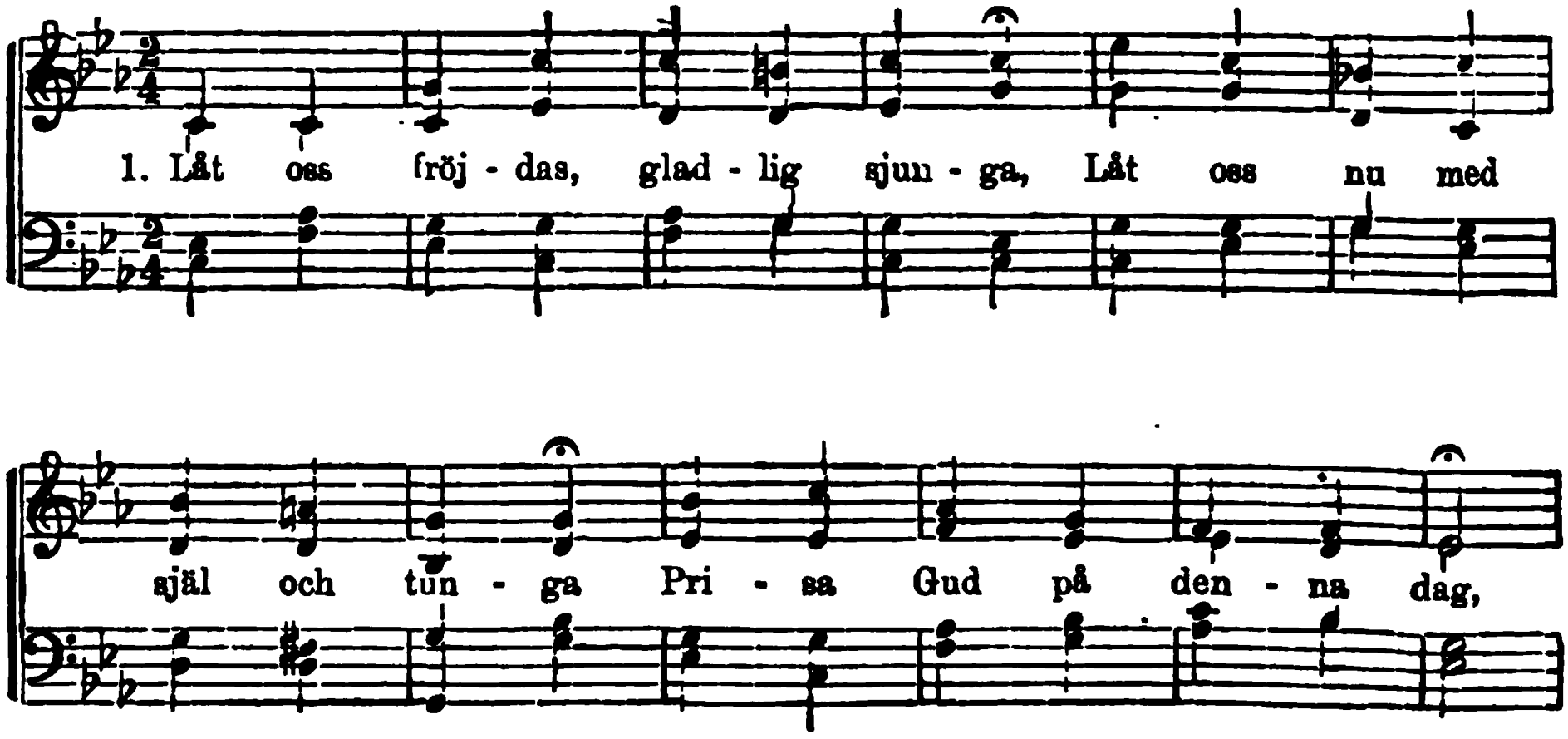

Rinkart (Rinckart, Rinkard), Martin, född i Eilenberg, 1586, kantor, predikant å olika ställen, arkidiakon i födelseorten, död 1649.

Rist, Joh., född i Ottensen nära Altona 1607, på flera sätt utmärkt för sina vittra förtjenster, pastor vid Wedel vid Elbe, död 1667.

Rosenthal, Joh., född nära Erfurt 1615, arkdiakon i Schmöllen nära Altenburg, död 1690.

Rutilius, Martin, född i Düben 1550, arkidiakon i Weimar, död 1618.

Sacer, Gottfried Wilh., född i Naumburg 1635, advokat och kammarkonsulent i Wolfenbüttel, död 1699.

Sandorffer, Joh., okänd tysk förf. i början af 16:de århundradet

Schalling, Martin (Mikael), född i Strassburg 1532, pastor i Nürnberg, död 1608.

Scheffler (*Angelus Silesius*), Joh., född i Breslau 1624, läkare, öfvergick till katholska läran, vigdes till prest, upphöjdes till biskopligt råd och dog i ett kloster 1677.

Schenk, Hartmann, född nära Eisenach 1634, pastor i Völkershausen i Thüringen, död 1681.

Schlegel, Joh. Adolf, född i Meissen 1721, anställd vid tyska läroverk, generalsuperintend. öfver furstendömet Calenberg m. m., död 1793.

Schmolck, Benj., född i Brauchitschdorf i furstendömet Liegnitz 1672, pastor primarius m. m. i Schweidnitz, död 1737.

Schmucker, Kasp., från Redwitz, Baiern, födelse- och dödsår okända; han anses hafva år 1578 författat psalmen 230.

Scheesing (Chiomusus), Joh., från Frankfurt a. M., pastor i Friemar i hertigd. Gotha, död 1567.

Selnecker, Nikol., född i Hersbruck nära Nürnberg, innehade flera embeten vid kyrkor och universitet i Dresden, Jena, Wolfenbüttel och Leipzig, fördrefs en och annan gång till följd af calvinistiska stämplingar, generalsuperint. i Leipzig, död 1592.

Spengler, Lazarus, född i Nürnberg 1479, en af Luthers trogne vänner, en reformationens befordrare, förste rådsherre i Nürnberg, död 1534.

Speratus, Paul, född 1484, förkunnade evangelium i Augsburg, Würzburg, Salzburg och Wien, hertiglig preussisk hofpred. och biskop, död 1554.

Sthen, (Roskildensis), Hans Kristensön, född i förra hälften af 16:de årh., rektor i Helsingör, kapellan derstädes, magister i Köpenhamn, kyrkoh. i Malmö, hvarest han i hög ålder ännu lefde år 1603.

Sturm, Kristoffer Kristian, född i Augsburg 1740, anställd vid flera läroverk, pred. i Halle och Magdeburg, pastor primarius vid St. Petrikyrkan i Hamburg, död 1786.

Thomas ifrån Aquino (Tomasso af Aquino), född på slottet Rocca sicca vid gränsen af Neapel (Italien) år 1225 eller 1227, dominikanermunk och den skarpsinnigaste af skolastikerna, theologisk lärare vid flera universitet, theol. doktor i Paris, hvarest han förvärfvade sig tillnamnet "doctor angelicus", innan han flyttade sin lärostol till Neapel. Hans efterlemnade skrifter utgöra 23 folioband. Det förnämsta arbetet är hans troslära, "Summa theologiæ". Han dog i ett abbotskloster i Neapel år 1274.

Thomas ifrån Celano (Tomasso af Celano), födelseåret okändt, en af franciskanerordens första medlemmar, kom 1221 till Tyskland men återvände efter 9 år till Italien, hvarest han afled 1255.

Thymus (Kice), Georg, från Zwickau, lärare och rektor vid flera universitet, död 1561.

Utenhovius, Joh., från Gent, pastor vid en protestantisk kyrka i England i medlet af 16:de årh.

Vischer (Fischer), Kristoffer, pastor i Juterbogk och a. s. generalsuperintendent i Zelle, död 1609.

Vogtherr, Henrik, okänd författare, hvilken bodde i Strassburg omkr. år 1530

Weigel, Joh. Adam Valent., född i Sommerhausen vid Würzburg 1740, lärare vid barnhuset i Halle, pastor i Haselbach i Schlesien, död 1806.

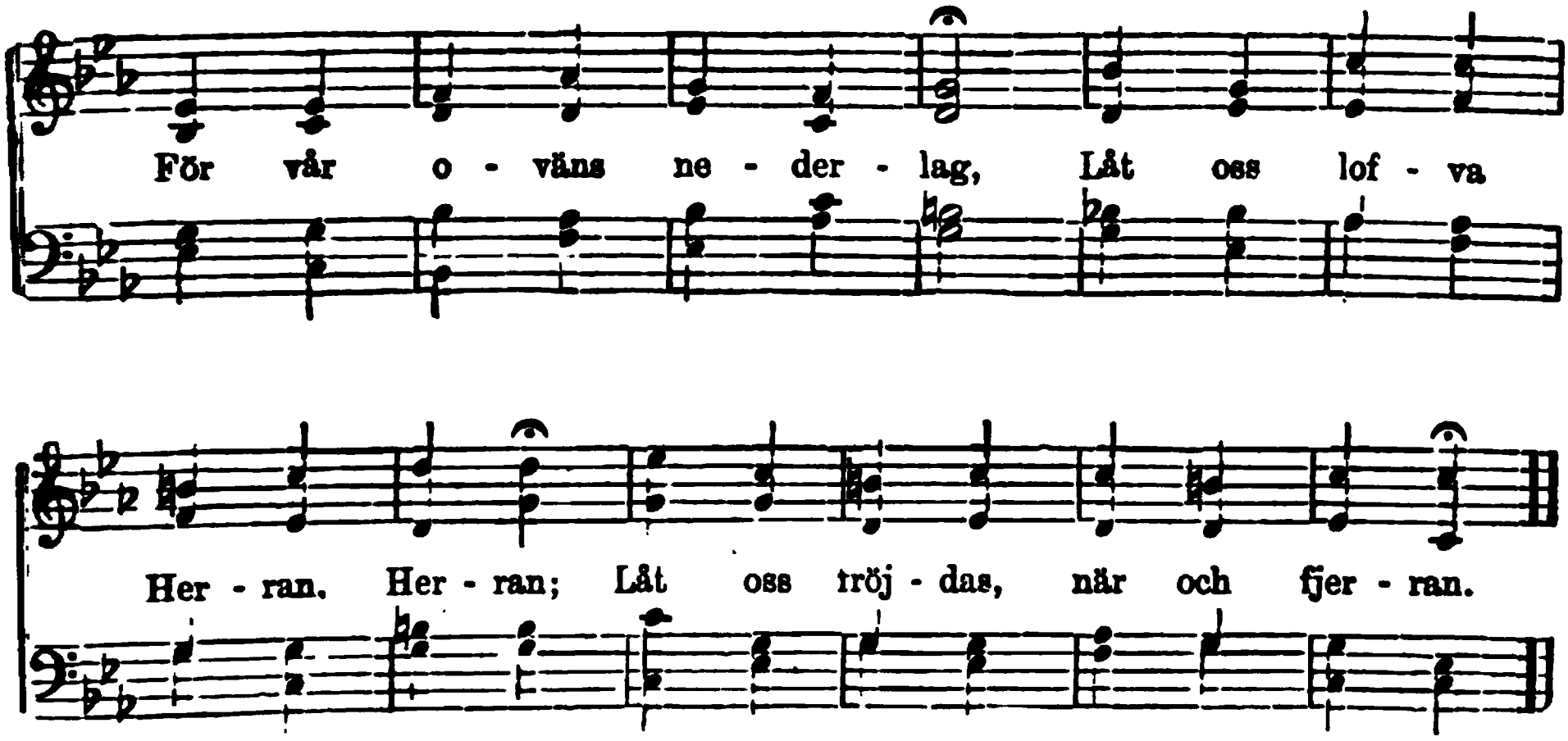

Weiss (Weisse), Mikael, från Niesse i Schlesien, kyrkoh. i Landskron och Fulnek i Böhmen, styresman för böhmiska brödraförsamlingarne, död omkr. 1540.

Weissel, Georg, född i Domnau i Preussen 1590, rektor, pastor i Königsberg, död 1635.

Wilhelm II, hertig af Sachsen-Weimar, född i Altenburg 1598, "en af det tyska evangeliska partiets mest begåfvade män", en af Gustaf II Adolfs första bundsförvandter i Tyskland, deltog med utmärkelse i 30-åriga kriget, uppmuntrande konst och vetenskap, död i Weimar 1662.

Wolfer, Daniel, född i Nürnberg 1617, professor, kyrko- och konsistorialråd derstädes, död 1685.

Vers-Register.

Ack, att jag dit ur	487	6
att jag rätt	432	4
att I Jesu spår jag	432	5
att i synd vi alumre	450	1
blif hos oss, o Jesu	120	1
der menskor skuld	435	4
der synd och otro	376	4
det begär, som jag	174	2
det gör mig	179	5
döden hafver	344	1
fjerran gången	385	2
fruktan, sorg och	173	3
gif, att jag behålla	470	4
gif, att jag, o Fader	253	3
gif, att såsom du	104	6
gifve då Gud, vi	424	8
gör oss, Herre! till	385	6
hafvom honom kär	315	5
Herre! dig	374	1
Herre! hör min	325	9
Herre Jesu! hör	63	13
hjertans ve	98	1
hjertelag. Som	347	3
huru plägas jag	364	1
hvad försoning kan	19	4
hvad hat och afund	457	3
hvad kan oss	455	4
hvad krankhet och	457	9
hvad är dock gods	457	4
hvad är dock lifvet	457	1
hvad är dock mensklig gunst!	457	6
hvad är högt stånd	457	5
hvad är vår gudi	457	3
hvad är vår korta	457	2
hvad är vår medgång blid!	457	7
hvar skall jag	177	1
hvart hade jag	179	4
hvartut skall	177	3
jemmer! skall	189	4
Ack, i döden låt	74	9
Jesu Krist! mig nåd	470	1
Jesu Krist! Vår	98	12
Jesu! mig ock nu	158	8
Jesu! oss beredda	157	17
jordens barn! vår	414	1
I jordens stilla	451	4
i tidens haf	210	8
kära Fader! sade	84	2
ljufsta mun,	98	6
låt den gode Anden	346	9
låt honom ljufligt	111	8
låt mig till det landet gå	375	13
låt mitt usla lif en	364	5
låt oss våra dagar	410	8
låter oss lofva och	424	6
lär mig söka	202	5
lär oss Gud! med	306	5
med ånger, blygd	168	3
min Gud! låt	192	9
min själ! haf	231	1
må din kärlek	223	11
må du det besinna	462	6
nej mitt qval är	238	4
när jag min	186	3
när så mycket	481	5
om det qval, som	463	4
om du ditt hjerta	164	3
på denna klara	43	5
re'n i unga åren	346	1
saliga dag, ej	424	3
stora dag, då	497	4
så nära, mig så	437	3
sälle de, som bo	325	5
sälle äro, de	325	6
sök, i bättring och	489	5
tiden liar med all	158	6
upplys du mitt	190	2
vi äre alla Adams	44	1
ännu, o	142	4

N:o 110.

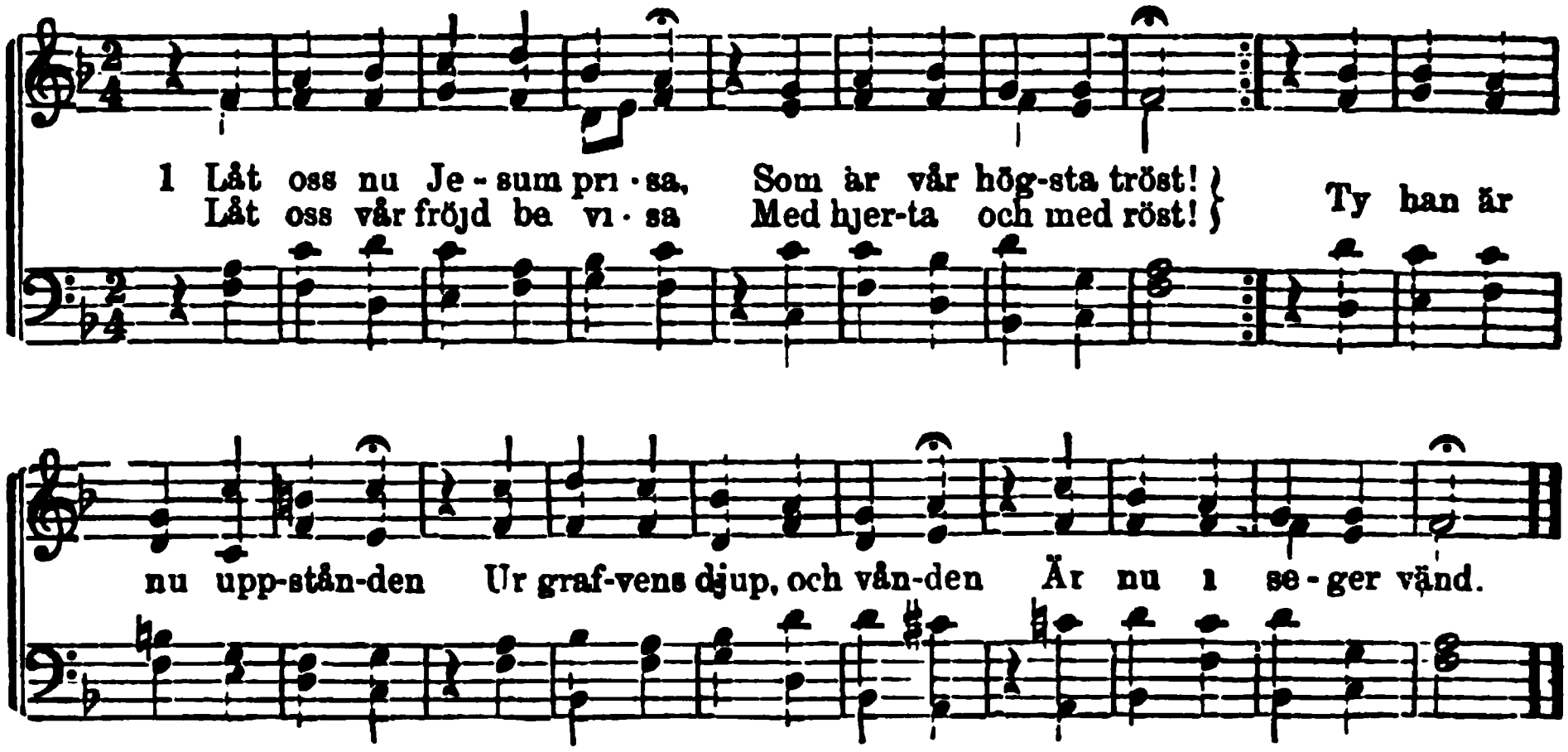

Ack, är dock tid!....	375	6
Adams barn, som...	192	2
Af Andans kraft i...	149	2
den dolda masken.	494	3
dig förordnad,.....	316	1
dig han har i faran	130	7
dig, o Gud! jag.....	37	1
dig är all.....	66	3
din nåd dem.....	356	2
djupets nöd, o.....	132	1
en ringa jordisk ...	74	2
evighet ditt rike...	289	5
helig längtan	158	1
hjertat hafver jag.	221	1
himlens här den ...	140	1
himlens höjd oss...	63	1
lyckans gunst i	256	2
oförsedda	256	3
Afplanat har han...	154	2
Af rikedom och.....	280	1
stoftet är du tagen,	42	8
sådan nåd jag.....	198	3
verldens härd och .	362	3
All den nöd, som....	389	3
djur på marken....	430	3
fruktan du ifrån...	469	4
himlens här, all....	266	2
jordens fröjd så....	220	5
jordens tröst han..	63	3
knä sig böja.....	64	2
skuld är min.....	345	6
sällhet Jesus med..	52	2
timlig nöd, den	463	2
ting vi genom dig..	104	5
verlden, och hvad .	269	4
verldens ljus!.....	167	7
verlden stämme ...	54	4
Alla mina fel och...	467	2
mina ord och	204	3
Allena Gud i	24	1
Allsingen så, som...	345	2
Allt blir godt, när...	245	5
det goda, som mig.	15	1
detta har han.....	62	7
folk omkring din ..	139	4
folk skall samlas ..	139	3
fullkomnadt är, o..	116	1
för vår skull.....	71	4
Allt hvad lif och....	271	4
hvad på verldens ..	459	3
hvad själen.....	366	2
hvad till varelse är	27	4
hvad verlden lofvar	216	5
hvad vi här älska..	455	6
hvad vi med ögon..	257	4
hvad vi på jorden..	455	1
hvilar under.....	436	2
lefvande med.....	446	2
menskoslägtet af..	274	1
menskoslägtet med	274	3
ondt han från mig.	33	3
som på jorden anda	391	2
verldsligt flyr.....	400	4
är redo, fallna.....	164	1
Alltså du är ett	95	7
Guds hjelp förbida,	224	7
jag träder nu till ..	186	6
Anamma from de...	273	1
n ina böner	428	2
Anda, full af nåde!.	137	1
Andre högt må ära,	216	7
Anse, Gud! att jag..	499	7
Arfvet ej förspill,..	210	10
Armod! gläds åt....	70	3
Att bedja Gud, och.	347	6
detta trofast är....	154	3
de trogna älla.....	485	2
dig, o Gud! mitt ...	418	1
försonlighet oss ...	80	7
himlens härlighet.	458	8
jag en ringa ej.....	309	3
jag lefva skulle....	128	5
jag när.....	422	3
kunna oss.....	86	3
ljuf och ostörd.....	422	2
tidens vinning jag	4	5
tjena dig en dag, ..	325	10
tjena två herrar...	298	2
vi Herran ej.....	152	2
vi stige upp till....	257	5
vår tid förnöjsamt	257	6
Bed att Herren.....	453	4
trägen bed i Jesu..	258	3
ödmjuk, bed... ...	258	4
Befall i Herrans	224	1
Befästa oss uti din..	72	6

Begärens och	492	3
Behåll i mig till.....	427	6
oss, Herre! vid det.	7	5
oss vid ditt rena...	120	4
Beklaga af allt.....	180	1
och begråta.....	466	1
Bepröfva mig min..	171	1
Beredd håll mig,....	487	7
Bereden väg för	53	1
Besegladt är de.....	59	6
Besinna, att det ock	82	3
Beskydda konung,..	427	7
Bespottad, qvald ...	87	1
Bestyr, han ropar,..	454	3
Betraktom väl de...	142	4
Betungad jag det...	175	2
Betänk dig då.....	489	2
då hvad din frid ...	450	2
då själ! hvad.....	465	9
om dygden rosor ..	211	3
Bevara mig för	140	6
mig, o Gud! för....	342	6
oss för syndamen..	96	3
Bland långa rön af .	360	2
mången sorg och..	256	4
Blif, Helge And'!....	180	6
mig när, ty jag är .	205	3
när mig, o.....	157	9
blifve många,.....	335	2
Blott vanmagt är all	19	7
Bojor vi draga.....	387	5
Bort mitt hjerta!...	192	1
o verld! med ditt ..	215	4
Borthän, borthän...	197	2
Bär Jesu minne i....	149	3
Bärom för Herran..	383	5
Böner så varma.....	387	3
Bönhör mig, Gud!..	175	1
Dag från dag är....	467	4
Dagar komma,.....	500	5
Dagsbördan tynger.	442	5
De brott, som förde.	375	12
fagra blomsterängar	394	2
goda andar rödja..	36	2
herdar vaktade....	60	2
himmelska härar..	60	3
hvilkas hjertan....	382	5
De krafter, hvilan..	418	3
lägra sig kring.....	35	2
spörja: ho är	121	3
stolta andar.....	420	6
trogna herdar.....	428	4
tårar, som från....	355	6
vrångas hopp skall	227	3
äro ens i vrångvis .	121	2
Dem nåd förlän, att	316	3
som arbeta i din...	316	2
Den blida vår är....	392	1
blomstertid nu.....	394	1
boken då upplåtas.	498	3
der har lustan till .	292	3
fienden, som hade .	110	6
helige du fåfängt..	285	3
hjelp hos verlden..	230	8
högste Fadrens	62	2
Jonas, som man....	110	3
jord, vi ägt, oss....	400	3
korta stund, jag...	119	1
ljusa dag.....	438	1
lägsta tjenaren af.	333	3
mun är tyst, som ..	101	1
natt mig höljer nu.	363	6
nya graf,.....	98	10
nåderike Gud,.....	272	2
nåd, som röfvarn..	95	4
ondska är väl stor.	176	6
röst, som i mitt....	4	3
rösten hörs af en ..	140	2
sanna tröstaren....	133	2
signade dag, den...	424	2
signade dag, som..	424	1
Simson, som var...	110	3
som dig undfår	157	16
som fattiga och....	277	4
som för Herran....	282	7
som Herrans råd ej	491	2
som hungrar, gör..	29	7
som har i Kristo..		
som kärleks tårar..	245	3
som nästans hopp .	277	5
som sanning trygg.	277	3
som till ändan.....	147	5
som utan vank och	277	2
starke hämnaren, som ser.....	273	2

N:o 111.

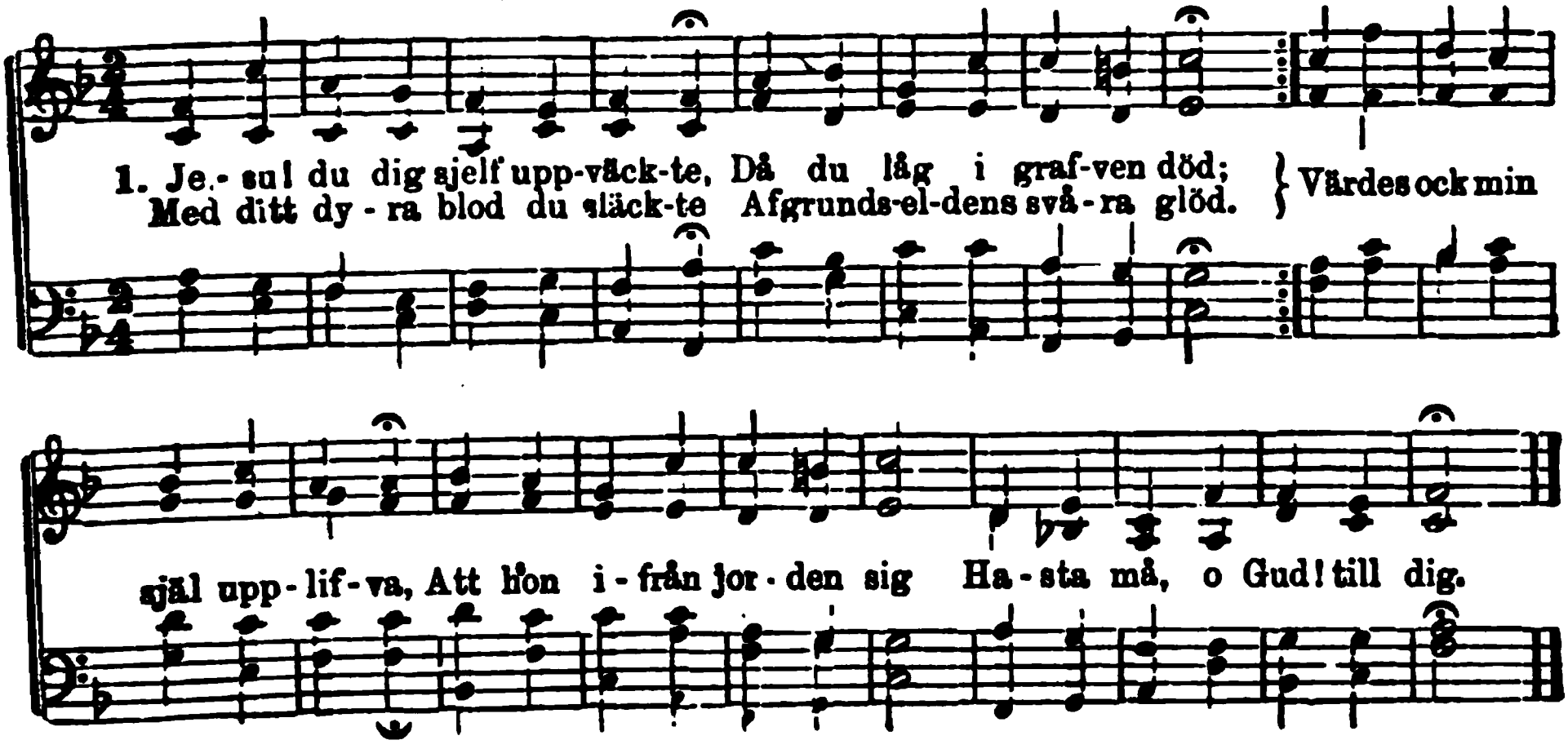

store Gud.....	98	3	Det var så skrifvet i	107	2
syndige stod upp;..	167	5	är din Fader kär...	261	2
sällhet, veriden gaf	290	4	är din hand, o Gud!	382	3
thron, som han....	53	6	är din nåd, som....	229	7
trogna arm, som...	354	4	är ditt blod, som...	175	6
vedervärdighet, ...	338	1	är ett heligt rum...	354	10
veriden ej begripa.	62	3	är ja, amen, sant ..	479	6
ödmjuk, ren och...	315	2	är min tro, o Fader	250	4
Denna stund är.....	92	4	Detta hjerta du mig	38	7
Denne är den stora.	112	1	löfte tillhör alla,...	152	10
Der får jag ock ett..	158	13	mindre eller mer ..	284	5
kan du glädja dem,	493	3	året lär mig höra..	413	4
skall ditt samvet ..	462	5	Dig all veriden.....	270	5
skall han, lik.....	349	4	allena vare ära,....	8	1
uppe är det ingen..	113	4	bedje, dig anrope..	263	5
Deras tro skall.....	73	5	den högste herden.	319	5
Dervmot, när man..	257	7	Fadren velat.....	410	4
Derför jag ock mig.	214	4	Gud! ske evigt lof..	255	5
ser till dig min.....	128	2	han möter.....	12	2
o Fader i det höga!	28	5	hela naturen må...	298	4
Ömt din nåd.....	152	8	Helge Ande! bedje.	135	1
Derjemte sade du...	49	3	heliga trefaldighet	115	9
Dermed du oss på...	63	12	Herre Gud! är.....	32	1
jag vill för Gud....	480	2	Herre! må vi.....	445	3
Derpå förlitar jag..	479	5	jag efterfölja må,.	128	8
Dess tackom vi dig,	107	5	jag villigt tager an.	236	3
Det allena gör mig .	457	11	jag ödmjukt vill...	71	1
arf dig himlen.....	42	7	Jesu Kriste! vare..	95	9
baru, som föds, till	118	2	Jesu! vare evigt....	161	1
blir för sent att....	464	3	Jesu än vi höra	150	3
eviga Guds ljus....	62	4	ingen nog beprisa .	63	9
finns ett ord, för...	184	5	klåd i heligheten .	57	3
gamla år.....	411	1	ljusens Fader! vare	141	1
goda, af din hand..	396	4	lofva helga änglars	265	2
goda, en bland.....	333	4	milde Fader! ärar .	393	2
goda, som du mig..	229	8	min Gud! jag.....	212	2
gör din kärlek och.	422	4	min Jesu! nu jag...	80	2
hjertat, som i.....	150	4	o Gud! en evig dag	13	1
höstliga kornet, ...	493	6	prise vi, att evigt..	263	3
Jesus var, som.....	146	2	prise vi, o Herre!..	446	1
Josef visst, den....	230	2	sjelf du åt de.....	153	9
kostar Gud ju.....	239	6	Dig skall ditt Sion..	1	7
lejon har nu.....	110	2	skall min själ sitt..	28	1
ljuset när mig.....	433	3	som härlig sitter...	270	2
lugn, som mig.....	4	4	som sparfvens.....	270	3
löfte jag ej.....	145	3	som väldig skickar	270	4
qval, hr us känsla..	90	2	trogen i pligterna .	298	7
själa o' i och.....	237	2	vare derför lof.....	84	6

vare lof och pris, o	265	1	Ditt kärlekarop mig	222	7
vare pris för lifvets	66	4	lidande har nått..	100	1
vill jag älska öfver	31	7	lif i synd förflutit,.	462	2
vilje vi tillhöra,....	150	6	ljus tänd i vårt.....	133	3
våra fäders goda...	301	1	lof! en rök. Din....	465	6
Din Anda mig det...	153	15	namn, o Gud! jag..	269	1
Andas tröst i all ...	186	8	ord, o Jesu! blifva.	68	4
bättring ofullkom- lig syns:.....	191	7	ord vill jag.....	425	5
engel håller om....	417	4	ord är i vår nöd....	120	8
Fader, dig allena ..	50	4	stora verk.....	93	2
försyn min.....	15	4	verk du både sist ..	282	7
godhet och din.....	367	2	Dock begär ej mask	407	2
godhet rätt att.....	410	1	fastän oss ofta.....	257	3
helga lag en gräns.	296	4	glömmer han sin ..	289	2
helge ängel blifve.	441	4	Herre! hämden	10	4
Jesus lärde dig att.	243	4	hvilar du i ringhet.	63	11
klara sol går åter	420	1	hvi vill du dig.....	460	5
konung mot, som..	59	5	låg för mig din	141	5
kyrka glädes i ditt.	139	2	min bön och mina.	467	9
kärlek, Herre Jesu.	157	11	när tanken dig vill	48	4
kärlek, som i döden	157	12	skall man sig sjelf.	152	7
magt, din visbet...	401	3	strålar i en högre..	140	3
milda öron vänd...	226	2	ställde du ej målet..	41	3
min Jesu! vill jag..	214	6	var af nöden, att...	144	4
nåd föröka, Gud! i.	198	4	vill du än på.....	150	2
omsorg har	430	4	Domare! jag är ej ..	451	5
ondska, fallna	91	2	Dröjer hjelpen ock .	231	6
röst, vid lifvets....	375	11	Du, all helsas källa!	366	1
sak det är, o Jesu..	120	7	bar ditt kors. Din.	89	3
sak är Guds: gack .	378	2	bar ditt kors. Då..	89	2
sol går bort, men ..	436	1	bar ditt kors, o Jesu	89	1
sol går opp för ond	420	2	bar ditt kors. Så lär	89	4
sorg kan han i.....	243	5	blef för ett ringa...	75	10
spira Jesu! sträckes	118	1	blef gripen utaf....	75	11
synd o verld.....	90	1	blott hjelper i all .	376	5
trohet, stor och....	156	5	bygde utaf jordens	37	3
vishets och din.....	322	2	den verld, hvars ..	30	2
väldighet, ditt.....	141	4	dig hafver sänkt i .	76	6
är jag, när jag.....	437	4	dig lät så rycka,...	76	5
Dina lemmar måste	75	13	då våld och list	8	4
Dit du gått, dit går.	126	1	död, hvar är din ...	103	3
trädet ändtligt.....	464	2	ensam, helig, god..	32	2
Ditt blod, som rann.	417	2	Fadrens värf.....	114	2
folk, o Herre!.....	265	3	fordom högt mig..	158	7
folk, o Jesu! gläder	59	7	från lifvets första .	356	4
hjerta öppne sig'..	51	4	fran mig den fara .	15	3
hufvud, Jesu!.....	91	1	föder djurens.....	399	3
			förde fram Guds...	495	3

N:o 112.

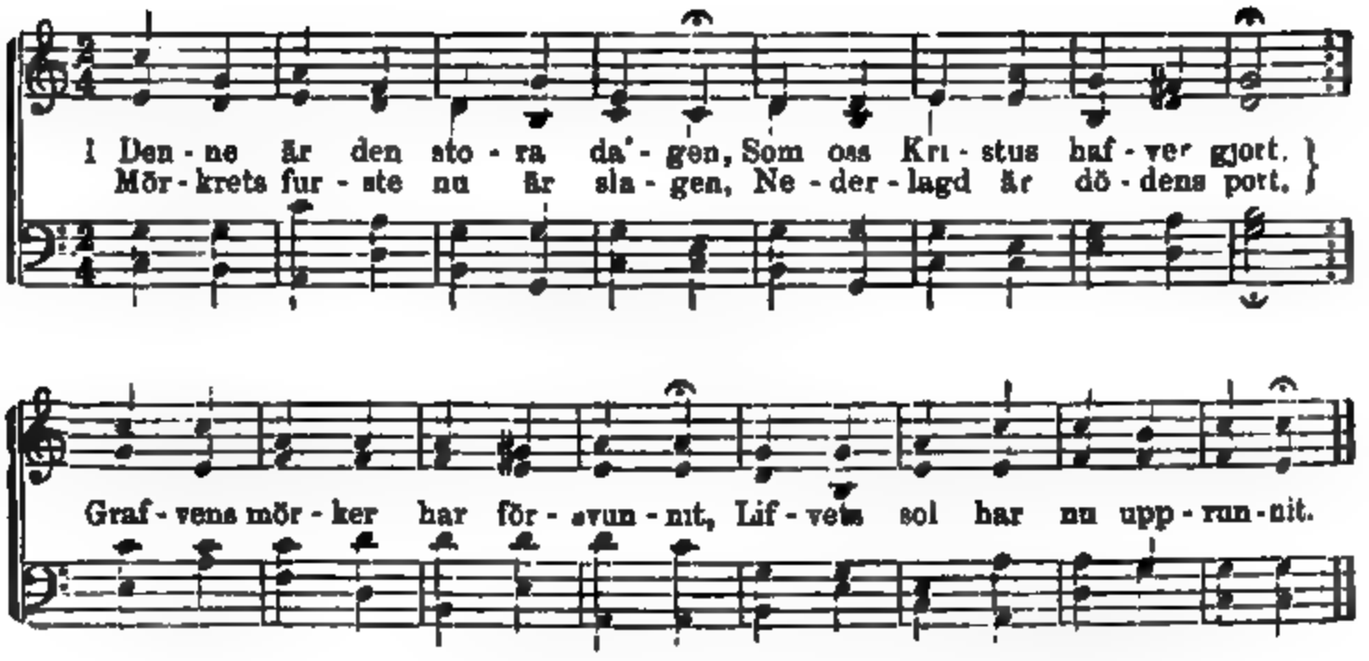

Du förordnat.....	311	2
gaf mig kraft att..	223	6
genom Kristum..	141	11
gode Gud!	208	6
går Guds lam, du ..	90	1
gömma kan din....	497	2
hafver ju o Fader.	351	5
har ditt budskap...	158	6
hafver slagit mig,.	367	3
har min.....	199	9
har o Gud med.....	345	5
helga eld! all	134	3
helga ljus! all .. .	134	2
Herre! afskilt har.	354	1
Herre! du, men ...	329	6
Herre! endast du,..	364	8
Herre! godt ej . ..	338	1
Herre Gud! allena,	349	1
Herre! i din hägnad	31	1
Herre! märker mer	398	3
Herre! ser och	11	1
Herre! stor och ..	389	2
hjelte! bind vid dig	300	2
huddängdes och ..	75	14
hvars rena hjerta	351	1
härare Gud! Den .	377	3
i Gud en fader	198	3
kallat mig af nåd .	342	2
kan, o Herre!	396	2
kan tusen verldar..	383	4
kan undervisa .	137	2
kommer, kärleks-rike!	150	5
kommer, och i dina	401	5
kom till oss af.....	167	13
lif och vaneise har.	23	2
lifvets bröd, o .	155	1
lofvat har, o Jesu .	469	6
lydig var din Fader	99	2
låter i ett ymnigt..	269	6
länge nog har . .	173	2
lät mig, trött, o....	359	3
lät sära dig och ..	76	3
med din kraft, som	136	7
med ett ord i fröjd.	362	2
menskors Fader, ..	396	1
mig ej öfvergifver,	374	6
Du mig har lätit...	47	5
m ...	79	3
m si.	394	4
m ...	40	2
m m.	410	3
m ...	223	2
oc ...	126	5
o ...	5	2
o, ...	79	2
på ...	31	2
rä ve.	269	3
Sa... ...	394	5
satans list ifrån ...	108	4
segran oss.	105	1
ser Guds hjertelag	361	2
ser hans hjessa ...	61	3
sjelf min medlare..	496	4
snöda verld!	458	1
som af grafven ..	99	6
som af gudomsskö-tet går.	130	1
som anförtrodde .	235	4
som besegrat.	99	7
som dig velat. ..	477	2
som din församling	318	1
som dygdens lagar	293	3
som en fader, öm .	401	2
som frumma.... .	500	1
som frälst oss alla,	44	3
som fått en	218	1
som födes.....	334	5
som förhärdad. ..	462	1
som för mig	347	1
som, förrän min...	354	1
som gick att	78	6
som härlig ställde	406	1
som i ditt ord.....	358	1
som ingen vill .	473	2
som låter mig .. .	290	1
som lätit oss din .	331	2
som med en faders.	334	2
som menskohjertat	80	4
som ny mig danar.	137	6
som oss frälst ur .	114	1
som ser hvad jag .	451	10
som så högt har....	125	6
som till menskors .	97	4
som var den	341	1
som verldens synd.	394	11

Du som åt menni-skan	297	1
stad är säll, du . .	58	3
stadgat ordningen	28	3
stilla graf! du säkra	100	2
svettas blod uti din	84	3
såg de hårda..	86	2
såg ditt barn med	409	4
till lycklig utgång.	30	5
träder fram i ära,.	106	2
tröstar dina,..... .	95	3
tunga sömn! du.. .	100	4
tålig var till.....	72	4
vill, o verldens. ...	365	4
vill oss ej	396	3
vändt i olyckans-den	388	2
värdes, Herre! se ..	120	5
värdes mig i denna	156	2
värdes ock, o Herre	155	3
värdes sjelf	429	6
värdes våra barn .	220	6
är alien vår.....	24	4
är barmhertig . .	158	10
är den förnämsta..	136	3
är den trogna.....	438	2
är det, Gud! som .	413	2
är dig nog, du är ..	6	4
är helig, dig	136	6
är i lidandet vårt..	146	9
är min enda tröst..	176	5
är min sol i köld ..	225	11
är mitt lif, min	290	4
är ned af himlen...	136	4
är nådig, mild.. . .	136	7
är när dem, som...	269	7
är o Gud! allena...	27	4
är vårt värn, vår...	436	2
öfverhörde gif,.....	213	9
öfver tingens	4	5
Dygden, ljuset, ...	117	5
Dyra kors, de	78	5
Då bief hjertat.....	148	5
din kärleks ömma .	14	4
du gläder med din.	14	3
du mig från villans	14	2
får jag ock snarlig	205	9
för min skull, Gud.	79	2
Då hoppas jag för .	435	6
jag förkunna skall.	313	6
jag under nödens.	226	2
i nåd på oss du . .	50	5
med Gud du mig...	70	3
märkte de att. ...	67	2
skall din hand.. ..	377	4
skall jag, from och	145	5
skall jag för din..	198	7
skall jag trygg gå fram . . .	384	12
skall jag trygg i råd	429	4
skall i känslan af.	145	4
skall ock du, af. .	454	4
skulle all vår	47	3
till dina fötter . .	74	5
till ditt bord jag ..	131	3
till himmelsk. .. .	356	6
täcktes du	29	2
upphör magt och	450	3
vet jag visst, att .	175	9
Döden kan ej tron	407	7
gör mig icke häpen	467	12
Dödens dom är	93	1
magt är kufvad. .	74	3
Dömd till döden, du	75	15
Efter jag all..	75	3
Ehvad du tager . ..	256	1
jag lofver eller....	417	6
Ej af verldens vise.	73	2
ditt hus de därar.	400	2
döden skall mig nu	188	5
en kristen hugnas.	224	3
en framtid mig .	467	5
evigt är du vorden.	1	4
falla trädets.. .. .	200	2
falskt och argt om.	142	9
fins ett offer, Gud..	430	5
fogeln plöjer	21	5
förmå de svaga....	195	3
grafven om.....	251	1
guld och rikedom	499	3
har Gud oss här i..	222	6
hjelper guld, ej...	499	2
jordisk sorg hans..	42	4
kommer hon med..	247	2
mer du är: Och...	470	3
mer lik en förlorad		

N:o 112.

2. Hvar är nu, o död! ditt välde!
Helvete! hvar är din magt?
Ormen, som vår moder fälde,
Hafver Kristus nederlagt.
Öfver allt, hvad oss förderfvat,
Kristus seger oss förvärfvat.

3. Säll och salig är den stunden,
Då vår frälserman uppstod;
Satan blef i mörkret bunden,
Dämpadt vardt hans grymma mod.
Si, nu kunna fåren vara
Ibland ulfvar utan fara.

4. Vi ha varit fjerran gångne
Från det lif, som ofvan är;
Oss har döden hållit fångne
Med sin grymma magt och här,
Men vi frias från den vånden,
Sedan Jesus är uppstånden.

5. Vi ha varit dödens trälar,
Vi ha varit mörkrets barn;
Satan hade våra själar
Snärjda i förderfvets garn.
Nu har Jesus oss förlossat,
Ormens hufvud sönderkrossat.

6. Jude slägt! din otro spegla
Uti dessa underting;
Utsätt vakten och besegla
Grafven med Pilati ring:
Kristus går dock utan möda
Genom stenen från de döda.

7. Hvässe döden sina tänder,
Ryte satan hämnd och mord:
Bundna äro nu hans händer,
Dödens magt tillintetgjord.
Ho med Kristus blir begrafven,
Uppstår under Kristi glafven.

8. Låtom oss nu vara glada,
Fröjdas hvar uppå sin ort:
Nu är botad all den skada,
Som oss syndafallet gjort.
Dödens fruktan är fördrifven,
Döden är uppsvulgen blifven.

9. Upp, min själ, min mun och tunga!
Upp, mitt hjerta och min röst!
Till att prisa och lofsjunga,
Jesum som oss återlöst,
Jesum tacka och berömma,
Jesu godhet aldrig glömma.

Ej mer, med blicken	484	4
min tanke djupet..	219	2
må en kristen.....	344	4
mörker mer mitt ..	28	4
skall mörkrets	117	2
solen mera sprider	91	4
större bröd oss.....	282	1
vårt förnuft och...	156	3
Eldar skola luften..	398	3
En ande, der nyligen	492	10
dag skall ock.....	492	4
dag skall tjenare...	333	5
dag skall uppgå....	498	1
Endrägt, frid,.....	371	3
En evig lag naturen	42	4
evig oförgänglig ..	487	5
fader heter du, du.	364	3
Fridens ängel.....	483	1
Glad uppståndelse.	469	5
Gud med faders....	390	1
gudomlig stråle....	43	2
Ging dö och sedan.	499	1
herde för din dyra.	114	3
härlig spis är detta	154	5
Jemmerlig och.....	391	1
jungfru födde ett..	60	1
konung öfver.....	306	2
krona han ej bär...	51	2
menskoson ej lidit.	87	2
port är vid, en väg.	454	5
pröfvad Josef.....	350	4
röst till hjertat	42	5
sanningens och....	54	2
själ, som du åt.....	153	8
skynt jag då i	113	3
stark ej tröste på..	391	3
stjerna gick på.....	67	1
syndig man, som...	167	1
tjenarenas tjenare.	274	4
tuktigs kropp och .	298	5
Esaias såg den.....	9	1
Ett annat år.....	415	3
barn är född på.....	63	2
enda mig.....	153	7
förgift nu mände ..	109	4
jordiskt sinne.....	199	2
klarligt ljus af.....	140	4
lif, som af dig.....	490	7
Ett salighetens.....	54	3
saligt afsked mig..	416	6
samvete dig.....	39	2
sorgfullt bröst har.	167	3
stöd dock alltid....	344	3
är nödvändigt, har.	202	3
Evigt gode! du ej...	81	2
salig är den man...	29	5
Fader! ack hur kan	179	3
allt i dig sig.....	3	4
jag i dina händer..	343	4
må ditt hjertelag..	14	5
tacksamheten.....	2	6
under detta namn.	14	1
Fadren sjelf, hos....	48	2
Fall, kristen för din	288	2
Far bort med all....	458	3
bort, o verld så.....	458	12
din väg, du falska..	456	4
din väg, du onda...	456	1
din väg, du stolta..	456	3
din väg, du yra	456	2
hän med all din....	458	4
med din ära fort, ..	458	5
med ditt gods din..	458	2
Farväl! nu vill jag..	477	8
Fast de, med sorg...	325	7
den blick, jag till..	2	2
änglars legioner...	86	4
domaren är öfver..	295	6
grafven blef	107	3
han har oss	389	2
jag i allt ej fattar.	190	3
jag så mycket ondt	158	9
kropp och själ	187	9
min tunga måste ..	75	2
mina tårar.....	346	3
motgångs vreda...	244	4
många ställa sig...	228	2
många äro de, som.	229	3
under öfning af ditt	232	3
än jag i synder.....	205	5
än min synd är.....	182	5
Fly bespottarenas ..	294	5
falska fröjd! ifrån.	280	6
menskobarn! ack..	468	8
verlden, innan hon	173	4
Flyktadt är det	44	3

Fort eller sent från.	477	4
Gud ske lof! Min...	359	2
Frestad, såsom vi,..	126	6
till en brottslig	70	5
Frestelsen skall mer	485	5
Fridens Gud! oss....	376	1
Frid i landet du oss	376	6
på jorden, sjöngs i.	376	7
From och vaksam ..	294	4
Frukta Gud och håll	494	4
Fruktlöst nu	43	6
Från allt ondt, som.	384	4
berg och dalar.....	393	4
denna verlden skall	251	3
girighetens snara..	206	7
jordens stoft till...	19	2
jordisk sorg och...	278	5
oss, så brottsliga...	95	5
Sinai till Golgata..	143	3
Frälsta verld! i.....	78	1
Fröjd, den intet öra.	457	12
Fullbordadt är det..	59	2
Fyll ditt kall med...	308	5
Föld, som menska..	38	5
För afundsmäns	232	4
allt, som hugnat...	357	4
dig ej verlden hade	72	5
dig jag träder fram	353	1
dig o Gud! mitt....	4	1
dig o Herre! tusen	7	2
dig, som i din höjd.	320	2
döden jag ej.....	450	8
evigt blir din.....	6	6
fiender och vänner.	428	6
gudlöshet, med	463	7
Herran vill jag.....	223	10
Jesu pina, För den.	387	6
Jesu skull du vill...	178	9
Jesu skuld förlåt...	415	5
lasten äro många..	196	6
lycka, bröd och....	224	2
mig din vishet, nåd	41	2
mig ej andra.....	142	2
mig sitt lif, sitt....	46	6
oss han blef på.....	115	2
sent skall syndarn.	165	2
svag är denna röst.	357	2
sådant svek och....	88	5
För tidens korta	41	1
vådeld, pest och....	411	4
vår synd han dödad	200	4
Förr skall himmel..	13	7
än din sol från.....	6	2
än ditt hufvud ses.	95	6
än jag sjelf mig....	355	2
än menniskostäm mor hördes.....	34	1
Förr'n falska läror..	439	2
Förbarma dig, o....	25	2
Förbarmare! räck..	229	2
Förbleknad åkren...	404	2
Fördenskull ho vill.	292	4
Jesu! led du mig...	459	5
låt ditt hjerta väl..	465	4
är dig gifvet.....	410	3
Förfäras ej, du lilla.	378	1
Förgås må verlden..	461	2
Förgäfves all den...	306	1
Förklaradt för mitt	141	7
Förkrossad, undan..	130	4
Förlossningen är ...	50	1
Förlossning var den	483	8
Förlåten i templet..	70	11
Förlåt fördenskull,.	188	8
hvad jag har.....	477	3
min synd och gif...	479	2
o Gud och Fader...	292	7
vår synd och gif ...	309	4
Förläna mig din	430	10
mig din nåd, att ...	367	4
Förlån, att jag, af..	208	3
mig trona rena.....	425	3
oss, Gud! din helga	303	1
Förnuftet visar ej..	157	5
Förnya du vårt	410	7
Gud! i detta år.....	412	5
Förnöjelse och frid.	287	2
Förskjut mig icke,..	409	5
Förskräckens ej för.	227	5
Förskräckes du för .	191	5
Förskönad står.....	392	2
Försmå ej det jag...	429	7
Försonare! du har..	167	9
Förstör ej ditt, ej...	142	6
Förtrolig vänskap..	427	2
Förtroligt, fromt...	314	5

N:o 113, A.

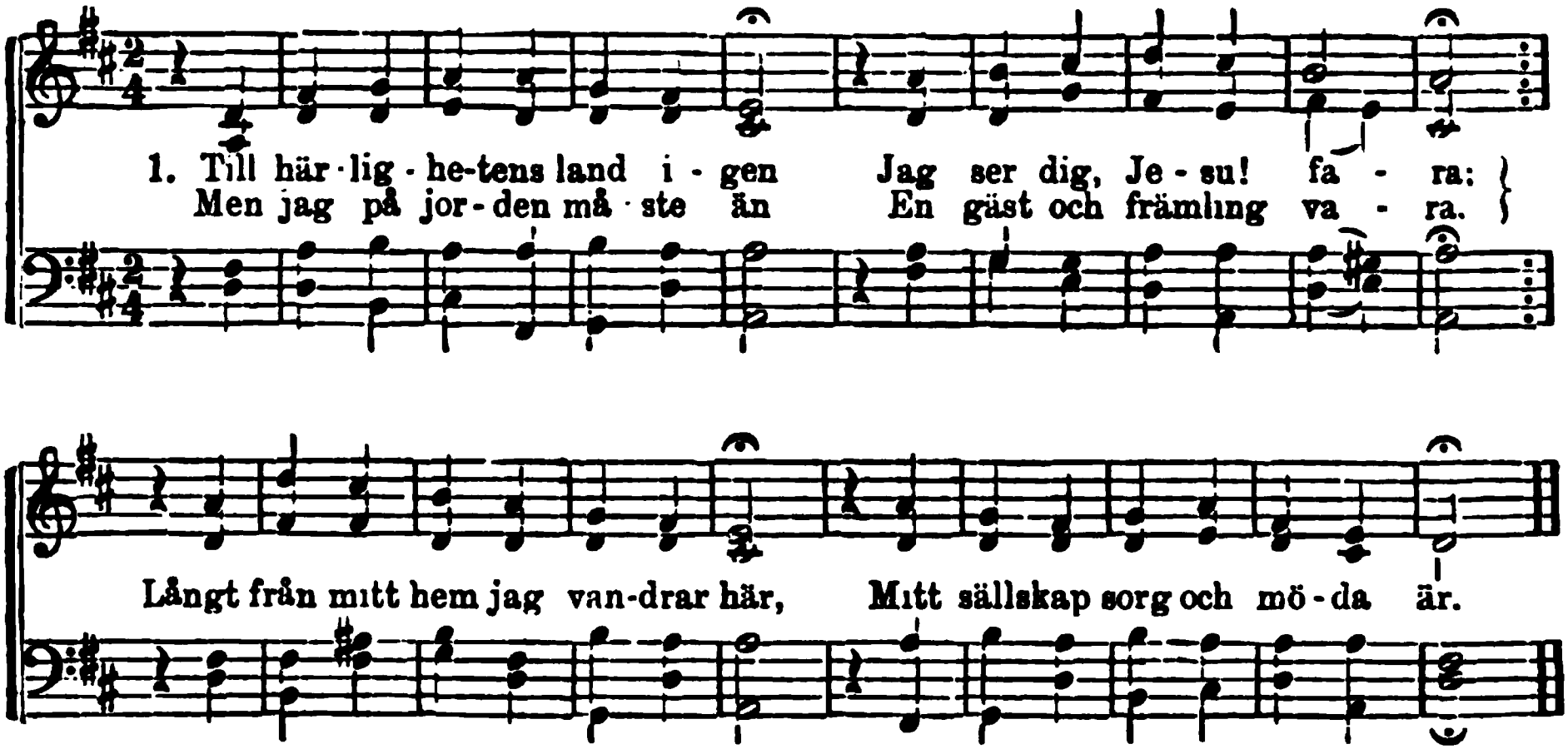

Förty den dagen....	291	5
Förtviflans skuggor	375	5
Förtälja vill jag	381	1
Föräldrar skyldig...	142	5
Föräldrom är jag...	342	5
Gamla, unga MÅ....	106	4
Genom sorgen jag..	123	5
Gerna vill jag för...	111	4
Gif akt uppå ditt....	258	2
allom nåd Och goda	431	9
att ditt ord oss.....	120	9
att jag alltid må...	197	4
att jag dig ej.....	80	10
att jag ej begär....	313	8
att jag ej mer må..	201	4
att jag fast mig....	190	4
att jag gör med flit	207	2
att jag icke saknar	442	9
att jag må kunna..	168	2
att jag ständs min ..	342	3
att jag tacksam....	422	5
att, i lif och död ...	220	7
att ingen af sin....	311	4
att med dig, I.....	154	10
att, om den blott ..	220	6
att med Simeon....	360	6
att i dig förnöjd...	365	5
att under lifvets...	331	3
Fader! med din	6	9
Gud! att, ren och ..	279	1
Gud! jag dig må ...	244	6
lycka, Gud! till allt	138	7
mig det nyttigt är.	238	9
mig din Anda, att..	416	2
mig din Andas nåd.	340	2
mig en förnyad....	201	2
mig min syn, att...	175	5
mig snart en salig.	472	5
noga akt, att.....	465	14
nåd, att omsorgs-		
full för menskors.	309	2
nåd och lycka, ro..	416	3
när du oss vill.....	80	6
när jag samlad är..	340	7
o Gud! att den,.....	311	3
o Gud, mig ljus och	8	5
o Jesu! fröjd och...	413	1
o Jesu! mig din....	109	8
Gif oss, o Gud! din .	324	4
oss, o Gud! ett	399	1
stadig tro och.....	198	5
Gläd dig, du Kristi..	51	1
dig, du helga.....	59	1
dig åt det dyra.....	218	3
dig åt en mild.....	218	4
dig åt ett dops	218	2
Glädjen flyr sin kos:	210	5
Glädje utan Gud ej.	247	1
Gläds' men lär att..	318	5
min själ! en härlig.	43	7
Gnista af en.....	475	5
Gode Fader! från ...	262	3
Gud, som lät mig ..	343	1
Herde! du för fåren	71	7
Herde! i din hjord.	341	2
Grymt man dig för.	75	12
Gud! att jag dock ..	219	8
dig min sak.....	468	1
din kärlek kan ej..	48	6
din tuktan har dig.	177	2
du af inga skiften..	6	1
du är kärleksrik ..	234	1
Fader du oss känna	133	6
Fader och hans....	133	7
Fader Son, i him-		
mels thron,.....	187	10
Faders Son af.....	62	5
fullkomlighetens..	219	1
gifve vårom.....	303	2
gör mig bistånd,...	228	3
har af sin	144	1
hafver lofvat	64	4
i dig jag lefver....	219	3
jag i stoftet böjer..	27	1
jag lefver och jag .	12	6
låter sina trogna ..	35	1
låt mig äfven söka.	36	5
låt min bön dig	240	1
lär mig dock	448	1
med dina änglahär-		
rar	34	4
min Frälsare! jag..	164	5
min Gud, som dig..	166	1
min Gud, som ville	368	1
min Gud! till dig...	248	1
miskunda dig! jag.	451	7

när du i molnen....	48	3
signe eder alla,....	477	5
sina barn med	241	4
sin kärlek dig.....	164	2
som furstars.....	306	6
som gläder mina...	286	1
som mig i kärlek...	363	1
säger, att den.....	292	1
trefaldig! statt oss.	22	
vare lofvad och af.	159	1
vare tack och ära..	36	1
vi vandra trygga..	406	4
vår utgång salig...	332	3
välsigna dessa.....	335	1
är den, som med...	29	6
är mitt hopp, min..	251	2
är vår starkhet och	227	1
öfver oss förbar-		
mar sig.....	402	1
Guds ende Son, o....	66	2
folk! för dig han...	53	2
lag var helig, rätt..	144	2
lag för oss.....	144	5
ord och löfte skall.	124	4
rena lam! oskyldig	94	
Son var glädjens...	396	2
väsens afbild, och .	55	2
Guld, rökverk,.....	67	4
Går jag än vidt,.....	187	2
Gör dina portar.....	53	3
du med mig.....	187	6
mig allt mera vis..	422	7
mig i bönen trygg .	209	4
min själ den.....	388	6
porten hög, gör		
dörren bred, Ditt .	52	4
porten hög, gör		
dörren bred, Och..	52	1
Haf hvila, Jesu!....	96	6
icke lust till.....	142	10
i ditt minne Jesum		
Krist, Som oss.....	125	1
i ditt minne Jesum		
Krist, Som sjelf...	125	2
i ditt minne Jesum		
Krist, Som stod ...	125	4
i ditt minne Jesum		
Krist, Som upp....	125	5
Haf i ditt minne Je-		
sum Krist, Som		
återgaf	125	3
tålamod, Var from	233	1
Han, af ditt ljus på.	130	6
aldrig öfvergifver.	244	2
bäfvar ej, om	276	2
dem från synden...	466	6
ej sitt tryckta.....	241	2
framstår i sin.....	108	5
från Fadren.....	58	5
fullgjorde Hvad vi	106	2
för de qvistar.....	1	2
för oss arma.....	115	5
för oss har lidit....	386	2
förer med sig	63	4
genom hela lifvets.	146	5
har döden för mig.	213	2
har kämpat, han...	491	3
i nåd för mig vill ..	200	2
kan oss snart.....	223	6
kommer, till vår...	55	4
känner hvad mig..	380	7
kärleksfull från....	115	6
lefver! o min Ande,	108	1
ljuset är och	146	4
låter mina fötter...	33	2
med bröst af dig...	349	2
med himmelsk	58	4
menniska är	50	2
mildrik oss.....	16	2
o Herre! skall med.	277	6
skall, i all sin tid,..	315	3
som gick för oss ...	109	3
styrker mig med...	119	3
trädde fram,.....	98	5
tårar fälla skall....	55	3
tälja mina dagars .	252	2
upp till Fadren för	46	7
upprättar mer och.	89	8
utser tiden att.....	239	4
vaknar vid din.....	130	3
vår sveda på sig ...	132	9
växer, dold för.....	57	2
älskar mig, så talar	225	4
är den oss hafver..	268	2
är den som till.....	197	3
är min förnöjelse..	215	3

N:o 113, B.

I äldre rythmisk form.

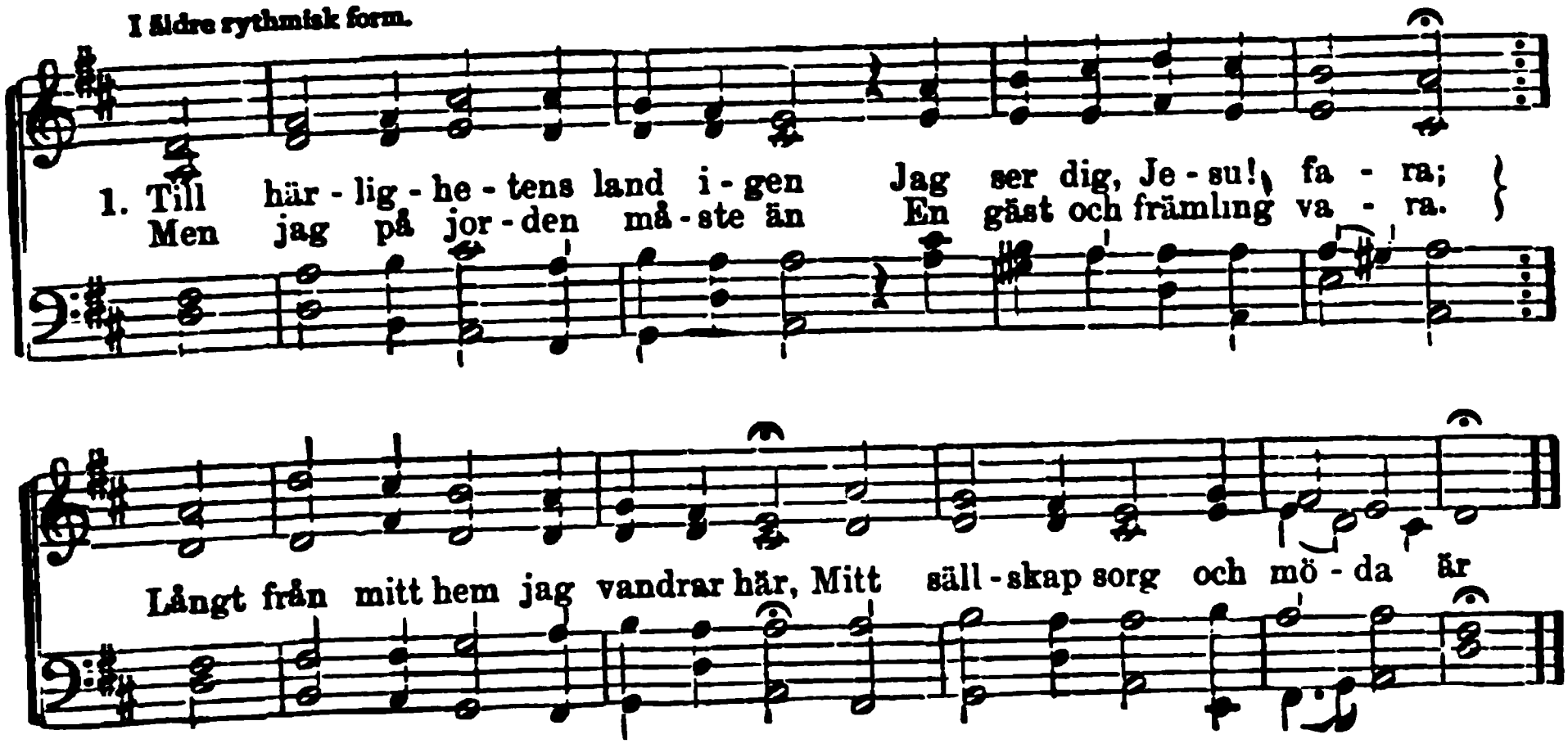

Han är mot ångerfulla god	157	3
är nu vorden	115	4
Hand och fot man	92	2
Hans kyrka, i sitt	56	4
ledning följ; och	108	4
maka, from och	339	2
många barn i	304	2
Har David funnit	188	9
du otaligt godt	191	3
han mig nu	240	3
jag dig i hjertat	77	6
jag ej spart den	171	3
jag Jesum i mitt	214	3
jag med Andans	171	7
jag med trohet	171	4
jag mot hämdelust	171	5
jag nåd hos Gud	212	1
jag skaffat gagn på	435	3
Hell konung! säll	300	1
landets brudgum i	300	3
Hela verlden fröjdes	268	1
Helga, Jesu! röst	70	1
Heliga Anda! Glädjenes Anda!	131	3
Anda! Kraftenes	131	2
Anda! Sanningens	131	1
Helge Ande! du som	148	1
Ande! hjertats nöje	136	1
Heliga, som bor i	3	5
Helig! Helig! Helig!	34	2
vandel, salig Ända,	499	4
Helsans gåfva, dyra	369	1
Helt syndigt går nu	120	3
Hennes famn oss	482	2
sällhet är att lyda:	43	4
Herrans nåd i solens	407	3
äga aldrig blundar	407	4
Herre! dig i nåd	384	1
dig vi skole prisa,	152	12
du för oss i nåd	447	1
du, som från det	482	1
du, som himlens	311	1
du, som sänder	246	1
evigt stor i ära	2	1
för din helga	499	2
Gud! för dig jag	467	1
Gud! jag var	179	2
Herre! hela riket	443	4
mägtig att befalla	361	1
när din allmagts	398	1
när skall jag dig	485	1
se din tjenarinna;	351	7
signe du och råde	500	7
var de trognas	264	3
Herren bland sin	485	3
Herre! du i alla	423	3
mig förnäkran	460	6
ser till enkors nöd!	29	9
sig i nåd förklarar	123	2
Heta åro smärtans	483	3
Hjelp att jag ej	180	4
att jag ej mera	111	6
att jag mot synden	136	8
att jag somnar in	207	7
att med kristligt	313	4
att verlden mig ej	128	7
fördenskull, Jesu	111	5
Gud! de trogna åro	121	1
Gud! vi alltid måge	464	5
Herre! nåderik och hvar för sig Så	138	3
mig, att jag ej	431	10
mig att nyttja	419	5
mig, Gud! att sådan	138	8
mig Jesu! detta	349	5
mig, Jesu! from	75	20
mig, Jesu! hjelp	203	3
mig, Jesu! troget	203	4
mig, Jesu! tåligt	203	1
mig, min Gud! ack	203	2
mig, min Jesu!	184	1
mig ock tåligt	459	9
oss alla så	97	3
oss du, o	369	5
oss, o Gud! I dina	376	8
Hjertat för det goda	195	8
mot din nåd	349	3
Himlen sig till	467	6
Himlens hvalf och	70	2
Hjorten häftigt	30	4
Hit, o Jesu!	137	5
Ho satans boning	328	1
varder väl	464	1
är den, för Herran	183	2
är den, som trött	294	1
Ho är väl värd så	277	1
Hon liknas må vid	411	3
trycker mig till	273	2
är den grund, så	188	2
Hos mig besök de	273	3
mig de redliga i	36	3
Gud då inga hinder	299	5
Hur fridsamt deras	19	6
fröjdar sig i	285	2
gladligt skall jag	326	1
god är Gud, som	440	6
härlig Gud! din sol	465	13
kan och skall jag	321	1
ljuf, o Gud! hur	160	1
ljufligt vid din	401	1
ljufligt är ditt bord	473	5
ljuft att från en tid	159	2
ljuft, hur hjertligt	460	5
lycklig, som ditt	141	2
mild och nådig är	255	4
mången from, hur	291	1
mången nöd, o	483	4
nåderikt, o Gud! du	411	2
rörs, o Gud, mitt	281	2
skall jag vedergälla	355	1
skön och klar för	223	9
stråla för min	68	2
sällt att åter träda	27	2
tomt är allt hvad	419	3
är hans tillstånd	119	5
Huru afund dem	130	5
länge skall mitt	75	4
länge vi här vandra	45	1
Hvad boningar i	343	5
båtar det att ärfva	483	5
båtar gunst och	295	2
båtar mig en	158	17
du förtär i	158	16
Fadren dig har	291	3
gagnar mig allt	50	5
godt kan jag dock	153	11
Gudi täckes, jag begär	206	1
Gudi täckes, lyster mig	254	7
Gudi täckes, ske alltså	254	5
Gudi täckes, tag jag	254	4
Hvad Gudi täckes, vill ock jag	254	8
Gudi täckes, är jag nöjd	254	6
Gudi täckes, är mig kärt	254	2
Gudi täckes, är mig täckt	254	3
helst du ger och	395	1
Herren älskar, hvad	39	5
hjelp mot all	260	2
hjelper oss vi	239	2
i verlden gör dig	231	4
jag ej ser jag tror,	365	2
jag i dag har	442	8
kan dock min själ	257	1
lindring i min	466	4
ljus öfver griften!	102	1
menskor härligt	350	2
mer, om hjertat	357	7
mig brister i min	259	2
mig båtar, ej din	284	6
min Gud vill! det	251	1
nyttigt är, gif Gud!	342	4
rätt, hvad ärligt	297	7
rör mig verldens	249	2
röst, hvad ljuflig	153	1
skadar mig allt	153	10
skulle Herren göra	146	7
större nåd med	47	6
säga de fredliga	492	2
sörjer du så svåra!	244	1
tröst för oss, o	258	6
våld, o Jesu! kan	95	2
är all verldens	253	4
är din själ! en låga,	42	2
är ditt lif! en ström	465	5
är hans kraft!	465	8
är min själ! all	468	4
är väl jag!	273	5
är ärans prål!	210	7
Hvadan kommer	40	3
Hvar kristtrogen	61	1
man må nu väl	46	1
morgon, då ny dag	178	2
är den vän, som	481	1
är nu o död! ditt	112	2
Hvarför klaga!	245	6

N:o 114.

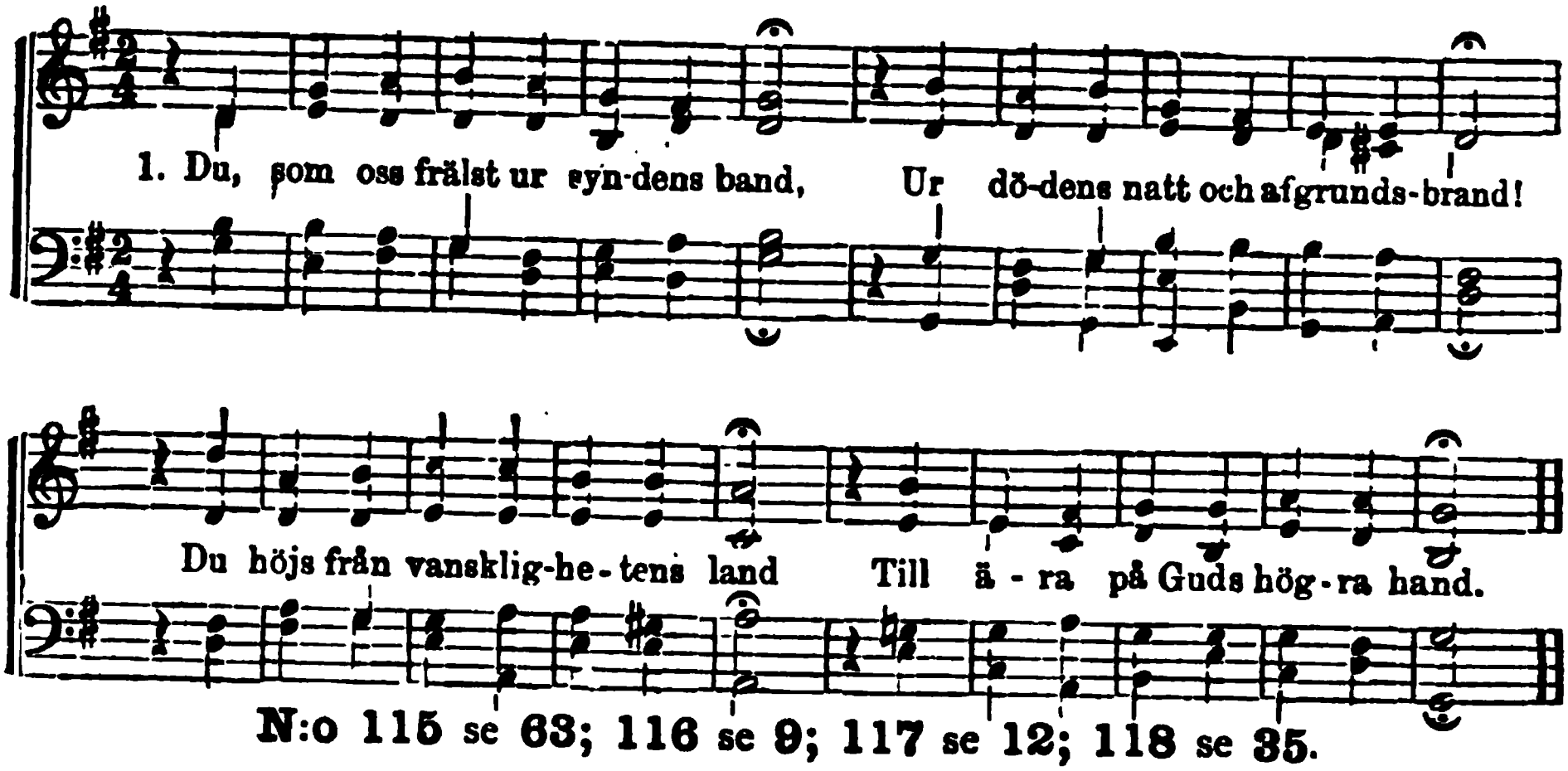

N:o 115 se 63; 116 se 9; 117 se 12; 118 se 35.

Hvarför sörja!	245	1
Hvarmed skall jag..	428	1
Hvart flyr jag för...	170	1
Hvarhän skall jag.	176	1
Hvart skall jag fly,.	185	4
skall jag fly, när du	169	4
skall jag mig vända	170	3
Hvars är den röst,..	167	2
Hvarvid kan jag....	448	3
Hvem skall mig.....	346	2
var den, som dig ej	85	4
var den, som dig förrådde.....	85	2
är bland Jesu rätta	276	1
Hvi har ej förr mín.	220	2
skall du så bitterlig	231	3
skulle jag en.....	280	3
Hvilken kärlek oss.	80	1
Hvässe döden sina..	112	7
Håll du min hand...	281	3
Här det ofta går....	500	2
ensam på mitt.....	162	1
gäller det att verka	224	3
gäller lif, här gäller	211	4
må ej ränker gälla.	317	3
skall nu min själ...	111	10
står jag i en.....	206	5
söka verldens barn	459	2
var mellan ljuset..	102	2
är Guds rätta lam,.	156	4
Härlighet din thron	2	4
Härlig i din	248	2
Höga majestät; vi..	3	1
tanke! ljuf att.....	12	5
Högfärd ur min själ	75	6
Högste Gud! ack....	443	5
Högtlofvad vare....	56	8
Höj glädjerop till...	51	5
menska! höj ur....	42	1
till Gud ditt hopp..	218	7
Hör den bön, dig....	262	8
din profet, som full	59	3
ditt lof från tusen .	3	3
ditt Sions bittra....	336	1
från hans mun den	243	2
Gud ännu sin nåd..	323	1
hans ord: så sant..	192	4
hur han dig med...	465	2
Hör mig, o Jesu!....	185	7
I allan tid, O Jesu..	98	11
all känd och okänd	396	4
all min brist, O	195	7
all min sorg du	249	5
all min sorg är du.	195	6
all min tid Mitt....	195	5
allt hvad helst mig	255	3
blomman af min...	348	1
dag din våda.....	173	6
dag jag dig ock....	425	2
dag, om Herrans...	173	1
dag till korset.....	90	4
denna fasans.....	462	4
denna stora segers.	115	8
detta hopp Begyns.	347	10
detta vansklighe-tens land.....	490	2
det djupa, i det....	12	1
det heligsta.....	45	7
dig är Fadrens.....	141	14
dig är jag af hjertat	250	3
dina gåfvor.....	133	4
din helgedom dig..	388	2
din vård, som	284	1
dino huse är en dag	324	2
ditt ljus jag vägen.	472	4
dopet du mig.....	222	3
dopet nu till.....	110	10
dopets helga bad...	171	2
enfald och i.....	141	10
en kraft att ondt...	38	4
en verld, der lustar	73	3
fattigdom här ned.	62	6
fromme! hvi	102	5
Gethsemane ditt...	71	5
glädjens dag, med.	280	5
gräfvens bo,.....	347	8
Guds församling...	310	1
Herrans namn far.	370	1
himmelen, i himmelen, Der Herren	486	1
himmelen, i himmelen, En sällhet.	486	5
himmelen, i himmelen, Hvad klarhet	486	2

I himmelen, i himmelen Hvad sälla.	468	3
himmelen, i himmelen Man inga...	486	4
himmelen, i himmelen Sjelf alla...	486	6
himlen är min vän:	458	7
hoppet sig min.....	487	1
högfärd och i.....	316	5
Jesu namn vårt....	378	3
Kristi sår jag	480	1
kyskhet, nykterhet	334	6
lefvernets.....	454	1
lif och död min	470	8
lifvets vår mig.....	223	5
luft, i lunder höras	392	3
magt tillbedjans-värdig.....	223	5
medgång lär mig ..	428	7
menskors barn,....	285	1
milda skurar.....	397	2
min stilla hyddas..	435	1
nåd du, Herre! på..	400	1
nåd, o Herre! tag..	68	3
nåd och sanning...	69	2
nätter, som i dagar	373	4
nödens tid, o Gud!.	382	2
onda da'r Guds.....	287	2
oskuld prydd, ur...	19	3
sina vingars skygd	225	2
sin yra de ej rådas.	460	4
stilla glans han....	56	2
syndens straff, i....	6	7
synder mitt.....	375	3
sådan nöd.....	188	3
tro och kärlek mig.	450	7
täta moln är	405	2
verlden han den ...	146	3
verlden utan hjelp.	153	3
verlden är jag blott	476	1
verlden är så mörkt	237	1
Ifrån den tro jag. ..	10	6
ett hjerta, som har	157	10
min födslotimma..	445	1
Ingen har han	152	5
herde kan så leta ..	192	5
magt kan det	376	2
sjö så högt kan	192	6
Ingen så ditt ord oss	341	5
tankegåfva mäter .	2	3
Intet skall mig här .	205	6
qval så bittert.....	78	4
Israel på honom....	407	6
Ja, deras lärare	325	8
dina barn, som till.	403	4
du har ej förskjutit	375	8
du vid dig sjelf....	163	3
Fader! hvad kan...	429	3
han, den evigt	19	8
Herrans ljus ej.....	122	5
Herre! ljufligt är..	256	6
i detta vin och.....	81	4
jag redan saligt....	177	6
jag vet, att mina...	475	4
jag är viss derpå,..	364	7
mig du större nåd..	31	6
mig strida lär i	166	4
mot allt, hvad	77	4
nu och alltid när...	137	18
när jag rätt.....	186	5
ofta mig din nåd...	375	2
rörda själ! en.....	82	2
sälla de, som veta,.	466	5
tacke Gud och	402	3
Jag af din godhet...	222	4
alltid vill dig höra.	195	2
arma menska, ho..	174	1
arme, som i synd ..	189	2
beder dig, o Kriste!	373	5
beder dig, o Herre.	208	2
ber, och har det....	251	4
bäfvar, då jag.....	170	2
bär mitt kors	468	3
den glädje du mig .	38	6
ditt sorgfulla barn	176	3
ej förtryte andras.	334	7
ej frågar efter gull	215	2
fann, att, när du är	256	5
fann ej det jag.....	483	2
fattar mod och.....	178	8
flyr alltså till dig, i	238	7
flyr till dig: Förskjut ej mig,.....	187	3
flyr till dig, min ...	185	6
flyr till dig, o du,..	178	5
får ej se Guds dag,.	365	1

N:o 119.

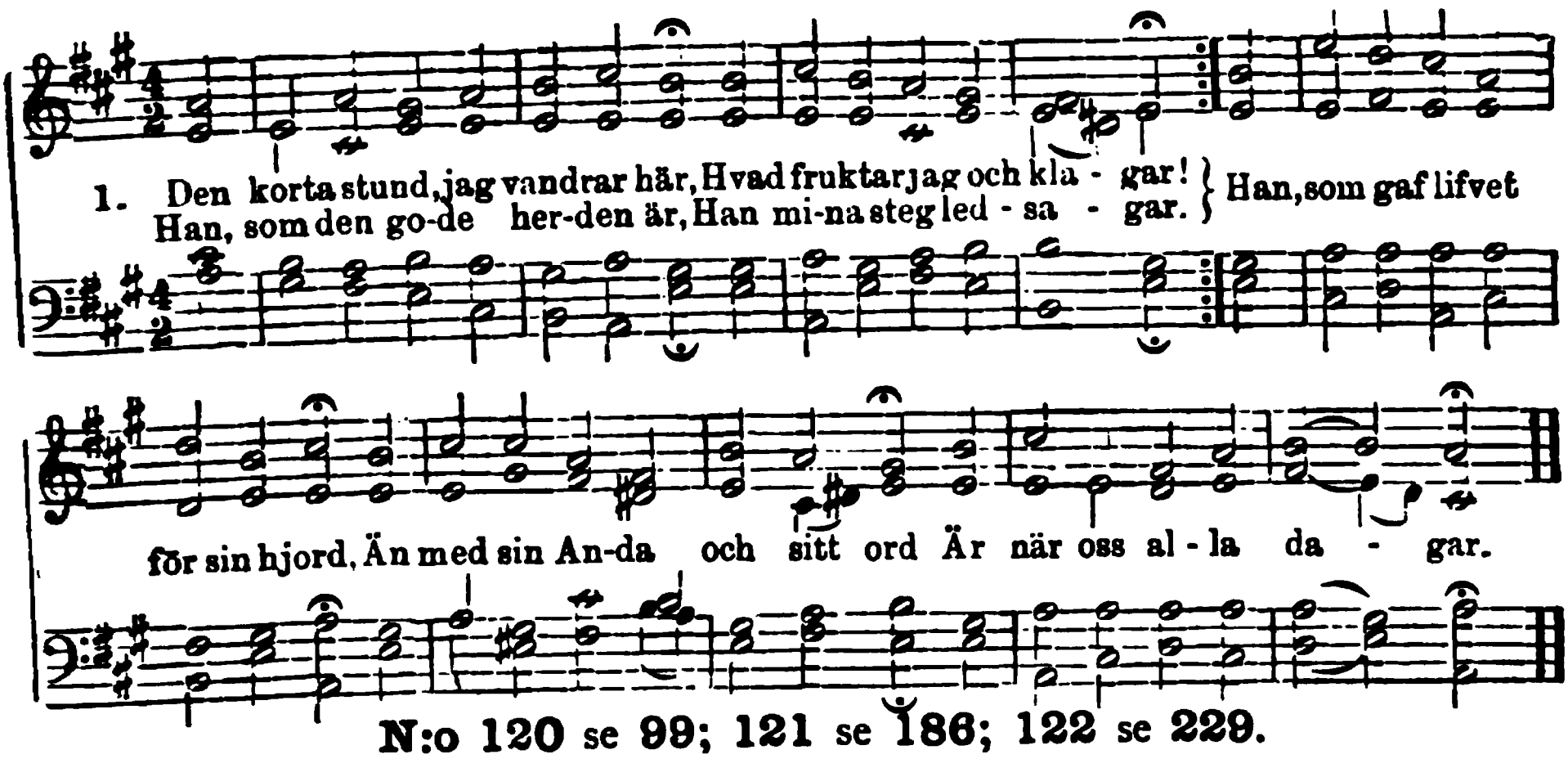

N:o 120 se 99; **121** se 186; **122** se 229.

Jag för min lott ej .	32	6
gerna vill min	178	6
går mot döden,.....	452	1
går till himlen, ...	452	2
hafver en gång	380	1
hafver, till min....	41	4
har af synd min ...	353	2
har förskylt och...	84	4
har till snöda	185	2
hör hans röst, der..	481	3
hör hans röst, och.	119	2
hörde rösten af....	158	2
hörer ingen	157	2
i denna tro..... ...	200	5
i tysta skuggors ...	437	1
kallar godt och....	253	2
kan deras svårhet .	75	5
kan dock ej för.....	468	9
kan ej rätt dig.....	429	6
kan mitt hjerta ej.	238	2
kan mitt hjertas...	338	6
kan trygg vid.....	407	8
kläder af.....	471	2
kommer af ett	471	3
kommer, Gud! och.	151	1
kommer, Jesu! på..	153	2
känner bördan.....	374	4
känner mig uti.....	158	11
känner nu din.....	196	2
kännes vid min.....	138	5
lefver och.....	419	1
lyfter mina händer	33	1
längtar af allt.....	477	1
mitt bröd med	480	2
mitt kött korsfästa	128	4
mycket har, ja.....	178	7
mången gång på...	158	4
n utit af det bröd..	478	2
på Kristum.....	216	3
på den Anda tror,..	18	3
på dig min tröstan.	77	5
på Herrans väg ej ...	460	7
redo är, O Jesu.....	195	3
ropet hört: vak ...	175	4
räds ej dödens.....	478	4
sur din hand, jag ..	5	3
sur hans spår,.....	481	2
Jag ser, hur nådefull	473	3
ser, hur veriden....	226	5
ser i oförvilladt....	27	3
skall ej öfvergifva.	260	4
skiljs från mina....	370	2
skröt af dygd, då ..	175	3
skyndar till den....	484	2
slägter fly och.....	360	3
smickrets stämma.	299	4
som bland verldens trälar.....	466	2
städse dig vill.....	223	12
suckar och jag.....	240	2
svåra slagen var,..	473	2
syndat har mot....	173	7
såg en ogudaktig ..	232	5
söker Jesum med ..	157	6
söke ingen del	297	4
sörjer ej för.....	357	6
tackar dig, min....	198	1
tala skall om dina .	269	3
tror, o Gud! min...	175	7
tror på Gud, och...	380	1
tror på medlaren...	18	2
tror uppå den Gud,	18	1
trygg mig.....	429	2
under satan fången	46	2
usla mask och.....	47	9
usle är i synder....	158	3
verlden icke.....	350	3
vet att jag hos dig.	354	8
vet, att både natt..	252	3
vet, du ej ett.....	354	7
vet, att du ditt ord.	238	5
vet, att du i denna.	354	6
vet, du vill ej	281	4
vet ej hvilken dag .	468	7
vet min Gud! att...	273	7
vet o Gud! att det..	345	3
vet o Herre! hvad..	174	3
vet på hvem jag tror: men honom.	193	6
vet på hvem jag tror, när dödens...	193	5
vet på hvem jag tror, när lifvets...	193	4
vet på hvem jag tror, när mina	193	1

Jag vet på hvem jag tror, när modfäld.	193	2
vet på hvem jag tror, när verldens.	193	3
vill dig prisa, Gud,.	220	1
vill ej om den.	237	3
vill för eget bästa .	295	4
vill i denna stund,.	156	1
vill i fröjd och.....	209	2
vill med ditt behag	470	2
vill med glädje.....	223	11
vill, men Gud!	199	3
vill mitt väl.....	295	3
väja må det ord,...	297	3
är all full med	155	6
är bland dina får ..	313	2
är det träde i din..	414	4
är din nåd ej	374	3
är en fattig långe..	373	2
är från honom.	373	3
är, o Gud! din nåd .	155	5
är ock viss, o Gud!.	31	4
är svag och.....	128	3
är viss och derpå...	213	3
är väl med dig	111	3
önskar till det	375	13
Jerusalem! häf upp.	54	1
i öfverdåd.....	88	1
är öde.....	53	7
Jesu blod min skuld.	467	13
blod, som för mig..	219	4
dig i djupa nöden..	85	1
dig i nåd förbarma	369	3
dig ske tack och....	109	7
djupa såren dina,..	77	1
du dig sjelf.....	111	1
du som täckes.....	177	4
du mig ej.....	351	4
du min fröjd och...	204	1
du mitt lif min.....	76	1
du, som nådigt.....	43	8
du, som själen	205	1
du som i det.....	356	3
gif, att denna lära,	217	10
gif, att jag väl.....	413	7
gör mig angelägen.	163	7
gör mig så till	129	1
hjertats glädjekäl..	214	5
Jesu! jag af din.....	212	3
jag med dig vill....	70	13
Jesu! låt mig finna.	472	6
i din vård vi ge	341	3
låt din helga vandel	129	2
låt mig städse.....	204	2
låt min sjukdom...	363	4
lär mig rätt betrakta.....	48	1
lär mig rätt betänka.....	75	1
lär mig, så i nöden,	129	3
mig din ankomst ..	496	3
namn begynna skall.....	65	1
namn bemanna skall.....	65	3
namn besluta skall	65	5
namn betrygga skall.....	65	4
namn bevara skall.	65	2
pris ske din.....	70	12
på ditt dyra ord....	368	2
utgjut i mitt.....	177	5
värdes mig förläna.	363	3
värdes mig utrusta	129	4
värdes sjelf mig....	172	8
Jesum haf i ständigt	127	1
Jesus allena hela ...	387	7
allt mitt goda är...	215	1
Kristus är min.....	152	1
sjelf har frestad...	70	4
sig för mig utgifvit	200	3
vare allt mitt nöje.	413	6
är hjertats högsta.	157	4
är mig allt i alla,..	214	7
är min hägnad.....	216	1
är min vän den.....	213	1
är mitt lif och.....	214	1
Jorden full af.....	43	1
Jord och haf och....	496	2
och himmel må....	219	7
Jude kyss och Petri.	75	9
slägt! din otro	112	6
Ju större kors, ju bättre kristen.....	235	1
större kors, ju flera böner.....	235	4

N:o 123.

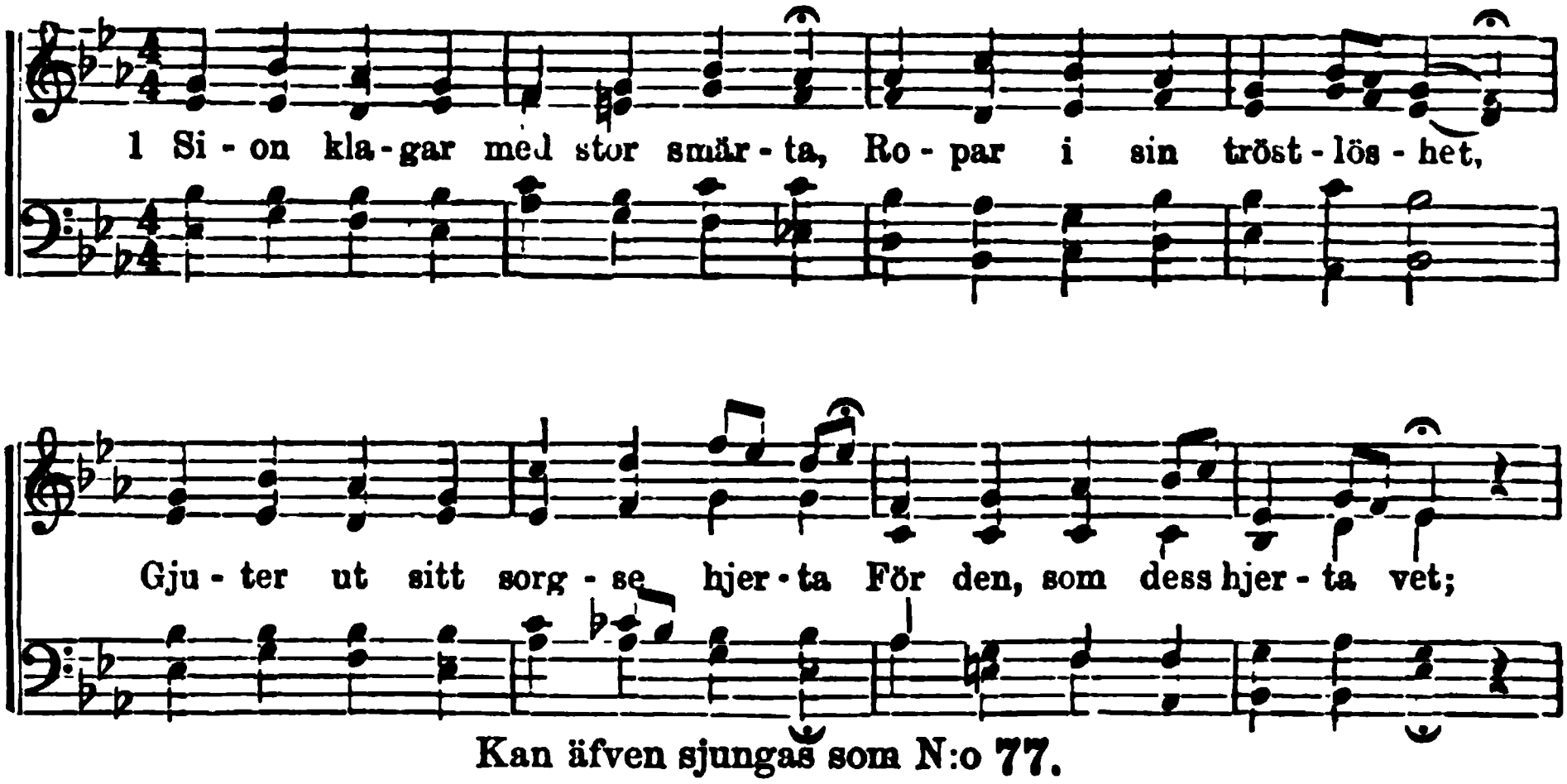

Kan äfven sjungas som N:o 77.

Ju större kors, ju mer blir döden....	235	5
större kors, ju mera brinner.....	235	3
större kors, ju mera trogen.....	235	2
Kanhända snart,...	419	6
Kanske ej mera här	162	2
jag lemnar hjertan	468	13
Kom broder! räck..	289	9
frälsta hjord! Och.	327	1
Guds dyra gåfva...	137	4
Helge Ande! Herre god!.....	133	1
Helge Ande! Herre Gud!.....	134	1
Helge Ande! till....	138	1
Israel! att dyrka...	1	6
Jesu du min.....	471	8
Jesu! var i ve och..	118	3
jordens barn, eho..	489	1
med kärlek och....	368	5
min kristen! Gud..	217	1
o Jesu! huru länge.	472	1
o Jesu! låt ditt.....	368	4
o Jesu! väck mitt..	352	1
Kom snart till mig,.	52	5
Komme, Gud! till...	262	2
Kommer alle, som..	163	5
till en fader åter...	491	1
Konung i det höga!.	406	2
Kor af fromma	3	6
Korsfäst! de ropte..	122	2
Kring grödan, som .	396	5
nejden spörjes.....	495	2
rymden breddes ...	372	1
Kriste! som ditt	74	1
Kristen! klandra....	283	1
var, för Herrans...	308	1
Kristne! medan vi..	500	6
Kristus döden har .	109	6
Krön året, Herre!...	396	8
Kunde än en moder.	231	9
Känn din plats uti..	293	4
din pligt att göra..	218	6
Kärlek, tillförsigt...	126	3
Kärlekseld och.....	136	3
Kärleksfull, i våra..	388	3
Led oss, Jesu! lär...	48	7
Ledsaga mig den....	348	3
Lef i Gudi glad och.	231	7
rättrådig, from....	308	3
som du i döden.....	453	2
Lefvande för.....	71	3
Lif och oförgänglighet,.....	128	6
Lifva sjelf mitt	219	6
Lifvets qval och....	74	6
Lik Petrus jag på...	153	4
sommarregnets....	56	5
Likt ett skepp, af...	408	3
Likväl den helgedom	227	2
ett töcken mig.....	481	4
hafver Gud dig ej..	231	8
Ljude den vid.....	74	7
Ljuf är denna.....	259	3
Ljus af ljus, o.....	426	1
Lof och pris jag vill	443	2
pris och ära vare ..	416	1
ske dig store Gud..	382	1
ske ditt ord i tiden.	419	2
ske Gud Fader och.	67	6
vare dig, o Jesu....	62	1
ära, pris och	226	7
Lofsjunger Herran, Som i det höga Lönar	267	2
Herran, Som i det höga Våra fel. ...	267	4
Herran, Som i det höga Våra hjertan	267	3
Herran, Som i det höga Våra öden...	267	1
Herrans nåd och...	57	1
Lofsjungom Herran	266	1
Herran, vår.....	266	4
Lofvad vare Herran Våra.....	270	1
vare Herren! Saunfärdig	406	5
Lofva Herren Gud,.	29	1
vill jag Herran,....	264	1
Lofver Gud! jag....	482	6
Gud i himmelshöjd	271	1
honom, allan stund	271	3

Lycka ske konungen!.....	383	6
Lyckans falskhet...	210	6
Lyft upp vår själ ur	385	5
Lys helga stjerna!..	68	5
Låga jord! vik från.	485	8
Lång väg att vandra	202	2
Långsamma dagar..	383	3
Långt bättre är en..	359	7
från min Faders...	113	2
heldre låt mig lida.	279	2
heldre vill jag vara	249	3
Låt aldrig mig förgäta dig.....	63	14
aldrig mig förmåten tänka.....	348	5
barnen komma hit.	149	1
dem Herre! i din...	335	4
dem på sig ock.....	316	4
den faderlösas.....	384	9
den fröjd du skänkt	343	3
den nya nådetiden.	408	5
den onda från mig.	205	4
din Anda i mig.....	111	2
din Anda mig	413	5
din Andas morgonstjerna	426	3
ditt ljus så för mig.	352	3
du min själ.....	359	6
ej mitt hjerta.....	153	13
ej satan arga,.....	137	8
för din röst, som...	118	4
icke det förtryta ..	232	1
icke här ditt ord...	320	5
ingen lust, ej.....	208	4
Jesu ord och hans .	354	11
kraften af ditt ord.	409	6
mig din nåd ej	433	4
mig ej bli.....	206	4
mig få blifva städs.	161	3
mig hos dig.....	91	7
mig höra, hur du ..	352	4
mig i detta ljufva..	432	7
mig lefva till din...	358	6
mig med hvarje....	207	5
mig ock samvetsgrant	340	3
mig, om det dig. ..	441	5
Låt min själ ditt....	351	5
oro mig ej väcka ...	442	7
oss derför glade....	247	3
oss ej falla.....	337	8
oss ej, i fåfäng.....	262	4
oss fröjdas,.....	109	1
oss nu Jesum prisa.	110	1
oss, o Gud! din.....	263	4
oss ock, i vårt stilla	438	4
oss vandra med....	341	4
store Gud! Din.....	327	3
syndaskuldens.....	162	3
säkerheten här.....	320	4
tron uti mig verka.	206	8
upp hvar trogen...	329	2
upp, o Gud! din ...	399	2
vattunöd Och ond..	431	8
verldens lust,.....	463	11
vår bön och.....	384	10
vår lampas olja....	426	5
ymnigheten flöda..	392	6
Låtom oss nu vara..	112	8
Lär du mig att.....	423	4
då att nyttja tiden.	489	4
mig, att deras.....	333	2
mig, att din.....	363	2
mig att skild från..	206	2
mig det onda.....	206	3
mig din rena lära..	296	5
mig du mitt hjerta	351	2
mig föra helig	217	11
mig förstå, att jag.	273	8
mig ej allenast.....	349	6
mig glad och.....	343	2
mig i bättring, bön	470	3
mig Jesu kors att..	148	7
mig min dag	425	6
mig min håg.....	299	2
mig nu att rätt	413	2
mig, o Herre!.....	462	8
mig ock rättsligt ..	206	6
mig på denna stora	479	7
mig så lyda deras..	334	2
o svage! att.....	30	7
Man hörer foglar...	394	3
Matta öga, trötta...	475	1
Med all din gonst...	458	6
alla Herrans	488	2

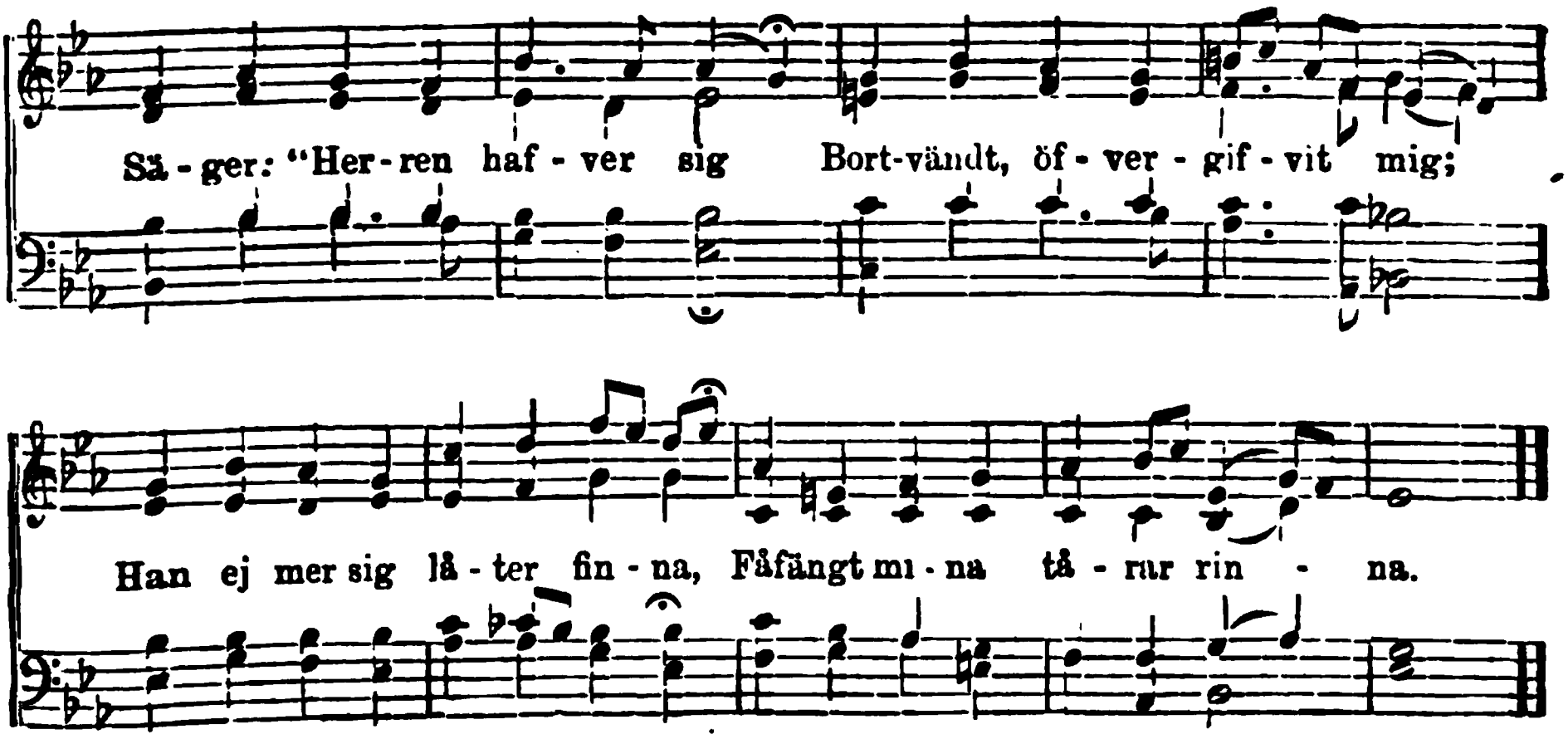

Med andakt fall för	258	6
din kärlek mig.....	413	3
din ödmjukhet du.	76	7
ditt fadershjertelag	284	2
ditt menlösa blod..	176	4
en tro på dig blott.	248	4
hastadt lopp och...	404	1
honom saligheten s	487	2
hvarje dag du.....	222	9
Kristi Anda.....	280	4
kristligt saktmod,.	289	3
känsla för det.....	42	6
lydigt sinne tog du	72	2
mistro till min....	174	6
omsorg delar man.	468	5
oss är Herren Zebaoth.....	227	6
rördt och tröstadt.	97	1
tron Guds Ande....	144	7
våld och svek de...	10	2
vänlig hand, fast..	35	4
ångrens qval kring	151	2
Medan du mig.....	176	6
du ännu kan	172	4
Men, ack! förlåt,....	441	2
ack' hur svage äre.	93	3
ack' i lifvets ord...	185	5
ack! mitt blod och.	188	7
ack' än mer mig..	355	3
af ditt evangelium.	145	2
alle rope vi till....	21	2
alle äre barn af....	190	6
cedern lik, som	326	4
dem, som efter.....	459	4
dem, som i allt.....	278	3
den fröjd försvinner	44	2
den hjertat.....	163	6
den ovärdig går....	154	8
den är redo dömd..	147	4
dessa små, som i...	403	3
detta ord försäkrar	186	4
detta är vår.....	147	2
det land, der Gud..	376	3
dig, min starkhets	299	7
du förbliver den ..	434	2
du hafver seger....	70	7
Men du nödens.....	12	4
du ock den fallna..	85	6
du, som dessa.....	291	2
du, som var, som är	354	5
dyrast är den nåd,.	430	5
då jag knappt har.	348	2
då jag sökte	223	4
efter detta är.....	313	3
evigt ej, o	101	2
fast de fel, jag.....	465	16
fast sargadt och...	467	10
fröjda dig, mitt....	465	12
förgäfves jag.....	451	8
förspill ej.....	172	3
först och sist min..	297	8
gif oss helst det...	427	9
glad, som Moses....	1	5
gryning blef kring	141	6
Gud af sin.....	46	3
Gud! de äro svaga.	314	4
Gud, som dig ej....	86	5
gör mig angelägen.	295	5
han, som oss till...	490	4
har du ett hjerta ..	453	3
Herrans nåd allena	16	4
Herre Gud! bevara	444	2
Herre! utom dig...	338	4
Herren säger, snart	121	4
Herren tillslöt	372	2
hvad finner jag väl	435	2
hvad är, att jag ...	351	3
hvad är de.....	457	10
hvad är dygd! en..	465	7
i den stund, då.....	449	2
jag finner, till min.	166	3
Jesu! under dagens	461	8
intet straff, o Gud!.	375	4
lof ske dig	47	4
lossne tungans.....	297	6
låt mig, som ett....	430	11
mig o Herre! låter.	415	2
må de glada sånger	392	4
märken dock, ...	10	3
när min kraft ej...	468	12
när tempelsången,.	500	3
o Herre! i min själ	38	5
om det stilla dödens	434	4
om dig, min Gud!..	474	3

Men om du, af ånger	164	4
om i dag du söker .	323	2
om ock mitt hjerta	40	8
om vår själ ej.....	306	4
oss i sjelfva.....	404	3
salig vi i döden må	492	8
si, det ljufva lifvets	188	5
skall så ske, att....	187	4
skulle det behaga..	470	5
snart mitt hjerta ..	222	6
store Gud! ett stoft	470	7
synde vi på.....	289	5
såsom en fogel mot	424	5
tvärtom du ofta...	30	6
utan bättring.....	385	4
ve den, som här....	292	2
vårt hjerta är.....	426	2
är det ditt behag,..	338	7
Menska! i ditt hjerta	40	1
o, hvi dröjer du!...	453	1
vill du se Guds rike	34	5
Menskan fram i.....	43	2
Menniskan är	29	3
Menniskans beslut..	257	2
Mig botfärdig gör....474		4
dagen flyr och.....359		1
dertill nåd förunna	350	6
då, o Gud! din.....	199	4
föd och vattna med	414	6
följer hvarje godt.	461	6
följer ej det mynt,.	461	4
följer dit ej	461	5
hade dödens snara.	223	3
i den kärleksfulla..	169	6
i din nåd behåll du.	138	6
mycket fela kan ...	176	7
nådig och barmhertig var.....	184	2
nådig och miskundlig var.....	186	2
värdes hoppet.....	425	4
är slikt vederfarit,.	223	7
Milda sken af.....	73	6
Milde Jesu! dem....	356	5
menniskornas vän!	81	1
Min anda jag.....	226	6
blindhet är så ofta.	255	2
bön du värdes.....	416	7
Min dag till ända...	466	2
Frälsare! den	430	6
Frälsare! hvad	84	1
gerning nådigt.....	429	9
Gud! har du mig då	238	3
Gud och Fader.....	425	1
Gud och Far! Med.	233	3
Gud på dig	229	1
Gud, som hör hvad	280	2
hvilotimma ljuder.	444	1
hydda, som här....	471	4
hydda, utaf stoftet	229	5
högsta skatt, o.....	186	1
högtidsdag går in..	473	4
jemmer nu en ända	479	1
Jesu! uppå dig	176	9
kläder klädas af ...	440	5
kraft, o Herre!.. är	202	4
kranka själ du så..	362	4
lefnad vill jag dig,	342	8
lycka spild, mitt...	169	2
nästa, som är stadd	427	0
nästa, vid min	296	5
pröfningstid ej.....	281	5
själ utaf din.....	6	8
själ! ditt hopp till.	183	4
själ förskräcks,....	178	3
själ går fri ur.....	476	3
själ har Gud.....	223	8
själ! låt aldrig.....	241	3
själ och sinne! låt.	239	1
själ skall lofva.....	16	1
själ stor längtan...	325	2
sorg är dig bekant'	238	8
synd, o Gud! Mot..	187	1
synd är stor och ...	194	2
sällhetsdag! jag...	484	5
tid förgick, mitt lif	220	3
tid och stund är....	468	2
tro och hopp jag ..	183	3
tunga aldrig skall.	297	5
vår har flytt, min..	354	2
ögon slutas till....	440	4
Mina lefnadstimmar	451	1
ögon snart sig.....	482	1
Minsta tanke och...	13	6
Miskundelig Gud!..	167	6
Misströsta ej, att ...	191	1

N:o 124. A.

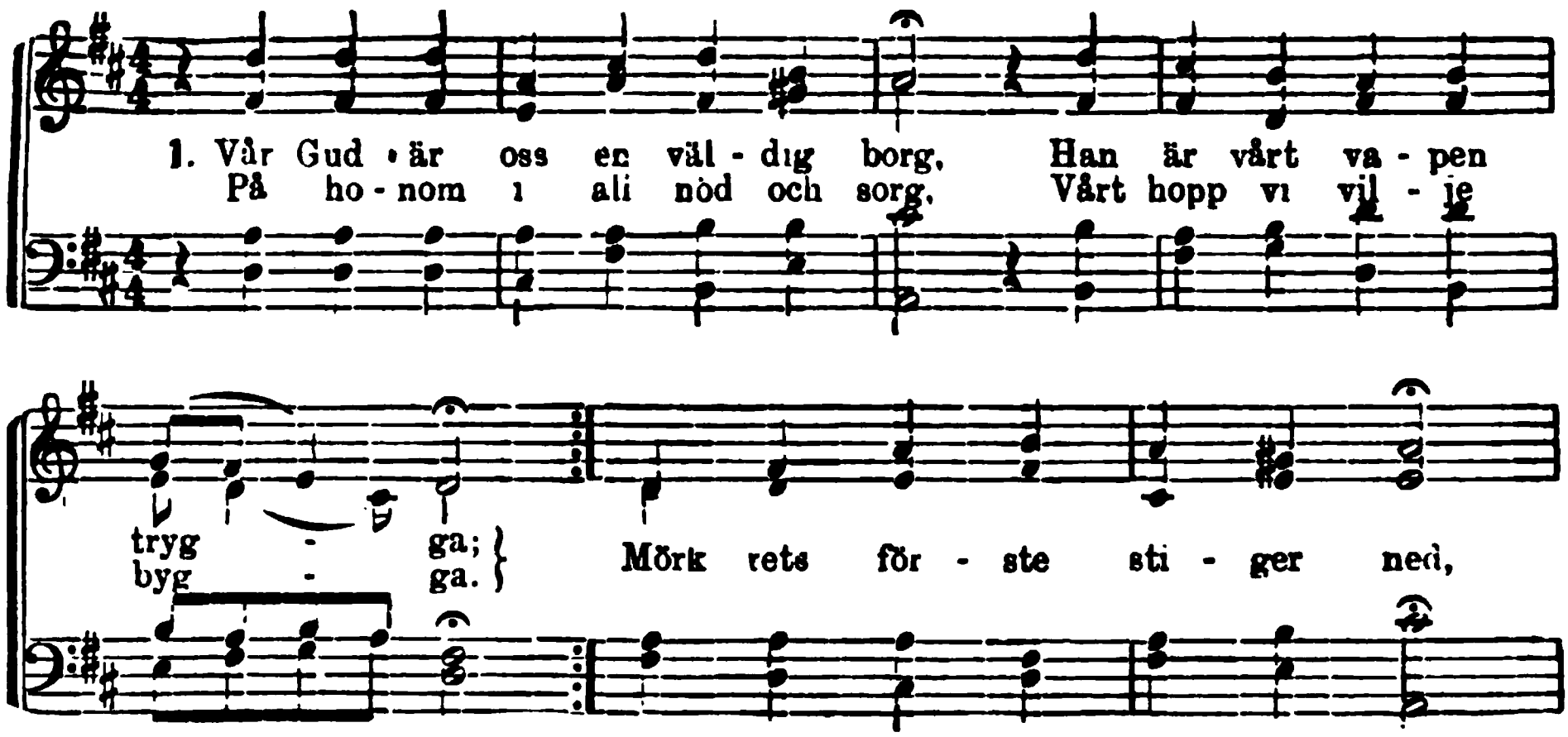

Misströstande sörj..	298	3
Mitt barn, du sade..	429	4
fasta hopp till.....	228	1
hjerta fröjda dig;.	261	1
hjerta, Gud!.....	346	7
hjerta, Jesu! denna	322	1
hjerta! si, ho lades	63	7
höga namn.....	142	3
lif, min kropp och.	250	2
rätta hem! himlens	47	10
samvet ur sin långa	169	1
skuldregister, när..	189	1
tal det falle så.....	207	3
uppsåt styrk, min..	422	6
ursprung är af.....	47	2
vittne vare Gud!...	289	2
öga efter dem skall	299	6
öga skumt har.....	374	1
öga skådar dina....	4	2
öga spar du dina...	241	1
Modren ej sitt barn.	475	3
Molnen våra blickar	247	2
Morgonrodnan mig.	423	1
Mot köttslig lusta...	142	7
ondskans magt	10	5
sorgefulla är du....	345	2
Må aldrig denna....	297	2
andra prisa svärd..	379	4
den välsignelse, du	446	3
ehvad mig är.....	259	5
ej som Eli jag.....	340	4
i mitt kall och i....	416	5
Jesu nåd...	347	7
mig din godhet....	222	12
min venstra hand..	286	3
mitt hjerta.....	15	6
till dina öron hinna	884	8
vi som dina barn få	146	8
våra söner till vårt	301	2
Många skulder mig.	201	3
Måste ock af törnen	123	6
Mägtigt från i dag..	109	2
Möda sorg och tårar	216	6
Mörkret flydde för..	126	4
Naturen åter träder	393	1
Nej, flyn, I mörka ..	240	4
min Gud, mitt.....	475	2
på ormen träder...	44	7
Ner i dödligheten...	45	6
Nu all min håg jag.	477	9
all sorg jag kastar,	216	8
blott ett hjerta och	302	3
blott för verlden...	337	1
denna dag förliden	441	1
det mig bekymrar.	212	3
dig, min Gud!. jag	230	7
dig, tackar all mitt	76	8
då jag första gång.	355	5
döden dina ögon...	99	3
ej mer skall jag....	460	8
Fader! åt din vård.	320	7
farväl, vårt foster- land!.....	371	1
hafver dagen ända.	442	3
hafver denna dag..	440	1
helvetet är neder- lagdt,.....	107	4
Herren Gud välsig- ne oss!.....	379	1
hvilar hela jorden,	442	1
Jacobs Gud! med ..	370	3
jag följer dina fjät,	81	5
jag min suckan	466	7
jag ser, hur jag....	166	2
jord! slut de kall- nade.....	492	9
kan en kristen	110	8
kommen är vår	104	1
o Gud! för dina....	451	11
sannerlig jag.....	195	4
segrar alla trognas	69	1
skall den skörd sin.	483	3
skall ej synden.....	209	1
stormar, o tider.!..	102	4
tackar Gud, allt....	272	1
tystne de klagande	492	1
verlden från mig...	466	8
vill derför döden...	467	3
vill jag bryta opp.	473	1
väl, o död! du förer	480	3
är den stora dagen.	110	7
är en dag framliden	439	
är en fast bedröflig	120	2
önskar jag, om det	359	5
Näd vi begäre,.....	387	4
Nådens kraft vi då..	152	4
Nådens under här vi	58	2
När afund, att hans.	276	4
allt omkring mig..	433	1
betryck och jem- mer.....	137	3
den sista klockan..	358	7
det sparda guldet.	283	3
dig jag söker	279	3
domsbasuners.....	498	2
du af jordens sand	207	8
du fordom lik en...	148	3
du fäst i pligtens...	308	4
du håller dig till...	431	5
du, Jesus! hos mig.	205	8
du med din an- komst glädes.....	80	3
du mig täcks.....	445	2
du oss till bättring.	388	5
du på samvete.....	312	1
du är så djupt.....	80	8
förlåten af de sina.	83	4
Herre! du oss.....	105	5
Herren, efter sorg.	390	4
Herren öfver jor dens rund.....	390	3
i bekymmersamma	348	4
i ditt ljus jag bör..	313	7
i gudaktighet.....	338	5
i kroppens alla.....	257	8
i nätter, som i	369	2
jag besinnar, store	185	1
jag blir förd i.....	469	2
jag från verlden...	427	11
jag, fräls I från all	246	6
jag lägger mig att.	204	4
jag med allvar.....	188	4
jag nu åter skyndar	428	3
jag om morgonen uppstår, Jag.....	157	7
jag om morgonen uppstår, Om.....	417	1
jag skall hädan....	428	8
jag slutar mina....	204	5
jag uti min.....	459	1
jordens grundvalar	492	12
jordens folk,i yrans	32	4
kroppen blir i	47	11
lifvet skall.....	36	6
När menniskor.....	220	4
mig synden vill....	246	3
mig så för ögat....	79	4
min sista stund....	499	6
mitt förmått ej mer	469	3
mitt hjerta måste..	111	7
mörker jorden.....	433	2
nådens tid en gång	465	3
ondskan spinner...	276	3
på min stig du	255	6
rösten skälfvande..	449	3
samma jord man..	391	4
sig syndarn vill....	152	11
snart ditt lif.....	462	3
solen bort om.....	243	6
solens milda.....	242	3
syndaren vill sig ..	167	4
syndarn, blind af..	139	2
sömnen mig.....	442	6
till dig i mörka	262	7
till ro jag lägger ..	248	3
trygg och mätt, du	283	1
verldens hopp.....	146	1
verld och vänner..	242	1
vi frestas på vår...	262	6
vi ha anlagt.....	427	2
vi skole till vårt....	424	9
vi nu sätte lit.....	144	6
O! att flydda dagar	358	4
blick, för klar, för.	11	2
brudgum skön!....	96	7
djup af nåd och....	11	5
du bittra	179	1
du, Guds helge.....	21	4
du, Helge Ande! ...	132	1
du, helige! för dig .	40	4
du, hvars kärlek...	336	1
du härlighetens....	328	3
du i synden döde!..	165	3
du, min ädla skatt..	160	3
du, som alla.....	385	1
du, som all min....	162	4
du, som blomstren.	346	6
du, som, för vår....	83	2
du, som gaf ditt....	286	6
du, som har Ett....	377	1
du, som kom att...	160	5
du, som mig.....	170	4

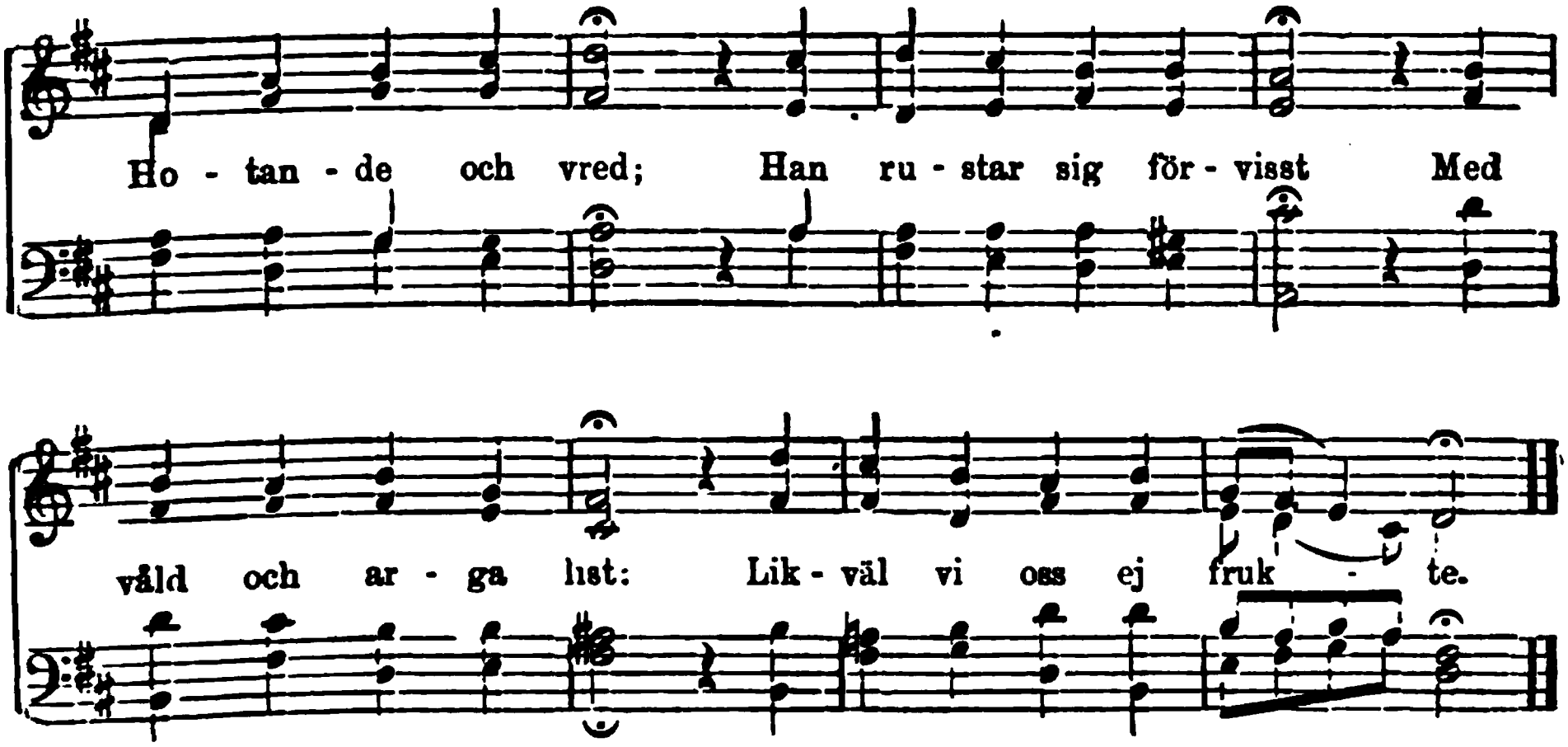

O du, som mina	432	6
du, som räknat.....	367	8
du, som sade:.....	119	4
du, som våra.....	306	3
du vet och ser.....	361	8
du, var Herre Jesu.	93	1
dö! du öppnar,....	471	7
evige! i ditt.....	20	4
evige! o Gud! till ..	20	1
evighet! din längd mig fast förskräcker,.....	463	1
evighet! din längd mig fast förskräcker.....	463	12
evighet! för dig....	463	3
Fader! dig, som....	20	2
Fader, Son, och....	486	7
Fader vår,.....,...	21	1
folk, från Herran..	53	5
fröjdeande! statt..	138	9
fröjd, o frid, som..	326	3
gläds, min själ! och	69	3
gode ande! led du..	130	8
gode herde, du.....	313	1
Gud! all sannings..	260	1
Gud! det är en.....	324	1
Gud! det är min....	223	1
Gud! dig vare lof..	427	1
Gud! din Andas....	412	2
Gud! din himmel...	395	1
Gud! din vishet,....	27	5
Gud! ditt folk dig..	317	1
Gud! ditt ord och ..	412	6
Gud! ditt rike ingen	199	1
Gud! du skänkt	340	1
Gud! du är dock....	375	10
Gud! har denna....	171	6
Gud! ho märka	171	9
Gud! hur ljuflig är.	196	5
Gud! hvad färd,...	88	4
Gud! hvarthän ett.	88	1
Gud! hvem skall...	373	1
Gud! jag flydde till	196	3
Gud! jag mig.....	189	2
Gud! jag nödgas...	190	1
Gud! i dina händer,	373	6
Gud! i kärlek utan.	365	3
O Gud! låt städs....	489	6
Gud! med ånger,...	396	6
Gud! mig kristligt.	333	1
Gud! mig ej.....	440	3
Gud! min Gud! du.	350	5
Gud och menska,..	21	3
Gud, o Gud så.....	207	1
Gud! om allt mig..	295	1
Gud, som allt med.	432	1
Gud, som budit.....	340	5
Gud, som ej de.....	342	1
Gud, som herdar...	314	1
Gud, som hämden..	10	1
Gud, som hörer	329	1
Gud, som mina steg	357	1
Gud, som skiftar...	367	1
Gud, som åter.....	422	1
Gud, som äfven....	202	1
Gud! vi lofve dig...	263	1
Gud! vår broder ...	122	1
Gud! vår konung ..	304	1
Gud! vår tid så.....	404	4
Gud! vårt hjerta...	412	3
hade jag dock.....	178	4
haf dock, haf.....	375	7
Helge And! gif oss.	23	3
Helge And! gör....	24	5
Herre! dig jag har.	189	3
Herre! dig jag vill.	23	6
Herre! du vår.....	289	7
Herre! för allt godt	256	1
Herre Gud, af.....	497	5
Herre Gud! gör nåd	181	1
Herre Gud! hvad...	375	1
Herre Gud, oändelig!	23	1
Herre Gud! var	35	5
Herre! ho skall.....	315	1
Herre Jesu, varm ..	202	6
Herre Jesu Krist!..	364	4
Herre! mig benåda	180	3
Herre! slipper jag.	184	4
Herre! var oss	403	1
Herre Zebaoth!....	189	5
himmels gylne....	468	9
himmels lust så....	458	10
himmels rikedom!.	458	11
hoppets dag, som..	461	1

O hur skall jag	219	5
huru ljuflig är	325	1
huru stränг månd.	463	6
huru säll Är visst..	98	8
hvem må förnöjd..	474	2
högsta tröst, i all..	135	4
I fallne! så allena..	83	3
jag finner ingen ro	40	5
jag finner, o! jag...	451	6
jag känner, o! jag..	451	9
jag skall ej för.....	159	3
Jesu Krist! dig till.	330	1
Jesu Krist! du nådens brunn!.....	47	1
Jesu Krist! du är...	362	1
Jesu Krist! Guds...	24	3
Jesu Krist! min högsta tröst, ...	188	1
Jesu Krist, sann!....	469	1
Jesu Krist! som mandom tog, Att.	49	1
Jesu Krist! som mand. tog, Hjelp.	23	2
Jesu Krist! Till dig.	196	1
Jesu Krist! vår broder kär, ...	154	9
Jesu Kriste! kom...	498	7
Jesu, Davids Son!..	184	6
Jesu! det blodet,...	170	5
Jesu! du ej från....	334	3
Jesu! du mig.....	161	2
Jesu! du, som med din död.....	450	6
Jesu! du, som menskors nöd.....	20	3
Jesu! du som synd.	162	4
Jesu! du vår..	96	4
Jesu! du är än Den.	365	3
Jesu! gif, att.....	493	5
Jesu god! Gif tålamod, ...	187	5
Jesu god! Gif du mig mod	347	9
Jesu, Herre god! ...	156	2
Jesu! hjelp, när....	498	5
Jesu! i den spis du.	365	4
Jesu! kom, kom hit	155	7
Jesu! kunde jag....	174	4
O Jesu! mig din frid	234	3
Jesu! när jag.....	471	1
Jesu, rik af nåd!...	176	2
Jesu! som till	157	8
Jesu! tag med nåd..	39	6
Jesu! vid din nåd ..	417	2
Jesu! värdes mig ..	276	6
Jesu! än de dina ..	150	1
kan jag hoppas....	185	5
kan väl denna.....	169	3
klarhet, som	488	6
kom, min Jesu då..	158	14
kommer, skåder ...	227	4
Kriste! du allena...	180	5
Kriste! oss benåda.	50	3
kärlekseld!.....	135	3
kärleksrike Gud!...	296	1
lifvets furste, som.	101	3
ljusets, fridens,....	481	6
lär oss dem att.....	314	2
menniska! betänk.	464	4
menniska! det är ..	141	9
menska! du ej.....	405	4
menska! hör det...	278	1
menska! till en.....	497	1
menskor! menskor!	391	7
menskor! vänder ..	149	4
min Frälsare! din..	79	1
min Gud! hvad.....	349	1
min Gud! hvem....	259	4
min Gud! mitt	163	2
min Jesu! dit du....	128	1
min Jesu, jag vill..	172	7
min Jesu! lär mig..	455	8
min själ! du skall..	500	4
min själ! må du....	406	2
må jag ock, i tro...	420	2
må jag visligt.....	348	6
må vi här, till.....	490	5
må vi noga märka.	421	2
måtte jag dem se..	340	6
samvete! o röst af.	143	2
Skapare! o gode....	25	1
sorg och nöd!.....	98	2
starke hjelte! statt	226	3
store allmagts Gud,	309	1
store Gud.....	347	4
store Herre Gud,...	440	2

196

N:o 124, B.

I äldre rythmisk form.

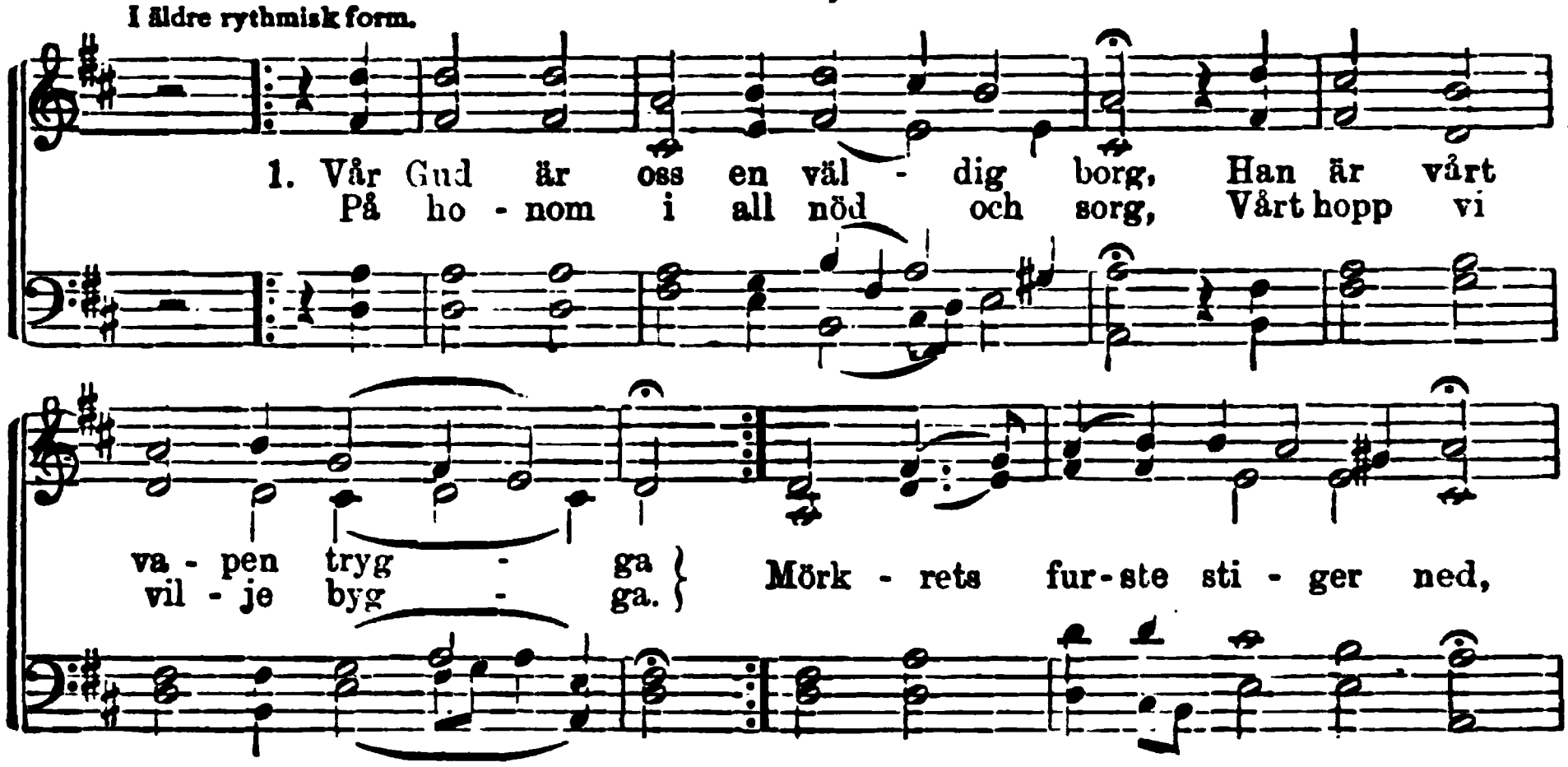

O syndaträl, som i..	465	1
syndaträl, Som.....	327	2
säg, min själ! hvi..	243	1
usla lif! o.....	471	6
ve! jag kommer då	184	3
verldars Gud! hur .	401	4
verld! din högsta..	59	4
ädla ljus! gör med.	135	2
Och af din Anda....	468	10
Andans frukt är....	153	12
att vi detta skole ..	157	14
dina gerningar.....	497	3
du, hans folk,.....	266	3
du har lofvat mig..	238	6
du, som är i synden	108	3
fröjd i tider utan..	483	6
föd den arma, kläd.	285	5
förd till hafvets....	11	3
förr'n i moders-famn	11	4
herdens röst jag...	488	3
himmel skall.....	56	6
hvad du var, du....	6	3
hvad mitt hjerta..	260	3
högre, klarare än..	487	4
i brödet, du dem...	81	3
i hans Anda blefvo.	274	5
lindrigt lösas.....	484	3
mitt öga skall.....	485	4
nu du mig benådat,	429	5
nu hvad qval och..	353	4
nu jag öfverlemnar	237	4
nu mot himmelen..	95	3
när du fullgjort....	454	7
när du nattvard....	158	15
när du sist besluta.	253	4
när du sträfvar....	454	2
när han sin.....	339	4
när jag önskar.....	153	6
när min tid är ute .	97	5
när på jorden.....	36	4
när sist vid dödens	335	5
när solens ljus sig .	423	5
när uti mitt sista,..	190	5
när, vid vänners...	468	14
om det blir din.....	39	5
salig när jag detta.	145	6
salig är den.....	113	6
Och salig är och	421	4
samma bön jag....	196	4
spenabarnens ljud.	51	7
sl, då en rättfärdig.	122	3
som du for, du.....	113	5
som en herde för...	146	6
som en stråle.....	383	2
såsom han ifrån ...	115	7
säg, när du.....	240	5
tidens qval fick	141	8
verldar skola hafva	108	6
vid slutet af mitt ..	126	8
vissnade lemmar, .	492	5
vore verlden än så.	124	3
är du min	362	5
Ofta jag mig ej.....	70	6
i min ungdoms yra	358	2
tycker jag mig.....	467	5
Offret stundar:	83	2
Om afgrunds vreda.	244	4
af Guds nåd jag....	273	6
aftonen är pust....	495	6
alla skatter vi.....	241	5
dig stor svaghet...	191	9
dig, o Gud!.....	347	6
dina råd jag i min.	359	4
du allsvåldige ej...	5	2
du dig skiljt från..	191	4
du med uppsåt.....	312	2
Gud nu så gräset...	298	6
Gud än ville.....	182	4
han ock döljt för...	234	2
han oss icke älskat	115	3
jag en daglig.....	288	3
jag ifrån de.....	357	3
jag med Gud och...	468	8
jag skall hinna	229	4
jag stapplar, mig ..	349	7
Jesu! på min	145	1
menskor för mig...	346	8
mig min sjukdom..	470	6
nåd och rätt jag ...	299	1
någon farlighet....	207	4
nöd och sorg du....	32	3
ock någon dygd....	408	4
ock någon qvinna..	123	3
plötsligt i mitt.....	375	9
sparramt brytas...	255	7

Om tron dig synes..	191	*
tusen vid din sida..	225	3
verlden ännu.....	63	10
verld och ondt.....	176	8
än hvarje tråd och.	424	4
Omhägna med.....	492	11
Omkring ditt kors, .	47	7
Onda verld! jag.....	456	5
Ondskan för ditt....	2	5
Ordets ringa frö....	117	4
Oss grafven synes...	99	4
kan ej vederfaras..	410	2
kristna bjuder.....	64	3
kristna bör tro.....	298	1
kristnom bör på ...	67	5
lysa skall hans.....	121	6
som dina lagar.....	384	3
syndare Bör slikt..	98	4
välsigna och.....	3	7
värdes den	317	2
Oändlige, i ljusets ..	19	1
i ändligheten.....	19	5
o du, hvars.....	7	1
Petrus sig i faran..	80	9
Pris, dig som ej.....	167	8
dig, som ensam	372	3
dig, som har, från .	104	7
Jesu, dig, att ock ..	104	3
ske dig för dagligt.	447	2
ske dig Gud! i.....	381	3
ske dig! ja evigt...	443	3
ske Gud i.....	58	7
vare dig, att sorg .	229	9
vare dig, evinnerlig	49	5
vare dig, hvars	382	6
vare dig, o Gud! ...	272	3
vare Gud, som	421	1
vare Guds barm-hertighet	67	7
Priser Herran,.....	61	3
På branten, der du..	409	2
den väg, de skola..	335	3
det jag nu dess.....	430	8
det mig må.....	347	5
dig jag hoppas,....	226	1
Gud, och ej på	252	1
Herrans dag, i	334	5
honom må du våga	244	3
På Jesum tro och...	87	2
korset du min.....	479	4
krubbans strå man	72	1
lifvets väg jag.....	354	3
mig din kärlek.....	222	2
mig i nåd du äfven.	31	3
min Gud i lif och ..	264	2
orätt ingen grunda	228	5
Sinai stod Herran..	143	1
verlden mätt.....	360	4
vägen de oss föra..	35	3
Qvinnan sjelf om...	351	6
Qväf syndens frö uti	142	11
Ransaka mig,.....	175	8
Rent hjerta skapa,..	292	6
Rys, hisna, skälf,...	465	11
Råds då, att ej den..	173	5
Rörande och dyra ..	148	6
Saktmodig, mild....	51	3
mild o. oskuldsfull	56	3
Salig den dig aldrig.	85	5
den, hvars hjerta..	293	1
den, hvars trohet..	217	3
den, sin lust ej.....	217	5
den, som för de	217	6
den, som i sitt.....	217	4
den, som ren och...	217	7
den, som tåligt.....	217	9
den, som vill.....	217	8
den, som ödmjukt .	217	2
salig den, som.....	45	8
Samma röst, som ...	78	2
sol, som.....	423	2
Samt har det uppsåt	154	7
Samvete! som.....	40	6
Sann kärlek söker ..	144	9
lifvets frukt det ...	104	2
tro ej utan kärlek..	144	8
tro på Gud och på .	141	12
Sanning från ditt...	13	3
Gud! den lära är...	13	4
Herre! i ditt hot ...	13	2
Herre! är den pligt	13	5
Sant är, när jag vill.	205	2
Satan! hvar är nu...	109	5
Sedan kan jag, lugn	368	3
Se det goda land....	210	9
grafven öppnas,....	490	3

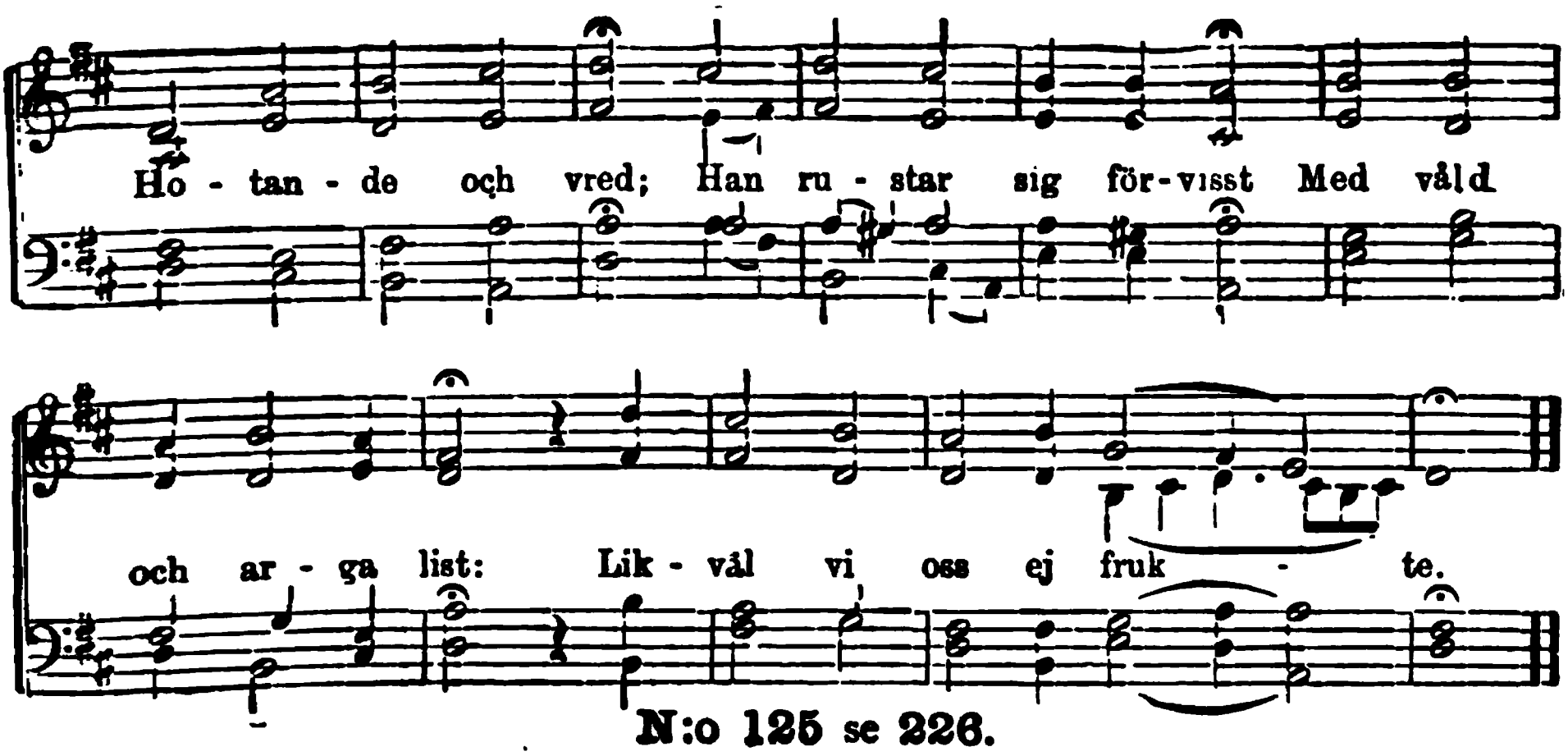

N:o 125 se 226.

Se hvad blir då.....	29	4
liljorna kunna ej ..	298	5
menniskan! ack,...	87	1
menniskan! för....	87	3
menniskan! o lär,..	87	7
menniskan! så hög.	87	5
milde Gud! i nåd...	320	1
på Jesum, bed och.	127	3
på Jesum, när du döden,.....	127	7
på Jesum, när du lider;.....	127	5
på Jesum, när en fara.....	127	4
på Jesum, och upp lifva.....	127	2
Så, af jorden komna,	44	4
axet fälles till vår .	400	2
bergens grundval..	91	6
de föllo, och de	117	3
den, hvars verld...	391	5
den, som nyss på...	391	6
då viker tvifvet.....	48	5
Herrans ord är.....	121	5
huru godt och.....	307	1
jag en främling är.	432	2
jag hörer dina	123	4
jag i synd är född..	181	2
Jesus är ett.....	66	1
jordens slägter....	448	2
natten flyr för.....	56	1
ormen hade.....	110	5
så bygger Gud sin .	123	7
templets förlåt.....	91	5
Sig fröjde nu hvar..	107	1
Sin Fader Sonen	46	5
suck naturen.....	397	1
Sions Gud är hög ...	29	10
Sion nu med själ....	61	4
Sion klagar	123	1
Sist beder jag rätt..	155	8
min Gud! jag dig ..	257	11
Sitt ljus nu solen....	448	2
Sjelf står han lik....	339	3
Sjelfve stapplande..	282	5
Sjung, lss och gack.	239	7
Skall bland sorger,.	201	5
Skall jag då ensam .	321	3
jag i verlden här...	207	6
jag sjukdom draga	366	3
Skapa i mig, Gud! ..	201	1
Skapare! att nalkas.	259	1
Skingra, Gud! all....	168	4
Skole vi förskjutas .	44	6
Skrif det konungsliga budet...	319	2
i mitt hjerta in	176	10
på fästet, klara....	437	2
Skulle du och snart.	349	8
Skydda, styr och....	384	6
Skåder, skåder nu...	92	1
Slå dig för ditt bröst	12	3
Slägt, vänner, deras,	416	4
Slätt ingen, utan....	191	10
Snabbt som blixten,	408	1
Snart döden skall...	449	1
från allt, hvad.....	451	2
får jag skåda hvad	199	7
får man med.....	389	4
ligger bojan	488	1
till den strand, der.	481	8
våren är förliden: ,	392	5
Solen dig sitt offer..	3	2
Sol och måne ej.....	485	6
och stjernor, luft..	455	3
Som dagg, af.....	199	6
daggen gör stor....	307	2
du, o Jesu! ett.....	338	2
ett lam att slagtas.	126	7
fogelen vid ljusan.	487	3
foglar små, När....	187	7
fogeln fri och snar,	325	3
Gud, dig täckes	253	1
guldet genom elden	243	3
sig en far.....	16	3
vällukt går af.....	321	2
Sorgligt måste jag..	246	4
Sprid ifrån palats...	384	7
Stanna, och din.....	172	2
ungdom! och hör ..	494	1
Statt upp, o Sion!...	68	1
upp, var ljus, o	56	7
Stilla jag mitt kall..	275	2
jag mitt kors må...	275	6
jag på dig vill.....	275	1

Stilla komme och...	275	8
må jag Herran.....	275	7
må jag städs.....	275	3
må jag tadlet.....	275	5
må min vandel.....	275	4
och mitt stoft må..	275	9
är hans gång och..	247	4
Stor, gudomlig är...	58	6
och helig är min...	38	8
Store Gud! hvad....	163	1
Gud! med skäl du..	388	1
Gud! mitt hjerta...	38	1
Gud, som handen..	168	1
Gud, som tusen....	30	1
Straff du i naturens.	290	2
Sträck öfver oss....	411	6
Strö palmer på den.	51	6
Stunden ilar, Bed...	83	6
Styr och för min....	137	7
o Jesu! till det	499	5
vårt hjerta, att vi..	318	2
Styrk dem, o Gud!..	302	2
deras mod, Som nu	377	2
din kyrkas svaga ..	426	4
mig allenast i den .	188	10
mig, att jag allt ...	342	7
mig, att rätt, o.....	313	5
mig i alla goda.....	427	7
Svåra fallen, skild..	45	3
Svårt och bittert....	76	4
Syndaskulden att...	78	3
Synden mig	216	2
Syndens gift, som...	361	2
Synd på synd jag ...	467	7
Så af nåd jag.....	435	5
den arma, som den	283	4
din lydnad blifvit..	71	6
din vandel högt....	71	8
din åker; spar ej ..	283	2
du vill min börda..	15	5
falle då på våra....	241	6
far i frid, du	495	5
fly till Jesu.....	454	6
får jag nu med.....	478	1
gif att nu jag.....	153	5
gif mig nåd, för....	47	8
gif mig tron.	174	5
gif, o Gud! att.....	322	3
Så Gud! med oss du.	385	7
Gud oss uppenbarar	19	9
går en dag än från.	434	1
går, i Jesu namn,..	276	5
går jag stilla och..	41	5
handla rätt, och ...	278	4
hjelper du min.....	84	5
himlen med jorden	102	3
hvila, gode Herde!.	100	2
hvila i välsignelse,	495	1
hör hans röst och..	108	2
hör mig, jord! må..	169	7
högt har Gud, oss..	147	1
i Jesu dyra namn,.	371	2
intryck i mitt sinne	295	7
kan jag, när det....	459	8
kom, att i mitt.....	153	14
kom i helig.....	1	3
kom, o Gud! att oss	320	3
kommer jag, min..	261	4
känner Herren väl.	232	6
lef till Jesu ära!....	90	5
lemna all otidig ...	298	8
liden, taligt liden, .	488	4
ljusens änglar dig .	263	2
lyektar än ett år...	415	1
låt oss öppna snart	315	4
länge Gud är Gud,.	463	9
länge jag min synd	196	2
mig Herren ej.....	467	11
milde Gud! i dig ...	4	6
märker nu det	63	5
nalkas jag, med....	468	11
nöjd jag då från ...	483	7
skall min själ allt..	174	7
skall uti min mun .	364	6
skicka herdar till..	316	6
skön går morgonstjernan fram.....	484	1
snart for då min...	345	1
snart är det med...	7	4
strid med helig.....	224	4
styrk oss, hjelp oss,	93	4
står alltsammans i	144	10
säger han: jag är..	142	12
sök i dag, då är	323	3
tacka må och	402	2

N:o 126.

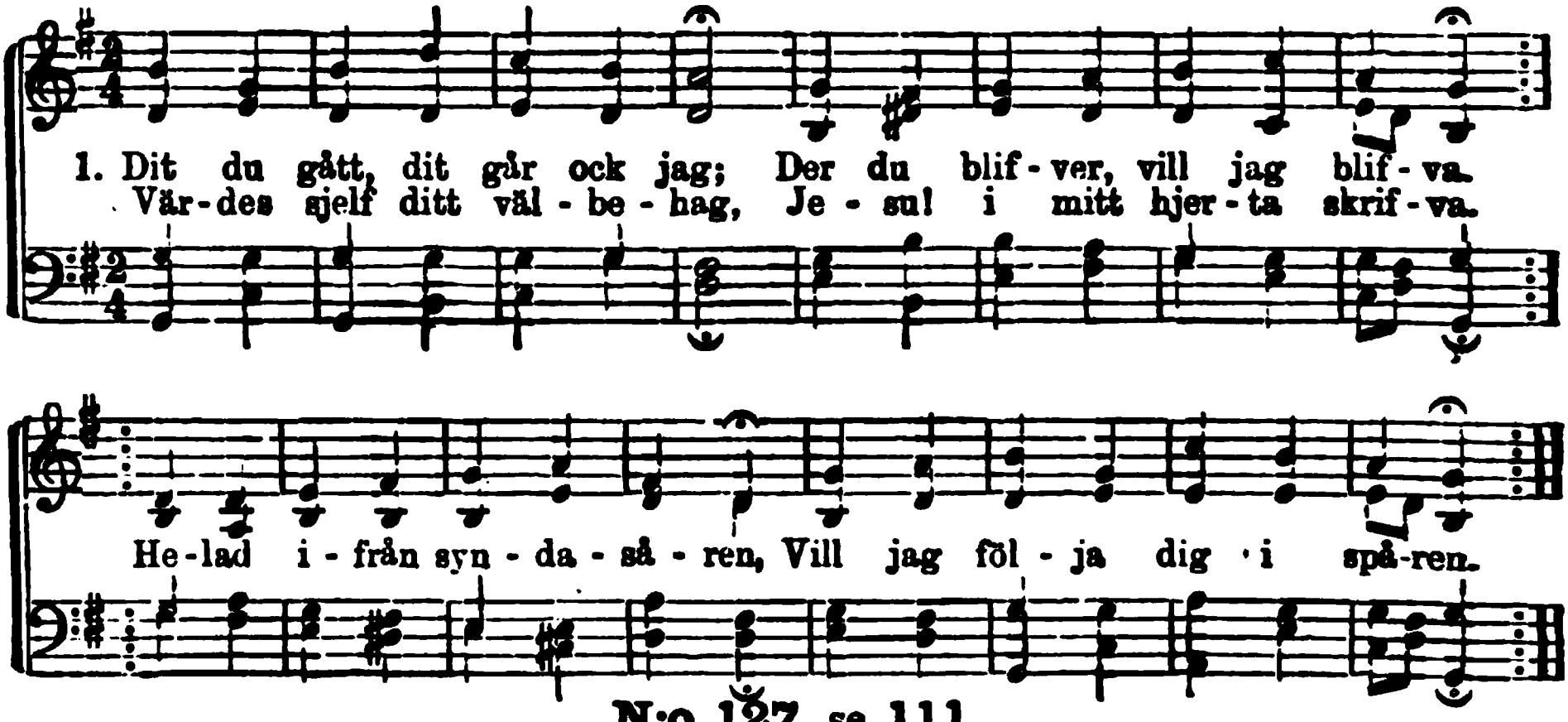

N:o 127, se 111.

Så under lifvets.....	222	10
undervis mig Gud!.	309	5
upp, min själ! att..	64	5
vandre vi all.....	490	1
var tröst och haf..	192	7
vet jag då, hur allt	158	12
vi känne, hur	247	5
vill jag fly, Från...	187	8
vill jag, Jesu!.....	235	6
vill jag, innan det.	461	7
vilje vi ej sörja....	395	4
vilje vi, o Fader ...	411	7
vilje vi vid dig.....	438	5
vore dem en ljuflig	463	5
värmd af det eviga	492	7
är det ock Kristi...	152	6
är fullkomnadt,....	99	1
är jag ej förlägen..	350	7
är oss nu ej annor.	182	2
Sådant ville visst ...	75	19
Således är vår.....	332	1
Såsom du, i dopets..	126	2
hjorten träget	460	1
månans nya dager.	455	2
Säg, store Gud! du..	465	15
Säll den, hvars.....	196	1
den, som alltid.....	140	5
den, som fast i.....	114	5
den, som hafver ...	157	1
den, som håller	142	13
den, som mot den.	287	1
du, som dig åt Gud	225	1
du, som menlös....	493	1
och salig är den....	112	3
är den man, som...	339	1
är den, som det	257	9
är den, som sina...	257	10
är då hvarje värdig	154	6
Själa kors! du bittra	236	2
Säle äro de, som....	73	4
äro de, som sofva!.	491	4
Sällt är det land.....	306	3
Sänd, Herre! dina...	221	3
Särdeles att i denna	431	2
Sök din ära i Guds..	319	4
ej att tysta.....	39	3
ej på din brist.....	173	5
i tron, med ångrens	172	6
Sött sofver den,.....	436	3
Tack, Jesu! för din.	346	4
min Gud! för.....	177	7
o Jesu! för det ord.	331	1
vare dig, o Jesu....	99	5
Tacker honom i.....	268	3
Tag an det dyra....	189	6
bort all skrymtan..	354	9
bort allt hat och...	155	4
bort allt köttsligt..	274	7
bort nu, med det...	412	4
trones sköld, bind..	211	5
trädet bort! så talar	414	5
utan knot ditt kors	233	2
Tanken sig ej reda..	45	2
Tiden flyr; när vill..	172	1
nalkas till.....	45	5
Till allt, hvad jag...	299	3
arf af mina fäder..	350	1
bot mot synd.....	421	3
den himmel, som ..	163	4
denna lott, till.....	141	13
dess jag, följd af...	354	13
dess vi sjunge med.	330	3
dig af hjertans.....	183	1
dig allena, Jesu....	194	1
dig i nödens stund.	409	3
dig jag ber med....	334	5
dig jag ropar,.....	208	1
dig jag ställer allt.	479	3
dig naturen sänder	393	3
dig, o Gud! mitt....	409	1
dig sin blick han...	90	3
dig, som hjertat ...	222	1
dig, som verlden...	397	4
din bättring han...	245	4
din förtjenst med..	459	6
din thron lycksalig	30	3
döden vill	97	2
ende Sonen sade ...	46	4
ett folks.....	308	2
Gud, som hjelpen..	346	5
helig lydnad för ...	144	3
Herran din.....	232	2
himlen, för Guds...	477	6
härlighetens land..	113	1
ljusets rymder nu .	103	2
sina barn den gode	242	2

Till sömn jag mig...	442	4
tidens slut din lära	114	4
Tillbedjande din....	382	4
Tillgrip ej hvad dig	142	8
Tro ej han löftet....	224	5
Trots verld och	230	3
Trygg i din vård....	434	3
Trägna suckar vill..	246	5
Trösta ej på någon..	89	2
Tunga börder	246	2
Tung blir den väg,..	344	2
Tviflan ur min själ..	200	1
Ty allt, hvad hans..	271	2
bedje vi så.....	324	3
dagen han är dock.	424	7
detta lif är idel död	471	5
din lekamen som...	157	15
ditt kors är all min	75	17
efter han, Sann	98	9
ej nånsin såg jag ..	231	2
hans lekamen,.....	154	4
han vill då till oss .	389	5
hjelp oss, o Herre!.	274	6
ho, som tror på	147	3
jag i sanning vet,..	309	4
Jesus, Guds enfödde	191	2
kommer jag nu usle	188	6
kommo de till.....	67	3
kärleken är mild,..	338	3
lugnens, I vid Jesu.	493	4
lär oss lefva, lida..	105	4
lär oss nu städs	455	7
må en hvar nu.....	63	6
prisar jag din magt	37	4
sanning och.....	353	3
si, det håller hon...	325	4
skall jag alla dagar	209	3
skall, o Gud! din...	462	7
snart I skolen tagas	310	3
sorgerna och nöden	488	5
tackar jag dig,.....	427	3
tackar jag, o Herre!	430	9
tror Guds löfte,....	228	4
tvifler ingalunda ..	477	7
utså nu din tåresäd	242	4
vandrar jag med...	478	3
var din trätobror..	285	4
vare pris i evighet.	46	8
Ty vet, här hålles...	39	4
vill jag alltid.....	249	6
vill jag ej för	273	4
vill jag, Gud till ...	244	5
vill jag Gud åkalla,	240	6
vill jag, medan än.	415	4
vill jag mer ej	374	5
vill jag nu.....	75	16
vill jag till den.....	182	3
vill jag vara glad..	296	3
är det bättre tåligt	239	3
Tyngd och lättnad,.	284	4
Tänk ej uti din.....	239	5
ock derhos, hvad ..	465	10
på, att helga.....	142	4
på den Gud, som...	405	3
på honom, som var	294	3
Under blixt din lag.	388	2
verldens larm,.....	210	3
Upp, att Kristi.....	117	1
att helgelsen.....	294	7
dig med kraft.....	42	3
kristen! upp till....	211	1
min själ! att korset	294	6
min själ! min mun.	113	9
min tunga! Att....	106	1
psaltare och harpa!	1	1
skaffer faderlösa...	310	2
till den höjd, den ..	87	6
Uppfaren är vår....	115	1
Uppfriskas, efter ...	390	2
Upplys vår själ!.....	431	4
Upplåt vår mun till.	330	2
Uppmärksamhet	314	3
Uppå min sida	138	4
Ur din bok, o Herre!	358	5
sönnen snart dig..	243	7
Ut du går, att.....	71	2
Utaf en flyktad.....	355	7
Jesse rot en gren...	61	2
Utan helgelse kan ..	294	2
Jesu jag förderfvas	214	2
synder, buren är...	58	2
Uti all sanning led..	138	2
din hand, med tro .	441	3
din nåd, o Fader...	250	1
lustans spår.....	210	2
Utöfver konung.....	331	2

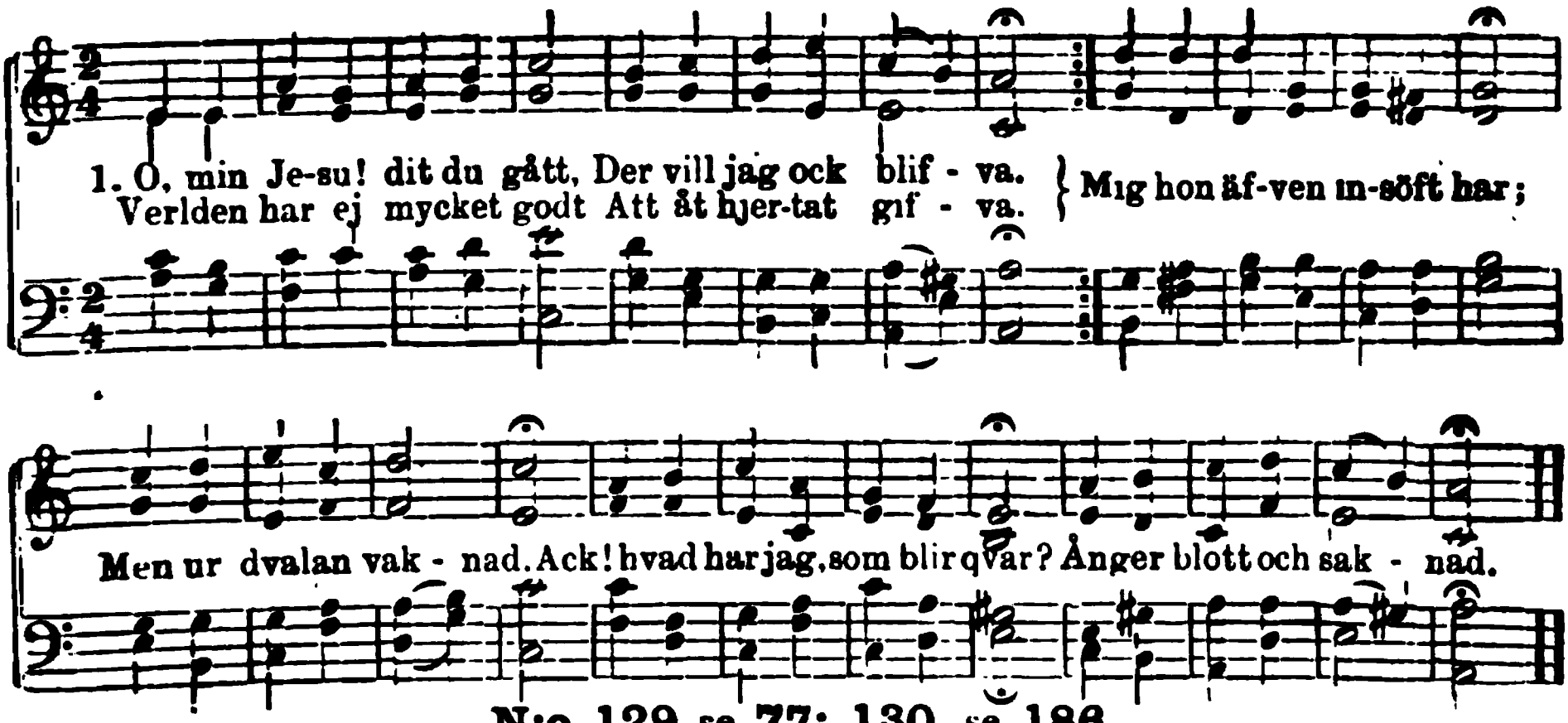

N:o 129 se 77; 130, se 186

Vaka, bed, min själ!	210	4
bed och strid,	210	11
kristen! kom att	83	5
själ! och bed,	210	1
Vaker upp! en	496	1
Vak upp, att frukter	462	8
upp! bed Gud om	291	4
upp! hör ropet	165	4
upp! hör väkten	165	1
upp, min själ! gif	429	1
upp, min själ! och	430	1
upp, min själ! låt	463	10
upp, min själ! var	326	2
Vakna upp, du hårda	92	5
Vandra till din graf,	453	5
Var arbetsam, du	282	2
arbetsam, Guds	282	4
arbetsam, i nyttans	283	3
arbetsam, men blott de da'r,	282	6
arbetsam, men se	282	5
du mitt skydd mot	151	4
glad, min själ! haf	296	6
glad, min själ! och	230	1
glad, uti den goda	405	1
helsad, sköna	55	1
jag i glädjens dag	171	8
mitt ljus på lifveta	168	5
nu redo själ och	443	1
ock hos mig i	427	4
på tidens tecken	319	3
trofast! natten	224	6
tröst, min ande!	481	7
Ve dem, som här från Herrans ord	498	4
den, som här evigt	456	5
den, som säger:	5	1
Veni sancte	132	
Verldarna sig röra	44	5
Verldens frälsare	58	1
Vi bedje dig af	469	8
bedje dig, sann	96	2
bedje, vi åkalle	411	5
bedje än, Att du	431	3
ej lefva som oss	26	3
följt i dag med	96	1
för koret ödmjukt	386	3
förlossas, Ormen	106	3
Vi för syndaskulden	26	2
gifve dig Lydagtelig	431	6
gå hem, hvar till	332	4
ha varit dödens	112	5
ha varit fjerran	112	4
hafve det förskylt,	7	3
hit ej förde gods	274	2
kysse då ditt	396	9
lofve dig, o store	139	1
lyfte då vårt	403	5
prise dig, o Fader	324	5
prise, vi tillbedje	24	2
på jorden lefve	26	1
tacke dig, o Jesu	96	1
tacke dig, Så	431	1
tro ock på den	17	3
tro också på	17	2
tro på en	17	1
vilje efterfölja dig	495	4
vilje ej med fagert	385	3
äre barn, som	396	7
Vidden af Guds	485	7
Vid dig jag evigt	158	18
dig jag städse	249	4
din allmagts varde!	8	2
ditt bud de blinda	74	4
min Jesu sida	216	4
sitt bord han vill	152	3
årets början	414	2
Vill du oss plåga,	387	2
du än dem helsan	369	4
då sig i vällust	77	2
Ville verlden hjertat	77	3
Visserligen har du	245	2
Vishet strålar i din	74	3
Vittna städse med	148	2
Vore verlden af vår	192	5
Våld och qval dig	70	9
Vår broder nu du	49	4
egen kraft ej	124	2
fiende ifrån oss	133	5
första gerning	410	6
Gud är oss en	124	1
Herras Jesu Kristi död	154	1
Herras Jesu Kristi frid	370	4

Vår jord och hvad	321	4
konung och vårt	302	1
konung väl bevara	428	5
kraft, o Gud!	421	5
själ! har han	110	9
tid är ganska	412	1
öfverhet med	431	7
öron öppna, Herre	329	3
Vårt förnuft	328	2
korn uti den hårda	403	2
kött förvisst Och	431	5
påskalam, o Jesu	104	4
Väktare af himlens	40	7
på Sions murar!	319	1
Väl den, som följer	450	4
har naturens rike	141	3
har ock nöden mig	357	5
mig i evighet!	197	1
oss, o allmagts Gud	32	5
Välkommen var, o	63	8
Vällust mig då	75	7
Välsigna du de	336	2
den, som vet och	302	4
det förbund,	337	2
gode Gud! vår	305	1
kroppens hvilotid	432	3
mig och skydda,	429	10
oss, o Helge And!	25	3
årets gröda,	394	6
Välsignad vare Gud,	199	8
Välsignadt vare	64	1
Vänd af din vrede,	387	1
bort ditt ansigte,	181	3
Vänder om, I sorgse	389	1
Vänligt öfver	73	1
Vän och ovän af	126	5
Värdes aldrig	361	4
all min synd	472	3
du ock sjelf mig	111	9
i din vård oss	361	3
Värdes Jesu när mig	206	7
mig det hopp	75	18
Yfs ej att vara	489	3
Ålderdom dock ofta	494	2
Ålderdomen redan	358	1
År och vänner	406	3
Åt dig, o Gud! som	221	2
himlen lyftande	122	4
mig du en förnuftig	37	2
mig du lifvet än	414	3
Älskar barnet	474	1
Ändock det stundom	230	5
Ändtlig kom den	70	8
öfverljudt han	92	3
Ändtlig märkte jag	358	8
Än ett år uti sitt	407	1
Ännu han till sin	289	4
Ära ske Fadren och	330	4
ske Gud, som från	194	4
ske Gud uppå sin	63	15
ske Herran! ja	383	4
ske Herran! vår	383	1
Är det ej ett dunkel	45	4
det nödens tagg	127	6
du Guds godhet	191	8
då nådens dörr	467	8
jag allen en	178	1
jag färdig! Är jag	451	3
mödan tung och	211	3
Öfver allt, hvad lif	38	2
haf och land de	34	3
mig din kärlek	15	2
molnen skall du	482	4
Ömt du ser till dem	70	10
Öppna mig förståndets öga,	75	4

N:o 126.

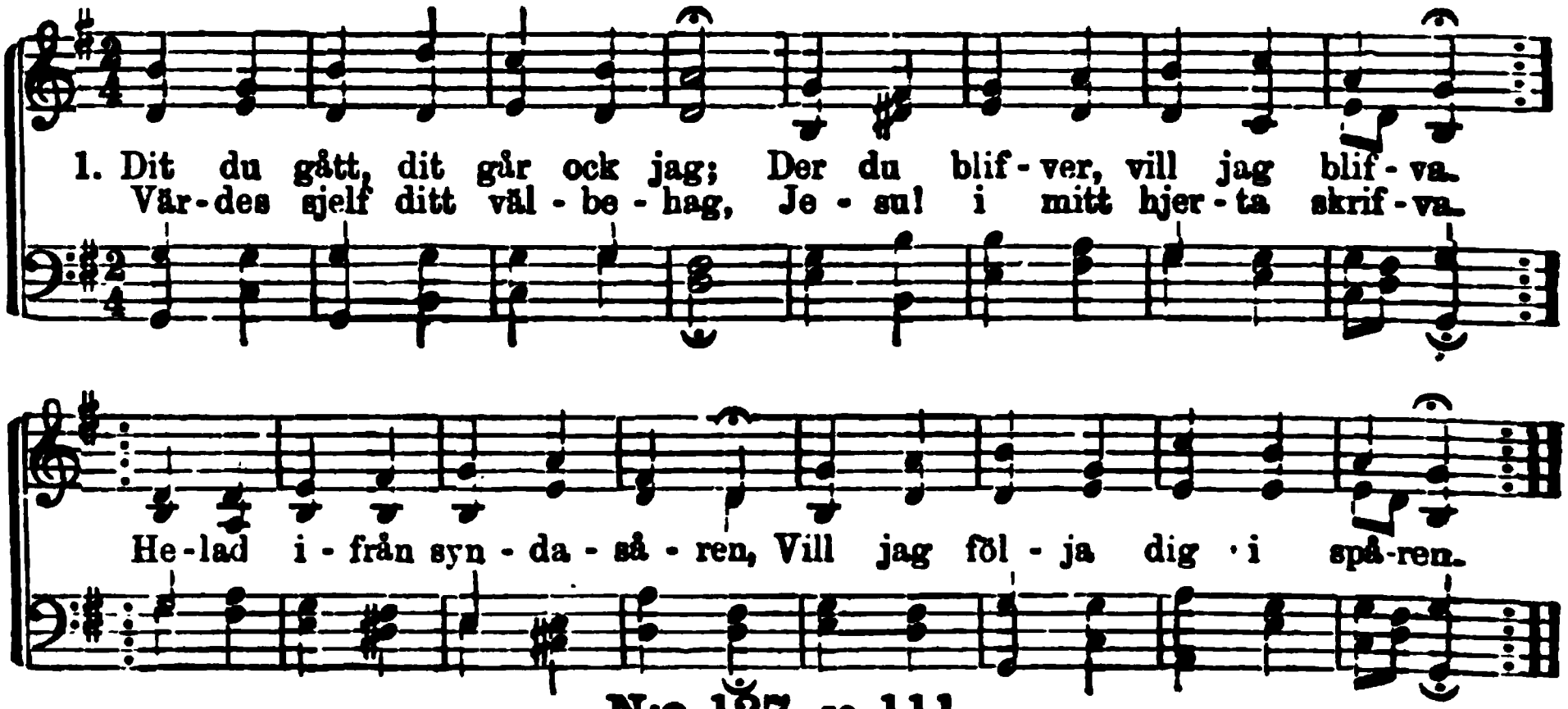

N:o 127, se 111.

Så under lifvets	222	10
undervis mig Gud!	309	5
upp, min själ! att	64	5
vandre vi all	490	1
var tröst och haf	192	7
vet jag då, hur allt	158	12
vi känne, hur	247	5
vill jag fly. Från	187	8
vill jag, Jesu!	235	6
vill jag, innan det	461	7
vilje vi ej sörja	395	4
vilje vi, o Fader	411	7
vilje vi vid dig	438	5
vore den en ljuflig	463	5
värmd af det eviga	492	7
är det ock Kristi	152	6
är fullkomnadt,	99	1
är jag ej förlägen	350	7
är oss nu ej annor	182	2
Sådant ville visst	75	19
Således är vår	332	1
Såsom du, i dopets	126	2
hjorten träget	460	1
månans nya dager	455	2
Säg, store Gud! du	465	15
Säll den, hvars	196	1
den, som alltid	140	5
den, som fast i	114	5
den, som hafver	157	1
den, som håller	142	13
den, som mot den	287	1
du, som dig åt Gud	225	1
du, som menlös	493	1
och salig är den	112	3
är den man, som	339	1
är den, som det	257	9
är den, som sina	257	10
är då hvarje värdig	154	6
Sälla kors! du bittra	236	2
Sälle äro de, som	73	4
äro de, som sofva!	491	4
Sällt är det land	306	3
Sänd, Herre! dina	221	3
Särdeles att i denna	431	2
Sök din ära i Guds	319	4
ej att tysta	39	3
ej på din brist	172	5
i tron, med ångrens	172	6
Sött sofver den,	436	3
Tack, Jesu! för din	346	4
min Gud! för	177	7
o Jesu! för det ord	331	1
vare dig, o Jesu	99	5
Tacker honom i	268	3
Tag an det dyra	189	6
bort all skrymtan	354	9
bort allt hat och	155	4
bort allt köttsligt	274	7
bort nu, med det	412	4
trones sköld, bind	211	5
trädet bort! så talar	414	5
utan knot ditt kors	233	2
Tanken sig ej reda	45	2
Tiden flyr; när vill	172	1
nalkas till	45	5
Till allt, hvad jag	299	3
arf af mina fäder	350	1
bot mot synd	421	3
den himmel, som	163	4
denna lott, till	141	13
dess jag, följd af	354	13
dess vi sjunge med	330	3
dig af hjertans	183	1
dig allena, Jesu	194	1
dig i nödens stund	409	3
dig jag ber med	334	5
dig jag ropar,	208	1
dig jag ställer allt	479	3
dig naturen sänder	393	3
dig, o Gud! mitt	409	1
dig sin blick han	90	3
dig, som hjertat	222	1
dig, som verlden	397	4
din bättring han	245	4
din förtjenst med	459	6
din thron lycksalig	30	3
döden vill	97	2
ende Sonen sade	46	4
ett folks	308	2
Gud, som hjelpen	346	5
helig lydnad för	144	3
Herran din	232	2
himlen, för Guds	477	6
härlighetens land	113	1
ljusets rymder nu	103	2
sina barn den gode	242	2
Till sömn jag mig	442	4
tidens slut din lära	114	4
Tillbedjande din	382	4
Tillgrip ej hvad dig	142	8
Tro ej han löftet	224	5
Trots verld och	230	3
Trygg i din vård	434	3
Trägna suckar vill	246	5
Trösta ej på någon	29	2
Tunga börder	246	2
Tung blir den väg,	344	2
Tvifvan ur min själ	200	1
Ty allt, hvad hans	271	2
bedje vi så	324	3
dagen han är dock	424	7
detta lif är idel död	471	5
din lekamen som	157	15
ditt kors är all min	75	17
efter han, Sann	98	9
ej nånsin såg jag	231	2
hans lekamen,	154	4
han vill då till oss	389	5
hjelp oss, o Herre!	274	6
ho, som tror på	147	3
jag i sanning vet,	309	4
Jesus, Guds enfödde	191	2
kommer jag nu usle	188	6
kommo de till	67	3
kärleken är mild,	338	3
lugnens, I vid Jesu	493	4
lär oss lefva, lida	105	4
lär oss nu städs	455	7
må en hvar nu	63	6
prisar jag din magt	37	4
sanning och	353	3
si, det håller hon	325	4
skall jag alla dagar	209	3
skall, o Gud! din	469	7
snart I skolen tagas	310	3
sorgerna och nöden	488	5
tackar jag dig,	427	3
tackar jag, o Herre!	430	9
tror Guds löfte,	228	4
tvifler ingalunda	477	7
utså nu din täresäd	242	4
vandrar jag med	478	3
var din trätobror	285	4
vare pris i evighet	46	8
Ty vet, här hålles	32	4
vill jag alltid	249	6
vill jag ej för	273	4
vill jag, Gud till	244	5
vill jag Gud åkalla	240	6
vill jag, medan än	415	4
vill jag mer ej	374	5
vill jag nu	75	16
vill jag till den	182	3
vill jag vara glad	296	3
är det bättre tåligt	239	3
Tyngd och lättnad,	284	4
Tänk ej uti din	259	5
ock derhos, hvad	465	10
på, att helga	142	4
på den Gud, som	405	3
på honom, som var	294	3
Under blixt din lag	398	2
verldens larm,	210	3
Upp, att Kristi	117	1
att helgelsen	294	7
dig med kraft	42	3
kristen! upp till	211	1
min själ! att korset	294	6
min själ! min mun	112	9
min tunga! Att	106	1
psaltare och harpa!	1	1
skaffer faderlösa	310	2
till den höjd, den	87	6
Uppfaren är vår	115	1
Uppfriskas, efter	390	2
Upplys vår själ!	431	4
Upplåt vår mun till	330	2
Uppmärksamhet	314	3
Uppå min sida	138	4
Ur din bok, o Herre!	358	5
sömnen snart dig	243	7
Ut du går, att	71	2
Utaf en flyktad	353	7
Jesse rot en gren	61	2
Utan helgelse kan	294	2
Jesu jag förderfvas	214	2
synder, buren är	58	3
Uti all sanning led	138	2
din hand, med tro	441	3
din nåd, o Fader	250	1
lustans spår	210	2
Utöfver konung	331	2

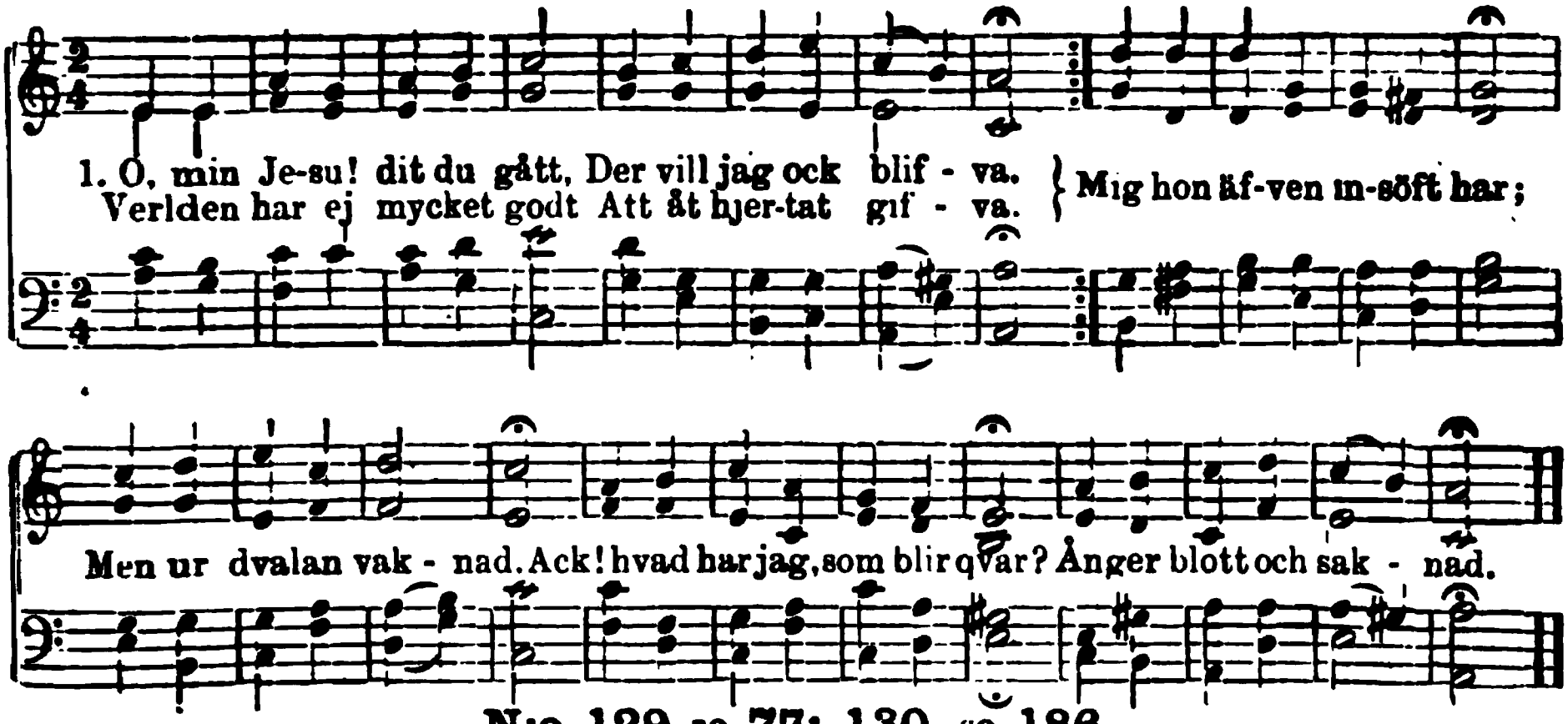

N:o 129 se 77; 130, se 186

Vaka, bed, min själ'	210	4
bed och strid,	210	11
kristen! kom att...	83	5
själ! och bed,	210	1
Vaker upp! en	496	1
Vak upp, att frukter	462	3
upp! bed Gud om ..	291	4
upp! hör ropet	165	4
upp! hör väkten ...	165	1
upp, min själ! gif..	429	1
upp, min själ! och.	430	1
upp, min själ! låt..	463	10
upp, min själ! var.	326	2
Vakna upp, du hårda	92	5
Vandra till din graf,	453	5
Var arbetsam, du...	282	2
arbetsam, Guds	282	4
arbetsam, i nyttans	282	3
arbetsam, men blott de da'r,	282	6
arbetsam, men se..	282	5
da mitt skydd mot.	151	4
glad, min själ! haf.	236	6
glad, min själ! och.	230	1
glad, uti den goda .	405	1
helsad, sköna	55	1
jag i glädjens dag .	171	3
mitt ljus på lifveta.	168	5
nu redo själ och ...	443	1
ock hos mig i	427	4
på tidens tecken...	319	3
trofast' natten	224	6
tröst, min ande!...	481	7
Ve dem, som här från Herrans ord.	496	4
den, som här evigt.	456	5
den, som säger:	5	1
Veni sancte	132	
Veridarna sig röra..	44	5
Veridens frälsare...	58	1
Vi bedje dig af	469	3
bedje dig, sann	96	2
bedje, vi åkalle....	411	5
bedje än. Att du ...	431	3
ej lefva som oss....	26	3
följt i dag med	95	1
För korset ödmjukt	386	3
förlossas, Ormen...	106	3
Vi för syndaskulden gifve dig Lydagte- lig	26	2
gå hem, hvar till...	431	6
ha varit dödens....	332	2
ha varit fjerran....	112	5
hafve det förskylt,.	112	4
hit ej förde gods...	7	3
kysse då ditt	274	2
lofve dig, o store...	396	9
lyfte då vårt	139	1
prise dig, o Fader..	403	5
prise, vi tillbedje..	324	5
på jorden lefve.....	26	2
tacke dig, o Jesu...	96	1
tacke dig. Så	431	1
tro ock på den.....	17	3
tro också på.....	17	2
tro på en	17	1
vilje efterfölja dig	495	4
vilje ej med fagert	385	3
äre barn, som.....	396	7
Vidden af Guds	485	7
Vid dig jag evigt....	158	18
dig jag städse.....	249	4
din allmagts varde!	8	2
ditt bud de blinda..	74	4
min Jesu sida	216	4
sitt bord han vill...	152	3
årets början.....	414	2
Vill du oss plåga,...	387	2
du än dem helsan..	369	4
då sig i vällust.....	77	2
Ville verlden hjertat	77	3
Visserligen har du..	245	2
Vishet strålar i din.	74	3
Vittna städse med ..	148	2
Vore verlden af vår.	192	5
Våld och qval dig...	70	9
Vår broder nu du...	49	4
egen kraft ej.....	124	2
flende ifrån oss	133	5
första gerning.....	410	6
Gud är oss en.....	124	1
Herras Jesu Kristi död	154	1
Herras Jesu Kristi frid	370	4

Vår jord och hvad.	321	4
konung och vårt...	302	1
konung väl bevara.	428	5
kraft, O Gud!	421	5
själ! har han	110	9
tid är ganska	413	1
öfverhet med	431	7
öron öppna, Herre.	329	3
Vårt förnuft	328	2
korn uti den hårda	403	2
kött förvisst Och...	431	5
på-skalam, o Jesu ..	104	4
Väktare af himlens.	40	7
på Sions murar!	319	1
Väl den, som följer.	450	4
har naturens rike..	141	3
har ock nöden mig.	357	5
mig i evighet!	197	1
oss, o allmagts Gud	32	5
Välkommen var, o..	63	8
Vällust mig då	75	7
Välsigna du de	336	2
den, som vet och...	302	4
det förbund,	337	2
gode Gud! vår	305	1
kroppens hvilotid..	432	3
mig och skydda,	429	10
oss, o Helge And!..	25	3
årets gröda	394	6
Välsignad vare Gud,	199	8
Välsignadt vare	64	1
Vänd af din vrede,..	387	1
bort ditt ansigte,..	181	3
Vänder om, I sorgse	389	1
Vänligt öfver	73	1
Vän och ovän af	126	5
Värdes aldrig	361	4
all min synd	472	3
du ock sjelf mig....	111	9
i din vård oss	361	3
Värdes Jesu när mig	205	7
mig det hopp	75	18
Yfs ej att vara	489	3
Ålderdom dock ofta	494	2
Ålderdomen redan..	358	1
År och vänner	406	3
Åt dig, o Gud! som..	221	2
himlen lyftande ...	122	4
mig du en förnuftig	37	2
mig du lifvet än....	414	3
Älskar barnet	474	1
Ändock det stundom	230	5
Ändtlig kom den....	70	8
öfverljudt han	92	3
Ändtlig märkte jag.	358	8
Än ett år uti sitt....	407	1
Ännu han till sin....	289	4
Ära ske Fadren och.	330	4
ske Gud, som från.	194	4
ske Gud uppå sin ..	63	15
ske Herran! ja	383	4
ske Herran! vår...	383	1
Är det ej ett dunkel.	45	4
det nödens tagg....	127	6
du Guds godhet....	191	8
då nådens dörr	467	8
jag allen en	178	1
jag färdig! Är jag.	451	3
mödan tung och ...	211	3
Öfver allt, hvad lif.	38	2
haf och land de....	34	3
mig din kärlek.....	15	2
molnen skall du....	482	4
Ömt du ser till dem.	70	10
Öppna mig förstån- dets öga,	35	4

N:o 131.

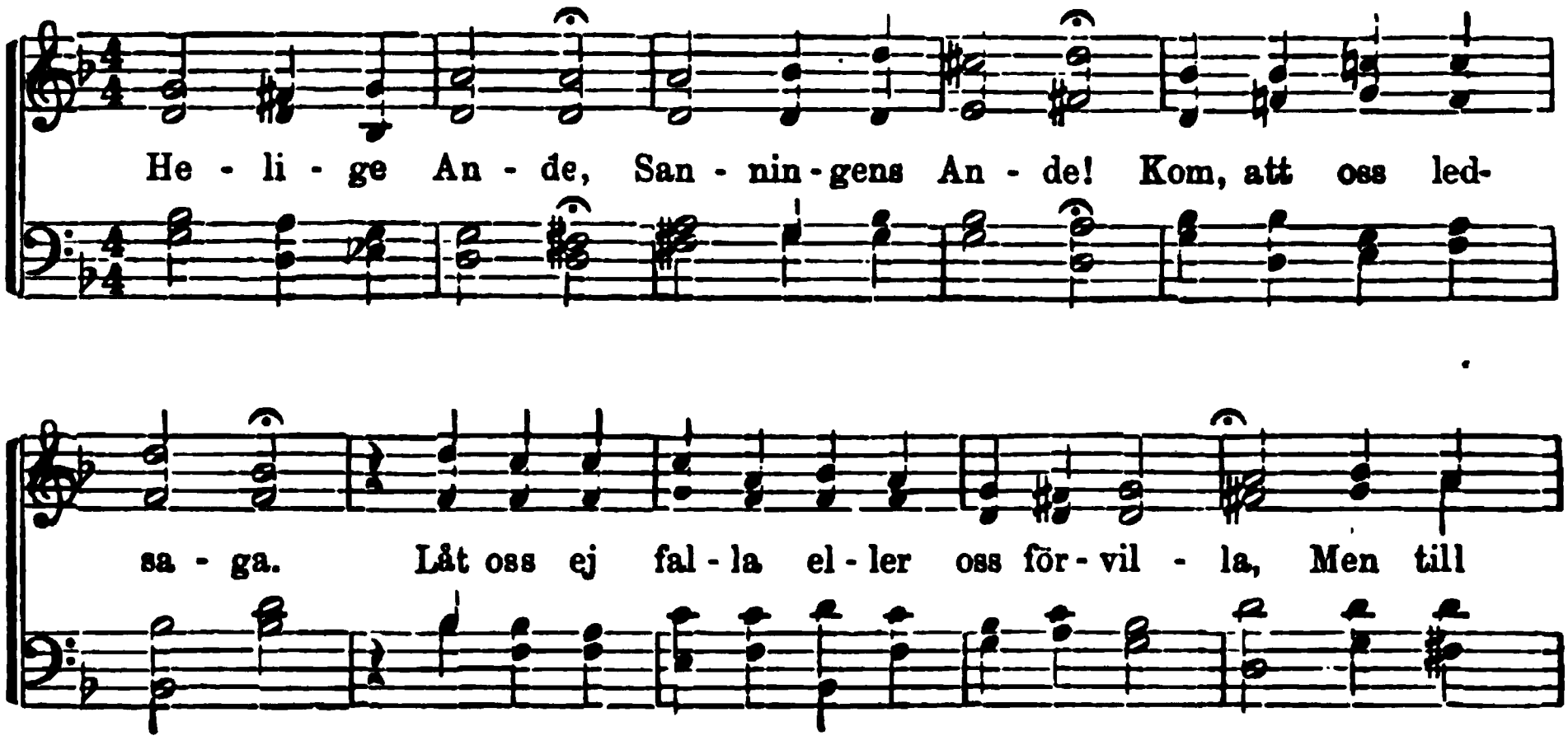

SVENSKA

EVANGELII-BOKEN

SAMT

TVÅ ÅRGÅNGAR

NYA PREDIKO-TEXTER,

JEMTE

Utdrag ur Kyrkohandboken, Böner för offentlig och enskild andakt m. m.

CHICAGO,
THE ENGBERG-HOLMBERG PUBLISHING CO.
1892.

Evangelier och Epistlar,

jemte tvenne årgångar nya Predikotexter.

I Söndagen i Adventet.

Coll. Uppväck, Herre Jesu! din kraft och kom, att vi under din tröst och beskärm måge ifrån alla synders farlighet frälste varda. Du, som lefver och regerar med Gud Fader och den Heliga Anda uti en Gudom af evighet till evighet. Amen.

Episteln: Rom. 13: 11—14.

Kære bröder! Medan vi sådant vete, nemligen tiden, att nu är stunden till att uppstå af sömnen, efter vår salighet är nu närmare, än då vi trodde det. Natten är framfaren, och dagen är kommen; derföre, låter oss bortkasta mörkrets gerningar och ikläda oss ljusets vapen. Låter oss ärligen vandra, såsom om dagen, icke i fråseri och dryckenskap, icke i kamrar och okyskhet, icke i kif och split: utan ikläder eder Herran Jesum Kristum; och fordrer köttet, dock icke till kättja.

Evangelium · Matt. 21: 1—9.

I den tiden, när de nalkades Jerusalem och kommo till Betfage vid Oljoberget, sände Jesus två sina Lärjungar; och sade till dem: Går i byn, som ligger för eder, och straxt varden I finnande en åsninna bunden, och fålen när henne, löser dem och leder till mig. Och om någon talar eder till, så säger: Herren behöfver dem, och straxt släpper han dem. Detta är allt skedt, att det skulle fullkomnas, som sagdt är genom Profeten, som sade:

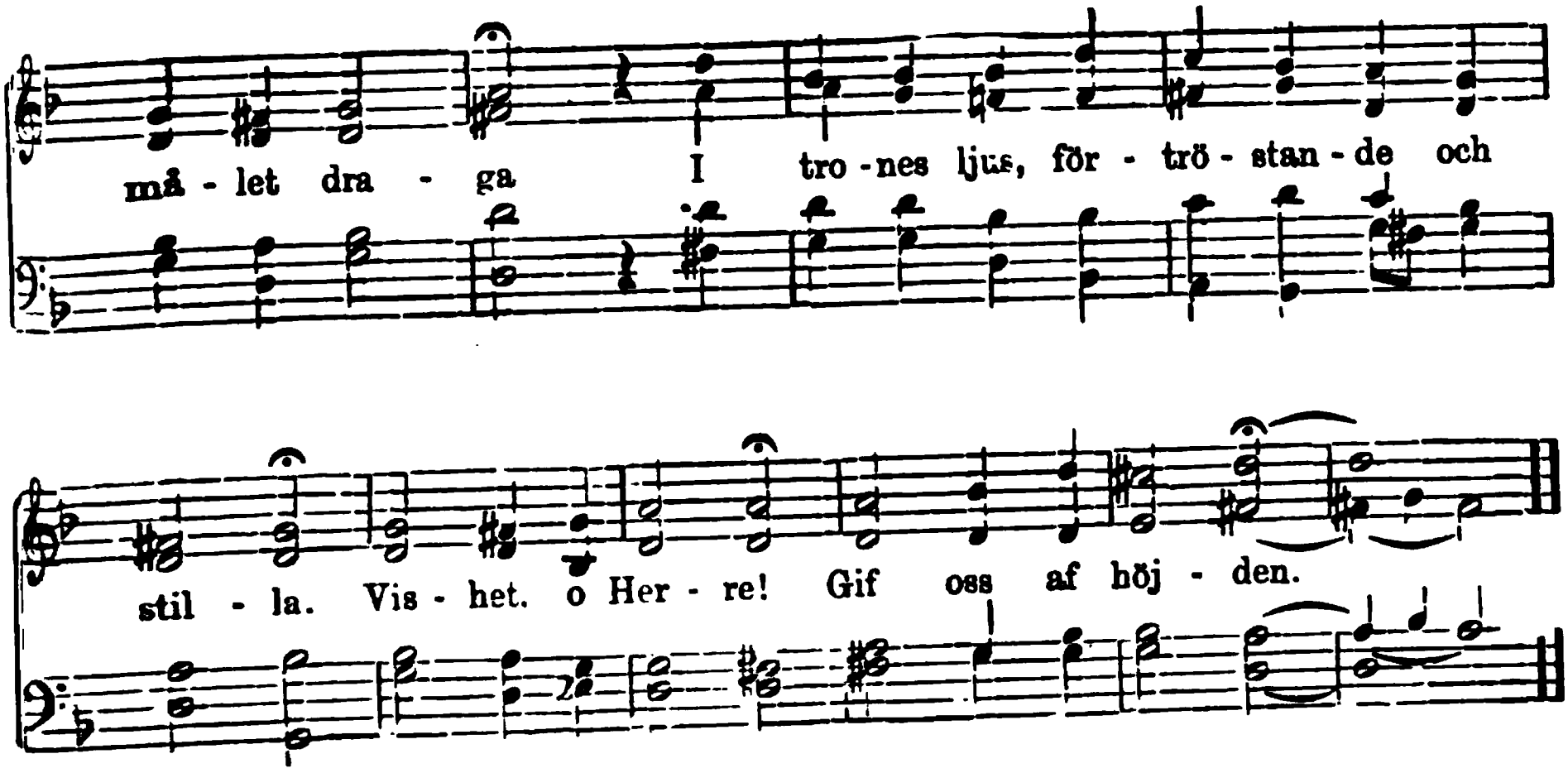

Säger till dottren Zion: Si! din Konung kommer till dig, saktmodig, ridande på en åsninna och på en arbetsåsninnas fåle. Lärjungarne gingo bort, och gjorde, som Jesus hade dem befallt: och ledde till honom åsninnan och fålen, och lade sina kläder på dem och satte honom deruppå. Mycket folk bredde sina kläder på vägen; de andra skuro qvistar af trän och strödde på vägen. Men folket som föregick, och de, som efterföljde, ropade och sade: Hosianna, Davids Son! välsignad vare han, som kommer i Herrans namn; Hosianna i höjden!

1 årg. *Högm.:* Joh. 18: 36, 37.

Jesus svarade och sade till Pilatus: Mitt rike är icke af denna verlden; om mitt rike vore af denna verlden, då fäktade ju mine tjenare derom, att jag icke vorde Judarna öfverantvardad; men mitt rike är icke hädan. Då sade Pilatus till honom: Så är du dock en Konung? Jesus svarade: Du säger det; jag är en Konung: dertill är jag född och är dertill kommen i verlden, att jag skall vittna med sanningen. Hvar och en, som är af sanningen, han hörer min röst.

1 årg. *Aftons.:* Ef. 1: 3—14.

Välsignad vare Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader, den oss välsignat hafver med all andelig välsignelse i de himmelska ting genom Kristus. Såsom han oss utvalt hafver i honom, förr än verldens grund lagd var, att vi skole vara helige och ostraffige för honom uti kärleken. Och hafver tagit oss sig sjelfva till barn, genom Jesus Kristus, efter sin viljas goda behag; sin härliga nåd till lof, genom hvilken han hafver oss täcka gjort uti honom, som kärkommen är. I hvilken vi hafve förlossning genom hans blod, syndernas förlåtelse, efter hans nåds rikedomar. Af hvilka han oss rundeligen delaktiga gjort hafver uti all visdom och klokhet. Och hafver oss låtit få veta sin viljas hemlighet, efter sitt goda behag, och hafver det framhaft genom honom: att det skulle predikadt varda, då tiden fullkomnad var, på det allting skulle sammanfattadt varda i Kristus, både det i himmelen och på jorden är, genom den samma. Genom hvilken vi ock komne äre till arfvedelen, beskärde efter hans uppsåt, som allting verkar efter sin egen viljas råd: att vi skola vara hans härlighet till lof, vi som tillförene hoppades på Kristus. Genom hvilken ock I hört hafven sanningens ord, som är eder salighets Evangelium; uti hvilken I ock, sedan I trodden, ären beseglade vordne med löftets Heliga Anda; hvilken vårt arfs pant är, till vår förlossning, att vi skulle varda hans egendom, hans härlighet till pris.

2 årg. *Högm.:* Luk. 4: 16—22.

Jesus gick om Sabbatsdagen in i Synagogan, som hans sedvänja var, och stod upp och ville läsa. Då vardt honom fången Esaie, Profetens bok; och då han lät upp boken, fann han det rummet, der skrifvet står: Herrans Ande är öfver mig, derföre att han hafver smort mig, till att förkunna Evangelium för de fattiga hafver han sändt mig, till att läka de förkrossade hjertan; till att predika de fångar frihet, och de blinda syn, och de sönderslagna förlossning; till att predika Herrans behagliga år. Sedan lade han boken tillhopa, och fick tjenarena, och satte sig: och alla deras ögon, som i Synagogan voro, aktade på honom. Då begynte han till att säga till dem: I dag är denna

N:o 132.

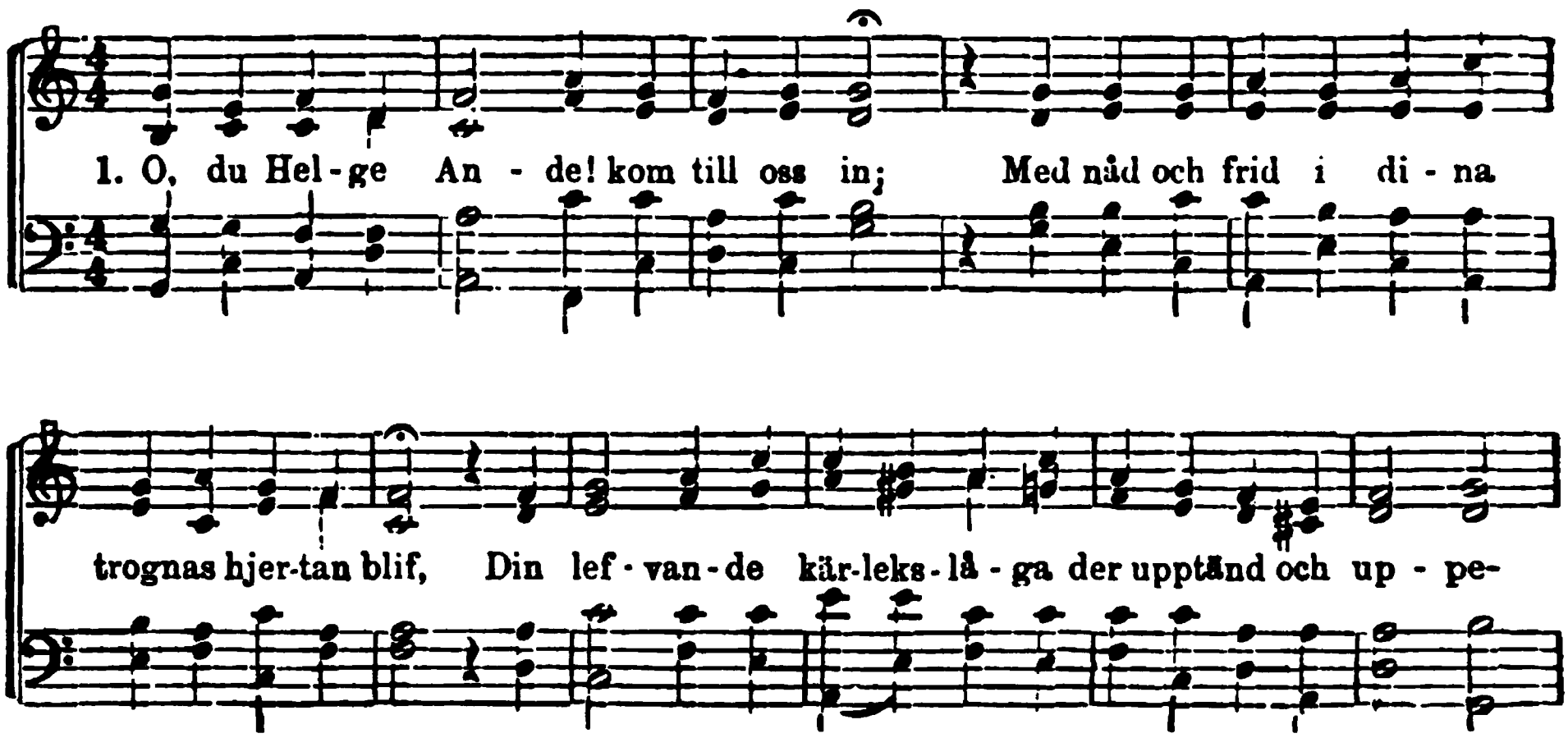

Skrift fullbordad för edra öron. Och de buro honom alle vittnesbörd, och förundrade sig på de nådefulla ord, som gingo af hans mun.

2 årg. ***Aftons.:*** **Ebr. 8: 8—12.**

Si, de dagar skola komma, säger Herren, att jag skall fullkomna öfver Israels hus och Juda hus ett nytt Testamente: icke efter det Testamentet, som jag deras fäder gjorde, på den dag, då jag tog dem vid deras hand, att utföra dem af Egypti land: efter de blefvo icke ståndande i mitt Testamente, så hafver jag ock gifvit dem utur mitt sinne, säger Herren. Ty detta är det Testamente, som jag vill göra Israels hus, efter dessa dagar, säger Herren: Jag vill gifva min lag uti deras sinne, och uti deras hjerta vill jag skrifva dem; och jag vill vara deras Gud, och de skola vara mitt folk. Och skall ingen lära sin nästa, eller sin broder, och säga: känn Herran; ty de skola alle kännа mig, ifrån den minsta ibland dem och till den största. Ty jag varder förblidkad öfver deras orättfärdigheter, och deras synder och deras ondska skall jag icke mer ihågkomma.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Det är tillbörligt, att vi tacke, lofve och prise dig i evighet, att du hafver satt oss arma menniskor, som för syndens skull hafva måst vara under dödens och djefvulens tyranni, din Son till en Konung, som är oss en rättfärdig konung, den oss med sin död gör qvitta och fria från våra synder och vill vara vår Frälsare, till att hjelpa oss emot döden: vi bedje dig, att du värdigas oss genom den Heliga Anda upplysa, regera och ledsaga, så att vi oss vid denna rättfärdiga Konung och Frälsare allena hålla måge, och uppå hans ringa anseende och enfaldiga ord oss icke, såsom verlden, förarge, utan genom en fast förtröstan på honom få en evig salighet. Amen.**

2 Söndagen i Adventet.

Coll. **Uppväck våra hjertan, o Herre Gud! till att bereda vägen för din enfödde Son, Jesum Kristum, att vi genom hans tillkommelse måge tjena dig med ren håg och sinne; hvilken der lefver och regerar med dig och den Heliga Anda ifrån evighet till evighet. Amen.**

Epistein: **Rom. 15: 4—13.**

Kære bröder! Hvad som helst föreskrifvet är, det är skrifvet oss till lärdom, att vi, genom tålamod och Skriftens tröst, skola hafva en förhoppning. Men Gud, som tålamod och tröst gifver, gifve eder, att I ären inbördes ens till sinnes, efter Kristum Jesum; att I med en håg och med en mun mågen prisa Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader. Derföre upptager hvar den andra, såsom ock Kristus hafver upptagit oss till Guds ära. Men jag säger, att Jesus Kristus var omskärelsens tjenare, för Guds sannings skull, till att fast göra de löften, som till fäderna skedde; men att hedningarna skola ära Gud för barmhertighetens skull, såsom skrifvet är: Fördenskull skall jag prisa dig ibland hedningarna och sjunga ditt namn. Och åter säger han: Glädjens, I hedningar, med hans folk! Och ändå sedan: Lofver Herran, alle hedningar, och priser honom allt folk! Och åter säger Esaias: Det skall vara Jesse rot, och den, som uppstå skall att råda öfver hedningarna: på honom skola hedningarna hoppas. Men Gud, som hoppet gifver, uppfylle eder med all fröjd och frid i tron, att I hafven ett fullkomligt hopp, genom den Heliga Andas kraft.

Evangelium: **Luk. 21: 25—36.**

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Och skola ske tecken i solen och i månan och i stjernorna; och på jorden varder folken ångest, och de

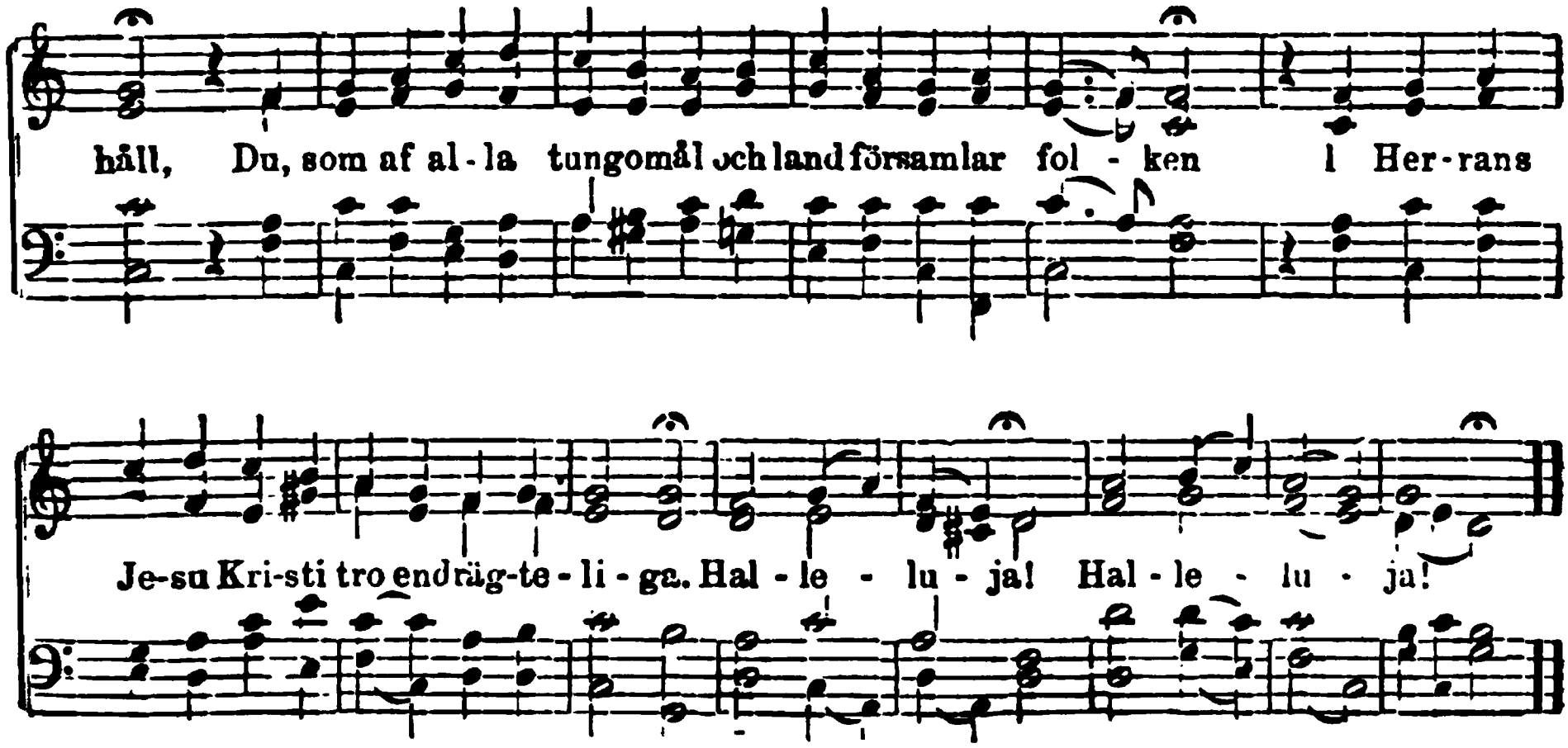

skola förtvifla. Och hafvet och vågen skola mycket bullra; och menniskorna borttorkas för räddhåga skull, deraf att de förbida det, som hela verlden öfvergå skall; ty himmelens krafter skola bäfva. Och då skola de få se menniskones Son komma i skyn med makt och stor härlighet. Men då detta begynner ske, ser upp och lyfter edert hufvud upp; ty då nalkas eder förlossning. Och han sade dem en liknelse: Ser på fikonträdet och all träd. När de nu knoppas, kunnen I då se och veta af eder sjelfva, att sommaren är när. Alltså ock I, när I sen detta ske, skolen I veta, att Guds rike är när. Sannerligen säger jag eder: detta slägtet skall icke förgås, förr än det allt skedt är. Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola icke förgås. Men vakten eder, att edra hjertan icke förtungade varda med svalg och dryckenskap och med detta lefvernets omsorg, så att den dagen kommer eder för hastigt uppå. Ty han varder kommande såsom en snara öfver alla, som bo på jorden. Så vaker nu alltid och beder, att I mågen undfly allt detta, som komma skall, och stå för menniskones Son.

1 årg. *Högm.:* Luk. 12: 35—40

Jesus sade till sina Lärjungar: Låter edra länder vara omgjordade, och edra ljus brinnande; Och varer I de menniskor like, som vänta sin herre, då han igenkomma skall ifrån bröllopet, att när han kommer och klappar, låta de honom straxt upp. Salige äro de tjenare, hvilka Herren finner vakande, då han kommer; sannerligen säger jag eder: han skall uppsköria sig, och låta dem sitta till bords, och han skall då gå och tjena dem. Och om han kommer uti den andra väkten, och uti den

tredje väkten, och finner så; salige äro de tjenare. Men detta skolen I veta, att om husbonden visste, på hvad stund tjufven komma skulle, förvisso vakade han, och icke tillstadde uppbryta sitt hus. Derföre, varer ock I redo; ty den stund I icke tänken, skall menniskones Son komma.

1 årg. *Aftons.:* Ebr. 10: 35—39.

Så kaster icke nu bort eder tröst, som en stor lön hafver. Ty tålamodet är eder behof, på det I mågen göra Guds vilja, och få det som lofvadt är. Ty ännu en liten tid, så kommer den som komma skall, och fördröjer icke. Men den rättfärdige skall lefva af tron; och hvilken sig undandrager, han skall icke behaga min själ. Men vi äro icke de som oss undandraga till förtappelse, utan af dem som tro och frälsa själen.

2 årg. *Högm.:* Luk. 17: 20—30.

Och då Jesus frågad vardt af de Phariseer, när Guds rike komma skulle, svarade han dem, och sade: Guds rike kommer icke med utvärtes åthäfvor. Ej heller varder man sägande: Si här, eller si, der är det; ty si, Guds rike är invärtes i eder. Och han sade till Lärjungarna: Den tid skall komma, att I skolen begära se en af menniskones Sons dagar, och I skolen icke få se den. Och de skola säga till eder: Si här, si der; går icke åstad och följer icke heller. Ty såsom ljungelden ljungar ofvan af himmelen och lyser öfver allt det under himmelen är; alltså skall ock menniskones Son vara på sin dag. Men tillförene måste han mycket lida och förkastas af detta slägtet. Och såsom det skedde uti Noachs tid, så skall det ock ske uti menniskones Sons dagar. De åto, drucko; män togo hustrur, och qvinnor gåfvos åt män, intill den da-

N:o 133.

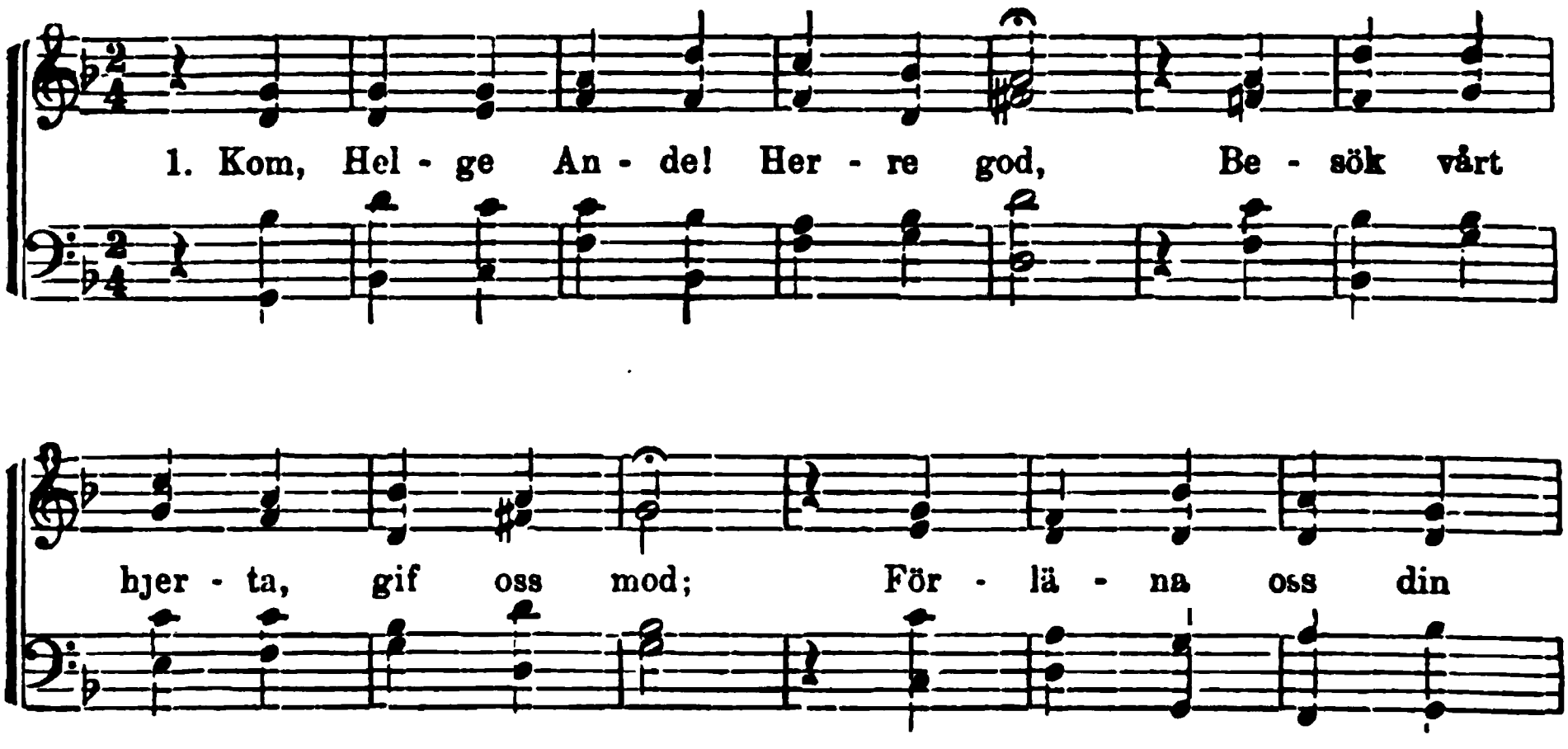

gen, då Noach gick in i arken; och floden kom och förgjorde dem alla. Sammalunda ock, såsom det skedde uti Loths tid: de åto, drucko, köpte, sålde, planterade och byggde. Men den dagen, då Loth gick ut af Sodom, regnade eld och svafvel af himmelen och förgjorde dem alla. Efter det sättet varder det ock gående på den dagen, när menniskones Son skall uppenbaras.

2 årg. *Aftons.:* **Jak. 5: 7—10**

Så varer nu tålige, käre bröder, intill Herrans tillkommelse. Si, åkermannen väntar efter den kostliga jordens frukt, tåligt bidande, så länge han får ett morgonregn och aftonregn. Så varer ock I tålige och styrker edra hjertan: ty Herrans tillkommelse är när. Sucker icke, käre bröder, emot hvarannan, på det I icke varden fördömde. Si, domaren är för dörren. Tager, mine bröder, Profeterna för efterdömelse, till bedröfvelse och tålamod, hvilka talat hafva i Herrans namn.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom din Son hafver oss uppenbarat, huru himmel och jord förgås, våra kroppar uppstå, och vi alle för domen komma skole; vi bedje dig, att du ville, genom din Heliga Anda, i ditt ord och uti en rätt tro oss uppehålla, för synden nådeligen bevara och i alla anfäktningar trösta; att vi våra hjertan med svalg och dryckenskap och med detta lefvernets omsorg icke förtunge, utan alltid äre nyktre, vakande och bedjande; och uti din nåds vissa förtröstan, din Sons tillkommelse med glädje förvänte, och genom honom till en evig salighet komma måge. Amen.**

3 Söndagen i Adventet.

Coll. **Vi bedje dig, o Herre Gud, att du ville böja dina öron till våra böner. Upplys våra hjertan och besök dem med din nåd, genom Jesum Kristum, din Son, vår Herre. Amen.**

Episteln: **1 Kor. 4: 1—5.**

Kære bröder! Det skall man hålla oss före, att vi äre Kristi tjenare och skaffare till Guds hemlighet. Nu söker man icke bland skaffarena annat, än att de måga finnas trogne. Men mig är det en ringa ting, att jag varder dömd af eder, eller af mensklig lag: dömer jag mig icke heller sjelf. Jag vet intet med mig; dock derutinnan är jag icke rättfärdig, men Herren är den mig dömer. Derföre dömer icke förr än tid är, så länge att Herren kommer, hvilken ock skall låta komma det i ljuset, som i mörkret fördoldt är, och uppenbara hjertans anslag; och då varder hvar och en pris af Gud.

Evangelium: **Matt. 11: 2—10.**

I den tiden, när Johannes, som då var i fängelset, hörde Kristi gerningar, sände han två sina Lärjungar; och lät säga honom: Är du den, som komma skall, eller skole vi förbida någon annan? Då svarade Jesus och sade till dem: Går och säger Johannes igen, hvad I hafven hört och sett: De blinde se, de halte gå, de spetälske göras rene och de döfve höra, de döde resas upp, och de fattige varder predikadt Evangelium. Och salig är den, som icke varder förargad i mig. När som de gingo bort, begynte Jesus tala till folket om Johannes: Hvad gingen I ut i öknen till att se? Viljen I se en rö, som drifs hit och dit af vädret? Eller hvad gingen I ut till att se? Viljen I se en menniska i lenkläder? Si, de som draga lenkläder, äro uti Konungahusen. Eller hvad gingen I ut till att se? Viljen I se en Profet? Ja, jag säger eder, mer än en Profet? Ty han är densamme, om hvilken skrifvet är: Si, jag sänder min ängel för ditt ansigte, hvilken skall tillreda din väg för dig.

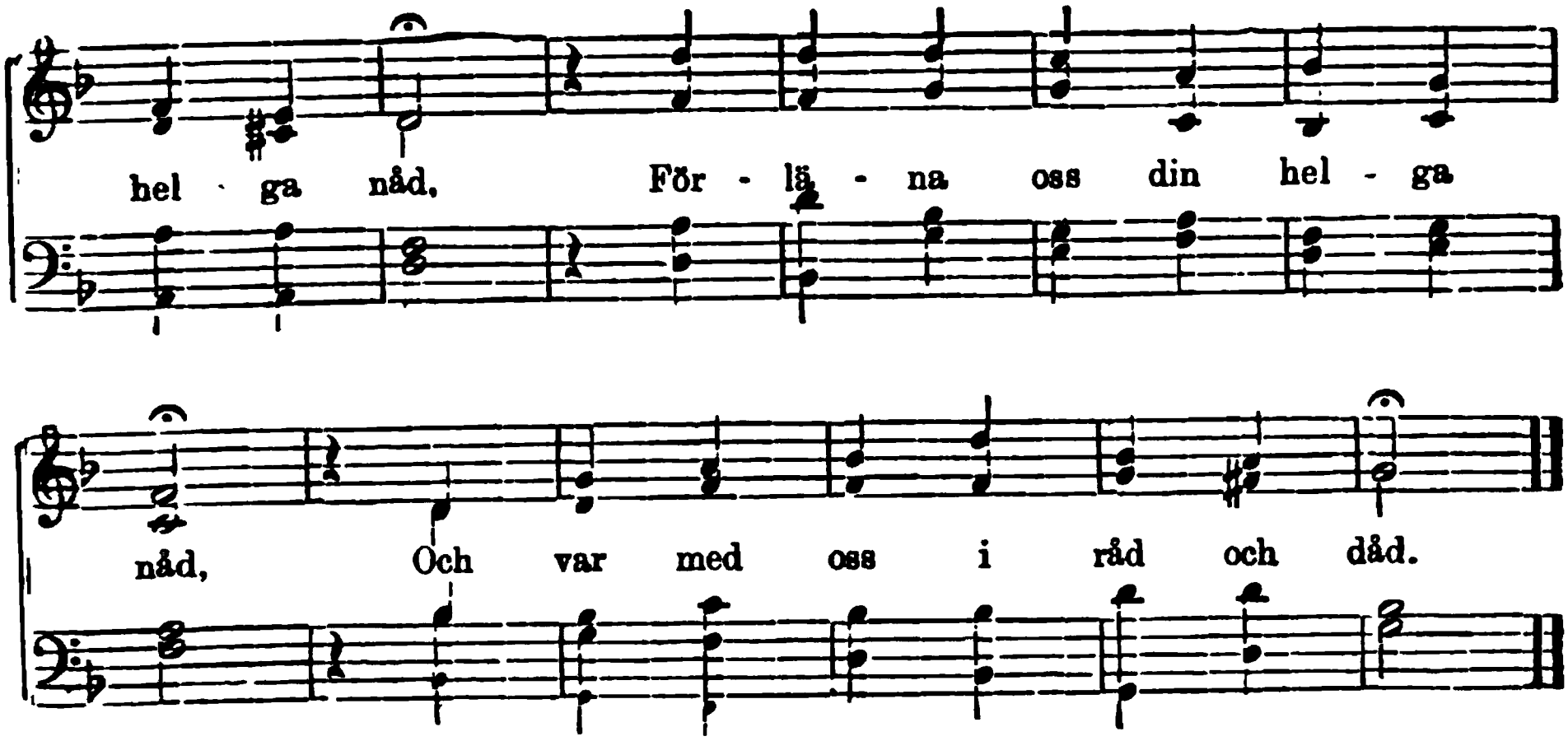

1 årg. *Högm.:* Matt. 11: 11—19.

Sannerligen säger jag eder: Ibland dem, som äro födde af qvinnor, är ingen uppkommen, som är större än Johannes Döparen; dock likväl, den som är minst i himmelriket, han är större än han. Men ifrån Johannes Döparens dagar och till denna dag lider himmelriket våld; och de väldige rifva det till sig. Ty alle Profeterna och lagen hafva spått intill Johannes. Och om I viljen anamma det, han är Elias, som komma skulle. Den, som hafver öron till att höra, han höre. Men vid hvem skall jag likna detta slägtet? Det är likt barn, som uppå torget sitta och ropa till sina stallbröder; och säga: Vi hafva pipat för eder, och I villen icke dansa; vi hafva sjungit sorgesång till eder, och I villen icke gråta. Johannes är kommen och hvarken åt eller drack: och de säga: han hafver djefvulen. Menniskones Son är kommen, äter och dricker; och de säga: Si, hvilken fråssare och vindrinkare är den mannen, Publikaners och syndares vän. Och visdomen varder rätt gifvet utaf sina barn.

1 årg. *Aftons.:* 2 Petr. 1: 19—21.

Vi hafve ett fast profetiskt ord; och I gören väl, att I akten derpå, likasom på ett ljus, som skiner uti ett mörkt rum, så länge det dagas, och morgonstjernan uppgår i edra hjertan. Och det skolen I först veta, att ingen profetia i Skriften sker af egen utläggning. Ty ingen profetia är ännu framkommen af menniskovilja, utan de heliga Guds menniskor hafva talat, rörde af den Heliga Anda.

2 årg. *Högm.:* Lukas 3: 1—15.

Uti femtonde året af Tiberii kejsardöme, då Pontius Pilatus var Landshöfding i Judeen, och Herodes var Tetrarcha i Galileen, och Philippus, hans broder, Tetrarcha i Ituréen och i den ängden Trachonitis, och Lysanias Tetrarcha i Abeline; under de öfverste Presterna Hannas och Caiphas, kom Guds befallning till Johannes, Zacharie son, i öknen. Och han kom i all den ängden vid Jordan och predikade bättringens döpelse, till syndernas förlåtelse. Såsom skrifvet är i den boken af Esaie, Profetens ord, den der säger: Uti öknen är en ropandes röst: Bereder Herrans väg; görer hans stigar rätta. Alla dalar skola uppfyllas, och alla berg och backar skola förnedras; och det krokigt är, skall rätt varda, och det ojemnt är, skall vändas i släta vägar; och allt kött skall se Guds salighet. Så sade han då till folket, som utgick till att döpas af honom: I huggormars afföda, ho hafver eder föregifvit, att I undkomma skolen den tillkommande vreden? Görer fördenskull tillbörlig bättrings frukt och tager eder icke före att säga vid eder sjelfva: vi hafva Abraham till fader; ty jag säger eder: Gud är mäktig uppväcka åt Abraham söner af dessa stenar. Och nu är allaredan yxen satt till roten på träden: hvart och ett träd, som icke bär god frukt, varder afhugget och kastadt i elden. Och folket frågade honom, sägande: Hvad skole vi då göra? Svarade han och sade till dem: Den der två kjortlar hafver, han gifve den som ingen hafver; och den der mat hafver, göre sammalunda. Så kommo ock de Publikaner till att döpas, och sade till honom: Mästare, hvad skole då vi göra? Sade han till dem: Kräfver icke mera ut, än eder förelagdt är. Frågade ock krigsmän honom, sägande: Hvad skole då vi göra? Sade han till dem: Görer ingen öfvervåld och orätt, och låter eder nöja åt eder lön. Så begynte då folket hafva en gissning,

N:o 134, A

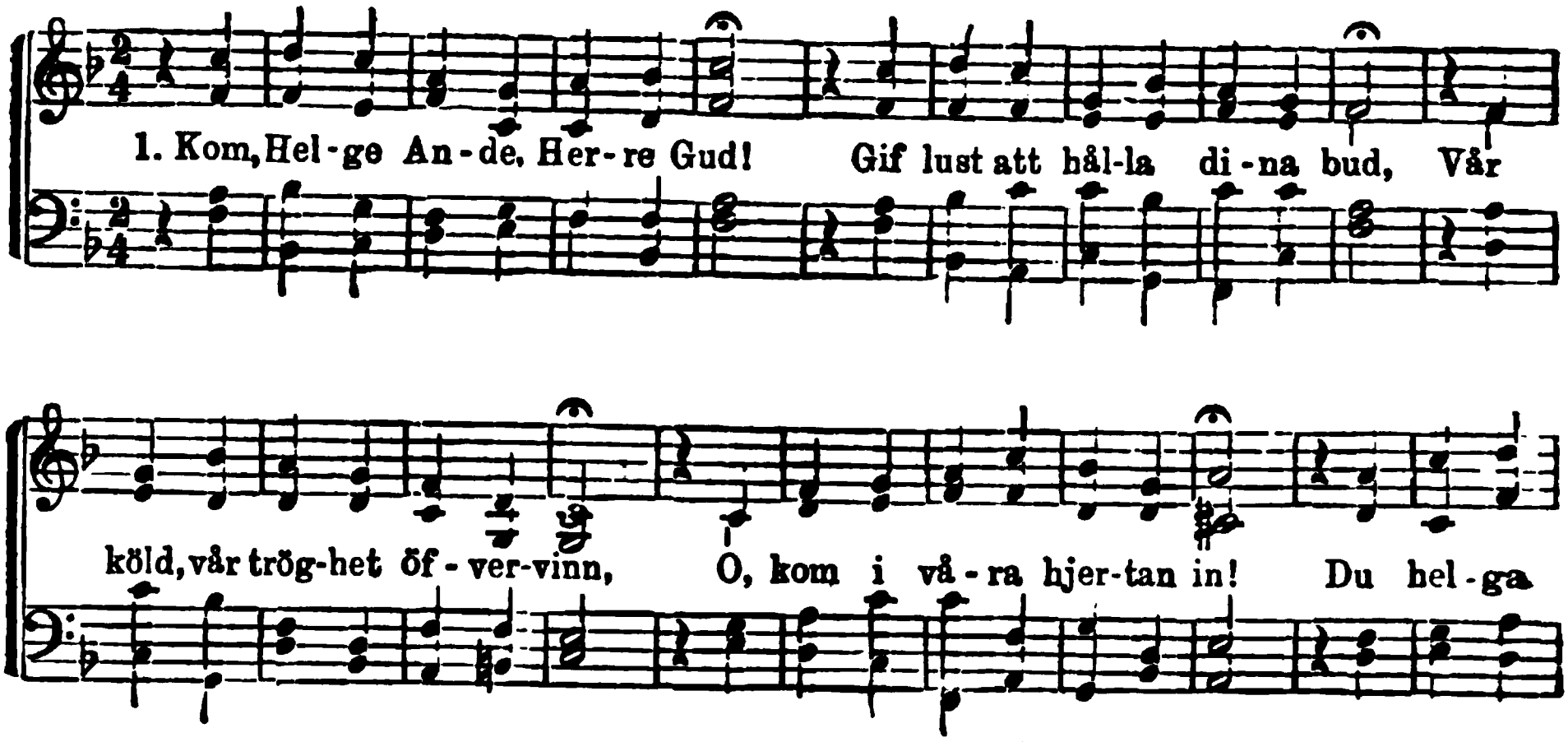

och alle tänkte i sina hjertan om Johannes, om han icke var Kristus.

2 årg. *Aftons.:* Gal. 3: 23—29.

Men förr än tron kom, voro vi förvarade under lagen, och beslutne till den tro, som uppenbaras skulle. Så hafver nu lagen varit vår tuktomästare till Kristus, på det vi skole varda rättfärdige af tron. Nu, sedan tron kommen är, äro vi icke längre under tuktomästaren; ty I ären alle Guds barn, genom tron på Kristus Jesus. Ty I, så många som döpte ären till Kristus, hafven eder iklädt Kristus. Här är icke Jude eller Grek; här är icke tjenare eller fri; här är icke man eller qvinna, alle ären I en i Kristo Jesu. Ären I nu Kristi, så ären I ju Abrahams säd och arfvingar efter löftet.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som din Son, vår Herre Jesum Kristum, hafver låtit menniska blifva och fördenskull i denna verlden komma låtit, att han oss arma menniskor emot synden och döden hjelpa skulle och evinnerligen saliga göra: vi bedje dig, att du ville med din Heliga Anda så leda och ledsaga våra hjertan, att vi på intet annat se, än på ditt ord, och undfly all förargelse, och ibland den hopen finnas måge, som sig på din Son, Jesum Kristum, icke förarga, utan genom honom saliga varda. Amen.

4 Söndagen i Adventet.

Coll. Uppväck, Herre! din kraft och kom oss till hjelp, att det goda, som våra synder i oss förhindra, må genom din milda nåd oss vederfaras, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Philip. 4: 4—7.

Käre bröder! Fröjder eder i Herranom alltid; och åter säger jag: fröjder eder. Eder saktmodighet låter alla menniskor kunnig varda; Herren är när. Hafver ingen omsorg, utan edert begär vare kunnigt inför Gud i allting, med bön, åkallan och tacksägelse. Och Guds frid, som öfvergår allt förstånd, förvare edert hjerta och edert sinne i Kristo Jesu!

Evangelium, Joh. 1: 19—28.

Och detta är Johannis vittnesbörd, då Judarne sände Prester och Leviter af Jerusalem, att de skulle fråga honom: Ho är du? Och han bekände, och förnekade icke; och bekände han: Icke är jag Kristus. Då frågade de honom: Hvad då? är du Elias? Han sade: Jag är det icke. Är du en profet? Och han svarade: Nej. Då sade de till honom: Ho är du? att vi må gifva dem svar, som oss sändt hafva. Hvad säger du om dig sjelf? Sade han: Jag är en ropande röst i öknen, rödjer Herrans väg, såsom Esaias Profeten sagt hafver. Och de, som sände voro, voro af de Phariseer. Och de frågade honom och sade till honom: Hvi döper du då, medan du är icke Kristus, icke heller Elias, icke heller en Profet? Svarade dem Johannes, och sade: Jag döper med vatten; men midt ibland eder står den I icke kännen. Han är den, som efter mig komma skall, hvilken för mig varit hafver; hvilkens skotvång jag icke är värdig att upplösa. Detta skedde i Bethabara, på hinsidan Jordan, der Johannes döpte.

1 årg. *Högm.:* Joh. 3: 22—36.

Derefter kom Jesus och hans Lärjungar i Judiska landet, och vistades der med dem, och döpte. Döpte ock desslikes Johannes i Enon, hardt vid Salim; ty der var mycket vatten. Och de kommo och läto döpa sig; ty Johannes var icke ändå

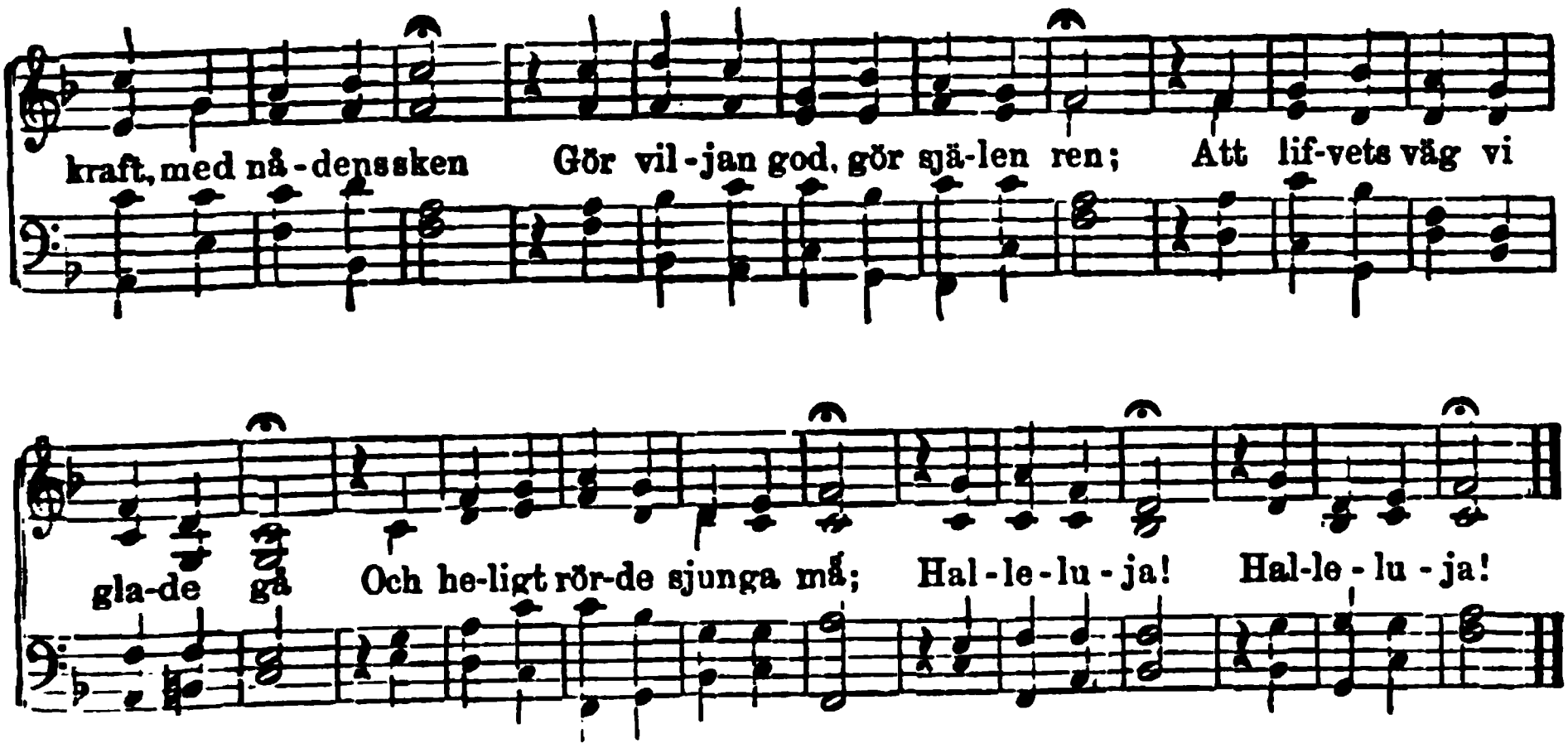

kastad i häktelse. Då kom upp ett spörsmål ibland Johannis lärjungar, samt med Judarna, om reningen. Och kommo till Johannes, och sade till honom: Rabbi, den som var när dig på hinsidan Jordan, den du vittnade om, si, han döper, och alla komma till honom. Johannes svarade och sade: Menniskan kan intet taga, utan det varder henne gifvet af himmelen. I ären sjelfve mina vittnen, att jag sade: Icke är jag Kristus, utan jag är sänd för honom. Den som bruden hafver, han är brudgummen; men brudgummens vän, som står och hörer honom, han fröjdar sig af brudgummens röst: denna min fröjd är nu fullbordad. Honom bör växa till, och mig bör förminskas. Den, som ofvanefter kommer, han är öfver alla; den af jorden är, han är af jord, och af jorden talar han; den af himmelen kommer, han är öfver alla. Och det han hafver sett och hört, det vittnar han: och hans vittnesbörd anammar ingen. Den som anammar hans vittnesbörd, han hafver beseglat, att Gud är sannfärdig. Ty den Gud sändt hafver, han talar Guds ord; ty Gud gifver icke Anden efter mått. Fadren älskar Sonen, och allt hafver han gifvit honom i händer. Hvilken som tror Sonen, han hafver evinnerligt lif; men den, som icke tror Sonen, han skall icke få se lifvet, utan Guds vrede blifver öfver honom.

1 årg. *Aftons.:* 1 Joh. 1; 1—7.

Det som var af begynnelsen, det vi hafve hört, det vi hafve sett med våra ögon, det vi hafve beskådat, och våra händer handterat hafva af lifvets ord: och lifvet är uppenbaradt, och vi hafve sett och vittne och kungöre eder det eviga lifvet, hvilket var när Fadren, och är oss uppenbaradt.

Hvad vi hafve sett och hört, det förkunne vi eder, på det ock I skolen hafva sällskap med oss, och vårt sällskap skall vara med Fadren och hans Son Jesus Kristus. Och detta skrifve vi eder, på det eder glädje skall vara fullkommen. Och det är bebådelsen, som vi hafve hört af honom, och förkunne eder, att Gud är ett ljus, och intet mörker är i honom. Om vi säge oss hafva sällskap med honom, och vandre i mörkret, då ljuge vi, och göre icke sanningen. Men vandre vi i ljuset, såsom han är i ljuset, då hafve vi sällskap inbördes, och Jesu Kristi hans Sons blod renar oss af alla synder.

2 årg. *Högm.:* Joh. 5: 31—39.

Jesus sade till Judarne: Om jag vittnar om mig sjelf, då är mitt vittnesbörd icke sant. En annan är, som vittnar om mig, och jag vet, att det vittnesbörd sant är, som han vittnar om mig. I sänden till Johannes, och han gaf vittnesbörd till sanningen. Men jag tager intet vittnesbörd af menniskor; utan säger detta, på det I skolen varda salige. Han var ett brinnande och skinande ljus; och I villen en tid långt fröjdas i hans ljus. Men jag hafver ett större vittnesbörd än Johannis vittnesbörd, ty de verk, som Fadren hafver gifvit mig, att jag skall fullborda; desamma verk, som jag gör, vittna om mig, att Fadren hafver sändt mig. Och Fadren, som mig sände, han hafver vittnat om mig; I hafven hvarken någon tid hört hans röst eller sett hans skepelse. Och hans ord hafven I icke blifvande i eder; ty I tron icke honom, som han sändt hafver. Ransaker Skrifterna; ty I menen eder hafva evinnerligt lif i dem; och de äro de som vittna om mig.

N:o 134, B.

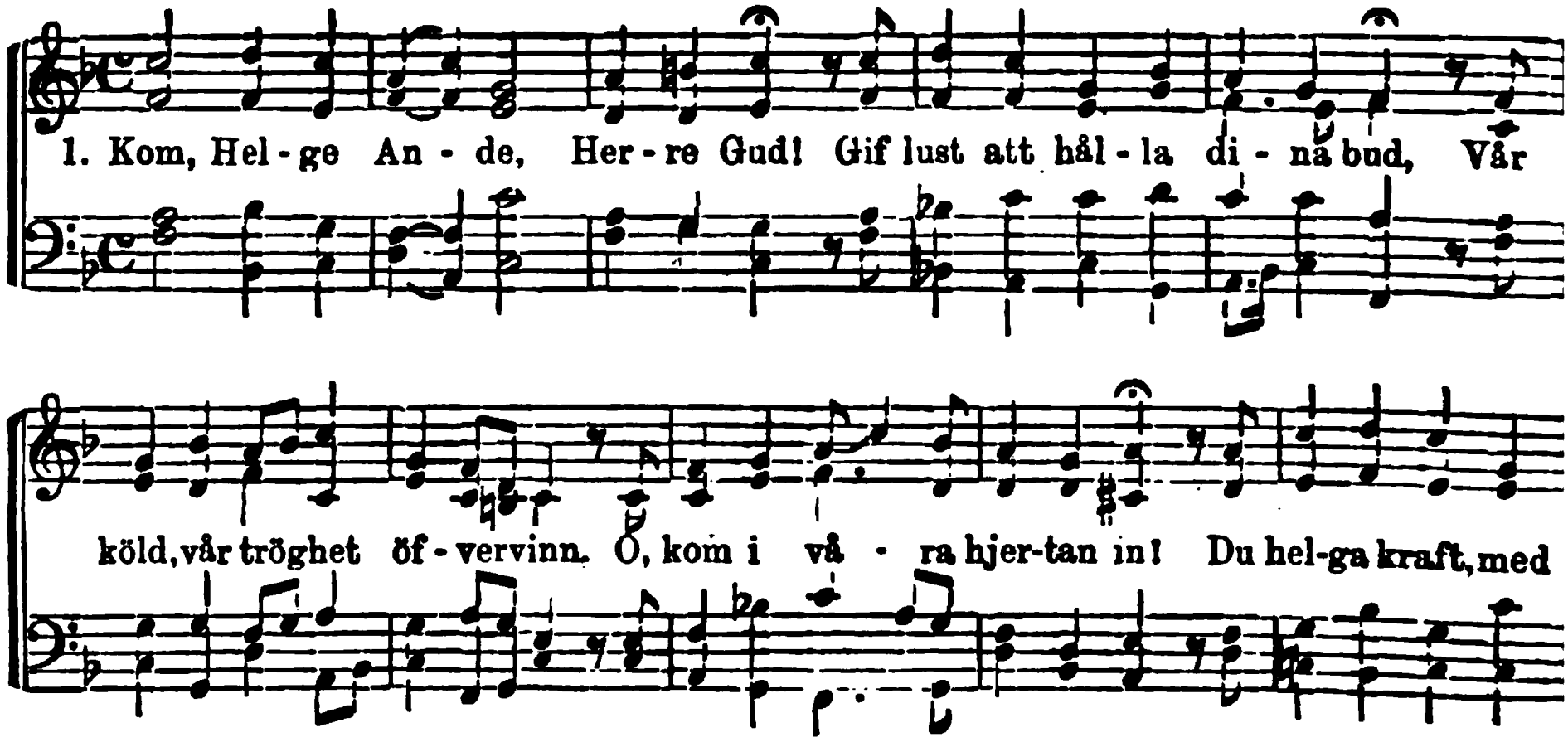

Så skolen I fröjda eder med osäglig och härlig glädje. Och få eder tros ändalykt, nemligen själarnes salighet. Efter hvilken salighet Profeterna hafva sökt och ransakat, som profeterat hafva om den tillkommande nåden till eder; och hafva ransakat, på hvad eller hurudan tid Kristi Ande utviste, den i dem var, och tillförene hade betygat de lidanden, som i Kristo äro, och den härlighet, som derefter följa skulle. Hvilka det ock uppenbaradt var, ty de hafva icke sig sjelfva, utan oss dermed tjent; hvilka stycken eder nu förkunnade äro, genom dem, som för eder Evangelium predikat hafva, genom den Heliga Anda, som sändes af himmelen; hvilket Änglarne ock lyster se. Derföre begjorder edra sinnens länder och varer nyktre, och sätter fullkomligt hopp till den nåd, som eder tillbjuden varder genom Jesu Kristi uppenbarelse.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! det är rätt och tillbörligt, att vi tacke dig, som det saliga och nådefulla dopet genom den helige Johannes Döparen först begynt och stiftat hafver, och oss dertill komma låtit, i hvilket du oss för din Sons Jesu Kristi skull tillsagt hafver syndernas förlåtelse, den Heliga Anda och det eviga lifvet. Vi bedje dig: uppehåll oss i en sådan förtröstan på din nåd och barmhertighet, att vi på samma tillsägelse aldrig förtvifle, utan oss dervid i alla anfäktningar trösta måge; och gif oss, genom din Heliga Anda, att vi oss för synden vakte, och i samma menlöshet, den vi i döpelsen undfått hafve, blifva måge; eller om vi falle och för mensklig svaghets skull icke kunne blifva beståndande, att vi då i synden icke liggande blifve, utan genom en sannskyldig bot oss omvände och vid din nåd och löfte oss igen tröste, och alltså genom din nåd salige varda. Amen.**

Juldagen.

Coll. **O Herre Gud, som verlden med din Sons Jesu Kristi köttsliga födelse hugnat och tröstat hafver, vi bedje dig ödmjukeligen, att såsom vi af denna hans födelse i verlden glade äre, vi måge också framdeles i hans tillkommelse till den yttersta domen trygge varda, genom samma din Son Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Epistein: **Es. 9: 2—7.**

Det folket, som i mörkret vandrar, ser ett stort ljus, och öfver dem, som bo i ett mörkt land, skiner det klarligen. Du gör folket mycket; dermed gör du icke glädjen mycken; men för dig varder man sig glädjande, såsom man glädjes i skördanden, såsom man glad är, när man utskiftar byte. Ty du hafver sönderbrutit deras bördors ok, och deras skuldrors ris, och deras plågares staf, lika som i Midians tid. Ty allt krig, med storm och blodig klädnad, skall uppbrännas och af eld förtärdt varda. Ty oss är född ett barn, en Son är oss gifven, hvilkens herradöme är uppå hans axlar, och han heter Underlig, Råd, Gud, Hjelte, Evig Fader, Fridförste; på det hans Herradöme skall stort varda, och på friden ingen ände, på Davids säte och hans rike, att han det bereda och stärka skall med dom och rättfärdighet, ifrån nu allt intill evighet. Detta skall Herrans Zebaoths nitälskan göra.

Evangelium: **Luk. 2: 1—20.**

Det begaf sig i den tiden, att af Kejsar Augustus utgick ett bud, att all verlden skulle beskattas. Och denna beskattning var den första, och skedde under den höfdingen öfver Syrien, Cyrenio. Och de gingo alle, hvar uti sin stad, till att

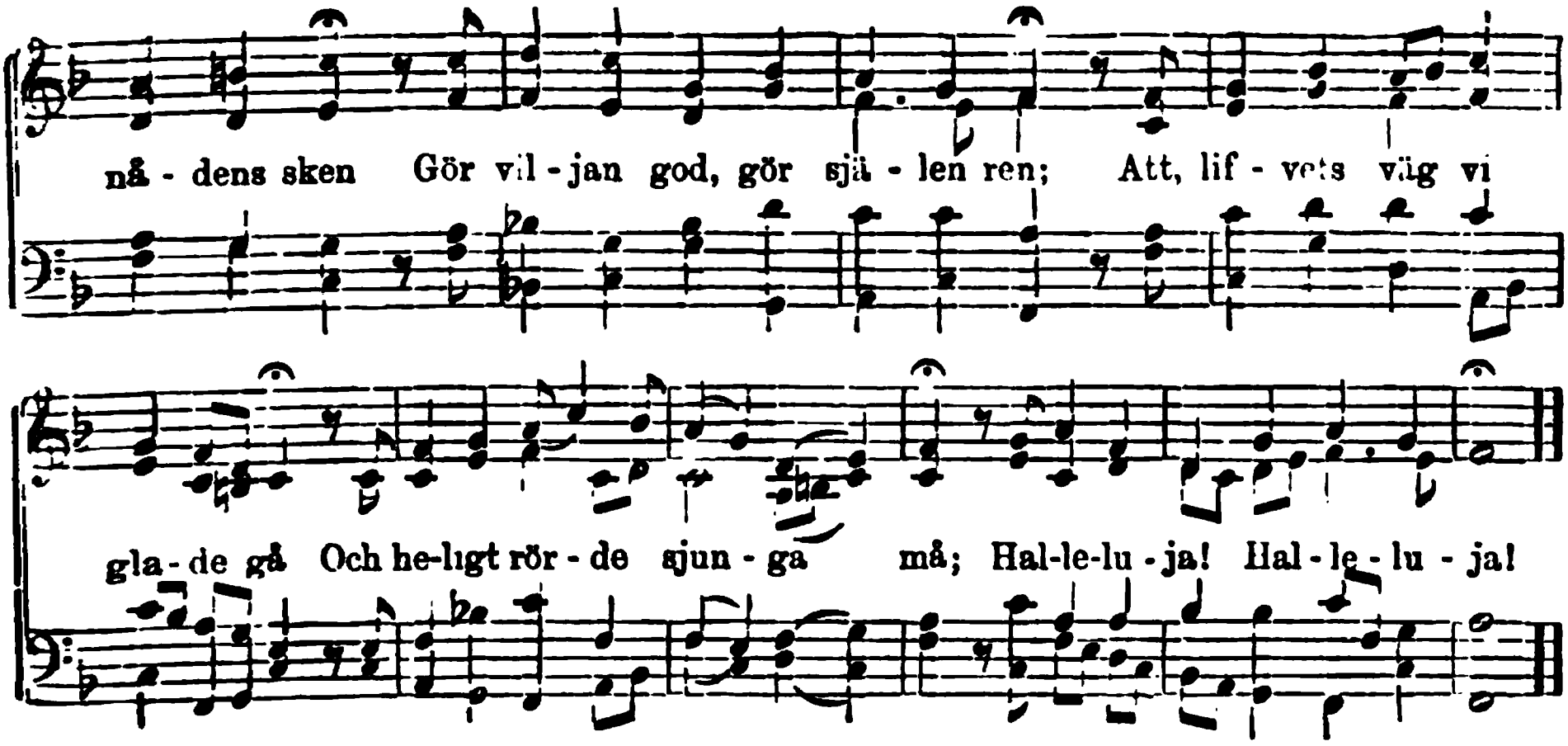

låta beskatta sig. Så for ock Josef upp af Galileen, af den staden Nazareth, in uti Judiska landet, till Davids stad, som heter Bethlehem; ty han var af Davids hus och slägt; på det han skulle låta beskatta sig med Maria, sin trolofvade hustru, hvilken hafvande var. Så begaf sig, medan de voro der, vordo dagarne fullbordade, att hon skulle föda. Och hon födde sin förstfödde Son, och svepte honom i lindakläder och lade honom ned i en krubba: ty dem var icke rum i herberget. Och i den samma ängden voro några herdar, de der vakade och höllo vård om natten öfver sin hjord. Och si, Herrans Ängel stod när dem, och Herrans klarhet kringsken dem, och de vordo storligen förfärade. Och sade Ängelen till dem: Varen icke förfärade; si, jag bådar eder stor glädje, hvilken allt folk vederfaras skall; ty i dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herren, i Davids stad. Och detta skall vara eder för tecken: I skolen finna barnet svept i lindakläder, nederlagdt i en krubba. Och strax vardt med Ängelen ett stort tal af den himmelska härskaran, de der lofvade Gud och sade: Ära vare Gud i höjden, och frid på jorden, och menniskorna en god vilja! Och det begaf sig, att Änglarne foro ifrån dem upp i himmelen. Och herdarne begynte säga mellan sig: Låtom oss nu gå till Betlehem och se det, som vi hafva hört skedt vara, det Herren oss uppenbarat hafver. Och de gingo hasteligen, och funno Maria och Josef, och barnet nederlagdt i krubban. Och då de det sett hade, beryktade de ut hvad dem sagdt var om detta barnet. Och alla de, som det hörde, förundrade sig på de ting, som dem sagda voro af herdarne. Men Maria gömde alla dessa ord, betraktande dem i sitt hjerta. Och herdarne gingo tillbaka igen,

prisade och lofvade Gud öfver allt det de hört och sett hade, som dem sagdt var.

1 årg. *Högm.:* Joh. 1: 1—14.

I begynnelsen var Ordet, och Ordet var när Gud; och Gud var Ordet. Detsamma var i begynnelsen när Gud. Genom det äro alla ting gjorda, och det förutan är intet gjordt, det gjordt är. I det var lifvet; och lifvet var menniskornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret; och mörkret hafver det icke begripit. En man var sänd af Gud, som hette Johannes. Han kom till vittnesbörd, på det han skulle vittna om ljuset, att alla skulle tro genom honom. Icke var han ljuset; men han var sänd till att vittna om ljuset. Det var det sanna ljuset, hvilket upplyser alla menniskor, som komma i verlden. I verlden var det, och igenom det är verlden gjord; och verlden kände det icke. Han kom till sitt eget, och hans egne anammade honom icke. Men alla dem, som honom anammade, gaf han makt att blifva Guds barn, dem som tro på hans namn; hvilke icke af blod, icke heller af köttslig vilja, icke heller af någon mans vilja, utan af Gud födde äro. Och Ordet vardt kött, och bodde ibland oss; och vi sågo hans härlighet, såsom enda Sonens härlighet af Fadren, full med nåd och sanning.

1 årg. *Aftons.:* Ebr. 1: 1—12.

Fordom talade Gud ofta, och i mångahanda mått, till fäderna, genom Profeterna. På det yttersta i dessa dagar hafver han talat till oss genom Sonen, hvilken han hafver satt till arfvinge öfver all ting, genom hvilken han ock verlden gjort hafver. Hvilken, efter han är hans härlighets sken och hans väsendes rätta beläte och bär allting med

N:o 135.

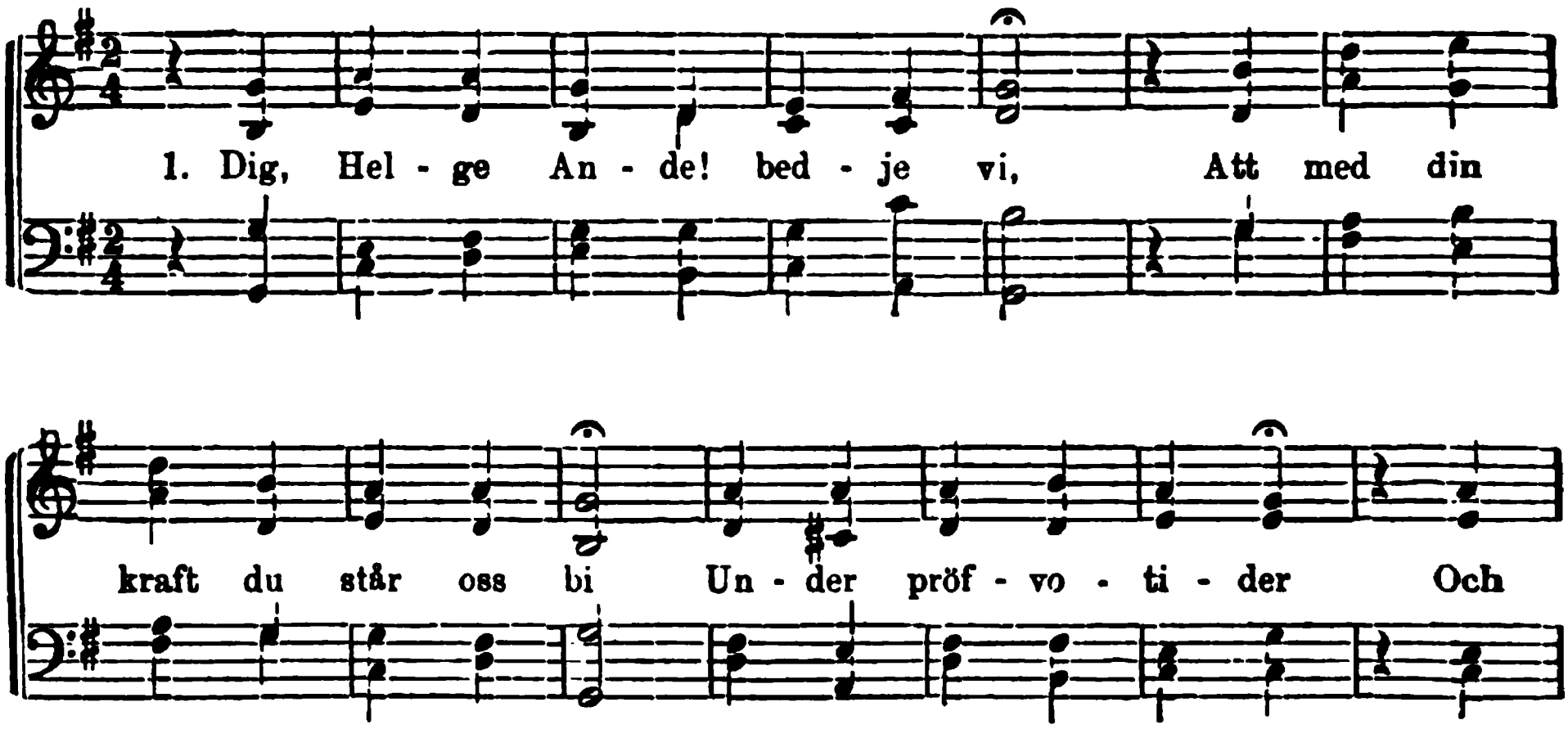

sitt kraftiga ord och hafver rensat våra synder genom sig sjelf, sitter han på Majestätets högra sida i höjden; så mycket bättre vorden än Änglarna, som han för dem högre namn ärft hafver. Ty till hvilken af Änglarna hafver han någon tid sagt: Du är min Son, i dag hafver jag födt dig? Och åter: Jag skall vara hans Fader, och han skall vara min son? Och åter, då han inför den förstfödde i verlden, säger han: Och alle Guds Änglar skola tillbedja honom. Men om Änglarna säger han: Han gör sina Änglar andar och sina tjenare eldslåga. Men till Sonen: Gud, din stol varar ifrån evighet till evighet; ditt rikes spira är en rättvis spira. Du hafver älskat rättfärdigheten och hatat orättfärdigheten; derföre hafver Gud, din Gud, smort dig med glädjens olja, mer än dina medbröder. Och du, Herre, grundade jorden af begynnelsen, och himlarna äro dina händers verk. De skola förgås, men du skall blifva, och de skola alle föråldras såsom ett kläde. Och såsom en klädnad skall du förvandla dem, och de varda förvandlade; men du blifver densamme, och dina år hafva ingen ända.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 1: 18—25.**

Jesu Kristi födelse gick så till: När Maria, hans moder, var trolofvad Josef, förrän de kommo samman, fanns hon vara hafvande af den Heliga Anda. Men efter Josef var en from man och icke ville röja henne, tänkte han hemligen öfvergifva henne. När han detta tänkte, si, då uppenbarades honom i sömnen Herrans Ängel, och sade: Josef, Davids son, räds icke taga Maria, din hustru, till dig; ty det, som är afladt i henne, det är af den Heliga Anda. Och hon skall föda en Son, och du skall kalla hans namn Jesus; ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder. Detta är allt skedt, på det fullbordas skulle det, som af Herren sagdt är genom Profeten, som sade: Si, en Jungfru skall varda hafvande och föda en Son, och de skola kalla hans namn Immanuel; det är så mycket sagdt: Gud med oss. När Josef vaknade upp af sömnen, gjorde han som Herrans Ängel hade honom befallt, och tog sin hustru till sig. Och kände henne intet, till dess hon födde sin första Son, och kallade hans namn Jesus.

2 årg. *Aftons.:* **Tit. 2: 11—14.**

Guds nåd, helsosam för alla menniskor, är uppenbarad; och lärer oss, att vi skola försaka all ogudaktighet och verldslig lusta, och lefva tuktteligen, rättfärdeligen och gudeligen i denna verlden; Och vänta det saliga hoppet och den stora Guds och vår Frälsares Jesu Kristi härliga uppenbarelse; den sig sjelf gaf för oss, på det han skulle förlossa oss ifrån all orättfärdighet och rena oss sig sjelf ett folk till egendom, det sig om goda gerningar beflitar.

Bön. **Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, för din stora nåd och barmhertighet, att du din enfödde Son i vårt kött komma, och genom honom oss ifrån synden och den eviga döden nådeligen hafver hjelpa låtit. Vi bedje dig, upplys våra hjertan genom din Heliga Ande, att vi dig för sådan din nåd tacksamme vara, och vid honom i allehanda nöd och anfäktning oss trösta måge; och alltså genom din Son, vår Herre Jesum Kristum, evinnerligen salige varda. Amen.**

En annan.

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som, genom dina heliga Änglar, din Son Jesum Kristum för de fattige herdarne i marken uppenbarat hafver och befallt, att

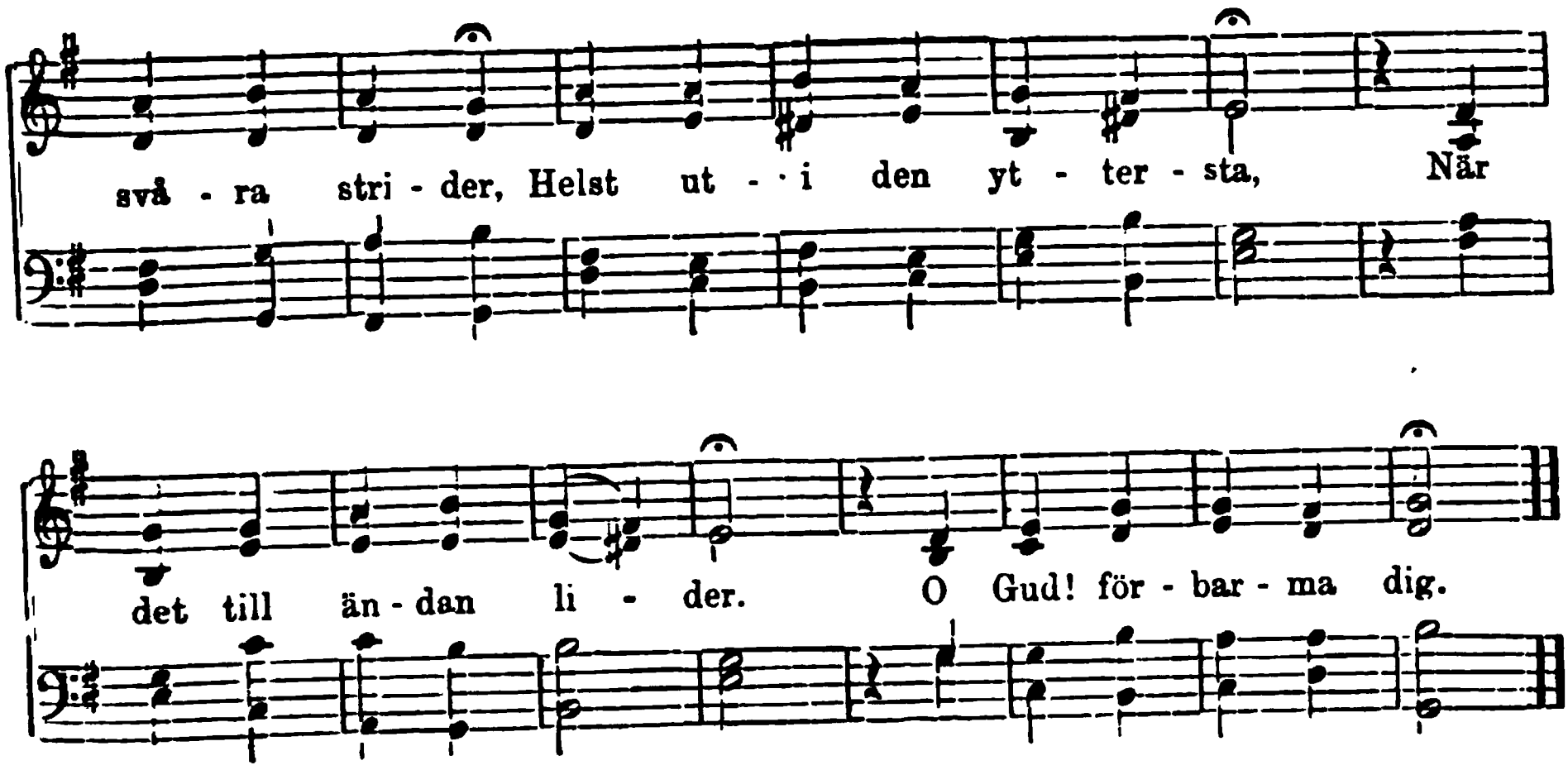

de icke skulle rädas, utan glädjas att Frälsaren Kristus född var, vi bedje dig, att du genom den Heliga Anda ville fördrifva all rädsla utur våra hjertan och den rätta, sanna och eviga fröjden i oss upprätta. Och, om vi än i denna verlden äre föraktade, arme, eländige och osälle, att vi ändå måtte hafva Herran Kristum för en Frälsare, som är för vår skull menniska vorden; att han oss från döden och allt ondt hjelpa ville och gifva den eviga saligheten. Amen.

Annandag Jul.

Coll. O Herre, barmhertige Gud, som så med din Anda styrkte dina heliga Martyrer, att de din Son, vår Frälsare, ej allenast med mundtlig predikan, utan ock med sitt blods utgjutelse, bekände och betygade: vi bedje dig, att vi måge lära följa deras exempel och uti en sann tro intill döden stadige blifva, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Apost. G. 6: 8—15; 7: 54—60.

Uti de dagar Stefanus, som var full med tro och starkhet, gjorde under och stora tecken ibland folket. Då reste sig några upp af den Synagogan, som kallades de Libertiners, och de Cyreners, och de Alexandriners, och de Cilicers, och Asianers, och begynte till att disputera med Stefanus. Och de förmådde icke stå emot den visdom och den anda, som talade. Då undersatte de några män, som skulle säga: Vi hafva hört honom säga hädiska ord emot Moses och emot Gud. Och de eggade folket och de Äldsta och de Skriftlärda, och gingo till och togo fatt på honom och hade honom inför Rådet; Och drogo fram falska vittnen, de der sade: Denne mannen vänder icke igen att tala hädiska ord emot detta heliga rum och emot Lagen; Ty vi hörde honom säga: Jesus af Nazareth skall kullslå detta rummet, och skall förvandla de stadgar, som Moses hafver fått oss. Och alla de i Rådet

sutto, sågo på honom, och sågo hans ansigte likasom en Ängels ansigte. Då de detta hörde (nemligen det Stefanus svarade), skar det dem i deras hjertan, och beto samman tänderna öfver honom. Men han, full af den Heliga Anda, såg upp i himmelen, och fick se Guds härlighet, och Jesum stå på Guds högra hand. Och han sade: Si, jag ser himmelen öppen, och menniskones Son stå på Guds högra hand. Då ropade de med hög röst och höllo sina öron till, och stormade alle tillika till honom; Och drefvo honom utur staden och stenade honom; och vittnen lade sina kläder af vid en ung mans fötter, som hette Saulus. Och de stenade Stefanus; och han åkallade och sade: Herre Jesu, anamma min anda! Och så böjde han sina knän neder, och ropade med hög röst: Herre, tillräkna dem icke denna synden! Och när han detta sagt, afsomnade han.

Evangelium: Matt. 23: 34—39.

I den tiden sade Jesus till Judarna: Si, jag sänder till eder Profeter och Vise och Skriftlärde; och somlige af dem skolen I dräpa och korsfästa, och somlige af dem skolen I hudflänga i edra Synagogor, och förfölja ifrån den ena staden till den andra; på det öfver eder skall komma allt rättfärdigt blod, som är utgjutet på jorden, ifrån den rättfärdige Abels blod intill Zacharie Barachie sons blod, hvilken I dråpen emellan templet och altaret. Sannerligen säger jag eder: Allt detta skall komma uppå detta slägtet. Jerusalem, Jerusalem, du som dräper Profeterne och stenar dem, som äre sände till dig, huru ofta hafver jag velat församla dina barn, likasom hönan församlar sina kycklingar under sina vingar, och I villen icke? Si, edert hus

212

N:o 136, A.

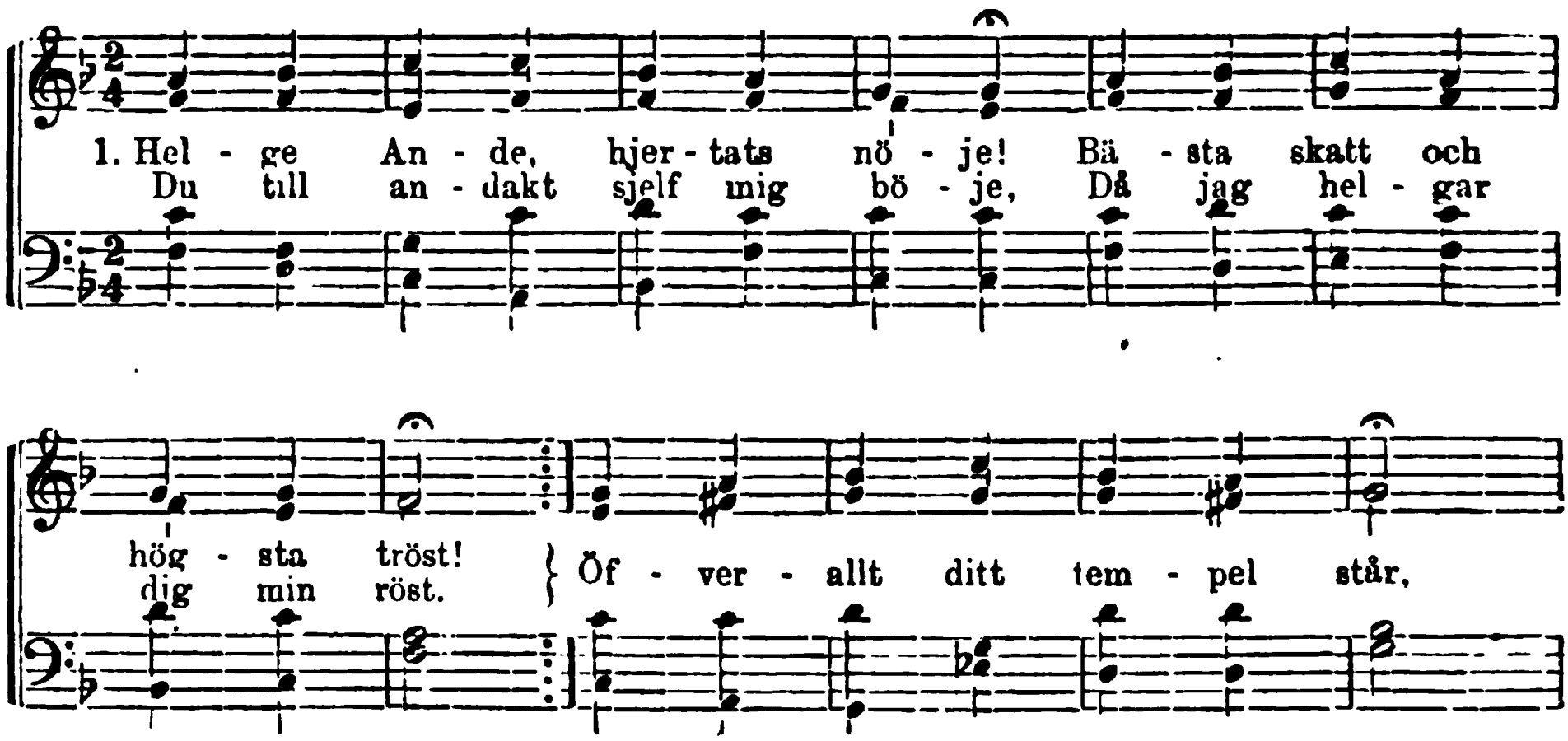

skall eder blifva öde. Ty jag säger eder: Efter denna tiden skolen I icke se mig, till dess I skolen säga: Välsignad vare han, som kommer i Herrans namn!

1 årg. *Högm.:* **Matt. 10: 32—39.**

Jesus sade till sina Lärjungar: Hvar och en som mig bekänner för menniskor, honom vill jag ock bekänna för min Fader, som är i himmelen. Men den som mig vedersakar för menniskor, honom skall jag ock vedersaka för min Fader, som är i himmelen. I skolen icke mena, att jag är kommen till att sända frid på jorden; jag är icke kommen till att sända frid, utan svärdet. Ty jag är kommen till att göra menniskan skiljaktig mot sin fader, och dottren mot sin moder, och sonhustrun mot sin svära. Och menniskans eget husfolk varda hennes fiender. Hvilken som älskar fader och moder mer än mig, han är mig icke värd; och hvilken som älskar son eller dotter mer än mig, han är mig icke värd. Och hvilken som icke tager sitt kors på sig och följer mig, han är mig icke värd. Hvilken som finner sitt lif, han skall borttappa det; och hvilken som borttappar sitt lif för min skull, han skall finna det.

1 årg. *Aftons.:* **1 Petr. 4: 12—19.**

Mine käraste, förundrer eder icke på den hetta, som eder vederfares (den eder vederfares, att I skolen försökte varda), såsom eder hände något nytt. Utan glädjens hellre, att I liden med Kristus, på det I ock fröjdas och glädjas mågen uti hans härlighets uppenbarelse. Salige ären I om I för Kristi namns skull blifven försmädade; ty Anden, som är härlighetens och Guds Ande, hvilar på eder; när dem blifver han försmädad, men när eder beprisad. Ingen ibland eder lide såsom en mördare tjuf, illgerningsman, eller som den der träder in i en annans embete. Men lider han såsom en Kristen, skämme sig intet, utan prise Gud för den delen. Ty tiden är, att domen skall begynnas på Guds hus; begynnes det på oss, hvad blifver då deras ändalykt, som icke tro Guds evangelium? Och blifver den rättfärdige med plats salig, hvar blifver då den ogudaktige och syndaren? Derföre, de der lida efter Guds vilja, de skola befalla honom sina själar, såsom en trofast Skapare, med goda gerningar.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 2: 13—18.**

Då uppenbarades Herrans Ängel Josef i sömnen, sägande: Statt upp, och tag barnet och dess moder till dig, och fly in uti Egypti land och blif der så länge jag säger dig till, ty det kommer dertill, att Herodes skall söka efter barnet, till att förgöra det. Han stod upp, och tog barnet och dess moder om natten till sig och flydde in uti Egypti land; och blef der intill Herodis död, på det att fullbordas skulle, det som sagdt var af Herren genom Profeten, som sade: Utaf Egypten hafver jag kallat min Son. När Herodes nu såg, att han var besviken af de vise män, blef han ganska vred, och sände ut och lät slå ihjel alla svenbarn i Bethlehem och i alla dess gränser, de som tveggeåra och derförnedan voro, efter den tiden, som han hade granneligen besport af de vise män. Då blef fullkomnadt det som af Jeremia Profeten sagdt var, när han sade: I höjden vardt hörd en röst, stort klagomål, gråt och mycket skrän: Rachel gråter sina barn och vill icke låta hugsvala sig; ty det var ute med dem.

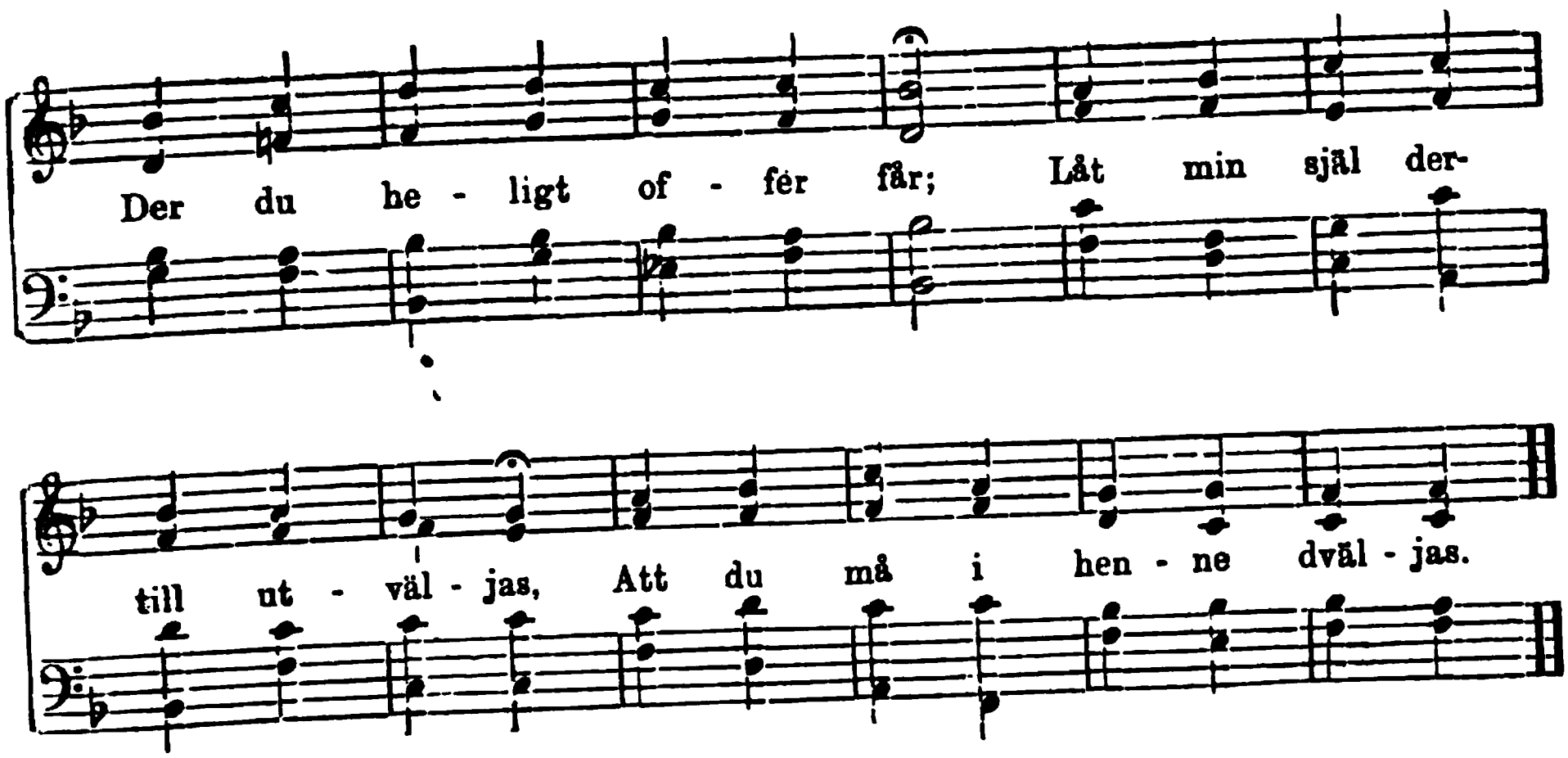

2 årg. *Aftons.*: Upp. B. 14: 1—5.

Och jag såg, och si, ett Lamm stod på Zions berg, och med det hundrade fyra och fyratiotusende; de hade dess Faders namn beskrifvet på sina anleten. Och jag hörde en röst af himmelen, såsom af ett stort vatten, och såsom en röst af ett stort tordön; och rösten, som jag hörde, var såsom harpolekares, de der lekte på sina harpor. Och de sjöngo såsom en ny sång för stolen, och för de fyra djuren, och för de äldsta; och ingen kunde lära den sången, utan de hundradefyra och fyratiotusen, som köpte äro af jorden. Desse äro de, som med qvinnor icke besmittade äro, ty de äro jungfrur; dessa äro de som följa Lammet, ehvart det går; dessa äro köpte ifrån menniskorna, till förstling åt Gud och Lammet. Och i deras mun är intet svek funnet, ty de äro utan smitta för Guds stol.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafver låtit den helige Stefanus, samt andra dina Martyrer, för deras tros skull, pinas och plågas, och gifvit oss dermed tillkänna, att ditt rike icke är af denna verlden, utan hörer till det andra lifvet: vi bedje dig, att om vi för ditt namns skull något lida måste, så styrk våra hjertan med den Heliga Anda, att vi stå fasta och oss med din nåd och de eviga egodelar trösta måge. Amen.

Nästa Söndagen efter Jul.

Coll. O allsmäktige, evige Gud, regera våra gerningar efter ditt sinne, att vi genom din älskade Son måge i goda gerningar rike varda, hvilken der lefver och regerar med dig och den Heliga Anda, ifrån evighet till evighet. Amen.

Epistela: Gal. 4: 1—7.

Men jag säger, käre bröder: Så länge arfvingen är barn, är ingen åtskilnad emellan honom och en tjenare, ändock han är herre öfver alla ägodelarna; utan är under förmyndare och förestånddare intill den tiden, som af fadren förelagd är. Sammalunda ock vi, då vi voro barn, voro vi tvingade under utvärtes stadgar. Men då tiden var fullkomnad, sände Gud sin Son född af en qvinna, gjord under Lagen; på det han skulle förlossa dem, som under Lagen voro, att vi skulle få barnaskapet. Efter I nu ären söner, hafver Gud sändt sin Sons Anda uti edra hjertan, hvilken ropar: Abba, käre Fader! Så är han nu icke mer tjenare, utan son; är han son, så är han ock Guds arfvinge genom Kristum.

Evangelium: Luk. 2: 33—40.

Och Josef och hans moder förundrade sig på det, som sades om honom. Och Simeon välsignade dem och sade till Maria, hans moder: Si, denne är satt till ett fall och uppståndelse många i Israel, och till ett tecken, hvilket emotsagdt varder. Ja, ett svärd skall ock gå igenom din själ, på det många hjertans tankar skola uppenbaras. Och der var en Profetissa, benämnd Hanna, Phanuels dotter, af Assers slägte, hon var kommen till en stor ålder och hade lefvat i sju år med sin man ifrån sin jungfrudom; och var nu en enka vid fyra och åttio år; hon kom aldrig bort utur templet, tjenande Gud med fasta och böner natt och dag. Hon kom ock dertill i samma stunden, och prisade Herran, och talade om honom till alla dem, som i Jerusalem väntade förlossning. Och då de allting fullbordat hade, efter Herrans Lag, drogo de in i Galileen igen, uti sin stad Nazareth. Men barnet växte upp, och förstärktes i Andan, och uppfylldes med vishet; och Guds nåd var med honom.

N:o 136, B.

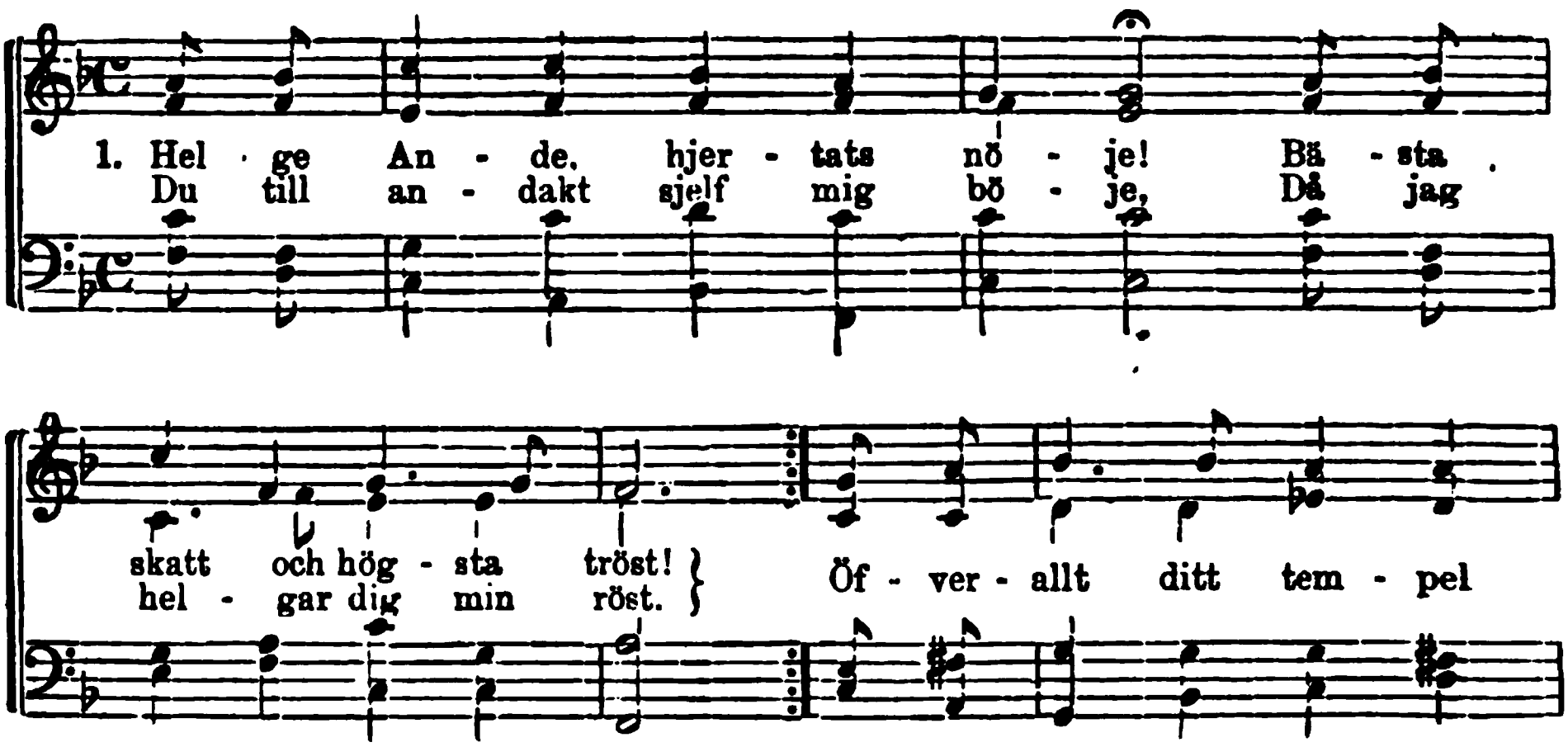

1 årg. *Högm.:* Luk. 12: 32.

Frukta dig icke, du klena hjord; ty eder Faders goda vilja är så, att han vill gifva eder riket.

1 årg. *Aftons.:* 1 Joh. 5: 19—21.

Vi vete, att vi äro af Gud, och hela verlden är stadd i det onda. Men vi vete, att Guds Son är kommen, och hafver gifvit oss sinne, att vi känne den Sanne, och äre i den Sanne, i hans Son Jesus Kristus; denne är sann Gud och det eviga lifvet. Kära barn, vakter eder för afgudarne. Amen.

2 årg. *Högm.:* Matt. 2: 19—23.

Men när Herodes var död, si, då uppenbarades Herrans Ängel Josef i sömnen, i Egypti land; och sade: Statt upp, och tag barnet och dess moder till dig, och far in i Israels land; ty de äro döde, som foro efter barnets lif. Han stod upp, och tog barnet och dess moder till sig, och for in uti Israels land. Men när han hörde, att Archelaus var rådande i Judiska landet, i sin faders Herodis stad, rädde han fara dit; och fick befallning af Gud i sömnen, och for in uti Galilee landsändar; och kom och bodde i den staden, som hette Nazareth, att det skulle fullkomnas, som var sagdt genom profeterna: Han skall kallas Nazareus.

2 årg. *Aftons.:* 1 Petr. 2: 1—9.

Så lägger nu bort all ondska, och allt svek, och skrymteri, och afund, och allt förtal: och åstundar förnuftets mjölk, som intet svek vet, såsom nyfödde barn, på det att I uppväxen af henne: Om I annars hafven smakat, att Herren är god; till hvilken I komne ären, såsom till den lefvande stenen, som af menniskor förkastad är, men när Gud utkorad och kostelig. I ock, såsom lefvande stenar, uppbygger eder till ett andeligt hus, och till ett heligt Presterskap, till att offra andeliga offer, som Gud äro tacknämliga, genom Jesus Kristus. Derföre håller ock Skriften: Si, jag lägger i Zion en utvald, kostelig hörnsten; och hvilken som tror på honom, han skall icke komma på skam. Eder, som tron, är han kostelig; men dem, som icke tro, är stenen, som byggningsmännerna hafva bortkastat, vorden till en hörnsten; och en sten, der man stöter sig på, och en förargelseklippa för dem, som stöta sig på ordet, och tro icke derpå, der de till skickade voro. Men I ären det utvalda slägtet, det konungsliga Presterskapet, det heliga folket, och det egendomsfolket, att I skolen kungöra hans dygd, som eder kallat hafver af mörkret till sitt underliga ljus.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom den heliga Simeon profeterat hafver, huru Kristus, din Son, till fall och uppståndelse många i Israel aatt var: vi bedje dig, upplys våra hjertan genom den Helige Anda, att vi din Son, Jesum Kristum, rätt känne och oss i all nöd och farlighet till honom hålle och i honom uppstå och icke, med den säkra, blinda verlden, oss på honom stöte, utan i allt lidande och i all anfäktning, som för Ordets och bekännelsens skull oss påkommer, tröste och frimodige äre; efter det ju så är, att de som ditt Ord förfölja, höra icke till ditt rike; men de, som derpå tro och dervid blifva, de skola salige varda. Amen.**

Nyårsdagen.

Coll. **O Herre Gud, som din Son, vår Frälsare Jesum Kristum, för vår skull, gaf under Lagens tvång, och lät honom på sin lekamen omskäras, gif oss din nåd, att våra hjertan må ifrån all syndig lusta och begärelse omskurne blifva, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

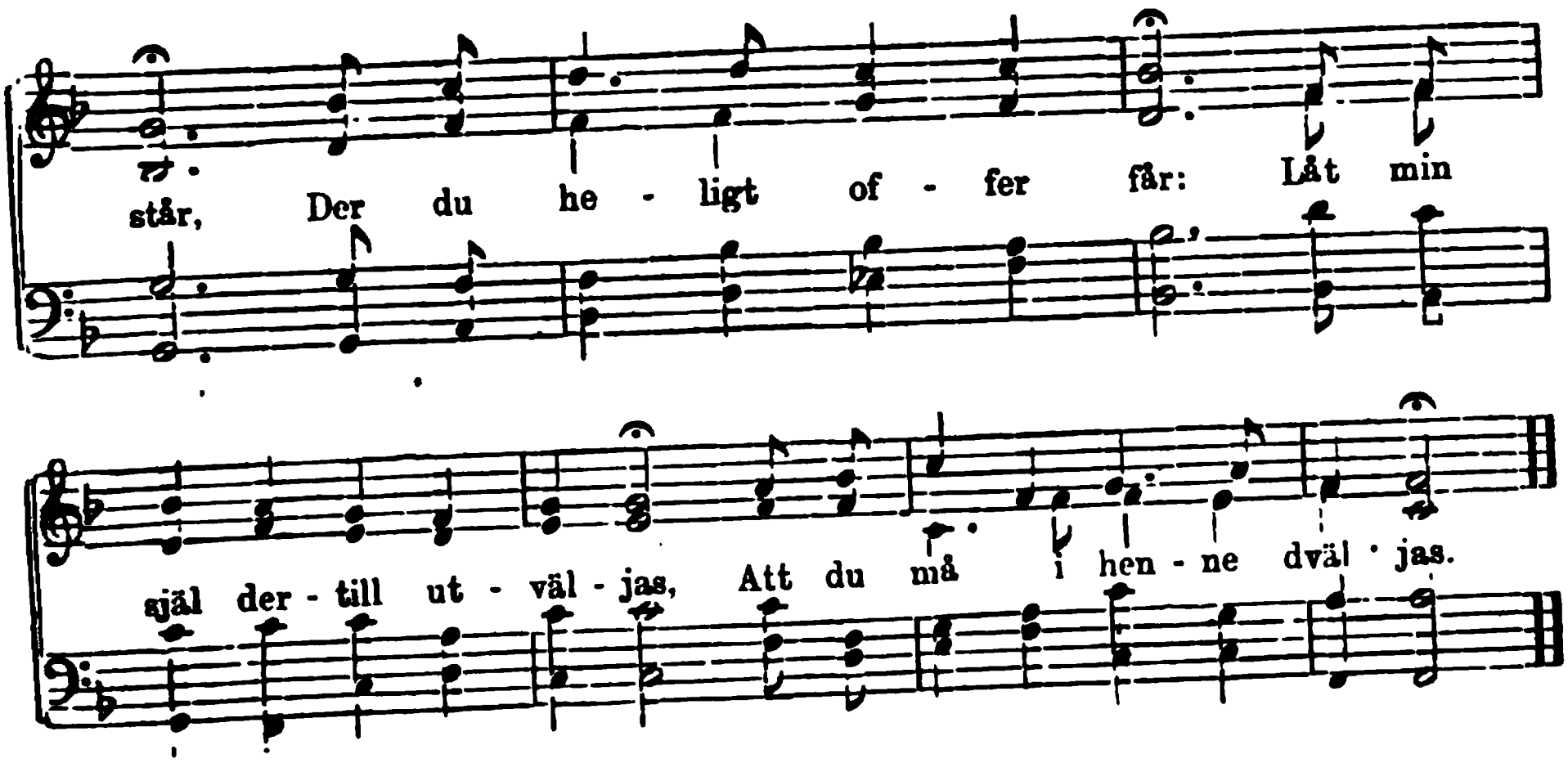

Epistelen: Tit. 3: 4—7.

Mine käraste! Sedan Guds, vår Frälsares godhet och kärlek till menniskorna uppenbarades; icke för rättfärdighetens gernings skull, som vi gjort hade, utan efter sin barmhertighet, gjorde han oss saliga genom den nya födelsens bad och den Heliga Andas förnyelse; hvilken han öfver oss rikeligen utgjutit hafver genom vår Frälsare, Jesum Kristum: på det vi skola rättfärdige varda genom hans nåd, och arfvingar blifva till evinnerligt lif, efter hoppet.

Evangelium: Luk. 2: 21.

I den tiden, då åtta dagar voro framgångne, att barnet skulle omskäras, kallades hans namn Jesus: hvilket så kalladt var af Ängelen, förr än han aflad vardt i moderslifvet.

1 årg. *Högm.*: Joh. 14: 13.

Jesus sade till sina Lärjungar: Allt det I bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadren skall prisad varda i Sonen.

1 årg. *Aftons.*: Ebr. 13: 8—15.

Jesus Kristus i går och i dag, och han desslikes i evighet. Låter eder icke omföras med mångahanda och främmande lärdom; ty det är godt att stadfästa hjertan med nåden, icke med maten, hvilken intet gagnat hafver dem, som dermed umgått hafva. Vi hafve ett altare, af hvilket de hafva icke makt att äta, som tjena i tabernaklet. Ty, ehvad djurs blod, som öfverste Presten för synden inbär uti det heliga, deras kroppar uppbrännas utom lägret. Derföre ock Jesus, på det han skulle helga folket med sitt eget blod, hafver han lidit utom porten. Så låt oss nu gå ut till honom utur lägret, och bära hans smälek. Ty vi hafva här ingen varaktig stad, utan vi söke efter den tillkommande. Så låt oss nu genom honom alltid offra åt Gud lofoffer, det är läpparnes frukt, de hans namn bekänna.

2 årg. *Högm.*: Luk. 13: 6—9.

Sade Jesus ock denna liknelsen: En man hade ett fikonaträd planteradt i sin vingård, och han kom och sökte frukt derpå, och fann ingen. Då sade han till vingårdsmannen: Si, nu i tre år hafver jag kommit och sökt frukt på detta fikonaträd, och jag finner ingen: hugg det bort; hvarefter skall det förhindra jorden? Han svarade, och sade till honom: Herre, låt det stå ännu i detta året, så länge jag gräfver omkring det och göder det; om det så kunde bära frukt; hvar ock icke, så hugg det sedan bort.

2 årg. *Aftons.*: Upp. B. 2: 1—5.

Och skrif den församlings Ängel i Efesus: Detta säger han, som hafver sju stjernor i sin högra hand, den der vandrar midt ibland de sju gyldene ljusastakar: Jag vet dina gerningar och ditt arbete och ditt tålamod, och att du icke må lida de onda, och hafver försökt dem, som säga, att de äro Apostlar, och äro dock icke, och hafver befunnit dem ljugare. Och du lider och hafver tålamod, och arbetar för mitt namns skull, och är icke trött worden. Men jag hafver emot dig, att du den första din kärlek öfvergifvit hafver. Betänk derföre, hvaraf du fallen är, och bättra dig, och gör de första gerningarna; hvar det icke sker, då varder jag dig snarligen kommandes, och skall bortstöta din ljusastake af sitt rum, utan du bättrar dig.

Bön. Vi tacke dig, o Herre Gud, himmelske Fader, för din faderliga nåd, att du dig öfver oss arme syn-

N:o 137, A.

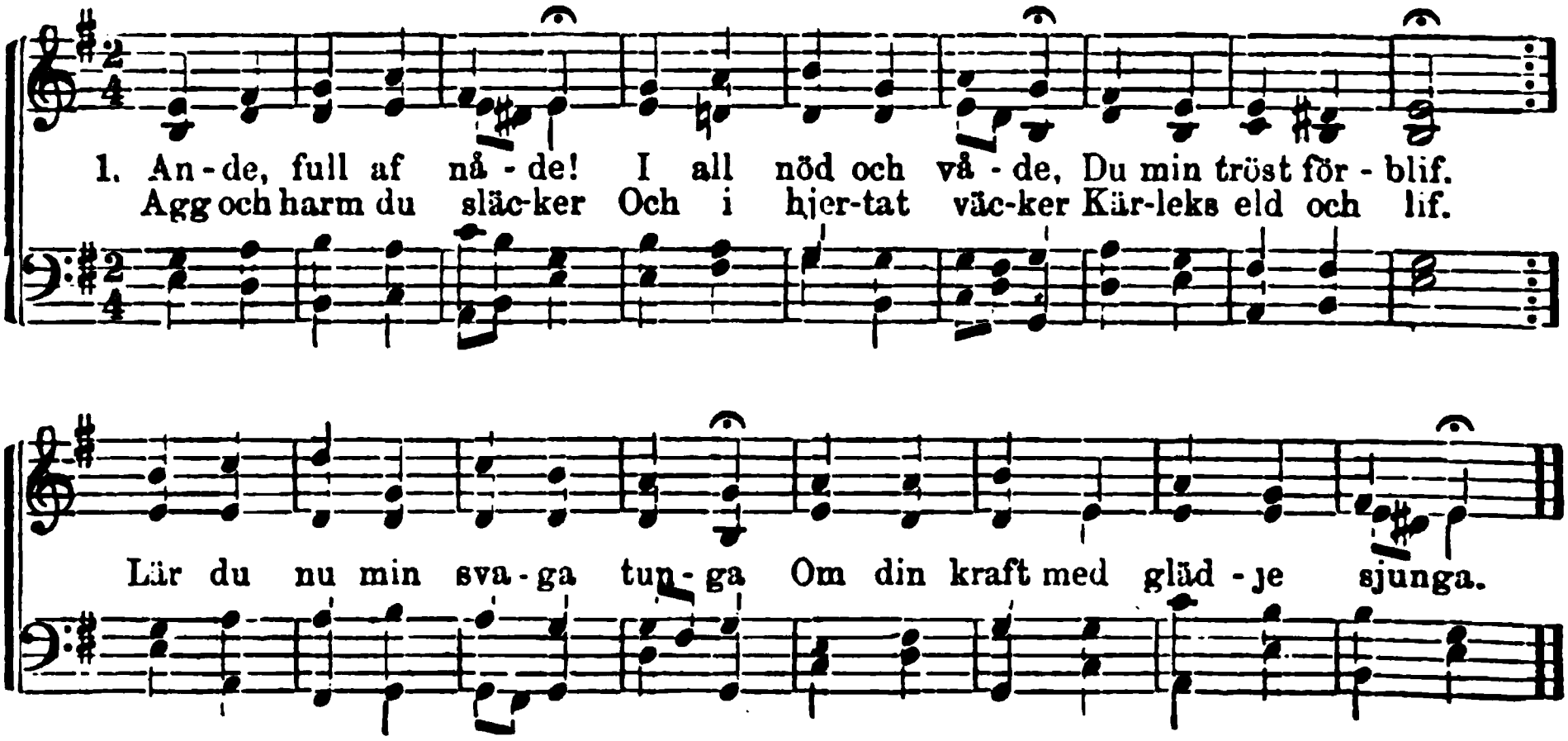

dare förbarmat och din Son oss till godo under lagen gifvit hafver, på det han, genom sin fullkomliga lydnad, din vrede stilla och oss till lydnad komma skulle. Vi bedje dig, att du ville, genom din Heliga Anda, så upplysa vårt hjerta, att vi, vid sådan hans lydnad, oss mot våra synder och onda samvete tröste, och, genom din Heliga Andas hjelp, begynne till att vara lydige barn, och på ändalykten genom Kristum evinnerligen saliga varda. Amen.

Nästa Söndagen efter Nyårsdagen.

Coll. O Herre Gud, som är dina åkallares styrka, se mildeligen till vår bön; och, efter det dig förutan förmår mensklig svaghet intet, så hjelp du med din nåd, att vi måge fullborda dina bud, och täckas dig både med ord och gerningar. Genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 6: 3—11.

Veten I icke, käre bröder, att alle vi, som äro döpte till Kristum Jesum, vi äro döpte till hans död? Så äre vi ju begrafne med honom genom dopet i döden, att, såsom Kristus är uppväckt ifrån de döda, genom Fadrens härlighet, så skole ock vi vandra i ett nytt lefverne. Ty om vi, samt med honom, inplantade varde till en lika död, så varde vi ock uppståndelsen like; vetande, att vår gamla menniska är korsfäst med honom, på det att syndakroppen skall varda om intet, att vi icke häreftter skole tjena synden. Ty den, som död är, han är rättfärdigad från synden. Äre vi nu döde med Kristo, så tro vi, att vi ock skole lefva med honom; vetande, att Kristus, som ifrån de döda uppväckt är, dör icke mer: döden får icke mer makt öfver honom. Ty det han blef död, blef han synden död en gång; men det han lefver, lefver han Gudi. Så håller ock I eder derföre, att I ären döde synden, och lefven Gudi, genom Kristum Jesum, vår Herre.

Evangelium: Matt. 3: 13—17.

Då kom Jesus af Galileen till Jordan till Johannes, att han skulle låta döpa sig af honom. Men Johannes vägrade honom det, och sade: Mig behöfdes att jag vorde döpt af dig, och du kommer till mig. Då svarade Jesus, och sade till honom: Låt det nu så ske; så bör det sig vara med oss, att vi uppfylle all rättfärdighet. Då tillstadde han honom det. Och när Jesus var döpt, steg han strax upp ur vattnet. Och si, då vardt honom himmelen öppnad, och han såg Guds Ande nederfara som en dufva, och komma öfver honom. Och si, en röst af himmelen sade: Denne är min käre Son, i hvilken jag hafver ett godt behag.

1 årg. *Högm.:* Joh. 1: 29—34.

Dagen derefter såg Johannes Jesum komma till sig, och sade: Si, Guds Lamm, som borttager verldens synd. Denne är det, om hvilken jag sagt hafver: Efter mig skall komma en man, den för mig varit hafver; ty han var förr än jag; och jag kände honom icke, men på det han skulle varda uppenbar i Israel, för den skull är jag kommen, till att döpa med vatten. Och Johannes vittnade, och sade: Jag såg Andan nederkomma i dufvoliknelse af himmelen, och blef på honom; och jag kände honom icke; men den, som mig sände, till att döpa med vatten, han sade till mig: Öfver hvilken du får se Andan nederkomma, och blifva på honom, han är den som döper med den Helige Anda. Och jag såg det, och vittnade, att han är Guds Son.

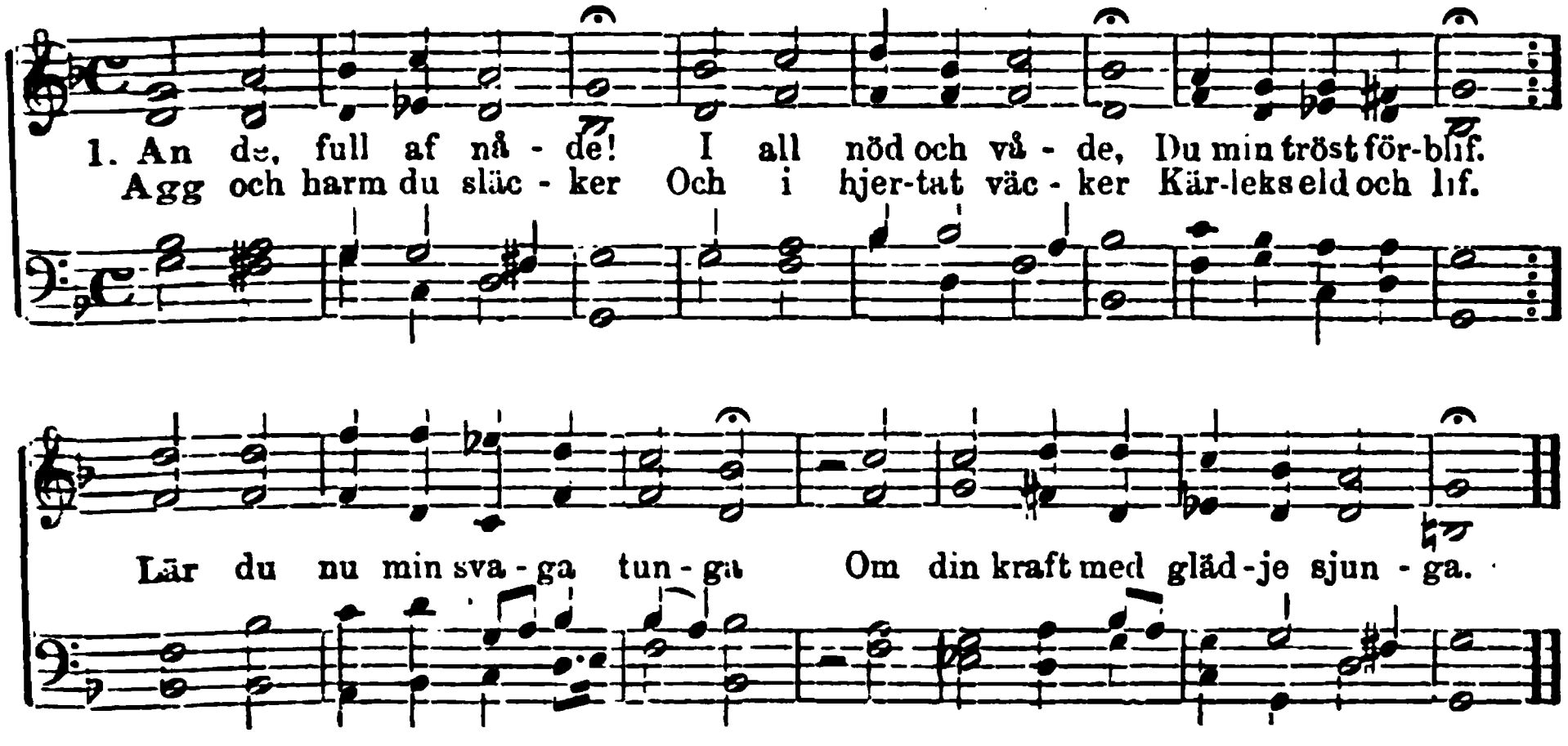

1 årg. *Aftons.:* Col. 2: 9—15.

I Kristo bor all Gudomens fullhet lekamligen. Och I ären i honom fullkomne, hvilken är hufvudet öfver all förstadöme och väldighet; i hvilken I ock omskurne ären med den omskärelse, som sker utan händer, då I afladen syndakroppen i köttet, nemligen med Kristi omskärelse; i det att I med honom begrafne ären genom dopet, i hvilken I ock uppståndne ären genom tron, den Gud verkar, hvilken honom uppväckt hafver ifrån de döda. Han hafver ock gjort eder lefvande med honom, då I döde voren i synderna och uti eder kötts förhud, och hafver förlåtit oss alla synder; och afplanat den handskrift, som emot oss var, hvilken af stadgarne kom, och var oss emot; och den hafver han tagit oss af vägen, och naglat vid korset. Och hafver blottat förstadömen och väldigheterna, och fört dem uppenbarligen, och gjort en härlig seger af dem, genom sig sjelf.

2 årg. *Högm.:* Matt. 3. 11, 12.

I den tiden predikade Johannes Döparen, och sade: Jag döper eder i vatten, till bättring; men den efter mig kommer, är starkare än jag, hvilkens skor jag icke är värdig att bära: han skall döpa eder med den Heliga Anda och med eld. Och han hafver sin kastoskofvel i sin hand, och han skall rensa sin loge, och han skall församla sitt hvete i ladan: men agnarna skall han uppbränna i evinnerlig eld.

2 årg. *Aftons.:* Ef. 5: 25—27.

Kristus älskade församlingen, och hafver utgifvit sig sjelf för henne: på det han henne helga skulle, och hafver gjort henne ren i vattnets bad, genom ordet: på det han skulle beställa sig sjelf

en församling, den härlig är, den ingen fläck eller skrynka hafver, eller annat sådant, utan att hon skulle vara helig och ostraffelig.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som dig så nådeligen med den Heliga Anda, vid din kære Sons döpelse, som alla våra synder på sig lade, uppenbarat hafver, och visade oss till honom med din egen gudomliga röst, att vi genom honom syndernas förlåtelse och all nåd hafva skulle: vi bedje dig, bevara oss alltid i detta hoppet. Och emedan vi, efter din Sons exempel och befallning, ock äro döpte, så stärk vår tro genom den Heliga Anda, och hjelp oss till det eviga lifvet. Amen.

Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, som i denna dag med stjernan ledde hedningarne till din enfödde Son, Jesum Kristum, förlåna oss nådeligen, att vi, som nu genom tron känne dig, måge också till denna härlighets beskådelse i himmelen ledde varda, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herra. Amen.

Episteln: Es. 60: 1—6.

Statt upp, var ljus! ty ditt ljus kommer, och Herrans härlighet går upp öfver dig. Ty si, mörker öfvertäcker jorden, och mörkhet folken; men öfver dig uppgår Herren, och hans härlighet skall synas öfver dig. Och hedningarna skola vandra i ditt ljus, och konungar uti skenet, som uppgår öfver dig. Lyft upp dina ögon och se omkring dig! Desse alle församlade komma till dig; dina söner skola komma fjerran efter, och dina döttrar vid sidan uppfödda varda. Då skall du se din lust och utbrista, och ditt hjerta skall förundra och utvidga sig, när den stora hopen vid hafvet vänder sig till dig, och hedningarnes makt kommer till dig. Ty de många kameler skola öfvertäcka dig; de löpare

N:o 138, A.

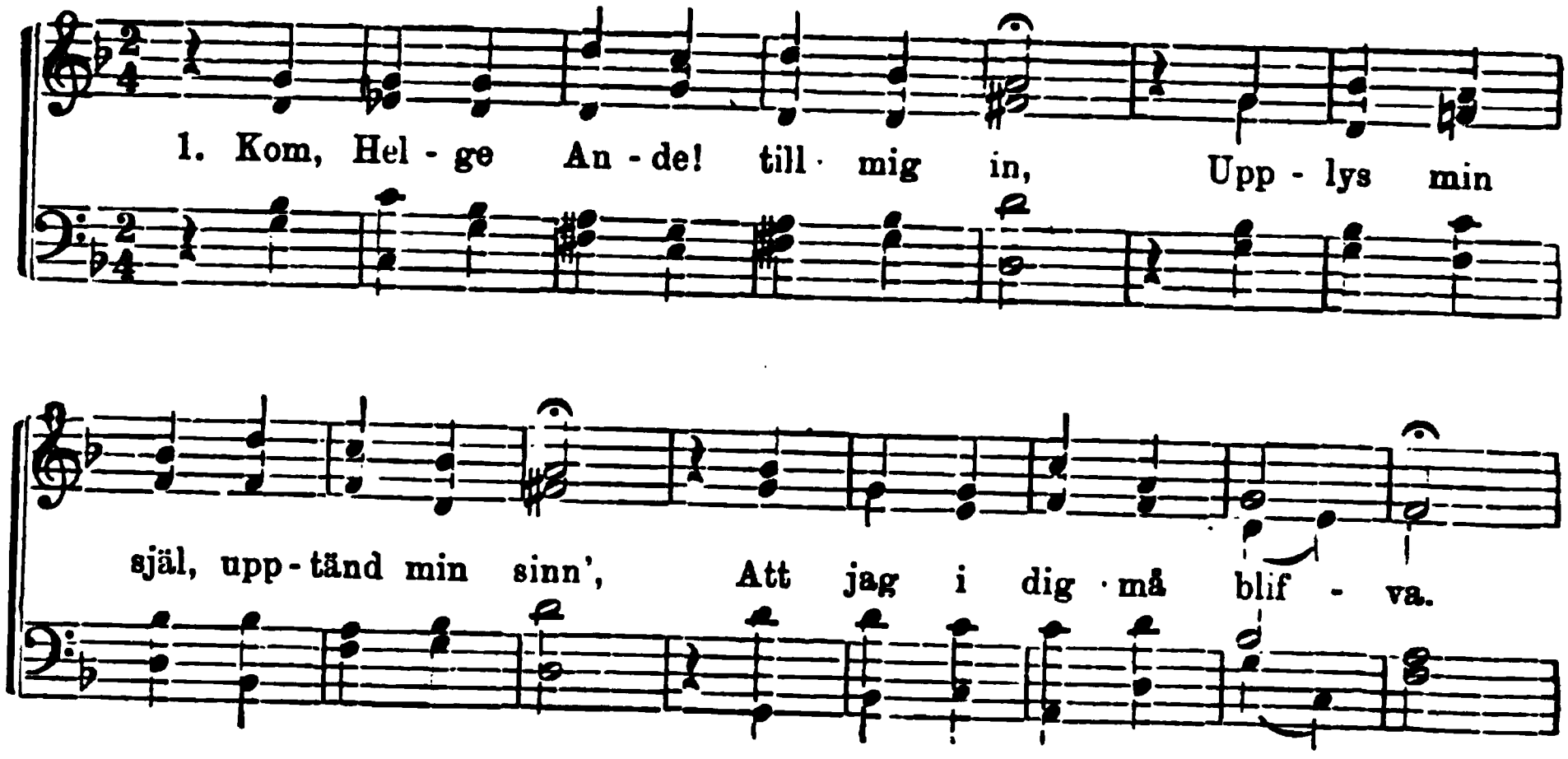

af Midian och Epha: af Saba skola de alle komma, guld och rökelse föra, och Herrans lof förkunna.

Evangelium: Matt 2: 1—12.

När Jesus var född i Bethlehem i Judiska landet, i Konung Herodis tid, si, då kommo vise män af Österlanden till Jerusalem, och sade: Hvar är den nyfödde Juda-Konungen? Ty vi hafva sett hans stjerna i Österlanden, och äro komne att tillbedja honom. När konung Herodes det hörde, vardt han bedröfvad, och hela Jerusalems stad med honom; och lät församla alla de öfverste Presterne och Skriftlärde ibland folket, och frågade dem hvar Kristus skulle födas. Och de sade honom: I Bethlehem, i Judiska landet; ty det är så skrifvet genom Profeten: Och du Bethlehem, i Judiska landet, är ingalunda den minsta ibland Juda Förstar; ty utaf dig skall mig komma den Försten, som öfver mitt folk Israel en Herre vara skall. Då kallade Herodes lönligen de vise männen till sig, och besporde granneligen af dem, hvad tid stjernan syntes. Och sände dem så till Bethlehem, och sade: Farer dit, och bespörjer granneligen efter barnet; och när I det finnen, så säger mig det igen, att jag kan ock komma och tillbedja honom. När de hade hört Konungen, foro de åstad. Och si, stjernan, som de sett hade i Österlanden, gick före dem, så länge hon kom, och blef ståndande öfver der barnet var. När de sågo stjernan, vordo de ganska glade; och gingo in i huset, och funno barnet med Maria, dess moder, och föllo ned och tillbådo honom, och upplåto sina håfvor och skänkte honom guld, rökelse och myrrham. Sedan fingo de uppenbarelse i sömnen, att de skulle icke komma igen till Herodes, och foro så en annan väg hem i sitt land igen.

1 årg. *Högm.*: Joh. 8: 12.

Åter talade Jesus till dem, sägande: Jag är verldens Ljus; den mig följer, han skall icke vandra i mörkret, utan han skall få lifsens ljus.

1 årg. *Aftons.*: 2 Cor. 4: 3—6.

Är nu vårt Evangelium förtäckt, så är det förtäckt för dem, som förtappade varda; i hvilka denna verldens gud hafver förblindat de otrognas sinnen, att dem icke skall lysa Evangelii ljus af Kristi klarhet, hvilken Guds beläte är. Ty vi predike icke oss sjelfve, utan Jesus Kristus, att han är Herren; men vi edra tjenare för Jesu skull. Ty Gud är den, som bjöd ljuset utur mörkret lysa, och lyste uti vårt hjerta, att igenom oss måtte upplysning ske af Guds klarhets kunskap, i Jesu Kristi ansigte.

2 årg. *Högm.*: Matt. 12: 15—21.

Mycket folk följde Jesum, och han gjorde dem alla helbregda; och hotade dem, att de icke skulle uppenbara honom; på det fullkomnas skulle det som sagdt var genom Profeten Esaias, som sade: Si, min tjenare, den jag utvalt hafver, min käraste, i hvilken min själ hafver ett godt behag: jag skall sätta min Anda på honom, och han skall förkunna hedningarne domen. Han skall icke kifva eller ropa, och hans röst skall man icke höra på gatorna. Den rö, som krossad är, skall han icke sönderbryta; och veken, som ryker, skall han icke utsläcka, till dess han utförer domen till en seger. Och i hans namn skola hedningarna hoppas.

2 årg. *Aftons.*: 1 Tim. 3: 16.

Utan tvifvel är gudaktighetens hemlighet stor. Gud är uppenbar vorden i köttet, rättfärdigad

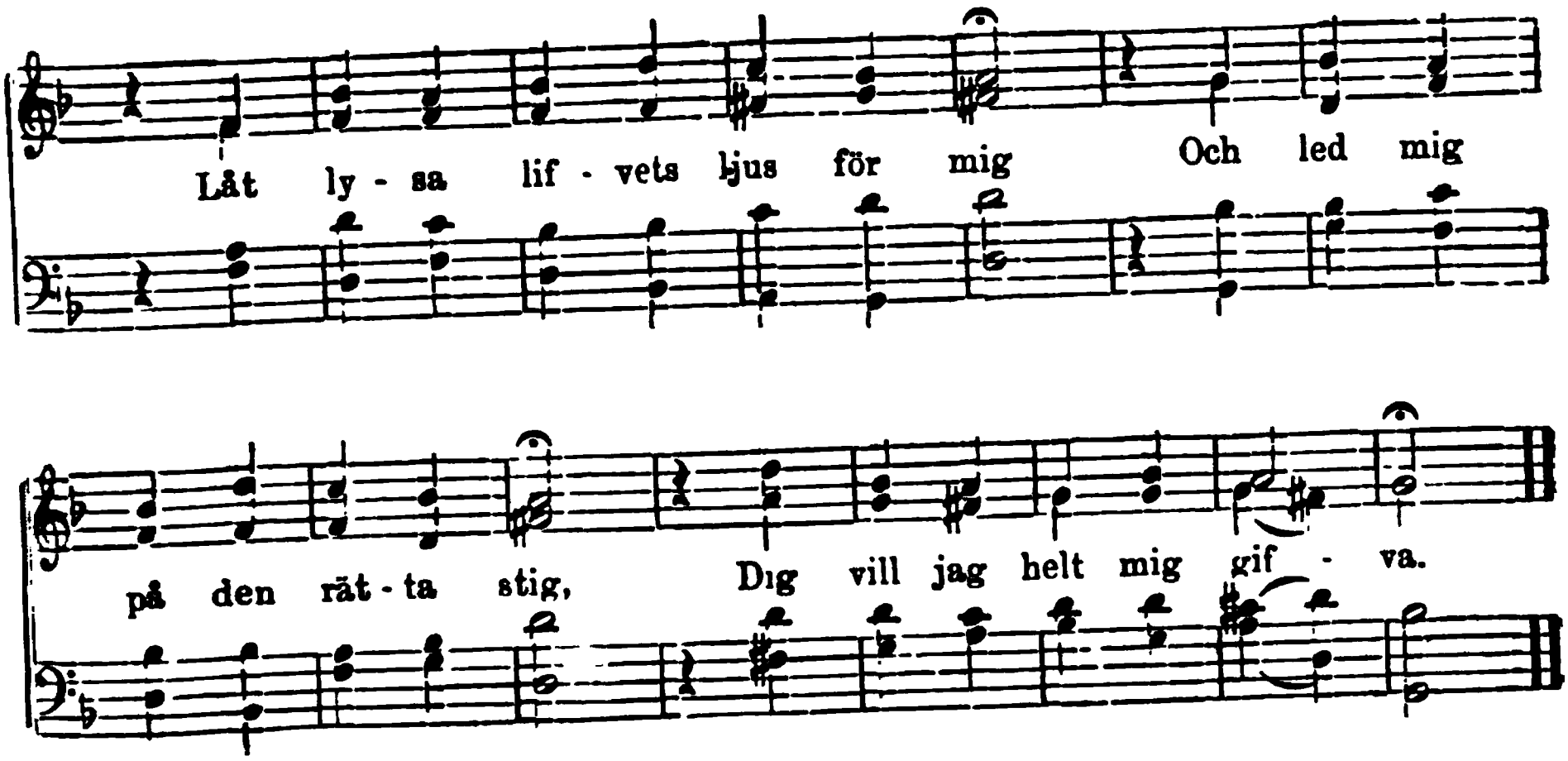

i Andan, synt af Änglarne, predikad för hedningarne, trodd i verlden, upptagen i härligheten.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som ditt heliga ord, som är den rätta stjernan, hvilken det heliga barnet Jesum Kristum utvisar, hafver oss lysa låtit, vi bedje dig, gif oss din Heliga Anda uti våra hjertan, att vi det ljuset anamme, och oss till salighet bruke, så att vi, lika som de vise män sådan stjerna efterföljde, och icke låte någon möda eller farlighet oss derifrån afskräcka, utan med allt hjerta hålle oss till samma din Son, Jesum Kristum, som är allena vår Frälsare, och så skicka oss i vårt timliga lefverne, att din fattiga Kristenhet må derigenom förbättrad, och din Son, Jesus Kristus, tjent varda. Amen.

I Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, gör af din himmelska nåd det ditt folk begär, att det må både veta, hvad det skall göra, och sedan fullborda det med germingarna, genom Jesum Kristum, din Son, vår Herre, hvilken lefver och regerar med dig och den Helige Ande, uti en sann Gudom, af evighet till evighet. Amen.

Epistel: Rom. 12: 1—5.

Så förmanar jag nu eder, käre bröder, vid Guds barmhertighet, att I utgifven eder lekamen till ett offer, som är lefvande, heligt och Gud behagligt, eder skäliga Gudstjenst. Och håller eder icke efter denna verlden, utan förvandler eder med edert sinnes förnyelse, att I mågen erfara hvad Guds goda, behagliga och fullkomliga vilja är. Ty jag säger, igenom den nåd, som mig gifven är, hvar och en af eder, att ingen hålle mera af sig, än honom bör hålla, utan hålle sig så, att det är mått dermed, efter som Gud hafver utdelat åt hvar och en trons mått. Ty såsom vi uti en lekamen hafve många lemmar, men alla lemmar hafva icke allt

samma embete: Så äro vi nu många en lekamen i Kristo, men inbördes äro vi hvars annars lemmar.

Evangelium: Luk. 2 42—52.

I den tiden, då Jesus vardt tolf år gammal, och de uppfarne voro till Jerusalem, efter högtidens sedvänja; och de fullkomnat hade dagarne och gingo hem igen, blef pilten Jesus qvar i Jerusalem, och Josef och hans moder visste det intet af; men de mente, att han var i sällskapet, och de gingo en dagsled och sökte honom ibland fränder och vänner. Och då de icke funno honom, gingo de till Jerusalem igen och sökte honom. Så begaf det sig, efter tre dagar funno de honom i templet, sittande midt ibland de Lärare, hörande dem och frågande dem; och alle, de honom hörde, förvånades över hans förstånd och svar. Och då de sågo honom, förundrade de sig; och hans moder sade till honom: Min son, hvi gjorde du oss detta? Si, din fader och jag hafva sökt efter dig, sörjande. Och han sade till dem: Hvad är det, att I sökten mig? Vissten I icke, att uti de stycken, som min Fader tillhöra, bör mig vara? Och de förstodo icke ordet, som han med dem talade. Och så for han ned med dem, och kom till Nazareth, och var dem underdånig; men hans moder gömde alla dessa ord uti sitt hjerta. Och Jesus växte till i visdom, ålder och nåd för Gud och menniskor.

1 årg. *Högm.:* Joh. 7: 14—18.

Då nu halfva högtiden var öfverstånden, gick Jesus upp i templet, och lärde. Och Judarna förundrade sig, och sade: Huru kan denne Skrift, efter han är icke lärd? Svarade dem Jesus, och sade: Min lärdom är icke min, utan hans, som mig sändt hafver. Hvilken som vill lyda hans vilja,

N:o 138, B.

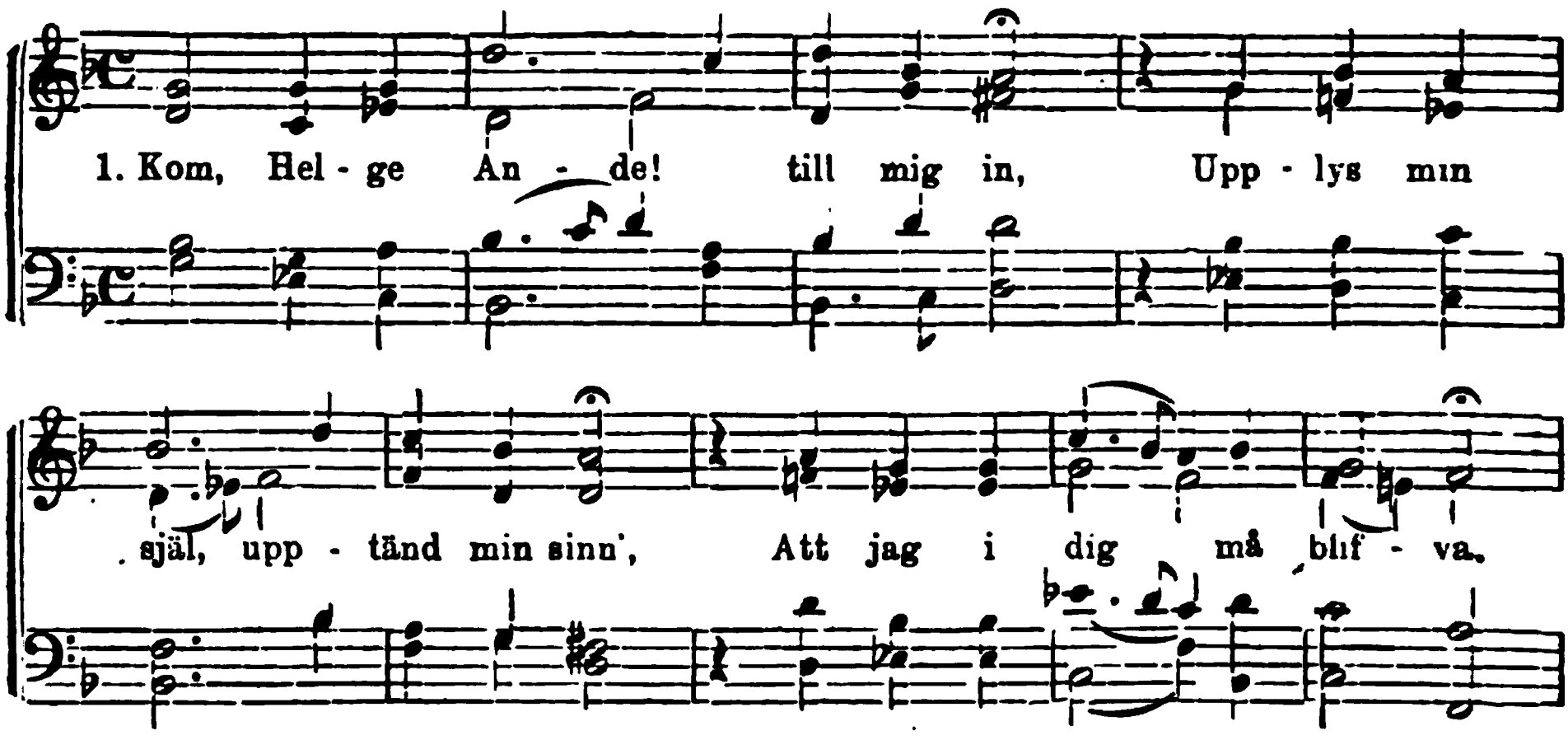

han varder förnimmande, om denna lärdom är af Gud, eller om jag talar af mig sjelf. Hvilken som talar af sig sjelf, han söker sin egen pris; men den som söker hans pris, som honom hafver sändt, han är sannfärdig, och orättfärdighet är icke i honom.

1 årg. *Aftons.:* Ebr. 3: 1—6.

Derföre, I helige bröder, som delaktige ären uti den himmelska kallelsen, akter på Apostelen, och öfverste Presten, den vi bekänne, Kristus Jesus. Hvilken trogen är honom, som honom gjort hafver, såsom ock Moses, i allt hans hus. Så mycket större ära värd än Moses, som han hafver större ära, som huset byggde, än sjelfva huset. Ty hvart och ett hus bygges af någon; men Gud är den, som allting gjort hafver. Och Moses var trogen i allt hans hus, såsom en tjenare, de ting till vittnesbörd, som framdeles yppas skulle. Men Kristus såsom en Son i sitt hus, hvilket hus vi äre, om vi annars förtröstningen och hoppets berömmelse intill ändan fast behålle. Derföre, såsom den Helige Ande säger: I dag, om I fån höra hans röst, så förhärder icke edra hjertan.

2 årg. *Högm.:* Matt. 12: 46—50.

Vid Jesus ännu talade till folket, si, hans moder och bröder stodo utanföre, och ville tala med honom. Då sade en till honom: Si, din moder och dine bröder stå ute, och vilja tala med dig. Då svarade han, och sade till den som honom bådade: Hvilken är min moder, och hvilka äro mina bröder? Och räckte ut handen åt sina Lärjungar, och sade: Si, min moder och mine bröder. Ty hvar och en som gör min Faders vilja, som är i himmelen, han är min broder, och syster, och moder.

2 årg. *Aftons.:* Ebr. 2: 11—16.

Efter den som helgar, och de som helgade varda, äro alla af en; derföre skämmes han ock icke kalla dem bröder, sägande: Jag vill förkunna ditt namn för mina bröder, och midt i församlingen prisa dig. Och åter: Jag vill sätta min tröst till honom. Och åter: Si, jag och barnen, som Gud mig gifvit hafver. Efter barnen hafva kött och blod, är ock han dess delaktig vorden, på det han skulle genom döden nederlägga honom, som döden i våld hade, det är djefvulen; och göra dem fria, som i allt sitt lefverne, genom dödens räddhåga, måste trälar vara. Ty han tager ingenstädes på sig Änglarna, utan Abrahams säd tager han på sig.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom din nåd och välsignelse mig barn och folk gifvit hafver: jag beder dig, gif mig ett sådant hjerta, att jag sjelf med goda exempel dem föregår och hvarken med ord eller gerningar förargar, utan att jag må fliteligen hålla dem till kyrka och Guds ord. Men gif ock dem din Heliga Anda, att sådan säd må bära god frukt, att de till ditt lof och ära, andra till nytta och förbättring, och ingen till förargelse lefva må. Amen.

2 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O allsmäktige, evige Gud! Du som både himmel och jord regerar: vi bedje dig, att du ville nådeligen höra ditt folks bön och gifva oss din frid i våra dagar, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Rom. 12: 6—16.

Kære bröder! Vi hafva åtskilliga gåfvor, efter den nåd som oss gifven är. Hafver någon profetian, så vare hon ens med tron. Hafver någon ett embete, så akte han derpå; lärer någon, så akte han på läran. Förmanar någon, så akte han på förmaningen; gifver någon, så gifve uti enfaldig-

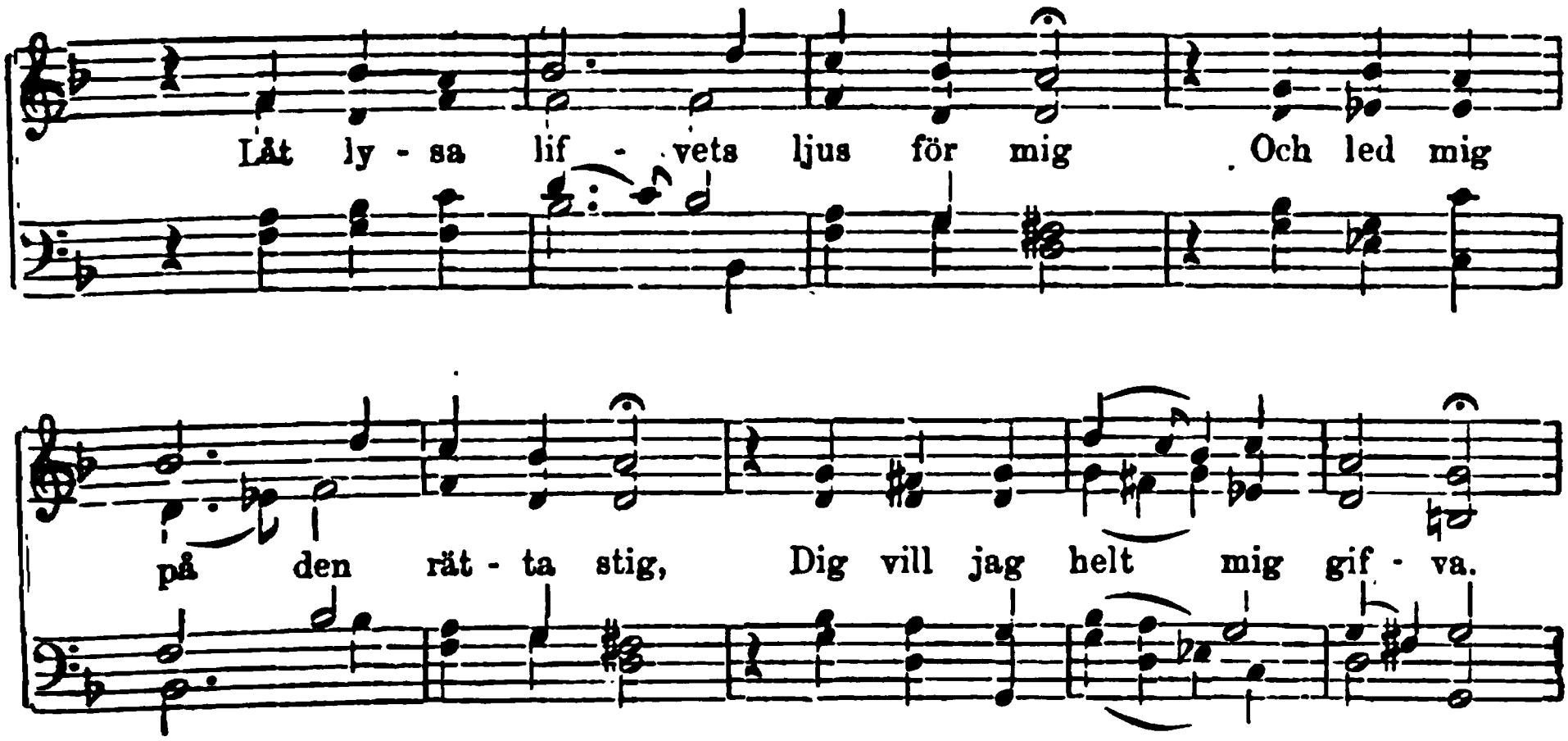

het; regerar någon, så regere med omsorg; gör någon barmhertighet, så göre det med fröjd. Kärleken vare utan skrymtan; hater det onda, blifvande vid det godt är. Varer hvar med annan vänlige, uti broderlig kärlek; den ene förekomme den andre med inbördes heder. Varer icke tröge uti det I hafven för händer; varer brinnande i Andan; skicker eder efter tiden. Varer glade i hoppet, tålige i bedröfvelsen; håller på bedja. Deler edert till de heligas nödtorft; herbergerer gerna. Taler väl om dem som gå efter edert argaste; taler väl, och önsker dem icke ondt. Glädjens med dem som glada äro, och gråter med dem som gråta; ens till sinnes med hvarannan. Håller icke mycket af eder sjelfva, utan håller eder lika med dem som ringa äro.

Evangelium: Joh. 2: 1—11.

I den tiden vardt ett bröllop i Cana i Galileen; och Jesu moder var der. Vardt ock desslikes Jesus bjuden och hans lärjungar till bröllopet. Och då vinet begynte fattas, sade Jesu moder till honom: De hafva intet vin. Då sade Jesus till henne: Qvinna, hvad hafver jag med dig? Min tid är ännu icke kommen. Då sade hans moder till tjenarena: Hvad han säger eder, det görer. Så voro der sex stenkrukor, som satte voro efter sättet vid Judarnes rening, hållande hvardera tu eller tre mått. Då sade Jesus till dem: Uppfyller krukorna med vatten; och de fyllde dem öfverfulla. Och han sade till dem: Häller nu uti, och bärer till köksmästaren; och de buro. När då köksmästaren smakade vinet, som vatten varit hade, och icke visste hvadan det kommet var: men tjenarne, som vattnet öst hade, visste det, kallade han brudgummen, och sade till honom: Hvar man sätter först fram det goda vinet,

och när de äro vordne druckne, då det som sämre är. Du hafver gömt det goda vinet allt härtill. Detta var det första tecknet, som Jesus gjorde i Cana i Galileen, och uppenbarade sin härlighet; och hans Lärjungar trodde på honom.

1 årg. *Högm.:* Joh. 4: 5—26.

Och när Jesus kom till en stad i Samarien, som kallas Sichar, vid en bolstad, som Jakob gaf sin son Josef; och der var Jakobs brunn. Och efter det Jesus var trött af vägen, satte han sig så ned vid brunnen; och det var vid sjette timman. Då kom en qvinna af Samarien, till att hemta vatten. Sade Jesus till henne: Gif mig dricka; ty hans lärjungar voro gångne in i staden, till att köpa mat. Då sade den Samaritiska qvinnan till honom: Huru bedes du, som är en Jude, dricka af mig, som är en Samaritisk qvinna? Ty Judarna hafva ingen handel med de Samariter. Jesus svarade, och sade till henne: Förstode du Guds gåfva, och ho den är, som säger till dig: gif mig dricka; då beddes du af honom, och han gåfve dig lefvande vatten. Sade qvinnan till honom: Herre, icke hafver du det du kan taga det med, och brunnen är djup; hvadan hafver du då lefvande vatten? Månn' du vara mer än vår fader Jakob, som gaf oss brunnen, och drack af honom med sina barn och sin boskap? Då svarade Jesus, och sade till henne: Hvar och en, som dricker af detta vattnet, han varder törstig igen; men hvilken som dricker af det vatten, som jag honom gifver, han skall icke törsta till evig tid: utan det vatten, som jag honom gifver, skall blifva i honom en källa med springande vatten i evinnerligt lif. Då sade qvinnan till honom: Herre, gif mig det vattnet, att jag icke

N:o 139, A.

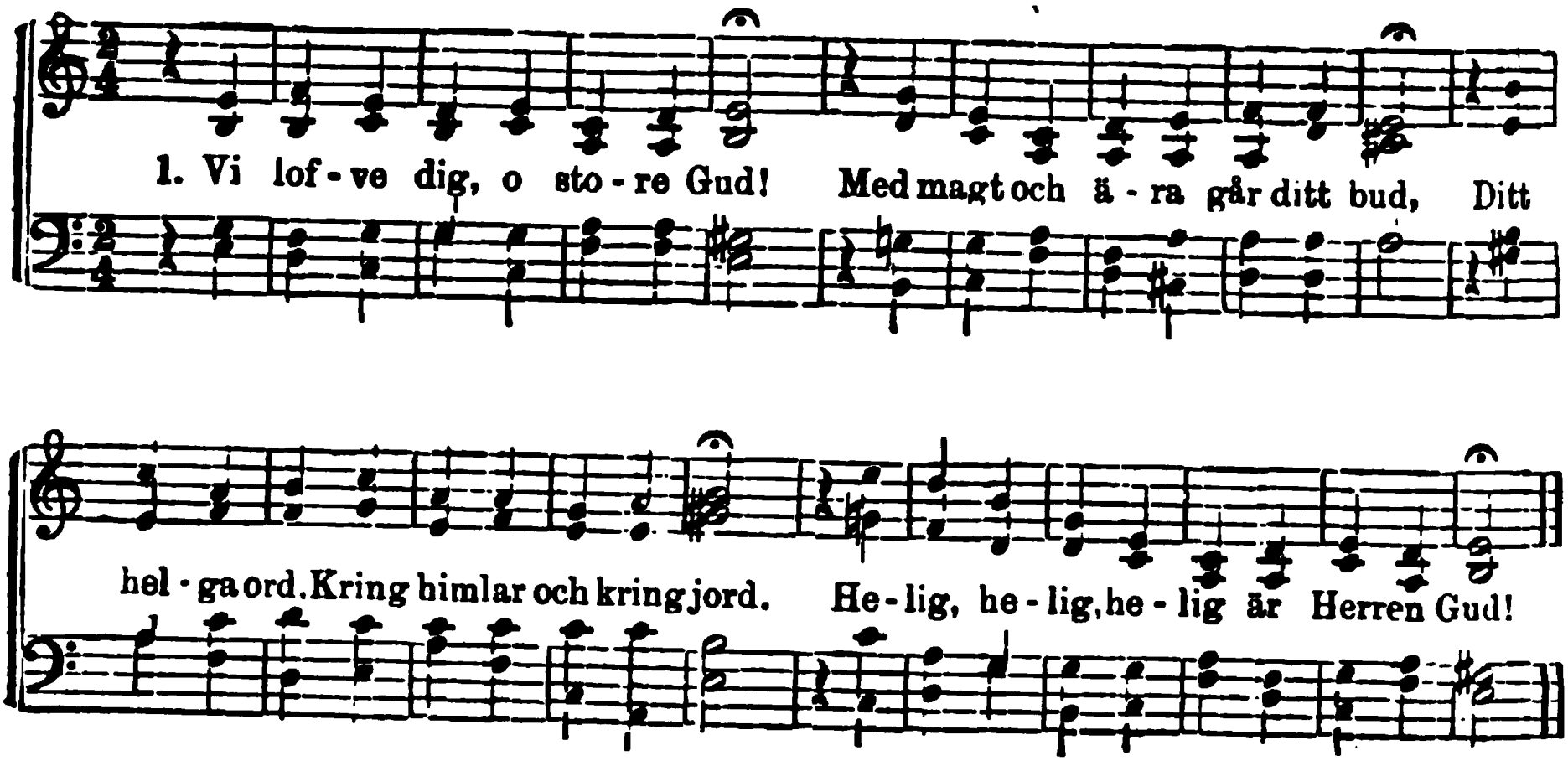

törstar, eller behöfver komma hit efter vatten. Sade Jesus till henne: Gack, kalla din man, och kom hit. Svarade qvinnan, och sade: Jag hafver ingen man. Sade Jesus till henne: Du sade rätt, jag hafver ingen man; ty du hafver haft fem män, och den du nu hafver, är icke din man; det sade du sant. Då sade qvinnan till honom: Herre, jag ser, att du är en Profet. Våra fäder hafva tillbedit på detta berget och I sägen, att i Jerusalem är det rum, der man tillbedja skall. Jesus sade till henne: Qvinna, tro mig, den tid kommer, att hvarken på detta berget, eller i Jerusalem, skolen I tillbedja Fadren. I veten icke, hvad I tillbedjen; men vi vete hvad vi tillbedje; ty saligheten är af Judarne. Men den tid kommer, och är nu allaredan, att rätte tillbedjare skola tillbedja Fadren i andan och sanningen; ty Fadren vill ock sådana hafva, som honom tillbedja skola. Gud är en ande; och de honom tillbedja, skola tillbedja honom i andan och sanningen. Då sade qvinnan till honom: Jag vet, att Messias skall komma, som kallas Kristus; när han kommer, varder han oss allting undervisande. Sade Jesus till henne: Jag är densamme som talar med dig.

1 årg. *Aftons.:* **Ef. 2: 10—16.**

Vi äro Guds verk, skapade i Kristus Jesus till goda gerningar, till hvilka Gud oss tillförene beredt hafver, att vi uti dem vandra skole. Derföre, tänker derpå, att I som fordom efter köttet hafven varit hedningar, och vorden kallade förhud af dem som kallas omskärelse efter köttet, den med handen sker; att I på den tid voren utan Kristus, främmande och utan Israels borgareskap, och främmande ifrån löftets testamente, intet hopp haf-

vande, och voren utan Gud i verlden. Men nu, I som i Kristus Jesus ären, och fordom fjerran voren, ären nu när vordne, genom Kristi blod. Ty han är vår frid, den af båda hafver gjort ett; och hafver nederbrutit medelbalken, i det han genom sitt kött borttog ovänskapen; nemligen lagen, som i budorden stod, på det han skulle af tvenne skapa en ny menniska i sig sjelf, och frid göra; och att han skulle försona dem båda med Gud uti en kropp, genom korset; och hafver dödat ovänskapen genom sig sjelf.

2 årg. *Högm.:* **Luk. 19: 1—10.**

Och Jesus drog in, och gick genom Jericho. Och si, der var en man, benämnd Zacheus, han var en öfverste för de Publikaner, och var rik. Och sökte efter, att han skulle få se Jesum, ho han var; men han kom icke dess vid, för folkets skull; ty han var liten till växten. Så lopp han fram före och steg upp uti ett mulbärsträd, på det han skulle få se honom; ty han skulle gå der fram. Och när Jesus kom till den platsen, såg han upp och fick se honom, och sade till honom: Zacheus, stig snarligen ned; ty i dag måste jag gästa i ditt hus. Han steg snarligen ned, och undfick honom gladeligen. Och när de det sågo, knorrade de alla, att han ingången var till att gästa när en syndare. Men Zacheus steg fram, och sade till Herren: Si, Herre, hälften af mina egodelar gifver jag de fattiga; och om jag hafver någon bedragit, det gifver jag fyradubbelt igen. Då sade Jesus till honom: I dag är detta huset salighet vederfaren, efter han är ock Abrahams son. Ty Menniskones Son är kommen till att uppsöka och frälsa det som förtappadt var.

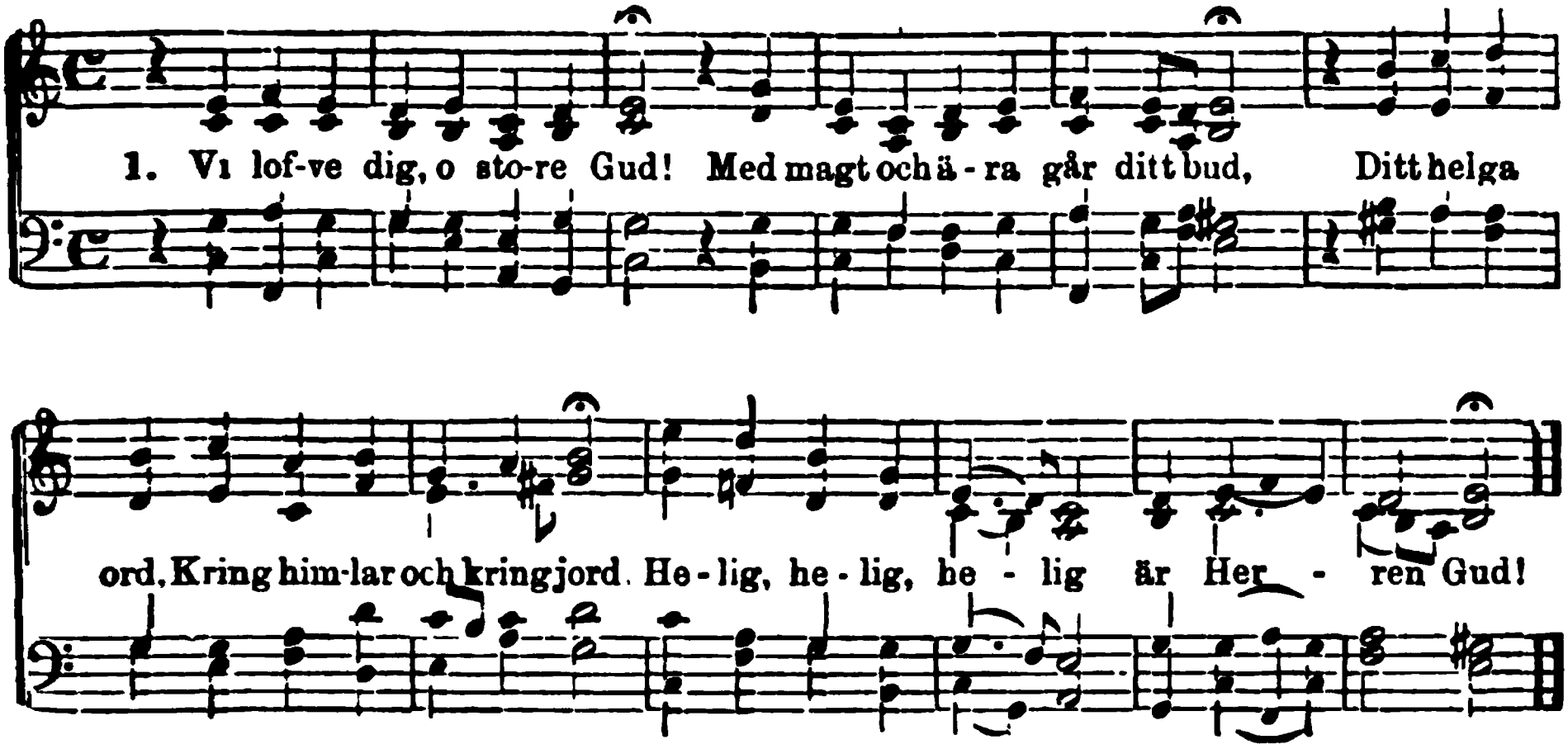

2 Årg. *Aftons.* 1 Cor. 1: 26—31.

Käre bröder, ser på eder kallelse; icke många köttsligen vise, icke många mäktige, icke många ädlingar äro kallade. Men det, som galet var för verlden, hafver Gud utvalt, på det han skulle göra de vise till skam: och det svagt var för verlden, hafver Gud utvalt, på det han skulle göra det till skam, som starkt är. Och det, som var oädelt och föraktadt för verlden, hafver Gud utvalt, och det intet är, på det han skulle göra det till intet, som något är. På det intet kött skall kunna berömma sig för honom. Af hvilken I ock ären i Kristus Jesus, den oss af Gud är gjord till visdom, och till rättfärdighet, och till helgelse, och till förlossning. På det, som skrifvet står: Den som berömmer sig, han berömme sig i Herranom.

Bön. **Jag tackar dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du hafver gifvit mig din nåd och låtit mig komma i den heliga äktenskapsstadgan, och dermed bevarat mig ifrån synd. Jag beder dig: gif din heliga Anda, som mig deruti styr och regerar, att jag må väl förlikas med min äkta maka, ingen orsak gifva till osämja och vrede, utan föra ett vänligt och gudligt lefverne, på det, om vi än icke kunna vara utan frestelse, att vi då alltid måge förnimma din nådiga hjelp och välsignelse, uppföda våra barn efter din vilja, lefva i all gudlighet med hvarandra, och på ändalykten, genom din Son, Jesum Kristum, få en evig salighet. Amen.**

3 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. **O allsmäktige, evige Gud, se mildeligen till vår skröplighet, och beskärma oss med din kraftiga högra hand, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

***Epistein:* Rom. 12: 16—21.**

Käre bröder! Håller eder icke sjelfve för kloke. Görer ingen ondt för ondt; vinnlägger eder om det som ärligt är inför hvar man. Om möjligt

är, så mycket som till eder står, så hafver frid med alla menniskor. Hämnens icke eder sjelfve, käre vänner, utan låter Guds vrede hafva rum; ty det är skrifvet: Min är hämden; jag skall vedergälla det, säger Herren. Om nu din ovän hungrar, så gif honom mat; törstar han, så gif honom dricka; när du det gör, så församlar du glödande kol på hans hufvud. Låt dig icke öfvervunnen varda af det onda, utan öfvervinn det onda med det goda.

***Evangelium:* Matt. 8: 1—13.**

I den tiden, när Jesus gick ned af berget, följde honom mycket folk. Och si, der kom en spetälsk man, och tillbad honom, och sade: Herre, vill du, så kan du göra mig ren. Då räckte Jesus ut sin hand, och tog på honom, sägande: Jag vill, var ren; och straxt vardt han ren af sin spetälska. Och Jesus sade till honom: Se till, att du säger det för ingen, utan gack bort, och låt Presten se dig, och offra den gåfva, som Moses budit hafver, till ett vittnesbörd öfver dem. Men när Jesus gick in uti Capernaum, kom en Höfvidsman till honom, och bad honom, sägande: Herre, min tjenare ligger hemma borttagen och hafver stor vedermöda. Då sade Jesus till honom: Jag vill komma och bota honom. Då svarade Höfvidsmannen, och sade: Herre, jag är icke värdig, att du skall gå in under mitt tak, utan säg allenast ett ord, så blifver min tjenare helbregda. Ty jag är ock en menniska under annan mans våld, och hafver krigsknektar under mig; och jag säger till den ena: gack, och han går; och till den andra: kom, och han kommer; och till min dräng: gör det, och han gör så. När Jesus detta hörde, förundrade han sig, och sade till dem, som honom följde: Sannerligen sä-

N:o 140.

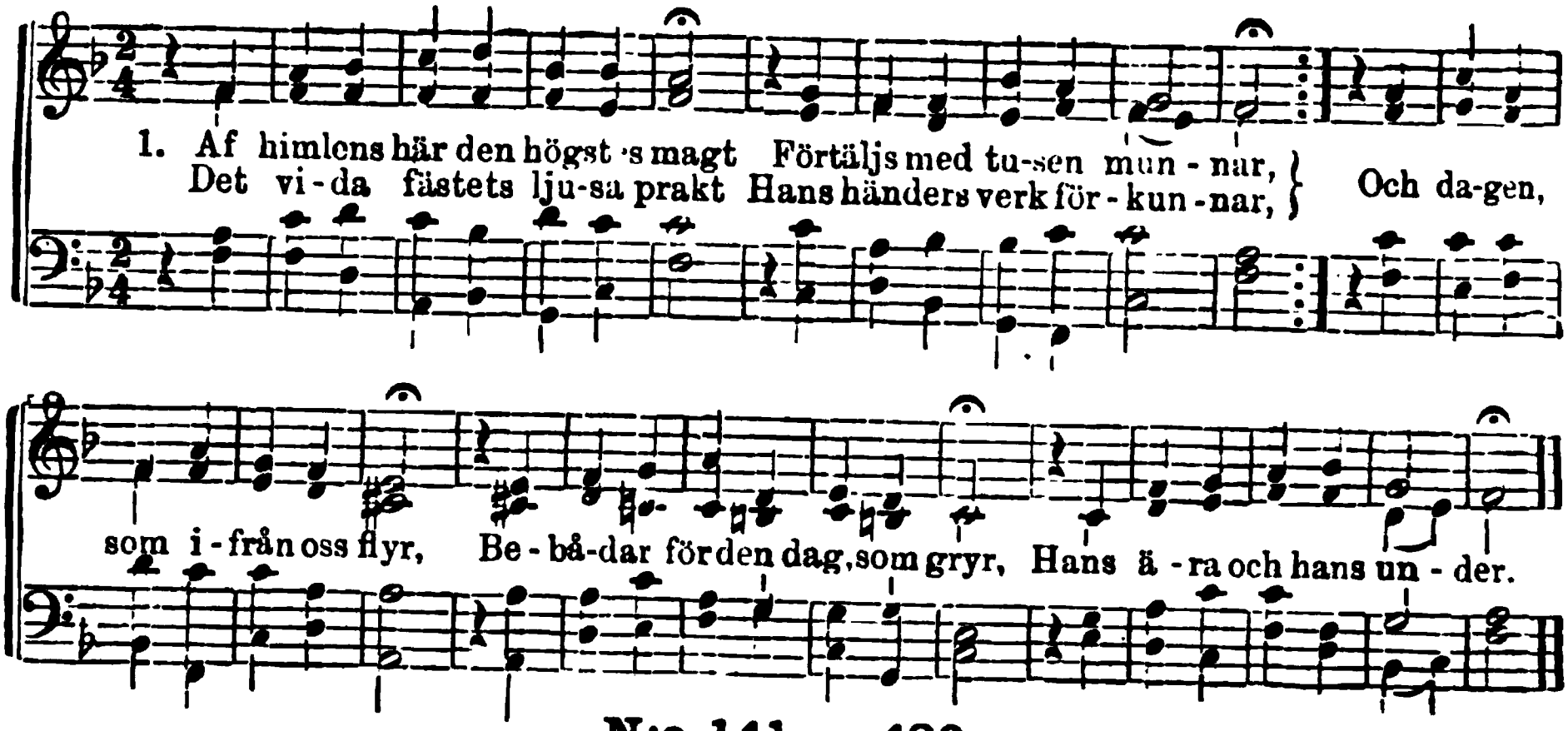

N:o 141, se 420.

ger jag eder, jag hafver icke funnit sådan tro i Israel. Men jag säger eder, att många varda kommande af östan och vestan, och skola sitta med Abraham, Isaak och Jakob i himmelriket. Men rikets barn skola varda utkastade i det yttersta mörkret; der skall vara gråt och tandagnisslan. Och Jesus sade till Höfvidsmannen: Gack, och som du tror, så ske dig. Och i samma stund blef hans tjenare helbregda.

1 årg. *Högm.:* Joh. 4: 27—42.

Och i detsamma kommo hans Lärjungar, och undrade derpå, att han talade med qvinnan; dock sade ingen: hvad frågar du, eller hvad talar du med henne? Då lät qvinnan stå sin kruka, och gick in i staden, och sade till folket: Kommer och ser en man, som mig hafver sagt allt det jag hafver gjort. Månne han icke vara Kristus? Då gingo de af staden, och kommo till honom. Deremellan bådo Lärjungarne honom, sägande: Rabbi, ät. Sade han till dem: Jag hafver mat att äta der I intet af veten. Då sade Lärjungarne emellan sig: Månne någon hafver burit honom äta? Sade Jesus till dem: Min mat är det, att jag gör hans vilja, som mig sändt hafver, och fullbordar hans verk. Sägen I icke, fyra månader äro ännu, och skördetimman kommer? Si, jag säger eder: Lyfter upp edra ögon, och beser marken: ty hon begynner hvitna till skörd. Och den der uppskär, han tager lön, och församlar frukt till evinnerligt lif, på det att både den som sår och den som uppskär skola tillsammans glädjas. Ty här är det ordet sant, att en annan är den som sår, och en annan som uppskär. Jag sände eder ut att uppskära, det I hafven intet arbetat; andre hafva arbetat, och I ären ingångne i deras arbete. Och många Samariter af den staden trodde på honom, för qvinnans tals skull, som vittnade, att han hade sagt henne allt det hon hade gjort. När nu de Samariter kommo till honom, bådo de honom, att han ville blifva när dem; och han blef der i två dagar. Och mycket flere trodde för hans ords skull; och sade till qvinnan: Nu tro vi, icke för ditt tals skull; ty vi hafve sjelfve hört, och vete, att han är visst Kristus, verldens Frälsare.

1 årg. *Aftons.:* Ebr. 11: 1—22.

Men tron är en viss förlåtelse på det som man hoppas, och intet tvifla om det man icke ser. Genom henne hafva de gamle fått vittnesbörd. Genom tron besinne vi, att verlden är fullbordad genom Guds ord, så att allt det man ser är vordet af intet. Genom tron offrade Abel åt Gud större offer än Kain, med hvilket han fick vittnesbörd, att han var rättfärdig, då Gud gaf om hans gåfvor vittnesbörd; och genom henne talar han ännu, ändock han död är. Genom tron vardt Enoch borttagen, så att han icke skulle se döden, och fans intet, derföre att Gud borttog honom; ty förr än han borttagen var, hade han fått vittnesbörd, att han täcktes Gud. Ty utan tron är omöjligt täckas Gud. Ty den till Gud komma vill, han måste tro att Gud är, och att han lönar dem, som söka honom. Genom tron ärade Noach Gud, och beredde arken, till sitt hus' salighet, då han fick Guds befallning om de ting som icke syntes; genom hvilken (ark) han fördömde verlden, och vardt den rättfärdighets arfvinge, som af tron är. Genom tron vardt Abraham lydig, då han kallad vardt till att utgå i det land, som han få skulle till

N:o 142.

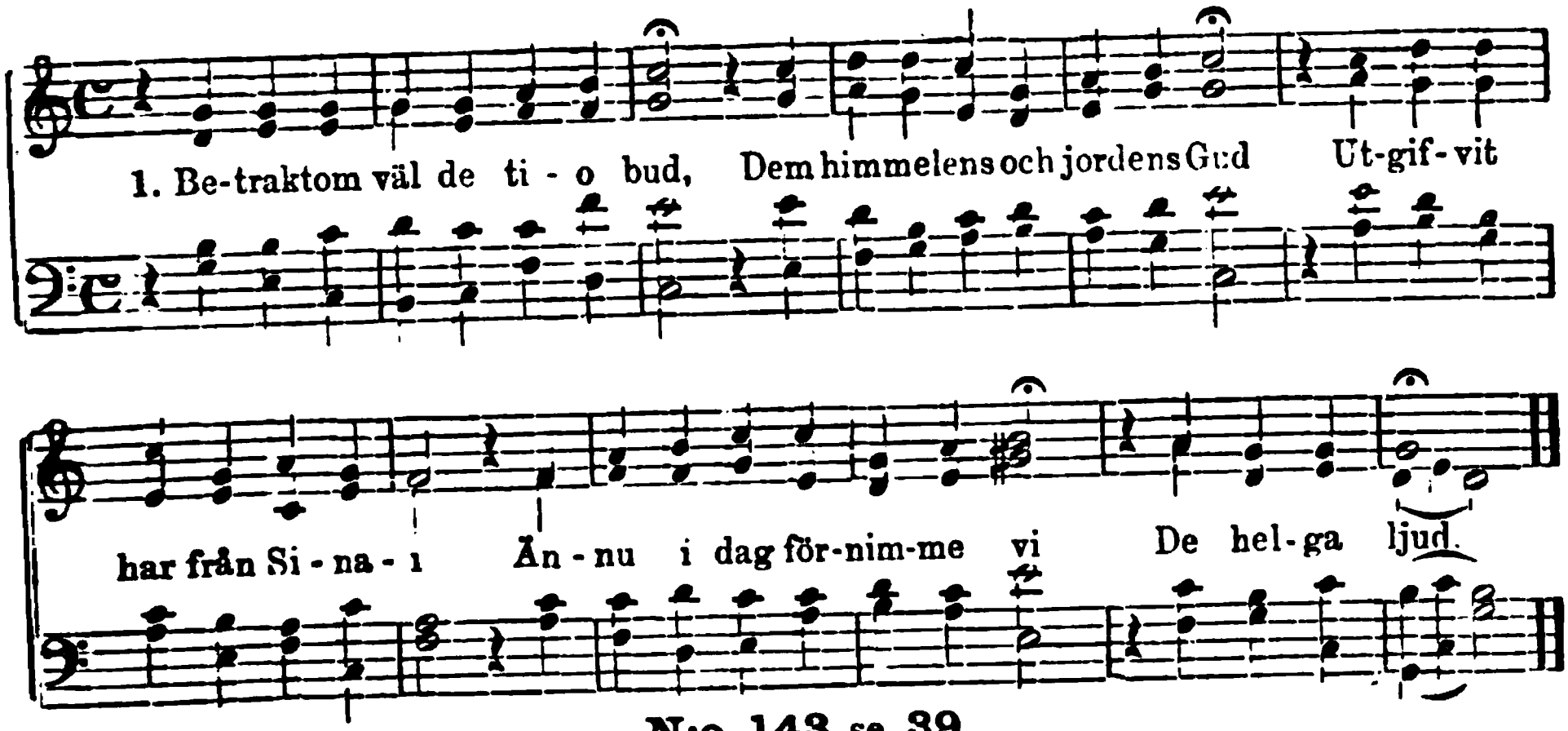

N:o 143 se 39.

arf: och for ut, och visste icke hvart ha · komma skulle. Genom tron var han en främling, uti det landet honom lofvadt var, likasom uti ett främmande land, bodde uti tabernakel med Isaak och Jakob, som medarfvingar voro till samma löfte. Ty han väntade efter en stad, som grund hade, hvilkens byggmästare och skapare är Gud. Genom tron fick ock Sara kraft till att afla, och födde öfver sin ålders tid; ty hon höll honom trofast, som det lofvat hade. Derföre vordo ock af en, som i den måttou död var, många födde, såsom stjernorna på himmelen, och som sanden är i hafsstranden, den otalig är. I tron äro desse alle döde, och hafve dock intet fått af löftet, utan sett det fjerran efter, och trott deruppå, och låtit sig nöja, bekännande sig vara gäster och främmande på jorden. Ty de som sådant säga, gifva tillkänna att de söka ett fädernesland. Och om de hade det ment, der de utgångne voro, hade de väl haft tid att vända tillbaka. Men nu begära de ett bättre, det är det himmelska. Derföre skämmes icke Gud kallas deras Gud: ty han hafver beredt dem en stad. Genom tron offrade Abraham Isaak, när han försökt vardt: och offrade enda Sonen, då han hade fått löftet; om hvilken sagdt var: Uti Isaak skall dig din säd kallad varda. Och tänkte, att Gud kunde ock väl uppväcka ifrån de döda; deraf tog han ock honom igen till en liknelse. Genom tron välsignade Isaak Jakob och Esau, om tillkommande ting. Genom tron, då Jakob dödde, välsignade han båda Josefs söner, och tillbad det öfversta på hans spira. Genom tron, då Josef dö skulle, talade han om Israels barns utgång, och gaf befallning om sina ben.

2 årg. *Högm.*: Matt. 8: 14—17.

Och när Jesus kom i Petri hus, och såg, att hans svära låg och hade skälfvosot; då tog han på hennes hand, och skälfvosoten öfvergaf henne, och hon stod upp och tjente dem. Och när aftonen kom, hade de till honom många, som voro besatte; och han dref ut andarna med ord; och alla dem, som ondt hade, botade han; på det fullbordas skulle det som sagdt var genom Esaias Profeten, som säger: Han hafver tagit på sig vår skröplighet, och våra sjukdomar hafver han burit.

2 årg. *Aftons.*: 2 Cor. 1: 3—11.

Välsignad vare Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader, barmhertighetens Fader och all hugsvalelses Gud; som oss hugsvalar i all vår bedröfvelse, att vi ock hugsvala kunna dem, som i allahanda bedröfvelse äro, med den hugsvalelse, der Gud oss med hugsvalar. Ty såsom Kristi lidande är mycket kommet öfver oss; så kommer ock mycken hugsvalelse öfver oss genom Kristus. Men hvad vi hafva bedröfvelse eller hugsvalelse, så sker [illegible] eder till godo. Är det bedröfvelse, så sker det eder till hugsvalelse och salighet; hvilken salighet är kraftig, om I liden tåligen, i den måttan som vi lide; är det hugsvalelse, så sker det ock eder till hugsvalelse och salighet; är ock vårt hopp stadigt för eder; efter vi vete, att såsom I ären delaktige i lidandet, så varden I ock delaktige i hugsvalelsen. Ty vi vilja icke fördölja eder, käre bröder, vår bedröfvelse, som oss vederfaren är uti Asien; ty vi voro förtungade öfver måttan och öfver makten, så att vi ock tviflade om lifvet. Och satte oss så före, att vi skulle visserligen dö; det skedde fördenskull, att vi ingen tröst skola sätta på oss sjelfva, utan på Gud, som uppväcker de

N:o 144.

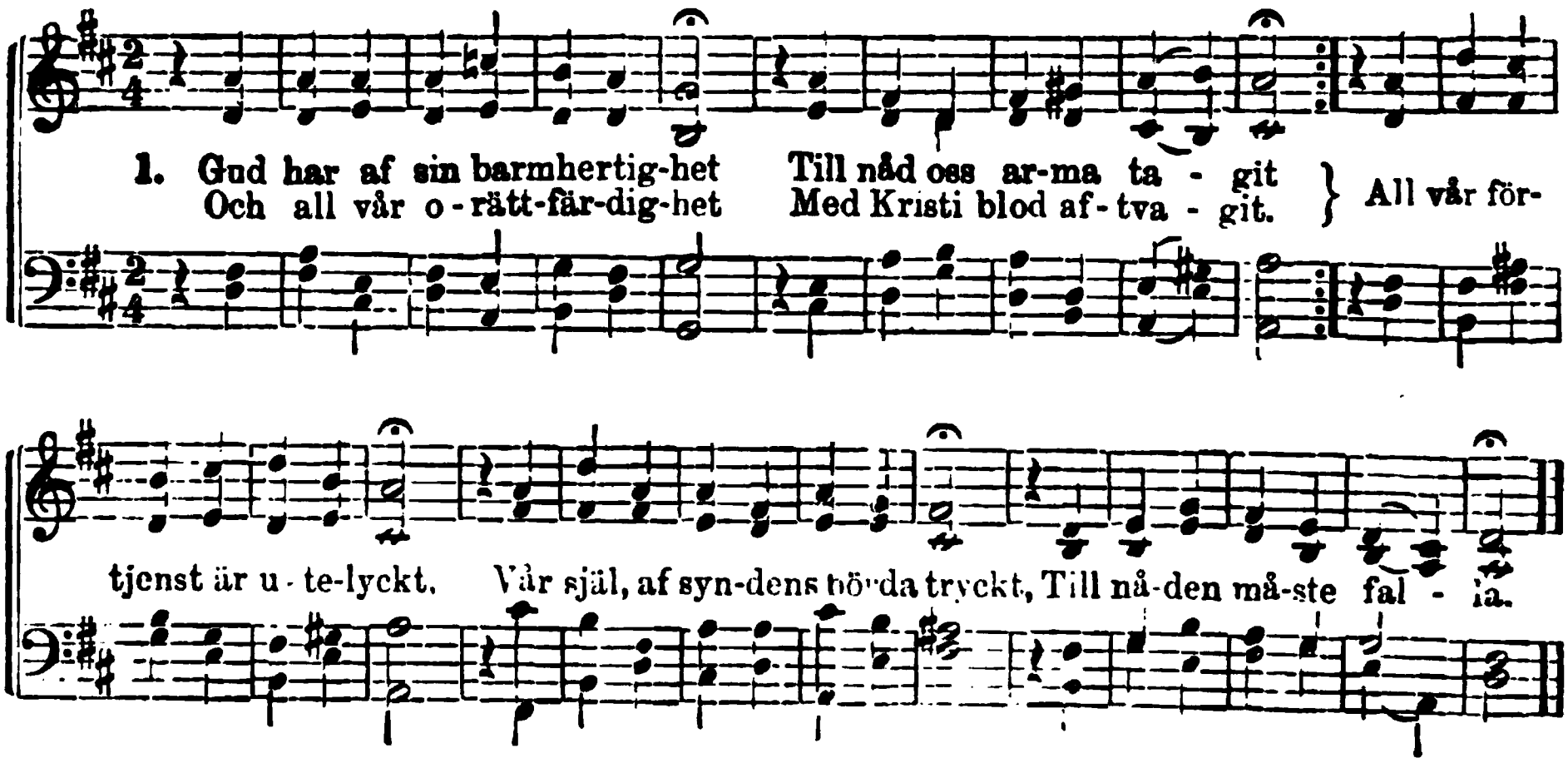

döda. Hvilken oss af slik död friat hafver, och ännu dagligen friar; och hoppas på honom, att han skall oss ännu härefter fria, genom edra böners hjelp för oss; på det att af många personer må ske mycken tack för oss, för den gåfva, som oss gifven är.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader, som af synnerlig kärlek och barmhertighet hafver gifvit oss din Son, låtande honom blifva menniska och för vår skull dö på korset: gif din Helige Ande uti våra hjertan, att vi må sätta all vår förhoppning på honom, och fast tro genom honom våra synders förlåtelse och ett evigt lif, liksom denne Höfvidsmannen här trodde honom kunna hjelpa sin sjuke tjenare, med ett ord. Efter vi hafve hans ord: hvilken som tror på mig, han skall icke se döden till evig tid; gif du, kære himmelske Fader, att vi det med en fast tro på vårt yttersta fatta och dervid blifva måge. Amen.

4 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som vet, att vi uti så mycken stor farlighet icke kunne, för mensklig svaghets skull, beståndande blifva: förläna oss kraft både till lif och själ, att vi allt det, som oss för våra synders skull qväljer och anfäktar, måge med din hjelp öfvervinna, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistel: Rom. 13: 8—10.

Kära bröder, varer ingen något skyldige, utan att I älskens inbördes; ty den som älskar den andra, han hafver fullbordat lagen. Ty det som sagdt är: Du skall icke göra hor; du skall icke dräpa; du skall icke stjäla; du skall icke bära falskt vittne; du skall icke begära; och annat sådant bud, det inneslutes i detta ordet: du skall älska din nästa som dig sjelf. Kärleken gör sin nästa intet ondt. Så är nu kärleken lagens fullbordan.

Evangelium: Matt. 8: 23—27.

Och Jesus steg i skeppet, och hans Lärjungar följde honom. Och si, en stor storm växte upp på hafvet, så att vågen slog öfver skeppet; och han sof. Då gingo Lärjungarne till, och väckte honom upp, sägande: Herre, fräls oss; vi förgås. Då sade han till dem: I klentrogne, hvi rädens I? Och stod upp, och näpste vädret och hafvet; och det vardt stilla lugnt. Men menniskorna förundrade sig, och sade: Hvad är denne för en, att vädret och hafvet äro honom lydige?

1 årg. *Högm.:* Matt. 21: 18—22.

Om morgonen, när Jesus gick in i staden igen, hungrade honom. Och han fick se ett fikonaträd vid vägen, och gick dertill, och fann intet deruppå, utan allenast löf; och sade till det: Växe aldrig härefter frukt på dig. Och fikonaträdet blef straxt torrt. Och när Lärjungarne sågo det, förundrade de sig, och sade: Huru är det fikonaträdet så snart torkadt? Då svarade Jesus, och sade till dem: Sannerligen säger jag eder: Om I hafven tron, och tviflen intet, så varden I icke allenast görande sådant, som med fikonaträdet skedde; utan jemväl, om I sägen till detta berget: Häf dig upp, och kasta dig i hafvet, så skall det ske. Och allt det I bedjen i bönen, troende, det skolen I få.

1 årg. *Aftons.:* Ebr. 11: 23—12: 4.

Genom tron vardt Moses fördold i tre månader af sina föräldrar, då han född var, derföre att de sågo, att han var ett dägeligt barn, och fruktade intet Konungens bud. Genom tron, då Moses var stor vorden, nekade han sig vara Pharaohs dotterson; och ville mycket heldre lida bedröfvelse med Guds folk, än till en tid hafva lust i synden; och

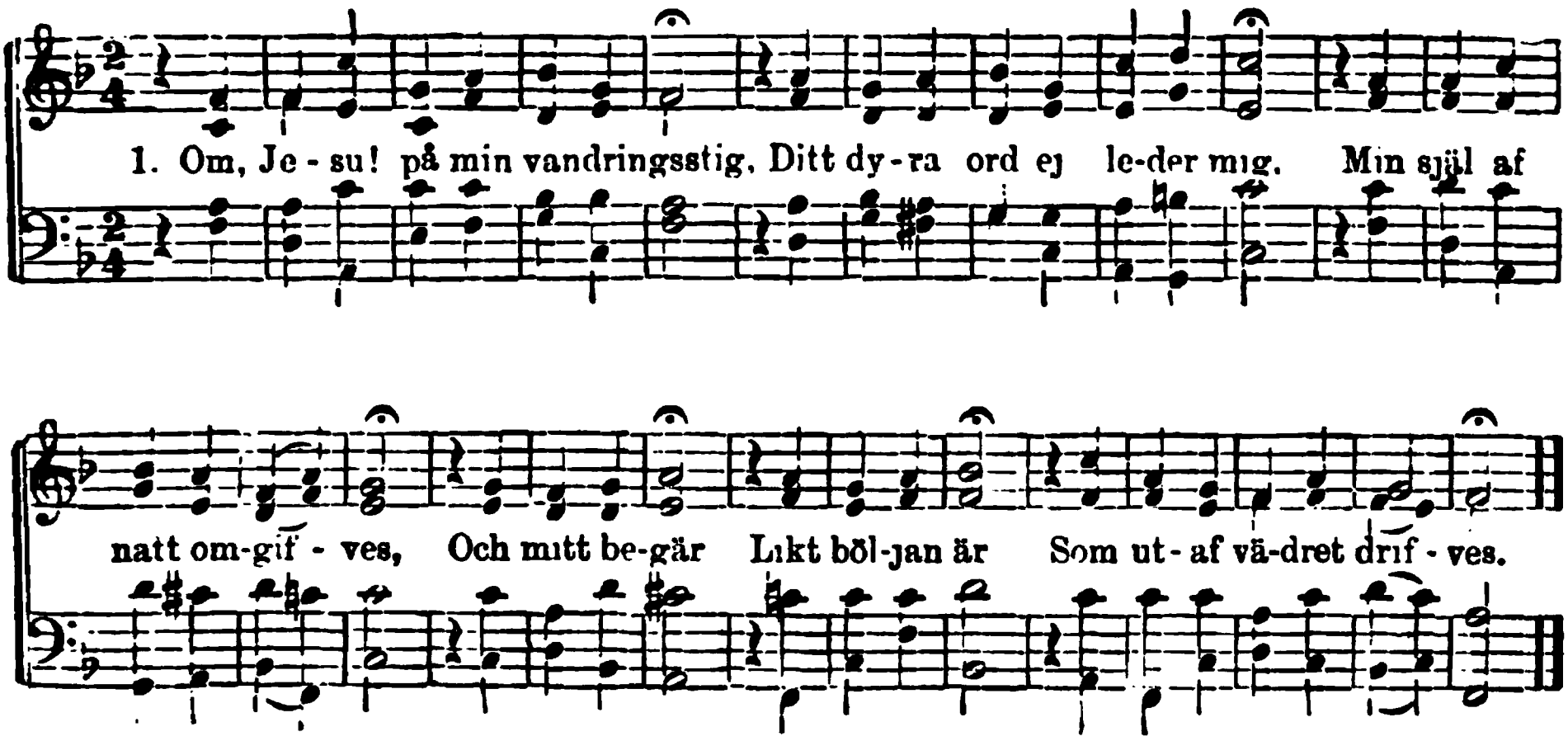

höll Kristi försmädelse för större rikedom, än de håfvor uti Egypten; ty han såg efter lönen. Genom tron öfvergaf han Egypten, intet fruktande Konungens vrede; ty han höll sig vid den han icke såg, såsom han honom sett hade. Genom tron höll han Påska, och blods utgjutelse; på det han, som drap allt det förstfödt var, skulle intet komma vid dem. Genom tron gingo de genom det Röda Hafvet, såsom på torra landet; hvilket de Egyptier ock försökte, och drunknade. Genom tron föllo murarne i Jericho, då man i sju dagar omkring gått hade Genom tron förgicks icke den skökan Rahab med de otrogna, då hon de spejare anammat hade med frid. Och hvad skall jag mer säga? Tiden vorde mig för kort, när jag förtälja skulle om Gideon, om Barak, och Simpson, och Jephta, och David, och Samuel, och Profeterna; Hvilka genom tron hafva vunnit Konungarike, gjort rättfärdighet, fått löfte, igenstoppat lejons mun; eldskraft utsläckt, svärdsegg undkommit, äro kraftige vordne af svagheten, äro starke vordne i striden; hafva nederlagt främmande härar. Qvinnorna hafva igenfått sina döda utaf uppståndelsen; somliga vordo sönderslagne, och hafva ingen förlossning velat anamma, på det de skulle få uppståndelsen, som bättre är. Somliga hafva lidit spott och hudflängning, och dertill bojor och fängelse; vordo stenade, sönderhuggne, genomstungne, döde för svärd; hafva gått i fårskinn och getskinn, fattige, trängde, bedröfvade: hvilka verlden icke värdig var; och hafva gått elände i öknar, och i berg, och i skrefvor, och i jordkulor. Alla dessa hafva genom tron fått vittnesbörd, och hafva dock icke fått löftet. Derföre att Gud hade föresett om oss något det bättre var, att de icke utan oss skulle fullkomnade varda.

Efter vi nu hafve om oss en så stor hop med vittnen, låt oss aflägga synden, som alltid låder vid oss och gör oss tröga; och låt oss med tålamod löpa i den kamp, som oss förelagd är; och se på Jesus, som tron begynt och fullkomnat hafver; hvilken, då han måtte haft glädje, led korset, och aktade intet smäleken; och är sittande på högra handen, på Guds stol. Tänker på honom, som af syndare sådan gensägelse led emot sig; att I icke tröttens i edert sinne, gifvande eder utöfver. Ty I hafven icke ännu allt intill blods emotstått, kämpande mot synden.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 14: 22—36.**

Och straxt dref Jesus sina lärjungar, att de skulle stiga i skeppet, och fara framför utöfver, så länge han skilde folket ifrån sig. Och när han hade skiljt folket ifrån sig, gick han upp på ett berg allena, till att bedja; och när aftonen kom, var han der allena. Men skeppet var då allaredan midt på hafvet, och led plats i vågen; förty vädret var emot. Men i den fjerde väkten om natten kom Jesus till dem, gångande på hafvet. Och när Lärjungarne sågo honom gå på hafvet, vordo de förfärade, och sade: det är ett spökelse; och ropade af räddhåga. Men Jesus talade dem straxt till, och sade: Varer vid ett godt mod; det är jag, varer icke förfärade. Då svarade honom Petrus, och sade: Herre, är det du, så bjud mig komma till dig uppå vattnet. Då sade han: Kom. När Petrus då steg utaf skeppet, begynte han gå på vattnet, att han skulle komma till Jesus. Men när han såg, att vädret var starkt, vardt han förfärad; och som han begynte sjunka, ropade han, och sade: Herre, hjelp mig. Och straxt räckte

N:o 146.

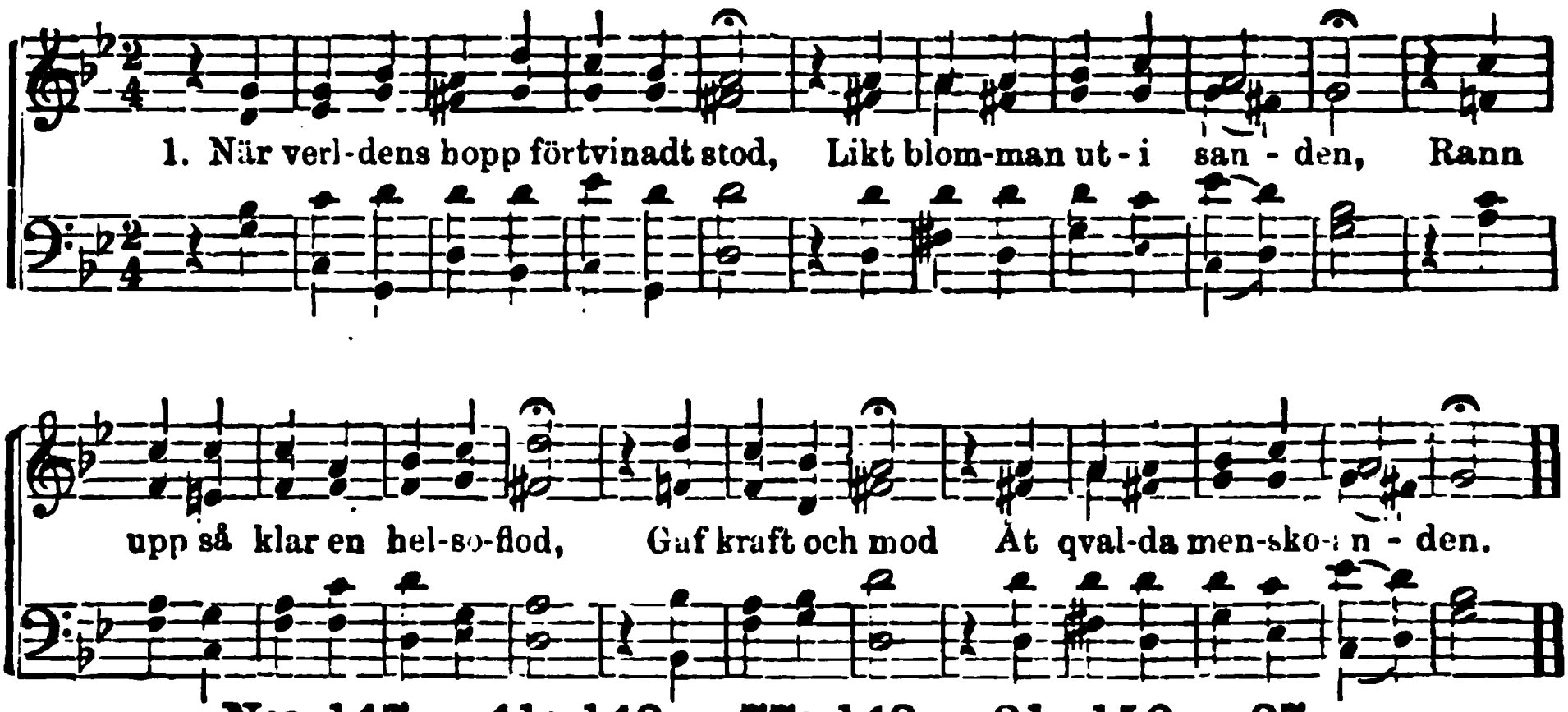

N:o 147 se 41; 148 se 77; 149 se 21; 150 se 97.

Jesus ut handen, och fattade uti honom, och sade till honom. O du klentrogne, hvi tvifiade du? Och när de voro inkomne i skeppet, stillade vädret sig. Men de, som voro i skeppet, gingo fram, och tillbådo honom, och sade: Visserligen är du Guds Son. Och när de voro öfverfarne, kommo de uti det landet Genesaret. Och när folket dersammastädes förnummo honom, sände de bud i hela landet deromkring, och hade alla sjuka till honom; och bådo honom, att de måtte allenast taga på hans klädafåll; och de som togo deruppå, blefvo alla helbregda.

2 årg. *Aftons.:* 2 Tim 1: 7—10.

Gud hafver icke gifvit oss räddhågans anda, utan kraftens och kärlekens och tuktighetens. Derföre skäm dig icke vid vår Herres vittnesbörd, icke heller vid mig, som är hans fånge, utan var delaktig uti Evangelii bedröfvelse, efter Guds kraft; den oss frälsat hafver och kallat med en helig kallelse, icke efter våra gerningar, utan efter sitt uppsåt och nåd, den oss gifven är i Kristo Jesu för evig tid. Men nu är hon uppenbar vorden genom vår Frälsares Jesu Kristi uppenbarelse, den der döden borttagit hafver, och lifvet och ett oförgängligt väsende framburit i ljuset, genom Evangelium.

Bön Herre Gud, himmelske Fader! Du som af ditt faderliga och goda råd håller oss dina barn här på jorden under korset och låter komma öfver oss motgångs oväder till att underkufva synden och öfva oss i tron, hoppet och bönen: vi bedje dig, att du ville förbarma dig öfver oss och höra vår bön i all anfäktning och skaffa oss din nådiga hjelp, på det vi måge känna din nåd och faderliga bistånd och lofva och prisa dig med dina helgon i evighet. Du, som är en evig och allsmäktig Gud, med din Son och den Helige Anda. Amen.

5 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, bevara ditt folk genom din stadiga mildhet, att de, som allena hålla sig till det himmelska hoppet, måge alltid af dig beskärmade vorda. Genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistelн: Coloss. 3: 12—17.

Så kläder eder nu, käre bröder, såsom Guds utkorade helgon, och älsklige, uti hjertans barmhertighet, vänlighet, ödmjukhet, saktmodighet, långmodighet; och undsen med hvarandra och förlåter hvarandra, om någon hafver något klagomål emot den andra; såsom ock Kristus eder förlåtit hafver, så görer ock I. Men öfver allt detta ikläder eder kärleken, hvilken är fullkomlighetens band. Och Guds frid regere i edra hjertan, till hvilken I ock kallade ären uti en lekamen; och varer tacksamme. Låter Kristi ord rikeligen bo uti eder med all visdom; lärer och förmaner eder inbördes med psalmer och lofsånger och andeliga visor i nåden, och sjunger Herran uti edert hjerta. Och allt det I gören med ord eller gerning, det görer allt i Herrans Jesu namn, och tacker Gud och Fadren genom honom.

Evangelium: Matt. 13: 24—30.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelse: Himmelriket är likt en menniska, som sådde god säd i sin åker; men då folket sof, kom hans ovän och sådde ogräs midt ibland hvetet, och gick sin väg. Då nu säden växte och bar frukt, syntes ock ogräset. Då gingo husbondens tjenare fram, och sade till honom: Herre, sådde du icke god säd i din åker, hvadan hafver han då ogräs? Då sade han till dem: Det hafver ovännen gjort. Sade tjenarne till honom: Vill du, att vi gå och hämta

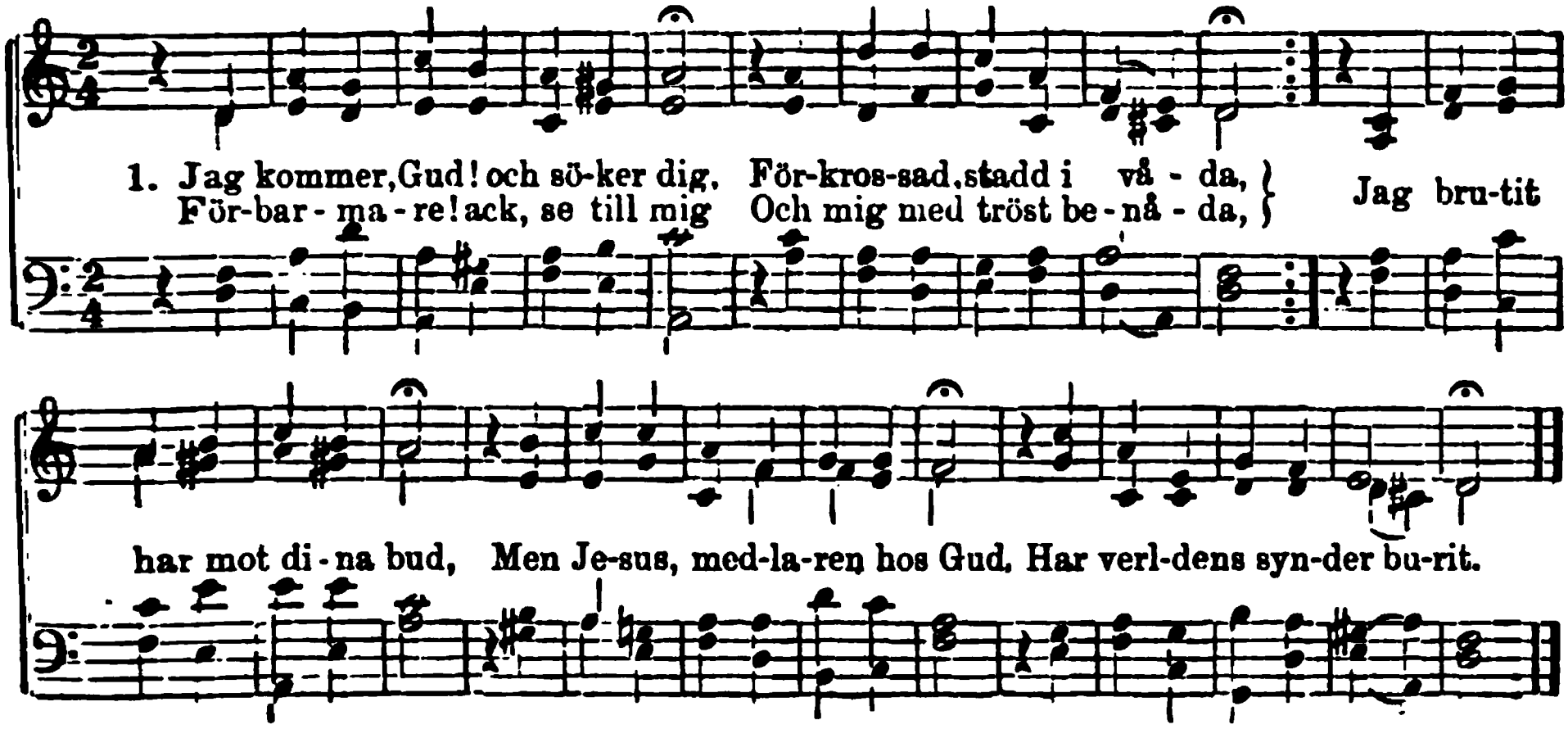

det bort? Då sade han: Nej, på det att när I upprycken ogräset, I icke skolen ock dermed upprycka hvetet. Låter båda växa intill skördetiden; och i skördetiden vill jag säga till skördemännen: Hemter först ogräset samman och binder det i knippor, till att uppbrännas; men hvetet församler i min lada.

1 årg. *Högm.:* Matt. 13: 34—43.

Detta allt talade Jesus i liknelser till folket, och utan liknelse talade han intet till dem; att det skulle fullkomnas, som sagdt var genom Profeten, som sade: Jag skall öppna min mun i liknelser, och skall uttala det hemligt varit hafver ifrån verldens begynnelse. Då skilde Jesus folket ifrån sig, och kom hem. Och hans Lärjungar stego fram till honom, och sade: Uttyd oss denna liknelsen om åkrens ogräs. Då svarade han, och sade till dem: Menniskones Son är den, som den goda säden sår. Åkren är verlden; den goda säden är rikets barn; ogräset är den ondes barn. Ovännen, som sådde, är djefvulen; skördetiden är verldens ände: skördemännen äro Änglarne. Såsom nu ogräset hemtas samman, och bränes upp med eld, så skall det ske på denna verldens ända. Menniskones Son skall sända sina Änglar, och de skola församla all förargelse utaf hans rike, och dem som illa göra. Och skola kasta dem uti en brinnande ugn, der skall vara gråt och tandagnisslan. Då skola de rättfärdiga skina såsom solen i deras Faders rike. Hvilken öron hafver till att höra, han höre.

2 årg. *Aftons.:* 1 Cor. 1: 9—18.

Gud är trofast, genom hvilken I kallade ären till hans Sons, Jesu Kristi, vår Herres delaktighet. Men, käre bröder, jag förmanar eder, vid vår

Herres Jesu Kristi namn, att I talen alle ett, och att ibland eder ingen tvedrägt är, utan att I ären fullbordade uti ett sinne och en mening. Ty mig är förekommet, mine bröder, om eder, med dem som tjena Chloe, att ibland eder äro trätor Men jag säger, som hvar och en af eder säger: Jag är Paulisk, jag är Apollisk, jag är Cephisk, och jag är Kristisk. Månne Kristus vara söndrad? Månne Paulus vara korsfäst för eder? Eller ären I döpte i Pauli namn? Jag tackar Gud, att jag ingen af eder döpt hafver, utan Crispus och Gajus; att ingen kan säga att jag hafver i mitt namn döpt. Desslikes döpte jag Stefani husfolk; sedan vet jag icke, om jag någon annan döpt hafver. Ty Kristus hafver icke sändt mig till att döpa, utan till att förkunna Evangelium: icke med klokt tal, på det Kristi kors icke skulle om intet varda. Ty det talet om korset är en galenskap, dem som förtappas; men oss, som saliga varda, är det en Guds kraft.

2 årg. *Högm.:* Mark. 4: 26—29.

Och Jesus sade: Så är Guds rike, som en man kastar en säd i jorden; och sofver och står upp, natt och dag; och säden går upp och växer, så att han intet deraf vet. Ty jorden bär utaf sig sjelf först brodd, sedan ax, sedan fullbordadt hvete i axen. När nu frukten mogen är, straxt brukar han lian; ty skördetiden är för handen.

2 årg. *Aftons.:* Ef. 4: 14—16

Vi skola icke mer våra barn, och låta oss beveka och omföras af allahanda lärdoms väder, genom menniskors skalkhet och illfundighet, med hvilka de falla till, att de måga bedraga oss. Men varen rättsinnige i kärleken och växen till i alla

N:o 152, A.

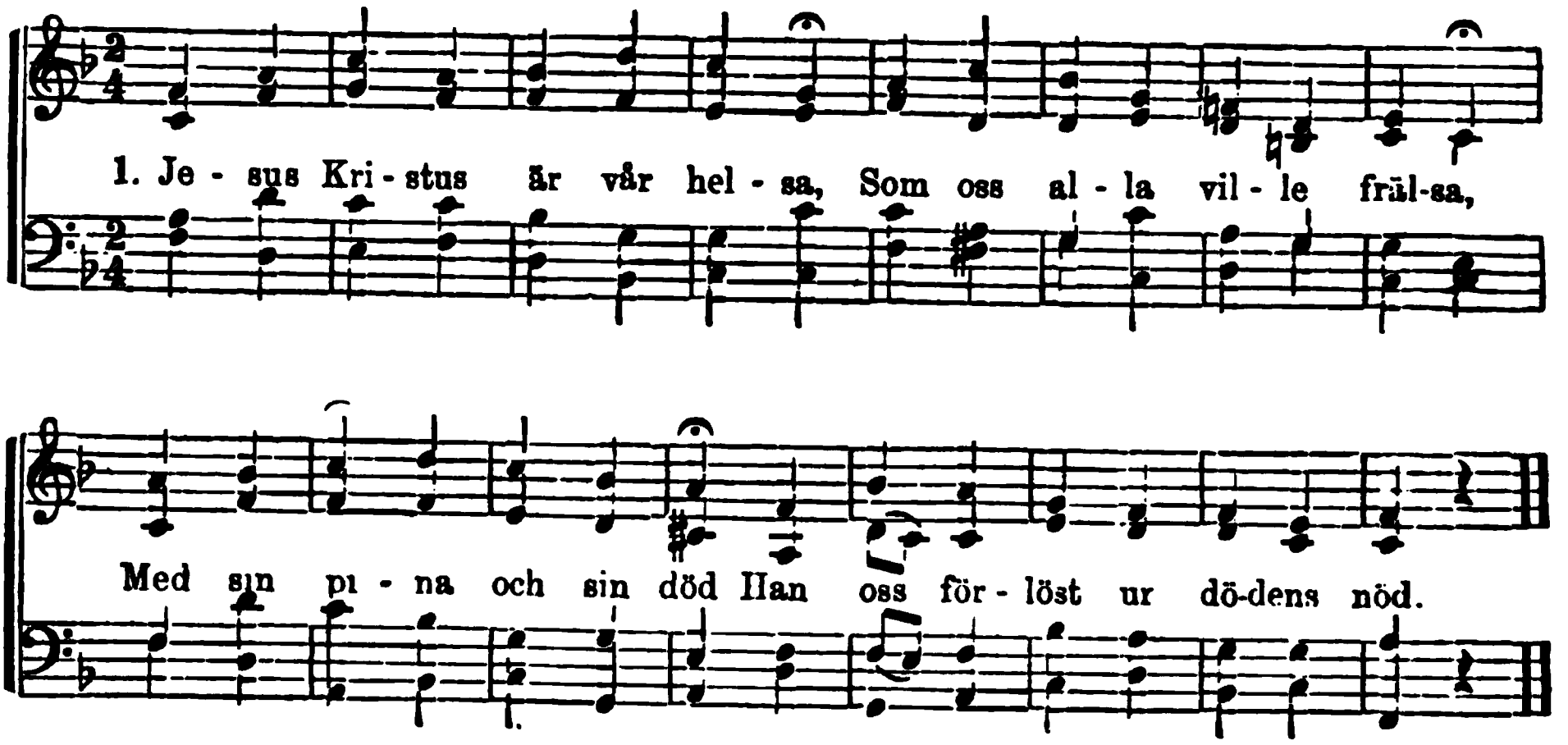

stycken i honom, som hufvudet är, Kristus; af hvilken hela kroppen tillhopafogas, och en lem hänger intill den andra genom alla ledamöterna, der den ene tjenar den andra, efter det verk som hvar lem hafver i sitt mått, och gör att kroppen växer sig sjelf till förbättring, genom kärleken.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du den goda säden, ditt heliga Ord, i vårt hjerta sått hafver, och bedja dig, att du ville genom din Heliga Anda göra densamma säden i oss lefvande och fruktsam och bevara oss för den onda fienden, att han icke sår något ogräs deribland. Bevara oss för säkerhet och håll oss i din fruktan och hjelp oss i allahanda frestelse, till dess vi fullkomligt salige varda. Amen.

Söndagen Septuagesima.

Coll. Hör, milde Herre, ditt folks bön, att vi, som med rätta för våra synder varda straffade, må ditt namn till ära nådeligen förlossade varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistel: 1 Cor. 9: 24—10: 5.

Kära bröder, veten I icke, att de, som löpa på vädjobanan, alle löpa de; men en får lönen? Löper så, att I fån den. Ty hvar och en som kämpar, han hafver återhåll i allting; de derföre, att de skola få en förgänglig krona, men vi en oförgänglig. Men jag löper icke, såsom till något ovisst; så kämpar jag icke, såsom den som hugger i vädret; utan jag späker min lekamen och underkufvar honom, på det jag icke predikar andra och varder sjelf straffbar. Kära bröder, jag vill icke dölja för eder, att våra fäder voro alle under skyn, alle gingo de genom hafvet; och alle vordo de under Mose döpte, i skyn och i hafvet; och hafva alle enahanda andelig mat ätit; och alle enahanda andelig dryck druckit; ty de drucko af den andeliga klippan, som dem medföljde; hvilken klippa var Kristus. Men många af dem voro icke Gud behaglige; ty de vordo nederslagne i öknen.

Evangelium: Matt 20: 1—16.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelsen: Himmelriket är likt en husbonde, som gick ut bittida om morgonen, till att lega sig arbetare i sin vingård; och när han hade varit öfverens med arbetarne om en viss dagspenning, sände han dem i sin vingård. Sedan gick han ut vid tredje stunden, och såg några andra stå fåfänga på torget; och sade till dem: Går ock I uti min vingård, och hvad skäligt är vill jag gifva eder; och de gingo. Och åter gick han ut vid sjette och nionde stunden, och gjorde sammaledes. Men vid elfte stunden gick han ut och fann några andra stående fåfänge, och sade till dem: Hvi stån I här hela dagen fåfänge? De sade till honom: Ty ingen hafver legt oss. Då sade han till dem: Går ock I uti min vingård, och hvad skäligt är skolen I få. När aftonen kom, sade vingårdsherren till sin skaffare: Kalla fram arbetarena och gif dem deras lön, begynnande på de sista, intill de första. Och när de kommo fram, som vid elfte stunden komne voro, fick hvardera dagspenningen. Men när de förste kommo, mente de, att de skulle fått mer; och fingo ock hvardera dagspenningen. Och när de så fingo, knorrade de emot husbonden; och sade: Desse siste hafva arbetat en timme, och du gjorde dem lika med oss, som hafva burit dagens tunga och hetta. Då svarade han en af dem, och sade: Min vän, jag gör dig ingen orätt. Var du icke öfverens med mig om en viss dagspenning? Tag det dig tillhör, och gack din väg; men jag vill

N:o 152, B.

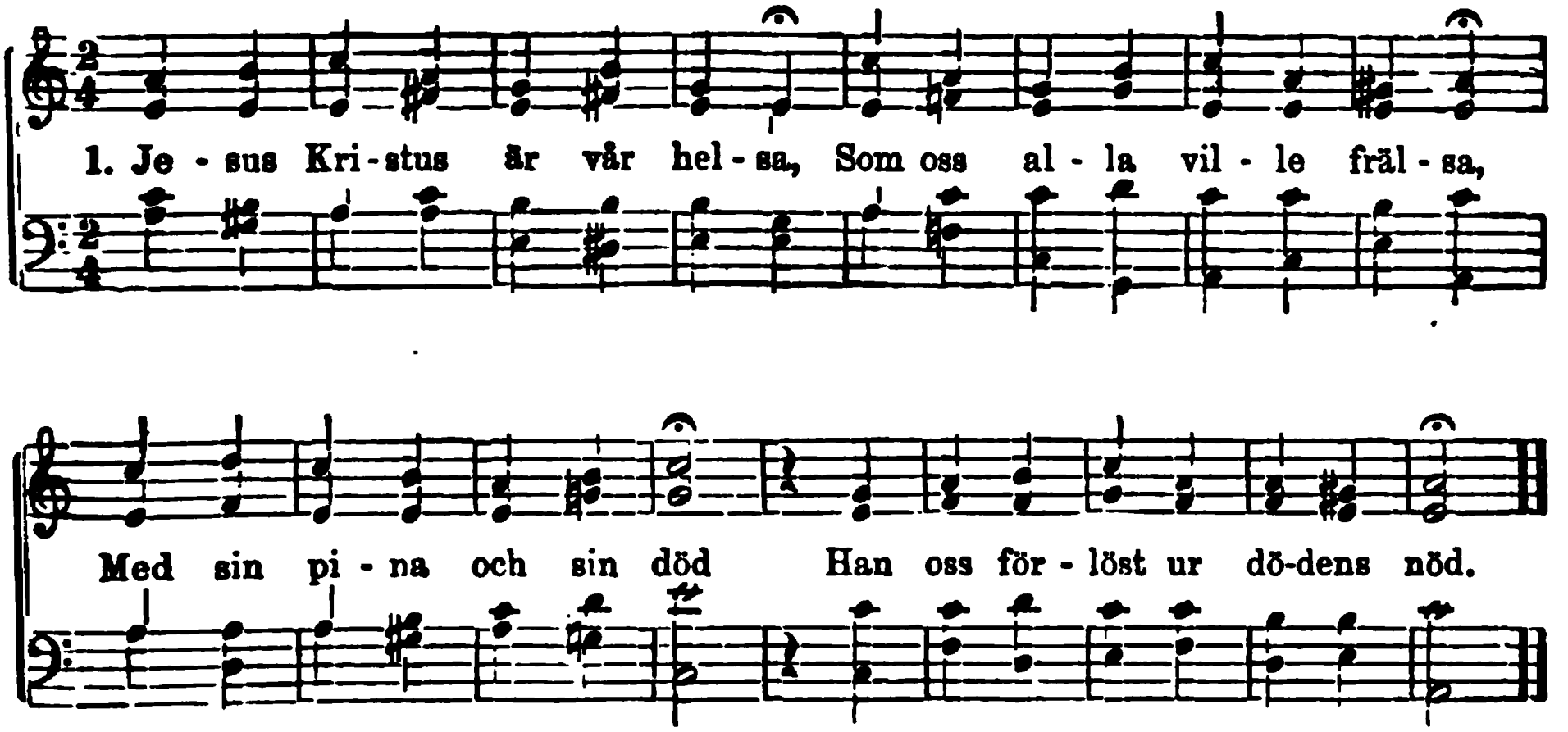

gifva denne siste så mycket som dig. Eller må jag icke göra uti min ting hvad jag vill? Ser du förlenskull illa ut, att jag så god är? Alltså varda de ytterste de främste, och de främste de ytterste; ty många äro kallade, men få äro utvalde.

1 årg. *Högm.:* **Matt. 19: 27-30.**

Då svarade Petrus, och sade till Jesum: Si, vi hafve öfvergifvit allting, och följt dig; hvad skole vi få derföre? Då sade Jesus till dem: Sannerligen säger jag eder, att I, som mig hafven efterföljt, i den nya födelsen, när menniskones Son varder sittande på sitt majestäts säte, då skolen ock I sitta på tolf säten, dömande de tolf Israels slägter. Och hvar och en, som öfvergifver hus, eller bröder, eller systrar, eller fader, eller moder, eller hustru, eller barn, eller åkrar, för mitt namns skull, han skall få hundradefaldt, och ärfva evinnerligt lif. Men många de främste blifva de ytterste, och de ytterste de främste.

1 årg. *Aftons.:* **1 Cor. 3: 7—23.**

Så är nu han intet som plantar, icke heller han som vattnar, utan Gud, som växten gifver. Men den som plantar, och den som vattnar, den ene är som den andre; men hvar och en skall få sin lön efter sitt arbete. Ty vi äro Guds medhjelpare; I ären Guds åkerverk, Guds byggning. Jag, af Guds nåd, som mig gifven är, hafver lagt grundvalen, som en vis byggmästare, en annan bygger deruppå; men hvar och en se till, huru han bygger deruppå. Ty en annan grund kan ingen lägga än den som lagd är, hvilken är Jesus Kristus. Hvar nu någon bygger på denna grund guld, silfver, ädla stenar, trä, hö, strå; så varder hvars och ens verk up-

penbart; ty dagen skall göra klart, hvilken i elden uppenbar varder, och hurudant hvars och ens verk är, det skall elden bepröfva. Varder någons verk blifvande, som han deruppå byggt hafver, så får han lön. Men varder någons verk förbrändt, så varder han straffad; men han sjelf varder salig, dock såsom genom eld. Veten I icke, att I ären Guds tempel, och att Guds Ande bor i eder? Hvilken Guds tempel förderfvar, honom skall Gud förderfva; ty Guds tempel är heligt, hvilket I ären. Ingen bedrage sig sjelf. Hvilken ibland eder låter sig tycka att han är vis, han varde galen i denna verld, att han må varda vis. Ty denne verldens vishet är galenskap för Gud, efter som skrifvet är: Han griper de visa uti deras klokhet; och åter: Herren vet de vises tankar, att de äro fåfänglige. Så berömme sig ingen af menniskor; allt är det edert: Vare sig Paulus eller Apollos, vare sig Cephas eller verlden. vare sig lifvet eller döden, vare sig det nu är eller det komma skall; allt är det edert. Men I ären Kristi, och Kristus är Guds.

2 årg. *Högm.:* **Luk. 17: 7—10.**

Jesus sade till sina Lärjungar: Hvilken af eder hafver en tjenare, som går vid plogen, eller vaktar boskap, då han kommer hem af marken, att han säger till honom: Gack straxt, och sitt till bords? Utan säger han icke heldre till honom: Red till nattvarden, och uppsnörta dig och tjena mig, medan jag äter och dricker; och sedan ät du och drick. Månn' han tacka densamma tjenaren, att han gjorde som honom budet var? Nej, menar jag. Sammalunda ock I, när I hafven gjort allt det som eder budet är, så säger: Vi äro onyttige tjenare; vi hafve gjort det vi voro pligtige att göra.

N:o 152, C.

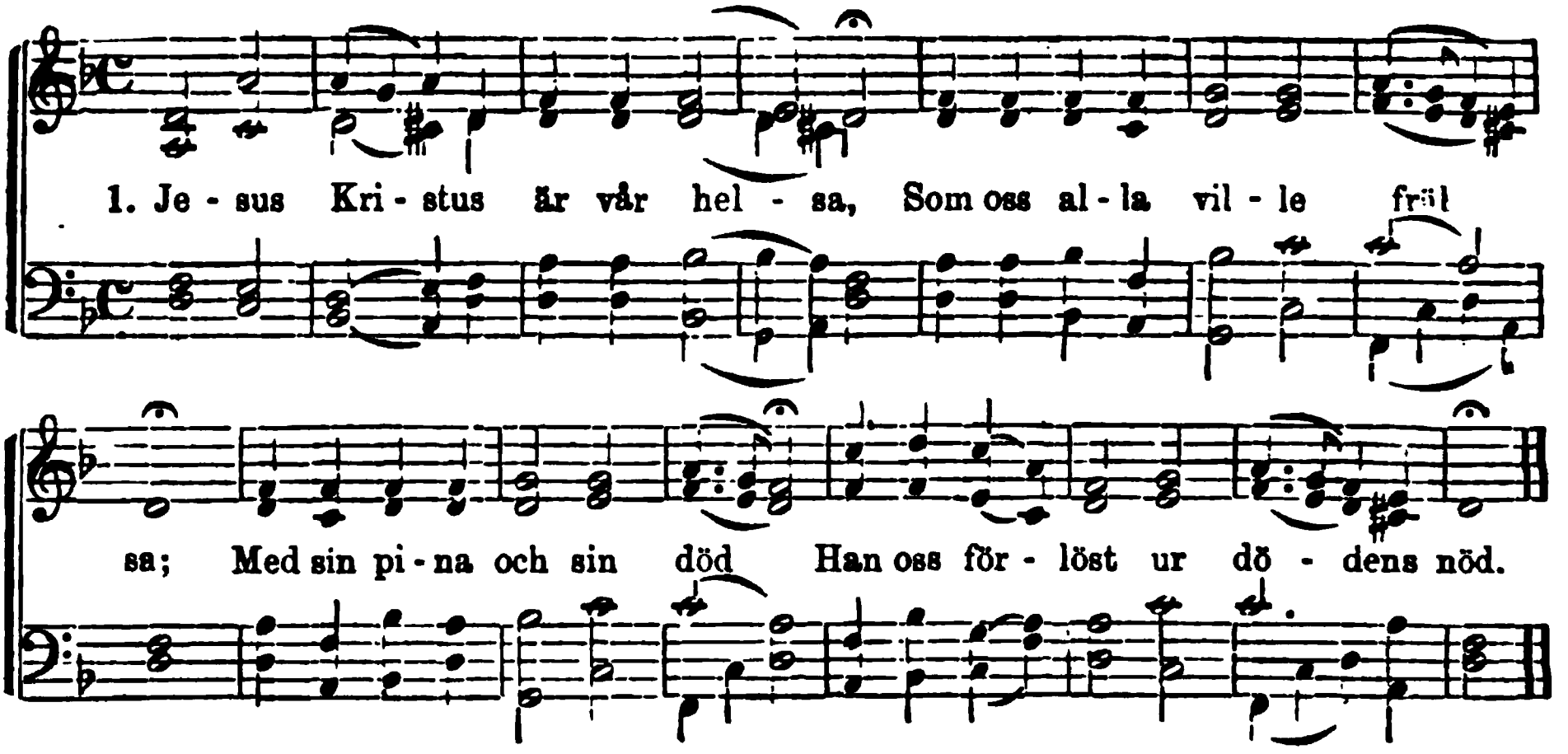

2 årg. *Aftons.:* Phil. 3: 7—14.

Det mig en vinning var, det hafver jag räknat för skada, för Kristi skull. Ja, jag räknar det allt för skada emot den öfversvinneliga min Herres Kristi Jesu kunskap, för hvilkens skull jag allt hafver för skada räknat, och håller det för träck, på det jag må vinna Kristus; och varda funnen i honom, icke hafvande min rättfärdighet, som kommer af lagen, utan den som af Kristi tro kommer, nemligen den rättfärdighet, som af Gud kommer genom tron; till att känna honom och hans uppståndelses kraft, och hans pinas delaktighet, lik vorden hans död; om jag ock måtte komma emot honom i de dödas uppståndelse. Icke att jag allaredan hafver det fattat, eller allaredan fullkommen är; men jag far fast derefter, om jag det ock fatta må, som jag ock fattad är af Kristo Jesu. Käre bröder, jag kan icke säga, att jag ännu sjelf det fattat hafver; men ett säger jag: jag förgäter det till rygga är och sträcker mig till det som framman till är; jagande efter målet som föresatt är, till den lön som förehålles ofvanefter af Guds kallelse i Kristo Jesu.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader, som genom ditt heliga Ord hafver oss kallat uti din vingård: vi bedje dig, gif din Helige Anda uti våra hjertan, att vi måge i den vingården troget arbeta och om ditt Ord och vilja oss befilita och sätta allt vårt hopp allena på din nåd, som du oss, genom din Son, Jesum Kristum, beredt hafver, och så få en evig salighet. Amen.

Söndagen Sexagesima.

Coll. O Gud, du som väl ser, att vi på inga våra gerningar förtrösta kunne, förläna oss nåd, att din Son, som är hedningarnes lärare, må också vara vår beskär-

mare ifrån allt det, som oss emotstår, hvilken der lefver och regerar med dig och den heliga Anda, ifrån evighet till evighet. Amen.

Epistels: 2 Cor. 11: 19—31.

Käre bröder! I fördragen gerna de fåvitske, efter I ären sjelfve vise. I fördragen, om någon gör eder till trälar, om någon eder uppäter, om någon eder ifrån tager, om någon förhäfver sig öfver eder, om någon slår eder i ansigtet. Det säger jag till min smälek, såsom vi vore svage vordne. Hvar nu någon uppå dristar (jag talar i fåvitsko), derpå dristar jag ock. De äro Ebreer, så är jag ock; de äro Israeliter, jag ock; de äro Abrahams säd, jag ock. De äro Kristi tjenare (jag talar i fåvitsko), jag är fast mer, jag hafver mer arbetat, jag hafver mer hugg fått, jag hafver oftare varit fången, ofta varit i dödsnöd. Af Judarne hafver jag fem resor fått fyratio slag, ett mindre. Tre resor hafver jag varit stupad med ris, en resa stenad, tre resor hafver jag varit i skeppsbrott, natt och dag hafver jag varit i hafvets djup. Jag har ofta färdats; jag hafver varit i farlighet i floder, i farlighet ibland mördare, i farlighet ibland Judarne, i farlighet ibland hedningarne, i farlighet i städerna, i farlighet i öknen, i farlighet på hafvet, i farlighet ibland falska bröder; i möda och arbete, i mycket vakande, i hunger och törst, i mycket fastande, i frost och nakenhet; förutan det, som eljest påkommer, nemligen, att jag dagligen öfverlupen varder och bär omsorg för alla församlingar. Ho är svag, och jag varder icke svag? Ho förargas, och jag brinner icke? Efter jag ju skall berömma mig, så vill jag berömma mig af min svaghet. Gud och vår Herres Jesu Kristi Fader, hvilken vare pris i evighet, vet att jag icke ljuger.

N:o 152.

2. Att vi Herren ej förgäte,
Har han, i det bröd vi äte,
I det vin vi dricke här,
Sjelf lofvat att oss vara när.

3. Vid sitt bord han vill oss trösta,
Att vi äro återlösta;
Vi derom försäkran få.
När vi till Herrans nattvard gå.

4. Nådens kraft vi då erfara,
Endast vi den tro bevara,
Att för oss han blifvit död,
Och att han är i detta bröd.

5. Ingen har han vägrat kalla,
Kärleksfull han bjuder alla
Till sitt helga nådebord:
Det är så skrifvet i hans ord.

6. Så är det ock Kristi vilja,
Att ej någon skall åtskilja
Hans lekamen och hans blod,
Som han bjöd allom, evigt god.

7. Du skall ock dig sjelf betrakta
Och uppå ditt hjerta akta;
Ty den hit ovärdig går,
För lifvet han här döden får,

8. Derför ömt din nöd begrunda,
Och se'n tvifla ingalunda,
Att hans nådeord är sannt;
Du finner här dess underpant.

9. Han vår sveda på sig lade,
"Kom till mig", han mildrik sade,
"Kom! du, som betungad är,
Din syndaskuld på mig jag bär"

10. Detta löfte tillhör alla,
Som här ödmjukt nederfalla,
Den, som känner synden svår,
Till detta bordet värdigt går.

11. När sig syndarn vill besinna
Och till bättring krafter vinna,
Äter så i en sann tro,
Så får han i sitt hjerta ro.

12. Herre! dig vi skola prisa,
Som oss vill så huld bespisa.
Tack ske dig i evighet,
För en så stor barmhertighet!

Evangelium: Luk. 8: 4—15.

I den tiden, då nu mycket folk kom tillhopa och utaf städerna kommo till Jesum, talade han genom liknelse: En sädesman gick ut till att så sin säd. och vid han sådde, föll somt vid vägen och vardt förtrampadt, och foglarne under himmelen åto det. Och somt föll på hälleberget, och då det uppgick, förtorkades det; ty det hade ingen vätska. Och somt föll ibland törne, och törnet gick med upp och förqväfde det. Och somt föll i god jord, och det gick upp och gaf hundradefaldt frukt. Då han detta sade, ropade han: Den der hafver öron till att höra, han höre. Då frågade honom hans Lärjungar, hurudan denna liknelsen var. Han sade till dem: Eder är gifvet att veta Guds rikes hemlighet; men de andra genom liknelse, på det att ändock de se, skola de likväl icke se, och ändock de höra, skola de likväl icke förstå. Så är nu denna liknelsen: Säden är Guds Ord; men de som vid vägen, det äro de som höra, sedan kommer djefvulen och tager bort ordet utur deras hjertan, att de icke tro skola och blifva frälste. Men de som på hälleberget, det äro de som, när de höra, anamma de Ordet med glädje, och de hafva inga rötter, de der tro till en tid, och då frestelsen inkommer, falla de derifrån. Men det som föll ibland törnen, äro de som höra, och gå bort och varda förqväfda af omsorger och rikedomar och detta världs vällust, och bära ingen frukt. Men det uti god jord, äro de som höra Ordet och behålla det uti ganska godt hjerta, och bära frukt i tålamod.

1 årg. *Högm.:* Joh. 12: 35—43.

Då sade Jesus till folket: Än är ljuset med eder till en kort tid; vandrer medan I hafven ljuset, att mörkret begriper eder icke. Hvilken som vandrar i mörkret, han vet icke hvart han går. Medan I hafven ljuset, tror på ljuset, att I mågen blifva ljusets barn. Detta sade Jesus, och gick bort och dolde sig för dem. Och ändock han gjorde så många tecken för dem, likväl trodde de intet på honom; att det talet skulle fullkomnas, som Esaias Profeten sagt hade: Herre, ho tror vår predikan; och hvem är Herrans arm uppenbarad? Derföre kunde de icke tro; ty Esaias hafver åter sagt: Han hafver förblindat deras ögon och förhärdat deras hjerta, att de icke skola se med ögonen och icke förstå med hjertat och omvända sig, att jag måtte hela dem. Detta sade Esaias, när han såg hans härlighet, och talade om honom. Dock likväl trodde ock många af de öfverste på honom; men de bekände det icke, för de Phariseers skull, att de icke skulle utkastas af Synagogan. Ty de höllo mer af menniskors pris, än af Guds pris.

1 årg. *Aftons.:* 1 Cor. 1: 20—25.

Hvar äro de kloke? Hvar äro de skriftlärde? Hvar äro denna verldens vise? Hafver icke Gud denna verldens vishet gjort till galenskap? Ty efter verlden icke kunde genom sin visdom känna Gud i hans visdom, så täcktes det Gud med dåraktig predikan frälsa dem som tro. Efter det Judarne begära tecken, och Grekerna söka efter vishet; men vi predika den korsfäste Kristus, Judarne en förargelse och Grekerna en galenskap. Men dem samma, Judar och Greker, som kallade äro, predike vi Kristus, Guds kraft och Guds visdom. Ty Guds galenskap är visare än menniskor, och Guds svaghet är starkare än menniskor.

N:o 153, A.

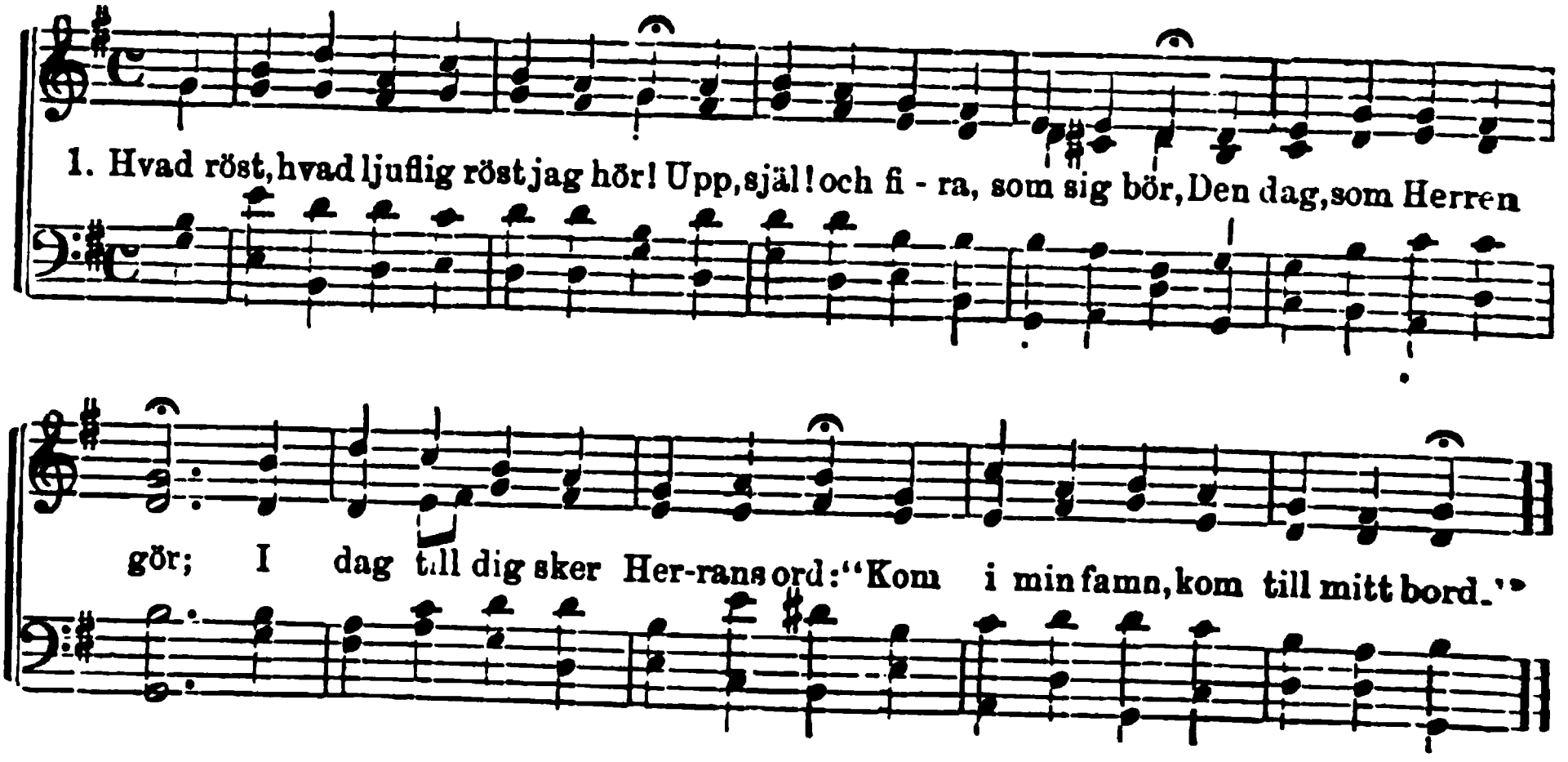

2 årg. *Högm.*: Matt. 9: 36—10: 1—16.

Och när Jesus såg folket, ömkade han sig öfver dem, att de voro förlåtne och förskingrade, som de får, som ingen herde hade. Då sade han till sina Lärjungar: Säden är mycken, och arbetarena äro få. Beder fördenskull sädens Herre, att han sänder arbetare i sin säd. Och han kallade sina tolf Lärjungar till sig, och gaf dem makt öfver de orena andar, att de skulle drifva dem ut, och bota allahanda sjukdom och allahanda krankhet. Men dessa äro de tolf Apostlars namn: Den förste Simon, som kallas Petrus, och Andreas, hans bro der; Jacobus, Zebedei son, och Johannes, hans broder; Philippus och Bartholomeus; Thomas och Matthéus, som hade varit en Publikan; Jacobus, Alphéi son, och Lebbeus, med det vedernamnet Thaddeus; Simon af Cana, och Judas Ischarioth, den ock förrådde honom. Desse tolf sände Jesus ut, och böd dem och sade: Går icke på hedningarnes väg, och går icke i de Samariters städer; utan går heldre till de borttappade får af Israels hus. Men går och prediker och säger: Himmelriket är kommet hardt när. Görer de sjuka helbregda, de spetälska rena, reser upp de döda, utdrifver djeflar. I hafven fått förgäfves, så skolen I ock gifva förgäfves. Hafver icke guld, icke heller silfver, icke heller penningar i edra pungar; och ingen vägskräppo och icke två kjortlar, icke skor och ingen staf; ty arbetaren är värd sin mat. Men hvar I gån in uti en stad eller by, så bespörjer om der någon inne är, som dess värdig är, och blifver der, till dess I dragen dädan. Men när I gån in uti ett hus, så helser det. Och är det så, att det huset värdigt är, så kommer eder frid öfver det; är det ock icke värdigt, så kommer eder frid till eder igen. Och der som ingen anammar eder, eller hörer edra ord, så går ut af det huset eller staden, och skudder stoftet utaf edra fötter. Sannerligen säger jag eder: Sodome och Gomorre land varder drägligare på domedag än den staden. Si, jag sänder eder såsom får ibland ulfvar; varer fördenskull snällo såsom ormar och enfaldige så som dufvor.

2 årg. *Aftons.*: 2 Tim. 3: 10—4: 1—5.

Men du hafver förnummit min lärdom, mitt sätt, mitt uppsåt, min tro, min långmodighet, min kärlek, mitt tålamod; mina förföljelser, mina bedröfvelser, som mig öfvergingo i Antiochien, Iconium, Lystra, hurudana förföljelser jag der led, och af allt hafver Herren förlossat mig. Och alle de der gudeligen vilja lefva i Kristo Jesu, måste lida förföljelse. Men med onda menniskor och bedragare varder det ju längre ju argare: de förföra, och varda förförde. Men du, blif vid det du lärt hafver, och det dig betrodt är, vetande, af hvem du det lärt hafver. Och efter du af barndom hafver kunnat den heliga Skrift, kan hon dig undervisa till salighet, genom tron på Kristum Jesum. Ty all skrift af Gud utgifven är nyttig till lärdom, till straff, till bättring, till tuktan i rättfärdighet; att en Guds menniska skall varda fullbordad, till alla goda gerningar skicklig. Så betygar jag nu för Gud och Herren Jesum Kristum, den der döma skall lefvande och döda, i sin tillkommelse och i sitt rike; predika ordet, håll uppå i tid och i otid, straffa, truga, förmana, med all saktmodighet och lärdom. Ty den tid skall komma, att de icke skola kunna lida helsosam lärdom, utan skola efter sina egna lustar samla sig lärare,

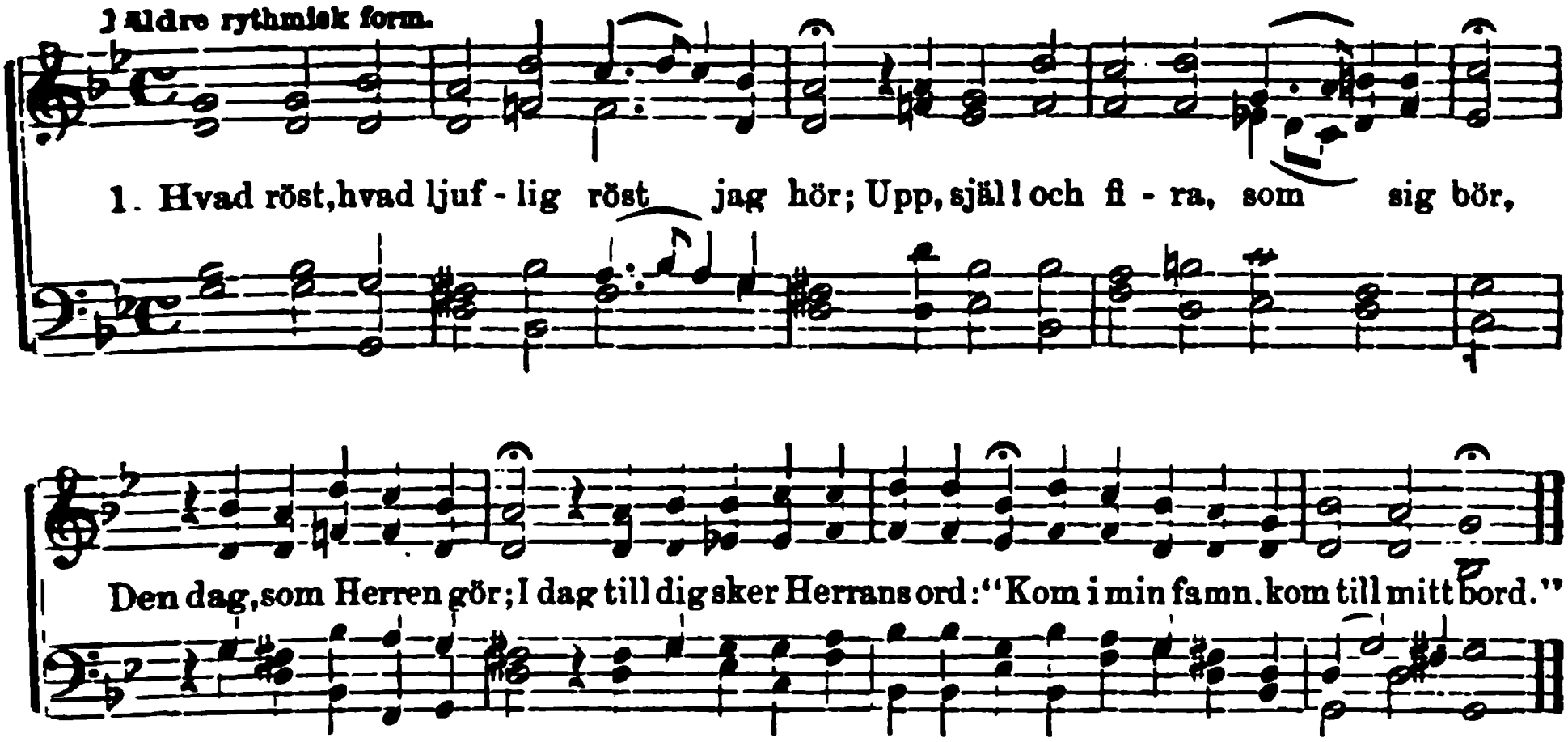

efter dem kliar i öronen; och skola vända sina öron ifrån sanningen, och vända sig till fabler. Men du, var vaken i all ting, lid och umgäll, gör en evangelisk predikares verk, uträtta ditt embete redeligen

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du ditt heliga Ord, genom din Son, Jesum Kristum, ibland oss sått hafver, och bedje dig, att du ville, genom din Heliga Anda, så bereda våra hjertan, att vi samma ditt Ord flitigt höre och i ett ganska godt hjerta behålle och bära frukt i tålamod, och icke hålle fort i synden, utan med din hjelp henne undertrycka och i allehanda frestelser oss med din hjelp trösta måge. Amen.

Fastlags-Söndag.

Coll. O Herre, bör mildeligen våra böner, och förlossa oss af vårt syndaband och bevara oss för allt det oss emotstår, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: 1 Cor. 13: 1—13.

Kära bröder! Om jag talade med menniskors och Änglars tungor, och hade icke kärleken, så vore jag en ljudande malm eller en klingande bjellra. Och om jag kunde profetera, och visste all hemlighet och allt förstånd, och hade all tro, så att jag försatte berg, och hade icke kärleken, så vore jag intet. Och om jag gåfve alla mina egodelar de fattiga, och läte min lekamen brinna, och hade icke kärleken, så vore det mig icke nyttigt. Kärleken är tålig och mild; kärleken afundas icke; kärleken skalkas icke; han uppblåses icke; han skickar sig icke ohöfligt; han söker icke sitt: han förtörnas icke; han tänker intet argt; han gläds icke öfver orättfärdighet; men han fröjdar sig öfver sanningen. Han fördrager all ting, han tror all ting, han hoppas all ting, han lider all ting. Kärleken

vänder aldrig åter, ändock profetiorna skola återvända, och tungomålen skola afkomma, och förståndet skall återvända. Ty vi förstå endels och profetere endels. Men då det kommer, som fullkomligt är, så vänder det åter, som endels är. Då jag var ett barn, talade jag som ett barn, och hade sinne som ett barn, och hade barnsliga tankar; men sedan jag vardt man, lade jag bort det barnsligt var. Ty vi [illegible] nu genom en spegel, uti ett mörkt tal; men då ansigte emot ansigte. Nu känner jag endels; men då skall jag känna't, såsom jag ock känd är. Men nu blifver tron, hoppet, kärleken, dessa tre; men störst ibland dem är kärleken.

Evangelium: Luk. 18: 31—43.

I den tiden tog Jesus till sig de tolf, och sade till dem: Si, vi gå upp till Jerusalem, och allting skall fullbordadt varda, som skrifvet är af Profeterna om menniskones Son. Ty han skall öfverantvardas hedningarne, och begabbas, och försmädas, och bespottas. Och sedan de hafva hudflängt honom, skola de döda honom; och tredje dagen skall han uppstå igen. Men de förstodo intet deraf, och talet var dem så fördoldt, att de icke förstodo hvad som sades. Så hände sig, att när han kom inemot Jericho, satt en blind vid vägen och tiggde. Och när han hörde folket framgå, frågade han hvad det var. Då sade de till honom, att Jesus af Nazareth gick der fram. Då ropade han, och sade: Jesus, Davids Son, varkunna dig öfver mig! Men de, som före gingo, näpste honom, att han skulle tiga; men han ropade dess mer: Davids Son, varkunna dig öfver mig! Då stannade Jesus, och böd leda honom till sig. Då han kom fram, frågade han honom, sägande: Hvad

N:o 154, A.

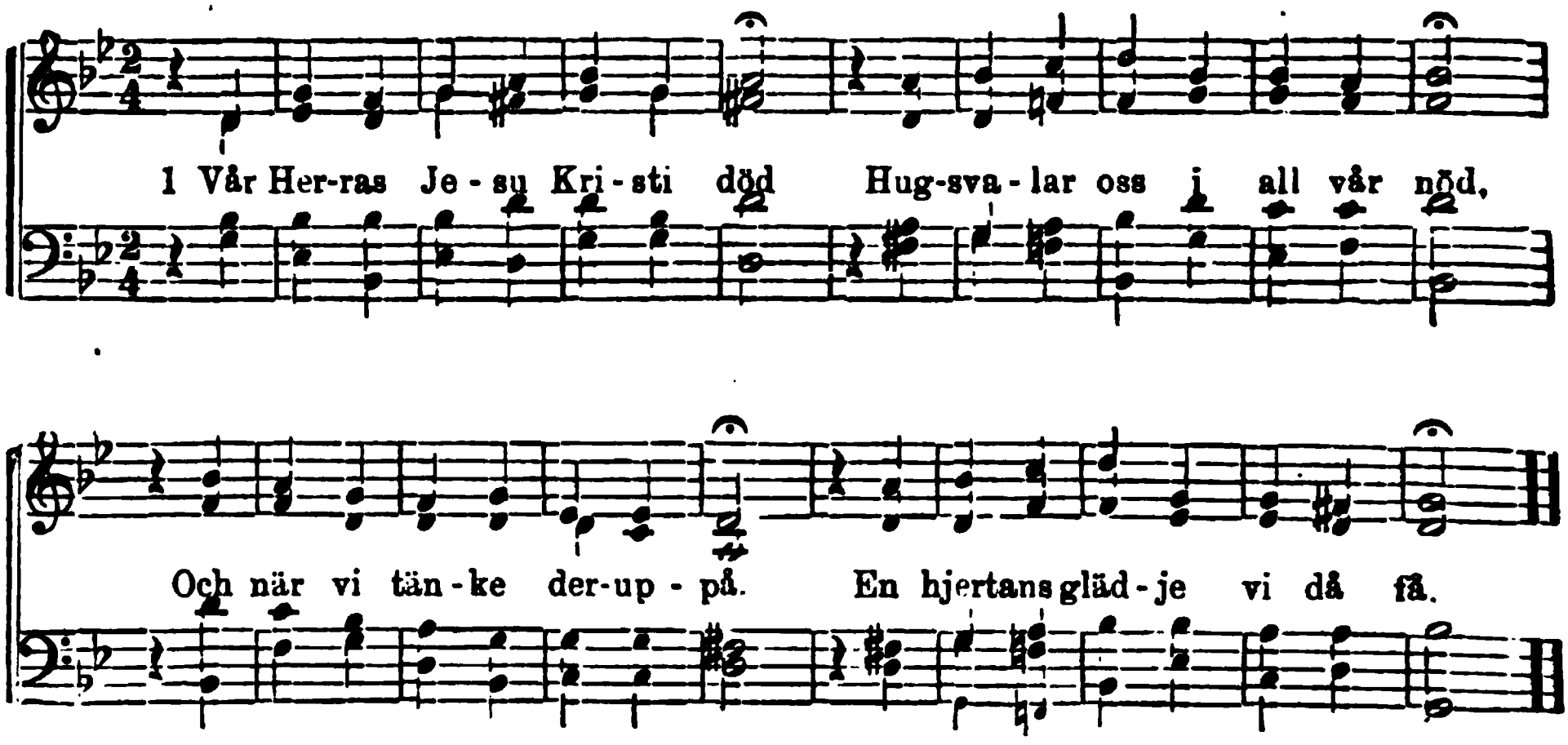

vill du, att jag skall göra dig? Då sade han: Herre, att jag måtte få min syn. Och Jesus sade till honom: Haf din syn; din tro hafver frälst dig. Och straxt fick han sin syn igen, och följde honom, prisande Gud. Och allt folket, som detta såg, lofvade Gud.

1 årg. *Högm.:* **Joh. 12: 23—33.**

Jesus svarade dem, sägande: Tiden är kommen, att menniskones Son skall varda förklarad. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Utan hvetekornet, som faller i jorden, varder dödt, så blifver det allena; men varder det dödt, så bär det mycken frukt. Hvilken som älskar sitt lif, han skall mista det; och hvilken som hatar sitt lif i denna verlden, han skall behålla det till evinnerligt lif. Den mig tjenar, han följe mig; och hvar jag är, der skall ock min tjenare vara. Hvilken mig tjenar, honom skall min Fader ära. Nu är min själ bedröfvad; och hvad skall jag säga? Fader, hjelp mig utur denna stunden; dock är jag fördenskull kommen till denna stunden. Fader förklara ditt namn. Då kom en röst af himmelen, och sade: Jag hafver det förklarat, och skall ännu förklara det. Folket, som stod och hörde det, sade: Det var ett tordön. Somliga sade: En Ängel talade med honom. Svarade Jesus, och sade: Denna rösten kom icke för min skull, utan för eder skull. Nu går domen öfver denna verlden; nu skall denna verldens förste utkastas. Och om jag varder upphöjd ifrån jorden, skall jag draga alla till mig. Men det sade han, till att beteckna med hvad död han dö skulle.

(Vid Aftonsångsgudstjensterna under Fastan predikas öfver Kristi pinas historia.)

2 årg. *Högm.:* **Mark. 10: 32—45.**

Och de voro på vägen, gångande upp till Jerusalem; och Jesus gick före dem, och de voro förskräckte och gingo efter honom, fruktande sig. Så tog Jesus åter till sig de tolf, och begynte säga dem, hvad honom öfvergå skulle: Si, vi gå upp till Jerusalem; och menniskones Son skall öfverantvardas åt de öfverste Presterna och de Skriftlärde; och de skola fördöma honom till döds och öfverantvarda honom åt hedningarne; och de skola begabba honom och hudflänga honom, bespotta'n och döda'n; och tredje dagen skall han upp stå igen. Då gingo till honom Jakobus och Johannes, Zebedei söner, och sade: Mästare, vi vilje att du gör oss hvad som helst vi bedje. Sade han till dem: Hvad viljen I jag skall göra eder? Sade de till honom: Gif oss, att vi sitte, den ene på din högra hand, och den andre på din venstra, uti din härlighet. Men Jesus sade till dem: I veten icke hvad I bedjen; kunnen I dricka den kalken, som jag dricker, och döpas med den döpelsen, der jag med döpes? Då sade de till honom: Ja, kunne vi så. Sade Jesus till dem: Den kalken jag dricker, skolen I ock dricka; och med den döpelse, der jag med döpes, skolen I döpas; men sitta på min högra och venstra hand står icke mig till att gifva, utan dem händer det, som det beredt är. När de tio hörde detta, begynte de vara illa tillfreds med Jakobus och Johannes. Men Jesus kallade dem till sig, och sade till dem: I veten, att verldslige furstar äro rådande, och de mäktige ibland dem hafva välde; men det skall icke så vara ibland eder, utan den som ibland eder vill ypperst vara, han skall vara eder tjenare. Och den som ibland eder vill vara den främste, han skall vara allas

N:o 154, B.

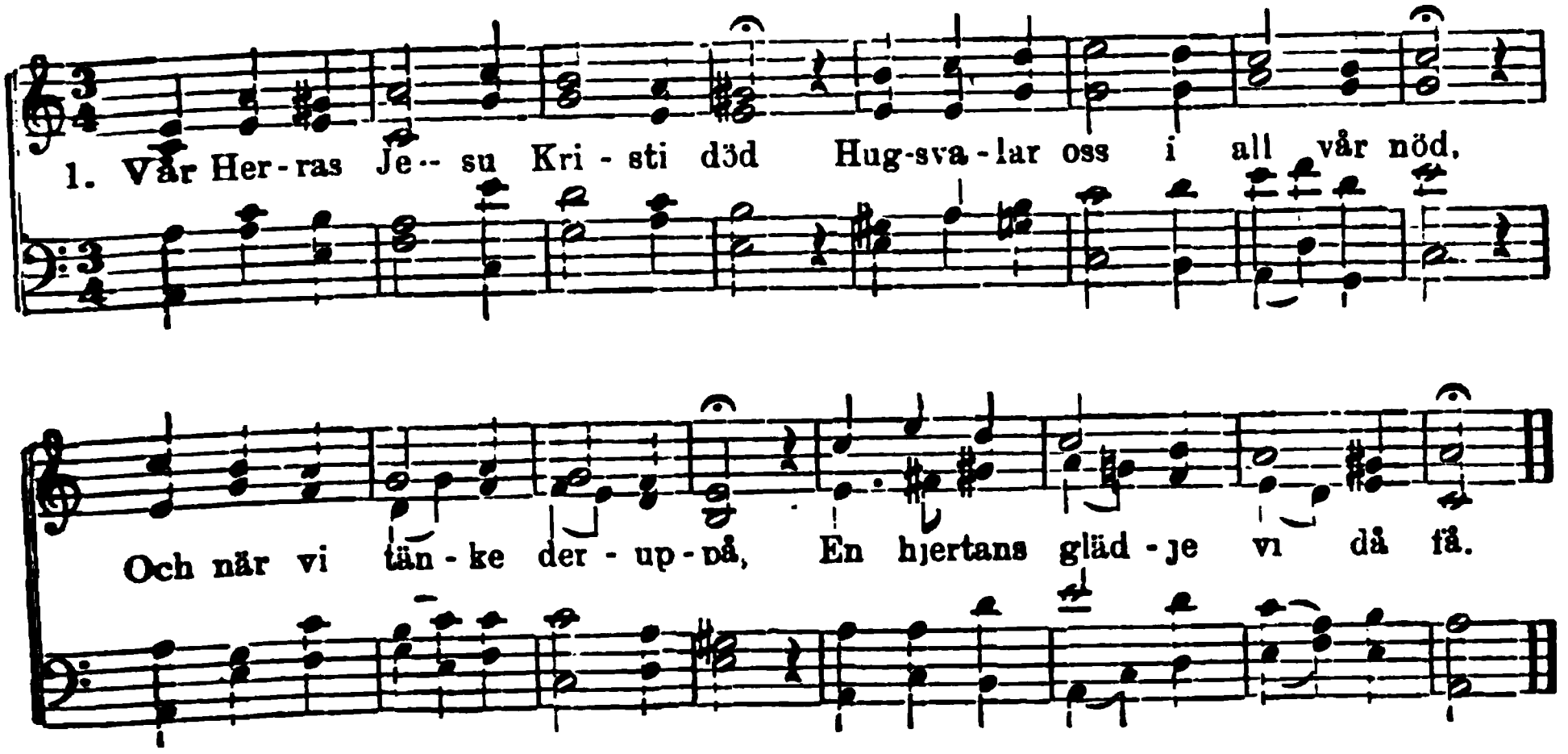

dräng; ty ock menniskones Son är icke kommen, på det han skulle låta tjena sig, utan på det han ville tjena och gifva sitt lif till återlösning för många.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafver genom din Son, Jesum Kristum, nådeligen öppnat den blinde mannens ögon, och låtit honom se ljuset: vi arme syndare bedje dig, att du ville genom ditt heliga ord upplysa våra blinda hjertan, att vi måge genom samma din Son, Jesum Kristum, som för oss på korset dödad är och för våra synder betalt hafver, rätt lära känna dig, och i all nöd och anfäktning se allena på din nådiga hjelp och barmhertighet och söka derefter med en tröstelig bön, och finna tröst och undsättning emot djefvulen, synden och döden, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

I Söndagen i Fastan.

Coll. Gif oss, Herre Gud att verldens lopp må oss lagas efter din heliga skickelse, och att din församling i en rolig gudlighet glädjas må, genom din Son, Jesum Kristum, vår herre. Amen.

Episteln. 2 Cor. 6: 1—10.

Kære bröder! Vi, såsom medhjelpare, förmane eder, att I icke undfången Guds nåd fåfängt. Ty han säger: Jag hafver bönhört dig i behaglig tid, och jag hafver hulpit dig på saligheténs dag; se, nu är den behagliga tiden; se, nu är saligheténs dag. Låter oss ingen i någon måtto förargelse gifva, på det vårt embete må ostraffadt blifva; utan låter oss i allting bevisa oss såsom Guds tjenare: i stort tålamod, i bedröfvelse, i nöd, i ångest; i slag, i fängelse, i uppror, i arbete, i vako, i fasto; i renlefnad, i förstånd, i långmodighet, i mildhet, i den Helige Anda, i en oskrymtad kärlek; i sanningens ord, i Guds kraft, genom rättfärdighetens vapen, till högra sidan och till den venstra; genom

ära och smälek, genom ondt rykte och godt rykte; såsom bedragare, och dock sannfärdige; såsom okände, och dock kände; såsom de der dö, och se, vi lefve; såsom näpste, och dock icke dräpne; såsom bedröfvade, och dock alltid glade; såsom fattige, och dock många rika görande; såsom intet hafvande, och dock allting egande.

Evangelium: Matt. 4: 1—11.

Iden tiden vardt Jesus förd af Andan i öknen, på det han skulle försökas af djefvulen. Och när han hade fastat i fyratio dagar och fyratio nätter, så hungrade honom. Och frestaren gick fram till honom, och sade: Är du Guds Son, så säg, att dessa stenar varda bröd. Då svarade han, och sade: Det är skrifvet: Menniskan lefver icke allenast af bröd, utan af hvart och ett ord, som går utaf Guds mun. Då tog djefvulen honom med sig till den heliga staden, och satte honom öfverst på tinnarne af templet; och sade till honom: Är du Guds Son, så gif dig här utföre; ty det är skrifvet. Han skall gifva sina Änglar befallning om dig, och de skola bära dig på sina händer, att du icke skall stöta din fot mot stenen. Då sade Jesus till honom: Det är ock skrifvet: Herren din Gud skall du icke fresta. Då tog åter djefvulen honom med sig uppå ett ganska högt berg och visade honom alla riken i verlden och deras härlighet; och sade till honom: Allt detta vill jag gifva dig, om du faller ned och tillbeder mig. Då sade Jesus till honom: Gack bort, satan; ty det är skrifvet: Herren din Gud skall du tillbedja och honom allena skall du tjena. Då öfvergaf djefvulen honom; och si, Änglarne gingo fram och tjente honom.

N:o 154, A.

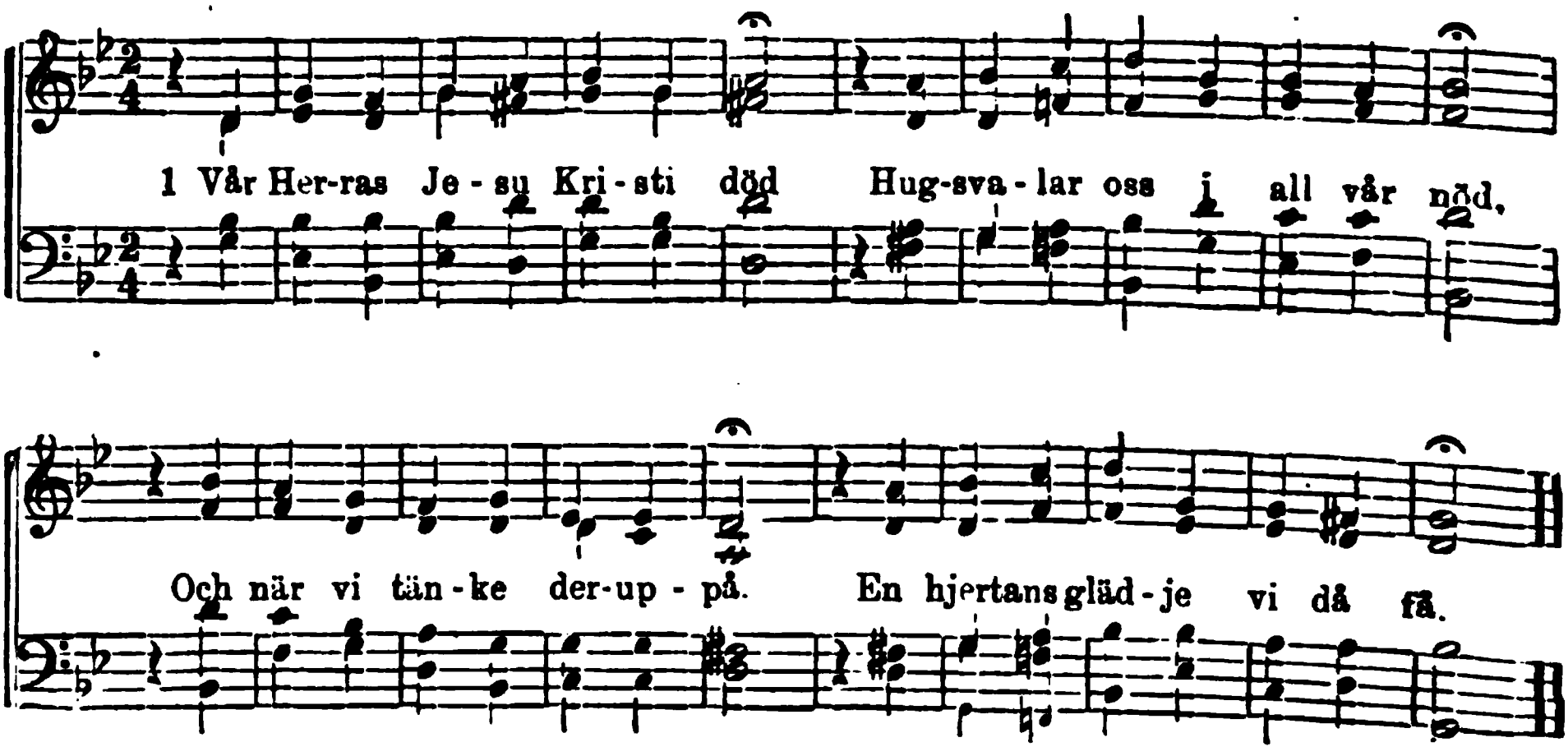

1 årg. *Högm.:* Matt. 16: 21—23.

Ifrån den tiden begynte Jesus förkunna sina Lärjungar, huru han måste gå till Jerusalem, och lida mycket af de äldste och de öfverste Presterna och af de Skriftlärde, och dräpas och på tredje dagen uppstå igen. Och Petrus tog honom afsides, och begynte straffa honom, och sade: Herre, skona dig sjelf; detta vederfares dig icke. Då vände han sig om, och sade till Petrus: Gack bort ifrån mig, du satan; du är mig till hinders; ty du besinnar icke det Gud tillhörer, utan det menniskor tillhörer.

2 årg. *Högm.:* Luk. 10: 17—20.

Men de sjutio kommo igen med glädje, och sade: Herre, djeflarne äro oss ock underdånige i ditt namn. Då sade han till dem. Jag såg satan falla ned af himmelen såsom en ljungeld. Si, jag hafver gifvit eder makt att trampa på ormar och skorpioner, och öfver all fiendens kraft; och eder skall intet varda skadande. Dock fröjder eder icke deraf, att andarne äro eder underdånige; utan fröjder eder, att edra namn äro skrifne i himmelen.

Bön. Vi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, efter vår arge fiende, djefvulen, såsom ett rytande lejon, alltid går omkring och söker hvem han uppsluka kan, att du ville, för din Sons Jesu Kristi skull, med din Helige Anda vara oss biståndig och genom ditt heliga ord styrka våra hjertan, på det vår fiende icke skall vara oss öfvermäktig, utan vi måtte alltid blifva i din nåd och behålla när dig en evig salighet. Amen.

2 Söndagen i Fastan.

Coll. O Gud, du som väl ser, att vi till intet godt hågade äre, bevare oss både invärtes och utvärtes, att kroppen befrias ifrån allt det, som skadligt är, och att hjertat må af onda tankar rengjordt varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Thess. 4: 1—7.

Yttermera, käre bröder, bedje vi eder och förmane, genom vår Herre Jesum, såsom I haf-ven undfått af oss, huru I vandra skolen och täckas Gudi, att I ju mer fullkomlige varden; ty I veten, hvad bud vi gåfvo eder, genom Herran Jesum. Ty detta är Guds vilja, eder helgelse, att I flyn boleri; och hvar och en af eder vet behålla sitt fat i helgelse och ära; icke i lustig begärelse, såsom hedningar, de som af Gud intet veta; och att ingen förtrycker eller sviker sin broder i någon handel, ty Herren är hämnaren öfver allt detta, såsom vi ock eder tillförene sade och betygade. Ty Gud hafver icke kallat oss till orenlighet, utan till helgelse.

Evangelium: Matt. 15: 21—28.

I den tiden gick Jesus dädan och kom i Tyri och Sidons landsändar. Och si, en Kananeisk qvinna kom af de landsändar, och ropade till honom och sade: O Herre, Davids Son, förbarma dig öfver mig: min dotter qväljs jemmerligen af djefvulen. Men han svarade henne icke ett ord. Då stego hans Lärjungar fram och bådo honom, och sade: Skilj henne ifrån dig, ty hon ropar efter oss. Men han svarade och sade: Jag är icke utsänd, utan till de borttappade får af Israels hus. Men hon kom och tillbad honom, sägande: Herre, hjelp mig. Då svarade han och sade: Det är icke höfligt att taga brödet från barnen och kasta det för hundarna. Svarade hon: Ja, Herre; dock likväl äta hundarna af de smulor, som falla utaf deras herrars bord. Då svarade Jesus och sade till henne: O qvinna, din tro är stor; ske dig, som du vill. Och hennes dotter blef helbregda i samma stund.

N:o 154, B.

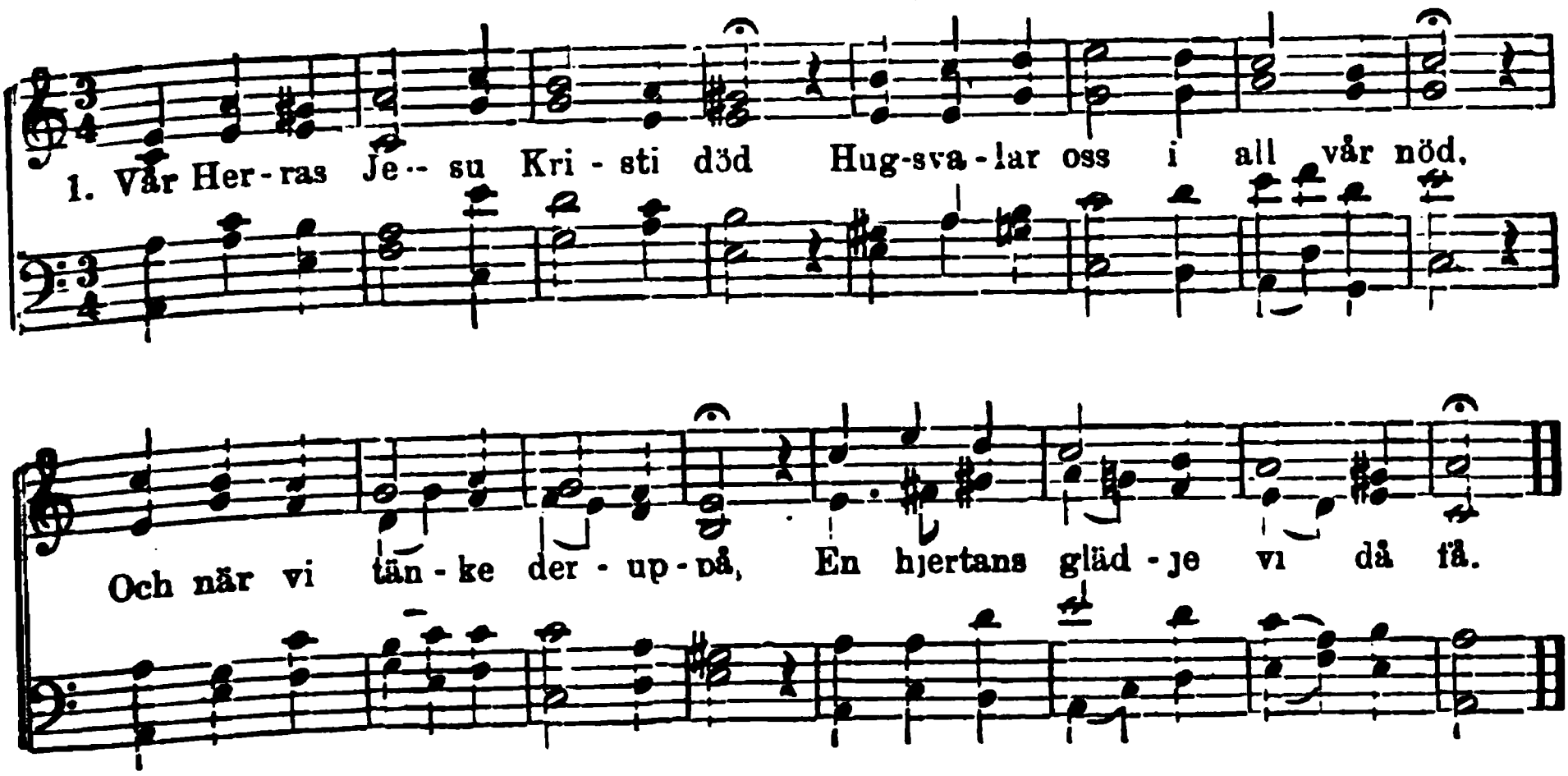

1 årg. *Högm.:* Luk. 7: 36—50.

En af de Phariseer bad Jesum, att han skulle få sig mat med honom; och han gick uti Phariseens hus, och satt der till bords. Och si, en qvinna i staden, som hade varit en synderska, då hon förnam, att han till bords satt i Phariseens hus, bar hon dit ett glas med smörjelse; och stod bak för honom vid hans fötter, gråtande, och begynte väta hans fötter med tårar, och torkade med sitt hufvudhår; och kysste hans fötter, och smorde dem med smörjelse. Då den Phariseen, som honom budit hade, såg detta, sade han vid sig sjelf: Vore denne en Profet, visserligen visste han, ho och hurudan denna qvinna är, som handterar honom; ty hon är en synderska. Då svarade Jesus, och sade till honom: Simon, jag hafver något säga dig. Han sade: Mästar, säg. En man hade två gäldenärer, en var honom skyldig femhundrade penningar och den andre femtio. När de icke makt hade att betala, gaf han dem båda till. Säg nu, hvilken af dem varder honom mera älskande? Svarade Simon, och sade: Jag menar, att den som han gaf mera till. Då sade han till honom: Rätt dömde du. Och så vände han sig till qvinnan, och sade till Simon: Ser du denna qvinnan? Jag gick in i ditt hus; du hafver intet vatten gifvit mig till mina fötter; men hon hafver vätt mina fötter med tårar och torkat med sitt hufvudhår. Du hafver icke kysst mig; men hon, sedan jag här ingick, hafver icke låtit af kyssa mina fötter. Mitt hufvud hafver du icke smort med olja; men hon hafver smort mina fötter med smörjelse. Hvarföre säger jag dig: Henne varda många synder förlåtna, ty hon älskade mycket; men den som mindre förlåtes, han älskar mindre. Sedan sade han till henne: Synderna förlåtas dig. Då begynte de, som med honom till borda sutto, säga vid sig: Ho är denne, som ock synder förlåter? Då sade han till qvinnan: Din tro hafver frälst dig; gack med frid.

2 årg. *Högm.:* Mark. 9: 14—32.

Då Jesus kom till sina Lärjungar, såg han mycket folk omkring dem, och de Skriftlärde disputerande med dem. Och strax allt folket såg honom, vordo de häpne, och lupo till och helsade honom. Och han sporde de Skriftlärde: Hvad disputeren I med dem? Och en af folket svarade och sade: Mästare, jag hafver haft min son hit till dig, den der hafver en stum ande; och då han tager honom fatt, far han illa med honom; och han fradgas, och gnisslar med sina tänder, och förtvinar. Jag talade med dine Lärjungar, att de skulle drifva honom ut; och de kunde icke. Då svarade han honom, och sade: O, I otrogna slägte, huru länge skall jag vara när eder? Huru länge skall jag lida eder? Leder honom hit till mig. Och de ledde honom fram till honom. Då anden fick se honom, strax for han illa med honom, och föll neder på jorden och välte sig, och fradgades. Då sporde han hans fader till: Huru länge är, sedan detta kom honom uppå? Då sade han: Utaf barndomen. Och han hafver ofta kastat honom i elden och i vattnet, att han måtte förgöra honom; men förmår du något, så varkunna dig öfver oss och hjelp oss. Jesus sade till honom: Om du tro kan; alla ting äro möjliga honom, som tror. Och strax ropade drängens fader, med gråtande tårar, sägande: Herre, jag tror; hjelp min otro. När Jesus såg, att folket lopp till med, näpste han den orena anden, och sade till honom: Du ande, döf och

N:o 155.

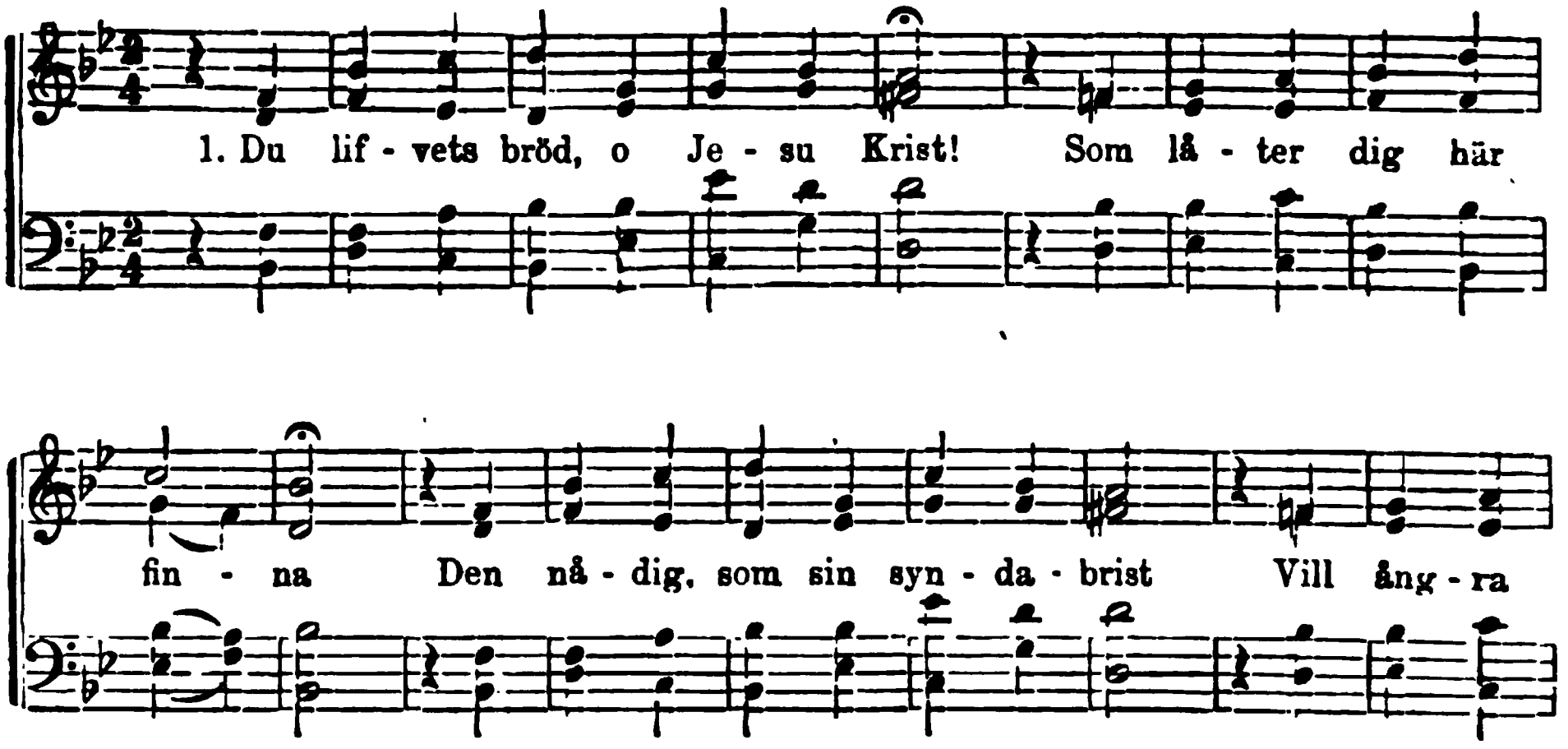

1 årg. *Högm.:* Matt. 16: 21—23.

Ifrån den tiden begynte Jesus förkunna sina Lärjungar, huru han måste gå till Jerusalem, och lida mycket af de äldste och de öfverste Presterna och af de Skriftlärde, och dräpas och på tredje dagen uppstå igen. Och Petrus tog honom afsides, och begynte straffa honom, och sade: Herre, skona dig sjelf; detta vederfares dig icke. Då vände han sig om, och sade till Petrus: Gack bort ifrån mig, du satan; du är mig till hinders; ty du besinnar icke det Gud tillhörer, utan det menniskor tillhörer.

2 årg. *Högm.:* Luk. 10: 17—20.

Men de sjutio kommo igen med glädje, och sade: Herre, djeflarne äro oss ock underdånige i ditt namn. Då sade han till dem. Jag såg satan falla ned af himmelen såsom en ljungeld. Si, jag hafver gifvit eder makt att trampa på ormar och skorpioner, och öfver all fiendens kraft; och eder skall intet varda skadande. Dock fröjder eder icke deraf, att andarne äro eder underdånige; utan fröjder eder, att edra namn äro skrifne i himmelen.

Bön. Vi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, efter vår arge fiende, djefvulen, såsom ett rytande lejon, alltid går omkring och söker hvem han uppsluka kan, att du ville, för din Sons Jesu Kristi skull, med din Helige Anda vara oss biståndig och genom ditt heliga ord styrka våra hjertan, på det vår fiende icke skall vara oss öfvermäktig, utan vi måtte alltid blifva i din nåd och behålla när dig en evig salighet. Amen.

2 Söndagen i Fastan.

Coll. O Gud, du som väl ser, att vi till intet godt hågade äre, bevare oss både invärtes och utvärtes, att kroppen befrias ifrån allt det, som skadligt är, och att hjertat må af onda tankar rengjordt varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Thess. 4: 1—7.

Yttermera, käre bröder, bedje vi eder och förmane, genom vår Herre Jesum, såsom I hafven undfått af oss, huru I vandra skolen och täckas Gudi, att I ju mer fullkomlige varden; ty I veten, hvad bud vi gåfvo eder, genom Herran Jesum. Ty detta är Guds vilja, eder helgelse, att I flyn boleri; och hvar och en af eder vet behålla sitt fat i helgelse och ära; icke i lustig begärelse, såsom hedningar, de som af Gud intet veta; och att ingen förtrycker eller sviker sin broder i någon handel, ty Herren är hämnaren öfver allt detta, såsom vi ock eder tillförene sade och betygade. Ty Gud hafver icke kallat oss till orenlighet, utan till helgelse.

Evangelium: Matt. 15: 21—28.

I den tiden gick Jesus dädan och kom i Tyri och Sidons landsändar. Och si, en Kananeisk qvinna kom af de landsändar, och ropade till honom och sade: O Herre, Davids Son, förbarma dig öfver mig: min dotter qväljs jemmerligen af djefvulen. Men han svarade henne icke ett ord. Då stego hans Lärjungar fram och bådo honom, och sade: Skilj henne ifrån dig, ty hon ropar efter oss. Men han svarade och sade: Jag är icke utsänd, utan till de borttappade får af Israels hus. Men hon kom och tillbad honom, sägande: Herre, hjelp mig. Då svarade han och sade: Det är icke höfligt att taga brödet från barnen och kasta det för hundarna. Svarade hon: Ja, Herre; dock likväl äta hundarna af de smulor, som falla utaf deras herrars bord. Då svarade Jesus och sade till henne: O qvinna, din tro är stor; ske dig, som du vill. Och hennes dotter blef helbregda i samma stund.

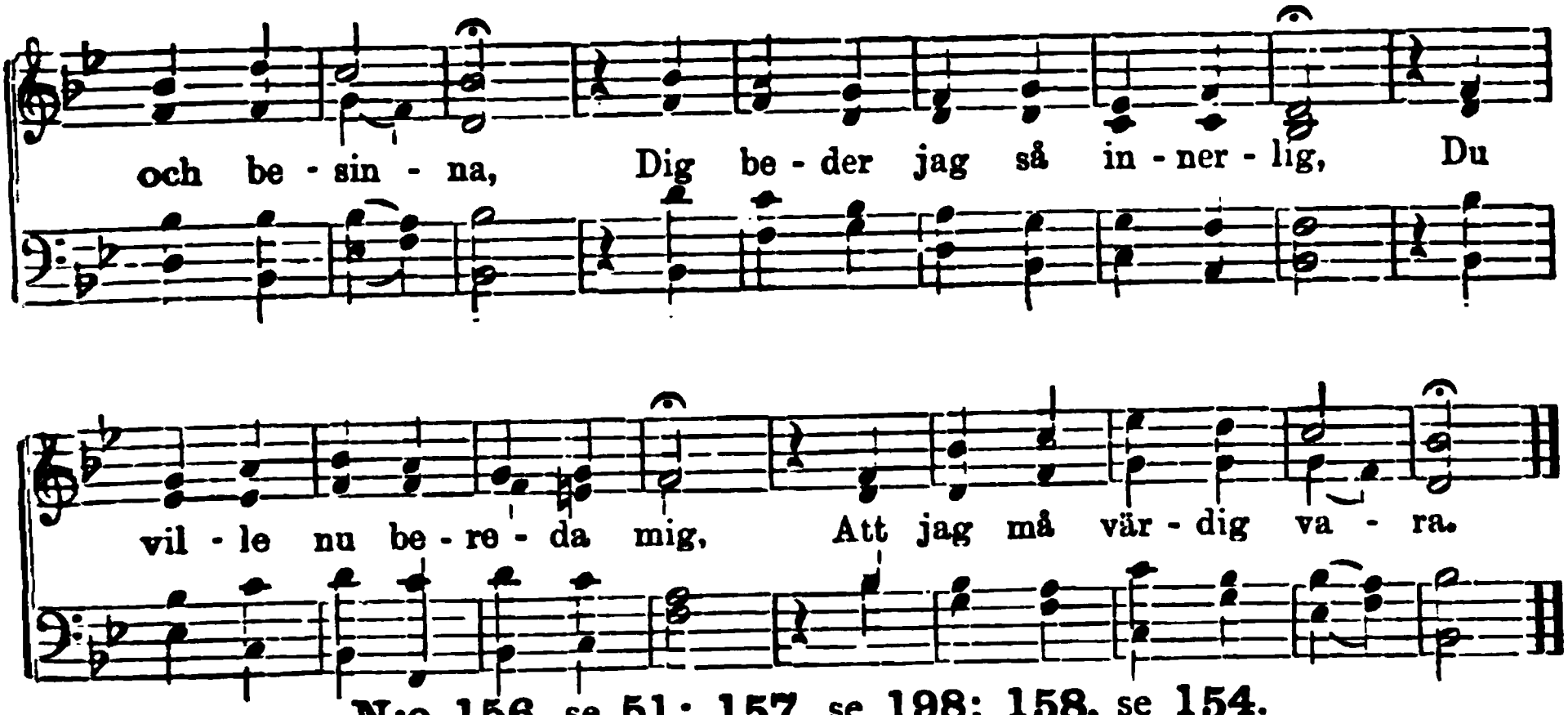

N:o 156, se 51; 157, se 198; 158, se 154.

1 årg. *Högm.:* Luk. 7: 36—50.

En af de Phariseer bad Jesum, att han skulle få sig mat med honom; och han gick uti Phariseens hus, och satt der till bords. Och si, en qvinna i staden, som hade varit en synderska, då hon förnam, att han till bords satt i Phariseens hus, bar hon dit ett glas med smörjelse; och stod bak för honom vid hans fötter, gråtande, och begynte väta hans fötter med tårar, och torkade med sitt hufvudhår; och kysste hans fötter, och smorde dem med smörjelse. Då den Phariseen, som honom budit hade, såg detta, sade han vid sig sjelf: Vore denne en Profet, visserligen visste han, ho och hurudan denna qvinna är, som handterar honom; ty hon är en synderska. Då svarade Jesus, och sade till honom: Simon, jag hafver något säga dig. Han sade: Mästar, säg. En man hade två gäldenärer, en var honom skyldig femhundrade penningar och den andre femtio. När de icke makt hade att betala, gaf han dem båda till. Säg nu, hvilken af dem varder honom mera älskande? Svarade Simon, och sade: Jag menar, att den som han gaf mera till. Då sade han till honom: Rätt dömde du. Och så vände han sig till qvinnan, och sade till Simon: Ser du denna qvinnan? Jag gick in i ditt hus; du hafver intet vatten gifvit mig till mina fötter: men hon hafver vätt mina fötter med tårar och torkat med sitt hufvudhår. Du hafver icke kysst mig; men hon, sedan jag här ingick, hafver icke låtit af kyssa mina fötter. Mitt hufvud hafver du icke smort med olja; men hon hafver smort mina fötter med smörjelse. Hvarföre säger jag dig: Henne varda många synder förlåtna, ty hon älskade mycket: men den som mindre förlåtes, han älskar mindre. Sedan sade han till henne: Synderna förlåtas dig. Då begynte de, som med honom till borda sutto, säga vid sig: Ho är denne, som ock synder förlåter? Då sade han till qvinnan. Din tro hafver frälst dig; gack med frid.

2 årg. *Högm.:* Mark. 9: 14—32.

Då Jesus kom till sina Lärjungar, såg han mycket folk omkring dem, och de Skriftlärde disputerande med dem. Och straxt allt folket såg honom, vordo de häpne, och lupo till och helsade honom. Och han sporde de Skriftlärde: Hvad disputeren I med dem? Och en af folket svarade och sade: Mästare, jag hafver haft min son hit till dig, den der hafver en stum ande; och då han tager honom fatt, far han illa med honom; och han fradgas, och gnisslar med sina tänder, och förtvinar. Jag talade med dine Lärjungar, att de skulle drifva honom ut; och de kunde icke. Då svarade han honom, och sade: O, I otrogna slägte, huru länge skall jag vara när eder? Huru länge skall jag lida eder? Leder honom hit till mig. Och de ledde honom fram till honom. Då anden fick se honom, straxt for han illa med honom, och föll neder på jorden och välte sig, och fradgades. Då sporde han hans fader till: Huru länge är, sedan detta kom honom uppå? Då sade han: Utaf barndomen. Och han hafver ofta kastat honom i elden och i vattnet, att han måtte förgöra honom; men förmår du något, så varkunna dig öfver oss och hjelp oss. Jesus sade till honom: Om du tro kan; alla ting äro möjliga honom, som tror. Och straxt ropade drängens fader, med gråtande tårar, sägande: Herre, jag tror; hjelp min otro. När Jesus såg, att folket lopp till med, näpste han den orena anden, och sade till honom: Du ande, döf och

N:o 159.

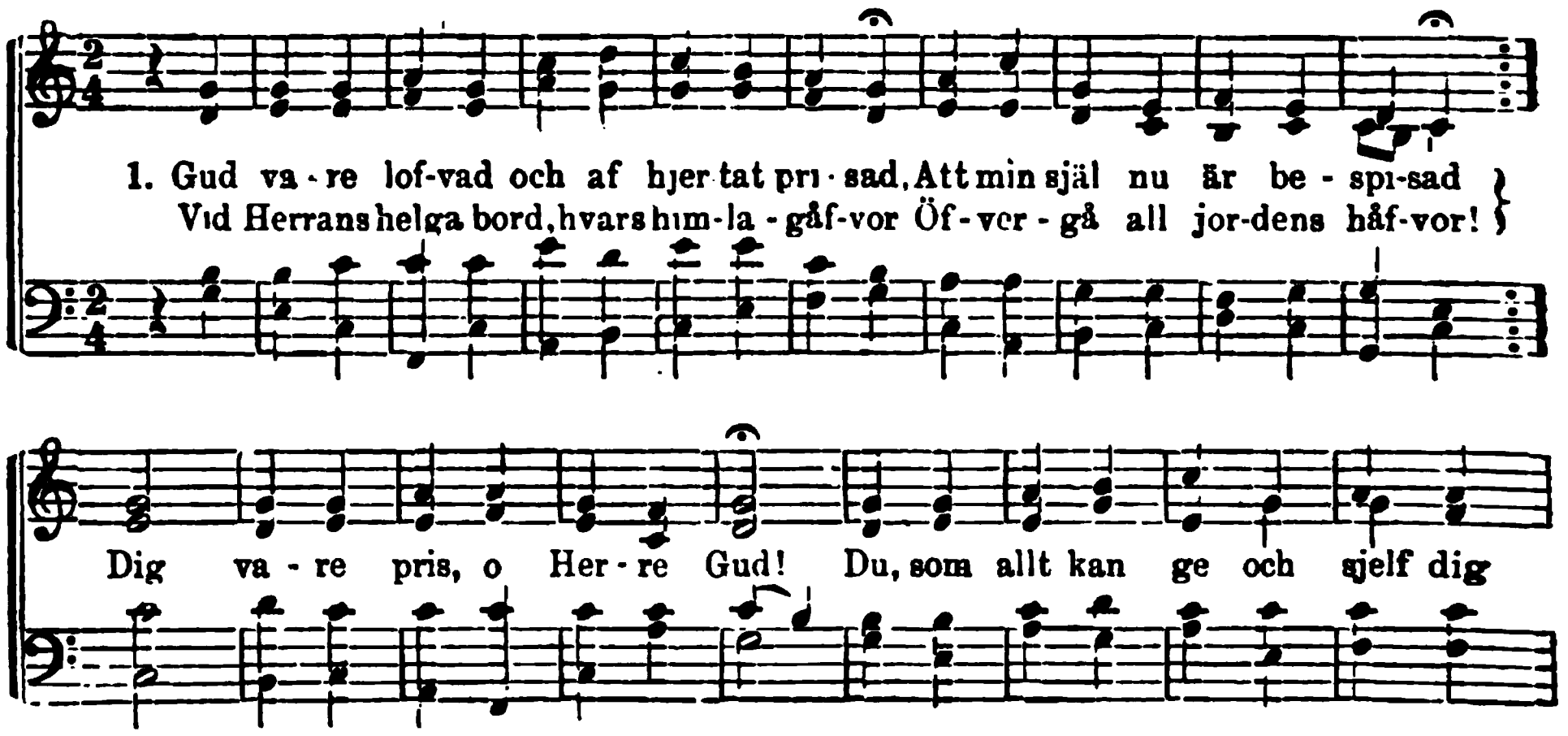

dumbe jag bjuder dig, gack ut af honom, och gack intet mer härefter inuti honom. Så ropade anden, och for ganska illa med honom, och gick ut: och han vardt som han hade varit död, så att många sade: han är död. Då tog Jesus honom vid handen, och reste honom upp; och han stod upp. Och när han kom hem i huset, frågade hans Lärjungar honom afsides: Hvi förmådde icke vi utdrifva honom? Sade han till dem: Detta slägtet kan med ingenting utfara, utan med bön och fasta. Och de gingo dädan och vandrade genom Galileen; och han ville icke, att någon skulle veta det Ty han underviste sina Lärjungar, och sade till dem: Menniskones Son skall varda öfverantvardad i menniskors händer, och de skola döda honom; och då han är dödad, skall han på tredje dagen uppstå. Men de förstodo intet hvad han sade, och tordes icke spörja honom.

Bön. Vi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du ville genom din Heliga Anda styrka våra hjertan och göra oss vissa i tron och hoppet till din nåd och barmhertighet: och ändock vi på vårt samvetes, synders och ovärdighets vägnar hafve orsak nog till att frukta oss, måge likväl, som den Kananeiska qvinnan, faste blifva vid din nåd, och i all anfäktning och nöd finna hjelp och tröst, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

3 Söndagen i Fastan.

Coll. Vi bedje dig, allsmäktige Gud, att du ville mildeligen se till de ödmjukas bön och beskärma oss med din väldiga hand, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln. Ef. 5: 1—9.

Så varer nu, käre bröder, Guds efterföljare, såsom älskelige barn. Och vandrer i kärleken, såsom ock Kristus hafver älskat oss och utgifvit

sig sjelf för oss till gåfva och offer, Gudi till en söt lukt. Boleri och all slemhet eller girighet låter ibland eder icke ens nämnda varda, såsom helgon tillhör; och slem ord, eller gäckeri, eller skämt, som icke höfves, utan heldre tacksägelse. Ty I skolen veta, att ingen bolare, eller oren, eller girig, hvilken är en afgudadyrkare, hafver arfvedel i Kristi och Guds rike. Låter eder ingen förföra med fåfänga ord, ty för sådana plägar Guds vrede komma öfver otrons barn. Derföre varer icke deras stallbröder. Ty I voren fordom mörker, men nu ären I ljus i Herranom. Vandrer såsom ljusets barn; ty Andans frukt är i all godhet, och rättfärdighet och sanning.

Evangelium: Luk. 11: 14—28.

I den tiden utdref Jesus en djefvul, som var en dumbe; och när djefvulen var utdrifven, talade dumben; och folket förundrade sig. Men somliga af dem sade: Han utdrifver djeflar med Beelzebub, djeflarnes öfverste. Och somliga frestade honom, begärande af honom tecken af himmelen. Men efter han visste deras tankar, sade han till dem: Hvart och ett rike, som söndrar sig emot sig sjelft, det varder förödt, och hus faller på hus. Är ock nu satan söndrad emot sig sjelf, huru varder då hans rike ståndande? Efter I sägen, att jag utdrifver djeflar med Beelzebub. Men om jag utdrifver djeflar med Beelzebub, med hvem drifva då edra barn dem ut? Derföre skola de vara edra domare. Men om jag utdrifver djeflar med Guds finger, så är ju Guds rike kommet till eder? Då en starkt beväpnad bevarar sitt hus, så blifver det i frid, som han eger; men der en starkare tillkommer och öfvervinner honom, tager han bort alla

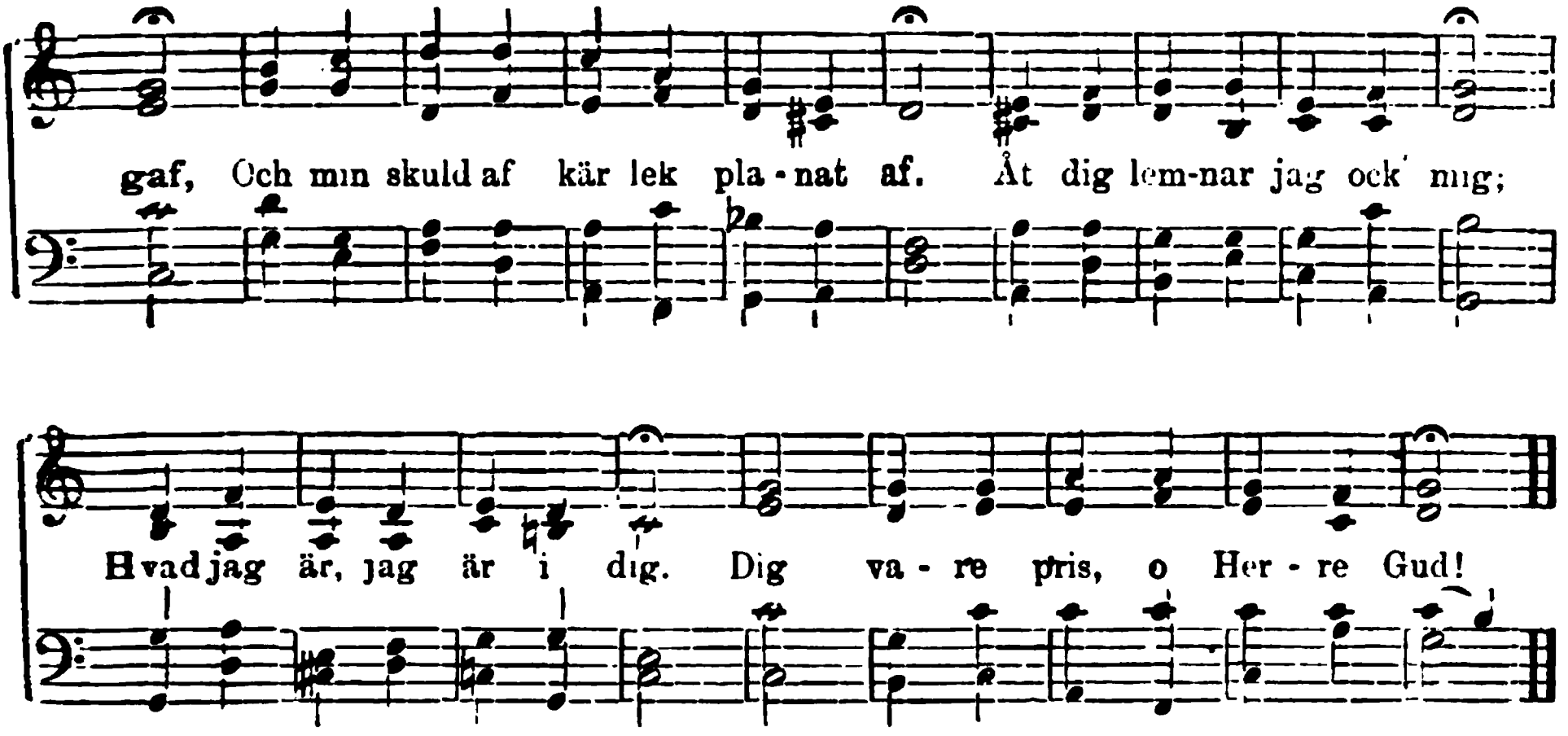

hans vapen, dem han tröstade uppå, och skiftar hans rof. Den icke med mig är, han är emot mig; och den icke församlar med mig, han förskingrar. När den orena andan går ut af menniskan, vandrar han omkring torra platser, söker efter hvila och finner ingen. Då säger han: jag vill komma igen uti mitt hus, der jag utgick. Och när han kommer, finner han det rent sopadt och väl prydt. Då går han åstad och tager till sig sju andra andar, som skadligare äro än han; och de gå der in och bo der: och den menniskans sista varder värre än det förra. Och det begaf sig, då han detta sade, hof en qvinna sin röst upp ibland folket och sade till honom: Salig är den qveden, som dig burit hafver och de spenar, som du diat hafver. Men han sade: Ja, salige äro de som höra Guds ord, och gömma det.

1 årg. *Högm.:* **Joh. 7: 19—31.**

Jesus sade till Judarna: Gaf icke Moses eder lagen? Och likväl gör ingen af eder lagen fullt. Hvi söken I efter att döda mig? Svarade folket och sade: Du hafver djefvulen; ho söker efter att döda dig? Svarade Jesus, och sade till dem: Jag gjorde en god gerning, och der undren I alle på. Fördenskull gaf Moses eder omskärelsen, icke att hon är af Moses, utan af fäderna; och likväl omskären I menniskan på Sabbathen. Tager nu menniskan omskärelsen om Sabbathen, på det att Mose lag icke skall varda bruten; på mig blifven I mistlynte, att jag gjorde hela menniskan helbregda om Sabbathen? Dömer icke efter ansigtet, utan dömer en rätt dom. Då sade några af Jerusalem: Är icke denne den de fara efter att döda? Och si, han talar fritt, och de tala intet till honom. Veta nu våra öfverste förvisso, att han är visst Kristus? Dock vi vete, hvadan denne är; men när Kristus kommer, vet ingen, hvadan han är. Då ropade Jesus i templet, lärde och sade: Ja, I känner mig och I veten hvadan jag är; och jag är icke kommen af mig sjelf, utan den mig sändt hafver, han är sannfärdig, den I icke känner. Men jag känner honom, ty jag är af honom; och han sände mig. Då foro de efter att gripa honom; dock kom ingen sina händer vid honom, ty hans tid var icke än då kommen. Men många af folket trodde på honom, och sade: När Kristus kommer, icke varder han mer tecken görande, än denne gjort hafver.

2 årg. *Högm.:* **Luk 4: 31—37.**

Och Jesus kom ned till den staden Capernaum i Galileen, och der lärde han dem om Sabbatherna. Och de förundrade sig på hans lärdom; ty med hans tal var väldighet. Och uti Synagogan var en menniska, besatt med en oren djefvuls anda; och han ropade med hög röst, sägande: Hej, hvad hafve vi med dig, Jesus Nazareus? Är du kommen till att förderfva oss? Jag vet ho du är, nemligen den Guds Helige. Och Jesus näpste honom, sägande: Var tyst, och gack ut af honom. Och djefvulen kastade honom midt ibland dem, och gick ut af honom, och gjorde honom ingen skada. Och en förfärelse kom öfver dem alla, och de talade inbördes med hvarannan, sägande: hvad skall detta vara? Ty han bjuder de orena andar med makt och väldighet, och de gå ut. Och ryktet gick ut om honom allestädes i de landsändar deromkring.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Du som din Son, vår Herre Jesum Kristum, hafver låtit fördenskull menniska varda, att han djefvulens tyranni förstöra och**

N:o 160.

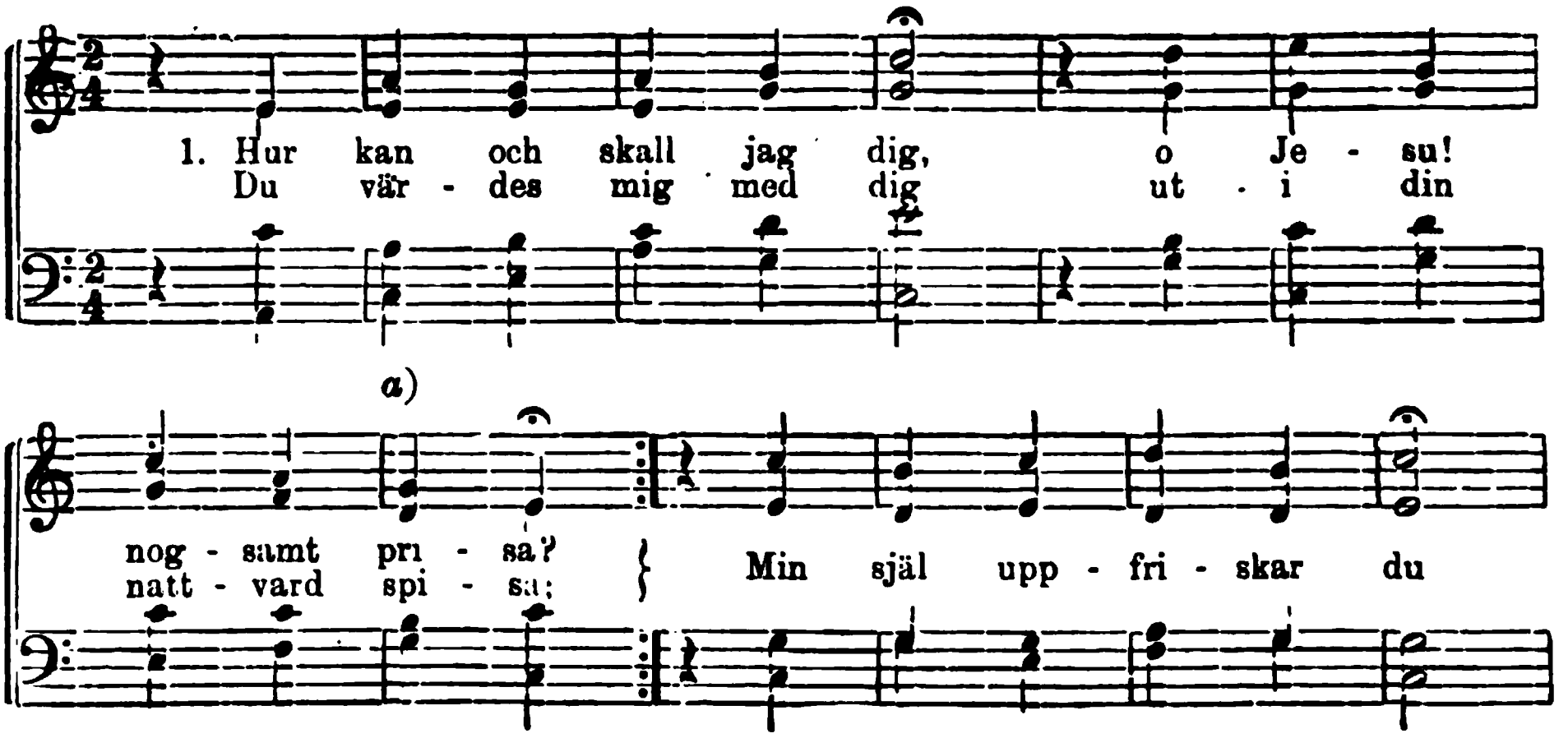

oss arma menniskor för den onda fienden bevara skulle; ty tacke vi dig för sådan nådig hjelp, och bedje dig, att du i all frestelse ville vara oss biståndig och med den Helige Anda oss nådeligen bevara i ditt heliga ord och fruktan, på det vi måtte ifrån den onda fienden befriade och genom din Son salige varda. Amen.

Midfasto-Söndag.

Coll. Förläne oss, allsmäktige Gud, att vi, som för våra synder qvalde varda, måge genom din milda nåd hugsvalade blifva, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Gal. 4: 22—31.

Kære bröder! Det är skrifvet, att Abraham hade två söner, en af tjensteqvinnan, den andra af den fria. Men den som var af tjensteqvinnan, han var född efter köttet; men den af den fria, han var född genom löftet. Hvilka ord betyda något; ty dessa äro de två testamenten, ett af det berget Sinai, som föder till träldom, hvilket är Agar; ty Agar heter i Arabien det berg Sinai, och sträcker sig mot Jerusalem, det nu är, och är icke fritt med sina barn. Men det Jerusalem, som ofvantill är, det är den fria; hon är allas vår moder. Ty det är skrifvet: Var glad, du ofruktsamma, du som icke föder; brist ut och ropa, du som icke är hafvande; ty den ensamma hafver flera barn, än den som man hafver Men vi, käre bröder, äro löftets barn efter Isaak Men såsom den, som då född var efter köttet, förföljde honom som född var efter andan, så går det ock nu. Men hvad säger Skriften? Drif ut tjensteqvinnan med hennes son; ty tjensteqvinnans son skall icke blifva arfvinge med den frias son. Så äre vi nu, käre bröder, icke tjensteqvinnans söner, utan den frias.

Evangelium: Joh. 6: 1—15.

I den tiden for Jesus öfver det Galileiska hafvet, som är vid den staden Tiberias. Och mycket folk följde honom, derföre att de sågo hans tecken, som han gjorde med dem som sjuka voro. Och gick Jesus på ett berg, och satte sig der med sina Lärjungar. Och då tillstundade Påska, Judarnes högtid. Då lyfte Jesus upp sina ögon, och såg att mycket folk kom till honom, och sade till Philippum: Hvar få vi köpa bröd, att dessa må äta? Det sade han till att försöka honom; ty han visste väl hvad han ville göra. Svarade honom Philippus: För tvåhundrade penningar bröd vore dem icke nog, till att hvar finge ett litet stycke. Då sade till honom en af hans Lärjungar, Andreas, Simon Petri broder: Här är en pilt, som hafver fem bjuggbröd och två fiskar; men hvad förslår det ibland så många? Sade Jesus: Låter folket sätta sig. Och på det rummet var mycket gräs. Då satte sig ned vid pass femtusende män. Och Jesus tog brödet, tackade och gaf Lärjungarne, och Lärjungarne skiftade ibland dem som sutto; sammaledes ock af fiskarna, så mycket han ville. Då de voro mätte, sade han till sina Lärjungar: Hemten tillhopa styckena, som öfverblifne äro, att de icke förfaras. Så hemtade de tillhopa och uppfyllde tolf korgar med stycken, som öfver voro af fem bjuggbröd, efter dem som ätit hade. När nu de menniskorna sågo, att Jesus hade gjort tecknet, sade de: Visserligen är denne den Profeten, som komma skall i verlden. När då Jesus förnam, att de ville komma och taga honom, och göra honom till Konung, gick han åter afsides bort uppå berget, han sjelf allena.

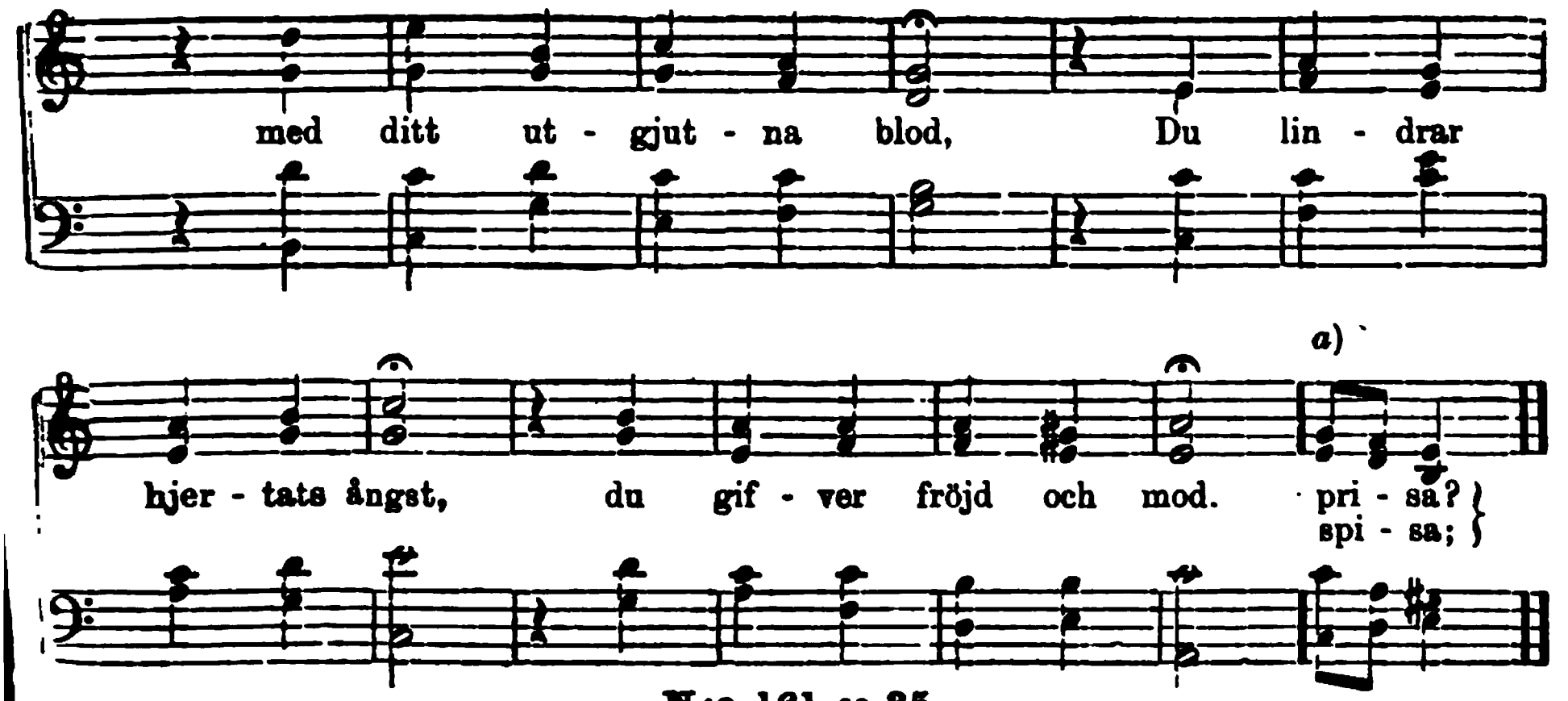

N:o 161 se 35.

1 årg. *Högm.:* Joh. 6: 24—36.

När då folket såg, att Jesus var icke der, ej heller hans lärjungar, stego de ock i skeppen, och kommo till Capernaum, och sökte Jesus. Och då de funno honom på hinsidan hafvet, sade de till honom: Rabbi, när kom du hit? Svarade Jesus dem, och sade: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: I söken mig icke fördenskull, att I hafven sett tecken, utan fördenskull att I hafven ätit af brödet och ären vordne mätte. Verker icke den mat, som förgås, utan den som blifver till evinnerligt lif, den menniskones Son eder gifva skall; ty honom hafver Gud Fader beseglat. Då sade de till honom: Hvad skole vi göre, att vi verka kunne Guds verk? Svarade Jesus, och sade till dem: Det är Guds verk, att I tron på den han sändt hafver. Då sade de till honom: Hvad tecken gör du då, att vi se kunne och tro dig? Hvad verkar du? Våra fäder åto manna i öknen, som skrifvet är: Han gaf dem bröd af himmelen till att äta. Då sade Jesus till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Icke gaf Moses eder det brödet af himmelen; men min Fader gifver eder det rätta brödet af himmelen. Ty det är Guds bröd, som nederkommer af himmelen och gifver verlden lif. Då sade de till honom: Herre, gif oss alltid detta brödet. Sade Jesus till dem: Jag är lifsens bröd; hvilken som kommer till mig, han skall icke hungra; och hvilken som tror på mig, han skall aldrig törsta. Men jag hafver sagt eder, att I hafven ock sett mig; och tron dock icke.

2 årg. *Högm.:* Joh. 6: 59—71.

Då kifvade Judarne emellan sig, sägande: Huru kan denne gifva oss sitt kött till att äta? Sade Jesus till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Utan I äten menniskones Sons kött och dricken hans blod, då hafven I icke lif i eder. Hvilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han hafver evinnerligt lif; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen. Ty mitt kött är den rätta maten, och mitt blod är den rätta drycken. Hvilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han blifver i mig och jag i honom. Såsom lefvande Fadren hafver mig sändt, och jag lefver för Fadrens skull, så ock den som äter mig, han skall ock lefva för min skull. Detta är det brödet, som af himmelen nedkommet är; icke såsom edra fäder åto manna, och äro blefne döde; den som äter detta brödet, han skall lefva evinnerligen. Detta sade han i Synagogan, då han lärde i Capernaum. Men många af hans Lärjungar, när de detta hörde, sade: Detta är ett hårdt tal; ho kan det höra? Så, efter Jesus visste vid sig sjelf, att hans Lärjungar knorrade deröfver, sade han till dem: Förtörnar detta eder? Huru skall då ske, när I varden seende menniskones Son uppstiga dit han förr var? Anden är den som gör lifaktig; köttet är intet nyttigt; de ord, jag säger eder, äro ande och äro lif. Men några af eder äro, som icke tro; ty Jesus visste väl af begynnelsen, hvilka de voro som icke trodde, och hvilken honom förråda skulle. Och han sade: Fördenskull sade jag eder, att ingen kan komma till mig, utan det varder honom gifvet af min Fader. Ifrån den tiden gingo många af hans Lärjungar tillrygga och vandrade intet längre med honom. Då sade Jesus till de tolf: Icke viljen I ock gå bort? Svarade honom Simon Petrus: Herre, till hvem skole vi gå? Du hafver eviga lifsens ord; Och vi tro och hafver förnummit, att du är Kristus, lefvande Guds Son. Svarade dem Jesus:

N:o 162, A.

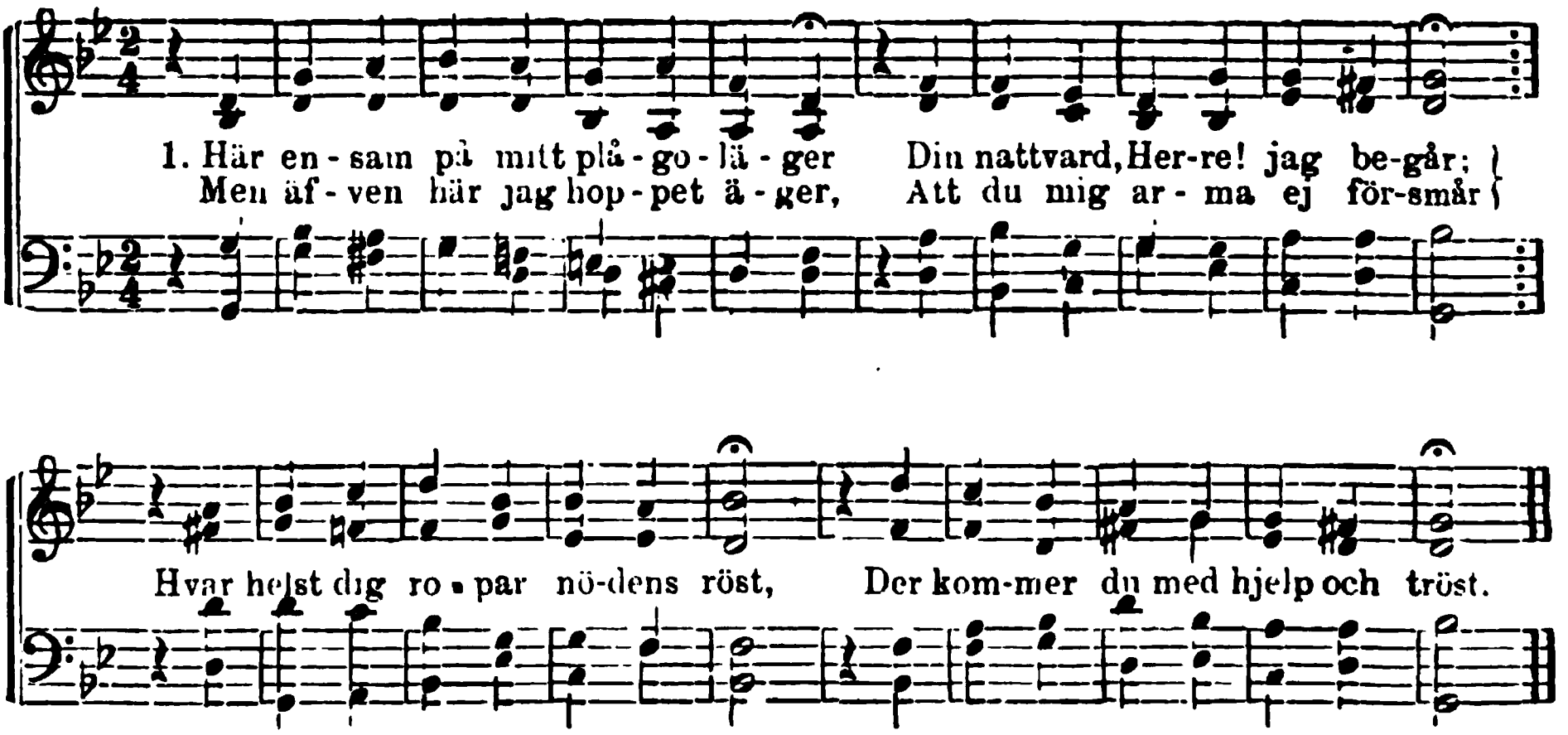

Hafver jag icke eder tolf utvalt? Och en af eder är en djefvul. Men det sade han om Judas Simons Ischariot; ty han var den som honom förråda skulle, och var en af de tolf.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom din Son i öknen femtusende män, förutan qvinnor och barn, med fem bröd och två fiskar rikeligen spisat hafver· vi bedje dig, att du värdes också nådeligen med din välsignelse vara när oss och bevara oss för girighet och detta lefvernets omsorg, att vi för allt annat söke ditt rike och din rättfärdighet, och af din faderliga godhet undfå allt det vi behöfve, både till lif och själ, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

5 Söndagen i Fastan.

Coll. Vi bedje dig, allsmäktige Gud, att du ville se mildeligen till din församling och regera henne både till kropp och själ, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistelн: Ebr. 9: 11—15.

Kära bröder! Kristus är kommen, att han skall vara öfverste Prest till det tillkommande goda, genom ett större och fullkomligare tabernakel, det med händer icke gjordt är, det är, det icke så bygdt är; icke heller genom bockablod eller kalfvablod, utan han är genom sitt eget blod en resa ingången uti det heliga, och hafver funnit en evig förlossning. Ty hafver oxablod och bockablod, och strödd aska af kon helgat de orena till köttslig renhet: huru mycket mer skall Kristi blod, som hafver sig sjelf obesmittad genom den Helige Anda Gudi offrat, rena vårt samvete af de döda gerningar, till att tjena lefvande Gud? Derföre är han ock Nya Testamentets Medlare, på det de, som kallade äro, skola få det eviga arfvets löfte, i ty att hans död gick deremellan, till förlossning

ifrån de öfverträdelser, som under det förra Testamentet voro.

Evangelium: Joh. 8: 46—59.

I den tiden sade Jesus till Judarne: Hvilken af eder straffar mig för synd? Säger jag nu eder sanningen, hvi tron I mig icke? Den der af Gud är, han hör Guds ord; derföre hören I icke, att I icke ären af Gud. Då svarade Judarne, och sade till honom: Säge vi icke rätt, att du är en Samarit, och hafver djefvulen? Jesus svarade: Jag hafver icke djefvulen; men jag prisar min Fader, och I hafven försmädat mig. Jag söker icke efter min pris; den är väl till, som derefter söker och dömer. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvilken som gömmer mitt tal, han skall icke se döden till evig tid. Då sade Judarne till honom: Nu hafve vi förstått, att du hafver djefvulen. Abraham är död och Profeterne, och du säger: hvilken, som gömmer mitt ord, han skall icke smaka döden evinnerligen. Är du mer än vår fader Abraham, som död är? Profeterne äro ock döde; hvem gör du dig sjelf? Jesus svarade: Är det så, att jag prisar mig sjelf, så är mitt pris intet: min Fader är den som mig prisar, hvilken I sägen vara eder Gud. Och I känner honom dock icke; men jag känner honom; och om jag sade, att jag icke kände honom, vore jag en ljugare, lika som I; men jag känner honom, och håller hans tal. Abraham, eder fader fröjdades, att han skulle få se min dag; han såg honom och vardt glad. Då sade Judarne till honom: Femtio år hafver du icke ännu, och Abraham hafver du sett. Jesus sade till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Förr än Abraham var född, är jag. Då togo de

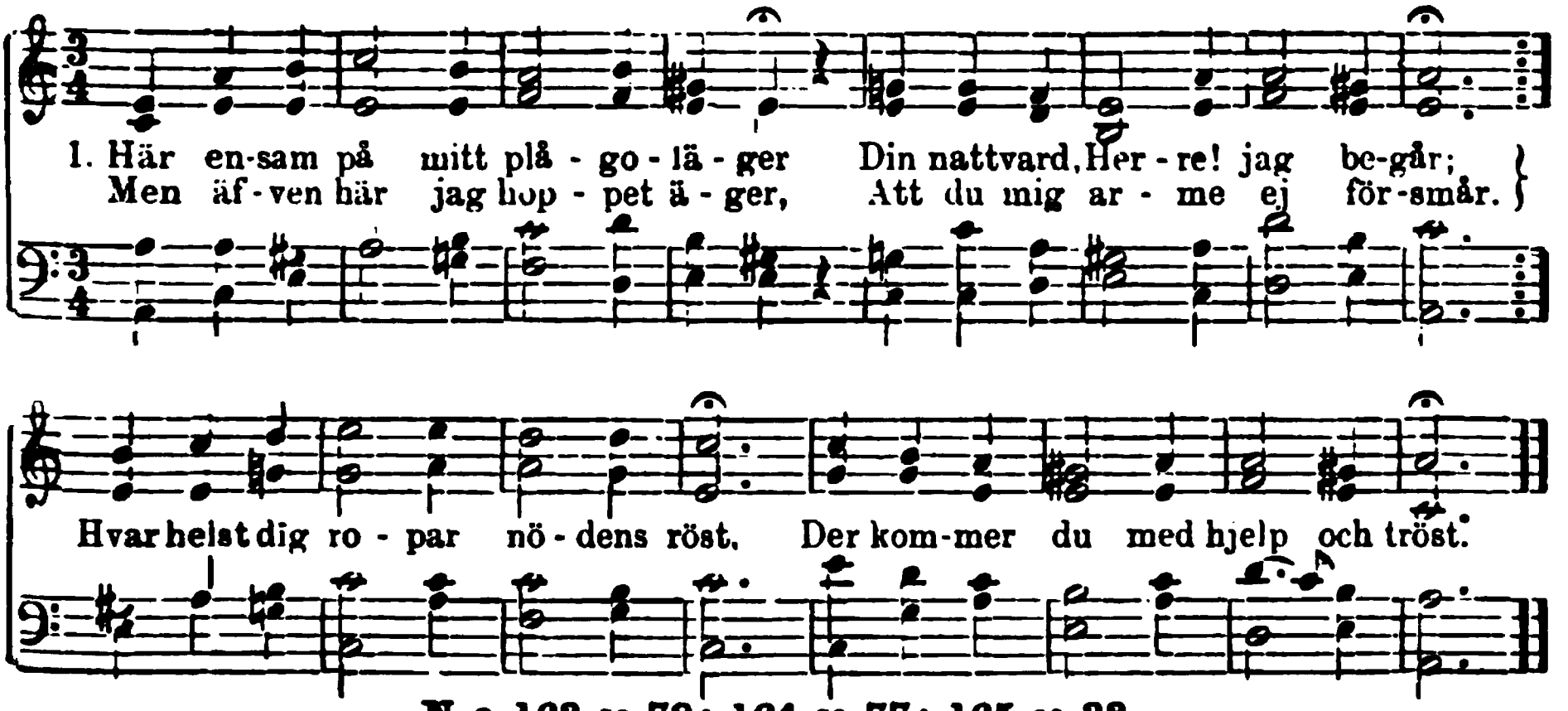

N:o 163 se 78; 164 se 77; 165 se 33.

upp stenar, till att kasta på honom; men Jesus gömde sig undan, och gick ut af templet.

1 årg. *Högm.:* Joh. 11: 47—57.

Då församlade de öfverste Presterna och Phariseerna ett Råd, och sade: Hvad göre vi? Ty denne mannen gör många tecken. Låte vi honom så blifva, då tro alle på honom; och de Romare komma och taga bort vårt land och folk. Men en af dem, vid namn Caiphas, som var öfverste Prest på det året, sade till dem: I veten intet; ej heller besinnen I, att oss är bättre, att en man dör för folket, än allt folket skulle förgås. Det sade han icke af sig sjelf; men efter han var öfverste Prest om det året, profeterade han; ty Jesus skulle dö för folket; och ej allenast för folket, utan att han församla skulle Guds barn, som förströdda voro. Ifrån den dagen rådslogo de emellan sig, att de skulle döda honom. Så vandrade nu icke Jesus mer uppenbarligen ibland Judarne, utan gick dädan i den landsändan vid öknen, i en stad som heter Ephrem, och vistades der med sina Lärjungar. Och instundade då Judarnes Påska; och många gingo utaf landet upp till Jerusalem, för Påska, att de skulle rena sig. Då sökte de efter Jesus, och talades vid emellan sig, ståndande i templet: Hvad synes eder, att han är icke kommen till högtidsdagen? Och hade öfverste Presterna och de Phariseer budit på, att hvilken som visste hvar han vore, skulle han det kungöra, att de måtte gripa honom.

2 årg. *Högm.:* Joh. 8. 31—45.

Då sade Jesus till de Judar, som trodde på honom: Om I blifven vid mina ord, så ären I mine rätte Lärjungar; och I skolen förstå sanningen, och sanningen skall göra eder frie. De svarade honom: Vi äre Abrahams säd, och hafve aldrig någons trälar varit; huru säger du då: I skolen varda frie? Svarade dem Jesus: Sannerligen, sannerligen säger jag eder, att hvar och en som synden gör, han är syndens träl. Men trälen blifver icke i huset evinnerligen; sonen blifver evinnerligen. Om Sonen gör eder frie, så ären I rättsligen frie. Jag vet, att I ären Abrahams säd; men I faren efter att döda mig, ty mitt tal hafver intet rum i eder. Jag talar det jag hafver sett när min Fader; och I gören det I hafven sett när eder fader. Svarade de och sade till honom: Abraham är vår fader. Sade Jesus till dem: Voren I Abrahams barn, då gjorden I Abrahams gerningar. Nu faren I efter att döda mig, som är den man, den eder hafver sagt sanningen, hvilken jag hört hafver af Gud; det gjorde icke Abraham. I gören eder faders gerningar. Då sade de till honom: Vi äre icke oäkta födde; vi hafve en Fader, nemligen Gud. Jesus sade till dem: Vore Gud eder Fader, så älskaden I ju mig, ty af Gud är jag utgången och kommen; ty jag är icke heller kommen af mig sjelf, men han hafver mig sändt. Hvi känner I icke mitt tal? Ty I kunnen icke höra mitt tal. I ären af den fadern djefvulen, och eder faders begär viljen I efterfölja. Han hafver varit en man dråpare af begynnelsen, och blef icke ståndande i sanningen, ty sanningen är icke i honom. När han talar lögnen, talar han af sitt eget; ty han är lögnaktig, och dess fader. Men efter det jag säger eder sanningen, tron I mig intet.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Din älskelige Son, vår Frälsare, Jesus Kristus, säger: hvilken som gömmer mitt tal, han icke skall se döden till evig tid; vi bedje dig,

N:o 166.

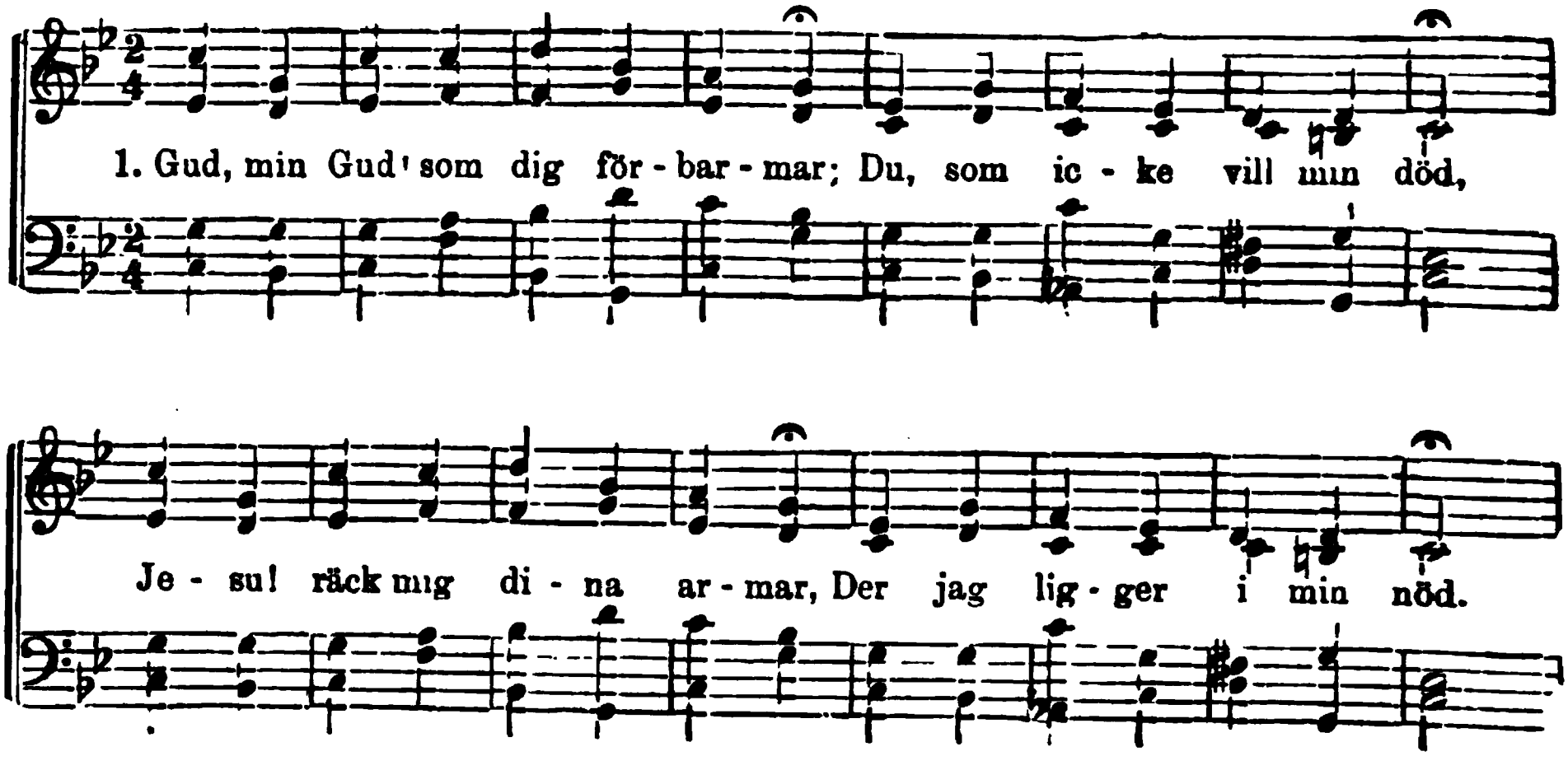

gif din helige Anda uti våra hjertan, medan du hafver låtit oss komma till ditt heliga ords kunskap, att vi det hört hafve, att vi det ock af hjertat anamme, och derpå uti vår dödsstund oss förlite och dervid tröste, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Palm-Söndagen.

Coll. Allsmäktige, evige Gud! Du som oss, till ödmjukhets exempel, lät din Son, vår Frälsare, Jesus Kristus, anamma mandom och undergå korset: förläna oss nådeligen, att vi uti allt det dig på oss lägga täckes, må tålige och din heliga vilja lydige vara, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Phil. 2: 5—11.

Käre bröder! Hvar och en vare så till sinnes, som ock Kristus Jesus var; hvilken, ändock han var i Guds skepelse, räknade han icke för rof Gudi jemlik vara; utan förnedrade sig sjelf, tagande på sig en tjenares skepelse, och vardt lika som en annan menniska, och i åthäfvor funnen som en menniska; ödmjukade sig sjelf; vardt lydig intill döden, ja intill korsets död. Derföre hafver ock Gud upphöjt honom, och gifvit honom ett namn, det öfver alla namn är; att i Jesu namn skola sig böja alla knän, deras som i himmelen, på jorden och under jorden äro; och alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herren, Gud Fader till ära.

Evangelium: 1 Cor. 11: 23—29.

Ty jag hafver undfått af Herren, det jag ock eder gifvit hafver; ty Herren Jesus, i den natten då han förrådd vardt, tog han brödet, tackade, bröt det, och sade: Tager, äter; detta är min lekamen, som för eder brytes; detta görer till min åminnelse. Sammalunda ock kalken, efter nattvarden, och sade: Denne kalk är det nya Testamentet i mitt blod; detta görer, så ofta I dricken, till min åminnelse. Ty så ofta I äten af detta bröd och dricken af denna kalk, skolen I förkunna Herrans död, till dess han kommer. Hvilken nu ovärdigt äter af detta bröd eller dricker af Herrans kalk, han blifver saker på Herrans lekamen och blod. Men pröfve menniskan sig sjelf, och äte så af det brödet och dricke af den kalken. Ty den ovärdigt äter och dricker, han äter och dricker sig sjelf domen, icke åtskiljande Herrans lekamen.

1 årg. *Högm.:* Joh. 12: 1—16.

Sex dagar före Påska kom Jesus till Bethanien, der Lazarus hade varit död, den han uppväckte ifrån de döda. Der gjorde de honom en nattvard, och Martha tjente; men Lazarus var en af dem som med honom vid bordet sutto. Då tog Maria ett pund smörjelse af kostligt, oförfalskadt nardus, och smorde Jesu fötter, och torkade hans fötter med sitt hår; och huset uppfyldes med lukt af smörjelsen. Då sade en af hans Lärjungar, Judas Simons Ischarioth, som honom förråda skulle: Hvi vardt icke denna smörjelsen såld för trehundrade penningar och gifvet åt fattiga? Det sade han icke, att honom vårdade något om de fattiga, utan förty han var en tjuf, och hade pungen, och bar det gifvet vardt. Då sade Jesus: Låt henne blifva; hon hafver det bevarat till min begrafvelses dag. Ty I hafven alltid fattiga när eder; men mig hafver I icke alltid. Så förnam mycket folk af Judarne, att han var der; och kommo dit, icke allenast för Jesu skull, utan ock att de skulle se Lazarus, den han uppväckt hade ifrån de döda. Då rådslogo de öfverste Presterna, att de ock skulle dräpa Lazarus; ty många af Judarne gingo bort för hans skull, och trodde på Jesum. Dagen

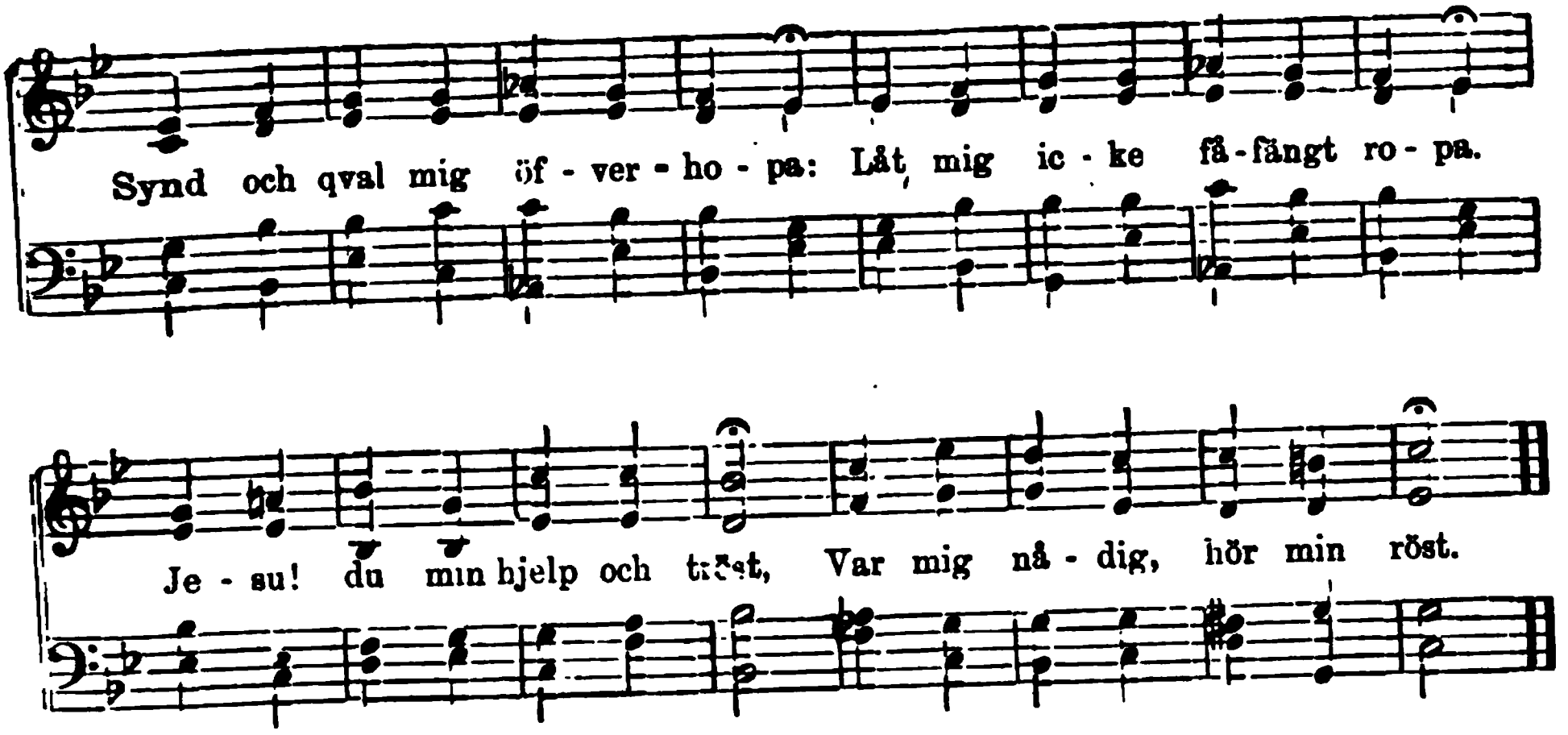

derefter, när folket, som då mycket kommet var till Lögtidsdagen, hörde att Jesus kom till Jerusalem, togo de palmqvistar, och gingo ut emot honom och ropade: Hosianna! välsignad han som kommer i Herrans namn, Israels Konung. Och fick Jesus en åsninna, och satte sig deruppå; såsom skrifvet är: Räds icke, du dotter Zion; si, din Konung kommer, sittande på en åsninnas fåle. Detta förstodo hans Lärjungar icke med det förra utan då Jesus var förklarad, kommo de ihåg, att detta var skrifvet om honom, och att de hade detta gjort honom.

2 Årg. *Högm.:* **Luk 22: 14—22.**

Och då tid var, satte Jesus sig ned, och de tolf Apostlar med honom. Och han sade till dem: Jag hafver med mycken åstundan begärt äta detta Påskalammet med eder, förrän jag lider. Ty jag säger eder, att jag härefter icke skall äta deraf, till dess det fullkomnadt varder i Guds rike. Och han tog kalken, tackade och sade: Tager honom och skifter eder emellan; ty jag säger eder, att jag icke skall dricka det af vinträd kommet är, till dess Guds rike kommer. Och han tog brödet, tackade och bröt och gaf dem, sägande: Detta är min lekamen, som för eder gifven varder; det gör till min åminnelse. Sammalunda ock kalken, efter nattvarden, sägande: Detta är kalken, det nya Testamentet i mitt blod, som för eder utgjutet varder. Dock si, min förrädares hand är med mig på bordet. Och menniskones Son varder gående, efter som det beslutet är; dock ve den menniska, af hvilken han varder förrådd.

Bön. **O Herre, allsmäktige Gud, som hafver låtit oss i dit Sakrament delaktige varda: vi bedje dig, att du låter oss också med dig och alla dina utkorade helgon uti din eviga ära och härlighet delaktige varda, genom vår Herre, Jesum Kristum, din Son, som lefver och regerar med dig och den Helige Anda uti en Gudom, af evighet till evighet. Amen.**

Långfredagen.

Coll. **Herre Gud, himmelske Fader, som af din faderliga nåd icke hafver spart din enfödde Son, utan gifvit honom till korsets död för vår skull: vi bedje dig, gif din Heliga Anda i våra hjertan, att vi vid sådan nåd oss trösta måge, härefter vakta oss för synd och tåligt lida hvad dig täckes oss pålägga, och genom honom få med dig ett evinnerligt lif. Amen.**

***Epistein* som på Palm-Söndagen.**

***Evangelium:* Luk. 23: 32—43.**

Leddes der ock ut två andre ogerningsmän med Jesus, till att aflifvas. Och då de kommo till det rummet, som kallades hufvudskalleplatsen, der korsfäste de honom, och de ogerningsmän med honom, den ena på den högra sidan, den andra på den venstra. Och sade Jesus: Fader, förlåt dem det; ty de veta icke hvad de göra. Och de bytte hans kläder, kastande lott om dem, Och folket stod och såg uppå; och de öfverste, samt med dem, begabbade honom, sägande: Andra hafver han hulpit, hjelpe sig nu sjelf om han är Kristus, den Guds utkorade. Begabbade ock honom krigsknektarne, och gingo till och räckte ättika åt honom, sägande: Är du Judarnes Konung, så hjelp dig sjelf. Var ock en öfverskrift skrifven öfver honom med Grekiska, Latinska och Ebreiska bokstäfver: Denne är Judarnes Konung. Men en af de ogerningsmän, som upphängde voro, hädde honom och sade: Är du Kristus, så hjelp dig sjelf och oss. Då svarade den andre, straffade honom och sade: Fruktar du icke heller Gud, du som är

N:o 167.

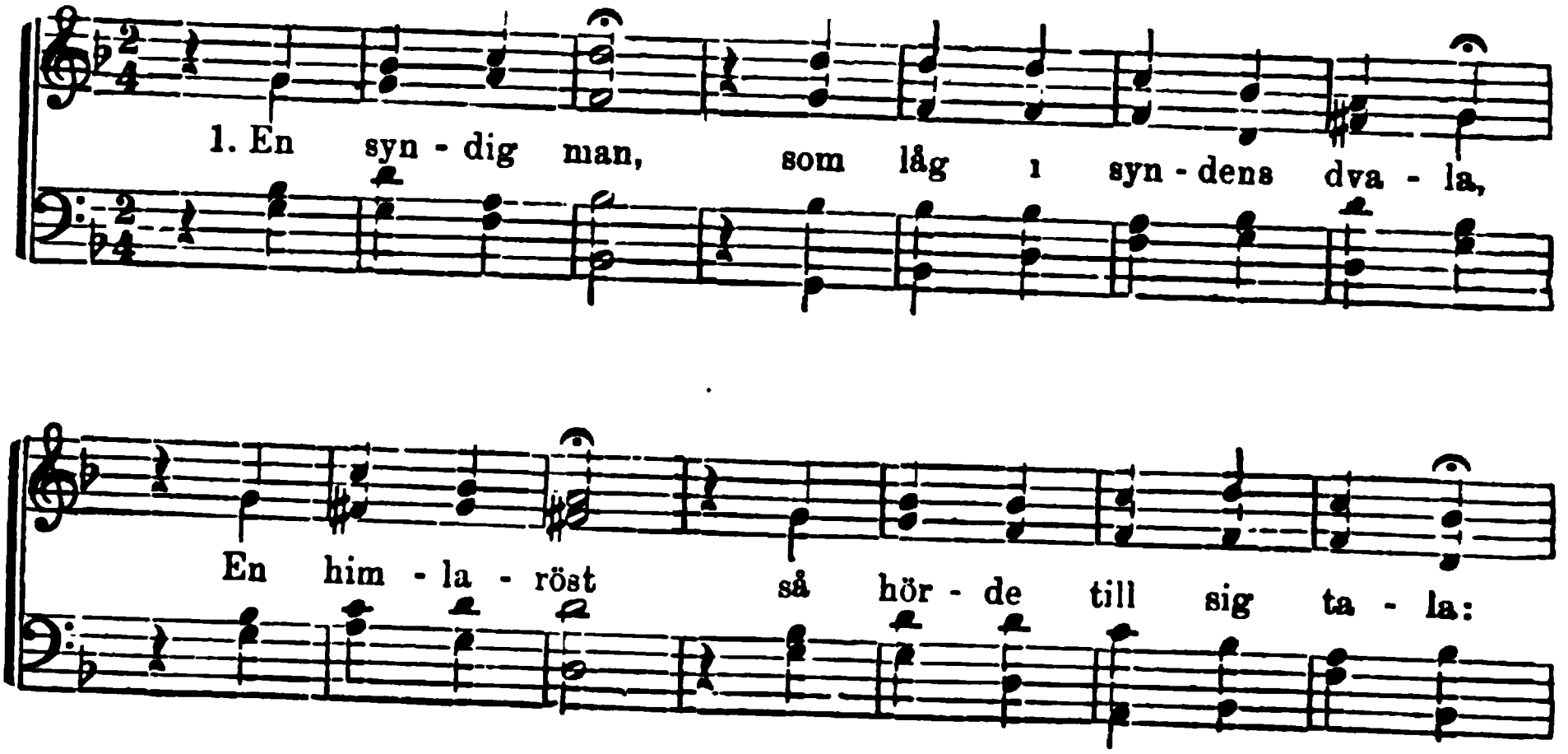

i samma fördömelse? Och är det väl rätt med oss, ty vi lide det våra gerningar värde äro; men denne hafver intet ondt gjort. Och sade han till Jesus: Herre, tänk på mig, då du kommer i ditt rike. Och sade Jesus till honom: Sannerligen säger jag dig, i dag skall du vara med mig i Paradiset.

(1:a och 2:a årg. lika med föregående Epistel och Evangelium.)

Bön. Herre Gud, himmelske och rättvise Fader! Du som oss din Son skänkt och genom honom ifrån djefvulens rike och döden frälst hafver: vi bedje dig, som din Son, Jesus Kristus, ock för oss bedit hafver, att du ville bevara oss i din ord, i all nöd och ångest oss dermed trösta, och hvad vi mot dig brutit hafve, nådeligen förlåta och genom din Heliga Anda oss helga och saliga göra, på det vi förnimma måge, att du är vår Fader, och din nåd och barmhertighet lofva och prisa till evig tid. Amen.

Påskdagen.

Coll. O allsmäktige, evige Gud, som vid denna tid förde genom Moses din allmoge ut af Egypten och befallde årligen hålla Påska och äta Påskalammet; så för ock oss, o himmelske Fader, ut af det andeliga Egypten, att vi måge delaktige varda af det sanna Påskalammet, som är din Son, Jesus Kristus, vår Herre, hvilken i denna dag hafver vunnit seger öfver döden och öppnat oss vägen till ett evigt lif, och nu lefver och regerar med dig och den Helige Anda, ifrån evighet till evighet. Amen.

Epistеln: 1 Cor. 5: 7—8.

Kære bröder! Renser fördenskull ut den gamla surdegen, att I mågen blifva en ny deg, såsom I ock ären osyrade; ty vi hafve ock ett Påskalam, som är Kristus, offrad för oss. Derföre låter oss hålla Påska, icke i den gamla surdegen, och icke i ondskans och arghetens surdegutan i renhetens och sanningens osyrade deg.

Evangelium: Mark. 16: 1—8.

I den tiden, då Sabbathen framgången var, köpte Maria Magdalena, och Maria Jacobi, och Salome, välluktande kryddor, på det de skulle komma och smörja honom. Och på den ena Sabbathen kommo de till grafven ganska bittida, då solen uppgick; och sade mellan sig sjelfva: Ho skall välta oss stenen ifrån grafvens dörr? Och då de sågo till, sågo de stenen vara afvältad, den ganska stor var. Och när de ingångne voro uti grafven, sågo de en ung man sittande vid högra sidan, klädd i ett sidt hvitt kläde; och de vordo förfärade. Men han sade till dem: Varen icke förfärade: I söken Jesum af Nazareth, som korsfäst var; han är uppstånden, han är icke här; si rummet, der de hade lagt honom. Men går bort, och säger hans Lärjungar och Petrus, att han går fram för eder i Galileen, der skolen I få se honom, såsom han eder sagt hafver. Och de gingo hastеligen derut, och flydde ifrån grafven; ty dem var bäfvan och häpenhet påkommen; icke heller sade de något för någon, ty de räddes.

1 årg. *Högm.:* Joh. 20: 1—10.

På den ena Sabbathen kom Maria Magdalena om morgonen, då ännu mörkt var, till grafven, och såg stenen vara borta af grafven. Då lopp hon, och kom till Simon Petrus, och till den andre Lärjungen, som Jesus älskade, och sade till dem: De hafva tagit Herran bort utaf grafven, och vi vete icke hvart de hafva lagt honom. Då gick Petrus ut, och den andre Lärjungen, och kommo till grafven. Båda lupo de tillika; och den

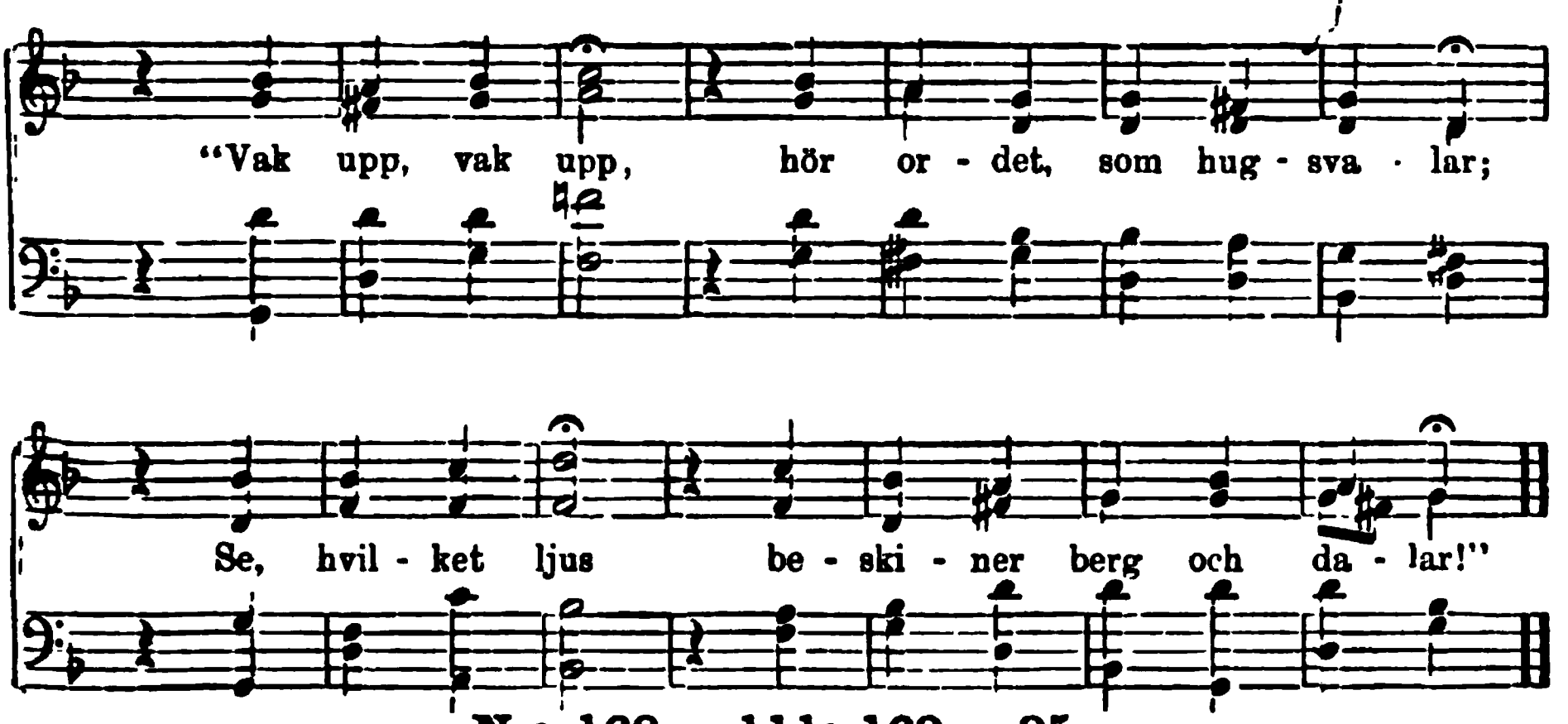

N:o 168 se 111; 169 se 95.

andre Lärjungen lopp före, snarare än Petrus, och kom först till grafven. Och när han lutade sig ned, fick han se lakanen lagde; dock gick han icke in. Så kom då Simon Petrus efter honom, och gick in i grafven, och såg lakanen lagde; och svettduken, som hade varit om hans hufvud, icke lagd när lakanen, utan afsides i ett rum tillhopa svept. Då gick ock den andre Lärjungen in, som förr var kommen till grafven, och såg det och trodde det. Ty de förstodo icke ändå Skriften, att han skulle uppstå från de döda. Och Lärjungarne gingo åter tillhopa igen.

1 årg. ***Aftons.:*** **1 Cor. 15: 12—21.**

Är nu Kristus predikad för eder, att han är uppstånden ifrån de döda, hvarföre säga då somlige ibland eder, att de dödas uppståndelse är intet? Är nu de dödas uppståndelse intet, så är ock Kristus icke heller uppstånden. Är Kristus icke uppstånden, så är vår predikan fåfäng; så är ock eder tro fåfäng. Och vi varde funne falska Guds vittnen, att vi emot Gud vittnat hafve, att han hafver uppväckt Kristus; den han icke uppväckt hafver, om de döda icke uppstå. Ty om de döda icke uppstå, så är icke heller Kristus uppstånden. Är Kristus icke uppstånden, så är eder tro fåfäng; och så ären I ännu uti edra synder. Så äro ock de förtappade, som i Kristus afsomnade äro. Om vi allenast i detta lifvet hafve hoppet till Kristum, så äre vi uslast ibland alla menniskor Men nu är Kristus uppstånden ifrån de döda, och vorden förstlingen ibland dem som sofva. Efter döden är genom en menniska, ock genom en menniska de dödas uppståndelse.

2 årg. ***Högm.:*** **Matt. 28: 1—8.**

Om Sabbathsaftonen, i gryningen på första Sabbathen, kom Maria Magdalena, och den andra Maria, till att bese grafven. Och si, det vardt en stor jordbäfning; ty Herrans ängel steg ned af himmelen, och gick fram och välte stenen ifrån dörren och satte sig på honom; och han var påseendes som en ljungeld, och hans kläder hvita som snö. Och väktarne blefvo förskräckte af räddhåga, och vordo som de hade varit döde. Men Ängelen svarade, och sade till qvinnorna: Rädens icke; ty jag vet, att I söken Jesum, som var korsfäst. Han är icke här; han är uppstånden, som han sagt hade. Kommer och ser rummet, der Herren var lagd uti. Och går snart och säger hans Lärjungar att han är uppstånden ifrån de döda; och si, han skall gå fram för eder uti Galileen: der skolen I se honom. Si, jag hafver sagt eder det. Och de gingo snarligen ifrån grafven, med räddhåga och stor glädje, löpande till att kungöra det för hans Lärjungar.

2 årg. ***Aftons.:*** **Ef. 1: 16—23.**

Jag vänder icke åter att tacka Gud för eder, alltid tänkande på eder i mina böner: att vår Herras Jesu Kristi Gud, härlighetens Fader, ville gifvá eder visdomens och uppenbarelsens Anda, till sin kunskap; och upplysa edert förstånds ögon, att I förstå kunnen hvad hopp han hafver kallat eder uti, och huru rik hans arfs härlighet är uti helgonen; och huru öfversvinneligen stor hans kraft är till oss, som tro efter hans mäktiga starkhets verkan; hvilken han verkade i Kristus, då han uppväckte honom ifrån de döda och satte honom på sin högra hand i himmelen; öfver alla förста-

N:o 170.

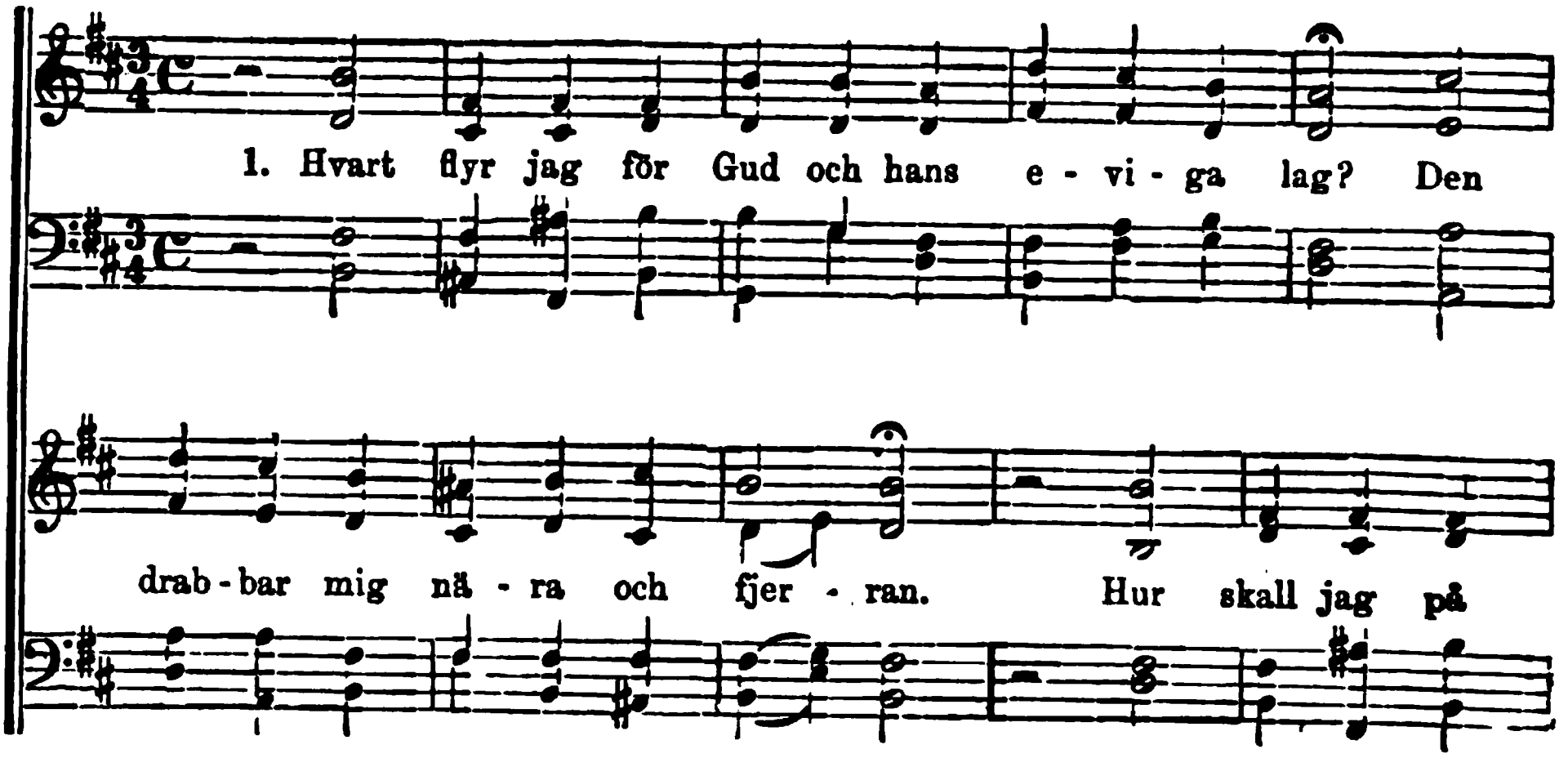

dömen, välde, makt, herradöme och allt det som nämnas kan, icke allenast i denna verlden, utan ock i den tillkommande; och hafver all ting lagt under hans fötter, och hafver satt honom församlingen till ett hufvud öfver all ting; hvilken är hans kropp, och hans uppfyllelse, som allt i alla uppfyller.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Du som din Son för våra synders skull utgifvit och för vår rättfärdighets skull uppväckt hafver: vi bedje dig, att du ville gifva oss din Helige Anda, genom honom oss regera och styra, i en sann tro vidmakthålla och för alla synder bevara, och efter detta lifvet uppväcka oss till evigt lif. Amen.**

Annandag Påsk.

Collekten **som på Påskdagen.**

Epistein: **Apost. G. 10: 34—43.**

Uti de dagar öppnade Petrus sin mun och sade: Nu förnimmer jag i sanning, att när Gud är intet anseende till personen; utan i allahanda folk den som fruktar honom och gör rättfärdigheten, han är honom täck. I veten väl om det talet, som Gud utsändt hafver till Israels barn, bebådande frid genom Jesum Kristum, hvilken är Herre öfver allt; om hvilket tal beryktadt är öfver hela judiska landet, och först begynt af Gallileen, efter den döpelsen, som Johannes predikade; huru Gud hafver smort Jesum af Nazareth med den Helige Anda och kraft, hvilken vandrade omkring, görande väl och hjelpande alla som besatte voro af djefvulen; ty Gud var med honom. Och vi äro vittne till allt det han gjort hafver i judiska landet, och i Jerusalem; den dräpte de och hängde på trä. Denne hafver nu Gud uppväckt på tredje dagen och låtit honom varda uppenbar; icke för allt folk, utan oss, som Gud tillförene till vittnen utvalt hade; vi, som åto och drucko med honom, sedan han var uppstånden ifrån de döda. Och han böd oss, att vi skulle predika för folket. och vittna, att han är den som af Gud skickad är, till en domare öfver lefvande och döde. Honom bära alle Profeterne vittnesbörd, att hvar och en som tror på honom, han skall få syndernas förlåtelse genom hans namn.

Evangelium: **Luk. 24: 13—35.**

I den tiden gingo två af dem på samma dag till en by, som låg vid pass sextio stadiers väg ifrån Jerusalem, benämnd Emaus. Och de talade hvar med annan om allt det som skedt var. Och hände sig, då de talades vid, och befrågade hvar annan, nalkades ock Jesus, och gick med dem Men deras ögon voro förhållne, att de icke kände honom. Då sade han till dem: Hvad är det för tal, som I hafven eder emellan, vid I gån och ären bedröfvade? Då svarade endera, som hette Cleophas, och sade till honom: Är du allena ibland främmande män i Jerusalem, som icke vet hvad der skedt är i dessa dagar? Sade han till dem: Hvad? Sade de till honom: Om Jesus af Nazareth, som var en Profet, mäktig både i gerningar och ord för Gud och allt folk. Och huruledes de öfverste Presterne och våre förmän öfverantvardade honom i dödens fördömelse och korsfäste honom. Men vi hoppades, att han skulle vara den som förlossa skulle Israel; och öfver allt detta är nu tredje dagen, sedan det skedde. Och några qvinnor af våra hafva förskräckt oss, de der bittida om morgonen hade kommit till grafven; och då de icke funno hans lekamen, kommo de och sade, att de ock

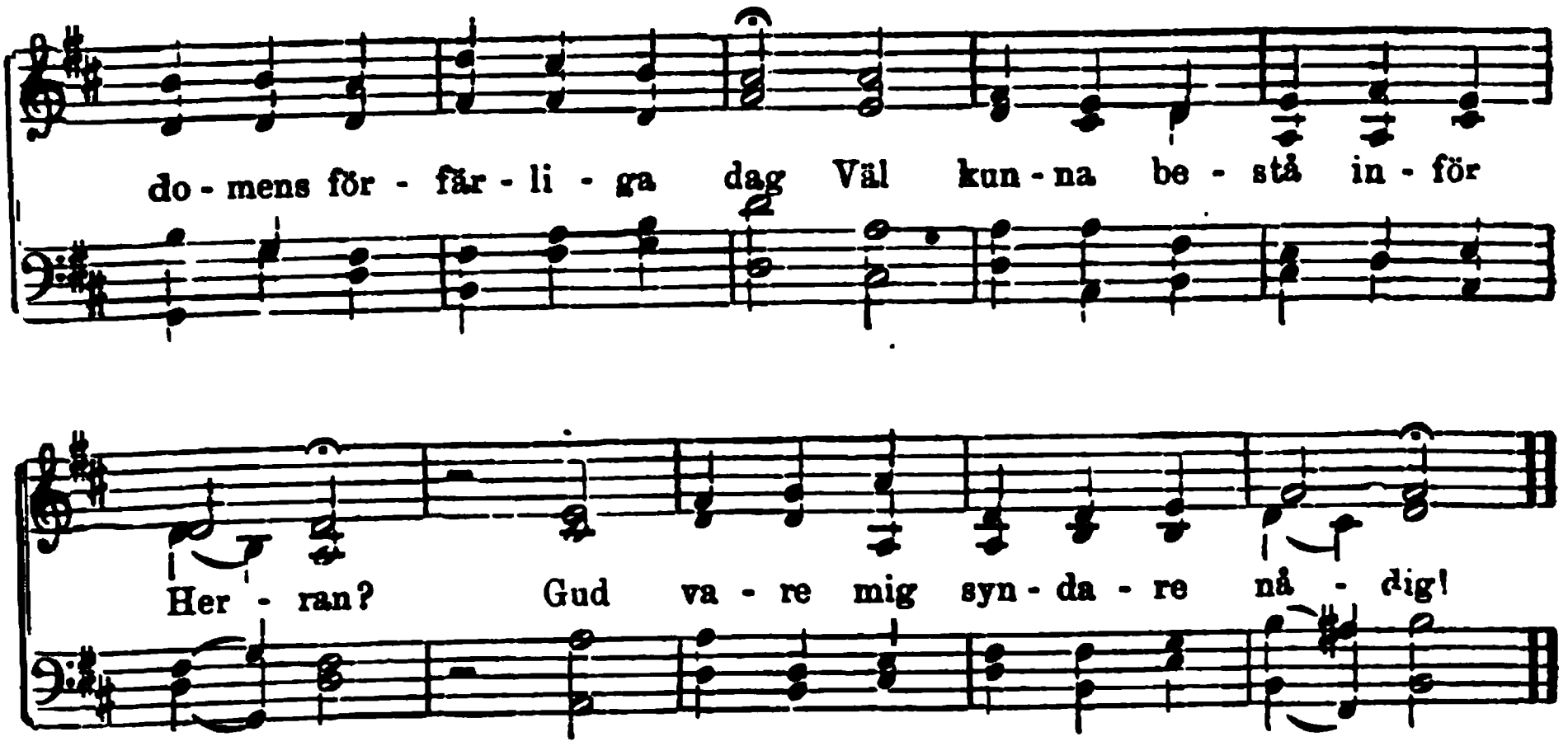

englasyn sett hade, hvilka sagt hade, att han lefver. Och några af dem, som med oss voro, gingo bort till grafven. och funno såsom qvinnorna sagt hade; men honom funno de icke. Då sade han till dem: O, I galne och senhjertade till att tro, uti allt det som Profeterne sagt hafva! Skulle icke Kristus sådant lida och sedan ingå uti sin härlighet? Och han begynte på Moses och alle Profeterne och gjorde uttydelse för dem i alla skrifter, som voro om honom. Och de begynte nalkas intill byn, dit de ville. och han låtsade som han ville gå längre fram. Och de nödgade honom, sägande: Blif när oss, ty det lider mot aftonen och dagen är förliden. Och så gick han in, till att blifva när dem. Och det begaf sig, då han satt till bords med dem, tog han brödet och tackade, bröt det och gaf dem. Och deras ögon öppnades, att de kände honom; och så försvann han ur deras åsyn. Och de sade emellan sig: Var icke vårt hjerta brinnande i oss, då han talade med oss under vägen och uttydde oss Skrifterna? Och i samma stunden stodo de upp och gingo till Jerusalem igen, och funno församlade de elfva och dem som med dem voro; de der sade: Herren är sannerligen uppstånden, och är sedd af Simon. Och de förtäljde, hvad skedt var under vägen, och huru han vardt känd af dem, i det han bröt brödet.

1 årg. *Högm.*: Joh. 20: 11—18.

Men Maria stod och gret utanför grafven. Vid hon nu så gret, lutade hon sig in i grafven; och fick se två Änglar i hvita kläder, sittande, den ene vid hufvudet och den andre vid fötterna, der de lagt hade Jesu lekamen. De sade till henne: Qvinna, hvad gråter du? Sade hon till dem: De hafva tagit bort min Herre, och jag vet icke hvart de hafva lagt honom. När hon detta sade, vände hon sig tillbaka och fick se Jesum ståndande. och visste icke att det var Jesus. Sade Jesus till henne: Qvinna, hvad gråter du? Hvem söker du? Hon mente att det hade varit örtagårdsmästaren, och sade till honom: Herre, hafver du burit honom bort? Säg mig hvart du hafver lagt honom, och jag vill taga honom. Jesus sade till henne: Maria! Då vände hon sig om, och sade till honom: Rabbuni, det är Mästare! Sade Jesus till henne: Kom icke vid mig, ty jag är icke ännu uppfaren till min Fader; men gack till mina bröder, och säg dem: Jag far upp till min Fader och eder Fader och till min Gud och eder Gud. Maria Magdalena kom och bådade Lärjungarne, att hon hade sett Herren, och att han hade sagt henne detta.

1 årg. *Aftons.*: 2 Cor. 5: 14—21.

Om en är död för alla, så äro de alle döde; och han är fördenskull död för alla, att de som lefva, skola icke nu lefva sig sjelfva, utan honom, som för dem död och uppstånden är. Så känne vi nu ingen ifrån denna tid efter köttet; och om vi än hafva känt Kristus efter köttet, så känne vi honom dock nu intet mer. Hvar nu någon är i Kristo, så är han ett nytt kreatur; det gamla är förgånget; si, alla ting äro nya vordne. Men alltsammans är af Gud, den oss med sig sjelf försonat hafver genom Jesum Kristum, och gifvit oss embetet att predika samma försoning. Ty Gud var i Kristo och försonade verlden med sig sjelf, och förebrådde dem intet deras synder, och hafver beskickat ibland oss försoningens ord. Så äre vi nu sändningabud i Kristi stad; ty Gud förma-

N:o 170.

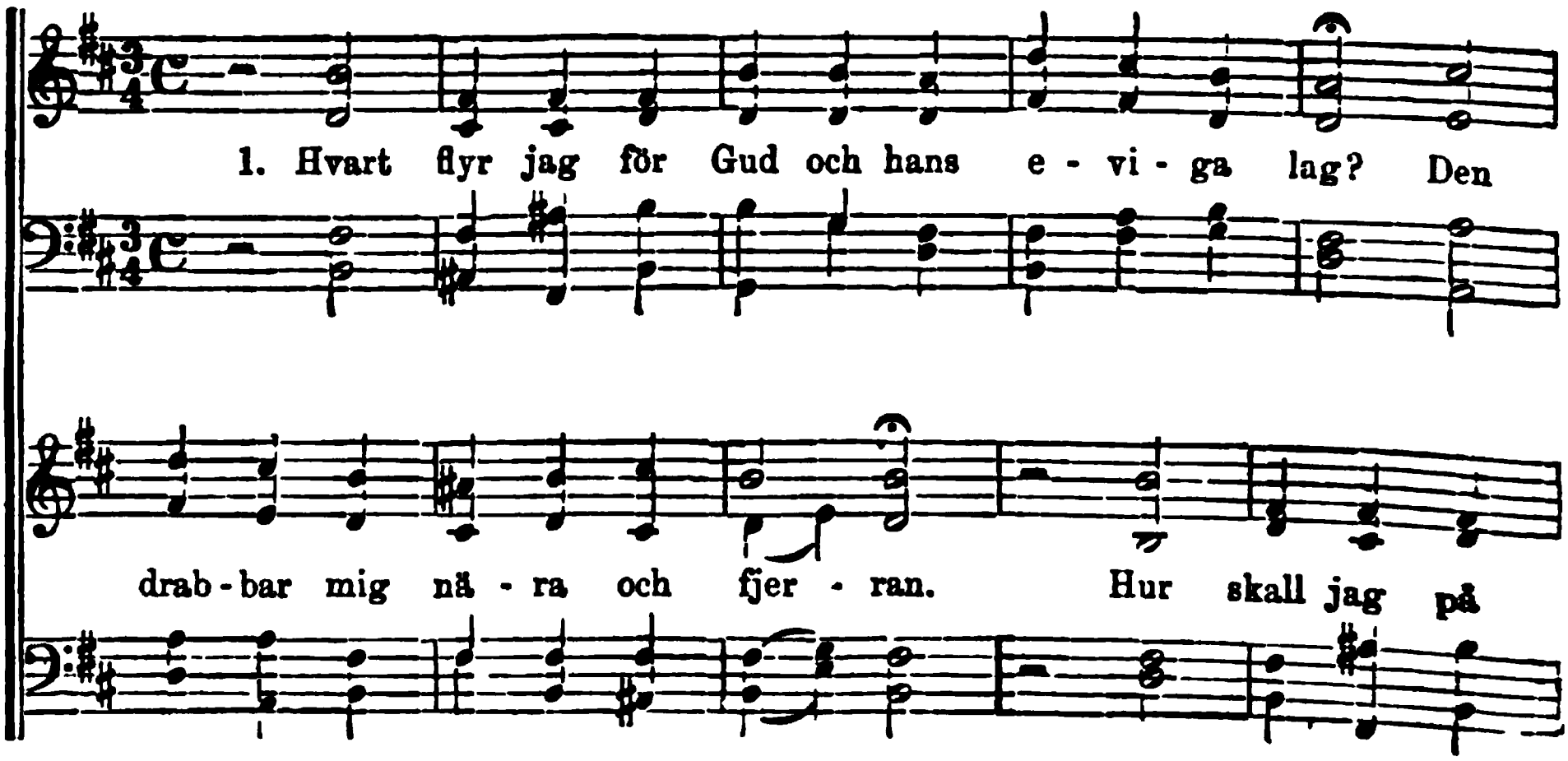

nar genom oss. Så bedje vi nu i Kristi stad, låter försona eder med Gud. Ty den der af ingen synd visste, honom hafver han för oss gjort till synd, på det vi skulle varda Guds rättfärdighet genom honom.

2 årg. *Högm.:* Matt. 28: 9-15.

Och vid de gingo till att kungöra hans Lärjungar, si, då mötte Jesus dem, och sade: Hel eder! Då gingo de fram och togo på hans fötter och tillbådo honom. Då sade Jesus till dem: Rädens icke; går och kungörer det mina bröder, att de gå till Galileen; der skola de få se mig. När de gingo bort, si, några af väktarne kommo i staden och kungjorde de öfverste Presterna allt det som skedt var. Och de församlade sig med de äldste och rådgjorde, och gåfvo krigsknektarne en stor summa penningar; och sade. Säger, hans Lärjungar kommo om natten och stulo honom bort, medan vi sofvo. Och om det kommer för Landshöfdingen, vilje vi stilla honom, och begå det så, att I skolen vara utan fara. Och de togo penningarne, och gjorde som de voro lärde. Och detta är beryktadt ibland Judarne intill denna dag.

2 årg. *Aftons.:* 1 Petr. 1: 18—23.

Veter, att I icke med förgängligt silfver eller guld igenlöste ären ifrån edert fåfänga lefverne, efter fädernas sätt; utan med Kristi dyra blod, såsom med ett menlöst och obesmittadt lams; hvilken väl föresedd var för verldens begynnelse, men uppenbarad i de yttersta tiderna för eder skull, som genom honom tron på Gud, den honom uppväckt hafver ifrån de döda och gifvit honom härlighet, på det I skullen hafva tro och hopp till Gud. Och görer edra själar kyska, i sanningens

lydnad genom Andan, till oskrymtad, broderlig kärlek; älsker eder storligen inbördes af rent hjerta; såsom de som födde äro på nytt, icke af någon förgänglig säd, utan af oförgänglig, som är af lefvande Guds ord, det evinnerligen blifver.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafver låtit din Son, Jesum Kristum, de två Lärjungarne i vägen till Emaus uppenbar varda: vi bedje dig, att du ville genom ditt ord och din Heliga Anda upplysa våra hjertan, att vi kunne blifva stadige och faste i tron och hålla oss troget vid ditt ord, derom gerna tala och det flitteligen göra, samt der vi efter Kristi exempel mycket här i verlden lida måste, att vi då kunne trösta oss vid ditt heliga ord och det behålla, till dess vi genom din Son, efter detta lifvet till ett evigt lif skola uppväckte varda. Amen.

I Söndagen efter Påsk.

Coll. Gif, o allsmäktige Gud, att vi, som Påskahögtid begått hafve, måge af din nådiga gåfva bättra vårt lefverne, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Joh. 5: 4—10.

Mine käraste! Allt det som är födt af Gud, det öfvervinner verlden; och denne är segren, som öfvervinner verlden, vår tro. Men ho är den som öfvervinner verlden, utan den som tror, att Jesus är Guds Son? Denne är den som kommer med vatten och blod, Jesus Kristus, icke med vatten allena, utan med vatten och blod; och Anden är den som betygar, att Anden är sanningen. Ty tre äro som vittna i himmelen: Fadren, Ordet och den Helige Ande; och de tre äro ett. Och tre äro de som vittna på jorden: Anden, vattnet och blodet; och de tre äro till ett. Hvar vi nu anamme menniskors vittnesbörd, Guds vittnesbörd är större; ty detta är

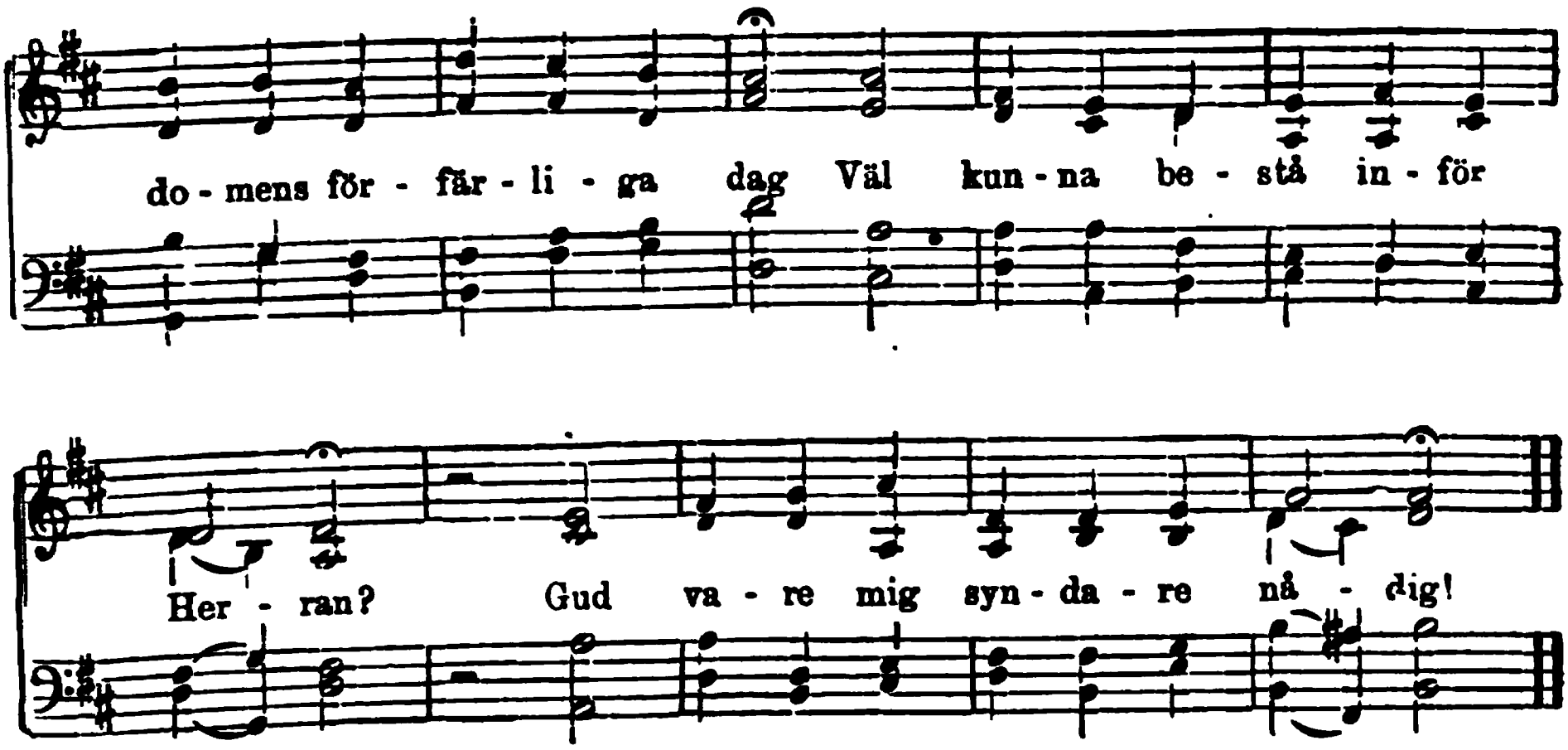

Guds vittnesbörd, som han vittnade om sin Son: Den der tror på Guds Son, han hafver vittnesbördi sig sjelf.

Evangelium: Joh. 20: 19—31.

I den tiden om aftonen på densamma Sabbathen, då dörrarna voro lyckta, der Lärjungarne voro församlade för Judarnas rädslos skull, kom Jesus, och stod midt ibland dem, och sade till dem: Frid vare eder. Och när han hade detta sagt, lät han dem se händerna och sin sida. Då vordo Lärjungarne glade, att de sågo Herran. Då sade Jesus åter till dem: Frid vare eder; såsom Fadren hafver mig sändt, så sänder ock jag eder. När han detta sagt hade, blåste han på dem och sade till dem: Tager den Heliga Anda; Hvilka I förlåten synderna, dem förlåtas de, och hvilka I behållen dem, dem äro de behållna. Men Thomas, en af de tolf, hvilken kallas Tvilling, var icke med dem, när Jesus kom. Då sade de andre Lärjungarne till honom: Vi sågo Herran. Sade han till dem: Utan jag ser hålen efter spikarne i hans händer och stinger mitt finger i hålen efter spikarne och stinger min hand i hans sida, tror jag det icke. Och åtta dagar derefter voro åter hans Lärjungar inne, och Thomas med dem. Då kom Jesus, vid dörrarne voro lyckta, och stod midt ibland dem, och sade: Frid vare eder. Sedan sade han till Thomas: Räck hit ditt finger och se mina händer, och räck hit din hand och stick henne i min sida: och var icke tvifvelaktig, utan trogen. Thomas svarade, och sade till honom: Min Herre och min Gud! Jesus sade till honom: Efter du såg mig, Thomas, tror du. Salige äro de som icke se och dock tro. Gjorde ock Jesus många andra tecken

i sina Lärjungars åsyn, som i denna boken icke äro skrifne. Men dessa äro skrifne, på det I tro skolen, att Jesus är Kristus, Guds Son, och I genom tron skolen hafva lif i hans namn.

1 årg. *Högm.:* Joh. 21: 1—14.

Derefter uppenbarade åter Jesus sig för Lärjungarne vid Tiberias haf, och uppenbarade han sig i så måtto: Simon Petrus och Thomas, som kallas Tvilling, voro tillsamman, och Nathanael, som var af Cana i Galileen, och Zebedei söner och två andre af hans Lärjungar. Sade Simon Petrus till dem: Jag vill gå och fiska. De sade till honom: Vi gå ock med dig. De gingo ut och stego straxt i båten; och i den natten fingo de intet. Då nu morgonen var, stod Jesus på stranden; dock visste Lärjungarne icke att det var Jesus. Sade Jesus till dem: Barn, hafven I något tili mats? De svarade honom: Nej. Då sade han till dem: Kaster ut nätet på högra sidan om båten, så varden I finnande Då kastade de ut; och kom så mycken fisk, att de förmådde det icke draga Då sade den Lärjungen, som Jesus älskade, till Petrus: Herren är det. När Simon Petrus hörde att det var Herren, band han om sig kjorteln, ty han var naken, och gaf sig i sjön. Men de andre Lärjungarne kommo med båten, ty de voro icke långt ifrån landet utan vid pass tuhundrade alnar, och drogo fiskanätet. Och när de voro stigne på landet, sågo de der vara lagda glöd, och en fisk derpå, och bröd. Jesus sade till dem: Tager hit af de fiskar, som I nu fingen. Simon Petrus steg in och drog nätet på landet, fullt med stora fiskar, hundrade femtio och tre: ock ändock de voro så många, gick likväl nätet icke sönder. Sade Jesus till dem: Kommer

N:o 171.

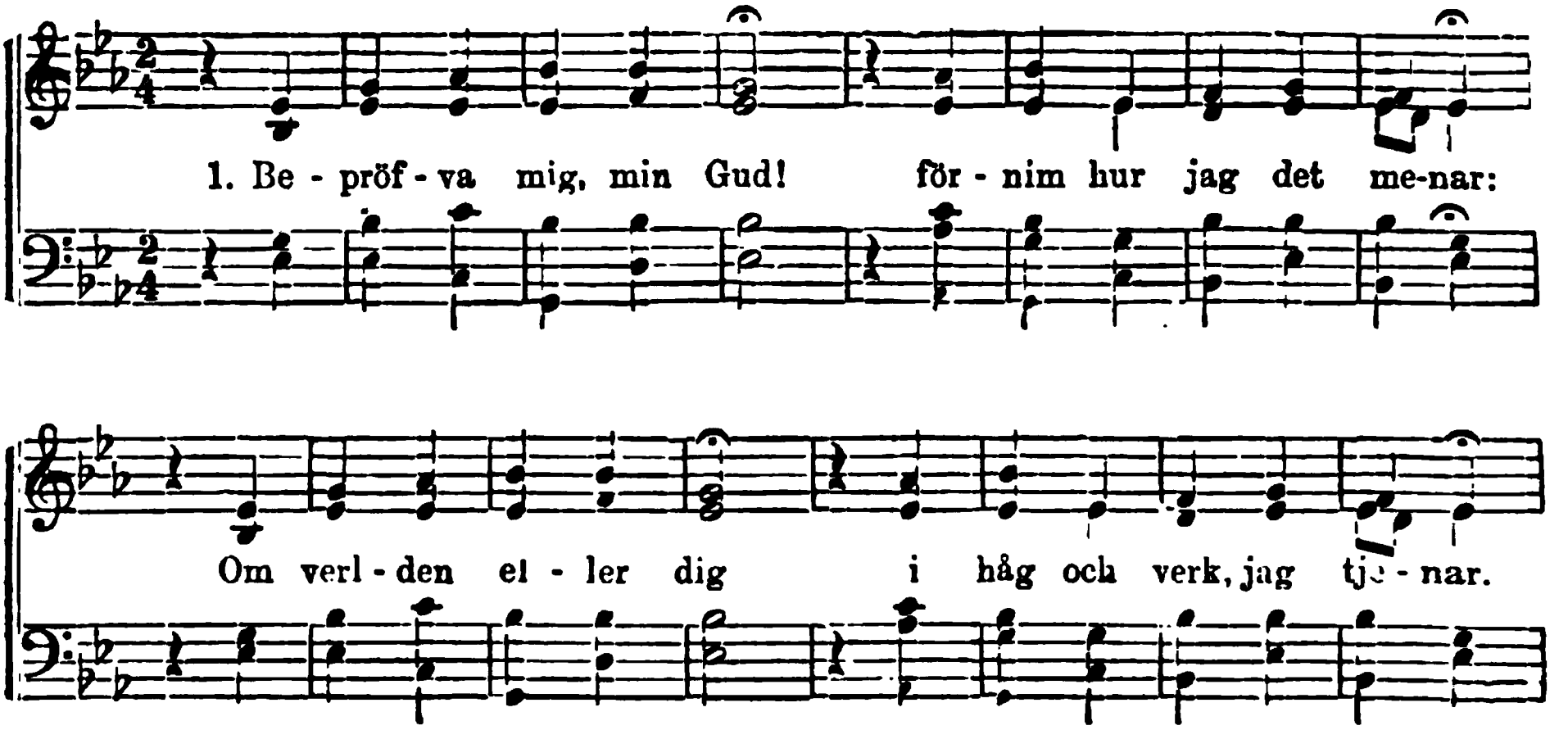

nar genom oss. Så bedje vi nu i Kristi stad, låter försona eder med Gud. Ty den der af ingen synd visste, honom hafver han för oss gjort till synd, på det vi skulle varda Guds rättfärdighet genom honom.

2 årg. *Högm.:* Matt. 28: 9-15.

Och vid de gingo till att kungöra hans Lärjungar, si, då mötte Jesus dem, och sade: Hel eder! Då gingo de fram och togo på hans fötter och tillbådo honom. Då sade Jesus till dem: Rädens icke; går och kungörer det mina bröder, att de gå till Galileen; der skola de få se mig. När de gingo bort, si, några af väktarne kommo i staden och kungjorde de öfverste Presterna allt det som skedt var. Och de församlade sig med de äldste och rådgjorde, och gåfvo krigsknektarne en stor summa penningar; och sade. Säger, hans Lärjungar kommo om natten och stulo honom bort, medan vi sofvo. Och om det kommer för Landshöfdingen, vilje vi stilla honom, och begå det så, att I skolen vara utan fara. Och de togo penningarne, och gjorde som de voro lärde. Och detta är beryktadt ibland Judarne intill denna dag.

2 årg. *Aftons.:* 1 Petr. 1: 18—23.

Veten, att I icke med förgängligt silfver eller guld igenlöste ären ifrån edert fåfänga lefverne, efter fädernas sätt; utan med Kristi dyra blod, såsom med ett menlöst och obesmittadt lams; hvilken väl föreseedd var för verldens begynnelse, men uppenbarad i de yttersta tiderna för eder skull, som genom honom tron på Gud, den honom uppväckt hafver ifrån de döda och gifvit honom härlighet, på det I skullen hafva tro och hopp till Gud. Och gören edra själar kyska, i sanningens

lydnad genom Andan, till oskrymtad, broderlig kärlek; älsker eder storligen inbördes af rent hjerta; såsom de som födde äro på nytt, icke af någon förgänglig säd, utan af oförgänglig, som är af lefvande Guds ord, det evinnerligen blifver.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafver låtit din Son, Jesum Kristum, de två Lärjungarne i vägen till Emaus uppenbar varda: vi bedje dig, att du ville genom ditt ord och din Heliga Anda upplysa våra hjertan, att vi kunne blifva stadige och faste i tron och hålla oss troget vid ditt ord, derom gerna tala och det flitteligen göra, samt der vi efter Kristi exempel mycket här i verlden lida måste, att vi då kunne trösta oss vid ditt heliga ord och det behålla, till dess vi genom din Son, efter detta lifvet till ett evigt lif skola uppväckte varda. Amen.

I Söndagen efter Påsk.

Coll. Gif, o allsmäktige Gud, att vi, som Påskahögtid begått hafve, måge af din nådiga gåfva bättra vårt lefverne, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Joh. 5: 4—10.

Mine käraste! Allt det som är födt af Gud, det öfvervinner verlden; och denne är segren, som öfvervinner verlden, vår tro. Men ho är den som öfvervinner verlden, utan den som tror, att Jesus är Guds Son? Denne är den som kommer med vatten och blod, Jesus Kristus, icke med vatten allena, utan med vatten och blod; och Anden är den som betygar, att Anden är sanningen. Ty tre äro som vittna i himmelen: Fadren, Ordet och den Helige Ande: och de tre äro ett. Och tre äro de som vittna på jorden: Anden, vattnet och blodet; och de tre äro till ett. Hvar vi nu anamme menniskors vittnesbörd, Guds vittnesbörd är större; ty detta är

Guds vittnesbörd, som han vittnade om sin Son: Den der tror på Guds Son, han hafver vittnesbörd i sig sjelf.

Evangelium: Joh. 20: 19—31.

I den tiden om aftonen på densamma Sabbathen, då dörrarna voro lyckta, der Lärjungarne voro församlade för Judarnas rädslos skull, kom Jesus, och stod midt ibland dem, och sade till dem: Frid vare eder. Och när han hade detta sagt, lät han dem se händerna och sin sida. Då vordo Lärjungarne glade, att de sågo Herran. Då sade Jesus åter till dem: Frid vare eder; såsom Fadren hafver mig sändt, så sänder ock jag eder. När han detta sagt hade, blåste han på dem och sade till dem: Tager den Heliga Anda. Hvilka I förlåten synderna, dem förlåtas de, och hvilka I behållen dem, dem äro de behållna. Men Thomas, en af de tolf hvilken kallas Tvilling, var icke med dem, när Jesus kom. Då sade de andre Lärjungarne till honom: Vi sågo Herran. Sade han till dem: Utan jag ser hålen efter spikarne i hans händer och stinger mitt finger i hålen efter spikarne och stinger min hand i hans sida, tror jag det icke. Och åtta dagar derefter voro åter hans Lärjungar inne, och Thomas med dem. Då kom Jesus, vid dörrarne voro lyckta, och stod midt ibland dem, och sade: Frid vare eder. Sedan sade han till Thomas: Räck hit ditt finger och se mina händer, och räck hit din hand och stick henne i min sida, och var icke tvifvelaktig, utan trogen. Thomas svarade, och sade till honom: Min Herre och min Gud! Jesus sade till honom: Efter du såg mig, Thomas, tror du. Salige äro de som icke se och dock tro. Gjorde ock Jesus många andra tecken

i sina Lärjungars åsyn, som i denna boken icke äro skrifne. Men dessa äro skrifne, på det I tro skolen, att Jesus är Kristus Guds Son och I genom tron skolen hafva lif i hans namn.

1 årg. *Högm.:* Joh. 21: 1—14.

Derefter uppenbarade åter Jesus sig för Lärjungarne vid Tiberias haf, och uppenbarade han sig i så måtto: Simon Petrus och Thomas, som kallas Tvilling, voro tillsamman, och Nathanael, som var af Cana i Galileen, och Zebedei söner och två andre af hans Lärjungar. Sade Simon Petrus till dem: Jag vill gå och fiska. De sade till honom: Vi gå ock med dig. De gingo ut och stego strax i båten; och i den natten fingo de intet. Då nu morgonen var, stod Jesus på stranden; dock visste Lärjungarne icke att det var Jesus. Sade Jesus till dem: Barn, hafven I något till mats? De svarade honom: Nej. Då sade han till dem: Kaster ut nätet på högra sidan om båten, så varden I finnande. Då kastade de ut; och kom så mycken fisk, att de förmådde det icke draga. Då sade den Lärjungen, som Jesus älskade, till Petrus: Herren är det. När Simon Petrus hörde att det var Herren, band han om sig kjorteln ty han var naken, och gaf sig i sjön. Men de andre Lärjungarne kommo med båten, ty de voro icke långt ifrån landet utan vid pass tuhundrade alnar, och drogo fiskanätet. Och när de voro stigne på landet, sågo de der vara sagda glöd, och en fisk derpå, och bröd. Jesus sade till dem: Tager hit af de fiskar, som I nu fingen. Simon Petrus steg in och drog nätet på landet, fullt med stora fiskar hundrade femtio och tre; och ändock de voro så många, gick likväl nätet icke sönder. Sade Jesus till dem: Kommer

N:o 172.

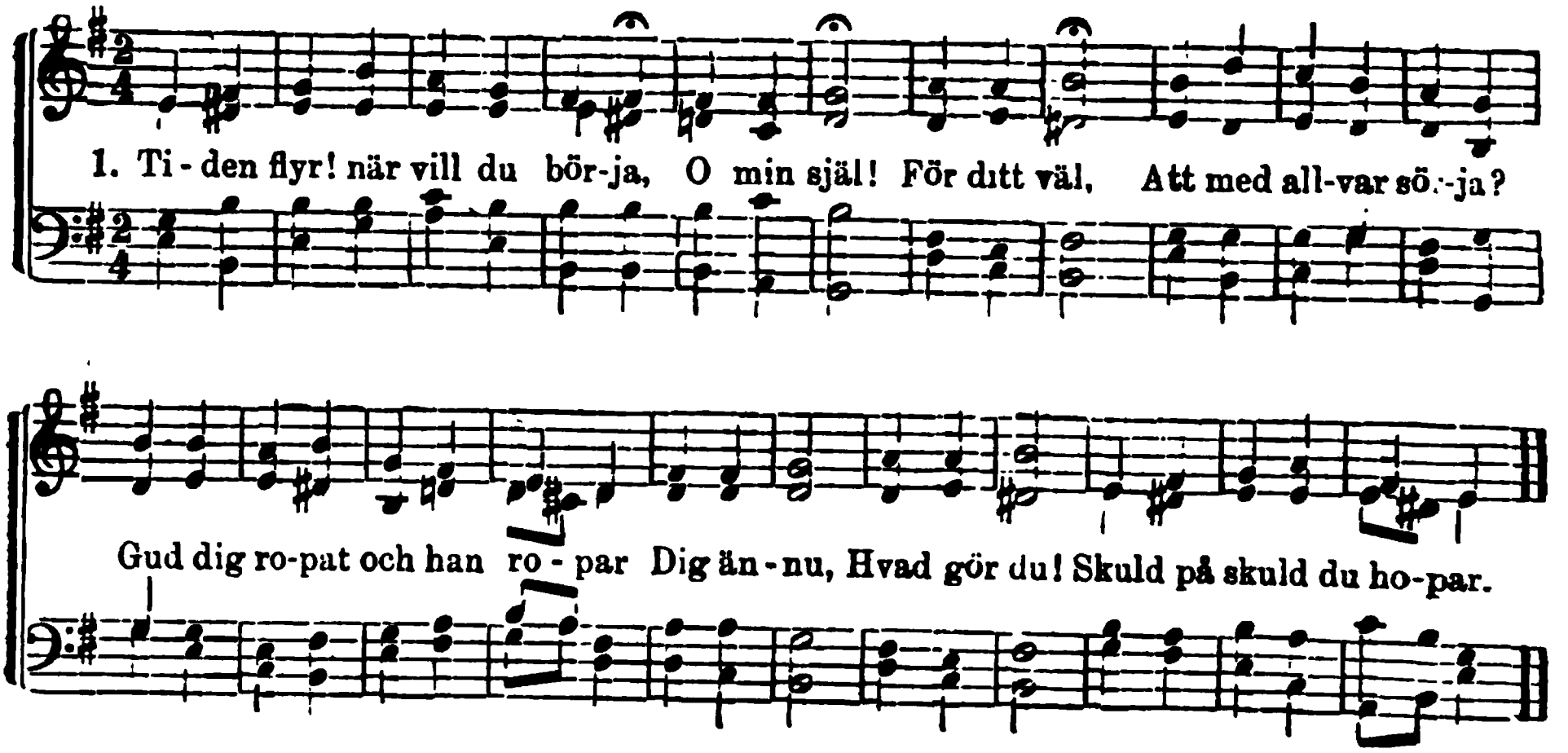

och äter. Och ingen af Lärjungarne djerfdes till att spörja honom: Ho är du? efter de visste, att det var Herren. Då kom Jesus, och tog brödet och gaf dem, och fisken sammaledes. Detta var nu tredje resan, att Jesus uppenbarades för sina Lärjungar, sedan han var uppstånden ifrån de döda.

1 årg. *Aftons.:* **Ap. G. 3: 12—20.**

Petrus sade till folket: I män af Israel. Abrahams och Isaaks och Jakobs Gud, våra fäders Gud, hafver förklarat sin Son Jesus, hvilken I öfverantvardat hafven och förnekat inför Pilatus, då han dömde, att han skulle gifvas lös. Men I förnekaden den Helige och Rättfärdige, och båden, att mandråparen skulle gifvas eder. Och lifsens Förste dräpen I. Den hafver Gud nu uppväckt ifrån de döda, till hvilket vi vittnen äro. Och hafver genom tron på hans namn, på denna, som I sen och kännen, stadfäst sitt namn; och tron, som är genom honom, hafver gifvit denna hans helbregda, i allas eder åsyn Nu, käre bröder, vet jag väl, att I det gjort hafven af fåkunnighet, såsom ock edra öfverste. Men Gud, som genom alla sina Profeters mun föresagt hafver, att Kristus skulle lida, han hafver nu så fullbordat det. Så bättrer eder nu, och vänder eder om, på det edra synder måga afskrapade varda; att vederqvickelsens tid då kommer för Herrans ansigte, när han sändande varder den eder nu tillförene predikad är, Jesum Kristum.

2 årg. *Högm.:* **Luk. 24. 36—48.**

Som de nu härom talade, stod Jesus sjelf midt ibland dem, och sade till dem: Frid vare eder. Då voro de förfärade och fruktade, menande att de sågo en ande. Då sade han till dem: Hvi ären I förfärade? Och hvi uppstiga sådana tankar uti edra hjertan? Ser mina händer och mina fötter, att det är jag sjelf. Tager på mig och skåder; ty anden hafver icke kött och ben, såsom I sen mig hafva. Och då han hade det sagt, viste han dem händer och fötter. Och som de ännu icke trodde för glädjes skull, utan förundrade sig, sade han till dem: Hafven I här något att äta? Då fingo de honom fram ett stycke stekt fisk och något af en honungskaka. Och han tog det och åt deraf i deras åsyn. Och han sade till dem: Dessa äro de ord, som jag sade till eder, då jag ännu var med eder, att allt måste fullbordas som skrifvet är i Mose lag och i Profeterna och i Psalmerna om mig. Då öppnade han dem deras sinne, att de förstodo Skrifterna: och sade till dem: Så är det skrifvet, och så måste Kristus lida och tredje dagen uppstå ifrån de döda; och predikas i hans namn bättring och syndernas förlåtelse ibland allt folk, begynnande på Jerusalem. Och I ären vittnen till allt detta.

2 årg. *Aftons.:* **Ap. G. 13: 26—41**

Paulus sade till Judarne: I män och bröder, Abrahams slägtes barn, och de som ibland eder frukta Gud, eder är denna salighetens ord sändt. Ty de som bodde i Jerusalem, och deras öfverste, efter de icke kände honom, eller Profeternas röster, som alla Sabbather läsas, uppfyllde de dem med sin dom. Och ändock de ingen dödssak funno med honom, beddes de likväl af Pilatus, att han skulle dräpa honom. Och när de hade fullbordat allt det som skrifvet var om honom, togo de honom ned af trädet och lade honom i grafven. Men Gud hafver uppväckt honom ifrån de döda, och

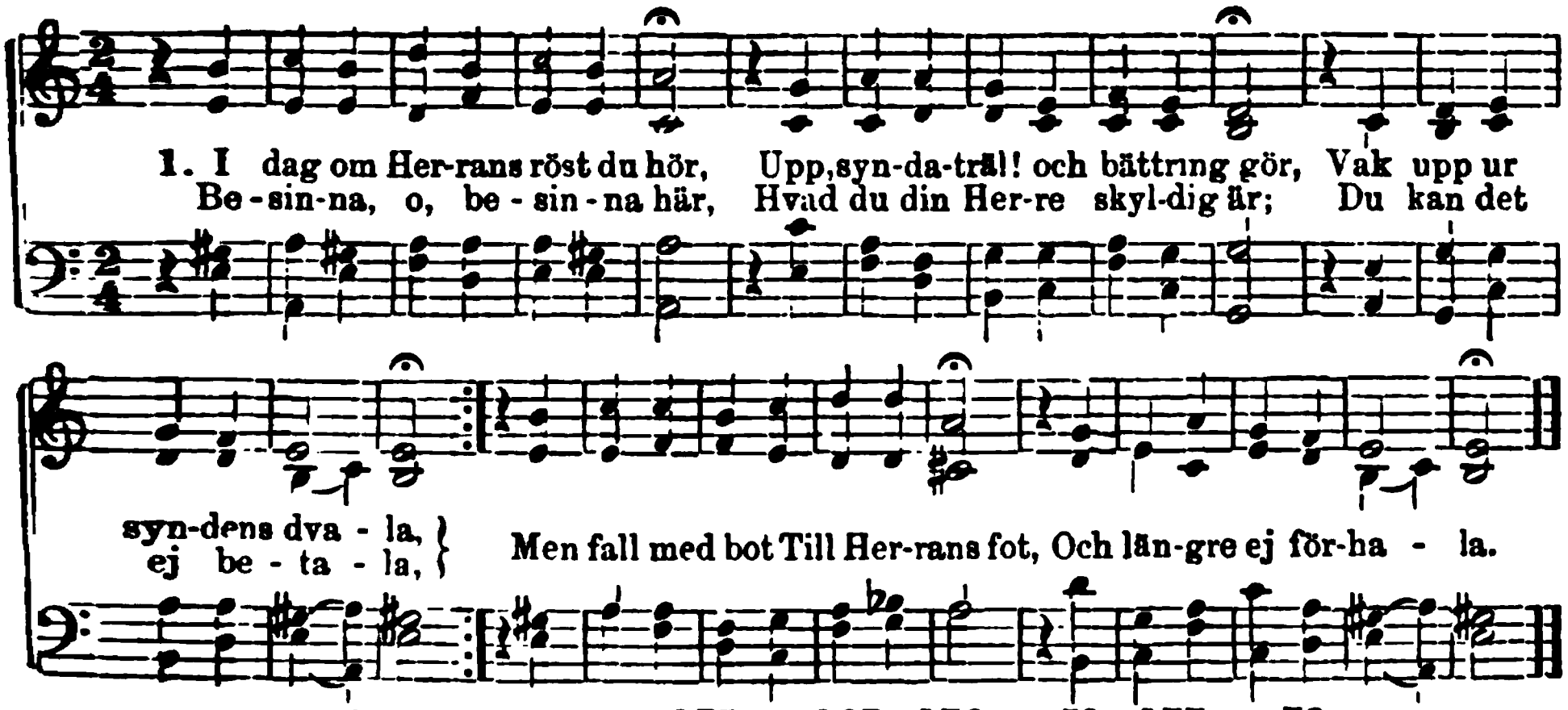

N:o 174, se 239; 175, se 167; 176, se 51; 177, se 70.

han hafver varit sedd i många dagar af dem, som med honom uppkomne voro ifrån Galileen till Jerusalem, hvilka hans vittnen äro till folket. Och vi förkunne eder, att det löfte, som till fäderna gjordt var, det hafver Gud fullkomnat åt oss, deras barn, i det han uppväckt hafver Jesum; såsom i andra Psalmen skrifvet är: Du är min Son, i dag hafver jag födt dig. Men att han uppväckte honom ifrån de döda, så att han icke skall mer igenkomma till förgänglighet, sade han så: Den nåd, som David lofvad är, skall jag eder troget hålla. Derföre säger han ock annorstädes: Du skall icke tillstädja, att din Helige skall se förgängelse. Ty då David i sin tid hade tjent Guds vilja, afsomnade han och vardt lagd till sina fäder, och såg förgängelse. Men den som Gud uppväckt hafver, han såg ingen förgängelse. Så skall eder nu veterligt vara, I män och bröder, att genom honom varder eder förkunnad syndernas förlåtelse; och af allt der I icke med kunden rättfärdige varda uti Mose lag; men hvilken som tror på denne, han varder rättfärdigad. Så ser nu till, att eder icke öfverkommer det som sagdt är i Profeterna: Ser till, I föraktare, och förundrer eder och varder till intet; ty jag skall verka i edra dagar ett verk, det I icke tro skolen, om någon det eder förtäljer.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Vi tacke dig för din outsägliga nåd, att du din Son, vår Herre Kristum, det heliga Evangelium och de heliga Sakramenten oss till tröst skickat hafver, att vi skole der finna syndernas förlåtelse. Vi bedje dig, gif din Helige Anda i våra hjertan, på det vi måge af hjertat tro dina ord och genom dina heliga Sakrament, dag ifrån dag, i tron styrkte varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

2 Söndagen efter Påsk.

Coll. O Gud, som genom din Sons förnedring hafver upprättat verlden, som nederslagen var, gif dina Kristtrogna den eviga glädjen; och såsom du hafver hulpit dem af det eviga förderfvet, så låt dem ock en evig fröjd bekomma, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Petr. 2: 21—25.

Käre bröder! Dertill ären I kallade, efter ock Kristus led för oss, låtande oss en efterdömelse, att I skolen efterfölja hans fotspår; hvilken ingen synd gjort hade; och intet bedrägeri vardt funnet i hans mun. När han blef smädad, smädade han icke igen, och när han led, hotade han intet, utan ställde hämnden till den som rätt dömer; hvilken våra synder sjelf offrade i sin lekamen på träd, på det vi skulle vara döde synden och lefva rättfärdigheten; genom hvilkens sår I ären helbregda vordne. Ty I voren såsom vilsefarande får; men I ären nu omvände till Herden och edra själars Biskop.

Evangelium: Joh. 10: 11—16.

I den tiden sade Jesus till Judarne: Jag är den gode herden; den gode herden låter sitt lif för fåren. Men den som legd är, och icke är herden, hvilken fåren icke tillhöra, ser ulfven komma, och öfvergifver fåren och flyr; och ulfven bortrycker och förskingrar fåren. Men den legde flyr; ty han är legd, och vårdar icke om fåren. Jag är den gode herden, och känner mina får, och mina känna mig; såsom Fadren känner mig, och jag känner Fadren; och jag låter mitt lif för fåren. Jag hafver ock andra får, som icke äro af detta fårahuset; dem måste jag ock draga härtill, och de skola höra min röst; och det skall varda ett fårahus och en herde.

N:o 178, A.

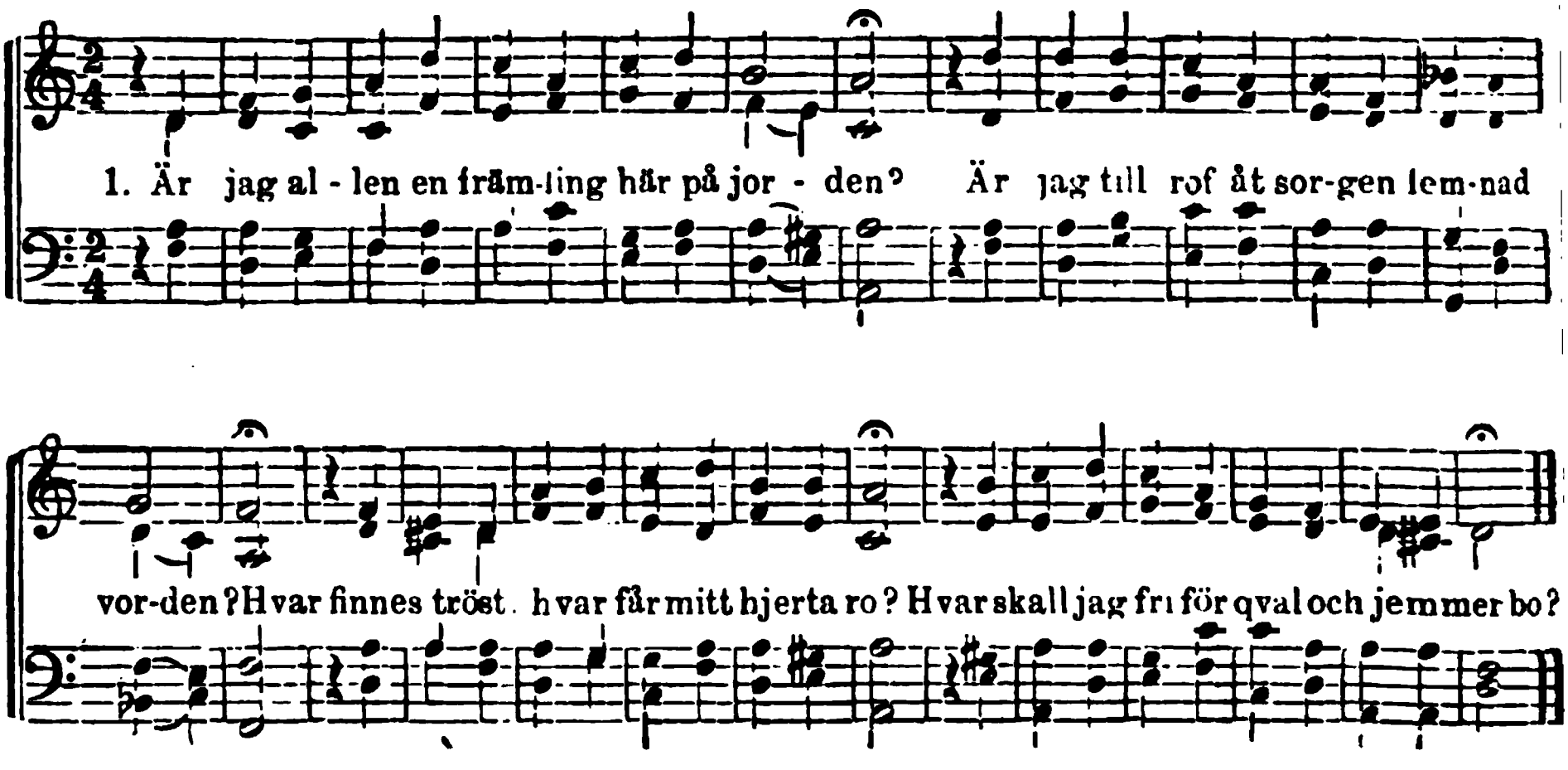

1 årg. *Högm.:* Joh. 21: 15—25.

Då de nu hade ätit, sade Jesus till Simon Petrus: Simon Jona, älskar du mig mer än desse? Han sade till honom: Ja, Herre, du vet att jag älskar dig. Sade han till honom: Föd mina lam. Åter sade han till honom: Simon Jona, älskar du mig? Han sade till honom: Ja, Herre, du vet att jag älskar dig. Sade han till honom: Föd mina får. Sade han till honom tredje resan: Simon Jona, älskar du mig? Petrus vardt bedröfvad, att han sade tredje resan till honom: älskar du mig? Och sade till honom: Herre, du vet allting; du vet att jag älskar dig. Sade Jesus till honom: Föd mina får. Sannerligen, sannerligen säger jag dig: När du var ung, omgjordade du dig sjelf och gick hvart du ville; men då du varder gammal, skall du uträcka dina händer, och en annan skall omgjorda dig och leda dig dit du icke vill. Men det sade han, gifvande tillkänna, med hvad död han skulle prisa Gud. Och då han hade detta sagt, sade han till honom: Följ mig. Petrus vände sig om, och såg den Lärjungen följa, som Jesus älskade, hvilken ock i nattvarden låg intill hans bröst, och sade: Herre, hvilken är den dig förråder? Då Petrus såg honom, sade han till Jesus: Herre, hvad skall då denne? Sade Jesus till honom: Om jag ville, att han skulle blifva, till dess jag kommer, hvad kommer det dig vid? Följ du mig. Då gick ett tal ut ibland bröderna: Denne Lärjungen dör icke. Och Jesus sade icke till honom: Han dör icke; utan, om jag ville, att han skulle blifva, till dess jag kommer, hvad kommer det dig vid? Denne är den Lärjungen, som vittnar härom, och den detta skrifvit hafver; och vi vete, att hans vittnesbörd är sant. Äro ock många andra ting, som Jesus gjorde, hvilka om de, det ena med det andra, skrefves, tror jag, att verlden skulle icke kunna begripa de böcker, som skrifvas skulle. Amen.

1 årg. *Aftons.:* 1 Petr. 5: 1—4.

Presterna, som äro ibland eder, förmanar jag, som är ock en Prest, och vittne till Kristi pina, och delaktig i den härlighet, som uppenbaras skall: Föder Guds hjord, som är ibland eder, och hafver akt på honom, icke nödige, utan sjelfviljande, icke för slem vinnings skull, utan af en god vilja; icke heller såsom herrar öfver sitt folk, utan varer hjorden till efterdömelse. Och sedan, då öfverste Herden uppenbar varder, skolen I undfå härlighetens ovanskliga krona.

2 årg. *Högm.:* Joh. 10: 1—10.

Jesus sade: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: hvilken icke går in genom dörren i fårahuset, utan stiger annorstädes in, han är en tjuf och en röfvare. Men hvilken som går in genom dörren, han är herden till fåren. För honom låter dörrvården upp, och fåren höra hans röst; och sina egna får kallar han vid namn och leder dem ut. Och när han hafver släppt sina egna får ut, går han för dem, och fåren följa honom efter; ty de känna hans röst. Men den främmande följa de icke, utan fly ifrån honom; ty de känna icke deras röst, som främmande äro. Denna liknelse sade Jesus till dem; men de förstodo icke hvad det var, som han sade till dem. Åter sade Jesus till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder, jag är dörren för fåren. Alle de som för mig komne äro, de äro tjufvar och röfvare; men fåren hörde dem intet. Jag är dörren; hvilken som ingår igenom mig, han skall blifva salig; och skall ingå och utgå,

I äldre rythmisk form.

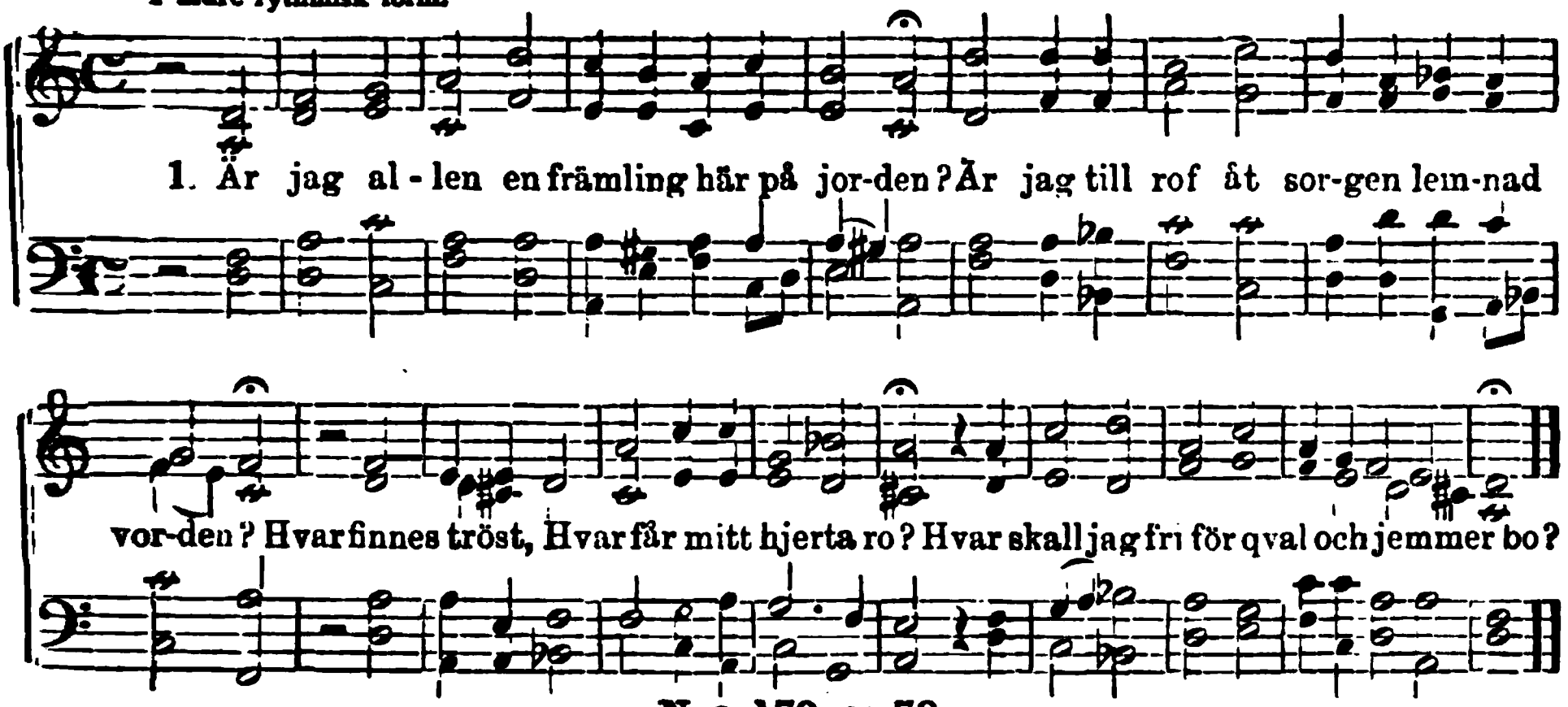

N:o 179, se 78.

och finna bete. Tjufven kommer icke, utan till att stjäla, slagta och förgöra; jag är kommen på det de skola hafva lif och öfvernog hafva.

2 årg. *Aftons.:* Ebr. 13: 20—21.

Fridsens Gud, som igenfört hafver ifrån de döda den store Fåraherden, genom dess eviga Testamentes blod, vår Herre Jesus; han göre eder skickliga uti allt godt verk, till att göra sin vilja, och skaffe uti eder hvad honom täckeligt är, genom Jesum Kristum, hvilken vare ära af evighet i evighet. Amen.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader, som af din faderliga godhet hafver kommit oss arma menniskor ihåg och satt öfver oss din Son till en herde, att han oss icke allenast med sitt heliga ord föda, utan ock emot synden, döden och djefvulen beskärma ville: vi bedje dig, gif oss, genom din Helige Anda, att, såsom denne Herden känner oss och sig om oss vårda låter, vi ock i allehanda nöd måge känna honom, hålla oss till honom, af hjertat akta och efterfölja hans röst, och så komma genom honom till evig salighet. Amen.

3 Söndagen efter Påsk.

Coll. O Gud, du som genom din sannings ljus förer dem på rätta vägen igen, som vilse fara, gif alla dem, som Kristi namn bära, nåden att bortkasta det onda och det goda efterfölja, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Petr. 2: 11—20.

Kära bröder! Jag förmanar eder, såsom främmande och elända, att I förvaren eder för köttsliga begärelser, hvilka strida emot själen; och fören en god umgängelse ibland hedningarne, på det de som plåga förtala eder såsom illgerningsmän måga se edra goda gerningar och prisa Gud, när det i dagaljuset kommer. Varer underdånige

all mensklig ordning för Herrans skull; ehvad det är Konungen, såsom den öfverste; eller befallningsmännerne, såsom de der sände äro af honom, de onda till straff och de goda till pris. Ty så är Guds vilja, att I med goda gerningar skolen igenstoppa munnen på de galna och oförståndiga menniskor; såsom de frie, och icke såsom I hafven den frihet till att skyla ondskan med, utan såsom Guds tjenare. Varer hedersamme emot hvar man; älsker bröderna, frukter Gud, ärer Konungen. I tjenare, varen underdånige edra herrar med all fruktan; icke allenast de goda och saktmodiga, utan ock de genvördiga. Ty detta är nåd, om någon, för samvetets skull till Gud, fördrager bedröfvelse och lider orätt. Ty hvad pris är det, om I för edra missgerningar slagne varden och liden? Men när I för välgerningars skull liden och hafven tålamod, det är nåd för Gud.

Evangelium: Joh. 16: 16—22.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Någon liten tid, och I sen mig icke; och åter en liten tid, och I fån se mig; ty jag går till Fadren. Då sade några af hans Lärjungar emellan sig: Hvad är det han säger oss? En liten tid, och I sen mig icke; och åter: en liten tid, och I fån se mig; och att jag går till Fadren? Då sade de: Hvad är det han säger: En liten tid? Vi vete icke hvad han talar. Då märkte Jesus att de ville spörja honom, och sade till dem: Derom frågen I emellan eder, att jag sade: En liten tid, och I sen mig icke; och åter en liten tid, och I fån se mig? Sannerligen, sannerligen säger jag eder: I skolen gråta och jemra eder; men verlden skall glädjas. I skolen varda bedröfvade; men eder sorg skall vändas i

N:o 180.

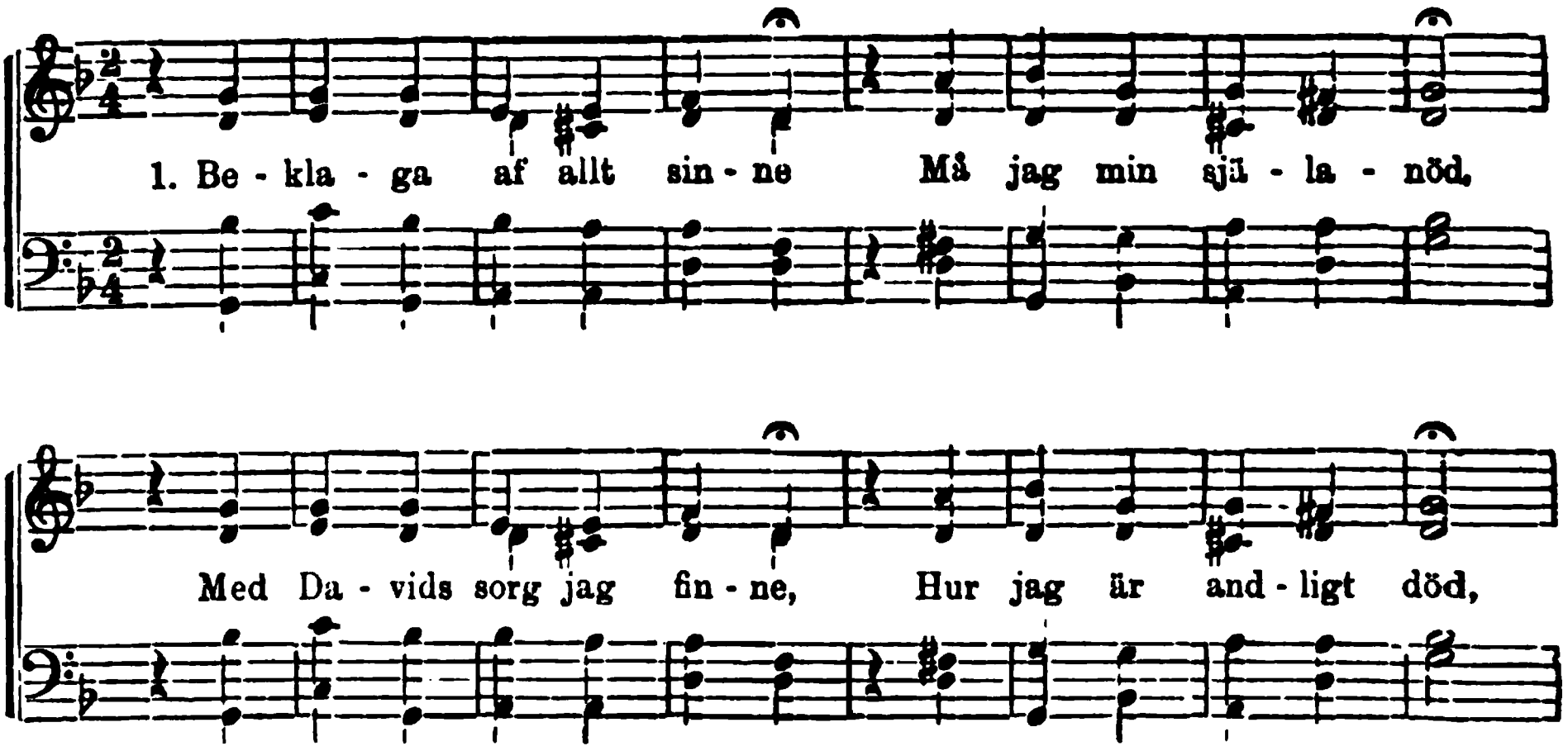

glädje. När qvinnan föder barn, hafver hon sorg, ty hennes stund är kommen; men när hon hafver födt barnet, kommer hon sin bedröfvelse icke ihåg, ty hon gläds att menniskan är född i verlden. Så hafven I ock nu bedröfvelse: men jag skall åter se eder, och edert hjerta skall glädjas, och ingen skall taga eder glädje ifrån eder.

1 årg. *Högm.:* Joh. 17: 1—8.

Detta talade Jesus, och lyfte upp sina ögon till himmelen, och sade: Fader, stunden är kommen; förklara din Son, att din Son förklarar ock dig. Såsom du hafver gifvit honom makt öfver allt kött, att alla dem, som du hafver honom gifvit, skall han gifva evinnerligt lif. Och detta är evinnerligt lif, att de känna dig allena sannan Gud, och den du sändt hafver, Jesum Kristum. Jag hafver förklarat dig på jorden; jag hafver fullbordat det verk, som du mig gifvit hafver, att jag göra skulle. Och nu, Fader, förklara du mig när dig sjelf med den klarhet, som jag hade när dig, förr än denna verlden var. Jag hafver uppenbarat ditt namn för menniskorna, som du hafver mig gifvit af verlden; de voro dine, och du hafver gifvit mig dem, och de hafva hållit dina ord. Nu hafva de förstått, att allt det du mig gifvit hafver, är af dig. Ty de ord du hafver mig gifvit, hafver jag gifvit dem, och de togo vid dem; och hafva sannerligen förstått, att jag är utgången af dig, och hafva trott, att du mig sändt hafver.

1 årg. *Aftons.:* Ebr. 4: 9—16.

Derföre står Guds folk en rolighet tillbaka. Ty den, som ingången är uti hans rolighet, han hafver ock fått hvila af sina verk, såsom Gud af sina. Så vinnläggom oss nu, att vi måge inkomma

uti denna roligheten, på det icke någon skall falla uti samma otros efterdömelse. Ty Guds ord är lefvande och kraftigt, och skarpare än något tveeggadt svärd; och går igenom, till dess det åtskiljer själ och anda, och märg och ben; och är en domare öfver tankar och hjertans uppsåt. Och för honom är intet kreatur osynligt, utan alla ting äro blotta och uppenbara för hans ögon; om honom tale vi. Efter vi nu hafve en stor öfverste Prest, Jesus, Guds Son, som i himmelen faren är, så låt oss hålla bekännelsen. Ty vi hafve icke en öfverste Prest, som icke kan varkunna sig öfver vår svaghet, utan den som frestad är i all ting, likasom vi, dock utan synd. Derföre låt oss trösteligen framgå till nådastolen, att vi måge få barmhertighet och finna nåd, på den tid oss hjelp behöfves.

2 årg. *Högm.:* Joh. 14: 1—12.

Och Jesus sade till sina Lärjungar: Edert hjerta vare icke bedröfvadt; tron I på Gud, så tror ock på mig. I min Faders hus äro många boningar; om så icke vore, säger jag dock eder, att jag går bort till att bereda eder rum. Och om jag än går bort, till att bereda eder rum, skall jag likväl komma igen och taga eder till mig, att hvar jag är, der skolen I ock vara. Och hvart jag går, veten I, och vägen veten I. Thomas sade till honom: Herre, vi vete icke hvart du går; och huru kunne vi veta vägen? Jesus sade till honom: Jag är vägen och sanningen och lifvet; ingen kommer till Fadren, utan genom mig. Känden I mig, så känden I ju ock min Fader; och nu kännen I honom, och hafven sett honom. Philippus sade till honom: Herre, låt oss se Fadren, så hafve vi nog. Sade Jesus till

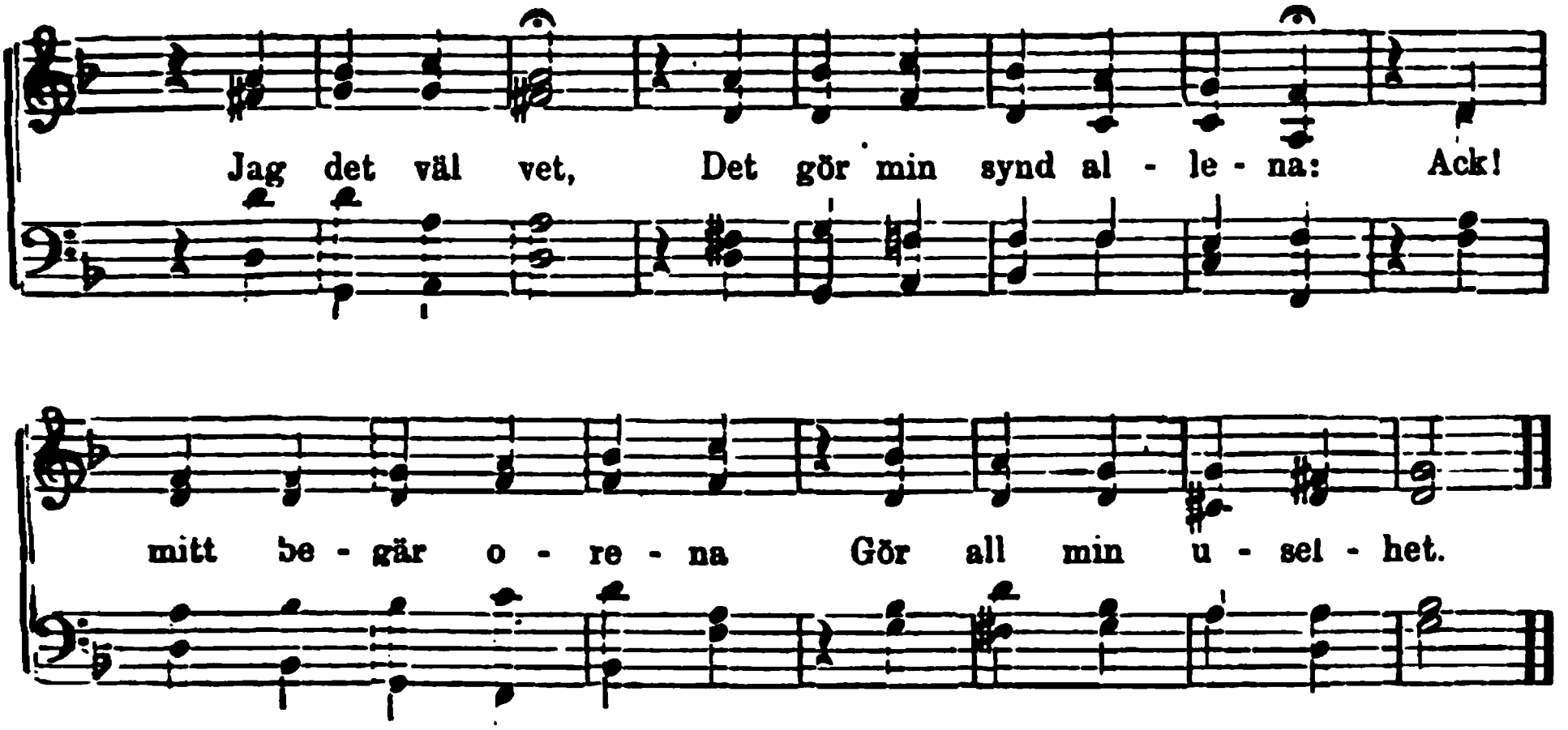

honom: Jag är så lång tid när eder, och du känner mig icke; Philippus, den mig ser, han ser Fadren; och huru säger du: låt oss se Fadren? Tror du icke, att jag är i Fadren, och Fadren i mig? Orden, som jag talar till eder, talar jag icke af mig sjelf; Fadren, som är i mig, han gör gerningarne. Tror mig, att jag är i Fadren, och Fadren i mig: eljest tror mig för gerningarnes skull. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den der tror på mig, de gerningar som jag gör, skall ock han göra; och jag skall göra större än dessa, ty jag går till Fadren.

2 Årg. *Aftons.:* 1 Petr. 1: 3—8.

Välsignad vare Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader, som oss för sin stora barmhertighet hafver födt på nytt till ett lefvande hopp, genom Jesu Kristi uppståndelse ifrån de döda; till oförgängligt, obesmittadt och ovanskligt arf, hvilket i himmelen förvaradt är till eder, som med Guds makt bevarens genom tron till salighet, hvilken beredd är, att hon skall uppenbar varda i den yttersta tiden; i hvilken I eder fröjda skolen, I som nu en liten tid liden bedröfvelse, i mångahanda försökelse hvar så behöfves; på det eder tro skall rättsinnig och mycket kosteligare befunnen varda än det förgängliga guld, som pröfvas med eld, till lof, pris och ära, när Kristus Jesus blifver uppenbar; hvilken I älsken, ändock I icke sen honom; den I ock nu tron uppå, och dock icke sen; så skolen I fröjda eder med osäglig och härlig glädje.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Du som efter ditt faderliga goda behag håller oss, dina barn, under aga här på jorden, på det vi skole vara din enfödde Son like, både i lidande och härlighet: vi bedje dig, trösta oss med din Heliga Anda i vår frestelse och nöd, att vi icke förtvifle, utan efter din Sons löfte, hålle oss fast vid den**

trösten, nemligen, att sorgen skall vara en liten tid, och sedan skall följa en evig glädje, på det vi genom detta hoppet måge i tålamod all bedröfvelse öfvervinna, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

4 Söndagen efter Påsk.

Coll. **O Gud, som så regerar dina Kristtrognas hjertan, att de kunna ens till sinnes vara, gif du dem den nåden, att de måge hafva lust till det du bjuder, och begärelse till det du utlofvat hafver, att vi, som vandre i denna ostadiga verld, måge med våra hjertan hafva umgängelse i himmelen, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Epistein: Jak. 1: 17—21.

Mine bröder! All god gåfva och all fullkomlig gåfva kommer ofvanefter, ifrån ljusets Fader, när hvilken ingen förvandling är, eller ljus och mörkers omskiftelse. Han hafver oss födt efter sin vilja, genom sanningens ord, på det vi skulle vara förstlingar af hans kreatur. Derföre, mine käre bröder, hvar och en menniska vare snar till att höra, och sen till att tala, och sen till vrede; ty mannens vrede gör icke det rätt är för Gud. Lägger fördenskull bort all orenlighet och all ondska, och anammer ordet med saktmodighet, som i eder plantadt är, det edra själar kan saliga göra.

Evangelium: Joh. 16: 5—15.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Men nu går jag till honom, som mig sändt hafver, och ingen af eder spör mig hvart jag går. Men efter det jag hafver detta sagt, är edert hjerta vordet fullt med bedröfvelse. Dock säger jag eder sanningen: Eder är nyttigt, att jag bortgår; ty om jag icke bortgår, kommer icke Hugsvalaren till eder: men går jag bort, så skall jag sända honom till eder. Och när han kommer, skall han straffa

N:o 181.

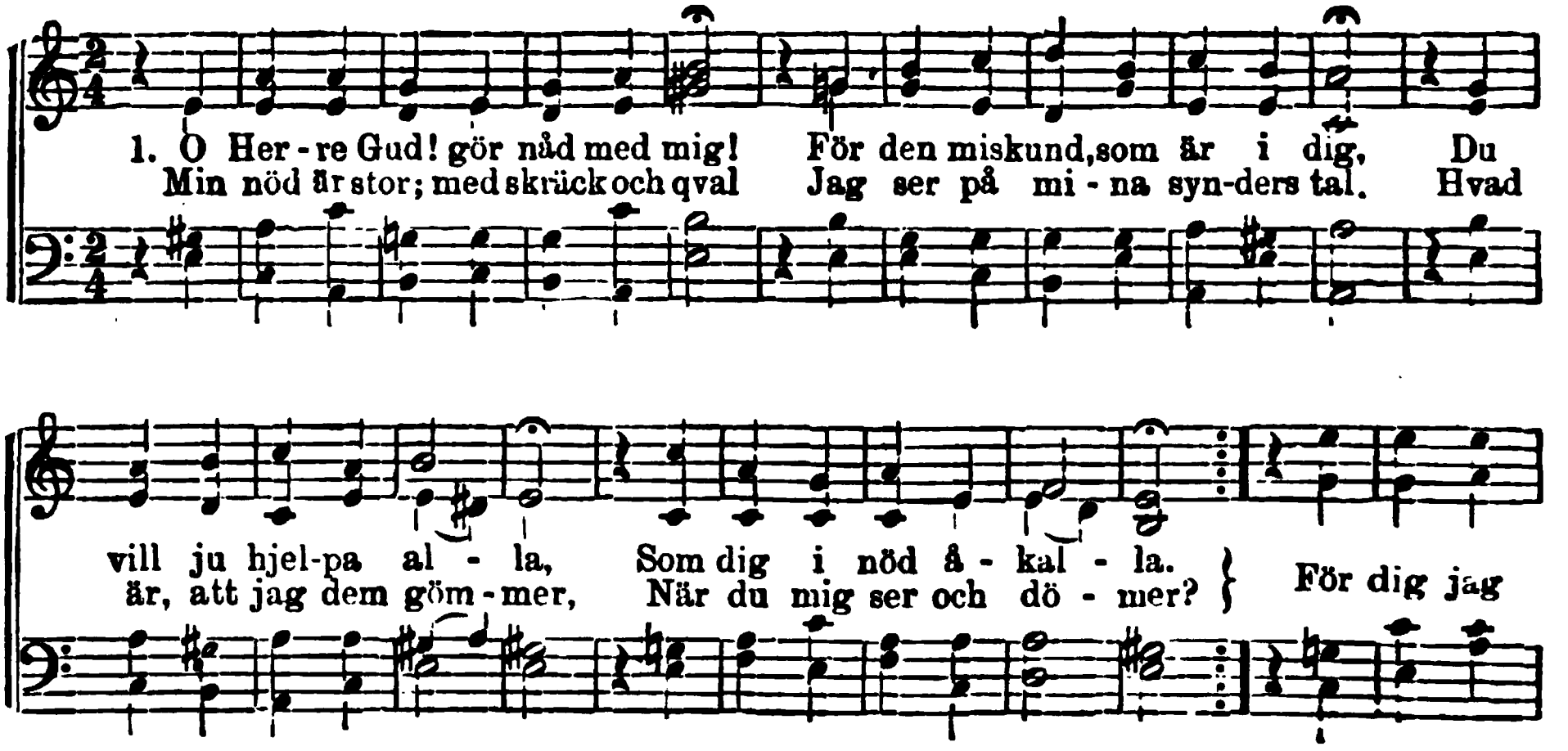

verlden för synd, och för rättfärdighet, och för dom. För synd; ty de tro icke på mig. Men för rättfärdighet; ty jag går till Fadren, och härefter sen I mig icke. Men för dom; ty denna verldens förste är nu dömd. Jag hafver ännu mycket att säga eder, men I kunnen det icke nu bära. Men när han kommer, som är sanningens Ande, han skall leda eder uti all sanning; ty han skall icke tala af sig sjelf; men hvad han hörer, det skall han tala, och det som ske skall, skall han förkunna eder. Han skall prisa mig; ty af mitt skall han taga och förkunna eder. Allt det Fadren hafver, det är mitt; fördenskull sade jag, att han skall taga af mitt och förkunna eder.

1 årg. *Högm.:* **Joh. 17: 9—17.**

Jag beder för dem; för verlden beder jag icke, utan för dem som du hafver mig gifvit; ty de äro dine. Och allt mitt är ditt, och ditt är mitt; och jag är förklarad i dem. Och nu är jag icke mer i verlden; men de äro i verlden, och jag kommer till dig. Helige Fader, förvara, genom ditt namn, dem som du mig gifvit hafver, att de blifva ett, såsom ock vi. När jag var med dem i verlden, förvarade jag dem i ditt namn; dem du mig gifvit hafver, hafver jag förvarat, och ingen af dem är borttappad, utan det förlorade barnet, att Skriften skulle fullbordas. Nu kommer jag till dig och talar detta i verlden, på det de skola hafva min fullkomliga glädje i sig. Jag hafver fått dem dina ord; och verlden hafver hatat dem, efter de icke äro af verlden, såsom ock jag icke är af verlden. Icke beder jag, att du skall taga dem af verlden, utan att du förvarar dem ifrån ondo. De äro icke af verlden; såsom ock jag icke är af verlden. Helga dem i din sanning; ditt tal är sanning.

1 årg. *Aftons.:* **Ebr. 5: 1—10.**

Förty hvar och en öfverste Prest, den af menniskor uttages, han varder satt för menniskorna i de ting, som Gud påröra, att han skall offra gåfvor och offer för synderna. Den der kan varkunna sig öfver dem, som fåkunniga äro och vilse fara; efter han är ock sjelf belagd med svaghet. Derföre måste han ock såsom för folket så ock för sig sjelf offra för synder. Och ingen tager sig sjelf ära, utan den som ock kallad varder af Gud, lika som Aaron. Så hafver ock icke Kristus gjort sig sjelf härlig, att han skulle varda öfverste Prest, utan den som sade till honom: Du är min Son, i dag hafver jag födt dig. Såsom han ock annorstädes säger: Du är en Prest i evig tid, efter Melchisedeks sätt. Och hafver på sitt kötts dagar offrat bön och åkallan, med starkt rop och tårar, till honom som honom frälsa kunde ifrån döden, och vardt bönhörd derföre att han höll Gud i vördning. Och ändå han var Guds Son, hafver han dock, af det han led, lärt lydnad. Och då han fullkommen vardt, blef han alla dem, som honom lyda, en orsak till evig salighet: kallad af Gud en öfverste Prest, efter Melchisedeks sätt.

2 årg. *Högm.:* **Joh. 7: 37—39.**

Men på yttersta dagen i högtiden, den ock störst var, stod Jesus, och ropade, sägande: Hvilken som törstar, han komme till mig och dricke. Hvilken som tror på mig, såsom Skriften säger, af hans qved skola flyta lefvande vattens strömmar. Men det sade han om Andan, hvilken de få skulle, som

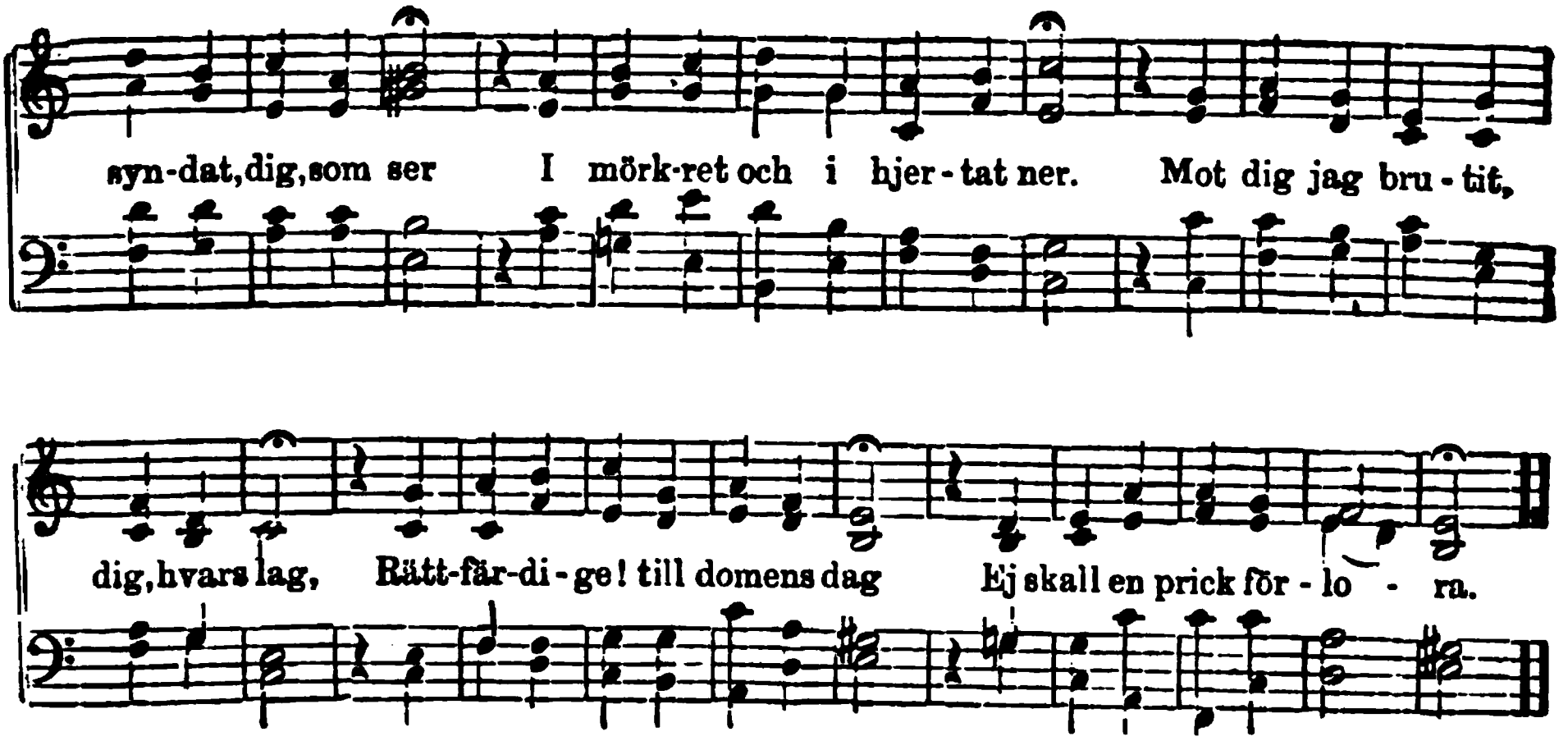

på honom trodde; ty den Helige Anda var icke än då på färde; ty Jesus var icke ännu förklarad.

2 årg. *Aftons.* 1 Joh. 3: 19—24.

Deraf vete vi, att vi äre af sanningen och kunna stilla våra hjertan för honom: att om vårt hjerta fördömer oss, då är Gud större än vårt hjerta, och vet allting. Mine käraste, om vårt hjerta fördömer oss icke, då hafve vi en förtröstning till Gud; att vi få af honom allt det vi bedje; ty vi hålle hans bud och göre det honom ljuft är. Och detta är hans bud, att vi skole tro på hans Sons Jesu Kristi namn, och älska oss inbördes, såsom han oss budit hafver. Och den der håller hans bud, han blifver i honom, och han i honom; och deraf vete vi, att han blifver i oss, af Andan, som han oss gifvit hafver.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafver genom din Son, utlofvat den Helige Anda och sagt, att han veriden för synd, rättfärdighet och dom straffa skall: vi bedje dig, upplys våra hjertan, att vi måge bekänna våra synder och genom tron på Kristum få den eviga rättfärdigheten, och att vi i all vår nöd och frestelse måge hålla oss till den rätta trösten, att Kristus är en Herre öfver djefvulen, döden och allting, och vill med sin nåd hjelpa oss ifrån allt ondt och gifva oss en evig salighet. Amen.

Böne-Söndag.

Coll. O Gud, du som är den allt godt kommer af, gif dina tjenare nåd till att besinna det rätt är, och kraft att det med gerningar fullborda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Jak. 1: 22—27.

Kära bröder! Varer ordets görare och icke allenast hörare, bedragande eder sjelfva. Ty der någon är allenast ordets hörare och icke görare,

han är lik den man, som sitt lekamliga ansigte skådar i en spegel; ty då han sig beskådat hafver, går han derifrån, och förgäter straxt hurudan han var. Men den der skådar i frihetens fullkomliga lag, och blifver deruti, och är icke en glömsk hörare, utan en görare, densamme varder salig uti sin gerning. Hvar nu någon ibland eder låter sig tycka att han tjenar Gud, och icke styr sin tunga, utan bedrager sitt hjerta, hans Gudstjenst är fåfäng. Detta är för Gud och Fadren en ren och obesmittad Gudstjenst: söka faderlösa och moderlösa barn, och enkor uti deras bedröfvelse, och hålla sig obesmittad af verlden.

Evangelium: Joh. 16: 23—33.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: allt det I bedjen Fadren i mitt namn, skall han gifva eder. Härtill hafven I icke bedit I mitt namn; beder och I skolen få, att eder glädje må varda fullkommen. Detta hafver jag talat till eder med förtäckta ord; men den tid skall komma, att jag icke skall tala till eder med förtäckta ord, utan uppenbarligen skall jag förkunna eder om min Fader. På den dagen skolen I bedja i mitt namn; och jag säger icke eder, att jag skall bedja Fadren för eder. Ty Fadren sjelf hafver eder kär, efter det I haden mig kär, och trodden, att jag är utgången af Gudi. Jag gick ut af Fadren, och kom i verlden; åter öfvergifver jag verlden, och går till Fadren. Sade hans Lärjungar till honom: Si, nu talar du uppenbarligen, och säger inga förtäckta ord. Nu vete vi, att du vet allting, och dig göres icke behof, att någon spör dig; derföre tro vi, att du är utgången af Gud. Svarade Jesus dem: Nu tron I. Si, tiden

N:o 182.

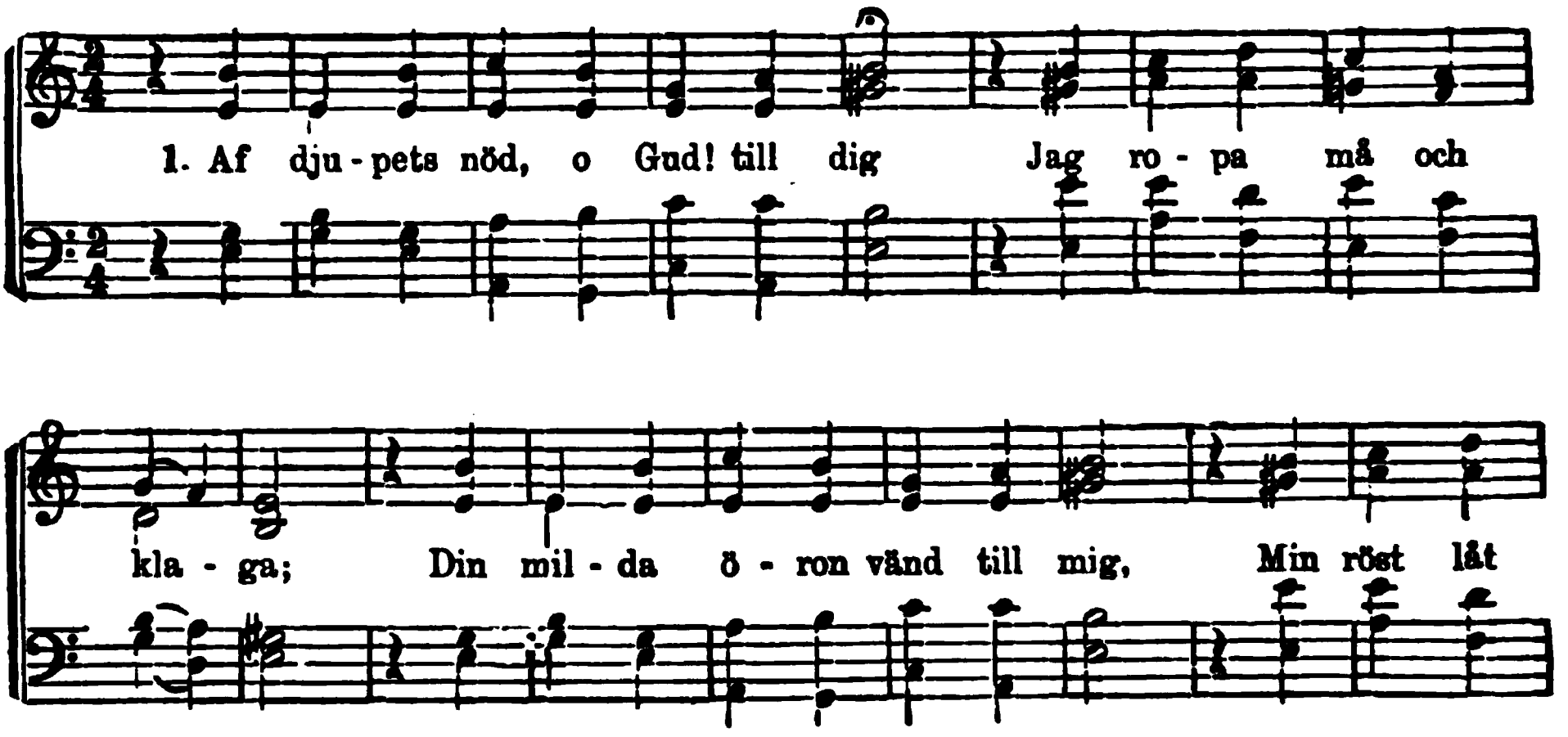

tillstundar, och är redan kommen, att I varden förskingrade, hvar och en till sitt, och låten mig blifva allena; men jag är icke allena, ty Fadren är med mig. Detta hafver jag talat med eder, att I skolen hafva frid i mig. I verlden hafven I tvång; men varer vid en god tröst, jag hafver öfvervunnit verlden.

1 årg. *Högm.:* **Joh. 17: 18—23.**

Såsom du hafver mig sändt i verlden, så hafver ock jag sändt dem i verlden. Och jag helgar mig sjelf för dem, att de skola ock vara helgade i sanningen. Men icke beder jag allenast för dem, utan ock för dem, som genom deras ord skola tro på mig; att de skola alle vara ett, såsom du, Fader, i mig och jag i dig; att de ock skola vara ett i oss, på det att verlden skall tro, att du hafver mig sändt. Och jag hafver gifvit dem den härlighet, som du mig gifvit hafver, att de skola vara ett, såsom ock vi äro ett. Jag i dem och du i mig, att de skola vara fullkomne uti ett; och att verlden skall förstå, att du mig sändt hafver, och älskade dem, såsom du ock mig älskade.

1 årg. *Aftons.:* **Ebr. 7: 19—28.**

Lagen kunde intet göra fullkomligt; och varder ett bättre hopp infördt, genom hvilket vi nalkas Gud. Och så mycket mer, att det icke skedde utan ed; ty desse äro utan ed Prester vordne. Men denne med ed, genom den, som sade till honom: Herren svor, och det skall icke ångra honom; du är en Prest evinnerligen, efter Melchisedeks sätt. Så mycket bättre Testamente hafver Jesus uträttat. Och desse äro många Prester vordne, derföre att döden lät dem icke blifva: men denne, efter han blifver evinnerligen, hafver ett oförgängligt Presterskap; hvarföre han ock kan evinnerligen saliga göra dem, som genom honom komma till Gud, och lefver alltid och beder alltid för dem. Ty en sådan öfverste Prest höfdes oss hafva, den der helig vore, oskyldig, obesmittad, skild ifrån syndare, och högre än himmelen; hvilken icke dagligen behöfde, såsom de andre öfverste Prester, först för sina egna synder offra, och sedan för folkens synder; ty han gjorde det en resa, då han sig sjelf offrade. Ty lagen sätter menniskor till öfverste Prester, som svaghet hafva; men edens ord, som efter lagen sagdt är, det sätter Sonen evig och fullkomlig.

2 årg. *Högm.:* **Luk. 11: 1—13.**

Och det begaf sig, att Jesus bad uti ett rum; då han vände igen, sade en af hans Lärjungar till honom: Herre, lär oss bedja, såsom ock Johannes lärde sina Lärjungar. Då sade han till dem: När I bedjen, säger så: Fader vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn. Tillkomme ditt rike. Ske din vilje, såsom i himmelen, så ock på jorden. Gif oss alltid vårt dagliga bröd. Och förlåt oss våra synder; ty ock vi förlåte alla, som oss skyldige äro. Och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Och han sade till dem: Hvilken är ibland eder, som hafver en vän, och han går till honom om midnattstid och säger till honom: Käre vän, låna mig tre bröd; ty min vän är kommen till mig, vägfarande, och jag hafver intet att lägga för honom. Och den, som innanför är, svarar och säger: Gör mig icke omak; dörren är nu stängd, och mina barn äro med mig i säng; jag kan icke stå upp och få dig det. Jag säger eder: Om han än icke uppstår, och får honom det, derföre

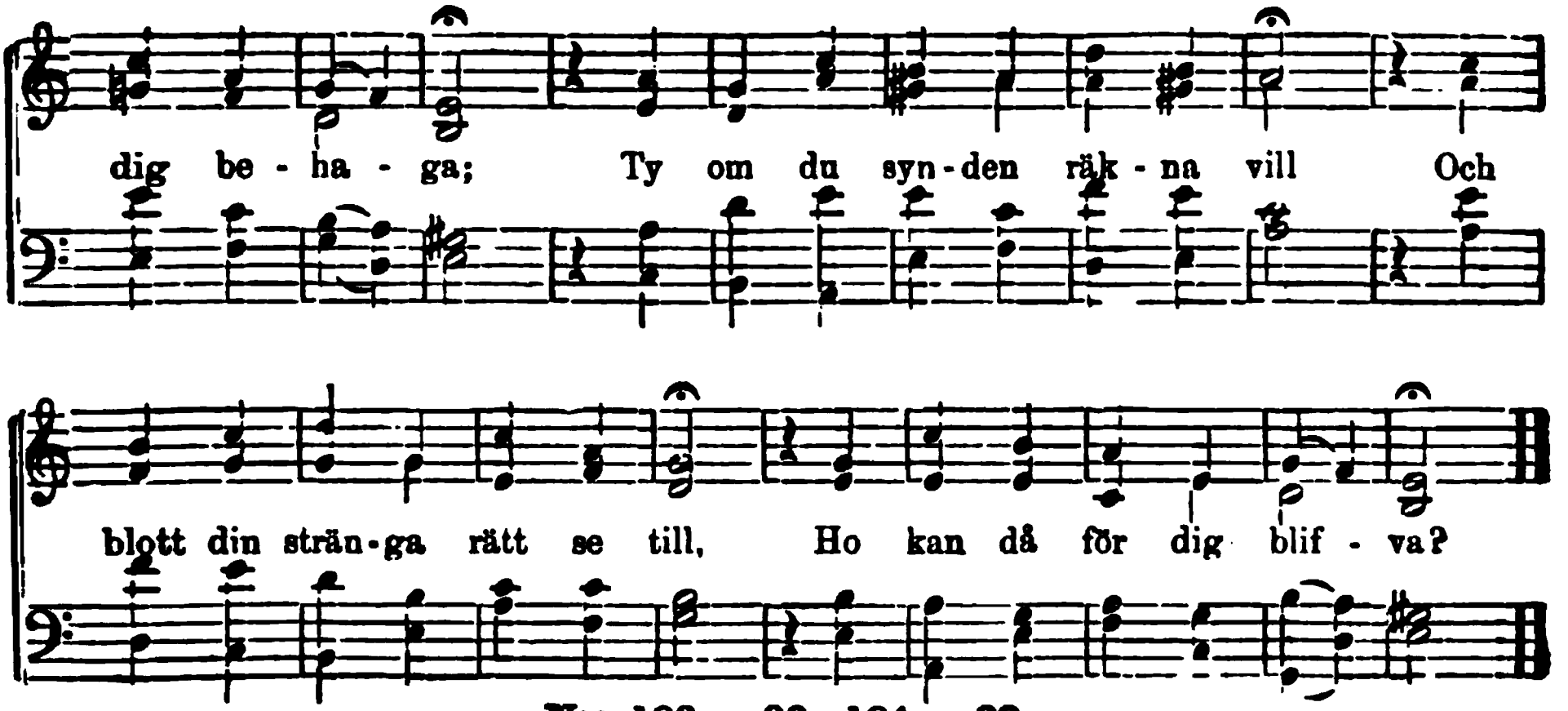
dig be - ha - ga; Ty om du syn - den räk - na vill Och
blott din strän - ga rätt se till, Ho kan då för dig blif - va?

N:o 183 se 33; 184 se 39

att han är hans vän; likväl, derföre att han så trägen är, står han upp, och får honom så mycket han behöfver. Så säger ock jag eder: Beder, och eder skall gifvet varda; söker, och I skolen finna; klapper, och eder skall varda upplåtet. Ty den der beder, han får; och den der söker, han finner; och den der klappar, honom varder upplåtet. Hvilken ibland eder är den fader, om hans son bedes bröd af honom, som gifver honom en sten? Eller om han bedes fisk, månn' han gifva honom en orm för fisk? Eller om han bedes ägg, månn' han få honom en skorpion? Kunnen nu I, som onde ären, gifva edra barn goda gåfvor, huru mycket mer skall eder himmelske Fader gifva den Helige Anda dem som bedja honom!

2 årg. *Aftons.:* Jak. 5: 16—20.

Bekänner inbördes synderna, den ene för den andra, och beder för eder inbördes, att I helbregda varden; ty en rättfärdig mans bön förmår mycket, der hon allvar är. Elias var en menniska såsom vi, och han bad en bön, att det icke skulle regna; och det regnade ock intet på jorden i tre år och sex månader. Och bad åter, och himmelen gaf regn, och jorden bar sin frukt. Käre bröder, om någon ibland eder fore vill ifrån sanningen, och någon omvände honom; han skall veta, att den den der omvänder en syndare af hans vägars villa, han frälsar en själ ifrån döden, och skyler all öfverträdelse.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du, som genom din Son oss lofvat hafver, att allt, hvad vi bedje i hans namn, det vill du gifva oss: vi bedje dig, bevara oss i ditt ord; gif oss din Heliga Anda, som oss regerar och styr efter din vilja; bevara oss för djefvulens rike, för falsk lära och fåfäng gudstjenst; bevara vår kropp

och vårt lif ifrån allt ondt; gif oss din välsignelse och frid, på det vi i alla måtto måge förnimma din nådiga hjelp, och sedan både här och der i evighet lofva och prisa dig såsom vår milde Fader, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Kristi Himmelsfärdsdag.

Coll. Förläne oss, allsmäktige Gud, att vi, som tro din enfödde Son, Jesum Kristum, vår Frälsare, i denna dag till himmelen uppfaren vara, måge också med hjertat alltid när honom i himmelen vistas, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Apostl. G. 1: 1—11.

Tillförene hafver jag talat, min gode Theophile, om allt det Jesus begynte både göra och lära; intill den dagen han upptagen vardt, sedan han Apostlarne, som han utvalt hade, genom den Helige Anda, hade gifvit befallning; hvilka han ock efter sin pina betedde sig lefvande, med mångahanda bevisning, då han lät sig se af dem i fyratio dagar, och talade med dem om Guds rike. Och då han hade församlat dem, böd han dem, att de icke skulle gå ut af Jerusalem, utan förbida Fadrens löfte, deraf I hört hafven (sade han) af mig. Ty Johannes döpte i vatten; men I skolen döpte varda i den Helige Anda, icke många dagar härefter. Då de nu församlade voro, frågade de honom, sägande: Herre, skall du i denna tiden upprätta igen Israels rike? Då sade han till dem: Det hör icke eder till att veta tid och stund, som Fadren hafver satt i sin makt; men I skolen undfå den Helige Andas kraft, som öfver eder komma skall, och I skolen vara mina vittnen i Jerusalem, och i hela Judeen och Samarien, och sedan intill jordens ända. Och när han detta sagt hade, vardt han i deras åsyn upptagen, och en sky tog bort honom utaf deras

N:o 185.

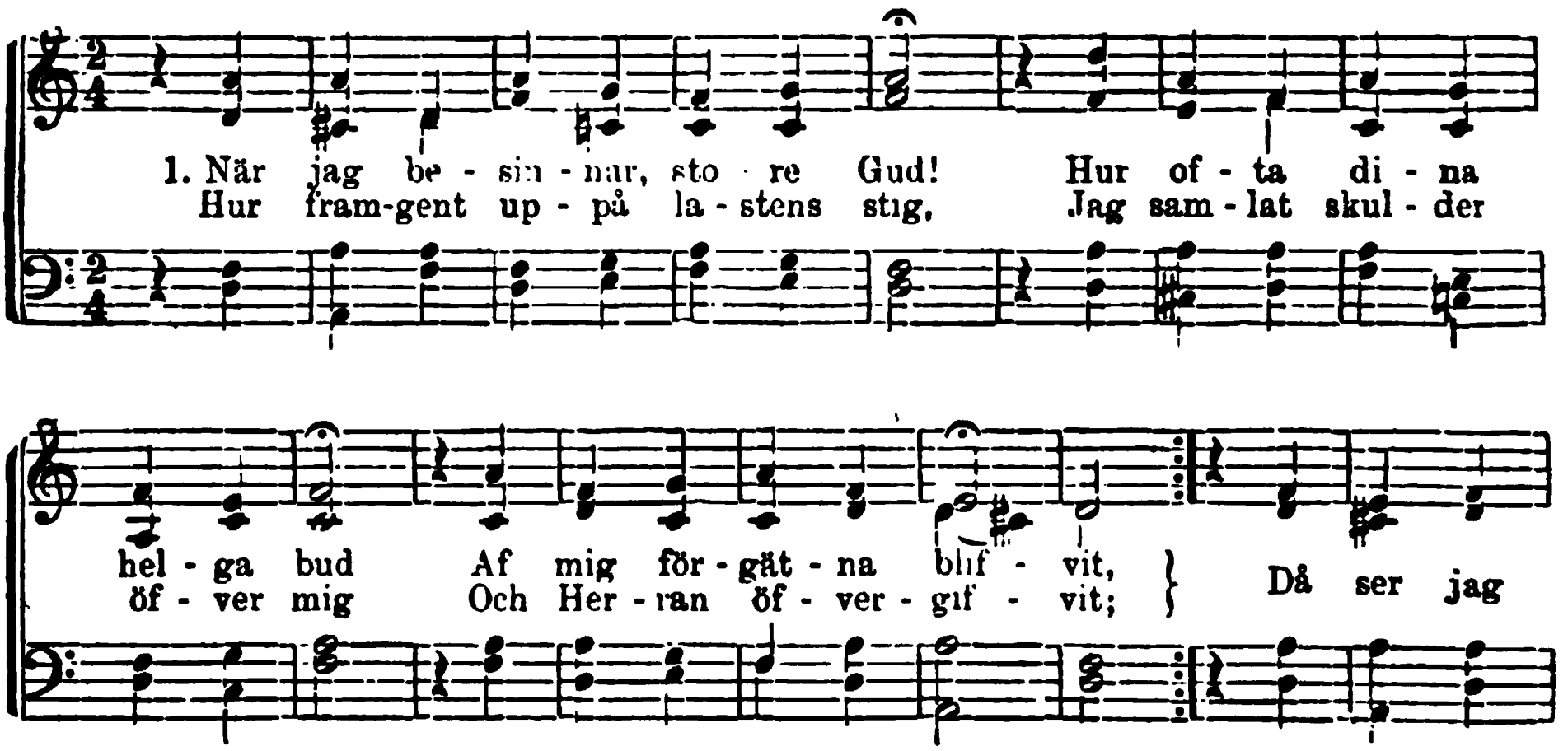

åsyn. Och som de uppsågo i himmelen efter honom, vid han uppfor, si, två män stodo nära dem, klädde i hvita kläder; de der ock sade: I Galilei ske män, hvi stån I och sen upp i himmelen? Denne Jesus, som upptagen är ifrån eder i himmelen, han skall så komma, som I honom sett hafven uppfara i himmelen.

Evangelium: **Mark. 16: 14—20.**

I den tiden, när de elfva sutto till bords, syntes Jesus dem, och förekastade dem deras otro och hjertans hårdhet, att de icke trott hade dem, som hade sett honom vara uppstånden; och sade till dem: Går ut i hela verlden och prediker Evangelium alla kreatur. Den der tror och blifver döpt, han skall varda salig; men den der icke tror, han skall varda fördömd. Men dem som tro, skola dessa tecken efterfölja: genom mitt namn skola de utdrifva djeflar; de skola tala med nya tungor; de skola fördrifva ormar; och om de dricka något det dödligt är, skall det dem icke skada; på de kranke skola de lägga händerna, så varder det bättre med dem. Då nu Herren Jesus med dem talat hade, vardt han upptagen i himmelen, och sitter på Guds högra hand. Men de gingo ut och predikade allestädes; och Herren verkade med dem och stadfäste ordet med efterföljande tecken.

1 årg. *Högm.:* **Joh. 17: 24—26.**

Fader, jag vill att der jag är, skola ock de vara med mig, som du mig gifvit hafver, att de skola se min härlighet, den du mig gifvit hafver; ty du hafver älskat mig, förr än verlden var skapad. Rättvise Fader, verlden hafver icke känt dig; men jag hafver känt dig; och desse hafva förstått, att du mig sändt hafver. Och jag hafver kungjort dem

ditt namn, och skall kungöra det, på det att den kärlek, som du hafver älskat mig med, skall vara i dem, och jag i dem.

1 årg. *Aftons.:* **Ebr. 10: 12—18.**

Jesus Kristus, då han hade offrat ett offer för synderna, det evinnerligen gäller, sitter han på Guds högra hand; och väntar nu, till dess hans ovänner lagde varda honom till en fotapall. Ty med ett offer hafver han evinnerligen fullkomnat dem, som helige varda. Det betygar oss ock den Helige Anda; ty då han tillförene sagt hade: Det är det testamentet, som jag dem göra vill, efter de dagar, säger Herren: jag vill gifva min lag i deras hjerta, och i deras sinne vill jag skrifva dem; och deras synder och orättfärdighet vill jag icke mer ihågkomma. Der nu sådan förlåtelse är, der är icke mera offer för synder.

2 årg. *Högm.:* **Luk. 24: 49—53.**

Jesus sade till sina Lärjungar: Si, jag vill sända öfver eder min Faders löfte; men I skolen blifva i staden Jerusalem, till dess I varden beklädde med kraft af höjden. Och han hade dem ut till Bethanien, och upplyfte sina händer och välsignade dem. Och skedde, då han dem välsignat hade, skildes han ifrån dem och uppfor i himmelen. Och de tillbådo honom, och gingo sedan in i Jerusalem igen, med stor glädje; och voro alltid i templet, prisade och lofvade Gud. Amen.

2 årg. *Aftons.:* **Ef. 4: 7—13.**

Men hvar och en af oss är gifven nåd, efter Kristi gåfvas mått. Derföre säger han: Han är uppstigen i höjden, och hafver fört fängelset fånget, och hafver gifvit menniskomen gåfvor. Men det han uppfaren är, hvad är det annat än han for först

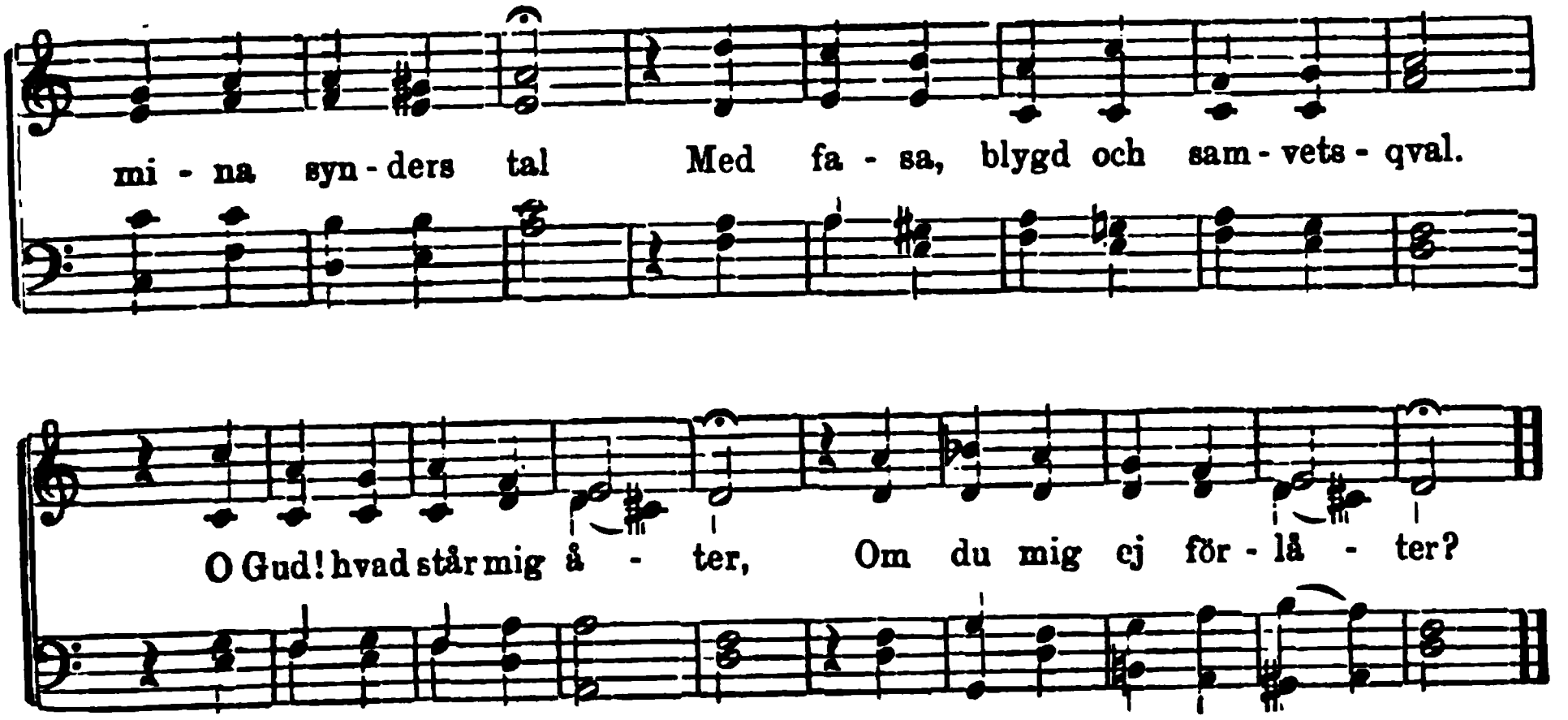

här ned uti de nedersta jordens rum? Den som nederfor, han är ock den der uppfor öfver alla himlar, på det han skulle alla ting uppfylla. Han hafver ock somliga satt till Apostlar, somliga till Profeter, somliga till Evangelister, somliga till herdar och lärare; att de helige skola skicklige vara till embetets verk, genom hvilket Kristi lekamen må uppbyggd varda; till dess att vi alle komme till en tro, och Guds Sons kunskap, och varda en fullkommen man, den der är uti Kristi fullbordiga ålders mått.

Bön. O Jesu Kriste! Du allsmäktige Guds Son, som icke nu är här på jorden arm och eländig, utan sitter på Guds Faders högra hand och är en herre öfver allting: vi bedje dig, att du ville sända oss din Helige Ande, och gifva oss fromme lärare, och bevara ditt ord, samt styra och näpsa djefvulen och alle tyranner, och hålla ditt rike vid makt på jorden, till dess alla dina fiender varda lagde dig till fotapall, och vi genom dig öfver synden, döden och djefvulen segren behålla måge. Amen.

6 Söndagen efter Påsk.

Coll. O allsmäktige, evige Gud, gif oss nåden, att vi alltid måge hafva en rätt vilja och rätt kärlek till dig, och sedan med allt hjerta och krafter tjena dig, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: 1 Petr. 4: 7—11.

Kære bröder! Nu tillstundar änden på allting. Så varer nu nyktre och vakande till att bedja. Men öfver allting hafver en brinnande kärlek inbördes; ty kärleken skyler ock all öfverträdelse. Varer inbördes hvarannans herbergerare, utan allt knorr; och varer tjenstaktige inbördes, hvar och en med den gåfva, som han fått hafver, såsom

gode, den margfaldige Guds nåds skaffare. Om någon talar, han tale såsom Guds ord; om någon hafver ett embete, han tjene såsom af den förmåga, som Gud gifver, på det Gud blifver ärad i allting, genom Jesum Kristum, hvilken vare ära och välde evinnerligen. Amen

Evangelium: Joh. 15: 26—27; 16: 1—4.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: När Hugsvalaren kommer, den jag skall sända eder af Fadren, sanningens Ande, som utgår af Fadren, han skall bära vittnesbörd om mig. I skolen ock desslikes vittna; ty I hafven varit med mig af begynnelsen. Detta hafver jag sagt eder, på det I icke skolen förargas. De skola utskjuta eder af Synagogorna, men den tid skall komma, att den der eder dräper, skall mena sig göra Gud tjenst dermed. Och detta skola de göra eder; ty de känna icke Fadren, ej heller mig. Men detta hafver jag sagt eder, att när den tid kommer, skolen I komma ihåg, att jag hafver det sagt eder. Detta hafver jag icke sagt eder af begynnelsen; ty jag var med eder.

1 årg. *Högm.:* Joh. 15: 18—27.

Jesus sade till sina Lärjungar: Om verlden hatar eder, så veten, att hon hafver hatat mig förr än eder. Voren I af verlden, så älskade verlden det hennes vore; men efter det I icke ären af verlden, utan jag hafver eder utvalt ifrån verlden, derföre hatar verlden eder. Kommer ihåg mina ord, som jag hafver sagt eder: Tjenaren är icke förmer än hans herre; hafva de förföljt mig, så skola de ock förfölja eder; hafva de hållit mina ord, så varda de ock hållande edra. Men allt detta skola de göra

266

N:o 186

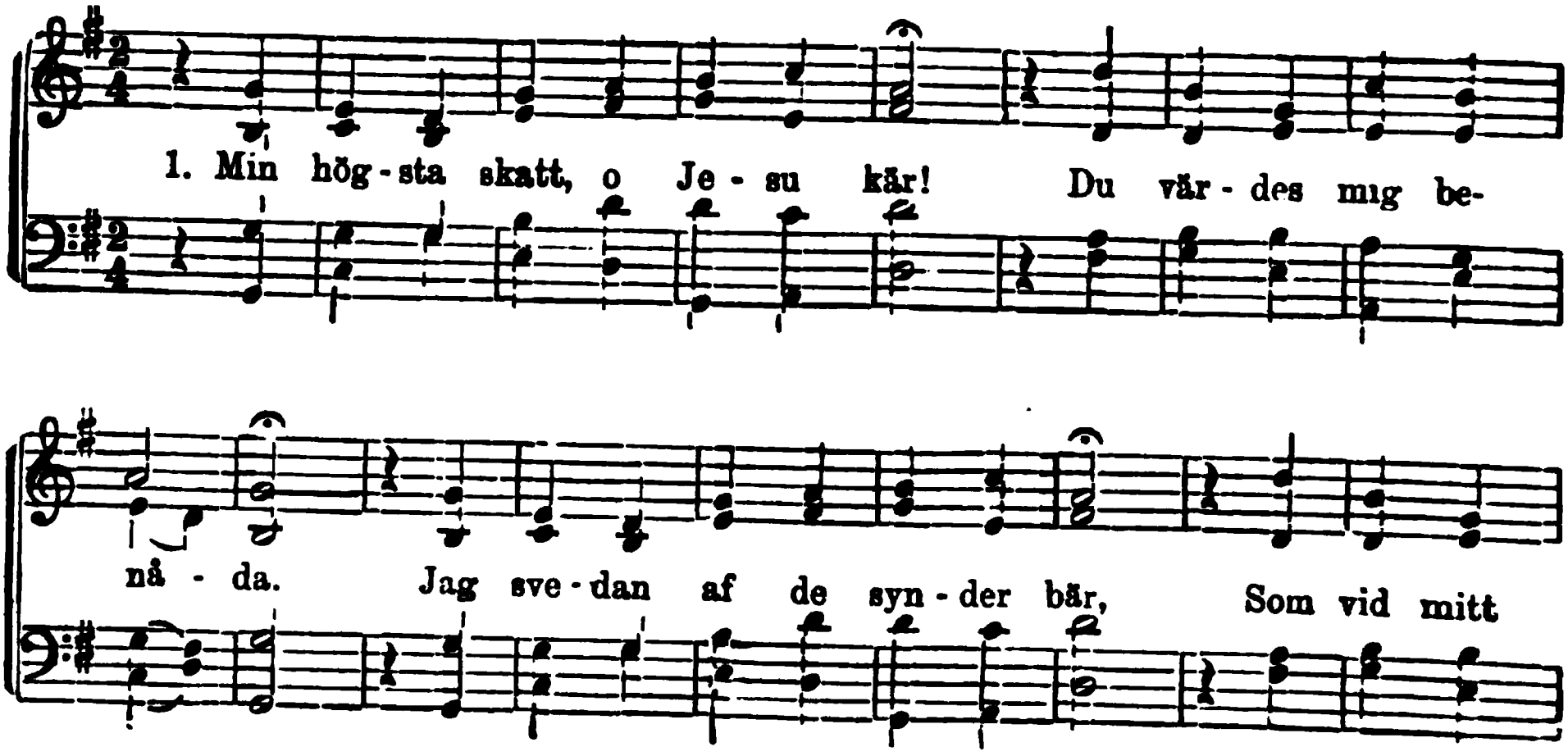

eder för mitt namns skull; ty de känna icke honom, som mig sändt hafver. Hade jag icke kommit och talat med dem, så hade de icke synd; men nu hafva de ingen ursäkt för sin synd. Den mig hatar, han hatar ock min Fader. Hade jag icke gjort de gerningar ibland dem, som ingen annan gjort hafver, så hade de icke synd; men nu hafva de sett det, och hata dock både mig och min Fader. Dock är det skedt, att det talet fullkomnas skall, som i deras lag skrifvet är: De hafva hatat mig utan sak. Men när Hugsvalaren kommer, den jag skall sända eder af Fadren, sanningens Ande, som utgår af Fadren, han skall bära vittnesbörd om mig. I skolen ock desslikes vittna; ty I hafven varit med mig af begynnelsen.

1 årg. *Aftons.:* Col. 3: 1—10.

Om I nu ären uppståndne med Kristus, så söker det ofvantill är, der Kristus är sittande på Guds högra hand. Farer efter det som ofvantill är, icke efter det som på jorden är. Ty I ären döde, och edert lif är fördoldt med Kristus i Gud. Men när edert lif Kristus uppenbarad varder, då varden ock I uppenbarade med honom i härligheten. Så döden nu edra lemmar, som på jorden äro; boleri, orenlighet, lusta, ond begärelse och girighet, hvilken afgudadyrkan är. För hvilka styckens skull Guds vrede kommer öfver otrons barn; uti hvilka I ock fordom vandraden, då I deruti lefden. Men lägger ock nu I bort alltsammans vrede, grymhet, ondska, försmädelse, skamliga ord af eder mun. Ljuger icke för hvarannan; afkläder eder den gamla menniskan med hans gerningar; och ikläder eder den nya, den der förnyas till hans kunskap och beläte, som honom skapat hafver.

2 årg. *Högm.:* Luk. 12: 4—12.

Jesus sade till sina Lärjungar: Men jag säger eder, mine vänner: Rädens icke för dem som döda kroppen, och sedan hafva de intet hvad de mer göra kunna. Men jag vill visa eder, hvem I skolen rädas: Rädens honom som, sedan han dödat hafver, hafver han ock makt att bortkasta till helvetet; ja, säger jag eder, honom rädens. Köpas icke fem sparfvar för två små penningar? Och en af dem är icke förgäten för Gud. Ja, edra hufvudhår äro ock alle räknade; derföre frukter eder intet; I ären bättre än många sparfvar. Men jag säger eder: Hvilken mig bekänner för menniskor honom skall ock menniskones Son bekänna inför Guds Änglar. Men den mig nekar för menniskor, han skall ock nekad varda för Guds Änglar. Och den der talar ett ord emot menniskones Son, det skall varda honom förlåtet; men den som hädar den Helige Anda, det skall icke förlåtas. När de nu draga eder fram i Synagogorna, och för öfverheten, och för de väldige, hafver ingen omsorg hvad och huruledes I svara, eller hvad I säga skolen; ty den Helige Anda skall lära eder i samma stunden hvad I säga skolen.

2 årg. *Aftons.:* 1 Petr. 3: 15—22.

Helger Herren Gud uti edra hjertan. Varer ock alltid redobogne till att svara hvar och en, som begär skäl till det hopp som i eder är, och det med saktmodighet och fruktan. Och hafver ett godt samvete, på det de, som vilja förtala eder såsom ogerningsmän, skola komma på skam, att de förlastat hafva eder goda umgängelse i Kristo. Ty det är bättre, om Guds vilja så är, att I för goda gerningar liden, än för onda. Ty Kristus led ock

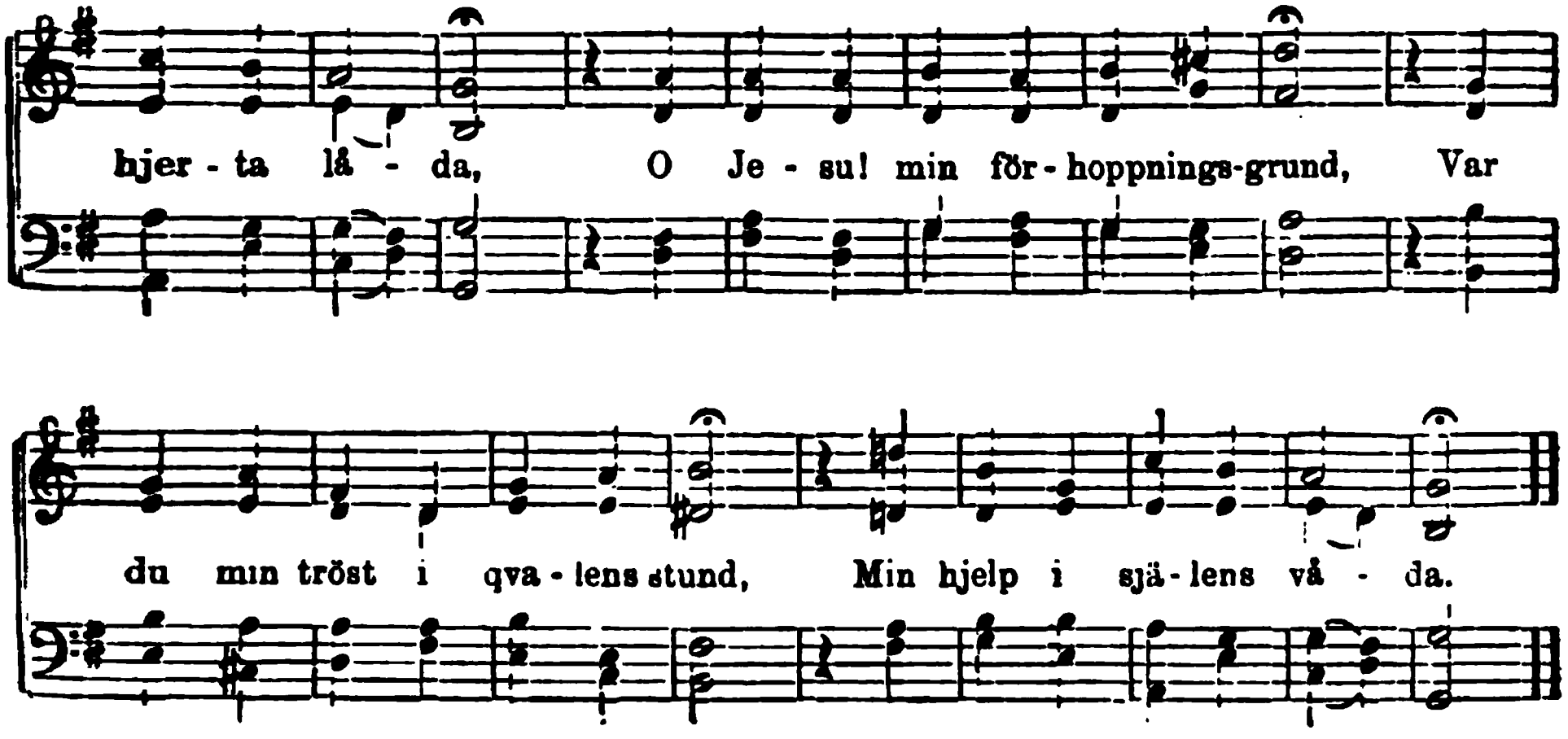

en resa för syndernas skull, rättfärdig för orättfärdiga, på det han skulle offra oss åt Gud, och är dödad efter köttet, men lefvande gjord efter Anden. I densamma gick han ock bort och predikade för andarna i fängelset; som fordom icke trodde, när Gud en gång bidade och tålamod hade i Noachs tid, då arken byggdes, i hvilken få, det är åtta själar, blefvo frälste genom vattnet; hvilket nu ock oss saliga gör i dopet, som genom detta betydt är icke att köttets smittor aflägges, utan att man lofver ett godt samvete till Gud), genom Jesu Kristi uppståndelse: hvilken är på Guds högra hand, uppfaren till himmelen; och honom äro änglarne och väldigheterna och krafterna underdåniga.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! Vi tacke dig, att du oss genom din Helige Anda till din älskelige Sons, vår kære Herres, Jesu Kristi vittnesbörd kallat hafver. Vi bedje dig, emedan veriden sådant vittnesbörd icke hålla kan, utan oss derföre hatar, att du ville förläna oss ett godt, trösteligt mod, att vi af korset och motgången oss icke förarge, utan stå faste vid ditt vittnesbörd och alltid i den hopen funne varda, som dig och din Son känna, och dermed evinnerligen salige varda, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Pingstdagen.

Coll. **O Herre Gud, som de Kristtrognas hjertan med den Helige Andas upplysning lärt hafver, låt oss i samma Anda besinna det som rätt är, och alltid glädjas af hans heliga hugsvalelse och tröst, genom Jesum Kristum, vår Herre, hvilken med dig och samma din Helige Anda lefver och regerar i en Gudom, ifrån evighet till evighet. Amen.**

Epistela: Apost. G. 2: 1—13.

Då Pingstdagen fullkomnad var, voro de alle endrägteligen tillsammans. Och vardt hastigt ett dån af himmelen, såsom ett mäktigt stort väder

kommit hade, och uppfyllde allt huset der de sutto. Och dem syntes sönderdelade tungor, såsom af eld, och blef sittande på hvar och en af dem. Och de vordo alle uppfyllde af den Helige Anda, och begynte till att tala med andra tungomål, efter som Anden gaf dem att tala. Så voro i Jerusalem boende Judar, gudfruktige män af allahanda folk, som under himmelen äro. Då nu denna rösten skett hade, kom tillsammans mycket folk, och vordo häpne; ty de hörde dem tala hvar och en med sitt eget mål. Och vordo alle förskräckte, och förundrade sig, sägande emellan sig: Si, äro icke alle desse, som tala, Galileiske? Huru höra vi då hvar och en sitt tungomål, der vi uti födde äro? Parter och Meder och Elamiter och de som bo uti Mesopotamien och Judeen och Cappadocien, Ponto och Asien; Phrygien och Pamphyllien, Egypten och i de Libye landsändar vid Cyrenen, och de utländningar af Rom; Judar och Proselyter, Creter och Araber; vi höra dem med våra tungomål tala Guds dråpeliga verk. Och förskräckte de sig alle, och förundrade sig, sägande emellan sig: Hvad månne detta vilja vara? Och somliga gjorde gäck af dem, och sade: Desse äro fulle med sött vin.

Evangelium: Joh. 14: 23—31.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Den mig älskar, han varder hållande mina ord, och min Fader skall älska honom, och vi skola komma till honom och blifva boende när honom. Men den mig icke älskar, han håller icke mina ord; och det ordet I hören, är icke mitt, utan Fadrens, som mig sändt hafver. Detta hafver jag talat till eder, medan jag hafver varit när eder. Men Hugsvalaren, den Helige Ande, hvilken Fadren skall sända

N:o 187, A.

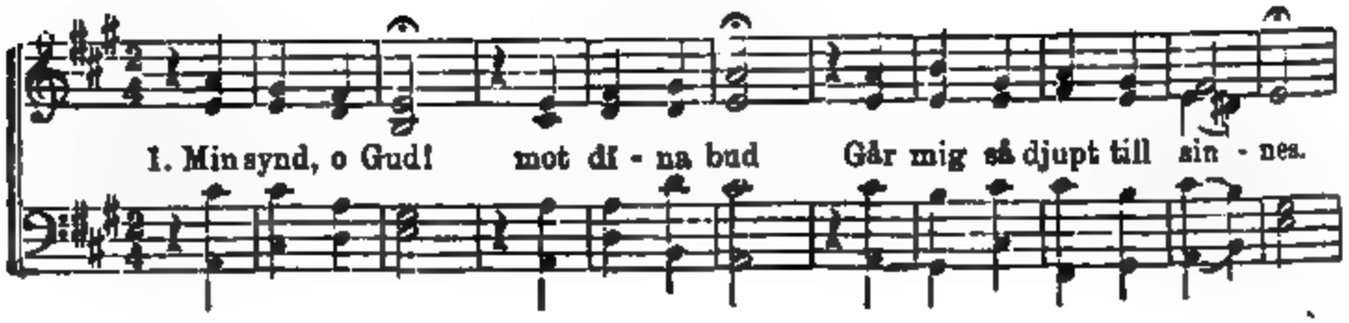

N:o 187, B.

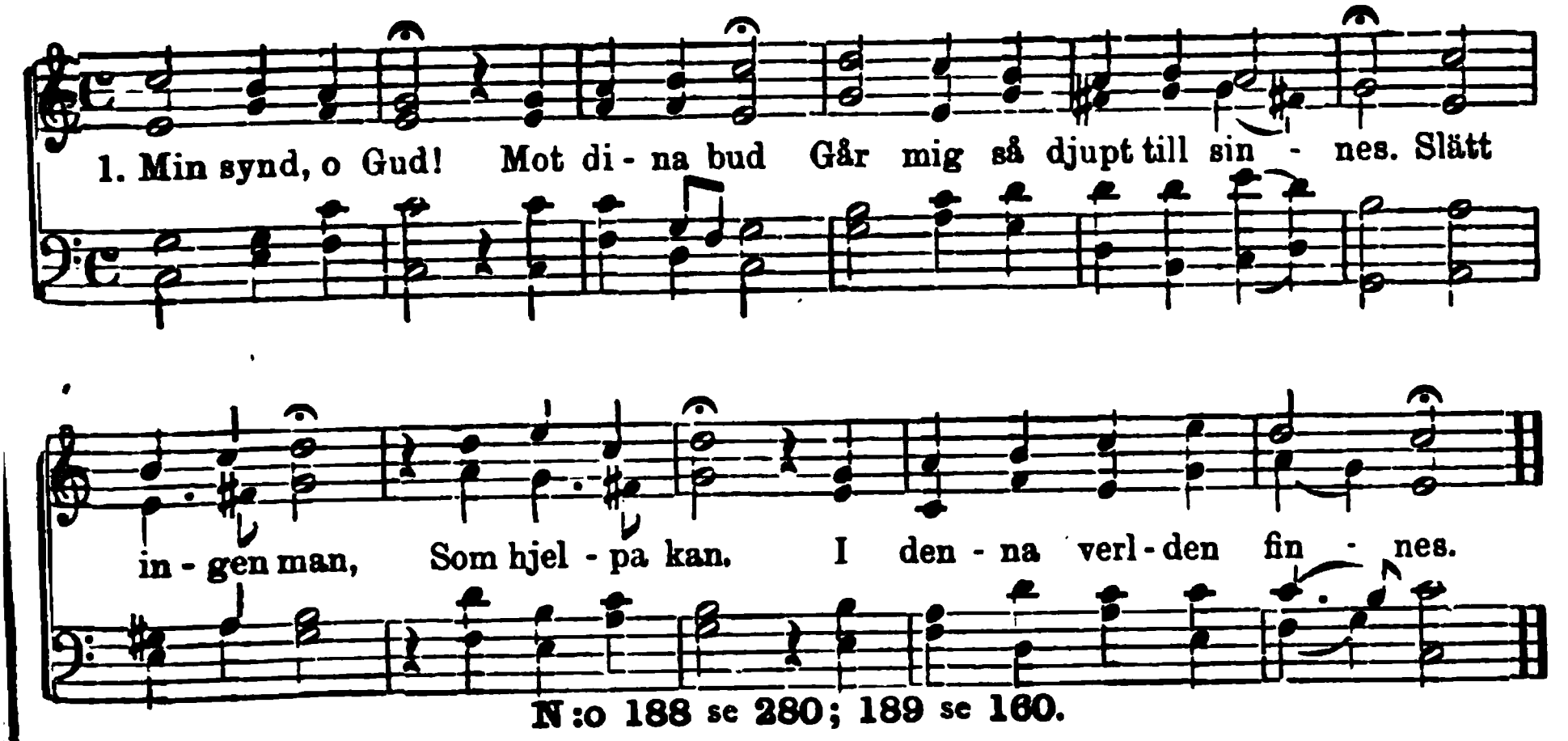

N:o 188 se 280; 189 se 160.

terligt vara, och anammer mina ord i edra öron; ty desse äro icke druckne, såsom I menen, efter det är tredje timman på dagen; utan det är det som sagdt är genom Profeten Joel: Och det skall ske uti de yttersta dagarna, säger Gud: Jag skall utgjuta af min Anda öfver allt kött; och edre söner och edra döttrar skola profetera; och edra ynglingar skola se syner, och edra äldste skola drömma drömmar. Och öfver mine tjenare och öfver mina tjenarinnor skall jag i de dagar utgjuta af min Anda, och de skola profetera. Och jag skall gifva under ofvan i himmelen och tecken neder på jorden, blod och eld, och rökdam; solen skall vändas i mörker och månen i blod, förr än den store och uppenbarlige Herrans dag kommer. Och skall ske, att hvar och en som åkallar Herrans namn, han skall blifva salig. I män af Israel, hören dessa ord: Jesus af Nazareth, den man, som när eder af Gud bevisad är med krafter och under och tecken, som Gud hafver gjort genom honom ibland eder, såsom I ock sjelfve veten; honom, efter han af Guds betänkta råd och försyn utgifven var, hafven I tagit genom onda mäns händer, korsfäst och dödat. Den hafver Gud uppväckt och lossat dödens sveda, efter omöjligt var, att han skulle behållas af honom. Ty David säger om honom: Jag hafver alltid föresatt Herren för mina ögon; ty han är mig på högra handen, att jag icke skall rörd varda. Fördenskull är mitt hjerta gladt, och min tunga fröjdar sig; skall också mitt kött hvila i förhoppning. Ty du öfvergifver icke min själ i helvetet, och tillstädjer icke, att din Helige skall se förgängelse. Du hafver mig kungjort lifvets vägar: du skall uppfylla mig med fröjd för ditt ansigte. I män och bröder, man må fritt tala med

eder om den Patriarken David; han är död och begrafven, och hans graf är när oss intill denna dag. Efter han nu var en Profet, och visste, att Gud hade lofvat honom med en ed, att han af hans länds frukt skulle efter köttet uppväcka Kristus, till att sitta på hans säte: såg han det framföreåt och talade om Kristi uppståndelse, att hans själ icke är öfvergifven uti helvetet; icke heller hans kött hafver sett förgängelse. Denne Jesus hafver Gud uppväckt, der vi alle vittne till äro. Medan han nu med Guds högra hand upphöjd är och löfte fått hafver af Fadren om den Helige Anda, hafver han utgjutit detta I nu sen och hören. Ty icke hafver David uppfarit i himmelen; men han säger: Herren sade till min Herre: sätt dig på min högra hand, till dess jag nederlägger dina ovänner dig till en fotapall. Så skall nu hela Israels hus veta förvisso, att denne Jesus, som I korsfäst haven, hafver Gud gjort till en Herre och Krist. Då de detta hörde, fingo de ett stygn i hjertat, och sade till Petrus och till de andra Apostlarne: I män och bröder, hvad skole vi göra? Sade Petrus till dem: Görer bättring, och hvar och en af eder låte sig döpa i Jesu Kristi namn, till syndernas förlåtelse; och I skolen undfå den Helige Andas gåfva. Ty eder är löftet gjordt, och edra barn och alla dem som fjerran äro, hvilka Herren, vår Gud, här till kallande varder. Betygade han ock med många andra ord, och förmanade dem, sägande: Låter hjelpa eder ifrån detta onda slägtet. De som då gerna anammade hans tal, de läto sig döpa; och kommo till hopen på den dagen vid tretusende själar.

Bön. O Herre Jesu Kriste! Du allsmäktige Guds Faders Son: vi bedje dig, att du ville, genom ditt heliga

270

N:o 190.

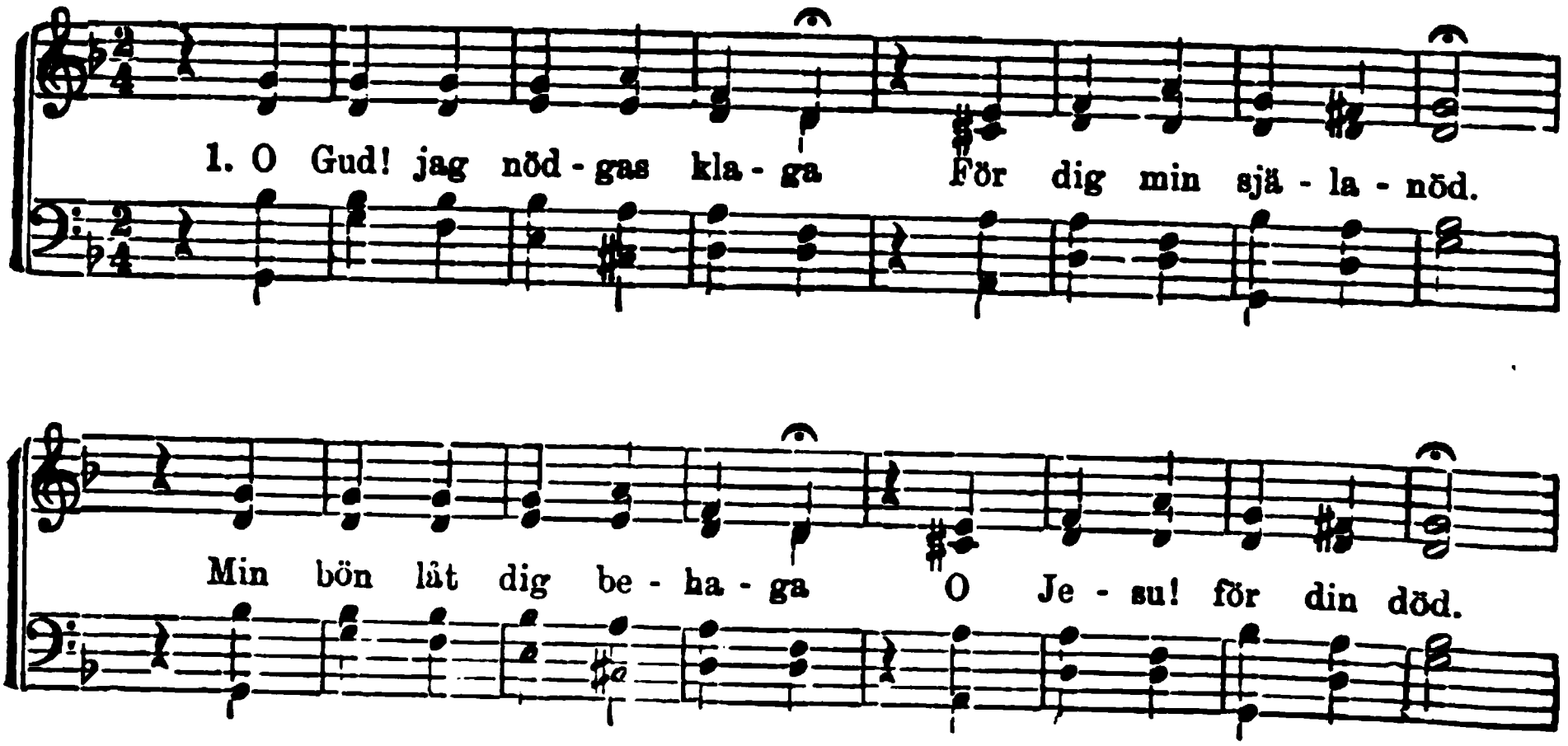

ord, gifva oss din Helige Anda, att han oss regerar och styr efter din vilja, och i allehanda anfäktning och motgång tröstar och i din sanning, emot all villfarelse och lögn, leda må, på det vi kunne blifva faste ständande i tron, förökas i kärleken och alla goda gerningar, och genom ett visst hopp till din nåd, som du oss med din död förvärfvat hafver, få en evig salighet. Du, som regerar med Fadren och den Helige Anda till evig tid. Amen.

Annandag Pingst.

Collekten **som på Pingstdagen.**

Epistelн: Apost. G. 10: 42—48.

Uti de dagar sade Petrus till Kornelius och dem som med honom voro: Herren böd oss, att vi skulle predika för folket, och vittna, att han är den, som af Gud skickad är till en domare öfver lefvande och döda. Honom bära alle Profeterna vittnesbörd, att hvar och en som tror på honom, han skall få syndernas förlåtelse genom hans namn. Vid Petrus ännu talade dessa ord, föll den Helige Ande på alla dem som talet hörde. Och de trogne af omskärelsen, som med Petrus komne voro, förundrade sig att den Helige Andas gåfva vardt ock utgjuten öfver hedningarne; ty de hörde dem tala med tungomål, och prisa Gud. Då svarade Petrus: Kan någon förbjuda, att dessa icke döpas i vatten, som fått hafva den Helige Anda, så väl som vi? Och så lät han döpa dem i Herrans namn.

Evangelium: Joh. 3: 16—21.

I den tiden sade Jesus till Nikodemus: Så älskade Gud verlden, att han utgaf sin ende Son, på det att hvar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få evinnerligt lif. Ty icke hafver Gud sändt sin Son i verlden, att han skall döma verlden, utan på det att verlden skall varda salig genom honom. Hvilken som tror på honom, han varder icke dömd; men hvilken som icke tror, han är redan dömd, efter det han icke trodde i Guds ende Sons namn. Men detta är domen, att ljuset är kommet i verlden, och menniskorna älskade mer mörkret än ljuset; ty deras gerningar voro onda. Ty hvar och en, som illa gör, hatar ljuset, och kommer icke till ljuset, att hans gerningar skola icke varda straffade. Men den som gör sanningen, han kommer till ljuset, att hans gerningar skola varda uppenbara; ty de äro gjorda i Gudi.

1 årg. ***Högm.:*** Joh. 6: 44—51.

Jesus sade: Ingen kan komma till mig, utan Fadren, som mig sändt hafver, drager honom; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen. Det är skrifvet i Profeterna: De skola alle varda lärde af Gud. Hvar och en som det nu hört hafver af Fadren och lärt det, han kommer till mig. Icke så, att någon hafver sett Fadren; utan den, som är af Gud, han hafver sett Fadren. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvilken som tror på mig, han hafver evinnerligt lif. Jag är lifsens bröd. Edra fäder åto manna i öknen, och äro blefne döde. Detta är det brödet, som nederkommer af himmelen, på det den deraf äter skall icke dö. Jag är det lefvande brödet, som nederkommer af himmelen; hvilken som äter af detta brödet, han skall lefva evinnerligen; och det brödet, som jag gifva skall, är mitt kött, hvilket jag gifva skall för verldens lif.

1 årg. ***Aftons.:*** 1 Cor. 12: 12—31.

Såsom en lekamen är, och hafver dock många lemmar; men alla lemmar af en lekamen, än-

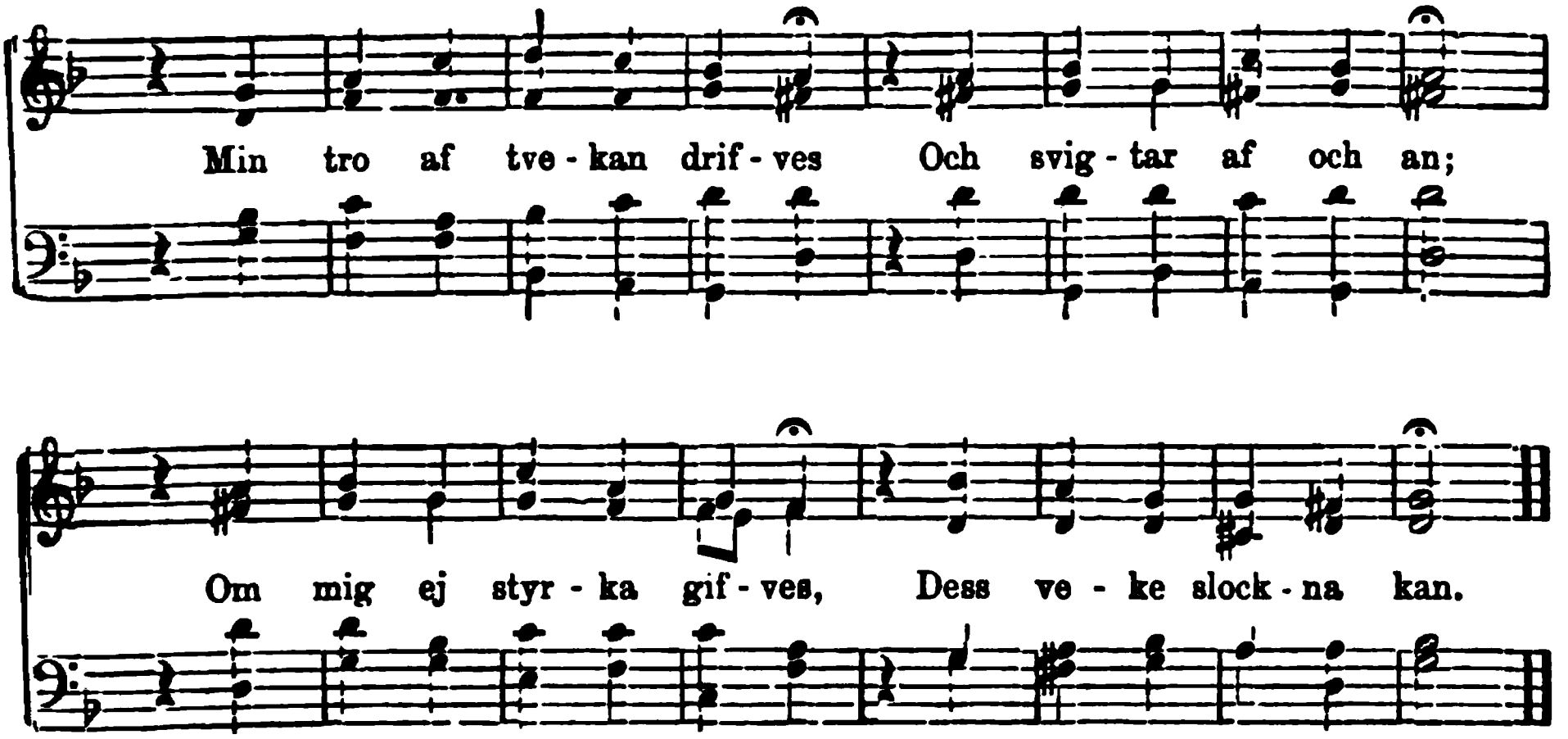

dock de äro många, äro de dock en lekamen; sammalunda ock Kristus. Ty vi äro uti en Anda alla döpte till en lekamen, ehvad vi äro Judar eller Greker, tjenare eller frie; och hafva alla druckit till en Anda Ty lekamen är icke en lem, utan många. När nu foten ville säga: jag är icke hand, derföre är jag icke af lekamen; skulle han fördenskull icke vara af lekamen? Och om örat ville säga: jag är icke öga, derföre är jag icke af lekamen; skulle det fördenskull icke vara af lekamen? Om hela lekamen vore öga, hvar blefve då hörseln? Vore all hörsel, hvar blefve lukten? Men nu hafver Gud satt lemmarne hvar för sig särdeles uti lekamen såsom han ville. Om nu alla lemmar vore en lem, hvar blefve då lekamen? Men nu äro lemmarne många, och lekamen är en. Ögat kan icke säga till handen: jag behöfver dig intet; eller hufvudet till fötterna: jag behöfver eder intet: utan mycket mer de kroppens lemmar, som synas svagast vara, äro oss mest af nöden. Och dem vi hålla blygeliga vara, dem lägge vi mesta äran uppå; och de oss snöplige synas, dem pryda vi allramest. Ty de som dägelige äro, behöfva intet; men Gud hafver så tillhopamängt lekamen och de lemmar, som något fattades, dess mer prydelse tillagt; på det i lekamen skall ingen skiljaktighet vara, utan alla lemmar skola den ene för den andra ens omsorg hafva. Och om en lem lider något, så lida alla lemmarne med; och om en lem varder härlig hållen, så fröjda sig alla lemmarne med. Men I ären Kristi lekamen och lemmar, hvar efter sin del. Och Gud hafver satt i församlingen först Apostlar, dernäst Profeter, sedan lärare, sedan kraftverkare, sedan helbregda gåfvor, hjelpare, regerare, mångahanda tungomål. Äro de alle Apostlar? Äro de alle Profeter? Äro de alle lärare? Äro de alle kraftverkare? Hafva de alle helbregda gåfvor? Tala de alle många tungomål? Kunna de alle uttyda? Men farer efter de yppersta gåfvorna; och jag vill ännu visa eder en kostligare väg.

2 Årg. *Högm.:* Joh. 12: 44—50.

Då ropade Jesus, och sade: Den som tror på mig, han tror icke på mig, utan på honom som mig sändt hafver; och den mig ser, han ser honom som mig sändt hafver. Jag är kommen i verlden för ett Ljus, att hvar och en, som tror på mig, skall icke blifva i mörkret. Och hvilken som hörer mitt ord och icke tror, icke dömer jag honom; ty jag är icke kommen till att döma verlden, utan att jag skall frälsa verlden. Hvilken mig föraktar och tager icke mitt ord, han hafver den honom döma skall; det talet, jag talat hafver, skall döma honom på yttersta dagen. Ty jag hafver icke talat af mig sjelf; utan Fadren, som mig sändt hafver, han hafver budit mig hvad jag skall säga och hvad jag skall tala. Och jag vet, att hans bud är evinnerligt lif; derföre, hvad jag talar, det talar jag såsom Fadren hafver sagt mig.

2 Årg. *Aftons.* 1 Joh. 4: 9—15.

Derpå är Guds kärlek till oss uppenbar vorden, att Gud hafver sändt sin ende Son i verlden, att vi skole lefva genom honom. Deruti står kärleken, icke det vi hafve älskat Gud, men det han hafver älskat oss och sändt sin Son till försoning för våra synder. Mine käreste, hafver Gud så älskat oss, så skole ock vi älskas inbördes. Ingen hafver någon tid sett Gud; om vi älskas inbördes, så blifver Gud i oss, och hans kärlek är fullkommen i oss. Derpå känne vi, att vi blifve i honom

N:o 190.

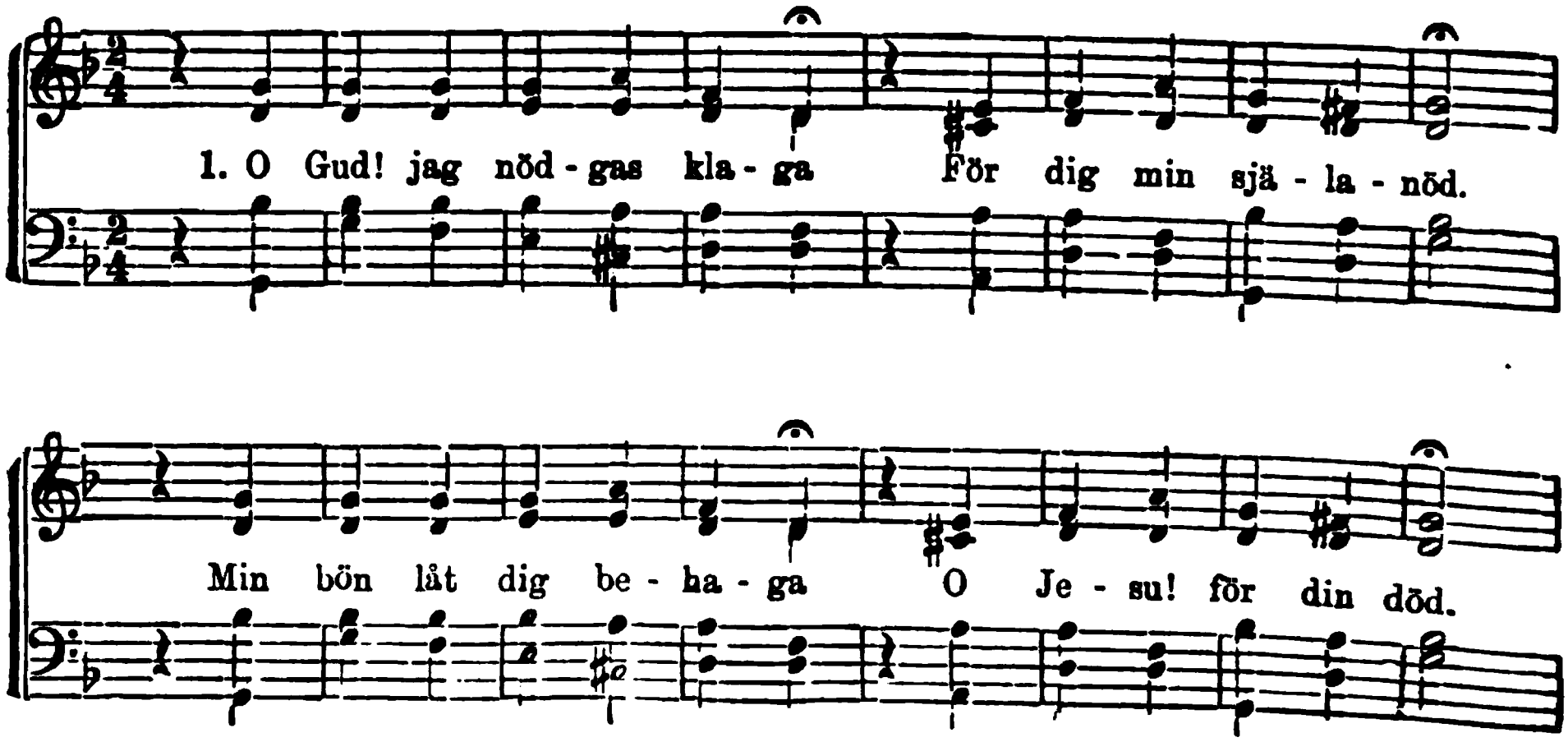

ord, gifva oss din Helige Anda, att han oss regerar och styr efter din vilja, och i allehanda anfäktning och motgång tröstar och i din sanning, emot all villfarelse och lögn, leda må, på det vi kunne blifva faste ståndande i tron, förökas i kärleken och alla goda gerningar, och genom ett visst hopp till din nåd, som du oss med din död förvärfvat hafver, få en evig salighet. Du, som regerar med Fadren och den Helige Anda till evig tid. Amen.

Annandag Pingst.

Collekten som på Pingstdagen.

Epistoln: Apost. G. 10: 42—48.

Uti de dagar sade Petrus till Kornelius och dem som med honom voro: Herren böd oss, att vi skulle predika för folket, och vittna, att han är den, som af Gud skickad är till en domare öfver lefvande och döda. Honom bära alle Profeterna vittnesbörd, att hvar och en som tror på honom, han skall få syndernas förlåtelse genom hans namn. Vid Petrus ännu talade dessa ord, föll den Helige Ande på alla dem som talet hörde. Och de trogne af omskärelsen, som med Petrus komne voro, förundrade sig att den Helige Andas gåfva vardt ock utgjuten öfver hedningarne; ty de hörde dem tala med tungomål, och prisa Gud. Då svarade Petrus: Kan någon förbjuda, att dessa icke döpas i vatten, som fått hafva den Helige Anda, så väl som vi? Och så lät han döpa dem i Herrans namn.

Evangelium: Joh. 3: 16—21.

I den tiden sade Jesus till Nikodemus: Så älskade Gud verlden, att han utgaf sin ende Son, på det att hvar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få evinnerligt lif. Ty icke hafver Gud sändt sin Son i verlden, att han skall döma verlden, utan på det att verlden skall varda salig genom honom. Hvilken som tror på honom, han varder icke dömd; men hvilken som icke tror, han är redan dömd, efter det han icke trodde i Guds ende Sons namn. Men detta är domen, att ljuset är kommet i verlden, och menniskorna älskade mer mörkret än ljuset; ty deras gerningar voro onda. Ty hvar och en, som illa gör, hatar ljuset, och kommer icke till ljuset, att hans gerningar skola icke varda straffade. Men den som gör sanningen, han kommer till ljuset, att hans gerningar skola varda uppenbara; ty de äro gjorda i Gudi.

1 årg. *Högm.:* Joh. 6: 44—51.

Jesus sade: Ingen kan komma till mig, utan Fadren, som mig sändt hafver, drager honom; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen. Det är skrifvet i Profeterna: De skola alle varda lärde af Gud. Hvar och en som det nu hört hafver af Fadren och lärt det, han kommer till mig. Icke så, att någon hafver sett Fadren; utan den, som är af Gud, han hafver sett Fadren. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvilken som tror på mig, han hafver evinnerligt lif. Jag är lifsens bröd. Edra fäder åto manna i öknen, och äro blefne döde. Detta är det brödet, som nederkommer af himmelen, på det den deraf äter skall icke dö. Jag är det lefvande brödet, som nederkommer af himmelen; hvilken som äter af detta brödet, han skall lefva evinnerligen; och det brödet, som jag gifva skall, är mitt kött, hvilket jag gifva skall för verldens lif.

1 årg. *Aftons.:* 1 Cor. 12: 12—31.

Såsom en lekamen är, och hafver dock många lemmar; men alla lemmar af en lekamen, än.

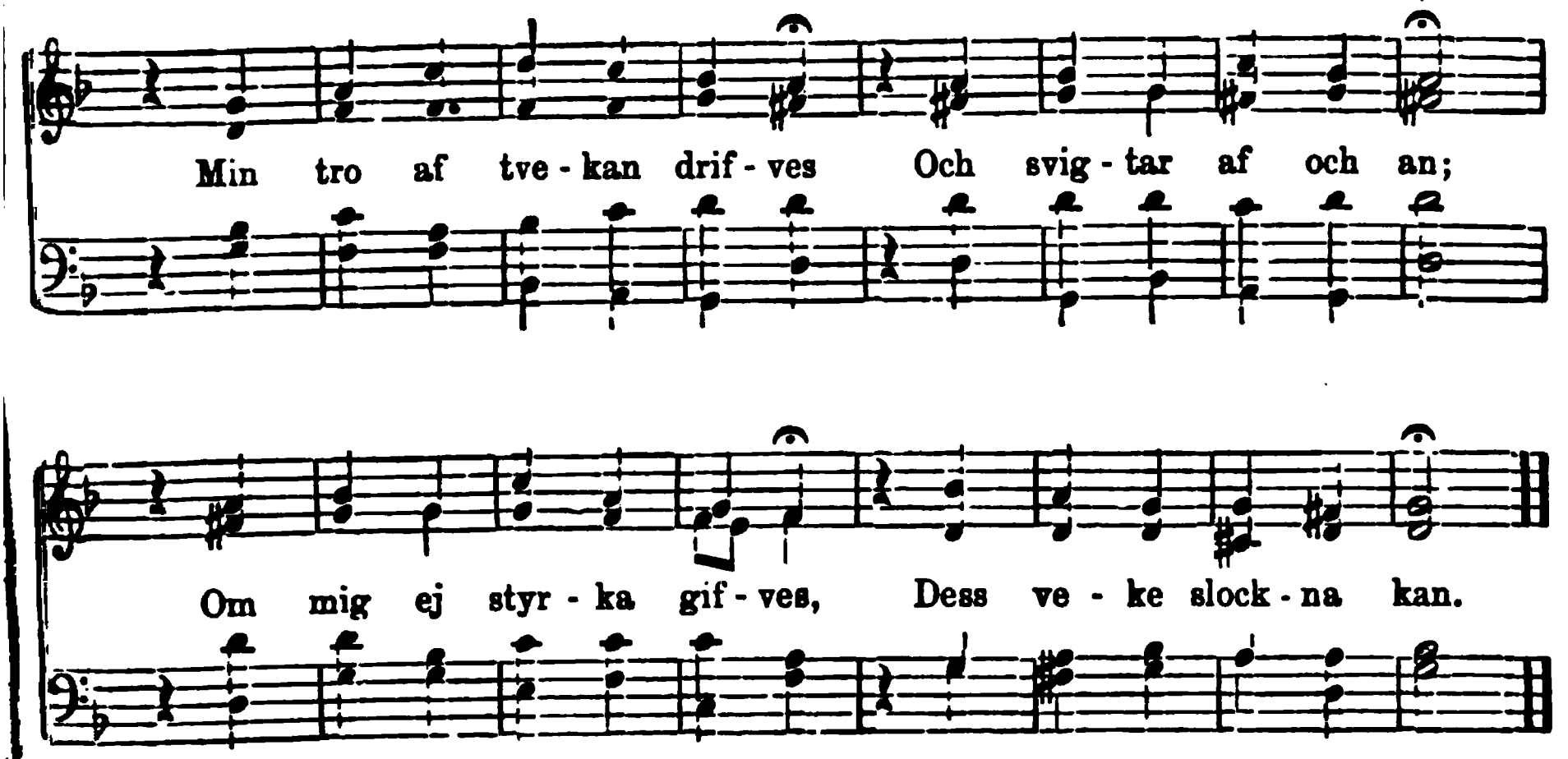

dock de äro många, äro de dock en lekamen; sammalunda ock Kristus. Ty vi äro uti en Anda alla döpte till en lekamen, ehvad vi äro Judar eller Greker, tjenare eller frie; och hafva alla druckit till en Anda Ty lekamen är icke en lem, utan många. När nu foten ville säga: jag är icke hand, derföre är jag icke af lekamen; skulle han fördenskull icke vara af lekamen? Och om örat ville säga: jag är icke öga, derföre är jag icke af lekamen; skulle det fördenskull icke vara af lekamen? Om hela lekamen vore öga, hvar blefve då hörseln? Vore all hörsel, hvar blefve lukten? Men nu hafver Gud satt lemmarne hvar för sig särdeles uti lekamen såsom han ville. Om nu alla lemmar vore en lem, hvar blefve då lekamen? Men nu äro lemmarne många, och lekamen är en. Ögat kan icke säga till handen: jag behöfver dig intet; eller hufvudet till fötterna: jag behöfver eder intet: utan mycket mer de kroppens lemmar, som synas svagast vara, äro oss mest af nöden. Och dem vi hålla blygeliga vara, dem lägge vi mesta ära uppå; och de oss snöplige synas, dem pryda vi allramest. Ty de som dägelige äro, behöfva intet; men Gud hafver så tillhopamängt lekamen och de lemmar, som något fattades, dess mer prydelse tillagt; på det i lekamen skall ingen skiljaktighet vara, utan alla lemmar skola den ene för den andra ens omsorg hafva. Och om en lem lider något, så lida alla lemmarne med; och om en lem varder härlig hållen, så fröjda sig alla lemmarne med. Men I ären Kristi lekamen och lemmar, hvar efter sin del. Och Gud hafver satt i församlingen först Apostlar, dernäst Profeter, sedan lärare, sedan kraftverkare, sedan helbregda gåfvor, hjelpare, regerare, mångahanda tungomål. Äro de alle

Apostlar? Äro de alle Profeter? Äro de alle lärare? Äro de alle kraftverkare? Hafva de alle helbregda gåfvor? Tala de alle många tungomål? Kunna de alle uttyda? Men farer efter de yppersta gåfvorna; och jag vill ännu visa eder en kostligare väg.

2 årg. *Högm.:* Joh. 12: 44—50.

Då ropade Jesus, och sade: Den som tror på mig, han tror icke på mig, utan på honom som mig sändt hafver; och den mig ser, han ser honom som mig sändt hafver. Jag är kommen i veriden för ett Ljus, att hvar och en, som tror på mig, skall icke blifva i mörkret. Och hvilken som hörer mitt ord och icke tror, icke dömer jag honom; ty jag är icke kommen till att döma verlden, utan att jag skall frälsa verlden. Hvilken mig föraktar och tager icke mitt ord, han hafver den honom döma skall; det talet, jag talat hafver, skall döma honom på yttersta dagen. Ty jag hafver icke talat af mig sjelf; utan Fadren, som mig sändt hafver, han hafver budit mig hvad jag skall säga och hvad jag skall tala. Och jag vet, att hans bud är evinnerligt lif; derföre, hvad jag talar, det talar jag såsom Fadren hafver sagt mig.

2 årg. *Aftons.* 1 Joh. 4: 9—15.

Derpå är Guds kärlek till oss uppenbar vorden, att Gud hafver sändt sin ende Son i verlden, att vi skole lefva genom honom. Deruti står kärleken, icke det vi hafve älskat Gud, men det han hafver älskat oss och sändt sin Son till försoning för våra synder. Mine käreste, hafver Gud så älskat oss, så skole ock vi älskas inbördes. Ingen hafver någon tid sett Gud; om vi älskas inbördes, så blifver Gud i oss, och hans kärlek är fullkommen i oss. Derpå känne vi, att vi blifve i honom

N:o 191.

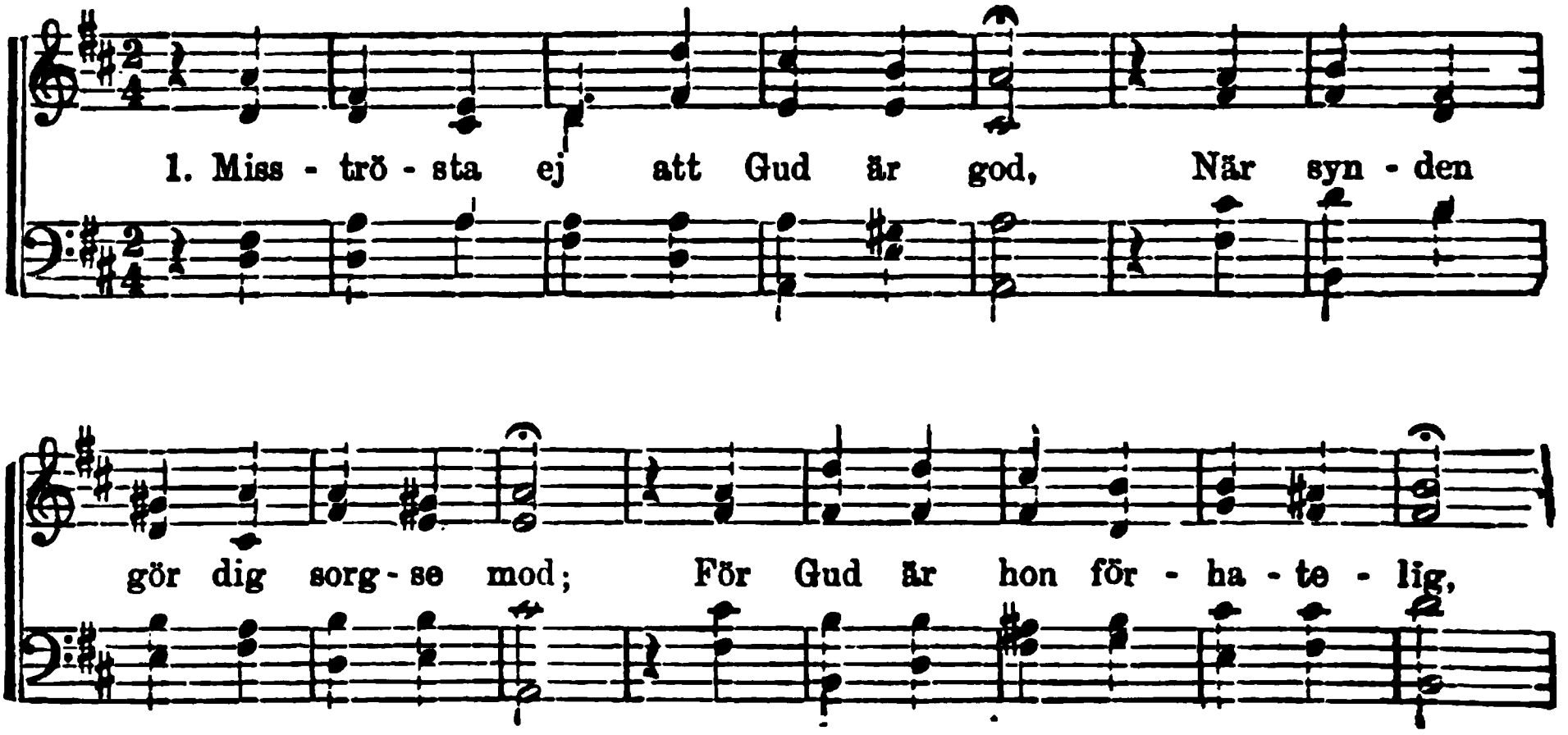

och han i oss, att han hafver gifvit oss af sin Anda. Och vi sågo och betyge, att Fadren hafver sändt Sonen, verlden till en Frälsare. Hvar och en som bekänner, att Jesus är Guds Son, i honom blifver Gud och han i Gud.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader, Du som af din faderliga kärlek till oss arma syndare hafver skänkt oss din Son, att vi på honom tro skola och genom honom salige varda: vi bedje dig, gif din Helige Anda i våra hjertan, att vi måge i en sådan tro blifva beständige intill ändan och salige varda, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Trefaldighets-Söndagen.

Coll. O allsmäktige, evige Gud, som oss dina fattige tjenare hafver gifvit den rätta tron, att vi kunne bekänna dig vara till Personerna en sann Trefaldighet och dock i Gudomsväsendet en rätt Enighet: vi bedje dig, att vi med samma tro måge beskärmade varda ifrån allt det oss kan skadligt vara, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistelн: Rom. 11: 33—36.

O hvilken djuphet af den rikedom, som är både i Guds visdom och kunskap; huru obegriplige äro hans domar och outransakliga hans vägar! Ty ho hafver känt Herrans sinne? Eller ho hafver varit hans rådgifvare? Eller ho hafver gifvit honom något tillförene, det honom skall betaldt varda? Ty af honom och igenom honom och i honom äro allting. Honom vare ära i evighet. Amen.

Evangelium: Joh. 3: 1—15.

I den tiden var en man af de Phariseer, som hette Nikodemus, en öfverste ibland Judarne. Han kom till Jesus om natten, och sade till honom: Rabbi, vi vete, att du är kommen af Gud för en lärare; ty ingen kan göra de tecken, som du gör, utan Gud är med honom. Jesus svarade och sade till honom: Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Utan en blifver född på nytt, kan han icke se Guds rike. Då sade Nikodemus till honom: Huru kan en menniska födas, när hon är gammal? Icke kan hon på nytt gå in i sin moders lif och födas? Svarade Jesus: Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Utan en varder född af vatten och Anda, kan han icke ingå i Guds rike. Det som är födt af kött, det är kött, och det som är födt af Andan, det är anda. Förundra icke, att jag sade dig, att I måsten födas på nytt. Vädret blåser hvart det vill, och du hör dess röst, och du vet icke hvadan det kommer eller hvart det far; alltså är hvar och en, som af Andan född är. Nikodemus svarade och sade till honom: Huru kan detta ske? Jesus svarade och sade till honom: Är du en mästare i Israel och vet icke detta? Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Vi tale det vi vete, och det vi hafve sett, det vittne vi; och vårt vittnesbörd anammen I icke. Tron I icke, när jag säger eder om jordiska ting, huru skolen I då tro, om jag säger eder om himmelska ting? Och ingen far upp i himmelen, utan den som for ned af himmelen, menniskones Son, som är i himmelen. Och såsom Moses upphöjde ormen i öknen, alltså måste ock menniskones Son varda upphöjd; på det att hvar och en som tror på honom skall icke förgås, utan få evinnerligt lif.

1 årg. ***Högm.:*** **Joh. 15: 1—8.**

Jesus sade till sina Lärjungar: Jag är ett sant vinträd, och min Fader är en vingårdsman. Hvar och en gren i mig, som icke bär frukt, den

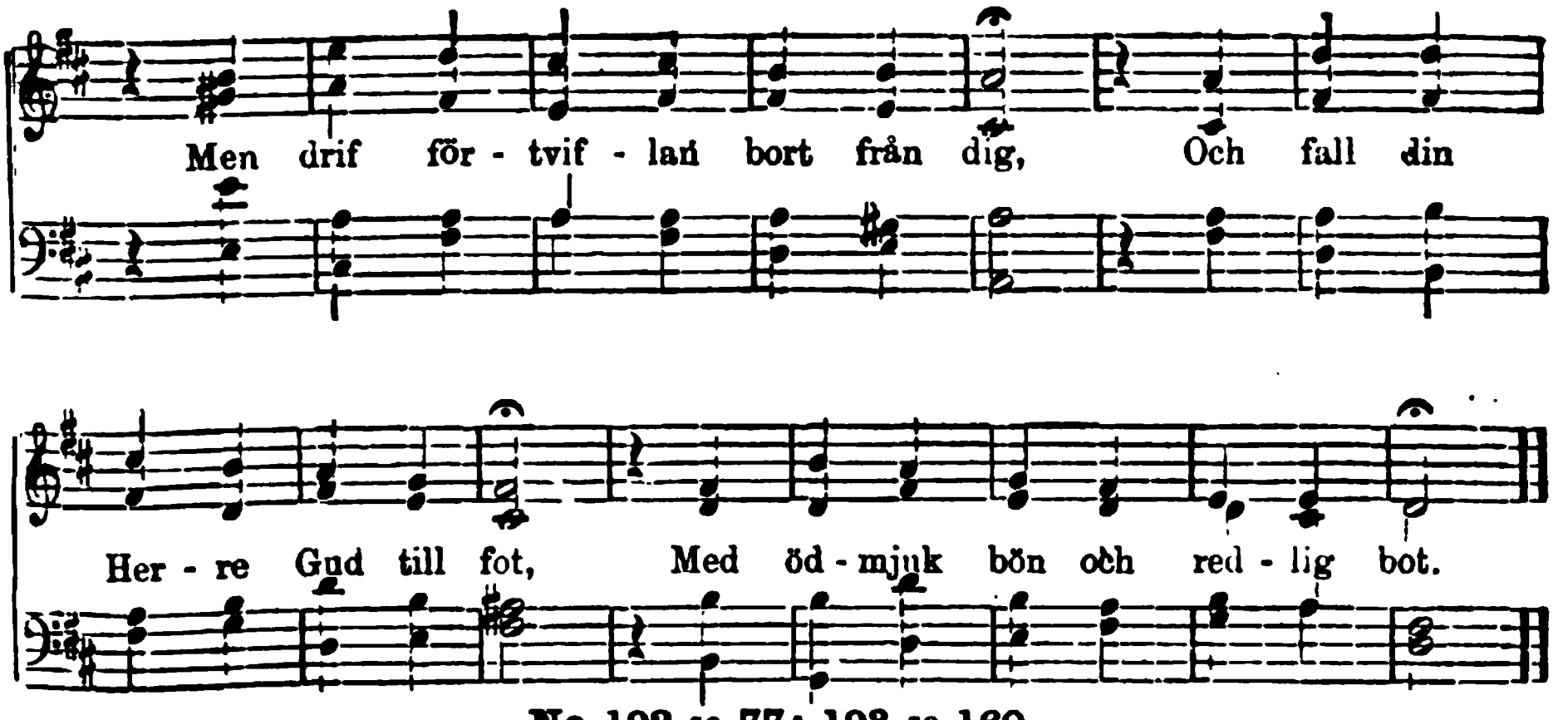

No 192 se 77; 193 se 160.

tager han bort; och hvar och en som bär frukt, den renar han, att han mer frukt bära skall. Nu ären I rene för det tals skull, som jag hafver talat med eder. Blifver i mig, och jag i eder; såsom grenen kan icke bära frukt af sig sjelf, med mindre han blifver i vinträdet, så kunnen icke heller I, utan I blifven i mig. Jag är vinträdet, I ären grenarne; den som blifver i mig och jag i honom, han bär mycken frukt; ty mig förutan kunnen I intet göra. Hvilken som icke blifver i mig, han skall bortkastas såsom en gren och förtorkas; och man binder dem samman och kastar i elden, och de brinna. Om I blifven i mig, och mina ord blifva i eder, allt det I viljen mågen I bedja, och det skall ske eder. Derutinnan är min Fader prisad, att I bären mycken frukt, och varden mine Lärjungar. Såsom Fadren hafver älskat mig, så hafver jag ock älskat eder; blifver i min kärlek.

1 årg. *Aftons.:* 1 Joh. 3: 1—9.

Ser till hurudan kärlek Fadren hafver bevist oss, att vi kallas Guds barn; fördenskull känner intet verlden eder, ty hon känner intet honom. Mine käreste, vi äro nu Guds barn, och det är icke än uppenbart hvad vi varda skole; men det vete vi, när han blifver uppenbar, då varde vi honom like, ty vi få se honom såsom han är. Och hvar och en som hafver detta hopp i honom, han renar sig, såsom han ock ren är. Hvar och en som gör synd, han gör ock orätt, och synd är orätt. Och I veten, att han var uppenbarad, på det han skulle borttaga våra synder; och ingen synd är i honom. Hvar och en som blifver i honom, han syndar icke; hvar och en som syndar, han hafver icke sett honom, icke heller känt honom. Käre barn, låter

ingen bedraga eder. Den som gör rätt, han är rättfärdig, såsom ock han rättfärdig är. Den der gör synd, han är af djefvulen; ty djefvulen syndar af begynnelsen: och fördenskull uppenbarades Guds Son, att han skulle nedslå djefvulens gerningar. Hvar och en som är född af Gud, han gör icke synd; ty hans säd blifver i honom; och han kan icke synda, ty han är född af Gud.

2 årg. *Högm.:* Matt. 28: 18—20.

Och Jesus gick fram och talade med Lärjungarne och sade: Mig är gifven all makt i himmelen och på jorden. Går fördenskull ut och lärer allt folk, och döper dem i namn Faders och Sons och den Helige Andas. Och lärer dem hålla allt det jag hafver eder befallt. Och si, jag är när eder alla dagar intill verldens ända.

2 årg. *Aftons.:* Col. 1: 12—23.

Tacken Fadren, som hafver oss beqväma gjort till att delaktige vara i de heligas arfvedel i ljuset; hvilken oss uttagit hafver ifrån mörkrets väldighet och hafver försatt oss uti sin älskelige Sons rike; i hvilken vi hafve förlossning genom hans blod, nemligen syndernas förlåtelse; hvilken är osynliga Guds beläte, förstfödd för alla kreatur. Ty genom Honom äro alla ting skapade, som i himmelen och på jorden äro, synlige och osynlige, vare sig thron eller herrskap eller förstadöme eller öfverhet; allt är skapadt genom honom och till honom. Och han är för alla, och alla ting bestå i honom. Och han är hufvudet till kroppen, nemligen till församlingen, hvilken är begynnelsen, förstfödd ifrån de döda, på det han i alla ting skall hafva föregången. Ty behagligt hafver varit för Fadren, att all fullhet skulle bo i honom; och att

274

N:o 194, A.

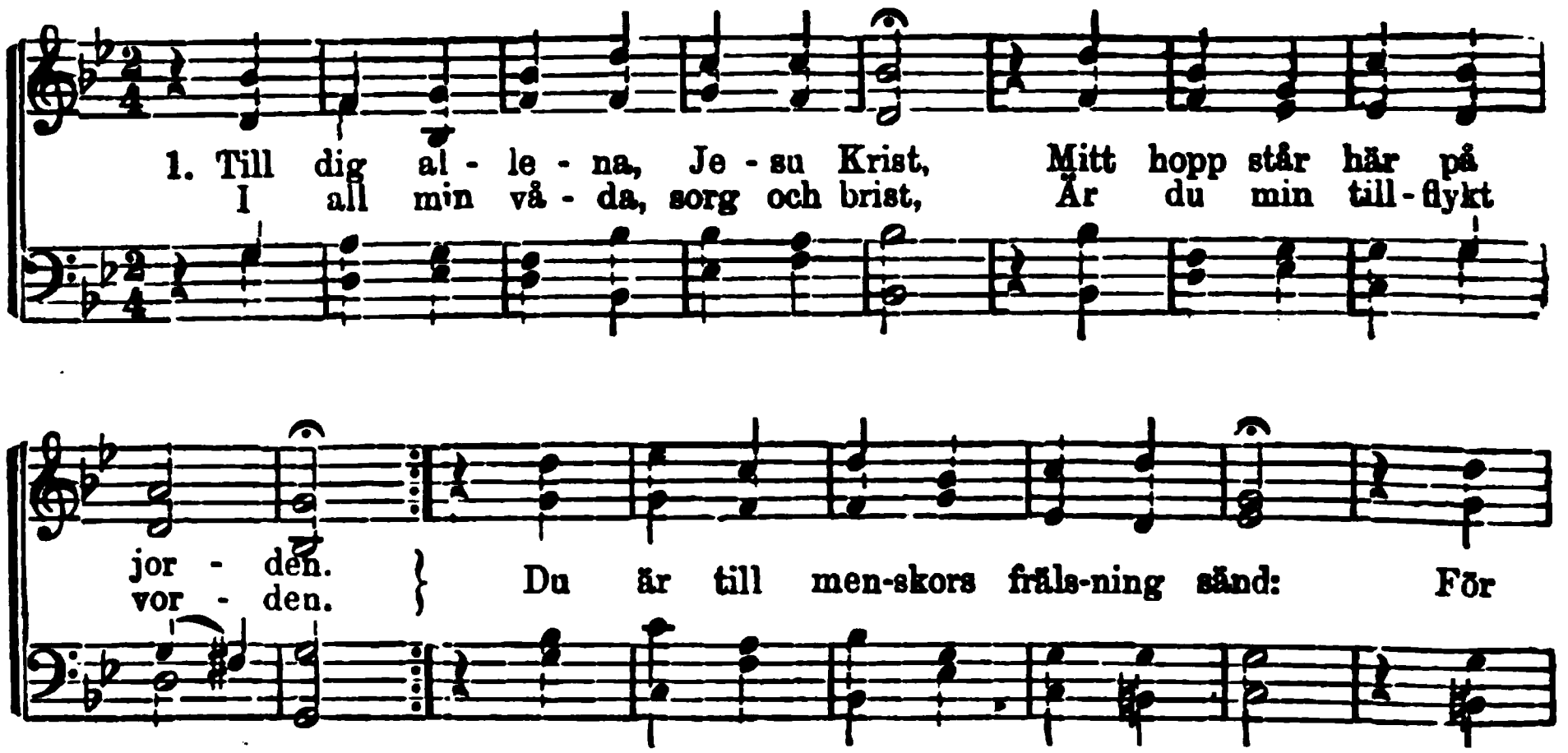

han genom honom allting försona skulle med sig sjelf; tillfredsställande genom blodet på hans kors både det på jorden och i himmelen är. Och eder, som fordomvoro främmande och fiender med sinnet i onda gerningar; men nu hafver han försonat eder med sin kötts lekamen genom döden, på det han skulle ställa eder heliga och ostraffliga och obesmittade i sin åsyn; om I annars blifven i tron, grundade och faste och orörlige ifrån det hopp, som i Evangelium är, hvilket I hört hafven, och predikadt är för alla kreatur, som under himmelen äro.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Vi arme syndare bekänne, att intet godt är i oss, och att vi måste i synden dö och evinnerligen förderfvas, efter thy, hvad som är född af kött, det är kött och kan icke se ditt rike. Men vi bedje dig, var oss nådig och barmhertig och sänd din Helige Anda, för din Sons Jesu Kristi skull, uti våra hjertan, och gör oss till nya menniskor, att vi måge visst tro syndernas förlåtelse genom Kristum, som oss i döpelsen tillsagdt är, och i kärleken till vår nästa och i allehanda kristliga dygder dag ifrån dag förökas och få en evig salighet. Amen.

I Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som är deras starkhet, som hoppas på dig, se mildeligen till våra böner; ty dig förutan förmår menniskan intet. Gif oss din nåd, att vi kunne göra det du bjuder och vara dig behaglige både med ord och gerningar, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: 1 Joh. 4: 16—21.

Mine käreste! Gud är kärleken; och den som blifver i kärleken, han blifver i Gud, och Gud i honom. Derpå är kärleken fullkommen med oss, att vi måge hafva en förtröstan på domedag; ty såsom han är, så äro ock vi i denna verld. Räddhåga är icke i kärleken, utan fullkomlig kärlek utdrifver räddhågan, ty räddhågan hafver pina, men den der rädes, han är icke fullkomlig i kärleken. Älskom honom, ty han hafver först älskat oss. Om någon säger: jag älskar Gud, och hatar sin broder, han är en ljugare; ty den der icke älskar sin broder, som han ser, huru kan han älska Gud, som han icke ser? Och detta budet hafve vi af honom, att den der älskar Gud, han skall ock älska sin broder.

Evangelium: Luk. 16: 19—31.

I den tiden sade Jesus till de Phariseer: Det var en rik man, som klädde sig i purpur och kosteligt linkläde och lefde hvar dag kräsligen. Och det var ock en fattig, benämnd Lazarus, den der låg för hans dörr, full med sår; begärande släcka sin hunger af de smulor, som föllo af den rike mannens bord; dock kommo hundar och slekte hans sår. Så hände det sig, att den fattige blef död och vardt förd af Änglarne uti Abrahams sköte. Blef ock den rike död och vardt begrafven. Som han nu uti helvetet och pinan var, lyfte han sina ögon upp och fick se Abraham långt ifrån och Lazarus i hans sköte; ropade han och sade: Fader Abraham, varkunna dig öfver mig och sänd Lazarus, att han doppar det yttersta af sitt finger i vatten och svalkar min tunga, ty jag pinas svårligen i denna låga. Då sade Abraham: Min son, tänk uppå, att du hade godt medan du lefde, och Lazarus hade deremot ondt; men nu hafver han hugnad, och du pinas. Och öfver allt detta är emellan oss och eder befästet ett stort svalg, så att de som vilja fara hädan till eder, de komma dess icke vid,

275

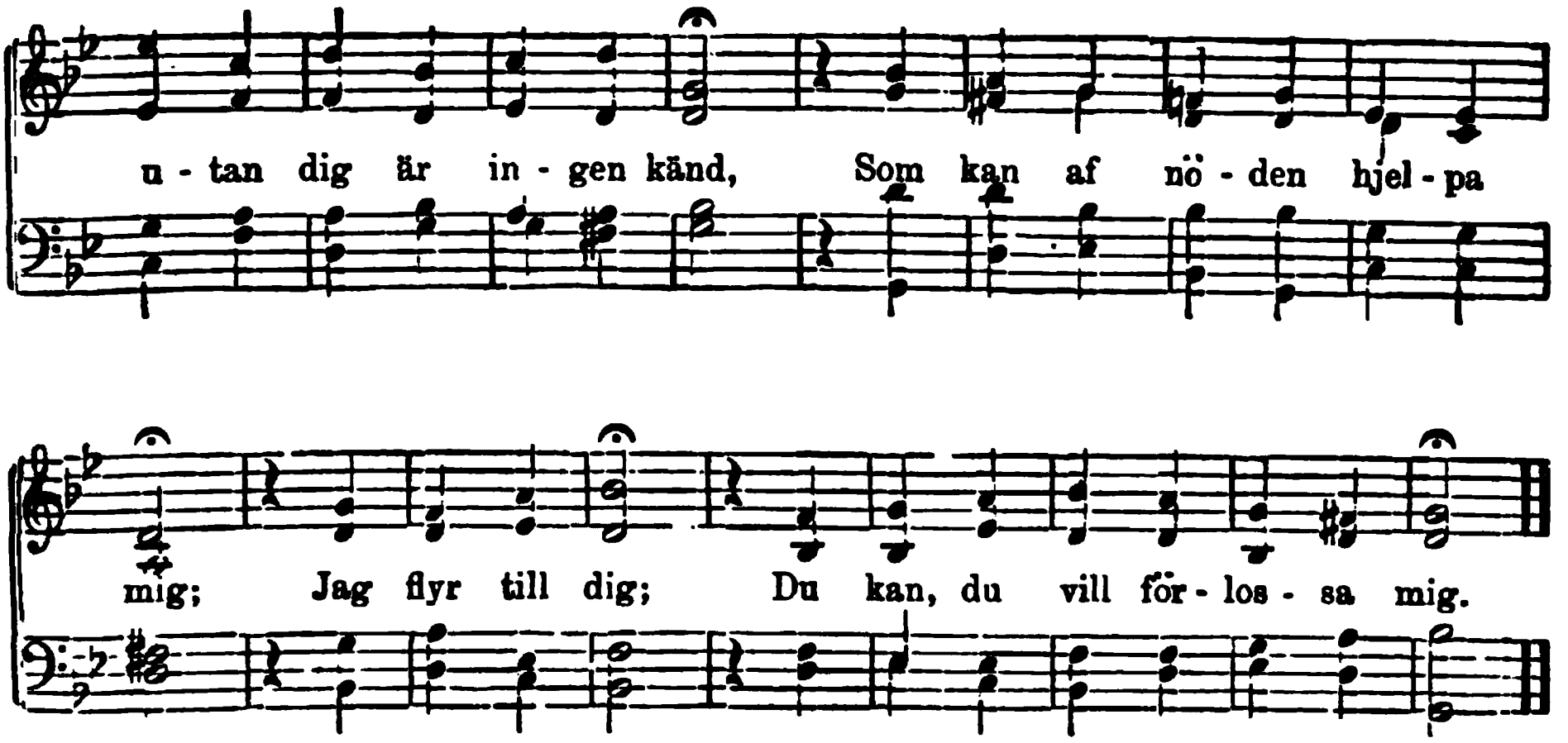

ej heller fara dädan och hit öfver till oss. Då sade han: Så beder jag då dig, fader, att du sänder honom uti min Faders hus; ty jag hafver fem bröder, att han förvarar dem, att de ock icke komma uti detta pinorummet. Sade Abraham till honom: De hafva Moses och Profeterne; höre dem. Då sade han: Nej, Fader Abraham; men kommer någon till dem af de döda, då bättra de sig. Då sade han till honom: Höra de icke Moses och Profeterna, så tro de icke heller, om någon af de döda uppstode.

1 årg. *Högm.:* Luk. 12: 13—21.

Då sade en af folket till Jesum: Mästare, säg min broder, att han byter med mig arfvedelen. Sade han till honom: Menniska, ho hafver skickat mig till domare eller skiftare öfver eder? Och han sade till dem: Ser till och tager eder vara för girighet; ty en menniskas lif hänger icke derpå, att hon många egodelar hafver. Och sade han en liknelse till dem, sägande: Det var en rik man, hvilkens åker bar frukt nog. Då tänkte han vid sig sjelf, sägande: Hvad skall jag göra, ty jag hafver icke det jag kan lägga min frukt uti? Och sade: Detta vill jag göra: jag vill rifva omkull mina lador och bygga upp större, och dit vill jag församla allt det mig växt är och mina egodelar. Och säga till min själ: Själ, du hafver mycket godt förvaradt intill många år; gör dig goda dagar, ät, drick, var glad. Men Gud sade till honom: Du dåre, i denna natt skall man kalla din själ ifrån dig; ho skall då få det du tillredt hafver? Alltså går det ock honom som sig församlar egodelar och icke är rik för Gud.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 1: 1—17.

Paulus, Jesu Kristi tjenare, kallad till Apostel, afskild till att predika Guds Evangelium; hvilket han tillförene utlofvat hafver genom sina Profeter i den Heliga Skrift, om sin Son, den född är af Davids säd, efter köttet; hvilken är kraftligen bevisad Guds Son, efter Andan som helgar, deraf att han stod upp ifrån de döda, nemligen Jesus Kristus, vår Herre; genom hvilken vi hafva fått nåd och Apostlaembete, till att upprätta trons lydnad ibland alla hedningar i hans namn; ibland hvilka I ock ären kallade af Jesus Kristus; alla dem som i Rom äro, Guds käraste, kallade heliga. Nåd vare med eder och frid af Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus. I förstone tackar jag min Gud, genom Jesum Kristum, för eder alla, att i hela verlden talas om eder tro. Ty Gud är mitt vittne, hvilken jag tjenar i min anda, uti Evangelium som är om hans Son, att jag utan återvändo tänker på eder; bedjande alltid i mina böner, att jag dock någon tid måtte få en lyckosam väg, om Gud ville, till att komma till eder. Ty jag åstundar se eder, på det jag måtte någon andelig gåfva dela med eder, till att styrka eder; det är, att jag, samt med eder, måtte få hugsvalelse genom begges vår tro, eder och min. Jag vill icke dölja för eder, bröder, att jag hafver ofta haft i sinnet komma till eder, ändock jag hafver varit förhindrad allt härtill, på det jag måtte ock någon frukt skaffa ibland eder, såsom ibland andra hedningar. Jag är pligtig både Greker och Barbarer, både vise och ovise. Derföre, så mycket mig står till görande, är jag redobogen, att jag ock predikar eder Evangelium, som i Rom ären. Ty jag skämmes icke vid Kristi Evangelium; ty det är Guds kraft alla dem till salighet som tro, Judarne först, så ock Grekerna; derföre att deruti nnan varder Guds rättfärdighet uppenbar af

276

N:o 194, B.

I äldre rythmisk form.

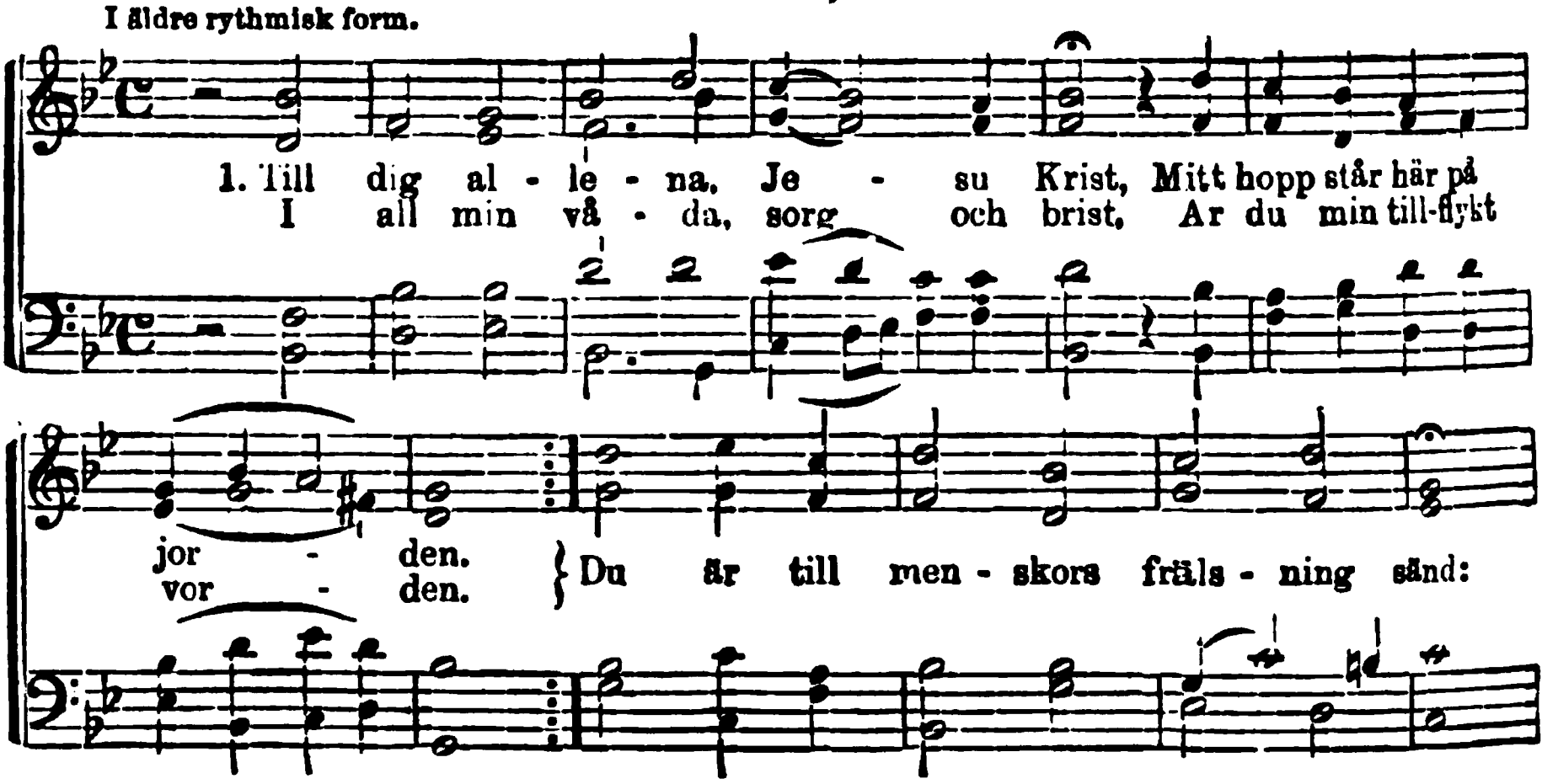

tro i tro, såsom skrifvet är: Den rättfärdige skall lefva af sin tro.

2 Årg. *Högm.:* **Matt. 16: 24—27.**

Då sade Jesus till sina Lärjungar: Hvilken som vill följa mig, han vedersake sig sjelf och tage sitt kors uppå sig och följe mig. Ty hvilken som vill behålla sitt lif, han skall mista det; och hvilken som mister sitt lif för min skull, han skall finna det. Hvad hjelper det nu menniskan, om hon förvärfvar hela verlden, och får dock skada till sin själ? Eller hvad kan menniskan gifva, der hon kan igenlösa sin själ med? Förty det skall ske, att menniskones Son skall komma i sin Faders härlighet med sina Änglar; och då skall han löna hvar och en efter hans gerningar.

2 årg. *Aftons.:* **1 Tim. 6: 6—19.**

Men vara gudelig och låta sig nöja är vinning nog. Ty vi hafve intet fört in i verlden; derföre är det klart, att vi icke heller kunne något föra här ut. Utan då vi hafve föda och kläder, så låtom oss dermed nöja. Men de som vilja rike varda, falla uti frestelse och i snara och i många dåraktiga och skadliga begärelser, de der sänka menniskorna uti förderf och fördömelse. Ty girighet är en rot till allt ondt, till hvilken somlige hafva haft lust och äro dermed ville farna ifrån tron och hafva gjort sig sjelfva mycken bedröfvelse. Men du, Guds menniska, fly sådant; far efter rättfärdigheten, gudaktigheten, tron, kärleken, tålamod, saktmod. Kämpa en god trones kamp; fatta evinnerligt lif, till hvilket du ock kallad är och bekänt hafver en god bekännelse för många vittnen. Jag bjuder dig för Gud, som allting gör lefvande, och för Kristus Jesus, som under Pontius Pilatus betygat hafver en god bekännelse, att du håller budet obesmittadt, ostraffelig, intill vår Herres Jesu Kristi uppenbarelse; hvilken oss bete skall i sin tid den salige och allena väldige Konungen öfver alla konungar och Herren öfver alla herrar; den der allena hafver odödlighet; den der bor uti ett ljus, der ingen tillkomma kan; den ingen menniska sett hafver, icke heller se kan; honom vare ära och evigt rike. Amen. Bjud dem som rike äro i denna verld, att de icke äro storsinte, icke heller sätta sitt hopp på de ovissa rikedomar, utan på lefvande Gud, hvilken oss allting rikligen gifver till att nyttja; att de göra väl och rike varda på goda gerningar, gerna gifva, äro oförtrutne; sammansamka sig sjelfva en god grund framdeles, att de måge fatta evinnerligt lif.

Bön. **Vi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du ville genom din Helige Anda så styra och regera våra hjertan, att vi ditt heliga ord icke, såsom den rike mannen, förakte, och att vi så handle uti de timliga håfvor, att vi icke dermed förgäte det eviga, utan gerna och mildeligen hjelpe de fattiga efter vår förmåga, och tage oss till vara för högfärd och öfverflödighet, att vi ock icke förtvifle, om oss kommer sorg och bedröfvelse uppå, utan sätte allt vårt hopp till din hjelp och nåd, och allt med tålamod öfvervinne, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

2 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. **O Herre Gud, gif oss, att vi måge frukta och älska ditt heliga namn, ty du öfvergifver icke regera dem, som uti tron sig stadigt till dig hålla, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Episteln: **1 Joh. 3: 13—18.**

Förundrer eder icke, mine bröder, om verlden hatar eder. Vi vete, att vi äro förde ifrån dö-

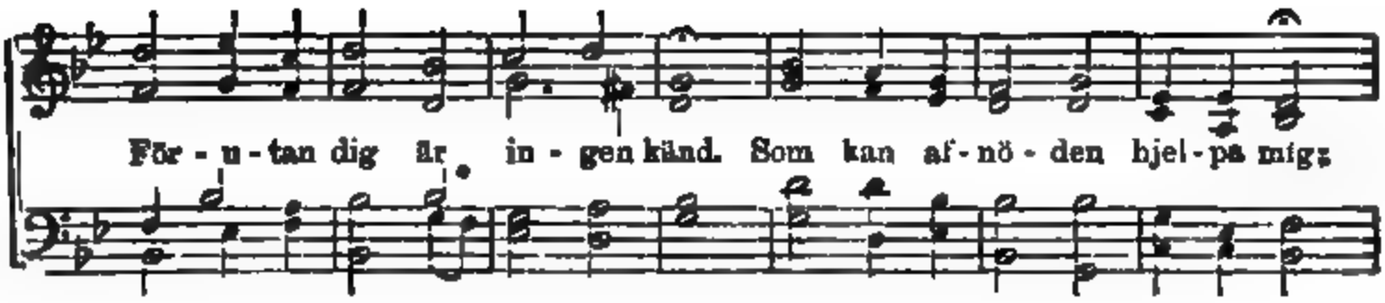

den till lifvet, ty vi älske bröderna. Den der icke älskar sin broder, han blifver i döden. Hvar och en som hatar sin broder, han är en mandråpare; och I veten, att hvar och en mandråpare hafver icke evinnerligt lif blifvande i sig. Derpå känne vi Guds kärlek, att han hafver låtit sitt lif för oss; och skole ock vi låta vårt lif för bröderna. Den som hafver denna verldens gods och ser sin broder vara nödställd och sluter sitt hjerta till för honom, huru blifver Guds kärlek i honom? Mina barn, älskene icke med orden, eller med tungan, utan med gerning och sanning.

Evangelium: Luk. 14 16—24.

I den tiden talade Jesus denna liknelsen: En man hade tillredt en stor nattvard och bjöd många; och utsände sin tjenare, den stund nattvarden skulle stå, att han skulle säga dem som bjudne voro: Kommer, ty allting är nu redo. Och de begynte allesammans ursaka sig. Den förste sade till honom: Jag hafver köpt ett jordagods, och jag måste gå ut och bese det; jag beder dig, gör min ursäkt. Och den andre sade: Jag hafver köpt fem par oxar, och jag måste gå bort och förska dem; jag beder dig, gör min ursäkt. Och den tredje sade: Jag hafver tagit mig hustru, och der före kan jag icke komma. Och tjenaren kom och sade sin herre allt detta igen. Då vardt husbonden vred och sade till sin tjenare: Gack snarligen ut på gator och gränder i staden och de fattiga och krymplingar, halta och blinda haf här in. Och tjenaren sade: Herre, jag hafver gjort som du bød, och här är ännu rum. Då sade Herren till tjenaren: Gack ut på vägar och gårdar och nödga dem att komma här in, på det att mitt hus må varda

fullt, ty jag säger eder, att ingen af de män, som bjudne voro, skall smaka min nattvard.

1 årg. *Högm.:* Luk. 14 25—35.

Och gick mycket folk med Jesum; och han vände sig om och sade till dem: Hvilken som kommer till mig och icke hatar sin fader och moder och hustru och barn och bröder och systrar och dertill sitt eget lif, han kan icke vara min Lärjunge. Och hvilken som icke bär sitt kors och följer mig, han kan icke vara min Lärjunge. Hvilken är den af eder, som vill bygga ett torn, och icke först sitter och öfverlägger bekostningen, om han hafver det han behöfver till att fullborda det med? Att, då han hafver lagt grundvalen och icke kan fullborda det, alle de som få se det, icke skola begynna göra spe af honom, och säga: Denne mannen hafver begynt bygga och förmådde icke fullborda det. Eller hvad konung vill gifva sig till örlige och strida emot en annan konung, sitter han icke först och tanker om han förmår med tiotusen möta honom som kommer emot honom med tjugutusen? Annars, medan denne ännu långt borta är, sänder han budskap till honom och beder om frid. Sammalunda hvar och en af eder, som icke vedersakar allt det han eger, han kan icke vara min Lärjunge. Saltet ur godt; men om saltet mister sin sälta, med hvad skall man salta? Det är hvarken nyttigt i jorden eller i dyngan; utan man kastar det bort. Den der öron hafver till att höra, han höre.

1 årg. *Aftons:* Rom 1 18—25.

Ty Guds vrede af himmelen varder uppenbar öfver alla menniskornas ogudaktighet och orättfärdighet, de der förhålla sanningen i orättfärdig-

N:o 195, A

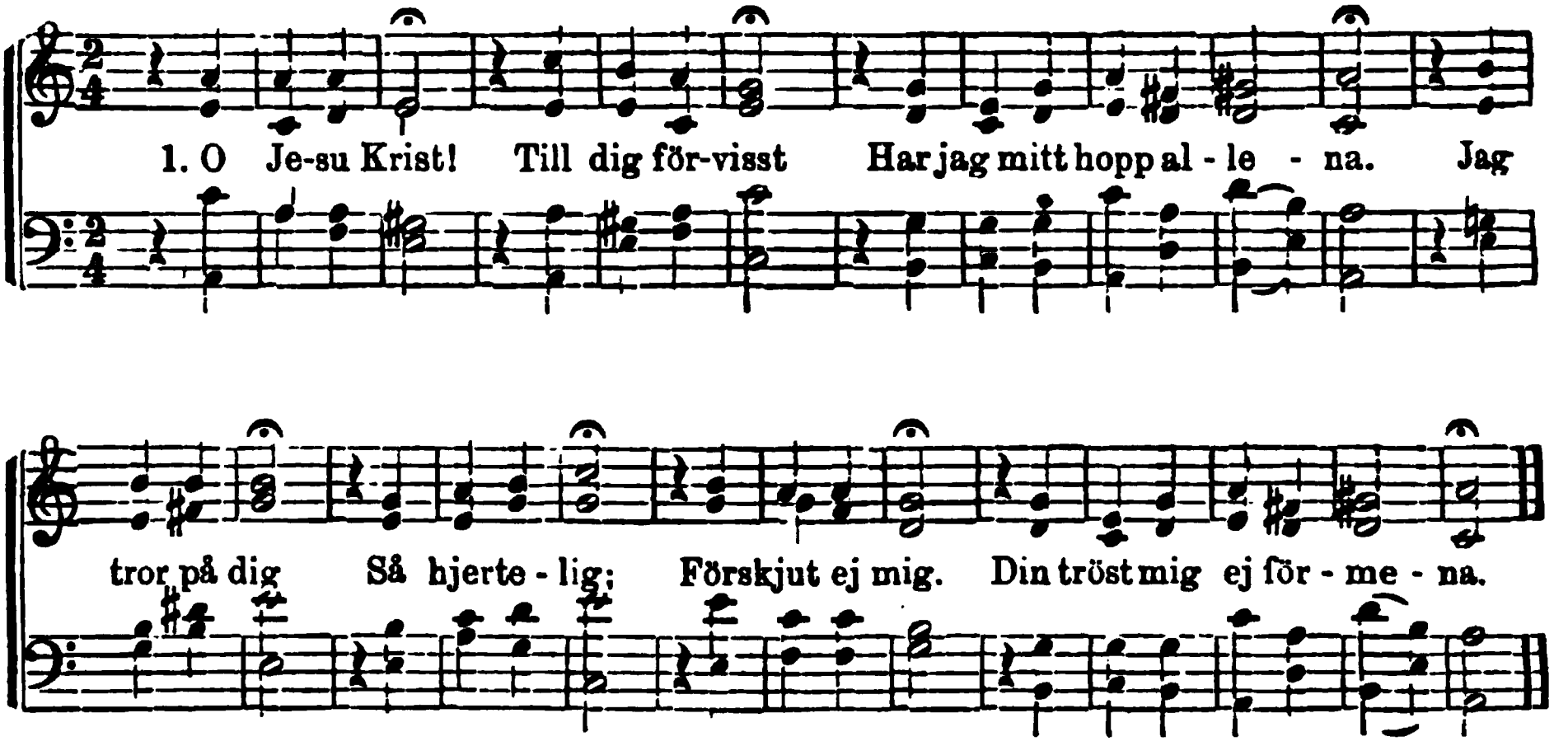

het. Ty det som förstås kan om Gud, är dem uppenbart; ty Gud hafver dem det uppenbarat; dermed att hans osynliga väsende och hans eviga kraft och Gudom varder beskådad, när de besinnas af gerningarne, nemligen af verldens skapelse, så att de äre utan ursäkt: medan de förstodo Gud, och hafva icke prisat honom som en Gud, och ej heller tackat, utan vordo fåfänglige i sina tankar, och deras oförnuftiga hjerta är vordet mörkt. Då de höllo sig för visa, äro de vordne dårar; och hafva förvandlat den oförgängliga Guds härlighet uti beläte, det ej allenast gjordt var efter förgängliga menniskors, utan jemväl efter foglars och fyrafotade och krypande djurs liknelse. Derföre hafver ock Gud öfvergifvit dem i deras hjertans lustar, uti orenlighet, till att skämma sin lekamen inbördes; hvilka förvandlat hafva Guds sanning i lögn; och hafva ärat och dyrkat de ting, som skapade äro, öfver honom som dem skapat hafver, hvilken är välsignad evinnerligen. Amen.

2 årg. *Högm.:* Luk 9: 51—62.

Och det begaf sig, då tiden fullbordad var, att Jesus skulle hädantagen varda, vände han sitt ansigte till att fara åt Jerusalem. Och han sände bud framför sig; de gingo och kommo intill en stad, som de Samariter uti bodde, att de skulle reda för honom. Och de undfingo honom intet; ty han hade vändt sitt ansigte till att draga till Jerusalem. Då hans Lärjungar, Jacobus och Johannes, det sågo, sade de: Herre, vill du, så vilje vi säga, att elden måtte komma ned af himmelen och förtära dem, såsom ock Elias gjorde? Men Jesus vände sig om och näpste dem, sägande: I veten icke, hvars Andas barn I ären; ty menniskones Son är icke kommen till att förderfva menniskornas själar, utan till att frälsa dem. Och de gingo dådan uti en annan by. Och det begaf sig, vid de gingo på vägen, sade en till honom: Jag vill följa dig, hvart du går, Herre. Sade Jesus till honom: Räfvarne hafva kulor och foglarne under himmelen näste; men menniskones Son hafver icke, der han kan luta sitt hufvud till. Men han sade till en annan: Följ mig. Då sade han: Herre, låt mig först gå bort och begrafva min Fader. Då sade Jesus till honom: Låt de döda begrafva sina döda: men du, gack och förkunna Guds rike. En annan sade: Herre, jag vill följa dig; men låt mig först gå och skilja mig ifrån dem som i mitt hus äro. Sade Jesus till honom: Hvilken som sätter sin hand till plogen och ser tillbaka, han är icke beqväm till Guds rike.

2 årg. *Aftons.:* 2 Petr. 1: 1—11.

Simon Petrus, Jesu Kristi tjenare och Apostel, dem som med oss lika dyrbar tro fått hafva i rättfärdigheten, som vår Gud gifver och Frälsaren Jesus Kristus: Nåd och frid föröke sig i eder, genom Guds och vår Herres Jesu Kristi kunskap. Efter det allehanda af hans Gudoms kraft, hvad som till lif och gudaktighet tjenar, oss skänkt är genom hans kunskap, som oss hafver kallat genom sin härlighet och dygd; genom hvilka oss de dyra och allra största löften gifne äro, nemligen att I derigenom mågen blifva delaktige af Guds natur, om I fly verldens förgängliga lusta. Så lägger eder nu derom all vinning, att I uti eder tro låten finnas dygd, i dygden beskedlighet; i beskedligheten måttlighet, i måttligheten tålamod, i tålamodet gudaktighet; i gudaktigheten broderlig kärlek, i broderlig kärlek allmännelig kärlek.

N:o 195, B.

I äldre rythmisk form.

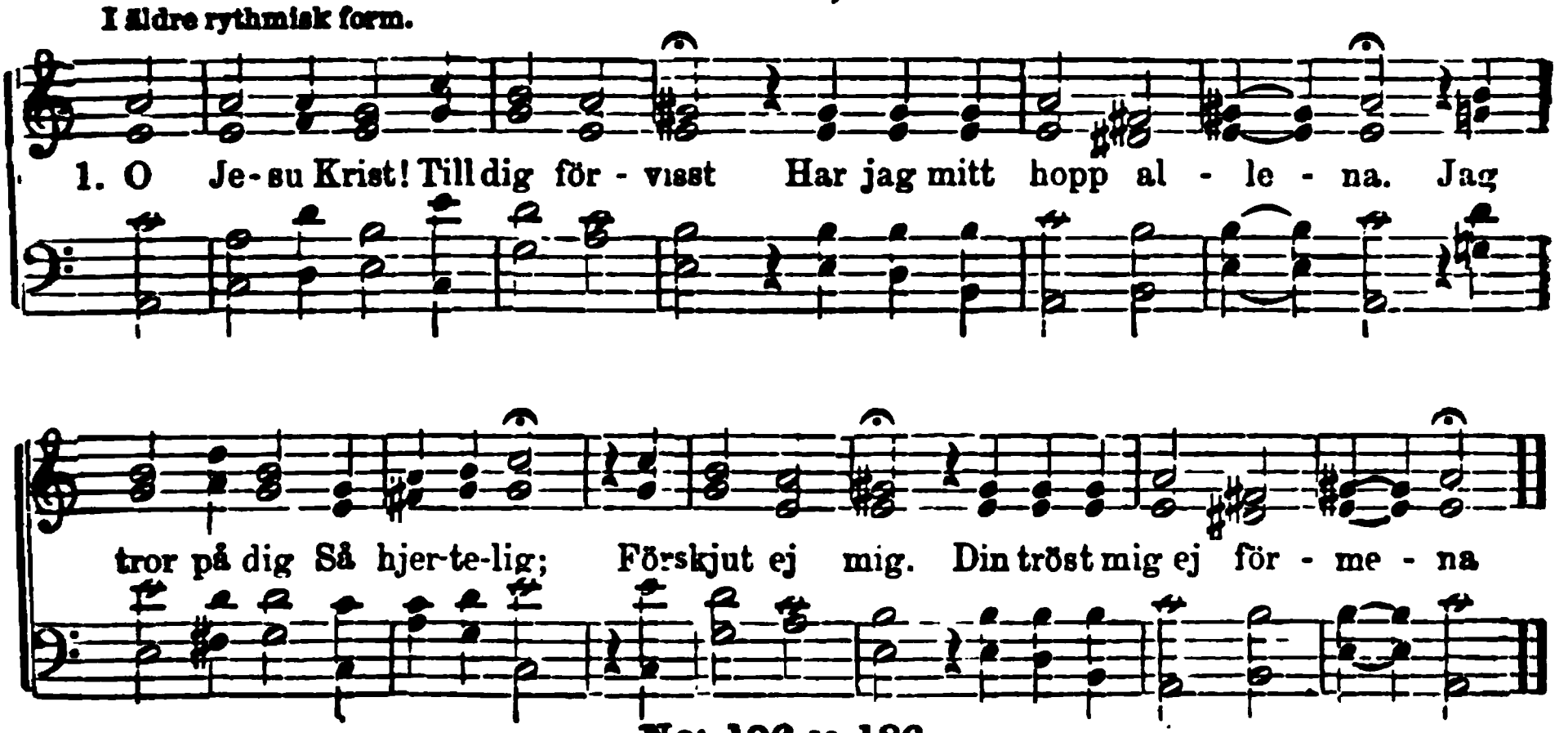

No: 196 se 186.

Ty när dessa stycken äro rikligen när eder, så låta de eder icke finnas fåfänga, eller utan frukt i vår Herres Jesu Kristi kunskap. Men hvilken dessa icke hafver, han är blind och ser intet, och hafver förgätit, att han var ren gjord af de synder, som han förr hade. Derföre, käre bröder, lägger eder heldre vinning om, att I gören eder kallelse och utkorelse fast; ty om I det gören, så fallen I icke någon tid. Ty i så måtto blifver eder rikligen gifven ingången i vår Herres och Frälsares Jesu Kristi eviga rike.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! vi tacke dig, att du oss till din nåd, som är det eviga lifvet, hafver genom detta heliga ord kallat, och bedje dig, att du ville genom din Helige Anda uppväcka våra hjertan, att vi icke förgäfves höra ditt ord, utan oss rätt skicka till en sådan måltid, och icke låte oss med något, som förgängligt är, derifrån hindra. Amen.

3 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, deras beskärm som hoppas på dig, utan hvilken intet är dugligt, intet heligt: sträck ut din mi-kund öfver oss och blif vår regerare och ledsagare, att vi genom dessa timliga håfvors missbruk icke umbära dem, som evige äro, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Petr. 5: 6—11.

Mine käreste! Så ödmjuker eder nu under Guds mäktiga hand, på det han eder upphöjer i sinom tid. All eder omsorg kaster på honom; ty han hafver omsorg om eder. Varer nyktre och vaker: ty eder fiende, djefvulen, går omkring såsom ett rytande lejon och söker hvem han uppslukа må. Står honom emot, stadige i tron, och veter, att samma vedermöda vederfares edra bröder i verlden. Men Gud, som all nåd kommer af,

den eder kallat hafver till sin eviga härlighet i Kristo Jesu, han fullborde eder, som en liten tid liden, styrke, stödje och stadfäste. Honom vare ära och makt evinnerligen. Amen.

Evangelium: Luk. 15: 1—10.

I den tiden gingo till Jesum allehanda Publikaner och syndare, att de måtte höra honom. Och de Phariser och Skriftlärde knorrade och sade: Denne undfår syndare och äter med dem. Då sade han till dem denna liknelsen, sägande: Hvilken är den man ibland eder, som hafver hundrade får, och om han tappar bort ett af dem, låter han icke de nio och nittio uti öknen, och går efter det, som borta är, till dess han finner det? Och då han hafver det funnit, lägger han det på sina axlar med glädje. Och när han kommer hem i sitt hus, kallar han tillhopa sina vänner och grannar, och säger till dem: Glädjens med mig; ty jag hafver funnit mitt får, som borttappadt var. Jag säger eder, att sammalunda varder ock glädje i himmelen öfver en syndare, den sig bättrar, mer än öfver nio och nittio rättfärdiga, som ingen bättring behöfva. Eller hvad qvinna är, som hafver tio penningar, och om hon borttappar en af dem, tänder hon icke upp ljus och sopar huset och söker granneligen, till dess hon finner honom? Och då hon funnit hafver, kallar hon tillhopa sina vänner och grannqvinnor, och säger: Glädjens med mig; ty jag hafver funnit min penning, som jag tappat hade. Sammalunda, säger jag eder, varder glädje för Guds Änglar öfver en syndare, som sig bättrar.

Högm.: Luk. 15: 11—32.

Och han sade: En man hade två söner. Och den yngre af dem sade till fadren: Fader, få mig den parten af egodelarne, som mig tillkommer. Och

N:o 197, A.

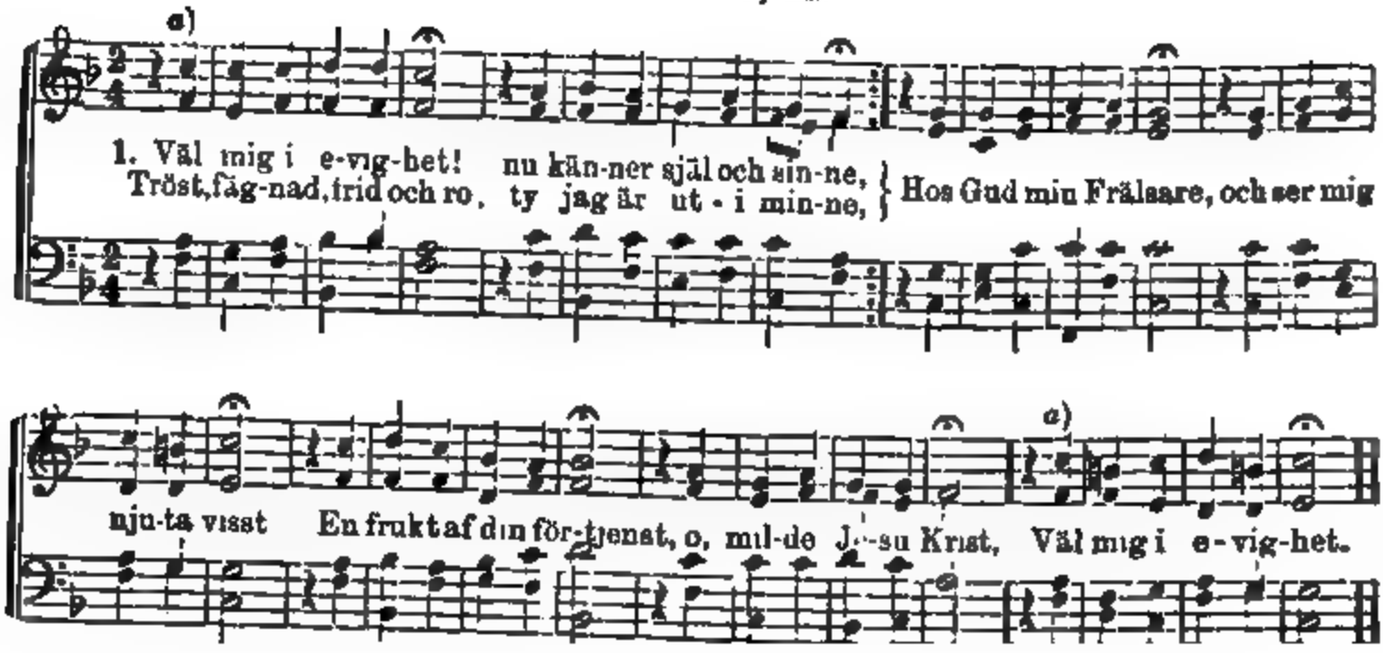

tjenare. Bären fram den yppersta klädningen och kläder honom deruti, och får honom en ring på hans hand och skor på hans fötter. Och hafver hit den gödda kalfven och slagter honom; vi vilja äta och göra oss glada; ty denne min son var död och hafver fått lif igen; han var borttappad och är funnen igen. Och de begynte göra sig glada. Men den äldre hans son var ute på marken; och när han kom och nalkades huset, hörde han sjungas och dansas, och kallade en af sina tjenare och frågade honom hvad det var. Då sade han till ho-

Guds mildhet lockar dig till bättring? Utan efter din hårdhet och obotfärdiga hjerta samlar du åt dig sjelf vrede på vredens dag, när Guds rättvisa dom blifver uppenbar, hvilken skall gifva hvar och en efter hans gerningar, nemligen pris och ära och oförgängligt väsende dem som med tålamod, uti goda gerningar, fara efter evigt lif. Men dem som enträtne äro, och icke vilja lyda sanningen, utan lyda orättheten, ogunst och vrede, bedröfvelse och ångest öfver hvar och en menniskas själ

N:o 197, B.

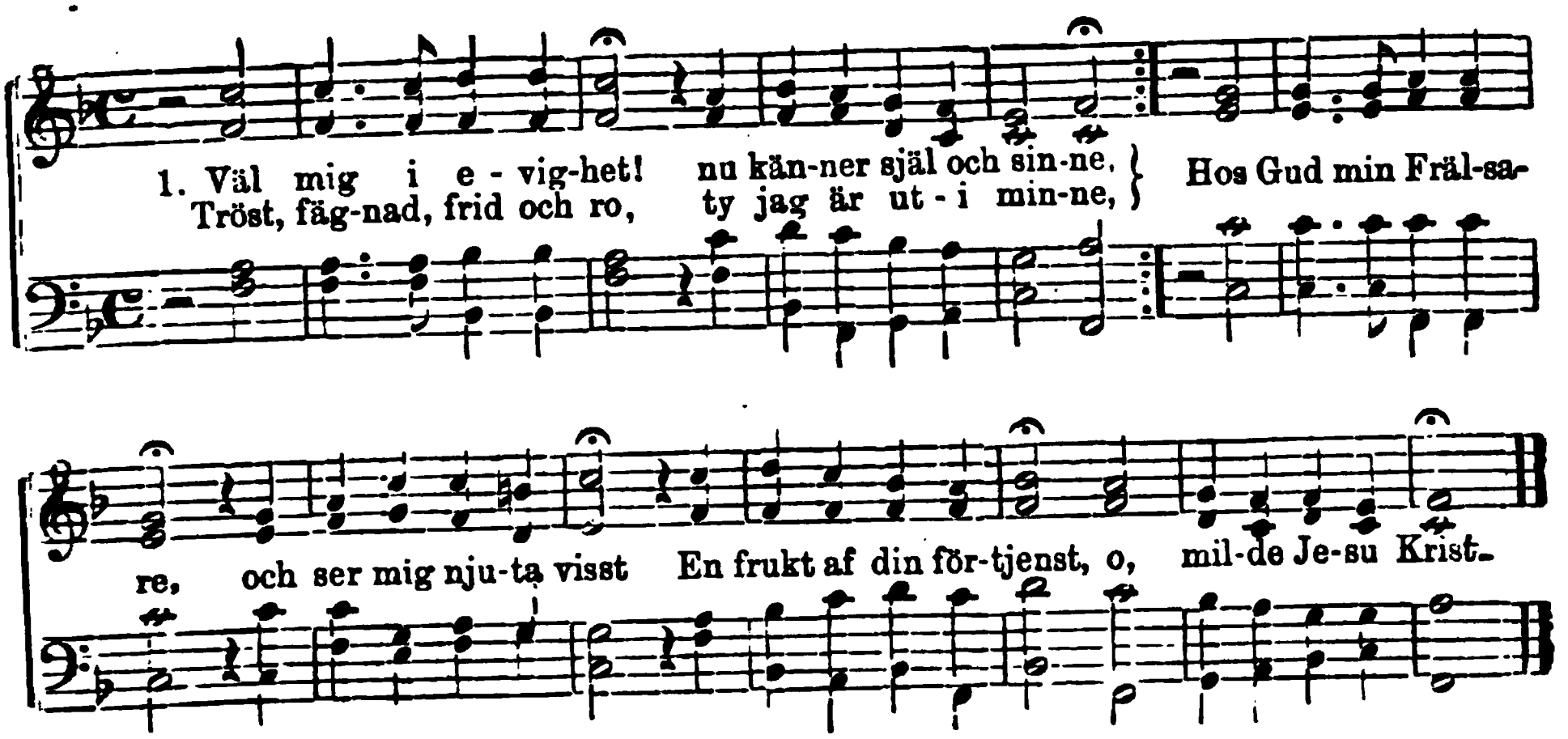

som illa gör; först Judarnes, Grekernas också. Men heder och ära och frid hvar och en som väl gör: först Judarne, Grekerna också. Ty Gud ser icke efter personen. Alle de som utan lag syndat hafva, de varda ock utan lag förtappade; och alle som uti lagen hafva syndat, de varda med lagen dömde; ty de äro icke rättfärdige för Gud, som höra lagen, utan de som göra efter lagen, de varda rättfärdige hållne. Derföre, om hedningarne, som icke hafva lagen, göra dock af naturen det lagen innehåller; desamme, ändock de icke hafva lagen, äro de likväl sig sjelfva lag; hvilke bevisa lagens verk vara skrifvet i deras hjertan, der deras samvete bär dem vittne, och deras tankar, som sig inbördes anklaga, eller ock ursaka; på den dagen, när Gud menniskornas lönligheter döma skall, genom Jesus Kristus, efter mitt Evangelium.

2 Sng. *Högm.:* **Matt. 9: 9—13.**

Och när Jesus gick dädan, såg han en man sittande vid tullen, som hette Mattheus; och han sade till honom: Följ mig. Då stod han upp och följde honom. Och det begaf sig, att när han satt till bord i hans hus, si, der kommo många Publikaner och syndare, och sutto till bords med Jesus och hans Lärjungar. När de Phariseer det sågo, sade de till hans Lärjungar: Hvi äter eder Mästare med Publikaner och syndare? När Jesus det hörde, sade han till dem: De helbregda behöfva icke läkare, utan de kranke. Men går och lärer hvad det är, jag hafver lust till barmhertighet och icke till offer; jag är icke kommen till att kalla de rättfärdiga, utan syndare till bättring.

2 Sng. *Aftons.:* **Ef. 2: 1—9.**

I voren döde genom öfverträdelser och synder; der I uti fordom vandraden, efter denna verldens lopp, efter den första, som makt hafver i vädret, nemligen efter den anden, som nu verkar uti otrons barn; ibland hvilka vi ock alle fordom vandrat hafve uti vårt kötts begärelser och gjorde hvad köttet och sinnet lyste, och voro af naturen vredens barn, såsom ock de andre. Men Gud, som är rik i barmhertigheten, för sin stora kärleks skull, der han oss med älskat hafver; den tid vi ännu döde voro i synderna, hafver han oss samt med Kristus gjort lefvande (genom nåden ären I frälste); och hafver samt med honom uppväckt oss och samt med honom satt oss i det himmelska väsendet i Kristo Jesu. På det han i tillkommande tid bevisa skulle sin nåds öfversvinneliga rikedom, genom sin mildhet öfver oss, i Kristo Jesu. Ty af nåden ären I frälste genom tron; och det icke af eder, Guds gåfva är det; icke af gerningar, på det ingen skall berömma sig.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! vi äro alle, ty värr, såsom vilsefarande får och hafva låtit oss draga ifrån den rätta vägen utaf djefvulen och vår köttsliga begärelse; men vi bedje dig, var oss nådig och förlåt oss alla våra synder för din Sons, Jesu Kristi skull, och uppväck våra hjertan genom din Helige Anda, att vi hålla oss fast till ditt heliga ord, och att vi genom bot och bättring och en rätt tro måge blifva qvar i fårahuset, som är din Kristliga kyrka, allt intill ändan, och komma till en evig salighet. Amen.**

4 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. **Gif oss, o Herre Gud, att verldens lopp må oss fridsamt vara, och att din Kristliga församling må fröjdas af en fridsam gudlighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Epistein: **Rom. 8: 18—23.**

Kära bröder! Jag håller det så före, att denna tidens vedermöda är icke lika emot den härlighet, som på oss uppenbaras skall. Ty kreatu-

N:o 197, C.

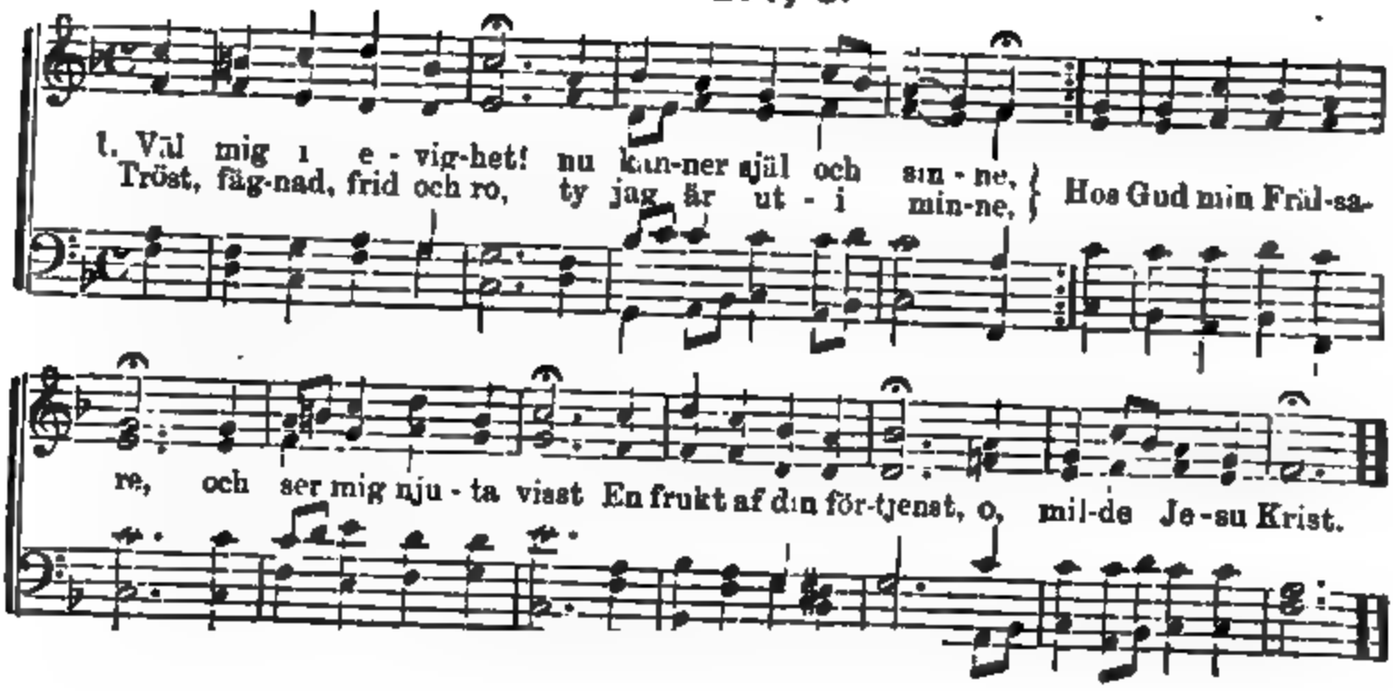

de Skriftlärde och Pharisеer till
nna, som var beslagen med hor:
de ledt henne fram, sade de till
re, denna qvinna är beslagen med
ses hafver budit oss i lagen, att
stenas; men hvad säger du? Detta
t försöka honom, att de kunde an-
Då böjde Jesus sig ned och skref
å jorden. När de nu så stodo
åga, reste han sig upp och sade
ten af eder utan synd är, han kaste
å henne. Och böjde sig åter ned
rden. När de detta hörde och voro
ertygade, gingo de ut, hvar efter
ande på de äldsta intill de sista:
allena, och qvinnan der ståndande.
s sig upp och såg ingen utan qvin-
.ill henne: Qvinna, hvar äro dina
er ingen dömt dig? Sade hon: Herre,
Jesus: Icke heller dömer jag dig.
synda icke härefter.

Aftons Rom. 2 17—29.

n Jude, och förlåter dig på lagen,
ser dig af Gud; och vet hans vilja:
undervist i lagen, pröfvar du hvad
tröstar dig vara en ledare dem som
dem ett ljus, som i mörkret äro;
ästare, som dåraktige äro; dem en
lärare, som enfaldige äro; och hafver formen till
det som vetandes och rätt är i lagen. Nu lärer du
andra och lärer dig intet sjelf. Du predikar: man
skall icke stjäla; och du stjäl. Du säger: man
skall icke göra hor, och du bedrifver hor. Du styg-
ges vid afguderi; och du beröfvar Gud det honom
tillhörer. Du berömmer dig af lagen; och vanhe-

sjelf bjelken uti ditt öga? Du skrymtare, tag först bort bjelken utur ditt öga, och sedan se till, att du kan uttaga grandet, som är i din broders öga.

1 Arg. *Högm.:* Joh. 8 1—11.

Då gick Jesus ut på Oljoberget. Och om morgonen bittida kom han åter i templet, och allt folket kom till honom, och han satte sig och lärde

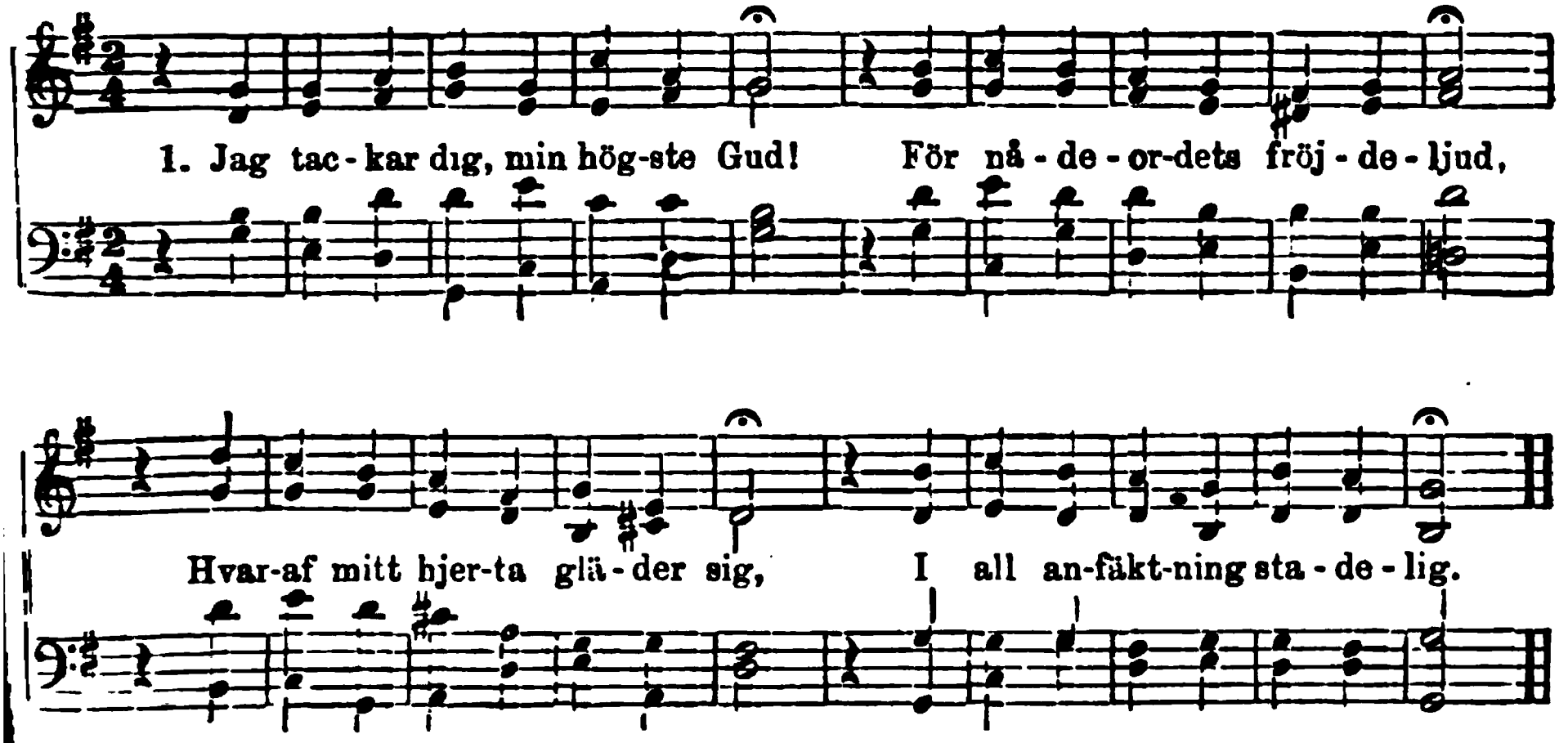

drar Gud med lagens öfverträdning; ty för eder skull varder Guds namn försmädadt ibland hedningarne, såsom skrifvet är. Omskärelsen duger, om du håller lagen; men håller du icke lagen, så är din omskärelse vorden en förhud. Om nu förhuden håller lagens rättfärdighet, månn' icke hans förhud blifva räknad för omskärelse? Och dermed sker då, att det som af naturen är förhud och fullkomnar lagen, skall döma dig, som under bokstafven och omskärelsen bryter lagen. Ty det är icke Jude, som utvärtes är Jude; ej heller det omskärelse, som utvärtes sker på köttet; utan det är Jude, som invärtes dold är: och hjertans omskärelse är omskärelse, den som sker i andan, och icke efter bokstafven; hvilkens pris icke är af menniskor, utan af Gud.

2 Årg. *Högm.:* Matt. 7: 1-6.

Jesus sade till sina Lärjungar: Dömer icke, på det I icke skolen varda dömde. Ty med den dom, som I dömen, skolen I dömde varda; och med det mått, som I mäten, skall eder mätet varda. Huru ser du ett grand i din broders öga och varder icke varse en bjelke i ditt öga? Eller huru säger du till din broder: Håll, jag vill taga ut grandet af ditt öga; och si, en bjelke är i ditt öga? Du skrymtare, kasta först ut bjelken af ditt öga: sedan se till, huru du kan uttaga grandet af din broders öga. I skolen icke gifva hundarna det heligt är, och edra perlor skolen I icke kasta för svin, att de icke trampa dem med sina fötter och vända sig om emot eder och rifva eder.

2 Årg. *Aftons.:* Rom. 14: 1—13.

Den svage i tron tager upp, och bekymrer icke samvetet. Den ene tror, att han må allahanda äta; men den som svag är, han äter kål. Den der

äter, han förakte icke honom som icke äter, och den, som icke äter, han döme icke honom som äter; ty Gud hafver honom upptagit. Ho är du, som dömer en annans tjenare? Sin egen herre står han eller faller; men han kan väl varda ståndande, ty Gud är väl mäktig till att göra honom ståndande. Den ene gör åtskilnad mellan dag och dag, den andre håller alla dagar lika; hvar och en vare viss i sitt sinne. Hvilken som aktar någon dag, det gör han Herran: och hvilken icke aktar någon dag, han gör det ock Herranom. Hvilken som äter, han äter Herranom; ty han tackar Gud. Den der icke äter, han icke äter Herranom, och tackar Gud. Ty ingen af oss lefver sig sjelf, och ingen dör sig sjelf. Lefve vi, så lefve vi Herranom; dö vi, så dö vi Herranom; ehvad vi nu lefve eller dö, så höre vi Herran till. Ty Kristus är derpå både död och uppstånden och åter lefvande vorden, att han skall vara Herre både öfver lefvande och döda. Men du, hvi dömer du din broder? Eller du andre, hvi föraktar du din broder? Ty vi måste alle stå fram för Kristi domstol. Såsom skrifvet står: Så sant som jag lefver, säger Herren, mig skola alla knän böjas, och alla tungor skola bekänna Gud. Så måste nu hvar och en af oss göra Gud räkenskap för sig sjelf. Derföre, låt oss nu icke mer döma hvarannan; utan dömer hellre så, att ingen förtörnar sin broder, eller förargar. Jag vet väl och är derom viss i Herran Jesum, att ingen ting är af sig sjelft menligt: utan den som håller det för menligt, honom är det menligt. Dock, om din broder varder bedröfvad öfver din mat, så vandrar du allaredan icke efter kärleken. Förderfva icke, med din mat, den som Kristus hafver lidit döden för. Derföre flyr det så, att edert goda icke var-

N:o 199.

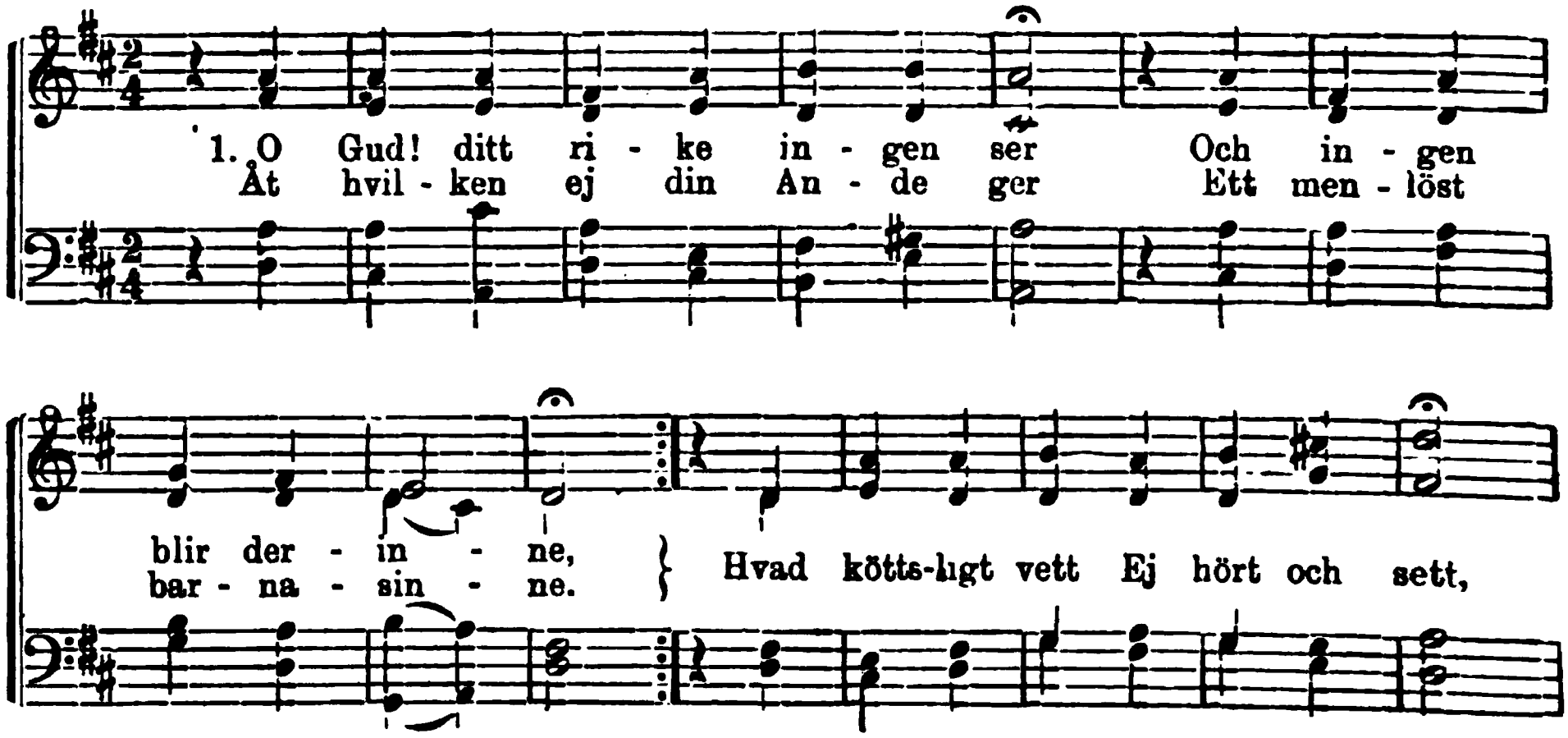

der undergifvet menniskors förtal. Ty Guds rike är icke mat eller dryck, utan rättfärdighet och frid och fröjd i den Helige Anda, Den deruti tjenar Kristus, han är Gud täck och menniskor bepröfvad.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som är barmhertig och hafver genom Kristum tillsagt oss, att du icke vill döma eller fördöma, utan nådeligen förlåta alla synder, och hvad vi behöfve, rikeligen gifva: vi bedje dig, gör en sådan förtröstan på din barmhertighet, genom den Helige Anda, viss och fast uti våra hjertan, och hjelp oss detsamma ock göra emot vår nästa, att vi ingen döme eller fördöme, utan gerna alla förlåta och tillgifve, och att vi måge kunna döma oss sjelfve och föra ett heligt lefverne i din fruktan. Amen.

5 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som dina älskade osynliga gåfvor tillredt hafver, ingjut uti våra hjertan din kärleks kraft, att vi måge älska dig uti och öfver allting och undfå dina heliga löften och gåfvor, som all vår begäran öfvergå, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Petr. 3: 8—15.

Mine käraste! Varen alle vid ett sinne, medlidande, broderlig kärlek hafvande till hvarandra, barmhertige, vänlige; icke vedergällande ondt för ondt, icke bannor för bannor, utan hellre tvärtemot välsigner, vetande att I ären dertill kallade, att I skolen ärfva välsignelse. Ty den der vill älska lifvet och se goda dagar, han stille sin tunga ifrån det ondt är och sina läppar, att de icke tala bedrägeri; vände sig ifrån det ondt är och göre det godt är; söke efter friden och fare honom efter. Ty Herrans ögon äro öfver de rättfärdiga och hans öron till deras bön; men Herrans ansigte är öfver dem som ondt göra. Och ho är den som kan göra

eder skada, om I faren efter det goda? Ja, om I än något liden för rättfärdighetens skull, ären I dock likväl salige. Frukter eder icke för deras trug, icke heller förskräcker eder; utan helger Herran Gud uti edra hjertan.

Evangelium: Luk. 5: 1—11.

Och det begaf sig, då folket trängde inpå honom, på det de skulle höra Guds ord, och han stod utmed sjön Genesaret; och han såg två båtar stå vid sjöstranden; men fiskarena voro utgångne af dem till att två sina nät. Då gick han in uti en båt, som var Simons, och bad honom, att han skulle lägga litet ut ifrån landet; och han satte sig och lärde folket utur båten. Då han vände igen att tala, sade han till Simon: Lägg ut på djupet och kaster edra nät ut till drägt. Då svarade Simon och sade till honom: Mästare, vi hafva arbetat hela natten och fått intet, men på dina ord vill jag kasta ut näten. Och då de det gjorde, beslöto de en mäkta stor hop fiskar, och deras nät gick sönder. Och de vinkade till sina stallbröder, som voro uti den andra båten, att de skulle komma och hjelpa dem. Och de kommo och uppfylde båda båtarne, så att de begynte sjunka. Då Simon Petrus det såg, föll han till Jesu knän, sägande: Herre, gack ut ifrån mig, ty jag är en syndig menniska. Ty en förskräckelse var kommen öfver honom och öfver alla dem med honom voro för detta fiskafångets skull, som de fått hade; sammalunda ock öfver Jacobus och Johannes, Zebedei söner, som Simons stallbröder voro. Då sade Jesus till Simon: Var icke förfärad; härefter skall du taga menniskor. Och de förde båda båtarne i land och öfvergåfvo alltsammans och följde honom.

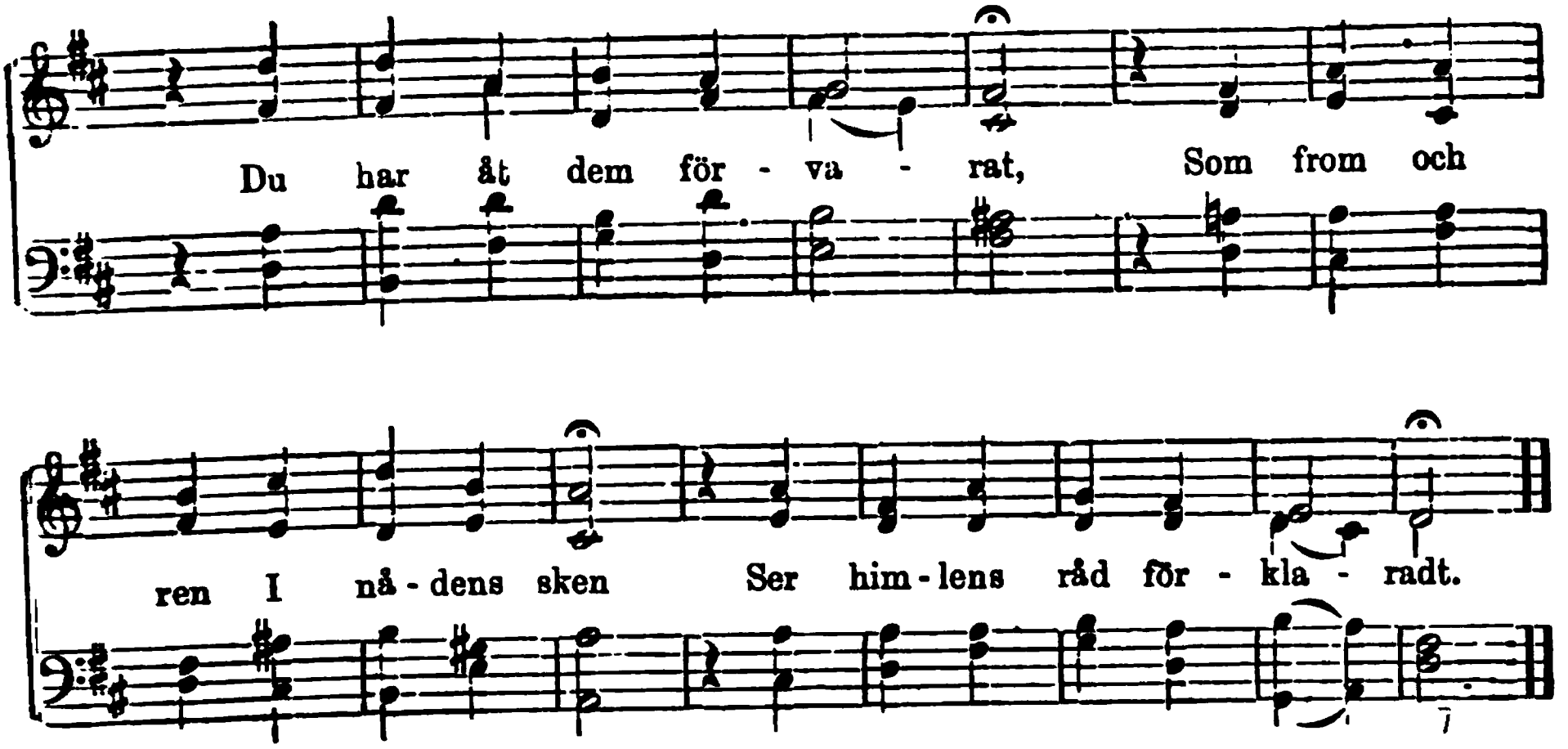

1 årg. *Högm.* · Joh. 1 35—51.

Dagen derefter stod åter Johannes och två af hans Lärjungar. Och som han fick se Jesus gå, sade han: Si, Guds Lamb. Och de två hans Lärjungar hörde honom tala och följde Jesus. Då vände Jesus sig om, och såg dem följa sig, och sade till dem: Hvad söken I? Då sade de till honom: Rabbi (det betyder Mästare), hvar vistas du? Då sade han till dem: Kommer och ser. De kommo och sågo, hvar han vistades, och blefvo den dagen när honom; och det var vid tionde timman. Och var Andreas, Simon Petri broder, en af de två, som hade hört af Johannes och följde Jesus. Han fann först sin broder Simon och sade till honom: Vi hafva funnit Messias, det betyder den Smorda. Och han hade honom till Jesus. Då Jesus fick se honom, sade han: Du är Simon, Jona son; du skall heta Cephas, det betyder hälleberg. Dagen derefter ville Jesus gå ut i Galileen; och fann Philippus, och sade till honom: Följ mig. Och var Philippus af Bethsaida, Andree och Petri stad. Philippus fann Nathanael, och sade till honom: Den som Moses hafver skrifvit om i Lagen och Profeterna, hafva vi funnit, Jesus, Josefs son af Nazareth. Och Nathanael sade till honom: Kan något godt komma af Nazareth? Philippus sade till honom: Kom och se. Jesus såg Nathanael komma till sig, och sade om honom: Si, en rätt Israelit, i hvilken intet svek är. Då sade Nathanael till honom: Hvaraf känner du mig? Jesus svarade och sade till honom: Förr än Philippus kallade dig, då du var under fikonaträdet, såg jag dig. Nathanael svarade och sade till honom: Rabbi, du är Guds Son, du är Israels Konung. Jesus svarade och sade till honom: Efter det jag sade

dig, att jag såg dig under fikonaträdet, tror du; större ting, än dessa äro, skall du få se. Och sade till honom: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Härefter skolen I få se himmelen öppen och Guds Änglar fara upp och neder öfver menniskones Son.

1 årg. *Aftons.*: Rom. 3: 1—20.

Hvad fördel hafva då Judarne? Eller hvad är omskärelsen nyttig? Jo, ganska mycket. Först, att dem hafver varit betrodt det Gud talat hafver. Hvad makt ligger derpå, att somliga af dem icke trodde? Skulle deras otro göra Guds trohet om intet? Bort det. Vare hellre Gud sannfärdig, och hvar och en menniska lögnaktig, såsom skrifvet är: På det du blifver rättfärdig i dina ord och öfvervinner, när du dömes. Är det nu så, att vår orättfärdighet prisar Guds rättfärdighet, hvad vilje vi säga? Är då Gud orättfärdig, som vredgas deröfver? Jag talar efter menniskosätt. Bort det; ty huru kunde Gud då döma verlden? Ty om Guds sanning vorde yppare af min lögn, honom till pris, hvi skulle jag då ännu dömas som en syndare? Och icke heller göra, såsom vi varde försmädde, och som några säga, att vi skola säga: låt oss göra ondt, på det der kommer godt af; hvilkas fördömelse är all rätt. Huru är då derom? Hafve vi någon fördel för dem? Allsingen. Ty vi hafve det nu bevisat, att både Judar och Greker äro alle under synd, som skrifvet står: Den är icke till, som rättfärdig är, icke en. Ingen är ock den som förståndig är; ingen är som aktar Gud. Alle hafva afvikit; allesamman äro de onyttige vordne; ingen är som godt gör, icke till en. Deras strupe är en öppen graf; deras tungor bruka de till sve-

N:o 195, A

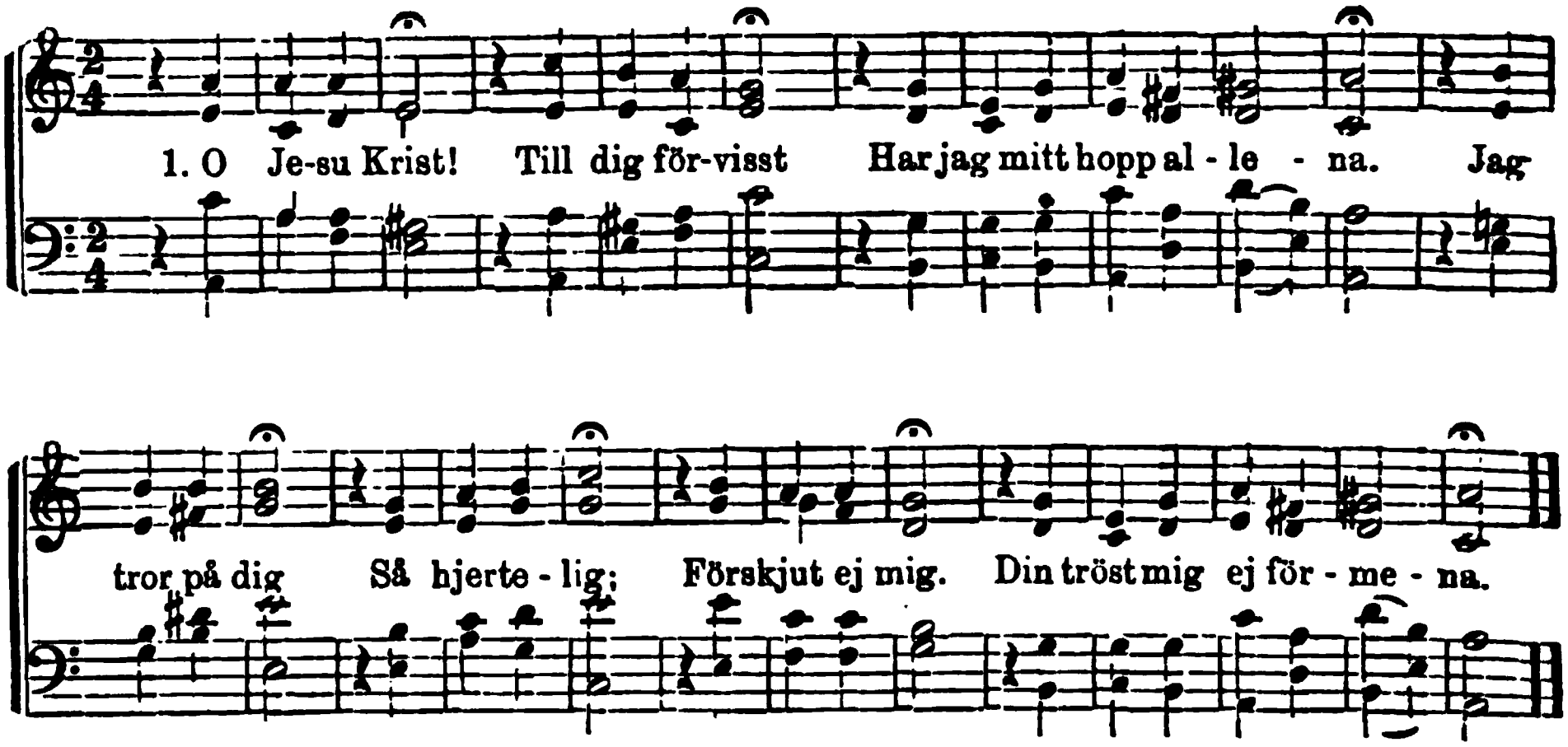

het. Ty det som förstås kan om Gud. är dem uppenbart; ty Gud hafver dem det uppenbarat; dermed att hans osynliga väsende och hans eviga kraft och Gudom varder beskådad, när de besinnas af gerningarne, nemligen af verldens skapelse, så att de äro utan ursäkt: medan de förstodo Gud, och hafva icke prisat honom som en Gud, och ej heller tackat, utan vordo fåfänglige i sina tankar, och deras oförnuftiga hjerta är vordet mörkt. Då de höllo sig för visa, äro de vordne dårar; och hafva förvandlat den oförgängliga Guds härlighet uti beläte, det ej allenast gjordt var efter förgängliga menniskors, utan jemväl efter foglars och fyrafotade och krypande djurs liknelse. Derföre hafver ock Gud öfvergifvit dem i deras hjertans lustar, uti orenlighet, till att skämma sin lekamen inbördes; hvilka förvandlat hafva Guds sanning i lögn; och hafva ärat och dyrkat de ting, som skapade äro, öfver honom som dem skapat hafver, hvilken är välsignad evinnerligen. Amen.

2 årg. *Högm.:* Luk 9: 51—62.

Och det begaf sig, då tiden fullbordad var, att Jesus skulle hädantagen varda, vände han sitt ansigte till att fara åt Jerusalem. Och han sände bud framför sig; de gingo och kommo intill en stad, som de Samariter uti bodde, att de skulle reda för honom. Och de undfingo honom intet; ty han hade vändt sitt ansigte till att draga till Jerusalem. Då hans Lärjungar, Jacobus och Johannes, det sågo, sade de: Herre, vill du, så vilje vi säga, att elden måtte komma ned af himmelen och förtära dem, såsom ock Elias gjorde? Men Jesus vände sig om och näpste dem, sägande: I veten icke, hvars Andas barn I ären; ty menniskones

Son är icke kommen till att förderfva menniskornas själar, utan till att frälsa dem. Och de gingo dådan uti en annan by. Och det begaf sig, vid de gingo på vägen, sade en till honom: Jag vill följa dig, hvart du går, Herre. Sade Jesus till honom: Räfvarne hafva kulor och foglarne under himmelen näste; men menniskones Son hafver icke, der han kan luta sitt hufvud till. Men han sade till en annan: Följ mig. Då sade han: Herre, låt mig först gå bort och begrafva min Fader. Då sade Jesus till honom: Låt de döda begrafva sina döda: men du, gack och förkunna Guds rike. En annan sade: Herre, jag vill följa dig; men låt mig först gå och skilja mig ifrån dem som i mitt hus äro. Sade Jesus till honom: Hvilken som sätter sin hand till plogen och ser tillbaka, han är icke beqväm till Guds rike.

2 årg. *Aftons.:* 2 Petr. 1: 1—11.

Simon Petrus, Jesu Kristi tjenare och Apostel, dem som med oss lika dyrbar tro fått hafva i rättfärdigheten, som vår Gud gifver och Frälsaren Jesus Kristus: Nåd och frid föröke sig i eder, genom Guds och vår Herres Jesu Kristi kunskap. Efter det allehanda af hans Gudoms kraft, hvad som till lif och gudaktighet tjenar, oss skänkt är genom hans kunskap, som oss hafver kallat genom sin härlighet och dygd; genom hvilka oss de dyra och allra största löften gifne äro, nemligen att I derigenom mågen blifva delaktige af Guds natur, om I fly verldens förgängliga lusta. Så lägger eder nu derom all vinning, att I uti eder tro låten finnas dygd, i dygden beskedlighet; i beskedligheten måttlighet, i måttligheten tålamod, i tålamodet gudaktighet; i gudaktigheten broderlig kärlek, i broderlig kärlek allmännelig kärlek.

I äldre rythmisk form.

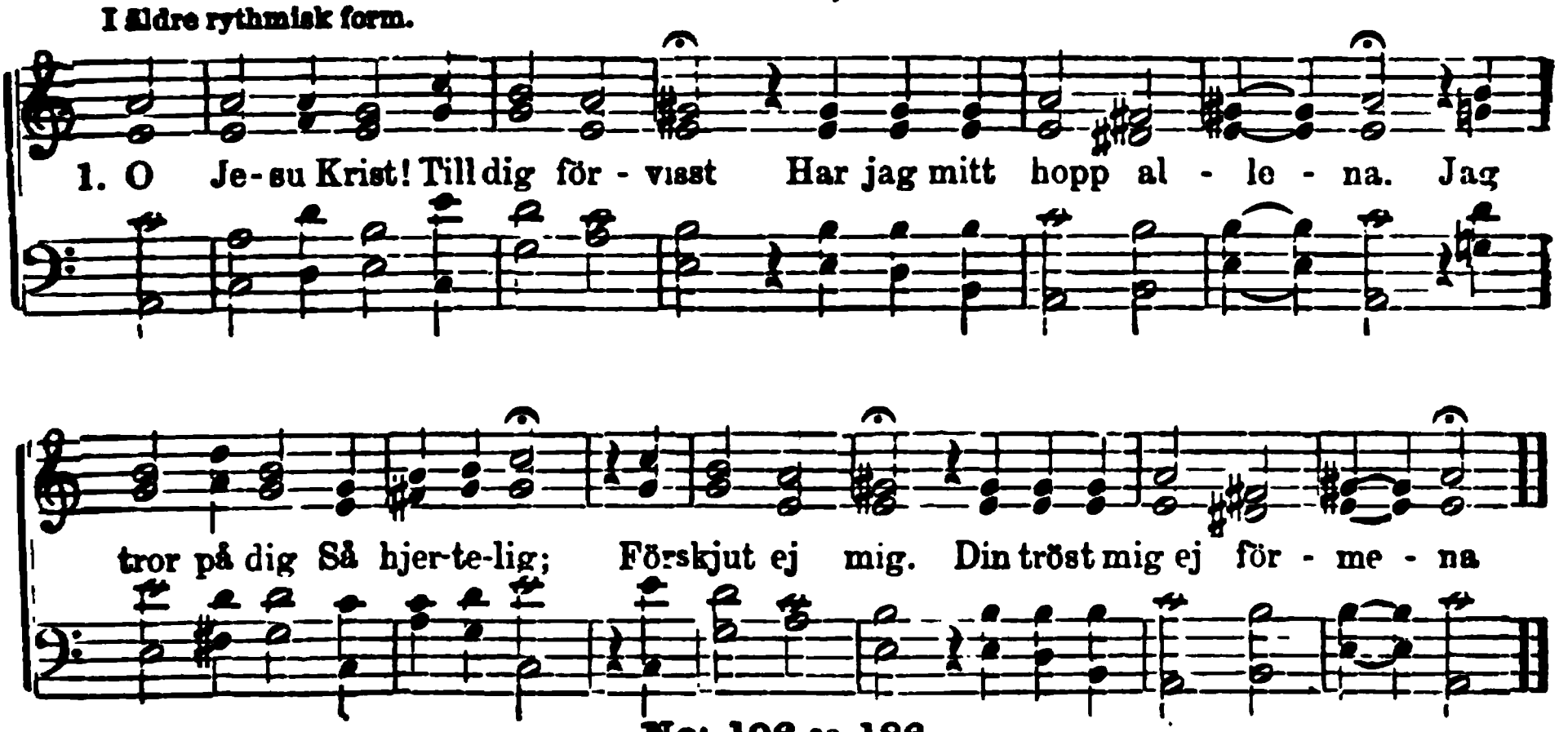

No: 196 se 186.

Ty när dessa stycken äro rikligen när eder, så låta de eder icke finnas fåfänga, eller utan frukt i vår Herres Jesu Kristi kunskap. Men hvilken dessa icke hafver, han är blind och ser intet, och hafver förgätit, att han var ren gjord af de synder, som han förr hade. Derföre, käre bröder, lägger eder heldre vinning om, att I gören eder kallelse och utkorelse fast; ty om I det gören, så fallen I icke någon tid. Ty i så måtto blifver eder rikligen gifven ingången i vår Herres och Frälsares Jesu Kristi eviga rike.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! vi tacke dig, att du oss till din nåd, som är det eviga lifvet, hafver genom detta heliga ord kallat, och bedje dig, att du ville genom din Helige Anda uppväcka våra hjertan, att vi icke förgäfves höra ditt ord, utan oss rätt skicka till en sådan måltid, och icke låte oss med något, som förgängligt är, derifrån hindra. Amen.

3 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, deras beskärm som hoppas på dig, utan hvilken intet är dugligt, intet heligt: sträck ut din miskund öfver oss och blif vår regerare och ledsagare, att vi genom dessa timliga håfvors missbruk icke umbära dem, som evige äro, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Petr. 5: 6—11.

Mine käreste! Så ödmjuker eder nu under Guds mäktiga hand, på det han eder upphöjer i sinom tid. All eder omsorg kaster på honom; ty han hafver omsorg om eder. Varer nyktre och vaker: ty eder fiende, djefvulen, går omkring såsom ett rytande lejon och söker hvem han uppsluka må. Står honom emot, stadige i tron, och veter, att samma vedermöda vederfares edra bröder i verlden. Men Gud, som all nåd kommer af,

den eder kallat hafver till sin eviga härlighet i Kristo Jesu, han fullborde eder, som en liten tid liden, styrke, stödje och stadfäste. Honom vare ära och makt evinnerligen. Amen.

Evangelium: Luk. 15: 1—10.

I den tiden gingo till Jesum allehanda Publikaner och syndare, att de måtte höra honom. Och de Phariser och Skriftlärde knorrade och sade: Denne undfår syndare och äter med dem. Då sade han till dem denna liknelsen, sägande: Hvilken är den man ibland eder, som hafver hundrade får, och om han tappar bort ett af dem, låter han icke de nio och nittio uti öknen, och går efter det, som borta är, till dess han finner det? Och då han hafver det funnit, lägger han det på sina axlar med glädje. Och när han kommer hem i sitt hus, kallar han tillhopa sina vänner och grannar, och säger till dem: Glädjens med mig; ty jag hafver funnit mitt får, som borttappadt var. Jag säger eder, att sammalunda varder ock glädje i himmelen öfver en syndare, den sig bättrar, mer än öfver nio och nittio rättfärdiga, som ingen bättring behöfva. Eller hvad qvinna är, som hafver tio penningar, och om hon borttappar en af dem, tänder hon icke upp ljus och sopar huset och söker granneligen, till dess hon finner honom? Och då hon funnit hafver, kallar hon tillhopa sina vänner och grannqvinnor, och säger: Glädjens med mig; ty jag hafver funnit min penning, som jag tappat hade. Sammalunda, säger jag eder, varder glädje för Guds Änglar öfver en syndare, som sig bättrar.

1 årg. *Högm.:* Luk. 15: 11—32.

Och han sade: En man hade två söner. Och den yngre af dem sade till fadren: Fader, få mig den parten af egodelarne, som mig tillkommer. Och

N:o 197, A.

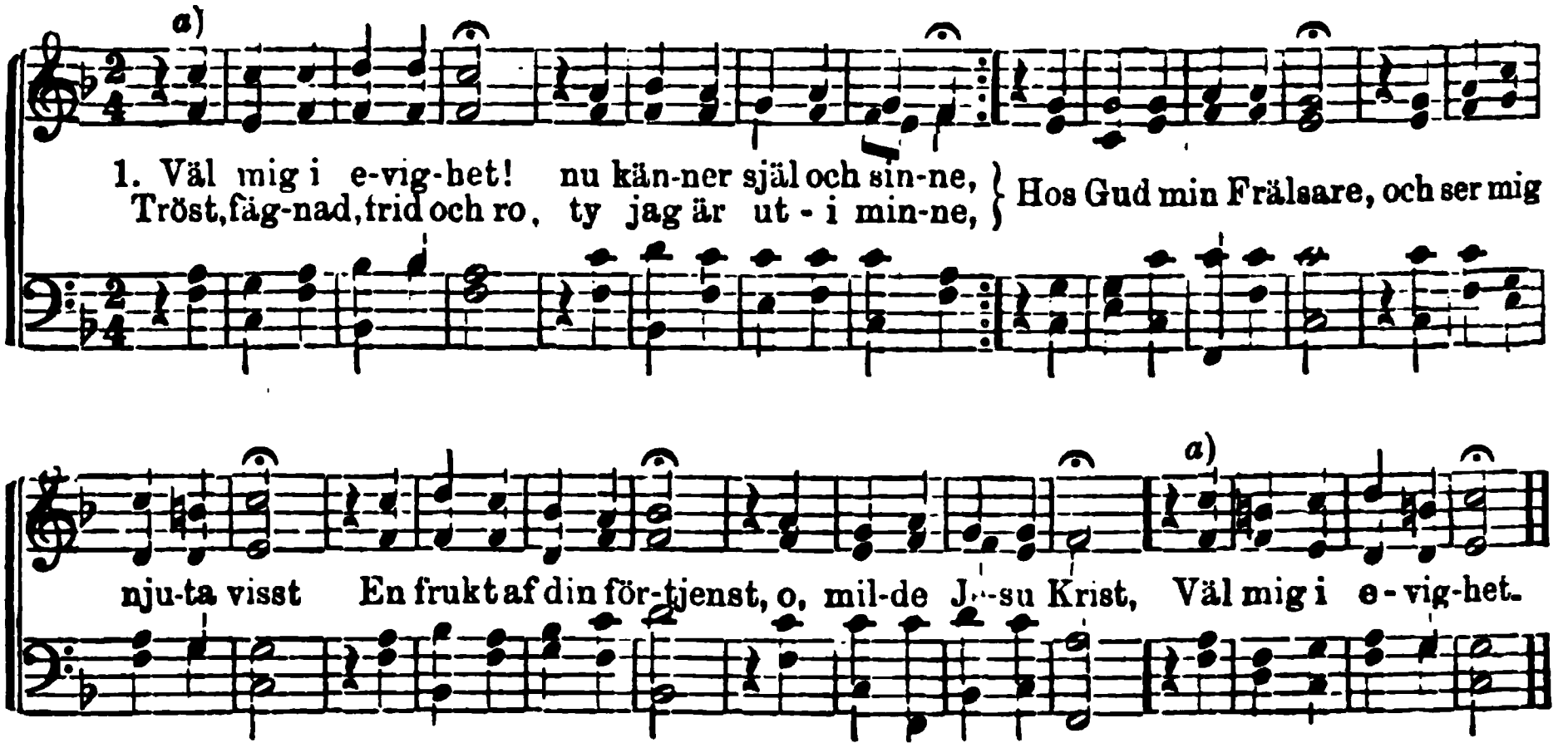

han bytte egodelarne dem emellan. Och icke många dagar derefter, då den yngre sonen hade lagt alla sina ting tillhopa, for han långt bort i främmande land; och der förfor han sina egodelar och lefde öfverflödeligen. Och sedan han allt förtärt hade, vardt en stor hunger i det landet; och han begynte lida nöd; och gick bort och gaf sig till en borgare der i landet; och han sände honom till sin afvelsgård, att han skulle sköta hans svin. Då begärde han uppfylla sin buk med draf, der svinen med föddes; och honom gaf ingen. Då besinnade han sig sjelf och sade: Huru många af min faders legodrängar hafva bröd nog, och jag förgås här i hunger. Jag vill stå upp och gå till min fader och säga till honom: Fader, jag hafver syndat i himmelen och för dig. Jag är icke nu värd kallas din son; gör mig såsom en af dina legodrängar. Och så stod han upp och kom till sin fader. Och då han ännu långt ifrån var, såg honom hans fader och begynte varkunna sig öfver honom och lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom. Och sonen sade till honom: Fader, jag hafver syndat i himmelen och för dig, och är icke värd härefter kallas din son. Då sade fadren till sina tjenare: Bärer fram den yppersta klädningen och kläder honom deruti, och får honom en ring på hans hand och skor på hans fötter. Och hafver hit den gödda kalfven och slagter honom; vi vilja äta och göra oss glada; ty denne min son var död och hafver fått lif igen; han var borttappad och är funnen igen. Och de begynte göra sig glada. Men den äldre hans son var ute på marken; och när han kom och nalkades huset, hörde han sjungas och dansas; och kallade en af sina tjenare och frågade honom hvad det var. Då sade han till honom: Din broder är kommen, och din fader lät slagta den gödda kalfven, att han hafver honom helbregda igen. Då vardt han vred och ville icke gå in. Då gick hans fader ut och bad honom. Svarade han och sade till fadren: Si, jag tjenar dig i så många år och hafver aldrig gått af ditt bud; och du gaf mig aldrig ett kid, att jag måtte göra mig glad med mina vänner. Men sedan denne din son kommen är, som sina egodelar hafver förtärt med skökor, hafver du till honom slagtat den gödda kalfven. Då sade han till honom: Min son, du är alltid när mig, och allt det mitt är, det är ditt. Man måste nu glädjas och fröjdas; ty denne din broder var död och fick lif igen, och var borttappad och är igenfunnen.

1 årg. *Aftons.* **Rom. 2: 1—16.**

Derföre är du utan ursäkt, o menniska, eho du är som dömer. Ty med detsamma du dömer en annan, fördömer du dig sjelf, efter du gör detsamma som du dömer. Ty vi vete, att Guds dom är rätt öfver dem som sådant göra. Eller menar du, o menniska, som dömer dem som sådant göra, och gör detsamma, att du skulle kunna undfly Guds dom? Eller föraktar du hans godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom, icke förståndande, att Guds mildhet lockar dig till bättring? Utan efter din hårdhet och obotfärdiga hjerta samkar du åt dig sjelf vrede på vredens dag, när Guds rättvisa dom blifver uppenbar; hvilken skall gifva hvar och en efter hans gerningar, nemligen pris och ära och oförgängligt väsende dem som med tålamod, uti goda gerningar, fara efter evigt lif. Men dem som enträtne äro, och icke vilja lyda sanningen, utan lyda orättheten, ogunst och vrede: bedröfvelse och ångest öfver hvar och en menniskas själ

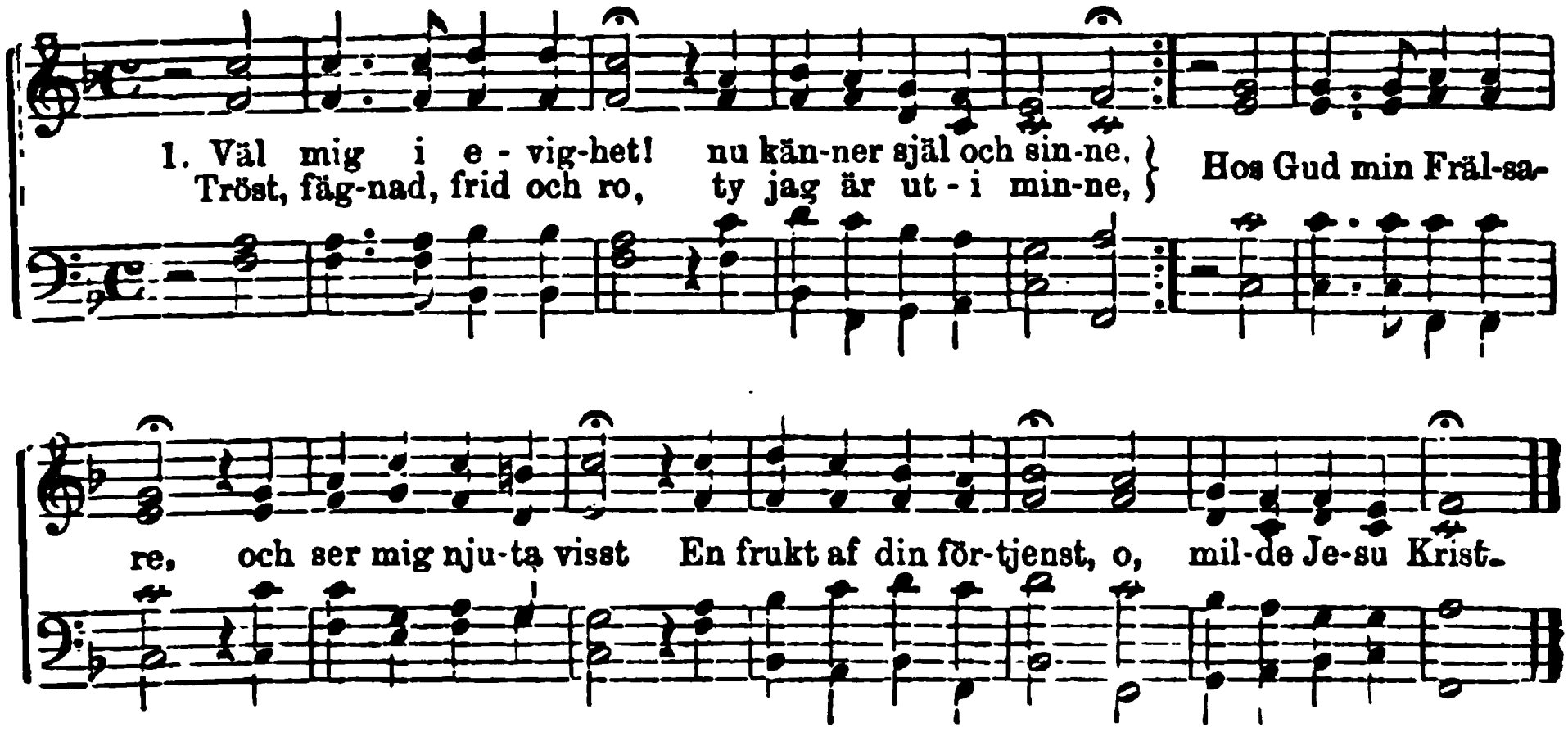

som illa gör; först Judarnes, Grekernas också. Men heder och ära och frid hvar och en som väl gör: först Judarne, Grekerna också. Ty Gud ser icke efter personen. Alle de som utan lag syndat hafva, de varda ock utan lag förtappade; och alle som uti lagen hafva syndat, de varda med lagen dömde; ty de äro icke rättfärdige för Gud, som höra lagen, utan de som göra efter lagen, de varda rättfärdige hållne. Derföre, om hedningarne, som icke hafva lagen, göra dock af naturen det lagen innehåller; desamme, ändock de icke hafva lagen, äro de likväl sig sjelfva lag; hvilke bevisa lagens verk vara skrifvet i deras hjertan, der deras samvete bär dem vittne, och deras tankar, som sig inbördes anklaga, eller ock ursaka; på den dagen, när Gud menniskornas lönligheter döma skall, genom Jesus Kristus, efter mitt Evangelium.

2 krg. *Högm.:* Matt. 9: 9—13.

Och när Jesus gick dädan, såg han en man sittande vid tullen, som hette Matthens; och han sade till honom: Följ mig. Då stod han upp och följde honom. Och det begaf sig, att när han satt vid bord i hans hus, si, der kommo många Publikaner och syndare, och sutto till bords med Jesus och hans Lärjungar. När de Phariseer det sågo, sade de till hans Lärjungar: Hvi äter eder Mästare med Publikaner och syndare? När Jesus det hörde, sade han till dem: De helbregda behöfva icke läkare, utan de kranke. Men går och lärer hvad det är, jag hafver lust till barmhertighet och icke till offer; jag är icke kommen till att kalla de rättfärdiga, utan syndare till bättring.

3 krg. *Aftons.:* Ef. 2: 1—9.

I voren döde genom öfverträdelser och synder; der I uti fordom vandraden, efter denna verldens lopp, efter den försten, som makt hafver i vädret, uemligen efter den anden, som nu verkar uti otrons barn; ibland hvilka vi ock alle fordom vandrat hafve uti vårt kötts begärelser och gjorde hvad köttet och sinnet lyste, och voro af naturen vredens barn, såsom ock de andre. Men Gud, som är rik i barmhertigheten, för sin stora kärleks skull, der han oss med älskat hafver; den tid vi ännu döde voro i synderna, hafver han oss samt med Kristus gjort lefvande (genom nåden ären I frälste); och hafver samt med honom uppväckt oss och samt med honom satt oss i det himmelska väsendet i Kristo Jesu. På det han i tillkommande tid bevisa skulle sin nåds öfversvinneliga rikedom, genom sin mildhet öfver oss, i Kristo Jesu. Ty af nåden ären I frälste genom tron; och det icke af eder, Guds gåfva är det; icke af gerningar, på det ingen skall berömma sig.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! vi äro alle, ty värr, såsom vilsefarande får och hafva låtit oss draga ifrån den rätta vägen utaf djefvulen och vår köttsliga begärelse; men vi bedje dig, var oss nådig och förlåt oss alla våra synder för din Sons, Jesu Kristi skull, och uppväck våra hjertan genom din Helige Anda, att vi hålla oss fast till ditt heliga ord, och att vi genom bot och bättring och en rätt tro måge blifva qvar i fårahuset, som är din Kristliga kyrka, allt intill ändan, och komma till en evig salighet. Amen.

4 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, o Herre Gud, att verldens lopp må oss fridsamt vara, och att din Kristliga församling må fröjdas af en fridsam gudlighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 8: 18—23.

Kære bröder! Jag håller det så före, att denna tidens vedermöda är icke lika emot den härlighet, som på oss uppenbaras skall. Ty kreatu-

282

N:o 197, C.

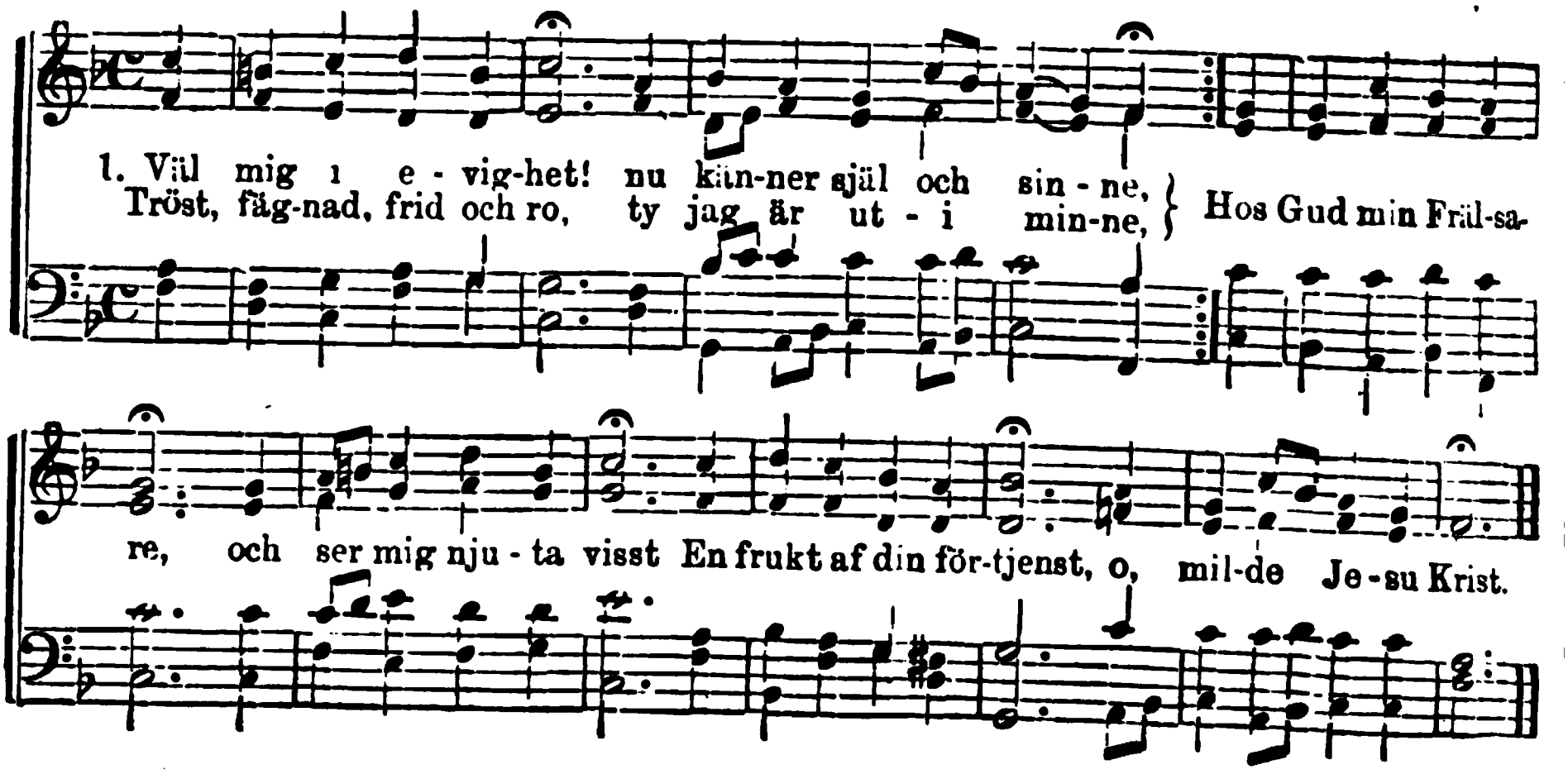

rens högeliga åstundan väntar efter, att Guds barn skola uppenbaras; efter kreaturen äro vanskligheten underkastade emot sin vilja; men för hans skull, som dem underkastat hafver, på en förhoppning; ty kreaturen skola ock varda fria af förgängligheténs träldom, till Guds barns härliga frihet. Ty vi vete, att hvart och ett kreatur suckar och ängslas med oss allt härtill. Och icke de allenast, utan ock vi sjelfve, som hafve Andans förstling, sucke ock vid oss sjelfva efter barnaskapet och vänte vår kropps förlossning.

Evangelium: Luk. 6: 36—42.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Varer barmhertige, såsom eder Fader ock barmhertig är. Dömer icke, så varden I icke dömde; fördömer icke, så varden I icke fördömde; förlåter, så varder eder förlåtet. Gifver, så varder eder gifvet. Ett godt mått, väl stoppadt, skakadt och öfverflödande, skall man gifva uti edert sköte; ty med samma mått, som I mäten, skola andra mäta eder. Och han sade till dem en liknelse: Kan ock en blind leda en blind? Falla de icke båda i gropen? Lärjungen är icke öfver sin mästare; men hvar och en är fullkommen, då han är såsom hans Mästare. Hvad ser du ett grand uti din broders öga; men en bjelke uti ditt eget öga varder du icke varse? Eller huru kan du säga till din broder: Broder, håll, jag vill borttaga grandet, som uti ditt öga är, och du ser icke sjelf bjelken uti ditt öga? Du skrymtare, tag först bort bjelken utur ditt öga, och sedan se till, att du kan uttaga grandet, som är i din broders öga.

1 årg. *Högm.:* Joh. 8. 1—11.

Då gick Jesus ut på Oljoberget. Och om morgonen bittida kom han åter i templet, och allt folket kom till honom, och han satte sig och lärde dem. Då hade de Skriftlärde och Phariseer till honom en qvinna, som var beslagen med hor; och när de hade ledt henne fram, sade de till honom: Mästare, denna qvinna är beslagen med hor. Och Moses hafver budit oss i lagen, att sådana skola stenas; men hvad säger du? Detta sade de till att försöka honom, att de kunde anklaga honom. Då böjde Jesus sig ned och skref med fingret på jorden. När de nu så stodo fast på sin fråga, reste han sig upp och sade till dem: Hvilken af eder utan synd är, han kaste första stenen på henne. Och böjde sig åter ned och skref på jorden. När de detta hörde och voro i samvetet öfvertygade, gingo de ut, hvar efter annan, begynnande på de äldsta intill de sista; och Jesus blef allena, och qvinnan der ståndande. När Jesus reste sig upp och såg ingen utan qvinnan, sade han till henne: Qvinna, hvar äro dina åklagare? Hafver ingen dömt dig? Sade hon: Herre, ingen. Sade Jesus: Icke heller dömer jag dig. Gack bort, och synda icke härefter.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 2: 17—29.

Si, du kallas en Jude, och förlåter dig på lagen, och berömmer dig af Gud; och vet hans vilja; och efter du är undervist i lagen, pröfvar du hvad bäst är; och betröstar dig vara en ledare dem som blinde äro, och dem ett ljus, som i mörkret äro; dem en tuktomästare, som dåraktige äro; dem en lärare, som enfaldige äro; och hafver formen till det som vetandes och rätt är i lagen. Nu lärer du andra och lärer dig intet sjelf. Du predikar: man skall icke stjäla; och du stjäl. Du säger: man skall icke göra hor; och du bedrifver hor. Du stygges vid afguderi; och du beröfvar Gud det honom tillhörer. Du berömmer dig af lagen; och vanhe-

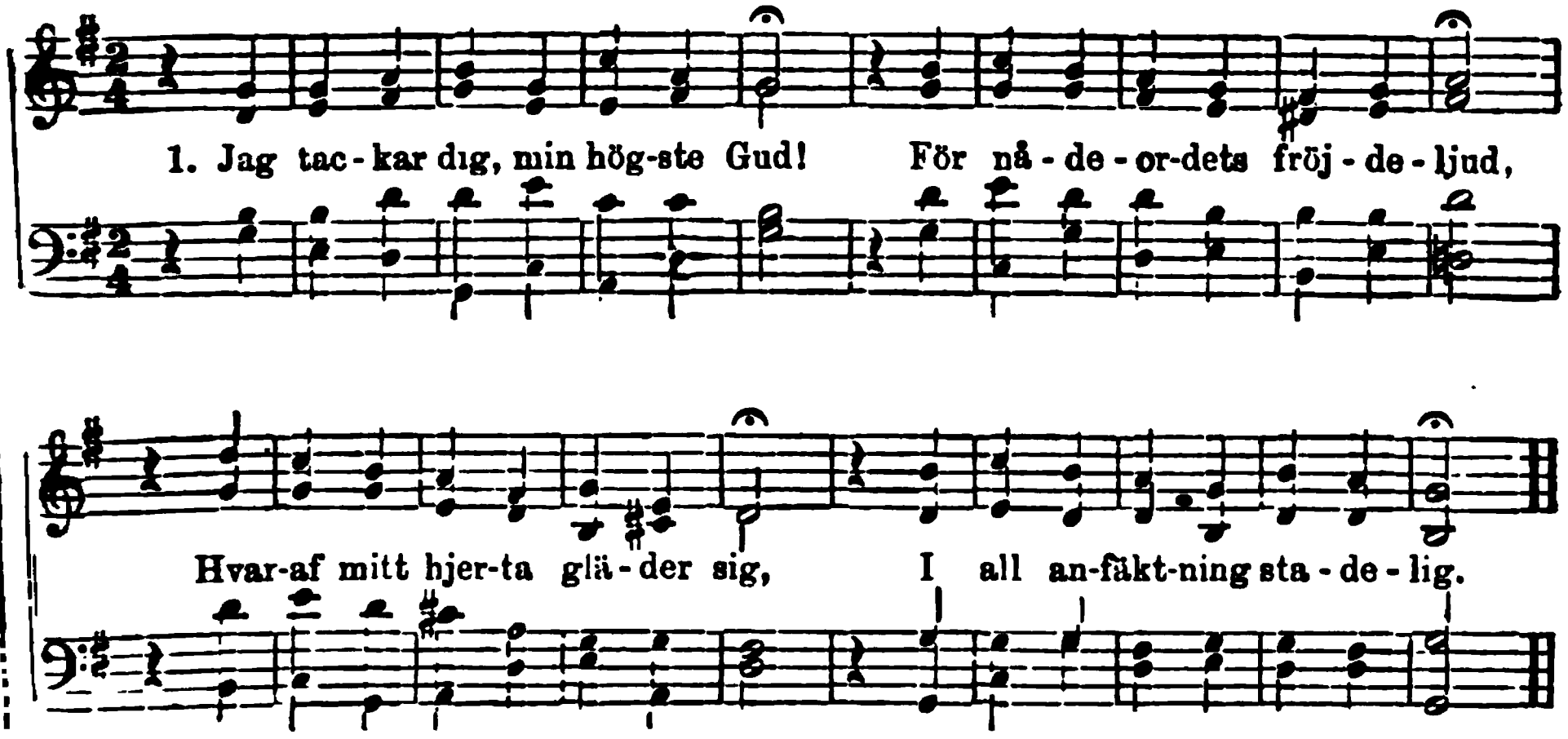

drar Gud med lagens öfverträdning; ty för eder skull varder Guds namn försmädadt ibland hedningarne, såsom skrifvet är. Omskärelsen duger, om du håller lagen; men håller du icke lagen, så är din omskärelse vorden en förhud. Om nu för huden håller lagens rättfärdighet, månn' icke hans förhud blifva räknad för omskärelse? Och dermed sker då, att det som af naturen är förhud och fullkomnar lagen, skall döma dig, som under bokstafven och omskärelsen bryter lagen. Ty det är icke Jude, som utvärtes är Jude; ej heller det omskärelse, som utvärtes sker på köttet; utan det är Jude, som invärtes dold är; och hjertans omskärelse är omskärelse, den som sker i andan, och icke efter bokstafven; hvilkens pris icke är af menniskor, utan af Gud.

2 Årg. *Högm.:* Matt. 7: 1-6.

Jesus sade till sina Lärjungar: Dömer icke, på det I icke skolen varda dömde. Ty med den dom, som I dömen, skolen I dömde varda; och med det mått, som I mäten, skall eder mätet varda. Huru ser du ett grand i din broders öga och varder icke varse en bjelke i ditt öga? Eller huru säger du till din broder: Håll, jag vill taga ut grandet af ditt öga; och si, en bjelke är i ditt öga? Du skrymtare, kasta först ut bjelken af ditt öga; sedan se till, huru du kan uttaga grandet af din broders öga. I skolen icke gifva hundarna det heligt är, och edra perlor skolen I icke kasta för svin, att de icke trampa dem med sina fötter och vända sig om emot eder och rifva eder.

2 Årg. *Aftons.:* Rom. 14: 1—13.

Den svage i tron tager upp, och bekymrer icke samvetet. Den ene tror, att han må allahanda äta; men den som svag är, han äter kål. Den der äter, han förakte icke honom som icke äter, och den, som icke äter, han döme icke honom som äter; ty Gud hafver honom upptagit. Ho är du, som dömer en annans tjenare? Sin egen herre står han eller faller; men han kan väl varda ståndande, ty Gud är väl mäktig till att göra honom ståndande. Den ene gör åtskilnad mellan dag och dag, den andre håller alla dagar lika; hvar och en vare viss i sitt sinne. Hvilken som aktar någon dag, det gör han Herran; och hvilken icke aktar någon dag, han gör det ock Herranom. Hvilken som äter, han äter Herranom; ty han tackar Gud. Den der icke äter, han icke äter Herranom, och tackar Gud. Ty ingen af oss lefver sig sjelf, och ingen dör sig sjelf. Lefve vi, så lefve vi Herranom; dö vi, så dö vi Herranom; ehvad vi nu lefve eller dö, så höre vi Herran till. Ty Kristus är derpå både död och uppstånden och åter lefvande vorden, att han skall vara Herre både öfver lefvande och döda. Men du, hvi dömer du din broder? Eller du andre, hvi föraktar du din broder? Ty vi måste alle stå fram för Kristi domstol. Såsom skrifvet står: Så sant som jag lefver, säger Herren, mig skola alla knän böjas, och alla tungor skola bekänna Gud. Så måste nu hvar och en af oss göra Gud räkenskap för sig sjelf. Derföre, låt oss nu icke mer döma hvarannan; utan dömer hellre så, att ingen förtörnar sin broder, eller förargar. Jag vet väl och är derom viss i Herran Jesum, att ingen ting är af sig sjelft menligt; utan den som håller det för menligt, honom är det menligt. Dock, om din broder varder bedröfvad öfver din mat, så vandrar du allaredan icke efter kärleken. Förderfva icke, med din mat, den som Kristus hafver lidit döden för. Derföre flyr det så, att edert goda icke var-

N:o 199.

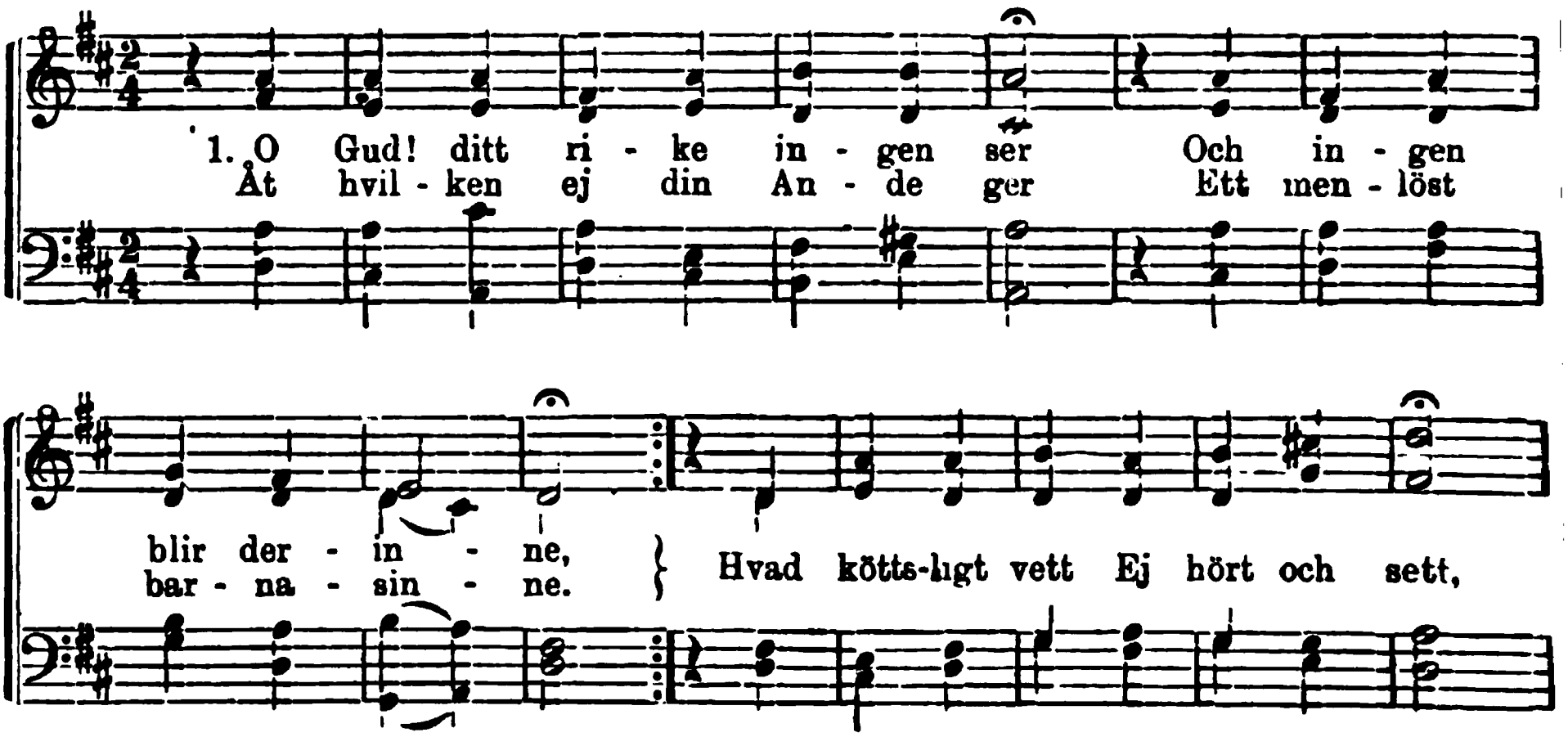

der undergifvet menniskors förtal. Ty Guds rike är icke mat eller dryck, utan rättfärdighet och frid och fröjd i den Helige Anda, Den deruti tjenar Kristus, han är Gud täck och menniskor bepröfvad.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som är barmhertig och hafver genom Kristum tillsagt oss, att du icke vill döma eller fördöma, utan nådeligen förlåta alla synder, och hvad vi behöfve, rikeligen gifva: vi bedje dig, gör en sådan förtröstan på din barmhertighet, genom den Helige Anda, viss och fast uti våra hjertan, och hjelp oss detsamma ock göra emot vår nästa, att vi ingen döme eller fördöme, utan gerna alla förlåta och tillgifve, och att vi måge kunna döma oss sjelfve och föra ett heligt lefverne i din fruktan. Amen.

5 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som dina älskade osynliga gåfvor tillredt hafver, ingjut uti våra hjertan din kärleks kraft, att vi måge älska dig uti och öfver allting och undfå dina heliga löften och gåfvor, som all vår begäran öfvergå, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 1 Petr. 3: 8—15.

Mine käraste! Varen alle vid ett sinne, medlidande, broderlig kärlek hafvande till hvarandra, barmhertige, vänlige; icke vedergällande ondt för ondt, icke bannor för bannor, utan hellre tvärtemot välsigner, vetande att I ären dertill kallade, att I skolen ärfva välsignelse. Ty den der vill älska lifvet och se goda dagar, han stille sin tunga ifrån det ondt är och sina läppar, att de icke tala bedrägeri; vände sig ifrån det ondt är och göre det godt är; söke efter friden och fare honom efter. Ty Herrans ögon äro öfver de rättfärdiga och hans öron till deras bön; men Herrans ansigte är öfver dem som ondt göra. Och ho är den som kan göra eder skada, om I faren efter det goda? Ja, om I än något liden för rättfärdighetens skull, ären I dock likväl salige. Frukter eder icke för deras trug, icke heller förskräcker eder; utan helger Herran Gud uti edra hjertan.

Evangelium: Luk. 5: 1—11.

Och det begaf sig, då folket trängde inpå honom, på det de skulle höra Guds ord, och han stod utmed sjön Genesaret; och han såg två båtar stå vid sjöstranden; men fiskarena voro utgångne af dem till att två sina nät. Då gick han in uti en båt, som var Simons, och bad honom, att han skulle lägga litet ut ifrån landet; och han satte sig och lärde folket utur båten. Då han vände igen att tala, sade han till Simon: Lägg ut på djupet och kaster edra nät ut till drägt. Då svarade Simon och sade till honom: Mästare, vi hafva arbetat hela natten och fått intet, men på dina ord vill jag kasta ut näten. Och då de det gjorde, beslöto de en mäkta stor hop fiskar, och deras nät gick sönder. Och de vinkade till sina stallbröder, som voro uti den andra båten, att de skulle komma och hjelpa dem. Och de kommo och uppfylde båda båtarne, så att de begynte sjunka. Då Simon Petrus det såg, föll han till Jesu knän, sägande: Herre, gack ut ifrån mig, ty jag är en syndig menniska. Ty en förskräckelse var kommen öfver honom och öfver alla dem med honom voro för detta fiskafångets skull, som de fått hade; sammalunda ock öfver Jacobus och Johannes, Zebedei söner, som Simons stallbröder voro. Då sade Jesus till Simon: Var icke förfärad; härefter skall du taga menniskor. Och de förde båda båtarne i land och öfvergåfvo alltsammans och följde honom.

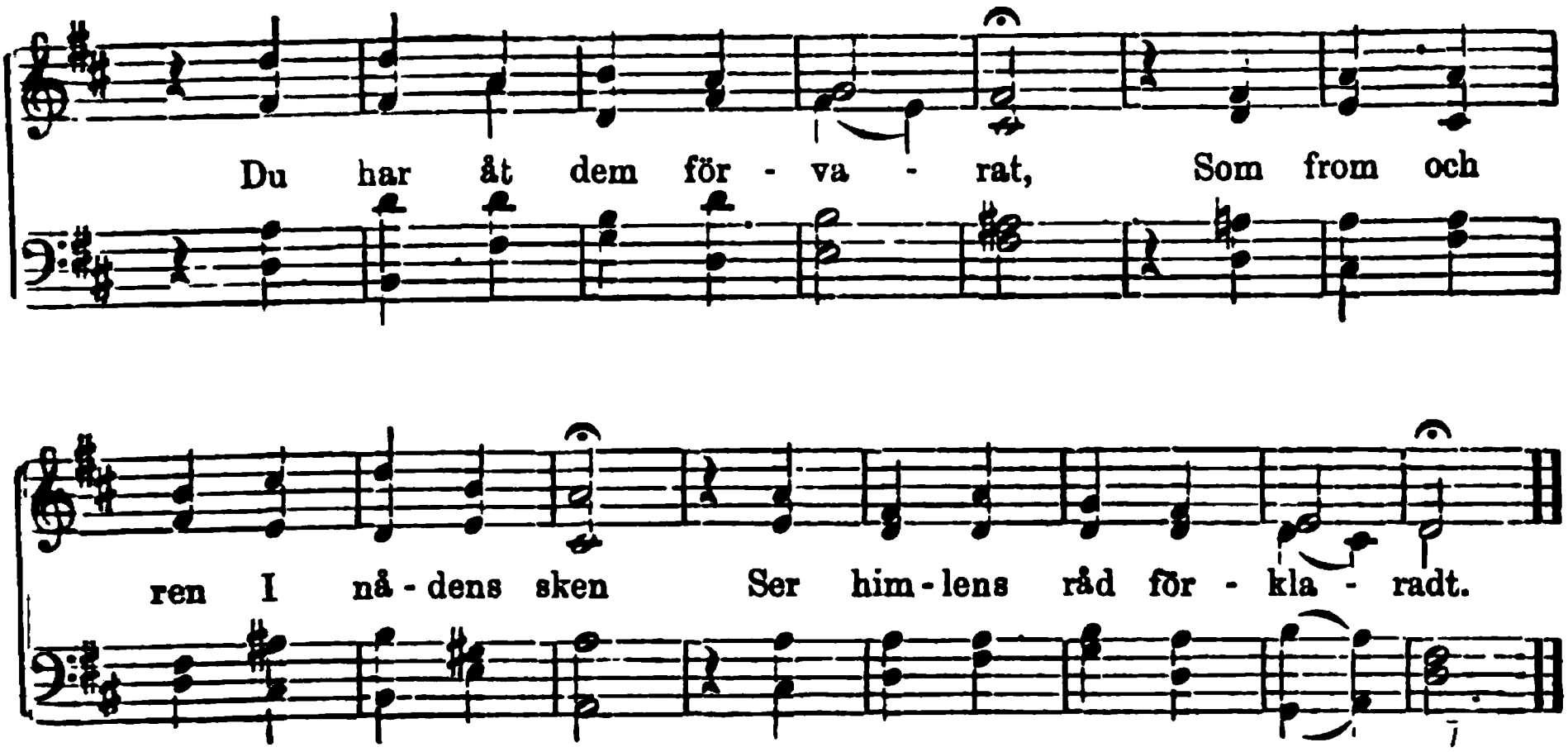

1 årg. *Högm.* · Joh. 1 35—51.

Dagen derefter stod åter Johannes och två af hans Lärjungar. Och som han fick se Jesus gå, sade han: Si, Guds Lamb. Och de två hans Lärjungar hörde honom tala och följde Jesus. Då vände Jesus sig om, och såg dem följa sig, och sade till dem: Hvad söken I? Då sade de till honom: Rabbi (det betyder Mästare), hvar vistas du? Då sade han till dem: Kommer och ser. De kommo och sågo, hvar han vistades, och blefvo den dagen när honom; och det var vid tionde timman. Och var Andreas, Simon Petri broder, en af de två, som hade hört af Johannes och följde Jesus. Han fann först sin broder Simon och sade till honom: Vi hafva funnit Messias, det betyder den Smorda. Och han hade honom till Jesus. Då Jesus fick se honom, sade han: Du är Simon, Jona son: du skall heta Cephas, det betyder hälleberg. Dagen derefter ville Jesus gå ut i Galileen; och fann Philippus, och sade till honom: Följ mig. Och var Philippus af Bethsaida, Andree och Petri stad. Philippus fann Nathanael, och sade till honom: Den som Moses hafver skrifvit om i Lagen och Profeterna, hafva vi funnit, Jesus, Josefs son af Nazareth. Och Nathanael sade till honom: Kan något godt komma af Nazareth? Philippus sade till honom: Kom och se. Jesus såg Nathanael komma till sig, och sade om honom: Si, en rätt Israelit, i hvilken intet svek är. Då sade Nathanael till honom: Hvaraf känner du mig? Jesus svarade och sade till honom: Förr än Philippus kallade dig, då du var under fikonaträdet, såg jag dig. Nathanael svarade och sade till honom: Rabbi, du är Guds Son, du är Israels Konung. Jesus svarade och sade till honom: Efter det jag sade dig, att jag såg dig under fikonaträdet, tror du; större ting, än dessa äro, skall du få se. Och sade till honom: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Härefter skolen I få se himmelen öppen och Guds Änglar fara upp och neder öfver menniskones Son.

1 årg. *Aftons.*: Rom. 3: 1—20.

Hvad fördel hafva då Judarne? Eller hvad är omskärelsen nyttig? Jo, ganska mycket. Först, att dem hafver varit betrodt det Gud talat hafver. Hvad makt ligger derpå, att somliga af dem icke trodde? Skulle deras otro göra Guds trohet om intet? Bort det. Vare hellre Gud sannfärdig, och hvar och en menniska lögnaktig, såsom skrifvet är: På det du blifver rättfärdig i dina ord och öfvervinner, när du dömes. Är det nu så, att vår orättfärdighet prisar Guds rättfärdighet, hvad vilje vi säga? Är då Gud orättfärdig, som vredgas deröfver? Jag talar efter menniskosätt. Bort det; ty huru kunde Gud då döma verlden? Ty om Guds sanning vorde yppare af min lögn, honom till pris, hvi skulle jag då ännu dömas som en syndare? Och icke heller göra, såsom vi varde försmädde, och som några säga, att vi skola säga: låt oss göra ondt, på det der kommer godt af; hvilkas fördömelse är all rätt. Huru är då derom? Hafve vi någon fördel för dem? Allsingen. Ty vi hafve det nu bevisat, att både Judar och Greker äro alle under synd, som skrifvet står: Den är icke till, som rättfärdig är, icke en. Ingen är ock den som förståndig är; ingen är som aktar Gud. Alle hafva afvikit; allesamman äro de onyttige vordne; ingen är som godt gör, icke till en. Deras strupe är en öppen graf; deras tungor bruka de till sve-

N:o 200

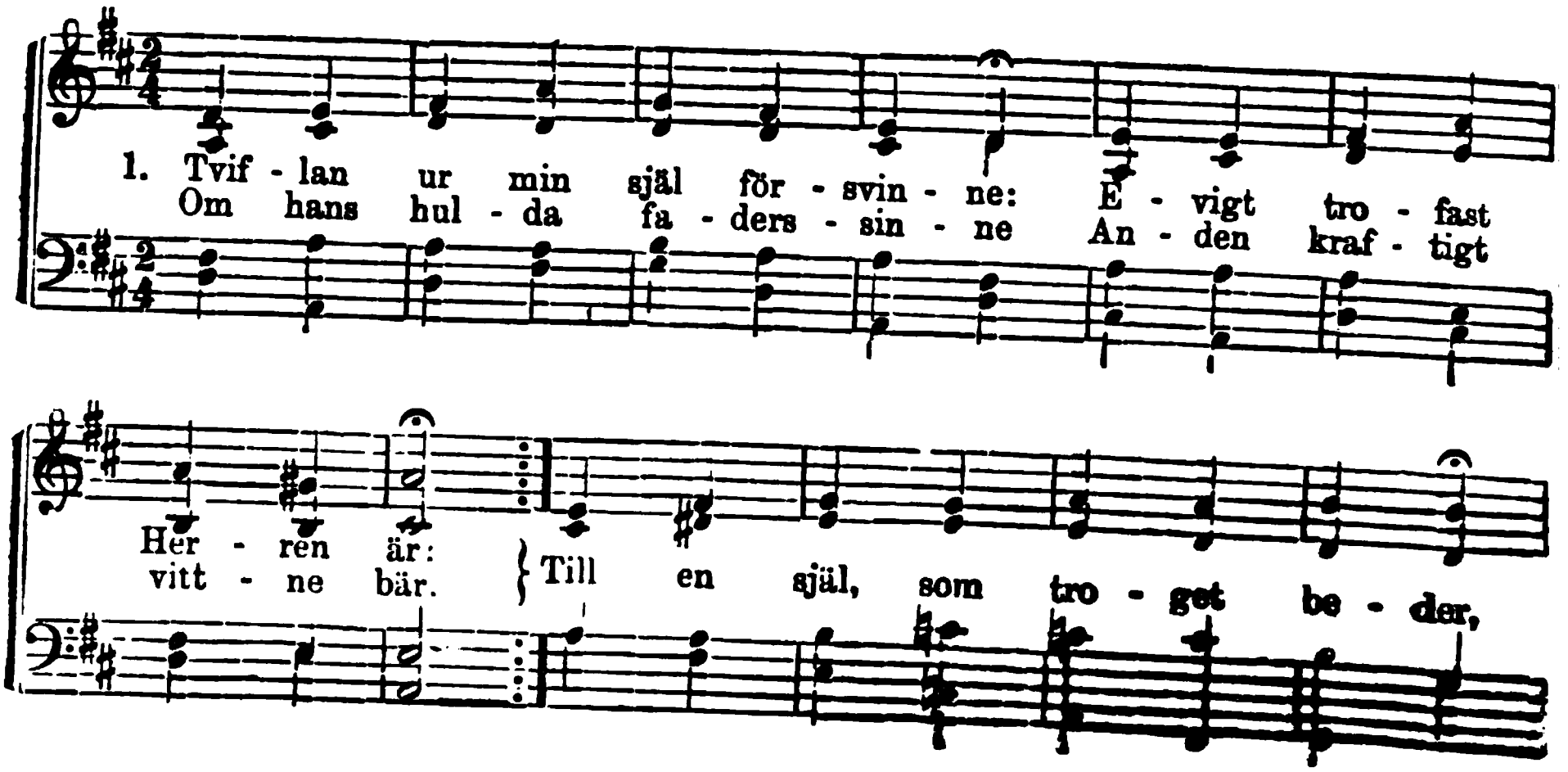

huggormaetter under deras läppar. Deras mun är full med bannor och bitterhet. Deras fötter snare till att utgjuta blod. Förtryckelse och vedermöda i deras vägar; och fridens väg veta de icke. Guds räddhåga är icke för deras ögon. Så vete vi, att allt det lagen säger, det säger hon till dem som under lagen äro; att hvar och en mun skall tillstoppas, och all verlden skall för Gud brottslig varda; derföre att intet kött kan af lagens gerningar varda rättfärdigt för honom; ty af lagen känner man synden.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 16: 13—19.**

Då kom Jesus i den ängden Cesarea Philippi, och frågade sina Lärjungar och sade: Hvem säger folket mig, menniskones Son, vara? Då sade de: Somlige Johannes Döparen, somlige Elias, somlige Jeremias, eller en af Profeterna. Sade han till dem: Hvem sägen I mig då vara? Då svarade Simon Petrus och sade: Du är Kristus, lefvande Guds Son. Då svarade Jesus och sade till honom: Salig är du, Simon, Jone son; ty kött och blod hafver dig det icke uppenbarat, utan min Fader, som är i himmelen. Och jag säger dig igen, att du är Petrus; och uppå detta hälleberget skall jag bygga min församling; och helvetets portar skola icke varda henne öfvermäktige. Och jag skall gifva dig himmelrikets nycklar: all det du binder på jorden, det skall vara bundet i himmelen; och allt det du löser på jorden, det skall vara löst i himmelen.

2 årg. *Aftons.:* **Apost. G. 26: 1—29.**

Då sade Agrippa till Paulus: Dig tillstädjes, att du talar för dig. Då räckte Paulus sin hand ut och talade för sig: Jag håller mig nu lycksalig, att jag skall försvara mig i dag inför dig, konung

Agrippa, i alla de stycken, der jag öfver anklagad varder af Judarne; allramest emedan jag vet, att du är förståndig på de sedvänjor och spörsmål, som ibland Judarne äro; hvarföre beder jag dig, att du ville höra mig tåleligen. Mitt lefverne ifrån ungdomen, huru det af begynnelsen ibland detta folk i Jerusalem varit hafver, veta alla Judar, som mig förr känt hafva, om de vilja bestå't; ty jag hafver varit en Pharise, hvilket är det strängaste parti uti vår Gudstjenst. Och nu står jag här för rätten, för hoppets skull till det löfte, som skedt är till våra fäder af Gud; till hvilket de tolf våra slägter förhoppas sig komma skola, tjenande Gud stadeligen, natt och dag; för detta hopps skull, konung Agrippa, varder jag anklagad af Judarne. Hvi varder det hållet af eder otroligt, om Gud uppväcker de döda? Jag mente väl hos mig sjelf, att jag mycket göra skulle, stridande emot Jesu Nazareni namn; som jag ock gjorde i Jerusalem; och många heliga kastade jag i fängelse, dertill jag makt tagit hade af de öfverste Presterne; och då de dräpne vordo, förde jag domen. Och i alla Synagogor pinade jag dem ofta, och nödgade dem till hädelse; och var dem så mycket ondsinnig, att jag förföljde dem ock uti de främmande städer. För hvilken sak, när jag for till Damascus, med öfverste Presternas makt och förlof, vid middagstid, o konung, såg jag i vägen ett sken af himmelen, klarare än solskenet, skinande kring om mig och dem som med mig foro. Och när vi alle föllo ned till jorden, hörde jag en röst tala till mig och säga på Ebreiska: Saul, Saul, hvi förföljer du mig? Dig är svårt att spjerna mot udden. Då sade jag: Ho är du, herre? Sade han: Jag är Jesus, den du förföljer. Men res dig upp och statt på dina fötter;

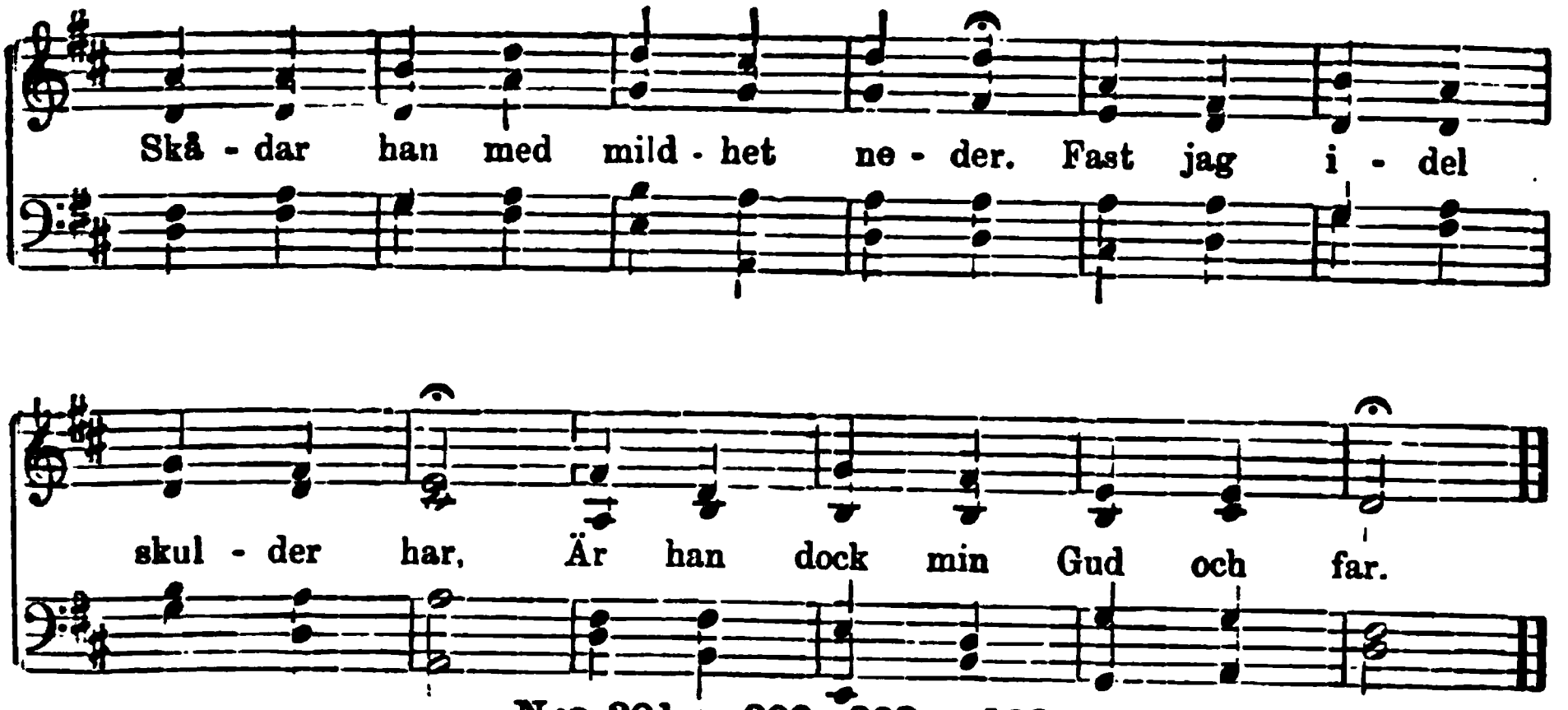

N:o 201 se 200; 202 se 198.

ty dertill hafver jag uppenbarat mig för dig, att jag skall skicka dig till en tjenare och vittne om det du sett hafver, och desslikes om det jag dig ännu uppenbara skall; och vill frälsa dig för folket och för hedningarne, till hvilka jag nu sänder dig: att du skall öppna deras ögon, att de skola omvändas ifrån mörkret till ljuset och från satans makt till Gud; att de skola få syndernas förlåtelse och lott ibland dem som helgade äro genom tron till mig. Så var jag icke ohörig den himmelska synen, konung Agrippa; utan begynte förkunna först för dem som voro i Damascus och Jerusalem, och öfver allt Judiska landet, och sedan desslikes för hedningarne, att de skola bättra sig och omvända sig till Gud, görande sådana gerningar, som bättring tillhörde. För den sakens skull grepo Judarne mig i templet och bödo till att dräpa mig. Dock hafver jag njutit Guds hjelp dertill, att jag ännu står i denna dag, betygande både för små och stora; intet annat sägande, än det Profeterne sagt hafva att ske skulle, och Moses: Att Kristus lida skulle och vara den förste af de dödas uppståndelse och förkunna ett ljus för folket och för hedningarne. Då han nu sådant för sig svarat hade, sade Festus med hög röst: Du är rasande, Paulus; mycken konst hafver gjort dig rasande. Och sade han: Min gode Festus, jag är intet rasande, utan talar sanna och förnuftiga ord. Ty konungen vet detta väl, för hvilken jag ock trösteligen talar; ty jag håller det så före, att intet deraf är honom fördoldt; ty det är icke skedt lönligen. Tror du Profeterne, konung Agrippa? Jag vet, att du tror. Då sade Agrippa till Paulus: Föga ting fattas, att du talar så för mig, att jag varder Kristen. Och sade Pau

lus: Jag både väl af Gud, ehvad der fattas föga eller mycket uti, att ej allenast du, utan ock alle de, som mig höra i dag, vorde sådane som jag är, undantagne dessa banden.

Bön. Herre Jesu Kriste, lefvande Guds Son, som hafver gifvit oss ditt heliga ord och med allehanda lekamlig välsignelse benådat: vi bekänne oss till allt sådant vara ovärdige och allt ondt förtjent hafva; men vi bedje dig: bevara oss för säkerhet och högfärd och hela våra synder och gif lycka och salighet till vår kallelse, på det vi genom dig måge både lekamligen och andeligen behållne och beskärmade varda. Amen.

6 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O kraftens Gud, af hvilken allt godt kommet är, ingjut din kärlek i vårt hjerta och gif oss trons förökelse och håll i oss vid makt det goda, som du gifvit hafver, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln **såsom nästa Söndagen efter Nyåret.**

Evangelium: **Matt. 5: 20—26.**

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Jag säger eder, att utan eder rättfärdighet öfvergår de Skriftlärdes och de Phariseers, skolen I icke komma i himmelriket. I hafven hört, att dem gamlom sagdt är: Du skall icke dräpa; men hvilken som dräper, han skall vara skyldig under domen. Men jag säger eder, att hvilken som förtörnas på sin broder, han skall varda skyldig under domen; men hvilken som säger: Racha, till sin broder, han är skyldig under rådet; men hvilken som säger: du dåre, han är skyldig till helvetets eld. Derföre, om du offrar din gåfva på altaret och kommer så ihåg, att din broder hafver något emot dig, så lägg der din gåfva ned för altaret och gack först bort och förlika dig med din brod-

N:o 203.

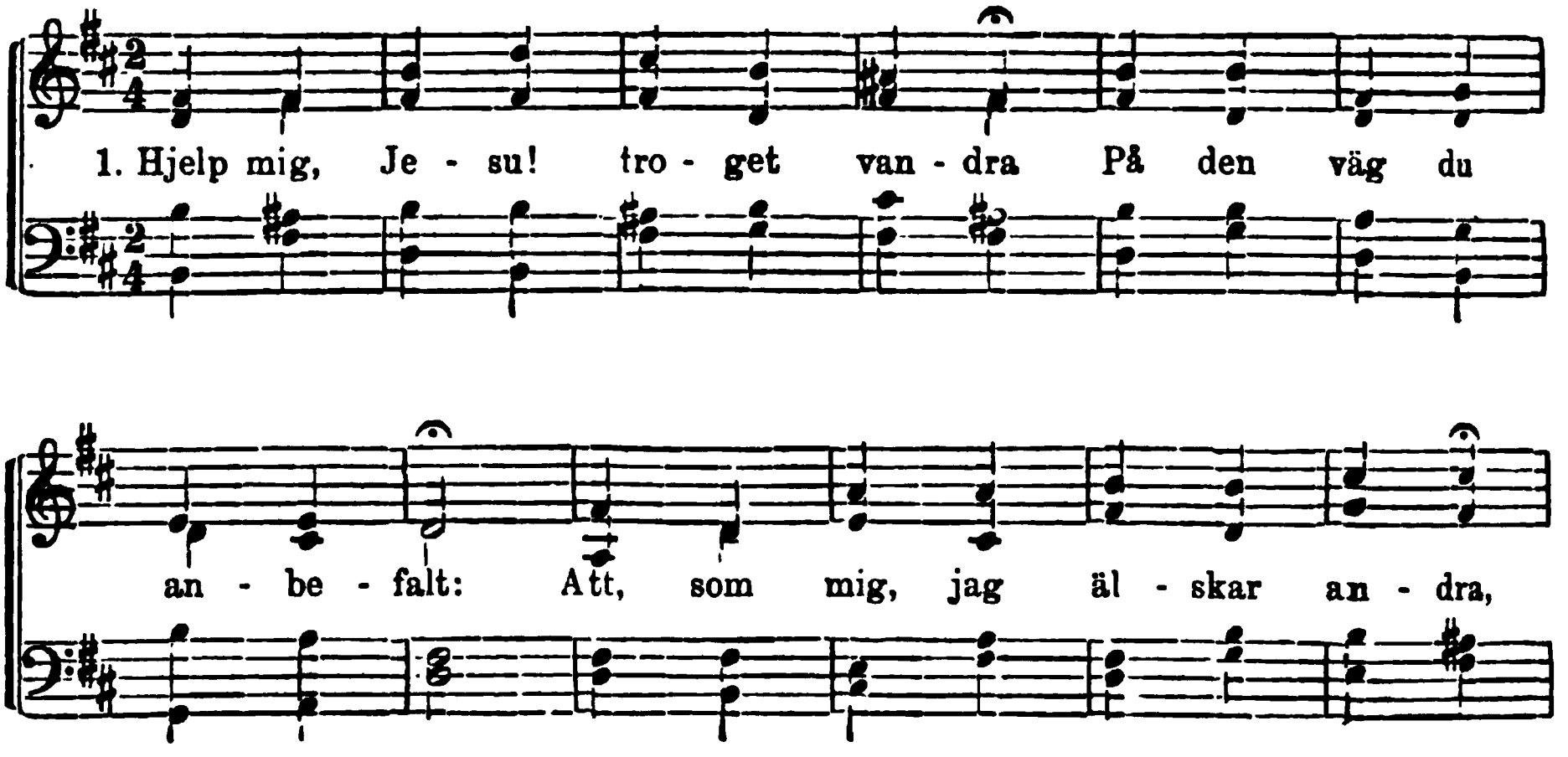

och kom sedan och offra din gåfva. Du skall vara din trätobroder benägen till vänskap snart, medan du ännu är med honom på vägen, att din trätobroder antvardar dig icke domaren, och domaren antvardar dig tjenarne, och du kastas så i häktelse Sannerligen säger jag dig: Du varder der icke ut kommande, till dess du hafver betalt den yttersta skärfven.

1 årg. *Högm.:* Matt. 5: 17—19.

Jesus sade till sina Lärjungar: I skolen icke mena, att jag är kommen till att upplossa lagen eller Profeterna; jag är icke kommen till att upplossa, utan till att fullborda. Ty jag säger eder för sant: Till dess att himmel och jord förgås, varder ej förgången den minsta bokstafven, icke heller en prick af lagen, förr än det är allt skedt. Derföre, hvilken som upplossar ett af dessa minsta buden och lärer så menniskorna, han skall kallas den minste i himmelriket; men hvilken som det gör och lärer, han skall kallas stor i himmelriket.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 3: 21—31.

Men nu är Guds rättfärdighet utan lagens tillhjelp uppenbar vorden, bevist genom lagen och Profeterna; den Guds rättfärdighet, säger jag, som kommer af Jesu Kristi tro till alla och öfver alla dem som tro; ty här är ingen åtskilnad. Allesamman äro de syndare och hafva intet berömma sig af för Gud; och varda rättfärdige utan förskyllan af hans nåd, genom den förlossning som i Kristo Jesu skedd är; hvilken Gud hafver satt för en nådastol, genom tron i hans blod, i hvilken han låter se sin rättfärdighet, i det han förlåter synderna, som blefna voro under Guds tålamod,

till att låta se i denna tiden sin rättfärdighet, på det han allena skall vara rättfärdig och göra den rättfärdig, som är af Jesu tro. Hvar är nu din berömmelse? Hon är utelyckt. Med hvad lag? Med gerningarnes lag? Nej, utan med trons lag. Så hålle vi nu det, att menniskan varder rättfärdig af tron, utan lagens gerningar. Eller är Gud allenast Judarnes Gud? Är han ock icke hedningarnes Gud? Jo, visserligen ock hedningarnes, efter det en Gud är, som gör omskärelsen rättfärdig af tron, och förhuden genom tron. Göre vi då lagen om intet med tron? Bort det; utan vi upprätte lagen.

2 årg. *Högm.:* Matt. 5: 27—42.

Jesus sade till sina Lärjungar: I hafven hört, att det var sagdt de gamla: Du skall icke göra hor. Men jag säger eder: Hvilken som ser på en qvinna till att begära henne, han hafver allaredan gjort hor med henne i sitt hjerta. Om så är, att ditt högra öga är dig till förargelse, så rif det ut och kasta't ifrån dig; det är dig bättre, att en din ledamot förderfvas, än att din hela kropp skulle kastas till helvetet. Är det ock så, att din högra hand är dig till förargelse, så hugg henne af och kasta henne ifrån dig: det är dig bättre, att en din ledamot förderfvas, än att hela kroppen kastas till helvetet. Det är ock sagdt: Hvilken som öfvergifver sin hustru, han skall gifva henne ett skiljobref. Men jag säger eder: Hvilken som helst öfvergifver sin hustru, utan för hors skull, han kommer henne till att göra hor; och hvilken en öfvergifven tager till hustru, han gör hor. Åter hafven I hört, att det var sagdt de gamla: Du skall icke svärja dig men, utan skall hålla Herranom din ed. Men jag

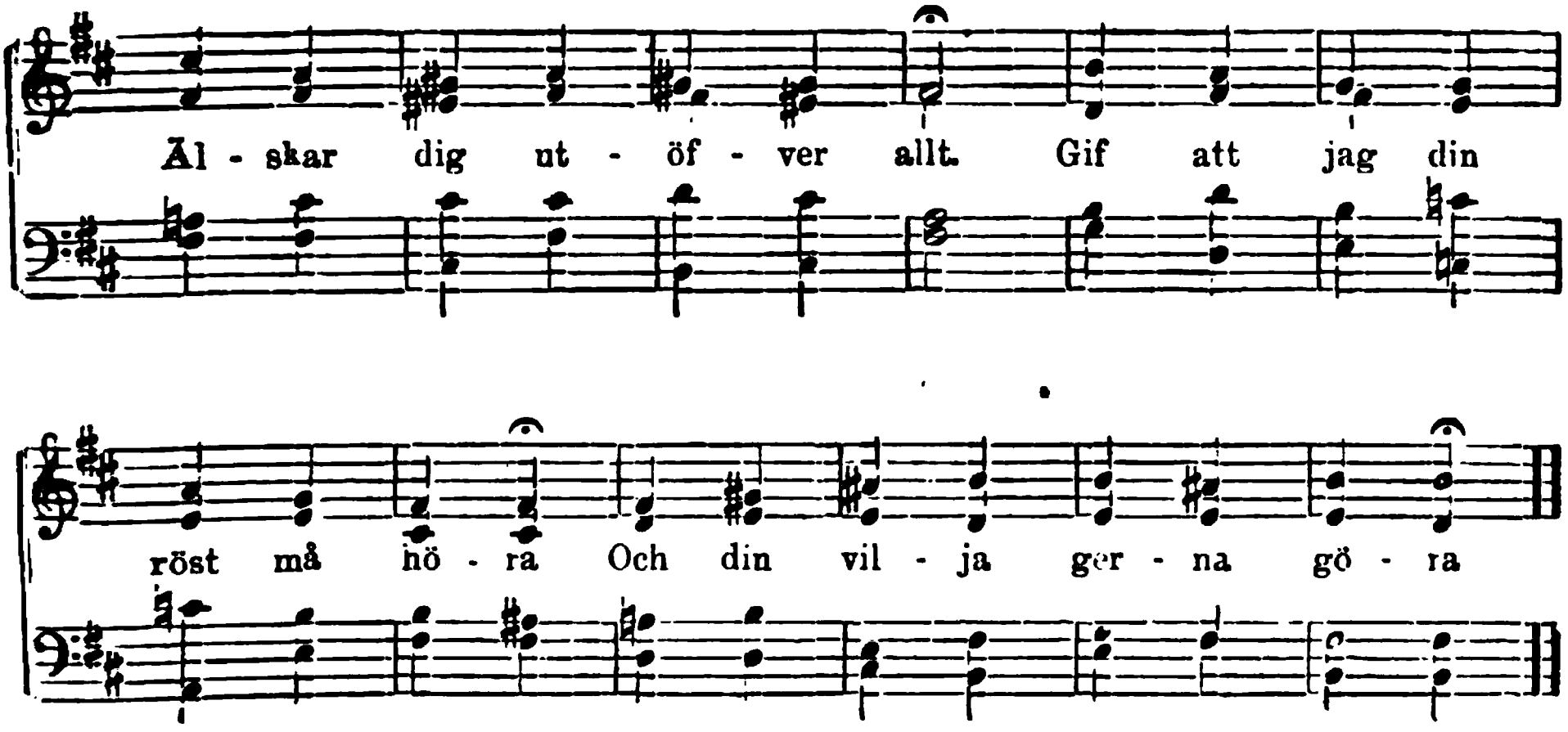

säger eder, att I skolen allsintet svärja, hvarken vid himmelen, ty han är Guds stol, eller vid jorden, ty hon är hans fotapall, ej heller vid Jerusalem, ty det är en mäktig Konungs stad. Ej heller skall du svärja vid ditt hufvud, ty du förmår icke göra ett hår hvitt eller svart. Men edert tal skall vara: ja, ja: nej, nej; hvad deröfver är, det är af ondo. I hafven hört, att det är sagdt: öga för öga, tand för tand. Men jag säger eder, att I skolen icke stå det onda emot; utan är det så, att någon slår dig vid det högra kindbenet, så vänd honom ock det andra till. Och om någon vill gå till rätta med dig och taga din kjortel ifrån dig, låt honom ock hafva kåpan med. Och om någon nödgar dig en mil, så gack två med honom. Gif honom som af dig beder, och vänd dig icke ifrån honom som något vill låna af dig.

2 Lrg. *Aftons.*: Jak. 2: 8—26.

Fullborden I den konungsliga lagen efter Skriften: Älska din nästa såsom dig sjelf, så gören I väl. Men sen I efter personen, då synden I och varden straffade af lagen såsom öfverträdare. Ty om någon håller hela lagen och syndar på ett, han är saker till allt. Ty den som sade: du skall icke göra hor, han hafver ock sagt: du skall icke dräpa. Hvar du nu icke gör hor, och dräper likväl, är du lagens öfverträdare. Så taler och så görer, som de der skola genom frihetens lag dömde varda. Ty dom utan barmhertighet skall honom öfvergå, som barmhertighet icke gjort hafver; och barmhertigheten berömmer sig emot domen. Hvad hjelper det, mine bröder, om någon säger sig hafva tro, och hafver dock icke gerningarne? Kan ock tron göra honom salig? Om en broder eller syster vore naken, och fattades daglig föda; och någon af eder

sade till dem: går i frid, värmer eder och mätter eder; och gifver dem likväl intet hvad lekamen behöfver, hvad hulpe dem det? Så ock tron, då hon icke hafver gerningarne, är hon död i sig sjelf. Nu måtte någon säga: Du hafver tron, och jag hafver gerningarne; visa mig din tro med dina gerningar, så vill jag ock visa dig min tro med mina gerningar. Du tror, att en Gud är; det gör du rätt uti; djeflarne tro det ock, och bäfva. Vill du, fåfängliga menniska, veta, att tron utan gerningar är död? Vardt icke Abraham, vår fader, af gerningarne rättfärdigad, då han sin son Isak offrade på altaret? Ser du, att tron hafver medverkat i hans gerningar, och att tron är fullkommen vorden af gerningarne? Och Skriften är fullkomnad, som säger: Abraham trodde Gud, och det vardt honom räknadt till rättfärdighet, och vardt kallad Guds vän. Sen I nu, att af gerningarne rättfärdigas menniskan och icke af tron allena? Sammalunda ock den skökan Rahab, vardt hon icke af gerningarne rättfärdigad, då hon undfick sändebudingarna och släppte dem en annan väg ut? Derföre, såsom kroppen utan anda är död, så är ock tron utan gerningar död.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! vi bekänne, att vi äre, ty värr, arme, eländige syndare, och att i oss är intet godt; ty vårt hjerta, kött och blod är genom synden så förderfvadt, att vi för den onda begärelsen aldrig kunne här frie vara: derföre, kære Fader, bedje vi dig, att du förlåter oss sådana synder och rensar våra hjertan genom den Helige Anda, att vi kunne hafva lust och kärlek till ditt ord och hålla oss derefter, och så, genom Jesum Kristum, blifva i din nåd evinnerligen. Amen.

7 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, hvilkens försyn i sin skickelse intet felar, vi bedje dig ödmjukeligen, att du borttager

N:o 204.

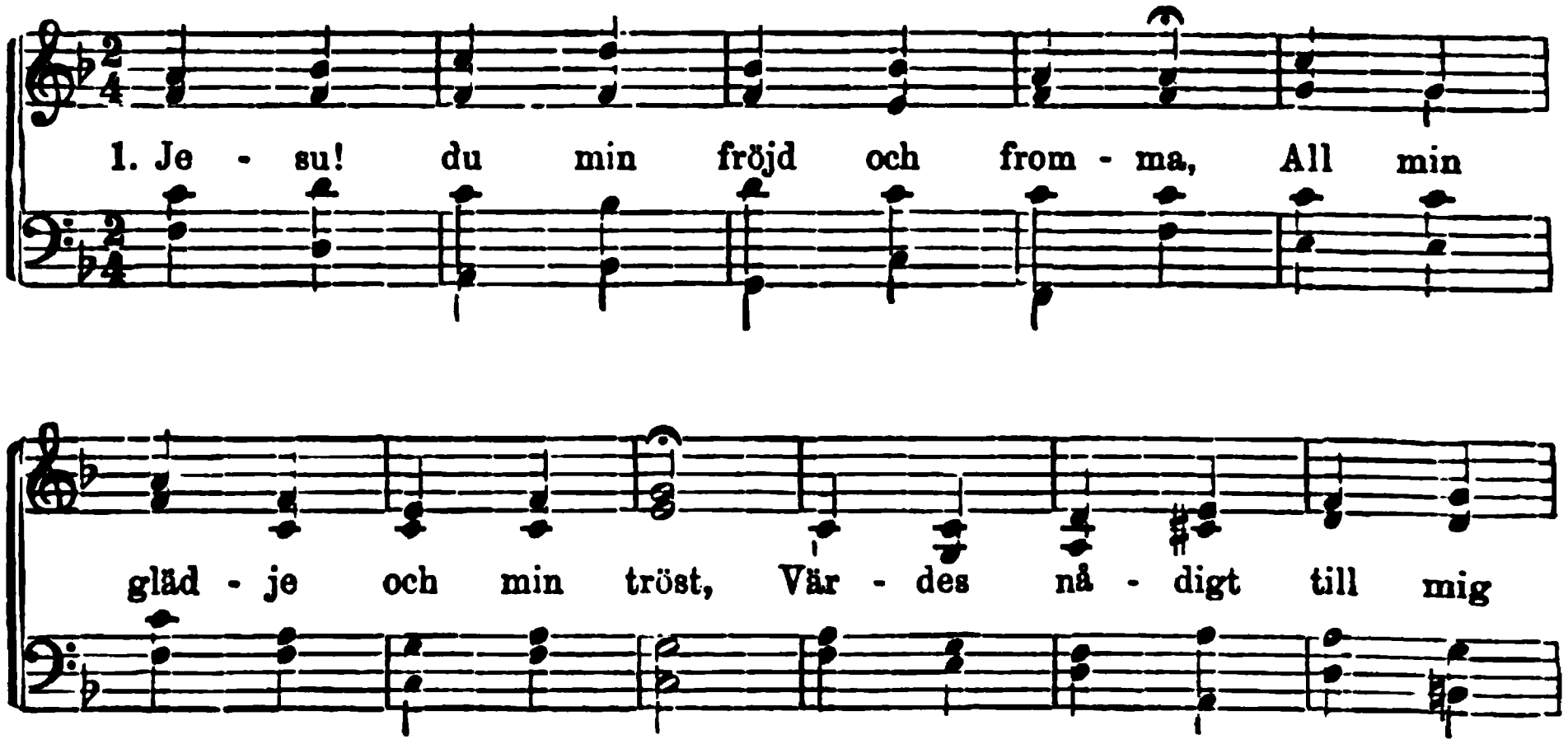

allt det oss skadeligt är och förlänar oss det som gagneligt vara kan, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistelн: Rom. 6: 19—23.

Kære bröder! Jag talar härom efter menniskors sätt, för eder köttsliga skröplighets skull: likasom I hafven edra lemmar gifvit orenligheten och orättfärdigheten till tjenst, ifrån den ena orättfärdigheten till den andra; så gifver ock nu edra lemmar rättfärdigheten till tjenst, att de måge varda heliga. Ty då I vorden syndens tjenare, då vorden I frie från rättfärdigheten. Hvad gagn haden I då af det, der I nu blygens vid? Ty till sådant är döden ändalykten. Men nu, medan I ären frie vordne ifrån synden och vordne Guds tjenare, hafven I eder frukt, att I helige varden, och till ändalykt evinnerligt lif. Ty syndens lön är döden, men Guds gåfva är det eviga lifvet, genom Kristum Jesum, vår Herre.

Evangelium: Mark. 8: 1—9.

Uti de dagar, då folket var ganska mycket och hade intet det de äta kunde, kallade Jesus till sig sina Lärjungar och sade till dem: Jag varkunnar mig öfver folket, ty de hafva nu i tre dagar töfvat när mig och hafva intet att äta; och om jag låter dem fastande gå hem, uppgifvas de under vägen; ty somlige af dem voro komne långväga. Och hans Lärjungar svarade honom: Hvar tager man bröd här i öknen, der man dem med mätta kan? Då sporde han dem: Huru många bröd hafven I? Svarade de: Sju. Och han bød folket sätta sig ned på jorden; och han tog de sju bröden, tackade, bröt och gaf sina Lärjungar, att de skulle lägga dem fram; och de lade fram för folket. Hade de ock några små fiskar; och då han välsignat hade,

bad han ock lägga dem fram. Så åto de och vordo mätta: och de togo upp sju korgar med aflefvor, som öfver voro. Och de som ätit hade voro vid fyratusende; och så lät han fara dem.

1 årg. *Högm.:* Matt. 16: 5—12.

Och när Jesu Lärjungar voro komne utöfver på den andra stranden, hade de förgätit taga bröd med sig. Då sade Jesus till dem: Ser till, och förvarer eder för de Phariseers och Sadduceers surdeg. Då tänkte de vid sig sjelfva och sade: Vi hafve intet bröd tagit med oss. När Jesus det förnam, sade han till dem: I klentrogne, hvad bekymrar det dock eder, att I icke hafven tagit bröd med eder? Förstån I icke ännu, eller minnens, om de fem bröd emellan de femtusen män, och huru många korgar I då upptogen? Icke heller om de sju bröd emellan de fyratusen män, och huru många korgar I då upptogen? Huru kommer det då till, att I icke kunnen förstå, att jag icke sade eder om bröd (då jag sade): I skolen förvara eder för de Phariseers och Sadduceers surdeg? Så förstodo de då, att han hade icke budit dem taga sig vara för bröds surdeg, utan för de Phariseers och Sadduceers lärdom.

2 årg. *Högm.:* Luk. 14: 12—15.

Sade Jesus ock desslikes till honom, som honom budit hade: När du gör middagsmåltid eller nattvard, bjud icke dina vänner, eller dina bröder, eller dina fränder, eller dina grannar, som rika äro, att de icke bjuda dig igen och löna din välgerning; utan hellre, då du gör gästabud, kalla de fattiga, sjuka, halta, blinda. Och salig är du, ty de förmå icke löna dig igen; men dig varder igenlönt i de rättfärdigas uppeståndelse. Men då en af dem, som

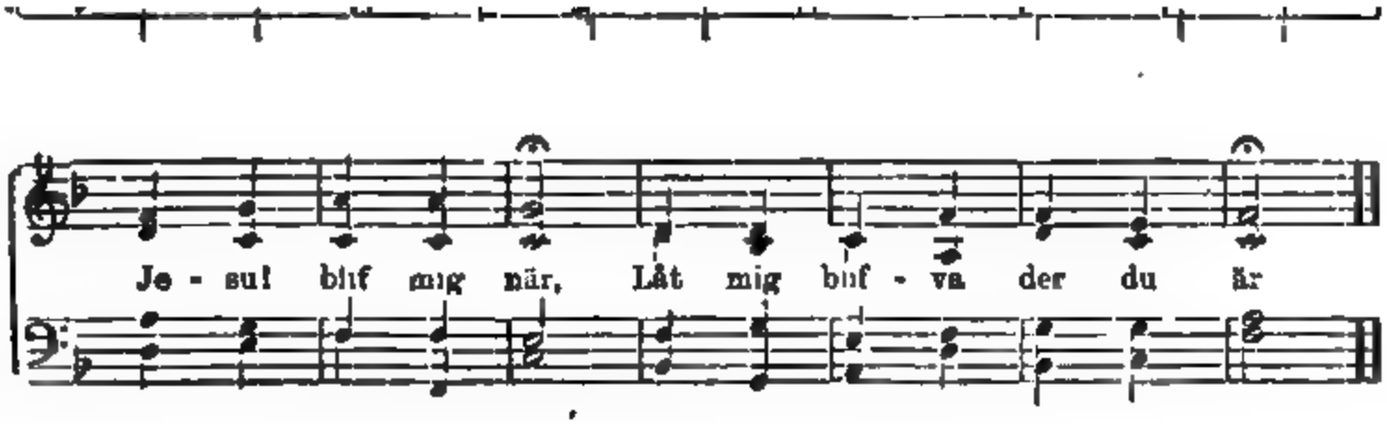

vid bordet sutto, detta hörde, sade han till honom: Salig är den som äter bröd i Guds rike.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader, som hafver genom din Son i öknen så rikeligen spisat fyratusende män, förutan qvinnor och barn, med sju bröd och få fiskar: vi bedje dig, att du värdiges nådeligen vara när oss med din välsignelse. Bevara oss från girighet och detta lefvernets omsorg, att vi ju måge för allting först söka efter Guds rike och din rättfärdighet, och så förnimma din hjelp i allt det vi behöfve, både till lif och själ, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Kristi Förklaringsdag.

Collekten: Se närmast föregående.

Epistelen: 2 Petr 1 16—18.

Kære bröder! Vi hafva icke efterföljt några kloka fabler, då vi kungjorde eder vår Herres Jesu Kristi kraft och tillkommelse, utan vi hafve sjelfve sett hans härlighet, då han fick af Gud Fader ära och pris genom en röst, som till honom skedde af den stora härligheten, så lydande: Denne är min älskelige Son, i hvilken jag hafver ett godt behag. Och denna röst hörde vi komma af himmelen, då vi voro med honom på det heliga berget.

Evangelium: Matt. 17: 1—8.

I den tiden tog Jesus Petrum och Jacobum och Johannem, hans broder, till sig och lade dem afsides upp på ett högt berg: och vardt förklarad för dem; och hans ansigte sken som solen, och hans kläder voro hvita som ett ljus. Och si, dem syntes Moses och Elias, talande med honom. Då svarade Petrus och sade till Jesum: Herre, här är oss godt att vara; vill du, så vilje vi här göra tre hyddor, dig en, Mose en och Elie en. Vid han ännu talade, si, en ljus sky omskygde dem, och si, en röst utur skyn sade: Denne är min kære Son,

i hvilken jag hafver ett godt behag; honom hören! Och när Lärjungarne det hörde, föllo de på sitt ansigte och vordo svårligen förfärade. Men Jesus gick till och tog på dem och sade: Står upp och rädens icke. Men då de upplyfte sina ögon, sågo de ingen, utan Jesum allena.

1 årg. *Högm.:* Joh. 13 31—38.

Jesus sade: Nu är menniskones Son förklarad, och Gud är förklarad i honom. Är nu Gud förklarad i honom, så skall ock Gud förklara honom i sig sjelf, och skall snart förklara honom.

2 årg. *Högm.:* Matt. 17: 9—13.

Och när de gingo ned af berget, böd Jesus dem och sade: Säger för ingen denna synen, till dess menniskones Son är uppstånden ifrån de döda. Och frågade honom hans Lärjungar och sade: Hvi säga då de Skriftlärde, att Elias måste komma tillförene? Jesus svarade och sade till dem: Elias skall ju komma först och skicka all ting i lag igen. Men jag säger eder: Elias är allaredan kommen, och de kände honom intet; utan gjorde honom hvad de ville. Sammalunda skall ock menniskones Son lida af dem. Då förstodo Lärjungarne, att han sade dem om Johannes Döparen.

Bön. O Herre Jesu Kriste, som med din välsignade lekamens förklaring på det heliga berget ville oss förstå låta både din heliga mandoms stora härlighet, såsom ock våra kroppars klarhet i det tillkommande lifvet, att vi der, såsom Moses och Elias syntes när dig i klarhet, skola också skina såsom stjernor i evighet och varda din förklarade lekamen och Änglar like: vi bedje dig ödmjukeligen, gif oss nåd, att vi alltid härpå tänka och oss dervid i all bedröfvelse tröste och med ett gudligt lefverne eftersöke. Detta gif oss, milde Herre Jesu Kriste! Du som lefver och regerar med Fadren och den Heliga Ande, välsignad i all evighet. Amen.

N:o 205.

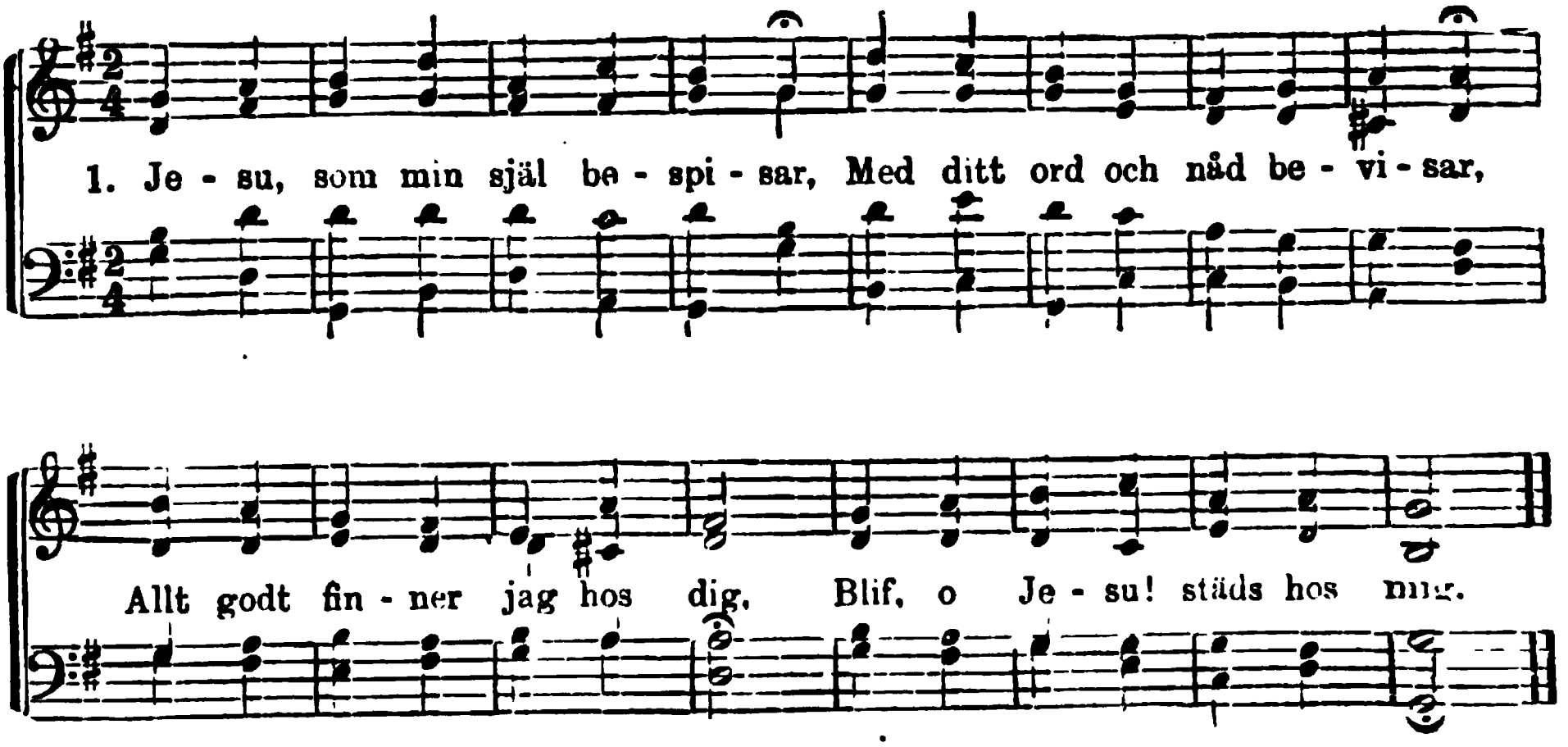

8 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss alltid, Herre Gud, din Anda till att tänka och göra det rätt är, att vi, som icke kunna vara dig förutan, måge ock lefva efter ditt heliga sinne, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 8: 12—17.

Så äre vi nu, käre bröder, skyldige, icke köttet, att vi skole lefva efter köttet; ty om I lefven efter köttet, så skolen I dö; men om I döden köttets gerningar med andan, så skolen I lefva. Ty alla de, som drifvas af Guds Anda, de äro Guds barn. Ty I hafven icke fått träldomens anda åter till räddhåga; utan I hafven fått utkorade barns Anda, i hvilken vi rope: Abba, käre Fader! Densamme Anden vittnar med vår anda, att vi äre Guds barn. Äre vi nu barn, så äre vi ock arfvingar, nemligen Guds arfvingar och Kristi medarfvingar; om vi annars lide med honom, att vi ock med honom komma måge till härligheten.

Evangelium: Matt. 7: 15—21.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Vakter eder för de falska Profeter, som komma till eder uti fårakläder, men invärtes äro de glupande ulfvar. Utaf deras frukt skolen I känna dem. Icke hemtar man vindrufvor af törne, ej heller fikon af tistel. Så bär hvart och ett godt träd god frukt, men ett ondt träd bär ond frukt. Ett godt träd kan icke bära ond frukt; icke kan heller ett ondt bära god frukt. Hvart och ett träd, som icke bär god frukt, skall afhuggas och kastas i elden. Derföre skolen I känna dem på deras frukt. Icke varder hvar och en kommande in i himmelriket, som säger till mig: Herre, Herre; utan den som gör min Fadens vilja, som är i himmelen.

1 årg. *Högm.:* Matt. 7: 13—14.

Jesus sade till sina Lärjungar: Allt det I nu viljen menniskorna skola göra eder, det gören I ock dem; ty detta är lagen och Profeterna. Går in igenom den trånga porten; ty den porten är vid, och den vägen är bred, som drager till fördömelse; och de äro många, som gå på honom. Och den porten är trång, och den vägen är smal, som drager till lifvet; och få äro de, som finna honom.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 4: 1—8.

Hvad säge vi då vår fader Abraham efter köttet hafva funnit? Det säge vi: Är Abraham rättfärdig vorden af gerningarne, så hafver han det han må berömma sig af; men icke för Gud. Men hvad säger Skriften? Abraham trodde Gud, och det vardt honom räknadt till rättfärdighet. Men honom, som håller sig vid gerningarne, varder lönen icke räknad af nåd, utan af pligt. Men honom, som icke håller sig vid gerningarne, utan tror på honom som den ogudaktiga gör rättfärdig, hans tro varder honom räknad till rättfärdighet; såsom ock David säger, att saligheten är den menniskas, hvilken Gud tillräknar rättfärdigheten, utan gerningar. Salige äro de, som deras orättfärdigheter äro förlåtna, och deras synder äro öfverskylda. Salig är den man, som Gud ingen synd tillräknar.

2 årg. *Högm.:* Matt. 7: 22—29.

På den dagen varde många sägande till mig: Herre, Herre, hafve vi icke profeterat uti ditt namn, och i ditt namn utdrifvit djeflar och i ditt namn många kraftiga gerningar gjort? Då skall jag bekänna dem: Jag kände eder aldrig; går ifrån mig, I ogerningsmän. Derföre, hvar och en som

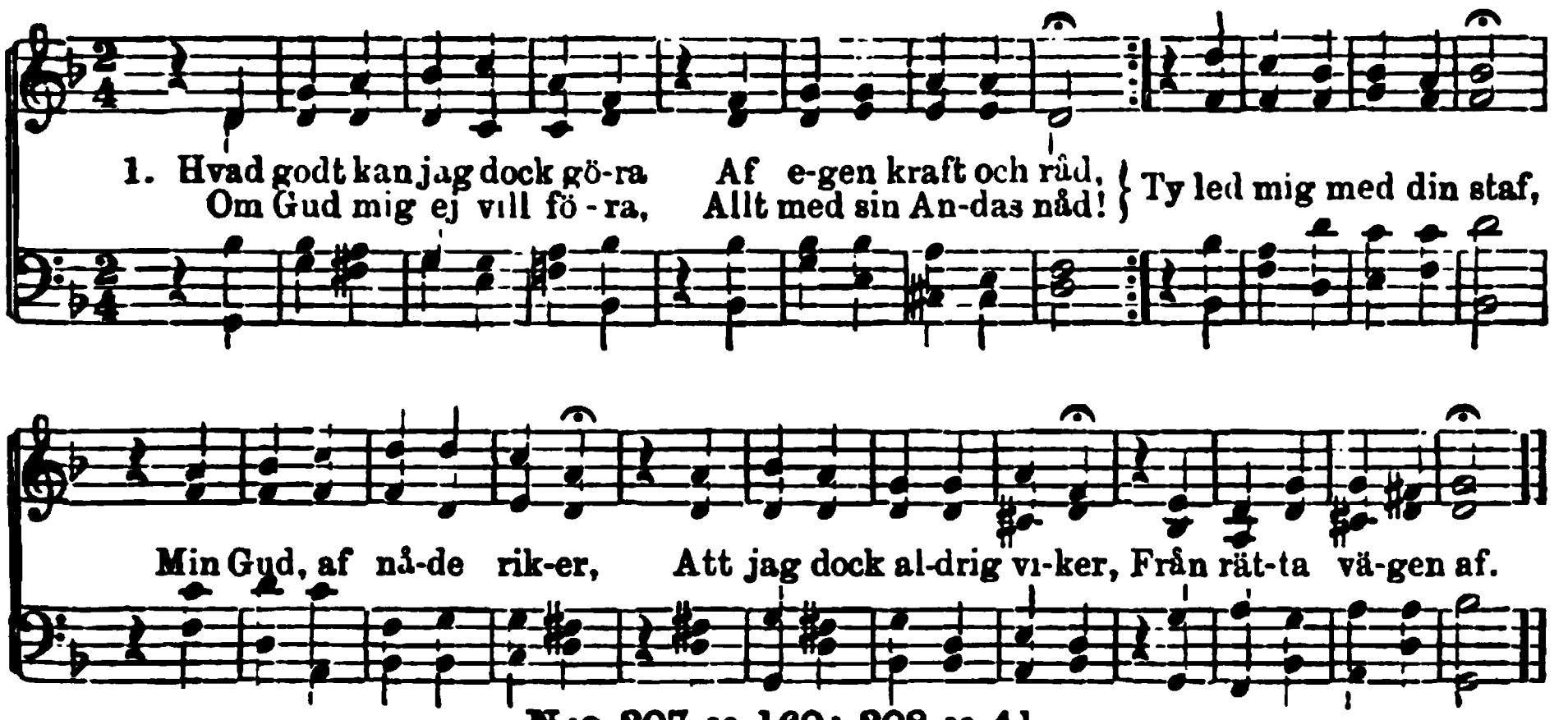

N:o 207 se 160; 208 se 41.

hörer dessa mina ord och gör derefter, honom liknar jag vid en vis man, som sitt hus byggde på ett hälleberg. Så föll slagregn, och kom flod, och vädret blåste och stötte på huset, och föll dock icke omkull; ty det var grundadt på hälleberget. Och hvar och en som hörer af mig dessa ord och gör icke derefter, han liknas vid en fåvitsk man, som byggde sitt hus på sanden. Och föll slagregn, och kom flod, och vädret blåste och stötte på huset; och det föll omkull, och dess fall var stort. Och det begaf sig, när Jesus lyktade detta talet, vardt folket förskräckt öfver hans lärdom. Ty han predikade väldeligen och icke som de Skriftlärde.

2 Årg. *Aftons.* 1 Joh. 4: 1—6.

Mine käraste, I skolen icke tro hvar och en anda, utan pröfver andarna, om de äro af Gud; ty många falske Profeter äro utgångne i verlden. Derpå skolen I känna Guds Anda: hvar och en ande, som bekänner, att Jesus Kristus är kommen i köttet, han är af Gud. Och hvar och en ande, som icke bekänner, att Jesus Kristus är kommen i köttet, han är icke af Gud; och det är Antikrists ande, af hvilken I hafven hört, att han skulle komma, och är nu allaredan i verlden. Käre barn, Iären af Gud och hafven öfvervunnit dem; ty den som är i eder, han är större än den som är i verlden. De äro af verlden; derföre tala de af verlden, och verlden hörer dem. Vi äre af Gud. Den som känner Gud, han hörer oss; den som icke är af Gud, han hörer oss intet. Deraf känne vi sanningens Anda och villans anda.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, af allt hjerta, att du hafver låtit oss komma till ditt heliga ords kunskap, och bedje dig, att du ville oss dermed nådeligen uppehålla och deruti dö låta. Värdigas

bevara alla rättsinnige predikanter, som troget predika ditt ord, för all förargelse och förderf och gifva dem ett långt lif; men straffa och fördrif alla de andre efter deras förtjenst, som icke troget handla med ditt ord, hvilka låtsa vara menlösa får och äro dock glupande ulfvar, och din fattiga Kristenhet för dem nådeligen bevara, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

9 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, vare din miskunds öron öppna till dina tjenares böner, och på det du må gifva dem det de bedja, låt dem det bedja, som dig ljuft är, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Cor. 10: 6—13.

Käre bröder! Låter oss icke hafva begärelse till det ondt är, såsom de begärelse hade. Varer icke heller afgudadyrkare, såsom somliga af dem, som skrifvet är: Folket satte sig ned till att äta och dricka, och stodo upp till att leka. Låter oss icke heller drifva horeri, såsom somlige af dem besmittade sig med horeri, och föllo på en dag tre och tjugutusende. Låter oss ock icke fresta Kristum, såsom somlige af dem frestade honom och vordo dräpne af ormar. Knorrer ock icke, såsom somlige af dem knorrade, och vordo dräpne af förderfvaren. Allt sådant vederfors dem till ett exempel; men det är oss skrifvet till en varning, på hvilken verldens ända kommen är. Derföre, den som låter sig tycka han står, han se till att han icke faller. Eder hafver ännu ingen frestelse påkommit, utan den mensklig är; men Gud är trofast, som icke låter eder frestas öfver eder förmåga, utan gör med frestelsen en utgång, så att I kunnen draga den.

N:o 205.

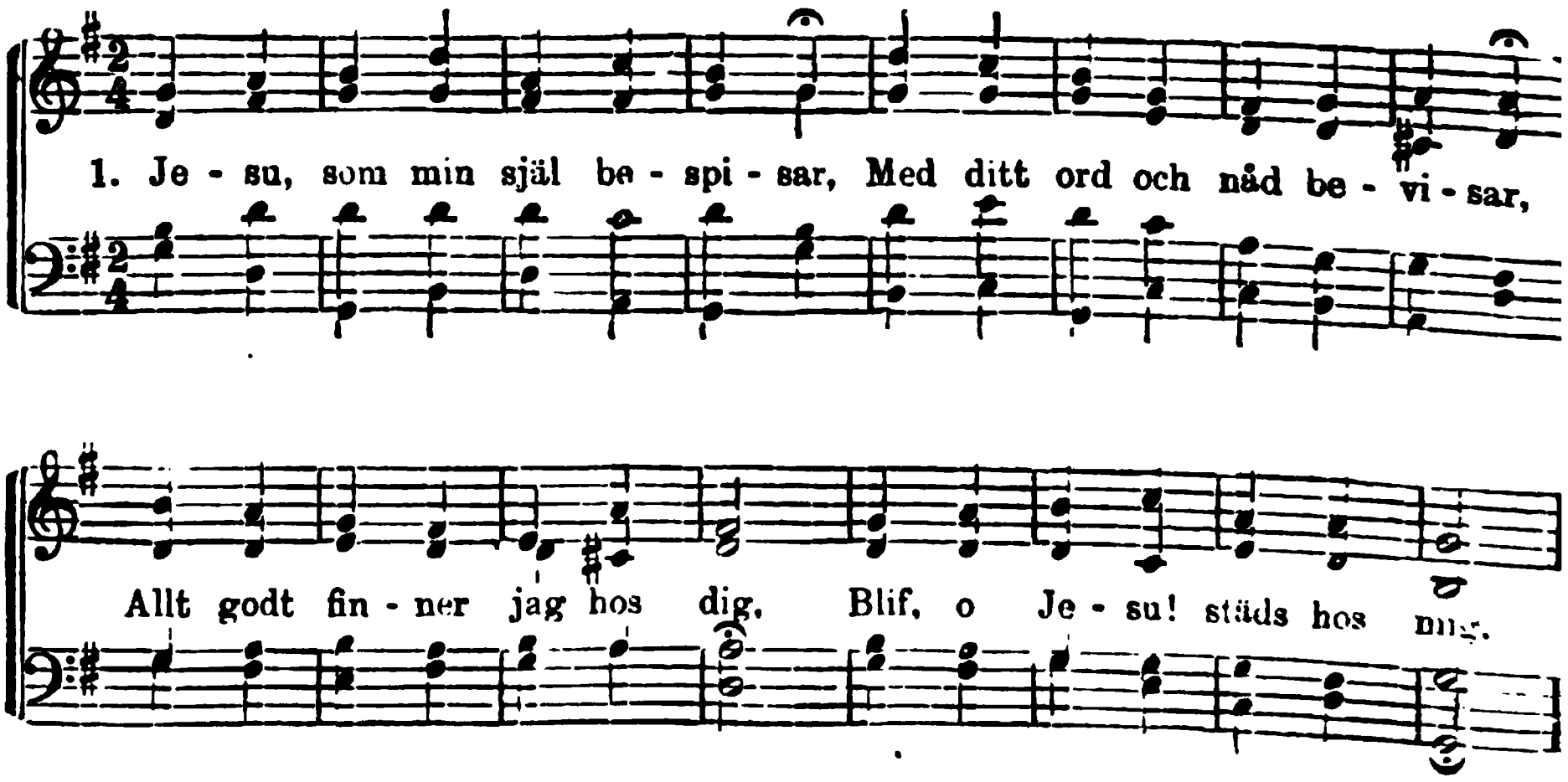

Evangelium: Luk. 16: 1—9.

I den tiden sade Jesus till sina lärjungar denna liknelse: Det var en rik man som hade en gårdsfogde; den vardt beryktad för honom, att han förfor hans egodelar. Då kallade han honom och sade till honom: Hvi hör jag sådant om dig? Gör räkenskap för ditt fögderi; ty du måste icke längre vara min fogde. Då sade fogden vid sig sjelf: Hvad skall jag göra? Ty min herre tager ifrån mig fögderiet. Gräfva orkar jag icke, och tigga blyges jag. Nu väl, jag vet hvad jag vill göra, att, då jag varder satt af mitt fögderi, måga de annamma mig uti sina hus. Då kallade han till sig alla sin herres gäldenärer och sade till den förste: Huru mycket är du min herre skyldig? Sade han: Hundrade tunnor olja. Då sade han till honom: Tag ditt bref och sätt dig snart ned och skrif femtio. Sedan sade han till den andre: Huru mycket är du skyldig? Sade han till honom: Hundrade pund hvete. Sade han till honom: Tag ditt bref och skrif åttatio. Och herren prisade den orätta fogden, att han visligen gjorde; ty denna verldens barn äro visare än ljusets barn, uti sitt slägte. Och jag säger eder: Görer eder vänner af den orätta mammon, på det att, när I behöfven, skola de anamma eder uti evinnerliga hyddor.

1 årg. *Högm.:* Luk. 12: 42—48.

Då sade Herren: Hvar finner man en trogen och snäll skaffare, den hans herre sätter öfver sitt tjenstefolk, att han dem i rättan tid gifver hvad dem behörer? Salig är den tjenaren, den herren finner så göra, då han kommer. Sannerligen säger jag eder, han skall sätta honom öfver allt det han eger. Men om den tjenaren sade i sitt hjerta:

min herre dröjer fast att komma igen; och begynte slå tjenarena och tjenarinnorna, och äta och dricka och varda drucken; så kommer den tjenarens herre, på den dagen han det sig icke förmodar och på den stunden den han icke vet, och skall hugga honom i stycken och skall sätta hans lott med de otrogna. Men den tjenaren, som visste sin herres vilja och icke beredde sig och icke gjorde efter hans vilja, han skall lida mycket hugg: Men den der icke visste, och gjorde dock det som hugg värdt var, han skall få hugg lida; ty den som mycket gifvet är, af honom skall mycket varda utkrafdt; och hvem mycket befaldt är, af honom skall varda mycket äskadt.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 4: 9—25.

Månn' nu denna saligheten allenast vara kommen öfver omskärelsen, eller ock öfver förhuden? Vi säge ju, att Abraham vardt tron räknad till rättfärdighet. Huru blef hon då honom tillräknad? När han var i omskärelsen, eller när han var i förhuden? Icke i omskärelsen, utan i förhuden. Men han tog omskärelsens tecken för ett insegel till trons rättfärdighet, hvilken han hade i förhuden, att han skulle vara allas deras fader, som i förhuden trodde, att sådant skulle ock räknas dem för rättfärdighet; Desslikes ock omskärelsens fader, icke dem allenast, som äro af omskärelsen, utan ock dem som vandra i trons fotspår, som var i vår fader Abrahams förhud. Ty det löftet, att han skulle varda verldens arfvinge, är icke skedt Abraham och hans säd igenom lagen, utan igenom trons rättfärdighet. Ty om de, som lyda till lagen, äro arfvingar, så är tron onyttig vorden och löftet är blifvet om intet. Ty lagen kommer vrede åstad; ty der ingen lag är, der är

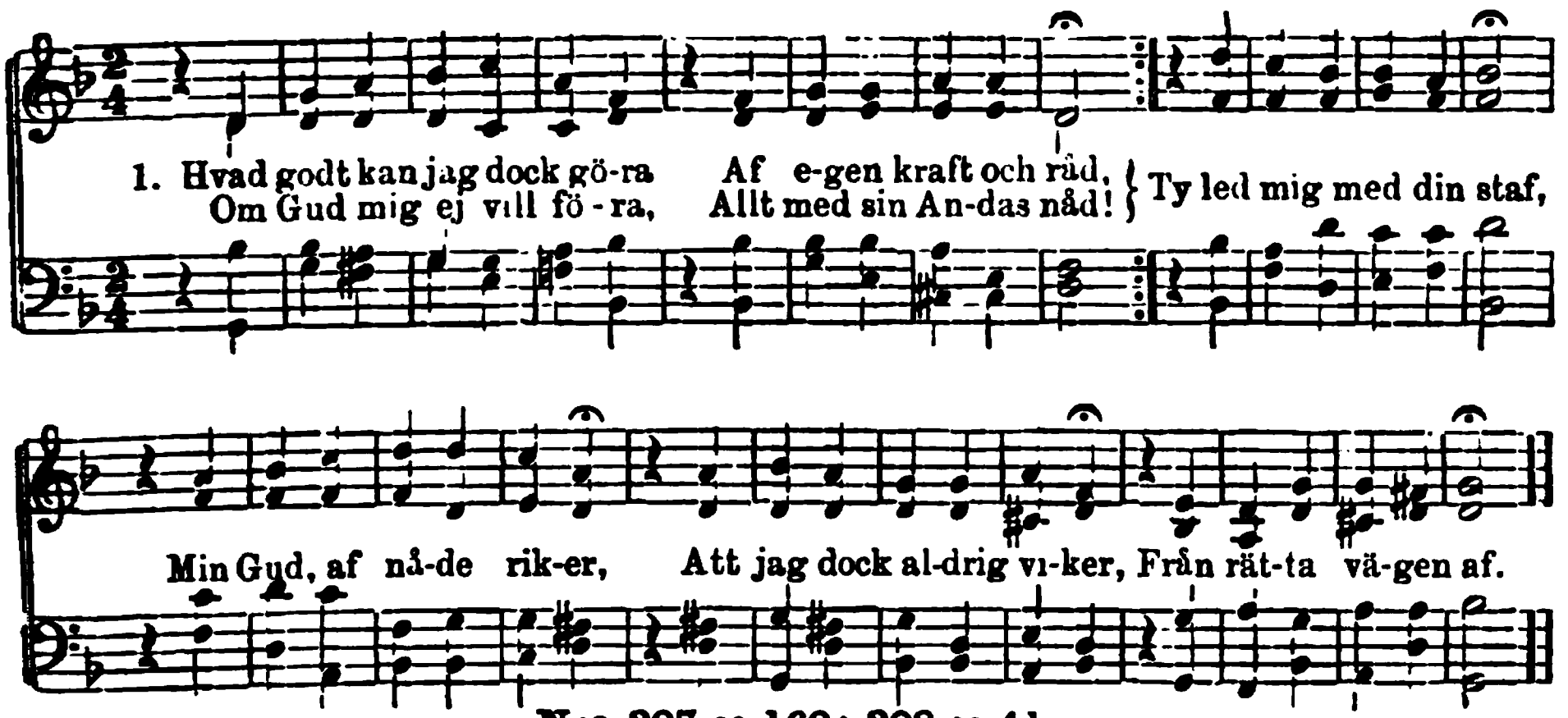

N:o 207 se 160; 208 se 41.

icke heller öfverträdelse. Derföre måste det vara af tron, att det skall vara af nåd, och löftet fast blifva åt all säden; icke honom allenast, som är af lagen, utan ock honom som är af Abrahams tro, hvilken är allas vår fader; som skrifvet är: Jag hafver satt dig till en fader öfver många hedningar; för Gud, den du trott hafver, hvilken de döda gör lefvande och kallar de ting, som icke äro, likasom de voro. Och han trodde på det hopp, der intet hopp var, att han skulle varda många hedningars fader, som sagdt var till honom: Så skall din säd vara. Och han vardt icke svag i tron, och aktade icke sin halfdöda kropp, ty han var nära hundrade år gammal; ej heller Saras halfdöda qved: Ty han tviflade intet på Guds löfte med otro; utan vardt stark i tron, gifvande Gud äran; Och var fullviss derpå, att den som lofvade, han var ock mäktig det att hålla. Derföre vardt det ock räknadt honom till rättfärdighet. Så är detta icke allenast skrifvet för hans skull, att honom tillräknadt vardt; utan ock för vår skull, som det också tillräknadt varder, när vi tro på honom, som vår Herre Jesus uppväckte ifrån de döda; hvilken för våra synders skull är utgifven och för vår rättfärdighets skull uppväckt.

2 årg. *Högm.*: Luk. 16: 10—17.

Den der trogen är i det minsta, han är ock trogen i det mer är; och den i det minsta orätt är, han är ock orätt i det mer är. Ären I nu icke trogne uti den orätte mammon, ho vill då betro eder om det sannskyldiga? Och om I ären icke trogne uti en annans, ho vill få eder det edert är? Ingen tjenare kan tjena två herrar; ty antingen skall han hata den ena och älska den andra, eller ock hålla sig intill den ena och förakta den andra.

I kunnen icke tjena Gud och mammon. Allt detta hörde ock de Phariseer, som girige voro, och gjorde spe af honom. Och han sade till dem: I ären de som gören eder sjelfva rättfärdiga för menniskor; men Gud vet edert hjerta; ty det som för menniskor högt är, det stygges Gud vid. Lagen och Profeterna hafva profeterat intill Johannes; ifrån den tiden varder Guds rike förkunnadt genom Evangelium, och hvar man gör våld på det. Men snarare skola himmel och jord förgås, än en titel af lagen falla.

2 årg. *Aftons.*: 2 Tess. 3: 10—13.

Och då vi voro när eder, bödo vi eder sådant, att ho der icke vill arbeta, han skall icke heller äta. Ty vi höre, att somlige ibland eder umgås oskickligt och arbeta intet, utan drifva fåfänga. Men dem, som sådane äro, bjude vi och förmane, genom vår Herre Jesum Kristum, att de arbeta med stillhet och äta sitt eget bröd. Men I, käre bröder, förtröttens icke göra det godt är.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader, som oss så rikligen välsignat och vårt dagliga bröd så öfverflödeligen gifvit hafver: vi bedje dig, bevara oss för girighet och uppväck våra hjertan, att vi af din välsignelse gerna och mildeligen hjelpe de fattiga, på det vi måge finnas trogne skaffare öfver dina gåfvor, att oss icke fattas skall i evighet, när vi af detta embetet satte varda och för din dom komma skole. Amen.

10 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, du som derutinnan bevisar din allsmäktighet, att du skonar och förlåter det, som brutet är, bevisa margfaldeligen din barmhertighet öfver oss, att vi, som stå efter det, du lofvat hafver, måge i det himmelska goda delaktige varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

N:o 209.

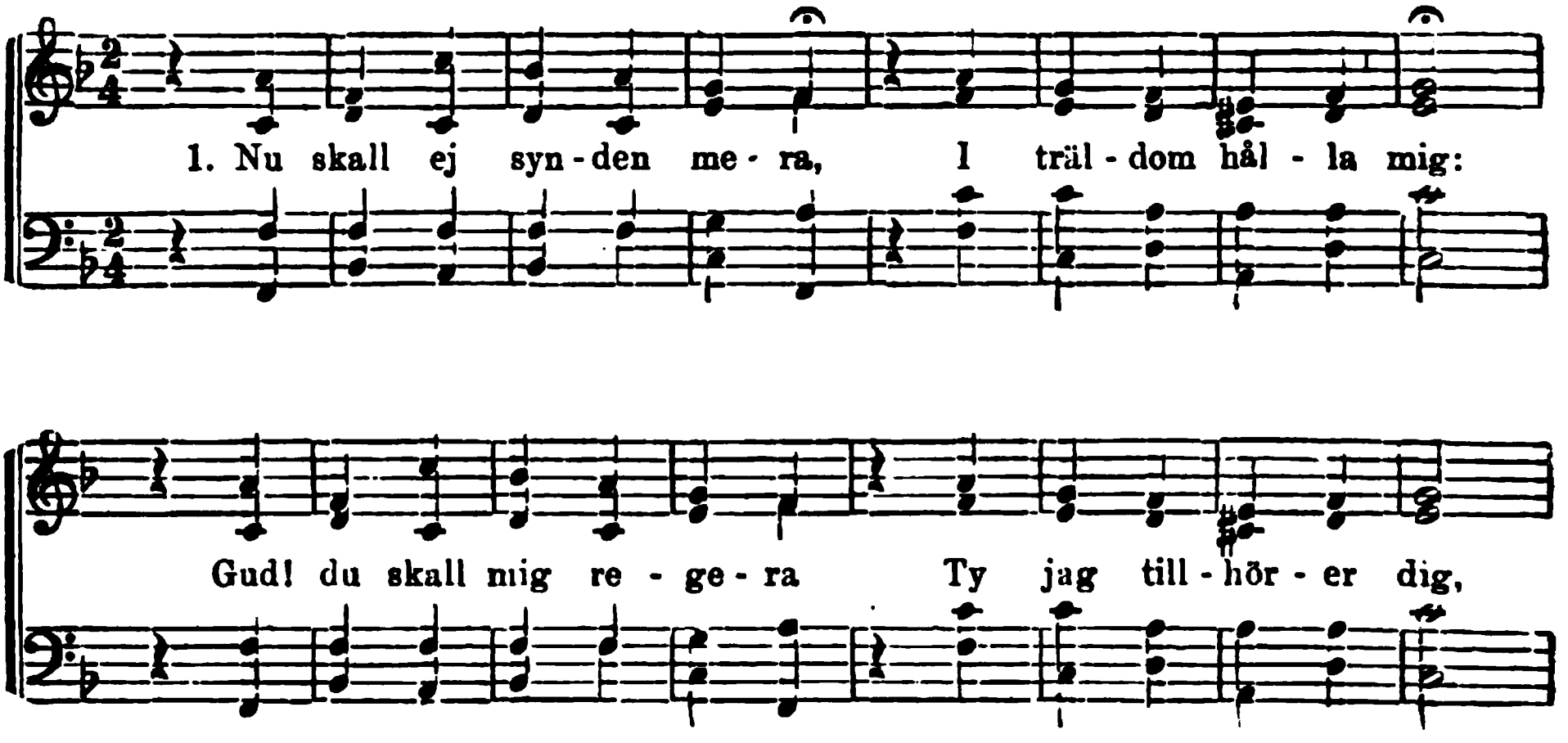

Epistein: 1 Cor 12: 2—11.

Käre bröder! I veten, att I hafven varit hedningar och gått till de stumma afgudar, efter som I förförde vorden. Derföre gör jag eder veterligt, att ingen förbannar Jesum, som genom Guds Ande talar; och ingen kan kalla Jesum en Herre, utan genom den Helige Anda. Gåfvorna äro mångahanda; men Anden är en. Och embeten äro mångahanda; men Herren är en. Och krafterna äro mångahanda; men Gud är en, som allt verkar i alla. Uti hvar och en bevisa sig Andans gåfvor till gagns. Den ena varder gifvet af Andan tala om visdom, den andra tala om förstånd af samma Anda; en annan tron af samma Anda, en annan helbregda gåfva af samma Anda; en annan underliga ting göra; en annan profetia; en annan åtskilja andar; en annan mångahanda tungomål; en annan tungomåls uttydelse. Men allt detta verkar densamme ene Anden, delande hvar och en sitt, såsom honom täckes.

Evangelium: Luk. 19: 41—47.

I den tiden, då Jesus kom fram och fick se staden (Jerusalem), gret han öfver honom. Och han sade: Om du ock visste, hvad din frid tillhörer, så vorde du det visserligen i denna din dag betänkande; men nu är det fördoldt för dina ögon. Ty den tid skall komma öfver dig, att dina ovänner skola dig belägga, och skansa omkring dig, ock tränga dig på alla sidor. Och de skola nedslå dig till jorden, och dina barn, som i dig äro, och de skola icke låta igen i dig sten på sten, derföre att du icke känna kunde den tiden, der du uti sökt var. Så gick han in i templet och begynte utdrifva dem, som derinne sålde och köpte: Sägande till dem: Det är skrifvet: Mitt hus är ett bönehus;

men I hafven gjort det till en röfvarekula. Och han lärde hvar dag i templet.

1 årg. *Högm.:* Joh. 8: 21—30.

Då sade åter Jesus till Judarne: Jag går bort, och I skolen söka mig, och skolen dö uti edra synder. Dit jag går, kunnen I icke komma. Då sade Judarne: Månn' han då vilja dräpa sig sjelf, medan han säger: Dit jag går, kunnen I icke komma? Och han sade till dem: I ären nedanefter, och jag är ofvanefter; I ären af denna verlden, jag är icke af denna verlden. Så hafver jag nu sagt eder, att I skolen dö i edra synder; ty om I icke tron, att det är jag, skolen I dö i edra synder. Då sade de till honom: Ho äst du? Och Jesus sade till dem: Allraförst jag, som talar med eder. Jag hafver mycket, som jag måtte tala och döma om eder; men den mig sändt hafver, är sannfärdig, och det jag hafver hört af honom, det talar jag i verlden. Men de förstodo icke, att han talade till dem om Fadren. Då sade Jesus till dem: När I hafven upphöjt menniskones Son, då skolen I förstå, att det är jag, och att jag gör intet af mig sjelf; utan hvad Fadren hafver lärt mig, det talar jag. Och den mig sändt hafver är med mig. Fadren låter mig icke blifva allena; ty jag gör alltid det honom täckt är. När han detta talade, trodde många på honom.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 5: 1—11.

Medan vi nu rättfärdige vordne äro af tron, hafve vi frid med Gud, genom vår Herre Jesum Kristum; genom hvilken vi hafve ock en tillgång i tron till denna nåd, som vi uti stå, och berömme oss uti hoppet, som vi hafve till den härlighet, som Gud gifva skall. Och icke det allenast; utan

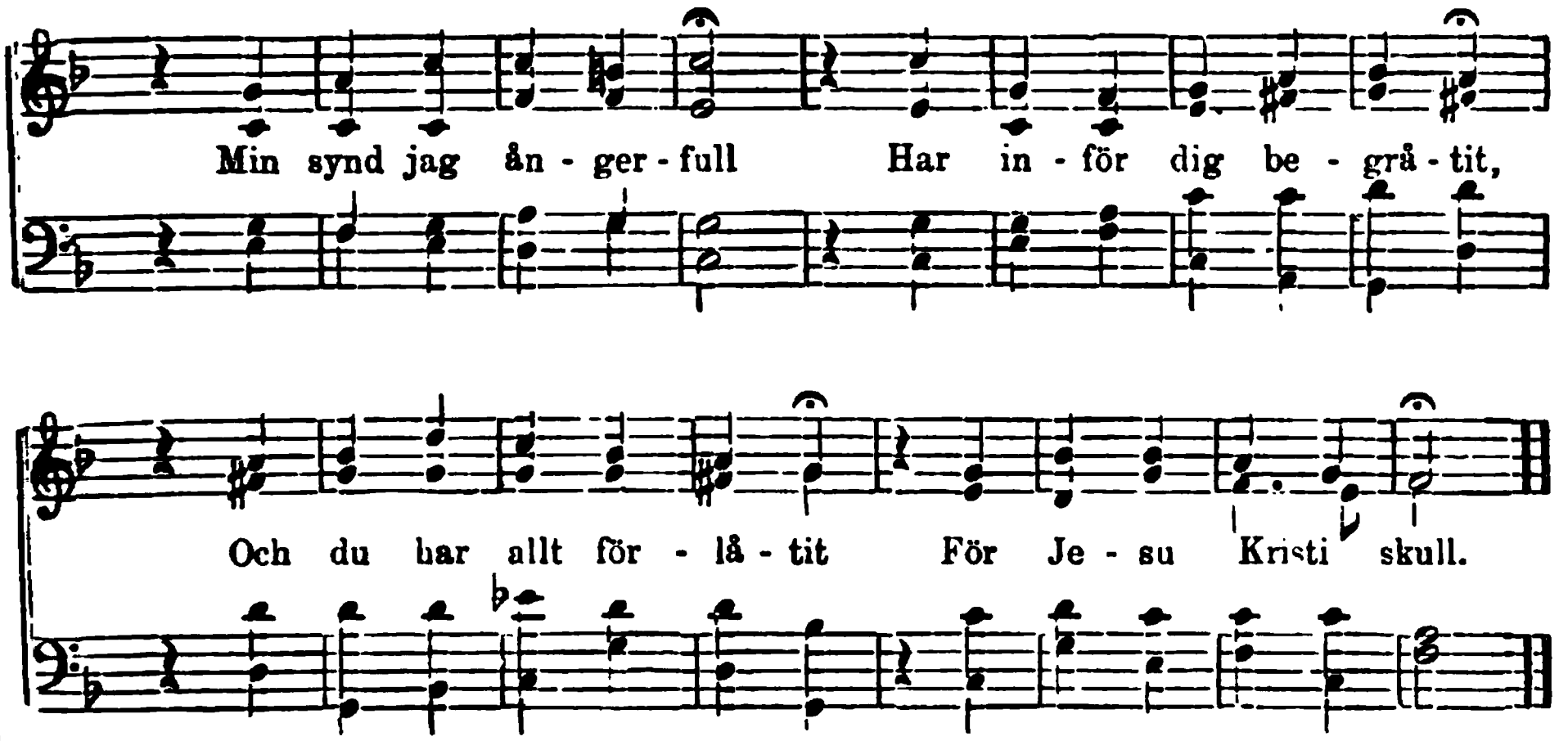

vi berömma oss ock i bedröfvelsen, vetande, att bedröfvelse gör tålamod; och tålamod gör förfarenhet; förfarenhet gör hopp. Men hoppet låter icke komma på skam; ty Guds kärlek är utgjuten i våra hjertan, genom den Helige Anda, som oss gifven är. Ty ock Kristus, den stund vi ännu svage voro efter tiden, hafver lidit döden för oss syndare. Nu vill näppeligen någon dö för det som rätt är; för det som godt är torde tilläfventyrs någon dö. Derföre beprisar Gud sin kärlek till oss, att Kristus är död för oss, när vi ännu voro syndare. Så varde vi ju mycket mer behållne genom honom för vreden, efter vi äre rättfärdige gjorde i hans blod. Ty efter vi vordo förlikte med Gud, genom hans Sons död, den stund vi ännu voro ovänner; mycket mer, efter vi äre förlikte, blifva vi nu behållne genom hans lif. Icke allenast det; utan vi berömme oss ock af Gud, genom vår Herre Jesum Kristum, genom hvilken vi nu förlikningen fått hafve.

2 årg. *Högm.:* Matt. 11: 20—24.

Då begynte Jesus till att förevita de städer, i hvilka han hade gjort sina mesta krafter, och de hade likväl intet bättrat sig: Ve dig, Chorazin, ve dig Bethsaida; ty hade sådana krafter varit gjorda i Tyrus och Sidon, som i eder gjorda äro, de hade längesedan uti säck och aska gjort syndabättring. Dock säger jag eder, att Tyrus och Sidon skall drägligare vara på domedag än eder. Och du, Capernaum, som är upphöjd allt intill himmelen, du skall blifva nederstött allt intill helvetet; förty hade sådana krafter skett i Sodom, som i dig skedde äro, det hade stått än i dag. Dock säger jag eder: De Sodomeers land skall drägligare varda på domedag än dig.

2 årg. *Aftons.:* Ebr. 3: 12—19.

Ser till, käre bröder, att tilläfventyrs uti någon af eder icke är ett argt och otroget hjerta, som träder ifrån lefvande Gud; utan förmaner eder sjelfva alla dagar, så länge det nämnes i dag; att ingen ibland eder blifver förhärdad genom syndens bedragelse. Ty vi äre delaktige vordne af Kristo, om vi annars tron, som vi begynt hafve, fast behålle intill ändan. Emedan det säges: I dag, om I fån höra hans röst, så förhärden icke edra hjertan, såsom skedde i vreden. Ty somlige, som henne hörde, förtörnade honom; men icke alle, som farne voro utaf Egypten genom Moses. Men hvilka var han vred i fyratio år? Var han icke dem, som syndat hade, hvilkas kroppar förföllo i öknen? Men hvilka svor han då, att de icke skulle komma in i hans roligbet, utan de otrogna? Och vi se, att de icke kunde ingå, för otrons skull.

Bön. Allsmäktige, evige Gud! som ditt ord och din Son, Jesum Kristum, oss genom din Helige Anda uppenbarat och kungjort hafver; vi bedje dig, uppväck våra hjertan, att vi det allvarligen anamme, och det icke försumme och förakte, såsom ditt folk, de otrogne Judar, gjorde; på det vi måge lefva i din fruktan, dagligen förökas i tron till din barmhertighet och få en evig salighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

II Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O allsmäktige, evige Gud! hvilkens mildhet vidt öfvergår deras förtjenst och begäran, som bedja dig, utgjut din barmhertighet öfver oss och tilligif det brutet är, och förröka i oss det som godt är, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: 1 Cor. 15: 1—10.

Käre bröder, jag minner eder på Evangelium, som jag eder förkunnat hafver, hvilket I ock anammat hafven, i hvilket I ock stån; genom hvil-

N:o 210, A.

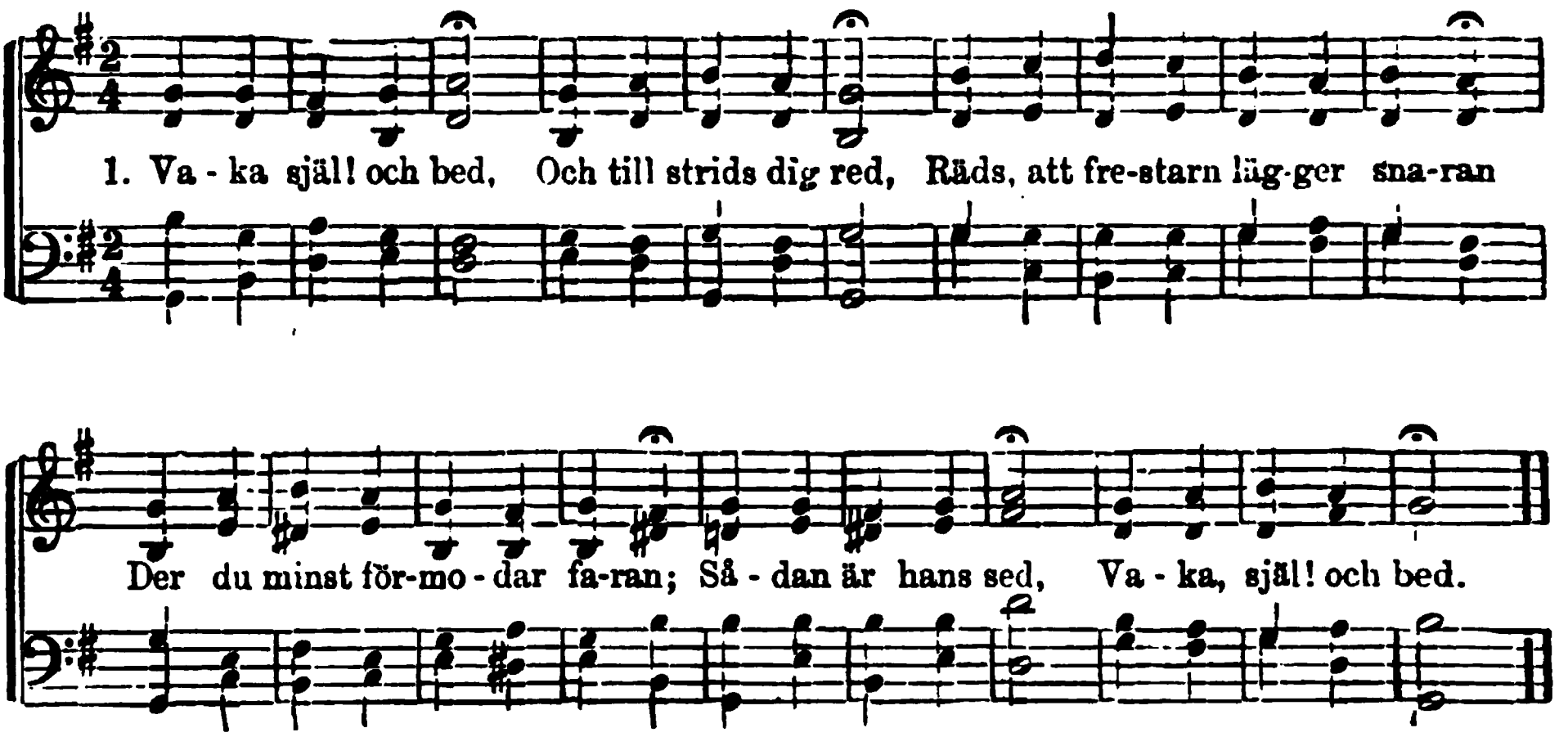

ket I ock salige varden, huruledes jag eder det förkunnade, om I hafven det behållit; utan så är, att I förgäfves trott hafven. Ty jag hafver i förstone eder föregifvit, det jag ock undfått hafver, att Kristus är död för våra synder, efter Skrifterna; och att han är begrafven, och att han uppstånden är på tredje dagen efter Skrifterna; och att han vardt sedd af Cephas, och sedan af de tolf. Sedan vardt han sedd af mer än femhundrade bröder på en tid, af hvilka många ännu lefva, men mesta delen äro afsomnade. Derefter vardt han sedd af Jacob och sedan af alla Apostlarne. På sistone efter alla vardt han ock sedd af mig, såsom af en, den der i otid född är. Ty jag är den ringaste ibland Apostlarne, så att jag icke är värd kallas Apostel; derföre att jag hafver förföljt Guds församling. Men af Guds nåd är jag det jag är; och hans nåd hafver icke fåfäng varit i mig, utan jag hafver mer arbetat än de alla; dock icke jag utan Guds nåd, som i mig är

Evangelium: Luk. 18: 9—14.

I den tiden sade ock Jesus till somliga, som tröstade på sig sjelfva, att de voro rättfärdige och försmådde andra, denna liknelsen: Två män gingo upp i templet till att bedja, den ene en Pharisee och den andre en Publikan. Phariseen stod och bad för sig sjelf: jag tackar dig Gud, att jag icke är såsom andra menniskor, röfvare, orättfärdige, horkarlar, eller ock såsom denne Publikanen. Jag fastar två gånger i veckan och gifver tionde af allt hvad jag äger. Och Publikanen stod långt ifrån och ville icke lyfta ögonen upp till himmelen; utan slog sig för sitt bröst och sade: Gud, miskunda dig öfver mig syndare. Jag säger eder: denne gick dädan hem igen rättfärdigad mer än den andre; ty den sig upphöjer, han varder förnedrad, och den sig förnedrar han varder upphöjd.

1 årg. *Högm.:* Matt. 21: 23—31.

Jesus sade till de öfverste Presterna och de Äldste i folket: hvad synes eder? En man hade två söner och gick till den förste och sade: son, gack och arbeta i dag i min vingård. Han svarade och sade: jag vill icke. Sedan ångrade honom det och gick åstad. Och gick han till den andre, och sade sammalunda. Då svarade han och sade: ja, Herre, och gick intet. Hvilken af de två gjorde det fadren ville? De sade till honom: Den förste. Sade Jesus till dem: Sannerligen säger jag eder, att Publikaner och skökor skola gå i himmelriket förr än I.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 5: 12—21.

Derföre, såsom igenom en menniska är synden kommen i verlden, och för syndens skull döden; och är så döden kommen öfver alla menniskor, efter de alla syndat hafva. Ty synden var väl i verlden, allt intill lagen; men der ingen lag är, der aktas icke synden. Utan döden var väldig alltifrån Adam intill Moses; öfver dem ock som icke hade syndat i sådan öfverträdelse som Adam, hvilken är hans liknelse, som tillkommande var. Men det hafver sig icke så med gåfvan, som med synden; ty om igenom ens (menniskas) synd äro många döde: så är mycket mer Guds nåd och gåfva många rikeligen vederfaren genom Jesum Kristum, som den ena menniskan var i nåden. Och är icke gåfvan allenast öfver en synd, såsom förderfvet är kommet för den ena syndarens ena synd; ty domen är kommen af en synd till fördömelse, men gåfvan af många synder till rättfärdighet. Ty

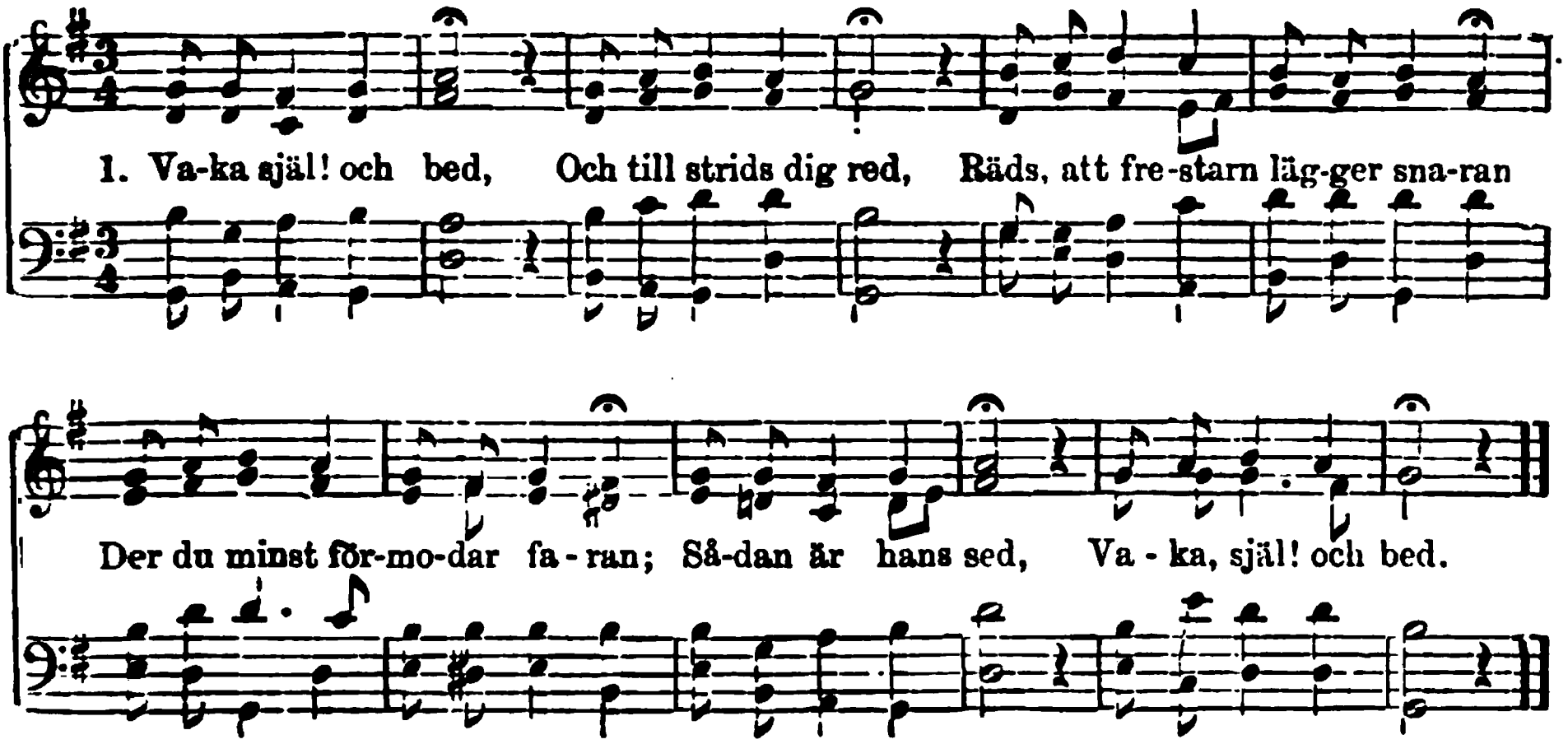

om döden hafver för ens synds skull väldig varit igenom en: mycket mer skola de, som undfå nådens och gåfvans fullhet till rättfärdighet, vara väldige i lifvet genom en, Jesus Kristus. Ty, såsom för ens synds skull är fördömelse kommen öfver alla menniskor; så kommer ock igenom ens rättfärdighet, lifvets rättfärdighet öfver alla menniskor. Ty såsom för en menniskas olydnad äro många vordne syndare; så varda ock för ens lydnads skull många rättfärdige. Men lagen är också härmed inkommen, att synden skulle öfverflöda; men der synden öfverflödade, der öfverflödade då nåden mycket mer. På det att, såsom synden hafver väldig varit till döden; så skulle ock nåden väldig vara genom rättfärdigheten till evinnerligt lif, genom Jesum Kristum.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 23: 1—12.**

Då talade Jesus till folket och till sina Lärjungar, sägande: På Mose stol sitta de skriftlärde och Phariseer. Allt det de bjuda eder hålla, det håller och görer; men efter deras gerningar görer icke; ty de säga och göra intet. De binda tunga och odrägliga bördor tillsammans och lägga menniskorna på härdarna; men de vilja icke sjelfve röra dem med ett finger. Men alla sina gerningar göra de, på det de skola varda sedde af menniskorna. De göra sina tänkeskrifter breda och fållarna på sina kläder stora. De sitta gerna främst vid borden och i Synagogorna; och vilja gerna varda helsade på torgen och heta af menniskorna Rabbi, Rabbi. Men I skolen icke låta kalla eder Rabbi: ty en är eder Mästare, Kristus, och I ären alle bröder. Och I skolen ingen fader kalla eder på jorden; ty en är eder Fader, som är i himmelen. Och I skolen icke låta kalla eder Mästare; ty

en är eder Mästare Kristus. Den som är ypperst ibland eder, han skall vara en tjenare. Ty den sig upphöjer, han skall varda förnedrad; och den sig förnedrar, han skall varda upphöjd.

2 årg. *Aftons.:* **1 Joh. 1: 8—2: 2.**

Säge vi, att vi hafva ingen synd, då bedrage vi oss sjelfva, och sanningen är icke i oss. Men om vi bekänne våra synder, han är trofast och rättvis, att han förlåter oss synderna och renar oss af all orättfärdighet. Men säge vi, att vi hafva intet syndat, då göre vi honom till ljugare, och hans ord är icke i oss. Mina barn, detta skrifver jag eder, att I skolen icke synda; och om någon syndar, då hafve vi en försvarare när Fadren, Jesus Kristus, den rättfärdig är. Och han är försoningen för våra synder; icke allenast för våra, utan ock för hela verldens.

Bön. **Herre Gud, himmelske Fader! vi bedje dig ödmjukligen, att du ville genom den Heliga Anda så regera oss, att vi icke förgäte våra synder och varda säkre; utan hafva en rätt åtrå och ånger och dagligen bättra vårt lefverne och trösta oss allena dermed, att du vill för din Sons, Jesu Kristi skull vara oss nådig, förlåta synderna och gifva oss en evig salighet. Amen.**

12 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. **O allsmäktige och miskundsamme Gud! af hvilkens gåfva kommer, att dig af dina trogna värdigt och troget tjent varder, gif oss, att vi utan förhinder måge framkomma till ditt heliga löfte, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Epistela: **2 Cor. 3: 4—18.**

Kære bröder, en sådan tröst hafve vi till Gud genom Kristum. Icke att vi beqvämlige äro af oss sjelfva något tänka, såsom af oss sjelfva; men äro vi till något beqvämlige, så är det utaf Gud;

N:o 211.

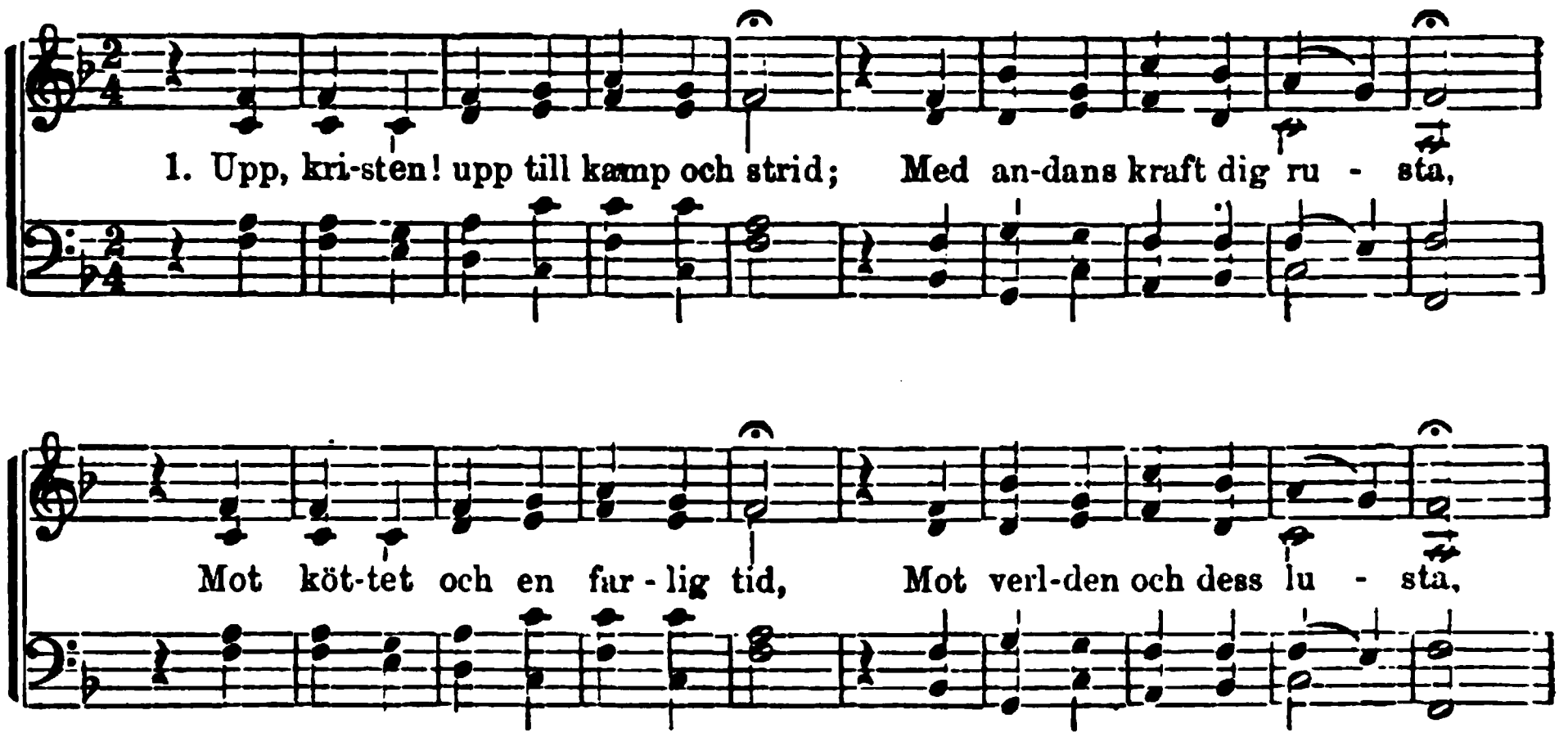

hvilken ock oss beqvämlige gjort hafver, till att föra det Nya Testamentets embete, icke bokstafvens, utan andans; ty bokstafven dödar, men anden gör lefvande. Hade nu det embetet klarhet, som genom bokstafven dödar och i stenar utgrafvet är, så att Israels barn icke kunde se på Mose ansigte för hans ansigtes klarhets skull, den dock återvänder: Hvi skulle icke mycket mer det embetet, som anden gifver hafva klarhet? Ty om det embete, som fördömelse predikar, hafver klarhet, mycket mer öfvergår det embete i klarhet, som rättfärdighet predikar. Och dertill med, det som förklaradt vardt, var dock i denna måtto lika som icke förklaradt, emot denna öfversvinneliga klarheten. Ty hade det klarhet, som återvänder, mycket mer hafver det klarhet, som varaktigt är. Efter vi nu sådant hopp hafve, äre vi mycket dristige; och göre icke såsom Moses, den ett täckelse hängde för sitt ansigte, så att Israels barn icke kunde se uppå dess ända, som återvänder; utan deras sinnen äro förstockade; ty allt intill denna dag blifver samma täckelse oborttaget öfver Gamla Testamentet, när de läsat, hvilket i Kristo återvänder. Men intill denna dag, då Moses läsen vardet, hänger täckelset för deras hjertan. Men, om de omvände sig till Herren, så vorde täckelset borttaget. Ty Herren är en Ande; der nu Herrans Ande är, der är frihet. Men nu skåde vi alle, såsom uti en spegel, Herrans klarhet med obetäckt ansigte, och vi varde förklarade uti samma beläte, ifrån den ena klarheten till den andra, såsom af Herrans Anda.

Evangelium: Mark. 7: 31—37.

I den tiden, då Jesus åter utgick ifrån Tyri och Sidons gränser, kom han till det Galileiska haf-

vet, midt igenom de landsändar vid de tio städer. Och de hade fram för honom en döf, den der ock en dumbe var, och bådo honom, att han ville lägga handen på honom. Då tog han honom afsides ut ifrån folket och satte sina fingrar i hans öron och spottade ut; dermed han tog på hans tunga; och såg upp åt himmelen, suckade och sade till honom: Hephethah! det vill säga, upplåt dig. Och straxt öppnades hans öron, och hans tungas band vardt löst, och han talade redigt. Och böd han dem, att de skulle ingen sägat. Men ju mer han det förböd, ju mer de förkunnade det. Och de förundrade sig öfvermåttan, sägande: allt hafver han väl beställt; de döfva låter han höra och dumbar tala.

1 årg. *Högm.:* Matt. 12: 33—37.

Jesus sade till de Phariseer: Gören antingen trädet godt, så varder frukten god, eller ock gören trädet ondt, så varder frukten ond; ty af frukten känner man trädet. I huggormars afföda, huru kunnen I tala något godt, medan I ären sjelfve onde? Ty der hjertat med fullt är, deraf talar munnen. En god menniska bär godt fram af hjertats goda fatabur; och en ond menniska bär ondt fram af en ond fatabur. Men jag säger eder, att för hvart och ett fåfängt ord, som menniskorna tala, skola de göra räkenskap på domedag. Ty af dina ord skall du blifva rättfärdig hållen, och af dina ord skall du blifva fördömd.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 6: 1—23

Hvad vilja vi då säga? Skola vi blifva i synden på det nåden skall öfverflöda? Bort det! Vi som äro döde ifrån synden, huru skulle vi ännu lefva i henne? Veten I icke, att alle vi som äre

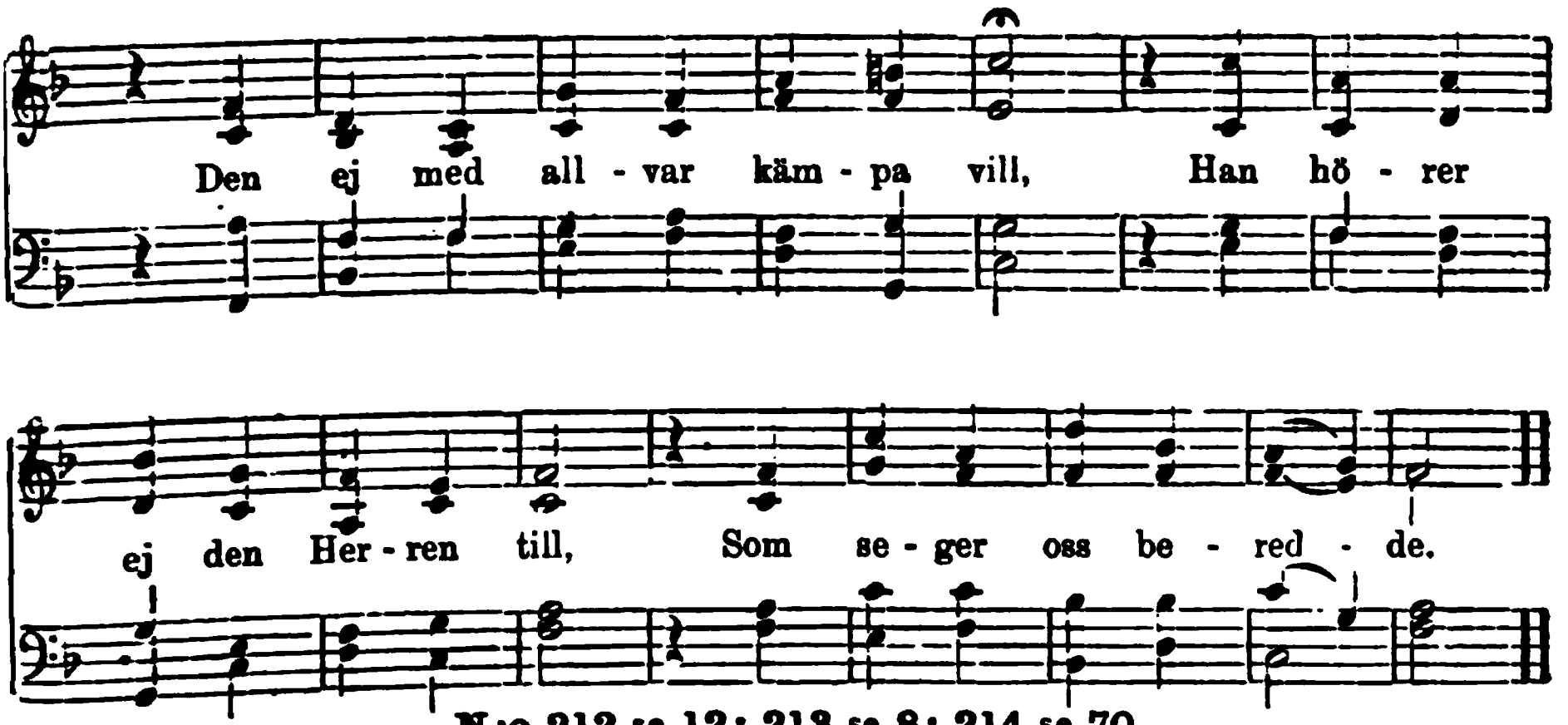

N;o 212 se 12; 213 se 8; 214 se 70.

döpte till Kristum Jesum, vi äro döpte till hans död? Så äre vi ju begrafne med honom genom dopet, i döden, att såsom Kristus är uppväckt ifrån de döda, genom Fadrens härlighet, så skole ock vi vandra i ett nytt lefverne. Ty om vi, samt med honom, inplantade varde till en lika död, så varde vi ock uppståndelsen like; vetande, att vår gamla menniska är korsfäst med honom, på det att syndakroppen skall varda om intet, att vi icke härefter skola tjena synden. Ty den, som död är, han är rättfärdigad ifrån synden. Äre vi nu döde med Kristo, så tro vi, att vi ock skole lefva med honom; vetande, att Kristus, som ifrån de döda uppväckt är, dör intet mer; döden får intet mer makt öfver honom. Ty det han blef död, blef han synden död en gång; men det han lefver, lefver han Gud. Så håller ock I eder derföre, att I ären döde synden och lefven Gudi genom Kristus Jesus, vår Herra. Så låter nu icke synden väldig vara i eder dödliga lekamen, så att I henne efterföljen uti hennes lustar. Och gifver icke synden edra lemmar till orättfärdighetens vapen; utan gifver eder själfva åt Gud, likasom de der döde hafva varit och nu lefva; och edra lemmar åt Gud till rättfärdighetens vapen. Ty synden skall icke vara väldig öfver eder, efter I ären icke under lagen, utan under nåden. Huru då? Skole vi synda, medan vi äre icke under lagen, utan under nåden? Bort det. Veten I icke, att hvem I gifven eder för tjenare till att lyda, hans tjenare ären I, som I lydige ären, ehvad det är mer åt synden till döden, eller åt lydnaden till rättfärdigheten? Men lofvad vare Gud, att I hafven varit syndens tjenare, och ären dock af hjertat lydige vordne, uti den lärdoms eftersyn, som I ären gifne till. Men nu, medan I ären frisade ifrån synden, ären I rättfärdighetens tjenare vordne. Jag talar härom efter menniskors sätt, för eder köttsliga skröplighets skull; likasom I hafven edra lemmar gifvit orenligheten och orättfärdigheten till tjenst, ifrån den ena orättfärdigheten till den andra; så gifver ock nu edra lemmar rättfärdigheten till tjenst, att de måga varda helige. Ty då I voren syndens tjenare, då voren I frie ifrån rättfärdigheten. Hvad gagn haden I då af det, der I nu blygens vid? Ty till sådant är döden ändalykten. Men nu, medan I ären frie vordne ifrån synden och vordne Guds tjenare, haf ven I eder frukt, att I helige varden, och till ändalykt evinnerligt lif. Ty syndens lön är döden; men Guds gåfva är det eviga lifvet, genom Kristum Jesum, vår Herra.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 15: 29—31.**

Och Jesus gick dädan längre fram och kom till det Galileiska hafvet, och gick upp på ett berg och satte sig der. Och till honom kom mycket folk och hade med sig halta, blinda, dumbar, lemalösa och många andra och kastade dem för Jesu fötter, och han gjorde dem helbregda; så att folket förundrade sig, när de sågo de dumbar tala, de lemmalösa färdiga, de halta gå, de blinda se; och prisade Israels Gud.

2 årg. *Aftons.:* **1 Cor. 2: 9—16.**

Det intet öga sett hafver och intet öra hört, och uti ingen menniskas hjerta stiget är, det hafver Gud beredt dem, som honom älska. Men oss hafver Gud det uppenbarat genom sin Anda; ty anden utransakar allting; ja ock Guds djuphet. Ty hvilken menniska vet hvad i menniskan är, utan menniskans ande, som är i henne? Så vet ock

N:o 215.

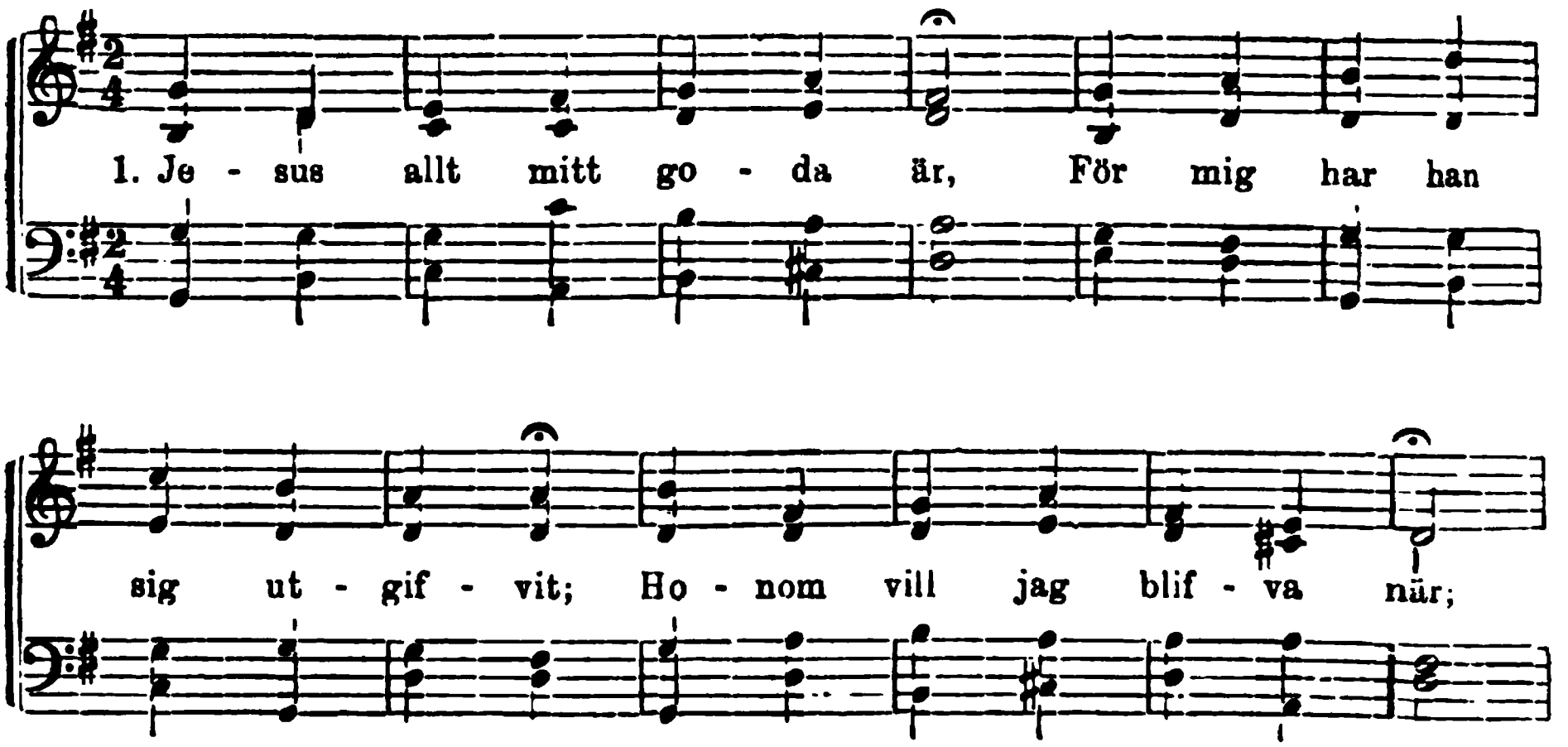

ingen, hvad i Gud är, utan Guds Ande. Men vi hafva icke fått denna verldens anda, utan den Anda, som är af Gud, att vi veta kunne, hvad oss af Gud gifvet är. Hvilket vi ock tale, icke med sådana ord, som mensklig visdom lärer, utan med sådana ord, som den Helige Ande lärer; och dömom andeliga saker andligen. Men den naturliga menniskan förnimmer intet af det Guds Anda tillhörer; ty det är honom en galenskap, och kan icke begripat; ty det måste andligen dömas. Men den andlige dömer all ting och varder af ingen dömd. Ty ho hafver känt Herrans sinne? Eller ho vill undervisa honom? Men vi hafve Kristi sinne.

Bön. Allsmäktige, evige Gud, all tings Skapare! jag tackar dig att du mig en helsosam kropp gifvit hafver och nådeligen bevarat min tunga, öron och alla lemmar för den onda fienden, och beder dig om din heliga nåd, att jag må synnerligen mina öron och min tunga rätt bruka, med mina öron flitteligen höra, med mitt hjerta väl begrunda ditt heliga ord och med min tunga berömma och prisa din nåd, på det att ingen skall af min tunga förargad, utan hvar man af henne förbättrad varda. Amen.

13 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O allsmäktige, evige Gud! gif oss trons, hoppets och kärlekens förökelse, och, på det vi måge få, det du utlofvat, så låt oss älska det du bjuder, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Gal. 3: 16—22.

Kære bröder, nu är ju Abraham och hans säd löftet tillsagdt. Han säger icke: uti säderna, såsom i många; utan såsom uti en, uti din säd, som är Kristus. Men det säger jag: det Testamentet, som tillförene af Gud fast gjordt var på Kristum, varder icke ogilladt, så att det löftet skulle om intet varda med lagen, hvilken gifven var fyrahundrade och trettio år derefter. Ty om arfvet förtjentes genom lagen, så vore det icke gifvet genom löftet; men Gud hafver det Abraham genom löftet friskänkt. Hvad skall då lagen? Hon är kommen dertill för öfverträdelsernas skull, till dess säden skulle komma, hvilken löftet skedt var, och är skickad af Englarne uti Medlarens hand. Men Medlaren är icke ens Medlare; men Gud är en. Är då lagen emot Guds löfte? Bort det; men om en lag vore gifven, som kunde lefvande göra, så vore rättfärdigheten sannerligen af lagen. Men Skriften hafver allt beslutit under synd, på det löftet skulle komma genom Jesu Kristi tro, dem som tro.

Evangelium: Luk. 10: 23—37.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Salige äro de ögon, som se det I sen. Ty jag säger eder: många Profeter och Konungar åstundade se det I sen, och fingo dock icke se't, och höra det I hören, och fingo dock icke höra't. Och si, en lagklok stod upp och frestade honom, sägande: Mästare, hvad skall jag göra, att jag må få evinnerligt lif? Då sade han till honom: Hvad är skrifvet i lagen? Huru läser du? Svarade han och sade: Du skall älska din Herre Gud af allt ditt hjerta, af all din själ och af alla dina krafter och af all din håg och din nästa såsom dig sjelf. Då sade han till honom: Rätteligen svarade du; gör det, så får du lefva. Då ville han göra sig sjelf rättfärdig och sade till Jesum: hvilken är då min nästa? Då svarade Jesus och sade: en man for ned af Jerusalem till Jericho och kom i röfvarehänder, och de klädde af honom och sargade honom och gingo dädan, och läto honom ligga halfdöd. Så hände sig,

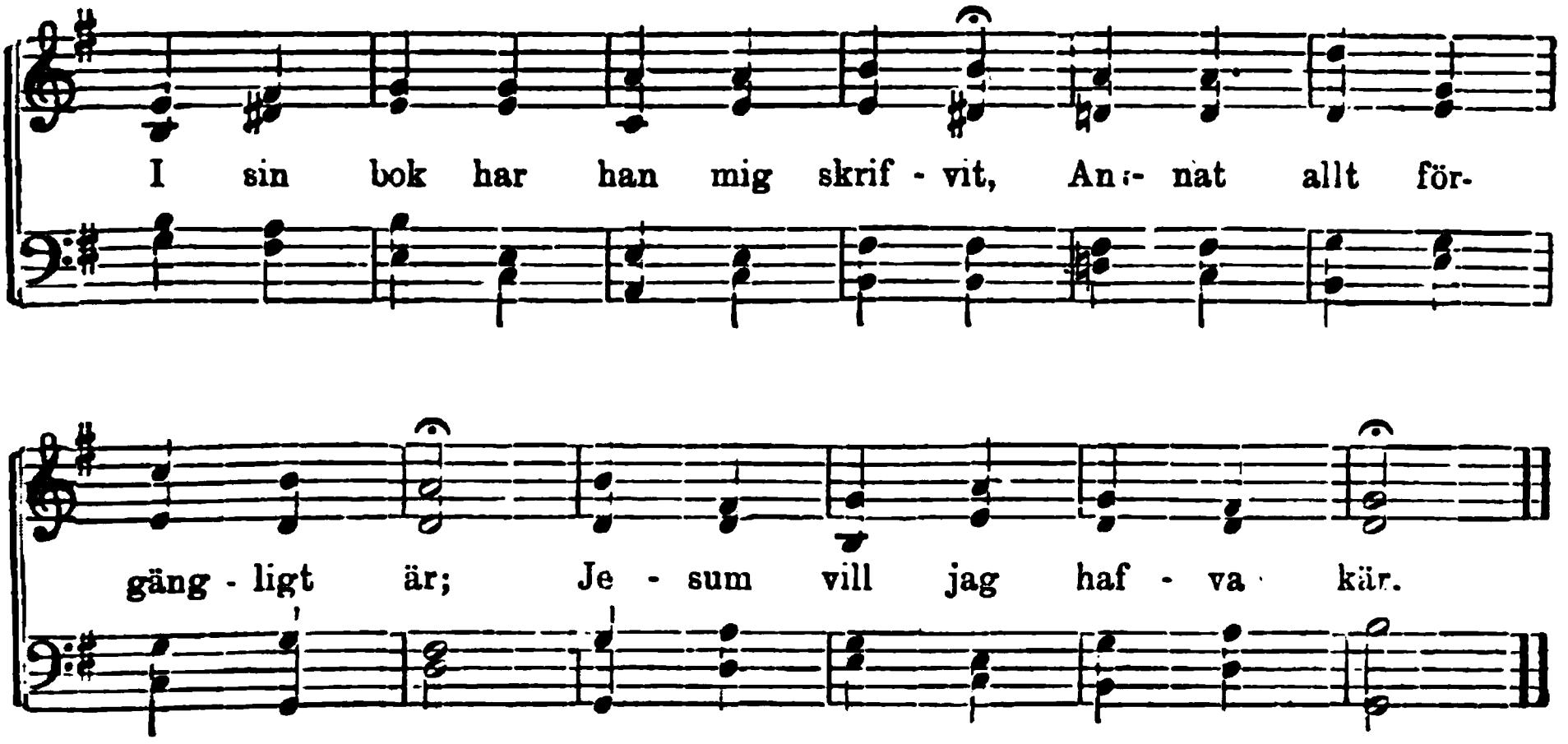

att en Prest for neder åt samma väg; och då han fick se honom, gick han fram om honom. Sammalunda ock en Levit, då han kom till det samma rummet, gick han fram och såg på honom och gick sedan fram om honom. Men en Samaritan reste samma vägen och kom till honom, och när han såg honom, varkunnade han sig öfver honom; och gick till och förband hans sår och göt der olja och vin in och lade'n på sitt ök och förde honom till herberget och skötte honom. Den andra dagen for han dådan och tog fram två penningar och gaf värden och sade till honom: Sköt honom, och hvad du mer kostar på honom, vill jag betala dig när jag kommer igen. Hvilken af dessa tre synes dig nu hafva varit hans nästa, som för röfvarena kommen var? Sade han: Den som bevisade honom barmhertighet. Då sade Jesus till honom: Gack och gör du sammaledes.

1 årg. *Högm.:* **Matt. 5: 43—6: 4.**

Jesus sade till sina Lärjungar: I hafven hört, att det är sagdt: du skall älska din nästa och hata din fiende. Men jag säger eder: Älsker edra ovänner; välsigner dem, som eder banna; görer väl emot dem, som eder hata; beder för dem, som göra eder skada och förfölja eder; på det I skolen vara eder Faders barn, som är i himmelen; ty han låter sin sol uppgå öfver onda och goda, och låter regna öfver rättfärdiga och orättfärdiga. Förty om I älsken dem, som eder älska, hvad fån I för lön? Göra ock icke de Publikaner detsamma? Om I hafven eder vänligt emot edra bröder allenast, hvad besynnerligt gören I? Göra icke ock så de Publikaner? Varer fördenskull fullkomlige, såsom eder himmelske Fader fullkomlig är. Hafver akt

uppå eder allmosa, att I icke gifven henne för menniskorna, på det I skolen varda sedde af dem; annars hafven I ingen lön när eder Fader, som är i himmelen. När du gifver allmosa, låt icke stöta i basun för dig, som de skrymtare göra i synagogorna och uppå gatorna, att de skola varda prisade af menniskor. Sannerligen säger jag eder, de hafva fått sin lön. Men när du vill gifva allmosa, så låt din venstra hand icke veta, hvad den högra gör; på det din allmosa blifver lönlig; och din Fader, som i löndom ser, vedergäller dig det uppenbarligen.

1 årg. *Aftons.:* **Rom. 7: 1—6.**

Veten I icke, käre bröder, (ty jag talar med dem som lagen veta) att lagen regerar öfver menniskan, så länge hon lefver? Ty en qvinna, som i mans våld är, så länge mannen lefver, är hon bunden till lagen; men om mannen dör, så blifver hon lös ifrån mannens lag. Men om hon är med annan man medan hennes man lefver, då varder hon kallad en horkona; men dör mannen, så är hon fri ifrån lagen, att hon icke varder en horkona, om hon är när en annan man. Så ären ock I, mine bröder, dödade ifrån lagen, genom Kristi lekamen, att I skolen vara när en annan, nemligen när honom, som är uppstånden ifrån de döda, på det vi skole göra Gudi frukt. Ty då vi voro köttslige, då voro de syndiga begärelser, som lagen uppväckte, mäktige i våra lemmar, att göra döden frukt. Men nu äre vi friade ifrån lagen, döde ifrån henne, som oss höll fångna; så att vi skole tjena uti ett nytt väsende, efter andan och icke uti det gamla väsendet, efter bokstafven.

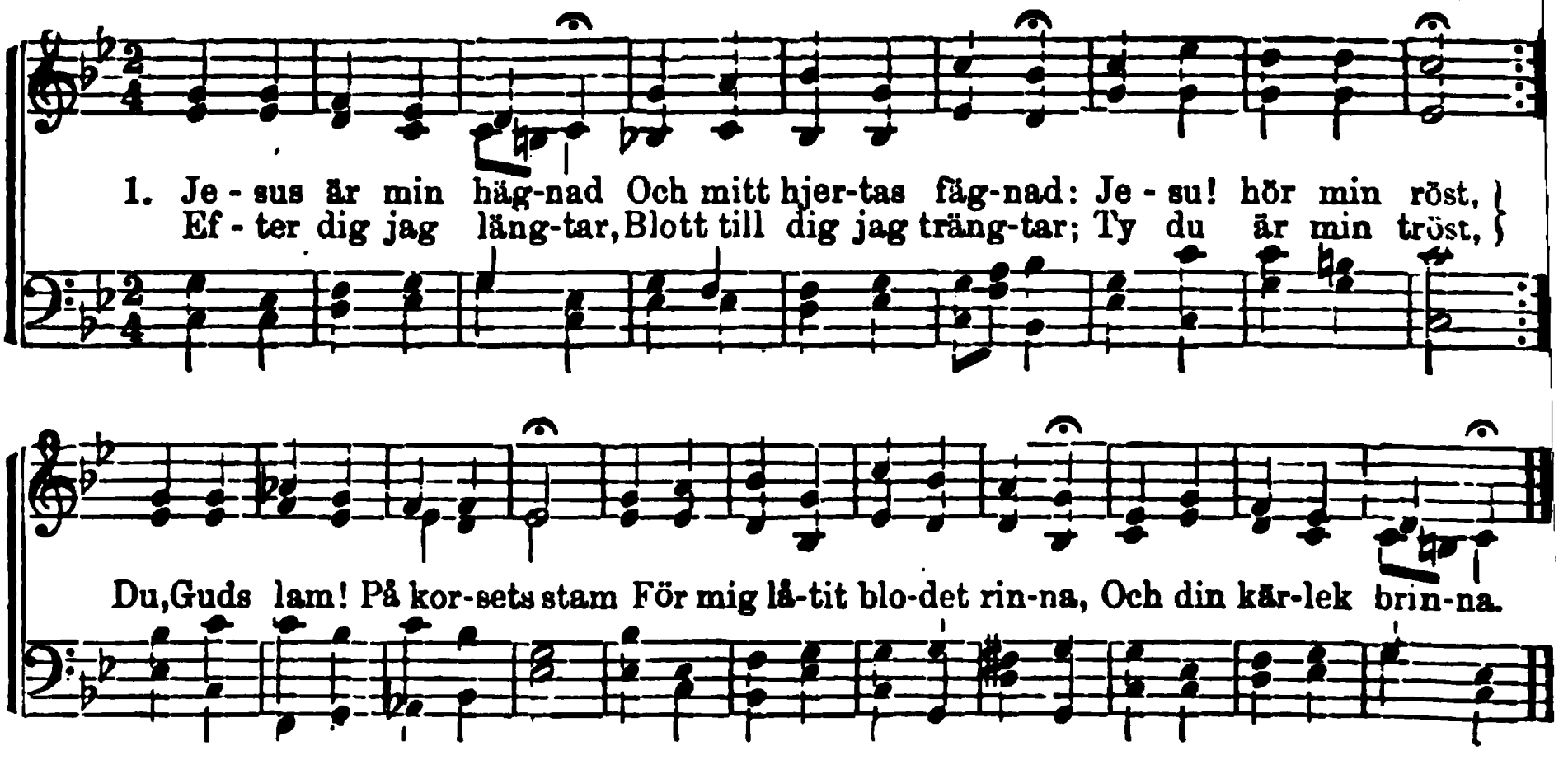
1. Je - sus är min häg-nad Och mitt hjer-tas fäg-nad: Je - su! hör min röst,
Ef - ter dig jag läng-tar, Blott till dig jag träng-tar; Ty du är min tröst,
Du, Guds lam! På kor-sets stam För mig lå-tit blo-det rin-na, Och din kär-lek brin-na.

2 årg. *Högm.:* Matt. 11: 25—30.

I den tiden svarade Jesus och sade: Jag prisar dig Fader, himmelens och jordens Herre, att du hafver detta dolt för de vise och förnumstige, och hafver det uppenbarat för de fåkunnige. Ja, Fader, så hafver varit behagligt för dig. All ting äro gifna mig i våld af min Fader; och ingen känner Sonen, utan Fadren; och ingen heller känner Fadren, utan Sonen, och den som Sonen vill det uppenbara. Kommer till mig I alle, som arbeten och ären betungade; och jag vill vederqvicka eder. Tager på eder mitt ok, och lärer af mig; ty jag är mild och ödmjuk af hjertat; och I skolen finna ro till edra själar. Ty mitt ok är lustigt och min börda är lätt.

2 årg. *Aftons.* 1 Tim. 1: 5—17.

Hufvudsumman af budet är kärleken af ett rent hjerta, och af ett godt samvete, och af en oskrymtad tro; ifrån hvilken somliga hafva farit ville, och äro omvände till onyttigt sqvaller; och vilja vara mästare i Skriften, och förstå icke hvad de säga eller hvad de hålla. Vi vete väl, att lagen är god, då man henne rätteligen brukar. Vetande, att för de rättfärdiga är ingen lag satt, utan för orättfärdiga och olydiga, ogudaktiga och syndare, oheliga och oandeliga, fadermördare och modermördare, mandråpare; bolare, drängaskändare, menniskotjufvar, ljugare, menedare; och hvad annat sådant är, det en helsosam lärdom emot faller; efter den salige Guds härliga Evangelium, hvilket mig betrodt är. Och jag tackar vår Herre Kristus Jesus, som mig hafver gjort mäktig och räknat mig trogen och satt i det embetet; jag som tillförene var en försmädare och en förföljare och

en våldsverkare; men mig är barmhertighet vederfaren, ty jag hafver det gjort ovetande, i otro. Men vår Herras nåd hafver dess mer öfverflödat, genom tron och kärleken i Kristo Jesu. Det är ett fast ord och i all måtto väl värdt, att man det anammar, att Kristus Jesus är kommen i verlden till att frälsa syndare, ibland hvilka jag är den förnämligaste. Men mig är vederfaren barmhertighet, på det Jesus Kristus skulle på mig förnämligast bevisa all långmodighet, dem till efterdöme, som på honom tro skulle till evinnerligt lif. Men Gud, den evige Konungen, oförgänglig, osynlig, allena vis, vare pris och ära, i all evighet. Amen.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! af allt vårt hjerta, att vi ditt heliga Evangelium hört, och derigenom din heliga vilja förstått hafva; vi bedje din gränslösa barmhertighet, att vi af din nåd måge behålla ditt heliga ords ljus, och att du ville, genom din Helige Anda, så styra och regera våra hjertan, att vi aldrig vike derifrån, utan hålle oss faste dervid och få en evig salighet. Amen.

14 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Bevara din Kristenhet, o Herre Gud! alltid: ty om du icke är henne biståndig, kan hon, för mensklig skröplighets skull, icke beståndande blifva. Låt henne alltid hafva din hjelp, till att undfly det som skadligt är, och efterfölja det som helsosamt är, genom din älskelige Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Gal. 5: 16—24.

Käre bröder, vandrer i Andan, så fullkomnen I icke köttets begärelse. Ty köttet hafver begärelse mot Andan, och Andan mot köttet; desamma äro mot hvarannan, så att I icke gören, hvad I viljen. Om I regerens af Andan, så ären I icke under lagen. Men köttets gerningar äro uppen

I äldre rythmisk form.

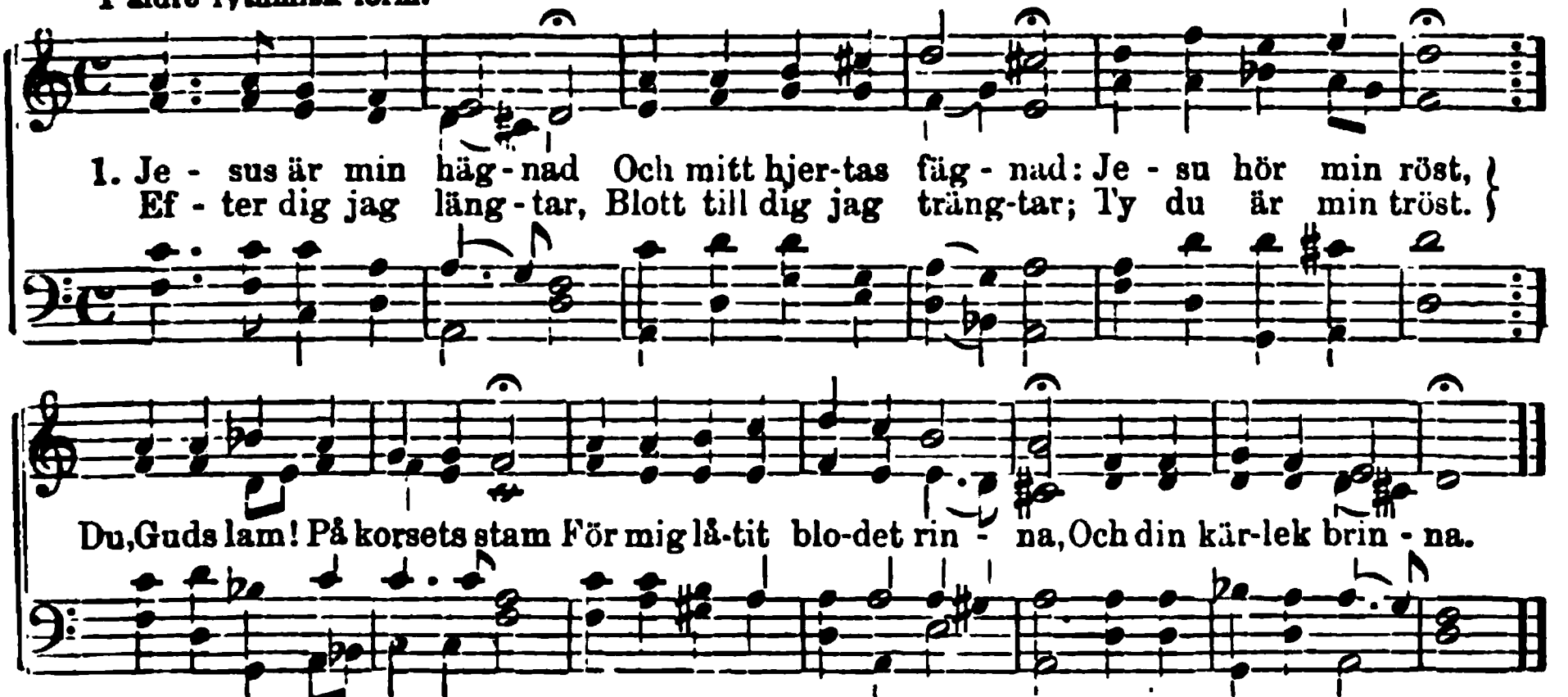

N:o 217 se 77; **218** se 215; **219** se 200; **220** se 28; **221** se 5.

bara, som äro: hor, boleri, orenlighet, lösaktighet, afguderi, trolldom, ovänskap, kif, nit, vrede, trätor, tvedrägt, parti; afund, mord, dryckenskap fråseri och sådant mer; der jag eder tillförene af sagt hafver, och säger ännu tillförene, att de, som sådant göra, skola icke ärfva Guds rike. Men Andans frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet mildhet, godhet, tro; saktmodighet, kyskhet; emot sådant är icke lagen. Men de, som Kristo tillhöra, korsfästa sitt kött, samt med lustar och begärelser.

Evangelium: Luk. 17: 11—19.

Och det begaf sig, då Jesus gick till Jerusalem, for han midt igenom Samarien och Galileen. Och då han kom uti en by, mötte honom tio spetälske män, som stodo långt ifrån; och de upphöjde sin röst, sägande: Jesu Mästare! varkunna dig öfver oss. När han dem såg, sade han till dem: Går och viser eder Presterna. Och hände sig, vid de gingo, vordo de rene. Men en af dem, då han såg, att han var ren vorden, kom han igen och prisade Gud med hög röst; och föll på sitt ansigte för hans fötter, tackande honom; och han var en Samarit. Då svarade Jesus och sade: Voro icke tio rene gjorde? Hvar äro då de nio? Ingen är funnen, som kom igen till att prisa Gud, utan denne främlingen. Och sade till honom: Statt upp, gack, din tro hafver frälst dig.

1 årg. *Högm.:* Joh. 5: 1—14.

Derefter var en Judarnes högtid; och Jesus for upp till Jerusalem. Men i Jerusalem är en dam vid fårahuset, som hette på Ebreiska Bethesda, och hade fem skjul. Deruti lågo en stor hop sjuka, blinda, halta, borttvinade, och bidade efter att vattnet skulle röras. Ty en Engel steg ned i dammen på en viss tid och rörde vattnet; den der nu först steg ned i vattnet, sedan det var rördt han blef helbregda, ehvad sjukdom han hade. Så var der en man, som hade varit sjuk i åtta och trettio år. Då Jesus fick se honom, der han låg, och förnam, att han nu i lång tid hade legat sjuk, sade han till honom: Vill du blifva helbregda? Svarade den sjuke honom: Herre, jag hafver ingen, som hafver mig i dammen, när vattnet är rördt; men förr än jag kommer, då är en annan stigen in före mig. Då sade Jesus till honom: statt upp, tag din säng och gack. Och straxt blef den mannen helbregda och tog sin säng och gick, och det var på en Sabbathsdag. Då sade Judarne till honom, som var vorden helbregda: det är Sabbath; dig är icke lofligt bära sängen. Svarade han dem: den som gjorde mig helbregda, han sade till mig: tag din säng och gack. Då sporde de honom: ho är den mannen, som dig sade: tag din säng och gack? Men han, som helbregda var vorden, visste icke ho han var; ty Jesus var undanviken efter mycket folk var i det rummet. Derefter fann Jesus honom i templet och sade till honom: Si, du är vorden helbregda: synda icke härefter, att dig icke vederfares något värre.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 7: 7—25.

Hvad vilje vi då säga? Är lagen synd? Bort det. Men synden kände jag icke, utan af lagen; ty jag hade intet vetat af begärelsen, hade icke lagen sagt: du skall icke begära. Då tog synden tillfälle af budordet och uppväckte i mig all begärelse; ty utan lagen var synden död. Och jag lefde fordom utan lag: men när budordet kom fick synden lif igen. Och jag vardt död; så fanns

N:o 222.

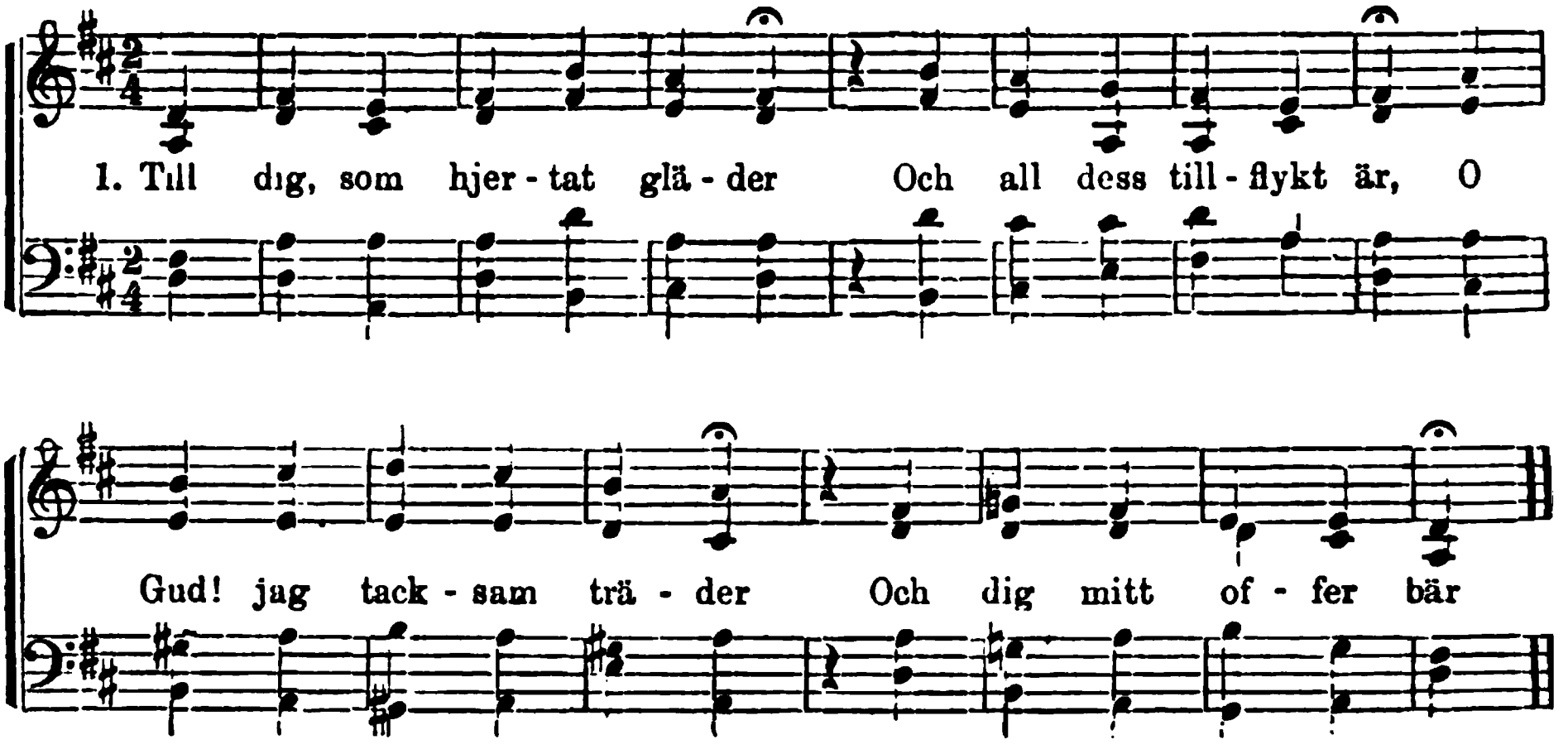

då, att budordet, som mig var gifvet till lifs, det var mig till döds. Ty synden tog tillfälle af budordet, och besvek mig och dräpte mig dermed. Så är väl lagen helig, och budordet heligt och rättfärdigt och godt. Är då det, som godt är, vordet mig till döds? Bort det. Men synden, på det hon skulle synas vara synd, hafver, med det godt är, verkat döden i mig, på det synden skulle varda öfvermåttan syndig genom budordet. Ty vi vete, att lagen är andelig; men jag är köttslig, såld under synden. Ty jag vet icke hvad jag gör; ty jag gör icke hvad jag vill, utan det jag hatar, det gör jag. Om jag nu gör det jag icke vill, så samtycker jag, att lagen är god. Så gör icke nu jag det, utan synden, som bor i mig. Ty jag vet, att i mig, det är i mitt kött, bor icke godt; viljan hafver jag, men att göra godt, det finner jag icke. Ty det goda, som jag vill, det gör jag intet; utan det onda, som jag icke vill, det gör jag. Om jag nu gör det jag icke vill, så gör icke nu jag det, utan synden, som bor i mig. Så finner jag nu mig en lag, jag som vill göra det godt är, att det onda låder vid mig. Ty jag hafver lust till Guds lag, efter den invärtes menniskan; men jag ser en annan lag, i mina lemmar, som strider emot den lag, som i min håg är, och griper mig fången uti syndens lag, som är i mina lemmar. Jag arma menniska, ho skall lösa mig ifrån denna dödens kropp? Gud tackar jag genom Jesum Kristum vår Herra. Så tjenar jag nu Guds lag med hågen; men med köttet tjenar jag syndens lag.

2 årg. *Högm.:* Luk. 4: 23—30.

Då sade Jesus till folket: Visserligen skolen I säga till mig denna liknelsen: Läkare, läk dig sjelf; huru stora ting hafva vi hört i Capernaum

skedde vara; gör ock sådana här i ditt fädernesland. Sade han: Sannerligen säger jag eder: Ingen Profet är afhållen i sitt fädernesland. Men jag säger eder i sanning: Många enkor voro i Israel, uti Elie tid, då himmelen igenlyckt var i tre år och sex månader, då stor hunger var öfver hela landet. Och till ingen af dem vardt Elias sand, utan till en enka uti Sareptha Sidons. Och många spetälske voro i Israel i Elise Profetens tid: och ingen af dem vardt ren gjord, förutan Naeman af Syrien. Och alle de i Synagogan voro, uppfylldes med vrede, då de detta hörde. Och uppreste sig emot honom och drefvo honom utur staden och ledde honom ut öfverst på klinten af berget, der deras stad på bygd var, och ville störta honom der utföre; men han gick midt igenom dem sin väg.

2 årg. *Aftons.:* 2 Tim. 2: 19—21.

Men den fasta Guds grund blifver ståndande och hafver detta insegel: Herren känner sina; och hvar och en, som åkallar Kristi namn, gånge ifrån orättfärdigheten. Men uti ett stort hus äro icke allenast gyldene och silfverfat, utan jemväl träfat och lerfat; och somlige till heder, och somlige till vanheder. Hvar nu någon renar sig ifrån sådant folk, han varder ett helgadt fat till heder, för husherren brukligt, beredt till allt godt verk.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du, som genom ditt ord och heliga döpelse oss alla, som tro, ifrån den grufliga syndens spetälska så nådeligen hulpit hafver och ännu dagligen hjelper i allt det vi behöfve: vi bedje dig, uppväck våra hjertan, genom din Helige Anda, att vi sådana välgerningar aldrig förgäte, utan alltid lefve i gudsfruktan och med hjertats förtröstan på din barmhertighet, med ett glädt hjerta, dig alltid tacka och lofva måge. Amen.

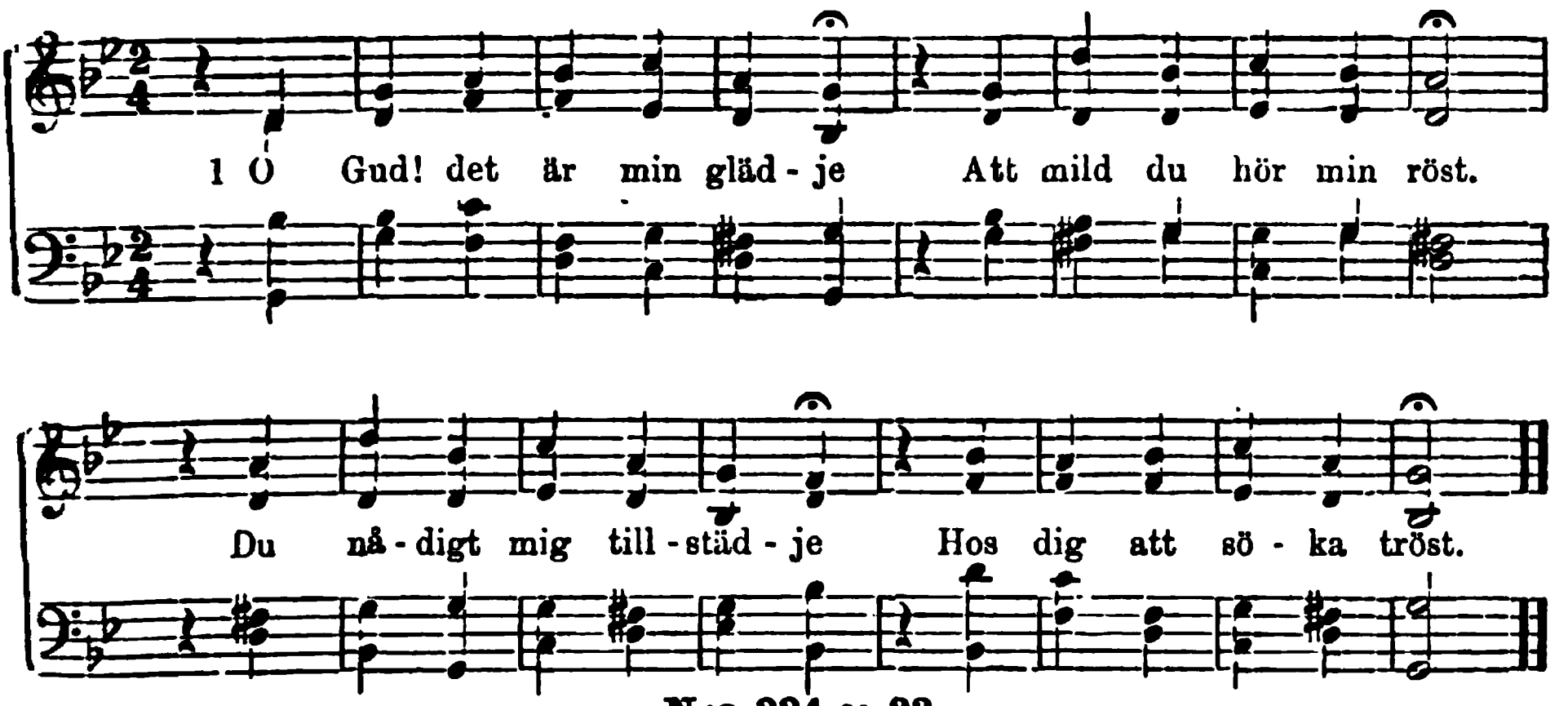

N:o 224 se 33.

15 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! bevara och rensa din Kristliga församling alltid; ty hon kan icke blifva beståndande dig förutan. Så bevara och regera du henne alltid i din kraft, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Gal. 5: 25—6: 10.

Kære bröder, om vi nu lefve i Andan, så låter oss ock vandra i Andan. Låter oss icke begära fåfängt pris, till att förtörna och hata hvarannan inbördes. Kære bröder, om en menniska råkade falla i någon synd, I, som andelige ären, upprätter honom med saktmodig anda och se uppå dig sjelf, att du icke ock frestad varder. Inbördes drager hvarannans börda, och så fullborden I Kristi lag. Derföre, om någon låter sig tycka något vara, ändock han intet är, han bedrager sig sjelf. Men hvar och en bepröfve sin egen gerning, och så skall han allenast uti sig sjelf hafva berömmelse, och icke uti andra. Ty hvar och en skall draga sin börda. Den, som undervisad varder med ord, han dele allt godt med honom, som honom undervisar. Farer icke ville, Gud låter icke gäcka sig; ty hvad menniskan sår, det skall hon ock uppskära. Den, som sår i sitt kött han skall af köttet uppskära förgänglighet; men den, som sår i Andan, han skall uppskära af Andan evinnerligt lif. Och när vi göre godt, låt oss icke ledsna dervid; ty vi skole ock i sinom tid uppskära utan återvändo. Medan vi nu tid hafve, låt oss göra godt emot hvar man; men aldramest emot dem, som våra medbröder äro i tron.

Evangelium: Matt. 6: 24—34.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Ingen kan tjena två herrar; ty att han antingen skall hata den ene och den andre älska, eller han håller

sig till den ene, och den andre föraktar han. I kunnen icke tjena Gud och Mammon. Derföre säger jag eder: Sörjer icke för edert lif, hvad I skolen äta och dricka, och icke för eder kropp, hvad I skolen kläda eder med. Är icke lifvet mer än maten, och kroppen mer än kläderna? Ser uppå fåglarna under himmelen; de så icke och icke skära de heller upp och församla intet i ladorna, och eder himmelske Fader föder dem. Ären I icke mycket mer än de? Hvilken ibland eder är, som med sin omsorg förmår sätta en aln till sin längd? Och för hvars skull sörjen I för kläder? Skåder liljorna på marken, huru de växa; de arbeta icke, ej heller spinna. Dock säger jag eder, att icke Salomo, i all sin härlighet, var så klädd, som en af dem. Kläder nu Gud så gräset på marken, hvilket dock i dag står och i morgon kastas i ugnen; skulle han icke mycket mer göra det eder, o I klentrogne? Så skolen I nu icke hafva omsorg, sägande: Hvad skole vi äta, eller hvad skole vi dricka, eller hvad skole vi kläda oss med? Ty allt sådant söka hedningarne. Eder himmelske Fader vet väl, att allt detta göres eder behof. Söker först efter Guds rike och hans rättfärdighet, så faller eder allt detta till. Sörjer fördenskull icke för morgondagen; ty morgondagen hafver sjelf sin omsorg med sig. Det är nog, att hvar dag hafver sin egen plåga.

1 årg. *Högm.:* Luk. 10: 38—42.

Men det begaf sig, då de vandrade, gick Jesus uti en liten stad; och en qvinna, benämnd Martha, nudfick honom i sitt hus. Och hon hade en syster, benämnd Maria; hon satte sig vid Jesu fötter och hörde hans ord. Men Martha bekymrades med idkelig tjenst. Hon gick fram och sade

N:o 226.

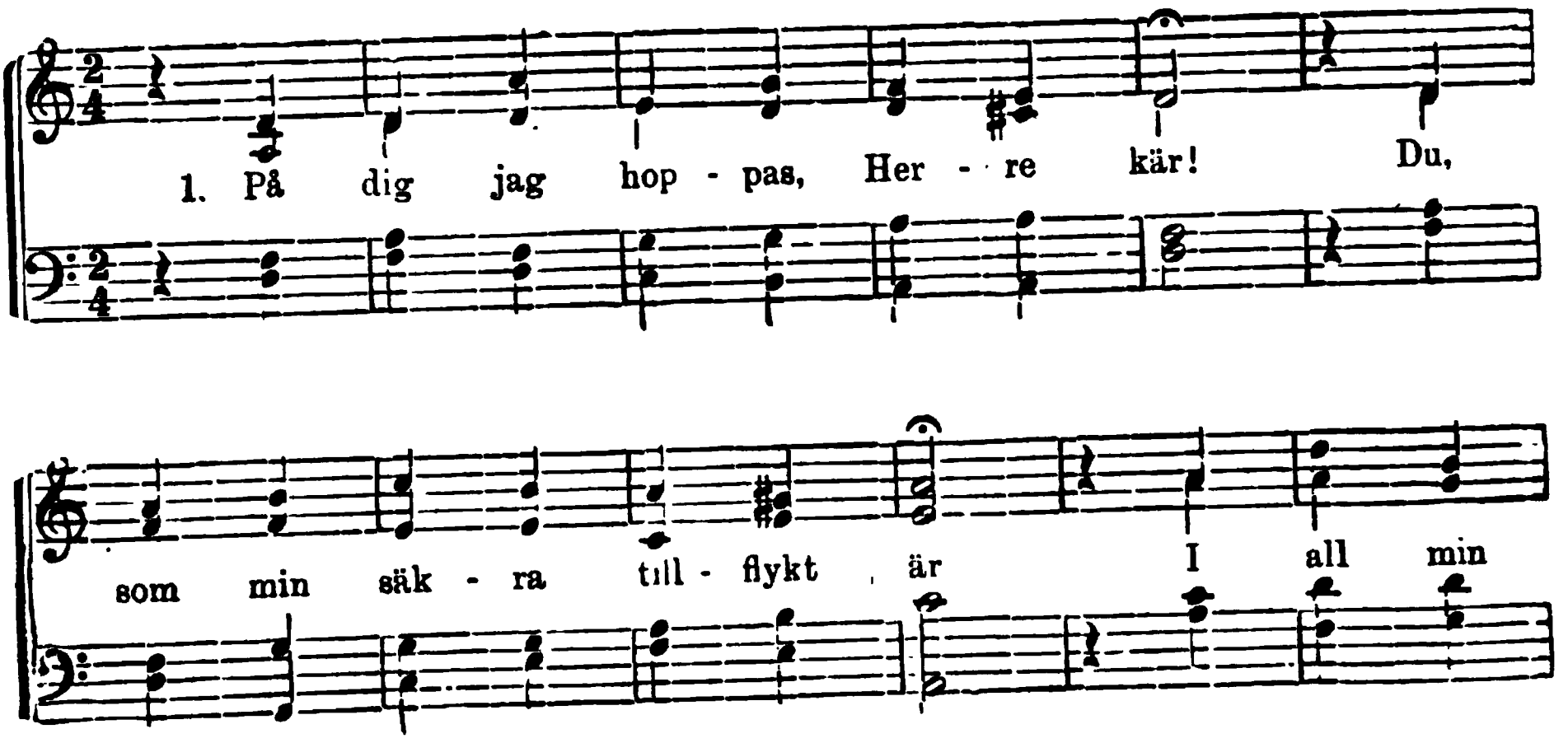

nu ville Judarne stena dig; och åter går du dit? Jesus svarade: Äro icke tolf timmar om dagen? Hvilken som vandrar om dagen, han stöter sig icke; ty han ser denna verldens ljus. Men den som vandrar om natten, han stöter sig; ty ljuset är icke i honom. Detta talade han; och sedan sade han till dem: Lazarus, vår vän, sofver; men jag går att uppväcka honom af sömnen. Då sade hans Lärjungar: Herre, sofver han, så varder det bättre med honom. Men Jesus talade om hans död; och de mente, att han hade talat om lekamlig sömn. Så sade då Jesus uppenbarligen: Lazarus är död. Och jag gläds för eder skull, att jag icke var der, på det I tro skolen; men låter oss gå till honom. Då sade Thomas, som kallas tvilling, till Lärjungarne: Låt ock oss gå, att vi må dö med honom. Då kom Jesus och fann honom redan hafva legat fyra dygn i grafven. Och var Bethanien icke långt ifrån Jerusalem, vid femton stadiers väg. Och många af Judarne voro komne till Martha och Maria, att de skulle hugsvala dem öfver deras broder. När Martha hörde, att Jesus kom, lopp hon emot honom; men Maria satt hemma. Då sade Martha till Jesus: Herre, hade du varit här, hade min broder icke blifvit död. Men jag vet ännu, att allt det du beder af Gud, det varder Gud gifvande dig. Sade Jesus till henne: Din broder skall stå upp igen. Sade Martha till honom: Jag vet, att han skall uppstå i uppståndelsen på yttersta dagen. Sade Jesus till henne: Jag är uppståndelsen och lifvet; hvilken som tror på mig, han skall lefva, om han än död blefve; och hvar och en, som lefver och tror på mig, han skall icke dö evinnerligen; tror du det? Sade hon till honom: Ja, Herre, jag tror, att du är Kristus, Guds Son, som komma skulle i verlden. Och när hon detta hade sagt, gick hon bort och kallade Maria sin syster lönligen och sade: Mästaren är kommen och kallar dig. När hon det hörde, stod hon strax upp och kom till honom. Ty Jesus var icke ändå kommen in i byn, utan var på samma rum, der Martha hade kommit emot honom. Då nu Judarne, som med henne voro i huset och hugsvalade henne, sågo Maria, att hon stod hasteligen upp och gick ut, följde de henne och sade: Hon går till grafven, att hon skall gråta der. Då Maria kom dit, som Jesus var, och såg honom, föll hon till hans fötter och sade till honom: Herre, hade du varit här, vore min broder icke död. När Jesus såg henne gråta och Judarne, som voro komne med henne, och gråta, förbittrade han sig i andanom och bedröfvades i sig sjelf; och sade: Hvar laden I honom? Sade de till honom: Herre, kom och se. Och Jesus gret. Då sade Judarne: Si, huru kär hade han honom! Men somlige af dem sade: Kunde icke han, som öppnade den blindes ögon, hafva så gjort, att denne icke hade blifvit död? Då förbittrades åter Jesus i sig sjelf, och kom till grafven. Och det var en kula, och en sten lagd deruppå. Sade Jesus: Tager bort stenen. Sade till honom Martha, hans syster, som död var: Herre, han luktar redan; ty han hafver varit död i fyra dygn. Jesus sade till henne: Sade jag icke dig, att om du trodde, skulle du få se Guds härlighet? Då togo de stenen bort af rummet, der den döde lagder var. Och Jesus hof upp sina ögon och sade: Fader, jag tackar dig, att du hafver hört mig. Dock vet jag, att du hörer mig alltid; men för folkets skull, som häromkring står, säger jag det, på det

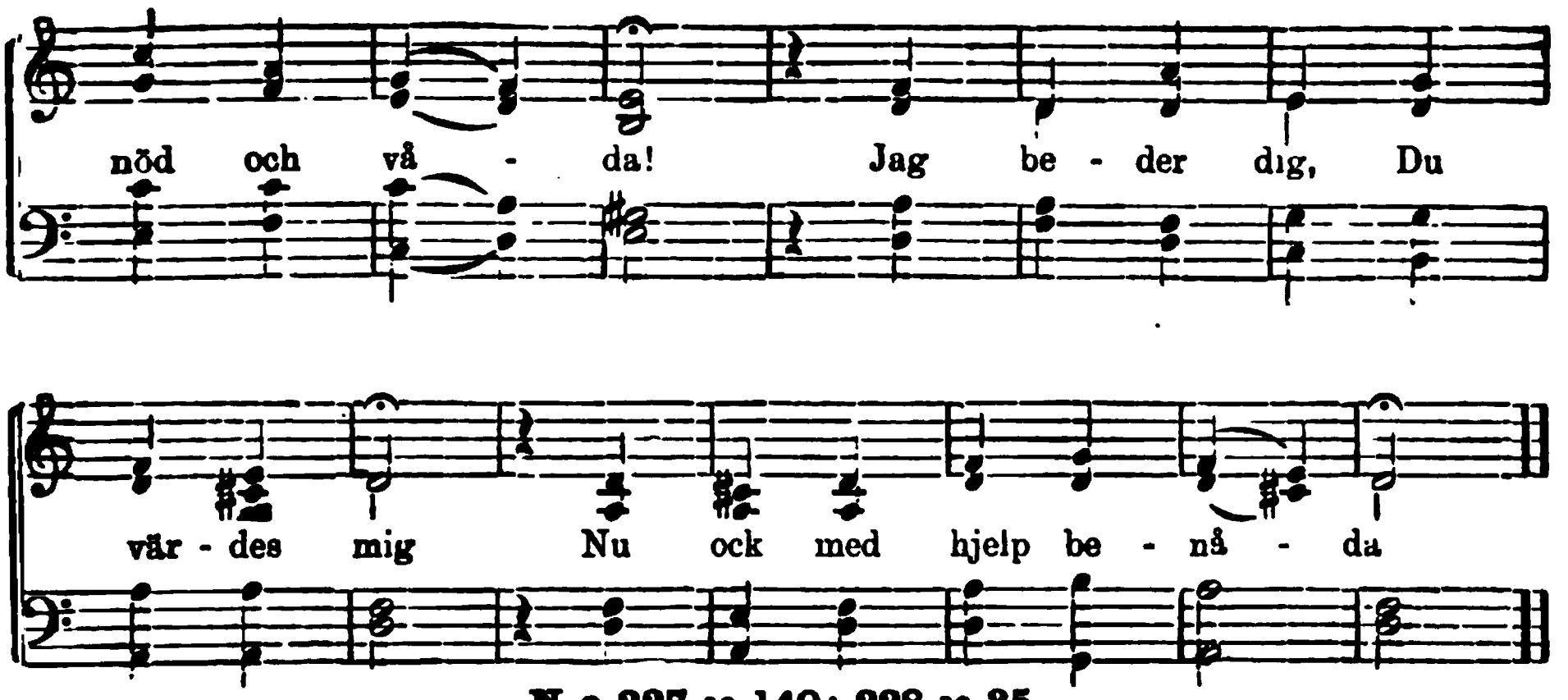

N:o 227 se 140; 228 se 35.

de tro skola, att du mig sändt hafver. Och då han det sagt hade, ropade han med hög röst: Lazarus, kom ut. Och han, som död var, kom ut, bunden om händer och fötter med svepekläde; och hans ansigte var förtäckt med en svettduk. Jesus sade till dem: Löser honom och låter honom gå. Då trodde många af Judarne på honom, som komne voro till Maria, och sågo det Jesus gjorde.

1 årg. *Aftons.* Rom. 8: 18—39.

Ty jag håller det så före, att denna tidens vedermöda är icke lika emot den härlighet, som på oss uppenbaras skall. Ty kreaturens högeliga åstundan väntar efter, att Guds barn skola uppenbaras. Efter kreaturen äro vanskligheten underkastade emot sin vilja, men för hans skull, som dem underkastat hafver, på en förhoppning. Ty kreaturen skola ock varda fria af förgänglighetens träldom till Guds barns härliga frihet. Ty vi vete, att hvart och ett kreatur suckar och ängslas med oss allt härtill. Och icke de allenast, utan ock vi sjelfve, som hafva Andans förstling, sucke ock vid oss sjelfva efter barnaskapet och vänta vår kropps förlossning. Ty vi äre väl salige vordne, dock i hoppet; men hoppet om det synes, är det icke hopp; ty huru kan man hoppas det man ser? Om vi hoppas, det vi icke se, så vänte vi det med tålamod. Sammaledes hjelper ock Anden vår skröplighet; ty vi veta icke hvad vi skole bedja, såsom det bör sig; utan sjelfver Anden manar godt för oss med osägelig suckan. Men han som skådar hjertan, han vet hvad Andans sinne är; ty han manar för helgonen, efter Guds behag. Men vi vete, att dem som hafva Gud kär tjena allting till det bästa, de som efter uppsåtet äro kallade. Ty hvilka han hafver föresett,

dem hafver han ock beskärt, att de skulle varda hans Sons beläte like; på det han skall vara den förstfödde ibland många bröder. Men dem, som han hafver beskärt, dem hafver han ock kallat; och dem han hafver kallat, dem hafver han ock gjort rättfärdiga; men dem som han hafver gjort rättfärdiga, dem hafver han ock gjort härliga. Hvad vilje vi nu säga härtill? Är Gud för oss, ho kan vara emot oss? Hvilken ock icke hafver skonat sin egen Son, utan gifvit honom ut för oss alla, huru skulle han icke ock gifva oss all ting med honom? Hvilken vill åklaga dem som Gud hafver utkorat? Gud är den, som rättfärdigar. Hvilken är den, som vill fördöma? Kristus är den som lidit hafver döden; ja, han är ock den, som uppväckt är, den ock sitter på Guds högra hand och manar godt för oss. Ho kan skilja oss ifrån Kristi kärlek? Bedröfvelse eller ångest, eller förföljelse, eller hunger, eller nakenhet, eller farlighet, eller svärd? Såsom skrifvet är: För din skull varda vi dödade hela dagen; vi varda hållne såsom slagtefår. Men i allt detta öfvervinne vi genom honom, som oss älskat hafver. Ty jag är viss derpå, att hvarken död, eller lif, eller Englar, eller förstadömen, eller väldigheter, eller de ting, som nu äro, eller de ting, som tillkomma skola; eller höghet, eller djuphet eller något annat kreatur, skall skilja oss ifrån Guds kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre.

2 årg. *Högm.:* Joh. 5: 19—21.

Då svarade Jesus och sade till Judarne: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Sonen kan intet göra af sig sjelf, utan det han ser Fadren göra; ty allt det han gör, det gör ock Sonen. Ty Fadren älskar Sonen och visar honom allt det han

N:o 226.

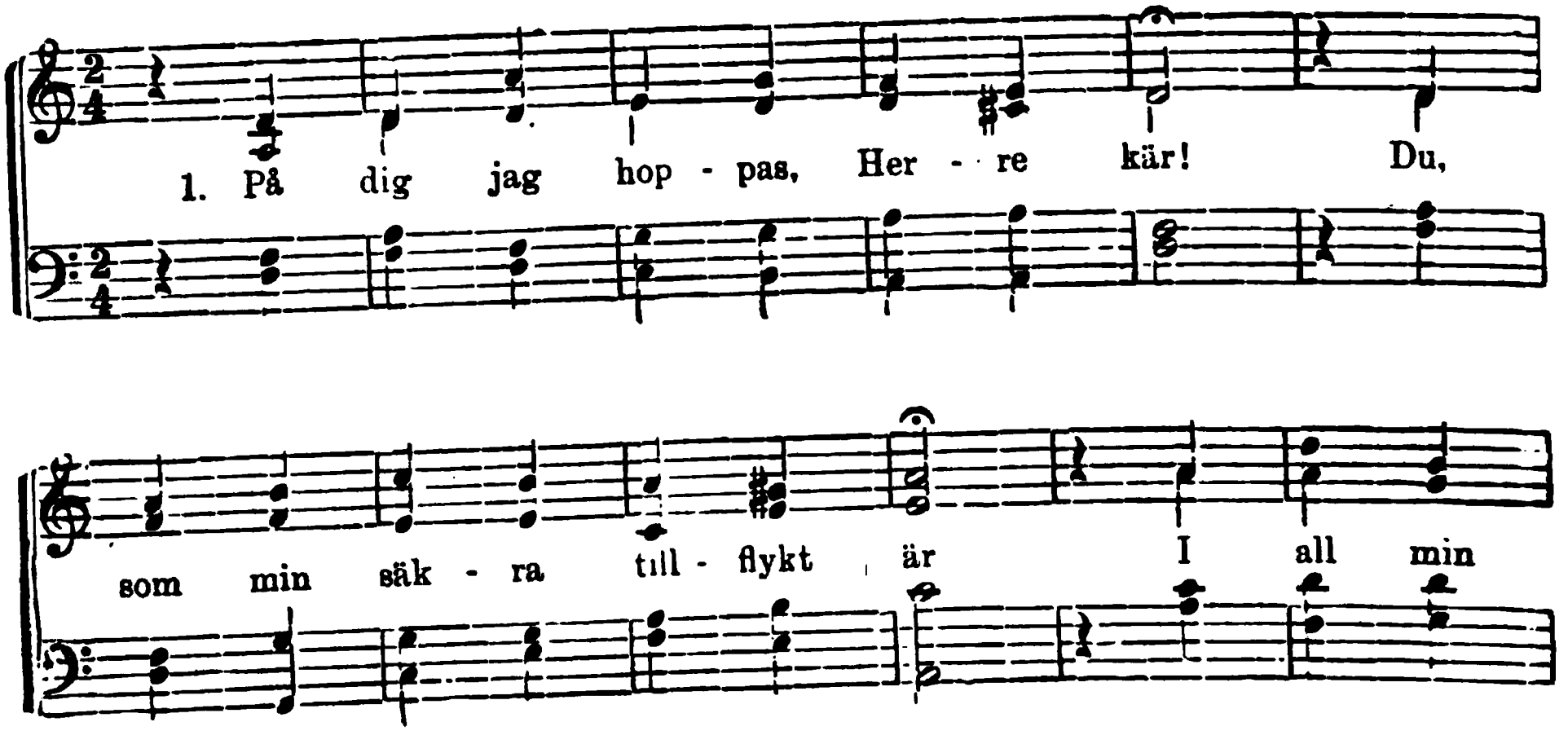

gör, och varder än visande honom större verk, än dessa äro, att I skolen undra derpå. Ty såsom Fadren uppväcker de döda och gör dem lefvande; så gör ock Sonen lefvande hvem han vill.

2 årg. *Aftons.:* Phil. 1: 20—26.

Jag väntar visserligen och förhoppas, att jag uti ingenting skall till blygd komma; utan med all frihet, såsom alltid, så ock nu måtte Kristus afhållen varda i min lekamen, ehvad det är genom lif eller genom död. Ty Kristus är mitt lif, och döden är min vinning. Men efter det, att lefva i köttet tjenar mer till att göra frukt, så vet jag icke, hvilket jag utvälja skall; ty båda delarne ligga mig hårdt uppå. Jag åstundar skiljas hädan och vara när Kristus, hvilket ock mycket bättre vore: men det är mer nödtorftigt blifva i köttet för eder skull. Och vet jag visserligen, att jag skall blifva, och med eder alla vara, eder till godo, och till trons fröjd; på det I mågen storligen berömma eder af mig i Kristo Jesu, genom min igenkommelse till eder.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! som hafver låtit din Son blifva menniska, att han med sin död för våra synder betala och oss ifrån den eviga döden hjelpa skulle: vi bedje dig, behåll oss alltid i det hoppet, att vi ju icke tvifle deruppå, såsom vår kære Herre Kristus enkans son med sitt ord uppväckt hafver, att han skall ock på den yttersta dagen oss uppväcka och gifva en evig salighet. Amen.

17 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, o Gud! ditt folk nåd till att undfly djefvulens besmittelse och med ett rent hjerta följa dig efter, som den sanne Guden är, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 4: 1—6.

Så förmanar jag nu eder, kære bröder, jag, fången i Herran, att I vandren såsom tillbörligt är i den

kallelse, der I uti kallade ären; med all ödmjukhet och saktmodighet, med tålamod undragande den ene den andre i kärleken; vinnläggande eder att hålla Andans enhet genom fridens band. En kropp och en Ande, såsom I ock kallade ären uti ett edert kallelses hopp; en Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas vår Fader; hvilken är öfver eder alla, genom eder alla och i eder alla.

Evangelium: Luk. 14: 1—11.

I den tiden hände sig, att Jesus kom uti en mans hus, som var en öfverste för de Phariseer om en Sabbath, till att få sig mat; och de vaktade på honom. Och si, en vattusigtig menniska var der för honom. Då svarade Jesus och sade till de lagkloke och Phariseer: Må man någon hela om Sabbathen? Och de tego. Men han tog honom till sig, och gjorde honom helbregda och lät honom gå. Och han svarade sägande till dem: Hvilkens eder åsna eller oxe faller uti brunnen, och går han icke straxt till att draga honom upp om Sabbathsdagen? Och de kunde icke svara honom derpå. Då sade han ock till dem, som budne voro, en liknelse, märkande, huru de sökte efter att sitta främst, sägande till dem: När du blifver buden af någon till bröllop, så sätt dig icke i främsta rummet, att icke tilläfventyrs någon kommer, som buden är af honom och är ärligare än du; och då kommer han som både dig och honom budit hafver, och säger till dig: Gif denna rum; och då måste du med blygd begynna sitta ned bättre. Utan heldre, när du varder buden, gack och sätt dig i det yttersta rummet, att då han kommer, som dig budit hafver, må han säga till dig: Min vän sitt upp bättre; och då sker dig heder för dem, som der med dig till borde sitta. Ty hvar och en, som upphöjer sig, han skall

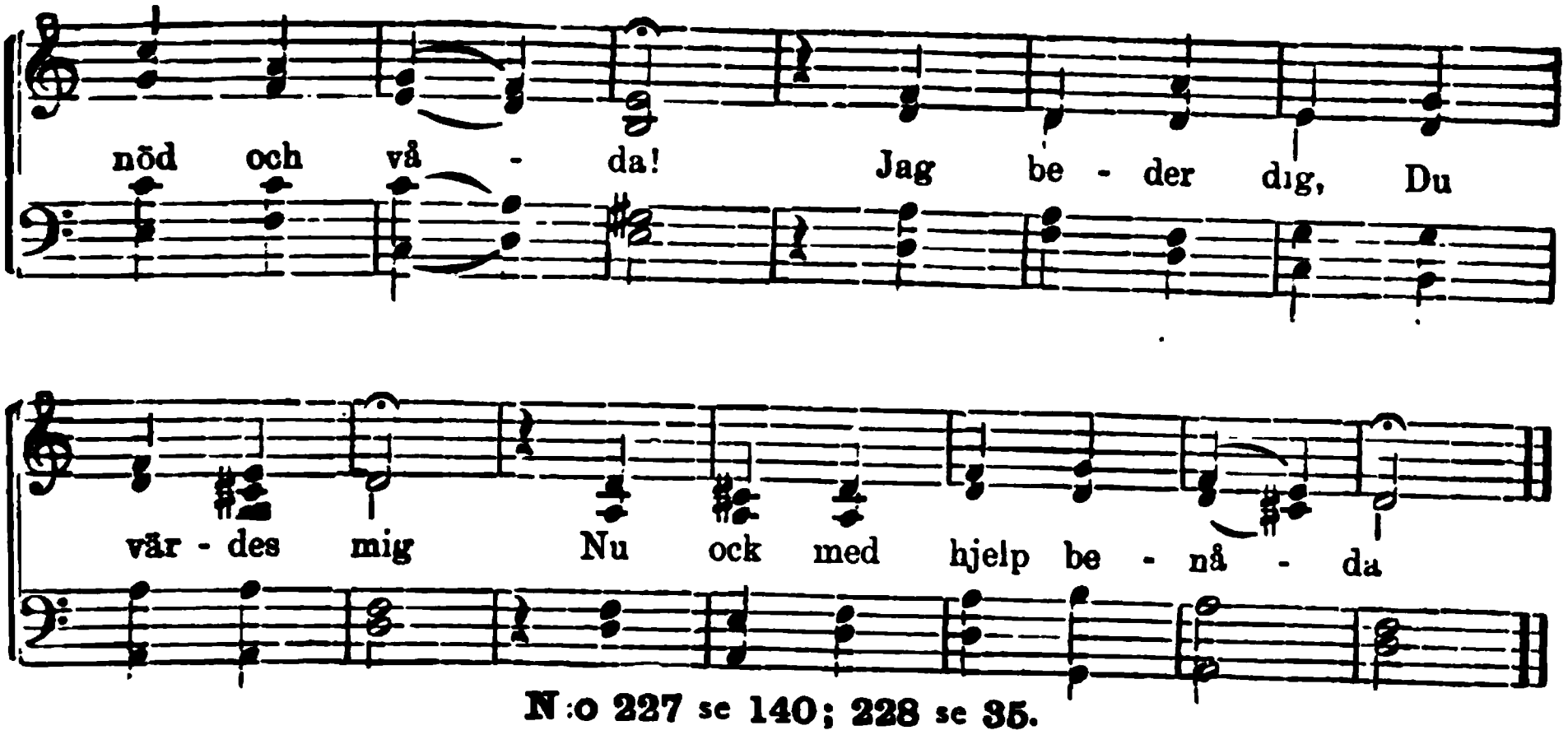

N:o 227 se 140; 228 se 35.

varda förnedrad, och den sig förnedrar, han skall varda upphöjd.

1 årg. *Högm.:* Mark. 2: 18—3: 5.

Och Johannis Lärjungar och de Phariseers fastade mycket; och de kommo och sade till honom: Hvi fasta Johannis Lärjungar och de Phariseers, och dina Lärjungar fasta intet? Sade Jesus till dem: Bröllopsfolket, kunna de fasta, så länge brudgummen är med dem? Så länge de hafva brudgummen när sig, kunna de icke fasta. Men de dagar skola komma, att brudgummen skall varda ifrån dem tagen; och då skola de fasta i de dagar. Och ingen sömmar en klut af nytt kläde på gammalt kläde; förty han rifver dock det nya stycket ifrån det gamla, och hålet varder värre. Och ingen låter nytt vin uti gamla flaskor; annars slår det nya vinet flaskorna sönder, och vinet spilles ut, och flaskorna förderfvas; utan nytt vin skall man låta uti nya flaskor. Och det begaf sig, att han på Sabbathen gick genom säd; och hans Lärjungar begynte, vid de gingo, taga af axen. Och de Phariseer sade till honom: Si, hvi göra de om Sabbathen det, som icke lofligt är? Då sade han till dem: Hafven I aldrig läsit, hvad David gjorde, då honom omträngde och var hungrig, han och de der med honom voro? Huru han gick in i Guds hus, under den öfverste Presten Abjathar, och åt skådobröden, hvilka för ingen voro lofliga äta, utan Presterna, och gaf desslikes dem, som med honom voro. Och han sade till dem: Sabbathen är gjord för menniskans skull, och icke menniskan för Sabbathens skull. Så är nu menniskones Son en Herre, desslikes ock öfver Sabbathen. Och han gick åter in uti Synagogan, och der var en man, som hade en bortvissnad hand. Och de vaktade

på honom, om han ock skulle bota honom om Sabbaten, på det att de skulle få anklaga honom. Då sade han till mannen, som den vissna handen hade: Gack hit fram. Och sade till dem: Hvilketdera är lofligt, göra väl om Sabbathen, eller göra illa? Hjelpa lifvet eller dräpa? Då tego de. Då såg han uppå dem med vrede, och förömkade sig öfver deras hjertans blindhet och sade till mannen: Räck ut din hand. Och han räckte henne ut; och handen vardt honom färdig igen, såsom den andra.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 9: 1—13.

Jag säger sanningen i Kristo och ljuger icke, som mitt samvete bär mig der vittne till i den Helige Anda; att jag hafver en stor sorg och idkelig pina i mitt hjerta. Ty jag hafver sjelf önskat mig bortkastad ifrån Kristo för mina bröders skull, som mig köttsligen skylde äro; hvilke äro af Israel, hvilka barnaskapet tillhörer, och härligheten, och förbundet, och lagen, och Gudstjensten, och löften; hvilkas äro fäderna, der Kristus af född är, på köttets vägnar, hvilken är Gud öfver all ting, lofvad evinnerligen. Amen. Detta säger jag icke fördenskull, att Guds ord äro om intet vordne; ty de äro icke alle Israeliter, som äro af Israel. Icke äro de heller alle söner, att de äro Abrahams säd; utan i Isaak skall dig kallas säden. Det är, icke äro de Guds barn, som äro barn efter köttet; utan de, som äro barn efter löftet, de varda räknade för säd. Ty detta är löftesordet: Jag skall komma i denna tiden; och Sara skall hafva en son. Och icke allenast det; utan ock Rebecka vardt en gång hafvande af Isaak vårom fader. Ty förr än barnen voro födde och hade hvarken godt eller ondt gjort (på det Guds uppsåt skulle blifva ståndande efter utkorelsen,

No 229.

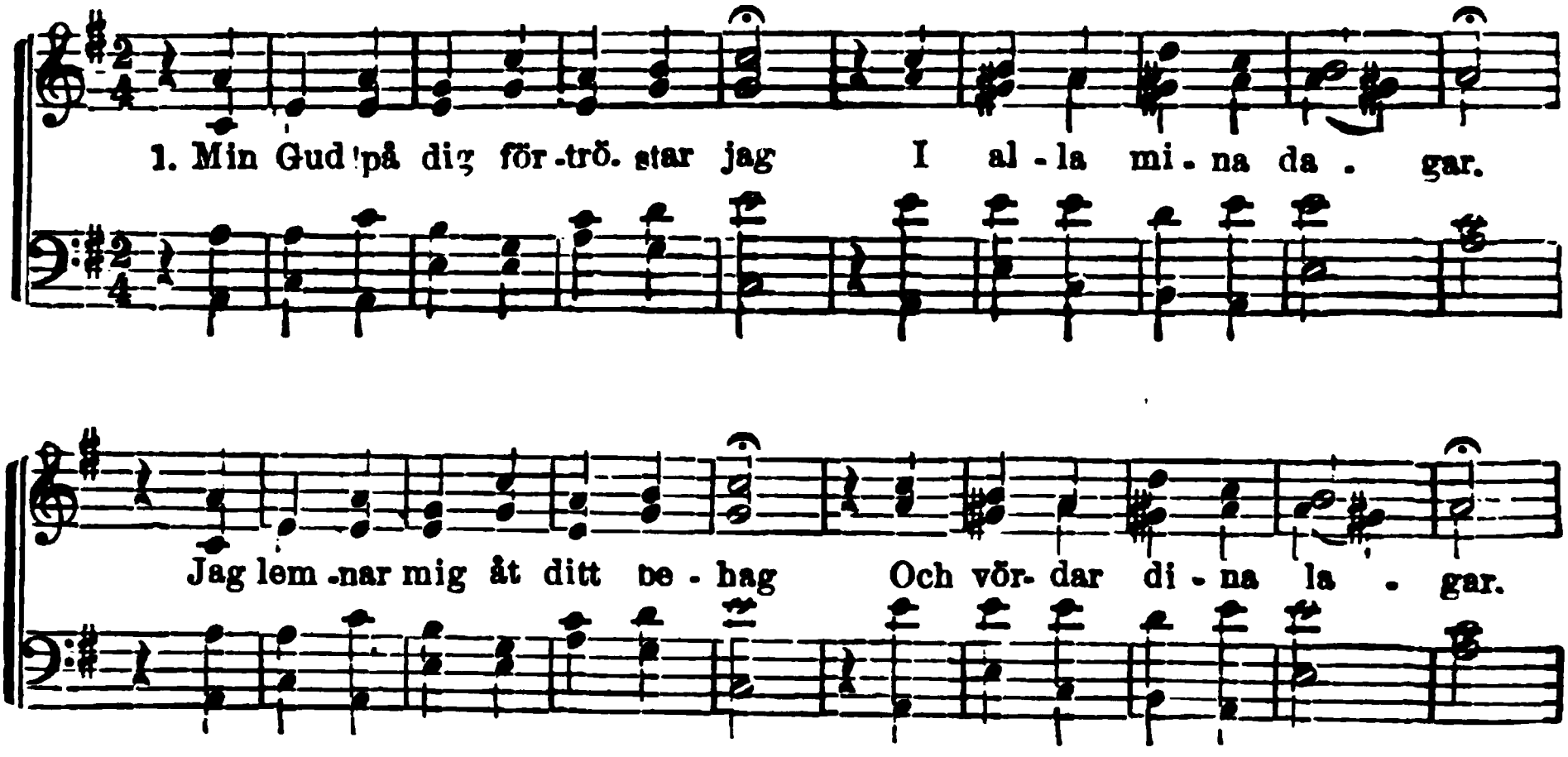

gör, och varder an visande honom större verk, än dessa äro, att I skolen undra derpå. Ty såsom Fadren uppväcker de döda och gör dem lefvande; så gör ock Sonen lefvande hvem han vill.

2 årg. *Aftons.*: Phil. 1: 20—26.

Jag väntar visserligen och förhoppas, att jag uti ingenting skall till blygd komma; utan med all frihet, såsom alltid, så ock nu måtte Kristus afhållen varda i min lekamen, ehvad det är genom lif eller genom död. Ty Kristus är mitt lif, och döden är min vinning. Men efter det, att lefva i köttet tjenar mer till att göra frukt, så vet jag icke, hvilket jag utvälja skall; ty båda delarne ligga mig hårdt uppå. Jag åstundar skiljas hädan och vara när Kristus, hvilket ock mycket bättre vore: men det är mer nödtorftigt blifva i köttet för eder skull. Och vet jag visserligen, att jag skall blifva, och med eder alla vara, eder till godo, och till trons fröjd; på det I mågen storligen berömma eder af mig i Kristo Jesu, genom min igenkommelse till eder.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! som hafver låtit din Son blifva menniska, att han med sin död för våra synder betala och oss ifrån den eviga döden hjelpa skulle: vi bedje dig, behåll oss alltid i det hoppet, att vi ju icke tvifle deruppå, såsom vår kære Herre Kristus enkans son med sitt ord uppväckt hafver, att han skall ock på den yttersta dagen oss uppväcka och gifva en evig salighet. Amen.

17 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, o Gud! ditt folk nåd till att undfly djefvulens besmittelse och med ett rent hjerta följa dig efter, som den sanne Guden är, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Eph. 4: 1—6.

Så förmanar jag nu eder, kære bröder, jag, fången i Herran, att I vandren såsom tillbörligt är i den

kallelse, der I uti kallade ären; med all ödmjukhet och saktmodighet, med tålamod undragande den ene den andre i kärleken; vinnläggande eder att hålla Andans enhet genom fridens band. En kropp och en Ande, såsom I ock kallade ären uti ett edert kallelses hopp; en Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas vår Fader; hvilken är öfver eder alla, genom eder alla och i eder alla.

Evangelium: Luk. 14: 1—11.

I den tiden hände sig, att Jesus kom uti en mans hus, som var en öfverste för de Phariseer om en Sabbath, till att få sig mat; och de vaktade på honom. Och si, en vattusigtig menniska var der för honom. Då svarade Jesus och sade till de lagkloke och Phariseer: Må man någon hela om Sabbathen? Och de tego. Men han tog honom till sig, och gjorde honom helbregda och lät honom gå. Och han svarade sägande till dem: Hvilkens eder åsna eller oxe faller uti brunnen, och går han icke straxt till att draga honom upp om Sabbathsdagen? Och de kunde icke svara honom derpå. Då sade han ock till dem, som budne voro, en liknelse, märkande, huru de sökte efter att sitta främst, sägande till dem: När du blifver buden af någon till bröllop, så sätt dig icke i främsta rummet, att icke tillväventyrs någon kommer, som buden är af honom och är ärligare än du; och då kommer han som både dig och honom budit hafver, och säger till dig: Gif denna rum; och då måste du med blygd begynna sitta ned bättre. Utan heldre, när du varder buden, gack och sätt dig i det yttersta rummet, att då han kommer, som dig budit hafver, må han säga till dig: Min vän sitt upp bättre; och då sker dig heder för dem, som der med dig till bords sitta. Ty hvar och en, som upphöjer sig, han skall

varda förnedrad, och den sig förnedrar, han skall varda upphöjd.

1 Årg *Högm.:* Mark. 2: 18—3: 5.

Och Johannis Lärjungar och de Phariseers fastade mycket; och de kommo och sade till honom: Hvi fasta Johannis Lärjungar och de Phariseers, och dina Lärjungar fasta intet? Sade Jesus till dem: Bröllopsfolket, kunna de fasta, så länge brudgummen är med dem? Så länge de hafva brudgummen när sig, kunna de icke fasta. Men de dagar skola komma, att brudgummen skall varda ifrån dem tagen; och då skola de fasta i de dagar. Och ingen sömmar en klut af nytt kläde på gammalt kläde; förty han rifver dock det nya stycket ifrån det gamla, och hålet varder värre. Och ingen låter nytt vin uti gamla flaskor; annars slår det nya vinet flaskorna sönder, och vinet spilles ut, och flaskorna förderfvas; utan nytt vin skall man låta uti nya flaskor. Och det begaf sig, att han på Sabbathen gick genom säd; och hans Lärjungar begynte, vid de gingo, taga af axen. Och de Phariseer sade till honom: Si, hvi göra de om Sabbathen det, som icke lofligt är? Då sade han till dem: Hafven I aldrig läst, hvad David gjorde, då honom omträngde och var hungrig, han och de der med honom voro? Huru han gick in i Guds hus, under den öfverste Presten Abjathar, och åt skådobröden, hvilka för ingen voro lofliga äta, utan Presterna, och gaf desslikes dem, som med honom voro. Och han sade till dem: Sabbathen är gjord för menniskans skull, och icke menniskan för Sabbathens skull. Så är nu menniskones Son en Herre, desslikes ock öfver Sabbathen. Och han gick åter in uti Synagogan, och der var en man, som hade en bortvisnad hand. Och de vaktade

på honom, om han ock skulle bota honom om Sabbaten, på det att de skulle få anklaga honom. Då sade han till mannen, som den visna handen hade: Gack hit fram. Och sade till dem: Hvilketdera är lofligt, göra väl om Sabbathen, eller göra illa? Hjelpa lifvet eller dräpa? Då tego de. Då såg han uppå dem med vrede, och förömkade sig öfver deras hjertans blindhet och sade till mannen: Räck ut din hand. Och han räckte henne ut; och handen vardt honom färdig igen, såsom den andra.

1 Årg *Aftons.:* Rom. 9: 1—13.

Jag säger sanningen i Kristo och ljuger icke, som mitt samvete bär mig der vittne till i den Helige Anda, att jag hafver en stor sorg och idkelig pina i mitt hjerta. Ty jag hafver sjelf önskat mig bortkastad ifrån Kristo för mina bröders skull, som mig köttsligen skylde äro; hvilke äro af Israel, hvilka barnaskapet tillhörer, och härligheten, och förbundet, och lagen, och Gudstjensten, och löften; hvilkas äro fäderna, der Kristus af född är, på köttets vägnar, hvilken är Gud öfver all ting, lofvad evinnerligen. Amen. Detta säger jag icke fördenskull, att Guds ord äro om intet vordne; ty de äro icke alle Israeliter, som äro af Israel. Icke äro de heller alle söner, att de äro Abrahams säd; utan i Isaak skall dig kallas säden. Det är, icke äro de Guds barn, som äro barn efter köttet, utan de, som äro barn efter löftet, de varda räknade för säd. Ty detta är löftesordet: Jag skall komma i denna tiden; och Sara skall hafva en son. Och icke allenast det; utan ock Rebecka vardt en gång hafvande af Isaak vårom fader. Ty förr än barnen voro födde och hade hvarken godt eller ondt gjort (på det Guds uppsåt skulle blifva ståndande efter utkorelsen,

No 229.

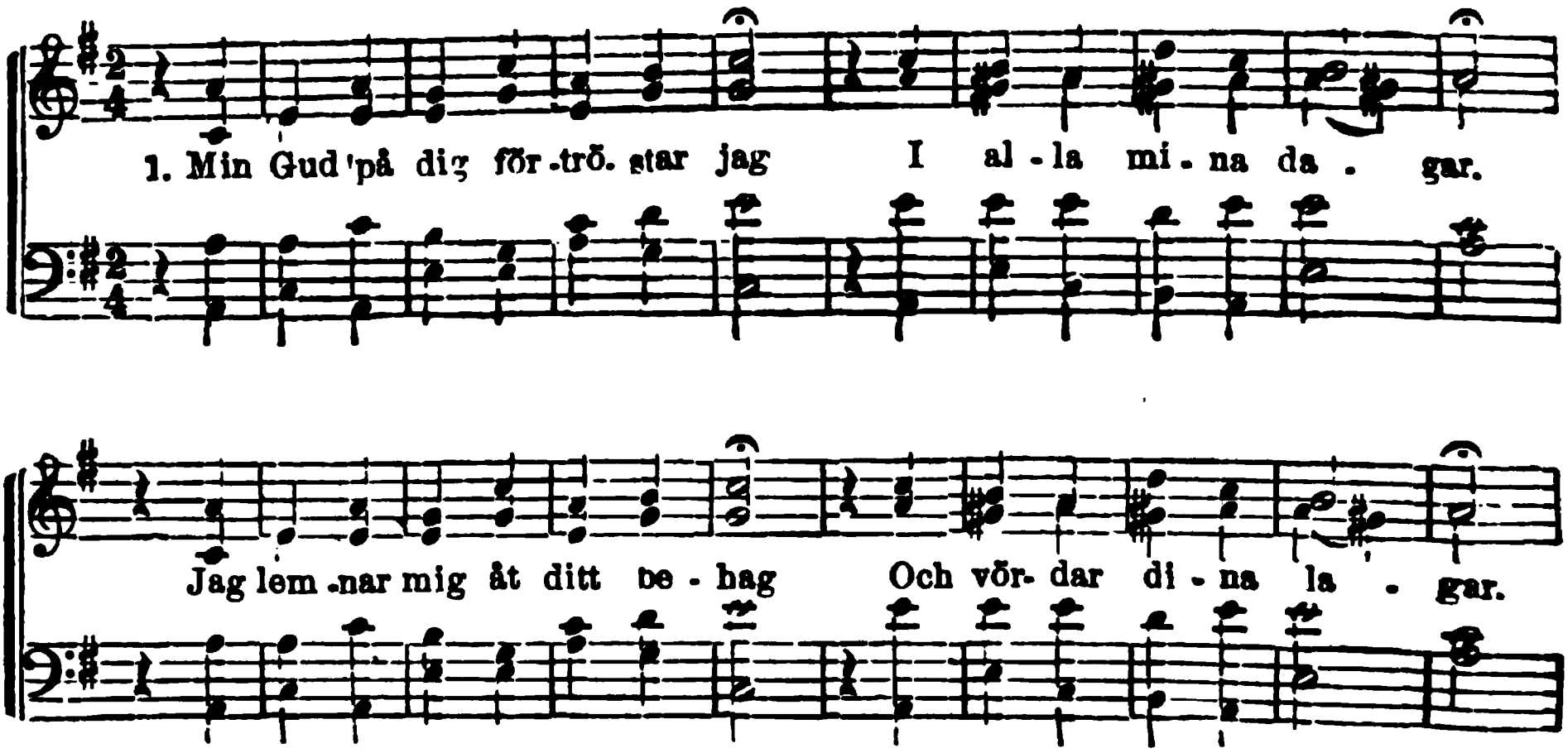

icke för gerningarnes skull, utan af kallarens nåd); vardt denna sagdt: Den större större skall tjena den mindre. Såsom skrifvet är: Jakob älskade jag; men Esau hatade jag.

2 årg. *Högm.*: Mark. 7: 1—23.

Och till Jesum församlades de Phariseer, och några af de Skriftlärde, som ifrån Jerusalem komne voro. Och då de fingo se, att somlige hans Lärjungar åto bröd med menliga, det är, med otvagna händer, straffade de det. Ty de Phariseer och alle Judar äta icke, utan de alltid två händerna; hållande de äldstes stadgar. Och när de komne äro utaf torget, äta de icke, utan de äro tvagne. Och mycket sådant är, som de hafva tagit sig uppå att hålla, som är, att två dryckekar, och krukor, och kopparkar, och bord. Sedan frågade honom de Phariseer och de Skriftlärde: Hvi vandra icke dina Lärjungar efter de stadgar, som de äldste uppå budit hafva; utan äta bröd med otvagna händer? Då svarade han och sade till dem: Väl hafver Esaias profeterat om eder, I skrymtare, som skrifvet är: Detta folket ärar mig med läpparna, men deras hjerta är långt ifrån mig; men fåfängt dyrka de mig, lärande den lärdom, som är menniskors bud; ty I bortkasten Guds bud och hållen menniskors stadgar, som är att två krukor och drycke kar; och mycket sådant gören I. Och han sade till dem: Skönligen bortkasten I Guds bud, på det I skolen hålla eder stadga. Ty Moses hafver sagt: Ära din fader och din moder; och den der bannar fader eller moder, han skall döden dö. Men I sägen: En menniska må säga till fader och moder: Corban, det är sagdt: Gud är det gifvet, som dig af mig skulle hafva kommit till nytta; och tillåten så icke, att han något gör sin fader, eller sin moder; och gören Guds ord om intet med eder stadga, som I uppå lagt hafven. Och mycket sådant gören I. Och han kallade till sig allt folket och sade till dem: Hörer mig alle och förstår. Intet går utanefter in i menniskan, det henne besmitta kan; men det som går utaf menniskan, det är det, som besmittar menniskan. Den der hafver öron till att höra, han höre. Och då han skiljdes ifrån folket och kom i huset, frågade hans Lärjungar honom om liknelsen. Och han sade till dem: Ären I också oförståndige? Förstån I icke ännu, att allt det utanefter ingår i menniskan, det kan icke besmitta henne? Ty det går icke in i hennes hjerta, utan i buken; och hafver sin naturliga utgång, der all mat med renSas. Och han sade: Det utaf menniskan går, det besmittar menniskan; ty innanefter, utur menniskors hjerta, utgå onda tankar, hor, boleri, mandråp; stöld, girighet, svek, listighet, otuktighet, ondt öga, hädelse, högfärd, galenskap; alla dessa onda stycken gå innanefter ut, och de besmitta menniskan.

2 årg. *Aftons.*: Gal. 5: 1—14.

Så blifver nu ståndande uti den frihet, med hvilken Kristus oss friat hafver, och låter eder icke på nytt fångas under träldomens ok. Si, jag Paulus säger eder: Om I låten eder omskära, är eder Kristus intet nyttig. Men jag betygar åter för hvar och en, som sig låter omskära, att han är pligtig till att hålla hela lagen. I hafven mist Kristus, I som genom lagen viljen rättfärdige varda, och I ären fallne ifrån nåden. Men vi vänte uti Andan, genom tron, den rättfärdighet, som man hoppas skall. Ty i Kristus Jesus är intet bevändt, hvarken omskärelse eller förhud, utan tron, som

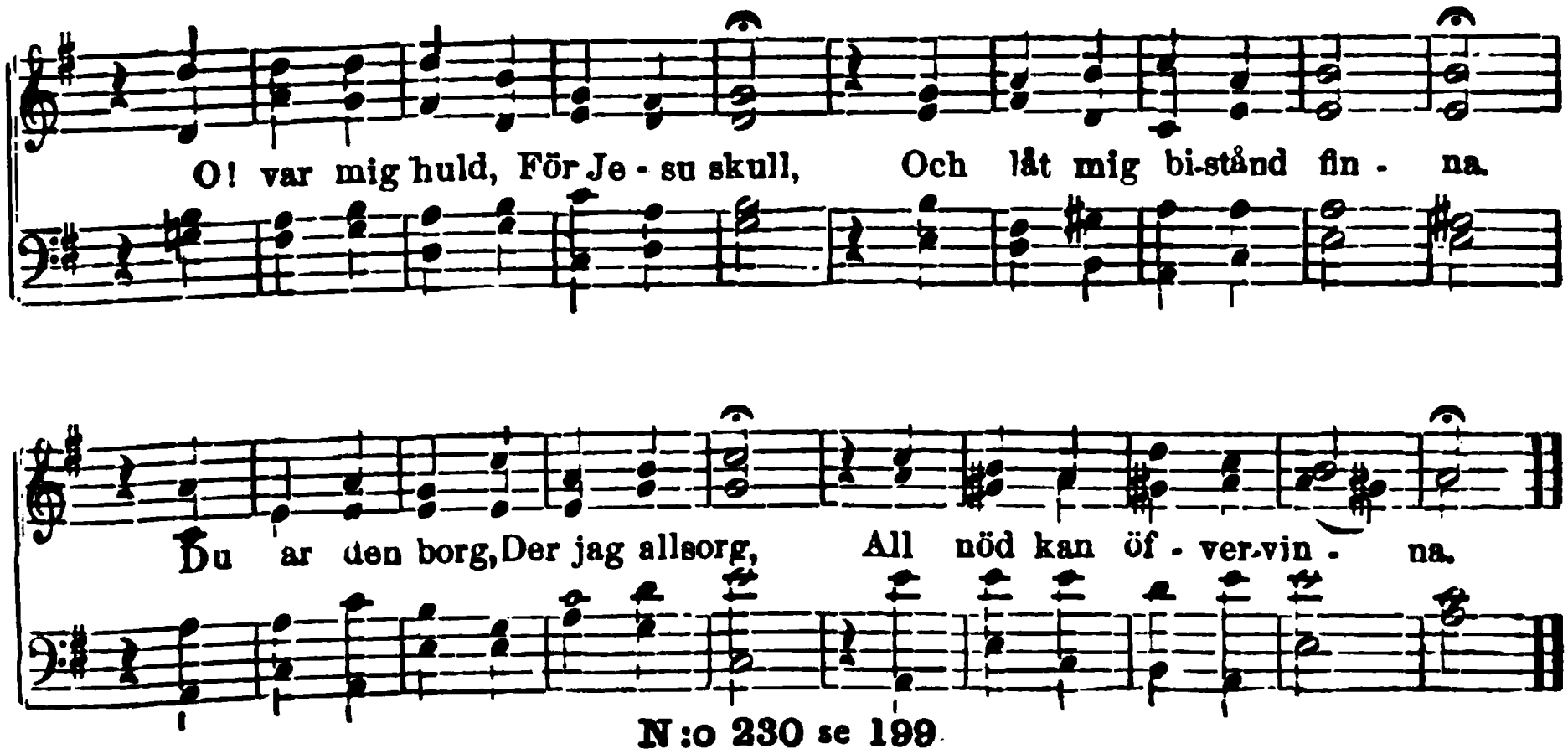

N:o 230 se 199

verkar genom kärleken. I lupen väl; ho hafver hindrat eder, att I icke skullen tro sanningen? Sådan tillskyndelse är icke af honom, som eder kallat hafver. Litet af surdeg försyrar hela degen. Jag förser mig till eder i Herranom, att I tagen eder icke annat sinne; men den eder förvillar, han skall draga sin dom, eho han är. Om jag ännu, käre bröder, predikar omskärelsen, hvi lider jag ännu förföljelse? Så vore korsets förargelse om intet vorden. Gåfve Gud, att de ock afskurne vordo, som eder bekymra. Men, käre bröder, I ären kallade till fribet; allenast ser till, att I icke låten friheten gifva köttet tillfälle, utan genom kärleken tjenar den ene den andra. Ty all lagen varder fullbordad uti ett ord; det är: Älska din nästa som dig sjelf.

Bön. Vi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader! att du ville genom din Heliga Anda så regera och styra oss, att vi måge blifva i din fruktan och icke vara högfärdige, utan af allt hjerta höra och anamma ditt ord och rätt helga Sabbathen; på det vi ock måge genom ditt heliga ord helgade varda, så att vi sätte allt vårt hopp och vår förtröstan uppå din Son, Jesum Kristum, att han är allena vår rättfärdighet och återlösning och dermed bättre vårt syndiga lefverne efter ditt ord, och vakte oss för all förargelse, till dess vi genom din nåd i Kristo salige varde. Amen.

18 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! låt din Helige Ande regera våra hjertan; ty dig förutan kunne vi icke vara dig behaglige, du som lefver och regerar med din Son och samme den Helige Anda ifrån evighet till evighet. Amen.

Epistein: 1 Cor. 1: 4—8.

Kåre bröder, jag tackar min Gud alltid för eder skull, för den Guds nåd, som eder gifven är genom Jesum Kristum; att I uti alla stycken rike vordne ären, genom honom, i all ord och i all kunskap; såsom predikan om Kristo i eder kraftig vorden är; så att eder icke fattas någon gåfva, och vänten vår Herras Jesu Kristi uppenbarelse. Hvilken eder ock stadfäster intill ändan, att I ostraffliga ären på vår Herras Jesu Kristi dag.

Evangelium: Matt. 22: 34—46.

I den tiden, när de Phariseer hörde, att Jesus hade stoppat de Sadduceer munnen till, församlade de sig. Och en af dem, som var en Skriftlärd, frestade honom, sägande: Mästare, hvilket är det yppersta budet i lagen? Då sade Jesus till honom: Du skall älska Herren din Gud, af allt ditt hjerta och af all din själ och all din håg. Detta är det yppersta och första budet. Det andra är detta likt: Du skall älska din nästa såsom dig sjelf. På dessa två bud hänger all lagen och Profeterne. När nu de Phariseer voro tillhopa, frågade dem Jesus; och sade: Hvad synes eder om Kristo? Hvars Son är han? Sade de till honom: Davids. Då sade han till dem: Hvi kallar då David honom i Andanom Herre? Sägande: Herren sade till min Herra: Sätt dig på min högra hand, till dess jag lägger dina fiender dig till en fotapall. Efter nu David kallar honom Herre, huru är han då hans son? Och ingen kunde svara honom ett ord. Och ifrån den dagen dristade sig ej heller någon att fråga honom något mer.

1 årg. *Högm.:* Joh. 10: 23—38.

Och Jesus gick i templet, i Salomons förhus. Då kringhvärfde Judarne honom och sade till honom: Huru länge förhalar du med oss? Säg oss fritt om du är Kristus. Jesus svarade dem: Jag hafver sagt eder det, och I tron det icke; gernin-

No 229.

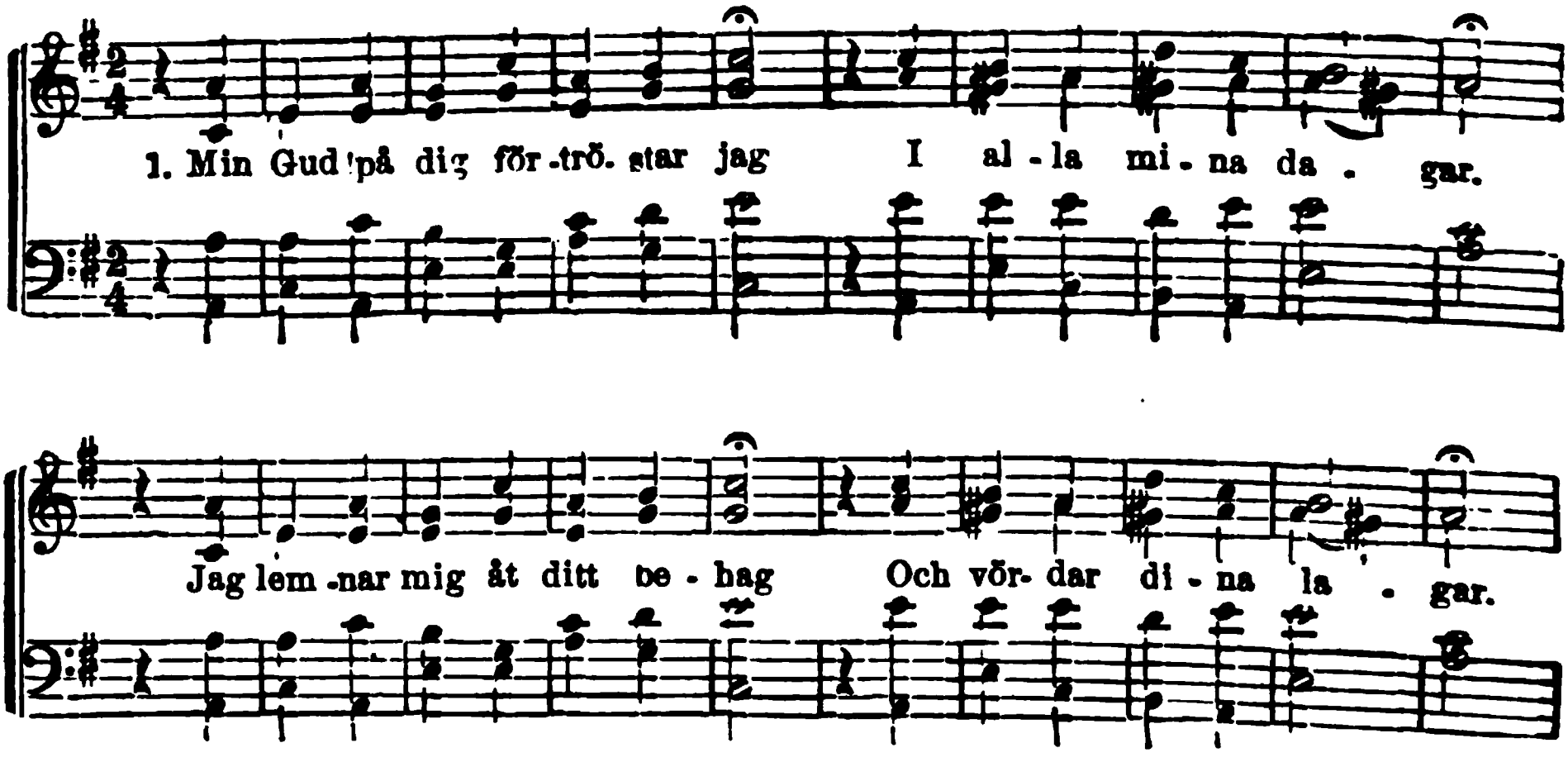

garne, som jag gör i min Faders namn, de bära vittne om mig. Men I tron det icke; ty I ären icke af mina får, såsom jag sade eder. Mina får höra min röst, och jag känner dem, och de följa mig; och jag gifver dem evinnerligt lif, och de skola icke förgås evinnerligen; ingen skall heller rycka dem utur min hand. Min Fader, som mig dem gifvit hafver, är större än alle; och ingen kan rycka dem utaf min Faders hand. Jag och Fadren äro ett. Då togo åter Judarne stenar, till att stena honom. Jesus svarade dem: Jag hafver många goda gerningar bevist eder af min Fader; för hvilka af dem stenen I mig? Judarne svarade honom och sade: För god gernings skull stene vi dig icke, utan för hädelsens skull; och att du, som är en menniska, gör dig sjelf till Gud. Jesus svarade dem: Är icke skrifvet i eder lag: Jag sade, I ären gudar? Hafver han nu kallat dem gudar, till hvilka Guds ord skedde; och skriften kan icke varda om intet; och I sägen dock till honom, som Fadren helgat hafver och sändt i verlden: Du hädar Gud; derföre att jag säger: Jag är Guds Son. Gör jag icke min Faders gerningar, så tron mig intet. Men gör jag dem, tror då gerningarne, om I icke viljen tro mig, på det I skolen förstå och tro, att Fadren är i mig, och jag i honom.

1 årg. *Aftons.*: Rom. 9: 14—33.

Hvad vilje vi då säga? Är Gud orättfärdig? Bort det. Ty han säger till Moses: Hvilken jag är nådelig, honom är jag nådelig; öfver hvilken jag förbarmar mig, öfver honom förbarmar jag mig. Så står det nu icke till någon mans vilja eller lopp; utan till Guds barmhertighet. Ty skriften säger till Pharao: Dertill hafver jag uppväckt dig, att jag

skall bevisa min makt på dig, och att mitt namn skall varda förkunnadt i all land. Så förbarmar han sig nu öfver hvem han vill; och hvem han vill, förhärdar han. Så må du säga till mig: Hvad skyller han då oss? Ho kan stå emot hans vilja? O menniska, ho är du, som vill träta med Gud? Icke säger det ting, som gjordt är, till sin mästare: Hvi hafver du gjort mig sådan? Hafver icke en pottomakare makt, att göra af en klimp ett kar till heder, och det andra till vanheder? Derföre, då Gud ville låta se vreden och kungöra sin makt, hafver han med stor tålsamhet lidit vredens kar, som äro tillredde till fördömelse; på det han skulle kungöra sin härlighets rikedom på barmhertighetens kar, som han hafver tillredt till härlighet; hvilka han ock kallat hafver, nemligen oss, icke allenast af Judarne, utan ock af hedningarne. Såsom han ock säger genom Oseas: Det som icke var mitt folk, det skall jag kalla mitt folk; och den mig intet kär var, skall jag kalla min kära. Och det skall ske, att der som hafver varit sagdt till dem: I ären icke mitt folk; der skola de vara kallade lefvande Guds barn. Men Esaias ropar för Israel: Om talet på Israels barn än vore som sanden i hafvet, så skola dock de igenlefde varda salige. Ty han skall väl låta förderfva dem och dock likväl stilla det förderfvet till rättfärdighet; ty Herren skall stilla förderfvet på jorden. Och såsom Elias sade tillförene: Hade icke Herren Zebaoth igenleft oss säd, så hade vi varit såsom Sodom och likasom Gomorra. Hvad vilje vi då säga? Det säge vi: Hedningarne, som icke farit hafva efter rättfärdigheten, de hafva fått rättfärdigheten; den rättfärdighet menar jag, som af tron kommer. Men Israel, som for efter rättfärdighetens lag, kom icke

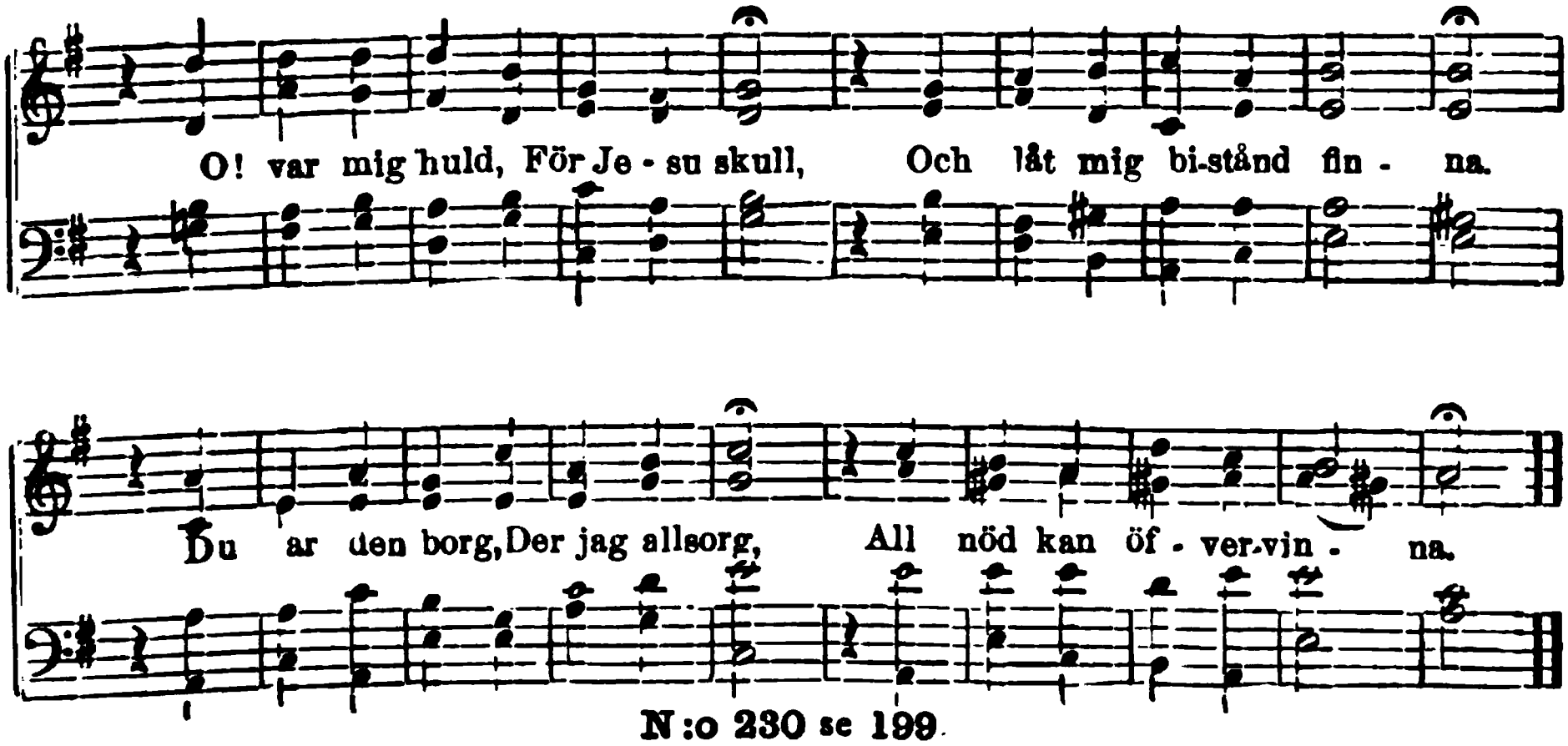

N:o 230 se 199.

till rättfärdighetens lag. Hvarföre? Derföre, att de icke sökte det af tron, utan såsom af lagens gerningar; ty de stötte sig på förtörnelsestenen; såsom skrifvet är: Si, jag lägger i Zion en förtörnelsesten och en förargelseklippa; och hvar och en, som tror på honom, skall icke komma på skam.

2 årg. *Högm.*: Mark. 10: 17—27.

Och då Jesus dädan utgången var på vägen, lopp en till och föll på knä för honom, och frågade honom: Gode Mästare, hvad skall jag göra, att jag måtte få evinnerligt lif? Men Jesus sade till honom: Hvi kallar du mig god? Ingen är god utan en, det är Gud. Budorden vet du: Du skall icke bedrifva hor; du skall icke dräpa; du skall icke stjäla; du skall icke tala falskt vittnesbörd; du skall ingen bedraga; ära din fader och din moder. Då svarade han, och sade till honom: Mästare, det hafver jag allt hållit af min ungdom. Jesus såg på honom, och älskade honom, och sade till honom: Ett fattas dig; gack bort, sälj allt det du hafver, och gif de fattiga, och du skall få en skatt i himmelen, och kom, följ mig och tag korset uppå dig. Och han vardt bedröfvad af talet, och gick bort sörjande; ty han hade många egodelar. Och Jesus såg sig om, och sade till sina Lärjungar: Huru svårligen kunna de rike komma in uti Guds rike. Men hans Lärjungar vordo förskräckte af hans ord. Då svarade åter Jesus och sade till dem: Huru svårt är det, kära barn, för dem som sätta sin tröst på sina rikedomar, att ingå uti Guds rike. Lättare är en kamel gå igenom ett nålsöga, än en rik gå in uti Guds rike. Men de förundrade sig öfver måttan och sade vid sig sjelfva: Ho kan då varda salig? Men Jesus såg på dem och sade: För menniskor är det omöjligt, men icke för Gud, ty när Gud äro allting möjliga.

2 årg. *Aftons.*: 1 Joh. 2: 7—28.

Bröder, jag skrifver eder intet nytt bud; utan det gamla budet, som I haft hafven af begynnelsen. Det gamla budet är det ord, som I hafven hört af begynnelsen. Åter skrifver jag eder ett nytt bud, det sannt är i honom och i eder; ty mörkret är förgånget, och det sanna ljuset lyser nu. Den som säger sig vara i ljuset och hatar sin broder, han är ännu i mörkret. Den der älskar sin broder, han blifver i ljuset, och ingen förargelse är i honom. Men den som hatar sin broder, han är i mörkret och vandrar i mörkret och vet icke, hvart han går; ty mörkret hafver förblindat hans ögon. Jag skrifver eder, käre barn, att eder skola synderna förlåtna varda för hans namns skull. Jag skrifver eder. I fäder; ty I hafven känt honom, som är af begynnelsen. Jag skrifver eder, I ynglingar; ty I hafven öfvervunnit den onda. Jag skrifver eder, I barn; ty I hafven känt Fadren. Jag hafver skrifvit eder, I fäder; ty I hafven känt honom, som är af begynnelsen. Jag hafver skrifvit eder, I ynglingar; ty I ären starke; och Guds ord blifver i eder, och I hafven öfvervunnit den onda. Älsker icke verlden, icke heller de ting, som i verlden äro. Den der älskar verlden, i honom är icke Fadrens kärlek. Ty allt det, som är i verlden, nemligen köttets begärelse och ögonens begärelse och högfärdigt lefverne, det är icke af Fadren, utan af verlden. Och verlden förgås och hennes lusta; men den som gör Guds vilja han blifver evinnerligen. Käre barn, nu är den yttersta tiden; och såsom I hafven hört, att Antikrist skall komma; ja, nu äro allaredan många

N:o 231, A.

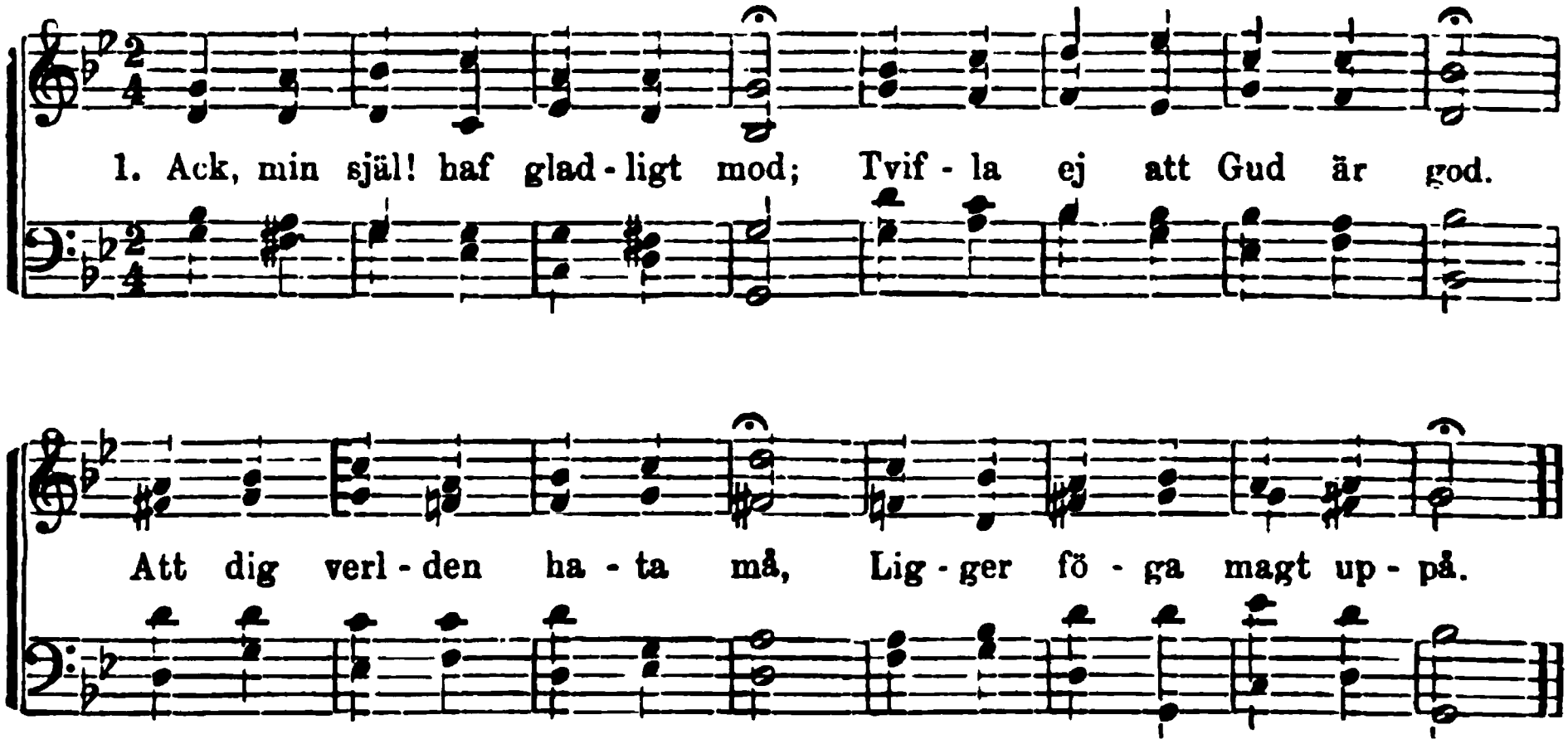

Antikrister vordne, och deraf vete vi, att den yttersta tiden är nu. De äro utgångne af oss; men de voro icke af oss. Hade de varit af oss, då hade de ju blifvit när oss; men på det de skulle blifva uppenbare, att de äro icke alle af oss. Men I haf-ven smörjelse af den Helige och veten allt. Jag hafver icke skrifvit till eder, såsom till dem der icke veta sanningen; utan såsom till dem, som henne veta, och att all lögn icke är af sanningen. Ho är en ljugare, utan den som nekar, att Jesus är Kristus? Den är Antikrist, som nekar Fadren och Sonen. Hvar och en som nekar Sonen, han hafver icke heller Fadren.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader, vi bekänne oss för arme, eländige syndare, vi vete din vilja;. men till att göra den äre vi för svage. Kött och blod är oss mycket till hinder; så låter den onde fienden, djefvulen, oss icke heller tillfreds; derföre bedje vi dig, att du ville gifva din Heliga Anda i våra hjertan, att vi med en fast tro hålle oss till din Son, Jesum Kristum, tröste oss med hans pina och död, och tro syndernas förlåtelse genom honom, och så lefva dermed gudeligen här på jorden i din vilja och lydnad och af din nåd, genom Jesum Kristum, få en salig ändalykt. Amen.

19 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! hör mildeligen till vår bön: och dem du gifver sinne och vilja att bedja, gif ock fullbordan till det de bedja, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistelu: Eph. 4: 22—28.

Så lägger nu bort ifrån eder, käre bröder, den gamla menniskan, den I förr med umgingen, hvilken genom lustar i villfarelse sig förderfvar; och förnyar eder i eder sinnes anda; och ikläder eder den nya menniskan, den efter Gud skapad är, i sannskyldig rättfärdighet och helighet. Derföre lägger bort lögnen och taler sanningen, hvar och en med sin nästa, efter vi äre inbördes lemmar. Vredgens och synder icke; låter icke solen gå ned öfver eder vrede. Gifver ock icke lastarena rum. Den der stulit hafver, han stjäle icke mer, utan heldre arbete med sina händer det godt är, på det han något skall hafva dela med den, som nödtorftig är.

Evangelium: Matt. 9: 1—8.

I den tiden steg Jesus i skeppet, och for utöfver igen, och kom uti sin stad. Och si, de hade inför honom en borttagen, som låg uti en säng. När nu Jesus såg deras tro, sade han till den borttagne: Var vid ett godt mod, min son, dina synder förlåtas dig. Och si, somlige utaf de Skriftlärde sade vid sig sjelfva: Denne hädar Gud. Men när Jesus såg deras tankar, sade han: Hvi tänken I ondt i edra hjertan? Hvilket är lättare säga: Dina synder förlåtas dig? eller säga: Statt upp och gack? Men på det I skolen veta, att menniskones Son hafver makt på jorden till att förlåta synder, sade han till den borttagne: Statt upp, tag din säng och gack i ditt hus. Och han stod upp och gick hem. När folket det såg förundrade de sig, och prisade Gud, som sådan makt hade gifvit menniskan.

1 årg. *Högm.:* Joh. 9: 1—41.

Och gick Jesus fram om och såg en man, som var blind född. Och hans Lärjungar sporde honom till och sade: Rabbi, hvilken syndade, denne eller hans föräldrar, att han skulle födas blind? Jesus svarade: Hvarken hafver denne syndat, eller hans föräldrar; men på det Guds verk skola uppenbaras på honom. Jag måste verka hans

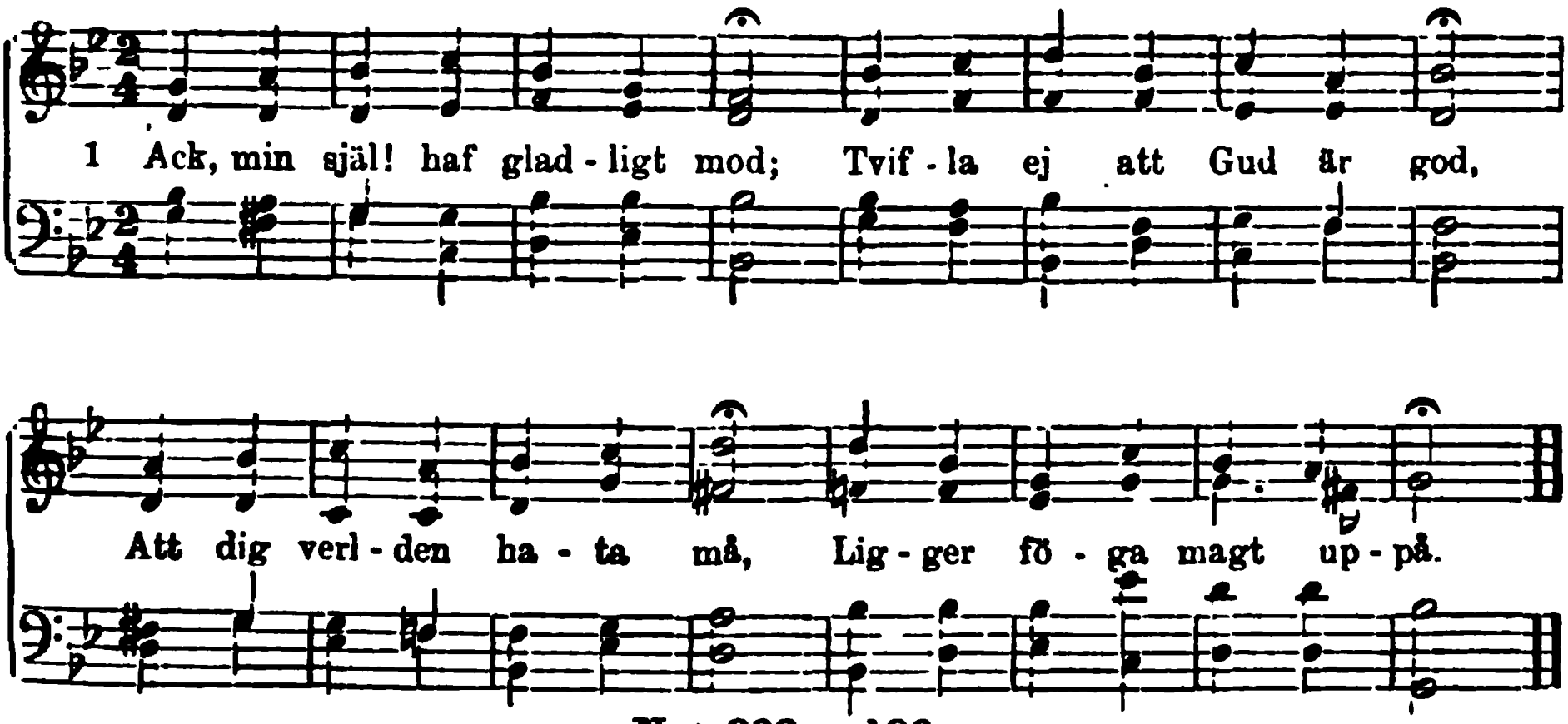

N:o 232 se 186.

verk, som mig sändt hafver, medan dagen är; natten kommer, då ingen kan verka. Så länge jag är i verlden, är jag verldens Ljus. Då han detta sagt hade, spottade han på jorden, och gjorde en träck af spotten, och smorde med träcken på den blindes ögon; och sade till honom: Gack bort och två dig i dammen Siloa (det betyder sänder). Och han gick, och tvådde sig, och kom igen, och hade sin syn. Då sade grannarna och de, som honom förr sett hade, att han var en tiggare: Är icke denne den, som satt och tiggde? Somliga sade: Det är han; somlige sade: Han är honom lik. Men han sjelf sade: Det är jag. Då sade de till honom: Huru vordo dina ögon öppnade? Svarade han och sade: Den mannen, som kallas Jesus, gjorde en träck, och smorde mina ögon, och sade till mig: Gack till dammen Siloa och två dig. Och när jag gick och tvådde mig, fick jag synen. Då sade de till honom: Hvar är han? Sade han: Jag vet det icke. Då hade de honom, som blind hade varit, till de Phariseer. Och det var på en Sabbath, när Jesus gjorde träcken och öppnade hans ögon. Åter sporde honom ock de Phariseer, huru han fått synen. Han sade till dem: Han lade mig träck på ögonen, och jag tvådde mig, och hafver nu min syn. Då sade några af de Phariseer: Denne mannen är icke af Gud, efter han icke håller Sabbathen. Somlige sade: Huru kan en syndig menniska göra dessa tecken? Och en tvedrägt var emellan dem. Åter sade de till den blinde: Hvad säger du om honom, att han hafver öppnat dina ögon? Då sade han: En Profet är han. Men Judarne trodde icke om honom, att han hade varit blind och hade fått synen, till dess de kallade föräldrarna hans, som synen hade fått; och sporde

dem till, och sade: Är denne eder son, den I sägen vara blind född? Huru ser han nu? Då svarade dem hans föräldrar och sade: Vi vete, att denne är vår son, och att han var blind född. Men huru han nu ser, veta vi icke; eller hvem hans ögon öppnat hafver, vete icke vi; han är åldrig nog, spörjer honom till; tale sjelf för sig. Detta sade hans föräldrar, derföre att de rädde sig för Judarne, ty Judarne hade då redan beslutit emellan sig, att hvilken som bekände honom vara Kristus, han skulle utkastas af Synagogan. Fördenskull sade hans föräldrar: Han är åldrig nog, spörjer honom sjelf. Åter kallade de mannen, som hade varit blind, och sade till honom: Gif Gud äran; vi vete, att denne mannen är en syndare. Svarade han och sade: Om han är en syndare, vet jag icke; ett vet jag, att jag var blind och ser nu. Åter sade de till honom: Hvad gjorde han dig? Huru öppnade han dina ögon? Han svarade dem: Jag sade det nu eder, hörden I det icke? Hvi viljen I nu åter höra det? Viljen I ock varda hans Lärjungar? Då bannade de honom och sade: Var du hans Lärjunge; vi äro Mose Lärjungar. Vi vete, att Gud hafver talat till Moses; men hvadan denne är, vete vi icke. Då svarade den mannen och sade till dem: Det är ju underligt, att I icke skolen veta, hvadan han är; och likväl hafver han öppnat mina ögon. Vi vete, att Gud icke hörer syndare; utan den som är gudfruktig, och följer hans vilja efter, honom hörer han. Ifrån verldens begynnelse är icke hördt, att någon hafver dens ögon öppnat, som hafver varit blind född. Vore han icke af Gud, så kunde han intet göra. De svarade och sade till honom: Du är all född i synd och vill lära oss. Och så drefvo de honom ut. Och fick Jesus höra att de honom

N:o 233.

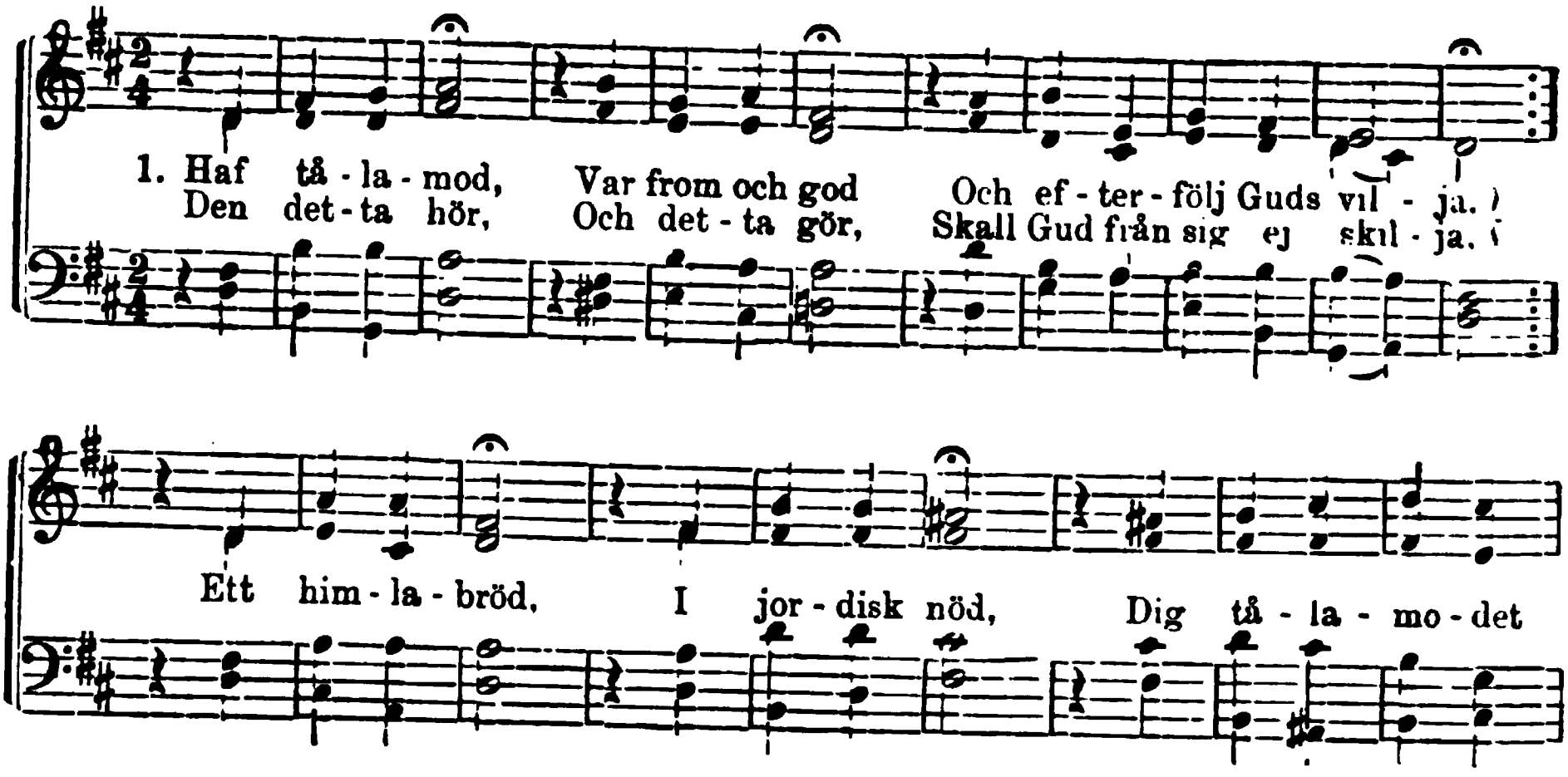

utdrifvit hade; och när han fann honom, sade han till honom: Tror du på Guds Son? Han svarade och sade: Herre, ho är han, att jag må tro på honom? Och Jesus sade till honom: Du hafver sett honom, och det är den, som talar med dig. Då sade han: Herre, jag tror, och han tillbad honom. Och Jesus sade: Till en dom är jag kommen i denna verlden; att de som icke se, skola varda seende; och de, som se, skole varda blinde. Och några af de Phariseer, som voro med honom, hörde detta och sade till honom: Månne vi ock vara blinde? Sade Jesus till dem: Voren I blinde, då haden I ingen synd; men nu sägen I: Vi se; derföre blifver eder synd.

1 årg. *Aftons.*: **Rom. 10: 1—13.**

Bröder, mitt hjertas begär och bön till Gud är för Israel, att de måtte varda salige. Ty jag bär vittne med dem, att de hafva nit om Gud; dock icke visligt. Ty de förstå icke Guds rättfärdighet; utan fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet, och äro så icke Guds rättfärdighet undergifne. Ty Kristus är lagens ände, till rättfärdighet, hvar och en som tror. Moses skrifver om den rättfärdighet, som kommer af lagen, att hvilken menniska som det gör, han lefver deruti. Men den rättfärdighet, som är af tron, säger så: Säg icke i ditt hjerta: Ho vill fara upp i himmelen? Det är, att hemta Kristus här ned. Eller, ho vill fara ned i djupet? Det är, att hemta Kristus upp igen ifrån de döda. Men hvad säger Skriften? Ordet är hardt när dig, nemligen i din mun och i ditt hjerta; detta är det ordet om tron, som vi predike. Ty om du bekänner med din mun Jesus, att han är Herren, och tror i ditt hjerta, att Gud hafver upp-

väckt honom ifrån de döda, så varder du salig. Ty med hjertats tro varder man rättfärdig, och med munnens bekännelse varder man salig. Ty Skriften säger: Hvar och en, som tror på honom, skall icke komma på skam. Det är ingen åtskillnad emellan Jude och Grek; ty en Herre är öfver alla, rik öfver alla dem, som åkalla honom. Ty hvar och en, som åkallar Herrans namn, skall varda salig.

2 årg. *Högm.*: **Luk. 13: 10—17.**

Och Jesus lärde om Sabbathen uti en Synagoga. Och si, der var en qvinna, som haft krankhetens anda i aderton år; och var krumpen, och förmådde icke upplyfta hufvudet. När Jesus såg henne, kallade han henne till sig, och sade till henne: Qvinna, var fri af din krankhet. Och han lade händerna på henne, och straxt reste hon sig upp, och prisade Gud. Då svarade öfversten för Synagogan, och var vred, att Jesus helade på Sabbathen, och sade till folket: Sex dagar äro, der I mågen arbeta på; kommer på dem, och låter hela eder, icke på Sabbathen. Då svarade Herren honom, och sade: Du skrymtare, löser icke hvar och en af eder om Sabbathen sin oxe eller åsna ifrån krubban, och leder bort att vattna? Måtte man då icke lösa af detta bandet på Sabbathen från denna Abrahams dotter, hvilken satan bundit hafver, si, nu i aderton år? Och då han detta sade, skämde sig alle, som honom emot stått hade; och allt folket gladde sig af de härliga gerningar, som gjordes af honom.

2 årg. *Aftons.*: **2 Cor. 12: 2—10.**

Jag känner en man i Kristus för fjorton år; var han i lekamen, det vet jag ock icke, eller utan lekamen, vet jag ock icke; Gud vet det. Den-

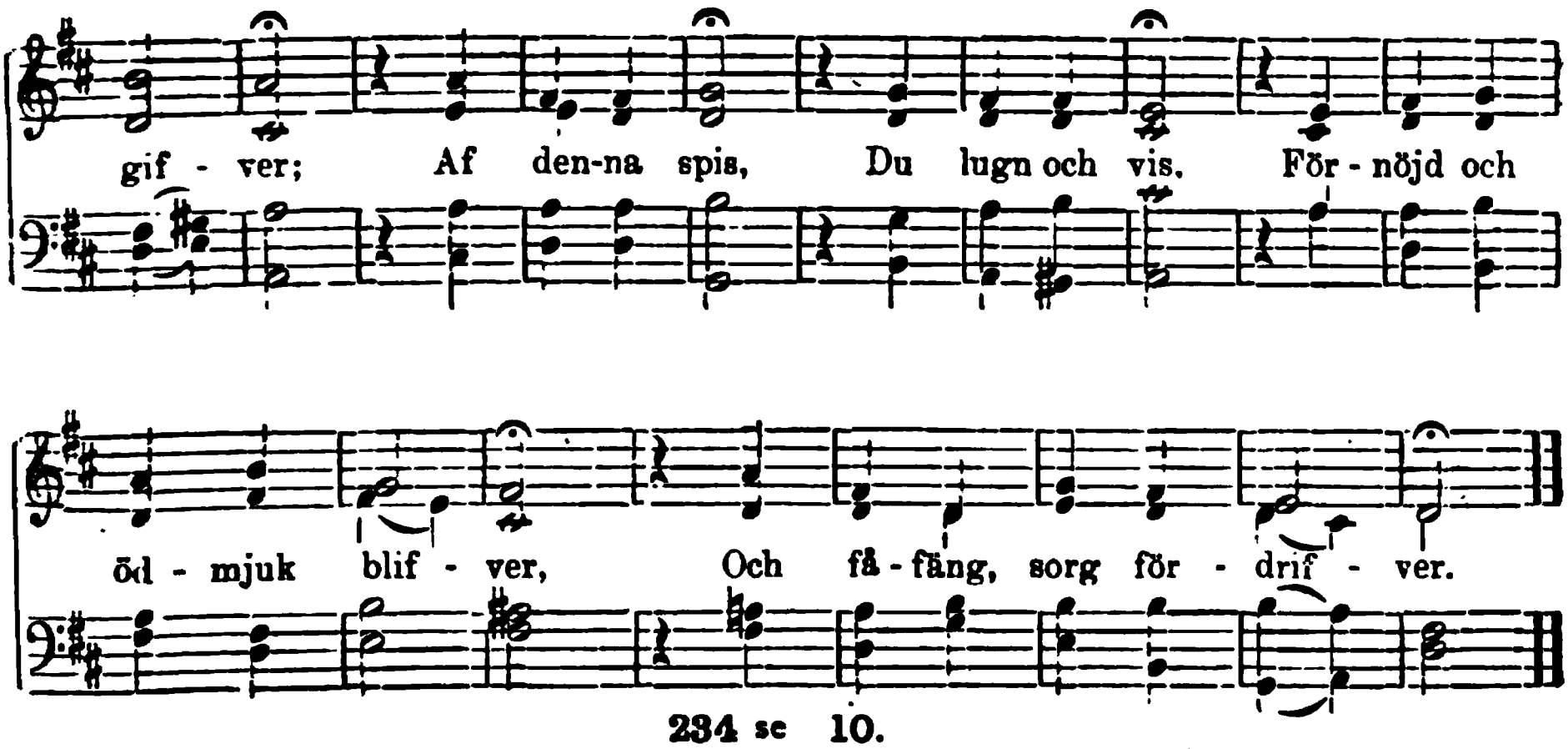

234 se **10.**

samme vardt uppryckt intill tredje himmelen. Densamme mannen känner jag, om han i lekamen eller utan lekamen var, det vet jag icke; Gud vet det. Han vardt uppryckt till Paradis och hörde outsägliga ord, hvilka ingen menniska säga må. Deraf vill jag berömma mig; men af mig sjelf vill jag intet berömma mig, utan af min svaghet. Och om jag ville berömma mig, så gjorde jag intet fåvitskligen; ty jag ville säga sanningen; men jag hafver det likväl fördrag, på der ingen skall högre akta mig, än som han ser på mig, eller hörer af mig. Och på det att jag mig icke af de stora uppenbarelser förhäfva skulle, vardt mig gifven en påle i köttet, satans engel, den mig kindpusta skulle, på det jag icke skulle förhäfvas öfver måttan. För hvilkens sak jag bad tre resor Herren, att han skulle komma ifrån mig. Och han sade till mig: Låt dig nöja åt min nåd; ty min kraft är mäktig i de svaga. Derföre vill jag aldrahelst berömma mig af min svaghet, på det Kristi kraft skall bo i mig. Derföre är jag vid godt mod i svaghet, i föraktelse, i nöd, i förföljelse, i ångest, för Kristi skull; ty när jag svag är så är jag stark.

Bön. Allsmäktige, evige Gud! som genom din Son, Jesum Kristum, denne kranka menniskan hafver till lif och själ hjelpa låtit: vi bedje din grundlösa barmhertighet, att du ville vara oss nådig, förlåta alla våra synder och styrka vår tro genom ditt ord, och den Helige Ande regere oss så, att vi icke med synden till krankhet och annat ondt orsak gifve, utan lefve i din fruktan och så undvike både timligt och evigt straff. Amen.

20 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif, o Herre Gud! dina Kristtrogna nåd och frid, att de måge både af all smitta renade varda, och af allt hjerta trösteligen tjena dig, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 5: 15—21.

Så ser nu till, käre bröder, huru I vandren visligen, icke som de ovise, utan som vise. Och skicker eder efter tiden; ty tiden är ond. Derföre varer icke oförståndige, utan förståndige om hvad Herrans vilja är. Och dricker eder icke druckne af vin, af hvilket ett oskickligt väsende kommer, utan uppfyllens af den Helige Anda; talande emellan eder i psalmer och lofsånger och andliga visor, sjungande och spelande Herran uti edra hjertan; alltid tacksägande Gud och Fadren för hvar man, uti vår Herres Jesu Kristi namn; ömsom underdånige, den ene den andra, i Guds räddhåga.

Evangelium: Matt. 22: 1—14.

I den tiden sade Jesus till Judarne denna liknelsen: Himmelriket är likt en konung, som gjorde bröllop åt sin son; och sände ut sina tjenare, att de skulle kalla dem, som budne voro till bröllopet; och de ville icke komma. Åter sände han ut andra tjenare, sägande: Säger dem, som budne äro: Si, jag hafver tillredt min måltid; mina oxar och min gödboskap äro slagtade, och allting är redo; kommer till bröllop. Men de försummade det, och gingo bort, den ene till sin afvelsgård, den andre till sin köpenskap. Och somlige togo fatt på hans tjenare, hädde och dräpte dem. När Konungen det hörde, vardt han vred, och sände ut sina härar, och förgjorde de dråpare, och brände upp deras stad. Då sade han till sina tjenare: Bröllopet är tillredt; men de som voro budne voro icke värdige. Derföre går ut på vägarna och alla dem, I

N:o 235.

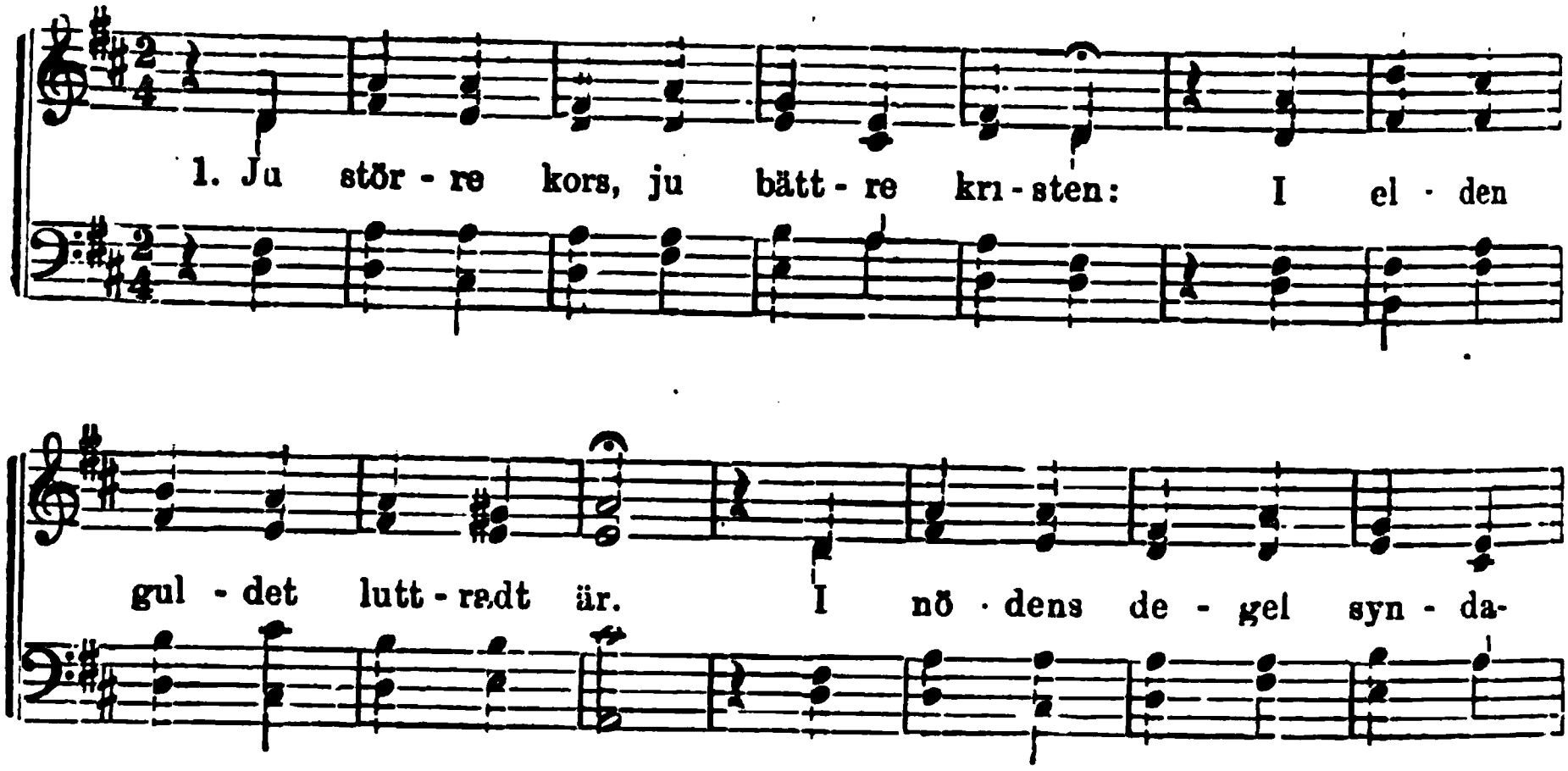

finnen, kaller till bröllopet. Och tjenarne gingo ut på vägarne, och församlade alla, så många de funno, både onda och goda, och borden voro alla fullsatta. Då gick Konungen in, att han skulle bese gästerna, och såg der en man, som icke var klädd i bröllopskläder; och sade till honom: Min vän, huru kom du här in, och hafver icke bröllopskläder? och han teg. Då sade Konungen till tjenarne: Binder honom händer och fötter och kaster honom i det yttersta mörkret; der skall varda gråt och tandagnisslan. Ty många äro kallade, men få utkorade.

1 årg. *Högm.:* **Matt. 13: 44—46.**

Jesus sade: Åter är himmelriket likt en skatt, som fördold var uti en åker, hvilken en man fann, och fördolde honom och af rätt glädje, som han hafver deraf, går han bort och säljer allt det han hafver, och köper den åkren. Åter är himmelriket likt en köpman, som sökte efter goda perlor. Och när han hade funnit en kostlig perla, gick han bort, och sålde allt det han ägde, och köpte henne.

1 årg. *Aftons.:* **Rom. 10: 14—21.**

Men huru skola de åkalla den, de hafva icke trott på? Och huru skola de tro honom, som de hafva intet hört af? Och huru skola de höra utan predikare? Och huru skola de predika, utan de varda sände? Såsom skrifvet är: O, huru ljuflige äro deras fötter, som frid förkunna, deras som godt förkunna. Men de äro icke alle Evangelium lydige; ty Esaias säger: Herre, ho tror vår predikan? Så är tron af predikan; men predikan genom Guds ord. Så säger jag nu: Hafva de icke hört det? Deras ljud är ju utgånget i alla land, och deras ord intill verldens ändar. Men jag säger: Hafver då Israel det icke fått veta? Den förste Moses säger: Jag skall uppväcka eder till nit med det folk, som icke är folk; och med ett galet folk skall jag reta eder. Dristar ock Esaias sig till, och säger: Jag är funnen af dem, som intet sökte mig; och är vorden uppenbar dem, som intet sporde efter mig. Men till Israel säger han: Hela dagen hafver jag uträckt mina händer till det otrogna och genstörtiga folket.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 21: 33—46.**

Jesus sade till de öfverste Presterna och de Äldste i folket: Hörer en annan liknelse: Det var en husbonde, som planterade en vingård, och gärde der gård omkring, och grof en press derinne, och bygde ett torn, och utlegde honom till vingårdsmän och for utländes. När nu fruktens tid kom, sände han sina tjenare till vingårdsmännerna, att de skulle uppbära hans frukt. Då togo vingårdsmännerna fatt på hans tjenare, den ene hudflängde de, den andre slogo de ihjäl, den tredje stenade de. Åter sände han andra tjenare, flera än de förste; och de gjorde dem sammaledes. På det sista sände han sin son till dem, och sade: De hafva ju en försyn för min son. Men när vingårdsmännerna sågo sonen, sade de emellan sig: Denne är arfvingen; kommer, låter oss slå honom ihjäl, och så få vi hans arfvedel. Och de togo fatt på honom, drefvo honom ut af vingården och slogo honom ihjäl. När nu vingårdsherren kommer, hvad skall han göra åt de vingårdsmännerna? Sade de till honom: De onda skall han illa förgöra, och lega sin vingård åt andra vingårdsmän, de som gifva honom frukten i rättan tid. Då sade Jesus till dem: Haf-ven I aldrig läst i Skriften: Den stenen, som bygg-

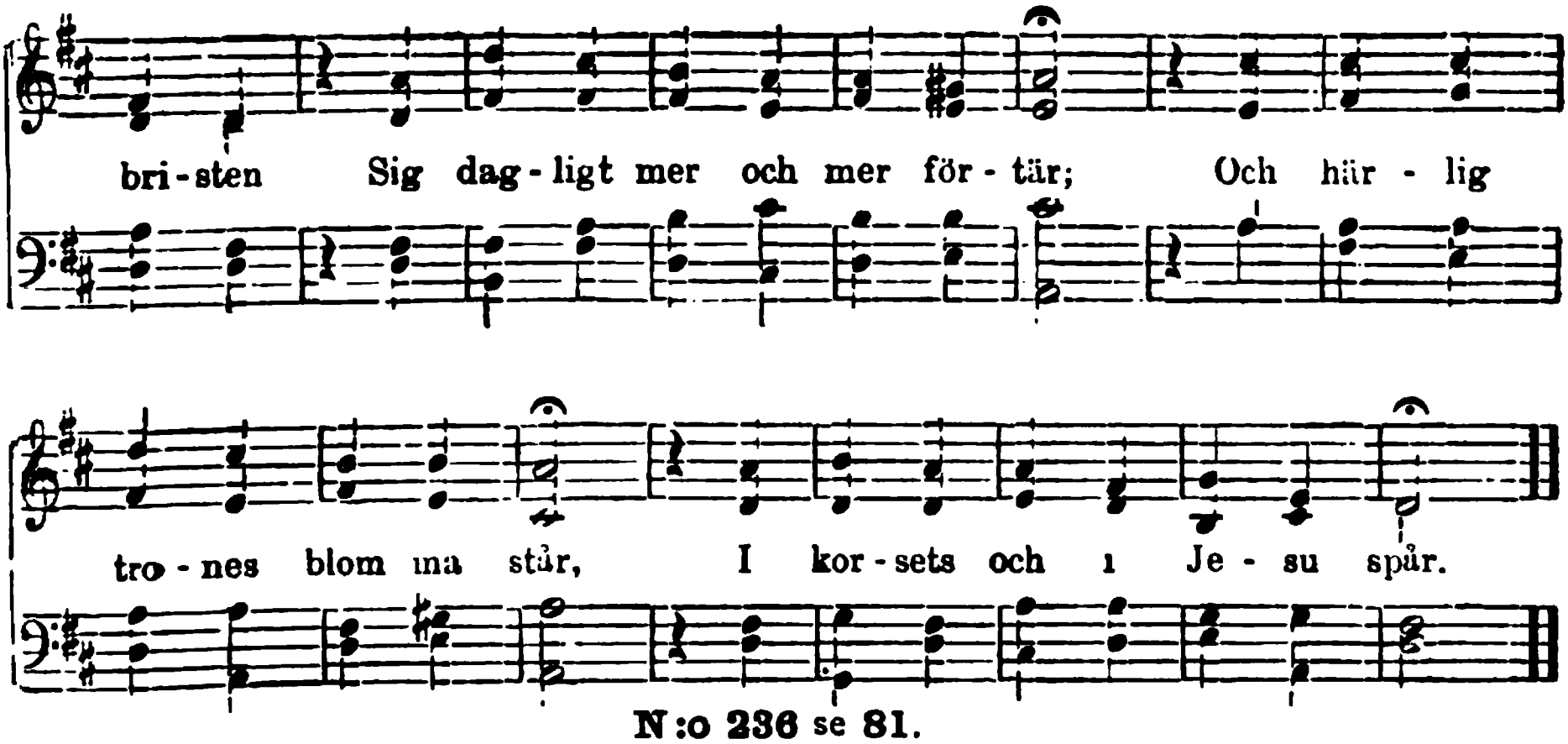
bri-sten Sig dag-ligt mer och mer för-tär; Och här-lig
tro-nes blom ma står, I kor-sets och i Je-su spår.

N:o 236 se 81.

ningsmännerna bortkastade, han är blifven en hörnsten. Af Herren är detta skedt och är underligt för våra ögon. Derföre säger jag eder, att Guds rike skall tagas ifrån eder och varda gifvet hedningarne, som göra dess frukt. Och hvilken som faller på denna stenen, han varder krossad; men uppå hvilken han faller, den slår han sönder i stycken. Och när de öfverste Presterna och Phariseerna hörde hans liknelse, förnummo de, att han talade om dem. Och de ville hafva tagit fatt honom; men de räddes för folket, ty de höllo honom för en Profet.

2 årg. *Aftons.:* Ebr. 10: 19—31.

Efter vi nu hafve, käre bröder, frihet till att ingå uti det heliga genom Jesu blod; hvilken han oss beredt hafver till en ny och lefvande väg, genom förlåten, det är, genom sitt kött; och hafve en öfverste Prest öfver Guds hus; så låt oss framgå med ett sannskyldigt hjerta, uti en fullkomlig tro, bestänkta i hjertat ifrån ett ondt samvete, och tvagne om kroppen med rent vatten. Och låt oss hålla hoppets bekännelse osvikligen; ty han är trofast som det lofvat hafver. Och låt oss akta på oss inbördes, till att uppväcka till kärlek och goda gerningar; icke öfvergifvande vår församling, såsom somliga för sed hafva; utan förmaner eder inbördes, och det dess mer, att I sen, huru dagen nalkas. Ty om vi sjelfviljande synde, sedan vi förstått hafva sanningen, då står oss intet offer igen för synderna: utan en förskräcklig domens förbidelse och eldens nit, som motståndarena förtära skall. Ho som bryter Mose lag, han måste dö utan barmhertighet, efter tu eller tre vittnen. Huru mycket större näpst, menen I, förtjenar den,

som Guds Son förtrampar, och Testamentets blod såsom orent aktar, genom hvilket han helgad är, och försmädar nådens Anda? Ty vi känne den, som sade: Hämnden är min; jag skall vedergälla't, säger Herren. Och åter: Herren skall döma sitt folk. Det är gräsligt falla uti lefvande Guds händer.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din stora barmhertighet och godhet, att du hafver låtit oss komma till ditt saliggörande ord och gladeliga bröllop, och genom din Son förlåtit oss alla våra synder; men efter det den dagliga frestelsen, förargelsen och faran är stor, och vi af oss sjelfva ganska svage och till synden mycket benägne äre: så bedje vi dig, att du värdigas, genom din Helige Anda, bevara oss för allehanda affall. Men om vi fölle och besmittade så de bröllopskläder, som oss din käre Son, Kristus Jesus, påklädt hafver, så upphjelp oss åter nådeligen, och gif oss en rätt åtrå och ånger, och håll oss fasta i tron till din barmhertighet, att vi icke blifva i fallet till evig tid. Amen.

21 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! låt din nåd allestädes förekomma oss, och sedan fullfölja ditt verk i oss, att vi alltid måge till goda gerningar benägne varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 6: 10—18.

Käre bröder, varer starke uti Herran och i hans starkhets makt. Ikläder eder all Guds harnesk, på det I mågen stå emot djefvulens listiga anlopp. Ty vi hafva icke strid emot kött och blod, utan emot förstar och väldige, nemligen emot verldens herrar, de som regera i denna verldens mörker, emot de onda andar under himmelen. Derföre, tager på eder allt Guds harnesk, att I mågen emotstå i den onda dagen, och allting väl uträtta, och bestån-

N:o 235.

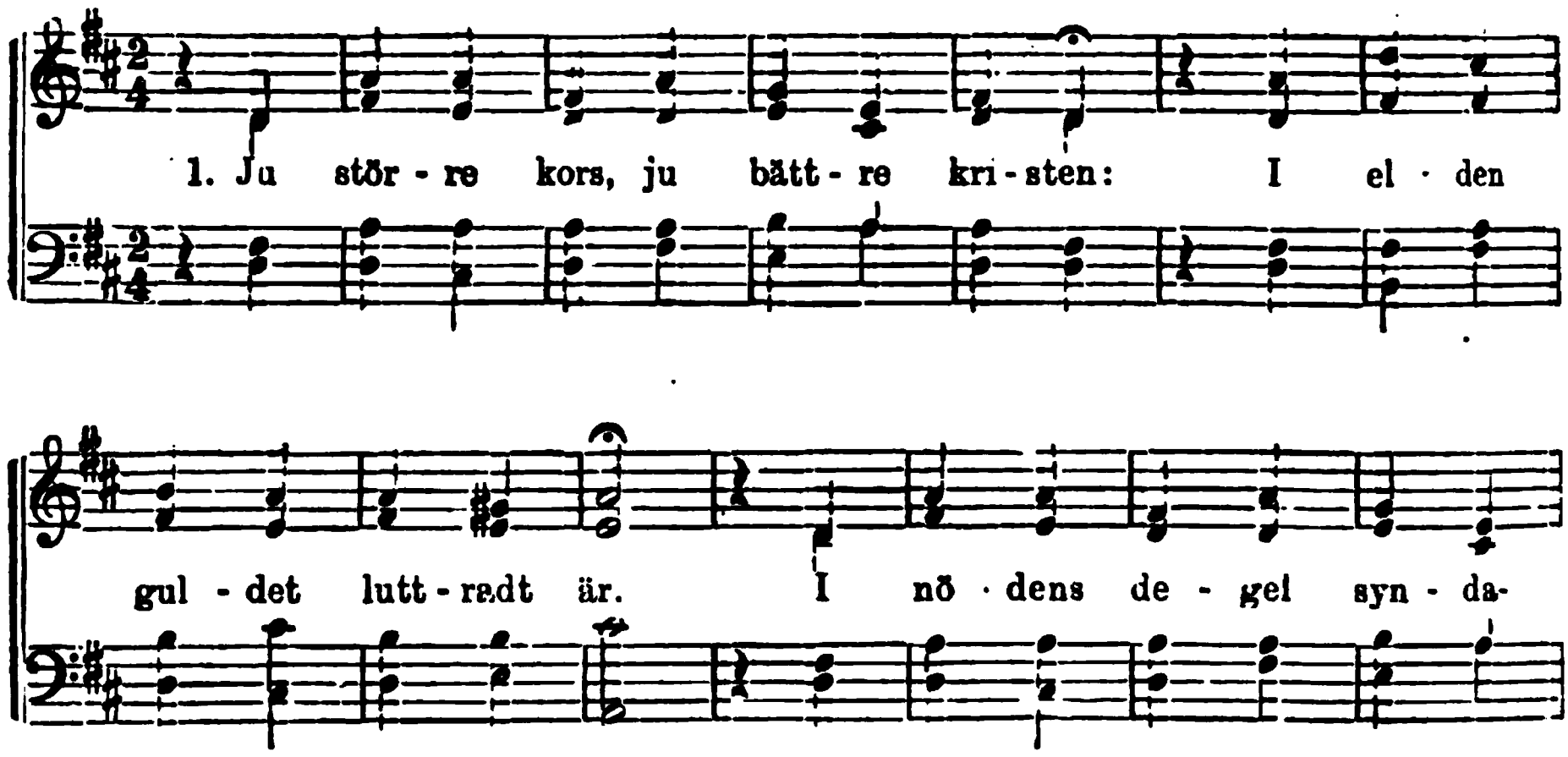

finnen, kaller till bröllopet. Och tjenarne gingo ut på vägarne, och församlade alla, så många de funno, både onda och goda, och borden voro alla fullsatta. Då gick Konungen in, att han skulle bese gästerna, och såg der en man, som icke var klädd i bröllopskläder; och sade till honom: Min vän, huru kom du här in, och hafver icke bröllopskläder? och han teg. Då sade Konungen till tjenarne: Binder honom händer och fötter och kaster honom i det yttersta mörkret; der skall varda gråt och tandagnisslan. Ty många äro kallade, men få utkorade.

1 årg. *Högm.:* **Matt. 13: 44—46.**

Jesus sade: Åter är himmelriket likt en skatt, som fördold var uti en åker, hvilken en man fann, och fördolde honom och af rätt glädje, som han hafver deraf, går han bort och säljer allt det han hafver, och köper den åkren. Åter är himmelriket likt en köpman, som sökte efter goda perlor. Och när han hade funnit en kostlig perla, gick han bort, och sålde allt det han ägde, och köpte henne.

1 årg. *Aftons.:* **Rom. 10: 14—21.**

Men huru skola de åkalla den, de hafva icke trott på? Och huru skola de tro honom, som de hafva intet hört af? Och huru skola de höra utan predikare? Och huru skola de predika, utan de varda sände? Såsom skrifvet är: O, huru ljuflige äro deras fötter, som frid förkunna, deras som godt förkunna. Men de äro icke alle Evangelium lydige; ty Esaias säger: Herre, ho tror vår predikan? Så är tron af predikan; men predikan genom Guds ord. Så säger jag nu: Hafva de icke hört det? Deras ljud är ju utgånget i alla land, och deras ord intill verldens ändar. Men jag säger: Hafver då Israel det icke fått veta? Den förste Moses säger: Jag skall uppväcka eder till nit med det folk, som icke är folk; och med ett galet folk skall jag reta eder. Dristar ock Esaias sig till, och säger: Jag är funnen af dem, som intet sökte mig; och är vorden uppenbar dem, som intet sporde efter mig. Men till Israel säger han: Hela dagen hafver jag uträckt mina händer till det otrogna och genstörtiga folket.

2 årg. *Högm.:* **Matt. 21: 33—46.**

Jesus sade till de öfverste Presterna och de Äldste i folket: Hörer en annan liknelse: Det var en husbonde, som planterade en vingård, och gärde der gård omkring, och grof en press derinne, och bygde ett torn, och utlegde honom till vingårdsmän och for utländes. När nu fruktens tid kom, sände han sina tjenare till vingårdsmännerna, att de skulle uppbära hans frukt. Då togo vingårdsmännerna fatt på hans tjenare, den ene hudflängde de, den andre slogo de ihjäl, den tredje stenade de. Åter sände han andra tjenare, flera än de första; och de gjorde dem sammaledes. På det sista sände hån sin son till dem, och sade: De hafva ju en försyn för min son. Men när vingårdsmännerna sågo sonen, sade de emellan sig: Denne är arfvingen; kommer, låter oss slå honom ihjäl, och så få vi hans arfvedel. Och de togo fatt på honom, drefvo honom ut af vingården och slogo honom ihjäl. När nu vingårdsherren kommer, hvad skall han göra åt de vingårdsmännerna? Sade de till honom: De onda skall han illa förgöra, och lega sin vingård åt andra vingårdsmän, de som gifva honom frukten i rättan tid. Då sade Jesus till dem: Haf-ven I aldrig läst i Skriften: Den stenen, som bygg-

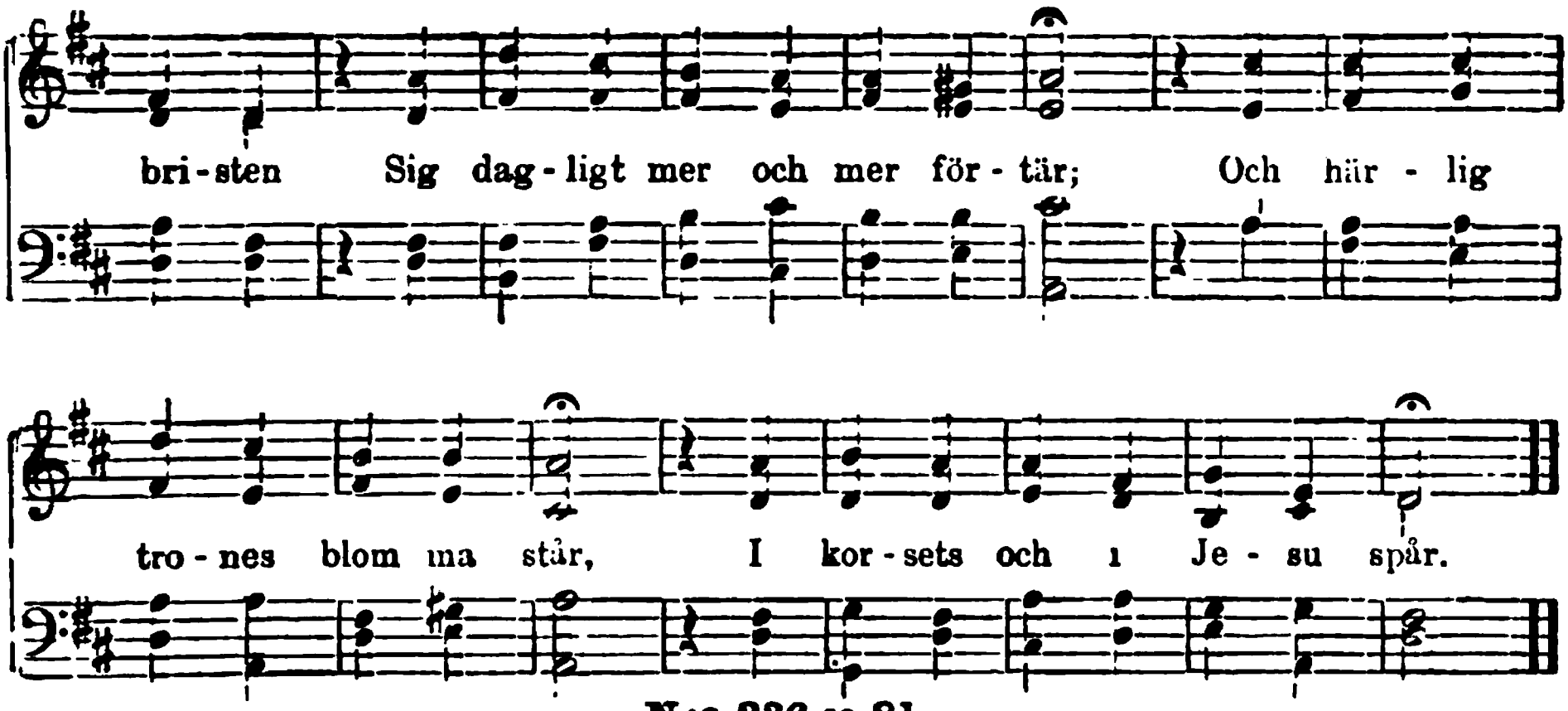

N:o 236 se 81.

ningsmännerna bortkastade, han är blifven en hörnsten. Af Herren är detta skedt och är underligt för våra ögon. Derföre säger jag eder, att Guds rike skall tagas ifrån eder och varda gifvet bedningarne, som göra dess frukt. Och hvilken som faller på denna stenen, han varder krossad; men uppå hvilken han faller, den slår han sönder i stycken. Och när de öfverste Presterna och Phariseerna hörde hans liknelse, förnummo de, att han talade om dem. Och de ville hafva tagit fatt honom; men de räddes för folket, ty de höllo honom för en Profet.

2 årg. *Aftons.*: Ebr. 10: 19—31.

Efter vi nu hafve, käre bröder, frihet till att ingå uti det heliga genom Jesu blod; hvilken han oss beredt hafver till en ny och lefvande väg, genom förlåten, det är, genom sitt kött; och hafve en öfverste Prest öfver Guds hus; så låt oss framgå med ett sanneskyldigt hjerta, uti en fullkomlig tro, bestänkta i hjertat ifrån ett ondt samvete, och tvagne om kroppen med rent vatten. Och låt oss hålla hoppets bekännelse osvikligen; ty han är trofast som det lofvat hafver. Och låt oss akta på oss inbördes, till att uppväcka till kärlek och goda gerningar; icke öfvergifvande vår församling, såsom somliga för sed hafva; utan förmaner eder inbördes, och det dess mer, att I sen, huru dagen nalkas. Ty om vi sjelfviljande synde, sedan vi förstått hafva sanningen, då står oss intet offer igen för synderna; utan en förskräcklig domens förbidelse och eldens nit, som motståndarena förtära skall. Ho som bryter Mose lag, han måste dö utan barmhertighet, efter tu eller tre vittnen. Huru mycket större näpst, menen I, förtjenar den,

som Guds Son förtrampar, och Testamentets blod såsom orent aktar, genom hvilket han helgad är, och försmädar nådens Anda? Ty vi känne den, som sade: Hämnden är min; jag skall vedergälla't, säger Herren. Och åter: Herren skall döma sitt folk. Det är gräsligt falla uti lefvande Guds händer.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din stora barmhertighet och godhet, att du hafver låtit oss komma till ditt saliggörande ord och gladeliga bröllop, och genom din Son förlåtit oss alla våra synder; men efter det den dagliga frestelsen, förargelsen och faran är stor, och vi af oss sjelfva ganska svage och till synden mycket benägne äre: så bedje vi dig, att du värdigas, genom din Helige Anda, bevara oss för allehanda affall. Men om vi fölle och besmittade så de bröllopskläder, som oss din käre Son, Kristus Jesus, påklädt hafver, så upphjelp oss åter nådeligen, och gif oss en rätt åtrå och ånger, och håll oss fasta i tron till din barmhertighet, att vi icke blifva i fallet till evig tid. Amen.

21 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! låt din nåd allestädes förekomma oss, och sedan fullfölja ditt verk i oss, att vi alltid måge till goda gerningar benägne varda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistoln: Eph. 6: 10—18.

Käre bröder, varer starke uti Herran och i hans starkhets makt. Ikläder eder all Guds harnesk, på det I mågen stå emot djefvulens listiga anlopp. Ty vi hafva icke strid emot kött och blod, utan emot förstar och väldige, nemligen emot verldens herrar, de som regera i denna verldens mörker, emot de onda andar under himmelen. Derföre, tager på eder allt Guds harnesk, att I mågen emotstå i den onda dagen, och allting väl uträtta, och bestån-

N:o 237.

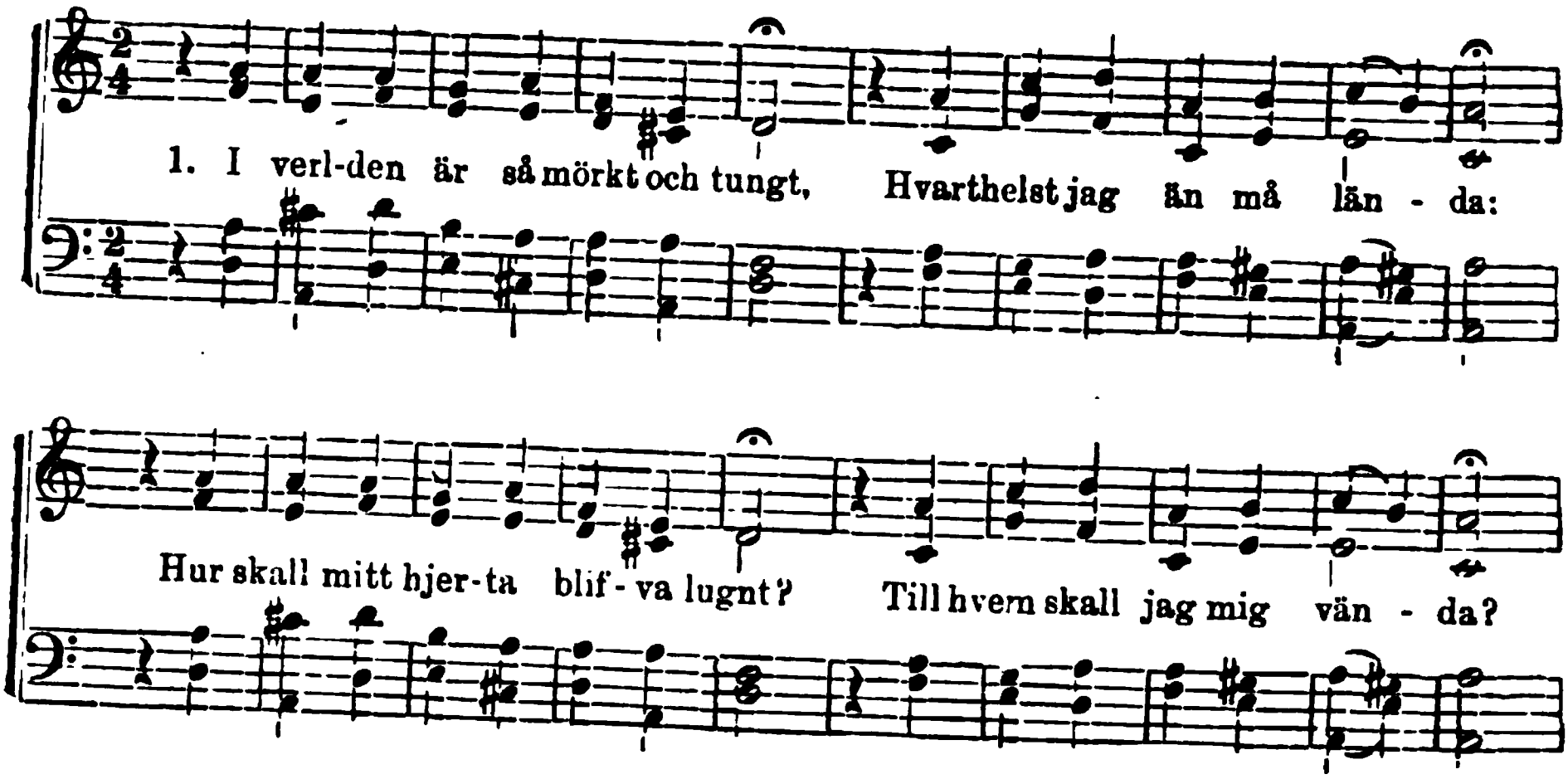

dande blifva. Så står nu omgjordade kring edra länder med sanningen och iklädde rättfärdighetens harnesk; och fötterna skodde, att I mågen redo vara till fridens Evangelium. Men öfver all ting tager trones sköld, med hvilken I kunnen utsläcka all den ondes glödande skott. Och tager på eder salighetens hjelm och Andans svärd, som är Guds ord; i all bön och åkallan, alltid bedjande i Andan.

Evangelium: Joh. 4: 46—53.

I den tiden var en konungsman, hvilkens son låg sjuk i Capernaum. När han hörde, att Jesus var kommen ifrån Judeen till Galileen, gick han till honom och bad honom, att han ville komma ned och göra hans son helbregda; ty han låg för döden. Då sade Jesus till honom: Utan I sen tecken och under, tron I icke. Konungsmannen sade till honom: Herre! kom ned, förr än min son dör. Sade Jesus till honom: Gack, din son lefver. Då trodde mannen orden, som Jesus sade till honom, och gick. Och i det han gick ned, mötte honom hans tjenare och bebådade honom sägande: Din son lefver. Då sporde han dem, hvad stund det var vordet bättre med honom. Och de sade till honom: I går på sjunde timmen öfvergaf skälfvan honom. Då förstod fadren, att det var den timmen, på hvilken Jesus hade sagt till honom: Din son lefver. Och han trodde och allt hans hus.

1 årg. *Högm.:* Matt. 16: 1—4.

Då stego de Phariseer och Sadduceer fram och frestade Jesum, begärande, att han ville låta dem se tecken af himmelen. Men han svarade och sade: Om aftonen sägen I: Det blifver klart väder; förty himmelen är röd; och om morgonen: Det blifver oväder i dag; ty himmelen är röd och olustig. I skrymtare, om himmelens skepelse kunnen I döma; kunnen I ock icke döma om tidens tecken? Det vrånga och horiska slägtet söker efter tecken; och tecken skall icke gifvas dem, utan Jone profetens tecken. Och så öfvergaf han dem och gick sin väg.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 11: 1—12.

Så säger jag nu: Hafver då Gud bortkastat sitt folk? Bort det; ty jag är ock en Israelit, af Abrahams säd, af Benjamins slägte. Gud hafver icke bortkastat sitt folk, som han hade föresett tillförene. Eller veten I icke, hvad Skriften säger om Elias? Huru han går fram för Gud emot Israel och säger: Herre, de hafva dräpit dina Profeter och slagit ned dina altaren; och jag är allena igenblifven, och de fara efter mitt lif. Men hvad säger honom Guds svar? Jag hafver mig igenleft sjutusen män, som icke hafva böjt sina knän för Baal. Så är det ock i denna tiden med de igenlefda efter nådens utkorelse. Är det nu af nåd, så är det icke af gerningar; annars vore nåd icke nåd. Är det ock af gerningarne, så är det nu icke nåd; annars är gerning icke gerning. Huru är det då? Det Israel söker, det får han icke; men utkorelsen får det; de andre äro förblindade; såsom skrifvet är: Gud hafver gifvit dem en förbittrad anda; ögon, att de icke se skola, och öron, att de icke höra skola, allt här till dags. Och David säger: Låt deras bord vara en snara, och till bekajelse, och till förargelse, och dem till deras rätta lön. Varde deras ögon förblindade, att de icke se; och böj deras rygg alltid. Så säger jag nu: Hafva de då fördenskull stött sig, att de skulle falla? Bort det; men af deras fall hände hedningarne salighet, på det att

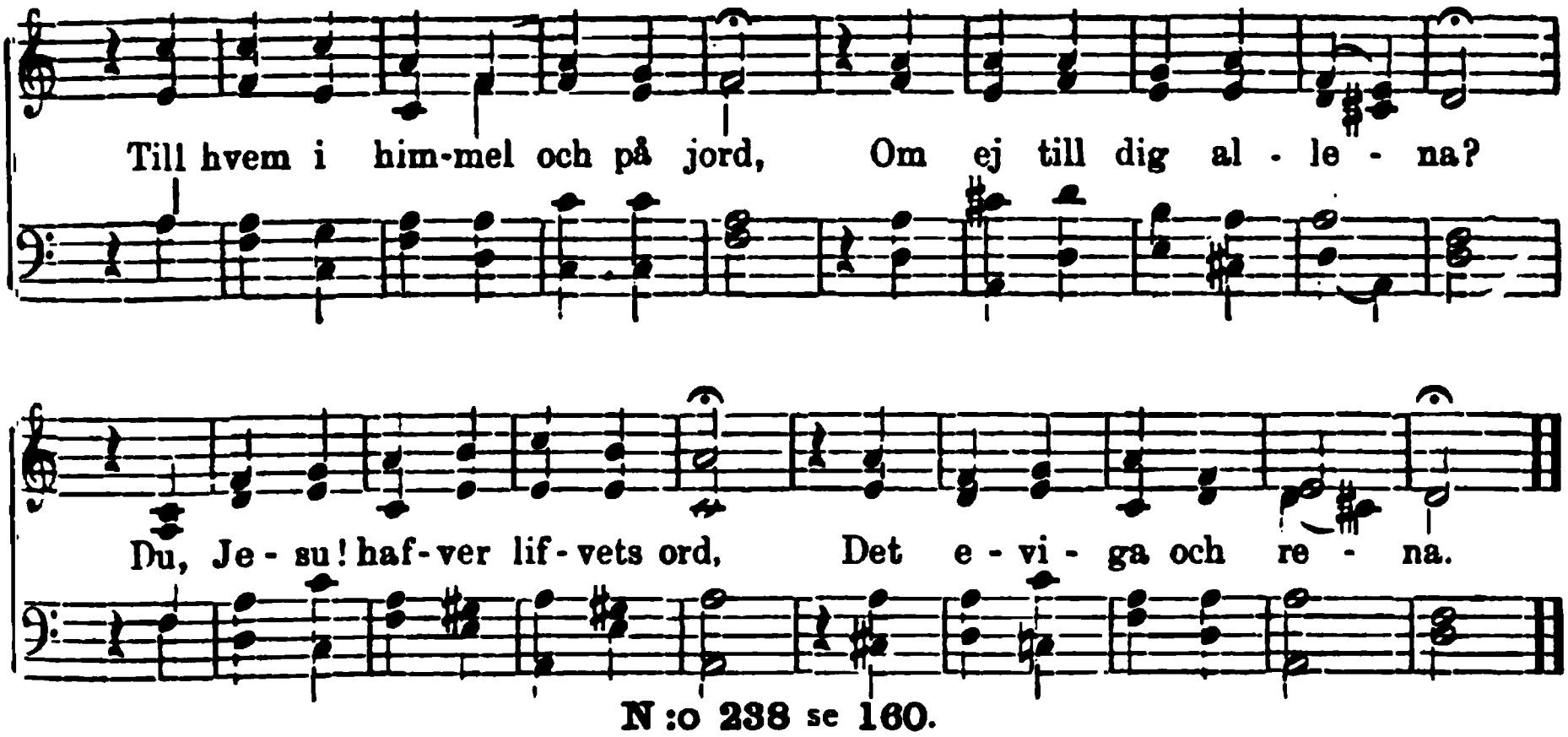

N:o 238 se 160.

han dermed skulle uppväcka dem till nit. Är nu deras fall verldens rikedom, och deras förminskelse är hedningarnes rikedom; huru mycket mer deras fullbet?

2 Årg. *Högm.:* Matt. 9: 27—31.

Och när Jesus gick dädan, följde honom två blinde; de ropade och sade: O Davids Son, förbarma dig öfver oss. Och när han kom i huset, stego de blinde fram till honom: och Jesus sade till dem: Tron I, att jag kan detta göra eder? Då sade de till honom: Ja, Herre. Då tog han på deras ögon och sade: Ske eder efter eder tro. Och deras ögon vordo öppnade; och Jesus hotade dem, sägande: Ser till, att ingen får detta veta. Men de gingo ut och beryktade honom i det hela landet.

2 Årg. *Aftons.:* Col. 1: 24—2: 7.

Nu fröjdar jag mig uti mitt lidande för eder, och uppfyller uti mitt kött, hvad som fattas i Kristi lidande, för hans lekamen, som är församlingen; hvilkens tjenare jag vorden är, efter Guds predikoembete, det mig gifvet är ibland eder, att jag Guds ord rikeligen predika skall; nemligen den hemlighet, hvilken fördold hafver varit ifrån verldens begynnelse och evig tid; men nu är uppenbar vorden hans helgon; hvilka Gud ville kunnigt göra, hvilken denna hemlighetens härliga rikedom är ibland hedningarne, hvilken är Kristus uti eder, härlighetens hopp; den vi förkunne, förmanande hvar menniska, och lärande hvar menniska i all visdom, på det vi skole ställa hvar menniska fullbordad i Kristo Jesu; der jag ock på arbetar och kämpar efter hans verkan, som kraftteligen verkar i mig. Så vill jag, att I veta skolen, hvilken kamp jag hafver om eder och om dem som

äro i Laodicea och om alla dem, som min person i köttet icke sett hafva; på det deras hjertan måga få någon hugnad och sammanfogade varda i kärleken, till all rikedom, uti fullkomligt förstånd, till att kunna besinna Guds hemlighet, både Fadrens och Kristi; uti hvilken fördolda ligga alla visdoms och förstånds håfvor. Men detta säger jag, på det ingen skall bedraga eder med kloka ord. Ty ändock jag är ifrån eder efter köttet; är jag dock när eder i andan, fröjdar mig och ser eder skickelse och eder tros stadighet på Kristus. Såsom I nu anammat hafven Herren Kristus Jesus, så vandren i honom; och varer rotade och uppbyggde i honom och varer faste i tron, såsom I lärde ären, och varer i henne rikeligen tacksamme.

Bön. Allsmäktige Gud! du som hafver genom din Son tillsagt oss syndernas förlåtelse, rättfärdighet och det eviga lifvet: vi bedje dig, att du ville, genom din Helige Anda, så uppväcka och styra våra hjertan, att vi med våra dagliga böner och synnerligen i alla våra anfäktningar, måge söka sådan hjelp när honom och genom en fast tro till hans löfte och ord finna och bekomma det vi begäre, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

22 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som är vår starkhet och tillflykt, hör din församlings bön, den du hafver lärt henne bedja, och gif oss det vi troget bedja om, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistel: Phil. 1: 3—11.

Kära bröder! Jag tackar min Gud, så ofta jag tänker på eder; hvilket jag alltid gör i alla mina böner för eder alla, och gör samma bön med glädje; att I ären delaktige vordne i Evangelium, ifrån första dagen intill nu; och förser mig detsamma, att den uti eder ett godt verk begynt haf-

N:o 239.

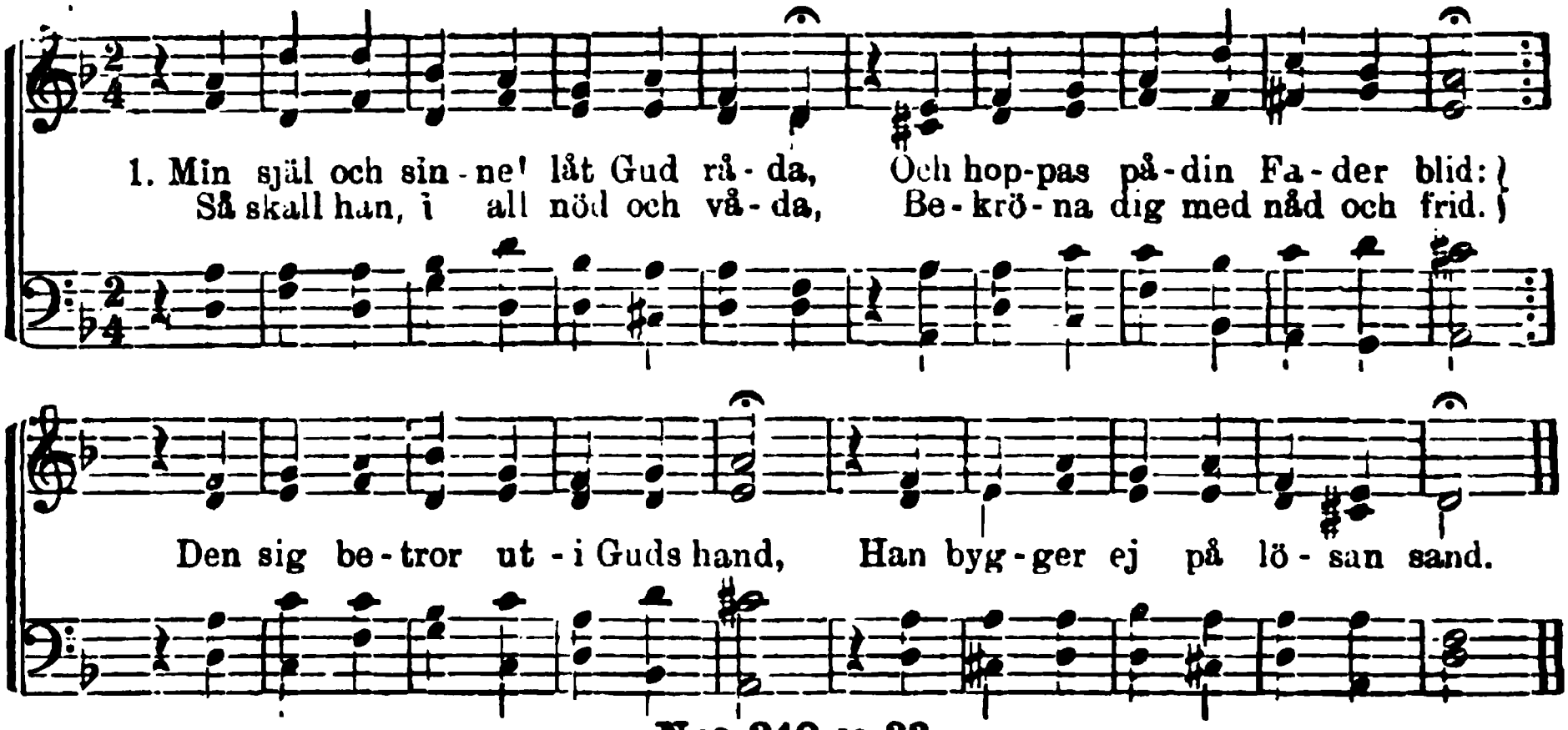

N:o 240 se 33.

ver, han skall det ock fullborda, intill Jesu Kristi dag; såsom mig rätt är, att jag den meningen hafver om eder alla; derföre att jag i mina bojor, i hvilka jag försvarar och stadfäster Evangelium, hafver eder i mitt hjerta, såsom de der alla med mig delaktige ären i nåden. Ty Gud är mitt vitne, huru jag åstundar eder alla af hjertans grund i Jesu Kristo; och beder, att eder kärlek allt mer och mer må rik varda i all kunskap och i allt förstånd; att I mågen bepröfva hvad bäst är; på det I mågen vara rene och ingen till förargelse, intill Kristi dag; uppfyllde med rättfärdighetens frukt, hvilken genom Jesum Kristum kommer, till Guds pris och lof.

Evangelium: Matt. 18: 23—35.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelse: Himmelriket är liknadt vid en konung, som ville hålla räkenskap med sina tjenare. Och när han begynte räkna, kom en fram för honom som honom var skyldig tio tusen pund; och efter han hade icke det, han kunde betala med, böd herren, att han skulle säljas, och hans hustru och barn och allt, det han ägde, att betalas med. Då föll den tjenaren ned och tillbad honom, och sade: Herre, haf tålamod med mig: jag vill allt betala dig. Då varkunnade herren sig öfver den tjenaren och lät honom lös och gaf honom till det han var skyldig. Då gick den tjenaren ut och fann en af sina medtjenare, som honom var skyldig hundrade penningar, och han tog fatt på honom och fick honom i halsen, drog honom och sade: Betala det du är skyldig. Då föll hans medtjenare till hans fötter och bad honom, sägande: Haf tålamod med mig, jag vill allt betala dig. Men han ville icke, utan gick bort och kastade honom i fängelse, så länge han ej betalte det, han var skyldig. Då nu andra hans medtjenare sågo det, som skedde, tycktes det dem ganska illa vara och kommo och kungjorde sin Herre allt, det skedt var. Då kallade hans Herre honom för sig, och sade till honom: Du ondskefulle tjenare, allt det du skyldig var, gaf jag dig till; ty du bad mig; skulle du ock icke hafva förbarmat dig öfver din medtjenare, såsom jag förbarmade mig öfver dig? Och hans Herre vardt vred och antvardade honom bödlarne i händer, till dess det var allt betaldt, som han honom skyldig var. Så skall ock min himmelske Fader göra eder, om I icke förlåten af edra hjertan, hvar och en sin broder, det han bryter.

1 årg. *Högm.:* Matt. 18: 15—22.

Jesus sade till Lärjungarne: Men om din broder syndar dig emot, så gack och straffa honom emellan dig och honom allena; hörer han dig, så hafver du förvärfvat din broder. Men hörer han dig icke, så tag ännu med dig en eller två, på det all sak skall bestå vid två eller tre vitnens mun. Hörer han dem icke, så säg det församlingen; hörer han icke församlingen, så håll honom såsom en hedning och Publikan. Sannerligen säger jag eder: allt det I binden på jorden, det skall vara bundet i himmelen; och allt det I lösen på jorden, det skall vara löst i himmelen. Yttermera säger jag eder: Der två af eder komma öfverens på jorden, hvad ting det helst kan vara, som de bedja om, skall dem det vederfaras af min Fader, som är i himmelen. Ty hvar två eller tre äro församlade i mitt namn, der är jag midt ibland dem. Då steg Petrus fram till honom och sade: Herre, huru ofta skall min broder synda emot mig, och jag

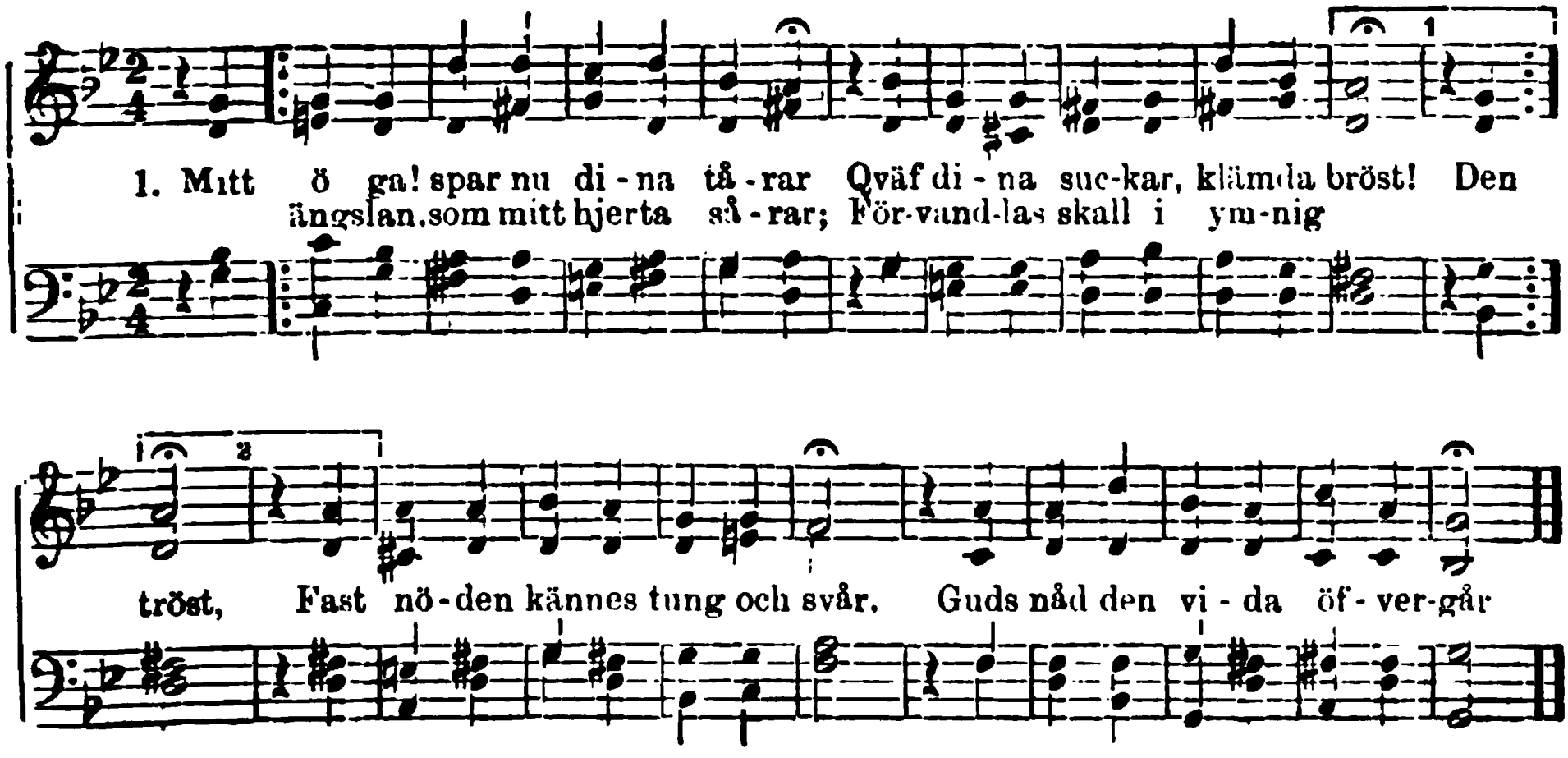

skall förlåta honom det? Äro sju resor nog? Då sade Jesus till honom: Jag säger dig, icke sju resor; utan sjuttio sinom sju resor.

1 årg. *Aftons.* Rom. 11: 13—24.

Eder hedningar säger jag: Efter jag är hedningarnes apostel, prisar jag mitt embete; om jag kunde någorledes uppväcka dem, som mitt kött äro, till nit, och göra några saliga af dem. Ty om deras bortkastelse är verldens försoning, hvad blifver då deras upptagelse annat än lif ifrån de döda? Är förstlingen helig, så är ock väl hela degen helig; och om roten är helig, så äro ock qvistarne heliga. Om nu några af qvistarne äro afbrutne, och du, som var ett vildoljoträd, blef der inympad igen, och är vorden delaktig af oljoträdets rot och fetma; så beröm dig icke emot qvistarne. Om du berömmer dig, så bär ju icke du roten, utan roten bär dig. Så säger du då: Qvistarne äro afbrutne, på det jag skulle inympas. Sannt säger du; de äro afbrutne för otrons skull men du är ståndande genom tron. Var icke för stolt i ditt sinne, utan var i räddhåga. Ty hafver Gud de naturliga qvistar icke skonat, se till, att han icke heller skonar dig. Så se nu här Guds godhet och sträng het; strängheten på dem som föllo, och godheten på dig, så framt du blifver i godheten; annars varder du ock afhuggen; och de inympas igen, om de icke blifva i otron; ty Gud är mäktig åter inympa dem. Ty är du af ett naturligt vildoljoträd afhuggen, och förutan naturen inympad uti ett sannskyldigt oljoträd; huru mycket måge de, som naturliga qvistar äro, inympas uti sitt eget oljoträd?

2 årg. *Högm.:* Mark. 4: 21—25.

Och Jesus sade till folket: Icke varder ett ljus upptändt fördenskull, att man skall sätta det under en skäppa eller under bordet? Sker det icke fördenskull, att det skall uppsättas på ljusastaken? Ty intet är fördoldt, som icke uppenbaras skall, ej heller hemligt, som icke skall uppkomma. Den der öron hafver till att höra, han höre. Och han sade till dem: Ser till, hvad I hören. Med hvad mått I mäten, der skola andra mäta eder med; och eder varder ändå tillgifvet, I som hören detta. Ty den der hafver, honom varder gifvet; och den der icke hafver, af honom skall ock taget varda det han hafver.

2 årg. *Aftons.:* 1 Thess. 5: 14—23.

Men vi bedje eder, käre bröder, förmaner de ose-dige, tröster de klenmodige, hjelper de svage, varer långmodige vid hvar man. Ser till, att ingen vedergäller något ondt för ondt; utan alltid farer efter det goda inbördes, och med hvar man. Varer alltid glade. Beder utan återvändo. Varer tacksamme i allting; ty det är Guds vilje om eder, genom Jesum Kristum. Utsläcker icke Andan. Förakter icke prophetior. Men pröfver all ting, och behåller det godt är. Flyr allt det som ondt synes. Men sjelfver fridens Gud helge eder öfver allt, att eder hela ande, och själ, och kropp måtte vara behållen utan straff i vår Herres Jesu Kristi tillkommelse.

Bön. Allsmäktige, evige Gud! vi bekänne oss för arma, elände syndare och hafve alltför ofta förbrutit oss emot dig, men vi tacke dig af allt hjerta, att du hafver tagit våra skulder ifrån oss och lagt dem på din älskelige Son, Jesum Kristum, och låtit honom betala för oss: och bedje dig, att du ville nådeligen behålla oss i

N:o 242.

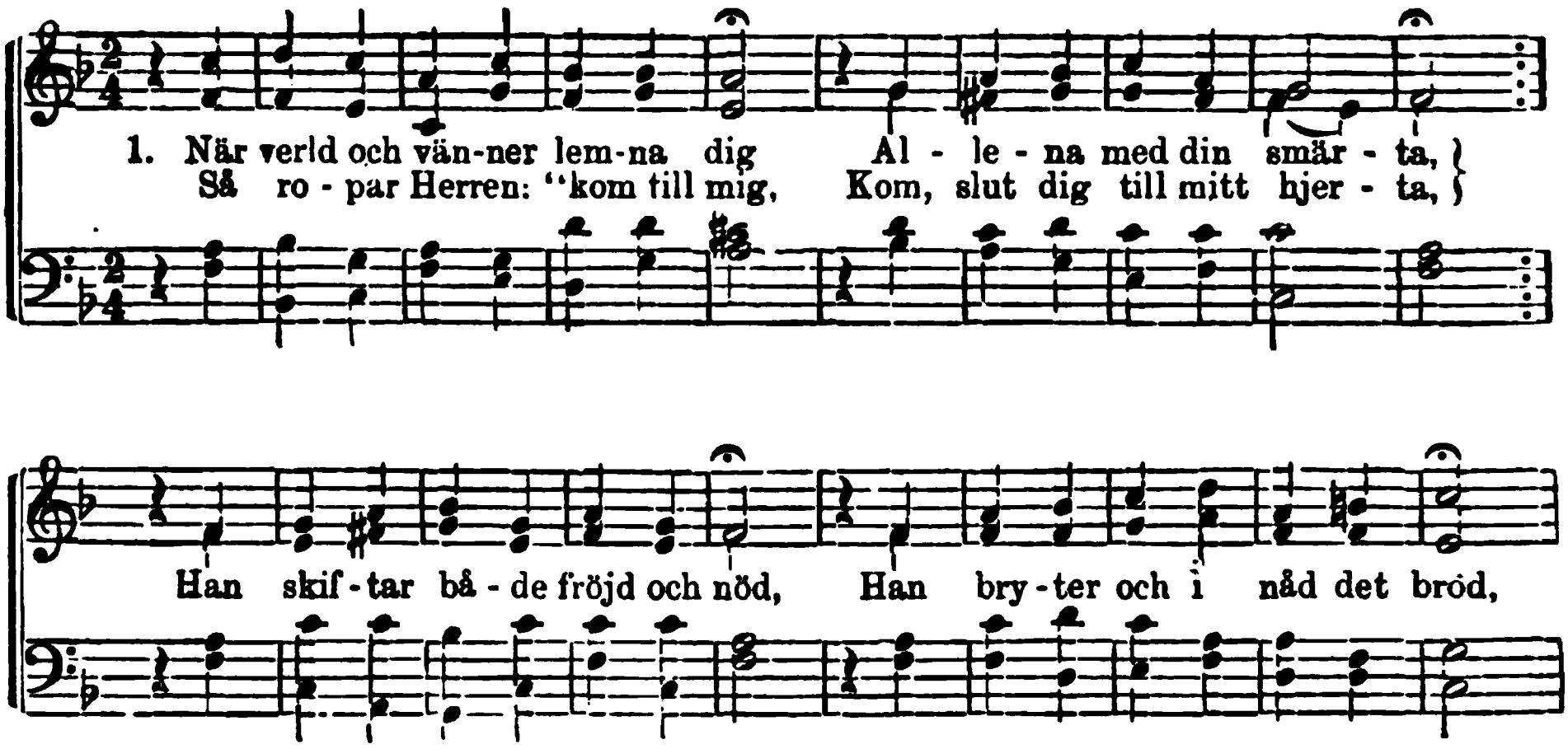

tron, och genom din Helige Anda så regera oss här på jorden, att vi kunne lefva efter din vilja, bevisa vår nästa all kärlek, gerna tjena och hjelpa honom och lägga bort all vrede, hastighet och hämd; på det vi icke skole uppväcka din vrede öfver oss, utan alltid genom Jesum Kristum hafva i dig en mild Fader, hvilken lefver och regerar med dig och den Helige Anda ifrån evighet till evighet. Amen.

23 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Förlåt, o Gud! ditt folk deras missgerningar, som de af deras skröplighet bedrifvit hafva, och dermed i synden bundne äro; låt dem genom din godhet derifrån befriade varda genom din Son Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Phil. 3: 17—4: 3.

Käre bröder! Varer mine efterföljare, och ser på dem, som så vandra, som I oss för en efterdömelse hafven. Ty många vandra, af hvilka jag eder ofta sagt hafver, men nu säger jag ock gråtande, fiender till Kristi kors; hvilkas ände är förtappelse, och deras buk deras Gud, och deras ära till skam, de der akta hvad jorden tillhörer. Men vår umgängelse är i himmelen, dädan vi ock vänte Frälsaren, Herran Jesum Kristum; hvilken vår skröpliga lekamen skall förklara: på det han skall göra honom lik med sin förklarade lekamen, af den kraft, der han med förmår sig allting underlägga. Så, mine käre och älskade bröder, min fröjd och min krona, blifver så ståndande i Herranom, mine älskelige. Evodia förmanar jag, och Syntyche förmanar jag, att de äro ens till sinnes uti Herranom. Ja, jag beder ock dig, min rättsinniga maka, var dem behjelplig, som med mig öfver Evangelium stridt hafva, samt med Clement, och andra mina medarbetare, hvilkas namn äro uti lifsens bok.

Evangelium: Matt. 22: 15—22.

I den tiden gingo de Phariseer bort och rådlade, huru de måtte beslå Jesum med orden; och sände sina Lärjungar till honom, med de Herodianer och sade: Mästare, vi vete, att du är sannfär dig och lärer Guds väg rätt, och du rädes för ingen; ty du ser icke efter menniskors person. Så säg oss: Huru synes dig? Är det rätt, att man gifver kejsaren skatt, eller ej? När Jesus märkte deras skalkhet, sade han: Hvi fresten I mig, I skrymtare? Låter mig se myntet på skattepenningen. Och de fingo honom peuningen. Och han sade till dem: Hvars beläte och öfverskrift är detta? De sade till honom: Kejsarens. Då sade han till dem: Så gifver Kejsaren det Kejsaren tillhörer, och Gudi det Gudi tillhörer. När de det hörde, förundrade de sig och öfvergåfvo honom, gående ifrån honom.

1 årg. *Högm.:* Marc. 12: 41—44.

Och satte sig Jesus tvärtemot offerkistan och såg uppå huruledes folket lade penningar i kistan, och många rike lade mycket in. Och en fattig enka kom och lade in två skärfvar, det var en penning. Då kallade han sina lärjungar till sig och sade till dem: Sannerligen säger jag eder, denna fattiga enkan lade mer in i kistan, än alla de andre, som der inlade. Ty de hafva alla inlagt af det dem öfverlopp; men hon inlade utaf sin fattigdom allt det hon hade, all sin näring.

1 årg. *Aftons.:* Rom. 11: 25—36.*)

Käre bröder! Jag vill icke fördölja eder denna hemlighet, på det I icke skolen högmodas vid eder sjelfva; att blindheten är Israel endels

*) Under de år, då evangelium om yttersta domen kommer att tillhöra 23 Söndagen efter Heilge Trefal-

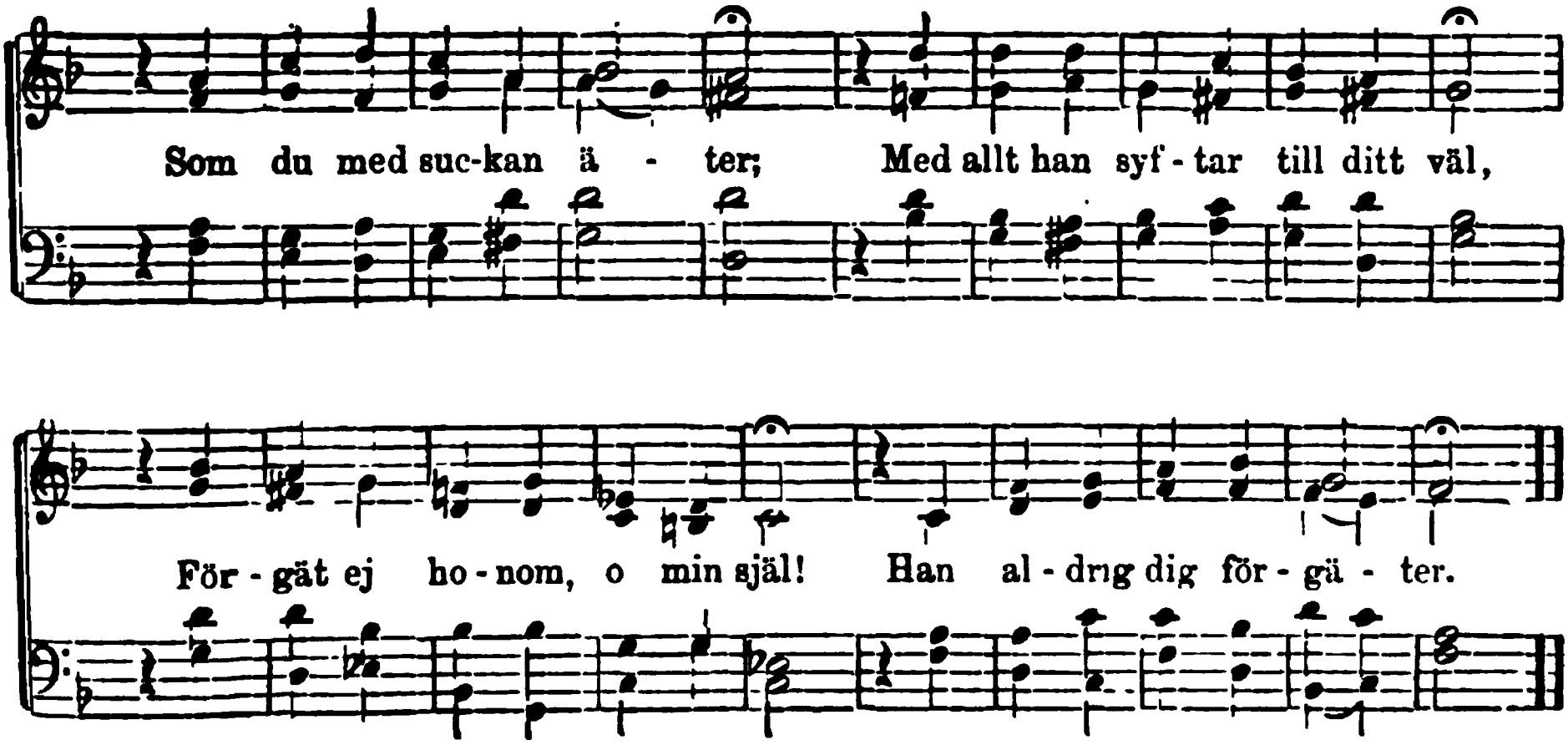

vederfaren, till dess hedningarnes fullhet inkommen är; och så varder hela Israel salig. Såsom skrifvet är: Af Zion skall den komma, som fria skall, och afvända ogudaktigheten af Jakob. Och detta är mitt testamente med dem, då jag borttager deras synder. Efter Evangelium håller jag dem för ovänner, för eder skull; men efter utkorelsen hafver jag dem kär, för fädernas skull. Ty Guds gåfvor och kallelse äro sådana, att han kan dem icke ångra. Ty såsom ock I fordom icke trodden på Gud, och hafven dock nu öfver deras otro fått barmhertighet; så hafva ock nu de icke velat tro på den barmhertighet, som eder vederfaren är, att dem måtte ock barmhertighet vederfaras. Ty Gud hafver allt beslutit under otro, på det han skall förbarma sig öfver alla. O, hvilken djuphet af den rikedom, som är både i Guds visdom och kunskap; huru obegripliga äro hans domar, och outransakliga hans vägar. Ty ho hafver känt Herrans sinne? Eller ho hafver varit hans rådgifvare? Eller ho hafver gifvit honom något tillförene, det honom skall betaldt varda? Ty af honom, och igenom honom, och i honom äro all ting; honom vare ära i evighet. Amen.

2 årg. *Högm.:* Matt. 17: 24—27.

Och när Jesus och hans lärjungar kommo till Capernaum, gingo de, som skattepenningen plägade uppbära, till Petrus och sade: Plägar icke eder mästare gifva skattepenning? Då sade han:

dighetsdag, och, till följd deraf, den samma evangelium motsvarande aftonsångstext kommer att uttränga Romarebrefvets 11 Cap. 25—36 verser, skola dessa verser tillsammans med de nästföregående, på 22 Söndagen efter Trefaldighetsdag såsom aftonsångstext läsas och förklaras.

Ja; och som han kom i huset, förekom honom Jesus och sade: Hvad synes dig, Simon? Af hvem taga jorderikets konungar tull eller skatt? Af sina barn, eller af de främmande? Sade Petrus till honom: Af de främmande. Då sade Jesus till honom: Så äro ju barnen frie. Men på det vi icke skola förarga dem, så gack till hafvet, och kasta ut kroken och den första fisk, du får, tag; når du låter upp hans mun, varder du finnande en penning: den tag och få honom ut för mig och dig.

2 årg. *Aftons.:* Rom. 13: 1—7.

Hvar och en vare öfverheten, som väldet hafver, underdånig; ty ingen öfverhet är, utan af Gud; den öfverhet, som är, hon är skickad af Gud. Derföre, ho sig sätter emot öfverheten, han sätter sig emot Guds skickelse; men de som sätta sig deremot, de skola få en dom öfver sig. Ty de, som väldet hafva, äro icke dem till räddhåga, som väl göra, utan dem som illa göra. Vill du icke frukta för öfverheten, så gör det godt är, så får du pris af honom; ty han är Guds tjenare, dig till godo. Men gör du det ondt är, så må du rädas: ty han bär icke svärdet förgäfves, utan han är Guds tjenare, en hämnare honom till straff, som illa gör. Fördenskull måste man vara underdånig, icke allenast för straffets skull, utan ock för samvetets skull. Derföre måsten I ock gifva skatt: ty de äro Guds tjenare, som sådant skola sköta. Så gifver nu hvar och en det I pligtige ären; dem skatt, som skatt bör; dem tull, som tull bör; dem rädsla, som rädsla tillhörer; dem heder, som heder tillhörer.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud himmelske Fader! att du härtill hafver af din nåd gifvit oss en god fred

N:o 243.

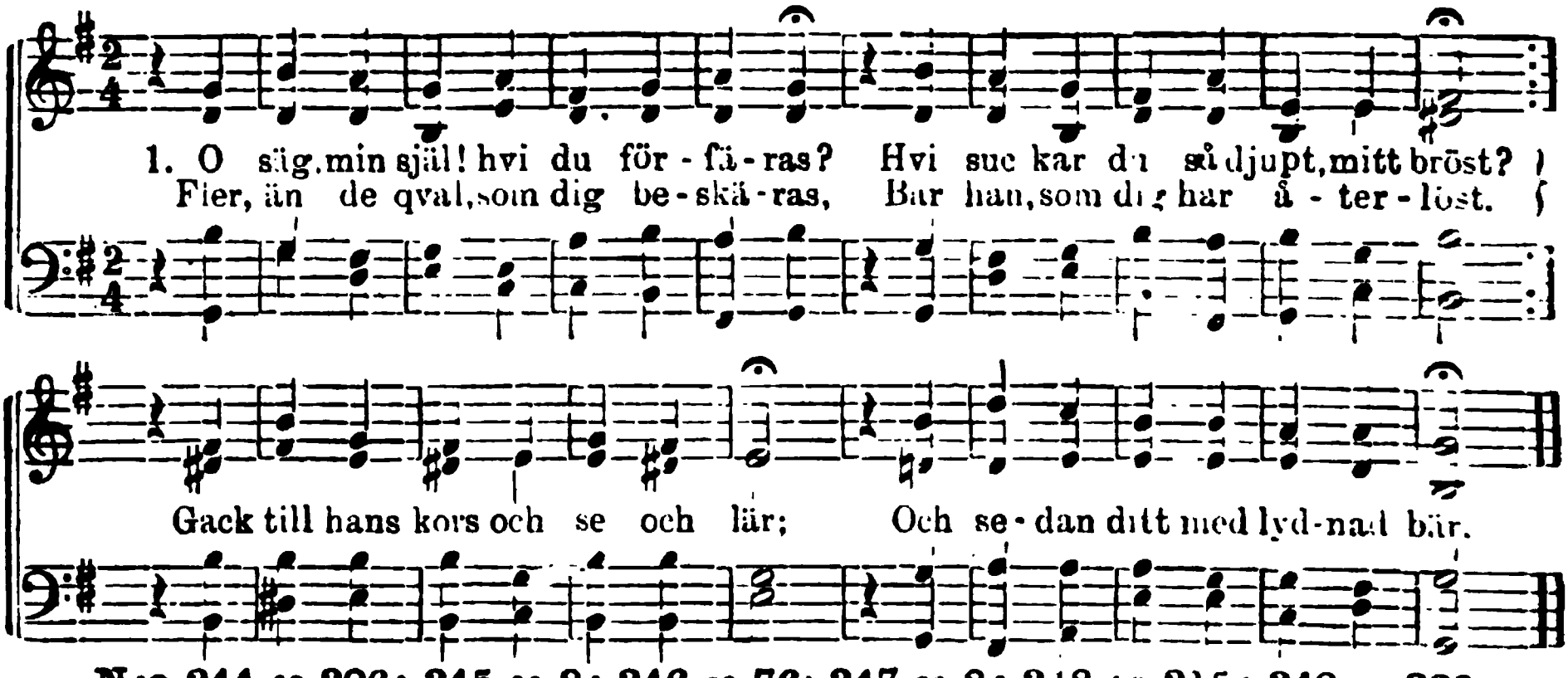

N:o 244 se **206**; **245** se **8**; **246** se **76**; **247** se **8**; **248** se **215**; **249** se **223**; **250** se **104**; **251** se **229**.

och faderligen bevarat oss för krig och främmande herrskap, och bedje dig, gif ytterligare din nåd, att vi måge lefva i din fruktan och efter din vilja och icke gifva med synden någon orsak till ofred, eller annat sådant straff; regera och styr vår Öfverhet, att hon icke förhindrar, utan befordrar din lydnad, att vi desto större välsignelse och lycka under dess regemente hafva måge. Amen.

24 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Allsmäktige, evige Gud! låt oss arma syndare, din barmhertighet vederfaras, att vi, som icke annat än ondt förtjent hafve, måge af din mildhet förnimma nåden och icke rätten, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: Col. 1: 9—12.

Käre bröder! Vi vände icke igen, att bedja för eder, och önska, att I mågen uppfyllde varda med hans viljas kunskap, uti all andelig visdom och förstånd; att I mågen vandra värdigt, Herranom till allt behag, och ären fruktsamme i alla goda gerningar, och växen till i Guds kunskap; och stärkte varden med all kraft efter hans herrliga makt, uti allt tålamod och långmodighet, med glädje; och tacken Fadren, som hafver oss beqväma gjort, till att delaktige vara i de heligas arfvedel i ljuset.

Evangelium: Matt. 9: 18—26.

I den tiden, då Jesus talade till folket, si, då kom en Öfverste och tillbad honom och sade: Herre! min dotter är nu straxt blifven död; men kom och lägg din hand på henne, så blifver hon lefvande. Jesus stod upp och följde honom och hans Lärjungar; och si, en qvinna, som hade lidit blodgång i tolf år, gick bakefter honom och kom vid hans klä-

dafåll: ty hon sade för sig sjelf: Måtte jag allenast komma vid hans kläder, så blefve jag helbregda. Då vände Jesus sig om, och som han såg henne, sade han: Var vid god tröst, dotter, din tro hafver hulpit dig. Och qvinnan vardt helbregda i samma stund. Och när Jesus kom i Öfverstens hus, och såg piparena och folket sorlande. Sade han till dem: Går edra färde; pigan är icke död, men hon sofver. Och de gjorde spe af honom. När nu folket var utdrifvet, gick han in och tog henne i handen, och pigan stod upp. Och detta rykte gick öfver det hela landet.

1 årg. *Högm.:* Joh. 6: 37—40.

Jesus sade: Allt det min Fader gifver mig, det kommer till mig; och den till mig kommer, honom kastar jag icke ut. Ty jag är nederkommen af himmelen, icke att jag skall göra min vilja, utan hans vilja, som mig sändt hafver. Och det är min Faders vilja, som mig sändt hafver, att jag intet borttappa skall af allt det, han mig gifvit hafver; utan att jag skall uppväcka det på yttersta dagen. Detta är nu hans vilja, som mig sändt hafver, att hvar och en, som ser Sonen och tror på honom, han skall hafva evinnerligt lif; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen.

1 årg. *Aftons.:* 1 Cor. 15: 35—58.

Måtte nu någon säga: Huru skola de döde uppstå? Och med hurudan lekamen skola de komma? Du dåre, det du sår, det får icke lif, utan det blifver dödt. Och det du sår, är ju icke den kroppen, som varda skall, utan ett blott korn, nämligen hvete, eller annat sådant. Men Gud gifver det en kropp, såsom han vill, och åt hvar och en af säden sin egen kropp. Icke är allt kött enahanda kött; utan menniskors kött är annat, annat

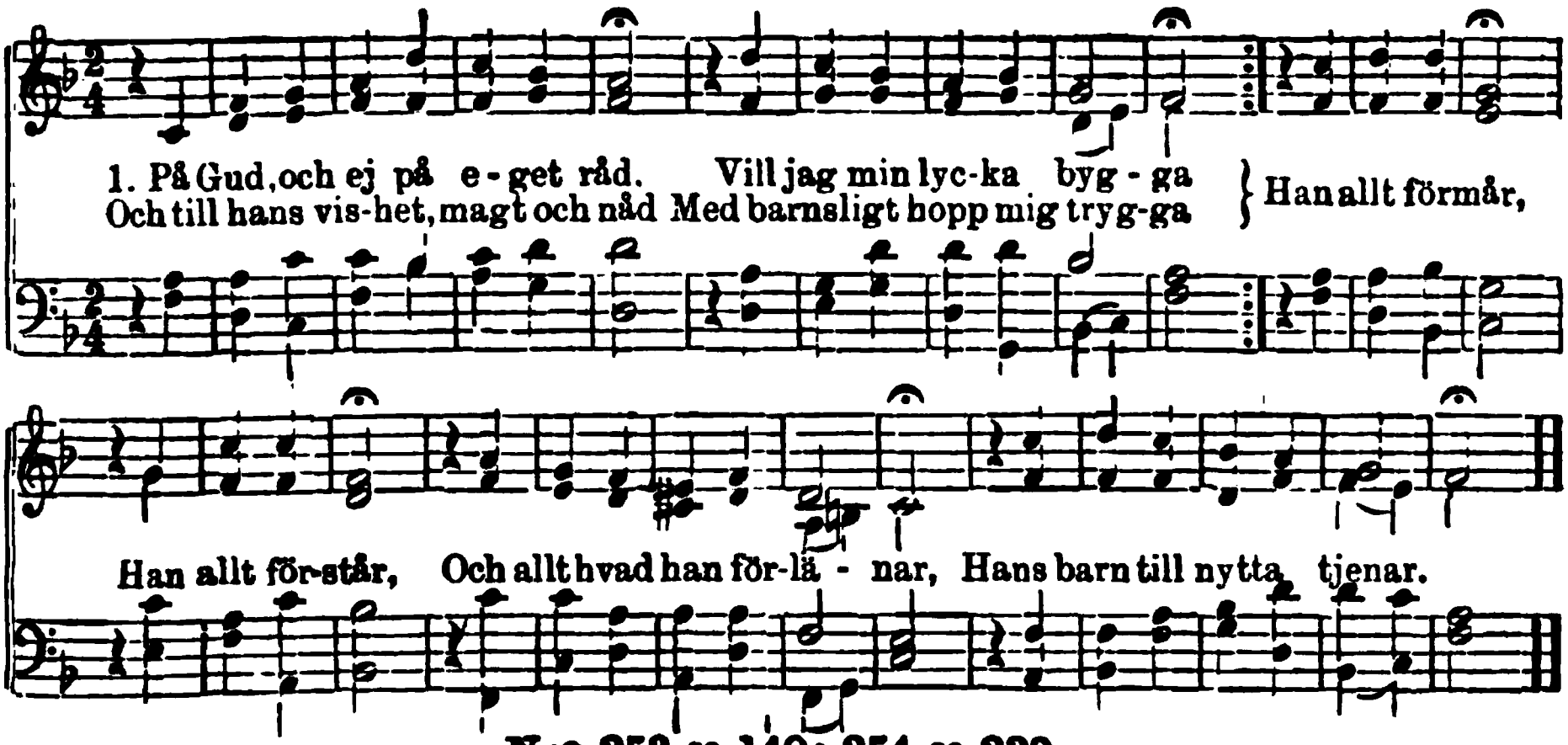

N:o 253 se 140; 254 se 229.

är fäs, annat är fisks, och annat är fågels. Och det äro himmelska kroppar, och jordiska kroppar; men en annan härlighet hafva de himmelska, och en annan de jordiska. En annan klarhet hafver solen, och en annan klarhet hafver månen, och en annan klarhet stjernorna; ty en stjerna går öfver den andra i klarheten. Sammaledes ock de dödas uppståndelse; det varder sådt förgängligt, och skall uppstå oförgängligt. Det varder sådt i snöplighet, och skall uppstå i härlighet; det varder sådt i skröplighet, och skall uppstå i kraft. Det varder sådt en naturlig lekamen, och skall uppstå en andlig lekamen. Man hafver en naturlig lekamen; man hafver ock en andelig lekamen. Såsom skrifvet är: Den första menniskan Adam är gjord till naturligt lif; och den yttersta Adam till andeligt lif. Men den andeliga lekamen är icke den första, utan den naturliga; sedan den andeliga. Den första menniskan af jorden jordisk; den andra menniskan är Herren af himmelen. Hurudan den jordiska är, sådana äro ock de jordiske; och hurudan den himmelska är, sådana äro ock de himmelske. Och som vi hafva burit den jordiskas liknelse, så skola vi ock bära den himmelskas liknelse. Men detta säger jag, käre bröder, att kött och blod kunna icke ärfva Guds rike, och det förgängliga skall icke ärfva oförgänglighet. Si, jag säger eder en hemlighet: Vi skola icke alla afsofva; men alla måste vi förvandlade varda. Uti en punkt, uti ett ögonblick, med yttersta basunen; ty basunen skall ljuda, och de döde skola uppstå oförgänglige, och vi skola förvandlade varda. Ty detta förgängliga måste ikläda sig oförgänglighet, och detta dödliga måste ikläda sig odödlighet. Men då detta förgängliga ikläder sig oförgängligheten, och detta dödliga ikläder sig odödligheten; så varder detta ordet fullkomnadt, som skrifvet är: Döden är uppsvulgen uti segren. Du död, hvar är din udd? Du helvete, hvar är din seger? Dödens udd är synden; syndens kraft är lagen. Men Gudi vare tack, som oss segren gifvit hafver genom vår Herre Jesum Kristum. Derföre, mine käre bröder, varer faste, oviklige, och rike uti Herrans verk alltid; efter det I veten, att edert arbete är icke fåfängt i Herranom.

2 årg. *Högm.:* **Luk. 20: 27—40.**

Då gingo några fram till Jesum af de Sadduceer, hvilka der neka uppståndelsen, och frågade honom; sägande: Mästare, Moses hafver skrifvit oss, att om någon mans broder blifver död, den hustru hafver, och dör barnlös, att hans broder skall taga hans hustru, och uppväcka sinom broder säd. Så voro nu sju bröder; och den förste tog sig hustru och blef död barnlös. Och den andre tog henne, och blef ock desslikes död barnlös. Den tredje tog henne; sammalunda ock alla sju; och läto inga barn efter sig och blefvo döde. Sist efter dem alla, blef ock qvinnan död. Uti uppståndelsen, hvilkenderas hustru skall hon vara, efter det sju hade haft henne till hustru? Då svarade Jesus och sade till dem: Denna verldens barn taga sig hustrur och gifvas åt män. Men de, som varda värdige till den verlden och till uppståndelsen ifrån de döda, de hvarken taga hustrur, eller gifvas åt männer; och ej heller kunna de mera dö; ty de varda like med Englarne och äro Guds barn, medan de äro uppståndelsens barn. Men att de döda uppstå, bevisade Moses vid busken, då han kallade Herren, Abrahams Gud och Isaaks Gud och Jakobs Gud. Gud är icke de dödas, utan de lef-

N:o 255.

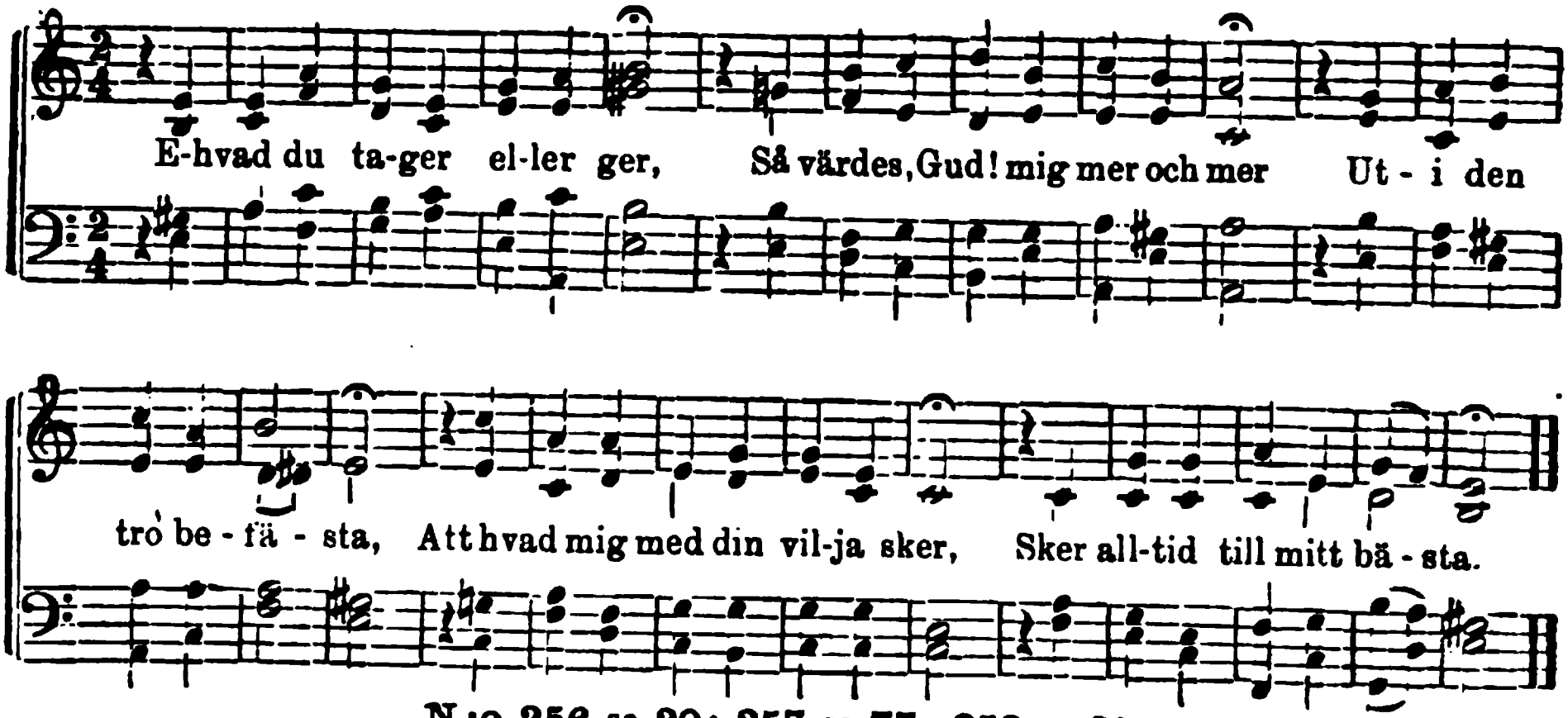

N:o 256 se 20; 257 se 77; 258 se 31.

vandes Gud; ty honom lefva alla. Då svarade några af de Skriftlärde, sägande: Mästare, du sade rätt. Och de djerfdes icke yttermera något fråga honom.

2 årg. *Aftons.:* 2 Cor. 5: 1—10.

Men vi veta, att om denna hyddans vårt jordiska hus nederslaget varder, så hafva vi en byggning af Gud byggd; ett hus, icke med händer gjordt, det evigt är i himmelen. Och öfver detsamma sucka vi ock, efter vårt hemman som af himmelen är, och oss längtar att vi dermed måge öfverklädde varda. Dock om vi klädde, och icke nakne finnas. Ty medan vi äro uti denna hyddan, sucka vi, och äro betungade; efter vi vilja icke afklädde, utan heldre öfverklädde varda, på det att det dödliga måtte uppsvulget varda af lifvet. Men den oss dertill bereder, är Gud, den oss Andan till pant gifvit hafver. Så äro vi fördenskull vid god tröst alltid, och veta, att så länge vi hafva hemman uti lekamen, så äro vi icke hemma när Herren. Ty vi vandra i tron, och se honom intet. Men vi hafva tröst, och hafva mycket mer lust till att ute vandra ifrån lekamen, och hemma vara när Herren. Derföre, ehvad vi äro hemma, eller ute vandrande, vinnlägga vi oss ock, att vi måge honom täckas. Ty vi måste alla uppenbarade varda för Kristi domstol; på det hvar och en skall få efter som han handlat hafver, medan han lefde, ehvad det är godt eller ondt.

Bön. Allsmäktige, evige Gud! som hafver genom din Son tillsagt oss syndernas förlåtelse och hjelp emot den eviga döden: vi bedje dig, styrk oss med din Helige Anda, att vi uti en sådan förtröstan på din nåd genom Kristum dagligen förökas och behålla det hopp fast och stadigt, att vi icke dö, utan i en söt sömn insomna skole och genom din Son, Jesum Kristum, på den yttersta dagen till ett evigt lif uppväckte varda. Amen.

25 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Uppväck, o Herre Gud! våra hjertan och sinnen till det, som godt är, att vi alltid kunna följa ditt sinne och din vilja efter och förnimma den frukt, som efterföljer, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistels: 1 Thess. 4: 13—18.

Men vi vilje icke dölja för eder, käre bröder, om dem, som afsomnade äro, att I icke sörjen, såsom de andre, de der intet hopp hafva. Ty om vi tro, att Jesus är död och uppstånden, så skall ock Gud dem, som afsomnade äro genom Jesum, framhafva med honom. Ty detta säge vi eder, såsom Herrans ord, att vi, som lefve och igenblifve uti Herrans tillkommelse, skole icke förekomma dem som sofva. Ty sjelfver Herren skall stiga ned af himmelen med härskri, och Öfverengels röst, och med Guds basun, och de döde i Kristo skola uppstå i förstone; derefter vi, som lefve och igenblifve, varde tillika med dem borttagne i skyn emot Herran i vädret; och så skole vi blifva när Herranom alltid. Så tröster eder nu med dessa ord inbördes.

Evangelium: Matt. 24: 15—28.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: När I nu fån se förödelsens styggelse, om hvilken sagdt är genom Daniel Profeten, stående i det heliga rummet; den som läser det, han gifve akt deruppå; de som då i Judiska landet äro, fly de på bergen; ock den, som är uppå taket, han stige icke ned till att taga något utaf sitt hus; och den, som är ute på marken, gånge icke tillbaka efter sina kläder. Men ve dem, som hafvande äro, och dem som di gifva i den tiden. Men beder, att eder flykt sker icke om vintern, eller om Sabbathen;

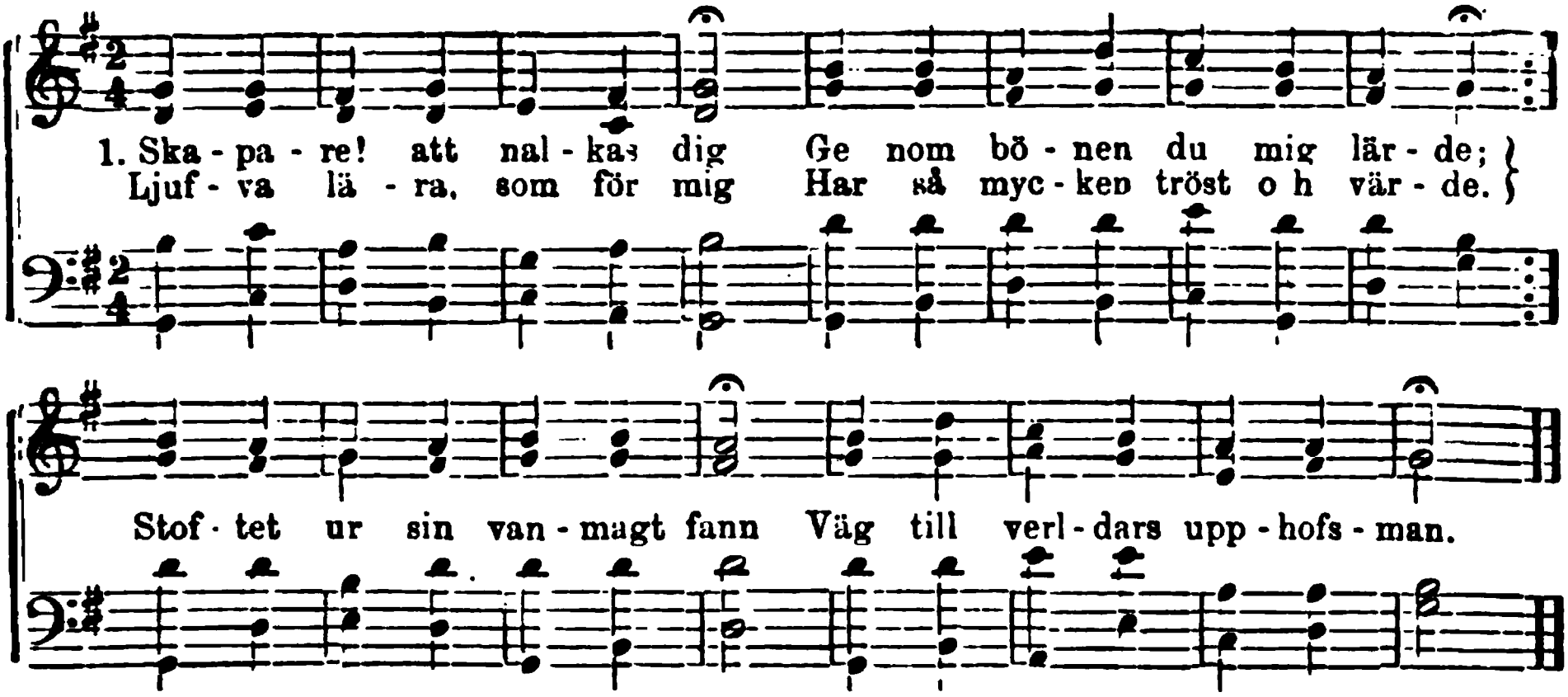

N:o 260 se 392; 261 se 197.

Ty då skall varda en stor vedermöda, så att hon hafver icke varit sådan ifrån verldens begynnelse och till denna tiden, ej heller varda skall. Och, om de dagar icke vordo förstäckte, då vorde intet kött frälst; men för de utvaldas skull skola de dagar varda förstäckte. Om någon säger då till eder: Si, här är Kristus, eller der, så tror det icke; Ty falske Kristi och falske Profeter skola uppkomma och skola göra stora tecken och under, så att, om möjligt vore, skola ock de utvalda förförda varda. Si, jag hafver sagt eder det förut. Derföre, om de då säga till eder: Si, han är uti öknen, går icke ut; si, han är i kammaren, tror det icke. Ty såsom ljungelden går ut af öster, och synes allt intill vester, så varder ock menniskones Sons tillkommelse. Men der, som åtelen är, dit församla sig ock örnarne.

1 Årg. *Högm.:* Matt. 24: 1—14.

Då gick Jesus sin väg utaf templet: och hans Lärjungar gingo till honom, att de skulle låta honom se templets byggning. Då sade Jesus till dem: Ser I icke allt detta? Sannerligen säger jag eder: Här skall icke låtas en sten på den andra, som icke blifver nedbruten. Och när han satt på Oljoberget, gingo hans Lärjungar till honom afsides och sade: Säg oss, när detta skall ske? Och hvad varder för tecken till din tillkommelse och verldens ända? Då svarade Jesus och sade till dem: Ser till, att ingen förförer eder. Ty många skola komma i mitt namn och säga: Jag är Kristus; och skola förföra många. I skolen få höra örlig och rykte af örlig. Ser till, att I blifven icke försofvade; ty allt detta måste ske, men det är icke straxt ändan. Det ena folket skall resa sig emot det andra, och det ena riket emot det andra, och skola blifva pestilentier, och hunger, och jordbäfning mångastädes. Då skall nöden aldraförst begynnas. Då skola de öfverantvarda eder uti tvång och dräpa eder; och I skolen blifva hatade af allt folk, för mitt namns skull. Och då skola många förargas, och inbördes den ene förråda den andre, och inbördes hata hvarannan. Och många falske Profeter skola uppkomma och förföra många. Och efter det ondskan får öfverhanden, varder kärleken i många förkolnad. Men den som blifver fast uti ändan, han varder salig. Och detta Evangelium om riket skall varda predikadt i hela verlden, till ett vittnesbörd öfver allt folk; och då skall ändan komma.

1 Årg. *Aftons.:* 2 Thess. 2: 1—12.

Men vi bedje eder, käre bröder, för vår Herres Jesu Kristi tillkommelse, och för vår församlings skull i honom; att I icke snarligen låten beveka eder ifrån edert sinne, icke heller förskräcka, hvarken genom anda, eller genom ord, eller genom bref, likasom det sändt vore af oss, såsom Kristi dag för handen vore. Låter ingen förföra eder i någon måtto; ty han kommer icke, utan tillförene sker affall, och uppenbar varder syndens menniska, förtappelsens barn. Hvilken är en motståndare, och upphäfver sig öfver allt det Gud eller gudstjenst kallas; så att han sätter sig i Guds tempel, såsom en Gud, och gifver sig före, som han vore Gud. Minnens I icke, att jag sade eder detta, då jag ännu var när eder? Och hvad ännu hindrar, veten I, att han skall varda uppenbar i sin tid. Ty han verkar allaredan ondskan hemligen; allenast den der nu hindrar, han måste komma af vägen. Och så varder då den onde uppenbar, hvil-

N:o 255.

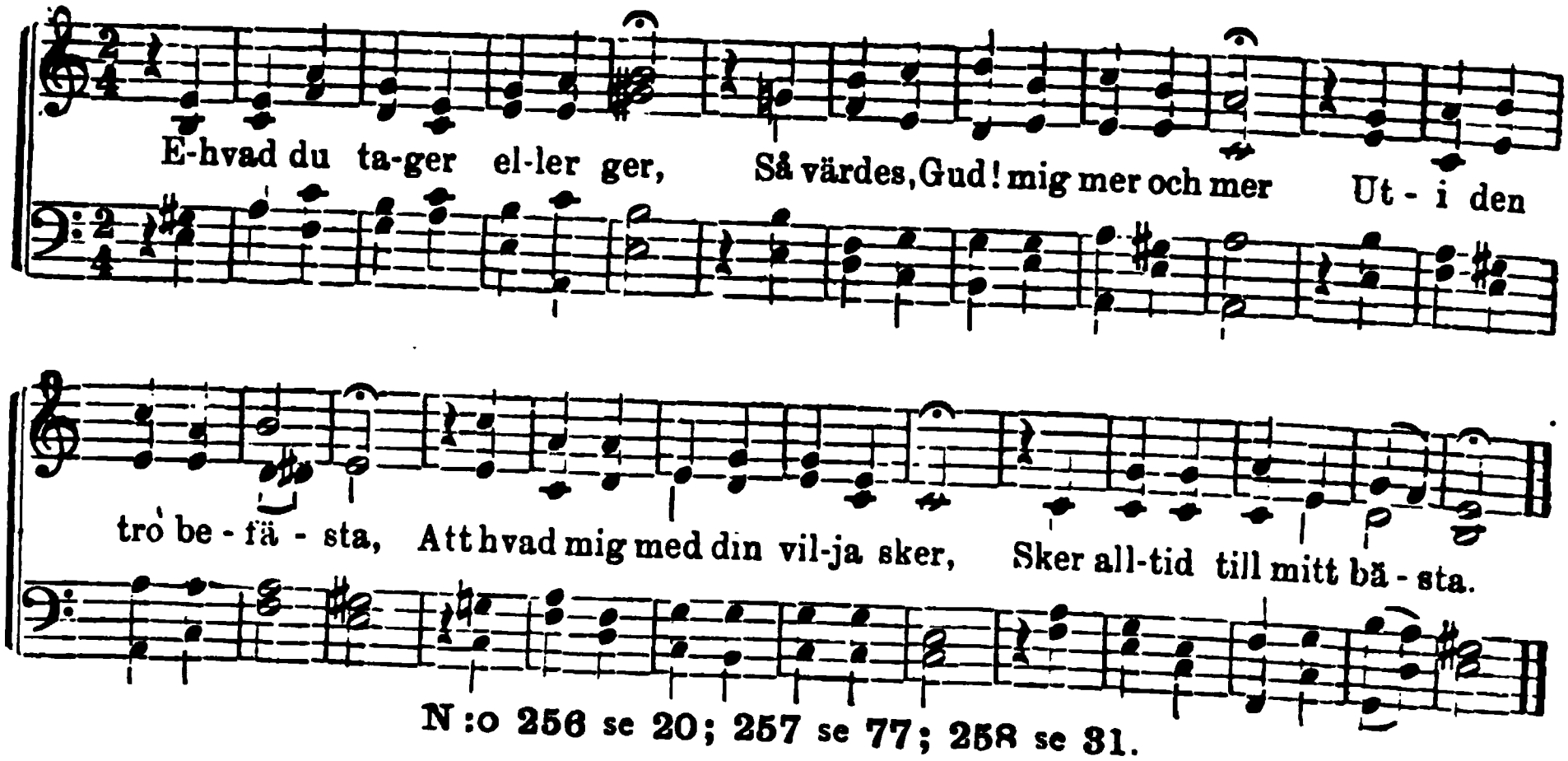

N:o 256 se 20; 257 se 77; 258 se 31.

vandes Gud; ty honom lefva alla. Då svarade några af de Skriftlärde, sägande: Mästare, du sade rätt. Och de djerfdes icke yttermera något fråga honom.

2 årg. *Aftons.:* 2 Cor. 5: 1—10.

Men vi veta, att om denna hyddans vårt jordiska hus nederslaget varder, så hafva vi en byggning af Gud byggd; ett hus, icke med händer gjordt, det evigt är i himmelen. Och öfver detsamma sucka vi ock, efter vårt hemman som af himmelen är, och oss längtar att vi dermed måge öfverklädde varda. Dock om vi klädde, och icke nakne finnas. Ty medan vi äro uti denna hyddan, sucka vi, och äro betungade; efter vi vilja icke afklädde, utan heldre öfverklädde varda, på det att det dödliga måtte uppsvulget varda af lifvet. Men den oss dertill bereder, är Gud, den oss Andan till pant gifvit hafver. Så äro vi fördenskull vid god tröst alltid, och veta, att så länge vi hafva hemman uti lekamen, så äro vi icke hemma när Herren. Ty vi vandra i tron, och se honom intet. Men vi hafva tröst, och hafva mycket mer lust till att ute vandra ifrån lekamen, och hemma vara när Herren. Derföre, ehvad vi äro hemma, eller ute vandrande, vinnlägga vi oss ock, att vi måge honom täckas. Ty vi måste alla uppenbarade varda för Kristi domstol; på det hvar och en skall få efter som han handlat hafver, medan han lefde, ehvad det är godt eller ondt.

Bön. Allsmäktige, evige Gud! som hafver genom din Son tillsagt oss syndernas förlåtelse och hjelp emot den eviga döden: vi bedje dig, styrk oss med din Helige Anda, att vi uti en sådan förtröstan på din nåd genom Kristum dagligen förökas och behålla det hopp fast och stadigt, att vi icke dö, utan i en söt sömn insomna skole och genom din Son, Jesum Kristum, på den yttersta dagen till ett evigt lif uppväckte varda. Amen.

25 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Uppväck, o Herre Gud! våra hjertan och sinnen till det, som godt är, att vi alltid kunna följa ditt sinne och din vilja efter och förnimma den frukt, som efterföljer, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistoln: 1 Thess. 4: 13—18.

Men vi vilje icke dölja för eder, käre bröder, om dem, som afsomnade äro, att I icke sörjen, såsom de andre, de der intet hopp hafva. Ty om vi tro, att Jesus är död och uppstånden, så skall ock Gud dem, som afsomnade äro genom Jesum, framhafva med honom. Ty detta säge vi eder, såsom Herrans ord, att vi, som lefve och igenblifve uti Herrans tillkommelse, skole icke förekomma dem som sofva. Ty sjelfver Herren skall stiga ned af himmelen med härskri, och Öfverengels röst, och med Guds basun, och de döde i Kristo skola uppstå i förstone; derefter vi, som lefve och igenblifve, varde tillika med dem borttagne i skyn emot Herran i vädret; och så skole vi blifva när Herranom alltid. Så tröster eder nu med dessa ord inbördes.

Evangelium: Matt. 24: 15—28.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: När I nu fån se förödelsens styggelse, om hvilken sagdt är genom Daniel Profeten, stående i det heliga rummet; den som läser det, han gifve akt deruppå; de som då i Judiska landet äro, fly de på bergen; ock den, som är uppå taket, han stige icke ned till att taga något utaf sitt hus; och den, som är ute på marken, gånge icke tillbaka efter sina kläder. Men ve dem, som hafvande äro, och dem som di gifva i den tiden. Men beder, att eder flykt sker icke om vintern, eller om Sabbathen;

N:o 259.

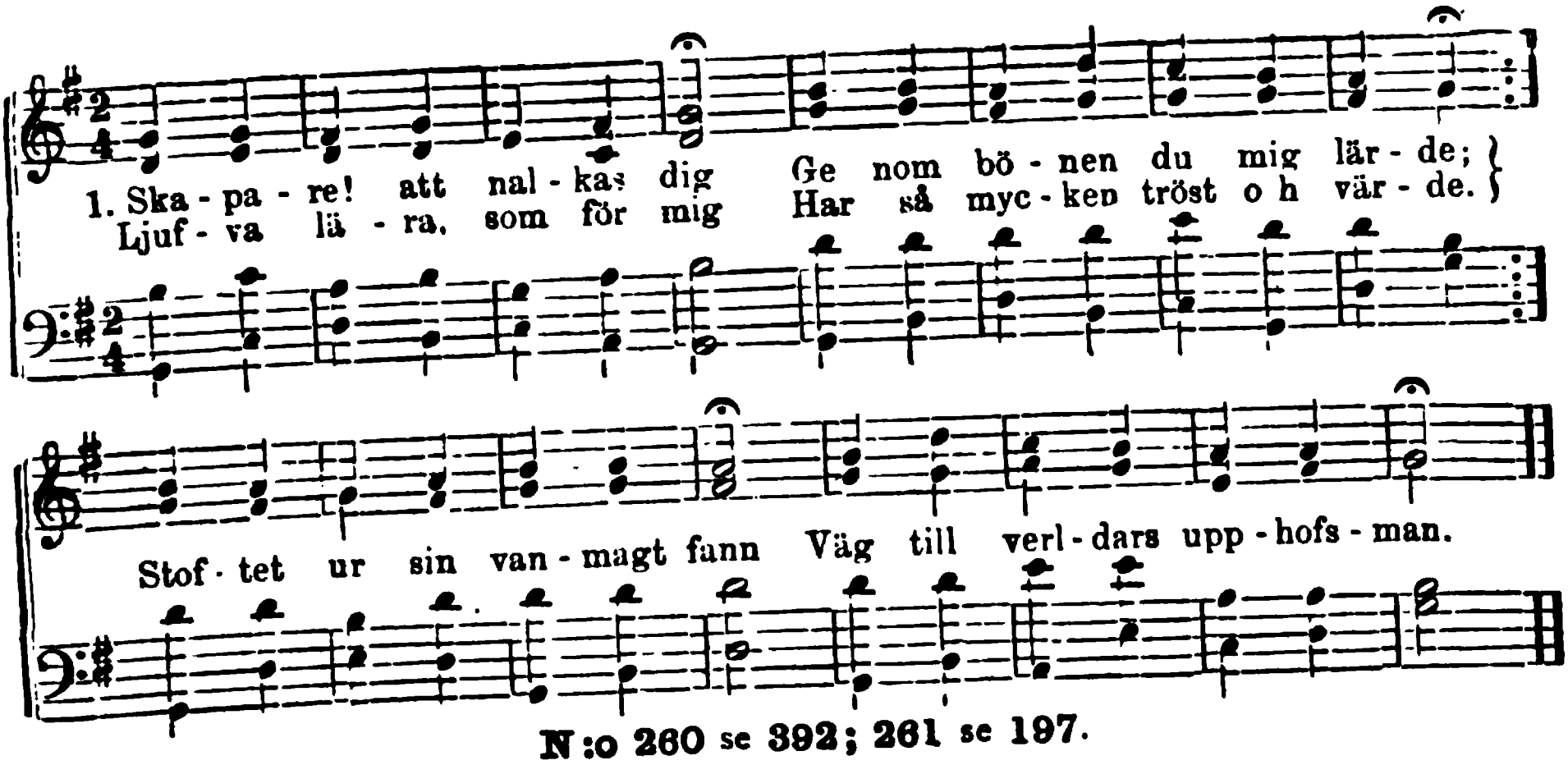

N:o 260 se 392; 261 se 197.

Ty då skall varda en stor vedermöda, så att hon hafver icke varit sådan ifrån verldens begynnelse och till denna tiden, ej heller varda skall. Och, om de dagar icke vordo förstäckte, då vorde intet kött frälst; men för de utvaldas skull skola de dagar varda förstäckte. Om någon säger då till eder: Si, här är Kristus, eller der, så tror det icke; Ty falske Kristi och falske Profeter skola uppkomma och skola göra stora tecken och under, så att, om möjligt vore, skola ock de utvalda förförda varda. Si, jag hafver sagt eder det förut. Derföre, om de då säga till eder: Si, han är uti öknen, går icke ut; si, han är i kammaren, tror det icke. Ty såsom ljungelden går ut af öster, och synes allt intill vester, så varder ock menniskones Sons tillkommelse. Men der, som åtelen är, dit församla sig ock örnarne.

1 Årg. *Högm.:* Matt. 24: 1—14.

Då gick Jesus sin väg utaf templet: och hans Lärjungar gingo till honom, att de skulle låta honom se templets byggning. Då sade Jesus till dem: Sen I icke allt detta? Sannerligen säger jag eder: Här skall icke låtas en sten på den andra, som icke blifver nedbruten. Och när han satt på Oljoberget, gingo hans Lärjungar till honom afsides och sade: Säg oss, när detta skall ske? Och hvad varder för tecken till din tillkommelse och verldens ända? Då svarade Jesus och sade till dem: Ser till, att ingen förförer eder. Ty många skola komma i mitt namn och säga: Jag är Kristus; och skola förföra många. I skolen få höra örlig och rykte af örlig. Ser till, att I blifven icke försofvade; ty allt detta måste ske, men det är icke straxt ändan. Det ena folket skall resa sig emot det andra, och det ena riket emot det andra, och skola blifva pestilentier, och hunger, och jordbäfning mångastädes. Då skall nöden aldraförst begynnas. Då skola de öfverantvarda eder uti tvång och dräpa eder; och I skolen blifva hatade af allt folk, för mitt namns skull. Och då skola många förargas, och inbördes den ene förråda den andre, och inbördes hata hvarannan. Och många falske Profeter skola uppkomma och förföra många. Och efter det ondskan får öfverhanden, varder kärleken i många förkolnad. Men den som blifver fast uti ändan, han varder salig. Och detta Evangelium om riket skall varda predikadt i hela verlden, till ett vittnesbörd öfver allt folk; och då skall ändan komma.

1 Årg. *Aftons.:* 2 Thess. 2: 1—12.

Men vi bedje eder, käre bröder, för vår Herres Jesu Kristi tillkommelse, och för vår församlings skull i honom; att I icke snarligen låten beveka eder ifrån edert sinne, icke heller förskräcka, hvarken genom anda, eller genom ord, eller genom bref, likasom det sändt vore af oss, såsom Kristi dag för handen vore. Låter ingen förföra eder i någon måtto; ty han kommer icke, utan tillförene sker affall, och uppenbar varder syndens menniska, förtappelsens barn. Hvilken är en motståndare, och upphäfver sig öfver allt det Gud eller gudstjenst kallas; så att han sätter sig i Guds tempel, såsom en Gud, och gifver sig före, som han vore Gud. Minnens I icke, att jag sade eder detta, då jag ännu var när eder? Och hvad ännu hindrar, veten I, att han skall varda uppenbar i sin tid. Ty han verkar allaredan ondskan hemligen; allenast den der nu hindrar, han måste komma af vägen. Och så varder då den onde uppenbar, hvil-

N:o 262.

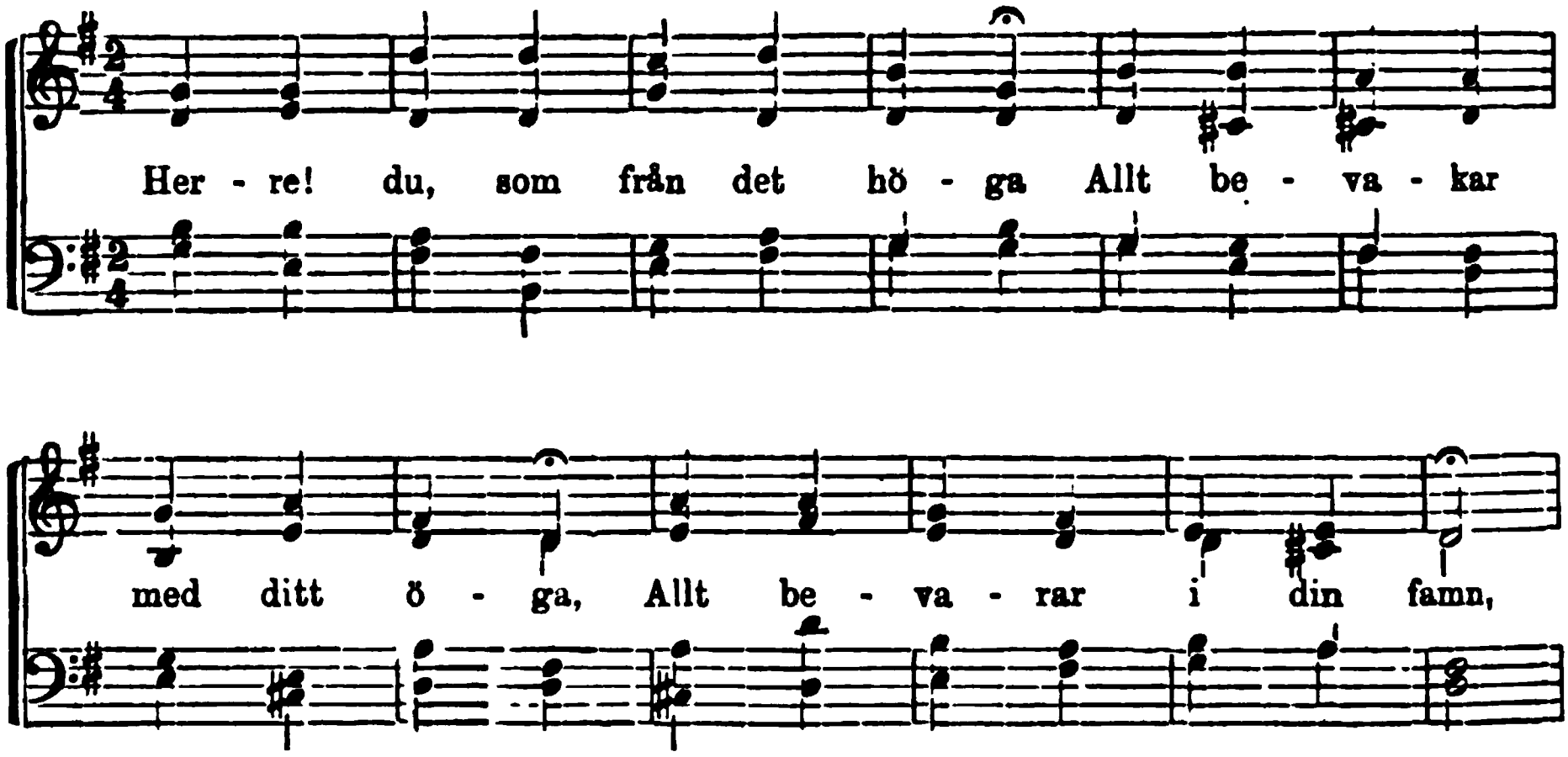

ken Herren skall dräpa med sin munns Anda; och skall göra en ända med honom, genom sin tillkommelses uppenbarelse; hvilkens tillkommelse sker efter satans verkan, med alla lögnaktiga krafter, och tecken, och under; och med all förförelse till orättfärdighet, ibland dem som förtappade varda; derföre att de icke anammade kärleken till sanningen, att de måtte salige varda. Fördenskull skall Gud sända dem kraftig villfarelse, så att de skola tro lögnen; på det de skola alla dömde varda, som icke hafva trott sanningen, utan hafva lust till orättfärdigheten,

2 årg. *Högm.*: Matt. 24: 35—44.

Jesus sade: Himmel och jord skola förgås; men mina ord skola icke förgås. Men om den dagen och om den stunden vet ingen, icke Englarne i himmelen, utan min Fader allena. Men likasom det var i Noachs tid, så skall ock menniskones Sons tillkommelse vara. Ty såsom de voro i de dagar före floden, de åto och drucko, togo hustrur och gåfvos männer, intill den dagen då Noach gick i arken; och visste intet af, förr än floden kom, och tog alltsamman bort; så skall ock menniskones Sons tillkommelse vara. Då skola två vara ute på marken, den ene blifver upptagen, den andre blifver qvarlåten. Två skola mala på en qvarn, den ene blifver upptagen, den andre blifver qvarlåten. Vaker fördenskull; ty I veten icke, hvad stund eder Herre varder kommande. Men det skolen I veta, att visste husbonden, hvad stund tjufven skulle komma, förvisso vakade han och läte icke uppbryta sitt hus. Derföre varer I ock redo; ty den stund I icke menen, varder menniskones Son kommandes.

2 årg. *Aftons.*: 1 Thess. 5: 1—10.

Men om tider och stunder, käre bröder, är icke behof att skrifva eder. Ty I veten väl, att Herrans dag skall komma såsom en tjuf om natten. Derföre, när de varda sägande: Det är frid, och all ting utan fara, då skall dem hasteligt förderf öfverkomma, likasom födslopinan qvinnan påkommer, som hafvande är; och de skola icke kunna undfly. Men I, käre bröder, ären icke uti mörkret, att den dagen såsom en tjuf skall få eder fatt. Alle I ären ljusets barn, och dagens barn; vi höra icke natten till, icke heller mörkret. Så låtom oss nu icke sofva, såsom de andre; utan låtom oss vaka och nyktre vara. Ty de som sofva, de sofva om natten; och de som druckne äro, de äro druckne om natten. Men vi, som dagen tillhöra, skole nyktre vara, iklädde trons och kärlekens kräfveta, och salighetens hopp för en hjelm. Ty Gud hafver icke satt oss till vrede, utan att ega salighet, genom vår Herre Jesum Kristum; den för oss död är, på det, ehvad vi vake eller sofve, skola vi lefva samt med honom.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud himmelske Fader! af allt hjerta, att du hafver genom ditt ord fört oss ifrån den skadliga Påfviska villfarelsen och kommit oss till din nåds rätta ljus, och bedje dig, att du ville nådeligen behålla oss i samma ljus och bevara oss för all villfarelse och kätteri: och enkannerligen derföre, att vi icke varde dig otacksamme, förfölje och förakte ditt ord, såsom Judarne; utan att vi anamme det af allt hjerta, derefter bättre vårt lefverne, och sätte all vår förtröstan allena på din nåd och din älskelige Sons, Jesu Kristi förskyllan, hvilken med dig och den Heliga Anda lefver och regerar ifrån evighet till evighet. Amen.

26 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! regera du så våra hjertan och tankar med din Heliga Anda, att vi alltid tänke på så

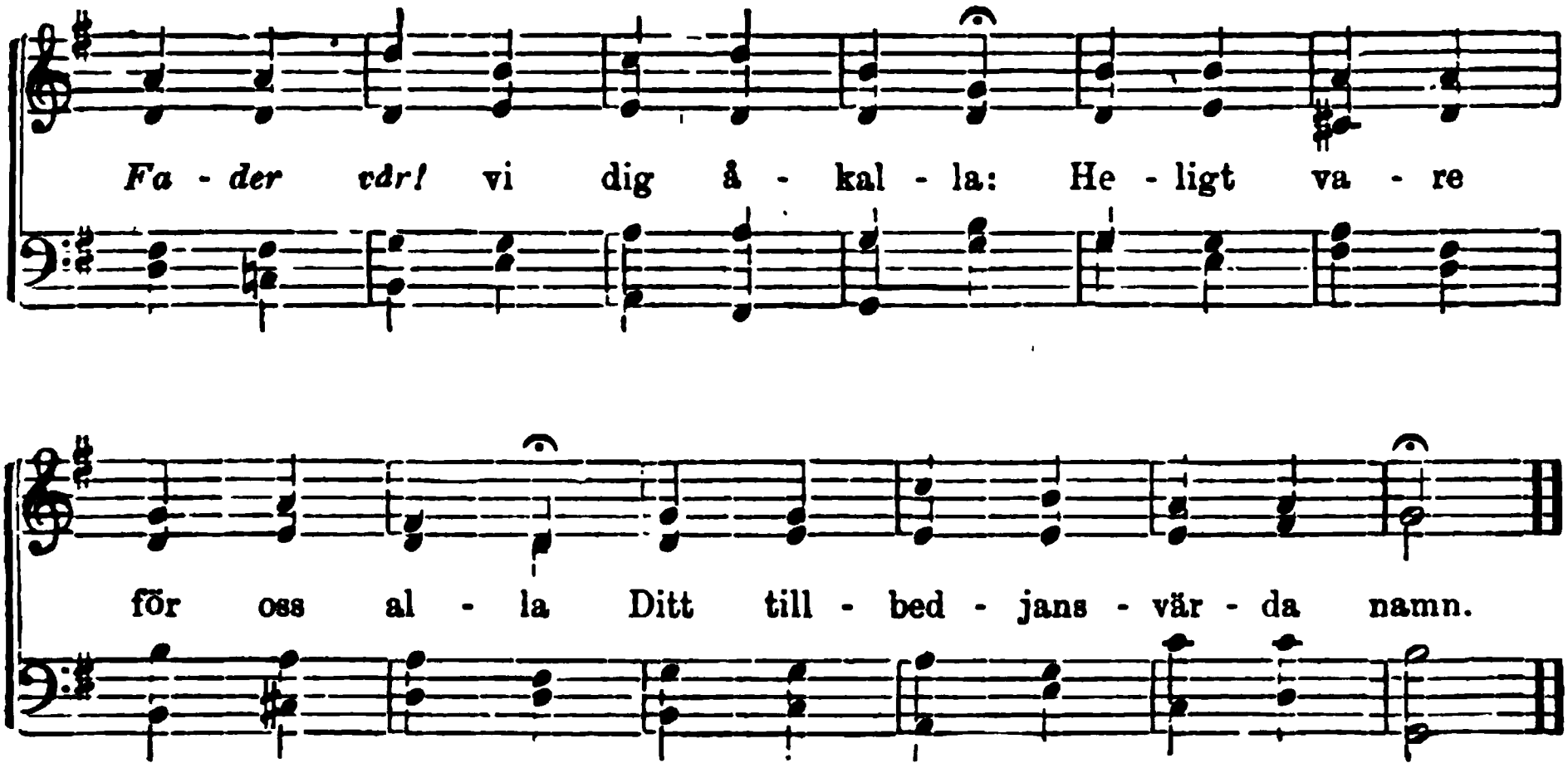

dan och din rättvisa dom och deraf uppväckas att här gudeligen lefva, på det vi der evinnerligen med dig blifva måge, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herra. Amen.

Epistela: 2 Thess. 1: 3—10.

Vi skole tacka Gudi alltid för eder, käre bröder, såsom tillbörligt är; ty eder tro förökas storligen, och allas eder kärlek öfverflödar inbördes; så att vi sjelfve berömme oss i Guds församling af edert tålamod och tro, uti alla edra förföljelser och bedröfvelser, som I liden; såsom ett bevis till Guds rättvisa dom, på det I mågen varda värdiga till Guds rike, för hvilket I ock liden. Efter det är rättvist för Gudi gifva dem bedröfvelse igen, som eder bedröfva; men eder, som bedröfvens, rolighet med oss, då Herren Jesus uppenbar varder af himmelen, samt med sin krafts Englar; och med eldslåga, till att hämnas öfver dem, som icke känna Gud, och öfver dem som icke lydige äro vår Herras Jesu Kristi Evangelium; hvilka pina lida skola, det eviga förderfvet, af Herrans ansigte och af hans härliga makt; då han skall komma till att förklaras i sina helgon, och underlig varda i alla dem som tro: ty vårt vittnesbörd till eder om den dagen hafven I trott.

Evangelium: Matt. 25: 31—46.

Men när menniskones Son kommer i sitt Majestät och alle heliga Englar med honom, då skall han sitta på sin härlighets stol. Och för honom skola församlas all' folk; och han skall skilja dem, den ena från den andra, såsom en herde skiljer fåren ifrån getterna. Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den venstra. Då skall Konungen säga till dem, som äro på hans högra sida: Kommer, I min Faders välsignade,

och besitter det riket, som eder tillredt är ifrån verldens begynnelse. Ty jag var hungrig, och I gåfven mig äta; jag var törstig, och I gåfven mig dricka; jag var husvill, och I herbergeraden mig; naken, och I klädden mig; sjuk, och I sökten mig; jag var i häktelse, och I kommen till mig. Då skola de rättfärdiga svara honom och säga: Herre, när sågo vi dig hungrig och spisade dig, eller törstig och gåfvo dig dricka? När sågo vi dig vara husvill och herbergerade dig, eller naken och klädde dig? Eller när sågo vi dig sjuk eller i häktelse och kommo till dig? Då skall Konungen svara och säga till dem: Sannerligen säger jag eder: Det I hafven gjort en af dessa minsta mine bröder, det hafven I gjort mig. Då skall han ock säga till dem på venstra sidan: Går bort ifrån mig, I förbannade, uti evinnerlig eld, som djefvulen och hans Englar tillredd är; ty jag var hungrig, och I gåfven mig icke äta; jag var törstig, och I gåfven mig icke dricka; jag var husvill, och I herbergeraden mig icke; naken, och I klädden mig icke; jag var sjuk och i häktelse, och I sökten mig icke. Då skola ock de svara honom och säga: Herre, när sågo vi dig hungrig, eller törstig, eller husvill, eller naken, eller sjuk, eller i näktelse, och hafva icke tjent dig? Då skall han svara dem och säga: Sannerligen säger jag eder: Hvad I icke hafven gjort en af dessa minsta, det hafven I ock icke gjort mig. Och desse skola då gå uti evig pina, men de rättfärdige i evinnerligt lif.

1 årg. *Högm.:* Joh. 5: 22—29.

Jesus sade: Icke dömer heller Fadren någon; utan hafver all dom gifvit Sonen; på det alle skola hedra Sonen, såsom de hedra Fadren. Hvilken som icke hedrar Sonen, han hedrar icke Fa-

N:o 263.

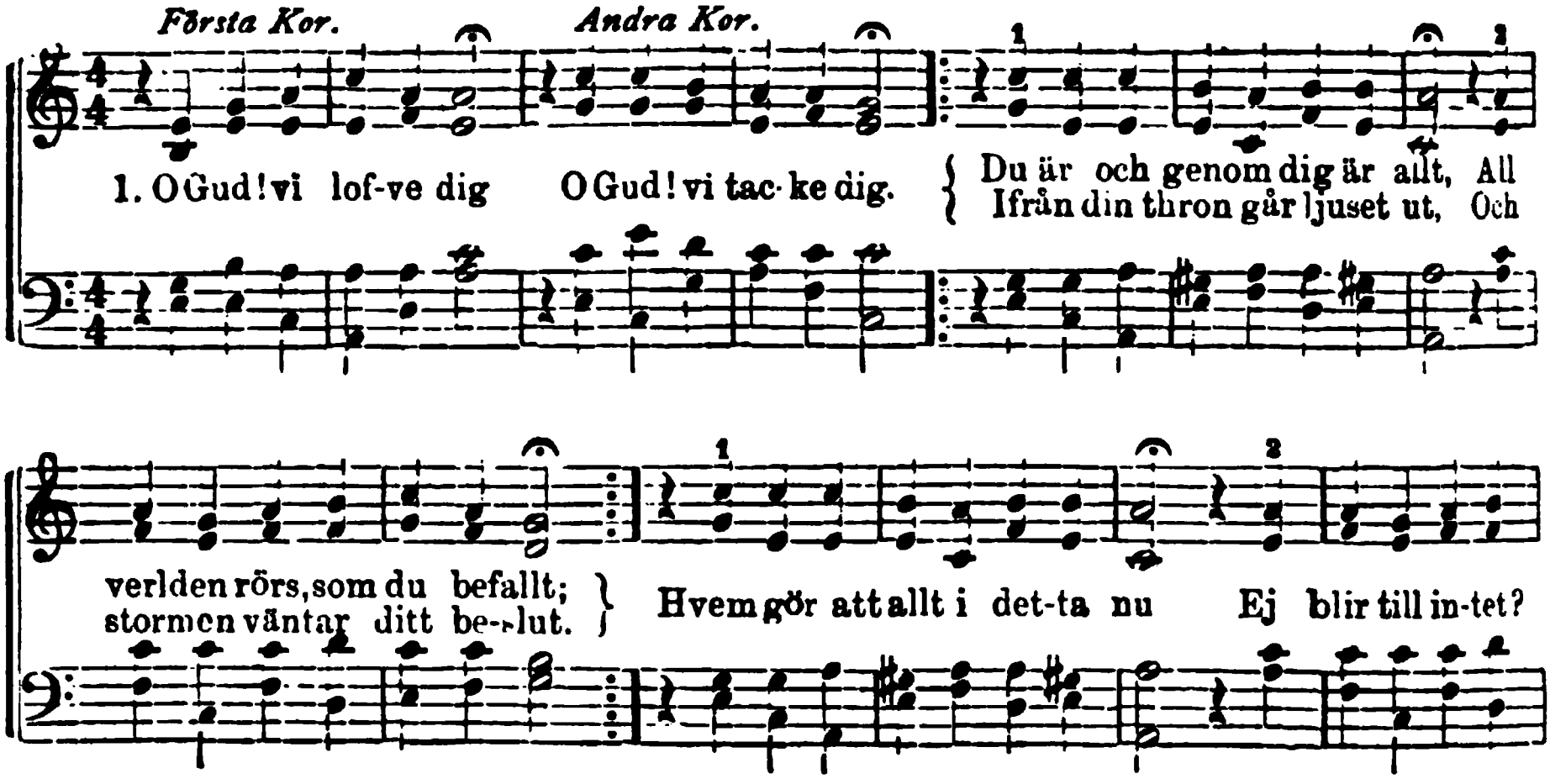

dren, som honom sändt hafver. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvilken som hörer mitt tal och tror honom, som mig sändt hafver, han hafver evinnerligt lif och kommer icke i domen; utan är gången ifrån döden till lifvet. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den tiden skall komma och är nu allaredan, att de döde skola höra Guds Sons röst; och de henne höra, de skola lefva. Ty såsom Fadren hafver lif i sig sjelf, så hafver han ock gifvit Sonen hafva lif i sig sjelf; och hafver dessliker gifvit honom makt att döma; derföre att han menniskones Son är. Förundrer eder icke öfver detta; ty den stund skall komma, i hvilken alla de i grifterna äro, skola höra hans röst. Och de, som väl hafva gjort, skola framgå till lifvets uppståndelse; men de, som illa hafva gjort, till domens uppståndelse.

1 årg. *Aftons.*: 1 Cor. 15: 22—28.

Såsom alle dö uti Adam, så skola ock alle i Kristo varda lefvande gjorde; hvar och en uti sin egen ordning; förstlingen Kristus sedan de som Kristo tillhöra uti hans tillkommelse. Sedan änden, då han öfverantvardar åt Gud och Fadren riket, och aflägger allt herradöme, och all öfverhet, och väldighet. Ty han måste regera, tilldess han lägger alla sina fiender under sina fötter. Den yttersta fienden döden skall varda borttagen. Ty allting hafver han lagt under hans fötter; så, när han säger, att allting honom undergifne äro, är nog uppenbart, att han undantagen är, som honom all ting undergifvit hafver. Då nu all ting honom undergifne äro; så varder ock då Sonen sjelf undergifven honom, som honom all ting undergifvit hafver; på det att Gud blifver allt i allom.

2 årg. *Högm.*: Matt. 13: 47—50.

Jesus sade: Åter är himmelriket likt en not, som kastades i hafvet och församlade allehanda fiskar. Och när hon vardt full, drogo de henne till lands och suto så, och hemtade ut de goda i sina käril; men de onda kastade de bort. Så skall det ock ske på verldens ände: Englarne skola utgå och skilja de onda ifrån de rättvisa; och kasta dem i en brinnande ugn; der skall vara gråt och tandagnisslan.

2 årg. *Aftons.*: Upp. B. 20: 11—15.

Och jag såg en stor hvit stol, och en sitta på honom, för hvilkens ansigte flydde jord och himmel, och dem vardt intet rum funnet. Och jag såg de döda, stora och små, stå i Guds åsyn, och böckerna vordo upplåtna; och en annan bok vardt upplåten, som är lifsens; och de döde vordo dömde, efter som skrifvet var i böckerna, efter deras gerningar. Och hafvet gaf igen de döda, som deruti voro; och döden och helvetet gåfvo igen de döda, som uti dem voro; och det blef dömdt om hvar och en, efter deras gerningar. Och döden och helvetet vordo kastade uti den brinnande sjön; denne är den andra döden. Och den der icke vardt funnen skrifven i lifsens bok, han vardt kastad uti den brinnande sjön.

Bön. Herre Jesu Kriste, du allmänna Domare öfver lefvande och döda! vi bedje dig af hjertat, att, när du varder kommande i himmelens sky med stor kraft och härlighet, och alla heliga Englar med dig, till att döma och församla för dig allt folk, på det hvar och en skall få efter som han hafver förtjent medan han lefde, ehvad det är godt eller ondt, du ville då genom din Helige Anda förlåna oss nåd, att vi icke äro säkre, utan alltid derpå tänke, vake och bedje, antingen vi äte eller dricke, uppstå eller till hvila gå, på det vi derigenom måge ifrån

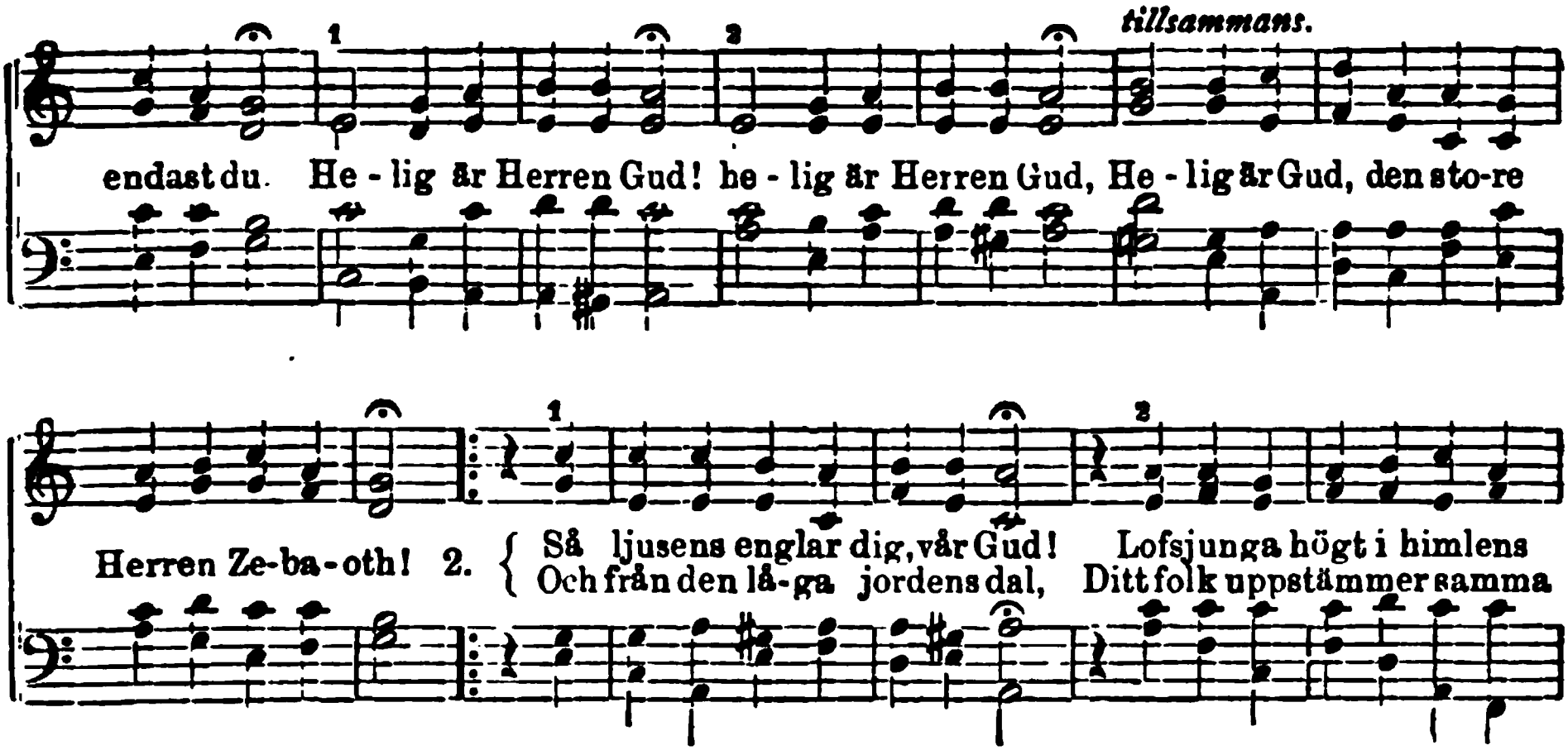

synden afskräckte varda och till sann bättring bevekte, och på sistone saligheten och det eviga lifvet ärfva måge. Du som lefver och regerar med Fadren och den Helige Anda, välsignad evinnerligen! Amen.

27 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, Herre Gud! att vi icke insomne i synden, såsom de fåvitska Jungfrur, utan alltid vake och bedje, på det vi måge ingå uti din eviga härlighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: 2 Petr. 3: 3—13.

Kåre bröder! Veter det i förstone, att i yttersta dagarna varda kommande bespottare, som vandra efter sin egen lusta; och säga: Hvar är nu det löftet om hans tillkommelse? Ty ifrån den dagen fäderna äro afsomnade, blifver allt, såsom det af kreatürens begynnelse varit hafver. Men sjelfviljande vilja de icke veta, att himlarne hafva ock varit i förtiden, och jorden af vatten, och i vattnet bestånd haft, genom Guds ord. Likväl vardt på den tid verlden genom desamma, med floden förderfvad. Sammalunda ock nu himlarne och jorden varda genom hans ord sparde, att de skola vara elden förvarade till domedag, då de ogudaktiga menniskor fördömas skola. Men ett skall eder icke fördoldt vara, mina käraste, att en dag för Herranom är såsom tusende år, och tusende år såsom en dag. Herren fördröjer intet sitt löfte, såsom somliga mena det vara fördröjelse; men han hafver tålamod med oss, och vill icke, att några skola förgås, utan att hvar och en vänder sig till bättring. Men Herrans dag varder kommande, såsom en tjuf om natten; och då skola himlarne med stor hastighet förgås, och elementerna skola försmälta af hetta, och jorden med de verk, som derpå äro, skola afbrännas. Efter nu

allt detta skall förgås, hurudana bör eder då vara, uti helig umgängelse och gudaktighet? Så att I vänten och åstunden efter Guds dags tillkommelse, på hvilken himlarne af eld förgås skola, och elementerna försmälta af hetta. Men nya himlar och en ny jord vänte vi, efter hans löfte, der rättfärdighet uti bor.

Evangelium: Matt. 25: 1—13.

Då varder himmelriket likt tio jungfrur, som togo sina lampor och gingo ut emot brudgummen. Men fem af dem voro visa, och fem fåvitska. De fåvitska togo sina lampor och togo ingen olja med sig; men de visa togo olja i sina käril, samt med lamporna. Då nu brudgummen dröjde, blefvo de alla sömniga och sofvo. Men om midnattstid vardt ett anskri: Si, brudgummen kommer; går ut emot honom. Då stodo alla de jungfrur upp och redde sina lampor till. Då sade de fåvitska till de visa: Gifver oss af eder olja; ty våra lampor slockna. Då svarade de visa, sägande: Ingalunda, på det både oss och eder icke skall fattas; utan går heldre till dem, som sälja, och köper åt eder sjelfva. När de gingo och skulle köpa, kom brudgummen; och de, som redo voro, gingo in med honom i bröllopet, och dörren tillstängdes. På det sista kommo ock de andra jungfrurna, och sade: Herre, Herre, låt upp för oss. Då svarade han och sade: Sannerligen säger jag eder: Jag känner eder icke. Vaker fördenskull; ty I veten hvarken dag eller stund, när menniskones Son varder kommande.

1 årg. *Högm.:* Luk. 13: 22—30.

Och Jesus gick igenom städer och byar och lärde; och tog vägen åt Jerusalem. Och en sade till honom: Herre, äro de ock få, som varda salige?

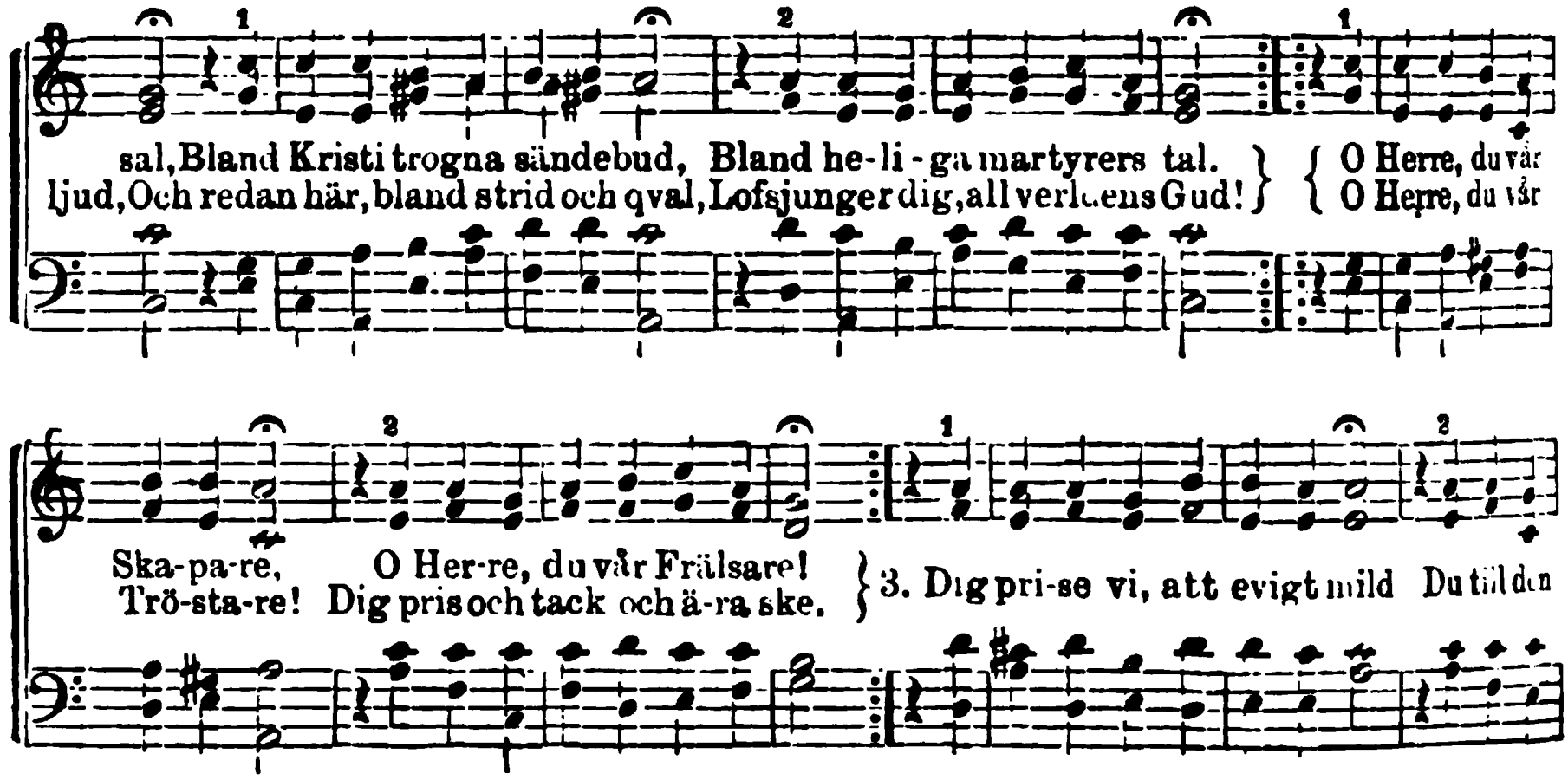

Då sade han till dem: Vinnlägger eder derom, att I kunnen ingå igenom den trånga porten; ty många, säger jag eder, skola söka derefter, att de måga inkomma, och skola dock icke kunna. Sedan husbonden hafver uppstått och låtit dörren igen; och I begynnen stå ute och bulta på dörren, sägande: Herre, Herre, låt upp för oss; och han svarar och säger till eder: Jag vet intet af eder, hvadan I ären; då skolen I begynna säga: Vi hafve ätit och druckit med dig, och du hafver lärt på våra gator. Och han skall säga: Jag säger eder, jag vet intet af eder, hvadan I ären; går ifrån mig alle, I ogerningsmän. Och der skall varda gråt och tandagnisslan, när I fån se Abraham, Isaak och Jakob och alle Profeterna i Guds rike, och eder utdrifvas. Och de skola komma från östan och vestan, och nordan och sunnan, och skola sitta till bords i Guds rike.

1 Årg. *Aftons.*: Upp. B. 21: 9—22: 5.

Och till mig kom en af de sju Englar, som hade sju skålar fulla med de sju yttersta plågor; och han talade med mig, och sade: Kom, och jag vill visa dig bruden, Lammets hustru. Och han förde mig i andanom på ett stort och högt berg, och viste mig den staden, det heliga Jerusalem, nederkomma af himmelen ifrån Gud; och hade Guds härlighet; och hans ljus var lika som den aldra ädlaste stenen, en klar jaspis. Och han hade en stor och hög mur, den der tolf portar hade, och i portarne tolf Englar, och inskrifna namn, hvilka äro de tolf Israels söners slägters namn. Östantill tre portar, nordantill tre portar, sunnantill tre portar, vestantill tre portar. Och stadsmuren hade tolf grundvalar, och i dem de tolf Lammets apostlars namn. Och den, som talade med mig, hade en gyllene rö, der han med mäta skulle staden, och hans portar, och hans mur. Och staden ligger fyrkant, och hans längd är så stor som bredden; och han mätte staden med rön, tolf tusen stadier; och hans längd, och bredd, och höjd äro lika. Och han mätte hans mur, hundrade fyra och fyratio alnar, efter en menniskas mått, som Engelen hade. Och hans murs byggning var af jaspis; men sjelfva staden af klart guld, lik vid rent glas. Och stadsmurens grundvalar voro prydda med all dyrbar sten; första grundvalen var en jaspis, den andre en saphir, den tredje en chalcedonier, den fjerde en smaragd; den femte en sardonix, den sjette en sardis, den sjunde en chrysolith, den åttonde en beryll, den nionde en topacier, den tionde en chrysopras, den elfte en hyacinth, den tolfte en amethyst. Och de tolf portar voro tolf perlor, hvar för sig, och hvar port var af en perla; och stadens gator voro klart guld, såsom genomskinande glas. Och jag såg der intet tempel uti, ty Herren allsvåldig Gud är templet deruti, och Lammet. Och staden behöfver icke sol eller måne, att de skola lysa deruti; ty Guds härlighet upplyser honom, och hans ljus är Lammet. Och hedningarne, som salige varda, skola vandra i hans ljus; och konungarne på jorden skola föra sin härlighet och ära in uti honom. Och hans portar låtas intet till om dagen; ty der varder ingen natt. Och de skola föra hedningarnes härlighet och ära in uti honom. Der skall intet inkomma, som besmitteligt är, eller det styggelse gör och lögn; utan de, som skrifne äro i Lammets lefvande bok. Och han viste mig en klar elf, med lefvande vatten, klar som krystall, den gick ifrån Guds stol och Lammets. Midt uppå hans gator

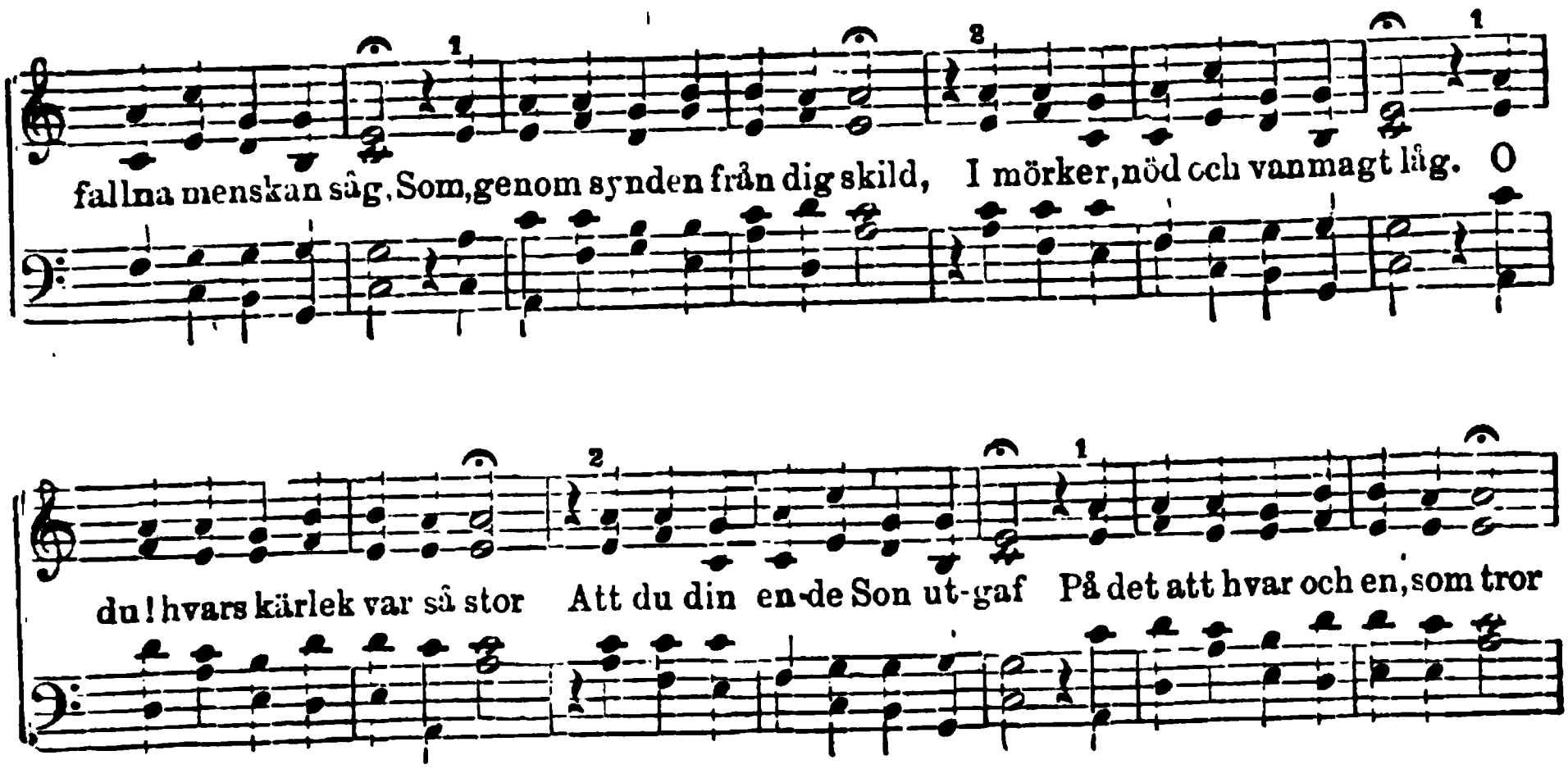

och på båda sidor vid elfven, stod lifsens träd, bärande tolffald frukt, och bar sin frukt alla månader; och löfven af trädet tjente till hedningarnes helbregda. Och intet förbannadt skall vara mer; utan Guds och Lammets stol skall blifva deruti; och hans tjenare skola honom tjena. Och de skola se hans ansigte, och hans namn skall vara på deras anleten. Och natt blifver icke mer der, och de behöfva icke ljus, icke heller solens ljus; ty Herren Gud upplyser dem, och de skola regera ifrån evighet till evighet.

2 årg. *Högm.:* Matt. 25: 14—30.

Ty likasom en man, den utländes for, kallade sina tjenare och fick dem sina egodelar i händer. Och fick en fem pund, en tu, och en ett, hvarje efter hans makt, och for straxt bort. Då gick den bort, som fem pund hade fått, och handlade med dem och vann andra fem pund. Sammaledes ock den, som tu hade fått, vann ock andra tu. Men den som ett hade fått, gick bort, grof i jorden, och bortgömde sin herres penningar. En lång tid derefter kom de tjenares herre och höll räkenskap med dem. Då steg han fram, som hade fått fem pund, och bar fram andra fem pund och sade: Herre, du fick mig fem pund; si, andra fem pund hafver jag vunnit med dem. Då sade hans herre till honom: Ack, du gode och trogne tjenare, öfver en ringa ting hafver du varit trogen, jag skall sätta dig öfver mycket; gack in i din herres glädje. Då gick ock den fram, som hade fått tu pund, och sade: Herre, du fick mig tu pund; si, andra tu hafver jag vunnit dermed. Då sade hans herre till honom: Ack, du gode och trogne tjenare, öfver en ringa ting hafver du varit trogen, jag skall sätta dig öfver mycket; gack in i din herras

glädje. Då kom ock den fram, som hade fått ett pund, och sade: Herre, jag visste att du är en sträng man; du uppskär der du intet sådde, och upphemtar der du intet strödde; och jag fruktade mig, gick bort, och gömde ditt pund i jorden; si, här hafver du det dig tillhörer. Då svarade hans herre, och sade till honom: Du onde och late tjenare; visste du, att jag uppskär der jag intet sådde, och upphemtar der jag intet strödde; så skulle du hafva fått vexlarena mina penningar; och när jag hade kommit, hade jag ju fått mitt med vinning. Derföre tager af honom pundet, och gifver honom, som tio pund hafver. Ty hvar och en, som hafver, skall varda gifvet, och han skall hafva nog; men den som icke hafver, det som han hafver, det skall ock tagas ifrån honom. Och den onyttige tjenaren kaster uti det yttersta mörkret, der skall vara gråt och tandagnisslan.

2 årg. *Aftons.:* Upp. B. 22: 10—21.

Och han sade till mig: Besegla icke denna prophetias ord i denna bok; ty tiden är nära. Den som ond är, han vare ännu ond; och den som oren är, han vare ännu oren; men den som from är, han varde ännu frommare; och den helig är, varde ännu heligare. Och si, jag kommer snart, och min lön med mig, till att vedergälla hvar och en, såsom hans gerning är. Jag är A och O, begynnelsen och änden, den förste och den siste. Salige äro de som hålla hans bud, på det deras makt skall vara i lifsens träd, och ingå genom portarne i staden. Ty utantill äro hundar, och trollkarlar, och bolare, och mandråpare, och afgudadyrkare, och alla de, som älska och göra lögnen. Jag, Jesus, sände min Engel, att han skulle betyga eder detta i församlingarne: Jag är Davids rot och slägta.

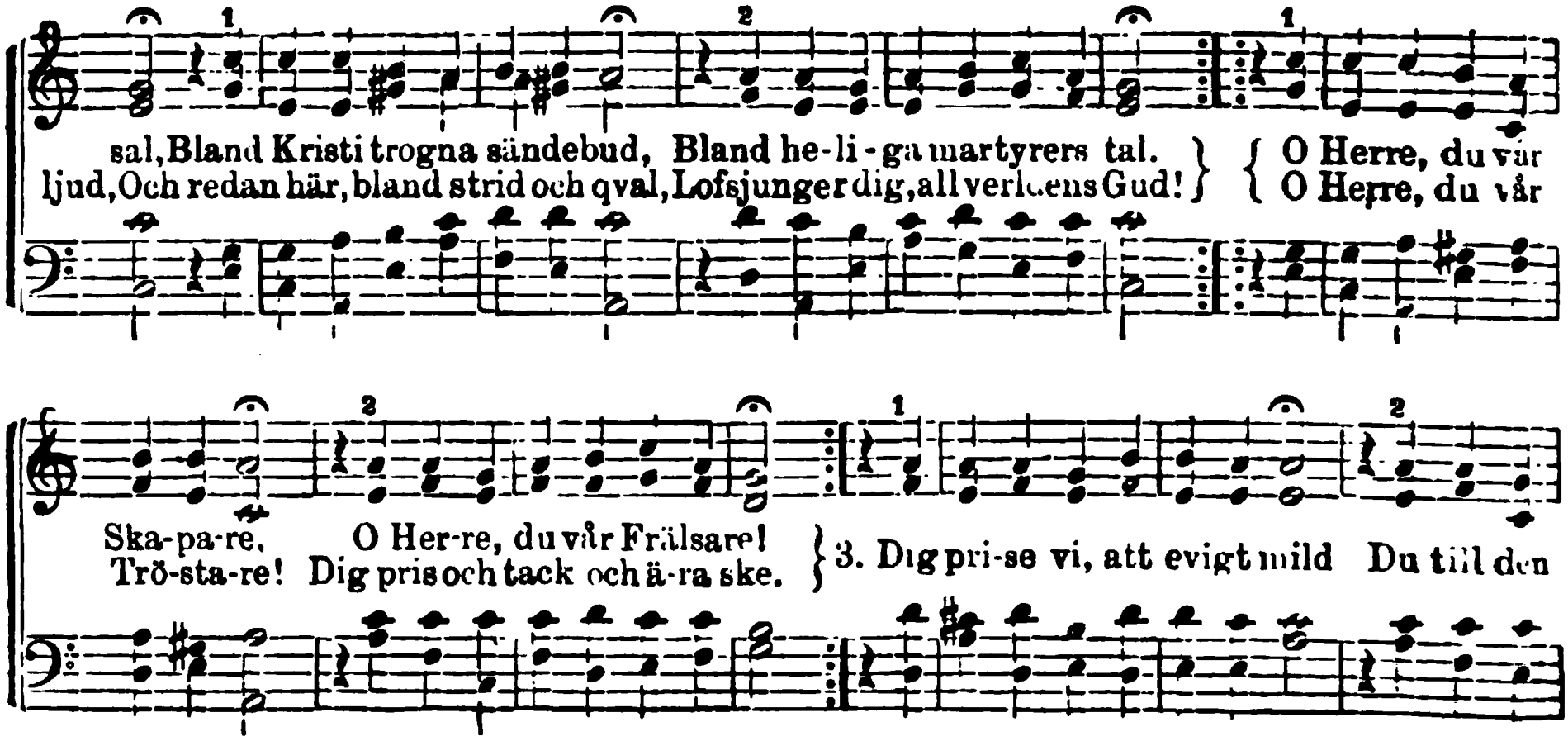

en klar morgonstjerna. Och Anden och bruden säga kom. Och den det hörer, han säge: Kom. Och den der törstar, han komme; och den der vill han tage lifsens vatten för intet. Men jag betygar hvar och en som hörer prophetians ord i denna bok: Ho som lägger något härtill, på honom skall Gud lägga de plågor, som skrifna äro i denna bok. Och om någon tager något ifrån denna boks prophetias ord, hans del skall Gud borttaga utur lifsens bok, och utur den heliga staden, och utur det som skrifvit är i denna bok. Det säger han, som vittnesbörd bär härtill. Ja, jag kommer snart: Amen. Ja, kom, Herre Jesu. Vår Herres Jesu Kristi nåd vare med eder alla. Amen.

Bön. Herre Jesu Kriste! vår kära Brudgum, som hafver dig med oss trolofvat uti nåd och barmhertighet, i det du vårt kött och blod på dig tog och ditt lif för oss i döden utgaf: vi bedje dig, af allt hjerta, du ville förlena oss nåd, att vi vår lofven, som vi dig i vår heliga Döpelse gifvit hafve, troget hålla måge, alltid väntande i tron och ett godt samvete, din tillkommelse till domen, att, när du kommande varder, vi icke, såsom de fåvitska jungfrur, finnas oberedde, utan såsom de visa, hafva våra lampor brinnande, och vake uti all gudaktighet och ingå med dig uti det himmelska Bröllopshuset, som är det eviga lifvet och saligheten, och få der fröjdas med dig samt med din Fader och den Helige Anda, alla heliga Englar och de visa jungfrur evinnerligen. Amen.

Högtidsdagar,

som årligen firas.

Jungfru Marie Kyrkogång, eller Kyndelsmessodagen.

(Firas på Söndag.)

Coll. O allsmäktige, evige Gud! hvilkens enfödde Son på denna dag i mandom inför dig i templet framhafd vardt, gif oss, dina fattiga barn, nåd, att vi, rengjorde af alla våra synder, måge inför ditt heliga ansigte alltid trygge och dig behaglige framkomma, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Malach. 3: 1—4.

Detta säger Herren: Si, jag vill utsända min Engel, den der vägen för mig bereda skall; och med hast skall komma till sitt tempel Herren, den I söken, och förbundets Engel, den I begären; si, han kommer, säger Herren Zebaoth. Men ho kan lida hans tillkommelses dag? och ho kan bestå, då han låter sig se? ty han är likasom en guldsmeds eld, och som en vaskerskas såpa. Han skall sitta och smälta och feja silfret; han skall feja och rensa Levi söner, likasom silfver och guld; så skola de då offra spisoffer uti rättfärdighet Herranom. Och Juda och Jerusalems spisoffer skall väl behaga Herranom, likasom fordomdags och i de förra år.

Evangelium: Luk. 2: 22—32.

I den tiden, då deras renselsedagar voro fullkomnade, efter Mose lag, hade de Jesum till Jerusalem, på det de skulle bära honom fram för Herran; såsom skrifvet är i Herrans lag: Allt mankön,

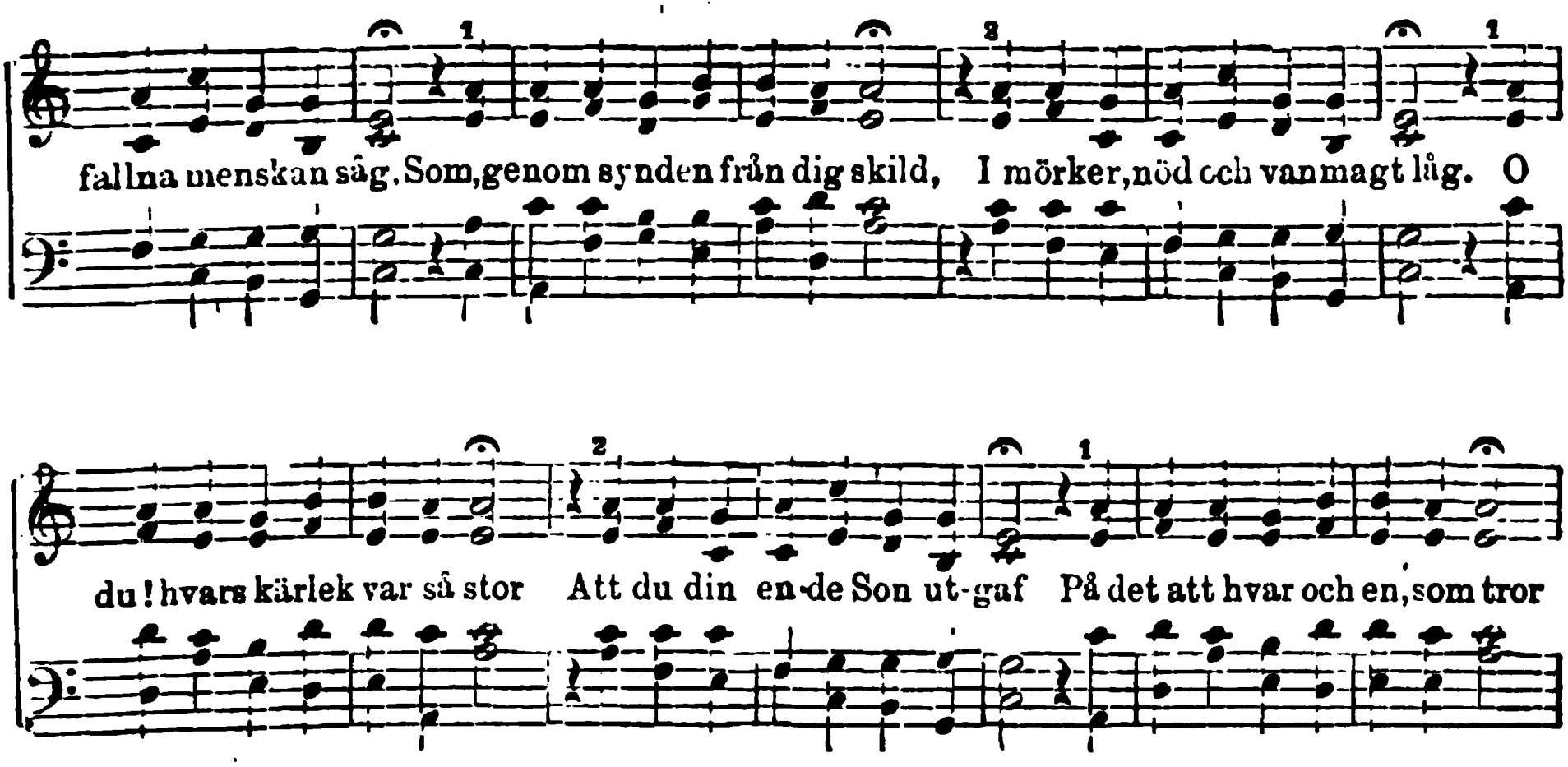

som först öppnar moderlifvet, skall kallas heligt Herran; och på det de skulle offra, såsom sagdt var i Herrans lag, ett par turturdufvor eller två unga dufvor. Och si, i Jerusalem var en man benämnd Simeon; och den mannen var rättfärdig och gudfruktig och väntade efter Israels tröst, och den Helige Ande var med honom. Och han hade fått svar af den Helige Ande, att han icke skulle se döden, utan han hade sett tillförene Herrans Krist. Och han kom af Andans tillskyndelse i templet; och föräldrarne buro in barnet Jesum, att de skulle göra för honom såsom sedvänja var i lagen. Då tog han honom i sin famn, lofvade Gud, och sade: Herre, nu låter du din tjenare fara i frid, efter som du sagt hafver; ty mina ögon hafva sett din salighet; hvilken du beredt hafver för allt folk; ett ljus till hedningarnes upplysning, och ditt folk Israel till pris.

1 årg. *Högm.:* Joh. 1: 16—18.

Af Jesu Kristi fullhet hafve vi alle fått, och nåd för nåd. Ty genom Moses är lagen gifven; nåd och sanning är kommen genom Jesum Kristum. Ingen hafver någon tid sett Gud; ende Sonen, som är i Fadrens sköte, han hafver det kungjort.

2 årg. *Högm.:* Matt. 13: 31—33.

Jesus sade: Himmelriket är likt ett senapskorn, som en man tog och sådde i sin åker; hvilket minst är af alla frön; men när det varder uppväxt, är det störst ibland alla kryddor och blifver ett träd, så att fåglarne under himmelen komma och göra sina nästen på dess qvistar. En annan liknelse sade han till dem: Himmelriket är likt en surdeg, hvilken en qvinna tog och blandade i tre skäppor mjöl, till dess det blef alltsammans surt.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! som hafver gifvit oss din Son till en Frälsare, att han skulle vara hedningarnes ljus och Judarnes pris; vi bedje dig, upplys våra hjertan, att vi måge i honom känna din nåd och faderliga vilja och hafva honom till hjelp emot djefvulen, synden och fördömelsen, samt få genom honom en evig salighet. Amen.

Jungfru Marie Bebådelsedag.

Coll. Gud! som af din blotta nåd och barmhertighet lät oss till salighet din ende Son, den af dig i evighet född var, timligen i Jungfru Marie hf aflas och af henne födas: gif oss, käre himmelske Fader! att vi dig för sådana välgerningar måge tacksamme vara och alltid din heliga vilja med kärlek efterfölja, genom samme din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: Es. 7· 10—15.

Och Herren talade åter till Ahas, och sade: Äska dig ett tecken af Herranom din Gud, antingen ned i helvetet, eller ofvantill i höjden. Men Ahas sade: Jag äskar intet, att jag icke skall försöka Herran. Då sade han: Nu val, så hören I af Davids hus; är det eder litet, att I gören menniskor emot, utan att I ock gören min Gud emot? Derför skall Herren sjelf gifva eder ett tecken: Si, en Jungfru är hafvande, och skall föda en Son, den skall hon kalla Immanuel; smör och honung skall han äta, att han skall veta förkasta det onda, och utvälja det goda.

Evangelium: Luk. 1: 26—38.

I den tiden vardt Gabriel, Engelen, utsänd af Gud uti en stad i Gallileen, benämnd Nazareth; till en jungfru, som förlofvad var en man, hvilkens namn var Joseph af Davids hus; och jungfruns namn Maria. Och Engelen kom in till henne och sade: Hel, full med nåd! Herren är med dig; välsignad du ibland qvinnor. Då hon såg honom,

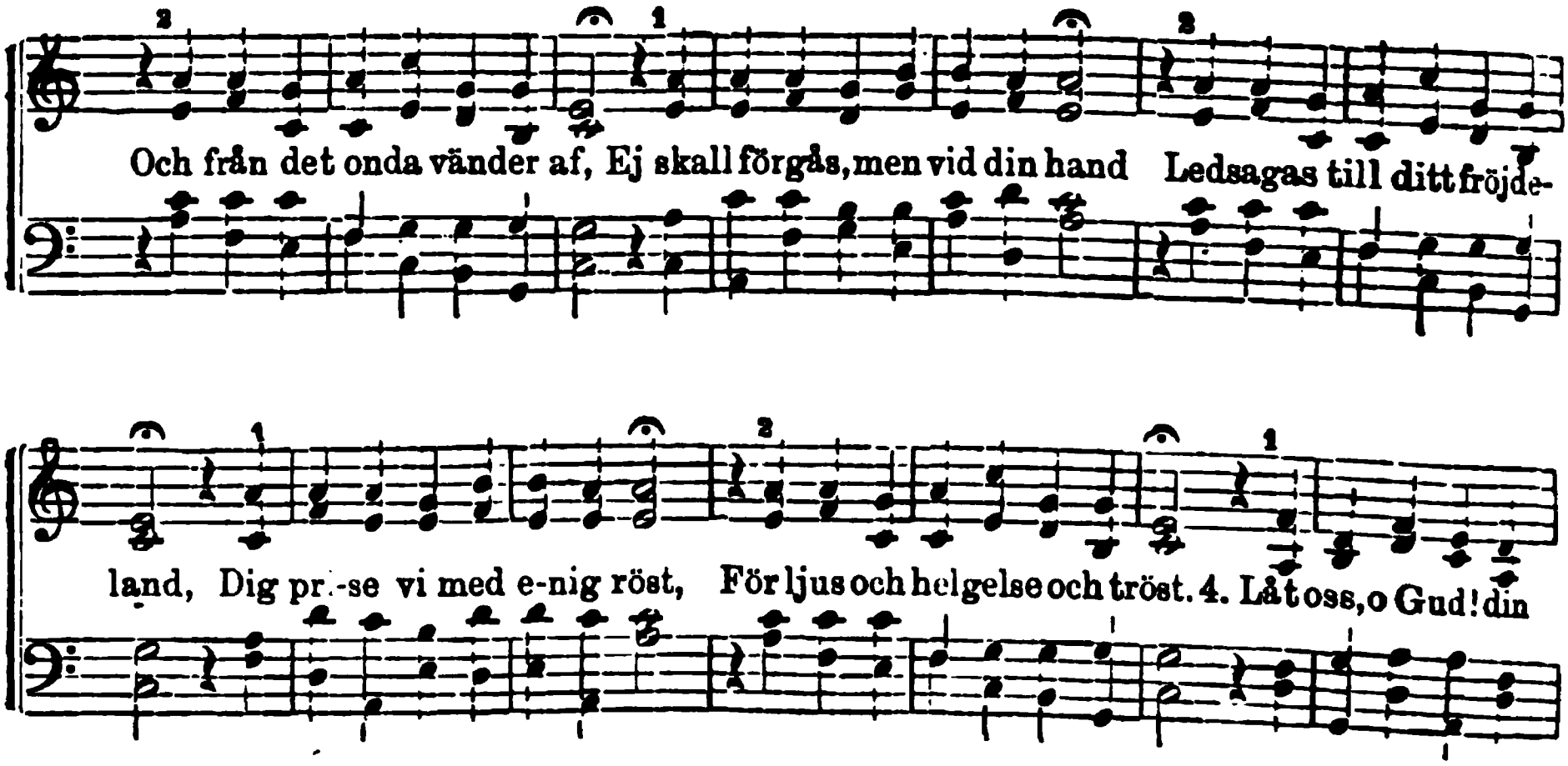

vardt hon förfärad af hans tal, och tänkte uppå, hurudan helsning detta var. Då sade Engelen till henne: Frukta dig icke Maria, ty du hafver funnit nåd för Gud. Si, du skall afla i ditt lif och föda en Son, hvilkens namn du skall kalla Jesus. Han skall varda stor och kallas den Högstes Son; och Herren Gud skall gifva honom hans faders, Davids säte. Och han skall vara en Konung öfver Jakobs hus i evig tid; och på hans rike skall ingen ände vara. Då sade Maria till Engelen: Huru skall detta tillgå, ty jag vet af ingen man? Engelen svarade och sade till henne: Den Helige Ande skall komma öfver dig, och den Högstes kraft skall öfverskygga dig; derföre ock det Heliga, som af dig födt varder, skall kallas Guds Son. Och si, Elizabeth, din fränka, hafver ock aflat en son på sin ålderdom, och detta är sjette månaden åt henne, som hetes vara ofruktsam; ty för Gud är ingenting omöjligt. Då sade Maria: Si, Herrans tjenarinna; varde mig efter ditt tal. Och Engelen skiljdes ifrån henne.

1 årg. *Högm.:* Luk. 1: 39—45.

Uti de dagar stod Maria upp och gick i bergsbygden med hast uti Jude stad; och kom uti Zakarie hus och helsade Elizabeth. Och det begaf sig, då Elizabeth hörde Marie helsning, sprang barnet uti hennes lif; och Elizabeth vardt uppfylld med den Helige Anda. Och hon ropade med hög röst och sade: Välsignad du ibland qvinnor, och välsignad din lifsfrukt. Och hvadan kommer mig detta, att min Herres moder kommer till mig? Si, då rösten af din helsning kom i mina öron, sprang barnet af glädje i mitt lif. Och salig är du, som trodde; ty all' ting varda fullbordade, som dig sagde äro af Herranom.

1 årg. *Aftons.* 1 Tim. 2: 13—15.

Adam vardt först skapad, och sedan Eva. Och Adam vardt icke bedragen; utan qvinnan vardt bedragen, och kom öfverträdelsen åstad. Men hon varder likväl salig genom barnsbörden, om hon blifver i tron, och kärleken, och i helgelse, med kyskhet.

2 årg. *Högm.:* Luk. 1: 46—55.

Och Maria sade: Min själ prisar storligen Herren; och min ande fröjdar sig i Gud, min Frälsare; ty han hafver sett till sin tjenarinnas ringhet; si, härefter varda alla slägten mig salig kallande. Ty den mäktige hafver gjort mäktiga ting med mig, och hans namn är heligt; och hans barmhertighet varar ifrån slägte till slägte öfver dem som frukta honom. Han hafver bedrifvit makt med sin arm och förskingrat dem, som högfärdige äro, uti deras hjertans sinne. De mäktiga hafver han satt af sätet och uppsatt de ringa. De hungriga hafver han med goda ting uppfyllt, och de rika hafver han låtit tomma blifva. Han hafver upptagit sin tjenare Israel; tänkande på sin barmhertighet; såsom han sagt hafver till våra fäder, Abraham och hans säd till evig tid.

2 årg. *Aftons.:* Upp. B. 21: 1—7.

Och jag såg en ny himmel och en ny jord; ty den första himmelen och den första jorden förgingos, och hafvet är icke mer. Och jag, Johannes, såg den heliga staden, det nya Jerusalem, nederkomma af himmelen ifrån Gud, tillredd såsom en prydd brud till sin man. Och jag hörde en stor röst af himmelen säga: Si, Guds tabernakel ibland menniskorna, och han skall bo med dem, och de skola vara hans folk, och sjelfver Gud med

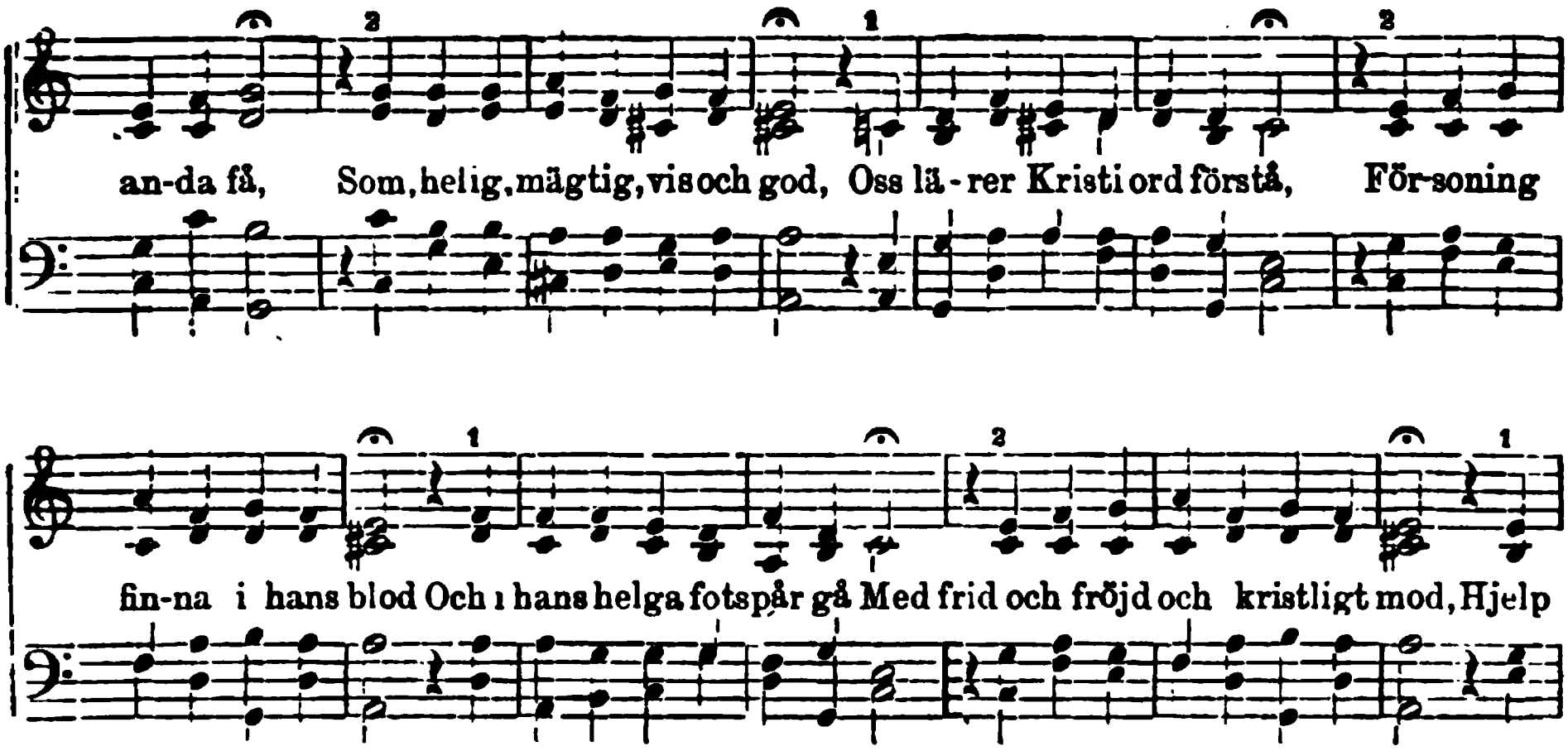

dem skall vara deras Gud. Och Gud skall aftorka alla tårar af deras ögon och ingen död skall sedan vara: icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon värk varder mer; ty det första är förgånget. Och den der satt på stolen sade: Si, jag gör allting ny. Och han sade till mig: Skrif; ty dessa ord äro vissa och sanna. Och han sade till mig: Det är gjordt. Jag är A och O, begynnelsen och änden: jag skall gifva honom, som törstar, af lefvande vattnets källa för intet. Den som vinner, han skall allt detta få äga; och jag skall vara honom hans Gud, och han skall vara min son.

Bön. **Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din outsägliga nåd, att du på oss arma syndare tänkt hafver och låtit din Son för vår skull taga mandom, och bedje dig, att du ville genom din Heliga Anda så regera våra hjertan, att vi måge trösta oss med samma hans heliga mandoms anammelse, pina och död, undfå och bekänna honom för vår Herre och Konung och, genom honom med dig och den Helige Anda, få en evig salighet. Amen.**

Den Helige Johannes Döparens Dag.

Coll. **O Herre Gud! som din utkorade vän, Johannes Döparen, utsände, att han genom sin predikan och dopelse skulle bereda vägen för din Son, Jesu Kristo, gif din nåd, att vi efter hans lärdom måge bättra vårt syndiga lefverne och stadeligen hålla oss intill den, han utvist hafver, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.**

Episteln: **Es. 40: 1—8.**

Tröster, tröster mitt folk, säger eder Gud. Taler ljufliga med Jerusalem, och prediker för det, att dess tid är fullbordad; ty dess missgerning är förlåten; ty det hafver fått dubbelt af Herrans hand för alla sina synder. En predikares röst är i öknen: Bereder Herranom väg, görer en jemn stig på markene vårom Gudi. Alla dalar skola upp-

höjde varda, och alla berg och högar skola förnedrade varda, och det ojemnt är, skall jemnas, och det oslätt är, skall slätt varda Ty Herrans härlighet skall uppenbarad varda, och allt kött skall tillsammans se, att Herrans mun talar. En röst säger: Predika. Och han sade: Hvad skall jag predika? Allt kött är hö, och all dess godhet är såsom ett blomster i marken. Höet torkas bort, blomstret förvissnar; ty Herrans ande blåser der in: ja, folket är höet. Höet torkas bort, blomstret förvissnar; men vår Guds ord blifver evinnerligen.

Evangelium: **Luk. 1: 57—80.**

Så vardt då Elizabeth tiden fullbordad, att hon skulle föda; och hon födde en son. Och hennes grannar och fränder fingo höra, att Herren hade gjort stor barmhertighet med henne och fröjdade sig med henne. Och det begaf sig, på åttonde dagen kommo de till att omskära barnet, och kallade honom, efter hans fader, Zacharias. Då svarade hans moder och sade: Ingalunda, men han skall heta Johannes. Då sade de till henne: Uti din slägt är ingen, som hafver det namnet. Så tecknade de hans fader, hvad han ville kalla honom. Och han äskade en tafla, deruppå han skref, sägande: Johannes är hans namn. Och alle förundrade sig deröfver. Och strax öppnades hans mun och hans tunga, och han talade, lofvande Gud. Och stor fruktan kom öfver alla deras grannar, och ryktet om allt detta gick ut öfver hela Judiska bergsbygden. Och alla de, som det hörde, fäste det i sitt hjerta, sägande: Hvad månde varda utaf detta barnet? Ty Herrans hand var med honom. Och hans fader Zacharias vardt uppfyld med den Helige Anda, profeterade och sade: Lof-

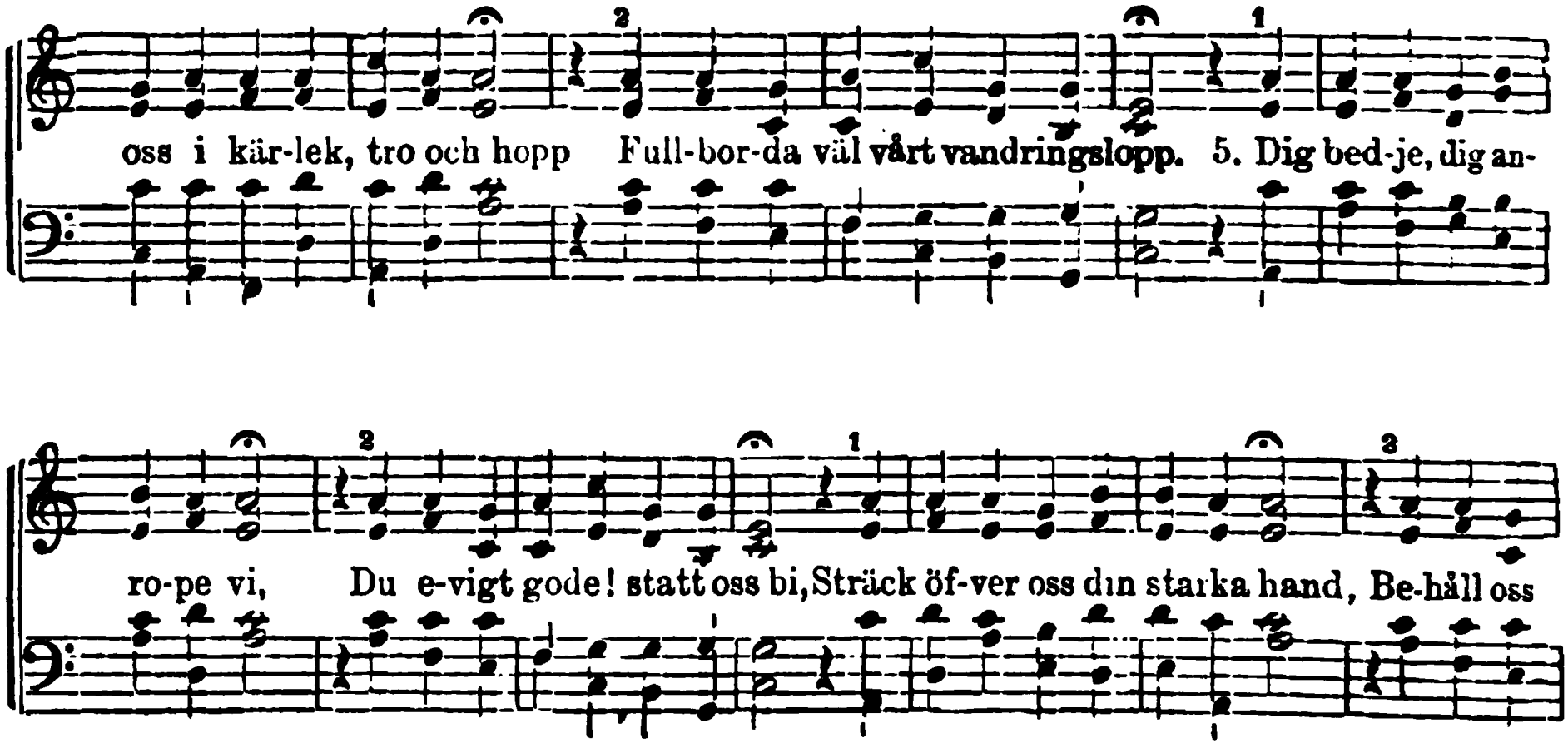

vad vare Herran, Israels Gud; ty han hafver besökt och förlossat sitt folk; och hafver upprättat oss salighetens horn uti sin tjenares Davids hus; såsom han i förtiden talat hafver genom sina heliga Profeters mun; att han skulle frälsa oss ifrån våra ovänner och utur allas deras hand, som hata oss; och bevisa barmhertighet med våra fäder och minnas på sitt heliga Testamente; och på den ed, som han svurit hafver vår fader Abraham, att gifva oss; att vi, frälste utur våra ovänners hand, måtte honom tjena utan fruktan; i helighet och rättfärdighet för honom i alla våra lifsdagar Och du barn skall kallas den Högstes Profet, du skall gå för Herran till att bereda hans vägar; och gifva hans folk salighetens kunskap, till deras synders förlåtelse; genom vår Guds innerliga barmhertighet, genom hvilken uppgången af höjden hafver oss besökt; till att uppenbaras dem, som sitta i mörkret och dödens skugga, och styra våra fötter på fridens väg. Och barnet växte upp, stärktes i andan och vistades i öknen till den dagen, han skulle framkomma för Israels folk.

1 årg. ***Högm.:*** **Luk. 1: 5—25.**

Uti Herodis, Jude konunge tid, var en Prest, utaf Abie skifte, benämnd Zacharias; och hans hustru af Arons döttrar, benämnd Elizabeth. De voro båda rättfärdige för Gud, vandrade i alla Herrans bud och stadgar ostraffligen. Och de hade inga barn; ty Elizabeth var ofruktsam, och båda voro de framlidne i sin ålder. Så begaf det sig, då han i sitt skifte skulle hålla sitt Presta-embete för Gud; efter Presterskapets sed, och det föll på honom, att han skulle upptända rökelse, gick han in i Herrans tempel; och allt folket var utantill och bad, så länge rökelsen skedde. Så syntes honom Herrans Engel, ståndande på högra sidan vid rökaltaret. Och Zacharias vardt förskräckt, då han såg honom: och en räddhåga föll öfver honom. Då sade Engelen till honom: Var icke förfärad, Zacharias; ty din bön är hörd, och din hustru Elizabeth skall föda dig en son, hvilkens namn du skall kalla Johannes. Och dig skall varda glädje och fröjd; och många skola fröjdas af hans födelse. Ty han skall varda stor för Herren; vin och starka drycker skall han icke dricka; och skall strax i moderlifvet uppfyld varda med den Helige Anda. Och han skall omvända många af Israels barn till Herren, deras Gud. Och han skall gå för honom, med Elie anda och kraft, till att omvända fädernas hjertan till barnen, och de ohöriga till de rättfärdigas snällhet, och göra åt Herren ett beredt folk. Då sade Zacharias till Engelen: Hvaraf skall jag detta veta? Ty jag är gammal, och min hustru är framliden i ålder. Engelen svarade och sade till honom: Jag är Gabriel, som står i Guds åsyn, och är utsänd till att tala dig till, och båda dig denna goda tidenden. Och si, du skall varda mållös och skall intet kunna tala, intill den dagen då detta sker, derföre att du icke trodde mina ord, hvilka skola fullkomnade varda i sin tid Och folket förbidde Zacharias, och förundrade sig att han så länge dvaldes i templet. Men då han utgick, kunde han intet tala med dem; och så förmärkte de, att han hade sett någon syn i templet: och han tecknade dem, och blef mållös. Och det begaf sig, då hans embetes dagar ute voro, gick han hem i sitt hus. Och efter de dagar vardt hans hustru Elizabeth hafvande, och fördolde sig i fem månader och sade: Så hafver nu Herren gjort med mig.

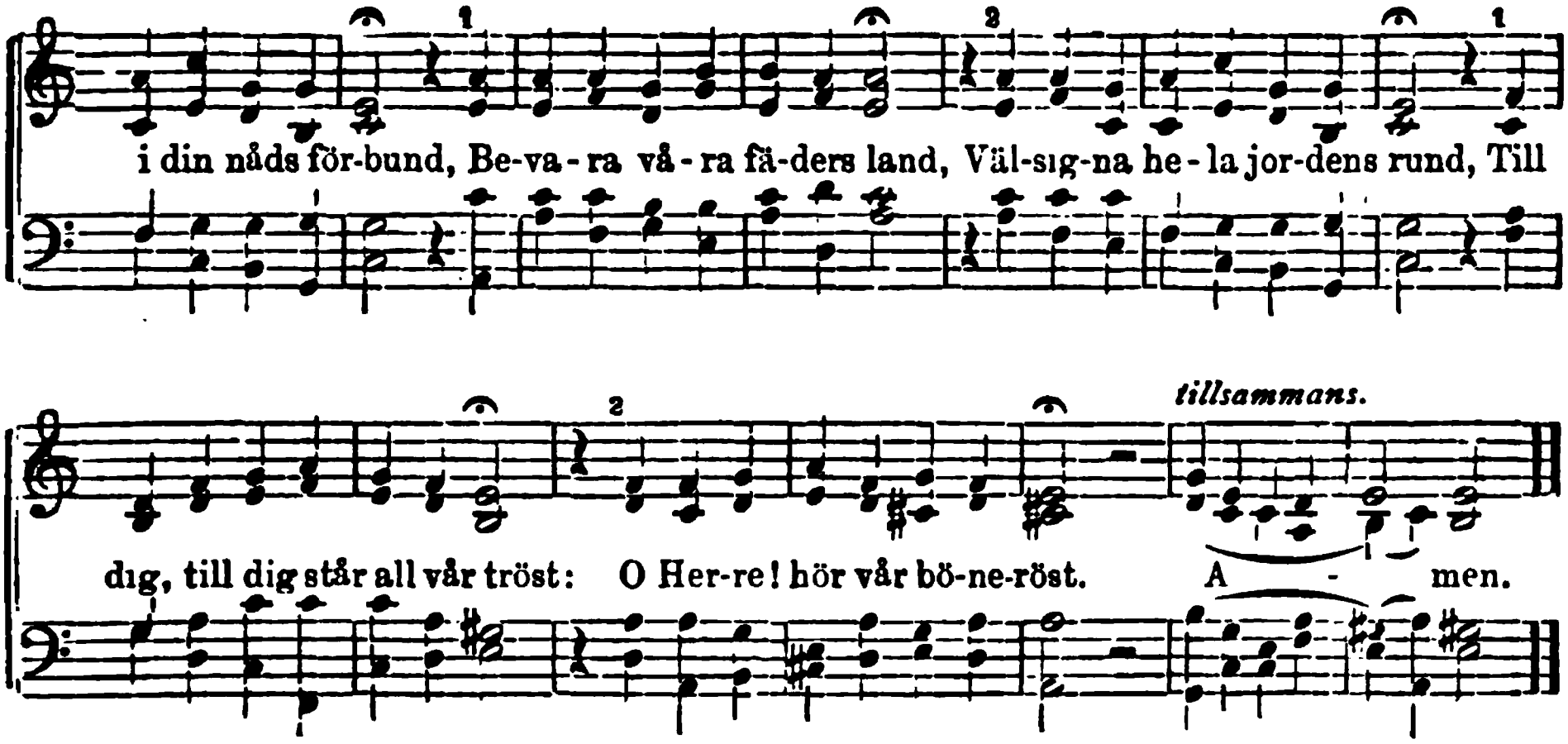

i de dagar då han såg till mig, på det han skulle borttaga min försmädelse ibland menniskorna.

1 årg. *Aftons.:* Apost. G. 17: 22—31.

Då stod Paulus midt på domplatsen, och sade: I män af Athen, jag ser, att I uti all stycken umgån med vantro. Ty jag hafver gått omkring, och skådat eder gudsdyrkan, och fann ett altare, derpå skrifvet stod: Åt den okända guden. Den I nu dyrken ovetande, honom förkunnar jag eder. Gud, som hafver gjort verlden, och allt det deruti är, efter han är Herre öfver himmel och jord, bor han icke uti de tempel, som med händer uppbyggda äro; ej heller dyrkas med menniskohänder behöfvande någonting, efter han gifver allom lif, anda och allt; och hafver gjort allt menniskoslägtet af ett blod, till att bo på hela jorden; och satt dem före beskärda tider, och skickat huru vidt och långt de bo skola; på det att de skola söka Herren, om de måtte kunna kännan och finnan, ändock han är icke långt ifrån hvar och en af oss. Ty i honom lefva vi, röras och hafva varelse; såsom ock några af edra poeter sagt hafva: Ty vi äro ock hans slägte. Äro vi nu Guds slägte, så skola vi icke tänka, att Gudomen är lik vid guld och silfver, eller stenar, konsteligen uthuggne, eller vid menniskors fund. Och ändock Gud hafver öfversett härtilldags sådan fåvitskhets tid, förkunnar han dock nu för menniskorna, att alla allestädes skola bättra sig. Ty han hafver satt en dag före, på hvilken han skall döma jordens krets med rättfärdighet, genom den man, i hvilken han det beslutit hafver, gifvande allom tron före, i det han honom uppväckt hade ifrån de döda.

2 årg. *Högm.:* Mark. 6: 14—29.

Och fick konung Herodes detta höra; ty Jesu namn var redan kunnigt och sade: Den Johannes, som döpte, är uppstånden ifrån de döda, och derföre gör han sådana krafter. Somlige sade: Det är Elias, och somlige sade: Det är en Profet, eller såsom en af Profeterna. Då Herodes sådant hörde, sade han: Denne är Johannes, som jag halshögg; han är uppstånden ifrån de döda. Ty Herodes hade sändt bort och låtit gripa Johannes och satt honom i fängelse, för Herodias, sin broders Philippi hustrus skull; ty han hade tagit henne till hustru. Men Johannes sade till Herodes: Dig är icke lofligt att hafva din broders hustru. Men Herodias gick efter hans argesta och hade gerna dräpt honom och kunde dock icke komma dess vid; ty Herodes fruktade Johannes, vetande att han var en from och helig man, och aktade honom och lydde honom i många stycken och hörde honom gerna. Då nu en belägen dag kom, att Herodes på sin födelsedag gaf de öfverste och de höfvitsmän och de ypperste i Galileen en aftonkost; gick Herodias dotter in och dansade, och det behagade Herodes och dem, som med honom sutto vid bordet. Då sade konungen till pigan: Bed utaf mig, hvad du vill, jag vill gifva dig det. Och han svor henne en ed: Hvad du bedjande varder af mig, vill jag gifva dig, allt intill hälften af mitt rike. Hon gick ut och sade till sin moder: Hvad skall jag bedja? Hon sade: Johannes Döparens hufvud. Och hon gick straxt med hast in till konungen och bad, sägande: Jag vill att du gifver mig nu straxt på ett fat Johannes Döparens hufvud. Då vardt konungen bedröfvad; dock för edens skull och för deras skull, som der sutto vid

N:o 264.

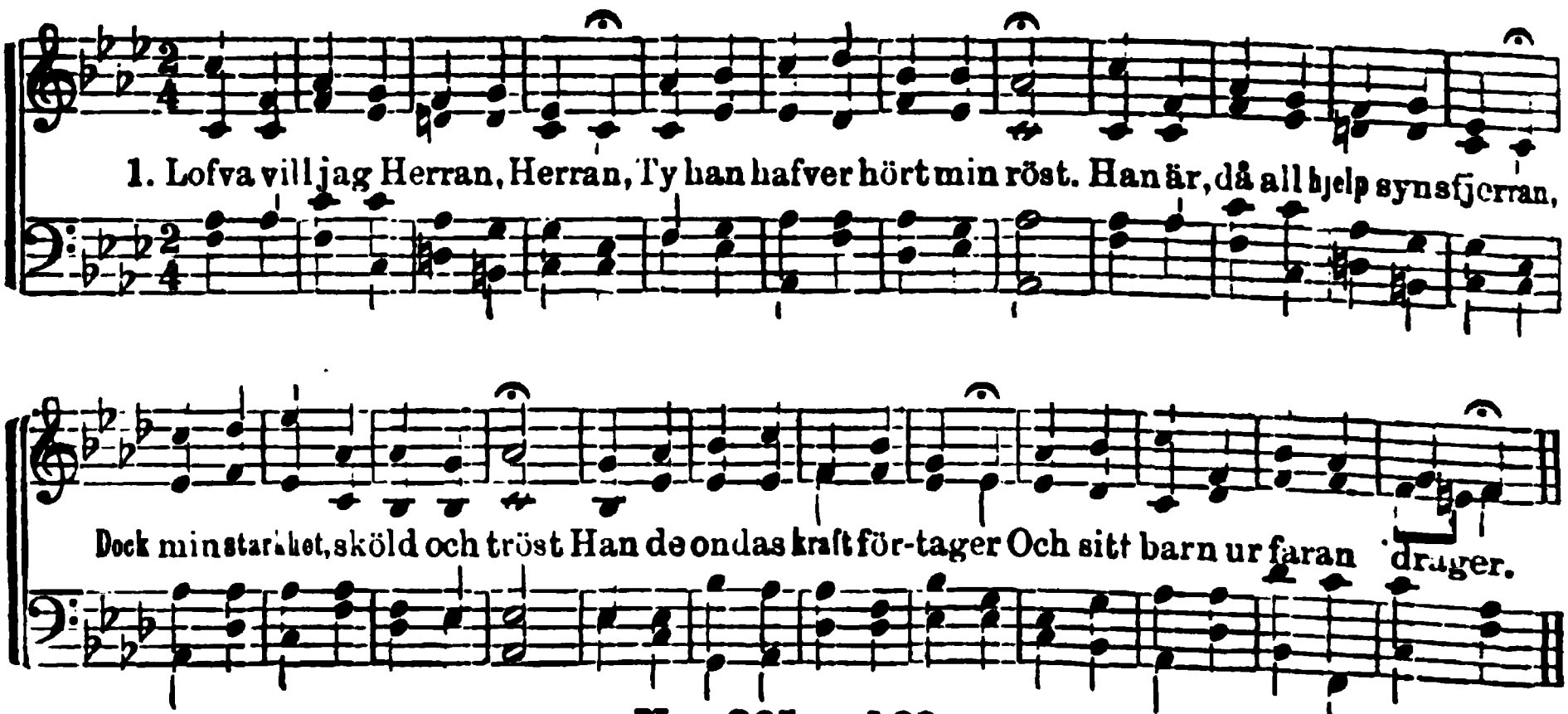

N:o 265 se 139.

bordet, ville han icke visa henne af. Utan strax sände konungen bödeln och böd inhemta hans hufvud. Han gick åstad och halshögg honom i fångahuset; och bar fram hans hufvud på ett fat och fick pigan: och pigan fick det sin moder. Då hans Lärjungar det sporde, kommo de och togo hans lekamen och begrofvo honom.

2 årg. *Aftons.:* Apost. G. 13: 16—26.

Då stod Paulus upp, och gaf tecken med handen, att de skulle vara tyste, och sade: I män af Israel, och I som frukten Gud, hörer härtill. Detta folks Israels Gud hafver utvalt våra fäder, och upphöjt folket, då de främlingar voro uti Egypti land; och fört dem derut med hög arm. Och vid fyratio år långt, led han deras seder uti öknen; och nederlade sjuhanda folk uti Canaans land, och skiftade deras land emellan dem med lott. Och sedan, vid femtio och fyrahundrade år, gaf han dem domare, intill Profeten Samuel. Och derefter begärde de konung; och Gud gaf dem Saul, Kis son, en man af Benjamins slägt, i fyratio år. Sedan satte han honom af, och uppsatte öfver dem David till en konung, hvilken han gaf vittnesbörd, och sade: Jag hafver funnit David, Jesse son, en man efter mitt hjerta, han skall göra all min vilje. Af hans säd hafver Gud upptagit Israels Frälsare Jesum, efter som han lofvat hade; såsom Johannes predikade för Israels folk döpelse till bättring, förr än han begynte. Och när Johannes hade uppfyllt sitt lopp, sade han: Den I hållen mig före, den är jag icke; men si, han kommer efter mig, hvilkens skor jag icke värdig är draga af hans fötter. I män och bröder, Abrahams slägtes barn, och de som ibland eder frukta Gud, eder är denna salighetens ord sändt,

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, af allt hjerta för din stora nåd, att du icke allenast hafver låtit predika oss din heliga Lag och Budord, utan ock skickat till os. .en helige Johannes, att han skulle visa oss Kristum med sitt finger och tillsäga oss genom honom syndernas förlåtelse, helighet och rättfärdighet: vi bedje dig också, att du ville genom den Helige Ande upplysa våra hjertan, att vi måge sådan hans predikan med en rätt tro anamma och tjena dig utan fruktan, i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar. Amen.

Den Helige Michaelis Dag.

(Firas på Söndag.)

Coll. O Gud! som dina heliga Englar uti din obegripliga visdom dertill skickat hafver, att de dina utkorade vänner till salighet tjena skola, gif der, kære himmelske Fader! nåden till, att vi genom deras tjenst måge vår fiende djefvulen, med allt det onda, som han oss tillskyndar, manneligen öfvervinna, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistela: Upp. B. 12: 7—12.

Och det vardt en stor strid i himmelen: Michael och hans Englar stridde med draken, och draken stridde och hans englar; och de vunno intet, och deras rum vardt icke mer funnet i himmelen. Och den store draken, den gamle ormen, den der heter djefvul och satanas, vardt utkastad, den der bedrager hela verlden; och han vardt kastad på jorden, och hans englar vordo ock bortkastade med honom. Och jag hörde en stor röst, som sade i himmelen: Nu är vår Guds salighet, och kraft, och rike, och makt, hans Krists vorden efter våra bröders åklagare är förkastad, den dem åklagade för Gud dag och natt. Och de vunno honom för Lammets blods skull, och för dess vittnesbörds ords skull, och de hafva icke älskat sitt lif allt intill döden. Derföre glädjens, I himlar, och de,

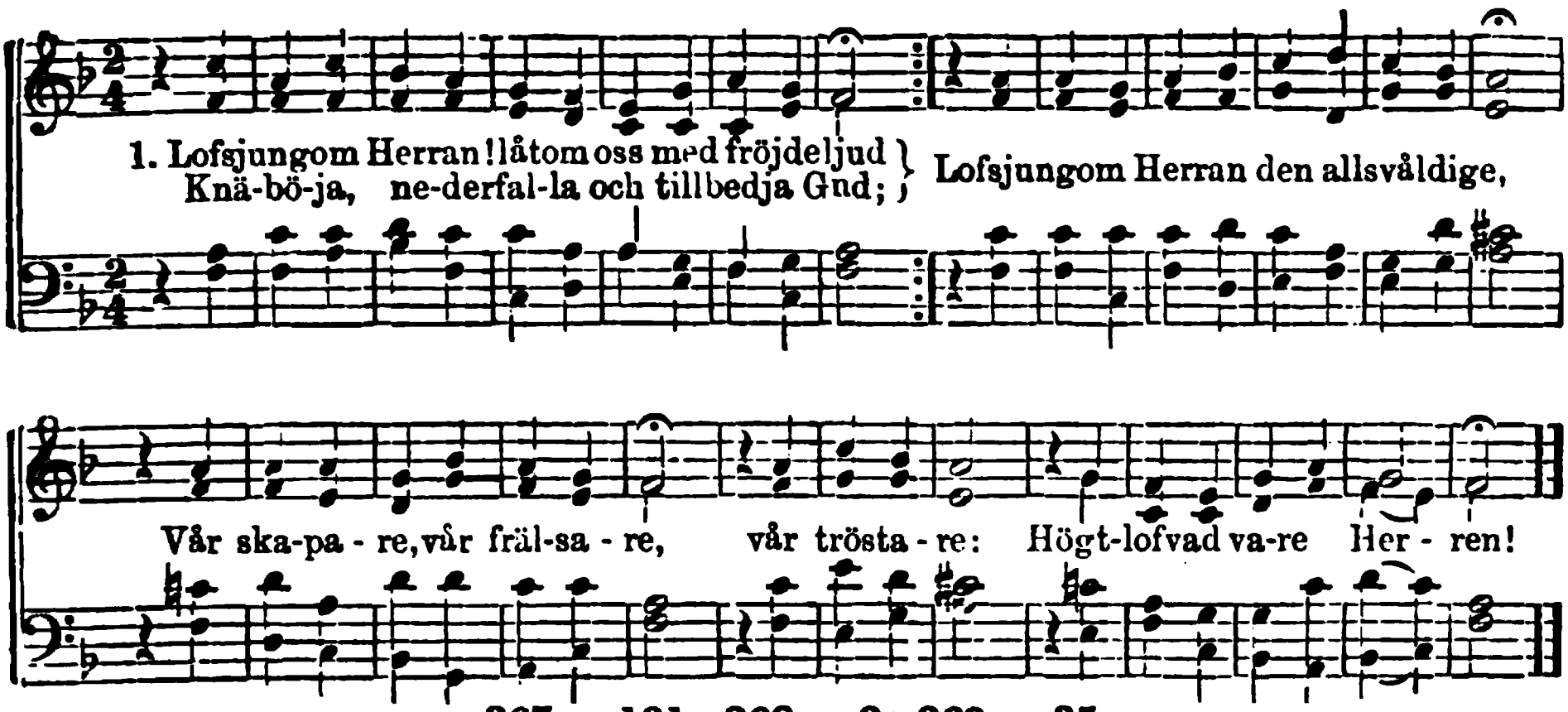

267 se 131; 268 se 2; 269 se 35.

som bo i dem. Ve dem, som bo på jorden och på hafvet; ty djefvulen stiger ned till eder, och hafver en stor vrede, vetande att han icke lång tid hafver.

***Evangelium:* Matt. 18: 1—11.**

I den tiden gingo Lärjungarne till Jesum och sade: Hvilken är den störste i himmelriket? Då kallade Jesus fram ett barn och ställde det midt ibland dem. Och sade: Sannerligen säger jag eder, utan I omvänden eder och varden såsom barn, skolen I icke komma i himmelriket. Hvilken nu sig själf så förnedrar som detta barnet, han är den störste i himmelriket; och hvilken som undfår ett sådant barn i mitt namn, han undfår mig. Men hvilken som förargar en af dessa små, som tro på mig, honom vore bättre, att en qvarnsten vore bunden vid hans hals, och han sänktes ned i hafvets djup. Ve verlden för förargelses skull, ty förargelse måste ju komma; dock ve den menniska, genom hvilken förargelse kommer. Är det så, att din hand eller fot är dig till förargelse, så hugg honom af, och kasta ifrån dig; bättre är dig ingå uti lifvet halt eller lemmalös, än du skulle hafva två händer och två fötter och kastas i evinnerlig eld. Och är det så, att ditt öga är dig till förargelse, rif det ut, och kastat ifrån dig; bättre är dig att du ingår i lifvet enögd, än du skulle hafva två ögon, och kastas i helvetets eld. Ser till, att I förakten ingen af dessa små; ty jag säger eder, att deras Englar i himmelen se alltid min Faders ansigte i himmelen. Ty menniskones Son är kommen till att frälsa det, som förtappadt var.

1 årg. *Högm.:* Mark. 10: 13—16.

Och de hade barn till Jesum, att han skulle taga på dem; men Lärjungarne näpste dem, som dem fram hade. Men när Jesus det såg, vardt han misslynt, och sade till dem: Låter barnen komma till mig och förmener dem icke; ty sådana hörer Guds rike till. Sannerligen säger jag eder: Hvilken som icke undfår Guds rike såsom ett barn, han kommer der aldrig in. Och han tog dem upp i famnen, och lade händerna på dem, och välsignade dem.

2 årg. *Högm.:* Mark. 9: 33—50.

Så kom Jesus till Kapernaum; och när han var kommen i huset, sporde han dem: Hvad handlade I eder emellan i vägen? Men de tego; förty de hade handlat emellan sig i vägen, hvilken af dem ypperst var. Och då han hade satt sig, kallade han de tolf och sade till dem: Hvilken som vill den främste vara, han skall vara ytterst af alla och allas tjenare. Och så tog han ett barn och ställde det midt ibland dem; och då han hade tagit det i sin famn, sade han till dem: Hvilken som anammar ett sådant barn i mitt namn, han anammar mig; och hvilken mig anammar, han anammar icke mig, utan honom, som mig sändt hafver. Men Johannes svarade honom, sägande: Mästare, vi sågo en utdrifva djeflar uti ditt namn, och han följer oss icke; och vi förbjödo honom det, efter han icke följer oss. Då sade Jesus: Förbjuder honom icke; ty ingen är den, som gör krafter i mitt namn, som snarligen kan tala ondt om mig; förty den der icke är emot oss, han är med oss. Men hvilken som gifver eder dricka en bägare vatten i mitt namn, derföre att I Kristus tillhören, sannerligen säger jag eder, han skall ingalunda mista sin lön. Och hvilken som förargar en af de små, som tro på mig, bättre vore honom att vid hans hals hängdes en qvarnsten, och han bortkastades uti hafvet. Nu, om din hand vore dig till förargelse, hugg henne af; bättre är dig enhändt ingå uti lifvet, än att du hafver två händer och far till helvetet, uti evig eld: der deras matk icke dör, och elden icke utsläckes. Och om din fot vore dig till

N:o 270.

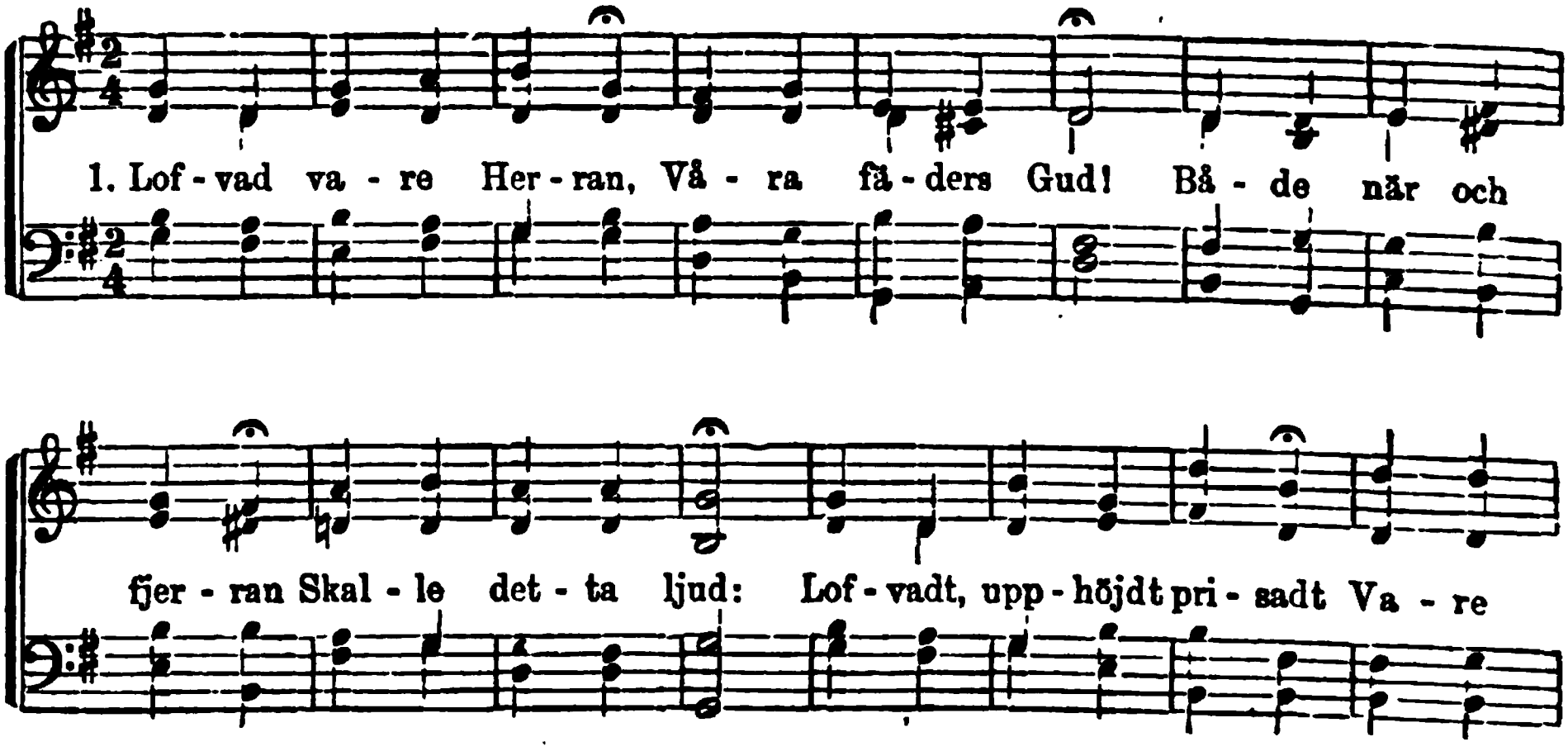

förargelse hugg honom af. Dig är bättre, att du ingår uti lifvet halt, än att du hafver två fötter och varder kastad till helvetet, uti evig eld: der deras matk icke dör, och elden icke utsläckes. Och om ditt öga vore dig till förargelse, rif det ut: bättre är dig, att du enögd ingår uti Guds rike, än att du skulle hafva tu ögon och bortkastas i helvetets eld; der deras matk icke dör, och elden icke utsläckes. Ty hvar och en måste med eld saltad varda, och allt offer måste med salt saltas. Salt är ett godt ting. Hvar nu saltet mister sin sälta, hvarmed skall man salta? Hafver salt uti eder, och hafver frid emellan eder inbördes.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din faderliga barmhertighet, att du dina heliga Englar dertill skickat hafver, att de skola vakta på oss och beskydda oss för djefvulens onda anslag, och bedje dig, att du så styrer och regerar våra hjertan och sinnen med din Helige Anda, att vi måge hålla oss i din fruktan och icke göra emot din vilja, utan i allehanda åkommande nöd behålla den trösten, att dina heliga Englar hafva akt på oss och allt det vi hafve, och göra ett starkt värn om oss, så att hvarken djefvulen eller den arga verlden oss öfverfalla och skada kunna, på det att, såsom syndernas förlåtelse och det eviga lifvet är oss tillsagdt genom din Son, Jesum Kristum, må också genom dina heliga Englars beskydd vår kropp och allt det vi hafva, förvaradt och fredadt vara. Amen.

All-Helgona Dag.

(Firas på Söndag.)

Coll. Förläna oss, allsmäktige Gud! att dina Helgons exempel och eftersyn må uppväcka oss till ett bättre lefverne, och såsom vi hålle deras åminnelse, måge också i tron och goda gerningar följa dem efter, genom samme din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Epistein: Upp. B. 7: 2—12.

I den tiden såg jag, Johannes, en annan Engel uppstiga ifrån solens uppgång; han hade lefvande Guds insegel, och ropade med hög röst till de fyra englar, hvilka gifvet var skada göra jorden och hafvet; och sade: Görer icke jorden skada, eller hafvet, eller träden, så länge vi med insegel teckne vår Guds tjenare på deras anleten. Och

jag hörde talet på dem, som tecknade voro, hundradefyra och fyratiotusen, som tecknade voro af alla Israels barns slägter. Af Juda slägte tolftusen tecknade; af Rubens slägte tolftusen tecknade; af Gads slägte tolftusen tecknade; af Assers slägte tolftusen tecknade; af Naphtali slägte tolftusen tecknade; af Manasse slägte tolftusen tecknade; af Simeons slägte tolftusen tecknade; af Levi slägte tolftusen tecknade; af Isaschars slägte tolftusen tecknade; af Zebulons slägte tolftusen tecknade; af Josephs slägte tolftusen tecknade; af Benjamins slägte tolftusen tecknade. Sedan såg jag, och si, en stor skara, den ingen räkna kunde, af alla hedningar, och slägter, och folk, och tungomål stående för stolen, och för Lammet, klädda i sida hvita kläder, och palmer i deras händer; och de ropade med hög röst och sade: Saligbet honom, som sitter på stolen, vår Gud och Lammet. Och alle Englar stodo kring om stolen, och om de äldsta, och om de fyra djuren, och föllo på sina ansigten framför stolen, och tillbådo Gud; och sade: Amen, lof och ära, och vishet, och tack, och pris, och kraft, och starkhet vare vår Gud, ifrån evighet till evighet: Amen.

Evangelium: Matt. 5: 1—12.

I den tiden, då Jesus såg folket, steg han upp på ett berg; och som han hade satt sig, gingo hans Lärjungar fram till honom. Då öppnade han sin mun, lärde dem och sade: Salige äro de, som äro andeligen fattige; ty himmelriket hörer dem till. Salige äro de bedröfvade; ty de skola få hugsvalelse. Salige äro de saktmodige; ty de skola besitta jorden. Salige äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten; ty de skola blifva mättade. Salige äro de barmhertige; ty dem skall ske barmhertighet. Salige äro de renhjertade; ty de skola se Gud. Salige äro de fridsamme; ty de skola kallas Guds barn. Salige äro de, som lida förföljelse för rättvisans skull; ty dem hörer himmelriket till. Salige ären I, när menniskorna försmäda

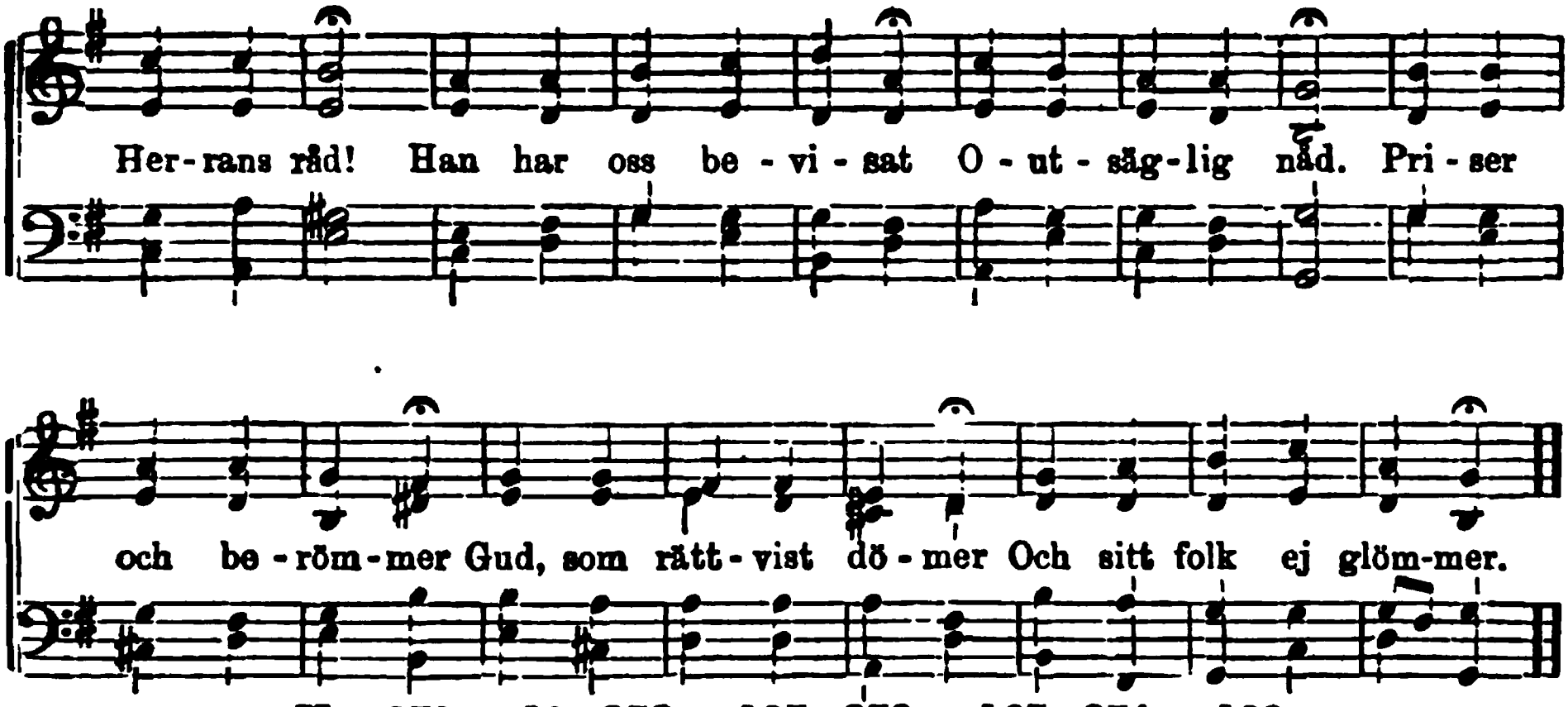

N:o 271 se 29; 272 se 197; 273 se 167; 274 se 199.

och förfölja eder, och säga allt ondt emot eder, ljugande, för min skull. Glädjens och fröjder eder; ty eder lön är stor i himmelen; förty de hafva sammalunda förföljt Profeterne, som hafva varit före eder.

1 årg. *Högm.*: Matt. 5: 13—16.

I ären jordens salt. Är det så, att saltet mister sin sälta, hvarmed skall man då salta? Till intet mer är det nyttigt, utan att man kastar det ut, och låter det trampas af menniskorna. I ären verldens ljus; icke kan den staden döljas, som ligger på ett berg. Icke tänder man heller ljuset och sätter det under en skäppa, utan på en ljusastake; att det lyser alla dem, som i huset äro. Så låter edert ljus lysa för menniskorna, att de måga se edra goda gerningar och prisa eder Fader som är i himmelen.

2 årg. *Högm.*: Luk. 6: 20—26.

Och Jesus lyfte upp sina ögon öfver sina Lärjungar och sade: Salige ären I fattige; ty Guds rike hörer eder till. Salige ären I, som nu hungrer; ty I skolen blifva mättade. Salige ären I, som nu gråten; ty I skolen le. Salige varden I, då menniskorna hata eder, och afskilja eder, och banna eder, och bortkasta edert namn, såsom det ondt vore, för menniskones Sons skull. Glädjens och fröjdens på den dagen, ty si, eder lön är mycken i himmelen; sammalunda hafva deras fäder ock gjort Profeterna. Men ve eder, som rike ären; ty I hafven eder hugnad. Ve eder, som mätte ären; ty I skolen hungra. Ve eder, som nu len; ty I skolen gråta och sörja. Ve eder, då alla menniskor lofva eder; ty sammalunda hafva ock deras fäder gjort de falske Profeterna.

(Bönen, såsom den 18 Söndagen efter Heliga Trefaldighets Söndag.)

Kristi Pinas Historia.

Utdrag ur alla evangelisternas skrifter.

(Nya öfversättningen.)

Första Akten.

Hvad Kristus medan det stämplas efter hans lif gör och lider hos sina lärjungar i Jerusalem och på vägen till Örtagården före sin blodiga dödskamp.

Då sötebrödshögtiden tillstundade, sade Jesus till sina lärjungar: I veten att två dagar härefter varder påsk, och Menniskosonen skall antvardas till att korsfästas. Då församlade sig öfverstepresterna och de skriftlärde och folkets äldste i öfverstepresterns palats, hvilken hette Kaifas och rådslogo att de måtte gripa Jesus med list och döda honom ty de fruktade för folket. Då sade de: Icke under högtiden att ett upplopp icke må varda bland folket. Och for Satan in i Judas, som hade tillnamnet Iskariot och var en af de tolf. Han gick bort och talade med öfverstepresterna och befälhafvarne för vakten, huruledes han skulle förråda honom åt dem och sade till dem: Hvad viljen I gifva mig för att jag skall förråda honom åt eder? Och när de det hörde blefvo de glade och kommo öfverens samt uppvägde åt honom trettio silfverpenningar. Och han gaf löfte och sökte efter lägligt tillfälle att förråda honom åt dem utan någon folkskockning. Men på första sötebrödsdagen, när de slagtade påskalammet, gingo lärjungarne till Jesus och sade till honom: Hvar

N:o 275, A.

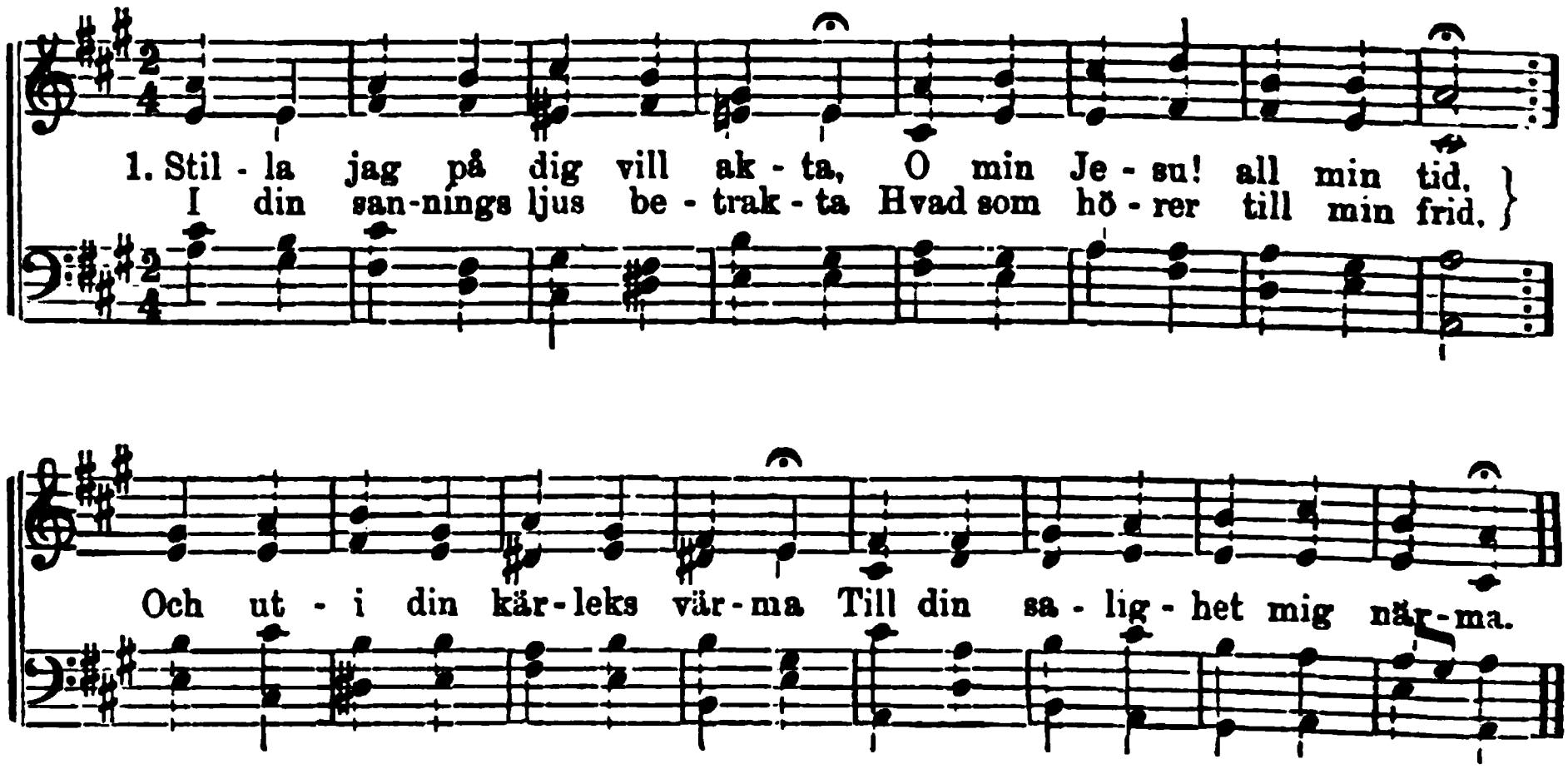

vill du att vi skola tillreda för dig att äta påskalammet. Då sände han två af sina lärjungar, Petrus och Johannes, och sade till dem: Gån in i staden och der skall en man möta eder, som bär en kruka vatten, följen honom in i det hus der han ingår och sägen till husbonden: Mästaren säger dig: Min tid är nära; hvar är herberget, der jag må äta påskalammet med mina lärjungar? Och han skall visa eder en stor sal i öfra våningen, ställd i ordning och tillredd; reden till der för oss. Och hans lärjungar gingo ut och kommo in i staden och funno såsom han hade sagt dem och tillredde påskalammet.

Men före påskhögtiden, då Jesus visste att hans stund var inne, att han skulle gå bort ifrån denna verlden till Fadren, sedan han hade älskat de sina, som voro i verlden, älskade han dem intill änden. Och när det hade blifvit afton satte han sig till bords med de tolf apostlarne och han sade till dem: Jag har högeligen åstundat äta detta påskalam med eder, förr än jag lider, ty jag säger eder, att jag icke mer skall äta deraf, förr än det varder fullkomnadt i Guds rike. Och han tog en kalk, tackade och sade: Tagen honom och skiften eder emellan; ty jag säger eder, att jag icke skall dricka af vinträdets frukt intill den dagen, då jag dricker det nytt med eder i min Faders rike.

Och medan de åto (om natten då Herren Jesus förråddes) tog han ett bröd, tackade och bröt det och gaf lärjungarne och sade: Tagen, äten. Detta är min lekamen, som för eder varder utgifven. Sammalunda tog han ock kalken efter måltiden, tackade, gaf dem och sade: Dricken häraf alla. Denna kalk är det nya förbundet i mitt blod, hvilket varder utgjutet för eder och för många till syndernas förlåtelse, gören detta, så ofta i dricken, till min åminnelse. Och de drucko deraf alla.

Och då aftonmåltid vardt (fullbordad) och djefvulen redan hade ingifvit Judas Iskariot, Simons son, i hjertat att han skulle förråda honom, och Jesus visste, att Fadren hade gifvit allt i hans händer, och att han hade utgått från Gud och gick till Gud, stod han upp från måltiden, lade af sig öfverklädnaden och tog ett linnekläde och band om sig. Sedan slog han vatten i tvättbäckenet och begynte två lärjungarnas fötter och torka dem med det linnekläde, hvarmed han var ombunden. Då kom han till Simon Petrus och denne sade till honom: Herre, skulle du två mina fötter? Jesus svarade och sade till honom: Hvad jag gör, vet du icke nu, men framdeles skall du få veta det. Petrus sade till honom: Aldrig någonsin skall du två mina fötter. Jesus svarade honom: Om jag icke tvår dig, så har du ingen del med mig. Simon Petrus sade till honom: Herre, icke blott mina fötter, utan äfven mina händer och mitt hufvud! Jesus sade till honom: Den som har badat behöfver icke mer än två fötterna, utan han är hel och hållen ren: och I ären rene, dock icke alla; ty han visste, hvem som skulle förråda honom; derföre sade han: I ären icke alla rene.

Sedan han nu hade tvagit deras fötter och tagit på sig sin öfverklädnad och åter satt sig, sade han till dem: Förstån I hvad jag har gjort eder? I kallen mig mästare och Herre, och I sägen rätt: ty jag är det. Har nu jag, Herren och Mästaren, tvagit edra fötter, så bören ock I två hvarandras fötter. Ty jag har gifvit eder ett föredöme, på det att ock I skolen göra såsom jag har gjort eder. Sannerli-

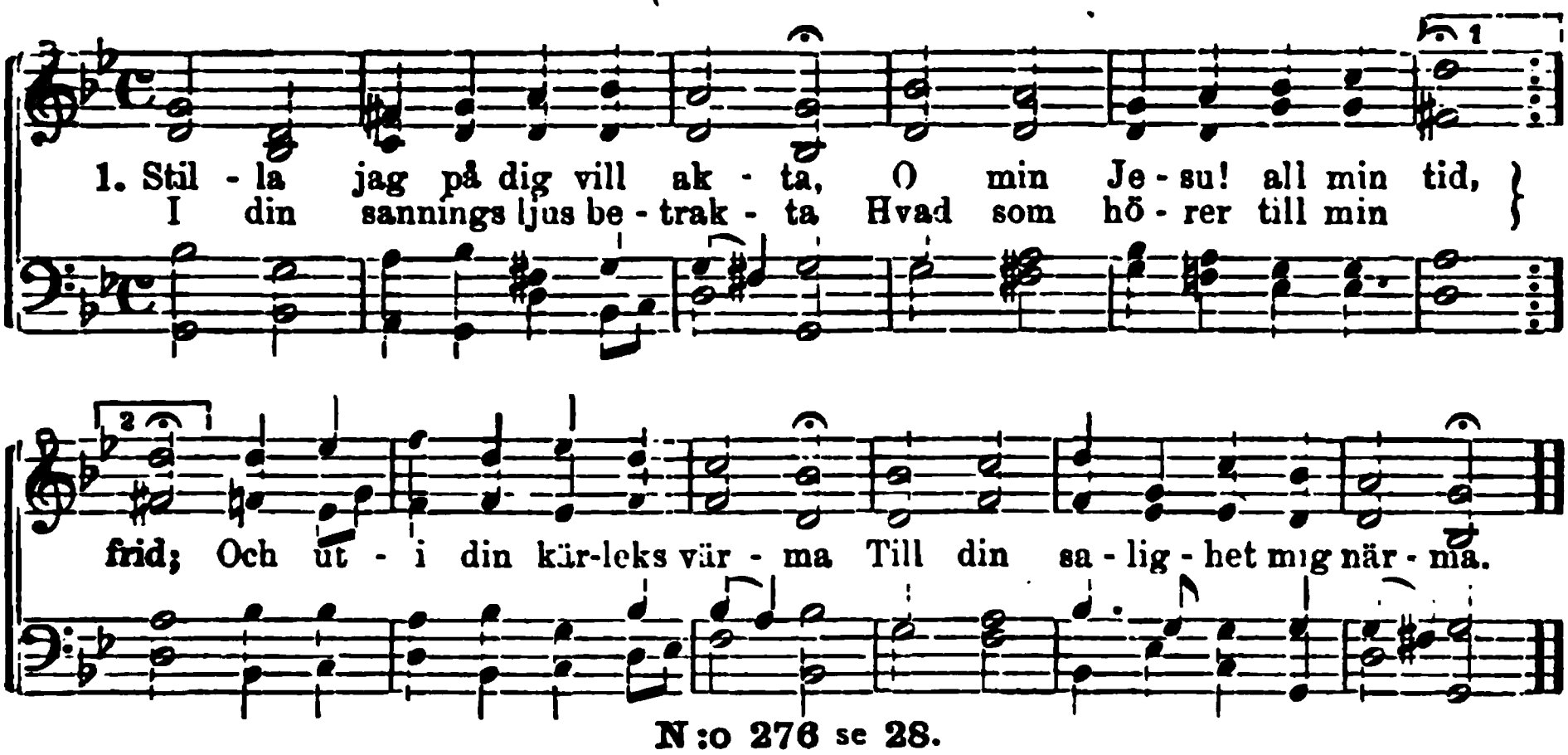

N:o 276 se 28.

gen, sannerligen säger jag eder: En tjenare är icke förmer än hans herre, icke heller ett sändebud för mer än den som har sändt det. Om I veten detta, saliga ären I, om I gören det. Icke talar jag om eder alla: jag vet hvilka jag har utkorat: men på det att skriften må fullbordas: "Den som åt brödet med mig, han lyfte mot mig sin häl". Redan nu säger jag eder det, förr än det sker, på det att, när det har skett, I skolen tro att det är jag. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den som mottager en som jag sänder, han mottager mig, men den som mottager mig, han mottager den, som har sändt mig. När Jesus hade sagt detta vardt han bedröfvad i sin ande och betygade och sade: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: En af eder skall förråda mig.

Men lärjungarne begynte bedröfvas och sågo på hvarandra, tveksamme om hvilken han talade och de begynte fråga sins emellan, hvilken af dem väl den vore, som skulle göra detta, och de sade till honom den ene efter den andre: Icke är det väl jag? Men han svarade och sade: En af de tolf. Den, som doppar med mig i fatet skall förråda mig. Menniskosonen går bort, såsom det är skrifvet om honom; men ve den menniskan, genom hvilken Menniskosonen varder förrådd! Det vore godt för den menniskan, att hon icke vore född Och Judas, som förrådde honom, svarade och sade: Rabbi, icke är det väl jag? Då sade han till honom: Du sade det. Men det var en af hans lärjungar som satt till bords invid Jesu bröst, och hvilken Jesus älskade; till honom vinkade då Simon Petrus, att han skulle fråga, hvem den kunde vara, om hvilken han talade. Då lutade sig denne intill Jesu bröst och sade till honom: hvilken är det? Jesus

svarade: Den är det, åt hvilken jag räcker det indoppade brödstycket. Och när han hade indoppat brödstycket gaf han det åt Judas Iskariot, Simons son. Och efter det brödstycket for satan in i honom. Då sade Jesus till honom: Hvad du gör, gör snart. Men ingen af dem, som vid bordet sutto förstod hvarför han sade detta till honom, ty några menade att Jesus emedan Judas hade pungen, sade till honom: köp hvad vi behöfva till högtiden, eller att han skulle gifva något till de fattiga. När han nu hade tagit brödstycket, gick han strax ut; och det var natt. Och när han hade gått ut sade Jesus: Nu är Menniskosonen förhärligad och Gud är förhärligad i honom Är nu Gud förhärligad i honom, så skall ock Gud förhärliga honom i sig sjelf och skall snart förhärliga honom.

Och när de hade sjungit lofsången gick Jesus med sina lärjungar öfver bäcken Kidron ut till oljeberget. Då vardt en tvist mellan dem, hvem af dem skulle anses vara störst. Då sade Jesus till dem: Folkens konungar herska öfver dem, och de som hafva magt öfver dem kallas nådige herrar, men I icke så; utan den som är störst ibland eder vare såsom den yngste, och den förnämste vare såsom den som tjenar. Ty hvilkendera är större, den som sitter till bords, eller den som tjenar? Månne icke den, som sitter till bords? Men jag är midt ibland eder såsom den som tjenar; men I ären de som hafva förblifvit hos mig i mina frestelser. Och jag öfverlåter ett rike åt eder såsom min Fader har öfverlåtit det åt mig, på det att I mån äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolf slägter. Och Jesus sade till dem: I denna natt skolen I alla taga anstöt af mig, ty det är skrifvet: "Jag

N:o 277.

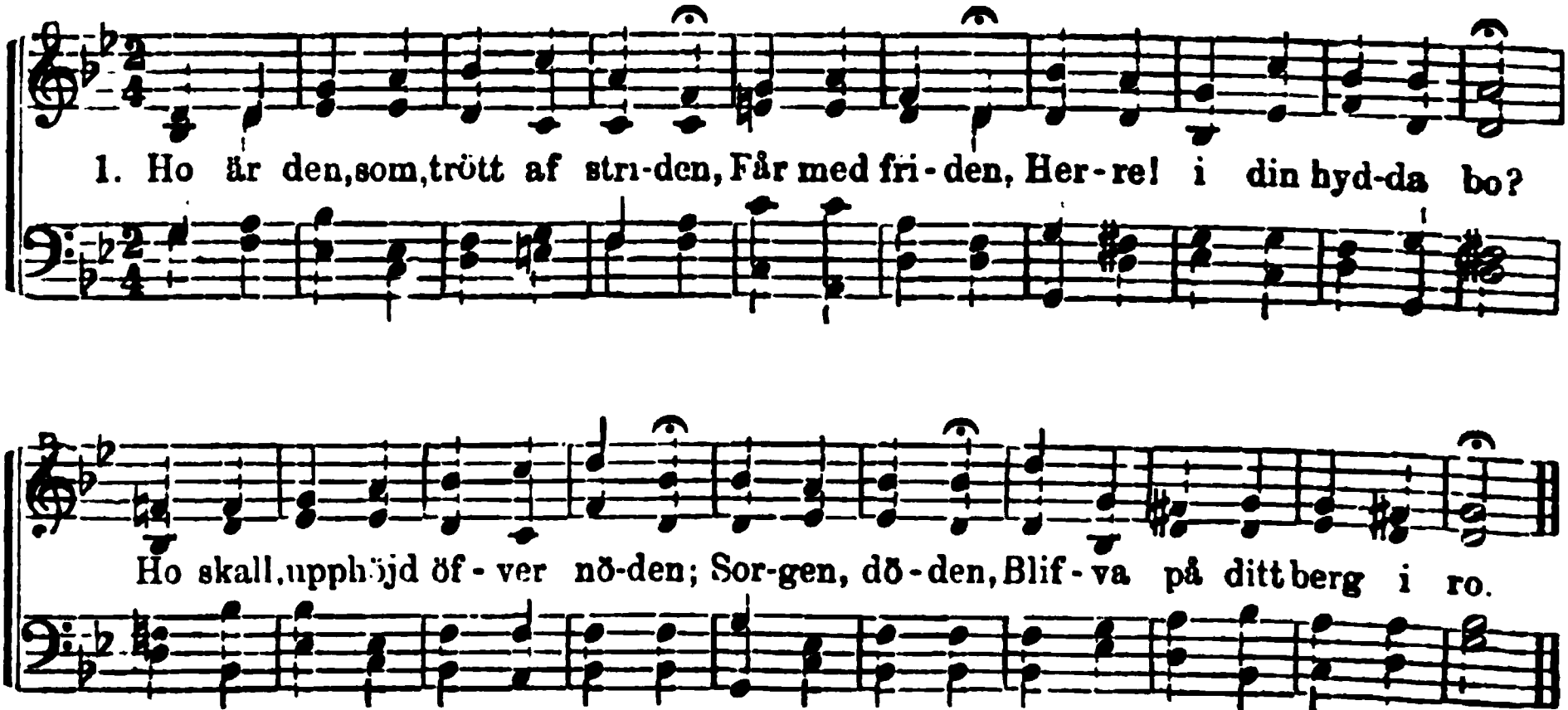

N:o 278 se 124; 279 se 31.

skall slå herden, och fåren skola vara förskingrade." Men sedan jag har uppstått, skall jag gå före eder till Galileen. Och Herren sade: Simon, Simon, se, satan har begärt eder för att sålla eder såsom hvete; men jag har bedt för dig, att din tro icke må varda om intet. Och när du en gång har blifvit omvänd, så styrk dina bröder. Då sade Petrus till honom: Om än alla taga anstöt, skall jag det icke. Och Jesus sade till honom: Sannerligen säger jag dig: I dag, i denna natt, förr än hanen har två gånger galit, skall du tre gånger förneka mig. Då sade han ännu kraftigare: Om jag än måste dö med dig, skall jag dock icke förneka dig. Sammalunda sade de ock alla. Och Jesus sade till dem: När jag utsände eder utan penningpung och rensel och skor, icke har väl eder något fattats? Och de svarade: Intet. Då sade han till dem: Men nu, den som har penningpung, han tage honom med sig, sammalunda ock rensel; och den som icke har, han sälje sin mantel och köpe sig ett svärd; ty jag säger eder, att på mig måste ännu fullbordas det som är skrifvet: "Och bland ogerningsmän var han räknad." Ty det som rör mig når nu sitt slut. Då sade de: Herre, se här äro två svärd. Och han sade till dem: Det är nog.

Andra Akten.

Hvad Kristus gör och lider hos sin himmelske Fader i örtagården innan han gripes.

Då kom Jesus med dem till en landtgård, som kallas Getsemane; der var en örtagård, i hvilken han gick in och hans lärjungar. Men äfven Judas, som förrådde honom, kände detta ställe, ty Jesus hade ofta der kommit tillsamman med sina lärjungar. Och Jesus sade till lärjungarne: Sitten här, medan jag går dit bort och beder. Och han tog Petrus samt Jakob och Johannes, Sebedei två söner, med sig och begynte förfäras, bedröfvas och ängslas. Då sade han till dem: Min själ är djupt bedröfvad intill döden; blifven här och vaken med mig och bedjen, att I icke mån komma i frestelse. Och han skilde sig från dem vid pass ett stenkast, föll ned på sitt ansigte och bad, att, om möjligt vore, denna stunden måtte gå från honom. Och han sade: Abba, Fader! Allt är möjligt för dig: om det är möjligt gånge denna kalk ifrån mig. Dock icke såsom jag vill, utan såsom du. Och han gick till lärjungarne och fann dem sofvande och sade till Petrus: Förmådden I så icke vaka en enda timme med mig? Vaken och bedjen, att I icke mån komma i frestelse. Anden är villig, men köttet är svagt.

Åter gick han bort för andra gången och bad, sägande: Min Fader, om denna kalk icke kan gå från mig, med mindre jag dricker honom, så ske din vilja. Så kom han och fann dem åter sofvande, ty deras ögon voro tunga, och de visste icke hvad de skulle svara honom. Och han lät dem vara och gick åter bort och bad för tredje gången, sägande: Fader, o att du ville taga denna kalk ifrån mig: Ske dock icke min vilja, utan din! Och honom syntes en ängel från himmelen, som styrkte honom. Och han kom i mycket stor ångest och bad ännu ifrigare; och hans svett vardt såsom blodsdroppar, som föllo ned på jorden; och då han stod upp från bönen och kom till sina lärjungar fann han dem insomnade af bedröfvelse och sade till dem: Sofven nu och hvilen eder. Det är nog. Stunden har kommit. Se, Menniskosonen skall

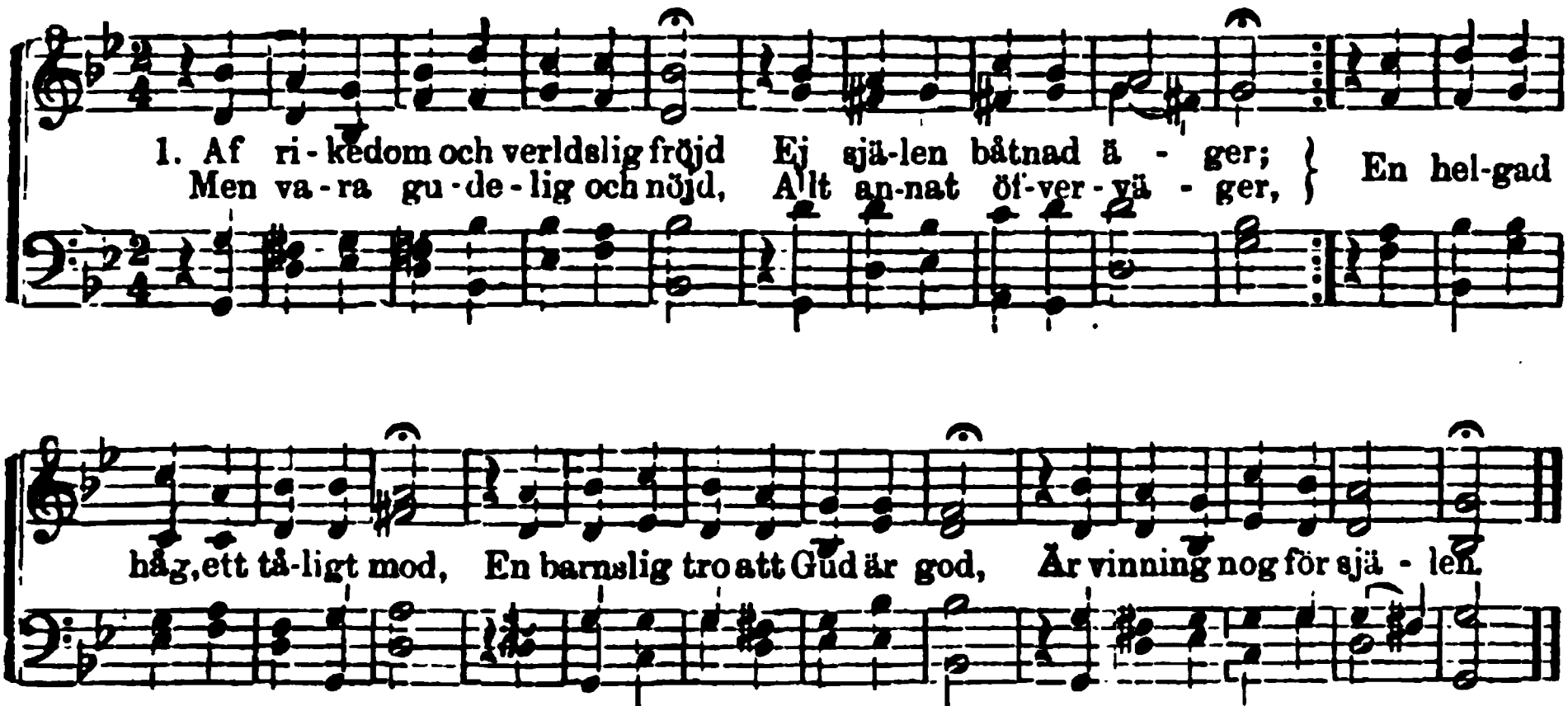

281 se 101; 282 se 89.

antvardas i syndares händer. Stån upp, låtom oss gå; se den är nära, som förråder mig.

Tredje Akten.

Hvad Kristus gör och lider hos de andliga fäderna, Hannas och Kaifas, samt står till rätta inför rådet.

Och medan han ännu talade, se, då kom Judas, en af de tolf, och med honom en stor folkskara, med svärd och stafvar, lampor och bloss, från öfverstepresterna, fariseeerna, de skriftlärde och de äldste. Men den, som förrådde honom, hade gifvit dem ett tecken, sägande: Den som jag kysser, han är det; gripen honom och bortfören honom säkert. Då nu Jesus visste allt hvad som skulle vederfaras honom, gick han ut och sade till dem: Hvem söken I? De svarade: Jesus från Nasaret. Jesus sade till dem: Det är jag. Och äfven Judas, som förrådde honom, stod ibland dem. När han nu sade till dem: det är jag, drogo de sig tillbaka och föllo till marken. Då frågade han dem åter: Hvem söken I? De svarade honom: Jesus från Nasaret. Jesus svarade: Jag sade eder att det är jag. Söken I nu mig, så låten dessa gå; på det att det ord skulle fullbordas, som han hade sagt: Af dem du har gifvit mig förlorade jag ingen.

Då gick Judas fram till Jesus och sade: Hell dig, Rabbi, och kysste honom ifrigt. Och Jesus sade till honom: Min vän, för hvad är du här? Judas, förråder du Menniskosonen med en kyss? Då gingo de fram och buro händer på Jesus och grepo honom. När nu de som voro omkring honom sågo hvad som var på färde, sade de till honom: Herre, skola vi slå till med svärd? Simon Petrus, som

hade ett svärd, drog då ut det och slog öfverstepresterns tjenare och afhögg hans högra öra. Och tjenarens namn var Malkus. Då svarade Jesus och sade: Låten det blifva vid detta, och sade till Petrus: Stick ditt svärd tillbaka i dess rum; ty alla de som taga till svärd skola förgås med svärd. Eller menar du, att jag nu icke kunde bedja min Fader, och han skulle sända till min hjelp mer än tolf legioner änglar? Den kalk, som min Fader har gifvit mig, skall jag icke dricka den? Huru blefve då skrifterna fullbordade, att så måste ske? Och han tog på tjenarens öra och helade honom.

Och Jesus sade till öfverstepresterna och till befälhafvaren öfver templvakten och till de äldste och till folket, som hade kommit till honom: Såsom mot en röfvare hafven I gått ut med svärd och stafvar för att fasttaga mig. Ehuru jag hvar dag var med der i templet, uträckten I icke edra händer mot mig, men detta är ed · stund och mörkrets magt. Då öfvergåfvo alla lärjungarne honom och flydde.

Men krigsskaran och befälhafvaren och Judarnes tjenare grepo Jesus, bundo honom och förde honom bort, först till Hannas, ty han var svärfar till Kaifas, som var öfverstepräst det året. · Och Kaifas var den som hade gifvit Judarne det rådet, att det var nyttigt, att en menniska dog för folket. Och med Jesus följde en ung man, som hade ett linnekläde kastadt öfver sin nakna kropp och honom grepo de unge männen. Men han lemnade linneklädet qvar och flydde naken från dem.

Men de som hade gripit Jesus förde honom bort till öfverstepresten Kaifas, hos hvilken de skriftlärde och äldste voro församlade. Och Simon Petrus och en annan lärjunge följde Jesus. Men

N:o 283.

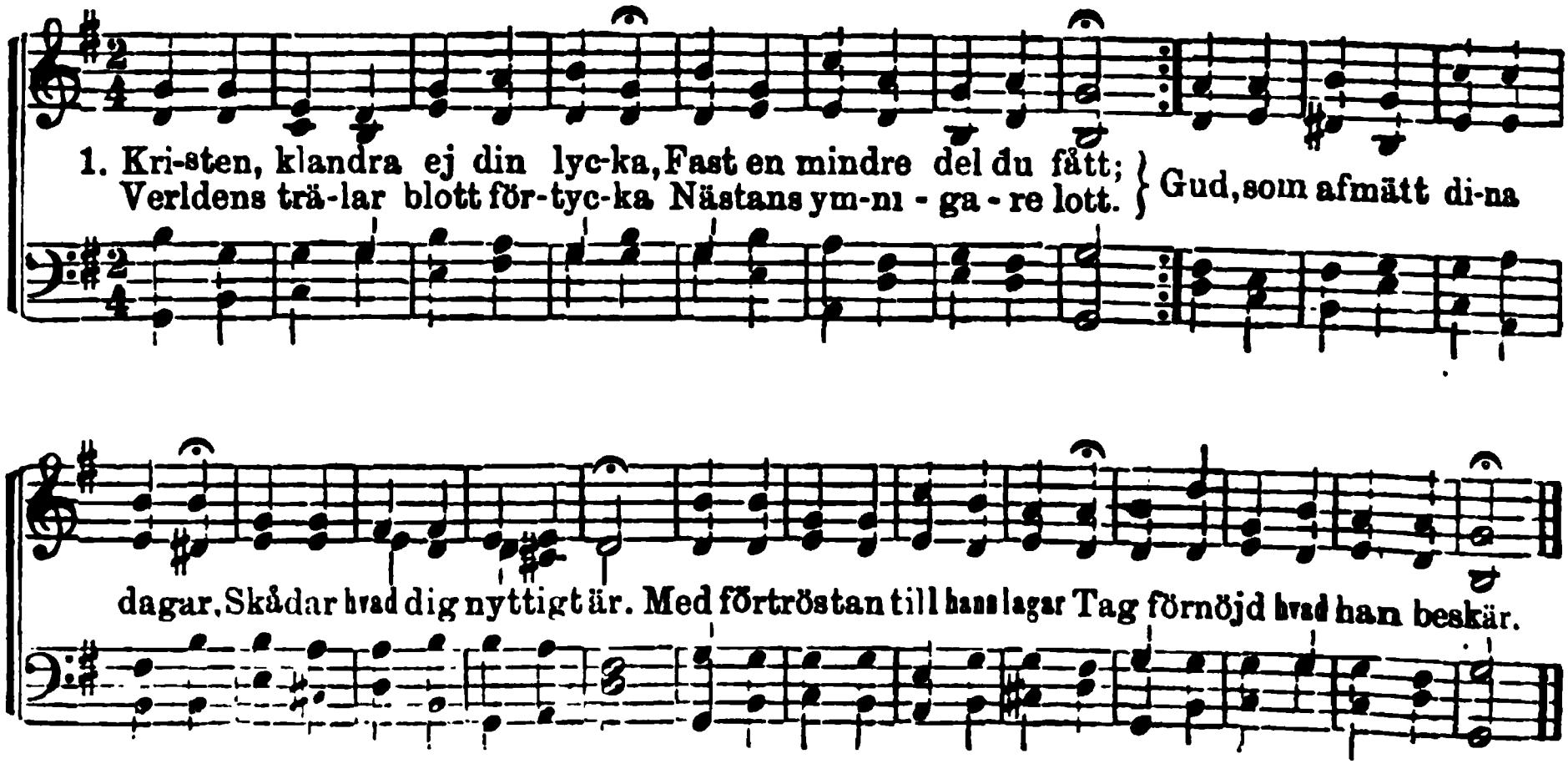

denne lärjunge var bekant med öfverstepresten och gick med Jesus in i öfverstepresten palats. Och Petrus stod utanför vid porten. Då gick den andre lärjungen, som var bekant med öfverstepresten ut och talade med portvakterskan och förde Petrus in. Och en tjensteqvinna, som fick se honom sitta vid elden, fäste ögonen på honom och sade: Du var ock med Jesus, Galileern. Men han nekade inför alla och sade: Qvinna, jag känner honom icke och jag vet icke hvad du säger. Och han gick ut på yttre gården och hanen gol.

Då frågade öfverstepresten Jesus om hans lärjungar och om hans lära. Jesus svarade honom: Jag har öppet talat för verlden, jag har alltid lärt i synagogan och i templet, der alla Judar komma tillsamman, och hemligen har jag intet talat. Hvarföre spörjer du mig? Spörj dem, som hafva hört hvad jag har talat till dem. Se, dessa veta hvad jag har sagt. När han hade sagt detta, gaf en af tjenarne, som stod bredvid, Jesus en kindpust och sade: Skall du så svara öfverstepresten? Jesus svarade honom: Har jag talat orätt, så visa att det är orätt: men har jag talat rätt, hvarföre slår du mig? Och Hannas sände honom bunden till öfverstepresten Kaifas.

Men Simon Petrus stod och värmde sig med dräng arne och tjenarne, som hade gjort upp en koleld midt på gården, emedan det var kallt. Då såg honom en annan qvinna och sade till dem, som voro der. Denne var ock med Jesus, Nasareen. Då sade de till honom: Icke är väl äfven du en af hans lärjungar? Han nekade och svor och sade: Jag är det icke. Och vid pass en timme derefter försäkrade en annan och sade: För visso är du en af dem, ty du är ock en Galileer och äfven ditt ut-

tal röjer dig. Sade ock en af öfverstepresterns tjenare, en frände till den, på hvilken Petrus hade afhuggit örat: Såg jag dig icke med honom i örtagården. Då begynte han förbanna sig och svärja: Jag känner icke denna menniska, om hvilken I talen. Och strax, medan han ännu talade, gol hanen. Och Herren vände sig om och såg på Petrus. Och då kom Petrus ihåg Herrens ord, huru han hade sagt till honom: Förr än hanen har galit två gånger, skall du tre gånger förneka mig. Och Petrus gick ut och grät bitterligen.

Men öfverstepresterna och de äldste och hela rådet sökte falskt vittnesbörd mot Jesus för att kunna låta döda honom; men de funno intet, ty ehuru många vittnade falskt mot honom, voro vittnesbörden icke samstämmiga. Slutligen framträdde två falska vittnen och sade: Vi hafva hört honom säga: Jag skall bryta ned detta tempel, som är gjort med händer, och på tre dagar bygga upp ett annat, som icke är gjort med händer. Men icke ens så blef deras vittnesbörd samstämmigt.

Då stod öfverstepresten upp ibland dem och frågade Jesus sägande: Svarar du intet till det som dessa vittna mot dig. Men han teg och svarade intet. Åter frågade öfverstepresten honom och sade till honom: Är du Kristus, den välsignades Son. Jag besvär dig vid den lefvande Guden, att du säger oss, om du är Kristus, Guds Son. Jesus sade till honom: Du sade det, jag är det; dock säger jag eder: Härefter skolen I få se Menniskosonen sitta på kraftens högra sida och komma på himmelens skyar. Dåref öfverstepresten sönder sina kläder och sade: Han har hädat. Hvad behöfva vi mera några vitnen? Se, I hafven nu hört hans hädelse. Hvad synes eder? Men de svarade och

N:o 284 se 40.

N:o 285 se 19.

N:o 286 se 77.

N.o 287 se 101.

N:o 288 se 21.

N:o 289 se 113.

N:o 290 se 8.

sade. Han är skyldig till döden. Och de män, som fasthöllo Jesus, begabbade honom, spottade honom i ansigtet och slogo honom med knytnäfvarne; och somliga bundo för hans ögon och slogo hans ansigte och frågade honom, sägande: Profetera, för oss, Kristus, hvem det var, som slog dig. Och många andra hädelser sade de mot honom.

Och när det hade blifvit dag församlade sig alls öfverstepresterna med de skriftlärde och folkets äldste och hela det stora rådet mot Jesus att de måtte döda honom och de förde honom upp inför sitt råd och sade: Är du Kristus, så säg oss det. Och han sade till dem: Om jag säger eder det, så tron I det icke, och äfven om jag frågar, så svaren I mig icke, ej heller gifven I mig lös. Men härefter skall Menniskosonen sitta på Guds krafts högra sida. Då sade de alla: Så är du då Guds Son? Och han sade till dem: I sägen det, ty jag är så. Och de sade: Hvad vittnesbörd behöfva vi nu mera? Ty vi hafva sjelfva hört det af hans mun.

Fjerde Akten.

Hvad Kristus gör och lider hos de veridsliga domarne Pilatus och Herodes och står till rätta på rådhuset.

Och hela hopen af dem stod upp och bortförde Jesus bunden och antvardade honom åt landshöfdingen Pontius Pilatus. När då Judas, som förrådde honom, såg att han var dömd, ångrade han sig och bar igen de trettio silfverpenningarne till öfverstepresterne och de äldste och sade: Jag har syndat, då jag förrådde oskyldigt blod. Då sade de: Hvad kommer det oss vid? Du må se dig om. Och han kastade silfverpenningarne i templet och

begaf sig derifrån och gick bort och hängde sig. Men öfverstepresterna togo silfverpenningarne och sade: Det är icke lofligt att kasta dem i offerkistan, ty det är blodsvärde. Och när de hade hållit råd, köpte de för dem krukomakarens åker till begrafningsplats för främlingarna. Derföre har den åkern blifvit kallad blodsåker intill denna dag. Då vardt fullbordadt det som var sagdt genom profeten Jeremias som sade: "Och de togo de trettio silfverpenningarna, värdet för den värderade, hvilken de hade värderat å Israels barns vägnar; och de gåfvo dem för krukomakarens åker, såsom Herren hade befalt mig."

När Judarne kommo med Jesus till landshöfdingens palats, gingo de sjelfva icke in i palatset för att icke blifva orenade, utan kunna hålla påskmåltid. Då gick Pilatus ut till dem och sade: Hvad klagomål fören I mot denne man? De svarade och sade till honom: Vore denne icke en illgerningsman så hade vi icke antvardat honom åt dig. Då sade Pilatus till dem: Tagen I honom och dömen honom efter eder lag. Då sade Judarne till honom: Oss är icke lofligt att döda någon, på det att Jesu ord skulle fullbordas, hvilka han hade sagt, då han gaf tillkänna, hurudan död han skulle dö. Och de begynte anklaga honom, sägande: Denne hafva vi funnit förvända folket och förbjuda att gifva kejsaren skatt och säga sig sjelf vara Kristus, en konung. Pilatus gick då åter in i palatset och tillkallade Jesus och sade till honom: Är du Judarnes konung? Jesus svarade honom: Säger du detta af dig sjelf eller hafva andra sagt dig det om mig? Pilatus svarade: Icke är väl jag en Jude? Ditt folk och öfverstepresterna hafva antvardat dig åt mig; hvad har du gjort? Jesus

N:o 291, A.

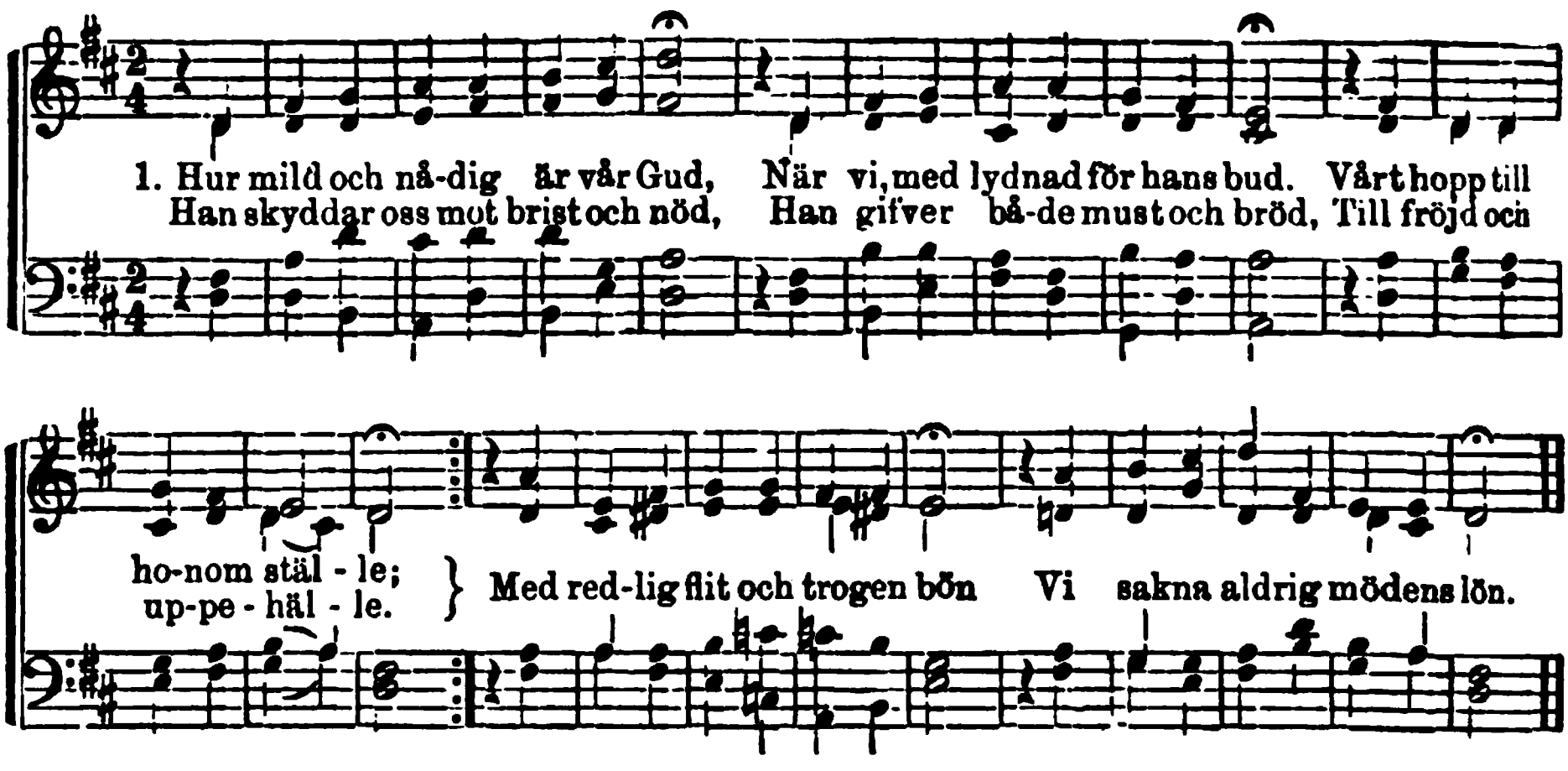

svarade: Mitt rike är icke af denna verlden. Om mitt rike vore af denna verlden, så skulde ju mina tjenare kämpa derför, att jag icke bleffve antvardad åt Judarne; men nu är mitt rike icke härifrån. Då sade Pilatus till honom: Så är du då en konung? Jesus svarade: Du säger det; dertill är jag född, och dertill har jag kommit i verlden, att jag skall vittna för sanningen. Hvar och en som är af sanningen han hör min röst. Pilatus sade till honom: Hvad är sanning?

Och när han hade sagt detta, gick han åter ut till Judarne och sade till dem: Jag finner intet orätt hos honom. Och de öfverstepresterna och de äldste framställde många anklagelser mot Jesus, men han svarade intet. Då sade Pilatus till honom: Hör du icke huru mycket de vittna mot dig? Och han svarade honom icke på ett enda ord, så att landshöfdingen förundrade sig storligen. Men de bleffve ifrigare och sade: Han upprörar folket, lärande i hela Judiska landet, från Galileen och anda hit.

Och när Pilatus hörde nämnas Galileen, frågade han, om mannen var en Galileer. Och då han förnam att han var från det land, som lydde under Herodes, sände han honom till Herodes, som ock själf var i Jerusalem under dessa dagar. Men när Herodes fick se Jesus, vardt han ganska glad, ty han hade länge velat se honom, emedan han hade hört mycket om honom och hoppades få se något tecken göras af honom. Och han frågade honom om många stycken, men han svarade honom intet. Men öfverstepresterna och de skriftlärde stodo och anklagade honom häftigt; och Herodes med sitt krigsfolk föraktade och bespottade honom och klädde honom i en lysande klädnad och sände honom tillbaka till Pilatus. Och Pilatus och Herodes bleffvo vänner med hvarandra på den dagen, ty mellan dem hade tillförne varit ovänskap.

Och Pilatus kallade tillhopa öfverstepresterna och rådsherrarne och folket och sade till dem: I hafven fört till mig denne man, såsom den der förvänder folket, och se, jag har förhört honom i eder närvaro och icke funnit hos denne man något af de brott, för hvilka I anklagen honom; men ej heller Herodes, ty jag sände eder till honom och se, intet som förtjenar döden är gjordt af honom, derföre vill jag tukta honom och gifva honom lös.

Men vid högtiden plägade landshöfdingen gifva åt folket en fånge lös, hvilken de ville. Och der var en beryktad fånge, en rofvare, som hette Barrabas, som var fängslad tillika med sina medbrottslinga i ett upplopp, hvilka under upploppet hade begått dråp. Då ropade folket och begynte begära, att han ville göra såsom han alltid plägade göra åt dem. Pilatus svarade dem och sade: Det är en sed hos eder, att jag vid påsken gifver eder en fånge lös. Hvilken viljen I, att jag skall gifva eder lös, Barrabas, eller Jesus, som kallas Kristus? Ty han visste att öfverstepresterna af afund hade utlemnat honom. Men öfverstepresterna och de äldste öfvertalade folket, att de skulle begära Barrabas och förgöra Jesus. Då ropade hela hopen och sade: Rög denne ur vägen, och gif oss Barrabas lös. Åter talade Pilatus till dem och ville gifva Jesus lös, och sade till dem: Hvad vilja I då, att jag skall göra med den, som I kalla Judarnes konung? Då ropade alla emot och sade: Korsfäst, korsfäst honom! Då sade han till dem för tredje gången: Hvad ondt har han då gjort? Jag har icke funnit något hos honom,

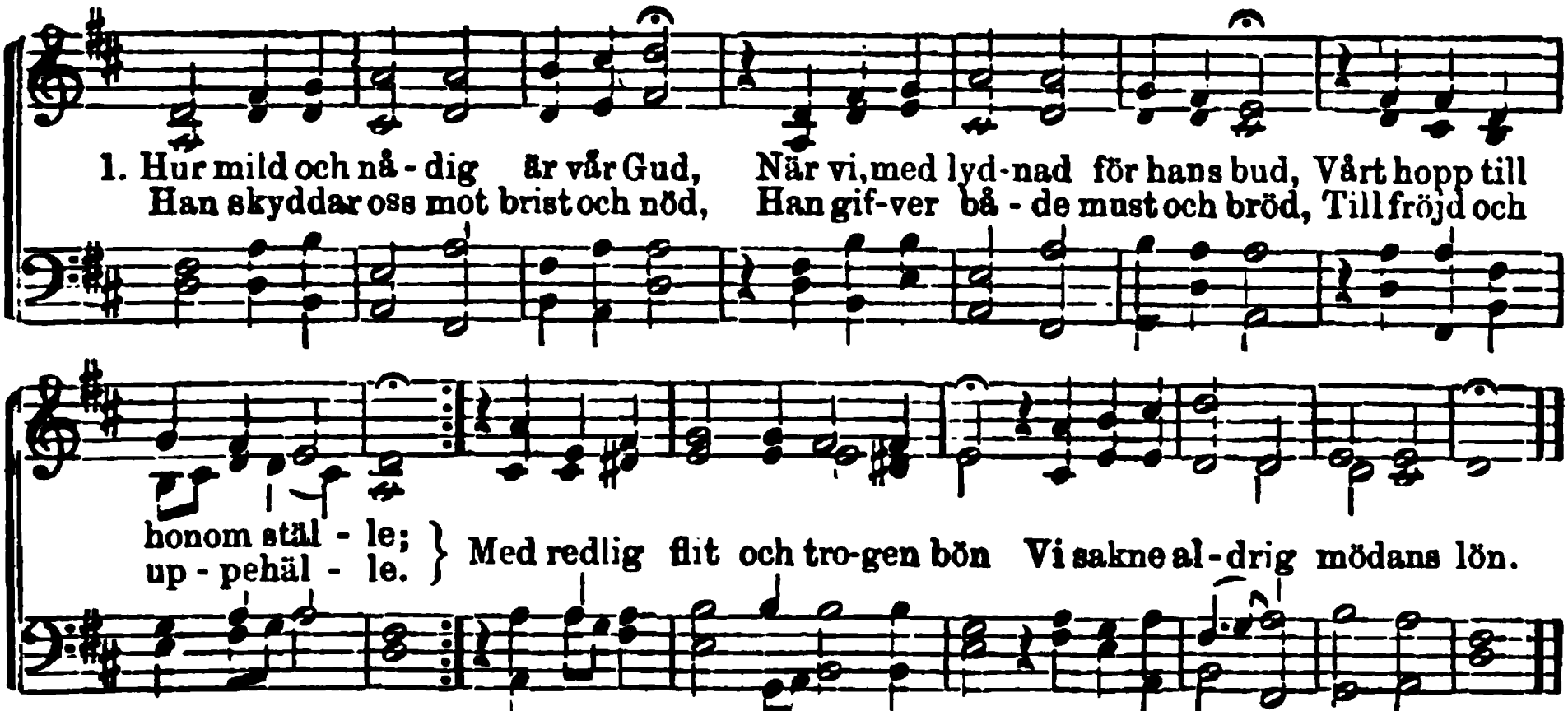

N:o 292 se 186; 293 se 8; 294 se 45.

som förtjenar döden. Derföre vill jag tukta honom och gifva honom lös. Men de lågo åt med höga rop och begärde, att han skulle korsfästas, och deras och öfverstepresternas rop blef allt starkare.

Så tog då Pilatus Jesus och lät gissla honom, och landshöfdingens krigsmän togo Jesus till sig in i palatset och samlade hela skaran omkring honom och afklädde honom och klädde på honom en röd mantel och flätade en krona af törnen, hvilken de satte på hans hufvud, och gåfvo honom ett rör i hans högra hand och föllo på knä framför honom och sade: Hell dig, Judarnes konung! Och de spottade på honom och togo röret och slogo hans hufvud.

Och Pilatus gick åter ut och sade till dem: Se, jag för honom ut till eder, att I mån förstå, att jag icke finner något brott hos honom. Då gick Jesus ut, bärande törnekronan och den purpurfärgade manteln; och han sade till dem: Se, menniskan! När nu öfverstepresterna och tjenarne sågo honom, ropade de och sade: Korsfäst, korsfäst! Pilatus sade till dem: Tagen I honom och korsfästen honom, ty jag finner icke något brott hos honom. Judarne svarade honom: Vi hafva en lag och efter vår lag måste han dö, ty han har gjort sig sjelf till Guds Son.

När nu Pilatus hörde detta tal fruktade han ännu mer och gick åter in i palatset och sade till Jesus: Hvarifrån är du? Men Jesus gaf honom intet svar. Då sade Pilatus till honom: Talar du icke till mig? Vet du icke att jag har magt att gifva dig lös och att jag har magt att korsfästa dig? Jesus svarade: Du hade ingen magt öfver mig, om det ej vore dig gifvet ofvanefter. Derföre har den större synd, som har antvardat mig åt dig. Derefter sökte Pilatus gifva honom lös, men Judarne

ropade och sade: Gifver du denne lös, så är du icke kejsarens vän. Hvar och en som gör sig till konung han sätter sig upp mot kejsaren.

Då Pilatus hörde detta tal, förde han ut Jesus och satte sig på domstolen på en plats, som kallas Litostroton, på ebreiska Gabbata*). Och det var påskens tillredelsedag, och det var vid sjette timmen. Men medan han satt på domaresätet, sände hans hustru till honom och sade: Befatta dig icke med denne rättfärdige man, ty jag har i dag i drömmen lidit mycket för hans skull.

Då sade han till Judarne: Se, eder konung! Men de ropade: Bort, bort med honom, korsfäst honom! Pilatus sade till dem: Skall jag korsfästa eder konung? Öfverstepresterna svarade: Vi hafva ingen annan konung än kejsaren. När nu Pilatus såg, att han icke kunde uträtta något utan att sorlet ökades, ville han göra folket till viljes och dömde, att det skulle ske såsom de begärde. Och han tog vatten och tvådde sina händer i folkets åsyn och sade: Oskyldig är jag i denne rättfärdige mans blod. I mån se eder om. Och allt folket svarade och sade: Hans blod komme öfver oss och våra barn. Då gaf han dem Barrabas lös, men Jesus öfverlemnade han åt deras vilja till att korsfästas.

Femte Akten.

Hvad Kristus gör och lider, då domen verkställes å Golgata och hvad som sker i hans dödsstund.

Men krigsmännen togo Jesus och afklädde honom purpurmanteln och klädde honom i hans egna kläder, samt förde honom bort till att kors-

*) En med stengolf belagd upphöjning utanför ståthållarens palats, på hvilken domaresätet var uppställd.

N:o 295, A.

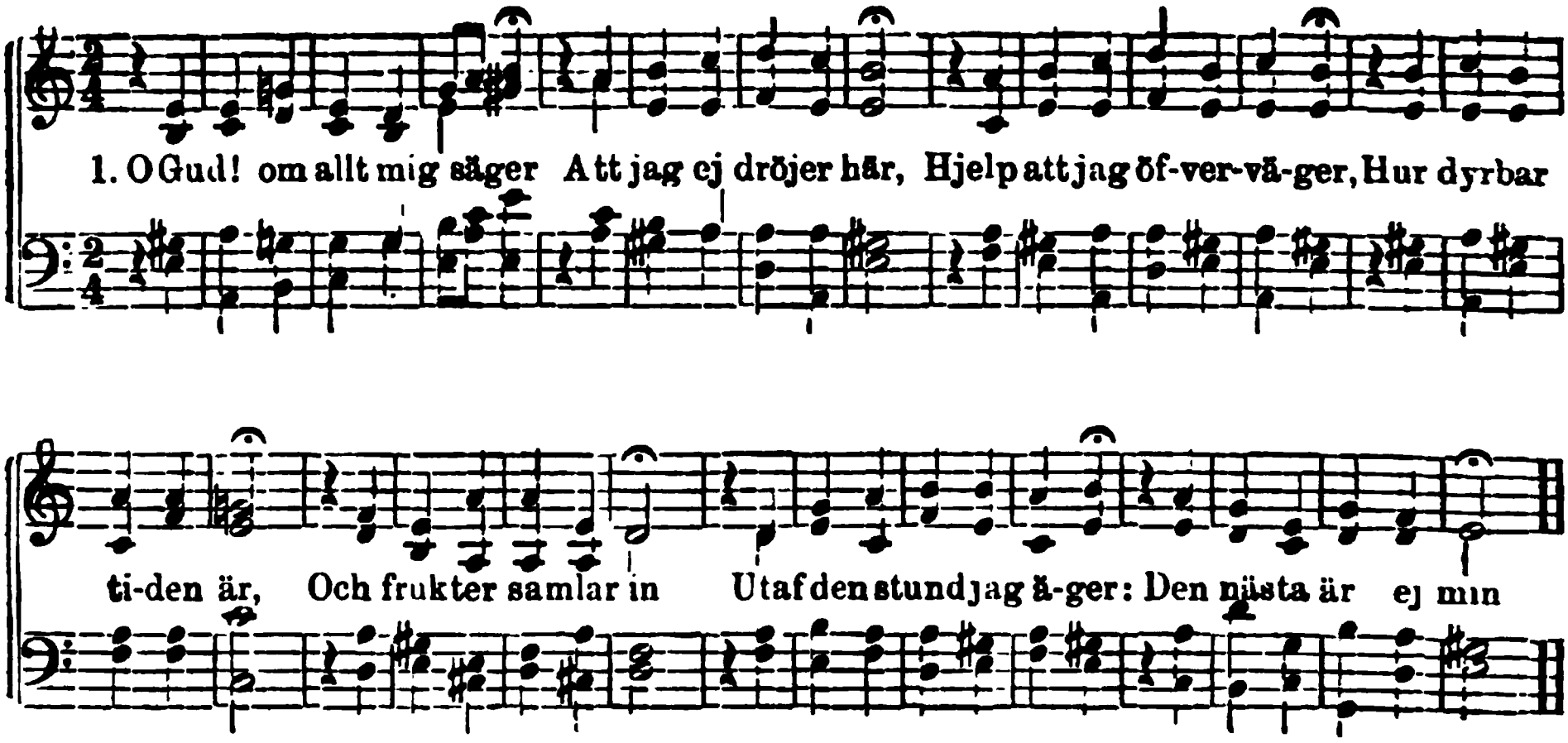

fästas; och han bar sitt kors. Och när de gingo ut funno de en man från Cyrene, som hette Simon, Alexanders och Rufi fader, hvilken kom från landet och gick förbi, honom togo de och tvingade honom att bära hans kors och lade korset på honom, att han skulle bära det efter Jesus.

Men honom följde en stor hop folk och qvinnor, som jemrade sig och gräto öfver honom. Och Jesus vände sig om till dem och sade: I Jerusalems döttrar, gråten icke öfver mig, utan gråten öfver eder sjelfva och öfver edra barn; ty se dagar skola komma, då de skola säga: Saliga äro de ofruktsamma och de qvedar, som icke hafva födt, och de spenar, som icke hafva gifvit di. Då skola de begynna säga till bergen: fallen öfver oss, och till kullarne: skyler oss. Ty om de göra detta med det friska trädet, hvad skall då ske med det torra.

Och äfven två andra, som voro ogerningsmän, utfördes med honom till att aflifvas. Och de förde honom till det ställe, som kallas hufvudskalleplatsen, på ebreiska Golgata. Och de gåfvo honom att dricka myrrablandadt vin eller ättika blandad med galla, men när han hade smakat derpå ville han icke dricka.

Och de korsfäste honom å Golgata och med honom de två ogerningsmän, en på hvardera sidan och Jesus i midten. Och så blef skriften fullbordad, som säger: "Och ibland ogerningsmän vardt han räknad". Och det var den tredje timmen, då de korsfäste honom. Och Jesus sade: Fader förlåt dem, ty de veta icke hvad de göra. Men Pilatus skref en öfverskrift och satte den på korset: och det var skrifvet: Jesus från Nasaret, Judarnes konung. Denna öfverskrift läste många af Judarne, ty det ställe der Jesus var korsfäst, låg nära staden, och det var skrifvet på ebreiska och grekiska och latin. Då sade Judarnes öfverstepresters till Pilatus: Skrif icke Judarnes konung, utan att denne har sagt: Jag är judarnes konung. Pilatus svarade: Hvad jag har skrifvit det har jag skrifvit.

Då nu krigsmännen hade korsfäst Jesus, togo de hans kläder och gjorde fyra delar, en del åt hvarje krigsman, och lifklädnaden med. Men lifklädnaden var icke sömmad, utan väfd, uppifrån och allt igenom. Derföre sade de sins emellan: Låtom oss icke skära sönder denna, utan kasta lott om honom, hvem han skall tillhöra; på det att skriften skulle fullbordas som säger: "De hafva skiftat mina kläder mellan sig och kastat lott om min klädnad". Och detta gjorde nu krigsmännen. Men vid Jesu kors stodo hans moder och hans moders syster Maria, Klopas hustru, och Maria Magdalena. När nu Jesus fick se sin moder och bredvid henne den lärjunge, som han älskade, sade han till sin moder: Qvinna se din son! Sedan sade han till lärjungen: Se din moder! Och från den stunden tog lärjungen henne hem till sig.

Och folket stod och såg på. Och de som gingo förbi hädade honom, rörde sina hufvud och sade: Tvi dig, som bryter ned templet och bygger upp det på tre dagar Hjelp dig sjelf! Är du Gude Son så stig ned af korset! Sammaledes begabbade honom ock öfverstepresterna med de äldste och sade: Andra har han hulpit; sig sjelf kan han icke hjelpa. Är han Israels konung, så stige han nu ned från korset och vi skola tro honom. Han har förtröstat på Gud; han frälse honom nu, om han har lust till honom, ty han har sagt: Jag är

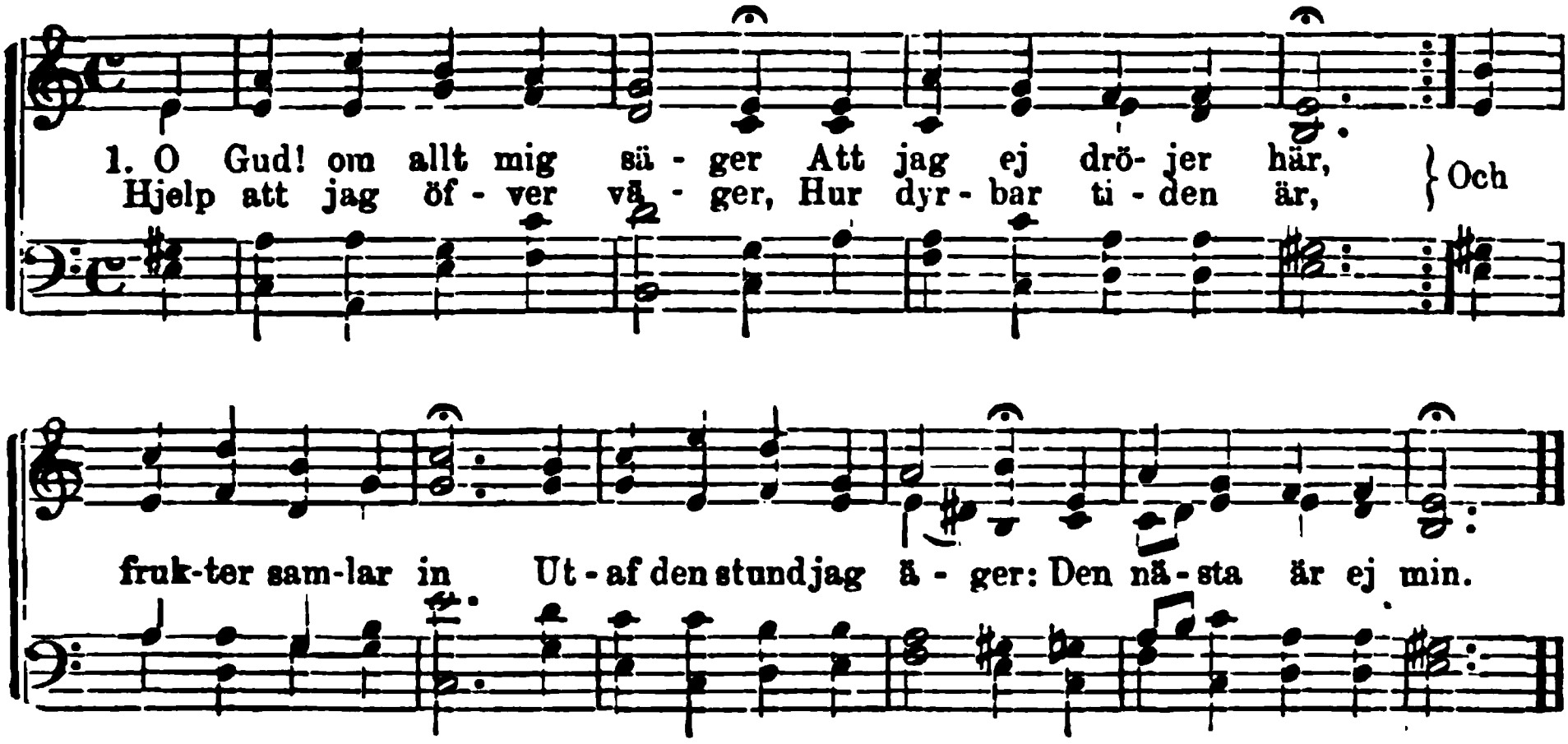

Guds Son. Och äfven krigsmännen begabbade honom och gingo fram och räckte honom ättika och sade: Är du Judarnes konung, så hjelp dig sjelf.

Och en af de ogerningsmän, som voro upphängde, hädade honom och sade: Är du Kristus, så hjelp dig sjelf och oss. Då svarade den andre, näpste honom och sade: Fruktar du icke ens Gud, då du är under samma dom. Och oss sker rätt, ty vi lide det våra gerningar äro värda, men denne har intet ondt gjort. Och han sade till Jesus: Herre, kom ihåg mig, då du kommer i ditt rike. Och Jesus sade till honom: Sannerligen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset.

Och vid sjette timmen vardt mörker öfver hela landet ända till nionde timmen och solen miste sitt sken. Och i nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade: Eli, Eli, lama sabaktani?, hvilket betyder: Min Gud, min Gud, hvarföre har du öfvergifvit mig? Och några af dem som stodo der bredvid och hörde detta sade: Se, han åkallar Elias. Derefter, emedan Jesus visste, att allt redan var fullkomnadt, sade han, på det att skriften skulle fullbordas: Jag törstar. Och der stod ett käril fullt af ättika. Och strax lopp en af dem och fyllde en svamp med ättika och satte den på en isopstängel och förde den till hans mun. Men de andre sade: Håll, låtom oss se, om Elias kommer för att taga honom ned. Då nu Jesus hade tagit ättikan sade han: Det är fullkomnadt, och ropade med hög röst och sade: Fader, i dina händer befaller jag min ande! Och då han hade sagt detta böjde han ned hufvudet och gaf upp andan.

Och se, förlåten i templet remnade i två stycken, från ofvan och ända ned, och jorden skalf och hällebergen remnade; och grafvarne öppnades och många de afsomnade heligas kroppar stodo upp och de gingo ut ur sina grafvar efter hans uppståndelse och ingingo i den heliga staden och uppenbarades för många.

Men när höfvitsmannen, som stod der midt emot honom, och de som med honom höllo vakt om Jesus sågo att han med ett sådant rop gaf upp andan och sågo jordbäfningen och de ting som skedde, blefvo de högeligen förskräckte, prisade Gud och sade: förvisso var denne en rättfärdig man och Guds son. Och allt folket, som hade sammankommit till att se derpå, då de sågo hvad som hade skett, slogo de sig för sina bröst och vände tillbaka.

Men alla hans vänner och de qvinnor, som hade följt med honom från Galileen, stodo långt ifrån och sågo detta. Och bland dessa voro Maria Magdalena och Maria, Jakob den lilles och Joses' moder och Salome, Sebedei söners moder, hvilka, medan han var i Galileen hade följt och tjenat honom, och många andra qvinnor, som med honom hade gått upp till Jerusalem.

På det att nu kropparne icke skulle blifva qvar på korset öfver sabbaten, emedan det var tillredelsedag, och den sabbatsdagen var stor, bådo Judarne Pilatus, att deras ben måtte sönderslås och kropparne borttagas. Då kommo krigsmännen och sönderslogo benen både på den förste och på den andre, som var korsfäst med honom. Men när de kommo till Jesus och sågo honom redan vara död, slogo de icke sönder hans ben, men en af krigsmännen stack upp hans sida med ett spjut och strax gick der ut blod och vatten.

Och den som har sett detta har vittnat derom, och hans vittnesbörd är sant, på det att ock I sko-

N:o 296, A.

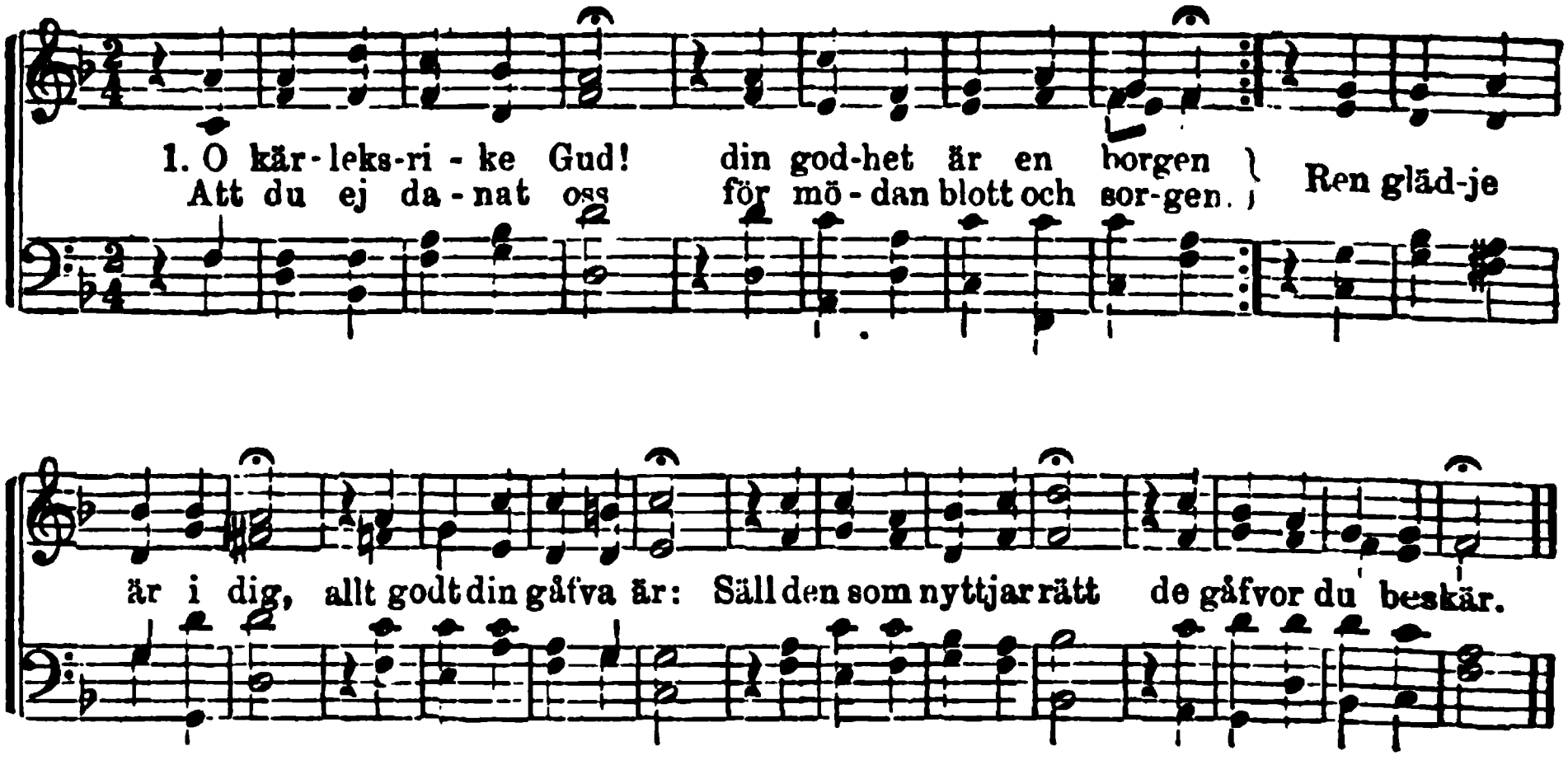

len tro. Ty detta skedde på det att skriften skulle fullbordas: "Intet ben skall sönderslås på honom". Och åter säger en annan skrift: "De skola se upp till den som de hafva stungit".

Sjette Akten.

Huru Kristus varder begrafven af Josef och Nikodemus i en örtagård och hvad dervid tilldrager sig.

Redan om aftonen, emedan det var tillredelsedag, det är dagen före sabbaten gick Josef, som var från en judisk stad, Arimatea, en rik man och ansedd rådsherre, god och rättfärdig, hvilken icke hade samtyckt till deras råd och gerning, ty han väntade, äfven han, efter Guds rike och var en Jesu lärjunge, fastän i hemlighet af fruktan för Judarne — dristeligen in till Pilatus och begärde Jesu kropp. Men Pilatus undrade om han redan var död, och kallade till sig höfvitsmannen och frågade honom om han länge sedan dött. Och då han hade fått veta det af höfvitsmannen, skänkte han Jesu kropp åt Josef; och denne köpte en linneduk. Äfven Nikodemus, som första gången hade kommit till Jesus om natten, kom och bar en blandning af myrra och aloe, vid pass ett hundra skålpund. Så togo de nu Jesu kropp och svepte honom i linnebindlar med de välluktande kryddorna såsom Judarne hafva för sed att tillreda till begrafning. Men i den trakt der han var korsfäst var en örtagård, och i örtagården en ny graf, hvilken Josef hade uthuggit i hälleberget och i hvilken ännu ingen hade blifvit lagd. Der lade de då Jesus, för Judarnes tillredelsedags skull, emedan grafven var nära. Och de vältrade en stor sten för dörren till grafven och gingo derifrån. Och de

qvinnor, som hade kommit med honom från Galileen: Maria Magdalena och Maria Joses moder sittande midt emot grafven, besågo grafven och huru hans kropp lades. Och de gingo tillbaka och tillredde välluktande kryddor och smörjelser; men om sabbaten voro de stilla, efter budordet.

Dagen efter tillredelsedagen kommo öfverstepresterna och fariseerna tillsamman till Pilatus och sade: Herre, vi hafva erinrat oss, att denne förförare sade, när han ännu lefde: Efter tre dagar skall jag uppstå. Bjud fördenskull, att grafven bevakas intill den tredje dagen, att icke tillfälventyrs lärjungarne komma och stjäla honom bort och säga till folket: han är uppstånden från de döda; och så blifver den sista villan värre än den första. Då sade Pilatus till dem: Der hafven I vakt; gån och bevaken bäst i kunnen. Och de gingo bort och bevakade grafven med vakten, sedan de hade förseglat stenen.

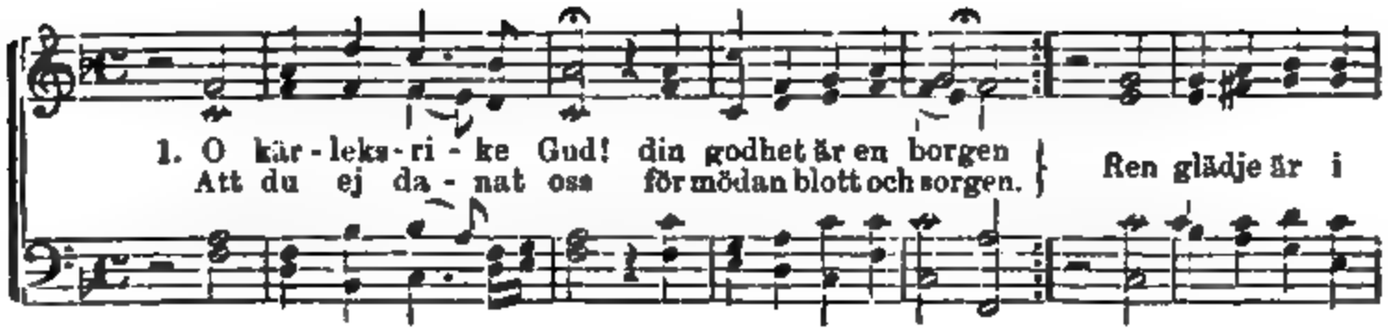

N:o 297 se 160.

Utdrag ur Kyrko-Handboken.

I. Högmessо-Gudstjensten.

a) *När Herrens nattvard icke begås.*

Högmessogudstjensten börjas med en kort psalm eller del deraf. Sedan presten emellertid gått för altaret, falliföljer han, vänd till folket, den började gudstjensten sålunda.

Helig, helig, helig, Herre Gud, allsmägtige! Fulle äro himlarne och jorden af din härlighet! vi prise och äre dig; vi tillbedje dig; vi tacke dig för dina under. O, Herre Gud, himmelske konung, Gud Fader, allsmägtig! O, Herre, den allrahögstes enfödde Son, Jesu Kriste! O, Helige Ande, fridens, sanningens och nådens ande!

Dig, evige Gud, lofva alla dina verk: Evig, såsom du, är din magt: Oföränderlig din godhet. Se, evige Fader, med mildhet till ett folk, samladt i din helgedom, att tillbedja dig, tacka dig för dina välgerningar och anropa din nåd för allt andeliga och lekamliga väl. Upplys vårt förstånd i din kunskap, och lär våra hjertan att bära dig heliga offer af en sann lydaktighet. Tryckte under bördan af våra synder, nedfalle vi inför dig i stoftet och bedje om nåd och förlossning af dig, o Gud, vår Frälsare! Mild och god är du: Stor i nåd och förbarmande. Hör nådigt de förenade suckar, som här höjas till din tron.

Här fallер presten, tillika med församlingen, på knä och beder

Jag, fattig, syndig menniska, som med synd född, jemväl sedan i alla mina lifsdagar, på mångfaldigt sätt emot dig brutit hafver, bekänner af allt hjerta, inför dig, helige och rättfärdige Gud, kärlekerike Fader, att jag icke har älskat dig öfver all ting, icke min nästa såsom mig sjelf. Emot dig och dina heliga bud hafver jag syndat med tankar, ord och gerningar, och vet mig fördenskull en evig fördömelse vara värd, om du skulle så döma mig, som din rättvisa kräfver och mina synder förtjent hafva. Men nu hafver du, kare himmelske Fader, utlofvat att med mildhet och nåd omfatta alla botfärdiga syndare, som sig till dig omvända, och med en lefvande tro fly till din faderliga barmhertighet och Frälsarens Jesu Kristi förtjenst. Med dem vill du öfverse, ehvad de emot dig brutit hafva, och aldrig mer tillräkna dem deras synder. Derpå förlitar jag mig, arme syndare, och beder dig trösteligen, att du, efter samma ditt löfte, värdes vara mig miskunnsam och nådig, samt förlåta mig alla mina synder, ditt heliga namn till pris och ära.

Den allsmägtige, evige Gud, för sin stora, outgrundliga barmhertighet och Frälsarens Jesu Kristi förtjenst, förlåte oss alla våra synder, och gifve oss nåd att bättra vårt lefverne och få med honom ett evigt lif! Amen.

Derefter läser presten:

Herre, förbarma dig öfver oss!
Kriste, förbarma dig öfver oss!
Herre, förbarma dig öfver oss!

Samt derefter, sedan han och församlingen stigit upp:

Ära vare Gud i höjden, och frid på jorden, och menniskorna en god vilje!

(Församlingen förblifver stående tills tron är läst.)

Eller ock sjunger församlingen, sedan presten uppstått:

Herre, förbarma dig öfver oss!

N:o 298.

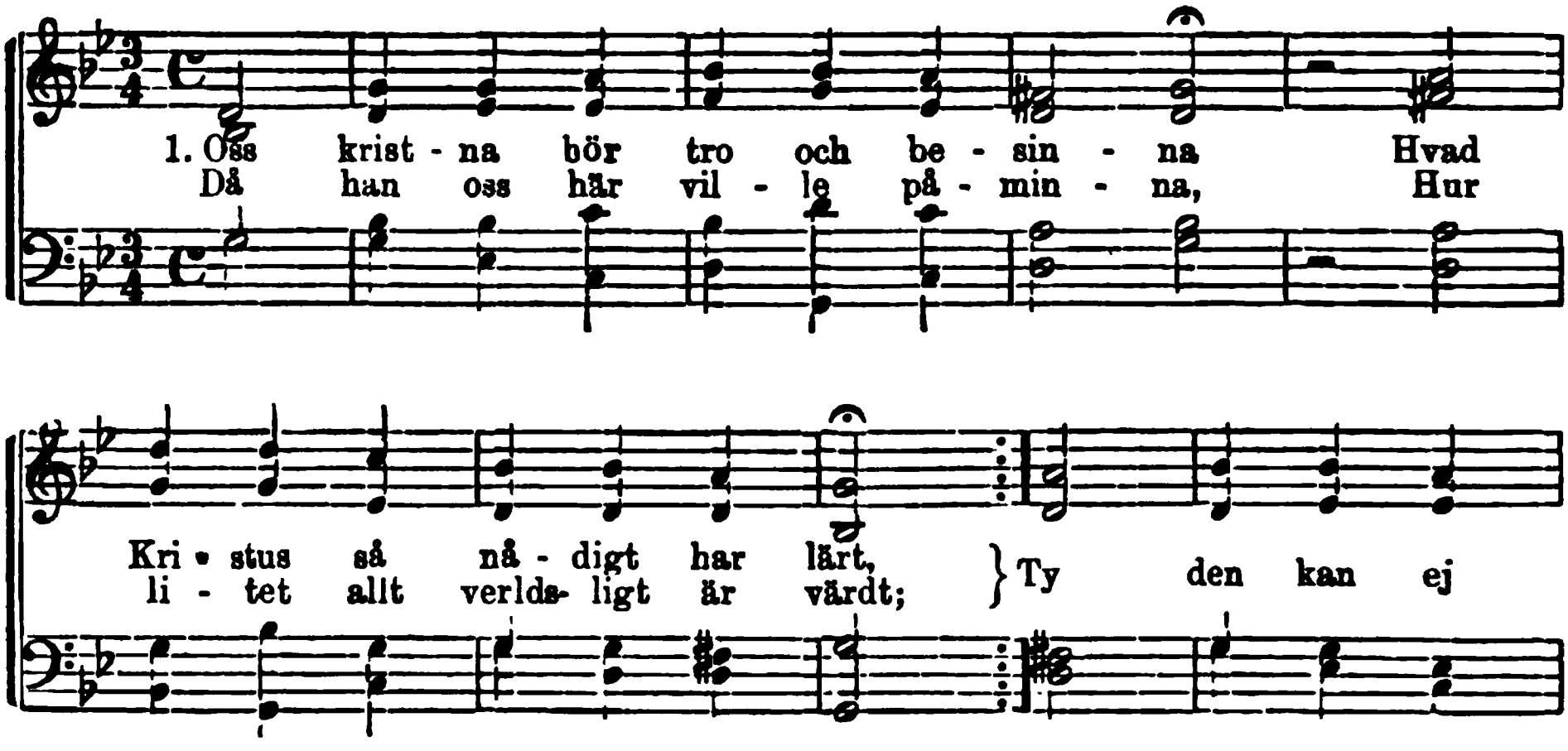

Kriste, förbarma dig öfver oss!
Herre, förbarma dig öfver oss!

Hvarefter presten, uppstigen och vänd till altaret, sjunger:

Ära vare Gud i höjden!

Församlingen sjunger första versen af psalmen N:o 24. Allena Gud i himmelrik etc.

Derefter vänder sig presten till församlingen och sjunger:

Herren vare med eder!

Församlingen svarar:

Med dig vare ock Herren!

Eller läser presten, (då församlingen icke svarar):

Herren vare med eder!

Presten vänder sig åter till altaret och läser eller sjunger, på böndagar och tillfälliga högtidsdagar, den bön, som härefter följer, men på Söndagar och andra helgedagar, den, som står framför epistеln.

Låtom oss bedja!

Vi bedje dig, allsmägtige Gud, himmelske Fader, att du förlänar oss en sann tro, ett fast hopp till din barmhertighet och en rättsinnig kärlek till vår nästa, genom Jesus Kristus, vår Herra! Amen.

Sedan läses dagens epistel, och må begynnas sålunda:

Dessa efterföljande ord skrifver profeten N., evangelisten N., aposteln N.

Derefter läses eller sjunges dagens af ålder nyttjade evangelium; samt deruppå läses eller sjunges tron, hvarunder, i förra fallet, presten står vänd till församlingen. Om hon sjunges, brukas den i psalmboken införda rimade tron.

Då tron läses, må den apostoliska tron nyttjas:

Vi tro på Gud Fader, allsmägtig, himmelens och jordens Skapare.

Vi tro ock på Jesus Kristus, hans ende Son, vår Herre, hvilken aflad är af den Helige Ande; född af jungfru Maria; pint under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafven; nederstigen till helvetet; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himla; sittande på allsmägtig Guds Fadere högra hand; dädan igenkommande, till att döma lefvande och döda.

Vi tro ock på den Helige Ande; en, helig, kristelig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse; lekamens uppståndelse och ett evigt lif.

Sedan sjunges en gradual-psalm (hel psalm, eller del deraf), hvarefter predikan hålles, i anledning af de antingen vanliga, eller för särskilda dagar påbudna texter.

På stora högtidsdagar, böndagar, Nyårsdagen, Långfredagen, Heliga Trefaldighets- och Advent-Söndagen, sjunges på predikstolen en till ämnet lämplig psalm.

Efter predikan, börjas, på vanliga Söndagar, bönerna med: Lofvad vare Gud, m. m. (se här nedan) och sedan: Barmhertige Gud, m.m.; men på böndagar, med litanien, och på Fastlags-Söndagen, i passions-predikningar och på Långfredagen, med passionsbönen, på de större högtidsdagar, med de dertill särskildt utsedda böner, samt fortsättas med bönen för öfverheten, böner för vissa tillfällen, för frukten på jorden (den dertill vanliga tiden), förböner för de sjuka, tacksägelser för de tillfrisknade och för de afsomnade och sist Fader vår, m. m.

Böner efter predikan.

Lofvad vare Gud och välsignad i evighet, som oss med sitt ord tröstat, lärt, förmanat och varnat hafver. Hans gode Ande stadfäste detsamma i våra hjertan, att vi icke må finnas ordets glömske hörare, utan dagligen tilltaga i tro, hopp, kärlek och tålamod intill ändan, och salige varda genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

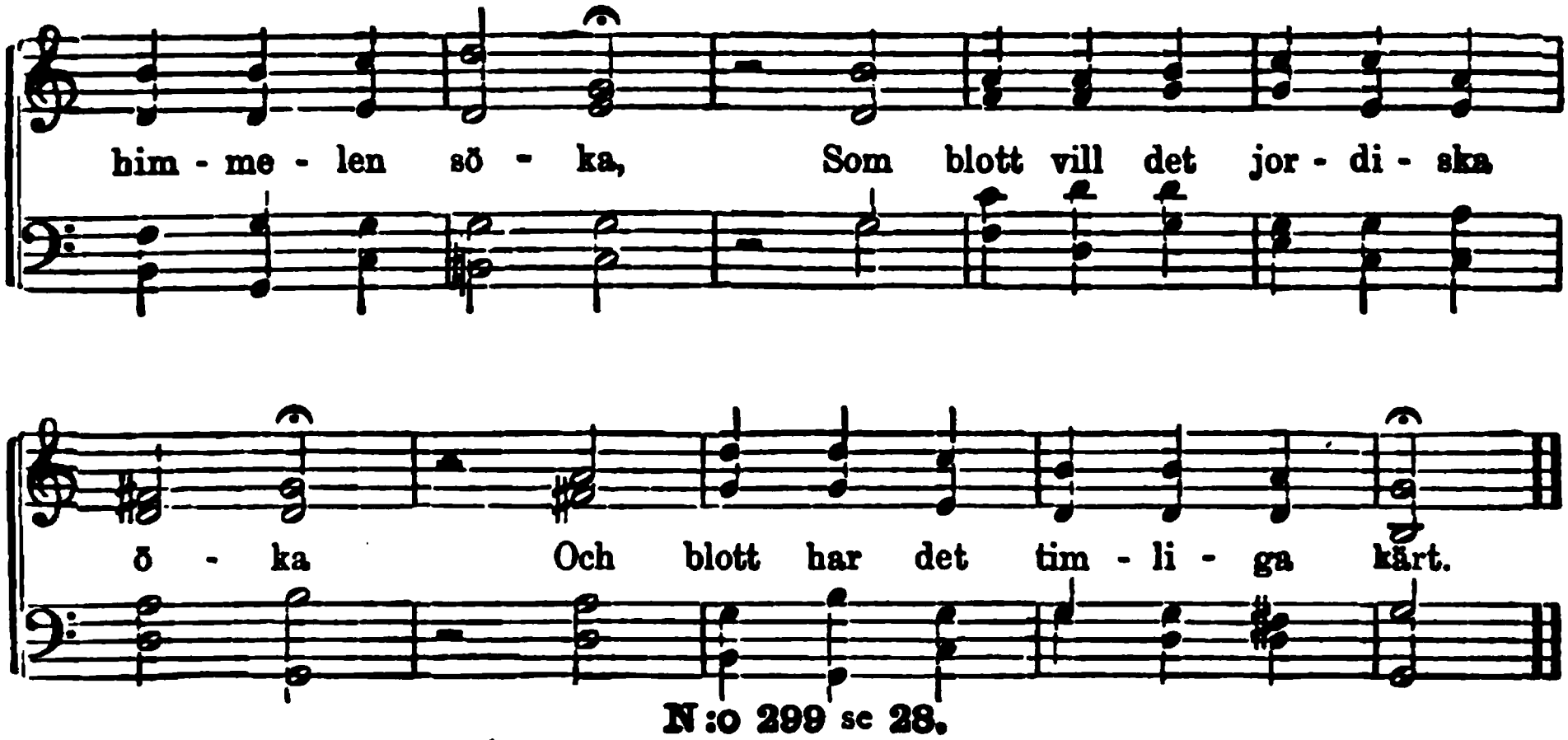

N:o 299 se 28.

Barmhertige Gud, allgode Fader, hvilkens nåd varar ifrån slägte till slägte! Du är tålig, långmodig och förlåter alla botfärdiga deras missgerningar och synder! Se mildeligen till ditt folk och hör dina barns suckar! Vi hafve syndat: vi hafve ogudaktige varit, och derigenom gjort oss ovärdiga din godhet och kärlek; emot dig hafve vi syndat och illa gjort inför dig; men tänk icke på våra öfverträdelser. Förbarma dig öfver oss. Hjelp oss, Gud, vår Frälsare, för ditt namns skull. Fräls oss och förlåt oss alla våra synder, och gif oss din Helige Andes nåd att bättra vårt syndiga lefverne, och att få med dig ett evigt lif, genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Dig, evige och allsmägtige Gud, all tings skapare och beskärmare, åkalle vi. Förbarma dig öfver oss för Jesu Kristi skull, hvilken du, efter ditt undransvärda råd, hafver skickat oss till en Medlare, och till ett försoningsoffer för våra synder, på det du både din rättfärdighet och din barmhertighet bevisa måtte. Helga och regera oss med din Helige Ande. Församla, styrk och bevara din kristenhet, genom ordet och de heliga sakramenten. Gif oss nåd att, efter ditt ord, med en rätt tro, vandra i ett heligt lefverne. Förbarma dig öfver de arma hedningar, och alla de folk, som sitta i mörkret och dödens skugga, sänd dem ditt heliga ord med en stor evangelisters skara; utgjut din Helige Ande öfver alla folk, och uppväck i din kristenhet mera nit och allvar för ditt rikes utbredande. Värdes se i nåd till alla sjuka, svårmodiga och bedröfvade samt dem vederqvicka, hjelpa och trösta; värdes ock alla enkor och faderlösa, fattiga och förtryckta försörja och försvara. Bevara och välsigna all öfverhet och isynnerhet vårt lands presi-

dent, denna stats guvernör, alla trogna embetsmän, krigsmagten till lands och vatten, samt vårt lands alla öfriga inbyggare, ditt heliga namn till ära och oss alla till inbördes välfärd. Välsigna vårt lands styrelse, gif fridsam och lycklig sammanlefnad, god och tjenlig väderlek, rättsinniga och kristliga råd uti allt hvad vi företage, och efter detta lifvet en evig salighet, genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåte dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss från ondo; ty riket är ditt och magten och härligheten i evighet, Amen.

Sedan allt är slutadt på predikstolen, sjunges en psalm eller vers, hvarefter presten, vänd mot församlingen sjunger eller säger:

Herren vare med eder!

Då presten läser, svaras icke, men då han sjunger svarar församlingen:

Med dig vare ock Herren!

Derefter läser eller sjunger presten bönen efter evangelium för dagen; men å böndagar efterföljande bön:

Herre, Herre Gud, barmhertig, långmodig, af stor nåd och mildhet! Åter i dag hafver du kallat oss till bättring; ännu i dag tillbjuder du oss din nåd. Måtte ingen ibland oss ännu längre förhärda sitt hjerta! Upplys du oss, att vår ånger må vara upprigtig, vår bättring allvarlig. Låt oss aldrig uppsåtligen bryta de löften vi dig i dag gifvit; och förläna oss nåd, att alltid blifva det folk, som,

N:o 300.

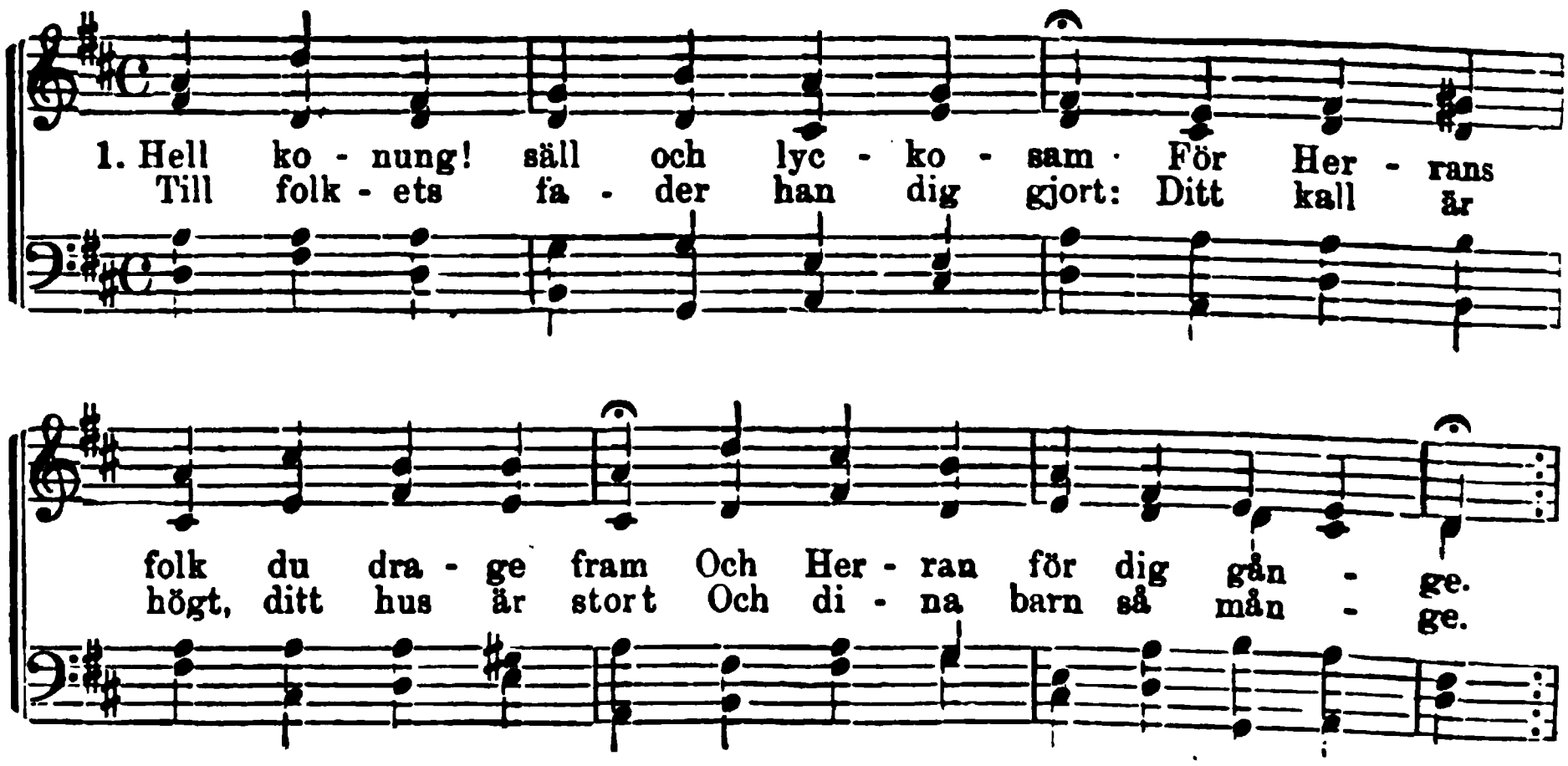

under alla skiften, förtröstar på din mägtiga hjelp, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Sedan sjunger presten:

Tackom och lofvom Herren!
Halleluja, halleluja, halleluja!

Församlingen svarar:

Herren vare tack och lof!
Halleluja, halleluja, halleluja!

Eller ock säger presten:

Tackom och lofvom Herren!
Herren vare tack och lof!

Sist säger presten:

Böjer edra hjertan till Gud, och anammer välsignelsen.

Herren välsigne eder, och bevare eder; Herren upplyse sitt ansigte öfver eder, och vare eder nådig; Herren vände sitt ansigte till eder, och gifve eder en evig frid, i Guds Faders och Sons och den Helige Andes namn. Amen.

Gudstjensten slutas med en psalm eller vers.

b) *Ordning för högmessan då nattvardsgång hålles.*

Först sjunges en botpsalm, hvarunder presten går till altaret, och sedan sången är slutad, börjas skriftermålstalet:

I Guds, Faders och Sons och den Helige Andes, namn.

Sedan talet är slutadt, läses den vanliga syndabekännelsen med den derpå följande bönen; hvarefter aflösningen förkunnas med följande ord:

Är denna eder syndabekännelse uppriktig, och begären I alltså med botfärdiga hjertan edra synders förlåtelse för Jesu Kristi skull, så är ock i kraft af Guds ord och löfte, fast och visst, att Gud af nåd förlåter eder alla synder; och denna edra synders förlåtelse tillsäger jag eder på vår Herres Jesu Kristi befallning, i Guds, Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

eller:

Är denna eder syndabekännelse oskrymtad, så att I erkännen eder såsom arma och förtappade syndare inför Gud, och är det eder innerliga längtan och åstundan, att igenom Jesus Kristus ifrån alla edra synder frälste och friade varda, så försäkrar jag, såsom Jesu Kristi tjenare, att Gud af nåd och för Kristi skull förlåtit eder alla edra synder, och denna edra synders nådiga förlåtelse förkunnar och tillsäger jag eder i Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Derefter säger presten:

Ära vare Gud i höjden m. m.

Församlingen sjunger första versen af psalmen N:o 24: Allena Gud i himmelrik m. m.

Hvarefter högmessogudstjensten fortgår som vanligt: med altargudstjenst, predikan, böner efter predikan, m. m. och

Bön för dem, som skola begå Herrens Nattvard.

O Herre, Jesus Kristus! som i den heliga nattvarden gifver oss, under bröd och vin, din dyra lekamen och blod! Förläna dem, som nu tänka deraf delaktige varda, din Helige Ande, att de den värdigt undfå, sin tro till styrka och försäkran om syndernas förlåtelse. Gif nåd, att de med rättsinniga hjertan påminna sig din bittra pina och död,

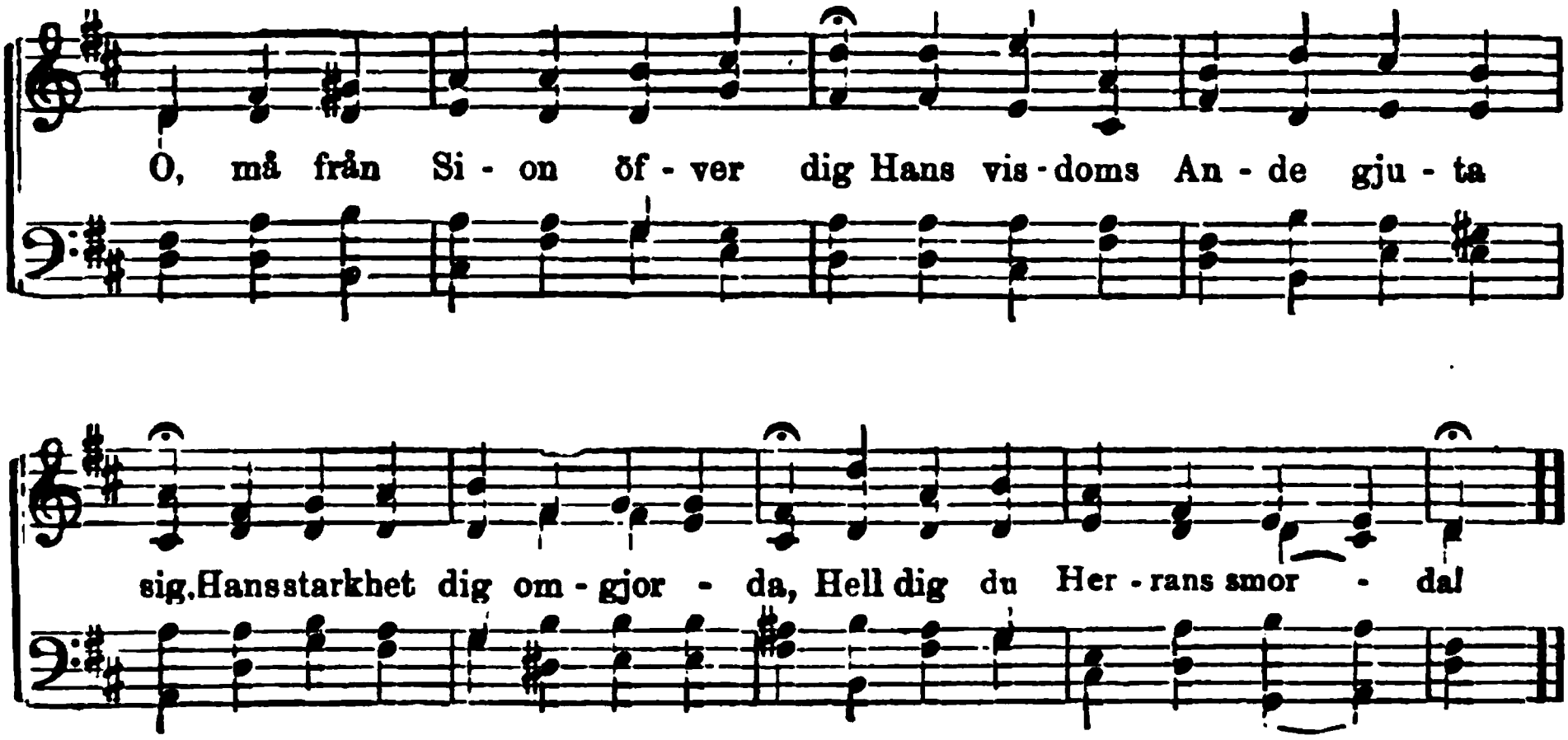

förnya det förbund, som de i döpelsen ingått hafva, och allvarligen föresätta sig, med din hjelp, att framhärda uti en sann tro, gudaktighet, kärlek, fast hopp och kristligt tålamod, och således icke uppsåtligen öfverträda, hvad de vid aflösningen inför ditt heliga ansigte utlofvat hafva; på det de med alla trogna må omsider af den stora nattvarden i himmelen delaktige varda! Amen.

Fader vår m. m.

Sedan allt är slutadt på predikstolen sjunges en kort psalm eller några verser, hvarunder presten går för altaret och börjar vänd åt folket, med denna förmaning:

Välsignade kristne! Öppnom andäktiga hjertan! Betraktom med vördnad det nådemedel, hvarmed Guds förbarmande kärlek vid Jesu bord hugsvalar botfärdiga och betungade själar! Här begås i dag Jesu nattvard. Här utdelas och anammas, under bröd och vin, hans lekamen och blod, på ett öfvernaturligt och outransakligt sätt, efter Guds egen vishet, sanning och allsmägtighet, som den heliga nattvarden sjelf stiftat hafver. Huru vi skola skicklige finnas att varda delaktige af dessa dyra håfvor, lärer oss aposteln Paulus, då han förmanar, att vi, hvar för sig, pröfve oss sjelfva, och så äte af detta bröd och dricke af denna kalk. Och hafve vi då pröfvat oss rätteligen, när vi besinnat våra brott och synder, hungre och törste efter rättfärdigheten och försoningsnåden i Kristo, hvarom alle botfärdige i detta sakrament försäkrade varda, och när vi fatte ett allvarligt uppsåt att härefter bättra oss, fly synden och föra ett rättfärdigt lefverne. Så hafver ock vår Herre befalt, att bruka detta sakrament sig till åminnelse, det är, att vi härvid ihågkomme hans död och blods-

utgjutelse, och betänke och tro, att den till våra synders förlåtelse skedd är. Derföre, om vi, med uppriktig hjertans ånger och tillförsigt till vår dyre Frälsare, äte af detta bröd och dricke af denna kalk, i en fast tro till de ord, som vi här höre, att Kristus är död för oss, och hans blod utgjutet för våra synder; så varde vi ock förvissade om syndernas förlåtelse, frälste ifrån döden, som syndens lön är, och få evinnerligt lif med Kristo. Men den som ovärdigt, det är, med ett obotfärdigt hjerta, utan tro på Guds löfte, utan försonlighet och utan uppsåt till bättring, äter af detta bröd och dricker af Herrens kalk, han varder saker på Herrens lekamen och blod, och ådrager sig dermed fördömelse. Derifrån Gud Fader och Son och den Helige Ande oss nådigt bevare! Amen.

Sedan sjunger eller säger presten, ännu vänd till folket:

Herren vare med eder!

Då presten läser, svaras icke, men då han sjunger, svarar församlingen:

Med dig vare ock Herren!

Presten sjunger eller säger ytterligare:

Upplyfter edra hjertan till Gud!

I det förra fallet svarar församlingen:

Gud upplyfte våra hjertan!

Sedan läser eller sjunger presten, vänd till altaret:

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt då han förrådd vardt, tog brödet, tackade, bröt det och gaf sina lärjungar och sade: Tager och äter; detta är min lekamen, den för eder utgifven varder. Gören det till min åminnelse.

Sammalunda tog han ock kalken, tackade, och gaf sina lärjungar och sade: Tager och dricker

N:o 301.

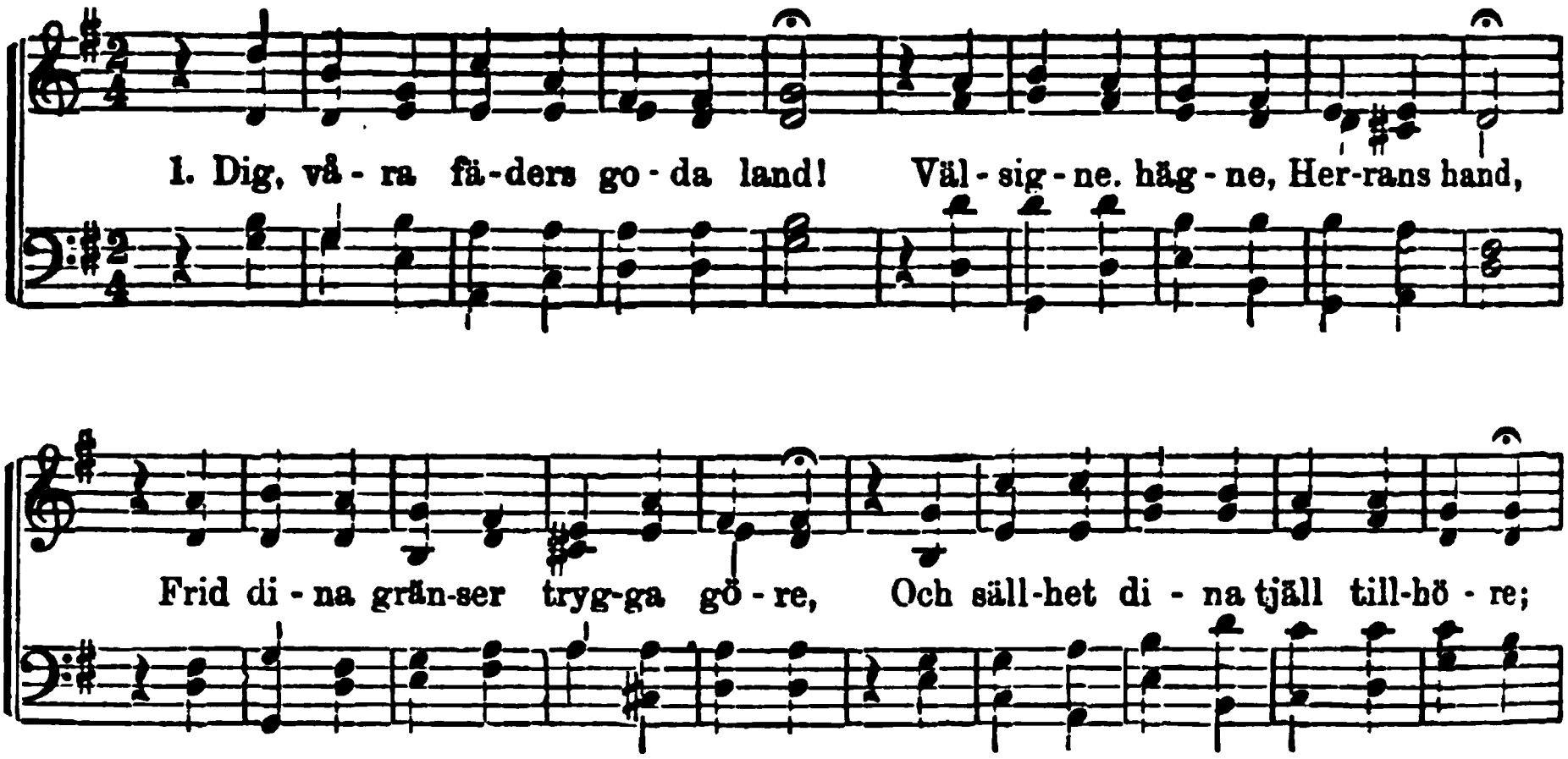

häraf alle! Denne kalk är det nya förbundet i mitt blod, som för eder och för många utgjutet varder till syndernas förlåtelse. Så ofta, som I det gören, gören det till min åminnelse.

Derefter läses eller sjunges:

Helig, helig, helig Herre Gud, allsmägtige! Fulle äro himlarne och jorden utaf din härlighet. Gif salighet af höjden! Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn! Gif salighet af höjden!

Presten fortfar:

Låtom oss nu alle bedja, såsom vår Herre Jesus Kristus sjelf oss lärt hafver:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja såsom i himmelen så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåte dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss från ondo; ty riket är ditt och magten och härligheten i evighet. Amen.

Sedan säger presten:

Herrens frid vare med eder!

Nu framträder nattvardsgästerna, och församlingen instämmer:

O Guds Lam, som borttager verldens synder, fräls oss, milde Herre Gud!

O Guds Lam, som borttager verldens synder, hör oss, milde Herre Gud!

O Guds Lam, som borttager verldens synder, gif oss din frid och välsignelse!

Derefter sjunges af församlingen någon nattvardspsalm.

Under sången meddelas åt hvarje nattvardsgäst, först brödet, hvarvid för hvar och en säges:

Jesus Kristus, hvilkens lekamen du anammar, bevare dig till evinnerligt lif! Amen.

Sedan kalken, hvarvid äfven för hvar och en säges:

Jesus Kristus, hvilkens blod du anammar, bevare dig till evinnerligt lif! Amen.

Sedan sången är slutad säger presten:

Herren vare med eder!
Låtom oss tacka och bedja!

Vi tacke dig, allsmägtige Fader, som denna heliga nattvarden, genom din Son, Jesus Kristus, oss till tröst och salighet, stiftat hafver, och bedje dig: Förläna oss nåd att så begå Jesu åminnelse på jorden, att vi också måtte delaktige varda af den stora nattvarden i himmelen! Amen.

Derefter vänder sig presten till folket och sjunger:

Tackom och lofvom Herren!
Halleluja, halleluja, halleluja!

Församlingen svarar:

Herren vare tack och lof!
Halleluja, halleluja, halleluja!

Eller ock säger presten:

Tackom och lofvom Herren!
Herren vare tack och lof!

Sist säger presten:

Böjer edra hjertan till Gud, och anammer välsignelsen.

Herren välsigne eder, och bevare eder Herren upplyse sitt ansigte öfver eder, och vare eder nådig; Herren vände sitt ansigte till eder, och gifve eder en evig frid, i Guds Faders och Sons och den Helige Andes namn. Amen.

Efter välsignelsen sjunges en kort psalm eller vers.

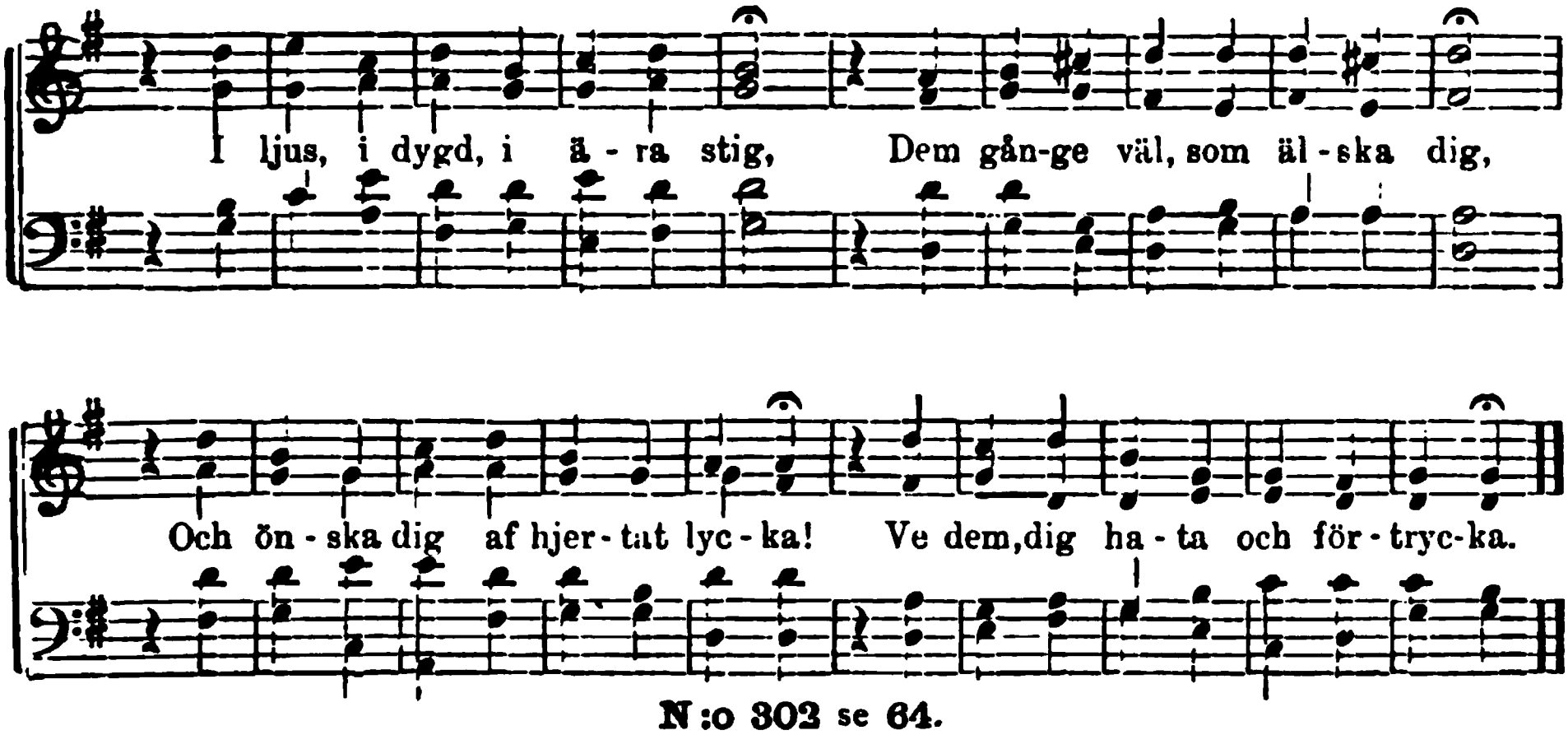

N:o 302 se 64.

2. Barndopet.

Först frågar presten, hvilka barnet tillhörer, der det honom eljest icke är kunnigt; om barnet förut är döpt eller ej; och hvad namn det skall hafva; samt börjar sedan sålunda:

I Guds Faders och Sons och den Helige Andes namn.

Oss kristna är igenom Guds ord väl kunnigt, att alla menniskor födas med synd. Vi vete ock, att om Jesus, Guds Son, vår Frälsare icke kommit i verlden, hade vi blifvit evigt förtappade. Emedan nu detta barnet, så väl som vi och alle andre, förr än de igenom vatten och Anden varda födde på nytt, icke kan ingå i Guds rike, utan dertill behöfver Guds nåd och hjelp, den Jesus alla menniskor, ehvad de äro yngre eller äldre, förvärfvat och tillbjuder; derföre vilje vi fullgöra, hvad en kristlig kärlek af oss kräfver, och genom dopet öfverlemna detta barn till Gud vår Frälsare, Jesus Kristus; bedjande af allt hjerta, att han värdes det nådeligen undfå och förläna det sin Andes kraft, till tro, till syndernas förlåtelse och till en sann gudaktighet; att det, såsom en rättskaffens medlem i hans församling, må delaktigt varda utaf all den salighet, som Jesus oss förvärfvat och kristendomen lofvar. Härtill förläne Gud sin välsignelse, för Jesu Kristi skull. Amen.

Upplyfter edra hjertan till Gud!

Vår Herre, Jesus Kristus, hafver den heliga döpelsen sjelf instiftat, då han sade till sina lärjungar: (Matt. 28: 18, 19.)

Mig är gifven all magt i himmelen och på jorden. Gån fördenskull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn, lärande dem att hålla allt det jag har befalt eder.

Om döpelsens nytta och nödvändighet lärer oss vår dyre Frälsare: (Mark. 16: 16.)

Den som tror och blifver döpt, han skall varda frälst, men, den som icke tror, han skall varda fördömd.

Och (Joh. 3: 5.)

Utan att en varder född af vatten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike.

Ytterligare säger presten följande bön:

Allsmägtige, evige Gud, kärleksrike Fader! Vi bedje dig, att du värdes med nåd omfatta detta barn, det du till delaktighet i Jesus Kristus kallat hafver. Upptag det, igenom den heliga döpelsen, till ditt barn, till en medlem i din Sons rike. Upplys det med din visdom. Helga dess hjerta, och förläna det, igenom den Helige Ande, kraft att fly synden och tjena dig i helighet och rättfärdighet, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Att Gud nådeligen hörer sin församlings bön, derom förvissar oss det heliga och trösterika evangelium, hvilket läses i Mark. 10: 13—16:

De buro fram barn till Jesus, att han skulle taga på dem, men lärjungarne näpste dem som framburo dem. Och när Jesus såg det, vardt han misslynt och sade till dem: Låten barnen komma till mig och förmenen dem icke; ty sådana hörer Guds rike till. Sannerligen säger jag eder: Hvilken som icke mottager Guds rike såsom ett barn, han kommer aldrig der in. Och han tog dem upp i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem.

N:o 303.

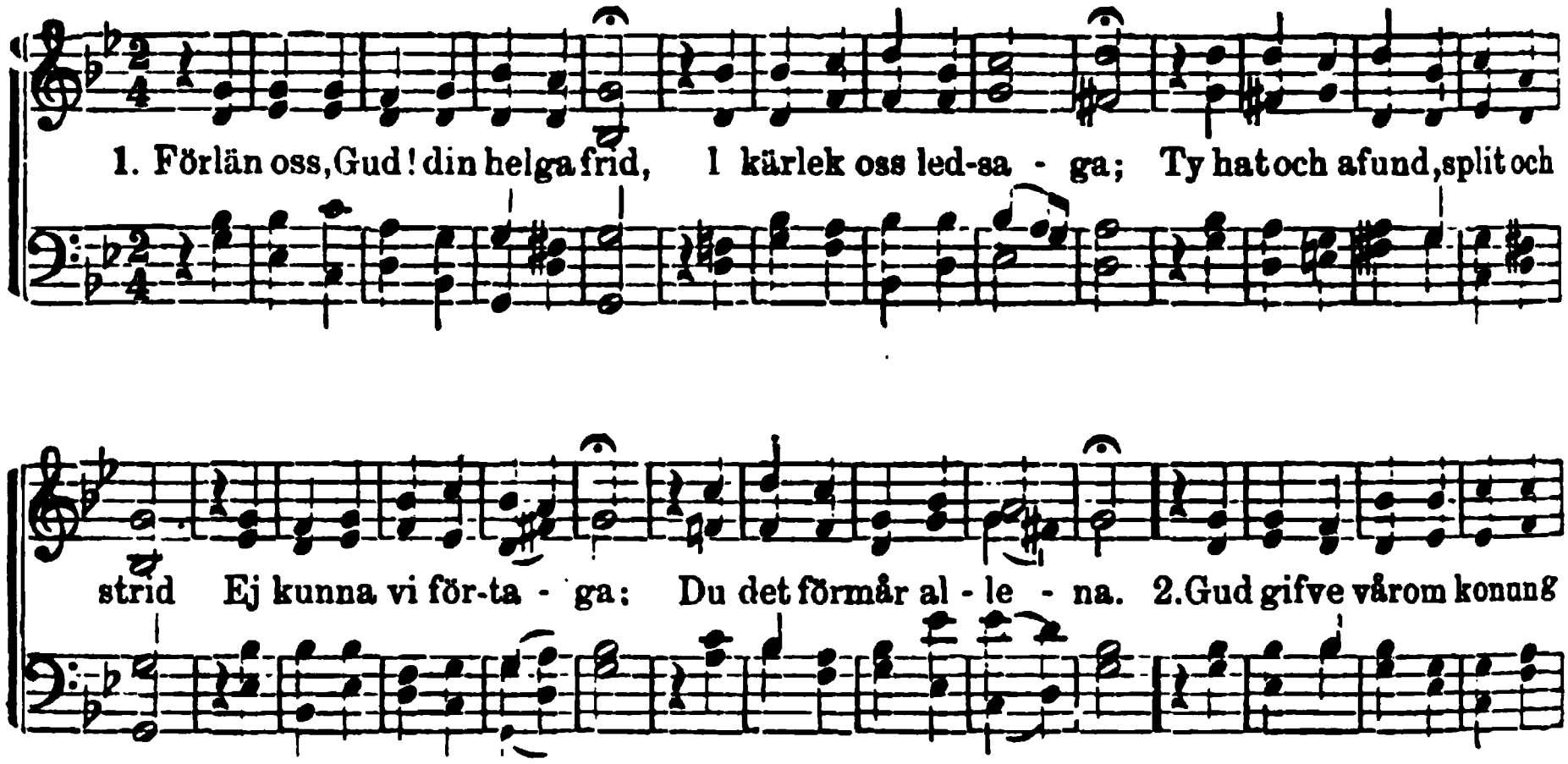

Derpå lägger presten sin hand på barnets hufvud och beder:

Fader vår, som är i himmelen? Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåte dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss från ondo; ty riket är ditt och magten och härligheten i evighet, Amen.

Presten fortfar att bedja:

Herren Gud den evige förbarmaren, hvilkens försyn låtit dig födas, och hvilkens nåd kallat dig till delaktighet uti ljuset, genom vår Frälsare Jesus Kristus, bevare dig ifrån syndens välde och behålle dig i sin sanning och fruktan, nu och till evig tid. Amen.

Låtom oss höra den kristna tro, till hvilken detta barnet skall döpas:

Jag tror på Gud Fader, allsmägtig, himmelens och jordens skapare.

Och på Jesus Kristus, hans ende Son, vår Herre, hvilken aflad är af den Helige Ande; född af jungfru Maria; pint under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafven; nederstigen till helvetet; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmägtig Guds Faders högra hand; dädan igenkommande, till att döma lefvande och döda.

Och på den Helige Ande; en, helig, kristlig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse; lekamens uppståndelse och ett evigt lif.

Ytterligare säger presten:

Detta är den kristna församlingens allmänna bekännelse af den tro, som gör oss villiga och skickliga till att utöfva den kärlek, som Frälsaren lärer oss, då han säger:

Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjerta och af all din själ och af allt ditt förstånd. Detta är det yppersta och främsta budet. Det andra är detta likt: Du skall älska din nästa såsom dig sjelf.

Derefter frågar presten:

Viljen I, att detta barn skall till denna tro varda döpt, och således genom dopet i Kristus och hans kyrkas gemenskap upptagas?

Faddrarne svara: Ja.

Nu tager presten barnet och begjuter dess hufvud tre gånger med vatten och säger:

Jag döper dig, N. N., i Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Sedan barnet blifvit återlemnadt till faddrarna, säger presten:

I den treenige Gudens namn är nu detta barn, igenom den heliga döpelsen, upptaget till medlem af den kristna församlingen och berättigadt till ett fullkomligt åtnjutande af alla dess förmåner. Gud förläne det sin nåd att, i alla sina lifsdagar, sitt döpelseförbund troget hålla och uppfylla.

Låtom oss tacka och bedja!

Allsmägtige, evige Gud, kärleksrike Fader! Vi tacke dig af allt hjerta, att du din heliga kristna kyrka alltid vid magt håller och förökar, och nu hafver låtit detta barnet födas på nytt till ett evigt lif. Vi bedje dig, att du värdes det i döpelsens nåd städse bevara, så att det må uppväxa i din

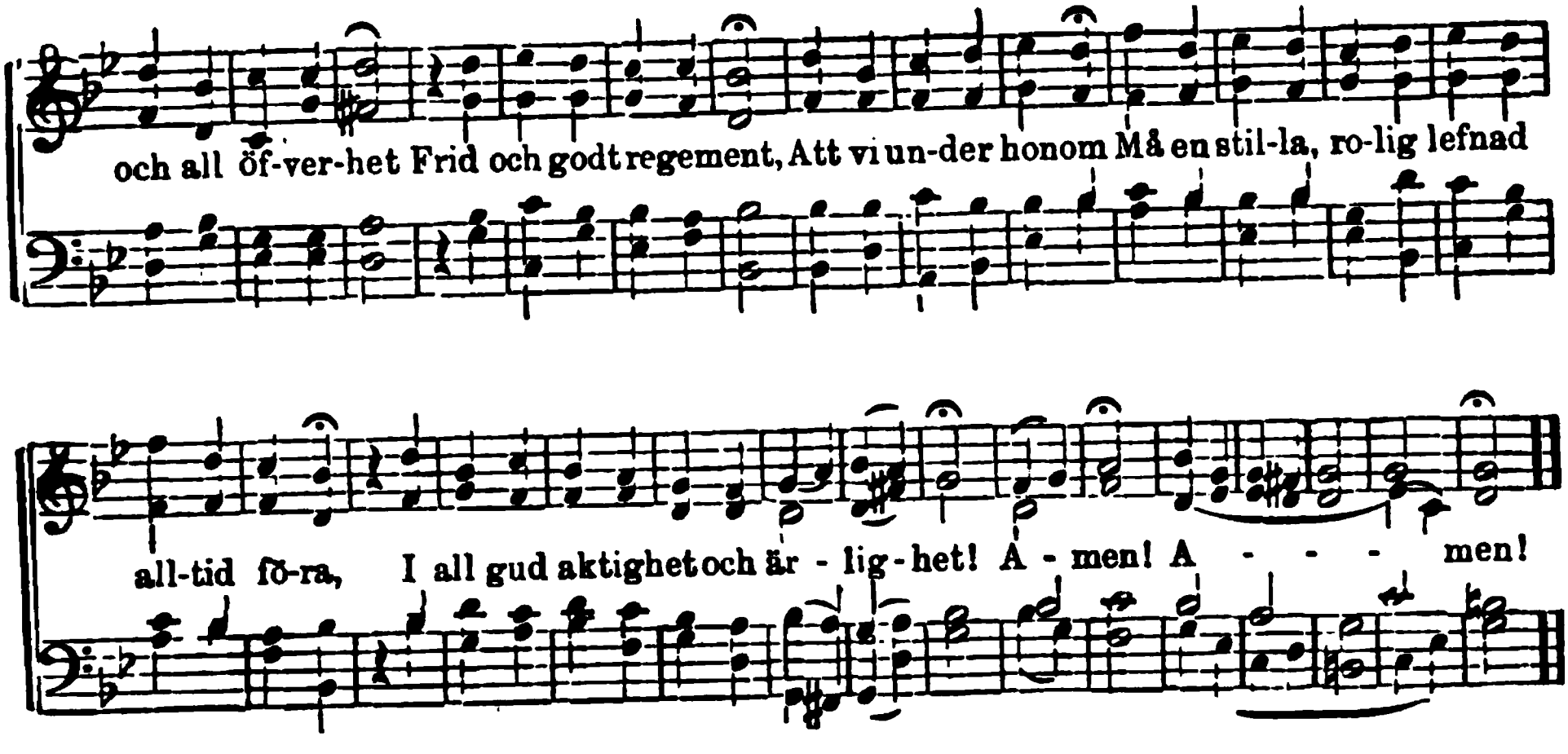

fruktan, och såsom det är begrafvet med Kristo genom dopet i döden, det ock i hans uppståndelses kraft må vandra i ett nytt lefverne, alltid vara dig behagligt, och efter detta lifvet undfå de saligas arfvedel i himmelen, genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Sedan läser presten öfver barnet välsignelsen:

Herren välsigne dig, och bevare dig; Herren upplyse sitt ansigte öfver dig, och vare dig nådig; Herren vände sitt ansigte till dig, och gifve dig en evig frid, i Guds Faders och Sons och den Helige Andes namn. Amen.

Sist förmanar presten faddrarne således:

Älskade kristne! Emedan detta barnet, genom nya födelsens bad, som är skedt genom vatten och den Helige Ande, blifvit Guds barn och Jesu Kristi medarfvinge; så betänken I, som dertill vittnen varit, eder pligt, att näst barnets föräldrar, och i synnerhet vid deras frånfälle, i barnets omyndiga år, sorgfälligt tillse, att det uppväxer i dygd och Herrens fruktan, så att det troget håller, hvad nu genom eder i dopet utlofvadt är. Om I detta med Guds nåd viljen efterkomma, så svarer härtill Ja!

Sv.: Ja!

Då dopet sker offentligen inför en hel församling i kyrkan, tillägger presten följande erinran:

Kristne! Låtom oss besinna den stora nåd och barmhertighet Herren med oss i det heliga dopet gjort hafver, i det att han upptagit oss till medlemmar i sitt nåderike på jorden och till arfvingar af den eviga saligheten i himmelen. Påminnom oss det dyra förbund vi i dopet ingått med vår Gud och frälsare, och, om detta förbund blifvit brutet, måtte vi i dag kraftig manas att återvända

till honom i en sann bättring och en lefvande tro. Blifve det ock vårt allvarliga uppsåt att i tro, kärlek och förtröstan mer och mer efterfölja vår Frälsare, som kallat oss alla till medarfvingar i de saligas eviga boningar i himmelen. Amen.

Derefter säger presten:

Gån i Herrens frid!

3. Ungdomens första nattvardsgång (Konfirmation).

På den utsatta dagen, och sedan barnen äro i koret samlade omkring altaret, begynnes akten med afsjungandet af en psalm.

Då psalmen är slutad, håller presten ifrån altaret till dem ett kort tal, hvarefter förhöret vidtager och så inrättas, att de allra hufvudsakligaste delarne af saligheten läran blifva genomgångne.

Från förhöret öfvergår presten till nedanstående frågor, genom att tilltala ungdomen på detta sätt:

Älskade barn! I hafven nu korteligen redogjort för eder insigt i den lära, hvilken vår Herre Jesus Kristus i sitt heliga ord oss uppenbarat och som i hans församling förkunnas och bekännes. Denna är ock den tro, till hvilken I döpte ären. Jag uppmanar nu eder att inför Gud och denna kristna församling svara och bekänna:

Tron I på Gud Fader, allsmägtig, himmelens och jordens skapare?

Sv.: Ja.

Tron I på Jesus Kristus, hans ende Son, m. m.

Sv.: Ja.

Tron I på den Helige Ande; en, m. m.

Sv.: Ja.

Är det edert allvarliga uppsåt att, i kraft af döpelsens nåd, i denna tro intill ändan faste blifva

N:o 304.

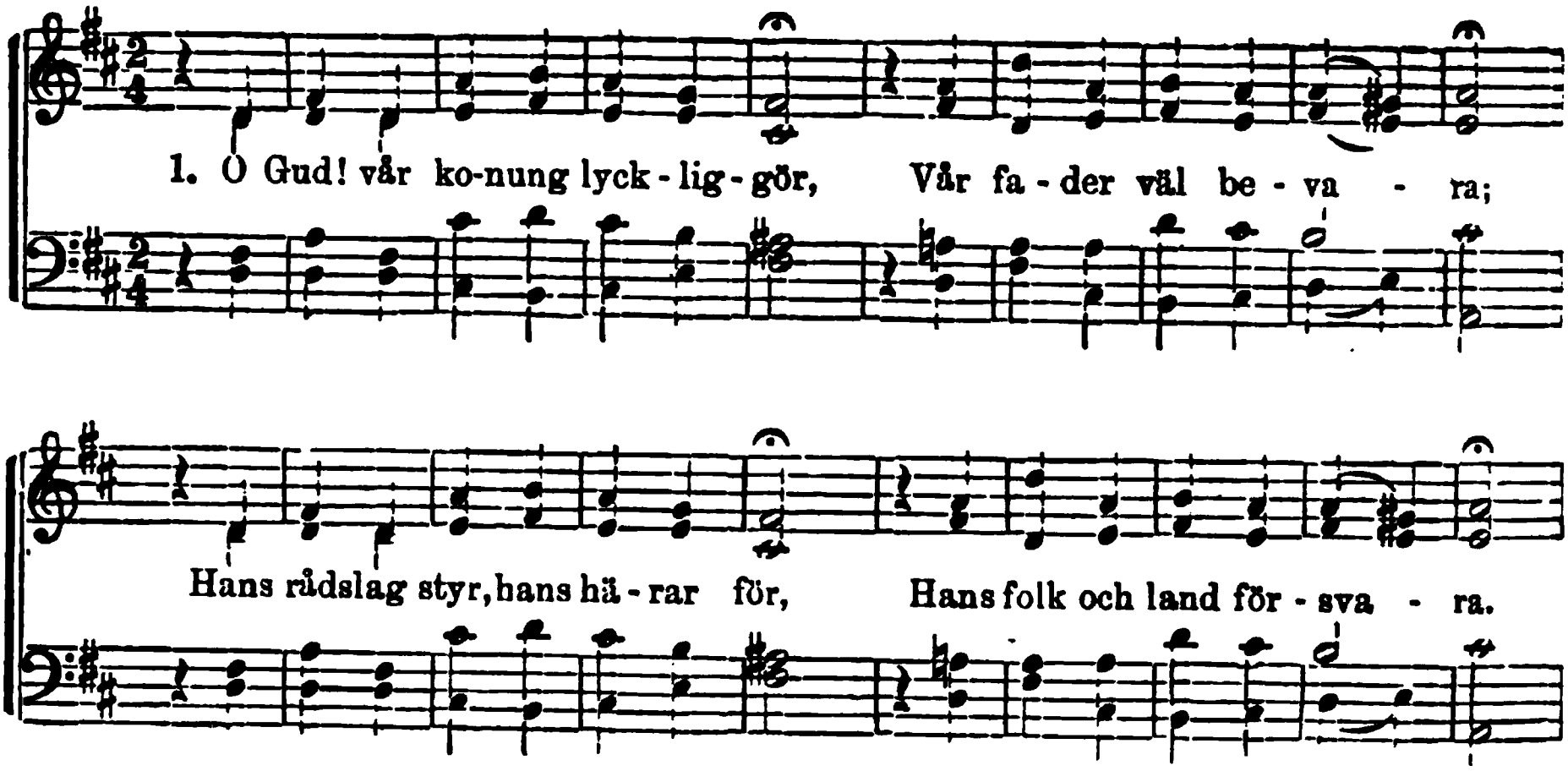

och, såsom Kristi efterföljare, genom tron vandra i ett nytt lefverne, så att I älsken Herren eder Gud öfver all ting och eder nästa såsom eder sjelfva?

Sv.: Ja.

Viljen I derföre med Guds hjelp, under vaksamhet och bön flitigt bruka Guds ord och troget söka eder Frälsare i hans heliga nattvard?

Sv.: Ja.

Sedan dessa äro samfäldt besvarade med ja, säger presten:

Älskade barn! inför Gud, den allvetande och allestädes närvarande, hafven I nu med egen mun aflagt eder trosbekännelse och edra troslöften. Herren förläne, genom sin nåd, att hela edert lif och alla edra krafter må vara helgade till hans vilja och tjenst i Kristus Jesus.

Här falla barnen på knä, och presten fortfar:

Vår Herres Jesu Kristi Fader gifve eder kraft efter sin härlighets rikedomar, att I genom hans Ande varden starke till den invärtes menniskan och uppfyllens med allehanda Guds fullhet. Amen.

Presten knäböjer, vänd mot barnen, och beder:

Fader vår, m. m.

Derefter stiger presten upp, och säger:

Låtom oss nu förena oss i trogna förböner för dessa barnen.

Presten vänder sig till altaret, och säger:

Allsmägtige, barmhertige Gud, himmelske Fader, du som allt godt i oss begynner och fulländar! Vi bedje dig för dessa barn, som du genom ditt dop på nytt födt, och genom ditt ord låtit till den kunskap komma, att de sjelfve nu hafva kunnat inför din församling bekänna din nåd och kärlek i Kristus Jesus, vår Herre, fullborda det goda verk som du i dem begynt hafver. Lär deras hjertan allt mera känna värdet af den salighet, hvilken din enfödde Son genom återlösning dem beredt. De äro svaga; styrk du dem med din kraft. De skola vandra genom en farlig verld: led du dem efter ditt råd. De komma i hvarjehanda frestelser: hjelp du dem att kämpa och segra. Gif din visdoms och starkhets ande, som är din Sons ande, i deras hjertan. Bered dem genom samma din ande till ett saligt åtnjutande af den heliga nattvarden, och låt deras första nattvardsgång och alla deras nattvardsgångar stärka och hugsvala deras hjertan. Trösta dem i all nöd och anfäktning med din andas frid och fröjd, och hjelp dem att utan återvändo vaka och bedja och redo vara, på det att de måge med alla trogna din käre Sons tillkommelse trösteligen förbida, och dig med samma din Son och den Helige Ande allt mer och mer känna, älska och inför all verlden med ord och gerningar bekänna och prisa. Amen.

Derefter vänder sig presten till församlingen.

Böjer edra hjertan till Gud och anammer välsignelsen.

Herren välsigne eder, m. m.

Sedan barnen derefter uppstigit, slutas förrättningen med en psalm.

På den följande helgdagen, då barnen, efter förrättadt skriftermål, tillsammans begå Herrens nattvard, hålles till dem från predikstolen, näst före nattvardsbönen, ett för tillfället lämpadt kort tal, som, efter dess öfvergång, omständigheterna kunna påkalla, slutas med sistnämnda bön, efter hvilken, på vanligt sätt följer Fader vår med slutönskan öfver församlingen.

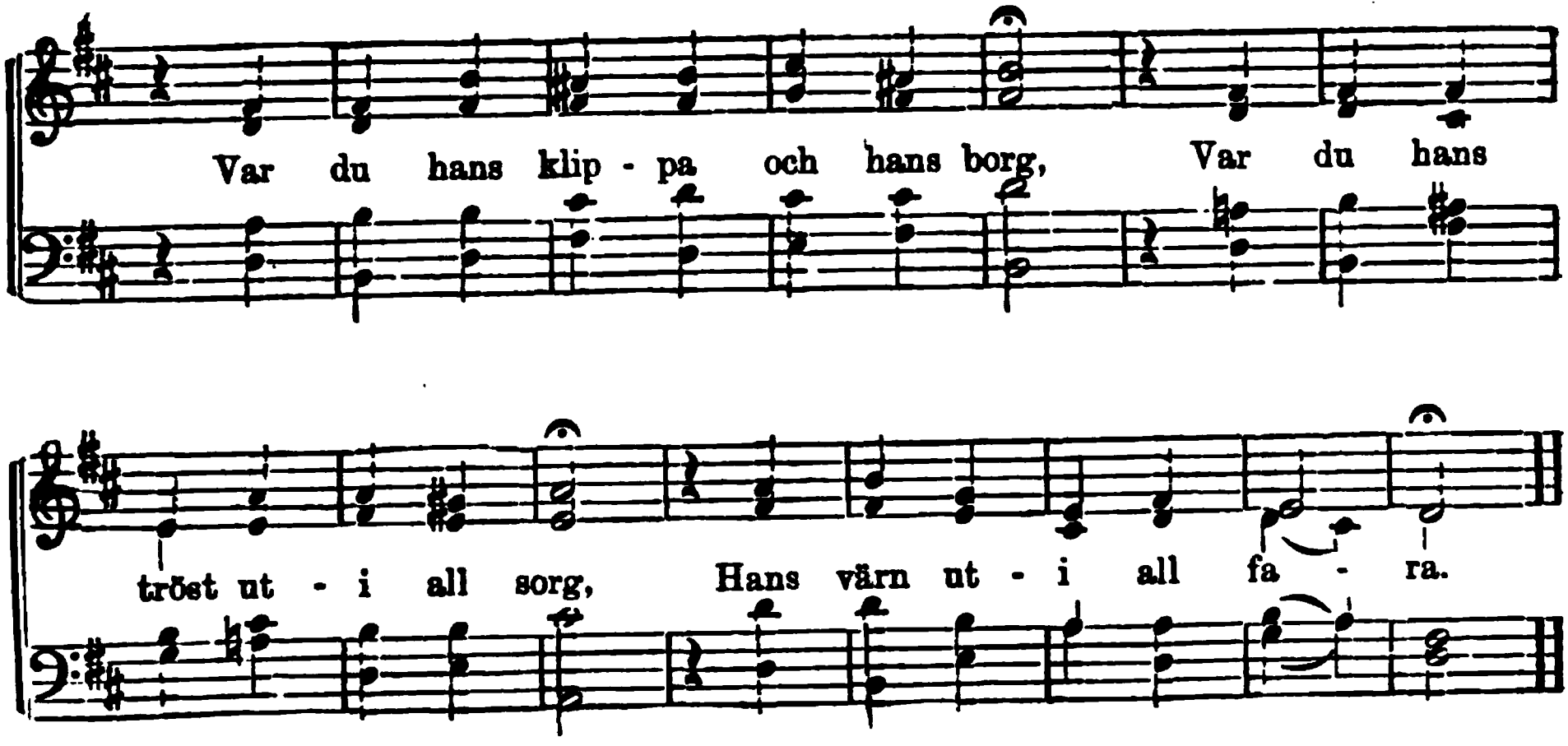

4. Formulär för församlingsmedlemmars intagande.

1:o. *Sådana som varit medlemmar af lutherska kyrkan i fäderneslandet.*

Deras namn, som begärt inträde, uppropas och då de framträdt till altarringen eller uppstått i sina bänkar, som bruket må vara, tilltalas de på följande sätt:

I Guds, Faders och Sons och den Helige Andes namn.

Käre vänner! I hafven begärt att blifva medlemmar af denna vår kristliga församling, och i Herrens församlings namn helsar jag eder välkomna, att med oss dela Guds rikes förmåner och Guds rikes strider.

Det är i sanning en stor och ovärderlig förmån redan det, att få tillhöra Kristi stridande kyrka på jorden. Här hafva vi evangelii predikan, det ord, som visst är och lära kan, och som våra själar kan saliga göra; här hafva vi de heliga och högvördiga sakramenterna efter Kristi ord och instiftelse; här är det, som Guds Helige Ande genom dessa nådemedel skänkes åt syndare, samt verkar i deras hjertan den bättring, som är inför Gud, och den tro, som är till vår Herre Jesus Kristus; här är det, som den rätta trösten gifves mot alla sorger och allt lidande, mot synd och död; ja, här i Kristi nåderike på jorden är det, som vi skola uppfostras och beredas, att en gång blifva saliga medlemmar af Guds triumferande församling i himmelen.

I denna Guds nådesinrättning på jorden blefven I redan i eder späda barndom genom det heliga dopet intagna. I hafven ock vid mognare år aflagt eder trosbekännelse och lofvat att blifva eder

Herre och Frälsare trogna. Vi vilja derföre icke affordra eder någon ny bekännelse, vi önska blott veta, om I äfven i detta land viljen vidblifva vår gamla oförgängliga tro och lära.

I församlingens namn får jag derföre tillfråga eder:

1:o. Viljen I troget förblifva vid den bekännelse, som I redan en gång inför Herrens altare hafven aflagt, och erkännen I de löften, som I då gåfven eder Gud och Frälsare? Sv.: Ja.

2:o. Tron och bekännen I således, att den heliga skrift är Guds ord, och derföre den enda tillräckliga och ofelbara regeln och rättesnöret för menniskornas tro och lefverne, samt att augsburgiska bekännelsen och Luthers lilla katekes utgöra en kort, men sann sammanfattning af kristendomens hufvudläror? Sv.: Ja.

3:o. Lofven I också, att redligen iakttaga de pligter, hvartill denna bekännelse i allmänhet och ledamotskapet af församlingen isynnerhet förbinda eder? Sv.: Ja.

Till följe af hvad I nu hafven betygat, får jag härmed förklara eder vara medlemmar af denna vår ev. luth. församling, och hafven I såsom sådana, lika med oss, en fri och öppen tillgång till Guds rikes skatter och nådemedlens bruk. Herren förläne eder sin nåd att betjena eder af denna förmån till eder frälsning och eviga salighet.

Afslutas med tacksägelse till Herren för hans nåderikes skatter och bön för församlingen i allmänhet och de nyintagne isynnerhet.

2:o. *Sådana som förut blifvit döpta och tillhört andra kyrkosamfund.*

Börjas lika med föregående, till orden: I denna Guds nådes inrättning, hvarest här i stället fortsättes sålunda:

N:o 305.

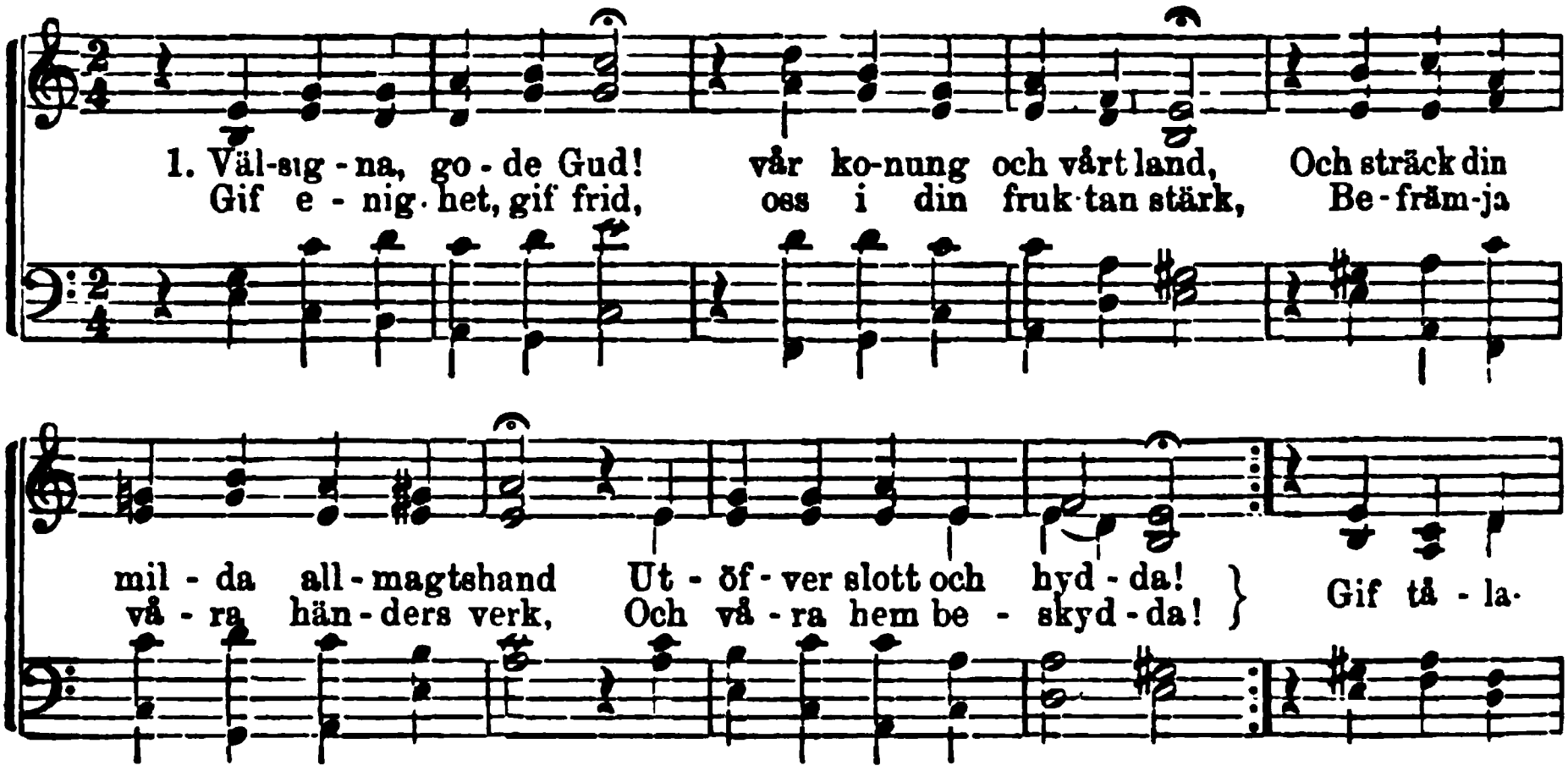

I hafven redan genom det heliga dopet blifvit i Guds nåderike upptagne. Men då I nu viljen förena eder med denna församling, så hafven I också att inför församlingen offentligen bekänna, att I viljen antaga och vidblifva vår kyrkas oförgängliga tro och lära.

I Herrens och församlingens namn får jag derföre tillfråga eder:

1:o. Erkännen I den stora nåd, som Herren redan gjort med eder, då han i det heliga dopet upptog eder i sitt nåderikes gemenskap, och förklaren I eder villiga, att hädanefter i alla edra lifsdagar tro på eder Gud och Frälsare, och honom i kärleken efterfölja? Sv.: Ja.

2:o. Tron och bekännen I, att den heliga skrift m. m.

Sedan fortsättes och slutas, som i föregående formulär anvist är.

5. Brudvigsel.

I Guds Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Käre vänner! Äktenskapet är af Gud sjelf stiftadt, då han i begynnelsen såg, att det icke var godt, att mannen var allena, och derföre skapade qvinnan till hans hjelp och välsignade dem och sade: "Varer fruktsamme och föröker eder och uppfyller jorden".

Hög och helig är denna stiftelse. Den är en synlig afbild af en stor andelig hemlighet nemligen af vår Herres Jesu Kristi förening med församlingen.

Detta lärer oss aposteln Paulus, då han säger, att mannen är hustruns hufvud såsom Kristus är

församlingens hufvud, och då han förmanar hustrurna att vara sina män underdåniga såsom Herranom, och männerna att älska sina hustrur såsom Kristus älskade församlingen och utgaf sig sjelf för henne.

Så har ock det äkta ståndet ett stort värf att i Herrens tjenst utföra. Genom äktenskapet vill Herren uppehålla sin kristenhet på jorden. Hvarje hus, som genom äktenskapet grundlägges, vill han hafva till sitt hus, der han varder känd och ärad, och der medlemmar uppfostras för hans himmelska rike.

Ty ligger der magt uppå att bedja Gud om en sådan maka, med hvilken man kan lefva tillsamman i sämja, kärlek och gudsfruktan, så att äktenskapet må begynnas och fortsättas, icke efter köttslig lusta och menniskosinne, utan i Gud och efter Guds sinne.

Dem, som så bygga sin förening, sker, ehvad dem än må vederfaras, lycka och salighet med deras äktenskap. Dertill vi öfver detta brudpar nedkalle Guds hjelp och välsignelse.

Inför Gud, den helige och allvetande och i denna församlings närvaro frågar jag dig, N. N., om du vill hafva denna N. N. till din äkta hustru och älska henne i nöd och lust?

Sv.: Ja.

Dernäst bruden.

Inför Gud m. m,

Nu mottager presten ringen och beder:

Allsmägtige Fader, evige Gud, du som sjelf är kärleken och välsignar alla dem, som dig frukta. Vi bedje dig: Se nådeligen till det förbund, hvilket dessa dina tjenare med detta vårdtecken inför

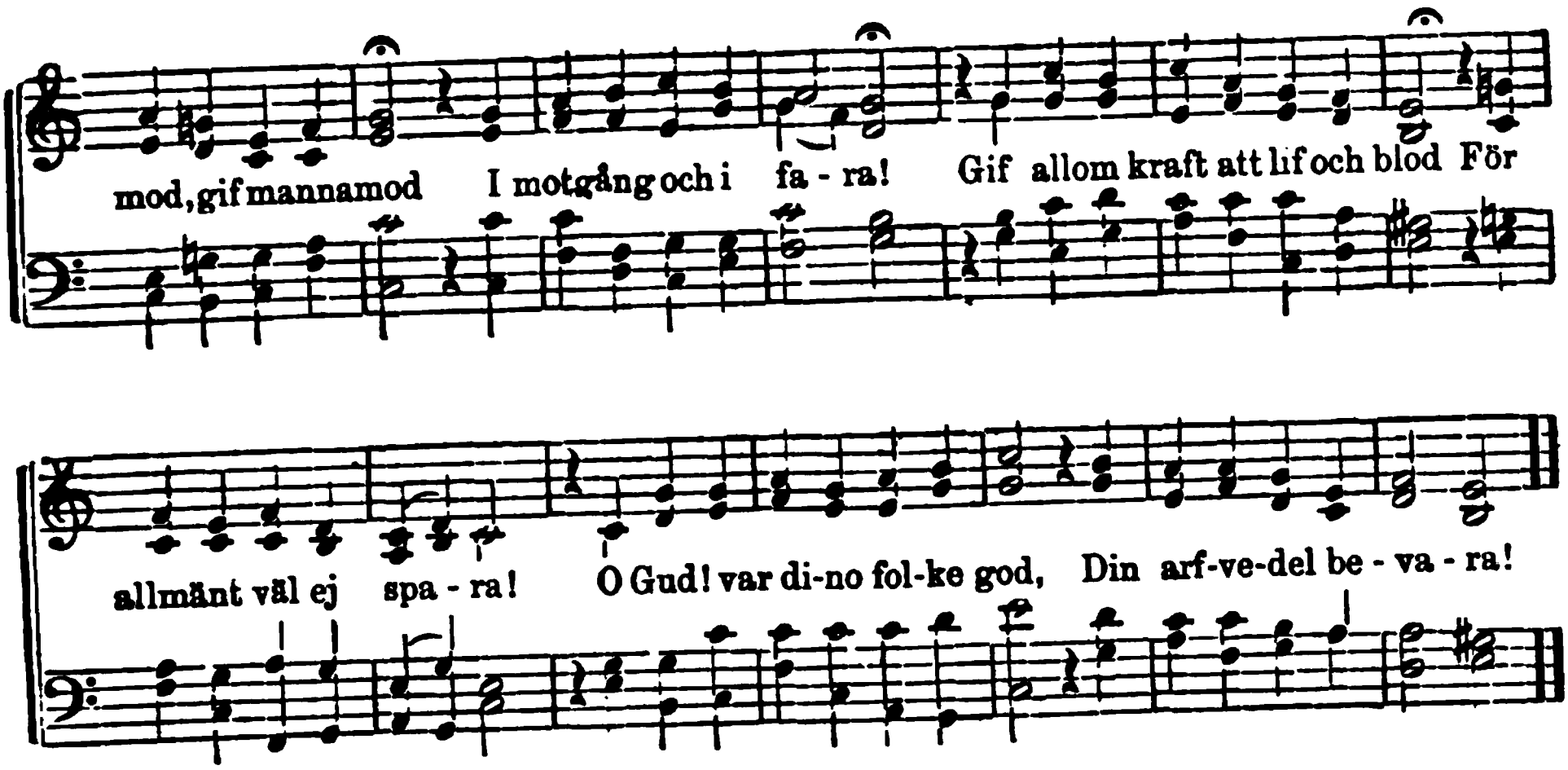

dig besegla. Gif dem nåd att så efter din heliga vilja och skickelse sitt äktenskap begynna och fortsätta, att det må vara dig till pris och ära och dem till frid och salighet; genom din älsklige Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Derefter tager brudgummen ringen och säger, under det han tillika med bruden håller den:

Jag, N. N., tager dig, N. N., nu till min äkta hustru, att älska dig i nöd och lust och till ett vårdtecken gifver jag dig denna ring.

Bruden svarar:

Jag, N. N., tager dig, N. N., nu till min äkta man, att älska dig i nöd och lust och till ett vårdtecken emottager jag denna ring.

I Guds Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Emedan I nu hvarandra till äkta tagit och sådant här offentligen inför Gud och denna kristna församling bekännen; alltså stadfäster jag, såsom Jesu Kristi tjenare, detta edert äktenskapsförbund i Guds Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Fader vår m. m.

Att äktenskapet är ett heligt förbund, som efter godtycke af menniskor icke kan upplösas, lärer oss vår Frälsare uti Matt. 19: 3—6:

Och Fariseerna gingo fram till honom, frestande honom, och sade: Är det lofligt för en man att skilja sin hustru från sig för hvilken orsak som helst? Men han svarade och sade till dem: Hafven I icke läst, att han, som skapade från begynnelsen, skapade dem man och qvinna och sade. "Fördenskull skall en man öfvergifva sin fader och sin moder och hålla sig till sin hustru, och de

tu skola vara ett kött"? Så äro de icke mer tu, utan ett kött. Hvad således Gud har sammanfogat må menniskan icke åtskilja.

Betänken dessa Herrens Jesu Kristi ord:

Förgäten aldrig, att edert äktenskapsförbund är orygglig, och upptagen med tålamod och tacksägelse allt hvad eder efter Guds skickelse kan vederfaras.

Herren vare med eder och ledsage eder i sin sanning och fruktan, nu och till evig tid. Amen.

Låtom oss bedja:

Allsmägtige, evige Gud, som hafver förenat man och qvinna och till deras förening gifvit din välsignelse: Se mildeligen till dessa dina tjenare, som hafva hvarandra till äkta tagit och begära att af dig blifva beskärmade. Gif din Heliga Ande uti deras hjertan, att de måga uppfyllas med kärlek och frid, vara trogna och kyska, lefva i sitt äktenskap efter Kristi sinne och i all sin umgängelse efterfölja din heliga vilja. Låt dem efter ditt råd komma till en god ålder, att de må se sina barn till tredje och fjerde slägte uppväxa i din fruktan. Och gif dem på sistone en evig glädje; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herra. Amen.

Gud allsmägtig sände sitt ljus och sin sanning, som eder bevare i alla edra lifsdagar! Guds hand beskärme eder! Hans heliga englar ledsage eder! Gud Fadren, Sonen och den Helige Ande låte sin nåd mägtig vara öfver eder. Amen.

Herren välsigne eder m. m.

6. Huru lik skall jordas.

När den döde är nedsatt i grafven, kastar presten med skoflen tre gånger jord på liket och säger:

N:o 306 se 199.
N:o 307 se 186.
N:o 308 se 126.
N:o 309 se 160.
N:o 310 se 199.
N:o 311 se 8.
N:o 312 se 182.
N:o 313 se 160.
N:o 314 se 206.
N:o 315 se 51.
N:o 316 se 35.
N:o 317 se 206.
N:o 318 se 8.

Af jord är du kommen. Jord skall du åter varda. Jesus Kristus, vår Frälsare, skall dig uppväcka på den yttersta dagen.

Låtom oss bedja!

Allsmägtige, barmhertige och evige Gud! Du, som för syndens skull hafver förelagt menniskan, att hon dö måste: Du, som ock, på det vi icke till evig tid skulle blifva i dödens våld, hafver lagt döden på din enfödde Son, Jesus Kristus, hvilken ingen synd hade, och hafver så, igenom hans död, förvandlat vår död, att den icke skall vara oss skadlig. Vänd nu ditt faderliga ansigte till oss, dina barn, och gif oss nåd, att vi, hvar för sig, måtte så begå denna begrafning, att vi alltid besinne, huru ock vi, när dig behagar oss hädankalla, skole åter varda jord, och märke det granneligen i vårt hjerta, att vi uti denna verlden icke hafve någon varaktig stad. Gif oss, barmhertige Fader, nåd, att söka det, som evigt är, och alltid vandra så efter din heliga vilja, att vi på den yttersta dagen må uppstå till ett evigt lif, genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Tjenliga böner, psalmer eller verser ur psalmboken, väljer presten efter tillfället, såsom ock något Skriftens språk.

1 Tess. 4: 13, 14. Men jag vill icke, att I skolen vara i okunnighet, mina bröder, om de afsomnade, på det att I icke mån sörja såsom de andra, som icke hafva något hopp. Ty om vi tro, att Jesus har dött och uppstått, så skall ock Gud likaledes genom Jesus med honom framföra dem som äro afsomnade.

Joh. 11: 25, 26, Jesus sade till henne: Jag är uppståndelsen och lifvet; den som tror på mig, han skall lefva, om han än dör, och hvar och en som lefver och tror på mig, han skall icke dö evinnerligen. Tror du detta?

Joh. 5: 28, 29. Förundren eder icke öfver detta; ty den stund kommer, då alla som äro i grifterna skola höra hans röst. Och de skola gå derutur, de som hafva gjort det goda, till lifvets uppståndelse, och de som hafva gjort det onda, till domens uppståndelse.

Job. 14: 1, 2. Menniskan, af qvinna född, lefver en liten tid, full af oro: växer upp såsom ett blomster, och faller af: flyr bort såsom en skugge, och hafver ingen varaktighet.

Ps. 39: 5—9. Herre, lär mig besinna, att mitt lif ett slut hafver: och mina dagars mått, huru ringa det är! Måtte jag förstå, huru förgänglig jag är! Lik en hands bredd hafver du gjort min lifslängd: såsom ett intet inför dig är min lefnadstid. Idel förgänglighet äro alla menniskor, ehuru fasta de än stå: De gå bort såsom en skugge. Uti fåfänga göra de sig mycken oro. Man samlar tillhopa och vet icke, ho det få skall. Nu, hvarvid skall jag trösta mig? Herre! uppå dig hoppas jag. Frälsa mig ifrån alla mina synder!

1 Kor. 15: 54—57. När detta förgängliga har iklädt sig oförgänglighet, och detta dödliga har iklädt sig odödlighet, då skall det ord fullbordas, som är skrifvet: "Döden är uppslukad i seger". Du död, hvar är din udd; du dödsrike, hvar är din seger? Men dödens udd är synden, och syndens kraft är lagen. Men Gud vare tack, som gifver oss seger genom vår Herre Jesus Kristus.

Ebr. 9: 27. Det är menniskorna förelagdt en gång dö och sedan dom.

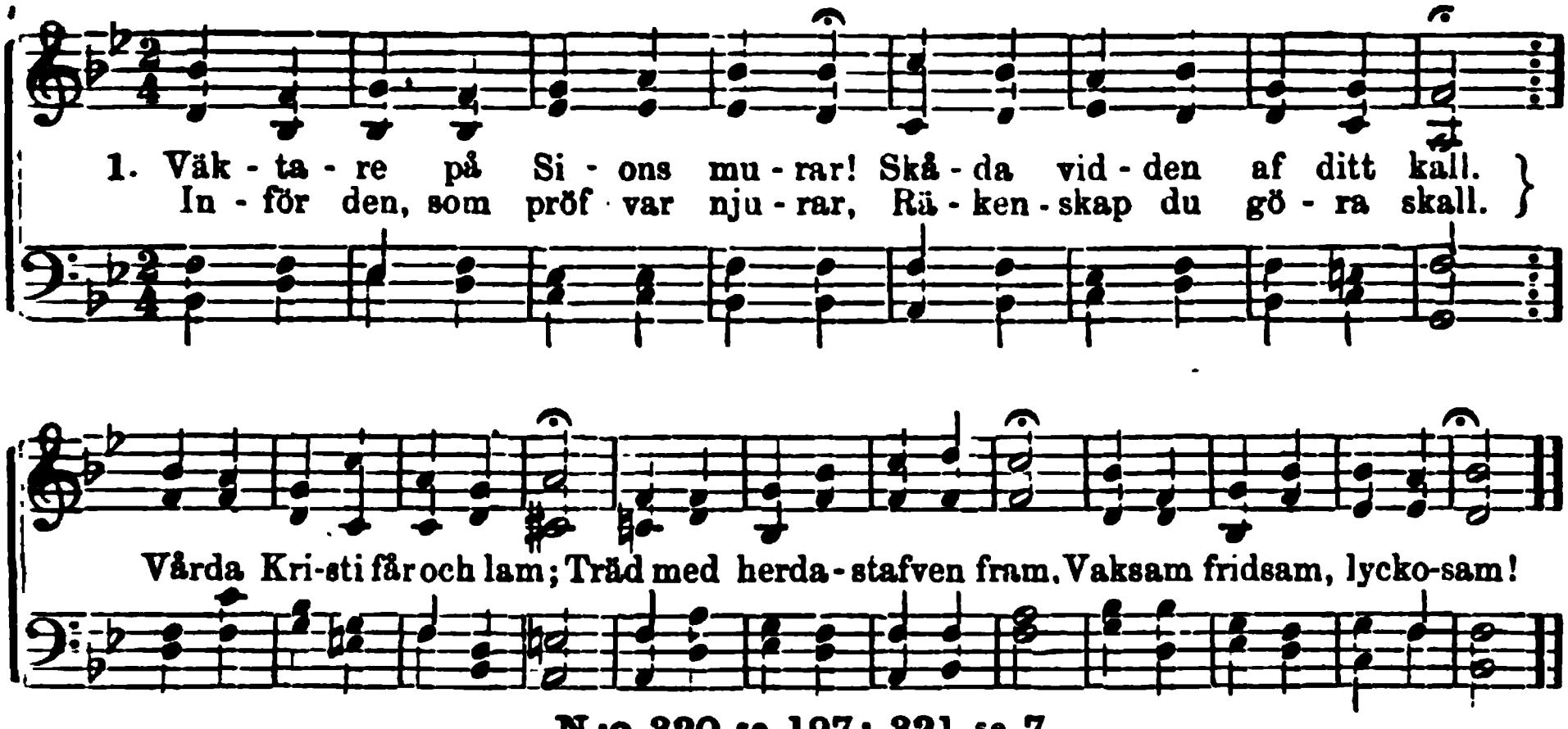

N:o 320 se 197; 321 se 7.

Upp. B. 14: 13. Och jag hörde en röst från himmelen säga: skrif: saliga äro de döda, som i Herren dö härefter. Ja, säger Anden, de skola hvila sig från sitt arbete, ty deras gerningar följa dem efter.

Derefter läses bönen:

Fader vår, m. m.

Och välsignelsen:

Herren välsigne oss, m. m.

---

7. Offentliga böner.

a) *Litanian.*

Evige, allsmägtige Gud! förbarma dig öfver oss! Herre, hör vår bön! Herre, hör vår bön! Herre, Gud Fader i himmelen! Herre, Guds Son, verldens Frälsare! Herre Gud, du Helige Ande! förbarma dig öfver oss!

Var oss nådig, skona oss, milde Herre Gud!

Var oss nådig, hjelp oss, milde Herre Gud!

För alla synder, all villfarelse, allt ondt, djefvulens försåt och list, pest och hungersnöd, krig och örlig, uppror och tvedrägt, hagel och oväder, eld och våda, en ond bråddöd, den eviga döden bevare oss, milde Herre Gud!

Genom din heliga födelse, ditt kors och död, din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i dödens stund, på den yttersta domen, hjelp oss, milde Herre Gud!

Vi arme syndare bedje dig, att du din heliga kristna kyrka värdes styra och beskärma, att du alla biskopar, lärare och åhörare i sann lära och heligt lefverne värdes bevara, att du falsk lärdom

och förargelse värdes afstyra, att du alla villfarande och förförda värdes igenkalla, att du oss seger öfver alla våra andeliga fiender värdes förläna, att du värdes uti din säd trogna arbetare sända, att du din Ande och kraft värdes med ordet gifva, att du alla bedröfvade och svårmodiga värdes hjelpa och trösta, att du alla konungar och furstar värdes frid och endrägt gifva, att du vår lagliga öfverhet samt alla trogna embetsmän, värdes välsigna, trösta och beskärma och till vårt regeringssätt all välsignelse förläna, att du krigsmagten till lands och vatten värdes styrka och bevara, att du alla dem, som i nöd och farlighet äro, värdes till hjelp komma och undsätta, att du alla hafvande qvinnor och barnaföderskor värdes bevara och hjelpa, att du alla sjuka värdes förlossa, att du alla enkor och faderlösa, fattiga och förtryckta, värdes försvara och försörja, att du oss emot våra fiender och förföljare värdes ett försonligt hjerta gifva och dem omvända, att du alla vägfarande till land eller vatten värdes med dina heliga änglar ledsaga och bevara, att du frukten på jorden, bergsbruken, sjöfarten och andra lofliga näringsmedel, värdes välsigna och nåd förläna dem rätteligen att bruka, att du dig öfver alla menniskor värdes förbarma, att du värdes oss nådigt höra. Hör oss, milde Herre Gud! O Jesus Kristus, Guds Son, förbarma dig öfver oss!

O Guds lam, som borttager verldens synder, fräls oss milde Herre Gud! O Guds lam, som borttager verldens synder, hör oss, milde Herre Gud! O Guds lam, som borttager verldens synder, gif oss din frid och välsignelse!

Kriste, hör vår bön! Kriste, hör vår bön!

Då litanian läses, upprepas detta blott en gång.

368

N:o 322.

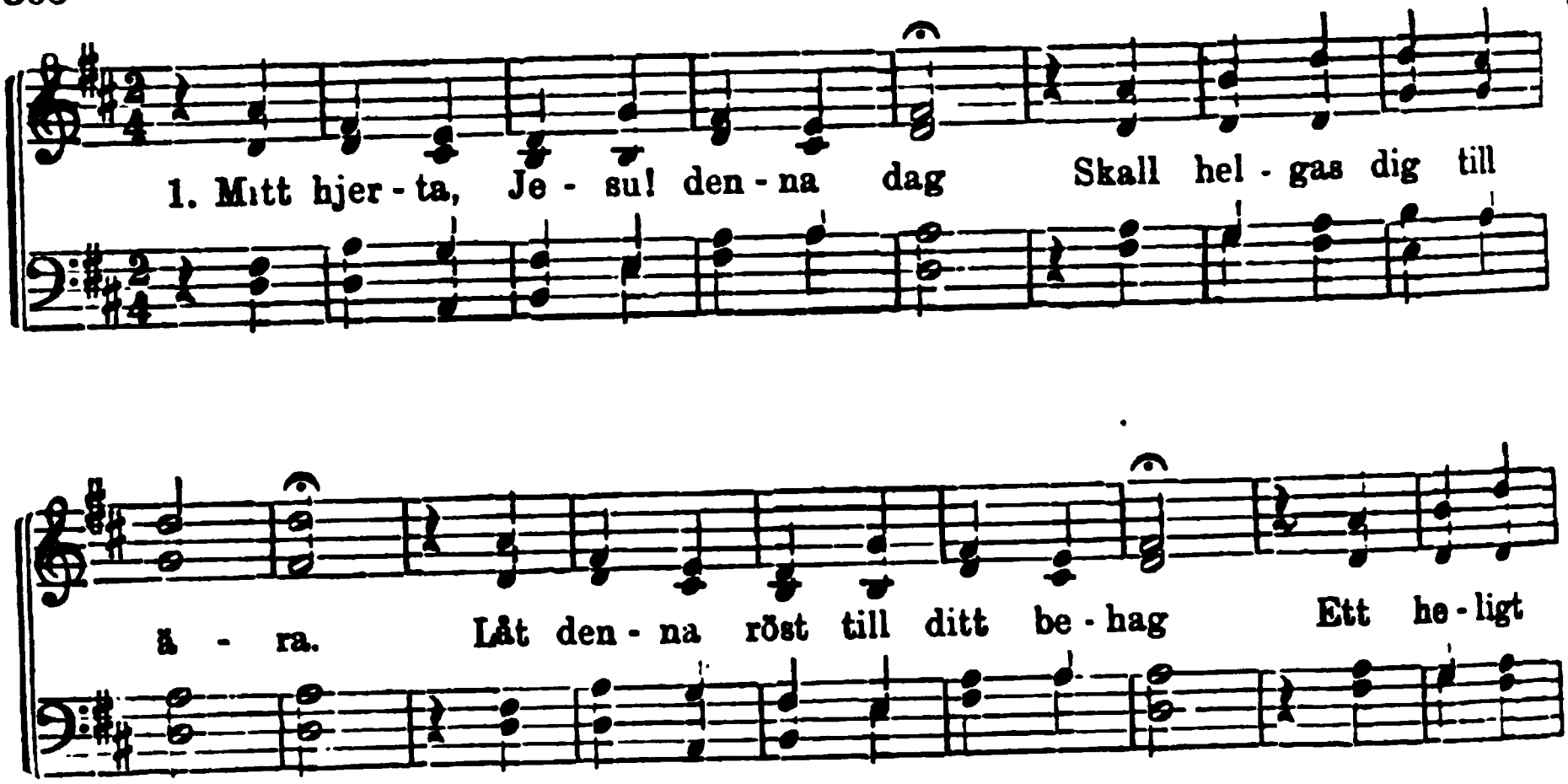

Herre, förbarma dig öfver oss!
Kriste, förbarma dig öfver oss!
Herre, förbarma dig öfver oss!

Herre, handla icke med oss efter våra synder och vedergäll oss icke efter våra missgerningar.

Låtom oss bedja:

Herre, allsmägtige Gud! som hör de botfärdigas suckar och tröstar de bedröfvade hjertan; hör den bön, som vi uti vår nöd frambära, och hjelp oss, att allt det onda, som djefvulen, verlden och vårt eget kött oss tillfoga, må, genom din andes kraft, varda förstördt och till intet; på det vi, frälste från allt ondt, måge dig i din församling alltid tacka och lofva; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Eller:

Se, Herre, i nåd till ditt folk;
Vi förtröste på din godhet.

Allsmägtige, evige Gud! Du, som genom din Helige Ande hela kristenheten helgar och regerar; hör den bön, som vi till dig frambära, och gif oss nådeligen, att din församling må i en rätt tro tjena dig: genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Eller:

Förkasta oss icke ifrån ditt ansigte.
Och tag icke din Helige Ande ifrån oss.

O Herre Gud, af hvilken all god begärelse, rättsinniga råd och rättfärdiga gerningar utgå; gif dina tjenare den frid, som verlden icke gifva kan, att våra hjertan må vara dina helige bud undergifna och vi, under ditt beskärm, lefva uti ett fridsamt och stilla lefverne; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Eller:

Herre, hjelp ditt folk, och välsigna ditt arf; Och för dem, och upphöj dem till evig tid.

Allsmägtige Fader, evige Gud, himmelens och jordens Herre, du som igenom din försyn all ting skickar och regerar, igenom din vishet all ting väl gör; vi bedje dig, att du förlåter oss alla våra synder, och nådeligen förlänar oss endrägtighet och en beständig frid, att vi måge lefva i din fruktan, och alltid prisa och ära ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

b) *Böner på särskilda högtidsdagar.*

Bön på Adventsöndagen.

Herre Jesus Kristus, lefvande Guds Son, du som kom till Israel en rättfärdig och en hjelpare, och ännu så kommer till din församling i ordet och de heliga sakramenterna! Vi tacke dig af allt hjerta för denna din nåd, och bedje: låt portarne göras vida och dörrarne i verlden höga, att du, ärones konung, må draga derin. Kom ock till oss, o Herre! Kom med ett nådeligt Herrens år! Kom att förkunna evangelium dem fattigom, till att läka de förkrossade hjertan, till att predika de fångar frihet och dem blindom syn och dem sönderslagnom förlossning. Bered våra hjertan för dig, så att vi med tack och lof inför ditt heliga ansigte måge framträda och uppstämma: Hosianna, Davids Son, välsignad vare han, som kommer i Herrens namn! Förläna oss din helige andes nåd, att vi måge finnas faste och frimodige att bekänna dig inför verlden, beredde och villige att tjena dig i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar, och städse redobogne att allt göra och lida, allt gifva

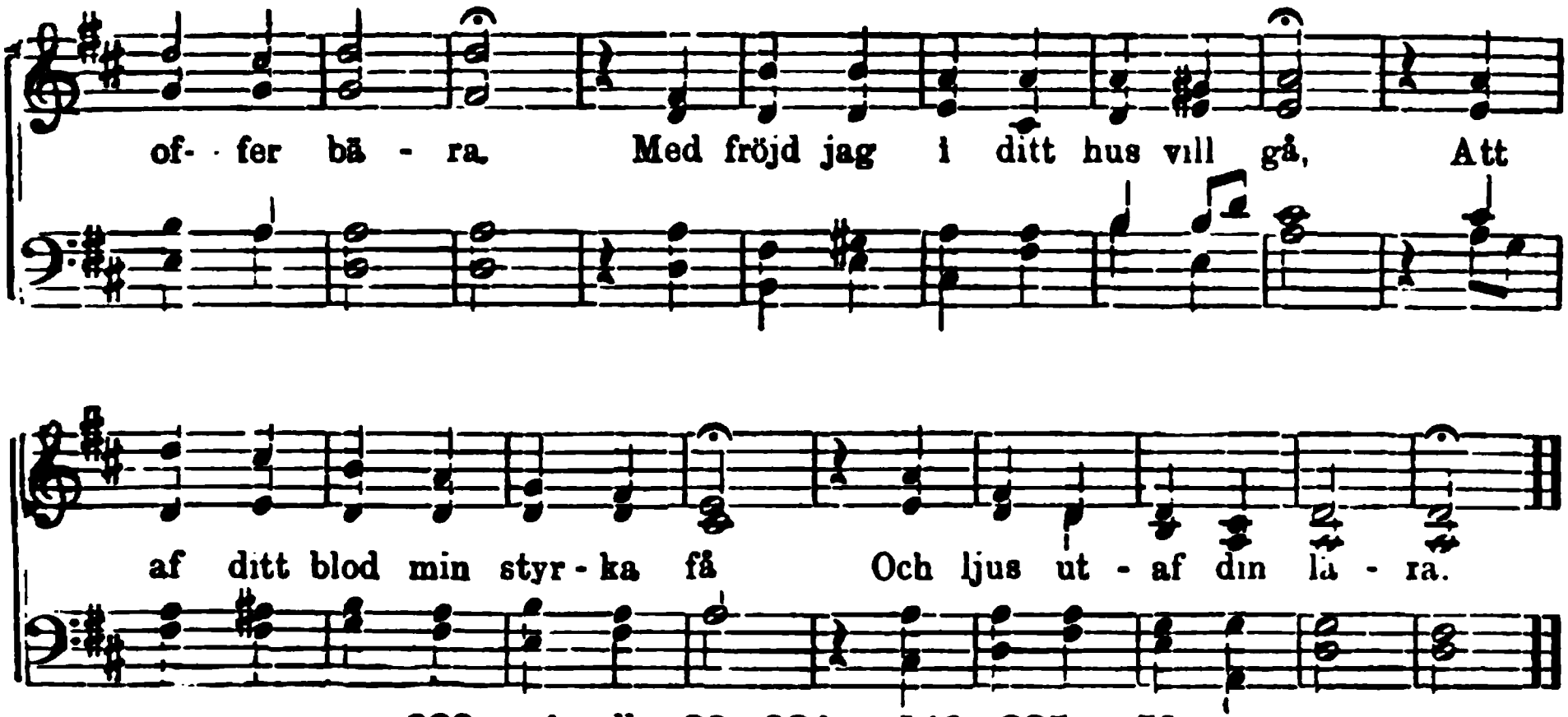

323 se 4; eller 28; **324** se 140; **325** se 51.

och försaka, för att främja ditt rike på jorden. Förunna oss ock, Herre Jesus, den nåden, att vi uti din sista tillkommelse måge få trones ändalykt, själarnas salighet, den du oss genom ditt blod så dyrt förvärfvat; på det vi dig, vår trofaste återlösare, tillika med Fadren och den Helige Ande evinnerligen tacka, prisa och lofva måge. Amen.

Bön på Juldagen.

O du barmhertige, allsmägtige och kärleksrike Fader! Vi tacke och lofve dig af allt hjerta, att du ditt löfte om det fallna menniskoslägtets återlösning så nådeligen uppfylt hafver och i dag låtit oss födas Frälsaren, som är Kristus, Herren, i Davids stad. Vår själ prisar dig storligen och vår ande fröjdar sig i dig, vår Frälsare, ty du hafver sett till vår ringhet och aktat oss värdige att skåda, hvad ock änglarne lyster se: den stora gudaktighetens hemlighet, att Gud är uppenbarad i köttet, att sann Gud är sann menniska vorden. O Herre Jesus Kristus! Dig vare lof, ära och pris evinnerligen, som oss så outsägligen älskat hafver, att du låtit dig i verlden födas, för att frälsa oss arme syndare, från evig död; att du hafver dig förnedrat, på det att vi skulle upphöjde varda; att du blifvit vår broder, på det vi skulle blifva Guds arfvingar och dina medarfvingar. Kom nu ock, Herre Jesu, och låt dig födas i våra hjertan, och uppfyll dem med dina himmelska håfvor. Du, alla herrars Herre, som för vår skull blifvit ett barn, gif oss det rätta barnasinnet. Du, Fadrens härlighets sken och hans väsendes rätta beläte, förnya oss till hans kunskap och beläte, som oss skapat hafver. Du, som är lifvet, gif att vi måge hafva lif i dig. Himmelske fridsfurste, förläna oss

din frid, och behåll oss i ditt rike evinnerligen, att vi i din härlighet med de himmelska härskarorna måge prisa och lofva dig, du, som med Fadren och den Helige Ande lefver och regerar i evighet. Amen.

Bön på Nyårsdagen.

Evige, allsvåldige Gud, stor i trohet, oföränderlig i nåd! Du blifver såsom du är, och dina år hafva ingen ände. Du är vår Fader och vår förlossare; af ålder är ditt namn. Till dig, som sände din Son i verlden att frälsa ditt folk, och till hans frälsarenamn fly vi nu på årets första dag, i lof och tacksägelse, i bekännelse och bön. Lof och tacksägelse vare dig, Herre Jesus, som ock under det nu förflutna året på oss bevisat ditt nådefulla namns kraft och välsignelse. Vare du äfven nu och framgent vår Jesus. Si, vi längta efter den nya skapelse, hvaruti du vill göra allting ny. O, så skapa i oss, med detta nya år, ett nytt hjerta. Gif i oss en ny viss ande, så att allt det gamla förgår; så att allt förtages, som står dig emot. Gif att vi, försakande all ogudaktighet och verldslig lusta, må begynna med detta nya år ett nytt sinnelag och med nytt allvar i det vår salighet tillhörer. Låt oss främst söka ditt rike och din rättfärdighet, och vara visse derom, att då faller oss allt annat till. I din bok voro alla våra dagar skrifne, då den första af dem ännu icke kommen var. I dina händer öfverlemne vi oss med kropp och själ och allt hvad vi äre och ege. Hjelp oss, Herre Jesus, och hör oss för ditt namns skull. Amen.

Bön efter passionspredikan.

Barmhertige och tålmodige Herre Jesus Kristus! Din kärlek till det fallna menniskoslägtet hafver

370

N:o 326.

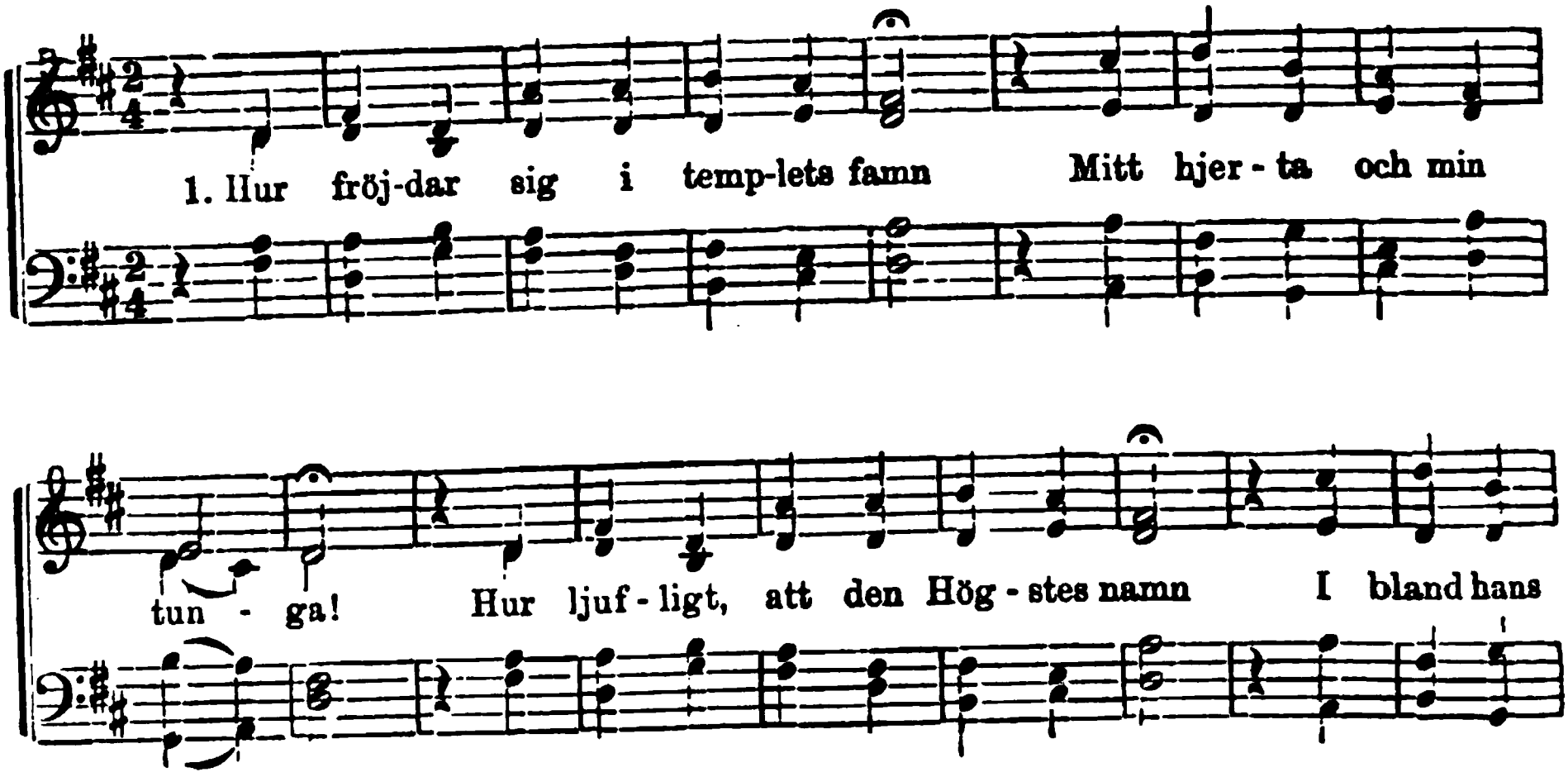

sannerligen varit brinnande, i det du blifvit människa för vår skull, och hafver lidit smälek, ångest, pina och död för oss syndare, som annars evinnerligen dö skulle. Gif oss nåd, att vi denna din outsägligen stora välgerning alltid oss till sinnes före och med tron anamme, såsom ock dig med Fadren och den Helige Ande derföre lofve, ett kristligt lefverne före, samt oss i all nöd och motgång dermed tröste, att du, Herre Jesus, är vår Frälsare, som oss hafver förlossat ifrån döden, djefvulen och helvetet. och skall på sistone frälsa oss ifrån denna mödosamma verlden och taga oss till dig i den himmelska fröjden, der vi ditt lof fullkomna skole i all evighet. Amen.

Bön på Långfredagen.

O Jesus Kristus, vår Herre och vår Gud! Du som efter Fadrens betänkta råd och försyn utgifven var! Vi tacke dig för din stora kärlek, din outsägliga trohet emot oss, arme syndare, att du för vår skull ödmjukade dig sjelf vardt lydig intill döden, ja intill korsets död Vi tacke dig för din outgrundliga barmhertighet, som förmådde dig att bära vår krankhet och lägga uppå dig vår sveda, att taga näpsten på dig, på det vi skulle frid hafva och genom dina sår helade varda. O Guds lam, som borttager verldens synd, gör äfven oss delaktige i välsignelsen af din försoningsdöd. Låt din kärleks öfversvinneliga kraft förtaga all otros motstånd och tvekan ur vår själ. Du kallar alla arbetande och betungade till dig. Vi komme uppå ditt ord, Herre Jesus: vi fly med alla våra synder till ditt kors; vi falle till dess fot: ack, låt oss der få hvila. Låt blodet, som flyter på dess stam, gjuta tröst och frid i våra själar. Du trogne öfverstepräst, som hafver beredt oss frihet till att ingå uti det heliga genom ditt blod: hjelp oss, att vi må framgå med ett sannskyldigt hjerta, uti en fullkomlig tro, och hålla hoppets bekännelse oskrikeligen. Låt oss dagligen genom din döds kraft dö synden. Gif oss nåd att i din efterföljd taga korset uppå och med tålamod löpa i den kamp, som oss förelagd är. O Jesus Kristus, gif, att vi i all strid och vedermöda förnimme din hugsvalelses sötma, din nåds fullhet. Hjelp oss att aldrig förlora dig ur hjertat, på det vi, evigt med dig förenade, må i din himmel blanda vårt lof med deras, som öfvervunnit genom ditt blod. Amen.

Bön på Påskdagen.

Allsmägtige Gud, himmelske Fader! Alla kristtrogna menniskor på jorden fröjda sig med de heliga englar i himmelen öfver din Sons vår Frälsares, Jesus Kristus' segerrika uppståndelse. Ty tacke vi dig, evige Fader, af allt hjerta, att du denne din älskliga Son, som af ditt betänkta råd och försyn utgifven var, nu genom din herlighet åter lefvande gjort och ifrån de döda uppväckt hafver. Värdes af din faderliga barmhertighet låta samma din nådevälgerning komma oss till godo. O Jesus Kristus! Du lifvets förste, som hafver blottat mörkrets väldigheter och vunnit öfver dem en herlig seger genom dig sjelf; gör ock genom din ande denna din seger kraftig och lefvande i allas våra själar. Såsom du för våra synders skull är utgifven och för vår rättfärdighets skull uppväckt, så gif oss ock nåd att i din döds och uppståndelses kraft dö synden och lefva rättfärdigheten. Ja, ingjut ditt lif i oss, på det vi måge lefva icke oss sjelfvom, utan dig, som för

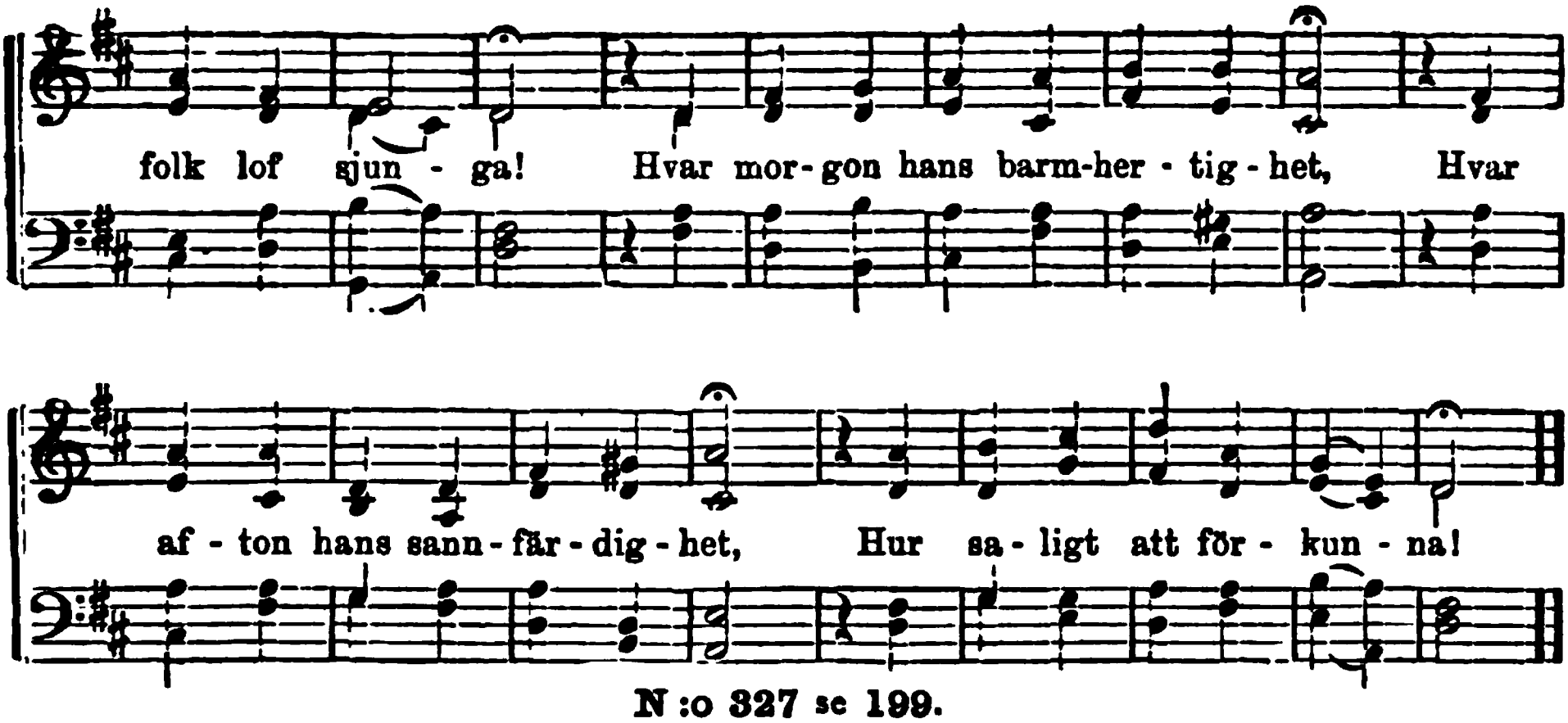

N:o 327 se 199.

oss död och uppståndelse är. Låt oss under all nöd kraftigt i våra hjertan förnimma trösten af din uppståndelse. När korset tynger, när synderna anklaga och mörkret vill begripa oss: kom då, Herre Jesus, och uppenbara dig för oss i ditt himmelska ljus, hugsvala oss med din umgängelse och gif oss din frid. Behåll oss i den friden intill ändan, och tillsäg oss i dödens stund, att du är uppståndelsen och lifvet, att du var död och är lefvande från evighet till evighet, och hafver nycklarne till helvetet och döden. Låt omsider på din stora tillkommelses dag våra kroppar i dig varda lefvande gjorde och din förklarade lekamen like. Och gif oss så den eviga påskafröjden, i hvilken vi inför dig med alla dina utkorade helgon i den triumferande församlingen, utan återvändo skole sjunga segersången: Döden är uppsvulgen uti segren; Gud i vare tack, som oss segren gifvit hafver genom vår Herra Jesus Kristus! Amen.

Bön på Kristi Himmelsfärdsdag.

Helige Frälsare, Herre Jesus Kristus! Fullkomnadt är ditt stora återlösningsverk på jorden. Uti ditt eviga rike är du ingången. Himmelska härskaror sjunga ditt lof. Skulle icke ditt återlösta folk prisa och tillbedja dig! Herre Jesus vi tacke dig af allt hjerta för din kärlek, för allt hvad du, under din vandring på jorden, gjort och lidit, för att bana oss väg till himmelen. Du är upphöjd på din herlighets thron: tänk uppå oss till det bästa. Du är upphöjd öfver alla himlar: se i nåd till oss, som ännu äro främlingar på jorden. Du är satt församlingen till ett hufvud: gif henne genom din anda dina gåfvor, på det du må allt i allom uppfylla. Du hafver lofvat, att vara när

dina trogna alla dagar, intill verldens ända. Milde förbarmare, fullborda uppå oss detta ditt löfte. Var när oss i lifvet, var när oss i döden. Och när du i ditt majestät kommer, till att döma jordens krets med rättfärdighet, låt oss, ibland din Faders välsignade, få ingå i ditt rike, som du oss beredt, att evigt vara när dig, glädjas af din herlighet och sjunga ditt lof. Amen.

Bön på Pingstdagen.

O Gud, som dina kristtrognas hjertan så nådeligen och rikeligen uppå den första Pingstdagen med din Heliga Anda begåfvat och dermed din heliga kyrka på jorden stiftat hafver: utgjut denna din anda också öfver oss och öfver all verlden. Vederqvick din arfvedel och tänk uppå din menighet, den du af ålder förvärfvat hafver. Kom Helige Ande, och ställ de trognas församling i helig prydning fram för sin Herre. Utrusta henne allt framgent med dina margfaldiga gåfvor, att ock vi de stora och dråpeliga Guds gerningar, som genom Jesus Kristus skedde äro, med nya tungor prisa och förkunna måge. O du nådens ande, som verkar allt i allom efter ditt goda behag, uppfyll våra hjertan med all nådens välsignelse. Besegla uti oss fadrens nåd, Jesu Kristi förtjenst, syndeross förlåtelse och alla Guds trösteliga tillsägelser, som äro i Kristus Jesus ja och amen, att de ock uti våra hjertan ja och amen vara må. Låt oss dermed undfå det rätta barnanasinnet och varda så till sinnes, som ock Jesus Kristus var, uppfylde med all rättfärdighetens frukt. Bind våra hjertan tillsammans med fridens band, att vi i saktmodighet och endrägt med hvarandra sammanlefva måge, unddragande den ene den andre

N:o 328.

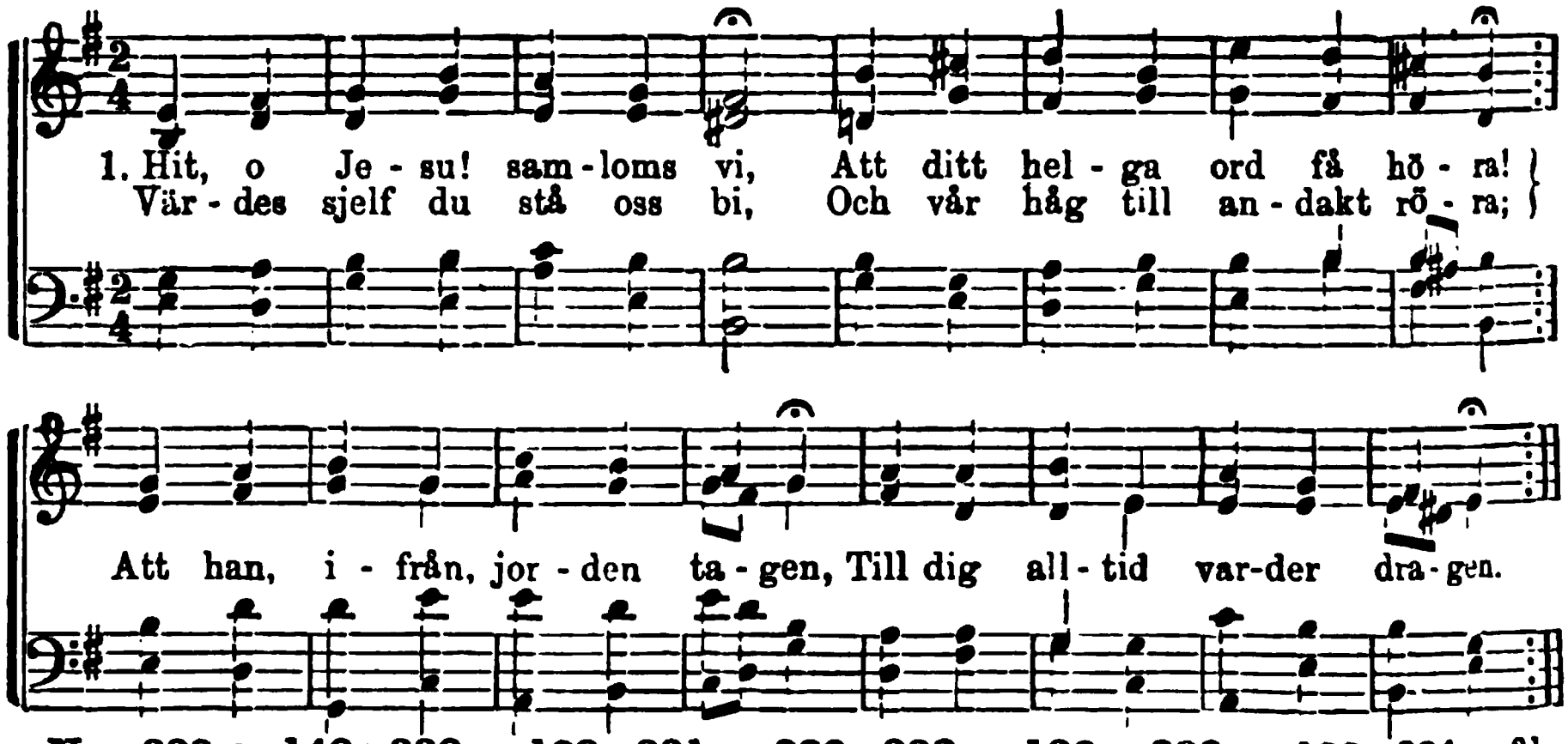

N:o 329 se 140; 330 se 198; 331 se 328; 332 se 126; 333 se 199; 334 se 31.

uti kärleken. Gif oss tålamod uti korsets och hemsökelsens tid och ståndaktighet till ändan. Trösta oss i all nöd och bedröfvelse, och förvandla vår ångest i glädje. Uppväck våra hjertan till sannskyldig bön och åkallan, att vi utan all tvekan heliga händer till Gud upplyfta måge; och då vi icke veta hvad vi skole bedje, såsom det bör sig, ack, så mana du godt för oss med osäglig suckan. Styrk de svaga, upprätta de fallna, återför de vilsefarande, och uppehåll oss alla med din mägtiga hjelp. Kom, Helige Ande, var vårt ljus i mörkret, vår helsa i lifvet, vår tröst i döden, och för oss omsider in i den eviga härligheten, der vi dig, samt Fadren och hans Son, vår Frälsare, med himmelska tungor, i all evighet lofva och prisa skole. Amen.

Bön på heliga Trefaldighets-Söndag.

Helige, treenige Gud! Vi prise, tacke och tillbedje dig, du som i din nådefulla uppenbarelse gjort dig för oss känd, sådan du är i din eviga gudom, och genom dopet i ditt treeniga namn upptagit oss till dina nådebarn, och låtit oss födas på nytt till evinnerligt lif. O du, vår Herres Jesu Kristi Fader, du eviga kärlek och barmhertighet: högtlofvad och välsignad vare du i evighet, som den rätte Fadren är öfver allt hvad fader heter i himmelen och på jorden. O du milderike Frälsare, Fadrens enfödde Son, Herre Jesus Kristus, du vår visdom och rättfärdighet, vår helgelse och förlossning; dig vare pris och ära och lof och tack evinnerligen, att du för vår skull blifvit menniska, och är för våra synders skull utgifven och för vår rättfärdighets skull uppväckt. O du, Helige Ande, Fadrens och Sonens Ande,

sanningens, barnaskapets och bönens Ande, vår tröst och frid, vår fröjd och starkhet: Dig lofve, äre och tacke vi för all den nåd hvarigenom du de kristtrognas hjertan omskapar, styrer och bevarar. Treenige Gud, kom till oss och gör dig en boning i våra hjertan. Verka i oss, genom nya födelsens nåd, en fast tro och ett lefvande hopp, att vi må dig älska öfver allt, hålla oss till ditt ord och vandra i din sanning. Låt oss en gång så fullkomna lofvet, och med dina Serafim och alla saligas andar inför din thron uppstämma den eviga lofsången: Helig, helig, helig, Herre Gud Zebaoth! Amen, lof och ära och vishet och tack och pris och kraft och starkhet vare vårom Gud ifrån evighet till evighet! Amen.

Bön efter katekismi-predikan.

Allsmägtige och barmhertige Gud! Förläns oss nåd, att vi, genom ditt ord, må dagligen tillväxa i din kunskap, och derigenom allt bättre lära tjena och tillbedja dig i en rätt tro och lydnad, samt vakta oss för alla synder och villfarelser. Helga, o Gud, din församling; styrk och uppehåll henne: låt henne allt mer och mer tiltaga, att hon här i en sann gudaktighet må dyrka, tjena, tacka och lofva dig, och sedan fullkomna ditt lof i evighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Bön i krigstider.

Herre, allsmägtige Gud, evige Fader! Dig anrope vi, bönhör oss och bete oss din nåd. Förlåt oss, att vi på mångahanda sätt i synd missbrukat den fridens välsignelse, som du åt vårt land förlänat. Fräls oss utur all nöd, hvarmed kriget nu

N:o 328.

2 Vårt förnuft förblindadt är,
Mörker all vår själ betäcker,
Om din ande ej är när,
Som nytt ljus i henne väcker.
Jesu! värdes oss nu stärka
Och nytt hjerta i oss verka. :,:

3 O, du härlighetens sken,
Ljus af Fadrens ljus utgånget,
Gör vår håg från mörkret ren,
Som vårt hjerta håller fånget.
Styr vår tunga, håg och öra,
Till att rätt vår gudstjenst göra. :,:

hotar. Beskydda, hjelp och uppehåll alla dem, som till fosterlandets försvar gå att möta farorna och döden. Välsigna våra vapen med ära och framgång mot fienderna, som vilja oss förtrycka. Utan din hjelp, Herre, förmår mensklig visdom och magt intet. Du är allena den som i höjden uppsätter den ringa och i stoftet nedslår den stolta. I ditt namn upprese vi baneret. På ditt namn förtröste vi. Var ditt folk biståndig, o härarnes Gud! och förläna oss segren, att vi, frälste ur våra fienders hand, må i fridens lugn, för fridens frukter, hembära dig ett ostördt lof. Hör oss, milde Gud och fader, för din Sons, vår Frälsares skull. Amen.

Bön för frukten på jorden.

Allsmägtige Gud, barmhertige Fader! som för din godhets skull, landet med allehanda frukt uppfyller, deraf menniskor och andra skapade varelser hafva sin föda. Vi bedje dig, att du af din faderliga barmhertighet efter din visdoms råd, vårt kära fädernesland nådeligen välsigna ville med korn och kärna. Förlän, till jordens gröda, en tjenlig väderlek, och bevara henne för allehanda förderf. Krön året med ditt goda. Bevara oss, o Gud! för ofruktsamma år, hunger och dyr tid, och se till oss i barmhertighet. Vi bekänne våra synder inför dig: var ditt folk nådelig och öfvergif oss icke: utan välsigna oss med allt det, som du oss till uppehälle förordnat hafver, och förläna oss nåd att det rätteligen bruka: Ditt heliga namn till pris och ära; genom Jesus Kristus, vår Herra. Amen.

Bön i dyr tid och stor hungersnöd.

Allsmägtige och nådige Gud, som låter allt växa på jorden, menniskorna till uppehälle och djuren till föda! Vi hafva med våra synder afvändt ifrån oss din välsignelse, så att vi af hunger försmäkte, Herre vår Gud, se till vår nöd. Se dertill, att de små, menlösa barnen, ja ock de oskäliga djuren lida med oss. Lindra, o Herre, af nåd detta straffet, att vi icke uppgifvas och förtvifle. Gif oss tålamod. Gif kraft och välsignelse till vårt ringa förråd. Välsigna åter jorden med fruktbarhet, gif tjenlig väderlek, skänk oss nödtorftigt uppehälle, förläna oss nåd att hädanefter alltid tacksamt och måttligt nyttja dina gåfvor. Gif oss, tillika med vårt dagliga bröd, själens spis, på det vi här och evinnerligen måge dig lofva; genom din Son Jesus Kristus, vår Herra. Amen.

Bön under smittosamma sjukdomar.

Evige, rättfärdige Gud! Inför dig nedfalle vi och bekänne vår synd med förkrossade hjertan. Vi bekänne, att vi väl förtjenat den hemsökelse, hvilken du nu genom svår och smittosam farsot oss öfvergå låter. Med våra missgerningar hafve vi sådant straff öfver vårt hufvud dragit. Men vi anrope din miskund: var oss nådelig. Skona oss, Herre! Handla icke med oss efter våra synder, och vedergäll oss icke efter våra missgerningar. Fräls oss från den plåga, som ibland oss sprider förfäran, saknad och sorg. Hjelp oss för din mildhets skull. Men om vi genom denna krankheten tagas undan för större olycka, så ske, Herre, din vilja, och låt oss bära din tuktan i tålamod. Vi vilje falla i din hand, ty din barmhertig-

N:o 335, A.

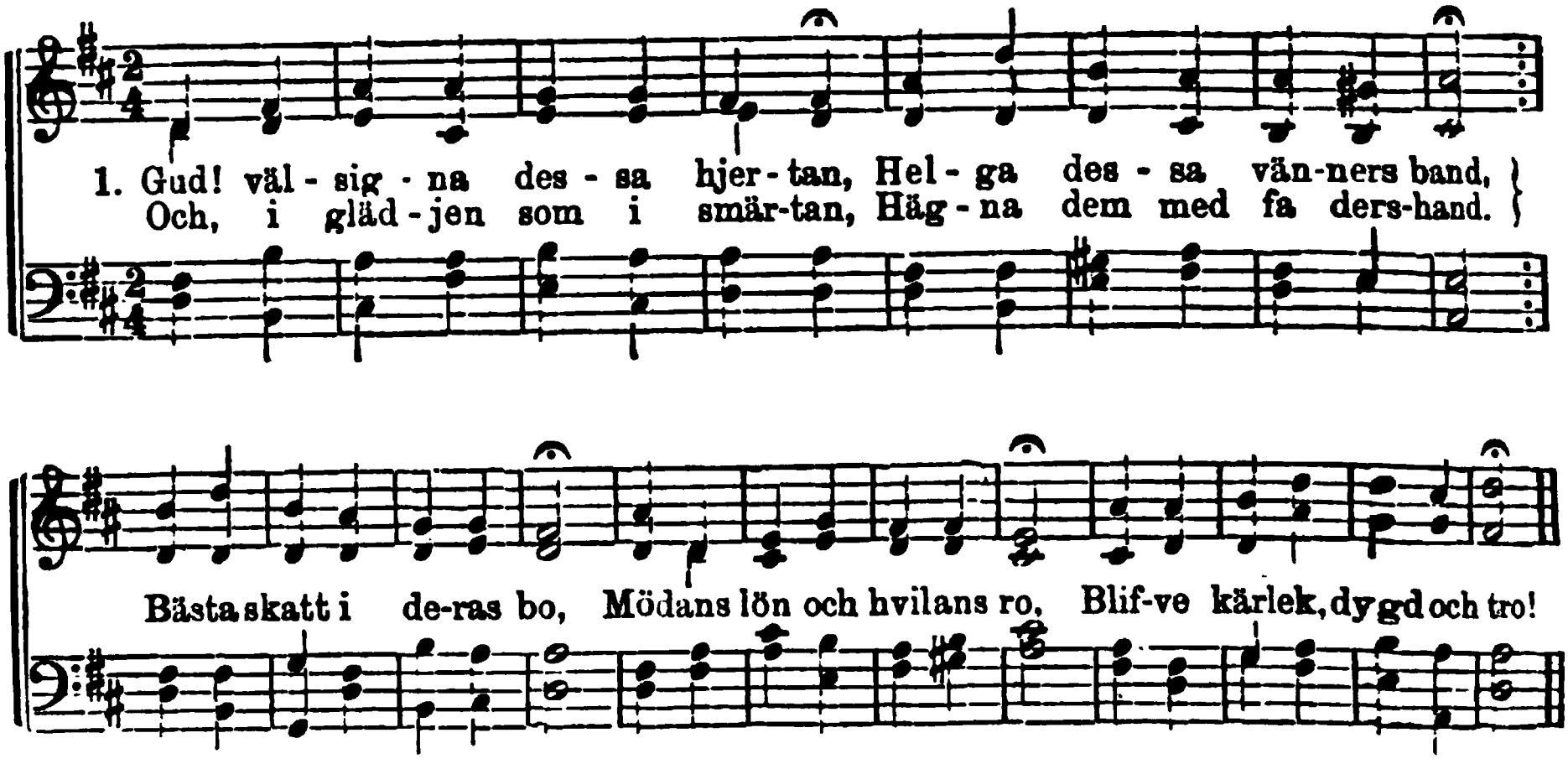

het är stor. Du är vår Fader och vår Förlossare; af ålder är ditt namn. Gif oss din Helige Andes nåd, att hvarken död eller lif måge skilja oss från din kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre. Amen.

Bön för sjuka.

Allsvåldige, evige Gud! deras kraft, som svage äro, deras helsa, som förtrösta på dig; vi bedje dig, att du värdes se mildeligen till de sjuka och nödlidande, för hvilka vi nu anrope din mägtiga hjelp. Vänd deras elände dem till godo, och skänk dem om dig så behagar, deras helsa åter. Men framför allt gif dem själens läkedom genom ditt heliga ord och hjelp dem att, i åtankan af din Sons bittra lidande, tåligt bära den börda, som du låtit öfver dem komma; och när stunden är inne, så förlossa dem från allt ondt, och fräls dem till ditt himmelska rike: genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Bön för de barn, som beredas att första gången begå Herrens heliga nattvard.

Store Gud, kärleksrike Fader! Du som redan genom dopet till dina bekännare upptagit de barn, hvilka nu beredas att genom din heliga nattvard i din gemenskap stadfästade varda; gif att de, under denna sin beredelsetid, lära rätt känna den nåd, hvilken du i nya födelsens bad öfver dem rikligen utgjutit hafver. Öppna och rör deras hjertan, att de denna din salighet i botfärdighet och tro anamma. Och när de en dag (i dag*), med egen mun

*) Den dag barnen konfirmeras, nyttjas orden *i dag*, eljest orden: *en dag*.

och öfvertygelse, inför dig och din församling aflägga den goda bekännelsen, säg då sjelf dertill genom din Helige Ande ja och amen i deras själar, så att de blifva värdiga gäster vid ditt bord, och sedan allt intill ändan stadigt framhärda i sin kristliga tros bekännelse och utöfning. Amen.

Bön för bedröfvade och svårmodiga.

Allsmägtige, barmhertige Gud! deras hugsvalelse, som bedröfvade äro, och deras styrka, som svage äro, låt komma för ditt ansigte allas deras bön, som i sin bedröfvelse sucka och ropa till dig, att de måge erfara din nåd och hjelp i sin nöds och bedröfvelses tro; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Missionsbön.

Allsmägtige Gud, kärleksrike Fader! Du som utgaf din enfödde Son, på det att verlden skulle varda salig genom honom, vi bedje dig, se i nåd och förbarmande till dem, som ännu sitta i mörker och dödens skugga. Upptänd i våra hjertan en brinnande kärlek till dig, att vi måtte enligt din vilja, i sanning nitälska för hedningarnes omvändelse. O du sädens Herre, sänd arbetare i din myckna säd. Styrk och välsigna alla dem, som troget verka för ditt rikes utbredande. Låt evangelii ljus snarligen upplysa hela jordens krets, att ditt namn må varda förhärligadt från solens uppgång allt intill nedergången, och gif oss, att vi, samt med den oräkneliga skaran af alla hedningar och slägter och folk och tungomål, må dig i den stora härligheten evigt tacka och lofva. Hör vår bön för Jesu Kristi skull! Amen.

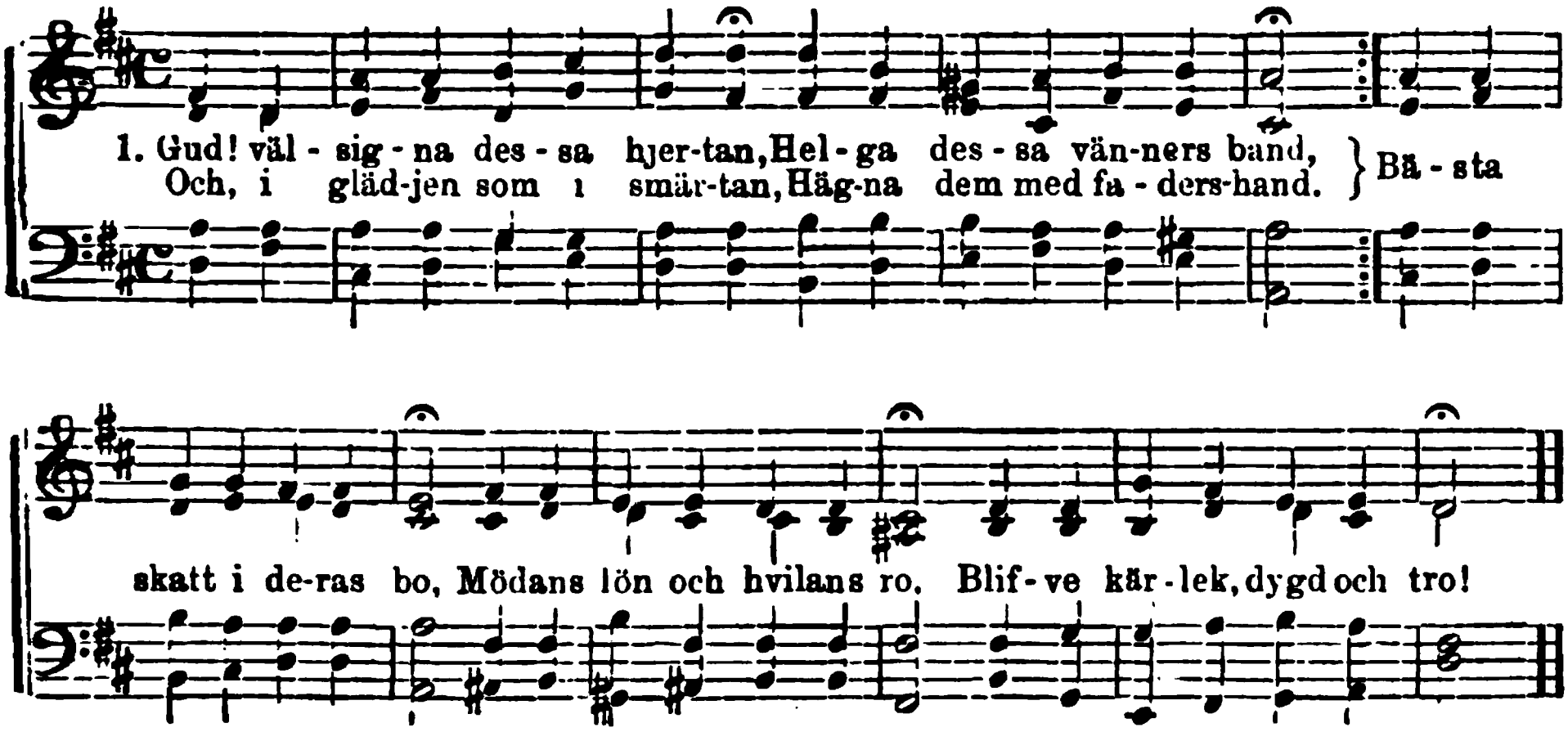

Böner på alla dagar i veckan.

Bön om bönens ande.

Gud är en ande; och de honom tillbedja, skola tillbedja honom i anden och i sanningen.

Herre lär mig bedja! jag förmår det icke utan dig. Tag bort ifrån mig min naturliga olust och tröghet till bönen, och låt det blifva mir glädje att tacka dig och lofsjunga ditt namn; du allra högste! om morgonen förkunna din nåd och om aftonen din sanning. Lär mig rätt känna din kärlek, att jag icke med munnen allena, utan af hjertans grund tackar och prisar dig, att din godhet är öfver mig hvarje morgon ny och ditt uppseende bevarar min kropp och min ande. Gif mig din Helige Ande, som ropar i mitt hjerta: Abba, käre Fader, så att jag med all tillförsigt må bedja dig, såsom ett godt barn sin älsklige fader, och trösteligen anbefalla dig mina vägar och hoppas uppå dig, derföre att du så väl emot mig gör. Hjelp, att jag ingenting annat begär och åstundar än hvad du vill, och med barnslig undergifvenhet beder såsom min käre Frälsare: Ske icke min vilje, utan din! Tag bort ifrån mig allt hat och agg och gif mig ett försonligt och kärleksfullt hjerta, så att jag med upprigtig kärlek och trohet må bedja icke blott för mig sjelf utan äfven för min nästa. Ja, Herre lär mig bedja efter min Frälsares exempel och i Jesu Kristi namn, på det min muns tal må vara dig välbehagligt och min bön vara ja och amen för min käre Frälsares skull! Amen.

Allmän morgonbön.

Det är en kostelig ting att tacka Herren och lofsjunga ditt namn, du allra högste; om morgonen förkunna din nåd, och om aftonen din sanning: Ps. 92: 2, 3.

Barmhertige och nådige Gud, hvilkens godhet och trohet är hvarje morgon ny! Dig vare lof, ära och tack för dagens välsignade ljus och att du mig i denna natt nådeligen bevarat hafver och förlänat mig en ljuf sömn och en god hvila. Låt mig äfven under ditt nådiga och kärleksrika beskydd framlefva denna dag och med nytta och glädje begagna dagens ljus och verka, medan dagen varar. Men framför allting upplys mig med det eviga ljuset, som är min Herre, Jesus Kristus, att han må förskingra mörkret i min själ, med sin nåd och med sin kunskap. Upptänd hos mig trons ljus och föröka och stärk det. Uppväck din kärlek i mig. Befästa mitt hopp. Gif mig en sann ödmjukhet och saktmodighet, att jag må vandra i min Herres, Jesu Kristi fotspår, och låt din fruktan styra allt mitt görande och låtande. Drif bort ifrån mig allt andens mörker och all hjertats blindhet. Bevara mig i dag och alla dagar för vidskepelse och afguderi, för högfärd och ditt namns missbruk, för ditt ords förakt och olydnad emot dina bud. Bevara mig för fiendskap, hat och afund, så att solen denna dag icke må gå ned öfver min vrede. Bevara mig för orättfärdighet, falskhet och lögn, för den skändliga girigheten och för alla andra onda lustar. Och om jag icke kan undgå att frestas af onda lustar, så gif mig din nåd att icke duka under i frestelsen, utan i din kraft stå frestaren emot och öfvervinna honom. Uppväck deremot hos mig hunger och törst efter dig och din

N:o 336, A.

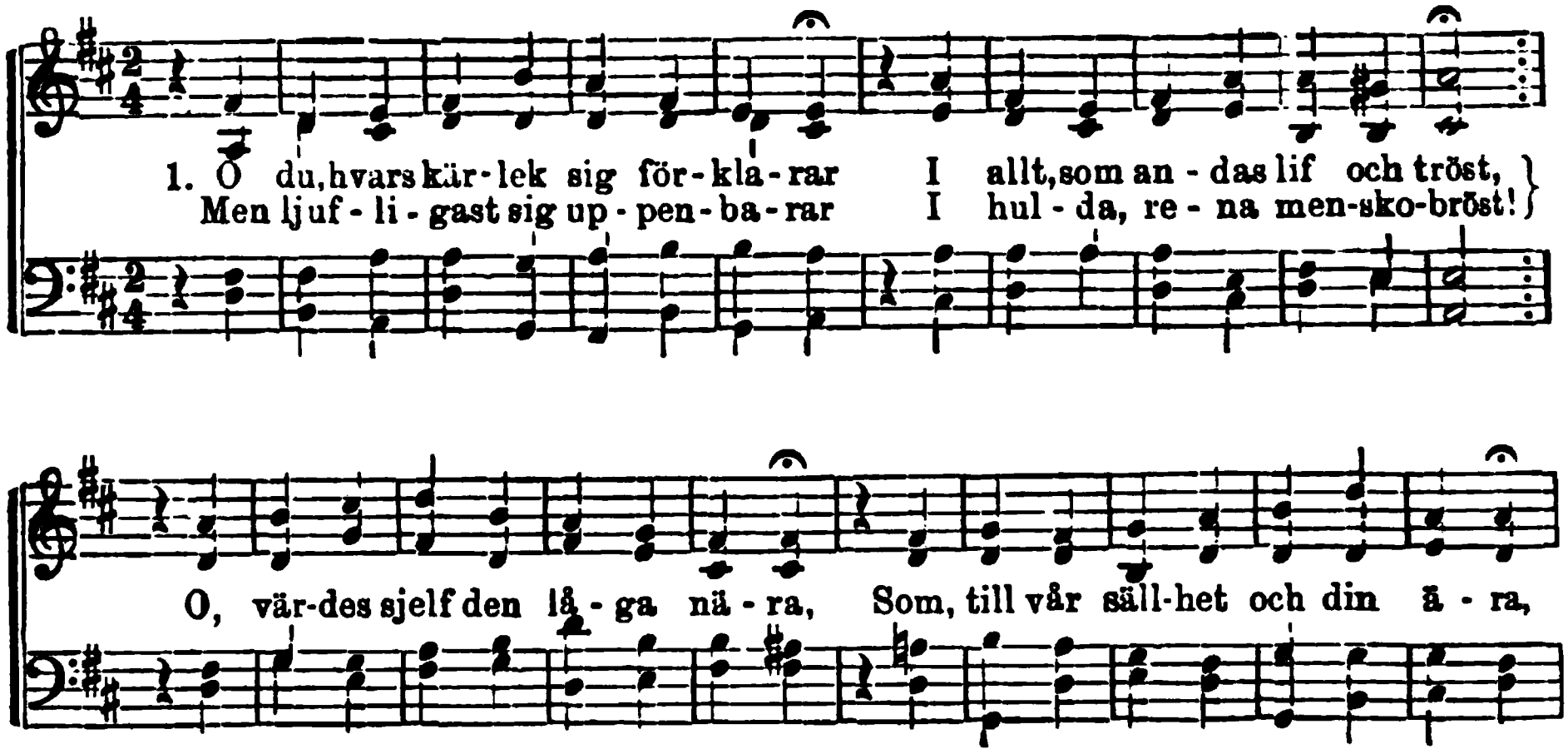

rättfärdighet och lär mig göra efter ditt behag. Din gode ande före mig på en jemn väg. Låt mig, såsom Jakob, möta dina heliga änglar, att de bevara mig på alla mina vägar och bära mig på sina händer. Låt allt, hvad jag talar och gör, tänker och begärer, lända till ditt namns ära. Gör mig till din barmhertighets kärl och din nåds verktyg Gif välsignelse till min kallelses arbete och låt allt lyckas väl. Välsigna min föda och låt mig efter din vilja min afskilda spis få. Jag befaller i dina händer min kropp och min själ, mitt gods och min ära. Gör nåd med mig och alla menniskor. Bevara oss för krig, pest och hungersnöd och för en ond bråddöd. Beskär mig en gång en salig ändalykt och låt mig med glad åstundan vänta den stora yttersta dagen och min Herres, Jesu Kristi härliga uppenbarelse.

Gud Fader välsigne mig och bevare mig! Guds Son låte sitt ansigte lysa öfver mig och vara mig nådig! Gud den Helige Ande upplyfte sitt ansigte öfver mig och gifve mig sin frid! Amen.

Allmän aftonbön.

Lofva Herren, min själ och allt det uti mig är, hans heliga namn. Lofva Herren, min själ, och förgät icke, hvad godt han dig gjort hafver; den dig alla dina synder förlåter och helar alla dina brister; den ditt lif förlöser från förderf och kröner dig med nåd och barmhertighet: Ps. 103: 4.

Barmhertige Gud och Fader! Dig hembär jag lof och tack för alla dina välgerningar och i synnerhet derför, att du genom din gudomliga nåd har låtit mig fullända den sistförflutna dagen och hulpit mig att öfvervinna dess besvärlighet och plåga. Hvar dag har ju härpå jorden sin egen plåga, men du hjelper oss, så att vi öfvervinna den ena plågan och besvärligheten efter den andra, till dess vi slutligen komma till ro och till den eviga dag, der all plåga och nöd skall upphöra. Ack Herre, jag är alltför ringa till all den barmherhertighet och trohet, som du på mig bevisar, ty jag gör mycket ondt och försummar mycket godt. Ho kan märka, huru ofta han felar? Förlåt mig alla synder, som jag i denna dag begått hafver med tankar ord och gerningar. Tillgif alla mina synder under hela min lefnad och var mig nådig för Jesu Kristi skull. Hjelp, att jag måtte få dö ifrån alla synder och blifva allt mera gudfruktig, helig, from och rättfärdig. Välsigna min hvila, att min sömn icke må vara en sömn i synden, utan att jag fastmera, såsom Jakob, i drömmen må skåda dig och se himmelen öppen, från hvilken Guds änglar öfver mig stiga upp och ned. Jag vake eller sofve, så blifve ditt heliga namn uti mitt hjerta. Gif att jag icke må förskräckas för nattens fasa eller frukta för en plötslig förskräckelse; låt mig under ditt beskydd sofva alldeles i frid. Bevara mig för satans bedrägeri, för fiendens anfall, för eld och vattennöd! Du, Israels väktare, är icke sömnig eller sofver, var derför också ett skydd och beskärm för mig och de mina. Låt dina heliga änglar bevara oss och alla menniskor och gif oss vederqvickelse ifrån ditt ansigte. Uppväck mig, om dig så behagligt är åter i morgon med helsa och styrkta krafter. Men skulle under denna natt min sista stund komma, så förläna mig ett saligt afsked ifrån denna verlden och en salig hvila och rolighet med Jesus Kristus, min Frälsare. Amen.

Morgonbön på Söndagen

I begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Och jorden var öde och tom, och mörker var på djupet, och

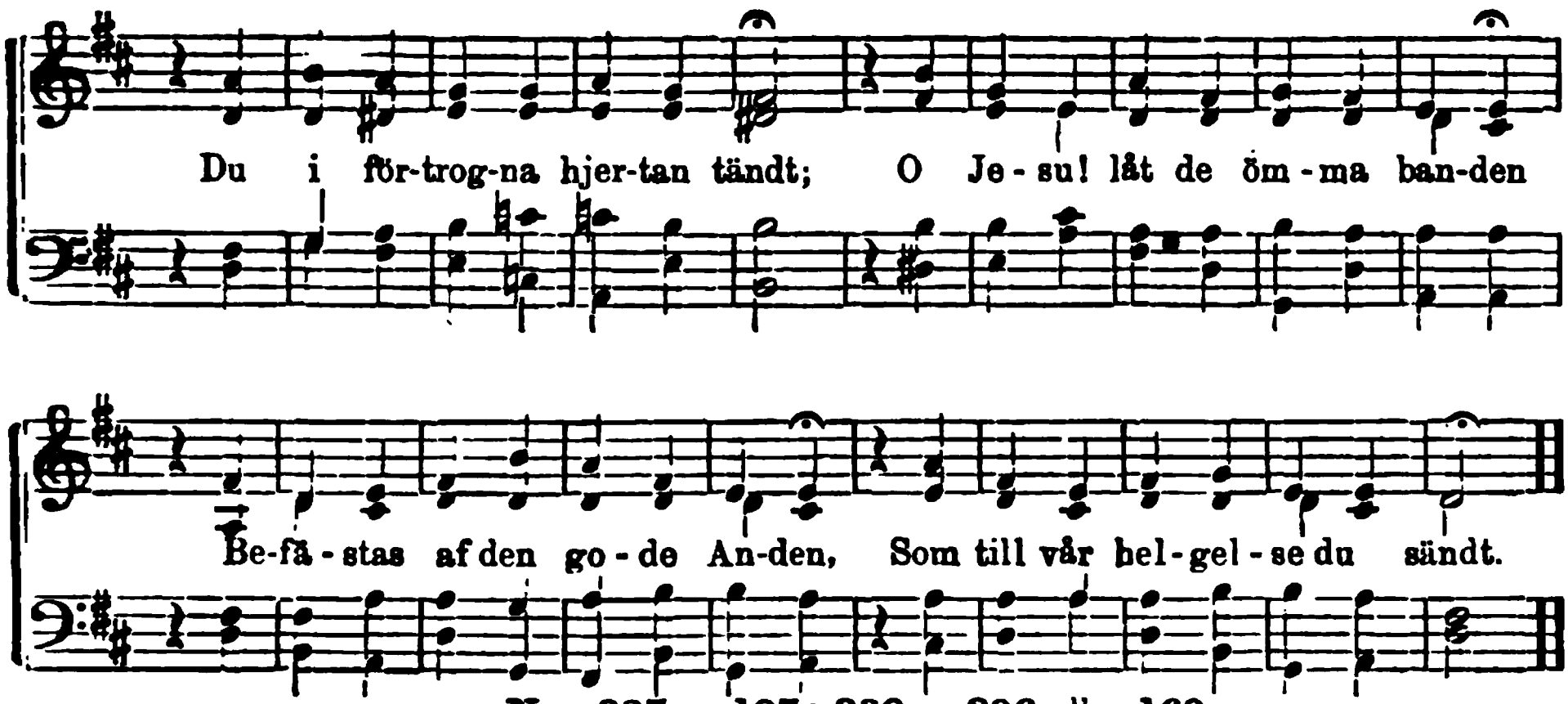

N:o 337 se 197; 338 se 296 eller 160.

Guds ande sväfvade öfver vattnet och Gud sade: Varde ljus, och det vardt ljus. Och Gud såg ljuset, att det var godt. Då skilde Gud ljuset ifrån mörkret. Och kallade ljuset dag och mörkret natt. Och vardt af afton och morgon den första dagen: 1 Moseb. 1: 1—5.

Herre Gud, du är värdig att taga pris, ära och tack! Du har tillförene grundat jorden, och himlarne äro dina händers verk; du talar så sker det, du bjuder, så står det der. Du har på denna dag kallat ljuset ut ur mörkret och i detta ljus ser mitt öga dina händers verk. Herre, huru äro dina verk så stora och många, du hafver dem alla visligen ordnat och jorden är full af din godhet; detta begynnar min själ väl och tackar dig för alla dina välgerningar, jemväl för ditt nådiga bevarande i den framlidna natten och för den nya dagens ljus, som du låtit mig upplefva. Hjelp, att jag nu må hata och öfvergifva alla mörkrets gerningar och såsom ditt barn vandra i ljuset. Du har gifvit oss ett ännu skönare ljus, än det blott naturliga. Din käre Son, Jesus Kristus, är det sannfärdiga ljuset, som upplyser själen; den som följer detta ljuset, han skall icke vandra i mörkret. Upplys då, Herre Jesus, äfven min ande med den rätta tron och låt ett klart sken af din nåd intränga i mitt hjerta, på det jag i dig må hafva frid, lif och salighet. Du har på denna morgonstunden uppstått ifrån de döda och lifvet och ett oförgängligt väsende framburit i ljuset för dina återlösta. Gif ditt lif uti mig, lär mig sörja för min odödliga själ och gör mig beredd för ditt himmelska rike! Och du, Helige Ande, som på denna dagen blef utgjuten öfver vår Herrens apostlar, kom äfven i mitt hjerta, förnya och föröka hos mig din nåd, välsigna min gång upp till Herrens hus och stadfäst

ditt evangelium på min själ och på alla, som höra det med mig. Bevara mig, att jag icke bedröfvar dig genom något vanhelgande af din sabbat eller vänder din välsignelse i förbannelse. Gif mig din välsignelse, trenige Gud! din kärlek, Gud Fader, och din nåd, Guds Son, och din delaktighet, Gud, du Helige Ande, vare och förblifve med mig evinnerligen. Amen.

Aftonbön på Söndagen.

Såsom Kristus är uppväckt ifrån de döda genom Fadrens härlighet, så skola vi ock vandra i ett nytt lefverne: Rom. 6: 4.

Herre Jesus! Du har helgat denna dagen genom din uppståndelse ifrån de döda och genom din Helige Andes utgjutande. Frid vare eder! så helsade du dina lärjungar, då du återvände ur grafven; ack, tillsäg äfven min själ din frid och visa henne dina genomborrade händer, på det jag må varda glad i tron derpå, att du äfven har tecknat mig på dina händer och i evighet icke skall förgäta mig. Blås på min ande med din Helige Ande och låt mig höra af din mun de orden: dina synder äro dig förlåtna! Ja, förlåt mig alla mina skulder och uppväck mig till ett nytt lif, att jag må tjena dig i helighet och rättfärdighet. Hvad jag felat och syndat det ångrar jag af hjertat, och jag afsäger mig, såsom jag redan i mitt dop gjort, nu ånyo djefvulen och allt hans väsende och allt hans verk samt förpligtar mig att lefva efter ditt ord och vilja. Omgjorda mig dertill med din gudomliga kraft, att jag må vandra värdigt ditt kära evangelium. Jag tackar dig för detta ditt kära evangelium och för alla välgerningar, som du ända till denna stund mig bevisat. Låt din barmhertig-

N:o 336, B.

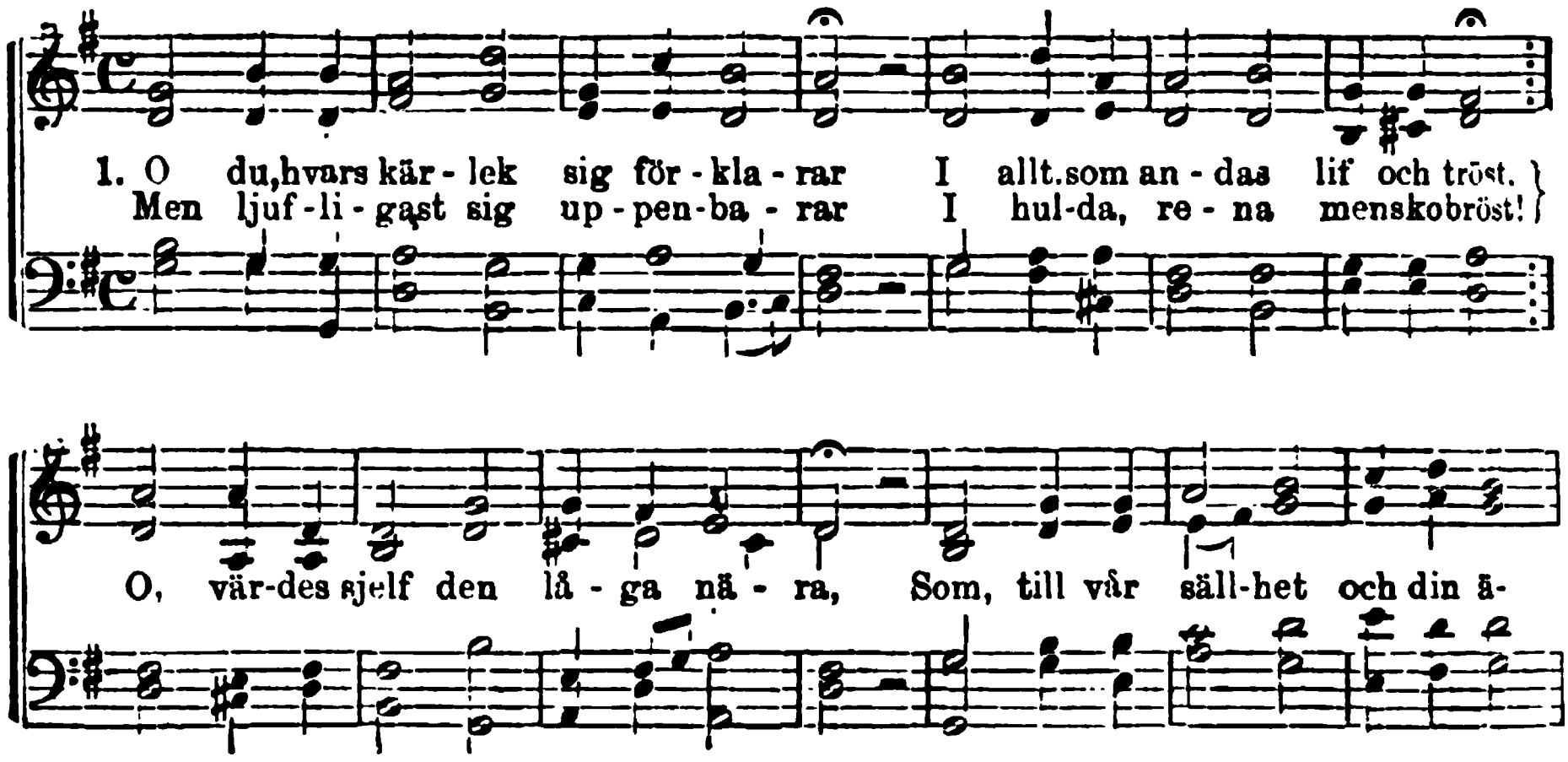

het öfver mig icke taga någon ända. Tag mig och mina kära under denna natt i ditt nådiga beskydd, afvärj i nåder allt ondt och låt oss under ditt beskärm trygge hvila. Trösta alla bekymrade och anfäktade och vederqvick alla sjuka och döende och låt dem icke dö i sina synder, utan få, förr än de skiljas hädan, sina blickar rigtade på Guds lam, som bär verldens synder; låt din nåd och godhet vara väldig öfver vår öfverhet, som du hafver satt öfver oss, samt öfver alla menniskors barn. Skall denna natt blifva min sista natt på jorden, så befall dina änglar, att de föra min själ dit der du är, och till det rätta lifvet och det ljufliga väsendet på din högra hand evinnerligen. Ehvad jag vakar eller sofver, hörer jag dig till, Herre Jesus, och varder genom dig evigt salig. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Och Gud sade: Varde ett fäste emellan vattnen och åtskilje vatten ifrån vatten. Och Gud gjorde fästet, och åtskilde det vattnet, som var under fästet, ifrån det vatten, som var ofvan fästet. Och det skedde så. Och Gud kallade fästet himmel. Och vardt af afton och morgon den andra dagen: 1 Moseb. 1: 6—8.

Jag prisar dig, himmelske Fader, all tings skapare, du som hafver skapat himmelen öfver mig tillika med luften, som jag andas, och molnen, som sväfva öfver mig. Din godhet räcker så långt som himmelen är, och din sanning så långt som skyarne gå. Derifrån fuktar du jorden och gör landet fullt med frukt, så att allt, som lefver, varder mättadt till behaglighet. Du, som är rik öfver alla, du har äfven välsignelse att skänka åt mig och mina kära. Gif oss i dag och alla dagar vårt

dagliga bröd. Du har satt fridens regnbåge i skyn, att han skall vara ett tecken till din godhet och kärlek. Gif mig ett barnsligt förtroende i mitt hjerta, att ditt nådesförbund icke skall förfalla, och lär mig att alltid taga allting såsom ifrån dig, såsom väl menadt och väl gjordt. Dig befaller jag mina vägar och hoppas på dig, att du skall väl görat. Du visar vinden sin väg och skickar molnen dit du vill, och du förer äfven mig på rätta vägen för ditt namns skull. Låt mig blott icke sjelf välja någon ond väg, utan alltid vandra på den vägen, som drager till det eviga lifvet. Hjelp mig dertill, min käre Herre och Gud, på det jag må fröjdas och glädjas på den dag, då din Son, Jesus Kristus, skall komma i himmelens sky för att döma lefvande och döda. Utstryk mina missgerningar såsom ett moln och mina synder såsom en dimma. Drag mitt hjerta till dig, du som hafver återlöst mig, på det jag må vandra inför dig och vara ostraffelig både i ord och gerningar. Hör mig för Jesu Kristi skull. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

När jag i min säng ligger, så tänker jag uppå dig: när jag uppvaknar, så talar jag om dig, ty du är min hjelpare, och under dina vingars skugga vill jag fröjda mig: Ps. 63: 7, 8.

Allsmägtige, evige Gud! Dig tackar jag af hjertats grund för din oändliga godhet, att du under den förflutna dagen uppehållit mig med din rättfärdighets högra hand och beskyddat mig med din nåd, utan hvilken jag vore hemfallen åt den timliga och eviga döden. Öfvergif mig icke heller hädanefter och drag icke din hand från mig. Fastän solens förgängliga ljus nu har vikit ifrån

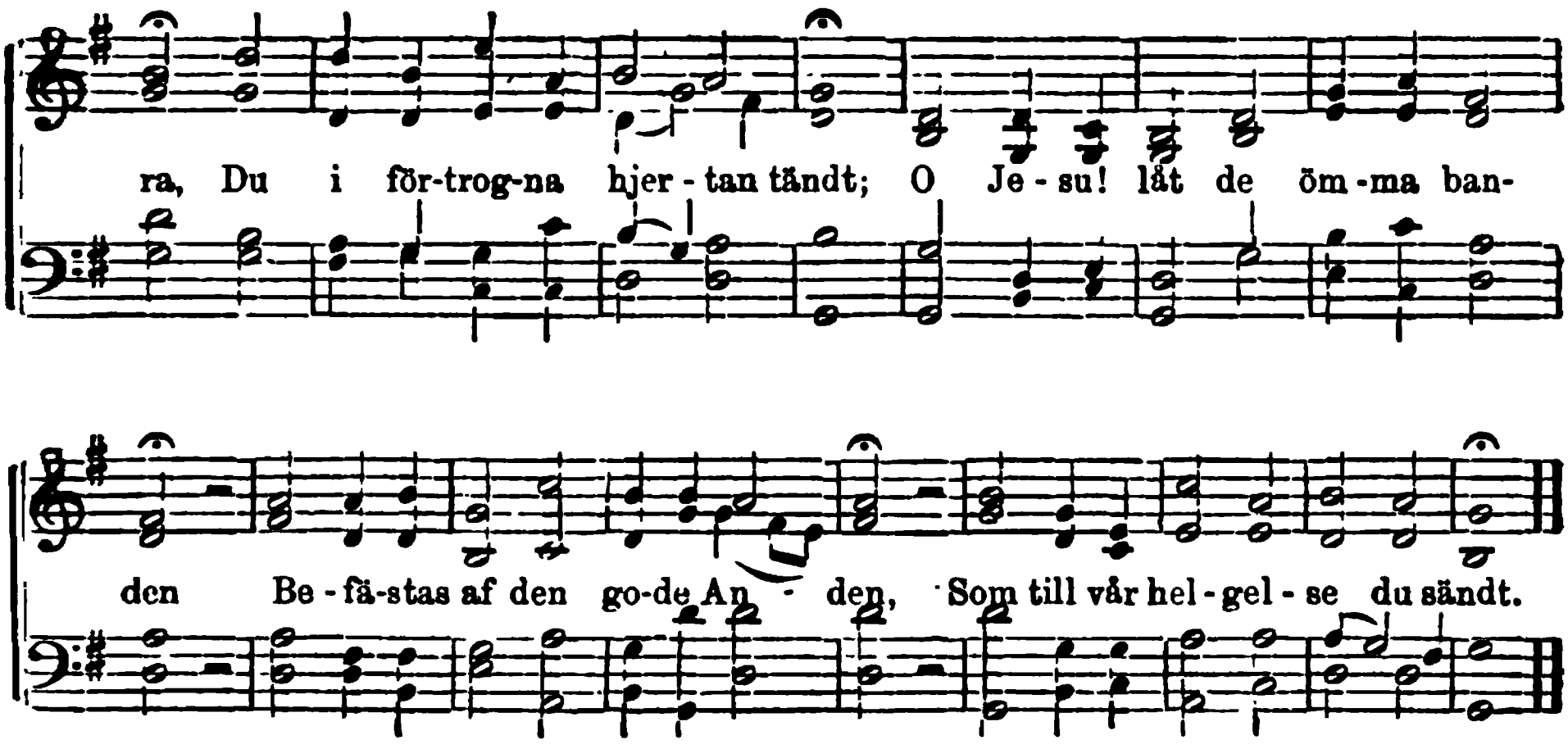

mig, så vik du dock icke ifrån mig, utan upplys min själ, att hon må befrias ifrån syndens mörker och i en sann tro skåda dig och med frimodighet vänta efter dig. Var du, o Gud under denna natt min klippa och min hjelpare, om satan vill anfalla mig, och afvärj allt, som kunde vara min kropp eller min själ skadligt. Låt mig insomna med heliga tankar och med ett till dig vändt hjerta åter uppvakna. Bevara mig för onda drömmar och låt min ande äfven då, när jag insomnat, umgås med dig och tänka på dig. O du gode och nådige Fader, förlåt alla mina synder! Bortdrif mig icke i din vrede, utan två mig väl ifrån min missgerning och reusa mig ifrån min synd. Låt mitt efter din ande nådehungrande hjerta finna frid i din älskade Son och i det offer, som han till vår försoning framburit. Förbarma dig öfver alla stånd, lärare och åhörare, öfverhet och undersåter, och lär alla menniskor att vandra på dina vägar. Upprätta din fruktan öfverallt och afstyr alla de förargelser, som ibland oss äro gängse. Men bevara mig för allt syndigt dömande af min nästa och gif mig nåd att akta på mig sjelf och upptänd hos mig den kristliga kärlek, som uppsöker de förvillade och gör godt emot hvar man. Bevara mig i denna natt för allt ondt och stärk mina trötta lemmar, att jag äfven i morgon må kunna uträtta min kallelses värf. Låt mig hvila ljuft och säkert i dina fadersarmar och tag alla mina anförvandter, välgörare, vänner och fiender uti ditt beskydd. Ack, blif nu och alltid min barmhertige Gud och kärleksrike Fader, och förhjelp mig, när och hvar och huru det dig behagar, ifrån denna oroliga verld till den eviga roligheten genom Jesus Kristus. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Och Gud sade: Församle sig vattnet, som är under himmelen, uti besynnerligt rum, att det torra må synas. Och det skedde så. Och Gud kallade det torra jord och vattnens samlingar kallade han haf. Och Gud såg, att det var godt. Och Gud sade: Bäre jorden gräs och örter, som frö hafva, och fruktsamma träd, att hvart och ett bär frukt efter sin art och hafver sitt eget frö i sig sjelf på jorden. Och det skedde så. Och jorden bar gräs och örter, som frö hade, hvart efter sin art, och träd, som frukt buro, och hade sitt eget frö i sig sjelfva, hvart efter sin art. Och Gud såg, att det var godt. Och vardt af afton och morgon den tredje dagen: 1 Moseb. 1: 9—13.

Du vet, käre Fader i himmelen! hvad vi behöfva, förr än vi bedja dig; ja, du har, innan ännu lefvande varelser funnos på jorden, i kärlek och vishet sörjt derför, att de skulle få boning och näring, hvart efter sin art; du har skapat gräs för djuren och säd menniskorna till nytta och uppfylt jorden med din godhet. Du vet också, hvad jag och mina kära behöfva och skall icke låta oss lida brist på det nödvändiga. Jag tröstar deruppå, att du så nådelig är, och mitt hjerta gläder sig, att du så gerna hjelper! Hjelp oss i dag uti allt, som vi efter din vilja företaga. Gif oss hvad vi behöfva och låt oss i god ro och med tacksägelse njuta det. Men bevara i synnerhet oss för, att för det lekamliga förgäta det andeliga och för det timliga förgäta det eviga. Vatten samlade sig uti de rum, du ville, och jorden frambragte hvad du bjöd henne; sålunda skall äfven jag verka på det rum, som du åt mig bestämdt, och göra det, som du vill hafva af mig. Styr mitt hjerta dertill genom din Helige Ande och gör detta hjerta till en god jord, som gömmer ditt ord och bär frukt hundradefaldt! Menniskor-

N:o 339.

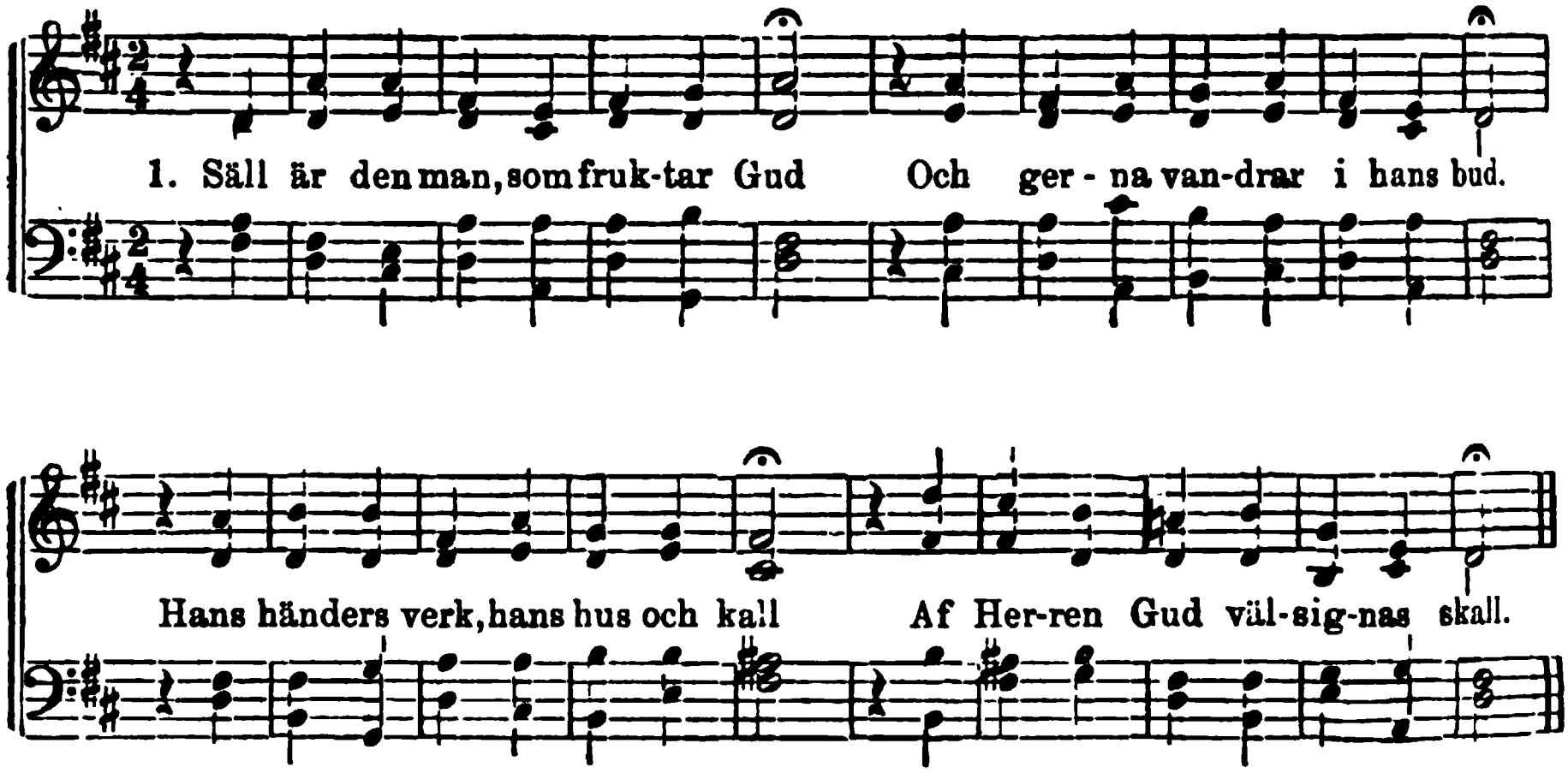

nas dagar förgå såsom hafvets vågor, som hastigt höja sig och lika hastigt sjunka ned igen; ja vi fara bort såsom en ström och äro såsom gräs, som bittida blomstrar och snart förvissnar och om aftonen afhugget varder och förtorkas. Ännu före aftonen kan det blifva annorlunda med mig. Lär mig att med allvar betänka detta och sörja för min odödliga själ. Jag anbefaller henne åt dig, min Frälsare, afvärj allt ondt ifrån henne; du har återlöst henne till din egendom. Behåll mig i din sanning och gör mig skicklig till alla goda gerningar, att jag må något varda din heliga nåd till pris! Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Och Jesus fick se ett fikonträd vid vägen och gick till det och fann intet annat än löf derpå och sade till det: Aldrig mer varde frukt af dig. Och strax förtorkades fikonträdet: Matt. 21: 19.

Herre, du utransakar mig och känner mig! Se, det är intet ondt på min tunga, det du, Herre, icke allt vet; du förstår mina tankar fjerran. Hvad finner du hos mig? Frukt som du söker eller endast blad, onyttigt tal och ett fåfängt väsende? Är jag så beskaffad, att jag kan kallas ett rättfärdighetens träd till ditt pris, du skapare, i goda gerningar? Ack, Herre, du finner äfven i dag icke allt väl bestält med mig, du finner mycken försummelse och synd; men haf tålamod med mig och befall icke, att jag skall borthuggas som ett ofruktsamt träd, utan skapa du i mig det godt är, att jag må uppfyld varda med rättfärdighetens frukt. Tag icke din barmhertighet ifrån mig, utan fullborda fastmer det goda verk, som du i mig begynt hafver, genom Jesus Kristus. Jag tackar och lofvar dig för all den godhet och trohet, som du i dag bevisat på mig och beder dig: bevara och välsigna mig och mina kära äfven i denna natt; afvänd ifrån oss all skada både till kropp och själ och gif oss din frid! Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Och Gud sade: Varde ljus uti himmelens fäste och åtskilje dag och natt och gifve tecken, månader, dagar och år. Och vare för ljus uti himmelens fäste och lyse på jorden. Och det skedde så. Och Gud gjorde två stora ljus; ett stort ljus, som regerade dagen, och ett litet ljus, som regerade natten; och stjernor. Och Gud satte dem uti himmelens fäste, att de skina skulle på jorden och regera dagen och natten och åtskilja ljuset och mörkret. Och Gud såg, att det var godt. Och vardt af afton och morgon den fjerde dagen: 1 Moseb. 1: 14—19.

Herre, du verldens allsmägtige skapare och menniskornas Fader! Himlarne förtälja din ära och fästet förkunnar dina händers verk. Du har satt stjernorna på himmelen, att de skola skina på jorden och åtskilja dag och natt och gifva tecken, årstider, dagar och år. Jag tackar dig, att du åter låtit mig skåda dagens ljus och i denna natt nådeligen bevarat mig. En dag säger det den andra och en natt kungör det den andra, att du är nådig, barmhertig, långmodig och af stor mildhet. Gif oss efter din barmhertighet solsken och regn i rättan tid, välsigna mitt och hvarje menniskas arbete i sin kallelse, att vi må glädjas åt vår flit och genom din nåd vinna, hvad vi till detta lifvets nödtorft behöfva. Men framför allt upplys mig genom sanningens och rättfärdighetens sol, som i Jesus Kristus för oss uppgått. Bortdrif ifrån min själ allt andeligt mörker och öppna mig ögonen, att jag må se rättfärdighetens under i din lag och nådens under i Jesu evangelium. Vare i dag och alltid ditt ord mina föttere lykta och ett ljus

N:o 340 se 160.
N:o 341 se 126.
N:o 342 se 178.
N:o 343 se 77.
N:o 344 se 21.
N:o 345 se 280.
N:o 346 se 433.
N:o 347 se 187.
N:o 348 se 28.
N:o 349 se 77.
N:o 350 se 33.
N:o 351 se 45.
N:o 352 se 8.
N:o 353 se 229.

på alla mina vägar. Bevare mig för vantro och otro, för afguderi och girighet, för högfärd och hädelse, för vrede och tvedrägt, för all orätt emot min nästa. Utgjut Kristi kärlek i mitt hjerta, på det att allt, som jag talar och gör må ske i hans kärlek, dig till välbehag och mig till evig salighet. Våra dagar förrinna, såsom flöge de bort; uppväck mig att rätt använda hvarje stund af min nådatid och att verka, medan dagen är. Och när natten kommer, då ingen kan verka, så för mig till det eviga lifvets ljus för ditt namns skull. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Jesus sade till sina lärjungar: Edert hjerta vare icke oroligt. Tron på Gud, och tron på mig. I min Faders hus äro många boningar; om så icke vore, skulle jag hafva sagt eder det; jag går bort för att bereda eder rum. Joh. 14: 1, 2.

Nu är afton, och dagen är förliden, men du Herre Jesus, mitt ljus och min klippa, du viker icke ifrån mig; du är min herde och låter mig intet fattas! Liksom solens glans förtäljer om dagen, så förtälja månen och stjernorna om natten din kärleksfulla godhet och din stora magt och mana oss att söka din Faders hus med dess många boningar. Derföre förskräcker mig icke heller nattens mörker. Om jag ock vandrade i en mörk dal, så fruktade jag intet ondt, ty du är när mig; genom din nåd är allting mig godt och nyttigt. Pris och tack för din trohet, hvarmed du i dag bevarat mig, och för allt godt, som du bevisat mig både till kropp och själ. Ack, om du ville tillräkna mig synderna, Herre, så skulle helt annat vederfaras mig, men när dig är mycken förlåtelse.

Så långt som öster är ifrån vester, låter du vår öfverträdelse vara ifrån oss. Deruppå förtröstar jag och lägger min kropp till hvila i min säng, men min själ lägger jag vid ditt hjerta, Herre Jesus; der ligger jag och sofver alldeles i frid, ty du allena, Herre, hjelper mig, att jag må säker bo. Vill du i denna natt kalla mig hädan ifrån denna verlden, så dör jag salig uti din nåd. Du har beredt mig ett rum, som är mera lysande än himmelen med sina stjernor, mera saligt än alla menniskor kunna tänka och begripa. Der du är, der skall ock din tjenare vara. Men är det din vilje, att jag skall längre lefva på denna jorden, så låt mig i morgon sund och glad uppvakna och förnya mig hvarje dag allt mer och mer efter ditt beläte! Låt din nåd vara väldig öfver mig och öfver alla menniskor, öfver öfverhet och undersåter, fattige och rike, bedröfvade och glade, friske och sjuke. Gif oss alla vederqvickelse och ro inför ditt ansigte! Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Och Gud sade: göre vattnet af sig krälande och lefvande djur och foglar, som på jorden flyga under himmelens fäste. Och Gud skapade stora hvalar och allehanda lefvande och krälande djur, som vattnet af sig gör, hvart efter sin art. Och Gud såg att det var godt. Och välsignade dem och sade: varer fruktsamme och förökens och uppfyller hafvets vatten, och foglarne föröke sig på jorden. Och vardt af afton och morgon den femte dagen. 1 Moseb. 1: 20—23.

Herre, vår Gud, du är allena den, som gifver lif, anda och allt! I hafvet der vimla utan tal både stora och små djur, under molnen flyga himmelens foglar och sitta och sjunga på trädens grenar; men du förgäter ingen af dem, du gifver korp-

N:o 354.

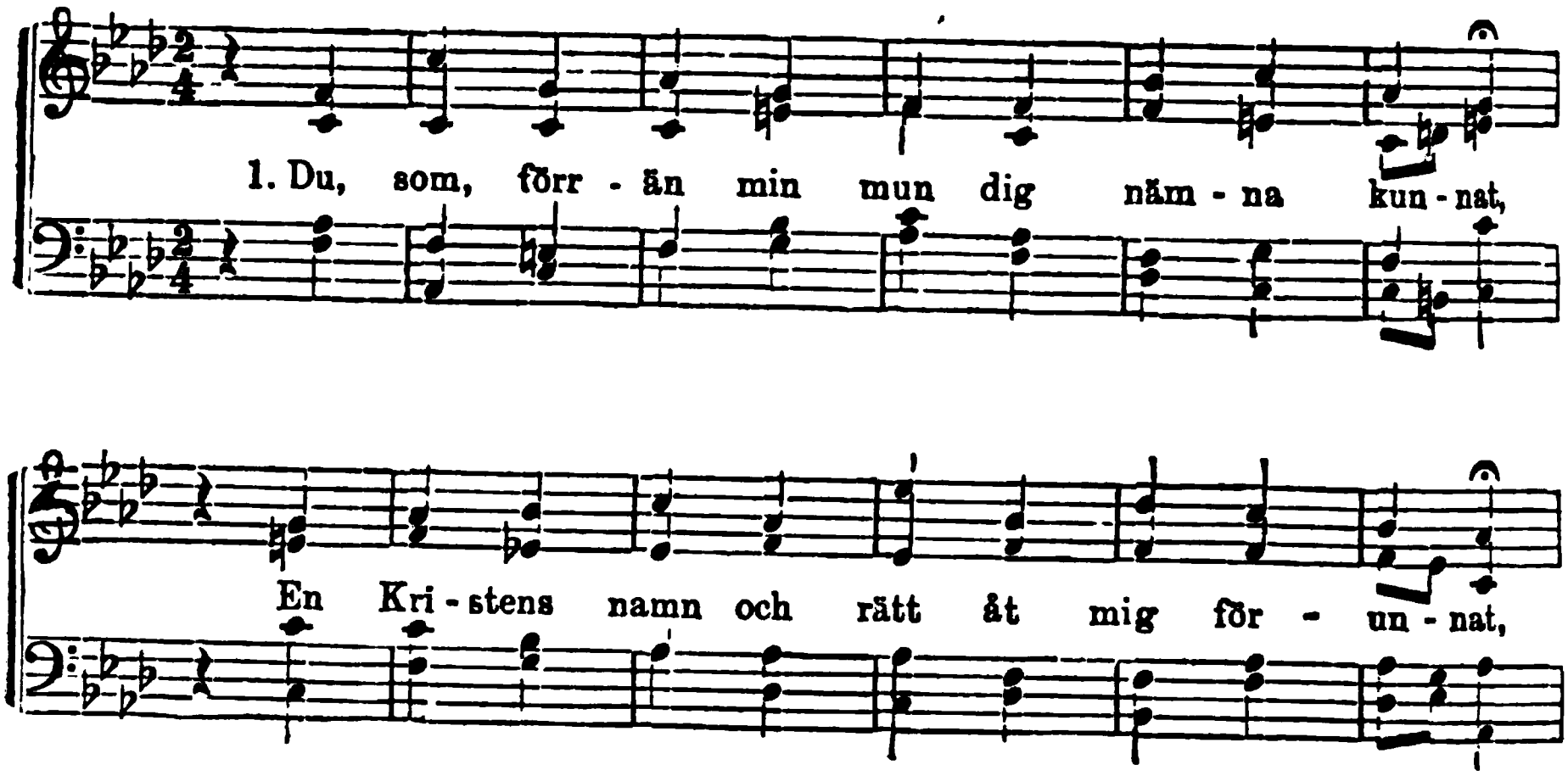

ungarna sin föda och närer fiskarna i vattnet. Skulle du icke göra detta ännu mera emot mig och de mina? Du gör det och beskär oss allt, som vi till lifvets nödtorft behöfva. Lif och välgerning har du hittills gifvit mig och ditt uppseende bevarar min anda. Jag tackar dig, du lifvets gifvare och uppehållare, och hoppas på dig, att du icke skall öfvergifva eller förgäta mig. Bevara mig, att jag icke betungar mitt hjerta med näringsomsorger, utan kastar all min omsorg på dig, du sörger för mig! Gif mig också i dag din välsignelse. Skänk mig kraft och helsa till mitt arbete och låt mig genom ärlig flit förvärfva mitt lifs uppehälle. Afvänd ifrån mig och mina kära all fara och nöd efter din faderliga barmhertighet; låt din godhet glädja oss. Behåll hos mig den tanken, att jag dock är vida mer än alla djur på jorden, att jag är en menniska af dig, Gud Fader, odödligt skapad, af Jesus din enfödde Son, dyrt återlöst genom hans blod, och genom den Helige Ande utvald och kallad att vara helig och ostraffelig i kärleken. Hjelp du mig att vara detta både i dag och alla dagar. Bevara mig för all satans och verldens förförelse och stärk mig, att jag må öfvervinna alla köttets lustar; hjelp mig att kämpa en god kamp emot alla mina andeliga fiender, att hålla tron och fullborda loppet i Jesu Kristi efterföljd, att jag må få trons ändalykt, nämligen själens eviga salighet. Amen.

Aftonbön på Thorsdagen.

Och Jesus tog Petrus och Sebedei två söner med sig och begynte bedröfvas och ängslas. Då sade han till dem: Min själ är bedröfvad intill döden; blifven här och vaken med mig. Matth. 26: 37, 38.

Kärleksrike, nådige Herre Jesus Kristus! Du har i denna natt öfverlemnat dig åt ett bittert lidande för att förlossa mig ifrån det eviga förderfvet. Mina och hela verldens synder lägo på dig och bedröfvade din heliga själ intill döden. Låt minnet af denna din bedröfvelse bevara mig för säkerhet och uppväck hos mig en botfärdig sorg och bedröfvelse öfver mina synder, att på mig må fullbordas, det du sagt hafver: salige äro de bedröfvade, ty de skola få hugsvalelse. Skänk mig äfven förlåtelse för denna dagens synder. Du har ängslats och bäfvat, på det jag icke skulle bäfva för Guds dom och evigt ängslas i helvetets pina. Ack, jag kan icke nog tacka dig för din barmhertighet, icke nog älska dig för din kärlek. Gif du sjelf mig nåd att känna och erkänna längden och bredden och djupet och höjden af din kärlek. Hjelp mig vaka, att jag aldrig förgäter ditt lidande eller bedröfvar dig genom uppsåtliga synder! Gif mig nåd att vara undergifven min himmelske Faders vilja, så att jag af hjertats grund beder som du: ske icke min, utan din vilje! Inplanta hos mig en sådan saktmodighet, hvarmed du har talat till Judas, och ett sådant tålamod, hvarmed du lät dig bindas och föras till döden. Du vill att vi skola älska hvarandra såsom du har älskat oss. Borttag derföre all bitterhet och vrede ur mitt hjerta och uppfyll mig med vänlighet, medlidande och välvilja emot hvar man. Låt mig äfven nu gå till hvila i frid med alla mina medmenniskor och i morgon uppstå och verka i kärlek till dig, till dess jag kommer dit, du genom lidande och död har gått förut. Dig vare ära och pris ifrån evighet till evighet. Amen.

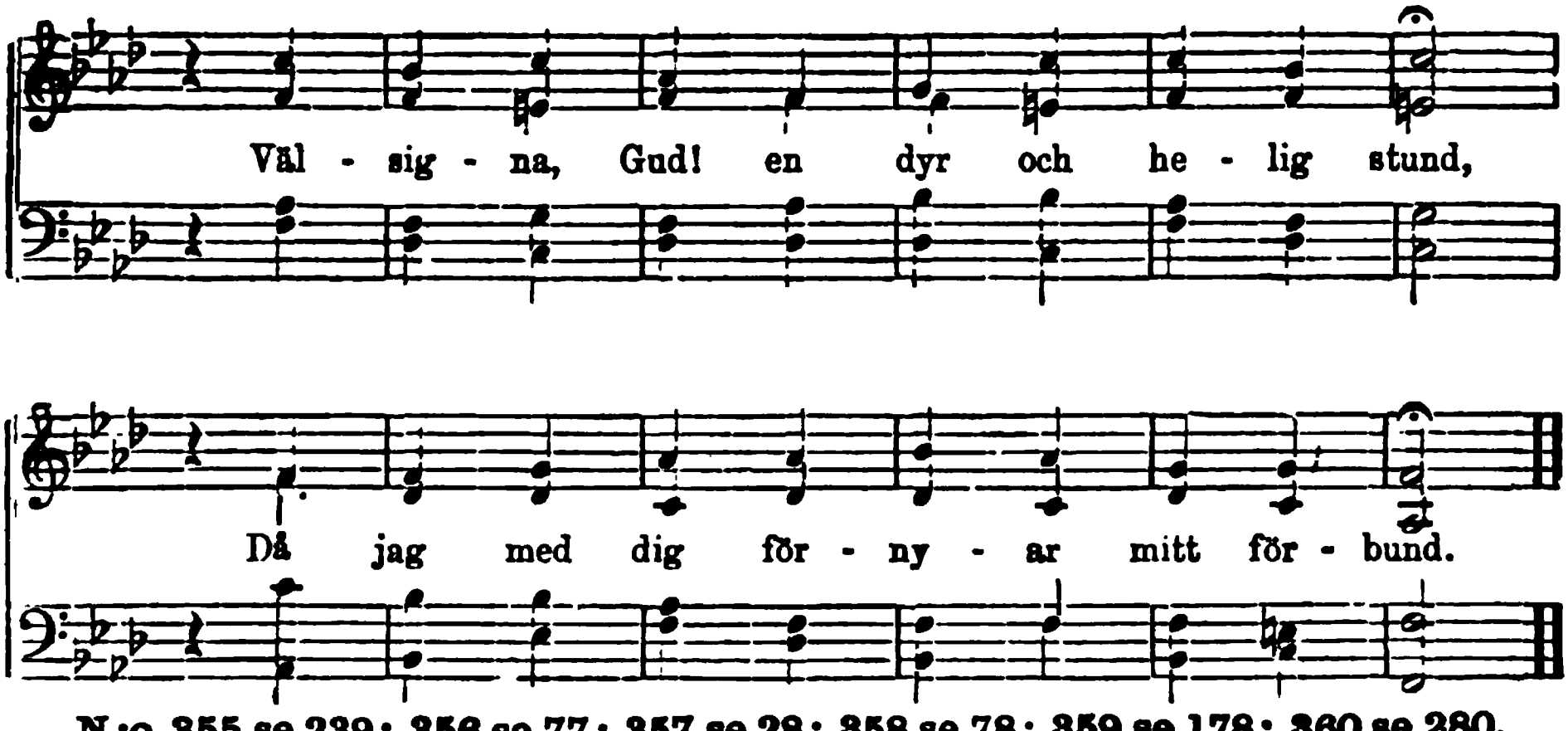

N:o 355 se 239; 356 se 77; 357 se 28; 358 se 78; 359 se 178; 360 se 280.

Morgonbön på Fredagen.

Och Gud sade: göre jorden af sig lefvande djur, hvart efter sin art, fänad, krälande djur, och vilddjur på jorden, hvart efter sin art. Och det skedde så. Och Gud gjorde vilddjur på jorden, hvart efter sin art, fänad efter sin art, allahanda krälande djur på jorden efter sin art. Och Gud såg, att det var godt. Och Gud sade: låt oss göra menniskan till ett beläte, det oss likt är, den råda skall öfver fiskarne i hafvet och öfver foglarna under himmelen och öfver fänaden och öfver hela jorden och öfver allt som krälar på jorden. Och Gud skapade menniskan sig till ett beläte, till Guds beläte skapade han honom, man och qvinna skapade han dem. Och Gud välsignade dem och sade till dem: varar fruktsamme, och föröker eder, och uppfyller jorden och hafver henne under eder, och råder öfver fiskarne i hafvet och öfver foglarne under himmelen och öfver alla djur, som kräla på jorden. Och Gud sade: se, jag hafver gifvit eder allehanda örter, som frö hafva på hela jorden, och allehanda fruktsamma träd, som frö hafva i sig sjelfva, eder till mat. Och åt alla djur på jorden och alla foglar under himmelen och allt det som krälar på jorden och lif hafver, att de skola hafva allehanda gröna örter till att äta. Och det skedde så. Och Gud såg på allt det han gjort hade, och si, det var allt ganska godt. Och vardt af afton och morgon den sjette dagen. 1 Moseb. 1: 24—31.

Helige, evige Gud och Fader! Dig prisar jag för din stora godhet, att du har kallat menniskan, som icke var, att hon skulle vara, och skapat henne efter ditt beläte. O! huru stor var icke menniskans härlighet och salighet, då hon egde fullkomlig kunskap om dig och om naturen, hade i dig allena sin lust, efter dig allena sitt begär och hennes vilja fullkomligt öfverensstämde med din vilja, då hon ingenting visste af synd och deraf härflytande död och elände; då hon, såsom ett barn i sin faders hus, hade allt af dig utan omsorg och bekymmer och allting på jorden stod henne till buds. Huru stort deremot har icke den naturliga menniskans elände blifvit genom det bedröfliga syndafallet och huru förskräcklig den dom, som efter döden väntar oss! Men du, käre himmelske Fader, har äfven deruti förbarmat dig öfver oss, att du i din outgrundliga kärlek skänkt oss, djupt fallne syndare, din enfödde Son, Jesus Kristus, att han skulle hjelpa oss ur syndens elände. Han är försoningen för mina och hela verldens synder. Jag tackar dig för denna outsägliga kärlek, du nåderike Gud och Fader, och beder dig, låt nu genom Kristus allt detta åter blifva botadt, som satan och synden hos mig förderfvat. Ack, låt mig blifva aftvagen, helgad och rättfärdigad genom min Herres Jesu Kristi namn och genom din krafts Ande. Gif att jag icke blott förer min återlösares namn i munnen, utan dagligen varder allt mer och mer förnyad efter hans och ditt beläte. Upprätta åter hos mig din förlorade afbild. Upplys mitt förstånd, att jag rätt må känna dig och rena mitt hjerta, att jag icke må utvälja det, som kött och blod vilja, utan hvad du vill, och att jag må hafva min lust i dig och dina bud. Ja, lär mig att i dag och alla dagar inrätta mitt lefverne efter dina bud och led mig med din nåd på alla mina vägar. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Kristus har lidit för oss, och lemnat oss en föresyn, på det att I skullen efterfölja hans fotspår. 1 Petr. 2: 21.

N:o 361,

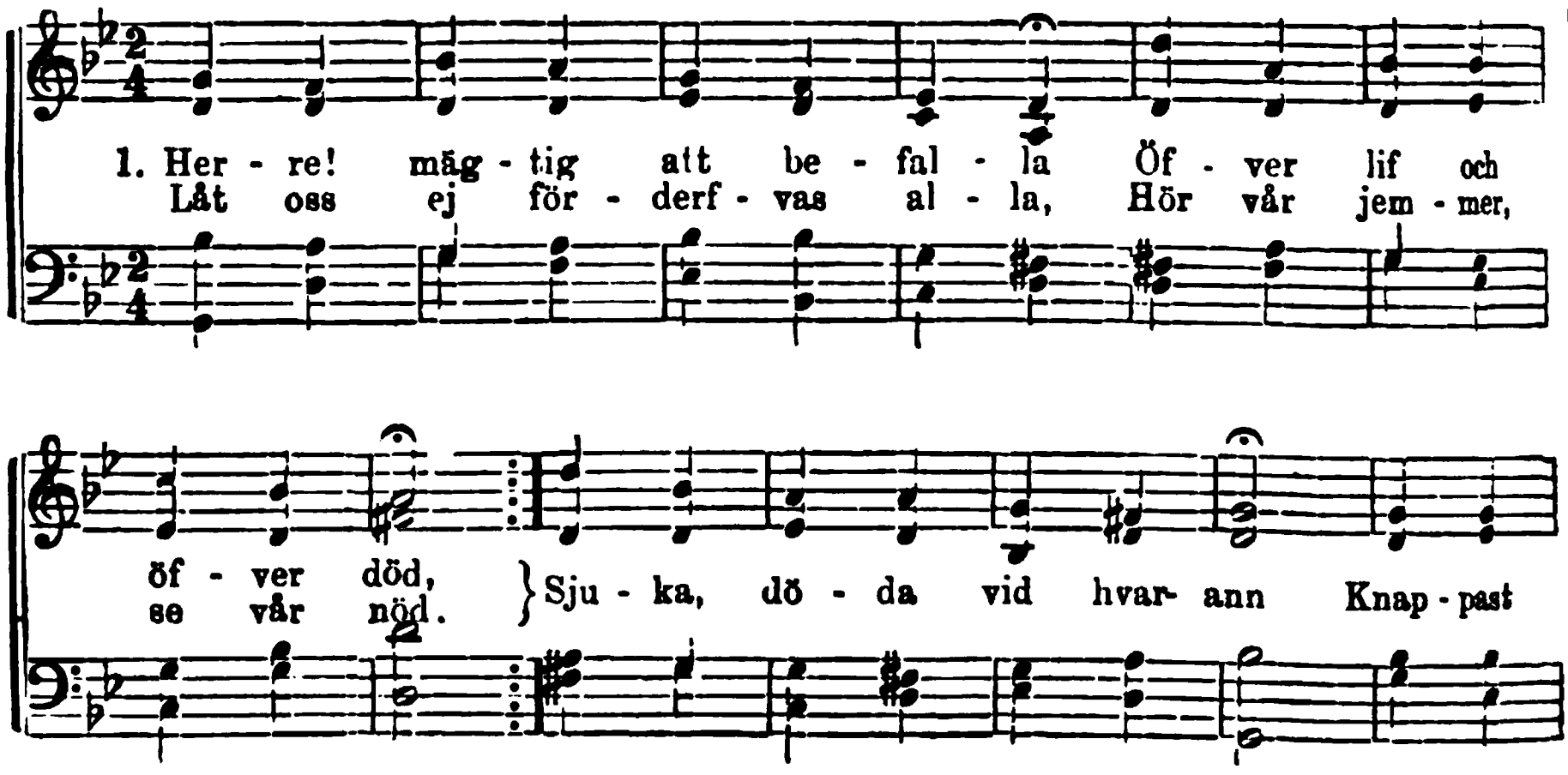

Lof och pris och tack vare dig, Herre Jesus, du Guds lam, som för oss dödadt är och nu lefver och regerar i evighet. Du har tagit våra synder uppå dig och sjelf offrat dem i din lekamen på trädet, på det vi skulle vara döde synden och lefva rättfärdigheten. Genom dina sår äro vi helade. Hela äfven mig, Herre, ifrån all min själaskada; genom dig allena kan jag varda helad. Vare äfven denna dagens synder förlåtna och öfverskylda genom ditt försoningsblod, och hjelp mig så, att jag dagligen allt mer afdör från synden och blifver lik din heliga förebild. Utplåna ur mitt hjerta all ondska, vrede, hädelse, afund, högfärd, girighet och allt gudlöst väsende Skapa i mig ett rent hjerta och gif mig en ny i tron och lydnaden viss ande. Förkasta mig icke ifrån ditt ansigte och tag icke din Helige Ande ifrån mig! Inplanta genom denne din Helige Ande uti mig din kärlek och ödmjukhet, din saktmodighet och nitälskan, ditt tålamod och din lydnad. Lef du i mig, att jag må blifva ett hjerta och en ande med dig och vandra, såsom du vandrade! Lände ditt lidande äfven i denna natt alla bekymrade till tröst och din död alla döende till vederqvickelse. Förbarma dig öfver dem, öfver mig och alla menniskor! Tänk nu, der du sitter uppå din härlighets thron, på hvar och en af oss med samma kärlek, hvarmed du på korset älskat oss. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Så vardt nu himmel och jord fullkomnad med all sin här. Och Gud fullkomnade på sjunde dagen sitt verk, som han gjort hade, och hvilade på sjunde dagen af all sitt verk, som han gjort hade, och välsignade sjunde dagen och helgade honom, derföre att han på honom hvilade af alla sina verk, som Gud skapade och gjorde. 1 Moseb. 2: 1—3.

Ära, pris och tack vare dig, allsmägtige Gud, himmelens och jordens skapare! Du såg på allt, hvad du gjort hade, och si, det var allt ganska godt; det motsvarade fullkomligt din allvisa och heliga kärleks rådslag, derföre lät du dig nöja åt det skapade och hvilade sålunda af dina verk, att du icke skapade en ny verld; Du verkar likväl intill nu och välsignar allt utan uppehåll. Du uppehåller och bär allting med ditt kraftiga ord och handlar med allting i himmelen och på jorden, såsom du vill. Dig förutan sker ingenting. Du anvisar solen dess upp- och nedergång och förer jorden i sin bana och ingen sparf faller ifrån taket, din vilja förutan; äfven mina hufvudhår äro af dig alla räknade. Du är stor och stor är din kraft och ho kan utransaka eller begripa, huru du regerar! All verlden frukte dig och för dig rädes allt det, som på jorden bor. Uppfyll äfven mitt hjerta med barnslig fruktan för dig, att jag må hafva en djup afsky för alla synder och ingenting tänka och begära, ingenting tala och göra, som är emot din heliga vilja! Uppväck hos mig en hjerlig tacksamhet för din godhet, att jag må älska dig öfver all ting, du som först har älskat mig, och att jag må hålla dina bud såsom ditt tacksamma barn. Gif mig en glad tillförsigt till dig, att jag icke må frukta någon olycka, utan vara viss derpå, att dem som hafva Gud kär tjenar allting till det bästa! Gör äfven i dag med mig såsom du vill, din vilja är alltid vis och god; led mig efter ditt råd och lär mig göra efter ditt behag. Hör mig för Jesu Kristi skull. Amen.

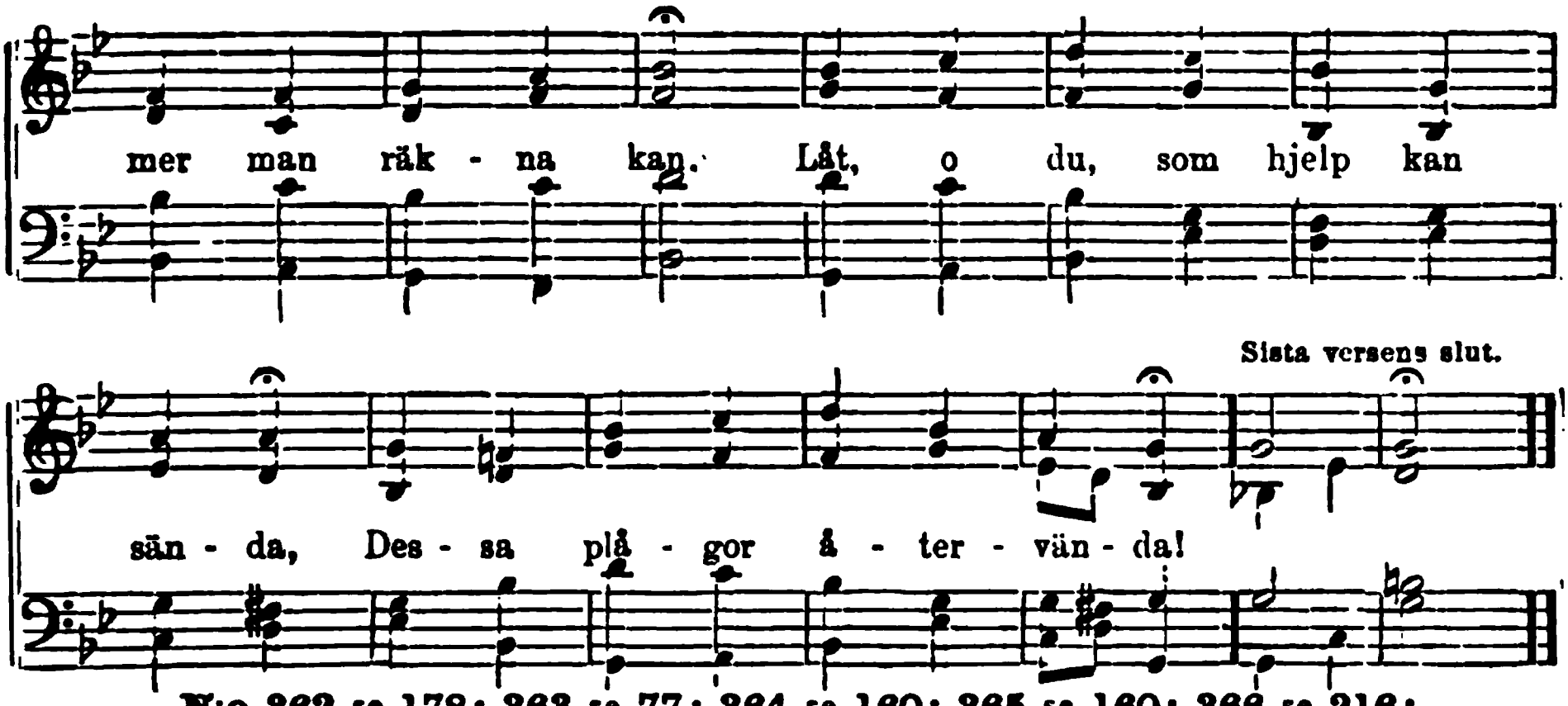

N:o 362 se 178; 363 se 77; 364 se 160; 365 se 160; 366 se 216· 367 se 160; 368 se 215; 369 se 264.

Aftonbön på Lördagen.

Och man gaf honom bland ogudaktige sin graf och med en rik i sin död; ändock han ingen orätt gjort hade, ej heller något svek uti hans mun var. Es. 53: 9.

Herre Jesus! likasom din Fader hvilade från skapelsens verk, så hvilade du på denna dag ifrån vår förlossnings verk. Din själ arbetade för oss och kämpade med döden, till dess allt var fullkomnadt, som våra själars eviga frälsning kräfde. Sedermera blef du slutligen sårad och dödad som en missdådare; men du är sargad för våra missgerningars skull och slagen för våra synders skull, och ehuru du hängde naken och blottad på korset och man ville gifva dig din graf bland ogudaktige, så var du dock efter din död hos en rik (Josef af Arimatia) och nu har du gåfvor för alla arma syndare. Du skänkte paradiset åt röfvaren och gifver förlåtelse och salighet åt alla, som på dig förtrösta. Den som tror på dig, han hafver det eviga lifvet. Så stärk då också min tro och gif förlåtelsens tröst i mitt hjerta; låt min synd och skuld vara med dig begrafven. Tänk på mig, Herre såsom du tänkte på röfvaren, och öppna äfven ditt paradis för mig vid min hädanfärd. Låt mig i hoppet derom gå till hvila i denna natt, och om jag i morgon åter uppvaknar, så hjelp mig att lefva såsom den der med dig är begrafven genom dopet och genom tron med dig uppstånden. Då behöfver jag icke förskräckas för grafven. Min kropp skall då der finna hvila och jag skall åter höra din röst och framgå till det eviga lifvet. Lefver jag, så lefver jag dig, dör jag, så dör jag dig, derföre, ehvad jag lefver eller dör, så är och förblifver jag din; du har mig återlöst, du trofaste Frälsare, och gör mig evigt salig. Amen.

Böner vid särskilda tillfällen.

Bön före skriftermålet.

Store Gud, du har i ditt ord sagt: pröfve menniskan sig sjelf och äte så i den heliga nattvarden af det välsignade brödet och dricke af den välsignade kalken. Då jag nu är sinnad att äta af detta bröd och dricka af denna kalk, så framträder jag inför dig och beder dig, att du till min sjelfpröfning värdes förläna mig nödigt ljus, för mig upptäcka mitt själatillstånd och i mitt hjerta bestraffa mig för mina okända synder, på det jag med ett ödmjukadt och förkrossadt hjerta, och i den andens fattigdom, som dig behagar, må kunna anamma den heliga nattvarden. Du, o Gud känner icke blott hvad menniskorna tala och göra, utan ock deras hjertans anslag, hvilka ofta äro onda, änskönt deras ord och gerningar, som derifrån flyta synas vara goda, Derföre upplys mig nu och undervisa mig, på det jag icke måtte framhärda i ett dåraktigt sjelfbedrägeri, och varda till skam på domedag. Värdes i stället för lättsinnigheten hos mig uppväcka den gudliga sorg, som åstadkommer bättring till salighet, den man icke ångrar, och verka hos mig en afsky för alla synder, till hvilka mitt förderfvade hjerta hittills ännu haft någon böjelse och lust. Men låt mig ock finna nåd för dina ögon. Förlåt mig alla mina synder för din käre Sons skull och rena min själ ifrån all odygd. Låt det ordet, som jag nu får höra, med en helsosam kraft inträngа i mitt hjerta, befria mig under min bön och sång och under ordets af-

N:o 370.

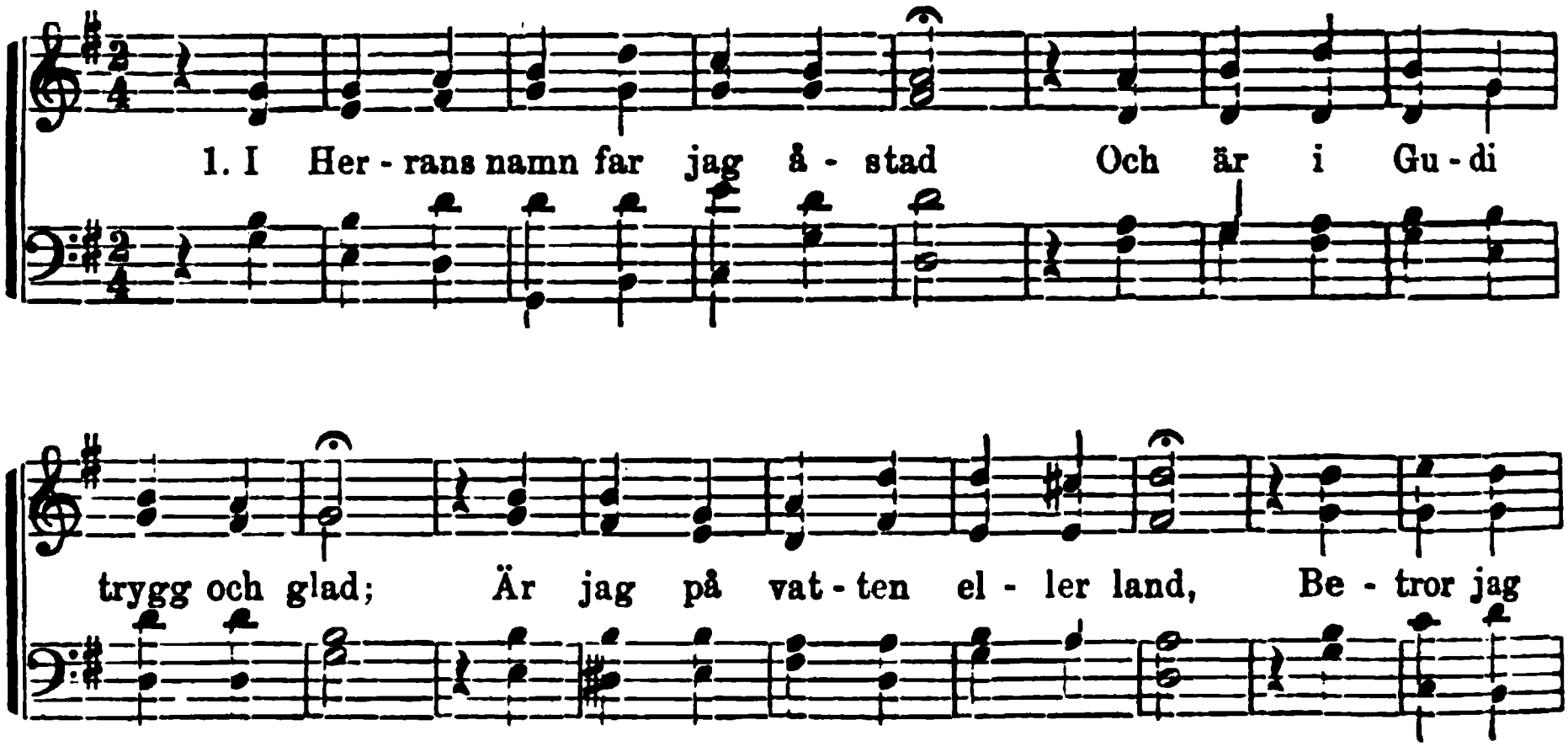

hörande ifrån alla onyttiga tankar, och hindra de onda andar, att de icke må störa min andakt. Välsigna i allmänhet mitt tillämnade skriftemål och det derpå följande åtnjutandet af den heliga nattvarden till min själs salighet, på det ditt namn af och på mig må helgas, ditt rike till mig komma och din vilja, som åsyftar min benådning, helgelse och salighet, på mig fullbordas. Amen.

Bön efter skriftemålet.

Helige och rättfärdige Gud! jag har med blygsel och ånger uppriktigt bekänt min naturs medfödda förderf, det jag dagligen och äfven nu förnimmer, och den till det onda retande lustan, som ännu hos mig finnes. Jag tillstår, att jag ofta med onda tankar, begärelser, ord och gerningar öfverträdt dina bud. Om du, Herre, ville tillräkna synderna, så kan jag icke bestå; men hos dig är förlåtelse, att man må frukta dig. Så förlåt mig då, o himmelske Fader! för din Sons skull, allt ondt, som jag har gjort. Jag kan icke erbjuda eller gifva dig något eget försoningsoffer, någon tillfyllestgörelse och betalning för mina synder. Men denne din kära Son har offrat sig sjelf, såsom det evigt gällande försoningsoffret, för mina och hela verldens synder. Genom sin lydnad intill döden på korset har han tillfyllestgjort dina höga fordringar. Han har betalt de skulder, som menniskorna, hvilkas löftesman han blifvit, åsamkat sig. Låt då ock mig häraf hugnas; låt mig inträda i åtnjutande af denna återlösning, låt mig för densammas skull finna nåd för dig, och åtnjuta din frid. Emedan jag nu åter hört, att aflösning och syndernas förlåtelse blifvit i kyrkan förkunnad de botfärdige och troende och dem som genom din kraft vilja.

bättra sitt lefverne, så värdes genom din Helige Ande tillegna mig detta trösteliga ord, och låta mig, såsom rättfärdiggjord, återvända till mitt hem, såsom det vederfors Publikanen. Ack, barmhertige Fader! förkasta mig icke ifrån ditt ansigte, såsom jag det förtjent, utan låt barmhertighet mig vederfaras, Herre Jesus! arme syndares nådige Frälsare, låt din förtjenst och förbön komma mig till godo. Helige Ande föröka och bevara tron i mig, och förhjelp mig till mitt lefvernes förbättring och min hela natur helgelse. Se ock, o treenige Gud, nådeligen till mina medkristna, hvilka med mig gå till skrift, och vilja anamma den heliga nattvarden, och skaffa uti dem, hvad dig täckt är. Amen.

Bön före åtnjutandet af den heliga nattvarden.

Herre Jesus! jag skall nalkas ditt bord och åtnjuta det nya testamentets offermåltid, nämligen din för mig offrade lekamen såsom en spis och ditt till syndernas förlåtelse utgjutna blod såsom en dryck. Genom detta heliga sakrament och genom de ord, dem du vid dess instiftande talat, förvissar du mig, att du för mig sannfärdeligen offrat din lekamen och gifvit den i döden, emedan han derförutan icke kunde vara någon spis, och att du vid detta offer och till det nya testamentets bekräftande verkligen utgjutit ditt blod, emedan det derförutan icke skulle blifvit någon dryck. Jag tackar dig alltså först och främst för det evigt gällande försoningsoffret, hvilket du för mig och alla arma syndare offrat. Jag tackar dig för din heliga lekamens frivilliga utgifvande i döden, och för ditt blods frivilliga utgjutande. Jag tackar dig ock

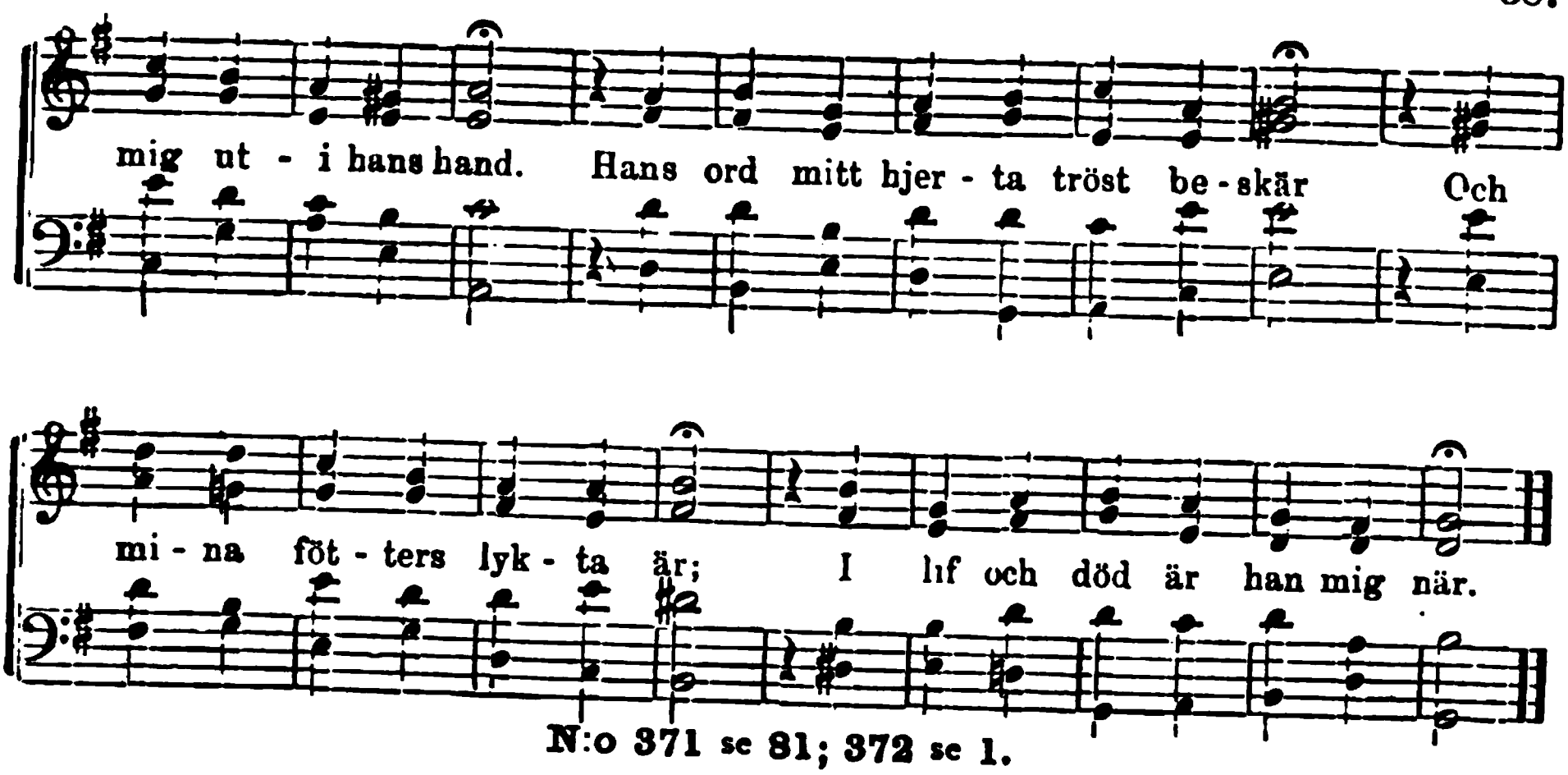

N:o 371 se 81; 372 se 1.

för den fortfarande förvaltningen af ditt prestadöme, och isynnerhet för din förbön hos Fadren, hvilken ock skall komma mig till godo. Låt mig nu genom åtnjutandet af din lekamen och ditt blod på nytt blifva försäkrad om min andel uti den återlösning som du på korset fullbordat. Och emedan din lekamen och blod äro fulle af gudomlig kraft, så låt genom dessas åtnjutande det andeliga lifvet, hvaraf jag förnimmer en svag början, och alltså min tro, min kärlek, mitt hopp och mitt tålamod i lidandet derigenom blifva förökade. Din gode Ande verke uti mig den vördnadsfulla och troende sinnesförfattning, med hvilken jag bör äta din heliga lekamen och dricka ditt heliga blod, och din hand skydde mig mot de onda andarne, hvilka kunde vilja hindra min andakt, samt förvilla och befläcka min själ. Låt ock dem, hvilka med mig undfå den heliga nattvarden, förnimma kraftiga rörelser och helsosamma verkningar af din gode Ande och låt vid denna heliga handling ditt namn till menniskornas salighet i alla afseenden helgadt varda. Amen.

Bön efter den heliga nattvardens åtnjutande.

Jag tackar dig, Herre Jesus Kristus, att du bevärdigat mig att vara en gäst och deltagare vid din heliga nattvard. Jag har af dina tjenare undfått bröd och vin; men du var ock osynligen närvarande och gaf mig din heliga lekamen till att äta, och ditt heliga blod till att dricka. Hvilken nåd är icke detta! Hvilket djupt nedlåtande till en arm syndare! Huru högeligen är jag icke derigenom förpligtad att hädanefter försaka det ogudaktiga väsendet och de verldsliga lustarna, och lefva tukteligen, rättfärdeligen och andeligen i verlden, ja icke mer lefva mig sjelf, utan dig, som för mig död och uppstånden är! Verlden, i hvilken jag lefver, är visserligen en farlig verld. Satan och hans onda änglar anfalla menniskorna, och min egen natur är genomträngd af syndaförderfvet. Men förhärliga dig på mig eländige, håll mig vid din högra hand, för mig, såsom en stark och trofast fader förer sitt svaga barn under dess vandring på en klippig väg, bevara mig för nya syndafall, och fullborda ditt goda verk hos mig intill din dag. Jag måste lefva i verlden så länge dig behagar, och bör mot hvarje menniska hafva ett kärleksrikt hjerta och visa den heder, som heder tillkommer. Men bevara mig dervid, att jag icke genom syndande ställer mig lik verlden, som är stadd i det onda, utan bekänner ditt namn så väl med ord, hvar det behöfver, som ock med en verksam och helig vandel, utan fruktan låter mitt ljus lysa för menniskorna, och för din skull äfven gerna låter gå öfver mig smälek och förakt. Drif mig till vaksamhet och bön. Låt de onda andars anslag aldrig hos mig lyckas, stärk mig till att lida och hjelp mig till att segra öfver alla frestelser. Drag ock mina vänner och mitt husfolk till dig, på det att jag må kunna hafva gemenskap med dem i åtnjutandet af din nåd, och i ditt tillbedjande, och utbred också i dessa dagar ditt rike mer och mer på jorden. Hjelp mig ock till ett godt slut på min kamp och mitt lopp, och upptag min själ då hon skiljes ifrån kroppen, i ditt himmelska rike, men uppväck också min kropp till det eviga lifvet. Ditt heliga namn vare lof och ära evinnerligen. Amen.

N:o 373.

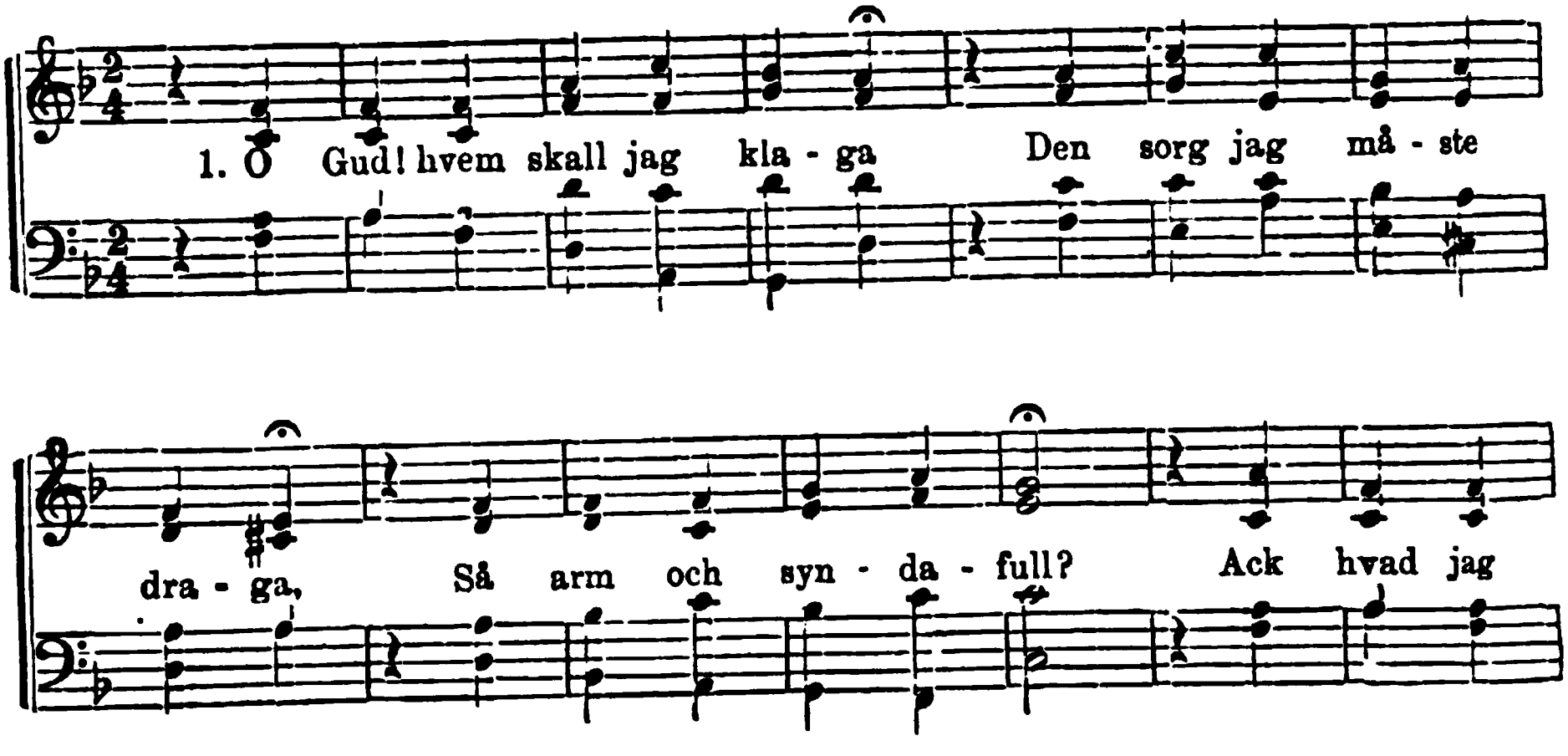

Morgonbön på födelsedagen.

Herre Gud Fader och mitt lifs Herre, dig prisar jag, dig tackar, dig tillbeder jag, och dertill är jag isynnerhet förpligtigad på denna dag, på hvilken du för flera år sedan dragit mig ur moderlifvet. Jag tackar dig isynnerhet derföre att du gifvit mig kristliga föräldrar, gjort mig genom det heliga dopet delaktig af din nåd, och derefter jemte uppehållandet af mitt lekamliga lif, och jemte många lekamliga välgerningar, låtit mig genom ditt ord få kunskap om den saliga sanningen. Herre, jag är allt för ringa till all den barmhertighet och trohet, som du med mig gjort hafver. Låt min mun dagligen vara full af din berömmelse och din pris. Men emedan jag vid åtanken på mina tillryggalagda år, måste med blygsel och ånger bekänna, att jag ofta och på många sätt syndat, och icke så tjenat dig, som jag bort; så beder jag dig hjerteligen att du värdes för din Sons skull förlåta mig alla mina synder och för evig tid aldrig tänka på dem. Gör mig ock skickad att bättre tillbringa mina kommande dagar. Gif mig nådens och bönens Ande rikeligen. Förläna mig alla andegåfvor, som mitt stånd, såsom kristen, och min yttre kallelse fordra. Gör mig klok såsom ormar och utan falskhet såsom dufvor, och rensa mig såsom en gren i din käre Son, att jag måtte bära mer frukt. Dig öfverlemnar jag mig ånyo. Dig uppoffrar jag mitt hjerta. Dig vare mitt hela lif invigdt. Dig varde af mig härlighet gifven. Amen.

Aftonbön på födelsedagen.

Herre Jesus! Du arme syndares Frälsare. Dig nalkas jag på aftonen af den dag, på hvilken jag

blifvit född och fått börja ett nytt år af min jordiska lefnad. Du var ifrån din aflelse och födelse helig; men jag har blifvit aflad af syndelig säd och född med arfsynd. Du var under hela din lefnad på jorden det oskyldiga och obefläckade Guds lam; men jag har under loppet af min lefnad genom det godas underlåtande och det ondas begående samlat en ganska stor syndaskuld. Ack, vare ditt heliga lefverne och oskyldiga lidande min rättfärdighet. Din förbön hos Fadren komme mig tillgodo, och din nåd bevare mig för fördömelsen, som jag har förtjent. Mina tillryggalagda år hafva hastigt flugit sin kos, och med de kommande skall det gå likaså. Min lefnad är blott en tvärhand. Låt mig derföre dagligen erfara ett kraftigt pådrifvande af din Helige Ande, att jag icke må vara trög i det mig åligger att göra, och att jag må fara efter helgelsen, utan hvilken ingen kan få se dig. Ja fortsätt du sjelf det goda verk i mig så, att jag på min dödsdag, hvilken bör vara bättre än min födelsedag, må kunna fara hädan i frid och få ingå i ditt himmelska tempel. O, du evige öfverstepräst! bestänk mig med ditt blod och helga mig alltigenom. O, du evige konung! beskydda mig mot alla fienders list och magt, och låt mig under min korta vandring till min tröst förnimma, huru du herskar midt ibland dina fiender samt uppehåller och utbreder ditt rike på jorden; o, du sannfärdige lärare! påminn mig dagligen genom din Ande, hvad du talat, att jag må det tro och vandra derefter. Jag öfverlemnar mig på nytt åt dig, till att lefva dig och vara din egendom evinnerligen. Amen.

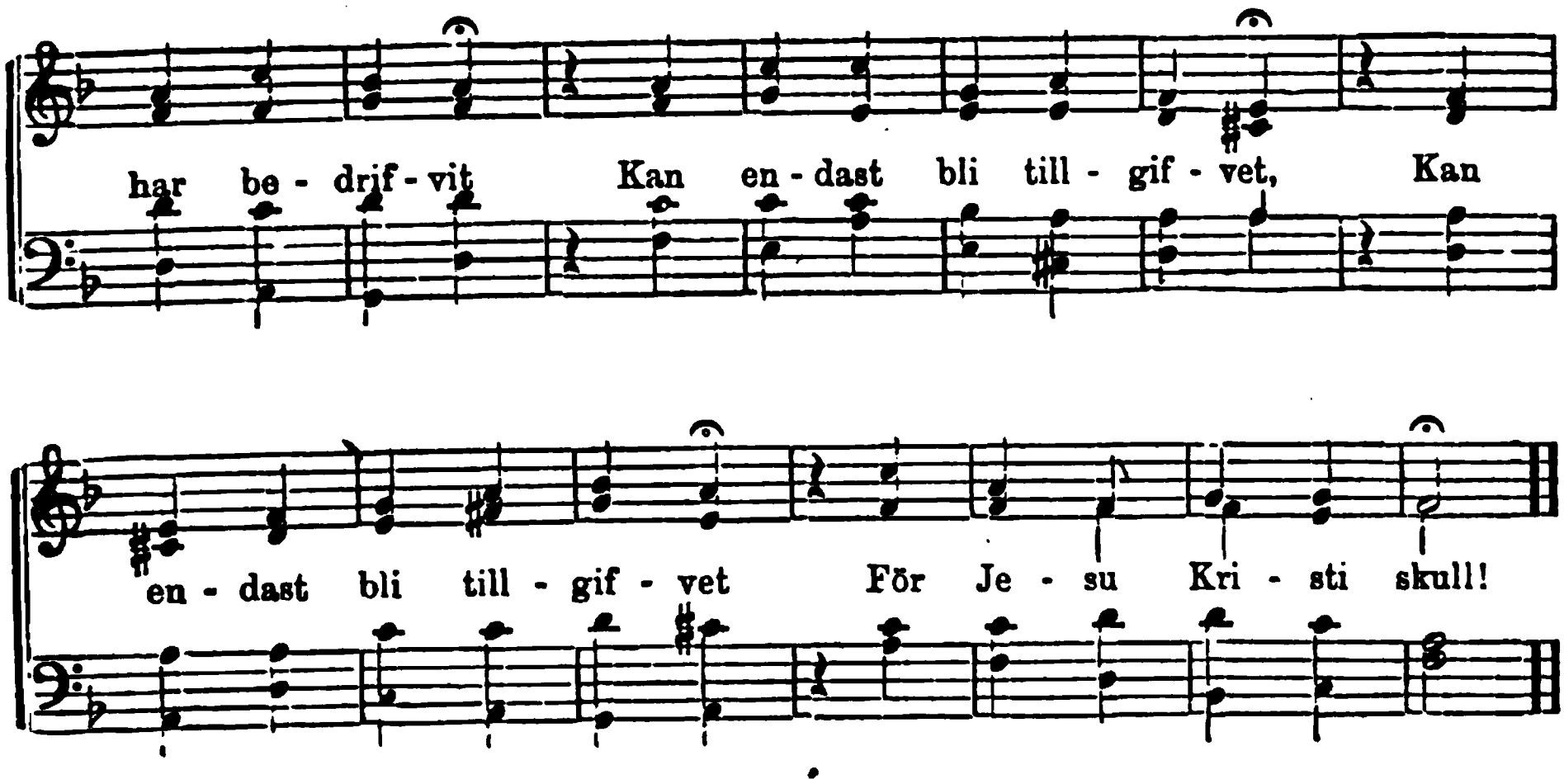

Bön om en sann bättring och syndens kännedom.

Ack, du helige, rättfärdige Gud! Jag klagar och bekänner för dig med ångerfullt, sönderbrutet och förkrossadt hjerta och en förbråkad ande min öfverträdelse och missgerning. Ack, Herre! många äro mina synder, såsom sanden i hafvet, de gå öfver mitt hufvud, och såsom en tung börda äro de mig för svåra vordne; huru stor är min missgerning, att hon stiger upp åt himmelen och skriar! Vill du gå med mig till rätta, så kan jag icke svara dig ett till tusende. Ack, hvad för en oren massa och varelse jag är! Huru är jag genom arfsyndens dödliga gift så jemmerligen till kropp och själ förderfvad! Si, jag är af syndelig säd född, och min moder hafver mig i synd aflat; ifrån fotabjellet allt upp till hufvudet är intet helt uppå mig. Ack, Herre, ho vill finna en ren, der ingen ren är? Ack, jag är en ond gren af ett förgiftadt träd; alla mina krafter äro förderfvade, mitt förstånd är förmörkadt, min vilja är dig motsträfvig, jag känner dig icke rätt, jag älskar dig icke af hjertat, jag förtröstar icke helt uppå dig; mitt hjertas diktan och traktan är ond allt ifrån ungdomen. Såsom en brunn utgjuter sitt vatten, så utgjuter mitt hjerta synder; derifrån utgår förakt, försmädelse, högfärd, lögn, egenkärlek och ära, olydnad, fiendskap, vrede, hämndgirighet, otålighet, otukt, orättfärdighet, girighet och all slags onda lustar, öfver hvilka du, rättfärdige Gud, har afsagt domen: att de som sådana göra skola icke ärfva Guds rike. Ack, min Gud, min skapare och återlösare! jag klagar för dig, att jag väl är skapad efter ditt beläte, men har förlorat detsamma och är blifven

satans beläte. Hela satans rike är, tyvärr, uti mig med all ondska och odygd, och jag har blifvit ett satans verktyg. Ack, Herre min Gud! mitt elände är större än jag det för dig klaga kan. Jag är en styggelse i allt mitt görande och låtande; all min rättfärdighet är såsom ett orent kläde, jag falnar bort i mina synder såsom löf, mina synder varda mig väl ock bortförande såsom ett väder. Ack, Herre! jag har missbrukat alla dina välgerningar, med alla mina lemmar och kroppens och själens krafter har jag motsträfvat dig, med kropp och själ har jag tjenat synden och djefvulen. Ack, jag är utur din nåd fallen i din eviga vrede, utur saligheten i den eviga fördömelsen, utur lifvet i den eviga döden, ur himmelen till nedersta helvetet. Ack, Herre! jag är den förlorade sonen, som sina egodelar så skamligen förfarit hafver; jag är icke värd att kallas din son; jag vore värd att du försköte mig ur ditt hus och aldrig mer upptoge mig; jag är den tjenaren, som är skyldig dig, min Herre, tio tusen pund, och har i evighet intet att betala med; jag är den mannen, som är fallen i röfvarehänder, de hafva afklädt mig, beröfvat mig det sköna Guds beläte, och hafva till kropp och själ så svåra sargat mig, att ingen menniska mig hela kan. Fördenskull hjelp du mig, min Gud och Herre! skaffa mig bistånd i denna nöd, ty menniskors hjelp är här fåfäng. Omvänd du mig, Herre, så varder jag omvänd, hjelp du mig, så är mig hulpet, ty du är min berömmelse. O Herre! ho kan förändra det onda hjertat och skapa ett nytt? Du allena, Herre, du trofaste skapare uti goda verk! Ho kan hela de djupa och vederstyggliga syndasåren? Du Herre, och ditt ord, som allt helar. Tag bort stenhjertat, och skapa i

N:o 374

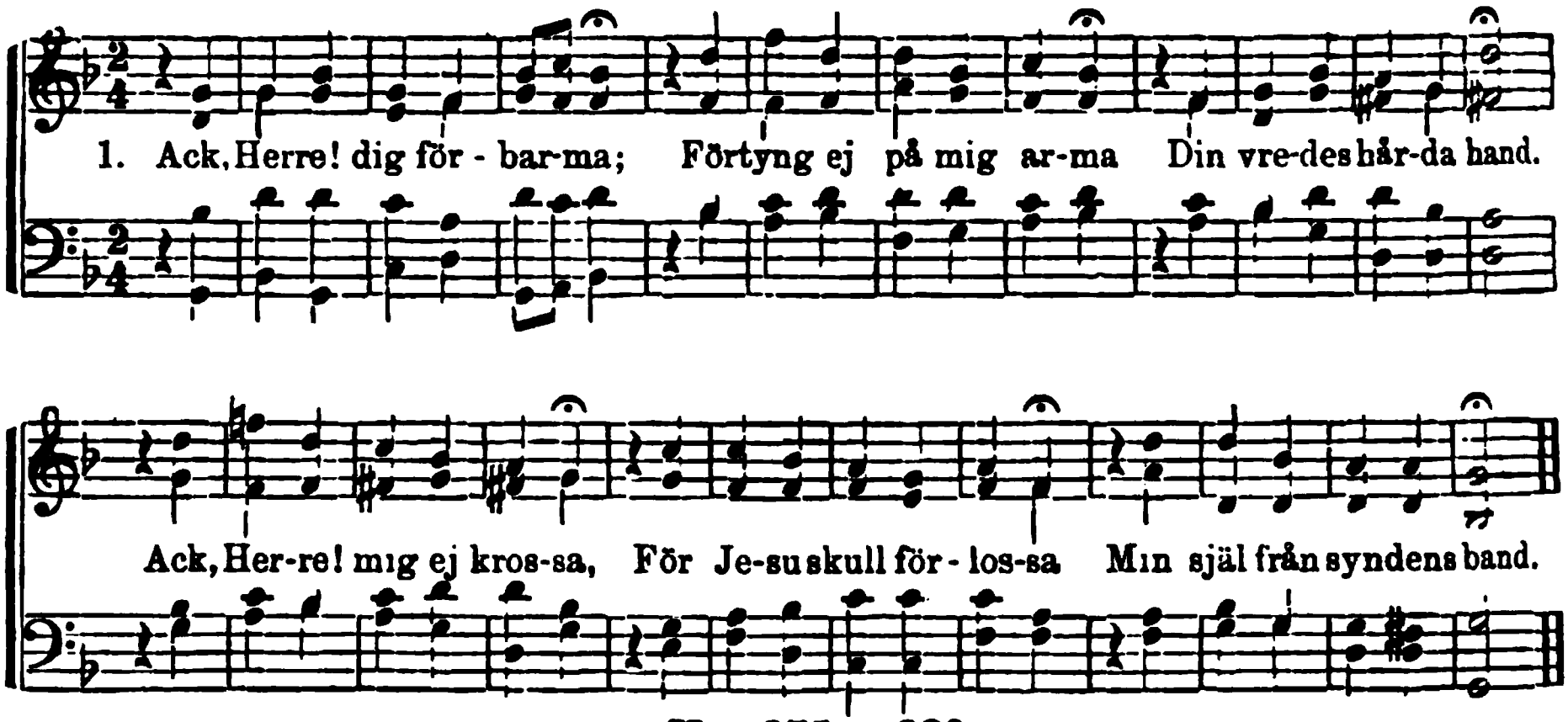

N:o 375 se 280.

mig, Gud, ett rent hjerta, och gif mig en ny vis ande; förkasta mig icke ifrån ditt ansigte, och tag icke din Helige Ande ifrån mig. Trösta mig igen med din hjelp, och den frimodige Anden uppehålle mig. Jag är det förtappade fåret; om du mig icke uppsöker, så far jag evinnerligen vilse, och blifver evigt förlorad. Tag mig på dina axlar och bär mig till din himmelska fårahjord. Gif mig en gudelig sorg, den der kommer åstad en helsosam bättring till salighet, den man icke ångrar, och att mitt hjerta må genom tron blifva beredt att taga emot din tröst och den högvärdiga syndernas förlåtelse. Gif mig en förkrossad ande, ett förbråkadt, ångerfullt hjerta. Låt mina ögon vara tårekällor, till att med Petrus och Maria Magdalena hjerteligen begråta mina synder. O min Herre och Gud! om jag än gräte dag och natt, kunde jag icke nog begråta mitt elände, icke nog beklaga mina synder, icke nog sucka öfver min olydnad. Ack, min Gud! det ångrar mig icke så mycket och gör mig icke så ondt, att jag har förtjent döden, helvetet och fördömelsen (ty det har jag väl förskyllat), som att jag dig, min Gud, min skapare, min käre Fader, min uppehållare, min återlösare, min saliggörare, min trogne herde, min ende sannskyldige tröstare, så högeligen, så ofta, så mångfaldigt, så groft, så skamligt förolämpat och förtörnat hafver, och varit mot dig så otacksam för din stora kärlek och trohet, godhet och barmhertighet. Ack, huru skall jag för ditt ansigte, för din rättfärdiga dom, för alla heliga änglar och utvalda kunna bestå? Ack, hvart skall jag fly undan för ditt ansigte! din högra hand skall dock på alla orter finna och hålla mig. Jag kan och vet ingenting mer än detta enda: Fader, jag hafver syndat i himmelen och för dig, och är icke värd att kallas ditt barn? Ack, jag har gjort mig förlustig barnaskapet, jag har upphört att vara ditt barn, genom min olydnad, och har förlorat all min barnarätt; men jag tror, att du dock ännu icke har upphört att vara min Fader, ty din barmhertighet är stor och varar ifrån evighet till evighet. Derföre förbarma dig öfver mig, och se icke på mina synder, utan på din oändliga, eviga nåd och barmhertighet, för din kære Sons Jesu Kristi skull. Amen.

Bön om syndernas förlåtelse.

O helige och rättfärdige Gud! en Gud, hvilken ett ogudaktigt väsende icke behagar, hvilkens själ hatar de ogudaktiga och förgör de missegerinnesmän, hvilken har en styggelse vid de blodgiriga och falska; du som förgör de lögnaktiga, och för hvilken den onda icke blifva kan; du som har hotat att hårdeligen straffa dem, som dina bud öfverträda! Du har ju gjort mig till ditt fosterfar, kallat mig till ditt folks arfvedel, och med din Sons dyra blod återlöst mig, du har låtit mig höra ditt ord och veta din vilja; derföre borde jag billigt öfver allting älska dig af allt hjerta, själ och håg, och gifva mina lemmar till ett offer, som vore lefvande, heligt och dig behagligt. Dig skulle jag i alla mina lifsdagar tjena i helighet och rättfärdighet, och icke hålla mig efter denna verlden, utan förvandla mig med mitt sinnes förnyelse. Men jag har, ty värr, varit olydig, och icke fruktat och älskat dig; jag har vetat din vilja, men icke beredt mig, eller gjort hvad du har befalt. Jag har, genom mitt kötts förderfvade egenskap, verldens förargelse och djefvulens retelse, mångfaldigt syn-

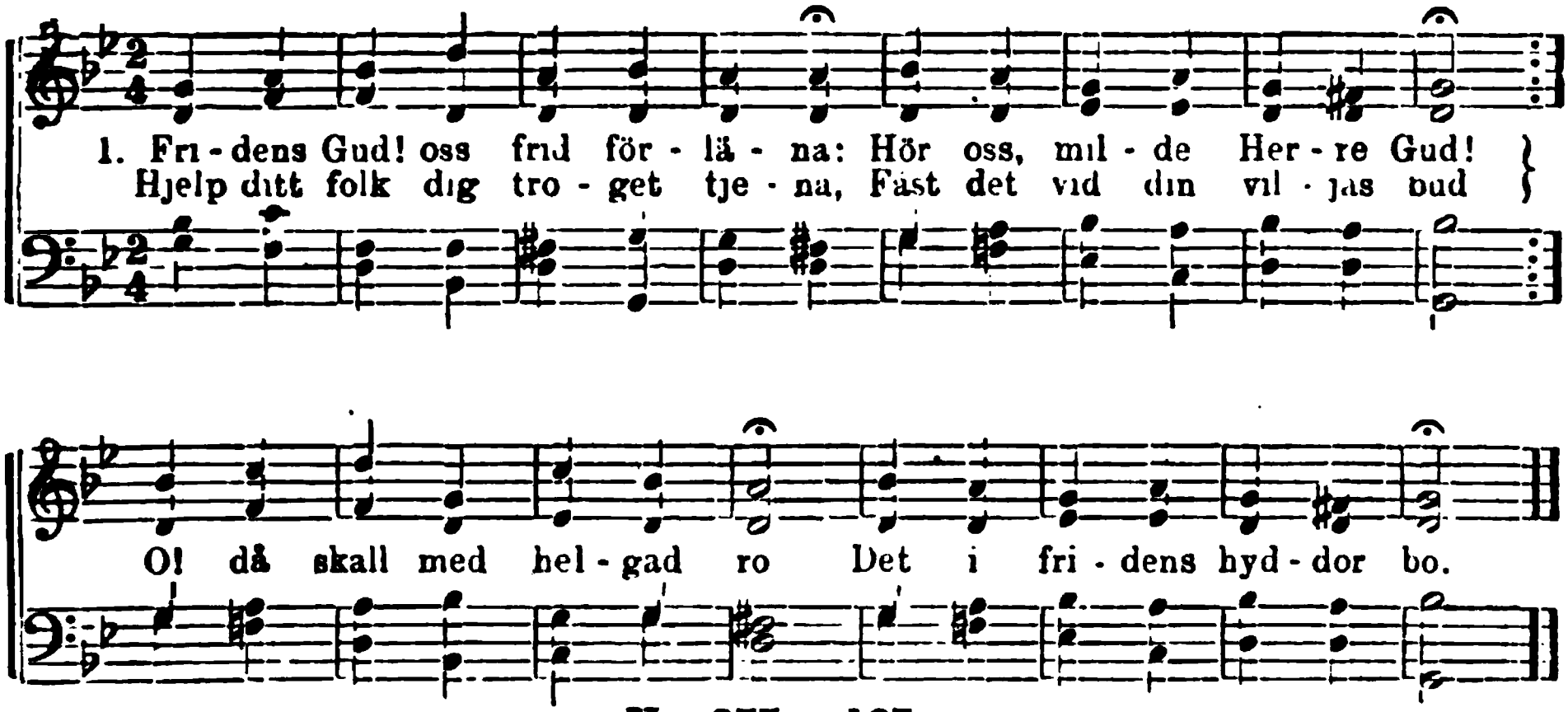

N:o 377 se 187.

dat emot din lag, och har derigenom retat dig, min skapare och mitt lifs uppehållare, till vrede och straff. Derföre har du med rätta icke skonat mig; slagen har jag väl förskyllat, och gifvit orsak nog, att du vedergält mig, såsom jag det förtjent hafver. Sådant erkänner och bekänner jag hjerteligen; du är rättfärdig, men vi måste skämma oss, ja skämmas måste jag nti mitt hjerta, ty du ser i det fördolda och pröfvar hjertan, och njurar. Ack Herre! gack icke till doms med din tjenare, ty din vrede är odräglig, der du med hotar syndaren. Om du, Herre, vill tillräkna synder, ho kan då bestå? Men du barmhertighetens Fader och all hugsvalelses Gud, hos hvilken är nåd och mycket förbarmande, du som är ganska nådelig och af stort tålamod, af hvilkens godhet himmel och jord full är! tänk på din barmhertighet, som af verldens begynnelse varit hafver, och utplåna alla mina missgerningar genom din öfversvinneliga godhet och stora nåd. Och emedan jag ingenting hafver, hvarpå jag mig förlåta kan, och hvarmed jag inför din domstol kan bestå och icke komma på skam, utan allena din käre Son Jesus Kristus och hans dyra förtjenst, hvarmed han förlossat mig från synden: så framhafver jag honom inför dig, emedan du till honom har välbehag, och ställer honom, såsom en medlare, emellan dig och mig, och emellan din stränga dom. Se uppå honom, käre fader, huru han för mina synder har låtit sig sargas: se uppå hans oskyldigt genomborrade händer, huru han för mig arbetat: se uppå hans genomstungna fötter, som för mig hafva gått en så svår gång: betrakta hans sårade sida, ur hvilken, såsom ur en helsobrunn, blod och vatten har runnit till rening för mina syn-

der. Se, huru jemmerligen han till sin lekamen för mina synders skull är sönderslagen; tänk uppå hans jemmerfulla gestalt, i hvilken han, såsom den sanne öfverstepresten, har offrat sig för mig på korset; och var mig nådig, och låt mig i evighet åtnjuta hans tillfyllestgörelse och betalning. Men förnya mig genom din Andas kraft, att jag varder en ny menniska och hafver lust till dina bud; att jag stark varder, genom din anda, till den invärtes menniskan i tron, kärleken och hoppet, i ödmjukhet, saktmodighet och tålamod; att Kristus må bo i mig genom tron, lefva i mig genom kärleken, stärka mig genom hoppet, på det jag icke må varda till skam, utan blifva till det eviga lifvet behållen. Amen.

Om kroppens bräckligheter och sjukdomar.

Ibland alla lidanden äro kroppens bräckligheter och sjukdomar de vanligaste; ty de äro förebud för döden, hvilken är kommen öfver alla menniskor, efter de alle syndat hafva. Menniskor gifvas, hvilka länge dragas med en sjuk, bräcklig och svag kropp, och åtminstone erfara de, som blifva gamla, att de onda dagar komma och de år nalkas, om hvilka man måste säga: de behaga mig icke; emedan deras kroppar då få de svagheter och bräckligheter, hvilka Salomo beskrifver uti Predikarebokens 12: 2—6. Om Abrahan står skrifvet, att han tog af*), innan han dödde, 1 Moseb. 25: 8. Isaac har redan några och tjugo år före sin död haft så svaga ögon, att han icke mer kunde igenkänna sina båda söner, Esau och

*) Sv. öfversättningen har: blef sjuk.

N:o 378.

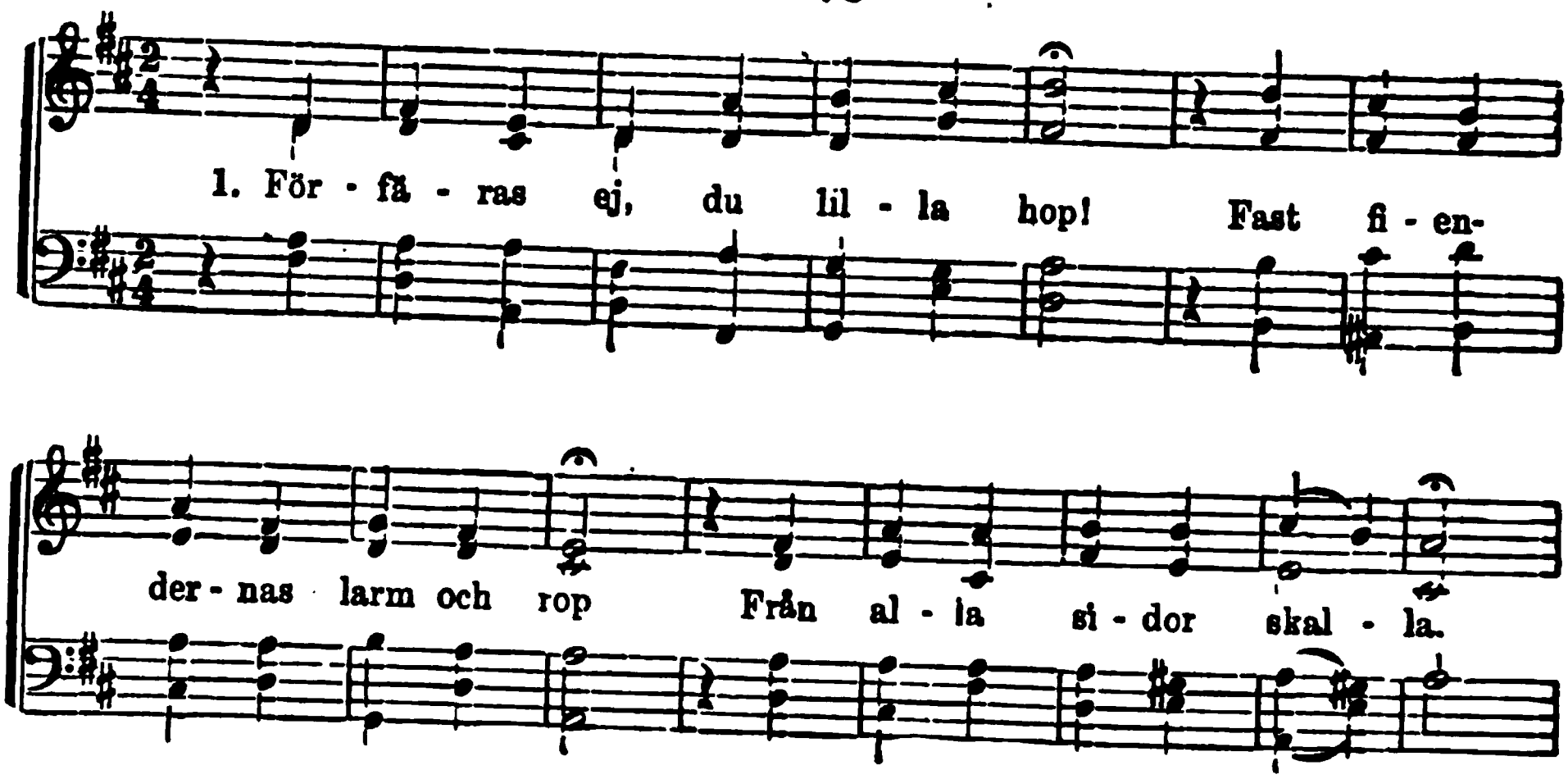

Jacob, 1 Moseb. 27: 1, 22, 23. David har i sin ålderdom känt en särdeles kyla i sin kropp, 1 Kon. 1: 1, och det är intet tvifvel, att alla patriarker, profeter och apostlar, hvilka uppnådde en hög ålder, hafva erfarit dylika besvärligheter och svagheter. Har det nu gått så för dessa Guds älsklingar: hvarföre skulle andre, som äro större syndare, vägra att lida sådant? För öfrigt förmäler den heliga skrift äfven om många sjuka och bräckliga menniskor, nämligen många blinda, lama, döfva, spetälska, och dylika, af hvilka många ännu icke måtte hafva uppnått någon hög ålder, och det är ingen ort eller tid, der man icke får se menniskor, som äro behäftade med en märklig kroppsbräcklighet, eller hafva att klaga öfver en ihållande kroppslig svaghet. Åtskilde från dessa äro de, som öfverfallas af häftiga sjukdomar, hvilka antingen snart tillskynda dem döden eller snart slutas med tillfrisknande. För dessa lidanden skyddar hvarken rikedom eller högt stånd: ja erfarenheten visar, att fattiga och ringa menniskor gemenligen åtnjuta mer helsa, än rika och förnäma.

Den som börjar känna ett lidande i sin kropp, vände sig genast till Gud, och bedje till honom, såsom konung Hiskia gjorde, Es. 38. Det, hvarom man må bedja, är förnämligast själens helbregd och syndernas förlåtelse, såsom Hiskia, sedan han hade öfverstått sin sjukdom bekände: Si om tröst var mig stor ängslan; men du lät dig vårda om mine själ ganska hjerteliga, att hon icke förderfvas skulle; ty du kastade alla mina synder bakom dig, Es. 38: 17. Detta sinne hade ock den borttagne, som uti sin säng blef bragt till Jesus, hvarföre Herren Jesus, innan han gjorde honom

helbregda, sade till honom: var vid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig, Matth. 9: 2. Hvad skulle det ock på sistone hjelpa en menniska, om Gud, den ena gången efter den andra, förhulpe henne till helsan, men dervid icke förläte synden? Måste hon dock icke till slut dö utan tröst och hopp, och fara till helvetet? Den som således begynner spörja en sjukdom eller svaghet i sin kropp, han bör tro, att han derigenom kallas till bättring och att han icke kan göra något bättre, än om han straxt i början undersöker sin vandel, går till sitt eget hjerta, och allvarligen och fortfarande beder Gud om alla sina kända och okända synders förlåtelse. Skriften säger ju: Herre, när bedröfvelse på färde är, så söker man dig, o Gud, och när du tuktar dem, så ropa de med ängslan, Es. 26. 16. Men hvarföre skulle icke detta förnämligast ske i sjukdomar, som omedelbart träffa kroppen och sätta lifvet i fara? Ja, detta måtte ske innan sjukdomen tager öfverhand, innan plågorna blifva allt för häftiga och sinnena svaga, och innan en oförmodad död gör slut på nådatiden. Många tillsluta sina öron och hjertan för Guds ord, och emotstå den Heliga Anda, så länge de hafva något hopp om tillfrisknande: just liksom om det endast vore godt att dö Herren Jesus, men icke godt att lefva honom. Men dessa äro dåraktiga och olycksaliga menniskor; ty utom det att hoppet om tillfrisknande icke är någon visshet derom, och att döden vid de flesta sjukdomar till slut kommer hastigt då hoppet om tillfrisknande upphör, och då ingen omvändelse mera är möjlig; så måste det ock ganska mycket misshaga den trofaste Guden och Frälsaren, när menniskan så länge som möjligt uppskjuter att vända sig till honom eller bedja om

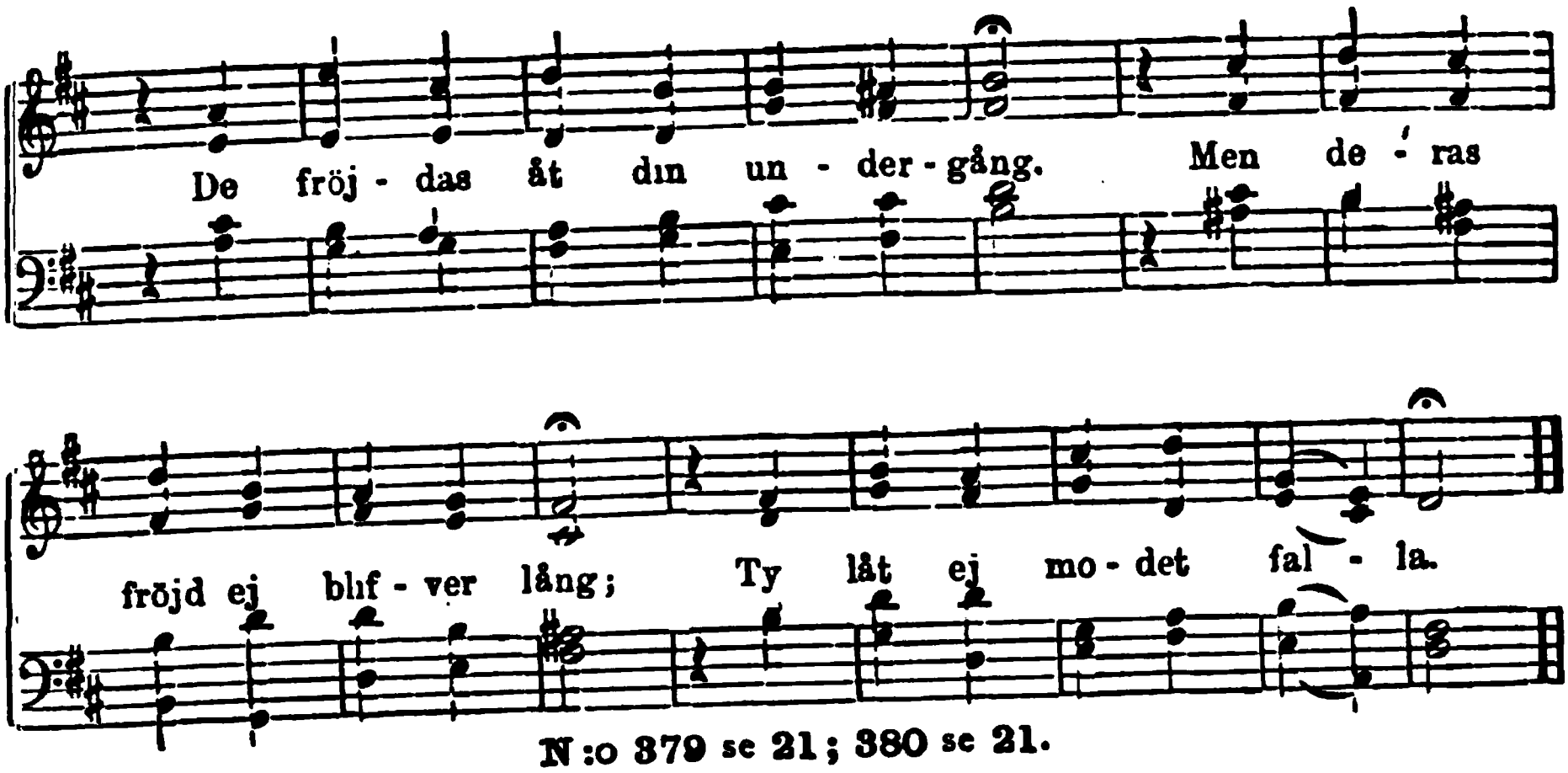

N:o 379 sc 21; 380 sc 21.

hans nåd, som om det vore ett stort ondt. Om en menniska också med visshet visste, att hon skulle lefva så länge som Methusala lefde, så borde hon dock utan uppskof omvända sig, på det hon måtte kunna lefva 969 år i Guds nåd och frid och göra mycket godt, hvaraf hon derefter i evigheten skulle hafva att insamla en rik skörd. Men nu vet ingen, huru länge han ännu hafver att lefva, emedan en frisk kan hastigt dö, och hvarenda kroppens svaghet eller sjukdom kan genom en ny tillfällighet blifva dödlig. Besinna således, min käre kristen, du som genom en lindrig eller svår sjukdom erinras om din dödlighet, huru det står till med din själ. Säg icke i lättsinnighet eller otålighet: jag är redo; lifvet är mig vidrigt, måtte jag blott dö! utan besinna dig ock, hvarthän din själ skulle fara, om hon nu skildes från kroppen. Hafver du dina synders förlåtelse? Står du i frid med Gud och menniskor? Är uti dig verkad en början till helgelse, utan hvilken ingen kan se Gud? Har du undfått det gudomliga barnaskapets insegel, den gudomliga kärlekens pant, det himmelska arfvets handpenning, nämligen den Helige Ande? Tviflar du derpå, eller vet du alldeles visst, att detta allt ännu fattas dig; så ödmjuka dig skyndsammeligen för Gud, sök hans ansigte med bön och åkallan, hungra och törsta efter hans nåd, och låt det öfverhufvud vara ett rätt allvar med din omvändelse. Håll fort dermed, äfven om någon förbättring i din sjukdom skulle inträffa, emedan den dock äfven oförmodadt kunde kasta om och blifva farligare. Förströ dig icke med onyttiga samtal, hvartill du kunde blifva förledd genom fåfängliga vänner, då de besöka dig, utan gif heldre anledning, att de, som komma till dig,

tiga eller tala något uppbyggligt. Kalla också din lärare till dig, om han icke kommer af sig sjelf och tänk icke på ett vidskepligt sätt, att hans sjukbesök är ett dödstecken. Hör till, då han visar dig vägen till lifvet. Vredgas icke, om han påminner dig om dina synder. Tag emot, då han i rätt ordning tröstar dig. Har du förut lefvat med någon i fiendskap, så försona dig med honom. Hafver du orättfånget gods ibland din egendom, så skilj det ifrån dig. Har du något att anbefalla de dina, så beställ också i detta stycke om ditt hus och vänta med undergifvenhet, hvad för en utgång Gud vill gifva din sjukdom.

Den som uti sin sjukdom lider häftiga smärtor, får bedja som Hiskia: Es. 38: 14. Herre jag lider nöd, lisa mig? och den som känner hos sig en åstundan att längre lefva, får ock bedja Gud om ny helsa och lifvets förlängande, hvarvid dock är nödigt, att icke blott med munnen säga, utan ock i hjertat dertill tänka: Herre, ske icke min vilje, utan din; ty ehuruväl en menniska kunde anföra några orsaker, hvarföre det synes henne vara nödigt och nyttigt att längre lefva, så äro dock ofta Guds tankar icke våra tankar och hans vägar icke våra vägar; och så omätligt hög, som himlen är öfver jorden, så omätligt högre, förträffligare, visare och heligare äro Guds tankar, än våra tankar, och Guds vägar än våra vägar. Den som dock menar, att hans stund att dö ännu icke är kommen, må göra ett försök och bedja Herren om lifvets förlängning. Men han göre det med all ödmjukhet och möjligaste uppoffring af den egna viljan. Om Herren ock icke villfarar din bön, så skall han dock icke svara dig ovänligare, än han svarade Salome och hennes söner, till hvilka han i

N:o 381.

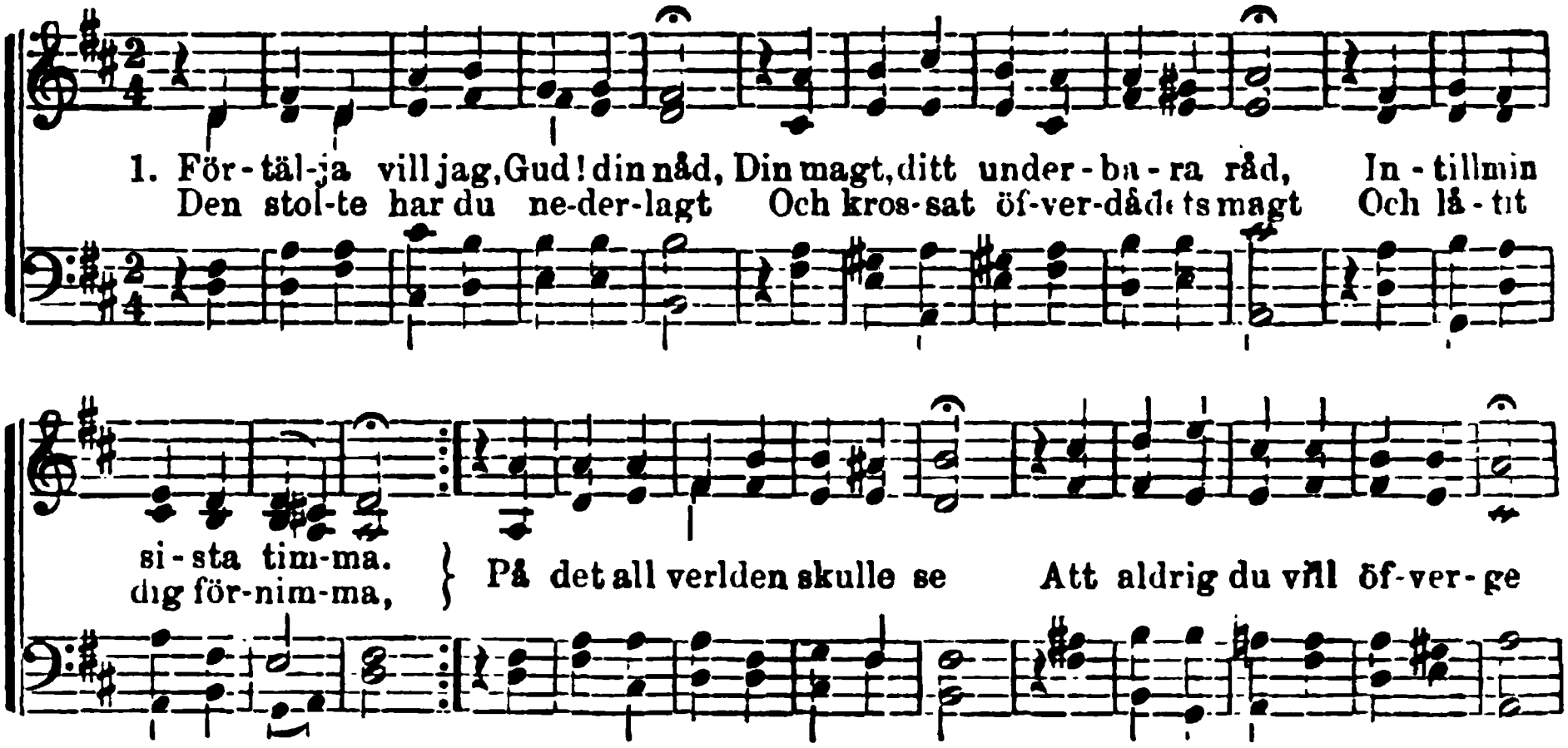

ett dylikt fall endast sade: I veten icke hvad I begären, Matth. 20: 22; ja om han ock icke gifver dig din bön, så skall han deremot gifva dig något bättre, och du skall således icke hafva bedit förgäfves.

Vid detta allt är det rådligt, att man, om man annars har tillfälle dertill, frågar en läkare till råds och brukar läkemedel, ty Herren låter läkedom växa af jordene, och en förnuftig föraktar honom icke. Vardt dock det bittra vattnet sött af ett trä, på det man dess kraft känna skulle (2 Moseb. 15: 25), och han hafver sådana konst gifvit menniskorna, på det han skulle prisad varda uti sin underverk. Dermed delar han och fördrifver sveda, och apotekaren gör läkedom deraf, Syr. 38: 4, 5, 6, 7. Likasom Gud nämligen såsom Syrach säger, hafver gjort det bittra vattnet i Mara sött genom ett träd, och likasom Kristus genom sin spott gjorde blinda seende, och likasom Esaias genom ett plåster af fikon gjorde Hiskias helbregda, Es. 38: 21, då detta allt också hade kunnat ske utan medel; alltså skänker Gud ännu i många sjuka genom läkemedel en lindring i deras plågor eller en förlängning af deras lif, ehuru hans allmagt äfven utan läkemedel kunde hjelpa. Den som således förmår det och har tillfälle dertill, skall betjena sig af dem såsom rättmätiga medel, som Gud redan ofta har välsignat, dock icke såsom konung Asa, som i sin krankhet blott sökte läkare, men icke Herren. 2 Krön. 16: 12. Man söke således först Herran i bönen och derefter läkare, såsom hans tjenare, hvilka icke förmå mer än Gud låter lyckas för dem. Allraminst skall man betjena sig af vidskepliga och trolldomsmedel, ty genom deras bruk öfvergifver och förnekar man Gud och

råkar ännu mer än förut under djefvulens våld. Om det ock kunde synas att en kroppslig hjelp derigenom skedde, så är dock den skada, som man lider till sin själ, omätligt större, än denna kroppsliga hjelp och denna varar gemenligen ock icke länge och drager efter sig en desto vissare jemmer. Job blef till sin kropp angripen af satan. Paulus har af densamme blifvit kindpustad, 2 Kor. 12: 7, och en viss qvinna har genom en ond ande, hvilken Lukas kallar en krankhetens ande, varit bunden, Luk. 13: 11. Men man läser icke, att Job eller Paulus eller denna qvinna hafva hos trollkarlar sökt råd och hjelp emot satan. Nej, de hafva förtrott sig till Gud och åkallat honom, och han hafver äfven i rätt tid hulpit dem. Deras hjelp stod i Herrens namn, den himmel och jord gjort hafver och hvilken alla synliga och osynliga ting äro underdåniga.

Slutligen är i sjukdomar intet nödigare, än att man fiitigt tänker på den lidande Frälsaren; men hvartill visserligen hugsvalarens den Helige Andes, verkan är nödig. Den, för hvars ögon denne hugsvalaren målar Jesus, huru han på Oljeberget darrat och bäfvat och legat på jorden, och svettats blodsvett, eller huru han blifvit hudflängd och törnekrönt, eller huru han naken hängt på korset, känt stora smärtor, lidit törst och till en tid varit af sin Gud öfvergifven, den, säger jag, för hvars ögon den Helige Ande målar Jesus, han skall vara tålig och bida efter Herrens hjelp. Ville egenviljan dervid ännu sträfve emot, så kunde den Helige Ande med en rättvis skärpa erinra menniskan, att hon hafver syndat med alla de lemmar, uti hvilka hon nu känner Guds tuktan.

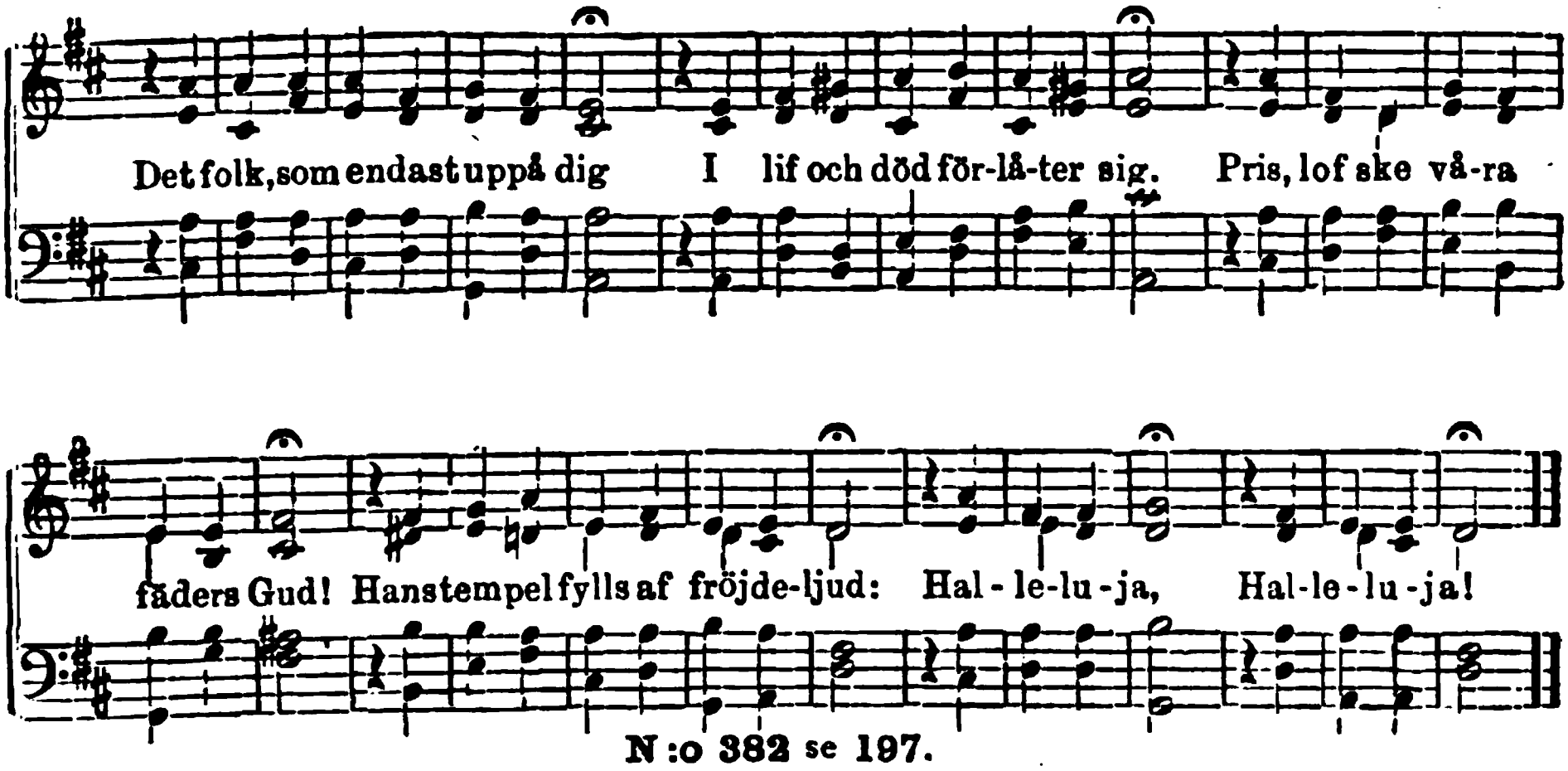

N:o 382 se 197.

Den som är vorden frisk efter en sjukdom, låte ock vara sagdt till sig det som står i Ps. 107: 17. o. f. De galne vordo plågade för deras öfverträdelses skull och för deras synders skull: de vämjade vid all mat och vordo dödssjuke. Och de ropade till Herren i deras nöd och han halp dem ur deras ångest. Han sände sitt ord och gjorde dem helbregda, och frälste dem, att de icke blefvo döde. De skola tacka Herren för hans godhet och för hans under, som han med menniskors barn gör, och offra tacksägelse och förtälja hans verk med glädje. Äfven skall en sådan menniska lägga på hjertat, hvad Frälsaren i Joh. 5: 14, sade till en jude: se, du har blifvit helbregda; synda icke härefter, att dig icke må vederfaras något värre. Likaledes hvad David har sagt Ps. 50: 14. Offra Gudi tackoffer och betala den högste ditt löfte, det är: håll det löfte, som du har gjort i din sjukdom. Han skall således lefva Herren, på det han ock en gång må kunna dö Herren.

Betraktelse vid sjuksängen.

Jag tackar dig, att du näpste mig och hjelpte mig, Ps. 116: 21. Herrens vägar äro alltid sådana, att en troende kristen från mörker framtränger till ljus, från bedröfvelse till tröst, från nöd till hjelp, från förödmjukelse till upphöjelse, från smälek till härlighet. På det sättet förhärligar sig Gud på honom mycket mer, än om vägen alltid blefve sig lik. Också är detta förande svarande emot menniskans behof och bestämmelse. Hennes högmod, hennes förmätenhet, hennes hängande vid kreaturen, hennes förlitande på det fåfängliga, fordna förödmjukelser, och hennes svaghet, hennes elände, hennes till modlöshet benägna hjerta

har behof af att tröst och hjelp i rättan tid henne vederfares. Också är Guds syftemål med alla sina barn, att de skola varda hans Sons beläte like. Men nu har Guds Son sjelf förnedrat sig, och Gud Fader har derföre upphöjt honom. Han har nedsänkt sig i in- och utvärtes nöd, och Fadren har i behaglig tid bönhört honom och hulpit honom på salighetens dag. Han har, såsom i Ps, 118: 22 säges, varit förkastad af byggningsmännen, d. ä. af judarnes styresmän, men blifvit en kyrkans hörnesten. Den vägen måste alla Guds barn gå, i den mån deras förmåga tål: denne föregångare måste alla följa, och hans bild måste alla komma att likna. På denna bild äro drag som man ej annorlunda, än genom lidande, kan få på sig. Hans bild var nämligen äfven en marterbild. Af hans stilla tålamod kan man ej utan lidanden blifva delaktig, och i gemenskap med hans lydnad kan man ej komma, utan att svåra omständigheter inträffa, der man genom den Helige Andes kraft kan uppoffra sin vilja åt den store Guden.

Den som grufvar sig för denna väg, han besinne att alla heliga hafva gått densamma och tackat derföre. Den Helige Ande lärde en hvar af dem säga: Jag tackar dig, att du näpser mig och hjelper mig, eller såsom i Ps 119: 67, 71: Förr än jag späkt var, for jag vill, men nu håller jag ditt ord. Det är mig ljuft, att du hafver späkt mig, att jag må lära dina rätter, Väl synes oss det förödmjukande lidandat ej glädjefullt, utan bedröfligt: men fastän köttet dervid känner sin svaghet, så är dock anden villig att dermed uthärda och att säga till Gud: Likväl blifver jag städse vid dig. Han ser på den himmelske Fadrens vilja, på föregån-

N:o 383.

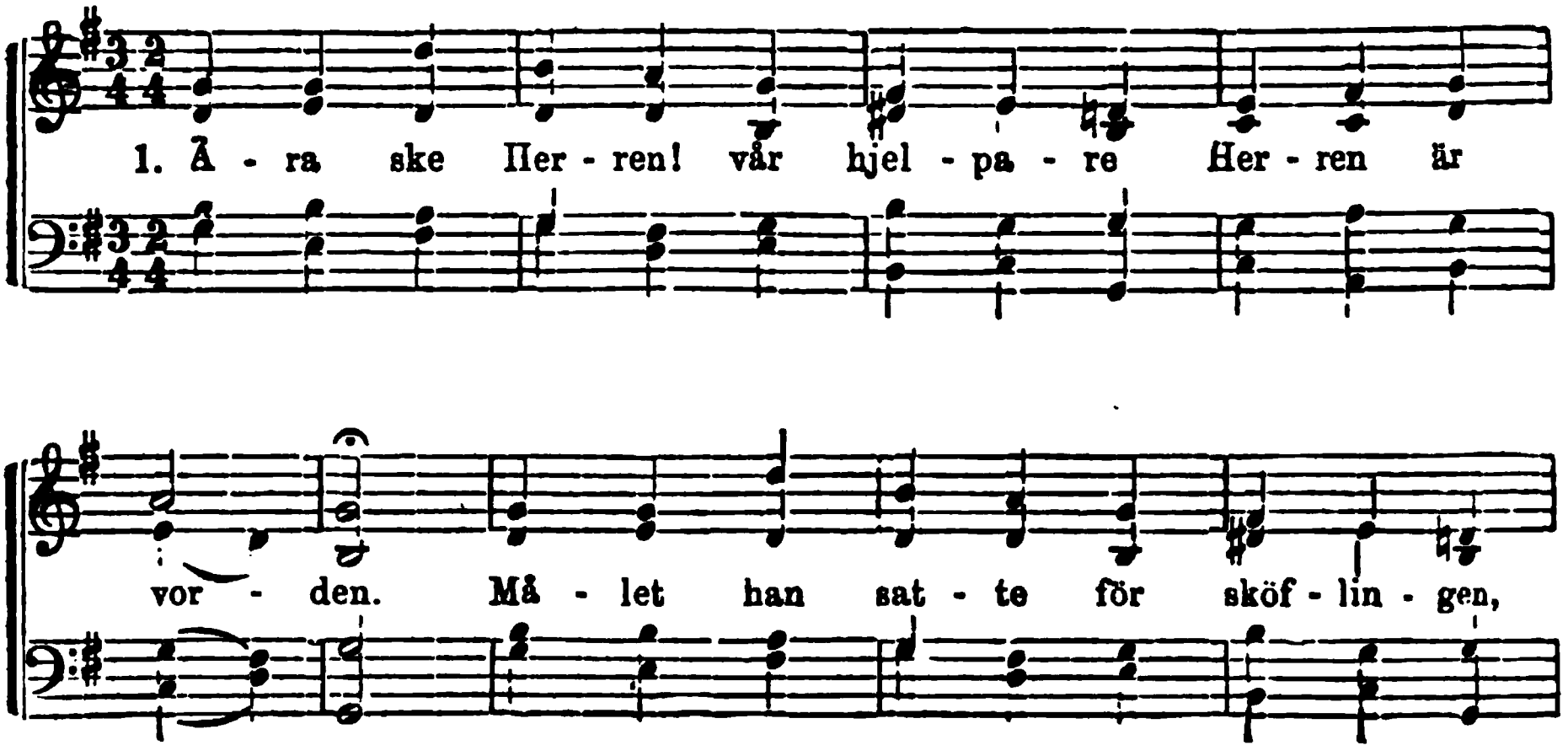

garen Kristus, på alla heligas föredöme och på nyttan af bedröfvelsen, som består i själens rening och bepröfvelse och i erfarenheten af Guds tröst, hvaraf man utan bedröfvelse ej skulle blifvit delaktig, och han väntar på detta sätt den gudomliga hjelp, som ock visserligen i rättan tid kommer. Om än, så länge det jordiska lifvet varar, ett nytt känbart förödmjukande följer efter hvarje gudomlig hjelp, så skall dock den sista hjelpen för evigt göra slut på all nöd. Herren skall nämligen förlossa de sina ifrån allt ondt, och hjelpa dem in i sitt himmelska rike. Då skall man till Guds ära med den allra klaraste insigt kunna säga: Jag tackar dig, att du hafver näpst mig och hulpit mig.

Bön i sjukdom.

Himmelske Fader! det har behagat dig att tukta mig med en sjukdom, och att derigenom påminna mig, att icke blott arfsynden inträngt uti min natur, utan att jag också ofta har missbrukat mina lemmar till synd. Jag böjer mig derföre under din vilja, och bekänner, att den är rätt, men jag en syndare. Förlåt mig nu mina synder, och låt nåd mig vederfaras för din Sons Jesu Kristi skull. Herre, gack icke till doms med mig: ty för dig är ingen lefvande rättfärdig. Låt dig hjertligen vårda om min själ, att hon icke förderfvas, och kasta alla mina synder bakom dig. Ack Herre, vid hvad skall jag trösta mig? Uppå dig hoppas jag. Fräls mig ifrån alla mina synder, och låt mig icke komma på skam eller de galna till spott varda. Jag vill tiga och icke upplåta min mun, du skall väl görat. Vänd din plåga ifrån mig, ty jag är försmäktad af din hands

straff. När du tuktar en för syndens skull, så varder hans fägring förtärd såsom af mal. Ack, huru platt intet äro dock alla menniskor! Hör min bön, Herre! och förnim mitt rop, och tig icke öfver mina tårar; ty jag är en främling och gäst för dig, såsom alla mina fäder. Håll upp af mig, att jag vederqvicker mig, förr än jag bortfar och är icke mera här (Ps. 39: 8—14). Skänk mig och dem, som sköta mig, tålamod, och gif att å båda sidor uppstår en frukt af din tuktan. Ser du, att mitt lifs förlängning länder till din ära, och är mig och andra helsosam, så stärk mina krafter, välsigna de medel, jag brukar till mitt återställande, och fräls mitt lif ifrån förderf. Men gör mig då ock skicklig att lefva till din ära och att, som ett godt träd, bära god frukt. Men är mitt slut efter ditt råd nära, så bered mig fulleligen, att jag må kunna fara hädan i frid och med fröjd, verka än vidare uti mig allt hvad nödigt är till att saligt dö, och låt den korta tid, som jag ännu har öfrig, vara för mig en välsignad nådetid. Låt din hand icke ligga allt för tungt uppå mig, lindra min plåga och då mitt slut kommer, så upptag i nåde min själ, och låt henne komma till ro i en af de boningar, som äro i ditt himmelska hus. Ja, drag mig till dig, du upphöjde Frälsare, att jag må se din härlighet, hvilken Fadren dig gifvit hafver. Amen.

Betraktelser om döden.

Menniskorna är förelagdt att en gång dö och sedan domen: Ebr. 9: 27.

Hvarje menniska dör en gång, och de som blifvit till det jordiska lifvet uppväckta och således

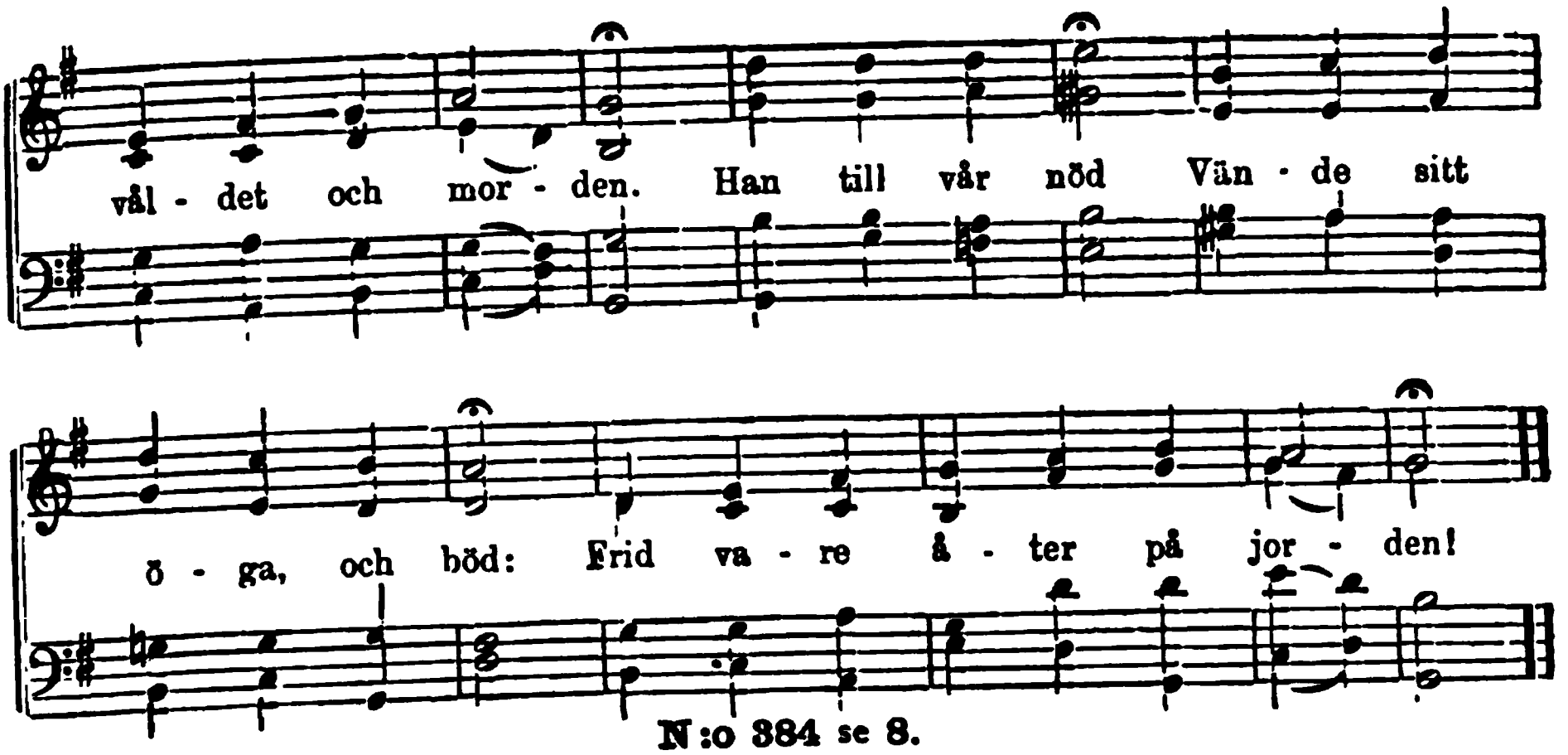

N:o 384 se 8.

två gånger dött, utgöra ett ganska litet undantag från denna allmänna regel. Hvar och en menniska dör en gång; derföre om det vid detta döende aflöper olyckligt, så kan skadan ej mer ersättas. Med många saker gör man försök mer än en gång, då man vid ett senare försök kan bättra, hvad man vid det förutgående förderfvat, men dödsprofvet gör man blott en gång. Dock är Gud så trofast, att han innan menniskan verkligen dör, gemenligen förer henne en eller flera gånger genom sjukdom nära intill döden; på det hon i någon mån måtte komma att förstå, hvad det är att dö, och på den ännu återstående tiden göra sig genom bot och bättring derpå beredd. Menniskan är förelagdt en gång dö, och Kristus är en gång blifven offrad till att borttaga mångas synder. Detta Kristi ena uppoffrande bör derföre hafva inflytande på vårt ena döende, och välsigna detsamma och göra det till en vinning för oss. Detta sker ock, när för Kristi offers skull, på hvilken vi tro, alla synder varda oss förlåtna. Vare då hvar och en dödlig menniska betänkt på att hon under lefnadsdagarna må genom Jesu död få sina synder förlåtna. Kristus har genom sitt offer i så måtto borttagit hela verldens synder, att han för dem alla tillfyllestgjort; men nu måste hvar och en menniskas synder vara borttagna genom deras nådiga förlåtelse. Vi äro förlikte med Gud genom hans Sons död. Men en hvar måste ock för sin egen person undfå denna försoning. Man frukte ej någon smärta, någon förfärelse, något rosslande vid aflidandet. Detta allt är en kort och lätt bedröfvelse. Man frukte endast för synden, hvilken är det enda, som kan göra döden till den största olycka. Må derföre ingen ligga på sotsängen, utan

att han har förlossning genom Jesu blod, nämligen syndernas förlåtelse.

Efter döden är domen menniskan förelagd, nämligen domen på yttersta dagen, på hvilken alla aflidna själar vänta med fruktan eller glädje. När nu synderna varit den aflidande förlåtna och aflidandet genom Jesu Kristi nåd väl aflupit; så har det ej mer någon fara med honom. Kristus skall då af dem, som med längtan och glädje väntat honom, låta sig ses till salighet, och det utan synd: nämligen utan att då hafva på sig någon främmande synd, som ännu ej vore godtgjord och betald; men just detta skall ock bevisa, att hans uppoffring på korset varit fullt gällande, och att de, som genom tron undfått välsignelsen och frukten deraf, allena derigenom äro från all skuld och straff fria, eller, såsom Kristus sjelf säger, icke komma i domen.

Så låte då den evige öfverste-presten Jesus Kristus mig i min död njuta välsignelsen af hans försoningsoffer. Han förlåte mig alla mina synder, och låte mig i sin nåd och frid hädanfara, så skall hans härliga uppenbarelsedag vara min gladaste dag, och insätta mig i fullt åtnjutande af det goda, som han åt mig förvärfvat och beredt hafver.

Bön om en salig hädanfärd.

Evige Gud! du som allena eger odödlighet, och hvars år taga ingen ända! jag eländiga menniska är för syndens skull, som i min natur inträngt, bräcklig och dödlig. Jag är såsom gräset, som om morgonen står och om aftonen afslås och vissnar. Jag har i min friska ungdomstid blomstrat som en blomma, men nu vissnar jag och skall snart affalla. Förbarma dig öfver mig och verka, i den ännu åter-

N:o 385.

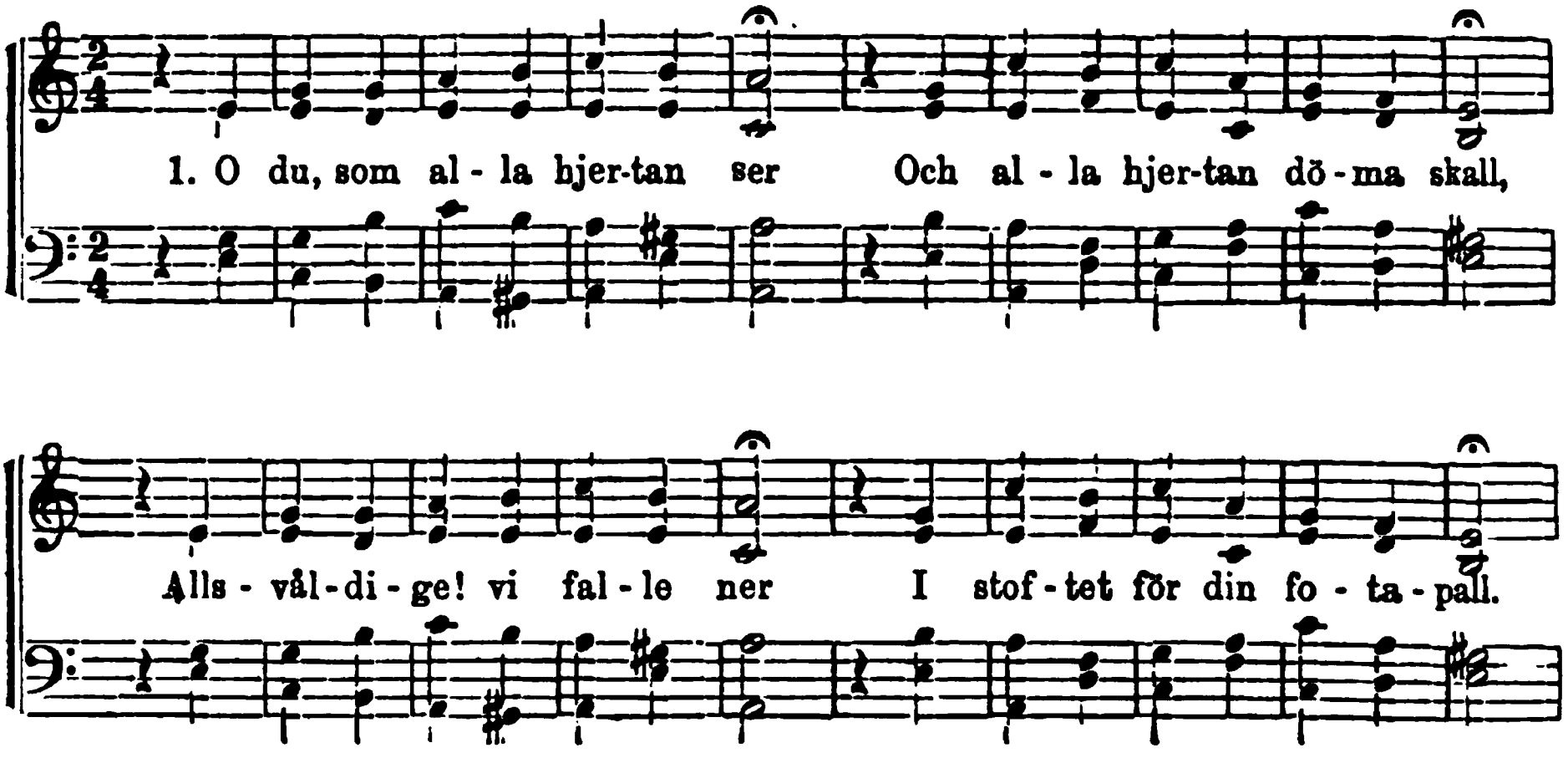

stående korta del af min lefnad, hvad som nödigt är för min beredelse till en salig evighet. Verka i mig bot och bättring till lifs. Förlåt mig mina synder, och sänd den Helige Ande i mitt hjerta, att han må deri bo och blifva, och äfven i döden vara min invertes tröstare. Herre Jesus Kristus! du som på oljeberget offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar och äfven blifvit af din Fader bönhörd; förlossa mig för din kamp och offers skull från fasa för döden, och skänk mig icke blott villighet utan ock frimodighet att dö. Låt mig då jag aflider erfara, att min död, ej har någon udd, eller att den, som håller ditt ord, ej behöfver se döden, för så vidt som den är fruktansvärd. Nedbryt min kropps hydda lindrigt, och bevara mig för vidriga åtbörder, då jag skall nedböja mitt hufvud. Skänk rikligen mig och de mina, från hvilka jag genom döden skiljes, den Helige Andes tröst, så att ditt namn må af oss alla genom tro och tålamod helgadt varda. I dina händer befaller jag min anda. Du har mig återlöst, Herre du trofaste Gud. Låt min själ, då hon skiljes vid kroppen, komma till ro, låt henne ur mörkret komma till ljus, från främlingslandet till hemmet. Fullborda i henne helgelsen vid öfvergången i evigheten. Sänd henne dina heliga englar till hjelp, och låt henne, såsom Lasari själ, efter utstånden vedermöda njuta hugnad. Har du vid min födelse dragit mig ur min moders lif, så drag ock i rätta stunden min själ ur kroppen och ur denna verlden, som velat blifva för henne allt för trång, och flytta henne in i en bättre verld, ja i din Faders hus, der du sjelf är, att hon må få se din härlighet. Låt min dödsdag vara bättre, än min födelsedag, och slutet af min vandring bättre, än dess

början. Genom din dödskamp och blodsvett, genom ditt kors och din död, genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i min sista nöd, på domedagen hjelp mig, käre milde Herre Gud! Amen.

Ord, som man kan säga till en döende.

Treenige Gud, Fader, Son och Helige Ande, till hvilken vi döpte äro! var oss syndare nådig. Herre Gud, Fader i himmelen, förbarma dig öfver oss. Herre Guds Son, verldens Frälsare, förbarma dig öfver oss. Herre Gud, Helige Ande, förbarma dig öfver oss. Var oss nådig, förskona oss, milde Herre Gud. Var oss nådig, hjelp oss, milde Herre Gud. Genom din heliga födelse, genom din dödskamp och blodiga svett, genom ditt kors och död, genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i vår sista nöd, vid yttersta domen, hjelp oss milde Herre Gud. O Guds lam, som bar verldens synder, förbarma dig öfver oss.

Öfvergif mig icke, Herre min Gud: var icke långt borta ifrån mig: skynda dig till att göra mig bistånd, Herre min hjelp.

Se på min jemmer och mitt elände och förlåt mig alla mina synder. Låt mig ej frestas öfver min förmåga, och skänk mig kraft att tåligt uthärda mitt lidande. Låt det ock dermed snart lida till ett saligt slut.

Himmelske Fader, jag beropar mig på din Sons lidande och död och beder, att du ville derföre bete mig nåd, icke tänka på mina synder, upptaga min själ i den eviga hvilan och uppväcka min kropp till ett evigt lif.

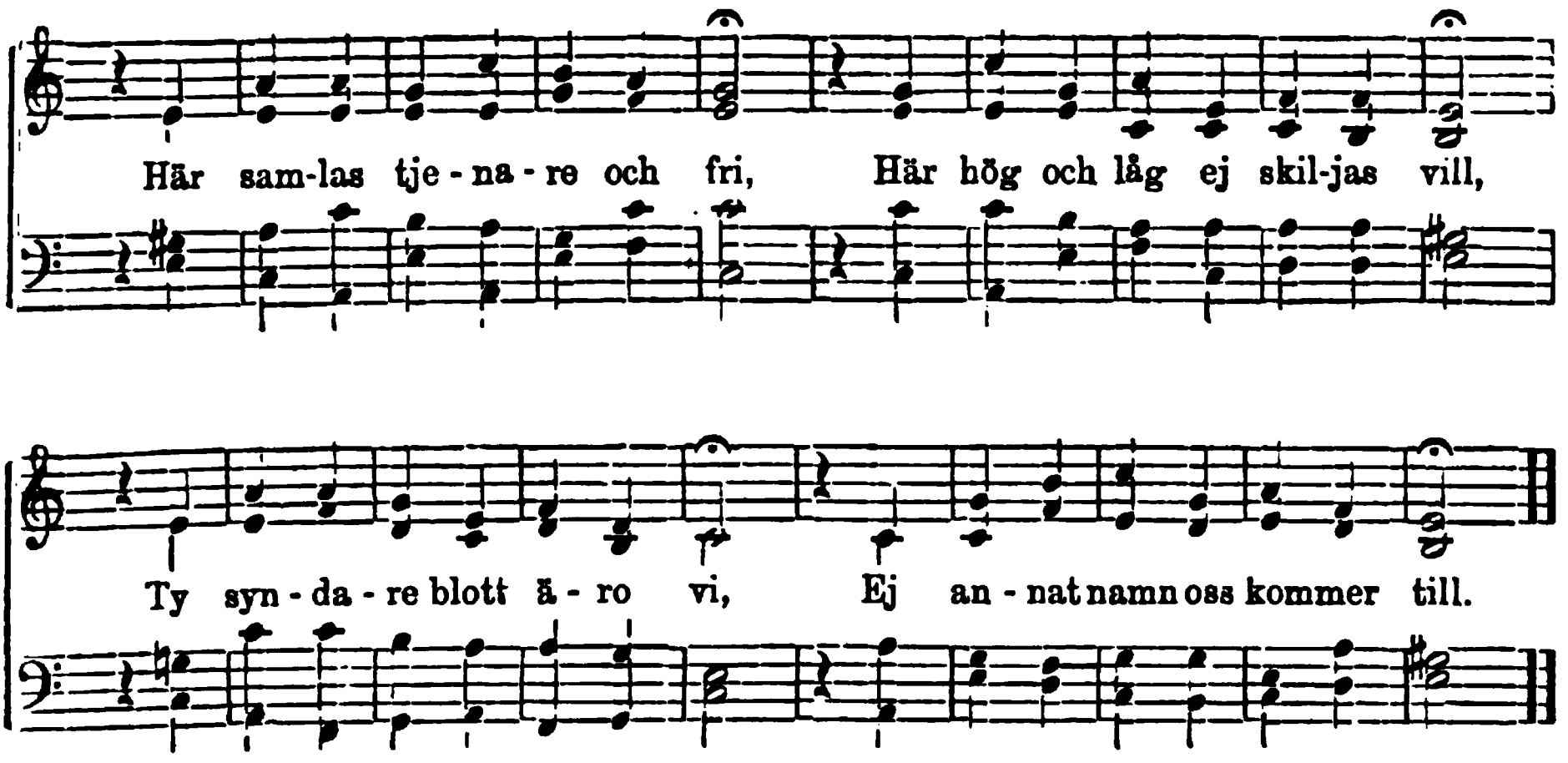

Ack, Gud Fader! jag är en stor syndare och har icke förtjent himmelen, utan helvetet. Men din sons rättfärdighet, hvilken var lydig ända intill döden på korset, vare ock min rättfärdighet. Genom densamma vill jag bestå i din dom, och ingå i ditt himmelska rike.

Herre Jesus! jag befaller min anda i dina händer. Herre Jesus! upptag min anda. Herre Jesus! låt mig komma dit, der du är, och låt mig snart se din härlighet, som din Fader dig gifvit hafver. Herre Jesus! nedbryt med en skonsam fadershand min kroppshydda, och för sedan detta skett, min själ genom dina änglars tjenst, i en af de eviga hyddorna, som i himmelen äro. Två henne emellertid än vidare med ditt blod, och låt henne i mitt eländes ugn varda rätt luttrad och ren.

Herre Jesus! du som i dina kötts dagar offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar, borttag från mig all fasa för döden, och gör mig skickad att fara hädan i frid, såsom Simeon.

Herre Jesus: jag befaller dig min kropp och själ, och alla de mina, hvilka jag lemnar efter mig i verlden. Tänk på mig och dem alla till det bästa. Haf omsorg om dem. Drag dem till dig. Låt ingen af dem gå förlorad. Gif att de, hvilka jag efterlemnar, må vara förenade i ett rätt sinne, och att i rätt kärlek och trohet den ene må vara den andres tillflykt.

O Gud! jag blygs inför dig för min förda vandel. Mycket ondt har jag gjort, mycket godt försummat. Var mig nådig, min Gud, för din Sons Jesu Kristi skull. Emedan han i mitt ställe undergått den allra strängaste, gudomliga och menskliga dom, så gack icke till doms med mig,

utan tillgif mig nådeligen min skuld och mitt straff, och skänk mig andel i ditt himmelska rike,

Ack Gud: mina smärtor äro svåra. Styrk mig. Hjelp mig. Herre, jag lider nöd, lindra den. Mitt hjertas ångest är stor. För mig utur min nöd. Se på min jemmer och elände, och förlåt mig alla mina synder.

Store Gud! jag kan icke mer bruka och njuta något af alla jordiska gåfvor och egodelar. Vederqvick mig invärtes genom din käre Son, som är lifvets vatten. Var du mitt hjertas tröst och min del. Närma dig till mig, när jag dig anropar, och säg till mig: var icke förfärad.

Efter dig, Herre, längtar jag, min Gud. Jag hoppas på dig: låt mig ej på skam komma. Jag hafver lust att skiljas hädan och vara när dig, Herre Jesus. Såsom en trött trängtar jag efter hvila, såsom en främling efter hemmet, såsom en plågad efter full vederqvickelse. Mina ögon hafva sett mycket ondt och ömkligt, mina öron hört mycket sådant, och i mitt hjerta har jag i min lifstid haft många bekymmer. Och nu önskar jag att komma till den sköna himmel, hvarom jag så mycket godt och skönt hört och läsit, der intet ondt och intet bekymmer är, der man skådar din vederqvickande härlighet, der ett stort antal af heliga själar äro församlade, och der endast frid och fröjd äro rådande. Uppfyll denna min önskan. Låt mig snart se min önskans och böns uppfyllelse, dock allena efter din vilje, och fullborda på mig alla dina löften för ditt namns skull. Amen.

N:o 386.

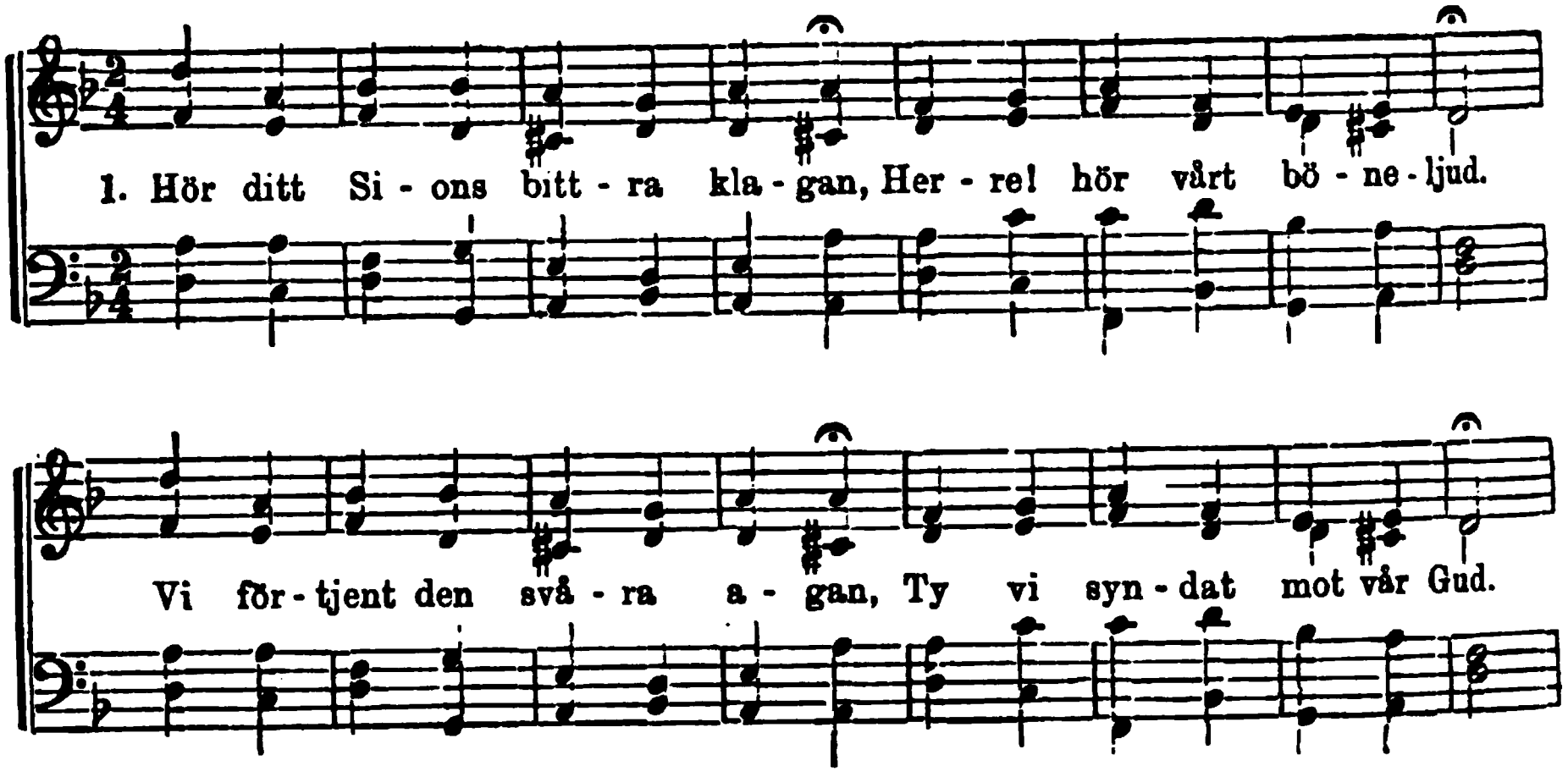

Tillägg.

Om uteslutande ur församlingen, eller bannlysning, och om banns upphäfvande.

Då någon medlem af församlingen, efter kyrkorådets samvetsgranna pröfning och tillräcklig tid till bättring, bör ur församlingen uteslutas, sker bannlysningen från predikstolen vid allmän gudstjenst näst före (nattvardsbönen och) *Fader vår*, med följande ord:

Älskade kristne! Eder göres veterligt, att N. N., en medlem af denna församling, hafver emot de förmaningar, som oss alla uti Guds ord gifvas, (här nämnes synden), och dermed förtörnat Gud samt i hans församling förargelse åstadkommit, och att han (hon), oaktadt han (hon) af kyrkorådet, enligt Guds ord och församlingens konstitution, blifvit allvarligt och ömt förmanad och varnad, likväl fortfar i sin obotfärdighet. Kyrkorådet har derför afgjort, att N. N. icke längre bör stå qvar som medlem af Guds församling.

På församlingens vägnar får jag derför afkunna, att N. N. från denna dag är ifrån Guds församling och dess förmåner utesluten, till dess han (hon) sig omvänder och bättrar. Må Herren i nåd förbarma sig öfver honom (henne)!

Låtom oss bedja!

Allsmägtige, evige Gud, du som hafver alla menniskors hjertan i din hand: se i nåd till denne syndare (synderska) och verka i honom (henne) genom din Hel. Anda en rättsinnig ånger och bättring. Gif honom (henne) nåd att ödmjuka sig inför dig och söka upprättelse i Jesu blod till syndernas förlåtelse, medan det ännu heter i dag! Hör oss, o himmelske Fader för Jesu Kristi skull! Amen.

Då någon, som blifvit bannlyst, kommer till ånger och begär att återigen komma i Guds församlings gemenskap, eger han att derom göra anmälan hos församlingens pastor. Denne rådför sig med kyrkorådet, och om den bannlystes begäran beviljas, framträder han på bestämd dag, sedan allt är slutadt på predikstolen till altarringen.

Presten säger:

Älskade kristne! Eder är veterligt att denna förestälda person hafver varit från Guds församling utesluten, emedan han (hon) — (här nämnes synden). Men då han (hon) nu ångrat sin synd och af kyrkorådet begärt att åter få komma i Guds församlings gemenskap och kyrkorådet sådan begäran beviljat, så framträder han (hon) här i dag och söker en offentlig försoning med Gud och med denna församling.

Presten vänder sig till den uteslutne och säger:

I Herrens och församlingens namn tillfrågar jag dig:

Erkänner du, att du med din synd dig emot Gud svårligen försyndat, och i Hans församling stor förargelse åstadkommit?

Svar. Ja.

Betygar du deröfver en hjertlig ånger, afbeder du ditt brott och söker tillgift, för att åter i församlingens gemenskap upptagas?

Svar. Ja.

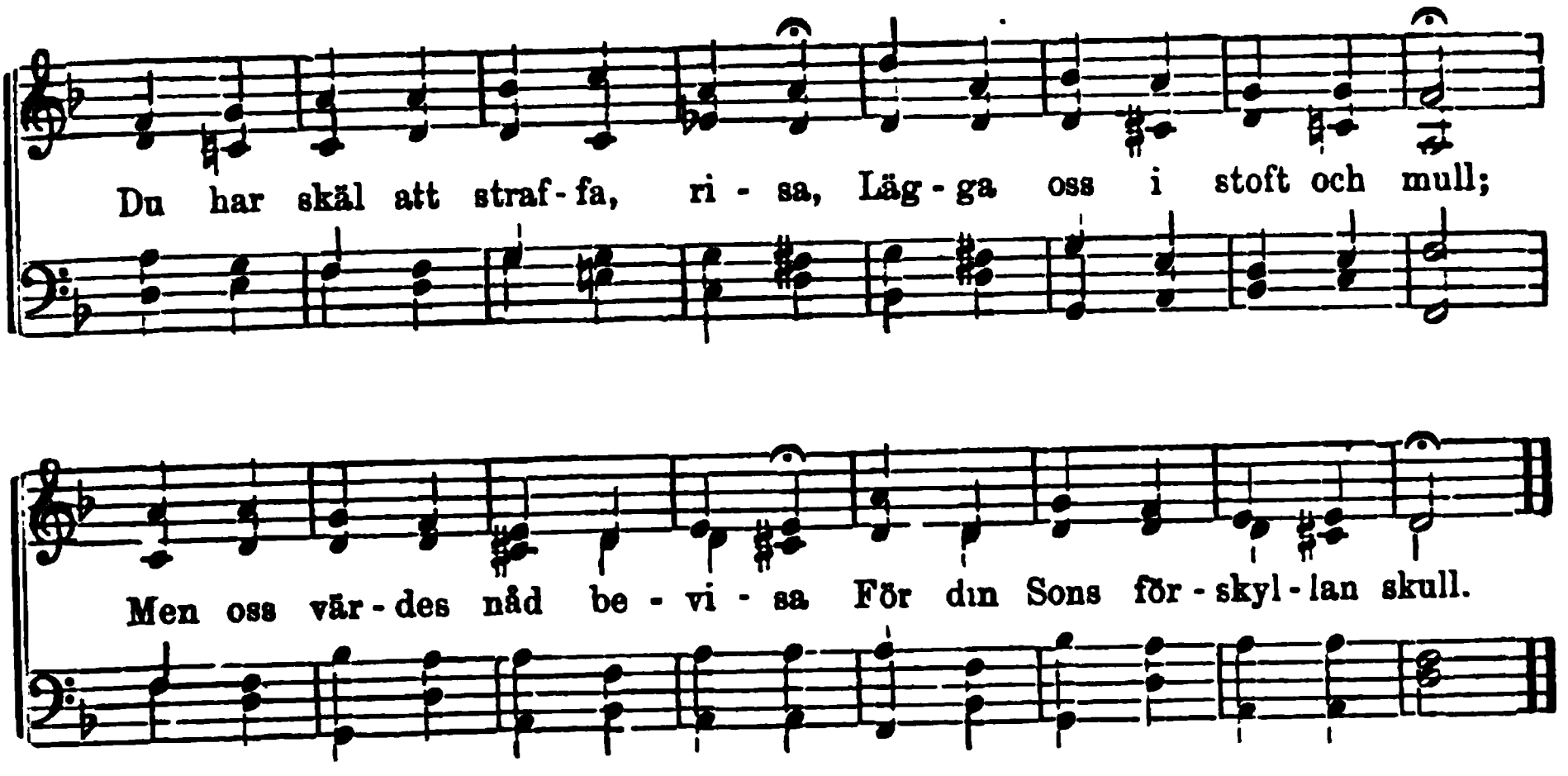

Lofvar du att hädanefter, genom Guds nåd, taga dig till vara både för denna och andra synder, samt dig om ett kristligt lefverne befliter?

Svar. Ja.

På din här aflagda syndabekännelse och afbön, så sant den går af hjertat, försäkrar jag, såsom Jesu Kristi tjenare, att synderna för din Frälsares skull äro dig förlåtna. Och denna syndaförlåtelse förkunnar jag dig i Guds, Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Och på grund häraf förklarar jag å församlingens vägnar, att du i dess gemenskap upptagen är. Herren förläne dig nåd att denna förmån till din själs salighet använda, under beständig vaksamhet, bön och uppmärksamhet på de dyra förbindelser dig åligga emot din Gud och dina medkristna. Amen.

Derefter tilltalar presten församlingen:

Och eder, käre vänner, minner jag på aposteln Pauli förmaning: Käre bröder, om en menniska råkade falla i någon synd, upprätter honom med saktmodig anda, och se uppå dig sjelf, att du icke ock frestad varder. Inbördes drager hvarandras börda, och så fullborden I Kristi lag.

Låtom oss bedja:

Barmhertige, nådige Gud, du är tålig och af stor mildhet: du träter icke till evig tid och vredgas icke evinnerligen, du handlar icke med oss efter våra synder och vedergäller oss icke efter våra missgerningar: vi tacke dig, att du upprättat denne din tjenare (tjenarinna) och gifvit honom (henne) bättring till salighet. Vi bedje dig förläna honom (henne) nåd att i sann bättring och tro dagligen förökas och ståndaktig varda intill ändan; och förläna oss alla nåd, att vi må hafva

kärleksfulla och försonliga hjertan, vandra i din fruktan, med vaksamhet och bön hjelpa hvarandra på gudaktighetens väg, genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Gack i frid och synda icke härefter!

Om barnaqvinnors kyrkogång.

Äkta hustrur tagas i kyrkan sålunda:

Hustrun, som skall kyrkotagas, faller på knä, och presten läser följande bön:

Allsmägtige, evige Gud, som gaf den välsignelse öfver menniskan, när du henne skapat hade, att hon skulle föröka sig och uppfylla jorden! Vi tacke dig för den barmhertighet, som du emot denna din tjenarinna bevisat hafver. Hör, milde Fader! hennes bön, och vare dig behaglig den tacksägelse, som hon för din nåd och gåfva inför dig frambär, då hon, med helsa och styrkta krafter, åter kan uppträda i din helgedom. Och såsom du hafver låtit henne blifva fruktsam efter den lekamliga välsignelsen, så låt henne ock fruktsam blifva i den andeliga välsignelsen, att hon må uppföda sitt barn i din fruktan och med hela sitt hus alltid tillväxa i din kunskap, lefva efter dina heliga budord, och komma till din salighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Derefter stiger hustrun upp, och presten tager henne i hand och säger:

Herren ledsage dig i sin sanning och fruktan, nu och till evig tid! Amen.

När barnet före kyrkotagningen är dödt, uteslutas ur ofvanstående bön orden: *uppföda — — — fruktan och* —

N:o 387.

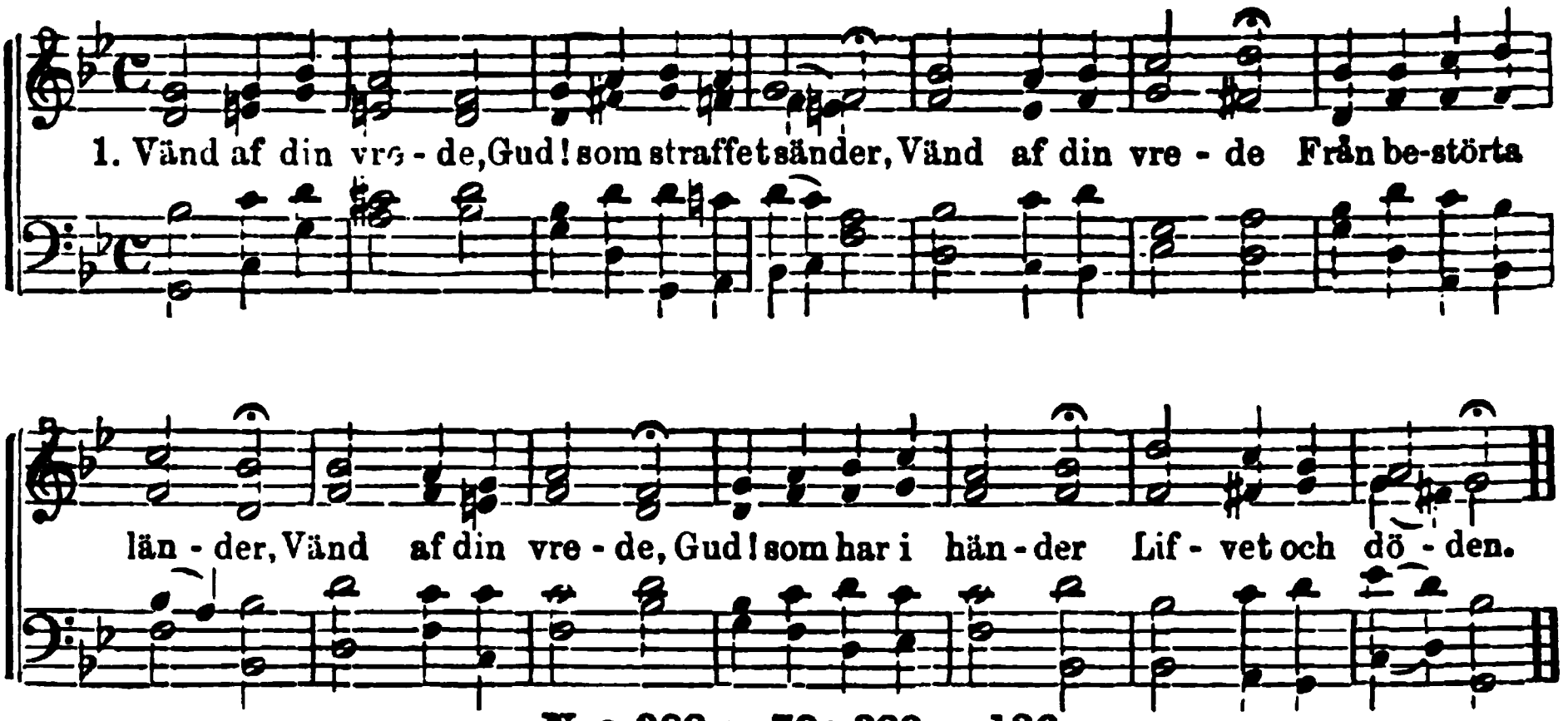

N:o 388 se 70; 389 se 136.

Huru kyrkotjenare skola i deras embeten inställas.

De kyrkotjenare, som böra inställas i sina embeten, äro diakoner och kyrkovärdar (Trustees), och bör detta verkställas så snart som möjligt efter deras val. Denna förrättning försiggår, efter predikan och sedan en psalm eller vers blifvit sjungen, på följande sätt:

De nyvalde diakonerna och kyrkovärdarne framträda till altarringen, och pastorn vänder sig till dem och säger:

I Guds Fadrens och Sonens och den Heliga Andas namn. Amen.

Älskade bröder i Herren!

Emedan I blifvit valde till vigtiga embeten i Guds församling, så hören Guds förmaning och löfte!

Ap. G. 6: 1—4. Uti de dagar, då hopen af lärjungarne förökades, begynte de greker knorra emot de ebreer, derföre att deras enkor vordo föraktade uti den dagliga tjensten. Då kallade de tolf hela hopen af lärjungarne tillsamman, och sade: Det är icke tillbörligt att vi skole öfvergifva Guds ord, och akta hvad på bordet komma skall. Söken fördenskull ut, käre bröder, sju män af eder, som godt rykte hafva, och fulla äro med den Heliga Anda och visdom; dem vilja vi befalla detta ärendet. Men vi vilja akta på bönen och att förkunna Guds ord.

Rom. 12: 1, 4—8. Så förmanar jag nu eder, käre bröder, vid Guds barmhertighet, att I utgifven eder lekamen till ett offer, som är lefvande, heligt och Gudi behagligt, edra skäliga gudstjenst. — Ty såsom vi uti en lekamen hafva många lemmar, men alla lemmar hafva icke allt samma embete;

så äre vi nu många en lekamen i Kristo, men inbördes äro vi hvars annars lemmar; och hafva åtskilliga gåfvor, efter den nåd, som oss gifven är. Hafver någon profetian, så vare hon ens med trone. Hafver någon ett embete, så akte han derpå; lärer någon, så akte han på lärona. Förmanar någon, så akte han på förmaningen; gifver någon, så gifve uti enfaldighet; regerar någon, så regere med omsorg; gör någon barmhertighet, så göre det med fröjd.

1 Tim. 3: 13. De der väl tjena, förvärfva sig ett godt uppsteg, och mycken tröst i trone, som är i Kristo Jesu.

Derefter säger pastorn:

Herren förläne eder nåd att väl behjerta dessa Guds ord!

1). De särskilda pligter, som eder åligga äro desse: Diakonerna skola med Guds hjelp i sitt eget hus och inför hela församlingen iakttaga och ådagalägga ett kristligt lefverne i ord och vandel;

2). De skola i pastors frånvaro leda den offentliga andakten, samt i allmänhet uppmana till, och söka befrämja, en sann och lefvande kristendom;

3). De skola besöka sjuka, samt vinnlägga sig om att anskaffa hjelp åt behöfvande och nödställda medlemmar inom församlingen;

4). De skola tillse att församlingens lärare enligt Guds ord får sitt tillbörliga underhåll;

5). De skola draga försorg om att församlingens barn och ungdom blifva behörigen undervisade i kristendomen, och att skolor för detta ändamål inrättas och underhållas;

6). De skola verka för missionens befrämjande;

N:o 387

2. Vill du oss plåga,
Som vi äre värda.
Ho har förmåga
Att din blick uthärda?
Ack! af din låga
Jord och haf förtärda
Med oss förgingoe.

3. Böner så varma
Alle vi förena:
Döm ej oss arma
Såsom vi förtjena.
Gud! dig förbarma,
Af din nåd allena
Bide vi räddning.

4. Nåd vi begäre,
Låt oss henne finna!
Nåden beskäre
Hvad ej rätt kan vinna!
Maskar vi äre,
Skuggor, som försvinna,
Stoft som förskingras.

6. Bojor vi draga
Af den lott vi ärfva,
Lustar oss jaga,
Frestelser omhvärfva,
Herre! så svaga,
Vill du oss förderfva
Utan förskoning!

6. För Jesu pina,
För den törnekrona,
Han för de sina,
Bar, att dem försona,
Låt nåden skina,
Värdes oss förskona,
Var oss en fader!

7. Jesus allena
Hela kan det brutna.
Med dig förena
Det från dig förskjutna,
Genom det rena,
Från hans hjerta flutna,
Blodet och vattnet.

8. Låt oss ej falla
Låt den förbön gälla,
Som för oss alla
Jesus hördes fälla,
Dig vi åkalla,
Gud all godhets käll
Trefaldigt store.

7). De skola, slutligen, i allmänhet tillse, att allting inom församlingen, och särskildt vid den offentliga gudstjensten, tillgår med ordning och skick.

Kyrkovärdarne (Trustees) skola

1) hålla församlingens egendom i troget förvar, till dess bruk och förmån; hafva om händer och troget förvara alla dess fastebref och andra nyttiga och vigtiga papper;

2). De skola troget utföra församlingens beslut rörande dess ekonomiska angelägenheter; verkställa nödiga reparationer a kyrka och andra församlingsbyggnader i öfverensstämmelse med församlingens konstitution och beslut; för skada och förstörelse bevara all annan egendom, som tillhör församlingen;

3). De skola uppbära och redovisa alla församlingens räntor och inkomster m. m. samt vid hvarje årsstämma redogöra för sina åtgöranden.

Derefter säger han:

Dessa äro de pligter som församlingens förtroende har pålagt eder. Jag frågar eder nu: Lofven I att, med Guds hjelp, dem redeligen uppfylla, såvidt eder görligt är?

Svar. Ja.

Pastorn säger:

Gud styrke och hjelpe eder att allt detta hålla! Och härmed förklarar jag, att I ären i edra embeten instälde i Fadrens och Sonens och den Heliga Andes namn. Amen.

Fader vår, som är i himmelen! helgadt varde ditt namn: tillkomme ditt rike: ske din vilje, såsom i himmelen, så ock på jorden: vårt dagliga bröd gif oss i dag: och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåte dem oss skyldige äro: och inled oss icke i frestelse: utan fräls oss ifrån ondo: ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

Derefter säger pastorn:

Böjen edra hjertan till Gud och anammen Hans välsignelse!

Herren välsigne eder, och bevare eder: Herren upplyse sitt ansigte öfver eder, och vare eder nådelig: Herren vände sitt ansigte till eder, och gifve eder en evig frid!

I Guds, Fadrens och Sonens och den Heliga Andas namn. Amen.

Akten slutas med en psalm.

Anm. **Då sådan installation förekommer, intager den altartjenstens ställe efter predikan.**

N:o 390.

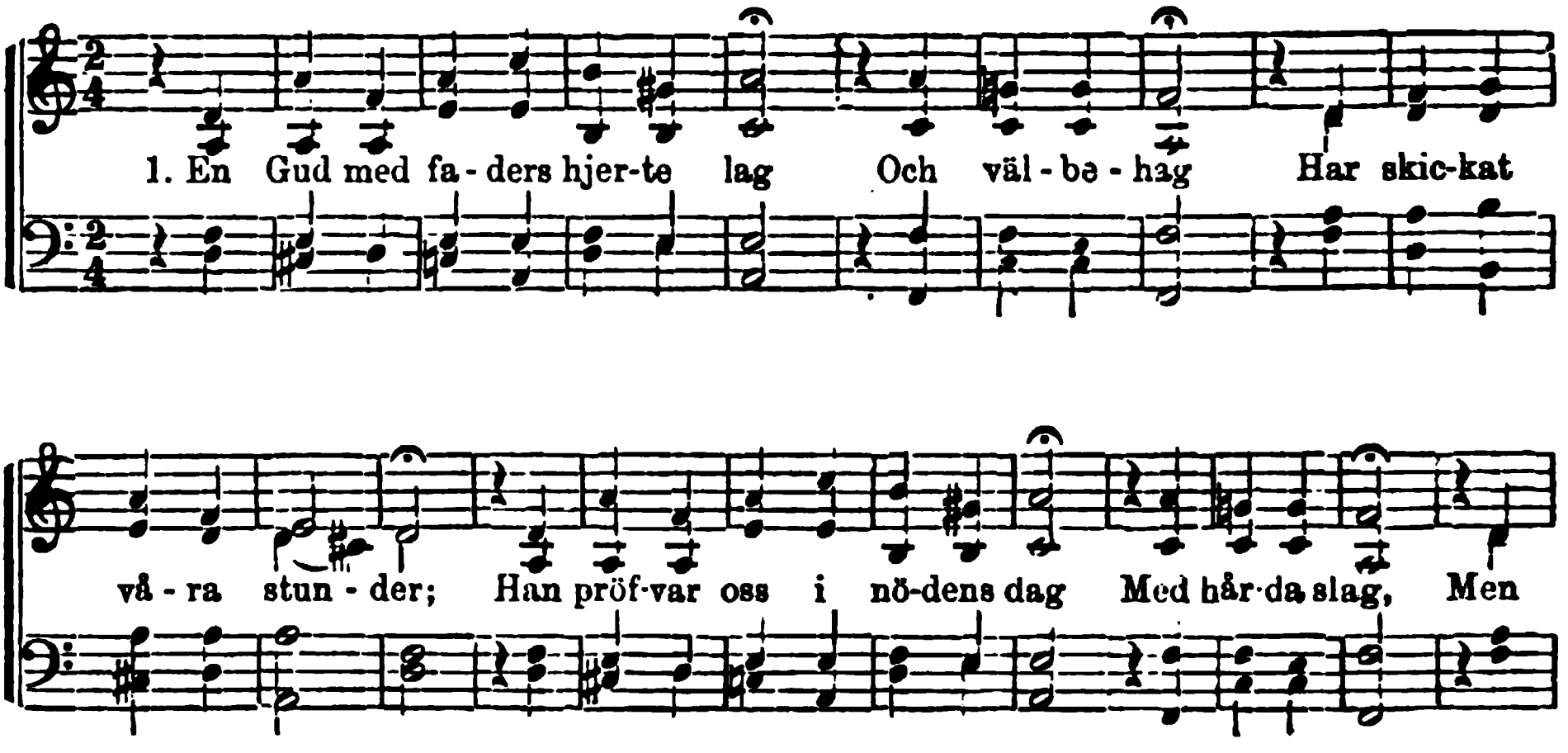

HÖGTIDS- OCH MISSIONSPSALMER

FRÅN

ÄLDRE OCH NYARE TID.

ETT TILLÄGG TILL

SVENSKA PSALMBOKEN

AF ÅR 1819.

CHICAGO,
THE ENGBERG-HOLMBERG PUBLISHING CO.
1892.

Adventspsalm.

Sjunges som N:o 126.

501. Börjadt är vårt kyrkoår; Herrens hus sin port upplåter, Herrens folk församlas får I hans helga gårdar åter; Klockeklang, som åter skallar, Till den sköna gudstjenst kallar. :,:

2. Sions konung, mild och god, I sitt tempel in vill draga: Sion! nu med gladligt mod Gå att honom emottaga; Må hvart hjerta och hvar tunga, Honom hosianna sjunga. :,:

3. Blott en ringa del vi här Af hans stora tempel skåda; Han en evig konung är, Han till jordens gräns skall råda: Men, hvarhelst vi honom dyrka, Der är ock hans helga kyrka. :,:

4. Äfven här är lifvets ord, Här är ock det helga dopet, Äfven här är nådens bord, Här ock höjes abbaropet. Äfven här skall lofsångstonen Stiga upp till nådethronen. :,:

(*Prosa. Gad.*)

Julpsalmer.

Sjunges som N:o 55.

502. Hell morgonstjerna! mild och ren, Guds nåds och sannings klara sken, För oss är du uppgången: Hell Davids son af Jakobs slägt! Mot dig, mot dig min famn är sträckt, Min brudgum tag mig fången. Ljuflig, ljuflig, Hög och härlig, Blid och kärlig, Full af nåde, Herre! till din brud du skåde.

2. Min perla du i snöhvit skrud, Marias son, dock sanner Gud, Min frälsare och konung! Kom tag uti mitt hjerta rum! Ditt helga evangelium Är mig mer ljuft än honung. Eja, eja, Hosianna! Himmelskt manna Är mig ordet Uti dig fullkomnadt vordet.

3. Uti mitt hjerta lys och skin, Du klara jaspis och rubin, Med all din kärlek blida; Ja, låt mig känna

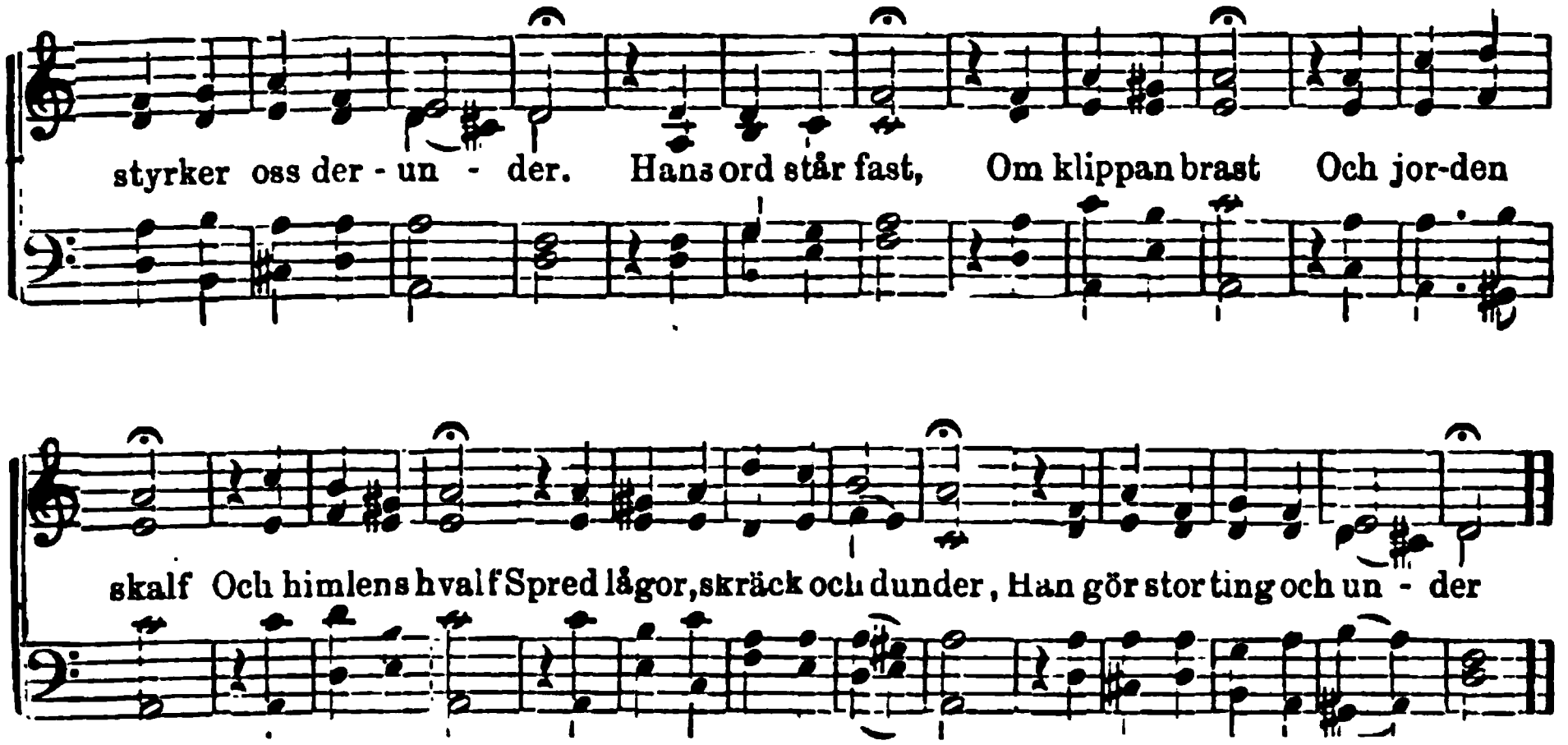

att jag är En lem i din församling kär, Ett refben i din sida. Till dig, till dig, Står min längtan All min trängtan Är den ena: Att tillhöra dig allena.

4. O Gud, förr'n veriden skapad var, Du mig till arfving korat har Uti din son den höga; Så låt fullbordas snart mitt hopp Att bli med honom tagen opp I himlen för ditt öga: Salig, salig Blifver fröjden, När i höjden Bland din skara Jag vid Jesu bröst får vara.

5. Högt skall då klinga zittrors ljud, Och toners offer skönt till Gud Från harposträngar stiga, Och jag få till min frälsermnan, Min tröst, min fröjd, min brudgum san Mig hålla innerliga; Sjunga, sjunga, Jubilera, Triumfera, Honom prisa, Som mig vill allt godt bevisa.

6. Aftorkas skola då i frid, Lycksaligt och till evig tid, De många kristnas tårar. När Gud vill sjelf sig låta se Och ymnig bot och läkdom ge De hjertan veriden sårar. Kristus, Kristus, Så han kallas Som är allas Bot och hugnad, Der han fins är sorgen lugnad.

7. I det har jag en hjertans ro, Att den, jag gifvit har min tro, Sin kärlek ej bortvänder, Att Herren sig till lof och pris, Mig föra vill i paradis; Ty klappar jag med händer. Amen, amen, Ädla krona, Mig förskona Till det sista Från att nån'sin dig bortmista!

(*Filip Nicolai* † 1608.)

Sjunges som N:o 63.

503.

Lof ske dig, Kristi vår konung bäld, Som frälsat oss af satans våld, Till jorden ned du kommer äst; Oss helsad var, du ädla gäst.

2. O under! veridens skapare Är här som menniska att se, Har velat mandom taga an, Att lösa oss ur syndens bann.

3. Guds Son uti en salig tid Är kommen oss till fröjd och frid, Han föddes af en jungfru ren, Utaf Guds Andas hjelp allen.

4. Ett ljus är oss i natten tändt, Ett ljufligt stöd dem fallnom sändt. Vi hafva fått en broder kär, Som sjelf den sanne Guden är.

5. Så fröjdens då i denna stund Och tackom Gud af hjertans grund, Att till sitt arma folk han sett Och oss en sådan nåd betett.

6. Lof, ära, pris ske Fadrenom, Desslikes också Sonenom, Den Helge Anda likaså, Att det är ingen ände på. (*C. Sedulius* † före 450; M. Luther.)

Sjunges som N:o 167.

504.

Si, månget land, i mörkrets djup nyss fånget, Ett härligt ljus nu för sig ser uppgånget: Och folk som förr i dödens skugga qvedo, För lifvets sol lofsjunga allaredo.

2. Oss har besökt uppgången utaf höjden; Beredd hon är för jorden all, den fröjden. Den sol gått upp, som under sina vingar All salighet den fallna veriden bringar.

3. Ett barn är född, en son vårt slägte gifven, Till jorden ned af menskokärlek drifven. Hvad är hans namn? Råd, Underlig han kallas, En Frälsare och Herre, min och allas.

4. Allsmägtig Gud det barn är, som här skådas. En hjelte bäld här oss till frälsning bådas: Med evig kraft, en Fader, fridens furste Och Davids son, af menskobarn den störste.

5. Att undfå hjelp min tro till honom tlar, Hans väldes magt uppå hans axlar hvilar; Hans rike skall alltmer sig här utbreda, Och lof och pris han skall sitt namn bereda

Nyårspsalm.

Sjunges som N:o 500.

505.

Själ och tunga må nu röras Blott af tacksamhet och fröjd! Må en hjertlig lofsång höras Upp till Gud i himlens höjd! Du, som helsan eger, kom Hit till Herrens helgedom! Alla glade sig församle, Man och qvinna, unge, gamle!

2. Sedan sist ett år förflutit Månget öga slocknat har; Graf sig öfver mången slutit, Som då lefde bland oss qvar; Mången mun för sista gång Sjöng i fjor sin

N:o 391.

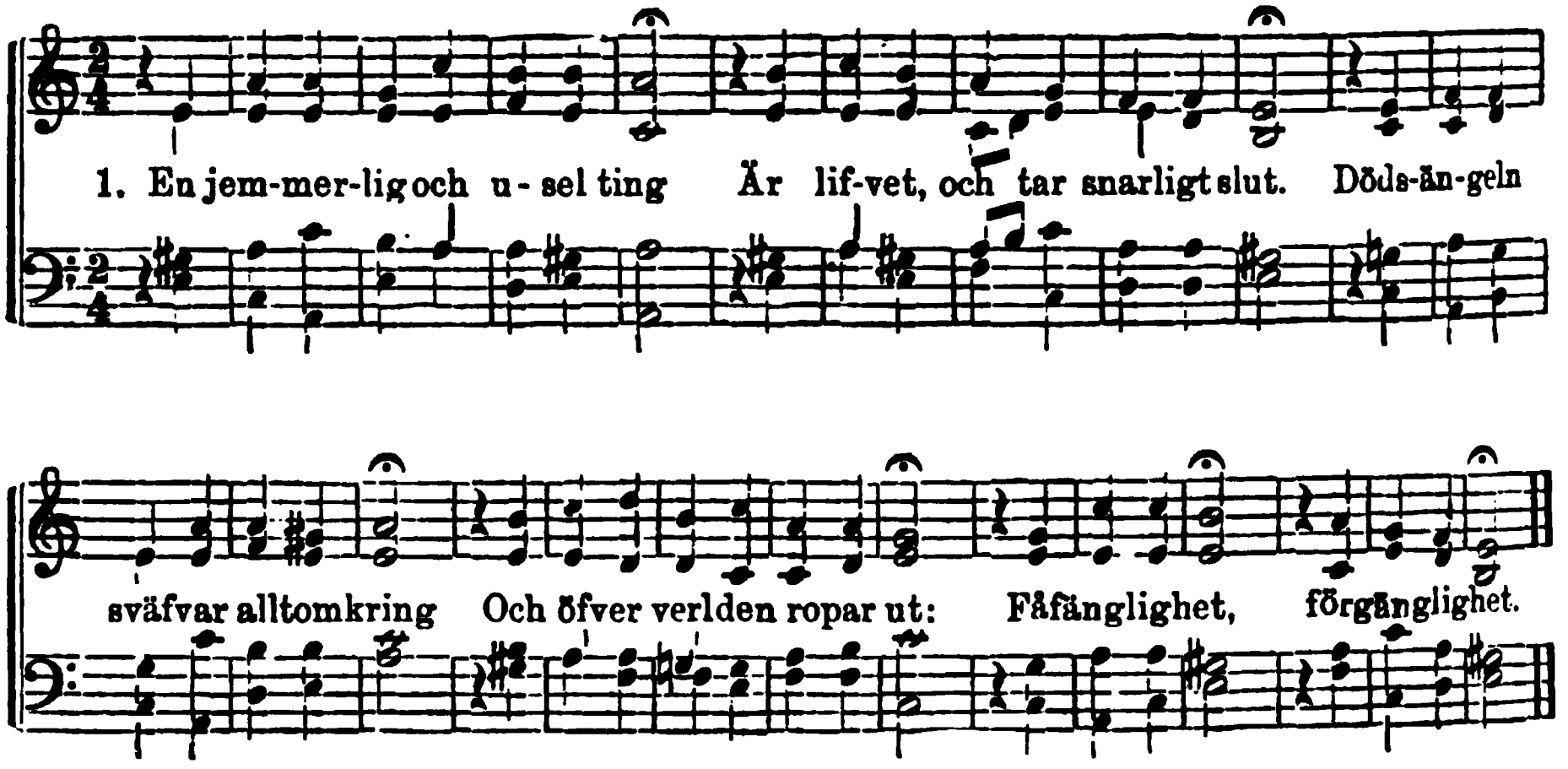

nyårssång; Oss har Gud täckts lifvet unna, Än hans lof vi sjunga kunna.

3. Herren har åt oss dock gifvit Mycket mer än lifvet blott; En och hvar välsignad blifvit Med så mycket, mycket godt. Ingen af oss glömde han, En och hvar nog minnas kan Många emottagna håfvor, Idel oförskylda gåfvor.

4. Herre du vår själ bespisat Med ditt sanna himlabröd, Klart ditt ord oss vägen visat Att få hjelp i all vår nöd. Tack för hvarje nådens ord, Tack för nådens dyra bord, Tack för dopet der de späda In i ditt förbund få träda.

5. Skydda Gud! för sorg och fara Öfverhet och fosterjord; I din fruktan oss bevara Led oss med din sannings ord; Håll rättfärdighet vid magt, Sänd oss dina änglars vakt, Hjelp de fångna, sjuka, arma, Öfver alla dig förbarma.

6. Gud! låt friden öfverskygga, Allt vårt kära fosterland. Dem som högt på bergen bygga, Dem som bo vid sjö och strand; Slut oss alla i din famn, Hör vår bön i Jesu namn; Oss i detta år du skydde, Likasom i det som flydde! (*Ur danska kyrkopsalmboken.*)

Trettondedagspsalm.

(Missionspsalm.)

Sjunges som N:o 7.

506. Statt upp, var ljus, ditt ljus är när! Statt upp, o verld, och känna lär Den salighet dig föddes, Den kraft, som gick af Bethlehem Till frälsning öfver alla dem, Som föllo och förströddes! Statt upp du folk af fjerran land, Och kom med håfvor i din hand Att Sions konung helsa, Som ensam kan dig frälsa.

2. De löpare af Midian, De folk, som ingen räkna kan Från öknarne och hafven. De, som bland Nordens isar bo, Må nalkas dig att söka ro I lifvet och i grafven! En stjerna ifrån österland Belyser haf, belyser strand Och leder ifrån fjerran Ur mörkret hem till Herran!

3. Allt klarare hon bryter fram, Och icke blott för Juda stam Sitt ljus hon uppenbarar: Hvarhelst ett menskohjerta slår Af qval och sorg, der mild hon går Att ge den frid som varar. Ej nåden vet af gräns och band, Han har ej hem, ej fosterland, Ej fosterland på jorden, Från himlen är han vorden.

4. Så kom, rättfärdighetens sol, Gå fram i kraft från pol till pol, Att med din stråle värma! Vår bön, vår kärlek följe dig, Att ifrån syndens dunkla stig Till dig hvart hjerta närma! Men först lys in uti mitt sinn' Att jag i trone blifver din, Så att jag rätt må vandra Den väg, jag visar andra.

5. Lys in i hvar förtappad själ! Må jordens barn af jordens väl Ej låta sig förvirra; Men såsom österns vise män Till ödmjukt offer bringa än Guld, rökelse och myrra. Ej mensklig visdoms tomma prål, Men bönen om ett evigt mål, Men själens högsta prydnad Af ödmjukhet och lydnad! (*Th. Strömberg.*)

Passionspsalmer.

Sjunges som N:o 78.

507. Jesus går den tunga stråten. Öfver Kidrons mörka flod; Öfver edra synder gråten! Om I kunnen gråten blod Vid den syn, som här visar Åt Guds Son den helige, Vredeskalken nu skall bräddas, På det syndare må räddas.

2. David en gång, tyngd af smärta, Stod på samma flodens strand Med ett krossadt fadershjerta, Flykting i sitt eget land: Mycket större är förviset Dock din ångest, Jesu Krist! Ty den mörka stund är nära, Då du verldens synd skall bära.

3. Syndare! se Jesum falla Ned på jorden i sin nöd, Trenne gånger Gud åkalla, Att den hårda, bittra död Måtte honom undangå: Ödmjukt dock han säger så: Kära Fader, från din vilja Vill jag ej min egen skilja.

4. Se hur han med döden strider, Se hur sviktar här hans mod, Se hvad själaqval han lider, Som kan pressa ut hans blod. Blomstren, som han träder på,

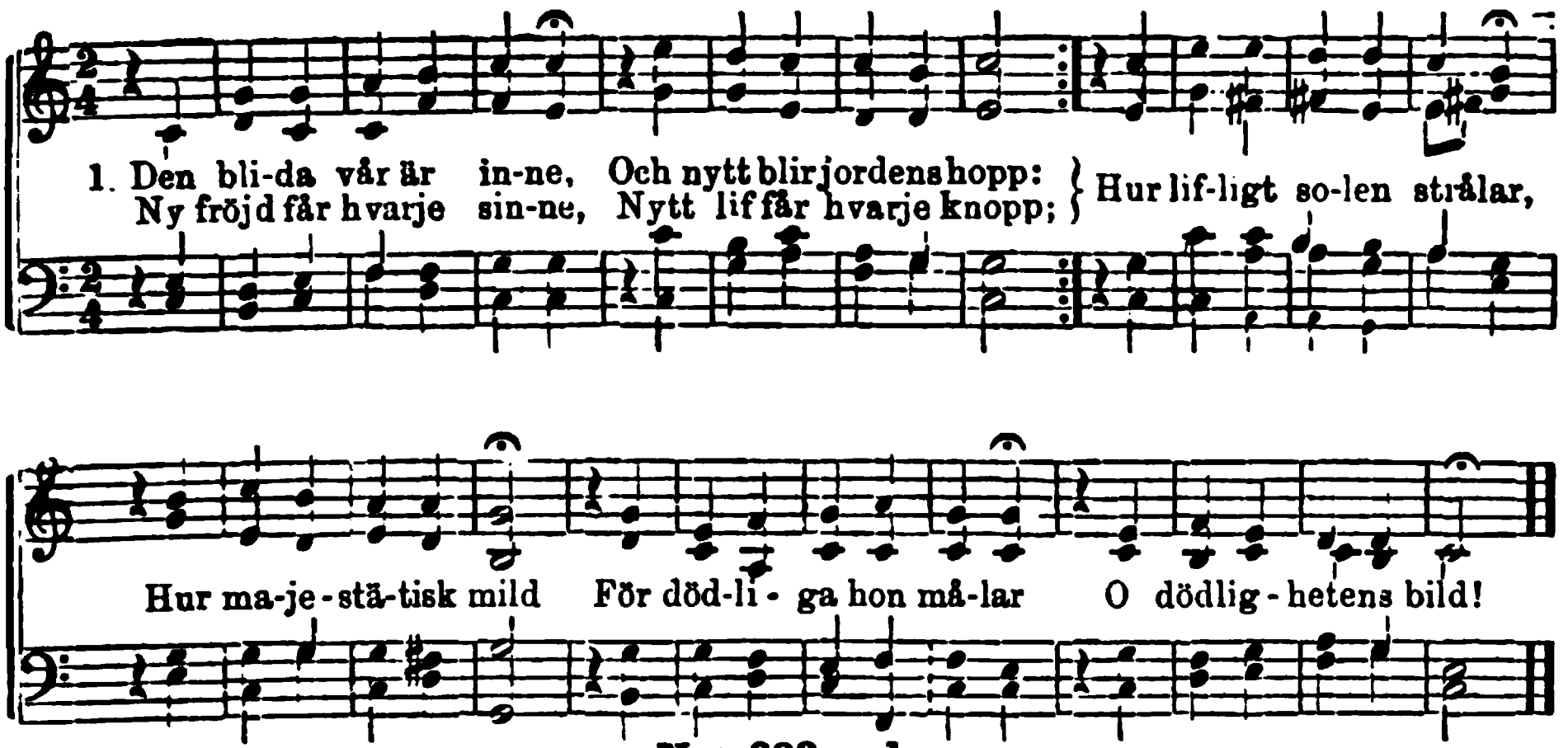

N:o 393 se 1.

Färg af ångestsvetten få, Som utur hans ådrors källa Synes purpurröd framvälla.

5. O, I röda rosor sköna! O, du ädla purpursaft! Må min arma själ få röna Eder underbara kraft, Blomstren uti paradis Ha mot eder intet pris, Ty det blod, som färgar eder, Lif och helsa mig bereder.

6. När som blomstret jag skall falla, När jag vissna skall som hö, När de trötta sinnen alla Domna bort och jag skall dö, När min kraft ej mer förmår Och mitt hjerta stilla står: Ryck mig, Jesu! ut ur nöden, Du som öfvervunnit döden.

(*T. Kingo* † 1703.)

Sjunges som N:o 242.

508. Ett lam här går sin tunga stig Och fast det måste taga All verldens syndaskuld på sig. Det höres icke klaga. Det snart sin gång till ända bragt Det blir på slagtebänken lagdt, All hugnad det försakar, Det utstår smälek, ångest, nöd, Det känner Herrens vredes glöd Och dödens galla smakar

2. Min Frälsare är detta lam, Att menskors synd försona, Det offradt blef på korsets stam, Att Gud oss måtte skona. Att gifva ut sin egen Son. Åt bojor, Midande och hån, Guds kärlek honom tvingat. O kärlekadjup, o kärleksglöd, Som har Guds Son till korsets död Och ned i grafven bringat!

3. I all min lefnadstid jag dig Vill öfver allting skatta! Dig vill jag städse, som du mig, Med kärleksarmar fatta. Du är mitt hjertas lif och tröst, Och brister hjertat i mitt bröst, Skall du mitt lif dock blifva. Du är mitt allt, o Jesu from! Dig vill jag mig till egendom För evig tid förskrifva.

4. Ditt ljufva, kära hjertelag Må alltid prisadt blifva; Mitt hjerta vill jag natt och dag Åt dig som offer gifva; Till pris för dig, du milda lam! Min lefnads flod må flyta fram; Din nåd jag vill berömma, Så godt i svaghet jag förmår; Din kärlek, som jag njuta får, Jag aldrig skall förglömma.

5. Mitt trånga hjerta! vidga dig Och i ditt, djup förvara En skatt mer hög och kostelig Än guld och perler klara. Bort med all verldens lust och prakt,

Dess ära, rikedom och magt! En bättre skatt jag funnit: Min stora skatt, o Jesu god! Den är ditt helga dyra blod, Som för min skuld har runnit.

6. Det vill och skall jag all min tid Mig rätt till nytta göra; Det vara skall mitt värn i strid Och tröst till hjertat föra. Det blir mitt strängaspel i fröjd. Det manna, som mig gör förnöjd, Om allt jag mist i verlden, Min källa när min törst är het, Mitt sällskap i min ensamhet Här under pilgrimsfärden.

7. Hvad skadar mig den bittra död! Ditt blod mitt lif förblifver; Och bännes jag af solens glöd, Du ljuflig skugga gifver i sorgens och i nödens tid, Hos dig, o Jesu! får jag frid Du skingrar ångslans tankar; Om på bedröfvelsernas haf Mitt skepp syns vilja gå i qvaf, Är du mitt fasta ankar.

8. När här min lefnad är förbi Och för Guds thron jag träder, Så låt ditt blod den purpur bli, Hvarmed jag mig bekläder. Det vare då min ärekrans, Som aldrig mista kan sin glans, Det silke, rena, fina Och den rättfärdighetens skrud, Hvari jag, som din egen brud, Får vid din sida skina. (*Paul Gerhard* † 1676.)

Sjunges som N:o 336.

509. Gråt ej öfver Jesu smärta, Gråt ej öfver Jesu död; Skåda ned uti ditt hjerta Och begråt din syndanöd: Ingen brottslighet mot lagen Uti honom funnen är; Blott för din skull är han slagen, Och för dig han korset bär.

2. Hvartill gagnar att med tårar Se den martervåg han går, Törnet som hans panna sårar, Smäleken som följt hans spår, Och att ömkan honom skänka För det han blef så bemött, Om du icke vill betänka, Hvarför och för hvem han dött!

3. Då hans händer voro rena, Rent hans hjerta, ren hans mund, Och då synden är allena Straffets orsak, skäl och grund: O, då måste han ej vandra Dödens väg för egen skull, Då har han ju blott för andra. Burit korset kärleksfull.

4. Ja, för din skull får han strida Denna kamp så hård och svår, Blott för dig han måste lida, Han för

N:o 394.

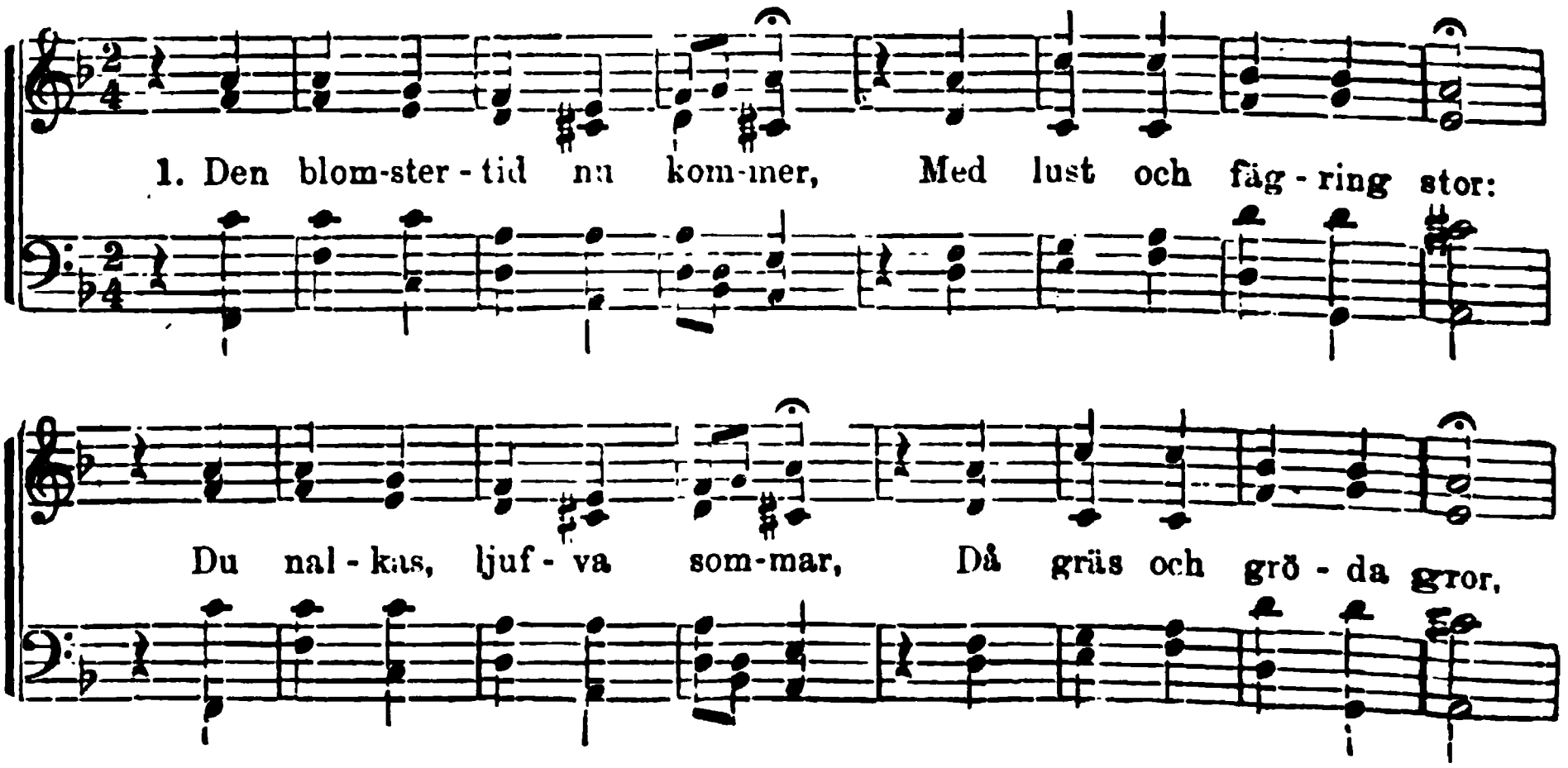

dig till döden går. Detta må du väl besinna: När han lider, tålig, huld, Väl må dina tårar rinna För din egen syndaskuld.

5. Men om du med krossadt hjerta Inför honom faller ner, Om uti hans bittra smärta Dina synders straff du ser, Om du rätt din synd begråter: Då skall han med nådens röst Dina tårar stilla åter, Skänka tillgift, frid och tröst. (*C. J. F. Spitta* född 1801.)

(Sjunges som N:o 91.)

510. O anlet blekt och blodigt! Hur är du, o Guds Son! Af menskor öfvermodigt Benött med spe och hån! Ditt trötta hufvud böjer Du nu mot bröstet ner Och sista sucken höjer Och till din Fader ber.

2. Din gudomsmagt fördöljes Du blir af smärtor matt, Ditt milda öga höjes Till slut af dödens natt; Ditt kärleksfulla hjerta Af spjutet stunget är. Hvar finnes väl en smärta Som din o Jesu kär!

3. Till allt hvad du fick lida Min synd en orsak var; O Jesu: i din sida Jag också stungit har. Se här, här står jag arme, Som straff förtjenat har: Men du dig mild förbarme Och blifve mitt försvar.

4. Mig ville du ju frälsa, När korsets tyngd du bar, Mig vann du lif och helsa, När du så plågad var, För allt hvad mig kan felas, Jag bot af dig nu får, Min syndakrankhet helas. Igenom dina sår.

5. Hai tack af allt mitt hjerta, Att du till kropp och själ Har lidit bitter smärta! Du mente mig så väl. Nu vill hos dig jag vara, Som återlöste mig, Och när jag hän skall fara, Så låt mig dö i dig.

6. När det mot slutet lider, Drif mig ej bort från dig; När jag med döden strider, Ack, öfvergif ej mig! När ångest i mitt sista Beklämma vill min själ, Låt mig din nåd ej mista. Så dör jag ändå väl.

7. Min sköld, min tröst du blifve Uti min sista nöd, Ditt kors, din dödsångst gifve Mig hopp uti min död; Ja, när mitt lif skall sluta, Låt mig i stadig tro Mig ditt hjerta luta Och somna af i ro.

(*Paul Gerhard* † 1676.)

Påskpsalmer.

Sjunges som N:o 94.

511. Si Kristus låg i dödens band, För synder vår utgifven; Uppväckt af Fadrens allmagts hand, Är han vårt lif nu blifven. Ty må hvar man visst vara glad Och prisa Gud i allan stad Och sjunga halleluja.

2. Bland menniskor ej någon var, Som kunde döden tvinga. I synd fördjupad låg en hvar, Och rena funnos inga Vi hafva sjelfva det förskylit, Att Gud sin hot på oss uppfylit, Och vi dödsfångar blefvo.

3. Men Jesus Krist, Guds ende Son, Är i vår stad framgången; Vår sak han utfört till stor mån, Och döden tagit fången; Så att hans rätt och stora magt, Dermed han oss sig underlagt, Af Kristus är borttagen.

4. Det var en kamp fast underlig, När död och lif de stridde: Men lifvet segrat väldelig, Och död i bojor smidde. Det har oss skriften nogsamt sagt Att död har döden nederlagt: Han är på skam nu kommen.

5. Här är det rätta påskalam Som Gud sjelf har oss gifvit; Oskyldigt uppå korsets stam För oss det slagtadt blifvit. Dess blod vår hjertan trygga gör Och håller dörren utanför. Mordengeln kan ej skada.

6. Så fire vi den höga fest Med hjertans fröjd och gamman; Ty Jesus Kristus är vår gäst, Och tänder nådeflamman. Rättfärdighetens sol så klar Han är, som lyser uppenbar, Och blottar syndens mörker.

7. Vi lefva nu af himmelsk spis, All surdeg vi bortkasta; Och till ditt rena paradis Uti din kraft vi hasta. Den rätta mat är Jesus Krist, Som styrker själen först och sist: Tron blott af honom lefver.

(*Mart. Luther.*)

Sjunges som N:o 98.

512. Min Jesus lefver, jag skall lefva, Mitt hufvud seger vunnit har. För nöd och död jag ej skall bäfva. Ty Jesus magten från dem tar; Jag rädes ej för död och dom: Han uppstått har, hans graf är tom.

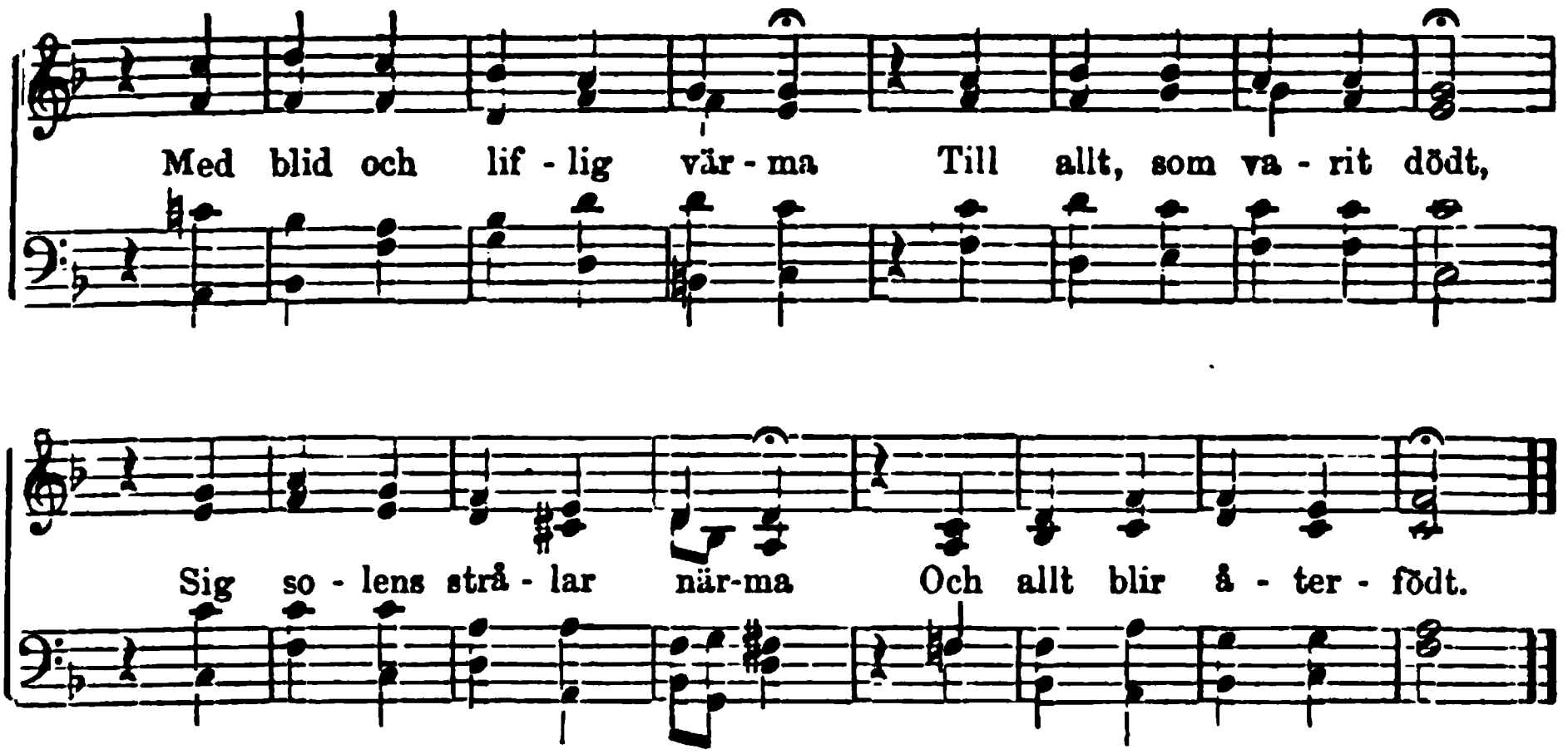

2. Min Jesus segrat; Från den stunden Fins intet som mig skada kan, Ty mörkrets furste nu är bunden Och döden sjelf sin bane fann; Att Jesus uppstod vittne bär Att helvetsfånglet fångadt är.

3. Han uppstod, grafven öppnad blifvit: Nu går i grafven jag med tröst, Ty Jesus mig förhoppning gifvit, Att jag skall vakna vid hans röst: "Jag lefver evigt och med mig Du lefva skall evinnerlig".

4. Min Jesus skall mitt lif förblifva, Han lefver i mitt hjerta här; Skall jag för honom lifvet gifva, Jag ej för döden fruktan bär. Så visst som Jesus lefver än, Han för ock mig till himmelen.

(*Benj. Schmolck* † 1737.)

Kristi himmelsfärdspsalm.

Sjunges som N:o 55.

513. O segerhjelte underbar, Som verldens synd utplånat har, Du bragt ditt verk till ände. Fullbordadt är ditt helga lopp, Förklarad far du åter opp Till Fadren, som dig sände. Högt du bor; Ära stor Dig omgifver, Och förblifver, Döden, lifvet Är dig evigt undergifvet.

2. O Herre, du vårt hufvud är, Vi äro dina lemmar här, I dig vi hafva lifvet. Tröst, frid och glädje, ljus och kraft, Hvad hjertat känt af lifvets saft, Oss varder af dig gifvet. Du oss rör, Drag och för, Att vårt sinne, Ute, inne, Dig högt prisar Och sin tack i lydnad visar.

3. O Jesu, drag oss upp till dig, Att vi allt framgent på din stig Ditt rike eftertrakta; Vår vandel himmelsk gör och ren, Och låt oss verldens tomma sken Och fåfänga förakta. Mot all färd Och högfärd Hjelp oss strida, Tåligt lida, Eftersinna Hvar och hur vi nåden finna.

4. O Jesu, var vår sköld och skärm, Och med ditt ord oss lys och värm, Så äro vi helt trygga. Du älskat först, du älskat sist, I verlden råder svek och list, Hvar menskor bo och bygga; Skrymteri, Tyranni, Ofrid, Skalkhet, Lögn och falskhet, Hvilka qvälja, Dem dig till sin del utvälja.

5. Kom, Jesu, drag oss städs till dig, Att vi, när striden ändat sig, Må hem till dig uppfara. Du var oss ju så huld och god Och upplåt med ditt dyra blod Guds helgedom den klara. Synd ej mer Trycker der; Suck ej höres, Frid ej störes. Evigt gläder Själen sig I bröllopskläder. (*E. K. Homburg* † 1681.)

Pingstpsalm.

(Missionspsalm.)

Sjunges som N:o 199.

514. O Helge Ande, Herre god! Låt oss din fröjd förnimma; Och öfver tidens mörka flod Din nådesol låt glimma. Si mörkrets magt Har ödelagt Den största del af jorden, Bred ljus omkring All jordens ring, Tills klar hon helt är vorden.

2. I verldens dunkel stråla in Med ljus af nådens lära; Eldstungor gif, gif kärleksinn, Att henne rätt frambära. Din kraft bete, Din smörjelse Från höjden låt förunnas En hvar, hvarhelst, Att verlden frälst Är vorden, skall förkunnas.

3. Hvar du går fram, skall mörkret fly Dess bålverk nederbrytas Och hoppets nedan skall i ny, I fröjd all sorg förbytas; Med kraft hvar själ Bemannas väl, Och frid och samdrägt spörjas. Och öfverallt En ny gestalt I tingens ordning börjas.

4. Så drag, du kraftens Ande, fram Att väcka andligt döda, Och helig säd åt Abraham Af dessa stenar föda. Rör med ditt sken De torra ben, Som hednafält omringat; Låt med din fläkt Till lif bli väckt Hvad döden än betvingat.

5. Låt dopets källa strömma ut Till hednafolkens rening; Dem när och fjerran inneslut I kyrkans trosförening Till Jesu famn Dem för; hans namn Förklara uppå jorden, Tills af hvar slägt Han oförtäckt Är Herre erkänd vorden.

Reformationspsalmer.

Sjunges som N:o 124.

515. Vår Gud är oss vår fasta borg. En sköld, ett svärd bepröfvadt; Han frälsar ur den nöd

N:o 394.

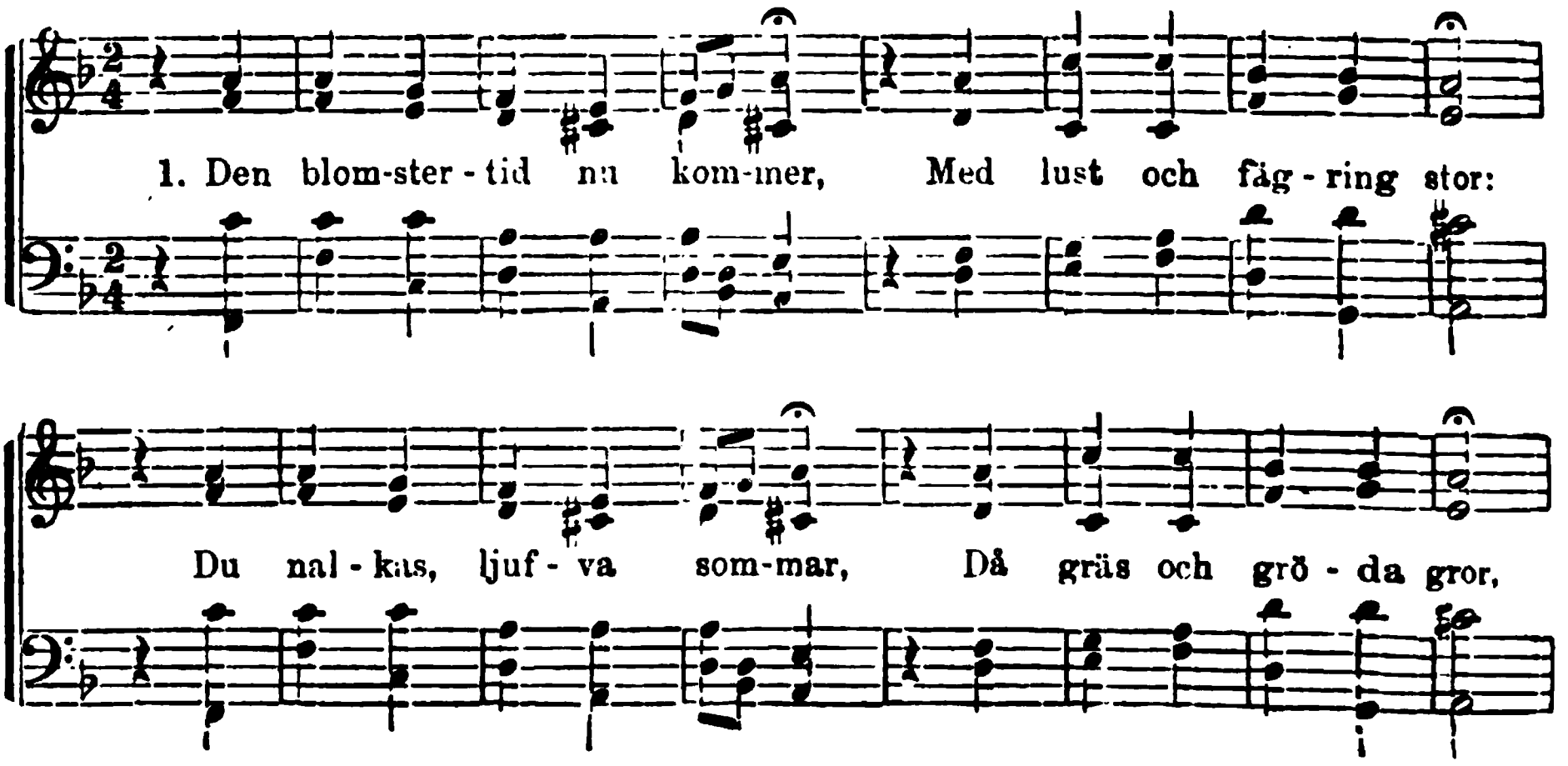

dig till döden går. Detta må du väl besinna: När han lider, tålig, huld, Väl må dina tårar rinna För din egen syndaskuld.

5. Men om du med krossadt hjerta Inför honom faller ner, Om uti hans bittra smärta Dina synders straff du ser, Om du rätt din synd begråter: Då skall han med nådens röst Dina tårar stilla åter, Skänka tillgift, frid och tröst. (*C. J. F. Spitta* född 1801.)

(Sjunges som N:o 91.)

510. O anlet blekt och blodigt! Hur är du, o Guds Son! Af menskor öfvermodigt Bemött med spe och hån! Ditt trötta hufvud böjer Du nu mot bröstet ner Och sista sucken höjer Och till din Fader ber.

2. Din gudomsmagt fördöljes Du blir af smärtor matt, Ditt milda öga höjes Till slut af dödens natt; Ditt kärleksfulla hjerta Af spjutet stunget är. Hvar finnes väl en smärta Som din o Jesu kär!

3. Till allt hvad du fick lida Min synd en orsak var; O Jesu: i din sida Jag också stungit har. Se här, här står jag arme, Som straff förtjenat har: Men du dig mild förbarme Och blifve mitt försvar.

4. Mig ville du ju frälsa, När korsets tyngd du bar, Mig vann du lif och helsa, När du så plågad var, För allt hvad mig kan felas, Jag bot af dig nu får, Min syndakrankhet helas. Igenom dina sår.

5. Hai tack af allt mitt hjerta, Att du till kropp och själ Har lidit bitter smärta! Du mente mig så väl. Nu vill hos dig jag vara, Som återlöste mig, Och när jag hän skall fara, Så låt mig dö i dig.

6. När det mot slutet lider, Drif mig ej bort från dig; När jag med döden strider, Ack, öfvergif ej mig! När ångest i mitt sista Beklämma vill min själ, Låt mig din nåd ej mista. Så dör jag ändå väl.

7. Min sköld, min tröst du blifve Uti min sista nöd, Ditt kors, din dödsångst gifve Mig hopp uti min död; Ja, när mitt lif skall sluta, Låt mig i stadig tro Mig till ditt hjerta luta Och somna af i ro.

(*Paul Gerhard* † 1676.)

Påskpsalmer.

Sjunges som N:o 94.

511. Si Kristus låg i dödens band, För synder vår utgifven; Uppväckt af Fadrens allmagts hand, Är han vårt lif nu blifven. Ty må hvar man visst vara glad Och prisa Gud i allan stad Och sjunga halleluja.

2. Bland menniskor ej någon var, Som kunde döden tvinga. I synd fördjupad låg en hvar, Och rena funnos inga Vi hafva sjelfva det förskyllt, Att Gud sin hot på oss uppfyllt, Och vi dödsfångar blefve.

3. Men Jesus Krist, Guds ende Son, Är i vår stad framgången; Vår sak han utfört till stor mån, Och döden tagit fången; Så att hans rätt och stora magt, Dermed han oss sig underlagt, Af Kristus är borttagen.

4. Det var en kamp fast underlig, När död och lif de stridde: Men lifvet segrat väldelig, Och död i bojor smidde. Det har oss skriften nogsamt sagt Att död har döden nederlagt; Han är på skam nu kommen.

5. Här är det rätta påskalam Som Gud sjelf har oss gifvit; Oskyldigt uppå korsets stam För oss det slagtadt blifvit. Dess blod vår hjertan trygga gör Och håller dörren utanför. Mordengeln kan ej skada.

6. Så fire vi den höga fest Med hjertans fröjd och gamman; Ty Jesus Kristus är vår gäst, Och tänder nådeflamman. Rättfärdighetens sol så klar Han är, som lyser uppenbar, Och blottar syndens mörker.

7. Vi lefva nu af himmelsk spis, All surdeg vi bortkasta; Och till ditt rena paradis Uti din kraft vi hasta. Den rätta mat är Jesus Krist, Som styrker själen först och sist: Tron blott af honom lefver.

(*Mart. Luther.*)

Sjunges som N:o 98.

512. Min Jesus lefver, jag skall lefva, Mitt hufvud seger vunnit har. För nöd och död jag ej skall bäfva. Ty Jesus magten från dem tar; Jag rädes ej för död och dom: Han uppestått har, hans graf är tom.

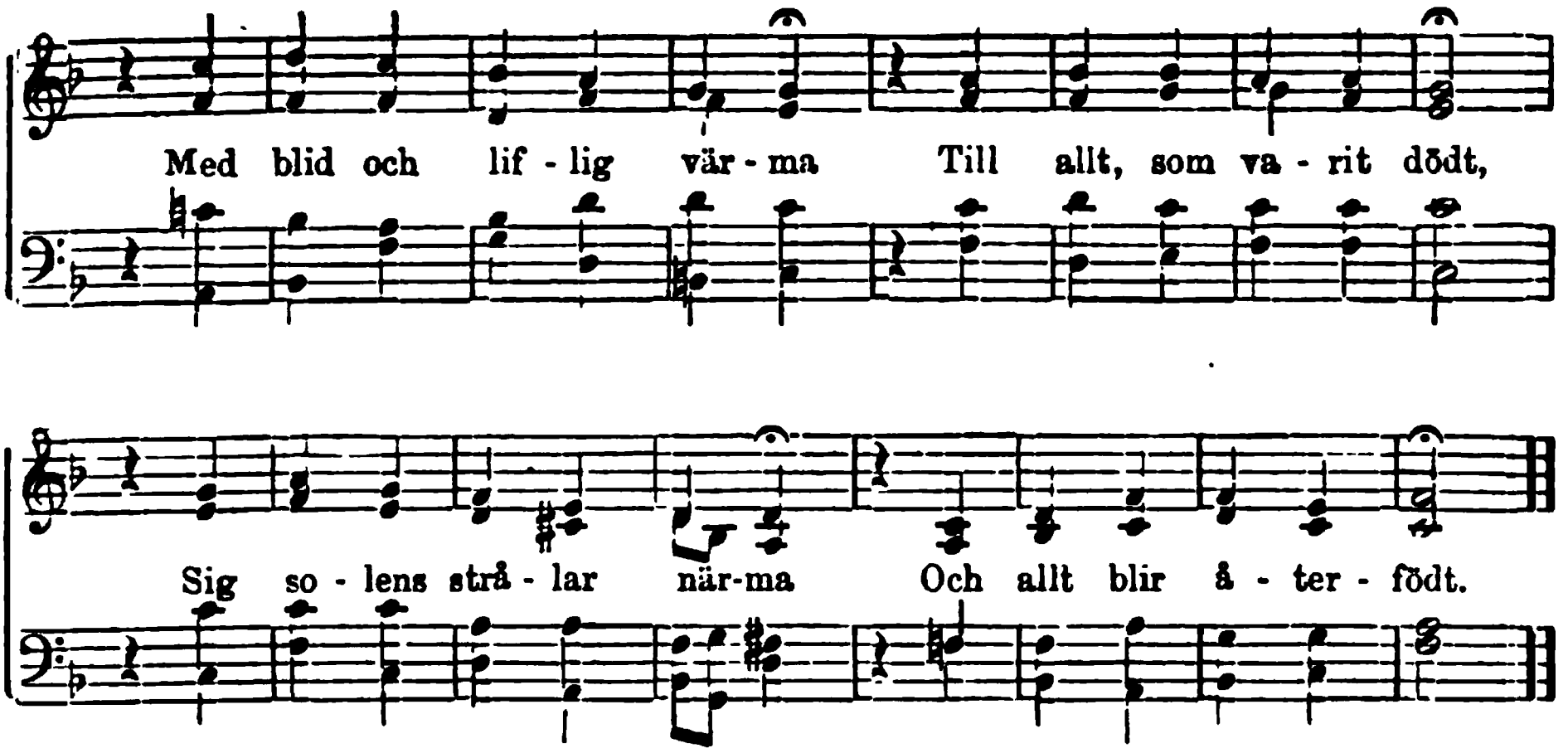

2. Min Jesus segrat; Från den stunden Fins intet som mig skada kan, Ty mörkrets furste nu är bunden Och döden sjelf sin bane fann; Att Jesus uppstod vittne bär Att helvetsfånglet fångadt är.

3. Han uppstod, grafven öppnad blifvit: Nu går i grafven jag med tröst, Ty Jesus mig förhoppning gifvit, Att jag skall vakna vid hans röst: "Jag lefver evigt och med mig Du lefva skall evinnerlig".

4. Min Jesus skall mitt lif förblifva, Han lefver i mitt hjerta här; Skall jag för honom lifvet gifva, Jag ej för döden fruktan bär. Så visst som Jesus lefver än, Han för ock mig till himmelen.

(*Benj. Schmolck* † 1737.)

Kristi himmelsfärdspsalm.

Sjunges som N:o 55.

513. O segerhjelte underbar, Som verldens synd utplånat har, Du bragt ditt verk till ände. Fullbordadt är ditt helga lopp, Förklarad far du åter opp Till Fadren, som dig sände. Högt du bor; Ära stor Dig omgifver, Och förblifver, Döden, lifvet Är dig evigt undergifvet.

2. O Herre, du vårt hufvud är, Vi äro dina lemmar här, I dig vi hafva lifvet. Tröst, frid och glädje, ljus och kraft, Hvad hjertat känt af lifvets saft, Oss varder af dig gifvet. Du oss rör, Drag och för, Att vårt sinne, Ute, inne, Dig högt prisar Och sin tack i lydnad visar.

3. O Jesu, drag oss upp till dig, Att vi allt framgent på din stig Ditt rike eftertrakta; Vår vandel himmelsk gör och ren, Och låt oss verldens tomma sken Och fåfänga förakta. Mot all färd Och högfärd Hjelp oss strida, Tåligt lida, Eftersinna Hvar och hur vi nåden finna.

4. O Jesu, var vår sköld och skärm, Och med ditt ord oss lys och värm, Så äro vi helt trygga. Du älskat först, du älskat sist, I verlden råder svek och list, Hvar menskor bo och bygga; Skrymteri, Tyranni, Ofrid, Skalkhet, Lögn och falskhet, älvilka qvälja, Dem dig till sin del utvälja.

5. Kom, Jesu, drag oss städs till dig, Att vi, när striden ändat sig, Må hem till dig uppfara. Du var oss ju så huld och god Och upplåt med ditt dyra blod Guds helgedom den klara. Synd ej mer Trycker der; Suck ej höres, Frid ej störes. Evigt gläder Själen sig I bröllopskläder. (*E. K. Homburg* † 1681.)

Pingstpsalm.

(Missionspsalm.)

Sjunges som N:o 199.

514. O Helge Ande, Herre god! Låt oss din fröjd förnimma; Och öfver tidens mörka flod Din nådesol låt glimma. Si mörkrets magt Har ödelagt Den största del af jorden; Bred ljus omkring All jordens ring, Tills klar hon helt är vorden.

2. I verldens dunkel stråla in Med ljus af nådens lära; Eldstungor gif, gif kärlekssinn, Att henne rätt frambära. Din kraft bete, Din smörjelse Från höjden låt förunnas En hvar, hvarhelst, Att verlden frälst Är vorden, skall förkunnas.

3. Hvar du går fram, skall mörkret fly Dess bålverk nederbrytas Och hoppets nedan skall i ny, I fröjd all sorg förbytas; Med kraft hvar själ Bemannas väl, Och frid och samdrägt spörjas. Och öfverallt En ny gestalt I tingens ordning börjas.

4. Så drag, du kraftens Ande, fram Att väcka andligt döda, Och helig säd åt Abraham Af dessa stenar föda. Rör med ditt sken De torra ben, Som hednafält omringat; Låt med din fläkt Till lif bli väckt Hvad döden än betvingat.

5. Låt dopets källa strömma ut Till hednafolkens rening; Dem när och fjerran inneslut I kyrkans trosförening Till Jesu famn Dem för; hans namn Förklara uppå jorden, Tills af hvar slägt Han oförtäckt Är Herre erkänd vorden.

Reformationspsalmer.

Sjunges som N:o 124.

515. Vår Gud är oss vår fasta borg. En sköld, ett svärd bepröfvadt; Han frälsar ur den nöd

N:o 395, A.

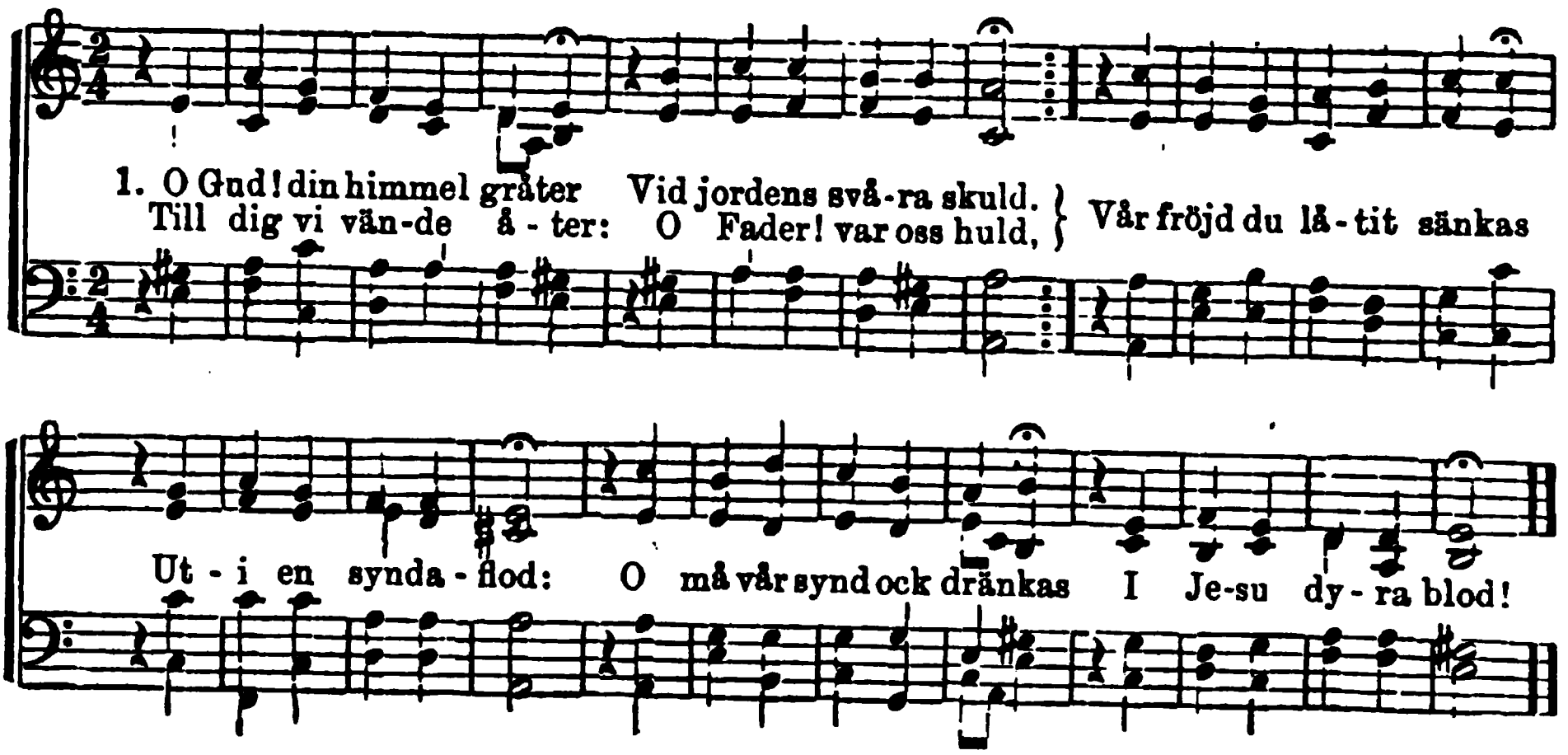

och sorg, Oss drabbat och bedröfvat. Afgrundsfursten ifrigt trår Efter ofärd vår; Stor magt och mycken list Hans rustning är förvisst: På jord' är ej hans like.

2. Med egen kraft ej segras kan, Vi nederlag snart lida: Men för oss skall den rätte man Af Gud utkorad strida. Frågar du, hvad namn han bär? Jesus Krist det är: Han, Zebaoth, blott han Är Gud och ingen ann'; Han fältet skall behålla.

3. Om djeflar fylde verlden all Och ville oss uppsvälja, Vi bäfva ej; vår här dock skall Om vunnen seger tälja. Verldens furste hur' han må Grym emot oss stå, Oss skada ej förmår, Ty redan dömd han går: Ett ord kan honom fälla.

4. Guds ord de skola låta stå Och tack derför ej bida. Gud med sin And', sin nåd ses gå På fältet vid vår sida. Taga de vårt gods som bäst Maka, barn dernäst Samt ära lif — låt gå! Ej någon vinst de få, Ty riket står oss åter.

(Noggrann öfversättning af *M. Luthers* "Ein feste Burg ist unser Gott".)

Sjunges som N:o 199.

516. Ej den plantering frodas skall, Som ej i Gudi göres; Den råkar snart uti förfall, Uppryckes och förstöres. Guds ord står fast i evig tid, Och de som derpå bygga, De bo dermed i ro och frid, För alla stormar trygga.

2. Så må till Herren i hans hus Vi tack och lof uppsända Att han för oss sin sannings ljus Har velat återtända. Hans ord igen med kraft man ser Framträda uti dagen, Och menskovisdom mer och mer Förgås med blygsel slagen.

3. O må vi i det ljuset gå, Att vi må lifvet finna; Tags ljuset bort från oss, ack, då Vi nåd ej kunna vinna; Stor klagan är förvisst det värdt Att här i verlden vida Man ännu mörkret har så kärt Och ej kan ljuset lida.

4. Men Herre, du som ljuset är, Upplys vårt mörka sinne! Oss ljus utaf ditt ord beskär, Så blir det ljust derinne; Så låt ditt ord städs på vår stig Bli våra

fötters lykta, Att vi ej varda ifrån dig På villovägar ryckta.

5. Jag vet om himmel och om jord, Att de sin kos ju fara; Men aldrig skall Guds helga ord Förgås och ogilt vara: Det håller jag för fast och visst. Mig ingenting förskräcker, Hvad ondt än af sin arga list Mig fienden uppväcker.

6. När sist jag vid ett sådant mod Af verlden varder tagen, Då skall jag kalla döden god, Och salig denna dagen. Ja, när jag måste hädangå, Skall Herre du mig gifva Att glad i tron afsomna få, Och sedan hos dig blifva. (*O. Petri* † 1552.)

Reformationspsalm.

Sjunges som N:o 55.

517. O morgonrodnad! helga ljus, Som uppgick öfver Herrans hus Hans vägar att förklara! Guds härlighet stod fram i dig, Och mörkrets välde gömde sig Med falska gudars skara. Skingrad är Äfven här Fädrens vantro. Ske dig ära, Kriste Jesu, För ditt ord, din himlalära!

2. O Herrans telning, som hans hand I dödens dal, i sorgens land Välsignad lät upprinna! Du ger den trötte lugn och stöd, Till dig den trogne vid sin död Än flyr att svalka sinna Frukter bär Äfven här Tron på nåden. Ske dig ära, Du korsfäste, Som vår skuld har velat bära.

3. O du som offrad med förakt, Uppstod en konung med all magt I himlen och på jorden, En magt af sanning, nåd och frid, Som intet våld, som ingen tid. Är öfvermägtig vorden! Tryggad är Äfven här Din församling. Ske dig ära, Gode herde! Du din hjord är alltid nära. (*F. M. Franzén* † 1847.)

Guds ord.

Sjunges som N:o 146.

518. Jag har ett blomster känna lärt, Som jag må ljuflgt kalla: Mer än allt annat är det värdt, Jag har det kärt För andra blomster alla.

I äldre rythmisk form.

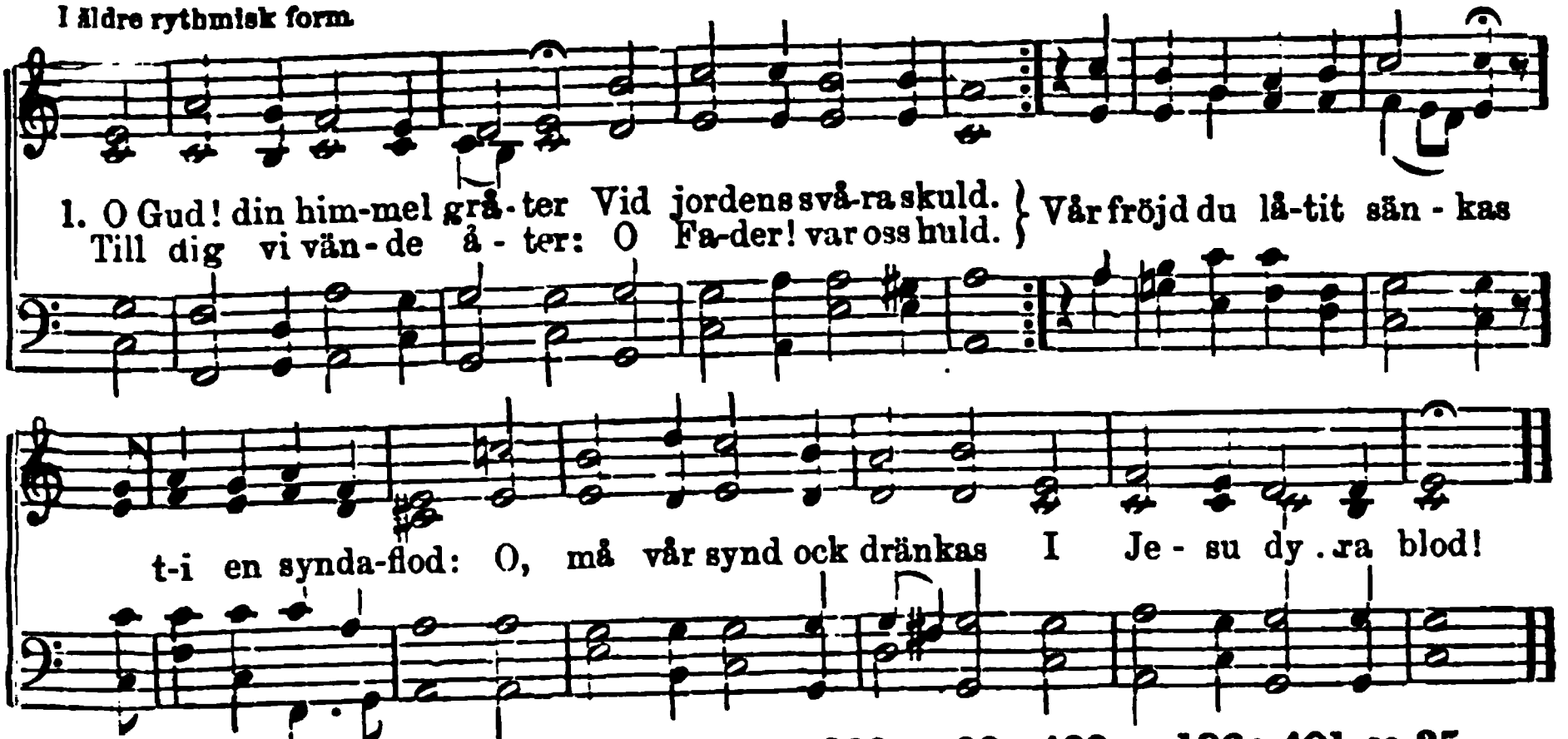

N:o 396 se 198; 397 se 1; 398 se 8; 399 se 99; 400 se 186; 401 se 35.

2. Det blomstret är det heliga ord, Som är af Gud oss gifvet; Det lyser upp den mörka jord, Dess kraft är spord I döden och i lifvet.

3. Gud vill af stor barmhertighet Ej syndare förderfva, Men gifva den rättfärdighet, Att salighet De må i Kristo ärfva.

4. Han sanningen och ljuset är Han vägen är och lifvet; Den som för synden ånger bär Och nåd begär, Blir allt af nåd tillgifvet.

5. Han säger: "du som törstig är, Kom hit till mig att dricka; Af hjertat som en broder kär, Jag hjelp beskär Och vill dig vederqvicka.

6. Han också sin lekamen sann Vid nådens bord oss skänker; Då gifs oss all den nåd som han Åt menskor vann. Säll den som det betänker!

7. Han gifver oss sitt heliga blod, Som gjutet blef med smärta; Det är en själens läkdom god, Kan gifva mod Åt hvarje krossadt hjerta.

8. Vi bedje dig, O Jesu Krist! Som lidit korsets pina Och blifvit död för oss förvisst: I all vår brist Vik aldrig från de dina.

9. Tag oss för dina barn här an Och lär oss dig att tjena, Bekänna fritt för hvarje man Din lära sann Och följa den allena.

(Af tysk psalmförfattare före år 1579.

Guds kyrka och församling.

Sjunges som N:o 140.

519. Gud är vår starkhet och vårt stöd, Ljuft är att Gud åkalla; Med honom stå vi utan nöd, Fast skälfde veridar alla, Fast höjder skulle störta ned, Och hafven bäfva utan fred, Och bergen sammanfalla.

2. Guds kyrka, helig, fast och ren, Skall utan fall förblifva Och åt de trogna hvar och en, Beskärm och trygghet gifva; Ty ho är väl så stark och stor, Att från det hus, der Herren bor, Han honom vill fördrifva!

3. Si, folken skola nederslås Och välden sönderskakas, Och jorden som en suck förgås, Den stund då allt

ransakas; Men Guds församling skall ändå Med Herren Zebaoth bestå Och af hans hand bevakas.

4. Så kommen då och gifven akt På Herrens verk och under, Och böjen er för den hvars magt Kan lossa jordens grunder. Med frid och fröjd är han till reds. Han sönderbryter lans och spets Uti sin vredes stunder.

5. Han säger: låren känna mig, Att I mån trygge vara, För mig skall dock ödmjuka sig All hedningarnes skara: Jag sjelf för eder kämpa skall, Att ingen komma må på fall. Trots all er nöd och fara.

6. Med oss är Herren Zebaoth, För oss vill sjelf han strida, Vi akte ingen vådas hot, Då Gud är på vår sida, Gud Fader, Son och Helge And, Välsignad du i alla land, Din nåd och hjelp vi bida.

(*J. L. Runeberg* † 1877.)

Missionspsalmer.

Sjunges som N:o 3.

520. Sion fruktar ingen fara, Om också mörkrets hela skara Mot Herrens stad i striden går, Dock skall man med undran skåda Hur säkert skyddad mot all våda Han på de helga bergen står, Ty Gud bevarar väl Det sanna Israel, Som han utvalt. O huru godt, Hur salig lott, Att hem i Herrens stad ha fått!

2. Nådens sol i Sion glänser, Gud skaffar frid uti dess gränser. Han sjelf dess värn och fäste är, Hjelper dem, som bo derinne Och bär en hvar i troget minne, Som honom har af hjertat kär: Stort är hans tålamod, Han nådig är och god Mot de sina. Du Herrens stad, Du sälla stad, Din konung hylla och var glad.

3. Stora ting i dig predikas, Och nådelöften, som ej svikas, I dig man städs förkunnas hör; Nådens rikedom du hyser I dig det sanna ljuset lyser, Som mörkret skingrar och förstör; Ja, nådens bad och bord Du har och lifvets ord Om försoning, Ett trösteljud, Ett glädjebud Till jordens barn från himlens Gud.

N:o 402.

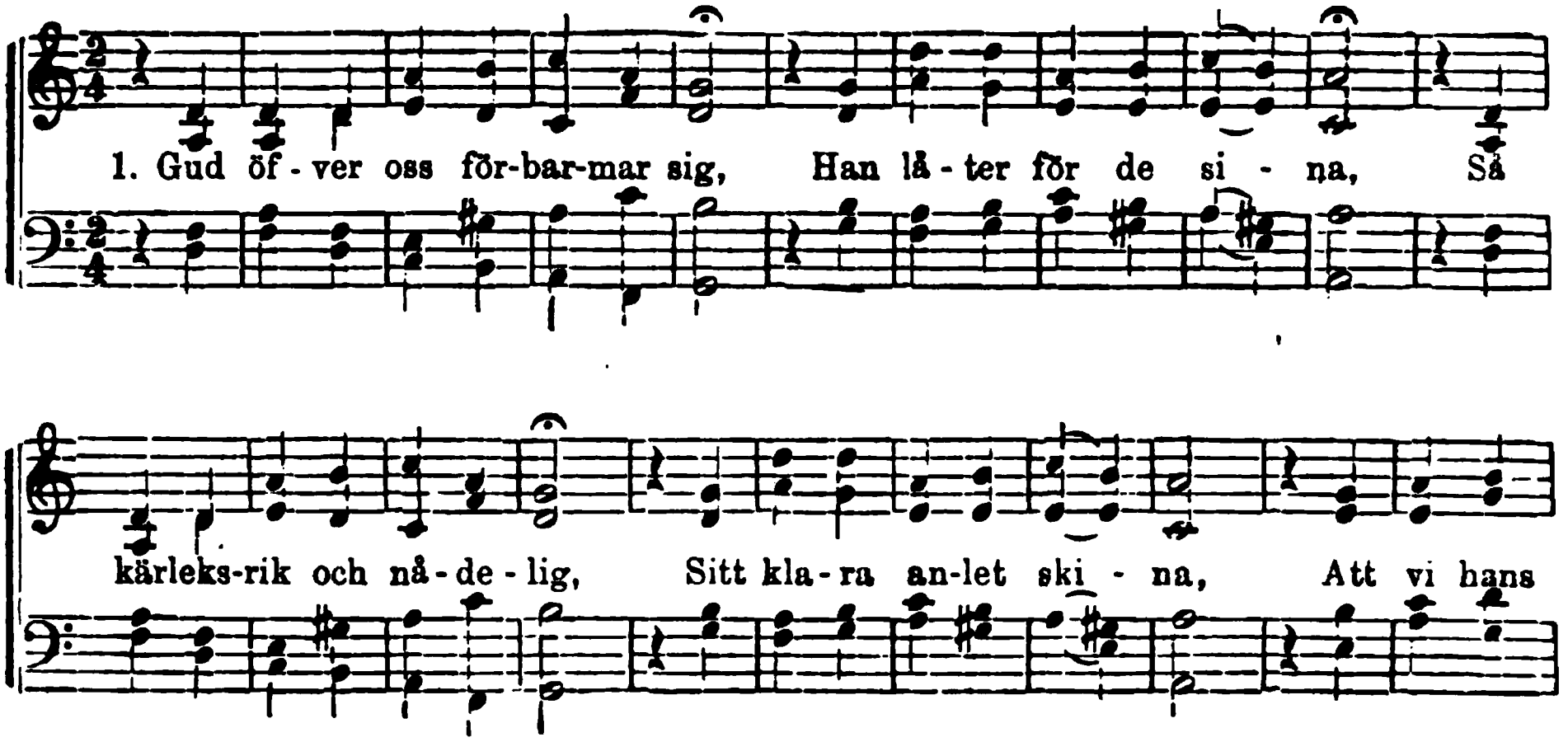

4. Jesus Kristus dog för alla; Till honom skola folken falla Och fröjdas åt hans härlighet; Han för oss i himlen beder, Sin Ande sänder han hit neder Med ljus och frid och salighet. Si alla slägtens hopp, En stjerna klar går opp Uti Sion. Hon bådar frid Och slut på strid Och stadighet för evig tid.

5. Folk, som förr ej kände Herran, De skola komma ifrån fjerran Och vandra upp till Herrens hus; Israel skall efter följa Och intet täckelse skall hölja För Juda Kristi klarhets ljus, Upp håg och hjerta, si! Snart natten är förbi: Sändebuden Med Kristi ord Gå kring vår jord Att samla hans förströdda hjord.

6. Sion! låt då jubeltonen Högt klinga upp till nådethronen I heligheten skrud dig kläd. Du skall blifva folkens moder Från Sion strömma lifvets floder I Sion växer lifvets träd, Som läkedom beskär Åt den, som nåd begär. Samla alla Till Fadrens famn, Till fridens hamn. Högtlofvadt vare Jesu namn!

(*C. J. F. Spitta* f. 1801.)

Sjunges som N:o 138.

521. Upp kristna folk och hör det rop Som hedningarnes stora hop I nöden till dig sänder! Din pligt, ditt ansvar ej förgät. "O kom och hjelp oss!" ljuder det Från dödens skuggas länder.

2. De bo i mörker utan tröst, De höra ej den nådens röst, Som vi ha fått förnimma; De gå i synd och ondska snöd, De sakna tröst i lifvets nöd Och hopp i dödens timma.

3. Du kristna folk det är ditt värf Att rädda bröder från förderf Och dem till Kristus föra. Låt Kristi kärlek varda spord; Sänd lärare, sänd Herrens ord, Att nådens röst de höra.

4. Men, Herre! svage äro vi. Och om ej du vill stå oss bi, Vårt verk skall fåfängt blifva: Men du som allas frälsning vill Dig bedje vi, att du dertill Välsignelse må gifva. (*A. Lindeblad* † 1848, S. Cavallin.)

Sjunges som N:o 252.

522. Så långt som hafvets böljа går, Så vidt sig solen tänder Hvarhelst ett menskohjerta

slår, Till alla folk och länder, Skall ordets ljud Med fridens bud Om Jesu rike föras, Hans hosianna höras.

2. Som nu hans ära strålar re'n Kring Jafets berg och lunder, Sems hyddor skola se hans sken, Hams land skall se hans under, All jordens rund Af hans förbund Skall skåda sig omsluten Och af hans nåd begjuten.

3. Och fridens frukt på hvarje ort Hans välde skall beteckna; Hvad jorden härligt har och stort, Skall för hans glans förblekna; All kungaprakt, All furstemagt Hans herradöme prisa Och honom lydnad visa.

Sjunges som N:o 187.

523. Omkring vår jord Går Herrans ord Och störtar mörkrets magter. Det går med frid Igenom strid Och fjerran hednatrakter.

2. Och sändebud Från Herren Gud Gå vida kring i verlden. Ej stängas de, Ej tystas de Af lågorna och svärden.

3. I vildens bo Med kristlig tro En återlöst de helsa. De ropa gladt i hednanatt: Gud vill er alla frälsa.

4. Hvad hända må I hopp de så Och Gud vill växten gifver. Vinns blott en själ För evigt väl. Det fröjd i himlen blifver.

5. Din sak det är, O Jesu kär! Du skall den upprätthålla Säga deremot Med hån och hot, Det skall ej sorg oss vålla.

6. Vi tro på dig: Evinnerlig Är kraften af din lära. Och segren sist Blir din helt visst: Dig vare tack och ära! (*A. Lindeblad* † 1848.)

Sjunges som N:o 2.

524. Hedningarnes fullhet stundar; Jesus minnes sitt förbund, Och sitt välde nu han grundar Öfverallt på jordens rund. Ej med liknöjdt sinne sof, Upp, min själ! i bön och lof.

2. Se han kommer, se han tågar Till ett folkslag fjerran ut Som ej efter honom frågar, Söker honom

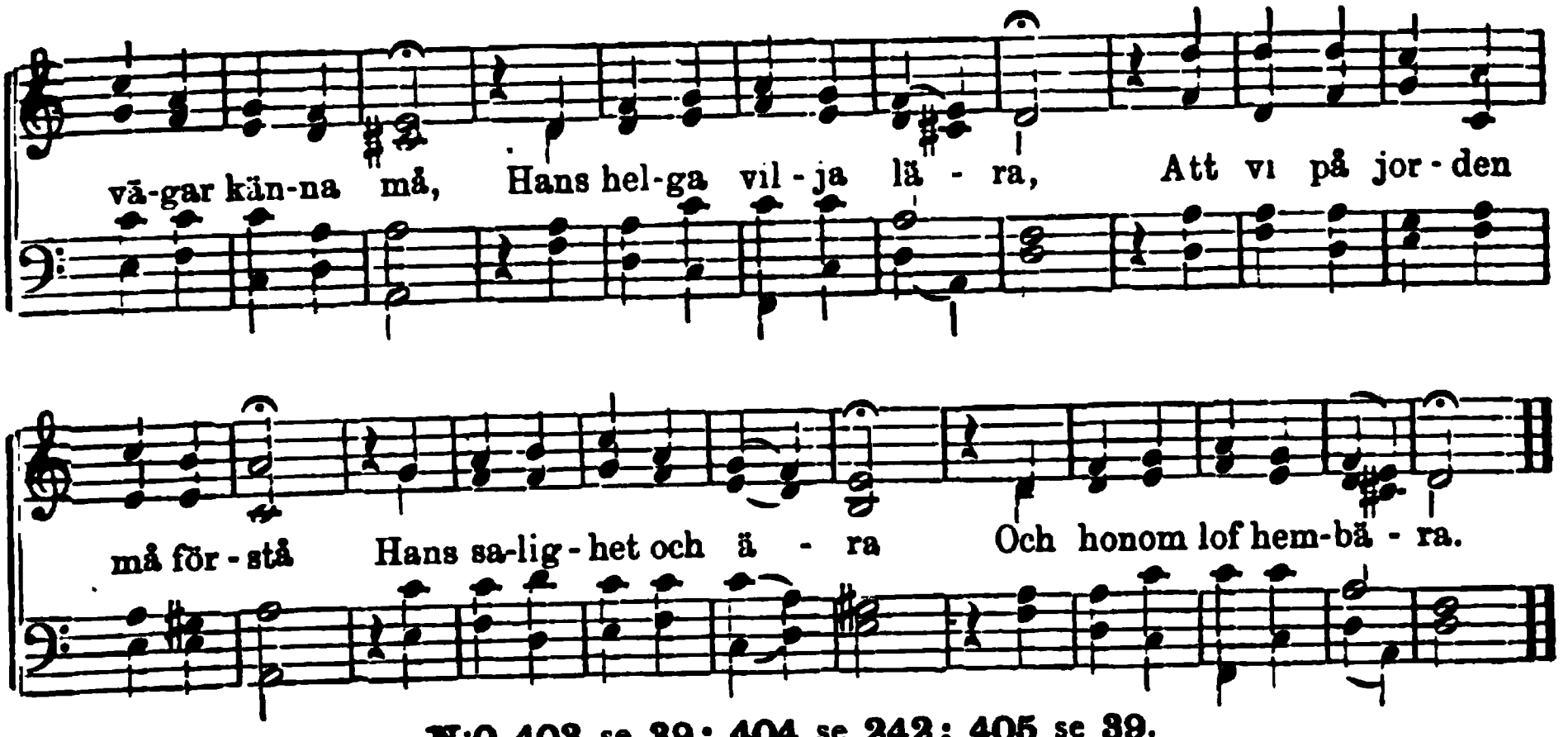

N:O 403 se 39; 404 se 242; 405 se 39.

dock till slut. Ej i kärleksl̈shet sof, Upp i verksamhet och lof!

3. De, som honom nu ej söka, Finna honom innan kort. Hela folk hans hjord föröka, Och all hedendom går bort. Ej i tanklös stumhet sof, Upp min själ! i tack och lof. (*A. Lindeblad* † 1848.)

Sjunges som N:o 94.

525. O du, Guds lam, som gjutit Ditt blod oss till försoning, Som helat hvad vi brutit, Som oss beredt förskoning, Ditt folk sig det tillegnar Och glädS å trones vägnar. Gif oss din frid, o Jesu!

2. Men ock bland dem du köpte, Ditt blod förtrampa många, Som fastän till dig döpte. Dock finnas mot dig vränga. Lär dem sitt väl besinna Och låt dem återvinna Din nåd och frid, o Jesu!

3. Och till den stora skara, I hednaverldens öken, Som utan herde fara Omkring i villors töcken Räck ock din hand, förbarma Dig öfver dessa arma. Gif oss din frid, o Jesu!

Sjunges som N:o 8.

526. Jesu! dig i nåd förbarma Öfver hedningarnes nöd Kalls, väck och hjelp de arma, Fräls dem från en evig död. Låt till kristlig tro dem föras, Att de må ditt rike se, Och ditt lof ibland dem höras, Och din vilja bland dem ske.

2. Sänd dem lärare, som troget Bära fram ditt vittnesbörd. Fältet mångenstädS är moget Till en rik och härlig skörd. Samla i det hednavimmel, På ditt örnma frälsarvis, Många själar för din himmel, Dem till glädje, dig till pris. (*A. Lindeblad* † 1848.)

Sjunges som N:o 111.

527. Upp, var ljus, ty ljuset lyser Härligt, Sion! öfver dig. Nådens håfvor, som du hyser, Låt kring jorden sprida sig. Mörker öfvertäcker jorden, Mörkhet höljer jordens folk: Var för dem en ljusets tolk.

2. Svenska Sion! ljusastaken Vårde du med trogen hand. Tidens tecken se, var vaken, Att ej i ditt eget

land Herrens tempel brytes neder Genom otro, sjelfsvåld, färd; S'rid mot dem med Andans svärd.

3. Icke kan den staden döljas, Som på berget uppbyggd är; Visa att Guds budord följas, Att din tro ock frukter bär; Vinnlägg dig att du må vara, Som din Herre har befa!t, Verldens ljus och jordens salt.

4 Ämnad är ju menskoanden Till Guds bild i ljus och dygd; Nesligt bär han trälddomsbanden, Än i mången jordens bygd: Lyft dock ögat upp och skåda Marken hvitnande till skörd; Låt blott nådens röst bli hörd.

5. Sänd evangelisters skara Som det glada budskap bär: Herren Zebaoth vill vara Sjelf i spetsen för sin här; Låt plantera korsbaneret, Detta sanna frihetsträd, Och strö ut den ädla säd.

6. Lägg med bön i Herrens händer Detta verk; det segrar visst. Fadren lofvat jordens länder Som ett arf åt Jesus Krist· Derför bed och tro att öknen Blifva skall ett paradis, Fadren och hans son till pris. (*S. Cavallin* † 1883.)

Konfirmationspsalm.

Sjunges som N:o 28.

528. Uti ditt namn jag döpt är vorden, Gud Fader, Son och Helge And'; Jag är ock räknad till den hjorden, Som Jesus fått af Fadrens hand. I Kristo är jag ympad in, Och han har skänkt mig Andan sin.

2. Du mig till arfving bland de dina Upptagit, Gud, min himlafar! Mig frukten af din död och pina, Min frälsare! beskärt du har. Du vill uti all sorg och ve, O Helge And'! mig trösten ge.

3. Men deremot jag löfte gifvit Åt Gud om fruktan, kärlek, tro; Hans egen fritt och villigt blifvit, Han vara skall min fröjd och ro. Jag satans väsen afsagt har Och blir ej i hans rike qvar.

4. Min trogne Gud! uppå din sida Skall väl förbundet evigt stå; Men skulle jag det öfverskrida, Låt mig dock ej förlorad gå! Tag mig, ditt barn, igen till nåd Och glöm min ungdoms öfverdåd.

N:o 406.

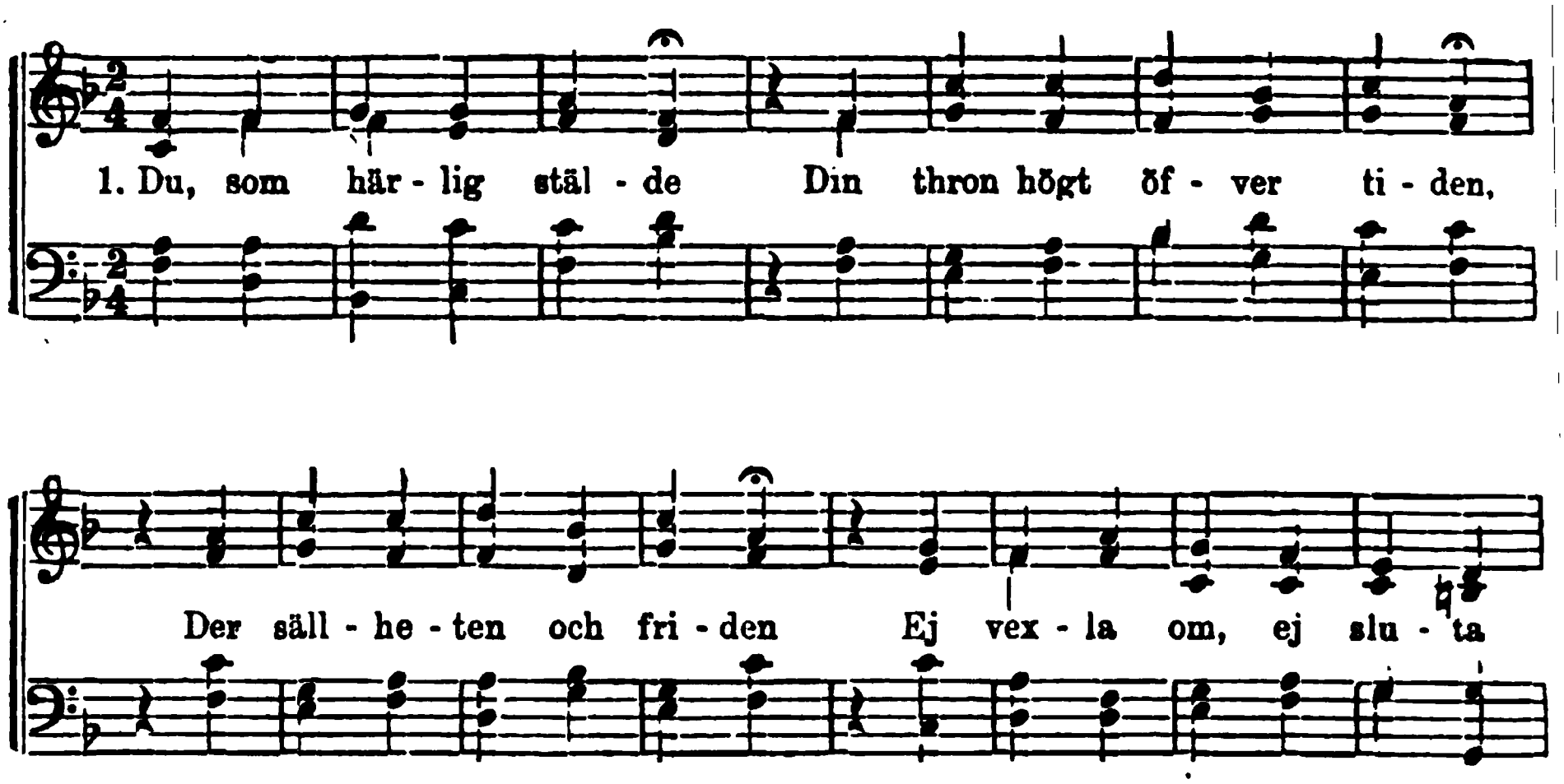

5. Jag vill på nytt, o Herre! blifva Med kropp och själ för evigt din. Ack värdes själf ny trohet gifva, Tag du mitt hela hjerta in! O! må i mig båd' lif och blod Tillhöra helt dig, Herre god!

6. Låt detta uppsåt aldrig vackla, Gud Fader, Son och Helge And'! Mig led med ordets klara fackla, Håll mig beständigt vid din hand! Så lefver, lider, dör jag dig Och lofvar dig evinnerlig.

(*J. J. Rambach* † 1735.)

Vid en prests installation.

Sjunges som N:o 197.

529. O Jesu, du som kom, att fallna menskor frälsa Och med din bittra död oss vunnit lif och helsa! Vi se dig icke mer, ty du till himlen for, Men genom nådens ord du ännu hos oss bor.

2. Tack ske dig att bland oss du stiftat har tillika Det embete som skall församlingen predika, Din frälsta menighet på jorden förestå Och den på lifvets stig med trohet föregå.

3. Dem du förordnat har i detta kall att tjena, Du värdes kärlek, ljus och Andens kraft förläna, Att rätt de dela ut, hvarhelst de träda fram, Den rätta själens spis åt dina får och lam.

4. Den herde, som vi nu åt oss beskickad finne, O Herre Jesu gif ditt rena kärlekssinne; Hjelp att han i sitt kall i dina fotspår går Och så till slut af dig en härlig krona får.

5. Förläna oss din nåd, att när vi honom höra, Vi öppna för ditt ord vårt hjerta och vårt öra. Att vi må lefva här i kärlek, hopp och tro Och, när vår tid är slut, hos dig få evig ro.

(*S. Cavallin* † 1883.)

För fosterlandet.

(Sjunges som N:o 63.)

530. Bevara Gud vårt fosterland, Håll öfver det din starkhets hand Och var dess hägn i strid och frid, I sorgens som i glädjens tid!

2. Gud, skydda detta kära land, Från sjö till sjö, från strand till strand; Sänk öfver det din milda vård Som sommardagg på rosengård.

3. Välsigna hvarje trofast själ, Som önskar det af hjertat väl; Men slå hvart ondskans uppsåt ned, Som vill dess fall och stör dess fred.

4. Låt det få bli och vara ditt, Befolkadt, tryggadt, gladt och fritt, På kärlek bördigt som på råd Och uppfyldt af din Andas nåd.

5. Du hulpit det ur mörker opp Liksom en blomma ur sin knopp, Så låt det ock till tidens slut Uti ditt ljus få vecklas ut.

6. Det ljuset är ditt helga ord, En sol för himmel och för jord; Gif att det klart här lysa må Och aldrig mer ifrån oss gå! (*J. L. Runeberg* † 1877.)

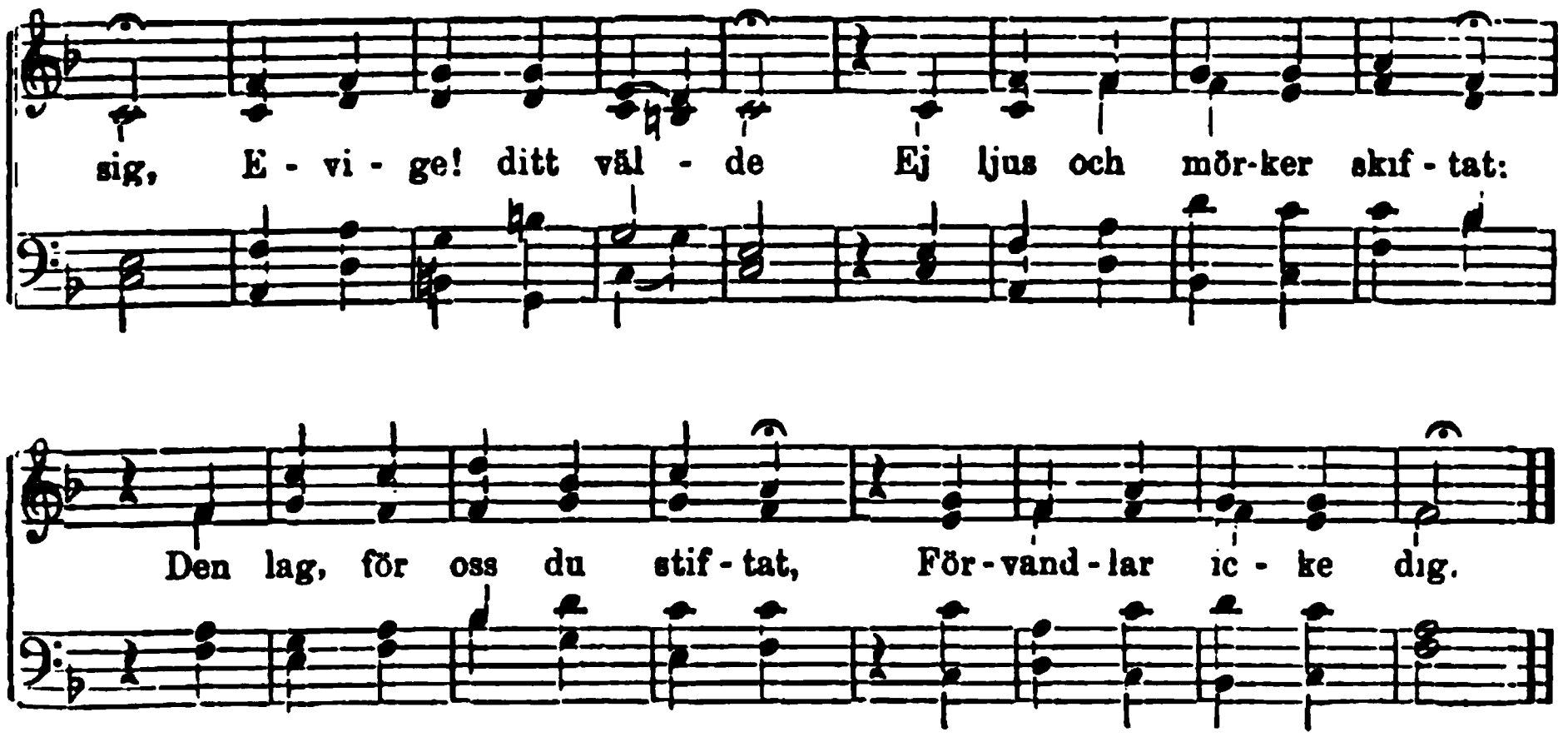
sig, E - vi - ge! ditt väl - de Ej ljus och mör-ker skif - tat:
Den lag, för oss du stif - tat, För - vand - lar ic - ke dig.

KÖR-SÅNGER.

N:o 407, A.

1. Än ett år ut - i sitt skö - te Oss en mängd af da - gar bär,
Dem vi sko - la gå till mö - te, Om det Her - rans vil - ja är.

Hvem blir mu - len, hvem blir klar? Gud oss det för - bor - gat har.

N:o 1. Herrans Hus.

Måttligt långsamt.

p *cres.*

1. Ett jag be - dit har af Her - ra - nom, ett jag be - dit har af

f

Her - ra-nom, det be - gär jag, det be - gär jag, det be-

1. An ett år ut - i sitt skö - te Oss en mängd af da - gar bär,
Dem vi sko - la gå till mö - te, Om det Her - rans vil - ja är.

Hvem blir mu - len, hvem blir klar? Gud oss det för - bor - gat har.

dol cres.

gär jag af Her-ra-nom: att få bo ut-i Je - ho-vas tem-pel ut - i min

att få bo ut-i Je - ho - vas

f p

lef - nads al - la da - gar; ett, ett be-

N:o 408 se 200.

N:o 409 se 28.

N:o 410 se 206.

N:o 411 se 370.

N:o 412 se 55.

N:o 413 se 136.

N:o 414 se 225.

4

tem - pel ut - i al - la, ut - i al - - la, mi - na

gär jag, ett, för al - la, al - - la mi - na
ett, för al - la, da - gar, min lef - nads

ett be - gär jag, för al - la

f *p cres.* *sf*

da - - - gar; ett be - gär jag, ett be - gär jag: att få
al - la, al - la dar;

mi-na da - - gar,

N:o 415.

1. Så lycktar än ett år sitt lopp: Dess da-gar gå ej me-ra opp, Dess timmar haf-va sla - git; Och tidens flod Har ond och god Med sig i far-ten dra-git.

bo i Je - ho - vas hus. Ett jag be - dit har af

cres.

Her - ra-nom, ett jag be - dit har af Her - ra-nom, det be-

N:o 416, A.

1. Lof, pris och ä - ra va - re dig, O Gud! att från det hö - ga

Du va - kar dag och natt på mig Med nå - digt fa - ders - ö - ga.

gär jag, det be - gär jag: att få bo ut - i Her-rans hus, att få

bo ut - i Her - rans hus ut - i min lef - nads al - la da - gar.

1 Lof, pris och ä - ra va - re dig, O Gud! att från det hö - ga

Du va - kar dag och natt på mig Med nå-digt fa - ders - ö- ga.

N:o 2 Nyårs-Sång. 7

Måttligt.

mf *rf*

1. Be - fall i Her - rans hän - der, Din mö - da och din väg: Och
2. Så strid med he - lig if - ver, Mot mör - ker, synd och flärd, Och
3. Tro ej han löf tet bry - ter, Tro ej han från dig flyr, Då

rf

hur sig verl - den vän - der, Hans ord i hjer - tat här:
vet, att se - gren blif - ver I Kris - ti namn be - skärd,
stor - men mot dig ryt - er Och dun - dret kring dig gnyr:

N:o 417.

1. När jag om mor-gonen upp-står. Om af-to-nen till hvi-la går,
Till dig, o Gud, mitt ö-ga ser, Till dig om nåd mitt hjer-ta ber.

dol.

Ty in-tet ord är gif-vit Så fast som Her-rans ord, Och
I gläd-jen och i nö-den Stå fast vid Her-rans bud, Var
Han går på stor-mens vin-gar, Han far på dun-drets vagn, Och

ges. *f* *sf* *dol.*

in-gen ger-ning blif-vit, Som ej i Gud är gjord.
tro-fast in-till dö-den; Var tro-fast mot din Gud.
sjelf-va ska-dan tvin-gar, Att tje-na dig till gagn.

N:o 418.

1. Att dig, o Gud! mitt of - fer bä - ra, Min för - sta käns - la va - ra bör;
Min röst skall hö - jas dig till ä - ra: Mitt hjer - ta vet att du mig hör.

N:o 3. Rösten i öknen.

mf

1. Rö - sten i ök - nen hör - des väl - digt
2. Skå - den! "från Sa - ba Al - la ä - ro
3. Så ut - ur for - dom Lju - da hel - ga

f *dim.*

ro - pa: Him - mel - ska ri - ket Är oss re - dan
kom - na; med sig de för - de Rök - verk, guld och
or - den. Men - ni - sko - släg - tet Hört det skö - na

1. Jag lef-ver och upp - hö - jer Min själ i - gen till dig,
O Gud! hvars vård jag rö - jer I allt, som omger mig:
I dagens ny-a ljus,

I lugnet kring mitt lä - ger, I allt hvad kärt jag ä - ger
O-skadadt i mitt hus.

nä - ra. Gö - ren, o men - skor! Bätt - ring, tron och
myrr - ha. Ko - nun - gar haf - va, kom - na fjer - ran
löf - tet, Fröj - dens, o men - skor! Hop - pet är full-

hop - pens! Da - vids son är föd - der!
ef - ter. Her - rans lof för - kun - nat."
bor - dadt: Fräl - sa - ren är kom - men!

1. Jag lef-ver och upp - hö - jer Min själ i - gen till dig,
O Gud! hvars vård jag rö - jer I allt, som om - ger mig:
I dagens ny - a ljus, I
lugnet kring mitt lä - ger, I allt hvad kärt jag ä - ger O - ska-dadt i mitt hus.

N:o 4. Bebådelsedags-Sång. 11

Måttligt.

Orden af Lidner Musiken af Abr. Mankell.

dol.

1. Du, som ej rum på jor - den fin - ner, Då du din him-mel öf-ver-ger; Mitt

cres. *f* *p*

hjer - ta ut - af kär - lek brin-ner, Och vill dig äl - ska än - nu

N:o 420.

1. Din kla-ra sol går å-ter opp: Jag tac-kar dig, min Gud!

Med kraft och mod och ny-födt hopp Jag hö-jer gläd-jens ljud.

N:o 421 se 392; 422 se 416; 423 se 200.

mf *f*

mer, mitt hjer-ta vill dig äl-ska än-nu mer, mitt hjer-ta vill dig

mf Ack må du der, må du *cres.*

äl-ska än-nu mer, Ack, må du der din bo-ning ta-ga, Det

N:o 420.

2. Din sol går opp för ond och god,
För alla som för mig,
O, må jag så i tålamod
Och kärlek likna dig.

3. O, må jag ock i tro och dygd,
Nöjd med hvad du beskär,
Än kunna glädjas i ditt skygd,
Hvar dag jag lefver här!

4. Då skall jag trygg, i råd och dåd,
Till dig, o Fader! fly,
Och än förnimma, att din nåd
Är hvarje morgon ny.

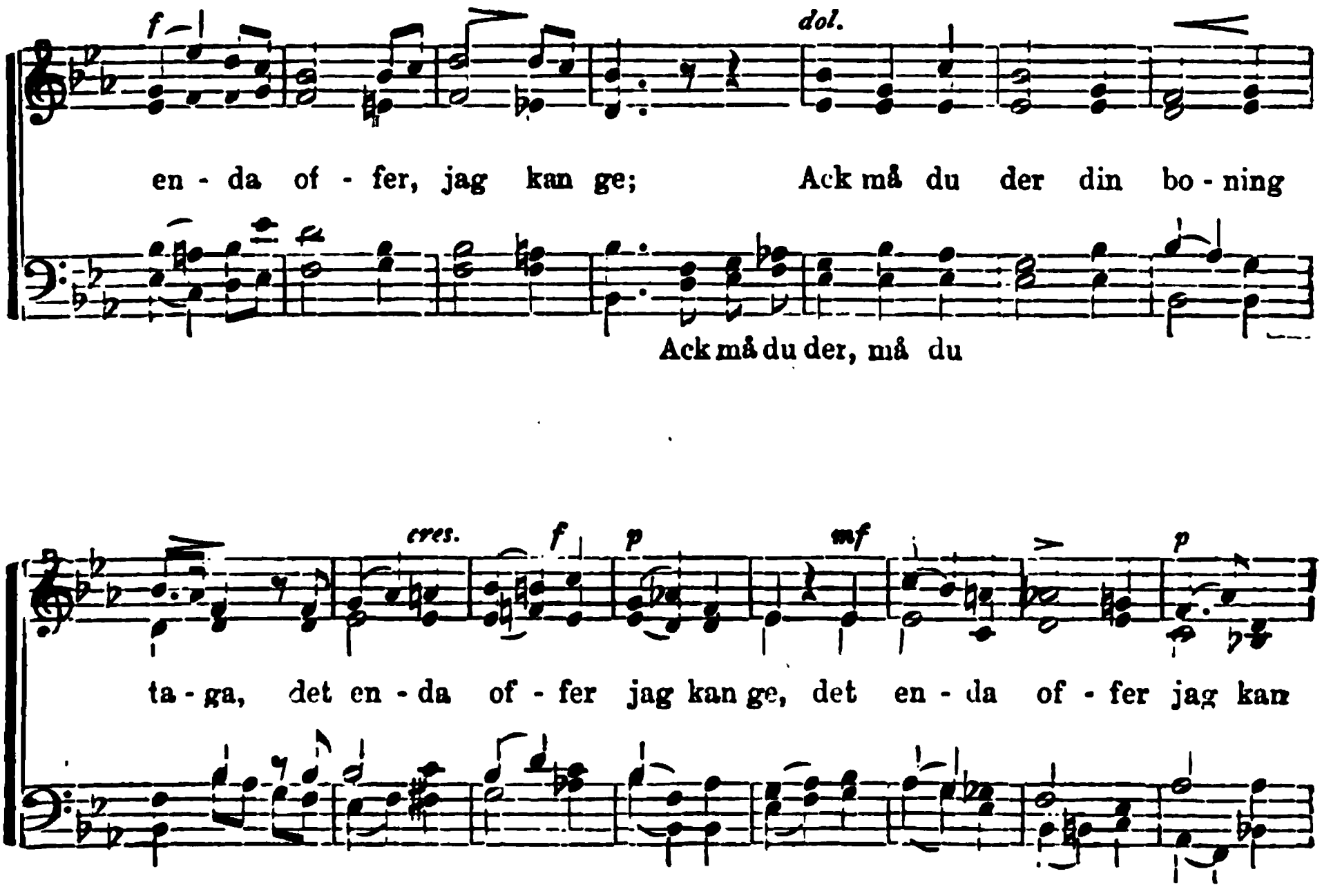

N:o 424.

1. Den sig - na - de dag, som vi nu här se Af him - me - len

till oss ned - kom - ma, Han blif - ve oss säll, han lå - te sig

ge, det en-da of-fer jag kan

mf *p* *p* *cres.* *pp*

ge, det en - da of - fer jag kan ge det en - da

ge, det en-da of-fer jag kan ge.

Orgel.

of - fer jag kan ge. *p legato.* *pp*

te Oss al - lom till gläd - je och from - ma! Ja, Her - ren den

hög-ste oss al - la i dag För syn - der och sor - ger be - va - re

N:o 425 se 394; 426 se 136; 427 se 198; 428 se 206;

N:o 5. Långfredags-Sång. 15

Långsamt. Musiken af Abr. Mankell.

p *cres.* *sf*

1. Du o - skyl-di-ge, du re - na of - fe - lam, som bä - rit all verldens synder!

p

fräls oss mil - de Her - re Gud! hör oss, mil - de Her - re Gud!
O, Her - re Gud! hör oss

p

fräls oss, hör oss, mil - de

N:o 429.

1. Vak upp, min själ! gif ä - ra Din Gud och Fa - der kä - ra:
Han, som allt godt oss gif - ver, En väk - ta - re oss blif - ver.

N:o 430 se 55; 431 se 187; 432 se 198.

---

dol. *f* *sf* *sf* *p*

San-ner - li - gen, du var den all - ra-för-ak - taste, du bar vår krankhet och
San-ner-li gen, Du var

sf *f* *sf* *sf*

la - de up-på dig vår sve-da. Du blef sar - gad för vå-ra missger-ningars

N:o 429.

2. Jag trygg mig nederlade,
Ty vård han om mig hade;
Mig mörkrets magt begärde,
Men Gud mig ro beskärde,

3. Ja, Fader! hvad kan qvälja
Den du till barn täcks välja?
Han, tryggad i ditt sköte,
Förbidar dagens möte.

4. "Mitt barn!" du sade, "hvila!
Ho kan dig öfverlila?
Sof väl, förutan våda,
Dagaljuset skall du skåda."

5. Och nu du mig benådat,
Att än jag solen skådat;
För nöd du mig befriat
Och lif och hopp förnyat.

6. Jag kan ej rätt dig lofva,
Dock frambär jag min gåfva;
Den rökelse, jag gifver,
Min sång och suckan blifver.

7. Försmå ej det jag beder,
Du ser i hjertat neder
Och finner att jag hafver
För dig ej bättre gåfvor.

8. Du värdes sjelf fullända
Ditt verk på mig, och sända
Den, som mig alla dagar
Hugsvalar och ledsagar.

9. Min gerning nådigt skåda,
Hjelp du det bästa råda,
Låt upphof, forlgång, ända,
Allt till din ära lända.

10. Välsigna mig och skydda,
Mitt hjerta blif din hydda;
Låt ditt ord min spis vara,
Till dess jag hän skall fara.

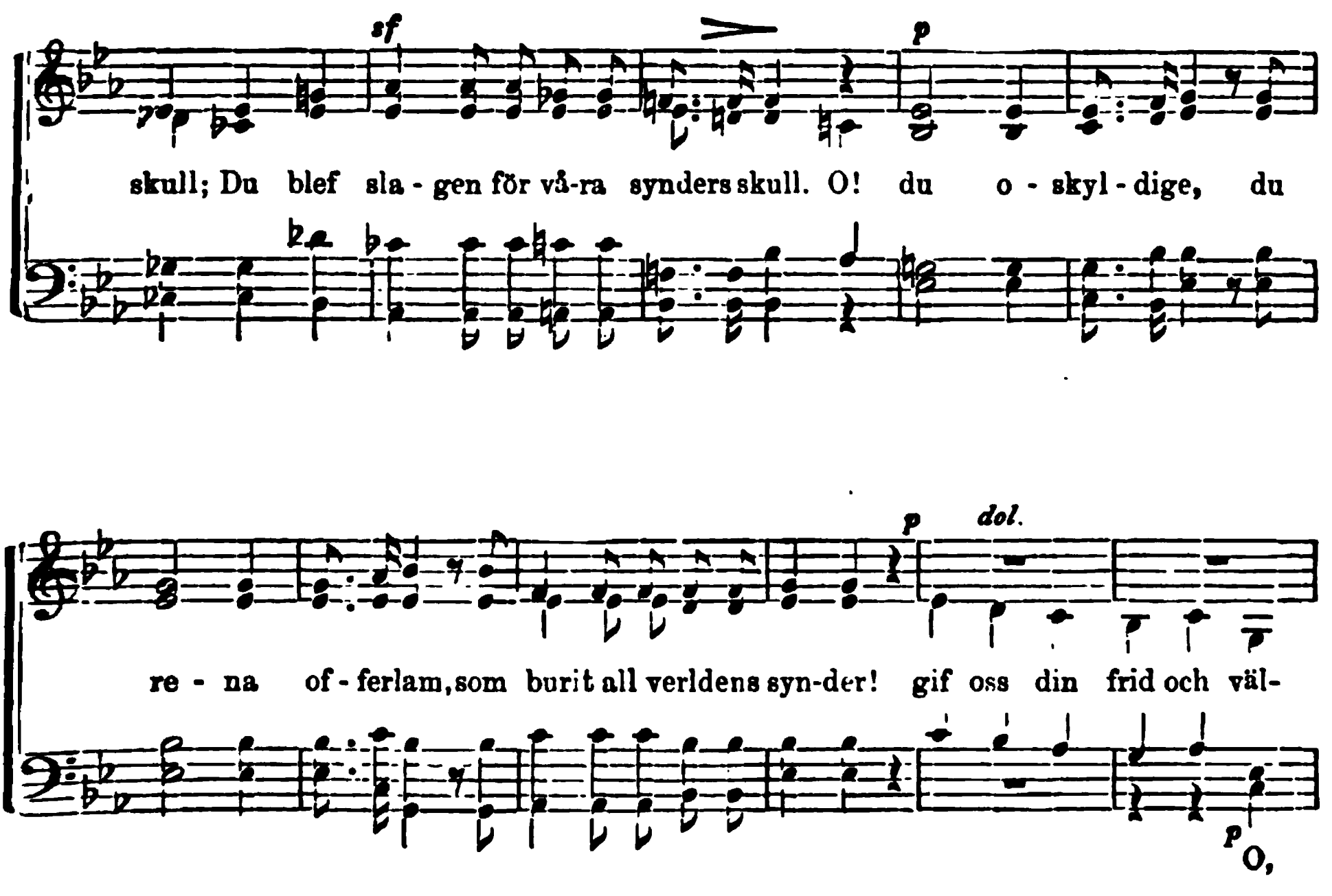

N:o 433, A.

1. När all tom-kring mig hvilar, Till dig min an-de i-lar, O Gud! och lof-var dig,

När verldens larm försvinner, Och jag mig en-sam fin-ner, Är du, barmhertige! hos mig.

O, gif oss din frid

sig-nel-se, gif oss din frid och väl-sig-nel-se, gif oss din

gif oss din frid,

Orgel. *p legato.*

frid och väl-sig-nel-se!

N:o 433, B.

1. När allt omkring mig hvi-lar, Till dig min an - de i - lar, O Gud! och lofvar dig. När

verl-dens larm försvinner, Och jag mig ensam fin-ner, Är du, barm-her - tu - ge! hos mig.

N:o 6. Påsk-Sång.

Nånot fort. Musiken af Abr. Mankell.

1 Du död! hvar är din udd, du hel - ve - te hvar är din se - ger?

dol.

Gu - di va - re tack! Gu - di va - re tack, som oss se - ger gif - vit

N:o 434.

1. Så går en dag än från vår tid Och kommer ic - ke mer,
Och än en natt med Her-rans frid Till jor - den sän - kes ner.

N:o 435 se 77.

haf - ver, som oss se - ger gif - vit haf - ver ge - nom vår Her - re, Je-sum

dol. *pf*

Kri - stum! Gu - di va - re tack! Gu - di va - re tack!

1. Din sol går bort.men du blir när; O Gud! du all-tid hos oss är;

I mör-kret ser du oss än-nu, Och när vi sof-ve, va-kar du.

N:o 437 se 200.

N:o 7. Pingst-Sång. 21

Måttligt fort. MICHAEL HAYDEN.

1. Blott van-magt är all vår för-må-ga; Men e-vigt Her-rans
2. Ja, han den e-vigt go-de An-den Ju kal-lar mig från

råd be-står. Hans An-de, he-lig-he-tens lå-ga, Af
vil-lans spår Och sön-der-bry-ter syn-da-ban-den Och

N:o 438.

1. Den lju - se dag fram - gån - gen är, Och nat - ten re'n oss höl - jer; Men, nå - de-

Ej blott.
mf Han mig
Gu - doms skö - tet e - vigt går Ej blott ut - i na - tu - rens
lä - ker mi - na sam - vets - sår. Han mig för - ny - ar, och be-

Ej blott
Sig sjelf
sf
un - der, Ej blott i å - ter lös - nin - gens, I nå - dens
re - der Sig sjelf en bo - ning i min själ, Och mig på

sol! blif du oss när, Du, som ditt sken ej

döl - jer: Blif oss när, o Her - re Je - su!

N:o 439 se 206.

verk och al - la - stun - der, Hans kär - lek strå - lar u - tan
lif - vets ba - na le - der, Till frid och fröjd och e - vigt

gräns,
väl, Orgel.

N:o 440, A.

1. Nu hafver denna dag, Allt efter Guds behag, Sin än-da äfven nått, Och natten,

a)

sömnens vän, Har nu för oss i- gen I ljusets rum uppstått. Har nu för oss i-gen.

N:o 8. Frälsta verld.

f *

1. Fräl - sta verld, fräl - sta verld! till
2. Sto - re Gud, sto - re Gud, som

sf

Her - rans ä - ra Höj..... i dag din gla - da
lät oss hin - na Fram..... till den - na gla - da

* *Alla små noter utföras af orgeln ensam.* Höj i dag,
Fram till den

1. Nu haf-v. r den-na dag, Allt ef - ter Guds be - hag, Sin än - da äf - ven nått,
Och nat-ten, sömnens vän, Har nu för oss i - gen I ljusets rum uppstått.

N:o 441 se 104; 442 se 433; 443 se 136; 444 se 33; 445 se 53; 446 se 481.

Orgel. *mf* *f* Sång.

röst,
dag!
Kom att bö - nens of - fer
Må för dig vårt of - fer

ff

bä - ra Ho - nom, som dig skän.... ker tröst,
brin - na; An - se det med väl - be - hag,

Ho - nom, ho-nom, som dig,
An - se, an - se det med

N:o 447, A.

1. Her - re! du för oss i nåd Öpp - nat haf - ver ditt för-

råd; Dryck och spis åt oss du räckt, Oss du styrkt och

f *cres.* *ff*

Kom att bö-nens of - fer bä - ra Ho - nom, som dig skän - ker
Må for dig vårt of - fer brin-na; An - se det med väl - be-

Ho-nom, ho-nom
An-se Fa-der

Orgel. *Cod.*

tröst,
hag! *mf* *p* *p*

ve - der-qveckt; Själ och kropp du dag - ligt när Och hvad

godt och nyt - tigt är Oss din mil - da hand be - skär.

N:o 9. Den Eviges ära. 27

Majestätiskt, icke förlångsamt. Efter en melodi af Beethoven.

f marc. *p* *p* *f*

I him - lar! sjun - gen den E - vi - ges ä - ra För - kun - ner

sf *pp*

Her - rans hel - ga namn. Vår jord - krets och haf - ven sitt pris ho - nom

N:o 447, B.

1. Her - re! du för oss i nåd Öpp - nat haf - ver ditt för-

råd; Dryck och spis åt oss du räckt, Oss du styrktoch

f *sf* *sf*

bä - ra, Som bär sin verld i fa - ders famn, Hvem strör med o-

p. Soli. *dol.*

Hvem strör med stjer - nor de hög - blå - a

Solo. *dol.*

ta - li - ga stjer-nor, hvem strör med o - ta - li - ga stjer-nor de hög - blå - a

ve - der-qveckt; Själ och kropp du dag - ligt när Och hvad

godt och nyt - tigt är Oss din mil - da hand be - skär.

448 se 33..

fäl - ten? Hvem fö - - - - rer

marc.

fäl - ten? Säg, hvem fö - rer på fä - stet väl so - len, hvem fö - rer,

so - len ur sitt tjäll?

cres. *Tutti. f*

so - len ur sitt tjäll? Hon kom - mer strå - lan - de, Hon

Ja,

N:o 449.

1. Snart dö-den skall det ö - ga slu - ta, Som län - ge sor-gens tå - rar göt;
Snart skall mitt stoft sin hvi - la nju - ta Och frid i jor-dens lug - na sköt.

N:o 450 se 99; 451 se 386.

kom - mer, strå - lar, lik seg - ran - de hjel - ten, Och går sin
Her - rans, Her - rans all ä - ra skall va - ra. "Ditt hjer - ta,"

ban så stolt och säll, och går sin ban så stolt och säll.
sä - ger han, "mig gif". "I mig du haf - ver e - vigt lif".

1. Jag går mot döden, hvar jag går. Min väg, bland dolda skif - ten
Må lö - pa jemnad eller svår, Så bär den dock till grif-ten. } Jag har ej an-nat val.

Igenom fröjd och qval Min gång sig närmar till min bår: Jag går mot döden, hvar jag går

N:o 10. Verldarnes Konung. 31

JOSEF HAYDN.

Temmeligen långsamt.

mf

Dig al - le - na va - re ä - ra, Verl - dars Ko - nung,
Från din thron, den him - lar bä - ra, E - vigt klädd i

dol.

här - ars Gud! } Du din all - magts spi - ra sträc-ker,
ljus - sets skrud, }

N:o 453, A.

1. Men-ska! o, hvi drö-jer du? Ser du ej hur ti-den i-lar?
Nå-gra ö-gon-blick än-nu, Och du i det ty-sta hvi-lar.

Men-ska! om ditt hus be-styr: Da-gen sjun-ker, ti-den flyr.

Till ett ri-ke u-tan gräns; I din hög-het,

som för-skräc-ker, Dock din mild-het ses och käns.

1. Menska! o, hvi dröjer du? Ser du ej hur ti-den i-lar? Några ö-gonblick än-nu,

Och du i det tysta hvilar. Menska! om ditt hus be-styr: Da-gen sjunker, ti-den flyr.

N:o 454 se 173; 455 se 76.

N:o 11. Tröste-Sång. 33

Icke för långsamt. Efter en melodi af Händel.

Hvar för kla-ga? hvar-för sör-ja? Bär ditt kors i
Må-ste du med suc-kan bör-ja, Du med lof sång,

Je-su spår.
slu-ta får.
} Her-ren de-lar fröjd och smär-ta;

N:o 456.

1. Far din väg, du on-da verld! Med din o - ro, synd och flärd. Ingen skall min själ för-

mena Till den helga himmel gå, Der de go-da, der de rena Arfvet bland de säl-la få.

Tro hans ord och sköt ditt kall, Och med hopp - fullt

p *mf*

bar - na hjer - ta I hans fa - ders ar - .mar fall.

pf *p*

1. Ack! hvad är dock lif - vet här? Jem - mer, plå - ga, stort be - svär.

När som bäst det va - rit har, Ve - der - mö - da blott det var.

N:o 458 se 51; 459 se 280; 460 se 77; 461 se 89 462 se 295.

N:o 12. Böne-Sång. 35

Mättligt långsamt. Musiken af Carl Maria v. Weber. Orden af Theodor Körner.

1. Gud! jag an - ro - par dig. Ur des - sa dö - dens
2. Gud! jag be - kän - ner dig. Fal - ler ett löf i
3. Fa - der! väl - sig - na mig. Ut - i din hand be-

töck - ni - ga vå - gor, Om - hvärfd af blix - trar - nas
höst - li - ga ti - der, Stu - par en härs - magt i
fal - ler jag lif - vet. Du kan det ta - ga, ty

N:o 463.

1 O evighet! din längd mig fast förskräcker, Som början har, men ändan al-drig räcker,

O e vighet! en tid för - u-tan tid, Din hugkomst gör, att jag den hisnar vid.

N:o 464 se 229; 465 se 178; 466 se 180; 467 se 78.

f *f* *sf* *sf*

rass · lan - de lå - gor, Hä - rar - nas Gud! jag an-
bru - san - de stri - der, Käl - la af nåd, jag be-
du har det gif · vit. Lef - ver jag, dör jag, väl-

sf *p* | *dol.*

ro - par dig, Fa - der! du hö - re mig.
kän - ner dig, Fa - der! väl - sig - na mig.
sig - na mig! Fa - der! jag pri - sar dig.

N:o 468.

1. Gud! dig min sak hem-stäl-ler jag: Gör med mig ef - ter ditt be - hag I

dag m. kal-la el ler spar Till an-dra dar; Så är du dock min Gud och far.

N:o 13. Begrafnings-Sång.

Mattligt. Musiken af Graun. Orden af Gudm. Slifverstolpe.

1. E - vigt lif, ja e - vigt lif du får,
2. Ej - vid vän - nens bår miss - trö - sta vi,

Mitt stoft, då du upp - står. Se - gran - de
Snart nat - ten är för - bi. Se - gran - de

N:o 469.

1. O Je - su Krist! sann Gud och man, Som dö - dens
väl - de öf - ver - vann Och fräl - ste oss från syn - dens nöd,

cres.

an - den Sli - ter de tun - ga ban - den
an - den Sli - ter de tun - ga ban - den.

ff

Hal - le - lu - ja! Hal - le - lu - ja!

När du led kor - sets bitt - ra död, Ack! i min

si - sta stund mig stärk Och på mitt hjer - tas suc - kar märk.

N:o 470 se 280; 471 se 280; 472 se 335; 473 se 160; 474 se 111; 475 se 8; 476 se 280; 477 se 395.

N:o 14. Begrafnings-Sång.

Långsamt. Orden af Gudm. Silfverstolpe. Musiken af Benkert.

1. O, hu - ru stil - la Slum - ra de sa - li - ga!
2. Lof - ver, I säl - le, Frid - fullt i graf - var - na!

Kring de - ras vår - dar Sväf - var min tröt - ta
Jord - lif - vets stor - mar Ra - sa ej un - der

N:o 478.

1. Så får jag nu med frid och fröjd Mig hä-dan-skil-ja! Jag är med Herrans vägar
nöjd: Ske hans vil-ja! Döden är mig in-gen död· Han är en sömn al-le-na.

N:o 479 se 280

p cres. sf p cres.

an-de. Ljuf-lig är hvi-lan Djupt un-der
jor-den, Be-der, o brö-der! Snart är jag

cres. f sf p dol.

mul-len, Dit till för-vand-ling De fred-ligt sänk-tes.
fram-me; Snart får jag sam-las I ro till e-der.

N:o 480.

1. I Kri - sti sår jag som-nar in, De re - na mig från syn-der min:

Ja, Kri-sti död och dy - ra blod Det är mitt lif, min pryd-nad god.

N:o 15. Begrafnings-Sång.

Långsamt. Musiken af Cherubini.

I den ty - sta graf - ven Her - rans vän - ner

I den ty - sta graf - ven

1. I den ty - sta graf - ven Her - rans vän - ner

Orgel. I den ty - sta graf - ven

hvi - la sig. E - vig - he - tens mor - gon

Her - rans vän - ner hvi - la sig. E - vig - he - tens

hvi - la sig. E - vig - he - tens mor - gon

Her - rans vän - ner hvi - la sig. E - vig - he - tens

N:o 481, A.

1. Hvar är den vän, som öf-ver-allt jag sö-ker? När dagen gryr, min längtan blott sig

ö - ker; När da-g n flyr, jag än ej ho-nom fin · ner, Fast hjertat brin · ner.

dem å - ter - väc - ker till en o - för - gäng - lig

sf marc. p

mor - gon dem å - ter - väc - ker till
dem å - ter - väc - ker till en

p marc

mor - gon dem å - ter - väc - ker till

gläd - je, till en o - för - gäng - lig gläd - je,

o - för - gäng - lig gläd - je, till en o - för - gäng - lig
o - för - gäng - lig gläd - je, till en o - för - gäng - lig.

o - för - gäng - lig gläd - je, till en o - för - gäng - lig

1. Hvar är den vän, som öf-verallt jag sö - ker? När dagen gryr, min längtan blott sig

ö - ker; När da-gen flyr, jag än ej ho-nom fin - ner, Fast hjertat brin - ner.

N:o 482 se 70.

och till frid i Gu - di e - vig

glād - je och till frid i Gu - di till e - vig

och till frid i Gu - di e - vig

glād - je

e - vig

frid i Gu - di e - vig sa - lig - het i Gu - di.

till e - vig

N:o 483.

1. En fri - dens än - gel ro - par: kom! Och hjer · tat skall ej
vack - la, När dö - den sak - ta vän - der om Den

N:o 16. Begrafnings-Sång.

Långsamt. Melodi af Gregor, harmoniserad af Abr. Mankell.

Kom - mer till en Fa - der å - ter, Kom-mer, men - skors
Ta - lar Her - ren Gud och lå - ter Tröt: ta bar - nen
barn! till mig!
hvi - la sig.
} Kom - mer till en Fa - der å - ter! Ef - ter
oss. en sa - lig

ble - ka lif - vets fack - la. Så nöjd jag far den ty - sta

får - den: Jag är så trött, så mätt på verl - den.

N:o 484 se 55; 485 se 77.

p oss en sa - lig

mö dor, qval och strid Vän - tar oss, vän - tar oss en

vän - tar oss en

sa - lig *cres.* *f* *p*

sa - lig, sa - lig frid Hos vår Gud i e - vig tid.

sa - lig frid Hos vår Gud, hos

N:o 486.

1. I him - me - len, i him - me - len, Der Her - ren Gud sjelf

bor, Hur här - lig blif - ver säll - he - ten, Hur o - ut-

N:o 17. Begrafnings-Sång.

Temmeligen långsamt. **Musiken af Mozart.**

Gni - sta af en him - melsk lå - ga! Njut, o

Orgel.

cres.

själ! vid vän - nens graf ditt hopp: Snart ur stof - tet,

Orgel.

säg - ligt stor! Der an sig - te mot an - sig - te Jag

e - vigt, e - vigt, Gud får se, Se Her - ren Ze - ba - oth.

Du

ur dess plå - ga du hö - jes, hö - jes till ditt
Höjs, du till

ur - sprung opp. Orgel. Han, som led för

N:o 487, A.

1. I hop-pet sig min fräl-sta själ För - nö-jer;
   I tron jag till ett e-vigt väl Mig hö-jer,
   Ty jag be-tän-ker,

Att dö-dens län-ker Har Kri-stus bru-tit och mig lif-vet skän-ker.

di - na bri - ster, Han hvars blod på kor - set

Orgel.

flöt. Han skall ock, när hyd - dan bri - ster, Fö-
Han skall ock, när hyd - dan bri - ster,

1. I hop-pet sig min frälsta själ För-nö-jer; I tron jag till ett e-vigt väl Mig hö-jer,

Ty jag be-tän-ker, Att dö-dens län-ker Har Kri-stus bru-tit och mig lif-vet skän-ker.

N:o 488 se 395; 489 se 280; 490 se 280.

till Fa - - drens

fp *mf*

ra dig
Fö - ra dig till Fa - drens sköt, till Fa - - - -

sköt, ja han skall fö - ra dig

p *p* *tr*

- - - - - - - - - - - - - - - - drens, till Fa - drens sköt. Orgel.

* I fall man vill sjunga denna sång utan instrumental-beledsagning, kunna de i klammer ( ) innesluta takterna uteslutas.

N:o 492, A.

1. Nu tyst-ne de kla-gan-de lju - den Och stil-le sig tå-rar-nas flö - den!

Till lif och o - död lig-het bu - den Är men-skan af Kris-to i dö - den.

N:o 18. Begrafnings-Sånger.

Satta för 2 Tenor- och 2 Bas-stämmor.

Långsamt. Orden af Gudm. Silverstolpe. Musiken af Berggren.

1. O, hu - ru stil - la Slum - ra de sa - li - ga!
2. Sof - ven, I säl - la, Frid - fullt graf - var - na!

Kring de - ras vår - dar Sväf - var min tröt - ta
Jord - lif - vets stor - mar Ra - sa ej un - der

N:o 492, B.

1. Nu tyst-ne de kla-gan-de lju - den Och stil - le sig tå - rar-nas flö-den!
Till lif och o - död - lig-het bu-den Är men-skan af Kris-to i dö - den.

N:o 493 se 487; 494 se 215; 495 se 99; 496 se 3.

an - de, Ljuf - lig är hvi - lan Djupt un - der
mul - len, Be - der, o brö - der! Snart är jag

mul - len, Dit till för - vand - ling De fred - ligt sänk - tes.
fram - me; Snart får jag sam - las I tro till e - der.

N:o 497.

1. O men-ska! till en Fa-der kom, Som än i nåd dig kal-lar;

O syn-da-re! till Gud vänd om, Förr'n doms-ba-su-nen skal-lar,

N:o 19. Begrafnings-Sång.

Långsamt.

Melodi af Gregor, harmoniserad af Abr. Mankell.

Kom-mer till en Fa-der å-ter, Kom-mer, men-skors barn! till mig,
Ta-lar Her-ren Gud och lå-ter Tröt-ta bar-nen hvi-la sig.

} Kom-mer till en Fa-der å-ter! Ef-ter

Hon kom - mer, ljung-elds - lik, den stund, Då him - lens kraft sig gif - ver,

Och jor - den dar - rar på sin grund: För sen din bot då blif - ver.

mö - dor, qval och strid Vän - tar oss, en sa - lig
oss vän - tar oss en

oss, en sa - lig,

sa - lig frid Hos vår Gud i e vig tid.
sa - lig, sa - lig

sa - lig frid Hos vår Gud, hos

N:o 498.

1. En dag skall upp-gå för vår syn, Må vi det ej för-

glöm - ma, Då Her - ren kom - ma skall i skyn, All jor-dens

N:o 20. Begrafnings-Sang.

Temmeligen Långsamt. Musiken af Mozart.

p

Gni - sta af en him - melsk lå - ga! Njut, o själ! vid vän-nens

cres. *sf* *pf*

du hö - - -

graf ditt hopp: Snart ur stof-tet, ur dess plå - ga du hö - jes,

höjs

kretś att dö - ma, Be - tänk dig, ar - me syn - da träl! Hvar

vill du din för - skräck-ta själ För Her rens blic - kar göm - ma?

N:o 499 sc 77.

jes till

hö - jes, till ditt ur - sprung opp. Han, som led för di - na bri - ster,

du

Han hvars blod på kor - set flöt, Han, som led för di - - - na

Han, han, som

Sv. Ps. No. 11. Du, Herre! ser och kanner mig.

J. O. WALLIN. AUGUST ELFAKER.

Du, Her-re! ser och kän-ner mig, Mitt hjer-ta du ran-sa - kar; Min hvi - lo-
bädd, min van drings-stig Du allt-om-kring be-va - kar. Hvad steg jag går, hvad

I - ge - nom fröjd och qval, Min gång sig när mar
I - ge - nom dö - dens dal Min gång är trygg - i

till min bår Jag går mot dö - den hvar jag går.
Je - su spår, Jag går till him - len hvar jag går.

råd jag hör, Hvad fö - re - sats jag väl - jer, Det ord, som på min

tun - ga dör, Den suck, jag hem-ligt sväl - jer, Du vet och ser och täl - jer.

ä - re dig: vi till - bed - je dig: vi tac - ke dig för di - na

un - der. O Her - re Gud, him-mel-ske konung, Gud Fa - der alls-mäg-tig! O

Her - re, den ald - ra-hög-stes en-föd-de Son, Je - su Kri-ste! O he-li - ge

An - de, fri - dens, san - nin-gens och nå - dens An - de!

474

O Fader var, barmhertig, god.

Af Olaus Petri och J. O. Wallin. Musik af August Elfaker.

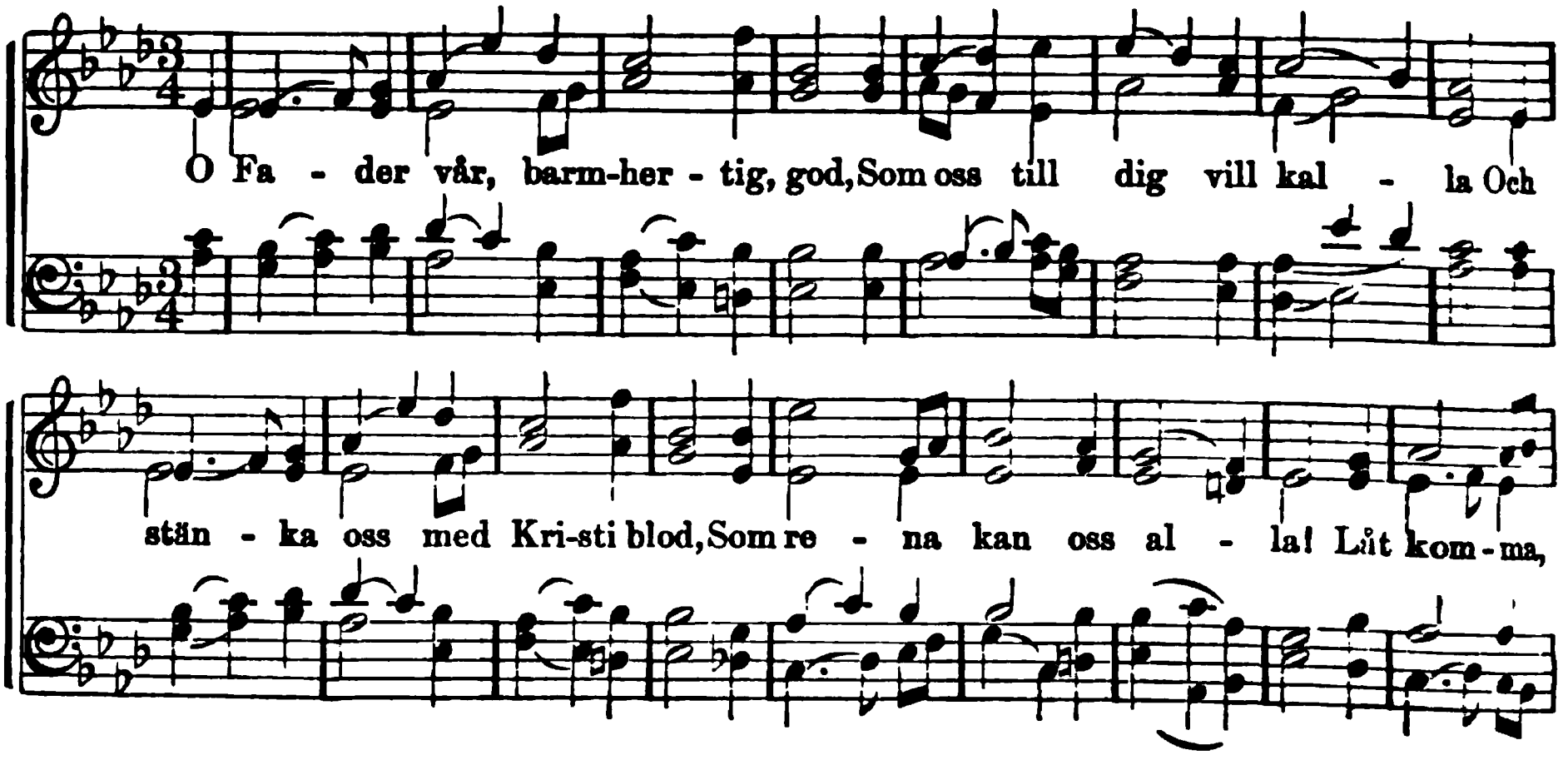

58

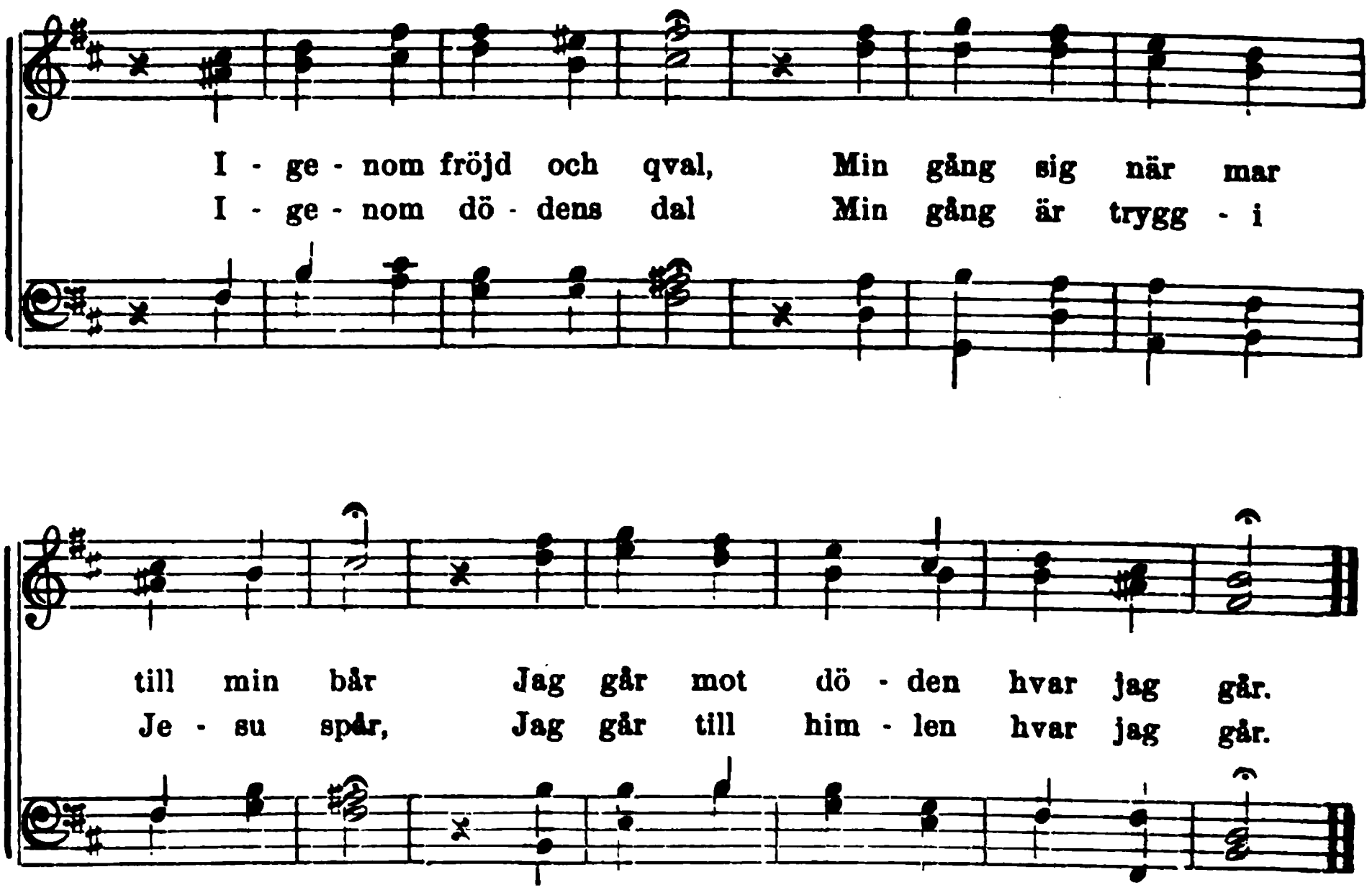

Gud! till oss ditt ord, Det he - li - ga och kla - ra; Låt det i mörk ret
på vår jord En le - da-re oss va - ra, Att vi ej vil - se fa - ra.
ä - re dig: vi till - bed - je dig: vi tac - ke dig för di - na
un - der. O Her - re Gud, him - mel - ske konung, Gud Fa - der alls - mäg - tig! O
Her - re, den ald - ra - hög - stes en - föd - de Son, Je - su Kri - ste! O he - li - ge
An - de, fri - dens, san - nin - gens och nå - dens An - de!

I - ge - nom fröjd och qval, Min gång sig när mar
I - ge - nom dö - dens dal Min gång är trygg - i

till min bår Jag går mot dö - den hvar jag går.
Je - su spår, Jag går till him - len hvar jag går.

ä - re dig: vi till - bed - je dig: vi tac - ke dig för di - na

un - der. O Her - re Gud, him - mel - ske konung, Gud Fa - der alls - mäg - tig! O

Her - re, den ald - ra - hög - stes en - föd - de Son, Je - su Kri - ste! O he - li - ge

An - de, fri - dens, san - nin - gens och nå - dens An - de!

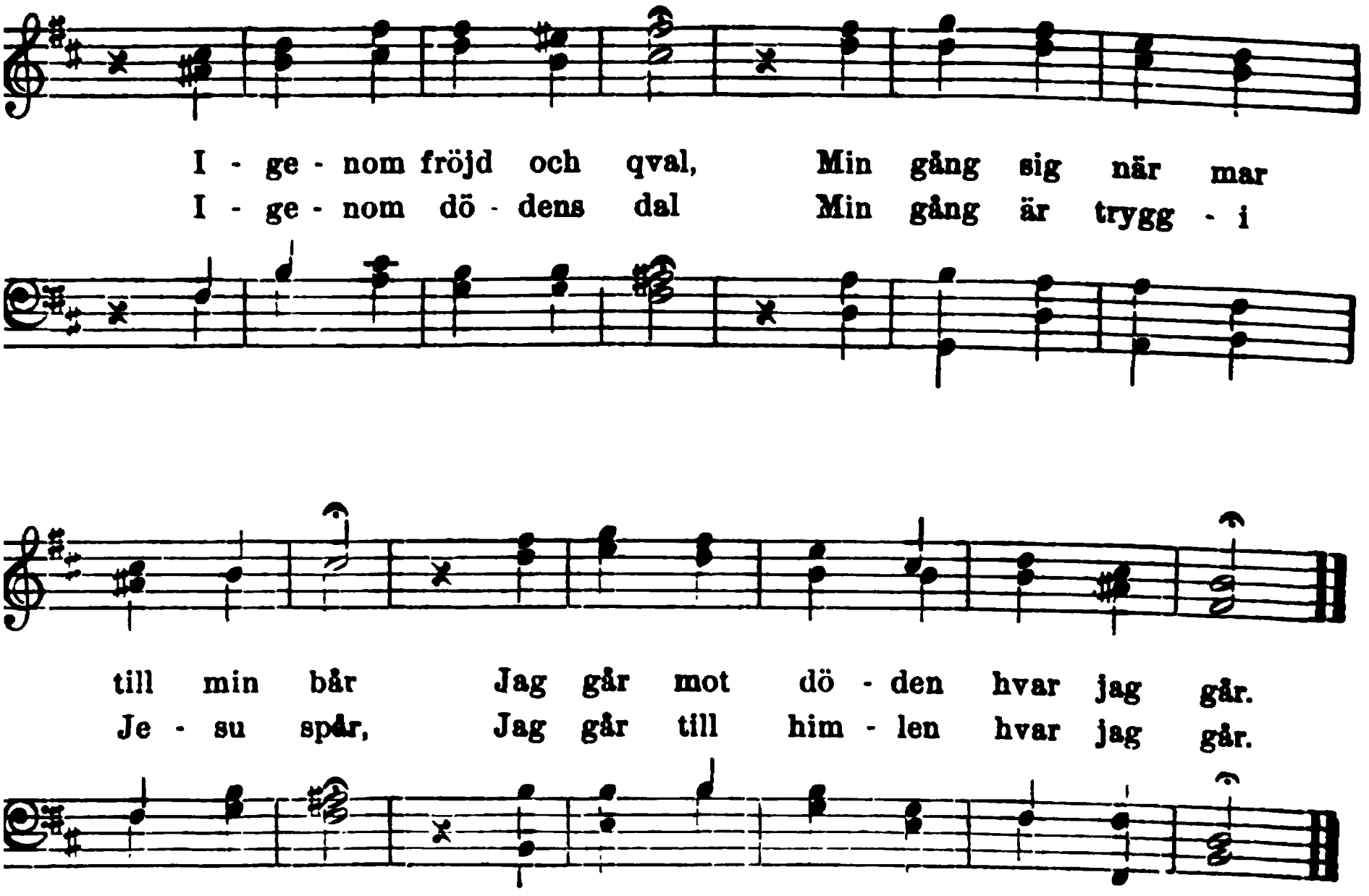
I - ge - nom fröjd och qval, Min gång sig när mar
I - ge - nom dö - dens dal Min gång är trygg - i
till min bår Jag går mot dö - den hvar jag går.
Je - su spår, Jag går till him - len hvar jag går.

ä - re dig: vi till - bed - je dig: vi tac - ke dig för di - na

un - der. O Her - re Gud, him - mel - ske konung, Gud Fa - der alls - mäg - tig! O

Her - re, den ald - ra - hög - stes en - föd - de Son, Je - su Kri - ste! O he - li - ge

An - de, fri - dens, san - nin - gens och nå - dens An - de!

I - ge - nom fröjd och qval, Min gång sig när mar
I - ge - nom dö - dens dal Min gång är trygg - i

till min bår Jag går mot dö - den hvar jag går.
Je - su spår, Jag går till him - len hvar jag går.

N:o 1, A. Helig.

Sjunges af presten, och orgeln eller sångkören instämme der harmoni finnes underlagd—vid de små noterna kören helt svagt.

1. He-lig, he - lig, he - lig, Her - re Gud alls-mäg-ti - ge! Ful-le ä - ro
him-lar - ne och jor - den af din här - lig - het! Vi pri - se och
ä - re dig: vi till - bed - je dig: vi tac - ke dig för di - na
un - der. O Her-re Gud, him-mel-ske konung, Gud Fa - der alls-mäg-tig! O
Her - re, den ald - ra-hög-stes en-föd-de Son, Je - su Kri-ste! O he-li - ge
An - de, fri - dens, san - nin-gens och nå - dens An - de!

N:o 1, B. Helig.

I stället för föregående sjunges stundom vid högtidligare tillfällen följande efter Kuhlau, då kören svagt accompagnerar presten och sedan ensam starkare omsjunger slutet.

Grave. *Andante.*

1. He - lig, he - lig, he - lig, he - lig, he - lig Her - re Gud! He - lig

Her - re Gud Ze - ba - oth! Ful - le ä - ro him-lar och jor - den

p

af di - na här - lig-het, af di - na här - lig-het! Ho - si - an - na i

höj - den! Väl - sig - nad va - re han, som kom-mer, Väl - - - -

sig - nad han, som kom - mer, han, som kom-mer i Her - rans namn!

pp *ff*

Ho - si - an - na! Ho - si - an - na! Ho - si - an - na i höj - den!

N:o 2. Herre.

1. Her - - - - - - re, för - bar - ma, dig.....

öf - ver oss! Kri - - - - - - - - - ste,

för - bar - ma dig öf - ver oss! Her - - - -

- - - re, för - bar - ma dig, öf - ver oss!

N:o 3. Ära.

Presten:

1. Ä - ra vare Gud i höj-den: Och frid på jor-den, Menniskorna en god vil-je.

1. Al - le-na Gud i himmelrik Må lof och pris till-hö-ra,
För all den nåd, han kär-leksrik Med oss har ve-lat gö - ra } Han jordea skänkt stor

fröjd och frid. Ack! menskan må väl gläd-jas vid Guds e - vigt go-da vil - ja.

Responsoria.

N:o 4. Herren vare med eder.

Presten.

I. Her - ren va - re med e - der!

Församlingen.

Med dig va - re ock Her - ren!

Presten.

Låt - om oss bed - ja!

(a. Församlingen.

A - - - men.

(b.

A - - - - - - - - men.

N:o 6. Tackom ock lofvom.

Presten.

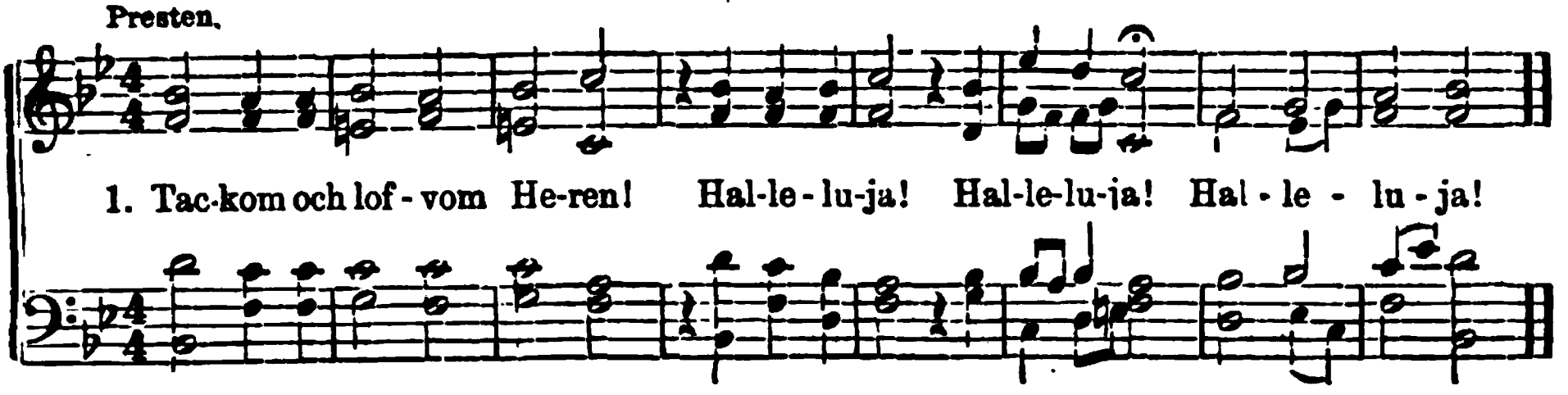

Församl.

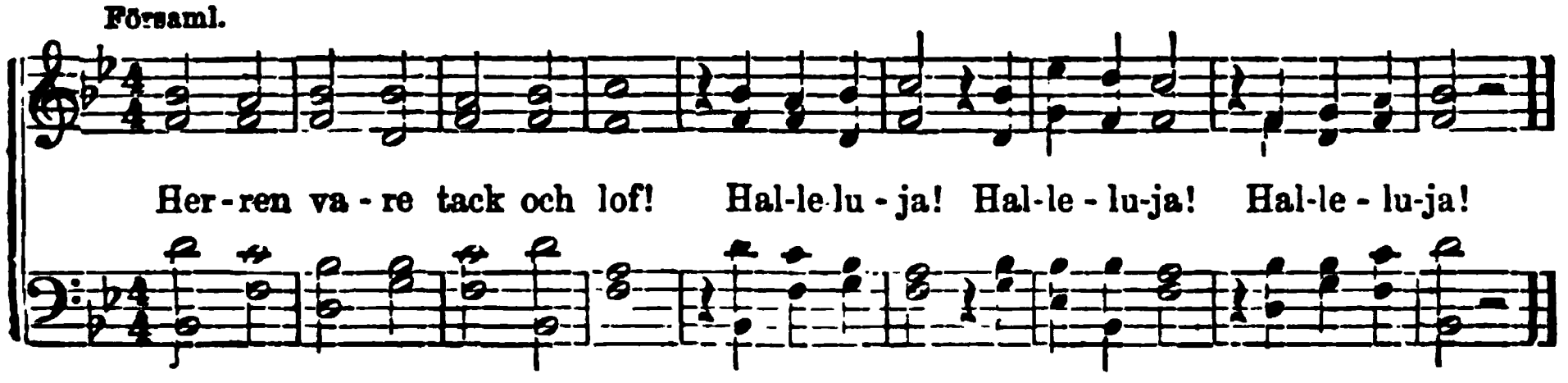

TILL NATTVARDEN.

Responsoria.

Herren vare med eder!

Presten.

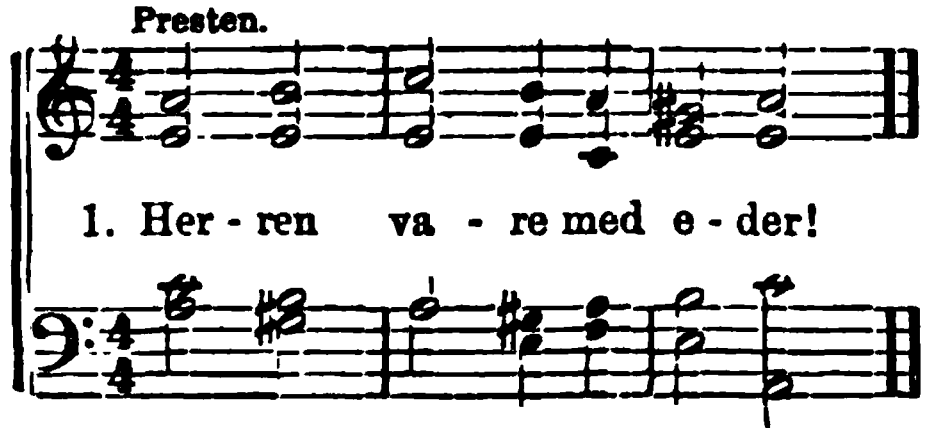

Församl.

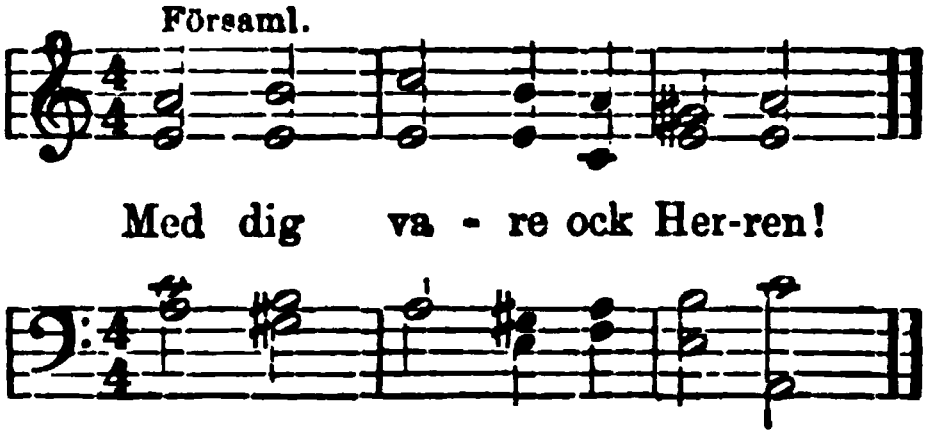

Upplyfter edra hjertan till Gud.

Presten.

Församl.

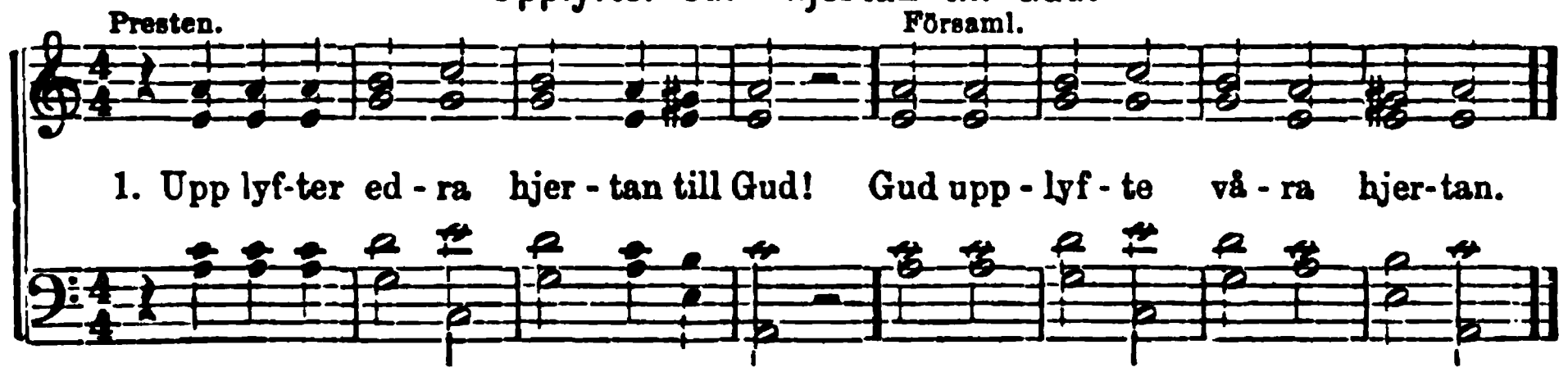

Helig.

He - lig, he - lig, he - lig, Her - re Gud alls-

mäg - ti ge! Ful - le ä - ro, him - lar - ne och jor - den

ut - af din här - lig - het. Gif sa - lig - het af höj-

den! Väl - sig - nad va - re han, som kom - mer i Her - rens

namn. Gif sa - lig - het af höj - den!

Herrens frid vare med eder!

Her - rens frid va - re med e - der!

O Guds lam!

1. O Guds lam, som bort-ta-ger verl-dens syn-der. fräls oss mil -de Her-re Gud!
2. O Guds lam, som bort-ta-ger verl-dens syn-der, hör oss mil - de Her-re Gud!

3. O Guds lam, som bort-ta-ger verl-dens syn-der, gif oss din frid och väl-sig-nel-se!

Apostoliska Välsignelsen.

1. Vår Her-res Je-su Kri-sti nåd, Guds Fa-ders kär - lek och den He-li-ge

An - des del-ak - tig - het, va - re med va-re med oss al la!

va - re med oss al - la!

va - re med oss al - la! med oss al - la! A - men, A - men.

BOKENS SÄRSKILDA AFDELNINGAR.

	Sid
Förord	v
Den kristna kyrkans psalmdiktning, sång och musik	vii.
Uppgift på psalmer lämpade efter kyrkoårets högmessotexter	xvi.
SVENSKA PSALMBOKENS KORALER, satta såväl för orgel som fyrstämmig kör af sopran-, alt-, tenor- och bas-röster	1—471.
MESS-KÖRERNA, satta för sopran-, alt-, tenor- och bas-röster	473.
Omedelbart efter evangelieboken finnas några KÖR-SÅNGER, passande att sjungas på kyrkliga högtidsdagar, satta för sopran-, alt-, tenor- och basröster, nämligen:	N:o.
Herrans hus	1.
Nyårs-sång	2.
Rösten i öknen	3.
Bebådelse-sång	4.
Långfredags-sång	5.
Påsk-sång	6.
Pingst-sång	7.
Frälsta verld	8.
Den eviges ära	9.
Verldarnes konung	10.
Tröste-sång	11.
Böne-sång	12.
Begrafnings-sånger	N:ris 13, 14, 15, 16, 17.
" " satta för 2 tenorer och 2 basröster	N:ris 18, 19, 20.
Begrafningspsalm	N:o 21

3017 196